Én csak
ZIMMER
HALAT
eszem!

— **Lengyel törvényhozók látogatása Magyarországon.** Makóról jelentik: A lengyel törvényhozás tizenöt tagja, öt szenátor és tíz országgyűlési képviselő, Romániából jövet Mezőhegyesre érkezett. A lengyel törvényhozók Rudnay András külügyminisztériumi fogalmazó kalauzolásával megnézték az állami ménesbirtokot, majd Makón tettek látogatást. Nikelszky Jenő polgármester fogadta a lengyel vendégeket, akik aztán megtekintették a tájfajta méntelepet, a hagymaházat és több gazdaságot. A marosparti ligeti csárdában ebéden vettek részt a lengyel agrárképviselők, akik közül Krzechunowicz képviselő magyarul mondott köszönetet a meleg fogadtatásért. Rdulkowski szenátor, a lengyel szenátus alelnöke pedig a lengyel-magyar barátságot hangsúlyozta felszólalásában. A lengyel törvényhozók Makóról Szegedre utaztak.

6.- P részletre
is adunk valódi Zeiss-Ikon fényképezőgépeket. Kérje új „F 17" Foto-tanácsadó árjegyzékünket!
CHMURA IV/R. Ferenciek-tere 2

x **Korszerű háztartás titka,** a villanytűzhely, mert olcsó, gyors és tiszta. A háziasszony nyáron legtöbbet a meleg konyhában szenved. Ettől azonban könnyen megszabadulhat, ha villamos tüzhelyen süt-főz. Az elektromos müvek Honvéd-utca 22. sz. alatti bemutatójának előadótermében szerdán délután ½6 órakor főzelőadást, villamos konyhájában csütörtökön és pénteken délelőtt ½10 órakor főzési gyakorlatot tartanak. A különböző háztartási készülékek ismertetése során képviselőfánk, rétes, különleges torta, foszlós kalács vagy kuglóf, pudding, hal és különféle húsételek készítését mutatják be. Belépő- és ruhatárdíj nincs.

P 5-től piszkos, kormos
falakat
gyönyörüen tisztít és
takarítást
vállal
CLEANEX
V. ker., Pozsonyi-út 21. — Telefon: 124-453.

Házasság

Cseh **Barna** dr. rendőrségi s. fogalmazó május 31-én délelőtt 12 órakor esküszik örök hűséget *Szentgyörgyi* Sárának a fényeslitkei (Szabolcsmegye) református templomban.

Takács Antal, a Magyar Nemzeti Bank szegedi fiókintézete főnökének leányát: *Ilit* eljegyezte *Boros* Sándor dr. orvos, egyetemi tanársegéd. (Minden külön értesítés helyett.)

Szikla Károly dr. június 5-én este 7 órakor vezeti oltárhoz *Mocsán* Idát a felsőkrisztinavárosi plébániatemplomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Burg Zoltán székesfővárosi tisztviselő és *Hess* Ilona házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Néhai agodi és dinnyeberki *Bozó* István és neje, szül. csalmaj *Jankovich* Emma leányát: *Gabriellát* június 2-án este hét órakor az Egyetemi-templomban vezeti oltárhoz *Sömjén* László dr. és neje, szül. temesrékási *Vaszilievits* Adél fia: *Vaszilievits-Sömjén* László dr. székesfővárosi fogalmazógyakornok.

*

Legújabb frakk, szmoking, zsakett kölcsönzés Teichner, IV., Királyi Pál-u. 7. T. 185-796.

Kantont négyszer bombázták szombaton a japánok

Sanghái, május 28.

Kantont, Délkína legnagyobb ipari gócpontját, nagy japán repülőraj támadta meg szombaton délelőtt és negyvenöt perc alatt *száznál ötbb nehéz bombát dobott le a főpályaudvar környékére.*

A japán légi haderő négyszer ismételte meg Kanton elleni támadásait és csak az alkony leszállta vetett véget a bombázásnak. Kínai hivatalos jelentés szerint a veszteséglajstrom körülbelül 500 halott és 900 sebesült. A mentők vesztesége 40 halott és 50 sebesült.

Turul-törzs alakult Zircen

A veszprémi turulisták Bakony bajtársi egyesületének kebelén belül most alakult meg a Turul zirci törzse. Az alakuló gyülésen résztvettek *Priegl* László dr. tb. megyei főügyész, egyesületi vezér, *Walla* Ferenc ny. vezérkari ezredes, vitéz *Kolozsváry* László ny. ezredes, *Rimaszombathy* Imre dr. tb. megyei főügyész, *Becske* Zoltán takarékpénztári igazgató, *Kremó* Alajos műszaki igazgató, *Schönaigner-Krieger* Imre Máv-osztálymérnök, *Jakula* Béla egyesületi patronusok és dominusok, *Körmendy* István dr. tb. szolgabíró, *Vörös* László alvezér és *Lontai* László főlövészmester vezetésével a veszprémi Turul-egyesület tisztikara. A Hiszekegy elmondása után Priegl László dr. ismertette a Turul-mozgalom programját, hangsúlyozva, hogy a Turul semmiféle pártpolitika szolgálatában sem áll, eszméi a keresztény erkölcs és a fajszeretet pillérein nyugszanak s a mozgalom a különböző bajtársi egyesületekkel a legnagyobb megértésben dolgozik együtt. A nagyhatású beszéd után Walla Ferenc szólalt fel, majd Rimaszombathy Imre dr. javasolta, hogy a törzset Zirc nagynevű szülöttjéről, Reguly Antalról nevezzék el. Az indítványt egyhangú lelkesedéssel fogadták el, majd megválasztották a törzs új tisztikarát. Törzsfő Rimaszombathy Imre dr., lövészmester Bársony József, íródeák Nagy Ferenc dr., kincstáros pedig Fegyveres Ferenc lett. Az új törzsfő mondott ezután székfoglalót, majd Kremó Alajos, Horváth Ferenc és Gaál Sándor dr. különböző törzsek üdvözletét tolmácsolták, amiért Hajdu Zoltán dr. mondott köszönetet. Az alakuló gyűlés Rimaszombathy Imre dr. zárószavaival ért véget, majd az új törzs tagjai bajtársi vacsorát rendeztek.

Betiltották a „Palotai Kurir" cimü hetilapot

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

A m. kir. belügyminiszter 170.760/1938. VII. a. számú rendeletével a Rákospalotán *Bitskey* Miklós felelős szerkesztésében és kiadásában megjelenő és a budapesti *Held*-nyomdában (II. Mecsek-u. 8.) előállított *„Palotai Kurir"* c. időszaki lap *további megjelenését és terjesztését* az 1912. évi LXIII. t.-c. 11. §-ának 4. bekezdése értelmében, az 5484/1914. M. E. sz. rendelet alapján, *az országnak az 1922. évi XVII. t.-c. 6. §-ával védett érdekeit veszélyeztető* és a lap folyó évi május hó 19-én megjelent 18., valamint e hó 26-án megjelent 19. számában közzétett közleményei miatt *betiltotta.*

— **Az óbudai Szent István főegyház és** Szent István palotájának feltárását sürgeti az országos Rákóczi-szövetség, mely a törvényhatósági bizottság június 2-iki Szent István-díszközgyülése alkalmából körlevélben hivta fel az illetékesek figyelmét arra, hogy 1038 augusztus 15-én a mai Budapest területén hunyt el a magyarok első szent királya. A középkori krónikák szerint a budai főegyház építkezését szemlélve érte a betegség, mire elszállították a királyi palotába, ahol még aznap elhunyt. A főegyház falai a III., Főtér alatt, Szent István palotájának falai a református templom mellett III., Kálvin-utca 4 alatt mindmáig megvannak és a Szent István-évben kegyeleti kötelesség lenne azok feltárása. A főegyházat nagyságra nézve az északi Franciaországban és a Rajna mellett épített dómokhoz hasonlították a középkorban; Ranzanus humanista püspök 1490. évi útleirásában ezt a főtemplomot művészeténél fogva Rómába illőnek jelezte. A főtemplom helyét Horváth Henrik és Nagy Lajos, a palota helyét Pálos Ödön állapította meg.

PARISINAGY ÁRUHÁZ

½ kiló
Málnaszörp
78 fill.
(üvegbetét 12 fillér)
(2 liter ételecet 48 fillér, demijon betét 62 fillér)

Pettyes
Mosó kertiruha
4.80
(Pettyes leánykaruha 45 cm 1.88)
(számonk. 10 fill. emelkedés)

1 kiló „Antonia"
Maláta kávé
44 fill.
(½ kg „Kedvenc" kakao 78)

Női vagy férfi
„Macco" fürdőtriko
2.98
(Női gyapju 7.80, 10.80)
(férfi gyapju 6.80, 9.20)

1 kiló brutto doboz
Csőtészta
60 fill.
(fehér áru, tara 6 deka)
(2 tojásos 84 fillér)

Férfi
Kötött sporting
1.98
(Prima 2.48, Műselyem 3.80, Sarmöz 7.80)

1 kiló „Antonia" 60%
Színszappan
82 fill.
(1 vevőnek 10 kilóig)

Piros v. kék karton
Dirndlikötény
78 fill.
(farkasfog dísszel)

6 darab (2 decis)
Vizespohár
95 fill.
(6 darab boros pohár 75 fill.)

Piros v. drapszinü gyermek
Szandal
2.48
(20—22 számig) (23—26. 2.98)
(Női szandálcipő piros, kék és fehér 6.90)

Fenti 5 cikket vidékre bérmentetlenül (Árjegyzék ingyen és bérmentve)
Fenti 5 cikket vidékre 5 pengőn felül rendelésnél bérmentve szállítunk

— **Országzászló-őrség.** Vasárnap a 21-es számú Gárdonyi-cserkészcsapat teljesít őrszolgálatot az ereklyés országzászlónál. Déli 12 órai őrségváltásra a csapat zenekara kiséri az őrséget. Parancsnok Nick Károly. A Szabadság-téri térzenét Fekete Géza karmester vezényli.

— **Felhívás a felvidékiekhez.** A felvidéki egyesületek szövetségének elnöksége ismételten felkéri mindazokat, akik a Felvidékről származnak, illetve családi kapcsolataik folytán a Felvidékhez tartoznak, valamint azokat, akik iskolai tanulmányaikat végezték a Felvidéken, vagy hivatali állásuk miatt laktak a Felvidéken: szíveskedjenek nevüket, foglalkozásukat, pontos lakcímüket, esetleg felvidéki ismerőseik hasonló adatait közölni a felvidéki egyesületek szövetsége főtitkárságával, Budapest, VII., Rákóczi-út 36. A kedvezményes internátusi elhelyezés érdekében egyúttal jelentkezzenek felvidéki kapcsolatu olyan középiskolai tanulók is, akik ebben az évben fejezik be középiskolai tanulmányaikat, s egyetemi, illetve főiskolai tanulmányaikat Budapesten kívánják folytatni.

— **Kolera Sanghájban.** Sanghájból jelentik: A városban koleraesetek fordultak elő. A hatóságokat nagyon aggasztja a nagy hőség és az a körülmény, hogy az engedményes területek túlzsúfoltak.

— **Az ügyvéd-hősök emlékezete.** A hadviselt ügyvédek országos szövetsége a világháborúban hősi halált halt bajtársak emlékezetére a budapesti ügyvédi kamara dísztermében ünnepi ülést tartott, amelyen jelen voltak Kalotay Ferenc dr. miniszteri osztályfőnök, Finkey Ferenc dr. koronaügyész, Mendelényi László dr. törvényszéki elnök, Pap József, a jogészegylet másodelnöke, vitéz árvátfalvi Nagy István országgyűlési képviselő, a hadirokkantak országos szövetségének elnöke, Bartha János dr. főügyészhelyettes, Németh Péter dr. törvényszéki tanácselnök és többen mások. Bevezetőül Rényi Aladár dr, a „Magyar Hitvallást"-t játszotta harmóniumon, vitéz Botond Béla dr. aztán elnökl megnyitójában a hadviselt ügyvédek szövetségének elhunyt elnökéről, vitéz Dezséry Istvánról emlékezett meg. M. Ignácz Rózsa, a Nemzeti Színház művésznője, hazafias költeményt szavalt, majd Medvigy Gábor dr. ünnepi beszédében hangsúlyozta, hogy hazánkban az egy vezér gondolatnak kiépülése és folytatója nem lehet más, mint a keresztény anyaszentegyház. Vitéz Garamszeghy Sándor szavalata után a Himnusz eléneklésével fejeződött be az emlékünnepség.

ESŐKABÁT
SALAMONOVITS MANÓ
esőkabátgyár
BALLON-
LODEN-
RAGLANOK
V, SAS-UTCA 25

— **Cserkészünnep.** Az óbudai református egyházközség 9-es számú Ore-cserkészcsapata június 19-én ünnepli a csapat első fogadalomtételének 25 esztendős fordulóját. A csapat parancsnoksága szeretettel kéri mindazokat, akik a 25 év alatt a csapatnak tagjai voltak, hogy címüket közöljék a parancsnoksággal, hogy részükre meghívót küldhessen. A 9-es számú Ore-cserkészcsapat címe: Budapest, III., Kálvin-utca 4, cserkészotthon.

— **Földomlás Dunaföldváron.** Földomlás következtében Dunaföldváron ötszáz méter hosszúságban feltárult a várból kivezető törökkorabeli alagút. Az esetleges házomlás veszélyét elkerülendő, az alagút bejáratát földtöltéssel akarják elzárni.

— **A svéd nemzeti unió sürgeti a népszövetségből való kilépést.** Stockholmból jelentik: A svéd nemzeti unió küldöttsége 9718 aláírással ellátott kérvényt nyujtott át a királynak, akitől azt kérik, hogy Svédország lépjen ki a népszövetségből. Az aláírók kifejezik azt az aggodalmukat, hogy a népszövetségi alapokmány következtében a népszövetséghez tartozó országok a népek akarata ellenére háborúba keveredhetnek.

x **Üdülés és szórakozás.** Ennek a követelménynek a legtökéletesebb harmoniáját nyujtja a patinás hüvösvölgyi Auguszt Pavillon, Hidegkuti-út 22. sz. alatt most megnyílt cukrászda-étterem látványos kerthelyisége. A nagyszerű hangulatról uzsonnánál jazz, vacsoránál cigányzene gondoskodik.

Hajduszoboszlói gyógyfürdő
ma már európai hirű. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium, strandfürdők. Páratlanul eredményes fürdő- ivó- és belélegző kurák. A fürdőt Hajduszoboszló 73 és 78°-os sós — jódos brómos — hidrokarbonátos hévvizei táplálják. 3000 liter forróvíz percenként. Magyar és németnyelvü ismertetővel készséggel szolgál a fürdő Igazgatósága.

ÚJ MAGYARSÁG

Színház Zene. film Művészet

Hódolat Krisztus király előtt az Operaházban

Az eucharisztikus kongresszus magasztos ünnepségei sorában előkelő helyet foglal el az Operaház monumentális díszletekkel jelenetezett *Krisztus-oratórium* előadása. *Liszt* Ferenc, a legnagyobb magyar zeneköltő változatos, eseményekben és egyre nagyobb lelki elmélyülésekben gazdag életének delelőjén érezte magát erősnek arra, hogy a XIX. század hitetlenségét leküzdve, bemutassa hódolatát Krisztus király előtt. Az esendő ember kálváriájára gondolt, amikor a kereszt előtti révületében újra élte Krisztus életét. A születéstől a mennybemenetelig a Megváltó egész hatalmas életútját bejárja és bevilágítja zenéjével. Az Operaház a *Krisztus-oratórium* teljes előadását csak a jövő színházi évben mutatja be, az eucharisztikus ünnepségek alkalmából szombaton díszelőadás keretében csupán lényegesen megrövidített alakjában vitte színpadra az oratóriumot álomszép díszletekkel keretezett jelenetsorozatban. Az angyalok szózatával „Gloria in excelsis" kezdődik a mű és az első hangok után szétnyílik a függöny, az égboltozaton csillagok gyúlnak ki, majd megjelenik hatalmas fényt árasztva a kereszt, lassan átváltozik Oltáriszentséggé, a látomás tünével pedig csillagfényes este borul az első képre, amint a jászol előtt hódolnak a pásztorok. Színpadtehnikailag gyönyörű megoldás a három szentkirályok imája és hódolatteljes vonulása a jászol elé. A színpadon végigvezetett tevét az Állatkertből kölcsönözte az Operaház. Szebbnél-szebb képek következnek. Megelevenednek Tintoretto és Michelangelo vásznai.

Ifjabb *Oláh* Gusztáv életének legszebb sikerét aratta a Krisztus-oratórium jelenetekre tagozásával, rendezésével és káprázatos díszleteivel. Liszt imádkozva komponálta vallásos szerzeményeit és a hallgatótól is azt kívánta, hogy hunyt szemmel merüljön el önmagábaszállással a zene segítségével Isten imádatában. Az Operaház kisérlete, hogy a szem látványosságával keretezze Liszt zenéjét, szentségtörésnek számított volna még csak a háború előtt is. A filmcsodákkal elkényeztetett mai műélvező azonban annyira megszokta és annyira igényli a látványosságot, hogy a szem káprázatát harmonikusan össze tudja egyeztetni a fül gyönyörüségével is.

Az eucharisztikus ünnepségek nemzetközi előkelőségei nagy érdeklődéssel és tetszéssel fogadták a kiemelkedően ragyogó előadást, amely ékes bizonyság arról, hogy Szent István birodalmában messzesugárzó fényt áraszt a magas kultúra. Közreműködtek és egytől-egyig tudásuk legjavát adták: *Palló* Imre, *Budánovits* Mária, *Báthy* Anna, *Rösler* Endre, *Korék* Endre, *Horányi* Karola, *Layer* Mária, *Dósa* Mária. *Németh* Anna és az előadást vezénylő *Fleischer* Antal. A Krisztus-oratórium egyórás tartamura rövidített előadása előtt a pápai himnusz, majd a magyar Himnusz csendült fel.

A magánszínházak igazgatói halogatják a jövő szezon szerződéseinek megkötését

Hetek óta különös zavar észlelhető a magánszínházaknál. Hallani személyi változásokról, suttognak igazgatók visszavonulásáról, színházi vállalkozók távozásáról. Állítólag a Magyar Színház főrészvényese: *Wertheimer* Elemér is úgy határozott, hogy a szezon befejezésével nem marad meg színházánál és valószínűleg így döntött *Marton* Sándor is, aki főleg pénzbelileg és a darabok lekötése terén volt érdekelve. *Befejezett tényként könyvelik el, hogy a másik nagy magánszínháztól is kiválik az egyik igazgató,* míg annál a színháznál, ahol a szezon folyamán anyagi zavarok is voltak, úgy döntött a bérlő igazgató, hogy visszavonul a kisebbik színházba és a ráfizetéses nagyobbikat nem tartja meg. Itt azonban nehézség van: *a bérlőtárs gördít akadályokat, aki a kis színház irányitását majdnem teljesen átvette már.*

Az igazgató-válságot és a színházbérleteknél való bizonytalanságot a legjobban a színészek érzik meg. Eddig mindig a májusi hónap volt az, amikor megújították a szerződéseket és valóságos kulisszákmögötti harc folyt egy-egy művész szerződtetéséért. *Most ennek éppen az ellenkezője történik: nincsenek ajánlatok és nincsenek szerződtetések!* Itt a nyár és a fővárosi színészek nyolcvan százaléka nem tudja, hol fog a jövő szezonban játszani! Az ok: a megvalósulás előtt álló zsidótörvény, amely pillanatnyilag egyetlen kulturális téren sem kívánja annyira az érvényrejutást, mint a színészpályán. *A magánszínházak igazgatói tapogatóznak és arra az álláspontra helyezkednek, hogy csakis egy-két fontos esetben kötnek szerződést, a többit azonban mellőzik.* A fővárosi színészek pedig, kitünő művészek, várnak arra, ami nekik a legfontosabb: a szerződésekre! Nem kétséges, ha továbbra is ilyen némaság marad a szerződtetési fronton, akkor a hatóságok revizió alá veszik a játszási engedélyeket. *Nemcsak vidéken, hanem a budapesti színházaknál is.*

Az Uj Magyarság színházi jegyirodája

Az Uj Magyarság jegyirodájában (József-körút 5) reggel 9 órától este 8 óráig az alábbi színházak előadásaira válthatók kedvezményes jegyek:

MÁJUS 29, VASÁRNAP DÉLUTÁN

Vígszínház: Füszer és csemege
Művész Színház: Magyar csupajáték
Andrássy Színház: Tavaszi esték
Magyar Színház: A szűz és a gödölye
Royal Színház: Rivels vendégjáték

MÁJUS 29, VASÁRNAP ESTE

Magyar Színház: Az Ur katonái
Művész Színház: Magyar csupajáték
Andrássy Színház: Tavaszi esték
Royal Színház: Rivels vendégjáték
Belvárosi Színház: Nincsenek véletlenek
Terézkörúti Színpad: Kacagó esték
Nemzeti Kamara Színház: A hit győzelme

MÁJUS 30, HÉTFŐ

Vígszínház: Füszer és csemege
Magyar Színház: Az Ur katonái
Belvárosi Színház: Nincsenek véletlenek
Pesti Színház: Husvét
Andrássy Színház: Tavaszi esték.
Terézkörúti Színpad: Kacagó esték

MÁJUS 31, KEDD

Vígszínház: Füszer és csemege
Magyar Színház: Az Ur katonái
Belvárosi Színház: Nincsenek véletlenek
Andrássy Színház: Tavaszi esték
Terézkörúti Színpad: Kacagó esték
Pesti Színház: Husvét

JÚNIUS 1, SZERDA

Magyar Színház: Az Ur katonái
Belvárosi Színház: Nincsenek véletlenek
Pesti Színház: Husvét
Andrássy Színház: Tavaszi esték
Terézkörúti Színpad: Kacagó esték

*

Kedvezményes jegyek kaphatók továbbá:
Az Angol parkba és összes üzemeibe, az Alpesi faluba, az összes fürdőkbe, a Gellért hullámba, Csillaghegyi strand és hullámba, Széchenyi strandra.

Telefonrendelés: 140—000, 144—401.

* **Millos Aurél volt táncpartnere** önálló táncest keretében mutatkozik be kedden este a zeneművészeti főiskola kamaratermében. Krutsay Erzsi gyermekkora óta nem lépett fel a budapesti közönség előtt. Akkor, mint az Operaház balettiskolájának apró növendéke, az Aida „négergyerekei" között aratta első színpadi sikerét. Magántáncosi pályafutását nyolcéves korában mint a bécsi Ronacher-varieté gyermekszólója kezdte. Millos Aurélial egy délszláviai szerepléskor ismerkedett meg, akivel később egy hosszabb tánckörúton vett részt. Bécsben, Berlinben, Münchenben, majd pedig Németország szinte valamennyi számottevő városában táncoltak. A fiatal művésznő bemutatkozó műsora nyolc számból áll és részben romantikus, részben pedig mai szerzők müveire állította össze.

* **Aria- és dalest.** Előkelő megjelenésü, választékos ízlésü amerikai énekesnő, Alice Tully rendezett hangversenyt szombaton este a zeneművészeti főiskola kamaratermében. Kellemes szinü alt hangja rokonszenves előadókészséggel párosul. Négy nyelven, olaszul, németül, franciaául és angolul énekelte érdekes műsorát, melynek összeállításáért külön elismerés illeti. Két Händel-áriát, majd Wolf, Mahler, Chausson, Debussy, Poulenc, Russel műveket és két régi ir dalt adott elő. Bemutatkozását a közönség szivesen fogadta. Zongorán Herz Ottó kísérte. A Chausson-dal vonósnégyes-kiséretet a kitünő magyar női vonósnégyes (Kálmán, Nagy, Szerémy, Ulbrich) látta el.

* **A szombathelyi egyházi kórus hangversenye a Szent István-bazilikában.** Az eucharisztikus kongresszus alkalmából a tavalyi bemutatkozásakor rendkivüli sikert aratott Schola cantorum Sabariensis szombaton este magasszínvonalú hangversenyt rendezett a Szent István-bazilikában. Szemelvényeket mutatott be a középkori legnagyobb egyházi zeneszerzők: Palestrina, Ingegneri, Victoria, Lassus műveiből. Főszáma Palestrinának a híres Marcell pápa miséjéből a Credo előadása volt.

* **Erdélyi festőművész sikere Párisban.** A párisi Salon ezidei tárlatán mintegy kétezer kiállító művész között egyetlen magyar festőművész szerepel, a kolozsvári származású Gáll Ferenc, aki már másodszor kerül a Salon katalógusába. Tavaly az „Utcai énekesek" kompozíciójával aratott sikert, az idén pedig a „Spanyol menekültek" című képe díszeleg a tárlat falán, amely igen kiváló alkotás s nagy hatást keltett a tárlaton. Tavaly az „Utcai énekesek" dícséretet kapott, az idén a „Spanyol menekülteket" éremre véleményezte a zsüri.

* **Dániel Anna: Szent István útja.** A Szent István év irodalmi ujdonságai között az érettebb ifjúságnak is jutott egy Szent István életregény. Dániel Anna írt komoly tájékozottsággal az első magyar király érdekes, szép, szent munkás életéről. Az irónő ügyesen, az oktató hang látszatát is kerülve, mondja el a gyerekeknek István király nagy kultúrális, szociális tevékenységét, állam-, országalkotó nagyszerűségét, megértését a nyugati lélek, a keresztény kultúra iránt. Nagyon sokat dolgozó, erőskezű, mégis szelíd, egy egész világrész képét tisztán átlátó fejedelmet, népének szellemi vezérét állítja elénk. A nagy király körül néhány ügyes kézzel megrajzolt mellékszereplőt is találunk: Vata, Vazul, Gyula és Koppány alakjai különösen erőteljesek. Az irónő itt-ott még küzd a történelmi mesélés formájával, gyakran zavaróan keveri a mult és jelenidő használatát, elhanyagol részleteket, viszont lényegtelenebbeket hosszasan tárgyal. Ezektől a formai hibáktól eltekintve, minden bizonnyal igaz örömmel fogadják majd fiatal olvasói. A szép és ízléses kiállítású könyv a Dante kiadásában jelent meg.

* **Kedden zár a Vígszínház.** A Vígszínház idei szezonját május 31-én, kedden fejezi be *Csathó* Kálmán vígjátékával, a Füszer és csemegével.

* **Rozgonyi** jelszava a jövőben, mint a multban, magasnivójú munka, jutányos árak.

* **A Simplon-filmpalota** e heti müsora keretében bemutatja „A zendai fogoly" című látványos filmet, amelyben a legjobb amerikai filmművészek mutatkoznak be. A kisérő müsor a legfrissebb eseményekről számol be.

Tavaszra tartós ondulálás, hajfestés
legújabb eljárással. **Modern szépségápolás!**
KRÁNITZ IV., Párisi-utca 5. (Molnár—Moser mellett) Tel.: 189-040

Csupajáték

A tánc, a muzsika, a játék, a mese, az ízes szöveg: a „Magyar Csupajáték" meghódította Budapestet! Paulini Béla nagyszerű jelenetei, a magyar pásztorélet színpompás kölieményei, a meghatóan finom legendák, kristálytiszta daljátékok és táncos történetkék egészen kivételes irányba terelik majd a magyar színpadkulturának azt a részét, amely a könnyedség és a szellemes ötletek területén lesz hivatva megteremteni azt, ami még eddig nálunk nem volt: a felsőbbrendű magyar kabarét!

Hogy eljutottunk ide, azt a mi nagyszerű Paulini Bélánknak köszönhetjük, aki kivételes tudásával, nagy írói felkészültségével és a néplélek iránti szeretetével elérte, hogy most estéről estére megcsodálhatjuk valóra vált álmait! Mert hosszú esztendők teltek el, amíg Paulini Béla sok küzdelem, félreértés és mellőzés után eljutott a „Magyar Csupajáték" színpadához, a valósághoz, amit olyan nehéz volt neki kiverekedni. Küzdött és agitált, lelkesitett és lelkesedett, s hogy menynyire igaza volt, arra ő tette a legszebb bizonyságot, amikor összefogott kitünő muzsikusokkal, kiváló dekoráló művészekkel, színészekkel és olyan táncosokkal, kiknek élén Millos Aurél áll, méltó társa Paulini Bélának a nemzeti kulturművészet ismeretében.

Csoda, hogy nap-nap után fergeteges taps köszönti a Magyar Csupajátékot? Csoda, hogy az egyik este a meghatódott Paulini Béla a függöny elé lépett, hogy üdvözölje a közönséget és egyetlen szót se tudott szólni, mert a torkát elfojtotta a meghatódás?! Egyáltalában nem, amikor szemtől-szembe láthatjuk a csupajátékot, amely szerencsés összetalálkozása az egyszerű népiességnek és a magasabbrendű művészetnek. Sőt, szerencsés megoldás egy újabb színpadművészeti ág sikeres kibontakozásának! **(d. a.)**

A M. KIR. OPERAHAZ ELŐADÁSAI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Kedd, június 7. TOSCA — **Péntek, június 10.** GIOCONDA

CIGNA GINA
és
CIVIL PAOLO
vendégfelléptével.

Csütörtök, jún. 9. BOHÉMÉLET — **Csütörtök, jún 16.** CARMEN

KIEPURA JAN
és
BREHMS ELZA
vendégfelléptével.

Jegyek a m. kir. Operaház elővételi és a Városi Színház pénztáránál.

Ötvenéves jubileumát ünnepli a pécsi székesegyházi énekiskola

Pécs, május 28.

Pécs ünnepi hetének egyik kiemelkedő eseménye lesz a félszázados fennállását ünneplő székesegyházi énekiskola jubileuma. A *Musica Sacra* pécsi hajléka Magyarországon egyedülálló intézmény *és vetekedik a római és regensburgi liturgikus intézményekkel,* amelyek a „motu proprio" szellemében müvelik az egyházi ének és zene ősi hagyományokból táplálkozó művészetét.

Dulánszky Nándor, volt pécsi püspök, aki a Dómot restauráltatta, ötven évvel ezelőtt vette tervbe, hogy *az elvilágiasodott instrumentális zene helyébe állandó liturgikus énekkart szervez.* Kikérte *Liszt* Ferenc véleményét is, aki a püspök elgondolását helyeselte. Igy jött létre a kórus, amely az orgona mellett a Gregorián karénekeket és a Palestrina modorában írt többszólamú énekeket szólaltatta meg a székesegyházban. Dulánszky püspök udvari papját, *Glatt* Ignácot, előbb egyévi tanulmányútra Regensburgba küldte, aki hazatérve, 1888 szeptemberében kezdte meg az oktatást. A következő évben már elkészült a mostani internátus épülete is, amely végleges hajlékot adott a huszonnégy főben megállapított fiúkórusnak. Az internátust *Virág* Ferenc püspök 1936-ban 100.000 pengő költséggel bővítette ki és modernizálta. Az intézet kotta-tára felbecsülhetetlenül gazdag, úgyhogy *a pécsi székesegyház kórusa egy év alatt nem énekli kétszer ugyanazt a művet. Olyan teljesítmény ez, amellyel alig dicsekedhetik más templomi kórus.*

Glatt Ignác után *Lajos* Gyula, majd a szintén Regensburgban végzett *Mayer* Ferenc vette át az intézet vezetését. *Mayer* Ferenc, akinek kiváló tudása, művészi precizitása biztosítják az intézmény további fejlődését, az iskola volt növendékeiről és a zenei képzés jelenlegi feladatairól az alábbiakat mondotta az Uj Magyarságnak:

— A pünkösd hétfőjén kezdődő jubileumi ünnepekre elsősorban az intézet volt növendékeit hivtuk meg, akikre ma is büszkék vagyunk, mert ezek valamennyien kiváló tagjai lettek a társadalomnak és hivatásuk mellett is lelkes hívei maradtak az egyházi zenének. *Tisztek, papok, bírák, ügyészek, művészek, tanítók, politikusok kerültek ki tőlünk,* de olyanok is vannak, akik a négy középiskola elvégzése után hazamentek a falujukba földmüvesnek. A mi növendékünk volt például *Szende* Ferenc, az Operaház tagja és *Brogly* József országgyülési képviselő is.

— Jelenleg harminc tanulója van az intézetnek. Jóhangú és jóhallású, kifogástalan magaviseletü, 8—9 éves fiúkat veszünk fel. A növendékek természetesen nemcsak énekelni tanulnak, de elvégzik iskolai tanulmányaikat is. Az első évben húsz pengőt fizetnek havonta, amely évről-évre havi 8 pengőig csökken. Ennél olcsóbb internátusa aligha van az országnak. Boldog az a szülő, akinek a fiát felvesszük az intézetbe. Az idén például három új növendék felvételére került sor, pedig már eddig is tizenöt jelentkezőt tartunk nyilván. A kis énekesek rendszerint a negyedik gimnáziumig maradnak az épület falai között, hangjuk ugyanis ebben az életkorban mutálni kezd és ekkor búcsút mondanak az iskolának. A mi énekkarunk valóban egyedülálló énekkar az országban. A szombathelyi *Schola Sabariensis* például nem kimondottan liturgikus énekkar, mint a mink. Őrájuk inkább a hangverseny-énekkar megjelölés illik, mert egyházi klasszikusokon kívül madrigálokat és egyéb énekeket is előadnak, gyakran női vegyes karral és hegedükísérettel. A pécsi kórusnak azonban mindenkor részt kell venni a székesegyház gazdag liturgiájában, *tehát az év minden vasárnapján és ünnepnapján az ünnepi mise minden előírt részét kell énekelniök, a változó Gregorián-énekekkel.*

Mayer Ferenc egyébként tervbevette, hogy a jövőben több ma élő magyar zeneszerzőt szólaltat meg a pécsi Dómban, ahol eddig a magyar szerzők közül csak *Bárdos* Lajos és *Deák-Bárdos* György szerzeményei voltak műsoron. A jubiláris ünnepségek során pünkösdhétfő délutánján a jubiláló énekkar egyházzenei hangversenyt rendez a székesegyházban, amelyet a rádió is közvetít. Ötven év óta ez az első eset, hogy az énekiskola a nyilvánosság előtt szerepel.

Egymillió embert és húszmillió fontot áldozott Spanyolország a 984 napos polgárháború idején

Több mint százhúszezer hazafit végeztek ki a vörösök

Róma, április 8.
(Az Esti Ujság római szerkesztőjétől.)

Most, hogy a spanyol polgárháború kétségtelenül véget ért, *az olasz és spanyol sajtó nyiltan „leleplezi" az olasz-spanyol szolidaritás kétéves multjának eddig még ismeretlen titkait. A még vörös provinciák meghódításra egyszerű rendészeti probléma csupán* — így tehát nem kell többé attól tartani, hogy az egykori vörös Spanyolország jóbarátai nemzetközi fórum elé viszik a fasiszta Olaszország és a fallanxista Spanyolország megrendítő adatait. Évekkel ezelőtt okvetlenül összehívták volna a „be nem avatkozási" bizottságot és Olaszországot nyiltan és megbélyegezték volna a „humanizmus nevében" mindazért, amit immár az egykori vörös Spanyolországgal rokonszenvező Anglia is inkább hőstettnek, mint elítélendő „gazságnak" minősit.

„Két évvel ezelőtt — írja a *Popolo d'Italia — ugyanazok a nagy angol és francia lapok, amelyek ma mindenkit túlszárnyalnak Franco hős katonáinak dicséretében, „alávalóság"-nak, „becstelen olasz ravaszság"-nak, „véres nacionalista gyilkosság"-nak tartották mindazt, amit ma „egyedülálló történelmi hőstett"-nek neveznek. Hiába, a demokráciák gyorsan felejtenek és nem szivesen emlékeznek vissza a tegnap nagy harcaira. Nekünk, olaszoknak és spanyoloknak azonban semmit sem szabad elfelejtenünk abból a csodás korszakból, amelynek minden napja, minden tette eggyé kovácsolta népeinket . . ."*

Az olasz-spanyol szolidaritás hőstettei nemcsak az olasz és spanyol ujságírók fantáziájában nőttek történelmi tettekké, hanem

a való életet adják.

Madrid elfoglalásának napján minden mozi bemutatta a *„No pasaran"* című filmet, amely — mint ismeretes — *helyszini felvételekben mutatja be a spanyol polgárháború két és féléves hőseposzát. A film nemsokára elkerül Budapestre is és igy a magyar közönség is meggyőződhetik majd, hogy egyáltalán*

nem túloztak a nacionalista lapok, amikor Franco hadseregének, a spanyolországi olasz önkénteseknek hőstetteiről irtak.

Addig is álljanak itt ezek a számok és adatok, amelyeknek hiteléhez nyilván semmi kétség sem férhet, hiszen már London és Páris is kénytelen igaznak elismerni.

Spanyolország vérvesztesége a polgárháború alatt

Akik csak a napilapok rövid beszámolóiban olvastak a spanyol polgárháború csatáiról, nem is tudják, hogy a két-háromsoros hírek mögött mennyi hősi önfeláldozás, mennyi igazi hőstett rejlik. Amire Pestre, Rómába vagy Berlinbe értek a spanyol polgárháború egyes csatáiról szóló hírek, elveszitették igazi jelentőségüket és Franco tábornok győzelmeinek óriási árára alig gondolt valaki. Pedig

1936 július 17-étől több mint háromszázezer spanyol férfi áldozta fel életét hazája szabadságáért.

Ha pedig elgondoljuk, hogy

ez a számjegy csak azoknak az elesett hősöknek a számát fejezi ki, akiket csatatéren ért utól a halál,

még nagyobbnak tünik fel a nemzeti Spanyolország véráldozata. Madridban, Valenciában még csak most fogják majd megállapitani, hogy tulajdonképpen hányezer spanyol férfi és aszony adta oda életét a nacionalista eszményért, — a barcelónai, katalóniai „ellenforradalmárok" számát pedig még most sem, Barcelóna elfoglalása után eltelt két hónap alatt sem sikerült megállapitani.

Sok holttest nem is kerülhet elő, hiszen a vörös százakat égetett el.

S ki tudja, mennyi azoknak a szerencsétleneknek a száma, kiknek holttestét a tengerbe dobták?

A Diario Basco számításai szerint

a vörös front mögött kivégzett nacionalisták száma meghaladja a százhúszezret,

de lehet, hogy ez a szám emelkedni fog, ha a madridi és valenciai köztemetőkben is végre lehet hajtani a hullák összeirását.

A nemzeti Spanyolország az eddigi becslések szerint tehát

közel félmillió embert veszitett el a polgárháború 984 napja alatt.

A vörösök vesztesége nem éri el ezt a számot — hiszen nekik csak a frontokon kellett helyt állniuk —, *Franco tábornok sohasem engedte meg, hogy a front mögött lemészároljak a volt kommunista forradalmárokat.*

Az olasz önkéntesek vesztesége meghaladja a tizezret, a német önkéntesek vesztesége pedig körülbelül 1000 főre tehető.

Mindenki mindenét odaadta

Talán mondanunk sem kell, hogy Olaszország szempontjából ez a tizezer hősi halott talán még nagyobb értékkel bir, mint a nemzeti hadsereg hősi halottjainak jóval magasabb száma. Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy mig *Franco* tábornok hadseregének hősi halottjai nagyrészt a spanyol sorkatonaságból kerültek ki, — *ezek az olasz önkéntesek egytől-egyig minősitett fegyvernemekben: tankoknál, tüzérségnél, repülő-osztagoknál, stb. szolgáltak, — egy-egy olasz hősi halott katonai értéke tehát sokkal több, mint egy spanyol katona értéke.*

„Az olasz és spanyol hősi halottak óriási gulája azonban nemcsak az olasz és a spanyol nép örök egységét jelenti, hanem intő jel is, — irja a *Popolo d'Italia. — Örökké emlékeztetni fogja Spanyolországot és Olaszországot a harmadik „latin nép" szörnyü árulására . . ."*

És végül, *milyen anyagi áldozatokat hozott a nemzeti Spanyolország? — kérdezi a Diario Basco.*

Nincs ma Spanyolországban jóformán senki, akinek meglenne régi ezüstkészlete, s nincsen egyetlen asszony sem, akinek meglennének a drágakövei, aranyékszerei.

A hivatalos statisztikák szerint ugyanis

több mint 20 millió arany frank értékű ékszer gyült össze Franco tábornok felhivására

azokon az adakozó helyeken, ahonnan az-

Készül a pirostojás

Csokonai ásványviz
lúgos, konyhasós, jódos, brómos. Kérje mindenütt!

hadianyag-gyárnak, hogy szállitsanak a „lázadó" spanyol tábornoknak . . .

Jegyezük meg azonban, hogy

nem igaz az a demokrata híresztelés, amely szerint Németország és Olaszország olyan nagyszámjegyü váltókat irattak volna alá Francoval a fegyverszállitásokért, — hogy Spanyolország most majd évekig fizetheti ezt az összeget.

Németország és Olaszország sokkal olcsóbban szállitottak Franconak fegyvert, mint bármelyen más államnak, — tehát nem akartak „keresni" a spanyol nacionalizmuson . . .

Egy érdekes számitást közöl még a *Diario Basco.* Angol pénzügyi szakemberek számitása szerint

több mint 20 millió fontba került a spanyol polgárháború,

nem is beszélve a belső károkról és rombolásokról, amelyek szintén óriási veszteséget jelentenek.

Közel

egymillió halott, 20 millió font,

ime, ennyibe került a bolsevizmus madridi kirándulása. S mindez persze nem a külföldre szökött *Negrinek, Del Vayók,* és Azánák sinylik meg, hanem a spanyol nép.

Hosszú békére, óriási munkára van szüksége a nemzeti Spanyolországnak, hogy mindent ott folytathasson, ahonnan két és fél évvel ezelőtt elindult. Két és fél év szörnyű vér- és aranyveszteségét kell kiküszöbölni a spanyol életből.

VAJTA FERENC

Fenn kell tartani a békét — mondta Beck külügyminiszter

London, április 8.

Beck ezredes lengyel külügyminiszter csütörtökön este a sajtó számára a következő nyilatkozatot tette:

— Igen könnyü dolgom volt Londonban, mert a két ország között nem állott fenn a legcsekélyebb nézeteltérés sem annak a kivánságnak tekintetében, hogy

fenn kell tartani a békét

mindenki érdekeinek figyelembevétele mellett. Ugy véltük, jogunk van eszméinket és együttérzésünket a miniszterelnök világos és őszinte jelentésében kihirdetni. Erre a jelentésre támaszkodva,

optimisztikusan nézek a jövő elé,

tekintettel az állandó és szilárd angol-lengyel együttmüködésre.

Beck ezután azt mondta, hogy a most megkezdett mü kifejlesztését rá lehet bizni a normális diplomáciára.

Arra a kérdésre, hogy az egyezmény milyen hatással lesz a politikai helyzetre, *Beck* igy felelt:

Lengyelország politikája nem alapul ellenmondásokon. Eddigi politikánk szem előtt tartásával most is alkalmazzuk azt a tervet, hogy hüek maradunk kötelezettségeinkhez és soha nem vállalunk olyan újabb kötelezettségeket, amelyek ellenmondásba kerülnének a már elvállaltakkal.

Végül, kijelentette, hogy a lengyel-orosz viszony továbbra is az 1932. évi egyezményen alapszik. Befejezésül a lengel-román együttmüködésről szólva azt mondta, hogy ezeknek a kérdéseknek rendezése csak Varsó és Bukarest közötti közvetlen tárgyalások útján lehetséges.

BRESLAUI VÁSÁR
Mezőgazdasági Gépkiállitással
1939 május 10—14-ig

MENETDIJKEDVEZMENY az összes külföldi vasútvonalakon, Németországban 60%. Felvilágositással és prospektusokkal minden utazási iroda, valamint a Német Idegenforgalmi Iroda, Budapest, IV., Váci-utca 3., készséggel szolgál.

A Breslaui Vásár bemutatja az összes mezőgazdasági gépeket és berendezéseket, továbbá gépeket, készülékeket és szerszámokat a kézműipar és a kis- és közepes ipar számára.

A szombati ujdonságok főszereplői: Rösler Endre — Losonczy György — Rigó Magda (Opera) — Ajtay Andor — Muráti Lili (Vígszínház) — Sennyey Vera — Bulla Elma (Pesti Színház) — Harmath Hilda — Pulay Etelka (Városi Színház)

Birabeau-vígjáték az Andrássy Színházban Makay Margittal

Az *Andrássy Színházban* most állapitották meg, hogy mi lesz a késötavaszi ujdonság. A *Paprikáscsirke* előadássorozata után francia vígjátékot tüz müsorára a színház. A szerző *Birabeau*, akinek *Eltévedt báránykák* és *Déligyümölcs* című vígjátékai, *Orbók* Attila fordításában, nagy sikert arattak Budapesten. A darab főszerepére *Makay* Margitot akarja megnyerni a színház. Szereposztásról és a próbák megkezdéséről még korai beszélni, annál is inkább, mert hiszen *Makay Margit még hosszú ideig a Vigszínházban játszik mint az Ezer hold pipacs főszereplője. Ignácz* Rózsa nagysikerü darabja a színház szombati újdonságával felváltva természetesen továbbra is müsoron marad.

Tragédiáeska a Kamaraszinházban

A Nemzeti Kamaraszínházban kisérleti előadásban el fogják játszani „Az ember tragédiáját". Madách remekműve kis együttessel, kis színpadon apró díszletjelzésekkel, egyszóval kamaraszerü stílusban kerül majd színre. Az eddigi próbákon már az is kialakult, hogyan becézik a színészek a „kicsinyített" remekművet:

— Az emberke tragédiácskája.

A IX. parancsolat

A francia filmek az utóbbi időben, mind Párisban játszódtak. A „IX. parancsolat" változatosság kedvéért egzótikus tájakra is elvezeti a nézőt. A három főszereplő egy bányamérnök, a felesége és — a harmadik. Különösen az Ugandában játszódó jelenetek szépek, amikor a két férfi az otthonhagyott asszonyról álmodozik. Hatásos rohammal tör előre a film, amikor hazatérőben a két férfi összeütközik a nő miatt. Sok finom jelenet, színes és mozgalmas perc teszi élénkké a filmet, amely azonban kissé hosszúra sikerült. Jean Gabin épp olyan jó és érdekes színész, mint bármelyik eddigi filmjében. Az ugandai képekben van nehány felejthetetlen pillanata. Partnernője s a filmen felesége Gaby *Morlay* a legjobb francia színésznök közül való, ahhoz a fiatalasszonyhoz azonban, akit a IX. parancsolatban játszik, már kissé... A két nagy színész mellett is nagyon tehetségesen mutatkozik be a fiatal *Aumont*, a rendezés jó, a téma, a *IX. parancsolat* mindenkit érdekel.

Carlo de Fries irja a Karosszék zenéjét

Bókay János kis regénye, a *Karosszék* még idén tavasszal filmre kerül. Zenésvígjátékot készitenek belőle. A muzsikát Carlo *de Fries*, a *Budapest-Wien*, a *Romantikus asszony* és az *Örökké* zeneszerzője irja. *Friesnek* egyébként még idén tavasszal a bécsi *Josefstädter Theaterben* is bemutatója lesz. Befejezett operettje várja a premiert, a *Hölgyválasz*.

Négy szombatesti premier

A felujított Faust az Operaházban

Gounod meleg, romantikus muzsikája hosszú ideig nem kapott megfelelő, népszerüségéhez méltó színpadi köntöst Operaházunkban. Ezt a régi tartozást egyenlitette ki most az Operaház, amikor a korszerü színpadtechnika tökéletes felhasználásával és jeles erőinek csatasorba állitásával indítja el új útjára a Faustot.

A felújítás egyik legfőbb értéke *Lányi* Viktornak a dallamokhoz ideálisan simuló, költői szépségü új fordítása. A régi, köztudatba átment szövegrészletek kapnak itt egészen új színt és zamatot, másrészt pedig a helyes prozódia sokkal érthetőbbé teszi a szöveget. A másik becsülésre méltó újítás *Fülöp* Zoltán müvészi díszletezése. Ha a kerti rész színpadképe kissé nyugtalanul túlzsúfolt is, a havas utcakép már feledhetetlen benyomást kelt, Margit halálánál pedig a leomló börtönfalak mögött feltünő csillagos éjszaka a távoli Trecentó-dombokkal: a maga egyszerüségében olyan lenyügöző és megható, amilyet csak egy igazi müvészlélek tudhat megalkotni. *Oláh* Gusztáv rendezése sok eddig ismeretlen finomságra világit rá, bár elképzelése a különböző hatások alatt nem eléggé egységes. Azonkivül disszonánsnak találjuk helyenként a naturalista színpadképek és az absztrakt világitási stílus közötti kiegyenlítetlenséget. Az előadás egyetlen komolyan sebezhető pontja azonban *Berg* Ottó szintelen, vontatott vezénylése. A partitura felett mindvégig az unalom szürke felhői terpeszkednek el. Trmészetesen nem Gounod hibájából.

Teljes és legnagyobb elismerés hangján irhatunk viszont a szereplőkről. *Rösler* Endre Fausja, *Losonczy* György remekbe szabott Mefistója, *Palló* Imre Valentinje épp olyan kiemelkedő alakitás, mint *Rigó* Magda dúshangú, előkelő müvészi eszközökkel ható Margitja és *Gere* Lola egészséges humorú Mártája. Ude jelenség *Siebel* szerepében *Horányi* Karola. A nagy balettrészben *Vera* Ilona dekoratív táncfantáziája jóvoltából hatásosan szerepel a *balettkar* és a hódító szépségü, virtuóz tudású *Ottrubay* Melinda.

TÓTH DÉNES

A tetovált nő

Éry Halász Imre vigjátéka a Vigszinházba

Látható mügonddal, a lelkiismeretes színdarabíró igyekezetével exponálja Éry Halász Imre új vígjátékát. A téma pár rövidke szóban: a férj féltékeny a felesége multjára, mert homályban van s az asszony nem hajlandó bevallani. A cim arra utal, hogy minden elmult férfi valami jelleget „tetovál" a nő egyéniségére. A nő magával hoz a volt szerelemből egy gesztust, egy szólásformát, egy kis indulathullamot s ezek az apró motivumok felébresztik a férjben a féltékenységet — no meg a kutató ösztön. Müfajnak ezt is lehetne a cim alá irni: Szerelmi detektivdráma. Miként öreg barátunk Sherlock Holmes cigarettahamuból, villamosjegyekből és egy-egy ruhafoszlányból következtet a tettesre, ebben a darabban ugyanigy nyomoz a férj egy-egy elejtett szóból, önkéntelenül mozdulatból, vagy rosszul sikerült hazugságból arra a férfire, akit a felesége letagad előtte.

Éri Halász Imre a felvázolt témával remekül zsongliroz, az a darabgyáros, aki a darab egyik főszereplője, bizonyára örülne ennek a vígjátéknak. Ezt a Tetovált nőt el lehet adni a Folkföldön éppen úgy, mint egy newyorki Broadway-n, csak éppen mi nézzük olykor némi idegenkedéssel a szerző bravuroskodásait. Az ötlet kétségtelenül igen jó és ami még fontosabb, — igaz. Kár, hogy Éri Halász csak a felszinig jut el, csiszolt, frissen lakkozott, módjával parfömözött és enyhén erotikus az öt kép, nem lehet eltagadni, hogy tetszetős. A megoldás is elfogadható, csak nem elég alapos. A hazugság ottmarad a szinen, bár a rezümé igyekszik megmaradni az erkölcsi alapon.

Tarnai Ernö rendezése a tipikusan pesti darabot jól olajozott tempóban pergeti. Muráti Lili igazi Muráti szerepet játszik. A színésznö, akit színpadra állit érdekes, hóditó, megvesztegetően elegáns az a bizonyos kiismerhetetlen asszony. Nagy sikere lesz. Ajtay Andornak remek az idei szezonja. Annyi pompás alakitás után újból fenntartás nélkül dicsérhetjük. Ráday Imre a féltékeyy férj, az örök férfigyanakvás élethü portréját nyujtja, kifogástalan Kömives Sándor színigazgatója, kitünö Greguss Zoltán színésze, Dénes György öszhajú attaséja, Bihary az inas, továbbá Beleznay Margit, Náray Teri, Sittkey Irén, Simon Marcsa, Dán Etelka, Kédly Gyula, T. Oláh Böske és Gárday Lajos. A darab kétségtelenül a konfekciós árukra emlékeztet, a közönségsiker azonban talán nem fog elmaradni.

UJHELY JÓZSEF

Ne bántsd a másét!

Bemutató a Pesti Szinházban

Van egy bizonyos, nobilis gyöngyszürke szín, nem az unalom, nem a por színe, hanem az igazi benső, szellemi, lelki elegánciáé. *Lonsdale*, a szerző bebizonyitja, hogy ez a szín diadalmasabb, mint a szivárvány hétfélesége. Abban a magasrangú, de tarka jellemü társaságban, amely Hampshire hercegnél weekendezik, szinte minden asszony, minden férj másba „szerelmes", nem a saját párjába. A herceg is megszédült a kedves, de kacér Liz „démoniságától". Felesége azonban azzal az utánozhatatlan, vonzó, gyöngyszürke magatartással, aminek megrajzolásáért a darab iródott, visszahódítja férjét. Amint látjuk, a vígjáték nem jár vakmerően új utakon. De szerencsés találkozása a színpadnak az irodalommal. A hüség szatiráját a figurák orchestrális kezelésével, modern disszharmoniával, ötletesen, szellemesen irja meg s különösen női alakjaiba vegyit valami furcsa, fanyar, de átütően derüs érdekességet, ami egyébként a kitünő Lonsdalenak szinte egyedülálló erénye az angol színpadi irodalomban. A belső villamossággal fütött társalgási játékok rendszerint szives fogadtatásra találnak nálunk. Lonsdale új darabja kiemelkedik az átlagból, nemcsak az anglofilek találhatnak benne élveznivalót. A hatásban nagy része van a kitünő Bókay János lebilincselően könnyed, szellemes fordításának s Hegedüs Tibor megértő rendezésének. A díszletekért Vörös Pált illeti elismerés.

Bulla Elmánál nem is lehetett volna alkalmasabbat találni az okos, vonzó, feleség fölényes szerepére. Müvészi skáláján ezúttal új hangok megszólaltatására is alkalma van. Őszinte taps illeti. A régen látott *Sennyey* Vera izléssel kacér, az üresfejü szépasszony szerepében, modern, divatos jelenség s megint meggyőz, hogy nagyon tehetséges. Helyén van *Somló* István is, s a weekendező környezetből kitünik *Ladomerszky* Margit, *Vértess* Lajos, *Nagyajtay* György, valamint *Erdélyi* Erzsébet, *Márkus* Margit, *Fáy*, *Mátray*, *Berky*, *Berczy*.

(I. V. E.)

Orpheus a pokolban

Offenbach, aki a mult század végén szellemes zenei ötleteivel, kitünő érzékkel és izléssel szolgálta ki Páris könnyü zenei igényeit, ma sem vesztett vonzóerejéből. Az „Orpheus a pokolban" egyike volt legsikerültebb operettjeinek. Kecsesen ivelő melódiái ma már szinte klasszikussá váltak és szatirája, ha el is vesztette maró élét, még ma is hatásos. Muzsikája megőrizte az üdeségét és amellett bizonyos gráciára is tett szert, ami a mai modern operettmuzsikákból sokszor hiányzik. Ami a szövegkönyvet illeti, a Városi Színház felújításában az átdolgozás és a rendezés igyekezett a szövegkönyvbe lerakódott nyolcvan esztendőt eltüntetni. A mai életből vett és sokszor erősen pesti izü viccekkel tarkitott átdolgozás könnyed és vidám. Ötletekben sincs hiány és az anakronizmus minden lehetőségét kihasználja a hatások elérésére: Az olympuszi istenek a pesti rádióra végeznek reggeli tornát s Mercur szárnyas skiron viszi Jupiter üzeneteit. A rendezés újítása a nyitás szcenirozása ügyes elgondolás és szellemes újítás. A jótempójú előadást nagyszámú statiszteria teszi népessé. A díszletek jól sikerültek, a táncok harmónikusak és különösen a negyedik felvonás cancan-tánca hatásos.

A női főszerepet, Euridikét *Harmath* Hilda játssza, aki már régen nem szerepelt pesti színpadon. Kellemes hangú s rutinos színésznő, *Rácz* Vali bármennyire is szigorú Közvélemény, igen bájos jelenség. *Szondy* Biri és *Barabás* Sári széphangú és kellemes megjelenésü olympuszi istennök *Delly* Ferenc, mint Mercur, *Galetta* Ferenc, mint Mars megszokottan jó, *Solthy* György Plutója klasszikus alakitás. *Góth* Sándor, *Sziklay* Szeréna, *Fodor* Artur, *Angyal Nagy* Gyula és *Révész* Vilma alakitják a többi szerepeket. Az operett táncszámait *Pulay* Etelka tanitotta be, aki nemcsak maga ügyes táncosnő, hanem mint a táncszámok beállitója is bizonyságot tett a tehetségéről. *Márkus* Dezső a megszokott hozzáértéssel vezényelte a darabot.

Bory Aladár

Színházjegyirodánk a husvéti ünnepek alatt:
Vasárnap reggel 9 órától déli 12 óráig
Hétfőn " 9 " " 12 " szolgálatot tart

20

OPERABÉRLETEK

a Városi Színházban

CARMEN

Okt. 14. **Városi Színház**

az esti ciklus I. előadása. A címszerepet **Else Brems** kamaraénekesnő énekli, aki ebben a szerepben szenzációs sikerrel mutatkozott be tavaly az Operában Kiepurával. Egyes jegyek 1.20—12.20 pengőig, néhány földszinti és páholybérlet még október 10-ig váltható.

A filléres délutáni operabérlet első előadása október 23-án **Aida**. Néhány földszinti és páholybérlet még október 15-ig váltható **Transcontinentnél** (Dorottya-utca 7, tel.: 383-133 és 383—153).

Ragaszkodom a szerelemhez

Belvárosi Színház

Szikrázó és leplezetlen egyoldalúság süt ki ebből a darabból: csak szerelemről esik benne szó. Ahányan csak bejönnek a színpadra, mind szerelemből vannak formálva. Itt nem nyugszik le a nap, örökké kék az ég, nem akad el a magasban felhő, az emberek felmentést kaptak minden munka alól, nincsen gond: mindenkit állandóan egyforma erővel tűz és pirít a szerelem. Az ő szavait dadogják a rokonszenves, ügyetlen fiatalok, ő borítja titokzatos, kívánatos rejtelembe a nőket, ő bolondít meg öregedő szíveket. Lobog, hajladozik, ruhákba kap a lángja; végül is el kell hinnünk, hogy van egy ilyen világ. Ha másult nem, hát a színpadon.

Mert Bókay János könnyed, rohanó vígjátéka elsősorban színpad. Tenyérnyi hely, ahol nem érvényesek a földi nehézkedés törvényei. Tiszta oxigénnel teli lombik, amelyben sisteregve gyúl ki minden szó. Kísérleti léggömb, amelynek elvágták a tartókötelét, s most izgatott ugrásokkal száguld felfelé a magasba, egyre ritkább levegőrétegekbe. Nincs rá más szó: telivér vígjátéki színpad, ahol az élet csak átkristályosítva jelenhetik meg.

Mit jelent ez az átkristályosítás? Hogy abból a nyersanyagból, amelyből az író darabját formálja, mindent ki kell vetni, ami nem a lebegő színpadot: az egyértelműséget, a könnyen érthetőséget, a hatásosságot szolgálja. Történet, figurák, tréfák, fordulatok, mint a stafétafutók, pontosan kijelölt helyükön állnak, egyikük célba ér s a másik máris továbbragad tőle valamit, — ez a továbbrohanó mondanivaló nem súlyos igazság, vagy társadalomjavító profécia, nem is tudjuk pontosan, hogy mi a tartalma. Amikor egyik kézből a másikba kerül, éppen csak egy-egy pillanatra villan szemünkbe. Nincs is több jelentősége, mint a stafétabotnak: könnyű szimbólum, alapszabályszerű megegyezés. Nem a bot — a lendület, a váltás, a mozdulatok szépsége a fontos. Ezt a könnyed játékot, ezt a lebegő színpadot szereti Bókay János, s új darabja a rivaldafényébe álmodott gyorsfutású, minden fölösleges súlytól megszabadított móka.

De nem volna igazán író, ha tréfáját nem lobogná át valami másféle láng is. Van Bókay Jánosnak egy rekedt, öncsúfoló, nagyon rokonszenves nevetése, amely egy-egy mondatot néha egészen új fénybe borít: egy szemérmes, tartózkodó lirikus profilját villantjuk meg ilyenkor.

A könnyedfutású, füszál-ívű vígjátékoknak mindig vannak titkos társszerzői: a színész, a rendezés, az előadás. Ez alkalommal azonban azt kell mondanom: Bókay János egymaga részese a sikernek. A színészek, a rendezés munkája nem a legjobb.

Góth Sándor játssza az apát. Jó ötvenes férfit, aki mestere a szerelem művészetének s még mindig sikerrel veszi fel a versenyt a fiatalokkal. A húszéves lányok szíve elragadtatva hajlik feléje, és ő, az öregedő férfi, nem is a szerelemmel, de az idővel szemben veszti el a csatát. Góth Sándor idős ehhez a szerephez. Inkább karikírozza, mint megjátssza; s nem tudjuk elhinni, hogy fiatal lányok elszédülhessenek ettől a különben jósvádájú karikatúrától. Mihályfi Béla a másik ötvenes férfi, sokkal jobb, meggyőzőbb, pedig ő volna az a riasztó példa, aki szerelmével fejbekólintja idősödő D'Orsay grófunkat. Két fontos női szerep van a darabban: két húszéves fiatal lány. Az egyikben új színésznő, Tahy Anna mutatkozik be. Még sok benne a működvelő-íz, és nagyon merev a rendezői beállítottságban. Mindezt levethetné idővel; egyéniségének jelentéktelenségéből azonban nehezebben léphet majd ki. Sennyey Vera a másik lány. Izléses rokonszenves színésznő. A két fiatal fiú közül Szilassy László a színész, Pálóczy László még mindig nehezen hajlítható anyag.

Bókay János maga rendezte darabját. Kissé túlhangsúlyozta az érzelmeket és a csattanókat. Gara Zoltán díszletei jók. Vidám, jókedvű játék a Belvárosi Színházban.

Hevesi Endre

Gara Zoltán

...ARSÁG ...film Művészet

az Operaházban

A Krisztus életével foglalkozó szent téma különben is nagyon kényes és a legnemesebb eszközökkel dolgozó színpadi ábrázolás is kissé szentségtörésnek hat. Az oratóriumszerzők azt, ami láthatatlan, nem hiába bízták a legkifejezőbb és a legmélyebb tükörre: a zenei hangra, hogy a legkáprázatosabb, a legvakítóbb képmásnál is hívebben jelentessék meg a lélek előtt és ezért nem gondoltak sohase olcsó hatású színpadiasságra.

Az Operaház lelkes vállalkozása, hogy a legnagyobb magyar zeneköltőnket színpadáról is megszólaltathassa, talán hozzájárul a Liszt-zene híveinek gyarapodásához. Még a művet is közelebb hozza a közönséghez, mert azt, amit Liszt a zene hangjaival rögzített meg és a szem számára csak a felhők ködös messzeségébe rajzolt, most a színpad, íme, fixírozza, meghatározott elképzelésben tárja a néző elé és segítségére siet az illúziókeresésben. Ifj. Oláh Gusztáv a templom oszlopos lépcsőbejáratát tartja meg keretnek valamennyi képben, hogy azt az illuziót keltse a nézőben: a templomba lép, ahol az áhítat hangjai mellett a zene látomásai, mint valóságos képek, elevenednek meg szeme előtt. A világítási technika minden fogását bravúrosan alkalmazza ez a magasszínvonalú előadás. Képeket látunk, mintha csak Tintoretto, Bellini vásznai kelnének életre. Igaz, hogy ezek a képek azután ott, ahol a zene a maga sajátságos ecsetkezelésével alakít, az első pillanatok erőteljes és tetszetős hatása után zavarossá és indokolatlanná, üres keretté válnak. Különösen a nagy tömegjeleneteknél érezzük a mozdulatlan festői remekek egyre elmélyedő mozgalmassága helyett ezeknek a színpadi jeleneteknek erőltetett és voltaképpen: élettelen mozgalmasságát. Zenekar, kórus és magánszólam (a címszerepet alakító Palló Imre, továbbá Budanovits Mária, Báthy Anna, Rösler Endre, Koréh Endre) a vezénylő Fleischer Antallal együtt kitűnő munkát végzett.

Haits Géza.

OKTÓBER 6, CSÜTÖRTÖK

Nemzeti Színház: Roninok kincse
Nemzeti Kamaraszínház: Kék róka
Vígszínház: A világ közepe
Magyar Színház: Az utca
Pesti Színház: A szabad lány

OKTÓBER 7, PÉNTEK

Nemzeti Kamaraszínház: Hazajáró lélek
Vígszínház: Az orvos dilemmája
Pesti Színház: A szabad lány
Andrássy Színház: Angyalt vettem feleségül
Városi Színház: Gázmérgezés a Dombutcában
Terézköruti Színpad: Az úgynevezett szerelem

OKTÓBER 8, SZOMBAT DÉLUTÁN

Vígszínház: A világ közepe

OKTÓBER 8, SZOMBAT ESTE

Nemzeti Kamaraszínház: Kék róka
Vígszínház: Az orvos dilemmája
Pesti Színház: A szabad lány
Városi Színház: Gázmérgezés a Dombutcában

OKTÓBER 9, VASÁRNAP DÉLUTÁN

Nemzeti Kamaraszínház: Kék róka
Vígszínház: A világ közepe
Magyar Színház: Az utca
Pesti Színház: A szabad lány
Andrássy Színház: Angyalt vettem feleségül
Városi Színház: Gázmérgezés a Dombutcában

OKTÓBER 9, VASÁRNAP ESTE

Nemzeti Színház: Farkaskaland
Nemzeti Kamaraszínház: Villámfénynél
Vígszínház: Az orvos dilemmája
Magyar Színház: Az utca
Pesti Színház: A szabad lány
Városi Színház: Gázmérgezés a Dombutcában
Terézköruti Színpad: Az úgynevezett szerelem

*

Erzsébetvárosi Színház: október 7-ig A szomjas krokodil, október 7-től Legyen úgy, mint régen volt. **Józsefvárosi Színház:** október 7-ig Legyen úgy, mint régen volt, október 7-től Julia. **Pódium Kabaré:** Minden este Elő az okmányokkal!

*

Kedvezményes jegyek az összes fürdőkbe.
Telefonrendelés: 140—000, 144—401.

Férfiszövet-
különlegességek
rendkívül olcsó áron
Pogány és társa
Deák Ferenc-utca 21

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Beethoven: Prometheus-ának operaházi előadásá
hoz tervezett szinpadképeit és jelmezeit a
kritika igen magasra értékeli.

Balassa Imre: "Szinházi levél" c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. juni. 12-18.
V. évf. 24. sz.

SPORT

A NEMZETI BAJNOKSÁG VÉGKÜZDELMEI

Egyenlők erők küzdelmében a legnagyobb harc, a legerősebb vetélkedés egy kis előnyért, mindig a végküzdelemben van. Amikor odaérnek a küzdők és megindítják a hajrát, legtöbbször az a csapat kerül ki győztesként, amelynek erősebb az idegzete, nagyobb az állóképessége. Az ilyen tulajdonságokkal rendelkezők még az utolsó métereken is tudnak erősíteni és ezzel az elsőséget megszerezni. A labdarugó bajnokság I. o. csapatai most érkeztek el erre a határvonalra. A tizenegyedik forduló sorsolása olyan csapatokat hozott össze, amelyeknek mindegyike fontos lépés előtt áll. A vezető Csepel a harmadik helyezett Gammával mérkőzik. Egymástól öt pont választja el, mégis igen fontos mindkettőjükre az összecsapás eredménye. Csepel csak ugy lehet bajnok, ha a hátralévő összes mérkőzéseiről hazaviszi a 2 pontot. Mert már egy pont leadása is sulyos következményekkel járna rá nézve. A Gamma nemcsak tavaszi veretlenségét igyekszik megőrizni, hanem biztositani kivánja a harmadik helyét. A Hungária-uton tehát nagy lesz a küzdelem.

A második helyezett Nagyváradi AC ezuttal nehéz feladat megoldása előtt áll. Diósgyőrött játszik a DiMÁVAG ellen, ahol már olyan sok meglepetést szereztek a hazaiak ellenfeleiknek. A nagyváradiak pompás formában lévő csapata esélyesként indul a küzdelembe.

Nehéz dolga lesz a Ferencvárosnak Salgótarjánban. Az egész bajnoki két évadot váltakozó formával játszó zöld-fehéreknek most kell megmutatniok, hogy éppen a végküzdelemben kovácsolódtak össze, a legerősebb harc közepette is megtudják szerezni azt az átütő erőt, amellyel azt a sok hátrányt, ami Salgótarjánban mutatkozik, kiegyenlitik, sőt felül is mulják.

A Vasas saját otthonában ütközik meg a Szolnokkal és ez bizonyos előnyt biztosit néki. Ezzel pedig nyerhet.

Az Ujpest—Elektromos mérkőzésen a lilafehérek a favorittok és ha küzdelem után is, de győznek majd.

Kispest a Sárkány-utcában minden csapatra veszélyes. Most a Haladásnak jut ez a szerep, hogy idegenben kell harcolnia. Ha birják idegekkel, akkor a veszélyt elháritathatják.

Az Ujvidéki AC a Törekvést fogadja. Ellene biztosan kell győznie.

A kiesés veszélye szélén álló Kolozsvári AC Szegedre utazik, hogy megmérkőzzék a szegedi együttessel. Minden tudását kell belevinni a küzdelembe, ha a kiesés veszélyétől meg akar szabadulni.

VASÁRNAPI SPORTPROGRAM

LABDARUGÁS:

Gamma—Csepel, Hungária-ut. Vasas—Szolnok, Latorca-utca, Mágori. Ujpest—Elektromos, Megyeri-ut. Kiss M. E.—Kispest—Haladás, Kispest, Kőhalmi. DiMÁVAG—Nagyváradi AC, Lenkei. Sal. BTC—Ferencváros, Salgótarján, Palásti. Szeged—Kolozsvári AC, Kékesi. Ujvidéki AC—Törekvés, Ujvidék Harangozó. A mérkőzések a Vasas—Szolnok kivételével, amely fél 5-kor indul, fél 6-kor kezdődnek.

ATLÉTIKA:

Törekvés felnőtt és ifj. veresnye, Bihari-ut, délelőtt 9 óra. — MASz női mezei futóbajnoksága, d. e. 11, hüvösvölgyi nagyrét. — Testvériség kerületi versenye Rákospalotán. ETO kerületi versenye Győrött. Corvin 2 órás gyalogló versenye, Postáspálya, d. e. fél 9. — Levente mezei bajnoksága, d. e. 10 óra, Vérmező.

CSELLÖVÉSZET:

„Bulcsu" LE versenye a Mracibányi-téri lőtéren.

KERÉKPÁR:

OSK vándordijas országuti verseny, reggel fél 7 kecskeméti országut.

VIVÁS:

MAC Hősök kardvivó versenye, reggel 9, d. u. 5 óra. Müegyetem oszlopcsarnoka. — Postás II. o. párbajtörversenye, reggel 9, Dob-utcai vivóterem.

EVEZÉS:

MESz üldözési versenye, csepeli dunaág, délelőtt fél 11 óra.

TORNA:

Levente bajnoki viadal d. e. 9, VII., Hernád-utca 3. — Középkorú női csapatbajnoki viadal, Dob-utcai tornaterem, d. e. 9.

KÉZILABDA:

I. o. férfi. UTE—DreHSK, Megyeri-ut, reggel 10. KAC—BSzKRT, Ciprus-u., d. e. fél 9. BLE IX.—BLE VII., Forinyák-u., d. u. fél 5. MAFC—Csepel, Bertalan-u., negyed 11. Kistext—BTC, Kistext-pálya, Kispest d. e. 9. MTE—Elektromos, Hajdu-utca, fél 5 óra.

GYEPLABDA:

MHC—AHC, 9.30, Stefánia-ut. MAC—BKE, 9.30, Margitsziget.

△ **A Magyar Atlétikai Szövetség a hüvösvölgyi nagyréten délelőtt 11 órai kezdettel rendezi első női mezei bajnokságát**, amelyre közel száz versenyző jelentette be indulását. Esélyekről természetesen nem lehet beszélni, mert a hölgyek mezei formája mindenki előtt ismeretlen. Bár a bajnokságra pályázók komoly felkészültséggel állanak az induláshoz, még sem lehet akár az egyiket vagy másikat győztesként jósolni. Ezer méter lesz a távolság és az előjelek szerint a TFSE és a Futura versenyzőit várják elől a szakemberek.

VASÁRNAP: GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN EMLÉKVERSENY

A derbyévjárat kancáinak első nagy próbáját jelenti a vasárnap kiemelkedő futama, a *Gróf Széchenyi István emlékverseny*. A Magyar Kanca dij valamennyi első vonalbeli pályázója résztvesz ebben az érdekes tenyészversenyben. Az indulók közül elsősorban, *Mamunia, Róna, Nedine* és *Pistike* győzelmi esélyeire utalhatunk.

Jelöltjeink:

I. *Rozs—Hóbortos—Fényes bogár*
II. *Duplázd!—Marconi—Dulló*
III. *Nefelejcs—Beresina—Rózsám*
IV. *Mamunia—Róna—Nedine*
V. *Dividenda—Bona Fides—Formamint*
VI. *Páratlan—Hitves—Komárom*
VII. *Nemere II.—Ipse—Diridongó*
VIII. *Aroma—Fidél—Lator.*

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

„Az arany meg az asszony"

Magyar dalműbemutató az Operaházban

A nagy *„magyar Szindbád"*, néhai *Krudy* Gyula tanulságos költői játéka *„Az arany meg az asszony"* került bemutatóra szombaton a *Magyar Operabarátok* ünnepi előadása keretében. A példázatnak beillő művet a huszas években sorozatos előadásokban mutatták be az első világháboru utáni idők irodalmi szinvonalu szinpadán, az *Apollo Kabaréban*. A magyar irodalom azóta elköltözött nagy vándorának műve, amely közel emberöltővel ezelőtt *prózai előadásban* aratott emlékezetes sikert, most uj életre kelt az *operaszinpadon*. *Kenessey* Jenő, a kiváló karnagy-zeneszerző, aki már nem egy figyelemreméltó zenei munkát alkotott, finom himzésü, *magyaros*, tartalmas, pompásan hangszerelt partiturába foglalta a középkori történetet: a hajlottkoru, vagyonos lőcsei polgár históriáját, aki még a középkor alchimista kisérleteitől sem riad vissza, hogy megvédje ifju feleségét, a háborus világ zsoldos kapitányának vakmerő csábitásától. *Krudy* Gyula egy világbölcs életfilozófiájával vonja le a következtetést művében, hogy az arany sokszor olyan csalfa ragyogása sokszor a legszebb asszonyi mosolynál is többet ér a kapzsi férfinép szemében. Szaniszló király zsoldos parancsnoka ugyanis a bölcs polgár *hamis aranyáért* hagyja cserben Annát és — mint *pénzhamisitó* kerül a vesztőhelyre. A néhai nagy iró élettapasztalata és gondolatmenete világos: a férfiak legnagyobb veszedelme nem az asszonyi mosoly, hanem a csalóka arany!

Mindezt nagy művészettel, helyenként egészen meglepő zenei sokoldalusággal festi alá uj egyfelvonásos dalművében *Kenessey* Jenő. Romantikus lira, számos megkapó zenekép bontakozik ki uj munkájából, amely egyébként első nagyobbszabásu műve a magyar operaszinpadon. Könnyen érthető, hogy Kenessey a nagy *magyar zeneköltők* példáját követi, hiszen egyénisége, művészete, zeneszerzői és karnagyi munkássága mindenekelőtt velük *rokon*. Mégis, a zeneszerzés szempontjából ifju művész ennek ellenére sokszor *uj utat keres* és egyéni megoldásokat is talál! A mű zenei felépitése mindenesetre értéket jelent a magyar dalmüirodalomban, épp ugy az egyes szereplőket jellemző hangulatosan finom motivumok s a befejező rész nagy együttese.

A rendezés feladatát *Nádasdy* Kálmán vállalta, akinek sokszor méltatott, kiváló scenikai tudása mellett még sem sikerült teljesen egyetértenünk az egyetlen képbe foglalt mű beállitásában. A főpróba utáni benyomás szerint ugyanis ugy a szereplők, mint a nagynevü rendező szinte önmagukat multák fölül! És amint dalmüujdonságok bemutatójakor már gyakran emlegettük, ezuttal is — kevesebb több lett volna!

Oláh Gusztáv korhü diszlete, *Márk* Tivadar remekbe tervezett jelmezei festőiek.

A szereplők teljes igyekezettel és hiven a gondosan kidolgozott rendezői utasitásokhoz „tuljátszották" alakitásukat. A szereposztás sem volt éppen szerencsésnek mondható! Kétségtelen, hogy *Koréh* Endre egyre magasabbra ivelő művészi pályafutásának egyik legtökéletesebb alakitását adta és drámaian meggyőző volt az asszonya fölött örködő löcsei honpolgár szerepében. *Osváth* Julia megejtő szépsége szinte látományszerünek tünt. Olyasvalakinek, aki régi olasz mesterek remekműveinek aranykeretéből lép elő. Hangja megcsendült — akár a pacsirtáé...

Ám a többiek? Minden tiszteletünk és szeretetünk *Komáromy* Pálé és *Laurisin* Lajosé, akiknek groteszk együttese azonban ezuttal szinte tulrobosztusnak hatott a történelmi költészetet idéző környezetben. Milyen kár, hogy annakidején nem sikerült Krudy Gyulát lebeszélni teljesen fölösleges csepürágó jelenethez való ragaszkodásról...

Rösler Endre, a nagy tenorista, szintén „tuljátszotta önmagát" Rotharides kapitány egyébként sem tulzottan rokonszenves alakjában. Gyönyörü tenorja annál szebben érvényesült *Kenessey* hálás szólamaiban. *Szabó* Miklóst, az Operaház kitünő jellemszinészét ütődött korcs szerepére kényszeritették. Ki tudná miért?

Krudy Gyula és *Kenessey* Jenő műve az emlitett apró fonákságok ellenére bizonyosan nagy sikert arat a közönség körében. Értékes teljesitmény, jelentős alkotás, amely reméljük a további előadásokban *még korszerübbé válik*, kevésbé kirivó élességgel hangsulyozva a nyers akcentusokat.

A *Magyar Operabarátok* ünnepi estjén a müértő közönség nagy elismeréssel, tüntető tetszéssel méltatta a zeneszerzőt s a szereplő kiváló művészeket. Az ünnepi est müsorán egyébként még Bartók: *„Fából faragott királyfi"* cimü pantomimje és a *„Pozsonyi majális"* került szinre nagy tetszést aratva.

DIETL FEDOR

A müncheni filharmonikusok Kabastával

Csak nemrég járt nálunk a bécsi filharmonikusok világhirü zenekara, s most ismét nagyszerü zenekari együttes látogatott el a magyar fővárosba, hogy bebizonyitsa, a háborus erőfeszitések ellenére sem szállt alá a német zenei élet szinvonala. Három olyan világszerte elismert orchester, mint a bécsi, berlini és a müncheni, nem is számitva a többi német nagyváros obligát zenekarát, még a béke boldog napjaiban is dicsősége egy nagy nemzet kulturájának.

A müncheni filharmonikusok főzeneigazgatójuk, *Kabasta* Oswald vezénylete alatt két hangversenyt adnak a Vigadóban. Első estjüket pénteken tartották meg óriási érdeklődés mellett, ami természetes, hiszen Budapest közönsége már jól ismeri a münchenieket. Valóban, gyönyörü zenekari est volt! Mindjárt a bevezető *Tannhäuser*-nyitány megteremtette azt a forró légkört, amelyben a nagy élmények születnek. A müncheni *Filharmónia* páratlanul kulturált, művészi hivatástudattal eltöltött, saját magasabbrendüségében hivő zenei együttes: egy régi, kiérett kultura képviselője. *II. Lajos*, a *Wagner*-rajongó bajor király zeneszeretetének hagyományait őrzi s a végtelenül finom művészkulturáju bajor főváros atmoszféráját leheli. Minden tagja egyénenként is kiváló művész és rátermett muzsikus. De ha arról van szó, mégis egyszerü zenekari tag, aki tökéletes alázattal szolgálja a nagy együttest és az együttest irányitó felsőbbrendü szellemet. Első hallásra feltünik a zenekar finom tónusa, nemes zengése. Amit legfőképpen irigyelünk, a kiváló fuvósok. Ezek olykor az anyagmegszabta lehetőségek legvégső határát surolják. A prímhegedük sürüfényü tömörsége, a csellók páratlanul nemes hangzása ugyancsak külön emlitésre kivánkozik.

Kabasta robusztus egyénisége nem valami nyerserejü zenei transzpozicióban nyilvánul meg, hanem mindig a tudatos kultura körén belül marad. Nagy érzelmi telitettséggel inditja zenekarát, csak az a kár, hogy néha tulgyors tempókat vesz s ezáltal éppen az érzelmi megnyilvánulás teljes kifejeződését akadályozza meg. *Beethoven III.* (Eroica) szimfóniájának értelmezésében tanujelét adta nagyvonalú épitőtehetségének, de a *Gyászinduló*-tétel gyorsitott mozgása nem vált előnyére a mü mélységes tartalmi megnyilvánulásának. Legnagyobb sikerü szám Richard *Strauss Till Eulenspeigel* cimü szimfónikus költeményének pompás előadása volt. Itt a karmester remekelt, de a zenekar is a legtöbbet nyujtotta. A közkedvelt *Strauss*-szerzemény zenéjének páratlan jellemző ereje a müncheniek tolmácsolásában szinte uj szinekben lobbant fel. A humor, tréfálkozás, csúfolódás, a tragikum, a csinytevő *Till* felakasztásának hátborzongatóan érzékeltetett mozzanataig, tökéletes hangzástisztasággal csendült ki a partitura szólamaiból. Ne tagadjuk meg az elismerést *az első kürtöstől*, aki kényes szerepét ritkán tapasztalható technikai pontossággal oldotta meg. A klarinét, óboa, meg a fuvola, de akár az üstdob is pompásan megfelelt feladatának.

A *Tannhäuser*-nyitányt kissé terjengős és zavaros párisi feldolgozásban hallottuk. Müsoron szerepelt még egy fiatal német zeneszerző, *Berger* Lengenda cimü zenekari képe. E művét nemrég a *Székesfővárosi Zenekar* mutatta be. A komponista hatásosan variálja benne az ismert *Prinz Eugen*-dalt.

Közönségünk, amely szivesen és lelkesen tapsol magasrendü művészi teljesitménynek, őszinte rokonszenvvel ünnepelte a kitünő müncheniket, karnagyukkal együtt.

SZENTHEGYI ISTVÁN

Az Actio Catholica 96. számu filmkritikája

Talpraesett leány. Könnyü fajsulyu filmbohózat a pletykalavina jellemzésére. Nem kifogásolható.

Egy bolond százat csinál. Lehetetlenül hihetetlen meséjü magyar filmburleszk, erkölcsi hiba nélkül.

A bécsi magyar képkiállitás

Tasnádi Nagy András titkos tanácsos, a *Magyar-Német Társaság* elnöke *Kibédi Varga* Sándor főtitkárral szombaton délben Bécsbe utazott, hogy megnyissa a bécsi magyar képkiállitást. Ebből az alkalomból a *Magyar-Német Társaság* elnöke és főtitkára tárgyalásokat folytatnak a bécsi Német-Magyar Társaság elnökségével a magyar-német kulturális kapcsolatok elmélyitésére.

A Hetes és a Hercegnő

Magyar bemutatók Szófiában

Szófiából jelentik: Csütörtökön és pénteken Szófiában tartózkodott *Rékai* András, a budapesti Operaház rendezője. *Rékai* beható tárgyalásokat folytatott *Szilov* Petkóval, a bulgár opera igazgatójával és *Oljanov* Vladimirral, a bulgár *Nemzeti Szinház* igazgatójával, a két ország közötti szindarab — és müvészcseréről. Tervbevették több operaházi szólóénekes és karmester kölcsönös vendégszereplését, majd a jövő évadra balettek küldését.

Egyébként szófiai művészi körökben nagy érdeklődéssel várják a *Csongor és Tünde* közeli szinrevitelét. *Németh* Antal előreláthatólag május 20-a körül érkezik a bulgár fővárosba, hogy személyesen irányitsa a befejező előkészületeket. A szinészek a zenekarral együtt megkezdték próbájukat. A *Csongor és Tünde* ünnepi bemutatására előreláthatólag május utolsó napjaiban kerül sor.

—:::—

Zenei hirek

Az ujvidéki filharmonikus zenekar nagyszabásu hangversennyel fejezte be idei bérleti hangversenyeit. Eddigi teljesitményeivel megnyerte az ország vezető zenei köreinek teljes elismerését. A koncerten *Sztankay* Lajos, az ismert zongoraművész Beethoven C-moll zongoraversenyével müködött közre. Dr. *Kiss* Lajos konzervatóriumi igazgató, az ujvidéki filharmonikusok karnagya különösen Schubert C-dur szimfóniájának tolmácsolásával bizonyitotta be pompás képességeit.

*

Dr. *Arató* István a német egyetemi és főiskolai tudorok külügyi osztályának rendezésében előadást tartott a jelenkori magyar zenéről a berlini művészek bajtársi házában. *Csipkay* Éva zongoraművésznő Bartók, Kodály és Veress műveiből adott elő.

—:::—

HARMÓNIA
Ma vez. FRICSAY V. 7.
közrem. LENGYEL GABRIELLA.
Műsor: MOZART heg. ver., BRAHMS-, HAYDN-, BARTÓK-, LULLI- és BERLIOZ-művek.
Kreszné Stojanovits Lilly dalest
máj. 13. Zeneak. 7.
HOEPFNER testvérek táncestje
máj. 19. Vigadó 7.
OBLACH gordonkaest
Magyar-olasz művészcsere máj 19. Zeneak.

Rózsavölgyi hangversenyei:

Beethoven V. Csajkovszkij V. holnap.
Kolozsvári Tanitóképzők vegyeskara 11-én, Z. f. Vez.: Nagy István.

MAGYAR ÉS KLASSZIKUS TÁNC-
matiné 16-án, A. HERCEGH Ilona, D. MADARASSY Hedda, JELES László, TESTKULTURA-csoport.

ZSEDÉNYI KÁROLY TÁNC-EST
17-én. Közr.: HALMY LUJZA. V. fél 7.

*

KONCERT RENDEZÉSEI:

MÜEGYETEMI ZENEKAR 11-ÉN
Z. 7. Vez.: SOLTÉSZ, közr.: FÜZI Olivér.

HUBAY: DANTE SZIMFÓNIA
Chaconne, szerdán, 12-ÉN, V. 7. vez.: WEISSBACH.

UNGÁR Imre zongoraest 13. V. 7.

VÉGH vonósnégyes matiné 16-án, Z. 11. Közr.: FARAGÓ György.

MÁTÉ-PASSIÓ 20-ÁN, Z. FÉL 7.
Báthy, Basilides, Pataky, Tibor, Kálmán vez.: Lichtenberg. Jegyek 1.50—7 P.

Miriam DONADONI zongoraest 27.

XII. Pius pápa elismerését fejezte ki a jubiláris Aquinoi Szent Tamás Társaságnak

Nemrég ünnepelte a keresztény szellemű bölcselők munkaközössége, az Aquinói Szent Tamás Társaság fennállásának ötvenéves jubileumát. Ez alkalomból a Társaság, mely megalakulásakor XIII. Leó pápától kapott buzdító sorokat, hódoló feliratban üdvözölte a dicsőségesen uralkodó XII. Pius pápát. A Szentatya az üdvözlésre Maglione bibornos-államtitkár utján igen meleghangu levelet intézett a Társasághoz, melyből különös figyelmet érdemelnek a következő sorok: „Az Ur nyája legfőbb Pásztorának nem csekély vigasztalására van, hogy az Egyházat annyira szerető Szent István király földjén jeles és tudós férfiakat láthat, kik immár ötven esztendőn át az Angyali Doktor kristálytiszta és örökérvényü forrásaiból meritik az igaz tudományt, melyet életalakitásuk mértékéül is tekintenek s melyet az eljövendő kornak is javára fordítanak. Annál is inkább, mert másutt oly sok más ifju és férfi, kiknek némelyike nem ritkán kiváló képességekkel van megáldva s nemesebb tanulmányokra lenne hivatva, bemocskolódik és megfertőződik az igazságtól messze eltévelyedő bölcseleti rendszerek szennyétől, melyek ama gyümölcsöket érlelik, melyeket keservesen kénytelen ma az emberi nem izlelni. A Szentséges Atya jókivánatait fejezi ki ama termékeny munkássághoz, melyet a Szent Tamás Társaság XIII. Leó pápa főpapi buzditásával megindulva immár tiz lustrumon át kifejt s a jövőben is annak sikeres és gazdag működését reméli.“ Végül a biboros-államtitkár közli, hogy Őszentsége atyai jóakaratának bizonyságául a Társaság egészének és minden egyes tagjának szeretettel adja apostoli áldását.

GLATTFELDER ÉRSEK, PÜSPÖK FŐPÁSZTORI SZÓZATOT INTÉZETT PAPJAIHOZ ÉS HIVEIHEZ

Szeged, május 8.

Glattfelder Gyula érsek, csanádi püspök főpásztori szózatot intézett papjaihoz és hiveihez, amelyben többek között a következőket mondja: „Istcn ujja ugy játszik a történelem orgonáján, mint a legnagyobb mester keze a legfinomabb zongorán. Nincs Beethovennek vagy Liszt Ferencnek olyan oratoriuma, amelynek viharos fordulatai vagy csicsergő fugái közül ugy kiéreznők a jó- és balsors változatait, mint éltünk örvénylő eseményei szaván át tanitó, dicsérő vagy dorgáló Mennyei Atyánk intézkedéseiből — legyenek azok örvendetesek vagy fájdalmasak.“ A továbbiakban az érsek-püspök szózatában foglalkozik, hogy csanádi püspöksége alatt már most két alkalommal viharzik felette a világháboru vérzivatara. Rámutatott arra, hogy alázatosan meghajtotta fejét XII. Pius pápa akarata előtt, amikor más munkatérre rendelte, de az isteni Gondviselés ugy rendelkezett, hogy ujból visszatért Szent Gellért örökébe és éppen ezért ez a szózat nem bucsuzó akar lenni. Továbbiakban azt fejti ki az érsek-püspök, hogy a mostani időkben a papságnak és hiveknek egyaránt a keresztény katolikus hitben erősödniök kell. A cél biztositása érdekében sokat és mindig többet kell imádkozni. Szünet nélkül imádkozzatok — mondja az apostol — s az ő sasszeme jól látta, mi kell az embernek. Ma igen sokan ugy vélik — irja szózatában az érsek-püspök —, hogy akinek pénze van, annak mindene van. Pedig az események erre az életszemléletre ugyancsak rácáfolnak. A világtörténelem romjai közt összeomló vagyonok minden földi dolgok mulandóságáról beszédes tanitással szolgálnak, s a lelki kincsek maradandóságát cáfolhatatlan erővel igazolják. A boldogtalan gazdagok de sokszor cserélnének az Istennel barátkozó koldusokkal! „Szünet nélkül kell imádkozni papnak és hivő népnek egyaránt. S ha ujból kezd majd együtt imádkozni a család, bensőségesebb lesz a kapcsolat a gyermek és a szülők közt, amit az Actio Catholica idei programja oly nyomatékosan hangoztat. Ha pedig a városok, sőt esetleg az egész ország fog leborulni a Mindenható szine előtt s felajánlják magukat minden szent törekvésüket az Ur Szentséges Szivének, ez nyujt majd legtöbb reményt, hogy sorsunk jobbrafordul. Komoly papok és értékes világi emberek számára a lelkek mélyéig ható és a krisztusi életrendet biztositó, igazi actiocatholicás program kifejező jelszava tehát csak ez lehet: Ora et Labora! Papok és világi emberek — irja szózatában az érsek-püspök — értsék meg és támogassák egymást, különben a téveszmék és szenvedélyek elboritják mindkettőjüket. A hitetlenség nemcsak az oltárt, hanem a tüzhelyet is feldulni kivánja. Ha ölbetett kézzel várjuk támadásait, romhalmaz lesz ezeréves magyar keresztenységünk is. Kétizben is belesodródott e nemzedék a háboru viharaiba, s a vele járó megpróbáltatások napjain számtalanszor rámutattam, hogy a csatasorban és itthon lévők baját a magunkénak is ismerjük. A háborus nyomoruság elpusztithat szerzett vagy öröklött vagyonokat, de nem szabad némaságra kárhoztatni az érző keresztény sziveket. Az Actio Catholica szociális és karitativ szakosztályai — folytatódik a főpásztori szózat — nemcsak szép előadásokat tartsanak, hanem az inség fokozódásával rázzák fel a szunnyadó lelkiismeretet s ugy hadbanálló testvéreink, mint az itthon nélkülözők érdekében kövessenek el mindent, amivel nyilvánvaló lesz: a kereszténység nem érdekszövetkezet, hanem mint Szent Ágoston oly szépen és röviden fejezi ki magát: vinculum charitatis: a szeretet köteléke. Isten országáért imádkozni, apostoli tevékenységet kifejteni és szüntelenül jót tenni, legyen éltünk hármas aranyszabálya, a szebb jövőnk biztositéka. Emelkedjünk az égi magasságok felé s ott halljuk meg a mennyei orgona szavát, amellyel ugyanaz a mesteri kéz büvöl el, mely 32 éven át dalolta el küldetésünk értelmét Vegyük észre, hogy egy állandó visszatérő akkord csak azt fujja: Előre. . . . Előre! S azután lássuk meg — fejez be főpásztori szózatát az ősi csanádi egyházmegye érsek-püspöke —, hogy a felhők közül lassankint egy kéz bontakozik ki, amely szintén int, hogy: Előre!

ELŐADÁS A KÖZÉPPONTI KATOLIKUS KÖRBEN. A Középponti Katolikus Kör elnökségének felkérésére vitéz dr. Ságh Károly MABI-igazgató május 13-án, csütörtökön este 8 órakor a kör tagjai számára a kör helyiségében (Molnár-utca 11.) előadást tart, amelyre a kör titkársága a tagokat névre szóló meghivókkal hivta meg.

Olvassuk a Képes Krónikát!

ÖTVEN ÉVES A RANOLDER INTÉZET

Magyarország legnagyobb katolikus leánynevelő intézete a ferencvárosi Ranolder Intézet, néhai Ranolder János veszprémi püspök alapitása hármas jubileumot ül ebben az esztendőben. Ötven év óta áll fenn tanitóképzője és polgáriiskolája és husz esztendős az intézet Iskolatársi Szövetsége. A hármas jubileumot szombaton délelőtt 9 órakor a középső-ferencvárosi plebániatemplomban hálaadó szentmise vezette be, amelyet nagy papi segédlettel Angelo Rotta apostoli nuncius pontifikált. Ezután következett volna az intézet udvarán az emléktábla leleplezése, amelyet azonban a szakadó eső miatt nem lehetett megtartani. Igy az ünneplő közönség az intézet Liszt-termébe vonult, ahol az énekkar Csorda Romana vezetésével karéneket adott elő, majd Shvoy Lajos székesfehérvári püspök mondott ünnepi beszédet, amelyben méltatta a jubileum jelentőségét, amely a magyar katolikus nőnevelésnek értékes évfordulója. Egységes pedagógiai szellem alakult ki a Szent Vince Nővérek nevelésében — mondotta a püspök —, akik alapitójuktól átvették az alázatos tisztelet és a készséges jóság gondolatát. Ujabb karének fejezte be a megkapó ünnepséget, amelyen a pápai nunciuson kivül a közélet számos előkelősége vett részt. Az ünnepség után a megjelentek megtekintették azt az igen tanulságos és nagy pedagógiai érzékkel összeállitott kiállitást, amely nemcsak az ötvenéves multat, hanem az intézet mai működését is, a növendékek munkáin keresztül szemléltető képekben mutatta be. A jubileummal kapcsolatban vasárnap délelőtt 11 órakor a Zeneművészeti Főiskola disztermében ünnepi gyülés lesz, amelyen a hivatalos testületek képviselői köszöntik a jubiláló intézményt. A délután folyamán a volt növendékek gyűlnek össze az intézetben baráti találkozóra.

AZ ACTIO CATHOLICA BUDAPESTI CSOPORTBIZOTTSÁGÁNAK E HETI TRIDUUMAI:

Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt.: Május 13., 14., 15., (csütörtök péntek, szombat) férfiak számára a szaléziánusok intézetében (Ujpest, Baross-u. 72.) első csoport déli 12.30 órakor, második csoport fél 3 órakor. — Szónok Déval Tibor gimn. tanár. — Nők számára a karmelita nővérek kápolnájában (Ujpest-Megyer, Erzsébet-tér 9.) első csoport 12.30 órakor, második csoport fél 3 órakor — Szónok Tóth József lelkész. A négy csoport közös szentáldozása május 16-án, vasárnap reggel 8 órakor az ujpesti plebániatemplomban (Szt. István-tér).

Budapest székesfőváros házinyomdája: Május 11., 13., 15., (kedd, csütörtök, szombat) délután 4.30 órakor a szerviták templomában. — Szónok P. Omerovich Tamás jezsuita atya.

A szegedi katolikusok zarándoklata. A szegedi Mária Kongregációk május 9-én, vasárnap este fél 6 órakor zarándoklatot rendeznek az Ujszegeden lévő Lourdes-i barlanghoz. A Szegeden működő 25 Mária Kongregáció 1500 taggal vesz részt Május Királynője tiszteletére tartandó zarándoklaton, hogy azon drága magyar hazánk sorsának jobbra fordulásáért imádkozzék.

Egyházzenei hangverseny. A Budapest Szent Család plebániatemplom énekkara és a Szent Gergely Kórus május 21-én, a Székesfővárosi Zenekar közreműködésével a Zeneakadémián az élő magyar szerzők műveiből egyházzenei hangversenyt rendeznek.

Lombos Aladár: Krisztus leventéi. A cim után itélve az ember azt hinné, hogy ifju Szentek gyüjteménye. De nem az. Öreg Szentek életét is közli. Célja megismertetni az ifjusággal azon Szentek életét, kiknek a nevét viselik. Dicsérendő vállalkozás s miután az életleirások elég rövidek, a füzet is olcsón juthat az ifjuság kezébe.

Kár, hogy némely Szentről nagyon keveset ir, alig két-három sort. Bántó az is, hogy sok benne az elirás.

Szent Adorján a mai Magyarország területéről, de még a honfoglalás előtt került Skóciába hithirdetőnek, tehát segitői sem lehetnek „magyarországi társai“. Miután szülőföldjük akkori neve „Dácia“ volt, ők is csak „dák“-ok lehettek.

Ha Szent Margit skót királyné Szent István királyunk unokája volt, akkor az 1012-ben meghalt Szent Kálmán nem lehetett Szent Margit fia, ahogy nem is volt az, hanem Szent Dávid skót király. Szent Kálmán az ir Király fia volt... Szent Kálmánt nem azért ölték meg, mert „kémnek“ nézték, hanem „magyar kémnek“, ezért hozatta el Szent István annak volt tetemét nagy pompával Esztergomba és vitette aztán Székesfehérvárra, hol saját családi sirboltjába eltemettette.

Szent Kálmán koporsóját nem is 1735-ben szállitották vissza Melkbe, a bencés kolostorba, hanem még Szent István vitette vissza a melki „várba“, mert bántotta a lelkiismeret, hogy Szent Kálmán ereklyéját erőszakkal vette el szomszédjától, az osztrák határgróftól s mikor 1035-ben elemi csapások sujtották az országot, Szent István Isten büntetését látta benne s ezt hogy elháritsa nemzetéről, visszaadta a Szentnek koporsóját.

Szent Ákos püspök is élt valaha, de mert e nevü Szentnek kultusza ugynakkor került a keresztes hadjáratok idején Európába, mikor Szent György lovag, Szent Borbála és Katalin és a többi tisztelete, kiket a „14 segitő Szent“ néven ismerünk, valószinüleg a Szent Ákosok közül sem a püspök lett a közismert (kinek márc. 31-én van az ünnepe), hanem a katona vértanu, ki a „14 segitő Szent között“ szerepel és ünnepe május 8-án van, ahogy a Szent Györgyök közül sem a püspököt tisztelik védőszentjük gyanánt a Györgyök, hanem a „14 segitő Szent“ között szereplő Szent György lovagot.

Ilyen és hanosló szépséghibák azonban nem rontják le a könyv használhatóságát.

P. Galambos Kálmán O. S. P.

Május 9. Vasárnap

Élelmiszerpiac

Az élelmiszerpiacon a következő cikkekben történt jegyzés: (Nagyvásártelepi árak.)

Zöldség és főzelékfélék: Kalarábé tavalyi 20—55, sárgarépa 20—32, petrezselyem 36—54, fejessaláta szabadföldi 5—24, melegágyi 10—35, sóska 40—90, paraj 15—40, zöldpaprika hegyes 20—70, zöldpaprika töltenivaló 40—140, hónaposretek 10—60, zöldhagyma 5—20 fillér, leveles karfiol 5—6, zöldborsó 4—4.50, uborka 4—5, spárga 0.50—4.50, paradicsom 35, csiperkegomba 8—13 pengő.

Gyümölcs: Alma nemes 350—650, alma közönséges 160—400, narancs sárgabelü 320—360, narancs vörösbelü 360—440, citrom 20—32 fillér.

Szinházak müsora:

OPERAHÁZ. Vasárnap d. e.: A cigánybáró (11). Este: Traviata (Népm. Biz. V—III. előadása a Magyar Művelődés Házában — jegyek nem vált — 6). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Istenek alkonya (A. — fél 5). Szerda: Háry János (Népm. Biz. gyermekelőadása a Magyar Művelődés Házában — 1/2). Este: A sevillai borbély (E. — 6). Csütörtök: Az arany meg az asszony, Bajazzók (B. — 6). Péntek: Simone Boccanegra (F. — 6). Szombat d. u.: János vitéz (Népm. Biz. gyermekelőadása a Magyar Művelődés Házában — 2). Este: A büvös szekrény, A korsó (Népm. Biz. V—I. előadása a Magy. Művelődés Házában — 6). Vasárnap: Pillangókisasszony (6).

NEMZETI SZINHÁZ. Vasárnap d. u.: A vén gazember (fél 3). Minden este: Szépanyám. Köv. vasárnap d. u.: Tánc- és vivóvizsga (2). (vas. VIII., hét. K—1, kedd X. szer. XI., csüt. K—2, pén. XVII. — fél 7).

NEMZETI KAMARA SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Tacskó (3, fél 7).

MAGYAR MÜVELŐDÉS HÁZA. Vasárnap d. u.: Levente-leány előadás (fél 3). Este: Traviata (Operaház V—III. előadása — 6). Hétfő d. u.: Vidám mesedélután a gyermekhét keretében (4). Kedd d. u.: A vén bakancsos és fia, a huszár (fél 3). Szerda d. u.: Háry János (az Operaház előadása — 2). Csütörtök d. u.: Diákkaptár előadás (5). Péntek: Nincs előadás. Szombat d. u.: János vitéz (az Operaház előadása — 2). Este: Büvös szekrény. A korsó (az Operaház V—I. előadása — 6). Vasárnap d. e.: Müsoros előadás (fél 11). Délután: Táncos majális (fél 3). Este: Vigopera-est (3/47).

VIGSZINHÁZ. Vasárnap d. u.: Az atyai ház. Este, hétfő, szerda, csütörtök, szombat d. u. és este vasárnap este: Hat szerep keres egy szerzőt. Kedd, péntek, vasárnap d. u.: Méreg. (vas. V., hét. F., szer. C., csüt. K., szom. d. u.: szom. d. u. I. sor. vas. R. bérl. — 3, fél 7).

PESTI SZINHÁZ. Minden este, szombat és vasárnap délután is: Északi fény (3, fél 7).

UJ MAGYAR SZINHÁZ. Minden este és vasárnap d. u. is: Tábornokné (vas. G., hét. H. bérl. — 3, fél 7).

MADÁCH SZINHÁZ. Vasárnap d. u. és este, hétfő, szerda, csütörtök, szombat és vasárnap este: Rosmersholm. Kedd, péntek és köv. vasárnap délután: Képzelt beteg (3, fél 7).

ANDRÁSSY SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Egy nap a világ (3, fél 7).

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ. Minden este és vasárnap d. u. is: Egy boldog pesti nyár (fél 3, 6).

VIDÁM SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Aranytulipán (3/44, 1/47).

NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK. Vasárnap, szerda, csütörtök és szombat: Panoptikum. Hétfő, péntek: Az ügyvéd és a férje. Kedd: Toldi. Vas., csüt., szom. és ün. d. u.: A róka csinálta király. Vas. és ün. d. e.: Mesejáték (11, fél 4, fél 7).

ROYAL REVÜSZINHÁZ. Mindennap: Vitaminrevü (fél 7, vas., csüt. és szom. fél 4-kor is).

KAMARA VARIETÉ. Mindennap: Valamikor régen (fél 7, vas., csüt., szom. és ün. fél 4-kor is).

KOMÉDIA ORFEUM. Mindennap: Bőrharisnya (fél 7, vas., szer., szom. és ün. fél 4-kor is).

ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Szép élet a katonaélet (3/45, 1/48, vas. és ün. 3/43, 5, 1/48).

JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Bubus (3/45, 1/48, vasárnap 3/43, 5, 1/48).

KISFALUDY SZINHÁZ. Csütörtökig: Egyetlen éjszakára (3/45, 1/48, vasárnap 3/43, 5 1/48).

FÉNYES CIRKUSZ. (221—444 és 420—364.) Mindennap: Hagenbeck vadállatrevüje, stb. (3/44, 1/47).

Napirend:

VASÁRNAP:

Róm. kat.: C2. Miseric. — Gör. kat.: C2. Izsáiás pr. — Prot.: C2. Gergely. — Középeurópai nyári időszámitás szerint Budapesten a Nap kel 5 óra 32 perckor, nyugszik 20 óra 21 perckor, a Hold kel 9 óra 23 perckor, nyugszik 24 óra 54 perckor.

Rádióműsor:

A VATIKÁNI RÁDIÓ MÁJUSI HIRSZOLGÁLATA

Vasárnap 11 óra: Francianyelvü krónika 49.96 m. hullámhossz.

Hétfő 20 óra: Holland hirszolgálat 49.96 m. hullámhossz. 20.30 óra: Olasz hirszolgálat 49.96 m. hullámhossz.

VASÁRNAP, MÁJUS 9.

7.30: Fohász, Szózat, reggeli zene. — 8.15: Hirek. — 8.30: Őszinte beszéd. — 9: Rádiózenekar. — 10: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. — 11: Egyházi ének és szentbeszéd a Szent Domonkos-rendi plebániatemplomból. — 12.15: Levente-müsor. — 12.55: Beszkárt-zenekar. — 13.45: Időjelzés, hirek, vizállás. — 14: Müvészlemezek. — 15: A kertészeti termesztés fejlesztése. (Előadás.) — 15.45: Dalok, táncok, hangulatok. — 16.30: Hirek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven. — 17: Nagy István csevegése. — 17.10: Cigányzene. — 17.40: Napfényes májusi korzó 1913-ban. — 18.25: Debussy: Egy faun délutánja, előjáték. — 18.35: Az élő tárlattól a müértőig. (Előadás.) — 18.50: Hirek. — 19: Ambrózy Ágoston vidám csevegése. — 20.05: Hangképek a vasárnap sportjáról. — 20.30: Zenés májusesti kirándulás Budapesten. Hangképek. — 21.40: Hirek, sport- és lóversenyeredmények. — 22.15: Ki mit szeret. — 23.45: Hirek. — **BUDAPEST II.** 10: Mindenből egy keveset. — 12.15: Fuvola—klarinét—gitár-hármas. — 15: Szalonzenekar. — 16.05: A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetitése a Vigadóból. — 18.15: A magyar fürdők helyzete régen és most. (Előadás.) — 18.35: Durigo Ilona és Kasics Ilonka dalkettősei. — 19: Előadás Boethiusról. — 19.25: Zalánfy Aladár orgonái az óbudai evangélikus templomból. — 20: Nagybányai séta. (Közvetités.) — 20.35: Zenekari müvek. — **KASSA.** 7.30: Budapest I. — 10.15: Közvetités a kassai Zrinyi Ilona-ünnepségről a Nemzeti Szinházból. — 11: Budapest I. — 12.15: Hirek, heti beszámoló. — 12.30: A II. Orsz. Iparművészeti Tárlat ünnepélyes megnyitása. (Közvetités.) — 12.55-től végig: Budapest I. müsora.

HÉTFŐ, MÁJUS 10.

5.40: Üzen az otthon. — 6.40: Ébresztő, torna, reggeli zene. — 10: Hirek. — 10.15: Tüzoltózenekar. — 11.10: Vizállás. — 11.15: Zenekari müvek. — 11.40: Idegenforgalom Aquincumban 2000 évvel ezelőtt. (Felolvasás.) — 12: Harangszó, Fohász és Himnusz. — 12.10: Katonazenekar. — Közben 12.40: Hirek. — 13.20: Időjelzés, vizállás. — 13.30: Honvédeink üzennek. — 14: Weidinger Ede szalonzenekara. — 14.30: Hirek, müsorismertetés. — 15: Délutáni muzsika. (Hanglem.) — Közben 15.30: Svájci emlékek a magyar multban. (Előadás.) — 16.20: Hirek német, román, szlovák és ruszin nyelven. — 16.45: Időjelzés, hirek. — 17: Ahol gyermek voltam. (Felolvasás.) — 17.20: Cigányzene. — 17.50: A Légoltalmi Csoportfőnökség közleménye. — 18.10: Melles Béla-zenekar. — 18.50: Hirek. — 19: A Magyar Rádió ünnepi müsora a Nemzeti Gyermekhét alkalmából. — 20: A régi Balkán. I. rész. (Előadás.) — 20.20: Az Operaház zenekara. — 21.40: Hirek. — 22.10: Tánczene. — 23: Szalonötös. — 23.45: Hirek. — **BUDAPEST II.** 17: Kassa müsora. — 19: Német nyelvoktatás. — 19.30: A kolozsvári Tanitó- és Tanitónőképző Intézet énekkara. — 19.55: Szabó Lőrinc beszél német müforditásairól. — 20.30: Juferov: Szvit. — **KASSA.** 5.40: Budapest I. — 9: Hanglemezek. — 10: Budapest I. — 11.40: Hirek magyar és szlovák nyelven. — 12: Harangszó, Rákóczi fohásza, Himnusz. — 12.10: Budapest I. — 15.30: Mitől olyan hosszu a zsiráf nyaka? — 15.40: Cigányzene. — 16.05: Brahms: Magyar táncok. — 16.20: Budapest I. — 17: Kertész Lajos énekel. — 17.25: Tánczenekar. — 18: A müvészetpolitika és feladatai. (Előadás.) — 18.15: Bartók Béla: A-moll vonósnégyes. — 18.50-től végig: Budapest I.

Mozik müsora:

ADRIA. (T.: 353—707.) **Bengázi.** 1/44, 1/46, 1/48, vas. és ün. 11 és 1/42-kor is.

ALKOTÁS. (T.: 355—374.) **India tigrise. — Hiradó.** 1/44, 1/46 1/48, szom, 1/42-kor, vas. és ün. 11 és 1/42-kor is. — Hétfőtől: **A barátnőm. — Hiradó.**

ÁTRIUM. (T.: 153—034, 154—024.) **Késő.** 1/24, 1/26, 1/28, szo., vas. és ün. 1/42-kor is.

BARLANG. (T.: 422—722.) Második hétre prolongálva! **A tigrisek ura. — Magyar hiradó.** Mindennap: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28. Első előadás mindennap mérsékelt helyárral.

BELEZNAY. (T.: 226—276.) **Anna Mária.** 10, 3/412, 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, vas. 11, 1/22, 1/24, 1/26, 1/28.

BELVÁROSI HIRADÓ. (T.: 181—244.) **12 perc a rohanó időből** (kulturfilm). **— A katyni tömegsir. — Ufa-magazin, Ufa és Luce hiradók.** Folytatólagos egyórás előadások 9—21 óráig.

BETHLEN. (T.: 225—003.) **Egy szív megáll. — Hiradó.** 1/44, 1/46, 1/48, szom. 1/42-kor, vas. és ün. 11 és 1/42-kor is.

BUDAI APOLLO. (T.: 351—500.) **Szakitani nehéz dolog.** 1/24, 1/26, 1/28, szo., vas. és ün. 1/22-kor is. — Hétfőtől: **Legényvásár.**

CORVIN. (T.: 138—988, 339—584.) Második hétre prolongálva! **Érted.** Mindennap: 1/23, 3/45, 7. — Vas. d. e. 11-kor félhelyárakkal: **„G. P. U.“** — Hétfőtől: **Tilos a szerelem. — Hiradó.**

CSABA. (T.: 146—040.) **Egy szív megáll.** 1/24, 1/26, 1/28, szo., vas. és ün. 1/22-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: **Az utolsó Verebély-lány.**

DAMJANICH. (T.: 425—644.) **Legényvásár. — Hiradó.** 1/44, 1/46, 1/48, vas. és ün. 11 és 1/42-kor is.

DEÁK. (T.: 121—343, 125—952.) **Pista tekintetes ur.** (Tolnai K., Jávor P.) **— Hiradók.** Mindennap: 1/22, 1/24, 1/26 1/28.

DUNA. (T.: 111—994.) **A kutásó leánya. — Hiradó.** 1/24, 1/26, 1/28, vas. és ün. 1/22-kor is.

FÓRUM. (T.: 189—707.) Második hétre prolongálva! **A pék felesége.** 1/44, 1/46, 1/48, vas. és ün. 11-kor is.

GLÓRIA. (T.: 427—521.) **Szakitani nehéz dolog.** 1/24, 1/26, 1/28, vas. és ün. 1/22-kor is. — Hétfőtől: **Barlettai párviadal. — Magyar hiradó.**

HIRADÓ FILMSZINHÁZ. (T.: 222—499.) **Okos növények** (kulturfilm). **— A katyni tömegsir. — Ufa-magazin, Ufa és Luce hiradók.** Folytatólagos egyórás előadások 10—21 óráig.

HOMEROS. (T.: 496—178.) **Szerelem a vérpadig. — Világhiradók.** 1/44, 1/46, 1/48 vas. és ün. 1/22-től.

JÓZSEFVÁROSI. (T.: 131—316.) **Szakitani nehéz dolog. — Hiradó.** 1/24, 1/26, 1/28 szo., vas. és ün. 1/22-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: **Vaskorona.**

KAMARA. (T.: 423—901.) Harmadik hétre prolongálva! **Az éjtszaka lánya. — Hiradó.** Mindennap: 11, 1/22, 1/24, 1/26, 1/28. Első két előadás olcsó, a harmadik mérsékelt helyárakkal. — Hétfőtől: **Csalódás. — Hiradó.**

KASZINÓ. (T.: 135—329, 383—102.) **Pista tekintetes ur** (Tolnay, Jávor, Vaszary, Mály.) 1/44, 1/46, 1/48, szom. 1/42-kor is, vas. és ün. d. e. 11-kor is.

KORZÓ. (T.: 182—818.) **Érted.** (Paula Wessely, Attila Hörbiger.) Mindennap: 1/24, 1/26, 1/28, vas. és ün. d. e. 11-kor is.

MESEVÁR. (T.: 114—502.) Harmadik hétre prolongálva! **Kaiyi.** 1/24, 1/26, 1/28, vas. és ün. 1/22-kor is.

NEMZETI APOLLO. (T.: 222—002.) Negyedik hétre prolongálva! **Késő. — Hiradó.** 1/24, 1/26, 1/28, szom. 1/22-kor, vas. és ün. 11 és 1/22-kor is.

OMNIA. (T.: 130—125.) **Fruska. — Hiradók.** 1/24, 1/26, 1/28, szom. 1/22-kor is, vas. és ün d. e. 11 és 1/22-kor is.

OTTHON. (T.: 146—447.) **Legényvásár** 1/24, 1/26, 1/28, vas. 1/42-kor is.

PÁTRIA. (T.: 145—673.) **A hét vigözvegy. 10—1-ig** folytatólagos és 1/22, 1/24, 1/26, 1/28.

PEST. (T.: 221—222.) **Házassággal kezdődik. — Hiradók.** Mindennap: 11, 1/22, 1/24, 1/26, 1/28. **Első két** előadás olcsó, a harmadik mérsékelt helyárakkal.

RADIUS. (T.: 122—093, 120—564.) Ötödik hétre prolongálva! **Az első randevu.** (Danielle Darrieux.) **— Hiradó.** 1/44, 1/46, 1/48, szom. 1/42-kor is vas. és ün. d. e. 11-kor is.

SCALA. (T.: 114—411.) **Egy bolond százat csinál.** 1/24, 1/26, 1/28, szo., vas. és ün. 1/22-kor is.

SZÉKELY. (T.: 226—425.) Második hétre prolongálva! **Szerelmes századok. — Hiradó.** Mindennap: 11, 1/22, 1/24, 1/26, 1/28.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. Máj. 9-én: **A nagy per.** — 11-én: **A sors beleszól.** Előadások kezdete: 1/25 és 1/47 órakor.

UGOCSA. (T.: 154—422.) **Négylovas hintó.** 1/44, 1/46, 1/48, szo., vas. és ün. 1/42-kor is. — Vas. d. e. 11-kor: **Felsőkrisztinavárosi egyházközség matinéja.** — Hétfőtől: **Titkos parancs.**

UJBUDA. (T.: 268—999.) **Egy szív megáll. — Hiradó.** 1/24, 1/26, 1/28 vas. és ün. 11 és 1/42-kor is.

URÁNIA. (T.: 146—046.) **Talpraesett leány. 3 s,** 1/48, vas. és ün. 1-kor is.

XXV. ÉVF. 104. SZÁM. **NEMZETI UJSÁG** 1943 máj. 9. VASÁRNAP

Főmunkatárs: TÚRI BÉLA † 1919—1936.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Honvéd-utca 10. Telefon: 119-660, 119-668 és 119-669
Budapesti és környéki címváltozások és reklamációk 113-006.
Előfizetési pénztár: Báthory-utca 5. Hivatalos órák 8—4-ig. Telefon: 116-935.
Belvárosi kiadóhivatal: IV., Kossuth Lajos-utca 5. Telefon: 189-533 és Christophoros utazási és menetjegyiroda. Telefon: 187-502
Szinházjegyiroda a Cristophorosban. Telefon: 189-533 és 187-502.
Jókkiadóhivatalok: (Vidéki előfizetési és árusitási osztály) V., Báthory-utca 8. Telefon 119-660 és a Pázmány könyvkereskedésben, Baross-utca 82. Telefon 135-479.
Előfizetési ára egy hóra 4.— P, negyedévre 11.60 P,
A Nemzeti Ujság postatakarékpénztári csekkszámlája: 2090
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Nyomatott a PALLAS IROD. és NYOMDAI R.-T. körforgógépein, Budapest, V., Honvéd-utca 10. sz. (Felelős: Győri Aladár igazgató.)

tek mindent. A függönynek egyik oldalán volt ráfestve a szoba, esetleg egy ablak, a másik oldalán pompázott a zöld erdőnek egy lombos fája. Az erdő függönye fel- és leereszthető volt. Ha az erdő függönyét felhúzták a magasba, akkor az erdő átváltozott falusi miliővé, vagy esetleg egy városrész varázslódott oda. A díszletnek hátsó függönye is gyakorlatiasan volt megoldva, egyik oldalára festették a várost, vagy a falut, a másik oldalára a lovagteremnek a madártávlatos folytatását. A felsőfüggönyök helyettesítették a mai befödött plafondot, vagy jellemezték az erdő fáinak sűrűségét, vagy az égnek horizontos kék színét. A XVIII. század közepén egy német díszletmester felfedezte a zsinórpadlást. A régi színpadokon mindig össze kellett csavarni a festett hát- és oldalfüggönyöket, ha a színpadon díszletváltozás történt. A zsinórpadlás, amely a neve után is arra szolgált, hogy a hátsó- és oldalfüggönyöket zsinórra fűzve a magasba vonják, mert a zsinórpadlás térfogata olyan nagy volt és ugyanolyan terjedelmes, mint az alsó színpad. A zsinórpadlás tulajdonképen megkönnyítette és meggyorsította a színpadnak változatos és előírt helyzeteit. A XIX. századnak nagyon leegyszerűsített díszletberendezése volt. Ilyen volt az ívelési (bogen) rendszer: a színpadnak oldalkerete egy körívszerű függöny, amely függöny jobbról-balra, vagyis a színpadon keresztül terjedt és könnyen volt kezelhető, mert ha a szín megkövetelte a változást, akkor az oldalfüggönyöket egyszerűen felhúzták a zsinórpadra és leeresztették a helyzetnek megfelelő másik függönyöket. Szintilyen gyorsan változtatták a hátsó függönyöket és a felső függönyöket is. A mai modern kor díszletezése már majdnem nélkülözi a hátsófüggönyt, az oldalfüggönyt, a felsőfüggönyt, mert a beépített akár vászon, akár plasztikus horizont pótolja azokat. A szobákat plasztikusan és reálisan beépítik. Az ajtókeretekben valódi kilincses ajtó van és valódi üveges ablak. A felső soffita helyét a szoba falaira ráeresztett plafond helyettesíti. Ha erdőt, vagy szabad vidéket, vagy falut, esetleg várost követel a színpad képe, akkor oldalt valódi plasztikus házakat építenek be, csak esetleg a városnak háttere marad a régi festett háttérfüggöny, természetesen most már olyan művésziesen megfestve, hogy tökéletes legyen a közönségnek az illuziója. A díszletezésnek ilyen rohamos fejlődését nagyban előmozdította a mozgófényképszínházaknak teljesen reális és valódiasan ható díszlet-felépítése, amely azután a színpadra is átterelődött. Most már a színpadnak karonfogvást kell követnie a mozgófénykép színpad-továbbfejlődését és kikristályosodását. A színpadnak mintegy körképe ma már a mozgófénykép színpad reális produkciója. Amint eddig a színpad csak a sorok között sejtetett, azt a mai színpadnak plasztikusan és architektonikusan kell megoldania. Nálunk a Nemzeti Színház megnyitásánál már a német színpadok díszletrendszerével játszottak. De a későbbi díszletezésnek fejlődésében már nekünk is voltak eredeti felfedező díszlettervező embereink. (V. Ö. Díszlettervezés.) *(Somlár Zsigmond)*

Díszletfestés. A színházak díszletfestése nem ötletszerüen történik, hanem alapos megbeszélés, tervezés és a szakértők hozzászólása alapján. Az ilyen megbeszélésnél jelen van a szerző, az igazgató, a rendező és a szcenikus. A tervező elkészíti — természetesen kicsinyítve — a díszlet modelljét, amely teljesen hasonlít az elkészítendő díszlethez. Az ilyen kis modell alapján tervezik magát a nagy díszletet, ami után megkezdődik a díszlet megfestése, még pedig a következő módon. A műterem padlójára hatalmas vásznat feszítenek ki, hogy annak felülete a festésnél egyenletes maradjon. Ezután enyvezett hegyikréta alapozással kezdik meg a munkát, melynek megszáradása után egy hosszú zsinór segítségével megrajzolják a négyzetmétereket. Ezután jön a tulajdonképeni festés, aranyozással és figurális változásokkal befejezve. Ha az egész munka megszárad, a megfelelő részeket kivágják. Utána megkezdődik az asztalosok munkája, akik a vásznakat »felrámázzák«, azaz lécekre kifeszítik. Ez az eljárás magára a kulisszákra vonatkozik. A következő munka kiterjed az u. n. lógó díszletekre, ugymint egész ív, fél ív, háttér, hátfal, menynyezet, soffita stb. Mindezek felső és alsó lécezést kapnak és azokat felsodorva szok-

ták beraktározni. A horizont megfestése nagy gondot igényel, mert ez egybefoglalja a színpad teljes látókörét és szükség esetén, hogy a panoráma artisztikusabb legyen, két oldalt pótló toldalékot kap. Transzparenseket is szoktak alkalmazni a színpadokon, melyek elkészítési módja abban áll, hogy a vászon egyes részeit a díszlettervező utasítása alapján kivágják és helyébe siffónt toldanak, ezt anilin festékkel befestik, feltéve, ha azon a helyen például ablaknak kell lennie, vagy esetleg tüzet kell rögtönözni, továbbá ha vízhullámzást akarnak bemutatni, stb. Előfordul az is, hogy a jelenés sötétedést, illetve alkonyodást kíván, ekkor a transzparens szintén kitünően felel meg rendeltetésének. Az erdőívek kivágásához még az a processzus is járul, hogy hátul u. n. cérnahálókat varrnak rá (gaze), melyek az ágakat és leveleket takarják. Ha pedig »levegő«-díszletről van szó, akkor sűrítést alkalmaznak, borsótüll és organtin felvarrásával. Ilyen módon, midőn már elkészültek a díszletek, azoknak hátfalára felírják, hogy melyik oldalon kell azokat használni. A színpadnak három része van ugyanis, jobb, bal és középső oldala. A M. Kir. Operaházban a jobb oldalt V. O. jelzéssel jelzik, ez a városi oldal, L. O. jelzés pedig azt jelenti, hogy az illető díszletet a bal oldalra (ligeti oldal) helyezik el.

(Schwarzer Géza)

Díszletmester. (Lásd: Díszmester.)

Díszletpróba az, amelyen a rendező megállapodik a szcenikussal a díszletekre nézve, ekkor a színeket, méreteket pontosan feljegyzik, a szcenikus átveszi a megbízást s rendesen egy-két nap mulva már be is mutatja kicsiben a megfestendő uj díszlet modelljét, amely pontosan ugyanolyan, mint amilyen az igazi díszlet lesz, csak a méretei aprók, — bábszínház nagyságuak. Amikor már készen vannak a díszletek, a rendező szcenáriuma szerint felállítják azokat és az észlelhető hibákon ott nyomban változtatást eszközölnek. A díszletpróbának gyakorlati haszna is van, amennyiben gyorsváltozásoknál a díszítő-munkások betanulják, hogy a gyors munkában mely oldalfal hova tartozik. (V. ö. Gyorsváltozás.)

Díszletraktár. A színház azon helyisége, ahol a díszletfelszereléseket tartják. Ez lehet közvetlen a színpad mögötti épületrészben, vagy a város valamely meszszebbeső területén. A raktárban felhalmozott díszletekről a díszletmester leltárt vezet és annak alapján könnyen eligazodik, hogy valamely kérdéses díszlet hol van elhelyezve. Nagyobb színházaknak több díszletraktáruk van.

Díszlettervezés. A XX. század elejétől kezdve a díszlettervezés, azaz jobban mondva a színpadi kép megtervezése egy új irányt követ, melyben szorosabban kapcsolódik magához a darabhoz, hogy ezáltal az előadásnak jóval lényegesebb, művészi szempontból is jelentősebb alkotórésze legyen. Míg azelőtt a díszlet a színpadon egy a darabbal többé-kevésbé összefüggő, a realizmus látszatát eredménytelenül kereső képet nyujtott, mely merev volt és élettelen, a jelen színpadi kép feladata az előadandó művek egyes mozzanatainak, hangulatának a fokozott kiemelése, aláhúzása. A színpadi kép mai művészetének nem az a célja, hogy a néző maga előtt egy minuciózusan megfestett interieurt vagy tájat lásson, lógó vászonházakkal, gondosan kicsipkézett levelekkel a fákon, a perspektiva csalhatatlan szabályaival megszerkesztett architekturákat ráfestett árnyékokkal, (amelyek természetesen mind csak a nézőtér egy bizonyos pontjáról helyesek) mely képekről első pillanattól kezdve látjuk és tudjuk, hogy nem valóság, hanem annak sokszor művészietlen, de mindenáron a valóság hitét kelteni akaró utánzata. A mai színpadtól megköveteljük, hogy az első perctől kezdve adja a darab levegőjét, hangulatát, ha csak egy-két jól odavetett vonallal is é ebbe a hangulatba a nézőt is belevigye. De amint az előadandó mű hangulata is esetleg percről-percre változhat, úgy kell a képnek is vele változni egy-egy díszlet, azaz felvonás keretén belül, szóval a színpadi képnek élni kell a darabbal. (Itt persze nem a színpadi naplementéket vagy hajnalodásokat értem). Ezen célt fejlesztendő, a világítást és annak eszközeit formálták olyan tökélyre, hogy ez ma talán fontosabb alkotóeleme a színpadi képnek, mint maga a díszlet. A színpadi világítás se-

gítségével kiemelhetünk egyes szereplőket, csoportokat, sőt cselekményeket is, viszont a homály hátterébe is boríthatjuk a színpad megfelelő részét. Fölösleges megjegyeznem talán, hogy a világítás intenzitási és színskálájával s azoknak csoportosításával minő végtelen és kimeríthetetlen változatokat vihetünk bele egy- és ugyanazon díszlet keretébe. A hideg realizmus hangulatától a legfantasztikusabb, izzóbb káprázatig mindent kifejezhetünk vele és ilyenkor maga a díszlet mint médium szerepel, amelynek olyan életet adunk, amilyent akarunk. Ennél a díszletnél az a cél, hogy mentől kevesebb — de markáns eszközzel ábrázoljon, hogy ezáltal annál könnyebben alakuljon hozzá a darab menetéhez és annál kevésbé vonja magára a figyelmet oly dolgokkal, amelyek a darab szempontjából nem fontosak, sőt értelemzavarók. Minden fölösleges vonal és dísz, iparművészeti adalék csak merevíti a színpadi kép mozgási lehetőségeit és zavarja a célját. Mert képnek kell lenni a mai színpadnak, de sokkal fokozottabb és művészibb értelemben, mint azelőtt, nem a régi merev, mozdulatlan formájában, amely értelmetlen túlhalmozottságában közelebb állt olykor az olajnyomatokhoz, mint a darab szelleméhez és amelyben a színészek megjelenése csak zavar, mert a vászonra festett realisztikus hatásra törekvő plasztikának, árnyékoknak hazugságát jobban kiélezi, hanem legyen kép, amelynek szépsége kifejező voltában rejlik, ahol a vonalak és színek élnek, amely illusztrációja a darab minden mozzanatának, s amely képben a hangsúly nem a hátteren, hanem az előadáson és a szereplőkön van. A mai színpad ezért kerüli a sík színpadot is, mert ezen a szereplők, a nézők szempontjából nézve csak egy vízszintes vonalban mozoghatnak. Lépcsőkkel, emelvényekkel tagolja a színpadot magasságában is, ami által nagyszerű mozgási és csoportosítási lehetőségeket kapunk egy harmadik dimenzióban, a színpadi kép eddig kihasználatlan részében is. Ezeknek a díszleteknek a megtervezésénél azonban tekintettel kell lenni a darab menetére is, mert míg néhány fárasztó műnél üdvös egy-két hosszabb pihenés a nézők számára, úgy feltétlenül megölheti az előadást, ha egy darab lázas tempóját mindúntalan hosszabb szünetek szakítják meg a lépcsők és emelvények összeállítása miatt. Ezért kell a díszlettervezőnek a nívókülönbségeket úgy elhelyezni, hogy ha nem is az egész előadás, de legalább egy-két felvonás alatt változatlanul állhasson az emelvény és lépcsőrendszer s csak néhány díszletrészlet vagy lépcső kicserélésével változtassa meg a képet. Már most, hogy a tervező egy drámai mű képeinek a megkomponálásánál milyen módon akarja magát kifejezni, impresszionista vagy expresszionista, vagy pláne konstruktiv színpadot akar, milyen színeket rak a palettájára, milyen vonalakkal adja meg a kép ritmusát, ez az ő egyéniségén és a rendező intencióin kívül a darab, a mű karakteréből fakad elsősorban. Még határozottabb irányba tereli a művész fantáziáját egy zenés darab. Mondanom sem kell, hogy mennyire másnak kell lenni egy képnek, melyet egy Mozart-operához rajzolunk, mint annak, amely egy Wagner, vagy Puccini művéhez készül, bár a szövegben előírt helyzet lehetne ugyanaz. De még pusztán drámai daraboknál is milyen más eszközökkel kell megcsinálni egy Shakespeari erdőt, mint egy — népszínművét. Olykor a realizmus alá-húzása a követelmény s ilyenkor minden stilizálás, modorosság bántó és oda nem való, míg legtöbbször végzetes egy előadásra, ha a díszletek realizmusból fakadó képzethiánya megköt minden fantáziát. A realizmusról lévén szó, nem szabad azonban a tervezőnek figyelmen kívül hagyni némely színpadi realitást, vagyis inkább színpadtechnikai korlátozást, mert például végzetes baj volna oda helyeztetni egy jelenetet vagy csak egy hangsúlyozott motívumot, ablakot, ajtót, erkélyt, ahol az nem látszik a nézőtér minden üléséről, minden páholyából és nagy hiba egy színpadot, ahol bár a szöveg intimitást kívánna, de nagy személyzet mozog, esetleg szűkre tervezni, miáltal az előadás állandó akadályokba ütközik. A másik korlát, amelyen a díszlettervező nem teheti túl magát, a kiviteli lehetőség úgy az anyagi, mint az elhelyezési szempontból. Sajnos igen sok dekoratív hatásnál meg kell gondolni, hogy ez és amaz alkotórészének fontossága megéri-e azt az összeget, melyet megcsináltatása, kivitele kép-

visel, vagy ha ez nem is szabna határt a képzeletnek, feltétlenül szem előtt kell tartanunk, hogy az illető díszletet egyáltalában szét lehet-e majd szedni és elraktározni előadásonkint, mert hiszen egy díszletnek nem állandó helye a színpad és fölötte nehéz volna néhány plasztikusan felépített boltív vagy kupola elhelyezése a színpadon kívül. Nem utolsó helyen kellett volna megemlítenem azt sem, hogy most, amidőn a színművészetnél olyan szoros együttműködésre törekszünk és abszolut egységes produkció a cél, ennek a nagy összjátéknak a feje és művészi elgondolója a rendező és így a díszlettervezőnek is hozzá kell alkalmazkodnia képeinek elgondolásánál, mert ne felejtsük el, hogy még mindig elviselhetőbb egy előadás díszletek nélkül, mint magában véve tökéletes, a darab hangulatának is némileg megfelelő, de a játék és előadás stílusától merőben különböző díszletek között, melyek csírájában elfojtják a mű előadásának a kibontakozását.

(ifj. Oláh Gusztáv)

Díszlettervező. A közönség igényeinek kielégítésére jó ideje már, hogy a színházak a legmesszebbre menő áldozatot hozzák meg egy-egy új darab kiállítása tekintetében, aminek természetes következménye, hogy a díszlettervezők igen fontos munkatársaivá, sőt elsőrendű művészeivé váltak a színházaknak. Ismertebb díszlettervezők: *Márkus* László (Operaház), *Málnai* Béla, *Gara* Zoltán és *Veres* Pál (Vígszínház), *Básty* István (Magyar Színház), *Baja* Benedek, *Pán* József, ifj. *Oláh* Gusztáv, *Kürthy* György, *Vincze* Márton stb.

Díszmester, azon színpadi munkás, aki a díszítők felett rendelkezik. Ő felelős a díszletek pontos beállításáért, jókarbantartásáért. Más neve: színpadmester.

Dittmann Kelemen, pesti képfaragó készítette 1837-ben a Nemzeti Színház karosgyertyatartóit.

Ditrichstein Leó, amerikai színész, Temesvárott született, de már apja is amerikai volt; mint egykori negyvennyolcas honvéd Kossuthtal ment ki Amerikába. Az emigráns azután hazajött, itt nősült meg és itt született a fia, aki mint gyermek került újból kivándorló apjával Amerikába. Bár iskoláit odakinn végezte, Ditrichstein Leó kitünően beszél magyarul ma is és a newyorki magyar színtársulat színházában gyakran vendégszerepel honfitársai nagy örömére és büszkeségére. Nálunk színre került darabja: »A nagy bariton«. (Belvárosi Színház, 1923. nov. 10.).

Ditrói Ilona, színésznő, sz. 1909. jún. 14-én, *Cegléden*. Színipályára lépett 1928. szept. 1-én.

Ditrói Mór, a Vígszínház alapitó igazgatója, az Országos Színészegyesület örökös díszelnöke, sz. 1851. okt. 5-én, *Kolozsvárott,* ahol atyja kereskedő, épitési vállalkozó volt, majd a híres Nemzeti Szálloda bérlője. Édesanyja ditrói Puskás Mária, székely nemes családból származott. Jótékonyságáért közbecsülésben állott. *Mór,* a négy gyermek között a legfiatalabb, Kolozsvárt és Bécsben végezte iskoláit, majd Pesten a színiképezde és a tudományegyetem bölcsészeti karának hallgatója lett. Még mint színésznövendék föllépett a kolozsvári Nemzeti Színházban, Prevost-nak »Marcel« c. kétfelvonásos dramolettjében, (1874. ápr. 9-én) és Czakó Zsigmond »Kalmár és tengerész«-ében, Arthur szerepében. A két föllépésről a »Magyar Polgár« így ir: »Általában a két föllépés arról tanuskodott, hogy belőle, — ha nem lép elbizakodottsággal a pályára, — művelt, értelmes színész lehet. Ezt óhajtjuk is, mert valóban a sok léha szárnypróbálgató között szükség van komoly gondolkozású és törekvésű színészekre.« 1874—1878-ig Kolozsvárt működik, azután Aradon, Kassán, Debrecenben, Szegeden, Sopronban szerepel, mint színész és rendező. Főbb szerepei: Bánk bán, Mercutio, (Romeo és Julia), Sertorius (Delila), Moór Károly (Haramiák), Knabe Farkas Jeremiás (A miniszter előszobája), Csorba Márton (Sárga csikó), Mosolygó (Proletárok), Mephisto (Faust) stb. 1881-ben a Népszínházhoz szerződtette a Ditrói-párt Evva Lajos. 1885-ben a konzorciumi alapon működő »Thália Színészszövetkezet«-nél vezette a művészeti ügyeket, Szabad-

Magyar Színművészeti Lexikon
Budapest 1929. I.

Istókovics Kálmán nyerte. — A Képzőművészeti Múzeum *Podmaniczky* Géza br. hagyatékából két *Mányoky*-képpel gazdagodott. — 21. Megalakult a Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete. Elnökké fraknói *Esterházy* Pál hg., v. b. t. t.-t választották. — 29. *Klebelsberg* Kunó gróf ötven hirlapi cikkét és két beszédét adta ki „Neonacionalizmus“ címen. — 30. A kultuszminisztérium által rendezett Dürer-ünnepségen *Luppe* Hermann, Nürnberg város polgármestere is jelen volt.

Július. — 1. A magyar *Dürer-centenárium* az *Ajthóssy*-család ősi származási helyén, Gyulán és Ajtósfalván záródott le. — 17. A kormányzó *Dohnányi* Ernő dr. zeneszerzőt az igazgatói cím egyidejű ajándékozásával a Zeneművészeti Főiskola tanárává nevezte ki. — 19. A velencei Szent Márk-téren előadták a *Parasztbecsület* és a *Bajazzók* c. operákat. Az előadást *Mascagni* maga dirigálta. — 20. A kultuszminiszter helybenhagyta a *Baumgarten*-alapítvány alapító oklevelét. A jutalmazandó írók és tudósok névsorának felülbírálási jogát a kultuszminiszter biztosította magának. A miniszter maga nem jelölhet, de *évdíjat nem kaphat olyan író vagy tudós, akit visszautasít.* — 21. A londoni Litle Theatre-ben *Csathó* Kálmánnak *„A házasságok az égben kötteinek“* c. vígjátékát mutatták be igen nagy sikerrel, a közönség tüntető tetszésnyilvánításai közben. — A bécsi X. német dalosversenyen 37.000 dalos vett részt. — 22. A hivatalos lap kormányzói kéziratot közöl, amelyben az államfő megengedte, hogy *Náday* Bélának, a Nemzeti Színház tagjának, működésének 30. évfordulója alkalmából a magyar színművészet terén kifejtett értékes működéséért, elismerése tudtul adassék. — Megalakult a Magyar írók Egyesülete. — 28. *Dohnányi* Ernőt az angol királyi zeneakadémia tiszteletbeli tagjává választotta. — 31. A kormányzó *Karlovszky* Bertalan festőművészt, *Lechner* Jenő dr. műegyetemi rk. tanárt a Képzőművészeti Főiskolához rendes tanárrá nevezte ki.

Augusztus. — 13. *Almásy* László, az egységespárt elnöke ünnepiesen nyitotta meg az *Iványi-Grünwald* Béla elnöklése alatt megalakult „Szentendrei Festők Társaságának“ kiállítását. — 30. *Kodály* Zoltán Londonban „Háry Jánosszvitjével“, melyet maga vezényelt, óriási sikert aratott.

Szeptember. — 2. A francia köztársaság elnöke *Hubay* Jenőt a becsületrend tisztjévé nevezte ki. — Az Andrássy-úti Színház nagy sikerrel mutatta be *Zilahy* Lajos „Pelikán“ c. színművét. — A párizsi „Illustration“ színházi melléklete teljes szövegében közli *Herczeg* Ferenc „Kék róka“ c. színdarabját, a szerző életrajzával, arcképével és a darab első bírálataival együtt. — 3. A szombathelyi kultúrházban megnyílt az olasz-magyar képkiállítás. — 7. A Magyar Színház bemutatta *Egyed* Zoltán „Az égő szoknya“, a Vígszínház pedig *Veiller* „Mary Dugan bűnpöre“ c. darabját. — 8. Leányfalun *Gyulai* Pál emlékezetére ünnepélyt rendeztek. — 13. A Budai Színkörben bemutatták *Erdős* René: „A kettőnk asszonya“ c. színművét. — 14. Upton *Sinclair* amerikai regényíró „Petroleum“ c. regényétől a kereskedelmi miniszter a postai szállítás jogát megvonta. — 15. A Kamara-Színház *Wilde* „Bunbury“ c. komédiájával nyitott kaput. — 18. *Csathó Kálmán* összes műveinek tiszteletdíjából jelentékeny hányadot ajánlott fel az új Nemzeti Színház építési alapjára. — *Gyenge* Annus, akit külföldön Anne *Roselle* néven ünnepelnek, a Városi Színházban nagy sikerrel kezdte meg működését. — 21. A Nemzeti Színházban *Odry* Árpád páratlan sikert ért el Cyrano szerepében. — A debreceni mozisok évi 25.000 P-öt ajánlottak fel a Csokonai-Színház támogatására. 28. A Nemzeti Színház felújította *Rákosi* Jenő „Endre és Johanna“ c. drámáját. — 29. *Molnár* Ferenc színpadi szerzőségének negyedszázados jubileuma alkalmából a Vígszínház Molnár-ciklust rendez, amelyet „A farkas“ előadása vezetett be.

SCHUNDA V. JÓZSEF

m. kir. udv. szállító, legrégibb magyar **hangszergyár és üzlet**

Alapittatott 1847.

Budapest. IV. Magyar-utca 18. Gróf Károlyi-utca sarok
Tel.: Aut. 843—79

A m. kir. Operaház, Zeneművészeti Főiskola, Nemzeti Zenede, budapesti összes színházak, az előkelő Filmszínházak, községi, katonai-, tűzoltóság-, cserkész- levente-, jazz-zenekarok stb. szállítója — A világhírű **pedálcimbalom**, a rekonstruált magyar **tárogató** stb. egyedüli feltalálója; számos kiváló szabadalom tulajdonosa **Zongora, Pianino és harmonium, vonós-, fuvós és ütőhangszerek, hangszer-alkatrészek, bél- és acél-húrok** a legutányosabb áron legjobb minőségben és legmegbízhatóbban kaphatók — **Hangszerek javítása** szakszerűen végrehajtatnak. — Zongora, Pianino bérbeadás, csere és vétel.

Magy. kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-t.

Igazgatóság: Budapest, V., Mária Valéria-u. 11. sz.

Sürgönyeim: MEFTER

I. Személyhajóforgalom:

A Dunán:

1. Budapest—Pozsony—Wien között hetenként háromszor.
2. Budapest—Baja—Mohacs között naponta, nagy kényelemmel, hajófülkékkel, hálóhelyekkel berendezett modern, termes gőzösökkel.
3. Budapest—Visegrád—Dömös—Esztergom között naponta több járat nagy személyszállító gőzösökkel.
4. Helyihajójáratok Budapesten Boráros-tér—Szt. Margitsziget—Óbuda—Ujpest között.
5. Átkelési járatok: *a)* Budapesten, *b)* Visegrád—Nagymaros között.
6. Vidin és Rustsuk között.

A Tiszán:

Szolnok—Csongrád és Csongrád—Szeged között.

Az összes személyszállító hajókon a vendéglői szolgálatot a Nemzetközi Hálókocsi Társaság látja el.

II. Teherszállító forgalom:

Gyorsáruszállítás fenti személyjáratokkal. Darabáruszállítás menet rendszerű teherhajójáratokkal, Regensburg és Galac között. Teheráruszállítás uszályrakományokkal a Dunán, valamint ennek hajózható mellékfolyóin.

A személy- és áruszállításra vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a társaság igazgatósága, továbbá a müncheni, wieni, belgrádi, bukaresti és szófiai képviseletek.

BŰNÜGYEK

1927.

Október. — 3. Spanyolországban kommunista összeesküvést lepleztek le. — 14. *Cena* béget, Albánia prágai és belgrádi követét Prágában lelőtték. — 31. *Konduriotisz* görög köztársasági elnök ellen egy kommunista munkás merényletet követett el. Az elnök könnyebben sérült

December. — 10. *Hatvany* Lajos báró, aki ellen többszörös nemzetgyalázásért eljárás van folyamatban, Párisból hazajött, jelentkezett a kir. ügyészségen, a rendőrség őrizetbe vette. — 14. A sztambuli rendőrség pénzhamisító bandát ért tetten, amikor hamis régi

ház bemutatta *Móricz* Zsigmond „Úri muri“ c. darabját. — A Nemzeti Szalonban megnyilt a spirituális művészek kiállítása. — 16. A Nemzeti Színház bemutatta *Zilahy* Lajos nagyhatású szinművét, a „Szibériá“-t. — Az oslói *Ibsen*-ünnepségek megkezdődtek. — 19. A filharmónikusok koncertjén *Bartók* Béla bemutatta új zongorahangversenyét. — 20. A Városi Színház bemutatta *Krenek* „Húzd rá Jonny“ c. jazz-operáját. Utcai tüntetések voltak. — 23. A Kamara Színház a „Nóra“ előadásával megnyitotta az ünnepi *Ibsen*-ciklust. — 28. *Molnár* Ferenc „A Pál-utcai fiúk“ c. regényét a newyorki iskolákban kötelező olyvasmánnyá tették. — 29. Az Operaház bemutatta *Zádor* Jenő „Holtak szigete“ és *Ravel* „Pásztoróra“ c. operáját. — 30. A Vígszinház bemutatta *Sherwood* „Hannibal“ c. szatírikus darabját. — 31. Az Uj Szinház bemutatta *Lenarmand* „Számum“ c. darabját. — *Pálmay* Ilkát ragyogó külsőségek közt búcsúztatták pályatársai és a közönség.

›rilis. — 2. Kolozsvárott ünneplésben részesítették *Sebesi* Samu írót 40 éves jubileumán. — 7. A Városi Szinház bemutatta *Farkas* Imre „Gyurkovics fiúk“ c. operettjét. — 13. A Belvárosi Szinházban először adták *Török* Rezső „A meztelen ember“ c. darabját. — 19. Az Uj Szinház bemutatta *O'Neill* „A szőrös majom“ c. komédiáját. — 20. A Vígszinház bemutatta Kurt *Goetz* „Hókuszpókusz“ vígjátékát. — 23. A Kisfaludy-Társaság ünnepi közgyülésén *Berzeviczy* Albert „A Kisfaludy-Társaság és Ady Endre“ címmel felolvasást tartott. A közgyülést követő lakomán az ünnepi beszédet *Szász* Károly mondta. — 26. A Nemzeti Szinház századszor adta *Bisson* vígjátékát, a „Válás után“-t. A darab főszerepét *Náday* Béla adta, aki 30 éves nemzetiszinházi tagságát jubilálta. A jubiláns művészt házi ünnepség keretében üdvözölték társai és a különböző egyesületek. Ugyanezen az estén mutatta be a szinház *Csathó* Kálmán egyfelvonásosát, „A nő titká“-t. — 27. A Nemzeti Szinház bemutatta *Herczeg* Ferenc „Kéz kezet mos“ c. vígjátékát. A bemutatónak nagy sikere volt.

Május. — 4. A velencei nemzetközi képzőművészeti kiállításon a magyar művészek nagy sikerrel szerepeltek. — 5. A Vígszinház bemutatta *Ibsen* „Ha mi holtak feltámadunk“ c. színművét. — 8. *Herczeg* Ferenc „Kék róka“ c. vígjátékát a párizsi Potinière-szinház óriási sikerrel bemutatta. — 10. A Belvárosi Szinház bemutatta *Armon* és *Gerbidon* „Szeretők iskolája“ c. vígjátékát. — 11. Az Uj Szinház bemutatta *Urwanzov* „Marusja“ c. darabját. — 12. Az Operaház bemutatta *Haendel* „Xerxes“ c. dalművét. — 13. A kormányzó megnyitotta a lengyel reprezentatív kiállítást a Nemzeti Szalonban. — 16. Az olasz király ünnepies keretek között nyitotta meg a római magyar képzőművészeti kiállítást. — 18. A Magyar Szinházban először adták *Yvain* „Yes“ című operettjét. — 19. Megnyilt a Képzőművészeti Főiskola kiállítása a Műcsarnokban. — 26. A „Pester Lloyd“ fennállásának 75 éves jubileumát és főszerkesztőjének, *Vészi* Józsefnek 50 éves irói és hirlapirói jubileumát ünnepelte.

Június. — 6. A Vígszinház bemutatta *Szenes* Béla—*Nóti* Károly vígjátékát, „A házibarát“-ot. — 11. A Városi Szinházban *Votto* karmester vezetésével olasz társulat kezdte meg vendégjátékát. — 11. Amszterdamban *Waszink* kultuszminiszter ünnepélyes külsőségek között nyitotta meg az olimpiai művészeti kiállítást, amelyen a magyar művészet csak igen gyéren van képviselve. — 13. Az Ady-síremlékpályázat győztese *Csorba* Géza lett. — 16. A Műcsarnokban megnyilt a főváros kiállítása. — A Ferenc József koronázási jubileumi díjat

1927.

Október. — 4. A Belvárosi Szinház bemutatta *Berr és Verneuil* „A szombatesti hölgy" c. bohózatát. — 5. A katolikus írók és hirlapírók Országos Pázmány-Egyesülete új elnökéül *Vass* József dr. népjóléti minisztert választotta. — A Kisfaludy-Társaság évadnyitó ülésén *Berzeviczy* Albert *Vajda* Jánosról tartott emlékbeszédet. — 7. A Magyar Szinház bemutatta *Barde—Yvaine* operettjét, a „Csattan a csók"-ot. — 8. A Városi Szinház bemutatta *Szomaházi—Békeffi—Lajtai* „Mesék az irógépről" c. operettjét. — 10. *László* Fülöp festőművészt abból az alkalomból, hogy elkészült a kormányzó és a miniszterelnök portréjával, meleg ünneplésben részesítették. — A „Teatro dei Piccoli" megkezdte vendégjátékát a Király Szinházban. A Nemzeti Szalon 57. csoportkiállítása megnyilt. — 14. A Vigszinház bemutatta *Somerset* Maughan „A levél" c. színművét. — *Bartók* Béla Londonban két hangversenyt adott nagy sikerrel. — 15. *Böcklin* Arnold centenáriuma alkalmából *Ybl* Ervin ismertette a művész életét és művészetét. — A kormányzó *László* Fülöp festőművésznek a II. oszt. magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta. — 21. A Nemzeti Szalonban megnyilt a tiroli reprezentatív képzőművészeti kiállítás. — 24. Rendkivüli filharmóniai hangverseny keretében ünnepelték *Dohnányi* Ernő művészi pályafutásának 30. évfordulóját. — A Petőfi-Társaság *Lampérth* Géza irói működésének 30. évfordulóját ünnepelte.

November. — 4. A Nemzeti Szinház bemutatta *Hegedüs* Lóránt „Kossuth" c. színjátékát. — Az Andrássy-úti Szinház fennállásának huszadik évfordulóját ünnepelte. — 7. *Vecsey* Ferenc az Operaházban a József Kir. Hereceg Szanatórium Egyesület javára díszhangversenyt adott. — 11. A Vigszinház bemutatta *Fodor* László „A templom egere" c. vígjátékát. — *Frantisek* Langer „Külváros" c. drámáját először adták a Magyar Szinházban. — 14. Az Operaház bemutatta *Puccini* „Turandot" c. operáját. — 18. A Belvárosi Szinház bemutatta *Hennequin* és *Coolus* vígjátékát, a „Tiéd a szivem"-et. — 19. A kultuszminiszter impozáns ünnepség keretében adta át a nemzet ajándékát *Dohnányi* Ernőnek. Az Operaházban ez alkalomból díszelőadás volt, *Dohnányi* „Vajda tornya" c. operáját újították fel. — 25. A Fővárosi Operettszinház bemutatta *Bus-Fekete* László „Páros csillag" c. darabját. — 26. Az Iparművészeti Társulat kiállítása a régi Mücsarnokban megnyilt. —

28. A Ferenc József koronázási jubileumi irodalmi díjat *Bibó* Lajos, a tudományos díjat *Horváth* Henrik kapta.

December. — 2. Megjelent *Herczeg* Ferenc műveinek gyüjteményes díszkiadása. — 3. Claude *Anet* francia regényíró Budapestre érkezett, hogy előadást tartson a modern női ideálról. — A belga tudományos és művészeti körök meghívására *Ybl* Ervin dr. Brüsszelben, a „Musée du Cinquatenaire"-ben előadást tartott a magyar művészet fejlődéséről. — 3. A Nemzeti Kamaraszinháza bemutatta Paul *Reynal* drámáját: „A férfi szivé"-t. — 9. Az Orsz. Kamaraszinház bemutatta *Vándor* Kálmán „A pálinkás orvos" c. darabját. — 10. A Magyar Szinház bemutatta *Verneuil* „A macska" c. színdarabját. — 16. Bemutatóelőadás a Belvárosi Színházban: *Hennequin* és *Willemetz* „Nászéjszaka". — 17. Megnyilt a Műcsarnokban a téli kiállítás. — 21. Az Operaház bemutatta *Törzs* Jenő és *Siklós* Albert misztériumát, „A hónapok házá"-t. — 23. A Vígszinház bemutatta *Lengyel* Menyhért „Postáskisasszony" c. színjátékát. — 25. *Aschaume* és *Dubois* bohózatának, a „Finom kis család"-nak bemutatóelőadása a Fővárosi Operettszínházban. — *Bánffy* Miklós báró az erdélyi magyar színházi tröszt főigazgatója lett. — 28. A Nemzeti Kamaraszínháza bemutatta *Klabund* „Krétakör" c. színjátékát — 30. A Nemzeti Színház tagjai meleg ünneplésben részesítették *Hevesi* Sándor igazgatót abból az alkalomból, hogy 25 éve van a színház kötelékében. — 30. A Városi Színház bemutatta *Urai* Dezső „Cigánykirály" c. operettjét.

1928.

Január. — 13. A Magyar Színház bemutatta C. *Hamilton* „Trixi" c. vígjátékát. — 16. *Porzsolt* Kálmánt irodalmi munkásságának 50. évfordulója alkalmából meleg ünneplésben részesítették. — 21. *Csók* István és *Márffy* Ödön festőművészek és *Lux* Elek szobrászművész kiállítást rendeztek az Ernst Múzeumban.

Február. — 3. A Magyar Színház bemutatta *Fazekas* Imre drámáját, a „Trojká"-t. — A Király Színházban először adták *Martos—Szirmay* operettjét, „Éva grófnő"-t. — A Szinnyei-Merse Társaság *Rippl-Rónai* József emlékezetének szentelte ülését. — 6. A Szinnyei-Társaság emléklakomáján az ünnepi beszédet *Glatz* Oszkár festőművész mondta, *Klebelsberg* gr. kultuszminiszter a kulturfelsőbbség politikájáról tartott beszédet. — A Városi Szinház bemutatta *Rimszky Korzakov* operáját, a „Hópehely"-t. — 10. Az Uj Szinház bemutatta *An-Ski* „Dybuk"-ját. — 11. A Kamara Szinház bemutatta *Hegedüs* Sándor „Bakony" és *Shaw* „Blanco Posnet" c. darabját. — 13. Az Operaházban először adták *Goldoni* „A négy házsártos" című operáját. — 20. Az Akadémia *Csathó* Kálmán „Te csak pipálj, Ladányi" c. vígjátékának ítélte oda a *Vojnits*-érmet. — 28. A Nemzeti Szinház díszelőadás keretében ünnepelte 90 éves fennállását. — Megalakult a Protestáns Irodalmi Társaság, melynek *Ravasz* püspök lett az elnöke. — 29. Ifj. *Oláh* Gusztáv lett az állami szinházak szcenikai főfelügyelője.

Március. — 1. Az Orsz. Dalosszövetség *Mihó* Ernő karnagyi működésének 30 éves jubileuma alkalmából hangversenyt rendezett. — 2. A Magyar Szinház bemutatta *Molnár* Ferenc „Olympia" c. vígjátékát. — A Fővárosi Operettszinházban először adták *Lakatos—Bródy—Harmath—Ábrahám* „Zenebona" c. jazz-operettjét. — 3. A Vígszin-

ZENE

Az arany meg az asszony

Bemutató az Operában

Kenessey Jenő, Operaházunk tehetséges karmestere Krudy Gyulának egy feledésbe merült színdarabját választotta egyfelvonásos operájának szövegkönyvéül. Az arany meg az asszony a 16-ik században játszódik, egy felvidéki polgár házában, akinek fiatal feleségét elszédíti a betoppanó délceg zsoldos kapitány. Miközben a kapitány ripacsbarátai egy színdarabot adnak elő, a furfangos férj hamis aranypénzt ver és ezt felajánlja a kapitánynak. Az arany csábítása erősebb a szerelemnél, a kapitány otthagyja az asszonyt, de a hamis arany a vesztét okozza; elfogják és halállal kell bűnhődnie.

A jó szöveg már félig-meddig sikert jelent és ebben az esetben a választás különösen szerencsés volt, mert ez a lírai és komikus elemekkel átszőtt, alapjában véve drámai történet rendkívül alkalmas operalibrettónak. Kenessey eredeti prózájában hagyta meg a szöveget, ez azonban nem válik a mű hátrányára, mert Krudy prózája csupa muzsika s szinte magával ragadja a zeneszerzőt.

Az opera zenéje híven követi a szöveget, mind a lírai részek lágy motívumaiban, mind pedig az epizódként közbeiktatott katona történetében, amely kitűnő alkalmat nyujtott a zeneszerzőnek a komikus elem felhasználására. Habár ez a commedia dell' arte stílusban megjátszott jelenet nincs belső összefüggésben a főcselekménnyel, zenei szempontból mégis ezt a részt tekinthetjük az opera egyik csúcspontjának. Innen kezdve állandóan fokozódik és mind szenvedélyesebbé válik a zene, az eddig finoman és tartózkodóan hangszerelt zenekar is mind nagyobb szerephez jut. Néhol már-már szimfónikus jellegű lesz, míg végül a kantátaszerűen megoldott nagy kvintett után Wolfram és Anna lemondó hangulatú áriái újból a bevezetés nyugodt légkörét idézik.

Kenessey nagytudású, európai kultúrájú zeneszerző, aki kitűnő formaérzékkel oldotta meg feladatát. Szívesen használja fel a magyar népi zene motívumait, de mindig ízléses mértéktartással.

Az énekesek minden képességükkel elősegítik az új opera sikerét. Koréh Endre zengő basszusa tömören csengett a békés polgár szerepében, Osváth Júlia elragadó megjelenése és lágy, szárnyaló szopránja Anna alakját elevenítí meg; Rösler Endre mint szilaj, féktelen kapitány hangban és játékban egyaránt kitűnt; Komáromy és Laurisin kedvére komédiázhatott a két vándorszínész szerepében. Mellettük Szabó Miklós púpos szolgája képviselte a darabban a komikumot. Oláh Gusztáv finoman stilizált díszletei, Márk Tivadar gyönyörű, korhű kosztümjei és Nádasdy Kálmán kiváló rendezése bizonnyal hozzájárultak az opera sikeréhez, amelyet maga a szerző vezényelt.

Demény Magda

„Tudományt a munkás élettel egybekötni: ez a feladás, mire a köztársaság férfiának törekednie kell. Tiszteletet érdemel a tudós is, ki négy fal közt halványulva a multvilág emlékeivel kizárólag társalkodik; de a jelenkorra hatni kívánó polgárnak más pályán kell indulnia. Magános ismereteket szerezni, hogy azok a sokaságra átplántálva, közkincsé váljanak; világos ideákból fáklyát gyujtani, melynél az együttélők előítéleteik sötétségéből kiléphessenek, régi és új, idegen és saját tapasztalást egyesíteni, hogy a néptömeg előtt vezérelv gyanánt ragyogjanak; szóval minden ismeretet a kor szükségeire s kívánataira, a jelenlét nemesítésére, s a jövendő előkészítésére fordítani, s a lehetségig életbe hozni; ezt kívánom én mindazoktól, kik a közdolgokban forgandók.“

(Kölcsey Ferenc)

Jelenkor 1943. jun. 1.

csak a szeretetért lehet. De amikor erre a mérhetetlenül nagy igazságra, amelyet nem tudott megközelíteni életének semmiféle hősiességével és áldozatával sem, egy egyszerű apáca vezeti rá, már késő: éjszaka van. És ez a megismerés hinti égi derűjét és megbékítő világosságát János pap éjszakájára.

„Man merkt die Absicht und wird verstimmt" — ez a goethei mondás igen sok ú. n. „vallási" regényre áll, de Dénes Tibor regénye dicséretes és feltűnő kivétel. Nincs ebben a papi önvallomásban — mert az egész könyvön végig a hős beszél — semmi szándékoltság, sem a mondanivalókban, sem a kifejezésben. Bévülről, magának a beszélőnek szófűzéséből és hanglejtéséből formálódik ki előttünk a hős egész egyénisége, légköre és az itt-ott robbanásig feszülő lelki dráma. A lélek síkján zajlik le az egész történet és annál csodálatosabb, hogy alakok, jellemek, helyzetek milyen tömörséggel bontakoznak ki a háttérből, mint valami plasztikus filmen. És ami a legfigyelemreméltóbb: az író mellett a költő is szóhoz jut e regényben, egy-egy alakja, mélyrevilágító megfigyelése, gyöngéd szépségű helyzete önkéntelenül is a líra meleg fénypászmáit veti a mese és és hang önmagáért való clair-obscurjé-nek hűvösségébe.

Bizonyos, hogy az *Éjszaka* nemcsak jelentős nyeresége, hanem nagy ígérete is mai regényirodalmunknak. F. J.

Possonyi László: Szilágyi Irma. Possonyi László ebben a regényben értékes elbeszélő erényeiről tesz tanuságot. Egy érdekes és helyenként izgalmas mese keretében tud lenyúlni a lélek és a szenvedélyek mélyéig, főgondja mindvégig a lélekábrázolás, de a regény igazi értéke mégis a mese, mely legességet, de nem ruházza fel a barbár hősiesség erényeivel. A hősnő bátorsága a tiszta ember rettenthetetlensége a halál előtt. A regény szomorú borzalmakat tár fel az emberi együttélés mélységeiből, de nem hirdet gyűlöletet és megtorlást. Megrázó és fölemelő dokumentum.

Kallós Ede: Nevek és napok. *(Vajna és Bokor kiadása.)* Mit jelentenek, honnan erednek a nálunk használatban levő *keresztnevek?* — Kik voltak nevezetesebb viselőik? — Ezekre a kérdésekre felel ez a külső megjelenésében is jelentős kötet. De ne gondoljuk azt, hogy pusztán száraz *nyelvészeti-etimológiai* magyarázatát kapjuk a neveknek. Ennél sokkal többet.

ASSZONYOK-LEÁNYOK
katholikus női folyóirat
Megjelenik minden hónap 15.-én
Évi előfizetése 3 P
BUDAPEST, VIII., SZENTKIRÁLYI-U. 7

PETŐFI SÁNDOR:

Föltámadott a tenger...

Föltámadott a tenger,
A népek tengere,
Ijesztve eget földet,
Szilaj hullámokat vet
Rémítő ereje.

Látjátok ezt a táncot?
Halljátok e zenét?
A kik még nem tudtátok,
Most megtanulhatjátok,
Hogyan mulat a nép.

Reng és üvölt a tenger,
Hánykódnak a hajók,
Sülyednek a pokolra,
Az árboc és vitorla
Megtörve, tépve lóg.

Tombold ki, te özönvíz,
Tombold ki magadat,
Mutasd mélységes medred,
S dobáld a fellegekre
Bőszült tajtékodat.

Jegyezd vele az égre
Örök tanulságul:
Habár fölül a gálya,
S alul a víznek árja,
Azért a víz az úr!

Elbüvölő
hatása van a
MARNITZ
ZENEKÖZPONT
tangóharmonikának
és hangszereinek
VIII., József-körút 37. szám
NAGY KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Színház, Film, Művészet

ÁLOMJÁTÉK

Milloss Aurél tánckölteménye az Operaházban

Nyolc évvel ezelőtt Operaházunk már bemutatott egy balettet Schumann meghangszerelt Karneváljának a zenéjére. Milloss Aurél mutatkozott be akkor a budapesti közönség előtt. Ugyanerre a zenére Milloss most egészen új táncjátékot költött. A korábbinak is nagy sikere volt, mert hangulatos és játékos elemekben bővelkedett, de inkább külsőségekkel igazodott Schumann zenéjéhez, kiváló alkalomnak véve azt, ötletesen kitalált és megoldott jelenetek csoportosítására. Az új megoldás sokkal érettebb, mélyebb és költőibb. Schumann egyéniségéből indult ki, zenéjének belső tartalmát kísérli meg a mozdulatok nyelvére fordítani. Milloss tánckölteményén megérzik, hogy behatóan ismeri Schumann életét és muzsikáját. A legérzelmesebb romantikus zeneköltő nyugtalanítóan szeszélyes és igen gyakran ellentétes hangulatoknak volt az áldozata. Idegbaja később akkora méreteket öltött, hogy gyógyintézetbe vonult és végül is, kínzó kényszerképzeteitől üldözve, a vízbe ölte magát. Milloss helyes ösztönnel, nem hangsúlyozza ki a zeneköltő beteg kedélyét, de finom találékonysággal érezteti háborgó, a döntésben határozatlan, szerfölött érzékeny lelkületét.

Úgy fogja fel a „Karnevál" zenéjét, mint Schumann mámoros szívének a karneváljál. Schumann tíz évig tartó küzdelme Wieck Klára kezéért a hajthatatlan apával még kevésbé fogékony és erős idegű férfiút is megviselt volna. Mint tudjuk a zenetörténetből, Schumann a hosszú mátkaság idején gyakori kísértésektől szenvedett, különböző nőalakok játszottak kisebb-nagyobb szerepet az életében. Milloss költői átélésű és világos meseszövésű „Álomjáték"-ában szerencsés leleménnyel állítja be a fő női táncos alakjában Klára szerepét, akit hosszas vívódás után meghódít és meg is tart magának a főhős. Addig is azonban, amíg eléri célját, komolyan lenyűgözi egy másik vonzalom is, majd lelkiismeretfurdalások bántják, a könnyű hódítások csábításainak enged, elmerül az érzelmi zűrzavarban. Az eltévelyedés után csak annál hevesebben tér vissza az igazihoz és most már tántoríthatatlan; a válság végéig, mindvégig hű marad a nagy érzéshez. Különböző mellékszereplők felvonultatásával a főhős lelki meghasonlását és érzelmi hasadását két alakban táncoltatott Pierro-val teszi a szem számára is felfoghatóvá, a belső feltisztulás észrevétlen, kanyargó útját szemmel követhető látványossággá. Abban a pillanatban, amikor a főhős bizonyossá lesz választásának helyességé felől és Klárát hitveseként a keblére ölelheti, akkor az iker-én ke'tős figuráját játszó két Pierrot hajbakap egymással, majd a viadal után eltűnik a rögeszme és csak egy alak válik most már véglegesen szereplővé. A ragyogó muzsikának különböző képei pompás tánclehetőségeket kínáltak és ezeket az alkalmakat Milloss a művész biztos arányérzékével, nemes stílusával és kifejlett ízlésével maradéktalanul ki is aknázza. Többek közt a Paganini-kép lenyűgözően mulatságos és jellemző.

A szín nem bálteremben és télen játszódik le, hanem nyáron, csobogó szökőkút körül tobzódó zöldben. Milloss Aurél a műsorról hirtelen levett „Petruska" helyett rövid egy hét alatt tanította be táncjátékát. Meglepetés, hogy betanító-munkáján nem érzett a kellő előkészületi idő hiánya, de ez a remek eredmény elsősorban annak köszönhető, hogy lelkes irányítását a táncjátékban szereplő fiatalok valóságos mámoros örömmel követték. A másik, még nagyobb meglepetés, hogy nem az Operaház szólótáncosai alakították a főszerepeket, hanem a fiatalok. Várakozáson felül remekeltek. Patócs Kató tündéri, lenge mozdulataival már ma kimagasló táncművésznő. Kiugrott az élre Kálmán Etelka is, aki első igazi nagy szerepében megérdemelt nagy sikert aratott. Ragyogóan szerepelt Pintér Margit is, de nem hagyhatjuk említés nélkül Morcányi Fini és Ákos Edit nevét sem. A fiúk közül Tatár György vezet az élen. Biztos a technikája, szép és kifejező a mozgása, kellemes és nagy feladatokra hivatott az alakja. Mellette megdicsérjük Szíver Imrét, Vashegyi Ernőt és Suba Gyulát. A hangulatos díszleteket Oláh Gusztáv tervezte, a zenekart szakszerűtlen kézzel [redacted] Kenesey Jenő vezényelte.

Hanvay Géza

MINDEN GYERMEK KEZÉBE!
KARÁCSONYRA
A LEGSZEBB AJÁNDÉK!

VIDÁM EGÉSZSÉGÜGYI MESÉK. A LEGSZEBB MESEKÖNYV 6—14 ÉVES GYERMEKEK RÉSZÉRE. 384 OLDAL, 173 KÉPPEL, KÖTVE 12.— PENGŐ. NOVÁK RUDOLF ÉS TÁRSA, BUDAPEST, Baross-utca 21 és minden könyvkereskedésben.

Lehár magyarul szerzette „Garabonciás" című operáját

Mint Ischlből jelentik, *Lehár* Ferenc befejezte *„Garabonciás"* című új operáját, amely a jövő év elején *Budapesten kerül színre.* Az opera tulajdonképpen a *„Cigányszerelem"* teljesen új feldolgozása.

Lehár Ferenc hosszabb nyilatkozatot adott új szerzeményéről a Neues Wiener Tageblattnak. Kijelentette, hogy *ez a dalmű szívügye lett s bizalommal tekint az előadás elé. Az operát magyar nyelven komponáltam* — mondotta a mester — *azon a nyelven, amelyet gyermekkorom óta beszélek.*

HARMÓNIA
Hangversenynaptár

Ma Wagner-Failoni

vez. a Szőv. Zenekart közr.: **László Magda.** Tannhäuser, Parsifal, Tristan, Bolygó hollandi, előjátékok, Siegfried-idill stb. Vigadó d. u. 4 óra.

Ünnepi Kodály-est

15. kedd, ½7-kor Zeneakadémián. A szerző vezényli új művét (Concerto) Psalmus-t. Műsoron még „Nyári este". Két dal, közr.: **Rösler, Csilléry.** Szőv. Énekkar (karnagy: Karvaly). Szőv. Zenekar. Jegyek 1 P-től. Harmónia, Népművelés, Koncert.

Anda zongoraest halasztva.

Abussi hegedűest dec. 21. Z. ½7.

SZABÓ KÁLMÁN ma ½7
Vigadó. Jazz bravúr műsorán ragyogó trióján kívül Anja **Suli, Rácz** Vali, Mimi **Blanche, Major** Ida, **Kazal, Pécsi Öregdiákok, Fekete** Pál stb. **Jegyek egész nap Vigadóban.**

CHAPPY bravúrzenekarával
26-án, d. u. 4-kor Vigadó **(Karácsony)** a Sztárok Jazz délutánján. Diana **Clayton, A. Suli, Rátkay** Márta, Mimi **Blanche, Türk** Berta, **Tabányi M., Rátonyi,** stb. Jegyek **Koncertnél,** jegyirodákban.

*

Koncert rendezései:
MAGALOFF hétfőn 7-kor,
Zongorabérlet V. (Vigadó).
Gerly Éva—Agoston Júlia—Cselényi—Járay együttes dalestje 15-én, V. ½7.

*

Marnitz Tangóharmonika hangverseny
ma, vasárnap d. u. ½3-kor a **Művelődés Házában.** Jegyek 1 P-től a színháznál.

Páncélosok honvédestje a küzdő bajtársakért

Egyik páncélos alakulatunk a harctéren küzdő bajtársak megajándékozása, továbbá a hadiözvegyek és árvák segélyezése céljából december 14-én fél 6 órai kezdettel a Magyar Művelődés Házában honvédestet rendez. A műsoron közreműködik többek között *Bilicsi* Tivadar, *Boráy* Bella, *Cselényi* József, *Gregusz* Zoltán, a *Holéczy*-együttes, *Hosszú* Zoltán dr., *Legenyei* József dr. *Mindszenthy* István, *Muráti* Lili, *Nagykovácsy* Ilona, *Pethes* Ferenc, *Pécsi* Öregdiákok, *Rácz* Vali, *Vaszary* Piri, a léglerők zenekara és a Szendlai-cigányzenekar. Jegyek már csak korlátolt számban kaphatók.

* **Szőrme-modellek** Feketénél, Madách Imre-út 7.

* **Rossini: Missa Solenne.** Előadja: a Zeneművészeti Főiskola ének- és zenekara. Vez.: Ádám Jenő. Z. 18-án ½7.

TANGÓHARMONIKA Sternberg hangszergyár Rákóczi-út 60
Különböző legjobb gyártmányok — Árjegyzék ingyen!
TÁSKAGRAMOFONOK — MINDEN HANGSZER — OLCSÓ ÁRON

Egy nap a világ

Mai történet az Andrássy Színházban

Amióta az Andrássy Színház *Vaszary* János igazgatása alá került, a legkönnyebb súlyú bohózatok hajléka lett. Vaszary János, mint szerző vagy mint átdolgozó, ezt a szórakoztató műfajt hasznosította sikerrel. Sokszor felmerült a kérdés, *miért kerüli az ötletes, tehetséges színpadi szerző a magyar vonatkozású témákat,* sőt többnyire még az olyan vígjátékokat is, amelyeknek valami kapcsolatuk van a való élettel s miért választja következetesen azokat a lehetetlen helyzetekre épített, mesterkélt, kabaréízű műveket, *amelyeknek semmi közük az irodalomhoz* s amelyek tréfák és szójátékok halmazatának és néhány népszerű színész jelenlétének köszönhették a kasszasikert.

Vaszary János most *örvendetesen frontot változtatott.* Új darabja a színlap szerint *mai történet,* három felvonásban, öt képben. Nem feszeget benne ezúttal sem sorskérdéseket, társadalmi problémákat sem; azzal nyeri meg közönségét, hogy *olyan alakokat szerepeltet, akik közel állanak mindnyájunk szívéhez.* Egyik hőse az önkéntes ápolónő, a derék úrileány, aki önfeláldozással gondozza sebesültjeinket. *Csak vállalt hivatásának él, kerüli a flörtöt, nem akar szerelmes lenni,* hogy lelkének minden szeretetét a beteg katonák között oszthassa szét. Másik hőse *a páncélos főhadnagy,* aki a harctérről érkezik haza szabadságra s azt az elvet hangoztatja, hogy ma, amikor minden emberre a halál leselkedik, *használjuk ki az élet örömeit,* mert „egy nap a világ".

A színdarab az ápolónő és a főhadnagy szerelmi regénye. Az első két felvonás vígjáték, a harmadik, bár drámai színezetű, mégis jól végződik, *hirdetve a szerelem diadalát, amely minden áldozatra képes.* Az első felvonás színhelye egy budai villa légvédelmi óvóhelye, ahova egy légiriadó alkalmával az utcáról bemenekül a szabadságolt főhadnagy és megismerkedik az ápolónővel. Nem történik egyéb ebben a felvonásban, amely kedélyes életképnek nevezhető s bemutatja a villa lakóinak viselkedését légivészély esetén, jó humorral és szólamokkal a polgár kötelességéről. A második felvonásban megtudjuk, hogy a katonai kórház orvosa reménytelenül szerelmes a leányba. Esemény csak annyi, hogy *a főhadnagy váratlanul betoppan, mert menyasszonya elhagyta* s emiatt nem várja be szabadsága végét, hajnalban visszautazik a frontra. Utolsó estéjét az ápolónővel szeretné tölteni, mert nincs senkije, akitől elbúcsúzzék. A harmadik felvonás hirtelen drámaivá alakul s *felkészültséget és lendületet kap* a színpadi titkokat jól ismerő író hatásosan felsorakoztatott jeleneteiben.

Muráti Lili hibátlanul megformált, egyenletesen fölfelé ívelő szerepe az a váz, amely az egész színpadi történetet összetartja s előreviszi. *Ez a szerep az a mágnes,* amely maga köré vonzza a játék összes figuráit, hogy a színpadon egységes célt szolgáljanak. A kitűnő művésznő az első két felvonásban *lebilincselő közvetlenséggel, finom tartózkodással* teszi rokonszenvessé az ápolónő alakját, a harmadik felvonás első és második képében pedig *őszinte könnyekkel tudja kifejezni a legnagyobb emberi fájdalmat,* majd a győzedelmes szerelem kitörő ujjongását. A darab férfifőszereplője *Páger* Antal, aki az utóbbi időkben annyi értékes filmalakítással ajándékozott meg bennünket. *Kivételes művészetével életet önt a főhadnagy szerepébe;* az első felvonásban élni vágyó, kedélyes fiatalember, azután elkomorul, majd szomorú alakoskodásra kényszerül, míg a végén feloldódik abban az örömben, amit a leány önfeláldozása jelent számára. *Bilicsi* Tivadar áldozatkész jóbarát az orvos szerepében, *Vaszary* Piroska melegszívű gazdasszonya az ápolónők. *Tahi* Anna Mária dekoratív megjelenésű, mondén hölgy, *Makláry* János jóízű hunyorgató házmester, *Kozma* Andor egészséges hangon szólal meg egy mai fiesur szerepében. *Vaszary* János rendezése kifogástalan, ifj. *Básthy* István díszletei mutatósak.

Kállay István

Uj Magyar Színház
December 17-től
Fedák Sári
fellép tével
PÁRIS
Játék 3 felvonásban, 5 képben. Irta: FEDÁK SÁRI
Főszereplők: **Hajmássy Miklós, Szilágyi Szabó Eszter, Perényi László, Pelsőczy Irén, Halassy Mariska, Simon Marcsa, Orbán Viola, Harsányi Rezső, Sugár Lajos, Zilahy Pál, Alszegi Lajos, nagyváradi Juhász János, Bartos Ernő.**
Jegyelővétel a színház pénztáránál.

Elsőrendű gyárvállalat kerés nagy gyakorlattal, széleskörű fémipari és elektromos anyagismerettel, jó összeköttetésekkel, perfekt német nyelvtudással rendelkező őskeresztény

anyagbeszerzőt,

lökalkulációban és üzemi könyvelésben jártas, német nyelv előnyben, őskeresztény

kalkulátort,

műszaki ismeretekkel, fém- és elektrotechnikai cikkek eladására, közszállításban való jártassággal, szervezőkészséggel, perfekt német nyelvtudással, őskeresztény

tisztviselőt
eladási osztály vezetésére

Ajánlatokat eddigi működés, életrajz leírásával, fényképpel, referenciákkal **„NAGY GYAKORLAT"** jeligére **BALOGH - HIRDETŐBE, Budapest, V., Szent István-körút 9,** kérjük.

* **A bécsi magyar konzulátus hangversenye.** Mint Bécsből jelentik, a magyar konzulátus pompásan sikerült hangversenyt rendezett, amelyen számos előkelőség, a külföldi képviseletek több tagja megjelent. A kitűnően sikerült est műsorán Réthy Eszter, a bécsi Opera ünnepelt művésznője, Thury Gizella, a Németországban is sok sikert aratott, kitűnő magyar alténekesnő, Barabás Sári, a széphangú koloratúrszoprán és Jancsik Ferenc, a budapesti Operaház hangversenymestere szerepeltek nagy sikerrel.

* **Mindenki** ajánlja **Palugyai** szücsöt, Váci-utca 15.

Jazz-Álom

Dec. 19-én ½7 órakor a Vigadó összes termeiben. Türk Berta, Rácz Vali, Rév-Óvári, Pethes stb. felléptével. Jegyek a zösszes jegyirodákban kaphatók.

Beethoven-kamaraest

A kamaramuzsikához az összeszokottság, a gondos begyakorlás, a felkészültség mellett elkerülhetetlenül szükséges *az elmélyedni tudás is*. Ahol ez hiányzik, ott hiányérzet fogja el a hallgatót, mert úgy találja — különösen ha Beethoven utolsó vonósnégyesei szerepelnek a műsoron —, — hogy a mű lényege, az értékesebb része bennmaradt a partiturában. Azért szeretjük *Waldbauer—Kerpelyéket*, mert az ő előadásukat legfőképpen az elmélyedés, *a művek szellemével való azonosulás jellemzi*. Ha az ő játékukat méltatjuk, akkor legszívesebben az általuk megszólaltatott művekről szólnánk, mert *előadásuk rátereli teljes figyelmünket magára az alkotásra*. Estjükön most, többévi szünet után, műsorra vették *Beethoven* ciszmoll (130-ik mű) vonósnégyesét is, ezt a legcsodálatosabb zenei örökéletet. A megfoghatatlant, a lázálomban fogant látomásokat, a kifejezhetetlent, *a szépség álmát* ragadta meg Beethoven éspedig úgy, hogy mondanivalója számára a legtökéletesebb, a legfegyelmezettebb, a legarányosabban zárt formát használta fel. Az emberi alkotás elérhetetlen, végső határát jelzi ez az örök eszményképül és kiapadhatatlanul forrásul szolgáló szerzemény: úgy hat, mint valami váratlan fölöslege a bőségnek. Mintha Beethoven túl a legmélyebb és legégetőbb megnyilatkozásain mintegy véletlenül, ahogyan egy lehulló csillagot kapna el röptiben a képzelet, felejtette volna itt az emberiségnek ezt a remekművét. *Igy csak a csodák születnek*. Az alkotó titáni munkája végeztével elszunyókált, álom szállt a szemére és mire fölébredt, ez a tűnő álom, már meg is valósult, hogy mulhatatlan káprázatként nyügözze le a hallgatót.

(H. G.)

---

* **A főváros elősegíti a magyar dalosok házának felépítését.** A főváros kulturális szakbizottsága Némethy Károly tanácsnok elnöklésével ülést tartott. Cselényi Pál a magyar dalosegyesületek országos szövetségének háromnegyedszázados fennállása alkalmából indítványozta, hogy a magyar dal háza részére ajándékozzon telket a főváros, s a társadalmi erőforrások, valamint a főváros anyagi igénybevételével indítsák meg a székház építkezésének előkészítését. Lázár Ferenc felvetette a gondolatot, nem volna-e mód a budai Déryné-játékszín ügyének és a magyar dal házának összekapcsolására. Némethy Károly tanácsnok a felszólalásokra adott válaszában kijelentette, hogy Cselényi Pál indítványát pártfogolva terjeszti a polgármester elé. A telek kijelölésénél már figyelemmel lesznek az állandó budai színház és a magyar dal házának összekapcsolhatására.

* **Blaha Márta olaszországi hangversenyei.** A fiatal zongoraművésznőgárda egyik tehetséges tagja, Blaha Márta, január elején Olaszországban ad hangversenyeket. Szerződései Milánóba, Rómába, Pisába és Firenzébe több koncert adására szólítják. Január végén Blaha Márta Budapesten, Mengelberg vezénylésével Schumann zongoraversenyét játssza.

Viharos éjszaka

(Uránia)

A mulatságos, sőt pajkos vígjáték főszereplői a falusi kocsmáros és szép leánya, aki a szegény favágót szereti, az apa pedig a gazdag molnárhoz akarja feleségül adni. Egészen eredeti ötlet okozza a filmtörténet bonyodalmát éspedig az, hogy amikor a leány és a molnár a szülők parancsára kényszeredetten megjelenik az anyakönyvvezető előtt, legnagyobb meglepetésre a község anyakönyveit sehol sem találják s így a fiatal pár, iratok hiányában, nem lehet összeadni. Carl Boese, a film rendezője kitűnően kamatoztatja ezt az ötletet. Amikor a községben elterjed a hír, valóságos pánik keletkezik, hirtelen bizonytalanná válik a házasságkötések érvényessége, viharos éjszaka támad a faluban s tavaszi láz söpör végig az alpesi hegyoldalon. Ezen a viharos éjszakán egymásratalálnak, akik igazán szeretik egymást s amikor a kavarodás lecsillapodik és az iratok is előkerülnek, a kocsmáros leánya nem a gazdag molnárral, hanem a szegény favágóval áll az anyakönyvvezető elé. Közben a gazdag molnár is megtalálja azt a nőt, aki érdemes arra, hogy felesége legyen. A rendező bravurosan keveri ennek a nem mindennapi filmtörténetnek a szálait, kitűnő vidéki életképet rajzol s egy sereg húsból, vérből való falusi figurát varázsol a filmvászonra. A szereplők élén a megnyerően rokonszenves Heli Finkenzeller halad, a másik leányszerepet a szintén figyelemreméltó Geraldine Katt alakítja kedvesen és közvetlenül, a két vetélytársat Albert Janscheck és Hans Fidesser személyesíti meg; a kocsmáros szerepét Georg Vogelsang, azt a kedélyes embert pedig, aki az iratokat a községházáról eltünteti, Theodor Dannegger alakítja, jóízű humorral.

---

* **Velt Harlan, a színesfilm előharcosa.** Számos nagysikerű filmet rendezett már eddig Velt Harlan, akit rendkívül aktivitása, mindig új utakat kereső, élénk szelleme szinte predesztinált arra, hogy a filmművészet legfiatalabb, de egyben legfejlődésképesebb ágazatában, a színesfilmezés terén tevékenykedjék. Eredeti tehetsége itt is új utat nyitott, mert filmjeiben a szín nem önmagáért van, hanem szerves alkotóeleme a műnek. Első színes filmje karácsonykor kerül a magyar közönség elé „Lidércfény" címmel. Meglepetés lesz a közönség számára a film mélytartalmú mondanivalója s egy sor tehetséges fiatal színész meggyőző erejű játéka.

* **A tűzoltószövetség díszelőadása.** Az országos tűzoltószövetség a Magyar Művelődés Házában díszelőadást rendezett. A honvédelmi minisztérium képviseletében Szurmay Lajos vezérőrnagy, a főváros képviseletében Szepesváry Pál tanácsnok jelent meg. Ott volt még Feilitzsch Berthold báró és vitéz Kiss Lajos országos tűzrendészeti felügyelő vezetésével a magyar tűzoltóság valamennyi vezetője. A tartalmas és változatos műsort a nagyszámú közönség feszült érdeklődéssel nézte végig.

* **Operahangversenyek a Művelődés Házában.** December 20-án, vasárnap és 21-én, hétfőn érdekes operahangversenyt rendez a népművelési bizottság a Művelődés Házában. A műsor első felében Raffay Erzsi, Szalay Eszter, Szilvássy Margit, Szabó Miklós és Kenderessy Zoltán francia szerzők számait éneklik, míg a második részben Ibert: „Angelice" című vígoperáját adják elő, nálunk először. A vígoperában Szilvássy Margit, Szalay Eszter, Littassy György, Komáromi Pál, Szabó Miklós, Toronyi, Kenderessy és Reményi szerepel.

Kisszakasz

Millimétersor ára hétköznap 55 fillér, vasárnap és ünnepnap 65 fillér. Legkisebb hirdetés (10 mm) 5.50 P, illetve 6.50 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

Karácsonyra
DIVATEKSZEREK, TEKLA GYÖNGYÖK, MÁRKÁS PORCELLÁNOK ÉS KERÁMIÁK
Cirkon-nál,
Szervita-tér 5 (Rózsavölgyi-ház)

Játék babakocsi

gyermekkocsi, babaágy, bicikli, szánkó,
gyermekautó
Készíti legolcsóbban
Vanczák gyermekkocsiüzem, VII., Csányi-utca 12

Eredeti svéd Elektrolux
porszívó ismét kapható. A legújabb modell megérkezett. Díjtalan bemutatás. Elektrolux készülékek eladása: Budapest, IV., Szép-u. 5. Tel.: 183—276.

Világhírű **ólomkristály** a legszebb értékes ajándék-dísztárgy olcsó. Damjanich-utca 54, sz., I. em. 6.

Lexikonokat, szakkönyveket
Regénysorozatokat, egyes jó könyveket magas áron vásárol vidékről is Pfeifer J., IX. Lónyay-u 58. Tel.: 386-781.

Társ
Diszkrét
Csendes társulást
kössön. Fedezet van.
1.000 P után
havi 30—60 pengő haszonnal.
Tőkekereslet
3.000—600.000 P-ig
Csak keresztény tőkével tárgyalunk!
Társulni lehet
Üvegesiszoló üzembe, Édesiparhoz, Vegyi és tápszerüzembe, (Anyagkiutalás van.) Vasiziethez, Söntéshez, Faiparba, Gépkereskedelmi vállalatba, Kávékonzervüzembe, 9 vagón kiutalás van.
30—60—90 nap társulások is köthetők. Kasszaüzlet.
Filmkölcsönző és gyártó vállalathoz kisebb-nagyobb tőkével, Bt. alapon is!
Alaptőke 200.000 pengő.
Pénzre fedezet van
Előköltség nincs!
Ha társul, pénzét megduplázza!
Bizalommal jöjjön hozzánk!
Eladó-átadó üzletek kaphatók.
Forgalmi iroda
Rákóczi-út 61. III. 5.
Tel.: 332—009. Lift.

Foglalkozás
Műszaki ügynökség keres keresztény
üzletszerzőt
fix és jutalékra. Jelentkezés vasárnap d. e. 9 órától Muskovszky mérnök, Amerikai-út 73-b.

Nyugdíjintézettel bíró villamosipari vállalat keres keresztény származású
raktárnokot és raktári tisztviselőt
továbbá fiatal
gépészmérnököt
és felsőipariskolát végzett
technikust
Ajánlatokat „Biztos jövő" jeligére a kiadóhivatalba kérünk.

Keresek önálló, őskeresztény levelezőt (nőt)
magyar levelezésre. Ajánlatokat fizetési igény, iskolai végzettség és eddigi működés megjelölésével Stolz Henrik rézárugyár, Kula, Bács-Bodrog vm. címre kérek.

Tálalótollak, Levélpapírok
Cilcer
DOROTTYA-U. 9

Keresztény származású, könyvelésben jártas
gyors- és gépírónőt
és kezdő gyors- és gépírónőt keres keresztény vállalat. Ajánlatokat „Fűtés 101" jeligére Balogh hirdető, Szt. István-krt. 9. sz. alá

Érettségizett keresztény nő 2 személyes háztartás vezetését vállalja. Czinczel Mária, XIII. ker., Béke-utca 69/a.

Intelligens ápolónő
privát beteghez ajánlkozik. Cím: József-körút 51. I. em. 7.

Műszaki tisztviselőt
rajzkészséggel, anyagismerettel, némi műhelygyakorlattal keres villamosenergia szolgáltató vállalat vidékre. „Biztos jövő 1705" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10.

Különféle
Hadi árvának, kisleánynak hetenkint egy napon díjmentesen ellátást adunk. Jelige „Hitler-tér környékén" kiadóba.

Hagyatéki likvidációból eladásra kerülnek
(csak privátoknak) vasárnap és hétfőn 10—2 és 4—7-ig: ruhaneműek, kézimunkák, díványátvető, festmények, dísztárgyak, ezüstevőeszköz, stb. VII., Dembinszky-utca 50., I. 16.

Hagyatékból
választhat karácsonyi ajándéknak alkalmas dísztárgyakat. Ezüst, porcellán, étkészletek, vázák. Megtekinthető hétköznaponként 12—2 óra között IV., Bécsi-utca 5. sz., I. 1/a.

Modern olajfestmények
legolcsóbban IV., Kossuth Lajos-utca 6., II. 4. Lift.

Kvarclámpák
orig. automatikus gyujtású HANAU égővel kaphatók: Electromedica, Baross-tér 14. Tel.: 426-931
KÖLCSÖNZÉS

Táska- és elektrogramofonok, lemezek olcsón. Lemezcsere
Központi Raktár Rákóczi-út 80 az udvarban

Lakás
Belvárosi 1 hall 3200+25%, 2 hall 4320+25%, 3 hall 5000+25%, 4—5—7 villák bérbeadók Knapik Szentkirályi-u. 4. T.: 349—896. 2—4-ig keresek lakásokat.

Lakásügyét
szakértelemmel, lelkiismeretesen intézi el (délelőtt) Dr. Bárdosné irodája, V. Nádor-u. 21. T: 114-614

Szőnyeg
Szőnyeg
Szalonba a legszebb
magyar perzsák torontáliak
GYAPJÚBÓL KAPHATÓK
Budapest, Andrássy-út 55., I. 3. Telefon: 22—66—88.

VESZÜNK csekély haszonnal adunk perzsa és smyrna szőnyegeket. „Antikart", IV., Pilvax köz, Városház-utcai sarokház. Telefon: 18-44-11.

HONVÉDEINKNEK
HÁLÓZSÁK
MELEG HOLMI, stb.
Molnár Gyula
VII., Károly-körut 3/c
T.: 421-575. Saroküzlet.

Öröklakás
Egyszobás öröklakás 8000 P.
(konyha hall, éléskamra
XI., Bánk bán-utca 7. (volt Parádi-utca). 19-es és 49-es villamosnál. — Megtekinthető egész nap, vasárnap is.

Öröklakások
kettő—háromszobás és garszon. Keleti Károly-utca 17. Bővebbet a helyszínen.

Krész Géza-u. 37. sz. központi fűtéssel és melegvízszolgáltatással készült társasházban még 1-2
öröklakás
leköthető
Németh és Mérő
okleveles mérnök, építőmesterek bej. cégnél XI. ker., Horthy Miklós-út 42, I. em. 9., T.: 469-301. 25 éves adómentesség.

Üdülés
Borszékfürdőn,
A ZSÓFI-VILLÁBAN
komfortos szobák teljes penzióval

Telek
AJÁNDÉKA legyen maradandó!
Kisvelencei
villatelep parcellázás, téli-nyári sportlehetőség.
TELKEK
már 4—13 pengőig □-ölenként. Fizetési feltételek nagyon
kedvezők
Iroda: Budapest, Baross-tér 17, Tel.: 424-373. Díjtalan kiszállítás

Befektetésre
Csörsz-utcában igen értékes, nagyjövőjű BÉRHÁZTELEK 210 öl, 6 lakásos házzal, olcsó telekértékben 100.000. Krisztinában 100 öl, öreg házzal, 2 utcára, 2 bérháznak 150.000.
CSENDES JÓZSEF. Telefon: 269—087 és 469—376.

Villa
Budapesten 4—5 szobás
villát
keresek megvételre. Lakáscsere nem veszem igénybe. BARTHA ILONA, KECSKEMÉT, Gáspár-utca 15.

Ingatlan
5000 öles fajgyümölcsös 2000 drb. termő gyfa. házzal 100.000. Viányesi 4 szobás, adómentes, elfoglalható villa 100.000, öröklakás. Gellérthegy, Szüret-u. 4. sz. 38.000, 2—3 sz. 45—64.000, Knapik, Szentkirályi-u. 4. T.: 349—896. 2—4-ig.

Bérlet
Budapest környékbeli téglagyári bérlet
családi okok miatt azonnal
átadó
„Téglagyári bérlet" jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8.

Szántóföld
Miskolc közelében
130 hold területű igen jó minőségű szántóföld eladó
Megbízott: dr. Fóti Imre ügyvéd. Telefon: 128—108.

Kisszakasz

Millimétersor ára hétköznap 55 fillér, vasárnap és ünnepnap 65 fillér. Legkisebb hirdetés (10 mm) 5.50 P, illetve 6.50 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

Levelezés
Várlak jelige
Drága szívem, mind a négy levelét megkaptam, nem is tudom megüzenni, hogy milyen boldog perceim vannak, mikor b. leveleit olvasom, majd személyesen elmesélem, jó? Mit hozott a Mikulás? Remélem, sok mindent, sajnos, nekem nem hozta meg amit én vártam, pedig őszintén vártam. Remélem nemsokára megjön ugy-e? Barátom nem ment ki a frontra. Minden szombaton otthon van. Kéri legsürgősebben a cimet és én is várom b. levelét. Ugy-e várhatom. Sokszor csókolja tisztelője, Pityu.

Foglalkozás
Vasipari világcég
keres bécsi gyára részére
autószerelő,
illetve autó-bepróbáló
kocsivezetőket,
vasipari művezetőket és tehnikus rajzolókat. Ajánlatok, fizetési igény megadása mellett, „lehetőleg Volksdeutsch" jeligére, a kiadóhivatalba.

Révai Lexikon
21 kötet szép példányért 280.— pengőt fizetek
Rozsnyai Károly
könyvkereskedő
Budapest, IV., Múzeum-körút **15.**

Jókai Mór összes műveiért
100 kötet centenárium 320.— pengőt
50 kötet centenárium 140.— pengőt fizet:
Rozsnyai Károly
könyv-, zenemükereskedő,
Budapest, IV., Múzeum-körút **15.**

Vétel, eladás
ékelte és zománcozott tűzhelyek
kályhák, edények és háztartási cikkek Bajkónál, Szövetség-u. 8.

Hirdessen a **Kisszakasz**-ban!

Lakás
VII., Madách Imre-út 11.
új házban
kellőszoba hallos
komplett és
egyszoba hallos
garszonlakás, valamint
iroda- és üzlethelyiségek
kiadók
Felvilágosítás a helyszínen vagy hétköznap telefon 8—2-ig 110-000.

SZÍNHÁZ ÉS FILM

A „Szentiványéji álom" ünnepi sikere a Nemzeti Színházban

A felszabadulás után legnagyobb művészi eseménye zajlott le péntek este a Nemzeti Színháznak. *Major* Tamás zseniális rendezésében, teljesen új betanulásban, *Oláh* Gusztáv káprázatos díszletei között és *Nagyajtai* Teréz pompás jelmezeiben színre hozta *Shakespeare* legköltőibb színjátékát, a »Szentiványéji álom«-ot. *Mendelssohn* kísérőzenéje *Klemperer* pálcája alatt, s a Filharmoniai Társaság zenekarának előadásában úgy szárnyalt, mint a Nemzeti Színházban még soha. Az énekkari részek, amelyeket az Operaház tagjaiból alakult együttes adott elő, s a *Lőrincz* György által bemutatott táncok tökéletes kiséről és kiegészítői voltak a shakespearei álomképnek.

Az előadás együtt és szereplőként ragyogó. Dícsérő jelzőkkel ékesítve kellene ideírni minden nevet a színlapról *Bajor* Gizitől kezdve a gyönyörűen táncoló *Bordy* Belláig. A négy óráig tartó előadás egy pillanatig sem volt fárasztó, végig üdítő volt, színes és érdekes. A legnagyobb meglepetés: *Ladányi* Ferenc. Tegnap még Ádám volt »Az ember tragédiája«-ban, ma Zubolv, a takács, telve őshumorral, korábbani kedéllyel, testi-lelki mozgamassággal. A közönség végig tapsol a a szüneteket, s az előadás után még hosszú ideig ünnepelte a szereplőket a rendező *Major* Tamással együtt.

Alexander Borodin: Igor herceg

Nagy színházi élmény! A történelem lehelete érezzük. Hatalmas történelmi tablói Schiller Wallens ein táborára, vagy a monumentális Boris forradalmi jelenetére, erre a pompás Verescsagin-képre emlékeztetnek.

Kimagasló kultúreseménv az Igor herceg színrehozatala! Hatalmas kórusopera ez, amelynek főszereplője a szenvedő, szabadságért küzdő nép, akár csak a Borisban! Karigazgató és rendező, díszlet- és jelmeztervező kiugró szerephez jutnak, egy ilyen előadással szinte vizsgázik a színház!

Oláh förtelmező rendezői művészete mozgatja a hatalmas tömegeket, a ragyogó, pompás távlatú díszletek között amiket ugyancsak ő tervezett. Az előadás tehát Oláh kettős sikere.

A szereplők színes forgatagu Márk Tivadar jelmezeiben ágál a zsúfolt színpadon.

A kórusok tömören, egységesen hangzanak. A kitűnő betanítói munka *Pless* László érdeme. A második kép női kórusának bravúrját külön kiemeljük.

Komor Vilmos karnagy, a zenei produkciót céltudatosan építette fel és biztosan tartja kézben. Semmi sem szalad ki a keze alól. — a polovci táncok száguldásában sem!

Székely Mihály az előadás ragyogó sikerű szereplője. A tatár kánnak csak egyetlen jelenete van, de szinte a természeti erők hatalma támad fel ebben a jelenetben! Emberábrázoló bravurban és az egész színpadon diadalmasan uralkodó hangban maradandó élmény és Metropolitan színvonal.

A monumentalitásra törekvő jellemábrázoló művész: Fodor János a híres Saljapin-számra emlékeztető pincejelenetben különösen nagy. *Fekete* Pál *Malecskyvel* a két vándormuzsikus jelenetében úgy énekesi, mint színészi tekintetben bravurosan szerepel. Nemes és komoly felfogásban szólaltatja meg a kissé passzív Igor herceget *Jámbor* László, a zeneileg mindig korrekt és lelkiismeretes művész. Megnyerő hangszínek: *Warga* Livia, *Simándi* József, *Németh* Anna. Kisebb, de pontos szereplő: *Koszó* István, *Somló* József, *Sárányi*, *Virág*, *Orgonás*, *Petri*. A balettből kiemeljük *Harangozó* Gyula pompás tatár legényét, majd *Csinády*, *Kálmán* Etelkát, *Saltait* és *Vashegyit*.

Ernszter Dezső a Walkürben

Nem mindennapi Walkür-előadás zajlott le az Operaházban.

Hundingot, ezt a pompás basszus-szerepet Ernszter Dezső, a newyorki Metropolitan magyar művésze énekelte. Ez valóban zenedrámai produkció volt a szó, a zene és a képszerűség egyesültek magasrendű szintézisben. Pontosság, stílus, hangszépség, egyszerű eszközök, döbbenetes erejű alakí ómüvészet!

Az is rendkívüli esemény, hogy új szereplők bukkantak fel ebben a zenedrámában, ahol egyébként évekig (ha nem évtizedekig!) ugyanazokat a szereplőket szokták meg.

Sigmund *Jovitzky* József volt, aki még soha életében nem szerepel operaelőadáson. A baritonnak indult és hőstenorrá átképzett fiatal tehetség szerepel elése indokolt! Az első felvonásban minden várakozást és előzetes jó próba-hírt felülmult. A wagneri énekbeszédet még nem ismeri, deklamálni még nem tud, de a lirai részekben kitűnően helytállt! Hanggal bírja ha kellett áthallolt a zenekaron! Alkata alakja is alkalmassá teszi kegyetlen harcokban edzett wagneri hősnek. Első kísérletre remek eredmény. Legközelebb bizonyára még hősiesebb lesz!

Brünhildében 25 éve nem történt hazai kísérlet. Most Delly Rózsi, a fiatal drámai szoprán énekesnő vállalta a szép feladatot. Elfogódottan kezdett, de azután végig jól bírta hanggal a hatalmas szerepet. Az erő, a szenvedély sem hiányzik belőle.

Az előadás régi erősségei: Fodor János (Wotán), Rigó Magda (Sieglinde).

Lukács Miklós, a német iskolát járt gyakorlott Wagner-karmester vezényelt. A második felvonás egyes helyein kitűnő zenekarunk impozáns hangerejével maga Wotan isten sem birt.

Somogyi Vilmos

A KÉT KRAUSS közül az egyikről, Wernerről, a napokban írtuk meg, hogy felelősségre vonták a »Jud Süss«-ben vállalt szerepléséért. A másik Kraussról, Clemensről, a karmesterről az a hír járja, hogy feleségével, Viorica Ursuleacvel együtt Dél-Amerikában kíván letelepedni.

BETILTOTTÁK a hódmezővásárhelyi színház működését, azzal a megokolással, hogy az ezer nézőt befogadó, fából épült színház tűzveszélyes. A színház igazgatója szakértő bizottság kiküldését kérte az építésügyi minisztériumtól.

Működő szövőüzem

400 öl saját épületen, komplett felszereléssel, külön munkatermekkel, alkalmi áron eladó. »Kisipar« jeligére Palakhoz Bajcsy Zsilinszky-út 29. szám.

Adóbevalláshoz

Mérleg-eredménykimutatás és leltárívek ipar és kereskedelem részére KAPHATÓK, Pautsch nyomdában, Horn Ede-utca 13. Telefon: 120-587.

Mozik műsora

ADMIRÁL: A levél. ½5, ½7, ½9. **ADY:** A skorpió jegyében. 4, ½7, ½9. csak szombaton ½6, ½8, ½10 órakor. **ALKOTÁS:** Férjet keresek. ½3, ½5, ½7, ½9 órakor. **ATRIUM:** Gin Sling. 4, ½7, ½9, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **BELVÁROSI:** Veszélyes őrjárat. ½4, 6, ½9. Balterem v. ü. ½5, ½7, ½9, csak szombaton 6, ½9. **BETHLEN:** Az igazság kapitánya. 4, 6, 8 órakor. **BÓLYGRAF:** Botrány a túlvilágon. 4, 6, 8 órakor, v. és ü. 2. **BUDAI VIGADÓ:** Mrs. Miniver. 4, ½7, 9. v. 2. **CAPITOL:** Fizess a multadért. 4, ½7, ½9. v. ü. 2. **CITY:** Külvárosi fiú. ½4, ¾6, 8, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **CORSO:** Gin Sling. 4, 6, 8, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **CORVIN:** Külvárosi fiú. 4, 6, 8. **DAMJANICH:** Marika. ½4, ½6, ½8. **DÉCSI:** Saint Jeani szerelmesek. 5, 7, 9. v. ü. 3, csak szombaton ¾6, ½8, ¾10. **ELIT:** Az embervadász. ½5, ½7, ¾9, csak szombaton ½6, ½8, ¾10. **FORTUNA:** Valakit megölték. 11, 1, 3, 5, 7, 9. **FÓRUM:** Vihar Lisszabon felett. 5, 7, 9. **HUNNIA:** Vörös lámpás. ½3, ½5, ½7, ½9. **IPOLY:** Csókos tengerész. ½5, ¾7, 9, csak szombaton ½6, ½8, ½10 órakor. **JÓZSEF ATTILA:** Botrány a túlvilágon. 4, 6, 8. v. ü. 2. **KAMARA:** St. Jeanni szerelmesek. 4, ½7, ½9. v. ü. 2, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **KOSSUTH:** Fizess a multadért. ½5, ¾7, 9. v ½3 órakor, csak szombaton ¾7, 9 órakor. **KÖRÚTI HÍRADÓ:** Magyar filmhíradó. Mafirt Világhíradó. Nemzetközi Sporthíradó. Barangolás a kultura birodalmában (Szovjet riportfilm) és Mulnak az órák (francia kulturfilm). Békakoma randevúja (amerikai rajzos trükkfilm). Folyt. egyórás előadások reggel 9-től este 11-ig, csak szombaton 9—1-ig, ½6—11-ig. **KRISZTINA:** Gilda. ½4, ½6, ½8 órakor. **KULTÚR:** Kisiklott élet. ½5, ½7, kertben ½9. **LLOYD:** Finom kis lakás. ½5, ¾7, 9, csak szombaton ½6, ½8, ½10 **MARX:** Az embervadász. ½5, ¾7, 9, csak szombaton ½6, ½8, ½10 **OLYMPIA:** Botrány a túlvilágon. ½3, ½5, ½7, ½9. **OMNIA:** Gin Sling. 4, ½7, ½9, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **OTTHON:** Tengeri kalózok. ½4, ½6, ½8. v. ü. ½2. **PALACE:** Ciskó győz. 11, 1, 3, 5, 7, 9. csak szombaton 11, ½6, ½8, ½10. **PÁTRIA:** Az igazság kapitánya. 4, ½7, ½9, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **PETŐFI:** Kalózok kapitánya. ½4, ½6, ½8. **PHÖNIX:** 48 óra. 11, 1, 3, 5, 7, 9 csak szombaton 11 ½6, ½8, ½10. **RÁDAY:** Az utolsó emberig. ½5, ½7, ½9. v. ü. ½3. **ROXY:** Botrány a túlvilágon. 11, 1, 3, 5, 7, 9. csak szombaton 11, ½6, ½8, ½10 órakor. **ROYAL APOLLÓ:** Vihar Lisszabon felett. 4, ½7, 9. v. ü. 2, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **SAVOY:** Az embervadász. 4, ½7, ½9, csak szombaton ½6, ½8, ½10. **SCALA:** Gin Sling. ½5, ¾7, 9. v. ½3, csak szombaton ¾6, ¾8, ¾10. **STUDIÓ:** Fizess a multadért. ½2. ½4, ½6, 8. **SZABADSÁG:** Az embervadász. ½5, ¾7, 9, csak szombaton 7, ¾9. **TINÓDI:** Az igazság kapitánya. 5, 7, 9. **TURÁN:** Az embervadász. 3, 5, 7, 9. **UGOCSA:** Láthatatlan pofonok. ½4, ¾6, 8, csak szombaton ½6, ½8, ½10 órakor. **URÁNIA:** Külvárosi fiú. 4, 6, 8 órakor. **VÁROSI:** Charlie Chan munkában. ½5, ½7, ½9. csak szombaton ½6, ½8, ½10. **VESTA:** Veszélyes őrjárat. 10, 12, 2, 4, 6, 8.

ÜGETŐ

Végső információink a mai versenyekre. I. *Zsófia-istálló.* II. *Nimród, Molinári II., Legény.* III. *Marschall-hajt., Elelmes, Nádor.* IV. *Liliom, Harkány, Nagyszél.* V. *Furcsa, Pacific, Indokolt, Bármikor.* VI. *Jobbágyi, Andrea D., Zwillinger-idom.* VII. *Érem, Clarisse, Miss England.* VIII. *Babér, Badalló, Leleményes (Laci).* IX. Nem jelölünk. X. *Tarzan, Derűre-ború, Montagh-hajt.*

Svéd Sándor 22-én

tartja meg betegség miatt elmaradt ZENEKARI OPERAESTJÉT. Minden jegy elkelt.

Ismétlés 25-én

Jegyek LIBERTAS-nál (Madách I. út 5. 223-492) és Zeneakadémián.

Menuhin

egyetlen hegedűestje 4-én, Z. 8. Bach, Beethoven, Paganini, Sarasate, Debussy, Wieniawski. Jegyek 5—35-ig Rózsavölgyinél.

KONCERT rendezései:

Carelli—Kanazawa hettőn

olasz ária-dalest. Z. 8.

Klemperer Mozart-est

17-én, Közr.: Weingarten.

Verdi: Requiem Doráival

Basilides Mária emlékére 21-én. Városi Színház. Szfőv. Zenekar, Báthy, Németh, Carelli, Székely Mihály, Budapesti kórus.

Menuhin—Doráti

zenekari-est júl. 2. Bach, Beethoven hegedűverseny, Bach h-moll szvit. Jegyek hétfőtől. Rózsavölgyivel közös rendezés.

SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR

Károlyi-kerti hangversenyei

minden hétfőn, szerdán, pénteken este ½8 órai kezdettel. Évadnyitó hangverseny június 23-án, szerdán Doráti vel.

MÁV. SZIMFÓNIKUSOK

az Eszterházy kertben, 16-án 6 órakor. Évadnyitó hangverseny.

Pillangókisasszony

az Állami Operaház művészeivel, Eszterházy-p. 4. vez.: Szöke-

Helyszíni közvetítés

Beszélő: Kristóf Károly

Tipusházaspár

Hölgyeim és Uraim,

J. B. *Priestley* angol író »*Ever since Paradise*« című zenés vígjátékának bemutatóján vagyunk a *Belvárosi Színházban*. *Stella* Adorján és *Békeffi* István kitűnő fordításában halljuk a darabot, amely a magyar átdolgozásban »Ádám és Éva« címet kapta. A Paradicsom mulató. A baloldalon szmókingos úr zongorázik. Mint a színlap jelzi: *Zoltán* Pál a neve. A jobboldalon fehér estélyiruhás hölgy simogatja a billentyűket: *Kéri* Edit. Javában muzsikálnak, amikor bejön *Ráday* Imre és csevegni kezd a közönséggel. Nem sokáig, mert belibben *Mezey* Mária. Csipkelődnek, ugratják egymást és vitatkozni kezdenek a szerelemről és a házasságról, aforizmákat vágva egymás fejéhez. Sejtem, hogy valami közük van egymáshoz. Megállapodnak abban, hogy *ez a baj* és *az a baj* a szerelemben.

A színpadon elhelyezett kis színpadon megjelentetnek *egy angol tipusházaspárt* s ki-ki a maga nézőszögéből megmagyarázza az igazságot. — A tipusházaspár életének tanulságát. A zene megadja a jelt és *Szemere* Vera, bájosan, kedvesen, felbukkan, mint tipusfeleség, *Kozák* László a tipusférj. Éppen válófélben vannak. Három felvonáson keresztül eljátsszák, hogyan jutottak el a válóperig. A megismerkedéstől az ügyvédi irodáig. Látjuk, amint fellobban bennük a szerelem és azt hiszik ők különbek a többi embernél. Jön az ujságolvasó férj, a meg nem értett feleség és mindaz, ami a házasság rossz oldala.

Közben Mezey Mária és Ráday is beállnak közéjük játszani. Hol egy anyóst, hol pedig egy jósnőt alakít a művésznő. Ráday pedig öreg apót, majd csintalan aggleányt formál önmgából. Hat ember van a színpadon. Priestley variálja és kombinálja őket. Azok ketten (Zoltán úr és Kéri kisasszony) szorgalmasan muzsikálnak. (*Music X by Denys Arundell*). Végül megtudjuk, hogyan nem szabad viselkedni a férjnek és a feleségnek. Mindenkinek igaza van. Mezeyről és Rádayról kiderül, hogy már elváltak egyszer s *a darab végén újból összekerülnek*. A tipusházastársak is. A zongoraduóról nem is beszélek...

Végső tanulságképpen Priestley a férfi és nő közötti kapcsolatok közül még mindig *a házasságot tartja a legkülönbnek*. Igen ám, de ő muzsikáltat hozzá. Nagyon sok házasságban nincs harmónia, tehát szerezzenek be egy rádiót, zongorát, vagy legalább egy zenélő órát. Okarina is jó.

A tehetség útja

A Szovjetunióban szabad a tanulás. »Külvárosi fiú« a címe az új filmnek, amely egy kültelki »srác« története. *A tehetségnél nem nézik, honnan származik.* A mezi lábas kölyök előtt is nyitva áll az út az iskolák felé. Ez a film egy fiúról szól, aki már gyermekkorában felünik éles eszével és rátermettségével. *Híres feltaláló lesz belőle. Zsuravjev* rendezte. *Szamoilov* és *Okunyevszkája* játsszák a főszerepeket.

Játékbarlang I.

Már sok város felett dúlt vihar. Nemrégiben Páris — most *Lisszabon felett*. Erich von *Stroheim-nak* játékbarlangja és mulatóhelye van. Kémközpont. Repülőgépen megérkezik Craig haditudósító (lásd Boszorkánykonyha), mire az egész náci kémhálózat az ő titkaira kíváncsi. Pereg a rulett és Stroheim villogó szemmel követeli a titkokat. Táncosnő. Pincehelyiség. Gyertyába rejtett titok. Bizonyítéka hiányában a portugál rendőrség nem meri bántani a tarfejű filmsztárt, aki *toronyban őrzi az ujságíró, a táncosnőt és az ellenkémet*. Revolver, bosszú ökölcsapás és — győz, akinek győznie kell... Friss sós rudat lessék a sok izgalom után.

Játékbarlang II.

Gin Sling a címe. (»*Shanghai*« *címmel fél évvel ezelőtt nem engedélyezte a mozikép vizsgáló bizottság*). Játékbarlang Kínában, frakkos és szmokingos európaiakkal. Mandulaszeműre maszkirozott, szép amerikai filmszínésznő a »direktrisza«. Vacsorára hívja meg az előkelőségeket kínai újévkor. Ilyenkor ugyanis minden kínai megfizeti az adósságát. Ő is tartozik egyiknek-másiknak. Az ellene elkövetett emberi rosszaságokért. Sir X. Y. a diplomata, valamikor elvette feleségül és elhagyta. Pedig házasságukból gyönyörű leánygyermek született, aki ma már rosszul nevelt felnőtt kisasszony. A papa nevelte fel. *A »direktrisza« lepuffantja saját leányát*, mert a kisasszony azt merte mondani, hogy ő bizony nem ezt a mamát választotta volna, ha jogában lett volna választani... Sárkányok, maszkok, tarka-barka tömeg lármázik, a tüzijáték elnyomja a revolver dörrenését...

Műalkotás

Gyönyörű film: *A St. Jean-i szerelmesek*. Gaby Morlay a hősnője. Az utóbbi idők egyik legfinomabb képe! Alapötlete a századeleji nagy francia ujságszenzációk egyike. Maryse, Páris ünnepelt szépsége eltűnik és *18 év mulva tudják meg, hol já't, mi történt vele...*

A Rhone partján két kis városka. Nincs híd. Lakói csónakon közlekednek. Michel Simon a vén csibész átvisz a vizen egy párisi hölgyet. A nő — *tizenvalahány évig él az »őserővel«*. A bal- és jobbparti városkák lakói megszokták a furcsa vadházaspárt.

Fiúk beleszeret a másik oldal polgármesterének leányába. Nem, *ebből nem lehet házasság*. A fattyú nem veheti el a tisztességes lányt. A fiatalok megszöknek. Michel Simon és Gaby Morley meghozzák az áldozatot: 18 év után összeházasodnak. A fiatalok családnak egymásban. Hazajönnek. Széjjelválnak. *Ez kegyelemdöfést jelent a már összeházasodott öregek részére*. Eddig kibírták együtt, *az egynapos házasságot szétrobbantja őket*. Az asszony gorombaságokat kap és fejbevágják a létrával. Összeesik a Rhone partján és meghal. Az öreg csibész nem éli túl... Hullákat halászott életében a Rhoneból s most maga is beleugrik...

Az elmondott mese azonban távolról sem adja vissza azt, ami a témán felül van a remek filmben. A kisvárosi jellemrajzok csodálatosak! A kép művészi játéka zseniális! Minden jelenetet élvezünk a szép filmben.

Szovjet zeneszerzők jazz-dalai jelentek meg magyar nyelvű Lóránd György szövegével.

Svéd Sándor már egészséges. Vasárnap fellép a »Rigoletto«-ban.

Nagy siker a Medgyaszay Színház »Váltott lovaggal« című ujdonsága amelyet enténkint telt házak előtt játszanak.

BELTERÜLETI FILMSZÍNHÁZAI

A M. D. P. kongresszusi nagygyülése miatt előadásaink

½6, ½8, ½10-kor

kezdik az alábbiak kivételével

SCALA: ¾6, ¾8, ¾10.

KOSSUTH, SZABADSÁG: ¾7, 9.

PALACE, ROXY, PHÖNIX ½1, ½3, ½5, ½8, ½10

BELVÁROSI: 6, ½9.

HÍRADÓ: 9—1-ig és ½6—11-ig.

Pénztárnyitás 5 órakor.

Az egész világon
Ultra

kanapé-rekamié
Kényelmes *ülőhely*
1 vagy **2**
személyre külön ágyazható, nagy ágyneműtartóval, beépített világítással.
***Kombinálttés styl** bútorok*
óriási választékban.
Fizetési kedvezmény.
Asztalosok és Kárpitosok Szöv., Üllői-út 15.. Baross-u. 9 Podmaniczky-utca 14.

A vásár alatt mélyen leszállított árak
MOST VÁSÁROLJON!...
A világ legjobb zongoráiból hihetetlen olcsón vásárolhat részletre is
LYRA
ERZSÉBET-KÖRÚT 19.
(Barcsay-utca sarok)
Kölcsönzongorák legolcsóbban

Bútorparadicsom
Rákóczi-út 51., udvarban. Hálószoba 1000 forint előleggel. 10 havi részletre kapható

„Éva-ágy"
fotelágy különlegességek. IV., Barczy I.-utca 1 Telefon 186-740 Nemzetközi Vásáron, csarnokban. 12. fülke

Gyári új vill.
tűzhelyek

hosszú részletre is
VÉSZI LÁSZLÓ
IV., Irányi-utca üzenhárom.
Telefon: 387-158.

BELVÁROSI, nagykirakatú, régibérű
ÜZLETHELYISÉG
forgalmas helyen, áruval vagy anélkül eladó. »Utazás miatt átadó.« »Háztartási« jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8

Brillánsfüggő
Blauweisz, cca 3 kar. ELADÓ. »Alkalmi vétel 1807« jeligére kiadóba.

Gyorsmérlegek
Nationalkasszák
vétel — eladás
Rosenfeld
Népszínház-utca 31.
Telefon: 139-274.

Újjáépített
2 szobás hallos
komfortos utcai lakás, (lakáshivatal mentes) eladó. Nagymező u. 35. II. 3

7 üléses kisfogyasztású
túrakocsi
sürgősen eladó. V., Kiss József-utca 39. Tóth.

Villák!
Gellérthegyen, autobusz megállónál, 4 szoba hall, komf., közp. fűt., adóment., beköltözhető, kerttel 120.000. Budagyöngyénél 3 szobás, komf., beköltözhető.. 300 öl gyümölcsös, adómentes 90.000. Zuglóban villamos megállónál kertte', 3 szobás komf., beköltözhető 60.000. SCHLÉSINGER, Szent István krt. 7. 129-674, 122-371.

Megérkeztek a gyári új, külföldi 1948. évi típusú kompresszoros
elektromos hűtőszekrények
egyéves gyári garanciával kizárólag
Hámorinál
VI., Aréna-út 126. Telefon: 202-926. és a Vásár csehszlovák pavillonjában

Lakásfeloszlatásból
elsőrendű kivitelezésű natur körtefa bútorok (heverők, fotelek, szekrények, bar, stb.) kisméretű lakásba is alkalmasak, csak magánosnak eladók Banküzlet, V., Szabadság-tér 4.

Gáz villany
hűtőszekrények
vétel, eladás.
HEXNER Király-u. 25 Tel. 227-073

Kertiszékek
Kertiasztalok
Mindenféle Kertibútorok
fonottak, fából és vasból
Alpacca evőeszközök
Kerti ernyők
Kerti székek
Kerti bútorok
Sörkimérők
Biliárdasztalok
HEXNER
Király-utca 25.
Telefon 227-073.

Harmonikát,
rádiót, zongorát
és minden hangszert vesz, elad és javít
Sternberg
hangszergyár, Rákóczi-út hatvan.

Gyermekágy . . . 77.—
Nyugágy . . . 58.—
Vendégágy . . . 150.—
Révai Teréz-körúti buszonkettő

Hűtőszekrények jégre, villanyra hűtőszerelések
HENNEFELD
csak **Ó-utca 6.**

Márvány menyasszony vendéglő
I., Márvány-u. 6.
Ismert koszt és italok. Győri Vince muzsikál.

NEVETSÉGES
olcsón kaphat a VÁSÁR alatt
kitűnő kisipari **BÚTORT,** mindenféle kárpitosárut
OLÁH-nál, József-körút 66
Kocsi részlet

Agytoll és pehely
megbízható minőségben legolcsóbban
Geisler, Thököly-út **14.**
Telefon: 424-044 Keleti p. u.-ral szemben)

Ballon, átlátszó női és leányka KABÁTOK
nagy választékban **Gold,** Király-u. 47

Irodabútor
Tanácstermi berendezések
garniturák
főnöki szobák
Hálószobák
Kombinált szobák
ebédlők
modern és Styl bútorok
konyhaberendezések
nagy választékban.
Fizetési kedvezmény!
Hazai Bútoripari Ker. Vállalat
Baross-utca **46.** Mária-utca sarok. Tel.: 335-046

KERESEK AZONNALRA komplett 2 szoba hallos, nagyméretű szobákból álló **LAKÁST,** napos, csendes helyen, kis házban vagy villában, lehetőleg Andrássy-úti villanegyedben vagy Belvárosban. Telefon hétfőn és kedden 224-067 és 224-065 nyolctól négyig vagy Liszt Ferenc-tér 4. házfelügyelőhöz.

V., Honvéd-u. 8. sz. alatt újjáépülő bérházban
békebérű 1, 2 és 3 szobás komfortos lakások
építési hozzájárulással kiadók. Felvilágosítások: a helyszínen vagy 9—17 órák között 425-173 sz. telefonon.

Textilnagykereskedők!
utcai üzlethelyiség berendezve, nagyobb méretű, a textilnegyed legjobb helyén átadó. Reflektánsok ajánlatát kérem »Lipótváros Cityben« Tenzer hirdetőbe. Szervita-tér.

Rádiólaboratóriumi műszerek, csővizsgáló, csővoltmérő, oscillográph stb. alkalmi vételben eladó. Tel.: 129-361.

Oldalkocsis motorkerékpár
N. S. U. 500 cm³ üzemben olcsón eladó, Telefon: 129-361.

Utazáshoz, üdüléshez, nyaraláshoz, otthon
„Angóra" flanelltakaró
a legjobb. Könnyű, meleg, olcsó és tartós. Kérje mindenütt Gyártja Lemberger Testv., Bpest.

Villák:
Rózsadombon, 4 szobás, komf., luxus, 550 ölön, szép kilátással, adóment., közp. fűtés, beköltözhető.. jutányosan eladó, Pasaréti útnál 2x3 szobás komf., adómentes, közp. fűt., kert, beköltözhető 130.000. SCHLÉSINGER, Szent István krt. 7. Tel.: 129-674, 122-371.

RÁDIÓ

Szombat:

BUDAPEST I. 13.15 Magyar nóták 14.00 Hírek 14.10 Zolnay Vilmos összeállítása 14.20 Homoródi József összeállítása 14.35 Harmincéves a spanyoljárvány. Hevesi Endre beszélgetése dr. Bakáts Tibor tisztifőorvossal 14.45 Gárdonyi Géza írása 15.00 Jazz 15.30 Az ifjúság hangja 15.55 Műsorismertetés 16.00 Társbérlet 16.15 Couperin: 4. Királyi versenymű 16.30 Gyermekrádió 17.00 Hírek 17.10 Vöröskereszt közl. 17.15 Üzenetek a Vásárról 17.35 Népdalok 18.00 Magyar Parnasszus. A Magyar Rádió irodalmi folyóirata 18.50 A Dolgozók Kultúrszövetsége műsora 19.45 A Falu Hangja 20.00 Hírek 20.30 Vidám zenés hétvége 21.00 Híradó 22.00 Hírek 22.25 Hanglemezek 23.15 Hanglemezek 24.00 Hírek.

BUDAPEST II. 17.00 Tabányi Mihály Pinocchio jazzegyüttese játszik 18.00 Cigányzene 18.50 Ilona Fehér-Perelmanova hegedül. Zongorán kíséri Haidu István 19.00 Színes szöttes 20.00 Szív küldi szívnek szívesen 20.20 A Rádió Szabadegyeteme 21.00 Hírek 21.15 Haydn: Oktett 22.00 Operarészletek.

Vasárnap:

BUDAPEST I. 9.30 Evangélikus félóra 10.00 Református istentisztelet 11.00 Képek, szobrok, rajzok 11.15 Üzenetek a Vásárból 12.00 Hírek 12.15 Anyák öt perce 12.20 »Negyedóra az Arany Angyalban« 12.35 Üzenetek a Vásárból 13.00 Radnóti Miklós versei. Ránki György megzenésítésében 13.20 Jazz 14.00 Hírek 14.10 Ünnepi hanglemezek 15.00 Tömörkény István: Vízenjárók 15.20 Petri Endre zongorázik. 1. Brahms: Rapszódia g-moll. 2. Schumann: Szonáta g-moll 15.45 Gábor Andor vasárnapi krónikája 16.00 Üzenetek a Vásárról 16.15 »Dalos kirándulás a Mátrába« 17.00 Hírek 17.10 Költők hangja a századokon át. Szerkeszti Képes Géza 17.40 A Falu Hangja 18.00 Helyszíni közvetítés a Magyar Dolgozók Pártja kongresszusáról. Rákosi Mátyás beszámolója 20.00 Hírek 20.35 Sporthangképek 21.00 A Rádió hangja 21.05 Totóhírek 21.10 Bolond Istók. A Rádió házikabaréja 22.00 Hírek. Sporthírek 22.30 Hanglemezek 22.50 Mészáros Gyula jazzegyüttesével játszik és énekel. Közreműködik Rácz Vali 23.45 Bach: Olasz verseny 24.00 Hírek.

BUDAPEST II. 9.00 Vasárnapi muzsika 10.00 Fejtörő séta Zenopotámiában 11.00 Zenés részletek Huszka Jenő és Szilágyi László »Mária főhadnagy« c. daljátékából 12.35—13.00 A Baptista Egyház Központi Énekkara énekel 17.00 Ótórai tea 18.00 Taps az Operában. Kiszely Gyula előadása 18.45 Palotai Boris elbeszélése 19.00 Viddm zenés műsor 20.00 Hangképek a vasárnap sportjáról 20.30 Könyvszemle 21.00 Hírek 21.15 Magyar nóták 22.15 Wagner: Részletek az Istenek alkonya c. zenedrámából.

Hétfő:

BUDAPEST I. 7.20 Hanglemezek 9.00 Háztartási tanácsadó 8.15 Zenés kalendárium 9.00 Szalonzene 10.00 Hírek 11.00 Üzenetek a Vásárból 12.00 Hírek 12.15 »Asztali muzsika« 13.00 A magyar föld jövője. Antalffy Gyula előadása 13.15 Régi francia legendák 14.00 Hírek 14.10 Elbeszélés 14.30 Mindenki muzsikája 15.00 Rádióiskola 15.55 Műsorismertetés 16.00 Shakespeare és a zeneszerzők 16.35 »Honderü.« Hangjáték 17.00 Hírek 17.10 Hadifogoly Híradó 17.15 Üzenetek a Vásárból 17.35 Szív küldi szívnek szívesen 17.50 Hírek oroszul 18.00 »A zöld papagáj.« Rádiójáték. Valentin Katajev »Kés« c. novellájából 18.45 Rácz Vali énekel. Az összekötőszöveget írta Halász Péter 19.30 A Falu Hangja 20.00 Hírek. Sporthírek 20.30 A Rádiózenekar. Vezényel Somogyi László. Közreműködik Tibor Zoltán és a Forrai kórus. 1. Ránki György: A város peremén — kantáta (Tibor, Forrai kórus). 2. Kadosa: Szimfónia 21.40 Hangos Híradó 21.55 Olimpiai Híradó 22.00 Hírek 22.25 Vöröskereszt 22.30 Antonio Janigro gordonkázik. Zongorán kíséri Hajdu István 22.55 Hadifogoly Híradó 23.00 Esti zene 24.00 Hírek.

BUDAPEST II. 17.00 Tánczene 18.00 Beethoven: Skót dalok 18.30 Könnyű dallamok 18.45 A Falu Hangja 19.00 Női szemmel 19.30 Händel: G-dur szvit 19.45 Közellátási negyedóra 20.00 Orosz hanglemezek 20.30 Szabadegyetem 21.00 Hírek 21.15 Mi történik a világgazdaságban? 21.30 Cigányzene 22.00 Zenekari muzsika. Hanglemezek.

Az ékszerészné rablói a rögtönítélő bíróság előtt című május 21-iki cikkünkkel kapcsolatban Arany János, Pomáz vezetőjegyzője közli velünk, hogy a cikkben említett tettes Balázs Sándor soha sem volt pomázi vezetőjegyző, csak néhány hónapig felsőbb kirendelésre helyettes irodatiszt és végrehajtó volt.

Zár alá vették a nem állami iskolák, óvodák és a velük összefüggő tanulóotthonok épületét, felszerelését és vagyonát.

VILÁG
A polgári demokrácia lapja
Felelős szerkesztő: BALINT IMRE
Szerkesztő: KÖSZEGI IMRE DR.
A kiadásért felel: SUPKA GÉZA DR. főszerkesztő
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII., RÁKÓCZI-ÚT 54
Telefon: 222 439
Az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársulat nyomása
Budapest, Miksa-utca 4—6.
Felelős: Górszky Tivadar igazgató

3 éves terv
Népbútort
olcsó áron jótállással fiz. kedvezménnyel
vidékre szakszerű csomagolással bocsátunk forgalomba.
Kérjen árajánlatot:
hálókra
konyhákra,
komb. berendezésekre
iroda bútorokra
EBNER
VIII. Karácsony S.. (Karpfenstein)-u. 3/a

Használt
férfiruhákért
bárkinél magasabb összeget fizet Tóth a Belvárosban Bp IV.. Egyetem-u. 2. T: 186-732

Autón-motoron
veszély nélkül jár. ha motorszemüvege
„Ideál"

Kapható minden jobb szaküzletben.

Szőnyegért
ruháért legmagasabb árat fizet Faludi. Szövetség-utca **8.** Tel. **421-789**

Háloszoba
1000 Ft. előleggel, tíz havi részletre. Baross-utca 19.

Új és használt
bőröndök
bordás **hajókofferek**
vétele és eladása
Weil csak Népszínház-u. Tel hívó 136-316 **26**

Hálók 14 havi
kombinált szobák 12 havi részletre, előleggel. VI.. Andrássy-út 66.

BUNDÁK
nagy választékban. Előnyös feltételek!
SZEMERE
szűcs **26.**
Erzsébet-körút
Második emeleten

CSIMPE
Porta Szövetkezet, V. József Attila-u. 1. Tel.: 386-147

MUSICA
ZONGORAGYÁR. **43.**
VII., Erzsébet-körút
Royal. Tel.: 222-282. Új és használt zongorák és pianinók feltűnő olcsón. Fizetési könnyítések.

Csak jó bútort vegyen
Halász István VIII., Üllői-út 30. (Mária-utca sarok)
Kás pénz vételnél 10% engedmény

Használt **ballon- és átlátszókabátját** **nyomtalanul megfestiti** ***Zsadányi*** **esőköpenyüzem,** VI., Révay-utca 10. II. 16. Telefon 127-013

Utazik: új és használt **bőröndök**
hajókofferek, repülőbőröndök, retikülök
legolcsóbb beszerzési forrása **Saját műhely**
LÁNG bőröndös, Népszínház-u. Telefon: 135- 33 **21**
Használt bőröndöt veszek

APRÓHIRDETÉSEK

KÁRPITOS házakhoz házonkívül ajánlkozik. **Várady,** Király-utca harmincketttő. Udvarban

ELADJA Ica és Hecsi rendkívül olcsó áron a belvárosi divatszalonok modelldarabjait. IV., Váci-utca tíz, II. em. Modellkiárusítási Divatház. Telefon: 380-016

HANGULATLÁMPÁT? Servicet? Nászajándékot? Csak »Occasio«-tól, IV., Egyetem-u. 7.

LEGKÜLÖNLEGESEBB vászon-, karton- és strandruha modellek, köpenyek, kulikabátok dús választékban. »Exclusive« Váci-utca 11/b. félemelet.

GYERMEKNYARALTATÁS Mátyásföldön, Rákóczi Ferenc-u. 15. Tel.: 297-200, mellékállomás 25. Orován gyermekfoglalkoztató.

NYARALÁSRA Mátyásföldön, villamostól 2 perc, 1—2 szoba, külön konyhás, komfortos, komplettül bútorozott kiadó. Bővebben: Erzsébet-körút húsz, I. 2.

GYERMEKNYARALTATÁS Mátyásföldön. Fizetővendégül látnék 2—3 gyermeket, házókúrával. Bővebben, tel.: 426-238.

LILLA GYERMEKÜDÜLŐ a máriabesnyői fenyvesben. Fővárosi tanítónő. Állandó orvos. Telefon hétköznapokon ötig: 186-499.

KÉTSZOBÁS összkomfortos lakás berendezéssel sürgősen eladó. »V. kerület« jeligére, Boros hirdetőbe, Andrássy-út 54

IRÓGÉPET jó állapotban, priváttól vennék. Telefon: 184-531.

ELEGÁNSAN berendezett, I. emeleti különbejáratú utcai szoba, fürdőszoba használattal, Andrássy-úti villanegyedben, úrnak kiadó. »Komfort« jeligére, főkiadóba.

AJÁNDÉK? Ma sem gond, ha azt »Occasio«-nál válogatja. Egyetem u. 7.

EGY szobának számító 2 szobás, összkomfortos, központifűtéses, nagyon gyönyörűen kifestve, folyosó nélküli, udvari, csendes úriházban sürgősen átadó. 121-667.

AMERIKAI képeslapok, francia magazinok állandó vétele, eladása, cseréje. Perecz hírlapiroda. IV., Irányi-u. 1. Telefon: 380-000.

RÉGI hálószobából kombinált berendezést készít Tóth műasztalos. Telefonhívó: 492-394.

ÚJ rendszerű részletakcióhoz tőkést keresek. »Árufedezet« jeligére Propagandába, Teréz-körút 50.

ZONGORA, kitűnő hangú **Bösendorfer** schül.. koncert 2500. Blüthner Förster, Bösendorfer. Ehrbar, márkás zongorák, pianinók feltűnő olcsón. részletre is. Rákóczi-út ötven, zongorateremben

ALKALMI bundák vétele, eladása! Uj bundák előnyös feltételekkel. Szemere szűcs, Erzsébet-körút huszonhat. Második emeleten.

PERZSASZONYEGET, torontáliszőnyeget termelőtől vásároljon! Szőnyegek tisztítását, művészi javítását vállaljuk. Békésszentandrási Háziipari Szövetkezet Bpest. Ferenciek-tere 3. udvarban. 384-577.

RENDKÍVÜL olcsó, kétpárevezős csónak eladó. Érdeklődés: Weinberger csónakház: Római-part 1/b.

RÓZSA-utca harmincnyolc/B. Bútorüzlet (Király-utcánál). Úriszoba-különlegességek (Simai, Gácsik, Lingel) fekvőhelyes garnitúrával. Ebédlők. Hálók. Kombinált-szobák. Szalonok. Legyezőgarnitúrák. Műbútorok. Használtak, új értékének töredékért.

Különleges hallberendezés. Fotelágyak. Rollószekrények. Redőnyös íróasztal. Dossierszekrény. Vitrinek. Kommodok. Páros fotelek. Magányos könyvszekrények. Nyitott könyvállványok. — **Különleges gyermekszoba.**

Egyenkénti használt olcsó ajánlat: Konyha 350. Háló 1600. Új háló 2200. Rekamier 650. Előszobaszekrény 450. Íróasztal 400. Kombinált-szekrény 1300. Fotel 150. Ebédlő 800—1500. Lingel úriszoba 4000. Kommód 550. Rekamiéres garnitúra 2500, Barokk háromajtós szekrény 1500. Szövetsezlon 350-től.

Víkendházakba, nyaralókba, penziókba használt, festett bútorok alkalmi árban. **Rózsa-utca harmincnyolc/B.**

PERZSASZŐNYEG, 370×260, négyzetméterenként 200 forint. Kisebbek is legolcsóbban! Brandl, Podmaniczky-utca tizenhét. I.

ÜZEMNEK, irodának, üzletnek alkalmas utcai szuterén helyiség ipari árammal, folyóvízzel azonnal olcsón átadó. »Szent István-körútnál« Balogh hirdetőbe, Szent István-krt 9.

GÁZ hűtőszekrényt vennék. Telef. 223-529. Délelőtt 10-ig. Erzsébet-krt 51. V. 3.

KÁRPITOSMUNKÁKKAL forduljon bizalommal Marosánhoz, Aradi-utca kettő. Kívánatra házhál.

VÉRMEZŐNÉL három különálló, de egymás mellett fekvő, elfoglalható garázs örökáron eladó. »Külön-külön is« jeligére Singer hirdetőirodába, Wesselényi-u. 35

45 ÉVES, bevezetett, alkalmi bútorokkal foglalkozó cég raktárnagyobbításhoz pénzes társat keres 80.000-től, csakis alkalmi áru beszerzéséhez. Pénz 100 százalékig biztosítva. »Nyugodt, tisztességes megélhetést nyujt« jeligére László hirdetőbe, Erzsébet-krt 51.

NÉZZEN körül, azután jöjjön hozzám, meglátja érdemes! Modern és styl, uj és használt hálók, ebédlők, úriszobák, kombináltak, garnitúrák, egyes darabok. Nagy választék, olcsó árak. Nagy Sándorné, Somogyi Béla út 26. Városházánál.

VILÁGOS, nagyméretű, lehetőleg emeletes központi raktárhelyiséget belterületen átvennénk. Ajánlatokat áfmegjelöléssel Postafiók 240 kérjük.

GYERMEKNYARALTATÁS Nógrádverőcén. Szakképzett felügyelet. Kitűnő ellátás. Orvosi ellenőrzés. D. Nagy Ágota, montessori óvónő. Budapest, Király-utca negyvenkettő. Telefonon hétköznap: 10—4-ig, 382-142.

AKAR Ön jót olcsón? Finom használt, modern és styl bútorban mindent megtalál! Hihetetlen olcsón. Különleges ebédlők, úriszobák nagy választékban. Dohány-utca egy. Bútorüzlet.

EGY koloniál úriszoba sürgősen eladó. Telekitér 24. I. 10.

RÉGI nyakkendők tisztítása, javítása Nyakkendőüzem. Népszínház 24. Aggteleki sarok.

SZABADSÁG-tér közvetlenségében irodahelyiség, három nagyméretű szobával, kompletten berendezéssel, kasszákkal átadó. Érdeklődés »Ideális« jeligére Blocknerhez, Bajcsy Zsilinszky-út 33.

RENDELÉSRE készült, egész elsőrendű garnitúra (rekamierrel), biedermeyer szekrény, íróasztal, szalóngarnitúra, csillár, szezlon, jégszekrény sürgősen olcsón. Veres Pálné-u. 10. V. 5. Stromer.

SZÉP világos utcai üzlethelyiség Üllői-út környékén átadó. »Családi ok« jeligére kiadóba.

Nemzeti Ujság
1941. febr. 22

Oláh Gusztáv

A kormányzó nyitja meg a Műcsarnok kiállítását

A *Képzőművészeti Társulat* 80 éves fennállása alkalmából rendezett jubileumi kiállítást február 27-én délben a kormányzó nyitja meg. A kiállítást országos művészi eseménnyé avatja, hogy azon a fővárosi művészeken kivül a megnagyobbodott Magyarország festői és szobrászai szerepelnek alkotásaikkal, igy Kolozsvár, Nagyvárad, Marosvásárhely, Szatmárnémeti, Nagybánya, Kassa, Ungvár, Szeged, Debrecen, Szolnok, Sopron, Miskolc, Kaposvár, Komárom, Kalocsa és sok más város és helység művészei. Ezen a kiállításon kerülnek kiadásra azok a történelmi, életkép- és szobrászati kompozicióidjak, amelyeket a jubiláló Társulat tiszteleti tagja, herceg *Esterházy* Pál tüzött ki *27.000 pengő* értékben és amelyek a magyar művészet legjobbjait mozgatták meg.

Bókay vigjátéka a Nemzeti Szinházban

A kötelező nemzeti szinházi bérletek csoportosulása lehetővé tette egy bérletszünetes nap beiktatását. Tekintettel arra a nagy érdeklődésre, amely a *Négy asszonyt szeretek* előadása iránt mutatkozik, február 27-én, csütörtökön este fél 8 órakor *Bókay* János vigjátékát iktatta

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

Don Juan — három uj képpel

A *Mozart-emlékév* művészeseményeisorában *február 26-án*, szerdán este kerül szinre az Operaházban a halhatatlan salzburgi mester egyik legnagyszerübb alkotása, a *„Don Juan"*. A művet a *Magyar Operabarátok Egyesülete* diszelőadás keretében iktatta műsorba az Operaház igazgatóságával egyetértően és ez alkalommal *uj diszletekkel, uj szereplőkkel* kerül szinre a felujitott *„Don Juan"*.

Az érdekes felujitás szinpadi beállitásának nagyszabásu munkáját *Rékai* András, az Operaház rendezője végezte, aki néhány érdekes részletet emlitett meg a Mozart-remekmű reprizével kapcsolatban.

— Elgondolásom szerint a felujitásban a *monumentalitást* igyekeztem hangsulyozni — mondotta *Rékai* rendező. — A *„Don Juan"* alapjában véve *sorstragédia*, hiszen az *önmagában az elvakultságig bizó hős még a tulvilági hatalmakkal is perbeszáll*. Ez az alapgondolat vezetett a scenikai felépitésben. Fölöslegesnek tartottam minden lényegtelen sallangott, amely az összbenyomást vizuális szempontból befolyásolhatná. *Teljesen nyitott szinpadon, hatalmas távlatok arányai között bontakozik ki most a mindenséggel dacoló „Don Juan" megdöbbentő, drámai alakja.* És a *dráma csucspontja* az a jelenet, amikor az *önhitt lovag a szobrot hivja meg lakomára...*

— Néhány szükségesnek látszó változtatást is eszközöltünk a szinpadi képekben. A felujitott *„Don Juan" három uj képpel kerül előadásra*, amelyek közül *kettő az első felvonásban* ad uj keretet a *pezsgőáriának* és a *palotaelőtti jelenetnek*, a *második felvonásban* pedig uj képbe állitottuk a *levéláriát*.

— *Oláh* Gusztáv főrendező tervei szerint készültek az uj diszletek is, amelyeket *Fülöp* Zoltán dolgozott ki és az uj jelmezek, amelyek *Márk* Tivadar munkáját dicsérik. A *cimszerepet Losonczy* György alakitja, *Don Ottaviot Pataky* Kálmán személyesiti meg, mig a többi szerepeket *Tamás* Ilonka, *Rigó* Magda, *Székely* Mihály, *Hámory* Imre és *Gyurkovits* Mária éneklik. Az előadást *Ferencsik* János karmester vezényli s őszintén remélem, hogy közös igyekezetünkkel olyan művészi munkát sikerült végeznünk, amely méltó lesz *Mozart* emlékezetéhez. (d.)

Filöp Lottán

AZDASÁG

z osztalékfizetést Kereskedelmi Rt.

bank garanciájával korábban nyujtott hite-
eket tartalmazza.

A rendelkezésre álló idegen tőkék szaporo-
ásának megfelelően a bank fokozott mérték-
en elégitette ki régi és nagyszámu uj ügy-
eleinek hiteligényeit, saját *likviditásának* nesszemenő szemelőtt tartásával. A *pénztári észletek és giró-számlán fennálló követelések* .4 millió P-ről 8.1 millió P-re emelkedtek, míg *pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló* övetelések az ügyfelek fentebb emlitett, ide-en pénznemekben elhelyezett átmeneti köve-eléseinek lebonyolításával kapcsolatban 11.2 nillió P-ről 4.7 millió P-re csökkentek. A *áltótárca*, mely az uj mérlegmintának meg-elelően az állami pénztárjegyeket, kincstár-egyeket és kincstári utalványokat is magá-an foglalja, az előző évi 100.3 millió P-ről 120 nillió P-re emelkedett (ebből viszontleszámi-ásra került 41.2 millió P). Az *adósok* lénye-es emelkedését (55.8 millió P-ről 66 millió P-re) nemcsak az állammal szemben fennálló követelések, hanem az értékpapir-, ingatlan-és egyéb fedezettel, különösen pedig az áru-fedezettel nyujtott hitelek növekedése idézte elő, mert az intézet a lefolyt évben fokozott mértékben ellátta ügyfelei export- és import-áruüzleteinek, nevezetesen az ország nyers-anyagellátása szempontjából fontos behozatal-nak finanszirozását (főleg nyersbőr, fonal, mal szemben fennálló, az adósok közt szereplő követelések, valamint államadóssági kötvé-nyek cimén az 1940. év végén együttesen 55 millió pengő összegü követelése állt fenn köz-vetlenül az államkincstárral szemben. A *hosz-szulejáratu jelzálogkölcsönök* tétele visszafize-tések folytán 172.000 P-vel 9.3 millió P-re csökkent. Az *ingatlanok* tétele főként egyik jelentékeny ingatlan eladása következtében 6.7 millió P-ről 4.5 millió P-re apadt. A *kezes-ségek* tételénél, mely alatt a bank az ügy-feleinek belföldön rendelkezésre bocsátott óvadékokat és kezességeket tartja nyilván, az ügyfelekért vállalt kezességek emelkedtek, amiből kitünik, hogy a banknak ezt az üzlet-ágát is fokozott mértékben veszik a felek igénybe. Az intézetre kivetett 6.4 millió P összegü *beruházási hozzájárulás* fokozatos tör-lesztésével a „Beruházási hozzájárulás függő-számla" cimen a mérleg teher-oldalán sze-replő tartalék tétele a lefolyt év végével 3.5 millió P-re szállt le. Az *Elismert Vállalati Nyugdijpénztár* vagyona — a bank ötvenéves jubileumi közgyülésén megszavazott 1 millió pengős adomány és a rendes nyugdijjárulék-befizetések folytán — 9.2 millió P-ről 10.5 millió P-re gyarapodott. A *különféle passzi-vák* 10.8 millió pengős tétele kisebb részben teljesen átmeneti jellegü hitelezőket és na-gyobb részben árfolyam- és egyéb tartalékok-kat foglal magában.

A *mérleg főösszege* 230.2 millió P-ről 253.5 millió P-re emelkedett. A folyó üzlet élénkü-lésének megfelelően a *bruttónyereség* 6.9 mil-lió P-ről 7.8 millió P-re s ennek keretében a *tiszta kamatjövedelem* 3.9 millió P-ről 4.4 mil-lió P-re, a *jutalékok, deviza és egyéb nyere-ségek* pedig 2 millió P-ről 2 és fél millió P-re emelkedtek. A *személyzeti kiadások* uj tiszt-viselők felvétele, fizetésjavitások és pótlékok következtében 294.000 P-vel szaporodtak, mig a *dologi kiadások* terén 77.000 pengőnyi meg-takaritás volt elérhető. A *jótékony és kultu-rális célu kiadások* 133.000 P-re emelkedtek, az elmult év december havában tartott rendki-nyugdijjárulékokkal együtt 112.200 pengővel tesznek ki többet, mint 1939-ben; az emelkedés egy része a nagyobb forgalommal járó kiadás-többlet, másik része az alkalmazottak szociá-lis megsegitésének a következménye. A dologi kiadások emelkedése lényegtelen volt, az adóké 39.100 pengő; a társulati adó kivetése és a társulati vagyonadó megállapitása már az uj törvény szerint történt. A leirási szük-séglet 127.900 pengővel volt kisebb, mint az előző évben. Az adományok 33.400 pengővel tettek ki többet, mint 1939-ben. A kamat- és szelvényjövedelmek emelkedése számottevő volt, 244.800 pengő, a folyó banküzlet fejlődé-sének eredményeként. A jutalékok és nyere-ségek különféle üzletekben cimü tétel 175.700 pengővel csökkent; ez a csökkenés főleg annak a következménye, hogy a megelőző évben rendkivüli tranzakciók eredménye nyert el-számolást. A deviza-üzlet eredménye az ügy-felek számának szaporodása következtében emelkedett; a kezességi üzlet kereteinek ujabb bővülése ezen üzletág hozamának emelkedé-sét eredményezte.

Az igazgatóság a nyereség felhasználására nézve azt javasolja a közgyülésnek, hogy a *rendes tartalék* 100.000 pengővel dotáltassék, *osztalékul* részvényenként 1.20 pengő fizettes-sék ki, a *takarékpénztár nyugdijpénztára* ja-vára 200.000 pengő, az *alkalmazottak segélye-zésére* szánt alapra 26.000 pengő utaltassék, a *hivatalnokok külön jutalmazására* (a tavalyi 40.000 pengővel szemben) 60.000 pengő legyen forditandó, mig a fennmaradó 292.400 pengő az 1941. üzletév számlájára vezettessék át.

A Nemzeti Takarékpénztár közgyülése

A *Nemzeti Takarékpénztár Rt.* tegnap tartotta 47. évi rendes közgyülését ujjá-alakitott székházában dr. verseghi *Nagy* Elek ny. rendkivüli követ és meghatal-

Édelsheim-Gyulai Ili *Majláth Zdenka* *Apponyi Mária Paula* *Somssich Julia* *Gerliczy Ili* *Satzger Lilla* *Geist Georey* *Festetich Izabella*

Tanulják a cotillont a margitszigeti ünnepre

(Barna Elek rajzai)

Csoda készül a Szigeten

Írta: gróf Edelsheim-Gyulai Ella

A budapesti szezont tradicionális pontossággal évről-évre a Királydíj fejezi be. A klasszikus nagy verseny után elszéled a társaság s az élet a falusi birtokokon folytatódik.

Idén azonban más a helyzet. A Főméltóságú Asszony jótékonycélú akciójára rendezett *Margitszigeti Ünnepségek* Budapesten tartják még a legkonzervatívabb falurajongókat is. Valóságos vetélkedés folyik a dámák és urak között, hogy ki hogyan, mi módon álljon rendelkezésére a nemes célnak. Természetesen ezáltal, hogy mindenki Pesten marad, a társasági életre is több alkalom adódik, mint más években. Valóságos *pótfarsangot ünnepeltünk az elmult héten.* A Park Club-beli *Teleki* István és *Gyürky* bál minden frázis nélkül tényleg a béke boldog, gondtalan hangulatát hozta vissza. *Virágpompába öltözött termek, elegáns dámák, tündéri szép elsőbálos leányok, fiatal gavallérok táncolták a cotillont, melynél gyönyörű ajándékokat kaptak.* A Királydíjat az *urak piknikje* követte a Park Clubban. Ezzel a mulatsággal zárult más esztendőkben a májusi szezon, idén pedig mindenki próbál (ruhát, táncot), dolgozik, *készül a nagy mangit szigeti tündérestre.*

Mert *tündérest lesz*, az egészen bizonyos. Már az eddigi jegyeladás és érdeklődés olyan sikerre enged következtetni, amelyet rémelni sem mertünk. A próbák az Operaház házi és nagy színpadán, részben egy belvárosi tánciskolában, részben a Parisien Grillben folynak. Az Operaházban Szent Margit legendáját és a főúri magyar esküvőt próbálják. Szörényi Éva a próbák kevésszámú kiválasztott publikumát is könnyre fakasztotta nemes művészetével. *Oláh* Gusztáv, az Operaház főrendezője szívvel-lélekkel veszödik a dilletánsokkal. Szegény Oláh Gusztáv *fáradhatatlan!*

A hölgyek természetesen minden igyekezetük ellenére — *el-elkésnek.* (Ebben az egyben azt hiszem nem nagyon különböznek hivatásos kollégáiktól.) A próbák folyamán *Batthyány* Gyuláról kiderült, hogy nemcsak mint festő kiváló, hanem mint színművész is.

Nagy meglepetés lesz *Keglevich* József, az Ördög szerepében. *Esterházy* Alice, mint lengyel főnemes hölgy, *lóháton vágtat be a színpadra.* A legszebb lovasamazon, akit csak el lehet képzelni. A főúri magyar esküvő menyasszonya: *Andrássy Ilona. Szépségversenyt nyert tavaly a Park Clubban,* az idén a szépség pálmáját szívesen megosztja azzal a tizennyolc gyönyörű nyoszolyólánnyal, kik kísérni fogják. Hosszú uszályos, rózsaszínű Mátyás király korabeli szatin ruhát viselnek a koszorúslányok, hajukban virágkoszorúval, kezükben legyezővel. A kosztümök gyönyörűek, meg is van elégedve vele mindegyik. Csak a vőfélyek körül van egy kis baj. Nem a szív szava, hanem a centiméter volt a döntő a párok összeállításában.

Gyönyörűek lesznek díszruhájukban a vendéghölgyek. A ruhák mind újonnan, az Operaház műhelyeiben készülnek, *La laing* belga, *Da Vinci* olasz követ felesége, *Pálffy Daun* Józsefné, *Kienast* Ferencné, *Prónay* Györgyné megjelenésével elkápráztat. Hányszor vettek már részt főúri esküvőkön ezek a vendégdámák s mégis most, mikor színpadon kell ezt a már sokszor eljátszott szerepet alakítaniok, *mennyi magyarázat, mennyi lámpaláz kísér egy-egy színpadon való végig vonulást?* A vendéghölgyek közül egy lemondott, de nem lámpaláz, hanem szerepcsere miatt. Tisza Kálmánné a fiatal mama szerepét választotta és kicsi lányát ringatja színpadi próbák helyett.

Mennyi a vidámság, tréfa a Parisien Grill próbáin. *Latabár Kálmán tanítja a legnehezebb sztepp-táncokat és milyen hálás tanítványok a fiatalok.* Bárczy Hanna már úgy szteppel, mint Ginger Rogers, Fred Astaire örökére pedig Satzger Lászlót ajánljuk. Két magyar kontesz, Teleki Kata és Széchenyi Rika magyar táncot fog előadni. *Kosztümjeikről csodákat mesélnek.* A kópiájuk export-cikk lesz biztosan. Hindu táncával a legnagyobb meglepetést és elragadtatást kelti máris *Komáromy-Katz* Mária. *Muzslay* Istvánné néhány sanzont fog előadni. Mikor próbál, még a szakértők is felfigyelnek, sőt azért jönnek el, hogy meghallgassák. A legnagyobb sikert jósolom neki. Meglepetés lesz az érdekes, különös szépségű *Hertelendy* Andorné szereplése is.

A mellékelt rajzok a cotillon egyik próbáján készültek. Karg Irma, *Somssich* Julia, *Karátson* Éva, *Apponyi* Paula, *Festetich* Izabell, *Edelsheim-Gyulai* Ily, *Majláth* Zdenka és még sokan tanulják szorgalmasan a komplikált, nehéz táncot. Milyen tehetségesek ezek a mai fiatal lányok. A mi időnkben bizony évek kellettek, míg a francia négyest hibátlanul megtanultuk. Ezeknél a mai fiataloknál pedig már a második próbán úgy megy minden, mint a karikacsapás. Bármily sikerük lesz azonban a színlapon feltüntetett szereplőknek, én a siker pálmáját mégis azoknak nyujtanám át, kik névtelenül a háttérben, reggeltől-estig lótnak-futnak, díjakat szereznek, jegyeket adnak el, rendeléseket vesznek fel, igyekszenek minden fillért megtakarítani, hogy *minél több jusson a legelső magyar Asszony nemes szívvel elindított jótékonysági akciójának a szegények felsegítésére.*

— Nem akarok propagandabeszédet tartani, de őszintén rábeszélek mindenkit, *menjen el június 7-én a Margitszigetre.* Soha el nem múló látványos élményben lesz része. Last but not least — az olcsó tombolajegyek komoly nyerési lehetőséget igérnek. A díjak fantasztikusak. Autó, motorcikli, amerikai utazás luxushajón, nyaralás, bon a legjobb pesti divatszalon modeljaira, ez mind olyan lehetőség, ami nem hagyja érintetlenül a publikumot. De lesz száz és száz kisebb nyeremény is. Minden belvárosi kereskedő gavallériával állt a jótékonyság szolgálatába. *Szóval a viszontlátásra június 7-én a Margitszigeten.*

PESTI FLITTER...

1.

A Színművészeti Akadémia tanári értekezletén Gál Gyula, a Nemzeti Színház örökös tagja bejelentette, hogy magas korára való tekintettel jövőre visszavonul a tanítástól. A jelenlévő miniszteri biztos útján igaz köszönetét fejezte ki a minisztériumnak a mindenkor tapasztalt jóindulatáért és az Akadémiát 37 évi tanítás után azzal a jóleső érzéssel és jó lelkiismerettel hagyja el, hogy a színészképzés jó kezekben van. Kiss Ferenc, a Színművészeti Akadémia igazgatója válaszában elmondotta, megrendülve gondol arra, hogy Gál Gyula, aki neki és egynéhány tanártársának mestere volt, visszavonul és nagy tudásában, emberi segítségében, bőséges tapasztalataiban a jövő színésznemzedék már nem részesül.

— Gál Gyulának — mondotta Kiss Ferenc — a művészetén felül olyan embersége sen szerető szivet adott az Isten, hogy nem csak ő, mint növendéke, hanem soksok más növendéke is részesült annak jóságos áldásaiban. Kérem a jó Istent, hogy megérdemelt pihenésben egészséges, hosszú élettel áldja meg Gál Gyulát.

Gál Gyula érdemeit jegyzőkönyvben örökitették meg.

*

Mesék illata a Kosztelitz Cyklamen; utánozhatatlan a Kosztelitz Lavendula.

2.

A belügyminiszter dr. Taubinger Zoltán kormányfőtanácsosnak, a Magyar Filmiroda ügyvezető igazgatójának és a Filmkamara alelnökének nevét Tőrey-re változtatta át.

*

Pest előkelő hölgyei között most másról sem esik szó, mint a *Józsa Szalón* gyönyörű és pazar Király-díj toalettjeiről. A »nagy« ruhák és a különböző kosztümök között különösen nagy tetszést aratott egy finomvonalú szürke shantung kosztüm — sötétebb kabát, világosabb szoknya — és egy tarkavirágos imprimé komplé. Méltó feltűnést keltett két imprimé ruha; az egyik: sárga-pirosvirágos mintázatával, boleróval kombinálva, a másik pedig fekete alapon fehér structoll minták, kénsárga béléssel és külső díszítéssel.

3.

A Nemzeti Színház Kamaraszínháza szerdán »Az ember tragédiája« 600-ik előadásával befejezi szezónját.

*

Ferda Manyi haute-couture.

4.

Beszámoltunk tegnap Paderewszki, a nagy zongoraművész váratlan megbetegedéséről. Ma megnyugtatóbb híreket közölhetünk. Paderewszkinél az Egyesült Államok különböző városaiban adott húsz hangverseny fáradalmai következtében múló szivgyengeség lépett fel, május 30-án azonban már felszáll a Normandie fedélzetére, hogy visszatérjen Európába.

*

A Semler cég tizennégy pompás kirakata, a Deák Ferenc ucca és Bécsi ucca sarkán, a 90 éves cég finom ízlését, divatkelméinek kiválóságát és előnyös árait hirdeti.

5.

A mai nők egyik problémáját oldja meg egy híres párizsi kozmetikusnő. A festett szempillákkal ugyanis nem lehet sírni. Mihelyt könnyezni kezd a festettpillájú hölgy, a festék belefolyik a szemébe és kegyetlenül csip. A párizsi kozmetikusnő azt a tanácsot adja, hogy ha a hölgy érzi, hogy sírni fog, ujjával nyomkodja meg gyöngéden az orrtőnél levő könnyzacskót és sírási ingere ezzel azonnal elmúlik.

*

Förster nővérek (Vörösmarty tér 4.) nagy érdeklődés mellett folytatja demikollekciójának bemutatóját. A *közeli garden partyra* való tekintettel nagy sikerük van a finomvonalú angolos shantung kosztümöknek, impriméknek és csipkeruháknak.

6.

Kardos István, az ismert színházi hirlapiró mint képviselőjelölt szerepel. A Rassay-párt listáján olvastuk a nevét, a budapesti északi kerületben.

*

Reiterné, Wekerle Sándor ucca 21., garden party ruháinak nagy sikerük van.

*

Fürst Irén (Dorottya ucca 1.) Párizsból hozott kalapmodeljeit bemutatja.

Akácóriások

illatárba borítják az ódon tabáni házat... Toll Jancsi és Korényi zenekara muzsikál.

Háromcsőrű kacsa

I, Döbrentei-u. 9. Tel. 155-687

Magyar „Oxford–Cambridge"

Négy sportág főiskolai bajnoksága dől el pünkösdkor, a többi két héten belül

Pünkösd *a diáksportolók hagyományos bajnoki ünnepe.* Az idén azonban nem tömörítették az összes bajnoki számokat főiskolásaink a kettős ünnepre, — valószínűleg a választások miatt, — hanem *a pünkösd utáni két hétre marad négy sportág bajnoki viadala.*

A pünkösdi rendezések közül legjelentősebb *a hagyományos evezős mérkőzés,* — a magyar »Oxford-Cambridge« — amelynek startja a Margitszigetnél, céija a Műegyetemnél van. Bizonyos, hogy most is *tízezrek fogják nézni a versenyt a Duna két partjáról.* Most is *izgalmas küzdelem* igérkezik, mert a *Műegyetem* színeit képviselő MEC csapattal *Keresztes* István, a kitűnő evezős tréner nagyon jó BEAC csapatot állít szembe a *Tudományegyetem* képviseletében.

A futballbajnokság elődöntőjében vasárnap a BEAC a Testnevelési Főiskolával, a MAFC a szegedi KEAC-cal mérkőzik, a hétfői döntőbe valószínűleg a BEAC és MAFC kerül.

Nagyon jó mezőny vonul fel az *úszóbajnokságok* és a *vívóbajnokságok* két napján. Az úszóbajnokságok nagyrészét a BEAC kitűnő gárdája fogja letarolni, ellenben a vívásban nagy küzdelmet fognak vívni, amelyből valószínűleg a Ludovika Akadémia vívói fognak legnagyobbrészt győztesen kikerülni.

A többi főiskolai bajnokság közül a *céllövést* június 2—3—4-én rendezik a Marcibányi lőtéren és Nagytétényben, a *teniszt* június 5—6—7-én a Műegyetem pályáin, az *ökölvívást* június 9—10—11-én a Műegyetem termeiben, végül az *atlétikát* június 10—11-én a BEAC főiskolai stadionjában.

FTC-pálya IX., Üllői út 129

Május **29-én,** Pünkösdhétfőn délután **negyed 6** órakor

Ferencváros–SSE

I. o. Nemzeti Ligabajnoki mérkőzés.

Pünkösdi roham a futballbajnokságért:

a Ferencváros a Szürketaxi és SSE ellen, az Ujpest a Budafok és Kispest ellen

Pünkösdkor — szombaton, vasárnap és hétfőn — nem kevesebb, mint *tíz futballbajnoki mérkőzést játszanak csapataink.*

Élcsapataink — az Ujpest és a Ferencváros — két-két mérkőzést játszanak ma és hétfőn, *könnyen lehet, hogy a futballbajnokság sorsában a pünkösd fordulatot jelent,* vagy legalábbis tájékoztatást nyujt.

A **Ferencváros** pünkösdje:

Ma, szombaton a Latorca uccában *Szürketaxi;*

pünkösd hétfőn az Üllői-úton: *Salgótarján.*

A nehezebb feladat a Szürketaxi legyőzése. Takács II. csapata ismét nagyon feljavult s bizony a latorcauccai pályán komoly ellenfél lehet a Ferencvárosra nézve különösen akkor, ha a Ferencváros ismét nem dr. Sárosira bízza támadósorának irányítását.

A *Salgótarján* ellen *javítania kell a Ferencvárosnak gólarányát,* bármiként is fog felállani.

Az **Ujpest** *pünkösdi mérkőzései:*

Ma Ujpesten: *Budafok.*

Hétfőn Kispesten: *Kispest.*

A *Budafokkal* az Ujpest *könnyen* fog elbánni, mert az Hidasi nélkül és egyébként is tartalékosan fog ellene felállani.

A *Kispest* mérkőzés azonban *vérbeli »derby«* lesz, amelyben az Ujpest — ha nem játszik bajnokjelölthöz méltóan, *könnyen elveszíthet nem egy, hanem két pontot is.* A Kispest legjobb összeállításában áll ki, abban, amellyel Bukarestben a római válogatott csapatokat is legyőzte. Ez a csapat gólképes, fedezetsora jól támogatja a csatársort, védelme megbízható, úgyhogy *a Kispest »bukaresti« formájában mindenképpen alkalmas csapat a meglepetésre.* Az Ujpest most, hogy már a bajnokságot a zsebében érzi, körömszakadtáig fog küzdeni minden pontért.

*

A többi mérkőzés közül szombaton a *Szeged* nagyobb eséllyel indul a *Hungáriával* szemben, miután a kékfehérek csapatából ismét hiányozni fog Kardos és Titkos. Teljesen nyilt jellegű az *Elektromosok—Phöbus* és a *Nemzeti—Kispest* mérkőzése, utóbbi azért, mert a Kispest tartalékolja erejét a pünkösdhétfői Ujpest mérkőzésre. Vidéken egy mérkőzés lesz: a *Szolnok* vendégszerepel Debrecenben, ahol a *Bocskai* valószínűleg elvesz tőle egy pontot.

Pünkösd vasárnapján a fővárosban nem lesznek mérkőzések. Salgótarjánban a *Zugló,* Szolnokon a *Nemzeti* lesz a vendég. Mind a két mérkőzés *nagyon heves küzdelmet* fog hozni, a hazai csapatok nagyobb esélyével.

Úszóválogatás Belgium ellen

Dr. *Csik* Ferenc úszókapitányunk kitünő munkát végzett, mint azt a *pénteki próbaverseny* bizonyította. Úszóink sokkal jobb formában vannak már most is, mint tavaly az idény derekán. Nem is volt nehéz kiválogatni a jövő héten Belgiumba induló csapatot.

200 méteren Kőrösi 2 p 17, Eleméri 2 p 17.1, Tátos 2 p 20.8, Végházy 2 p 21.4 mp-et úszott, úgy hogy ők alkotják a 4×200 m-es stafétát. *Fábián* (MAC) 2 p 47.8 mp kitünő időt ért el a 200 m mellúszásban, *Lengyel* Árpád (BEAC) 1 p 13 mp alatt nyerte Galambossal szemben a hátúszást, úgy hogy ők a válogatottak, míg a műugrásban *Hidvéghy* képviseli a magyar színeket. A vizipóló csapatot *Mezei — Sárkány, Hazay — vitéz Halassy — Bozsi, Németh, Brandy* alkotja.

A csapat június 1-én utazok Liegebe dr. *Csik* Ferenc úszókapitány és *Vértessy* művezető vezetésével.

Engel (UTE) nem vett részt a próbaversenyen, ellenben a próbaverseny után 2 p 47 mp-et úszott 200 m mellúszásban, de nem került be a válogatott csapatba.

Atlétáink első olimpiai próbája

Az *Atletikai Szövetség* új vezetősége komolyan dolgozik: mára már *olimpiai próbaversenyt* is írt ki, amelyen az olimpiai keret összes tagjainak részvételét kötelezővé tették. Csak ilyen komolysággal és korai kezdéssel lehet eredményre számítani Helsinkiben.

A mai versenyeken a nagyok közül talán csak *Kovács* József és a Finnországban lévő *Iglói* neve fog hiányozni.

A sprintszámokban dr. Sir, Nagy és Gyenes, 400-on Görkói, Vadas és Temesvári, 800-on Harsányi, Temesvári, Vadas és dr. Istenes, 1500-on Szabó Miklós, Harsányi és Hires, 5000-en Szilágyi, Csaplár, Kelen, Esztergomi és Simon fog nagy küzdelmet vívni. Az ugrószámok közül csak távolugrásban lesz küzdelem Gyurica és Vermes között, a dobószámok közül azonban érdekes lesz a diszkoszvetés Kuliczyval, Józsával, Madarásszal és Remetével, a súlydobás dr. Darányival és Némethtel.

RÖVID HÍREK

Az angol ligabajnok is vereséget szenvedett Svájcban, ahol a Grashoppers verte 3:2 arányban. A Grashoppers középcsatára a bécsi Nausch volt. Az Everton Grenchenben is csak 1:1-re játszott.

A Kassai AC új futballtrénere P. Szabó Gábor, a sokszoros válogatott csatár lett, ő készíti elő Kassa futballistáit az őszi I. ligamérkőzésekre.

Kosárlabda-csapatunk ötödik mérkőzését is elvesztette Kaunasban az Európabajnokságon Litvánia ellen 79:15 arányban.

PÜNKÖSDI SPORTPROGRAM

SZOMBAT: Labdarúgás: I. o. ligamérkőzések: Szürketaxi—Ferencváros, Latorca u. 1/46 (bíró: Vogel); Elektromosok—Phöbus, Latorca ucca 1/24 (Tihaméry); Ujpest—Budafok, Megyeri út 1/46 (Szigeti); Nemzeti—Kispest, Hungária út 1/24 (Gombos); Hungária—Szeged, Hungária út 1/46 (Ujvári); Bocskai—Szolnok, Debrecen 1/46 (Lehel). — **Atletika:** A MASz olimpiai próbaversenye, Margitsziget d. u. 4 óra. Középiskolai bajnokságok, KISOK pálya d. u. 4 óra. — **Tenisz:** Nemzeti bajnokságok, BSE pálya d. u. 3 órától. — **Uszás:** Főiskolai bajnokságok, Nemzeti Sportuszoda este 7 óra. — **Vívás:** Főiskolai bajnokságok, BEAC vívóterem d. u. 4 órától. — **Modern pentatlon:** A HTVK mezei futóversenye.

VASÁRNAP: Labdarúgás: I. o. ligamérkőzések: Salgótarján—Zugló, Salgótarján 1/26 (bíró: Antay); Szolnok—Nemzeti, Szolnok 1/46 (Kovács Dezső). Főiskolai futballbajnokságok, BEAC stadion d. u. 3 órától. — **Tenisz:** Nemzeti bajnokságok, BSE pálya d. e. 9 és d. u. 3 órától. — **Uszás:** Főiskolai bajnokságok, Nemzeti Sportuszoda este 7 óra. — **Evezés:** Magyar Oxford—Cambridge, start a Margitszigetnél d. e. 1/212 óra. — **Vívás:** Főiskolai bajnokságok, BEAC vívóterem d. e. 9 és d. u. 5 óra. — **Kerékpár:** Bécs—Budapest távverseny második napjának startja az ürömi csárdánál, reggel 6 óra. — **Atletika:** Országos verseny Tatabányán.

HÉTFŐ: Labdarúgás: I. o. ligamérkőzések: Kispest—Ujpest, Kispest 1/46 (bíró: Klein); Ferencváros—SSE, Üllői út 1/46 (Lantos). Főiskolai futballbajnokságok döntői, Lágymányos, BEAC stadion d. u. 3 órától. — **Tenisz:** Nemzeti bajnokságok, BSE pálya d. e. 9 és d. u. 3 órától. — **Atletika:** A Postások versenye, régi lóversenytér d. e. 10 óra. — **Ökölvívás:** Az FTC meghívásos versenye, Üllői út este 7 órától.

KISPEST, városi stadion

Pünkösdhétfőn, május 29-én délután 1/4**6** órakor

Kispest–Ujpest

I. o. Nemzeti Ligabajnoki mérkőzés, előtte a **Kispesti AC** I. o. amatőrbajnoki mérkőzést játszik.

Jegyek elővételben AZ EST-nél kaphatók.

Vasárnap: Alagi-díj, hétfőn: Ruperra-díj

Pünkösdvasárnap és hétfőn lóversenyek lesznek. Vasárnap a 16.000 pengős Alagi díj és a Májusi hendikep, hétfőn a kétévesek számára kiírt Ruperra-díj (8000 pengő, 1000 m) a főversenyek. Az Alagi díjban *Henricusnak Aldershot,* a Ruperra-díjban *Signum laudisnak Bariton* a veszélyes ellenfele.

A vasárnapi részletes programot alább adjuk, hétfőre tipjeinkre utalunk, mert a hétfői hivatalos program lapzárta után, szombat este jelenik meg.

I. Nyeretlen kétévesek versenye. 4000 P a győztesnek. Táv 1000 m.

1	**G. F. B.** pm (Klimscha A.)	56
2	**Fecsegő** szm (Schejbal)	56
3	**Marczi** pm	56
4	**Hilversum** pm (Schejbal)	56
5	**Csongor** sm (Nagy G.)	56
6	**D'Annunzio** sm (Hatscher)	56
7	**Bogáncs** sk (Esch György	54½
8	**Maji Moto** pk (Kolonics)	54½
9	**Hargita** szk (Esch György	54½
10(11)	**Bolond** sk (Teltschik)	54½
11(10)	**Léha** sk	54½
12	**Katica** pk	54½

Tip: **Bolond—G. F. B.—Hilversum**

II. Solymári-díj. 4000 P a győztesnek. Táv 1800 m. **Második cél.**

1	**Film** 4é pk (Weissbach)	62½
2	**Agrippina** pk (Szentgyörgyi)	62½
3	**Berta** 3é pk (Teltschik)	51½
4	**Récalcitrante** (Klimscha A.)	51½
5	**Parma** 3é pk (Sclejbal)	50
6	**Ezerjó** 3é pk (Kajári)	50
7	**Fricassée** 3é sk (Keszthelyi)	50

Tip: **Récalcitrante—Berta—Film.**

III. Májusi hendikep. 6000 P a győztesnek. Táv 1000 m.

1	**Oculi** 4é pm (Alt)	60
2	**Babona** 4é pm (Schejbal)	60
3	**Mire való** 3é sher (Teltschik)	59
4	**Progressiva** 4é pk (Dósai)	57
5	**Apriña** 5é sk (Esch)	56
6	**Pattogó** 3é pk (Schejbal)	54½
7	**Sunion** 3é pk (Husz V.)	53½
8	**Glow-worm** pm (Keszthelyi)	50½
9	**Számadó** 3é pm (Csuta)	49

Tip: **Pattogó—Számadó—Sunion**

IV. Alagi-díj. 16.000 P a győztesnek. Táv 2000 m. **Második cél.**

1	**Indolent** 3é stpm	56
2	**Nemes** 3é pm	56
3	**Cadorna** 3é pm (Teltschik)	56
4	**Hiu** 3é pm (Esch)	56
5(6 7)	**Esze Tamás** 3é stpm	56
6(6 7)	**Ezredes** 3é sm	56
7(5 6)	**Ezresbankó** (Szentgyörgyi)	56
8	**Simonel** 3é sm (Schejbal)	56
9	**Aldershot** 3é pm (Balog)	56
10	**Szajkó** 3é stpm (Gutai)	56
11(12 13 18)	**Henricus** (Klimscha A.)	56
12(11 13 18)	**Puczur** 3é sm	56
13(11 12 18)	**Szegény ember** 3é pm	56
14	**Terno** 3é pm	56
15(16)	**Casque** 3é pm	56
16(15)	**Keveháza** 3é sm (Nagy G.)	56
17	**Tigár** 3é stpm	56
18(11 12 13)	**Melvyn** 3é pk	54½

Tip: **Henricus—Aldershot—Cadorna.**

V. Hendikep. 2000 P a győztesnek Táv 1000 m

1	**Farandole** 5é pk	72½
2	**Bandita** 3é pm (Horváth K.)	64½
3	**Hindu** 4é pm (ifj. Fetting)	57
4	**Senoritas** 3é stpk (Simics)	54
5	**Sás** 4é pher (Kolonics)	52½
6	**Ékszerdoboz** 3é sk (Kajári)	52½
7	**Minek?** íd. stpk (Hor. K. II.)	50½
8	**Pitypalaty** 5é sk (Dósai)	49½
9	**Fergeteg** 4é sm (Baranyi)	46
10	**Vásárfia** 3é stpher (Pfendler)	45
11	**Paloma** 3é pk (Török)	44
12	**Bogaras** 3é sk	39

Tip: **Sás—Pitypalaty—Paloma**

VI. Welter hendikep. 2000 P a győztesnek. Táv 1800 m. **Második cél**

1	**Virulj** 4é pm (ifj. Bihari)	64
2	**Adoma** 3é pm (Klimscha A.)	62½
3	**Happy Boy** 3é (Nagy G.)	55
4	**Lándzsa** 3é pm (Esch T.)	55
5	**Hajrá** 3é pm (Dósai)	51
6	**Goal** 5é pher (Dósai)	49½
7	**Cinus** 4é pm (Pfendler)	48
8	**Dános** 3é stpm (Török)	42

Tip: **Cinus—Hajrá—Adoma**

VII. Hendikep. 3000 P a győztesnek Táv 1300 m. **Második cél.**

1	**Primás** 6é (Klimscha A.)	60½
2(9)	**Hős** 4é pm (Esch)	60½
3	**Ábránd** 4é pk (Tamási)	58½
4	**Lator** 6é stpher (Schejbal)	56
5	**Diktátor** 4é pm (Gutai)	55½
6(13)	**Babona** 4é pm (Schejbal)	54
7	**Virtus II.** 4é pm	52
8	**San Francisco** 4é (Husz V.)	48½
9(2)	**Pénz** íd. pher (Csuta)	48½
10	**Ravasz** 4é sm (Kajári)	48
11	**Nótárius** 3é sm (?)	48
12	**Taifun** 3é pher (Kolonics)	47
13(6)	**Bandita** 3é pm	46
14	**Vaklárma** 5é pm (Pfendler)	40½
15	**Hedie** 5é pk (Eberling)	39

Tip: **Pénz—Vaklárma—Primás**

Jelöltjeink hétfőre:

I. Napoleon—Crataegus—Maréchal Soult
II. Katica—Fecsegő—Muci
III. Top Hat—Rakoncátlan
IV. Signum laudis—Bariton
V. Tigár—Hajrá—Kópia
VI. Paloma—Hindu—Baka
VII. Buvár—Nanking—Seregély

Versenyek kezdete mindkét napon: 3 órakor

FOGADJON ABONYI ÖDÖN

bookmaker irodáiban,

Budapest, VII., Rákóczi út 41.

Telefon 135-501, 132-462, 135-333

Fiókirodák:

Budán, Attila u. 8. Tel. 154-014

Miskolc, Széchenyi u. 64

Pécs, Király u. 15

Vác, Sörház u. 1

Telefonon feladott fogadásokat mindenkor azonnal kikézbesítünk.

Festők és szobrászok a Haditudósító Kiállításon

Az Esti Ujság már beszámolt a Haditudósító Kiállítás érdekességeiről, vonzó és felemelő, változatos és színes anyagáról, azonban a kiállítás művészi anyaga, amely két termet foglal el, önmagában is oly jelentős, hogy megérdemli a külön esztétikai méltatást.

Kiváló művészek jártak kint az orosz fronton a Haditudósító Század keretében és most anyagukat, élményeikről való művészi beszámolójukat a közönség elé tárják. A művész számára a háború drámai menete hatalmas élményanyagot nyujt. Ezeket megörökítheti futó vázlatok formájában kint a harctéren, a forró benyomások hatása alatt. Ekkor természetszerüleg az ábrázolás naturalista hűsége, a riportszerüség frissessége és elevensége lép előtérbe. Más művészek viszont az élményanyagot összegyüjtve, csendesebb órákban dolgozzák fel és azokat mint elemeket komponálják bele olyan nagyobbstílű művészi alkotásokba, amelyeknek élménye túl az aktualitáson a kidolgozottság elmélyedő mügondjával egyetemes, művészi élményt nyujt.

A változatos anyagból emeljük ki *Ballagó* Imre olajfestményeit és akvarelljeit, amelyeknek finomsága és zavartalan művészi kidolgozottsága meglepő. *Patay* Mihály fametszetei a harctéri élet epizódjait elevenítik meg kiváló művészi erővel. Igazi bensőséges élmény vezeti *Szalay* Lajos ceruzáját, de megkülönböztetett helyre kell tennünk *Polonyi* Elemér kompozícióit is. Harctéri jelenetei stilizáltak, nem ragaszkodnak a naturalista részletezéshez, mégis expressiv kifejezésmódja szuggesztiven árasztja a háborús élet hangulatát. *Hamza* Tibor kievi akvarelljei értékes kompozíciók, de *Varga* Nándor Lajos, *Komjáthy* Gyula, *Benyovszky* István, *Markos* Lajos, *Haranghy* Jenő, *Bajor* Ágost és *Simonka* György, valamint *Manailo* Tivadar művei művészi szempontból is komoly értékelésre tarthatnak számot.

A szobrászati rész sem marad mögötte színvonalban a festői, illetve grafikai anyagnak. Itt elsőnek kell megemlítenünk *Buzi* Barna pompás plasztikai érzékkel megoldott és a gránátdobó katona testének feszültségét nagyszerüen ábrázoló *Motorosát*, továbbá özv. *Franco Vellani* Dionisinének a hősi halált halt férjéről készített markánserejü, sisakos portréját és *Varga* Ferenc félelmesen drámai *Lángszóros honvédjét*. A kiállított anyag nem egy darabja méltó helyet fog kapni a későbbi művészi kiállításokon is, az pedig nem kétséges, hogy a fronton szerzett benyomások még később is bő ihletést fognak nyujtani kinjárt művészeink számára.

(T. D.)

CSÓNAKÚTON

a német »Velence« különös életű lakói között

Berlin, május 8.
(Az Esti Ujság berlini szerkesztőségétől.)

A bennszülött berlinek közül sokan megfeledkeznek a mindennapi élet gondjai mellett a német fővárost átszelő folyóról és a Spree útjait környező kies vidékekről. Valóban, a német metropolis lakói hétköznaponként csak azt veszik észre, hogy a *Spree uszályokat, kisebb vontató gőzösöket és halászbárkákat hordoz a hátán.* Ezek a benyomások érthető módon elhomályosítják a folyó eredeti romantikáját, mert a zsibongó, nagy arányokban zajló kereskedelmi és ipari életre emlékeztetnek s nem fedik fel *a spreewaldi nyárfák és égerfák árnyékában szerényen meghúzódó települések titkait.* Most, hogy a Spreewald pihenést nyujtó csendességébe kerültem, a német főváros folyójának *új arcát ismerem meg.* A Spreewald erdőségei általában a Berlintől mintegy 80—100 kilométerrel délkeletre fekvő területeket ölelnek fel és Alsó- meg Felsö-Lausitz nagy részét foglalja magába. Egyik jellegzetes községe *Lübbenau, amelyet német Velencének* is szoktak nevezni.

Esküvői menet csónakon

A helyi viszonyoknak megfelelően *csónakot béreltem,* hogy a környéket megtekinthessem. Öreg csónakosom kérdezés és felszólítás nélkül kezdi megszokott mondókáját, amelyből *kerek, összefüggő kép alakult ki a vidék életéről, lakóiról és szokásairól.*

— Itt majdnem mindenki csónakon közlekedik — mondja a csónakos. A lakosság közül néhányan hivatásszerüen vállalkoznak az „idegenvezetésre". Az ilyen célokat szolgáló csónak leginkább 8—10 személy befogadására van berendezve, azonban örömmel veszik, ha minél kevesebb utas akad egy fuvarra. *A csónakot ugyanis legtöbbnyire pákászórúddal lökik* és a csónakos kis hajója végén állva szabja meg rúdjával a menetirányát. Evezni részben azért nehéz, mert helyenként a viz igen keskeny és sekély, másrészt a szembejövő csónak elől evezéssel nem lehetne kitérni. A Spreenek ezen a vidékén *310 természetes és 70 mesterséges elágazása van.* Ezek mélysége átlag 1 méter és 1½ méter között mozog.

Amint így menetközben szemlélődök, rétek és házak tünnek el mögöttem. Mindjárt Lübbenau tőszomszédságában fekszik Lehde község 300 lakossal. *A házak itt már szószoros értelemben a vizből nönek ki.* A falu iskolájába *a gyermekek szintén csónakon közlekednek, mint általában az életnek minden megnyilvánulása ezen az úton bonyolódik le kezdve az esküvőtől egészen a temetésig.*

A vidék természetéből következik, hogy a mezők igen ingoványosak, noha első pillantásra úgy tünik, hogy a legideálisabb legelőknek használhatók. Nem így azonban a valóságban! — világosit fel kalauzom, mert *az ember súlyát valahogy csak kibirja a süppedék, azonban a marhát nem. A tehenek tehát istállókban töltik életüket s a büja mezők füvét csak szénaként kapják táplálékul.* A szénakazlakat sem lehet ezért közvetlenül a mezőn felhányni, hanem előzőleg egy fa-talpazatot tákolnak össze, hogy a penészedéstől és rothadástól megóvják és amelyet a szél állandóan átjár és szárit. A tehéntej zsirtartalma az állatok állandó istállózása miatt, *2 százalékkal magasabb Németország többi vidékéhez képest.* Nem illendő a gondolattársitás, de érdekes, hogy *a spreewaldi szoptatósdajkák egész Németországban nagy hirnévnek örvendenek, mint Amerikában a néger nők.*

Vaspántos ladik, vizen és jégen is jár

A viszonylag kevés állatállomány trágyájából akkora hatalmas területeket nehezen lehetne trágyázni s igy a hiányt más eljárással pótolják. Ősz végén ugyanis *megnyitják a folyóágak zsilipeit* s ezáltal a viz szinvonala mintegy 50 centiméterrel emelkedik. Egész télen át kora tavaszig vizben állnak a *rétek s a rothadás adja a helybelieknek a legjobb trágyát.* A magasabbra hányt veteményes ágyakat külön gondozásban részesitik. *Itt terem egész Németországban a legjobb uborka-, torma- és hagymafajta.* A gabonanemüek közül egyedül a rozsot vetik. A lakosság főfoglalkozása nemcsak a földmüvelésre van beállitva, hanem a halászatra is. Feltünt, hogy a parasztudvarok megszokott idilljéből *hiányzott a szárnyas,* legfeljebb csak tyukokat lehetett látni. Kacsát ugyanis a lakosság azért nem tart, mert a halállományban tenne kárt, viszont a libák a fiatal veteményeket tennék tönkre. A halászatra való tekintettel ugyancsak *tilos a Spree ágaiban a motorcsónakkal közlekedni,* egyedül a vízirendörség rendelkezésére áll egy motoros, azonban a legnagyobb ritkaság, hogy a települések békés lakói között a *vizirendörség megjelennék.*

Nagyvárosi szemmel tekintve, egészen sajátságos és eredeti életmódot folytatnak az emberek. *A postás csónakon jelenik meg a házak ajtajai előtt,* az állatokat csónakon szállitják a vágóhidra, *vizi úton takarítják be a szénát s semmiféle időjárás sem tudja megakadályozni az élet forgatagát.* Télre, nyárra egyaránt fel vannak készülve. *Ha a viz befagy, korcsolyával és szánkóval közlekednek,* az olvadás és fagyás közti átmeneti időben pedig *a csónakok alján vaspánt feszül, amelynek segitségével vizről jégtáblára és jégtábláról vizre zavartalanul tudnak átsiklani.* Mint a nagyvárosban az utca, a Spreewaldban patakok és folyóágak bonyolitják le a forgalmat. Öreg csónakosom szerint a leglátogatottabb nyári időben körülbelül *900 csónak közlekedik a környéken.*

Szembeszökő módon ékeskedik a házak falán itt-ott egy-két céltábla. A békeidők lövészversenyeire utalnak ezek s esetenként a nyertes vitte haza kitüntetésképpen. Közben egy fából és agyagból épitett ház közelébe értünk. Büszkén mutatta kalauzom, mert ez volt a környék legrégibb háza. *300 éves multra tekint vissza.* E három évszázad alatt hat nemzedék került ki belőle. Az idők folyamán a házak építkezési módja a kor haladásának megfelelően megváltozott s *az öreg faviskók mellett szilárd kőházakat is lehet látni. Mindegyiknek van egy kikötője, vagy a kikötésre alkalmas partja,* ahol a beszállás, vagy a kirakodás — egyszóval, ahol a „kikötői élet" lezajlik. A táj jellegzetes képéhez tartoznak *a magas építésü fahidak, amelyek az udvarokat összekötik egymással.* Némelyik híd papillérét a jégtáblák alaposan kikezdték s az a benyomása támad az embernek, hogy csak a pókhálók tartják össze.

A magyar igásökrökre még 1715-ből emlékeznek

Igen érdekes észleteket mesélt öreg csónakosom a spreementi falvak lakosságáról. Nagy Frigyes idejében körülbelül *250.000 szláv eredetü vend vándorolt be Poroszországba* s telepedett le ezen a vidéken. Noha az azóta eltelt idő alatt a lakosság a különböző befolyások alatt erősen vesztett jellegéből, *nagy része a családi tüzhely melegénél mind a mai napig megtartotta eredeti nyelvét és vallását.* A szülők és gyermekek között a beszélgetés vend nyelven folyik s a hivatalos statisztikai adatok között ma is található olyan vallomás, amely *anyanyelvnek a vendet tünteti fel.* Az iskolákban az oktatás nyelvét 30 évvel ezelőtt rendezték s ennek értelmében *a tanitás ma kizárólag németül történik.* A vendeket tehát lassanként beolvasztották szük környezetükből a nagy német népközösségbe. Vallás szerint a lakosság kétharmada lutheránus, egyharmada római katolikus. A legszebb vend népviseletet *Burg* község őrizte meg, amelynek vasárnapi és ünnepi felvonulása ma is idegenforgalmi látványosság számba megy.

Hiányos lenne emlékeim és benyomásaim felsorolása, ha nem említeném meg *Lübbenau* beszédes magyar vonatkozásait. A főutca egyik szerény házikójának bejárata felett *előreugró ökörfej domborodik.* A magyarázó felirat elmondja, hogy *1715-ben magyar ökrök szállitották Stralsund fejedelemének Magyarországról a bort.* Az egykorú szöveg szerint az igavonó állatoknagy nagy értékük lehetett, mert közülük néhány, igy a Huszár nevü is, „40 aranyért" kelt el Lübbenauban. A magyar ökrök fehéres szürke színe, valamint kiváló húsa valószinüleg oly feltünést keltett, hogy emléküket ezzel a dombormüvel örökitették meg.

Dr. SZABOLCS FERENC

Mi okozta az Ulven elsüllyedését?

Stockholm, május 8.
(Német Távirati Iroda)

A svéd sajtó olyértelmü találgatásaival szemben, hogy az Ulven búvárhajó aknarobbanás következtében járt szerencsétlenül, a Svéd Távirati Iroda pénteken megállapitja, hogy a búvárok eddigi kutatásainak eredményeképpen a hajó testén sem összeütközés, sem valamiféle lövedék nyomát nem fedezték fel. (MTI)

Kormányzói kitüntetések

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére az ország ipari és bányászati termelésének, anyaggazdálkodásának és energiagazdálkodásának irányitása körében szerzett érdemeiért dr. Kádas Károly iparügyi minisztériumi államtitkárnak a Magyar Érdemrend középkeresztjét a csillaggal, továbbá buzgó és eredményes szolgálatukért dr. Tichy Kálmán és vitéz Pétery István miniszteri osztályfőnököknek, dr. vitéz Guothfalvy Zoltán és Magasházy Béla miniszteri tanácsosoknak, valamint Bornemisza Béla miniszteri tanácsosnak, a vitéz Horthy István Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak vezérigazgatójának a Magyar Érdemrend középkeresztjét, dr. Baltay Mihály miniszteri titkárnak a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét és végül Antóni Ottó irodatisztnek a Magyar Arany Érdemkeresztet adományozta.

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a magyar közúti hálózat kiépítésével és fenntartásával, valamint a felvidéki és erdélyi hídépitésekkel kapcsolatban kifejtett értékes és eredményes munkásságukért Hanzély János miniszteri osztályfőnöki címmel és jelleggel felruházott kereskedelem- és közlekedésügyi minisztériumi miniszteri tanácsosnak a Magyar Érdemrend középkeresztjét, dr. Széchy Károly miniszteri osztálytanácsosnak a Magyar Érdemrend tiszti keresztjét és Steller Sándor miniszteri müszaki tanácsosnak a Magyar Érdemrend lovagkeresztjét adományozta.

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére több évtizeden át kifejtett értékes és eredményes munkásságukért dr. Szilassy Zoltán és Köszeghy Iván miniszteri osztályfőnöki címmel és jelleggel felruházott kereskedelem- és közlekedésügyi miniszteri tanácsosoknak a Magyar Érdemrend középkeresztjét, továbbá hü és buzgó munkásságukért Iracek Ervin államvasúti ellenőrnek a Magyar Arany Érdemkeresztet, Udvari János államvasúti müszaki segédtiszt, főmotorkocsivezetőnek, Molnár István müszaki altisztnek és Kárpáti János I. osztályú postaszakaltisztnek a Magyar Ezüst Érdemkeresztet adományozta.

A kormányzó a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a magyar közúti hálózat kiépitése és fenntartása, illetve a felvidéki és erdélyi felrobbantott hidak újjáépitése körül kifejtett értékes és eredményes munkásságukért dr. vitéz Karátson Jenő és Dömötör Sándor miniszteri tanácsosoknak újbóli elismerését, Szendrey Gyula miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak, dr. vitéz Vásárhelyi Boldizsár miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri müszaki tanácsosnak, Bényei Alajosnak, a minisztériumba szolgálattételre berendelt királyi müszaki főtanácsosnak, László István miniszteri müszaki tanácsosnak, továbbá Szabó Jenő királyi müszaki főtanácsosnak, Simay Antal, vitéz Bakó Gábor, Dancsházy Artur, Somfay Lajos és Vendrey Ferenc királyi müszaki tanácsosoknak elismerését tudtul adják.

Kötelező óvóintézkedések a kukoricamoly ellen

A földmívelésügyi minisztérium felhívja a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a törvényes rendelkezések értelmében a kukoricamoly telelőhernyójának irtása céljából a mult évi termésből származó kukorica kóróját, csumáját, csutkáját és tuskóját, a megszárításra eltett csalamádét, cirokszakállt május 15-ig fel kell használni vagy úgy kell elraktározni (elvermelni), hogy a kukoricamoly pilléje abból ki ne repülhessen és az új kukoricavetést be ne fertőzze. Ezért kerités, tetőfedés vagy csőszkunyhó épitésére is csak egy évnél régibb kukoricaszárat, cirokkórót szabad felhasználni. E rendelkezések gondos végrehajtását ellenőrzik és ahol mulasztást észlelnek, a kihágási eljárást haladéktalanul megindítják. (MTI)

Paul Steinfurth, neves hírlapíró és a keleti viszonyok kitünő ismerője tudosítása a Közel-Keleten bekövetkezett változásokról és arról a harcról, amelyet az USA folytat, hogy a brit Empire gazdasági és politikai örökét itt is átvegye. Olvassa el ezt a legújabb számunkban megjelenő rendkivül érdekes tudosítást

DIE WOCHE

az aktuális német hetikrónika

Ára 54 fillér, mindenütt kapható, ahol folyóiratokat árulnak. Megrendelhető az IBUSZ, Budapest, utján

Az Esti Ujság színháza

Hat szerep keres egy szerzőt

Pirandello felújítás a Vígszínházban

SOMLAY ARTUR, TOLNAY KLÁRI, MIHÁLYI ERNŐ, SITKEY I.

A 20-as évek közepén, amikor a darab először került színre a Vígszínházban, Pirandellora, mint rakétaszerüen feltünt színpadi forradalmárra tekintettek. Különös mondanivalói meglepő, furcsa s olykor homályos irói modora egyszerre magára terelte a közfigyelmet, a konzervatív drámairói iskola hívei azonban nem fogadták el egyhamar. A nagy formabontóra enyhe meghökkenéssel néztek s darabjait próbálták belekényszeriteni a régi színpad szük dimenzióiba s a szilaj és féktelen Pirandellora nem ritkán jólszabott zakót igyekeztek vonni. Ugy emlékezünk a Vigszínház egykori előadása is főleg azért nem jelentett szélesebb közönségsikert, mert a darabban minden benne volt, csak Pirandello egyénisége nem. Szabályos drámát játszottak, a pirandelloi lüktetés nélkül s igy a darab legszebb részei fulltak a sablonba a korrekt recitálás és a túlelegáns rendezés folytán.

Hegedüs Tibor mostani rendezése méltó a műhöz. Két síkon mozog a dráma, a „hat szerep", aki az életet, a valóságot s a művészetet jelenti, mély-sötét színekben bontakozik ki, szemben a színpaddal, ahol az illuzió művészei vagy mesteremberei a világnak csak egy festett mását nyujtják. A játéknak ez a része a komikus színek kihangsúlyozása révén, groteszk ellentétben áll a hat szerep tragikus árnyalaitaival, a rendezés borotvaélen táncolva, szinte egyik percről a másikra vált át a drámáról a komédiára.

Nyitott függöny fogadja a színházba lépő nézőt, a színpadon éppen próbálnak, amikor belép hat gyászruhás alak, egy megkezdett dráma szereplői, akik el akarják játszani a sorsukat. A színpad szereplői először visszarettennek ettől a bizar kisérlettől, nem tudják elképzelni, hogy a hat szerep elképzelése színpadra vihető, a szerepek azonban győznek s végül a színigazgató áll a pártjukra: valóban eljátsszák életük drámáit. Magasan felkomorló szimbólumként áll az egész színjáték mögött az a két szó, amelyet végül töprengve és a megismerés kábulatában az igazgató mond ki a darab végén: játék vagy valóság? Mi volt ez, ami előttük lepergett? Káprázat, vagy a való élet?

A nagyszerü előadást csaknem a teljes vigszínházi gárda pergeti. Somlay Artur játssza az apát a megrázó drámaiságnak azzal az eszköztelen egyszerüsitésével, mely ezt a nagyszerü müvészt szinte monumentálissá varázsolja a nézőtér előtt. A színigazgató Mihályi Ernő, ő kavarja, vezényli, bontja ki a publikum előtt ezt a furcsa és lenyügöző színpadi experimentumot. Itt, ebben a szerepében nőtt fel a vígszínházi nagyokhoz. Tolnay Klári egyéniségétől merőben elütő szerepet játszik, csettlányt alakit s a szinte cinikus nemtörődömségtől a kirobbanó kétségbeesésig mindenre van hangja és színészi eszköze. Hátborzongatóan lenyügöző ez a figura. Ladomerszky Margitnak az igazi nagy tragikára emlékeztető pillanatai vannak és végig az egész színlap: a remek Vértess Lajos, a kitünő Orsolya Erzsi, továbbá Kiss Ferenczi-Boócz Lajos, a nagyszerü Sitkey Irén, Sándor Izabella, Hidassy Sándor, vitéz Benkő Gyula és a kis Jakab Laci egyaránt hibátlanok. A dráma a kései szezon nagy eseménye.

UJHELY JÓZSEF

HANS ALBERS

Mindnyájunk dikkorának rettenthetetlen hőse és hétpróbás kalandora az utóbbi időben teljesen a színesfilm szolgálatába állott. Ő játssza az UFA jubiláris nagyfilmjének, a *„Münchhausen"*-nek főszerepét, legújabban pedig a Terra produkciójában készülő új nagyszabásu színesfilm hőse lesz. A film német címe *„Die grosse Freiheit"* (A nagy szabadság) és Hans Albers partnernője Ilse *Werner*.

(*) Pontosan kezdődnek a „Tábornokné" előadásai. Mivel az Uj Magyar Színház operettjének, a *„Tábornokné"*-nak előadásai kerek három órát vesznek igénybe és a rendelkezések szerint a színházat legkésőbb féltiz óráig ki kell üriteni, a színház igazgatósága felkéri a közönséget, hogy pontosan félnétkor jelenjék meg, mert a szokásos tizperces türelmi idő az előadás hosszúsága miatt nem adható meg.

(*) Bordy Bella helyett Bán Ibolya. Az Uj Magyar Színház maesti előadásán a Tábornoknéban szereplőváltozás lesz. Bordy Bella, az operett szubrettje, az Operaházban lép fel, szerepét ma este a színház tehetséges fiatal tagja, Bán Ibolya játssza.

BUDAVARY TEDEUM, Kodály vezényletével. Vas. Zeneakadémia ½7-kor.

Az arany meg az asszony

Kenessey Jenő dalműve az Operaházban

Ha a kiinduló pont, az első koncepció művészi, akkor végig biztos vágányon halad a színpadi mü — ezt példázza *Kenessey* Jenönek *Krudy* Gyula szövegére irt első operája. Krudy Gyula egyetlen színpadi müve valóban a legtisztábban zengő költői tartalommal telitett, becsületes, őszinte irás: a színpadon sok iparos után ismét a költő hallatja szavát. Még fokozottabban jelentőségteljes ez az Operaházban, ahol még a sokszor használható és jó muzsika is lehetetlen szöveggel házasodik össze.

Kenessey Jenönek, az Operaház fiatal, nagyműveltségü és kifinomult ízlésü karmesterének tehát már akkor nyert ügye volt, amikor erre a szövegre rábukkant. Táncjátéka után most ez az első operája és amit leginkább érdeméül irhatunk: *minden üteme szivből fakadóan őszinte, közvetlen és keresetlen.* Kenessey széleskörü zenei kultúrája magábanfoglalja a mai korszerü zenei törekvéseket és átéli a mai muzsikus minden vívódását. A stílusért, a kifejezési nyelvért való harcot nemcsak kivülről szemléli, hanem mint igazi müvész, magáévá is teszi.

Ugyanakkor azonban józan mértéktartás és kritikai szemlélet is vezeti tollát. Müve mentes minden szertelenségtől, mintegy summáját adja a mai napig leszürt müvészi eredményeknek, ízlésesen, megfontoltan, körültekintően és fölényes technikai felkészültséggel. Zenekara kitünően szól, ösztönösen érzi a színpadi lehetőségeket, alkalmazkodik is hozzá, alakjainak jellemét zeneileg is jól megformálja. Harmóniája ugyanis a kvinteszenciáját adják az impresszionista harmóniarendnek, de a színharmóniák logikusabb és világosabb vonalvezetéséhez igazodnak, sőt egyes részleteiben klasszicizáló jellege öltenek magukra. Mindvégig megtartja a Krudy-féle koncepció kamarajellegét, tehát az alfresco-dolgozási mód helyett zenekarával intim hanghatásokra törekszik, mellőzi a kórust és a nagyobb együtteseket.

Dallamvilága a kodályi- és bartóki új magyar stílushoz igazodik. Külön érdeméül irhatjuk be, hogy kitünő biztonsággal érzi a magyar nyelv törvényeit. Ime, igy épül majd fel szorgalmas téglahordással az új magyar operai münyelv hatalmas épülete. Ez a megnyerő líraiságú és színpadilag is hatásos mü mindent egybevéve, értékes gazdagodása az operaházi repertoárnak, életerős, biztosan megfogalmazott alkotás.

A szereplők között elsőnek emeljük ki *Koréh* Endre lőcsei polgárát. Félelmetesen magabiztos, megalázottságában mélyen emberi figurát alakit, hús- és vérből való embert, komor és bölcs polgárt, aki letéteményese a polgári erényeknek. Gyönyörü organuma pedig hiven adja vissza Krudy költői szövegét. Mellette ugyancsak asszonyi esendőségében is megható és költői *Osváth* Júlia Annája. Játéka is tökéletesen illuziótkeltő. Ugyanigy erőteljesen megragadott friss, pezsgően eleven alakítás *Rösler* Endrée *Rotarides* zsoldoskapitány szerepében. Mindhármuknak éneke és játéka eszményi kamaraalakítás. A két ripacsszínész szerepében *Laurisin* Lajos és *Komáromy* Pál vérbeli színészi alakító készséget és nagyszerü rutinját élvezzük, de jellegzetes figurát visz a színpadra az ütődött szolga szerepében *Szabó* Miklós is.

Nádasdy Kálmán rendezése tökéletes. A XVI. századi Löcse világát pompás stílusérzékkel kelti életre, rendezői fantáziája a vándorszínészek rögtönzött előadásában emelkedik a legmagasabb fokra. *Oláh* Gusztáv hatásos színpadképe és *Márk* Tivadar pompás jelmezei járulnak még hozzá a magyar újdonság komoly sikeréhez.

TÓTH DÉNES

Egy nap a világ

200-adszor

Kétszázadszor kerül ma este színre az Andrássy Színházban Vaszary János színmüve az *„Egy nap a világ"*. Eddig minden előadáson táblás házak tapsolták a darab főszereplőjét, *Muráti* Lilit, *Páger* Antalt, *Bilicsi* Tivadart és *Vaszary* Pirit. Az időszerü szindarab még mindig telt házakkal fut és a színház ebben az évadban előreláthatólag nem is mutat be már más ujdonságot.

MA:

Vitaminrevű

A Revüpalotában — a volt Royal Revüszínházban — új müsort mutat be *Heinemann* Sándor *„Vitaminrevü"* címmel. Az artistaszámokkal tarkított táncos és énekes revü főszerepeit *Déry* Sári, *Rév* Erzsi, *Vay* Ilus, *Lugossy* György, *Ováry* Tibor és egy új tag, a Misklocről leszerződtetett bonviván, *Kállay* Ferenc játsszák. *Rubio* Lajos irta a revü librettoját és *Bercsényi* Tibor tervezte a látványos díszleteket.

JEGYRENDELO TELEFONSZAMOK:

STADIUM 14-00-00

KULTUR 18-99-99

STADIUM — CORVIN 145-056

DIJMENTES HAZHOZSZALLITAS

SZÍNHÁZAK ÉS

OPERAHÁZ:
Szombat (6): Fából faragott királyfi, Az arány meg az asszony, Pozsonyi majális.
Vasárnap d. e. (11): A cigánybáró; este: Nincs előadás.
Hétfő: Nincs előadás.
Kedd (½5): Istenek alkonya (A.)
Szerda (6): A sevillai borbély.
Csütörtök (6): Arany meg az asszony, Bajazzók. (B. 19.)
Péntek (6): Simone Boccanegra. (F. 19.)
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap (6-kor): Pillangókisasszony. (Bsz.)

NEMZETI SZINHAZ (½2. ½7):
Szombat: Szépanyám (XVI.)
Vasárnap d. u. (½3): A vén gazember; este: Szépanyám. (VIII.)
Hétfő: Szépanyám (K. 1.)
Kedd: Szépanyám. (X.)
Szerda: Szépanyám. (XI.)
Csütörtök: Szépanyám. (K. 2.)
Péntek: Szépanyám. (XVII.)
Szombat: Szépanyám. (Bsz.)
Vasárnap d. u. (2): Akadémiai vizsga; este: Szépanyám. (Bsz.)

NEMZETI KAMARA (½3. ½7):
Minden este: Tacskó.
Vasárnap d. u.: Nincs előadás.

VIGSZINHAZ (3. ½7):
Szombat: Hat szerep keres egy szerzőt).
Vasárnap d. u. Az atyai ház:
este: Hat szerep keres egy szerzőt. (V.)
Hétfő: Hat szerep keres egy szerzőt. (F.)
Kedd: Méreg.
Szerda: Hat szerep keres egy szerzőt. (C.)
Csütörtök: Hat szerep keres egy szerzőt. (K.)
Péntek: Méreg.
Szombat d. u.: Hat szerep keres egy szerzőt:
este: Hat szerep keres egy szerzőt.
Vasárnap d. u.: Méreg;
este: Hat szerep keres egy szerzőt.

UJ MAGYAR SZINHAZ (3. ½7):
Minden nap, vasár- és ünnepnap d. u.: Tábornokné.

MAGYAR MUVELODES HAZA:
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap (6): Traviata. (VIII.)
Hétfő (4): Vidám mesedélután.
Kedd (½3): A vén bakancsos és fia a huszár.
Szerda (2): Háry János. (Operaház vendégjátéka).
Csütörtök (5): Diákkaptár előadása.
Péntek: Nincs előadás.
Szombat (2): János vitéz;
este (6): Bűvös szekrény. A korsó. (Opera vendégjátéka. V. I.)
Vasárnap d. e (½11): MITOSz müsoros délelőttje;
d. u. (½3): Táncos majális;
este (¾7): Vigopera-est.

PESTI SZINHAZ (3. ½7):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Északi fény.

MADACH SZINHAZ (3. ½7):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Rosmersholm
Kedden: Képzelt beteg.

FOVAROSI OPERETTSZINHAZ (3. 6):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Egy boldog pesti nyár.

ANDRASSY SZINHAZ:
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Egy nap a világ.

VIDAM SZINHAZ (3. ½7)
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Aranytulipán.

REVUPALOTA (¼4. ½7):
Minden este, csütörtök, szombat, vas. és ünnepnap d. u.: Vitaminrevü.

KAMARA VARIETE:
Hétfő szerda, péntek ½7. Csütörtök, szombat d. u ¼4, ½7. Vasárnap d. e. 11. d. u. ¼4. ½7: Valamikor régen . . .

KOMEDIA ORFEUM (¼4. ½7):
Minden este, szerda, szombat, vasár- és ünnepnap d. u.: Bőrharisnya.

NEMZETI BABSZINHAZ (¼4 ½7):
Hétfő, péntek: Az ügyvéd és a férje; kedd: Toldi; szerda, csütörtök, szombat és vasárnap: Panoptikum. Csütörtök, szombat, vasárnap d. u. A rókacsinálta király; vasár- és ünnepnap d. e. (11): Mesejáték.

ERZSEBETVAROSI SZINHAZ:
Hétköznap ¾5, ¼8, vasár- és ünnepnap ¾3, 5, ¼8-kor:
Szép élet a katonaélet!

JOZSEFVAROSI SZINHAZ:
Hétköznap ¾5, ¼8, vasár- és ünnepnap ¾3, 5, ¼8-kor:
Bubus.

KISFALUDY SZINHAZ:
Hétköznap ¾5, ¼8, vasár- és ünnepnap ¾3, 5 ¼8-kor:
Egyetlen éjszakára.

MAGYAR MUSZINKOR (3, 5, 7):
Csak vasárnap: Kadétszerelem.

FENYES CIRKUSZ (¼4, ½7)
Mindennap: Megnyitó müsor. (Hagenbeck vadállatrevü, 5 Albertis stb.)

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (Tel.: 154-024.) ¼4, ½6, ⅛8. V., U.: ½2 órakor is. Késő. Híradók.

BELVAROSI HIRADO FILMSZINHAZ (V., Petőfi S.-utca 8. Tel.: 181-244.) A katyni tömegsír. — Tizenkét perc a rohanó időből. Ufa-Magazin. Magyar-, Ufa- és Luce-híradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—21-ig.

CORVIN FILMSZINHAZ (Tel.: 138-988, 839-584.) ½3, ¾5 7 órakor. Érted. Prolongálva. Híradó. V. d. e. 11-kor: GPU. Félhelyárakkal.

DEAK (DECSI) FILMSZINHAZ (Tel.: 125-952, 121-343.) ½2 ¼4. ½6. ⅛8-kor. Pista tekintetes úr! Híradók.

FORUM FILMSZINHAZ (IV., Kossuth Lajos-utca 18. (Tel.: 189-707, 189-543.) ¼4. ½6. ⅛8-kor. V., U.: 11 órakor is. A pék felesége. 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

MOZIK MŰSORA

HIRADO FILMSZINHAZ (VII., Erzsébet-körút 13. szám. Telefon: 222-499.) A katyni tömegsír. — Okos növények. Ufa-Magazin. Magyar-, Ufa- és Luce-híradók. Folytatólagos egyórás előadások 9—21 óráig.

KAMARA FILMSZINHAZ (T.: 423-901.) 11, ½2, ¼4, ½6, ⅛8 órakor. (Első 2 előadás olcsó, a 3. mérs. helyárakkal). Az éjszaka lánya. 3-ik hétre prolongálva. Híradó.

KASZINO FILMSZINHAZ (T.: 185-329, 388-102.) ¼4 ½6. ⅛8. Sz. ½2-kor is V. és U. d. e. 11-kor is Pista tekintetes úr.

KORZO (IV. Váci-utca 9. Tel.: 182818.) ¼4, ½6. ⅛8. V., U. d. e. 11 órakor is. Érted. Híradó.

NEMZETI APOLLO (ROYAL APOLLO) Erzsébet-körút 45 Telefon: 222-002.) ¼4, ½6, ⅛8-kor. Sz. ½2, V., U.: 11 és ½2-kor is. Késő 4-ik hétre prolongálva. Híradó.

OMNIA (Tel.: 130-125.) ¼4, ½6, ⅛8. Sz. ½2-kor is V., U.: 11 és ½2 órakor is. Fruska. Híradó.

PESTI (PALACE) (T.: 221-222.) 11, ½2, ¼4, ½6 ⅛8-kor. (Az első két előadás olcsó, a harmadik mérsékelt helyárakkal.) Házassággal kezdődik. Híradók.

RADIUS FILMSZINHAZ (Tel.: 122-098, 120-564.) ¼4. ½6, ⅛8-kor. Sz. ½2. V., U.: 11-kor is. Az első randevú, 5-ik hétre prolongálva. Híradó.

SCALA (Tel.: 11-44-11.) ¼4. ⅞6, ⅛8. Sz., V., U.: ½2 órakor is. Egy bolond százat csinál. Híradók.

SZITTYA (CITY) FILMSZINHAZ (Tel.: 111-140.) ¼4. ½6, ⅛8-kor. Egy szoknya, egy nadrág.

URANIA FILMSZINHAZ (T.: 140-046.) 3, 5, ⅛8 órakor. V. és U. 1 órakor is. A talpraesett leány.

MASODHETES MOZIK:

ADRIA (ADMIRAL) (T.: 353-707.) ¼4, ½6 ⅛8-kor V. U.: 11 és ½2-kor is. Bengázi. Híradó.

BAROSS (BODOGRAF) FILMSZINHAZ 3, 5, 7, V.: 11, 1, 3, ½5, 5, ½7, 7. Szakítani nehéz dolog.

BARLANG (BROADVAY) FILMSZINHAZ (VII., Károly-körút 3. Telefon: 422-722.) ½2, ¼4, ½6 és ⅛8 órakor. A tigrisek ura. Híradó.

CSABA-SAVOY (Tel.: 14-60-40.) ¼4, ½6, ⅛8-kor. V. ½2-kor is. Egy szív megáll. V. d. e 11-kor: Az utolsó Verebély lány.

DUNA (LLOYD) MOZGO (T.: 111-994.) ¼4, ½6, ⅛8-kor. V., U.: ½2-kor is. A kutású leánya. Híradó.

ERZSEBET (VESTA) (Tel.: 222-401.) 11, ¼2, ¼4, ½6, ⅛8-kor. Dankó Pista, 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

HOMEROS MOZGO (Telefon: 496-178.) ¼4 ½6, ⅛8. V., U.: ½2 órakor is. Szerelem a vérpadig. Híradó.

MESEVAR (Elitmozgószinház). ¼4, ½6, ⅛8 órakor. V és U.: ½2 órakor is. Katyi. 3-ik hétre prolongálva.

PALOTA MOZGO (Tel.: (15-66-05.) ¼4, ½6, ⅛8-kor. Sz., V., U.: ½ órakor is. Négylovas hintó. Híradó

PATRIA FILMSZINHAZ 10—1-ig folytatólagos. ½2. ¼4, ½6 ⅛8 órakor. A hét vigözvegy.

PETOFI (ODEON) FILMSZINHAZ (T.: 428-478.) ¼4 ½6. ⅛8. V., U.: ½2-kor is. Szakítani nehéz dolog. V. d. e. 11-kor: Megvédtem egy asszonyt.

SZIVARVANY volt REX (T.: 228-020.) ¼4, ½6, ⅛8-kor. V., U.: ¼2 órakor is. Te vagy a dal és Rosita Seranó. V. d. e 11-kor: Matiné.

SZEKELY (OLYMPIA) MOZGO (Tel.: 226-425.) 11, ½2, ¼4, ½6. ⅛8 órakor. Szerelmes századok. 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

TINODI (TIVOLI) FILMSZINHAZ (T.: 225-602.) ¼2, ¼4. ½6 ⅛8. V.: 11-kor is. Szakítani nehéz dolog.

TOLDI (RIALTO) FILMSZINHAZ (T.: 224-433.) 10. ¾12, ½2, ¼4, ½6 ⅛8. V.: 11, 1, 3, 5, ⅛8-kor. Legénylakás.

TURAN (Tel.: 120-003.) 11. ½2, ¼4, ½6, ⅛8-kor. Bengázi. Híradó.

UGOCSA (ASTRA) (Tel.: 15-44-22.) ½2, ¼4, ½6. ⅛8 órakor. Négylovas hintó. V. d. e. 11-kor: Felsőkrisztinaváros egyházközség sajtóbemutatója.

Pesti Hírlap
1939. jún. 8.

Gyönyörü toaletteh a margitszigeti ünnepi játékok nézőterén

6. Ifj. gróf Károlyi Gyuláné: fehér alapon kékpettyes selyemorgandi estélyitoalett, a kivágásban kiaplikált pettyekkel. 1. Gróf Teleki Gyuláné: fehér alapon szines, nagyvirágos, nehéz krepptoalett, két oldalán beállitott plisszérészekkel. 2. Darányi Béláné: türkizzöld muszlin estélyiruha, zöld selyemcsipke boleróval és széles fodorral a bő szoknya szélén. 3. Gróf Festetich Izabella: pettyes organdiruha, kék virággal a vállán. 4. Hertelendy Andorné: fekete tüll toalett, sürün huzott fodrokkal, alul a szoknyán széles rózsaszin tüllfodor. 5. Báró Hellenbach Gottfriedné: fekete bársony derék, a váll körül valódi csipkefodorral és ecrüszinü tüll szoknya, a hajban és a derékon gyöngydisz. 7. Herceg Festetich Györgyné: fehér organditoalett, boleróval és a derékon vörös virággal. 8. Báró Prónay Györgyné: fekete taftfail derék és slepp, fehér selyemorgandi szoknya, a kivágásban rózsaszin rózsa. 9. Herceg Kinsky Katalinz fekete-fehér csikos düsesz toalett, a vállon vörös rózsacsokorral. 10. Gróf Andrássy Mihályné: fehér alapon kékvirágos szaten-muszlin estélyiruha guvriozott szoknyával és boleróval. **Molnár Éva.**

A szépség, gazdagság és fiatalság szinpompás jótékonycélu parádéja a Margitszigeten

„Főuri mulatság volt", szokták mondani az emberek az igazán kellemes, gyönyörüséges szórakozások után. Ugy használják ezt a kifejezést, hogy valójában nem is gondolnak annak belső tartalmára. Évszázadok óta különleges, legendás eseménynek tartják a főurak mulatságát azok is, akik életükben sohasem fordultak meg főurak társaságában.

Ezuttal kivételesen megfigyelhető, igazán komoly tartalmat kapott a szó a nagyközönség számára is. Igazi főuri mulatságot rendezett a „felső tizezer" a tündérszép Margitszigeten és ennek a mulatságnak örömeiből és gyönyörüségeiből részt kaphatott mindenki, aki szerdán este és éjjel ott volt a Margitszigeti Szabadtéri Szinpadon, vagy a felsőmargitszigeti népszerü szórakozóhelyeken. A jótékony cél, a *kormányzóné különböző jótékony intézményeinek* az érdeke, megnyitotta a zárt köröket a legszélesebb nyilvánosság előtt. A legjobb társaságnak elsősorban önmagát szórakoztató műkedvelő előadásából országra szóló társadalmi és művészi esemény lett. Van benne valami az idők változásából is. Régi történet hősnője a grófkisasszony, akit megcsókolhat udvarlója, ha előbb illő áldozatot hoz a jótékonyság oltárán. Ma már a jótékonyság érdekében inkább a Muzsák csókolják homlokon a grófkisasszonyokat, akik maguk áldozzák a jótékonycélra mindazt a költséget és fáradságot, ami egy ilyen igazán nagyszabásu jótékonycélu diszelőadásnak előkészitéséhez szükséges.

A margitszigeti főuri mulatság, amelynek „Margitszigeti ünnepség" cimet adott a rendezőség, *a szépség és gazdagság, szemet és képzeletet gyönyörködtető szinpompás parádéja volt.* Első része főuri műkedvelők művészi szabadtéri előadását, második része társadalmi összejövetelek, nagy estélyek könnyü szórakozásait nyujtotta.

Három korszak elevenedett meg...

A szabadtéri szinpad diszelőadása *három különböző korszak életét* elevenitette szinpadra, három látványos történelmi kép keretében. *Ujházi György* „Margit legendájának" röviditett formája *IV. Béla* király, — egy reneszánsz főuri esküvő, *Mátyás* király — és a kurucok tábori és harci jelenete *II. Rákóczi Ferenc* korába vitte vissza a nézőt. Három különböző stilusu, különböző hangulatu téma, amelyet csak a szabadtéri szinpad lehetőségeinek és a rendelkezésre álló látványos elemeknek zseniális felhasználása kapcsolhatott össze.

Itt mingyárt *Oláh Gusztáv* nevével kell kezdenünk beszámolónkat, aki egy szinpadi teremtőművész csodálatosan gazdag képzeletével varázsolta valóságos szinpadi életté azokat az álomszerü fogalmakat, amelyek Szent Margit királykisasszony alakjáról, egy középkori főuri esküvőről, egy kuruc táborozásról mindenki lelkében benne élnek. De ezek a fogalmak csak szürke, szétfolyó vázlatok voltak azokhoz *az elbüvölően szép képekhez* képest, amelyek a szabadtéri szinpadon megvalósultak.

Ötszáz főuri szereplő!

A diszelőadás közel ötszáz szereplője tulnyomórészt főuri műkedvelő, társaságbeli szép asszonyok, szép leányok, daliás megjelenésü urak közül kerültek ki, kisebb részben hivatásos művészeket állitott sorompóba. Mindannyian hiven szolgálták a Margitlegendában a szerző, a másik két történelmi képben a szinpad és játék mesterének elgondolását.

A Margit-legendában, Ujházy György alkotásában, amely egy életkép finom szineivel és vallásos költemény fölemelő bensőségével rajzolja meg a királyi szülők akaratának ellenszegülő királyi kérőjét visszautasitó, életét Szüz Máriának felajánló Szent Margit alakját, *Szörényi Éva*, a Nemzeti Szinház művésznője játszotta a cimszerepet. Gyengéd, gyöngyházfényü szinekben tündöklő alakja, földöntuli hittől sugárzó arcjátéka, beszéde meggyőzően érzékeltette a kisértésekkel szemben vivott győzedelmes lelki harcát. A főuri szereplők közül gróf *Batthyány Gyulát*, IV. Béla méltóságteljes alakitóját, gróf *Pongrácz Jenőnét*, Mária királyné finom megszemélyesitőjét, gróf *Esterházy Józsefet*, a tüzesszavu lengyel hercéget, *Satzger Lászlót*, a hevesvérü fölényes cseh király alakitóját, gróf *Keglevich Józsefet*, a némaságában is beszédes ördög ábrázolóját, továbbá gróf *Bethlen Erzsébetet*, *Balla Borist* és gróf *Wenckheim Henriettet* emeljük ki.

Külön dicsérettel kell megemlékeznünk a Margitlegenda különlegesen szép és értékes muzsikájáról: *Bárdos Lajos* művészi munkájáról. A legendát keretező magasztos kardal és egy bájos népies leánykórus gyöngyszeme a partiturának. A kórus tagjai az *Operaház* és a *Cecilia-kórus* tagjai közül, a leánykar a *Váci-uti polgári leányiskola* növendékei közül kerültek ki, a két karvezető-énekes *Sándor Erzsébet* és *Jámbor László*, az Operaház tagjai voltak. Mind a kórus, mind a *Budapesti Hangversenyzenekar* szinesen szólaltatta meg a szerző: *Bárdos Lajos* vezényletével a kisérő muzsikát.

A *Mátyás korabeli főuri esküvő* szereplőinek élén a fiatal pár alakitóit kell megdicsérnünk. *Andrássy Ilona* grófnő volt a menyasszony, *Bessenyey Sámuel* a vőlegény. Az emeletes, cimeres sátorban *Roediger Miklósné*, báró *Karg Antalné*, *Spielenberg Béla*, báró *Czikán Zichy Mór* fogadták, mint örömszülők az előkelő vendégeket, köztük *Ackerson Rositát*, *Kienast Ferencnét*, *de Lalaing grófnét*, gróf *Pálffy-Daun Józsefnét*, báró *Prónay Györgynét*, *Vinci Gigliucci* grófnét, gróf *Erdődy Bélát*, gróf *Esterházy Andrást* és gróf *Esterházy Károlyt*. Ennek a képnek a zenéjét, *Erkel Ferenc* egyes műveinek részleteit, *Rubányi Vilmos* vezényletével játszotta a zenekar. Résztvett a képben *Sallay Zoltán*, az Operaház táncművésze és az Operaház balettkara is.

Az utolsó részben: *Rákóczi táborában* a nagyszerü lovasrohamot a *Ludovika Akadémia* növendékei hajtották végre, elragadó tüzzel és lendülettel. Ebben a jelenetben egykori zeneszámok, kurucnóták és *Berlioz* Rákóczi-indulója csendült fel a zenekaron.

A szabadtéri szinpad hatalmas nézőtere egy „théâtre paré" csodálatosan szép és hatalmas panorámáját nyujtotta. *Az óriási nézőtér szinültig megtelt*, még a hirtelenében beállitott pótszékeknek is mind akadt gazdája. A nézőtér széksoraiban és páholysoraiban a hölgyek estélyi ruhában, az urak szmokingban jelentek meg. Az előadás szünetében a hullámzó közönség képe felért *egy divatrevü látványosságával*. A divatrevü annál szebben érvényesülhetett, mert szemben az elmult napok esténkinti hidegre forduló időjárásával, a *diszelőadás kellemes, nyári estén, csillagfényes égbolt alatt* játszódott le.

A diszpáholysor előkelőségei

A közönség soraiban mindenki ott volt, aki csak számit a főváros közéletében és társadalmi életében. A diszpáholysor középső páholyában foglalt helyet *Horthy Miklós kormányzó, feleségével, fiával, leányával és annak férjével.* A kormányzó páholya melletti páholyból nézte végig az előadást *Frick* német belügyminiszter kiséretével. A diszpáholysor egyes páholyaiban a kormány tagjai, valamennyi külföldi követ foglalt helyet családtagjaival.

Az előadás maga, egy-két apróbb incidenstől eltekintve, zavartalanul pergett le. Csak az első részben akadt egy-két apróbb zavaró mozzanat *a nyugtalankodó lovak körül* és a nézőközönségnek egy-két különösen figyelmes tagja észrevehette, hogy *IV. Béla király udvari hintójának első két kereke kiesett, miközben az uralkodó távozni akart a szinről.* Ez persze semmiben sem érintette az est sikerét, amely ismételten *hatalmas, nyiltszini tapsokban* is kirobbant. Az egyes képek végén ismételten hivták a lámpák elé, helyesebben a *szabadtéri szinpadon a közönséggel szemben világító ivlámpák mögé* az előadás szereplőit, a rendező *Oláh Gusztávval* együtt.

A nézőtér mozgalmas képéhez hozzátartozott, hogy a képek közötti szünetekben *bájos hölgyek kinálták végig a közönséget pezsgővel, koktéllel és más italokkal*, természetesen ezt is a jótékonycél javára.

Molnár Jenő Antal.

A Piccadillyben és a Magyar Csárdában

A szabadtéri előadás után a sziget felső végén a vacsorázó- és szórakozóhelyek várták a diszes sokaságot.

A Piccadilly köröndjében külön kiemelkedő részen teritették meg a kormányzói család asztalát. *Nyolc megnyitó pár*, bájos fiatal hölgyek lovagjaikkal, vonult ki a parkettre, azt körüljárta, meghajolt a kormányzó előtt és *gyönyörü bécsi keringőt táncolt.* Azután általános tánc következett. Később, éjfél felé, a Piccadilly előtti szabad térségen *virágtáncot* mutatott be az arisztokrata fiatalság.

A Csárdában *igen sok hölgy viselt magyar divatu ruhát. Cifra szürök, rokolyák jelezték a divat magyaros irányzatát.* A szines sokadalomban volt a *miniszterelnök asztala* és a kormánynak is több tagja jelen volt. *Nagy Izabella* és *Palló Imre* cigányzene kiséretével magyar nótákat adtak elő, *Dani bá'* mókázott, *Dénes György* és *Pethes Sándor* tréfákkal szórakoztatták a közönséget, népies öltözetü férfitánccsoport csürdöngölőt járt cigányzenére.

Vacsora után a kormányzóék is átvonultak a Csárdába és gyönyörködtek a műsorban. Báró *Hellenbach Gottfried* képviselő, aki a kormányzónak Kenderesen birtokos szomszédja, *olasz kucsébernek* öltözve, mulattatta a kormányzói párt.

A Grillben ezuttal jelentek meg első izben a kormányzóék. A főattrakciók *Hertelendy Endréné* és *Máriássy Ferenc* akrobatikus tánca, *Bárczy Hanna* sztepptánca, *Komáromy Katz Rózsi* klasszikus tánca, *Muzslay István* és *Satzger László* excentrikus duettje voltak.

Gafencu szerint nem lehet tárgyalni a román határokról

Bukarest, jun. 7. (Havas.) Az egyik francia lap nemrégen *Kiosszeivanoff* bolgár miniszterelnök nyilatkozatát közölte, amelyben a miniszterelnök kijelentette, hogy Bulgária és Románia között Dobrudzsa ügyében néhány hónappal ezelőtt tárgyalások indultak meg. *Gafencu* román külügyminiszter, akihez ebben az ügyben kérdést intéztek, kijelentette, hogy „*Kiosszeivanoff* nem adhatott ilyen nyilatkozatot". A román határokról ilyen értelemben sem eddig nem lehetett, sem pedig ezentul nem lehet tárgyalni".

NAPI HIREK

A Pesti Hirlap legközelebbi száma Urnapja csütörtöki ünnepe után, szombaton reggel jelenik meg, a rendes időben.

— **Dr. Pintér Jenő kormányzói kitüntetése.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr *Pintér Jenő* címzetes egyetemi nyilvános rendes tanárnak, a budapesti tankerület királyi főigazgatójának a tankerület élén két évtizeden át teljesitett kiválóan értékes szolgálata elismeréséül a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta. Dr. *Pintér Jenő* kitüntetése nemcsak a magyar nevelésügy egyik legkiemelkedőbb egyéniségét jutalmazza, hanem korunk legkiválóbb irodalomtörténeti kutatóját, a magyar irodalomtörténetnek *Toldy Ferenc* óta legnagyobb mesterét is. Mint pedagógust és mint irodalomtörténészt egyformán a nagyvonaluság, a tiszta áttekintés, a pártatlan tárgyilagosság jellemzi Pintér Jenőt, akinek nevét a magyar nevelésügy számos nagyszerű ujitása és irodalomtörténetünk óriási anyagának alapos, világos, megirásában szinte művészi szépségü feldolgozása őrzi meg a magyar kultura történetében. Pintér Jenő annak az igazi humanista-egyéniségnek megtestesülése, amelyet nem elégit ki a holt betü elvonatkozott szolgálata, még ha ez a szolgálat nagy eredményekkel jár is — ez a nagy magyar pedagógus és irodalom-tudós az eleven élet és a holt betü között épiti élete munkájával azt a hidat, amelyen az egymásra következő nemzedékeknek járniok kell, hogy eljussanak egy magasabbrendü emberiség, egy emelkedettebb szellemiség, egy elmélyültebb lelki élet eszményéhez. Az ifjuság nevelésével és a magyar irodalom kincsesbányájának feltárásával egyaránt azt az európaiságában magyar és magyarságában európai szellemet szolgálja, amely egyedüli utja nemzeti kulturánknak a nagyvilágba. Pintér Jenő, aki az általa megteremtett tanulmányi versenyeken és az irodalom nagy versenyében egyforma lelkesedéssel, ihlettel és tudással kutatja az ismeretlen és napvilágra kivánkozó magyar tehetségeket, olyan mulhatatlan érdemekkel irta be nevét a magyar kultura annaleseibe, hogy magas kitüntetését mindenki örömmel és elégtétellel veszi tudomásul, aki ezt a nagy nevelőnket és tudósunkat, akár közvetlenül, akár alkotásai révén ismeri és tiszteli.

— **A kormányzó kihallgatáson fogadta az olasz munkások vezetőit.** Szerdán délelőtt a Dopolavoro Budapesten tartózkodó 450 munkása ünnepélyes keretek között megkoszoruzta a Hősök Emlékkövét. Az olasz vendégek délelőtt megtekintették a királyi várat és a város nevezetességeit, majd féltizenkettőkor nagybányai vitéz *Horthy Miklós* kormányzó kihallgatáson fogadta az olasz csoport vezetőit, akik vitéz *Marton Béla* országos elnök kíséretében jelentek meg a kormányzói kihallgatáson. A kormányzó fogadta *Corrado Pucettit*, a Dopolavoro vezérigazgatóját, *Armando Fraschettit*, a Dopolavoro utazási osztályának igazgatóját és *Alberto Fregolesit*, a Dopolavoro velencei tartományi felügyelőjét. A kormányzói kihallgatáson megjelent gróf *Da Vinci* olasz követ is. A déli órákban az olasz vendégek vezetőit gróf *Teleki Pál* miniszterelnök fogadta kihallgatáson. Délután öt órakor a Nemzeti Munkaközpont sétahajó-kirándulást rendezett a Dunán, amelyen résztvettek az olasz csoport tagjai is.

Római jelentés szerint valamennyi olasz lap részletes budapesti jelentésekben számol be az olasz Dopolavoro budapesti fogadtatásról. A Lavoro Fascista kiemeli, hogy a program fénypontja az Operaházban rendezett diszelőadás volt, amelyen megjelent Horthy Miklós kormányzó ur őfőméltósága és gróf Teleki Pál miniszterelnök is. A lap kiemeli azt a rendkivül meleg ünneplést, amelyben az Operaház olasz és magyar közönsége Magyarország kormányzóját részesitette.

— **Kitüntetések.** A kormányzó *Mihalovits Ernő* espereS-plébánosnak a társadalmi és hitélet, valamint a közjótékonyság terén kifejtett érdemes munkássága elismeréséül a kormányfőtanácsosi cimet, *Frank Flórián* községi biró, csávolyi lakosnak a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül a gazdasági tanácsosi cimet, özvegy dr. *Rajczy Kálmánné Vajda Lujza* nyugalmazott állami polgári iskolai tanárnak a közoktatás terén szerzett érdemei elismeréséül a polgári iskolai igazgatói cimet, a magyar és belga Vörös Kereszt eredményes munkássága érdekében kifejtett tevékenységük elismeréséül *P. Rutten* lelkész, belga szenátornak, a Belga Vörös Kereszt végrehajtó bizottsága alelnökének, *Henri Van Leynseele*, a belga kuria ügyésze, a Belga Vörös Kereszt mozgósitási osztálya vezetőjének, valamint *Emile Deckersnek*, az Antwerpeni Kikötőszövetség elnöke, a Belga Vörös Kereszt vidéki bizottsága titkárának, a Magyar Vörös Kereszt érdemkeresztjét adományozta. — A kormányzó megengedte, hogy dr. *Hável Józsefné* született *Blaskovich Irén* budapesti lakosnak a közjótékonyság és a társadalmi élet terén kifejtett tevékenységével szerzett érdemeiért, és *Barcza Arturnak*, a Magánalkalmazottak Biztositó Intézete igazgatójának közszolgálata alatt szerzett érdemeiért nyugalombavonulása alkalmából elismerését tudtul adják.

— **Átadták a miniszterelnöknek a vasmegyei mandátumot.** Vas vármegye küldöttsége átadta gróf Teleki Pál miniszterelnöknek a vármegyei lajstromos kerület képviselői megbizólevelét.

Balatoni telekérdeklődők!

Mielőtt bárhol vásárolna, nézze meg saját érdekében

BALATONFÖLDVÁR fürdő rt.

parcellázását

a modern strand és az uj luxusszálló közelében. A legnagyobb kultura. — **Minden telek befásitva.** — Villany, vizvezeték. — **A legkedvezőbb fizetési feltételek. Áraink a legolcsóbbak.** Okvetlen kérjen tájékoztatót: Balatonföldvár Parc. Irodájától, **Andrássy-ut 27.**

Telefon: 127—660.

B. M. W. A VILÁGHIRŰ BAYERISCHE MOTOREN WERKE MESTERMUNKÁJA

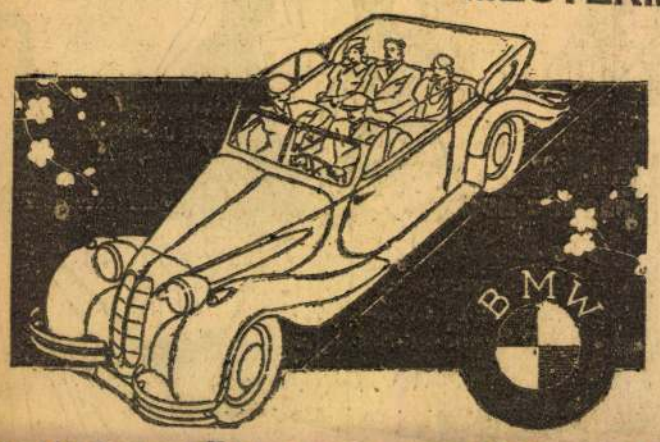

AZ URVEZETŐK IDEÁLIS KÖZÉPTIPUSA

6 HENGER 45 HP. ÁRA: 6.500 PENGŐ

csukott Limouisine a legtökéletesebb felszereléssel

Kedvező fizetési feltételek! Vezérképviselet: VI., LEHEL-UTCA 2. **MAJLÁTH**

— **Lord Rothermere levele a Magyar Iparművészeti Társulathoz.** A Londonban rendezett Ideal Home kiállitás alkalmából, amit a Magyar Királyi Külkereskedelmi Hivatal az Országos Magyar Iparművészeti Társulattal karöltve rendezett s amely az angol sajtó szerint is rendkivül nagy sikert aratott — lord Rothermere az Országos Magyar Iparművészeti Társulat elnökéhez az alábbi levelet intézte:

„Kedves Uraim! Nagy örömmel értesültem arról, hogy a Daily Mail által rendezett Ideal Home Exhibition-on milyen nagy sikert aratott a magyar kiállitás s ezért bizom abban, hogy a magyar iparművészet, háziipar és egyáltalában a magyar termékek iránti érdeklődés erősen fokozódni fog Angliában. Mélyen meghatott az a kedves gondolatuk, hogy utolsó budapesti látogatásom alkalmával olyan gyönyörü magyar szőnyeget ajánlottak fel nekem emlékül s amelyet most Londonban a legnagyobb örömmel vettem át a kiállitás alkalmából. Készséges hivük:

Lord Rothermere."

— **A kenti herceg előléptetése.** Londonból jelentik: Szerdán tették közzé a *VI. György* király által születésnapja alkalmából adományozott kitüntetések lajstromát, amelyen öt bárói rang, két titkos tanácsosi, öt baronetti, 54 lovagi cim és sok egyéb kitüntetés szerepel. *A kenti herceget a király ellentengernaggyá, vezérőrnaggyá és légi altábornaggyá léptette elő.*

— **Szünet a román követségen és konzulátuson.** A következő sorok közlését kérik: Junius 8-án, Károly román király trónralépésének évfordulóján, a román királyi követségen és a királyi konzulátuson munkaszünetet tartanak.

— **A főváros diszebédje a hercegprimás tiszteletére.** Karafiáth Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgármester *Serédi Jusztinián* hercegprimás tiszteletére székesfővárosi bérmálási körutja alkalmából diszebédet adtak. Az ebéden *Szendy Károly* felköszöntőjében a vallásos érzésnek nemzetfenntartó jelentőségét emelte ki. A hercegprimás válaszában rámutatott a székesfővárosnak a hitélet bensőségesebbé tétele érdekében kifejtett s különösen a mult évi Eucharisztikus kongresszussal kapcsolatosan megnyilvánult munkásságára, amelyért a polgármesternek és a főváros egész közönségének főpásztori köszönetét fejezte ki, hangsulyozva, hogy a fővárosnak ezt a támogató együttműködését immár a külföld is példaképül tekinti.

— **Attlee őrnagyon műtétet hajtottak végre.** Londonból jelentik: *Attlee* őrnagyon, a munkáspárti ellenzék vezérén műtétet hajtottak végre. Atlee közölte pártjával, hogy hosszabb pihenésre van szüksége és csak a junius végén kezdődő nyári parlamenti szünet befejezte után kezdheti meg ismét politikai tevékenységét.

— **A kunszentmiklósi választás.** Molnár Lajos református lelkész, a kunszentmiklósi képviselőválasztással kapcsolatban nyilatkozatot küldött be lapunkhoz. Utal nyilatkozatában arra, hogy a kunszentmiklósi kerületben ő volt a MEP jelöltje s *Beretvás Isetván* pártonkivüli fajvédővel került pótválasztásba. A pótválasztás előtt öt nappal az ő hivatalos jelöltségét megszüntették s junius 1-én ellenfele, aki belépett a MÉP-be, lett a hivatalos jelölt. Közli a nyilatkozó, hogy a peticiós anyag gyüjtése folyamatban van.

— **Harmincéves érettségi találkozó.** A békéscsabai ág. ev. Rudolf főgimnáziumban az 1909. évben érettségit tett volt diákok és a korábbi évfolyamokban volt osztálytársaik junius 24-én, szombaton délután 5 órakor találkozót tartanak Békéscsabán, a reálgimnázium épületében.

— **Bélrenyheség és az ennek következtében fellépő emésztési nehézségek, gyomorfájás, májduzzadtság, ingerlékenység és álmatlanság esetén** az emésztőcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvíz alaposan kitisztitja és igy a gyomrot és a beleket fertőtleniti, továbbá a vérkeringést helyes utra tereli és az egész szervezetet felfrissiti. Kérdezze meg orvosát!

— **Urnapja.** A világ négy tája felé oltárokat emelünk ezen a napon, friss falombból épitünk sátrat föléjük, hogy méltóképpen hódolhasson Kelet és Nyugat. Észak és Dél az Oltári Szentség előtt, amint aranysugarasan emelkedik a meghajló fejek fölé. Isten jár közöttünk ezen a napon és bizonyára nem véletlen, hogy az Egyház a nyár közeli delelőjét jelölte ki, hogy megszenteltessék az Ur napjával, a természet pedig teljes pompájában vegye körül a közöttünk járó Istent. Hiszen igaz, mindig velünk van az Ur, de mi, a mindennapok hajszájában, testünket, lelkünket fárasztó iramában, oly kevés méltó pillanatot lelünk, hogy leborulva hódolhassunk Istenünk előtt. Ő eljön hozzánk. Városok, falvak utcáin végigvonul, meg-megáll a lombos oltároknál és annak a ritka felemelkedésnek örömében részesit bennünket, amelyet csak akkor érzünk, amikor térdreborulhatunk Jelenvalósága előtt. És mint a zászlók és hangszerek, mint az imádság és a zsoltárok, a nyári égbolt, a fák, virágok, a dús mezők és hullámzó vetések is dicsőségét zengik, velünk együtt hódolnak Előtte, aki ezen a napon diadalmenetben vonul végig a végtelen világon . . .

— **A volt 1-es honvédek ezrednapja.** A főváros volt honvéd házlezrede, a *IV. Károly* király nevét viselt volt m. kir. 1. honvéd gyalogezred hagyományos ezredemlékünnepét junius 25-én, vasárnap délelőtt tiz órakor, az ezred hősi emlékművénél, a Fővám-téren tartja meg. Az ünnepség után a bajtársak ének- és zeneszóval a volt ezred régi otthona, a népligeti laktanya elé vonulnak és megkoszoruzzák az ott elhelyezett emléktáblát. Ezt közös bajtársi ebéd követi a népligeti nagyvendéglőben. Az emlékünnepre és az ebédre minden volt 1-es honvéd bajtársat családtagjaival együtt, valamint a testvérezredek volt tagjait és azok hozzátartozóit is szeretettel várják a volt 1-es honvédek.

— **Házasság.** *Melczer Dezső* m. kir. alezredes és neje, szül. *Antal Erna* leánya, *Edith* és néhai alsómátyásfalvi *Mattyasovszky-Zsolnay Zsolt* és neje, szül. sombereki *Sauska Mária* fia, alsómátyásfalvi *Mattyasovszky-Zsolnay László* vegyészmérnök junius 10-én este 7 órakor tartják esküvőjüket a II. ker. kapucinus plébániatemplomban.

Id. *Molnár Aladár*, a Szfőv. Vizművek h. vezérigazgatója és felesége, szül. *Laczó Margit* fia, *Molnár Aladár* épitészmérnök és *Martélyi Erzsébet*, *Martélyi Mihály* és felesége, szül. *Frank Mária* leánya, f. hó 10-én, szombaton d. u. 6 órakor tartják esküvőjüket az ujpesti ref. templomban.

Szamosi Edit, néhai *Szamosi Armandnak*, a kiváló riporternek leánya és *Braun József* junius 9-én házasságot kötnek.

Endrédi Annika és *Ulrich József* junius 8-án, csütörtökön déli ¾1 órakor tartják esküvőjüket Budapesten a kapucinus atyák Corvin-téri templomában.

Benes Vince és néhai *Lenarduzzi Gitta* leányát, *Évát* f. hó 7-én vezette oltárhoz vitéz *Nádasy Gyula* m. kir. tüzérfőhadnagy, *Sipler Dezső* és *Plachy Margit* fia, a Thököly-uti Szent Domonkosrendi plébániatemplomban.

Suppán Máriát, *Suppán Cornél* és felesége, *Kollerich Mária* leányát eljegyezte dr. *Koós György* miniszteri fogalmazó, dr. *Koós Ödön* és felesége, *Bókay Edith* fia.

Fürdésnél, uszásnál

„NEPTUN EAR PROTECTOR"

a tökéletes fülelzáró,

a fülbe helyezve megakadályozza a viz behatolását. **Megelőzi a veszélyes fülbajokat,** megóv a fülön át való fertőzéstől. Kapható patikában, drogériákban **P 1.60.** Fölerakat: **BALOGH-DROGÉRIA, II., Margit-körut 1.**

A szekszárdi járásban, 1954 nyarán

„... Uj, módosított ötéves tervünk hazánkat gazdagabbá és erősebbé, népünket jómódúbbá és műveltebbé, országunkat fejlett ipari országgá és ugyanakkor a virágzó mezőgazdaság országává alakítja át."
(Gerő elvtárs kongresszusi beszámolójából.)

A túrakocsi hajnalban indult el Pestről: a nap éppen akkor búvt ki a hajnali felhők közül, amikor a nagy ZISZ átszaladt a Boráros-téri hídon és dél felé fordult. Az új betonúton motorkerékpárok előzgették egymást, két fiatal, pirossapkás lány közt valóságos verseny kezdődött, de az utasok most nem nézték se őket, se Csepel pipázó kéményeit, se a világossárga, új házakat: a térképet búvták. — Szóval, önök beleegyeznek: válasszuk ki azt a helyet, ami nekünk tetszik. — Teljesen úgy van, bólintott Larssen, a stockholmi rádió riporterének szavára Tamási elvtárs, a kis csapat „vezetője". — Választhatok? — kérdezte a svéd. Lai Szan, a kínai tudósító vidáman helyeselt: Menjünk, ahová ön jónak látja. Larssen térdére fektette a térképet. Tünődött. — Pentele? Nem, azt nagyon ismerik. Ujja tovább futott a Duna mentén — lássuk, valami elhagyatottabb vidéket, kisebb várost — mormogta, aztán a mutatóujj megállt. Szek-szárd — betűzte a szőke svéd. Mehetünk ide? — Ugyan, ott nincs semmi különös — szólt bele ezúttal először a dologba, Szente elvtárs, a filmhíradó embere. — No éppen azért — fordult hátra nagyon helyeselve Tamási: menjünk csak oda. Ott tényleg „nincs semmi különös".

A külföldiek néhány magyar falura vagy egy egész járásra kíváncsiak — a mieink kalauzolnak, tolmácsolnak, fényképeznek. — Igy verődött össze a kis csapat a nagy, világoszöld túraautóban. Most, hogy a döntés megtörtént, rábízták magukat Erzsire, a szőke, zömök kis soförre, akire Larssen már háromszor jegyezte meg: micsoda kis lány ilyen nagy kocsiban! — anélkül, hogy a társaságban akárki is csodálkozott volna a „furcsaságon" (hogy a kérdésen csodálkoztak-e, az más dolog). Lai Szan bekapcsolta a rádiót: csengő, fiatal lányhang dalolt, a Kossuth-adó be is mondta, kicsoda, Tamási elvtárs fordított és Larssen felkapta a fejét: — Parasztkórus? Ez? Remek. De ezek... nyilván hivatásos művészek, nem? — Egyáltalán nem, másfél óra múlva beszélhet velük. Most valószínűleg aratnak. — Arrafelé megyünk? — Igen, ezek a sárpilisi lánykórus fiataljai voltak és az éppen abban a járásban van. — Hm, érdekes — nyúlt a ceruza után a stockholmi.

A Dunai Vasmű, dohogó kohóival, szökőkutas parkjaival úgy szaladt el mellettük, akár a filmhíradón. A levegőben kis sportgépek fordultak a Duna fölött — a pentelei iskolákból vidám gyerekzsivaj hallatszott. A falvak jelzőtáblái gyorsan változtak: Paks... Tolna... — ez már az a járás — szólalt meg Tamási elvtárs. Lassítottak. Állítsunk meg valakit, s ha ráér, vigyük el kalauznak — javasolta a svéd. Párpercnyi keresés s rövid beszélgetés után magas, szőke legény szállt be a kocsiba — „egy félnapom igazán van, szabadságon vagyok itthon" — magyarázta, s vidáman üdvözölte a külföldieket. Hamar oroszra fordította a szót, de hogy Larssen nagy szemeket meresztett rá, áttért a németre. — Maga kitűnően beszél... idegen nyelveken — dicsérte a svéd. — Az apám viszont 1945-ben tanult meg olvasni magyarul is — nevetett a legény, azazhogy Nyéki Lajos egyetemista, tszcs-paraszt fia.

Kis folyón vág át a betonút, karcsú, fehér vasbetonhíd ível át a víz fölött. A vendégek a térképet nézik, most Lai Szan kérdez: — Itt a térképen két híd van. De hát itt még egy van. Nem értem — Hja, micsoda térképük van az elvtársaknak? — mosolyog Nyéki Lajos. Nevetve adja visszsza: „hiszen ez több mint ötéves. Ezzel nálunk nem sokra mennek. Amikor ez a betonút épült, akkor építettük az új hidat is."

Aki azt hinné, Nyéki Lajos nagyot mondott a térképről — nézzen körül a tájon. Sok minden van itt, amiről 1949-ben nem tudhatott a térkép. Itt van mindjárt ez a híd. Dehát... odébb, a dombok alján, ahol a szekszárdi tornyok fölé három karcsú gyárkémény magasodik — vajjon mit rajzolt a térképész? Sikságot, semmi mást. Mert nem volt egyéb. Most karcsú kémények ágaskodnak az ég felé. Tövükben Belágyi Ádám mutogat kézzel-lábbal a vendégeknek, szemüvegét a homlokára tolva: — 51-ben kezdődött! A város alig látott valamit... pár mérnök, mércék, műszerek... aztán kiépült a vasútvonal, teherautók jöttek és most — körülmutat: emeletes, erkélyes munkásházak ablakain csillog a fény, a hangszórók muzsikával keltegetik a visszhangot. A dombok teteje is segít a visszhangnak: olyan az a dombtető, mintha összeolvadna az éggel, a szőlők szinte világoskékbe játszanak a rézgálic ezernyi, milliónyi permetétől. — A mi csoportunké a legjobb bor — mutatja Nyéki Lajos: arra, az Előhegyen. — Mekkora a gazdaságuk? — kotorja elő a jegyzetfüzetet Larssen. — Szőlő csak száz hold van — szerénykedik a főiskolás, gabonánk, az már több, valami ezernyolcszáz. De van a miénknél nagyobb csoport is. A „Béri Balogh Ádám". Azoknak csak búzából van valami kétezer holdjuk. De van is 12—13 mázsájuk minden holdon. — Menjünk arra — néz Tamási elvtársra Lai Szan. A ZISZ újra délnek fordul, elsuhan a gyapotföldolgozó meg a gépjavító hosszú, virággal befuttatott kerítése mellett, lemászik a betonútról. Itt már magas, lösszös, szakadékszerű falak közt kanyarog egy darabig a kövesút. „Ez a rész Csatár meg Bakta — magyarázza Nyéki. Az amott a csoport téglagyára. Nem valami nagy, de nekünk elég. Fehér tanyaépületen piros zászló lobog: a hatalmas táblán méltóságteljesen, világoskékre festett kombájn úszik, valósággal úszik, csakhát a búza hullámain. Melléje teherautó kanyarodik, nyeli a magot. A kombájn ernyője alól barnárasült, bajuszos legény nézi a vendégeket. A filmfelvevőgép halkan berreg a tanya felől fényesre nikkelezett motorkerékpár kanyarodik a tábla mellé, kövér, pirosarcú férfi rajta. — Bóvári János — nyujtja a kezét — intézőbizottsági tag. A svéd kap rajta, hogy a szövetkezet egyik vezetőjével találkozott. — Mondja csak, volt magának földje azelőtt? — Volt, valami 12 hold, tegyint a kérdezett. — Na és hát most? — óvatoskodik a vendég a kérdéssel. — Most háromezerkétszáz van — nevet Bóvári János. — És hogy vannak megelégedve? — hangzik az új kérdés. — Jöjjenek el hozzánk, meglátják! — hangzik a meghívás. Dehát erre nem kerülhet sor — rövid az idő. Larssen ceruzája fürgén szalad a papíron: ott áll meg, amikor Czéh Antal, a kombájnvezető búcsúzóul integet: „Tessék csak elmondani odahaza, hogy csak gabonából 27 mázsa prémiumom volt tavaly!"

Öcsényhegy messze már: a mezőkön kombájn jár, amott sárga aratógépet húz a traktor. Az ott milyen falu? — int egy távoli torony felé Lai Szan. — Bátaszék. — Mi van arra? — Hát... ha más nem, gépállomás.

Tíz perc mulva pázsitos, salakos udvaron szól a túrakocsi dudája. A traktorállomásvezető Pesten van, értekezleten. De itt a helyettes, Bors Mária. — Kilencvenhat traktorunk van — mutat a falra, a térképre —, meg négy kombájn. És hol vannak most a traktorok? Hát idehaza bizony kevés, amúgy is brigádonként „megszállnak" egy-egy falut — most akkora egy brigád, mint régen egy egész állomás. Gyors pillantás a javítóműhelyre, ahol hegesztőpisztolyok sziszegnek kékes fénnyel, de itt is muzsikaszó... muzsikaszó mindenütt. — Maguk mindig ilyen jókedvűek? — érdeklődik a svéd. Váratlanul, nem az öreg, bajuszos gépész felel, hanem Lai Szan: — Azt hiszem, minden okuk megvan rá. Mifelénk így van ez... A magyar mezőt nézi, de képzelete otthon jár, Ho-pei-tartomány rizsföldjein, ahol ugyanígy dübörögnek a hernyótalpas traktorok és ugyanígy megtanult szívből nevetni a nép.

Amit most látnak, arról tudtak a régi térképek is: Sárköz rétjeit vize nyős, mocsaras földnek jelezték. De itt nem vizenyős mocsár van: hanem csatornák. És távolabb, ezüstös páraként csap le a magasból az esőztető-gépek hűs esője. Virágzó konyhakertek, egész salátamezők. Ez már a sárpilisi határ. „A csoportunk neve: Márciusi Ébredés" — magyaráz egy tizenkétéves kisfiú. Vizünk azóta van, hogy megtisztították a régi csatornákat és felgyűjtik bennük a vizet. En még kisfiú voltam, mikor megkezdték. — Mikor volt az, te? — 51-ben, mondja nagy komolysággal a kis idegenvezető. Tartalékmedencék vannak, tudja? — néz nagy szemekkel a hóri horgas svédre. A tizenkétéves legénykе egyébként nem vár sokáig a vendégek miatt, valami röplabdamérkőzésre igyekszik. A röplabdapálya tartóoszlopai vidám, piros-fehér festésükkel messzire csillognak a zöld lombok közül. A ZISZ megáll a pálya szélén, s a bentülők meghallgatják, hogy méltatlankodnak a „Márciusi Ébredés"-termelőszövetkezet úttörői, hogy Patkó József, Patkó bácsi, Patkó elvtárs — (vagy tíz változatban emlegetik, van aki egyszerűen Jóska bácsinak...) nem jött el a mérkőzésükre... Pedig megígérte. Patkó József, 1945. előtt kulákok szolgálja, 1951. tavaszáig 11 holdas „újgazda", most meg a majd 1900 holdas szövetkezet elnöke, valóban nem jöhet váratlanul rátelefonáltak a bátaszéki Aranykalászból: vagy most jön a versenybizottság megnézni az aratásukat, vagy befejezik és akkor olyan jelentést írnak, amilyen nekik tetszik. A tréfás fenyegetésre Patkó elvtárs begyujtotta a motort és elporzott... és az úttörők most kénytelenek megelégedni azzal, hogy egy kínai-svéd-magyar „vegyesbizottság" nézi a röplabdamérkőzésüket. A svéd nyakában most fényképezőgép lóg: mindenáron meg akarja örökíteni a gyerekeket, akik közül csak a nagyobbak emlékeznek arra a világra, amikor még az apjuk más szolgája volt — de már azok is csak homályosan. — Itt mindenkinek története van — legyint lemondóan — úgysem győzné az ember mind leirni. — Irjon le egyet és abban benne van, mind a négymillió — segíti ki a csüggedésből a mindig gyorsan felelő Lai Szan.

Végig a Sárközön villanyvezetékek, a falvakban vezetékes rádiók — a siófokai duzzasztó adja az áramot. Hová lettél, petróleumlámpa? Betonsilók magasodnak a csoportok istállói mellett, Decsen Varga Sándor, „a járás szövetkezeteinek legjobb állatgondozója" (ilyen feliratú vándorzászló áll az asztalán) megint a bikáit dicséri, meg a Béke-tszcs istállóit, hogy ott lettek legelőször készen az őnitatók... mire a fejére olvassák, hogy mindig „hazabeszél". Élénkzöld fasorok Decs és Öcsény között — és friss, sötétzöld fű a csatornák partján. Pedig hát nem esett két hete. — Az már minket nem aggat egy cseppet se — világosítja fel a fényképészt egy öcsényi menyecske: — mióta megemelték a vízállást a csatornákban, az aszálytól se félünk. Osztán hát meg van ez a föld munkálva jól. A mi brigádunké! — és csípőre rakja a kezét, úgy készül visszavágni, ha valaki kételkedne abban a brigádban.

Vágtat a ZISZ a falvakon keresztül: kombájnok, traktorok, piros képpű vidám gyerekek és boldog parasztok köszöntik. — Csoda — néz a régi térképre Erik Larssen, Stockholmból. Nyéki Lajos szólal meg, halkan, komolyan: — „Nem csoda ez, Sok munka van benne. A verejtékünk. Ezért olyan szép. Nem csoda ez, Herr Larssen. Ötéves terv."

B. F.

TÖRVÉNYESÍTETT KANNIBALIZMUS

„Acélsisak" címmel új szennyterméket bocsátott ki a hollywoodi háborús propaganda-központ. „Művészi" színvonala nem alacsonyabb a többinél, legalább is nehéz volna színvonal-különbséget megállapítani közttük, mert van egy jók amelyen túl az aljast és az alávalót már alig lehet megkülönböztetni. Miért érdemes mégis megemlékezni róla? Azért, mert cinizmusával még a többi közül is kiemelkedik. Az amerikai filmek eddig megelégedtek azzal, hogy népszerüsitik az embertelenség világszemléletét. Az „Acélsisak" tovább megy az erkölcsi züllés útján: törvényesiti a törvénytelenséget. Most először történik meg hollywoodi filmben, hogy amerikai katona meggyilkol egy hadifoglyot, anélkül, hogy ezért büntetést kapna.

De hát mi legyen az USA alkotmányával, az amerikai törvényekkel, a genfi nemzetközi egyezménnyel, amely tiltja a hadifoglyok legyilkolását? A film rendezőinek nevetségessé kellett tenni ezeket a törvényeket. Ezért a film „leghatásosabb" jelenetében, amikor a gyilkos katonát feljebbvalója szeliden megrója „elhamarkodott" tettéért, a vasaltnadrágos kannibál így ordit rá áldozatára, a haldokló koreai hadifogolyra: „Ha meg mersz halni, megöllek!" Ez a jelenet természetesen cinkosi röhögést váltott ki az elvadultabb nézőkből s ez is volt a film célja: nevetségessé tenni az emberiesség követelményeit, törvényeit — népszerüsiteni a kannibalizmust.

Az USA hadügyminisztériumának egyik különleges osztálya, amely a háborús filmeket cenzurázza, jóváhagyta e jelenetet. (Egy másik osztályuk talán ugyanekkor szövegezte azt a szemforgató nyilatkozatot, amelyben tiltakoztak a koreai hadifoglyok és békés lakosok tömeges legyilkolásának „vádja" ellen.) A becsületes amerikaiak felháborodása azonban arra kényszeritette a hadügyminisztériumot, hogy nyilatkozzék, miszerint nem helyesli a filmet, de „nem akar a film szabadságába beavatkozni".

Ez a felháborítóan cinikus válasz újabb példája az amerikai szabadságnak. Szabad gyilkolni védtelen hadifoglyokat, szabad élve eltemetni az ártatlan gyermekeket és anyákat, szabad a kannibalizmus és a rablás — csak tiltakozni nem szabad e becstelenségek ellen. De a dolognak ez a része már nem az USA hadügyminisztériumától függ. A világ népei, köztük a becsületes amerikaiak, nem fognak a Pentagontól engedélyt kérni, hogy kifejezzék tiltakozásukat s majd ítéljenek az embertelen kannibalizmus törvényesitői felett.

Grigorij Baklanov:

A GYŐZTES TÜKRE

A reggel, fagyos és derült. A napon kibírhatatlanul csillog a hó. Anna Kuprijanovna Gopkóval együtt körüljárjuk a gazdaságokat. Anna Kuprijanovna középtermetű asszony, meleg cigája-bundácskát hord, kimelegedett a gyors járástól: lélekzete megül gallérján, szürke bolyhos kendőjén, szempillái elnehezültek a zuzmarától. Belépünk az egyik gazdasági épületbe. Az ablakon beszűrődő fehér fény ünnepélyesen játszik a frissen meszelt falakon, a tiszta padlón

Anna Kuprijanovna lehajlik az első ketrec fölé. Ott hatalmas koca hever az oldalán és fáradtan kinyitva szemét, szaggatottan lélekzik. A malacok lökdösődve és a türelmetlenségtől remegve kapkodják el egymás elől a rózsaszín és nedves anyai emlőket.

— Ne mohóskodjál — mondja mindnek egyszerre oktatóan Anna Kuprijanovna. — Kicsik, hát ostobák.

Lehúzza kesztyűit, hozzáértően rendet teremt. A malacok négy lábukkal egyszerre kalimpálnak karjaiban és leugorva a padlóra, s anyjukhoz jutva szakadatlan, egybefolyó kortyokkal szopnak, kis csülkükkel a padlóba kapaszkodva. Gyenge hátuk meggörbül. Ők is, anyjuk is, mindnyájan tisztafajú livenszki sertések — nagyhomlokúak, rövid, felkunkorodó orrúak. Ez a kolhoz a livenszki fajta tenyésztelepe a körzetben.

Mikor végigjárva az egész gazdaságot, visszatérünk az igazgatóságra, ott már sok embert találunk. Anna Kuprijanovna átmegy dolgozószobájába, felakasztja bundácskáját, vállára bocsátja kendőjét. Ugy szemre túl van a negyvenen. Haja egyenesre vágott, szeme meleg, világos, halántékán kis, naptól nem érintett szarkalábak futnak. Telt arcát halvány és nyugodt női-anyai szépség ékíti. Ugy öltözik, mint a hasonlókorú nők: melegen, egyszerűen és munkához alkalmasan. Kötöttkabátja jobboldalán az OSZSZSZK Legfelső Tanácsa tagjainak meggyszínű email jelvénye csillog.

Az igazgatóság olyan, mint a jó gazdasszony otthona. A szobát szépen mosott és vasalt fehér függönyök teszik derűssé, világossá. A függönyöket hozzáértő kézzel sűrűn kihímezték.

A szobába a brigádvezetők lépnek be, s velük együtt a szomszédos kolhoz kolhozistái, akik lovakat jöttek vásárolni. Összeszedve az aláírt papírokat, elbúcsúznak.

— Lám, nem is tudom, mit mondjak maguknak útravalóul — szól Anna Kuprijanovna. — Válogattak a lovaink között, látták: értékes lovak. Gondos ápoláshoz és jó bánásmódhoz szoktak nálunk, úgy, hogy a korbácsokat rögtön félre is rakhatják. Maguk is tudják, hogy azért adjuk el őket, mert a jóállomány fejlesztésében már most túlléptük az 1953. évi tervünket. Elhatároztuk, hogy segítünk a többi kolhoznak.

Az utcán ott állnak a pusztai, bozontos, hosszúsörényű lovak. Kört alkotnak, fej-fej mellett, mintha tanácskoznának, kérdezősködnének az idegen lovaktól a számukra ismeretlen kolhozról, ahová a téli szánút vezeti majd őket.

★

Anna Kuprijanovna Gopkot 1942-ben választották a kolhoz elnökévé. A megbízást visszautasítani akkor, amikor a férfiak frontra mentek, lehetetlen volt; ekkora felelősséget magáravállalni pedig — félős. Anna Kuprijanovna lágyszívű embernek tartotta magát, és — úgy hitte: nem fogja kivívni az emberek tiszteletét, nem fognak neki engedelmeskedni.

— Nehezek voltak az első idők?

— Hogyan mondjam, hogy „nehezek" — feleli Anna Kuprinajovna. — Előfordul, hogy az ember megnézi valamelyik ideváló gyereket: ő maga kisebb a baltánál, de már ács. És büszke, félrecsapja a sapkáját. Ugyanilyenek a lányok is. Elvégezték a traktorista tanfolyamot. Fiatalok, szivesebben táncolnának, alig telik erejükből az indítókar megforgatására, de büszkelelkűek, senkinek sem szólnak. Az első helyet érték el a munkaversenyben — a körzetben. Érteni kell ám ezt... Máskor téli éjszakákon hallatszik: megreped a halmokon a föld a fagytól, mintha ágyúból lőnének, te meg arra gondolsz: no, nem fagy-e ki az őszi vetés? Aszály is fenyegetett. Azelőtt, rendszerint, ha itt nem volt termés: Ukrajnában volt kenyér, a Kubány, a Don segített. De ha ott a német, ki felelős az ország kenyeréért? Mi, az Altáj, Szibéria és a Volgán túl.

Anna Kuprijanovna a Szovjetunió délkeleti Földművelési Intézetéhez utazott tanácsért.

— Maguk tudományosan segítenek — mi pedig egészen olyanok leszünk, mint a maguk kísérleti gazdasága.

Megkezdődött a füves vetésforgó lassú elsajátítása.

A tarajos búza és a lucerna fűkéve réke évről évre egyik mezőről a másikra ment át és az engedetlen föld fokozatosan kicserélődött. Kisrögüvé, termékenyebbé vált. Anna Kuprijanovna szoros barátságban a tudósokkal, minden újat kipróbált a mezőkön. A délkeleti Földművelési Intézet szerkesztette szoros tárcsázógépeket azonnal kipróbálták a kolhozmezőkön. Ezek első alkalmazása a kölesvetésnél a szokásosnál két és fél mázsával magasabb termést hozott hektáronként.

Az intézet tervrajza szerint a kolhoz maga alakított át két talpas kultivátort késesre és kipróbálta őket. Könyörtelennek bizonyultak a gazzal szemben, az általuk megmunkált ugar pedig jobban megőrizte a nedvességet. Az intézet növénynemesítői által kiválasztott új termelőfajtákat tartósan bevezették a kolhoz mezőin. És az eredmény: 1949-ben, amikor egész nyáron egyetlen csepp eső sem hullott, a kolhoz tizenhat és fél mázsa búzát gyüjtött be hektáronként.

A kis Uzeny folyócska sok éven át haszontalanul folyt el a falu széle mellett. Tavasszal, amikor a hó viharosan olvad, a folyócska megáradt, áttört a földgáton, majd megnyugodva, teljesen kiszáradt. Egész nyáron át égette a nap repedezett medrét, ahol háborítatlan gazdaként terpeszkedett az öreg fűz. 1949-ben a kolhoz gátat emelt vasbeton vízáteresztővel. Az olvadt hólé belecsapódott és visszaözönlött. Az öreg fűz pedig utoljára intett ágaival és eltünt a víz alatt. A vízgyüjtő sokszázezer liter vizet fogadott magába és mint tükörben verődtek vissza benne a partmenti öntözött veteményeskertek.

A következő években teljesen megváltozott a kolhoz képe. A multban egyoldalú gabonagazdaság volt, kisjövedelmű, még az állatok takarmányát sem tudta biztosítani. Az évi beszámolókban rendszerint üresen maradt a kertészet, méhészet, szőlészet rovata. Ugy tartották, hogy az itteni földeken nem hogy az alma és a körte: ezek a kényes fajták, amelyeknek szokatlan a környezet, nem terem meg, hanem még közönséges fa sem nő. Azt mondták, hogy itt nem él meg a méh sem.

— Mondjuk, a légy — fontolgatták néhányan — ragyogóan érzi itt magát. De a méh — sehogysem.

Anna Kuprijanovna türelmesen bebizonyította, hogy a méh megél. Első alkalommal elhatározták, hogy öt családot telepítenek le. De amikor pergetés után mézet adtak ki a gyermekkerteknek és a brigádok közös étkezéséhez, az öregek az első gyülésen kijelentették a vezetőségnek:

— Kevés a méhkas a mi kolhozunkhoz képest, Kuprijanovna.

Igy fokozatosan megteltek a beszámoló eddig üres rovatai. Már tizenhárom hektárnyi öntözött földet foglalt el a gyümölcsös és az epreskert, a mult évben pedig a kolhoz betelepítette az első 500 tő szőlőt. Most a fő pénzbevételt az ipari növények, az évelő fűvek magvai, a már az 1953. év tervelőirását is túlhaladó állattenyésztés szolgáltatta, a terméseredmények pedig évről évre nőttek.

Hét évvel ezelőtt Anna Kuprijanovna Gopko először fordult tanácsért és segítségért a délkeleti Földművelési Intézethez. És lám, 1949-ben, amikor már az intézet tudományos tanácsának tagja volt, Anna Kuprijanovna Gopko, az élenjáró kolhoz elnöke, az OSZSZSZK Legfelső Tanácsának küldötte Szaratovban a dolgozók küldöttei területi szovjetje végrehajtó bizottságának ülésén előadást tartott az aszály elleni küzdelem tapasztalatairól. Arról beszélt, mit értek el embereik a természettel folytatott munkaharcban, a kolhoz jövőjéről beszélt. Amikor befejezte, a területi végrehajtó bizottság elnöke igy szólt: *„A maguk kolhoza laboratóriuma mindannak, amit be kell vezetnünk."*

★

Már este lett, amikor a nép szétoszlott az igazgatóságról. Anna Kuprijanovna elöhozta az albumot, amelyet Csehszlovákiában kapott, ahová a kolhoz-küldöttséggel utazott. A parasztokkal való találkozásokról, a Gottwald elnöknél lefolyt fogadásról mesélgetve lassan pergeti lapról lapra.

Az utcán munkából tér vissza az ifjúság. Az ivlámpák fényét megtöri a jégcsapok smaragdja. Egyik lány csengő, éles hangon énekel:

Gátat kapott a folyó:
Egységünk három kiló,
Ha a Volga gátat kap
Ötven lesz egy munkanap.

— Ezt újonnan költötték — hallgatódzik kíváncsian Anna Kuprijanovna. A gátunkról. Van nálunk egy juhász, kirgiz eredetű, az, amikor felépítettük a gátat, a vízbe nézett le és igy szólt: „A víz a győztes tükre" — Anna Kuprijanovna csendesen elnevette magát.

— Ez amolyan közmondás náluk. — Hát én azt gondolom, ha majd elkerítik a Volgát, micsoda víztároló lesz ott! Valóban igaz: a győztes tükre!

A MŰVÉSZI TÖKÉLETESSÉG KÉRDÉSE

Konsztantyin Fegyin beszéde a magyar írók kongresszusán

Szeretném a művészember egyik legizgatóbb témáját érinteni: a művészi tökéletesség kérdését.

A kongresszus szónokai nagy szeretettel és megbecsüléssel beszéltek a szovjet irodalomról, arról, hogy milyen jelentőségre tett szert arányiag rövid története alatt. Ez a szeretet és megbecsülés kétségtelenül hálára kötelezi a szovjet írókat magyar írótársaik iránt. Ámde a szovjet írók nagyon jól tudják, hogy ez a baráti nagyrabecsülés nem szolgálhat alapul ahhoz, hogy munkájukat befejezettnek, erőfeszítéseiket betetőzöttnek tekintsék. Nem, mi érezzük és tudjuk, hogy a szovjet irodalom útja napjainkban még szélesebbre tárul mint eddig és ez a messze előrevezető út még megfeszítettebb munkát követel tőlünk, mint amilyen a már elvégzett komoly és nagy munka volt. A május elsejei ünnep újból és erőteljesen intette a szovjet írókat: emeljék még nagyobb tökélyre s olyan magas eszmei és művészi színvonalra alkotásaikat, amely méltó a szovjet néphez.

Valóban, ha többé nem foglalkoztatna bennünket az írás művészi voltának kérdése, megszűnnék a szépirodalom is, mint ahogyan az élet is megállna, ha megfosztanák az utánpótlásnak és a következő nemzedék tökéletesítésének lehetőségétől.

Az írásművészet kérdése nem dönthető el, nem oldható meg egyszersmindenkorra — az csak az irodalom életével, vagyis a társadalmi élettel együtt oldódik meg. Természetesen nem arról van szó, milyen irodalmi eszközökkel él legszívesebben ez vagy amaz az iskola, egyik vagy másik irodalmi kör, a müértők elszigetelt társaságán belül. Számunkra nincs „tilos" eszköz és nincsenek különösképen előnyben részesített eszközeink. A mi célunk is az a cél, amelyet a művészetnek kell elérnie. Úgy véljük, hogy a művészet ez alapvető célja érdekében az író felhasználhatja és feldolgozhatja a művészi formák egész teljességét és gazdagságát.

A szovjet irodalom értelmezésében a művészet célja nem lehet az élet puszta ábrázolása. A művész nem azért törekszik a valóság megismerésére, hogy azt szenvtelenül papírra vesse. A művész alakítani, változtatni akarja az életet és az embert. Mert a művész — építő. Kiemeli a valóságból a legértékesebbet, a legegészségesebbet, azt ami szilárd, ami szép, ami a jövő megteremtésére, az új világ felépítésére hivatott.

Igen, mert a művész egyben kritikus is. Amikor kiválasztja a legkülönbet, természetesen elveti a haszontalant, a silanyat, az elavultat. Nem titkolja az olvasó előtt: mi az, ami gátolja az ember fejlődését, nem titkolja, hogy igenis van még szemét, rothadás, hitványság. De teljes hittel és meggyőződéssel mutatja meg az akadályok ledöntésének módját, az új győzelmének útját a régi felett.

Ez a művész feladata. Nem egyszerűsíti le műveiben a társadalom, a nép fejlődésének folyamatát s feltárja az életet egész bonyolultságában, hogy megjelenhessék és érvényesülhessen az, amiből a jövő sarjad.

A szovjet irodalom a XIX. század orosz realista irodalmának nagy hagyományaiban gyökerezik. Amikor azt mondjuk, hogy minden nemzeti irodalomnak feltétlenül meg kell ismernie ezeket a hagyományokat, azt is tudjuk, hogy vannak holt, kihamvadt hagyományok és vannak olthatatlan tűzként égő eleven hagyományok.

A szovjet művészet nem porból élemedett Phönix, nem is kagylóból kilobbant Vénusz. Mögöttünk harcos út van, mi népünk növekedésével együtt növekedtünk a forradalmi fejlődés folyamán. És amikor irodalmi hagyományokhoz fordulunk, azt a nagy kérdést kellett eldöntenünk: mit tartsunk meg, mit kövessünk — hol a hült hamu, hol az eleven tűz.

És megállapodtunk a művészetnek ama lángoló igazságánál, amelyet a nagy orosz realisták hagytak ránk örökül. És kidobtuk azokat a rothadó gyümölcsöket, amelyek a századforduló idején lepték el az irodalom bozótját — a modernizmus és a dekadencia minden rendű és rangú megnyilvánulására gondolok.

Én a szovjet írók idősebb nemzedékéhez tartozom. Nehéz volt kiválasztanom az irodalom értékes hagyományait, nehéz utam volt, amig eljutottam az új forradalmi irodalom feladatainak felépítéséhez. És bátorkodom most megosztani önökkel azt a tapasztalatot, amely egy művész keresésének, nem fájdalommentes élményeinek leszűrődése, s amelyeknek véleményem szerint fontos gyakorlati jelentősége van az írásművészet szempontjából.

Hogyan ábrázolták a multban hősüket a nagy írók? Úgy, hogy egész művészi lényükkel behatoltak beleolvadtak a hős lelkivilágába. Ez nem jelenti azt, hogy életsorsuk minden esetben azonos volt a hős életsorsával. De oly mélyen benne éltek a hős lelkében, hogy csakis úgy cselekedtették, ahogyan a hős helyzetében ők maguk cselekednének. Igy élt Leo Tolsztoj hősei életében — Andrej Bolkonszkij, Natasa Rosztova, Anna Karenina életében — vagy Balzac — Goriot apó, vagy Eugenie Grandet alakjában. A művész nem úgy beszélt hőseiről, hogy „ők", amikor megalkotta valamelyiket, hanem mintegy meliéje állt és igy emlegette: „én" — azonositotta magát vele. Ez a XIX. század realizmusának volt nagyszerű vívmánya. Ezt a kaput lépték át később a realisták utódai, követői és azt az utat járták, amelyen az iró behatolhat hőseinek lelkébe.

Ámde végbement a nagy történelmi fordulat — eljött az új ember, a kor új hőse, mert Oroszországban győzött a szocialista forradalom. Ez döntő jelentőségü tény. Uj korszakot jelent az élet minden területén — tehát az irodalom művészetében is.

A régi hőshöz kitaposott út vezet — az iró vele egy oldalon áll, szinte „én"-jével azonositja. De hogyan bánjék, milyen viszonyban legyen az új hőssel? Vajjon lehet-e ő is az iró „én"-je? Vajjon azon az oldalon áll-e az iróí „én", ahol az új kor még ismeretlen hőse áll?

A régi nemzedék igen sok irója, amikor új hőst formál, úgy néz rá, mint természettudós a természetre: itt végződöm én, a szemlélő, itt kezdődik ő, a természet — nézzük hát meg ezt a jelenséget a tudós tárgyilagosságával.

Ezekután — úgy vélem — nem is kérdés, miért válik némely könyvben az új hős sematikussá. Hiszen, ha csupán külső vizsgálatnak vetünk alá egy tárgyat, azzal még korántsem tanulmányoztuk igazán. Aki csupán a külsőt nézi, az csak a külsőt látja.

Amíg én, a régi nemzedék írója, úgy fogtam fel a dolgot: szükség van arra, hogy az új embert, az új hőst ábrázoljam — ez az új hős olyan volt, mintha papirosból vágták volna ki: csak két kiterjedése volt. Mert hiszen nem arról van szó, hogy *valakinek kell*, hogy én az új hőst ábrázoljam, hanem arról, hogy az új hős ábrázolása *az én saját belső szükségletem* legyen.

Amikor ráeszméltem, hogy nekem, a művésznek, nekem magamnak van szükségem arra, hogy könyvemben új hőst teremtsek, akkor mást is megértettem. Megértettem, hogy az ábrázolás csak úgy lehet élethű, ha belülről nézem meg az új hőst. Megértettem, hogy össze kell olvadnom vele, mint ahogyan a nagy realisták tették, akik hősükkel egyoldalon álltak és úgy beszéltek róla: „én".

En — ez az új valóság, az új korszak egy része, a kor új hőse, álmaival, eszményeivel, szenvedélyeivel, várakozásával, szeretetével és gyülöletével együtt. Igy lehet és szerintem igy is kell feleleveníteni a szocialista realizmus jelenkori irodalmában realista elődeink egészséges hagyományait.

Kevés, nagyon is kevés az, amit az írónak az új élet pusztán objektiv megismerése ad. Egész művészi lényével részt kell vennie ebben az életben. Ha csak egy percre elképzeljük, hogy Leo Tolsztoj, vagy Honoré de Balzac beérték volna koruk objektiv szemléletével, nyomban kitűnik, hogy sohasem lehettek volna Tolsztojjá vagy Balzac-ká. Bizony nekik is volt saját koruk, volt szenvedélyük, abból merítették géniuszukat.

Ugy vélem, az elmondottak legalább is részben választ adnak arra a kérdésre, amelyet Benjámin László tett fel érdekes felszólalásában. Azt kérdezte: Ábrázolhat-e az iró olyan hőst, akit nem szeret?

Azt hiszem, az írásművészet kizárja annak lehetőségét, hogy a szerző bármit is alkothasson emóció, szenvedély nélkül. A fenkölt jellem szeretete, az aljasság gyűlölete és megvetése, az alantas és kicsinyes kigúnyolása nélkül nem képzelhető el vérből és színes alkotás. A művészi eszközök megválasztása az írók hatalmában áll. De csak egy eunuch képes — ha tollhoz nyúl — ki nem fejezni szeretetét a barát iránt és ki nem mutatni gyűlöletét az ellenséggel szemben. Igen helyesen mondta Sándor András, hogy nem elég ha az iró ismeri a magyar paraszt multját, jelenét és jövőjét, szeretnie is kell a parasztembert. Ez persze nemcsak a parasztra vonatkozik, hanem az egész népre, mert a népből merit az iró ihletet. Az iróí tehetség gazdagitására kimeríthetetlen erőforrás a nép élete. Egyformán nagy érték multja, jelene, jövője.

Déry Tibor azt mondotta beszédében, hogy az iróművésznek rendszerint emlékei szolgáltatják művéhez az anyagot.

Leo Tolsztoj „Albert" című korai elbeszélésében van egy mondás: „Igen, ez a valóság! Ez több, mint igaz — ez: valóság és emlékezés." A valóságot kétségtelenül elmélyiti a visszaemlékezés ereje: ezen az iró egész élettapasztalata értendő. Ebben az értelemben igaza van Déry Tibornak, amikor azt mondja, hogy a fiatal írónak is vannak emlékei, megvan az élettapasztalata. Ennek a becses dolognak, az élettapasztalat-készletnek gyarapitása legyen az iró legfőbb gondja.

A fiatal írók nemrég Moszkvában lezajlott országos tanácskozásán az irás művészi tökélye központi kérdés volt. És igen fontos megjegyezni, hogy a fiatal írók az idősebb nemzedék íróival tökéletes egyetértésben elismerték, hogy az irásművészet legfőbb feltétele — az élet mélységes ismerete. És valóban, minő tartalommal lehetne megtölteni műveinket, ha távol állnánk a mindennapi munkától, népünk óhajtásaitól és örömeitől? Jogunk van-e irodalmunkról, mint a szocializmus irodalmáról beszélni, ha nem tanulmányoznánk mindig és mindenkor az embert, a szocialista világ megalkotóját. Reális élettartalom nélkül való irodalom egy rovargyüjteményre emlékeztetne, amelyben az irodalmi formák gombostűre volnának tűzve, üresen, mint a hernyó bábjai.

Az élet ismerete feltételezi a nemzet egész történelmi fejlődésének felölelését. Tanulmányozni akarjuk jelenünket, kortársunk mai napját, de az iró igenis köteles tudni, honnan jött a mi kortársunk és hová igyekszik. Mi a multról is irunk, ez feltétlen szükséges. De nem azért irunk a multról, hogy azt restaurájuk. A nép történetében magyarázatot akarunk találni mai életünkre, meg akarjuk értetni önmagunkat a multban is, hogy jobban megismerjük jelenkorunkat.

Még nagyon keveset és nagyon gyengén irunk a jövőről. Holott gyermekeink már egy tökéletesebb társadalomban fognak élni, ők koronázzák meg munkánkat, mert eljutnak az élet új tudatához, új rendszeréhez. Bátrabban kell bepillantani a jövő világába. Nem szabad elfelejteni, hogy az iróművészet egyik legerősebb oldala a képzelőerő. Fejlesszék képzelőerejükben az ember legkülönb tulajdonságait és könyveikben vázolják fel a jövő pompás épületének tervrajzát. És ha önök, realista írók, tollhoz nyúlnak, ne felejtsék el maguk mellé ültetni az irodalom legcsodálatosabb utitársát — a fantáziát. Mert hiszen a realizmusban úgy dobog az emberi álmok szive, mint ahogyan Ikarus szive dobog akármelyik mai repülőgépben.

Joggal teszik fel nekem a kérdést: elég-e az írónak az élet mély ismerete ahhoz, hogy az irás művésze legyen. Nem tartozik-e az iróí technika fogalma, az irodalmi technológia is az iróművészet fogalmához.

Igen, természetes, hogy oda tartozik. Világos, hogy a technikai tökély föltétlen és állandó kötelessége az iróművésznek. De én mindenekelőtt arról akarok itt beszélni, hogy az élet ismerete nélkül semmiféle technikai ismeret nem vezet művészi tökéletességhez. Csak egy példát hozok fel, amely véleményem szerint megint csak a sematizmus átkára mutat. Az iró, aki elbeszélést vagy regényt ir, gyakran először kigondolja és kialakítja a mesét, úgyszólván felvázolja meséjének tervét, mint ahogy egy nagyváros villamosközlekedésének tervét szokták felvázolni. Azután beülteti ebbe a villamosba regényének cselekvő személyeit és megindítja a forgalmat. Olykor a cselekmény drámaisága érdekében az útkereszteződéseknél összeütközéseket is rendez. Hogy megvalósíthassa az előre felvázolt mesetervet, az iró erőszakkal ülteti hőseit kocsiba és kényszeríti őket, hogy oda utazzanak, ahová sohasem akartak volna utazni. Ez hiba. Ez föltétlenül a cselekmény sematizálásához vezet.

Nézetem szerint a cselekmény a jellemek műve. Az írónak mindenekelőtt meg kell keresnie hősét, jól meg kell ismernie és egész lelkével át kell éreznie a hős lelkét. Ezután már nem kell aggódnia a meséje miatt. Arra van szükség, hogy a hős szervesen cselekedhessék, hogy ő maga bonyolítsa az eseményeket, mert bizonyos, hogy ő csak úgy cselekedhet, ahogyan jelleme diktálja. Oda utazik, ahová meg kell, hogy érkezzék, egyszóval valósághiven él, úgy él, ahogyan természetéből következik.

Ha az iró nem ismeri és nem érzi hősét, ebből nagyon kellemetlen tévedések származnak a cselekményben, a mesében, a szerkezetben, sőt még a nyelv területén is. Ugy van, a hős fölületes ismerete föltétlenül hamis stilushoz is vezet, ami különösen észrevehető a gyermekirók hibáiban, akik úgy akarnak a gyermekről irni, hogy nem ismerik a gyermeket: az ilyen írók gyerekalakjai úgy beszélnek, mint holmi kiérdemesült pedagógusok.

Igy jutok el arra a következtetésre, hogy az iróí technikában elért ügyességnek nincs értelme az életismeret területén elsajátított tökéletesség nélkül. Ezért akartam mindenekelőtt a művész ama kötelességéről beszélni, hogy minél felelősebben tanulmányozza a valóságot.

Ugy vélem, a mi ügyünkben a legfontosabb — meg kell értenünk a költő rendeltetését, a költőét, aki az élet átalakítója. De ahhoz, hogy az életet megváltoztassuk, sokat, nagyon sokat kell dolgoznunk, ugyanúgy, mint a jó mesterek dolgoztak.

Az analógia kedvéért engedjék meg, hogy emlékeztessek Micsurinnak, a természet nagy átalakítójának varázsos szavára, aki azt mondotta, hogy nekünk nem kényszeralamizsnát kell várni a természettől: kötelességünk elvenni adományait. Az emberi társadalom átalakítója, az igazi művész ugyanúgy, mint a forradalmár, nem szabad, hogy alamizsnát várjon a történelemtől: el kell azt vennie tőle — ez az ő hivatásával járó kötelessége.

A bíráló bizottságok jó munkája segítse, mélyítse el a kultúrverseny sikerét

Az országos kultúrverseny eddigi tapasztalatai már számos példával igazolták, milyen fontos szerepük van a verseny folyamán a bíráló bizottságoknak. Nemcsak az a feladatuk, hogy döntsenek; tovább mehet-e egy-egy csoport a körzeti, vagy az azt követő bemutató után, hanem építő birálatukkal,

a csoportok munkájának elemzésével

segíteniök kell a kultúrcsoportok fejlődését, művészi színvonalának erősödését.

Azok a bíráló bizottságok működnek jól, amelyek — mint a XIII. kerület, a Fémmunkás Kultúrotthon bemutatóján és még sok más bemutatón résztvett bizottságok tették — rögtön a műsor után részletesen megbeszélik a csoportok munkájának a tapasztalatait. Megmagyarázzák, hogyan küszöbölhetik ki a még meglévő hiányosságokat, hibákat, rámutatnak azokra az eredményekre, helyes kezdeményezésekre, amelyeket tovább kell fejleszteni és ehhez a munkához megfelelő tanácsot, útmutatást is adnak. A diósgyőri járási bemutatón például a bíráló bizottság nem elégedett meg azzal, hogy eldöntse, kik mehetnek tovább a versenyben. Többek között megvizsgálta, mi az oka annak, hogy a diósgyőri dolgozók énekkara a Sztálin-kantátát nem tenorszólóval, hanem női szopránnal énekli. Megbeszélték ezt a csoport vezetőivel és rövidesen kiderült, hogy a kellő bátorság hiánya volt az, ami eddig visszatartotta a diósgyőri énekkart a helyes megoldástól. A szombathelyi bemutató bíráló bizottsága alaposan megvitatta a Terményforgalmi Nemzeti Vállalat szinjátszóival a magukirta egyfelvonásos tanuiságait. Megmagyarázták a szinjátszóknak, hogy ha egyszerűbben, természetesebben játszanak, sokkal elhihetőbb, nagyobb hatású lesz az előadásuk. Nemcsak mai életünk új embereit tudják igy élethübben ábrázolni, de az ellenséget is jobban meggyülöltetik a közönséggel, ha hangoskodás, kiabálás helyett — mert eddig igy játszották — leleplezik a szabotőr aljasságát, embertelenségét.

Az eddigi tapasztalatok szerint

a bíráló bizottságok döntő többsége jó, eredményes munkát végez.

A bíráló bizottságok helyes, szakszerű bírálata segitette a csoportok továbbfejlődését és útmutatást adott azoknak a csoportoknak is, amelyek nem jutottak tovább az első, vagy a második bemutató után a művészeti csoportok versenyében.

A bíráló bizottságok döntése *általában helyes, igazságos döntés.* A döntések alapján azok a csoportok jutnak tovább a versenyben, amelyek arra legérdemesebbek. De előfordult — ha nem is nagy számban — olyan eset is, amikor a bíráló bizottság nem magyarázta meg a csoportoknak, hogy miért hozott ilyen, vagy olyan döntést. Ilyen esetben a csoportok nem egyszer értetlenül álltak a döntéssel szemben, más véleményen voltak, vagy félreértették azt. A döntések megokolásával eleve kikerülhető sok félreértés, félremagyarázás, sértődés.

Az általános jó eredmények mellett a bíráló bizottságok munkájában

előfordulnak még hibák is,

amelyeket sürgősen ki kell javítani. Megtörtént, hogy egyes bírálóbizottsági tagok nem vették elég komolyan munkájukat. Az Elzett-gyárban megtartott bemutatón például a bírálóbizottságban részvevő szakemberek a bemutató befejezése előtt elmentek s igy a bizottság (megfelelő szakemberek hiányában) helytelenül értékelte a Csavarárugyár 40-tagú énekkarának szereplését.

Előfordult olyan eset is, hogy egy-egy bírálóbizottsági tag mereven, szűklátókörűen, rosszul ítélt egy-egy bemutatót. A könnyűipari minisztérium szinjátszócsoportjainál a bíráló bizottság egyik tagja kifogásolta a „Petőfi szellemében" című jelenet előadását, mert az „a honvédséggel foglalkozik, nem aktuális a könnyűipari minisztérium szempontjából". Az egyik kispesti bemutatón pedig a bíráló bizottságba kiküldött szakember a Kistext egyik szinjátszócsoportját azért nem javasolta továbbjutásra, mert Csehov: „Jubileum" című egyfelvonásosát „jól játszották ugyan, de a műsorválasztás helytelen, mert ez a műsor nem kapcsolódik a békeharchoz." Az ilyenfajta merev, szemellenzős megítélések károsak, ezeket sürgősen ki kell küszöbölni.

Nem könnyű feladat bírálóbizottsági tagnak lenni. Olyan munka ez, amelyet komoly felelősségérzettel kell végezni s többségükben igy is végezték eddig a bírálók. Az elkövetkezendő hetekben kerül sor az üzemi-városi kultúrverseny megyei és fővárosi bemutatóira. Ezekre a bemutatókra készüljenek fel a bírálóbizottsági tagok még lelkiismeretesebben, még nagyobb odaadással, hogy *az önként vállalt áldozatos munkájukat minden eddiginél nagyobb sikerrel végezhessék.*

H. K.

Ma este mutatja be az Operaház az Anyegint

Dombrovszkij szovjet rendező nyilatkozata az operáról

Ma este mutatja be ünnepi előadáson az Operaház a Puskin világhirű verses regényéből irt operát, amelynek zenéjét az orosz nép halhatatlan zeneköltője Csajkovszkij szerezte — az Anyegint.

Az Operaház vendégrendezője, Nyikoláj Szeverjánovics *Dombrovszkij*, a moszkvai Nagy Színház rendezője az operáról a következőket mondotta:

— Csajkovszkijt egyetlen alkotásra ihlető téma sem ragadta úgy magával, mint Puskinnak ez a műve; szívből átérezte a müben rejlő költői szépségeket s különösképpen megragadta Tatjána alakja. Az Anyegin olyan opera, amelyben nagy és igaz érzések jutnak kifejezésre, Puskin költészete harmónikusan olvad össze benne a szivhezszóló zenével.

— Az opera először 1879. május 17-én került színre a moszkvai konzervatórium előadásában s hatalmas sikert aratott. N. T. Rubinstein, aki az operát vezényelte és aki rendszerint szűkmarkú volt dicséreteiben, kijelentette, hogy valósággal szerelmes az opera zenéjébe. *„Gyengéd csillogás, csendes öröm, az orosz természet szépsége, az ébredező ifjú szerelem elragadtatása és az ifjúság álmainak tavaszi virulása — ezeket szívta magába ez a zene, amely a lélek mélyéig szinorosz."* — Igy irt az Anyeginről B. V. Aszafjev, a nagy zenetudós. Az opera népszerűsége nőttön-nőtt, s ma már az egész szovjet nép közkincse. Nincs olyan opera a Szovjetunióban, amelynek színpadán ne játszanak az Anyegint.

Elmondotta ezután Dombrovszkij, hogy a Szovjetunióban már három izben rendezte az Anyegint, először 1934-ben a moszkvai Nagy Színházban, majd 1943-ban a kujbisevi és 1946-ban a molotovi operában.

— A rendezői munkában arra törekedtem, hogy az előadás híven kifejezésre juttassa Puskin és Csajkovszkij nagy lélekábrázoló művészetét. Ebben nagy segítségemre volt a magyar Operaház kiváló művészeinek lelkes munkája. *Oláh* Gusztáv csodálatos szépségű díszletei és a *Márk* Tivadar által tervezett jelmezek mind nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy az előadás híven tükrözze vissza azt a történelmi korszakot, amelyben az opera cselekménye játszódik, az 1820-as évek orosz társadalmának életét — fejezte be nyilatkozatát Dombrovszkij elvtárs.

A bázeli haláltánc

A bázeli haláltánc, amely az idei bázeli művészi heteken szinre került és amelyet a kritika is nagy tetszéssel fogadott, most kultúrfilmre került. Az idei haláltáncjáték leglényegesebb vonatkozásaiban új játék volt, nem tekintve a tánc mivoltát, amely a régi haláltáncokat is jellemezte és eltekintve a halál igazságosságának kiegyenlítő gondolatától, amely minden földi egyenlőtlenséget felold. A halál mellett ebben a haláltáncjátékban megjelentek jelenünk időszerű alakjai is. Marietta von Meyenberg irta a haláltánc koreográfiáját, a zenét Frank Martin szerezte hozzá. A svájci filmipar még nem gazdag valóban értékes és tanulságos kultúrfilmekben, éppen ezért az egész svájci kritika osztatlan tetszéssel fogadta ezt a megfilmesített haláltáncjátékot.

Filmhírek a nagyvilágból

A nemrégiben feltünt fiatal svéd filmszinésznő, Ingrid *Bergmann* főszerepet kapott az egyik nagyszabású amerikai filmben, amit Ernest Hemingway híres regénye nyomán készitettek. A férfi főszerepet Gary *Cooper* alakítja. A film, amerikai jelentések szerint, egyik esélyese az akadémiai dijnak.

*

A Terra legújabb nagy színes filmjének címe *„Grosse Freiheit Nr. 7".* Rendezője Helmut Käutner. Főszereplői Hans *Albers*, Ilse *Werner* és Hans *Söhnker*.

*

A *Bavaria* új revüfilmet készit. *„Eljen a szerelem"* a címe, főszerepeit Lizzi *Waldmüller* és Johannes *Heestere játsszák*. A filmet Peter *Kreuder* nagyszerü muzsikája festi alá.

*

Mindenütt a világon ismerik Walt Disney nevét, akinek rajzos filmjei páratlanul népszerüek a mozik közönsége előtt. Az egyik berni lap most arról ad hirt, hogy felfedezték a svájci Walt Disneyt. A tehetséges művész neve Paul *Rössler*, aki mindössze 25 éves. Első filmjét *„Az utolsó csöpp"* cimmel mutatták be és rendkivüli sikert aratott. Rössler nagy ötletességgel és fantáziával készitette el tréfás alakjait és a mulatságos cselekményt. A fiatalember nagy sikere után máris újabb trükkfilmen dolgozik.

A világ filmje

amelyeknek frója hollót rajzol aláírás helyett. A vidéki városban játszódó filmet kitünő színészgárda viszi sikerre, igy szerepel benne többek közt Pierre Fresnay, Ginette Leclerc, Helène Manson és mások.

*

A Gaumont-filmgyár filmpályázatot hirdetett a nagyközönség számára, amely iránt roppant érdeklődés nyilvánult meg. Beérkezett 1756 pályamü, amelyet harmincnégy tagú zsüri birált el. A nagy tömegben mindössze huszonkét olyan szövegkönyvet találtak, amelyek megfeleltek a megkivánt mértéknek. Az elfogadott müvek között szerepel egy irónőnek, Marcelle Maurette-nek a filmje is, amely az elsők között kerül forgatásra.

*

Roland Dorgelès, Goncourt-akadémia tagja az első világháború után tünt fel „A fakeresztek" című háborús regényével. Ebből a regényből annakidején megrendítő filmet készitettek. A neves irónak most készült el az új filmje, amely az elsővel ellentétben vidám bohózat. A történet központjában egy lovagias fiatalember áll, aki néhány barátjával egyesületet alapit, amelynek célja a becsületes, gyámoltalan emberekte pártfogolni és megvédeni a gazemberekkel szemben. A társaság nemes elgondolású tevékenysége közben sok kalandba és furcsa helyzetbe keveredik, ami bő alkalmat ad mulatságos jelenetekre. A főbb szerepeket Pierre Mingand, Jean Tissier, Marguerite Chabert játsszák.

Hedy Lamarr »jelenései«

Hedy *Lamarr*, az amerikai filmek legszebb asszonya, háromszor lepte meg filmközönségét pályafutása során. Első „jelenése" a közönség számára az volt, amikor az „Extázis" című film főszerepében szinte lázba ejtett mindenkit. Csodálatos alakitás volt! Rendkivüli film keretei között a filmjátéknak kifejezetten realisztikus példáját nyujtotta az akkor még Hedy *Kreisler*. Ez után az első film után sokáig nem láttuk a szép Hedyt. Néhány évvel később hirtelen Amerikában bukkant fel Hedy *Kreisler*. Bámulatban ejtette az egész világot — szépségével. Merev volt, unott, kifejezéstelenül és semmitmondóan haladt végig a filmek cselekményén. Mindenki számára, akik rendkívülit vártak tőle, keserű csalódást okozott a szép Hedy *Lamarr*, de — tündökölt. Sokáig igy volt... amíg most King *Vidor* új filmjében, a *„Pulham Esq."*-ben ismét feltünt a mozi vásznán. Hedy *Lamarr* új Hedy *Lamarrá* lett! Nem szépségét, hanem — tehetségét csillogtatta, nem bizott mindent nemesvágású arcocskájára: játszott... Ez volt Hedy Lamarr harmadik jelenése...

Elpusztithatatlan filmsztárok

A svájci mozikban bemutatták a „Szerelmi bánat" című amerikai filmet, amely mindenhol, ahol bemutatták, nagy tetszést aratott. A nagyszabású színes filmben a női főszerepet Jeanette MacDonald játsszа. Az egyik svájci lap „elpusztithatatlan filmsztárnak" nevezi a széphangú, szőke színésznőt, aki ma épúgy élvezi a népszerüséget, mint kezdetben. Pedig ez a kezdet elég régen volt: Jeanette MacDonald legalább 15 éve szerepel, ami a filmnél nagy ritkaság. Greta Garbot kivéve talán még nem is volt filmszínésznő, aki ilyen hosszú időn át változatlanul megőrizte a közönség szeretetét. Nagy szó ez a mozik világában, ahol gyakran megtörténik, hogy egy-két év után már megúnják a sokat reklámozott művészt vagy művésznőt és helyettük új arcot kivánnak látni. Ez a jámbor kivánság természetesen kifejezésre jut a mozik bevételeiben. Ha a filmek vonzóereje csökken, a főszereplőnek megpecsételődött a sorsa. Menthetetlenül süllyesztőbe kerül. Greta Garbo és Jeanette MacDonald a kevesek közé tartoznak, akik másfél évtizednél hosszabb idő óta változatlanul uralkodnak a filmvilágban és szereplésük még mindig nagyszerü üzletet jelent a gyártóknak.

Jeanette MacDonaldnak új filmjében is bőven van alkalma énekelni s minthogy a film színes, szépsége és toalettjei is kellő érvényre jutnak. Partnere férje, Gene Raymond, ami azért is érdekes, mert az ilyen szereposztás, amikor egy házaspár filmben. Azóta Aherne megöregedett és szerelmes lovagok helyett rendesen higgadt, nagylelkü férfiakat alakit, akiknek mellőzés, lemondás jut részül. Brian Aherne egyéni élete különben boldog és harmonikus, felesége az a bájos Joan Fontaine, aki a „Manderley-ház asszonya" filmváltozatában aratott emlékezetes sikert. A svájci lapok megjegyzik még azt is, hogy Amerikában a színes filmeket meglepően tökéletesitették.

Az ecsettől – a film vászná ig

Vajjon van-e valaki a magyar moziba járó közönség között, aki ne ismerné Viktor *de Kowa* fanyarmosolyú arcát? Azt hisszük, nincs. Ez a kellemes megjelenésü, örökké elegáns fiatal színész már nem is tartozik annyira a legújabb évjáratúak közé. 1904-ben született Sziléziában. Tizéves korában már Drezdában van. Nemsokára a szász katonaiskolában. Viktort azonban a múzsák felé húzza a szive! Beiratkozik az egyik festőiskolába. Tehetséges volt, szorgalmas volt: mindezt bizonyitják azok a szép festmények, amelyek még ma is ott függenek Viktor *de Kowa* lakásának egyik szobájában. Művészi lelkületének és egyéniségének azonban nem maradt egyedüli kifejezése a festészet. Egyik este a drezdai városi színház nézőterén ült, Erich *Ponto*, a neves német jellemszinész, főszerepet játszott a színpadon. S Viktor *de Kowa*-nak ekkor mintha hályog esett volna le a szeméről: színházat játszani, az igen! Másnap reggel kopogtak Erich *Ponto* ajtaján. Vajjon ki jelentkezett nála?...

Együtt dolgoztak hosszú időn át és barátok lettek. Viktor kis szerepeket kapott a drezdai városi színházban. De ő igazán „színházat" akart játszani: vidékre ment. Megküzdött a jövőjéért, de haladt is. Lübeck, Frankfurt, Hamburg, Berlin — ezek voltak pályafutásának állomásai. Aztán jött a film! Pendlizett a film és a színház között, darabokat irt, színdarabot, filmet rendezett — nem is olyan régen pedig a *Theater am Kurfürstendamm* intendánsává nevezték ki. A festő és a rajzoló Viktor *de Kowa* csalhatatlan és biztos ízlést adott a filmszínész Viktor de Kowának. Szinte minden filmjében meglepi a közönséget egyéni humora, amelybe nagy adag melankólia vegyül. Gondoljunk csak a „Styx kapitány", vagy „A nőnek mindig igaza van" című filmjére. De a drámai színész is kiváló Viktor *de Kowában*, csak

Szinház, Film, Müvészet

It vár foglya

Ismeretes, hogy a közeljövőben bemutatásra kerül az egyik nagy fővárosi filmszínházban Dumas világhírű regénye, a Gróf Monte Christónak filmváltozata, amelyet ezúttal a franciák készítettek el. A regény olyan hatalmas, annyira tele van fontos akciókkal, hogy filmre csakis úgy lehetett átmenteni, ha legalább két részben, két műsorelőadáson pergetik le. Igy is oldották meg: az első rész „Az If vár foglya" címen, a második rész pedig „Monte Christo bosszúja" címen kerül a közönség elé. A kétségtelenül igen érdekesnek igérkező, igen gazdag kiállitású filmet a napokban pergették le a Corso-filmszínházban, a szakmai közönség előtt. Elsősorban is mindenki azt állapithatta meg, hogy a kétrészes film még egy műsor keretében sem fárasztó annyira érdekes és lenyügöző Monte Christo gróf története és a regény filmváltozatának kitünő feldolgozása. Monte Cristó grófot Richard Willm, a neves francia színművész eleveniti meg és mellette olyan színészek játszanak, mint Ermete Zacconi, az olaszok büszkesége.

* **„Szülőföldem szép határa"** címen a Székelyföld egyik legszebb vidékéről, Kovászna és környékéről tartott jól sikerült szines vetitettképes előadást a magyar vöröskereszt javára október 30-án Ürmössy Zsigmond a budai vigadó nagytermében. Az előadás nagyszámú közönsége mindvégig érdeklődéssel kisérte az érdekes előadást és gyönyörködött a szép felvételekben.

* **Művész lev. lap 8 drb P 7.50 Párisi fotó, Párisi Nagy Aruház.**

Marnitz hangversenyek:

Ma: Tarka Est ¼7.
Művelődés Háza. (Minden jegy elkelt.)

Ma: Rákosi-Horváth
szerzői est. Zeneak. ¼7. (Csak néhány jegy kapható helyszinen.)

NOV. 7. OMNIA VINCIT AMOR
„A szerelem költészete és halhatatlan melódiái." Zeneak. este 7. Gyurkovics, Nagykovácsy, Rácz Vali, Lukács Margit, Járay, Kántor, Mindszenthy, Miklós Lívia, Ujlaky, Ákom, Lendvai, Mester György, Polgár Tibor. Jegyek Marnitznál József-körút 37, Zeneakadémián és jegyirodákban.

*

Filmsztárparádé

7-én, vasárnap, Vigadó ¼7.

Muráti Lili, Jávor Pál, Kiss Manyi, Greguss Zoltán, Vaszary Piri, Latabár Kálmán, Turay Ida, Pethes Sándor. Konferálnak: A Pécsi Öregdiákok. Jegyek 111—111, Berlini-tér 6. és jegyirodák.

*

Nagy magyar operasiker Helsinkiben

Helsinki, október 30.

A helsinkii operaház csütörtökesti „Bánk bán" bemutatóját nagy érdeklődés előzte meg, az előadás azonban általános vélemény szerint messze felülmult minden várakozást. *A közönség hangulata kezdettől fogva ünnepi eseménnyé avatta Erkel Ferenc operájának bemutatóját.* A színpadot két oldalt finn és magyar zászlókkal diszitették. Az előadás közönségének soraiban megjelent *Linkomies* miniszterelnök és felesége, *Ramsay* külügyminiszter és felesége, *Kauppi* kultuszminiszter, *Kalima Eino*, a nemzeti színház igazgatója, valamint a fővárosi társadalmi és művészi élet vezetői. Jelen volt *Szabó* György magyar követ és a követség valamennyi tagja. A nyitány előtt a zenekar eljátszotta a két nemzet himnuszát, majd megkezdődött az előadás a közönség egyre fokozódó tetszésnyilvánitása mellett. *Különösen nagy siker volt Petur Bordalának, Bánk „Hazám, hazám" áriájának és a drámai jeleneteknek.* A szünetekben nagy taps hivta függöny elé a szereplőket és *Ferencsik* Jánost, a karmestert, *Nádasdy* Kálmánt, a rendezőt és *Kornai* Jánost, a világitási effektusok felügyelőjét. *Már a szünetekben kialakult az a vélemény, hogy Helsinki dalszinházában ilyen előadás még nem volt.* Az előadás zárójelenete után a közönség nem hagyta el helyét, hanem folytatta a szereplők és a magyar vendégek ünneplését.

Oiva *Soini* operaházi igazgató vacsorát adott a magyar vendégek tiszteletére, amelyen megjelent *Linkomies* miniszterelnök feleségével, *Szabó* György követ, a magyar követség tagjai, valamint a „Bánk bán" valamennyi szereplője. *Az igazgató felköszöntőjében hangsúlyozta, hogy a „Bánk bán" előadásával a magyar szellem még sokkal jobban beférkőzött a finn testvérnemzet szivébe.* Szabó György követ válaszbeszédében arra mutatott rá, hogy a finn együttes tökéletesen ér ztette a magyar nemzeti szellemet, ami újabb bizonyiték annak, milyen közel áli egymáshoz a két nemzet lelkülete.

A finn sajtó szokatlanul terjedelmes beszámolókat közöl az előadásról. Valamennyi lap megáilapitja, hogy az operaegyüttes, a magyar vendégek révén egyedülálló sikert aratott. A legelőkelőbb műbirálók is hangsúlyozzák, hogy a finn operaház Erkel Ferenc művének bemutatásával nagy szolgálatot tett a finn kultúrának, a magyar vendégszereplők pedig egészen új távlatokat nyitottak meg a finn színpadkultúra számára. Kiemelik azt is, hogy a jelmezek és a diszletek terveit is magyar művészek, *Oláh* Gusztáv és *Márk* Tivadar készitették. A finn sajtó szerint valamennyi szereplőről az volt a benyomása a csodálkozó közönségnek, hogy valósággal felülmúlták önmagukat.

Az Aranypáva

a Nemzeti Apolló és Szittya filmszínházakban

Egyszerre két premier filmszínház, a Nemzeti Apolló és a Szittya mutatja be kedden az Aranypáva című drámát, amelynek főszerepében Páger Antalt látjuk viszont. A ahol keserves csalódás és súlyos megpróbáltatások várnak rá. Teljesen ártatlanul gyilkosság gyanújába keveredik, s már-már a lejtőre jut, amikor reájön arra, hogy az igazi

Radványi Géza darabja az Operettszínházban

Radványi Géza, aki feleségével, *Tasnády Fekete* Máriával nemrégen tért vissza Olaszországból, több sikeres filmje után operettmesét irt, amelyet *Orbók* Attilával dolgoznak át színdarabbá. Eldöntött dolog, hogy az ujdonság a Fővárosi Operettszínházban kerül előadásra. A színház ugyan még tovább játssza az „Egy boldog pesti nyár" című sikeres revüjét, amely már a 200-ik előadáshoz közeledik, azonban máris készülődik a következő ujdonságára, a „Királynő csókja" bemutatására. A darab ötlete egy filmmeséből született, amelyet Radványi Géza annakidején közölt *Fényes* Szabolccsal. A zeneszerző-színházigazgató alkalmasnak találta az operettzene számára, s ezért megállapodtak, hogy mielőtt az ötlet filmre kerülne, operettet készitenek belőle. Miután Radványi Géza nem operettszerző, csupán a mesét dolgozta ki részletesen s ennek alapján Orbók Attila irja meg a librettót. A „Királynő csókja" a békebeli Velencében, a háború kitörése előtt játszódik s a második felvonása egy luxushajó fedélzetén pereg le. A szereposztás még nem történt meg, de Fényes Szabolcs máris tárgyalásokat folytat többek között Ajtay Andorral, akit a férfi főszerep eljátszására szeretne megnyerni.

* **Hangversenyjegy — térképpel a vasárnapi Marnitz-parádéra.** Vasárnap este Marnitz Frigyes egyszerre két koncerttel nyitja meg évadját. Negyed hét órakor kezdődik a Magyar Művelődés Házában nagy gálaestje, amelynek műsorából csak Jávor Pál, Kelly Anna, Simor Erzsi, Bilicsi Tivadar, a Barna—Misoga pár, Lux Marietta, Miklós Lívia és a budapesti tangóharmonika zenekar, valamint a konferáló Legenyey József dr. szereplését emeljük ki. Pontosan ebben az időben kezdődik a Zeneakadémián Marnitz Frigyes rendezésében Horváth Jenő és Rákosi János szerzői jubileumi estje, amelyen a két kiváló fiatal slágerkirály tiszteletére ugyancsak népes sztár-kolónia vonul fel.

* **Plank B. dr. táncintézet Andrássy-út 24.**

A vasárnap, mindenszentek és halottak napjának katolikus egyházi zenéje

Október 31-én, vasárnap Krisztus király ünnepén a főváros katolikus templomaiban a népénekes szentmisék kötelező énekrendje a Szent vagy Uram gyüjteményből a következő: Christus vincit! 232. Zeng a harang, 136. Üdvözlégy Oltáriszentség, 280/B. Győzelemről énekeljen.

Olofson Gusztáv

Kiállít

M. 932. XII. 18.

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

Ballonkabát
raglán, eső, viharkabát, sportmellény.
MÁRTON és SZÁSZ
Gróf Teleki Pál (Bálvány)-utca 3.

„MESE" sportkocsit
vegyen
Megyer és Udvardytól
Katona József-utca 7. Telefon: 123-098.

BRILLIÁNS, ARANY
és ezüstért legtöbbet fizet. Zálogból kiváltom.
Baross Ékszerház Grósz **Baross utca 83** Tel.: 140-969.

Valódi HANAUI
kvarclámpák
KONCERT-nél nagy választékban
rádió, gramofon és vill. üzlet, IV, Váci-u. 23.
Uj rádiók érkeztek!

ALMA a legegészségesebb gyümölcs. Rendeljen a termelőhelyről! Sóvári, Jonathán, Törökbálint, sikolai, stb. 20 kg-os ládában, jól csomagolva á P 39.60. Filléres postautánvéttel: Tatár Albert, Máramarossziget, Postafiók 1.

Női kosztümöt **férfiruhából**
szépet, elegánsat készít
Obermann Ferenc divatszalón, Calvin-tér 2., II. 1

KISVELENCEI
villatelep parcellázás. Balatoni műút, vasútállomás és tó mellett, téli-nyári sportlehetőség.
Még egy pár szép **TELEK**
készpénzért **kapható**
Iroda: Budapest, Baross-tér 17. Tel.: 424-373.
Díjtalan kiszállítás!

Színes bútorok
rekamiék, konyhák, fizetési kedvezménnyel, BÁNYAFALVI-nál, Izabella-utca 11. T: 220-799.

Rákoscsaba központjában
4 szob. adóm. ház
tulajdonostól eladó. Telefon: 220-482.

Márkás festmények
Szüle, Udvari, Háry, Neográdi, Polczer, Herman, Pentelei Molnár, Fried, Viski, Juszkó, Olgyai, Glattner Gyula, Náray Demjén, Molnár C. Pál, Polya, és sok értékes kép rendkívül olcsón eladó, Winkler ker., VIII., Tisza Kálmán-tér hat, II. em. huszonhat. Megtekinthető egész nap!

ELADÓ Endre-utca 9. sz. alatti 1 emeletes bérház 170.000 pengőért Felvilágosítást ad Füzér-utca 50. sz. alatti házfelügyelő.

FŐÚRI LAK
magaslati helyen,
remek hegyi kilátással, 6 szoba teljes komforttal, garázzsal és személyzeti házzal, műút mellett, autóbusz megállónál.
Budapesttől 100 km-re,
eladó Ajánlatok »300.000« jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8

II. vagy III. kerületben
kb. 70 m² helyiséget keresünk
»Iroda és raktár« jeligére a kiadóba.

Nagyothallók és süketek
figyelmébe! Minden készüléknél többet ér a sajról való leolvasás elsajátítása, melyet korkülönbség nélkül, bárki megtanulhat magánúton is az általam ismertetett módszer alapján. Felvilágosítást nyujt Simonyi Sándorné, IV., Veres Pálné-utca 19. III, 2. Hétfőn és pénteken d. e. 10—1-ig, d. u. 3—5-ig.

OLCSÓN, JÓ HANGSZER
Sternberg
RÁKÓCZI-ÚT 60.

1943-as **RÁDIÓK**
GRAMOFONOK, ZENEGÉPEK
és alkatrészei nagy választékban.
MAULIS-tól
IX., Ráday-utca 11. Telefon: 186-203.

1943. ÉVI TAVASZI KÜLÖNLEGES
női kalap
modelljeink megtekinthetők. Áraink olcsók!
Polgár VI., Teréz-körút 18. VII., Wesselényi-utca 55.

BRILIÁNST
mindennemű ékszert veszek, eladok!
IV, Kristóf-tér 2. I. 3. D. e. 12—2 közt. T. 182-647

Vennék zongorát
pianinót, vidéken is. Mendölné, Bezerédi-utca 10. Tel.: 140-352.

TÖKÉLETES SZABÁSÓ
BUNDÁK
PILÁT SZŰCSNÉL, IX., Ferenc-körút 32 II. em.

PARKETTA
új tölgyfa parketta eladó. Baross-tér 6. szám. Telefon: 349-556.

Budai étterem keres
bécsi stílusú, modern összetételű, hangulatos
schramli zenekart:
1 zongorista, 1 hegedűs, 1 harmónikás és 1 gitáros személyében. Írásbeli ajánlatokat »Hangulatos« jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10.

Diesel 6 t. teherautó
prima, Bulcsú-utca 13, garázs. Megtekinthető vasárnap délelőtt és hétfőn egész nap.

ZONGORÁT vagy **PIANINÓT**
azonnali készpénzfizetéssel csak
PRIVÁTTÓL VENNÉK
Tel.: 493-540. D. u. 4—5-ig. HORVÁTH

Újpesten 16 lakásos házam
főútvonalon, villamosnál, óvóhellyel, 65.000 P. XIII., Reiter Ferenc-utca 24/a. Lendvai.

Perfekt nőifodrász segédet
állandó alkalmazásra felveszek.
Ecker, Párisi-utca 3.

Rákoscsaba-újtelep, állomástól 3 perc,
2x1 szobás konyhás
183 □-öl, 15 évi adókedvezményes, 27.000 P készpénz. 3400 P bankkölcsön átvállalható. Wesselényi-utca 61. sz., fsz. 2. Tel.: 222-783.

Cementárugyári 49%-os érdekeltség eladó
»Negyvenezer« jeligére a főkiadóba.

All. kép. okl. **zongoratanárnő**
vállalja kezdőknek és haladóknak zongoratanítását elsőrangú módszerrel és felvételi vizsgákra való előkészítését. Tel.: 122—088.

Amerikai angol és német
oktatás, fordítás, levelezés Vilmos császár-út 76, II. em. 3.

Címírást de minden egyéb **irásmunkát vállalok**
Zitromné, Rottenbiller-u. 37/F. I. 12 (Odeon mozi ház)

Mérlegét elkészíti, adómérlegét és adóvallomásait számszerűen kimunkálja:
„KONTOSERVICE"
Telefon: 291-735

Dunapark Kávéház-ban
V., Pozsonyi-ut 38
új műsorral
TÜRK BERTA
Fejér György és Garay (harmonika-művész)
Asztalrendelés: 291-311

A VARRÓGÉP

Irta: Ignácz Rózsa

Harminc évvel ezelőtt örökölte Etelka néni a varrógépet. Használt jószág volt az akkor is. A pedálját erősen nyomni kellett. Ugy is csak klaffogva járt és időnként folcsikordult panaszosan. A selymet összehúzta. Ha vászon került a tűje alá, mintha egyszerre bolondos kedve kerekedett volna, ugrálós öltésekkel nekiiramodott. Mintha valcerezve varrta volna a sikos vásznat, háromnegyedes ütemben: két hosszút öltött és egy rövidet. Ha posztót varrt vele Etelka néni, a gép lassan öltött néhányat, tompán fölnyögött és kettéroppantotta a tűt.

Zsörtölődve, mérgelődve, azért csak varrt vele. Megvarrta a fia fehérneműit és a lányai ruháit is. Kistisztviselő felesége volt Etelka néni, régimódi, szorgos háziasszony, abból a fajtából, aki családja minden dolgát, baját maga intézi el. Az idegen segítségét szégyelte volna. Meg nem is telt reá.

A varrógép végigszolgálta a világháborút s az azt követő éveket. Varrt katonazubbonyból fiatal lánynak való kosztümöt; varrt függönyből nyáriruhát és lepedőből gyermeknadrágot is.

— Amint lehet, eladom az ócskásnak! — mondta Etelka néni már huszonöt évvel ezelőtt. — És veszek egy másikat. — És álmodozott új varrógépről, amelyik nesztelenül és álomgyorsan öltöget, tud hímezni is és el lehet süllyeszteni az asztal lapja alá egyetlen gombnyomásra. Mikor először akarta kicserélni, akkor éppen repatriálásra kellett a pénz. A varrógép a marhavagónba került. Utazott Etelka nénivel Székelykeresztúrról Budapestre. Pesten nagy volt a drágaság és iskolába kellett iratni a fiúkat. Etelka néni megolajozta az ócska gépet, vett egy új szíjat is reá. A gép eltépte az új szíjat, szörtyögött, szuszogott. Ette a tűket. De azért csak varrt. Néha kézzel kellett kijavítani a hibákat, olykor elhasította a szövetet. Etelka néni nagyon megharagudott egyszer és eltökélten gyüjteni kezdte az új gépre a pénzt. Halott valamit részletvásárlásról is. Már összegyüjtötte az első részlet árát, mikor a fia korcsolyázás közben eltörte a lábát. A pénz gyógykezelésre kellett. A vásárlás megint elmaradt.

A lányai kelengyéjét is az öreg masina varrta meg. Mikor egyedül maradt Etelka néni, elhatározta, hogy nem varr addig, amíg egy új gépet nem vesz. A részletben már nem bízott, mert babonás volt, mint annyian, a korabeli öregasszonyok. Ugy gondolta, hogy a gyüjtögetett pénzről még magának sem vallja be, hogy mire kell, nehogy ismét valami szerencsétlenség történjék. Csak ha már együtt lesz az új masina ára, csak akkor.

És harminc év után Etelka néni álma valóra vált. A minap gombnyomásra működő, stopolni és hímezni tudó, zajtalan, finom, csodálatos masina érkezett a házhoz. Olyan, amit nem is kell lábbal hajtani, mert villannyal működik. Etelka néni kopott bútorai, kopott szőnyege és avult, csorbult edényei között páváskodott a sima lapú, csillogó-villogó, új szerzemény.

Éppen csak az volt a hiba, hogy a villannyal járó szerkezethez kapcsoló zsinórt nem adott a kereskedő, mert az mostanság nem kapható.

— Csak ez lenne valóban a hiba? — merengett Etelka néni a pompás szerszám előtt. Az ócska lepedőre gondolt, amit ezen a kényes jószágon kellene megjavítania. Mert a gépet kicserélheti végre. De kicserélheti-e az új géphez egész régi, öreg, ütött-kopott életét? A hatszor alakított ruhákat, az agyonfoltozott abroszokat?

Sóhajtva letakarta az új gépet és ráhelyezett egy csorba virágvázat. Aztán leült az ócska varrógéphez, feltette a szemüvegét, befűzött a tűbe.

— Milyen jó, hogy kapcsolót nem adtak! — gondolta és elmerengett. Ugy érezte, hogy öreg lepedőhöz az ócska gép, elkopott életéhez a megszokott nyomorúság jobban talál. Megnyugtatóbb. S már nem is szomorkodott olyan nagyon.

2 darab tojás a „G" betűs szelvényre

A főváros közélelmezési ügyosztálya közli, hogy február 22-én, hétfőn a közellátásügyi minisztertől rendelkezésre bocsátott *friss tojás* kerül forgalomba, amelyből a budapesti és közellátásilag a fővároshoz csatolt városokban és községekben a közellátási szelvényív *G-betűs szelvényére* a február hó 22—27-ig terjedő hétre, szelvényenként *2 darab tojást kell kiszolgáltatni.*

A tojásárusítással megbízott *kiskereskedők* az általuk beszedett G-betűs közellátási szelvényeket legkésőbb *március 13-ig* tartoznak Budapesten az élelmiszerjegyközpontnál, a környéken pedig a helyi kirendeltségeknél a szokásos módon elszámolni.

Bélyegcsek!
vasárnap, február 21-én reggel
kizárólag a
Royal Szálloda Pálmatermében
találkozunk

HIREK

— **A TAVASZI PÜSPÖKI KONFERENCIA.** *Serédi* Jusztinián bíbornok, Magyarország hercegprímása, a püspöki kar tagjait március 17-ére tavaszi püspökkari értekezletre hívta össze a budai hercegprímási palotába. *(MK)*

— **PÁVELICS HORVÁT ÁLLAMVEZETŐ a boszniai Banjalukán, amelyet Horvátország fővárosának szemeltek ki, szobrot kap, amelyet a kórház előtti parkozott téren állítanak fel.** *(MTI)*

— **VIHAROK DÚLNAK** a spanyol levantei partokon. A 3000 tonnás St. Albert francia teherszállítóhajót a szélvihar a hullámtörőnek sodorta. Cartegenában a vihar több hajót leszakított horgonyáról. *(MTI)*

— **ATHÉNBE ÉRKEZET a fasiszta nemzeti igazgatóság hetedik vonata. Az olasz csapatoknak szánt ajándékcsomagokat elsősorban a kórházban ápolt katonák között osztották szét.** *(MTI)*

— **A CORDILLERÁKBAN FEKVŐ COCHABAMA VÁROS** lakosságát heves földrengés riasztotta fel. A rengés 5 másodpercig tartott és tetemes károkat okozott. A Szent Ferenc-templom tornyának harangjai az utcára zuhantak. *(NST)*

— **FŐZELÉKFÉLÉKET KELL TERMELNI a bolgár kertekben. A vetés munkájával március végéig el kell készülni; ha a kerttulajdonosnak erre nincsen módja, kártérítés nélkül másnak kell kiadnia kertjét.** *(MTI)*

— **ÚJ KÖZJEGYZŐK.** Az igazságügyminiszter dr. *Doszpoly* Dezsőt Szentendrére, dr. *Alleram* Ferencet Szirákra, dr. *Ferentz* Gábort Székelykeresztúrra, dr. *Rásó* Bélát Vasvárra, dr. *Hoós* Kázmért Mórra, dr. *Vargha* Pált Siklósra és dr. *Biró* Zoltánt Gyomára királyi közjegyzőkké nevezte ki.

— **HÁZASSÁG.** *Trombitás* Tecát szombaton, e hó 20-án vezette oltárhoz dr. *Todor* Lajos MÁV fogalmazó.

Bartos Mária és *Jurek* Jenő Budapest jegyesek.

Hegedüs Mária gyógypedagógiai tanárt eljegyezte dr. *Gyalog* Dezső miniszteri s. titkár. (Minden külön értesítés helyett.)

— **KINEVEZÉS.** A Kormányzó a pécsi Erzsébet Tudományegyetem orvostudományi karán dr. *Lissák* Kálmán magántanárt nyilvános rendkívüli tanárrá nevezte ki. *(MTI)*

— **RÖGTÖNÍTÉLŐ BÍRÓSÁG ELÉ KERÜL** *Bencze* József 19 éves hernádvécsei pályamunkás, aki egy karóval agyonütötte régi haragosát, *Nagy* Gyula 21 éves legényt. Bencze megszökött, de Miskolcon elfogták. *(MTI)*

— **WOLFF KÁROLYNAK,** a keresztény eszmék nagy harcosának a főváros a farkasréti temetőben síremléket állít. *Szendy* Károly polgármester errevonatkozó javaslatát a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés elé terjeszti. *(MOT)*

— **ÚJ KANONOK-PLÉBÁNOS.** *Babics* Endre esperest, balatonfüredi plébánost *Czapik* Gyula püspök előterjesztésére XII. Pius pápa a veszprémi székeskáptalan tagjává nevezte ki. A püspök Babics Endrére bízta a veszprémi székesegyház vezetését.

— **PÁSZTOR JÁNOS SZOBRÁSZMŰVÉSZT** a Képzőművészeti Főiskola rendes tanárává az V. fizetési osztályba nevezte ki a kultuszminiszter előterjesztésére a Kormányzó Úr *(MTI)*

— **KITÜNTETÉS.** Risto *Ryti*, a finn köztársaság elnöke dr. vitéz *Nagy* Iván miniszteri osztálytanácsosnak, a Magyar-Finn Társaság alelnökének, a finn Oroszlán-rend középkeresztjét adományozta. *(MTI)*

— **A MAGYAR ÉPÍTŐMESTEREK EGYESÜLETE** az idén hangtalanul és némán rendezi meg láthatatlan báljá t a hadbavonult kartársak itthonmaradt hozzátartozóinak felsegélyezésére.

— **GYÁSZROVAT.** *Benkő* Gyula nyug. rendőrkapitány 52 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a kerepesiuti temetőben.

Zorkóczi *Zorkóczy* Ilona, Ócsa község 58 éven át volt postamestere 89 éves korában elhunyt.

— **A TURÁNI VADÁSZOK** központi helyiségében (Ferenc József-rakpart 23.) kedden délután 6 órakor dr. Toporczy Emil ovos előadást tart a magyar államesméről

— **ADOMÁNY.** A *Magyarország* szerkesztősége útján Cene Petro Béla, Cered, 8 pengőt küldött a »Vöröskereszt« részére. Az adományt továbbítjuk.

FIGYELEM!
Órások és ékszerészek aki e hó 18-, 19-én vett női Marvin-karórát, kérem 427-084 fölhívni.

SZINHÁZ ÉS FILM

GARABONCIÁS

Bemutató az Operában

Lehár Ferenc muzsikája korszakot jelent a századeleji, békebeli Magyarország életében. Szép, könnyed, fülbemászó dallamai gondtalanságunkat, vidám, problémamentes életünket fejezték ki. Jelentik a fiatalságot, ahogy még most is kiapadhatatlanul buzog az életkedv az örökifjú szerzőből, a *magyar Lehár* Ferencből. Mert *Lehár* Ferenc *magyar maradt mindig*, minden körülmények közt, könnyed muzsikájának *magyaros* íze van, idegen áramlatok, az operett nagy válságai közepette is magyaros hangulatot árasztott és terjesztett a széles földkerekségen, ahová csak eljutott. Mert a *Lehár-muzsika* eljutott a világ minden részébe. A hegedűt a kezei közt szorongató garabonciás diákban, akinek alakját a *Mester* a most bemutatott dalművészek középpontjába helyezett, az ősz, de szellemében fiatal *Lehár* Ferencet ismerjük fel. Ahogy a garabonciás megjelenik és hegedűjének édes szavával meghódítja a szíveket, úgy tűnt fel *Lehár* Ferenc is, muzsikájának szép hangjával. Ahogy a dalmű *Sárikája* végigálmodja romantikus képzeletének világát a garabonciással, úgy álmodoztunk mi is a *Lehár*-keringők, dalok hangjain. De a garabonciás kibontotta a *zászlót* és híveket szerzett a szent ügynek. Így toborozta *Lehár* Ferenc is a szíveket muzsikájával — számunkra.

A *Garabonciás* felcsendülő dallamaiban kedves ismerősöket fedezhetünk fel, a *Cigányszerelem* világszerte híres számait. A *Garabonciás* azonban új műnek tekinthető, mert *Innocent-Vincze* Ernő új szövegkönyvére *Lehár* Ferenc teljesen új részeket írt és a *Cigányszerelem* régi számai már csak egy-egy jelenetben maradtak meg, de ezek is új hangszerelésben. Mindent összevetve — a szerző szavai szerint — mintegy kétharmadrészben megújult az eredeti darab. A híres szerző érezhetőleg nagy kedvvel komponálta a *magyar* szövegre zenéjét, magyaros színük minduntalan felcsillan. A *Garabonciás* alakját népmeséinkből jól ismerjük. Lehár dalművében inkább *a lelkes, költői lendületű muzsikust festi meg*, aki — ismét Lehár szavaival — *mindig szolgálatban állt a nagy eszményeknek*, aki küzdelmes kóborlásai közepette is nemzetének gondolatát szolgálta.

Operaházunk a *Garabonciás*-t díszes kiállításban, szép szereposztással hozta színre. *Józsi diákot*, a garabonciást *Udvardy* Tibor alakította a romantikus hangulat magyaros lendületével és tüzével. A szerelmes *Sárikát Orosz* Júlia énekelte biedermeier finomsággal. Kitűnő volt az elevenen játszó *Osváth* Júlia szép tekintetes asszonya, *Hámory* Imre jóízű magyar földbirtokosa, *Nagypál* László érzelmes kérője, *Koréh* Endre kocsmárosa. Hozzájárultak a nagy sikerhez kisebb szerepeikben *Nagy* Izabella, *Kováts* Jolán, *Sipos* Erzsébet, *Dosa* Mária, *Málhé* Jolán, *Szabó* Miklós és a többiek. A bemutatóelőadáson maga a szerző vezényelt. A darabot *Nádasdy* Kálmán rendezte, a táncok koreográfiáját *Nádassy* Ferenc. A díszleteket ifj. *Oláh* Gusztáv és *Fülöp* Zoltán tervezték, a jelmezeket *Márk* Tivadar.

A bemutató teljes jövedelme a *Kormányzóné segélyakciójára* és a *Vöröskereszt* javára szolgál. **Dr. V. A.**

Az olasz és finn rádiók is közvetítik a Lehár-premiert

Lehár Ferenc új daljátékának, a *Garabonciás*-nak ma esti ősbemutatója a háború közepette is széles érdeklődést keltett egész Európában. A német és a svéd rádióállomások után most az olasz rádióállomások és Finnország rádiója közölte táviratilag a magyar rádióval, hogy a *Garabonciás* bemutatóelőadását ma este 18 óra 05 perekor közvetítik a m. kir. Operaházból. A magyar Rádióval tehát *öt nemzet rádiójának hallgatósága* élvezi majd az éterben először szárnyaló *új Lehár-melódiákat.*

A 207-es hadikórház farsangi matinéja

A m. kir. Vöröskereszt 207. számú hadikórháza március 7-én délelőtt 10 órai kezdettel *farsangi matinét* rendez a Magyar Művelődés Házában. *Közreműködik:* Vaszary Piri, Muráti Lili, Honthy Hanna, Kiss Manyi, Tolnay Klári, Baksa Kató, Rácz Vali, Mészáros Ági, Madaras Gizella, Fedák Sári, Kelly Anna, Fellegi Teri, Juhász József, a három Latabár, Bilicsi Tivadar, Rózsahegyi Kálmán, Pethes Sándor, Bihary Nándor, Hegyi Péter, Magyary Tibor, a Csepi tánczenekar és a Szőnyi táncospár. Konferál: Bodai Miklós.

A Figaro vendégművészekkel

Az *Operaház* február 28-án neves külföldi vendégművészekkel adja el a Figaro házasságát. A bécsi állami operaház három jeles művésze lép fel az Operaház együttesében, még pedig: *Réthy* Eszter, *Reining* Mária, *Schöffler* Pál.

B. Zilahy Irén előadása Svédországról a rádióban

Zilahy Irén — dr. *Benedek* László egyetemi tanár felesége — a közelmultban meglátogatta Svédországot. A manapság ritka utazás élményeit összegyüjtötte és a jövő héten felolvassa a rádióban *Néhány nap a mai Svédországban* címmel. Az érdekes előadás csevegő stílusban mutatja be Európa egyik legiőbbet szereplő semleges államának mai életét, kulturális és társadalmi helyzetét. Stockholmon kívül több más svéd város is szerepel a nagy érdeklődéssel várt előadásban.

Bulla Elma orvosnőt játszik Daróczy József legújabb filmjében, melynek Késő a címe. Muráti Lili, Jávor Pál, Sárdy János játssza a többi főszerepet, de mellettük még 84 magánszereplő kapott kisebb-nagyobb epizódszerepet. A film operatőrje Eiben István, aki most érkezett haza hosszabb németországi tartózkodás után.

A Zene tükre a jó rádió...
Tehát: Philips Rádió
Gehár Ferenc

Anda Géza zongoraestje

Anda Géza tegnapi remekül sikerült hangversenyével *fiatal zongoristáink legjobbjainak sorába lépett* és ha így halad tovább is, benne látjuk a jövő hivatott nagy magyar zongoraművészét. *Anda* mindenekelőtt *zongorista*, a szó legszorosabb és művészi értelmében, lénye szinte *egy* a zongorával, gondolatának leglinomabb hullámait, érzéseinek legkisebb rezdülését is azonnal a zongora hangjaiba tudja feloldani. Nagyszerű érzéke van, hogy szinte ösztönösen legott rátapint a dolgok lényegére. Menynyire széles, tág, sokmindent magába ölelő technikai tudása! A legfinomabb pianótól a leghangosabb fortisszimóig a dinamika minden színárnyalatával úgyszólván zsonglőrködik, remekül árnyal, finom vagy nyers színekkel egyformán tud színezni. De mindig színes, eleven előadásmódja, mindenhez van valami egyéni megjegyeznivalója. Örömmel látjuk benne *az igazi alkotó művészegyéniséget.*

Már a mintaszerűen szépen összeállított műsora is elárulta finom ízlését. A *Bach—Busoni Chaconne*-t egészen egyénileg, tele szenvedéllyel, színnel mintázta meg. Igaz, ez az előadás minden volt, csak *Bach* nem, dehát *Busoni* átírásáról van szó és ez felment a további kritika alól. Ilyen romantikus, színes *Bach* után kellemesen csalódtunk *Mozart D dur szonátájának* előadásában, mert ebben ellenkezőleg inkább a finom, kristálytiszta rokokó formákat rajzolta meg. Ámbár talán itt elkelt volna valamivel több dinamikai árnyékolás.

De *Anda* Géza kiváló zongorista tulajdonságairól elsősorban *a remekül előadott Debussy és Ravel művekben* győződhettünk meg. Amellett, hogy a *Debussy Tüzijáték*-át hallatlanul könnyedén adta elő, mindig erőteljes, súlyos tudott lenni a megfelelő helyeken. Mintha széles színskálájában az impresszionista színfoltok mellett a tömör, klasszikus színek egyformán megvolnának. Nemes építőművészetéről tett bizonyságot a drámai hangon megszólaltatott *Chopin b-moll szonátában.*

Dr. V. A.

Cs Szabó László ma felolvasókörutra indult Németországba

Cs. Szabó László, az országos nevű kitünő tanulmány- és regényíró, a Magyar-Német Társaság meghívására ma délben *Berlinbe utazott.* A társaság és németországi tagozatai ugyanis, mint ismeretes, még az elmúlt nyáron több magyar írót meghívtak, hogy ismertessék müveiken át a német nagyközönséggel a magyarság szellemét és európai kapcsolatait.

— Két előadást fogok tartani — mondotta munkatársunknak *Cs. Szabó*, mielőtt a keleti pályaudvaron beszállt a berlini gyors hálókocsijába. — Az egyik előadás a Deutsch-Ungarische Gesellschaft központjában, *Berlinben* lesz, a másik a társaság *müncheni* leányintézetében hangzik el. Arról fogok felolvasni, hogy *hogyan fedezte fel egy magyar író — aki persze én vagyok — magának Németországot.* Most ugyanis egy nagyobb könyvön dolgozom, amelyben elmondom irodalmi és művészeti érdeklődésem fejlődését és kialakulását, tehát azt, hogy hogyan fedeztem fel magamnak a német, angol, francia, svájci és olasz irodalmat és kultúrát. A könyv mintegy 350 oldal terjedelmű lesz és körülbelül 70 oldal foglalkozik benne a németekkel. *A német rész két fejezetét mutatom be most*, az egyiket Berlinben, a másikat Münchenben. Irásom a *Magyar Csillag*-ban is meg fog jelenni folytatásokban, mielőtt könyvalakban piacra kerül. *Berlini előadásomnak február 23-a, a müncheninek 25-e a dátuma.*

A Törekvés önképző egylet holnap, vasárnap délután ½4kor saját színházhelyiségében előadja a Tokaji aszu című Szilágyi—Eisemann-operettet Sárosi Ferenc rendezésében.

SIEMENS
POLYDOR
A Budapesten vendégszereplő világhrű karnagy
Wilhelm FURTWANGLER
vezényli a
SIEMENS-POLYDOR HANGLEMEZEKEN!
felvett nagy zenekari műveket is

„Hazatér" Magyarországra a volt zágrábi jugoszláv rendőrfőnök,

AKI A KOMMUNIZMUS ALATT SOKEZER MAGYAR ÉLETÉT MENTETTE MEG

Belgrád, május hó.

Békésebb időkben regényt kellene írni e riport hőséről. Élete, vivódása a széthullás előtt álló, túlérett Monarchia egy érdekes tipusát jellemzi. És miután *személyes helytállása Magyarország egy szomorú korszakában a pusztulásra szánt magyarok ezreit mentette meg,* alakja túlnő egy színes ujságcikk keretein.

Az 1914-es háboru előtt a budapesti és székesfehérvári társasági élet *mulatós, szép asszonyt kergető, daliás alakja volt Ostojics Sándor főhadnagy.*

A vére szláv forrásból buggyant, de szíve a magyar muzsikára pezsdült.

Igazi szerbet életében sem látott és azt hitte, mind olyan, mint a Bácska elmagyarosodott szerbjei. Amikor a front összeomlott, egyrészt félelemből, hogy a csonka ország nem fogja tudni tisztjeit eltartani, másrészt szláv vére követelő parancsára,

jugoszláv egyenruhát öltött.

Azóta eltelt közel 25 esztendő és egy mozgalmas férfi élet ezer megpróbáltatása

szekere rúdját visszafordította Budapest felé.

Ostojics Sándor volt zágrábi jugoszláv rendőrfőnök a napokban levelet írt egy magas állású politikusnak, aki annakidején a parancsnoksága alatt álló önkéntes iskola növendéke volt és felkérte, hogy tegye lehetővé, öreg napjaira Magyarországba való visszatérését.

— Később, nyilván azért, hogy jól szem előtt legyek, őrnagyi rangban beosztottak a valjevói hadosztályparancsnoksághoz. Amikor azután itt ismert, azóta miniszteri rangot is viselt internált magyar urakkal érintkezésbe léptem, valaki feljelentett,

mire vizsgálatot indítottak ellenem.

Ezúttal végérvényesen kineveztek „magyar kémnek", úgy hogy három hónap mulva nyugdíj nélkül ki kellett válnom a hadsereg kötelékéből.

— 1926-ban, az emlékezetes mohácsi beszéd után, amelyet sok szerb szívesen hallott, Jevtics udvari miniszterhez (ő a londoni emigráns kormányban is miniszter volt) és *Dimitrievics* marsallhoz fordultam. Felhívtam figyelmüket, hogy a szerb nép jelentős rétegének véleménye szerint

elérkezett a két nemzet őszinte megbékélésének időpontja.

Mindketten így válaszoltak:

„Nekünk nincs szükségünk Magyarországra!"

„A magyar menekülteket saját felelősségemre nem adtam át a vörösöknek"

Az élmények megtörték a magyarul kitünően beszélő Ostojicsot. Aszkéta arcából azonban tüzesen világítanak fekete szemei, amikor régi emlékeiről beszél belgrádi lakásában egy török kávé mellett:

— Két hazám omlott össze egy negyedszázad alatt.

1919-ben Kun Béla rémuralma alatt a magyar,

a döntést megváltoztatják. Azonnal a zágrábi francia katonai bizottság vezetőjéhez, Major *Friedhez* fordultam. Felvilágosítottam, *hogy ártatlan magyarok egész tömegére várna a biztos halál, ha a vörösök kezébe kerülnének.* Az őrnagy átlátta a helyzetet és oly értelmű javaslattal fordult felsőbb parancsnokságához, hogy az én álláspontom érvényesülhessék.

„Nyugalomra vágyom"

1934 októberéig több kísérletet tettem a mohácsi beszéd szel-

Háromszázezer pengő értékű ékszert lopott el a grófi komorna

A tolvajt elfogták, az ékszerek megkerültek

Rejtélyes ékszerlopási ügyben nyomozott napokon keresztül a rendőrség.

Háromszázezer pengő értékű diadémok, gyöngysorok és más értéktárgyak tűntek el egy grófnő lakásáról.

A nyomozás most eredményre vezetett:

elfogták a tolvajt

egy fiatal cselédlány személyében.

Eltünnek az ékszerek

Április 23-án megjelent a főkapitányság bűnügyi osztályán gróf Zelenski Jánosné született Zay Klára grófnő és kétségbeesve adta elő, hogy

lakásáról eltűntek az összes családi ékszerei.

Az egyik szekrényben egy vaskazettában voltak elhelyezve a gyöngysorok, diadémok, azonkivül egy súlyos arany pecsétgyűrű és más értéktárgyak.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított, kimentek a detektívek a grófnő Vilma királynő-út 4. szám alatt levő villájába és a hatszobás lakást átkutatták. Ujjlenyomatokat kerestek, de nem találtak.

A hálószobában egy szekrényben voltak elhelyezve az ékszerek. A vaskazetta ottmaradt, de a rejtélyes tolvaj valami útonmódon megszerezte a szekrény s a vaskazetta kulcsát, kinyitotta, magához vette az ékszereket és ismeretlen helyre vitte. A detektívek kihallgatták a grófnő szehivatalos és fel akarta venni ékszereit. Képzelhető, milyen nagy volt a meglepetése, amikor az ékszerek helyett üres vaskazettát talált a szekrényben.

A főkapitányságról vasárnap **két detektív utazott Fintaházára.**

Hétfőn érkeztek oda és pontos személyleirásuk volt a lopással gyanusitott cselédleányról. Amikor leszállt a két pesti detektív a vonatról, *az állomáson egy fiatal asszonyt pillantottak meg, kire teljesen ráillett a lopással gyanusitott szobaleányról adott személyleirás.*

Vasúti jegyet váltott a pénztárnál a fiatalasszony és

éppen fel akart szállni egy induló vonatra, amikor a detektívek mellé léptek és felszólították, hogy kövesse őket a vasúti irodába.

Nagy volt a meglepetése a fiatal nőnek, először tagadta a lopást, de hiába hazudozott, mert döntő bizonyítékot szolgáltatott maga ellen. Egy magasnyakú blúz volt rajta és amikor a detektívek alaposan szemügyre vették, észrevették, hogy

a nő nyakán egy valódi gyöngysor van.

Ez a gyöngysor is a grófnő ellopott ékszerei közül került ki.

„A drágaságok megszéditettek"

Most már hiába tagadott Bereczkiné, vallatóra fogták és töredelmes beismerő vallomást tett a vasúti irodában.

— Többször láttam úrnőmön e

Az Esti Ujság színháza

Tizennyolc esztendő után ismét
Hat szerep keres egy szerzőt
a Vígszínházban

Tizennyolc évvel ezelőtt, 1925 karácsonyán mutatta be a Vígszínház, mint különleges irodalmi csemegét *Pirandello*: *„Hat szerep keres egy szerzőt“* című különlegesen érdekes színpadi játékát, amely egyik legeredetibb alkotása a neves olasz írónak. Az akkori Pirandello-premiert élénk érdeklődés előzte meg és másfélévtizeddel ezelőtt a dráma nagy sikert aratott a bemutatón. Pedig akkor az idő nemigen kedvezett Pirandello müveinek, a publikum inkább a könnyebb műfajú színpadi alkotásokat kedvelte és részesítette előnyben az irodalmi értékü müvekkel szemben. Mégis nagy visszhangja volt akkor a bemutatónak. Éppen a másfélévtized előtt aratott nagy siker késztette a Vígszínházat arra, hogy most ismét felújítsa Pirandellonak ezt a színjátékát. Ma ugyanis másodvirágzását élik Pirandello müvei és a darabjaival szemben mutatkozó átmeneti érdeklődés lanyhulás, amely tapasztalható volt pár évvel ezelőt, abban az ellenhatásban nyilvánul most meg, hogy ismét divatosak lettek darabjai.

A Vígszínház a felújítással tanújelét adja, hogy a közönség magasabb irodalmi igényeit szándékozik kielégíteni. Legkiválóbb szereplógárdáját vonultatja fel a színpadon a siker érdekében éppenúgy, mint tizennyolc évvel ezelőtt, amikor először műsorra tüzték. A régi szereplők közül egyedül *Sitkey* Irén nevét találjuk a színlapon, aki ugyanazt a szerepet játssza, mint a bemutató alkalmával. *Somlay* Artur és *Ludomerszky* Margit játsszák az apát és az anyát, a fiatal lány pedig *Tolnay* Klári lesz. Mellettük vitéz *Benkő* Gyula, *Mihályi* Ernő, *Orsolya* Erzsi, *Vértess* Lajos és *Sándor* Izabella viszik színpadra még a színmü többi érdekes figuráit.

Hegedüs Tibor rendezésében kerül a közönség elé a darab, amelyhez díszleteket *Neogrády* Miklós tervezett. A pénteki reprizt megelőzően csütörtökön este nyilvános főpróbát tart a színház.

Rádióközvetítés
a Nemzeti Kamaraszínházból

A rádió az idén müsorára vette az állami színházak előadásainak helyszini közvetítését is. A rádió mikrofonja többször látogatott már el a Nemzeti Színházba, holnap, kedden este pedig a Nemzeti Kamaraszínház színpadán szerelik fel, ahonnan Budapest I. hullámhosszán közvetitik Dario Niccodemi „Tacskó“ című színjátékát, amelynek főszerepeit Mészáros Ági, Kovács Károly, Táray Ferenc, Eöry Kató és Könyves Tóth Erzsi játsszák.

A Dalos Szövetség
jubiláris díszhangversenye

A Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége, amely most ünnepli fennállásának 75 éves jubileumát, május 9-én este díszhangversenyt rendez a Zeneakadémián. Legkitünöbb énekegyütteseink lépnek fel a jubiláris hangversenyen, amelynek müsorán a válogatott magyar kórusmüvek között Kodály Budavári Te Deuma, továbbá Beethoven Missa Solemnis-ének egyrésze szerepel.

Május a cirkuszban

Fényes György, a ligeti cirkusz igazgatója már a cirkuszévad megnyitására is elsőrangú műsorról gondoskodott. A mai viszonyok között nem lehetett könnyű olyan gazdag, változatos és valóban világviszonylatban is elsőrangú számokat összehozni, mint amilyennel kapunyitásra a közönség elé lépett. Rimszky gróf oroszlán, tigris, jegesmedve és barnamedve vadállat revüje nemcsak bravúros, de a társulat komikusa, az esetlen Móric-mackó, gondoskodik arról, hogy humor is legyen a ritka jólsikerült idomítási

A régi Lőcse élete elevenedik meg
Kenessey operájában

Szombaton ismét magyar bemutató lesz az Operaházban. A Magyar Operabarátok Egyesületének estjén kerül először a közönség elé *Kenessey* Jenőnek, az Operaház fiatal karmesterének *Az arany meg az asszony* című egyfelvonásos operája. A szövegkönyv

érdekessége, hogy az *Krudy* Gyulának hasonló című, egyetlen fennmaradt színművéből készült. A cselekmény a régi Lőcse városában játszódik le és mindvégig kamara-jellegü. A darabot *Nádasdy* Kálmán rendezte, a díszleteket *Oláh* Gusztáv tervezte és az előadást maga a szerző vezényli. A női főszerepet *Osváth* Júlia énekli, urát, *Wolfgang* löcsei polgárt *Koréh* Endre alakítja, *Rotarides* zsoldoskapitány szerepét pedig *Rösler* Endre énekli. Szerepel még a darabban egy félkegyelmü szolga, ezt a szerepet *Szabó* Miklós alakítja és két ripacs-színész; ezeknek *Laurisin* Lajos és *Komáromy* Pál az alakitói. A bemutatásra kerülő újdonságról a komponista a következőket mondotta:

— Magyar komponisták régi átka, hogy nem jutnak megfelelő szövegkönyvhöz. Pedig a jó és müvészi színvonalú, valamint színpadképes elképzelésü szövegkönyv ugyancsak bő forrását nyújtja a zenei inspirációnak. Véletlenül tudtam meg, hogy Krudy Gyula irt egy egyfelvonásost, amely régebben az akkori Müvészszínházban került egypárszor előadásra. A Nemzeti Múzeumban egy régi és azóta megszünt folyóirat egyik évfolyamából halásztam ki a szövegkönyvet, amelynek harmatos szépsége és igazi költöisége azonnal megragadta a fantáziámat. Krudynak minden sora zenél s a komponistának nem is kell mást tennie, mint csak megéreznie ebben a prózában lüktető finom muzsikát. A kompozíciót a szövegkönyv beállításához hasonlóan kamara-jellegünek készítettem el, nincsenek benne népes együttesek, nagy felvonulások, inkább intim jellegü lírai áriozók és kisebb szólóegyüttesek. Boldog vagyok, hogy munkatársaim olyan lelkesen dolgoztak müvem érdekében. Oláh Gusztáv főrendező díszletei, Márk Tivadar jelmezei tökéletesen váltják valóra Krudy Gyula álmát és szinte meghat az a szeretet, ahogyan a szereplő művészek készülnek a bemutatóra és magukévá teszik zenei elképzeléseimet.

TÓTH DÉNES

Uj magyar filmkomikus:
BALÁZS SAMU

Több mint két hete folynak a felvételek *Karády* Katalin és *Jávor* Pál legújabb filmjéből, a *„Makrancos hölgy“* című vígjátékból. A két népszerü sztár mellett számos kitünö karakterszínészünk eleveníti meg a mulatságos történet vidám figuráit. Különösen jelentős feladat

Royal Revüszínházból
Revüpalota

Mint ismeretes, mozgalom indult meg a szórakozóhelyek és filmszínházak idegen nevének magyarral való felcserélésére. Ezzel kapcsolatosan az Erzsébet-körúti variété-színház a Royal-Revüpalotára

Solymos Péter
zongoraestje

Vannak zongoristák, akiket a

hallották, most pedig a Vigadó gyéren megtelt széksorai előtt Bachot, Mozartot, Ravelt és Bartókot zongorázott.

A kisszámú, de ezúttal is elit

MAGYARORSZÁG

Az ifjúságért

⊕ A beszédek egész sora — egész fényes sora hangzott el két nap alatt az ifjúság problémáiról, köztük *Imrédy* Béla miniszterelnöké, gróf *Teleki* Pál kultuszminiszteré, *Glattfelder* Gyula püspöké. Jóformán nem is volt nagyobb beszéd, amely ne érintette volna az ifjúság problémáit: és ez természetes is, hisz jóformán nincs is kérdés, amely ne volna ifjúsági kérdés is. Nincs magyar probléma, amely ne volna ifjúsági probléma is. Mert az ifjúság problémája nem önmagában határolt probléma — a legnagyobb nemzeti problémák egyike ez, hiszen az ifjúság a jövendő hordozója, érte és neki dolgozunk, a magyar ifjúságra olyan hivatás vár, amelyre már készülni is hivatás. A beszédeket, amelyek most az ifjúságról szóltak, az ifjúság mély és nagy szeretete hatja át. Nem is lehet máskép beszélni az ifjúságról, mint szeretettel. Nem is lehet máskép gondolni az ifjúságra, mint szeretettel. Nem is lehet máskép dolgozni és alkotni az ifjúságért, csak szeretettel. A miniszterelnök tegnapi beszédében összehasonlította a régi ifjúság helyzetét a maival s megállapította, hogy a mai magyar fiatalságnak határozottabb, kifejezettebb, keményebb az arcéle, mint a régié. Ez így van és természetes is, hogy így van, hisz a régi fiatalságnak az életre való készülésében

kevesebb volt a küzdelem

és több a nyugalom. Mi volt az akkori pályaválasztás gondja a maihoz képest! milyen más háttér volt az ifjú előtt akkor, Nagy-Magyarországnak és az akkori Európának könnyű, a maihoz képest szinte gondtalan életében. Ma az ifjúság is súlyosan érzi azt, amit az egész háborúutáni magyar világ érez: a régihez képest hasonlíthatatlanul súlyosabb viszonyok közt, a régihez képest hasonlíthatatlanul nagyobb feladatok állnak előttünk. Olyan problémák várnak, nyomultak előtérbe, amelyek azelőtt inkább csak elméletileg játszottak szerepet a közéletben. Manapság — világjelenség — nehezebb fiatalabbnak lenni, mint régen. De talán nehezebb, mint régen azoknak az élemedettebb nemzedékeknek helyzete is, amelyek körül aránylag könnyű, napsütéses fiatalság után, a férfikor delén, vagy még azután sötétül el a kor láthatára. Nehezebb fiatalnak lenni, mint régen, de biztató, hogy az ifjúság hivatástudata erőteljesebb, intenzivebb, mint régen. Az ifjúság súlya megnőtt. A

politikai problémák

is máskép tükröződnek az ifjúság szivárványhártyáján, mint régen s az ifjúságnak is más a viszonya, szempontja ezekhez a problémákhoz, mint régen. Nem egy politikai törekvés volt, amely vissza is akart élni ezzel: nem egyszer volt tapasztalható, hogy ez vagy az a politikai törekvés az ifjúság idegeiből akart magának selyemhágcsót fonni a magasba, — vagy hogy úgy mondjuk, az ifjúság szive lángján akarta megfőzni a maga levesét. De az ifjúság sohasem engedi, hogy eszközül használhassák, — az ifjúságnak és a politikának viszonyában azok a szempontok a dominálók, amelyeket tegnap Imrédy miniszterelnök és gróf Teleki Pál fejtett ki. Ez felel meg a nemzet érdekeinek, mondani sem kell tehát, hogy ez felel meg az ifjúság magyar lelkületének is, amellyel nem lehet elég gonddal, elég szeretettel, elég lelkesedéssel és elég alapossággal foglalkozni, az ifjúság sorsával, az ifjúság problémáival. Ezeknek a most elhangzott beszédeknek nemes intelmeiből az érett tapasztalat, a leszűrt bölcsesség s az ifjúság rajongó szeretete szólt. Az ifjúság kétségtelenül megérzi és átérzi a szeretetet, amely feléje árad. Nem hisszük, hogy volna a mai magyar életnek egyetlen tényezője, amely át ne érezné a ráváró hivatást az ifjúság útjának egyengetésében. Nemcsak az ifjúságnak van szüksége a munkára; a munkának — a nemzeti munka minden területének is szüksége van az ifjúság felkészültségére, lelkesedésére, ambiciójára.

13% magyar parasztfiú az egyetemeken

Irta: Féja Géza

Ujabban rátértünk *a politikai és társadalmi százalékszámításra.* Új politikai módszer ez, most van kialakulóban s vigyáznunk kell, hogy ennél az új módszernél *az igazi nemzeti szempontok* százszázalékig érvényesüljenek.

A magyar *fiatalság* java, a felelősséget érző s népének sorsát megszívlelő magyar fiatalság, maga sem akar belenyugodni abba, hogy *a politikai százalékszámítást csak egyoldalúan alkalmazzák.* Az »*Egyetemi Hiradó*«, »a fiatal magyar értelmiség lapja«, mely igen közel áll a MEFHOSz-hoz, érdekes statisztikát közöl arról, hogy *a magyar parasztfiúk milyen százalékarányban szerepelnek az egyetemeken s a főiskolákon.*

Az igazi fajvédelem fontos kérdése ez. Senki számára sem lehet közömbös, hogy *az igazi magyar fajtát képviselő parasztság fiai* milyen mértékben tudják »középosztályunkat felfrissíteni«.

Az »*Egyetemi Hiradó*«, sajnos, *igen szomorú eredményeket* közöl. A magyar népesség 51.8 százaléka foglalkozik őstermeléssel s ennek ellenére *az egyetemi hallgatóknak csupán 13 százaléka származik őstermelő rétegből.* S ezek is részben nagybirtokosok és gazdatisztek fiai. Ezzel szemben a közalkalmazottak s szabadfoglalkozásúak az ország lakosságának csupán öt százaléka, de fiaik az egyetemi hallgatók 34 százalékát teszik.

A magyar lakosság 557 tagjára esik egy főiskolai hallgató, *a magyar parasztságnak pedig csupán 3187 tagjára.*

Pedig elsősorban ezek a *parasztfiúk* hozzák *a magyar vért, a tiszta, romlatlan magyar nyelvet s a magyar mélységek nagy élményeit.* A magyar »fajvédők« különböző szervezetei és szektái vajjon mikor ébrednek rá erre a kétségbevonhatatlan igazságra?

Mikor *Hóman* Bálint kultuszminiszter lett, széleskörű népi kulturpolitikát igért. S meg kell állapítanunk, hogy *az egész magyar szellemiség,* minden politikai párt, elsősorban pedig *az ellenzék fogadta rokonszenvvel* a terveit. Nyilvánvaló lett, hogy mennyire a pártszempontok fölé tudunk emelkedni, ha *egyetemes nemzeti érdekekről* van szó. *Hóman* Bálint terveiből azonban *alig valósult meg valami.*

A népi kultúrpolitikának kettős irányúnak kell lennie. Egyrészt fel kell ölelnie *a tehetséges parasztfiúkat.* Én hét esztendeig tanítottam vidéki iskolában, melyben a diákok kilenceven százaléka a magyar szegénységből származott. *Tehetség és jellem dolgában* mindig messze kiemelkedtek a parasztfiúk. Nemcsak tanulni tudtak, de tudtak szeretni is, hűek és önfeláldozóak lenni. Évről-évre elkeseredett küzdelmeket folytattam, hogy egy-egy tehetséget meg tudjak menteni, magasabbra tudjak emelni, *a legtöbbször sikertelenül.*

Ekkor láttam meg a saját tapasztalataim alapján, hogy *milyen kérlelhetetlen a társadalmi »százalék« törvénye s mindaz, ami mögötte van, ami élteti.*

Új közszellem, igazi fajvédelmi szellem s erre nevelt *tanárság* volna szükséges ahhoz, hogy áhitatos gondossággal ápoljuk és neveljük a mélyben gyökerező magyar törzsnek, *a népnek minden új értékét.* A népi kultúrpolitika kérdést ezzel azonban még távolról sem oldottuk meg. *A magyar parasztságot a maga mivoltában* is fel kell emelnünk, korszerűbb, *műveltebb társadalmi réteggé* kell fejlesztenünk.

A sajátságos *magyar népkultúra utolsó napjait éli* s jobbára csak emlékei vannak már. Ez a népkultúra, a népköltészet, a népzene, a népművészet rengeteget ajándékozott nekünk. A parasztság azonban lelkileg már *kinőtt a pátriárkális világból,* haladni akar, korszerű műveltségre vágyik. Eddig ő ajándékozott nekünk ősi színekkel ékes kultúrát, most rajtunk a sor, hogy *korszerű műveltséget, látókört s oktatást nyujtsunk neki.*

Ismét a statisztikához kell térnem. Önálló gazdasági népiskolánk mindössze 55 van 17.040 tanulóval. A középiskolákban egy esztendőben öt és félezer tanuló nyert *érettségi bizonyítványt,* a felsőkereskedelmi iskolákban mintegy 1800, *a felső mezőgazdasági iskolákban pedig mindössze kilencvenhat.*

Mezőgazdasági szakiskoláinkat, szaktanfolyamainkat, téli iskoláinkat a statisztika szerint egy esztendőben *mintegy kétezren látogatják.* Elszomorító adatok ezek. *Népegyetemekről,* melyek vezetőréteget képezzenek a falu számára, még szó sincsen. Nincsen meg még a lehetőség, hogy a magyar paraszt *a maga paraszti mivoltában megmaradva, kultúrember lehessen,* korszerű életet élhessen. Míg ez nem lehetséges, addig tartani fog *a parasztság »menekülése«* az altiszti, nyugdíjas pályák felé...

Baj van a *magya százalékkal,* ez letagadhatatlan. Alig van út a népi származású tehetségek számára s a legnagyobb, legmagyarabb társadalmi réteget elhanyagolta *eddigi kultúrpolitikánk.* A magyar nép kulturális részesedésének százaléka igen-igen csekély. Aki *e tragikus százalékon javít,* aki ledönti e »százaléknak« komor korlátait: *a legigazabb magyar fajvédelem* útjait járja.

BALATONLELLÉN
Univers Leány- Urinőotthonokban (családoknak is) heti penziódíj 22.— P, főszezónban 28.— P. Tanulóknak kedvezmény. Prospektus, Teréz körút 18, III. 1. Tel. 142-570

Svájci egyéni utazásaink a
Hotel Plan
keretében már heti **Sv. frs. 51.50**-től
Kurhaus Tarasp Waldhaus Vulpera
Waldhaus Flims Terrace Palace
Engelberg magyarországi képviselete
Felvilágosítás, szobarendelés, valutaigénylés
„RAPID" utazási irodában, V., Harmincad ucca 2. Tel.: 180-321 és 180-374

Szín hÁz mOzi Árádió ZÁ Művészet

MA KEZDŐDIK A SZÉKESFEHÉRVÁRI DALOSÜNNEP

A *Magyar Dalosegyesületek Országos Szövetsége* a Szent István ünnepi évvel kapcsolatban *ma kezdi meg Székesfehérvárott 25. jubiláris dalosversenyét.* A verseny fővédnöke *Horthy* Miklós kormányzó. Két órakor fogadták a különvonatokon érkező dalosokat az állomásépület előtti téren, félötkor a Magyar Dalosegyesületek Szövetsége *díszközgyűlést tart a városháza közgyűlési termében*, öt órakor lesz a dalosünnepen résztvevő énekkarok hivatalos fogadása és üdvözlése a városháza előtt. Ez az ünnep a Himnusszal kezdődik, *Csitáry* polgármester mond üdvözlő beszédet, majd dr. *Ripka* Ferenc, a szövetség elnöke beszél. 5.30 órakor az elnökség megkoszorúzza a Hősök emlékművét.

(*) A Pécsi Ünnepi Játékok Barátainak levele. Kaptuk a következő levelet: »Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr! A Missa Sollemnis előadásainak és az ünnepi hét eseményeinek lezajlása után, engedje meg, hogy leghálásabb köszönetünket nyilvánítsuk azért a rendkívül értékes támogatásért, amelyet Főszerkesztő Úr nagybecsű lapjának, a *Magyarország*nak hasábjain keresztül élvezni szerencsések voltunk. Amikor ismételt hálás köszönetünket és megkülönböztetett tiszteletünket tolmácsoljuk, szabadjon azt remélnünk, hogy Főszerkesztő Úr irántunk tanusított jóinduatát, úgy ősi városunk, mint Társaságunk iránt a jövőben is élvezhetjük. Az Ünnepi Játékok Barátainak Társasága nevében: *Makay* Iván polgármester, elnök. *Kelemen* András m. kir. kormányfőtanácsos, ügyvezető.«

ALLATKERT
MA a Pódium Kabaré együttesének vendégjátéka
este 8 órakor

Ottrubay Melinda ma délelőtt letette az érettségit

A Práter uccai Zrinyi Ilona leánygimnáziumban ma délelőtt volt a szóbeli érettségi vizsga. A VIII/b. osztály 39 növendéke érettségizett. Nagy izgalommal gyülekeztek a kipirultarcú lányok.

Ott volt közöttük *Ottrubay* Melinda, az *Operaház kiváló magántáncosnője*, aki nemrég érkezett haza Londonból, ahol a magyar követség estélyén nagy sikerrel táncolt. *Az írásbeli és a szóbeli vizsga között zajlott le ez a vendégszereplése.*

A katedrán ott ült dr. vitéz *Fraknói* József, a vizsgálóbizottság elnöke, ott volt *Párkányi* Norbert, az iskola igazgatója és *Rózsa* Anna tanárnő, a VIII/b osztályfőnöke. A kiváló táncművésznő *bátran és könnyedén válaszolt a magyar irodalomból, a német nyelv és irodalomból, a matematikából, történelemből és fizikából* feltett kérdésekre. Az érettséginél nincs kivétel, *ott tudni kell.* És *Ottrubay* kitünően válaszolt.

Ma este hét órakor hirdetik ki a práteruccai gimnáziumban az érettségi vizsgálatok eredményét, *ezzel az Operaháznak már második érettségizett magántáncosnője lesz. Ottrubay* Melindán kívül ugyanis *Szalay* Karola is érettségizett és most már egyetemre jár.

Nagy sikere van a velencei Biennalén a magyar kiállításnak

Velence, június hó.

(*A Magyarország tudósítójától.*) Minden két évben felszökkennek a zászlók a *Giardino Pubblico* karcsú zászlórúdjaira s a tengeri szellőkben vidáman lengve hirdetik, hogy újból megnyílt a mai európai művészet nemzetközi kiállítása.

Az idei kiállításon is őszinte sikere van a magyar művészet pavillonjának. Az olasz sajtó a legmelegebb hangon méltatta a magyar művészek kiválóságát és különösen kiemelte a magyar pavillon nagytermét, melyet idén *Arkay* építész teljesen modernül átalakított. Ezt a termet *Szent István emlékének* szentelték s benne *Aba-Novák, Medveczky* Jenő, *Molnár* C. Pál nagyméretű falraépített képei *Szent István életéből* vett jeleneteket ábrázolnak.

Már a kiállítás megnyitásának napján az érdeklődés középpontjába került a magyar pavillon és *már több kép az első napon gazdát talált.* Az első vásárlók között van *az olasz kormány, az olasz múzeumok, a francia kormány, a turini múzeum és több magános.*

Már első napon elkeltek *Pekáry* István bájos, magyaros színes fametszetei, melyből egy sorozat valamelyik olasz múzeumba kerül.

Emőd Aurélnak egy tájképe, *Jeges* Ernőnek egy balatoni akvarellje már talán ősszel egy olasz képtárból fogja nézni az olasz őszt.

Előkelő helyre kerül *Aba-Novák*nak az a falképvázlata, melyet a tavalyi párizsi kiállításra festett. A párizsi *Jeu de Pomme*, a modern nemzetközi anyag gyüjteménye vásárolta meg *Aba-Novák*nak ezt a falképét és *Dezarrois*, a Jeu de Pomme igazgatója bejelentette, hogy *a képtár külön magyar termet akar berendezni*, melynek alapját *Aba-Novák* képével vetik meg és a következő években történő vásárlásokkal fogják továbbfejleszteni.

Ezek a vásárlások csupán a kiállítás első napjainak eredményei. Mint értesülésünk, többen tárgyalnak még vásárlás ügyében a magyar pavillon vezetőségével.

Érdekes változás várható a nyári margitszigeti műsortervben

A margitszigeti Szabadtéri Színpad amely nagy sikerrel játssza a *Nemzeti Színház* két műsordarabját, a *Csongor és Tünde* szabadtéri változatait, tervbevette, hogy a nyáron óriási apparátussal, *Oláh* Gusztáv rendezésével és *Bajor* Gizi főszereplésével bemutatja *Újházy* György, a szigeti színház számára írt »*Árpádházi Szent Margit legendája*« című művét, *Bárdos* Lajos zenéjével, amely szintén a szigeti színpadra készült.

Hír szerint ez a terv megváltozik. *Oláh* Gusztáv Olaszországba utazik a veronai játékok rendezésére, az új szabadtéri dráma pedig csak Oláh visszatérése után kerülhet színre. Addig valószínűleg a *Magyar Csupajáték*-ot fogják játszani *Paulini* Béla vezetésével. Most tárgyalnak a margitszigeti nyári operaelőadások és hangversenyek megrendezéséről.

Húszezer néző előtt vezényelte Failoni az Aida szabadtéri előadását

A milánói *Sforza*-kastély udvarán szabad ég alatt előadták Verdi »*Aida*« című operáját. 20.000 ember hallgatta az előadást, amelynek karmestere Sergio *Failoni* volt. Operaházunk olasz karmestere *nagy sikerrel dirigált.* Radames szerepét Benjamino *Gigli* énekelte.

Káprázatos sikerű a
„Csodarevű 1938" az
ANGOL PARK-BAN
Kezdete 9 órakor
A színpadművészet remeke!

Színházak műsora

SZIGETI SZABAD SZINPAD: Szombat: Csongor és Tünde (½9). Vasárnap: Szentiványéji álom (½9). Hétfő, csütörtök: Nincs előadás. Kedd: Csongor és Tünde. Szerda: Szentiványéji álom. Péntek: Szentiványéji álom. Szombat: Csongor és Tünde. Vasárnap: Szentiványéji álom (200-adszor). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat és vasárnap: Legyen úgy mint régen volt (8). Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Legyen úgy mint régen volt. — **MARKUS PARK SZINHÁZ:** Szombat és vasárnap: Szomjas krokodil (8). Egész héten minden este: Szomjas krokodil. — **ANGOL PARK:** Szombat és vasárnap: Csodarevű (9). Egész héten: Csodarevű. — **ÁLLATKERTI SZABAD SZINPAD:** Szombat: Pódium kabaré vendégjátéka (8). — **FENYES CIRKUSZ:** Szombat és vasárnap: Rivelsék a majomszigeten (4, 8). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök: Rivelsék a majomszigeten.

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók. Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnep. M = Matiné.

ADMIRÁL (1—537—07. Margit körút 5): **Tovaris** (Claudette Colbert). Csin Csin (Shirley Temple). (3 6 9; V Ü 1 ¾4 ½7 ½10.) V d. e. 9 11: Camille, a végzet asszonya. — **ALKOTÁS** (1—553—74. Alkotás ucca 11): **Tarantella** (Jeanette MacDonald). Szökék bolondja (Viktor Mac Laglen). Az eucharisztikus kongresszus. (½4 ¼7 ½10; V Ü ½2 ½5 7 és ½10.) — **ANDRÁSSY** (1—241—27. Csengery u. 39., Andrássy út sarok): **Csin-Csin** (Shirley Temple). Szerenád (Hilde Krahl). (½5 6 ½8 ½10; V Ü 2 ½4 ½7 ½10.) — **ASTRA** (15—44—22. Ugocsa ucca 10): **Csin-Csin** (Shirley Temple). Asszony a sivatagban (Errol Flynn). Az eucharisztikus kongresszus. (½4 ¼7 ½10; V Ü 2 ½4 ½7 ½10 órakor.) — **ÁTRIUM** (1—540—24. 1—330—34. Margit körút 55): **Történelem és filmtörténelem.** Mi nevetett, mi szomorkodott ez az emberöltő. A futballvilágbajnokság mérkőzései. (Rendkívüli Fox különkiadás.) (Előadások 5 ½8 ½10; V Ü 3 5 ½8 ½10 órakor.) — **BELVÁROSI** (3—845—63. Irányi u. 21): **Tovaris** (Claudette Colbert). Éjfél után (Bette Davies). H. (Jobbt. ½5 ½8, balt. 6 9; V Ü jobbt. ½4 ½7 ½10, balt. 5 és 8.) — **BUDAI APOLLÓ** (1—515—00. Csalogány u. 46): **Tovaris** (Claudette Colbert). Kétarcú ember (Harry Piel). H. (½5-től folyt., az utolsó előadás 9 órakor kezdődik: V Ü 3 6 9.) — **CAPITOL** (1—343—37. Baross tér 32): **A királynő álma** (Scipio Africanus). H. Riport a futballvilágbajnokságról. (Mindennap: ½4 ½6 ½8 és ½10 kor.) — **CASINO** (3—831—02. Eskü tér 6): **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Cl. Colbert). Futballvilágbajnokság. H. (½6 ½8 ¾10; Sz V Ü ¼4 ¼6 ½8 ¾10.) — **CITY** (1—111—40. Vilmos császár út 36): **Hurricane** (John Hall). Futballvilágbajnokság. H. (½6 ½8 ¾10; Sz V Ü ½4 ½6 ½8 és ¾10.) — **CORSO** (18—28—18. Váci ucca 9): **Annapolis** (vígj.; Robert Young). Az 1938-as labdarúgóvilágbajnokság filmje, Pluhár konferanszával. H. (6 8 10.) — **CORVIN** (1—395—84, 1—389—88. József körút és Üllői út sarok): **A vig özvegy** (Jeanette Macdonald). H. és a kísérő műsor. (Előadások mindennap ½4 ½6 ½8 és ½10-kor.) — **DAMJANICH** (1—348—03. Damjanich u. 1): **Örök titok** (Fedák, Harsányi). 120-as tempó (Muráti, Básthy Lajos). (Folyt. előadások ½5-től; vasárnap 2 től.) — **DÉCSI** (125—952, 121—343. Teréz körút 28. sz.): **Serdülő lányok.** Vidám történet egy leány iskolában. A futballvilágbajnokság mérkőzései. (Rendkívüli Fox különkiadás.) (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 és 10 órakor.) — **ELIT** (1—161—51. Lipót körút 16. szám): **A zöld frakk** (Elvira Popesco). Híradók. (6 8 10; V Ü 4 6 8 10 órakor.) — **FORUM** (1—897—07. 1—895—43, 188—528. Kossuth Lajos ucca 18): **Ez mindennek a teteje** (Doris Nolan). Külön film a futball világbajnokságról! (½6 ½8 ½10; Sz V Ü ½4 ½6 ½8 ½10.) — **GLÓRIA** (1—448—00. Thököly út 56): **Bovaryné** (Pola Negri). Cafe Metropole (Loretta Young). (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor kezdődik; V Ü ¾4 ½7 ½10.) — **HOLLYWOOD** (14—24—35. Bethlen tér 3): **A zöld frakk** (Elvira Popesco). Élj, szeress, tanulj! (Robert Montgomerry). H. (Minden nap ½3 ¾6 és 9 órakor.) — **JÓZSEFVÁROSI** (1—346—44. Kálvária tér 7): **Tovaris** (Claudette Colbert). Kétarcú ember (új Harry Piel). (½5-től folyt., utolsó előadás 9 órakor kezdődik; V Ü 3 6 9.) V d. e. ½11-kor: S. M. C. matiné: Tavaszi parádé. Nyitott tető! — **KAMARA** (1—440—27, 1—359—67. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Serdülő lányok** (Rolf Wanka). (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) Szép időben nyitott tető! — **KULTUR KERT** (3—861—93. Kinizsi ucca 16): **Tarantella** (Jeanette MacDonald). Az eucharisztikus világkongresszus. (Teremben 5, kertben ½8 ¾10; V Ü teremben ½2 ¾4 ¾6, kertben ¾8 ½10-kor.) — **LLOYD** (11—994. Hollán u. 7/a., Szent István körútnál): **Mimi, a gazdag ember lánya** (Alice Faye). Futballvilágbajnokság. (Mindennap 4 6 8 és 10 órakor.) — **METRO** (1—122—30. Teréz körút 60): **Annapolis** (Robert Young). Az 1938-as labdarúgóvilágbajnokság filmje, Pluhár konferanszával. H. Előadások kezdete ½6 ½8 ¾10; Sz V Ü ¼4 ½6 ¾8 és 10 órakor.) — **NYUGAT** (1—271—62. Teréz körút 41 sz.): **Az édes anyaföld** (Paul Muni). Vadnyugati őrjárat (Stan és Pan). H. (½5 ½8 9; V Ü 3 6 9.) — **ODEON** (1—202—63. Rottenbiller u. 37/b): **Orgonavirágzás** (Jeanette MacDonald). Sportszerelem (Latabár, Salamon). H. (½5-től folyt., az utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz ½10-kor; V Ü 2 ½5 7 ½10.) — **OLYMPIA** (3—429—47. Erzsébet körút 26): **Tovaris** (Claudette Colbert). Hóbortos család (Jack Halley). H. (1 4 ¼7 ½10; V Ü 11 2 ¾5 ½8 és 10.) — **OMNIA** (1—301—25. József körút és Kölcsey u. sarok): **A nagyváros** (L. Rainer). Vadnyugati őrjárat (Stan és Pan). H. (Egyes filmek kezdete: 5 ½7 8 ½10; Sz V Ü 4 ½6 7 ½9 10 és ½12.) — **OTTHON** (14—64—47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Mártírasszony** (Marlene Dietrich). Családi pótlék (Gyergyay, Kun Magda). (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor kezdődik; V Ü 3 6 9.) — **PALACE** (1—365—23. Erzsébet körút 8): **Rácsnélküli börtön** (C. Luchaire). H. (4 6 8 10; Sz V Ü 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (1—456—73. Népszínház ucca 13. sz.): **Csin-Csin** (Shirley Temple). Tovaris (Claudette Colbert). (4 ¾6 ½8 9; V Ü ½2 ½5 ½8 9.) — **PHÖNIX** (14—44—54. Rákóczi út 68. sz.): **A sárga csikó** (Csortos, Kiss Ferenc). Tovaris (Claudette Colbert). (Folyt. 5 ½7 ¾8 9 ½11; Sz V Ü 3 ½5 6 ½8 9 és ½11 órakor.) — **RADIUS** (1—220—98, 1—292—50. Nagymező ucca 22—24): **Hej-rup** (magyarul beszélő film). A futballvilágbajnokság mérkőzései. (Rendkívüli Fox különkiadás.) Híradók. (Előadások ¾6 ½8 ¾10; Sz V Ü ¾4 ¾6 ½8 ¾10.) — **REX** (1—394—16. István út 39): **Orgonavirágzás** (Jeanette MacDonald). Mámi (Fedák S.). (Köznapon ½5 ½9-kor: Mámi; ¾6 ½10 kor: Orgonavirágzás; V Ü 2 ½6 9.) — **RIALTO** (1—394—97. Rákóczi út 70): **Csin-Csin** (Shirley Temple). Hóbortos család. (Egyes filmek kezdete: ½5 6 ½8 9 ½11; V Ü ½2 3 ½5 6 ½8 9 ½11 órakor.) Az ½11 órakor kezdődő fél előadáson csak 1 híradó és 1 film. — **ROYAL APOLLÓ** (342—946, 141—902. Erzsébet körút 45—47. szám): **Történelem és filmtörténelem.** Mi nevetett, mi szomorkodott ez az emberöltő. A futballvilágbajnokság mérkőzései. (Rendkívüli Fox különkiadás.) Híradók. (Előadások ½6 ½8 ¾10; Sz V Ü ¼4 ½6 ¾8 10.) — **SAVOY** (1—460—40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2): **A zöld frakk** (Elvira Popesco). Tökéletes gentleman (Errol Flynn). Híradóban a magyar-olasz világbajnoki mérkőzés. (4 ¾6 ½8 9; V Ü ½2 ½5 ½8 9.) V d. e. ½11 órakor matiné. — **STUDIÓ** (140—840. Akácfa ucca 4): **Szamurai leány** (S. Hara). H. (Mindennap: 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (1—230—49. Nagymező ucca 8): **A kétarcú ember** (Harry Piel). A hóbortos család (Ann Sothern). H. (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz ½10 kor; V Ü 2 ½5 7 ½10.) — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Tovaris** (Claudette Colbert). Szülők harca (Willy Fritsch). (½5 6 9; Sz ½4 ½7 ½10; V Ü 1 ¼4 ½7 ½10.) V d. e. 11: Copperfield Dávid. — **URÁNIA** (1—460—46. Rákóczi út 21): **Becsületszóra** (Fritz Kampers). Mámi (Fedák Sári, Törzs) H. (Folyt. előadások: 6 ½8 9; V Ü 3 ½5 ½8 és 9 órakor.)

M.D.K.

Ifj. Oláh Gusztáv

Szentgyörgyi Elvirának a müvész otthonáról közölt beszámolójában a rendező és diszlettervező szempontjainak összeegyeztetéséről beszél és bemutatja -fényképfelvételeken- magát a müvészt és otthonát.

Színházi Magazin, Bp. 1941. május 14-2o.
IV. évf. 2ø. sz. 2o-21. lap.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaház "Pázmán lovag" c. előadásához tervezett szinpadképeket és rendezte is a darabot.

Ottlik Pálma: Pázmán lovag és egyebek c. Szinházi Magazin, Bp. 1939. dec. 9. II. évf. 5o. sz. 5. lap.

M. D. F.

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

A lap bemutatja a művész diszlettervét és figurinjeit Bartók Béla: "Fából faragott királyfi" c. művének előadásáról.

ifj, Harangozó Gyula: "A Fából faragott királyfi felujitása" c.
Szinházi Magazin, Bp. 1939. nov. 4. II.évf. 45. sz. 8. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott "Veronai szerelmesek c. dalmüvet rendezte és készitette hozzá a szinpadképterveket.
A kritika a müvész munkáját igen komoly elismerésben részesiti.

Ottlik Pálma: "Pesti terefere a Veronai szerelmesekről."
Szinházi Magazin, Bp. 1942.május 2o-26. V.évf. 22. sz. 7. lap

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban bemutatott "Szerelmi álmok" c. táncjáték és a "Büvös szekrény" c. vigopera előadásához tervezett diszleteit a kritika igen magasra értékeli.

Ottlik Pálma: "Szerelmi álmok a Büvös szekrényben." c. kritika

Szinházi Magazin, Bp. 1942. ápr. 22-28. V.évf. 18. sz. 10-11. lap

M.D.K.

Ifj Oláh Gusztáv

Az Operaház fűrendezője irányitotta a Kolozsvári Nemzeti Szinház megnyitó előadásának szcenikáját, diszleteit és kosztümjeit-irja Nyirő József "Kapunyitás" c. beszámolójában.

Szinházi Magazin, Bp. 1941. nov. 12-18. IV. évf. 47. sz. 5-lo. lap

Oláh Gusztáv.

Nürnbergi Mesterdalnokok színpadképének tervezője.

Emlétve.

Új Ivár, 1965. 5. n. 109. l.

MDK

Oláh Gusztáv

Vér Gy: A Tragédia 6. sorozata a szegedi Dóm téren. Pesti Napló, 1936.jul.23. 13 l.

-

Anrath, Henrik /18
pécsi Szentháromság

Anreiter /Anreithe

M.D.K.

Gláh Gusztáv, díszlettervező operaház-rendezője

„akit a világ legelső sinházai is elvirgelhetnének tőlünk" sinpadtervezével szerepel a párisi világkiállítás magyar pavillonjában.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

dec. 2. sz. 4. old.

MDK.

Oláh Gusztáv

Részt vett a Husz év szinpadképei c. kiállitáson

Népszava 1965. máj.9.lap -

Oláh Gusztáv M.D.K.

Müvei a kiállitáson

/ gói./ Húsz év szinpadképei
Magyar Nemzet 1965. május 22. 4.l.

Oláh Gusztáv, főrend.- MDK
tervező

az Iparm.Társ.-nak az iparm.Muz.-ban rendezett 80 éves jub.kiállításán részt vesz.

O.G.-nak a színpadművészeti teremben dr.Németh Antal rendezésében látható színpadtervei és kostümrajzai.

Magyar Iparművészet. 1928. 264.l.

M.D.K.

Ifj Cláh Gusztáv

Az Operaház Trubadur előadását rendezte és tervezte hozzá a szinpadképeket, rendezéséről és szinpadképeiről igen komoly elismeréssel ir a kritika.

/sz.e./: "Uj Trubadur" c.
Szinházi Magazin, Bp. 1942. dec. 2-8. V. évf. 5o. sz. 11. lap

Az Est fotoriportja az éjszakai szentségimádásról és az éjféli miséről

FÉNYBEN ÚSZIK AZ EUCHARISZTIKUS DÍSZOLTÁR A RAGYOGÓ ÉJSZAKÁBAN

GYÓNNAK A HITVALLÓ FÉRFIAK AZ ÉJFÉLI MISE ELŐTT A HŐSÖK TERÉN

SZÍNHÁZ

„KRISZTUS"

Az Operaház mai díszelőadása

Rómában, a Vatikán vallási és művészi áhitatában írta *Liszt* Ferenc a »*Krisztus oratórium*«-ot. Operánk most ezzel a színpadi átírással hódol Róma előtt... Egyelőre csak részleteket mutat be és csak a díszelőadás vendegeinek. A mű teljes színpadi formája jövő évre marad.

De részleteiben is egész pompájában bontakozik ki a gondolat, hogy egy hangversenyművet passió-daljátékká alakítsanak át. Olyan értő kézzel nyúltak hozzá, mint ahogy egy templomot emelnek fel magasabb szintre. Merész gondolat, pillanatra talán meghökkentő is, hogy a zenekar vallásos *látomásait* színpadon vetítsék ki. Bach, Beethoven miséit és oratóriumait lehunyt szemmel hallgatjuk. Itt se lehet általános törvényt hozni, meddig terjed a színpad hatalma színpadonkívüli művek felett. De ahogyan ma Liszt oratóriumát *látjuk*, az föltétlenül gazdagodása a mű elképzelésének. Minden attól a tapintattól függ, milyen részt kér itt magának a színpad a zene mellett. A képek, Krisztus világi és túlvilági útjának állomásai magávalragadók. Angyalok, pásztorok, királyok, az Olajfák hegyének felsötétlő tintorettói komorságába tiziani fények és káprázatok vegyülnek rembrandti szindrámák között. A vallási áhitat mellett a legnagyobb művészi áhitat. Noha csak jövőre készül el a teljes színpadi mű, a mi kritikánk már ma is kész! Operaházunk teljes díszruhában, minden rendjelével együtt várja mai vendégeit. *Palló* Imre, *Budanovits* Mária, *Báthy* Anna, *Rösler* Endre, *Roubal* Vilmos kórusa, *Fleischer* Antal vezénylete győzik meg a mai díszelőadás közönségét Operánk világszínvonaláról.

A színpad *Oláh* Gusztáv munkája. Oláh egyre többet mer és tud. Néhány kép örök emlék. A csoportok élnek, lélekzenek, minden fej külön tanulmány. Eljutott odáig, hogy a díszlet nem külön koncertáló szám, hanem a legeszményibb kíséret. Hogy szabad-e a hangversenydobogóra képzelt remekművet színpadra átkölteni? Aki így tudja, annak szabad. **(H—ó)**

Előkelő vendégek a pécsi „Missa Sollemnis" előadásán

Pécs és Baranya társadalma már várja az idei ünnepi játékokat. Példaadó társadalmi összefogás valósult meg ott, hogy méltó módon ünnepelje meg a Szent István jubileumi évet. *Az egyház, a társadalom, a katonaság és az ifjúság vállvetve dolgozik* az idei szabadtéri játékok erkölcsi és művészi sikerein.

A játékokat a pécsieken kívül a fővédnökök és védnökök díszes sora is érdeklődéssel várja. Igy a fővédnökök közül megtekintik a pécsi Missa Sollemnist *Albrecht, József Ferenc* főhercegek, *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás, *Hlond* varsói érsek, *Imrédy* Béla miniszterelnök, a kormány tagjai közül vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc, gróf *Teleki* Pál és *Hóman* Bálint, gróf *Zichy* Gyula kalocsai érsek, továbbá az egyházi és világi élet előkelőségei.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKIVÜL LESZALLITOTT ÁRON válthatnak jegyet az Est kiadóhivatalában VII. Erzsébet körút 18—20 szám (1-4 E-SS) Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig

A kedvezményes áru előadások műsora:

SZOMBAT, MÁJUS 28-ÁN

MAGYAR: A szűz és a gödölye (8). NEMZETI-KAMARA: A hit győzelme (8). ANDRÁSSY. Pódium-kabaré vendégjátéka (8½). ROYAL: Rivels vendégjátéka (5 d. u. és 8½ este). MÁRKUS PARKSZINHÁZ: Méla Tempefői (8).

Laurisin Lajos

A rádió új riportere Laurisin Lajos operaénekes

A magyar rádió legutóbb fel akarta frissíteni riporteri gárdáját és ezért pályázatot hirdetett új bemondói állásokra. Főleg *rádióriportereket* kerestett, akik helyszini közvetítésekre használhatók. A riportervizsgán megjelent a rádió egyik vezetőjének felszólítására *Laurisin* Lajos, az Operaház jeles művésze is, aki megfelelt a követelményeknek. Izes magyar beszédével, talpraesett megjegyzéseivel és a látottak szemléltető leírásával sikerült a szpíkervizsgát letennie.

Érdeklődtünk *Laurisin* Lajosnál, *mikor lesz az első közvetítése?*

— Amíg az Operaház szezonja tart — válaszolta — sajnos, nem érek rá. Nagyon megtisztelő a rádió meghívása és örültem, hogy megálltam a sarat. Már több ízben kaptam meghívót a rádiótól egy-egy külső közvetítésre. A legnagyobb sajnálatomra még nem tudtam résztvenni ilyenen, mert időmet nem lehetett az operaházi beosztással összeegyeztetni. Remélhetőleg a nyáron lesz rá alkalmam.

KIS HIREK

A Magyar és Andrássy-úti Színház igazgatósága annak közlésére kért fel bennünket, hogy *minden olyan hír, mely igazgatóváltozásról, visszavonulásról és az Andrássy-színház bérbeadásáról szól, valótlan.*

⊙

Fényes bankettet rendez vasárnap este az Operaház. Háromszáz személy részvételére számítanak. A társasvacsorán, amely az egyik városligeti étteremben lesz, *a firenzei sikert* fogják megünnepelni.

⊙

»Tizenhárom kislány mosolyog az égre«. Ez a címe *Indig* Ottó új filmjének, amelynek alcíme »*Optimista film*«. Július 1-én kezdik a felvételeket.

⊙

Ozoray Istvánt a színészegyesület fegyelmi bírósága a *Fodor* Oszkár színtársulatánál elkövetett szerződés vétsége miatt *kizárta a tagok sorából.*

⊙

Az Operaház vendégei. Gina Cigna és Paolo Civil, a milánói Scala művészei *kedden, június 7-én* a »Toscá«-ban és pénteken a »Giocondá«-ban vendégszerepelnek. Az előadások a Városi Színházban lesznek. Kedden dirigál először az Operaházban *Hoesslin* Ferenc főzeneigazgató. »A Rajna kincse« előadását vezényli.

⊙

Színházi körökben mesélik, hogy az ismert kiváló primadonnának szerződést ajánlottak fel. Régebben mindig elolvasta a darabot a szerződés aláírása előtt, sőt rengeteg változtatást is végeztetett a szövegkönyvön. Csodák csodája, most *minden megjegyzés nélkül aláírta a megállapodást.* Nem tudják, mi történhetett...

⊙

A Metro filmgyár megvásárolta dr. *Fodor* László »Dr. Szabó Juci« című darabját, amelyből film készül.

⊙

Budapest kiváló prózai színművésznője nemsokára házasságra lép egy fővárosi építésszel. A színművésznő, aki az utolsó hetekben nem szerepelt színpadon, a Lidón ismerkedett meg jövendőbelijével. A művésznő tervezi, hogy házasságkötése után visszavonul a színpadtól.

⊙

A Színművészeti Akadémia *ünnepélyes záróünnepélye* május 31-én délelőtt 10 órakor lesz.

⊙

»Minden jog fentartva«. Ez a címe *Kertész* Mihály új filmjének a Warner Brothers filmgyárban.

Pesti szubrett, aki Dél-Amerikába készül

Szilágyi Marcsa Buenos Airesbe kapott szerződést

A nyáron hosszabb időre Dél-Amerikába készül utazni *Szilágyi* Marcsa, az ismert pesti szubrett. A színművésznő szerződési ajánlatot kapott egy buenosairesi revűszínháztól.

Beszéltünk *Szilágyi* Marcsával.

— Néhány héttel ezelőtt — mondotta — Budapesten járt egy párizsi színpadi ügynök. Megnézett az egyik színházban, majd fényképeket és kritikákat kért. A minap kaptam tőle azt a szerződési ajánlatot, amely Dél-Amerikába hív. *Egy revűben kell fellépnem, Buenos Aires legnagyobb revűszínházában.* Két magyar számot adok elő, egy-egy népszerű operettből.

— Budapesten haldoklik az operett. Feltámadására nincs sok remény. A délamerikai szerződési ajánlat olyan kedvező, — az utazást is fizetik — hogy szívesen aláírtam. *A buenosairesi rádió magyar órájában* is fogok szerepelni.

Én már egyszer éltem...

Harmath Imre, a népszerű színpadi szerző, mint költő jelentkezik

Sok-sok operett és rengeteg dalszöveg népszerű írója *Harmath* Imre, most kiadja komoly verseit »*Én már egyszer éltem...*« címmel.

Érdekesek és különösek *Harmath* Imre versei.

»Hazám« című versének első szakasza a következő:

Hát tépjék ki a nyelvem,
hogy néma legyek, mint a sír,
akkor is azt ordítom:
itt szült az anyám
s ha rosszat tettem, itt vert meg [az apám.
S ha kidöfi a szemem
egy eltévedt nyíl...
akkor is, ez a hazám!

»A temetésem« című versének kezdete:

Ez már kétségtelen!
Ha már ott leszek a mélységben lenn
és rámborul az örökös árnyék,
a színpadon, fenn ott lesz a komédiás nép.
A primadonnák, a szubrettek, sőt a drámai [jellem,
hogy beszédeket tartsanak fölöttem, [egymás ellen.

Egy kis rímes szellemesség:

Kétszer kettő négy?!
Ez ma már abszurdumnak hat:
mert két házaspár
ma legtöbbször minimum hat.

Saját alelnökét is törölni akarja tagjai sorából az Országos Színészegyesület

Nagy feltünést keltett a színészek körében az Országos Színészegyesület hivatalos közlönyének értesítése a »Törlendő tagok«-ról. A színészek lapjának ebben a rovatában felkérik a felsorolt tagokat *nyugdíjhátralékaik befizetésére.* Közlik a névsort és hozzáteszik, hogy aki nem tesz eleget fizetési kötelezettségeinek, azt törölni fogják a tagok sorából.

Hosszú névsort olvashattak a színészek a különböző okokból nem fizető kollégákról, de annál nagyobb meglepetést keltett, hogy *ebben a névsorban ott szerepel a színészegyesület alelnöke is.* Hogyan lehetséges ez, kérdezgették egymástól? Az ország színészeinek alelnöke nem jár elől jó példával? Akkor miért fizessenek a többiek?

Holnap este játszik utoljára a Kamaraszínház

A Nemzeti Színház igazgatósága elhatározta, hogy *vasárnap este befejezi Kamaraszínházának évadját.* Igy tehát vasárnap este kerül utoljára színre *Eliot* »A hit győzelme« című drámája.

Fleischer Antal meghívást kapott a Scalába

Operaházunk jeles karmestere, *Fleischer* Antal jövőre a milánói Scalában fog dirigálni. Fleischer a következőket mondotta:

— Meghívást kaptam Milánóba, hogy én *tanítsam be és vezényeljem Mozart »Szöktetés a szerályból« című operáját, amelyet még ott nem adtak elő.* Az új átdolgozást *Catozzo*, a Scala főtitkára végezte. Azt, hogy milyen napokon lesz a vendégdirigálásom, még nem tudom megmondani. A meghívás és a szerződés aláírása már megtörtént.

A színházak jövő heti műsora:

OPERA: Hétfő: Nincs előadás. Kedd: A Rajna kincse (Vez. Hoesslin. Wagner-ciklus, II.) Szerda: A mosoly országa. Csütörtök: Traviata (Patakyval, a Közlisztviselők Színházegyesületének előadása). Péntek: Walkür (Vez. Hoesslin, Huszka Rózsival, Wagner-ciklus III.). Szombat: A szevillai borbély (Patakyval). Csárdajelenet. Vasárnap: Pesti karnevál. Parasztbecsület (Huszka Rózsival). Francia saláta (B. szünet). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Cosi fan tutte (Mozart-ciklus IV.). Szerda: Siegrfied (Vez. Hoesslin, Huszka Rózsival, Wagner-ciklus IV.). Kedden, június 7-én Tosca (Gina Cignával és Paolo Civillel a Városi Színházban, A. bérlet). Csütörtök: június 9-én Bohémélet (Jan Kiepurával a Városi Színházban, A. bérlet). Péntek: Június 10-én Giocconda (Gina Cignával és Paolo Civillel a Városi Színházban, B. bérlet).

NEMZETI: Hétfő, péntek és jövő kedd: Hazajáró lélek. Kedd (B. bérlet), szerda (C. bérlet): A nagy világszínház. Csütörtök (D. bérlet), szombat és jövő hétfő este (F. bérlet) Liliomfi. Vasárnap este: Csodatükör.

KAMARA: Nyári szünet.

VIG: Hétfő és kedd (Évadzáró előadás): Fűszer és csemege.

PESTI: Egész héten minden este: Husvét.

MAGYAR: Egész héten minden este (pénteken 150-edszer) és vasárnap d. u.: Az Ur katonái.

BELVÁROSI: Egész héten minden este és vasárnap d. u.: A kapu előtt. Nincsenek véletlenek.

MÜVÉSZ: Egész héten minden este: Magyar Csupajáték.

ANDRÁSSY: Egész héten minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Békeffi kabaré. Jövő hétfő: Évadzáró előadás.

TERÉZKÖRÚTI: Egész héten minden este és vasárnap d. u. Kabaré.

A HALAS OLASZOK

— Jelenet a világbaj noki döntő után —

PIOLA: Nagyrészt önnek köszönhetjük, hogy győztünk, kapitány úr, fogadja szívből jövő hálánkat!

Drukkerstatisztika az olasz-magyarról

Hát nem lettünk világbajnokok. Pedig, pedig, ha annak a sok sóhajnak, epekedésnek, szorongásnak és citerázásnak csak a lehellete is beleadódott volna a játékba az éteren át, amit a honhazai szorongók kifejtettek a hangszórók előtt, akkor tíz bombalövés fütyült volna be az olasz kapuba — az első negyedórán.

Így azonban...

Így azonban, egy kis hevenyészett statisztika szerint, ezer hallgató közül átlagosan:

megette a kalapját	9
megette a nyakkendőjét ecettel, olajjal	20
exelt az ecetesüvegből	13
izgalmában a töltőtollára gyujtott rá	134
megharapta a homlokát	5
a gyufát cigarettával akarta meggyujtani	71
a falat kaparta	48
kefét evett, mustárral	27
rimánkodva csókolta a saját fejebúbját	380
kiegyenlítéskor a vitrinbe suttolt később vitrincserepeket majszolt	17
elalélva	17
bicskával belebirizgált a rádióba	40
mindjárt meghámozta a lámpákat	19
megharapta a rádiót és brómot kért	286
prézlivé verte a dobozt	252

Ez történt a közvetítés szomorú percei alatt.

Utólag aztán elkövetkezett a nagy rácsodálkozás, hogy végeredményben mégis csak másodikok lettünk. Ami valami. Eppenséggel. Sőt egészen csinos valami. Melynek tudatában a bágyadt drukkerek futólag elmosolyogták magukat. Mint egy ecetbe esett citrom... (u)

A TURISTASZÖVETSÉG KÉSZÜL AZ AGGTELEKI BARLANGSZALLÓ FELAVATASARA

A napokban tartotta meg a turistaszövetség a pünkösdi ünnepek miatt elhalasztott tanácsülését. Az elnöklő *Zsembery* Gyula beszámolt a Szent István-vándorlás befejeztéről s közölte, hogy a vándorút turistavonatkozású tanulságainak levonására *szeptemberben rendkívüli tanácsülést tart a szövetség.* Az ülés felhatalmazta az elnöki tanácsot, hogy *az evezős-szövetséggel* a tavasszal kezdeményezett tárgyalásokat a kölcsönös kedvezményekről újból kezdjék meg. Az ülésen egyébként *az aggteleki barlangmenedékház június 26-ára kitűzött felavatásának programját* beszélték meg. Ugyanezen a napon lesz az újonnan felvert és villamosvilágítással ellátott Denevérbarlang ünnepélyes megnyitása. Ezen a vasárnapon veszik át a barlang fölött emelkedő Hungária-kilátót, valamint a Hungária Turista Egyesület adományának felhasználásával létesített barlangi tavat, amely szintén ki van világítva. Ezt megelőzően szombaton a Baradla-nagybizottság ezúttal először Aggteleken tartja ülését.

Alibi nyerte a magyar derbyt

A budapesti lóversenytéren vasárnap délután futották a magyar derbyt, amelyet Festetich György herceg istállójának Alibi nevű lova nyert meg. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Nyeretlen kétévesek versenye. (900 méter.) 1. Bona A. úrnő *Parma* (Schejbal, pari), 2. *Muzsika* (Teltschik, 2), 3. *Sunion* (Balog, 6). Fm.: Részes, Alice, Arcadius, Sandstorm, Etelköz, Ekszerdoboz. Fejhossz, háromhossz. Tot.: 10:22, helyre: 11, 10, 11, befutó: Parma—Muzsika 18, Parma—Sunion 39.

II. Szödi-díj. (1200 méter.) 1. Holtversenyben Festetich György herceg *Primás* (Esch, 6) és Mendel Hanna úrhölgy *Credo* (Weissbach, 1½), 3. *Pénz* (Szentgyörgyi, 6). Fm.: Rojtos, San Francisco, Top Hat, Pomádé, Cavalliero, Perelő, Verekedő, Napoleon. Holtverseny, félhossz. Tot.: 10:99 (Primás), és 14 (Credo), helyre: 38, 16, 20, befutó: Primás—Credo 218, Credo—Primás 151, Primás—Pénz 249, Credo—Pénz 26.

III. Nyeretlen kétévesek hendikepje. (900 méter.) 1. Horváth Ernő *Hárfa* (Kajári, 2), 2. *Hattyúdal* (Gutai, 6), 3. *Jól van* (Klimscha A., 1½). Fm.: Plaisance, Szalmaszál, Happy Boy, Eldorádó, Fiumara. Háromnegyedhossz, háromnegyedhossz. Tot.: 10:35, helyre: 14, 16, 17, befutó: 213.

IV. Magyar derby. (50.000 pengő, 2400 méter.) 1. Festetich György herceg *Alibi* (Esch, 6), 2. *Bernadotte* (Schejbal, 4/10 reá), 3. *Dugó* (Klimscha, 14), 4. Vinkó H., 5. Dragonyos, 6. Dankó Pista, 7. Bric-a-Brac, 8. Diktátor, 9. Aratás, 10. Drusza, 11. Osborne. Nyakhossz, kettő és félhossz. Tot.: 10:84, helyre: 15, 11, 37, befutó: Alibi—Bernadotte 111, Alibi—Dugó 843.

A versenyben az indítás első kísérletre sikerült. Osborne ragadta magához a vezetést, mögötte Bernadotte, Bric-a-Brac, Diktátor és Alibi helyezkedtek el. A mezőny végén Vinkó H. és Drusza haladtak. A sorrend a rövid oldalig nem változott. A viztoronyhoz érve Bernadotte felvette a versenyt, átvette a vezetést. Mögötte a két Lesvári ló: Bric-a-Brac és Osborne, valamivel hátrább Diktátor és Alibi színei látszottak. Az egyenesbe érve továbbra is Bernadotte volt az élen, nyomában Bric-a-Brac, Diktátor és a lassan felnyomulni kezdő Alibi. A táv előtt Alibi nagy erőllyel Bernadotte üldözésére indult, a tribünök előtt beérte és el is hagyta. Bernadotte azonban újított: Heves küzdelem fejlődött ki, amelyből Alibi került ki nyakhosszal győztesnek. Ezalatt a hátvédből a három Issekutz-ló és Vinkó H. törnek előre. Dugó lett harmadik.

V. Gátverseny hendikep. (2400 méter.) 1. Fehér Ernő *Adamas* (Balázs J. II., 2), 2. *Bakter* (Szovátai, 6), 3. *Hozomány II.* (Blaskovics, 4). Fm.: Lectica, Bánom is én, Mese, Pártfogó, Művész, Dánia, Tekergő. Négyhossz öthossz. Tot.: 10:26, helyre: 15, 20, 15, befutó: Adamas—Bakter 114, Adamas—Hozomány II. 58.

VI. Hendikep. (1600 méter.) 1. Matejka G. úrhölgy *Virulj* (Bihari László, 3), 2. *Ereszd el* (Fetting, 2), 3. *Cinus* (Kolonics, 6). Fm.: Saturn, Dobos, Padisah, Gaffe, Carmen, League of Nations, Kibocsátó. Ötnegyedhossz, kettőhossz. Tot.: 10:30, helyre: 14, 16, 19, befutó: Virulj—Ereszd el 65, Virulj—Cinus 131.

VII. Welter hendikep. (1200 méter.) 1. Lajtos Elemérné úrnő *Vaklárma* (Klimscha, 3), 2. *Signorina* (Keszthelyi, 3), 3. *Mécs* (Szentgyörgyi, 3). Fm.: Kékes II., Hedie, Pitypalatty, Tréfa, Fergeteg, Ungvár, Baka, Indiana, Dolova, Arraváló, Bonvivant, Brezova. Ötnegyedhossz, kettőhossz. Tot.: 10:50, helyre: 16, 17, 15, befutó: Vaklárma—Signorina 118, Vaklárma—Mécs 76.

UJMAGY Színház Zene

Az Operaház el[múlt] esztendeje,

Legelső dalszínházunkban most zárult *Márkus* László igazgatásának második esztendeje. Meg lehet állapítani, hogy bent a színfalak mögött, ahol a munka folyik és kifelé, a nagyközönség felé: kellemes az atmoszféra. Márkus László kipróbált színházi személye bizalmat sugároz. Szeretik. Megvan az az eléggé nem méltányolható jótulajdonsága, hogy hagyja érvényesülni a tehetségeket, utat nyit nekik, felkarolja őket, úgy, hogy azok is, akik a játékrend kötöttsége miatt egyelőre nem jutnak törekvésük, vágyaik és képességeik arányában felszínre, nyugodtan várhatnak, mert tudhatják és érzik is, hogy sor kerül rájuk. *Ennek a kellemes, szívélyesen játékos és lelkes légkörnek köszönhető elsősorban az Operaház nagysikerű külföldi vendégszereplése.* A télen balettünk Münchenben ismételte meg tavalyi nagy sikerét és ragadta őszinte tapsra az ötletes és szép magyar táncok iránt fogékony műértő német közönséget. De a német helyi-érdekű vendégszereplésnél sokkal nagyobb jelentőségű a firenzei nemzetközi ünnepi heteken szerzett magyar diadal. Befutottak már a külföldi, éspedig elsősorban az olasz és a német szaktudósítások. Egyöntetüen megállapítják, hogy *a firenzei játékokon a pálmát a magyar Operaház „Láng"-előadása vitte el.* Pedig merészségnek tünt, hogy éppen az olaszok hazájában olasz operával vendégszerepel a magyar együttes. Azért nagy diadal a magyar vendégszereplés átütő sikere, mert maguk az olaszok is jobban felfigyeltek Respighi, a néhány évvel ezelőtt elhunyt kiváló olasz zeneköltő legutolsó operájára, amely nem tudott nagy népszerüségre szert tenni. A tudósítások nem is a zenéről írnak hasábokat, hanem a magyar kiállításról, a lélektanilag finom rendezésről, diszletekről és világítási hatásokról.

Az Operaház előadásai, a nyári melegben tartott néhány utolsó egynéhány estétől eltekintve, zsúfolt nézőtér előtt folyt le. Az Operaház vezetősége figyelembe véve bérlőközönségének igényeit, a műsoron szereplő darabokat keresettségük szerint tűzte műsorra és a rendes előadásokon kívül ünnepi-, dísz-, jótékony-, népszerű esteket is rendezett. Felújításra került néhány magyar és külföldi szerző műve, de gondoskodás történt operabemutatókról is. Híven a Radnai Miklós igazgatásának utolsó éveiben kezdeményezett magyar műsortervhez, Márkus László is, a Hunyadi László rendkívüli sikerű új betanításán felbuzdulva, megkísérelte most a magyar opera ősét, Ruzicska „Béla futása" című művét a magyar operai tradíciók ápolása és elmélyítése céljából feltámasztani. *Dohnányi* Ernő születésének hatvanéves fordulóját a „Vajda tornya" újdiszletű és rendezésű felújításával ünnepelte meg operaházunk és ezzel a remekművel gazdagította az állandó repertoárt. *Poldini* Himfy-jével az Operaház magyar ujdonságot mutatott be. Külföldi szerzők két bemutatóval szerepeltek. Az aránylag költséges kiállítású, nagy gonddal előkészített „Igor herceg" az egyik mű, amelynek szerzője *Borodin*, a másik egy balett, *Milhaud* „Francia saláta" című szellemes alkotása. A külföldi szerzők közül legnagyobb jelentőségű volt *Wagner* a „Nürnbergi mesterdalnokok" című remekének gyönyörű felújítása. Ez az előadás, amelyet *Failoni* vezényelt, az operai év legértékesebb teljesitménye.

Ha a kákán csomót akarunk keresni, kifogásolhatnók az „Igor herceg" színrehozatalát, amelynek csak a polovci táborban lejátszódó, világhírű táncával egybekötött felvonása értékes. De nem sikerülhet minden kísérlet és terv olyan tökéletesen, mint amilyennek a „Hovanscsina" színrehozatala bizonyult. *Márkus* László, igen helyesen, nem sieti el *a hiányzó* értékes dalművek betanítását. Fokozatosan egészíti ki a repertoárt. Tudomásunk szerint a jövő évben *Purcell* az angolok legzseniálisabb zeneszerzőjének „Aeneas és Dido" című operáját készül bemutatni s a klasszikus repertoár megerősítése mellett, párhuzamosan, gondoskodik új magyar operák bemutatásáról is.

Operaházunkban ebben az évben is vendégszerepeltek kiváló külföldi operaénekesek, többek között Gina *Cigna*, Maria *Müller*, Helge *Roswaenge* és az állandó magyar vendégművészek: *Németh* Mária és *Pataky* Kálmán. Állandó vendégkarmesterként szerepeltette Operaházunk *Dobrowent* és kapuzárás előtt kisérletet tett egy kiváló Wagner-dirigenssel, *Hoeslinnel*.

A karmesterkérdés Operaházunk fájó pontja. Jól tudja a beavatott, hogy azzal Jánosnak sem ártana —, ha itt dolgozna minálunk egy Fritz *Busch*, vagy például egy *Kleiber*-szerű nagy karmester. Minő a két most említett külföldi kiválóság szívvel-lélekkel tanit is, neveli az együttest és kihozza énekeseikből képességeik legjavát. Nem tudunk egyetérteni ebben a kérdésben Márkus Lászlóval, aki a nagy karmester szerepét Dobrowennek szánta. Igaz, Dobrowen jó munkát végzett és az oroszok betanításánál célszerű továbbra is igénybe venni tehetségét és hatalmas munkabírását. De elvégre elsősorban klasszikus műsorunknál érezzük a nagy karmester hiányát. Mozartot pedig mégse mernénk talán Dobrowenre bízni!?

Az Operaház másik gyenge pontja a balettkérdés. Tavalyhoz képest, előre leszögezzük, észlelhető kis haladás. A szedett-vedett, balett-tákolmányok után kisérletet tett Operaházunk egy bevált, pompás balettel: a „Francia salátá"-val. A klasszikus balett terén azonban nem történt még semmi kezdeményezés. Nem is lehet addig, amíg *Harangozó Gyula mellett nem működik érettebb, tapasztaltabb, nagyobb látókörü balettmester.* Az „Iphigenia Aulisban" című *Gluck*-operát nagy sikerrel mutatta be az elmult évben Operaházunk, Wagner elődjének halála százötvenedik évfordulója alkalmából. Az ebben a műben szereplő klasszikus balettet hozzáértő balettmesternek kellett volna betanítani. Sietünk megjegyezni, hogy a rokonszenves és tehetséges *Harangozó* Gyula remekelt a „Polovecsi táncok" és a „Francia saláta" koreografiájával.

Nem zárhatjuk le anélkül rövid beszámolónkat, hogy ki ne emeljük ifj. Oláh Gusztáv díszletezőművészetét, amellyel különösen az eucharisztikus kongresszuson, részleteiben bemutatott „Krisztus-oratórium" színpadi jelenetezésével aratott világsikert. A kormányzó úr ebből az alkalomból külön súlyt helyezett arra, hogy megelégedése tudtul adassék Operaházunk kiváló vezetőségének. **Haits Géza**

MOZIHIREK

* **Televiziós filmelőadás Newyorkban.** Newyorkból jelentik: Az amerikai National Broadcasting rádióvállalat a newyorki Empire State Building felhőkarcolóban, a világ legmagasabb épületében lévő televiziós műtermében adta le a történelem első televiziós filmelőadását. Az érdekes előadás tárgya magyar alkotás volt: Korda Sándor magyar filmvállalkozó „A Vörös Pimpernel visszatérése" című hangosfilmjét adták le, amely Orczy Emma bárónőnek, a szintén magyarszármazású regényirónőnek műve után készült. A filmet 65 kilométer körzetben kitünően lehetett látni és hallani.

*

* **A futbalvilágbajnokságok filmje.** A magyar futbalsportnak nagy sikert hozott világbajnoki küzdelmekről készült filmfelvételekből érdekes anyagot gyüjtött össze a 20-th Century Fox-filmvállalat. Valószínüleg már ezen a héten a pesti közönség elé kerülnek ennek a páratlan küzdelemsorozatnak a legérdekesebb mozzanatai. Felvonulnak a zöld gyep sztárjai közül Sárosi, Piola, Leonidas, Toldi, Zsengellér, Korányi, Szabó és a döntőmérkőzések többi sztárjai is, akik ezúttal a mozivásznon is bizonyára zajos sikert fognak aratni.

* **A Szent Adalbert Emszo** vasárnap este a Fehérvári-úti kulturházban előadás keretében nagy sikerrel mutatta be Ligeti János karnagy „Királyok Királynője" című daljátékát, Bartus Teri, egyházi énekkari szólistanővel a főszerepben.

* **Rozgonyi és neje** most megnyiló Váci-utca 11/b. és a régi Kálvin-tér 5. műteremben személyesen vezetik a felvételeket.

* **Ma: Svéd Sándor Rigolettót énekli az Állatkertben.**

...ldpénzgazdaság

...bb szigoru intézkedések ...j- és körömfájás elterjedé... sének meggátlására

...száj- és körömfájás továbbeggátlása, főként pedig az ...vészmentes duna-tiszaközi és ...nek megóvása érdekében, a ...miniszter rendeletet adott ki, ...Duna főágának Szob község-magyar-délszláv országhatárig ...ának mindkét oldalán a part-...tott 20 kilométer távolságon ...ekben (városokban) — Buda-...rost kivéve — állatvásárokat, ...t és állatdíjazásokat tartani ...lelkezés azokra a községekre ...kiterjed, amelyek területének ...sik a Duna partvonalától szá-...éter távolságon belül.

...az ország többi részébe ...llatot átvinni, áthajtani, át-...a rendelet szempontjából Du-...Duna főágától nyugatra eső ...érteni. Azokban a községek-ben (városokban), amelyeket a Duna főága kettészel, a Duna jobbpartján fekvő község-(város)-részben tartott hasítottkörmü állatokat számba kell venni. A számbavett állatokat a Duna balpartján fekvő község- (város)-részbe átvinni, áthajtani, átszállítani tilos. E tilalom alól a helyi állategészségügyi hatóság azonnali levágásra felmentést adhat, ha a helyhatósági (községi, városi, kör-állatorvos, vagy ahol ilyen nincsen, a járási (városi) állatorvos az átvinni, áthajtani, átszállítani kívánt állatok tartási helyén lévő összes hasítottkörmü állatokat, az elszállítást közvetlen megelözően megvizsgálja és aggálytalannak találja.

Hasítottkörmü állatokat — az egész ország területén — a származási községek határától számított 30 kilométernél nagyobb távolságra lábon hajtani tilos.

A Dunántúlon lakó, vagy hivatásukat ott gyakorló marha-, juh- vagy sertéskereskedőknek, mészárosoknak és henteseknek az ország egyéb részeibe, a Duna-Tisza közén és a Tiszántúlon lakó, vagy hivatásukat ott gyakorló marha-, juh, vagy sertéskereskedőknek, mészárosoknak és henteseknek pedig a Dunántúlra hasítottkörmü állatok adás-vétele céljából átjárni tilos.

A marha-, juh- vagy sertéskereskedők, mészárosok és hentesek, illetve alkalmazottaik mielőtt a hasítottkörmü állatok adás-vételét az ország bármely községében (városában) megkezdenék, kötelesek a helyi állategészségügyi hatóságnál jelentkezni és magukat tisztításnak és fertőtlenítésnek alávetni.

A jelentkezés, tisztítás és fertőtlenítés megtörténtének ellenőrzése céljából minden marha-, juh- vagy sertéskereskedő, mészáros és hentes, illetve adás-vétellel megbizott alkalmazottja „Ellenőrzőkönyv"-et tartozik beszerezni. Az Ellenőrzőkönyvbe a helyi állategészségügyi hatóság a jelentkezés, valamint a tisztítás és fertőtlenítés megtörténtét bejegyezni tartozik.

Aki e rendelkezéseket nem tartja be, — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetőrendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és az 1928. évi XIX. t.-c. 100. §-a alapján büntetendő. A pénzbüntetés tekintetében az 1928:X. t.-c. rendelkezéseit kell alkalmazni.

A rendelet a hivatalos lapban történt kihirdetés napján, a büntetőrendelkezések azonban csak a hivatalos lapban történt kihirdetést követő nyolcadik napon lép hatályba.

kabinetirodába.

* **Pacelli biboros államtitkár elismerése Koudela Gézának.** Minden eucharisztikus világkongresszus külön himnuszban csendíti meg azt a gondolatot, mely a nagy találkozóra hívja a katolikus híveket. A Budapesten tartott eucharisztikus kongresszus himnuszának magyarosan lendületes dallamát Koudela Géza dr. szerezte. A himnusznak hatalmas sikere volt. A lelket magával ragadó dallam Pacelli biboros államtitkárnak, pápai legátusnak is nagyon megtetszett és budapesti tartózkodása alatt szerette volna személyesen is megismerni a szerzőt, hogy gratuláljon jól sikerült művéhez. Mivel ez nem volt lehetséges, mert Koudela Géza közben Balatonfüreden tartózkodott, hogy betegségét gyógyítsa, a bíboros államtitkár most Luttor Ferenc követségi tanácsos útján sajátkezű ajánló sorokkal ellátott fényképét küldötte a kiváló magyar egyházi muzsikusnak „hálás megemlékezésül a budapesti nemzetközi eucharisztikus kongresszus kedvesen hangzó himnuszáért". A kitüntetésszámba menő ritkaszép elismerés nagy örömet keltett egyházzenei körökben, ahol a magyar dal újabb diadalát látják a tényben.

* **Bemutató a Márkus Park Színházban.** A Márkus Park Színház csónakházzá átalakított színpadán vasárnap este mutatták be *Szilágyi* László „Szomjas krokodil" című operettjét, amelyet *Harmath* Imre „csiszolt át" táncos énekszámokkal fűszerezett, hamisítatlan *nyári operetté*, olyan módon, hogy a szöveget telezsúfolta valódi pesti kávéházi, aszfalt- és vadevezős viccekkel. A mese a gazdag fiúról szól, aki nem akarja az apja által választott leányt feleségül venni, ellenben azonnal kész oltárhoz vezetni az egyik énekes görlt, akit a csónakházban ismert meg. Kiderül, hogy ez az a leány, akit az apja is választott. *Mezey* Mária és *Básthy* Lajos a szerelmes pár megszemélyesítői. *Mezey* Mária ragyog, *Básthy* Lajos fáradt. Kedves a kis *Latabár*. A többi szereplő a humort szolgáltatja. Rajtuk kívül a vadevezős görlök és boyok igyekeznek énekkel és tánccal szórakoztatni. A nyári vikendházi görlök karácsonyi mezben táncolnak. Angyalhajjal vannak díszítve.

* **Csodarevü az angol parkban.** Az angolpark idei csodarevüje pazar kiállítással lep meg. A fényárban úszó, ügyesen felépített színpadon egyik percben expresszvonat fut be, a másik percben már valóságos vízesés kápráztat. A négy képből álló zenés „csodarevü" főszereplői *Delly* Ferenc és a mult évben a Magyar Színházban feltünt *Simor* Erzsébet. A jókedvet az idősebb és ifjabb *Latabár* Árpád szolgáltatják. Szerepel a revüben *Horváth* Erzsi és *Horváth* Manci, az Operaház két táncosnője is. A zenekart *Csathó* Andor vezényli fiatalos lendülettel.

* **Szent István-évi zeneművek.** Buchner Antal, az esztergomi bazilika karnagya a Szent István jubileumi évre a következő új zeneművekkel lép a nyilvánosság elé: 1. Szent István-ünnepi nagy kantáta (szövegét írta Buchnerné Nyárasdy Ilona) ötféle kidolgozásban; 2. Magyarok Nagyasszonya, daljáték egy felvonásban, szövegét írta Szepessy László; 3. Uj Isten, Szent István királyról szóló történelmi színmű három felvonásban, szövegét írta Sziklai Ferenc; 4. Szent István-ünnepi nagymise (op. 25.), az „Ah, hol vagy magyarok" téma feldolgozása magánénekre, vegyeskarra, orgonára és nagyzenekarra. Mindezek a művek megrendelhetők a szerzőnél, Esztergomban.

Az Omge egri állattenyésztési vándorgyülése és hevesmegyei tanulmányi szemléi

Az országos magyar gazdasági egyesület állattenyésztési szakosztálya vasárnap tartotta szokásos évi vándorgyülését, ezidén *Egerben* és ezzel kapcsolatosan háromnapos tanulmányi szemlén megtekintette Heves vármegye több neves gazdaságát és néhány község szarvasmarha-köztenyésztését.

A vándorgyülés hódoló távirattal üdvözölte a kormányzót hetvenedik születésnapja alkalmából és üdvözlő iratot küldött Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszternek, majd vitéz *Subik* Károly prelátuskanonok, az egri érseki uradalmak jószágkormányzója ismertette nagy tetszéssel kísért előadásban az egyházi birtokoknak, elsősorban a vezetése alatt álló uradalmaknak, mint célvagyonnak szociális és kulturális rendeltetését, valamint a mezőgazdaság fejlesztését szolgáló hivatását és ez irányban kifejtett munkásságát. *Somssich* László gróf, az Omge elnöke meleg szavakkal emlékezett meg Szmrecsányi Lajos érsek mély szociális érzéssel áthatott közéleti munkásságáról. Az Omge tanulmányi szemléi során megtekintett egyházi és egyéb birtokokon folytatott magas színvonalú mezőgazdálkodás az összes szakértő gazdákat meggyőzte arról, hogy ezek a gazdaságok az országban vezető szerepet töltenek be.

Ezután *Balogh* István gazd. tanácsos, a hevesvármegyei gazdasági egyesület igazgatója ismertette nagy érdeklődéssel kísért előadásban Heves vármegye állattenyésztésének multját és jelenlegi helyzetét.

Végül *Manninger* Rezső dr. egyetemi tanár, az országos állategészségügyi intézet igazgatója általános figyelem mellett időszerű állattenyésztési kérdésekről: a ragadós száj- és körömfájásról, a brucellosisról (fertőző elvetélés), valamint a sertéstenyésztésben újabban sok bajt okozó paratifuszról tartott nagyértékü előadást.

A vándorgyülést megelőző két napon az Omge mintegy 200 fönyi tanulmányi társasága több magas színvonalon álló hevesmegyei gazdaságot tekintett meg, a kettős szentév alkalmából elsősorban a megyében jelentős szerepet játszó egyházi birtokokat.

— **(Bankjegyforgalmunk 35.2 millió pengővel 522.5 millióra csökkent.)** A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma a június 15-iki kimutatás szerint a június 7-iki forgalommal szemben 35.2 millió pengővel csökkent. A csökkenést váltóvisszaváltások idézték elő, amelyeknek összege a váltóbenyujtások összegét 40.7 millió pengővel haladta meg. Az érckészlet 0.4 millió pengővel apadt. Az állami giroszámlákra 3.6 millió pengő folyt be, ellenben egyéb számlákról 5.1 millió pengő folyósítás történt, úgyhogy végeredményben a girokövetelések állománya 1.5 millió pengővel csökkent. Az „Egyéb követelések" 2 millió pengővel gyarapodtak, ellenben az „Egyéb tartozások" 2.2 millió pengővel apadtak.

— **(A Gyosz új igazgatósági tagjai.)** Megemlékeztünk arról, hogy a magyar gyáriparosok országos szövetsége Esztergomban tartotta az idén rendes közgyülését. Ezúttal a választott vezetőség mandátuma is lejárt. A közgyülés Kállay Tibor ny. miniszter inditványára egyhangulag ujra elnökké választotta dr. Chorin Ferenc felsőházi tagot. Alelnökökké dr. Ullmann István ny. miniszteri tanácsos inditványára szintén a régiek választattak meg: Fellner Pál, dr. Hirsch Albert, Láng Gusztáv. Az igazgatóság megválasztására nézve Mátyás Jenő tett inditványt; megválasztották az igazgatóságba új tagokul: Dischka Győzőt, Hiller Józsefet, Horváth Leót, Nemes Preisinger Frigyest és Ullmann Andort. Végül Balonyi Ágoston inditványára a választmányt és a számvizsgáló bizottságot is ujra megválasztották és kiegészitették.

— **(Drogisták mozgalma az illegális verseny ellen.)** A budapesti drogisták ipartestületének legutóbbi taggyülésén sérelmezték, hogy egyes nagykereskedők beszerzési csoportoknak és házalóknak márkacikkeket szolgáltatnak ki és ezzel az áronaluli árusitásra nyujtanak lehetőséget. A taggyülés törvényes rendelkezéseket sürgetett ennek meggátlására.

— **(Nyersbőrpiac.)** Az irányzat kedvetlen. Tiszavidéki, tiszántúli nyersbőr vidék és minőség szerint 5—10 fillérrel olcsóbb. A budapesti vágóhídi jegyzések a dunántúlra is vonatkoznak. Árak: Magyar marha, nehéz 80, könnyü 70—75, tarka, nehéz 90, könnyü 80—85, tarka bikabőr 45 kg-ig 80, 50 kg-ig 70, 50 kg-on felül 60—65, borjúbőr, fejjel, hosszú lábbal, könnyü 120, nehéz 110, rövid lábbal, könnyü 130, nehéz 120 fillér nyerssulykg-ként, Ia minőségü áruért. Lóbőr 220 cm-en felül 10—11 pengő drb-ként.

(Gyümölcs- és zöldségpiacok.) Kecskemét: Nagykereskedelmi árak: Eper, elsörendü (65 q) 25—30, másodrendü 15—22, cseresznye (42 q) germersdorfi és badacsonyi, elsörendü 90—100, másodrendü 50, fekete 40—50, fehér 30—35, meggy (50 q) apró 35—40, saláta, fejenként 1—3, hegyes paprika drb-ként 2—4, tök drb-ként 10—16, zöldborsó kg-ként 7—12, salátának való uborka kg-ként 30—50, zöldhagyma csomónként 4—8, retek csomónként 2—4, kalarábé csomónként 3—5 fillér. Az irányzat szilárd volt. Gyöngyös: Nagykereskedelmi árak: Cseresznye, korai, piros (felhozatal 30 q) 30—45, germersdorfi (105 q) 50—90, fekete (180 q) 40—65, földieper (11 q) 35—55, egres (2 q) 35—50, ribizli (200 q) 25—45, zöldborsó (15 q) 8—10, új rózsa burgonya (55 q) 10—14, zöldbab (2 q) 50—80, salátának való uborka (2 q) 45—49, tök (15 q) 5—7 fillér kg-ként. A rossz terméskilátásokhoz képest a felhozatal megélénkült. A kereslet is megnövekedett. Vásárlások német, lengyel és belföldi számláre történtek. A cseresznye ára végig szilárd volt, a ribizli és burgonya ára ellanyhult. A tegnapi nap folyamán Németországba 3 vagón, Budapestre 1 vagón, ma reggel Budapestre 4 teherautó **és 15 kocsi árut szállitottak.**

Nagyarányu árleszállitást rendelt el a szérumoknál az árkormánybiztos

A földmívelésügyi miniszter felkérésére az árkormánybiztos megvizsgálta az állati oltóanyagok árait és vizsgálatainak eredményeképpen *az oltóanyagok új árait* rendelkezéssel megállapította. Az új árak az eddig érvényben volt árakkal szemben, készpénzfizetés vagy 45 napon belül történő fizetés esetében körülbelül *12 százalék csökkentést jelentenek*, a szérumoknál, sőt egyes cikkeknél a csökkentés aránya *még nagyobb*. 90 napig történő hitelezés esetén az új ár a régi hitelárakkal szemben, a szérumoknál *csaknem 15 százalékkal kisebb*. Az egyéb oltóanyagok árai *általában 10 százalékkal csökkentek*. Mivel gondoskodás történt, hogy a szérumokat és egyéb oltóanyagokat kiszolgáltató gyógyszertárak haszonkulcsa (brutto 15 százalék) változatlan marad, a gyári árak csökkentése *a fogyasztókig bezárólag teljes egészében érvényes*.

Schacht a német pénzügyi politikáról

Berlin, június 20.

Schacht dr., a birodalmi bank elnöke, a német pénzügyi politikáról többi között a következőket mondotta:

— Eleinte majdnem megoldhatatlanoknak látszottak azok a feladatok, amelyek elé Németország pénzügyi téren került és jellemző, hogy *a külföld irányunkban rosszakaratú része éppen a pénzügyi téren felmerülő nehézségektől remélte építőmunkánk meghiusulását*. Azokat a sikereket, amelyeket elértünk, nem utolsó sorban a birodalmi bank határozottságának és tetterejének köszönhetjük, mert *a birodalmi bank nem riadt vissza attól, hogy bátran új utakra lépjen*. Ez azt jelenti, hogy bátran, de nem könnyelműen. E két fogalom összezavarása külföldi birálóinkat gyakran arra indította, hogy intézkedéseinkről elhamarkodott ítéletet mondjanak. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a valóság meggyőző ereje egyik-másik birálónkat arra indította, hogy másként gondolkodjék módszereinkről. Nyilván nem számoltak azzal, hogy *mi tántorithatatlanul szem előtt tartjuk minden becsületes jegybankpolitika régi célját: valutánk megvédését kifelé és befelé*.

— Ha arra szántuk el magunkat, hogy jegybankhitel segítségével előre finanszirozzuk az állami szükségleteket, ezt nemcsak azért tettük, mert nem nyilt számunkra más kivezető út. Fel kell vetni a kérdést, vajjon az államnak juttatott jegybankhitel magában elegendő-e már a negativ bírálatra. Bizonyára nem, ha teljesitik azt a feltételt, hogy az állam abban a helyzetben van és hajlandó is a számára juttatott hiteleket idejében visszafizetni. Ez az előfeltétel az új Németországban adva volt. *A gazdasági viszonyok fejlődése lehetővé tette ez év tavaszán, hogy lemondjunk a különleges váltók segélyével teljesített állami megbizású pénzügyi müveletek módszeréről. Az állam most már birodalmi kincstári utalványok és birodalmi kölcsönök kiadásával megszerzi a szükséges eszközöket, amennyiben a rendes bevételek nem lennének elegendők.*

— **(Lisztkivitelünk májusban.)** A májusi lisztkivitel igen erősen magán hordta az aratáselőtti kiürült raktárak képét. Májusi lisztkivitelünk mindössze 10.282 mázsa volt, ami olyan csekély mennyiség, hogy a nyers állapotban májusban kivitt termény 211.000 mázsás mennyiségének még az egyhuszadrészét sem érte el. A visszaesés az elmult esztendővel szemben is nagyarányú. Tavaly májusban 33.982 mázsa buzalisztet, 8158 mázsa buzakorpalisztet és 976 mázsa rozslisztet vittünk ki, idei májusi kivitelünk pedig mindössze 10086 mázsa buzaliszt és 196 mázsa rozsliszt. Buzalisztet főként Ausztriába, Olaszországba, Egyiptomba és Angliába szállítottunk.

— **(Megszünik a bécsi szent-marxi sertésvásár.)** Bécsből jelentik: A német birodalmi élelmezési szervek többirányú intézkedést eszközöltek a birodalom területén érvényes élelmiszerellátási rendszabályoknak Bécsre való kiterjesztésére. Ezek következtében megszünik a híres szent-marxi sertésvásár is, amelyre a világ minden részéből hajtottak fel állatokat.

— **(Fokozódik az amerikai sertészsir bevitele Csehországba.)** Prágából jelentik: Az amerikai zsir bevitele az elmult hónapokban lényegesen emelkedett és az elmult évhez viszonyítva megnyolcszorozódott. Az amerikai sertészsirimport növekedését azzal magyarázzák, hogy az Amerika és Csehország között létesített szerződés rendkívüli engedményeket nyujt a **kölcsönös árucsereforgalom fejlesztésére.**

Oláh Gusztáv ifj.

Pesti Hirlap 1937. dec. 19.

SZINHÁZ ÉS ZENE

A vajda tornya

Dohnányi Ernő operájának felujítása az Operaházban

Tizenöt esztendeje, amikor *Dohnányi Ernőnek* ezt az uj művét bemutatta az Operaház, aligha válaszolhatott volna a kritika arra a kérdésre, amely az operairodalom modern alkotásaival szemben mindig felmerül: maradandó lesz-e *A vajda tornya*, megállja-e majd helyét a zenei és szinpadi irányoknak abban a változó hullámverésében, amely különösen akkoriban — másfél évtizede — zajlott a leghevesebben. Most, hogy az Operaház — Dohnányi hatvanadik születésnapja alkalmából — teljesen uj szinpadi keretben és uj szereposztással feleleveniti a nagy magyar mesternek ezt az alkotását, már teljes határozottsággal kimondhatjuk: tizenöt év alatt nemhogy elavult volna, hanem inkább megérett a mű, mint a nemes bor, amely tulajdonképpeni ízét, zamatát, tartalmát csak hosszu pihenés után érleli ki magából. Lehet azonban, hogy éppen megforditva áll a dolog és mi értünk meg ehhez a műhöz, miután az izlések és művészi irányok a másfél évtized előtti erjedésből, leszürődötten és megtisztultan kerültek ki.

Csak most érezzük igazán, minő egészséges, erőteljes, sőt bővérü zenei érből táplálkozik ennek a műnek muzsikája; mennyi „anyagszerüséggel" tud és mer az lenni, aminek vallja magát: romantikus opera; milyen töretlen vonalban folytatja a wagneri zenedráma stilusát, anélkül, hogy az epigonizmusnak még csak nyoma is érezhető volna rajta. A modern operának annyi időszerü (és ideiglenes) kisérlete után, amennyivel az elmult másfél évtizedben találkoztunk, lehetetlen-

seg volna fel nem fedezni Donhanyinak ebben az alkotásában mindazokat az időálló értékeket, amelyekkel a mai kor operái bizony csak igen ritkán dicsekedhetnek: a drámai kifejezés szenvedélyes erejét, a lira nemes előkelőségét és mindkettőben azt az őszinteséget, amely nélkül semmiféle művészi alkotás maradandó volta el nem képzelhető, legkevésbé pedig a zenedrámáé.

Ezekben az operaszinpadi értékekben nagy segitségére volt a mesternek az a pompás átdolgozás, amellyel *Lányi Viktor*, szóban, ritmusban és lelkiségben közelhozta hozzánk *Hans Heinz Ewersnek* és *Marc Henrynek* egyébként nem tulságosan rokonszenves szövegkönyvét, amelyért, ebben a sikerült formájában, Lányi Viktor bátran vállalhatná a szerzőséget.

Az Operaház előadása nemcsak az ünnepi alkalomhoz méltó, hanem a műhöz is, amelynek ez a kiváló teljesitmény maradandó helyet biztosit a játékrenden. *Nádasdy Kálmán* rendezése, amelynek drámai mozgalmasságában, komor erejében nagy része van ifj. *Oláh Gusztáv* szcenikai képzeletének és tehetségének is, tökéletesen kifejezi azt a félig balladai, félig romantikus operai stilust amelyet ez a zenedráma megkövetel. Az én[illegible]k egytől-egyig kitünő alakitást adnak, é[illegible] ugy, mint játékban. Nem is tudjuk, [illegible]kább: *Székely Mihályt*, sötéterejü [illegible]*vits Máriát*, énekének és áb-[illegible]lusszépségéért, *Rigó Mag-*[illegible] megjelenésük értékeiért, *Lá*[illegible]ságost megrázó játékáért? Az egész együttes, magénekesek és énekkar, a *Ferencsik János* vezénlete alatt álló zenekar, a maguk lelkes munkájával hódolnak az ünneplő és ünnepelt zeneszezőnek, akinek ez a műve tulajdonképpen csak most indul el igazi diadalai felé.

Fóthy János.

MA az
ANGOL PARKBAN
HARMATH HILDA
Latabár Árpád, Kálmán, ifj. Árpád, Báreony István, Dajbukát Ilona, Pethes Sándor, Kóváry Gyula, Boross Géza, Pethes Ferenc. — Francis & Fred. Blue Kiddies jazz-zenekar
Utána és minden este a nagysikerű
Csodarevű 1937

Olasz klasszikusok hanglemeztárát készíti el az olasz rádió

Róma, július.

(A Pesti Napló római szerkesztőségétől.)

Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk arról, hogy *Bottai* közoktatásügyi miniszter kezdeményezésére a közeljövőben fokozatosan rádiókészüléket vásárolnak valamennyi olasz középiskola számára. A hír általában is, de különösen az olasz zenei körökben nagy örömet keltett és néhány kiváló, lelkes muzsikus azonnal nekifogott, hogy terveket dolgozzon ki a zenei oktatásnak a rádió és gramofón segítségével való megreformálására. Szakkörökben leginkább annak a javaslatnak volt sikere, amely hanglemezekkel illusztrált előadássorozatokban óhajtotta az olasz ifjúságot előbb az olasz, majd a külföldi klasszikus zenével megismertetni. A tervek szépek és jók voltak. Az olasz zenei élet vezető egyéniségei szinte egyhangúan csatlakoztak hozzá, de amikor a gyakorlatra akartak áttérni és a megvalósítás módozatain kezdtek töprengeni, vették észre, hogy bármilyen szép is lenne a fogékony gyermeklelkeket az olcsó slágerirodalom helyett a komoly zene híveivé tenni, egyelőre le kell mondani minderről, mert hiányzik a megfelelő anyag, nincsenek a célt szolgáló hanglemezek. Az olasz muzsikusok ugyanis elsősorban a klasszikus *olasz* zene ismertetését óhajtották, már pedig néhány operarészlet kivételével alig vésték olasz zeneműveket a viaszlemezre.

Olyan hiány volt ez, amelyre az olasz zenei körök eddig egyáltalán nem gondoltak. Átnézték a világcégek katalógusait és ezekből kiderült, hogy csakugyan: a német klasszikusok legszámottevőbb művei mind megvannak hanglemezeken, nagyrészt a franciák is, de az olaszok közül Rossini, Verdin és Puccinin kívül csak részletek, vagy még részletek sem jelentek meg Palestrina, Vivaldi, Frescobaldi, Pergolese stb. csaknem teljesen ismeretlenek a hanglemezkatalógusokban. *Gasco*, az olasz rádió egyik vezetője, a *Tribuna* című római estilap nagytekintélyű zenekritikusa, maga is zeneszerző és lelkes szervező, nagysikerű cikkben fújta meg a riadót a hiány pótlására. Ha a nagy angol, amerikai, német és francia hanglemezgyárak nem tartják méltónak az olasz muzsikát arra, hogy megörökítsék, vagy még akkor is, ha ez üzleti szempontból talán csakugyan nem jelent nyereséget, nekünk olaszoknak mindent el kell követnünk, hogy nagy zeneszerzőink műveit gramofónlemezeken megörökítsük! — adta ki a jelszót *Gasco* és az olasz zenei élet lelkesen csatlakozott ehhez a megállapításhoz. A megvalósítás előreláthatólag nem késik majd soká. Azt mondják, hogy az olasz rádiónak, az EIAR-nak égisze alatt egy torinói gyár már a közel jövőben megkezdi a felvételeket és pár esztendő mulva csakugyan meglesz a klasszikus olasz zeneszerzők hanglemeztára és ennek elkészülése után ismét időszerűvé válik az iskolai zeneoktatás reformjának egészséges gondolata. (b. i.)

(*) Elmaradnak ezidén a budaörsi szabadtéri játékok. A budaörsi szabadtéri passiójátékok intézőbizottsága elhatározta, hogy az augusztusra tervezett szabadtéri passiójátékokat *ez évben nem tartják meg.* A szabadtéri játékok elmaradásának legfőbb oka az, hogy a mult évben kilátásba helyezett anyagi támogatást ezideig nem kapta meg a község. A multesztendei beruházások és az előadások költségei körülbelül harmincezer pengő adósággal terhelték meg a községet és további kölcsönöket már nem hajlandó a község felvenni a szükséges befektetésekre. A szabadtéri passiójátékok intézőbizottsága reméli, hogy jövőre, az eucharisztikus esztendőben Budaörsön is nagyobb ünnepségek lesznek és ez alkalommal megkapják azt az anyagi és erkölcsi támogatást, amely lehetővé teszi a ma már világhírűvé vált passiójátékok bemutatását.

Az észtek rajonganak a magyar muzsikáért —

mondja Rayter Lajos, aki most tért vissza északi hangversenykörútjáról

Rayter Lajos, a fiatal magyar karmester többhetes *észtországi vendégszereplése* után tegnap érkezett vissza *Budapestre.*

— Az *észtek* rajonganak a magyar muzsikáért, — mondja. — Én három városban, *Tallinnban, Haapsaluban* és *Pärnuban* vezényeltem végig kizárólag magyar művekből álló műsoromat. Mindenütt a város polgármesterének vendége voltam és éreztem, hogy ez a megtiszteltetés nem szerény személyemnek, de a magyar muzsikának szól.

— *Haapsaluban* egy szabadtéri előadáson *Waldemár Langlet* úrnak, a budapesti svéd konzulátus egyik tagjának és *Helge Blees* észt írónőnek »*Fehér asszony*« című zenés játékát vezényeltem. Ennek az érdekes darabnak, amelynek színhelye *Haapsalu* ősrégi kolostorának romjai között játszódik le, — itt volt a szabadtéri előadás is — én szerzettem a muzsikáját. *Pärnu* aránylag kis város északon, mindössze *35.000 lakosa van,* de valóban válogatott közönség lakja. Jóhírét tengeri fürdőjének köszönheti a városka, amelyet egyébként az észtek büszkén észak Abbáziájának is neveznek.

— Műsoromon a világhírű magyar nevek és a fiatal magyar muzsikusgeneráció szerzeményei szerepeltek. *Polgár Tibor, Pongrác és Vince Ottó* kisebb darabjait dirigáltam s természetesen *Bartókkal, Dohnányival, Weiner Leóval nagy sikerünk volt. Bartók »Falusi képek«* szvitje különösen elragadta a közönséget. Érdekes, hogy *Bartókot* északon főleg mint zseniális, virtuóz zongoraművészt ismerik, *Paderewski* és *Rachmaninoff* mellett emlegetik a nevét.

— A fiatal észt muzsikusgeneráció tagjai között igen sok kiváló tehetséget láttam, akik mind lelkes hívei a magyar zenekultúrának. A két legjobb mai fiatal muzsikus *Mihkelson* és *Verner Nerep.* Az a tervem, hogy fiatal észt és magyar művészek szerzeményeit cseréltetni fogom. Az őszre így az észtek sok fiatal magyar zenészt, a magyarok pedig több ifjú észt művészt ismerhetnek meg.

— A magyar muzsika északi népszerűségének legjobb terjesztője — mondja *Rayter Lajos* — a rádió. Észtországban kitűnően lehet venni a magyar adóállomásokat. Míg távol voltam, naponta pontosan értesültem, mi történik idehaza.

— *Észtországban* egyébként bámulatosan olcsó az élet. A legnívósabb hangversenyeken sem drágább a helyár két és fél észt koronánál, ami még három pengő sincsen. De talán eleget mondok, ha elmesélem, hogy a legelőkelőbb luxushotelban étkeztem, ahol ötfogásos menüért másfél észt koronát, alig két pengőt fizettem. Egy penzióban két személynek havi huszonöt koronáért adnak lakást, hideg, meleg vízzel, kiszolgálással együtt. Ez mintegy huszonnyolc pengő magyar pénzben.

(*) Krudy Gyula emléke a margitszigeti mesedélutánon. Július 22-én, csütörtökön délután öt órakor a margitszigeti játszótéren mesedélután lesz, amelyet Krudy Gyula, a kiváló író emlékének szentelnek. Ez alkalommal Oszkár bácsi *Krudy* Gyula egyik magyar történelmi meséjét, a »Csengő Palkó«-t mondja el. Utána szavalóverseny lesz.

(*) Uj magyar film. Az egyik budapesti filmvállalat új magyar film forgatására készül. A film címe: *A botrány.* Szerzők: *Ráthonyi Ákos és Szinetár György.* Rendező *Hegedüs* Tibor.

(*) A Belvárosi Színház új darabja. A Belvárosi Színház mutatja be az új szezónban *Dénes* Gyula *Ő és Ők* című regényéből készült új színdarabját.

(*) Ellenőrzik a vidéken engedély nélkül működő fővárosi alkalmi színtársulatokat. A vidéki színészet gondjait fokozza, hogy a fővárosból ilyenkor a nyári szünet alatt tömegesen utaznak a vidéki városokba alkalmi színtársulatok. A kultuszminiszter ebben az ügyben érintkezésbe lépett a belügyminiszterrel és eljárása eredményéről a következőkben értesítette az Országos Színészegyesület elnökségét: Arról értesültem, hogy több budapesti alkalmi társulat vidéken vendégszerepel. Mivel ebben az évadban tőlem egy fővárosi színtársulat vagy alkalmi alakulat sem kért játszási engedélyt, felkértem a belügyminiszter urat, hogy *illetékes közegei által az engedély nélkül működő alkalmi színtársulatok működését ellenőrizze, illetve hogy e társulatoktól a helyi hatósági engedélyt tagadja meg.* Felhívom a t. elnökséget, hogy a vidéken illetéktelenül működő alkalmi színtársulatokat nekem azonnal jelentse be, hogy azok ellen és esetleg az őket működtető színigazgatók ellen a megfelelő eljárást folyamatba tehessem.

Színházak csütörtöki műsora

ERZSÉBETVÁROSI: Sárgapitykés közlegény (8). — **MARKUS PARK:** Gólyaszanatórium (8). — **FŐV. CIRKUSZ:** Charlie Rivels (4, 8). — **ÁLLATKERT:** Traviata (8). — **KÉMÉNYSEPRŐ:** Körözött Lipthói (½9).

MOZIK

Rövidítések: H. = Híradó. Sz. = Szombat. V. Ü. = Vasárnap és ünnepnap. M. = Matiné.

ADMIRÁL (1-537-07. Margit körút 5.): **Egy visszanyert élet** (M. Oberon). **Kínai arany** (Gary Cooper). H. (½4, ½7, ½10; V. Ü.: ½2, 4, ½7, ½10.) — **ALKOTÁS** (1-353-74. Alkotás utca 11. szám): **Susy** (Amerika leánya; Jean Harlow). **Elfelejtett ember** (Jean Hersholt). (½5, 6, ½8, 9; szombat: ½4, ½7, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½5, 7, ½10.) — **BELVÁROSI** (3-845-63. Irányi u. 21.): **Három sárkány** (Lázár Mária, Rajnai). **Az elfelejtett ember** (J. Hersholt). H. (Jobbt.: ½5, ½8; balt.: 6, ½10; V. Ü.: jobbt.: ½4, ½7, ½10; balt.: 5, 8.) — **BODOGRÁF** (14-35-10. József körút 63.): **Hollywood fantómja** (Rod la Roque). **Garszónlány** (V. Marguerite regénye). (½5, 7, ½10; V. Ü.: ½2, ½5, 7, ½10.) — **BUDAI APOLLO** (1-515-00, Csalogány u. 46.): **A kis kapitány** (Shirley Temple). **Allotria** (R. Müller). H. (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor. Képszünet: 6, ½8; V. Ü.: 3, 6, 9.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32.): **Furia** (Spencer Tracy). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CASINO** (1-831-02. Eskü tér 6.): **Zivatar Kemenespusztán** (Eőry Kató, Gózon). **Hyppolit a lakáj** (Csortos, Erdélyi M.). (Előadások: ½6 és ½9: Zivatar Kemenespusztán; 7 és 10: Hyppolit a lakáj; Sz. V. Ü.: 4, 7 és 10: Hyppolit a lakáj; ½6 és ½9: Zivatar Kemenespusztán.) Jéggel hűtött nézőtér! — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36.): **Pesti mese** (Turay, Páger). (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **CORSO** (18-28-18. Váci u. 9.): **Az ucca üdvöskéje** (Shirley Temple). Az angol koronázás (színes). H. (Mindennap: ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (138-988. József körút és Üllői sarok): **Az év története.** Az angol király koronázása eredeti színes felvételekben. A felhők ostroma. A lósport arisztokratái. Világrekordok 1937. Buster, a bűvészkirály. H. (Mindennap: ½4, ½6, ½8, ½10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **DÉCSI** (1-213-43, 1-259-52. Teréz körút 28.): **Braddock és Louis boxmecse a nehézsúlyú bajnokságért. Az apám felesége** (C. Morlay). **A tengerészek réme** (Stan és Pan). (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) Jéggel hűtött nézőtér! — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43. Kossuth Lajos u. 18.): Negyedik hétre prolongálva! **Önagysága inasa** (Jean Harlow). (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **HOLLYWOOD** (14-24-55. Bethlen tér 3.): **Vén betyár** (Wallace Beery). Ördöngös egérke (színes). Evezés bajnokai (sportf.). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V.: 3, ½6, ½8, ½10.) — **HOMEROS KERTMOZGÓ** (2-261-78. Hermina út): **Az elfelejtett ember** (J. Hersholt). **Charlie Chan a turfon** (Warner Oland) és a kísérő műsor. (¾5, 7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7.): **A garszónlány** (V. Marguerite regénye). **Hollywood fantómja** (Rod la Roque). H. (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor. Egyes filmek kezdete: ½5, 6, ½8, 9; V. Ü.: 3, 6, 9.) Nyitott tető! — **KULTUR KERTMOZGÓ** (1-861-93. Kinizsi u. 16.): **Suzy** (J. Harlow). **A fivérem felesége** (R. Taylor). (Teremben: 5; kertben: ½8, ½10; V. Ü.: teremben: ½3, 5; kertben: ½8, ½10.) — **METRO** (1-122-30. Teréz körút 60.): **Piccadilly Jim** (Robert Montgomery). Híradó. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) Szép idő esetén nyitott tető! — **MŰJÉGMOZGÓ** (118-254. Városliget): **A Kreutzer-szonáta** (Tolsztoj regénye; Lil Dagover). **Csalj meg drágám** (Maurice Chevalier). (Folyt. előad.: 8-kor, utolsó 9-kor kezdődik.) — **ODEON** (1-302-63. Rottenbiller u. 37/b.): **Lyblai brigád** (Avanti Savoya). **Egy visszanyert élet** (M. Oberon). (Folyt. előad.: ½5, 6, 9; Sz.: ½5, ½7, ½10; V. Ü.: 2, ½4, ½7, ½10.) — **OLYMPIA** (1-429-47. Erzsébet körút 26.): **A fivérem felesége** (R. Taylor). **Három sárkány** (Kabos, Lázár Mária). Híradó. (4, ½6, 7, ½9, ½10; Sz.: 4, ½6, 7, ½9, 10; V. Ü.: 2, ½5, ½8, 10.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8.): **Ámok** (Marcelle Chantal Inkisinoff). **Fekete szempár** (Harry Baur). (3 6, 9; 3, 6 és 9: Fekete szempár; ½5, ½8 és ½11: Ámok.) Jéggel hűtött nézőtér! — **RADIUS** (1-220-98, 1-292-50. Nagymező u. 22—24): **Az ucca üdvöskéje** (Shirley Temple). (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ¾10.) — **ROYAL APOLLO** (1-419-02, 1-429-46. Erzsébet körút 45.): **Sportszerelem** (Delly, Kondor I., Salamon). (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (1-460-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Az új rokon** (Perczel). **Vörös Pimpernel** (M. Oberon). (½5, ½8, 9; V. Ü.: 2, 5, 8, ½10.) Vas. d. e. 10 és ½12-kor: M. — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): **Pasteur** (Paul Muni). **Az új rokon** (Perczel, Kabos). (6 és 9: Pasteur; ½5, ½8 és ½11 Az új rokon; V. Ü.: 3, 6 és 9: Pasteur; ½5, ½8 és ½11: Az új rokon.) — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező u. 8.): **Charlie Chan a turfon** (Warner Oland). **Méltóságos kisasszony** (Csortos, Uray). H. (Folyt. előad.: ½5, 6, 9; Sz.: ½5, 7, ½10; V. Ü.: 2, ½5, 7, ½10.) — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Táncra születtem** (Eleanor Powell). **Az ördög bábuja** (Lyonell Barrymoore). (½4, ½7, ½10; V. Ü.: ½2, 4, ½7, ½10.) — **VESTA** (1-326-39. Erzsébet körút 39.): **Titok** (Alpár Gitta). **Lili kisasszony** (Gaál Franciska). (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor; V. Ü.: 3, 6, 9.)

RÁDIÓ **JULIUS 22. Budapest I. 6.45:** Torna. Utána: Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** »Orvosi tanácsok a nyaralásra.« Irta dr. Gaskó Dezső (felolvasás). **10.45:** »Látogatás Malta szigetén.« Irta Szabolcsi János (felolvasás). **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Eugen Stepat balalajkazenekara. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Hanglemezek. **14.40:** Hírek. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** »Piour, a cukrászinas.« v. Kassay Béla meséje (felolvasás). **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »Egy nagy erdélyi színész.« (Felcki Miklós.) Ditrói Mór csevegése. **17.30:** Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. **18.45:** »Csokonai-versek a dalok szárnyán.« Rexa Dezső előadása. Közreműködik Rácz Tilda, Tibor Zoltán (ének), zongorán kísér Lavotta Rezső. **19.35:** A rádió szalónzenekara. **Közben kb. 20.00:** A rádió külügyi negyedórája. **20.40:** Hírek. **21.00:** Közvetítés a Metropole-szálló étteréből. Csóka Feri és cigányzenekara muzsikál. **21.45:** Dr. Hajós Erzsébet németnyelvű előadása: »Neue Ausgrabungen in Ungarn.« (Ujabb ásatások Magyarországon.) **22.00:** Időjárásjelentés. **22.05:** G. Puccini: Bohémélet c. négyfelvonásos operája hanglemezről, a milánói Scala előadásában. Vezényel Carlo Sebajno. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 19.35—20.00-ig:** »Az udvari bolond.« Ráth-Végh István előadása. **20.05—20.55-ig:** Hanglemezek. **21.00—21.50-ig:** Közvetítés a Császárfürdőből. Székely Dezső jazzenekara játszik, Szalay László énekel. **21.55—22.10-ig:** Hírek, lóversenyeredmények. — **Telefonhirmondó. 6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefonhirmondó külön műsora (táncelemezek). **Utána 15.20-ig:** Budapest I. műsora. **15.20—15.50-ig:** A Telefonhirmondó külön műsora (művészlemezek). Utána: Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások. Egész nap:** Budapest I. műsora.

ÁLLATKERT
MA este 8-kor GUGLIELMETTI felléptével TRAVIATA Népszerű helyárak!

AZ IDŐ *(Tovább tart a meleg, ma derültebb lesz.)* A nagy nyugalom, amely napok óta jellemezte Európa időjárását, a tegnapi nap folyamán megváltozott és lényegesen rosszabbodott. Közép- és Kelet-Európa felett a magas rétegekben hűvösebb levegő áramlott be, ami a mai napra fokozta a zivatarvalószínűséget, de a földszín közelében uralkodó meleget és fülledtséget nem csökkentette. A tegnapi nap folyamán eső árasztotta el Angliát, Franciaország északi részét és Németország egyrészét. Hazánkban változatlanul tartott a szép meleg idő. Már az előző éjjel is igen meleg volt és sehol sem mértek 17 foknál kevesebbet. A nappali hőmérséklet elérte a már napok óta tartó 30 fokot, Debrecenben volt tegnap a legmelegebb Európában, 33 fokot észleltek. Budapesten 31 fok volt, nyugaton 29 fok volt a legmagasabb napi érték. Erősen fülledtté tette az időt a meglehetős nagy felhősödés, amely rezervoárként zárta magába a meleget. Zivatar, eső kevesebb helyen volt, jelentősebb zivatart Bajáról jelentettek, 24 milliméter esővel. A fővárosban fellélegzettek az emberek, amikor az esti zivatar kitört, gondolván, hogy az majd lehűti a meleget, ez azonban egyelőre nem következik be, mert holnap továbbra is éppen olyan meleg lesz, de a zivatarveszély most már erősen csökkent. A hőmérsékletben csak 2—3 nap mulva van remény változásra.

A Balaton vizének hőmérséklete ma reggel Keszthelyen 23, Füreden és Bogláron 24, Siófokon és Kenesén 22. Budapesten a Duna 20 fok volt.

Zách Afréd tanár.

*

Július 23-án, pénteken a Nap kél 4 óra 10 perckor, lenyugszik 19 óra 30 perckor; a Hold kél 19 óra 10 perckor, lenyugszik 4 óra 05 perckor.

A Meteorológiai Intézet jelenti július 21-én este: Várható időjárás a következő 24 órára: Mérsékelt szél. Éjjel néhány helyen még zivataros eső. Csütörtökön derültebb és túlnyomóan száraz idő, zivatar legfeljebb az északi megyékben. A hőség nyugaton ismét fokozódik, keleten változatlanul tovább tart.

— **Vízállás. A földmüvelésügyi minisztérium vízrajzi osztálya jelenti:** A **Duna** Esztergomig és Baja—Mohács közt apad, másutt árad, Esztergomig alacsony, lejjebb közepes vízállású. **Dunai vízállások:** Schärding 230, Passau 318, Aschach 172, Struden 305, Stein 49, Bécs 26, Pozsony 215, Komárom 334, Budapest 284, Paks 186, Baja 286, Mohács 312, Gombos 424, Ujvidék 322, Zimony 263, Drenkova 192, Orsova 274. A **Dráva** Barcsnál 35, Drávaszabolcsnál 156, Eszéknél 208. A **Szávа** Brodnál 288. A **Tisza** alacsony vízállással Szolnokig apad, lejjebb árad. **Tiszai vízállások:** Tiszaújlak —94, Vásárosnamény —128, Tokaj —20, Tiszafüred 16, Szolnok 18, Csongrád —36, Szeged 34. A **Szamos** Csengernél —5. A **Körös** Békésnél —30, Gyománál —20. A **Maros** Makónál 19. A **Balaton** Siófoknál 95. A **Velencei tó** Agárdnál 53.

— **A Fülöp-szigetek függetlenségének kimondását sürgeti Quezon elnök.** *Csikágóból* jelentik: Manuel *Quezon*, a Fülöp-szigetek elnöke, ujságírók előtt kijelentette, hogy céljául tüzte ki hazája függetlenségének mielőbbi megvalósítását. Quezon azt kívánja, hogy a Fülöp-szigetek függetlenségét már *1938 végén vagy 1939-ben mondják ki* az eredetileg tervezett 1946. év helyett. A függetlenségnek gazdasági szempontból is nagy előnye lenne.

= **Fájás, idegesség, hypochondriás állapotok** gyakran a legrövidebb idő alatt megszünnek, ha bélműködésünket reggelenként éhgyomorra egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvízzel elrendezzük.

= **Dirndli a nagy divat!** Praktikus viseletéül fogva kirándulásra, kerti ruhára az idei nyár legnagyobb divatja kétségtelenül a dirndli lett. Különösen nagy választék áll hölgyeink rendelkezésére a Kálvin téri Fényves Áruházban, ahol szenzációsan olcsó árban, már mindössze 6.80 pengőért kerülnek a szebbnél szebb dirndlik eladásra. Siessen tehát ön is mielőbb választani, mert a legízlésesebb mintázatúak fogynak el a leghamarább.

A

PESTI TŐZSDE

ÚJ SZÁMÁNAK FŐBB CIKKEI:

Stockinger Frigyes ny. osztrák kereskedelemügyi miniszter nyilatkozata — Tőzsdei szakemberek a részvényhosszról — Mi okozza az áremelkedést a gabonatőzsdén és a magpiacon — Első hírek a félévi bankmérlegekről — Bankigazgatók az új gazdarendeletről — Mi történt az Egyesült Izzó közgyülésén — Az újjáépülő Budapest — A Phönix-állomány átruházása — Levél a Lidóról — Látogatás egy bécsi bankigazgatónál — Érdekes textil-, biztosítási, vegyészeti, vas- és gépipari, vidéki hitelélet rovatok

Egyes szám ára 40 fillér

Főszerkesztő: Kallós János

SZINHÁZ

Moszkvába utazik Oláh Gusztáv,

hogy a Pesten ősszel bemutatásra kerülő „Igor herceg" orosz rendezését s díszleteit tanulmányozza

Oláh Gusztáv, az Operaház fiatal rendezője a napokban érkezett haza egyhónapos külföldi nyaralásáról és tanulmányútjáról.

— Beautóztam Ausztriát, Németországot, Svájcot és Olaszországot, — mondja Oláh Gusztáv. — Azt tapasztaltam, hogy az idén már Európa nagyrészét elöntötte a szabadtéri előadások rendezésének láza. A legkisebb német, osztrák városkában napról napra opera- és operettelőadásokat tartanak a csillagos ég alatt. Néhány alig ismert kis helyen sokszor elsőrangú előadásokat is lehet látni. Így az osztrák Seckauban egy különös passiojátékot játszanak nagy sikerrel, amely nincs a húsvét vagy karácsony misztériumához kötve. Grazban sorozatos szabadtéri előadásokat rendeznek egész nyáron. A svájciak Interlaken mellett Tell Vilmos dramatizált élettörténetét játsszák hatalmas statisztériával.

Olaszország ugyancsak kiveszi mindebből a részét. Egyedül Velence három új szabadtéri előadásra készül. A Romeo és Juliát fogják játszani a Palazzo Foscari udvarán komoly, beépített, állandó díszletek között. Színre kerül még Goldoni »Hazug«-ja és egy másik Goldoni-darab. Goldoni egyébként olyan divat Olaszországban, mint Shakespeare Angliában.

Az új pesti operaházi szezónban végzendő feladatairól beszél Oláh Gusztáv.

— Minden valószínűség szerint, ha csak a politikai viszonyok romlása meg nem akadályoz, az ősszel Moszkvába utazom. Ugyanis Pesten bemutatjuk Borodin világhírű operáját, »Igor herceg«-et és nagy szükségem lenne a moszkvai Színházi Múzeum Borodin-gyüjteményére. Az oroszok produkálták eddig kétségkívül a legtökéletesebb Borodin-előadást. Múzeumukban összegyüjtöttek minden rendezői elképzelést, kosztüm- és díszlettervet, ami az operával kapcsolatban az egész világon előfordult.

Az Operaház egyébként még a megnyitás hónapjában nagy Hubay Jenő emlékestet rendez.

— Hubaynak két operáját adjuk elő egyetlen este. A legrégebbi s a legújabb müvét; a Cremonai hegedüst és a Milói vénuszt. A Cremonai hegedüst erősen átrendezem, úgyhogy új megoldása közel fog járni a szabadtéri előadások stílusához.

— Remélem, hogy az új átrendezésnek sikere lesz.

Hollywood rövid hírekben

Hollywood, július.

DORIS WARNER,

aki Mervyn Le Roy Warner rendező felesége és leánya Albert Warnernek, a Warner-studiók elnökének, elszerződött a konkurrens Twentieth Century-Fox studióhoz. Doris dramaturg lett. Tanácsokat ad, milyen darabokat vásároljanak.

HELEN HAYES

ismert színpadi sztár, aki már sokat filmezett, visszautasított egy szerződést, ami heti 2000 dollárt biztosított volna egy szerep eljátszásáért. A Twentieth Century-Fox studió ugyanis azt ajánlotta, hogy Helen játssza el az »In Old Chicago« (A régi Csikágóban) című film egyik nagy szerepét. De Helen azt mondta, hogy csak színpadon akar ezentúl játszani, mert ez az igazi müvészet. Helen férje: Charles Mc Arthur, híres amerikai író.

KERTÉSZ MIHÁLY,

aki amerikai polgár lett, most vette ki amerikai útlevelét, mert a nyár folyamán Budapestre akar menni családja látogatására. Jelenleg a »Perfect Specimen« (Tökéletes emberpéldány) című filmet rendezi a Warnerének. Sztárok: Errol Flynn és John Blondel. Flynn Kertésznek köszönheti karrierjét, mert a színész, akinek eleinte 75 dollár volt a heti gázsija, a »Kaptain Blond« (Halálfejes légió) nagy sikere után új szerződést kapott heti 2000 dollárral.

CONSTANCE BENNETT

65.000 dollár kártérítésre perelte a londoni Gaumont British filmstudiót, melynek Newyorkban fiókvállalata van. A sztárnő ugyanis két filmre szerződött Londonba. Az egyiket, melynek »Everything is Thunder« (Minden vihar) a címe, befejezték és Constance megkapta a fizetését. De a másik képet — ennek »The Hawk« (A sólyom) lett volna a címe — nem csinálták meg. Constance most csekély 65.000 dolláros fájdalomdíjat követel.

BILLER IRÉN

a »Pasadena Community Playhause«-ban angolul játszotta a »Madame Sans Gene« címszerepét. Nagy sikert aratott. A darab két hétig volt műsoron. A rendezés munkáját Henry Brown végezte, aki egyúttal Napoleont is alakította.

WALLACE BEERY SENIOR,

aki Wallace Beery és Noa Beery apja, meghalt nyolcvanhatéves korában. Az öreg úr szívszélhüdést kapott. Nyugdíjas rendőrtiszt volt. Huszonhat éven át volt Kansas City, Mo., rendőrségének szolgálatában.

JOSEPH SANTLEY

tizenhat év előtt még operettsztár volt. Mikor a losangelesi »Mason Theatre«-ben lépett fel, egy négyéves kislányt, Cynthia Westlake-et mutatott be neki a mamája, Josephine Westlake. »Kérem, Mr. Santley, tegyen valamit a kislányom érdekében. Nagyon tehetséges gyerek.« Mr. Santley megígérte, de az ígéretéről valahogy megfeledkezett. Rohant az idő, elmúlt tizenhat év. Santleyből jónevü filmrendező lett. Nemrég egy nagyon szép húszéves lány kopogtatott be hozzá: »Mr. Santley, azért jöttem, hog eszébe juttassam egy régi ígéretét. Cynthia Westlake vagyok. Emlékszik a »Mason Theatre«-re? Én vagyok az a négyéves csöppség. Santley emlékezett. És azonnal tett valamit a lány érdekében. Cynthia most Santley »Missus America« című filmjében szólótáncosnő...

P. D.

EGZÓTIKUS TAJ, IZGALMAS CSELEKMÉNY, RENDKIVÜLI ALAKOK, AZ ATHENAEUM DETEKTIVREGÉNYSOROZATÁBAN. 1 P

O láh Gusztáv ifj

dtsz letterverse

szul. 1901 Bpest

laid

Neineth Antal

Hinészeti lexikon

Lotz Károly I

Vasárnap reggel az Országzászlótól indult két kengyelfutó Rómába:

Lovas úr, a banán és az alma, Matura úr, a csülök és a véreshurka képviseletében

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt háromnegyedtizenegykor a szabadságtéri Országzászlótól két didergő, trikós, térdnadrágos férfi, egykori dicső kengyelfutók kései utóda, *tapsjelre futásnak iramodott*, azzal az előre megfontolt szándékkal, hogy

Rómáig meg sem állnak.

(Legfeljebb néha-néha pihenni!) A két kengyelfutó *Lovas* Antal és *Matura* Ernő. Lovas ötvenéves, Matura huszonhat. Több mint háromszáz izgatott és lelkesedő férfiú jelent meg a startnál,

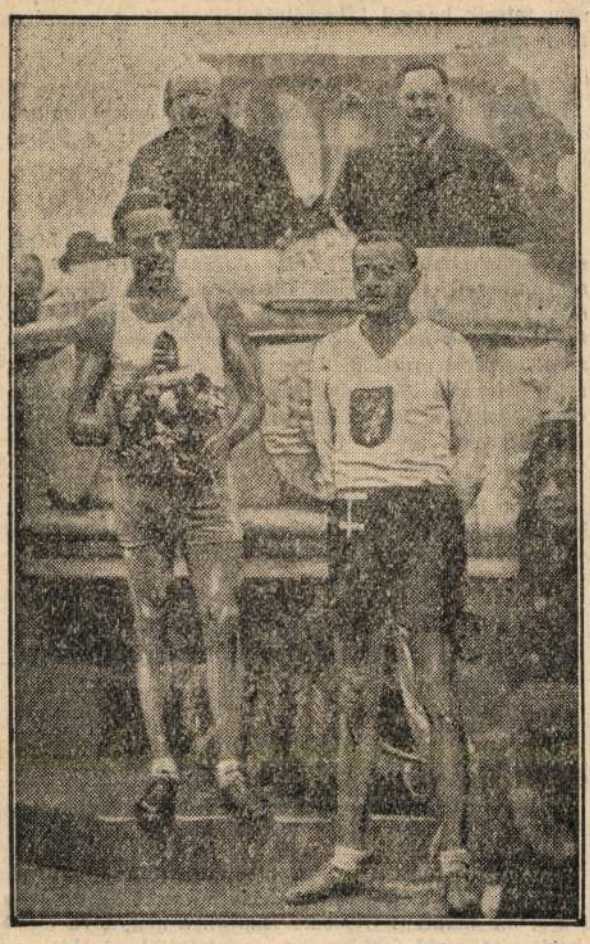

Baloldalon a húsimádó Matura, jobboldalon a növényevő Lovas — a Budapest—Róma futás startja előtt. Az emelvényen Lovas felett Kollár Gábor, a mészárosok elnöke, Matura felett Mojtó Endre, a hentesek alelnöke

kétharmadrészben Matura, egyharmadrészben Lovas hívei. Matura és Lovas Rómába futnak, *Matura a húsrajongók, Lovas a vegetáriánusok képviseletében.* A hentesek hosszú idők óta mérgelődnek amiatt, hogy *egyes orvosok a húsevést károsnak találják az emberi szervezetre. A hentesek két kézzel harcolnak egyrészt a halasok* (lásd: Mondja marha, mért oly bús, olcsóbb a ponty, mint a hús...), *másrészt a zöldségevők ellen*, akiket egy jelenlevő hentesvezér »*lelkiismeretlen izgatóktól fanatizált főzelékőrültek*«-nek nevezett. A start előtt a hangulat dermesztőnek volt minősíthető, a vegetáriánusok tábora néma gyűlölettel szemlélte a felvonult henteseket és mészárosokat. Egy magas, égőszemű, nyilván fanatikus vegetáriánus öblös hangon kiáltotta:

— *Éljen a banán, éljen a természet...*

Mire a szemben levő tábor vezére, a pirospozsgás Vilmos császár úti hentesmester stentori hangon így válaszolt:

— *Éljen a csülök és a véreshurka...*

Közben a futók készülődtek. Lovas a köréje sereglő vegetáriánusoknak szerényen bevallotta, hogy *decemberben lesz ötvenéves, de úgy érzi, hogy még kilencvenesztendős korában is kengyelfutó lesz, mert módszeres életmódot folytat.* Számítása szerint 25-én érkeznek Rómába. Naponként tíz-tizenkét órát fognak futni, aztán megpihennek. Homlokát gondterhesen simogatta:

— *Csak az osztrák tereptől félek... Ott sok a hó...* — majd szakszerűen folytatta — *Ausztriában huszonhárom százalékos az országút emelkedése.* Egy autó, két kerékpár kísér minket. Orvos is jön velünk.

— Mivel fog táplálkozni? — kérdeztem.

— *Hársfateát iszom citrommal és mézzel* — felcsillan a szeme. — *Nehogy azt higgye uram, hogy az én teljesítményem fizikai munka.*

Rómába futni ötvenéves korban nem testi teljesítmény, több annál: lelki ügy...

Meg akarom mutatni a tepertőzabálóknak, hogy a gyümölcsé a jövő. Éljen a banán.

A másik tábor, a hentesek és a mészárosok a Matura-fiút, az ifjú hentessegédet biztatgatják, ütögetik, mert didereg a hidegtől.

— *Tíz kiló szalámit és tíz kiló szalonnát viszek az utra,* — majd aggodalmaskodó arccal folytatja — *csak attól félek, hogy a szalámitól sokat fogok szomjazni...*

Fényképészek és filmoperatőrök rohama után egy joviális külsejű, kedves bácsi, *Kollár* Gábor, a mészárosok elnöke köszönti Maturát, aki »*megmutatja az emberiségnek, hogy a húsevés egészséges és edzi, kitartásra ösztökéli a testet*«. *Mojtó* Endre, a hentesek alelnöke, ugyancsak Maturához intézett buzdító szavakat. Szegény Lovas ott állt Matura mellett, a helyzet kezdett kínos lenni, *róla senki nem beszélt...* Erre Kollár úr megsajnálta Lovast, érezte a helyzet fonák voltát és lovagiasan őt is felköszöntötte:

— *Önt is üdvözlöm, ellenfél* — szólt emelkedett hangon. — *Önt is, aki azzal dicsekszik, hogy mindig zöldségen élősködött és soha nem evett húsneműt.*

— *Nono!* — vágott közbe Lovas — *huszonhat évvel ezelőtt ettem utoljára húst.* Borjúpörköltöt sok zafttal. Alaposan megrontottam a gyomromat.

— Önnek is kívánjuk tisztelt ellenfelünk, — folytatta gavallérosan a mészárosok alelnöke — hogy egészségesen térjen vissza Rómából!

A startjelre a két kengyelfutó *kezet szorított*, a publikum ujjongott, Lovas és Matura elindult. Minden út Rómába vezet... Mint két jóbarát, vágtak neki a nagy útnak. Állítólag a világnézleti ellentétek ellenére is szeretik egymást, sőt tegnap együtt vacsoráztak. Rostélyost kisütött krumplival. Matura ette a rostélyost, Lovas a burgonyát...

*

Vasárnap este háromnegyedhat órakor érkezett meg Lovas és Matura *Székesfehérvárra.* Ez az első város, ahol megpihennek. Hétfőn reggel folytatják útjukat *Tapolcára.* Rómáig 1548 kilométert fognak megtenni. Székesfehérvárott sok érdeklődő fogadta lelkes éljenzéssel a futókat.

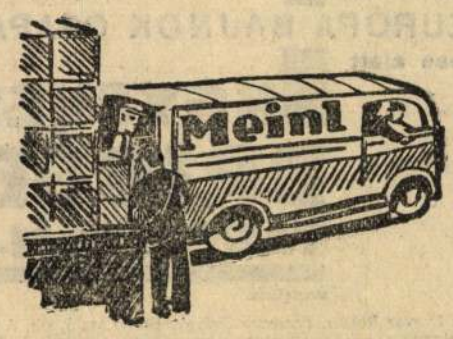

Meinl-Tea

közvetlen behozatal

Felejthetetlen látvány lesz pénteken a vérmezői katonai díszszemle

Horthy kormányzó fővezéri bevonulásának tizenötödik évfordulóján

(A Reggel tudósítójától.) 1914 májusa óta nem volt olyan díszes katonai parádé Budapesten, mint aminőre készülnek *pénteken délelőtt, Horthy kormányzó fővezéri bevonulásának tizenötödik évfordulóján.* A Vérmező keleti oldalán, szemben a déli pályaudvarral, már egy héttel ezelőtt

megkezdték a hatalmas tribün építését,

amelyen tíz nagy páholyt helyeznek el a következő megjelöléssel:

F D B K A C E G H I

A kormányzói páholyban foglal majd helyet *a főméltóságú asszony, a királyi hercegek, Serédi bíboros hercegprímás,* valamint a kíséret tagjai. A kormányzói páholytól jobbra, az A-páholyban *a diplomáciai kar,* balra a B-páholyban *a felsőház és a képviselőház elnöke és alelnökei, a miniszterek, a koronaőrök, a kúria és a közigazgatási bíróság elnökei és alelnökei, a királyi ítélőtábla elnöke, a koronaügyész, az államtitkárok, Budapest főpolgármestere, polgármestere és alpolgármesterei és a főispánok.* A C-páholyban *a titkos tanácsosok, az I. osztályú érdemkereszt tulajdonosai, a felsőházi tagok és az országgyűlési képviselők.* A D-páholyban *a Mária Terézia-rend lovagjai, a vitézi rend vezetői, a tényleges tábornokok és törzstisztek, a nyugállományú tábornokok és törzstisztek és főtisztek.* Az E-páholyban *az állami főtisztviselők, a bírák, az egyetemi tanárok, a TESz és a MOVE vezetői, a tudomány, az irodalom, a művészet és közgazdasági élet vezetői.* Az F-páholyban *a frontharcosok és hadirokkantak küldöttségeinek vezetői,* a G-páholyban *a budavesti, a vármegyei és városi törvényhatóságok vezetői,* a H-páholyban *a külföldi és belföldi sajtó képviselői,* végül az I-páholyban *az egyéb meghívott közönség.* A tribün előtt

négy hatalmas oszlopban vonulnak fel zászlójuk alatt — menetöltözékben — a csapatok.

Az első oszlopban *a Ludovika Akadémia és a gyalogság,* a másodikban *a gyalogság és a kerékpárosok,* a harmadikban *a tüzérség és a lovasság,* a negyedikben *az egyéb csapatok.* Pénteken délelőtt tizenegy órakor kezdődik meg a katonai díszszemle. Amikor

a kormányzó lovon megjelenik,

a kivonult csapatok parancsnoka a figyelmeztető jelet fuvatja, majd *tiszteletadást vezényel, mire az úgynevezett fogadószárnyon lévő zenekar a Himnuszt játssza.* Erre

a részint díszmagyarban, részint fekete ünneplőben és civilben megjelent vendégek felállanak,

a kivonult csapatokhoz nem tartozó zászlótartók pedig *meghajtják zászlóikat.*

A kormányzó megszemléli az egymás mögött fölállított csapatokat, majd az első arcvonal elé visszalovagol.

Lovon és rohamsisakban vesz részt a díszszemlén, mint honvédelmi miniszter *Gömbös* miniszterelnök. A honvédség főparancsnoka később jelentést tesz a kormányzónak, végül

a kivonult csapatok díszmenetben vonulnak el előtte.

Vannak dolgok, melyeknek nagyobb az értéke, mint az ára. Elsősorban ilyen a Kathreiner malátakávé és a Franck kávépótlék, amelyek kiváló tulajdonságait (iz és tápérték) azzal a néhány fillérrel nem is lehet egészen megfizetni.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR BRIDGE CLUB
az EURÓPA BAJNOK CSAPAT
vezetése alatt
INGYENES BRIDGE-TANFOLYAM-OT
rendez.
Előadók: Darvas Róbert, Ferenczy György, Klőr László, stb. A részvételre jelentkezni lehet az Országos Magyar Bridge Club (V., Erzsébet tér, Nemzeti Szalón épület) titkári hivatalában d. u. 5—8 óra között. T 882—99. A tanfolyam e hó 26-án kezdődik, déiutáni és esti csoportokban. Kezdő-, haladó- és mesterjátékos képző tanfolyamok

— **Szándékos emberölés kísérlete miatt letartóztattak egy féltékeny artistát.** Vasárnap délelőtt özv. *Katz* Elekné Szent László téri trafikjában *Szilva* Kálmán mutatványos cigarettát vásárolt. Éppen fizetni készült, amikor *vérbeborult szemekkel berontott Sall* Gusztáv artista és kabátja alól *hatalmas konyhakést* rántva *elő, rátámadt Szilvára. Vad verekedés kezdődött, de Szilvának végül is sikerült támadóját leszerelni.* A rendőr a verekedőket bekísérte a főkapitányságra, ahol *Sall* elmondotta, hogy azért akarta Szilvát megölni, mert *feleségének udvarol és féltékeny rá.* Több ízben is megkérte *Szilvát, kerülje a feleségét,* de megtudta, hogy *titokban tovább is találkoznak.* A főkapitányságon a féltékeny artistát *szándékos emberölés kísérletének büntette miatt előzetes letartóztatásba* helyezték.

— **Fej- váll és ágyékreumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsábánál a természetes »Ferenc József« keserűvíz rendkívül hasznos háziszer, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti.**

Gondatlanságból okozott emberöléssel vádolja az ügyészség Braatz Gusztávot, aki a péti erdőben halálosan megsebesítette Hlavács főmérnököt

Veszprém, november 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap délelőtt adta ki a veszprémi ügyészség *Braatz* Gusztáv ellen a vádiratot

gondatlanságból okozott emberölés bűntettéért.

Braatz Gusztáv a péti erdőben vadászott és az erdőben ugyancsak vadászgató *Hlavács* Kornél főmérnököt, a péti nitrogéngyár vezetőjét.

halálosan megsebesítette.

A csendőri vizsgálat után *Braatz* Gusztávot, aki a péti nitrogéngyár kemencemestere volt, letartóztatták. Bár védője többször kérte szabadlábra helyezését, azóta is fogságban maradt, mert *idegen állampolgár.*

Peti kis notesz

1.

Szombaton este igazán elementáris erővel szakadt fel a közönségből az elragadtatás fergetege, amint a »Pillangókisasszony« reprizén meglátta a díszletet. Huszonöt évvel ezelőtt *Puccininek* ez az elbájoló remekműve *csúfosan megbukott Milánóban* és első sikerét, csak ezen a mi operai színpadunkon aratta, hogy innen induljon el a világhír felé. *Most, huszonöt év után újra innen indul el a »Pillangókisasszony« egészen új utakra.* Mert az bizonyos, hogy ifj. *Oláh* Gusztáv díszleteit és az ugyancsak nagyon ifjú *Nádasdy* Kálmán rendezését egymás után fogják megnézni külföldi operaigazgatók és operarendezők, hogy *elvigyék messze tájakra a tehetségnek, az eredetiségnek, a képzeletgazdagságnak ezt a pompáját. Mind a két díszlet olyan elbűvölő, mintha Hokuszai mester karcoló tűje rajzolta és finom kis ecsetkéje pingálta volna: két megelevenedett, fellángolt, hatalmas arányokra felnövekedett, klasszikus japán metszet.* Még azt a merészséget is elkövetik, hogy *Cso-Cso-Szan* hegytetőn álló meseházikóját — ha hegytető, hát legyen hegytető! — *ferdén építik.* Ferde a talaj és ferde marad a második felvonásban is, mikor *a ház belsejében* vagyunk. Az énekeseknek ferdén kell állni és ugyancsak ferdén hevernek a földön. A közönségből visszafojtott sóhaj szisszen fel, amikor a színpadi kép lángoló színeire leszáll az este és a hold fényében a végtelen kék tenger ezüstösen borzongani kezd. És Nagasaki messzi szirtfokán, az öböl sarkán, hosszú-hosszú lámpasorok kígyóznak végig... Nem lehet elfelejteni azt a finom ötletet sem, mikor a napsütötte nagy üvegfal mögött Cso-Cso-Szan önfeledten libegő, mámorosan táncoló fekete árnyékalakja tépdesi a mandulafa virágait. Azután jő az este, messziről Puccini külső kórusa zümmög, a zenekarban felborzong a vonók sejtelmes pizzicatója és a holdfénytől megvilágított üvegfalra rárajzolódik a sóvárogva várakozó Cso-Cso-Szan és a megadóan roskadt Szuzuki árnyékalakja, míg a szobában *öt fantasztikus lampion* ötféle színben derengő mécsese világít...

*

[Ön is *Boon* csodaszeletet eszik? Én is! Nincsen párja, sem ízében, sem árában.]

2.

Az *Operettszínház Nápolyi kaland* című szombat esti újdonsága *sikert aratott.* Ami annál inkább felemlítésreméltó, mert az ezen a színpadon szokványos nagy revüoperettek helyett ezúttal három magyar szerző *(Békeffi, Vadnai, Lajtay)* zenés vígjátékát hozták színre és ez a műfaj a nagy színpadnak és a nagy nézőtérnek rendesen *a félfogára sem szokott elég lenni.* Ezúttal azonban a közönség jóllakott, mert a francia módszerű rendezés *(Szabolcs)* annyi színnel, ötlettel és vidámsággal tálalta a szöveget, hogy a második felvonás végén az ütközet sorsa eldőlt. Ez persze nem ment volna *a zene tüzérségi támogatása nélkül: Lajtay muzsikája,* — a második felvonásban három brilliáns száma is van — *friss, melódikus, üdítően fülbemászó. Honthy* Hanna halad az előadás élén, csengőhangú, virágos, vidám amazonként, adjutánsnőjével, az ezúttal *különösen prózában kitűnő Szokolay Ollyval* együtt. A férfiak között *Verebes* és *Keleti* vezetnek. Verebes rendkívül ügyes és rokonszenves ezúttal, Keleti pedig vöröshajú maszkjában, félmondataival állandó derültségben tartja a nézőteret. Jó *Békássy,* kitűnő *Kabos,* harmadik felvonásbeli táncduettje *Pufival — varietéattrakció.* A díszletek is szépek. Jó az egész.

*

[Rozsnyai Sándor, aki nemcsak mint zeneszerző és rendező szerzett nevet, most mint feltaláló mutatkozik be. Csütörtökön a pompás novemberi műsor keretében bemutatja az Arizónában legújabb találmányát, az örddöngős oriphont. Ezt a csodahangszert a zongora kormányozza, de a hangok villamoshullámok segítségével csak a közönség páholysoraiban szólalnak meg. Érdekes.]

3.

Egy divathölgy telefonálja a *Notesz*-nek, hogy *míg a Toscanini-hangversenyen az egész nézőtéri női virágoskert vadonatúj modellekben pompázott,* addig a Molnár-premieren — *kizárólag Toscanini-toaletteket lehetett látni.* Túlrövid volt az idő a szezón két ünnepi eseményének dátuma között, *a férjek nem csináltattak nejeiknek új toaletteket...*

*

Toscanini írásából jósolt ittlétekor Pythia. A maestro a jóslatra megjegyezte: *si non é vero, é ben trovato.* Bécsből felhívta Pythiát: »E vero, Grazie.« *(Igaz, köszönöm.)*

SVÁBHEGYI NAGYSZÁLLÓ
folyó folyó hideg-meleg vízzel, napi négyszeri étkezéssel P 7.–
Week-end: szombat vacsora kezdéssel, hétfő reggelivel zárás P 11.–
Telefon: 65-0-97, 65-4-09.

4.

Megszületett az első pesti *Leó-vicc.* A pénztáros sikkasztott, a főnöke felfedezte és rárivall:

— Maga elvetemült sikkasztó, fel fogom jelenteni! Van legalább valami mentsége?

A pénztárnok reszketve felel:

— Kérem, főnök úr... *Leó... le..., ó...,*

A főnök üvölt:

— Mégis csak szemtelenség, *maga is Leóval hozakodik elő, mint Matuska?*

— Kérem, főnök úr, — dadogja a pénztárnok — nem tetszik hagyni kibeszélni: *leó*hajtottam menni a Rivierára...

*

Elragadóak voltak és ritkán látott sikerrel mutatkoztak be szombat este Európa kedvencei: a Pallos Ladies az Ostende kávéházban.

5.

Szombaton este a Fő ucca járókelői a budai bíróság épülete felé sietö bírák, ügyészek, titkárok és segédhivatali tisztviselők tömegére lettek figyelmesek. *Az igazságügyi sportklub lövészszakosztályának tagjai siettek az »Iglói diákok« műkedvelői előadására,* amelyet *csupa bírósági szereplő adott elő, kizárólag bírósági szakpublikum előtt.* A bonviván *Kovács* József, a 100 és 200 méteres gátfutás magyar *bajnoka* volt.

*

[Fürst Irén párizsi útjáról visszaérkezett és a legújabb délutáni és estélyi kalapokat, valamint a legdivatosabb szőrmekucsmákat hozta magával.]

6.

Minden kommentár nélkül facsimilében adjuk az egyik napilap szombati számában megjelent alábbi apróhirdetést:

(FŐVÁROSI BÉRHÁZTULAJDONOS) NŐ (tehermentes) fesstermetű árvaleány férjbezmenne állásban lévő úriemberhez. AZONNAL! ismerke-

7.

Ölestermetű, szélesvállú óriás érkezett Budapestre vasárnap délután: *Giacomo Rimini,* a nagynevű olasz baritonista, aki kedden este *Falstaffot énekli az Operában.* Olyan jellegzetes a külseje, joviálisan mosolygó érdekes művészarca oly feltűnő, hogy a szálloda halljában csalhatatlan biztonságérzéssel szólítjuk meg.

— Veronában születtem — meséli dallamos, mély hangján — és 18 éves korom óta énekelek. *Toscanini volt a karrierem egyengetője. Azt mondta, vigyázzon Rimini ezzel a Falstaffal...* Nevető életbölcs ez, nem vásári kökler!

*

[Bizalmas, kényes ügyekben bel- és külföldön a legeredményesebben nyomoz, megfigyel és informál Héczey Pál magánnyomozó irodája. Esterházy ucca 25. Telefon: 345—66.]

8.

Holnap délutánra *Anna* királyi hercegnő teadélutánra hívta meg mindazokat, akik *Lady Chilston* művészpártoló alapítványának gondját viselik. *Lord Chilston* Anglia volt követének felesége, mielőtt elhagyta Budapestet, *húszezer pengős alapot létesített* azzal a rendeltetéssel, hogy évente sorsjátékot rendezzenek *a szegény művészek támogatására.* Az idei főnyeremény: *Sidló Ferenc megmintázza a nyerő vagy az általa megjelölendő személy fejszobrát!* Ezenkívül 46.000 pengő értékben *négyszáz nyereménytárgyat* sorsolnak ki (köztük a herendi gyár hatszemélyes étkezőkészletét), amelyeket először Anna királyi hercegnő teáján fognak bemutatni.

(e. z.)

Sok ezer nevető arc
hirdeti a
NÁPOLYI KALAND
döntő sikerét
a ragyogó zenét
a remek együttest
Minden este
Fővárosi Operettszínház

Új és használt
zongorák, pianinók, javítások olcsón, részletreis
MUSICA r.-t. Budapest, VII., Erzsébet körút 43. Royal Apollo.
Kérjen díjmentes ajánlatot

„HADIK« TAVERNA
XI., HORTHY MIKLOS ÚT 38.
REGGELIG TÁNC!
Intim budai romantikus hangulat
Kávéházi árak!!
SVÁB FERI
JAZZ ÉNEK
Asztalrendelés: 58-1-09, 68 2 09.

SZINHÁZ

Tea és koncert volt vasárnap a hollandi követnél Mengelberg tiszteletére

Hollandia budapesti követe, *Van Hoorn*, vasárnap délután teát adott világhírű honfitársa: Willem *Mengelberg*, a nagy hollandi karmester tiszteletére a Dunapalota szalónjában. Illusztris társaság jelent ott meg, hogy megismerkedjenek a művésszel, aki ma este vezényli a filharmonikusok zenekarát.

Mengelberg

A teadélutánon ott volt *Hóman* Bálint kultuszminiszter és neje, *Petri* Pál államtitkár és neje, ifj. *Wlassics* Gyula báró államtitkár, *Petrovics* Elek, *Flederus* hollandi főkonzul és neje, *Radnai* Miklós, *Hubay* Jenő és neje, *Kodály* Zoltán és felesége, valamint a társadalmi és zenei élet több kitünősége.

A tea keretében *rögtönzött hangversenyt* rendezett a követ, amelyen *Fischer* Annie, *Fenyves* Lóránd és *Nógrády* Ilonka szerepeltek.

Mengelberg vasárnap Kodályéknál ebédelt, majd meglátogatta beteg kollégáját és barátját, *Dohnányi* Ernőt. Azután végigjárta a Szépművészeti Múzeumot és magyar barátai felvitték a Várba, ahol végignézte az őrségváltást.

Mérgezés

A Városi Színház egyik előadásán elájult *Kovács* Terus, aki a »Nászéjszaka« című darabban játszik. A balesetnek volt egy vidám epizódja is.

A kedves komika annyira rosszul lett, hogy a kollégái azt hitték, hogy *valami mérgezés történt.* Amikor végre kinyitotta a szemét, az ügyelő rémülten kérdezte meg tőle:

— Művésznő, az istenért, mondja meg, *mivel mérgezte meg magát?*

Kovács Terus elhaló hangon rebegte:

— *Sólettel...*

Színházak műsora

OPERAHÁZ: Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Falstaff (A. bérlet 7. szám; ½8). — **NEMZETI SZINHÁZ:** Hétfő: Az élet álom (C. bérlet; ½8). Kedd: A legboldogabb ember (½8). — **VIGSZINHÁZ:** Hétfő: Az ismeretlen lány (G. bérlet 3. szám; 8). Kedd: Az ismeretlen lány (H. bérlet 3. sz; 8). — **MAGYAR SZINHÁZ:** Hétfő és kedd: Rágalom?! (8). — **BELVÁROSI SZINHÁZ:** Hétfő és kedd: A döntő éjszaka (8). — **VÁROSI SZINHÁZ:** Hétfő d. u.: Zenebohócok (Ifjúsági előadás; 3); este: Mengelberg (Filharmónikusokkal; 8). — **KIRÁLY-SZINHÁZ:** Hétfő és kedd: Nincs előadás. — **FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ:** Hétfő és kedd: Nápolyi kaland (8). — **KAMARASZINHÁZ:** Hétfő és kedd: Az abbé (8). — **ANDRÁSSY-ÚTI SZINHÁZ:** Hétfő és kedd: Ma éjjel szabad vagyok! (9). — **TERÉZKÖRÚTI SZINPAD:** Hétfő és kedd: Pesti kirakat (9). — **BETHLEN TÉRI SZINHÁZ:** Hétfő és kedd: Lyon Lea (½9). — **ROYAL ORFEUM:** Hétfő és kedd: Össztánc 8—10-ig; Nicola Lupo, stb. (½9). — **KOMÉDIA KABARÉ:** Hétfő és kedd: Mit fogtam az éjszaka? (9).

3000 nevető arc
hirdeti a
NÁPOLYI KALAND
döntő sikerét
a ragyogó zenét
a remek együttest
Minden este
Fővárosi Operettszínház

Az új »Pillangókisasszony« II. felvonása az Operaházban ifj. Oláh Gusztáv díszletével és Nádasdy Kálmán rendezésében

(Sipos Béla rajza)

Új filmegyesülés alakul

A magyar moziszínészek, rendezők és filmírók testületbe tömörülnek

Néhány nappal ezelőtt, mint azt hírül adtuk, a magyar filmrendezők, színészek és filmírók nagyrésze ülést tartott és elhatározta, hogy *testületileg száll síkra a magyar filmgyártás érdekében.* Az egybegyűltek végrehajtó-bizottságot alakítottak és ez a bizottság már megkezdte munkáját. A bizottság tagjai elhatározták egy újfajta, *gazdasági alapra helyezett filmegyesülés megalakítását.* Ez a testület nem érinti a már meglévő filmalakulatokat, amelyek a filmgyártók, illetve mozisok érdekeit szolgálják.

A végrehajtó bizottság már kidolgozta az új egyesület alapszabály-tervezetét. Elsősorban azt akarják elérni, hogy a félhivatalos magyar filmgyár elsősorban *a magyar írók és magyar színészek rendelkezésére álljon.* Természetesen nem óhajtja az új egyesülés kizárni az idegeneket, annál kevésbé, mert az idegen produkciók kétszerannyi bért fizetnek, mint a belföldiek. Viszont ki akarják küszöbölni annak a lehetőségét, hogy *külföldi film miatt kiszorítsák a műteremből a magyar filmet.* Rendezni akarják a statisztéria kérdését is és pedig a Színészszövetség bevonásával. Szeretnék megakadályozni, hogy a jövőben főképpen amatőrök statisztáljanak a filmgyárban.

Szóbakerültek a személyi kérdések is. *Két elnököt választanak, egy ismertnevű írót,* akinek már a filmvilágban is nagy sikerei voltak és *egy művészetbarát képviselőt,* aki már sok szolgálatot tett a művészetnek.

A MAGYARORSZÁG
e heti olcsó színházi előadásainak műsora

Hétfőn, november 12-én
MAGYAR SZÍNHÁZ: *Rágalom.* (8)
BELVÁROSI SZÍNHÁZ: *A döntő éjszaka* (8)
ANDRÁSSY ÚTI SZÍNHÁZ: *Ma éjjel szabad vagyok.* (9)
BETHLENTÉRI SZÍNHÁZ: *Lyon Lea.* (8½)

Kedden, november 13-án
MAGYAR SZÍNHÁZ: *Rágalom.* (8)
BELVÁROSI SZÍNHÁZ: *A döntő éjszaka* (8)
TERÉZKÖRÚTI SZÍNPAD: *Pesti kirakat, stb.* (9)
KAMARASZÍNHÁZ: *Az abbé.* (8)

Szerdán, november 14-én
ANDRÁSSY ÚTI SZÍNHÁZ: *Ma éjjel szabad vagyok.* (9)
BETHLENTÉRI SZÍNHÁZ: *Lyon Lea.* (8½)

Csütörtökön, november 15-én
MAGYAR SZÍNHÁZ: *Rágalom.* (8)
BELVÁROSI SZÍNHÁZ: *A döntő éjszaka* (8)
KIRÁLY SZÍNHÁZ: *Félőrás feleség.* (8). Premier.
KAMARASZÍNHÁZ: *Az abbé.* (8)

Pénteken, november 16-án
VÍGSZÍNHÁZ: *A tanítónő.* (8)
KIRÁLY SZÍNHÁZ: *Félőrás feleség.* (8)
ANDRÁSSY ÚTI SZÍNHÁZ: *Ma éjjel szabad vagyok.* (9)
TERÉZKÖRÚTI SZÍNPAD: *Pesti kirakat, stb.* (9)
BETHLENTÉRI SZÍNHÁZ: *Lyon Lea.* (8½)

Szombaton, november 17-én
KIRÁLY SZÍNHÁZ: *Félőrás feleség.* (8)

Vasárnap, november 18-án
VÍGSZÍNHÁZ délutáni előadás: *Az orvos.* (3½)
MAGYAR SZÍNHÁZ délutáni előadás: *Rágalom.* (3½)
BELVÁROSI SZÍNHÁZ délutáni előadás: *A döntő éjszaka.* (3½)
KIRÁLY SZÍNHÁZ: *Félőrás feleség.* (8)
TERÉZKÖRÚTI SZÍNPAD: *Pesti kirakat, stb.* (9)
BETHLENTÉRI SZÍNHÁZ: *Lyon Lea.* (8½)

Mindezekre az előadásokra Az Est-lapok olvasói igen kedvezményes, leszállított helyárú jegyeket válthatnak a kiadóhivatal üzlethelyiségében, VII., Erzsébet körút 18—20. szám alatt délelőtt 9 órától délután 5 óráig. Telefonfelvilágosítások 45-5-55

Lehár Szegeden Lehár-hangversenyt vezényel

Shvoy Kálmán nyugalmazott tábornok Szeged város társadalma nevében abból az alkalomból, hogy *Lehár* Ferenc a jövő héten a szegedi színházban megjelenik »Szép a világ« című operettje bemutatóján, a következő sürgönyt küldötte a világhírű zeneszerzőnek:

»Felkérjük, hogy szegedi premierje alkalmával az itteni filharmonikusokat is vezényelje Lehár-művekkel. A' részben jótékonycélú hangverseny műsorát már összeállítottuk.«

Lehár Ferenc a következő táviratban válaszolt:

»Szegedi bemutatóm napján matiné keretében, vagy másnap, vasárnap délelőtt szivesen vezényelek.«

A szegedi filharmonikusok teljes Lehár-programot állítottak össze a hangversenyre, amelynek első részét *Fricsay* Ferenc, a fiatal karmester dirigálja, második részét pedig Lehár Ferenc. A hangverseny szólistája *Szücs* László lesz.

Mozik műsora

ADMIRÁL FILMSZINHÁZ (Margit körút 5. Tel.: 537—07): Bécsi bál (Paula Wessely). A Boldusgrófnő (Dolly Haas). Híradó (¼4, ½7, ½10). — **ALKOTÁS MOZGÓ** (Alkotás ucca 11. Tel.: 553—74): Királyok királya (Cecil B. de Mille). Minek énnekem a munka (Stan és Pan) (¾4, ½7, ½10). — **BELVÁROSI MOZGÓ** (Irányi ucca 21. Tel.: 833—29: Macska és az egér (Jeanette MacDonald). Cellini a szerelem mestere (Frederich March) (Jobbterem: 5, ½8, 10.; balterem: ½9). — **BUDAI APOLLÓ** (Csalogány ucca 46. Tel.: 51—5—00): Bécsi bál (Paula Wessely). Don Juan (Douglas Fairnbanks). Híradó (¼4, ½7, ½10). — **CAPITOL FILMPALOTA** (Baross tér. Keleti pályaudvar mellett. Tel.: 343—37): Prolongálva! Az új rokon (Perczel Zita, Turay Ida, Gombaszögi Ella). Híradók (¼4, ½6, ½8, ½10). — **CASINÓ FILMSZINHÁZ** (Eskü tér 5. Tel.: 831—02): Ez a férfi az enyém! (Iréne Dunne). Bolond világ (trükkfilm. Mi ujság a nagyvilágban? Híradó (¼4, ½6, ½8, ½10). — **CITY FILMSZINHÁZ** (Vilmos császár út 36. Tel.: 111—40): Don Juan (Douglas Fairbanks). Híradók (4, 6, 8, 10). — **CORSÓ MOZGÓ** (Váci ucca 9. Tel.: 874—02): A csárdáskirálynő (Eggerth Márta). Folyik a tánc, folyik a vér (Carl Brisson) (Délelőtt 11, délután ½1, ¼4, ½7, ½10). — **CORVIN FILMSZINHÁZ** (József körút és Üllői út sarok. T.: 395—84): Nana (Anna Sten) és a kísérő műsor (¼4, ½6, ½8, ½10). — **DÉCSI MOZGÓ** (Teréz körút 28. Tel: 213—43): Prolongálva! Szivem érted dobog (Jan Kiepura, Eggerth Márta). Híradó (4, 6, 8, 10). — **ELIT HANGOS MOZGÓ** (Lipót körút 16. Tel.: 161—51): Folyik a tánc, folyik a vér (bűnügyi revű). Az eleserélt menyasszony (Anny Ondra (4, 7, 10). — **FÓRUM FILMSZINHÁZ** (Kossuth Lajos ucca 18. Tel.: 897—07): Csak nekem dalolj (Grace Moore). Híradók (¼4, ½6, ½8, ½10). — **GLÓRIA FILMSZINHÁZ** (Thököly út 56. szám. Tel.: 448—00): Az orvos (Clark Gable). A kis Dorrit (Anny Ondra). Híradó (4, ¾7, ½10). — **KAMARA MOZGÓ** (Dohány ucca és Nyár ucca sarok. Tel.: 440—27): Ez a férfi az enyém! (Iréne Dunne). Kísérő műsor (4, 6, 8, 10). — **NYUGAT MOZGÓ** (Teréz körút 41. Tel.: 271—02): Vörös kocsi (Lupe Velez). Álmatlan éjszakák (Stanley Lupinó). A természet titkaiból (kultúrfilm). Híradó (4, ¾7, ¾10). — **OLYMPIA MOZGÓ** (Erzsébet körút 26. Tel.: 429—47): Csárdáskirálynő (Eggerth Márta). Bátorság őrdögo (riportfilm). Hajrá, előre! (trükkfilm). Jack Denny zenekara (Vitaphone varieté). Papa mint dada (trükkfilm). Híradók (4, 7, 10). — **OMNIA FILMSZINHÁZ** (József körút és Kölcsey u. sarok. Tel.: 301—25): Csókra csók (Georg Alexander). Volán hősei (sportfilm). Sztratoszféra akrobaták (légtornászat csodái). Broadway kincse (világhírű melódiák). Ping-Pong kalandjai (trükkfilm). Híradó (4, 6, 8, 10). — **PALACE MOZGÓ** (Erzsébet körút 26. Tel.: 365—23): A gyilkos ajtó (Mary Morris). Csak a fejét! (trükkfilm). A hullám bajnokai. Híradók (4, 6, 8, 10). — **PÁTRIA MOZGÓ** (Népszínház ucca 13. Tel.: 456—73): Csárdáskirálynő (Eggerth Márta). A macska és az egér (Ramon Navarró) (4, ¾7, ¾10). — **PHÖNIX MOZGÓ** (Rákóczi út 68. Tel.: 379—10): Veszedelmes sheriff (Ken Maynard). Egy férfi, aki mer (Biller Irén, Zita Johann). Híradó (4, ¾7, ½10). — **RÁDIUS FILMSZINHÁZ** (Nagymező ucca 22—24. Tel.: 220—98 és 292—50): Híradók. Spanyol Amerika (kultúrfilm). A sárkányölő lovag (rajzfilm). Egy a kislány (Tauber Richárd, Schubert filmje) (3, 5, ½8, ½10). — **ROYAL APOLLÓ** (Erzsébet körút 45. szám. Tel.: 419—02 és 423—46): Negyedik hétre prolongálva! Tavaszi parádé (Gaál Franciska, Wolf Albach Retty). Híradók (4, 6, 8, 10). — **SCALA FILMSZINHÁZ** (Teréz körút 60. T.: 26—0—00): Nem mindig a nő az oka (Joan Crawford). Ott túl a rácson (színes rajzfilm). Medvevadászat (ismeretterjesztő film) (2, 4, 6, 8, 10). — **TIVOLI MOZGÓ** (Nagymező ucca 8. Tel.: 230—49): Mesél a bécsi erdő (Magda Schneider). A kínai táncosnő (Anna May Wong). Majomszelidítők (Stan és Pan). Híradók (¼4, ½7, ½10. — **TURÁN MOZGÓ** (Nagymező ucca és Mozsár ucca sarok. Tel.: 264—20): Csárdáskirálynő (Eggerth Márta). Macska és az egér (Ramon Navarró) (¼4, ½7, ¾10). — **URÁNIA FILMSZINHÁZ** (Rákóczi út 21. Tel.: 460—45): Prolongálva! Szivem érted dobog (Jan Kiepura, Eggerth Márta). Híradók (5, ½8, ½10). — **VESTA MOZGÓ** (Erzsébet körút 39. Tel.: 32—6—39): Macska és az egér (Jeanette MacDonald). Hell és a nők (Simone Simon) (¼4, ½7, ¾10).

A főpolgármesterkérdés, az alagút-fúrás, a város és vármegye s a kórházak ügye a közigazgatási bizottságban

(A Magyarország tudósítójától.) A főváros közigazgatási bizottságának ülésén a főpolgármester betegsége miatt Sipőcz polgármester elnökölt, aki beterjesztette az összes jeletéseket.

A polgármesteri jelentésnél volt a legnagyobb vita.

*Csillér*y András azt *sürgette*, hogy *Sipőcz polgármestert bízzák meg a főpolgármesteri hatáskörrel és adják át neki a kivételes hatalmat* is, mert ha sürgős volt a szanálási törvénytervezet, akkor sürgős annak végrehajtása is.

A közszállítási zavarok megoldása

Petrovácz Gyula a *közszállítási szabályrendelet* körüli *zavarokat* tette szóvá. Szerinte csak az a *megoldás* lehetséges, hogy *minden százezer pengőt meghaladó közszállítási ügyet az autonómia elé visznek* és *minden intézkedést*, amely *az 50.000 pengőt meghaladja*, megtárgyaltassanak az illetékes *szakbizottsággal.*

Élesen kikelt az ellen, hogy *a vízvezetéki alagutat még nem fúrják.*

„A szénszállításnál megkárosítják a közönséget"

Ezután *a tüzelőanyagszállítás* körüli visszásságokat tette szóvá. Szerinte úgy a kis-, mint a nagykereskedők *mennyiségileg és minőségileg nem szállítják azt a mennyiséget, amire a publikumnak joga volna.* Példákat hozott fel arra, hogy *a szállítók a nagyközönséget hogyan károsítják meg.* Elmondotta még azt is, hogy az *autóbuszok és villamosok miatt nagyon sok balesetek történnek*, amiknek részben a *személyzet* az oka. Sürgette, hogy *minden kocsiban legyen panaszkönyv.*

„Tűnjenek el a koldúsok..."

Hann Arnold a *kolduskérdés megoldását* kívánta. Schara előljáró a VI. kerületben *megoldotta a problémát, ugyanezt kellene csinálni az összes kerületekben és a főváros uccáiról el kell tüntetni a koldusokat, de ellátásukról gondoskodni kell.*

„A bőkezű főváros"

Peyer Károly *idegenforgalmi kérdéseket* tett szóvá. A főváros állítólag bőkezűen látja el az idejövő előkelőbb idegeneket. Még azt is mondották, hogy a sziámi király az Idegenforgalmi Hivatal költségére volt Budapesten.

Liber alpolgármester határozottan közbeszól, hogy ez nem igaz.

Peyer Károly: *Aki a Dob uccában csináltat egy angol névjegyet, azt a főváros nyomban megvendégeli.*

Liber alpolgármester: *Ez sincs így!*

Peyer Károly elmondotta még, hogy a *diákoknak nem adják meg a filléres vonatok kedvezményét*, ellenben a tokaji szüretre igen. Ha valaki elutazik *Tokajba és ott berúg, az pont felét fizeti annak, mint a diák, aki tanulmányozni akarja az ország vidéki életét.* Hosszasan beszélt ezután az *inségmunka ellen.*

Fúrják, vagy nem fúrják az alagutat?

A *Vízművek alagútja* tekintetében más a felfogása, mint Petrovácnak. *Helyes, hogy a polgármester végre felépett* egy nagyvállalkozó ellen és azóta sokkal többet haladt az építkezés, mint azelőtt.

Petrovácz: Egy méter alagutat se fúrtak!

Peyer: Én másképpen vagyok informálva. Ezt a munkát *nem lehet úgy mérni, hogy mennyi alagutat fúrtak.* Az előkészítő munkálatok sok pénzt emésztettek fel, úgyhogy *ha egyszer megkezdődik a fúrás, úgy hamarosan készen lesz az alagút.*

Elégtétel Szemethy főügyésznek

A főváros közigazgatási bizottságának *júniusi* ülésén *Wolff* Károly megemlítette, hogy az elterjedt hírek szerint *a fővárosi perek jelentős része kedvezőtlen eredménnyel végződik.*

Szemethy Károly tisztifőügyész kimutatást állított össze, amely *négy és félévre visszamenően* felsorolta a főváros valamennyi perét. Ennek az összeállításnak a helyességét akkor *kétségbevonták* és a polgármester *Sebő Béla főszámvevőt kérte fel a felülvizsgálatra.*

A főszámvevő elkészült ezzel a munkájával. *Négy és félév alatt a fővárosnak 7485 pere volt. Az összes perek 72.0 százaléka kedvező, 2.3 százaléka kedvezőtlen ítélettel végződött, 8.4 százaléka egyességgel ért véget*, 7.9 százaléka *folyamatban van*, 7.3 százaléka *szünetel*, 1.2 százaléka elállás, vagy egyéb okból *megszűnt. Az összes perek értéke 24 millió pengő.* Az összes aktív és passzív perekből kifolyólag a főváros négy és félév alatt 449.870 pengőt fizetett ki, ami *az összes perértéknek csak 1.8 százaléka.*

Sebő Béla főszámvevőnek ez a jelentése *teljes elégtételt szolgáltatott úgy Szemethy Károly tisztifőügyésznek, mint a tisztiügyészségnek.*

Wolff Károly volt a következő szónok, aki hosszasan és részletesen beszélt a *közszállítási szabályrendelet* reformjáról. Teljesen *osztotta Petrovácz* felfogását. Ezután a *számvevő jelentésével* foglalkozott a főváros pereivel kapcsolatban, majd *pénzügyi kérdéseket* tett szóvá.

A főváros vámszedési joga

Gaár Vilmos elmondotta, hogy *Pest vármegye közgyűlésén megtámadták a fővárost:* azt állították, hogy *Budapest valósággal trianoni határt húz a főváros és a környék közé.* Nehezebb a környékről Budapestre szállítani, mint az elszakított területekre. A *főispán kijelentette*, hogy ezek *megfelelnek a valóságnak.*

Tiltakozik az ilyen beállítás ellen, mert a főváros vámszedési joga királyi privilégiumokban gyökerezik és ez szolgál fedezetül az utak építésére.

Az ügyészség szerinte *jól végzi* munkáját, de a bíróság joggyakorlata kedvezőtlen a fővárosra nézve.

„Gyakorolja Sipőcz a főpolgármesteri jogokat!"

Bánóczy László azt fejtegette, hogy *nagyon helyes, ha a főpolgármesteri jogkört Sipőcz polgármesterre bízzák, de nagyon szeretné megtudni, hogy milyen tárgyalás volt a miniszterelnök és a belügyminiszter között*, mert hiszen *a kormány álláspontja is fontos* ebben a kérdésben. Alig képzelhető el más megoldás, ha a főváros érdekeit figyelembe veszik, mint az, hogy *Sipőcz gyakorolja a főpolgármesteri jogokat, különben megakad az adminisztráció.*

— *A vármegye és a főváros között valóban vannak ellentétek. Üljön le végre a vármegye vezetősége* a városi pártok irányítóival tanácskozni, hogy *eldöntsék ezeket a kérdéseket.*

Az iskolás gyermekeket nem szabad tanulmányi kirándulásokra kényszeríteni. A kislakások bérének arányosítása úgy történt, hogy *inséges embereket megnyomorítottak.*

Lehetetlenség, hogy az *államvasutak* behajtják a fővárosnak járó összegeket, de a mai napig *több mint kétmillió pengővel sem számoltak el.*

Lázár Ferenc is azt kívánta, hogy *Sipőcz* polgármester *kerüljön a főváros élére.* Közigazgatási szempontból *a főpolgármesteri állás teljesen fölösleges.*

Sipőcz a város és megye megegyezéséről

Sipőcz polgármester mint elnök csak egy-két kérdésre válaszolt. *A főpolgármester sajnálatos betegsége valóban szükségessé tett bizonyos intézkedéseket. Szívből kívánja, hogy a főpolgármester visszanyerje egészségét.* A főpolgármesterség *bizalmi kérdése a kormánynak, ezt ő nem irányíthatja.* A felirat ellen nincs kifogása.

Örül, hogy a tisztiügyészség működésével mindenki meg van elégedve. A maga részéről is kijelenti, hogy a *tisztiügyészség vezetője mindenben megfelel az önkormányzat és az adminisztráció kívánságainak.* Ami a tisztiügyészség egyes tagjainak díjazását illeti, megvizsgáltatja a dolgot.

A vármegye és a főváros problémáit már tényleg meg kellene oldani. Ebben az ügyben *sok intézkedés történt*, de megfelelő megoldást még nem találtak. A földmívelési miniszterrel *érintkezésbe fog lépni* és reméli, hogy sikerül *megoldásra jutni.*

Liber: 1.3 millió a jótékonysági egyesületek gyűjtésének költsége

Liber alpolgármester egyes felvetett kérdésekre adott megnyugtató választ. Még a mult ülésen kérdezték, hogy milyen *a jótékonysági egyesületek statisztikája? 159 karitatív egyesület van*, amelyek *12 millió pengőt gyűjtenek össze a közönségtől.* Erre a kiadás 1.3 millió. Ezután a közlekedési perekről tett jelentést. *Három esztendő alatt 934 per volt.* Ezek közül *145-öt elutasítottak, 156 esetben*, szóval *az ügyek 17.3 százalékában a BSzKRt elvesztette a pert.* Egyességgel végződött 382 ügy, 162 még folyamatban van. A bizottsági tagok felszólalásaira mindenben megnyugtató válaszokat adott.

Szendy alpolgármester bejelentette, hogy *a főváros igyekezni fog a tűzi-szerszállításoknál rendet teremteni.*

Wolff: Rendet kell teremteni a kórházak ügyében

A tiszti főorvosi jelentéshez Wolff Károly szólott hozzá. A *vidéki fertőző betegeket* felhozzák Budapestre és még a *szállítási költségeket is a főváros nyakába varrják.* Ezen a címen *842.000 pengőt fizet ki a főváros.* Ezekért a fertőző betegekért az *OTI nem fizet semmit* és *ez 1.25 millió pengőjébe kerül a főváros közönségének.* A mentőkocsiknak egyszerűen nem kellene megfizetni a szállítást, *akkor majd vidéki kórházba vinnék a beteget. A részegeket is állandóan beviszik a kórházakba alkoholmérgezés címén.* Ott állandóan mérik őket. *Egy-egy részeg négy-öt hőmérőt is összetör.* Itt rendet kell teremteni.

Meg kell bízni Sipőczöt a főpolgármester ügykörének ellátására, mert *különben nem tudja kinevezni az alorvosokat és a kórházak adminisztrációja megbénul. A főorvosok kinevezésénél ne legyen a protekció a döntő*, hanem *csak a rátermettség*, mert a kórházak nivójának emelése, mindenkinek az érdeke.

Sipőcz Jenő polgármester megígérte, hogy a kórházak ügyeibe *közbe fog lépni* és a közigazgatási bizottság ülése két óra után véget ért.

Polacsek „effendi" pesti bűnei

(A Magyarország tudósítójától.) Szombatról vasárnapra virradó éjszaka a fővárosi rendőrség egyik detektívje figyelmes lett egy férfira, aki a *Kossuth Lajos* ucca 5. számú ház körül settenkedett. Az illető fején török fez volt. A detektívnek különösen az tűnt fel, hogy *a férfi állandóan a házban lévő divatárukereskedést nézegette* s látszott, hogy készül valamire. Kérdőre vonta a fezes embert, aki azonban egyre csak *török szavakat mormolt.* Végül is a detektív bevitte a főkapitányságra. Itt különféle nyelveken szóltak hozzá, de az előállított ember mindenre csak hallgatással felelt. Óvatosság kedvéért *leküldték a bűnügyi nyilvántartóba az előállított ujjlenyomatait.*

Nagy meglepetésre kiderült, hogy a török embert — *Polacsek* Lipótnak hívják. Amikor ezt megállapították, *Polacsek* »effendi« azonnal tudott magyarul és a következőket mondotta:

— *Apám hajóskapitány volt Konstantinápolyban.* Nagyon jól keresett, de váratlanul meghalt. Akkor egész fiatal ember voltam, pénz nélkül álltam. Bizony úgy kerestem meg kenyeremet, ahogy tudtam, *minden kínálkozó alkalmat felhasználtam...*

Elmondotta, hogy *a Balkán valamennyi jelentősebb városában fogházban ült.* Az idegenlégióban is szolgált s *Abd el Krim* ellen harcolt. Később átpártolt *Abd el Krimhez* és sikerült jó összeköttetéseket szereznie.

A bűnügyi nyilvántartó adatai szerint *Polacsek* Budapesten is hosszabb ideig »működött«. *Hat betörést követett el a fővárosban* és a vidéken. Többek között *Győrben kifosztott egy nagytrafikot.* Állítása szerint *tizenkét nyelven beszél.* Letartóztatták.

Hír Guttmann Viktor báró letartóztatásáról

Bécs, november 12.

(A Magyarország bécsi szerkesztőségének telefonjelentése.) Bécsi lapoknak jelentik *Zágrábból*, hogy ott a *Gelsei-Guttmann* báró nagyiparos család egyik tagját *letartóztatták*, mert állítólag megszegte a jugoszláv deviza-tilalmat. A letartóztatott báró *Guttmann* Viktor fivére dr. báró *Guttmann* Ottónak, akit két évvel ezelőtt a bécsi előkelő játéklubokban lezajlott kártyaafférral kapcsolatban hosszabb időre elítéltek. A *Magyarország* bécsi szerkesztősége a báró *Gelsei-Guttmann* irodához fordult, ahol kijelentették, hogy *Guttmann* Viktor báró letartóztatásáról nincs tudomásuk.

Igen alacsony vízállás

A földmívelési minisztérium vízrajzi osztálya jelenti:

A Duna Regensburgnál, Strudennél és Oroszvár—Dunaremete közt apad, másutt árad. Igen alacsony vízállású.

Mai dunai vízállások: Passau 187, Struden 101, Stein minusz 80, Bécs minusz 105, Pozsony 38, Komárom 183, Budapest 107, Paks minusz 15, Baja 55, Mohács 93. A Dráva Barcsnál 167.

A Tisza Vásárosnaményig apad, lejjebb árad. Igen alacsony vízállású.

Mai tiszai vízállások: Tiszabecs 14, Vásárosnamény minusz 31, Tokaj 54, Tiszafüred 10, Szolnok minusz 20, Csongrád minusz 101, Szeged minusz 54. A Szamos Csengernél minusz 2. A Körös Békésnél 6, Gyománál 14.

A Balaton Siófoknál 62.

A Velencei tó Agárdnál minusz 3.

Szombaton, november 17-én **először**

EGY NŐ, AKINEK MULTJA VAN

László Aladár új vígjátéka.

Főszereplők: **Lázár** Mária, **Páger, Nagy** György, **Soltész** Annie, **Bársony, Boray, Z. Molnár, Pártos, László, Zátony, Baróthy, Apáthy, Hoykó, Laczkó** stb.

Rendező: **Vajda** Pál. Díszlettervező: **Gara** Zoltán.

BELVÁROSI SZÍNHÁZ

SCALA METRO FILMPALOTA TEREZ KÖRÚT 60. TELEFON: 28-0-00

Premier kedden!

Nem grandguignol, de sokkal izgalmasabb annál!

Charles Laughton

főszereplésével

A gyötrelmek háza

Metro—Goldwyn—Mayer-film

Elraboltak Vácon egy ötéves fiút

(Saját tudósítónktól.) Március 13-án Vácról eltűnt *Csömör* Ferenc 5 éves kisfiú, aki szüleinél, a Rácz Pál ucca 25. számú házban lakott. A váci rendőrség néhánynapi nyomozás után megállapította, hogy *a gyereket állítólag elrabolták.* Látták egyesek, amikor a kisfiú a váci országúton játszott, majd *egy kocsi állt meg mellette, egy férfi ugrott le róla, a gyereket a kocsiba emelte és elhajtott.* A vidéki főkapitányság a rendőri rádió útján az ország minden hatóságát felszólította, hogy kutasson a gyermekrabló után.

— A belügyminiszter megállapította Tildy Zoltán magyar állampolgárságát. *Tildy* Zoltán hívei petícióval támadták meg *Temesváry* Imre szeghalmi mandátumát és a választás eredményének *kiigazítását* kérték. *Temesváry* választásvédője a bíróság előtt kétségbevonta *Tildy* magyar állampolgárságát. Elrendelték a kérdés tisztázását. Hónapokig tartó kutatás és szükséges hivatali lépések lebonyolítása, különféle bonyodalmak után a belügyminiszter Balassagyarmat városnak *Tildy* édesapja részére kiállított illetőségi bizonyítványa alapján *megállapította a független kisgazdapárt országos alelnökének magyar állampolgárságát.* Erről szombaton délben átiratban értesítették a közigazgatási bíróságot, amely most már folytatja a szeghalmi petíció érdemi tárgyalását. A legközelebbi tárgyalást *március 31-ikére* tűzték ki.

— Ittas állapotban került a sínekre a Helyiérdekű Vasút áldozata. Jelentette a *Pesti Napló*, hogy péntekről szombatra virradó éjszaka *a Helyiérdekű Vasút a Szentendrei úton halálra gázolt egy férfit.* Szombaton megállapították, hogy *Szabó* János sárbogárdi 58 éves asztalosmester az elgázolt ember. Ittas állapotban dülöngélt a töltés mellett és két gyermek gúnyolni kezdte. A férfi a gyerekek után szaladt, akik átfutottak a töltésen. Szabó utánuk vetette magát, de *a vágányok között elesett* és a közelgő vonat elgázolta. *Valka János kocsivezető hiába fütyült, a vonatot megállítani nem tudta és két szerelvény keresztülment a szerencsétlen emberen.*

— Shell-kőolaj a tenyészállatvásáron. A világnak ez a nagyszerű kőolajhatalma rendkívül gazdag kiállítással vonult fel. Különösen az állat- és növényvédelem legfontosabb védőszerei keltenek feltűnést a gazdaközönség körében. A szép pavillónnak megérdemelt nagy sikere van.

— Öngyilkosok. A rákoskereszturi temetőben szombaton délután *megmérgezte magát Tóth* Tibor borbélymester 36 éves felesége, aki a *Nap* ucca 31. számú házban lakik. A mentők a *Horthy Miklós* hórházba vitték. A rendőrség megindította a vizsgálatot, hogy megállapítsa az öngyilkosság hátterét. — A *Pozsonyi* út 20. számú házban gázzal megmérgezte magát *Nagy* Erzsébet háztartási alkalmazott. *Meghalt.* — Ugyancsak meghalt a *Hunyadi János* út 3. számú házban *Kraszner* Ilona 23 éves háztartási alkalmazott, aki szintén *gázzal mérgezte meg magát. Kraszner* Ilona búcsúlevelet írt szüleihez, amelyben *bocsánatot kért tettéért.* A rendőrség kutatja a két leány öngyilkosságának okát.

— Részvénycsempészéssel gyanúsított fiatalember a valutaügyészségen. A valutaügyészségre előállítottak egy fiatalembert, akit a hatóságok részvénycsempészéssel gyanúsítanak. A Délcukor-részvényt kínálta a fiatalember, aki *alkalmazotti jeggyel* dolgozott a tőzsdén. A gyanú szerint a feltűnő részvénykínálat hátterében *csempészés* áll. A fiatalember sorsáról vasárnap vagy hétfőn dönt a valutaügyészség.

— Régi igazság, hogy az emberek soha sincsenek megelégedve a szerencsével. Mindig azon törik sokan a fejüket, hogyan lehetne egyszerre egy nagy összeget nyerni, különösen az osztálysorsjátékon, ahol 42.000 sorsjegyet húznak ki 9,282.000 pengő készpénzben. Ezen óriási összegű nyereményekben része lehet mindenkinek, akinek sorsjegye van. *Kiss Károly és Társa* bank rt., Budapest, IV., Kossuth Lajos ucca 6., az ország egyik legszerencsésebb főárusítója ajánlja sorsjegyeit a mai lapunkhoz csatolt kartonmellékletén t. olvasóinknak. Minden megbízást — melyet legcélszerűbb a kartonról levágandó »*Rendelőlapon*« e közkedvelt bankháznak *még* ma elküldeni — gondosan és diszkréten teljesít.

— Darkó Magda férjhez megy Sárga Ferenchez? Két nappal ezelőtt Budapestre érkezett Balatonfüredről *Darkó* Magda. Hozzátartozói most már *megengedik, hogy a fiatal leány vőlegényével, dr. Sárga Ferenccel találkozzék.* Pénteken és szombaton a fiatal pár többször megjelent a nyilvánosság előtt. Mindenfelé *feltűnést keltettek.* Hír szerint a leány hozzátartozói már *nem kifogásolják a tervbe vett házasságot* és ha az árvaszék is hozzájárul, *állítólag már jövő héten meglesz az esküvő,* amelynek előzményei hetekig foglalkoztatták a nyilvánosságot.

— A vidéki főkapitányság inségadománya. A belügyminiszter inségakciójára a vidéki főkapitányság tisztikara és őrszemélyzete *2540 pengő 32 fillért adományozott.*

— Átvágta nyakát, mielőtt elfogták a békési gyilkosság gyanúsítottja. *Békésről* jelentik: Mult vasárnap kötéllel megfojtották özv. *Pusztai* Imréné 65 éves asszonyt. A gyanú az asszony nevelt fiára, a 26 éves *Pusztai* Imrére terelődött, aki a gyilkosság után eltűnt. Pénteken a lökösházi csendőrök a határ közelében gyanúsan viselkedő fiatalembert vettek észre. A csendőrök láttára a fiatalember futni kezdett, hogy átszökjék a határon. Mikor a csendőrök fegyverhez nyúltak, a fiatalember *kikapta zsebkését és átvágta nyakát.* Eszméletlenül vitték be a gyulai kórházba, ahol *felismerték benne a keresett Pusztai Imrét.*

SZINHÁZ

Sheriff Napoleon-drámájának különös sikere Londonban

London, március.

(A Pesti Napló londoni szerkesztőségétől.)

London egyik legfurcsább színháza az Old Vic, mely bizony már jó messze fekszik a Piccadillyt környékező előkelő színházi negyedtől, sőt úgy mondhatnók, félig-meddig külvárosias jellege van. Ennek ellenére az irodalom és művészet barátai sohasem mulasztják el az Old Vic előadásait. A rendkívül szerény eszközökkel dolgozó színház ajándékozza Londonnak a legjobb, a shakespearei szellemhez legközelebb álló Shakespeare-előadásokat. Az Old Vic-nek, mely ma már új épületben talált otthont, de eredetileg London egyik legrégibb színháza, nincsenek hírneves sztárjai, egy-egy előadás díszlete csak néhány fontba kerül, de annál gazdagabb a művészi élmény, amit páratlanul olcsó helyáraiért nyujt. Míg a többi londoni színházban egy elsőrangú hely legalább egy fontba kerül, az Old Vic csak öt és fél shillinget kér az első sor zsöllyéért, Most ez az érdekes színház egy művészi és társadalmi szenzáció középpontjába került.

Sheriff, a Budapesten is bemutatott Journey's End szerzője hiába kopogtatott Napoleon darabjával az előkelő londoni színházak kapuján. Az igazgatók úgy vélték, hogy nem érdemes a kísérletezés ezzel a hosszú, különös történelmi színművel. Sheriff maga nem is igen élelmes az ilyen dolgokban, hiszen furcsaképpen a ma már méltán világhírűnek mondható író tulajdonképpeni foglalkozása nagyon messze esik a nagyvárosi színházak légkörétől. A Journey's End szerzője a cambridgei egyetem evezőstrénere s most, amikor új műve lázba hozza Londont, ő szépen tovább kint él diákjai között és előkészíti a cambridgei nyolcast a nagy oxford—cambridgei evezősversenyre.

Az Old Vic sem igen bízott a St. Helena közönségsikerében, de kötelességének tartotta, hogy legalább bemutassa irodalombarát közönségének az érdekes újdonságot. Eredetileg csak két hétig akarták műsoron tartani Sheriff művét, melynek társszerzője különben egy francia színésznő és a premier után úgy is látszott, mintha az óvatos színigazgatóknak lett volna igazuk. Még a kritika sem igen lelkesedett a darabért, noha az előadás kitűnőségét általában elismerték. Körülbelül a tizedik előadásnál történt azután a meglepő fordulat. *Churchill,* a nagy államférfi és más neves politikusok elvetődtek az Old Vicba és a darab oly hatalmas benyomást tett rájuk, hogy *egymásután nyilt levelekben fordultak a közönséghez, felszólítva a londoniakat, hogy a világért se mulasszák el Sheriff darabját megtekinteni.* Talán még sohasem volt példa arra, hogy a világ legtekintélyesebb és legkonzervatívabb lapja, a Times ilyenfajtájú nyilt leveleket közölt volna hasábjain.

A levélírók tekintélye és érvelésük érdekessége azonban kivételt teremtett. A hatás nem is maradt el. A közönség felfedezte — St. Helenát — és az Old Vic bemutatója a londoni színházi idény legnagyobb sikerévé nőtte ki magát. Először csak egy héttel hosszabbították meg a darab előadásait, miután az Old Vicnek pontosan kidolgozott programja nem igen tűr hosszabb halasztást. A publikum rohama azonban olyan méreteket öltött, hogy a színház egész műsortervét feladta és most már beláthatatlan hosszú ideig csak Sheriff művét játssza. Pedig Cochran és London más híres színházi vállalkozói már szívesen hoztak volna meg minden áldozatot, hogy a páratlan sikerű újdonságot áthozzák a külvárosból London egyik előkelőbb belső színházába.

Nemcsak a szokatlan reklám eredményezte Sheriff művének csodálatos diadalát, hanem a darab valóban meg is érdemli a rendkívüli érdeklődést. Napoleon St. Helena-i fogságának elcsépelt témájából a szerzők teljesen új elemeket hámoztak ki. A dráma követelményeinek aligha felel meg ez az érdekes darab, melynek cselekménye csak elvétve villant fel tragikus összeütközéseket. Tulajdonképpen epikai lassúsággal zajlik le Napoleon és környezetének sivár rabélete a forró szigetre való megérkezés napjától a császár haldoklásáig. Mégis lélegzetfojtó izgalom árad a színpadról. Talán sohasem állították még emberibben a közönség elé Napoleon alakját, mint ebben a sok képre tagozódó furcsa játékban. Felejthetetlenül rajzolódik ki a néző előtt a rabság szigetének miliője. A történelem mítosza számtalan emberi mozzanatra bomlik anélkül, hogy a herosz egyéniségének már-már szokottá vált lealacsonyításával csikarnák ki a szerzők az olcsó sikert. Minden kis emberi hibájával, félszegségével, túlzásával, elfogultságával áll előttünk a száműzött császár, és mégis nagyobb, felségesebb, mint valaha.

Ugyanígy bontakozik ki a rabságot megosztó francia kíséret tagjainak egyénisége is. A legendás nevek, és csillogó egyenruhák alól vágyaktól, kínzott, oktalan féltékenykedésektől zaklatott, hétköznapias betegségektől megtépett emberek bukkannak elő, de ép azért még nemesebbé, még magasztosabbá emelkedik az áldozatos hűség legendája. Az angol közönség bölcsessége és nagyvonalúsága eltüri azt is, hogy a drámában szereplő angol tisztek mint a lélektelen kötelességteljesítés megtestesítői fölötte hálátlan szerepet töltsenek be.

A komoly értékekben nem igen gazdag londoni szezón az Old Vic révén igaz és meglepő sikerrel gazdagodott.

Ráskay László

Németh Mária és Lauri-Volpi a Városi Színházban

Vittoria! Vittoria! — harsogta egy diadalmas tenorhang és a példátlan erővel kitartott, »szünni nem akaró« magas »bé«-t *nyomban* olyan példátlan erejű és szűnni nem akaró tapsvihar követte, hogy Cavaradossi híres forradalmi dalából már egy hangot sem lehetett hallani.

Ez a szokatlan siker jellemezte legjobban Lauri-Volpi szombati vendégjátékát a Városi Színház Tosca-előadásán. Gyönyörű toalettek és gyönyörű hölgyek és rengeteg frakk és szmóking, egyszóval gyönyörű közönség, mely a magas bé után már nem is volt kíváncsi magára az áriára. Puccini aligha örült volna ennek a példátlan sikernek, mely inkább az énekhangnak, mint a muzsikának diadala volt. De ezért a közönséget sem hibáztathatjuk nagyon, mert Volpi Cavaradossi-éneke valóban ebben a magas »bé«-ben kulminált és utóvégre hol robbanjon ki a tapsvihar, ha nem az alakítás csúcspontján?

Azután: ez a magas bé nemcsak pompás hangprodukció volt, hanem egy ragyogóan színpadias, fiatalos életerőtől duzzadó énekestemperamentum diadala is, tehát volt benne vér is, lüktető elevenség. Ezért joggal ragadta meg jobban a közönséget ez a »Vittoria«, mint a harmadik felvonás levéláriája, melyben Volpi inkább énekkultúrájának finomságait fitogtatta és olyan fölényes játékot űzött a szentimentális »caressandó«-kkal, mintha Cavaradossira halál helyett egy újabb gáláns hódítás várt volna. Nos, ez a hódítás nem járt teljes sikerrel. A frakkingek és dekoltázsok dícséretére legyen mondva, Volpinak a levéláriát »csak« egyszer kellett megismételnie.

Mindamellett ehhez a Cavaradossihoz nem könnyű méltó Toscát találni. Ilyen csodálatos tenorhang mellett a legszebb szoprán is könnyen elhalványodik. Nos, Volpi mai partnerének, *Németh* Máriának hangja nem halványodott el. Ellenkezőleg: a ragyogó magyar énekművésznő a legnemesebb verseny szellemében fokozta az előadás akusztikus szenzációját. Kitűnően állta meg helyét Scarpia szerepében *Kovács* Dezső erőteljes baritonja is. Az igen stílusosan, a maga teljességében *olasznyelvű* előadást *Ábrányi* Emil vezényelte poétikus lendülettel.

(T—th.)

— Stefánia hercegnő a »Mayerling«-film betiltását kérte Párizsban. A *Paris Soir* jelentése szerint Stefánia királyi hercegnő a francia hatóságoknál a »Mayerling« című film betiltását kérte. A hercegnő úgy véli, hogy *a filmben tiszteletlen módon szerepeltetik.* Az ügyben a bíróság rövidesen meghozza döntését és egyben tisztázzák azt az általános elvi jelentőségű kérdést, hogy a filmrendezőnek joga van-e történelmi filmekben élő személyiségeket szerepeltetni?

(*) Petőfi-ünnepség Milánóban. Az *Amici dell' Ungheria* ifjúsági csoportja Petőfi-ünnepséget rendezett Milánóban, a történelmi Castello Sforzesco nagytermében. Az ünnepségen megjelentek az olasz politikai, társadalmi és művészvilág kiválóságai, köztük gróf *Secchi* helyettes tartományfőnök, gróf *Preda,* a legfelsőbb bíróság elnöke, valamint a milánói magyarok majdnem teljes számmal, báró *Abele* Egon magyar főkonzul vezetésével. A műsor keretében Leo *Pollini,* a fasiszta kultúrintézetek igazgatója Petőfi életét ismertette, Stefano Tuscano a magyar lélek szabadságszeretetét és nemes tulajdonságait jellemezte Petőfi költeményein keresztül. A zenei részben *Lavotta, Kacsóh* és *Balázs* megzenésítésében Petőfi-dalokat énekelt *Shmitzer* Paula és Franco *Rosati.* A műsor utolsó számaként *Bellinzona* vezényletével *Brahms* magyar táncait adták elő.

(*) Dénes György a Városi Színházban. *Dénes* György leszerződött egy szerepre a *Városi Színházba,* ahol *Földes* Imre és *Dolecskó* Béla operettjében, a *Párnai ibolyá*-ban lép fel. *Sacha* herceg szerepét játssza.

(*) Walter Wanger Budapestre jön. Walter *Wanger* évekig a *Paramount* newyorki központjának fődramaturgja volt és az Amerikában végbement nagy változások után kivált a Paramount kötelékéből és *önállóan* működött. Hollywoodba utazott, ahol igen sok és jelentős eredményt ért el azokkal a filmekkel, amelyeket saját vállalkozásában produkált. Az utóbbi időben tíz olyan filmet készített, amelyeket a *Paramount* hozott forgalomba és legtöbbjével nagy sikert aratott. Walter Wanger most európai körútra indul és május 1-én *Budapestre* érkezik, ahol hosszabb időt fog tölteni. Európából való visszatérése után Hollywoodban az *United Artists* kötelékében fog működni.

(*) Új német filmgyáros — Londonban. Max *Schach* az azóta megszűnt berlini filmgyárnak, a *Gloriának* volt első dramaturgja. Max Schach-hal együtt dolgozott a Gloria-filmgyárban Karl *Grüne* rendező is, aki a jó átlagrendezők sorába tartozott. Londonból kapjuk az értesítést, hogy Max Schach *Londonban* új hatalmas filmgyárat alapított, amelynek főrendezője Karl *Grüne.* Az új filmgyár megvásárolta most film céljaira a Budapesten is sikert aratott francia szindarabot, a *Tovarist.* A Tovaris filmjogaiért Max Schach filmgyára 175.000 dollárt fizetett. A filmjogért Hollywoodban csak 150.000 dollárt ajánlottak.

(*) Nyilatkozatok az Operaház legközelebbi magyar ujdonságáról. Hírt adtunk arról, hogy *Márkus* László, az Operaház igazgatója megszerezte előadásra *Keleti* Artúr és *Kósa* György »Az két lovagok« című »szerelmetes« opera-buffáját. A próbák az operából már decemberben megkezdődtek, a bemutató *április 3-án* lesz. *Keleti* Artúr, aki az opera librettóját írta, a következőket mondja:

— Ez a vidám opera, amely egy zenés példázat a mennyei és földi szerelemről, mulatságos jelenetekben, versekben mondja el két vetélkedő szerelmes lovag történetét. Az egyiket a Szentföldre küldik el, a másik itthon marad és boldog kényelemben él együtt szerelmesével. Természetes, hogy sok minden történik, amíg a lovagok sorsa ilyen határozottan megnyilatkozik. Nem kis része van ebben az imádott hölgy dajkájának, a duennának, aki a cselszövést bonyolítja. Már ebből is látható, hogy a *comédia dell'arte*-k stílusában írott archaizáló játékról van szó, s azért választottuk a talán furcsának tetsző címet. A kis darab színhelye egy 14. századbeli olasz kisváros, amit *Oláh* Gusztáv varázsol színpadra hét képben.

Kósa György, az opera zeneszerzője a következőket mondja:

— Kis kamarazenekarra írtam a muzsikát, azért, hogy teljes mértékben az énekre és a színpadi játékra terelődjék a hangsúly. Először alkalmaztam a darab tendenciájának megfelelően, az érzelmesség aláfestésére — *két szaxofónt*. A nyitány helyett egy *kórust* állítottam be, mely *fugatóval* intonálja a darab lényegét. A zene komponálása közben igen jól mulattam a figurákon, a helyzeteken és a megoldásokon. Remélem, a közönség is éppen ilyen jól fog mulatni a boldogtalan *Raymond* és a szerencsés *Bertrand* lovagok vetélkedésén, jó- és rosszsorsán.

Oláh Gusztáv, az opera rendezője és díszlettervezője ezt mondja:

— Régi álmom valósult meg, amikor ezt az operát kezeimhez kaptam. Már a szöveg is egy olyan világba vitt el, ami ifjúkorom óta a legszebb álmom volt, az olasz *trecento* idejébe. Még sohasem volt ennyire kevéssé problematikus számomra egy darab rendezése, mint ezé az operáé. Itt a dolog önmagát mutatta meg, egy hang után indultam, ami a darabból szólt hozzám, de amely egyúttal szinte bennem is élt már valahogyan. A szereplőknek nemcsak nehéz énekrészekkel kell megbirkózniok, hanem valóságos *mozgásművészeti produkciót* is kell nyujtaniok. Mindig az újszerűség, az eredetiség volt az, ami vonzott és amit itt *együtt* találtam meg a szövegben, a mulatságos versszakokban és a muzsikában. Ezt az eredetiséget tartottam meg és építettem tovább az opera színpadravitelének munkájában.

(*) A Színpadi Szerzők Egyesülete és a színházi szabályrendelet terve. A főváros színházi szabályrendelet létesítését tervezi. Ennek a tervnek létrejöttét hosszú idő óta a *Színpadi Szerzők Egyesülete* sürgeti. A főváros most a *Színpadi Szerzők Egyesületéhez*, a *színigazgatók és a kiadók szövetségéhez* kérdőíveket küldött és ezekben az ívekben olyan kérdésekre kért feleletet, amelyek szoros kapcsolatban vannak a tervbevett színházi szabályrendelettel. A Színpadi Szerzők Egyesülete szombat délután leszögezte elvi álláspontját ebben a kérdésben. Ez az elvi álláspont az, hogy *a Színpadi Szerzők Egyesülete a színházengedélyezéseknek mesterséges szabályozását a legnagyobb mértékben ellenzi.* Bármilyen határozatot hozzanak is törvényszerű intézkedéssel, azzal csak elriasztják a színházi vállalkozástól a becsületes tőkét. Minél jobban megnehezítik a színházi vállalkozások létrejöttét, annál keservesebb lesz a sorsa szerzőknek és színészeknek egyaránt. Az, hogy a színház engedélyezését bizonyos óvadék letételéhez akarják kötni, csak nehezítő körülmény, anélkül, hogy a legkisebb mértékben is segítene. A legutóbb lezajlott királyszínházi eset is bizonyítja, hogy az ilyen óvadékot vissza kell adni a színháztulajdonosnak, aki másképpen nem tudná folytatni üzemét. Bécsben például a tervezett szabályrendelet mintájára már évekkel ezelőtt megpróbálták rendezni ezt a kérdést és Bécsben is az az eredmény, hogy amikor egy színház megbukik, a színészek nem kapnak gázsit és a szerzők nem kapnak tantiémet. Végső eredmény az lett, hogy Bécsben aránylag több színház van bezárva, mint most Budapesten, e kérdés rendezése előtt. A Színpadi Szerzők Egyesülete a szombat délutáni ülésen *Huszka* Jenőt és dr. *Palágyi* Róbertet bízta meg azzal, hogy a legközelebb megtartandó berlini kongresszuson a magyar színpadi szerzőket képviselje.

VÁROSI SZINHÁZ

Vasárnap, március 22-én délután és este

Szücs László fellépésével

Ördöglovas

KÁLMAN IMRE VILÁGHIRŰ OPERETTJE

FILLÉRES HELYARAK!

Kedvezményes színházi előadásaink

Színházjegyirodánk a Mezőgazdasági Vásár hetére is változatos műsort nyujt sikeres darabokban. A rendes esti és vasárnap délutáni előadásokon kívül, szerdán délután és szombaton délután is nyujtunk olvasóközönségünknek kedvezményes színházjegyet.

Adunk jegyet a nagysikerű *Házasság*-hoz a Magyar Színházba, a 150-ik előadása felé közeledő *Urilány*-hoz és *Shaw Szent Johanná*-jához a Belvárosi Színházba, a népszerű *Érettségi*-hez és a mulatságos *Mackó*-hoz a Pesti Színházba, szerdán délután *Csathó Kálmán: Az én lányom nem olyan...* című táblás házakat vonzó új vígjátékához a Vígszínházba, a 125-ik előadás előtt álló *Méltóságos asszony*-hoz az Andrássy-úti Színházba és *Ábrahám* nagysikerű operettjéhez a *Mese a Grand Hotelben*-hez a Kamara Színházba.

Jegy kapható ezenkívül a most megnyilt Király-színház új operettjéhez, az Ártatlan a feleségem-hez, Kálmán Imre operettjéhez, az Ördöglovas-hoz a Városi Színházba, a kacagtató Pesti körhintá-hoz a Terézkörútiba és a Komédia Kabaré vidám revűjéhez, Érzem a tavaszt-hoz.

Felhívjuk olvasóközönségünk figyelmét *Németh Mária* és *Lauri Volpi* utolsó vendégfellépéséhez, a *Troubadur*-hoz, melyhez operabérletünkből adunk korlátolt számban helyeket.

Színházjegyirodánk külön telefónszáma: *43—8—88.*

(*) Lehár Ferenc az Operaházban. Április 1-én, szerdán kerül századszor előadásra az Operaházban Lehár Ferenc nagysikerű operettje, a *Mosoly országa*. A jubiláris előadásra Budapestre érkezik *Lehár* Ferenc is, aki vezényelni fogja nagy sikert aratott művét.

(*) Az Amphitryon 38. főpróbája. Hétfőn este mutatja be a Belvárosi Színház studiója az *Amphitryon 38.* című darabot. A főpróba hétfőn délelőtt 11 órakor lesz. Ez a főpróba nem lesz nyilvános, csupán a lapok kritikusai lesznek rá hivatalosak.

(*) A lett énekkar Budapesten. Szombaton délben Budapestre érkezett a lett énekkar, amely szombaton este a rádióban hangversenyezett, vasárnap este pedig hangversenyt ad a *Zeneművészeti Főiskolán*. Az énekkarral együtt érkezett a csoport vezetője és karmestere, Theodor *Reiter*. Az énekkar huszonhat férfiből és negyvenkét nőből áll. Theodor *Reiter* elmondotta, hogy évek óta ő képviseli Lettországot a külföldön és legfontosabb hivatásuk az, hogy népszerűsítsék a lett zenét és népdalokat. Március 12-ike óta vannak úton, *Prágában* és *Bécsben* egy-egy hangversenyt adtak és mindkét helyen énekeltek a rádióban. Budapestről *Varsóba* utaznak. Az együttes tagjai közül a férfiak részben egyetemi hallgatók, részben hivatalnokok, van köztük egy, aki rigai bankigazgató. A nők közül sokan egyetemre járnak még, vannak olyanok, akik a belügyminisztériumban hivatalnoknők, van egy nő, aki *fogorvos*. Az együttessel egy ujságíró és a lett külügyminisztérium egy kiküldöttje is Budapestre érkezett. Valamennyien *rigaiak*. Turnéjuk nem állami, a költségeket az egyesület fedezi.

HETI HANGVERSENY-NAPTAR

Vasárnap: *Zeneművészeti Főiskola* nt. d. e. ¼12 *Filharmóniai főpróba.*
Zeneművészeti Főiskola nt. d. u. ½5 *Magyar Nóta.*
Zeneművészeti Főiskola kt. e. 8. *Lett hgv.*
Zeneművészeti Főiskola nt. e. ½9 *Kamarazenekari est.*
Fodor Zeneiskola d. u. ½6 *Petri zongora hgv.*
Vigadó nt. e. 8 *Hindu táncest.*

Hétfő: *Opera* e. ½8 *Filharmóniai hgv.*
Zeneművészeti Főiskola nt. e. ½9 *Cserkész hgv.*

Kedd: *Zeneművészeti Főiskola* nt. d. u. ½6 *Intézeti hgv.*
Zeneművészeti Főiskola kt. e. 7. *Székesfővárosi Zeneiskolák hgv.*
Zeneművészeti Főiskola nt. e. ½9 *Farnadi Edit zongoraest.*
Fodor Zeneiskola e. ½8 *Pázmán zongoraest.*

Szerda: *Zeneművészeti Főiskola* nt. d. e. 11. *Emericana matiné.*
Zeneművészeti Főiskola nt. e. ½9 *Eyssen Irén dalest.*
Hubay-palota d. u. ½5 *Zenedélután.*

Csütörtök: *Zeneművészeti Főiskola* nt. d. u. ½6 *Intézeti hangverseny.*
Vigadó nt. és kt. *Szigeti hegedűest.*

Péntek: *Zeneművészeti Főiskola* kt. ½7 *Népművelési Bizottság hgv.*
Zeneművészeti Főiskola nt. e. ½9 *Zenekari est.*
Zeneművészeti Főiskola kt. e. ½9 *Lea Luboschutz hegedűest.*
Vigadó kt. e. 8. *Márkus Lili zongoraest.*

Szombat: *Zeneművészeti Főiskola* nt. d. u. 5 *Polgári iskolák Liszt-ünnepe.*
Zeneművészeti Főiskola kt. e. ½9 *Y. Tinaire dalest.*
Vigadó nt. e. 8 *Antal zongoraest.*

Vasárnap: *Zeneművészeti Főiskola* nt. d. e. 11 *Kardal matiné.*
Zeneművészeti Főiskola nt. d. u. ½6 *Írók karaváza.*
Zeneművészeti Főiskola nt. e. ½9 *Szent István ajtársi egy. hgv.*
Zeneművészeti Főiskola kt. e. ½9 *Sz. Kovács M. dalest.*

(*) Az utolsó délutáni előadások az Operaházban. Vasárnap, március 22-én délután a *Hegyek alján* kerül színre az Operaházban. Először szerepel olcsó helyárakkal március 22-én a *Rip van Winkle* és április 5-én a *Bohémélet*, amivel *be is fejeződnek azok a délutáni előadások, amelyeket az Operaház az idei évadban rendezett.*

(*) Yves Tinayre hangversenye Budapesten. Yves *Tinayre*, a kiváló francia énekművész március 30-án mutatkozik be a magyar közönségnek. Yves Tinayre ma a leghivatottabb tolmácsolója a középkor, a reneszansz és a barokk kor egyházi és világi vokális zenéjének. Pályája kezdetén, mint kitűnő tenorista, operaszínpadokon működött, később azonban művészetét kizárólag az elmult századok zenéjének szentelte. Yves Tinayre apja, *Louis Tinayre* festőművész, a budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult. A magyar nyelvet ma sem felejtette el és Franciaországban magyarbarát propagandát fejt ki. A magyar igazságról több cikket és tanulmányt írt francia lapokban. Egyik legkedvesebb kívánsága az volt, hogy fia megismerhesse azt az országot, ahol ő fiatalkorában olyan boldog éveket töltött. Ez a kívánsága valósul meg, amikor fia dalestélyt rendez Budapesten.

(*) Engel Iván olasz hangversenykörútja. *Engel* Iván, a kiváló zongoraművész, aki nemrég tért vissza angliai és hollandiai turnéjáról, most *Olaszországba és Svájcba indul hangversenykörútra.* Első hangversenyét március 31-én *Milánóban* adja. Április 4-én *Luganóban a rádióban is fog játszani.*

Irók kabaréja 29-én

vasárnap, Zeneak. fél 6.

Békeffi, Karinthy, Stella

Szép Ernő (bevezető)

Neményi Lili, Lengyel Gizi, Szász Ila, Vidor Ferike, Erdős Ilona, Adler-Fejér 2 zongorás jazz, Szendy zenehumorista és Antók Ferenc közr.

Műsoron: 1. Békeffi: Pitypang.
2. Karinthy: Nem tudom a nevét.
3. Stella: Feleségem a szobalány.
4. Szép Ernő: A királylány álma, zenés kép.

Békeffi konferansz, Stella és Karinthy krokik; dalok, sanzónok, kétzongorás jazzszámok. Jegyek **Koncertnél.**

Rendkívüli színházi kedvezmény

a Pesti Napló olvasói és előfizetői részére.

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink különböző rangú jegyet rendkivül leszállitott áron válthatnak Az Est kiadóhivatalában. VII., Erzsébet körút 18—20 Tel.: 43—8—87 reggel 9 órától d. u. 6 óráig, vasárnap d. e. 9—2 óráig.

A kedvezményes árú előadások műsora:

Vasárnap, március 22-én

VIG: AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN... (3½). — PESTI: ÉRETTSÉGI (4 d. u.). — VÁROSI: ÖRDÖGLOVAS (4 d. u. és 8 este). — KIRÁLY: ÁRTATLAN A FELESÉGEM (4 d. u. és 8 este). — KAMARA: BUDAPEST—WIEN (4 d. u.), MESE A GRAND HOTELBEN (8). — TERÉZKÖRUTI: PESTI KÖRHINTA (9). — KOMÉDIA: ÉRZEM A TAVASZT, AVAGY NÓRAGADÁS, OH! (4½ d. u.).

Hétfőn, március 23-án

MAGYAR: HÁZASSÁG (8). — PESTI: ÉRETTSÉGI (8). — KAMARA: MESE A GRAND HOTELBEN (8). — KIRÁLY: ÁRTATLAN A FELESÉGEM (8). — TERÉZKÖRUTI: PESTI KÖRHINTA (9). — KOMÉDIA: ÉRZEM A TAVASZT, AVAGY NÓRAGADÁS, OH! (9).

Kedden, március 24-én

BELVÁROSI: SZENT JOHANNA (8). — VÁROSI: TROUBADUR (Németh Mária és Lauri Volpi vendégjátéka) (7½). — KAMARA: MESE A GRAND HOTELBEN (8). — KIRÁLY: ÁRTATLAN A FELESÉGEM (8). — KOMÉDIA: ÉRZEM A TAVASZT, AVAGY NÓRAGADÁS, OH! (9).

Szerdán, március 25-én

VIG: AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN... (3½ d. u.). — MAGYAR: AZ ÚR KATONÁI (3½ d. u.). — BELVÁROSI: SZENT JOHANNA (8 este). — PESTI: ÉRETTSÉGI (4 d. u.), MACKÓ (8 este). — KAMARA: BUDAPEST—WIEN (4 d. u.), MESE A GRAND HOTELBEN (8 este). — KIRÁLY: ÁRTATLAN A FELESÉGEM (4 d. u. és 8 este). — TERÉZKÖRUTI: PESTI KÖRHINTA (9). — KOMÉDIA: ÉRZEM A TAVASZT, AVAGY NÓRAGADÁS, OH! (9 este).

Csütörtökön, március 26-án

MAGYAR: HÁZASSÁG (8). — BELVÁROSI: ÚRILÁNY (3¼). ANDRÁSSYUTI: MÉLTÓSÁGOS ASSZONY (8). — KAMARA: MESE A GRAND HOTELBEN (8). — KIRÁLY: ÁRTATLAN A FELESÉGEM (8). — KOMÉDIA: ÉRZEM A TAVASZT, AVAGY NÓRAGADÁS, OH! (9).

Pénteken, március 27-én

PESTI: ÉRETTSÉGI (8). — ANDRÁSSYUTI: MÉLTÓSÁGOS ASSZONY (8). — KAMARA: MESE A GRAND HOTELBEN (8). — KIRÁLY: ÁRTATLAN A FELESÉGEM (8). — TERÉZKÖRUTI: PESTI KÖRHINTA (9). — KOMÉDIA: ÉRZEM A TAVASZT (9).

Szombaton, március 28-án

VIG: MAJD A ZSUZSI (Lakner bácsi gyermekelőadása) (3½ d. u.). — MAGYAR: AZ ÚR KATONÁI (3½ d. u.). — ANDRÁSSYUTI: MÉLTÓSÁGOS ASSZONY (4 d. u.).

Vasárnap, március 29-én

BELVÁROSI: SZENT JOHANNA (8 este). — ANDRÁSSYUTI: MÉLTÓSÁGOS ASSZONY (8). — KAMARA: BUDAPEST—WIEN (4 d. u.), MESE A GRAND HOTELBEN (8 este). — KIRÁLY: ÁRTATLAN A FELESÉGEM (4 d. u. és 8 este). — TERÉZKÖRUTI: PESTI KÖRHINTA (9). — KOMÉDIA: ÉRZEM A TAVASZT, AVAGY NÓRAGADÁS, OH! (4½ d. u.).

Minden jegyvásárló ingyen kapja a teljes színlapú Magyar Színpadot

A SZINHÁZ

Szinpadművészeti Studio

Az utolsó évtizedekben az összes művészetekben, de különösen a szinpadművészetben az uj kifejezési forma keresése lázas forrongást hozott létre, amely körülményt több ok teszi érthetővé. Egyetlen művészetnek sem kell annyi nehézséggel megküzdenie, mint a szinpadművészetnek, egyrészt mert a hatás kiváltásához számtalan tényező harmonikus közremüködése szükséges, másrészt a közönség állandóan a »szinpad pulzusán« tartja a kezét, a szinpad és a közönség között állandóan feszült kontaktus van, a szinpadnak, megnyilvánulása minden pillanatában a közönségből kiváltott reakciója befolyást gyakorol a szinpadi hatás további érvényesülésére. A szinpad állandóan ritmikus mozgásban van, formáját folyton változtatja, ha máskép nem, a szinészek mozgása és a világitási effektusok alkalmazása által. A közönség müvészi élménye tehát nem egységes és utólag jelentkező, mint pl. egy kép szemlélésénél vagy egy zenei téma végső kifejlésénél, hanem éppen ugy folyton megujuló és változó, mint a szinpad, mint a dráma hőseinek lelki állapota és mint a dráma hangulata.

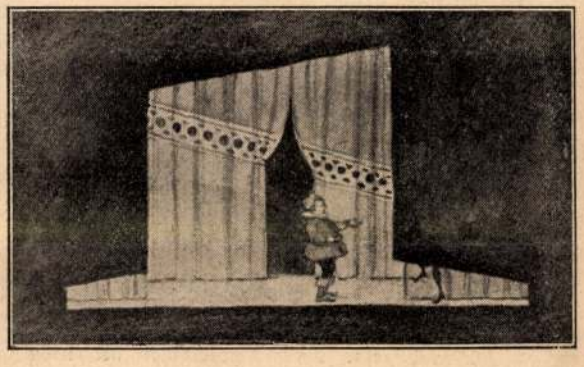

Vizkereszt

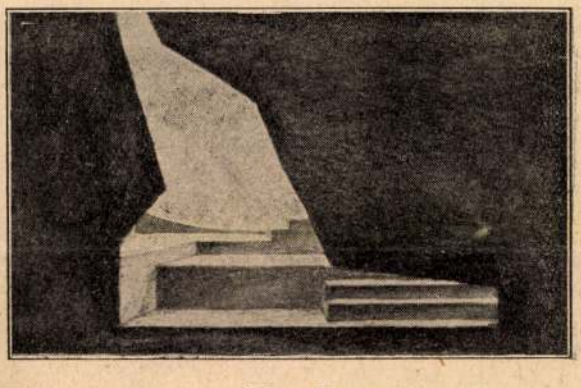

Julius Caesar

A szerző elgondolásának, a szinész játékának és a közönség lelkének a szinpad által egységes, összefogó hátteret és alapot adni, adja a szinpadművészet legnehezebb problémáját. A naturalisztikus szinpadi irány ugy oldja meg ezt a problémát, hogy igyekszik »tökéletes illuziót« kelteni, aprólékosságig kidolgozott kosztümök, igazi szőnyegek és butorok, igazi ételek, igazi cigány stb. által. Ennek a magasabbrendü müvészi igény nélküli szindaraboknál még van létjogosultsága, de ahol a dráma tendenciája egyetemes emberi jelentőségü, ahol a szinpad segitségével a dráma tisztultabb müvészi és erkölcsi légkörbe akarja ragadni a közönséget a mindennapiságból, ott a szinpadművész nehéz feladatok előtt áll.

A megváltozott időknek megfelelő, a megváltozott lelki kulturáju és világfelfogásu modern embernek szánt uj szinpadi hatások egész sorával kisérleteztek már külföldön. A sok izléstelenségtől és tulhajtástól eltekintve, számos elsőrangu eredményt hoztak létre, hogy csak Tairoff, Stanislavski, Max Reinhardt, Karlheinz Martin és Piscator nevét emlitsük. Nálunk is több kisérleti szinházi csoport alakult, legtöbbször minden komolyabb eredmény nélkül, főkép, mert mindenáron ujat, merészet, müvészileg kiforrottat és megtámadhatatlant akartak nyujtani. Rendkivül rokonszenves a »Szinpadművészeti Studió« név alatt egyesült uj alakulat, amelynek tagjai rendezők, szinészek, diszlettervezők és irók és vezetői ifj. Gaál Mózes, Lengyel Dezső, Losonczy Dezső, Németh Antal, ifj. Oláh Gusztáv, Pünkösti Andor, Rékai András, Tiszay Andor és Tolnai Pál. Studiónak nevezik magukat, kiszélesitett mühelynek a közönség bevonásával, hogy próbálkozásaik értékének és sulyának megállapitásánál tetszésük vagy nemtetszésük nyilvánitásával közremüködjenek.

Első előadásukon nehány hete Rékai András rendezésében és ifj. Oláh Gusztáv diszleteivel nehány Shakespeare-studiumot adtak elő, különösen a térkihasználás és beosztás és az akusztikai hatások fokozottabb érvényesitésének problémáját tartva szem előtt. Messzire vezetne itt ezeknek a problémáknak közelebbi természetére rámutatni, ezért csak egyik különösen sikerült studiumukat ragadjuk ki a kérdés megvilágitása céljából. Hamlet nagy monológ-jelenete mindig komoly fejtörést okozott a rendezőknek. Ebben a jelenetben Hamlet lelki tusájának feszültsége a legmagasabb pontra hág és az egész drámának az intenciója, a Hamlet-probléma ebben a jelenetben éri el legnagyobb koncentrációját, gondolati kikristályosodását. Itt már nem is Hamlet,

Literatura 1928. junius

az egyik legnagyobb amerikai hirszolgálati iroda berlini képviselőjének a szolgálatában, aki ennek a fantasztikus embernek ezerféle tehetségét nagyszerüen fel tudta használni. Az is hirlett ekkortájt, hogy Trebics-Lincoln ez alatt a titkos németországi tartózkodása alatt itthon is járt, hogy meglátogassa rég elhagyott hazáját.

Bosszu

Trebics Ignác nem tudott idejében a fia kivégzésére elérkezni. Génuában még partraszállott, onnan kezdve azonban nyoma veszett; mint utóbb kiderült, állitólag igen prózai oknál fogva: nem volt pénze, hogy megválthassa a Londonba szóló jegyét. Fiától el se bucsuzhatott s elgondolható, hogy ez a csapás: fia kivégzése, minő érzelmeket válthatott ki abból az emberből Angliával szemben, akinek Angliával már régóta volt elszámolni valója.

Trebics ujra eltünt Európából s hosszu hónapokon keresztül a nevét se lehetett hallani. Ámde, aki ismerte ezt az embert, jól tudhatta, hogy Trebics már azelőtt sem ment hiába buddhistának, nem állt be hiába buddhista barátnak; várni lehetett, hogy a volt angol képviselő olyan bosszut forral az ellen az ország ellen, amely őt kitoloncolta és a fiát kivégezte, amely bosszu méltó lesz az ő, Trebics-Lincoln méreteihez. És csakugyan: a Trebicsről befutott legfrissebb hirek azt hozzák tudtunkra, hogy ez a fantasztikus ember most ujra Kinában él, ahol egyik főmozgatója az angolellenes politikának. S egészen bizonyos az, hogy ha módja és ideje jut rá, akkor — most már, mint buddhista barát — fel fogja Ázsia angol birtokait lázitani a londoni impérium ellen és még sok gondot okoz majd a londoni gyarmatügyi minisztériumnak.

Szász Károly: Képek és történetek. *(Budapest, 1928. 137 oldal.)* Három irónemzedék tradicióinak nemes, de terhes sulya nehezedik szemerjai Szász 4. Károly irói egyéniségére, amelyet nem könnyit a nagyvilági hirnek, kitüntetéseknek, rangoknak, királyi kegynek az az özöne, amely Szász Károlyt, a képviselőház volt elnökét, volt államtitkárt, az akadémikust, a különböző irodalmi társaságok tagját hatvanhárom életéve alatt elboritotta. De a forradalmár-nagyapának vére kiütközik az unokákban is, persze a kor igényeinek megfelelő, leszeliditett formában: Szász 4. Károly, a király belső titkos tanácsosa és a kommün rabja, ma a magyar társadalom élén állhatna és sok volt politikus-társa példájára kiélhetné magát az előszavak, beköszöntők, ünnepi beszédek, megnyitó szónoklatok és más hasonló alkalmi tirádák önzsengitő kokainlázában. De Szász Károly könnyü szivvel odadobott minden földi hivságot és felkereste ujra ifjusága régi szerelmesét: az irodalmat, az ujságirást és san-yustei retirójában szépenötvözött szini kritikákkal, verses szerelmes regénnyel s most ezekkel a kedves kis történetkékkel élvezi a *procul negotiis*-t. S ugy, ahogy az élete egy csöndes ritornellbe halkult el, ugy csöndülnek fel a könyvében is régi emlékek, régi ritmusok. Bizonyára Szász Károly lenne az első, aki tiltakoznék az ellen, hogy a mai *Neutőner*-ek szakgatott, tépődő dinamikájához mérjük az ő irásait. Nem is ez a célzata. Régibb nemzedék hangulatainak dalosa akar ő csupán lenni, aki, ha kell, kemény tollal is kiáll ennek a nemzedéknek az élethez való joga mellett verekedni. Bizonyos az, hogy vesztett harc az ő harca — s ez a tudat talán ki is csillan az irásmüvészetének halk melankóliájából — de viszont bizton érzi és tudja, hogy az ő harcára is szüksége van az életnek, a felfejlődő uj életnek, mert vajudások nélkül nincs teremtés, küzdelmek nélkül nincs megujhodás. Az ottfelejtett szantinellek harca reménytelen, de a história mégis nékik juttatja a babért; az oroszok-török háboruról már mindenki megfelejtkezett, de a Sipka-szoros őrtálló katonája halhatatlan marad. Ilyen bátor, önfeláldozó őrszeme egy nyugodtabb, polgáribb és — ki tudja — talán kulturáltabb kornak Szász Károly.

Komáromi János: A régi szerető. *(Regény. Második kiadás. Budapest. Athenaeum. 377 oldal. Ára 7.40 P.)* Komárominak eddig megjelent tizenkilenc kötetnyi könyve között »A régi szerető« a kilencedik müve volt s átütő sikerének legnagyobb bizonyitéka, hogy uj kiadást kellett belőle adni, ami bizony a mai nemzedék iróival ritkán esik meg. Nincs is ezen mit csudálni. Harminchárom éves volt Komáromi, amikor 1923-ban ezt a könyvét irta. Friss emlékében élt még a háborut közvetlenül megelőző esztendők boldog Magyarországa, az üllői-uti kis diáktanyák bohémvilága, az örökké dohogó ellenzéki képviselőből méltóságos urrá juhászodott principális, a Belváros, a Gellérthegy jellegzetes pesti levegője; és még élénkebben emlékezett a háboru kisebb-nagyobb bajaira, amelyeket az örökké jókedvü ujságiró szemével s a mindenkivel együttérezni tudó skribler jószivével élt végig. Csupa eleven élet, mai figura tolakszik Komáromi pennája alá, Jókai humorára emlékeztető arany kacaj biborpalástjával vonja be siró emlékezéseit s mindezenfelül egy finoman bontogatott szerelmi história konturjait vetiti oda a premierplanba. A pataki kollégium diákjának, a pesti jogászfiunak, a tiroli császárvadásznak és az ujságirónak hetykekedvü szintézise ez a könyv.

Maróthy Jenő: Uj urak régi hegyek között. *(Rajzok és elbeszélések a megszállott Felvidék életéből. Kiadja a Kir. Magy. Egyetemi Nyomda. Budapest, 1928. 303 old. Ára 8 P.)* Huszonkét humoros elbeszélés abból a miliőből, amelyet annak idején Mikszáth Kálmán ragyogó tolla tett halhatatlanná.

hanem Shakespeare beszél, messze tulemelkedve a szinpadon, az emberi lélek egyik legnagyobb kérdését egyetemes filozófiai magasságokba emelve. Ez a jelenet a legkevésbbé szinpadszerü és mégis teljesen bele van ágyazva a cselekménybe, főkép mert éppen ez a jelenet teszi leginkább érthetővé Hamlet jellemét és ez a jelenet ad további és döntő lökést a dráma kifejléséhez. A jelenet absztrakt és konkrét természetének összeegyeztetése sok veszedelmet rejt magában. Ha absztrakt természetét hangsulyozzuk, az a játék rovására megy, mert a játék tempója megakad, ha a konkrétet hangsulyozzuk, vagyis ha a szinész »megjátssza« a szerepét, az sok bántó momentumot foglalhat magában. Nem is beszélve a szinpad számtalan más zavaró körülményéről, amelyek alkalmasak a közönség koncentrált hangulatának megbolygatására. Már a hangdinamikai hatások kellő érvényesitésének hiánya is sok bajt okozhat.

Ezt a jelenetet Rékai András komoly elmélyülésre való studiumával igy alkotta meg: a szinpad drapériákkal több részre van osztva, ugy hogy annyi szabad tér marad, amennyi éppen szükséges a lelki tusát vivó ember mozgásai számára. Hamlet a monológ első részét a hátteret képező sötét drapéria mögött mondja el s csak akkor jelenik meg lépcsőzetes magaslaton, amikor konkrétebb formát kezd ölteni bölcsélkedése és mennél konkrétebb formát ölt, annál lejjebb és közelebb jön a magasból. Amikor aztán közbeközbe eltéved megbolygatott lelkének labirintusában, akkor a szinpadon is eltünik Hamlet egy-egy drapéria mögé és mikor megint nyugodtabb és kiegyensulyozottabb, ujra és ujra megjelenik. A szinpad és Hamlet lelki állapota egymáshoz hasonlóvá válnak, a szinpad kellőképpen festi alá Hamlet lelki hangulatát. Akusztikai szempontból is kitünő megoldás ez, mert a monológ értelmileg is tagolttá válik és szinpadi szempontból is jobban érvényesül.

A Szinpadmüvészeti Studiónak szép programmja van. Az első előadás alapján bizvást remélhető, hogy komoly eredményeket fognak produkálni, és ha mást nem, de talán feleslegessé teszik majd idegen rendezők importálását.

Dr. Bendetz

Benyovszky Károly: A pozsonyi magyar szinészet története 1867-ig. *(288 lap, 22 képpel és szinlappal. Pozsony, 1928. Kiadta Steiner Zsigmond könyvkereskedő. Pozsony. A M. Tud. Akadémia által jutalmazott munka. Ára 10 P.)* Benyovszky Károly nemrég megirta német nyelven a pozsonyi német szinészet történetét. Már előtte is foglalkoztak nehányan a dicsőséges multu szinház történetével, de Benyovszky az első, aki a 19. század szinházi eseményeit is feldolgozta. Könyvével nagy sikere volt s nehány hónappal később ujabb értékes munkával gazdagitotta szegényes szakirodalmunkat: kiadta ujra, 200 számozott példányban, azt az 1793-ban megjelent *Geschichte der Schaubühne in Pressburg* füzetet, amely kutforrása a magyarországi német szinészettörténetnek. Ez a munkája már azért is nagy értéket képvisel, mert az eredetijének azóta teljesen nyomaveszett s igy tartalmát Benyovszky mentette meg az utókor számára. A fáradhatatlan kutató mult ősszel magyar tárgyat dolgozott fel: megirta Schodel Rozália, az első magyar drámai énekesnő életrajzát, amely előhirnöke volt annak a nagy munkának, amely »A pozsonyi magyar szinészet története 1867-ig« cimen most hagyta el a sajtót. Rendkivül izléses, számos sikerült képpel gazdagitott könyv ez. Benyovszky fáradsága, önzetlensége értékes gyümölcsöt termett. Sok benne az eddig ismeretlen uj adat, attól kezdve, hogy Pozsonyban 1677-ben magyar mükedvelő-előadáson játszott Bercsényi Miklós gróf, egészen addig, amig 1867-ben ott jártak a Nemzeti Szinház müvészei, hogy a német Pozsonyt

Benyovszky: A pozsonyi magyar szinészet története

megnyerjék a magyar szinészetnek. Mi történt közben? Küzdelem, harc, amelyet a magyar szinészet folytatott a koronázó városban. A magyar szinészetnek sok fényes csillaga járt itt a 19. században. Megható adatokat sorol fel Benyovszky meleg szeretettől vezérelt tollával. Különösen értékes az a fejezet, amelyet kutatásai nyomán szerzett, eddig nyilvánosságra nem hozott adatok alapján irt meg Nouseul József magyarországi szerepléséről. Nouseul ugyanis a bécsi Hofburgtheaternek volt szinésze és Magyarország több városában, igy Pozsonyban is magyar darabokat játszatott 1802-ben német szinészekkel, akiket maga tanitott meg magyarra. Sok romantikát tartalmaz a Déryné pozsonyi szerepléséről szóló fejezet, amely elsőizben ad választ arra a kérdésre is, hogy mikép került az első magyar szintársulat a német Pozsonyba? Hangulatos sorokat olvashatunk Schodel Rozáliáról, a Nemzeti Szinház dédelgetett kedvencéről, egyuttal ismerteti Schodelné származását, amelyet eddig homály boritott. Sok uj és jellegzetes adatot találunk a könyvben Fekete Gábor győri társulatának pozsonyi előadásairól, Petőfi pozsonyi szerepléséről és egyáltalában a Pozsonyban megfordult szintársulatokról. Benyovszky kutatta fel az első és egyetlen magyar képes szinlapot is, amelyet Fekete Gábor készittetett 1843-ban egy pozsonyi Ludas Matyi előadásra. A szinlapot sikerült másolatban mutatja be. Benyovszky a pozsonyi magyar szinészet eseményeit beállitja a magyar szinészet általános történetének keretébe, ezzel kapcsolatban megemlékezik számos történelmi eseményről, az akkori társadalmi, gazdasági és müvészeti viszonyokról általában, ugy hogy ezzel is értékessé és általános érdeküvé teszi monografiáját. Az 1820-tól 1867-ig Pozsonyban megfordult magyar szinészekről egybeállitott névsor, az ugyanebben az időben itt előadott szindarabok jegyzéke, valamint a forrásokra utaló jegyzetek, név- és tárgymutató hasznos kiegészitői a munkának.

Legény Elemér: A büvös ágy. *(Ország-Világ kiadása. 1928. 4. 116 o.)* Ennek a regénynek magának is regénye van. 1922-ben egy budapesti napilap folytatásokban közölte, amikor dunántuli olvasói tiltakoztak megjelenése ellen azzal, hogy a regény szereplői élő emberek nevét viselik. A lap be is szüntette a regény közlését, amire kevés példa van a magyar ujságirásban. Szerzője váltig hangoztatta jóhiszeműségét, hogy regénye nem is kulcsregény. Most aztán könyvalakban is megjelent a regény, Soós András három szövegrajzával. Egy Zalamegyébe bevándorolt könyvnyomtatómester fantasztikus élettörténete, akinek szeméből emberfeletti, elpusztithatlan delejes fény árad s aki szemével ugy megbabonázta egy zalamegyei nemesember leányát, hogy iparos létére hozzá ment feleségül. A mágneses pillantás erejéből született gyermek meghal édesanyjával együtt, a szász könyvnyomtatómestert pedig megöli egy hadnagy. Sirjuk fölé fehér kőrisfát ültettek. S mint a jávorfaágyról szóló népmesében, ebből a fehér kőrisfából egy század mulva faragott nászágyban furcsa csoda történik: a meghalt mester villózó szeme kiragyog az ágy fejéből s a fény magához öleli az urára váró asszonykát. Aztán egy herceg, aki megtudja a rejtelmes ágy varázserejét, megvásárolja a fiataloktól és a Fekete-tenger partján lévő kastélyába szállittatja. Ott egy szép leányt választ ki a »kisérletre«, hajóra száll vele, de a viharban a hajó és a csodatevő ágy is elpusztul. Ez a fantasztikus regény az ambiciózus szerzőnek már harmadik könyve.

Dus József: Évi doktor. *(Regény. Nemzedékek kiadása. Budapest, 1928. 142 oldal.)* Dus Józsefnek ez a munkája irányregény. Tulajdonképpen való célja, amely minden sorából érezhetően kiütközik, az egyke ellen való küzdelem. Kedves, szórakoztató történet keretében igyekszik az olvasók elé tárni az egygyermekes családok szenvedéseit, amikor az egyetlenke életéért kell aggódniok, vagy azt a fájdalmat, ami akkor éri őket, amikor ez az egyetlenke, a féltve őrzött, eldédelgetett és agyonbecézett, rut hálátlansággal fizet mindazért a sok jóért, amiben szülei részesitették. Dus József azonban ezt a hálátlanságot az egyke részéről egészen természetesnek tartja és ugy okolja meg, hogy az a gyermek, aki egészen parányi kora óta megszokta azt, hogy minden az ő kivánságának megfelelően, az ő akarata szerint történjék, akinek nem kellett testvérével sohasem osztozkodnia, sem a szülei szeretetében, sem a földi javakban, az az ember természetesen önzővé és szivtelenné válik és a szülők szeretetét is képtelen kellően értékelni. Igy tehát, az iró szerint, nem a gyermekben van a hiba, hanem a szülőkben, akik valósággal szégyennek tartják azt, ha több gyermekük van. A regény főalakja a bájos, fiatal Évi doktor, aki hősies elhatározással az egyke elleni küzdelemnek szenteli fiatal életét.

Pakots József: Az ember, aki utvesztőbe jutott. *(Regény. Budapest. Athenaeum. 214 oldal. Ára 4.80 P.)* Pakots József azoknak az iróknak egyike, akikben megvan az elbeszélőtehetség nagyszerü adománya: érdekesen, változatosan és izgalmasan tud mesélni. Uj regénye egy nagyszerü és tudós doktor szanatóriumában játszik, ahol tüdőbetegek várják a gyógyulást s ahol közben forró és buja szerelmek is születnek. A legizóbb szerelembe Romhai, a forradalmár és emberbarát esik, legjobb barátjának s élete védelmezőjének, a tudósdoktornak felesége iránt. Ez a szerelem magában hordja a katasztrófa magvát: ahogy megégeti az asszony lelkét, ugy zuzza össze Romhai halálraitélt életét. Az ember, aki utvesztőbe jutott, belerohan a halálba, amely amugy is várja. A történetet szinesen, elevenen és szinte lázasan mondja el Pakots. Nagyszerü embereket rajzol; s ami a legfontosabb: ez a regény a ma regénye, emberekről szól, akik itt élnek köztünk, akiket szinte nevükön tudnánk nevezni, annyira ismerőseink.

A MAGYAR SZÍNPADMŰVÉSZET ÚTJA

A kérdést, — hogy szűkebb körbe vonjam, — így vetném fel: van-e magyar színpad-művészet? A felelet a leghatározottabb: van! Minden kételkedővel és tagadóval szemben merem állítani, hogy igenis van magyar színpadművészet, mint ahogy színpadi művészet ma tulajdonképen mindenütt van a világon, ahol színház van. Van a világ minden nagy és sok kis városában és van a vidékeken is, ahol csak a megfelelő közönségmennyiség hiánya, s a szükséges anyagi és időbeli feltételek anomáliái hátráltatják a színpadművészetnek a városokéhoz mérhető kifejlődését.

A XX. század első négy évtizedében a színházi kultúra nagyobb területet foglalt el a földön, mint valaha azelőtt és ezzel együtt a színpadművészet is nemzetközileg fejlődött, természetesen váltakozó időleges és részleges hanyatlásokkal, valamint virágzásokkal. A kultúra-fejlődésnek ebből a négy évtizedéből Magyarország, főleg pedig Budapest, körülbelül két évtizede nem csak színházirodalmi, hanem színpadművészeti szempontból is virágkorát éli. Aki ezt vonakodik elismerni: nem él és nem lát a saját korában.

Természetesen, sem ezt a színpadirodalmi, sem ezt a színpadművészeti fellendülést nem szabad túlértékelni. Nincs különlegesen magyar, vagyis nemzeti irányú fejlődésről szó, bár a fejlődés local couleur-je olyan színes és gazdag, hogy annak hierarchiáját ma az egész színházi világ kénytelen elismerni. Nem beszélhetünk olyan értelemben magyar színházról, mint ahogyan például orosz színházról beszélünk, bizonyos csak az, hogy a színház nemzetközi fejlődésében a magyar, illetve a budapesti színház (és abban a színpadművészet) elevenebb, gazdagabb és hatásosabb eredményeket mutathat fel a legtöbb európai színháznemzetnél. Csupán a helyi elfogultság és bizonyos színházszakmai túlbuzgalom állíthatja csak, hogy a modern színházi kultúra fejlődésének forrása ma Budapest. Ennek éppen az ellenkezője igaz. A magyar színház úgyszólván minden impulzust nyugatról kapott. Nincs helyem a történelmi kimutatásra, de talán elég, ha arra hivatkozom, hogy már 1440 körül, az első magyar kolostori színjátékok rendezői idetelepített német szerzetesek voltak és hogy a XVII. században először szervezett hivatásos színtársulatok, a XVIII. században alakult Kelemen-féle első állandó társulat, a XIX. században épült első állandó színházak (Székesfehérvár, Kassa, Miskolc), az 1837-ben épült pesti Nemzeti Színházig és az 1884-ben megnyitott budapesti Operaházig — egytől-egyig nyugati kultúrtalajból plántálódtak át ide a Dunamedencébe.

Ez az átplántálódás természetesen évszázadokig nagyon lassan ment, bár Magyarország mindig örvendetes készséggel és fogékonysággal vette át a kívülről érkező színházi eredményeket. A magyar színház rapid fejlődése azonban egybeesik az egész civilizált világ technikai fejlődésével. A fizikai távolságokkal együtt csökkennek a szellemi távolságok is. A vasút, telefon, távirat, a fényképriport és a külföldi sajtóhírszolgálat fejlődése időben és térben egyre fokozódó közelséget teremtenek a színházi belföld és külföld között. A XIX. század végén Budapesten és a vidéken szinte a földből nőnek ki az új állandó színházak. Színházi közélet alakul ki, mely a szellemi közlekedés fokozott menetsebességén felül egyre sűrűbb személyes érintkezést keres és talál a színházi külfölddel. Színházi emberek: igazgatók, rendezők, szerzők, színészek, díszlettervezők és színpadi technikusok egyre nagyobb számmal járnak külföldre és színházi tapasztalatokkal, tanulságokkal bőven felszerelve térnek haza. Idegen vendégtársulatok egyre sűrűbben keresik fel a fővárost, s ez a tempó a XX. században, a film, a repülőgép és a rádió korában szinte hihetetlen méretekben fokozódik. A színház nemzetközi fejlődésének új eredménye úgyszólván pillanatok alatt itt van. A külföldi színház divat-, irány- és stílusváltozásai haladéktalanul otthont találnak a magyar színházakban.

A meiningeniek játékstílusa, a német és bécsi színpadokon keresztül vergődve, még lassan jut el Budapestre és a berlini Brahm ibseni naturalizmusa sem túlgyorsan tör utat a magyar színpadok felé. Oroszországban Staniszlavszky, Meierhold és Tairoft megreformálják a színpadot. Összegezett eredményeik csak jóval később, Reinhardt közvetítésével jutnak el hozzánk. Londonban Gordon Craig (Ellen Terry nagyszerű színész-rendező fia), a XIX. század utolsó pillanatában bemutatja Purcell régi operáját, a Dido és Aenas-t. Színpadi, festői, világítási és rendezői újításaival forradalmi hatást gyakorol az európai színpadra és természetesen a magyar színpadra is. Gordon Craig fellépésével a színpadművészet új korszaka kezdődik a világon. Ebbe a fejlődésbe a színházi Magyarország is gyorsan belekapcsolódik — valamit azonban észre kell vennünk: az egész új színpadművészeti irány hosszú ideig még import marad nálunk, készáru, amilyen például az angol szövet, amelyet behozunk, használunk (akkor is, ha esetleg csak Brünnben gyártották), de magunk előállítani nem tudjuk.

Ez így tart hosszú ideig. Színházi családból származom és jól emlékszem, hogy ifjú koromban színházi vezetőink minden alkalommal Bécsbe szaladtak, hogy ott vegyék át az új színpadművészet rekvizitumait. A nagyobb operettekhez, látványosabb prózai darabokhoz szükséges díszlet, kosztüm Bécsben készült, a külföldi darabok rendezőpéldányai is Bécsből jöttek ide. Magyarország ebben az időben, ha nem is gyarmata, de egyszerű felvevő piaca volt a színházi Bécsnek. És Bécs nagy bölcsen őrizte ezt a pozícióját, ami nem csak jó üzletet, hanem színházkulturális hatalmat is jelentett számára. Ferenc József császárvárosa ebben az időben, mint a nyugateurópai színház végvára épül ki a Kelet kapujában, ahol gondosan ügyel arra, hogy: — „senki se be, se ki". Legalább is nélküle ne... Bécs szállítói szupremáciája, mondjuk egyszerűen, hogy színházi tőkeereje, hosszú időre lehetetlenné teszi, hogy színházaink független

színpadművészeti és színpadtechnikai termelésre gondoljanak. Bécs jól érzi, hogy színházgazdasági hatalmát a Kelet felé csak úgy tudja megtartani, ha a színházkulturális szempontból rohamosan fejlődő Magyarországot fellendülő szellemi produktivitásában is elzárja a nyugati exporttól. Íróink a nemzetközileg értelmezhető legjobb darabjaikkal sem tudnak kijutni a külföldre. Bécs mindig útját tudja állni szellemi terjeszkedési vágyunknak. Idehaza nagy külföldi sikernek számít, ha egy-egy magyar darab — a velünk monarchikusan közös háztartásban élő — Bécsben bemutatásra kerül. De Bécs még ekkor is gondoskodni tud arról, hogy az esetleg sikerrel bemutatott magyar darab se jusson túl az osztrák határon.

És ez így tart pontosan 1907-ig. A Vígszínház ebben az évben mutatja be Molnár Ferenc „Az ördög" című vígjátékát. Az éppen Budapesten vendégszereplő nagy olasz színész, Zacconi, megnézi az előadást és magával viszi a darabot, amelyet óriási sikerrel mutat be Olaszországban. Ezzel áttört az a gyűrű, amelyet Bécs zárt el nyugat felé a magyar színházi termelés elől. A magyar színház végleg felszabadult a bécsi gyámság alól s a külföld felé szabaddá tett úton egész hadserege indul el a magyar színházi tehetségeknek. A magyar darabok végig hódítják Európát, elkerülnek Amerikába és a föld legmesszebb fekvő pontjaira, s ami egy évvel azelőtt még elképzelhetetlen volt: meghódítják Bécset is. Budapest néhány esztendő alatt Európa egyik színházi központjává alakul át, a magyar bemutatók sorát az egész külföld figyeli, s egyes premierekre az európai és amerikai érdekeltségek elküldik személyes színházi képviselőiket, hogy elsőnek kössék le az új magyar darabot, amelyet rendszerint a magyar rendezői példány és a magyar színpadművészeti, valamint színpadtechnikai elv alapján hoznak színre hazájukban. Ebben a fokozódó exportforgalomban a magyar színpadok kénytelenek önálló üzemre berendezkedni. A budapesti színházak, amelyek most már közvetlen összeköttetésbe kerülnek a nyugati színház szellemi áramlataival, egymásután rendezik be önálló díszlet- és kosztümtervező műhelyeiket...

Megszületik az önálló magyar színpadművészet. A régi rendezőgárda határozott szellemi felszabadulás jeleit mutatja, felfrissül, s ha nincs is forradalmi iniciatívája, fantáziájával, ízlésével, alkalmazkodó képességével és nem utolsó sorban vonzó helyi jellegével európai színvonalra emelkedik. Nagyjában ez áll díszlettervezőinkre is, akik Kéméndy Jenő, az Operaház díszlettervezője és scenikusa nyomán sorra tűnnek fel állami és magánszínházainkban. Valamennyien tehetségesek, telítve dekoratív érzékkel és színpadszerűséggel, művészei a mesterségüknek, akik színesen, plasztikusan és értelmesen tudják tolmácsolni a rájuk bízott darabokat. Közülük fellépésük kronológikus sorrendjében ideírom a nevüket. Gróf Bánffy Miklós, Márkus László, ifj. Oláh Gusztáv, Málnay Béla, Vörös Pál, Upor Tibor, Básthy István, gróf Batthyány Gyula, Gara Zoltán, Vincze Márton, Jaschik Álmos, Horváth János és Útő Endre... nagyjában ők az úttörői annak a magyar színpadművészetnek, amelynek pozitív léte — bővebb esztétikai kommentár nélkül is, — ma már határozottan megállapítható. Őtőlük, társaiktól és követőiktől még sok szépet és újat várhat a színházi Magyarország és nyilván a színházi külföld is.

*

A felsorolt díszlettervezők közül csupán ifjú Oláh Gusztáv díszleteinek fényképmásolatai állanak rendelkezésemre. Így tehát csak róla, illetve csak rajta keresztül mondhatom el, amit — egyéni megkülönböztetéssel — a többiekről is szeretnék elmondani. De éppen ifjú Oláh Gusztávról fenntartás nélkül lehet megállapítani, hogy a magyar színpadművészet további fejlődése és további boldogulása az önállósulás után, elképzelhetetlen az ő közreműködése nélkül. Díszletei: színpadi tájillusztrációi ép úgy, mint interieurjei, szuverén esztétikai és technikai biztonsággal foglalják el a színpadot. Az önállósulás után fejlődésben lévő magyar színpadművészetnek szüksége volt arra a biztonságérzésre, amelyet ifj. Oláh Gusztáv színpaddekoráló tehetsége hozott magával. Díszletei artisztikusak, szépek és ami fő: minden stílusdogmatika nélkül símulnak a színpadirodalom műfajváltozataihoz. Mult, jelen, jövő, a transcendens és reális, a plasztikusan józan és stilizáltan elvont, nagyvilági és népies színpadi ábrázolásához ép úgy meg van a művészi hajlékonysága, mint a mesterségbeli alkalmazkodó képessége. Művésze a színpadnak, első sorban azért, mert annak anyagában érez és gondolkozik, mint az igazi szobrászművész, aki másként érez és gondolkozik márványban és másként bronzban vagy terracottában. Nem csak a színpadot dekorálja, hanem a színpaddal dekorál. Nem csak illusztrál, hanem értelmez. Nem csak kísérő, hanem kiegészítő eleme is az előadott műnek. Művészete tehát nem puszta díszlettervezés. Több annál és általánosabb. Színpadművészet, mely nem húzódik meg a festett világ egyik szegletében. Ez a művészet eget kér és földet, körhorizont és széles deszkaterületet. Ez a művészet nem csak kerete a színpadnak, hanem tartalmi kiegészítője is. Ez a művészet — amit ifj. Oláh Gusztávval kapcsolatban valóban fentartás nélkül lehet megállapítani — maga a Színház. RELLE PÁL

Radnainé Szörédy Ilona magyaros kártyatervel. Pikk ász.

Az első tavaszi nap

Dodie Smith vígjátéka a Vígszínházban

A játék egy tavaszi reggel indul, az emerek széthúzzák a függönyöket, kinyitják z ablakokat, napfényben szikrázik fel a zoba, virágos cseresznyeág hajlik be a illák ablakain, — egyszerre száz és száz elé mondják: „Az első szép tavaszi ap..." És arra suhan össze a függöny, ogy este mindenhol leeresztik a rolót: „Mert azért még hűvösek az éjszakák."

Ablaknyitástól ablakcsukásig tartó könyű mámor pezsgése és elcsendesedése a iarab, a fénytől szinte megrészegedenek az emberek, nagyobbakat lélekzenek, erősebben ver a szívük, bolondságokat mondanak és majdnem bolondságokba sodródnak is, de még idejekorán el kezd hűvösödni a levegő, mindenki óvatosan behúzza az ablakot, — és nincs baj, nem történt semmi.

Nem történt semmi, — bármennyire verspártiak vagyunk is, színpadon mégis kissé túl lirainak tartjuk Dodie Smith ötletét. Nagyon finom a leütött alaphang, kedvesen és gazdagon rajzanak az ötletek, szívesen nevetünk a kedvvel gyüjtött megfigyeléseken, — de valóban alig történik valami.

Még a legerősebb akció: egy fiatal lány ázadása a szülői ház ellen és lángoló kiyúlása egy visszautasított szerelemben. De a történetnek éppen ez a szála független a tavaszi nap mámorától: azonnal az lső mondatokból megtudjuk, hogy ez a zerelem hetek óta tart és éppen ennek napnak legragyogóbb órái hozzák meg végleges visszautasítást.

A többi figuránál alig van nagyobb kingés: biztos egyensúlyú emberek ezek t mind, akik a mélyebb lélekzettől éppen ak megszédülnek egy pillanatra. Történtet és akciót akkor remélhetünk, ha binytalan egyesúlyi állapotot ért volna a vaszi részegség, — amikor már a lehelre is megindulna minden és ami tegp rend volt, az ma felborulás volna.

Ió és mulatságos azonban az erős tava napban a tömör feketére váló árnyék: . kisegítő öregasszony a konyhán, — re eddig alig figyelt valaki, most azonmindenkinek alaposan beleront az mébe. Egy-egy sunyi és alattomos megyzésével ízetlenné teszi az ételt a száj, a szerelmet a fiatalok bizonytalanában, a békét a nyugalmas öregebb ekben.

Általában kedves és finom szituációk, gé szénsavas ötletek, könnyed és mín íróra valló mondatok maradnak ben ık, amikor kifelé indulnak a színházból. lami hiányt mégis érzünk. Az akció ma lt el, amit azonban az író — becsülete n nem is ígért.

Az előadás színesség, mozgalmasság, ép és lefegyverző fiatalság. A nagy akció elyett folytonos hullámzó sürgés: a részteknek azzal a pontos és illuziót keltő alóság-ízével, amely minálunk a Vígszínház gazdag és diszkrét naturalista stílusa, s amelyet most *Hegedüs* Tibor gonos rendezése jelez.

Makay Margit szürkébb szerepében is ösztönös alakító készség, finom és mély ultura. Az előadás nyugtalan, szép és vad ángja: *Tolnay* Klári. Ő a lázadó lány. Ez a fiatal, nagyon tehetséges színésznő ebbe a szerepében találta meg igazi feladatait, melyek határozottan a dráma és a nagy akciók felé mutatnak. Az a hősnő lesz, aki szépségével és nyugtalanságával mindig felborítja maga körül a rendet, — s ezt a lázasabb vérkeringést és áttüzesítő lélegzetet gyujtotta ki ebben a szerepében is. *Pártos* Erzsi öreg takarítónője mintha Germanova társulatából lépett volna a Vígszínház színpadára: tökéletes és kidolgozott epizódfigura. *Szombathelyi* Blanka — túlzásaiban is — kedves és a színpadon otthonosan mozgó iskoláslány. *Vágóné* derűs fölénnyel önmagát játssza. *Perczel* Zita fénylő, fekete démon-ruhája körül nem éreztük a férfiakat elnyelő örvényt. Finom volt *Németh* Romola egyetlen jelenetében.

A férfiak közül *Ajtay* Andor jó, megbízható, sok okos aprósággal dolgozó színész. Természetes beszédre törekvő játékmodora azonban a sok tudatos akadozással túlzásba vitt naturalizmus, s már modorosság. *Gellért* Endre motorárjegyzékeket bújó, majd az első lánnyal ismerkedő kamasza remek színészi munka: kesernyés, tiszta, meggyőző, egészen mai fiatalember. A kitünő *Ráday* Imre gumiültetvényesében túlzottnak éreztük a groteszkséget: ebbe a férfiba még az első tavaszi napon se igen szeret bele egy fölényes asszony. *Vértess* Lajos meggyőzően mintázta meg egy festő nem könnyen formálható figuráját. Szerepének Dorian Gray-szerű ízét meglepő biztonsággal érezte *Mészöly* Tibor.

Zágon István fordítása művészien könnyed, tiszta, hajlékony. A díszleteket — a Vígszínház és a tavaszi nap hagyományaiban — *Vörös* Pál tervezte.

ILLÉS ENDRE

*

A darab szombati bemutatóján átütő sikert aratott. A közönség lelkesen tapsolta ki a függöny elé a kitünő szereplőket.

---

* **(Jótékonycélú művészest a Fészekben.)** A *Fészek Művészek Klubja* szerdán este 9 órakor az Olasz Vörös Kereszt javára jótékonycélú estélyt rendez a legelőkelőbb külföldi és magyar művészek közreműködésével. Meghívók iránti igényt korlátozott számban elégít ki a klub igazgatósága (Kertész-utca 36. szám. Telefon: 40—6—37.) április 27-ig.

* **(Schmidthauer Lajos orgonaművész hangversenye.)** Schmidthauer Lajos, a kiváló orgonaművész vasárnap délután ötórai kezdettel hangversenyt rendez az Országos Liszt Ferenc Társaság meghívott tagjai részére. A hangverseny a művész XI., Orlay-utca 10. sz. alatt lévő otthonában lesz.

* **(Vizsgaelőadás.)** Az Országos Színészegyesület Színészképző Iskolájának növendékei vizsgaelőadást tartottak szombaton délután a *Kamaraszínház* színpadán. Francois de *Curel* háromfelvonásos színmüve, *Az új bűvány* került színre, *Galamb* Sándor dr. rendező tanár vezetésével. A növendékek figyelemreméltó képességekről tettek tanuságot. *Németh* Romola kitünt egy apácajelölt fiatal leány aakitásával. Kivüle *Tatár* Ágnest, *Hajduska* Pirit, ifj. *Szügyi* Kálmánt és *Kondor* Józsefet kell dicsérettel megemlítenünk.

Pásztor-mese az Operaház színpadán

Ifj. Oláh Gusztáv az Orfeo-ról

Claudio *Monteverdi* a tizenhetedik század korszakalkotó jelentőségű olasz zeneszerzője volt, s *az operairodalom egyik legnagyobb géniusza. Cremonában* született 1567-ben. Baldassare *Monteverdinek, egy cremonai orvosnak volt a fia.* Kitünően *hegedült és szépen énekelt.* Már *tizenöt éves korában* zenét szerzett és műve, a *Sacrae Cantiunculae* nyilvánosságra is került. 1590-ben Monteverdi a zenekedvelő Vincenzo *Gonzaga* mantuai herceg szolgálatába lépett, mint *énekes és viola-művész.* A herceg udvaránál ismerkedett meg a híres énekesnővel, Claudia *Cattaneoval,* akit később *feleségül vett.*

Érdekes, hogy *az első olasz opera szerzője Magyarországon is járt.* 1595-ben *Gonzaga* herceg résztvett *a törökök elleni hadjáratban, Mansfeld* és az osztrák főhercegek dunai seregéhez csatlakozott. *Esztergom, Visegrád* és *Szolnok* alatt harcolt. Ezen az útján, mint udvari muzsikus, *Monteverdi is elkisérte.*

Élete nagy művét, az *Orfeo*-t, mellyel Monteverdi megteremtette az igazi olasz opera műfaját, *Lányi* Viktor fordításában és ifj. *Oláh* Gusztáv rendezésében és díszleteivel április 25-én mutatja be az *Operaház.*

Ifj. *Oláh* Gusztáv így beszél a zseniális zeneszerzőről és munkájáról:

— Az *Orfeo első színpadi műve Monteverdinek.* Alessandro *Striggio* szövegére írta 1607-ben. Főhőse, mint címe is mutatja, *Orfeusz, a mitológiai hős,* aki *Eurydike* után elindult az alvilágba, s az alvilági hatalmaktól visszakövetelte feleségét. A halhatatlan dalnok rendkívül sok opera hőse, de *Monteverdi műve az első, amely igazi operaformában szól róla.* Az *Orfeo*-t sok kísérlet előzte meg. *Peri, Caccini, Venturi, Bardi, Strozzi, Agazzari* már írtak operaszerű színpadi műveket, de *Monteverdié* volt az első, amely tisztán *egyéni hangon* szólal meg, s reformátorl törekvéseivel a világirodalom egyik legnagyobb zenedrámai zsenijének első magáraeszmélése.

— *„Favola pastorále"* pásztor-mese az *Orfeo,* s őrzi még az olasz pásztorjátékirodalom hatását, de zenéjében már teljesen eredeti. Az olasz operának ebben a korában *még nem volt külön ária és külön recitativo,* mint később. *Monteverdinél* ez *recitativo-ariosoban* egyesülve jelentkezik, amely legjobban hasonlít Wagner *„sprechgesang"*-jához. A darab egész atmoszférája és drámai szerkesztése is *Wagnerre emlékeztet.* Ezzel a formával és feldolgozással úttörő volt *Monteverdi.*

— *A mantuai udvarnál mutatták be az Orfeo*-t egy mennyegzői ünnepélyen, akárcsak későbbi dalművét, az *Ariannát.* Később a többi olasz városban is színrekerült.

— Azóta is *sokszor ujitották fel,* s majdnem minden alkalommal új kötnösben, *új hangszerelésben és átdolgozásban.* Ez természetes is, minthogy Monteverdi idejében még *a harmonizációt sem irták le mindenütt gondosan. Malipiero, Benevenuti, D'Indy* s még sokan mások voltak az átdolgozói. Az átdolgozók egy része ragaszkodott az eredeti mű hangszerelési stílusához, a korabeli hangzáshoz és hangszerekhez. Mások viszont *színesitették és közelebb hozták az újabb kor követelményeihez.* Az utóbbiak közé tartozik *legújabb átdolgozója, Ottorino Respighi,* a most elhúnyt világhírű olasz zeneszerző is. *Respighi* átdolgozásában adták elő az *Orfeo*-t a milánói *Scalaban* tavaly, s *a budapesti Operaház is ebben az átdolgozásban mutatja be a dalművet.*

— Egész estét betöltő, *háromfelvonásos opera az Orfeo,* amelynek harmadik felvonása *három képre* oszlik. Elképzelésemben a színpad olyan lesz, mint egy hatalmas *reneszánsz-freskó Rafael és kortársai stílusában.* Nobilis pompa a nézőtér architekturájában. A színpad ugyanis átveszi a nézőtér architekturáját. Az általános szokás szerinti előadások zöld drapériái ezúttal hiányozni fognak. A színpadot *teljes nagyságában kinyitom.* Ebben az óriási méretű színpadnyilásban *festői redőzetű aranybibor drapériák* keretezik majd a képet.

— A zöld előfüggöny helyett *korabeli kortina* fedi majd a színpadot és az megy fel a játék kezdetén. *Nagyméretű díszletek* készülnek az *Orfeo* előadásához. Például az első felvonás háttere *tizenhétméter magas és husz méter széles lesz,* ami fogalmat adhat a díszletek nagyságáról.

— *A kórus Respighi intenciói szerint a zenekarban foglal helyet.* A kar színpadi mozgásait pedig *a ballet helyettesíti.*

— Kevés, szinte semmi akció nincs az operában, így tehát a játékot *képszerü csoportakkal pótolom.*

— *Orfeo,* a főszereplő, akit *Palló* Imre dr. személyesít, *egymaga többet énekel* a dalmű során, *mint az összes többi szereplő* együttvéve. Euridyke éterien finom szerepét *Réthy* Eszter játssza. A hírnök szerepe a legdrámaibb. Ezt *Basilides* Mária énekli. *Tutsek* Piroskának kettős szerep jutott. Ő énekli a *Reménységet,* aki *Dante* híres szavait, a *„Lasciate ogni speranza"*-t idézi, s mint a *zene muzsája,* ő adja elő az előhangot. *Persephoné* bársonyos szólama *Budanovits* Mária hangján szólal meg. *Charon* sötét basszusát *Koréh* Endre tolmácsolja. *Pluto* szerepében pedig *Kálmán* Oszkár lép színpadra. Apollót *Rösler* Endre személyesíti. A pásztor *Somló* József lesz. Egy nimfát *Szilvássy* Ilona énekel, s jelentős szerephez jutottak még *Bársony* Dóra, *Diósy* Edit és *Gallai.*

---

* **(A „Csoda a hegyek közt" szereposztása.)** Hétfőn kezdődnek meg a Vígszínházban *Molnár* Ferenc darabjának, a *„Csoda a hegyek közt"* című négyfelvonásos legendájának próbái, *Jób* Dániel igazgató vezetésével. Csodatevő Szent Miklóst, a darab főszereplőjét, akit a színlap mint „az idegen ügyvéd"-et nevez meg, a színház új tagja, *Toronyi* Imre játssza. A női főszereplő *Muráti* Lili lesz a kis Cili, a szegény cselédlány alakjában. A polgármester *Góth* Sándor, a felesége *Gyöngyössy* Erzsi, a törvényszéki elnök *Beregi* Oszkár, az ügyvéd *Ráday* Imre lesz. Kívülük *Ajtay* Andor, *Köpeczi-Boócz* Lajos, *Vértess* Lajos, *Leövey* Leó, *Bihary* József és *Bárdi* Ödön játszanak még fontos szerepet a darabban, amely huszonöt szereplőt foglalkoztat. Május első felében kerül színre a *„Csoda a hegyek közt"*, amelynek előadásával *negyven éves jubileumát ünnepli a Vígszínház.*

* **(A Szilágyi Erzsébet-leánygimnázium hangversenye.)** Szombat délután előkelő közönség jelenlétében zajlott le a Zeneakadémián a Szilágyi Erzsébet-leánygimnázium énekkarának hangversenye, amelyet B. Sztojanovics Adrienne dirigált. A válogatott müsorból kiemelkedett Beethoven zongorahármasa, amelyet Schindler Marianne dr., az ismert zongoraművésznő, Zsámboky Miklós gordonkaművész és Fehér Miklós hegedümüvész adott elő.

* **(A londoni rádió budapesti hangversenye.)** Jelentettük már, hogy a londoni rádió, a B. B. C. világszerte ismert zenekara európai hangversenykörútja során, *Párizs, Zürich* és *Bécs* után *április 24-én, pénteken Budapesten hangversenyez.* Budapesti versenyét este 8 órai kezdettel a *Városi Színházban* adja *Weber, Elgar* és *Bartók* Béla műveiből. Az angol rádió szimfónikus zenekarát Adrian *Boult* vezényli. A B. B. C. zenekarával a *londoni rádió több vezető személyisége* is Budapestre jön, köztük *Carpendale* admirális is, a londoni rádió elnöke és a rádiónió volt elnöke.

A Koncert rendezései:

Jegyiroda ma délelőtt 11-től nyitva.
Szigeti zenekari est **holnap** V. 8.
Bartók—Dohnányi 2 zongorás est 22-én.
Winifred Christie zenekari zongoraest 25-én.
Bruno Walter: Verdi-rekviem máj. 11.
Józsefvárosi Énekkaregyesület templomi díszhangversenye máj. 17. (Szent József-templomban.) Vez.: **Dötsch Zoltán.**

Heti hangverseny naptár

Hétfő. Szigeti József zenekari hegedüestje, Vi. 8.
Kedd: A *Léner-vonósnégyes* kamaraestje, Vi 8. — *Zsigmondy* Gábor—*Országh* Tivadar—*Kerpely* Jenő zongoratrió estje, ZA. fél 9.
Szerda: Bartók—Dohnányi kétzongorás-est zenekarral, ZA. 8.
Csütörtök: Nizsinszky Kyra táncestje, ZA. fél 9.
Péntek: A *British Broadcasting Corporation szimfónikus zenekarának* hangversenye, Városi Színház 8. — A *Székesfővárosi Felsőbb Zeneiskola* magyar estje, ZA. 8.
Szombat: „Éneklő ifjúság", a *Magyar kórus* és *Énekszó* énekkari hangversenye, ZA. 5. — *Winnifred Cristie* zongoraestje, ZA. 8. — Jótékonycélú hangverseny a *Gyermekvédő Liga* javára, Vi. 8.

MOZI HIRADÓ

A történelmi film jogosultsága

Az utóbbi időben mind gyakrabban készülnek — különösen Európában — történelmi filmek. *Berlinben, Londonban* és *Párizsban,* ahol igen nagy tőkék állnak a filmgyártás rendelkezésére, ahol tehát megfelelő kiállítást, díszleteket és jelmezeket tudnak rendelkezésre bocsátani egy történelmi filmhez, gyakran mennek a filmproducerek a multba szüzséért.

A történelmi filmben azonban mindig van valami anakronizmus. A legmodernebb művészet és technika, a film, az évszázadok előtti eseményeket és embereket állítja elénk, ami csak a legritkább esetben kelt tökéletes illuziót.

A történelmi filmek készítésének mégis van jogosultsága, ha a kor, amelyet elénk hoz, hasonlít a mai korhoz, ha a dráma a mai ember lelkéhez szól és problémái olyanok, amik ma is fölmerülhetnek. Az Ufa — amely Németországban a történelmi filmeket favorizálja — mindig szem előtt tartja ezeket a szempontokat. *A felsőbb parancs* című új filmje a napoleoni időkben játszik, 1807—1813 között, amikor Európa éppen olyan válságban volt, mint a mostani időkben. Perlebergben hadnagynak, a főhősnek probiémája szintén lehet a mai férfi problémája. A film tehát a mai emberhez szól egy évszázad előtti időkből és miután főszerepeit Karl Ludwig *Diehl,* Lil *Dagover* és Heli *Finkenzelier* játszák, bizonyos, hogy szavát meg is fogja érteni a mai néző is.

---

* **(Megérkezett az első plasztikus film Budapestre.)** Megemlékeztünk arról, hogy az idei szezon hátralévő részének egyik nagy meglepetése az első plasztikus film lesz, amelyet egészen új fölvételi eljárás alapján a Metro-filmgyár laboratóriumában készítettek. Az *Audioszkop* magyarul beszél és minden jelenete különleges meglepetés lesz a nézőnek. A filmet a Metro-Filmpalota mutatja be a budapesti közönségnek és hozzá az idény legjobb, legelegánsabb és egyben legizgalmasabb kalandorfilmjét, *A Koronoff-ékszerek* című bravuros történetet játssza. A film főszerepeit Myrna *Loy* és Spencer *Tracy* alakítják. Az érdekes és szenzációkban gazdag műsorhoz jegyek már válthatók.

* **(Az első tökéletes filmopera elkészült.)** Minden világhírű operaénekes kacérkodik azzal a gondolattal, hogy az egyre jobban tért hódító film lehetőségeit kipróbálja. Hogy eddig keveseknek sikerült a kisérletezése, annak az az oka, hogy mindig saját szemüket állították a cselekmény tengelyébe és a közönség már unja világhírű énekesek karrier-filmjeit. Helge *Roswaenge,* a híres dán tenorista maga választotta a szüzsét első hangos filmjéhez. Legkedvesebb szerepét, a filmszerüen pergő, pompás meséjü *Márta* című vígoperának főszerepét választotta és a film páratlan külföldi sikerei igazolták a gyönyörü hangú énekest. A rövidesen nálunk is színrekerülő *Márta* című hangos film az első tökéletes filmopera, amelyről a newyorki Metropolitain Opera igazgatója úgy nyilatkozott, hogy ez a produkció a versenytársa a legkiválóbb operai előadásoknak is.

× **(A Tiszti Kaszinó zártkörű filmszínházának műsora.)** Április 19-én: Ellopott élet (Irene *Dunne,* Robert *Taylor).* Április 21-én: „A pénz rabjai" *(Inkishinoff* Irene von *Mayendorff).* Április 22-én „Kaland az operabálon" (Alessandro *Ziliani,* Carola *Höhn, Hörbiger* Pál). Előadások kezdete: egynegyed 5, egynegyed 7 és egynegyed 9 órakor.

× **(Homeros-mozgó),** a Vakokat Gyámolító Országos Egyesület mozija. Hermina-út 7. Telefon: 961—78) a következő müsort mutatja be: *Nem élhetek muzsikaszó nélkül. (Somogyi* Erzsi, *Berky* Lili, *Jávor* Pál, *Dely* Ferenc). *A legsötétebb Afrikában.* (Dzsungel kultúrfilm). Hétköznap 4, háromnegyed 7, fél 10, vasárnap fél 2-től folytatólag. Az első előadás minden nap mérsékelt helyárakkal.

TUDOMÁNY — IRODALOM

Közép-Európa

Halász Albert könyve

Néhány évvel ezelőtt figyelemreméltó munka jelent meg a könyvpiacon: *New Central Europe* címmel. Szerzője *Halász* Albert fiatal magyar mérnök volt, aki gazdasági térképeken mutatta meg művében, hogy a békeszerződések területi rendelkezései termelő ágak szerint milyen szerkezeti változásokat hoztak. A munka meggyőzően bizonyította a békeszerződések végzetes hibáit.

A szerző új munkájában, amelyet „*Középeurópai Államok*" címmel most tett közzé — francia, angol, lengyel és magyar szöveggel — tovább haladva a megkezdett úton Európát vizsgálja és az első részben tizenhat rendkívül szemléltető térképen arra ad feleletet, hogy vannak-e Európában olyan természeti — földrajzi — országhatárok, melyek időtállóknak minősíthetők és az egyes korokban bekövetkezett erőviszonyok megváltozása után újra visszatérnek? A több mint ezer évet feldolgozó térképek azt mutatják, hogy a békeszerződések jóvátették egy nagy bűnt, amikor visszaállították a szabad Lengyelországot, de súlyos hibát követtek el az osztrák-magyar monarchia szétdarabolásával. A térképek, amelyek történelmi fejlődést és földrajzi tényeket dolgoznak fel, arról is tanuskodnak, hogy a háború utáni középeurópai országhatárok, amelyek ma is életben vannak sem földrajzi, sem történelmi, sem nemzetiségi, sem gazdasági szempontból nem megokoltak. A határok történeti fejlődését szemléltető térképekről kiderül, hogy az államhatár kialakulása körül legerősebb tényező a földrajzi határképzőerő és a nemzetiség, mint határképzőerő csak akkor érvényesül, ha ennél erősebb földrajzi erők nem működnek. A térképekből levonható végső következtetés az, hogy a dunavölgyi gazdasági, politikai és nemzeti elégedetlenség a békeszerződések területi rendelkezésében leli magyarázatát.

A könyv második részében szintén gazdag térképgyüjtemény segítségével Európa politikai és gazdasági befolyását elemzi a többi földrészen. A közölt 26 termelési térképből kiderül, hogy az európai hatalmaknak ugyan jelentős befolyásuk van egyes cikkek világtermelésében, de a nyersanyagok termelése felett mégsem rendelkeznek. A ma annyira időszerű nyersanyagelosztási probléma csak az európai hatalmak közreműködésével megoldhatatlan. Érdekesen szemléltetik a térképek, hogy Európának a világ többi részén levő gazdasági befolyása minden európai lakosnak érdeke, mert számára közvetlen vagy közvetett előnyt jelent. A háború Európára a világpiacokon térvesztéssel járt. Újabb háború végzetes lehetnek az európai népekre és ezért a belső európai jogos területi kérdések általános európai érdekből békés úton rendezendők.

Halász Albert új munkája, amely bevezetője egy két kötetből álló nagyobb sorozatnak, úgy anyagánál, mint mintaszerű kiállításánál és alkalmazott módszereinél fogva igen figyelemreméltó és értékes terméke a kibontakozóban levő új tudományágnak: a gazdaságföldrajznak. A könyv a szerző kiadásában jelent meg és Rákóczi-út 51. alatt kapható. *(—lan).*

(*) A gazdaság új fejlődése. Malcomes Béla báró, az ismert közgazdasági író több, mint hétszázoldalos hatalmas kötetben foglalkozik a világgazdaság újszerű fejlődésének problémájával. A könyv alcímként ezt a meghatározást és célkitüzést jelöli meg: „Az antiliberális irány rendszeres vizsgálata, különös tekintettel a nemzetközi vonatkozásokra." A szerző szigorúan alkalmazkodik ehhez a célkitüzéshez, amelyet különben a munka elószavában részletesebben is kifejt. Megtudjuk ebből, hogy a tudományos kutatás, amelyet a szerző folytatott, annak a kérdésnek eldöntését kívánja, hogy vajjon közgazdasági életünk legújabb fejlődésének általában észlelhető jelenségeit az élet maga és ennek az életnek racionális kényszere hívta-e életre, avagy az ember önkénye, esetleges aberrációja, vagy éppen a rossz téren (autarchia!) foganatosított erőszak. Hogy erre a kérdésre megfelelhessen, valóban széleskörü kutatást és dicséretet érdemlő anyaggyüjtést végzett *Malcomes* Béla báró. Nincs a világnak számottevő állama, amelynek újszerü gazdasági rendszereit ne elemezné, ámbár a kritikai részét a megkezdett nagy munkának egy második kötetben igéri. De enélkül is teljes egész és jelentékeny érték ez a kötet; szinte kimeríthetetlen anyagforrása mindazoknak, akik ma, amikor a gazdasági liberalizmus és korlátlan individualizmus in integrum restitúcióért perel, ebben a nagy gazdasági perben tisztán akarnak látni és ítélni. Szerzönk — mintha a legfinomabb műszerek használatára helyezne különös súlyt — rávilágit minden olyan momentumra, amely más hasonlókkal okozati és szerves kapcsolatba hozható és így részese lehet azoknak az evolúciós gazdasági erőknek, amelyek a régi rendszer romjain építik fel a világgazdaság új rendszerét. Ez az evolúciós folyamat, amely az egyént a társulás szellemével ihleti meg, még itt hömpölyög szemeink előtt. Nincs még kialakulva, nincs még kijegecesedve az új rendszer, de máris érezzük, hogy szocialis mérlegre téve jobbnak kell lennie a réginél. És mert ez a tudat ma tömegeké, mondhatnánk mindnyájunké, akiket a régi liberális gazdasági rendszerhez a sacro egoismo szálai nem kötnek, *Malcomes* Béla báró munkája mint olvasmány is — azt mondhatnók — lenyügözően érdekes. Egyik logikai láncszeme szervesen illeszkedik a másikba és az olvasónak ismételten eszébe kell, hogy jussanak Mac Donaldnak a munka elószavában idézett szavai, aki azt mondotta, hogy a tizenkilencedik század individualizmusa csupán a hübériség reakciója volt, de soha sem volt képes a maga uralmát önállóan megalapitani. A nagy kérdés tehát az, vajjon azok a jelenségek, amelyeket gazdasági téren ma észlelünk, valóban csak a tőketermelési rendszer tökéletlenségéből kifolyó periodikus valóság tünetei-e, avagy valóban olyan új gazdasági rendszer alakulásáról van-e szó, amely a régi rendszer némely alkotó elemét automatikusan semmisiti meg. Erre a kérdésre ad választ ez a szépen megirt és kiállitott kötet, amelyet a Vajna és Társa cég adott ki és amely minden tekintetben érdemes arra, hogy a gazdasági életnek úgy elméleti, mint gyakorlati emberei szorgalmasan tanulmányozzák. Úttörő is a munka, mert eddig senki meg nem kisérelte a világgazdaság újszerü eseményeit olyan rendszeresen összefoglalni, hogy azokból a látó szem a jövő alakulására vonatkozóan értékes és helyes következtetéseket tudott volna hozni. Jól esett a kötetet átlapoznunk azért is, mert talán a magyar könyvpiac az első, amely ilyen kutatások eredményeit az olvasó rendelkezésére bocsátotta. Természetesen ez is elsősorban a nagy munkára vállalkozó szerző érdeme.

V. Gy. dr.

Az asszony, aki ölt

Erdős Renée regénye

A népszerü irónő uj könyvének detektivregényszerü címe mozgalmas történetet sejtet. Hitzendorf Judit gyilkossággal tesz pontot szerencsétlen házassága végére. A bíróság felmenti, de Judit nem tudja megbocsátani önmagának az elkövetett bünt és végül önfeláldozó betegápoló munkára itéli magát.

Ami e két végső pólus közé esik, az az uj Erdös-regény summája. A mozgalmas történet helyett tehát egy asszonyi lélek vergődésének, tehetetlen próbálkozásának rajzát kapjuk. A hösnö küzdelmeivel szinte párhuzamosan harcol az irónő a témájával. Az irónő harca világosabb vonalakban és szinekben emelkedik ki a regényből, mint Judit küszködése lelki válságával. Mértékkel száll alá a lélek mélységeibe és lép azokra a területekre, ahol a modern lélekkutató tudomány csak nemrégen állitotta fel jelzőzászlóit. De amikor azt várnók, hogy a stilus finomságával feltárt megdöbbentő leleplezés következzék, az analizáló munka a szavak, mondatok halmazatában eltünik és a regény ismét a *lecture* jólbevált területére tér vissza.

Erdös Renée népszerüségének titka bizonyára abban rejlik, hogy csak látszólag vakmerő, s a gyötrő és kinzó lelki feltárások útjáról könnyedén vág át arra az ösvényre, amelyen uj utakon járó, döbbenetesen mély munka nem, de a szórakoztató olvasmány langyos kényelmében ringatózó regény annál bővebben, dúsabban megterem.

Az asszony, aki ölt előnyére irhatjuk egy koros festőművésznő kitünően megrajzolt, nyers, természetes, szókimondó alakját. A kissé túlméretezett regénynek ez a szereplő tulzásaiban is legelőbb, hus-vér figurája.

„Az asszony, aki ölt" sikere bizonyára nem fog elmaradni *Erdös* Renée más munkáinak sikere és népszerüsége mögött. A vaskos kötetet kellemes külsőbe öltöztetve a Révai irodalmi intézet adta ki. **(—cent.)**

(*) Apollo. Az Apollo irodalmi és tudományos folyóirat negyedik kötete, *Gál* István szerkesztésében, változatos és gazdag tartalommal megjelent. Vezetőhelyen közli Cs. *Szabó* Lászlónak, a Rádió irodalmi osztályvezetőjének, „Kárpát kebelében" cimü nagyszabású tanulmányát, melyben egy felvidéki útinapló keretében a magyarság szomszédaihoz való százados viszonyát és a középeurópai népek jövőjének útját kutatja hatalmas felkészültséggel és józan körültekintéssel. *Bartók* Béla, a világhirü zeneszerző és kiváló zenetudós, a népzene-gyüjtés módszertanát teszi közzé. Mellékük sorakozik a fiatal tudósok java. *Bóka* László Adyról, *Kardos* Tibor Berzsenyiről, *Révész* András Beöthy Lászlóról ír. *Győry* János a középkori francia szerelmi költészetet, *Benedek* András a XVIII. századbeli francia szellemességet elemzi bevatóan. *Gáldi* László a középeurópai irodalomtörténet poblémájáról közöl elvi fejtegetést és Eminescu-tanulmányát kezdi meg. *Uhlár* Rudolf Adynak a szlovák költészetre gyakorolt nagy és életátalakitó jelentőségéről számol be, *Sziklay* László pedig a mai szlovák folyóiratokat ismerteti rendkivül érdekesen. A vaskos, szépen kiállitott, *százhetvenhat oldalas* kötet ára csak *két pengő*, kapható minden könyvkereskedésben.

(*) Bozzay Margit: Tizenötéves feleség. Az asszonyok népszerü irója uj regényének hőse tizenötéves korában menekül a házasságba, szülei harca elől. Nagyon természetes, hogy ilyen körülmények között kötött házasság csak szerencsétlen lehet. Ezt az alkalmas területet használja fel az irónő, hogy asszonyi problémákat vessen el belé és hosszadalmas töprengéssel bontogasson női sorsokat. A tizenötéves asszony szerencsétlen házassága során mindinkább befelé fordul és kibontakozik belőle a szenvedő, küszködő ember. *Bozzay* Margit ért hozzá, hogy női szemmel lássa meg a női sorsot, s ha kissé hosszadalmasan is, de lelkiismeretesen végigkíséri a megváltó felszabadulásig. A regény cselekménye sokhelyütt izgalmas és drámai lendületet vesz, stilusa színes, világos, tartalma pedig alkalmas arra, hogy a nőolvasók érdeklődésével teljes mértékben találkozzék s a népszerü irónő uj könyve alkalmasint el is éri az eddigiek sikerét. A *Tizenötéves feleség* az *Athenaeum* ízléses kiadásában jelent meg.

(*) Liliomnyilás. Gulácsy Irén nagy, történelmi regényen dolgozik. Trilógián. A regénytrilógia az Anjou királyi család történetét mondja el kilenc hatalmas kötetben. Legújabb elbeszélése, amelyet az *Uj Idők* mai száma közöl, szintén az Anjouk korában játszódik. *Herczeg* Ferenc szépirodalmi hetilapjának gazdag tartalmát különösen értékessé teszi a *Rákóczi-regény* és *Zilahy* Lajos uj regényének folytatása. *Szép* Ernő művészi, tökéletesen költői fordításban adja vissza Alfred *de Musset December éjszakája* cimü, tragikusan szép, immár klasszikus költeményét. A hosszú verset egész terjedelmében közlik. *Lyka* Károly képzőmüvészeti tanulmányát, *Mattyasovszky Zsolnay* Lászlóról, *Matolcsy* Andor párbeszédekben irt, izgalmas elbeszélését, *Magyar* Tibor színes irását emeljük még ki. *Hámos* György, *Bókay* János kitünő uj regényét méltatja. *Ebeczki* György színházi kritikái, az ötletes *Cerwajegyzetek*, divatképek, müvészi fényképek egész sora és a szakszerü rovatok gazdagitják még az *Uj Időket*. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-út 16. Előfizetési ára negyedévre 6 pengő 40 fillér, egyes szám ára 50 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Felkérjük a Budapesti Hirlap előfizetőit és olvasóit, sziveskedjenek mindenféle sorsjegykérdésben, a Budapesti Hirlapra való hivatkozással Benkő Bank részvénytársasághoz (Budapest, Andrássy-út 56. Telefon 28—6—47) fordulni, aki válaszbélyeg beküldésével minden kérdésre készségesen ad felvilágositást

---

Kéziratok megőrzésére, visszaadására, vagy visszaküldésére még kivételes esetben sem vállalkozik a szerkesztőség. Névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.

K. I. A multban müködött Budapesten egy olyan szervezet, amely az ilyen cseréket közvetitette és lebonyolitotta, müködését azonban ma már nem folytatja, értesülésünk szerint azért, mert sok panasz volt az ide cserébe jött idegenek ellen. Nincs más mód, mint a levelében emlitett intézményhez fordulni és arra kérni őket, közöljék, milyen módon érhetne el eredményt. Tudtunkkal sikeres szokott lenni az osztrák ujságokban elhelyezett hirdetés. Talán tessék ezzel kisérletet tenni.

Erdélyi magyar. A választott jeligéből arra kell következtetnünk, hogy nem is formaszerü visszahonositásról, hanem magyar állampolgárság megszerzéséről van szó. Mindkét esetben a belügyminisztérium az illetékes hatóság, a kérvényt azonban a törvényhatóság első tisztviselője útján kell oda továbbitani. Hacsak visszahonositásról van szó, elegendő annak igazolása, hogy a kérelmező, aki távollét miatt veszitette el állampolgárságát, régi lakóhelyére állandó tartózkodásra visszaérkezett, illetve visszatelepedett. Ha állampolgárság megszerzése a cél, akkor igazolni kell (helyhatósági bizonyitvány), hogy az illető valamely község kötelékébe felvétetett, erkölcsi szempontból kifogástalan és van vagyona, vagy biztos keresete, úgy, hogy a köz terhére nem lesz. Szükséges ezenkívül születési anyakönyvi kivonat, ha család is van, házasságlevél és családi értesitő (gyermekek születési anyakönyvi kivonata). Minthogy rendszerint sablonos az elintézés, célszerü, ha az illetékes hivatalnál (alispán, polgármester) személyesen jár el. Útbaigazitást mindenhol adnak. Pénzbe csak akkor kerül az elintézés, ha ügyvédet biz meg vele, egyébként csak az okmánybélyegek jelentenek kiadást.

K. L., Karcag. F. S. címe: Pestszentlőrinc

Sz. L. Ilyen előadásokat csak valamely országos, vagy helyi elismert intézmény keretein belül lehet tartani, arról pedig szó sem lehet, hogy magánember költségeit a hallgatóságtól akár belépti dij, akár versek és dalok szabad átvétele útján szerezze meg. Az utóbbinak útjában áll a szerzői jog, az előbbihez pedig hatósági engedély kellene, amilyent egy helyi hatóság sem ad ki magánembernek, mert az iskolán kivüli oktatásban sem vehet részt senki a saját kezdeményezésére. Feltéve pedig azt, hogy ilyen engedélyt kapna, ez sem szólna az egész országra, mert ezt mindig a helyi hatóságok adják ki. Mindenhol tehát, ahol előadást akarna tartani, külön kellene az engedélyt kérni a polgármestertől vagy a főszolgabirótól, aki köteles az előadást ellenőrizni, szükség esetén betiltani, félbeszakitani stb. De végül akkor, ha az előadás belépti-dijjal kapcsolatos, ezután minden egyes helyen forgalmi adót kellene fizetni, ezenkívül könyvet vezetni a bevételekről, mert a befolyó jövedelem után bizonyosan megadóztatnák. Nem hallgatjuk el befejezésül azt a meggyőződésünket sem, hogy minden ilyen és hasonló vállalkozás a legkomolyabb anyagi kockázattal járna és száz esetből kilencvenkilencben ráfizetéssel végződnék.

Falura vágyó. Ha állomáshelye (szolgálati helye) Polgáron lenne, akkor lakáspénze három családtag mellett havi 17 P 10 fill., Szegeden vagy Debrecenben pedig havi 30 P 36 fill. lenne. A közlekedési segély csak a Budapesten szolgáló alkalmazottaknak jár. Ha Budapestről bárhová helyezik, a közlekedési segély teljesen és végleg megszünik.

R. Zs. dr., Miskolc. A miniszteri engedéllyel Cseh-Szlovákiában tartózkodó magyar állami nyugdijas a nyugdiját posta útján kapja a m. kir. központi illetményhivataltól. Az erre vonatkozó cseh-szlovák rendelkezést nem ismerjük, de azt hisszük, hogy a cseh-szlovák hatóság is elrendelheti, hogy a nyugdiját az ottani számfejtőhivatalnál postán az igényjogosult kezéhez, ide Magyarországra küldje. Az eziránti kérelemmel tehát a nyugdijat utalványozó cseh-szlovák hatósághoz kell közvetlenül fordulni.

B. R. Nagykanizsa. Ha húga az 1912. évi január hó óta megszakitás nélkül mint rendes osztálytanitó müködik, akkor a nyugdijba beszámitható szolgálati ideje az 1936. évi julius hó végével a 24 évet, 6 napot és 1 napot meghaladja és igy az év folyamán a julius hó 31-ike utáni időpontban megy nyugdijba, akkor 25 évi beszámitható szolgálati idő után a 9000/1927. M. E. sz. rendelet szerint a IX. fizetési osztály 1. fokozatában járó havi 230 P fizetés 70%-val felérő, vagyis havi 161 P, illetőleg csökkentve havi 114 P 20 fi nyugdijra és ha jelenlegi állomáshelye Nagykanizsa, akkor havi 41 P 10 fill. lakáspénz tarthat igényt.

Falusi menyecske. A szönyeget elsősorban jól kiporoljuk a baloldalán, könnyedén a jobb oldalán, tisztára keféljük, csak azután tisztitjuk. Először három deka gyökérszappant, négy deka boraxot, négy deka mosószódát k liter vízben jól felforralunk és kihütjük, kev hidegvizet öntünk hozzá. Ha kihült, adun hozzá két-három evőkanál szalmiákszesz Nyeles kefére csavarjunk tiszta vászonruhá és kenjük a szönyegre az elkészitett folyadékot, utána öblitsük le bőven tiszta hidegvízze Végül ecetesvizes ruhával is áttörüljük, v gyázva, hogy a szönyeg ne ázzon át nagyon Száraz tisztaruhával is áttörüljük és meg száritjuk köre fektetve, vagy facölöpr akasztva. A tintafoltot, ha friss, citromléve távolitsa el, utána tiszta vízzel mossa le, ne hogy a szönyeg szinét veszitse.

Zalaegerszeg 13. Érdeklődésünkre szakkörökből azt a választ kaptuk, hogy országos nevü, vagy éppen világhirü ilyen tudóst nem ismernek. Lehetséges, hogy van, vagy volt magyar származású is a német szakemberek közt, de ezek sehol sincsenek nyilvántartva.

Cs. P. 1. Az örökség kivitelére a Magyar Nemzeti Banktól kell engedélyt kérnie, lehet a helybeli bank útján is. 2. Erre a kérdésre illetékesek még nem tudnak választ adni. Amint a betegek felvétele megkezdődik, a Budapesti Hirlap is hirt ad róla.

Orvosi üzenetek

Pestujhely. Az ürülékben talált vérreakció semmivel sem mond többet, minthogy abban vér találtatott, de nem ad semminemü útbaigazitást arra vonatkozólag, hogy a vér melyik bélszakaszból került az ürülékbe vagy pláne, hogy mi az oka a vérzésnek. Már pedig vér sokféle úton-módon juthat az ürülékbe. Először is a táplálék útján, hús, hal, véres hurka stb. mind kisebb-nagyobb mértékben vértartalmúak, ezért e hibaforrás kiküszöbölésére a betegnek a vizsgálat előtt három napig húsmentes koszton kell élnie. Vér keveredhetik az ürülékhez aranyeres csomók következtében, vagy valamilyen végbélbántalomból kifolyólag is, igy pozitiv reakció esetén ezek jelenlétét is ki kell zárni. Hasonlóképpen zavart okozhat az is, ha valakinek a foghúsa vérzésre hajlamos, mert a beteg foghúsból szivárgó parányi cseppnyi vért is kimutatja az érzékeny próba. Magából a gyomor-bélcsatornából is többféle baj következtében léphet fel vérzés. Gyomor- vagy bélfekély, rákos daganat kisebb-nagyobb folytonos vérzéseket okoz és éppen ezeknek a kimutatása szempontjából nagy jelentőségü a fekély és a rák korai diagnózisában a vérpróba. Vér kerülhet ezenkívül a bélcsatornába érrepedésekből is, amelyek vérkeringési pangások vagy érelmeszesedéses alapon is felléphetnek. Májzsugorodásnál a kitágult vivőerekből néha igen nagy vérzés léphet fel. Ezek volnának a leggyakoribb okai annak, hogy az ürülék vértartalmúvá válik. Az ürülékvizsgálat mint ebből is látszik egymagában nem elegendő a diagnózis felállitásához, az egész szervezet átvizsgálása hozhatja csak meg a döntést. Ha a vizsgálatok negatív eredménnyel járnának és a vérzés továbbra is fennállana, úgy egy idő multán a vizsgálatokat meg kell ismételni.

K. D dr.

Oláh Gusztáv operai díszlettervei. Fent: Kuruc mesék. I. jelenet. Lent: Kuruc mesék. II. jelenet. — Entwürfe für Opernbühnen-Dekoration von G. Oláh. Oben: Kurutzen-Märchen. 1. Auftritt. Unten: Kurutzen-Märchen. 2. Auftritt. — Designs of opera sceneries by G. Oláh. Above: Kuruc Tales. Ist Scene. Below: Kuruc Tales. IInd Scene.

1936. I. 7.

Oláh Gusztáv operai díszlettervei. Fent: Kuruc mesék. II. jelenet. Lent: Kuruc mesék. — Entwürfe für Opernbühnen-Dekoration von G. Oláh. Oben: Kurutzen-Märchen. II. Auftritt. Unten: Kurutzen Märchen. — Designs of opera sceneries by G. Oláh. Above: Kuruc Tales. IInd Scene. Below: Kuruc Tales.

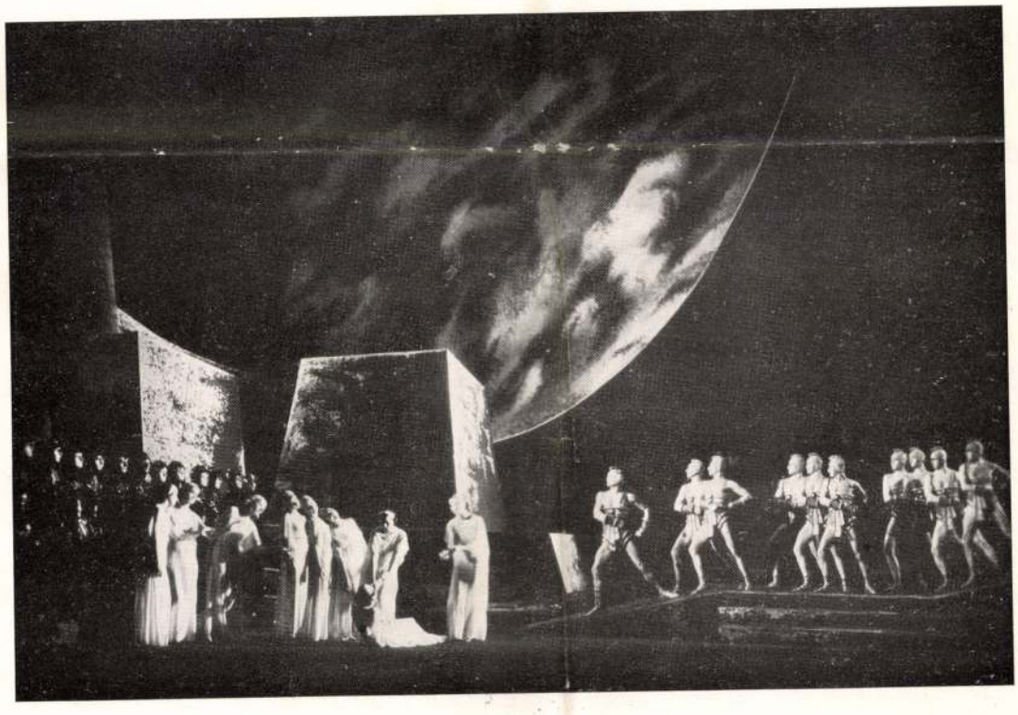

Oláh Gusztáv operai díszlettervei. Fent: Pillangókisasszony. II. felvonás. Lent: Liszt Ferenc gyászindulójának díszlete. — Entwürfe für Opernbühnen-Dekoration von G. Oláh. Oben: Madame Butterfly. II. Akt. Unten: Dekoration zum Trauermarsch von F. Liszt. — Designs of opera sceneries by G. Oláh. Above: Madame Butterfly. IInd Act. Below: Scenery for the Funeral March of F. Liszt.

Oláh Gusztáv operai díszlettervei. Fent: Coppélia. I. jelenet. Lent: Schumann Karneváljának díszlete. — Entwürfe für Opernbühnen-Dekoration von G. Oláh. Oben: Coppelia. I. Auftritt. Unten: Dekoration zu Karneval von Schumann. — Designs of opera sceneries by G. Oláh. Above: Coppelia. Ist Scene. Below: Scenery for the Carneval of Schumann.

Oláh Gusztáv operai díszlettervei. Fent: Hunyadi László. Lent: Rövid élet. — Entwürfe für Opernbühnen-Dekoration von G. Oláh. Oben: Hunyadi László. Unten: Kurzes Leben. — Designs for opera-sceneries by G. Oláh. Above: Hunyadi László. Below: Short Life.

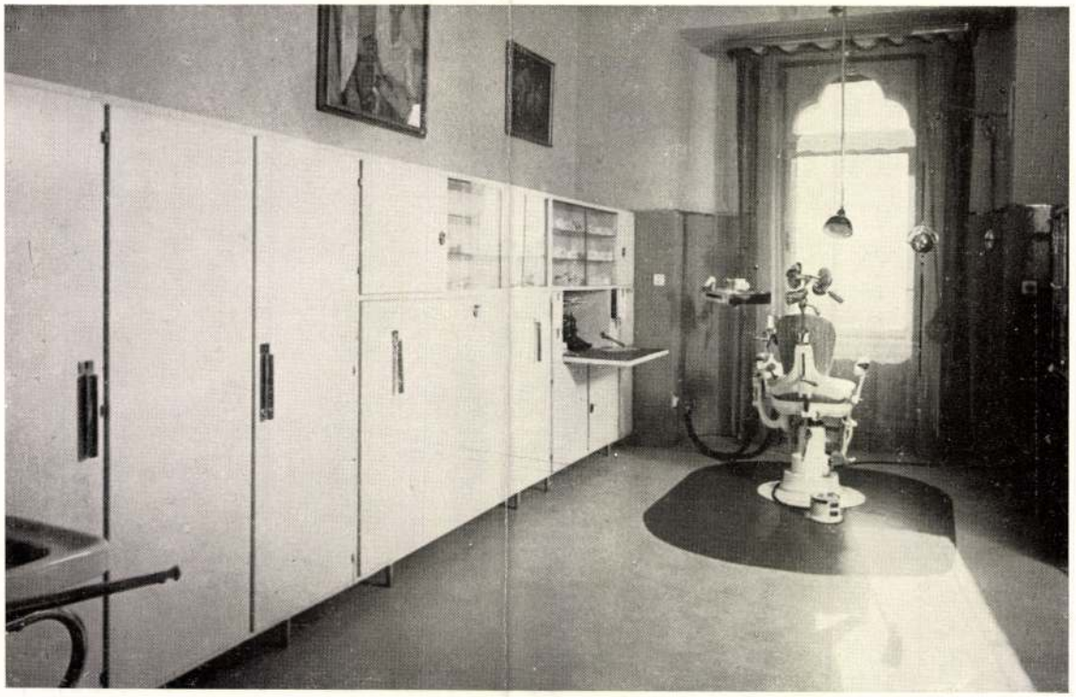

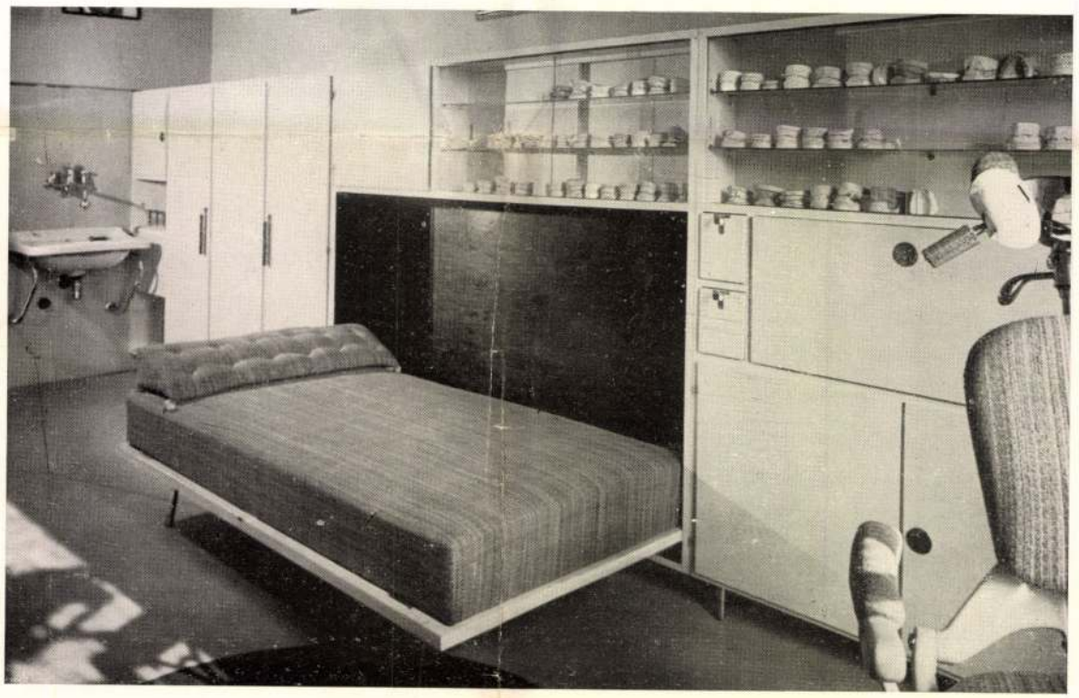

Kovács Zsuzsánna tervei. Fent és lent: Részletek egy fogorvosi rendelőből. — Entwürfe von S. Kovács. Oben und unten: Ordinations-Zimmer eines Zahnarztes. — Designs by S. Kovács. Above and below: Interiors of the consulting room of a dentist.

A MAGYAR SZÍNPADMŰVÉSZET ÚTJA

A kérdést, — hogy szűkebb körbe vonjam, — így vetném fel: van-e magyar színpad-művészet? A felelet a leghatározottabb: van! Minden kételkedővel és tagadóval szemben merem állítani, hogy igenis van magyar színpadművészet, mint ahogy színpadi művészet ma tulajdonképen mindenütt van a világon, ahol színház van. Van a világ minden nagy és sok kis városában és van a vidéken is, ahol csak a megfelelő közönségmennyiség hiánya, s a szükséges anyagi és időbeli feltételek anomáliái hátráltatják a színpadművészetnek a városokéhoz mérhető kifejlődését.

A XX. század első négy évtizedében a színházi kultúra nagyobb területet foglalt el a földön, mint valaha azelőtt és ezzel együtt a színpadművészet is nemzetközileg fejlődött, természetesen váltakozó időleges és részleges hanyatlásokkal, valamint virágzásokkal. A kultúra-fejlődésnek ebből a négy évtizedéből Magyarország, főleg pedig Budapest, körülbelül két évtizede nem csak színházirodalmi, hanem színpadművészeti szempontból is virágkorát éli. Aki ezt vonakodik elismerni: nem él és nem lát a saját korában.

Természetesen, sem ezt a színpadirodalmi, sem ezt a színpadművészeti fellendülést nem szabad túlértékelni. Nincs különlegesen magyar, vagyis nemzeti irányú fejlődésről szó, bár a fejlődés local couleur-je olyan színes és gazdag, hogy annak hierarchiáját ma az egész színházi világ kénytelen elismerni. Nem beszélhetünk olyan értelemben magyar színházról, mint ahogyan például orosz színházról beszélünk, bizonyos csak az, hogy a színház nemzetközi fejlődésében a magyar, illetve a budapesti színház (és abban a színpadművészet) elevenebb, gazdagabb és hatásosabb eredményeket mutathat fel a legtöbb európai színháznemzetnél. Csupán a helyi elfogultság és bizonyos színházszakmai túlbuzgalom állíthatja csak, hogy a modern színházi kultúra fejlődésének forrása ma Budapest. Ennek éppen az ellenkezője igaz. A magyar színház úgyszólván minden impulzust nyugatról kapott. Nincs helyem a történelmi kimutatásra, de talán elég, ha arra hivatkozom, hogy már 1440 körül, az első magyar kolostori színjátékok rendezői idetelepített német szerzetesek voltak és hogy a XVII. században először szervezett hivatásos színtársulatok, a XVIII. században alakult Kelemen-féle első állandó társulat, a XIX. században épült első állandó színházak (Székesfehérvár, Kassa, Miskolc), az 1837-ben épült pesti Nemzeti Színházig és az 1884-ben megnyitott budapesti Operaházig — egytől-egyig nyugati kultúrtalajból plántálódtak át ide a Dunamedencébe.

Ez az átplántálódás természetesen évszázadokig nagyon lassan ment, bár Magyarország mindig örvendetes készséggel és fogékonysággal vette át a kívülről érkező színházi eredményeket. A magyar színház rapid fejlődése azonban egybeesik az egész civilizált világ technikai fejlődésével. A fizikai távolságokkal együtt csökkennek a szellemi távolságok is. A vasút, telefon, távirat, a fényképriport és a külföldi sajtóhírszolgálat fejlődése időben és térben egyre fokozódó közelséget teremtenek a színházi belföld és külföld között. A XIX. század végén Budapesten és a vidéken szinte a földből nőnek ki az új állandó színházak. Színházi közélet alakul ki, mely a szellemi közlekedés fokozott menetsebességén felül egyre sűrűbb személyes érintkezést keres és talál a színházi külfölddel. Színházi emberek: igazgatók, rendezők, szerzők, színészek, díszlettervezők és színpadi technikusok egyre nagyobb számmal járnak külföldre és színházi tapasztalatokkal, tanulságokkal bőven felszerelve térnek haza. Idegen vendégtársulatok egyre sűrűbben keresik fel a fővárost, s ez a tempó a XX. században, a film, a repülőgép és a rádió korában szinte hihetetlen méretekben fokozódik. A színház nemzetközi fejlődésének új eredménye úgyszólván pillanatok alatt itt van. A külföldi színház divat-, irány- és stílusváltozásai haladéktalanul otthont találnak a magyar színházakban.

A meiningeniek játékstílusa, a német és bécsi színpadokon keresztül vergődve, még lassan jut el Budapestre és a berlini Brahm ibseni naturalizmusa sem túlgyorsan tör utat a magyar színpadok felé. Oroszországban Staniszlavszky, Meierhold és Tairoft megreformálják a színpadot. Összegezett eredményeik csak jóval később, Reinhardt közvetítésével jutnak el hozzánk. Londonban Gordon Craig (Ellen Terry nagyszerű színész-rendező fia), a XIX. század utolsó pillanatában bemutatja Purcell régi operáját, a Dido és Aenas-t. Színpadi, festői, világítási és rendezői újításaival forradalmi hatást gyakorol az európai színpadra és természetesen a magyar színpadra is. Gordon Craig fellépésével a színpadművészet új korszaka kezdődik a világon. Ebbe a fejlődésbe a színházi Magyarország is gyorsan belekapcsolódik — valamit azonban észre kell vennünk: az egész új színpadművészeti irány hosszú ideig még import marad nálunk, készáru, amilyen például az angol szövet, amelyet behozunk, használunk (akkor is, ha esetleg csak Brünnben gyártották), de magunk előállítani nem tudjuk.

Ez így tart hosszú ideig. Színházi családból származom és jól emlékszem, hogy ifjú koromban színházi vezetőink minden alkalommal Bécsbe szaladtak, hogy ott vegyék át az új színpadművészet rekvizitumait. A nagyobb operettekhez, látványosabb prózai darabokhoz szükséges díszlet, kosztüm Bécsben készült, a külföldi darabok rendezőpéldányai is Bécsből jöttek ide. Magyarország ebben az időben, ha nem is gyarmata, de egyszerű felvevő piaca volt a színházi Bécsnek. És Bécs nagy bölcsen őrizte ezt a pozícióját, ami nem csak jó üzletet, hanem színházkulturális hatalmat is jelentett számára. Ferenc József császárvárosa ebben az időben, mint a nyugateurópai színház végvára épül ki a Kelet kapujában, ahol gondosan ügyel arra, hogy: — „senki se be, se ki". Legalább is nélküle ne... Bécs szállítói szupremáciája, mondjuk egyszerűen, hogy színházi tőkeereje, hosszú időre lehetetlenné teszi, hogy színházaink független

1936. 1. 12.

színpadművészeti és színpadtechnikai termelésre gondoljanak. Bécs jól érzi, hogy színházgazdasági hatalmát a Kelet felé csak úgy tudja megtartani, ha a színházkulturális szempontból rohamosan fejlődő Magyarországot fellendülő szellemi produktivitásában is elzárja a nyugati exporttól. Íróink a nemzetközileg értelmezhető legjobb darabjaikkal sem tudnak kijutni a külföldre. Bécs mindig útját tudja állni szellemi terjeszkedési vágyunknak. Idehaza nagy külföldi sikernek számít, ha egy-egy magyar darab — a velünk monarchikusan közös háztartásban élő — Bécsben bemutatásra kerül. De Bécs még ekkor is gondoskodni tud arról, hogy az esetleg sikerrel bemutatott magyar darab se jusson túl az osztrák határon.

És ez így tart pontosan 1907-ig. A Vígszínház ebben az évben mutatja be Molnár Ferenc „Az ördög" című vígjátékát. Az éppen Budapesten vendégszereplő nagy olasz színész, Zacconi, megnézi az előadást és magával viszi a darabot, amelyet óriási sikerrel mutat be Olaszországban. Ezzel áttört az a gyűrű, amelyet Bécs zárt el nyugat felé a magyar színházi termelés elől. A magyar színház végleg felszabadult a bécsi gyámság alól s a külföld felé szabaddá tett úton egész hadserege indul el a magyar színházi tehetségeknek. A magyar darabok végig hódítják Európát, elkerülnek Amerikába és a föld legmesszebb fekvő pontjaira, s ami egy évvel azelőtt még elképzelhetetlen volt: meghódítják Bécset is. Budapest néhány esztendő alatt Európa egyik színházi központjává alakul át, a magyar bemutatók sorát az egész külföld figyeli, s egyes premierekre az európai és amerikai érdekeltségek elküldik személyes színházi képviselőiket, hogy elsőnek kössék le az új magyar darabot, amelyet rendszerint a magyar rendezői példány és a magyar színpadművészeti, valamint színpadtechnikai elv alapján hoznak színre hazájukban. Ebben a fokozódó exportforgalomban a magyar színpadok kénytelenek önálló üzemre berendezkedni. A budapesti színházak, amelyek most már közvetlen összeköttetésbe kerülnek a nyugati színház szellemi áramlataival, egymásután rendezik be önálló díszlet- és kosztümtervező műhelyeiket...

Megszületik az önálló magyar színpadművészet. A régi rendezőgárda határozott szellemi felszabadulás jeleit mutatja, felfrissül, s ha nincs is forradalmi iniciatívája, fantáziájával, ízlésével, alkalmazkodó képességével és nem utolsó sorban vonzó helyi jellegével európai színvonalra emelkedik. Nagyjában ez áll díszlettervezőinkre is, akik Kéméndy Jenő, az Operaház díszlettervezője és scenikusa nyomán sorra tűnnek fel állami és magánszínházainkban. Valamennyien tehetségesek, telítve dekoratív érzékkel és színpadszerűséggel, művészei a mesterségüknek, akik színesen, plasztikusan és értelmesen tudják tolmácsolni a rájuk bízott darabokat. Közülük fellépésük kronológikus sorrendjében ideírom a nevüket. Gróf Bánffy Miklós, Márkus László, ifj. Oláh Gusztáv, Málnay Béla, Vörös Pál, Upor Tibor, Básthy István, gróf Batthyány Gyula, Gara Zoltán, Vincze Márton, Jaschik Álmos, Horváth János és Ütő Endre... nagyjában ők az úttörői annak a magyar színpadművészetnek, amelynek pozitív léte — bővebb esztétikai kommentár nélkül is, — ma már határozottan megállapítható. Őtőlük, társaiktól és követőiktől még sok szépet és újat várhat a színházi Magyarország és nyilván a színházi külföld is.

*

A felsorolt díszlettervezők közül csupán ifjú Oláh Gusztáv díszleteinek fényképmásolatai állanak rendelkezésemre. Így tehát csak róla, illetve csak rajta keresztül mondhatom el, amit — egyéni megkülönböztetéssel — a többiekről is szeretnék elmondani. De éppen ifjú Oláh Gusztávról fenntartás nélkül lehet megállapítani, hogy a magyar színpadművészet további fejlődése és további boldogulása az önállósulás után, elképzelhetetlen az ő közreműködése nélkül. Díszletei: színpadi tájillusztrációi ép úgy, mint interieurjei, szuverén esztétikai és technikai biztonsággal foglalják el a színpadot. Az önállósulás után fejlődésben lévő magyar színpadművészetnek szüksége volt arra a biztonságérzésre, amelyet ifj. Oláh Gusztáv színpaddekoráló tehetsége hozott magával. Díszletei artisztikusak, szépek és ami fő: minden stílusdogmatika nélkül símulnak a színpadirodalom műfajváltozataihoz. Mult, jelen, jövő, a transcendens és reális, a plasztikusan józan és stilizáltan elvont, nagyvilági és népies színpadi ábrázolásához ép úgy meg van a művészi hajlékonysága, mint a mesterségbeli alkalmazkodó képessége. Művésze a színpadnak, első sorban azért, mert annak anyagában érez és gondolkozik, mint az igazi szobrászművész, aki másként érez és gondolkozik márványban és másként bronzban vagy terracottában. Nem csak a színpadot dekorálja, hanem a színpaddal dekorál. Nem csak illusztrál, hanem értelmez. Nem csak kísérő, hanem kiegészítő eleme is az előadott műnek. Művészete tehát nem puszta díszlettervezés. Több annál és általánosabb. Színpadművészet, mely nem húzódik meg a festett világ egyik szegletében. Ez a művészet eget kér és földet, körhorizont és széles deszkaterületet. Ez a művészet nem csak kerete a színpadnak, hanem tartalmi kiegészítője is. Ez a művészet — amit ifj. Oláh Gusztávval kapcsolatban valóban fentartás nélkül lehet megállapítani — maga a Színház. RELLE PÁL

Radnainé Szörédy Ilona magyaros kártyatervei. Pikk ász.

Oláh Gusztáv

az Opera diszletfestője

szül. 1901. aug. 20. Bpest.

Baum Verbőczy 30. l.

KÉTEZER PENGŐ

Egy nap boy hozott Gáspárnak levelet.

„Azonnal keress fel az irodámban. Sürgős ügy. Péter János.“

Ennyi volt a levél. Gáspár rögtön elindult, félóra mulva már ott is ült a házasságközvetítő íróasztalánál.

— Szavamra, nem hittem volna, hogy valaha még látni foglak, még hozzá úgy, hogy te hívsz.

— Megígértem, hogy értesítelek. És amit egy házasságközvetítő kimond...

— Jó, jó! Miért hívtál?

— Akarsz keresni kétezer pengőt?

— Ejnye, bosszantani akarsz evvel a kérdéssel? Persze, hogy akarok! Kit kell érte megölnöm?

— Még csak dolgoznod se kell érte. Egyszerűen igent mondasz.

— Hol? Kinek?

— Az anyakönyvvezetőnek.

Gáspár azt se tudta, mi legyen a feltoluló ezer kérdése közül az első.

— Van egy nő... kétezer pengő hozománnyal? — És dacára annak, hogy villamospénz se volt a zsebében, sértésnek érezte, hogy olyan nőt mernek néki kínálni, akinek pusztán csak kétezer pengője van. De nem tiltakozhatott, mert már hallotta is a feleletet.

— Ez nem hozomány. Ezt te kapod, ha feleségül veszel egy nőt. És tudod, micsoda szerencsés ember vagy te? Még csak együtt se kell élned vele. Elveszed... elválsz tőle... és kétezer pengőt kapsz! Neki csak az kell, hogy asszony legyen... nem igazában... csak névleg. Hitted volna, hogy a neved kétezer pengőt ér?

Gáspár most értette csak meg. Névházasságról van szó... nem ő kell... hanem a neve. Csalódott. Meg se tudta volna magyarázni, mi kifogása van az ajánlat ellen... de nem volt elragadtatva. Annál viszont sokkal jobban megviselte az élet, hogy érezze ennek a szerepnek a megalázó voltát.

— És mondd... milyen a nő?

— Mit érdekel az téged? — Csattant rá mérgesen Péter János. — Nem kell szerelmesnek lenned belé! Háromszor, vagy négyszer találkozol vele, ennyi az egész. Hetvenéves, süket és tolókocsin jár!

Gáspár elcsendesedett.

— Igazad van. Csak azt nem értem, miért választott éppen engem? Ajánlottál neki?

— Itt vagy a listán. Tessék. Végignézte és téged választott!

Gáspár nézte a listát. Ime... hónapok óta szerepel ezen a papíron, bizonyára végignézte már néhány nő... beszéltek róla, alkudtak rajta... és nem is tudott róla.

— Mikor lesz... ez a dolog... időszerű?

— Máris az! Láthattad a levelemből! Ma délután bemutatlak neki!

— Ilyen gyorsan?

— Kifogásod van az ellen, hogy hamar kapsz pénzt? Micsoda élhetetlen ember vagy te! Van jobb ruhád ennél, ami rajtad van?

— Nincs. Baj?

— Nem előnyös... de neked jó! Ugyanis minden kiadásodat a hölgy fogja fedezni a kétezer pengőn felül... így, ha azt akarja, hogy jól öltözve menj az anyakönyvvezetőhöz, hát majd vesz neked egy új ruhát.

A szobalány lépett be és bejelentett valakit. Péter János felállt.

— Veled végeztem is. Pontosan ötkor légy nálam! De ne késs! — És kituszkolta Gáspárt az ajtón, aki annyi mindent szeretett volna még kérdezni, de mire kinyithatta volna a száját, már az előszobában volt.

Bizonyos, hogy kiegyensúlyozott életű férfi visszautasította volna az ilyen pénzszerzési módot. Gáspár elfogadta. Élete úgy össze volt keverve, hogy nem tudott gondolkozni a férfi és nő viszonyán, a férfi felsőbbségén, a házasság intézményének ilyen megcsúfolásán, férfibüszkeségen. Ezeken a napokon, a filléres gondok között a kétezer pengő úgy kelt fel a bajok egén, mint a megváltó nap. A sok hiábavaló küzdés letörte, kicsinek, gyámoltalannak, hasznavehetetlennek, feleslegesnek érezte magát, embernek, aki nem számít, aki senkinek sem kell. Kétezer pengő... csak erre tudott gondolni és nem a diplomájára, az ügyvédi vizsgájára, a rengeteg könyvre, amit összehabzsolt. Kétezer pengő... csak erre tudott gondolni és nem arra, hogy ő férfi, akibe szerelmes lehet egy nő, akit ő vesz el... ahelyett, hogy megvásárolnák. Kétezer pengő... csak erre tudott gondolni és arra, hogy ez a pénz megoldja egyidőre a problémáit, talán kezdeni is lehet vele valamit. Kétezer pengő... ez néha az élet.

FIATAL PÁR

Délután ötkor pontosan jelentkezett Péter Jánosnál. Kapott néhány lényegtelen útbaigazítást, aztán másról beszéltek, politikáról és arról, hogy lesz-e háború, vagy sem. Korán érkeztek Klári irodája elé, volt még tíz percük, nem mentek be, hanem a kapu előtt ácsorogtak.

— Királyok és házasságközvetítők erénye a pontosság. — Szögezte le Péter János, aki tíz perc mulva, amikor Klári ajtaján kopogtak, még odasúgta Gáspárnak:

— Te, most ne tegezz! Nem kell a hölgynek tudni, hogy mi barátok vagyunk!

És beléptek az ajtón.

(Folytatjuk.)

Éjfél után

Uj Idők 1937. 2 sz.

Musszorgszkij-bemutató az Operaházban. A Hovanscsina első felvonásának színpadi képe: a moszkvai Vörös-tér a Kreml bejáratával, a 17. század nyolcvanas éveiben. Tervezte Oláh Gusztáv Vajda M. Pál fényképe

Zene

Hovanscsina

— Musszorgszkij népies zenedrámája az Operaházban —

Musszorgszkij Hovanscsinája — nem könnyű kimondani; de elfelejteni még nehezebb ezt a két szót annak, aki hallotta, látta, megismerte a zenés orosz drámát, amelyet az Operaház most mutatott be a budapesti közönségnek. Éppen ötven évvel ezelőtt került színre először, Szentpétervárt. Ötven évig tartott, amíg a cári fővárosból ideért. De Szentpétervár messze van. Ma már elérhetetlenül messze. Abban az álomi birodalomban, amelynek a neve: Emlék. S amely történelemmé lesz, ha már senki sem él azok közül, akik látták, amikor még valóság volt.

Musszorgszkij ebben az elmerült világban élt. A II. Sándor cár Oroszországában. Két arckép maradt fenn róla. Az egyik ifjúkorában mutatja be őt. Karcsú, elegáns, szőke világfi volt ekkor Musszorgszkij Modeszt Petrovics, tiszt a Preobradzsenszkij-gárdaezredben. A másik képet Repin festette róla, nem sokkal halála előtt. Ez a kép püffedt arcú, gondozatlan külsejű, zavaros tekintetű, szakállas férfit ábrázol. Egy mélabús, merengő alkoholistát. Ez lett a hajdani gárdatisztből. És negyvenkétéves korában, szegényen, magányosan és elhagyottan meghalt egy szentpétervári közkórházban. Mi döntötte a „züllésbe"? Mi ölte meg? Nem az alkohol és nem a betegség. A kórkép csalhatatlan bizonyossággal állapítható meg a zenéjéből. Az orosz milliók szenvedése ölte meg. Az emberi szolidaritás-érzés beteges túltengése. A mások nyomorúságának tudata.

Közben kétségbeesett erőfeszítéssel igyekezett felhívni a világ figyelmét a milliók szenvedéseire s az orosz nép tragédiájára, amely, úgy látszik, független attól, hogy ki ül Oroszország trónján: Péter, Pál, Sándor, Lenin vagy Sztalin? Kétségbeesett erőfeszítéssel, mert ő csak hangokban mondhatta el, amit érzett, a hangoknak viszont nem volt mestere. Lángész volt, de műkedvelői készséggel. Barátja: Rimszkij-Korszakoff formálta át legnevezetesebb alkotásait „színpadképessé", természetesen a lényeg érintése nélkül. A lényeget ha akarta, se tudta volna érinteni, mert az keményebb anyagból volt Rimszkij-Korszakoff vésőjénél. Ez a lényeg: olyan megnyilatkozás, amely az orosz, az emberi lélek legmélyéről tört elő. A néma orosz lélek Musszorgszkij Modeszt Petrovics levitézlett gárdatiszt zenéjén keresztül szólalt meg először művész-alkotta zenei formákban. Az ő zenéjén keresztül szólt először Európához. Addig csak népdalokban, néptáncokban nyilatkozott meg. Az orosz Erkel: Glinka és Dargomiszkij ugyan előkészítették Musszorgszkij eljövetelét, de az igazi kinyilatkoztatás az ő művészete volt.

Ebben a művészetben, ezekben az ő tanításaiban a Hovanscsina a Hegyi Beszéd.

A zenedráma szövegét is Musszorgszkij írta. Ez a szövegkönyv homályos és zavaros. Nem könnyű megérteni. De amint Musszorgszkij fogyatékos do-

Musszorgszkij-bemutató az Operaházban. A harmadik felvonás színpadi képe: Hovánszki Iván kastélyának udvara. Tervezte Oláh Gusztáv — Vajda M. Pál fényképe

logbeli felkészültségével is lángész, azonmód a Hovanscsina zavaros szövegkönyve ellenére is remekmű. Nem tartja be a szövegkönyv-írás szabályait, de megjelenítő ereje michelangeloi. Nem törődik az operaszínpad illemtanával, de hatásában megrendítő, lelket-átformáló. Ha Marslakó tévedne be az Operaház nézőterére, aki soha nem hallott még Oroszországról, orosz lélekről, az orosz tragikumról: a Hovanscsina zenéjéből, színpadi képeiből órák alatt megtudná, mit jelent orosznak lenni. Megismerné az orosz lelket. És ha lenne olyan, floridai paradicsomkertek mélyén nevelt amerikai milliárdosleány, aki még mesélni sem hallott arról, hogy szenvedés is van a világon: a Hovanscsina hangjaiból megtudná, tüstént megértené, sőt: *át is érezné*, hogy mi az emberi nyomorúság. Ezért lángész a fogyatékos meterségbeli tudású Modeszt Petrovics. Ezért remekmű a Hovanscsina. Egy sorban áll Monteverdi, Gluck, Mozart, Beethoven, Wagner, Verdi és Bizet remekeivel. És ezért jegyezzük meg, ha nehéz is kimondani Musszorgszkij nevét és a Hovanscsinát, ami magyarul körülbelül annyit jelent, mint a Hovánszkiak cselszövései.

Musszorgszkij zenedrámája róluk is szól, a két Hovánszkiról, a tizenhetedik század végének két kiskirályáról. A Kelet és Nyugat, Európa és Ázsia harcát tárja elénk ez a zenedráma, az óhitűek és a reformerek, az apák és fiúk küzdelmét Szent Oroszországért, a cárok, bojárok, sztrélicek, muzsikok vad, elkeseredett és reménytelen harcát. Valamennyien meg akarják menteni a hazát, de nem engednek az igazukból. Mert talán még imádott Oroszországuknál is fontosabb számukra, hogy kinek van igaza. A zenedráma hősei nem a Hovánszkiak, nem a bojárok, nem az intrikusok, nem a cár. *A nép.* Az orosz nép Musszorgszkij zenedrámájának hőse, a Hovanscsinában épp úgy, mint másik remekművében, a Borisz Godunovban. Az orosz milliók, akiket nem tudott megváltani a Preobradzsenszkij-gárdaezred elegáns tisztje, Modeszt Petrovics, mint ahogyan nem tudta megváltani a másik elegáns gárdatiszt: Leo Nikolájevics Tolsztoj sem. De ezerszeresen átérezték a szenvedését és szavakba, hangokba foglalták.

A Hovanscsina: *az orosz passio.* Aki írta, nemcsak krónikása, nem csak költője. Szenvedője is. Próféta és vértanú a hangok világának történetében. És csodatevő.

FODOR GYULA

Téli ének

Mint szememet a só, bőrömet úgy csípi a tél.
Fekete árnyként megyek a tejmellű télben.
Fekete varjúszárnyakkal kavarog és suhog a tél.
A tél, a tél! Varázsálomban óriási vatta,
Sebemre jó lenne a hó kötése.
A hó, a hó, ha nyomom befujná.
A hó csak vatta már, nem angyal szárnya,
A szív se szív, csak égő seb csupán.
A hó, a hó, ha nyomom befujná...

GYURÁNYI LÁSZLÓ

Családi kör

— Elbeszélés —

Irta: **Székely Julia**

Hatalmas karácsonyfa állott a szoba közepén. Ketten foglalatoskodtak körülötte, egy feketeruhás, fehérhajú dáma és egy fiatal szolgáló.

— Tessék már leülni, méltóságos asszony, kérem. Hiszen olyan már ez a fa, hogy az angyalok sem tudnák szebben földíszíteni!

— Nem értesz te ehhez, Zsuzsi. Adjál ide még egy kis havat. Úgy. Ide még fölaggatjuk ezt a pár szem aranydiót. Nem ide! Jaj, te lány, mit csinálsz? Összetöröd ezt az ágat. Vigyázz, az Istenért. Most még csak ezt a csillagot tesszük a fa tetejére, aztán készen vagyunk. Nem, csak hagyd. Majd én magam viszem föl. Innen, az asztal tetejéről egészen jól elérem. Ne visíts! Nem esem én le, ne félj. Mit gondolsz, nem vagyok még olyan öreg! Azért, mert néha kicsit szédülök és mert egy kicsit remeg a kezem, még föl tudok díszíteni egy karácsonyfát. Hiszen a gyerekeimnek díszítem. Őket várom. Aztán el ne járjon a szád a fiam előtt, meg ne mondd neki, hogy a multkor a konyhában összestem. Legjobb, ha egyáltalán nem beszélsz. Akkor legalább nem mondasz butaságot. El a kezekkel. Le tudok jönni egyedül is. Úgy... No, most helyezzük el szépen az ajándékokat. Ez itt a Veráé, a menyemé. Láttál te már valaha életedben ilyen szép smaragdgyűrűt? Ez az utolsó darab ékszerem. A többit már mind Piroskának adtam, a lányomnak. Pedig de sokat kaptam szegény uramtól! Jó, hogy ez a smaragdgyűrű még megmaradt. Hadd lássa a menyem, hogy úri családba került, ahol gavallérosan bánnak egy fiatalasszonnyal... Tedd ide azt a Winchestert. Ne félj, nincs megtöltve. Mióta az uram meghalt, senkisem használta. Húsz éven át vadászott vele. Nagyon szerette ezt a fegyvert. Most odaadom Tibornak, a vőmnek, meglátod, megörül neki... Piroskámnak odaadom a perzsabundámat. Régóta epekedik érte. Nekem jó lesz a fekete télikabátom is, hiszen úgysem járok sehova... A fiamnak adom a zongorámat, Kálmánka mindig olyan szépen játszott. Most, hogy megnősült és nagyobb lakása van, elfér nála. Én már úgy sem muzsikálok soha... Hagyd ezt a csomagot, Zsuzsi! Majd gyertyagyujtáskor megtudod, mi van benne. Addig légy türelemmel. Most pedig gyerünk a konyhába!

Hollandi csipkeverő lány

A konyhában javában folyt még a sürgés-forgás, mikor megérkezett az első vendég.

— Méltóságos asszony, kérem, — lelkendezett Zsuzsi — tessék jönni, itt van már a nagyságos asszony.

— Jól van, Zsuzsi. Ügyelj mindenre, én bemegyek hozzá. De oda ne égesd a halat, ha kedves az életed!

Bement az ebédlőbe, ott várt rá a lánya.

— Kezitcsókolom, mama.

— Piroskám! Csakhogy itt vagy már!... Hol a férjed?

— Tibor kicsit később jön. Még vásárolnia kell valamit... Tulajdonképpen nem akart eljönni... Kálmán miatt...

— Édes gyerekeim, ti csak marakodtok mindig és egyedül én szenvedek ettől. Neked kellene békítened a férjedet és a bátyádat.

— Kálmán olyan hangot üt meg a férjemmel szemben, amit magam sem tűrhetek. Hiába, Tibornak nem lehet ilyeneket mondani, hogy „hülye".

— Kálmánka csak tréfált.

— Tiborral nem lehet tréfálni. Tibor uriember.

— Azért hívtalak meg benneteket együtt, mert remélem, hogy a szent este talán összehoz benneteket. Meglátod, össze fogtok melegedni.

áthatolóképessége erősebb, viszont röntgensugárból nagyobb mennyiséget tudunk „termelni".

Kis, lokalizált felületeket, vagy a test üregeit rádiumfiolák alkalmazásával gyógyítottunk eddig. A röntgensugarat nem voltunk képesek pontosan és körülhatároltan egészen apró területre irányítani, főleg akkor nem, ha a test belső üregeiről volt szó. A környező ép szöveteket is érte a sugárzás. Mostanában azonban forgalomba került Chaoul berlini orvos új röntgenkészüléke, amely egészen kis felületről, úgyszólván egyetlen pontból sugározza ki a röntgenhullámot. Ez már nagy lépés a röntgenkészülék egyetemesebb gyógyító alkalmazása felé. Bizonyos, hogy előbb-utóbb, ha a röntgensugár irányítását tökéletesen ismerjük, fölöslegessé válik a rádium. Hogy ez az időpont mikor következik be, nem tudjuk.

A rádiumsugárzás hatása nem azonnal, hanem csak bizonyos idő mulva jelentkezik. A sejtek megőrzik és feldolgozzák a sugárbefolyást. A rádiummal való gyógyításnál tehát figyelembe kell venni, hogy a bizonyos időközökben adagolt sugárzások összegeződnek. Igen pontos mérőeszközökre van szükség, hogy megtaláljuk azt a sugármennyiséget, nem kevesebbet és nem többet, amely végeredményben elpusztítja a rosszindulatú daganat sejtjeit.

A rádiumsugárzások összegeződésének — ha nem orvos méri az adagolást — katasztrofális hatása lehet. A közelmultból két olyan esetre emlékezünk, amely igazolja ezt a megfigyelést. Az egyik annak az amerikai milliomosnak a tragédiája, aki „fiatalítási" célzattal rövid néhány hónap alatt több ezer liter vizet ivott meg, amely kismennyiségű rádiumot tartalmazott. A milliomos szervezetét teljesen szétroncsolta a rádium.

Ugyancsak az Egyesült Államok területén történt néhány éve, hogy egy óragyárban a munkásnők egyrésze váratlanul meghalt. A megbetegedés okát kutatták és kitűnt, hogy szervezetüket úgyszólván elpusztította az a minimális rádium, amely a világító számlapok készítése közben került testükbe.

A világító számlapok festékanyagába egészen kismennyiségű rádiumot kevernek. Az ecsetet pedig a munkásnők szájukkal nedvesítették meg, mielőtt a számokat ráfestették az óralapra. Megdöbbentő körülmény volt, hogy a munkásnők egyrésze még élt és zavartalanul ellátta feladatát, mikor kiderült, hogy, mint társnőik, ők is halálra vannak ítélve. A tudomány nem segíthetett rajtuk. Ez a négy-öt fiatal lány abban a tudatban élt le még néhány hónapot, hogy pusztulásuk bizonyos. Meglepő bátorsággal, valóságos heroizmussal várták a megmásíthatatlant.

Említettük, hogy a fiatal, szaporodásban lévő sejtek különösen érzékenyek a rádium-, illetőleg a hozzá hasonló röntgensugárzással szemben. Az emberi vagy állati szervezet ivarsejtjei is ilyen fiatal, gyors szaporodásra alkalmas sejtféleségek. Kitűnt, hogy a rádium- vagy röntgensugárzás alkalmas arra is, hogy az ivarsejteket elpusztítsa. A röntgennel vagy rádiummal foglalkozó orvosok egyrésze ma is gyermektelen, főleg az idősebb generáció, amely még nem ismerte a sugárzás ilyentermészetű hatását, illetőleg nem tudott ellene kellőképpen védekezni.

Németországban mostanában még a röntgenátvilágítást sem igen alkalmazzák a terhes anyánál, mert állatkísérletek azt mutatták, hogy a röntgen-, vagy rádiumsugárzás hatásaképpen fejlődési rendellenességek jöhetnek létre a megszületendő gyermeknél.

Ma persze már ott tartunk, hogy kellő óvatosság, felkészültség mellett és modern röntgenkészülék, illetőleg pontosan adagolt rádiumsugárzás esetében semmiféle baj a beteggel, vagy az orvossal nem történhetik.

A lainzi rádiumkórház három gramm rádiumot tartalmazó „ágyúját" pár centiméter távolságból irányítják a rosszindulatú daganatra. Az orvos beállítja a rádiumágyút, a beteg helyzetét rögzíti és azonnal távozik a tizenöt méter hosszú kórteremből, ahol a betegen kívül senki sem marad. A páciens csengő segítségével jelzi, ha valamire szüksége van. Pontosan annyi ideig marad a rádiumágyú hatása alatt, amíg előírják. Az orvos azután besiet hozzá és az irányítható rádiumágyú „sugarát" másfelé fordítja.

A feltünően hosszú kórteremre szükség van, mert a nagy távolságot már nem tudják áthidalni a rádiumsugarak és így nem érik a termen kívül tartózkodókat.

Még érdekesebb a megoldás más, modern kórházakban, ahol a rádiumágyú rádiumtartalma a mennyezeten elhelyezett vastagfalú és a sugárzást elnyelő ólomtömbben nyugszik állandóan, kivéve a kezelés idejét. Az orvos az *üres* rádiumágyút irányítja a betegre, azután elhagyja a termet és kívülről, elektromos úton kinyitja az ólomtömböt. A rádium a sugárzást átengedő, kis platinatartályával együtt egy csövön keresztül lezuhan, valósággal bevágódik az ágyúba és a sugárzás most megindulhat, egyesegyedül a beteg szövet felé.

A kezelés végén a fenti folyamat fordítottja történik. Az orvos kívülről megindít egy, a porszívó módszere szerint működő készüléket, amely a rádiumtartályt magához rántja a mennyezet ólomtömbjébe. Az ólomtömb fala ezután bezárul és az orvos, vagy az ápolószemélyzet ismét beléphet a kezelőterembe.

A rádiumnak más alkalmazási módja is van. Egy-egy platinaampullában különböző mennyiségű, de csak ezredgrammokban kifejezhető rádiumot helyeznek el. A rádium a platinatű üregében nyugszik és az orvosok időnkint ellenőrzik, hogy a hatásfok fennáll-e még? A platinatűben, vagy mint előbb láttuk, a platinatartályban való elhelyezés azért szükséges, mert a platina csak a rádium bizonyos fajta, gyógyításra alkalmas sugárzását engedi át. A rádiumnak ma *háromféle* sugárzását ismerjük és ezek közül csak *egyik* alkalmas a rákos szövetek megsemmisítésére, tehát gyógyításra.

A rádiumot tartalmazó platinatűket azután rendszerint a következő módon használják fel. A beteg testrészre felmelegített viaszlemezt helyeznek, amely pontosan hozzásimul a test formájához. Ebbe az anyagba ágyazzák be a platinatűket, milliméterre kiszámítva, hogy kizárólagosan a beteg szöveteket érje a sugárzás. Néhány órai sugárkezelés után a viaszlemezt leveszik, a beteg eltávozik és a következő alkalommal, mikor jelentkezik, a régi viaszlemezt használják fel, hogy annak segítségével a kezelés a régi, azonos feltételek mellett ismétlődjék meg.

Hildácska hugom

A lénye barna és meleg,
nyár, de hűsgyöngyű zápor után,
tikkadt virágot sosem látott.
Legjobban a zöld fű illik neki,
az átlátszó tiszta víz, a hajnali szél
s az az óriási napernyő, mit kék selyemből kifeszítve
a jó Isten tart aranyos feje fölé.

TEMESVÁRY KRISZTA

Az két lovagok. Keleti Artur és Kósa György dalmûve az Operaházban. A harmadik felvonás színpadi képe

Amit mindenkinek tudnia kell

Milyen a modern rádium-kezelés?

Az *Uj Idők* munkatársának elmondta:

dr. **Czunft Vilmos**, egyetemi magántanár, közkórházi főorvos

Húsz évvel ezelőtt csak néhány gramm rádium állott az emberiség rendelkezésére, amelyet igen fáradságos és bonyolult módszerrel gyüjtöttek egybe. Ma körülbelül ötszáz gramm a világ rádiumkészlete és ebből — nem említve a különböző rádiumtermelővállalatokat —, legtöbb a londoni központi kórház tulajdonában van, amely más angol kórházak számára rendszeresen kölcsönzi az értékes gyógyítóanyagot.

Körülbelül harminc esztendős az a megismerés, hogy a rádium elpusztítja a szövetet, amelyet sugárzása ér. Ezen alapul lényegileg a rádiumterápia. A rosszindulatú daganatokat rádiumsugárzással kezeljük és elérjük, hogy a rákos sejtek fejlődése megáll.

Két megismerést kell még figyelembe vennünk a rádiummal való gyógyítás természetének megértésénél.

Az egyik az, hogy a fiatal, fejlődésben lévő sejtek érzékenyebbek a sugárzás romboló hatásával szemben, mint az idősebb sejtek, amelyeknek kialakulása befejeződött. Tekintve, hogy a rákos sejtek gyorsan szaporodó, fiatal sejtféleségek, velük aránylag könnyen elbánik a sugárzás és ugyanakkor az ép szöveteket nem bántja.

A másik megismerés, amelyre újabban talált pozitiv bizonyítékokat az orvostudomány: a rádiumsugárzás tulajdonképpen nemcsak a rosszindulatú daganat, a rák sejtjeire hat, hanem az egész szervezetre. A szervezetet „áthangolja" kedvező értelemben. Amikor a rákos sejteket elpusztítja, ugyanakkor felvértezi a testet „rákellenes", egyelőre ismeretlen természetű vegyi anyagokkal.

Igen érdekes, hogy a legfrissebb kutatások szerint a rádium és a gyógyító célból alkalmazott röntgensugárzás hatása pontosan ugyanaz. A kettő között mindössze annyi a különbség, hogy a rádium

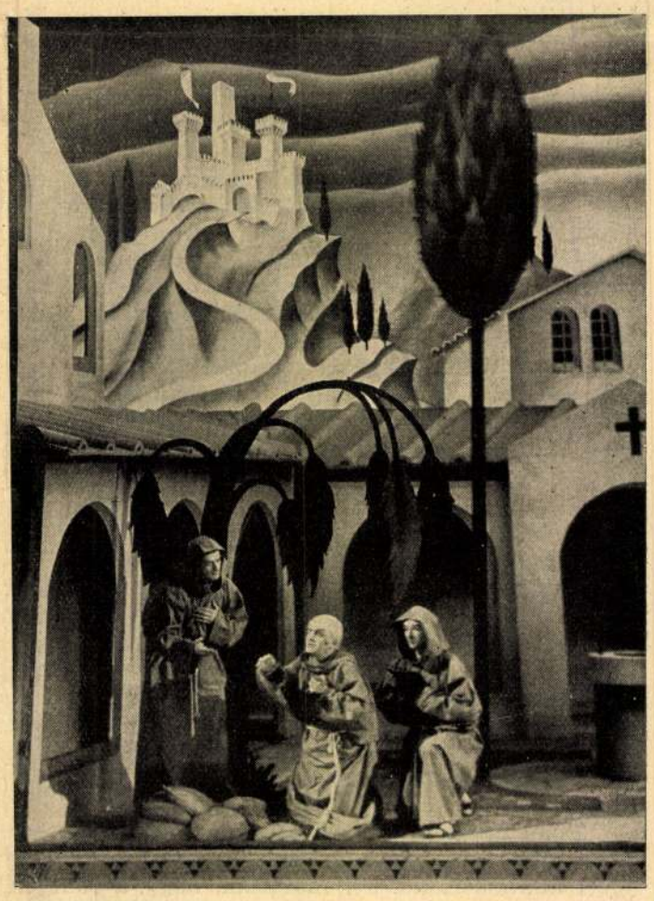

Az két lovagok. Keleti Artur és Kósa György dalműve az Operaházban. Raymondo halála
Vajda M. Pál fényképe

Ég a vonat

— Elbeszélés —

Írta: **Szitnyai Zoltán**

A gyorsvonat második osztályú fülkéjében, az ablaknál, egy lány és egy férfi ült egymással szemben. Nem ismerték egymást. A lány szőke volt, elegáns, nyúlánk és karcsú. Húsz éves lehetett. A férfi harmincnak látszott és némi kopaszodás árkolódott hajának sűrű félszigete körül. Hosszú lábszárú, szőke, nyugodt tekintetű, angolszász típus volt. Mérnöknek, vagy valami más szellemi munkásnak látszott.

A vonat még állt. A férfi úgy tett, mintha a pályaudvar életét figyelné, de közben a lány arcát leste az ablak tükröződéséből. Az is a perronra nézett, kissé nyugtalanul, mintha keresne valakit az emberforgatagban.

— Úgy látszik, vár valakit — aggódott magában a férfi.

A forgalmista már felmutatta az indítótárcsát, amikor térdnadrágos, zergetollas férfi kapaszkodott fel a mozgó vonatra. Fegyvertok lógott a vállán és hosszú, fémveretű bőrönd volt a kezében. Nagy garral nyitott be, amint megpillantotta a lányt a fülkében. Lihegett, mert, mint mondta, valami forgalmi akadály miatt, csaknem lekéste az indulást. Bosszús pillantást vetett az ablaknál ülő férfire s ez a tekintet gúnyos mosolyban folytatódott, amint szemügyre vette nem éppen legújabbdivatú ruháját és kopott vulkántáskáját a csomaghálóban.

— Üres fülke már nem akadt? — kérdezte s csak azután helyezkedett el, keresztbevetett lábakkal a lány melletti ülésen, amikor megkapta a tagadó választ. — Kár — mondta nagyon őszintén s a szíve mélyéből.

A lány közelebb húzódott hozzá s halkan mondta, hogy a harmadik utas ne hallja:

— Én is nagyon sajnálom, Dönci.

Dönci még bosszúsabban nézett a harmadik útitársra. Halk morgással közölt véleménye szerint, az már rég elhagyhatta volna a fülkét, ha tapintatos ember lenne. Egy darabig elsötétedve hallgatott. Aztán minden ok nélkül és túlhangosan elfecsegte néhány közismert és előkelő úr nevét, a legbensőbb bizalmasok hangján. Azt remélte, hogy az ismeretlen útitárs ennyi előkelőség hűvös légköréből talán majd enyhébb éghajlat alá menekül, egy másik fülke hozzá illő, szerényebb környezetébe. De az rendületlenül ült a helyén.

— Csak azért sem — gondolta magában és kitartóan nézte a lánynak az ablaküvegből visszatükröződő arcát.

A zergetollas franciára terelte át a beszédet:

— Hallja Panni, én ezt az embert mindjárt kiszórom innét.

— Dönci, az Istenért! — intette suttogva a lány. — Hátha ő is érti?

— Annál jobb! — felelte a másik nyeglén.

— Most már elég volt — gondolta magában a harmadik utas és a keze lassan ökölbe szorult a térde fölött.

Ekkor erős zökkenéssel, hirtelen megállt a vonat. Nyílt pályán voltak. Egy pillanatra elcsöndesedett az egész kocsi. Majd ijedt kiáltás hangzott egy közeli fülkéből:

— Valaki meghúzhatta a vészféket!

A kocsi folyosóján izgatottan rohant végig a kalauz.

— Mindenki szálljon ki! Ég a vonat! — kiáltotta többször.

Sikoltások hallatszottak. Valahol egy ablak csörömpölve tört össze. A pánik első vészjelei. Az ablaknál ülő férfi szólni akart, hogy nem kell megijedni, akkor sem érheti őket baj, ha ég a vonat, de a zergetollas halálsápadtan felugrott. Egyik kezével lekapta a bőröndjét, a másikkal felrántotta a kocsi ajtaját. Kifelé akart rohanni, de a keresztben tartott bőrönd két vége elakadt az ajtó rámájában. Újból-újra nekirontott az ajtónak, mintha ki akarná szakítani. Ha a menekülő és jajveszékelő emberek rohanása nem lett volna olyan ijesztő, az egész jelenet módfelett mulatságos lett volna.

A lány döbbenten állt a zergetollas mögött, aki végkép megfeledkezett róla és nem akarta átengedni

A luftballón. Vadas Ernő fényképe

Az két lovagok. Keleti Artur és Kósa György dalműve az Operaházban. Az első felvonás színpadi képe. Halász Gitta, Laurisin Lajos, Koréh Endre. A színpadi képet ifj. Oláh Gusztáv tervezte

Vajda M. Pál fényképe

a meneküléshez szerzett előnyét. Talán már nem is érzett félelmet, hanem csak csalódást, mintha valami szörnyű és soha nem sejtett igazság birtokába jutott volna. Hát ez a Dönci? Ilyen a Dönci? Ez olyan lesújtó fölfedezés volt, hogy a veszély érzése teljesen elmúlt belőle. Nincs szánalmasabb látvány a gyáván viselkedő férfinél.

Nagyon nyugodt és biztos hang szólalt meg a háta mögül:

— Kinyitottam az ablakot, kérem lépjen át rajta. Majd én segítek. Aztán a bőröndjeit is kiadom.

A lány visszafordult. Jóformán most először nézte meg a fülke harmadik utasát. Egyszerre a biztonság és védettség érzése töltötte el. Egy férfi, aki nem veszti el a fejét, egy idegen ember, akit kevéssel előbb még lekicsinyeltek.

— Köszönöm — mondta halkan és engedelmesen lépett az ablakhoz. Jól esett éreznie karján az erős férfikéz érintését, mely már föl akarta segíteni az ülésre, mikor lentről ismét a kalauz kiáltása hallatszott:

— Nincs semmi baj, mindenki szálljon vissza. A vonat mindjárt megy tovább.

A zergetollas zavart mosollyal fordult vissza az ajtóból:

— Úgy látszik, eloltották a tüzet.

Tétován állt, egyik kezében a bőrönddel, a másikkal verejtékes homlokát törölgette. Könnyednek akart látszani, de a tekintete szégyenkező volt s a hangja rekedten jött fel a torkából.

— Nagy hű-hó semmiért — és félénken nézett a lányra.

Az lesütötte a szemét és hallgatott.

— A kalauz a hibás — magyarázkodott később Dönci a nagy némaságban, amelyet tűrhetetlenül kinossá tett a vonat egyhangú moraja. — Az ő ostobasága okozta a pánikot.

Már nem is a lányhoz, hanem az ismeretlen útitárshoz intézte szavait, békülékenyen, megalázkodva és buzgó felajánlkozással a társalgáshoz. Már egyáltalában nem volt exluzív, már nagyon hálás lett volna egy jó szóért is. De az ismeretlen útitárs nem mutatott semmi kedvet a beszélgetéshez. Eszébe jutott az előbbi pökhendi mondat és végigmérte a zergetollast. Az szinte elvékonyodva bújt meg az ajtó melletti ülésen, mintha méltatlannak érezné magát a lány közelségére. Szánalmas látvány volt. Ilyen emberre igazán kár erélyes szavakat fecsérelni. Az ilyen hősnek elég egy kis lecke is.

Felnyúlt a hálóba s egy csomó ujságot emelt le onnan. Az egyiket szándékosan a földre ejtette. A kiterült papírlap homlokán a francia Matin vastagbetűs címe állott. Dönci túlbuzgó mozdulattal hajolt le, hogy felemelje, egy pillanatra megtorpant, amint megpillantotta a lap címét, majd szinte az öntudatlanság állapotában nyújtotta át az ujságot.

A lány elmosolyodott és kedvesen, minden zavar nélkül nézett az ablaknál ülő férfire:

— Köszönöm, hogy az előbb olyan előzékeny és figyelemes volt.

Dönci felállt s mintha valami hirtelen látnivaló hívta volna magára a figyelmét, kisietett a folyosóra.

A lány, meg a férfi tekintetükkel követték, amint apránként, szinte menekülve távolodott el a fülke ajtajától, aztán egymásra néztek és mintha meghitt, régi barátok lennének, hangosan és szívből összenevettek.

Ujság 1936. 18. sz.

amint látni fogjátok, elég „egyoldalú“ szerelmi történet lesz ez.

*

Mondjuk, hogy húszéves voltam akkor, mikor vidékről felvittek anyámék Pestre bálozni, mulatni! Sokat volt a társaságunkban egy fiatal író, aki foglalkozott is velem s a maga módján kicsit kurizált is. Nagyon tehetséges, már akkor a beérkezettek közt volt, pedig csak nyolc évvel lehetett idősebb, mint én.

Nem csoda, hogy a csinos, elegáns és még hozzá írói nimbusszal is körülvett fiatalemberbe halálosan belszeretett a magamfajta ábrándozó, vidéken felnőtt lány, aki a nagyvárosi szabados leányéletet inkább csak mint szemlélő látta rövid téli, pesti tartózkodásaink idején. Nem is értettem hozzá, hogyan kell a figyelmet s az érdeklődést magam felé fordítani, pláne olyan ember részéről, akivel a szépasszonyok és lányok egész hada kacérkodott.

Csak faltam minden sorát és szívdobogva lestem minden szavát. Elfogódott és ügyetlen voltam. Pedig nagy hódításaim lehettek volna s azokkal a legénykékkel, akik engem röpködtek körül, tudtam is jókedvűen bolondozni, tudtam őket még bolondítani is. De senki sem kellett abban a percben, amint ő ott volt, a társaságban. Afféle igazi, ostoba kis szerelmes liba voltam.

Ezt sohase éreztem inkább, mint egy csodálatosan szép estélyen, amelyre nagy izgalommal készültem s amely olyan nagy, fájdalmas csalódással végződött számomra.

Rendeztek egyszer Pesten, a városligeti tavon egy „tutajos estet“. Egy-egy tutajon külön-külön jelmezes társaság. Volt ott japáni, török, magyar ruhás kompánia. Azoknak, akiket a tutajtulajdonos házigazda meghívott a maga stilszerűen feldíszített tutajára, olyan jelmezben kellett megjelenniök, amilyenben a házigazda volt.

Felejthetetlenül szép volt a városligeti tó a kivilágított, lampionos, villanyfényes vízen úszkáló tutajokkal. A víz csodálatos színárnyalatokkal verte vissza a különböző fényhatásokat s még azt is szerelmes hangulatba hozta, aki különben olyan józan, mint egy mai szovjetdiplomata.

A mi tutajunkra biedermeyer-jelmez kellett. A kiszolgáló inasok is térdnadrágos biedermeyerkosztümben hordták körül a frissítőket. Én is boldogan konstatáltam induláskor a tükör előtt, hogy talán még soha életemben olyan szép nem voltam. De mert nem voltam se jukkerlány, se modern, hanem kicsit tartózkodó, tehát nem tudtam felvenni a versenyt egy gyönyörű, fiatal drámai színésznővel, akibe ott, a szemem láttára szeretett bele az, akiről azt hittem a tükröm előtt, hogy ma aztán igazán meghódíthatom.

Velem csak úgy, udvariasságból foglalkozott percekre, de órákat töltött a szép színésznő mellett. Csónakázni vitte a tó csendesebb, sötétebb részeire, mialatt én, a kivilágított, hangos tutajon, nem találhattam egy sötét zúgra, ahova el szerettem volna bújni, hogy kisírhassam magamat.

De végigszenvedtem azt az estét is és pár nappal később én magam kértem, hogy utazzunk már haza falura, ahol van hely és idő a búsulásra. Nyáron azután egy jó barátja mesélte nekem, hogy rólam beszélgettek egyszer. S a mi közös író-barátunk azt mondta, hogy én milyen szép lány vagyok, de kicsit unalmas és kár, hogy nem olyan, mint a fess, pesti lányok, akikkel mégis csak jobban lehet mulatni.

Eddig tartott a lánykori szerelem. Ő aztán megházasodott. Nem a szép színésznőt vette el, hanem egy gazdag pesti lányt. Később én is férjhezmentem.

Negyvenéves koromban láttam újra.

Mi Pestre kerültünk, mert az uram képviselő lett. Ő akkor már válófélben volt és társaságban sokszor találkoztunk. Mit szépítsem a dolgot? Újra beleszerettem. Eszembe jutott, amit rólam s az én lánykori, tartózkodó s talán kissé vidékies viselkedésemről mondott: jukker asszonnyá tett a vágy, hogy érdeklődését fel tudjam kelteni. Kacérkodtam, flörtöltem, nem pirultam pikáns viccekre, sőt magam meséltem olyat, amit az uram sohase mondott volna el előttem; csak hogy minél „fessebb“ legyek. Jöttem, mentem, gavallérokkal egyedül s úgy viselkedtem, hogy az urammal a legkomolyabb veszekedéseink voltak.

Láttam, hogy az, akinek ez a nagy „modernség“ szól, néha csodálkozva néz rám. De aztán elég sokat forgolódott körülöttem s így azt hittem, hogy végre mégis csak meghódítottam.

Új választás jött azután. Szegény uram kibukott, visszamentünk gazdálkodni. De azzal búcsúztunk, hogy sokat fog hozzánk lejárni falura s én is felrándulok majd Pestre.

De megint csak abbamaradt a dolog. Hívtam, — nem jött. Mikor én jöttem, — nem volt Pesten.

A jó barátnők szeretnek kellemetlenségeket besúgni, így azután egy jó barátnőm elmesélte, hogy mit mondott rólam az akkor már nagy író. Hogy ő még így megváltozni leányt nem látott s hogy bár tetszettem neki, de ő úgy megcsömörlött a pesti jukker asszonyoktól, hogy még udvarolni se tud, csak a szendéknek. A feleségétől is azért vált el, mert nem bírta a modernségét.

Így megint csak túlestem ezen a recidiván is s megint jó felesége lettem szegény jó uramnak.

Most pedig jön az utolsó felvonás. Hatvanéves koromban újra találkoztunk. Ő elvált ember volt, én pedig özvegy. Most már persze nem voltam jukker öregasszony, de szende se. Természetes voltam, olyan, mint alapjában azelőtt is. És sokat, kedvesen elbeszélgettünk régi dolgokról. Mindkettőnk házaséletéről, mint igazi jó barátok. Én, félig tréfásan, félig komolyan elmondtam, hogy milyen buta érzelmekkel kísértem végig az ő élete folyását.

És képzeljétek! Most, nem régen, azaz hatvanéves koromban, megkért, hogy legyek a felesége.

*

Nagy csendben, visszafojtott lélegzettel hallgatta a kis társaság ezt a mesét. Az érdeklődést elárulta, hogy mikor itt tartott az elbeszélő; egyszerre többen is kérdezték:

— Na és?

— És most már én nem akartam azt, ami egész életemben legforróbb vágyam volt. Már nem vagyok arra való, hogy alkalmazkodjam. Sokáig voltam már egyedül, a magam ura. Meg aztán nem is kell már az a langyos valami, az a barátságházasság. Az az öreges, lassan elbetegeskedő együttélés és — ki tudja? — kiábrándulás is talán, ami így, az én nagy, szép, tiszta szerelmemből megmaradna! Már késő! Inkább maradjon meg az az illuzió, hogy milyen szép lett volna, ha idejében s nem ilyen későn jön.

A kandalló mellől felállt az egyik lányka, odatapogatódzott a sötét szobában a mesemondóhoz és meghatottan, kényeztetve ölelte át, duruzsolva, mint egy kis cica.

— Édes keresztanyám!

Néhány percig csend volt. Azután megszólalt valaki:

— A tűz is kialudt közben! Megpróbálom, teszek rá egy hasábot, hátha meggyullad még!

De egy másik, komoly férfihang így válaszolt:

— Ne bántsuk! Hisz meg se gyulladna már! Késő van már! Menjünk aludni!

Színház. Magyar dalmű-bemutató az Operaházban. Azra, Szép Ernő, Lányi Viktor, Zádor Jenő dalműve. A harmadik felvonás színpadi képe: a börtön udvara. Az előtérben: Gere Lola (a rabszolganő), Lendvai Andor (a szent ember), Rösler Endre (Muhamed, a rabszolga). A színpadi képet ifj. Oláh Gusztáv tervezte. Vajda M. Pál fényképe

Már késő

— Elbeszélés —

Irta: **Mouche**

Vidéki kastélyokban még vannak igazi kandallók. Olyanok, amelyekbe vastag, nagy fahasábokat kell a folyton égő tűzre dobni. S az égő hasábok, vagy a parázs úgy világítja meg a széles, nyitott kandallóajtóból a szobát, hogy nincs se lámpára, se villanyra szükség. A kandalló érdekes félhomályt teremt. A bárok divatos hangulatlámpái úgy utánozzák ezt a félhomályt, mint az igazi eleganciát a talmi.

Az igazi fahasábos kandallóhangulat nyugalomból, csendből tevődik össze. Akik a kandallót vidéken körülülik, *nem sietnek*. Nem hajszolják a mulatságot avval, hogy ezen a héten még egy csomó estély, bridge, teadélután, elengedhetetlen látogatás áll előttünk. Ráérnek. Talán egy kis unalom is vegyül ebbe a falusi nyugalomba, de mindenesetre az az érzés, hogy ráérnek beszélgetni és ráérnek arra, hogy a félhomály, a parázsló tűz hangulata úrrá legyen felettük.

Egy ilyen vidéki kandalló mellett ült egyszer együtt egy kis társaság. Akik közelebb ültek a tűzhöz, azokat érdekesen világította meg hol a vöröses parázs, hol a kék-lilába játszó, fel-fellobbanó láng. Két fiatal lány puha párnákra kuporodott le a nagy nyitott kandallóajtó előtt. Tiszta profiljuk éles megvilágításban hirdette a fiatalság hasonlíthatatlan szépségét. Akik hátrább vagy oldalt ültek, félhomályban vagy egészen sötétben voltak. Alig látszottak.

Ebben a csendes, esti hangulatban jutott eszébe valakinek, hogy mondjon el mindenki valamit az életéből. Valamit, ami megrázta, amit nem tudott elfelejteni, ami másoknak is érdekes lehet. De inkább a férfiak beszéltek el hol egy harctéri esetet, hol egy kedves állatuk hűségével vagy elmúlásával kapcsolatos élményt. A nők legfeljebb valami ijedtséggel, utazással, betegséggel kapcsolatos megrázkódtatásukról számoltak be.

— De hol a szerelem? Hát itt senki soha se volt szerelmes? — szólalt meg jókedvűen az egyik férfi.

— Kezdje maga — biztatták a többiek. — Volt magának elég esete.

— Én, kérem, nem beszélhetek, mert akármelyikhez fognék, indiszkrécióval vádolhatnának. Hanem maga Olgus — és egy szép fiatalasszonyhoz fordult — maga igazán mesélhetne a sok hódítása közül valamelyikről! A hölgyek ezt inkább megtehetik!

De a hölgyek talán azt érezték, amit Rachel, a nagy színésznő mondott, amikor megkérdezték, hogy miért nem írja meg a memoárjait: „Amit elmondhatnék az életemből, az nem érdekes s ami érdekes, azt nem mondhatom el.“ A szép asszonyok sorba avval tértek ki, hogy nem lehet elmondani olyat, amiről biztosan ráismernének a szereplőkre.

Hátul, a sötétből megszólalt egy szelíd, csendes, fátyolos hang. Kedves öregasszony hangja.

— Hát, gyerekek, ha annyira szeretnétek egy szerelmi históriát hallani, elmondok én nektek valamit a magam életéből. Talán még okulhattok is belőle! Ti mind fiatalok vagytok, nekem nincs itt kortársam, rá sem ismerhettek a partneremre. Nem a ti időtökből való história ez. No meg, ha valaki rá is ismerne, az se olyan nagy baj! Már túl vagyunk, azaz inkább én vagyok túl, ezeken a dolgokon. Mert,

abrakoltak, néhány kupica szilvóriumot felhajtottak és nagybátyám keservesen emlegette az örökégő kályhát, amely most ime, ismét parlagon hever napokig.

Másnap este megérkeztek Szolnokra és hajnalig táncoltak a megyebálon. Azaz nem egészen hajnalig, mert a szép lány, akinek mind a hárman udvaroltak, valamiért megsértődött és két órakor hazament a bálról. Erre apámék igen elbúsulták magukat, átmentek egy tiszaparti kiskocsmába és ott disznótorba illően daloltak vagy egy óra hosszat. Nagybátyám különösen keservesen, mert a hosszú, hideg úton rettenetesen megfájdult a lyukas foga.

Ákos mester dühösen rákiáltott nagybátyámra.

— Ugyan, mit panaszkodsz folyton. Mi az a nyomorúságos rossz fog? Ha a szíved fájna, barátom! Ha a szíved fájna úgy, mint nekem!

Apám rábólintott, mert igen érzékeny kedélye volt.

— Ákosnak igaza van. Önző fráter vagy. Folyton azon a nyavalyás fogadon, meg az örökégő kályhán jár az eszed. Semmi magasabb, semmi szebb dologgal nem törődsz.

Nagybátyám nagyot sóhajtott.

— Ha neked így fájna a fogad, te sem dalolnál. Különben is, hagyjatok engem lefeküdni. Obégathattok eleget nélkülem is.

Ákos mester tiltólag emelte fel a kezét.

— Az nem lehet, barátom. Te nagyon szépen tercelsz, nélküled nem tudunk énekelni. És most kezdődik még csak a java! Szerenádot adunk annak a szívtelen lánynak. Az ablaka alatt énekelünk, amíg meg nem hasad az a kegyetlen szíve.

Azon a kegyetlen szíven apám is, Ákos mester is mélységesen elbúsultak, a fejüket tapogatták, az asztalra borultak és egy verset sírtak. De nagybátyám csak nem akart kötélnek állni.

— Ki az ördög tud énekelni, ha fáj a foga?

Háziszerekhez folyamodtak, pálinkát öntöttek a fogára, törött borsot tettek rá, átkötötték az arcát meleg kendővel. De a nagybátyám csak sóhajtozott. Ő nem megy ki a hideg Tiszapartra a lány ablaka alá énekelni, mert ha a hideg levegő belemegy a szájába, ő megbolondul. Ő úgy fog a fájdalomtól üvölteni, mit a kutya. Erre apám felkelt és megbántott, keserű hangon, csaknem könyezve megszólalt:

— Édes, egy testvérem, micsoda testvér vagy te. Édes egy testvérem, hát kiveszett belőled minden emberi érzés? Édes egy testvérem, hát nem tudod te, hogy mi a barátság, mi a gavallérbecsület? Lesül a képemről a bőr, ha arra gondolok, hogy egy anyánk van. Az az áldott, jó édesanyánk a föld alá bujna szégyenében, ha most látná a te gonoszságodat.

Nagybátyám elsápadt, lelketlenségének attól a szörnyű képétől, amelyet édesapám föltárt előtte. Szótlanul meredt a borral telelocsolt kocsmaasztalra. Édesapámat harcias indulat rázta meg. Hősi lendület. Fölpattant a helyéről és kirohant a kocsmából. A küszöbről kiáltott vissza.

— Ha látni akarjátok, hogy milyen az igazi barát, hogy ki az igazi gavallér, hát gyertek utánam!

A kocsmárosné szaladt utána a bundájával, de ment Ákos mester is és morogva, dohogva a nagybátyám. Az utca másik sarkán a városi főorvos lakott. Apám addig dörömbölt az ablakon, míg be nem engedte. Jó cimborája volt az is. Kirángatta a doktort az ágyból és felszólította, hogy azonnal, egy lélekzetet sem veszítve, ebbe a minutumba húzza ki a fogát.

— Melyik fogadat, te marha? — kérdezte a főorvos, aki ismerte a tréfát.

— Mindegy, hogy melyiket, — kiáltotta az én hős édesapám. — Jó énnékem mind a harminckét fogam. Nem odvas fogról van itt szó, hanem a barátságról. Hadd lásson példát a testvérem!

A doktor kihúzta az apám egyik fogát, aztán fellelkesülve a barátság eme gyönyörű bizonyságtételén, ő is felöltözködött és elment negyediknek szerenádot adni a szép lány ablaka alá. A nagybátyám megszégyenülve tercelt, apám baritonhangon énekelt, Ákos mester meg a cigányokat dirigálta.

Amikor a haragos szép lány ablakfüggönye mögött felvillant a bocsánatot jelentő gyufaszál, a gavallérok összeölelkeztek és megbékélt szívvel visszamentek a kocsmába inni.

Apám az akkori tanuvallomások szerint még két napig maradt Szolnokon, részben táncolt, részben énekelt, részben ivott, részben kártyázott. Azért volt ott két napot, mert várnia kellett, míg a birtokáról egy másik szán jött érte. A szép kis piros orosz szánkóját ugyanis a pej Sárival meg a pej Rigóval egyetemben Ákos mester még a szerenád reggelén elvitte Biharba... Valami sürgős dolga volt ott egy faluban, nagyon sietett, még arra sem volt ideje, hogy kölcsönkérje apámtól a fogatot. De miért is kérte volna kölcsön? Hiszen úgy sem adta vissza soha.

Így farsangoltak, így barátkoztak akkoriban.

Város a végeken

Ez a város körül sáros,
Szőlődombokkal határos,
Éjjel messze fénysugáros,
Voltam benne nőkkel páros.

Kalmár lakja, volt úr lakja,
Van dús mája, kultúr-lakkja,
Víg pandúrja, kámzsás papja,
Kandúrja, ki szelet csapja.

Ablakszögbe szép szemecskék,
Szép lánynépek és menyecskék,
Gyengédecskék, gyermekecskék,
Könnyűk, mint a füsti fecskék.

Jöttem-mentem, elvétettem,
Egyszer benne szállást vettem,
Panganétom padra tettem,
Húsz esztendőm elpengettem.

Menyecskéit sétáltattam,
Citerával, tállal laktam,
Urat adtam, szolgát adtam,
Szívem ki-kiszolgáltattam.

Nézek benne, járok benne,
Ma is bújnak párok benne,
Csak akire várok benne,
Arra nem találok benne.

Se kapura, se komára,
Se kamrára, se kupára,
Se hírére, se porára,
Se az életem nyomára.

Életemnek piros vére
Idetapad a kövére,
Felnézek a szögletére,
Nem találok a nevére.

Úgy ölelném a szívemre,
Néz rám, mint az idegenre.
Süvegem húzom szememre:
Nem emlékszik a nevemre!

EMŐD TAMÁS

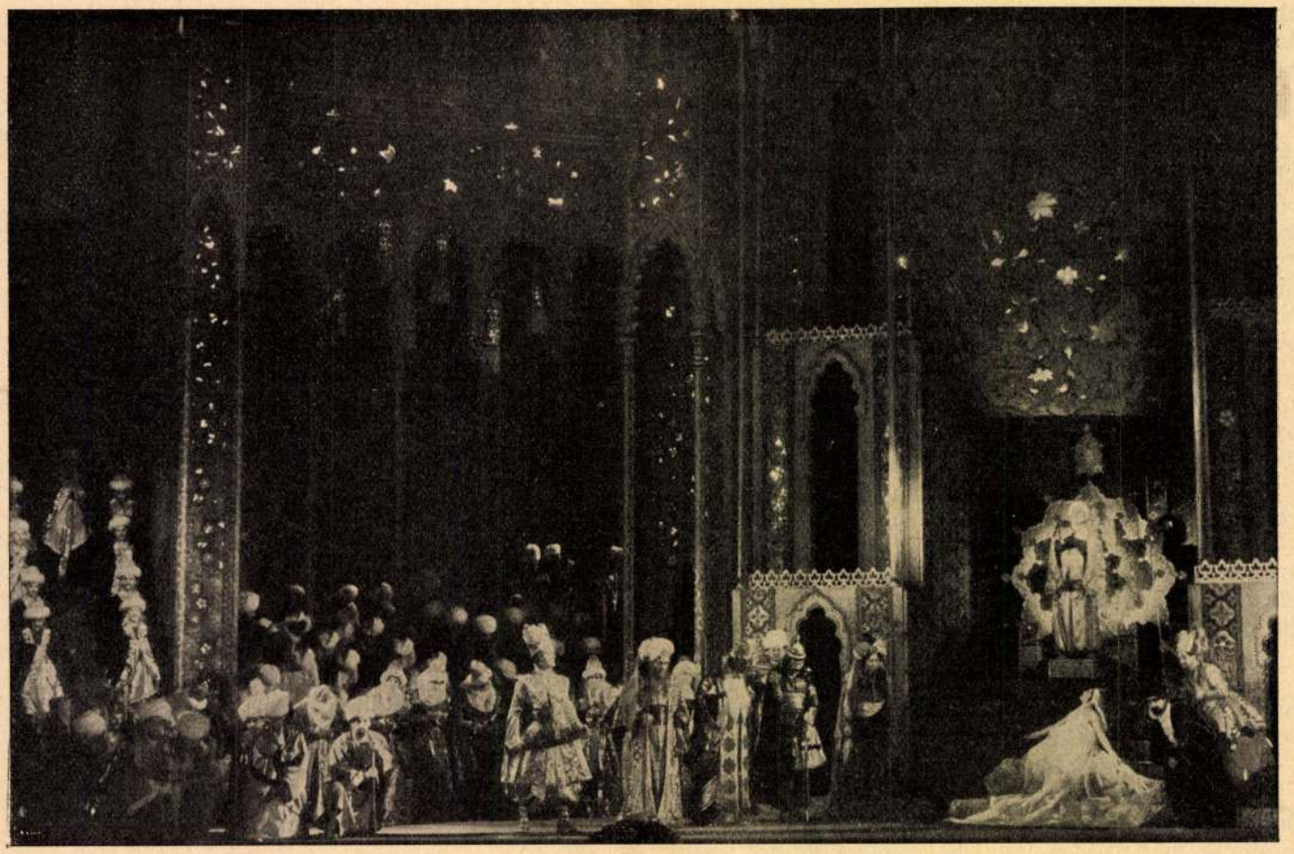

Színház. Magyar dalmű-bemutató az Operaházban. Azra, Szép Ernő, Lányi Viktor, Zádor Jenő dalműve. A második felvonás színpadi képe: a kalifa trónterme. Az előtérben: Palló Imre (Arszlán, a perzsa herceg), Kálmán Oszkár (a kalifa). A trónuson: Rösler Endre (Muhamed, a rabszolga), a trónus lépcsőjén: Dobay Lívia (Leila). A színpadi képet ifj. Oláh Gusztáv tervezte. Vajda M. Pál fényképe

Zene

Azra

— Új magyar dalmű az Operaházban —

Nemsokára száz esztendeje annak, hogy megszületett az első, színpadképes magyar dalmű, a Hunyadi László. Száz esztendő alatt hány, olyan magyar opera követte, amelyet restelkedés nélkül lehetne előadatni külföldön? Még tíz sem. A számuk ezen a héten megnövekedet eggyel, Szép Ernő, Lányi Viktor, Zádor Jenő Azrá-jával.

Akinek kedve és ideje van hozzá, a rádió segítségével megismerkedhet az új, külföldi operaterméssel. (Sok öröme nem lesz benne.) Ennek a termésnek az átlagánál sokkal különb, ötletesebb, leleményesebb, színesebb, európaibb a három magyar költő műve.

Szép Ernő az Azrá-ban is azok mellé áll, akik az álmaikért, az ifjúságukért, az érzéseikért szenvednek háborúságot. Abban az évezredes perben, amely a szerelmesek, az ifjúság, az álmodók felmagasztosításáért folyik, ő az *advocatus Dei*. Ékesszólása ellenállhatatlan, mert csupa türelem, szelídség, alázat. Szavai tiszták és egyszerűek s oly gyengédek, hogy érintésüktől a rozsdás szívlakat is lehull. Zenét írni az Azrához épp ezért annyi, mint zenét írni zenéhez. Zádor Jenőnek sikerült.

Da Ponte szövegkönyvét, a Don Juant, Mozart zenéje a költészet sztratoszférájába repíti, ahol a hétköznapi szavak is felvillannak, szikráznak, lángolnak. Gounod viszont a Faustban Goethe költeményét zenéjével csillagtávolból délibáb-közelbe varázsolta s dalműve sokkal népszerűbb, mint J. W. v. G. drámája. Az új magyar dalmű inkább ahhoz a típushoz áll közel, amelyet a Faust képvisel.

Szép Ernő Azrája álom. Zádor Jenőé opera. Az álom benne mesejátékká testesült. A zene — ritka eset! — reálisabbá teszi. Az érzésekről, gondolatokról, szavakról a történésre tereli figyelmünket, a képekre, a mozgásokra. Szép Ernő Azráját csukott szemmel is hallgathatjuk. Az operában kinyitjuk szemünket.

S nem bánjuk meg. Mert a korszerű készséggel — ragyogó készséggel! — papírra vetett, elkápráztatóan hangszerelt, hatásosnál-hatásosabb jelenetekben bővelkedő, elmés, változatos, drámai muzsikához olyan színpadi képeket festett Oláh Gusztáv és a rendező: Rékai András, hogy mellettük az ezeregyéjszakai álmok szürke hétfői reggelek.

Valamennyi műfaj közül az opera mozgósítja a legtöbb embert, a legnagyobb apparátust. A budapesti Operaház, például, ötszáz művészt és munkást foglalkoztat. De legalább van látszatja. Az új magyar dalmű olyan előadásban kerül a közönség elé, hogy a néző azt hiheti: mi vagyunk a leggazdagabb és legtehetségesebb nemzet széles e világon. Bár bizonyos, hogy a leggazdagabbak nem vagyunk.

FODOR GYULA

Uj Idők 1936. 9. 27.

M.D.K.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban előadott Romeo és Julia c. zenedráma szinpadképeit tervezte. A diszleteket a kritika igen magasra értékeli. A "Veronai szerelmesek" első felvonásának szinpadképét bemutatja a lap. /Fényképfelv./

Balassa Imre: Romeo és Julia az Opera szinpadán c.
Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. május 22-28. V. évf. 21. sz.

MEGBÉKÉLT ELÉGEDETLENEK

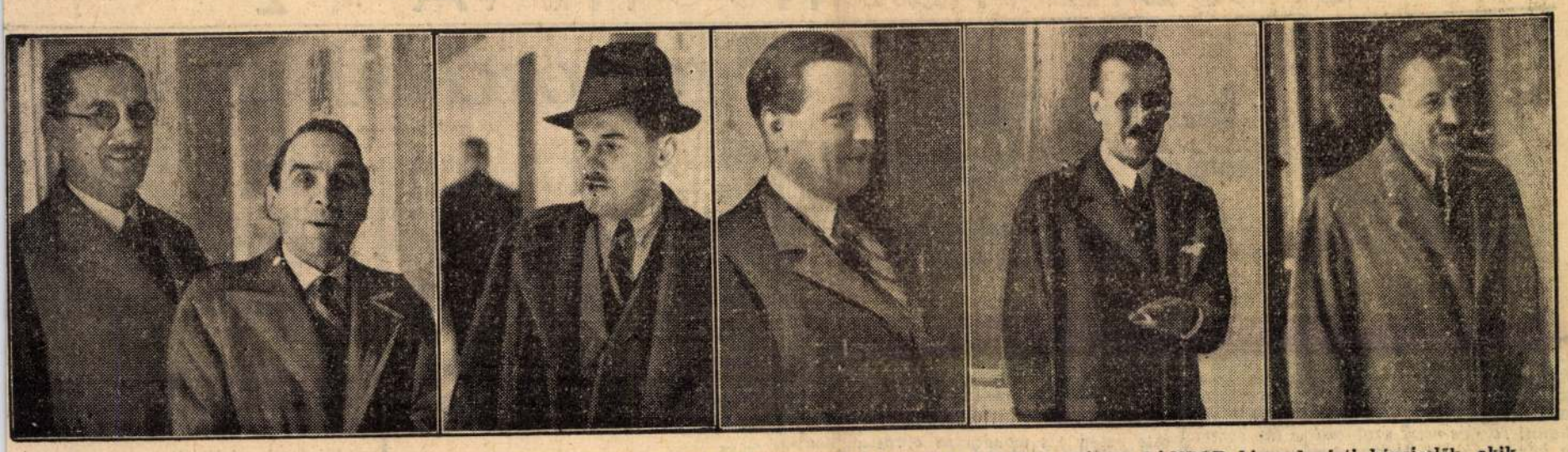

HORVÁTH FERENC, RAKOVSZKY TIBOR, LÁNG LÉNÁRD, GALLASZ RUDOLF, NÉMETHY VILMOS, MÓZES SÁNDOR kisgazdapárti képviselők, akik tudvalevően emlékiratban kifogásolták pártvezérük, Eckhardt Tibor legutóbbi politikai magatartását, de tegnap mégis bizalmat szavaztak neki

Hét kérdés az ékszerrablás hetedik napján

— *Az Est tudósítójától* —

Egy hete, hogy *Neubauer* Emil váciuccai üzletéből elrabolták a briliánsokkal kirakott nevezetes platinakarkötőt. *A tettesek még nincsenek meg,* a nyomozás érthetetlen és izgalmas fordulatok után mintha megtorpant volna. Így aztán szinte kényszerítő erővel merül fel a rablási ügy érdekelt szemlélőjének, a nagyközönségnek a lelkében *néhány kérdés.* E kérdésekben természetesen nincs és nem lehet *semmiféle új gyanunak még az árnyéka sem,* mindössze néhány *ügyetlenségre* mutatnak rá, amelyet elkövettek.

Érdemes őket meghallgatni és megvizsgálni.

1. Nem volt gyanus?

Az ékszerészek általában roppant gyanakvó, bizalmatlan emberek, ami érthető, mert üzletük tele van drágaságokkal és sok az ékszertolvaj. *Mi az oka mégis,* hogy a váciuccai ékszerész *nem gyanakodott,* amikor a mult pénteken elegáns hölgyendége egy levéllel *elküldte az üzletből a kifutófiút,* miért nem gyanakodott még akkor sem, amikor a *telefonhoz hívták* s közben az ismeretlen férfihang zavarosan »halandzsázott« a fülébe, *ellenőrzés nélkül, egyedül maradt az üzletben két ismeretlen vevő?* Ott volt a telefonfülke mellett az *ellenőrző tükör is:* úgy-e végzetes pech, hogy az ékszerész ép akkor felejtett el a tükörbe tekinteni, noha belőle *hátulról is láthatta volna,* hogy távollétében mi történik a boltban?

(Erre a kérdésre *Neubauer ékszerész felelt* nekünk tegnap délután a Váci uccában. Nagyon elkeseredett ember az ékszertolvajlás óta. Azzal kezdte, hogy legalább harmincszor elmondta már, hogyan történt az eset. »*Miért nem gyanakodtam?...* Három ezüst ceruza feküdt kint a pulton, *kilenc pengőt* ért az egész, minek gyanakodtam volna? Gondolhattam, hogy *az alatt a húsz másodperc alatt,* amíg telefonálok, a kirakatból elemelik a legdrágább ékszeremet?«)

2. Botrány helyett csönd

Nem gyanakodott az ékszerész, *megtörtént a baj.* Az ékszertolvajok eltávoztak, *Neubauer észrevette, hogy hiányzik a briliáns karkötő.* Különös, hogy ekkor nem rohant ki az uccára, *nem csapott lármát,* nem kiabált rendőrért... *Miért nem?*

Felelt az ékszerész: »*Tudtam, hogy itt már nem segít a botrány,* hiába lármázok, *egyenesen beszaladtam a főkapitányságra.*«)

3. D. e. 9-től 12-ig

Délelőtt kilenc órakor történt az eset, *gyors intézkedésre volt szükség.* A személyleírások alapján *rádiótáviratot* kellett volna küldeni a határállomásokra, hogy a tolvajok szökését megakadályozzák. A személyleírásokat közölni kellett volna a nyilvánossággal is, hogy — mint már annyiszor — értékes adataival hozzájárulhasson a nagyközönség a tettesek elfogatásához. *Ezzel szemben délig még senki sem tudott a váciuccai ékszertolvajlásról,* úgynevezett *diszkrét nyomozás* folyt, órákra kizárták az ügyből a sajtót, a nyilvánosságot. *Miért titkolózott a rendőrség?*

4. Weiserék fényképe

Winter Ferenc zugügynök a rendőrségre került, az írásszakértők megállapították, hogy *csak ő írhatta a »Lia« aláírású levelet.* Winter beismerő vallomást tett, azt mondta, *hat héttel ezelőtt Weiser Samu nevű ismerőse kérésére valóban ő írta* a levelet. Alapos volt a gyanú, hogy *Weiser* a tettes, fényképét megtalálták a bűnügyi nyilvántartóban. *Miért nem készült nyomban számtalan példány* a gyanusított *Weiser* fényképéből, miért nem árasztották el vele a fővárost, *miért nem adták át közlésre a lapoknak?*

5. Titkok befelé is?

Amikor tegnap délután a váciuccai ékszerüzletben jártunk, *zsúfolva volt detektívekkel.* Az egyik detektív, aki már negyedik napja nyomoz az ügyben, *éppen akkor meséllette el magának Neubauer* ékszerésszel, tulajdonképpen hogyan is történt az eset? *A rendőrség vajjon a saját emberei előtt is titkolózik?* Hogyan várható akkor a detektívektől, hogy elfogják a tettest?

6. Weiserék és nagypéntek

Tegnap kétségtelenül kiderült, hogy *Weiser* Samu és barátnője, *Richter* Hildegard, *még nagypénteken elutaztak Budapestről, az ékszertolvajlás napján már nem tartózkodtak a fővárosban.* Egy hétig mégis ők voltak a gyanusítottak. *Miért csak egy hét mulva derült ki,* hogy *Weiserék* nem is voltak Budapesten?

7. Weiser hamis nyom?

Weiserről Winter Ferenc beszélt először. Az ő kérésére írta állítólag a levelet. Ezt a vallomását azonban *Winter később visszavonta.* Félelmében vallott így, mondta a bűnügyi osztály vezetőjének. *Mitől félt Winter?* És miért adnak több hitelt *beismerő* vallomásának, mint *tagadásának,* holott a levélírást csak egyszer ismerte be s azóta egyre tagadja? A detektívek maguk közt azt vallják, hogy szerintük *Winternek semmi köze a bűnügyhöz, Winter hamis nyom.* Miért halad akkor a rendőrség *továbbra is ezen a nyomon?*

Tisztelet, becsület a kiváló magyar rendőrségnek, amely mindig a helyzet magaslatán áll s az utóbbi időkben több kiválóan sikeres nyomozást produkált, de ezeket a kérdéseket fel kellett tenni *a csodálatos nyomozás hetedik napján.* Sok tanulság rejlik bennük, talán segítenek a rejtély kibogozásában.

Helyszíni szemlét tartanak

A bűnügyi osztály ma délelőtt azzal foglalkozott, hogy *rekonstruálja az ékszerrablás lefolyását.* Helyszíni szemlét tartanak a Neubauer-ékszerüzletben s aprólékosan újra megvizsgálnak minden eddig esetleg elhanyagolt mozzanatot is.

BÁRÓ STOHRER

Megtalálták Stohrer kairói német követet

Kairó, április 23

Báró *Stohrer* német követet, aki a sivatagban autójával napokkal ezelőtt eltűnt és azóta a legszorgosabb kutatás ellenére sem akadtak nyomára, ma reggel *Baharia* közelében megtalálták. A német követ *a legjobb egészségnek örvend.*

Gyengélkedés idején, különösen ha a rosszullétet szorulás vagy keresztfájás fokozza, az enyhe és igen kellemes természetes **Ferenc József** keserűvíz mindig puha, könnyű székürülést és kielégítő emésztést szerez.

REGENT a legintimebb budai kávéház II, Keleti Károly uccza 1

„Házasságfelbontó okok" Irta: Dr. Gerő Ernő. Ára: 1 (egy) pengő. Kapható: Az Est könyvesboltjában, Budapest, Erzsébet körút 20

JÓ

árut adni kevés pénzért: ez a helyes üzleti elv!

Az új

DIANA KRÉM

pár nap alatt óriási sikert aratott!

Önnek is meg kell próbálnia!

Az új Diana krém a nagyigényű és kényes közönség krémje:

Akarja, hogy üde, fiatalos legyen az arca, a keze?

Kenje be arcát, kezét esténként az új Diana krémmel, mely a bőrt kisimítja, puhítja, a pattanásokat, ráncokat, tisztátalanságokat eltünteti.

Sportol? Napozik?

Az új Diana krém esőben, szélben, napban védi a bőrét. Egyenletesen barnít.

Bőre valóságos őre! Púder alá kitünő

Ára szenzációs!

Normáldoboz **48** fillér, nagydoboz **96** fillér

DIANA KRÉM

SZÍNHÁZ

Bársony Rózsi

Bársony Rózsi két napig nem léphet fel

A Fővárosi Operettszínházban ma és holnap nincs előadás

A »Meseáruház« primadonnája, *Bársony* Rózsi a *Fővárosi Operettszínház* tegnapi előadását *olyan rekedtséggel küzdve játszotta végig*, hogy az igazgatóság vele egyetértően az előadás után elhatározta, hogy *két napig pihenni fog és csak szombaton lép ismét a közönség elé.* Ilyenformán a Fővárosi Operettszínházban *ma és holnap nem lesz előadás* és Bársony Rózsi — orvosa tanácsára — *két napig hallgatni fog*, hogy aztán megint *teljes hanggal* folytathassa szereplését.

Hallgatási fogadalmát ma délelőtt kedvünkért egy-két percre megszegte, amikor érdeklődésünkre *suttogva* ezt mondotta nekünk:

— Három nappal ezelőtt olyan rekedt lettem, hogy *fel kellett költöznöm a svábhegyi szanatóriumba levegőváltozásra.* Ilyen rekedten játszottam és énekeltem; egyik estéről a másikra remélve, hogy majd csak kitisztul a hangom. Tegnap este aztán azt mondta az orvosom, hogy ha erőszakoskodom és így fellépek, esetleg hetekig nem gyógyulok meg, de ha *két napig pihenek és némaságot fogadok*, teljesen elmúlik a rekedtségem. Ezért határoztuk el a szünetet *szombatig*, hogy aztán a »Meseáruház« előadásainak sorozatát *olyan kondicióban folytathassam*, mint ahogy elkezdtem.

EGY ORCHIDEA-CSOKOR

Olyan gyöngéd és finom történet, hogy csak halkan szabad róla beszélni. De el kell mondani, mert szépség és kedvesség dolgában **ritkítja** párját. Nem is volt még párja.

»A néma levente« hétfői huszonötödik előadása után *Bajor* Gizi, a jubiláris est ünnepelt hősnője, fél tizenkettő tájban hazasietett a villájába, a Németvölgyi útra. Nem fogadhatta el a szerző és az igazgató meghívását, mert maga is vendégeket hívott vacsorára.

Amikor hazaérkezett, a szalónjában — nagy meglepetésére és örömére — *egy gyönyörűszép, nagy orchidea-csokor várta*, mellette egy megható hangú levéllel, amelyben üdvözlet volt a huszonötödik előadás alkalmából és megtisztelően magasztaló szavakban gratuláció nagyszerű alakításához.

A csokrot és a levelet Horthy Miklósné küldte Bajor Gizinek. Késő este livrés inas hozta a Várból a Németvölgyi útra, *abban az órában*, amikor »A néma levente« előadásán *Bajor Gizi a Magyar Színház színpadán játszott, a kormányzó hitvese pedig férje oldalán a jobboldali első páholyból gyönyörködött művészetében.*

Késő este érkezett meg a pompás orchidea-csokor Bajor Gizi villájába. Hogy az ünneplő virágot és az üdvözlő levelet *otthonában találja a művésznő*, amikor a jubiláris előadásról hazatér...

*** Módosítja alapszabályait a Budapesti Színészek Szövetsége.** A *Budapesti Színészek Szövetsége*, amelynek tegnapi választmányi ülésén dr. *Molnár* Dezső ügyvezető elnök és jogtanácsos lemondott állásáról, mint értesülünk, *május 3-án* tartandó rendes közgyűlésén kívül *rendkívüli közgyűlést* is fog tartani, amelyen *alapszabálymódosításra* tesznek javaslatot. A szövetség választmánya mellett eddig működött egy úgynevezett »negyvenes bizottság«. Ez a bizottság a tegnapi nappal *megszűnt.*

*** Századszor játsszák Bécsben a »Méltóságos asszony«-t.** A bécsi *Deutsches Volkstheater* együttese, amely most a *Theater an der Wien*-ben vendégszerepel a »Méltóságos asszony« (»Unentschuldigte Stunde«) című vígjátékkal, hétfőn *századszor* fogja játszani *Békeffi* és *Stella* nagysikerű darabját.

*** Földes Lajos, a Paramount pesti igazgatója tegnap Batáviába költözött.** *Földes* Lajost, aki sok évig mint igazgató vezetője volt a *Paramount* budapesti képviseletének, *áthelyezték Holland-Indiába*, hogy ott jóval nagyobb tevékenységi körrel képviselje az amerikai filmvállalatot. Földes *tegnap vett búcsút Budapesttől*, feleségével Párizsba utazott és onnan megy néhány nap múlva Trieszten át tizennyolc napos hajóúton *Batáviába.*

Léner Jenő és Fóthy Erzsi esete egy házassági hírrel

A pesti színházi társaság pletykája ellen nincs védekezés. De a tréfacsinálók ellen sincs. Akit kiválasztanak célpontjuknak, az aztán cáfolhat: sokatmondó mosollyal hallgatják rektifikációját.

Legutóbb *Léner* Jenő, a világhírű kvartett primáriusa volt az, aki egy ilyen hír középpontjába került. Budapesten elterjedt a híre, hogy a kiváló művész és az ismert budapesti színművésznő, *Fóthy* Erzsi, aki a Magyar Színháznak és a Vígszínháznak volt a tagja és most a *troppaui* Stadttheaterban játszik, *Bécsben házasságot kötött.*

Megkérdeztük *Fóthy* Erzsitől, hogyan kerülhetett forgalomba ez a hír.

— Az emberek egyre-másra gratulálnak — mondotta Fóthy Erzsi — *egy olyan házassághoz, ami nem történt meg.* Hihetetlen, hogy mi mindent nem terjesztenek. A gratulációkat természetesen nem fogadhatom el, miután nem mentem férjhez. Troppauban az »Őrült Johanna« és »Nagy szerelem« című darabokban léptem fel legutóbb és szabadságra jöttem Budapestre. Itt ért ez a meglepetés.

Az öreg Laemmle sírva vált meg az Universaltól 28 millióért

Amikor az amerikai *Universal* néhány hónappal ezelőtt megszüntette az európai filmgyártást, híre jött *Hollywoodból*, hogy nevezetes változás előtt áll a nagy filmvállalat: elnöke és főrészvényese, a német származású öreg Karl *Laemmle* elhatározta, hogy

eladja érdekeltségét és megválik a vállalattól,

amelyet ő alapított.

Ez a változás — mint *Hollywoodból* jelentik — most *megtörtént:* Laemmle érdekeltségét, amely a részvénytöbbséget jelenti, *magyar pénzben*

huszonnyolc millió pengőért

átvette a nagyobbára angol tőkésekből álló *Cowdin-csoport*, Laemmle visszavonult a vállalattól és már megalakult az *Universal* új vezetősége is. Elnök lett R. H. *Cochrane*, a felügyelő-bizottság elnöke pedig J. Ch. *Cowdin*, akik már be is mutatkoztak és átvették a hatalmat.

Laemmle *valósággal tragikus körülmények között* vált meg élete nagy művétől, mert utóbb **keservesen megbánta,**

hogy januárban *opciót adott* a Cowdin-csoportnak részvényei megvételére. *Április első szombatján* járt le az opció határideje, addig az új érdekeltségnek le kellett tennie *körülbelül nyolcmillió pengőt* és a öreg filmvezér, akinek sok jó ismerőse barátja van Bécsben és *Budapesten* (harmadfél évvel ezelőtt *ő maga szervezte Karlsbadban Gaál Franciskát*), utolsó percig

remegve reménykedett, hogy — nem fogják letenni a hatalmas összeget

és megszűnik az opciós jog.

A »finish« *rendkívül izgalmas* volt: e nappal a lejárat előtt, pénteken, *még cs félmillió dollárt fizetett le* a Cowdi csoport és Laemmle *szinte lázban várta* szombatot, a határidő utolsó napját. az utolsó órában *együtt volt a pénz* és öreg Laemmle

sírva vette tudomásul,

hogy meg kell válnia az Universaltól h szonnyolc millió pengőért, amelyből eg előre csak *nyolcmilliót* kapott meg.

De, úgy mondják, »jó pénz« a többi i

Ifj. Oláh Gusztáv

Oroszországi tanulmányútra megy a nyáron az Operaház új főrendezője

Operaházunk szcenikai főfelügyelője, ifj. *Oláh* Gusztáv tegnap — *főrendező lett.* A harmincöt éves művész *1928-ban* lett az állami színházak szcenikai főnöke. Atyja dr. *Oláh* Gusztáv h. államtitkár, elmeorvos.

— Építésznek készültem, — mondotta nekünk ma reggel Oláh — és mint fiatal műegyetemi hallgató *1921-ben Kéméndy* Jenő mellé kerültem. Ő vezetett be a színpadi szcenikai tudomány rejtelmeibe. Körülbelül *kétszáz darab kiállítását terveztem.* A Nemzeti Színházban én terveztem a többi közt »A krétakör« kiállítását is. A Zeneművészeti Főiskolán tanultam zongorázni. Három évvel ezelőtt *rendeztem először* az Operaházban »Az álarcosbál« reprizét. Uj rendezésem az »Orfeo«. Terveim? Júniusban Tatán fogok rendezni, augusztusban pedig *Oroszországba utazom színházi tanulmányútra.*

RENDKÍVÜLI SZÍNHÁZI KEDVEZMÉNY

Az Est-lapok olvasói és előfizetői részére

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink **KÜLÖNBÖZŐ RANGÚ JEGYET RENDKÍVÜL LESZÁLLÍTOTT ÁRON** válthatnak Az Est kiadóhivatalában, VII. ker., Erzsébet körút 18—20 sz. (Telefon: **43-8-88**). Reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

A kedvezményes áru előadások műsora:

CSÜTÖRTÖKÖN, ÁPRILIS 23-ÁN

VÁROSI: Pármai ibolya (8). ANDRÁSSY UTI: Méltóságos asszony (8). KOMÉDIA: Bika-panzió (9).

PÉNTEKEN, ÁPRILIS 24-ÉN

VIG: Az én leányom nem olyan (8). MAGYAR: Házasság (8). BELVÁROSI: Szent Johanna (8 ANDRÁSSY UTI: Méltóságos asszony (8 TERÉZKÖRUTI: Előjáték Lear királyhoz (9 KOMÉDIA: Bika-panzió (9).

SZOMBATON, ÁPRILIS 25-ÉN

VIG: Az én leányom nem olyan (8). PESTI: Szívdobogás (8). VÁROSI: Pármai ibolya (8). ANDRÁSSY UTI: Méltóságos asszony (4 d. u. és 8 este). VIGADÓ: Alpár Gitta hangversenye (8).

VASÁRNAP, ÁPRILIS 26-ÁN

VIG: Az én leányom nem olyan (3½ d. u.) Majd a Zsuzsi (Lakner bácsi előadása; 10½). MAGYAR: Házasság (3½ d. u.) BELVÁROSI: Mindennek ára van (8). PESTI: Szívdobogás (4 d. u. és 8 este). FŐVÁROSI: Meseáruház (3½ d. u. és 8 este). VÁROSI: Pármai ibolya (4 d. u. és 8 este). ANDRÁSSY UTI: Méltóságos asszony (8). TERÉZKÖRUTI: Előjáték Lear királyhoz (9). KOMÉDIA: Bika-panzió (4½ d. u. és 9 este).

HÉTFŐN, ÁPRILIS 27-ÉN

MAGYAR: A néma levente (8).

MINDEN JEGYVASÁRLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZÍNLAPU »MAGYAR SZÍNPAD«-OT

MAGDA SCHNEIDER ragyogó alakítása
A WINDSORI Mától
VIG NŐK CAPITOL

Vajda M. Pál fényképe.

Petruska, Sztravinszki táncjátékának bemutatója az Operaházban. A második jelenet szinpadi képe. A vásár. A bábjáték szinpadán: Brada Rezső, Ptasinszky Pepi, Andor Tibor. A képet Ifj. Oláh Gusztáv tervezte

Kis Tárca

Főelemi néptanár

Ha nem csalódom, egy becsvágyó honatya ajkáról hangzott el a program, amelyből, ha a halhatatlan istenek is úgy akarják, megszületik a *főelemi néptanár.*

Úgy látszik, a kultúra nem fér a bőrébe: magasabb emeletekre kezd mászni.

Te kedves, öreg elemi iskola, te dereshajú, becsületes néptanító, te drága, jólelkű tanítónéni, legyetek szívesek lelépni a színtérről, mert ime, megjelenik ő, a mindnyájatokat lepipáló fölénytulajdonos, a főelemi néptanár. Habemus papam.

Menjetek haza, tanítók és tanítónénik. Rátok szükség már nincs. Arra a kis együgyű, meleg szentélyre sem, amelyben az *úr ír,* vagy az *úr rí.* Ennek helyébe egy-kettőre szak-falanszterek kerülnek, nyolc osztályúak s mihez fognátok ti ott? Ti csak tanítani, csak nevelni tudtok, de hiányzik belőletek valami, ami minden dolgok teteje: az egyetemi pátens. Nézzétek meg az új kollégát: ő végigjárta a nyolc gimnáziumot, letette a matúrát, járt három vagy négy évig az egyetemre, letette a szakvizsgát s most már szakszerűen diplomás főelemi néptanár.

Nektek nem a tudomány volt a szakmátok; hanem a tanítás. Ti nem tudósokat neveltetek, hanem embereket. Mindenféle felelőtlen toll körülményesen megállapította régi időkben, hogy a tanítás művészet, az emberfaragás legalább is egyforma rangú a szoborfaragással: le kell azonban lépnetek a színtérről, mert egyrészt a művészetnek szörnyen csökkent a hivatalos becsértéke, másrészt ami művészet, azt némely helyeken mindig egy kis rendetlenségnek is nézik.

Adjatok tehát helyet a pár röffel nagyobb kollégának, a néptanárnak. De hogy ne menjetek a penzió szűk szobácskájába egészen üres kézzel: valami kis emlékfélét adunk útravalónak. Tegyetek bele koldustarisznyátokba, a levitézlett palatábla és az elrongyolt irka mellé egy csekélységet: igen sok embernek hálás szívét.

A penzió szűk szobácskájából átpillanthattok olykor az új főelemi népiskolába. Megleshetitek, mit csinál ott az új kolléga. Lám, ő se tehet egyebet, minthogy krétával a táblára irogatja: *úr ír, rí.* Ezért azonban neki előbb súlyos éjszakázással összehasonlító paleografiát kellett tanulnia éveken át. No jó, ti enélkül is szépen meg tudtátok tanítani a betűk vetésének mesterségét. Az új kolléga sem tehet egyebet, minthogy rákezdi s az egész osztály hangosan utánamondja: egyszer egy az egy, kétszer kettő négy. Csakhogy az új kolléga ezért éveken át algebrát, magasabb matézist, euklidesi és nem-euklidesi geometriát tanult. Ti meg tudtátok csinálni ezt enélkül is. De hiszen éppen ez a baj. Hogyan merészeltetek ti ilyesmit magasabb egyetemi stúdium nélkül tudni?

Úgyis elég baj, hogy annyiféle szabálytalanság történt eddig a világon, hogy akadtak emberek, akik a magasabb tudományokba bele mertek kontárkodni, anélkül, hogy erre előbb különleges egyetemi diplomát szereztek volna. Igy egy Pasteur nevezetű egyén meg merte vetni az orvostan új alapjait, anélkül, hogy orvostant hallgatott volna az egyetemen. Egy másik ilyen kalandor, Schliemann nevű, fel merte fedezni a homéroszi és Homérosz előtti világot, anélkül, hogy archeológiai és filológiai pátenst szerzett volna; egy Morelli nevű orvos viszont újjáalakította művészettörténeti módszereinket, teljesen elmulasztván ezeket a dolgokat az egyetemen megtanulni. Bizony nagyon rendetlen a világ. No de most lesz rend is. Ott kell elkezdeni a nagy söprést, hogy valódi egyetemi képesítésű tudósok tanítsák ezentúl a kétszerkettőt. A derék tanítóképzők, amelyek oly kitünően szolgálták a hazát, mert tanítani tanítottak, el fognak tűnni, hiszen nincs egyetemi rangjuk. És ha már benne vagyunk a lendületben: emeljük gyorsan főiskolai rangra a dedókat is s állítsunk beléjük főóvótanárokat. Lesz itt emelkedés, mert hiszen a kultúra is fő-kultúra lesz ezentúl.

Ez a gyönyörű kilátás enyhítse szívetek fájdalmát, derék tanítómesterek és tanítónénik.

Krónikás

Uj Idők 1926. II. félév

Meinl

ajándékkosárka
tetszés szerinti
összeállításban

Egy érdekes irodalmi pályázatról. *Tutsek Anna* képes ifjúsági folyóirata, a Magyar Lányok, Herczeg Ferenc jubileuma alkalmából pályázatot hirdet Magyarország összes középfokú leányiskoláinak tanulóifjúsága számára. A pályázaton részt vehet Magyarország minden polgári, gimnáziumi, felső kereskedelmi leányiskolájának, tanítónőképzőintézetének rendes tanulója. A pályázat tárgya: kritikai tanulmány írása Herczeg valamely történelmi drámájának vagy regényének egy alakjáról. A bírálóbizottság elnöke *Tutsek Anna*, a *Magyar Lányok* szerkesztője. Tagjai: Dr. *Pintér* Jenő és *Gaál* Mózes kir. főigazgatók, *Mosdóssy* Imre kir. tanfelügyelő, *Bernolák* Kálmán főgimn. igazgató, *Havas* István szakfelügyelő igazgató és Dr. *Rubinyi* Mózes tanár, a bizottság előadója. A pályázat feltételeit az egyes iskolákkal hivatalos úton közlik, valamint a *Magyar Lányok* legújabb számában is, amelyet a kiadó Singer és Wolfner J. R. T. kívánatra minden érdeklődőnek megküld. (VI., Andrássy-út 16.)

HEREND

állandó
mükiállitása

a SCHUCH cégnél
Kigyó-utca 4. szám

A szerkesztő üzenetei

AKÁCVIRÁG. Nem veszett el. De ilyenkor, karácsony előtt igen sok a dolgunk. Nagyon sok kézirat elolvasását halasztottuk el csöndesebb időkre. Igérjük azonban, hogy még ebben az esztendőben megmondjuk: mit ér? A címeket hálásan köszönjük.

NY. LÁSZLÓNÉ. A címeket köszönjük, a mutatványszámokat elküldöttük. Kérjük, tartson meg továbbra is jóakaratában.

D. MARGIT. Hálásan köszönjük a címeket.

B. C. No úgy-e, hogy mégis csak megszerette a Valentinet?

B. R. Hogy mivel szerezhetne örömet karácsonyra önmagának? A kisleányom elemista. Van neki egy nagyon szegény iskolatársnője. A tanítónő elrendelte, hogy ennek a kis leánynak, akinek az apja keresetképtelen, az anyja beteg, mindennap egy másik kisleány hozzon tízórait. Tavaly karácsonykor, öt órakor délután váratlanul és ismeretlenül betoppantam ezeknek a szegény embereknek a lakására. Nem mondtam meg a nevemet. A Jézuska küldött, azt mondottam. (Csakugyan ő küldött.) És odaadtam a Jézuska ajándékát. Asszonyom! Sohasem fogom elfelejteni azt a boldogságot, amelyet ezzel a cselekedettemmel önmagamnak okoztam. Ha ön is megpróbálja: írja meg, mit érzett — utána.

R. JÓZSEFNÉ. Olvassa el a B. R. jeligéjű üzenetet.

K. K. Ne erőltesse a muzsikálást. Régi jó mondás, hogy: aki kívánja a bort és nem iszik, bolond ember. De százszor bolondabb, aki nem kívánja, mégis iszik. Ha nincs hallása: egész környezetére áldás, ha *nem* hegedül. Az ember lehet igen boldog vőlegény hegedüszó nélkül is.

MIT CSINÁLJAK? 1. Tanuljon meg helyesen írni. 2. Irja alá a levelét. Akihez nincs bizalma, ahhoz ne forduljon tanácsért. 3. Fogadjon szót a szüleinek. 4. Erre — kivételesen — a szépségápolási rovatban fogja megtalálni a választ.

RÉGI ELŐFIZETŐ. Kivételesen igen.

MIMOZA 22. Verőfény. Ára: 50.000 K. — Goethe: Lelkirokonság. Ára: 87.500 K. — Merezskovszkij: Leonardo da Vinci. Ára: 75.000 K. — Lagerlöf: Helga. Ára: 37.500 K. Ezeket a könyveket 22 éves leányok is elolvashatják. Valamennyit megrendelheti Singer és Wolfner könyvkereskedésében. (VI., Andrássy-út 16.)

23 ÉVES ASSZONY. Legközelebb válaszolunk.

HIGYJEK-E? Az *Akácvirág* jeligés üzenet részben önnek is szól.

K. N. A zürichi paritás szerint 1919 március 4-i egyszáz korona mai értéke 330.000 K.

RÉGI ELŐFIZETŐ. Kivételesen igen. Használja fel az Uj Idők boríték 2. oldalán található megrendelőlapot.

UJSÁG. 1. Hogy melyik áll magasabb színvonalon, azt eldönteni teljesen lehetetlen. 2. Ez minden lap kiadóhivatalának legféltettebben őrzött titka.

JOGÁSZ. A *Z. Z.* jeligéjű üzenet önnek is szól.

MEGBOCSÁTUNK. Nincs mit megbocsátani. Kedves soraival örömet szerzett nekünk. Üdvözlet.

Z. Karinthy Frigyestől kérdezték meg egyszer, hogy mit álmodott? Karinthy így felelt: „Azt álmodtam, hogy két macska voltam és játszottam egymással".

MAGÁNSZORGALOM. 1. A kiadóhivatal a könyvet köszönetünkkel együtt elküldötte. Elküldöttük a 43—49. számokat is a 44—45. szám kivételével. Ezek mind egy szálig elfogytak. A kiadóhivatal többi kívánságát is teljesitette. 2. Erről legközelebb.

NYÚL. A Házinyúltenyésztők Országos Szövetsége, Budapest—Csillaghegy, kidolgozta az összes házinyúlfajták standardját, bírálati szabályait s fölhivja a tenyésztők figyelmét arra, hogy ez a standard fogja a tenyésztés jövő irányát megszabni. Ezt a tervezetet válaszbélyeg ellenében az érdeklődőknek megküldik, hogy észrevételeiket megtehessék. A Szövetség egyszersmind közli, hogy mindenkinek rendelkezésére áll, aki a házinyúltenyésztéssel foglalkozni óhajt, vagy az iránt érdeklődik.

HARCSA
uriszabó
IV., Városház-utca 16.
Párisi-utca sarok
Közismerten előkelő izlés.
Nagy választék sport és városi bundákban

Legfinomabb Bronzcsillárok gyára „Shaku-Do" Budapest IX. Mester-u. 26.

NEUCHATEL-I CSILLAGVIZSGÁLÓINTÉZET (SVÁJC)
84 ELSŐ DÍJ
NEMZETKŐZI VERSENY A.-L. BREGUET 1823-1923
2 ELSŐ DÍJ
MOVADO
KEW-I CSILLAGVIZSGÁLÓINTÉZET (ANGOLORSZÁG)
FOR SUPERIOR MERIT „ESPECIALLY GOOD"
Vezető márka arany-, női és férfi órákban

A gyár legszebb ujdonságainak
főraktára:
HERPY ARNOLD
óraműresnél
Budapest, Belváros, Petőfi Sándor-utca 17. szám
Gyári árak

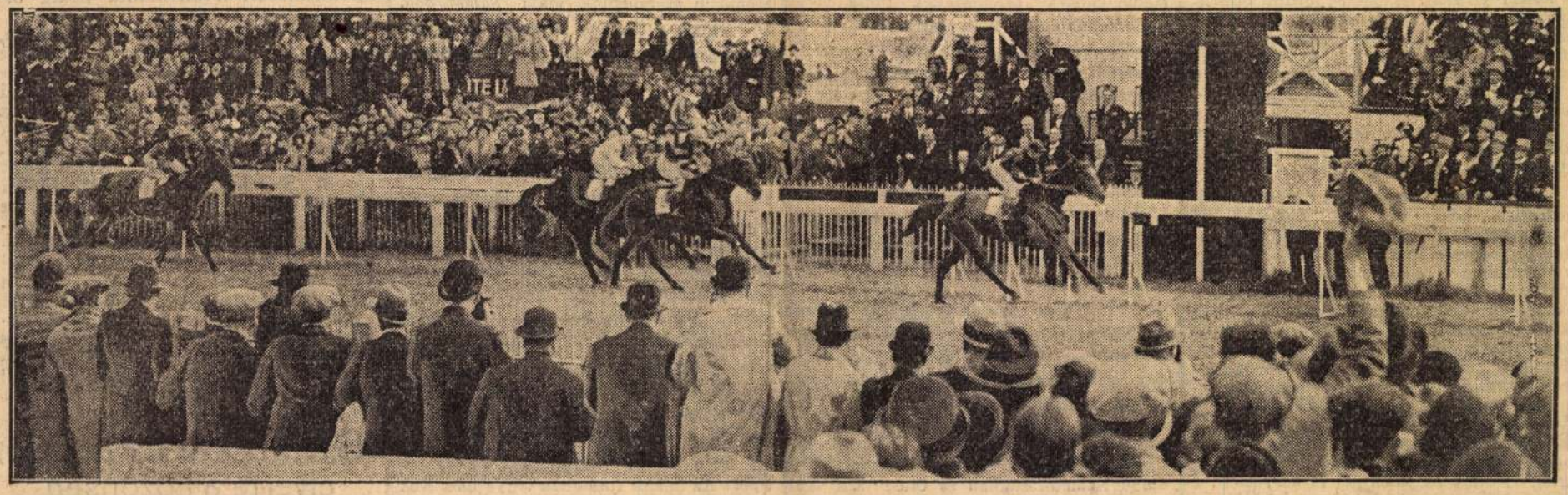

AZ EST FOTORIPORTJA AZ EPSOMI DERBYRŐL. A királyi páholy feszülten gukkerozza a leghíresebb angol versenyt. Baloldalt áll a yorki herceg, mellette szürke cilinderben Miklós görög herceg. Marina és a yorki hercegné a királyné felé fordul, aki szintén figyeli a versenyt. Középen a kenti herceg és a király távcsövön nézi a mezőnyt; jobboldalt a gloucesteri herceg áll. A középső kép: a Derby finise, lent: Bahram, a derbynyertes ló, melynek gazdája, Aga Khán, boldogan fogadja a gratulációkat

SZÍNHÁZ

Oláh Gusztáv a tatai „Tannhäuser“-ről

Ifj *Oláh* Gusztáv, az Operaház rendezője és főszcenikusa a minap érkezett haza *Firenzéből*, ahol megnézte az ünnepi játékok néhány előadását.

— Szeretném magam a szabadtéri előadásokra specializálni — mondotta nekünk *Oláh* — és ezért minden alkalmat megragadok arra, hogy megnézzek egy-egy érdekes külföldi szabadtéri előadást. Firenzében ott voltam *Gluck* »Alceste« című operájának előadásán, amelyet a *Bobolikert lejtőjén* tartottak meg. Az óriás méretű mezőn nagyszerűen érvényesültek a tömegjelenetek. A színpad nyílása *120 méter széles volt*. Végignéztem a Palazzo Vecchio előtt a »Savonarola« előadását is. A Piazza della Signorián tökéletes rendezésben játszották *Alessi* drámáját.

— Most a »Tannhäuser« *tatai előadására* készülök. Sok érdekes új szcenikai problémát kell ebben a szabadtéri előadásban megoldani. A legnehezebb a *Vénuszbarlang képe*, miután az előadás hat órakor kezdődik és akkor még világos van. A tatai kert színpadi részének középső hatalmas fáját zöld tüllel fogjuk bevonni. Ez jelzi majd a mesterséges természetet a valódival szemben. Azután leomlik az egész és maga alá temeti a Vénuszbarlangot. A türingiai gróf és kísérete természetesen *lovon jelenik meg a színpadon* az első felvonás végén. *Falka és juhnyáj is szerepel* a »Tannhäuser« előadásában és felépítjük a nagy csarnok oszlopsorait boltívekkel együtt román stílusban. Csak a harmadik felvonásban lesz mesterséges világítás; sárga és vörös reflektorokkal fogunk őszi hangulatot varázsolni a színre.

* **Gluck helyett Mozart.** Csak a minap ismertettük *Salzburg* »hivatalos« és »végleges« programját és máris *a második változásról* érkezik hír. Lekerült a műsorról *Strauss* »Elektrá«-ja és most lemondtak *Gluck* »Iphigenia Taurisban« című operájának *mindhárom* kitűzött előadásáról. Helyette Bruno *Walter Mozart* »Szöktetés a szerályból« című operájának három előadását fogja vezényelni augusztus második felében.

Jeritza megvásárolta saját filmjét, hogy ne adhassák elő

Jeritza, úgylátszik, most nagyon aktuális Amerikában: *Newyork* egyik legnagyobb mozija, a *Rialto*, nagy reklámmal kezdte hirdetni, hogy a jövő héten bemutatja a művésznő *első és egyetlen filmjét*, az »Alexandra nagyhercegnő«-t.

Ez a Jeritza-film körülbelül két évvel ezelőtt készült Bécsben, Hans *Sassmann* írta, *Lehár*-muzsika kísérte és a címszereplő Jeritza mellett Paul *Hartmann* és Leo *Slezak* a főszereplői.

Amikor Jeritza megtudta, hogy készülnek az »Alexandra nagyhercegnő« bemutatására, azzal a megokolással, hogy *a film ma már nem felel meg az ő művészi igényeinek*, kérte, hogy mondjanak le előadásáról. A newyorki mozi igazgatója *udvariasan elutasító választ* adott a művésznőnek, mire Jeritza *nagy összegért megvásárolta a film egyetlen példányát és megsemmisíttette.*

* **Hindemith Párizsban bemutatta új szimfóniáját.** Paul *Hindemith*, a Furtwängler-affér kapcsán legutóbb sokat emlegetett modern német zeneszerző, *Párizsban* a minap nagysikerű hangversenyt adott a *Salle Rameau*-ban. A párizsi filharmonikusokkal bemutatta »Mathis, a festő« című új szimfóniáját is.

Jusnij

Vidám beszélgetés Jusnijjal

A nálunk is jól ismert orosz-német Kék Madár-kabaré társulatának husszonegy tagja tegnap este Budapestre érkezett a népszerű *Jusnij* igazgató vezetésével. A Vígszínházban vendégszereplő együttes ezúttal több új számot hozott magával.

Ma reggel felhívtuk Jusnijt telefonon abban a körúti hotelben, ahol lakik és negyedóra hosszat kísérleteztünk, hogy beszélhessünk vele. Nem sikerült. Jusnij — mint aztán elmondta — az egész idő alatt ott állt a telefonnál és babrált vele. Két gomb van a készüléken, egy fekete és egy vörös.

— Azért nem lehetett velem beszélni, — mondta nevetve Jusnij — mert *én félek a vörös gombtól*. Nem akartam lenyomni; elég bajom volt a vörösökkel, miattuk kellett menekülnöm Oroszországból.

— Honnan jött? — kérdeztük.

— Szabadságról, — válaszolta. — Legutóbb Németországban és Olaszországban jártam.

— Hova megy tőlünk?

— Előbb *Bécsbe*, ahol a schönbrunni arénában szerepelünk, majd *Salzburgba*, ahol éppen az ünnepi játékok idején játszunk. Azután következik Csehszlovákia és Svájc.

Jusnij azután elpanaszolta, hogy mindenfelé *elplagizálják tőle* a közismert Kék Madár-jelvényt.

— Amerikában *Roosevelt* elnök meghallotta, hogy a Kék Madárnak milyen nagy sikere van, — tréfálkozott vidáman — mire sietve *elvette a jelvényemet* a nagy akciójához. Bécsben szintén *politikai jelvénynek használták* a mi madarunkat, sőt akadt, aki *repülőgépet nevezett el róla*. Ezek nem voltak reklámok, csak az ötletet tulajdonították el.

— Berlinben kimentem a minap a lóversenyre. Megnéztem a programot és haboztam, hogy melyik lóra tegyek. Egyszerre egy úr a fülembe súgta: »Akar egy jó tipet? Az ötödik futamban tegye meg Kék Madárt!« Tíz márkát tettem a lóra. *Nyolcadik lett* ...

Mikor megy Németh Antal a Nemzeti Színház épületébe?

A Nemzeti Színház *június 18-án* fejezi be évadját és *Németh* Antal, az új igazgató, formailag 19-én *foglalja el hivatalát:* ekkor megy be a színházba először és átveszi a szobáját. Hivatalosan csak *július 1-én* veszi át a színház vezetését; megbizatása, mint ismeretes, e naptól kezdődik.

Ma délelőtt kilenc órától folytatta az új igazgató a kultuszminisztériumban a gazdasági főnökkel és a pénzügyi szakértővel a költségvetési tételek megbeszélését. E tárgyalások holnap fejeződnek be.

* **Ibsen-film készül Berlinben.** Egy német filmvállalat legközelebb megkezdi *Berlinben* »A társadalom támaszai« filmváltozatának készítését. *Ibsen* Henrik drámájában a fő férfiszerepet Heinrich *George* játssza a filmen.

MAETERLINCK ÚJ DARABJA

Maurice *Maeterlinck*, a nagy belga író, aki új színpadi művel már régóta nem jelent meg a közönség előtt, a héten *Nizzában* vendégül látja az egykor híres francia színésznőt, Cora *Laparcerie*-t, aki most színházat igazgat Párizsban és férjét, Jacques *Richepin*-t.

A látogatás célja az, hogy a házaspár megbeszélje Maeterlinck-kel *»Izabella hercegnő« című új drámájának* rendezését és szereposztását, mert az új színpadi mű *októberben* Cora Laparcerie színházában, a párizsi *Renaissance*-ban kerül bemutatóra.

Azt már elhatározták, hogy az »Izabella hercegnő« címszerepét Sélysette *Maeterlinck*, a költő felesége fogja játszani.

Kibővült a Belvárosi Szinház társulata

Pünkösd után megkezdődik a *Belvárosi Színház* nyári szünete; *június 10-ikén* végetér a szezón, amelynek során *hét* ujdonság került bemutatóra. A színház igazgatósága eldicsekedhetik: a hét ujdonság szerzői közül *hat magyar* és a hetedik is magyar származású. És azt se kell letagadni, hogy egyik ujdonsága *száznál több* előadást ért meg, a másik *nyolcvanszor*, a harmadik pedig *ötvenszer* került színre.

A nagy szerződtetési mozgalom, amely az utóbbi napokban oly sok színészt vitt egyik színháztól a másikhoz, nem érintette a Belvárosi Színházat: egész társulata marad a jövő szezónra úgy, mint az idén volt, sőt *még ki is bővült három új taggal.*

»Intakt« együtteséhez, amelyet a két vezető művészének tett szerződési ajánlat sem tudott megbolygatni, a Belváros Színház igazgatósága szerződtette a jövő szezónra *Mihályfi* Bélát, a Nemzeti Színház tagját, aki nem vállalkozott arra, hogy csupán ötven előadásra kösse le magát régi színpadához, *Dobos* Anniet, aki visszavonult az énekes színpadtól és most ismét drámai színésznő lesz és *Tapolczai* Erzsit, aki legutóbb a pécsi színtársulatnál működött.

Részeg volt a főszereplő, elverte a közönség

Az amerikai színházi krónikákban különlönös helyet kér magának az a botrány, amely a minap játszódott le a newyorki *Ambassador-Theatre*-ben, ahol két népszerű művész: Frederic *Byrne* és Florence *Thaine* a főszereplő.

Az előadás kezdetének ideje *már félórával elmúlt*, amikor a színház menedsere a függöny elé lépett és izgatottan bejelentette a türelmetlenkedő közönségnek, hogy *a két főszereplőt súlyos autószerencsétlenség érte, nem léphetnek fel.* Alig hogy befejezte bejelentését, *a függöny elé tántorgott holtrészegen Mr. Byrne* és maga után húzta partnerét, Miss *Thaine*-t, aki ugyancsak *alig állt a lábán.*

A nézőtéren erre *páratlan botrány tört ki*, amelyet *vad verekedés követett:* hajbakaptak a fizető nézők a klakk embereivel. Csakhamar megjelentek a rendőrök és *gumibotok segítségével kiürítették a nézőteret.* A feldühödött közönség egyrésze ekkor a színház színészbejárójához sietett, megvárta Frederic Byrne-t, *rárohant és kegyetlenül elverte.*

A jól sikerült est tömérdek letartóztatással ért véget.

* **Másodszor is megtiltották az Abdul Hamid-film előadását.** Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság előtt bemutatták a Fritz *Kortner* főszereplésével készült »Vörös szultán« című filmet, amely *Abdul Hamid* török szultánról és a török imperium-változásról szól. A filmet a cenzura *betiltotta*. A határozatot megfellebbezték, de ennek sem volt eredménye: *másodfokon is betiltották a filmet.*

AZ EST

e heti olcsó színházi előadásainak műsora:

Péntek, június 7-én

MAGYAR SZINHÁZ: A CUKRÁSZNÉ és MENYEGZŐ (8). BELVÁROSI SZINHÁZ: A VALLOMÁS (8). KAMARASZINHÁZ: SZÁZHUSZAS TEMPÓ! (8). EGY ASSZONY HAZUDIK (4 d. u.). A VALLOMÁS (8 este). VÁROSI SZINHÁZ: GYÖNGYÖS BOKRÉTA (8). KAMARASZINHÁZ: SZÁZHUSZAS TEMPÓ! (3½ d. u. és 8 este). BUDAI SZINKÖR: SZIBILL (4 d. u. és 8 este).

Szombat, június 8-án

VIGSZINHÁZ: A KÉK MADÁR KABARÉ vendégjátéka (8). MAGYAR SZINHÁZ: A CUKRÁSZNÉ és MENYEGZŐ (8). BELVÁROSI SZINHÁZ: A VALLOMÁS (8). KAMARASZINHÁZ: SZÁZHUSZAS TEMPÓ! (8).

Pünkösdhétfő

VIGSZINHÁZ: A KÉK MADÁR KABARÉ VENDÉGJÁTÉKA (4 d. u.). MAGYAR SZINHÁZ: A CUKRÁSZNÉ és MENYEGZŐ (3½ d. u. és 8 este). BELVÁROSI SZINHÁZ: A VALLOMÁS (4 d. u.) EGY ASSZONY HAZUDIK (8 este). VÁROSI SZINHÁZ: GYÖNGYÖS BOKRÉTA (8). KAMARASZINHÁZ: SZÁZHUSZAS TEMPÓ! (3½ d. u. és 8 este). BUDAI SZINKÖR: AKÁCFAVIRÁG (4 d. u. 8 este).

Pünkösdvasárnap

VIGSZINHÁZ: A KÉK MADÁR KABARÉ vendégjátéka (4 d. u. és 8 este). MAGYAR SZINHÁZ: A CUKRÁSZNÉ és MENYEGZŐ (3½ d. u. és 8 este). BELVÁROSI SZINHÁZ:

Mindezekre az előadásokra AZ EST-lapok olvasói igen kedvezményes, leszállított helyárú jegyeket válthatnak a kiadóhivatal üzlethelyiségében, VII., Erzsébet körút 18—20 szám alatt. (Tel.: 43—8—88), továbbá AZ EST-lapok fiókjaiban: KONCERTNÉL, Váci utca 38. (Tel.: 884—64), TOLDY LAJOS könyvkereskedésében Fő utca 2. (Tel.: 533—94) d. e. 9 órától d. u. 5 óráig. Vasárnap csak AZ EST kiadóhivatalában d. e. 9—2-ig.

BUDAI SZÍNKÖR

Pünkösd ünnepi előadások

Pünkösd vasárnap d. u. 4 és este 8-kor

Szibill

Pünkösd hétfőn d. u. 4 és este 8-kor

HUBAY—MESKO gyönyörű daljátéka

Akácfavirág

Rendkívüli mérsékelt helyárak.

Jegypénztár telefon: 514-50

Erős éjjeli fagyok

A lehülési folyamat szombaton folytatódott: a hőmérséklet már sehol sem érte el az 5 fokot és sok helyen nappal is alig emelkedett az olvadáspont fölé. A Kékestetőn —7 fokig süllyedt a hőmérséklet. Sokfelé volt kisebb havazás, de a hegyeken is csak 3—4 centiméteres hótakaró gyűlt össze. Az északi szél főként a nyugati és északkeleti megyékben volt élénk, míg a középső részek aránylagos szélvédelmet élveztek.

Vasárnap a lecsapódások minden valószínűség szerint megszűnnek vagy a déli határmegyékre korlátozódnak. Az éjjeli erős fagyot a nappali felmelegedés már csak nehezen tudja ellensúlyozni. A távolabbi kilátásokat illetően valószínű, hogy a hideg nem sokáig fog tartani, mert Európa északi részein máris újabb hatalmas erejű enyhe óceáni előretörés alakult ki.

T. G.

— **Tagosítás.** Az igazságügyminisztériumban törvényjavaslatot készítenek a földbirtokok elaprózásának megakadályozására. Az új tagosítási munkák 60 községben már megkezdődtek. Jövőre 20—25 község birtokosainak földjét tagosítják.

— **Családiházak épülnek Pécsen.** A nép- és családvédelmi alapból Pécs részére kiutalt 200.000 pengőből 31 családiházat építenek sokgyermekes családok részére és parcellázzák a *Meszes*-pusztát. A fennmaradó összeget a város hús- és zsírellátásának biztosítására fordítják.

— **Milliós államsegély Nyitra-Pozsony megyének.** A kormány Nyitra-Pozsony megyében a legsürgősebb közmunkák megindításához közel egymillió pengő államsegélyt állapított meg. A nép- és családvédelmi alapból a megye 100.000 pengőt kapott a megélhetésében veszélyeztetett lakosság támogatására.

— **Állami méntelep Csikszeredán.** Csikszeredán megszervezték a székelyföldi állami méntelepet, amelynek működése Csik, Marostorda és Udvarhely megyék területére terjed ki.

Villamos és petróleumszállító autó karambolja a Pozsonyi úton

A *Pozsonyi út 51.* számú ház előtt szombaton este a 15-ös villamos összeütközött egy petróleumszállító autóval. A heves összeütközésnek több sérültje volt. *Szabó* Gyula 34 éves villamosvezető és *Nagy* Béla 25 éves árukihordó sérült meg legsúlyosabban, mindkettőjüket az *uzsokiuccai* kórházba vitték. *Csendes* András 27 éves hentes és mészárost könnyebb sérülésével bevitték a mentők székházába, ahonnan hazaengedték. *Szatmári* Géza 30 éves férfi sérüléseit a helyszínen kötözték be. A karambol ügyében vizsgálat indult.

— **Járványkórház épül Tapolcán.** A belügyminiszter hozzájárul a tapolcai járványkórház felépítésének tervéhez. Az építéshez szükséges összeget a *MABI* folyósítja.

— **Korszerű zsilip épül a Siónál.** A balatoni vízszint szabályozására és a kisbirtokosok termőföldjeinek védelmére a kormány a *Sión* korszerű kamarás és turbinás zsilipet építtet.

— **Letartóztattak egy kijáró aradi rendőrtisztet.** *Godeanu* aradi rendőrtiszt 40.000 lejt vett fel két zsidó kereskedőtől azzal, hogy ha be akarnák záratni boltjaikat, összeköttetései felhasználásával megmenti őket. *Godeanut* letartóztatták.

Az USA új berlini ügyvivője megérkezett Európába

Róma, november 30. *(TP)* Mint Lisszabonból jelentik, *Kirik*, az USA új berlini ügyvivője szombaton megérkezett Newyorkból jövet *Lisszabonba*. Az amerikai ügyvivő a legközelebbi repülőgéppel tovább utazik *Berlinbe*.

— **Céllövőversenyt rendeznek a pestvármegyei tisztviselők.** A MOVE Pestvármegyei Testedző Egyesülete szerdán a Vármegyeháza alagsorában lévő helyiségében céllövőversenyt rendez. Verseny után délután a Vármegyeháza dísztermében filmbemutató lesz, majd az egyesület tagjai vidám jeleneteket adnak elő. Műsor után a meghívott vendégek és az egyesület tagjai közös vacsorán vesznek részt.

London a német légitámadások középpontjában

Berlin, november 30. A véderő főparancsnoksága közli:

Huszonkilencedikére virradó éjjel és 29-én London ismét a német légihaderő megtorló támadásainak célpontja volt. A Victoria-dokkokban és London déluyugati felében terjedelmes tüzeket lehetett észlelni.

Erősebb repülőkötelékek szakadatlan hullámokban éjjeli támadást intéztek Liverpool kikötőváros katonai célpontjai, valamint a szembenfekvő Birkenhead kikötőberendezése ellen.

A támadásokat részben legnagyobb méretű bombákkal hajtották végre. A nagy raktárházakban kéletkezett hatalmas robbanások és tüzek messzire világítottak az éjszakában. Dél- és Közép-Anglia egyéb katonai célpontjait is bombázták, így Bristolban, Portsmouthban és Southamptonban.

Repülőgépeink Pizard Pointtól délre megtámadtak egy hajókíséretet és nehézbomba találatokkal egy hajót megrongáltak.

Tovább folyt az angol kikötők elzárása aknákkal.

November 29-én délután a hadsereg messzehordó ágyúi megállapítottan sikeresen folytatták a doveri partvidék berendezéseinek rendszeres elpusztítását.

A hadsereg és a haditengerészet messzehordó ütegei a Csatorna keleti kijáratában haladó gőzösökre és kísérőhajókra tüzeltek.

Angol repülőgépek Észak- és Nyugat-Németországban a november 30-ra virradó éjjel végrehajtott támadásai egy kis gyártelepen kívül megint több lakóházat rongáltak meg, két személy súlyosan, többen könnyen megsebesültek.

Pénteken négy ellenséges repülőgépet lőttünk le. Ebből kettő légiharcban pusztult el, kettőt pedig a légvédelmi tüzérség lőtt le. Két saját repülőgépünk hiányzik *(MTI)*

— **Kinevezés.** A földművelésügyi miniszter *Csizmazia* Ferencet (Kassa) és *Polónyi* Bélát (Tornalja) m. kir. állatorvossá kinevezte.

— **A nagyváradi és kolozsvári posta.** A nagyváradi postaigazgatóság szombaton kezdte meg működését. *Kuzmich* Gábor vezérigazgató beszéd kíséretében adta át a hivatalt dr. *Erdélyi* Géza igazgatónak. A postavezérigazgató a kolozsvári postaigazgatóságot vasárnap adja át az új vezetőknek.

— **A nagykanizsai tüdőbeteggondozó intézet** közgyűlésén dr. *Krátky* István polgármester felesége bejelentette, hogy a városban tavaly csak négyen haltak meg tüdővészben. Az intézet 369 beteget kezelt.

— **Mátyásföld reformátusai új főgondnok-elnökükké** *Máthé* József ny. MÁV műszaki főtanácsost választották.

— **Az Ungarn karácsonyi száma.** A Magyar-Német Társaság képes havi folyóirata, az *Ungarn*, amelyet *Pukánszky* Béla egyetemi tanár szerkeszt, az eddiginél is sokoldalúbb és elevenebb tartalommal jelenik meg. A lap karácsonyi száma *Huszovszky* Lajos országgyűlési képviselő és mások értékes írásait közli. Beszámol a magyar tudomány legújabb németországi sikereiről, a hazai németségkutatás újabb műveiről, a budapesti német színházi bemutatókról és hangversenyekről. A lap kapható minden könyvkereskedésben és IBUSz-pavillonban.

A románok folytatják a magyarok kiutasítását

Marosvásárhely, november 30. *Balavására* határállomásról érkező utasok elbeszélése szerint a románok újból négy ismert magyar földbirtokoscsaládot tettek át a határon.

SPORT

A genovai magyar-olasz futballmérkőzés

Hosszú szünet után vasárnap ismét szemben áll Genovában *a magyar és olasz futballcsapat.*

A magyar és olasz válogatott csapatok találkozása *15 év óta csak olasz győzelmet* vagy döntetlent tüntet fel és egyetlen magyar győzelmet sem. *Az előző 15 évben viszont egyszer sem győzött az olasz csapat*, a döntetleneken kívül csupa magyar győzelem volt.

A valószínű vasárnapi csapatok.

Magyarország: Csikós — Polgár, Biró — Pákozdi, Sárosi III, Lázár — Kincses, dr. Sárosi, Sárvári. Bodola Gyetvai.

Olaszország: Ferrari — Foni, Rava — Locatelli, Olmi vagy Andreolo, Campatelli — Diavatti, Bertoni, Piola, Trevisan, Ferraris.

Bíró: dr. Bauwens. (Németország).

Jósolni természetesen nehéz akkor, amikor *nem tudjuk a bízos összeállításokat*, mert Ginzery épúgy változtathat a fenti csapaton, mint Pozzo olasz kapitány. Mindazonáltal azt mondhatjuk, hogy a *magyar csatársor* még akkor is jó lesz, ha nem dr. *Sárosi* játszik benne, hanem *Kovácsal* a teljes nagyváradi belső hármas. Legfeljebb *kisebb lesz a gólképes ége.* A magyar csatársortól *két három gól rúgását is várhatjuk*, a győzelem vagy döntetlen, attól függ, hogy *a magyar védelem hány gólt fog beengedni.*

Tornászaink második küzdelme Olaszországgal

Legyőzzük-e a férfitornászokat is?

Két héten belül másodszor látjuk vendégül *az olasz tornászokat*, a hölgyek után most előttünk hozzánk Olaszország férfi tornászai is.

A hölgytornászokat fölényesen győztük le mult vasárnap, *a férfiakat legyőzni már nehezebb lesz.* Az eddigi négy találkozáson *mindig Olaszország nyerte a csapatversenyt* és a *nagy egyéni győzelem* közül is kettő nekik jutott és *csak kettő Magyarországnak dr. Pelle István révén.*

Ezúttal *nagyon jó a magyar tornászcsapat átlaga*, viszont az *egyéni győzelem* biztosan az olaszoké *Neri* és *Guglielmetti* világbajnokok révén.

A két csapat összeállítása:

Magyarország: Mogyoróssy, Pataky, Sántha, Tóth, Gaál, Hajdu, Börtsök, Temessy.

Olaszország: Neri, Guglielmetti, Armelloni, Perego, Amadeo, Fioravanti, Ternelli, Zanetti.

Bíró: *Schneider* (Németország).

— **Erdély futballja az anyaország** ellen vasárnap először áll szemben komoly díjmérkőzésben. A *Magyar Kupáért* játszik a Diósgyőri MÁVAG a Nagyváradi Törekvéssel, míg a Beszkár Nagybánván vendégszerepel az NSE-nél. Előbbi mérkőzést a Diósgyőr biztosan fogja nyerni, ellenben a Nagybánya egyenlő ellenfele lesz a Beszkárnak.

— **Honvédtisztek Vívó Klubjának** közgyűlése december 2-án, hétfőn este hét órakor lesz a Tiszti Kaszinóban.

SPORTMŰSOR

VASÁRNAP. Futball: Magyar-olasz mérkőzés Genovában. A Magyar Kupáért: Diósgyőr—Nagyváradi Törekvés, Diósgyőrött (Ujvány); Nagybánya—Beszkár, Nagybányán (Fedák); Tatabánya—Dorog, Tatabánya (Kulcsár). Vasutas bajnokság: Szolnok—Haladás, Szolnokon. — **Torna:** Magyar-olasz mérkőzés, Magyar Művelődés Háza, 10 ó. — **Birkózás:** Ifjúsági bajnokságok, Nemzeti Tornacsarnok, egész nap. — **Jég:** BKE—FTC jéghokkimérkőzés, Műjég, reggel 9 ó. — **Asztalitenisz:** Piaristák versenye, piarista gimnázium, egész nap; Magyar-horvát mérkőzés Zágrábban. — **Ökölvívás:** Főiskolai válogatott—Kolozsvár válogatott, Kolozsvárott; Magyar Posztó—BLE szövetségi díj, Csepelen; PLE—MPSC, Pestszenterzsébeten. — **Úszás:** MAC—FTC, UTE—WMTK; Magyar Vízipóló Kupa mérkőzések, Nemzeti Sportuszoda, este 7 óra.

A MULT SZÁZAD
egyik legnagyobb magyar
írója volt

KEMÉNY ZSIGMOND

Drámai levegőjű történelmi regényeiben a magyar élet izzó mélységei tárulnak fel, hatalmas erővel életrehívott alakjainak a világirodalom híres regényhősei közt a helyük. Ezt a zseniális írót közönségünk alig ismeri, alig olvassa, mert stílusa nehézkes, a mai fül számára avultnak ható.

NAPJAINK
egyik legnagyobb írója,

MÓRICZ ZSIGMOND

vállalta azt a nemes feladatot, hogy Kemény Zsigmond munkáit a mai olvasó számára is élvezetessé teszi, új tömlőbe önti át a drága ó-bort. A magyar irodalom megbecsülhetetlen kincsét menti meg ezzel a feledéstől. Elsőnek Kemény Zsigmond leghatalmasabb, legforróbb levegőjű regénye, a

RAJONGÓK

jelenik meg megújhodott formában. Az erdélyi szombatosok különös világa, s Erdély történetének egy végzetes korszaka tárul fel előttünk a nagy műben, irodalmunk e régi és most új életre kelő remekében. A mű elé Németh László írt érdekes és értékes tanulmányt.

A két kötet ára 9.60 P

ATHENAEUM
kiadás

Magyarország. Reggeli Lap

SZINHÁZ ÉS FILM

Rocca „Ivnor hegye" operájának bemutatója

(Zenei élet)

Átmeneti korszakunk a maga válságait minden területen érezteti s így annak hatása alól a művészet sem vonhatja ki magát. A világrengéseket különösen érzékeny műszerként jelzi a színház s természetes, hogy a legszociálisabb műfaj, az opera is hű tükre mindannak, ami egész életünket jellemzi.

Hiába akarnánk tagadni, válságban van a színház és nehéz helyzetbe került az opera is. Az utolsó világsikereket *Puccini* és R. *Strauss* zenedrámái jelentik és azután a kísérletezések kora következik. Miután nemcsak korszakot jelentő, hanem új művekben is hiány van, részben a régiek ragyogó tálalásával és a szórványosan jelentkező új alkotások látványos beállításával kísérleteznek ma világszerte az operaházak. Az új eszmények új zenedrámai kifejezését nem a rendezéstől, hanem elsősorban az új művektől várjuk. Sajnos, a ma káoszából kiutat keresők azért nem tudtak felszínen maradni, mert még nem találták meg az időszerűben az örök vonásokat.

Lodavico *Rocca* pénteken színrehozott daljátéka, operaházunk ez évadi első bemutatója, keresi a megoldást, műve tipikusan mai alkotás. A tehetséges olasz szerző, a kor törekvéseinek megfelelően, teljesen elveti a mult eszmevilágát. Az »*Ivnor hegye*« középpontjába nem a szubjektív érzés, hanem a kollektív eszmény áll. Míg a romantikában és az eddigi olasz operákban a női hang és a tenor vezet, most ezek karakter-figurákká válnak. *Roccá*-nál főszereplő a népet jelképző kórus, amely mellett az apostoli lelkesedésű hőst szimbólizáló baritonszóló válik jelentőssé. Egy nép drámáját kapjuk itt, valami egészen egyéni, az Ivnor sziklabércéhez hasonló naturalisztikus előadásban. A szerző a melódikus invenciót teljesen háttérbe szorítja, szinte irreálisan kezeli az énekhangot s a ritmus gazdagságára, rendkívüli vitalitásra és az összességre helyezi a hangsúlyt. Ő szemművészete nemcsak a színpadon mozgatottak és a zenekar egységére vonatkozik, hanem még a világítási effektusokra is figyelemmel van.

A különlegesen hangzó, a vonósok eddigi egyeduralmával szemben jelentős szerephez jutó fúvóhangzásokban bő zenekar még akkor sem nyujt semmi önállót, mikor egyetlenegyszer — a harmadik felvonás előjátékában — szólószerephez jut. Az instrumentáció értelmét annyira a színpad adja, hogy *Rocca* zenéje akció nélkül olyan, mint a hal víz nélkül. A történetet hüen követő zenekari hangzásokban sok naturalista zörej is helyet talál, az állandó feszültségnek megfelelően csupa disszonancia a harmonizálás. Ezek a disszonanciák azonban annyira kifejezőek, hogy az átlagközönség számára is érthetőek. Ami az énekhangot illeti, a szerző, az olasz stílustól eltérően még a lirai kitörésekre lehetőséget nyujtó monumentumoktól is elvonja a dallam lendületét, de ugyanakkor fajára oly jellemző feszítőerővel teszi hallatlanul kifejezővé. Csodálatos, hogy bár Rocca stílusának ihletői között a főszerepet *Wagner* és *Musszorgszki* viszik, az operában sem motívikus munkát vagy egységes felépítést, sem folklore-anyagot nem találunk. Mind a mai kollektivizmusra, mind *Musszorgszkira* mutat azonban az, hogy a hangfestő elemekben gazdag, az egész műben a legváltozatosabban megkomponált kórusok nagy szerepet visznek. Egyébként a komponista sajátos aszkézissel megelégszik a legszűkebbre fogottabb és legegyszerűbb kifejezési eszközökkel, amikor arról van szó, hogy a szereplők egyéni lelkivilágát kivetítse. Rocca az akciót követi, szinte eggyéforr a neki ajánlott szöveggel és ez az oka annak, hogy amikor a történés az első felvonás mozgalmasságával szemben a másodikban csökken és a harmadikban megáll, a zene is holtpontra jut és a befejezés esik.

Örömmel állapítjuk meg, hogy haladó szellemű közönségünk által nagy érdeklődéssel kísért, szép sikert ért újdonság, az »*Ivnor hegye*« bemutatásával operaházunk remekelt. A technikai élet, a rádió és a film ma a rendezőt állítja előtérbe. *Oláh Gusztávot* azonban kivételes művészi értéke szólítja az első vonal elé. Szenzációs az a tálalás, ahogy a pompás díszleteket is tervező *Oláh* ezt a művet közönségünk elé viszi. Ez alkalommal azonban úgy uralkodik a rendező az egész művön, hogy nyomát sem találjuk semmi beállítottságnak, minden természetes és magától értetődő. Különösen mesteriek a kavargó tömegjelenetek, a rablás, a körmenet és nem utolsó sorban a brilliánsan megoldott erdőégés. Szeretnénk azonban, ha a változó vetítés nem hangsúlyozná fölöslegesen Ivnor szimbólumát az első felvonásban és elhagynák az égi kar indokolatlan megafonközvetítését.

Bármily szép munkát végez is a rendezés, a darab *igazi* sikerét a karmester és a pompás szereplők jelentik. Teljesen helyén van ebben a darabban *Failoni* Sergio zseniális muzikalitása. Bámuljuk nagyszerű munkáját és örülünk, hogy lelkes vezetése kiváló honfitársa művét diadalra vitte. Kivételes elismerés illeti *Palló* Imre művészetét is, nehéz szerepét átszellemült kifejezéssel úgy oldja meg Palló, hogy az mély élményt jelent. *Basilides* Mária nemesen zengő orgánuma most is megtalálta a legideálisabb megoldást. Nagy értéke az előadásnak *Rigó* Magda és *Rösler* Endre rendkívül érzékenyen reagáló pompás muzikalitása. Élveztük *Koréh* Endre szép énekét. *Laurisin* Miklós jellegzetes alakítását. Elismerés illeti *Fodor* János, *Gál* József és *Komáromy* Pál jeles munkáját. Feladata magaslatán állt a nagyszerű zenekar és *Bouhál* Vilmos szakértő munkáját dicsérik a kitűnő kórusok.

Az izgalmas szöveget Cesare *Meano* szerencsés kézzel írta magyarra *Lányi* Viktor pompásan ültette át.

(—l—e)

A VIHAR

Shakespeare-bemutató a Nemzetiben

A nagy angol költő utolsó nagy műve, a *Vihar* régebben kedvelt műsordarabja volt a magyar színházaknak. Legutóbb a mult nyárvégi margitszigeti színpadon láttuk. Akkor a kritika egyöntetűen megállapította, hogy Shakespeare költészete zárt színpadot kíván, mert a *vers* és a *nyelv* titkos szépsége áldozatul esik a hangnyelő szabad térnek és a zavaróan ható élő díszleteknek.

A szombat esti bemutatónak a *Nemzeti Színház* színpadán különösen az ad örvendetes ünnepi jelleget, mert ez alkalommal *Babits* Mihály új művészi fordításába kerül először a közönség elé. Úgy érzem, — írta egyszer a kiváló magyar költő — hogy Shakespeare darabjai igazában csak olvasásban érvényesülnek. Egy-egy során meg kell állni, kortyonkint kell ízlelni, mint az óbort. Különösen illik ez a megállapítás a brit költőóriás *hattyúdalára*, a lírai szépségekben annyir gazdag *Viharra*. Az új fordításnak teljes mértékben sikerült a mű lírai és gondolati szépségeit érzékeltetni s a magyar irodalomnak és színházművészetnek, amely száz év óta nemzeti kultúránk egyik legbecsesebb örökségéül tiszteli a Shakespeare-kultuszt, Babits Mihály új *Vihar*-ja komoly nyereséget jelent. Oly művészi és varázslatosan szép ez a szöveg, hogy nem is érezzük fordításnak: »Már ünnepünknek vége. E színészek — Szellemek voltak, mondtam, szellemek, — S a légbe tűntek, lenge légbe tűntek. — És mint e látás páravéza, majdan — A felhősipkás tornyok, büszke várak, — Szent templomok s e nagy golyó maga, — S vele minden lakosa szertefoszlik, — S mint e ködpompa tűnt anyagtalan, — Nyomot, romot se hágy. Olyan szövetből — Vagyunk, mint álmaink s kis életünk — Álomba van kerítve...«

A rokonszenves törekvésű *Szilassy* Gyula rendezésében az előadás nem volt mindenben kifogástalan. A shakespearei játék gyönyörűen zengő babitsi nyelvezetét világosan és érthetően beszélték, de legtöbb színész beszédéből hiányzott a melegebb zengés, mélyebb értelmű ritmus. Az előadás legjobbjai a Prosperót játszó *Lehotay* Árpád és a Calibánt alakító *Rajczy* Lajos volt. *Szörényi* Éva csak bájt kapott az álomszigettől, játékoskedvet alig. Pompásan mulattatott *Tarolczay* és *Matány*. A lég kedves szellemét ezúttal férfi alakította: *Ungvári* László. Kifogásolnk *Balázs* Samu érzelgős hangját. *Sibelius* kísérőzenéjét *Rajter* Lajos vezényelte.

(— ss)

SZÍNHÁZI ÉS ZENEI HÍREK

Érdekes művészestet rendezett a Zeneművészeti Főiskola nagytermében Ember Nándor, a kiváló zongaraművész, aki Goll Bedval, a nagyrahivatott fiatal táncosnővel zongoraestét adott. A művészi zongoraszámokat Goll Bea tánca kísérte s ezzel mintegy aláhúzta a művész a zenei mondanivalót.

*

Angelica címen új német filmet készítettek, mely arról szól, mi minden történhetik három óra alatt egy ember életében. A film főszerepeiben Paul Hartmann és Hans Söhnker mutatkozik a közönség előtt.

*

A rádió abból az alkalomból, hogy fennállása tizenötödik évfordulóját ünnepelte, nagyszabású tarka estet rendezett a Magyar Művelődés Házában a legkiválóbb művészek fellépésével. A műsort a rádió is közvetítette.

*

A Színművészeti Akadémia növendékei december 15-én tartják idei harmadik vizsgaelőadásukat Herczeg Ferenc Bizánc című történelmi tragédiájából. Konstatinos szerepében Bodor Tibor, Iréne császárnő szerepében pedig Szép Ilona lép fel. A többi főszereplők: Várady Györgyi, Turgonyi Pál, Győző László, Horváth Tivadar.

*

A Madách Színház, mely Móricz Zsigmond Kismadár című színművével nyitotta meg kapuit, következő bemutatóját Giraudoux francia szerző darabjából tartja. A darab, melynek még nincs címe, Vaszary János fordításában kerül színre.

Meissner levele a Nemzeti Színházhoz

Ismeretes, hogy *Németh* Antal Hans *Meissnernek*, a frankfurti színházak vezérintendánsának meghívására Frankfurtban színre rendezte Az ember tragédiáját. Ebből az alkalomból a vezérintendáns a következő levelet intézte a Nemzeti Színházhoz:

»*A Magyar Nemzeti Színháznak. A nagy siker alkalmából, melyet nemzeti drámájuknak, Az ember tragédiájának bemutatója, Németh igazgató uruk rendezésében aratott, köszöntöm a Nemzeti Színházat a német-magyar kultúrmunka szellemében. A legszívélyesebb szerencsekívánatokkal, Meissner.*«

Színészházaspárok a mikrofón előtt

A rádió karácsony táján újszerű művészestét rendez. Ennek keretében fellépnek a népszerűbb budapesti művészházaspárok, mégpedig: Páger Antal—Komár Júlia, Uray Tivadar—Aghy Erzsébet, Dénes György—Lengyel—Gizi, Laurisin Lajos—Gere Lola, Hosszu Zoltán—Eszenyi Olga.

A Filharmóniai Társaság

III. bérleti hangversenye dec. 13-án az Operaházban. Vez.: Ansermet. Közr.: Szentgyörgyi L. Jegyek az Operaház dalszínházuccai pénztáránál.

Székesfővárosi Zenekar

2-án ½8. Városi: Bor — gr. Széchenyi.
7-én 8. Vigadó: Sibelius-est.
Csilléry, Lea Pilti — Végh.
9-én ½8. Városi: Mesterbérlet III.
Vaszy — Zathureczky, Brahms: I. hegedűvers.
Jegyek: Városi, Népműv., Koncert.

A FIATALÚR MEGNŐSÜL

REGÉNY

Irta: **NAGY LAJOS**

75

István megkönnyebbült. És máris gúnyosan mosolygott:

— Anya, ez az indokolás remek! Pontosan megmagyaráztad, hogy miért kell Irmának elegánsnak lennie és miért nem kell Manyikának. Aki ezután nem érti, az hülye.

Válné is mosolygott. Hogyne, amikor a fia, az ő Istvánja vidám. Vidám és csúfolódik, más híján őt csúfolja ki. Kedves, drága fiú ez az István.

*

Vál Péter hazajött a temetésről. A felesége alig kérdezett tőle valamit, ő röviden felelgetett. Hogy menynyibe került a temetés, az majd később kerül megbeszélésre. Válné tapintatos volt és várt. Különben is most mintha feszült lett volna köztük a viszony. Mintha Vál neheztelt volna a feleségére. Az édesanyja halála bűntudatot keltett benne, érezte, tudta, hogy ő elhanyagolta az anyját. És ezt... a felesége okozta.

Istvánnal meg volt elégedve, mert hallotta, hogy mialatt ő távol járt, azalatt is szorgalmasan megjelent a műhelyben és dolgozott. Hála Istennek! Mintha most kapott volna értelmet mindannyiuk élete.

Megbeszélték, hogy Irmát meghívják vacsorára. Ha csakugyan olyan szigorúak a lányka szülei s nem szabad kimaradnia, hát majd Vál Péter kimegy Kispestre és elkéri Irmát. Válné bólintott a tervhez, legalább ezen az ismerkedésen is túlesnek, meg Péter szétnéz odakünn, hátha... — gondolta, de ezt a gondolatát önmaga előtt is restelte.

Aznap azonban, amikorra a vacsorát megállapították, délben telefonált Bontáné. Rendes szokása szerint csak úgy bohém könnyedséggel közölte: ma este nálatok akarunk tobzódni. Válnénak zavarában semmi kifogás nem jutott eszébe, s mikor a hallgatót letette akkor eszmélt csak rá, hogy milyen bonyolult a helyzet. Menteni kell, ami még menthető s mivel ebédkor István nem egyezett bele, hogy az Irma vendégül látását elhalasszák, sürgőssé vált a kislány kiöltöztetése.

— Akkor kerítsd nekem elő Irmát, de azonnal.

— Fölösleges, — húzódott István. — Van Irmának rendes ruhája, akinek nem tetszik benne, azzal mi nem törődünk.

Végül mégis rászánta magát, hogy kedvében járjon az édesanyjának. Elindult Irmáért. A fiókba. Azután még ki kellett mennie Kispestre, hogy otthon elkérje Irmát. Ezt a feladatot már előre Vál Péter vállalta magára, de valami olyan dolga akadt, amit nem mulaszthatott el. Varró már otthon volt. Csodák csodájára azonban csak meresztette a szemét, végighallgatta Istvánt és semmi ellenvetése nem volt, sem a vacsora ellen, sem az ellen, hogy a lányát kiöltöztetik elegáns hölggyé. Csak azt kötötte ki, hogy vacsora után Vál Péter szállítsa haza a »kisasszonyt«.

Jóval az Irma megérkezése előtt beállított Böske. Őt is sürgősen hivatta Válné. És közölte vele, hogy a »prolit« kiöltöztetik és elviszik fodrászhoz is.

— Már megint ez a nagy taktikázás — zsémbéskedett Böske. — Micsoda ez? Miért nem hagyod őket magukra? Miért avatkozol bele annyira az életükbe? Máris anyóskodsz?

— Ó, te született intrikus! Mindig van valami rosszindulatú megjegyzésed.

— Nekem?

— Neked. Miért avatkozol te bele annyira az én életembe? Miért nem vagy képes arra, hogy szó nélkül megtégy egy kis szívességet, ha arra kérlek?

Vál is Böske ellen fordult:

— Mondtam már, hogy rosszabb, mint a Jáger Mari. Méregkeverő.

Böske szájalt. Egészen elöntötte a vitatkozó düh. Már majdnem összevesztek, amikor megérkezett Irma.

(Folytatjuk.)

Magyarság
1940 dec. 1.

MONTE IVNOR

BEMUTATÓ AZ OPERÁBAN

Puccini után megindult korszakban a régi eszközök, témák nem elégítették ki az operaszerzőket és az új utakat kereső, új formanyelv után tapogatódzó, bizonytalan értékű operamuzsikák sorozatát bocsátották ki. Ezért van azután, hogy az Operaház közönsége minden operabemutatótól azt a zenedrámát várja, amely a mai élet nyelvén szól hozzá és amely tovább lendíti a kátyuba ragadt operairodalmat.

Lodovico Rocca, a Monte Ivnor szerzője az opera hazájában, Olaszországban született, ahol mindenki muzsikál és ahol a zenei hozzáértés biztos ösztönt és tiszta ízlést jelent. Művében nem hajszolta a mindenáron való újítást. Képességeinek biztos megítélése és kifejezési eszközeinek nagyvonalú összeválogatása fémjelzik zenedrámáját, amely a legutóbbi évtizedek kiemelkedő alkotása.

Monte Ivnor tárgya hősi eposz, amely egy nemlétező oroszországi faluban játszódik le. Most, amikor a nacionalista öntudat mindennél jobban előre tör, és amikor a nemzeti hősök és vezérek eszménye mithológiai méreteket ölt, hálásabb témát nem is választhatott volna magának. A néző, aki a színpadon Monte Ivnor lábánál elterülő Taragdalaj falucska közé pillantott be és figyeli a nép vezérének, Kirlatosnak küzdelmét, kiszélesíti önmagában a drámát és kivetíti a történelmi valóság körülöttünk zajló operaszínpadára, amely minden illuziótól mentesen az élet durva rendezésében általános problémává növeli az orosz falu históriáját.

STEINWAY · KÉPVISELET · EHALL ZONGORATEREM ANDRÁSSY-ÚT 15.

Rocca ezen a ponton ragadta meg Caesar *Meano* robbanó drámaiságú szövegkönyvének lényegét és avatta azt telivér zenedrámává. Muzsikája kerüli a pátoszt, énekszólamai túlfokozott recitatívószerű melódianélküli, a drámai hangulatok pillanatnyi hatását kifejező szólamvonalak, amelyek éppen úgy kizárják az áriát, mint bármely más zenei formát. Körülhatárolható formája csupán a II. felvonás megrázó hatású bölcsődalának és a papi szólóknak van. Ezáltal éri el azt, hogy a zenekomplexum nincsen a valószínűség rovására, sőt a szólamok egyszerűsége és kesernyés íze az örök, a változatlan emberi tulajdonságokat húzza alá. Színpad és zene szervesen összefüggnek egymással. A zene sohasem feledkezik meg a színpadról, nincs önálló élete, de nem is süpped önmagába, hanem a színpadi dráma törekvéseit a legváratlanabbul ható (szekund, szeptim), de sohasem bántó disszonanciákkal festi alá. Minden új mozzanat új zenét hoz magával, és ha fel is vetődik elöttünk a wagneri gesamt kunst elmélet tova is suhan, mert Rocca nem használja a vezérmotívumokat. Az opera nem tartalmaz népdalelemet. A szerző talán nem is foglalkozott az orosz népi melódiákkal. A zenekar és a kórus ellentmondó hatásai és a kettő között az énekszólamok önállóan mozgó vonala gondosan felépített zenedrámává teszik a Monte Ivnort.

A rendezés, *Oláh* Gusztáv munkája, élményszerű. Az első felvonás sötét rettegéséből, a második felvonás rötszínű erdőtüzén keresztül az új életet, de egyben a tragédia befejezését jelentő, a népet megmentő, de a Kirlatos életére pontot tevő lövésig emelkedik a színpadi képek sorozata, olyannyira, hogy még a második felvonás visszaesést jelentő kolduskórusát is feledtetni tudja. Visszaél azonban a rendezés a vetítéssel és túlzottan kihangsúlyozza a Monte Ivnor szimbólumát, amelyet erőltetettnek tartunk.

A szereplő művészek nehéz szerepeikben kivétel nélkül pompásan megállották helyüket. *Palló*, a főszereplő (Kirlatos), *Rigó* Magda (Edali), *Rösler* (Imar), *Kóréh* Endre (főpap), *Laurisin* a mulatságos tanító szerepben, *Gál József* (Danilo), *Fodor* (bíró), *Dósa* Mária és a többi szerepek művészei dicséretet érdemelnek.

Failoni Sergio a honfitársnak kijáró lelkesedéssel és alapossággal vezényelte a zenedrámát. Fergeteges temperamentuma megtalálta az utat és a lüktető dráma minden egyes taktusát kihangsúlyozó vezénylésével vitte diadalra a művet, amely a bemutató közönsége előtt őszinte elismerésre talált.

Gábri László

Minden gyógyszertárban kapható!
Gyártja: Ternajgó gyógyszertár, Budapest, Szent Gellért gyógyfürdő.

Ismét havazik!

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Élénk északi-északkeleti szél. Több helyen, főleg az ország déli részén, havazás. A hőmérséklet még csökken.

yarország címére

ában „*A nyilasok puskája*“ címmel et mondja: „S ugyan ki tagadhatja, lósulás stádiumában vannak? Ezt a és ellenőrizheti... Az alaptalan llanak össze ép a *megvalósított* sze-

k november 30-i számában „A szegedi ebben a következőket állítja: Mi úsz esztendeje érnek, s forrnak ben- z és lelkünkhöz, egész életünkhöz... árország szerkesztőit, hogy amennyi- ntján állanak és valóban igazat szok- úr leközölt *tizenkét pontból álló sze-* va sóiknak a kérdést: mit valósítot- ná nyok *húsz* esztendő alatt ebből a eb ből *Teleki* Pál kormánya és a tizen- ne ly pontokat tűzte ki *most* megvaló- ez a pályázat eredményes lesz. Az esen fognak válaszolni. De azt nem Magyarország.

Emlékezzünk

Robbantott a tűzér...

1914 december 2-án a Censtohova környéki harcokban Kovács János, a volt 6. tábori ágyúsezredbeli tüzér önként vállalkozva, orosz egyenruhában robbanó anyaggal az éj leple alatt az orosz állások mögé lopózott és egy sziklatömböt, melyen orosz géppuskafészek és tüzérségi megfigyelő

sagnak, hogy interpellációt jegyeztem be és mondottam el a váci püspöki uradalom faeladási ügyében. A valóság az, hogy erről a kérdésről a földmívelésügyi tárca költségvetési vitájában tettem említést, amikor arra mutattam rá, hogy az ország lakossága az utóbbi időben, különösen a mult évi rendkívüli hideg télen súlyosan szenvedett tüzelőanyag hiánya miatt és most sincs kilátás javulásra.

Nem felel meg a valóságnak, hogy magánbeszélgetést folytattam a váci püspök úr őnagyméltóságával, mert amikor nála jártam, ezt többszáz magyar munkás és gazda felkérésére tettem és a kapott választ a panaszosokkal közöltem.

Nem felel meg a valóságnak, hogy Löwinger váci zsidóval valaha is üzleti összeköttetésben állottam volna. Löwingert személyesen nem ösmertem és csak a legutóbbi bírósági tárgyaláson láttam először.

Nem felel meg a valóságnak, hogy Fodor Mihály házizsidóm lett volna. Fodorral annakidején kizárólag azért kerültem üzleti összeköttetésbe, mert ő nekem, az akkor még zsidókérdésben tapasztalatlan, fiatal gazdának azzal dicsekedett, hogy a váci püspöki jószágigazgatóság több esetben bonyolítja le vele a gabona és műtakarmány vásárlást.

Dach Adolf zsidó szintén üzleti összeköttetésben állott a püspöki uradalommal. Ha az udvarába mentem, az kizárólag azért történt, mert a zsidók közismert erkölcsi felfogása miatt kénytelen voltam a gabonamérlegelést személyesen ellenőrizni. Annakidején Vác városában magyar gabonakereskedő egyáltalában nem volt. Évek óta azonban sem mint eladó, sem mint vevő, sem bármely egyébb összeköttetésben zsidókkal nem állok.

Gróf Serényi Miklós
országgyűlési képviselő

De jó rád gondolni!

De jó rád gondolni, de jó melléd állni!
Jó szerelem, szépség árad a világon.
Kezemet kezedre simítom és bármi történhet, mindegy az. Te vagy a virágom.

Lelkemet, testemet szörnyen meggyötörte
a szeszélyes, bősz nő zsarnok indulata,
iszonyú hatalmát törted meg, szelíd te.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Ivnor hegye

Lodovico Rocca dalművének bemutatója

Az ujabb olasz opera nagy mesterei számára a témaválasztás legalább olyan fontos volt, mint magának a témának zenei formába öntése. A kiválasztott témák frissek, időszerüek voltak, a társadalmi beszédtémák legérdekesebbjeit vetették fel, a divat, az irodalom legujabb irányaihoz kapcsolódtak. Ha másra nem, gondoljunk Puccini müveire, a „Nyugat leánya", a „Bohémélet", a „Pillangókisasszony" egymástól merőben eltérő, de mégis egyformán az akkori közérdeklődésben és közizlésben gyökerező témaválasztására.

Lodovico Rocca, akinek nevével azon a csillagfényes pályán találkozunk, ahol őt megelőzően az ujabb olasz opera nagy mestereinek neve tündököl, — hű követője az elődök jólbevált szempontjainak. „Ivnor hegye" cimű uj dalmüve ugyan a mult század végén, egy Kaspi-tó melletti képzeletbeli kis faluban játszódik, mégis lehetetlen észre nem venni a téma ránkdöbbenő időszerüségét. Ez a téma, a mai komoly, válságos időkhöz mérten, természetesen nem valaminő felületes divathoz alkalmazkodik: korunk legforróbb sorsproblémáit érezhetjük ki belőle. Az opera tengelyében a közösségért való élet, a közösségért való önfeláldozás eszménye áll. És hőse az elhivatott népvezér, aki a falu birája és főpapja mellett emelkedik fel és vezeti uj utakon népét az ellenségtől való szabaduláshoz és a boldoguláshoz.

Hogy az eszmény és alapgondolat mellett jelentéktelen fontosságu az ázsiai színtér és keret, semmi sem bizonyitja jobban, mint hogy a müből teljességgel hiányzik az ázsiai jellegzetesség, a „couleur locale". A dalmü egy ma élő olasz zeneköltő legmaibb zengésü, jellegzetesen olasz zenei nyelvén szólal meg és ezzel arra készteti hallgatóját, hogy a zenedrámának ne helyi érdekességeit figyelje, hanem a müből kiemelkedő örökérvényü, általános emberi gondolatokat.

A szövegkönyv, amely udvariasan és szerényen igy minősiti önmagát: *„C. Meano* három felvonása *L. Rocca* zenéje számára" egyike a legjobban felépitett, leghatásosabb szövegkönyveknek. Kettős dráma fonódik egymásba a szinpadon. A nép, a kis Taragdalaj falu lakosságának a drámája, amelyet el akar üldözni, földönfutóvá akar tenni az ellenség. És a nép nagyrahivatott, bölcs és erőslelkü fiának, Wladimir Kirlatosnak a drámája, akit magával sodor a végzet vihara. A kettős dráma Ivnor égbenyuló, mithikus erejü bércein teljesedik ki. Ide vezeti fel népét Kirlatos, hogy a fejvesztett menekülés helyett, itt a természetnek ebben a megközelithetetlen várában álljanak ellen és védekezzenek, mig megérkezik a felszabaditó segitség. És itt, a bércek közt duló guerilla harcok során veszti el Kirlatos egyetlen, rajongásig szeretett fiát, Danilót. A nép sorsa még jóra fordulhat: a felszabaditók megérkeztével visszatérhet falucskájába és ujból felépitheti otthonát. De Danilót senki sem adhatja vissza többé apjának. Kirlatos sorsa a közösségért vállalt nagy feladat elvégzésével beteljesedik. Egy ellenséges járőr golyója végez vele.

A dráma gyönyörüen megrajzolt hőse mellett minden egyes szereplő vérző, eleven részese a drámának. Különösen két szereplő emelkedik még ki. Edali, egy fiatal leány, aki tisztaszivü rajongással bálványozza népének megmentőjét és vőlegényé, Imár, aki „politikailag" és érzelmi életében egyaránt ellenfelének érzi Kirlatost és szerelemféltésében még népe elárulására is kapható. A Kirlatos lényéből kisugárzó emberfeletti nagyság vezeti őket ismét egymáshoz, a megbocsátáshoz és a megbékéléshez.

Miként a szövegben egymásba fonódik a nép drámája és Kirlatosé, *Lodovico Rocca* zenéjében is többnyire egymásba olvad a kórus éneke a szereplők énekbeszédével. A zenei elemeknek ez a süritése adja meg a szinpad légkörének kirobbanásig feszülő sürüségét és forróságát. Egyébként valami sajátos kettősség jellemzi Rocca zenéjét. Egyrészt hihetetlenül változatos elemeiben: a gregorián ének melódiáitól, különböző ellenpontos formákon keresztül, a legmodernebb hangfestő hatásokig mindent szerves egységbe foglal zenéjében. De ugyanakkor bámulatos önmegtartóztatással engedi előre a *drámát:* igen gyakran, még a legkiemelkedőbb részeknél is, ugyszólván mindent a szereplők rendkivül kifejező énekbeszédére biz. Mestere a mértéktartó és mégis teljes hatásu zenei aláfestésnek. Mint mikor filmeken négy-öt jól összevágott „montázs"-ban jelenik meg a háboru. Rocca zenéjében is csupán néhány egymásba olvadó, de igen szemléletes hangkép ecseteli a szinfalak mögött tevékeny ellenséget és a szereplők végletekig felizgatott lelki világát.

Az „Ivnor hegye" budapesti előadását fölényes büszkeséggel nézheti mindenki, aki szivén viseli Operaházunk ügyét. Ifj. *Oláh Gusztáv* — mint mindig — gyönyörü szinpadképekkel és a rendezés sok apró részletfinomságával teljesiti ki a dráma szinpadi hatását. Egy-egy képe, mint például a második felvonást bezáró „tüzvarázs", már-már tul is nő a zene illusztrálta kereteken. A dráma szerepei a lehető legmegfelelőbb szereplőket kapták. *Palló Imre* Krisztus-arcu, átszellemült, szivbemarkoló énekü Kirlatosa élményszerü. *Rigó Magda* megkapóan juttatta kifejezésre Edali érzésvilágát. *Rösler Endre* énekben és játékban egyaránt érzékletesen mutatta meg Imár lelkének vivódását. *Basilides Mária, Koréh, Fodor, Laurisin, Gál és Dósa Mária* egy-egy kitünő operai alakitást nyujtott. *Failoni* teljes odaadással élte bele magát a szivéhez közelálló feladatba és dolgozta ki a vezérkönyvet.

Lányi Viktor önálló költői munkának beillő szövegforditással vette ki részét a közös művészi munkából.

Molnár Jenő Antal.

• **Dr. Ember Nándor zongoraestje.** Kellemes szalonhangulat a Zeneművészeti Főiskola hangversenytermében. Az emelvény sarkában álló zongorára sárgaernyős állólámpa hinti puha fényét, egyébként meghitt félhomály borul a teremre, a közönség fölé, amely ugy érezheti magát, mint valami művészlelkü társaságbeli hölgy szalonjában, ahol, tea után, a zongorához ültetik a vendégként jelenlevő zongoraművészt, hogy „játsszon valamit" a társaságnak. Ezt a szerepet most dr. *Ember Nándor* tölti be itt, a Zeneművészeti Főiskola jeles professzora, az ismert zongoraművész, aki bölcsen tudja, hogy az ilyen jóleső szalonhangulatot nem illik megzavarni holmi nehéz, komoly muzsikával, ezért hát ugy állitotta össze müsorát, hogy az, mint a teapárás levegő enyhe bágyadtsága, kellemesen elringassa a kedélyeket és simogassa a sziveket. Schumann, Chopin, Csajkovszkij, Liszt és persze néhány modern spanyol szerző, Albeniz, De Falla legdallamosabb, legtetszetősebb művei peregtek le a selymes lámpafényben a művész ujjai alatt, stilusos dallamossággal, tetszetősséggel és a hangulat minden álmatag varázsával, amelyet mégcsak teljesebbé tett, hogy a müsor több zongoraszámára egy tüneményesen bájos és fiatal táncosnő, *Goll Bea,* olyan mozdulatköltemények mutatott be, amelyeknek gyermeki kedvességével alig tudott betelni a társaság, helyesebben a hangverseny nagyszámu, lelkes közönsége.

(f .j.)

Kismadár

Móricz Zsigmond uj darabja, a Madách-Szinház szinházavató ujdonsága

Pénteken este uj szinházat avatott a főváros. *Móricz Zsigmond* uj szinjátékának, a „Kismadár"-nak előadásával nyitotta meg kapuit a *Madách Szinház.* Az Irodalom ünnepi komolyságának jegyében folyt le a szinházavatás. Amivel első előadásukon a közönség elé álltak a Madách Szinház művészei: valóban *irodalom* volt és *magyar.*

Egy gyönyörü és kolduszegény parasztlányról mond mesét *Móricz Zsigmond* uj darabjában. A kislányt nevezi *Kismadárnak* az iró. A *Kismadár* csupa jókedv és csupa szomoruság. Tele van jósággal, mint a mesebeli szegényemberek szive. A mesebeli jóságot azonban kikezdik a hétköznapok nehéz és fekete záporai és a *Kismadár* sorsát, jellemét a paraszt életkép nyersebb realizmusa szerint alakitja tovább az iró. A mese és a valóság messzi távlatai fénylenek fel a rajzban. A *Kismadár* Móricz Zsigmond legszebb nőalakjai közé tartozik.

Csodálatos erővel tud embereket mintázni Móricz Zsigmond. Szinte már egyetlen mondat varázserejével egész embereket teremt. A valódiság legteljesebb hitelével lépnek elénk figurái. Darabjának 25 szereplője van és mind a huszonöt egy-egy külön kis világ. Egy falusi tanitó például mindössze öt percig van kinn a szinpadon és ez az öt perc elég az irónak arra, hogy bele világitson a falusi tanitók alázatos nyomoruságának emberi és szociális mélységeibe. A figurák csillogó mozaikjaiból épiti fel darabját. Maga a figura érdekli és nem a figurák összefüzésének szerkezeti problémái. A dráma épp ezért nem dinamikusan lüktető rohanás, hanem állóképek, mélyen átélt, költői hangulatképek lirai sorozata. Móricz szinpadi világában csupa *magányos ember* ténfereg előttünk. Szükszavuak és egymással is csak kevés szót váltanak. *Sorsuk* nem illeszkedik össze *drámai egésszé.* Az életük szociális kerete fogja össze vagy állitja egymással szembe Móricz szinpadi hőseit és amit irt, mégse társadalmi dráma. Hanem *életkép,* melyet valójában a közös miliő lirai szinei tartanak össze. Belép a szinre a tanitó, hogy az előbbi példát folytassam, megmutat egy darabot a szivéből, vagy akár megmutatja az egész szivét és aztán tovább megy. Nincs vele több dolgunk. Egy igaz szint láttunk, megrenditőt és emberit, de az embert, a cselekvő drámaszereplőt — elvesztettük.

A darab meséje arról szól, hogy egy szegény parasztcseléd szeretője megszökik a faluból, otthagyja a napszámos nyomoruságot, hogy jobb életet keressen a városban magának és majd aztán kedvesének, akiért vissza fog jönni. A szép szegényleány, a *Kismadár,* azt hiszi, végleg elhagyta kedvese és feleségül megy a falu első nagygazdájához, aki már régóta szemet vetett rá. Jószivvel és becsületesen lett felesége a gazdag Komáromi Boldizsárnak a Kismadár. De amikor a gőgös rokonság kapzsi irigységével, rosszindulatával szemben nem tudja megvédeni őt férje, elfordul tőle. Neki egy egész ember kellett volna ahhoz, hogy boldog lehessen és nem egy jutalmul vagy bérül odavetett vagyon. A szegénység tisztaságába vágyik vissza.

A szegénység himnuszának nevezte a rendező ezt a darabot. Helyesbitenem kell: *a jóság himnusza.* De Móricz Zsigmond egyéni szóhasználata szerint ebben a darabban egyet jelent a szegénység és a jóság.

Dayka Margit tökéletes játékára épült fel az egész előadás. Csodálatos gazdagsággal árnyalt Kismadara legszebb művészi teljesitményei közé tartozik ennek a minden szavában és mozdulatában ösztönös és mégis virtuóz művésznőnek. Mellette mingyárt *Toronyi Imre* halk egyszerüségében is monumentális falusi biróját kell kiemelnünk. *Peéry Piri* vérszomjasan gonosz, irigy bestiája kisértetiesen tökéletes. De elismeréssel kell megemlékezni az egész együttesről és *Solthy György, Simon Marcsa, Görbe János, Weszely Pál, Baló Elemér, Puskás Tibor* kiemelkedő játékáról. A nagy tömegjeleneteket nem volt könnyü feladat a kis szinpadon stilusosan és illuziót keltően megrendezni. *Pünkösti Andor* avatott szakértelmét dicséri az eredmény.

Szegi Pál.

• **Mainardi gordonkaestje.** Elsőrangu hegedüst aránylag keveset, kiváló gordonkást annál gyakrabban küld Olaszország hangversenydobogóinkra. Kevéssel a fiatal *Janigro* bemutatkozása után most *Mainardi Enricot* hallgattuk a Vigadóban, a cselló érett, komoly művészét, akinek elmélyedő, nemes zamatu játéka két-három év előttről élénken megmaradt emlékezetünkben. Mainardi nagyon finom gondolkozó és érző muzsikus. Játéktudása, tónusának szépsége megüti a legmagasabb virtuóz-mértéket, amellett ismeri és feltárja hangszerének azokat a meghitt titkait, melyek a zene nagymestereit örökbecsü alkotásokra ihlették. A vonóshangszer-játszók stilustudásainak és zenei képzelőerejének próbaköve *Bach.* Nos, ezen az estén a kiséretnélküli c-moll szvit *Casalsra* emlékeztető tökéllyel és bensőséggel hangzott el. *Locatelli, Weber* és *Brahms* hegedü-gordonka szonátáit a kitünő *Kósa Györggyel* társulva, igazán költői felfogásban, meleg közvetlenséggel tolmácsolta a nagytehetségü művész.

lv

• **Ludwig Ilona magyar nótái.** A Zeneművészeti Főiskola kamaratermében szombaton este nyolc órakor Hajdu Anna és Lengyel Károly magyar estjén Ludwig Ilona zongoraművésznő és zeneköltő legszebb dalait is előadják. A dalesten Ludwig Ilona szerzemenyeit saját maga kiséri zongorán.

• **Egy olasz Zathureczky-tanitvány sikere hazájában.** A milánói lapokban igen meleghangu kritikák jelentek meg Sirio Piovesan hegedüművész hangversenyéről, melyet a Scala-szinházban rendezett. Carlo Gutti, a hirneves zenetörténész és esztétikus az érzelmek kifejezésére kiválóan alkalmas lágy, de telt hangvételét magasztalja birálatában. Különösen a Beethoven-koncert magasszinvonalu előadását emelik ki a lapok és elismeréssel emlékeznek meg arról, hogy a fiatal hegedüművész Zathureczky Ede mesteri irányitása alatt nevelkedik a budapesti Zeneművészeti Főiskolán.

• **Diszelőadás az Operában a kormányzó névünnepe alkalmából.** A Magyar Nemzeti Diákszövetség dec. 6-án, pénteken este a kormányzó ur névünnepének tiszteletére diszelőadást rendez az Operaházban, ahol a Bánk bán kerül előadásra. Az ünnepi beszédet *Sármay Alajos,* a Katolikus Diákszövetség alelnöke mondja. Meghivóigénylés a Magyar Nemzeti Diákszövetségnél, Semmelweis-utca 2.

Benedetti—Michelangeli zongoraestje *ma,* V. 8. (Rózsavölgyi.)

Lányok! A holnap, vasárnapi *Férfisztár Kongresszuson 11* ünnepelt szinész és *Tolnay Klári* ragyogó müsorral. Z. 6. Jegyek 1—4 P Rózsavölgyinél, Zeneakadémián.

Divat története dec. 11. Vigadó 8 óra. Monstre divatrevü 30 legelőkelőbb szalon részvételével, *Lánczy Margit, Fellegi, Neményi Lili, Raffay E., Pécsi Öregdiákok* közr. Jegyek *szalonokban* és *Koncertnél.*

SZINHÁZAK		OPERA (3, ½8)	NEMZETI (½4, ½8)	VIG (½4, 8)	KAMARA (½4, 8)	VÁROSI (3, ½8)	MAGYAR (½4, 8)	FŐVÁROSI (½4, 8)	ANDRÁSSY (½4, 8)	KAMARA VAR (6, 9)
Szombat . . .		Carmen D. 8.	A vihar Bem. 7.	**Románc**	Kaland	Tarka est (6)	Az ördög nem alszik	**Fiatalság, bolonds.**	Nehéz ma férjhez	**Kacagj Lohengr.**
Vas.	d. u.:	**Nilusi. Parasztb.**	Vidám szüret	XIV. René	Kaland	Hangverseny (5)	Az ördög nem alszik	**Fiatalság, bolonds.**	Nehéz ma férjhez	**Kacagj Lohengr.**
	este:	**Pillangókisasszony**	A vihar I. 7.	Vadmadár T.	Kaland	—	**Hajnalodik A.**	**Fiatalság, bolonds.**	**Nehéz ma férj.**	**Kacagj Lohengr.**

PESTI (5, 9). Naponta: Az éremnek két oldala van. — **MADÁCH-SZINHÁZ (½4, 8).** Naponta: Kismadár. — **KOMÉDIA (½5, ½9).** Naponta: Kvázi Dodo, a viztoronyőr. — **ROYAL VARIETÉ (½5, ½9).** Naponta: Royal Cavalcade.

SZINHAZAK MÜSORA

Opera. Carmen. Bizet 4 f. dalm. (Gere L., Halmos, Horányi K.) (D. 8. béri.) (½8). — **Nemzeti.** A vihar. Shakespeare 3 r. szinj. (Lehotay, Szörényi E., Szabó) (Bem. 7. béri.) (½8). — **Vig.** Románc. E. Sheldon 3 f. szinj. (Somlay, Karády K., Perényi) (8). — **Kamara.** Kaland. Márai S. 3 f. szinm. (Rajnai, Tőkés A., Makay M., Jávor) (8). — **Városi.** Tarka est (6). — **Magyar.** Az ördög nem alszik. Vaszary G., Fényes Sz. 3 f. vigj. (Muráti L., Törzs, Hajmássy) (8). — **Fővárosi.** Fiatalság, bolondság. K. Halász, Eisemann 3 f. operettje (Kiss M., Latabár, Angyal Nagy) (8). — **Andrássy.** Nehéz ma férjhez menni. Török R. 3 f. vigj. (Bulla E., Rózsahegyi, Vaszary P.) (8). — **Madách.** Kismadár. Móricz Zs. 3 f. szinm. (Dayka M., Peéry P., Solthy) (8).

MOZIK MUSORA

ÁTRIUM (T. 153—034). Aranyváros (½6, ½8, ½10; szo., vas., ü. ½4-kor is).

BELVÁROSI HIRADÓ (T. 181-244). Kulturfilm a mügyapotról. Vadlibázás Hortobágyon. Színes Walt Disney. Elzász-Lotharingia. Magyar, Ufa, Luce és Fox hiradók. D. e. 9-től este 9-ig folyt.

CASINO. Eskü-ut 1. (T. 383—102) **Az ifju Edison** (¼6, ½8, ¾10; szom., v. és ü. 3-kor is).

CITY (T. 111-140). 2-ik hétre prol.! Pepita kabát. — Rizstermelés a Hortobágyon (¾6, ¾8, ¾10; szom., v. és ün. ¾4-kor is.)

CORSO (Tel. 182—818). **Rózsafabot** (½6, ½8, ½10; szom., v., ü. ½4-kor is). Vas. d. e. 11: **Villon—Geraldy-matiné.**

DÉCSI (Tel. 125—952). **Aranyváros** (¼6, ½8, ¾10; v., ü. 4-kor is).

FÓRUM (T. 189—707). **Szerelem és vérpad** (¼6, ½8, ¾10; szo., vas., ün. ¼4-kor is).

HIRADÓ (T. 222—499). Kulturfilm a celofánról. Vadlibázás Hortobágyon. Walt Disney. Elzász-Lotharingia. Magyar, Ufa, Luce és Fox hiradók. D. e. 9-től éjfélig folyt.

KAMARA (T. 423-901). **Cserebere** (11, 2, 4, 6, 8, 10. Első 3 mérsékelt.)

PALACE (T. 221—222). **Stanley, a riporterek királya** (11, 2, 4, 6, 8, 10). Az első három mérsékelt.

RÁDIUS (T. 122—098). 7-ik hétre prol.! **Notredamei toronyőr** (½6, ¾8, ..10; szom., v. és ün. ½4-kor is).

ROYAL APOLLÓ (T. 222-002). **Rózsafabot** (¼6, ½8, ¾10; szom., v. és ün. 4, 6, 8, 10).

SCALA (T. 114—411). **Zárt tárgyalás** (¼6, ½8, ¾10; szom., v. és ün. 3-kor is).

URÁNIA (T. 146—046). **Zárt tárgyalás.** — Rizstermelés a Hortobágyon (5, ¼8, ½10; szom., v. és ü. 3-kor is). Dec. 6-án ½3: **Mikulás-előadás.**

MASODIKETES MOZIK

Admiral. Juarez (¼4, ½6, ½8, ½10). **Alkotás.** Mária két éjszakája (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Astra.** Zöld pokol (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Belvárosi.** Sarajevo (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Sarajevo (½5, ¾7, 9). **Capitol.** Bel ami (¼4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Asszony az örvényben (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Juarez (½4-től folyt). **Ipoly.** Juarez (¼4, ½6, ½8, ½10). **Józsefvárosi.** Juarez (¼4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** Floridai kaland (¼4, ½6, ½8, ½10). **Odeon.** Sarajevo (¼4, ½6, ½8, ½10). **Orient.** Füszer és csemege (¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** Sarajevo (¼4, ¼6, ¼8, ¼10). **Rialtó.** Sarajevo A lasszó bajnoka (11, 1, 3, 5, ¼8, ½10). **Simplon.** Asszony az örvényben (½4, ½6, ½8, ½10). **Tiszti Kaszinó.** Dec. 1.: Floridai kaland. 3-án: Asszony az örvényben (16 é. felülieknek) (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Sarajevo (¾4, ¾6, ¾8, ¾10). **Turán.** Andy Heardy családik a nőkben (4, 6, 8, 10).

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Hétvégi müsorunk

élén két operaházi előadás áll. Vasárnap délután a „Nilusi legenda" cimü táncjáték és a „Parasztbecsület" kerül szinre, este a „Pillangókisasszony". Három előadást iktattunk be a Fővárosi második jubileuma felé közeledő vidám operettjéből, a „Fiatalság, bolondság"-ból, egy-egy előadást a Magyar erdélyi szinjátékából, a „Hajnalodik"-ból és az Andrássy „Nehéz ma férjhez menni" cimü vigjátékából. A Kamara Variété uj müsorának valamennyi előadása szerepel jegyakciónkban.

Jegyakciós előadásaink rendjét a müsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás: Vilmos császár-ut 78. (Tel. 1—122—95—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Tel. 225—686). — Apponyi-tér 5. (Tel. 1—833—99). — Krisztina-körut 133. (Tel. 1-585-24). — Horthy Miklós-ut 29. (Tel. 2-695-95). — Margit-körut 8. (Tel. 1—528—25).

RÁDIO MUSORA

Budapest I. szombati müsora. 6.40 Torna. **7** Hir, lemezek. **10** Hir. **10.20** és **10.45** Felolv. **11.10** Vizj. **12** Harangszó, idő. **12.10** Szalonz., közben **12.40** Hir. **1.20** Idő, vizj. **1.30** Lemezek. **2.30** Hir. **2.45** Müsorok. **3** Árak. **3.20** Cigányzene. **4.10** Ruszin óra. **4.45** Idő, hir. **5** Hir szlovák és ruszin nyelven. **5.15** Lemezek. **5.30** Közv. a kassai repülőakadémiáról. **6** Szine-java. Közv. a Rádió jubiláris tarka estjéről. Szünetben kb. **7** Hir. **8.40** Hir. idő. **Budapest II. 4.10** Lemezek. **5.15** Tangóharmonika. **5.30** Gazdáknak. **6** Hir. **6.10** Cigányzene. **7.10** Előad. **7.30** Zongora. **8** Hir idegen nyelven. **8.20** Ugető. **8.30** Beethoven szimfónia lemezekről.

LEGUJABB

Papen Inönünél

Ankara, nov. 29. (Német TI) Izmet Inönü, a török köztársaság elnöke, pénteken délután több *mint egyórás megbeszélésen* fogadta *Papen* német nagykövetet. A megbeszélésen résztvett Sükrü Szaradzsoglu török külügyminiszter is.

Orosz-amerikai megbeszélések

Washington, nov. 29. (Reuter.) **Sumner Welles külügyi államtitkár a sajtóértekezleten bejelentette, hogy szerdán Umanszkij szovjetorosz nagykövettel barátságos megbeszélést folytatott, amely véleménye szerint konstruktiv volt. Hozzátette azután, hogy a diplomáciai megbeszéléseket Szovjet-Oroszországgal reméihetőleg tovább folytatják és ezek eredményeképpen a két ország kereskedelmi kapcsolatai megjavulnak. Hangsulyozta, hogy a megbeszélés igazi célja azoknak a surlódásoknak a kiküszöbölése volt, amelyek a két ország gazdasági és kereskedelmi kapcsolatait hátrányosan befolyásolták. Megjegyezte, hogy a megbeszélések eredményeképpen a szovjetorosz kormány hozzájárult a vladivosztoki amerikai konzulátus felállításához. Arra a kérdésre, hogy ezt a konzulátust a Szovjet-Oroszországgal való kereskedelem fokozása céljából állitották-e fel, Welles igennel válaszolt.**

Vangcsingvei a „kinai köztársaság elnöke"

Nanking, nov. 29. (Német TI) Vangcsingvei pénteken reggel letette az esküt, mint a „kinai köztársaság elnöke". A kinai nemzeti kormány szertartástermében lefolyt eskütételen jelen volt a nankingi kormánynak több mint 200 vezető személyisége.

Kinai guerilla csapatok merényiete

Shanghai, nov. 29. A Shanghai és Nanking közti vasutvonalon *merényletet követtek el* egy személyvonat ellen. Azt hiszik, hogy *kinai guerilla-csapatok* felelősek azért, hogy a japán és kinai egyezmény aláirására Nankingba utazó előkelőségek vonatát felrobbantották. A vonaton több külföldi ujságiró is utazott. A jelentések szerint a sebesültek és halottak száma *meghaladja a százat.*

— Szántódrév és Révfülöp között a hajójárat december 2-ától megszünik. Az utolsó járatok vasárnap közlekednek. A Szántódrév—Tihanyrév között közlepedő komp a Balaton befagyásáig továbbra is naponta közlekedik.

— Az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállitását szerdán d. u. 6 órakor nyitja meg József Ferenc kir. herceg. A kiállitás január 6-áig bezárólag naponta 10-től 5-ig, vasárnap és ünnepnap, karácsony első ünnepének kivételével 10-től 2-ig tekinthető meg. Belépődij 20 fillér.

— Vallásos est. A külsőjózsefvárosi ref. egyházközség (Kőris-u. 13) templomszentelésével kapcsolatban, amelyet vasárnap d. e. fél 11 órakor dr. *Ravasz László* püspök végez, d. u. fél 6 órakor vallásos est lesz. *Szabó Imre* esperes tart előadást.

— A 14. Dobó István honvédgyalogezred, Eger háziezrede csütörtökön érkezett vissza Erdélyből állomáshelyére. Dr. Kálnoky István polgármester üdvözölte a hazatérő honvédeket, majd dr. Hedry Lőrinc főispán felesége megkoszoruzta az ezred zászlaját. Az ezredparancsnok köszönetet mondott az üdvözlésért.

— A Magyar Háziipari Központ erdélyi kiállitását, amely Erdély háziiparáról és népművészetéről nyujt összefoglaló képet, a *Nemzeti Szalon* helyiségeiben december 15-én *Horthy Miklósné,* a kormányzó hitvese nyitja meg ünnepies külsőségek között.

— Mindkét lábát levágta a villamos. Seres Ferenc ügynök a Kerepesi-uton a Helyiérdekü vasut rákospalotai megállója közelében leugrott a mozgásban levő villamosvonatról. A villamos alá került és a kerekek mindkét lábát levágták. Állapota életveszélyes.

Özv. Plökl Antalné ugy a maga, mint az összes rokonság nevében fájdalommal tudatja, hogy a legönfeláldozóbb férj és rokon

Plökl Antal

keresk. tanácsos, a Skaba és Plökl cég és a Signum Laudis és több hadikitüntetés tulajdonosa

áldásos életének 64-ik évében f. hó 29-én váratlanul elhunyt. Temetése december 1-én, vasárnap ½3 órakor lesz a róm. kat. egyház szertartása szerint az óbudai temető halottasházából.

Drága emléke örökké élni fog!

— Jótékonycélu karácsonyi vásár a Pesti Vigadóban. Gróf Zichy Rafaelné a magyar társadalom előkelő hölgyeinek közreműködésével november 30-án és december 1-én ezidén is megrendezi a szokásos jótékonysági vásárt a Pesti Vigadó nagytermében. A vásár célja az összes katolikus nőegyletek megsegélyezése. Evégből a vásár rendezősége a kapott ajándéktárgyakat tombola és nyereményjáték keretében kisorsolja. Az értékes ajándéktárgyak között szerepelnek Dorottya és Erzsébet királyi hercegnők, valamint Stefánia királyi hercegnő, Rudolf trónörökös volt feleségének sajátkezüleg festett képei, gróf Batthyány két képe, számos művészi és értéktárgy, valamint a gyakorlati dolgok egész sora. Szombaton, november 30-án délután fél 5 órakor a kecsetkisfaludi székely legények és leányok táncokat adnak elő. Résztvesz a műsorban a Pécsi Öregdiákok csoportja is. Ghyczy Judit táncokat ad elő, Peéry Piri, Toronyi és Dayka Margit magánszámokkal lép fel. Gróf Zichy Rafaelnénak a rendezés nehéz munkájában báró Vay Lászlóné, gróf Hadik-Barkóczy Endréné, báró Podmaniczky Attiláné, gróf Wenckheim Antalné, Barcza Lajosné, gróf Révay Istvánné, Pongrácz Jenőné, Dampierre grófné, a francia követ felesége és Lalaing grófné, a belga követ felesége, valamint az előkelő társaság számos fiatal hölgytagja segédkezik. Vasárnap délelőtt 11 órakor folytatják a vásárt, amelynek keretében Lakatos Emilia bábszinháza előadást tart az ifjuság részére.

— Meggyilkoltak egy szaharincsempészt. Debrecenből jelentik: November 16-án éjjel a józsai vasutvonalon, a nyulasi megálló közelében, összeroncsolt fejjel, holtan találták *Nádasdi Lajos* balmazujvárosi tüzkő- és szaharincsempészt. Most őrizetbe vették *Tuba Mihály* józsai napszámost, aki bevallotta, hogy a gyilkosság napján Debrecenben járt, ahol összetalálkozott Nádasdival és együtt indultak Józsa felé. Vallomása szerint az uton Nádasdi rátámadt, el akarta venni tüzkövét és háromszor arcul is ütötte. Civakodni kezdtek, amelynek hevében baltával több izben fejbevágta Nádasdit, aki holtan esett össze. Amikor Tuba megtudta, hogy a csendőrök keresik, átment Nyiregyházára és az ottani fogházban jelentkezett, hogy letöltse háromheti fogházbüntetését. A csendőrök itt akadtak rá.

— Felülvizsgálják a visszatért kárpátaljai területeken az ingatlanszerzéseket. A hivatalos lap szombati száma kormányrendeletet közöl, amely kimondja, hogy a cseh-szlovák földbirtokpolitikai jogszabályok alapján a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területeken lefoglalt ingatlanokból hatósági rendelkezés vagy hatósági rendelkezést pótló magánjogi ügylet utján történt ingatlanszerzéseket felül kell vizsgálni és a szükséghez képest hatálytalanitani kell avégből, hogy a földbirtokpolitikai jogszabályok végrehajtása során az őslakosságot ért egyenlőtlenségeket és méltánytalanságokat kiegyenlitsék. Azoknak az ingatlanoknak tulajdona, amelyeknek megszerzését hatálytalanitják, az államra száll s ezeknek földbirtokpolitikai célokra leendő felhasználása tárgyában Kárpátalja kormányzói biztosának javaslata alapján a földmivelésügyi miniszter határoz.

— A mi szűcsünk a Váci-utcai Palugyai!

Egyesületek és előadások

Az 1919 Juniusi Bajtársak Szövetsége december 2-án, hétfőn este 6 órakor a Nemzeti Kaszinó különtermében bajtársi összejövetelt tart. Az elnökség kéri tagjait, hogy az összejövetelen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A Budapesti Olasz Kulturintézet (Eskü-ut 6.) ezentul magyar nyelvü előadásokat is rendez. Az első előadást szombaton d. u. 6 órakor Gerevich Tibor egyetemi tanár „Az olasz Novecento és a mai magyar művészet" cimmel tartja.

Károlyi Gáspár emlékünnepélyt rendez a Szabadság-téri református egyház vasárnap este fél 7 órakor Szabadság-tér 2. alatti gyülekezeti termében. Dr. Jáky Gyula előadást tart a Vizsolyi Bibliáról.

A Szent Imre-Körben (Szerb-u. 9.) kedden este 8 órakor Németh Antal, a Nemzeti Szinház igazgatója a magyar szinjátszás kérdéseiről előadást tart.

A Vitézi Rend Zrinyi-csoportja Désen vándorgyülést rendezett. A bevezetőt Thold Dezső tábornok mondta, majd leleplezte a kormányzónak a vármegyeháza részére festett arcképét. Vitéz Mezey Dénes Zrinyiről, a Vitéri Rendről és annak Zrinyi-csoportjáról tartott előadást, vitéz Bogshy Antal Ittevey Kiss Józsefről, a világháboru legkiválóbb vadászrepülőjéről irt hőstörténetét olvasta fel.

A Magyar Gyorsirók Országos Szövetsége december 7-én és 8-án a református gimnáziumban karácsonyi gyorsiróversenyt rendez.

Felhivás. Felkérik azokat a bajtársakat, akik az I. h. gy. e. VI. sz.-ban (II. sz.) és a XIV. menetszázaddal 1915 augusztus 30-án indultak az orosz frontra (Bukovinába) és 1915 szept. 14-én Burkanovnál fogságba estek, tudassák cimüket (Nágel) Szegesi Pállal (Ujpest, Baross-utca 57—59.)

Társaskirándulás Mikuláskor a kenesei fővárosi üdülőhelyre. A Fővárosi Alkalmazottak Segitő Alapja Mikuláskor társaskirándulást rendez a balatonkenesei fővárosi üdülőhelyre. Indulás dec. 5-én, csütörtökön 16 óra 35 perckor a déli vasutról külön kocsikban, visszaérkezés dec. 8-án, vasárnap 19 óra 45 perckor, ugyancsak a déli vasutra. Az utazás oda-vissza 6.40 P, ellátás 16—22 P. Jelentkezés és felvilágositás Madách Imre-tér 2. Telefon: 423—386.

A Felvidéki Egyesületek Szövetsége a szokásos évi Felvidéki Bált 1941 január 18-án a Szent Gellért-szállóban rendezi. Felvilágositásokat nyujt a báliroda (Rákóczi-ut 36. III. 2.)

Találkozó A volt cs. és kir. 4. és 18. hegyitüzérezredekbe tartozott bajtársak szerdán este a Csákodi-vendéglőben (József-u. 26.) találkoznak.

Semmitől – a diszmagyarig!...

Világéletemben olvasás közben aludtam el — most történt először fordítva! Egy pompás, jól füszerezett, komoly külföldi magazinnak beillő divatlapot kaptam! Olvasmányt! Az egész olyan kerek egészbe foglalt, szellemesen szines 32 oldalas költemény a magyar ruháról, hogy nemcsak a nőket, de bennünket férfiakat is meggyőz arról az igazsággal, hogy a magyar ruhában szebb lesz a nő — és több lesz a férfi!

Sohasem voltam szószátyár, de most ugy érzem, hogy erről „irni kell" s általában arról az uttörő munkáról, amelyet a Magyar Divatcsarnok a közönnyel viaskodó magyaros öltözködés érdekében tett. Azt hiszem nem tévedek, ha azt mondom: nem volt ebben a roppant munkában semmi hivatalos támogatás, vagy segitség, de még csak utmutatás sem. Annál érdekesebb az a csokor, amelyet ebből a küzdelemből összerakva olvasóimnak szeretnék megmutatni.

* * *

1935. A magyaros öltözködés hőskora. Még a gyöngyösbokréta az egyetlen magyaros látványosság, ez is csak a külföldieket érdekli. A Divatcsarnok komoly dijakkal, lelkes hangon pályázatot hirdet magyaros ruha-tervekre. Sokan megmosolyogták ezt a tapogatódzást, amelynek sikerében senkisem hitt. A Magyar Divatcsarnok azonban nem hagyta magát!

* * *

1936. Vakmerően és egyedül magyaros női-ruha divatbemutatót tartott heteken át, hogy meggyőzze a hölgyeket, milyen szép is a „honi-himes". Itt-ott már feltünedezett Pest utcáin egy-két Divatcsarnok-ruha...

* * *

1937. Sok-sok tapasztalat után „dirndli" helyettesitő magyaros nyári ruhák sorozatával lepi meg a hölgyeket. Ez már bombasiker! „Huncutka", „Rátarti", „Himes", „Cicomás", „Bodros", „Kaláris" ruhák minden csukott ajtót, minden csukott szivet kinyitottak. Már akkor érezhető volt, hogy sok költséggel, sok fáradsággal és lelkesedéssel végzett munka eredményeképpen a magyaros ruhadivat renaissanceának előestéjén állunk.

* * *

1938. „Magyart a magyarnak"... röppen fel a tömör program és a nyári ruhák mellett komoly délelőtti, délutáni, utcai és estélyi ruhák látnak napvilágot, részben a Divatcsarnok káprázatos Rákóczi-uti kirakatain keresztül, részben egy kis pompás füzetben. „Megjelenés magyar ruhában", hirdette bálidőben a Divatcsarnok e pompás és miniatür divatlapban, amely gyönyörü téli ruhákat, estélyit, bált és diszmagyart kinált, mindenki által elérhető polgári árakon.

* * *

1939. Neves tervezőket állit csatasorba a Divatcsarnok s az álmelkodó hölgyek ajándékba kapták a „Parádés" és az „Ünneplő" ruhákat. Esztendők szivós munkássága nyomán máról-holnapra ugyszólván a teljes váratlanság meglepetésével kezdtek feltünedezni Budapest nyilvános helyein a lenyügözően szép, egyszerüségében is pompás magyaros ruhák. Nem vitás és kizárólag a Magyar Divatcsarnok érdeme, hogy nemcsak Főrangu Asszonyaink ékesitették magukat különleges társadalmi eseményeknél magyar ruhával, hanem népszerü lett a középosztály asszonyai között, egyszerü emberek között, a magyar lányok között, mert a tökéletes szépség mellett még egy varázsszámot is nyujtott az áruház: árak formájában! Mások talán megelégedtek volna ennyi áldozattal, ennyi munkával és ennyi eredménnyel. De nem igy a Divatcsarnok! Ezt már a vidéki lapokból tudjuk: féltve őrzött drága modelljeit, népszerü ujdonságait, személyzetét és apparátusát felrakta egy autobuszra és elindult Pest után meghóditani a vidéket. Győr lelkes hölgyei, Sopron igényes asszonyai, Komárom válogatós leányai, Esztergom előkelő társadalma, Székesfehérvár Emerikánás hölgyei hitet tettek amellett, hogy a Divatcsarnok missziót teljesit megjelenésével és mondanivalójával. (Városok szegényei nagyobb kenyérhez, csecseméi pedig egy kis kelengyéhez jutottak, mert az ilyen divatbemutató bevételeit: ők kapták.)

* * *

1940. A nagy történések esztendeje — a magyar ruha frontján is! Kora tavasszal az árvizkárosultakért rendez magyaros divatbemutatót a Divatcsarnok. Nyáron a nagysikerü „Takaros" ruhákkal lepi meg a hölgyeket. Az Őszi Vásár legnagyobb attrakciója a Divatcsarnok ruhabemutatója. Röviddel rá uj erők bekapcsolásával megrendezi felejthetetlen szépségü „Erdélyért" divatbemutatót, amellyel a pesti napilapok is annyit foglalkoztak. Az uj modellek eleven frisseségén, kifejező méltóságteljességén, az eredeti motivumok sikerültebb áthangolásán már érezzük az uj erők modern felfogását. Ezek a ruhák már egész közeljöttek a mai élethez, már nem az eredetiség drasztikumával hat, hanem kifinomult izlésességével! Megjelenik az uj „Parádés"! Pazar!

* * *

Érdekes jelenség és nagy tanulság: amihez senkisem mert hozzányulni, — fantázia hiján-e, vagy kényelemből, nem tudni — abból a témakörből ilyen hallatlanul szines, vakmerően eredeti széles skálát játszott végig a Divatcsarnok! Jól esik ezt igy csokorba szedni, — mert magyar ügyről van szó!

De tovább! Erdélyben az emberek hitetlenkedve adják egymás kezébe az ujságot: mi lehet ez? Valami Magyar Divatcsarnok 5000 pengős pályázatot hirdet, magyaros ruha és ajándéktárgy tervezésére, kizárólag erdélyiek részére! Hitetlenkednek! Aztán minden elérhető érdekelt kap egy részletes tájékoztatást... Ujabb hirdetés... Ujságcikkek: 5000 pengős pályázatot hirdet a Magyar Divatcsarnok!... Megint csak a Divatcsarnok az a magánvállalat, amely elsőnek mer pénzt és munkát vinni Erdélybe — mig mások ünnepelnek!...

Ez volt az a csokor, amit a Divatcsarnok munkájából csak ugy találomra összeszedtem, mig az emlitett divatlapot olvasgattam. Ezzel is uttörő munkára vállalkozott a Magyar Divatcsarnok, mert ilyen még nem volt és egyhamar nem is lesz. Férfinak is, nőnek is el kell olvasni. Maradéktalanul meggyőz arról a tételről, hogy „Magyart a magyarnak a Magyar Divatcsarnokból."

—.a —.a

Ujszerü energiaforrások

A Kir. Magyar Természettudományi Társulat népszerü tudományos előadássorozatában pénteken érdekes előadást tartott dr. *Bay Zoltán* müegyetemi tanár *„Atomátalakitás és atomenergiák"* cimen.

— A modern atomfizika — mondotta — alig néhány évtizedes és máris rendkivüli sikereket mutathat fel nemcsak elméleti, hanem gyakorlati téren is. A kutatást megnehezíti az atom rendkivüli kicsinysége: *nem nagyobb a milliméter tizmilliomodrészénél. Ugy viszonylik a kisérletezőhöz, mint egyetlen gramm a földtekéhez.* A kéz olyan tehát, mint egy valóságos földrész, mégis be tud avatkozni az atom finom szerkezetébe. Pedig annak legnagyobb része üres tér: az apró elektropozitiv mag, *„a proton"* körül kering a negativ *elektronok fátyolköre.*

Vegyi átalakulások csakis az elektronkörben mennek végbe, maga az elem csak akkor alakul át, ha a magban áll elő változás. *Ehhez azonban oly hőfok szükséges, amely csak izzó csillagokban található, de földi laboratóriumokban nem állitható elő. Ezért nem sikerülhetett az alchimisták aranycsinálása.*

— Sikerült aluminiumból egy radio-aktiv foszfor-izotopot előállitani, amely az élettanban *sok függő kérdésre adhat még felvilágositást.* Mesterséges radioaktiv uton *sikerült aranyat is nyerni, de kis mennyiségben és igen magas áron.* Sokkal fontosabb azonban, hogy a legnehezebb elemet, az *uránt* két másik elemre, bórra és kryptonra sikerült széthasitani és kilátás van arra, hogy ez folytatólagos láncban lesz lehetséges. *Ez uton százmilliószor több energia szabadulna fel, mint a szénből.* Akkor talán megszünne a jelenkori versengés az eddigi energiaforrások körül. És ez már nem valamely álmodozó iró regénye, hanem komoly tudományos munkálatok beszámolófia.

— Halálozás. Dr. *Szathmáry-Enyedy Róbertné* szül. uzoni *Pünkösti Mária* dr. tanárnő csütörtökön este 53 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. A kiváló pedagógus jelentős szerepet játszott a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségében is és mint az Egyetemet Végzett Nők Szövetségének megbizottja gyakran képviselte a magyar ügyet nemzetközi fórumok előtt. Halála széles körben mély részvétet keltett. Temetése vasárnap délután fél 3 órakor lesz a farkasréti temető halottasházából az unitárius egyház szertartása szerint. Az elhunytban dr. *Enyedy Róbert* törvényszéki tanácselnök hitvesét, *Pünkösti Andor* nővérét gyászolja.

Ditrói *Csiby Lajos* nyug. m. kir. cukorgyári főellenőr életének 64 évében Ditró községben november 23-án meghalt.

Seeberg Aurél volt rigai tiszteletbeli főkonzul meghalt. Seeberg főkonzul 1928 óta egy évtizednél hosszabb ideig képviselte Magyarországot Rigában.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

SZINHÁZ ÉS FILM

Soronkivül szó van

a Zárt tárgyalásról,

amelyet második hétre prolongált az Uránia és a Scala filmszínház és ezzel az új magyar drámai filmtermés számára olyan hétpecsétes díszoklevelet állított ki, amelyet méltán megérdemel ez a minden izében filmszerű, irodalmi és mélyen életszagú alkotás. A filmek sikere, vagy bukása különleges mértékegység szerint igazodik Budapesten. A budapesti közönség sohasem indokolja meg rajongását, vagy elutasító magatartását egy filmmel szemben, a Zárt tárgyalás lélekbontó erőket megvillantó képeinél azonban átható erővel érezte meg mindenki, hogy művészetben és életben olyan élménut nyujt ez a gőzölgő lóvához hasonlító dráma, amilyent az élvonalbeli francia és angol studiók is ritkán produkáltak.

A Zárt tárgyalás az életnek azokkal az igazi nyersanyagaival dolgozik, amelyek az indulat kemencéjét fűtik és éppen ez adja meg azt a nyers zamatot, amelyből minden mesterkéltség hiányzik. Tasnádi Fekete Mária és Páger Antal különleges alakitása szövi át ezt a filmet a valóságérzet ezüst cérnával, ez a két nagyszerű ember tanit meg a filmen keresztül, hogy micsoda szörnyű erejű áradat a féltékenység, micsoda brutá'is, állati indulat rejtőzik abban a lélekben, amelyet a szerelemféltés hollószárnyai megsuhintottak. A történet éppen ezért épkézláb, a fordulat legkisebb árádicsán sem érezzük, hogy távol az élettől, egy iró ködös lelkivilágában született meg az epizód.

Nagy film a Zárt tárgyalás, uzok közé az igazi filmek közé tartozik, amelyeknek sikerét maga az uzonos élet szabja meg, ez a fanyar, sokszor kesernyés dráma, amelyben ritka pilula az édesség. Sötét szinei vannak, mégis feloldódik a szerelemféltés és a barátság pólusai között, ebben a kettős áramkörben vergődő lélek, feloldódik az a nemesveretű művészet, amely áthatja a Zárt tárgyalás-t, s amely olyan sikerré prolongálja ezt a dinamittöltésű magyar filmdrámát, hogy hosszú hetek játékciklusa elé tekint az Urániában és a Scalában.

[b. g.]

A Madách Színház új naivája

A Földessy Géza vezetése alatt holnap este nyiló Madách Színház új naivát szerződtetett. A fiatal művésznő a Színmüvészeti Akadémia tavaly vegzett tehetséges növendéke: Hangay Márta. Hangay Márta először Móricz Zsigmond Kismadár című darabjában mutatkozik be a budapesti közönség előtt, egy parasztlányka karakterszerepében.

Ady-est a Zeneakadémián

Ady-estet rendeznek *december 8-án* a *Zeneművészeti Főiskolán. Ady* Endre legszebb verseit szavalja *Szörényi* Éva, *Szilágyi-Szabó* Eszter, *Lánczy* Margit, *Fellegi* Teri, *Greguss* Zoltán, *Perényi* László és *Pataki* Jenő. Orgonán kisér *Ákom* Lajos.

IVNOR HEGYE

Bemutató az Operaházban

Uj szerzőt avat az Operaház legújabb operájának bemutatója alkalmából, *Lodovico Rocca* olasz zeneszerzőt, akinek operáját a mult év decemberében mutatta be a római Teatro Reale. Messze, már csaknem a mese határán, a Kaspi tó közelében, a mult század végefelé játszódik a Monte Ivnor legendája, hősi legendát fonva egy istenhátamögötti kis falucska, Taragdalaj lakóinak nyomorúságos küzméből és Ivnor hegyének titokzatos meséjéből. Az ellenség elől menekülő népet Kirlatos, a nép atyja, aki »Krisztus hivó szavára jött messzi városokból« menti meg, fölvezetvén népét a varázslatos erővel felruházott Ivnor csúcsára. Kirlatos békében hal meg, mint Istennek azon kedvelt vitézei, akik befejezték szent küldetésüket.

Ahogy felgördül a függöny, első pillanattól kezdve valami ellenállhatatlanul sodró dráma a forrpontig hevített izzó légkörbe kerülünk. Az egyes képek beállításai, a szereplők minden egyes mozdulatai, a kórus szaggatott recitativói, a koldushad kétségbeesett jajveszékelése döbbenetes realitást képviselnek. Mint nyomasztó álomképek szörnyű viziói ellen harcol a falu népe, küzdenek, dobálódnak az egy-egy típust megtestesítő szereplők ármánykodás, kételyek, rettenetes vívódások, bosszú közepette. A zene pedig hihetetlen pontossággal valósággal élethű aláfestése a színen történendőknek, a fájdalmas pianoktól az orkánszerűen zugó fortissimókig a lelkekben duló viharzó érzések hihetetlen színskáláját nyujtva. Sötét, komor képek, sehol egy megnyugtató szín, derűsebb hang, szintet menthetetlennek érezzük Taragdalaj lakóinak sorsát, látjuk a feltartózhatatlan végzetet és végre... mégis betör az első fény, a megbékélés föloldó színe. A gyermekét elvesztő Kirlatos fájdalmas siratója után, fölülkerekedik a lelkekben az ellenállás, küzdeni, harcolni a végzet ellen, a varázs megtörik, Kirlatos meghal, de népe megmenekül a pusztulástól és az egész sötét dráma egy mennyei kar csodálatos zsolozsmájában olvad föl: »Térj igaz útra, óh, ember, itt a mennyei üdv vár reád«. Ez az a pont, amely megkülönbözteti Rocca operáját az orosz operák végzetszerűségétől, nem Muszorgszkij sötét világa ez, nem a végzet rendelésébe beletörődő lélek letargiája, hanem a sors csapásaival *szembeszálló*, a lehetetlenen is győzni akaró, ellenállásra buzdító derűsebb latin lélek lebirhatatlan vitalitása.

A legnagyobb elismeréssel adózhatunk énekeseinknek az opera bemutatójáért, akik eléggé nem dicsérhető bravúrral oldják meg nehéz feladataikat. Kirlatos szerepében *Palló* Imre tündököl, férfias méltósággal mintázva meg a nép atyjának jóságos alakját, teljesen átérezvén a rábízott szerepkör fontosságát, amelyen az opera sikere áll vagy bukik. A szerető vidali megtestesítője, *Rigó* Magda méltó partnere úgy drámai játékban, mint hangjának szárnyaló szépségében. *Korék* Endre gyönyörűen oldja meg a nem éppen basszus lagehoz méltó hang nehézségeit, *Basilides* Mária, *Rösler* Endre, *Dósa* Mária, az egyre szebben érő *Fodor* János, *Laurisin*, *Komáromy Szomolányi*, *Gál* főerősségei az új operának.

Oláh Gusztáv díszletei, kezdve a párás ködbe vesző Ivnor hegyének képétől az utolsó jelenet dicsfényes glóriaképéig, mesteri rendezői elgondolásával külön tanulmányt érdemelne.

Failoni mester egyénisége, elmélyült karmesteri tudása biztos kézzel tartja együtt mindvégig a hatalmas együttest, legfőbb garanciája lévén az új opera sikerének. *Rocca* operáját holnap mutatja be az Operaház.

Vágó József

Gary Cooper

A Lloyd filmszínház jelenti: műsorán a FLORIDAI KALAND

A válogatott nagyfilmek utánjátszó filmszínháza, a Lloyd mozgó új világfilmmel örvendezteti meg sajátos törzsközönségét, amely a Belvárosból és az előkelő mozik tájékáról is felkeresi ezt a meghitt színházat, ahol minden műsorban igazi csemegét prezentál a figyelmes igazgatóság. A Lloyd legújabb műsorában Gary Cooper és Merle Oberon vidám amerikai vígjátékát, a Floridai kaland-ot mutatja be, ezt a különleges, vérbeli amerikai humorral kacagtató alkotást. Gary Cooper egy angyali szivű, jókedélyű, nyers cowboyt játszik ebben a filmben, aki összeismerkedik egy magát kimenős szobalánynak hazudó előkelő amerikai lánnyal. A vidám persziflázsból ragyogó ötletek fakadnak, közben alapos és szigorú cinizmussal gúnyolják ki a fellengzős amerikai parvenük életét. Csupa eleven lüktetés, vidám fordulat és jóizű gúny ez a film, amelyben Gary Cooper, az amerikai filmgyártás kétméteres bébije, olyan elbájolóan félszeg és mégis talpig férfi alakítását nyujtja, amely megsokszorozza a Gary Cooperért hódolók hatalmas táborát. Egy jottányit sem marad el mellette a tündéri Merle Oberon, aki a langaléta Cooper oldalán vesz részt a Floridai kaland bűbájos fordulataiban. A film mától kezdve nyilván hosszú ideig marad a Lloyd műsorán.

* **Beethoven-matinét** rendeznek a *Zeneakadémián* vasárnap délelőtt *11 órakor*. Az I. és V. szimfóniákat a *Budapesti Hangversenyzenekar* szólaltatja meg *Vaszy* Viktor vezényletével. A *Beethoven-matiné* műsorán a *G-dur* zongoraverseny is szerepel. Jegyek a *Koncert* Hangversenyirodában és a *Zeneakadémián* válthatók.

A Pódium hat kérdése

A Pesti Színházban működő budapesti kabaréfejedelem a Pódium Kabaré barátainak és ismerőseinek levelezőlapokat küldött, melyen a következő hat kérdés áll: Tudja Ön, mi történt volna, ha 1. Hannibal nem kel át az Alpokon és 2. Éva nem harap bele az almába, 3. Tolnay Klári nem akar megfürdeni, 4. Somlay Artúr nem menne nyugdijba, 5. Kővári Gyula nem csalná meg Kondor Ibolyát és 6. Dénes György nem hagyná el Kiszely Ilonát?

A különös kérdésekre Békeffi László konferanszа és a Pódium új műsora ad feleletet.

* **Lehár** Ferenc legszebb melódiái csendülnek fel a *Scala* filmszínház vasárnap délelőtti matinéján. A szebbnél szebb dalokat *Raffay* Erzsi, *Nagy-Pál* László, *Gyurkovics* Mária és *Fekete* Pál éneklik. *Szendy* Lajos konferál.

PÉNTEKEN nyílik a
MADÁCH SZÍNHÁZ
Ünnepélyes megnyitó! — Színre kerül: MÓRICZ ZSIGMOND
KIS MADÁR című színműve.
Főszerepben: DAYKA MARGIT
PEÉRY, ÖLVEDY, TORONYI, SOLTHY, GÖRBE
TELEFON 221-244

Mai filmkritika

RÓZSAFABOT

Royal Apollo, Corso

Osztályzatunk 1/2

Babay József, aki finom hangulatú és sikert elért regényéből irta filmre a *Rózsafabot* kedves kisvárosi történetét, szereti a jót és a szép diadalának dicséretét. A költő finom tollával irta meg filmjének forgatókönyvét is, amelyben azt hirdeti, hogy ha hiszünk a jóban és az élet felsőbbrendűségében, abban, hogy valaki fölöttünk őrködik és soha nem engedi el a kezünket, akkor nem eshetünk el bukdácsolásokkal teli életünkben. A rózsafaágból faragott karcsú bot egy gyönyörű szép vidéki vak kislány kezében van és ez a bot vezeti a szerencsétlenségében is boldog és hivőlelkű leánykát, lelki megnyugvásán keresztül, egészen a reális boldogulásig, szemevilágának visszanyeréséig, szerelme beteljesüléséig.

Ekörül a látszólag egyszerű és néhol csaknem már naivnak tetsző mese körül ügyes bonyodalom, sőt drámai feszültség is kerekedik a *Rózsafabot*-ban. Amikor a vak kislány és ártatlanul bűnösnek ítélt szerelmese megjelennek a vásznon, az mindig csupa költészet és esztétika. Élethű figura a mihaszna munkakerülő Bosnyák Józsi. Mondhatjuk talán a legigazibb Babay-alak. Az egész filmen érzik leginkább a költő hazájának, Somogynak a levegője. *Szeleczky Zita*, a kisvárosi vaklány nehéz szerepét művészi gonddal, szépséggel és meggyőzéssel játssza. *Timár József* férfias és a feszültséget nagy lelki gonddal éreztető tudással játssza az ártatlanul börtönviselt szerelmes férfit. Ezúttal is kedves *Rózsahegyi Kálmán* és *Berky Lili*, *Gózon Gyula* és *Dajbukát Ilona* fűszeres és órásházaspárja. *Simon Marcsa*, *Juhász József* pedig drámai magaslatokat ér el Bosnyák Jóska munkakerülőjének alakításával. Balogh Béla rendezése gondos, mindenben követi a költő elgondolását. A filmhez Polgár Tibor írt hangulatos kísérőzenét. Aki szereti a megható és happyendes történeteket, az kedves másfél órát tölt el majd a Rózsafabot mellett.

(sz. j.)

Hans Albers hármas szerepben

Pár nap mulva a budapesti közönség elé kerül a Tobis-gyár remekbekészült filmje, a »Trenk báró kalandjai«. A filmnek külön érdekessége, hogy a főszereplő Hans Albers hármas szerepet játszik: a fiatal Trenk bárót, az öreg Trenket és a poroszországi nagybácsit. A mindvégig lebilincselően érdekes és izgalmas filmnek egyébként igen sok magyar vonatkozása van, hiszen a legendáshirű Trenk báró idősebb korában Magyarországon telepedett le és itt élte le kalandokban gazdag, viharos életének hátralevő napjait.

Citromék beperelték a Pepita kabátot

A *Pepita kabát* című magyar filmburleszk gyártóit kellemetlen meglepetés érte. A nagysikerű vígjáték reklámhadjáratában szerepelt egy amerikai ízű ötlet, egy kartonlapra felvarrt pepitagomb, amely mellett ötletes szöveg hirdette, hogy mindössze ez a gomb maradt meg *Citrom* Vendel budapesti lakosból, aki szétpukkadt a *Pepita kabát* előadásainál. A gyártók nagy »műgonddal« választották ki ezt a nevet, nehogy utólagos sértődés keletkezzék. Ugylátszik azonban, hogy Pesten nem lehet olyan nevet találni, amelyhez ne tartozna eleven ember. Mert a reklámhadjárat megindítása után jelentkezett egy *Citrom* Vendel nevű budapesti lakos, aki nevének jogtalan használata miatt pert indított a *Pepita kabát* ellen.

A miniszterelnök a Magyar Földrajzi Társaság bankettjén

A MAGYAR FÖLDRAJZI TÁRSASÁG SZERDÁN ESTE ADTA ÁT A MINISZTERELNÖKNEK A TÁRSASÁG TISZTELETBELI TAGSÁGÁRÓL SZÓLÓ OKLEVELET. BALRÓL A MINISZTERELNÖK BESZÉL, KÖZÉPEN CSÁKY ISTVÁN KÜLÜGYMINISZTER ÉS DR. VITÉZ TEMESSY GYÖZÖNÉ, JOBBRÓL CHOLNOKY JENŐ, A FÖLDRAJZI TÁRSASÁG ELNÖKE MOND BESZÉDET

Biztosítottuk helyünket az új Európában

Tizenöt hónapja tart már az európai háború, mely átterjedt távoli tengerekre és Afrikára is. Magyarország ebben a véres és vészes időszakban rendületlenül kitartott barátai mellett, akik jogaik kivívásáért és egy új világrend megteremtéséért fogtak fegyvert s ugyanekkor méltóságteljes nyugalommal gyarapította erejét és síkra szállt a maga igaz ügyéért. Elmondhatjuk, hogy a háború tizenöt hónapjában erősebbek lettünk és annak a következetes, céltudatos és erélyes politikának, amelyet a kormány folytatott, területi gyarapodásunk lett az eredménye. Nagy barátaink segítségével és támogatásával, akiknek fegyveres győzelmét az első perctől fogva őszintén és igaz szívvel kívánja a magyar nemzet, sikerült visszaszereznünk Kelet-Magyarország és Erdély egyrészét. Nem tudjuk és nem is tudhatjuk, meddig tart még a háború, amelynek lélegzetelállító jeleneteit békében és nyugalomban szemléljük. Meddig tart még ez az időszak, amely elválasztja a világot az elkövetkező békétől? Mikor kerül sor a békekötésre? Olyan kérdések ezek, amelyekre ma még senki sem tud választ adni. De Magyarországnak *ezt az időszakot semmi körülmények között sem szabad kihasználatlanul hagynia* sem belpolitikájában, sem külpolitikájában.

Gróf *Csáky* István külügyminiszternek a két Ház külügyi bizottságában elmondott expozéja világosan utalt arra, hogy ebben az időszakban, amelyről senki sem tudhatja, hogy meddig tart, *Magyarországnak nagy és komoly kötelességei vannak önmagával szemben.* November 20-án Magyarország csatlakozott a bécsi Belvedere-palotában a háromhatalmi egyezményhez és ezzel jogot biztosított magának arra, hogy az elkövetkező béketárgyalásokon mint egyenrangú fél üljön le a tárgyalóasztalhoz. De — Csáky külügyminiszter szavai szerint — ez a tény azt is jelentette, hogy a békekötésig eltelő időre mintegy *biztosítási kötvényt váltottunk ki magunknak Bécsben.* Bizonyos kockázatot is vállaltunk, de — ezzel mindenkinek tisztában kell lennie — *kockázat nélkül nincs és nem is lehet felemelkedés.* Nyomatékosan hangsúlyozta a külügyminiszter: egész politikánk arra irányul, hogy haladásunk, megerősödésünk és feltámadásunk mértékében *csökkentsük a kockázatot.* Ebben a törekvésünkben ma már ott tartunk, hogy a békebiztosítási kötvénynek immár utolsó prémiumát is befizettük Bécsben a Belvedere-palotában.

Magyarország tehát a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásával felkészült arra, hogy a most következő időszakban addig is, amíg a béketárgyalásokon megkezdődik az új Európa megteremtése, *minden erejét belső megerősödésének fokozására fordítsa.* Nemrég *Teleki* miniszterelnök beszélt az új Európáról, arról a »nagy városról«, amelyben minden népnek és minden országnak meg kell építenie a maga házát. Mi most abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy a bécsi szerződés aláírása után *már most nyugodtan hozzáláthatunk a magunk házának építéséhez.* Kétségtelen, hogy Magyarország időt nyert arra, hogy belső felépítését — amint Csáky miniszter expozéja félreérthetetlenül hangsúlyozta — *ősi magyar szellemben, a magyar léleknek megfelelő rugalmas formák között, teljes energiával folytathassa* és hogy nyugalomban megteremthesse a *belső előfeltételeket* is a valószínűleg még elkövetkező megpróbáltatásokkal való sikeres küzdelemre. Jelenti ez egyszersmind azt is, hogy *nyugodt időnk van* külpolitikai rendszerünk kiépítésének folytatására.

A bécsi szerződés aláírásával mindezt biztosítottuk a magunk számára és ha vállaltunk is kockázatokat, az előnyök, amelyeket az elkövetkező időkben várhatunk, csökkentik ezeket a kockázatokat. A csatlakozás feltételeiről és következményeiről szólva, *Csáky* István utalt *Ribbentrop* kijelentésére, aki azt mondotta, hogy ha Magyarországot bármely oldalról támadás érné, a szövetséges három nagyhatalom hazánk védelmére siet, ha pedig a három nagyhatalmat olyan állam támadná meg, amely eddig a konfliktusban nem vett részt, Magyarország szolidáris lesz a megtámadott hatalmi csoporttal. A kormány erős megfontolás után úgy vélte, hogy a várható előnyök reményében a kockázatot vállalni kell és igen határozottan lépett fel, hogy Délkelet-Európában mi legyünk az elsők, akik a *primus inter pares* elve alapján a szerződést aláírjuk. Ez így is történt és Magyarország elsőnek csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez, amelynek célja az igazságosabb világrend megteremtése.

Világosan megmondotta expozéjában Csáky külügyminiszter, mi volt a kormány célja ezzel a nagyhorderejű lépéssel. Magyarország ebben a hatalmi csoportosulásban *konszolidálja azokat az eredményeket, amelyeket a magyar nemzet huszonkétéves keserves és kitartó küzdelem után elért.* A világháborúban a Németbirodalom oldalán buktunk el, — hangoztatta gróf Csáky István, aki tetteivel és megnyilatkozásaival nem egyszer bebizonyította, hogy huszonkét esztendőn át az volt a véleménye: több reménnyel nézhetünk a jövő elé mi, akik a Németbirodalommal buktunk el, mint azok, akik a győztesek oldalán emelkedtek fel és látszólag örök időkre berendezkedtek a zsákmány élvezetére. Valóban: mindenki elvárja a magyar kormánytól, hogy úgy dolgozzék, hogy ha az ország egyszer elbukott a németek oldalán, akkor *osztozzék a felemelkedés örömeiben is a birodalommal.*

Ennek a felemelkedésnek az útján máris jelentős eredményekhez érkezett el Magyarország és a mostani időszakban, amikor sikerült konszolidálnia ezeket a nehéz küzdelmekkel kivívott eredményeket, minden erejét össze kell szednie, hogy felkészüljön a még reáváró roppant feladatok teljesítésére. Az előnyök és a lehetőségek, amelyek a nemzet előtt állanak, rendkívüliek, épúgy, mint azok az idők, amelyekben a vajudó Európa él. Résen kell állnunk és minden erőnkkel részt kell vennünk abban a belső építő munkában, amelynek eredményétől függ, hogy a háború végén a békekötéskor mekkora hatalmunk lesz ahhoz, hogy hallassuk szavunkat a nagy ujjárendezés közös munkájában. Mindenki megnyugvással és megelégedéssel értesülhetett a külügyminiszter expozéjából, hogy ennek a megerősödésnek minden külső és belső feltétele adva van a nemzet számára.

A VAS

Narancssárga, nagy falragaszok Budapest házain: megkezdődtek a fővárosi vasnapok. A hideg, fehér fém, amely a történelem kezdete óta kíséri az ember útját, a világnak ebben a rendkívüli időszakában ismét előlépett a háttérből főszereplővé, hogy a történelem csinálásába egy kicsit maga is beleszóljon.

Régebben az emberek azt hitték, hogy a dolgok rendjét a sárga nemesfém irányítja, az arany. Ez az elmélet azonban már megdőlt. Az arany, a pénz, önmagában tehetetlen, béna és erőtlen eszköz csupán, ha nincs mellette és nem segíti a munka és a hare örök szimboluma: a vas. Az ősi mítosz három korszakról beszél, az arany, az ezüst és a vas korszakáról. De a történelmi időknek, kezdettől a jelenig csak egy korszaka van: a vaskorszak. És ennek az óriási korszaknak keretein belül a vas teremtette meg a kisebb korszakokat. A vas vitte el szédítő magasságba a technikát és a vas döntötte el a háborúkat. A két nagy fémrivális, az arany és a vas végső harca pedig most folyik. A vas most győzi le és taszítja szolgasorba fikciókra épített trónusáról a dölyfös cézárt, az aranyat.

A vas most harcol és történelmet csinál. Regénye azonban ezzel nem fog véget érni. Egyszer majd eljön, talán már a küszöbön áll a lelkünk mélyén mindannyiunktól sóvárgott, nagy kibékülés. És akkor a kiegyenesedett kardokból ismét kasza lesz. Az ágyúk dörgését a békés motorok zúgása, az építőmunka himnusza váltja fel. A fegyverek acélja termelőszerszámmá magasztosul. A vaskorszak megmaradt, de áldottá válik és akkor — elérkezik a vas hőskora.

Addig is: gyűjtsük a vasat. Mert a történelem roppant kohójában a könny és a vér, a mosoly és a boldogság, a jelen és a jövő mind-mind egy szóban olvadt ösze az idők folyamán. A vasban.

Japán tiltakozást intéz a holland-indiai kormányhoz

Tokió, november 28 (NST)

A holland-indiai gyarmat lakossága a japán lapok jelentése szerint az utóbbi időben fokozódó japánellenes magatartást tanusított, ami a japán állampolgárok állandó zaklatásában, sőt bántalmazásában nyilvánul meg. *Matsuoka* japán külügyminiszter ilyen körülmények között elhatározta, — jelenti a japán hivatalos távirati ügynökség — hogy erélyeshangú *tiltakozó jegyzéket intéz a holland-indiai kormányhoz* és megfelelő kártérítést követel.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Merle Oberon és Lawrence Olivier felejthetetlen filmje:
ÖRÖKKÉ... SAVOY PÁTRIA

tangó harmónika világmárkák legjobb választéka — újak és használtak. Árjegyzék ingyen
Sternberg hangszergyár Rákóczi-út 60

LÓSPORT

Vasárnap: Horthy Miklós-díj

Jól sikerült nevezések mindkét hétvégi versenynapra

Ezúttal harmadszor kerül eldöntésre a kormányzó urunkról elnevezett *Horthy* Miklós-díj, melyet a *BÜE* miniszteri biztosa, *Rakovszky* Iván ny. belügyminiszter írt ki és rendszeresített az ügetősport részére.

A *Horthy* Miklós díj feltételei az idén különösen kedveznek a hároméveseknek, melyek idősebb ellenfelektől kapott 40 méteres előnyükkel ez alkalommal — nyugodtan mondhatjuk — verhetetlenek.

A 7300 pengős összdíjazású (4500 P a győztesnek, 1500 P a másodiknak, 800 P a harmadiknak, 500 P a negyediknek) futamra hét ügetőt neveztek, közülük hárman, *Etre*, *Fontos* és *Fokos* az ifjú évjáratot képviselik. A verseny sorsa a három között dől el, kérdés csak: *melyik a három közül?*

Mindhárom ügetőtől kitűnő formákat láttunk már, a legjobbat kétségtelenül *Fokostól*, meg az idény derekán kétszer is 26-os időt ügetett. *Fokos* utolsó versenyében forma alatt futott, igaz, hogy akkor a 27-es idővel győztes *Etrének* 60 méter előnyt adott. A munkahírek szerint a *Baranyai-ló* most ismét *legjobbját tudja*. *Fokos* ellenfelei közül két évjárattársa, *Etre* és *Fontos* jöhetnek egyedül számításba. A kettő között *Fontost* tartjuk megbízhatóbbnak.

CSALÓKA »ÖREGEK« ELLEN...

Szombaton a hároméves *Csalóka* veszi fel a küzdelmet az »öregek« ellen, a 2000 méteres *Nemzetközi* versenyben. *Kovács II.* tréner lovát ugyancsak nyugodtan sorozhatjuk a fiatalok legjobbjai közé, mely ezt a mai nehéz feladatát is sikerrel megoldhatja — bár könnyű dolga éppen nem lesz... *Kelevéz* az Őszi nagy hendikepben *1:26.9-et* futott, *Kangor* legjobb ideje 1:25.4, *Loge* jelenlegi tudását 28-ra becsülhetjük... Egyszóval itt igyekezni kell. Mindenesetre érdekes küzdelmet várhatunk.

Úgy szombaton, mint vasárnap tíztíz futam kerül terítékre. Ezek között a *Marcal*-díjra kerekszámban húsz nevezés érkezett. De nem sokkal lesz kisebb az indulók száma a többi futamban sem: a húsz versenyszámra összesen 213 nevezést adtak le. Fogadó szívek örüljetek...

JELÖLTJEINK AZ EGYES VERSENYEKRE

Szombaton: I. **Makfilkó—Előkelő.** II. **Dalma J. F. fogat.** III. **Zepperl—Gulliver—Aprópénz.** IV. **Adam the Harverster—Bakony MIR—Contessa Luciana.** V. **Csalóka—Kangor.** VI. **Négus II.—Rozmaring.** VII. **Pika—Csipkerózsa—Sirocco.** VIII. **Andalgó—Leander—Tibor.** IX. **Czifra—Maya—Bimbi.** X. **Ácsi—Ádáz—Lila.**

Vasárnap: I. **Tarzan—Pamuki Barna—Bibor MIR.** II. **Little Tich—Erdő szépe.** III. **Apród of Pamuk—Álmos.** IV. **Fokos—Fontos.** V. **Marschall id.—Simba.** VI. **Cirkáló—Szabolcs.** VII. **Elöljáró—Lasta.** VIII. **Elszánt—Holandjanin.** IX. **Csapodár—Búfelejtő—Volga.** X. **Ádáz—Dáma II.**

Fokos 6:10 reás favorit a Horthy Miklós-díjra

Mint már megírtuk, a vasárnapi Horthy Miklós-díj előrefogadásos verseny. Sok keresletnek ugyan eddig nem örvendtek a bukmékerirodák, tekintve, hogy a nagy versenyre a közönség majdnem kizárólag egyedül Fokost játssza, Fokosra pedig nincs odds. Illetve van, dehát... Fokos a kiírás pillanatától kezdve reás favorit volt.

A Horthy Miklós-díj oddsai:

Fokos 6:10, Etre 2½, Fontos 3, Mikola 6, Négus II és Margit S. 8.

— **Károly-csapatkereszt ügyben** felkérem azokat a bajtársakat, akikkel az 1. h. gy. e. VI. sz.-ban (II. sz.) és a XIV. menetszázaddal 1915 augusztus 30-án indultunk az orosz frontra (Bukovinába) és 1915 szeptember 14-én Burkanovnál fogságba estünk, tudassák velem címüket. *(Vágel) Szegesi* Pál Újpest, *Baross*-utca 57—59., földszint 11.

x **Angelo** fényképe a legszebb *karácsonyi ajándék*. Kedvezményes polgári árak. IV., Váci-utca 24. Telefon: **180—721.**

SPORT

Győzhetünk-e végre 15 év után az olasz futball ellen?

A magyar-olasz válogatott futballmérkőzéseknek különös történetük van.

Három évtizede játszunk válogatott mérkőzéseket az olasz futballal és *az első 15 évben csak mi győztünk, a második 15 évben csak az olaszok győztek* — a ritka *döntetlen* eredményektől eltekintve. Az első vereséget *4:3 arányban szenvedtük el 1928-ban Rómában*, amikor a magyar csapat már 2:0 arányban vezetett. Ez a vereség *egyáltalában nem volt szégyenletes*, egyáltalában nem lehet tehát azt mondani, hogy indokolva lett volna az a *jelszó-hadjárat*, ami a következő olasz mérkőzések előtt megindult és lehetetlenné tette még azt is, hogy a magyar csapatnak reménye lehessen a győzelemre. Az 1930. évi 5:0-tól kezdve egészen mostanáig *a jelszavak egész sorozatát próbálták ki a válogatott csapaton* s Pataky Mihály, aki az 5:0-ás csapatot állította össze, épúgy vállalta a »próbanyúl« szerepét, mint utódai.

Nem tudjuk, hogy a vasárnap Genovában megtartandó magyar-olasz mérkőzésen vitéz *Ginzery* Dénes futballkapitány tényleg ki fogja-e próbálni azt *a háromhátvédes angolos védekező rendszert*, amelyet neki épúgy a sportlapok ajánlottak, mint elődeinek a többi jelszót. A kapitány még tegnapi elutazásakor sem nyilatkozott csapatösszeállítása felől. Ilyenformán *félig-meddig a sötétben kell tapogatóznunk*, amikor a vasárnapi mérkőzés esélyeit akarjuk latolni.

Annyi bizonyos, hogy

a csatársor teljesen és maradék nélkül a magyar futballt, illetve az általunk alapított »középeurópai« futballt fogja képviselni,

még akkor is, ha — amit nem várunk — dr. *Sárosit* a futballkapitány az egység kedvéért nem játszatja. A nagyváradi belső hármas: *Kovács—Sárvári—Bodola* a legtisztábban *őrzi a nemes magyar csatárhagyományokat*. Mind a három birtokában van a tökéletes technikának, remekül összejátszik és nagyszerűen helyezkedik a kapu előtt. Ezt a csatársort *dr. Sárosi nélkül is, de dr. Sárosi irányításával különösen alkalmasnak tartjuk, hogy akár két-három gólt is rúgjon az olasz csapat kapujába*. Nagyszerűen kiegészíti a belső hármast *Kincses* és *Gyetvai*, akik a fiatal magyar szélsőcsatár-termés legjobbjai, gyorsak, jól adják középre a labdákat és ők maguk is értenek a kapuralövéshez.

Ennek a csatársornak a gólképességét csak azáltal lehet csökkenteni, ha a csatárok a fedezetektől nem kapnak elegendő támogatást.

Ennek első feltétele, hogy *a magyar válogatott csapatnak legyen középfedezete*. A Ferencváros fölénye a bajnokságban azt bizonyítja, hogy *Sárosi III.* a legjobb magyar támogató középfedezet. Ha ezt játszik a válogatott csapatban is, akkor még az sem olyan nagy baj, ha mellette nem *Lázár* és *Balog*, hanem — mondjuk — *Lázár* és *Pákozdi* játszik szélső fedezetet — utóbbi mint mozgó hátvéd. *A legjobb csatársor sem lehet azonban eredményes, ha megfosztják támogatóitól*, ha például Sárosi III-at kirendelik a szélre, míg középen nincs senki, mert a harmadik fedezet a hátvédsorban játszik.

A magyar védelem már ismét nagyon megbízhatónak látszik,

akármelyik kettő is szerepel a *Pákozdi—Polgár—Biró* hármasból. A legvalószínűbb mindenesetre az, hogy mind a három fog játszani és *Pákozdi* — mint azt jelentettük — *a mozgóhátvéd szerepét kapja*. Ez nem tökéletes megoldás, talán nem is lesz elég az olaszok ellen, de *még mindig jobb, mintha Sárosi III. kimaradna a csapatból és például Tóth lenne a »harmadik hátvéd«*. Ez a megoldás az összes klubcsapatokban, Tóth klubjában, a Gammában is megbukott, nem várnánk tőle sikert a válogatott csapatban sem. *Boldizsár* és *Csikós* a kapuban egyformán megbízható.

Az olasz csapat most átmeneti állapotban van.

Pozzo már évek óta próbálja a fiatalokat, mint két világbajnoki év között mindig. Ilyenformán *legyőzhetőnek tartjuk az olasz csapatot*, ezúttal a technikás, támadó magyar futballt játszó csatársor miatt különösen, *ha hátul a fedezetsorban és a védelemben nem lesznek olyan hibák*, amik egyenesen megakadályozzák a magyar győzelmet. Ha sok lesz a hiba, akkor *kellemetlen meglepetésre* is el lehetünk készülve.

A mérkőzést a kitűnő nevű német dr. *Bauwens* vezeti és az a genovai stadionban kerül döntésre. Mintegy 40—50.000 nézőre számítanak.

Dr. Bauwens bíráskodása biztosítja a mérkőzés reális lefolyását,

a nagy közönség a magyar-olasz barátságnak megfelelő *ünnepélyes keretet*. **(dr. f. j.)**

És mik a reményeink az olasz tornászok ellen?

Az olasz hölgytornászok után vasárnap az olasz férfitornászokat fogadjuk vendégül, akikkel vasárnap délelőtt 10 órakor a Magyar Művelődés Házában vívjuk meg az ötödik magyar—olasz tornászmérkőzést. Az eddigi négy mérkőzés csapatversenyét mindig Olaszország nyerte, csak az egyéni győzelmek közül szerzett meg kettőt világbajnokunk, dr. Pelle István.

A mostani ötödik mérkőzésre Magyarország nagyon reményteljes csapatot állít ki, mert dr. Pellének sikerült méltó utódokat nevelni s a debreceni Tóth, Hajdu és Mogyoróssy, valamint a fővárosi Pataky, Sántha, Gaál, Börtsök és Temesy nagyon jó átlagot képvisel, ha egyenként nem is érik el még dr. Pelle klasszisát. Az olasz csapat élén még mindig Neri világbajnok halad, de világbajnok Guglielmetti is, rajtuk kívül azonban Armeoni, Fioravanti, Ternelli, Amadeo, Perego és Zanetti már nem haladják meg a magyar csapat átlagát. Rendkívül jó teljesítmény esetén még a magyar csapat győzelmét sem tartjuk kizártnak, bár ez meglepetésnek számítana, az egyéni győzelmet feltétlenül Neri fogja megszerezni, a részgyőzelmek közül azonban Pataky a műszabadgyakorlatokban, egyik-másik tornászunk pedig a szereken első lehet.

*

A Tornaszövetség közli, hogy a vasárnapi magyar-olasz tornaversenyre minden jegy elkelt.

Kettős válogatott szereplésünk Zágrábban

Ma és holnap *asztali teniszezőink*, hétfőn pedig *birkózóink* vendégszerepelnek Zágrábban. Az asztali teniszezők *a három nemzet tornáján* vesznek részt, amelyen szombaton *Németország*, vasárnap pedig *Horvátország* csapata lesz az ellenfelük. Az átalakított magyar csapatnak ez a torna lesz az *első próbája*. Birkózóinktól a horvát válogatott ellen *biztos győzelmet* várunk.

A Magyar Vízipóló Kupa II fordulója

Szombaton és *vasárnap* játsszák csapataink a *Magyar Vízipóló Kupa második fordulóját* a Nemzeti Sportuszodában, mind a két napon este hétórai kezdettel. Szombaton a *BSE* az *MTK*-val, vasárnap a *MAC* az *FTC*-vel, az *UTE* a *WMTK*-val kerül szembe. A BSE, MAC és UTE nagy gólarányú győzelme várható.

AZ IFJÚSÁGI BIRKÓZÓBAJNOKSÁGOKAT vasárnap egész nap bonyolítják le a Nemzeti Tornacsarnokban 148 résztvevővel, amelynek fele vidéki.

—•—

A PIARISTÁK ASZTALI TENISZVERSENYE ma délután kezdődik és holnap folytatódik a piaristák gimnáziumában.

—•—

A FŐISKOLAI ÖKÖLVÍVÓ CSAPAT vasárnap délelőtt Kolozsvárott a színházban mérkőzik Kolozsvár válogatottával.

—•—

SIMPSON AMERIKAI ATLÉTIKAI TRÉNERÜNK a jövő évben is Magyarországon marad, miután a MASz kedvezőbb anyagi feltételek mellett megállapodott vele.

—•—

AZ MTK JÁTÉKJOGÁT három hónapra felfüggesztették, miután az MLSz miniszteri biztosát rosszhiszeműséggel vádolta meg, Tarr Béla ügyvezető elnökét pedig két évre eltiltották a szövetségi tisztségek viselésétől és a pályák látogatásától.

EGY HÉT BUDAPEST ÉLETÉBŐL
a november 17-től 23-ig terjedő héten:

1. Születések száma 354 (425)
2. Halálozások száma . . . 296 (316)
3. Öngyilkos lett 13 (10)
4. Házasságkötések száma . 258 (293)

(Zárójelben a multheti adatok)

— **Házasság.** *Mekkei* Klára (Pestszentlőrinc) és *Somogyi* Gyula (Rákosszentmihály) jegyesek.

— **Új irodalmi kör alakult.** Pénteken a *Pilvax* kávéházban a magyar szellemiség megújhodásának égisze alatt új irodalmi kör alakult »*Pilvax Kör*« néven. Célja az irodalomnak és az alkotó művészeteknek a magyar faji lélekben való megújítása. A Pilvax Kör ezentúl minden pénteken délután 2-től 8-ig irodalmi összejöveteleket tart a Pilvax kávéházban. Vendégeket szívesen látnak.

Express hirdetések

SVÉD SZÁMOLÓGÉP ÖSSZEADÓGÉP
ORIGINAL-ODHNER
SVÉD ACÉLBÓL!
VILÁGMÁRKA!
Vezérképviselő:
PIRKNER ÉS ZETTNER
IV., Mária Valéria-utca 1.
Telefon 182-239, 182-697.

Társasösszejövetelekre vagy **bridzs-szalónnak** rendkívül alkalmas **különterem** a **Victoria kávéház**-ban V., Berlini-tér 5.

Ujabb belvárosi társasház
épül a már tető alatti Fehér György-utca 14. sz. társasház mellett **Fehér György-utca 12. szám alatt**
1-2-3 szoba hallos és garszón öröklakásokkal
Leköthetők
Mikle Károly tervező építészmérnöknél, IV., Veres Pálné-utca 31. Tel. 188-260.

Kvarclámpa kölcsönzés
UNIFON, Károly király-út 5. T. 227-954

Képviseletet vállal a visszacsatolt területekre őskeresztény kereskedelmi ügynökség, kötött-szövött, konfekció, divatcikkekben, stb. Cím: Hirdetőiroda, Kassa, Szathmáry-u. 3.

H Á Z
Erzsébet-térnél, 550 ölön, prima bérpalota, modern kislak. 54.000 bér, 370.000-ért, előnyös amort. kölcsönnel **eladó. Dr. Hegyi, 139-683.** 3997

Pénz áll a házhoz, na átnézi régi értékpapírjait. Legjobban értékesítheti **Barna Banknál,** V., Nádor-utca 26. Tel.: 121-316. Értékpapírokra kölcsönt nyujtunk.

V I L L A
Várban luxuspalota, 5 + 3 összkomf., 1 garszón + házmesterlak., alkalmi áron 60.000-ért **eladó. Dr. Hegyi,** 139-683

Dunára néző
1, 2, 3, 4, 5 szob. III., Lajos u. 16. Megbízott: **Knapik,** 349-896 du. 2—5. Nyúlutcai villa 7-szobás 150.000, bérbe 7000.

Lodovico Rocca
IVNOR HEGYE
dalművének bemutatója az Operában

Pénteken este elérkeztünk az Operaház idei évadjának első bemutatójához. Az olasz zenei élet egyik reprezentánsának, a turini Giuseppe Verdi királyi konzervatóriumának igazgatója, Lodovico *Rocca* operájának a bemutatójához. Minálunk Budapesten első ízben kerül a közönség elé az ő muzsikája. Mint minden esetben, minden szerzőnél jellemző már maga a szöveg és témaválasztás, úgy *Rocca* szövegválasztása is pontosan megmutatja őt magát. Az »Ivnor hegye« a hősiesség, a heroizmus szinte szószékszerű drámába öntése. Egy kis maroknyi népről van szó, egy kicsiny faluról, melynek sorsa, hogy elpusztuljon.

Le a kis falu népe felveszi a harcot a túlerővel, felvonul az Ivnor hegyére és ott védi önmagát, míg a felmentő segítség megérkezik. Szomorúság, ijedtség, ellenállás és harc az egész darab, melynek főszereplője egyrészt az Ivnor hegyének szimbóluma, valójában pedig a nép, a kis falu lakói, a kórus. A szöveg igen nagy feszítőerővel telített és a borzalom hatására kiélezett. Jól van arányosítva és érezni rajta a szakavatott kéz felépítését. Néha már olymértékben, hogy az az érzésünk, hogy kicsit erősen a par exellence hatás céljára épült. Igaz, hogy színházi előadás minden esetben elsősorban hatni akar a közönségére, csak ezt az akarást sohasem szabadna észrevennünk. *Rocca* az általa választott sujet igazán tökéletes formában komponálja zenévé. És három felvonáson keresztül képes hihetetlen feszültségben tartani a drámát és zenekarát.

Ez a feszültség főleg ritmusból és dinamikából árad. Hihetetlen mennyiségben peregnek állandóan a dobok, a trombita trillák szúrósan vernek, sőt a vonósok sem a kantilénát szolgálják, hanem sok esetben col legnoikkal ütőhangszerekké változnak. A széles olasz dallam, amelyik édes a fülnek és az eddigi nagy olasz szerzőket, *Bellinit*, *Donizettit*, *Verdit*, *Puccinit* jellemezte, szinte teljesen hiányzik. Az olasz líra nem kapott helyet *Rocca* operájában. Sőt majdnem azt mondhatnánk, hogy alig van tematikája. Az azonban kétségtelen, hogy a legzseniálisabban felépített művek egyike, amit hallottunk, amelyik oly kiválóan van szerkesztve, mert ezt a muzsikát csak megszerkeszteni lehet, ésszel kidolgozni, hogy sokszor el tudja feledtetni »kiszámított« mivoltát.

A színpad közreműködői közül elsősorban a kórus hatalmas feladatát kell kiemelnünk, hajszálramenő, kényes intonációival, amelyet az *Rubál* karigazgató betanításával mesterien és szuggesztiv erővel oldott meg. *Pallós* Imre Vladimirja a pályájának delelőjére ért művész kiforrott és tökéletes alakítása volt, akinek természetadta keménysége itt eggyé válhatott a hivatott vezér küldetésével. *Rigó* Magda Edali szerepét drámai erővel és asszonyos lágysággal énekelte. Kár, hogy szövegét nem mindenütt érteni jól. Imár szerepét *Rösler* Endre kifejezően, nagy dinamikus erejű erővel játszotta. *Basilides* Mária megrázó emberábrázolású vén Naikéje, *Koréh* Endre mélyérzésű pópája, *Laurisin* Lajos mesteri ázsiai figurája, *Fodor* érceshangú bírája, *Gaál* Danilója és *Dósa* Mária Kutturinja egészítették ki az elsőrangú együttest.

Az előadás színpada úgy rendezésben, mint díszletekben ifj. *Oláh* Gusztáv munkája. Szimbolikus erejűnek éreztük, ahogy az első felvonásban az üzött nép lakóházai gubbasztva bujnak egymáshoz ugyanúgy, mint sanyargatott lakói. Tökéletes megsegítése a drámának. Ivnor hegye is szimbolummá tud válni a háttérben. A kórusmozgások igen kitünőek, amíg realisztikusak, csak amikor az első felvonásban a harci kórus alatt stilizálttá, kötötté válik, üt ki teljesen az előadásnak egyébként tökéletes rendezéséből. A zenekar élén *Failoni* Sergio állott, aki ezt az erős ritmikájú és dinamikájú muzsikát tündöklő temperamentummal vezényelte. Igen sok helyen azonban feltétlenül értenünk kellett volna a szöveget, amit a zenekar, sajnos, nagyon elfödött. A szöveg *Lányi* Viktor költői és hivatott fordításában komoly pillére a magyar előadásnak.

Minden egybevetve, egy nagyon érdekes szerzőnek és műnek a bemutatóját kaptuk az Operához méltó elsőrangú előadásban.

Ha nincs neki, miért nincs neki? Szedjen Purgót - Majd lesz neki.
EGY CSOKOLÁDÉPASZTILLA 14 FILLÉR

Éjféli tizenkettő lesz az új záróra a vendéglőkben és kávéházakban, hajnali három a mulatókban

A *Pest* néhány nappal ezelőtt jelentette, hogy az iparügyi minisztériumban ankét volt, amelyen foglalkoztak azzal a kérdéssel, *miképpen lehetne takarékoskodni a villanyárammal*. Az ankéton előterjesztett javaslatokat az iparügyi minisztérium megvizsgálta, tegnap pedig a javaslatok minisztertanács elé kerültek.

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a legfontosabb rendszabály, amelyet takarékossági szempontból életbe fognak léptetni,

az ipari áramfogyasztás korlátozása

lesz. Tekintettel arra, hogy vannak üzemek, amelyeknél az áramfogyasztást egyáltalán nem lehet korlátozni, a rendelet iparüzemenkint fogja megállapítani a korlátozás mérvét.

Ugyancsak rendelet jelenik meg az éjszakai záróráról.

E rendelet a kávéházak és vendéglők záróráját éjjel 12-ben, a mulatóhelyek záróráját hajnali 3 órában állapitja majd meg.

Még egyéb hasonló korlátozásokat is életbeléptet a kiadás előtt álló rendelet.

Rendelet szabályozza a központi fűtés- és melegvíz-szolgáltatást

A szénkormánybiztosság rendelettervezetet készített *a központi fűtés és melegvízszolgáltatás korlátozásáról*. A rendelettervezetet tegnap tárgyalta minisztertanács. A *Pest* munkatársának értesülése szerint a rendelet meghatározza, hogy

a központifűtéses lakásokban mennyi lehet a nappali és mennyi az éjszakai hőmérséklet.

A melegvízszolgáltatást a rendelet a hét egyes napjaira korlátozza. Intézkedik a rendelet aziránt is, hogy a bérlők a melegvízszolgáltatásért fizetett átalányösszeg megfelelő részét visszakapják a bérbeadótól.

18 ÍRÓ
P. ÁBRAHÁM ERNŐ
DÁVID IVÁN (Erdély)
FENCZIK JENŐ
GULYÁS PÁL
HUNYADY SÁNDOR
INYESMESTER
JUHÁSZ GYULA
JULIÁNUS
KILIÁN ZOLTÁN
KRUDY GYULA
MÓRICZ ZSIGMOND
NADÁNYI ZOLTÁN
NAGY LAJOS
NÉMETH LÁSZLÓ
TAMÁSI ÁRON
TERSÁNSZKY J. JENŐ
VERES PÉTER
ZILAHY LAJOS
Hid
a új számában
A gyönyörű képeslap fotoriportjai:
Izgalmas életünk keresztmetszete
Főszerkesztő: ZILAHY LAJOS

Minisztertanács

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai gróf *Teleki* Pál miniszterelnök elnöklésével pénteken délután minisztertanácsra ültek össze. A távollevő *Varga* József, az iparügyi minisztérium vezetésével megbizott kereskedelemügyi miniszter helyett *Törley* Bálint kereskedelemügyi államtitkár és *Kádas* Károly iparügyi államtitkár, a távollevő *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter helyett pedig *Fáy* István kultuszállamtitkár jelent meg. A minisztertanács, amely folyó kormányzati ügyeket tárgyalt, éjszaka tizenkét órakor ért véget.

IDEGENFORGALOM

 # Kitűnőnek igérkezik a karácsonyi idegenforgalom. Ritka telt házakról örvendeztetik már most, november végén a mátrai, soproni, pécsi penziósok szívét. Karácsonyra sokan foglaltak már szobát, néhányan nemcsak az ünnepi napokra, hanem egész hétre is. Az eddigi előkészületekből ítélve *Mátraháza, Sopron és Pécs valamennyi modern penziója foglalt lesz.*

⊙

 # Idegenforgalmi atlasz készül. Az *Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal* jelentős munkába kezdett: *Magyarország összes idegenforgalmi értékeit feltüntető, három részből álló atlaszt ad ki.* Az első rész térképekből, a második térképeket és jelzéseket megvilágító adatokból áll, a harmadik pedig felöleli az idegenforgalom teljes érdeklődési körét. A készülő nagyszabású atlasz nemcsak a vendéglátóipart fogja felsorolni és az idegenforgalommal kapcsolatos sportlehetőségekre mutat rá, hanem ismerteti az ország *műtörténeti* vonatkozású helyeit, azonkívül *néprajzi, népművészeti, népviseleti, balneológiai és klimatológiai* szempontból feldolgozza az egész megnagyobbodott ország gyógy-, üdülő- és sporthelyeit. Az atlasz regisztere három felosztásban tárgyalja a térképek tartalmát. Egyik a községek betürendes felsorolása lesz, a másik az egyes idegenforgalmi tájegységek csoportgyüjteménye, a harmadik pedig a különleges érdeklődési körre vonatkozó adatokat tartalmazza. *A könyv megirására az ország legkiválóbb szaktudósait kérték fel.* A művet dr. *Milleker* Rezső debreceni egyetemi tanár, a kiváló földrajztudós végzi. A balneológiai részt dr. *Belák* Sándor egyetemi tanár, a néprajzit *Gunda* Gyula egyetemi megbizott előadó, a turisztikait dr. *Peitler* Gyula, a Turista Szövetség főtitkára irja, a képrészt pedig az *Országos Levéltár* térképrajzolója állítja össze. Az *OMIH* már gyüjti a szükséges hivatalos adatokat, hogy a könyv rendelkezésére bocsáthassa. Az ország helyszini felvételét maguk a könyv irói végzik el.

⊙

 # Az erdélyi fogadók nem használhatják a szálloda elnevezést. Az erdélyrészi román uralom alatt nem törődtek azzal, hogy egészen szerény fogadók a *szálloda* elnevezést vették fel. Most rendezik ezt a kérdést. A magyar ipartörvény meghatározza a *szálloda* és a *fogadó* fogalmát. Kolozsváron legutóbb elrendelték, hogy a fogadói működési ipart folytató, de szállodai címet használó külvárosi beszállásolási helyek *változtassák meg címtáblájukat* és ha nem tesznek eleget a rendelkezésnek, bezárják az üzemet, amelyet azután fogadó néven sem lehet tovább folytatni.

⊙

 # Balatoni film- és fényképpályázat. A Balatoni Intéző Bizottság keskenyfilmés színes fényképbemutatót rendez, a bemutatóra pályázatot irt ki. A *BIB* felhivást intéz a fényképészekhez és kéri őket, hogy vegyenek részt a pályázaton. A legszebb felvételeket díjjal tüntetik ki. Részvételre jelentkezni lehet *Tóth* Lajosnál, a bizottság főtitkáránál (Teréz-körút 58. Telefon: 119-455).

FODOR BÉLA:
Egyszerűsített kereskedelmi könyvvitel
kisebb cégek részére, 6.— P.
Megrendelhető az Athenaeum könyvesboltjában VII. ker., Erzsébet-körút 7.

Vásároljon a forrásnál!
Az egész mai Magyarország egyetlen zongoragyára
MUSICA
zongora- és hangszerkereskedelmi r.-t.
Budapest, VII. Erzsébet-körút 43
(ROYAL-SZÁLLÓ)
VILAGMÁRKÁS
zongorák garanciával
Kedvező fizetési feltételek!
Kérjen díjmentes árajánlatot

Selmeci bál Szegeden

A szegedi városi szinház igazgatója, *Kardoss* Géza november végén mutatja be *Marschalkó* Lajos és *Liszt* Nándor „Selmezi bál" című háromfelvonásos nagyoperettjét. A szerzők katonatörténetet visznek szinpadra, de az úgynevezett huszároperettek közismert szabványfigurái nélkül, mert a „Selmeci bál"-ban nem szerepelnek káromkodó őrmesterek, ostoba kutyamosók, de annál inkább a magyar huszárt, az igazi katonai szellemet ünneplik az operett minden jelenetében, minden melódiájában. A történet a szabadságharc egyik epizódjához kapcsolódik: azon az éjszakán indul el a cselekmény, amelyen Görgey honvédseregei bevonulnak Selmecbányára. A főiskolások bálján ismerkedik meg a legvitézebb Nádor-huszár a legszebb selmeci lánnyal. Kardoss Géza kitünő előadásban, pompás diszletekkel hozza szinre a darabot, amelynek főszerepeit *Antal* Ila, *Madarász* László, *Vas* Irma, *Jurik* Julcsa, *Solymosi* Imre és *Szokoly* Gyula játszák. A rendező *Tihanyi* Vilmos.

Dékány András új könyve

Dékány András, a kiváló iró, megirta Baden Powell lordnak, a cserkészet megalapitójának kalandos életregényét és ezzel az életrajzzal együtt az angol gyarmati világbirodalom nagyságának és hanyatlásának történetét is. Dékány András maga is cserkész, személyesen ismeri Baden Powell lordot és munkájának értékét még az is növeli, hogy maga Baden Powell adott neki tájékoztatást életének egyes epizódjairól. Egyébként ez az első, regényes keretben feldolgozott életrajz a világ főcserkészéről. A könyv eredeti fényképekkel és rajzokkal van diszitve, a rajzokat Baden Powell készitette! Dékány András új műve a Singer és Wolfnernél jelent meg és hétfőn kerül a könyvpiacra.

STEINWAY-KÉPVISELET
EHALL ZONGORATEREM ANDRÁSSY-ÚT 15.

* **Könyvet Erdélynek!** A kultuszkormány egyik legsürgetőbb erdélyi feladatának tekinti az erdélyi közkönyvtárak magyar könyvekkel való kiegészitését és ellátását. Különösen az elszakitás 22 esztendeje alatt megjelent könyvtermeléssel akarja gazdagitani ezeket a könyvtárakat. Ennek a fontos művelődéspolitikai célnak elérésére nemcsak a közületeket, nagy könyvkiadókat kivánja igénybe venni, hanem szeretné megnyerni az egyesek önkéntes adakozását is. Erről az akcióról és ennek részleteiről november 18-án körülbelül este 7 óra 55 perces kezdettel Pasteiner Iván dr., az egyetemi könyvtár főigazgatója tart előadást a rádióban „Könyvet Erdélynek" cimmel.

Háztartási alkalmazottak gázfőzőtanfolyama
kezdők részére kedden, haladók részére szombaton délután 5—8-ig. A gáztűzhely helyes használata, takarékosság cukorral, zsirral, stb. Tandij anyagmegtérítéssel együtt 10 pengő. — Beiratkozás: II., Batthyány-utca 8, az igazgatói irodában, a tanfolyam órái előtt.

* **A „Földindulás" Zalaegerszegen.** Galetta Ferenc Zalaegerszegen állomásozó kitünő társulata nagy sikerrel adta elő a városi kulturház szinpadán Kodolányi János „Földindulás" című drámáját. A főbb szerepekben Galetta Ferenc, Jáky Elvira, Sárközy István, Deéssy Ilona lépett fel.

* **Egry Mária új filmje.** A napokban kerül bemutatásra Egry Mária új filmje, a „Pepita kabát" amely az ősz elején készült a filmirodában. Egy penzióban történik a vidám játék s csupa mulatságos és groteszk jelenetből áll. Egry Márián kivül Kiss Manyi és Latabár Kálmán szolgálja a mulattatást s egy sereg más népszerű színész is hálás feladathoz jutott a filmben.

* **Az orgona nagymesterei** Palesztrina, Schmidthauer, Vaszy. November 23-án, szombaton d. u. ½6 Z. Jegyek: 1—2 P, kaphatók Németh, Pfeifer könyvkereskedésekben és a zeneakadémián.

„Ivnor hegye" az Operaházban

Az Operaház próbaszobáiban és szinpadán már gyors ütemben folynak az előkészületek az évad első ujdonságára. Ludovico *Rocca* „Monte Ivnor" című háromfelvonásos dalművének november 29-én lesz a bemutató előadása. Az alig negyvenötéves zeneszerző neve csak kevéssé ismert nálunk, annak ellenére, hogy hazájában az újabb olasz zeneszerző nemzedék legelsői között emlegetik. Torinóban született s jelenleg is ott él, igazgatója a Giuseppe Verdi zeneakadémiának. Termékeny zeneköltői munkásságáról egész sor kisebb-nagyobb zenekari mű és több értékes szinpadi alkotás tanuskodik. Uj operája mult év decemberében került a közönség elé, a római királyi operaház mutatta be nagy sikerrel. A darab nem mindennapi szövege Cesare *Meano* munkája és abban egy idegen járom alatt nyögő, leigázott kis nép élet-halál küzdelmét irta meg. A cselekmény a Kaspi-tó mellett, a mult században játszódik. Innen számüzi őket erős, kegyetlen elnyomójuk, hogy földjüket, otthonukat, állataikat, mindenüket visszahagyva, — meneküljenek. Vezérük ellenállásra buzdítja őket. Megmentett kevés holmijukkal felhuzódnak a hegyekbe, hogy valamiképpen megvédjék magukat a számüzetéstől. Elszánt, hősi küzdelmükben már az éhhalál fenyegeti őket, amikor egy baráti állam hajóival segítségükre érkezik. Győznek és a sokat szenvedett nép végül is új hazát talál. Az erőteljesen drámai cselekményt a nép mozgatja, vele, miatta történik minden. Igy aztán a dalmű vérbeli *kórus-opera* lett. Hatalmas kórusok váltják egymást, csak Musszorgszkij zenei népdrámáiban találunk ezekhez hasonló, nagy karjeleneteket. Emellett természetesen meleg lírai részek is bőven akadnak a rendkívül érdekes partiturában. A dalmű legkiemelkedőbb szerepét, a nép vezérét *Palló* Imre dr. énekli. A nagy szoprán-szerep *Rigó* Magdának jutott, Imár kényes szólamát *Rösler* Endrére osztották. A többi szerepet *Basilides* Mária, *Koréh* Endre, a közelmultban feltünt *Kántor* Erzsi, *Fodor* János, *Komáromi*, *Laurisin*, ifjú *Toronyi*, *Szomolányi* és *Gaál* énekli. Az Ivnor hegyét *Oláh* Gusztáv rendezi és ő tervezte a darab délorosz hangulatú díszleteit, valamint jelmezeit is. A zenei betanitás munkáját *Failoni* Sergio végzi. Az opera szövegét *Lányi* Viktor fordította.

SZÉKESFŐVAROSI ZENEKAR

Holnap ½8. Városi: **Rajter—Jancsin Csajkovszky** hegedűvers., **Ottó Prokofieff** bemutatók stb.

19-én 8. Z. **„Mai német muzsika" Csilléry—Dammert. Strauss: Halál és megdicsőülés, Degen** zongoravers. stb.

25-én **Schuricht—Magaloff.**

Jegyek: **Városi Színház, Koncert.**

* **Zárt tárgyalás Egerben.** Igen jó gondolat volt Radványi Gézától, a „Zárt tárgyalás" irójától és rendezőjétől, hogy filmjének cselekményét nagy részben Egerbe tette át. Az ódon érseki városnak sok szép képe jelenik meg a vásznon, amely frisseséget, életet és valószinüséget áraszt. Tasnádi Fekete Mária és Timár József nagy sétákat tesznek a városban s Páger Antal az egri törvényszéken lefolytatott zárt tárgyaláson védi meg Bihary József vádlottat. Vaszary Piroska egyik egri trafiknak a tulajdonosa, az ő üzletében születnek meg azok a pletykák, amelyek alaposan beleavatkoznak a mások életébe. Eger szerepeltetése külön értéke az új magyar filmnek.

* **Jegyszedőből filmrendező.** Walter Lang, a „Kék madár" rendezője most töltötte be 26-ik életévét és már eddig négy nagysikerű filmet rendezett. A fiatal tehetség elmondta magáról, hogy tizéves korától tizenhatéves koráig minden zsebpénzét mozijegyre költötte s azután, hogy még több filmet láthasson, jegyszedőnek állott be. Innen került a filmgyártáshoz, ahol előbb kellékes, majd forgatókönyvíró, végül segédrendező volt, amíg önálló rendezői munkát nem kapott. Az amerikai lapok szerint a „Kék madár" tökéletes művészi produkció.

* **A Simplon-filmpalota** Budán elsőnek mutatja be „A postamester" című izgalmas filmet. Ajánlatos a jegyeket elővételben megvenni. Vasárnap délelőtt filléres helyárak mellett az „Isten vele tanár úr" című film látható.

Debrecenből jelentik

A Csokonai-szinházban pénteken este eredeti bemutatót tartott Ihász Aladár szintársulata. Ajtay Béla és Németh Andor „Erdélyi liliom" című darabját adták, amelynek zenéjét Ács Tivadar szerezte. A darab meséje Erdélyben játszódik s az utolsó felvonás azt a jelenetet örökíti meg, amikor a rádió hirül adja, hogy Erdély egy része és a Székelyföld visszakerült Magyarországhoz. A szereplőket, akik közül Petur Ilka és Delly Ferenc arattak nagy sikert, valamint a szerzőket a közönség lelkesen ünnepelte.

* **A filharmónikusok műsorközlönye.** A filharmóniai társaság az idei hangversenyévadban érdekes ujitással lépett bérlőközönsége elé. A szimfónikus műveknek, de különösen a programzene legújabb alkotásainak sokszor meglehetősen bonyolult szerkezete és felépítése a hallgatótól gyakran olyan felkészültséget kiván, amelynek hiányában a művek előadását különösen első hallásra kellő figyelemmel követni nehezen tudja. Ilyen esetekben a hangversenyek helyszinén kézhez vett műsor magyarázatai elkéstek és talán zavarólag is hatottak. A filharmónikusok vezetősége e körülmény lehető kiküszöbölése céljából elhatározta, hogy minden bérleti hangversenyének magyarázatokkal és szakszerű tájékoztatással ellátott műsorát a hangversenyt megelőző napokban összes bérlőinek cimére dijtalanul megküldi. A folyóiratszerűen szerkesztett műsorok tartalma a társaság működésével kapcsolatos eseményeken kivül a hazai és nemzetközi zenei élet fontosabb mozzanatairól is tájékoztatja majd a közönséget.

Szökevények

(Scala)

A telivér amerikai filmnek minden kellékével rendelkezik ez az új alkotás, amely sajátságosan amerikai problémát helyez a mese középpontjába. Nálunk legfeljebb szórványos, az újvilágban azonban gyakori, sőt mindennapos jelenség a kalandos, csavargó ifjú, aki a két nagy óceán között, tehervonatokon és az országutak mindennemű közlekedési eszközein szökve keresi jobb jövője útját. John *Garfield* ezt az általános fiatal amerikai típust személyesíti meg. Alapjában véve becsületes, jószándékú gyerek, ártatlanul kerül börtönbe, majd fatális véletlen folytán a fiatalkoruak javitótelepére, ahol beleszeret a részeges munkavezető leányába. A leány vele szökik, amikor egy újabb gyilkosság méltatlan vádja felhősödik a fiú fölött és az el nem követett bün mindannyiszor végzetesen beleszól életébe, amikor fiatal élettársával a becsületes karriér alapjait megvethetné. Az életrevaló fiú egy bankrabló társaság lefülelésével komoly érdemet szerez, de képei belekerülnek a lapokba és felesége egy felzaklatott pillanatban a törvény kezére adja, hogy véget vessen az állandó üldözésnek. Számolnia kell az el nem követett bünért, ám a tárgyaláson a védő a mi fogalmaink szerint naiv, de Amerikában döntő hatású s még a szigorú törvénybirákat is megpuhító beszédével felmentést szerez védencének. Derüs, megnyugtató epizóddal zárul tehát a mese, amely egészben véve friss, fordulatos, rendkívül izgalmas és mélységesen emberi. A bünöző tekintetű John Garfield játéka annyira meggyőző, hogy elejétől kezdve hinni kell ártatlanságában. Priscilla Lane, ez a könnyektől felhőzött szemű, sugárzóan szőke új drámai színésznő, minden porcikájában tehetséges és amellett különlegesen szép is. Az epizódszerepekben a jovialis vendéglős és a harsogó demagóg-típusú főszerkesztő alakitása szolgálja hatásosan a derüt. A jó filmnek tartós sikert jósolunk.

* **Dr. Plank tánciskola Andrássy-út 24**

* **Gerevich Tibor előadása az iparművészeti társulatban.** Művészeti körökben nagy érdeklődés előzi meg azt a vetitettképes előadást, amelyet az iparművészeti társulat rendezésében november 21-én, csütörtökön délután 6 órakor tart Gerevich Tibor egyetemi tanár, a milánói VII. nemzetközi iparművészeti kiállitás magyar kormánybiztosa „A milánói Triennale" címmel. A belépőjegy ára 1 pengő. Meghivóigénylést az iparművészeti társulat titkári hivatalában (V. Mária Valéria-utca 12, telefon: 187—605, 187—633) lehet bejelenteni. A társulat tagjai és családtagjaik tagjegyük felmutatása ellenében az előadást dijtalanul hallgathatják meg.

* **A mi szücsünk a Váci-utcai Palugyai.**

MOST JELENT MEG:
TÁRLATVEZETŐ
PIPICS ZOLTAN DR. KÉPZŐMŰVÉSZETI KALAUZKÖNYVE, 224 oldalon, 96 képpel.
Kapható a Műcsarnokban. Ára: 4 pengő 80 fillér.

Szeleczky Zita a „Rózsafabot"-ban

Néhány évvel ezelőtt tünt fel először a mozivásznon Szeleczky Zita bájos arca s azóta úgyszólván napról-napra előttünk bontakozott ki tehetsége. Megfigyelhettük, hogyan gazdagodtak eszközei és hogy ma már milyen ügyesen tudja elrejteni a rutin műhelytitkait. Szeleczky Zita többet vitt a filmről a színpadra, mint amennyit a színpadról a filmhez hozott. A hatást pontosan ki tudja számitani, szuggesztiv kapcsolatban van a felvevőgép lencséjével. Az adott pillanatokban azt adja magából, amire éppen szükség van. Tudja, hogyan kell mosolyogni, vagy bámulni, hogy a legkedvesebb és legvonzóbb legyen. És azt is mindig tudja, hogy mi „áll jól neki". Leányossága és bakfisos virgoncsága lecsendesedett, amióta férjhezment. Azóta lágyabb, finomabb és simább lett. Megérett a „Rózsafabot" főszerepére, amelyben igen nagy feladatot kapott. Fiatal, világtalan leányt játszik, aki azonban vakságában nem elszomoritó jelenség, mert súlyos hibáját majdnem dicsekedve, helyenként boldogan viseli. Fizikai látását a lelki látás, a hit és a bizodalom pótolja. Elkergeti magától sajnálkozásunkat és szánalmunkat, üdén, frissen és mosolygóan bámul a világba s a meggyőződés belső tüzével és művészi erejével hiteti el velünk, hogy nálunk is többet lát s tapogató rózsafabotjával ő vezet bennünket egy érdekes történet bonyodalmain keresztül. Olyan szinésznői teljesitményre nyilt alkalma ebben a szerepben, amire majd egész életében büszke lehet. Különösen abban a jelenetben nyujt felejthetetlen élményt, amikor a látását visszanyeri. Olyan önuralmat és művészi mértéktartást tanusit, amire csak a kiváltságosak képesek. Babay József, a film irója támogatja Szeleczky Zitát ebben a művészi munkájában, de a rendező is a maximumot vette ki tehetségének gazdag anyagából. A közönséget egy nagyszerű szinészi alakitással ajándékozza meg Szeleczky Zita a „Rózsafabot"-ban **(r. a.)**

TARTÓS HULLÁMOSITÁS
HAJFESTÉS
SZÉPSÉGÁPOLÁS
KRANITZ
IV., Párisi-u. 5. (Molnár és Moser mellett). Tel.: 189-040

* **A kalotaszegi balladaegyüttes kitüntetése.** A kalotaszegi balladások, akik estéről-estére zsúfolt nézőtér előtt játszották a Magyar Művelődés Házában a „Csáki bíró lány"-át vasárnap délután búcsúznak a főváros közönségétől. Vendégszereplésüket meghatározott műsorterve miatt a színház, a közönség kivánsága ellenére sem prolongálhatja, igy Erdély népi szinészei vasárnap délután tartják utolsó előadásukat. Az az osztatlan és átütő siker, amelyet a balladaegyüttes háromfelvonásos dramatizált népballadájának bemutatása kapcsán aratott, arra indította *Szendy* Károly polgármestert, hogy azokat, akik legalább öt éve tagjai a sok vihart és megaláztatást ért népi szinészegyüttesnek, kitüntetésben részesitse. *Szentimrey* Jenőnek, az együttes szervezőjének és vezetőjének, továbbá feleségének, *Sz. Ferenczy* Erzsébetnek Budapest székesfőváros népművelésének ezüst emlékplakettjét, a többi szereplőnek pedig a népművelés emlékérmét ajándékozta a polgármester. A kitüntetéseket a vasárnap délutáni búcsúelőadás után Novák Gyula igazgató adja át.

A vasárnap katolikus egyházi zenéje

November 17-én, vasárnap a fővárosi katolikus templomok *népénekes* szentmiséinek kötelező énekrendje a Szent vagy Uramgyüjteményből: 229. Kezdődik az ének, 119. Leborulva áldiak és 303. Szent Erzsébet asszony.

A budavári koronázó főtemplom ének- és zenekara d. e. 10 órakor Mozart: Koronázó miséjét adja elő, Erkel: Himnuszával. A magánszólamokat Szabó Ilonka, Thury Gizella, Harangozó János és Horváth László éneklik.

A Szent István-bazilika ének- és zenekara d. e. 10 órakor Demény: Szent Erzsébet-miséjét adja elő, Harmat offertóriumával (De profundis).

A belvárosi főplébániatemplom ének- és zenekara d. e. 10 órakor Harmat: Szent Margit-miséjét adja elő, a szerző offertóriumával. A déli 12 órai szentmise alatt Lotti, Caldara, Kereszty és Bárdos szerzeményeit énekli a kar.

A domonkosrendi plébániatemplomból d. e. 11 órakor egyházi éneket közvetit a rádió, P. Badalik Bertalan szentdomonkosrendi tartományfőnök miseelőtti szentbeszédével.

A Ferdinánd-téri plébániatemplomban d. e. 10 órakor az ének- és zenekar Demény: Szent László-miséjét adja elő, amelynek magánszólamait lovag Falk Zsigmondné, Máthé Mária, Molnár József és Janovszky István éneklik. A fél 12 órai szentmise alatt Kronfusz Richárd énekel szólót.

Vasárnapi sportműsor

Ökölvívás

Kolozsváron a sétatéri színházban délelőtt 11 órai kezdettel Erdély és Budapest válogatottjainak mérkőzése. — Budapesten délután 6 órai kezdettel Lapterjesztő—M. Pamut klubközi verseny a Bérkocsis-utcai tornateremben.

Birkózás

Ifjúsági csapatbajnokságok egész napon át a nemzeti tornacsarnokban.

Kézilabda

Elektromos—besztercei német tornaegylet visszavágó mérkőzés a Latorca-utcai sporttelepen déli 12 órakor.

Atlétika

Az MTK 25 km-es távfutó versenye a Népligetben délelőtt 10 órakor.

Torna

Országos férfibajnokságok a Klotild-utcai csarnokban délután 6 órától.

Uszás

A Komjády-kupa döntői a fedettuszodában este 7 órától.

TURISTA-ÉLET

HAROM NAGY TÉRKÉPLAP ERDÉLY TURISTATERÜLETEIRŐL

A honvéd térképészetnél már meglehetősen előrehaladtak a tervezett erdélyi turistatérképek elömunkálatai, amelyekben az erdélyi turisták mellett föképen a MTE müködik közre. *A bécsi eredetü 200.000-es lapok hegy- és vizrajzához új sikrajz készült* a kárpátaljai hasonló térképalkotás tapasztalatainak felhasználásával. *A turisták Erdélyét három nagy térképlapon ábrázolják. A nyugati lapon* Nagyvárad—Kolozsvár—Nagybánya vidéke, a Bihar-hegység és a Gyalui-havasok északi része, a Királyerdő, a Réz- és Bükk-hegység, a Rozsály és Gutin lesz rajta délkeleti sarkán a Kelemenhavassal. *Ez a Kelemenhavas-csoport mintegy csatlakozó- és sarkpontja a térképmünek, egyrésze rajta lesz mind a három lapon. Az északi lap* az újonnan visszajött Máramarossal csatlakozik a Kárpátalja-laphoz; tartalmazza a Radnai- és Borgói-havasokat s lefelé a Székelyföld északi szegélyét. *A déli lapon* a Székelyföldet láthatjuk majd, kezdve a Kelemenhavassal, délnyugat felé ráesik a vissza nem került Erdélyből Brassó környéke. Nagyon kívánatos lenne, hogy legalább a Nagyvárad—Kolozsvár lap minél előbb a turista- és utazóközönség kezébe kerüljön. Talán megszerezhetné az intézet a hivatalos munkák mellett a magán-térképolvasó közönségnek ezt az örömet karácsonyra.

Öröklakások

Margaréta-utcában (Németvölgyi-út és Ferry Oszkár-út sarok) 3-as autobusz-, 75-ös villamosmegállónál, déli fekvésű, már teljesen kész épületben, még egy 1 szobás garszon és egy kétszobás hallos lakás, központi melegvízzel, fafütéses cserépkályhával, mellékhelyiségek központi fütésével **azonnalra eladók.** Önálló telekkönyvi tulajdon, bérbeadás esetén 8% jövedelem. Érdeklődés a helyszínen és 293-548.

Sportversenyek

A helyi futbalrangadón vizsgázik a nagyváradi belsőhármas

A vasárnapi futbalbajnoki forduló is a december elsejei válogatott mérkőzés előkészületei jegyében zajlik le. A nap legnagyobb összecsapására a BEAC-stadionban kerül sor, itt bonyolítják le a *Gamma—WMFC* találkozót. A budaiaknak rendkívül fontos minden pont s *újra kiegészült csapatukkal reményük is van a sikerre.* A WMFC ezúttal első ízben vonultatja fel kitünő új erdélyi akvizicióját, a volt többszörös romániai válogatott csatárt, *Marosvárit.* Döntetlen körüli eredményt várunk. *Kispesten a Ferencváros vendégeskedik* s biztosan kell győznie a legyengült piros-feketék ellen. Ha mind a két pontot megszerzi, ezzel őszi első helyét is végleg biztosítja. A Latorca-utcában a felejthetetlen estikupa-küzdelmek döntőjének revellálódását igéri az *Elektromos—Törekvés* összecsapás. Az akkori döntön 5:0-ra győzött a Törekvés, most azonban még a döntetlenre is alig lehet reménye. *Ujpestre a szolnoki vasutascsapat látogat el* s egy-két góllal valószinüleg alul marad. A vidéki mérkőzések közül bizonnyal rekordközönséget fog vonzani a két legjobb északi együttes, *Diósgyőr és Salgótarján találkozója.* A diósgyőri játékhely a vendéglátó csapat esélyeit domborítja ki s ez a győzelem nagyobbarányú is lehet, ha híres csatársora igazolja képességeit. *Tokodon a Haladás játszik* s mai formájában aligha akadályozza meg a lelkes üveggyáriak győzelmét. *A Beszkárt Szegedre rándul.*

Az NB II. kolozsvári csoportja is három rendkívül érdekes mérkőzést bonyolít le, helyi rangadókat és a szomszéd várak harcát. *A legnagyobb esemény a nagyváradi NAC—N. Törekvés mérkőzés.* A NAC, amely klasszisokkal magaslik ki nemcsak saját csoportjából, hanem az egész NB II-ből, s ha történetesen az NB I-ben játszana, bizonnyal még a Ferencváros helyzetét is megkeserítené, természetszerüen biztos győztese a mérkőzésnek. Nem is ebből a szempontból érdekes a mérkőzés, hanem azért, mert *az ezidőszerinti legjobb magyar belső hármast látjuk komoly harcban két héttel az olasz-magyar előtt.* Azt hisszük, a váradiak kitünő triásza most is bebizonyítja, hogy úgy, ahogy van, *teljes, bontatlan egységében a válogatottban a helye.* Kolozsváron a *KAC—Bástya* rangadón a piros-fehér atléták az esélyesek, míg a *Szatmári SE—Nagybányai SE* meccsen a bányászváros csapata képvisel nagyobb erőt.

LÓSPORT

A szombati ügetőversenyek eredménye

I. futam. 1. *Dana B.* (Jónás, 3), 2. Pamuki Barnalány (Simkó, pari). Fm.: Amulett, Viki, Ábránd, Farsang. Tot.: 10:79, helyre: 37, 24, befutó: 441. Idő: 32.2.

II. futam. 1. *Eszter—Lekér-fogat* (Baranyai, pari), 2. Cailler—Ujdonság (Kossuth P., 1¼). Fm.: Kárpát—Pezsgő, Capua—Maya. Tot.: 10:20, befutó: 25. idő: 40.5.

III. futam. 1. *G. H. Robinson* (Kovács II., 2½), 2. Rozmaring (Raymer, pari), 3. Napsugár (Maszár I., 6). Fm.: Négus II., Jónás, Detto, Bicskás. Tot.: 10:36, helyre: 15, 12, 20, befutó: 85. Idő: 28.6.

IV. futam. 1. *Dáma* (Galla, 10), 2. Tily II. (Horváth, 14), 3. Pasa (Kovács II., 3). Fm.: Liselotte D., Tibor, Zsémbes, Holandjanin, Előkelő. Tot.: 10:180, helyre: 50, 56, 24, befutó: Dáma—Tily II. 1530, Dáma—Pasa 1409. Idő: 30.7.

V. futam. 1. *Doba* (Szemerédi, 4), 2. Pika (Feiser, 10), 3. Margit S. (Kovács J., 5). Fm.: Ulica, Csongor, Ripacs, Orao, Epilog. Tot.: 10:59, helyre: 18, 27, 20, befutó: Doba—Pika 509, Doba—Margit S. 223. Idő: 26.7.

VI. futam. 1. *Elemér* (Felser, pari), 2. Lasta (Fityó, 4), 3. Peter Pilot (Jónás, 10). Fm.: Siheder, Mátka, Simba, Utóda, Agyafurt, Csákány, Csipkerózsa, Bob, Ond, Galagonya. Tot.: 10:17, helyre: 13, 24, 24, befutó: Elemér—Lasta 60, Elemér—Peter Pilot 100. Idő: 27.5.

VII. futam. 1. *Ali J.* (Marschall, 4/10 reá), 2. Fekete Barát (Hévizy, 5), 3. Bakony M.I.R. (Kovács J., 3). Fm.: Rollo, Mädy fia, Dombrád, Nina. Tot.: 10:10, helyre: 11, 14, 12, befutó: 51. Idő: 30.4.

VIII. futam. 1. *Pamuki Hárpia* (Simkó, 1½), 2. Miss Magyarország (Feiser, 2), 3. W. Aladár (Marschall R., 10). Fm.: Nestor, Gulliver, Dusán, Pique Dame, Urpéter, Drégely, Valuta. Tot.: 10:40, helyre: 17, 16, 24, befutó: Pamuki Hárpia—Miss Magyarország 101, Pamuki Hárpia—W. Aladár 246. Idő: 31.1.

IX. futam. 1. *Csibész* (Galla, 4), 2. Czifra (Hauser, 5), 3. Dália (Marek, 6). Fm.: Maya, Balbo, S. Pista, Willy, Engedelmes, Sterling, Zsarnó, Hyperol, Bimbi, Icza. Tot.: 10:69, helyre: 22, 25, 29, befutó: Csibész—Czifra 253, Csibész—Dália 225. Idő: 32.5.

X. futam. 1. *Arany* (Kovács II., 4), 2. Sunyi (Marschall, 4), 3. Lila (Kovács J., 2½). Fm.: Pamuki Báróné, Sonja, Dóra, Váratlan, Tarzan, Darling, Léda. Tot.: 10:53, helyre: 16, 18, 18. Idő: 33.6.

Őszi nagy hendikep

A BÜE vasárnapi műsorának vezető eseménye a 2100 méteres távú *őszi nagy hendikep*, amelyben tíz kitünő ügető veszi fel a küzdelmet. Batu Khan, Layock Williams, Botond és Elsőm a jobb sanszok. A kiegészitő müsor is jó mezőnyöket hozott össze, úgy, hogy nívós sportra van kilátás az első őszi ügető vasárnapon. Jelötjeink:

I. futam. *Muki — Boglár M.I.R.*
II. futam. *Rozál — Dáma II.*
III. futam. *Andalgó — Dusán — Zsarnó.*
IV. futam. *Ebadta — Farsang — Gyémánt II.*
V. futam. *Ufa — Loge — Ébredő.*
VI. futam. *Batu Khan — Layock Williams — Botond.*
VII. futam. *Apród of Pamuk — Zala — Ficsur.*
VIII. futam. *Aprópénz — Lasta — Bicskás.*
IX. futam. *Emke — Csibész — Nelly.*
X. futam. *K. Lukrécia — Bankrabló — Keringő.*

A versenyek vasárnap délután fél 3 órakor kezdődnek.

Árjásitották-e valóban a bukméker-intézményt

A könyvesintézmény még csak kevéssel ezelőtt is zsidó vállalkozók nagy hasznot hajtó és kizárólagos vadászterülete volt s jóllehet a második zsidótörvény ezeknek az idegenvérü bukméker „császároknak" az uralmát forma szerint eltörölte, *befolyásuk jól kiépített és messzeágazó érdekeltségük révén ma is érvényesül.* Mindez egy nem mindennapi érdekességeket igérő, még csirájában levő peres eljárás kapcsán vált nyilvánvalóvá.

A pert *Abonyi* Ödön, az egykori teljhatalmú zsidó bukméker indította a budapesti ügetőegylet ellen 14.200 pengő töke és járulékai erejéig. Abonyi Ödönt annakidején *Bauer* Aladárral és *Gyöngy* Lajossal egyidejüleg fosztották meg bukméker-engedélyétől a második zsidótörvény értelmében. Az idei évre sem Abonyi, sem társai nem kaptak már licencet s ezt Abonyi a BÜE-vel kötött szerződésére hivatkozva sérelmesnek találta és egyidejüleg perbehívta a hét jelenleg müködő bukmékert is, úgyhogy a per ilyenformán a lavinává való dagadás veszélyével fenyeget. Az ügy körülményeinek tisztázása során nem egy különleges részlet került nyilvánosságra. Többek közt nagy feltünést keltett, midőn kiderült, hogy *az Abonyi örökébe lépő Zalai Béla bukméker finanszirozóként Abonyi Ödönnét vette maga mellé. A felperes tehát ilyenformán saját feleségét is perli. Kiderült tovább az is, hogy a másik új keresztény könyves, Duma Jenő pénzestársa a zsidótörvény révén nyeregből kiütött Gyöngy Lajos titkárnője, mig a harmadik új bukméker, Kovács Lajos mögött Bauer Aladár irodavezetőjének felesége, Zilzer Istvánné áll finanszirozóként.*

A lehangoló valóság tehát az, hogy *jóllehet a három zsidó bukmékert megfosztották a licenctől, környezetük továbbra is grasszál az üzemben s természetesen biztositja a* maga busás hasznát. Jogászkörökben érthetően nagy érdeklődéssel várják a per kimenetelét és a törvényszék döntését, amely a jövőre nézve rendkívüli horderejü, hiszen a bukméker-licencek tulajdonképpen állami engedélyek, amelyek a pénzügyminiszter hatáskörébe tartoznak. A második zsidótörvény pedig e tekintetben határozott intézkedéseket tartalmaz s *a zsidó érdekeltségeț és befolyást még közvetett formában sem türi.*

TOJÁST, MÉZET, VAJAT,

sajtot, diót, mandulát, almát, mákot, szárított gombát minden mennyiségben legmagasabb áron **átvesz Hülber,** Bpest, Rökk Szilárd-u. 8. Tájékoztatót küld

FÖLDRENGÉS JAPÁNBAN

IRTA: **THURY LAJOS**

FANTASZTIKUS REGÉNY

— A sport az, amely mind nagyobb és mind általánosabb szellemi erőkifejtések közben is megtartotta egészséges testünket, sőt kifejlesztette izmainkat, ruganyossá, frissé tette idegeinket. A sportnak köszönhetjük, hogy sokmilliós nagy városokban élve, az egész vonalon harcban állva a természet végtelen erőivel, egészséges lelkünket fenntarthattuk egészséges és edzett testünkben. Kedves barátaim, ennek a gondolatnak győzelmét ünnepeljük mi magyarok, mint ahogy ünnepli évről-évre az egész világ és ezen az ünnepen várunk benneteket heves és elszánt, de baráti küzdelemre...

Zúgó magyar éljenzés és ausztráliai hurrázás volt a válasz a testnevelésügyi miniszter beszédére. Ezután megkezdődött és viharos gyorsasággal meg is történt a vendégek elhelyezése. Valamennyien kezükbe vették a poggyászukat és tarka csapatokba verődve, átvonultak a Stadion sportszállóiba, ahol már várták őket az előre lefoglalt szobák. Gyors mosakodás és átöltözés következett, majd könnyű vacsora a nagy étteremben. Az ausztráliai vezetők még a legközelebbi órák programját beszélték meg a rendelkezésükre bocsátott szakemberekkel és vezetőkkel, átadták a reggeli és villásreggeli megrendeléseket, azután a vezetők felsorakoztatták az atlétákat és nekiindultak velük a Stadion félhomályba vesző kavicsos ösvényeinek, élénk tempójú, kiadós sétára.

A magyar válogatottak már a repülőtérről siettek be a városba. Ezekben az órákban valóban kábító volt a forgalom a levegőben. Ilyenkor indult vissza a városba mindenki, aki szokásos teniszpartiját lejátszotta, úszófeladatát elvégezte, vagy tréningjén túl volt és nem akart kinn maradni klubjában, vagy a nagy étteremben vacsorára. Ilyenkor tódultak be a városba mindazok, akik a különböző könyvtárakba, gyüjteményekbe, tudományos intézetekbe és laboratóriumokba igyekeztek, hogy kedvenc tanulmányaikkal foglalkozzanak, vagy mint többé-kevésbé ismert amatőrtudósok résztvegyenek az egyes intézetek kutató munkájában. A repülőgépek vezetői megizzadtak, míg baj nélkül kikerültek a kisebb-nagyobb gépek káoszából.

Palotás Böske és Nyéki Pista ott álltak a nagy étterem előtt. Pista azt hitte, hogy Bandi gépén mennek be a városba, a lány azonban emlékezett Tóni bácsi felszólítására és kedvetlenül intett a fiúnak.

— Nincs kedve egy darabig gyalog menni a Dunaparton? — kérdezte. — Azután majd hajóra ülünk.

A fiú nagyon felderült erre a szóra. — Hogyne, szivesen megy gyalog egy darabig, hiszen olyan szép, tiszta az este. El is indultak a Duna partján, hatalmas fák homályában. Egy darabig csendesen nézték a sűrű erdővel borított szigetet és a Duna tükrét, amelyre hosszú ezüstcsíkot vetített a látóhatár szélén féltányérral felkelő hold.

— Hatalmas szál legények ezek az ausztráliaiak — mondta Böske, nyilván csak azért, hogy mondjon valamit. Pista túlzott iparkodással helyeselt.

— Ugy van. Nagyszerű gyerekek. Nem tudom, hogy boldogulunk velük.

— A vasárnapi verseny után jövő tavaszig pihenni akarok. Legalább komoly tréningre nem vállalkozom.

— Jól teszi — helyeselt megint a fiú. — Elég volt most már második esztendeje. És jövő nyárra úgyis előttünk lesz a világbajnokság döntője.

— Reméljük. A jövő hónapban talán kiveszem a szabadságomat. Szeretnék elmenni egy kicsit.

— **Hová?**

— Először Párisba, vagy két hétig semmit sem csinálni, csak pihenni, nézelődni, azután volna egy növénytani kísérletem, amelyet Madagaszkárban kellene lefolytatni. Azzal is eltölthetnék vagy két hetet. Ugy gondolom...

Hirtelen elhallgatott. Egyszerre úgy érezte, hogy furcsa ez a tervezgetés igy, egészen külön számlára, amikor tulajdonképpen a jegyesével beszél, akivel közösen kellene tervezgetni a jövőt. Idegesen, majdnem ingerülten fordult a fiú ellen.

— Képzelje, azt mondják, hogy rosszul bánok magával. Igaz ez?

Pista jóindulatúan mosolygott.

— Nem hiszem. Semmi kifogásom sincs a bánásmódja ellen.

A lányt csodálatosképpen az engedékenység is bosszantotta.

— De mikor ez nem igaz! — kiáltott mérgesen. — Igenis rosszul bánok magával. Túlságosan türelmetlen, ingerlékeny vagyok, nem is tudom, miért. Néha kezdem azt hinni, hogy... hogy nem is szeretem magát.

A fiú nagyon szomorúan nézett Böskére és csendesen felelt.

— Szeret, Bözsike és talán éppen ez a baj. Önmagára haragszik a szerelméért, mert nem tart érdemesnek reá.

A lányt meglepte, hogy Pista ilyen világosan kifejezi az ő zavaros érzéseit és elkeseredetten kiáltott:

— Nos, hát nincs igazam? Mondja meg maga, de őszintén!

— Nem tudom, Bözsike — felelte a fiú, változatlanul szelid hangon. — A maga számára magának kell ezt eldöntenie. Az én véleményem nem jelent semmit.

— Azt akarom, hogy akit szeretek, az legyen valaki — kesergett a lány —, maga pedig nem tud azzá lenni. Valahogyan és valamiért mindenki előbb áll a sorban, mint maga. Mindenkinek a hangját többet hallani.

(Folytatjuk)

Liverpool lángokban áll

A nyugati angol partvidék nagy kikötője ellen hatalmas támadást intéztek a német repülők

Berlin, november 29.

A német távirati iroda pénteken délben a *véderőfőparancsnokság* következő *hivatalos jelentését* adta ki:

Német torpedórombolók a La Manche-csatorna nyugati kijáratánál közvetlenül az angol partig nyomultak előre. Eközben harcbabocsátkoztak angol rombolókkal. Sikerült két ellenséges rombolót megtorpedózniok. Más német torpedórombolók Anglia déli partjánál elsülyesztettek egy 9000 és egy 3000 tonnás hajót, valamint két másik kisebb ellenséges vizijárművet.

A légihaderő a november 28-ra virradó éjszaka és november 28-ika folyamán folytatta megtorló támadásait a London területén lévő hadászati célpontok ellen. Ujabb tüzeket és erős robbanásokat figyeltek meg.

Mint már előbbi jelentések közölték, nagyobb erők a november 28-ra virradó éjjel összpontosított támadást intéztek Plymouth városa és kikötője ellen és több nagy robbanást, valamint kisebb-nagyobb tüzeket idéztek elő. Azonkivül a német repülőgépek hatásosan bombázták egy skóciai nagyobb város vasuti berendezéseit és gyártelepeit.

A véderő és a haditengerészet messzehordó ütegei csütörtökön is tüzeltek ellenséges hajókra és egyéb célpontokra Dover környékén.

A november 29-re virradó éjszaka több angol repülőgép robbanó és gyujtó bombákat dobott le Észak- és Nyugatnémetországban. Több házban jelentékeny anyagi károkat okoztak. A keletkezett tetőtüzeket hamarosan eloltották. Egy bomba eltalált egy ideiglenes hadikórházat.

Az ellenség csütörtökön összesen tizenhárom repülőgépet veszített; tizenegy légiharcban semmisült meg, kettőt pedig a légvédelmi és a tengerészeti tüzérség lőtt le. Négy német gép hiányzik.

A *német távirati iroda* közli: *„Liverpool lángokban áll! Hatalmas tüzek Liverpoolban!“* — jelentik azok a német harci repülők, akik résztvettek a német légierőnek a város ellen irányult nagyarányú támadásának első hullámaiban és már visszatértek. *A támadás könyörtelen erővel még mindig folyik az angol szigetország második legnagyobb kikötője s a Nagybritanniát mindenféle élelmiszerrel és nyersanyaggal ellátó óriási központ ellen.* A nyugati angol partvidék nagy ki- és beviteli kikötője, az angol gazdasági élet és hadiipar egyik fő ütőere a péntekre virradó éjjel megsemmisítő csapást szenvedett. London és Bristol, Coventry és Birmingham, Portsmouth és Southampton után a német légierő megtorló támadásai most az angol szigetvilág életének ez ellen a legfontosabb támaszpontja ellen irányulnak.

Stockholm, november 29.

Londonból érkezett jelentések szerint *a péntekre virradó éjjel Liverpool állt hatalmas kikötő-, dokk- és raktárberendezéseivel a széleskörű és heves légitámadások középpontjában.* Liverpool a legsúlyosabb éjjeli támadást érte el a háború kitörése óta. A német repülők támadásainak a jó időjárás is kedvezett. A kikötőben, a dokk- és raktárberendezésekben igen sok helyütt támadt tűz. A repülők nemcsak a tulajdonképpeni Liverpool kikötőberendezéseit támadták mindenfajta méretü bombával az egész éj folyamán, hanem a Mersey-folyó mentén fekvő csaknem valamennyi helységet is, amelyek gyakorlatilag hozzátartoznak Liverpool hatalmas kikötőberendezéséhez. *Más német kötelékek,* mondják ugyanezek a jelentések, *az elmult éjjel Északnyugat-angliában egy másik, eddig meg nem nevezett város, valamint Midland nyugati része ellen hosszabb ideig tartó heves támadást intéztek.* Ez a középpontja valójában az egész angol repülőgépiparnak.

London szintén újabb és nagyon heves támadásokat élt át, amelyek a sötétség beálltától egész a korareggeli órákig tartottak. Ujabb részletek eddig nem váltak ismeretessé, de a pénteken reggel közzétett angol beszámolókból kitűnik, hogy *a német repülőknek mind a három támadása rendkivül eredményes volt.*

London, november 29.

A *Reuter-iroda* jelenti: Az elmenekült *Pierlot* belga miniszterelnök és kormányának több tagja a Carlton-szállóban tartózkodott, amikor a legutóbbi légitámadás alkalmával az épületet találat érte. Valamennyien sértetlenek, csak *Camus*, a belga gyarmatügyi minisztérium kabinetfőnöke halt meg.

Berlin, november 29.

Német harci repülők jelentései arról a nagyarányú támadásról, amelynek célpontja a péntekre virradó éjszakán *Liverpool-Birkenhead* volt, egyöntetűen arról számolnak be, hogy a kikötőmedence valamennyi részében és a Mersey-folyó mindkét partján sok nagykiterjedésü tűzfészek világította meg az éjszakát. A nagy szárazdokkokat és üzemanyagtartályokat lángtenger boritja és a birkenheadi városrészben sok gabonaraktárt és malmot ért pusztító találat. A kár valószínüleg akkora, hogy *az angol ellátás terén hónapokra kiható érzékeny zavar állott be.*

Az olaszok a görög fronton az ellenség minden betörési kisérletét meghiusitották

Háromszáz repülőgép eredményesen bombázta a görögök felvonulási utjait

Sikeres légiharcok Málta környékén

Róma, november 29.

A Stefani-iroda pénteken délben az *olasz főhadiszállás* következő *hivatalos jelentését* tette közzé:

A görög harctéren csütörtökön a XI. hadtest „Ferrara“, „Siena“ és „Centauro“ hadosztályainak ellentámadása az ellenség minden betörési kisérletét meghiusította. A kilencedik hadtest arcvonalán nem történt különösebb esemény.

Légialakultainknak mintegy háromszáz repülőgépe bombázta az ellenséges csapatokat és a felvonulási utakat. A bombák ismételten eltalálták a célpontokat, különösen Erseke és Sotini vidékén, ahol több robbanást és tüzet okoztak. Ersekénél géppuskatüz felgyujtott egy üzemanyagtartályt. A légiharcok során négy ellenséges vadászgépet lelőttünk; két repülőgépünk nem tért vissza.

A IX. hadtest arcvonalán légelhárító tüzérségünk két repülőgépet lelőtt. Egy másik ellenséges bombavető repülőgép a Devoli-folyó medrében végzett kényszerleszállást; egy tisztből és két aitisztből álló személyzete foglyul esett.

Más légialakulataink Korfu célpontjait bombázták. Az itteni támaszponton lévő erődítéseket november 28-án reggel hajóegységeink rövid távolságból hosszasan bombázták. Szemmellátható pusztító hatással találták el San Salvatore ütegeit, San Stefanot, Culturát és Rodát, Sodari védelmi berendezéseit és kaszárnyáját, Tignola rádióállomását és az őrhajóállomást. Az ellenség ellenállása rendszertelen és eredménytelen volt. Egységeink nem szenvedtek semmiféle kárt.

Légialakulataink Málta környékén ellenséges hajóalakulatot vettek észre és támadtak meg. Egy nagy hadihajót egy nagyméretü bomba telitalálata ért. Vadászgépektől kisért bombavető repülőgépeink és az ellenséges vadászrepülőgépek között heves légiharc keletkezett; ennek során öt ellenséges repülőgépet lelőttünk és négyet sulyosan megrongáltunk. Egyik repülőgépünk nem tért vissza.

Az éjszaka folyamán repülőink bombázták Málta szigetén La Valletta kikötőjét.

Keletafrikában az ellenség Tessenei ellen intézett légitámadása eredménytelen maradt. El Uakban két sebesülést okozott, a Metemmánál fekvő Comarban pedig két bennszülöttet megsebesitett és egy gyermeket megölt.

„Marconi“ nevü teageralattjárónk az Atlanti-óceánon elsülyesztett egy angol gőzöst tizezer tonna rakománnyal.

Ellenséges repülőgépek el akartak jutni Brindisi és Taranto fölé, a légvédelmi ütegek heves zárótüze miatt azonban csak Brindisi környékén tudtak ledobni robbanó és gyujtóbombákat; a bombák részint mezőkre, részint a tengerbe zuhantak.

A *Stefani-iroda* jelentése szerint római hivatalos körökben *a leghatározottabban megcáfolják azt a külföldi forrásból elterjedt hirt, amely szerint görög csapatok állitólag elfoglalták Argirocastrot.*

Ugyancsak megcáfolják hivatalos körökben a londoni rádiónak azokat a hireit is, amelyek szerint Badoglio tábornagy Albániába utazott, hogy ő vegye át a hadműveletek parancsnokságát. Badoglio tábornagy egyáltalán nem utazott Albániába és *továbbra is Soddu tábornok az ottani csapatok főparancsnoka.*

Ami a görögországi helyzetet illeti, a *Giornale d'Italia* szerint igen fontos az a most megjelent hivatalos közlemény, amely szerint *Soddu tábornok, aki néhány héttel ezelőtt átvette a Görögországban harcoló csapatok vezetését, előlépett hadseregtábornokká.* Minthogy ő volt a hadügyminisztérium vezetője mint államtitkár, valamint a hadsereg vezérkari főnöke, ezekről az állásairól lemondott és e tisztségeket *Guzzoni* tábornok vette át.

Londonban nincs tojás és háromszorosra ugrott a tengeri hal ára

London, november 29.

(Az Uj Magyarság tudósítójának távirata.) Woolton lord közélelmezési miniszter tegnap felhivta Anglia figyelmét arra, hogy *egyidőre bizonyos luxusételekkel szakitani kell.* Nem mondta meg pontosan, miről lesz szó, valamint azt sem árulta el, mit értett luxusétel alatt. Elmondta ellenben, hogy azokat a hűtőhajókat, amelyek eddig az ennivalókat szállitották, most hadicélokra kell felhasználni, ezért *kevesebb élelmiszert hoznak be. Egyelőre importált húsról és gyümölcsről van szó.*

A közélelmezési miniszter megjegyezte, hogy Anglia a jelenleg élő emberek emlékezete óta olyan élelmezési nivót valósitott meg, amely egy évtizeddel ezelőtt lehetetlenség lett volna. Ez a nivó magasabb, mint bárhol Európában, de sehol sem lehetne háború idején fenntartani, éppen ezért az angoloknak a háború további tartamára meg kell változtatniok evésnivójukat. Mint közélelmezési miniszter, mondta Woolton, tápértékekben, kalóriákban, vitaminokban kell hogy számoljak, amelyeknek problémájáról fogalmam sincs, tette hozzá tipikus angol őszinteséggel. Ez a kijelentés első indikáció arra, hogy *Anglia komolyan kényszerül reformálni az élelmezési frontot.* Az eddigi megszorítások ugyanis nem voltak komolyak és lényegesek. Jóval a háború kitörése után vezette be Anglia a cukor, a vaj, a zsirok, a hús és a szalonna adagolását, ezt követte pár hónapja a tea adagolása. *Az adagok eleinte bőségesen elegendők voltak, később azonban szigoritani kellett.*

Eddig egyetlen komoly hiány állott elő Angliában: *három hónap óta alig lehet tojást kapni.* Tegnap próbát tettem, a legtöbb boltban nem találtam, néhány üzletben azt mondták, hogy csak az állandó vevőknek adnak, végre *a tizenegyedik boltban adtak négy darab friss tojást.* Sokan úgy vélik, hogy enyhitené a tojáshiányt, ha adagolnák. *Nagy a gyanu ugyanis, hogy a jómódu emberek titokban a maximális áron felül fizetnek érte.* Ezt a feltevést nem állt módomban ellenőrizni.

Ideiglenes nehézségek még akadnak például kisebb üzletekben. Jelenleg nem lehet néhány nem korlátozott áru drágább válfajait kapni, például jóminőségü kekszet, gyümölcsízeket. Az importált gyümölcsöt valószinüleg betiltják. *Most tiltották be a banánbehozatalt,* amit Magyarországon már évek óta nélkülöznek valutáris okokból. Woolton kijelentése bizonyára csalódást okozott, hogy a tea fejadagját nem emelik fel. *Az uj elgondolások hátterében valószinüleg a búvárhajóharc áll, mely az utóbbi időben súlyos károkat okozott az angol hajózásnak, illetve árubehozatalnak. A tengeri hal ára a háború kitörése óta nem kevesebb, mint háromszáz százalékkal emelkedett Angliában.* Ennek magyarázata, hogy más célokra kell a halászhajókat felhasználni. A Daily Telegraph szerint az izlandi halászok fantasztikus összegeket keresnek a halon, mert nincs konkurrencia. Egyes halászok heti harminc angol fontot is keresnek.

Hegedüs Ádám

UMD

Bulgária jól ismeri Angliát

Szófia, november 29.

A *Mir* cimü kormánypárti lap vezércikkben válaszol *Butler* angol külügyi államtitkár alsóházi beszédére, amelyben felajánlotta, hogy *az eljövendő békekonferencián biztositani fogják Bulgária területi épségét, ha a bolgárok nem támogatnak semmiféle angolellenes akciót.*

A bolgár lap azt irja, hogy Bulgária több mint két évtizeden át békésen és türelmesen várt az igazságtalan békeszerződések jóvátételére. *Az angol államtitkár egyetlen szót sem szólt a bolgár nép igazságos követeléseiről* és csak huszonegy évvel a neuillyi szerződés aláirása után jutott eszébe ígéretet tenni Bulgária jelenlegi határainak garantálására. Bulgária nem ezt várja az eljövendő békeszerződéstől, hanem hiszi és tudja, hogy *most olyan európai rendet teremtenek, amelyben Bulgária is megkapja az őt megillető életteret.* Az angol államtitkár ajánlatára csak egyet válaszolhatunk: köszönjük szépen, irja végül a lap.

UMD

Háboru Indokina és Sziám között?

Tokió, november 29.

A Domei-iroda jelentése szerint a sziámi főparancsnokság közölte, hogy *Indokina megtámadta Sziámot, Sziám pedig megtorló cselekményt hajt végre.*

Róma, november 29.

Sziám római követe kijelentette, hogy a legutóbb elterjedt hirek nem felelnek meg a valóságnak. *A sziámi csapatok nem lépték át Indokina határát.*

ELADÁS: IV. PRONAY OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KRT. 8.
VII. BAROSS-TÉR 15
Az ország egyetlen öskeresztény posztógyára.

Elveszett

az a nő és férfi, aki nem

IBY-nél

(Váci-utca 4)

szerzi be harisnya- és kötöttáru szükségletét.

Nyitás szombaton

A szerelem megfejtése

Irta: Izsák-Gyarmathy László

Biztosan mindenki ismeri ezt az érzést. Autobuszon, villamoson, az utcán, képkiállításon, kávéházban vagy bárhol másutt és talán leginkább, mikor vonaton utazunk: szemben velünk egyszerre ismerős arcot pillantunk meg. Pontosan tudjuk, hogy sohasem láttuk eddig, de: ismerős, olyan heves ez az érzés, hogy meleg lesz a torkunk és szólni akarunk hozzá. Határozottan emlékszünk az arcára, valami közünk van hozzá, a szája vonalához, amely nem is lehet más, igen, csak ilyen. Rokonunk a testtartása, ahogy a lábát elhelyezte. Mikor összenézünk egy pillanatra, megérezzük, hogy a másik is épp így van velünk. A két arcnak mondanivalója van egymás számára. A tekintetünk, ahogy összeér, fellobban, mintegy villamosütésre és megtelik valami bőséges és komoly jelentés tartalmával. De mindez csak villanásnyi idő, — mert nem tudnak mit kezdeni egymással. Nem ismerik egymást, idegenek. Magukban csodálkoznak. Aztán erőltetve, homlokráncolva emlékezni próbálnak, kutatni régi és legrégebbi ismerősök között. De ez az ismeretség azonban az emlékezés körein kívül esik. Az embert valami bizonytalanság lepi el és kicsit szomorú lesz, mint mikor mélyen felismeri egy helyzettel szemben tehetetlenségét. Issza a kávéját, ujságot olvas, szemléli a vonatablakban elfutó tájat és közben töpreng még a másikról, reménytelenül. Nincs hová tenni ezt az ismerőst. Aztán egyikük kimegy a ruhatárba, vagy leszáll a vonatról. Eltűnik, s akkor egyszerre bánjuk, hogy nem szóltunk, vagy nem mentünk utána.

Kik ezek az ismeretlen ismerősök, akik rejtélyesen, némán felvillanva, mint az üstökös, átmennek az életünkön? Valami jelentésük van, de nem tudjuk megfejteni? Egy másik életből ismernénk őket, vagy valamelyik álomból? (A legújabb lélekbúvárok az álomnak döntőbb jelentőséget tulajdonítanak, mint az ébrenlétnek a lélek térképezése szempontjából.)

Jó és rossz regények írnak erről; persze másképpen ír Proust és másképpen Vicky Baum, aki kereken és kackiásan annyit mond: „Meglátni és megszeretni pillanat műve volt.“ Olvasunk róla, mosolygunk és azt mondjuk: regény. Letesszük a könyvet, kimegyünk egy sétatérre, vagy vonatra ülünk és megtörténnek velünk is. Szerelmek keletkeznek így és különös tragédiák, szemvillanásra, vagy csupán egy szorongó és érthetetlen érzés; az arc, amely jelentőségteljesen felvillant, eltünik, örökre, vagy talán két évre.

A világ vaskos, harcias valóságai közben tele van az életünk felderithetetlen bizonytalanságokkal. Nem ismerjük a föld mélyének országokat átgyuró vulkanikus szándékait, nem ismerjük az „elektromos tornádók“ fészkét, amilyentől legutóbb Amerikában éjszaka idején emberek ezrei nem tudtak aludni és ágyukban maradni, felzaklatottan az utcákra tódultak. És nem ismerjük a kétezermillió ember közül néha elibénk bukkanó idegeneket, akikkel titkos érzés kapcsol össze és akik magaviseletükben, szemükben elmondhatatlan, néma üzenetet hoznak számunkra.

Mindezt egy amerikai hír nyomán adjuk elő. Burke nevű amerikai orvos a lélekbúvárlat új módjával kíván foglalkozni, s az ujság számára annyit jelentett be: eddigi felismerése az, hogy minden embernek néhány ilyen „rejtélyes ismerőse“ van a világ kerekén. Ezekkel az ismerősökkel való kapcsolat áruló a lélek eddig nem ismert kisugárzására és a lélek „hullámhosszának“ különbözőségére. Egyelőre adatokat akar gyüjteni. És ha kísérletei igazolják, akkor, azt ígéri, megfejti a titkot, amellyel tudósok, filozófusok és művészek ezerévek óta hiába kísérleteztek: megfejti a szerelmet is.

A doktor úr nagy, furcsa dologra vállalkozott. Gyanus, hogy nem sokat ér el. Amerikában azonban maga a tény, hogy ilyesmivel foglalkozik, már jó üzlet lehet; s gyanus ez is, hogy a Misternek ilyen célja is van. Egyelőre nehéz elképzelni, milyen gyakorlati értelme volna a „szerelem“ megfejtésének. Az emberek szerelmesek, mint az énekes madár az ágon; aztán, ha megházasodnak, általában maguk is tudják már a megfejtést és eredményt, saját használatra. A világot mindenesetre nem lehet megmenteni a szerelem diagnózisával, különösen nem ma, amikor, úgylátszik, az emberek az egyszerű szeretetet sem értik eléggé. A mai világkép: inkább a szeretet csődje. A szerelemmel pedig megfejtés nélkül sincs semmi baj.

Megnyilt Bécsben a „nyugati győzelem kiállitása“

Bécs, november 28.

Különlegesség számba menő kiállítás nyílt meg vasárnap Bécsben a Burg udvarán. Jenő és Károly herceg lovasszobra körül *összegyüjtötte a német nép a nyugati háború diadalmas fegyvereinek és trofeáinak mintapéldányait.* „Der Sieg in Westen“ nevet kapta a gyüjtemény, de bátran lehetne nevezni a páratlan felkészültségű német hadsereg géphősei nagyszerű arcképcsarnokának is.

A hősök terén légi és gyalogsági díszszázadok, SS- és SA-alakulatok sorfala előtt fogadta *Baldur von Schirach* ostmarki birodalmi vezető *Göring* birodalmi tábornagyot, aki közismertté vált impozáns gépkocsiján érkezett az ezrekre menő tömeg lelkes Heil-kiáltásai közt a megnyitásra. A vezértábornagy ellépett a díszszázad arcéle előtt, azután felhangzott a Burg lépcsőiről a százfőnyi katonazenekar pattogó indulója s a birodalom első győzelmi kiállítása megnyitotta kapuját az érdeklődő százezerek előtt.

Kinn a téren a francia és angol hadizsákmányok között *szétforgácsolt héjú páncélszörnyek gubbasztanak.* Az egyik szobor előtt hosszúcsövű, lehasított bordájú francia tarack. Mellette a preciziós műszerek csillogó energiájával biztonságot sugárzó német légvédelmi és páncéltörő fegyverek... Odébb a belgiumi csatak szomorú emléke: egy szitává lyuggatott pőre tank. Belseje szétzúzva omlik elő a réseken, borzalmas küzdelem és szörnyű rombolás tanulságául. Nehéz angol vontatótankok szívenlőtt roncsai vakoskodnak az ellenkező oldalon. Nevek árválkodnak a monstrumok falán: „Heavy Cruser“ meg „Carden Lloyd“, de ezek a nevek pusztulásról, csatavesztett bukásról beszélnek csak.

Szürkéskék német páncélkocsik állnak őrt a hosszú sor szegélyén, s ez az acéltömeg már csupa masszív energia. A pavillon bejáratánál óriási tank pihen, s talán ez a hadigép váltja ki a legnagyobb csodálatot a közönségben. Idő és harc rozsdával és kopással tarkította már rajta a terepszíneket, de komoly tiszteletet parancsol maga köré a szörny: *a csatorna partján a szárazföldről sülyesztett el egy vele tüzharcba bocsátkozó francia közép-cirkálót!*

A mezőny másik oldalán gigantikus küzdelemben szárnyaszegett gépmadarak, lelőtt francia és angol vadászgépek sorakoznak: összelapult szárnyú, vázzá égett csonkok csak. Messerschmitt „stukák“ és hárommotoros, harcot járt Heinkel-gépek őrzik őket csillámló erővel.

A pavillonban helyezték el a „könnyebb“ fegyvereket. Megtaláljuk itt a lángszórótól kezdve holland és norvég egyenruhákon, zsákmányolt francia sisakokon, puskákon és zászlók tömegén, felhalmozott angol és belga munícióhegyeken keresztül a német repülőgépek különleges, labilis gépfegyveréig mindazt, ami a nyugati háború során értékes győzelmi emlék. És valóban *szenzációként hat az épület földszintjén elhelyezett torpedóromboló.* A néző betekintést nyer a magyarázat során a tengeri háború minden izgalmába s a bemutató tengerész szavai életre keltik e bonyolult szerszám gépeinek titkait, mintha a közönség maga is résztvenne e csodálatosan biztos német tengeri fegyver kezelésében.

A nézők figyelmét azonban egy eredeti harctéri látvány bemutatása köti le legjobban. A nyugati háborúban különlegesen fontos szolgálatokat teljesítettek *a farkaskutyák.* Most ezek is itt vannak s békés keretek közt mutatják be időnkint tudományukat. Türelmetlenül lihegnek a tér sarkában, amikor elővezetik őket. Az egyik katona jelentést tartalmazó táskát csatol az oldalukra.

— Meldung! — hangzik a parancs s az okosszemű állatok szempillantás alatt ugranak el, száguldva rohannak a szimbolikusan felállított „őrszem“ felé. Nem egy fontos üzenetet vittek már a kitünően betanított szolgálati kutyák a nyugati fronton, sokszor az ellenség állásain keresztül is!

Minden tárgy, minden emlék a birodalom erejét és élniakarását hirdeti ezen a kiállításon.

Ifj. Sárközy György

Teljesen perfekt **német és olasz**

gép- és gyorsiró

őskeresztény munkaerőt

keresünk. Magyarul is tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok **„Német-olasz“** jeligére **Haasenstein és Vogler rt.** hirdetőirodába, V., Dorottya-utca 8. sz.

Albánia függetlenségi jubileuma

Tirána, november 29.

Az albán függetlenség kikiáltásának huszonnyolcadik évfordulóját nagy ünnepélyességgel ülték meg. A muzulmán mecsetben, az ókeresztény templomban és a katolikus templomban imát mondtak a király és császár, a Duce és a fasiszta hadsereg dicsőségéért. Az ünnepségeken megjelent *Verlaci* miniszterelnök és az albán kormány több tagja, a fasiszta párt főfelügyelőjének albániai helyettese s a csapatok főparancsnoksága képviseletében *Agostinucci* tábornok. Verlaci miniszterelnök hódoló táviratot intézett a királyhoz és császárhoz, valamint a Ducehoz.

A hivatalos ünnepségen *Soddu* tábornok, hadseregfőparancsnok mondott beszédet, amelyben megelégedéssel nyilatkozott az olasz katonákkal vállvetve küzdő albán milícia magatartásáról. Verlaci miniszterelnök válaszában az albán kormány és a nép rendíthetetlen hűségét tolmácsolta.

Ivnor hegye

Rocca operájának bemutatója az Operaházban

Puccini halálával bealkonyult az operának. A világ minden táján hiába kísérleteztek a különböző operaházak új operákkal, csak ideig-óráig tadták felszínen tartani még a legjobban sikerült műveket is, de ezeknek neve és szerzője se jutott túl a határokon. Az opera válságba jutott — mondogatták — és az operaházak elővették a régi darabokat, új kiállításban, új rendezéssel a bevált remekműveket tartották műsoron, berendezkedtek a meglevő ápolására. A közönség is tudomásul vette, hogy egész estét betöltő nagyopera a mai szerzőktől nem remélhető és hozzászokott a rövid lélegzetű dalmű-ujdonságokhoz, meg a szaporább balettbemutatókhoz. Nemcsak az operaházak vezetői, de az egész zenei közvélemény is bizalmatlansággal fordult a konoknak bélyegzett operaszerzők felé, akik nem adva fel a harcot, kitartottak a zene-drámai műfaj mellett. Ezek után nem meglepő, hogy óriási várakozás előzte meg az „Ivnor hegye“ bemutatóját.

Kétkedő kíváncsisággal, fáradt lemondással ültek be sokan a nézőtérre, elkészülve arra, hogy csalódásban lesz részük. Mert milyen is lehet az igazi új opera, amely felveszi a versenyt az operaszínpad nagyjainak ébrentartott emlékével? Csak a ma gondjaival foglalkozhat, a mai ember érzésvilágához szólhat, csak akkor érdekes, őszinte és természetes, ha a most vajudó, szorongó kérdésekre ad választ, ha kifejezést ad egy még el nem mondott, de a kor emberének ajkán lebegő megnyilatkozási vágynak? Hol akad azonban ma olyan operaszerző, aki ismét a színpadon mozgatott személyek, s sorsok életrekeltésével hat?! Nos, az „Ivnor hegye“ ilyen igazi, belső kényszerből született opera. A legfásultabb arc is felvidul Rocca zenéjének hallatán. Az opera, a szép leányzó, mégsem halt meg, csak álomra szenderült. Megérkezett a költő, aki csókjával felébresztette a szép Csipkerózsát. Az első taktustól az utolsóig lebilincseli a közönséget ez az ihletett kézzel írt opera, azonnal érthető, világos, tiszta és egyszerű, mert bátor és megható. Rocca zenei nyelve hajlékony, erőteljes, finom és bonyolult hangszerelése mellett is, az első hallásra, kellemes, meggyőző, Érezzük, kik hatottak rá, de senkinek se jut eszébe, hogy az idegen hatást lényegesnek találja ennél a muzsikánál! Olyan természetesen olvasztotta magába Rocca a nagy elődök útmutatásait, hogy nem hasonlit senkihez sem; a maga eredeti hangján ír, mert még ha akarná, sem tehetne mást. A vérévé válik az, amit alkot, belőle sarjad, valósággal kiszakad, minden hang. Ezért is olyan fegyelmezett, magasfeszültségü, halálos biztonsággal jellemző és életet fakasztó a zenéje.

Rocca a hivatott, a már várvavárt operaszerző. Felelőssége tudatában, megingathatatlan együttérzéssel az emberi nem iránt, határtalan izzással, tüzes lelkiismerettel alkot, mert kell alkotnia. Az ilyen, küldetéses költő szavára feifigyel a közönség. Elhiszi, nem is próbál kételkedni abban, amit hall. Neki is fontos, azonnal szent ügyévé válik, amit a művész tett a magáévá, mert érzi, hogy feleletet kap arra a nyugtalanító kérdésre, amely benne is üszkösödik, csak mostanig rejtve maradt, nem került a napvilágra. Az ilyen zeneköltő az operaszöveget úgy meggyúrja, úgy megfüröszti lelkében, hogy legigazabb, legsürgősebb vallomásait közli általa, de mintha nem a maga ügyéről volna szó, hanem felsőbb parancsra cselekednék, a közösségnek, a közösségért kellene szolgálatot teljesítenie. Ez a hang egészen új, de azonnal természetes, mert kizárólag ez a hang lehet ma természetes! Senkit se érdekel az elefántcsont toronyba zárt lélek — bármilyen művelt — merengése, világot megváltó, bölcs kijelentése. Az együttcselekvés közös munkavállalása: az ismertetőjel, amelyet hajlandók vagyunk ma észrevenni és méltányolni. De művész legyen a talpán, aki a mai élet ritmusát át tudja vinni művészetébe, úgy hogy amikor alkot, ne a mának, hanem az örökkévalóságnak dolgozzék. Ez kiváltság, csak a hivatottat ékesíti. Rocca művészetének gyökerei Puccininál mélyebben, Verdiig nyulnak. A drámai élet vérkeringése mámoros bódultság és elképesztő izgatószerek nélkül is erőteljes, vagyis egészséges nála.

Az opera hőse, akárcsak nagy mintájánál, Musszorgszkijnál, a nép és méginkább az ember. Hatalmas, megrázó erejű kórusai híven tükrözik egy nagyobb, emberekből álló közösség lelki állapotát és a szólóáriák: megkapó, szinte kitörölhetetlen jellemképet adnak a dráma egyes szereplőiről. Az opera tárgya, mint ismeretes, egy kiüldözött népről szól, amely nem adja meg magát, megveti magát a falujánál emelkedő bérc fenséges tetején és ott fejt ki ellenállást. Győz, megmenekül, bár vezére elesik. Ebbe a népdrámába bámulatos művészettel szövődik az egyes főhősök külön drámája. Az egyik szorosan összefügg a másikkal és mint a tenger lenyügöző hullámzása, feltartóztathatatlanul viszi előre a cselekményt.

A magyar közönség büszke lehet arra, hogy Márkus László biztos ítéletü szeme megakadt ezen a remekművön és nyomban az olasz ősbemutató után, Budapestet segitette ahhoz a tisztességhez, hogy az „Ivnor hegye“ előtt megnyissa a külföld kapuját. Öröm érhette az utolsó próbákon s az előadáson személyesen is megjelent zseniális szerzőt is, mert Operaházunk olyan előadásban hozta színre művét, amellyel nem hisszük, hogy a világ bármelyik operaháza felvehetné a versenyt. Egyike azoknak az operaházi előadásainknak, amelyre fenntartás nélkül rámondhatjuk: tökéletes.

Első helyen említjük meg a szenvedélyes szeretettel vezénylő és betanító Fallonit, valamint ifj. Oláh Gusztávot, aki páratlan művészi ízléssel, rátermettséggel, lélektani finomsággal rendezte és látta el a tőle megszokott remeklésü díszletekkel a darabot. A szereplők egytől-egyig kiemelkedtek az együttesből, valamennyien önmagukat múlták felül. A legnagyobb elismeréssel soroljuk fel a nevüket: Palló, Rigó Magda, Rösler, Korék, Basilides Mária, Komáromy, Dósa Mária, Fodor, Gál, Laurisin, Szomolányi, ifj. Toronyi és Baranek. Nem hagyhatjuk ki a felsorolásból a bámulatraméltó kórust (Roubal karigazgató ismét kitett magáért!) és C. Meano kitünő szövegkönyvének költői magyar átültetőjét, Lányi Viktort. Az elökelő bemutató-közönség a remekműnek kijáró lelkesedéssel fogadta Rocca operáját s a szerzőt és szereplőket hálásan hivta zúgó tapsaival a lámpák elé.

Hanvay Géza

...vnor hegye

— *M. Kir. Operaház.* —

Lodovico Roccának, a modern olasz zeneirodalom kimagasló alakjának hatalmas dalművét mutatta be az Operaház első idei ujdonságaként.

A *Cesare Meano* szövegkönyvére írt, gyönyörű melódiákban bővelkedő, pazar hangszerelésű opera egy idegen elnyomás ellen küzdő, maroknyi, hősi nép szabadságharcának megrázóerejü himnusza, finoman átszőve a nép lánglelkű vezére iránt titkolt szerelemre lobbanó lány szerelmének megható történetével. Az Operaház műsora számára komoly értéket jelentő mű, amelynek szövegkönyvét *Lányi Viktor* fordította magyarra, *ifj. Oláh Gusztáv* mesteri rendezésében és remekbekészült diszletei között, *Failoni Sergio* bravuros vezénylete mellett, kitünő szereposztásban került a budapesti közönség elé.

Rigó Magda Edali szerepében tökéleteset nyujt — énekében és játékában egyaránt. *Kivételes és egyre gazdagabban kibontakozó művészete* töretlenül felfelé emelkedő utjának újabb jelentős állomásához érkezett. *Palló Imre* Kirlatosa a művészete teljében lévő művész remeke, de a legőszintébb dicséret hangján kell megemlékeznünk *Basilides Mária, Rősler Endre, Laurisin Lajos, Dósa Mária, Koréh Endre, Komáromy Pál* és az együttes többi tagjainak alakításairól is.

Oláh Gusztáv

Virradat 1940. dec. 2.

Zsidó, r. k.

165

Németh Mária fellépte kedvezményes jegyirodánk szenzációs műsorában

Színházjegy-irodánk jövő hétre páratlanul érdekes műsorra szerzett olvasóközönségünknek leszállított árú jegyeket. A *Margitszigeti Pódló Színpad* csütörtöki *Traviata* előadására béreltünk jegyeket, amelyen *Németh Mária lép fel*, továbbá a világhírű *Csodabár* előadásaira, amelyet *Titkos* Ilona felléptével ötször játszanak.

Kedvezményes jegy áll olvasóközönségünk rendelkezésére jövő héten is minden nap és vasárnap délután a *Budai Színkör* táblás házakat vonzó nagysikerű darabjához, az *Aki mer, az nyer*-hez.

Az *állatkerti előadásokra* szintén szereztünk olcsó jegyeket közönségünknek.

Színházjegy-irodánk telefónszáma: 43—8—88.

(*) A Nemzeti Színház, mint a főváros adósa. Színházi körökben, sajtóban, városházán, sokhelyütt esett szó az utóbbi hetekben a *Nemzeti Színház különféle adósságairól.* Olyan hírek kaptak szárnyra, melyek szerint a Nemzeti Színház kivált a *fővárosnál* adósodott volna el *házbér- és villanyszámlahátralékok formájában.* A híreket szárnyrakelésük óta itt is, ott is élénk érdeklődéssel tárgyalták; az érdeklődés *az adósság eredetének* szólt s annak, *hogyan végez a Nemzeti Színház új vezetősége* örökségének ezzel az anyagi részével. Az adósságok eredetét illetőleg a találgatások és különféle számítások után — mint jól informált helyen velunk közlik — meg lehet állapítani, hogy *ezek a tartozások már jónéhány esztendővel ezelőttről keltek.* Az utóbbi két év alatt a színház minden tartozását — így azt is, amellyel a fővárosnak adósa — *rendszeresen és pontosan fizette,* s csak *a régebb időről maradt* adósságait nem tudta teljesen törleszteni. A színház költségvetése ma mindenesetre *deficitmentes,* — a kérdés most már csupán annyi, milyen anyagi módot és formát talál a színház, hogy ezt *a régibb keletű terhes örökségét likvidálja.*

(*) A Bethlen-téri Színház igazgatósága szeptember közepén akarja megnyitni a Royal Orfeumot. Pénteken folytatták a tárgyalásokat a Royal Orfeum bérletéről. Budapestnek ez az egyetlen színháza, amely *az új szezónra még nem talált gazdát.* Mint értesülünk, a három pályázó közül a Bethlen-téri Színház igazgatósága általában megfelelt a háztulajdonosok feltételeinek, úgyhogy *minden valószínűség szerint ennek a jelentkezőnek adják a jövő szezónra a színházat.* Vasárnapra várják az ügy befejezését. Az új bérlők szeptember közepén akarják megnyiti a Royal Orfeumot. n

(*) Színészek memoranduma a Fővárosi Operettszínház ügyében. A Budapesti Színészek Szövetsége terjedelmes memorandummal fordult *Ferenczy* Tibor főkapitányhoz. Megismételte a szövetség azt a kérést, amelyet nemrégen *Liber* Endre alpolgármesterhez intézett és arra kérte a főkapitányt, *hasson oda, hogy a Fővárosi Operettszínház új bérlő-igazgatója a jövőben se szoritsa ki erről a sok sikert látott színpadról a magyar szerzőket és színészeket.* Hangsúlyozza a memorandum, hogy elvileg szívesen látják a külföldi artistákat is, mert hiszen a külföld is sok magyar művésznek ad kenyeret, de nem mondhatnak le a magyar írók és színészek sem véglegesen a Fővárosi Operttszínházról. Felkérték a főkapitányt, hívjon össze ankétot és *az összes érdekelteket hallgassa meg ebben a kérdésben.*

(*) Beregi Oszkár a bécsi »Dubarry« egyik főszereplője. *Bécsből* jelentik: Az új igazgatás alá került Theater an der Wien *Millöcker* híres operettjével a »Dubarry«-val nyitja meg szezónját. Az egyik főszerepre *Beregi* Oszkárt hívták meg, aki már hosszabb idő óta nem játszott az osztrák fővárosban. *Moissi* felesége alakítja azt a szerepet, amelyet nálunk *Góthné Kertész* Ella kreált. Rendezőnek Fritzi *Massaryt* hívták meg, de Pallenberg özvegye nem vállalhatta a megbízást.

(*) Az építősztrájk ellenére tovább folynak a Nemzeti Színház átalakítási munkálatai. Az általános építősztrájk nem bénította meg a Nemzeti Színházban folyó nagyszabású építkezést. A kőművesmunkával ugyanis még a sztrájk kitörése előtt elkészültek. Most a színpadon és a nézőtéren dolgoznak festők és díszítők. Különleges új világítási berendezéssel látják el a színpadot. Ezek a munkálatok szeptember végéig tartanak, úgyhogy a Nemzeti Színház az idén néhány héttel később kezdi a szezónját, mint más esztendőben. *Németh* Antal, a színház új igazgatója felgyógyult betegségéből és hétfőn ismét megjelenik a színházban.

(*) Magyar film a »Szent Péter esernyője«-ből. Augusztus végén új film felvételei kezdődnek Budapesten. Elkészítik a *»SzentPéter esernyője«*-nek, *Mikszáth* Kálmán híres regényének magyarnyelvű filmváltozatát. Új filmvállalat, a »Kolorfilm« gyártja az ujdonságot. Rendező: *Cziffra* Géza, női főszereplő: *Perczel* Zita.

Csodabár!

A legnagyobb színpadi és film világsiker **Titkos Ilona** felléptével keddtől kezdve sorozatos előadásban kerül színre minden este az e célra speciálisan átalakított **margitszigeti Polo színpadon.** A darab többi főszereplői: **Somogyi Nusi, Kis Manyi, Kondor Anny, Gellért Marika, Békássy István, D'Arrigó Cornél, Fenyő Emil, Hercegh Jenő, Horti Sándor, Ihász Lajos, Komlós Vilmos, Keleti László, Latabár Árpád és Radó Sándor.** Rendező: **Szabolcs Ernő.** A díszleteket Vogel Erich tervezte. Táncokat beállította **Bob Gray.** A jegyek az összes előadásokra elővételben **Rózsavölgyinél már válhatók.**

A tánc párizsi boszorkánykonyhájában

Hogyan csinál világhírű sztárokat Leon Staats, a párizsi operett balettmestere „az öreg tizenhétévesekből"

Párizs, augusztus.
(A Pesti Napló párizsi szerkesztőségétől.)

A növendékek kis csoportokba verődve türelmetlenül várták a direktort.

— Kopenhágába biztos szerződésem van a partnerremmel, csak be kell tanulnunk ezt az új számot, — mesélte egy magas, természetes szőke orosz nő a kollegáinak. — De sietnünk kell, mert ha két hét alatt nem jelentkezünk, fuccs az egész...

Egy tömzsi, úszónadrágos fiatalember, aki *unalmában a kezein sétálgatott ide-oda a nagy teremben,* nagy kényelmesen a lábaira ereszkedett és megjegyezte:

— Én a jövő héten utazom Varsóba. Hárman vagyunk, egészen friss számmal. Azt hiszem, sikerünk lesz és pár hónap mulva itthon is kapunk szerződést.

Egy finom idomú japán lány mandulavágású szemeiben titokzatos mosollyal hallgatta a beszélgetést. Ő nem mondott semmit, csak egy kicsit legyürte a fürdőtrikóját és egy tökéletes szaltót csinált hátrafelé. A kollégái elismerően bólogattak, ő azonban elégedetlenül mormogta: »Még mindig nem megy. Még nem tudok elég símán écarte-ba csúszni a szaltó után.«

— Nem baj, — vigasztalta egy dagadó izmú, karcsú fiatalember — mire utaznod kell, menni fog. De ne vegyél olyan nagy svungot a szaltóhoz, csak annyit, amennyi éppen az átforduláshoz szükséges. Akkor rögtön csússz, engedd a lábaidat. Ez a fő...

És mingyárt meg is mutatta, hogy kell. Elegánsan, szuszogás nélkül. Tökéletesen.

— Neki könnyü, — magyarázta egy kislány, egy kezdő, — Ő itt a tanár, gyerekkora óta akrobata, egy »ásszi« Én, sajnos, már öregen kezdtem...

— Hány éves, kisasszony? — kérdeztem indiszkréten.

— Tizenhét, — szomorkodott az »öreg« és hiába szedtem össze minden ékesszólásomat, lehetetlen volt megvigasztalnom. — Tudom, még lehet belőlem jó színpadi táncos. De elsőklasszisú akrobatatáncos — soha. Gyerekkorban kellett volna kezdenem...

Ekkor megérkezett a direktor, egy kopaszodó, komoly úriember. Egy pillanat alatt sürü sövényt vontak köréje a tanítványai:

— Talált valamit a számomra?

— Gondolt a miénkre?

— Beszélt az impresszárióval az érdekemben?

— Elkészülünk csütörtökig?

Nyugtalan tekintetek meredtek rá, kenyerükért aggódó emberek ráncigálták mindenfelől, a Mester szavaiban vakon hivő fiatalok várták a sorsdöntő kinyilatkoztatást. És M. Staats nem hagyta sokáig kéretni magát.

— Remek számot találtam neked... Hétfőn indultok Marseillebe... Neked még sokat kell tanulnod, de addig is találtam valamit a számodra egy music hallban... Azt hiszem, egy jó partnerrel hozlak majd össze... és így tovább és így tovább. Megnyugtatta a türelmetleneket, reményt öntött a csüggedőkbe, kenyeret hozott a munkanélkülieknek. Aztán hirtelen kiszabadította magát az ostromuk alól, átsietett a terem másik oldalára, intett a zongoristának, hogy kezdheti. Egy hosszú léc volt a kezében, azzal néhányszor a földre koppantott.

Felhangzott a muzsika és mintegy varázsütésre csend lett az imént még hangos teremben. Fiúk, lányok, kicsik és idősebbek villámgyorsan a helyükre siettek, beálltak a sorba és beleolvadtak a gyakorlatba. A direktor pedig erélyesen kopogta a taktust és időnként odasuhintott pálcájával a taktust elhibázó lábakra.

— *N-e-m j-ó, n-e-m j-ó* — énekelte a muzsikával, berohant a sorba, elkapta valamelyik növendék kezét és magával ragadta a táncba. Gyönyörű mozdulatokkal, meglepő könnyedséggel táncolta a nagy ruganyosságot követelő balettgyakorlatokat. A növendékei őszinte csodálattal kísérték minden mozdulatát.

Félóra hosszat megszakítás nélkül következtek az egyre nehezebb gyakorlatok. A növendékek lihegése már valóságos szimfóniává erősbödött, a direktor azonban még ép oly frissen, fáradhatatlanul mozgott, mint az óra elején.

— Egy kis pihenőt, — könyörögtek a jövendő akrobatatáncosok.

M. Staats megállította a zongoristát, a sarokba állította hatalma jelvényét, a lécdarabot és hozzám csatlakozott:

— Látom Staats úr, hogy ezek a fiatalok nem versenyezhetnek magával, — bókoltam neki.

— Ugyan, — felelte vállat vonva — hisz ez csak természetes. *Hétéves korom óta csinálom ezt mindennap, hát megszokhattam.* Olyan valakinek, aki az életéből több mint negyven esztendőt töltött az Opera balettjában, gyerekség ilyen félórás gyakorlatozás.

— Az imént panaszkodott egy tanítvány, hogy ő **már túlöreg a kezdéshez, már tizenhétéves...**

— Hát bizony ebben van némi igazság. *A tánctanulmányokat fiatalon, 7—9 éves korban kell kezdeni,* amikor még könnyebben formálódik a test. De nem korábban, mert akkor még a csontrendszer nem erősödött meg annyira, hogy ellenálljon az esetleges deformációknak, amelyeket a spiccelés és más erősen igénybevevő gyakorlatok okozhatnak.

— Ez csak a balettre vonatkozik, vagy a színpadi táncokra is?

— Az alapvető gyakorlatokat mindenkinek meg kell tanulnia, akár klasszikus táncosnak készül, akár a music hall vagy az operettszínházak deszkáin akar dolgozni — válaszolta M. Staats. Az alapgyakorlatok nélkül egy táncos sem tudja kifejezni a mondanivalóját. Ma ép oly kevéssé, mint száz évvel ezelőtt. Különben ezeken az alapgyakorlatokon nem sokat változtatott az idő. Ma is a régi francia alapgyakorlatok a legjobbak, ugyanazok, amiket a XIV. Lajos alapította Académie de danse-ban tanítottak 1660-ban, az első táncakadémiában a világon, amely a későbbi párizsi Opera alapját képezte. Én is ezt tanultam és ezt tanítom a növendékeimnek is harminc év óta.

— De — folytatta a mester — a klasszikus táncok egyedül nem elégségesek. Igazi táncosnak az *»akrobáciát«* is imernie kell, az segíti hozzá valamennyi testrész ruganyosságához, mely változatosabbá teszi a kifejezés módját és jó hatással van az idomai kialakulására is.

Aigner László

(*) Szombathelyi szerzők új operettje. A pesterzsébeti Városi Színház augusztus 10-én mutatja be az *»Igazi asszony«* című operettet, amelynek szövegét G. *Gábor* Zsigmond és *Nowinszky* Rezső szombathelyi hírlapírók írták, zenéjét pedig *Heintz* Fülöp és *Grósz* Albert szombathelyi zeneszerzők szerezték.

Rádió műsor Augusztus 4. **Budapest I. 9.15:** Hírek. **10.00:** Református istentisztelet a Kálvin téri templomból. Prédikál Poling A. Dániel dr., newyorki lelkész, a Ce. Világunió elnöke, tolmácsolja ifj. Czeglédy Sándor. **11.00:** Egyházi ének és szentbeszéd a kir. udvari és várplébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben, evangélium után Hell Imre hittanár mondja. Énekel a Szociális Testvérek énekkara. **12.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **12.30:** A Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Figedy-Fichtner Sándor. **1.45:** »Rádiókrónika.« Elmondja Papp Jenő. **5.00:** Hanglemezek. **3.00:** 1. »A búzaminőségi vizsgálatok jelentősége a gazda és a kivitel szempontjából.« Gruzl Ferenc dr. fővegyész előadása. 2. »A cseresznyelégy kérdése.« (A m. kir. Növényvédelmi Kutató Intézet közleménye. A földmüvelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.) **3.50:** Adler Tibor és Fejér György kétzongorás jazz-számai. **4.30:** »A Székelyföld természeti ritkaságai.« Irta Bányai János. Felolvassa Sala Domokos. (Közművelődési előadássorozat.) **5.00:** Horváth Rezső és cigányzenekara muzsikál. **6.00:** »Utazás egy régi városba.« (Selmecbánya.) Szitnyai Zoltán előadása. **6.30:** Radics János szalonötösének műsora. **7.15:** »Forog a film a Hortobágyon.« Móricz Zsigmond előadása. **7.45:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar műsora. Vezényel Fridl Frigyes. Közreműködik Gyenge Anna (ének). **9.00:** Közvetítés a hársheqyi Cserkészparkból, a Cserkésztisztképző tábortüzéről. Beszélő Turchányi István. **10.00:** Hírek, sport- és lóversenyeredmények. **10.30:** Közvetítés a Dunapalota-szállóból. Len Baker jazzzenekarának műsora. **11.15:** Közvetítés a Dunapalota-szállóból. Bura Sándor és cigányzenekara muzsikál. **12.05:** Hírek. **(12.00—1.00-ig: Csak a bécsi rádióállomás részére:** Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara muzsikál. Közvetítés a Kovacsevics-étteremből.) — **Budapest II. 11.10—12.15-ig:** Jakab Terka szalónzenekarának műsora. **3.00:** Hanglemezek. **3.45:** Mit üzen a rádió? **6.00—6.20-ig:** Radics János szalonötöse. **6.25:** »Hogyan lett Budapest a magyar irodalom fővárosa?« Waldapfel József dr. előadása. **6.55:** Weingarten József zongorázik. **7.20:** »A nehéz víz.« Gróh Gyula előadása. **8.00:** Ünnepi hangverseny a IX. Keresztyén Szövetségi Világkonferencia budapesti ülése alkalmából. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagytermából. Közreműködik a Pesti Evangélikus Énekkar, az Egyesített Baptista Énekkar és a Budapesti Szimfonikus Zenekar. Szünetben kb. **9.00:** Hírek, sport- és lóversenyeredmények. — **Telefónhirmondó. 9.15—2.55-ig:** Budapest I. műsora. **3.00—3.45-ig:** Budapest II. műsora. **3.50-től** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások:** Egész nap Budapest I. műsora. — **Rövidhullámú közvetítés. 19.52 méteren: Délután 3.00—4.00-ig:** Hanglemezek. **Utána:** Mit üzen a rádió? **32.88 méteren: Éjjel 12.00—1.00-ig:** Hanglemezek. **Utána:** Mit üzen a rádió? **Majd:** Himnusz. — Augusztus 5. **Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **10.00:** Hírek. **10.20:** Eszak-Szibéria varázslói (felolvasás). **10.45:** Érdekességek a statisztika birodalmából (felolvasás). Irta Graf Ernő. **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Szalai Pepita Gyula és cigányzenekara muzsikál. **Közben:** Hírek. **1.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **1.40—2.20-ig:** Mökesch Brunhilda énekel, zongorakísérettel. **2.40:** Hírek, élelmiszerárak. **4.10:** A rádió diákfélórája: »Rákóczi, a diák«. Halácsy Endre előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5.00:** »Evezősversenyek régen és most.« Kammermayer Oszkár dr., az OTT főtitkárának előadása. **5.30:** Közvetítés a Császárfürdőből. Bachmann József jazzenekarának műsora Szántó Gyula éneksz ámaival. **6.30:** »Barabás Miklós.« Lyka Károly előadása. **7.00:** Hanglemezek. **8.00:** »Utazás az özvegység felé.« Vízjáték három felvonásban. Irta Széchi Ferenc dr. Rádiószínpadra alkalmazta és rendezi Náday Béla. **9.50:** Hírek, időjárásjelentés. **10.10:** Közvetítés a Ketter-étteremből. Károlyi Árpád és cigányzenekara muzsikál. **11.00:** Közvetítés a Rajna-parkból. Kola József jazzenekarának műsora. **11.20:** Horn Rudolf zongorázik. **12.05:** Hírek. — **Budapest II. 5.40:** »Irodalom és irodalmi élet.« Komlós Aladár előadása. Felolvassa Fazekas István. **6.20—7.35-ig:** Közvetítés a margitszigeti Tejcsarnokból. Melles Béla zenekarának műsora. **7.40:** A »Száz könyv« sorozatban Babits Mihály beszél Tennysonról. **8.10—9.00-ig:** Kamarazene. Előadja: B. Fehér Miklós (hegedű), Hajós László (hegedű) és Nováki László (zongora). **9.05:** Hírek. **9.25—9.50-ig:** Vig Miklós énekel, zongorakísérettel. **10.15—10.50-ig:** Közvetítés a Rajna-parkból. Kola József jazzenekarának műsora. — **Telefónhirmondó. 6.45—11.15-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefónhirmondó külön műsora. **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások:** Egész nap Budapest I. műsora.

SZINHÁZ

Hát odaát mi van?

Irta: Zilahy Lajos

Indul az új évad, tatarozzák a színházakat. Csupa feszültség, csupa reménység ilyenkor minden. Hát vajjon a magyar színészet régi váraiban, Kassán, Váradon, Kolozsvárott mi történik?

Most, hogy a magyar-román kultúrkapcsolat keskeny útját építgetjük, ez a kérdés is minduntalan elénkvetődik. Maradjunk hát egyelőre az erdélyi magyar színészetnél.

Tapasztalatból tudom, hogy az erdélyi magyarok nem nagyon szeretik, ha innen Pestről beleszólunk az ő keserves és bonyolult ügyeikbe. Még akkor se, ha ezt jószándékkal tesszük. Tizenhét év alatt az élet és a politika sűrű bozótja nőtte be Erdélyt, csak azok tudnak eligazodni, akik benne élnek e bozótban.

De az erdélyi színészetről mégis beszélnünk kell, mert ez valahogyan a mi ügyünk is. A vidéki színészet helyzete az egész világon megrendült. Amerikában a stock compagny-kat azt hiszem, örök időkre elseperte a hangos film és a rádió. Majdnem ugyanez történt Angliában, pedig e két helyen a vidéki színészet milliós lakosú városokat talált útjában. Az aradi színház is mozihelyárakkal játszik, hogy valahogyan fent tudja tartani magát. A mi pénzünkben ötvenfilléres jegyeket árul. Erdélyben mindehhez hozzájárul még a nyomasztó politikai légkör.

Milyen lehet ez a színészet? Mit nyujthat ez a közönségnek? Most jött haza Erdélyből egyik barátom, elmondta, hogy mit látott az egyik legnagyobb magyar város színházában.

Operettet adtak. A nézőtéren homok, ez rendben van, hiszen nyári színház. A pénztárban ingujjra vetkezve maga az igazgató úr ül. Az inge szürke és csupa rongy. A nézőtéren a színpad előtt öreg zongora, amelynek minden ötödik billentyűje néma. Igy hát a nyitány minden pillanatban nagyokat csuklik. A zongoránál idősebb hölgy ül, madzaggal megerősített szemüveg az orrán. A hölgy öltözéke slafrok. Ez az egyetlen, ami a régi békevilágból megmaradt. A hölgy lábánál fehér pincsikutya, amely érthető okokból nem jó szemmel nézi, ha valaki későn érkezik a színházba. Ennélfogva — bár az előadás már folyik — minden későnjövőt hangos ugatással fogad és ezzel a szemrehányó ugatással egészen a helyéig kíséri. Tekintve, hogy nyári operettre, különösen vidéken, nem szoktak pontosan érkezni az emberek, az első felvonás inkább kutyaugatás, mint előadás. A színpadon nincs díszlet, csak néhány paraván. A primadonna a bal arcát állandóan zsebkendőbe temeti, mert fáj a foga és szörnyen meg van dagadva a képe.

A pénztár mögött izgatott hang szólal:

— Igazgató úr, jelenése!

Az igazgató úr magára kapja a kabátját és úgy, ahogy van, festetlenül és beretválatlanul, felszalad a színpadra. Megáll a súgólyuk előtt és előrehajolva húzza ki a szavakat a súgóból.

Hát bizony ez már alig nevezhető színészetnek. Az ember nem tudja, kit sajnáljon jobban: ezeket a szegény színészeket, vagy az elszakított területek magyar közönségét, amelynek csak ennyi jut a magyar kultúrából.

A színészet odaát egyre romlik, nincs színésziskola, nincs utánpótlás, a román kormány egy minisztertanácsi rendelete pedig kimondta, hogy magyarországi színész nem vendégszerepelhet Románia területén. 1929 óta a mi színészeink nem tehetik be a lábukat Erdélybe.

Amikor erre a súlyos sérelemre vonatkozólag felvilágosítást kértem a románoktól, azt a meglepő választ kaptam, hogy ezt a tiltó rendelkezést *maguk az erdélyi magyar színészek kérték*. Deputációban jártak Bukarestben, mert neves, magyarországi kollégáiktól a saját kenyerüket féltették.

Eredmény: az ő kenyerük megpenészedett, a magyar kultúra ügye pedig erre a kenyérharcra csunyán ráfizetett. Sajnos, a művészetben nincsenek szociális szempontok. Színész csak az, aki jó színész. Aki a közönségnek adni tud. A többi csak arra jó, hogy a színészetet lejárassa és közönséget szerezzen — a mozinak.

A tiltó rendelkezés történetét egy erdélyi magyar színigazgató ugyanígy magyarázza. Ezt írja levelében:

»Többen kísérletet tettünk, hogy e szigorú rendelkezést visszavonják. A román hatóságoktól azt a választ kaptuk, hogy ezt a tilalmat az erdélyi magyar színészek kérték. Megnéztük a bukaresti szerződéseket és azt találtuk, hogy a tilalom csak a színészekre vonatkozik, a művészekre nem. Ezért a következő szezónban a színészek helyett művészeket szerződtettünk. Ezek közt volt egy operettprimadonna, egy operettbuffo, egy operettkomikus, egy operettszubrett, egy operettsoubrette, egy operettbonvivant

Az ember tragédiája a szegedi Dóm-téren

Szeged, augusztus 3.

(Az Uj Magyarság kiküldött munkatársától.) A Dóm-teret meredeken emelkedő, hatalmas deszkatribün borítja. A legnagyobb nézőtér ez, amely eddig Magyarországon művészi produkciónál rendelkezésre állott, ötezer ülőhelyet és vagy kétezer állóhelyet foglal magában. A végtelennek látszó széksorok előtt az ugyancsak nagy arányokban felépített színpad. A Fogadalmi-templom bejáratát fehér vászonnal bevont lécezet borítja, a tribün közepéből magasbanyúló világítótoronyból idevetítik a díszleteket. Jobbról-balról lépcsős állványok épültek a tömegek felvonulására, díszletek elhelyezésére. Az Operaház műszaki vezérkara *Oláh* Gusztávval és *Tolnay* Pállal az élén már tíz napja tartózkodik Szegeden és impozáns munkát végzett. A szegedi szabadtéri játékok számára a tehnikai felszerelés olyan keretét teremtették meg, amelyről nem is álmodtak azok, akik két esztendővel ezelőtt küzdöttek itt a kezdet nehézségeivel.

Pénteken este csak a legelső széksorokat lepi el néhány tucat érdeklődő, egészen szűkkörű közönség előtt tartják meg *Az ember tragédiája* főpróbának is nevezhető, utolsó kosztümös próbáját. Nyolc órára tűzték ki a kezdetét, de háromnegyed kilenc után még mindig egész munkáshadsereg dolgozik a színpadon, reflektorokat próbálnak ki, a jegyszedők hadseregével vesződik valamelyik rendező. Végre kilenc óra után minden lámpát és reflektort kioltanak, sűrű sötétség borul a hatalmas térre. Káprázó szemeink egy-két percig semmit sem látnak, azután kigyullad két reflektor, fénycsóváik tapogatózva megkeresik a templom tornyainak csúcsát és feltűnik előttünk a magasban a kivilágított kereszt. Mindjárt ezután megharsannak a fanfarok a kulisszák mögött és visszhangképpen a hátunk mögött az egyetemi épület tetőterraszán. A két templomtorony erkélye is megvilágosodik, három-három kiterjesztett szárnyú fehér angyal lebeg a sötét kép fölött, amely azonban lassan-lassan szintén derengeni kezd. Fényfoltok hullanak a szabadtéri színpadra, szárnyas angyalok csoportjait világítják meg. Halk orgonaszó mintha az ürben alant lebegő Földről zsongana fel a mennyei tájakra, úgy szűrődik át hozzánk a templom felől. A színpad még világosabb lesz, feltűnik az előtérben Lucifer sötét alakja és mindinkább dominálja a képet. Végre felhangzik az angyalok kara, azután az Úr hangja a magasból: Be van fejezve a nagy mű, igen. A gép forog, az alkotó pihen. Utána megszólal Lucifer is, *Csortos* Gyula. Kiábrándultság, kétség, metsző gúny minden szava, szövegének pesszimista filozófiája lesujtóan tragikus és általános érvényű úgy, ahogy ő elmondja. Csortos Luciferje sokat fejlődött és tökéletesedett tavaly óta, fokozódó meglepetéssel hallgatjuk az éjszaka sötétjében. Csortos valóban az a nagy művész, aki újat tud mondani, új színeket tud megmutatni ezzel a mindnyájunk által szóról-szóra ismert szöveggel is.

*

A paradicsom színes, élénk, nagyon szép színpadi kép. Valamennyien teljes érdeklődéssel követjük *Tőkés* Anna és *Beregi* Oszkár jelenését, Lucifer fellépését, az ember földi sorsának beteljesedését a színpadon, azután a nagy katasztrófát: a paradicsom egyik pillanatról a másikra rombadől, eltünik a szemünk elől, hogy a helyén köves, sivár pusztaság maradjon. Egyszerű eszközökkel véghezvitt, mégis impozáns tehnikai bravur ez, amelyet Oláh Gusztávék és Tolnay Pálék végrehajtanak, az ember hátán végigfutkos a hideg, amint figyeli. Idáig hiánytalanul szép és megkapó a produkció, minden jelenésén hozzáértés, művészi érzék nyilvánul meg.

A jelenések között kissé hosszú a szünet, a díszletező munkások még gyakorlatlanok, a sok új berendezést nem próbálhatták ki eléggé, a színészek is megállanak sokszor, jelenés közben fényképeznek, újra kezdenek egyes jeleneteket, valóban nem bemutató főpróba ez még, hanem csak az utolsó simítások elvégzésére szánt éjszaka. Igy is kialakul lassanként a szegedi szabadtéri játékok új *Ember tragédiája,* és valamennyien lankadatlan figyelemmel követjük a kifejlődést. Itt voltunk két esztendővel ezelőtt, amikor a szabadtéri játék még csak kísérlet volt és általános meglepetést jelentett a siker. Ez az első lépés szerencsésen találkozott a Madách-centenáriummal és *Az ember tragédiájának renaissance*-ával, amelyet a bécsi Burgtheater előadása indított meg. A nézők tízezrei özönlöttek az ország minden részéből Szegedre és legalább annyi kétségkívül kiderült, hogy a gyönyörű Dom-tér teljes mértékben alkalmas szabadtéri színházi produkciókra, megfelelő eszközök felhasználása mellett valóban kulturjelentőséget és idegenforgalmat biztosíthat a nagy alföldi városnak. Vajjon mennyit fejlődött mostanáig ez a kísérlet, milyen művészi magasságban járunk az első produkció fölött?

*

Jóformán képről-képre éri a nézőt meglepetés, egy új dekoráció, hatásosan vetített háttér, mozgalmas tömegfelvonulás, vagy más egyéb. Művészien stilizált az egyiptomi képben, a rabszolgák munkája az épülő gula tövében, hatalmas nép- és katonatömeg lepi el a színpadot az athéni jelenésben. A római bachanália színes, mozgalmas, ami elsősorban az Operaház balettkarának köszönhető. Lenyügözően hatásos a francia forradalmi jelenet, elgondolásban, megoldásban egészen új a londoni kép és hátborzongató a danse macabre, amely a jelenetet bezárja. A falanszter-kép nem hoz különleges újítást, de nagyszerű díszlet az eszkimókép teljes illuziót kelt ezen a különös színpadon. Az egyes képek érdekességei fölött mind impozánsabban bontakozik ki Csortos Gyula Luciferje, szinte érthetetlenül érdekes és megkapó alakítása egy olyan színésznek, aki esztendők hosszú során át elszakadt és meglehetősen messzire került a klaszszikus színjátszástól, aki operettfigurákban, vígjátéki szerepekben lépett legtöbbször a közönség elé. Most mégis egyik napról a másikra teljes mélységben tudja megfogni ezt a szerepet, minden megmozdulásában fenyegető, veszedelmes, egy szavával széttépi egész történelmi korszakok illusióit és teljes törpeségében, céltalanságában mutatja meg az embert. Csodálatos színészi ösztön és érzék az, amely ilyen teljesítményre képessé tesz. Mellette sokszínű, érdekes, a cselekmények minden változatában a legjobbat nyujtja *Tőkés* Anna. Az ő számára nincsenek nehézségek, mindent egyformán könnyedén és magától értetődően tud megoldani. *Beregi* Oszkárnak tulajdonképpen első próbája ez a mostani, még küzködik a számára ismeretlen berendezéssel, a szöveggel, de már látszik, hogy az ő Adámja is érdekes alakítás lesz. Érdekesség tehát bőven akad, a teljes kielégültség és megnyugvás érzéke azonban valahogyan és valamiért még sem lesz úrrá az emberen.

*

Az ember tragédiájának szabadtéri előadása csak akkor lehet évről-évre visszatérő, állandó attrakció Szegeden, ha a rendező nemcsak a részletekben produkál érdekességeket, hanem új élgondolásban tudja elénktárni az egészet, felfogásban, beállításban lényegesen újat tud mondani a nézőnek, aki azt hiszi, hogy alaposan és részletesen ismeri a magyar színpadi irodalom büszkeségét, legnagyobb alkotását. Elképzelhetünk rendezőt, aki a Tragédia filozófiai mondanivalóira helyezi a fősúlyt és azokat igyekszik megértetni a színészek tolmácsolásában és megint egy másik rendezői felfogást, amely a drámát próbálja kihangsúlyozni, az akciót igyekszik egységessé, általánossá és elsodró erejűvé tenni a színpadon.

Érdekes kísérlet volna az a rendezés, amely Az ember tragédiája színjátszás régi Nemzeti Színházi hagyományait próbálná felfrissíteni és modernizálni a szabadtéri színpadon, és még érdekesebb volna egy egészen új kísérlet, amely új színjátszó stílus jegyében próbálna hatást elérni. *Az ember tragédiája* belső tartalomban olyan súlyos, akcióban olyan gazdag, hogy mindenre lehetőséget nyujt, mindenféle kísérlethez megadja az alapot. *Bánffy* Miklós gróf, a szegedi előadás rendezője sajnos, nem kísérletezik és nem hoz olyan elgondolást, amely egységbe foglalhatná az egész előadást. Beéri azzal, hogy a részletekben ő maga is sok újat és érdekeset produkál azonkívül, amit a díszlettervező és a szcénikus nyujt, megelégszik a tömegek hatásos mozgatásával, a szöveg tiszta és jóérzékű magyarázatával, de ezen túl nem megy. Természetesen ez is sok, látványos, hatásos és alighanem teljes közönségsikert biztosit az idén is a szabadtéri játék számára, ez azonban még nem létalap a jövőre és művészi szempontból sem teljesen megnyugtató. A szegedi produkciónak most már ezeken a kereteken túl kell fejlődnie és meg kell keresnie az új utakat Madách tolmácsolására, hogy olyan jelentőségre és vonzóerőre jusson a magyar színpadi kulturában, amilyent a mostani nagy felkészültséggel, a legjobb magyar színészek és színházi szakemberek mozgósításával elérhet.

A siker azért így is nagy és mélyreható, már a főpróba közönsége is ünnepelte az előadás rendezőit és a szereplőket, akikhez a nagyszerű főszereplőkön kívül a fővárosból érkezett és Szegeden rendelkezésre bocsátott kitünő epizódisták egész serege járul. Elsősorban szólni kell *Könyves Tóth* Erzsiről, akinek nagy tehetsége erős drámai szerepekben fog még csak igazán kibontakozni. Hippiája az egész produkció egyik legszebb részlete. Ügyes színésznő és széphangú énekesnő *Péchy* Ili, nagyon tehetséges és rokonszenves *Bardócz* Rózsa. A főpróbán *Lehotay* Árpád Péter apostol szerepét játszotta, egyszerű, közvetlen beszéddel éreztetni tudta az apostol minden lelki nagyságát a dorbézolókkal szemben. A bemutatóra szerepet cserélt Beregi Oszkárral és Ádámot játszotta sok férfias erővel, megértéssel, bravuros beszélőkészséggel. Nagyon tetszett *Lengyel* Vilmos egymásután több epizódfigurában, azután a nagyjövőjü *Cselle* Lajos is. *Sarlai* Imre, *Marinkovich* Sebő, *Várkonyi* Zoltán, *Zátony* Kálmán és a többiek is jól megállják a helyüket. Külön elismerés illeti meg *Fecht* Miklós karnagyot és *Antos* Kálmánt gyönyörű orgonajátékáért.

Thury Lajos

*

A szombati első előadást negyed kilenc órakor kezdték meg a Dóm-téren, többezer főnyi közönség jelenlétében. Ott voltak ez alkalommal Szeged város vezetői teljes számban, élükön *Pálfy* József polgármesterrel, *Baranyi* Tibor főispánnal és *Boócz* Béla főkapitányhelyettessel.

A gyorsan pergő képek, a világítási effektusok és pazar színhatások több mint három órán át gyönyörködtették a közönséget, amely feszült csendben hallgatta a Dóm-tér roppant színpadáról Madách örökszép igéit.

Hétfőn, 5-én kezdi

LÁSZLÓ ÉS FEKETE

(IV., Petőfi Sándor-utca 14—16)

ruhákra is elegendő méretü **mosókelme, selyem, müselyem, női- és férfiszövet**

MARADÉKOK árusitását.

Az Uj Magyarság társas-utazása az aggteleki cseppkőbarlanghoz

Hosszabb cikk keretében számoltunk be a mult vasárnap arról, hogy sokévi meditáció után végre villanyvilágítással szerelték fel az aggteleki cseppkőbarlangot s a természet ámulatos csodái, melyek az eddigi gyarló világítás mellett éppen csak pillanatokra váltak láthatóvá, most *Kessler* Hubert, az Európa-szerte ismert magyar barlangkutató mérnök zseniális világítási megoldása nyomán, szikrázó világosságban úszva várják a látogatókat. Nem kell többé magnéziumszálakat gyujtogatni, nem kell kézilámpával kutatni a roppant arányok között, a látogató szinte filmszerű változatosságban, gyönyörű kivilágításban kapja az eddig rejtett szépségeket. A *Nagytemplom* gigantikus kupolája alatt áhitatos templomi fényben ámulhat el az oltárt formáló roppant tömbök előtt, elálmélkodhat a *Kistemplom* fényben úszó szoborcsoportjai között, melyeket szinte túlvilági fantázia alkotott s egyetlen hatalmas impresszióban kapja a *Paradicsom* égbenyúló, zsúfolt szépségeit. Egész új világ, új nemzeti kincs az aggteleki cseppkőbarlang, mióta behatolt sötét zúgaiba a fény, fantasztikus, gyönyörű birodalom a föld alatt, a csodák ámulatos országa száznegyven méter mélyen a szikrák méhében.

Mióta beszámoló cikkünk megjelent, napról-napra tömegesen érkeznek hozzánk olvasóinkról olyanértelmű levelek, hogy rendezzen az *Uj Magyarság* csoportos kirándulást előfizetői és olvasói számára Aggtelekre. Az érdeklődés oly nagy, hogy az *Uj Magyarság* el is határozta egy gyönyörű társas kirándulás megrendezését a magyar cseppkőcsodákhoz. Hogy az út mennél szebb, mennél kellemesebb és élményekben mennél gazdagabb legyen, az útvonalat is úgy választottuk ki, hogy az ország legszebb helyein robogjon végig kirándulóinkkal az autó, azontúl a kirándulást két részre bontottuk, hogy azok is résztvehessenek rajta, akiknek nem áll három nap rendelkezésükre. Tehát egyúttal

egy két- és egy háromnapos autókirándulást rendezünk olvasóinknak.

Mindkét kirándulás résztvevői

augusztus 17-én

indulnak el Budapestről s Gyöngyösön, Parádfürdőn, Egeren, a fenyves- és tölgyerdőkkel koszorúzott gyönyörű Bükkön s Lillafüreden keresztül érkeznek meg a kirándulás első állomására, Miskolcra. Miskolcon elsőrendű szállóban kapnak lakást és vacsorát. A közbeeső állomásokon 30—60 perces időre megállanak az autók, hogy az utazás résztvevői megszemlélhessék a városok szépségeit, nevezetességeit.

A kirándulók azután

augusztus 18-án

indulnak ugyancsak luxusautókon tovább Aggtelekre, ahol *Kessler* Hubert vezetésével végigjárják a barlang aggteleki és jósvafői ágát s azok, akik

kétnapos kiránduláson

vesznek csak részt, a barlang alapos megtekintése után autókon még 18-án délután visszaindulnak Budapestre, ahova 18-án este érkeznek meg.

A háromnapos kirándulás résztvevőit

a barlanglátogatás után *Miskolc-Tapolcafürdőre* viszik gyönyörű vidéken keresz-

Meghült? ASPIRIN BAYER

MAGYAR GYARTMANY.
Gyógyszertárakban kapható.

tül az autók, ahol *külön fürdőzést rendezünk számukra, az ottani híres rádiumos és szénsavas fürdőben.* Szállás, ellátás Miskolc-Tapolcafürdőn lesz, ahonnét a kirándulók 19-én érkeznek vissza autókon Budapestre.

A kirándulás megrendezésében tekintettel voltunk arra is, hogy az olvasóinknak a lehető legkevesebb pénzébe kerüljön. Ezt tekintetbe véve,

a kétnapos kirándulás díját személyenként 38, a háromnapos kirándulását pedig 41 pengőre minimáltuk,

amelyben a lakás, ellátás, barlangbelépési és a fürdődíj is bennfoglaltatik. Ezzel a kirándulással lehetővé akarjuk tenni olvasóinknak, hogy az elsők közt legyenek, akik a villanyvilágítással szinte újra feltárt aggteleki cseppkőbarlangot megszemlélhetik. Az utazással kapcsolatban részletes felvilágosítással szolgál és jelentkezéseket felvesz az *Uj Magyarság utazási irodája:* Budapest, VII., Rákóczi-út 30., félemelet. Telefon: 464—20.

KIS ROMÁN PANAMA-TAN A MELLÉNYZSEBBEN

A román társadalom milyen rendszerben él?

A román társadalom kasztrendszerben él.

Minő kasztrendszerben?

Sikkasztrendszerben.

Ha megkérdik, hogy kegyed ügyes sikkasztó-e, mit felel?

Semmit.

Ugy van. És miért?

Mert már a választ is elsikkasztom.

Mi a kedvenc állatunk?

A szarka.

Melyik állat nem birja ki a regáti klimát?

Az anti-lop.

Mit húz az oláhcigány?

Egy prefekt tust.

Mi hízza a szegény embert?

Egy prefektus.

Egy prefektus szerint mi erősíti a szabályt?

A kasszából való kivétel.

Meddig lehet folytatni ilyen üzelmet?

Ilyen üzelmet könyökig lehet folytatni.

Hogyan, hát nincsen ellenőrzés?

Ó, igen, csakhogy az olyan, mint a vajaskenyér.

Milyen?

Ami felül van, azt kell kenni.

Meddig váj a kasszába egy panamista?

Egy panamista addig váj a kasszába, míg keze el nem éri az első leit.

És aztán?

Aztán — leiebb és mégleiebb.

Mi a rovancsolás?

A rovancsolás olyasféle dolog, mintha kopasz emberen frizurát akarnak csinálni.

Ki lehet közéleti férfiú?

Akibe csak hálni jár a jellem.

Mi a purifikáció?

Zsebbe nyúlni és ha nincs benne semmi, ordítani.

Ismer pardont egy román purifikátor?

Egy román purifikátor pardont nem, csak részesedést ismer.

Mikor derül ki egy panama?

Ha eggyel több akar benne résztvenni, mint amennyinek lehet.

Mit csinál egy regátbéli lovag, ha vendégségbe hívják?

Ellopja a kanalát.

Miért hívják akkor vendégségbe?

Mert mire távozni akar, a házigazda régen ellopta az előszobából a kabátját.

Ejnye, hát ha ellopják a kabátját, miért megy vendégségbe?

Azért, mert amíg a társa szóváltartotta a házigazdát a szalonban, addig ő a dolgozóban megfúrta a kasszát.

No de ha ez megtörténhetik, miért nem néz be a dolgozóba a házigazda?

Mert örül a kasszafúrásnak, ahonnan csak húsz leit visz el a vendég, annyi van benne, viszont így jelentést tehet, hogy elvitték azt a hatvanezer leit, amit rábíztak.

Van bizonyosság arra, hogy a panamisták néhanapján egymás szennyesét mossák?

Van.

Mi?

A Fekete-tenger

(u)

ŐRVEZETŐBŐL DIKTÁTOR

Hitler forradalmának hiteles története

7

Irta: Oláh György

A harminchárom éves Hitler a maga félelmetes ösztöneivel idegeiben egyszerre megérzi, milyen indulatok szunnyadoznak a tömeg mélyén. Maga is az elproletárosodott kispolgárok sorából való, ama bizonytalan, de elszánt kisegzisztenciák külsejével, akik legjobban illenek az idők hangulatához. Valóban a milliók beszélnek belőle, mikor ezekben a hónapokban megkezdi az első, igazán rendszeres és igazán nagyszabású antiszemita izgatását, első rendszeres propagandahadjáratát a zsidó börzefejedelmek, nagytőkések ellen.

1922 nyarán — mint már mondtuk — egy gyűlés szétrobbantása miatt négyheti fogságot kapott. Mikor kiszabadult, eleinte csak kéthetenként jelent meg a nép előtt. De tavaszra már két hónap alatt nyolc gyűlést tart, olyan szónoklatokkal, hogy témájukban is szinte összetartozik, mint a zene akkordjai. A sörházak akkor már szűkek tömegei számára, a Krone-cirkusz hatezer embert befogadó nagy helyiségé az egyetlen hely Münchenben, ahol elfér, ott is százával ácsorognak beszéde alatt az utcán. Fél München Hitler ajkán csüng tavaszra. És éppen a város legkétségbeesettebb fele.

Aki ezekből az időkből a Hitler-beszédeket végigolvassa, az elbámul, micsoda következetességgel ismétli újra meg újra a harmincnegyedik esztendejét taposó népvezér a milliók lelkéből fakadó vezérmotívumot: Egy világösszeesküvést, amely a nemzet összeomlásán ül diadalt. Ennek a világösszeesküvésnek, persze, minden zsidó tőzsdeügynök tagja, minden Galiciából bevándorolt munkásvezér egy követ fúj benne a párisi vagy londoni zsidó kapitalista pénzhatalmasságokkal. Népmesébe illő képekkel rajzolja meg tömegei előtt Alljúdának ezt a nagy összeesküvést Mózestől Marxig és a zürichi tőzsdeárfolyamig. És a kétségbeesett, idegeit veszített tömegek fantáziáját teljesen hatalmába kerítik ezek a regényes, drámai erővel bíró képek.

„Kérlelhetetlen fanatizmussal"

Hitler jól tudja, ilyen forró időkben nincs helye a mércsikélésnek. Ahogy a nagy hőben széttágulnak a testek, úgy szélesül az ő stílusa, úgy nőnek jelzői, fordulatai: „aki nem akar kalapács lenni, üllő lesz", ismétli népe sorsára utalva. Ő most valóban kalapácsütésekkel dolgozik. Most alakul ki igazán a vaskos kifejezések és markáns jelszavak azon szótára, amelyből aztán a nemzeti szocialista agitáció annyi évig él. Most beszél ő először a baloldali sajtó „szörnypropagandájáról", az óriásharcról, a „novemberi népgyilkosok"-ról, most nevezi táborát először az „ököl és az agy munkásainak".

„A kereszténység nagysága is abban a kérlelhetetlen fanatizmusban rejlett, amellyel tanait képviselte és hirdette", jegyzi fel egyszer Hitler. Ebben az időben demagógiája valóban tele van ókeresztény képekkel. „Engem az én keresztény érzésem — mondja egy gyűlésen a bajor miniszterelnöknek válaszolva — Krisztushoz, a harcoshoz utal, a harcos megváltóhoz. Ahhoz az emberhez, aki egyszer magányosan, kevés hívétől követve, felismerte a zsidóságot és harcot hirdetett ellene, mert benne nem a tűrő Isten volt a legnagyobb, *hanem a küzdő.* Én, mint keresztény és mint ember, határtalan szeretettel olvasom a Bibliának azt a részét, ahol az Úr végre felugrik és korbácsot ragad, hogy a zsarolók sikló- és viperafajzatát kikergesse a templomból. Ma, kétezer év után, a legmélyebb megilletődéssel ismerjük fel a tényt, hogy a zsidó méreg ellen indított harcban ő ezért a világért keresztén vérzett."

Kóburgban még csak nyolcszázan vonultak fel Hitler rohamosztagosai, az inflációs esztendő beköszöntésekor már ötezer rohamistának hirdet Münchenben zászlószentelést. A bajor minisztérium erősen monarchista érzelmű, Ruprecht bajor trónörökös királyságára esküszik. De persze csak amúgy óvatosan, nem akar végleg szakítani a birodalmi kormánnyal. Schweyer bajor belügyminiszter legtipikusabb képviselője ennek a látszólag erőskezű, de lelkében határozatlan jobboldali politikának. Félelmetes puccshírekkel van tele a levegő, Hitler a Schweyer szemében a mindenre elszánt jobboldali zavargók közé számít. Egyszerűen betiltja tehát a meghirdetett zászlószentelési ünnepélyt. Hitler, aki ebben az időben maga az eleven tűz, a semmibe bele nem nyugvás, a mindenre rárohanás, egy pillanat alatt tisztában van vele, hogy nem szabad hátrálni. Fölszalad a rendőrparancsnokságra, jelenetet rendez. Valóságos népszónoklatot dörög, terrorizálni próbálja a hűvös belügyminisztert. De az csak mosolyog az érthetetlen borzas, fanatikus hadonászásain.

Félőrült ábrázattal fut haza. Nincs más, nyíltan szembe kell szállni a rendőrséggel, összeütközést kell provokálni. Nehéz dilemma elé kerülne, ha közben a Reichswehr néhány lelkes, fiatal tisztje nem lépne közbe a bajor hadak főparancsnokánál, Lossow tábornoknál. Egész kis titkos társasággá szaporodott akkor már a legfőbb hadseregfőparancsnokságon, meg a különböző müncheni kaszárnyákban azoknak a fiatal tiszteknek a száma, akiket a Hitler mozgalma elragadott magával. Senki sem tud oly szépen, oly markáns, lázas szavakkal szólni népgyűlésen a régi német hadsereg nagyságáról s az eljövendő német föltámadásról, mint ő. És ezek a fiatal Reichswehr-tisztek mindent a véderő szempontjából néznek. Ők a Ruhr-ellenállásban is csak katonai feladatokat látnak. Nekik minden olyan polgári alakulat értékes, amely hadseregkultuszt űz s ez megnyilatkozott a népvezér minden szavában.

Ötezer emberrel München utcáin

E müncheni tiszticsoport legrajongóbb tagja Röhm Ernő törzskari kapitány. Előbb Epp tábornok szabadhadtestében szolgált, de vele összekülönbözvén, a hadseregparancsnokságra került és a bajor hadak élén álló Lossow tábornok vezérkari főnöke lett. Rendkívüli befolyása van már itt ennek a hatalmastestű, szétroncsolt arcú, különösen lángoló szemű tisztnek, aki éjszakánként dolgozik irodájában. Ő az, aki a Lossow tábornoknál tartott tiszti-értekezleten feláll és védelmébe veszi Hitlert. Tűrhetetlen, hogy a bajor belügyminiszter Hitler zászlószentelését ilyen időkben betiltsa! Röhm kezein mennek keresztül az összes titkos akták, melyekben a bajor Reichswehr a jobboldali polgári alakulatokat támogatja, ő adja ki a pénzt és a fegyvert is. Az ő szava az ilyen kérdésekben mindig döntő. Lossow másnap magához hivatja Hitlert, hogy megismerkedjen vele. Mély benyomást tett a hűvös, száraz porosz katonára ez az akkor még nagyon zilált és éretlen, csupalángolás ember? Semmi adatunk nincs róla. Annyi bizonyos, a generális felszólítja Hitlert: Adja szavát, kérem, hogy nem csinál puccsot! Hitler ezt megígérte. Erre Lossow a belügyminiszterhez siet és követeli, tessék feloldani a Hitler ellen hozott gyűlés-tilalmat.

A belügyminiszternek engednie kellett a katonasággal szemben. Utasította a rendőrséget, hogy az ünnepélyt engedélyezze. A rendőrség legalább annyit próbált elérni, hogy zárt helyre szorítsa a horogkereszteseket. De Hitler nem volt az az ember, aki az egyszer megnyert csatát teljesen és tökéletesen ki ne használja. Érezte, nyeregben van. Fütyült hát a rendőrtisztek kérésére, fölvonultatta a maga ötezer emberét a nyílt utcákon olyan zajjal és zenebonával, ahogy csak kitellett belőlük. Egész München fölverte ezen a félhomályos, fagyos, zuzmarás januári napon zenekarainak csinnadrattája. Most látta először a bajor főváros a horogkeresztes oszlopok élén azokat a római sasokkal díszített, vízszintesen lógó standarte-zászlókat, melyek körülbelül az ezredzászlóknak felelnek meg Hitler párthadseregénél.

A vörös Berlin ellen

A másik nagy ösztönzés, mely a német jobboldalt egy esztendő óta izgatta: a fasiszta forradalom győzelme. A német baloldali sajtó egy esztendő óta tüzet okádott Mussolini ellen, a reakció győzelmét hirdette Mussolini mozgalmában. A liberális lapok ősi szokás szerint a nemzeti érzékenységet próbálták fölpiszkálni a fasiszta veszedelemmel szemben. Előráncigálták a déltiroli kérdést, félelmetes rémmeséket közöltek azokról a rendszabályokról, amelyeket az olasz forradalom a Déltirolbon lakó kétszázezernyi német ellen hoz. A müncheni ellenforradalmárok ennek ellenére a maguk igazolását látták az Alpokon túli nagy változásban. A nemzeti szocialisták között valóságos kultusz támadt az olasz diktátorrá lett veronai kovácslegény alakja körül, saját vezérük másának tekintették őt. A párt egyik legszájasabb és leglelkesebb alvezére, Esser Hermann, a fiatal müncheni ujságíró, egyszer fölállt a Krone-cirkuszban és rajongó szavakkal beszélt a feketeingesek győzelméről. Mikor a tömeg Mussolinit kezdte éltetni, fölemelte kezét, csendet intett, aztán a mellette ülő Hitler Adolfra mutatott:

— Nekünk nincs szükségünk Mussolinire, nekünk megvan a mi Hitler Adolfunk!

Mussolini győzelmes római bevonulása is hónapok óta igézi a müncheni jobboldali forradalmárokat. Mennél jobban távolodik Bajorország a birodalomtól, mennél nyiltabbak az ellentétek a különböző kormányzati intézkedésekben, annál többször hallani, hogy a Marcia su Roma példájára egy Marsch nach Berlint kellene rendezni a bajor ellenforradalomnak a Berlinben székelő vörös urak letörésére. Hitler már tavasszal hirdette: szét kell zúzni a baloldali köztársaságot, fegyverrel kell elindulni Berlin ellen. „Milliók érzik már, hogy a mi mozgalmunk hozza a megváltást! Szinte vallásos hitté vált már ez! És csak két lehetőségünk van: vagy Berlin masíroz München ellen, vagy München megy Berlin ellen, hogy végezzen!" Így vijjog Hitler 1923 tavaszán, rikoltó hangja azonban nem ri már ki abból a viharhangulatból, amely az egész Bajorországot megihlette.

(Folytatjuk)

— **Gyomor- és bélhurut,** az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés az enyhe természetes **„Ferenc József"** keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszünnek. A forró égöv országaiban észlelt orvosi tapasztalatok igazolják a **Ferenc József** viz rendkívül értékes hatását vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek váltólázzal együtt lépnek fel.

Abbaziában „VILLA al MARE"
a legszebb fekvésü, legjobb **I. kategóriáju** hotel. Szobák pensió nélkül! Felvilágositás és befizetés az „UJ MAGYARSÁG" ut. ir. Budapest, VII., Rákóczi-út 30. Telefon: 464—20

Végre egy állás!

A következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Minden reggel mohón átfutom az újságok apróhirdetéseit. Valamilyen kis állásra vadászok, mint annyi száz és ezer pályatársnőm. Sajnos, a hirdetésoldal álláskináló rovata, mint tetszik tudni, manapság nagyon szegényes. Alig egy-két hirdetést talál az ember, azok is többnyire kétesértékűek. Ma reggel a következő hirdetésen akadt meg a szemem:

„Fiatal, nagyon csinos, (esetleg kezdő) gépírónőt keresek. Fényképes ajánlatot „Havi 120" jeligére a főkiadóba".

Az első pillanatban nagyon megörültem. Végre egy állás. Én perfekt gépírónő vagyok és amellett csinos is. Nem vagyok beképzelt. Ha látna, Szerkesztő Úr, biztosan igazat adna nekem. Mondom tehát, már előre örültem. De ahogy egy kicsit elgondolkodtam, egyszerre kihűlt a lelkesedésem. Mert hagyján még, hogy az illető névtelen főnök csinos gépírónőt keres. De *nagyon* csinosat? Meg aztán referenciák helyett *a fényképemet akarja látni*, amiből következik, hogy fütyül az én perfekt gépírás-tudományomra. Egyébként zárójelben maga is közli, hogy megelégszik *kezdővel* is. Mindezek tetejébe pedig „Havi 120" jeligére kellene küldenem ajánlatomat. Mi a véleménye, Szerkesztő Úr, jelentkezzem én, vagy pedig a t. rendőrséget kérjük meg ennek a titokzatos állásnak a megtekintésére? Végül még csak azt bátorkodom kérdezni: lehet-e remélni, hogy egyszer valaki majd gépírónőt gépírás céljából keres? Mély tisztelettel *(Aláírás)*.

— **Még a dologházban is lopott egy megrögzött tolvaj.** *Mandel* László érettségizett tisztviselő volt, de egészen a bűn útjára tévedt. A konstantinápolyi, gráci és más külföldi bíróságok is többször elítélték már lopás miatt, amikor ismét hazakerült Magyarországra, ahol csakhamar megint a büntetőtörvényszék elé került. Mint megrögzött büntettest, szigorított dologházba utalták és büntetését a sopronkőhidai fegyházban töltötte ki. A fegyház szövőgyári irodájában kapott alkalmazást, de itt sem becsülte meg magát. Ellopkodta a kezeügyébe kerülő törülközőket és egyéb fehérneműeket, amelyeket cigarettáért és élelmiszerért próbált elcserélgetni. Csakhamar azonban tettenérték és újból a törvényszék elé került. A törvényszék a szigorított dologház tartamát Mandel Lászlóval szemben három év és hat hónapra emelte fel és ezt az ítéletet a tábla *Keresztessy*-tanácsa ma helybehagyta.

— **A Tükör új száma.** *Emberek, tájak* exotikus érdekességek gazdag anyagában válogathat a *Tükör* most megjelent augusztusi számának olvasója. *Abesszínia rabszolgavilága, Bali* szigetének költői szépségei, az északi fjordok festői tájai, a tiroli passiójátékok, ezekről talál gazdagon illusztrált riportázsokat, egy különösen érdekes cikk pedig a *tengeri fegyverkezés* kulisszatitkait leplezi le. A legszebben illusztrált magyar képes folyóirat ezzel a számával még jobban növelni fogja országos népszerűségét.

— **Póruljárt liliomtipró.** *Tolnáról* jelentik: Kajmádpusztán megdöbbentő bűncselekményt akadályozott meg a tanyai cselédség. A délutáni órákban a szérüskertből kétségbeesett gyermeksegélykiáltásokra lett figyelmes a gazdasági cselédség. Mikor a hang irányába futottak, ott találták *Wennhardt* Pál 22 éves legényt, aki egy 13 éves leánykával erőszakoskodott. A tanyai emberek neki estek a brutális támadónak, *véresre verték*, majd megkötözték és az értesített csendőröknek átadták.

REPÜL A NYÁR...

ÉLET A DUNAI FÜRDŐHELYEKEN

Leányfalu, augusztus elején.

Északi szél — változó felhőzet — hősüllyedés. A prognózis pontosan valóravált és a visegrádi rekonstruálásra váró romok alatt a termetes, szőke asszonyság, akit már egy negyedszázad óta ismerünk, ezúttal is a legutolsó divat szerint, shortban, mélabúsan sóhajtott:

— *Repül a nyár...*

Visegrád egyébként a jövő tavaszt várja már. Mindenki kíváncsi, milyen lesz az a műkedvelő munkatábor, amely sátrakat fog ütni? Milyen lesz a dilettáns falanszter, melynek számozott tehetségei a magyar királyok visegrádi várának romjait akarják rekonstruálni? A strandon valaki ezt mondta:

— Szép ez a városontváz így is! Az egymást kergető századok kedves, inspiráló nyomokat hagytak a mohos falakon. Minek háborgatják a multat?!

És röpül az első melankólikus sóhaj Visegrádtól Aquincumig. Áthangzik az összes antik romokon, sivít a szellős nyaralókban, táncol, zakatol a düledező apró viskókban. A dunabogdányi jegenyék, a leányfalusi vadgesztenyék mind azt sóhajtják az északi szélben, a változó felhőzet alatt:

— Beütött a hősüllyedés... repül a nyár...

*

Az 1935-ik nyár igazi dunai szenzációja *Leányfalunak* jutott. Egy csinos, bérelt villában ugyanis itt tölti a nyári hónapokat *József Ferenc* királyi herceg, feleségével, *Anna* királyi hercegasszonnyal és gyermekeivel. Az a szenzáció, hogy a hercegi pár a nyár minden örömeből kiveszi a részét, a nyaralókkal együtt. Fürdenek a leányfalusi partokon. Csónakáznak a Dunán. Most az augusztus 3-ára kitűzött Anna-bálra készülnek. Fényes este lesz ez, szombaton, a Roth-vendéglő nagytermében. Hölgyeknek és uraknak kötelező az estélyi ruha. Így azután a Roth-vendéglőben szombat este a valutakorlátok közé szorított magyaroknak meglesz a lidói, portorosei és viareggiói illuziója a Grand-hotelek báljairól.

*

Különben a dunamenti községek fiatal leányai, ha fiatalemberekkel akarnak lenni és jól akarnak mulatni, akkor lerándulnak Szentendrére. Így lett híres város a Duna mentén Szentendre, mert a többi faluban, fürdőhelyen ebben a szezónban kevés a fiatalember. Az új színt, az új hangot és az örök gőg embertipusát a Római fürdő, illetve az aquincumi part termelte ki. Itt ugyanis szép számmal strandoltak azok az ifjú művészek és művésznők, akik a belügyminiszterileg elrendelt filmszinkronizációk alkalmából a filmműhelyek *hangjelöltjei*. Rendkívül büszkék, rátartósak és szinte megközelíthetetlenek ezek a mindkét nembeli hangjelöltek. Az egyik alig tizennyolcéves sugárnövésű szép feketehajú leányt a mult napokban mégis megközelítette egy ifjú.

— *Mit akar velem?* — fogadta a hangjelöltnő hűvösen a sablonos udvarlást.

— *Mit akar velem maga?!*— vágott vissza az önérzetében bántott ifjú. — Mért olyan hideg, tartózkodó?! Azt mondhatnám, úgy nézi le az embereket, mintha maga nem is húsból és vérből volna és nem úszna a Dunában, majdnem láthatatlan fürdőtrikóban.

— Ugyan kérem, mit érti maga az új időket, az új embereket? Nem is tudja, hogy kiknek közelében csónakázik maga!

— Legyen szíves, legalább világositson fel, hogy kihez van szerencsém.

— Semmisüljön meg, fiatal barátom!... *Én Gréta Garbó budapesti hangja vagyok.*

Leírhatatlan gőggel ment el az ifjú mellett. Utánavonult az új nagyság uszályaként a nyár. Már csak augusztus 20-áig tart. Szent István napja után a földmívesbabona szerint az eső elviszi a nyarat. És ez a babona igaz.

(z. t.)

— **Az Unió sajnálkozik a Bremen ellen történt tüntetés miatt.** *Washingtonból jelentik:* Az amerikai kormány csütörtökön hivatalosan is sajnálkozását fejezte ki a „Bremen" óceánjáró ellen a newyorki kikötőben rendezett tüntetések miatt. Az amerikai kormány jegyzéke megjegyzi még, hogy a tüntetéseknél a kikötői hatóságokat és a rendőrséget nem terheli felelősség.

— **Zulukafferek testvérharca.** *Johannesburgból* jelentik, hogy Natal területén *fiatal zuluharcosok megtámadták az egyik szomszédos törzs falujá*t. A zuluk felgyujtották a falut, amelynek lakosai közül egy asszony és egy kisgyermek a lángokban lelte halálát. *A két törzs már régóta háboruskodik egymással.* A lázongó zuluk megfékezésére erős *rendőrosztagot* küldtek ki.

Költségmentesen arany-ezüst

tekintem meg zálogtárgyait s legmagasabb áron veszem meg.

Schwartz, Muzeum-körut 7.

— **Jaurést együtt ünnepelték a párisi szocialisták és kommunisták.** *Párisból jelentik:* A világháború kitörésekor meggyilkolt *Jaures* szocialista vezér halálának évfordulójáról a szocialisták és kommunisták csütörtökön este két nagygyűlésen emlékeztek meg. Ezúttal első alkalommal tartottak a szocialisták és kommunisták közös Jaures-emlékünnepélyt.

— **Amerikai stilusú rablótámadás egy konstanzai bankban.** A konstanzai Banca Romoneasca pénztárhelyiségében amerikai-ízű rablótámadás történt. Egy exportcég képviselője *ötszázezer* lejt akart deponálni a bankban és a *bankjegyeket* a pénztárasztalon számolták le. Két ismeretlen férfi a tisztviselő mellé lépett és észrevétlenül *két ötszázlejes bankjegyet ejtettek le a földre.* Akkor figyelmeztették a tisztviselőt, hogy leejtette a bankjegyeket. Amikor a tisztviselő lehajolt, hogy felvegye a két bankjegyet, az ismeretlen férfiak *felkapták az asztalon heverő félmillió lejt*, kirohantak vele a bankhelyiségből és egy kint várakozó autón elrobogtak. A rendőrség mindeddig nem talált a vakmerő rablók nyomára.

— **A világ első nazarénus gyilkossága** címen legutóbb megjelent tudósításunkkal kapcsolatban a budapesti nazarénus gyülekezet annak megállapítását kéri, hogy a testvérgyilkos *Horváth* Kálmán nem nazarénus, csak a szülei azok. A megölt *Horváth* Gyulát pedig különböző garázdaságukért a nazarénusok sorából kirekesztették.

— **Wiley Post a Behring-tenger fölött.** *Seattleből jelentik:* Wiley *Post* San Francisco és Moszkva között tervezett repülőútjának első szakaszát befejezve, ideérkezett. Gépét most úszótalpakkal szerelik fel, hogy Alaszkától a Behring-tengeren át folytassa útját.

TELEFONUNK: 15—0—14

MOZI ÉS FILM

Istenek a tilosban

(Amphitryon)

Az Olimpus világa mosolyog ránk a vászonról, ugyanaz, amelyet Offenbach szövegíróinak mulatságosan kíméletlen paródiájából ismerünk, de felnagyítva, kiszélesítve, szinte monumentálisra fokozva mindazokkal az eszközökkel, amikkel csak egy minden részében tökéletes film ékesítheti fel e homeroszi derűt sugárzó világot. Az *Ufa*-bemutatók harmadik napja lepte meg nézőit ezzel a művészi ajándékkal, amelyben ezúttal csak a szakkörök gyönyörködhettek, de amelyről bizonyára nagyon sokat fognak beszélni, ha majd a nagyközönség elé kerül.

A görög költészet legősibb korszakából származik a történet, mely arról szól, hogy a főisten leszáll az Olimpusról és a hadbavonult Amphitryon képében akar Alkmene, az erényes feleség kegyeibe férkőzni. A témát Plautustól a legújabb írókig számtalan változatban dolgozták fel drámának, vígjátéknak, de bizonyos, hogy mulatságosabban, szemkápráztatóbban még nem került közönség elé az antik világnak ez a pikáns meséje, mint Reinhold *Schünzel* feldolgozásában, aki mint rendező, e munkájával a legnagyobbak közé emelkedett. Schünzel a legpontosabban összedolgozott a film zenei mesterével, Franz *Doelle*-vel s mint hogy a film kiadósan él a paródia minden szabadságával és vidám anakronizmusokkal tűzdeli tele a mesét, azonképen a zene klasszikus hangzatait is sűrűn szakítják meg a modern ritmusok.

Amphitryon és a főisten kettős szerepében Willy *Fritsch* művészpályája legszebb és legnagyobb feladatához jutott. Itt aztán alkalma nyílt megmutatni, hogy milyen kitűnő színész. Új és szerencsés felfedezés a film számára az Alkmenet játszó Käthe *Gold*. Paul *Kemp* Merkur és Sozias kettős szerepében ragyogtatja humorát és kellemesen tűnik fel egy fiatal komika: Fita *Benkhoff*. Adele *Sandrock* Junoja a groteszk humort képviseli a filmben, amely kétségkívül legmagasabb fokán mutatja a mai német filmművészetet.

Haway-i rejtély

(City, Omnia, Kertmozgó)

Charlie Chan-nek, a kínai detektívnek izgalmas bűnügyi nyomozásai közül, amelyek kalandorregények formájában olyan gyors népszerűségre tettek szert, most a másodikat látjuk filmrevetítve. Az a drámai feszültség, az eseményeknek az a lüktető és fordulatos menete, amely annyira élvezetessé teszi ezeket az olvasmányokat, maradéktalanul érvényesül a vásznon is. Warner *Oland* minden szavával, mozdulatával s főleg tökéletes mimikájával megdöbbentően hű portréját adja a kitűnő detektívnek.

A GÁLYARAB

(Corvin)

Regényes film, a fény és árny különös játéka, olyan, mint az eredeti Dickens-regény, amelynek mozivászonra alkalmazott változatát nyujtja. A leglényegesebb: az ember feszülő idegekkel figyeli a torlódó eseményeket, a rejtélyek egész sora tartja izgalomban, egészen az utolsó jelenetig, mely megoldja az összes enigmákat. Henry *Hull* alakítása erőtől duzzad. Kitűnő színész. Mint ahogy jó az egész szerepesztás. A nagy kép mellett még egy ötletes revüfilm és híradók teszik teljessé a műsort.

— **Fox-híradó az abesszin harci készülődésekről.** A Fox híradó különkiadása az abesszin harci készülődésekről hétfőn jelenik meg Budapest valamennyi premierszínházaiban.

Ki finné,

hogy „Karl Heinz" Martin fogja rendezni Ibsen „A társadalom oszlopai" című drámájának filmváltozatát. Bernik konzult Heinrich George fogja játszani;

hogy Oscar Strauss két új Lubitsch-filmhez ír zenét:

Színházi hírek

T. Mátray Erzsi *holnap megszakítja zebegényi nyaralását és Bajára utazik, ahol az „Üzen a Bácska" szabadtéri előadásain Hungáriát alakítja.*

*

Földes Imre *visszavette a Nemzeti Színháztól új drámáját és azt a Belvárosi Színház mutatja be az új szezonban Bulla Elmával a női főszerepben.*

*

Fejes Teri *orra most a színházi érdeklődés előterében áll. Megoperáltatja, vagy nem operáltatja meg? — ez a kérdés. Pompás filmajánlatot tettek a művésznőnek, ha — megoperáltatja; a színházak versengenek érte, — ha nem operáltatja meg. Nekik és a publikumnak így is rendkívül tetszik a temperamentumos művésznő.*

*

Trézsi néni *című elbeszélését olvassa fel ma délután 5 órakor a rádióban Beczássy Judit, a kitűnő írónő.*

*

Marton György, *dr. Marton Sándor fia, az európaihírű bécsi színpadi kiadó lesz valószínűleg Preminger távozása után a bécsi Reinhardt-színpad, a Theater in der Josefstadt igazgatója.*

*

Kosáry Emmi *játssza a Király Színház megnyitó előadásán a primadonna szerepet Ábrahám Pál „Viktória" című operettjében.*

*

„A szerelem nem olyan egyszerű!" *— Fodor Lászlónak a Vígszínház elmult szezonjában nagy sikerrel játszott vígjátéka, szeptemberben a newyorki Theatre Guildban kerül bemutatóra Ina Clairrel és Roland Colmannal a főszerepben.*

*

Ágay Irén, *a Vígszínház fiatal művésznője, filmkötelezettségeinek teljesítésére szeptember végén Londonba utazik.*

*

Bányay Sándor, *a magyar színpadi irodalom párisi nagykövete, három napot Budapesten tölt, hogy új színdarabok és filmtémák iránt érdeklődjék. Innen Nizzába megy, ahol a nyár hátralevő részét tölti.*

*

Bernardino Molinary, *a világhírű karmester a „Rex" fedélzetén Génuából Amerikába utazott és néhány hónapot Hollywoodban tölt.*

*

Ujpesten *— mint jelentettük, — rendszeresítik a szabadtéri játékokat. Augusztus 10-én a „Kornevillei harangok"-at adják elő, melynek főszerepeit: Kőszegi Teréz. Szedő Miklós, Varga Imre, Darvas Ibolya és Fehér Gyula játsszák. A zenekart 50, a karszemélyzetet 120 taggal egészítik ki. A szabadtéri színpadot ezuttal nem faanyagból, hanem planirozott dombon salakból készítik és 50 méter hosszú lesz.*

*

Pál Erzsi, *a Király Színház volt művésznője, most a római Galleria-színház primadonnája, jelenleg Torinoban arat sikereket.*

*

Paula Wessely, *a híres bécsi színésznő a Josefstädter Theater helyett a Burgtheaterben fogja játszani Bródy Sándor „Tanítónő"-jét.*

*

Chaplin *új filmjének a bemutatója egy napon lesz Hollywoodban, Londonban, Párisban és Rómában. Ez Chaplin határozott kívánsága.*

SZÍNHÁZ

A szabadtéri „Ember tragédiája" éjszakai főpróbája

Többhetes izgalmas munka, építkezés, készülődés után *pénteken éjszaka megtartották a szegedi Dóm-téren az idei ünnepi játékok első eseményének, Az ember tragédiájának a főpróbáját.* Gról *Bánffy* Miklós, *Oláh* Gusztáv és *Nádasdy* Kálmán rendezése színes pompájában és mozgalmasságában az idén is ünnepi keretbe foglalta *Madách* drámai költeményének minden szépségét. A szombatesti bemutató előadásra első izben telnek meg a Dóm-tér hatezer személyes óriási tribünjei, amelyek egészen különleges látványt nyujtanak. A főpróbán *Beregi* Oszkár alakította Ádám szerepét, a szombati premieren *Lehotay* Árpád alakítása következik, vasárnap ismét *Beregi* Oszkár játszik. Évát *Tőkés* Anna, Lucifert *Csortos* Gyula játssza mindvégig a tavalyi emlékezetes nagy művészi siker után. A szombati premierre megindul a Madách-vonatok sora, az első budapesti filléres vonat 14.27-kor indul a nyugati pályaudvarról és délután 17.50-kor érkezik Szegedre. Filléres vonat indul *Kaposvár—Pécsről, Nagykanizsa—Székesfehérvárról, Szolnok — Csongrád — Hódmezővásárhelyről.* A vasárnapi második előadásra 2000 utassal két filléres vonat indul *Budapestről,* az első 6 órakor, a másik 6.27-kor, azonkivül *Gyula—Békéscsabáról* s *Szolnok—Cegléd—Kecskemétről,* úgyhogy *az első két napon több, mint ötezer idegent várnak Szegedre.*

A román színészeti főfelügyelő az erdélyi magyar színjátszásról

Isac Emil erdélyi színészeti főfelügyelő — jelenti kolozsvári tudósítónk — *nyilatkozott az erdélyi magyar színjátszásról.* Kijelentette, hogy *a magyar kisebbségi színjátszással két okból nincsen megelégedve.* Az egyik, hogy *igen sok nem odavaló direktor és „művész" rontja az erdélyi magyar színjátszás nivóját,* a másik ok pedig az, hogy *az erdélyi magyar színigazgatók kevés súlyt helyeznek arra, hogy a magyar közönséggel megismertessék a román színpadi szerzőket, holott a bukaresti román színházakban állandóan játsszák magyar szerzők darabjait.* A színészeti főfelügyelő bejelentette, hogy *a kultuszminiszter őszre rendeletet bocsát ki,* amely gyökeresen orvosolja ezeket a hiányosságokat. Színigazgató és színművész csak igazán arra való ember lehet és *a rendelet véget vet a kontárságnak a színművészetben.* Nem presszió formájában, *de gondja lesz arra, hogy a magyar színházakban megfelelően szerepeljenek román szerzők darabjai is.*

— **Premier a Jardin-ben.** A művészet és humor remek reprezentánsai vitték diadalra a Jardin új műsorát. Fox and Rasco, ez a világszám nevettet és ámulatba ejt. Lilian et Percy Gray táncszámai a megtestesült művészet és elegáncia. Hatalmas sikere van a magyar revűnek. Verbőczi Ila, a Király Színház v. tagja, a rádió kedvenc énekese a jazz élén, — mint mindig — kitűnő.

SZINHÁZAK MŰSORA

1935 augusztus 2

BUDAI SZINKÖR: Aki mer, az nyer! (8). — ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ: Szökik az asszony (6, háromn. 9). — MAGYAR MŰSZINKÖR: Helyet az ifjúságnak! (½5). — ÁLLATKERT: Beethoven-est (8). — FŐVÁROSI CIRKUSZ (BUSCH): Cirkusz a víz alatt és az új augusztusi cirkuszműsor (egyn. 9). — JARDIN: Varieté- és táncműsor (11).

Szeged

Szombat este kigyúlnak a reflektorok a szegedi Dómtéren: megkezdődnek az idei szabadtéri játékok, az „Ember tragédiája" parádés előadásával. Ezzel valóra válik ismét gróf Klebelsberg Kunó gyönyörű álmának egy részlete. A magyar Salzburgról ábrándozott a nagy miniszter és ahogyan ő tervezte, ahogyan ő elképzelte: megvalósul most. Kitünő színészeink játszák a Tragédiát, költői elképzelésben és költői rendezésben, hogy aztán a jövő héten az olasz muzsikusok vegye át énekeseivel és muzsikusaival a dómtéri színpadot és színrehozza reprezentativ operáját, a „Parasztbecsület"-et. Izgalmas, lázas előkészületek után kerülnek a nemzetközi publikum elé ezek a nagyszerű művek, ezek a nagyszerű előadások. Mi nem mondjuk és a közönségtől se kívánjuk, hogy azt mondja: ez a magyar Salzburg. Nem, mi azt valljuk, azt harsogjuk és arról szeretnénk meggyőzni mindenkit, hogy ez a magyar Szeged, az Alföld metropolisa, amely nemcsak természeti adottságában, hanem kultúrájában is olyan magasan áll, hogy a salzburgi adottság és a salzburgi kultura sem emelkedik föléje. Szeged, a magyarság ősi humusza, mindig is, mint élő felkiáltójel meredt a világ lelkiismerete elé. Ezek vagyunk és ezt tudjuk! A nagy katasztrófa után, ahogy újjá éledt és Szeged szebb lett, mint volt! Ahogy íróit, költőit elküldte a pesti tűzhely mellé, hogy itt öregbítsék nemzeti nagyságunkat; ahogy a forradalmak után újra teremtette önérzetünket, élniakarásunkat, seregünket, országunkat; ahogy iskoláival, műveltségével, intézményeivel uralja az Alföldet és bámulatra birja a közeli határ sóvár és irigy szemeit s ahogyan most az egész művelt világot elragadtatja ünnepi játékával: ez a mi erőnk, a magyarság ereje. Szeged város csodatevő erőssége. A munkás hétköznapok teljében ünnep most minden óra és minden este Szegeden; a Dómtérre idegenek sereglenek északról és délről, keletről és nyugatról; több ez, mint a salzburgi produkció, a dómtéri reflektor többet világít meg egy-egy színpadi előadásnál, megvilágítja Szegedet és megvilágítja a csonka országot, amely — íme, — élni akar és élni tud; amelyben nem külső máz a kultúra és nem játszi alkalom csupán a szabadszínpad. Lendüljenek fel a zászlók az árbócrudakra és harsogjanak az ünnepi harsonák: Szeged, a magyar kultúra Szegede, ünnepel!...

RÁDIÓ

Pénteki budapesti műsor:

4.10: A rádió diákfélórája. — **4.45:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — **5.00:** A rádió „Elbeszélés antológiájában" Beczássy Judit: „Trézsi néni" c. elbeszélését olvassa fel. — **5.35:** Ferenczi—Bondi szalon- és jazzzenekar műsora. — Közben **6.10:** Sportközlemények. — **6.40:** „A mai Lengyelország." Komoróczy György előadása. — **7.15:** Durigó Ilona énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. — **7.55:** A rádió külügyi negyedórája. — **8.15:** Vadnai László előadó-estje. „Hacsek és Sajó"-jelenetek. Közreműködik Fenyő Árpád. — **9.10:** Cigányzene. — **9.45:** Hírek, időjárásjelentés. — **10.05:** Kamarazene. Közreműködik Dohnányi Ernő dr. és a Waldbauer—Kerpely vonósnégyes. — **11.10:** Moussali Assam egyptomi ujságíró francianyelvű előadása: „Les relations hungaro—egyptiennes" (Magyar és egyptomi kapcsolatok). — **11.30:** Pataki Vilmos jazz-zenekarának műsora. — **00.05:** Hírek.

BUDAPEST II.:

5.40: „A színpadi átdolgozás." Szücs László párbeszédes előadása. Közreműködik Abonyi Tivadar. — **6.15:** Hanglemezek. — **7.10:** Kovács Dezső elbeszélései. 1. A katona. 2. A fiú útra kél. — **7.50:** Országos Postászenekar. — **9.15:** Hírek.

Szombati budapesti műsor:

6.45: Torna. — Utána: Hanglemezek. — **10.00:** Hírek. — **10.20** és **10.45:** Felolvasás. — **11.10:** Vízjelzőszolgálat. — **12.00:** Déli harangszó, időjárásjelentés. — **12.05:** Losonczi-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. — Közben kb. **12.30:** Hírek. — **1.20:** Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — **1.30:** Baum Sári zongorázik, Horváth László gordonkázik, zongorakísérettel. — **2.40:** Hírek, élelmiszerárak, piaci árak és árfolyamhírek. — **4.10:** „Mit láttak Lengyelországban a magyar cserkészek?" A Magyar Cserkész Szövetség előadása. — **4.45:** Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. — **5.00:** „Édes anyanyelvünk." Halász Gyula előadása. — **5.30:** A Magyarországi Famunkások Szövetsége Dalárdája és a Magyarországi Vas- és Fémmunkások Központi Szövetsége Dalárdája. — **6.10:** Közvetítés a rádió jubileumi filmjének felvételeiről, a Magyar Film Iroda Hungária-uti műterméből. Beszélő Zámbory Antal. — **7.00:** Cigányzene. — **7.45:** Mit üzen a rádió. — **8.15:** A Budapesti Hangverseny Zenekar előadásának közvetítése a margitszigeti Pólószínpadról. „Világhír a ligetben." Hangjáték két részben. Irta Komor István és Innocent Ernő. Zenéjét szerezte és vezényel Polgár Tibor. — Szünetben, kb. **9.05:** Hírek, lóversenyeredmények. — Az előadás után, kb. **10.50:** Időjárásjelentés. — **10.55:** Hanglemezek. — **11.25:** Erőss István jazz-zenekarának műsora, Miklósi András énekszámaival. — **00.05:** Hírek.

BUDAPEST II.:

5.05: Missziós üzenetek. — **5.35:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. — **7.00:** A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája. — **7.35:** Hanglemezek. — **8.30:** Hírek. — **8.50:** „A csillagos égbolt augusztusban." Sztrókay Kálmán előadása.

MOZIMŰSOR

BÉKE MOZGÓ (VI., Szent László-út 48. T. 910—38): Susanne Lenox tündöklése. Hyppolit a lakáj. Érettségi találkozó. (5-től, vasárnap 2-től.)

CORVIN FILMSZINHÁZ (VIII., József-krt. és Üllői-út sarok. T. 395—84): Gályarab. Híradók. (Fél 4, fél 6, fél 8, fél 10, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6, fél 8, fél 10.) Az első előadások mindennap mérsékelt helyárakkal.

CITY FILMSZINHÁZ (V., Vilmos császár-út 36—38. T. 11-1-40): A hawayi rejtély. Oroszlán és az egér. Aranykapu városa. Híradók. (Mindennap: 4, 6, 8, 10.) Az első előadás mindennap félhelyárakkal.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-u. 18. T. 89-7-07, 89-5-43): Keringőkirálynő. Ripacsok Amerikában. Híradó. (5, ½8 és ½10; vasárnap: fél 4, fél 6, fél 8, fél 10 órakor.) Az első előadáson mindennap félhelyárak.

FLÓRA MOZGÓ (Kispest, Üllői-út 116. T. 467—02): Titokzatos asszony. Csókra csók. Kínai táncosnő. (6, 9. vas. 3, 6, 9.)

FLÓRIÁN MOZGÓ (III., Flórián-tér 3. T. 623—67): Világhír vagy szerelem. A külváros hősei. Akik megvetik a halált. (5-től, vasárnap 3-tól folyt.)

„HOMEROS" KERTMOZGÓ (Hermina-út 7. T. 961—78): Sorell kapitány és fia. Cirkusz hercege. (5-től, vas. 2-től a teremben, 6 órától a kertben.)

KERT MOZGÓ (Vilma királynő-út és Aréna-út sarok. T. 13-0-17): A hawayi rejtély. A bűvös kastély. Világvárosok éjjel. Híradók. (Háromn. 8, háromn. 10.)

MÁRKUS PARK MOZGÓ (Múzeum-körút 2. T. 343—37): Színpadon: Salamon Béla fellépésével: Vonósnégyes és Királyok, ha találkoznak. Filmen: Márciusi mese. Prolongálva! (8, 10.) Egységes helyárak: 50 fillér és 1 P.

METRO SCALA FILMPALOTA (VI., Teréz-körút 60. T. 26-0-00): Viharmadarak. Kóborlás a déli tengeren. (Utifilm.) Magyar híradó. (2, 4, 6, 8, 10.) Az első előadás mindennap félhelyárakkal. Nyitott tető.

NYUGAT MOZGÓ (Teréz-körút 41. T. 271—62): Köszönöm, hogy elgázolt. Márciusi mese. Virágfakadás. (4, háromn. 7, fél 10.)

OLYMPIA MOZGÓ (VII., Erzsébet-körút 26. T. 429—47): Csókol Veronika. Virágfakadás. Mi lesz veled, emberke. Híradó. (4, ½6, 7, ½9, 10.)

OMNIA FILMSZINHÁZ (VIII., Kölcsey-u. 2. T. 301—25): Hawayi rejtély. Híradó. Varázsszőnyeg. Rajzfilm. (4, 6, 8, 10, vasárnap 2, 4, 6, 8, 10.) Első előadás félhelyárakkal.

PFLUM MOZGÓ (Pestszenterzsébet, Kossuth Lajos-u. 51): Exmenyasszony. Nyugat leánya. — Vasárnaptól: Kaland a bécsi udvarban. Gyilkosság a szalonkocsiban. (Fél 8, fél 10, vasárnap 3, 5, fél 8, 9.)

STEFÁNIA FILMPALOTA (Kispest, Üllői-út 154. T. 468—10): Külváros hősei. Botrány Rómában. Híradó. (Hétk. 6, 9; vas. 3-tól.)

SZÉCHENYI FILMSZINHÁZ (Pestujhely, Gr. Hadik János-u. 1): Cavalcade. Marokkói átok. (Fél 7-től folyt.)

URÁNIA MOZGÓ (Pestszenterzsébet, Kossuth Lajos-u. 27): Az ügyvéd dilemmája. Erdők szerelmese. — Szerdán, csütörtökön: Dzsingisz kán kardja. Vérző porond. Arzén Lupin visszatér. (5, 8, fél 10.)

WINKLER KERTMOZGÓ (VI., Hungária-út 61. T. 92-0-12): Világhír vagy szerelem. Tempo — tempo. A tenger titka. (6, vasárnap 3-tól.) Kedden, szerdán nincs előadás.

ZUGLÓI FILMSZINHÁZ (VII., Angol-u. 26. T. 96-3-09): Mesél a bécsi erdő. Ellopták a gyermekemet. Híradó. (5, vas. 2-től folyt.)

A 8 ÓRAI ÚJSÁG TELEFONJA: 15-0-14

Oláh Gusztáv ifj.

festi

vil. Bpest 1901 aug 20.

lásd

—

Lex Magy Társ

415. b. l.

A Katalin-fürdő

— Regény —

Irta: **Csathó Kálmán** 10. folytatás

— Alig! Katalin sohasem tartotta érdemesnek, hogy leereszkedjék hozzám, vagy akár a kis leányomhoz. Ha találkozunk is néha az öregasszonynál, szóba sem áll velünk. Úgy kezel, mint holmi lenézni való, szegény rokonokat.

— Ugyan! — csóválta fejét Miklós hitetlenül. — Mi értelme volna ennek? Tudtommal Gyula úrék semmivel sem gazdagabbak, mint nagyságos asszonyék. Legalább is jog szerint. És ezt Katalin is tudja.

— Ez pedig így van. Katalin csupa gőg és nagyravágyás. El van telve a saját szépségétől és gazdagságától. Hallom, nem is adja már grófokon alul. Ha grófné lesz, a köszönésünket se fogja fogadni... Pedig... De nagy baj lesz még ebből. Mert, ha ez így megy tovább, a vagyon el fog olvadni. És szegény asszonynak lenni még csak hagyján. De szegény grófnénak! Az szörnyű lehet.

— Nagyságos asszony túlsötéten látja a helyzetet...

— Azért látom így, mert ismerem. Adná a jó Isten hogy ne lenne igazam.

Ebben a pillanatban nyilt az ajtó és belépett Csikós Viktor. Jó szál, tagbaszakadt, falusi jegyzőformájú ember volt, Gyulához nem hasonlított egy cseppet sem. A haja, a bajusza fekete volt, az arcbőre sárgásbarna, mint a májbajosoké. Bozontos szemöldöke alól fekete szúrós szempár villogott ki roszkedvűen. A felesége sietve bemutatta Miklóst.

— Diószéky úr titkár, kinn a fürdőben. Gyula küldte hozzád valami kéréssel.

Csikós Viktor kezetnyujtott és azt kérdezte:

— A generális úr fiának tetszik lenni?

— Az vagyok.

— Hát kérem, tessék leülni. Diószéky urat nagyon szívesen látom, de meg kell mondanom, hogy arra, amit Gyula bátyám akar kérni, nem vagyok kíváncsi. Semmi közöm ahhoz az úrhoz.

Csikósné közbeszólt:

— Azért annyit megtehetnél, hogy meghallgasd, mit akar. Ha már Diószéky úr idefáradt.

Csikós Viktor megcsóválta a fejét és valami nevetésfélét hallatott, amiben azonban nyoma sem volt a jókedvnek. Inkább olyanféle volt, mint valami haragos felhördülés, amiből egy boszús káromkodás foszlányai hangzottak ki.

— Hallatlan! Mindig kitalál valamit, hogy kénytelen legyek meghallgatni! Hát mit akar az én szerető, jó testvérem? Halljuk! Tessék elmondani!

— Az én megbizatásom csak annyi: mondjam meg, tessék neki alkalmat adni, hogy találkozzanak. Beszélni szeretne Csikós úrral. — Majd látva a Viktor elutasító legyintését, hozzátette: — Nem a saját érdekében. Egy olyan ügyben, ami Csikós urat érdekli.

Csikós Viktor gúnyosan elmosolyodott:

— Tudom, mi az! A pince! Az öreg bezáratta előttem a pincét, ahol egy csomó portékám van.

— Hát már tetszik tudni? — kérdezte Miklós elbámulva.

— Persze, hogy tudom!... De nekem ebben a dologban nincs beszélni valóm senkivel. Gyula bátyámmal legkevésbbé. Ha elzáratta apám a pincét: lelke rajta. A portéka, ami ott van, nem romlandó. Engem az egész dolog nem érdekel. Ezt tessék Gyulának megmondani.

Miklós felállt. Gondolta: semmi értelme, hogy erőltesse a találkozást. A megbizásnak formailag már eleget tett, hazamehet nyugodtan és gazdagabban azzal az eltökéléssel, hogy a jövőben ilyesmire nem fog vállalkozni soha.

— Hát akkor én ajánlom magamat!

Felállt a Csikós pár is, hogy kikisérje a vendéget s már éppen az ajtóig értek, mikor az hirtelen kinyílt és berobbant rajta a nagyreményű csemete.

— Idesapám! — kiáltotta, de meglátva Miklóst, hirtelen elhallgatott, majd az apja mögé somfordált. Az anyja rászólt:

— Így kell bejönni? Nem tudsz te illedelmesen köszönni?

— Ó! Mi már ismerjük egymást a létráról! — nevetett Miklós, kezét nyujtva a gyereknek. — Szervusz!

Jóska egy kis bizalmatlansággal fogadta ezt a barátkozási hajlandóságot az iménti ellenségeskedés után, de hogy az apja is rászólt, hogy adjon hát kezet, odanyujtotta bal kezét, amelyben egy kulcsot szorongatott. A másikat azért nem adhatta, mert abban egy már félig elszopogatott ragacsos cukor piroslott, aminek a nedvességéből jutott a mocskos ujjaira is bőven.

— Mi van a kezedben? — kérdezte az apja. — Miért nem teszed le, mikor kezet fogsz? Micsoda kulcs az?

— Ez? — felelte Jóska. — Most hozta ídesapámnak Branyiczkyné. Azt mondja, valami pincelakaté...

Egy pillanatra zavart csend támadt. Miklós Csikós Viktorra meredt, ez meg őrá. Viktor úr elvörösödött, ami azt jelentette, hogy a sárga arcbőre kávébarnára sötétedett, közben bosszúsan kapta ki a kulcsot a fia kezéből, dühös káromkodásra nyitva a száját, de aztán belátta, hogy ez már úgyse használna semmit. Elnevette magát restelkedve és csak annyit mondott Jóskának:

— De nagy marha vagy kisfiam! — Majd odafordult Miklóshoz: — Hát, amint látni tetszik, Gyula bátyám lekésett a jóakaratával... Ezt, ha akarja, titkár úr, megmondhatja neki. Én azt se bánom.

Miklós vállatvont és rideg arcot vágott. Nem is került fáradságába, mert tele volt undorodással.

— Nem tudom, kérem, hogy mire tetszik gondolni. Én ebből nem értek semmit és nem is akarok...

Egy pillanatig habozott, hogy kezet csókoljon-e az asszonynak. Tíz perccel előbb okvetlenül megtette volna, most azonban már úgy vélte, felesleges túlzás lenne egészen.

Alig várta, hogy a kapun kívül lehessen.

VII.

Mire Miklós visszaérkezett a sporttelepre, nagy életet talált odakinn. Mind a hat tenniszpályán folyt már a játék, mindeniknél létrás emelvényen ülő pályabírák jegyezték a labdákat, körüskörül pedig a játszók hozzátartozói, mamák és idősebb urak üldögéltek különböző, de egymástól élesen elhatárolt, kisebb-nagyobb csoportokba verődve.

Ezek a csoportok, — egy-egy klikk valamennyi, — bizonyos társadalmi összetartozandóság szerint alakultak ki és állandók voltak. Szigorúan elkülönítették magukat egymástól és különös, nagy ok nélkül egyiknek a tagjai nem ültek össze a másiknak a tagjaival sohasem. Senki sem tévesztette el soha, hogy hová, melyik csoportba tartozik és tudta azt is, hogy a többiek közül kivel szabad mégis pár szót állva diskurálni, kinek csak köszönni és kinek csak éppen hidegen fogadni a köszönését, ha nem akarja, hogy a saját társadalmi pozicióját könnyelmű kedveskedésekkel eljátssza.

Uj Idők 1930. 13. sz.

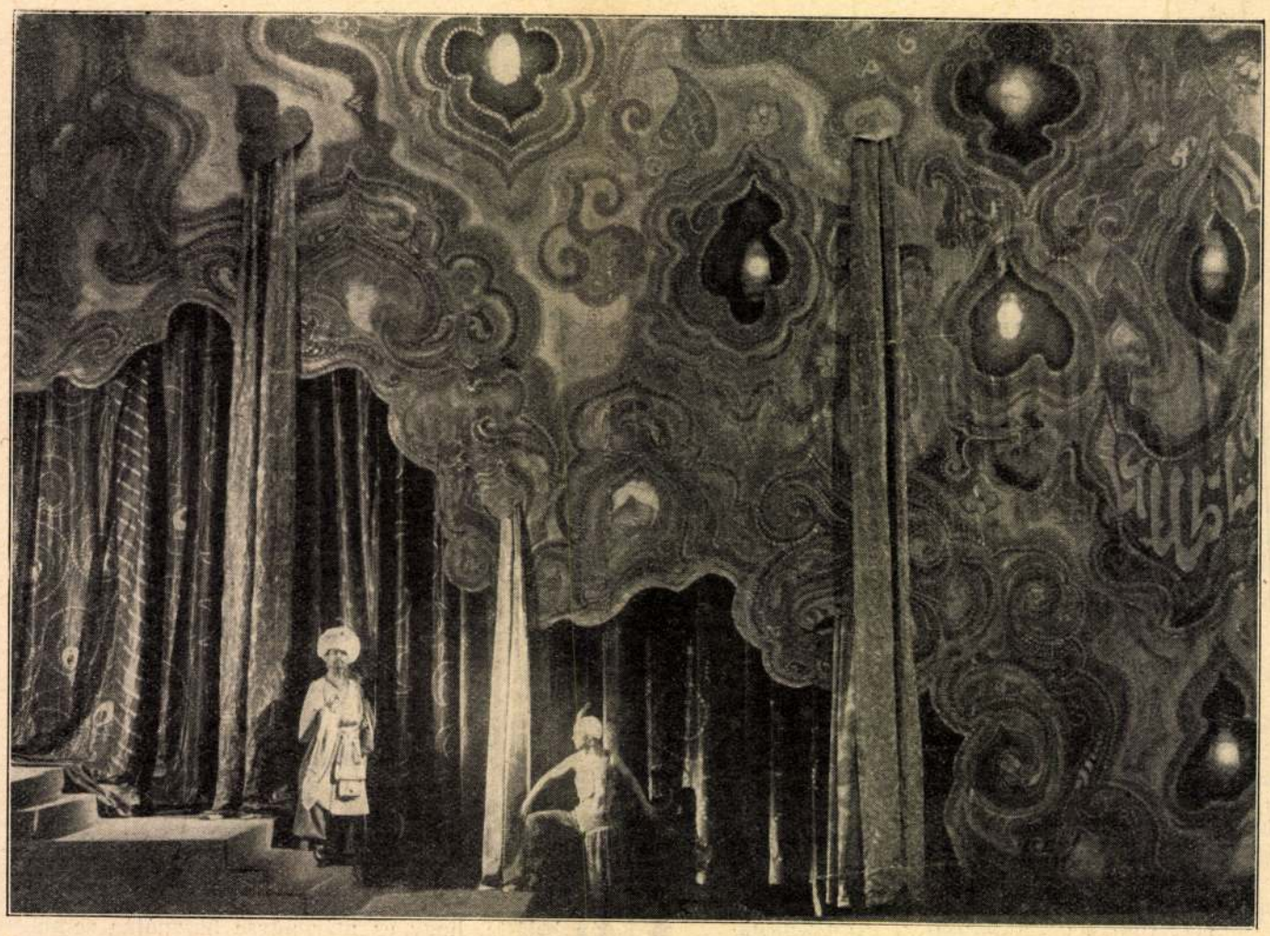

Seherezáde. A Rimszkij-Korszakov zenéjére készült táncjáték bemutatója az Operaházban
A szultán (Kodolányi) és a rabszolga (Kölling) a hárem bejárata előtt. A díszletet ifjabb Oláh Gusztáv tervezte

Ez pedig annál nehezebb volt, mert mindaz, ami eredetileg ennek a tagozódásnak, a csoportok kialakulásának alapjául szolgált, azok a hivatali rangon, foglalkozáson és vagyoni helyzeten nyugvó hasonlóságok és különbségek ma már többnyire csak elméletben voltak meg és nem is voltak egyebek a mult emlékeinél, amiken az élet már mosolyogva keresztüllépett.

A valóságban ugyanis a legtöbb ember nem az volt már, aminek még érezte vagy tartotta magát, de a csoportok még a régi alapon verődtek össze. Így történt, hogy a földbirtokosok gőgös társasága jórészt árendásokból, szappangyárosokból, műtrágyaügynökökből és a gazdasági felügyelőből alakult ki, hogy a kereskedők klikkje részben ügynökökből, részben háztulajdonosból állott, aszerint, hogy az üzletük tönkrement-e, vagy túladtak-e rajta még idejében és házat vettek helyette; továbbá, hogy egyes terménykerskedők és bankbizományosok csak katonákkal ültek össze, mert a régi alapon még kit ezredes úrnak, kit őrnagy úrnak szólítottak közülök; és végül, hogy a hivatalnoki és katonatiszti arisztokráciát egy csomó, életét varrással vagy kézimunkával tengető, legjobb esetben kistrafikossággal vesződő özvegyasszony képviselte, akik azonban halálosan megbotránkoztak volna, ha egy rendes kézimunkavarrónő, vagy trafikosné kollégának szólították volna valamelyiküket.

A fiatalságnak az a része, amelyik tenniszezett, kevésbbé törődött ezekkel a társadalmi választóvonalakkal. A sport demokráciája itt is érvényesült s rakettel a kézben megszüntek azok a rangkülönbségek, amelyek a pályán kívül olyan fontosaknak tetszettek. A pályán az volt a fontos, ki hogyan játszik s a rangsort a tudás és a tehetség állapította meg. Ez azonban még áthidalhatatlanabb különbségeket teremtett egyesek közt, s ha például Kramer úr, akinek az apja porcellános volt a Piac-utcán, de ő maga egyszer az országos versenyen második lett, szóval majdnem bajnok, ha Kramer úr, mondom, hajlandó volt arra érdemesíteni a Frecskay-leányokat, akiknek a papájuk táblaelnök volt és méltóságos úr, hogy egy szettet játsszék velük, ez nagyobb leereszkedés volt, mint ha Frecskayné méltóságos asszony a pálya mellett egyazon padra ült volna Feldbaumnéval, akinek az ura valamikor sertéskereskedő volt, jelenleg azonban egy kétezer holdas birtokon gazdálkodott.

Ilyenformán történt például, hogy Katalin együtt játszott ugyan Sylvester Klárival, mégis Sylvesterné őméltósága, a kormányfőtanácsos-ügyvéd és kamarai elnök felesége, éppencsak hogy egy kurta fejbiccentéssel méltóztatott fogadni a Csikos Gyuláné tiszteletteljes köszöntését.

Csikósné nagy parádéban jelent meg a sporttelepen. Tarka selyemből való délutáni látogató-ruha volt rajta, hozzáillő kalappal, a fülében pedig akkora butónok, hogy akárki máson feltétlenül hamisaknak nézte volna őket az ember. A csuklója tele volt karpercekkel, az ujjai gyűrűkkel, napernyőt tartott a kezében, a karján meg egy arany retikül lógott.

Mielőtt még a társaságához csatlakozott volna, amely egypár gazdag nagykereskedőnéből, meg a takarék elnökének a feleségéből állott, eléje röppent egy kis fekete asszony és kedveskedve sokáig diskurált vele. Blazsekné volt, egy agilis fiatal fiskálisnak a még agilisabb felesége, aki arról volt nevezetes, hogy ki tudta barátkozni a klienseket a férjének.

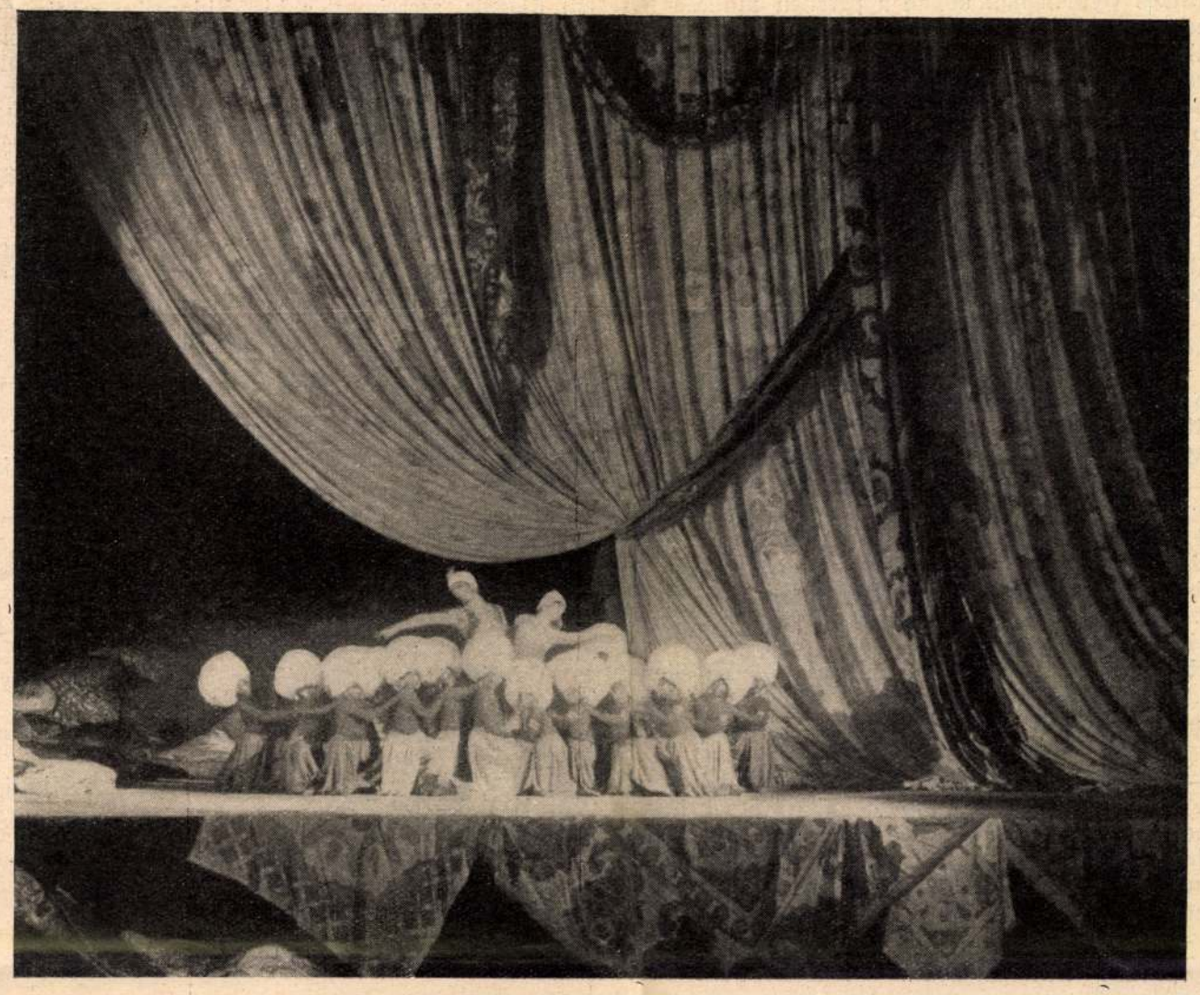

Seherezáde, Rimszkij-Korszakov táncjátéka az Operaházban. A hárem. Seherezáde, a rabszolga és a szerecsen-gyerekek

Sylvesterné meg is jegyezte a Gubacs polgármesterné füléhez hajolva:

— Nem is tudtam, hogy Csikósék ilyen betegek.

— Betegek? Hogy-hogy? — kérdezte a podesztáné értetlenül.

Sylvesterné elmosolyodott:

— Gyerekkoromban volt egy szelidített hollónk. Ott élt az udvarunkban a baromfiak között. Sohase bántott egyet sem, de ha egy csirke beteg lett, annak melléje szegődött és kisérgette, mintha istápolni akarná. Mikor aztán a beteg csirke teljesen elgyengült, akkor nekiment, agyonverte és megette. Ha láttuk, hogy barátkozni kezd valamelyik jércével, már tudtuk, hogy annak valami baja lehet... Hát Blazsekné is így van Csikósnéval. A fürdő rosszul megy, pörök vannak kilátásban: most odaszegődik barátkozni, hogy majd lakmározhassék belőlük.

A tréfa mint a futótűz járta be az egész sporttelepet. Az emberek nevettek, de egyelőre a Blazsekné rovására, mert az általános vélemény az volt, hogy Csikósékat nem kell félteni.

— Telik az öregnek! Bár nekünk annyink volna együttvéve, mint az öregnek a félvagyona!

A polgármester volt az egyetlen, aki komoly képet vágott és sóhajtva mondta:

— Na, na! Manapság nem áll biztosan semmi és senki. Én, őszintén szólva, féltem Csikósékat. Ez a fürdő szerencsétlen vállalkozás.

A takarékpénztár elnöke azonban — Karay — megrázta a fejét.

— Csikósékkal nem történhetik baj. Még minden ingatlanuk megvan. Házak, földek. És mind tehermentes.

Sylvesterné megérintette a Gubacsné könyökét.

— Nézz csak oda!

Seherezáde az Operaházban. Szalay Karola, mint Seherezáde

Csikós Gyulánénak abban a percben mutatta be Eisbach gróf Falkenstein bárót. A két fiatalember csatlakozott a Katalin mamájához, aztán fel s alá sétálva diskuráltak hármasban.

— Csak mágnásokkal! — mondta Gubacsné. — Alább már nem is adja! Nevetséges ez a kapaszkodás! Nevetséges és bosszantó!

Sylvesterné vállatvont:

— Hagyd el! Odaadnád a leányodat a kettő közül akármelyiknek is? Mert én nem!

Gubacsné nem mondta ki, amit gondolt. Mert azt gondolta:

— De bizony odaadnám, ha elég pénzem volna! — Felelni azonban azt felelte:

— Nem is az! Csak komikus, hogy egy lókupecnek a leánya, egy volt operettszínésznő így felkapaszkodott az ugorkafára.

Megint a takarék elnöke lépett fel védőnek:

— Csikósnénak az apja állatorvos volt, nem lókupec. Ami pedig az operettszínésznőséget illeti, abból csak annyi igaz, hogy be volt iratkozva a színiakadémiára, mikor Gyula megismerkedett vele.... Egyébként nem tudom, miért haragusznak rá annyira. Nagyon kedves, sőt művelt úriasszony. És a leányát is kitűnően nevelte.

Hanem hiszen egyéb se kellett, csak ez az ellenkezés, hogy felkavarodjék az egész gyűlölet és irigység, ami Csikósné és Katalin iránt a város valamennyi mamájának a szívében lappangott.

— Na már kérem... — kezdték hárman is egyszerre és az elnök úrnak volt mit hallani arról, hogy micsoda parvenü, pöffeszkedő, nevetséges, közönséges, hiú, nagyravágyó, tolakodó és elbizakodott két asszonyszemélyt vett védelmébe. Ő azonban nem adta meg magát:

— Ez mind csak messziről fest így. Ha közelebbről ismernék őket, belátnák, hogy nincs igazuk!

Sylvesterné, aki az egész vita alatt hallgatott, most csendesen azt mondta:

— Én elhiszem kedves Karay, hogy Csikósné nagyon derék és finom úriasszony. Ezt elhiszem magának. De valami hibának mégis kell benne lenni, mert hogy élhet együtt egy finom úriasszony Csikós Gyulával? Pláne olyan egyetértő és jó házasságban. Azzal a vereshajú, komisz svihákkal.

Karay elnök úr a fejét rázta:

— Csikós Gyula nem svihák! Megengedem, hogy kicsit rusztikus modorú és nem éppen dekorativ külsejű ember, de egyébként... Nem! Igazán nem lehet rá semmi rosszat mondani.

Most Gubacsné lökte meg a Sylvesterné könyökét és odasúgta neki:

— Hagyd rá! Karay, úgylátszik, Csikósékkal akarja szanáltatni a takarékpénztárt. Azért védi őket olyan körömszakadtig.

... Mindebből azonban nem jutott el az érdekeltek füléhez egy szó sem. Sőt a nem érdekeltek közül is csak az öregebbek, a nem játszók hallották. A játékosok szenvedélyesen ütötték a labdát, Csikósné pedig miután pár percig néhány banális frázis kicseréléséből álló beszélgetést folytatott Falkensteinnal és Eisbach-chal, csatlakozott a rendes társaságához. Karayné lelkendezve mondta neki:

— Hogy milyen szép vagy ma, édesem! Remek ez a kis ruha! Párizsi?

Miklós pár perccel előbb érkezett ki a sporttelepre. Visszaállította az autót oda, ahonnan elindult vele, aztán körülnézett, — bizony elsősorban nem az autótulajdonos Beleznayt, hanem Katalint keresve a szemével. Csakhamar felfedezte a pályán: Katalin Beleznayval együtt játszott Sylvester Klári meg a kis Vidovszky fiú ellen. Fellélekzett, mert tudta jól, hogy Isti Kláriba szerelmes, a kis Vidovszky pedig még nem számított, nem lévén több tizenöt esztendősnél. Azt is kellemesnek találta, hogy nem kellett Katalinhoz külön odamennie, mégis beszélhetett vele, mert hiszen ott volt Beleznay mellett, akinek vissza kellett adnia az autókulcsot. Ebben a pillanatban meglátta Csikós Gyulánét Eisbach és a főhadnagy társaságában.

— Hát komolyan megőrült ez a Falkenstein? El akarja venni Katalint? Hát lehet ezt csak így? Mint ahogy eszébe jut valakinek, hogy vesz egy esernyőt és tüstént meg is teszi, gondolkozás nélkül?

A két fiatalember közben elmaradt Csikósné mellől, aki leült az asszonyok közé, ők pedig egyenesen arra indultak, amerre Miklós tartott. Oda, ahol Katalinék játszottak.

Miklós egy pillanatig olyasmit forgatott a fejében, hogy brutálisan leleplezi a főhadnagy cinikus házasodási szándékát és — lesz, ami lesz! — eltávolítja a Katalin közeléből. A következő pillanatban azonban már eszébe jutott, hogy semmi köze ehhez a dologhoz. A világon semmi köze. Csak fusson versenyt a Csikós vagyonért Eisbach, Falkenstein, meg akinek kedve van. Ő állva marad a startnál; sőt be sem nevez, tehát starthoz sem áll.

Odalépett a pálya széléhez, amelyen Beleznayék játszottak s beszólt a védőhálón át.

— Itt a kulcsod Isti. Visszahoztam az autót épen. Köszönöm.

— Rögtön! — szólt vissza Beleznay. — Mindjárt vége. Várj egy percig.

Katalin rákiáltott:

— Tudja már? Diószéky! Eisbachot megvertem hat háromra. Most már velem kell játszania.

Miklós meghajolt:

— Kérem! Ahogy parancsolja.

Eisbach és Falkenstein éppen akkor értek oda. A gróf Miklóshoz fordult:

— Gratulálok! Úgyis, mint partnernek, úgyis, mint nvereménytárgynak! — mondta gúnyosan.

Miklós érezte, hogy a vér a fejébe szalad. De érezte azt is, hogy, ha most dühbe jön, annak csak egy következménye lehet: összeveszés és verekedés Eisbach-chal és egy olyan helyzet Katalinnal szemben, amiből nagyon nehéz lesz kimászni. Nagyot nyelt tehát, mosolygósra húzta a száját és azt felelte:

— Akarsz nekem segítségemre lenni? Nagyon lekötelezném vele.

— Hogy-hogy? Mivel? — kérdezte Eisbach értetlenül.

— Gyere ki reggelenként játszani. Én nem térhetek ki udvariatlanság nélkül, nem is akarok, de... a trénert unom, mert ő is un minket. Sokkal mulatságosabb lesz, ha te játszol velünk.

Eisbachnak felderült az arca. Belekarolt Miklósba és arrább húzta egy kicsit, hogy a főhadnagy ne hallhassa, mit beszélnek.

— Te jó barátom vagy! — mondta neki kigyúlt arccal. — Önzetlen, igaz jó barátom! ... Felelj nekem őszintén egy kérdésemre! Megteszed?

Miklós nagyon ostoba ember kellett volna hogy legyen, ha nem tudta volna előre kitalálni, mi az, amit a kis gróf kérdezni akar tőle. Hanem, hogy nyiltan feleljen egy ilyen kérdésre, s olyan feleletet adjon, aminek esetleg végképpen elvágja az utat maga előtt, ahhoz nem volt semmi kedve. Elég volt mára az az ostobaság, hogy Csikós Viktornénak szavát adta, hogy nem veszi feleségül Katalint. Most még Eisbachnak is megigérje? Mert világos volt, hogy az semmi egyebet se akar kérdezni tőle, csak azt, hogy vannak-e komoly szándékai Katalinnal szemben. S ha ő erre azt feleli, hogy nincsenek, akkor Eisbach bizalmas-

Vajda M. Pál fényképe

Színház. Kuruc mese, Kodály és Harsányi Zsolt táncjátéka az Operaházban.
Leánykérés a labanc mágnás kastélyában. A színpadi képet Oláh Gusztáv tervezte

Vihar

— Elbeszélés —

Irta: **Babay József**

I

Sáfránka úr kilépett a Zsidlay-kapun, nagyot, szinte hörgőt sóhajtott és szeme tekintete ráfonódott a Zsidlay-ház előtti büszke kis fahidra. Milyen szép hidacska! Ugy szeli át a gyepes-oldalú utcaárkot, mint szép, összezárt fogak a nedves száj mélyét. Hej, ha tudta volna, hogy ilyen csúffá teszi ez a zsugori Zsidlay, nem gyalulta, símította, cifrázta volna a korlátjait s árok-aljba mélyülő tartógerendáit se hasította volna időtálló bükkből. De hát az ember nem lát a jövőbe.

Ráállt a hídra, lenézett az utcapatak kis vizébe. Ötvösből indul ez a patak, átszeli a Fillér-utcát, az Ártézi-teret s a Járási Takarékpénztárnál befordul ide, az Iskola-utcába. A baloldalon siet, a baloldali ház-sor előtt, alig két méternyire a házfalaktól, így hát minden kapu előtt hidat kell rá veretni, mert átugrani nem nagyon lehet. Két héttel ezelőtt, mikor meghozták a Zsidlay úr fáját a lábodi uradalomból, a nehéz szekerek alatt leszakadt a régi híd. Zsidlay úr hát bekullogott sunyin az Iskola-utca aljára, a Sáfránka bognár úrhoz és új hidat rendelt. Megbeszélték az anyagot, a korlát magasságát, a „víz alá való fundentálás mélységméretét", s amikor a zsugori Zsidlay megígérte, hogy a „leszállítás" után azonnal fizet, Sáfránka úr nyugodtan munkához látott.

Elkészült a híd. Itt áll fehéren már Katalin-nap óta, de Zsidlay nem akar fizetni. Zsidlay azt mondja, késik a bank a kamatfizetéssel, készpénz meg nincs a háznál, — pedig ha a Zsidlay életét olyan igazság rőffel mérik ki, ahogy nincs készpénz a háznál, akkor az élete nem hosszabb már négy verőcei kalmár-centinél...

— Hát így bánik velem ez a bankó-malom? — mondta keserűen az ősz bognármester s ráütött sulykos öklével a fakorlátra. Nem zengett-bongott az ütés, van néha úgy, hogy megpuhítja a gond az öklöt. Két héttel ezelőtt szállította a hidat. Négy, markos legényével be is építette. Szép munkát remekelt a hite: megkapja a pénzt még azon az estén, éppen jókor, mert váltó-lejárat közeledik. Elhozza a pénzt, meg sem várja a lejárat-napot, hanem beviszi szépen Brunner igazgató úrhoz s azt mondja:

— Hozom a pénzt, tekintetes uram, mert aki visz, az hozzon is. Különösen, ha kezesváltó áll a dologban. Igy illik ez somogyi iparosderékhoz.

De hát a Zsidlay nem fizetett. Hej, hogy a térdszúró betegség álljon a lábába, mit csináljon vele? Se pénz, se híd... No, de csak még egyszer jöjjön hozzá, bármit rendeljen is, addig ki nem megy a műhelyből a munka, amíg nem fizet.

Megindult hazafelé lassan, öregesen. Ment a kis utcapatak mellett, szivét mélyre sulykolta a bánat és a gond. Frankó szabóék előtt megállott egy pillanatra, bekukkantott a kisfüggönyös ablakon, gondolta, bemegy, de csak ballagott tovább. Az utca alján, ahol kifordul a patak a kertek aljára, ott állott a háza. Istenem, most menjen be s mondja meg az asszonynak, hogy nem kapott pénzt! Szegény Lujza

Uj Idők 1935 13.sz.

kékre sírja a szeme alját, szegény Lujza nem találja majd éjjel a helyét a sziácsos ágyon, pedig egész álló nap mosott. Mit tegyen? Megmondja?

Kapuajtó csikordulásra elébe szaladt az asszony.
— No, édes jó uram, fizetett a Zsidlay?

— Fizetett-e? Akár gazdag vevő a barcsi búcsún. Még kamatot is adott, de nem fogadtam el.

— No, hála annak a jóságos Istennek, te Gábor. Mutasd a pénzt.

— Már be is vittem a takarékba!

— No, ládd-e, öreg, nem marad le mirólunk az égi pillantás.

II.

Késő este, amikor Sáfránkáék is lefeküdtek már, különös dolgok történtek a kisváros felett. Az ártézi-parkban összesúgtak a fák. Az utcasori gesztenyék, akácok, meg a Nagyutca-i ősjegenyék hajlítgatni kezdték kemény derekukat. Ötvös felől, meg a messzi hörgő horvát hegyek tetejéről megfeketedett fellegek vágtáztak az utcák fölé. Az elemi iskola szélkakasa ijedt rebbenéssel kezdett forgolódni s a Piactér sarkán, a Rák Mári üzlet-parapléja egyszeribe kinyílt. Kinyílt a lelakatolt cukrosbódé mellé kötött óriásernyő s erőszakkal el akart szabadulni. A Nádsíp-utca zsupptetői felborzolódtak, akár a dühös kandur háta. A Novacsek pék házán két nap óta lengett a gyászesetet hirdető fekete zászló. Eddig csendesen lobogott, most kifeszült, irányt vett észak felé s akár hatalmas, fekete vászontégla, vízszintesen feküdt a levegőre. Mikor az első kegyetlen sikolyú szélcsavarszál besurrant a taranyi országútról, a kisváros póklábutcáira érve felkavarta a nyári port, feldobta az ég felé, akár valami földön született, földből kelő, szúróstestű falasfelleget.

Éjfél felé már szétzengett az első dörgés. Iszonyú és félelmetes moraja lefojtotta a kisváros lehelletét. A Zsille ügyvéd úr nyitott ablakait repülő markok vagdosták be, csörömpölt a sok üvegcserép, a tetőkről lehullott a száraz nád, moha, zsindelyaprólék, faderekak csavarodtak éles, ijedt reccsenő nyögéssel, jaj, itt a vihar, tele minden felleg torkig, egy perc és leszakad az ég!

És pontosan éjfélkor le is szakadt. Ömlött a szálló, dörgő tenger, ömlött borzalmas csapkodással, eleinte csak az Ártézi-park mélysége telt meg vízzel, aztán felduzzadtak az árkok s legjobban az az árok, amely felett két hét óta pompázott a ki nem fizetett kis fahíd...

Hajnalban a zsalugáterek mögött rémüldöző Zsidlay úr arra lett figyelmes, hogy a kis híd recseg, ropog, jajgat, emelkedik, padlói meglazulnak az alá-duzzadt víz roppant erejű feszítésében, majd egy nehéz, keserves dörej után felemelkedik az egész alkotmány és indul a vízár hátán lefelé... Indul, aztán suhan, táncol, vihároncol, forog, vele tart még az utolsó gerenda is.

Elindult a híd és síklott. Forgott, pergett, rohant. Aztán, mintha hazatalált volna, Sáfránka úr háza előtt megakadt az utcapad kemény tölgyaljcövekébe és megállt.

Reggel, amikor édesderűs, nyugodt napfény kezdte feledtetni a borzalmas éjszakát, Sáfránka úr kijött a ház elé! Lehuzódott már az ár. Sápadtan kiáltott:

— Lujza te! Asszony! Gyere csak ki! Nézd, már megjött a híd!

III.

Délelőtt tizenegy óra volt, amikor a zsugori Zsidlay lesétált a száradó utcán Sáfránkához. Tudta már nevetőhír-szóból, hogy odavitte hídját az ár.

— Hát kedves mester úr, — mondta, — remélem, visszaszállítandja!

Sáfránka szemében előbb nehéz fény lobbant, aztán valami gyermeki örömmel kezdte dörzsölgetni Zsidlay orra elé a hüvelyk meg a mutatóujját. Pénzt elébb! Pénzt, pénzt!

Zsidlay sárga lett, de fizetett.

Sáfránka pedig dolmányt kapott s rohant a pénzzel a takarékba. Utközben nézegette a még mindig duzzadt vizű árkot, selymet takart az öröm a szemére s mintha zsoltár szólalna benne, ily szavakkal fordult a békéntisztult egek felé:

— Uram, a te mívedben még akkor is van áldás, ha pusztításnak neveztetik!

Anyám

Ha a mohó, éhes sakál: az élet
kegyetlenül véresre mar, harap,
sajgó sebbel, fáradtan hazatérek
gyógyulni, megpihenni néhanap.
Itten születtem, innen keltem útra,
itt látott játszani az ősi vár
s a nagy Bábelből idejövök újra,
mert itten mindig minden visszavár,
itt minden visszavár.

Karját szerelmesen nyakamra fonja
apám, anyám, amikor megjövök;
elszáll a lelkem búja, baja, gondja
s megenyhülök a karjaik között.
Pedig hét évtized görnyeszti válluk
s terhét velük nem oszthatom meg én;
nem pihenés, az élet része náluk
ma is a munka, a nehéz, kemény...
súlyos, nehéz, kemény.

A délibábos úton, melyre léptem,
babér terem csak inkább, mint kenyér,
de ezt vállaltam, ez bűnöm s a vétkem
és nem térek le róla semmiér'.
Kiknek ma is, öreg korukra egyre
hajnaltól estig kell dolgozniuk,
szegény szüléimnek mi haszna benne,
én Istenem, hogy költő a fiúk,
hogy költő a fiúk.

Forró fejem anyám ölébe hajtván,
ha nem röstellném, elsírnám magam
s mit annyi gond cserzett, fájdalmas ajkán
csak egy szó buggyan, egy szó csak: Fiam!
Munkába tört, áldott, gyöngéd kezével
megsímogatja lágyan fejemet,
míg szárnya véd, a sors dühe nem ér el
s ami fáj: gyógyul, ami seb: heged.
Minden seb beheged.

Hogy jóságos szívét rám pazarolta,
tán meghálálni nem tudom sosem,
könnyfátyolos szemmel ráhajolva,
kezét megcsókolom hát csöndesen.
Akit az Isten is ezerszer áldjon
s virág fakadjon minden lábnyomán,
hisz jól tudom, nincs széles e világon
több olyan anya, mint az én anyám,
az én Édesanyám.

HARASZTHY LAJOS

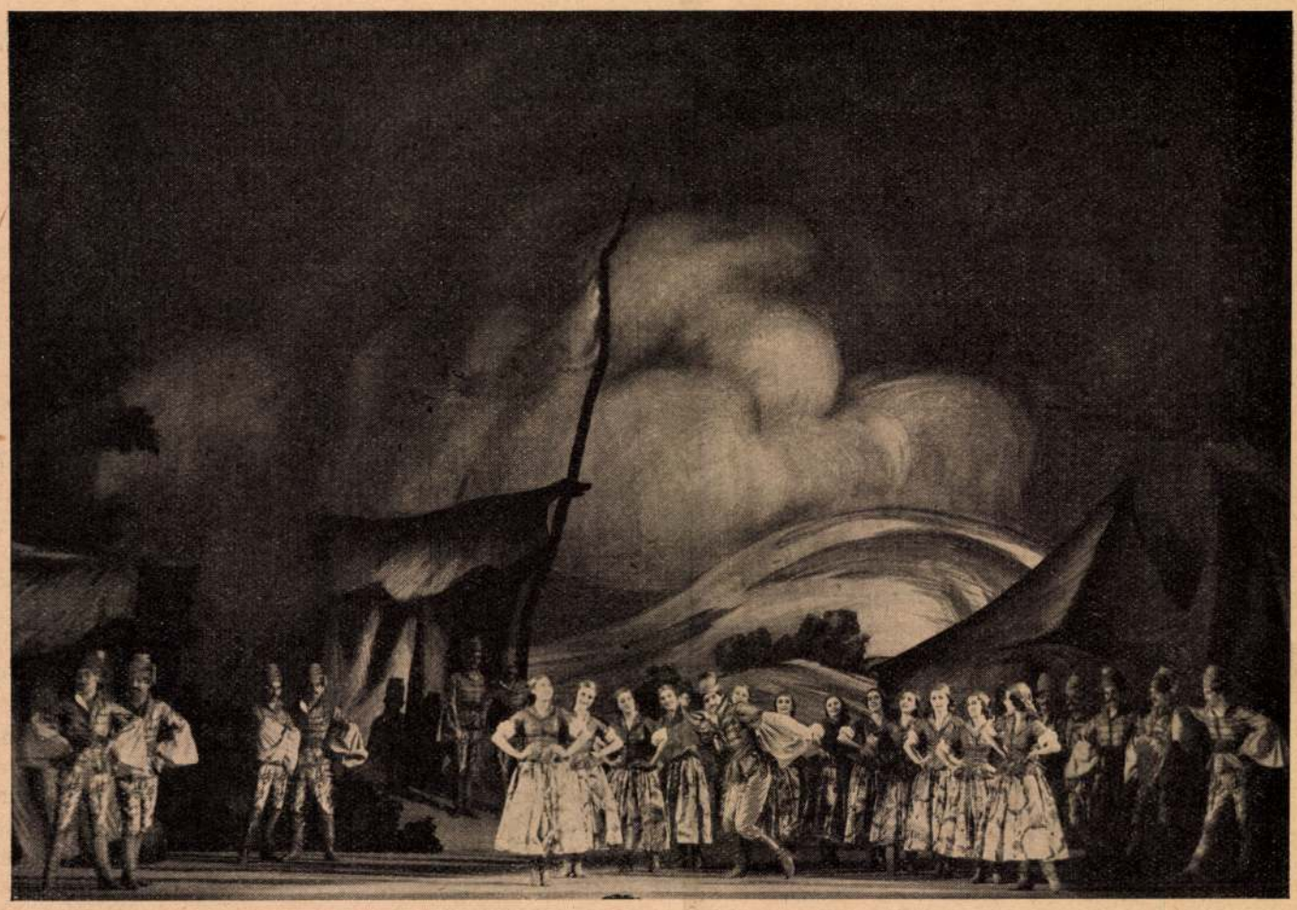

Vajda M. Pál fényképe

Színház. Kuruc mese, Kodály Zoltán és Harsányi Zsolt táncjátéka az Operaházban.
A kuruc tábor. A színpadi képet Oláh Gusztáv tervezte

Irodalom

Mink és ők

— Herczeg Ferenc új elbeszélésköteteről —

A „Mink és ők" huszonkét elbeszélést foglal magába. Huszonkét éles reflektor villan ebből a könyvből az életre és az emberi lélekre. És huszonkét fénycsóva huszonkét oldalról világítja meg Herczeg írói arcát. Ha híven akarnánk beszámolni a kötetről, mind a huszonkét elbeszélésről külön kellene írnunk. Mert mindegyik egy külön, zárt világ, más mesével, más figurákkal, más levegővel. Az olvasó elcsodálkozik, hogy az élet milyen gazdag és milyen sokféle.

Herczeg novellaszerkesztési módja egészen egyéni. Nála sohasem találkozunk poentra kiélezett novellákkal, ahol az olvasó kénytelen végigunatkozni, vagy legjobb esetben „végigvárakozni" az egész történetet, mert csak a csattanó hozza meg a megoldást, fejti meg a novellát és világít vissza az egész történetre. Herczeg Ferenc elbeszélései — úgy érzi az olvasó — kisméretű Herczeg-regények. Ugyanaz a gazdag írói lelemény szövi meséjüket, ugyanaz az istenáldott alkotó-erő teremti alakjait és ugyanaz a bölcseség oldja meg sorsukat, mely a Herczeg-regények alakjait kiemelte a könyv lapjairól és közszereplőkké avatta őket. Olyanok, mintha egy nagy regényt kicsinyítő lencsével néznénk. Minden bennük van; de még tömörebben, sűrítettebben, még feszültebben. Az olvasót huszonkétszer kapja el a boszorkányos kezdősebességgel induló történet, huszonkétszer izgatja fel a szereplők sorsa, öröme, bánata, tragédiája és huszonkétszer nyugtatja meg a befejezés.

Ennyi különféle történet, ennyi különböző ember ennyi különböző helyzetben és ennyi bravúros megoldás nemcsak arra jó, hogy szüntelenül feszülten tartsa az olvasó figyelmét, hanem pompás alkalom arra is, hogy kilessük Herczeg Ferenc hatásának és nagyságának titkait.

Az első, — amivel nyomban varázskörébe vonja az olvasót, mielőtt még bármit mondott volna — a nyelve. Ezek a különös, hidegfényű, kurta mondatok hipnotizálnak. Ezekkel előadva, minden valószínű, természetes, magától értetődő. Az írónak nem kell elemezni, motiválni, magyarázni, — olyan hangon beszél, hogy hinni kell neki, bármit mond is. Írói nyelvét leginkább az üvegfalhoz hasonlíthatjuk, mely körülfogja az aquárium életét. Olyan átlátszó, hogy szinte láthatatlan. Mögötte akadálytalanul látni a színes, nyüzsgő, izgalmas életet. De enélkül a láthatatlan fal nélkül, mely szorosan egybefogja a maga kis világát, szétfolyna, eltűnne, megsemmisülne ez az élet.

Herczeg Ferencről azt szokták mondani: elegáns író. Igen, elegáns, de ez az elegancia nem azt jelenti, hogy nem szívesen nyúl az „élet felszíne" alá, vagy kesztyűs kézzel nyúl oda. Az ő eleganciája a símaizmú erőművészt juttatja az ember eszébe, aki mosolyogva, könnyedén, erőlködés nélkül végzi a legnehezebb mutatványokat. De könnyedsége nem téveszti meg a beavatottat, mint ahogy nem tudja őt megtéveszteni az álerőművész sem, aki sóhajtozva, kínlódva, verejtékezve emelgeti papírmaséból készült vassúlyzóját. Az író alkotó munkája lehet gyötrelmes, de a kész alkotáson sohasem szabad

érezni, hogy az író felülmulta önmagát. Az igazi művészet sohasem verejtékszagú.

Fölényes emberismerete, humora és bölcs iróniája a színes kendők, melyek leple alatt művészmutatványait elvégzi. Páratlan meseszövő leleményével is úgy elkápráztatja az embert, hogy az csak a végén jön rá, mennyivel több történt, mint amennyit látott. Az olvasó az elbeszélések végén ocsudik rá, hogy az élet és lélek milyen mélységeiben volt kiránduláson.

A jó elbeszélés nemcsak az életet sűríti, hanem az író tehetségének ismertetőjeleit is. Az írónak gyorsan, határozottan, félreismerhetetlenül kell megmutatnia magát, hogy az olvasó az elbeszélés lélekzetnyi ideje alatt is ráismerhessen. Azért találja az olvasó ennek az elbeszéléskötetnek minden egyes elbeszélésében együtt és sűrítve, azokat a nagyszerű írói erényeket, melyek Herczeg Ferenc művészetét jellemzik. Azokat az írói kvalitásokat, melyek Herczeg Ferenc helyét a magyar irodalomban és az olvasóközönség szívében kijelölték.

HÁMOS GYÖRGY

A szobor

Mint ércbe öntött örökkévalóság
Uralkodik a tér, idő felett,
Míg útjukat a semmiségbe rójják
Az eljövő s eltünő emberek.

Alatta háborúk és forradalmak
Tombolnak és csittulnak, ő marad,
Az ellenségnek és a hatalomnak
Ő nem hajol meg, áll az ég alatt.

Galambok szállanak vállára néha,
Vagy rárepül a keselyű, a héjja,
Ő egykedvű, nyugodt és mozdulatlan.

Napfény csókolja és vihar veri,
Diadal és bukás mindegy neki,
Mert ő az eszme és ő halhatatlan!

JUHÁSZ GYULA

Fiam!

— Regény —

Irta: **Harsányi Zsolt**

Copyright by Singer & Wolfner. 13. folytatás

XVII.

Mint Bern városának a medve, Rómának a nőstény farkas és Velencének a szárnyas oroszlán, úgy Rodosznak is van szimbolikus állata, a szarvas. Az ódon erődítés egy sáncárkában meg is találták ezt a szarvast. Éva vette észre.

— Ott lent, nézzen oda, Tamás... milyen szép állat.

— Látom. Ez hivatalos szarvas. Rodosz előljárósága hivatalosan tartja itt. Olvastam az utikönyvemben.

A szarvasmarha kíváncsian emelgette agancsos fejét a letekintők felé.

— Értem én a te kíváncsiságodat, — mondta Éva.

Odasietett a kőhíd tövében üldögélő utcai árushoz és vett tőle három perecet. Azzal visszaszaladt a sáncárok könyöklőjéhez. Megvillogtatta a csemegét a levegőben. A szarvas rendkívül izgatott lett. Karcsú mellső lábaival felkapaszkodott az árok kőfalára. Úgy kérte az ennivalót, mint a kutya. Éva darabonként ledobálta neki a három perecet. Mikor az utolsó darab is elfogyott, az állat szelíden belenyugodott, hogy nincs több. Elfordult és sétálni ment a sáncárok zöldelő cserjéi közé.

— Mi is menjünk tovább, — mondta Éva.

Előttük volt az egész nap. Az történt ugyanis, hogy mikor előző nap megérkezvén mindjárt nyakukba vették a kisvárost, Eftimiu kisasszonynak azonnal nyomára akadtak. Elég volt kinyitniok a telefonkönyvet: benne állott Theodora Eftimiu kisasszony neve. Azonnal felhívták. Tört franciasággal ment a beszélgetés. Megállapodtak abban, hogy a Georgiadész-cukrászdában találkoznak másnap délután hat órakor. Próbálták a találkát előre tenni, próbáltak példázni, hogy most azonnal szívesen tisztelegnének nála, de Eftimiu kisasszony kurtán-furcsán megismételte a cukrászdát és a másnap délutáni hat órát, aztán letette a kagylót. Ma reggel Klára asszony tűrhetetlen fáradtságról panaszkodott és kijelentette, hogy ágyban marad, majd csak akkor kel fel, mikor a cukrászdába kell menni. Igy aztán Szombati és Éva nekivágtak Rodosznak, vagy új nevén Rodinak, hogy kedvükre bolyongjanak benne.

Ott hagyták a szarvast és tovább sétáltak a várkertben. Dúsan virágzó bokrok között olyan szűk gyalogutakat találtak, hogy egymás mellett nem fértek el az illatos ösvényeken. És kőlócákat találtak, amelyek fölé egyetlen ember számára való sűrű kis lugast futtatott a kertész. Megpróbálták, egyenként leültek. A leülőnek csak a lába látszott. Válla, feje elbujhatott a csöpp lugas árnyas, jószagú zöldjében.

Tovább aztán vastag, hatalmas bástyákat találtak. Mintha valami varázslat elfujt volna előlük ötszáz esztendőt, ott sétáltak a keresztes vitézek középkori lovagvárában. Illuziójukat semmi sem zavarta. Ha ember jött szemközt, az török ember volt, színes turbánt és buggyos nadrágot viselt. Nemesen boltozott várkapuk nyíltak, egyik a másik után, fölöttük vésett kőcímerek. Zegzúgos bástyaközök jöttek a három öl vastag falak vonalai szerint, itt-ott egy kőből való ágyúgolyó, amelyet a várbeliek benne hagytak a falban. Várudvar, megint várkapu, megint bástyák megvívhatatlan tömege. Igy értek ki egy kis lejtős utcára, ahol mindaketten ámulva állottak meg. Remekbe faragott kis kőpaloták sikátora volt ez, itt laktak valaha a különböző nemzetiségű lovagok, akik eljöttek a keresztes háborúba. Egyik palota falában a szavojai címer, itt laktak az olaszok. A másikban laktak a provánsziak. A harmadik bűbájos kis gótikus házban laktak a franciák. És így tovább.

— Ó be szép ez, — sóhajtott fel Éva elragadtatva, — de miért ilyen szűk az utca?

— Másra kellett a hely. Háromszoros bástyaövet építettek a vár köré a keresztes lovagok. Több, mint kétszáz esztendeig laktak itt, mint lovagrend. Aztán Szulejmán legyőzte őket és szabad elvonulást adott nekik Málta szigetére. Azóta hívják őket máltai lovagrendnek.

— Gyönyörű... milyen jó volna itt lakni...

Sétáltak tovább. S ahogy egy utcát kereszteztek, egyszerre benne voltak a török negyedben. Egyik ajtóban turbános vén törököt láttak, aki mozdulatlanul álldogálva nézett maga elé, mintha nem is

Színház. A láng, Respighi daljművének bemutatója az Operanázban. Az utolsó kép díszlete: a ravennai bazilika belseje
A színpadi képet ifjabb Oláh Gusztáv tervezte.
Vajda M. Pál fényképe

tömegek igényeihez lefokozott, a modern technika minden vívmányával fölszerelt „tömegetetés", amely mélyen belenyul a színházak exisztenciájába, kivált amióta az élő színházak műsorával és művészeivel dolgozik.

Minél nagyobb tömeget kell közös nevezőre hozni: annak a közös nevezőnek annál kisebb lesz az értéke. Az új tömegekben nincs meg a hagyományos, polgári műveltség, amely büszkesége volt a régi közönségnek, ennélfogva főkép a kezdetleges hatásokra reagálnak, a színházban ösztönszerűleg luxusintézményt éreznek (a régieknek a műveltség isko-

lája volt), a moziban viszont mindennapi vágyuknak, minden ünnepélyesség nélkül való művészi megvalósulását látják.

Madame Simone, a kiváló francia színésznő egy francia kritikusnak azt mondotta, hogy az emberek nem szórakozást keresnek a moziban, hanem narkotikumot — szellemi kokaint és ópiumot. Nem mulatni járnak oda, hanem felejteni. A hangosfilm ezt jobban lehetővé teszi számukra, mint a színház, mert ez nemcsak az érzelmeket köti le, hanem az intellektust is, ami a párbeszédek színvonala szerint a legmagasabbrendű irodalmi élvezetig is fölragadhatja a nézőt. A színház ellenben nem elfelejtetni akarja a valóságot, sőt, bizonyos fokig a valóságra akarja ráeszméltetni az embereket, tükröt akar tartani a természetnek, ahogy Shakespeare mondotta. A jó színház világnézlettel, életlátással, emberábrázolással dolgozik, a hangosfilm legjobb esetben színészi és festői artisztikumokkal, párbeszéd-kivonatokkal. A színház bizonyos fokú műveltséget kíván, a mozi bizonyos fokú műveltséggel látja el a látogatót.

Mi a különbség például egy jó Napoleon-dráma és egy jó Napoleon-film között — a nézők szempontjából? A színházi közönség költői állásfoglalást, művészi fölépítést, drámai párbeszédet vár, — mert hiszen úgy lép be a színházba, hogy *van ismerete* Napoleonról. A moziban a néző elsősorban és főkép azt várja egy Napoleon-filmtől, hogy minél több részletet, pletykát, adatot tudjon meg a hősről s minél több valóságos színhelyet lásson jól fotografálva.

Itt van a szakadék tömeg és közönség között s a kérdés így rajzolódik fel a jövő szürke vásznára: kialakul-e a művelteknek egy új osztálya, kifejlődik-e egy új eliteközönség, amely újra meg tudja teremteni a maga színházát?

Amerikában, amely pedig már társadalmi összetételénél fogva is jóval távolabb esik a hagyományos műveltségtől, mint a mi társadalmunk, a legkülönbözőbb egyetemeken drámaírói, dramaturgiai és rendezői Studiók keletkeztek s mint Brander Matthews professzor írja, Amerika az Erzsébet-korabeli Angliához kezd hasonlítani, ahol mindenfelé színházat játszottak, a falusi gyepen, a paloták csarnokaiban, a törvényszékek és egyetemek ünnepi száláiban, — s a közönségnek ez a járványszerű játékdühe kellett ahhoz, hogy nagy drámaírók jöjjenek, akik ezt az égő színházi szomjat oltani képesek voltak. Ezren és ezren tanulnak és játszanak az amerikai egyetemeken, ezeknek legföljebb két százalékából lesz drámaíró, színész vagy rendező, — a többi már az *új közönség*, amely egyre nő, egyre jobban távolódva a tömegektől és a filmtől is, mert ez már megint a színházat akarja, az élő művészetet a fényképezett valóság helyett.

Nálunk, Európában a színház a szabadtéri játékokkal és az ötezrek és tízezrek színházával próbálta a mozi tömegeit elhódítani, de az igazi drámai sikerek a kicsiny színházakban virulnak ki, ahol egy új és áhítatos közönség gyűl össze — magasabbrendű vágyaktól hajtva s vannak sokan, nemcsak Párizsban, de másutt is, akik ezeknek a kis gyülekezeteknek a megnövekedésétől várják a közönségnek újjáéledését. A nagy tömegeket ugyanis még az operette-színházak sem tudják megszerezni. A filmoperettek boyok és görlök tucatja helyett ezeknek százaival s a statiszták ezreivel dolgoznak s a tömegvonzás törvényénél fogva tömegekkel vonzzák a tömegeket.

Még az operette-színházaknak is rá kell eszmélniök arra, hogy tömegek helyett egy új elite-közönségre számíthatnak csupán, amelynek gyarapodása attól is függ, milyen tiszta művészi értékeket állíthat szembe a színház a hangosfilm tömegeket foglalkoztató és technikai csodáival szembe.

Sokan érzik ma már, hogy a színház, — a multak Herkulese a szórakozások területén, — válaszutra került. Az a kérdés, akar-e tovább is versenyt futni a filmmel, a tömegek után, amelyek hátat fordítottak neki, vagy fölemelt homlokkal és bátor szívvel megindul-e azon a göröngyös, új úton, amelyen okvetlenül rá fog találni a maga közönségére?!

Nem ismertem az Anyám

Én nem ismertem soha az Anyám,
Fanyar gyümölcs lettem az Élet asztalán.

Bölcsőm fölé nem hajolt csak a Gond,
Fény nélkül nőttem fel, mint a vakond.

Rokonok oktattak: erdőből fát hozni,
De nem tanítottak meg imádkozni.

Más gyermeknek tündérest volt a karácsony...
Nekem szomorú böjt, aszalt áfony.

Mások meg tudnak ütni egy Anyát!
Én megcsókolnám minden lábnyomát.

Ha egyszer láttam volna, miként félt, szeret...
Puha kalácsként enném a száraz kenyeret.

KÁTAY JUSZTIN TIBOR

Szülők

— Regény —

Irta: **S. Bokor Malvin**

Copyright by Singer & Wolfner. 5. folytatás

VI.

Mélységes, késő őszi csönd van a pusztán. A kastély csak egy sötétebb folt a fekete ég alján. Mindenki alszik, csak Benczésné van ébren.

„Anya, miért nem válaszol Irén a leveleimre?“ Ez a kérdés gyötrő egyformasággal ismétlődik Gábor minden levelében. Alig van benne egyéb. Néhány szórakozott, érdektelen sor Párisról, azután ismét az izgatott, lázas kérdés: „Miért nem ír Irén?“

A bárónő lelkiismerete tiszta. Avval, amit tett, tartozott az urának, tartozott a családjának, de tartozott magának Gábornak is. Valamikor még hálás lesz neki érte. . .

Valamikor. Majd ha érett ember lesz belőle. De vajjon lesz-e?

Benczésné már olyat is hallott, hogy fiatal szerelmesek, amikor olyanforma értesítést kaptak, amilyet ő küldött Gábornak, kimentek a Szajna partjára és . . .

Belenézett a sötétségbe — abba a pusztai, szurokfekete, néma sötétségbe, amelyet a városi ember nem is ismerhet.

Oláh Gusztáv

milanói iparművészeti kiállítás 1933

Érdemérem.

Magyar Iparművészet

1934. 72. 1

ecsesek 3.52 ✓
1.— ✓
6.68 ✓
6.71 ✓

43.11

7.— ✓
1.70 ✓
1.70
2.70
11.50

A jövő építészete

Építészkiállítás a Müegyetemen

— *A Magyarság tudósitójától* —

Pünkösd hétfőjén nyilik meg a *Kir. József Müegyetem* törekvő építészhallgatóinak szakosztályuk egész munkásságát bemutató kiállitása. Bizonyára valamennyi látogatója osztani fogja érzésünket, amely sétánkon elfogott, t. i. azt, hogy a leleményes kiállitók jövőjét akkor sem kell féltenünk, ha mai mostoha viszonyaink még tovább tartanának: keresztülvágják majd magukat monumentális középületek vagy bérpaloták hiján szerény családi házak épitésével.

✣

A tervezési *(Kotsis* Iván) tanszék gazdag anyagából *Dávidházy* Kázmér és *Witauschek* Gyula sikerült családi házait, az ókori alaktani *(Wälder* Gyula) tanszék csoportjában bemutatott, annak stiluskereteit és munkakörét azonban jóval meghaladó tervanyagból ifj. *Oláh* Gusztáv erdélyi fatemplomát és paplakát, továbbá a budai szinkör helyére épitendő, copf-stilusu kőszinházat, *Kéméndy*-rendszerü tolható diszletekre szánt szinpadával, mely ugyancsak ifj. *Oláh* Gusztáv koncepcióját dicséri, végül *Popovits* István kivülbelül tetszetős lakóházát szeretnők kiemelni.

A következő két csoportban a középkori és ujkori stilusok jegyében dolgozó *Möller* István és *Hültl* Dezső dr. müegyetemi tanárok tanszékeinek munkakörébe vágó tervrajzokat látunk. A középkori anyagból *Nagy* András angol-gót stilusu városháza, *Sajtos* Tihamér monumentális lovagvárának részletesen kidolgozott terve, *Mekis* János kolostora és plébániája, *Schadel* Andor finommüvü kápolnája és a zsámbéki templom-rom teljes felvételének a *Hungária M. T. E. Corvin Mátyás*-csoportjának szabatos munkáját dicsérő részletei — név szerint is ki szeretnők e csoportból *Klein* Sándor négy kitünően sikerült akvarelljét emelni — vonják magukra figyelmünket. Konstruktiv és artisztikus szempontból egyaránt sikerült tervrajzokban különösen gazdag az ujkori *(Hültl)* tanszék anyaga. *Brestyánszky* Tibor délnémet barokk-stilusu monumentális városháza, *Jost* Ferenc korai olasz renaissance-stilusu, artisztikus temetőbejáró kápolnájának és beszentelő csarnokának terve és gipszmodellje, ugyanannak délnémet-barokk stilusu nagyvárosi vigadója, *Lehoczky* György felsőmagyarországi renaissance-stilusu (pártázatos) városháza, végül *Rimanóczy* Gyulának a jellegzetes *magyar-barokkstilusban* tervezett vidéki temploma és paplakja és ugyancsak vidékre szánt, barokkba hajló renaissance-stilusu muzeum-épülete az, amit belőle maradandó értékünek tartunk.

✣

A müegyetemi diszterem mellett kisebb teremben szorult rajz- és ékitménytani gyüjtemény *Nádler* Róbert tanitványainak sokoldaluságát dicséri. *Simonits* Dezső szabatosságra, *Gosztonyi* Gyula plasztikitására, *Barátosi Szabó* Ferenc formaismeretre, *Szabó* Loránd mélyenjáró müvészlélekre, *Köteles* József monumentális felfogásra valló rajzai, *Komor* János artisztikus beállitásai, végül — *last not least* — *Kardos* György biztos konturokkal rögzitett vázlatai helytállnának bármely kiállitáson is. Müvészkezekre következtethetünk az ékitménytani gyüjtemény keretében bemutatott anyagból és a vizfestési tanfolyamnak középkori faliszőnyegek, szines üvegablakok és a természet utáni studiumok szinben, formában hü visszaadásától is, aminthogy a kiállitás keretében rendezett *akvarell-verseny* I. és II. diját megnyert *Szabó* Loránd és a III. dijjal jutalmazott sokoldalu *Rimanóczy* Gyula képességeitől is sokat várnak még ismerőik.

Az épitész-kiállitás agilis vezetősége: *Szentgyörgyi* József elnök a kiállitók sorában már emlitett *Jost* Ferenc mütáros és *Dobl* Géza rendező és résztvevőgárdája derekas munkáján talán felbuzdulnak a Müegyetem többi szakosztályainak hallgatói — elsősorban a mérnökökre is gondolunk — és előbb-utóbb ők is bemutatják, mit sajátitottak el négyévi tanulmányaik alatt, illetve milyen mérnöki alkotások: vasutak, hidak, vagy csatornák tervezésére használták fel e négy év alatt szerzett ismereteiket.

H. A.

HIREK

Világitó sirok

Abban a vak sötétségben, amelyet a trianoni éjszaka boritott reánk, holnapra százezernyi örökmécs lobog fel emlékére azoknak, akiknek porló csontjai elvegyültek már a földdel, amelyből vétettek. Magyar katonák sirdombjai felett reszket fel egy napra az emlékezés tüzoszlopa, hogy fénye rászikrázzék a felejtő magyar szivekre.

Mennyi kis fény a jeltelen sirok százezrein! Magyar katonák vérétől piroslik ez a fény Galicia homokmezőin, a Karszt sziklatengerén, a macsvai dagványokon, Volhinia mocsarai felett és a messze napkeleten, Sziria rőt porondján. Nincs a világháborunak olyan csatatere, ahol magyar hősök vére ne áztatta volna az anyaföldet s ahol az emlékezet varázsvesszejével meg ne elevednének ezek a mezők, ahonnan kóbor árnyak indulnak a hosszu utra, szomoru Magyarország felé, borzongva, fejükön a halhatatlan bánat mirtuszkoszurjával.

Ha van a gondolatnak élete, amely a lélek szárnyán titokzatos messzeségekbe ragadja az emberek érzéseit, az orosz puszták, a galiciai dágványok, az olasz Alpesek, az erdélyi bércek s az albániai mocsarak jeltelen katonasirjai fölött pünkösd virradóra harmatosabb lesz a fü, mint másokr. Magyar asszonyok és magyar árvák könnye fog csillogni minden füszálon, amely alatt magyar fiuk és magyar apák csontjai porlanak s ezeket a könnycseppeket a hajnali szellő fogja felszáritani: egy nemzet fohásza, amely Pünkösd vasárnapját szentelte a hősök ünnepének.

Hőseink megérdemlik, hogy ünnepük azon a napon legyen, amikor az égből alászállott isteni tüz világosságot adott a pogány világnak. Mert az ő példájuk nekünk az a világosság, amelyet nem tud eltakarni északon a homok, délen a mocsár, nyugaton a hegyek és keleten az erdők, az ő világosságuk minden távolságon át beragyog ennek a szerencsétlen országnak a szük és sötét falai közé, ahol már minden mécses kialudt, csak az ő példaadásuk ég kiolthatatlanul.

Elrévült szemeink előtt az árnyakból fönséges és tragikus hadosztályok sürüsödnek, beláthatatlan hosszu sorban, hogy azután visszamerüljenek a közönynek s a hálátlanságnak betemethetetlen sirgödreibe. Más boldogabb nemzetek azzal vigasztalhatják magukat lemészárolt fiaikért, hogy nem hiába haltak meg, hogy csontjaikból hazájuk és fajtájuk megnagyobbodott dicsősége fakadt, hogy az egyéni veszteségek szörnyü seregszemléje számukra nem a vigasztalan tragikum látványa, hanem azt a felemelő érzést kelti, hogy halálukból nemzetük örök élete támadt.

A mi vigasztalásunk, mint a költő zokogta valaha, *a szentelt fájdalom*. Az emlékezés méla holdvilágánál nem járulhatunk eléjük másképp, csak azzal az érzéssel, hogy bánkódnunk kell, amiért tuléltük az ő áldozataikat s meg kell átkoznunk azt a sorsot, amelyet az ő önfeláldozásuk se tudott jóra forditani.

És mégis, ha van életerő ebben a fajtában, akkor azzal a fogadalommal kell elzarándokolnia a világba szétszórt árva és jeltelen magyar katonasirokhoz, hogy a mi feladatunk, a mi végzetünk: befejezni hőseink munkáját s megváltani őket attól a kárhozattól, hogy eredménytelenül kellett életüket feláldozniok.

— A MAGYARSÁG legközelebbi száma, a pünkösdi ünnepek miatt, szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— **(Zita királyné levele.)** E hó 5-én a *Budapest-Tripoliszi Szent Imre Szivgárda* levélben fordult *Zita* királyné őfelségéhez, arra kérte őt, hogy a Szivgárda junius 21-én felszentelendő zászlajának a zászlóanyaságát vállalja el. A Szivgárda vezetőségéhez ma érkezett meg *Zita* királynő válasza, amely a következőképpen hangzik:

Budapest-Tripoliszi Szent Imre Szivgárda vezetőségének

Nagyságos *Kummer* János müegyetemi hallgató, Szivgárga vezető ur kezéhez, Budapest. Őfelsége a Királyné legkegyelmesebben megbizott, hogy nevében e hó 5-én kelt nagybecsü átiratukra válaszoljak. *Őfelsége hálás szivvel köszöni a zászlóanyai tisztség felajánlását, örömmel elfogadja* és távollétében özv. *Károlyi* Gyuláné grófné őkegyelmességét bizza meg e nemes és szép funkció helyettesitésével. *Nagyon jól esett Őfelségeiknek, hogy a szeretett Haza egyszerü munkásfiai — akik Őfelsége előtt épp oly kedvesek, mint bármely más osztálya a társadalomnak — törhetetlen hitük és megható hazaszeretetük ezen szép, ujabb példáját adták.* Mást a számüzetés szomoru magányából, mint forró imát az Egek Urához az Önök céljai elérése érdekében Magyarország Apostoli Királynéja adni nem tud, de ezt egy jobb, boldogabb jövőbe vetett hittel teszi, melynek tehát kell, hogy foganatja legyen. Lequeitio, 1925, május 25. Legfelsőbb megbizásból: *Károlyi* József gróf.

AZ IDŐ

A *Meteorológiai Intézet* jelentése szerint a légnyomás Középeurópában és Európa délnyugati részein erősen emelkedett, miáital a meglehetősen mély depresszió egészen visszahuzódott Európa északnyugati részeire. Az oroszországi maximum is uj energiához jutott. A légáramlás, a depressziót körülvevő erős szelektől eltekintve, általában gyenge és az idő a kontinensen tulnyomóan száraz. — *Hazánkban az idő meglehetősen derült*, a hőmérséklet kissé emelkedett. Esőt csak Szentesről jelentettek. — *Jóslás: Tulnyomóan száraz idő, lényegtelen hőváltozással.* — A *földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya* jelenti: A *Duna* végig apad, Mohácsig alacsony, lejebb magas vizállásu. — A *Tisza* Tokaj—Szolnok között árad, máshol apad, Titelnél közepes, másutt alacsony vizállásu.

— **(Apponyi Albert gróf köszönete.)** *Apponyi* Albert gróf a következő sorok közzétételét kéri: Hetvenkilencedik születésnapom alkalmából barátaim és jóakaróim oly tömegesen kerestek fel szives jókivánataikkal, hogy egyszerüen fizikailag lehetetlen mindegyiküknek külön-külön köszönetet küldeni. Fogadják tehát mindannyian, akik ezen a napon rólam megemlékezni szivesek voltak, e sorokban őszinte hálámnak kifejezését. Budapest, 1925 május 30-án. *Apponyi* Albert.

— **(Uj pénzügyigazgató.)** A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére *Jánossy* Károly pénzügyi főtanácsosi cimmel felruházott pénzügyi tanácsost, a *komáromi* pénzügyigazgatósági kirendeltség ideiglenes vezetőjét pénzügyigazgatóvá kinevezte.

— **(Scholtz Kornél dr. a tisztiorvosvizsgáló bizottságok elnöke.)** A népjóléti és munkaügyi miniszter a tisztiorvosi vizsgálóbizottságok közös elnökévé *Scholtz* Kornél dr. helyettes-államtitkárt három év tartamára kinevezte.

— **(Plósz Sándor temetése.)** Az Akadémia *Plósz* Sándor mint a maga halottját ravataloztatta fel az Akadémia oszlopcsarnokában, melynek kapui vasárnap már kora reggel megnyilnak a közönség számára. A gyászszertartás délután 4 órakor megy végbe. A temetésen a kormány képviseletében *Pesthy* Pál igazságügyminiszter fog megjelenni és a kormány nevében beszédet is mond. Az Akadémia képviseletében *Balogh* főtitkár, az Egyetem nevében *Illés* József fogja a halottat búcsuztatni.

— **(Rómában járt zarándokok)** közöljék saját és ismerőseik pontos lakcimeit arcképalbumszerü emlékmü összeállitása céljából Várady pápai prelátussal, Váci-utca 40, Belváros.

NAPIREND

Május 31. vasárnap

Nap kél: 3 ó. 52 p., nyugszik: 19 ó. 32 p. Hold kél: 11 ó. 49 p., nyugszik: — ó. 50 p. Római kat. és protestáns: **Pünkösd.**

KÖNYVTÁRAK: Iparmüvészeti Muzeum könyvtára (IX., Üllői-ut 33.) 10—12. **Fővárosi könyvtár** (IV. kerület, Gróf Károlyi-utca) 9—13. **Egyetemi könyvtár** (IV., Ferenciek-tere 5. sz.) 9—11. — **MUZEUMOK: Petőfi-ház és Erekiye Muzeum** (Bajza-utca 21.) 10—14. **Közlekedési Muzeum** (VII., Hermina-ut) 9—13. **Mezőgazdasági Muzeum** (Városliget) 10—13. **Magyar Történelmi Képcsarnok** (V., Akadémia-utca 2.) 10—13. **Nemzeti Muzeum** állat- és ásványtára és két római terme (VIII., Muzeum-körut 14.) 9—13. **Nemzeti Muzeum Növénytár** (V., Akadémia-utca 2.) 9—13. **Szépmüvészeti Muzeum** (VI., Aréna-ut 41.) **Régi és modern képtár** 10—½1. **Néprajzi Muzeum** (Városliget, Iparcsarnok) 9—13. **Fővárosi Muzeum** (Városliget) 9—13. **Aquincumi ásatások és Muzeum** (III., Óbuda, Külső Szentendrei-ut). **Földtani Intézet Muzeuma** (Stefánia-ut 14.) 10—14. **Iparmüvészeti Muzeum** (IX., Üllői-ut 33—37.) 10—13. **Ráth György-Muzeum** (V., Vilma királyné-ut 12.) 10—13.

Junius. 1 hétfő

Nap kél: 3 ó. 51 p., nyugszik: 19 ó. 33 p. Hold kél: 12 ó. 55 p., nyugszik: 1 ó. 16 p. Római kat. és protestáns: **Pünkösd hétfő.**

KÖNYVTÁRAK: Nemzeti Muzeum Széchenyi-könyvtára 9—16. **Akadémiai könyvtár** (V., Akadémia-utca 2.) 15—19. **Egyetemi könyvtár** (IV., Ferenciek-tere 5.) **Föv. könyvtár** (IV., Gróf Károlyi-utca 8.) 9—19. **Erzsébet Népakadémia könyvtára** (VIII., Német-u. 40., I.) **Statiszt. hiv. könyvtára** (II., Keleti Károly-utca 5—7.) 9—14. **Iparmüvészeti Muzeum könyvtára** (IX., Üllői-ut 33—27.) 13—20. — **MUZEUMOK: Akadémiai Goethe-szoba** (V., Akadémia-utca 2.) 10—12. **Nemzeti Muzeum Allattár** (VIII., Muzeum-körut 14.) 9—13. **Nemzeti Muzeum Növénytár** (V., Akadémia-utca 2.) 9—13. **Szépmüvészeti Muzeum** (VI., Aréna-ut 41.) **Grafikai gyüjtemény** 10—13. **Aquincumi ásatások és Muzeum** (III., Óbuda, Külső Szentendrei-ut.) **Földtani Intézet Muzeuma** (Stefánia-ut 14.) 10—14. **Mezőgazdasági Muzeum** (Városliget, Vajdahunyad vára.) 10—13.

Junius 2. kedd

Nap kél: 3 ó. 50 p., nyugszik: 19 ó. 34 p. Hold kél: 14 ó. 3 p., nyugszik: 1 ó. 41 p. Római kat.: Erazmus. Protestáns: Anna

MINISZTEREK FOGADNAK: Földmivelésügyi 12—14., pénzügyi 12—14.

KÖNYVTÁRAK: Akadémiai könyvtár (V., Akadémia-utca 2.) 15—19. **Egyetemi könyvtár** (IV., Ferenciek-tere 5.) 9—19. **Fővárosi könyvtár** (Gróf Károlyi-u. 8.) 9—19. **Erzsébet Népakad. könyvt.** (VIII., Német-u. 40., I. em.) 17—20. **Iparmüv. Muz. könyvt.** (IX., Üllői-ut 33.) 10—13., 15—20 **Technológiai és Anyagvizsgáló Intézet könyvtára** (VIII., József-körut 6.) 17—20. **Statiszt. hivatal könyvtára** (II., Keleti Károly-utca 5—7.) 9—14. — **MUZEUMOK: Akadémiai Széchenyi-Muzeum** (V., Akadémia-utca 2.) 10—12. **Akadémia Történelmi Képcsarnoka** (V., Akadémia) 10—13. **Mezőgazdasági Muzeum** (Városliget) 10—13. **Nemzeti Muz. Növénytár** (V., Akadémia-u. 2.) 9—13. **Hopp-Muzeum** (VI., Andrássy-ut 103.) 10—13. **Iparmüvészeti Muzeum** (IX., Üllői-ut 33.) 9—13. **Szépmüvészeti Muzeum** (VI., Aréna-ut 41.) **Régi képtár** 10—13. **Fővárosi Muzeum** (Városliget, Stefánia-ut) 15—18. **Aquincumi ásatások és Muzeum** (III., Óbuda, Külső Szentendrei-ut).

— **(Pünkösdi istentiszteletek.)** A *kelenföldi ág. h. ev. egyházközségben*, az I., Horthy Miklós-ut 27. szám alatti iskola tornatermében a pünkösdi ünnepek alkalmával istentiszteletek lesznek. Pünkösd első ünnepén délelőtt 9 órakor *Szabó* Aladár gyermekistentiszteletet tart, délelőtt 11 órakor *Szüts* Gábor prédikál. — Pünkösd másodnapján délelőtt 11 órakor *Tomcsányi* László prédikál.

A Szentlélek ünnepét nagy fénnyel ülik meg a Terézvárosban. Reggel fél 7 órakor *Fischer* Lajos fővárosi lelkész mondja a szentséges misét, fél 9 órakor *Huszár* Elemér dr. beszél az elesett hősök tiszteletére, 10 órakor *Pápay* Ferenc prépost-plébános pontifikálja az ünnepi szentmisét fényes segédlettel. Utána 11 órakor *Ortvay* Rezső fővárosi lelkész mondja a pünkösdi ünnepi beszédet és a déli misét. Délután fél 7 órakor *Pápay* Ferenc beszél és fejezi be a májusi ájtatosságot. — Hétfőn 10 órakor *Ortvay* Rezső celebrálja az ünnepi zenésmisét, mely alatt ujból *Kuntz* Frigyes karnagy vezényli a Beliczay-misét a kóruson.

— **(Egy megszökött magántisztviselőt gyanusitanak Révész Olga meggyilkolásával.)** *Debrecenből* jelentik: A Péterfia-utcai trafikosnő meggyilkolásának bünügyében a rendőrség teljes erélyességgel folytatja a nyomozást. Az eddigi nyomok mind alaptalanoknak bizonyultak és a gyanusitottak valamennyien alibit tudtak igazolni. *A rendőrség a gyilkossággal most egy magántisztviselőt gyanusit*, aki ellen több terhelő adat merült föl. *A gyanusitott közvetlenül a gyilkosság után hirtelen elutazott Debrecenből a román határ felé.*

— **(Nansen Amundsenről.)** *Nansen* Fridhjof Osloból Berlinbe érkezett és a *Berliner Zeitung am Mittag* munkatársának a következőket mondta Amundsen expedíciójáról: *Amundsen ráér.* Azért repült a Sarokra, hogy oda valóban el is jusson. Tervének részleteit ugyan nem ismerem, de mivel a repülőgépről bajosan állapithatja meg az egyes pontok fekvését, nyilván már akkor leszállt, amikor azt hitte, hogy a Sark közelébe jutott. Legalább 12 órába telik, mig csillagászati alapon meghatározza a pont geográfiai fekvését, mert be kell várnia a Nap legalacsonyabb és legmagasabb állását. Borult időben még több ideig tart ez a munka. Ha megállapitotta a hely fekvését, valószinüleg gyalogszerrel iparkodik céljához. Utja természetesen a jégviszonyoktól függ. Magán a Sarkon is nyilván napokat tölt fizikai, meteorológiai és egyéb mérésekkel és megfigyelésekkel. *Biztosra veszem, hogy Amundsen visszatér.* — A norvég légi közlekedési egyesület Jacobsem hadügyminiszterrel együtt elhatározta, hogy két repülőgépet küld a Spitzbergákra *Horgen* és *Bruun* hadnagyok vezetése alatt. Ők junius 4-én kelnek utra. Mac Millan segitő expediciója pedig junius 15-én startol.

— **(Kispesten uj vizvezetéket épitenek.)** *Kispest* város vezetősége még a mult év végén megszüntette az ideiglenes vizcsőhálózatokra vonatkozó épitési engedélyek kiadását. Egyidejüleg ugy határozott a város, hogy az egyes utcákra az ottlakók kérelmére *végleges vezetékek épitésére szóló* engedélyeket ad ki, sőt ennek költségéhez 45 százalékban hozzá is járul. A város képviselőtestületének ezt a határozatát akkoriban nagy megelégedéssel fogadták. A müszaki hivatalhoz 500-nál több kérvényt nyujtottak be, amelyben a vizcsőhálózat lefektetésére és a vizvezeték bekapcsolására kértek épitési engedélyt a várostól. *A város azonban féleszteudő óta egyetlen vizvezeték felállitására sem adott engedélyt,* mert nem volt pénze a vállalt hozzájáruláshoz. A mult héten végre a város tanácsa elhatározta, hogy még ebben a hónapban engedélyezi a vizcsőhálózati és vizvezetéki épitkezéseket. *Holop* müszaki tanácsnok által kidolgozott olyan tervezetet terjeszt a tanács a napokban összeülő közgyülése elé, amely szerint a vizcsőhálózat kiépitésére *Kispest* városa helyett a hozzájárulási összeget *egy pénzintézet folyósitja évi 9 százalékos kamat mellett.* Ezt a kölcsönösszeget az uj vizcsőhálózatra eső vizdijaknak a pénzintézethez való átutalásával törleszti a város, amely ilymódon nemcsak a kispesti lakosság jogos panaszát szünteti meg, hanem 2—3 *év alatt birtokába jut a teljesen kiépitett vizcsőhálózatnak is.*

— **(Uj rendszer a külföldiek ellenőrzése terén.)** A belügyminiszter rendelete alapján a budapesti rendőrség főkapitánya ma hirdetményt bocsájtott ki, mely az idegenellenőrzés, a külföldiek jelentkezésének módját uj alapokra helyezi. Az uj hivatalokat már megszervezték a főkapitányságon és az ellenőrzési módszer *pünkösd hétfőjén már életbe is lép.* A most életbeléptetett rendszer szerint az ideérkező külföldi állampolgárnak *nem kell többé jelentkezni a budapesti főkapitányság ullevélosztályán, sem pedig elutazásakor nem kell lebélyegeztetni utlevelét.* Hanem a határállomáson — amikor az illetékes magyar követségen a külföldi már megszerezte magyar vizumát — a határrendőrség közegeitől *ellenőrző szelvényt* kap, amelynek rovatait ki kell töltenie. Ezt az ellenőrzőszelvényt az utas átadja a vonatellenőrző rendőrtisztviselőnek, aki az igy összegyüjtött szelvényeket beszolgáltatja az idegeneket ellenőrző hivatalnak. A hivatal tehát igy szerez tudomást az ideérkező külföldi állampolgárokról. A fővárosban megérkezve a külföldi utas ugynevezett *külföldi bejelentőlapot* tölt ki és *ezzel minden jelentkezési kötelezettség nélkül két hónapot tölthet Magyarország területén.* Közvetlenül elutazása előtt *kijelentőlapot* kell kiállitania, *melynek szelvényével igazolja azután magát a vonaton.* Az uj rendszer tehát *a rendőri vonatellenőrzést továbbra is fenntartja.* Külföldön ez az idegenellenőrzési rendszer van legnagyobbrészt forgalomban, igy Csehország és Jugoszlávia néhány hónappal ezelőtt léptette életbe.

— **(A MEFHOSz-sorsjátékakció intézőbizottsága)** közli, hogy Akadémia-utca 5. szám alatti hivatalos helyiségeiben hivatalos óráit ezentul reggel 9—1-ig, délután 3—6-ig tartja.

— **(A székesfőváros hősi halott alkalmazottjainak emléktáblát állitott.)** A székesfővárosi alkalmazottak közül hősi halált halt katonák emlékezetét névszerint is megörökitő két hatalmas márványtábláját ma délelőtt leplezték le az *Ujvárosháza* lépcsőházában. Az ünnepen *Sipőcz* Jenő dr. polgármesteren kivül a tanácstagok teljes számban résztvettek, ott voltak továbbá a nemzeti hadsereg, illetve a honvédelmi minisztérium képviselői is. A székesfőváros énekkara *Karvaly* Viktor vezetésével elénekelte a Himnuszt, majd *Lobmayer* tanácsnok felkérte a polgármestert az emléktábla átvételére. *Sipőcz* polgármester kegyeletes szavakkal emlékezett meg a főváros hőseiről. *Wurmb* Elemér, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének elnöke tartotta meg az ünnepi beszédét, az énekkar *Dohnányi* »Hazám remélj« dalát adta elő, majd a Szózat eléneklésével véget ért a kegyeletes szép ünnepség.

— **(Elitélték Tormay Cecile zsarolóját.)** *Schön* Lajos ügynök a mult évben sikkasztás miatti büntetését ülte a Markó-utcában és mikor kiszabadult, levelet irt *Tormay* Cecilének, a kiváló irónőnek, melyben azt közölte vele, hogy letartóztatása alatt, mikor a fogházirodában mint irnok müködött, egy följelentés kapcsán olyan adatok jutottak birtokába, amelyek *Tormay* Cecilere igen kellemetlen dolgokat tartalmaznak. Ugyanekkor — irta levelében Schön — egy destruktiv lap munkatársa is tudomást szerzett a dologról és ekkor ő, hogy a kellemetlen dolog ne kerüljön nyilvánosságra, *lovagiasságból 800.000 koronáért megvette az irásokat.* Levelében nem kérte kifejezetten az összeget, de hivatkozott arra, hogy nyomorog és állás nélkül tengődik. *Tormay Cecile nyomban a rendőrséghez fordult,* amely az ügynököt rögtön el is fogta. Sikkasztás és csalás miatt eljárás indult meg Schön Lajos ellen, kinek ügyét ma tárgyalta a büntetőtörvényszéken *Fayl* Ivor dr. tanácselnök. A biróság zárt tárgyaláson foglalkozott az üggyel és ugy itélkezett, hogy Schön Lajost bünösnek mondotta ki sikkasztás és csalás büntettében és ezért *másfélévi börtönre itélte.*

— **(Hlinka kassai püspök-jelölt.)** A tótoktól is árulónak bélyegzett *Koza* Matejov néhai *Fischer-Colbric* Ágost püspök főpapi érdemeit méltató cikket irt az állitólag cseh pénzen kitartott *Slovensky Narodba.* Különös pikantériája a cikknek, hogy, kassai jelentés szerint, *elsősorban Hlinkát ajánlja a kassai püspöki székre.* De, mindenesetre *olyan szlovéknak kell lenni,* akinek »része van a nemzetépitő munkában«; ha azonban exponált politikust nem akarnak, akkor az »áruló« Koza Matejov Hlinka helyett *Bubnics* dékánt véli legalkalmasabbnak a kassai püspökségre.

— **(Letartóztattak hat tolvaj dohánygyári munkást.)** A főkapitányság detektivjeinek az utóbbi hetekben föltünt, hogy csempészett dohányáruval árasztották el az egész fővárost. A nyomozás során megállapitották, hogy a nagymennyiségü cigaretát és szivart egy *Selján* András nevü rovottmultu ügynök hozza forgalomba, kit a budapesti büntetőtörvényszék lopás és orgazdaság miatt köröz. Seljánt előállitották a főkapitányságra, ahol elmondotta, hogy a dohányárut az egyik fővárosi dohánygyár munkásaitól vette. A vallomás alapján a detektivek kinyomozták és elfogták *Kogler* Jenő, *Kecskeméti* József, *Bodó* József, *Krausz* István, *Lencs* Géza és *Lencs* Gézáné dohánygyári munkásokat, akik beismerték, hogy *egy év óta dézsmálják a dohánygyár raktárát és a gyárat mintegy huszmillió koronával kárositották meg.* A főkapitányságon Selján Andrást és a hat munkást előzetes letartóztatásba helyezték, három kinyomozott orgazdájuk ellen pedig megindult az eljárás.

— **(Az állandó budapesti lakosok mentesülnek a szállodaadótól.)** A székesfőváros tanácsának határozata értelmében azok a budapesti lakosok, akiket hivatásuk, foglalkozásuk állandóan a fővároshoz köt és állandóan szállodában, penzióban laknak, ezentul nem kötelesek szállodai adót fizetni. A székesfőváros ezzel az intézkedésével azoknak a terhén kivánt könnyiteni, akik a lakásszükség miatt szállodában kötelesek lakni. Az adómentesség junius elsején lép életbe.

— **(Heinrich Ferenc meghalt.)** A nemzetgyülésnek ismét gyásza van: *Heinrich* Ferenc volt kereskedelmi miniszter, a tabi kerület képviselője ma hajnalban 59 éves korában Budapesten meghalt. Élethivatása a kereskedelem volt, amelyhez családi tradiciók füzték s amelyben nagy szerep jutott osztályrészeül, ami talán abban jutott leginkább kifejezésre, hogy alig van Magyarországon olyan nagyobb kereskedelmi intézmény és egyesülés, mely elnökeinek vagy igazgatóinak sorába ne emelte volna. Igy elnöke volt a *Kereskedelmi Akadémiának,* a *Kereskedelmi Testületnek,* a *Kereskedők Menházának,* a *Ferenc József kereskedelmi kórháznak,* igazgatósági tagja a *Magyar Kereskedelmi Csarnoknak,* az *Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülésnek* stb. Az országos politikában 1918 óta játszott szerepet. Akkor szervezte meg a középutat követő polgári pártot.

Heinrich Ferenc 1866-ban született Budapesten. Tisztes német patricius családból származott, amelynek igazán csak becsületet szerzett. Középiskolai és akadémiai tanulmányai elvégzésével belépett családja 1806-ban alapitott nagyhirü vaskereskedelmi cégébe, amelynek kötelékében képzettségének sokoldaluságával, férfias jellemének tisztaságával csakhamar az európai szinvonalu magyar kereskedő mintaképe lett. A gazdasági szakirodalom terén és a Kereskedelmi Kamarában is értékes müködést fejtett ki, amelynek elismeréseül a csillaggal ékesitett Ferenc József-rend tiszti keresztjével tüntették ki, majd 1911-ben Őfelsége, néhai Ferenc József király, udvari tanácsossá nevezte ki. A kommün bukása után a Friedrich-, később a Huszár-kabinetben a kereskedelmi minisztérium élére került, amelyet az első nemzetgyülés megalakulásáig vezetett. Az 1922-es választásokon a somogymegyei Tabon választották meg. Országos jelentőségüvé akarta kiépiteni az aranyközéputas politikát hirdető pártját, ez azonban nem sikerült neki. A nemzetgyülésben ritkán szólalt fel, olyankor is csak gazdasági és pénzügyi kérdésekkel foglalkozott, szakszerü alapossággal, nagy tudásra való felkészültséggel.

Mintegy tiz nappal ezelőtt kerületében járt s az uton tüdőgyulladást kapott. Állapota kedden válságosra fordult és ma hajnalban három óra hosszat tartó agónia után elhunyt. Pünkösd hétfőjén délután négy órakor temetik az Üllői-ut 32. számu családi házból. Halála széles körökben mély és őszinte részvétet keltett.

— **(A hercegprimás visszautazott Esztergomba.)** *Csernoch* János dr. hercegprimás, aki még az elmult hét keddjén érkezett a fővárosba és itt napról-napra végzett egyházi funkciókat, kiosztván a bérmálás szentségét, pénteken délután 5 órakor visszautazott székhelyére.

— **(A KANSz nyaraltatási akciója.)** A KANSz elemi iskolák stb. csoportja az érdekeltségéhez tartozó fővárosi és vidéki tagjai részére *Balatonfüreden* egy e célból megvásárolt telepen kedvezményes fürdőzési és nyaralási lehetőséget kiván biztositani. Egy-egy nyaralási turnus tizennégy napig tart és egyszerre három családtagig kérhető a beutalás. Az akcióban nyugdijasok és özvegyek is résztvehetnek. Beutalást junius hónaptól kezdve lehet kérni. A napi ellátás, lakással együtt, személyenként 50.000 korona. Bővebb felvilágositást ad és jelentkezést elfogad a KANSz tanitói csoportjának elnöksége, Budapest, V., Szalay-utca 10, II. 58.

— **(Müvezetői jubileum.)** *Klopfer* Béla, a Hungária Hirlapnyomda R.-T. faktora ma ünnepelte meg 25 éves müvezetői jubileumát. A nyomda igazgatósága és tehnikai személyzete ez alkalommal meleg ünneplésben részesitette a jubilánst.

— **(Kerti ünnepély.)** A Szociál's Misszió Társulat népgondozó osztálya junius 6-án délután öt órakor a Városmajorban a közismert missziósház előtti térségén kerti ünnepélyt rendez, amelyen érdekes müsor, változatos és ötletes meglepetések fogják szórakoztatni a közönséget.

— **(Lédererné kifogásokat jelentett be a vádirat ellen.)** A büntetőtörvényszéken *Bubics* Jenő dr. vizsgálóbiró ma délelőtt maga elé vezettette a fogházból *Léderer* Gusztávnét és felolvasta előtte az ügyészség vádiratát. Lédererné bejelentette, hogy a vádirat ellen *kifogásokkal él* és az előterjesztett kifogásokat a vizsgálóbiró rögtön jegyzőkönyvbe is vette. Az asszonyt ezután visszakisérték a fogházba. A kifogások folytán most az összes iratok a büntetőtörvényszék *vádtanácsához* kerülnek, amely zárt tárgyaláson fog foglalkozni a vád alá helyezés kérdésében. A vádtanács az ügyet rövidesen letárgyalja és akkor a büntetőtörvényszék elnöksége ki fogja tüzni a főtárgyalást.

— **(Kényszeregyezségi tárgyalások a törvényszéken.)** A budapesti királyi törvényszéken *Tribusz* Gábor dr. biró előtt ma tartották meg *Kádár* Miklós csődönkivüli kényszeregyezségi ügyében az egyezségi tárgyalást. *Krémer* Mihály dr. vagyonfelügyelő részletesen ismertette az adós helyzetét, elmondotta, hogy Kádár Miklós eredetileg a *Cercle des Etrangeres* társtulajdonosa volt, ugyancsak ő gründolta a *Balatoni Uri Klubot* és a *Vitorlás Klubot* is ugy a fővárosban, mint *Siófokon.* Amidőn ezt az utóbbi hazárdjátékokra alapitott vállalatokat a hatóság bezáratta, Kádár kibérelte a *Fröhlich-bár* cimü mulatót, majd később visszavette a Cercle des Etrangeres helyiségeit, de onnét az üzlettársa kitette és a különböző kártérítési pörök és bünügyi eljárások indultak meg a társak között. Két hónappal ezelőtt Kádár Miklós csődönkivüli kényszeregyezségi eljárás megindításáért folyamodott és a becsatolt ideiglenes mérlege szerint *egymilliárd és százmillió koronás* passzivájával szemben *300 millió korona aktivát mutatott ki.* De megállapitotta a vagyonfelügyelő, hogy a mérlegnek ez a beállitása helytelen. A passzivák fennállanak, sőt talán meghaladják még az 1100 millió koronát is, ellenben a hitelezők javára kielégitési alapul szolgáló aktiva *nincs egy fillér se.* A felajánlott negyvenszázalékos egyezségi kvóta ilyen körülmények között lehetetlen, mert a hitelezőknek *még egy percent sem juthat.* Tribusz Gábor dr. törvényszéki biró ki hallgatta erre magát az adóst, aki kénytelen volt beismerni, hogy a való helyzet csakugyan olyan, mint ahogyan azt a vagyonfelügyelő előterjesztette. A hitelezők kérelmére a biróság kétheti halasztást adott az adósnak, amelynek eltelte után uj tárgyalást tartanak. — *Csiky* Károly dr. törvényszéki biró előtt ma folyt le *Sajó Ödön, Terézvárosi szappan, illatszer és háztartási cikkekkel* kereskedő Szondy-utca 37/b. szám alatti cégtulajdonos kényszeregyezségi tárgyalása. Ebben az ügyben a vagyonfelügyelő arról tett jelentést a hitelezőknek, hogy az adós üzleti könyveket *nem vezetett* s igy a vagyoni státust megállapitani *nem lehet. Sajó* Ödön kihallgatása alkalmával ugy nyilatkozott, hogy valójában most már *semmi aktivája nincsen,* mert üzlethelyiségéből fizetésképtelensége után kistejgerolták és kijelentette a biró felhivására, hogy a becsatolt ideiglenes mérlegre az esküt most már ugy sem tudná letenni, mert semmije sincs és a hitelezőknek fizetni *egyáltalán nem tud.* A hitelezők erre egyhangulag a kényszeregyezségi eljárás *elutasitása mellett szavaztak,* mire a biró kihirdette a végzését, hogy a kényszeregyezségi eljárást hivatalból megszünteti. Ha ez a végzés jogerőre emelkedik, *a csődeljárást hivatalból megindithják.*

— **(A keresztény párt előnye a kerületi választmányokban.)** Most tették közzé hivatalosan a törvényhatósági választásokkal kapcsolatban lefolytatott kerületi választmány választásának eredményét. A kerületi választmányokat *a régi közigazgatási kerületi beosztások alapján választották meg* és hogy ez a rendszer mennyivel igazságosabb volt, azt semmi sem mutatja jobban, mint az, hogy a demokrata blokk csak három kerületben tudott a 24 választmányi tag választásánál többséget szerezni. De az általános eredmények is sokkal jobbak igy a kereszténypárt szempontjából. *A blokk csak az V., VI. és VII. kerületekben jutott többséghez.* Az általános eredmények a következők: Demokrata Blokk 115, *kereszténypárt 93,* Ripka-párt 21, liberális párt 11. Egészen másként alakult volna a kereszténypárt helyzete, hogyha megtartják a törvényhatósági bizottsági tagok választásánál is a közigazgatási beosztást. De a kormány mindent elkövetett, hogy elüsse a keresztény főváros polgárságát attól, hogy akaratát szabadon nyilvánithassa.

— **(Medikus-teaestély a Sziget Klubban.)** A medikus-bál bizottsága már három teaestélyt rendezett a margitszigeti Sziget Klubban, amelyeknek nagy sikere egy ujabb teaestély rendezésére buzditotta a bizottságot. Ez a teaestély junius 6-án este 8 órakor kezdődik a Sziget Klubban.

Oláh Gustáv ifj

erőd

Elek Artur. A magyar
iparművészet jubileuma.
Magyar Iparművészet

1930. 205. l

Oláh Gusztáv ifj

Mil. 1901. aug. 20. Bpest.

Cásd

Ki-Kicsoda?

604. l.

Nagyméltóságú
Vallás- és közokt. Miniszte-
riumnak.

Bpest.

A nagyméltt. m. kir. keres-
kedelemügyi Miniszter Úr
m. kir. államvasutak igazgatóságához ≠
múlt évi ~~nov. 5-én 10 994/elu~~
december 29-én kelt 11.926/elu
K. M. 1934. szám alatt ≠ Gerevich
ibor, a Műemlékek Orsz. Bi-
ottsága részére a m. kir. állam-
vasutak összes vonalain érvényes,
~~[illegible]~~ állami tisztviselők
részére szolgáló I. oszt. kedvez-
ményes bérletjegyet engedélyezett-

SZÍNHÁZ

Liszt és Goldmark

A Júniusi Hetek első két estje

A *Júniusi Hetek*-et Operaházunk tegnap este nyitotta meg a »Pierrette fátyola« és »A háromszögletű kalap« felújítása mellett *Liszt* Ferenc »Mefisztó keringő«-jének bemutatásával.

A félelmes erejű démoni ritmusok keringője minden zongoravirtuóz álma. Liszt később zenekarra is átírta. A hatalmas ütemek robogása hiába, mégis csak a virtuóz egyéni bravúrja és tündöklése. A karmesteri pálca alatt elernyed a dübörgő féktelenség és végleg felhigul, ha tánclépések után igazodik. A rendkívül érdekes *Nijinsky* Kyra táncelképzelése hálátlan ötlet saját maga és Liszt számára. A Jó és Gonosz harca, Faust és Gretchen találkozása alaktalanul gomolyog színpadon és zenekarban. A sötétség és fény táncdrámai küzdelmében a sötétség a kis darab, a fény *Bordy* Bella és *Ottrubay* Melinda.

Ma este *Goldmark* Károly »Téli rege«-je kerül felújításra. A »Sába királynője« forró fiatalsága már lehűlt, a parázs itt-ott még felpiroslik, a tavaszi keringőben új lángra is lobban, de a régi ujjongás és életszilajság már csak fáradt mosoly vagy elkésett sóhaj. Az Idő Goldmark halhatatlanságát Sába királynőjének tartotta fenn, nem lehet vele perbeszállni. Zenetörténeti érdekesség a »Téli rege«, de fárasztó feladat közönségnek és szereplőnek. *Halmos, Palló, Bodó* Erzsi a lelküket adják. *Farkas* Sándornak kitűnő estéje lesz. De Goldmark lángelméjének géniusza *Osváth* Júlia. Hangja, tudása, komolysága egyik legnagyobb értéke Operánk kincsesházának. (H—ó)

*

Paul Valéry, Thomas Mann és sok külföldi az Operaházban

Ünnepies külsőségek között zajlott le a *Júniusi Hetek* vasárnapi megnyitó-estje az *Operaházban*. Frakkos, estély-ruhás közönség nézte végig a három balett előadását.

Rengeteg külföldi vendég jelent meg a nézőtéren: angolok, osztrákok, franciák és hollandusok. Ott volt *Auguszta* főhercegnő, *Darányi* Kálmán, a miniszterelnök helyettese, *Hóman* Bálint kultuszminiszter, *Tasnády Nagy* András, *Zsigmondy* Kálmán és báró *Wlassics* Gyula államtitkárok, dr. *Haász* Aladár, *Szcitovszky* Tibor, gróf *Teleki* Pál, *Grosz* Emil professzor, *Ugron* Gábor, a német, francia és angol követ, az *Operabarátok Egyesülete* számos tagja.

Paul *Valéry*, a nagy francia költő a baloldali 8-as számú páholyból, Thomas *Mann*, a világhírű német író pedig a jobboldali 5-ös számú páholyból nézte végig az előadást, amelyet a rádió is közvetített. A szünetben, amikor a nézőtéren és a folyosókon valóságos bábeli nyelvzavar uralkodott, a rádióközvetítés rendezői a mikrofón elé kérték az ott tartózkodó *külföldi ujságírókat*, akik elragadtatással nyilatkoztak Budapestről és az előadásról. Így a többi közt beszélt a rádióba Carell *Scharten*, a *De Telegraph* szerkesztője, Stead *Maillard*, a *Times* és Aileen *Scrivnen* kisasszony, a *Dramatic News* munkatársa, aki egyébként az ismert teniszvilágbajnoknő testvérhúga.

---

* **Ma hetvenötödször, június 28-án századszor »A néma levente«.** Harmadik jubileumához érkezik el ma este a *Magyar Színházban Heltai* Jenő rendkívüli sikerű verses vígjátéka, »A néma levente«: *hetvenötödször* kerül színre. A szezón végéig kizáróan »A néma levente« szerepel az esti és a délutáni műsoron és a darab ilyenformán *június 28-ikán* fog elérkezni *századik* előadásához.

„Céltalan és veszélyes" a szerzők szerint a színházi szabályrendelet

Dr. *Némethy* Károly fővárosi tanácsnok *írásbeli nyilatkozatokat* kért az érdekképviseletek megbízottaitól a tervbevett *színházi szabályrendelet* dolgában, hogy amikor *június 17-ikén* folytatják a szabályrendelet dolgában összehivott ankétot, *teljesen tájékozva legyen.*

A színészek, zenészek és műszaki munkások képviselői válaszukban fenntartották eredeti álláspontjukat, hogy *helyeslik* a szabályrendelet kiadását, a *Színigazgatók Szövetsége* és a *Színpadi Szerzők Egyesülete* azonban még határozottabban *tiltakozott ellene*, mint az ankét megkezdése előtt.

— *Június 8-ig* kérte válaszunk elküldését *Némethy* tanácsnok — mondotta nekünk *Földes* Imre, a szerzők egyesületének helyettes elnöke. — Mi el is juttattuk hozzá válaszunkat, amely olykép szól, hogy az ankéton elhangzottak csak *megerősítettek bennünket meggyőződésünkben.* Ez röviden a következő: a színházi szabályrendelet *teljesen céltalan*, mert nem oldja meg azokat o problémákat, amelyeknek megoldását várták tőle azok, akik javasolták. De ezenkívül *feltétlenül veszélyes is*, mert *meggyöngítené* a meglévő színházi vállalkozások anyagi alapját és *megnehezítené* új színházi vállalatok alakulását.

Budapest előtt Bécs bemutatta a lengyel „Istentelen Színjáték"-ot

Hírül adtuk már, hogy a *Nemzeti Színház* november 11-én, a lengyel szabadságünnepen, be fogja mutatni gróf Zygmunt *Krasinszki* lengyel költő száz évvel ezelőtt írt »Istentelen Színjáték«-át Franz Theodor *Csokor* osztrák író átdolgozásában »A világ pokla« címmel.

A lengyel drámairodalom e reprezentatív művét szombaton nagyarányú színpadi produkció keretében *bemutatta a bécsi Burgszínház*, mint »A népek hangja a drámában« című ciklus egyik darabját, amelynek keretében *Röbbeling* igazgató »Az ember tragédiája«-t is színrehozta. »Die ungöttliche Komödie« címmel került színre Bécsben a *26 képből* álló darab és mind a mű, mind az előadás *nagy hatást keltett.* Különösen nagy volt a sikere a tragédia hősének, az ideálista Henryk grófnak a szerepében Werner *Krauss*-nak és ellenlábasa, a sátáni Pankracy szerepében Ewald *Balser*-nek.

A premier után, amelyen jelen volt *Németh* Antal, a Nemzeti Színház igazgatója is, nagy fogadóestét adott a követségen Jan *Gawronski*, a bécsi lengyel követ.

József főherceg az Operabarátok fővédnöke

Az új elnök: Ugron Gábor

A *Magyar Operabarátok Egyesülete* vasárnap tartotta közgyűlését az Operaházban. *Rakovszky* Iván előterjesztette, hogy *fővédnöknek József főherceget kérték fel.* Az új elnök *Korniss* Gyula lemondása folytán *Ugron* Gábor lett és három évre *Fellner* Alfréd ügyvezető alelnököt bízták meg továbbra is az ügyvezetéssel, aki a közgyűlésen beszámolt arról, hogy az Operabarátok a mult szezónban *65.000 pengőt* fordítottak az Operaház támogatására.

Ifj. Oláh Gusztáv

Oláh Gusztáv elmondja a tatai balett-est meglepetéseit

A szellemi együttműködés genfi ligájának több Budapesten tartózkodó világhírű tagját is meghívták *a csütörtöki tatai szabadtéri előadásra.* Valamennyien megígérték, hogy ott lesznek a szabadtéri előadáson, amely tudvalevően *három attrakcióval* szolgál: a »Siegfried« harmadik felvonásának előadását megelőzi két balett, az »Elssler Fanny« és a »Szent fáklya« első szabadtéri bemutatása.

A balettek rendezője, ifj. *Oláh* Gusztáv, az Operaház főrendezője kérésünkre a következőt mondotta nekünk a küszöbön álló rendkívüli produkció előkészületeiről:

— *Dohnányi* Ernő és *Galafrés* Elza táncjátéka, a »Szent fáklya« kétségtelenül a legalkalmasabb a parkszínpad szabadtéri miliőjébe. Az elgondolás szerint eredetileg is *a szabad természet a kerete* és mi Tatán csak azzal a változtatással játsszuk, hogy *tizenegy képből egy képet csináltunk* annak a segítségével, hogy a színpad tisztásán *felépítettünk egy dombot*, amely ilyenformán *az egyetlen szín.* A misztikus mű benyomása így egységesebb, drámaibb és monumentálisabb.

— A táncjátékban előforduló *nagy tűzhöz*, a láp nádasának égéséhez felhasználjuk a mai színpadtechnika szerint a világítási-, tűz-, fény- és füsthatások minden eszközét. *Félelmetességében megdöbbentő*, de képhatásában páratlan szépségű tűzvészt fog látni a közönség ebben a jelenetben.

— A szerzők segítségével *átalakították* az »*Elssler Fanny*« meséjét és képeit is: a cselekmény kibővült és sok új momentummal gazdagodott. Így például artisztikus *biedermeier-árnyképekben látni fogja a közönség* fehér vászonfüggönyre vetítve *Szalay Karola egyik átöltözési jelenetét*, mert Elssler Fanny személyesítője *minden táncát más kosztümben járja.* A művésznő egyébként az első képben látványos *új táncszámot* kapott és *új spanyol táncbetétje* lesz *Ottrubay* Melindának is, amelyet az előadás új szereplőjével, *Brada* Rezsővel ad elő.

MŰSOROK

Hétfő, június 8 — Hétfő, június 8

SZÍNHÁZ

OPERA: *Téli rege* (½8). — **NEMZETI:** *Harangvirág* (K. bérl.; ½8). — **MAGYAR:** *A néma levente* (8). — **ANDRÁSSY UTI:** *Méltóságos asszony* (8). — **TERÉZKÖRÚTI:** *Bécsi kabaré* (9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Vigyázat, női szakasz!* (6, ¾9). — **JÓZSEFVÁROSI:** *100 zsidó egy sortban* (a Komédia vendégjátéka; 6, ¾9). — **KISFALUDY:** *Nincs előadás.*

MOZI

ADMIRÁL (537—07. Margit körút 5.): Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Utolsó éjszaka (Anna Sten) (¼4, ¼7, ¼10).

ALKOTÁS (553—74. Alkotás u. 11.): A mi kislányunk (Shirley Temple). A szerelem orvosa (Harry Baur). (½4, ¼7, 9)

ATRIUM (540—24, 530—34. Margit körút 55.): A hét világcsoda (Micki mosolygó muzsikája; Walt Disney díjat nyert színes filmsorozata). Tell Vilmos nyitány, Hangszerháború, Erdei ballada, Krémes kisasszony szépségversenye. Piroska és a farkas. Híradó (½6, ½8, ½10).

BELVÁROSI (845—63. Irányi u. 21.): Az utolsó éjszaka (Garry Cooper). Szeretek egy asszonyt (Jan Kiepura). A delejes ember (burleszk). Híradó (½5, ½8 és 6, ¼10).

BUDAI APOLLÓ (51—5—00. Csalogány u. 46.): Letört szárnyak (Myrna Loy). A hercegnő házassága (Gréta Matzler). Híradó (½5-től folyt. Utolsó előadás: 9-kor).

CAPITOL (343—37. Baross tér 32.): Ő, az élet királynője (Helen Mack). Híradók (5, ½8 ½10).

CASINÓ (831—02. Eskü út 1.): A hét világcsoda. Walt Disney díjat nyert színes filmsorozatának gyöngyszemei. Tell Vilmos nyitány stb. Válogatott verseny híradó. (Mindennap: 5, ½8, ½10).

CITY (111—40. Vilmos császár út 36.): Nagyanyó mozija (A film őskora 1898—1908-ig; Henny Porten, Mia May, Valentinó, Fatty stb. Konferálja: Kőváry Gyula). Walt Disney legújabb színes Micky filmjei. Híradók (½6, ¾8, ¾10).

CORVIN (395—84. József körút és Üllői út sarok): Régi szép idők (40 év filmérdekességei; Ferenc József temetése, Károly király koronázása, Híradók, Chaplin, Polydor, Zigótto. Fatty burleszkek (½4, ½6, ½8, ½10).

DAMJANICH (348—03. Damjanich utca 1.): A mi kislányunk (Shirley Temple). Donogo Tonka (Anny Ondra) (½5-től folyt. Utolsó előadás 9-kor).

DÉCSI (259—52, 213—43. Teréz körút 28.): A rémület szigete (bűnügyi film; Charles Bickford). Híradók (5, ½8, ½10).

ELIT (161—51. Lipót körút 16.): Mi lesz holnap? (H. G. Wells regénye). Égér úrfi repülni tanul. A hullám bajnokai. A madárvonulás csodái. Híradó (5 ½8, ½10).

FORUM (897—07, 895—43. Kossuth Lajos u. 18): Metropolitan (Lawrence Tibbett). Híradók (5, ½8, ½10).

JÓZSEFVÁROSI (346—44. Kálvária tér 7.): Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Az utolsó éjszaka (Garry Cooper). Az egyes filmek kezdetei: ½5, 6, ½8, 9. Utolsó előadás 9).

KAMARA (440—27. Dohány u. és Nyár u. sarok): A rémület szigete (Charles Bickford). Híradó (6, 8, 10).

KERT (13—0—17. Aréna út és Vilma királynő út sarok): Csókra lányok (Leó Slezák). Álomország (színes trükkfilm). Tavasz tündére (Walt Disney színes trükkfilmje). Híradó (8, 10).

KULTÚR KERT MOZGÓ (86—1—93. Kinizsi u. 16.): Kacagj bajazzó (Josef Schmidt) (Teremben: ½5. Kertben: ½8, ¼10).

METRO (26—0—00. Teréz körút 60.): Negyedik hétre prolongálva! Rose-Marie (Jeanette MacDonald). Mézesország (színes, rajzos trükkfilm). Híradók (Mindennap: ½5, ¼8, ½10).

NYUGAT (271—62. Teréz körút 41.): Az utolsó éjszaka (Anna Sten). Halálfejes lobogó (Lionell Attwill) (½5, 6, 9).

OLYMPIA (429—47. Erzsébet körút 26.): Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Boldogság (Charles Boyer). Híradó (3, 6, 9).

PALACE (365—23. Erzsébet körút 8.): Prolongálva! Régi szép idők (40 év filmérdekességei; Ferenc József temetése, Károly király koronázása, Fatty, Polydor stb). Híradók (Mindennap: 6, 8, 10).

PATRIA (456—73. Népszínház u. 13.): Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Boldogság (Charles Boyer) Mindennap: 3, 6, 9; második film kezdete: ½5, ½8).

PHÖNIX (379—10. Rákóczi út 68.): Dr. Frankenstein (Boriss Karloff). Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Híradó (½4, ¼7, 9).

RADIUS (220—98, 292—50. Nagymező u. 22—24.): Kenyér! (King Vidor új filmje). A hangya és a tücsök. A nyúl és a teknősbéka. A sellő és a kalózok (színes filmek). Híradó (5, ½8, ½10).

REX (321—75. István út 39.): Baskircsev Mária (Darvas Lili, Szőke Szakáll). Nem megyek az esküvőmre (Joan Crawford). Híradó (½5-től folyt. Utolsó előadás 9-kor).

ROYAL APOLLÓ (419—02, 429—46. Erzsébet körút 45): Hét világcsoda. Miki mosolygó muzsikája. Walt Disney díjat nyert színes filmsorozata. Tell Vilmos nyitány stb. Válogatott verseny híradó (Mindennap: 5, ½8, ½10).

SAVOY (460—40. Kálvin tér—Üllői út 2.): Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Boldogság (Charles Boyer) (Mindennap: 3, 6, 9, második film kezdete: ½5, ½8).

STUDIÓ (40—8—40. Akácfa u. 4.): Odaadás (Katherine Hepburn). Híradó (4, 6, 8, 10).

TIVOLI (230—49. Nagymező u. 8.): Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Boldogság (Charles Boyer). Híradó (3, 6, 9).

TURÁN (264—20. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): Asszonyok bálványa (Ninó Martini). Boldogság (Charles Boyer) (¼4, ¼7, ¼10).

URÁNIA (460—46. Rákóczi út 21.): Harmadik hétre prolongálva! A szent és rajongója (Hansi Knoteck). Az útépítés csodái (kultúrfilm). Híradó ½(6, ½8, ½10).

VESTA (32—6—39. Erzsébet körút 39.): Utolsó éjszaka (Garry Cooper). La Cucaracha (Duna Steff). Continental (Fred Astaire) (3, 6, 9).

Ezer pengő jutalom a pestszenterzsébeti banditák nyomravezetőjének

15 gyanusított fiatalembert vallatnak

— *Az Est tudósítójától* —

Szombatról vasárnapra való éjszaka *újabb rablótámadás* történt Pestszenterzsébeten az *Erzsébet* ucca 68—70. szám alatt özv. *Perlesz* Sándorné szövőgyárának telepén.

A gyártelep sarkában levő villába éjfél tájban három álarcos bandita behatolt, megtámadták *Rindheim* Ferenc éjjeli őrt, *feszítővassal leütötték, összekötözték és revolvert szegezve halántékához, vallatni kezdték, hol van a gyár pénzszekrénye, kik tartózkodnak odahaza?*

Az éjjeli őr fejét a feszítővas csapása nyomán elöntötte a vér, félig aléltan feküdt az álarcos rablók keze között, bámulatos lélekjelenléttel ájultnak tetette magát és így kerülte el a válaszadást. Hiába faggatták az álarcos rablók, néma maradt.

Az egyik támadója ekkor leöntötte egy üveg vízzel. Amikor látta, hogy az éjjeliőr még most sem tért magához, *a vizesüveggel fejbevágta.* Aztán egyikük revolverrel kezében ott maradt az összekötözött, vérzőfejű éjjeliőr mellett, ketten pedig behatoltak a villába.

Itt a gyár tulajdonosnőjén, *Perlesz* Sándornén kívül csak nyolcéves fogadott leánya és *Dorfenig* Franciska nevelőnő tartózkodott. A verandaajtót nyitva találták a rablók. A gyárosné mérnök fia, Perlesz Gábor ugyanis bejelentette édesanyjának, hogy csak éjfél után érkezik haza, neki hagyták nyitva az ajtót.

Mennyit ér az élete?

A rablók tehát minden akadály nélkül bejutottak

Perleszné hálószobájába.

Rárohantak az ágyban fekvő és a rajra álmából riadtan ébredő Perlesznére.

— *Mennyi pénzt ér az élete?* — kiáltott az egyik rabló, ezzel megragadta Perleszné nyakát és törrel kezdett hadonászni.

Perleszné ijedten válaszolt:

— *Munkásfizetés volt ma, nincs semmi pénz a kasszában...*

A rablók azonban ezzel nem elégedtek meg. Össze-vissza kutattak mindent, majd újra fenyegetni kezdték Perlesznét,

adjon elő minden pénzt, mert különben végeznek vele.

A szorongatott asszony végre megmondta, hogy *retiküljében 500 pengő van, azt elvihetik.* Előkerült a retikül, az egyik rabló kivette belőle a pénzt. A másik ugyanakkor az éjjeliszekrényen talált *igazgyöngysort, arany puderdobozt* és *ezüst női szelencét* vette magához. E közben kinyílt az ajtó és rémülten nézett be a feldúlt hálószobába *Dorfenig* Franciska nevelőnő. *Perleszné* németül rákiáltott, menjen vissza szobájába, zárja be az ajtót, nehogy fogadott kisleányának baja történjék...

A következő pillanatban

éles csöngetés

hallatszott. A rablók ugyan elvágták a telefonvezetéket, azonban mégis megrettentek, hogy segítség érkezik, ezért *gyorsan zsebrevágták a pénzt és az elrabolt értéktárgyakat s úgy, ahogy jöttek, a villa kerítésén át, elmenekültek.*

Néhány perc mulva előkerült a vérzőfejű éjjeliőr. Izgalmas telefonálás kezdődött. Rövidesen megérkeztek a pestszenterzsébeti rendőrkapitányság detektívjei, majd riadóautón megjöttek a budapesti főkapitányság központi ügyeletéről a rendőrtisztek és *lázas tempóban megindult a nyomozás.*

Már harminchat óra is elmult és mindeddig még semmi nyoma nincs

a pestszenterzsébeti vakmerő rablótámadás tetteseinek.

Harisnyás banditák

Néhány különösen

érdekes részlete

is van ennek a rablótámadásnak. *A három rabló harisnyában érkezett a rablás színhelyére.* Levetették cipőjüket, úgy mésztak át a kerítésen, harisnyában osontak végig a kertben és támadtak rá az éjjeli őrre. Amikor az éjjeli őrt ártalmatlanná tették, a pedáns rablók egymás mellé lerakták cipőiket. *Az összekötözött éjjeli őr mellett ott sorakozott a három pár cipő: két pár félcipő és egy pár magasszárú cipő.* A rablótámadás befejezése után az álarcos támadók felkapták cipőiket, hónuk alá szorították és úgy futottak újra a kerítéshez.

Mulatságos részlete a rablótámadásnak az, hogy a bűncselekmény izgalmas pillanatában becsapni igyekezett egymást a három rabló.

Amikor Perleszné ezt mondta: »A retikülömben van ötszáz pengő, azt elvihetik« az egyik rabló benyult a retikülbe, megszámolta a pénzt és odaszólt társának, aki Perleszné nyakát fogta és a törrel hadonászott:

— *Csak háromszáz.*

Perleszné nem hagyta annyiban a dolgot, visszakiáltott:

— *Nem háromszáz, hanem ötszáz.*

Az a rabló, aki *Perleszné* nyakát fogta, gyanakodni kezdett, odaugrott a szoba közepére társához:

— *Hallod! Azt mondja nem háromszáz, hanem ötszáz! Mutasd!*

Kiderült, hogy csakugyan ötszáz pengő volt a retikülben.

Véres a portásfülke az *Erzsébet* uccai villában. *Vérnyomok a folyosón, a villa kapuja előtt is várcsöppek.* Erősen vérzett az éjjeli őr feje. Szerencsére sérülése nem bizonyult súlyosnak. Ma délelőtt kötözése után újból kihallgatták a detektívek.

Perlesznét megviselték az izgalmak. A rendőrségre nehéz munka vár a tettesek kézrekerítésénél. Mindössze három

hézagos személyleirást

kaptak a detektívek.

Az *első rabló,* aki revolverrel a kezében az ártalmatlanná tett éjjeli őr mellett maradt, 20—22 év körüli 170—175 cm magas, beretváltarcú (dulakodás közben elcsúszott arcáról az álarc) kopott sötétkék ruhát, drappszínű sportsapkát viselt és zöld álarcot.

A *második rabló,* aki Perleszné nyakát fogta és törrel fenyegetőzött, ugyancsak fiatalember. 22—23 éves, feltűnően magas. Fekete álarc volt rajta és sötétnek látszó ruha.

A harmadik rabló, aki a retikülből kivette a pénzt és zsebébe söpörte az éjjeli szekrényről az ékszereket, 20—25 év körüli 155—158 cm. magas fiatalember volt, sötétkék kabát, fekete nadrág és szürke álarc volt rajta. Az ő álarca is elcsúszott a nagy izgalomban és alóla fekete nyirott bajusz kandikált ki.

Perlesz Sándorné ma délelőtt

ezer pengő jutalmat

helyezett a főkapitányság bűnügyi osztályán letétbe a nyomravezető számára. Az éjszaka folyamán *razziát* tartottak Pestszenterzsébeten, bent a fővárosban is és e pillanatban

tizenöt gyanusított fiatalembert

vallatnak a detektívszobákban. Elsősorban alibijüket tisztázzák.

A miniszterelnök állapota javul

— *Az Est tudósítójától* —

Egy hónapja mult annak, hogy *Gömbös* miniszterelnök egészségi állapotának helyreállítása céljából Balatonfüredre utazott. Orvosai szigorú kúrát és teljes pihenést írtak elő számára.

Eredetileg három hétre tervezték a balatonfüredi kúrát, de rövidesen nyilvánvaló lett, hogy *a miniszterelnöknek tartósabb pihenőre van szüksége.* A miniszterelnök füredi tartózkodása alatt nem igen érintkezett közéleti tényezőkkel, időnkint mégis fogadta közvetlen munkatársait: *Darányi* helyettes miniszterelnököt, *Kánya* külügyminisztert, *Bornemisza* iparügyi minisztert és *Mikecz* Ödönt, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjét.

Tegnap Kozma Miklós belügyminiszter látogatta meg. Zalamegyei körútjáról visszatérve érkezett a belügyminiszter a kora délutáni órákban Balatonfüredre. Rövid eszmecserét folytatott a miniszterelnökkel, tájékoztatta az ország közállapotairól.

A miniszterelnöknél legutóbb orvosi tanácskozás volt, amelynek során megállapították, hogy *a kúra úgyszólván teljes eredménnyel járt, a miniszterelnök egészségi állapota lényegesen megjavult, rövidesen elhagyhatja a füredi szanatóriumot.* Az orvosok szerint *még körülbelül két hetet kell Balatonfüreden töltenie.* Még nincs döntés arról, hogy azután hova utazik.

A miniszterelnök *most már gyakrabban tesz rövidebb sétákat,* az orvosi utasítás azonban *még mindig a legszigorúbb pihenést, visszavonulást, a munkából való teljes kikapcsolódást írja elő.*

Kecskeméti Lipót nagyváradi főrabbi meghalt

Nagyvárad, junius 8
(Az Est tudósítójától)

Kecskeméti Lipót a nagyváradi zsidó hitközség főrabbija, ma reggel hirtelen meghalt. Amikor felkelt, így szólt hozzátartozóihoz:

— *Ma megyek Pestre.*

Ezután öltözködni kezdett, de közben összeesett. Mire orvost hívtak, már meghalt.

Kecskeméti Lipót 1865 február 25-én született Kecskeméten. Negyvenhat év óta főrabbi Nagyváradon. Az irodalom terén is működött. Több zsidó költő versét fordította le magyarra és »Zsidó költőkből« címen adta ki. Még a külföldi sajtó is megemlékezett Ézsaiás prófétáról írt háromkötetes munkájáról. A román megszállás alatt a magyar nemzet törhetetlen híve maradt s ezért többször súlyos összeütközése volt a román hatóságokkal.

A kormányzónak bemutatták a fővárosi iskolák oktató filmjeit

— *Az Est tudósítójától* —

A kultuszminisztérium oktatófilmkirendeltsége és a főváros iskolai oktatási filmbizottsága ma délelőtt a Kaszinó-mozgóban *bemutatót rendezett a kormányzó tiszteletére.* A *Vértessy* kabinetirodai főnök kíséretében érkező kormányzót *Hóman* kultuszminiszter fogadta. Megjelent *Darányi* helyettes miniszterelnök, *Tasnády Nagy* kultuszállamtitkár, továbbá a főváros és a minisztérium több magasrangú tisztviselője. Az első oktatófilm a *vérkeringésről* szól.

A magyarázó dr. *Méhes* Gyula gimnáziumi tanár volt. Utána bemutatták az *izzólámpagyártásról* készült iskolai filmet, továbbá az »Öröm és bánat Kalotaszegen« című és a Nápolyról és Pompejiről készített filmet, amelyet *Édes* Jenő gimnáziumi igazgató kísért magyarázattal. Kis szünet után a magyarázat nélküli oktató filmeket mutatták be a kormányzónak.

CSAK EZÜST SZINŰ DOBOZBAN VALÓDI A
SENATOR
CELOFILTER
CIGARETTAHÜVELY ÁRA: 46 FILLÉR
Kettős füstszűrője átszűri és tisztítja a dohányfüstöt. Hajszálcsövei visszatartják az égési termékek és a nikotin nagy részét, miáltal a füst kiváló enyhe zamatot kap, a dohány karcolása mérséklődik és a dohányzás ártalmassága csökken.

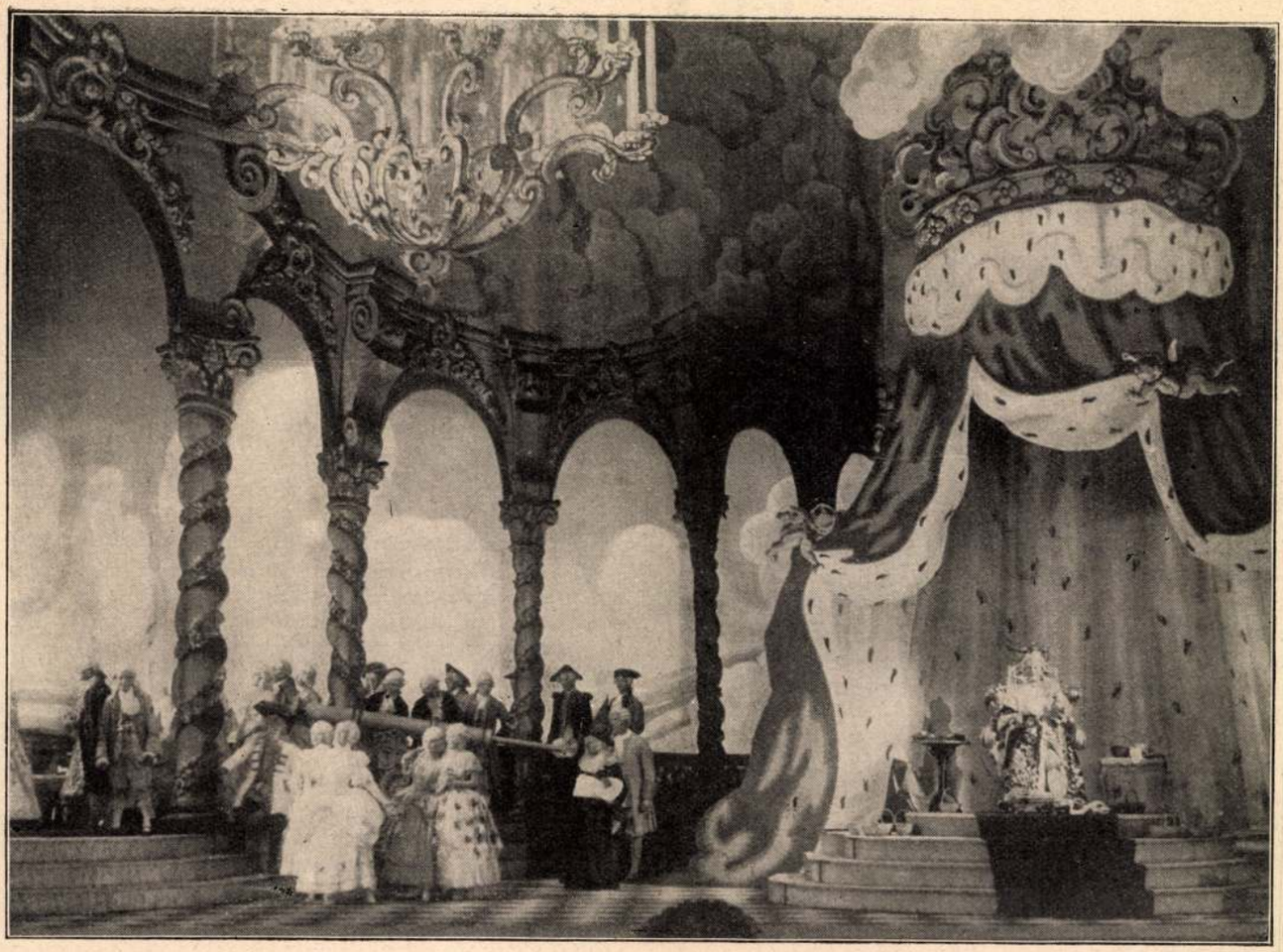

János vitéz Kacsóh Pongrác, Heltai Jenő és Bakonyi Károly daljátéka az Operaházban. A második felvonás: a francia udvar. A trónon a francia király (Laurisin Lajos). Balra, elől, a francia királykisasszony (Halász Gitta). A színpadi képet ifjabb Oláh Gusztáv tervezte

Zene

János vitéz

Ő a magyar hős. Van-e nála kedvesebb, közvetlenebb, szeretetreméltóbb hős a világon? Nem király, nem császár, nem herceg, még csak nem is gróf. (Ámbár lehetne.) Bojtárlegény ő, juhászbojtár. A nyáját el nem cserélné a francia király fele királyságával sem. Nem hódítani, leigázni, uralkodni akar. Boldog akar lenni. A falujában. A szeretőjével. A nyáj mellett. Több ez, mint Tündérország trónja. Boldogítóbb ez a valóság a legtündöklőbb elképzelésnél is. Van olyan legény egy magyar juhászbojtár, mint egy francia fenség és ha kimozdul innen, a Tisza mellől, válogathat az üres trónusok és a királykisasszonyok között. De nem válogat. Semmi, de semmi köze ennek a mi hősünknek névrokonához, Don Juanhoz. Neki nem kell a másféle, a másfajta, az idegen ország, az idegen leány. Neki csak Iluska kell, a falu másik árvája s az alföldi róna. Nincs se apja, se anyja, se családja. Se címere. Ha lenne, ez a jelmondat ragyoghatna benne: hűség és magyarság.

Egy huszonegyesztendős, szegény fiatalember álmodta meg ezt a szerény és gőgös, minden földi hiúságra, címre, rangra, pénzre, hatalomra fittyet hányó, kedves-kedves hőst. Egy szegény, huszonegyéves fiatalember, egy mészáros és egy cselédleány fia, a legnagyobb költő széles e világon. S egy pesti gimnáziumi tanár megtalálta azokat a dallamokat, amelyekben hangokká vált Petőfi Sándor költeményének elbájoló naivitása, utólérhetetlen kedvessége, édes mélabúja, szívet-lelket megremegtető minden hangulata. Bakonyi Károly színdarabot írt a János vitézből, Kacsóh Pongrác zenét írt hozzá. Ők ketten künn fekszenek már, a csöndes temetőben. János vitéz diadalmas bevonulását az Operaházba a szerzők közül csak Heltai Jenő érte meg, aki a daljáték verseit írta, aki új és méltó szavakat kölcsönzött Kukorica János forró hazaszeretetének, tiszta, férfias, igaz szerelmének.

Az Operaház előadása ünnepi. Oláh Gusztáv színpadi képei, mint mindig, most is: felérnek három énekes-sztárral. A zene, a színdarab lelkét érzékítik meg ezek a képek színekkel, fényekkel, vonalakkal. Palló Imre Kukorica Jánosa megörökítésre érdemes, klasszikus alakítás.

János vitéz világraszóló hőstetteinek számát gyarapítani fogja eggyel: ki fogja segíteni az Operaház szekerét a kátyúból. Mert ő nemcsak az óriásokat, törököket és rablókat győzi le. Férfias mosolya, arany kedélye megszalasztja a gondokat, sőt magukat a világpusztulás apokaliptikus hírmondóit is.

Uj Idők 1931. XXXVII 51.7

Kilencéves férfi

— Elbeszélés —

Irta: **Székely Tibor**

Senki sem tudta, mi baja van már napok óta a sápadtarcú, beesett szemű, kilencéves kisfiúnak. Nem lehetett szavát hallani, s ha csak tehette, bezárkózott a kisszobába.

Ott ült, egyedül, az asztal mellett, s állítólag a feladatát csinálta. Szaporán mártogatott ecsetével a festékes tálba, megcsiklandozta az ultramarinkék gombfestéket s megfontolt, vastag, kék vonalakat húzott a rajztáblán feszülő negyedíves rajzlapra. Közben szorongva figyelt az ajtó felé, hogy nem nyit-e rá az édesanyja?

Mert a rajzlap, a festék, az ecset, az ecsettál az ő izgalmas titka s lélegzetelállító bűne volt. Bűnözött és szenvedett értük. A rajzlapért s az ecsetért két napig nem uzsonnázott, mert abból a pénzből vette, amit uzsonnára kapott délutánonkint, mikor iskolába ment. A festékért s a tálért ugyancsak több délután koplalt. A festegetés miatt napok óta nem csinálta meg a feladatát s ezért az iskolában különféle kellemetlenségei támadtak. Állandó izgalomban élt, hogy otthon megtalálják a kincseit, vagy megtudják iskolai mulasztásait.

Gyöngéden nézegette a festéket s az ecsetet, életében az első tárgyakat, amelyeket valóban a magáéinak érzett, mert megszenvedett értük. Aztán buzgón a rajzlap fölé hajolt, amelyet már számos vastag vonal és folt ékesített, fűzöld és nápolyi-sárga színekkel.

A kép Seherezádét kívánta ábrázolni, amint éppen az ezeregyedik éjszaka meséjét mondja el a kalifának. Seherezádét, ámde nem a rajzfüzetben, hanem a negyedíves rajzlapon! S nem is úgy, hogy előzetesen lerajzolná, aztán a festékkel kiszínezné, hanem mindjárt festékkel! Az volt a cél, hogy Seherezádé Szücs Erzsire hasonlítson, aki a földszinten lakik és szintén negyedikes és akinek ő időnként savanyú cukrot szokott venni.

Maga sem tudta, hogy miért kell Seherezádénak Szücs Erzsire hasonlítania, valamint kinek és minek készült a kép? Csak azt tudta, hogy az iskolában senkinek sincs még festéke, csak neki, mert az iskolában csak színes ceruzát használnak és görbe korsókat rajzolnak. S ahogy az alkotás lázában mázolta és csak mázolta az ultramarinkéket, azt érezte, hogy mindennél forróbb és édesebb dolog ez a festegetés, tengernyi veszélyeken át és valami tüneményesen szép ez a Seherezádé a negyedíves rajzlapon, mindjárt festékkel. S ha elkészül vele, akkor történik valami. Hogy mi, azt még nem tudja, de okvetlenül történik valami.

Seherezádé azonban még távolról sem készült el. Az arca még csak nápolyi-sárgával volt megfestve. A szemekhez volt festéke: a körvonalakhoz használt ultramarinkék. Ultramarinkék szemekkel mindenki beérheti. Az orr sem okozott különösebb fejtörést, miután csak az orrlyukakat kívánta megfesteni, ugyancsak kékkel. De a szájhoz már okvetetlenül szüksége volt piros festékre. S a haja... Érezte, hogy az egész képnek ez lesz a legfőbb ékessége: Seherezádé haja.

Már iskolába kellett mennie. Gyorsan elrakta festékét, ecsetét, búcsúpillantást vetett Seherezádé nápolyi-sárga arcára, aztán becsúsztatta a tündéri nőt a szekrény és a fal közé.

Elkérte édesanyjától az uzsonnapénzt. Ezenkívül még a tegnapi és tegnapelőtti uzsonnapénz is ott csörgött a zsebében. Gazdagon, de gondokkal telten ballagott ki az öreg józsefvárosi ház kapuján, a behavazott, napsütéses utcára.

A Práter-utca sarkán csaknem fellökte őt Szücs Erzsi, amint, félkiló kenyérrel a hóna alatt, rongyosan, maszatosan, fiús rikoltozással, lobogó, vörös hajjal hazafelé inalt. A kislány hirtelen elcsendesült. Alázatos, de egyben kihívó tekintettel méregette őt. Ő pedig csak nézte, csak tanulmányozta a lány haja színét. A szíve tele volt az édes titokkal: itt van ez a Szücs Erzsi, aki nem is tudja, hogy a szépséges Seherezádé ő hozzá fog hasonlítani.

— Van pénzed? — kérdezte a kislány egyszerűen, felnőttesen.

— Nincs, — hazudta elpirulva. — De holnap lesz, — tette hozzá könnyelműen, mert egy pillanatra megfeledkezett Seherezádé hajáról, ami előreláthatóan még sok-sok pénzt emészt fel.

Szücs Erzsi búcsúzásul nagyot ütött öklével a fiú táskájára s vígan tovább futott a félkiló kenyérrel s csillogó, vörhenyes hajával. Ő is tovább ballagott s közben igyekezett kiszámítani, hogy hány délutánon kell még koplalnia, amíg a mű elkészül? A száj költsége már a zsebében volt.

Bement az útbaeső papirkereskedésbe és piros festéket kért. Seherezádé szája aránylag olcsónak bizonyult. Másfél uzsonnába került.

Az iskolában, szünet alatt, a gyerekek szalvétákat és papirzacskókat vettek elő. Huszonöt száj majszolta vígan a zsemlyéket, vajaskenyereket, szalámikat. Éhesen és mélázva nézte a mohó szájakat.

Az ő uzsonnáját már megette egy száj, amit ott szorongat a nadrágja zsebében, papirosba csomagolva, kárminfesték alakjában. Igaz, hogy ő éhkoppon marad miatta, de nem baj. Mert az a száj valami tündéri szép lesz, nem olyan, mint ezek a vajtól fénylő szájak. Azon a szájon az Ezeregyéjszaka meséi csillognak majd.

A számtanfeladatát nem tudta felmutatni, a tanító úr ötöst adott s azt mondta, küldje be az apját. Nem fakadt sírva. Az ötös, a tanító úr fenyegetése: minden lepergett róla.

Öt órakor, amikor az iskolából hazaballagott, már sötét volt a Práter-utca. Hideg szél süvített s a gázlámpák fénye ijesztően pislogott.

Egyszerre, a néptelen Gólya-utca sarkán, két alak toppant elébe. Nagyobbak voltak, mint ő. Rongyosak voltak. Ők is zsebredugott kézzel közeledtek. Vigyorogva közeledtek.

Ijedten markolta meg a kármint. Látta, hogy ez a két fiú: két vámos. Egyébként ezt a vak is láthatta.

Köztudomású, hogy kicsodák a vámosok. A vámosok a közlekedés akadályozásával foglalkoznak. Szeretnek ugyanis golyózni, százlövetű pisztollyal lövöldözni, s költséges passzióik anyagi fedezetét vámolással szerzik. Öt óra után, amikor az ember hazafelé igyekszik az iskolából, a vámosok útját állják s vámot kérnek. Elfogadnak bármit: golyót, ceruzamaradékot, tollat, radirt, pénzt. Mindent hasznosítani tudnak. Ha az ember gyáva, akkor vámot ad, mire békén tovább mehet. Ha az ember bátor, akkor nem ad vámot, mire a vámosok elverik az embert. Esetleg az ember elveri a vámosokat. Erre is volt már példa. De a vámosok mestersége pompásan virul, mert legtöbb

A második rózsadombi ajándékház építését megkezdtük

Vajda M. Pál fényképe

Magyar Karácsony. Ádám Jenő és Tüdős Klára új daljátéka az Operaházban
Indul a falu az éjféli misére. A díszletet tervezte ifjabb Oláh Gusztáv

Tolnay Miklós, Simonfi Elemér, Halpern Gyurka és Simonfi István. Szóval az egész Anonymus Kör.

János elolvasta a hivatalos átiratot s akkor komolyravált arccal állt elém:

— Édesapám, mi az, hogy: székfoglaló?

Elmagyaráztam neki erre a székfoglaló mibenlétét s jelentőségét, amire nyomban a szobájába vonult vissza s ott tentát, tollat és papirost szedvén elő, ezt írta vissza a szóbanforgó irodalmi testület vezetőségének:

„Kedves önképző Kör meg a kik bene vagytok Vasárnap szavalni fogokk ez lesz a Székfoglaló!" Teljes aláírás.

És míg szélsebesen közeledett volna a vasárnapi nap, János is teljes energiával készült a „Dal a hazáról" című költeménynek minél nagyobb hatással teendő elszavalására. Egyszer-kétszer előttem is produkálta magát s nyomban a cím bejelentése után belefogott a megfelelő hanghordozásba, néhány markánsabb gesztus kíséretében:

Azt dalolja a kis madár
A virágos ágon:
Legszebb ország Magyarország
Ezen a világon!

Minden jel arra vallott, hogy vasárnap délután fergeteges sikere lesz Jánosnak az Anonymus Irodalmi Önképzőkör felolvasó és szavaló ülésében. János maga is bizakodott többízben, amire gúnyosan nézte végig az Ágnes nénje:

— Úgy el fogsz hasalni, öcsém, bunkó, hogy nem bírnak majd fölszedni a földről!

Persze, persze: egy ilyen eshetőség sem volt kizárva, különös tekintettel arra, hogy az Anonymus Körben a tagok halálos komolyan veszik a dolgot.

Hát csak eljött az a vasárnap délután is!

Magam — közbejött akadályok miatt — nem lehettem ugyan ott az ülésen, Ágnes kisasszony és János azonban teljes díszben indult el, az anyjukon viszont nagy meghatottság látszott. Anyjuknak és leányának meghagytam, hogy az ülés minden mozzanatáról kimerítően referáljanak majd nekem, nem hagyván el a legcsekélyebbnek tetsző momentumot sem.

Ami aztán elindulásuk pillanatától fogva történt, az már csak szállongó hírek alakjában érkezett el hozzám.

Eszerint a legutóbbi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése során súlyos megrovásban marasztalták el Halpern Gyurkát, mivel kuncogott, amire melléje állt Simonfi Elemér osztálytársa és öccse, István is. Az elnöklő Tolnay Miklós és a nyolcadgimnazista Simonfi Béla, magukhoz számítván Jánost is, csak a legvakmerőbb sakkhúzással tudták határozattá erőszakolni a Halpern Gyurka megnótázására vonatkozó elnöki indítványt. A szavazásban tudniillik János is résztvett, miközben a következő érveléssel támasztotta alá ingerült állásfoglalását:

— Én is aztat mondom, hogy Halpern Gyurkát be kell írni a könyvbe, mert eccer cukrot adtam neki és ő nekem még sohase nem adott, pedig volt neki!

— Ez nem indokolás! Eláll! Eláll! — kiabálta idegesen az ellenzék, mindazáltal a jegyzőkönyvi megrovást nem kerülte el Halpern Gyurka.

Új Idők 1932. XXXVII. 1. f.

S ez lett a János veszte!

A titkári jelentés után tudniillik — mint azóta több oldalról referálták nekem — az ő szavalata következett volna. A szülők, rokonok és egyéb irodalombarátok végighallgatták persze az állítólag nagyhatású szereplést s úgy az elnök, valamint a nyolcadikos Simonfi Béla jegyzőkönyvben való megörökítésre ajánlotta a szavalatot, ezzel szemben Halpern Gyurka, valamint Simonfi Elemér, úgyszintén János ádáz ellenfele, a tökmagtermetű Simonfi István legfeljebb tudomásulvenni lettek volna hajlandók az első szereplést. Hiába volt az elnöknek és a legtekintélyesebb tagnak, Simonfi Bélának minden erőfeszítése, szavazásra került a sor, fölötte izgalmas hangulatban.

Itt szólásra jelentkezett János:

— Én is szavazni fogok!

Alig tudták meggyőzni, hogy sajátmagára nem szavazhat, ez világ nevetsége lenne. S így történt, hogy a szavalatot egyszerűen tudomásul vették. János odafordult Tolnay Miklós édesapjához:

— Elemér bácsi, mi az, hogy: „tudomásul veszik"?

— Olyasféle kalkulus az, fiam, — magyarázta neki Elemér bácsi, — mint az iskolai bizonyítványban az „elégséges".

János abban a pillanatban fölpattant s az izgalomtól remegve kiáltotta elszánt irodalmi ellenlábasai felé:

— Akkor én kilépek a Körből! Mert én csak olyan Körbe maradok, ahol engemet mindig megdícsérnek!

S szégyentől és izgatottságtól kipirultan szólt oda az anyjának:

— Édesanyám, gyerünk haza!

És anélkül, hogy a székfoglaló után üdvözölhette volna és kezet foghatott volna vele az elnök, úgyszólván köszönés nélkül hagyta faképnél az Anonymus Irodalmi Kör tagjait és hallgatóközönségét.

Másnap aztán — valószínűen felsőbb beavatkozásra — hivatalos átirat érkezett János címére a nagytekintetű Kör vezetőségétől. Az átiratban értesítették, hogy utólag mégis csak jegyzőkönyvben való megörökítésre érdemesítették a szavalatát és pedig egyhangú határozattal, különös tekintettel az új rendes tag reménybeli érdemeire.

Délután félháromkor érkezett az átirat s négyre már készen is volt János visszautasító válasza. Így hangzott szószerint:

„Kedves Kör!

Nekem nem kel már semi, mert Én uj kört csinállok de Aban a Körben én lesszek mindig az elnök a Titkár meg a pénztárnok bene lesz Tót Gyurka meg Dolp Rezső meg bene lesz Hornyánszki Gyuszi is de Ő Még kisseb mint mink vagyunkk. És én Minden ülésen kéccer fogok szavallni." Teljes aláírás.

Holnap lesz a kontra-kör alakuló ülése. Mivel pedig a másik három tag hallani sem akar róla, hogy valamennyi tisztséget sajátmagával töltse be János, nagy kavarodások várhatók.

Istenem Uram, mi lesz még itten? Különösen, ha a tanító bácsi is értesül erről az egyéni akcióról . .

LEVÉL MINDENKIHEZ

Reggeli előtt.

Felébredünk.

Hamarjában az ember nem tudja, hol van. Csak lassan jut az eszébe, hogy fel kellene már kelni, megnézni az órát, felkölteni a háznépet, elkészíteni a reggelit. És a következő pillanatban a ruháival együtt minden tegnapi gondját is magára veszi az ember újra.

Szürke háziruhás asszonyt látok, aki az egyre sötétebb őszi reggeleken a hideg konyhában lámpát gyújt és megkezdi a napi munkát.

Míg felteszi a tejet s a kávét darálja, vagy ruhát kefél, vagy a harisnyát húzza álmos kis iskolásgyermekei lábacskájára, úgy szeretném megmondani neki, hogy ne gondoljon még egy pillanatig sem a gázszámlára, sem az ebédfőzésre, sem az ura köhögésére.

Imádkoztál már, reggelit főző asszony? Felrepültél-e már egy gondolattal a sötétségből?

És míg felforr a tej, min töprengsz? Nézd, korán van még, tíz percet beszélgethetünk. Ne kezdd a napot ilyen összeráncolt homlokkal, ilyen csüggedt és fáradt tekintettel. Arra gondolj, mikor kicsiny voltál és míg édesanyád cukrot tett a kávéba, elmondta neked a régi gyermekverset:

— Te kis egér, mit csinálsz ott?
Hová viszed azt a cukrot?
— Hadd vigyem el, kérem szépen,
Négy fiacskám vagyon nékem.
Úgy sírnak, rínak szegények:
Igen nagyon ehetnének.
A jó asszony jót nevetett:
Nem bánom hát, elviheted . . .

Tudod, mi van ebben?

A soha ki nem apadó anyai szív meleg szeretete az egész világ iránt. Az anya bőkezű és boldog nevetése, aki másnak is, még a világ legkisebb, legmegvetettebb teremtményének is boldogságot és örömet kíván.

Lehet azért, hogy takarékos volt ez a háziasszony, talán bántotta is a lelkiismeretét egy kicsit a dolog, de egyszerűen a saját kávéjába kevesebbet tett egy kockával.

Ez a gondolat teszi anyává az asszonyt, még akkor is, ha neki nincs gyermeke. Ha tud adni és lemondani.

Tudom, hogy te is tudsz adni és lemondani, reggelit főző asszony. Nagyon is sokat adtál már: talán az egészségedet is feláldoztad. És lemondtál mindenről, amit képzelni lehet. Mégis kérek tőled még valamit: adj egy jó szót, egy kedves simogatást minden szerettednek reggel. Mondj le arról a jogodról, hogy a bosszankodásodat, a szívfájdalmadat mutasd reggeli idején. Legyen benned annyi nagylelkűség, mint abban a régi anyában, aki bolthajtásos konyhájában süvegcukrot tördelt kis vasbárddal s az egyik elgurult darabot az egérkének ajándékozta.

Mikor a téli reggelen meggyújtod a lámpát, a szíved lámpáját is gyújtsd fel. Nyáron nincs szükség a lámpafényre. Ha mindenki boldog: a te simogatásodra és mosolygásodra sincs olyan szükség, mint most.

Megteszed, amit kértem?

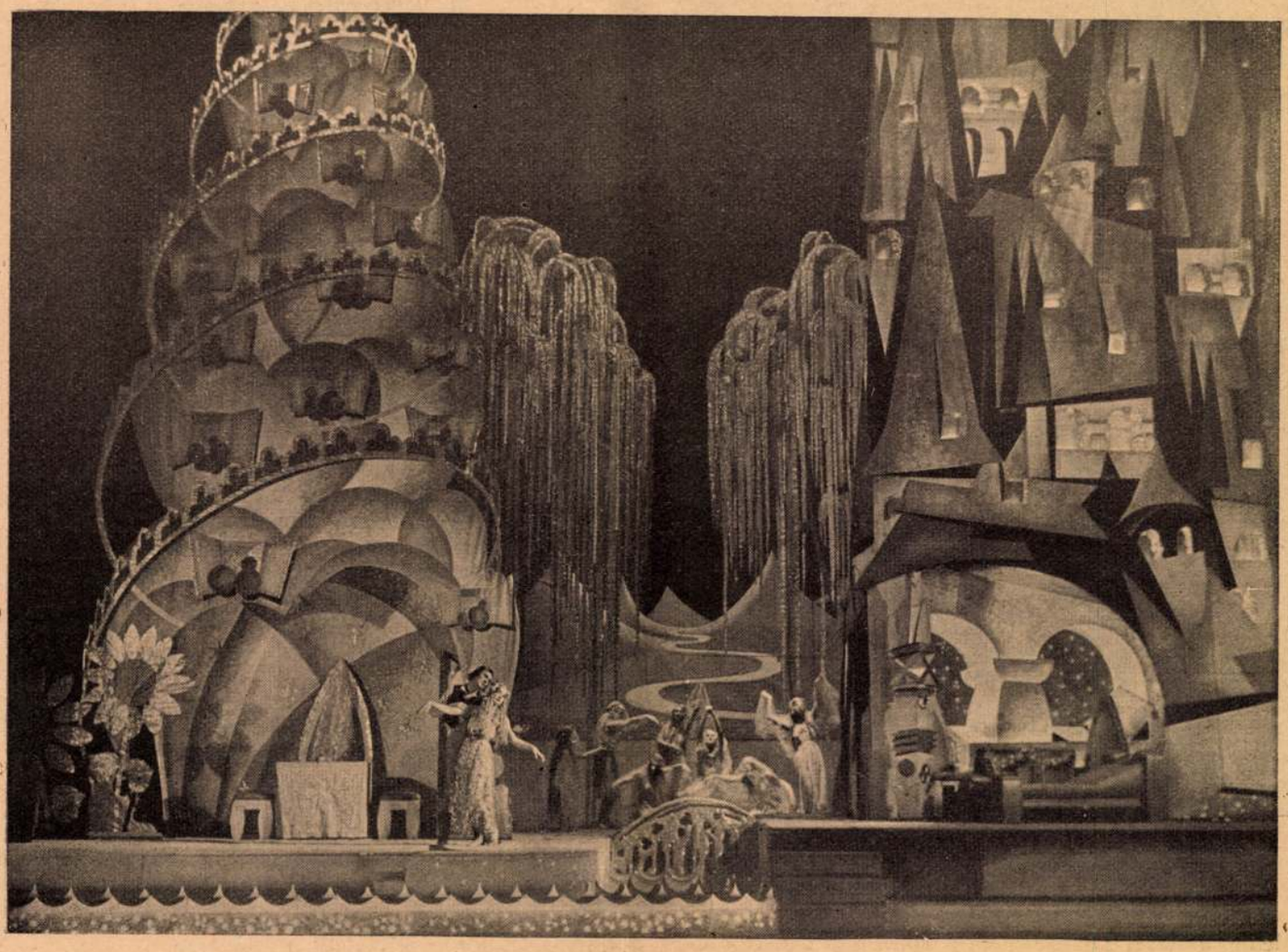

Színház. Árva Józsi három csodája. Kósa György, Mohácsi Jenő és Márkus László költői mesejátéka az Operaházban. Szalay Karola (Halkisasszony) és Zsedényi Károly (Árvai Józsi). Vajda M. Pál fényképe

nos, mai lány drámája, aki mindig akkor veszti el önmagát, amikor azt hiszi, hogy *úgy* lehet nő, ahogyan az anyja és az ősanyja is nő volt. Boldogan és öntudatlanul.

De a szerző megmenti a hősnőt. Gyurka—Györgyi szédült, boldog feje egy olyan férfi mellére hull, akinek elegáns kabátja nem csak vattabélést rejt, hanem szívet is.

Gáspár Miklós meglepetése a magyar színműirodalomnak. Tehetséges. Elmés, vidám, okos, kellemes. Színműírónak született. A kisujjában van az a technikai tudás, amelyet nem lehet megtanulni és amely nélkül senki sem lehet színpadi író.

Fürge jelenetek peregnek egymás után. Fiatalos, üde ötletek szikráznak. Élő emberek mozognak igazi levegőben. Színes, élénk foltokban adja a szerkesztőség hű fényképét s mert vérbeli ujságíró, a vérével érzi, az ujságírónak, ennek a külön emberfajtának akasztófahumorát, öngúnnyal leplezett líráját, gyermeki naivságát és műromlottságát. Lukács szerkesztő alakjában olyan, meghatóan rokonszenves és a valóságtól meleg ujságírót teremtett, hogy érdemes volna róla még egy másik színdarabot is írni.

Az előadás kitűnő! A Belvárosi Színház fiatal színészei egytől-egyig tele vannak tehetséggel és alkotó-kedvvel. Muráti Lili és Páger Antal nevét külön is le kell írnunk.

3.

Bús-Fekete Lászlót a kritika nem kényeztette el, a közönség azonban jól bánik vele. Megtölti a színházat, ha a darabjait adják. Kétségtelen, hogy mint színműíró ügyes ujságíró. Meglátja, ami érdekes és ami szórakoztat.

Új darabjának a címe: *A pénz nem minden,* hősnője szintén mai úrilány, akit az élet a legmostohább körülmények közé kényszerít. A kisasszony: vidéki orvos lánya, diplomás tanárnő. Fínom retiküljében a diplomával odáig jut, hogy nincs lakása és nincs mit ennie. Szobalánynak szegődik el egy gazdag pesti családhoz és két hétig viseli a cselédsors megpróbáltatásait. Hősiesen, alázattal, okosan, műmárlíromság nélkül. A darabnak és a hősnőnek ez az egyik rokonszenves vonása.

Két hét története fut el előttünk, a *Vígszínház* színpadán mesterien megalkotott bérházdíszletben, kifogástalanul összevágó előadásban. A kis tanárnő rövid cselédkálváriájának állomásain keresztül eljut egy hű szívig és ez a hű szív — ez a színdarab másik rokonszenves tulajdonsága — nem az álruhás velszi herceg és nem is egy nemeslelkű bankvezér keblében dobog. A hű szív egy csinos villanyszerelőé és amatőr futballbajnoké.

A darab tehát közel áll a valósághoz. A ma egy nagy problémája vetődik fel benne. Ugyanaz a pro-

Uj Idők 1933. XXXIX 10.

Színház. A murányi kaland. Móricz Zsigmond vígjátéka a Nemzeti Színházban. Somogyi Erzsi (Széchy Mária), Petheő Attila (Wesselényi Ferenc)

bléma, amelyet Zilahy Lajos a *Süt a nap* vidéki miliőjében állít elénkbe. Az egyszerű származású és állású, becsületes, derék férfi és a középosztálybeli nő szerelme. Ma, amikor annyi virágzó élet hervad el társtalanul és annyi felfelé törekvő energia pusztul el támasz nélkül, ma ez a probléma égető. A szerző ebben a darabban természetesen nem oldja meg, mint ahogy nem is oldhatja meg. *A pénz nem minden:* színes riport egy budapesti ház két hetéről, kissé ferencvárosi humorral vidítva, de nem vezércikk és nem társadalomfilozófia. Három szórakoztató óra.

Az előadás minden szereplője a valóság színét hozza a színpadra és a valóság zamatát érezteti.

A szobalány-tanárnő: Dayka Margit. Meleg, fészekből kidobott, megható, fínom, hamvas kis galamb.

Ebeczki György

Légy türelmes

Légy türelmes.
Tanulj meg — várni.
Gondold meg jól:
az Úristen adta az Időt is, —
ne remegj, ha néked
hosszú, vagy ha gyorsan száll.

Az Ő fia az Idő is,
amiben a dolgok
léteznek,
érnek, fejlődnek, történnek.
Tanuld meg az Időt
becsüléssel látni:

Légy türelmes és várj.

Márgay Margit

A szarvasbogár

— Elbeszélés —

Irta: **Görög László**

Ezen a napon kicsit később ébredt. Előző napon sok dolga volt, a cserebogarat be kellett dugni a kisasszony nyakába, az új bicskával is el kellett intézni azt a dolgot, azt a kis faragást a ruhásszekrény furnérján ... aztán a nagy munka, a fürdőkád csapjának elrontása, hogy ne lehessen elzárni, miáltal a papírcsónakok vízreeregetése az összes mellékhelyiségekben is lehetővé válik ... szóval nehéz az élet, sok gondja-baja van az embernek!

Mikor kinyitotta a szemét, látta, hogy egyedül van a szobában. Rosszkedvű lett. Hol a kisasszony? És miért nem hozzák be a reggelit?! Hallatlan hanyagság!

Kiugrott az ágyból, kilépett a verandára. Az asztalnál ott ült apa, anya és a kisasszony. Kávéztak Azaz, úgy tettek, mintha kávéznának. A kisasszony szipogott, anyának is veresek voltak a szemei, apa pedig üres tekintettel bámult bele a csészéjébe.

Mikor Gyuri megjelent az ajtóban, földig érő hálóingében, anyja hirtelen felzokogott, apa lecsapta a szalvétát és arcára borított kezekkel rohant be az ebédlőbe. Anya utána.

Gyuri a kisasszonyra nézett, aztán ő is be akart menni, de a kisasszony rákiáltott:

— Itt maradsz!

Gyuri tágranyilt szemmel nézett rá:

— Miért sírnak? ... Engedjen be!

— Itt maradsz! Légy jó kisfiú, apa nagyon beteg.

— Miért hazud a kisasszony? Apu nem beteg, mert nincs is ágyban és nincs a nyakán törülköző!

A kisasszony felelni akart, de az ő szemét is elfutotta a könny és kiszaladt az udvarra.

„Mi van ezekkel?" — gondolta Gyuri, aztán az ebédlőajtóhoz lépett és nesztelenül beosont a szobába. Apa és anya nem vette észre. Meghúzódott egy sarokban és izgatottan figyelt. Anya megszólalt:

— Nézd, Tamás, ne vedd olyan tragikusan a dolgot! Manapság mást is elárvereznek ... nem szégyen az ...

Apa az asztalra vágott:

— De az én házamat ... ahol születtem ... ezt nem élem túl!

— Tamás, ne beszélj így ... Talán mégis lehetne beszélni Gáspárral, hogy adjon haladékot ...

— Gáspár és haladék? Rosszul ismered a sógorodat ... Amikor a váltókat zsirálta nekem, megmondta, ha neki kell kifizetni, ő könyörtelenül behajtja rajtam ... És most megteszi! Ma árverés lesz az én házamban!

Anya az asztalra borult, apa könnyes szemekkel símogatta az őszbefordult fürtöket. Gyuri nem jól érezte magát és kiszökött az ajtón.

Lement az udvarba és odaszaladt a kisasszonyhoz:

— Kisasszony ... anya azt mondja, hogy itt máma verés lesz és nagyon sírt ... A Gáspár bácsi fog verni? Mert akkor én kihozom a kardomat és levágom ...

A kisasszony átölelte Gyurit:

— Ne félj, senkit se fognak megverni ... Csak légy jó kisfiú és ne tégy máskor cserebogarat a nyakamba, mert tudod, hogy félek tőle!

Gyuri büszkén elmosolyodott. Kellemes emlékek fűzték a kisasszony tegnapi visongásához, melyet ő idézett elő.

— A Gáspár bácsinak is cserebogarat dugok a nyakába, ha bántja anyuékat!

— Oh, a Gáspár bácsi nem fél a bogaraktól ... Gyüjti őket! Van neki gombostűre tűzve vagy száz-

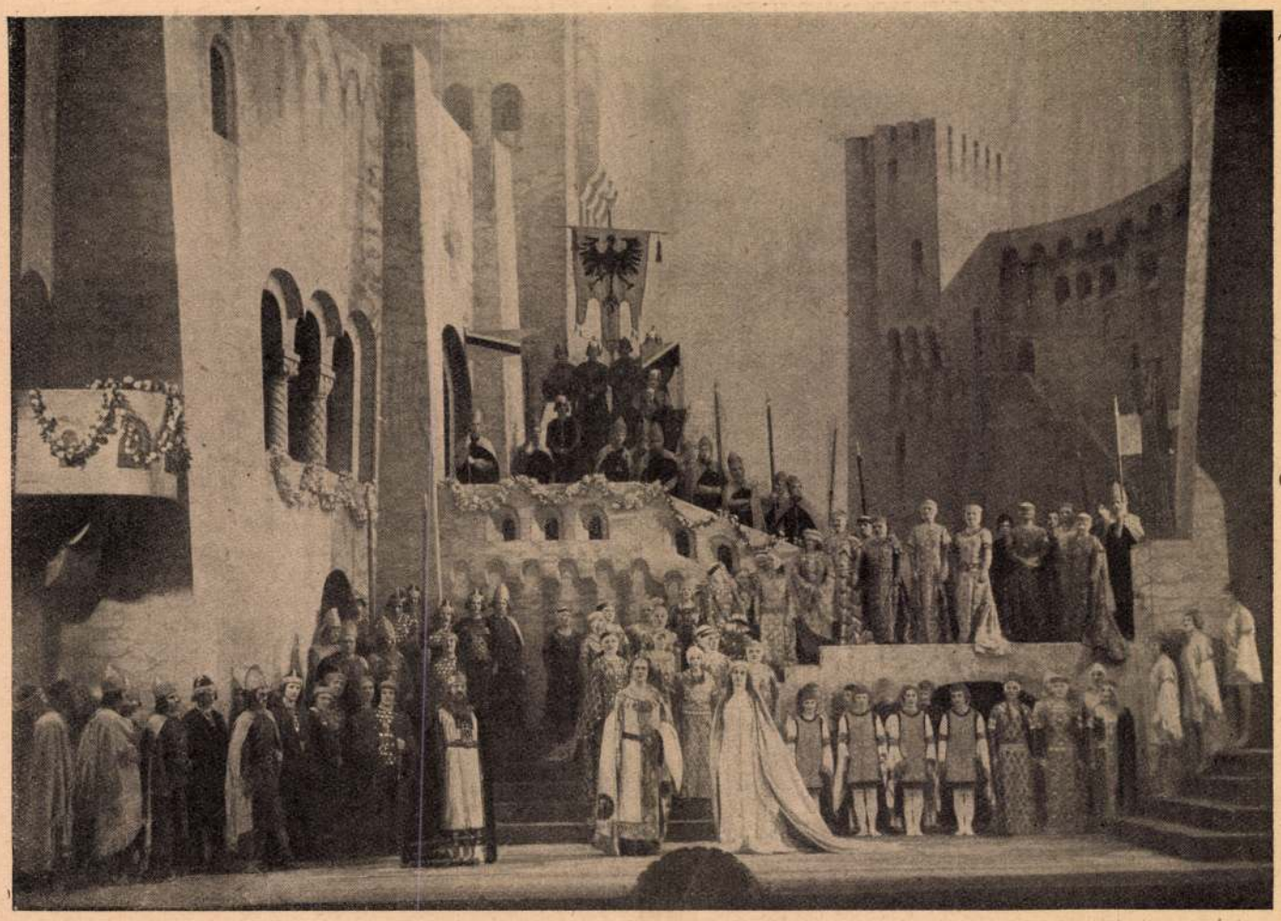

Színház. A Lohengrin új díszletei az Operaházban. Ifjabb Oláh Gusztáv tervei.
A második felvonás: középkori várudvar. A nászmenet. Elől Losonczy György (a király), Závodszky Zoltán (Lohengrin), Báthy Anna (Brabanti Elza). Vajda M. Pál fényképe

Színház

A mai lány a színpadon

1.

A modern dráma sokáig csak az asszonyokkal foglalkozott. A középosztály és a felső tízezer kisasszonylányai egyideig finom pasztellszínekkel odalehelt, elmosódott alakok voltak, akiknek emberi körvonalai csak később, a házasságban rajzolódtak ki. Ezeknek a langyos szobalevegőben nevelt virágoknak nem volt élénk színük, nem volt bódító illatuk. De nem is illett, hogy legyen! És mert fínoman színtelenek és enyhén, öntudatlanul boldogok voltak, nem lehettek színpadi hősnők. Életük legnagyobb eseménye az első bál volt, az első selyemruha, amely egy ujjnyit megmutatott a váll szégyenlős havából és életük nagy változása az a férfi volt, aki fekete kabátban, déli tizenkét órakor, a papa és a mama jelenlétében, megkérte a kezüket.

Ezek a lányok, csak párperces üde jelenségekként tüntek fel a háborúelőtti drámákban, hogy a nagy szerelmeket, nagy szenvedéseket, nagy jeleneteket szerényen átengedjék az asszonyhősnőnek, aki körül a dráma izzott.

Így volt ez sokáig, még a háború után is, mert a drámaírók, bár a világ tökéletesen megváltozott körülöttük, sokáig semmit sem láttak meg a változásokból és ha megláttak is, úgy vélekedtek, hogy kényelmesebb megírni a már kipróbált sikerű témát, mint újjal bajlódni. A közönség néhány évig nem is vette észre a drámaírók kényelmességét, de aztán mégis csak észrevette és maga is kényelmes lett. Esténként ugyanis, ahelyett, hogy színházba ment volna megnézni X. Y. asszony lelki problémáit, házasságtörés előtt és után, vagy gyönyörködni abban a szívetremegtető válságban, hogy A. B. asszony ő szerencsétlenségét miképpen nem érti meg az ura, — ehelyett inkább otthon maradt.

X. Y. asszony házasságtörését és A. B. asszony meg nem értettségét ásítóan üres nézőtér szemlélte. A ma asszonyait más problémák foglalkoztatják. Az az izgalmas probléma, hogy a meglévő havi kétszáz pengőből hogyan lehet négyszáz pengőnyi szükségletet fedezni? Hogyan lehet a négyesztendős átmeneti kabátból a kisfiúnak új raglánt varrni? Hogyan lehet lámpaernyőkből, filé-terítőkből a nem-kereső férjet úgy eltartani, hogy ne érezze, hogy eltartják? és hogyan lehet a csúcshurutos kislányt a tengerpartra küldeni, amikor nem kapni valutát és főképpen nem kapni pengőt?

Ezt a mai asszonyt csak dühbe hozza az a szín-

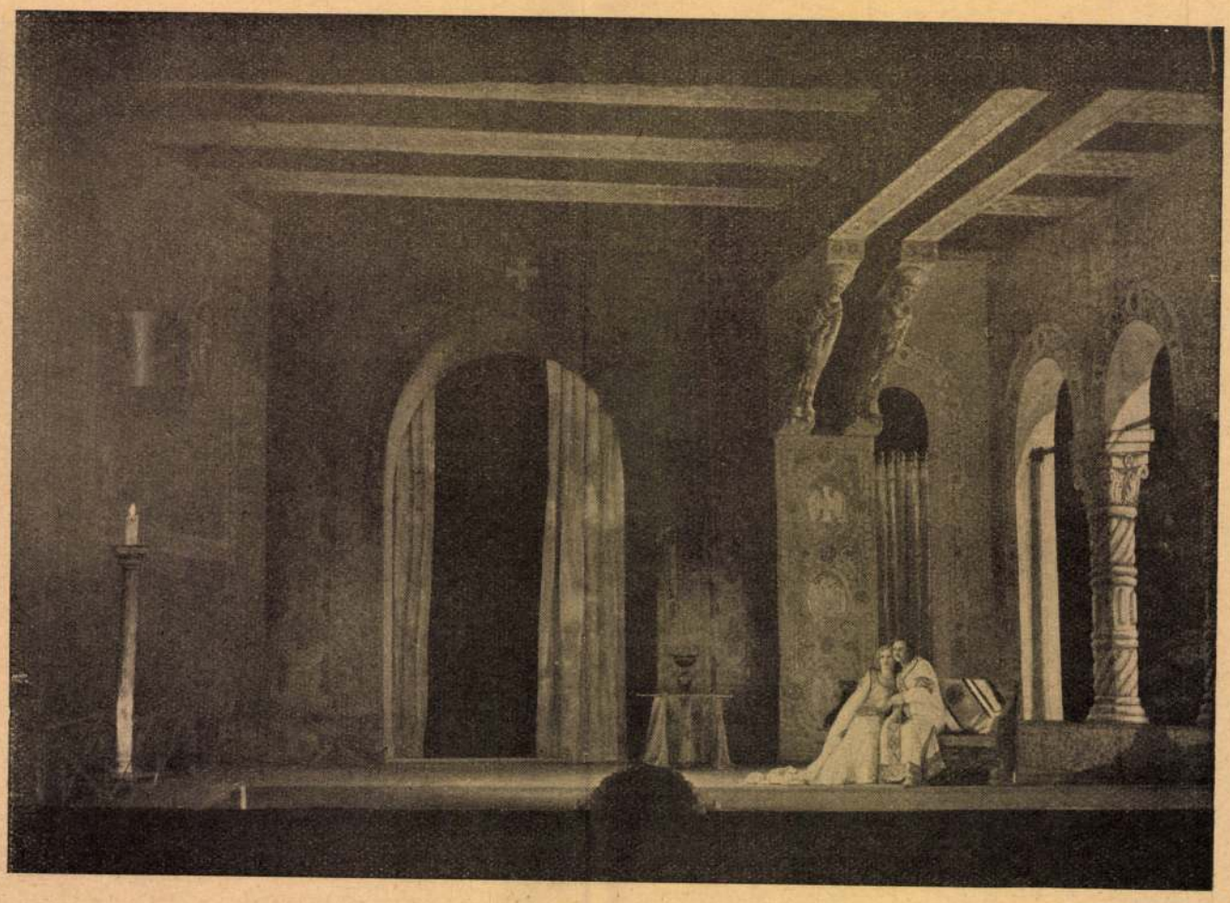

Színház. A Lohengrin új díszletei az Operaházban. Ifjabb Oláh Gusztáv tervei.
A harmadik felvonás. A nászszoba. Báthy Anna (Brabanti Elza) és Závodszky Zoltán (Lohengrin). Vajda M. Pál fényképe

padon ágáló, érthetetlen nőszemély, aki szerencsétlen, mert az ura nem méltányolja kellően csuklójának nemes ívét, mely antik ornamensekre emlékeztet.

Viszont az is igaz, hogy ezek a felmorzsolóan keserves, de mégis szürke problémák nem bírják el a színpad reflektorainak világosságát. Megrendítőek, de nem érdekesek. A jó asszonyoknak nincs történetük, a rossz asszonyok története pedig, ma már nem érdekli az embereket. (A rossz megszünt rendkívülinek lenni, tehát elvesztette a vonzóerejét.)

A színpad új hősöket kér.

S az új hősnő már meg is jelent *a mai lány* alakjában.

A mai lány érdekes. A világválság szele kisodorta az üvegházból. Virágból ember lett. Szépen, bátran, ügyetlenül, vagy szégyenteljesen, de már kinn áll a világban. Bukdácsol vagy fölfelé halad, de kétségtelenül megy. *Él.* Számos vonatkozásba került az élettel, az emberekkel. Új helyzetek alakulnak körülötte.

2.

Az elmult hetekben két színdarabot láttunk, amelynek a mai lány a hősnője. Mind a kettő vígjáték. Mind a kettő csak felszínesen érinti a témát. Talán hálásak is vagyunk a szerzőknek ezért, mert maga a téma olyan mély, hogy, ha komolyan belenéz az ember, elszédül. Még így is, a Gáspár Miklós könnyű és pergő vígjátékában, a: *Rendkívüli kiadás*-ban is van néhány vad és fájdalmas pillanat, amikor a hősnőből kitör a mai lány magányossága és keserű bizonytalansága.

S azt, hogy ezek a pillanatok talán a legőszintébbek, fényesen bizonyítja egy érdekes körülmény. Gáspár Miklós: *nő.* Író, éppen úgy, mint a hősnője: Györgyefalvy Györgyi, aki az erdélyi Mezőségről szakadt Pestre, egy bizonytalanul álló lap szerkesztőségébe, ahol Györgyey György néven ír. Ez a Györgyey György jókedvű, nagyszájú ujságírócsemete, tehetséges, fürge, jósvádájú, kicsit szemtelen, de hűséges kolléga. Éleshangú, kitűnő cikkeket ír és főként egy tétlen, monden életet élő, igen előnyös megjelenésű politikust támad. Dühösen, forrón, lankadatlanul támad. Gyanúsan gyűlöli a politikust, aki a legélesebb hangú támadás után meg is jelenik a szerkesztőségben, hogy elégtételt kérjen a cikk írójától. A cikk írója kész az elégtételadásra, de amikor a politikus, aki régivágású magyar úr, Györgyey Györgyben, az ujságíróban, megismeri Györgyefalvy Györgyi kisasszonyt, más térre tereli át a harcot. A férfi és a nő örök küzdőterére. És azt az erőt, önbizalmat, magaértékelését, amit Györgyey György férfimunkával, tehetséggel, akarattal kiverekedett magának, egyetlen este elveszti Györgyefalvy Györgyi.

Nem lesz a férfi barátnője. Régi, úricsaládból való, a lelke mélyén konzervatív kisasszony, de a nyugalma, a biztonsága elvész. Szerelmes lesz. Úgy, ahogy csak a nagyon okos nők szoktak szerelmesek lenni. Ostobán és vakon.

Itt a vígjátékból dráma lehetett volna. A magá-

A SZERKESZTŐ ÖZENETEI

„Régi előfizető". Mihelics Vid, Budapest, Attila-körut 19. Nem pap. — **„Előfizető, Csácsbozsok".** A Szent István Társulat könyvkereskedése: IV., Kecskeméti-utca 2. elküldi az Erdélyi Induló kottáját. Az utóbbi idők egyik legszebb alkotása. — **„Előfizetők, Alsódabas".** Panaszukat beadvány formájában küldjék be az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosságához: II., Hunyadi János-ut 1. — **„Főszolgabíró".** I. Méltóztassék a belügyminisztérium közigazgatási osztályán személyesen érdeklődni. II. Az 1910—1920. számu rendelet értelmében 5 évi alkalmaztatás után jár végkielégités. A közölt adatok szerint Önnek három és egyharmad havi illetményének összege jár. — **„Szőnyeg".** A kérdezett üzem régebben megszünt. Megemlitjük: Gödöllőn özv. Hegedüs Istvánné és Géczy Adél, Békésszentandráson dr. Horváth István, Szegeden vitéz Tölgyes István üzemét. — **„Tatabánya—Ujtelep".** 1. A közölt adatok alapján az özvegyet havonta 88.10 pengő nyugellátási összeg és 13.30 pengő lakáspénz illeti meg, árvák személyenként havonta 17.60 pengő nevelési járulékot kapnak. 2. A hadiévek nem változtatnak az özvegyi nyugdij összegszerüségén. 3. Jelzett esetben az özvegyi nyugdij korlátozás alá esik. 4. A segélyt az illetékes minisztériumhoz intézett kérvényben kell kérni. Mellékelni kell a halotti értesitőt, helyhatósági bizonyitványt, hogy néhai férje gyógykezeltetéséről és temetéséről maga gondoskodott, ezenkivül összes müködési bizonyitványait és másolatban oklevelét. — **„Erdélyi".** Az 1921. évi 4. t.-c. 3. §-a szerint, ha 5 évre visszamenően nem követett el nyereségvágyból büncselekményt, nincsen elvi akadálya az engedélyezésnek. Az illetékes pénzügyigazgatósághoz kell fordulnia. — **„L. J., Mészáros-utca".** Rákosi Viktor 1860. IX. 20-án, Ukk-on született, 1923. IX. 15-én halt meg, a másik kérdezett Devecseren született 1859. XII. 31-én, meghalt 1936. X. 11-én Budapesten. — **„Erdély visszatért részei".** A Szent István Társulat könyvkereskedése elküldi a kért ismertetőt. — **„Adófizető".** Vannak kedvezmények, tessék az illetékes pénzügyigazgatósághoz fordulni. A kérdezett himnuszt lapunk 19-iki száma közölte, az indulót pedig szeptember 13-iki számunk.

Budapesti Ogetőversenyek

Kedd, október 1

Tiz verseny van a mai nap programján. A nevezések jól sikerültek és mindvégig érdekes küzdelmeket várunk.

Jelöltjeink a következők:

I. *Futár S.—Gyöngyös—Biginda*
II. *Bob—Batu Khan—Mátka*
III. *Fegyenc—Villám—H. Palo*
IV. *Gazsi—Ellák—Mausi H.*
V. *Detto—Valuta—W. Aladár*
VI. *Csongor—Ripacs—Doba*
VII. *Echo fia—Epilog—Oculi*
VIII. *Fekete Barát—Bakony M. I. R.—Andalgó*
IX. *Velia—Maya—Bokréta*
X. *Gárda Kürtös—Erzsike—Apród*

Budapesti lóversenyek

Vasárnap, szeptember 29

A tartós esőzés folytán a pálya nagyon mély volt és ez a körülmény többé-kevésbé befolyásolta az eredményeket. A *Szent László-dij* nagy meglepetéssel végződött! Nem, mintha a győztes *Ildikó* nyerésére ne lehetett volna számitani, mert hiszen a nagyszerü kanca *Top weight* komoly ellenfele volt mindenki szemében és győzelme már eleve reális lehetőségnek látszott. De hogy *Top weight*-et, amely eddig külön klasszisnak volt gondolható, még *Kamarás* is könnyen maga mögött hagyta és az eddig veretlen „fenomén" egyszerre ennyire dekadálhat, azt senki sem hihette. A nagy favorit ilyetén helyezetlensége sok veszteséget okozott a fogadóközönségnek szerte az országban, ahol bukifiókokban játszhatik a publikum. Ha nem is oly nagy mértékben, mint szombaton, az autszájder-irányzat a vasárnapi eredményekben is tulnyomó tényező volt.

Részletes eredmény a következő:

I. **Tétényi-dij.** 1. Marquise de Bona **Bernadotte** (1½) Balogh, 2. Nemes (p) Schejbál, 3. Dugó (2½) Gill. 10 h., 6 h. Tot.: 10:22. Befutó: 39.

II. **Őszi nagy gátverseny.** 1. Horthy J. **Sirató** (2½) Pintér A., 2. Dobos (4) Stecák, 3. Ptoly Buzz (3) Wolbert B. Fm.: Sanbloc, Canio, Pandora, Nepita, Hajrá Babika II., Albula. 2½ h., ½ h. Tot.: 10:43, 15, 15, 13. Befutó: 1—2:104, 1—3:94.

III. **I. oszt. eladóverseny.** 1. Hajnal B. **Évike** (4:10 r.) Gutai, 2. Divina (3) Keszthelyi, 3. Hanna II. (6) Pfendler. Fm.: Tourbillon, Lina, Tünemény II. 1½ h., 2 h. Tot.: 10:15, 11, 12. Befutó: 29.

IV. **Szt. László-dij.** 1. dr. Balogh K. Klimscha A., 2. Kamarás (12) Gill., 3. Top weight (5:10 r.) Balogh J. Fm.: Brigi, Lancaster. ¾ h., 1¾ h. Tot.: 10:36, 20, 33. Befutó: 417.

V. **Kétévesek szeptemberi nagy handicapja.** 1. Ilyai K. **Grape Fruit** (3) Klimscha A., 2. Üle (5) Gutai, 3. Corso (6) Keszthelyi. Fm.: Cagliari, Basil, Sweet Load, Várnagy, Ghazi Palotás, Dampierre, Tenax. Nyakh., ¾ h. Tot.: 19:74, 22, 19, 42. Befutó: 1—2:201, 1—3:464.

VI. **Kétévesek eladó-handicapja.** 1. Gr. Nádasdy F. **Ladányi** (8) ifj. Bocskai P., 2. Bona Fides (2) Csuta F., 3. Albatros (4) Csömöri L. Fm.: Ritka, Tempo Mari, Gárdista, Csibike, Furulya, Parádé, Gordonka, Huri, Somos. 1½ h., rőv. fejh. Tot.: 10:99, 22, 13, 16. Befutó: 1—2:316, 1—3:529.

VII. **Welter-handicap.** 1. Bem lov. tüz. **Derwish** (3) Balogh, 2. Krasznahorka (2) Csuta F., 3. Mucl (4) Klimscha A. Fm.: Hiu, Zimankó, Symptom, Ezresbankó, Kongo, Garam, Blaqueur, Művész. 1¼ h., nyakh. Tot.: 10:122, 30, 19, 30. Befutó: 1—2: 360, 1—2: 615.

VIII. **Welter-handicap. II. rész.** 1. Szegő M. urnő. **Lator** (4) Schejbál, 2. Kigyó (20) Kupai K., 3. Lacroma (6) Gutai. Fm.: Kónia, Pattantyus, Feltos, Obálka, Marczi, Happy Boy, Hűség, Tekergő. ¾ h., 2 h. Tot.: 19:55, 25, 65, 48. Befutó: 1—2:985, 1—3:408.

A Budapesti Ügetőverseny Egyesület
október 1. és 3-án
délután ½3 órai kezdettel
VERSENYEKET TART
Belépőjegyek: I. hely uri 3 P, hölgyjegy 2 P. II. hely 1.50 P. III. hely —.60 fillér, különfogadási helyre 5.— P
Közlekedés a 75. és 76-os számu villamosokon.

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

Minden jegy elkelt az Operaház első hét előadására

Több mint negyedévi szünet után *október 1-én,* kedden *kezdi meg uj évadját az Operaház.* A megnyitó előadás alkalmával ünnepi külsőségek között kerül szinre *Liszt* Ferenc legendája, a *Krisztus*-oratórium, amelyet, mint emlékezetes, két esztendővel ezelőtt az *Eucharisztikus Világkongresszus* ünnepségei alkalmával mutattak be szinpadra alkalmazott szebbnél-szebb jelenetsorozatban a közönségnek. *Liszt* nagyszerü alkotása lenyügöző hatást keltett és a remekmű az idei évadnyitó előadáson is az akkori parádés szereposztásban kerül szinre, amellyel azóta is gyakrabban szerepelt az Operaház műsorán. Az Üdvözitő fenkölt alakját ezuttal is dr. *Pallós* Imre ábrázolja.

Mozart alkotásai közül a *Varázsfuvola uj szereposztással* kerül szinre *csütörtökön,* október 3-án az Operaházban. Az előadás külön érdekessége, két kitünő fiatal művésznő, *Osváth* Julia és *Tamás* Ilonka *szerepcseréje* lesz. *Pamina* szerepét ugyanis *Osváth* Julia énekli ezuttal, az *Éj királynőjét* pedig *Tamás* Ilonka személyesiti meg. A felujitott *Varázsfuvolának* lesz egyébként még *két másik uj szereplője* is; *Sárdy* János és *Szomolányi* János, akik *Tamino,* illetve *Papageno* szerepeiben mutatkoznak be a közönségnek. Az uj évad első hetének műsora szerint pénteken a *Végzet hatalma,* szombaton a *Nilusi legenda, Bajazzók, Táncegyveleg,* vasárnap este pedig, október 6-án, az *aradi vértanuk* emlékezetének gyászünnepsége alkalmából a mult évadban felujitott *Bánk bán* kerül előadásra.

Márkus László igazgató elgondolása szerint nagyszabásu művészi feladat vár megoldásra az idei művészévadban és minden jel arra vall, hogy az Operaház törzsközönsége, valamint a művészetrajongó magyar társadalom, amely eddig sem csalódott az ország egyetlen dalszinházának művészi munkásságában, változatlanul *lelkes érdeklődéssel* kiséri az értékes művészi teljesitményeket. Ezt bizonyitja az a körülmény is, hogy *az operaházi bérletek tulnyomórészben elfogytak, az első hét előadásaira pedig elővételben keltek el az összes jegyek.*

Zongorán kisér: Oláh Gusztáv

A zenei világ fokozott érdeklődéssel tekint *Svéd* Sándor, a világhirü magyar baritonista hétfői vigadói bucsuhangversenye elé. A newyorki *Metropolitan*-operaház magyar sztárja ekkor bucsuzik a pesti publikumtól, mert október közepén már indul Amtrikába, hogy decemberben eleget tegyen szerződésének. Bucsuhangversenyének még egy érdekessége van: a kiváló művészt *Oláh* Gusztáv, az *Operaház* főrendezője *kiséri zongorán!* A zseniális szinpadművész sokoldaluságát mindenki ismeri, de mint *koncertkisérő* ezuttal először szerepel. *Svéd* Sándor különben szombaton ujabb sürgönyt kapott, amelyben a milanoi *Scala* igazgatósága értesiti, hogy számit tavaszi fellépésére, még pedig *tizenhatszor.*

Csathó Kálmán lett a Szinigazgatók Szövetségének elnöke

A *Budapesti Szinigazgatók Szövetsége* évi rendes közgyülést tartott, amelyen elnökké egyhangulag *Csathó* Kálmánt, a *Magyar Szinház* és az *Andrássy-uti Szinház* igazgatóját választották meg. A Szövetség főtitkára *Gerster* István, a Vigszinház titkára lett. A közgyülés után értekezlet volt, amelyen folyóügyeket tárgyaltak.

Az első filharmonikus est

A *Filharmoniai Társaság* idei első hangversenyét — október 18-án — *Liszt Ferenc* emlékének szenteli. A Liszt Ferenc Társasággal karöltve rendezik a hangversenyt, amelyen *Dohnányi* Ernő vezényel. A müsor kiemelkedő száma az *A-dur* zongoraverseny, amelyet *Dohnányi* volt tanitványa *Böszörményi Nagy* Béla, az ismert fiatal zongoraművész játszik, aki fiatal kora ellenére két izben is megnyerte már a Liszt-dijat. Böszörményi Nagy Bélát egyébként a külföld zenei élete is jól ismeri, éveken át hangversenyezett: Berlin, Hamburg, Genf nagy koncertjein. 1933 és 1937-ben ő nyerte meg a bécsi nemzetközi zongoraverseny diját. Az A-dur zongoraversenyen kivül *Liszt* egyik legszebb szimfoniája a *Faust-szimfonia* szerepel a müsoron. A szimfoniának tenor-szólamát *Rösler* Endre, a m. kir. Operaház művésze énekli. A férfikar részleteket *Ádám* Jenő betanitásában, a *Budai Dalárda* 100 tagu együttese adja elő. A Filharmonikusok az első operaházi bérleti hangverseny előtt a müsort megelőzve: Ünnepi nyitányát játsszák, *Erdély* egyrészének felszabadulása emlékére.

Készül az erdélyi film

Mindenki alig várja, hogy láthassa azt a mindent összefoglaló nagy filmalkotást, amely az utókor és a történelem számára is megőrzi az erdélyi nagy napok emlékét, a gyönyörüséges képeket Erdély természeti és históriai szépségeiről, honvédségünk bravuros, fegyelmezett, szemnek-szivnek pompás és példás teljesitményéről. A *Kelet felé* cimü monumentális film már bemutatásra készen áll. Három budapesti premiermozi már megszerezte a nagy film előadási jogát, — az *Uránia, City, Átrium* fogja bemutatni az erdélyi nagy napok filmjét, a *Kelet felé*-t. A Kelet felé premierje előreláthatólag október 10-én lesz.

Short és Long

A *Royal Varieté* szeptemberi szezonnyitó műsorának egyik nagy attrakciója a *Short és Long* artistapár, akik groteszk táncaikkal hallatlan módon megnyerték a közönség érdeklődését. A *Royal Varieté* igazgatósága minden árom szerette volna prolongálni októberre a *Short és Long* pár szerződését, azonban az utolsó pillanatig ugy látszott, hogy ez nem sikerül, miután a táncosoknak határidőre szóló külföldi szerződésük volt. Tegnap éjszaka mégis sikerült a *Short és Long* párnak a külföldi turné megkezdésére haladékot kapni, ugy hogy meghosszabbithatják Budapesten vendégszereplésüket.

SPORT

Atléta válogatás a németek ellen

A magyar-német válogatott futballmecccsel együttesen rendezik meg vasárnap az FTC Üllői-uti pályáján a magyar-német atlétikai mérkőzés második részét is. Ezzel az együttes rendezéssel a budapesti sportközönség páratlanul érdekes sportattrakciónak lehet a részese, annál is inkább, mert ugy az atletikában, mint a futballban a baráti német nemzet lesz ellenfelünk.

A magyar-német atlétikai mérkőzés első része szombaton délután kerül lebonyolitásra ugyanecsak az Üllői-uti pályán, a vasárnap megrendezésre kerülő második rész legtöbb számát a futballmérkőzést megelőzően rendezik meg s csak a legnagyobb érdeklődést érdemlő 5000 m-es sikfutást tartják meg a mérkőzés félidejében.

A Magyar Atletikai Szövetség hétfőn este állitotta össze a magyar válogatott atlétacsapatot, amely a következő együttessel küzd vasárnap a legjobb német atléták ellen:

100 m-es sikfutás: Gyenes, Korompay (tartalék: Sándor); 200 m sikfutás: Gyenes, Sándor (tart.: Regős); 400 m sikfutás: Polgár, Góbi (Vadas); 800 m sikfutás: Szabó, Harsányi (Iglói); 1500 m sikfutás: Szabó, Harsányi (Iglói). Az 5000 és 10.000 m-es sikfutásban Kelen és Szilágyi szerepel (tartalék: Németh). 110 m gátfutás: dr. Szabó, Nádasdy (Kiss). Hidas azért maradt ki a válogatásból, mert a vasárnapi verseny során lerándult. 400 m gátfutás: Polgár, Kiss (Nádasdy). Magasugrás: Cserna, Gáspár (Torday); távolugrás: Gyuricza, Vermes (Zajky); rudugrás: Zsuffka, Kovács (Szinyéry); hármasugrás: Somló, Dusnoky (Somogyi); sulydobás: Darányi, Németh (Rákhely); diszkoszdobás: Kuliczy, Horváth (Remecz); gerelyvetés: Várszeghy, Rákhely (Bényi); kalapácsvetés: Biró, Rácz (Németh); 4×100 m staféta: Szigetvári—Korompay—Sándor—Gyenes. 4×400 m staféta: Polgár—Góby—Vadas—Sándor.

A német válogatott atlétacsapat a pénteki nap folyamán érkezik Budapestre.

*

A szombat-vasárnapi német-magyar atlétikai viadal szempontjából érdekes volt a Zuber-emlékverseny 5000 méteres futása. A kevés edzéssel rendelkező Csaplár vereséget szenvedett Farkastól, a Testvériség futójától, aki uj pestvidéki rekordot állitott fel.

A MAC Zuber Ferenc emlékversenyének jobb eredményei: Gyenes 10 mm 10.7 mp, Sándor 200 m 22 mp, Góbi 400 m 50 mp, Szabó 1500 m 3 p 56.2 mp, Iglói 1500 m 3 p 58 mp, dr. Szabó 110 m gát 15.5 mp, Zsuffka rud 380 cm, Gáspár magas 181 cm, dr. Darányi suly 15 m, Németh suly 14.85 m, Gyuricza távol 719 m, Kiss 400 m gát 56.8 mp, Kulitzy diszkosz 47.38 m, Farkas 5000 m 14 p 50.2 mp (2. Németh, 3. Csaplár), Dusnoki hármas 14.19 m, dr. Rácz kalapács 46.29 m.

3:2-re legyőztük a jugoszláv hölgytenniszezőket

A *magyar-jugoszláv női tenniszverseny* hétfőn befejeződött. Vasárnap az eső miatt csak egy mérkőzést lehetett lejátszani. Ezt *Florián* 6:2, 6:2 arányban nyerte *Somogyi* Klári ellen s igy kiegyenlitette a magyar hölgy-páros szombati győzelmével szerzett pontot.

Hétfőn tehát 2:2-re állt a serlegmérkőzés, amikor *Körmöczi* és a jugoszláv *Kovács* az utolsó egyeshez felálltak. *Körmöczi* 6:4, 6:3 arányban biztosan győzött, s a magyar női tenniszcsapat ezzel 3:2-re megnyerte a mérkőzést. A Mária királyné serlegéért folyó küzdelem döntőjében a magyar csapat a német válogatott együttessel játszik.

Kiss uj rekorddal nyerte a maratoni futóbajnokságot

A maratoni futóbajnokságot, melyet a szentendrei országuton rendezett a MASz, Kiss (MTK) nyerte 2 óra 36 p 09.4 mp idővel. Eredménye jobb Galambos 2 óra 37 p 53.2 mp-es országos rekordjánál. 2. Nagyvári (MTK) 2 óra 41 p 53.2 mp. 3. Mauréri (egyesületen kivül) 2 óra 42 p 44 mp. 4. Mucsi (Postás) 2 óra 46 p 35.6 mp. A pontversenyre kitüzött vándordijat az MTK nyerte 14 ponttal a Szegedi Vasutasok és a Postások ellen.

FUTBALLHIRADÓ

A kellemetlen, esős idő ellenére huszezer főnyi közönség gyült össze az FTC Üllői-uti sporttelepén vasárnap, hogy végignézze a magyar-jugoszláv válogatott futballküzdelmet a Duna Kupáért. A vasárnapi futballdélután elég jól kezdődött, mert a magyar ifjusági csapat 4:2 (3:1) arányban könnyen legyőzte a jugoszláv ifjusági csapatot, a nagyválogatott mérkőzése azonban kevésbé elégitett ki, mert nemcsak a magyar, hanem a jugoszláv válogatott együttes is léleknélküli, fáradt játékot produkált és gólnélküli eldöntetlennel végzett. A magyar csapat ugyan több támadást vezetett a jugoszlávok kapuja ellen, az utolsó negyedórában azonban jóformán leállt s egy kis szerencsével a jugoszlávok akár meg is nyerhették volna a mérkőzést.

A magyar játékosok közül a balfedezet posztján Sárosi III. igen jól szerepelt, Polgár azonban, mint középfedezet, nem állt a helyzet magaslatán s ezért hiányzott a megfelelő irányitó. Dr. Sárosi az összeköttőben nem mutatott annyit, mintha középen játszott volna. Finta mint középcsatár rengeteg kedvező gólhelyzetet hagyott ki. Boldizsár kapus kifogástalanul védett. A fedezetsorban még Lázár, a csatársorban Gyetvai játszott kielégitően. A jugoszláv csapat legjobb tagja Glaser kapus volt, a fedezetsorban Lechner.

Hasonló csalódást keltett a magyar B-csapat is, amelyet Belgrádban 3:0 (1:0) arányban győzött le a jugoszláv B-csapat.

Reméljük, hogy vitéz Ginzery Dénes futballkapitány a Németország ellen vivandó jövő vasárnapi mérkőzésre levonja a kellő tanulságokat s helyreállitja válogatott csapatában a hagyományos magyar futballerényeket, mert a most vasárnap szerepelt csapattal győzelmet elérni komoly klasszist jelentő válogatott csapat ellen nem lehet.

△ **A FŐISKOLAI TENNISZBAJNOKSÁGOK során a csapatbajnokságot a MAFC nyerte, a férfi párosban a Csink—Sipos-pár győzött.**

△ **DUNÁNTUL—STÁJERORSZÁG atlétikai viadalát Győrött a magyar csapat nyerte 77:51 pontarányban. Az eredmények között kiemelkedik Rákhely 14.52 m-es sulydobása és 65.50 m-es gerelydobása.**

△ **A Nagyváradi AC csapata Diósgyőrött remek játékkal mutatkozott be és 4:1 (2:1) arányban győzte le az NB-ben szereplő *DiMAVAG* csapatát.**

△ **A vasárnapi NBB-eredmények: Zugló—Postás 1:1, Vasas—MTK 1:0, DVSC—Kassa 7:2, NVSC—Pereces 1:1, Pénzügy—SFVAC 2:1, KEAC—SVSE 1:0.**

△ ***MEGKEZDŐDIK A HTVK VIVÓIDÉNYE. A HTVK október elsején délután fél 6 órakor ünnepélyes keretek között megnyitja ujonnan felszerelt vivótermét és megkezdi a viváidényt. A megnyitáson már résztvesznek az Erdélyből visszatért katonatiszti vivók is. A klub az idén már hét vivómesterrel dolgozik s a hét minden napján szombat kivételével lesz edzés.***

BARNA RUHA

IRTA:
ORMOS GERŐ

Istenem, mennyire szégyelték szegénykék a nyomoruságunkat! Összebujtak esténkint a hüvös konyhában, előkotortak már minden régi holmit a szekrényekből s ugy tanakodtak a szétfejtett rongydarabok felett, mintha a tulajdon gondjaikat akarnák azokkal megfoltozni. Előkerültek apa kopott nadrágjai, melyeket régi nyarakon, kerti munkához viselt, ósdi, selyemgombos kabátok, melyekből ugy áradt a naftalinszag, hogy sokszor legmélyebb álmunkból is felébredtünk rá a fülledt szobában. Mindezekből ruhákat kellett kiokoskodniuk. Hat gyereknek, fiuknak, lányoknak vegyesen. Kellett az iskolásoknak s nekünk is, akik otthon voltunk még. Kiteritettek egy-egy ilyen régi, molyrágott rongyot az asztalra, mériesgélték, vitatkoztak rajta, forgatták, hogy miként lehet szebbet és jobbat kikeriteni belőle. Kontyos fejük nagy árnyékot vetett a meszelt falra, felriadt olykor a petróleumlámpás lángja s bizony előfordult, hogy az éjfél is ott találta őket az asztalnál.

Hárman voltak, Isten nyugosztalja őket. Juli néni, a legidősebb, tul járt már a hetvenen, alig tudott járni s kötözöttszáru szemüveget viselt. Utána Mari néni következett s mint legfiatalabb, az anyánk állott mellettünk ebben a roppant gondban. Hat virgonc gyerek mellett, szegények, férfi, apa nélkül.

Két esztendeig futotta a régi rongyokból. Akkor már folt hátán folt csufoskodott rajtunk, egyik-másik napokig ki sem mozdulhatott a lakásból, mert nem volt miben. Mennyit szomorkodtak szegények abban az időben! Szótlanul üldögéltek, rámeredtek a falra, mintha valami mentőötletet szerettek volna leolvasni róla. Kiszedtek mindent a szekrényekből, nem volt azokban már más, mint az ő szegényes rongyaik, ruhák, melyeket husz-harminc esztendővel azelőtt varrtak, régimódi, csipkés kalapok s könyökig érő fehér kesztyük.

S akkor ütött be, még nagyobb gondjukra, hogy iskolába kellett mennem. Beirattak az első elemibe, vettek valahol egy régi olvasókönyvet, repedt palatáblát, csak ruha kellett volna, hogy kimozdulhassak a lakásból.

Nagy izgalom feszült akkor a mi fészkünkben. Ingerült szavak röpködtek, tisztán emlékszem, hogy egy délután ötször is összekoccantak s kibékültek, édes Julimnak és Mari lelkemnek szólitották egymást, idegen neveket emlegettek, azt hajtogatták, hogy karácsonyig visszafizetnék, szóval valami kölcsönön törték a fejüket.

S közeledett a szeptember.

Egy délután, ez már augusztus végén történhetett, szokatlanul nagy izgalom fütötte a szobánkat. Odakint melegen tüzött a nap, nehéz szekerek zörögtek a köves uton s ijedten rikkantotta kakukosóránk az ötöt.

Ők hárman ott ültek az asztalnál. Merev tartásukon, sápadt arcukon az utolsó, nagy tanácskozás feszültsége érzett. Mari néni ki akart küldeni az udvarra, de Juli néni leintette csendesen:

— Hadd csak. Nem baj, ha hallja. Tanulhat a gyerek.

Ijedt csodálkozással támogattam a falat s néztem a fehér fejüket.

Akkor Juli néni beszélni kezdett. Halkan, szomoruan, mint egy öreg madár.

— Hát ennyire vagyunk. Nem tudjuk felöltöztetni ezt a gyereket, nem mehet iskolába. Meg is mondhatjuk nyugodtan akárkinek, elfogyott az erőnk.

Anya és Mari néni összenézett szipogva. Bólogattak, aztán elbillentették a fejüket s rámeredtek az asztalra.

Juli néni pedig beszélt, beszélt. Egyre jobban remegett a hangja s öreg, csontos kezei táncoltak az ölében.

Aztán Mari néni szólalt meg szeliden:

— Mégiscsak kellene valamit, Juli te...

Felcsattant Juli néni:

— Mit kellene? Erre felelj!

Mari néni leszegte a fejét, hallgatott egy darabig, felpislogott olykor anyára, mint egy rosszban járó cinkos.

Azt mondta akadozva:

— Ha te belemennél... Juli... lelkem... Csak ugy beszéltünk Veronkával... éppencsak mondtuk... hogy azt a te régi, barna ruhádat...

Fojtó csend zuhant közéjük. Mari néni a köténye szélét sodorta zavarában, anya nagyot sóhajtott s felnézett a falra, Juli néni pedig mozgatta a foghijas száját, mintha beszélne magában.

Percek futottak el, mire megszólalt:

— Ugy. Az én barna ruhámat. A seviottot mondod. Azt hát. Azt is szabjuk föl. A gyereknek. Most éppen harmincnégy esztendős. Tudod te. Azt is, mikor varrtuk. S miért? Harmincnégy esztendeje...

Akkora sirás tört fel szivéből, hogy rázkódott a teste.

A multját, a fiatal asszonyságát repesztette föl most ez a barna ruha. Tóni bácsit hozta elő a letünt esztendők függönyei mögül.

— A barna ruhám... az én barna... ruhám... az, az édes jó Istenem!

Mind a hárman sirtak már. Anya felállott s kiment az udvarra, Mari néni közelebb huzódott a siró asszonyhoz s megsimogatta a vállát.

— Csak mondtam... no... azér nem köll... annyira...

S Juli néniből kitört az ellenkezés:

— Azt nem! Nekem is kell valami! A barna seviottot, azt nem! Akármit is csináltok, azt nem!

Akkor már anya is visszajött s vigasztalta:

— Jól van, Juli néni... Isten ments! Hagyjuk csak a barna seviottot... hagyjuk, Juli néni. Majd megsegit az Isten bennünket.

Hiába próbálkoztak vele, nem segitett rajta semmi vigasztalás. Kitotyogott az udvarra, csóválta a fejét, került bennünket s ha közeledett hozzá valamelyikünk elfordult durcásan.

Vacsorára héjjában főtt krumplit ettünk sóval s néhány szem tepertővel. Juli néni is ott ült az asztalnál. Alig nyult az ételhez, csak nézte a gőzölgő tálat s hallgatott. Aztán előbuggyant belőle a sirás. Arcára huzta a kötényét s azt hajtogatta fulladozva:

— Az én barna seviottom...

Nem is próbálták már vigasztalni. Nyolc óra tájban lefektettek bennünket s kihuzódtak a konyhába, mosogatni.

Nem tudtam elaludni akkor este. Befordultam a falhoz s Juli néni nagy bánatán szomorkodtam. Hát azért, hogy én kimehessek az utcára? Azért kell most Juli néninek vörösre sirni a kék szemeit s azért fordult fel a békesség a fészkünkben?

Kilenc óra tájban nagyon melegen biztatták már Juli nénit, hogy feküdjön le s feledje el, hogy megemlitették a barna seviottot.

De Juli néni nem hallgatott rájuk. csak rázta a fejét s nem mozdult az asztaltól.

Aztán rájuk szólt parancsoló hangon:

— Hagyjatok engem. Feküdjetek csak le.

Kérlelték még egy darabig, azt mondták neki, legalább teritsen magára valamit, mert hüvösödik az este, de Juli néni csak küldte őket:

— Mondtam, hogy hagyjatok engem.

Hát elköszöntek tőle s lefeküdtek a tulsó szobában. De biztos, hogy egyikük se tudott aludni. Belehasitott olykor a csendbe valamelyik ágy nyikorgása s ilyenkor megrezzent odakint Juli néni.

Akkor már tiz óra is lehetett.

S én még mindig nem aludtam. Az járt az eszemben, hogy kevés volt anya és Mari néni vigasztalása. Nekem kellett volna kimennem hozzá s megmondani, hogy nem kell a barna seviott, semmit se fogadok el az ő meleg könnyeinek árán.

Készültem már, hogy kisurranok hozzá, de visszafogott a félelem. Hátha megszid a kotyogásomért s visszazavar az ágyba.

Egyszer aztán felkelt az asztaltól Juli néni. Nem tudom mit csinált, hol motoszkált, mintha a régi szekrénye nyikorgott volna s egy szék is megcsuszott a konyha öreg tégláin. Aztán megint csend zugott körülöttem.

Remegve másztam le az ágyról s indultam a függönyös ajtó felé. Nem tudtam még, mit mondok majd, de éreztem, hogy benne lesz a szivem minden melege.

Fehér ingesen álltam meg az ajtóban. S láttam Julit nénit, amint görnyedt az asztalnál. Ott volt előtte kiteritve a seviott s rajta az én rongyos nadrágom, mintának. Átnézett ijedten a szemüvege felett s megrezzent kezében egy nagy szabóolló.

Néztük egymást s akkora forró sirás ugrott elő a torkomon, hogy megszédültem tőle.

Odafutottam hozzá, belefurakodtam a fekete szoknyája ráncaiba s csak annyit tudtam mondani:

— Juli néni... Juli néni... Ne bántsa...

Simogatta a fejemet, rázkódott erősen s motyogott:

— Jó... jó... kicsi... rongyos... csipetkém...

Akkor már feltárult a másik ajtó s ott állott anya is Mari nénivel, főkötősen, fehéren, mint két angyal.

Könnyeztek, csóválták a fejüket s nézték a kiteritett barna ruhát.

Juli néni sirásán hirtelen áttört a nevetés:

— Mit néztek? Mit csodálkoztok? Minek énnekem ez a régi rongy, mi? S belevágott a nyikorgó ollóval, hogy gyermeknadrágot szabjon a harmincnégy esztendős emlékből.

HIRDESSEN A NEMZETI UJSÁGBAN

XXII. ÉVF. 223. SZÁM. **NEMZETI UJSÁG** 1940 október 1. Kedd

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest V., Honvéd-utca 10. Telefon: 119-660, 119-668, és 119-669
Előfizetési pénztár: Báthory-utca 5. Inspekció: Telefon: 120-529.
Belvárosi kiadóhivatal: IV., Kossuth Lajos-utca 5. Telefon: 189-533 és Christophoros utazási- és menetjegyiroda. Telefon: 187-502
Fiókkiadóhivatalok: (Vidéki előfizetési és árusitási osztály) V., Báthory-utca 8. Telefon: 119-660, és a Pázmány könyvkereskedésben, Baross-utca 82. Telefon: 135-479.
Előfizetési ára egy hóra 4 P, negyedévre 10·80 P, félévre 21·60 P, egész évre 43·20 P
KIADÓTULAJDONOS: KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT RT.

FŐMUNKATÁRS: TÚRI BÉLA † 1919—1936
A KIADÁSÉRT FELELŐS: BARANYAY LAJOS A KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT VEZÉRIGAZGATÓJA
A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS: DR TÓTH LÁSZLÓ FŐSZERKESZTŐ

Október 1. Kedd

Rádióműsor:

A VATIKÁNI RÁDIÓ SZEPTEMBERI HIRSZOLGÁLATA

Kedd 20 óra: Angol hirszolgálat 48.47 m. hullámhossz. 20.30 óra: Német hirszolgálat 48.47 m. hullámhossz. 21 óra: Portugál hirszolgálat 48.47 m. hullámhossz.

Kedd, október 1.

6.40: Ébresztő, torna, hirek, hanglemezek. — 10: Hirek. — 10.20: Nyáry Andor felolvasása. — 10.45: Divattudósitás. — 11.10: Vizállás. — 12: Harangszó, Himnusz, időjárás. — 12.10: Balalajka-zenekar. — Közben 12.40: Hirek. — 13.20: Időjelzés, időjárás, vizállás. — 13.30: Cigányzene. — 14.30: Hirek. — 14.45: Műsorismertetés. — 15: Árfolyamhirek. — 16.10: Gyermekdélután. — 16.45: Időjelzés, időjárás, hirek. — 17: Hirek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Magyar táncelemezek. — 17.40: Dr. Gidófalvy Pál, az MLSz miniszteri biztosának előadása. — 18.10: A Rádió Szalonzenekara. — 19.10: Hirek magyar és román nyelven. — 19.25: Beszámoló a rádiócsoportok erdélyi munkájáról hangfelvételekkel. — 20: Hirek idegen nyelveken. — 20.25: Hirek, időjárás. — **BUDAPEST II.** 17.15—17.45: Ruszin népdalok. — 18.10: Francia nyelvoktatás. — 18.40—19.10: A földm. minisztérium rádióelőadása. — 19.10: Waldbauer—Kerpely-vonósnégyes. — 20: Hirek, ügetőversenyeredmények, hirek szlovák és ruszin nyelven. — 20.25: Előadás Török Gyuláról. — 20.55: Időjárás. — **KASSA.** 10—11: Budapest I. — 11.05: Olasz grafikusok. — 11.20: Hanglemezek. — 11.40: Hirek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. — 12—15.25: Budapest I. — 15.25: A 21. honvéd gyalogezred zenekara. — 16.10—18.10: Budapest I. — 18.10—19.10: Budapest II. — 19.10—21: Budapest I. műsora.

Olvassa a Képes Krónikát

Szinházak műsora:

OPERAHÁZ. Kedd: Krisztus (évadnyitó, A—1). Szerda: Hovanscsina (E—1). Csütörtök: Varázsfuvola (uj betanulással, B—1). Péntek: A végzet hatalma (B—1). Szombat: Nilusi legenda, Bajazzók, Táncegyveleg (D—1). Vasárnap: Bánk bán. (fél 8.)

NEMZETI SZINHÁZ. Kedd: Vidám szüret (III). Szerda: Vidám szüret. Csütörtök: Vidám szüret (V). Péntek: Döbrönte kürtje (N. 2). Szombat: Tell Vilmos (VII). Vasárnap délután: A velencei kalmár. Este. Döbrönte kürtje. (VIII. — fél 4, fél 8.)

NEMZETI KAMARA SZINHÁZ. Minden este: Sorompó. Vasárnap délután: Minden jó, ha jó a vége. (4, 8.)

VIGSZINHÁZ. Kedd, szerda, csütörtök (D), péntek, szombat, vasárnap délután és este: XIV. René. (fél 4, 8.)

MAGYAR SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Az ördög nem alszik. (Kedd K., szerda N., csüt. S. bérl. — fél 4, 8.)

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Bécsi gyors. (fél 4, 8.)

ANDRÁSSY SZINHÁZ. Minden este és vasárnap délután is: Rádbizom a feleségem. (fél 4, 8.)

PESTI SZINHÁZ. (Pódium.) Minden este és vasárnap délután is: Valahol Pesten. (5, 9.)

ROYAL VARIETÉ. (T.: 421—920.) Minden este és vasárnap délután is: Világvárosi műsor. (4, 8.)

ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Sárgarigófészek. (fél 6, fél 9, vas. fél 4, 6, fél 9.)

JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ. Csütörtökig: Lehullott a rezgő nyárfa. (fél 6, fél 9, vas. fél 4, 6, fél 9.)

KISFALUDY SZINHÁZ. Csütörtökig: Tokaji aszu. (fél 6, fél 9, vas. fél 4, 6, fél 9.)

UJPESTI VÁROSI SZINHÁZ. Kedd: Nászéjszaka. (Csak felnőttek részére — 4, 8.)

KAMARA VARIETÉ. Mindennap: Vigadó, hiradó. (fél 9, szom. 6, 9, vas. fél 4, negyed 7, 9.)

KOMÉDIA ORFEUM. Mindennap: Lassan a testtel. (fél 9, vas. fél 5, fél 9.)

Napirend:

Kedd:

Róm. kat.: Remig pk. — Gör. kat.: D. A. véd. — Prot.: Malvin. — Középeurópai időszámitás szerint Budapesten a nap kel 5 óra 42 perckor, nyugszik 17 óra 24 perckor, a hold kel 5 óra 25 perckor, nyugszik 17 óra 21 perckor.

Vizállás:

A földm. minisztérium vizrajzi osztálya jelenti: A Duna Passau—Budapest között árad, másutt apad. Közepes vizállásu. Vizállások: Schärding 375, Passau 357, Struden 598, Stein 461, Bécs 415, Pozsony 258, Komárom 349, Budapest 298, Paks 202, Baja 320, Mohács 365, Gombos 460, Ujvidék 418, Zimony 354. — A Rába Szentgotthárdnál 337. — A Dráva Barcsnál minusz 10, Drávaszabolcsnál 78, Eszéknél 206. — A Száva Bródnál 231.

A Tisza Tekeháza és Záhony között árad, máshol apad. Alacsony vizállásu. Vizállások: Visk 26, Tekeháza 14 Tiszaujlak 10, Vásárosnamány 2, Tokaj 124, Tiszafüred 168, Szolnok 226, Csongrád 159, Szeged 228. — A Szamos Dásnél minusz 32, Csengernél minusz 18. — A Bodrog Sárospataknál 312. — A Sajó Bánrévénél 70. — A Hernád Hidasnémetinél 26. — A Körös Körösszakállnál minusz 10, Békésnél minusz 54, Gyománál minusz 2. — A Maros Makónál minusz 21. — A Balaton Siófoknál 92. — A Velencei-tó Agárdnál 156.

Élelmiszerpiac

A nagyvásártelepre hétfőn vasuton 92 vagon különféle árut, közte 13 vagon burgonyát, 4 vagon káposztát, 6 vagon paprikát, 4 vagon hagymát, 20 vagon gyümölcsöt és 1 vagon tojást hoztak fel. Hajókon 682 mázsa különféle áru érkezett. Ezenkivül 210 őstermelőkocsin, 32 rendelt kocsin és 35 teherautón jött még különféle gyümölcs- és zöldségféle. Élőbaromfiból a felhozatal 162 ketrec, vágott baromfiból 5 mázsa és tojásból 119 láda volt. A forgalom lanyhán indult, a zöldség- és főzelékfélék piacán több cikk ára emelkedett, mert az esőzés miatt csekélyebb volt belőlük a felhozatal. A gyümölcspiacon csak a szőlő drágult. A baromfipiacon, tekintettel a hustalan napra, csak élőbaromfiban volt forgalom, többnyire drágább árfolyamokon. A tojáspiac megszilárdult.

Az élelmiszerpiac fogyasztói árai: (Zárójelben a nagykereskedelmi árak.)

Baromfi és tojás: Élő: tyuk kg (180—190), csirke rántanivaló kg (210), sütnivaló kg (200—210), kacsa kg (200—220), lud kg (170—230). Teatojás válogatott drb 11—13, kg 225—240, ládaáru (205), kiolvasva (215—220), főző- és aprótojás drb 12—13, kg 220—230 fillér.

Zöldség és főzelékfélék: Petrezselyem (14—16), sárgarépa (11—12), cékla (8—12), kalarábé 3—8 (2—4), kaliol tisztitott 22—36 (8—16), vöröshagyma (10—14), fokhagyma 40—64 (35—50), fejeskáposzta 10—16 (6—9), kelkáposzta 10—16 (5—9), savanyukáposzta 36—40, fejessaláta (4—7), főzeléktök 10—14 (8—11), paraj 30—40 (15—26), sóska 24—36 (16—25), zöldpaprika töltenivaló 28—60 (26—50), hegyes (14—40), paradicsom közönséges 10—16 (8—12), almaparadicsom (10—18), zöldbab 30—60, vajbab (16—40), zöldborsó 30—60 (14—50), zöld kukoricacső 8—12 (4—6), ugorka 60—110 (20—56) fillér.

Burgonya: Gülbaba 14 (11.10), nyári rózsa (11.60), őszi rózsa 14 (10.80), Ella (9.50), Krüger étkezési 11 (8.15), Woltmann 12 (8.70) fillér.

Gyümölcs: Alma nemesfaj 70—160 (50—125), közönséges 50—100 (30—85), körte nemesfaj 80—200 (50—160), közönséges 70—140 (30—80), birsalma (35—60), szilva magvaváló 52—96 (40—80), őszibarack 80—220 (30—130), szőlő 62—150 (50—120), dió (120—135), dióbél 360—480 (360—460), gesztenye olasz (95—110), hazai (80—100) fillér.

Mozik műsora:

ADMIRAL. (T.: 353—707.) Egy nő miatt. — Erdélyi bevonulás. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is. — V. d. e. 1/2 10 és 1/2 12-kor: Szeretlek.

ALKOTÁS. (T.: 355—374.) Halálos tavasz. — Erdélyi bevonulás. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is. — V. d. e. 11-kor: Császárvadász.

ATRIUM. (T.: 153—034, 154—024.) Igen, vagy nem. — Hiradók. 1/6, 1/8, 1/10, sz., v. és ü. 1/4-kor is.

ASTRA. (T.: 154—422.) Halálos tavasz. — A kormányzó ur Kolozsváron. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is.

BELVÁROSI. (T.: 384—563.) Párbaj semmiért. — Hiradók. 4, 6, 8, 10, v. és ü. jobbt.: 2, 4, 6, 8, 10, balt.: 3, 5, 7, 9.

BROADWAY. (T.: 144—212.) Nick Carter nem téved. — Magyar és Ufa hiradók. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, sz., v. és ü. 1/2-kor is. Első előadás mindennap mérsékelt áron.

BUDAI APOLLO. (T.: 351—500.) Éjszaka kezdődött. 1/5, 3/7, 9, v. és ü. 1/2, 1/4, 1/6, 1/8, 1/10. — V. d. e. 1/2 11-kor: Shirley, a kis primadonna.

CASINO. (T.: 383—102.) Erzsébet királyné. — Magyar és olasz hiradók. 1/6, 3/8, 3/10, sz., v. és ü. 1/4-kor is.

CITY. (T.: 111—140.) Csak egyszer élünk. — Magyar és külföldi világhiradó. 3/6, 3/8, 3/10, sz., v. és ü. 3/4-kor is.

CORSO. (T.: 182—818.) Harry Baur: Mindenért fizetni kell. 1/6, 1/8, 1/10, sz., v. és ü. 1/4-kor is.

CORVIN. (T.: 138—988, 139—584.) Füszer és csemege. — Hiradók. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is. Első előadáson mindennap 1000 hely 40—90 fillérig.

DÉCSI. (T.: 125—952, 121—343.) Igen, vagy nem. — Hiradók. 6, 8, 10, sz., v. és ü. 4-kor is.

ELIT. (T.: 114—502.) Botrány a cirkuszban. — Magyar Világhiradó. 4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.

FORUM. (T.: 189—707, 189—543.) Második hétre prolongálva! Asszony az örvényben. — Hiradók. 1/6, 1/8, 3/10, sz., v. és ü. 1/4-kor is.

GLÓRIA. (T.: 144—800.) Végzet. — Erdélyi bevonulás. 1/5, 3/7, 9, sz. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is.

HIRADÓ-FILMSZINHAZ. (T.: 222—499.) Magyar-, Fox-, Luce-, Ufa- és Rajzos Hiradók. — A kormányzó Marosvásárhelyen. — Kizárólag itt: Átmentünk a Királyhágón. — Finn—magyar atlétaviadal. Folytatólagos előadások 9—24 óráig. Páholyok elővételben is.

HOLLYWOOD. (T.: 142—455.) Füszer és csemege. — Hiradó. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is. Első előadás mindennap mérsékelt helyárakkal.

HOMEROS. (T.: 236—178.) Titkos házasság. — Háborus világhiradók. 3/5, 7, 3/10, v. és ü. 1/2-től folytatólagosan.

IPOLY. (T.: 292—606.) Gunga Din. — Hiradók. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is.

JÓZSEFVÁROSI. (T.: 134—644.) Párbaj semmiért. — Baj van Hawaiban. — Magyar világhiradó. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is. Első előadás mérsékelt helyárakkal.

KAMARA. (T.: 144—097.) Mária két éjszakája. Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három előadás mérsékelt helyárakkal.

LLOYD. (T.: 111—994.) Füszer és csemege. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10 v. és ü. 1/2-kor is. Első előadás mindennap mérsékelt helyárakkal.

OLYMPIA. (T.: 421—588.) Egy nő miatt... — Erdélyi bevonulás. Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10.

OTTHON. (T. 146—447.) Egy nő miatt. — Hiradók. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is. Első előadás mérsékelt helyárakkal. — V. d. e. 10 és 1/2 12-kor: Péter.

PALACE. (T.: 221—222.) Második hétre prolongálva! Floridai kaland. — Magyar és külföldi világhiradó. Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három előadáson mérsékelt helyárak.

PATRIA. (T.: 145—673.) Te vagy a dal. — Marokkói kaland. — Hiradó. 4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.

PHÖNIX. (T.: 144—454.) Dunai hajósok. — Luce, Olasz és Magyar hiradó. Folyt. előadások mindennap: 11, 1, 3, 5, 1/8, 1/10. Első három előadás mérsékelt helyárakkal.

RADIUS. (T.: 122—098, 120—564.) Kismama. — Hiradók. 1/6, 3/8, 3/10 sz. v. és ü. 1/4-kor is.

ROYAL APOLLO. (T.: 222—002.) Ifju Edison. — Aranyhaj és a három mackó. — Nincs itthon a feleségem. — Magyar Világhiradó. 1/6, 1/8, 3/10, sz., v. és ü. 4, 6, 8, 10.

SAVOY. (T.: 146—040.) Te vagy a dal. — Marokkói kaland. — Hiradó. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is.

SCALA. (T.: 114—411.) Stanley, a riporterek királya. — Hiradók. 1/6, 1/8, 3/10, sz., v. és ü. 3-kor is.

SIMPLON. (T.: 268—999.) Füszer és csemege. — Hiradók. 1/4, 1/6, 1/8, 1/10, v. és ü. 1/2-kor is.

STUDIO. (T.: 140—840.) Második hétre prolongálva! Vágyakozás. Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10. Hétköznap az első három, v. és ü. az első két előadás mérsékelt helyárakkal.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. Okt. 1-én: N. N. és társa. (16 éven felülieknek.) — 3-án: Napoleon házassága. (16 éven felülieknek.) Előadások kezdete: 1/5, 3/7 és 9 órakor.

URÁNIA. (T.: 146—045.) Rohanó élet. — Magyar és Ufa Világhiradók. 5, 7/8, 1/10, sz., v. és ü. 3/3-kor is. — V. d. e. 11-kor dr. Cholnoky Jenő előadása: Erdély visszatér.

VIDÉKI MOZI

URÁNIA MOZGÓKÉPSZINHÁZ MISKOLC. Mária két éjszakája.

Nyomatott a PALLAS IROD. és NYOMDAI R.-T. körforgógépein, Budapest, V., Honvéd-utca 10. sz. (Felelős: Győry Aladár igazgató.)

LILIAN HARVEY
és LOUIS JOUVET
francia filmremeke

Rendezte:
JEAN BOYER

Zenéjét összeállította
ÁBRAHÁM PAL

Schubert Szerenád

A film előtt a színpadon: MISLEY ANNA tánccsoportja tancol
Ének: LENDVAY ANDOR

MA PREMIER! SCALA

A regensburgi dómkórus bemulatkozó hangversenye

A néhány év előtt nálunk járt lipcsei Thomaner-chor után most a német katolikus egyházi zene legnagyobb multu és világhírű énekegyüttese, *a regensburgi dómkórus* mutatkozott be a budapesti közönségnek. A mai német katolikus egyházi muzsikának Regensburg a központja és ez minden bizonnyal nem véletlen. Gondoljunk csak arra, hogy ennek a kedves dunamenti bajor város székesegyházának már ezelőtt ezer esztendővel énekkara volt s ez a kórus azóta megszakítás nélkül, állandóan működik. Olyan hatalmas mult, hogy szinte szédül belé az ember. Féltik, őrzik is azután ennek a fiú-férfi vegyeskarnak a hagyományait. Az egyház, az állam és *maga a Führer is évenkint tekintélyes összeggel támogatja a kórust.* A püspökség külön internátusban nevelteti a fiú-énekkar tagjait, ahol rendszeres zenei nevelésük során egytől-egyig képzett énekessé, pompás muzsikussá válnak. Az alapos, állandó tanulás azután a legkényesebb énekkari feladatok megoldására is alkalmassá teszi őket. Bár a hangképzés mindennapi munkájuk közé tartozik (ezáltal már szinte nőiesen lággyá finomult az együttes hangszine) és így mindegyikük a legteljesebb felkészültséggel énekel, a közös énekben mégis tökéletes odaadással és együttérzéssel olvadnak fel szólamukban. Olyan bensőséggel és olyan lelkesedéssel énekelnek, mint akiknek vérükké vált a muzsika.

Az együttes vezetője Prof. Theobald *Schrems* dr. kétségtelenül pompáskezű, fölényes tehnikai tudású karmester, az apró legények lelkes énekéből mégis azt látjuk, hogy ehhez a vezényléshez a karmesteri pálcának, mint fegyelmező eszköznek, vajmi kevés köze van. Ahogy énekesei rajongó tekintettel, szinte a gondolatait is ellesik, megérezzük, hogy micsoda szeretettel ismertetheti meg tanítványait a remekművek szellemével. A műsor első felében *Lotti* Crucifixusát, egy *Palestrina* miserészletet, *Gabrieli* egyik kórusát, *Pergolese* Stabat Materát (vonós ötös- és orgonakisérettel), valamint *Liszt* Krisztus-oratóriumából a „Nyolc boldogságot" szólaltatták meg, mély áhítatot keltve. A kitünő pap-karmester amellett, hogy az egyházi zene leghivebb gondozója, úgy látszik, talál időt a világi kórusmuzsika müvelésére is. A hangverseny második részében *Donati, Gastoldi Lasso* madrigálokat, majd pedig egy sor német karművet hallottunk friss, lendületes előadásban. A közönség zsufolásig megtöltötte a zeneművészeti főiskola nagytermét és egész este lelkes szeretettel ünnepelte az együtest és nagyszerű vezénylőjét. (L)

* **Uj tánctanfolyamok.** Adorjánné M. Frida tánc- és balettintézetében (Erzsébet-körút 44) a tánc- és balettánctanfolyamok november 5-én, kedden kezdődnek. Telefon 322-104.

Angelica nővér

Uj betanulással újította fel Operaházunk az „Angelica nővér" című egyfelvonásos misztériumot, *Puccini* Triptichonának ismét műsorba iktatott darabját. Képességeinek teljes birtokában, világhírnevét megalapító nagy operáinak óriási sikerei után az egykori templomi orgonista a szivéhez nőtt Angelica nővérben újra visszaérezhette magát a sóvárgott templomi hangulatba. Kolostor belsejében játszódik a darab, a középkori lélekkötöttség iszonyú merevségei között. Puccininak a hitélet abroncsait a beleélés megszállottságában, az élvezetek, világi örömök, külső és szellemi hódítások mámorától elpuhult bensőjére erőszakolta, hogy annál meggyőzőbben és tisztábban zengje muzsikája a kedves, naiv, meghatóan gyöngéd Angelica nővér megdicsőülését. A középkori kolostorok életét, hangulatát, kis gondjait, kis örömeit, a merev hit súlya alatt görnyedő nővérkék lelki világát megejtő bűbájjal kelti életre az „Angelica nővér" finom, szigorúan mértéket tartó, mesterien kifejező zenéje. A varázslat sikerült. Ime, Puccini, a vadul pirosló élet után megdalolta a halál árnyékában derengő élet sápadt arcát is. És milyen meglepő hangszineket talált a csoda érzékeltetésére!? Nemcsak színpadi látvány, valóságos jelenés és látomás, a színházi széksorokban ülő számára is, az a szép káprázat, amikor a halálba induló Angelica nővér elé jön, vígaszul, a túlvilágból meghalt kisfia, akihez menekül. A hitnek és szeretetnek a csodája ez, olyan mély költői átélés, amely az élet és a halál mesgyéjét világítja be alkonyati napfénnyel.

Nyáron, a margitszigeti színpadon előadott „Angelica nővér" inkább csak színpadi látványosságnak hatott. Itt tárul fel azonban, az Operaház szinpadán, teljes szépsége, benső, fénylő becse. A zenei betanítást végző *Ferencsik* János eddigi legművészibb munkájával jeleskedett. Izléses, hangulatos, a kis remekmű szellemével telített ifj. *Oláh* Gusztáv színpada és *Nádasdy* Kálmán rendezése. (Nádasdy fordította költőien magyarra *Forzano* szövegkönyvét, még mint hetedik gimnazista.) A szereposztás kitünő. A címszerepet éneklő *Warga* Livia éneke, alakítása és megjelenése élményerejű. Hangja gyönyörű, ezüstösen fénylő és nemesen szárnyaló! Megjelenése jólesően megnyerő. Játéka tiszta, meggyőző és egyszerű. Hamarosan, ha megérik művészete, egyike lesz Operaházunk legféltettebb kincseinek. Ezt a szépséges hangot patinás foglalattal ékítette *Basilides* Mária és *Budanovits* Mária értékes, nemes, kiforrott művészete. Az együttesből kiemeljük a friss hangú *Kántor* Erzsit, valamint *Mészáros* Erzsébetet, *Horányi* Karolát, de stilusosan illeszkedett be szerepébe az együttes többi tagja is: *Kovács* Jolán, *Máthé* Jolán, *Rostaházy* Anna, *Nagybányai* Margit, *Virág* Ilona, *Petry* Kató, *Szabó* Gizella és *Layer* Mária. (H. G.)

MEGPECSÉTELTE A SIKERT
A POSTAMESTER
UFA WIEN-FILM
Prolongálva: Uránia! Mától Atrium is!

Schubert-szerenád

(Scala)

A fiatal Schubert életéről szól a film, az ifjú törekvések idejéről, amikor a későbbi nagy muzsikus még nem tudott rátalálni a köznapi sikerek és a pillanatnyi elismerés között a halhatatlanság felé vezető útra. Az ifjú Schubert alkalmi szerzeményekkel próbálkozik, de tehetsége súlyosabb, semhogy a könnyű melódiák és ütemek kedvelői között népszerű lehessen és csaknem természetes, hogy nyomorog, hogy érzékeny és büszke. De a kissé kopott és kenyérgondokkal küzdő szelid fiatalemberben az akkori Bécs ünnepelt táncosnője meglátja a nagyrahivatott tehetséget és az érző szivü embert. Az az egyszerű és finom szerelmi történet, amelynek vonalán halad a cselekmény, nem veti fel a nézőben a történelmi hűség kérdését, mert a mese és a játék históriai indokolás nélkül is kedves és megnyerő. A párisi film sok jelenetében hamisitatlanul francia stilusú, egészben véve azonban hiven a helyhez és az időhöz, bécsi hangulatot áraszt. A szereplők közül Louis Jouvet, mint Bécs mindenható rendőrfőnöke, emelkedik ki nagy játékintelligenciájával. Lilian Harvey, a világot járt német filmcsillag ezúttal francia filmben növeli népszerüségét. A mellékszereplők megszokottan jók, a zenekiséret — a Schubert-melódiák — örökkévalók.

* **Keskenyfilm az erdélyi bevonulásról.** A vitézi rend Zrinyi-csoportjának helyiségében vetitette le *Keviczky* Kálmán főhadnagy, a csoport belső munkatársa „Erdély visszatér" című remekül összeállított keskenyfilmjét. A kétszázötven méteres film a pesti honvédek erdélyi útját mutatja be, amelynek során a komoly és megragadó jeleneteket sűrűn váltják a hangulatos és kedves epizódok. Keviczky Kálmán értékes művészi munkát végzett filmjével, amely nemzetnevelő és szórakoztató hatásánál fogva komoly figyelmet érdemel.

* **A „Gyáva hős"** című német filmben Heinz Rühmann, a vígjáték főszereplője megmutatja, hogy egy férfi mindenre képes, ha szerelmes. Az a leány ugyanis, akibe beleszeret, egy cirkuszigazgató leánya és az igazgatónak „elvei" vannak a vőlegényjelölttel szemben. Igy aztán a jámbor nyárspolgárból kötéltáncos s amikor ez sem elég, oroszlánszelidítő lesz, aki a mozi közönsége előtt mint gyáva hős járja ki az állatszelidítés iskoláját. Partnere a filmben a bájos Gusti Huber és Theo Lingen.

Székesfővárosi zenekar

1-én Brahms Requiem és Pergolese: Stabat Mater Z. 8. vez.: Vaszy, közr.: Basilides M., Kovács I., Csóka B. és a Palestrina Kórus. 4-én Városiban ½8-kor Schubert VII., Haydn: Londoni, Farkas: Dalok. Vez.: Csilléry, közr.: Máté Jolán. Jegyek 0.40-től Városi Színház, Koncert.

*

II. Múzeumi Matiné nov. 3. Franck: Quintett, Beethoven: Serenade stb. **Basilides, Böszörményi-Nagy, Kresz** Géza kamaraegyüttese.

*

Komikusok parádéja

vasárnap Z. 5. Háromórás műsor. Jegyek 1—4 a Zeneakadémián.

Kodály-Bartók est

nov. 6. ½9. Színházi Magazin.

* **A második múzeumi matiné.** November 3-án, vasárnap délelőtt a második múzeumi matiné keretében *Basilides* Mária Brahms négy bibliai énekét, *Kresz* Géza kamaraegyüttese Beethoven trió-szerenádját és *Böszörményi Nagy* Bélával Frank Cézár híres zongorakvintettjét adják elő.

* **Gyermekszínház a Scalában.** A pesti gyermekvilág kedvencei vonulnak fel vasárnap délelőtt a Scala-filmszínház színpadán: Babay József mesét mond, Gerard és Zoli bohócok együtt lépnek fel, Paprikajancsi egész társulatával mulattatja a gyermekeket s ezenkívül számos trükkfilm és más meglepetés is szerepel a műsoron.

* **Svéd matiné.** November 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a zeneakadémia kamaratermében együttes ülést tart a magyar Goethe és a La Fontaine irodalmi társaság, a kétszáz évvel ezelőtt született világhirű svéd költő, Bellman Mihály emlékére. A matinén a költő legszebb dalait és verseit adják elő Pándy Kálmán és Vikár Béla fordításában. Langlet Valdemár dr. svéd tanár német nyelven ismerteti Bellman költészetét. Az előadásra a belépés ingyenes.

Művészi esemény a „Kék madár" filmváltozata

A világirodalomnak van néhány olyan kimagaslóan nagy alkotása, amelyhez a filmproducerek is csak félve és áhitattal mernek nyulni, mert átültetésük a filmvászonra teljes hozzáértést, művészi elmélyülést s ezenfelül minden tekintetben kiváló színészgárdát követel. A kiválasztottan nagy filmtémák közé tartozik *Maeterlinck* híres „Kék madara", amelyet most Hollywoodban igen nagy költséggel, elejétől végig szinesen, a meseviláq káprázatos feltámasztásával vittek a felvevőgép elé. A filmváltozatot a Fox-vállalat készitette, amelynek sztárjai közé tartozik Shirley Temple s ő alakitotta a boldogság kék madarát kergető leányka pompás szerepét.

2 FÉRFI 1 ASSZONY

A XX. század vakmerő kalandorának izgalmas filmregénye
PÁRIS, LONDON, RIO fényében
Az Ördögsziget borzalmas poklában
Basil Rathbone
Victor Mc. Laglen
Sigrid Gurie
Robert Cummings
Rendezte: John Brahm
Forgalombahozza: Modern Film.
PREMIER MA
CITY • OMNIA

* **Erdélyben igen nagy az olvasási kedv.** Az erdélyi könyvtárak számára 83.000 kötet könyv érkezett be eddig a közgyüjtemények országos felügyelőségének erdélyi osztályához. A könyvakció vezetősége ismét a magyar társadalomhoz fordul és kér mindenkit, akinek van néhány kötete, hogy egy vagy két jó könyvét küldje be a nemes célra. Az 1918 és 1940 között megjelent szépirodalmi és tudományos munkákon kivül most már gyüjti a magyar klasszikusok, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Madách, Jókai, Mikszáth és Gárdonyi müveit is. Igen nagy az olvasási kedv Erdélyben, egymásután jelentkeznek az erdélyi könyvtárak jó és értékes magyar könyvekért s a közgyüjtemények főfelügyelősége bizik abban, hogy a magyar társadalom meghallja Erdély magyar betűt kivánó szavát. A felügyelőség erdélyi osztályának címe: Budapest, Esterházy-utca 30.

Két férfi, egy asszony

(Omnia, City)

Amerikából is ritkán kapunk olyan bonyodalmas filmhistóriát, mint ez az újdonság, amely most érkezett a hollywoodi studiókból. A történet hőse egy nagyvonalú kalandor, akit élete legnagyobb szélhámossága közben tartóztat le a párisi rendőrség. Tizévi kényszermunkára ítélik és az óceáni szigetre, a hirhedt fegyenctelepre szállitják. Fiatal felesége és hűséges barátja a sziget közelében, Rio de Janeiroban telepednek le, hogy az elítélt közelében lehessenek. A kalandor jellemének egyetlen tiszta vonása, hogy szerelmes a feleségébe. De ahogy múlik az idő, az asszony megszeret egy másik férfit. A fegyenc megszökik a szigetről és mikor hazaérkezik, megtudja, hogy elveszítette a feleségét. Váratlan és gyors befejezése a filmnek, hogy a rendőrség ugyanakkor talál rá az üldözöttre. Az érdeklődés ébrentartása céljából a film végét nem áruljuk el. Annyi bizonyos, hogy sokfelé ágazó, változatos történet, amelyben Basil Rathbone nyujt meggyőző alakitást, Victor MacLaglen a hűséges cinkos szerepében egy-két kifejező mozdulattal és kitünő arcjátékkal öregbíti jóhirét. Sigrid Gurie, a bájos filmcsillag, akit a „Marco Polo kalandjai" című filmben láthattunk, szépen énekel és jól játszik. A rendezés kivételesen adós marad a szokott amerikai frisseséggel, a storyból ötven százalékkal jobb filmet lehetett volna készíteni.

* **„A fegyvereké a szó."** Az Uránia-filmszínházban vasárnap délelőtt bemutatásra kerülő riportfilmeken láthatók a háborús Németország roppant előkészületei, melyekkel megkezdte és folytatja a világtörténelem leghatalmasabb háborúját. Betekintést kapunk itt a nyersanyagpótlás boszorkánykonyhájába, látjuk Németország fegyverraktárát, a frontmögötti hősöket és mindenek előtt a maga totális pompájában a német hadsereget.

MA
HOLLYWOOD ELIT
LUBITSCH-film
SAROKÜZLET
(Metro-Goldwyn-Mayer film

A Forum kirobbanó sikere! Anny Ducaux Arletty, Stroheim, Dolio
Asszony az örvényben
Mától! Művész-film! Kizárólag Capitol

Teleki Mihály gróf rádióbeszédet mondott Rómában

Róma, október 30.

Vitéz *Teleki* Mihály gróf és felesége *Tassinari* olasz földmívelésügyi miniszter társaságában szerdán reggel *Forlíba* érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. Onnét gépkocsikon *Predappio* városba hajtottak, ahol a magyar miniszter *megkoszorúzta a Duce szüleinek sírját*, majd leszállott a sírboltba s ott is némán tisztelgett Alessandro *Mussolini* és Rosa *Martoli* koporsója előtt. Ezután Predappioban a Varanopalota Duce-termében a polgármester üdvözölte a magyar vendégeket, akiknek díszalbumot nyujtott át *a Mussolini életében szereplő főbb helyek fényképeivel*. Teleki Mihály grófék ezután felkeresték a Duce szülőházát és *megtekintették a Duce apjának szerény otthonát és kovácsmühelyét*. A délután folyamán Ferrara környékén *a talajjavitási munkálatokat* nézték meg.

Vitéz *Teleki* Mihály gróf szerdán este a római rádióban beszédet tartott, amelyben többek között a következőket mondotta:

— Igen nagy örömömre szolgál nekem, az agrár Magyarország földmívelésügyi miniszterének, hogy az olasz rádión keresztül üdvözölhetem *annak a baráti Olaszországnak gazdáit, amely csodálatos ipari fejlődése mellett is megőrizte mezőgazdasági jellegét, sőt azt lángeszű vezérének, Mussolininak bölcs irányításával példátadóan fel is virágoztatja.* Itáliában a külföldiek *a táj szépségét* keresik és csodálják, én azonban *a munka szépségét* akartam látni, azokat a nagyszerű eredményeket, amelyeket a bonifica integrale művei hoztak létre.

— Giuseppe *Tassinari* miniszter volt szíves meghívni többnapos tanulmányútra. Nem kételkedem abban, hogy ez a tanulmányút *igen hasznos lesz a magyar mezőgazdaság számára is*, amely a legnagyobb mértékben óhajtja az együttmüködést az olasz mezőgazdasággal. Nálunk az idén a rossz időjárás miatt a terméseredmények igen gyengék, *az utóbbi ötven évben a legalacsonyabbak*. Ez különösen a gabonaneműekre áll, de Magyarország erélyes intézkedéseket tett *saját fogyasztásának csökkentésére*, főleg azzal a céllal, hogy a velünk baráti viszonyban levő tengelyhatalmak országaiba *a búza kivitelét, ha csökkentett mértékben is, de fenntarthassuk*.

— Az általános jellegü tervgazdálkodás előkészítésével kapcsolatban gondom lesz arra, hogy *necsak a magyar szükségleteket elégítsem ki zsírral, zsiradékkal és sertéshússal*, hanem Olaszország és Németország részére is nagyobb mennyiségeket exportálhassunk. A baráti együttmüködés szellemében októberben már megállapodás történt Németországgal a mezőgazdasági árucsere fokozására s a megállapodásban kifejezetten bennefoglaltatik az is, hogy *Magyarország azonos, vagy hasonló módon egyezményt létesíthet Olaszországgal is.*

FIGYELJEN JÓL!

A LEGJOBB KISZOLGALÁSRÓL BIZTOSITJUK!

A téli idény legsikerültebb és legkedveltebb modelljét ajánljuk:

ÁRA:
álló minőségü, megszokott vagy divatszövetből, vattelin és kreppe satinnal melegen bélelve, vörösrókával prémezetten . . . . . P 124.–

Ugyanaz a kivitel, fekete zorinó (szkunksz fajtáju) prémezéssel P 149.–

Ugyanaz a kivitel, fekete mormota prémezéssel . . . P 123.–

Kérjen modelljeinkről képes árjegyzéket

HALÁSZ DEZSŐ
NŐIDIVATHÁZA, BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

A gazdavédettséget meghosszabbitották

Kedvezményeket kapnak a védettséget töröltető gazdák

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

A hivatalos lap október 31-iki, csütörtöki számában jelent meg a 7550/1940. M. E. számú rendelet *a gazdatartozások fizetésére és rendezésére vonatkozó rendelkezések további kiegészitése és módositása* tárgyában. A rendelet főbb rendelkezései a következők:

A védettség hatálya ezuttal még *meghosszabbodik az 1941. évi december hó 31. napjáig*. Ezután az időpont után már csak az olyan birtok marad védett a szükséges átmeneti időre, amelyre nézve a teherrendezési eljárást addig esetleg még befejezni nem tudták.

A rendelet több irányú kedvezményt biztosit azoknak a gazdaadósoknak, akik birtokuk védettségét a rendelet életbelépése után önként töröltetik. Nevezetesen a védettséget önként megszüntető gazdaadós — szükség esetében — a védettség megszüntetése után tartozásainak megfizetésére a bíróságtól több évre terjedő halasztást kaphat, zálogleveles kölcsönei után fennálló régi annuitás hátralékait 5 év alatt részletekben fizetheti meg, végül az 1941. év végéig teljesített rendkivüli tőkevisszafizetés esetében éppúgy megkaphatja a megfelelő *tőketörlesztési jutalmat*, mint a védett birtokosok.

Tőketörlesztési jutalmat biztosit továbbá a rendelet azok után a soronkivüli tőkevisszafizetések után is, amelyeket az adós a teherrendezés során hosszúlejáratúvá átalakitott és kötvényesitett tartozásaira az 1946. év végéig teljesit. A jutalom mértéke az 1943. év végéig teljesitett rendkivüli törlesztés esetén 20 százalék, ezt követően teljesitett rendkivüli törlesztés esetén 15 százalék. Ezt a jutalmat az érdekelt gazdaadós akkor is megkapja, ha a visszafizetést *mezőgazdasági kötvények beszolgáltatása útján teljesiti.*

Az olyan védett gazdaadósokat, akik sem az úgynevezett konverziós, sem a könyvjóváirásos teherrendezésre nem igényjogosultak, a pénzügyminiszter *gazdálkodásuk menete és jövedelmük felhasználása tekintetében adatszolgáltatásra kötelezheti*, sőt az ilyen adós védett birtokára a bíróság az 1941. évi augusztus hó 31-ike után *elrendelheti a hitelezői felügyeletet.*

Lehetőséget nyujt a rendelet arra is, hogy a gazdaadós tulajdonában álló *házas belteleknek végrehajtási árverés hatályával magánkézből való eladását kérhessék* olyankor is, ha a házas beltelek nem kis- vagy nagyközségben, hanem törvényhatósági jogu vagy megyei városban fekszik.

Egyidejüleg szabályozza a rendelet azt, hogy az 1940. évi november hó 1. napjától kezdve a *„nem védett"*, valamint a *„védett"* gazdaadósok milyen mértékü kamatot kötelesek régi tartozásaik után fizetni. Eszerint a *„nem védett"* gazdaadósok közül azok,

a) akiknek *50 kat. holdnál kisebb a birtokuk*, az 1940. évi november hó 1-étől 1941 augusztus hó 31-éig terjedő időre évi 5 és fél százalékot, ettől kezdve az 1941. évi december hó 31-éig terjedő időre évi 6 százalékot fizetnek, azután pedig az országos hitelügyi tanács által megállapitott kamatkorlátozások fognak velük szemben is érvényesülni; (az országos hitelügyi tanács 1940. évi november hó 1-től kezdődő érvénnyel a budapesti nagy intézetek követeléseire nézve évi 6 százalékban, a többi pénzintézet követelésére nézve pedig évi 6 és fél százalékban állapitotta meg a bíróilag érvényesithető legmagasabb kamat értékét),

b) az *50—1000 holdas gazdaadósoknál* a kamat mértéke az 1940. évi november hó 1-étől 1941. évi augusztus hó 31-éig terjedő időre évi 6 százalék, azután az országos hitelügyi tanács által megállapitott kamatkorlátozások érvényesülnek;

c) az *1000 holdon felüli gazdaadósokkal szemben* már folyó évi november hó 1. napjától kezdve csak az országos hitelügyi tanács által megállapitott kamatkorlátozások érvényesülnek.

A *„védett"* birtokosok által fizetendő kamatok a rendelet szerint a következőképpen alakulnak:

1. A *30 kat. holdon aluli* védett birtokosok tartozásaik után továbbra is az eddigi mértéknek megfelelő kamatot kötelesek fizetni.

2. A *30—500 holdas védett birtokosok* által fizetendő kamatok mértéke ugyanaz, mint az 50 kat. holdnál kisebb birtokú „nem védett" gazdaadósokkal szemben érvényesithető, fentebb ismertetett kamatérték.

3. Végül az a *néhány 500 holdon felüli gazdaadós*, akinek birtoka még egyelőre védett, az eddigi szabályoknak megfelelően olyan mértékü kamatot köteles fizetni, mintha birtokának védettsége már megszünt volna.

A védettség meghosszabbitására, valamint a kamatok és a védettségi szolgáltatások mérvére vonatkozó, fentiekben ismertetett rendelkezéseknek hatálya visszacsatolt felvidéki és kárpátaljai területekre is kiterjed.

Kis tubus P –.68 Közép tubus P 1.25

Az iparban hatalmas keresztény előretörés történt

A képviselőház pénzügyi és iparügyi egyesitett bizottsága szerdán délelőtti és délutáni ülésében *Bárczay* János elnöklésével letárgyalta *az iparügyi tárca* költségvetését. A kormány részéről *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, *Varga* József iparügyi miniszter, *Szász* Lajos pénzügyi és *Kádas* Károly iparügyi államtitkár vett részt az ülésen. *Stitz* János előadó részletes ismertetése után a vitában résztvettek: *Padányi Gulyás* Jenő, vitéz *Imrédy* Béla, *Kunder* Antal, *Ronkay* Ferenc, *Laky* Dezső, *Közi-Horváth* József, *Zichy* Nándor gróf, *Szabó* Gyula, *Csorba* Sándor, *Sigray* István, *Malasics* Géza, *Rassay* Károly, *Angyal* László, *Tauffer* Gábor, *Müller* Antal, *Ilovszky* János és *Donáth* György.

Varga József miniszter a felszólalásokra válaszolva hangoztatta, hogy *az iparban hatalmasarányú keresztény előretörés történt.* A multban is figyelt és a jövőben is figyelni fog arra, hogy ennél az előretörésnél minél nagyobb számban érvényesüljenek azok, *akik az egyes vállalatoknál már eddig is értékes munkát fejtettek ki.* Maga is indokoltnak látja, hogy *ipari központ* létesüljön, amely egységes szempontok szerint intézi az ipari gazdálkodás ügyeit. Részletesen tájékoztatta a bizottságot *az aluminiumgyártás* kérdéséről is. Örömmel állapitotta meg, hogy különösen az erdélyrészi területekről nap-nap után érkeznek bejelentések *új vállalatok alapitásáról.* Energikusan intézkedett, hogy a most visszacsatolt területek nyersanyagkincseinek feltárása *mielőbb megtörténjék.* Az állami munkaközvetités intézményének teljes kiépitésével kapcsolatos *a munkakamara* intézménye, amelyet úgy kiván létrehozni, hogy ez *a munkásság teljes bizalmát élvezze.*

A miniszter felvilágositásai után az egyesitett bizottság az iparügyi tárca költségvetését *elfogadta.* Ezután áttértek a miniszterelnökségi és kisebb tárcák költségvetésének tárgyalására. *Donáth* György előadása után, *Laky* Dezső és *Rassay* Károly felszólalásaira *Teleki* Pál gróf miniszterelnök és *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter adott felvilágositásokat, majd a bizottság a tárcák költségvetését *elfogadta.*

A kőbányai szerencsétlenség miatt letartóztatták Kallus Frigyes Máv-segédtisztet

Az *Uj Magyarság* beszámolt arról a vasúti szerencsétlenségről, amely kedden délután Kőbánya alsópályaudvar közelében történt. Mint megírtuk, a Cegléd felől érkező személyvonat beleütközött az Ócsa felé téves vágányon haladó személyvonatba. Az ócsai vonat egyik utasa, *Simon István Máv nyomdai gépmester a helyszinen meghalt, tizenhatan pedig megsebesültek.* A mentők a sebesülteket a Horthy Miklós-kórházba szállitották. Kedden reggel a kórház értesitette a főkapitányságot, hogy *Erős János 17 éves napszámos belehalt sérüléseibe.*

A főkapitányság bűnügyi osztályán erélyes nyomozás indult a szerencsétlenség ügyében. Megállapitották, hogy *Kallus Frigyes Máv-segédtisztet gondatlanság terheli, ezért kihallgatása után letartóztatták.* Az ócsai vonat mozdonyvezetője, *Váradi* Pál, továbbá *Katona* János váltóőr ellen is kiterjesztették a vizsgálatot.

A zsidó árusok kitiltása a piacokról

Békéscsaba, október 30.

A város képviselőtestülete egyhangúlag kimondotta, hogy a jelenlegi bérleti szerződések lejárta után *a város tulajdonában levő épületeket és üzlethelyiségeket csak azoknak adja bérbe, akik nem esnek a zsidótörvény korlátozó rendelkezései alá.* A városi szabályrendeletet pedig olyképpen módositották, hogy *zsidók nem kaphatnak engedélyt a heti és országos vásárokon való árusitásra.*

Székesfehérvár, október 30.

A város polgármestere rendeletileg *eltiltotta a zsidó kereskedőket a napi, heti és országos vásárokon való kereskedéstől.*

Nagykanizsa, október 30.

A város jogügyi bizottsága a város piaci szabályrendeletét oly értelemben módositotta, hogy a jövőben *zsidók nem kaphatnak árusitó jogositványt.*

Zalaegerszeg, október 30.

Brand Sándor alispán a zsidó árusokat eltiltotta a zalamegyei országos és kirakodó vásárokon, hetivásárokon és napi piacokon, továbbá a búcsúkon való árusitástól.

Jó szövetet olcsón ramocsaházi NAMÉNYI-nál IV, Szervita-tér 8

SZINHÁZ ÉS FILM

Előzetes jelentés a City és Omnia holnapi bemutatójáról

KÉT FÉRFI EGY ASSZONY

BASIL RATHBONE ÉS SIGRID GURIE A FILM EGYIK JELENETÉBEN

Hallatlanul izgalmas amerikai film érkezett Budapestre, amelyet holnap mutat be a City és Omnia filmszínház. A film címe Két férfi egy asszony és főszerepeit Basil Rathbone, McLaglen és a tündérszép Sigrid Gurie, Charles Boyer új partnernője játssza. A lendületes amerikai filmet két premierszínház kötötte le. A filmben Basil Rathbone egy bankárt játszik, akit titkárával együtt az Ördögszigetre száműznek. Felesége egy riói bárban táncosnőként lép fel, hogy férje közelében élhessen. Itt ismerkedik meg egy mérnökkel, míg férje és egy fegyenc megszöknek. A szökevénytárs időközben meghal és a bankár annak neve alatt él tovább. Felesége időközben igent mondott a szerelmes mérnöknek. Megérkezik a férj, akinek gyilkos szándékát hűséges titkárja akadályozza meg. A golyó a bankárba furódik, aki meghal és a hallatlanul izgalmas drámai fordulatokban bővelkedő film, amelyet holnap este a City és Omnia filmszínház mutat be, ezzel az egyetlen megoldással fejeződik be.

A VÁGYAKOZÁS

a Lloyd és a Savoy filmszínházban

Harmadszor írunk már erről a gyönyörű francia filmről, amely a *Forum* filmszínházban tüneményes sikert aratott és ezt a sikerszériát folytatta a *Studió* filmszínházban, hogy most a *Lloyd* és a *Savoy* közönségét hódítsa meg szépségeivel... *Puskin* örökbecsű novellájából, »*A postamester*« című munkából készült ez a film, amelyet a világhírű orosz rendező, *Tourjanski* rendezett... *Harry Baur*, a legkiválóbb francia jellemszínész döbbenetes drámai erővel alakítja a postamestert, leányát *Dunyácskát* a porcellánszépségű *Jeanine Krispin* játssza, a csábító szerepében pedig *Georges Rigaud* remekel. A mese szerint a nagy orosz rónákon vezető út mentén áll a kis postaállomás, ahol a Szentpétervárra tartó utasok fogatait váltják. A postamester szép szőke lánya, *Dunyácska*, feltűnik a városi uraknak, akik rábeszélik, hogy menjen velük Pétervárra. Egy fiatal hadnagy szökteti el *Dunyácskát* és ezzel megkezdődik a postamesternek és a lányának romantikus eseményekben gazdag kalandos története.

Ritkán sikerül klasszikus irodalmi alkotást ennyi művészettel, hibátlan szépséggel, mit a *Postamester*. Olyan frissen iramlik ennek a filmnek a meséje, *mint évszázados bükkerdők lombozata alatt az erdei patak.*

A Madách Színházban nyílik meg az Uj Színház

Jelentettük, hogy gróf Károlyi Gyula vezetésével megalakult az Új Színház kft., amely a nagymezőuccai Clarisse kávéház helyén szándékozott Kamaraszínházat nyitni. A bérházban azonban nem kapták meg az átépítési engedélyt, mire felmerült az a terv, hogy az Új Színház a Madách Színházban nyílik meg. A Közmunkák Tanácsának legutóbbi ülésén olyan határozatot hoztak, hogy a tanács által a Madách-téren emelt épületben létesült helyiség csak színházi előadások tartására alkalmas. Miután a helyiség bérlője moziengedélyt nem kapott, a helyiséget színházi előadások céljaira kívánja bérbeadni. Tárgyalások indultak meg, hogy a helyiségben az Új Színház kezdhesse meg működését november végén. A tervek szerint az Új Színház Móricz Zsigmond »Kis madár« című darabjával nyit.

Aida a Művelődés Házában

Zsúfolt ház előtt, hatalmas sikerrel adta elő tegnap este az Operaház együttese *Verdi Aidáját* a Magyar Művelődés Házában. Valamikor a régi Városi Színház falai láttak ilyen igazán meleg ünneplést, mint amilyenben az est hálás közönsége részesítette az Operaház vendégegyüttesét. *Aidát Rigó* Magda énekelte, gyönyörűen csengő, nemes szárnyalású hangjával tökéletes illúziót keltve Aida drámai szerepében. *Amneris* szerepét a beteg *Dózsa* Mária helyett *Kováts* Jolán énekelte próba nélkül, elsőízben, megmentve ezzel a színház tegnapi Aida előadását. Radames szerepében *Laczó* István tűnt ki férfias lendületével, ideálisan megtöltve éreces tenorjával a színház hatalmas nézőterét. Amonasro szerepében *Palló* Imre tündökölt; *Fodor* János, *Koréh* Endre és *Király* Sándor megérdemelten osztoztak a sikerben. *Ferencsik* János megszokott karmesteri pedantériájával vezényelt, mindvégig kitűnően együtt tartva az együttest. *(v. j.)*

Előzetes jelentés a Scala mai díszbemutatójáról:

SCHUBERT-SZERENÁD

LILIAN HARVEY ÉS BERNARD LANCRET A »SCHUBERT-SZERENÁD«-BAN

A ma esti bemutatón igazi, fémjelzett filmesemegét tálal a Scala filmszínház Budapest közönsége elé. A film a Schubert-szerenád címét viseli, egy halhatatlan zenemű címét, amelyet Bécs zeneköltő óriása egy lebírhatatlan erejű szerelem varázslatában írt. Schubert bámulatosan gazdag érzelmi világot felölelő szerzeményei közül is úgy világlik ki az a szerenád, mint egy roppant, tüzes fáklya, amelynek égig csapó lángját a fehérizzású, legnemesebb szerelem táplálja. Ez a szerelem akkor ragadta el a régi Bécs zeneköltőjét, amikor az Operában először lépett fel nyirfatermetű, vörösszőke angol táncosnő, egy zenével és szerelemmel átitatott, habfehér primaballerina s akiért Schubert lángoló lelke mámoros szerelemre lobbant.

Egészen természetes, hogy ezt a perzselő hőfokú szerelmi történetet, amelynek bűvkörében fájdalmas emberi tragédiák villantak meg, csak a francia filmgyártás dolgozhatta fel. A vállalkozást szerencsés mozzanat indította el, mert Veronából előkerült Schubert egy ismeretlen naplója, amely ennek a szemérmes, nemes férfinak legrejtettebb és legforróbb érzéseiről számolt be ezzel a szerelemmel kapcsolatban. Az utókor nem követett el indiszkréciót, amikor a napló virágmézillatú sorait filmre vitte, hogy megmutassa a világnak, micsoda tengerhullámú érzések válnak ki egy férfi szívéből, ha megérinti a »nagy szerelem«. E napló alapján készült el a forgatókönyv, amelynek szerepeire a francia filmgyár olyan művészeket szerződtetett, akik nemcsak az emberi történetet tudják elevenné varázsolni, de olyan művészek, hogy alakításuk nyomán életre kel a történelem szerelmes százada és lüktetésével elénk tárul az a szerelmi románc, amelyben elég az ember, mint egy láng.

Igy adták hosszas válogatás után Schubert szerepét Bernard Lancret kezébe, aki nemcsak külsőségekben építette fel tökéletesen ezt a toronymagas művészalakot, de akinek sikerült a valóság-szívbéli melegével elénk varázsolni Schubertet, a szerelmes férfit, akinek szívében e szerelem tündérujjai nyomán dallamot öltött a Schubert-szerenád is. És ki lehetett volna tökéletesebb a táncosnő szerepében, mint a holdsugárkarcsú Lilian Harvey, akinek táncos filmjeiben egy különleges balletthetség tárult ki előttünk s aki táncművészete mellett a legnagyobb átélő és alakító művészek közé tartozik. Az együttest Louis Jouvet egészíti ki, aki a muzsikás Bécs félelmetes és ijesztő bálványát, a rendőrminisztert alakítja, áthatva e zord figura kegyetlen és erőszakos jellemvonásaitól. Mellettük — mint a francia filmekben általában — tökéletesen illeszkedő epizodisták keltik életre e monumentális szerelem környezetét, amely maga volt a gazdag és eleven életű kor.

A Schubert-szerenád ünnepélyes keretek között, eleven balett és Lendvay Andor operaénekes felléptével ma este kerül bemutatóra a Scala filmszínházban.

Dolgozik a dési Törekvés

Désről jelenti tudósítónk, hogy Désen ismét megalakult a Törekvés Működővelő Társulat, amely 1912 és 1925 között jelentős kultúrmunkát végzett Szolnok-Doboka vármegyében. Dr. Welter Károly vezetése alatt újjáalakult a nagymultú működvelő társulat, amely Dés fiatalságát vonja be működési körébe. A Törekvés december közepén tartja első bemutatóját, amikor Nyirő József Jézus faragó ember című drámája kerül bemutatásra.

Szakadatlan láncolatban szálltak fel az éjjel is a német repülők Anglia ellen támadásra

Berlin, október 30
(Német Távirati Iroda)

A német légierő lankadatlanul folytatja támadásait az angolok hadászati és létfontosságú központjai ellen. A szerdára virradó éjjel is szakadatlan láncolatban szálltak fel bombavetőink Anglia elleni támadásaikra. A »Német Távirati Iroda« értesülése szerint kedd este mingyárt az első órákban több száz repülőgép szállt el a Csatorna fölött az angol szigetország irányában.

(MTI)

Portsmouth kikötőjét támadták meg a német bombázók

London, október 30
(NST)

Félhivatalos jelentésben közlik, hogy a német légihaderő a keddi nap folyamán továbbfolytatta támadásait Anglia ellen. Egyes helyeken légiharcokra került sor. A német repülőgépek bombatámadást intéztek Portsmouth kikötőberendezései ellen is. Kedden este vadászrajoktól kísért bombavetőrepülőgépek támadást intéztek Kent grófság keleti partvidéke ellen. A bombatámadás hatásáról angol részről semmit sem közölnek.

„Dünkircheni veszteség" érte az angol hajórajt

Zürich, október 30
(A Pest külön tudósítójának telefonjelentése)

Londonban tegnap tették közzé az augusztus 25-ikével végződött hét hajóveszteségeinek statisztikáját. Eszerint a szóban forgó héten 45 hajó pusztult el ellenséges cselekmények következtében, összesen 198.000 tonnatartalommal. A háború kitörése óta hasonló arányú veszteség csak a dünkircheni harcok idején érte az angol hajózást. Az angol jelentések a nagy veszteséget a német tengeralattjárók fokozott működésének tulajdonítják.

Habár Londonban minden gyerek számított a német légitámadások bekövetkezésére, — írja a lap — a kormány semmit sem tett, hogy megvédelmezze az ellenség támadásaitól Anglia »gyomrát«. Az utóbbi hetekben *pótolhatatlan mennyiségű élelmiszer esett a tűzvészek áldozatául.* Ugyancsak *rengeteg élelmiszer pusztul el, mert nincs megvédve a téli időjárás viszontagságaitól.* A lap ezután rámutat az angol malomipar helyzetére.

Az angol malomipar *csupán néhány óriási üzemből* áll, amelyek könnyen megtámadhatók. Szakértők már hónapokkal ezelőtt azt ajánlották, hogy idejében építsenek műmalmokat az ország északi részében, ezt a tanácsot azonban nem követték és ennek következtében most *Anglia Kanadában kénytelen búzát őröltetni,* hogy az angol pékek kenyeret süthessenek. Ha ez így megy tovább, Londonban a háziasszonyok kénytelenek lesznek kezdetleges *kézimalmokon* gabonát őrölni, mint a négerek.

Egyre érkeznek az angol hajók Gibraltárba

Madrid, október 30
(NST)

La Lines spanyol kikötőből az utóbbi napokban megfigyelték, hogy a Földközi-tenger felől *feltűnően sok angol hadihajó érkezik Gibraltárba.* Összesen *18 kisebb-nagyobb hadihajót* figyeltek meg, amelyek *majdnem mind a Földközi-tenger felől jöttek.* Az Atlanti-óceán felől csak néhány hadihajó futott be. A hadihajókat vizirepülőgépek kísérték útjukon. Ezek a repülőgépek állandóan a hajók fölött cirkálnak és igyekeznek záróvonalat alkotni esetleges ellenséges repülőtámadások ellen. Az elterjedt hírek szerint *további hadihajókat várnak Gibraltárba.* A gibraltári erődítményben is *lázas munkálatok* folynak. *La Lineában* azt hiszik, hogy az angolok katonai események bekövetkezésével számolnak és *készülnek a védekezésre.*

Gibraltár kiürítése

Madrid, október 30
(Stefani-ügynökség)

Gibraltári jelentés szerint a városból eltávolítják a nőket és a gyermekeket. Az elszállítás *csütörtökön* kezdődik. *(MTI)*

Súlyos az élelmezési helyzet Angliában

London, október 30
(NST)

A »Birmingham Times« jelentése szerint *három hajórakomány argentinai fagyasztott hús megromlott* és már csak sertéstakarmányozásra használható fel, mivel a hajókat német légitámadás érte és *a bombák összerombolták a hűtőberendezéseket.* Ezzel kapcsolatban a lap felveti az élelmiszer elraktározásának kérdését és rámutat arra, hogy ezen a téren Angliában végzetes mulasztások történtek.

Megnyílt a METROPOL!
Az éttermekben Gödöllői Vidák Jóska és Horváth Jancsi zenekara.
VII., Rákóczi-út 58. Tel.: 423-150.

A BELÜGYMINISZTER ERDÉLYI ÚTJA

A képviselőház egyesített bizottságai ma folytatták az 1941. évi költségvetés tárgyalását. A mai napon kerül sorra az *iparügyi* tárca költségvetése is, amelynek előadója *Stitz* János országgyűlési képviselő.

Gróf *Teleki* Pál miniszterelnök elnöklésével a Magyar Élet Pártjában kedden délután pártvezetőségi értekezlet volt. Szokásos keddi klubnap lévén, a párt tagjai igen nagy számban gyűltek össze az Eszterházy-utcai klubhelyiségben. A pártvezetőségi értekezletet közös vacsora követte. A vacsorán résztvett gróf *Teleki* Pál miniszterelnök, *Tasnádi Nagy* András, a képviselőház elnöke, *Zsindely* Ferenc miniszterelnökségi és vitéz *Bonczos* Miklós belügyi államtitkár is.

Vitéz *Keresztes Fischer* Ferenc belügyminiszter, mint ismeretes, *Erdélybe utazott.* A belügyminiszter látogatása során több megbeszélést tart a katonai és polgári vezetőkkel, hogy megvitassa az értekezletek résztvevőivel az időszerű közigazgatási kérdéseket.

A szokásos heti minisztertanácsot valószínűleg — mivel pénteken Mindenszentek ünnepét ünnepeljük — szombaton vagy hétfőn tartják meg.

Az országos 36-os bizottság kedden délelőtt elfogadta azt a kormányrendeletet, amely a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak illetményeivel, valamint a nyugdíjasok, özvegyek és árvák ellátási díjaival foglalkozott.

A rendelet arról is intézkedik, hogy november 1-től kezdve *mellékilletményeket kapjanak kézhez a közszolgálatban álló alkalmazottak.* Ez a rendelkezés nem vonatkozik a lakáspénzre, a családi pótlékra, a közlekedési segélyre. A közalkalmazottak mellékilletményeiket *még november hó folyamán kézhez kapják,* ugyanis a már megállapított mellékilletmények most állnak számfejtés alatt.

Puccini Angelica nővér dalművének felújítása az Operaházban

Puccini triptichonjának, a három egyfelvonásosnak középső darabját kaptuk hosszú idő után, szinte premierszámba menő felújításként. A színlap misztériumnak nevezi ezt az egyfelvonásost, melynek librettóját Gioachino *Forzano* írta, aki a *Duce* darabjainak, a »Száz nap«-nak és a »Julius Caesar«-nak a belső munkatársa volt és aki maga is sokáig foglalkozott operarendezéssel.

Puccini zenéjének a festőereje ezeknek a lelkidrámáknak gyökeréig lenyúló kifejezésében van. Mi az Operaház előadásában egy nagyon szépen és finoman kicizellált operát kaptunk. A szemnek csakis tetszhetett, amit látott és amit hallottunk, az nagyon szép muzsikálás volt. De valahogyan a kettő között nem volt meg a benső összhang, a harmónia, a stílusegység. Puccini ugyanis a Forzano-féle lelkidrámát a maga teljes realizmusában komponálta meg, melyben teljes mértékben *az emberi érzésen van a hangsúly.*

A darab lényege mégis csak az öngyilkos címszereplő lelkidrámája. Ehhez a műhöz kaptunk a mostani felújításban egy szinte Giotto-i, vagy talán inkább, édeskésségénél fogva Fra Angelico-i rendezést, illetve színpadot. A XIV. századbeli piktoroknak a manierjét látjuk magunk előtt a felső kerettel, a szálló angyalokkal, szépen, párhuzamosan megtervezett kolostorfolyosókkal, könnyed színekben. És ennek láttán nagyon elcsodálkoztunk.

Mi, *bármiféle Giotto-i, vagy Fra Angelico-i manirban felépített színen csakis annak a kornak az eszmevilágát tudjuk elképzelni és elfogadni.* Az a fajtájú freskóművészet, amely elbeszélő és epikus volt, amelyik Szent Ferenc legendáit és életét örökítette meg, vagy Mária megkoronáztatását, a zenélő angyalokat: nem használható fel egy mérgezési lelkidráma hátteréül. Ez az erősen prerafaelisztikus háttér és keret nem keverhető össze egy realisztikus hatású családi és öngyilkossági történettel.

Ebben a keretben kizárólag nagyjelentőségű jelenetek komponálhatók csak meg, szigorúan a keresztény művészet témaköréből és nem az élet kisebb-nagyobb reális mozzanataiból. Bizony, a margitszigeti tavaszi előadás rendezése — amely szintén *Nádasdy* Kálmán műve — sokkal sikerültebb volt, ahol nem nyílott alkalom erre a félremagyarázásra.

A különben szép színpadképet *ifjú Oláh* Gusztáv tervezte. Az előadást *Ferencsik János* vezényelte, a tőle megszokott gondossággal és kidolgozással. Angelica nővér szerepét *Wargha* Livia énekelte, a fiatal, ragyogó hangú drámai énekesnő, aki felső regiszterének ezüstös csillogásával szinte vakít. Remek figurája a szemnek is gyönyörűséget tud majd nyujtani. Sokat várunk tőle. A nagy párjelenetben megrázó volt *Budanovics* Mária kegyetlen és szívtelen hercegnője. *Basilides* Mária szigorú nővére emelkedik még ki kifejező erejével a sok tehetséges fiatal nővér közül.

S. S.

A székesfehérvári hetipiacokról és búcsúkról is kitiltották a zsidókat

Székesfehérvár, október 30
(A Pest tudósítójától)

Dr. *Csitáry* Emil Székesfehérvár város polgármestere kedden rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta a város területén tartott vásárokon és hetipiacokon a zsidó iparosok és kereskedők részére a helyfoglalási engedély kiadását. Ugyancsak megtiltotta, hogy zsidó árusoknak a búcsúkon, keresztény ünnepeken és egyéb ilyen alkalmakkor szokásos árusításokon, valamint a kegyszerek és általában a kereszténv érzületet, kegyeletet kifejezésre juttató tárgyak forgalombahozatalára engedélyt adjanak a hatóságok.

A rendelet ma lép életbe.

MOST JELENT MEG!

HEINRICH HAUSER:
Ausztrália
A világ egyik leggazdagabb kontinensének, egy alig ismert földrésznek szellemes, időszerű rajza.
Ára kötve 6 pengő
ATHENAEUM

ALCAZAR 3. hétre prolongálva ROYAL APOLLO

Féktelen magyarirtás kezdődött a vissza nem csatolt erdélyi részeken

Véresre vert, kifosztott menekültek ezrei jönnek át a határon — A magyar hatóságok eddig 1800 jegyzőkönyvet vettek fel a gyilkosságokról és kegyetlenkedésekről

Kolozsvár, október 8.

A vasárnapi román lapokban megindult féktelen uszító hadjáratnak máris mutatkoznak a következményei. Erdély vissza nem csatolt részein a magyarsággal szemben

olyan féktelen terror lángolt fel, amilyenre nem volt példa még a huszonkétéves román uralom alatt sem.

Erdélyország szerencsétlen, agyonsanyargatott népe előtt újra a Hóra és Kloska-lázadás vérgőzös rémképei ködlenek fel, a bécsi határon át pedig egyre özönlik a hontalanná vált kiüldözött magyarok végeláthatatlan serege.

Románia, amelyik a bécsi egyezményben kötelezettséget vállalt a magyar kisebbség biztonságáért és egyenlőségéért, most *a legszemérmetlenebb módon helyezkedik szembe nemcsak a tengelyhatalmak békeakaratával,* hanem a legelemibb emberies érzésekkel is.

A bécsi határon túlról felgyujtott magyar faluk lángja nyaldos az égre,

a falukban, városokban pedig folyik a legbarbárabb hajtóvadászat nemcsak a magyar férfiak, hanem immár a nők és a *gyermekek ellen is.*

Felgyújtott magyar falvakból özönlik a menekültek szomoru serege

Hétfőn Kolozsvár közelében *58 torockóvidéki és 112 küküllőmenti menekült lépte át a határt.* Hiányos öltözetben, mindenükből kifosztva érkeztek meg ezek a szerencsétlenek, akik csak puszta életüket tudták kimenteni a román pokolból. A két Küküllő mentén élő magyarok között a román vasgárdisták

kihirdették, hogy vagy azonnal elhagyják a román uralom alatt maradt Erdély területét, vagy pedig nyomban internálótáborokba szállítják őket.

A magyarok ismerve a *honctői* és *vetiscai* internálótáborok borzalmait, inkább a menekülést választották. A földönfutó magyarok százait román csendőrök és vasgárdisták puskatus ütésekkel és korbáccsal hajszolták a magyar határig. A menekülők házait, istállóit a vasgárdista csőcselék előbb teljesen kifosztotta, majd pedig porig égette. A menekültek csoportjából *három férfit és egy nőt a vasgárdisták kiállítottak a sorból, mert a határ előtti faluban kenyeret akarak kérni.* Egy Mudra nevű román őrmester parancsára sűrű ütlegelések közepette mindegyiket egy közeli erdőbe vitték. Sorsukról az.óa nem tudnak semmit, de bizonyosnak látszik, hogy *kivégezték őket,* mert amint a négy magyart kísérő románok beérkeztek az erdőbe, a menekülők gyors egymásutánban több lövést hallottak.

Sipos Mózes 71 éves székely gazdát súlyos zuzódásokkal és bordarepedésekkel dobták át a határon. *Pap* Ráki 5 esztendős küküllőmenti kisleány a menekülésekor kutyáját és rongybabáját is magával akarta hozni. Egy Oprea nevű vasgárdista erre a kutyát lelőtte, majd mikor a kislány sikoltozni kezdett, hozzávágott egy vasalót, úgy, hogy a szerencsétlen gyermeknek az egyik lába eltörött. Szüleinek még azt sem engedték meg, hogy a gyermeket orvosi segélyben részesítsék.

Szombat estétől hétfő reggelig a szülők karjukon cipelték magukkal a kislányt, aki irtózatos fájdalmakat szenvedett.

Csak a magyar hatóságok nyujtottak neki első segélyt és gondoskodtk kórházbaszállításáról.

Hétfőn éjszaka *Székelykeresztúrra, Marosvásárhelyre* és *Kolozsvárra* még mindig özönlött a menekültek serege. Olyan tömegek lépték át a határt, hogy a lerongyolt, kiéhezett és félholtra vert magyarok segsegítése céljából *vöröskeresztes és zöldkeresztes személyzetet kellett kérni.*

Ezernyolcszáz jegyzőkönyv a gyilkosságokról és kegyetlenkedésekről

A marosvásárhelyi körzetben 1800 jegyzőkönyvet vettek fel az ápolás alatt lévő menekültekkel, akik valamennyien

hétborzongató részleteket mondottak el a román kegyetlenkedésekről.

A Nyárád- és Küküllő-vidéki menekültek elbeszélése és hitelesített tanuvallomása alapján eddig megállapították, hogy a Vasgárdisták és a román katonaság meggyilkolták *Balás* Endre gazdálkodót, *Virág* János földművest, *Virág* Jánosnét és *Virág* Erzsókot, *Kovács* Pétert, *Sii* Józsefet, özv. *Bars* Áronnét, *Kiss* Imrét, *Kelemen* Ferencet és ennek Ferenc nevű gyermekét, *Kemény* Pált, *Fekete* Istvánt és *Fekete* Lajost. Ezeknek az embereknek a hozzátartozóit is kegyetlenül kiirtották.

Forgács Áron 46 éves aranyosmenti székely arcát puskatussal úgy összezuzták, hogy egyik szemét műtéttel kellett eltávolítani. *Fehér* Ilona 18 éves varrónőnek Rusu George vasgárdista szabóollóval a nyakába szúrt. *Marossa* Jánosné 61 éves özvegyasszonyt gereblyével fejbesujtották úgy, hogy

a gereblye három foka átütötte az özvegy koponyafalát és életbenmaradásához nincs remény.

Eszméletlen állapotban hozták át a határon *Holczer* Sándor 46 éves tisztviselőt, akit valami súlyos tárggyal úgy mellbeütöttek, hogy több *eltört bordája behatolt a tüdejébe.*

Féktelen kisebbségellenes terror egész Romániában

Kedden reggelre már a határmenti városok kaszárnyái, az igénybevehető iskolák és középületek mindenütt zsúfolva voltak menekültekkel. A legtöbb helyen a magyar hatóságok a magánosokat is felszólították, hogy adjanak hajlékot a kiüldözött magyaroknak. A csíkszeredai táborparancsnokságnál is szivettépő jelenetek játszódtak le.

Százas és nagyobb csoportokban egész nap érkeztek a Regátból kiüzött magyar munkások és tisztviselők, akik elmondották, hogy Romániában féktelen kisebbségellenes terror tombol.

Mindenki zöldinget vesz magára, mindenki **parancsol, intézkedik, ha pedig úgy véli,** verekszik is. A gyárakban a román munkások megtagadták a magyarokkal való együttdolgozást, mire a gyárak az eddig visszatartott magyar munkásoknak is felmondtak. A határon átmenekült embereket a román katonák és csendőrök mindenütt kifosztották. Azzal az indokolással, hogy már úgy sincs román pénzre szükségük, elvették tőlük az utolsó leit is. Aki kért, vagy tiltakozott, *azt minden esetben véresre verték.*

A romániai terror mértékét mi sem jellemzi jobban, mint az a körülmény, hogy

a menekültek túlnyomó többsége összeroncsolt testtel, véres sebekkel, félholtan vánszorog át a határon.

A magyar hatóságok szükségtelepeket és szükségkórházakat állítottak fel és az 1/b. számú szükségkórházban máris *kilencvenegy súlyos sebesültet ápolnak.* Az élelmezésről, ellátásról minden vonalon gondoskodás történt, a legnagyobb gondot azonban ennek a véresre vert, megkínzott magyar tömegnek orvosi ellátása okozza.

Franciaország gazdasági talpraállítása

Vichy, október 8. (Havas.)

A minisztertanács, amely hétfőn délután összeült, megállapította a gazdasági tevékenység helyreállításának feltételeit. A földmívelésügyi miniszter felolvasta a nagy mezőgazdasági munkákat magában foglaló programot, melynek egyes tételei még csak tervek, mások azonban azonnal megvalósíthatók.

Miért hét százalékkal emelték a munkabéreket?

Az élelmiszerek árában további változás nem várható

Jelentette az *Esti Ujság,* hogy a pénteki minisztertanács az ipari és bányászati munkabéreket október 7-től kezdődő hatállyal hét százalékkal emelte fel, s az erre vonatkozó hivatalos rendelkezések a közeli napokban megjelennek. A közvélemény megnyugvással fogadta a hivatalos közlést, amely jelentette azt is, hogy

a kormány a magán- és köztisztviselők fizetésének rendezésére is elhatározó lépéseket tesz még ebben a hónapban.

A minisztertanács határozatának volt még egy fontos pontja, amely arról szólt, hogy a munkabéreket rögzítik, *ezzel tehát lényegében egy árfejlődési periódus lezárása történt meg.*

A közvéleményt természetesen közelről érdekli az az elhatározás, hogy a kormány *miért 7 százalékkal emelte a munkabéreket.* A központi statisztikai hivatal kimutatása szerint 1940 szeptember 30-án a múlt év augusztusához viszonyítva az élelmezési költségek a megélhetési indexben kereken 14 százalékos emelkedést mutatnak, a munkabérek emelése viszont 7 százalékot tesz ki.

A vizsgálatok során megállapították, hogy a munkásság a munkabért hogyan és milyen arányban használja fel, tehát költségvetésében a ruházat, a lakás, a világítás és az élelmiszer milyen arányban szerepel. Az átlagos helyzetkép azt mutatja, hogy

a munkás bérének ötven százalékát fordítja élelmiszerekre, a magyarázat tehát kézenfekvő és megfelel a tényleges helyzetnek. Az élelmiszerek árának 14 százalékos emelkedése visszaszámítva arra a körülményre, hogy a munkás munkabérének felét fordítja élelmezésre, így megkapjuk a 7 százalékos munkabéremelés indokolását.

Az állam kiadásai az utolsó esztendő során lényeges mértékben megnövekedtek. Ezek a kiadások honvédelmiek, szociálisak és általában olyan természetűek, hogy nagy áldozatot kívánnak a nemzettől, a nagy célok érdekében lemondásokat követelnek, *ezek ellenében tehát kárpótlásra a nemzet egyetlen tagjának sincs jogcíme,* mert hiszen az áldozatokat mindenkinek vállalnia kell. Az árak alakulását az árkormánybiztosság kézben tartotta, azok emelkedését megakadályozta. A behozatal megnehezült, a nyersanyagok importja csökkent, a fogyasztást tehát kényszerítő okok következtében korlátozni kellett, ezért sem lehet kárpótlást adni senkinek, mert hiába emelik fel a fizetéseket, ha a pénz ellenében kevesebb az áru.

A bérek emelésére irányuló elhatározás tehát *egyedül azért történt, hogy az élelmiszerekben bekövetkezett drágulást ellensúlyozza a kormányzat.* Meg kellett adni ezt a béremelést azért is, mert

a mezőgazdaság termelői árszínvonala egy év alatt 40 százalékkal növekedett,

a mezőgazdaság természetszerűen maga is áldozatokat hozott a közösség érdekében, de a mezőgazdasági árak emelkedését engedélyezni kellett, nehogy a termelés megálljon és visszafejlődjék. Az a körülmény, hogy a minisztertanács határozata szerint a munkabérek színvonalát rögzítik, azt jelenti, hogy *az élelmiszerek ára továbbra nem változik, kivéve azt a néhány esetet, amelyet a kormány már a béremelés nyilvánosságrahozatalával egyidejüen elhatározott* és amit nyilvánosságra is hozott.

Magy. kir. Osztálysorsjáték
A—B—C-sorrendben a következő főárusítók ajánlják sorsjegyeiket

BÁNHEGYI IMRE Falk Miksa-u. 5. Telefon: 125—901.

BENKŐ BANK R.-T. Andrássy-ut 56. Tel.: 128—647

DELEJ BANK Erzsébet-krt 16 Telefon: 220—607.

Vitéz DÉNES József Szolnok Telefon: 777. Csekkszámla sz. 7777.

Dr. FÓRIS BANKHÁZ Teréz-krt 62. Nyugatival szemben. Telefon 120—091.

KULLMANN VILMOS Teréz-körut 19. ezelőtt ITTNER és TSA. Telefon: 128—743.

LENGYEL Gábor Andrássy-út 82. Tel.128-219

Lotto Részvénytársaság Erzsébet-krt 15 Telefon 221—888.

OCSKAY SÁNDOR ÉS TÁRSA Dorottya-utca 3 Wurm-utca sarok Telefon: 181—435

vitéz Scheftsik és társa Rákóczi-ut 26. — Telefon 137—723. Cégtulajdonos: Dr. vitéz Scheftsik György.

vitéz Scheftsik és társa József-körut 26. — Telefon 142—377. Cégtulajdonos: Kalotay (Kaletsky) Árpád.

SUCHTÁR BANK Üllői-ut 6. (Kálvin-tér mellett) Tel.: 132-292

TEODOROVITS TÓDOR VIII., Rákóczi-ut 51. Telefon 141—393.

Feladia: Leopold Gyula hirdetővállalata Erzsébet-körut 39. (Alapitva 1896) Tel. 422—268.

Csak átdolgozás után adható elő vidéken a »XIV. RENÉ«

A Vigszinházban szinrekerülő *Harsányi-operett*, a „XIV. René" körül meglehetősen élénk vita folyt az elmult napokban. Az a téves hir látott napvilágot, hogy a szinművészeti kamara a darab vidéki előadásait betiltotta. Mint kiderült, ez az állitás nem felelt meg a valóságnak, a kamara nem tilthat be darabokat, hanem a vidéki müsorokban szerepiő darabokról összeállitást, illetve javaslatot tesz a kultuszminisztérium müvészeti ügyosztályának. Az ominózus darab ügyében is igy történt s ebben az ügyben tegnap döntött a kultuszminiszter. A „XIV. René" mostani formájában nem adható elő, nyilvánvalóan azért, mert a darab egyes kitételei túlmerészek. Amennyiben a szerző színre akarja hozatni a darabot a vidéki szinpadokon, úgy a kifogásolt részleteket megfelelően át kell dolgozni.

Babay József és Laurisin Miklós operát irnak

Babay József szövegkönyvet irt *Laurisin* Miklósnak, az ismert fiatal zeneszerzőnek, aki a *Ludas Matyi* zenéjével és a *Vidám szüret* kisérőmuzsikájával aratott sikert. Az egyfelvonásos opera mesejáték lesz s a szerzők az Operaházhoz nyujtják be előadásra.

Huszka Rózsi

a frankfurti opera megnyitó előadásán

Megkésve nyitotta meg kapuit idén a frankfurti operaház. A késés oka: a kitünő fqrankfurti együttes csak szeptember 23-átn érkezett vissza franciaországi vendégjátékáról. A megnyitó *Fidélio* előadás Hans *Meissner*, a nálunk is jólismert német főintendáns rendezésében folyt le *Huszka* Rózsival a főszerepben. *Huszka* Rózsi október folyamán még a *Ring* mind a négy estéjén szerepel Frankfurtban. Fellép azonkívül még a Lohengrinben és a Rózsalovagban, majd Párisba, Bordeauxba és Barcelonába utazik, hogy mint Wagner-énekesnő eleget tegyen több estére szóló vendégszereplési kötelezettségének.

Zerinváry Andor három film zenéjét irja

Több nagysikerű film és operetzene után most három új film megirására kapott szerződést *Zerinváry* Andor ny. á. főhadnagy, a népszerű komponista, akinek zeneszerzői karrierje rövidesen az élen haladó szerzők közé emelkedik. A közönség még emlékszik híres slágereire, többek között *„Mesélj nekem a szerelemről", „Ma utoljára kérem", Hazudik az álom", „Várom magát minden éjszakán", „Mon amour"* című dalaira, amelyeket mindén suszterinas fütyül még ma is. Az első film, amelyben Zerinváry-zene lesz, a *Pepita kabát* című vigjáték. Forgatását rövidesen befejezik.

Még egy Angliai Erzsébet-film

Erzsébet angol királynő a legutóbbi esztendőkben több izben is megjelent a közönség előtt, mint mozihős. Amerikában most ismét készitettek egy filmet, amely Erzsébetről és legendás szerelméről, Essex grófról szól. „Szerelem és vérpad" a cime az új történelmi filmnek, amelyben a két történelmi alakot Bette Davis és Errol Flynn alakitják.

KAMARA VARIETÉ
Telefon: 119—363
KACAGÓ EXPRESS
Indul:
Szerdán, okt. 9-én 8.30-kor

Svéd Sándor a hangversenydobogón, Oláh Gusztáv a zongora mellett, ragyogó közönség a Vigadó nézőterén

Svéd Sándor dalestjével indult az idei hangversenyévad. Örömmel szögezhetjük le: kitünő kilátások, jó előjelek mellett. *Mert a Vigadó nagyterme zsufolásig tele volt Pest legelőkelőbb, legjobb közönségével.* Nemcsak az operarajongók jelentek meg teljes számban, *Svéd* Sándor régi hívei, de nagyon sok művész, énekes, szinész, színésznő, nem is szólva az Operaház ballerináiról és az Operaház sok más tagjáról, akik lelkesen tapsoltak együtt a közönséggel.

Ez a nagy estélyiruhás, békebelien díszes közönség pedig ezen az estén nagyszerű müélvezetet kapott. Kitünt, hogy *Svéd Sándor nemcsak az operairodalom baritonszerepeinek a kiváltságosan tehetséges, ragyogóhangú megszólaltatója, de nagykultúrájú dalénekes is,* aki a koncertpódiumon az intim kamaradalok rejtett szépségeit éppen úgy felszinre tudja hozni, mint amilyen művészettel tudja felépiteni operai szerepeinek alfreskóvonalait. Döbbenetes drámai erővel szólt *Beethoven* megrázó melódiája: *In questa tomba. . .* és ezer árnyalattal, rengeteg finomsággal és mély átéléssel szólaltatta meg *Schubert, Schumann, Strauss* Richárd dalait. Sehol egy kirivó szin, hatásvadászó mozzanat, amit oly gyakran tapasztalunk hangversenypódiumra került operaénekesekné', csak a drámai elevenség fokozottabb szilajsága, a temperamentum felszabadultabb viharzása mutatott rá Svéd operaénekesi mivoltára, de ez is csak előnyükre szolgált ezeknek a daloknak.

Azután a könnyebb zene hívei számára édes olasz kanzonetták tarkitották még a müsort, a müsor két részének végén két virtuóz és nagyhatású operaária és azután ráadás, sok ráadás a tomboló tapsokra. Külön érdekessége volt az estnek, hogy a zongora mellett *Oláh* Gusztáv, az Operaház főrendezője ült. Ügyesen alkalmazkodó, simulékony, biztos technikájú kiséretével újabb bizonyságot adott sokoldaduságáról.

Nagysikerű, forró estével indult meg tehát az idei évad. Reméljük, ilyen lesz a folytatás is.

TÓTH DÉNES

Bókay János a Vojnits díjas FELESÉG karrierjéről

Az Akadémia *Vojnits*-bizottsága: Szinnyey Ferenc, Alszeghy Zsolt és Rédey Tivadar tegnap délután tartotta meg idei ülését. Rédey Tivadar terjesztette elő a jelenlétet. A pályabiróság egyhangúan Bókay Jánosnak, több nagysikerű vígjáték szerzőjének ítélte a Vojnits-díjat, különösképpen „Feleség" ímű darabjáért, amelyet a tavaly bemutatott ujdonságok közül a legjobb és egyben legsikeresebb színdarabnak ítélt. Beszéltünk a Vojnits-díjas Bókay Jánossal, aki meghatott szavakkal emlékezett meg a megtisztelő kitüntetésről és elmesélte Feleség című darabjának külföldi pályafutását.

— *Nagy megtiszteltetés számomra, — mondta Bókay János, — hogy a Vojnits-díjjal a Feleség-et tüntette ki a bizattság. Magyar irónak mindig jól esik a hivatalos helyről származó elismerés. Különösen nekem, aki minden darabomat egyforma becsvággyal és kötelességtudással irtam meg, akár könnyebb, akár mélyebb témáról volt szó. A Feleség az a darab, amely a legkönnyebben és a leghamarabb készült el iróasztalomon. Talán azért, mert az első darabom, és húsz évig hevert a fiókomban, mielőtt nyilvánosságra hoztam.*

— *Legutóbb Bécsben az Akademie Theaterben volt a bemutatója kitünő szereposztásban, Alma Seidler, Hilde Wagener, Hennings és Bettac játszották a főszerepeket. Wilhelm Antrop, a Völkischer Beobachterben nagyon jóleső, elragadtatott hangú kiritikát irt a Feleség-ről, amely ezzel a mondattal kezdődött: „Végre, itt a darab, amelyről álmodnak . . ." Amint értesültem, a Feleség-nek sikere van Bécsben, a 25-ik előadásra magam is felutazom.*

— *Ezenkivül úgyszólván egész Európában szinre kerül idén a darab. A következő hónapban lesz a bemutatója Münchenben, aztán Hamburgban. játsszák Jugoszláviában, előbb Ujvidéken, majd Belgrádban. Színre kerül majd Skandináviában: Stockholmban, Kopenhágában és Amszterdam-ban.*

— *Elsa Merlini, az olaszok nagyszerű Bajor Gizije, aki most éppen Budapesten tartózkodik, tovább játssza a Feleség-et idén is. Egy év óta művészkörútjának minden állomásán bemutatta a darabot. Minden évbne három ujdonsággal és egy negyedik régebbi darabbal járja társulatával együtt az olasz nagyvárosokat. Idén megtisztel azzal, hogy csaknem teljes repertoárja az én darabjaim közül kerül ki, tovább játssza a Feleség-et, műsorra tűzi az Első szerelmet és a Négy asszonyt szeretek című új vígjátékomat, amelyet a Nemzeti Kamaraszínház mutat be.*

— *Olaszországban egyébként hat darabom szerepel még a különböző társulatok műsorán. A két leghiresebb olasz komikus, Porelli és Viarisio, akik eddig külön társulatokban szerepltek, egyesültek, hogy eljátsszák a Szakits helyettem-et. A hires Gandusio-társulat pedig Ragaszkodom a szerelmhez című vígjátékomat tartja műsoron.*

Vetített Walhalla az Operaház színpadán

Felfrissitett előadásban újitja fel az Operaház a *Nibelungi Tetralógia* első estjét, a *Rajna kincsé*-t. Az opera első felvonása megmarad régebbi formájában. *Márkus* László tervezte ezt a diszletet s a Rajna mélyének megérzékitésére ma is ez a legcélszerübb. A többi felvonás számára új diszletet tervezett *Fülöp* Zoltán s új jelmezekbe öltöznek a szereplők *Márk* Tivadar tervei szerint. Ez alkalommal hallja majd a közönség teljes egészében először *Lányi* Viktor mesteri új fordiiását. *Ferencsik* János vezényli és *Nádasdy* Kálmán rendezi az előadást, amelynek próbái naponta folynak. Wotan-t *Fodor* János, az Operaház fiatal basszistája énekli. Freia *Warga* Livia lesz, Fricka *Dósa* Mária. *Rösler* Endre énekli Loge-t, *Korék* Endre *Fafner*-t. Donner szerepében *Jámbor* László, Froh szerepében *Udvardy* Tibor lép szinpadra. A reprizt *október* 15-re tervezik.

Fülöp Zoltán

Vegye igénybe az Esti Ujság Utazási Irodáját: VIII., József-körút 5.

Ma játssza ötvenedszer *Salomé-t* az Operaház

Érdekes jubileumra kerül sor *kedden este* az Operaházban. *Strauss* Richárdnak, a nagy német zeneköltőnek halhatatlan egyfelvonásos operáját, a *Salomé*-t *ötvenedszer* játsszák. A *Wilde* Oscar meséjére készült felejthetetlen zenéjü opera *1912* óta szerepel első dalszinházunk müsorán. December 12-én volt a bemutatója, *két évvel a berlini első előadás után.* Az első magyar *Salome* Dömötör Ilona volt, Johanán-t *Szemere* Árpád énekelte, Narraboth-ot *Székelyhdy* Ferenc, Heródest *Gábor* József, Herodiást *Fodor* Aranka.

Az Operaház tavaly *Rékay* András rendezésében új szinpadi kiállitással, új jelmezekkel újította fel a *Salomé*-t. A mai jubiláris előadáson is a legutóbbi szereposztással és az új beállitással kerül

előadásra az opera. *Salomé*-t *Walter* Rózsi énekli, aki *művészi pályájának egyik legnagyobb sikerét aratta a Strauss-apera címszerepében.* Herodes *Laurisin* Lajos lesz, Herodiás *Budanovits* Mária. Johanánt *Jámbor* László énekli, Narratboth-ot *Udvardy* Tibor.

Mikor vendégszerepel Kolozsvárott a Nemzeti Színház együttese?

Az elmult napokban különböző híradások láttak napvilágot a Nemzeti Színház kolozsvári vendégjátékáról. Döntés ugyan még nem történt a végleges dátumot illetően, körülbelül azonban már kialakult, hogy a vendégszereplésre mikor kerülhet a sor. Amint a Színművészeti Kamara vezetősége velünk közli, az átalakitások, illetve a megfelelő renoválás élénk tempóban folyik. Nemcsak a románok rombolásait hozzák helyre, hanem a színpad technikai berendezését is korszerűsitik s ez a munka hosszabb időt vesz igénybe. Körülbelül november közepére, esetleg csak a hó végére vonulnak ki a munkások az épületből s ezután nyomban sor kerülhet a Nemzeti Színház várt vendégszereplésére. Ezek szerint tehát az ország első színháza legkorábban november végén, esetleg csak december elején utazik le Erdély fővárosába később megállapitandó müsorral.

Uj müsort mutat be *a Kamara Varieté*

Holnap este *„Kacagó expressz"* címmel új müsor kerül színre a Kamara Varietében. A müsor középpontjában egy *Napoleon perszifláz* áll, amelynek címszerepében *Sárosy* Andor lép fel. A *„Hollywoodi 3 testör"* főszerepében *Szombathelyi* Blanka szerepel s hálás feladathoz jutnak a színház többi tagjai, Dolly *Hopkins, Raffay* Blanka, *Balassa* János, *Hámos* Emmi is. A Kamara Varieté két ösztöndijas tagja: *Fehér* Tibor és *Lugossy* György színészparódiákat fognak bemutatni.

(*) **Telitalálat.** Szombaton, október 12-én mutatja be a Komédia Orfeum új müsorát, a „Telitalálat" című tizennégyképes revüt. A színpadi részen kivül sereg külföldi artista fellépése tarkitja a müsort.

Uj életet varázsol iskolába, énekkarba a MAGYAR NÉPDAL
Jól bevált kiadványairól tájékoztatót küld: Magyar Kórus, Bpest, Fery Oszkár-út 55.

Oláh Gusztáv Aj

vód

Bálint Zoltán -

Magyarország a IV-

monzai kiállításon.

Magyar Iparművé-

szet. 1930. 165. l.

Remek keresztrejtvény!

Ára 10 fillér

Háromoldalas Sportkoval

A REGGEL

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI., TERÉZ-KÖRÚT 52.
TELEFON: 27-8-82 ÉS 27-8-83

ELŐFIZETÉS MAGYARORSZÁGON
FÉLÉVRE 2.50 P

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRÁTÓL NYOMDAI SZERKESZTŐSÉG: VII., MIKSA UCCA 4.
VASÁRNAP DÉLUTÁNTÓL ÉJJEL 1-IG A SZERKESZTŐSÉG TELEFONSZÁMAI: 46-2-96, 46-0-43 42-9 78

XIII. évfolyam — Budapest, 1934 április 9 — 15. szám

Halálos családi dráma a Hazám kávéházban

Wenckheim Lajos grófot kizárták a Lovaregyletből

A FERENCVÁROS NYERTE A FUTBALLDERBIT

EMBERVADÁSZAT

IRTA: LÁZÁR MIKLÓS

Az embervadászat színhelye mindössze *három kilométer a budapesti Boráros tértől.*

A vad, akinek elejtésére a halalit fújják, *Chikán Béla, a 80.000 lakosú Pesterzsébet polgármestere.* Tíz év óta áll Chikán a város élén és e boszorkányosan rövid idő alatt homoktengerből virágzó, modern nagyvárost teremtett.

A vadászok négy éve dobognak Chikán Béla nyomában. Ássák a farkasvermeket, tapossák a leshelyeket, szórják szerteszét a hurkokat, a fogókat, mérgeket és a vadászati törvényt sem respektálják, hogy a vad minél előbb terítékre kerüljön. A hajtók pedig nem szegény pórok, hanem nagyobbrészt *hirhedt és kétes egzisztenciák; börtöntöltelék, sikkasztó, zsaroló, csaló, álhírlapíró, besurranó tolvaj szépszámmal akad soraikban.*

A pesterzsébeti körvadászat kürtjét most négy éve fujták meg a székesfőváros szívében, a Városház ucca 7. szám alatt, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye tiszteletreméltó, ódon megyeházában.

Chikán polgármester ellen irgalmatlan szigorral lefolytatott fegyelmi vizsgálat indult meg, amelynek során Pesterzsébet első polgárát *172 bűncselekmény vádjával terhelten, hivatali állásából felfüggesztették.* Az első hajrá falnak szaladt: a monstre bűnügyből tisztán, töretlenül került ki Pesterzsébet polgármestere, *az ügyészség elejtette a vádakat, a fegyelmi bíróság pedig Chikánt egy signum laudis-szal visszahelyezte.*

Pesterzsébet városa, amelynek aprajanagyja együttérez polgármesterével, az igazságos ítélet hatása alatt békejobbot nyujtott Pest megyének és főjegyző-polgármesterhelyettesnek Chikán mellé egyhangúlag megválasztotta *Erdélyi Loránt alispán benső famulusát, Helle Lászlót.*

A puskaropogás elnémult. Az üldözött vad odvába húzódott és felfüggesztése idején feltornyosult munkájába temetkezett.

A pesterzsébeti béke azonban csupán *fegyverszünetnek* bizonyult. A vadászatot le nem fújták! Szerepcsere történt: *Helle polgármesterhelyettest rendelték ki a hajtók vezérének.* Most már dum-dum golyókkal töltötték a puskákat. Hetekig kopogták az írógépek *a névtelen leveleket, szabadult fegyenc jelentkezett koronatanuként* és Pest megye alispáni hivatala *újból* elrendelte a már egyszer lefolytatott vizsgálatot Chikán ellen, *ugyanazon vádpontok alapján, amelyek alól néhány hónap előtt oly fényesen tisztázta magát.*

Ez a második roham, amelyet a környék sajtójának trombitaharsogása és dobpergése kísért, úgy omlott össze, mint az első: Erdélyi alispán az összes vádpontok ügyében *megszüntető határozatot* hozott.

A pesterzsébeti gárda mégsem adta meg magát. Most már a pestvidéki királyi ügyészségnek hozta a posta özönével a névtelenül vádaskodó leveleket.

Újabb eljárás, újabb védelejtés!

Ami ezután következik, merőben érthetetlen, ködös história!

A pestvidéki ügyészség megszüntető határozata alkalmat ad a szorgos Erdélyi alispánnak arra, hogy *harmadszor is elrendelje a fegyelmi vizsgálatot a már kétszer tisztázott pesterzsébeti polgármester ellen.* Az iratokat a vármegye visszaküldi az ügyészségnek, *amely újra elejti a vádakat,* aminek párját ritkító következményeként *az alispán Chikán Bélát másodszor is felfüggeszti.*

A dúvad elkerüli a halálos lövéseket. Meg kell rágni hát az ólmot, utánadurrantani néhányat, ha nem is találja a szívét vagy a fejét, majd elvérezteti...

Mert mit jelentenek ezek a meg nem szűnő fegyelmi vizsgálatok, félévenként ismétlődő vádaskodások, kínos és megalázó tanuskodások, kihallgatások, vádhatározatok, felfüggesztések, visszahelyezések, új felfüggesztések, mint hogy ez a boldogtalan Chikán kotródjék az útból, adja át helyét a kijelölt utódnak, vonuljon bolondokházába, nyugdíjba, fészkes fülemülébe, mert addig, amíg meg nem törik, amíg le nem törik, amíg pardont nem kér, nincs vége a hajtóvadászatnak! Kérdem az elfogulatlan olvasót, nem csodálkozik-e azon, hogy ez a Chikán Béla, négy év óta, mint önmagának kőből kivert szobra *állja* a testet-lelketőrlő, emberi méltóságát, hivatali tekintélyét, becsületes multját sárbatipró üldözést és a maga és családja nyugalma érdekében nem vágta be eddig maga mögött örökre a pesterzsébeti polgármesteri szoba ajtaját...

Chikán szótlan türelme és fanatikus hite az igazságban perdöntő bizonyíték előttem ártatlansága és tisztessége mellett.

A magyar közigazgatásban ilyen esztelen, szívtelen hajszára nincs példa!

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminisztert komolyszándékú, befolyásolhatatlan, tetterős férfiúnak ismerjük az ellenzéken; ilyen híre van az országban is. A belügyminiszter kemény kezében van a spongya, amely a pestmegyei vármegyeháza és a pesterzsébeti városháza homlokáról letörli azt az i betűt, amely az igazságot a gazságtól megkülönbözteti.

A becsületes sajtó élethivatása, hogy a gyengék, a védtelenek, az ártatlanul, méltatlanul üldözöttek mellé álljon. Egyedül ez a jussom arra, hogy megkérdezzem a belügyminiszter urat, *mikor rendel el vizsgálatot a pesterzsébeti embervadászat ügyében a szervezett embervadásztársaság és ezeknek hitvány eszközei ellen?*

Az állami üzemek 404 milliós kiadásából 105 millió pengő a személyi járandóság

Vasárnap került nyilvánosságra az üzemek új költségvetése

(A Reggel tudósítójától.) A képviselőház pénzügyi bizottsága *holnap délelőtt kezdi meg az új költségvetés tárgyalását.*

Vasárnap délben az állami üzemek költségvetését osztották szét

a bizottsági tagok között. Ez a több, mint százhatvan oldalas füzet annál szélesebbkörű érdeklődésre tarthat számot, mivel *az üzemek gazdálkodásával szemben az utóbbi évek során súlyos kifogások merültek fel.*

Az üzemek költségvetésének deficitje most is több, mint hatvanmillió pengőre rúg.

A mult évi költségvetéssel szemben *mindössze négymillió pengő csökkenés* mutatkozik. *A posta kiadásai közel 3 millió pengővel, bevételei viszont több mint 5 millió pengővel csökkennek. Az államvasutak kiadásai 5 millióval csökkennek, bevételei 750.000 pengővel emelkednek.* Az állami vas- és gépgyáraknál emelkednek a kiadások, de a bevételek is: 4, illetőleg 5 millió pengővel. A posta, távirda és távbeszélő költségvetésének indokolásában *Fabinyi* kereskedelemügyi miniszter megállapítja, hogy *az évek óta tartó gazdasági válság a posta összforgalmát és pénzügyi eredményeit is kedvezőtlenül befolyásolta és így a posta mérlege az előző évivel szemben kedvezőtlenebb képet mutat.* »Ennek ellenére — mondja a kereskedelemügyi miniszter — számolva azzal a nagy jelentőséggel, amellyel a *távbeszélő* a gazdasági életben bír,

egyelőre átmenetileg a távbeszélő, belépési és az azzal kapcsolatos mellékdíjakat igen nagy mértékben leszállítottam, hogy ezáltal a távbeszélő állomás felszerelését úgy Budapesten, mint a vidéken minél nagyobb körben lehetővé tegyem;

mérsékeltem a postaforgalomban a levelezőlapok és a helyi táviratok díját, azonkívül táviratnyomtatvány elnevezéssel új táviratfajtát is bevezettem.« Jellemző, hogy a kereskedelemügyi miniszter *mégis számol a távbeszélőforgalom további csökkenésének lehetőségével.* Az egész gazdasági életre jellemző távbeszélőforgalom emelkedését úgyanis, — az 1924/25. évi helyzethez képest százalékokban kifejezve — a következő számok tükröztetik vissza: 1925/26: 14.09, 1926/27: 30.28, 1927/28: 43.50, 1928/29: 55.07, 1929/30: *64.30*, 1930/31: 54.56, 1931/32: 37.09, 1932/33: 26.37, 1933/34: 29.78, 1934/35: *21.88*. A postának 449 fővel apasztandó rendszeresített személyzeti létszámát a megüresedő állások be nem töltése útján

ebben az évben 55-tel apasztja a kereskedelemügyi miniszter.

Az állami erdőgazdasági birtokok költségvetésében *375.000 pengőt irányoznak elő a lillafüredi gyógyhelyüzem fentartására*, 25.000 pengővel kevesebbet, mint tavaly. Bejelenti a kereskedelemügyi miniszter, hogy »*az államvasutak az évekkel ezelőtt megkezdett racionalizálást az idén is teljes erővel folytatni kívánja.* Azok közül a tervek közül, amelyek úgy a közeli, mint a távolabbi jövőben megtakarítások elérését célozzák, megemlítendő: *a személyszállító vonatok menetrendjének átdolgozása és megreformálása,*

a rákosrendező pályaudvar leépítése,

a szolgálat további egyszerűsítése, a mellékvonalakon egyes határszéli vonalak felhagyása, illetőleg a kevésbé forgalmas vonalakon a forgalom megfelelő korlátozása, *a ki nem használt és ezért drága gyors- és személyvonatok egyidejű beszüntetése mellett a pénzügyi helyzet szerint adott beszerzési lehetőségek keretén belül a kisebb és olcsóbb egységek, mint a gyorsjáratú motorok, motorpótlók forgalmának fejlesztése, stb.*« Közli az indokolásban *Fabinyi* miniszter azt is, hogy

a budapest—hegyeshalmi vonal komárom—hegyeshalmi szakaszának villamosítása olyan ütemben halad, hogy az az 1934/35. költségvetési év folyamán előreláthatólag befejezést nyer és a villamosüzem az egész vonalon felvehető lesz.

Az állami vas- és gépgyár üzemi bevételeinél *5 millió pengős emelkedést irányoz elő az új költségvetés, a deficit azonban még így is több mint ötödfél millió.* Az állami üzemek 404,055.000 pengős kiadásaiból

105,460.850 pengő a személyi járandóság,

89.5 millió a nyugellátások költsége, 187,247.018 pengő a dologi kiadások, 9.8 millió pengő a beruházások, 11.9 millió az állami adósságok fedezésére szolgál. *A személyi járandóságok összege a postánál 31,387.000 pengő, az államvasutaknál 67,472.240 pengő, az állami vas- és gépgyáraknál 1,328.000 pengő.*

SÜRGŐS TÁVIRAT
Vegyen vagy rendeljen osztálysorsjegyet
Töröknél!
Huzás már e héten
április 14-én és 17-én
Elérhető legnagyobb nyeremény
ötszázezer pengő
Egész P. 24.- Fél P. 12.- Negyed P. 6.
Török A. és Tsa
Bankház r. t.
Budapest, IV., Szervita-tér 3
Rendelés postautalványon, levelezőlapon vagy telefonon 1 82-0-66

A 64 éves Lehár önfeledt ünneplése a Giuditta vasárnapi premierjén

(A Reggel tudósítójától.) Feszült várakozás előzte meg hónapok óta a »*Giuditta*« operaházi bemutatóját, amely eredetileg még a bécsi premier előtt volt Pesten kitűzve. Vajjon felveszi-e a versenyt »*A mosoly országá*«-val, *opera-e, vagy operett*, találgatták a színházi habitüék és mohón olvasták a Bécsből érkezett jelentésekeet.

— Minden benne van e műben, amit egy hatvannégyéves ember az életről tart. Giuditta legérettebb művem. A műfaj kérdésével pedig nem törődöm

— nyilatkozott *Lehár.*

A Giuditta tényleg önvallomás: a bemutató sikere bizonyítja, hogy az egykori katonakarmester ma is kezében tartja zenei marsallbotját, amelynek minden egyes megmozdulása két világrész meghódítására is száguldanak a kótafejek kombattáns hadseregei.

Ez a muzsika nem az öregkor sárguló pergamenjére van írva!

Élettől piros melódiafolyamok csörgedeznek a vezérkönyvben, amely a rozogaszerkezetű librettó kezdetlegesen összetákolt deszkabódéja fölé *egzotikus színekben úszó, finom, érzéki illatokba burkolt luxuspalotát emelt. Miként egykor Puccini, Lehár is benne él az újabb zenetechnikai vívmányok sodrában, de módjával él velük... Nem cserélte el régi lantját bendsóra, de felfrissítette annak néhány kopott, szakadozó húrját!* A légióskapitány és kalandéhes kisvárosi szépasszony tengerpart mellett szöktetéssel kezdődő, pálmakertben beteljesülő, afrikai sátortáborban tragikusan összeomló, végül mulatóhelyen, szeparékban megúntságba posványosodó szerelmi története *könnyen a jazzmuzsika és bár-romantika fülledt légkörébe csábíthatná a zeneszerzőt;*

Lehár azonban egy cercle-t tartó fejedelem biztonságával ragaszkodik a »noblesse oblige« elvéhez.

A szövegtől felvonásról felvonásra, képről képre *egyre jobban függetleníti magát s a kezdeti bágyadtság után a dráma ereje egyre átütőbb lesz!* Szimfonikus színvonalú közzenék, bűbájos áriák mellett lüktető tangók, felajzott bolerók, színes balettképek emelnek hidat az operát az operettől elválasztó folyam partjai között, — hol síma, hol döcögő rajta a cselekvénybeli közlekedés, *de mindenképpen célhoz vezet!* Hogy reminiszcenciák vannak? *Akinek olyan emlékei vannak, mint Lehárnak, s oly kedvesen tudja azokat felelevenïteni, jól teszi, ha újra elmondja őket!* De ne feledjük, — *a slágerek sem hiányoznak. Mert Lehár előtt egyformán igazságot kap a régi és új divat; a szépségek divata, s talán a divatos szépségeké is!*

Az előadás megkoronázza hónapok lelkiismeretes munkáját. *Márkus László nagyszabású körültekintő rendezése kitűnő összműködést teremt az énekesek, balett- és prózai szereplők között; a szöveg fogyatékosságait szinte feledteti. Fleischer Antal* gondos betanításának köszönhető, hogy a vezérkönyv minden színében felragyog. A címszerepben *Walter Rózsi* ösztönös, szikrázó, érett szépsége, átérzett éneke az előadás elsőrendű értéke. *Szücs* Lászlót játékbeli, kezdeti merevségéből még saját gyönyörű tenorja is nehezen tudta kivetkőztetni; az áriákban azonban magával ragadó volt. *Laurisin Lajos* és *Orosz Júlia* szűkreszabott komikus-táncos szerepeiket kedves ötletekkel, *Szende Ferenc* az öregedő férjet élethűséggel alakítja. *Maleczky Oszkár, Fekete Pál*, a *két Toronyi* és *Márkus Lászlóra* emlékeztető maszkjában *Székely Mihály*, kitűnő epizódalakítások. A *Cieplinski* által betanított balettben *Bordy Bella* szép mozdulataival, *Szalay Karola* humorával és kis beszédszerepével talált tetszésre. *Ifj. Oláh Gusztáv* újból meglepett dús pompájú színpadi képeivel és bármely párizsi revű díszére váló kosztümkreációjával. A párbeszédek szellemes gördülékenysége *Harsányi Zsolt* művészi fordításának érdeme.

Váradi Miklós dr.

*

A theatre paré jellegű bemutatót az előkelő közönség rendkívüli tetszéssel fogadta. *Lehár* Ferencnek és a főszereplőknek sokszor kellett a közönség tüntetően forró tapsaira, melyek a rendezőt is ünnepelték, a függöny előtt megjelenniök.

ZONGORÁK csakis világmárkák
Közöttük kevéssé használt alkalmi darabok legszolidabban vásárolhatók és bérelhetők KERESZTÉLY hírneves zongoratermében V. Vilmos császár út 66

Vitéz Horváth Mihály főorvos halálragázolt autójával egy ötéves kisfiút

(A Reggel tudósítójától.) Pilisvörösvár határában vitéz dr. *Horváth* Mihály budapesti kórházi főorvos, aki autójával Esztergom felé haladt két barátja kíséretében, *elgázolta Csuk János gazdálkodó ötéves Pista fiát.* A szerencsétlenség úgy történt, hogy a kisfiú a mérsékelt sebességgel haladó autó előtt keresztül akart szaladni az úton és *a főorvos a kocsit nem tudta elég gyorsan lefékezni, mert a talaj felázott.* A sárhányó elkapta a kis Pistát, az út melletti árokba lódította, úgy, hogy *kéz- és lábtörést, valamint belső sérüléseket szenvedett és vasárnap*

meghalt.

A csendőrségen kihallgatták a főorvost, de miután a tanuk szerint *nem az ő vigyázatlansága okozta a szerencsétlenséget, nyomban el is bocsátották.*

Nádas Sándor lapja a
Pesti futár
minden 1-én és 15-én! 40 fillér

FOX BAKFISASSZONY JENNY JUGO és PAUL HÖRBIGER KAMARA

SZÍNHÁZ

*** Nincs bemutató.** A mult héten *hét* bemutató és repriz volt Budapesten, e hétre is akadt *két* premier, a jövő héten azonban *nem lesz se bemutató, se felújítás.* Csöndes hét lesz, olyan hét, amely azt jelenti, hogy *megkezdődik a szezónvég időszaka.* Még lesz néhány ujdonság, néhány vendégjáték, azután következik a Tavaszi Vásár, amit mindig nagyon várnak a színházak és a vásár után hamarosan megkezdődnek a kapuzárások. Az idén *valószínűen gyorsabban,* mint más években.

*** Egy ismert német karmester halála.** Fritz *Cortolezis,* az ismertnevű német karmester és operaigazgató, aki 1907-től 1912-ig udvari karmester volt Münchenben, majd tizenhárom évig főzeneigazgató Karlsruheban és azután négy évig operaigazgató Boroszlóban, egy németországi fürdőhelyen szívbajban *meghalt.* Cortolezis Budapesten is járt, mint vendégdirigens.

*** Mi lesz a Belvárosi Színház következő ujdonsága?** A Belvárosi Színházban a jövő héten megkezdik a következő ujdonság próbáit, de ma még nem biztos, hogy mi lesz ez az ujdonság. A legvalószínűbb, hogy Harold *Bratt* »A sziget« című színművét fogják próbálni, amelyet nemrég mutattak be Bécsben is, az Akademie-Theaterben. *F. Rétay* Margit fordította magyarra. Ha nem az angol darabot játsszák, akkor vagy *Nyiri* Tibor »Hajsza« című drámája vagy *Békeffi* István és *Lajtai* Lajos zenés vígjátéka következik.

*** Szőke Szakáll Görögországban.** Az ismert filmkomikus, *Szőke Szakáll* Görögországba utazott. Athénbe megy, majd Korfu szigetére, ahol a »Szép Heléna« című filmet készítik, amelyben Menelaus szerepét játssza. Szép Heléna Jarmila *Novotna* operaénekesnő lesz.

*** Esőbiztos »Faust« Salzburgban.** *Reinhardt* új »Faust«-rendezésének nagy sikere volt a mult nyáron a salzburgi Festspielhaus udvarán, az egykori »Felsenreitschule«-ban, de mind az első, mind a második előadás *elázott.* Az igazi premier tulajdonképpen csak a harmadik előadás volt, amikor végre nem esett az eső. A salzburgi ünnepi játékok vezetősége most elhatározta, hogy az idén biztosítja a »Faust«-előadásokat az időjárás viszontagságai ellen: a Mönchsberg tövében lévő »Felsenreitschule« hatvanezer schilling költséggel *tetőt kap.* A Faust-város szabadban ülő nézőközönségére, ha megered az eső, *tetőt húzhatnak,* amelyet, ha kiderül, néhány perc alatt el lehet távolítani.

*** Vendégek az Operaházban.** Április harmadik hetében egymásután három vendége lesz az Operaháznak; mind a három egy-egy estén fog fellépni. Április 18-án *Toini* Antoinette finn operénekesnő vendégszerepel az »Aida« Amnerisében, másnap, 19-én *Németh* Mária énekli a »Karenina Anna« címszerepét és 21-én Franz *Völker* német hőstenor mutatkozik be a budapesti közönségnek a »Lohengrin« címszerepében.

Ma délelőtt volt a „Giuditta" főpróbája az Operaházban

Napok óta hiába ostromolták az Operaház igazgatóságát főpróbajegyekért: a »Giuditta« mai nyilvános főpróbájához már nem tudtak több főpróbameghívót kiadni, valamennyit szétkapkodták. A társadalmi és művészeti élet sok kitünősége próbált mindenféle protekcióval jegyhez vagy meghívóhoz jutni, — hiába. Igy ma délelőtt féltizenegyre természetesen *zsúfolásig megtelt az Operaház nézőtere Lehár Ferenc új daljátékának főpróbájára,* amelyet maga az illusztris komponista vezényelt végig.

Lehár Ferenc

Oláh Gusztáv pompás díszletei között játszódik le a »Giuditta«, amelyet *zenés vígjátéknak* nevez az operaházi színlap. Első képe egy kikötővárosban, második képe egy afrikai villa kertjében, harmadik képe egy afrikai sátortáborban játszódik le. A legérdekesebb díszletek egyikét mutatja a negyedik kép: egy afrikai nagyváros mulatóhelyét, az Alcazart. A főpróba közönsége hosszasan megtapsolta ezt a pompás díszletet, amelyet rafinált világítással, rengeteg függönnyel színpompásan oldott meg a díszlettervező. E képben van Giuditta (*Walter* Rózsi) híres csábító dala. *Márkus* László, a rendező e »slágerszám« alatt állandóan szerepelteti a tánckart.

Az operaházi ballerinák ezúttal — görlök. Csábos, izgalmas spanyol tánc Giuditta dalának kísérője, *Szalay* Karola és *Bordy* Bella vezetésével. A kasztanyettes táncot tágranyílt szemmel nézik a mulató vendégei. Az ötödik, utolsó kép egy világvárosi hotel szeparéjában játszódik és itt érzelmes, méla akkorddal végződik Giuditta és Ottavio szerelmi regénye.

A nézőtéren ott ült a főpróbán *Dobay* Lívia, a fiatal operaénekesnő is, aki a címszerepet a későbbi előadásokban fogja énekelni és végignézte a főpróbát *Losonczy* György is, aki Manuelle Biffi szerepét énekli később *Szende* Ferenccel felváltva.

A főpróba közönsége *óriási tapssal fogadta Lehár Ferencet,* amikor megjelent a zenekar élén és a Mester meghatottan köszönte meg a nézőtér ovációját, amely minden kép után megújult.

*** Patsy Ruth Miller cáfolja, hogy egy magyar fiatalemberhez megy feleségül.** A »Daily News« egyik legutóbbi számában Patsy Ruth *Miller,* az ismert hollywoodi filmszínésznő, aki a nyáron hosszabb ideig Budapesten tartózkodott, Hollywoodból *megcáfol egy pesti hírt.* Azt mondja, hogy *eszeágában sincs férjhezmenni* egy huszonnégyéves magyar diákhoz. Ezt a hírt csak Budapesten terjesztették róla.

*** Czettel perel.** *Czettel* Lászlo, a Bécsben élő magyar kosztümtervező beperelte ki nem fizetett kosztümrajzok miatt az európai Reinhardt-turné vezetőségét és *pert indított Reinhardt ellen is.* Ezért, mint Bécsből jelentik, a körút vezetői tegnap nyilatkozatot adtak ki, amelyben megállapítják, hogy *Reinhardtnak semmi köze nincs a turné üzleti ügyeihez,* kizáróan művészeti vezetője az együttesnek és rendezője az előadásra kerülő daraboknak.

*** Ezredorvos és honvédszázados operettje Szegeden.** A *szegedi* színházban most mutatták be az »Amerikai leány« című operettet, amelynek szövegét dr. *Jancsó* László, zenéjét *Reich* Egon szerezte. Egy öreg dollármilliomos és egy Jolly nevű leány szerelmi bujócskájáról szól a darab, amely sikert aratott bemutatóján. Az egyik szerző: dr. Jancsó László *ezredorvos,* a másik: Reich Egon pedig *honvédszázados.*

*** Alpár Gitta Budapesten.** *Alpár* Gitta *tegnap este Budapestre érkezett* és most hosszabb ideig itt is marad. Egyelőre hotelban lakik, azután bevonul egy szanatóriumba. A művésznő férje, *Fröhlich* Gusztáv, aki most Berlinben tárgyal arról, hogy hol készítik legközelebbi filmjét, a jövő héten jön Budapestre.

*** Feltámad Bécsben a »Alt-Heidelberg«.** A minap halt meg Berlinben Wilhelm *Meyer-Förster,* aki az utóbbi harminc esztendő egyik legnagyobb színházi világsikerének volt a szerzője: ő írta az »Alt-Heidelberg« című diákdarabot, amely sokezer előadást ért meg a világ minden részében. A Vígszínháznak is nagysikerű müsordarabja volt annakidején »Heidelbergi diákélet« címmel. Most *felújítják Bécsben:* a Josefstädter Theaternek lesz a legközelebbi ujdonsága. A herceget *Jaray,* a női főszerepet *Wessely* Paula fogja játszani a reprizen.

*** Failoni ismét Olaszországba utazott.** Sergio *Failoni,* Operaházunk olasz karnagya tegnap elutazott Olaszországba: a milánói Scala-ban és a genovai operaházban kell szerződése szerint több opera-előadást vezényelnie. A »Don Carlos« mai előadását az Operaházban helyette *Ferencsik* János vezényli.

*** Mistinguett és Sorel után Cleo de Merode.** A hatvanesztendős *Mistinguett* játszik az egyik párizsi revűszínházban, a hatvan és egynéhány esztendős Cecile *Sorel* a másikban. *Varna,* a Casino de Paris igazgatója, mint a párizsi lapok írják, úgy látszik ezt a két revüsztárt nem tartja elég öregnek, mert most készülő új revüjének sztárjául *Cleo de Merode-ot, a mult század híres táncosnőjét szerződtette,* aki már több mint húsz éve visszavonult a színpadtól és Mistinguettnél és Sorelnél is *néhány évvel idősebb.*

*** Reiner Frigyes lesz az új filadelfiai operaház igazgatója.** *Newyorkból* jelentik: *Filadelfiában* a jövő szezonban kezdi meg működését Amerika legújabb operaháza. Az első évben *csak tíz hétig* fog tartani a szezónja. Művészeti vezetését *Reiner* Frigyes magyar főzeneigazgatóra bízták.

Az egyetemi ifjúság és a színház

A *MEFHOSZ* kultúrális osztálya ma a következő levelet írta *Az Est* szerkesztőségének:

»Örömmel olvastuk *Szép* Ernő cikkét, amely felhívta a közönség figyelmét arra, hogy mennyire hiányzik az intelligens fiatalság a színházak nézőteréről. Helyesen látta ennek az okát az ifjúság szomorú anyagi helyzetében. Annál inkább meglepett bennünket az egyik színigazgató nyilatkozata, amely szerint az ifjúság *inkább a könnyebb szórakozást keresi és ezért kerüli el a komoly múzsa hajlékait.*

Mint az egyetemi ifjúság központi szerve, amely talán a legnagyobb mértékben bocsátja jegyosztályа útján az ifjúság rendelkezésére a kedvezményes színház- és mozijegyeket, elmondhatjuk a következőket:

Az egyetemi ifjúság *a mai árak mellett nem tud teljes áru jegyet váltani.* A színházak pedig vagy nem adnak semmi kedvezményt, mint például a Belvárosi Színház, vagy csak igen csekély kedvezményt nyujtanak: 25—30 százalékot. Kivételek az állami színházak, amelyek állandóan 50 százalékos kedvezményt adnak. A Magyar Színház régebben tényleg nagy kedvezményt nyujtott, ezért sokáig a Magyar Színház volt az ifjuságtól legjobban látogatott színház. Sajnos, az utóbbi időben a színházak az ifjusággal szemben teljesen üzleti alapra helyezkedtek és csak olymódon hajlandók kedvezményt adni, ha a jegyeket előre kifizetve, nagyobb mennyiségben veszik át a diákszövetségek jegyosztályai. *Nagy kedvezményt csak akkor nyujtanak, ha a színház nézőtere tátong az ürességtől.*

Az egyetemi ifjúság természetesen lassanként elpártolt a színházaktól és a mozikat keresi fel, melyek nagyobb látogatottságuk ellenére több kedvezményt biztosítanak. És a moziban ruhatári díjat se kell fizetni.

A mai helyzeten csak akkor lehet változtatni, ha a színigazgatók *megértőbb viselkedést fognak tanusítani és legalább a hétfői és keddi előadásokra adnak a hivatalos diákszövetségek útján nagyobb mennyiségű kedvezményes jegyet az ifjúságnak.* Ha az intelligens ifjúságot így hozzászoktatják a színházlátogatáshoz, az akkor is el fog majd menni a színházba, mikor már módjában lesz teljes árú jegyet váltani«.

NINCS VITA

arról, hogy évek óta a legszebb darab és legjobb előadás »Az orvos« a Vígszínházban

BILLER IRÉN nyilatkozata:

Rövid időre tértem haza Hollywoodból és örömmel vállaltam a Magyar Színházban Vadnai—Márkus—Békeffi elragadó zenés komédiájának, a »Tisztelt Ház!«-nak női főszerepét. A közönség megható szeretettel fogadott. Bárhova visz is amerikai pályám, soha, de soha el nem felejtem a »Tisztelt Ház!« bemutatóját és előadásait. És remek partnereim: Ráday, Kabos, Gózon, Székely Lujza, Kováts Terus, Z. Molnár és a többiek...

Minden előadás igaz gyönyörűség!

Szeressen kedves

„Ez igen: ez operett, ez előadás. Ez siker!"

a közönség és a sajtó egyhangú véleménye

Fővárosi Operett Színház

BUDAI SZÍNKÖR

Az évad legkacagtatóbb operettje!

Vasárnap délután fél 4 és vasárnap este fél 8 órakor

SZABAD A CSÓK

Rendkivül olcsó helyárak!

A NAGY KÖLTSÉGVETÉSI BESZÉD UTÁN munkatársaival tárgyal parlamenti dolgozószobájában *Imrédy* Béla pénzügyminiszter. Körülötte balról jobbra: *Szász* Lajos miniszteri tanácsos, *Jakabb* Oszkár államtitkár, *Csizik* Béla osztálytanácsos, *Thaly* Zsigmond és *Vargha* Imre államtitkár

A pénzügyminiszteri expozé és a felsőház bizottsági ülésének eseményei uralták a folyosót. Az egyik sarokban *Gömbös* miniszterelnök a *belügyminiszterrel* tárgyal

A GRATULÁLÓ KORMÁNYPÁRTI KÉPVISELŐK körülveszik a folyosón *Imrédy* Bélát. Baloldalt *Csizmadia* András, jobboldalt *Zsigmond* Gyula és *Patacsi* Dénes

BÁRÓ KORÁNYI FRIGYES a jobboldali folyosón *az új képviselővel*, *Mecsér* Andrással

A GIUDITTA SZERZŐJE A FŐSZEREPLŐKKEL. Baloldalt: *Lehár* Ferenc, *Orosz* Julia és *Walter* Rózsi, jobboldalt: *Szücs* László »korrepetál« *Lehárral*

Az osztálysorsjáték teljes nyereményjegyzéke a 11. oldalon

Esti Ujság

Ára 10 fillér

Budapest, 1939 március 10. Negyedik évf., 57. sz. Szerkesztőség, kiadóhivatal, szinházjegy- és utazási iroda, Budapest, VIII., József-körút 5. Postatakarékpénzt. csekksz. sz. 49.927.

Péntek

Előfizetési ár egy hónapra 2.20 P, negyedévre 6.60 P. Egyes szám ára hétköznap és vasárnap 10 fillér. A szerkesztőség, kiadóhivatal, szinházjegy- és utazási iroda telefonja *1-444-00

A határ,

amely Magyarország és Szlovákia között mostanáig ideiglenes és sok helyütt bizonytalan volt, végleges rendezést kapott. Megszűntek azok az állapotok, amelyek a bécsi határkijelölés természeténél fogva nem voltak ideálisnak mondhatók, hiszen sok helyen ugyanazt a hibát hordozták magukban, mint a Trianonban megvont, azóta leomlott határok; voltak községek, amelyeket az új rendezés is kettészelt, akadtak falvak, amelyeknek vasútállomása magyar részre esett, a lakosság pedig már Szlovákiában maradt. Ezeket a visszásságokat rendezni kellett, ki kellett küszöbölni, rengeteg gazdasági és egyéb szempont figyelembevételével, úgy, hogy a közös határmegállapító bizottságnak nem volt könnyű dolga. A november óta tartó tárgyalások most végetértek s a határkiigazítás eredményeként Magyarország 47.918 katasztrális holdon 12.739 lelket, közöttük 8701 magyart kapott vissza tizennyolc községgel. A rendezés során 15.054 katasztrális holdnyi területet adtunk vissza Szlovákiának 6191 lélekkel.

Színmagyar, ősi települési falvak tértek vissza ezzel a határrendezéssel az anyaországhoz s jobbára olyan községeket adtunk át Szlovákiának, amelyek ugyan az elmult századok során magyarok voltak, de különböző okokból a törzsökös lakosság elvándorolt onnét s helyébe tótok, morvák, németek kerültek. A népszámlálási statisztikák mutatják, hogy a háború előtti esztendőkben ezek a régi, honfoglaláskori szállások, amelyeknek határdülői az elszlovákosodás alatt is megőrizték ősi magyar nevüket, lassankint visszamagyarosodtak volna, de természetesen ezt a folyamatot megállította, visszavetette az impériumváltozás. Húsz év alatt az 1910-es népszámlálási statisztikához viszonyítva, visszahanyatlott mindenütt a magyarság száma, túlsúlyba jutottak a szlovákok, a bevándorolt csehek és morvák, ezután pedig csak folytatódik majd bennük a magyar vérveszteség...

Az anyaország természetesen fájdalommal búcsúzik azoktól a véreinktől, akik a határrendezéssel ismét idegen impérium alá kerülnek, de meg van győződve arról, hogy akik az elmult húsz esztendő megpróbáltatásai során hűséggel és hősiesen kitartottak magyarságuk mellett, most, hogy oly rövid idő alatt kétszer is változott felettük a sors, csak még öntudatosabban, még szilárdabban vállalják ezt a magyarságot s tartanak ki hitük, nemzeti érzésük mellett.

A visszatérteket, akiknek mostanáig bizonytalanságban kellett élniök, testvéri szeretettel öleli magához a nemzet s úgy tekinti őket, mint az igazság zálogait. Minden talpalatnyi föld, amelyet a határrendezés nekünk ítélt, drága a magyarságnak, minden nádfedeles kis ház, minden lélek, hegy, völgy, erdő egyformán kedves s ezeket a falvakat, amelyeknek négy hónapig kellett várniok, amelyeknek megpróbáltatásai majdnem egy félesztendővel tovább tartottak, mint szerencsésebb testvéreiké, az ország kárpótolja majd, igyekszik számukra megkönnyíteni a felejtést, gyorsabbá tenni az otthon életéhez való igazodást...

MEGADÁSRA szólítja fel Madridot 300 nemzeti repülő

Franco végső ultimátumot intéz a köztársasági hadsereghez

A nemzetiek flottája elsüllyeszt minden hajót, amely át akarja törni a blokádot

LONDON, március 9.

A köztársasági spanyol fővárosból kerülő úton ide érkezett legújabb jelentések szerint Miaja tábornok csapatai még mindig harcban állanak a kommunista lázadókkal. Lisszabonon keresztül érkezett jelentés szerint a kommunista lázadók feltüzték a fehér zászlót, hogy ezzel annak a látszatát keltsék, mintha megadták volna magukat. Közben azonban, amikor Miaja tábornok csapatai közel jutottak a lázadókhoz, gyilkos fegyvertüzet zudítottak reájuk. A lázadó kommunistáknak bőségesen van hadianyaguk.

További jelentések szerint Franco tábornok elrendelte, hogy 300 repülőgépből álló hatalmas légiraj jelenjen meg Madrid fölött és utolsó felszólítást intézzen röpcédulákon a spanyol főváros lakosságához, valamint Miaja tábornok csapataihoz, adják meg magukat.

Burgosból érkező jelentések szerint a nemzeti spanyol kormány semmiféle békeajánlatot eddig nem kapott Miaja tábornoktól.

Madridból érkező jelentés szerint, Casado ezredes, a madridi junta egyik tagja, az elmult éjszaka elhagyta a köztársaságiak arcvonalát és átment a nemzetiek táborába. Hír szerint, Casado ezredes viszi magával Miaja tábornok fegyverszüneti javaslatát.

Ujabb nemzetközi bonyodalmak támadhatnak — az angol sajtó szerint

London, március 9.

Az angol közvéleményben nagy meglepetést keltett az a burgosi távirat, amely szerint *Franco* tábornok elrendelte a középspanyol partvidék blokád alá helyezését.

Angol politikai körökben rámutatnak arra, hogy Anglia elismerte ugyan a nemzeti Spanyolországot és annak korlátlan szuverénitását, a hadviselői jogokat azonban még nem adta meg számára. Ezt egyébként még Franciaország sem tette meg.

A két hatalom ilyen körülmények között nem veheti egyszerűen tudomásul, hogy hajózási jogait a Franco-hajóhad korlátozza és azzal fenyegetőzzön, hogy a középspanyolországi kikötők felé haladó kereskedelmi gőzöseit elsüllyeszti. Franco tábornok kormányának diplomáciai helyzete, az angol politikai körök véleménye szerint, tulajdonképpen ugyanaz, mint eddig volt, csupán fordított helyzetben: *Madrid most azt a helyet foglalta el, amelyet eddig Burgos foglalt el.* Angol politikai körökben egyébként attól tartanak, hogy *Franco* tábornok blokádja miatt a Földközi-tengeren *újabb bonyodalmak támadnak.*

Blokád alá helyezte Franco a köztársasági partvidéket

Burgos, március 9.

Franco tábornok utasítására a nemzeti spanyol hadvezetőség *blokád alá helyezte Közép-Spanyolország egész földközi tengeri partvidékét.*

A nemzeti spanyol tengeralattjárók parancsot kaptak, hogy a blokád ideje alatt minden gőzöst, bármilyen zászló alatt hajózzék is, azonnal süllyesszenek el, ha a tiltott tengersávon közlekedik.

A nemzeti spanol hajóhad által blokád alatt tartott partvidék ötszáz kilométer hosszú. A köztársasági *Almeria* kikötőjétől mintegy ötven kilométernyire nyugatra kezdődik és *Sagunto* kikötőtől egészen *Adra* kikötőjéig terjed. A *Franco hajóhad hajói felszólítják azokat a gőzösöket, amelyek köztársasági spanyol kikötők felé haladnak, hogy azonnal fussanak be valamelyik nemzeti spanyol kikötőbe, akár Barcelonába, akár Palma di Malorcába.*

A blokád még a csütörtökre virradó éjszaka hatályba lépett, a nemzeti spanyol hadihajók azonban már szerdán az esti órákban elhelyezkedtek a köztársasági spanyol kikötők magasságában.

Cartagena kikötője előtt is feltünteke a nemzeti spanyol hajóhad egységei. A kikötőben azt hitték, hogy a nemzeti spanyolok csapatszállító hajói közelednek a kikötő felé és a nemzeti hadvezetőség csapatokat akar a kikötőben partraszállítani, később azonban kiderült, hogy *a nemzeti hadihajók a blokád végrehajtása céljából érkeztek a kikötőhöz.*

Alfonz volt király hűségnyilatkozatot tett Francónak

Páris, március 9.

XIII. Alfonz, volt spanyol király érdekes nyilatkozatot adott a *Jour* Rómában időző különtudósítójának.

— Valamennyi spanyol egységére egy vezér parancsnoksága alatt ma sokkal inkább szükség van, mint eddig bármikor volt. Ez a vezér visz bennünket a végső győzelemhez. *Ujból kijelentem, hogy Franco tábornok egyszerű katonájának akarom tekinteni magamat, aki engedelmeskedik az ő parancsainak, amelyek azt*

célozzák, hogy Spanyolországot újjáépítsük. Hajlandó vagyok egyszerű munkás is lenni. Ugyancsak a párisi lapok jelentik Ankarából, hogy a török kormány közölte Burgos-szal, hogy de jure elismeri a nemzeti spanyol kormányt.

Svájc nem látja szívesen Negrint

Bern, március 9.

Miután híresztelték, hogy *Negrin* legközelebb *Svájcba* érkezik, a szövetségtanács *utasítást adott valamennyi határállomásnak, hogy csak abban az esetben engedjék át, ha külön beutazási engedélyt tud felmutatni,* de ez esetben is kötelezék oly nyilatkozatra, hogy Svájc területén *semminemű politikai tevékenységet nem folytat.*

A miniszterelnök főelőadói szerepet vállalt a mezőgazdasági iparok nemzetközi kongresszusán

Július 10-ike és 20-ika között lesz a mezőgazdasági iparok hatodik nemzetközi technikai és kémiai kongresszusa. A kongresszus végrehajtó bizottságának az elnöke dr. *Kállay* Miklós volt földmívelésügyi miniszter néhány nappal ezelőtt a kongresszus ügyeiben megbeszélést folytatott gróf *Teleki* Pál miniszterelnökkel. Értesülésünk szerint

gróf Teleki Pál miniszterelnök a nemzetközi kongresszusnak Magyarország szempontjából kivételes nagy jelentőségét azzal is kívánja emelni, hogy a kongresszuson főelőadóként fog szerepelni.

A kongresszus egyik fontos megvitatásra kerülő kérdése a vitamindús élelmiszerek gyártása, különös tekintettel a gyümölcs- és főzelékkonzervekre. Ennek a kérdésnek három főelőadója lesz: dr. *Szent-Györgyi* Albert, a Nobel-díj nyertes magyar tudós, *Scheunert*, a hírneves berlini professzor és gróf *Teleki* Pál, a József Nádor Műegyetem nyilvános rendes tanára, a jelenlegi miniszterelnök, aki értesülésünk szerint azt a kérdést fogja tárgyalni, hogy a magyar tájaknak milyen jelentőségük van a vitamindús növények termesztésében.

Hóman Bálint kultuszminiszter érdekes tanuvallomása a Német Antal—Fiala-sajtóper tárgyalásán

A büntetőtörvényszék *Dorosy*-tanácsa ma folytatta annak a felhatalmazásra hivatalból üldözendő rágalmazási pernek főtárgylását, amelynek vádlottja *Fiala* Ferenc hírlapíró, sértettje pedig *Németh* Antal, a Nemzeti Színház igazgatója.

A tárgyalás megnyitása után *Dorosy* elnök enunciálta, hogy *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter és *Bessenyey* Zénó, a Közmunkatanács elnöke megkapták a hivatali titoktartá alól bizonyos kérdésekre vonatkozóan a felmentvényt, ezért kihallgatás végett őket mára a bíróság megidézte. Alig hangzott el az elnök kijelentése, belépett a tárgyalóterembe *Hóman*-Bálint kultuszminiszter és tanuvallomást tett.

— *Bessenyey* Zénó, a Közmunkatanács elnöke, mondotta a kultuszminiszter — jelentette, hogy egy kft. alakult a szabadtéri előadásokkal kapcsolatban és kérte a kultuszminisztérium támogatását.

Miután nagy művészi érdekeket láttam fennforogni, megígértem a kultuszminisztérium támogatását.

Most közbeszól *Dorosy* elnök és kérdést intéz a miniszterhez:

— *Igaz-e az, hogy jelentős idegenforgalmi érdekeket képviselt a Teatrum kft. működése?*

—Ez igaz, — válaszolja a miniszter, — sőt *ezt tartottam a legfontosabbnak* és ezért igértem meg a támogatásomat azzal a kikötéssel, hogy a szabadtéri ünnepi játékok végett megalakult Teatrum kft.-be magántőke nem vehet részt.

Később 10.000 pengőt utaltattam át mint egyszersmindenkorri segélyt a Közmunkatanácshoz, hogy a művészi vállalkozás a kezdet nehézségeit megússza és ezzel az összeggel a vállalkozást az esetleges zavarokon átsegítsem.

— Méltóztatik-e arról tudomással bírni, — hangzik az elnök újabb kérdése, — hogy a kft.-nél *Németh* Antal és *Oláh* Gusztáv 2000—2000 pengős törzsbetéttel szerepelt?

Németh Antal szerepe nem volt összeférhetetlen a Teatrum k. f. t.-nél

— Igen, de ezt megelőzően az történt, hogy *Németh* Antalnak és *Oláh* Gusztávnak művészeti vezetéséért a kft. 2000 pengős fizetést ajánlottak fel.

Sem Németh Antal, sem pedig Oláh Gusztáv ezt nem fogadták el és a pénzt nem vették fel, hanem törzsbetétként benn hagyták a kft.nél.

Miután eleve láttam, hogy a szabadtéri ünnepi játékot rendező kft. nem üzleti vállalkozás, csupán művészeti, tehát anyagi haszonról jóformán szó sem lehetett, *így nem tartottam erkölcsileg kifogásolhatónak, hogy Németh Antal és Oláh Gusztáv 2000 pengős törzsbetéttel szerepeljen, hiszen semmiféle anyagi hasznuk a kft-től nem volt várható.* Németh Antal a kft. művészeti vezetője volt, akinek semmi köze nem volt az anyagiakhoz.

— Egy szóval, tanu úr — hangzik az elnök szava, — Németh Antal azzal, hogy 2000 pengővel a Teatrum kft-nél törzsbetéttel szerepelt, semmiféle inkompatibilitást nem követett el?

— Nem!... — hangzik a miniszter határozott válasza.

— Mikor szerzett tudomást a tanu úr — kérdezi újra az elnök — arról, hogy Németh Antal a kft-nél a haszonrészesedésről lemondott?

— *Ez már eleve be volt jelentve nálam, amikor Németh Antal még jóformán a művészeti vezetést el sem vállalta.*

Ezzel be is fejeződik a kultuszminiszter kihallgatása, most belép a tárgyalóterembe *Bessenyey* Zénó, a Közmunkatanács elnöke, aki vallomása kezdetén elmondja, hogy már hosszú idő óta

a szakértők és a közhangulat úgy kívánták, hogy Budapesten a Margitszigeten külföldi mintára szabadtéri előadásokat tartsunk.

Meg is alakult 1937-ben *Kaffka* Péter műszaki tanácsos ötlete alapján egy kft. *A polgármesternek is az volt a véleménye, hogy igenis szükség van egy szabadtéri színpad felállítására.* Többszöri tanácskozás után megállapodtunk abban, hogy a legalkalmasabb hely a margitszigeti tejcsarnok mögötti rész. Ezután most már az anyagiakra került a sor, úgy döntöttünk, hogy ha a főváros, az *Idegenforgalmi Hivatal* és a kultuszminisztérium anyagilag támogat, akkor a *Kaffka* Péter műszaki tanácsos által felvetett szabadtéri színpad ötletét megvalósítjuk.

Németh Antal még az autóköltséget sem vette fel

Ezután a szigeti Szabadtéri Színpad megalakulásának körülményeiről tett vallomást *Bessényey* Zénó. Elmondotta, hogy *Tasnádi Nagy* András akkori kultuszállamtitkár értekezletet hívott össze, amelyen megállapították a színpad szükségességét, továbbá azt is, hogy azt a Margit-szigeten lehet legméltóbb keretek között elhelyezni. Az állami színházak közül az Opera nem vállalkozott színjátékok rendezésére, a Nemzeti Színház igazgatója részéről azonban mindjárt az első percekben nagy megértéssel lehetett találkozni. Elmondotta azután a tanu, hogy az ő ideája volt a kft. megalakítása, amelyben a Közmunkatanács 26.000 pengővel, *Kaffka* Péter 20.000 pengővel, *Németh* Antal és *Oláh* Gusztáv pedig nyárifürdőszabadságuk megváltása címén 2—2000 pengővel vettek részt.

Ezután a felek intéztek kérdéseket a tanuhoz. Fiala védője megkérdezte, hogy *tud-e arról, hogy Németh Antal, bár semmilyen jövedelmet nem kötött ki magának, autóköltség címén napi 50 pengőt vett fel?*

Bessenyey Zénó kijelentette, hogy amikor a próbák a késő éjszakai órákig elhúzódtak, akkor

tényleg kínáltak autóköltség megtérítést Némethnek, ő azonban ezt visszautasította.

— Tud-e arról a tanu úr, — kérdezte ismét Fiala ügyvédje —, hogy a napi pénztári elszámolásokban Németh Antal neve állandó kiutalásokkal szerepel?

— Azokban a kimutatásokban, amelyek elém kerültek, *az igazgató neve nem szerepelt,* — válaszolt a tanu.

Megerősített kerékpáros rendőrjárőrök keresik a telefonautomaták rongálóit

A főkapitányság bűnügyi osztályának intézkedésére *ma éjszakától kezdve megerősített kerékpáros rendőrjárőrök és külön detektívcsoportok fogják bejárni a budai hegyvidékeket, hogy kézrekerítsék az egyre jobban garázdálkodó telefonautomata-banditákat.*

Két héttel ezelőtt érkezett az első jelentés a rendőrségre, hogy a Böszörményi-úton három telefonautomatát leszereltek és több helyen a telefondrótot elvágták. Ettől kezdve *majdnem minden éjszaka jelentkeztek valahol a titokzatos telefonrongálók.* Az utóbbi napokban leginkább a Szentimrevárosban garázdálkodtak és az éjszaka ismét több telefont vágtak el és automatát szereltek le a budai hegyvidéken.

A rendőrség már két hét óta széleskörű nyomozást indított, hogy elfogják ezt a valószínüleg több tagból álló szervezett társaságot, amelynek valami titokzatos célja lehet a rombolásokkal. Egyikmásik helyen a leszerelt telefonautomata üvegablakára *vörös vagy fekete festékkel FF betűt festettek.*

Ez az FF betű egyes föltevések szerint a feloszlatott hungarista mozgalom fekete frontjának a titokzatos jele. A rendőrség azonban azt sem tartja kizártnak, hogy a telefonautomata-rombolásokat nem a nyilasok, hanem esetleg kommunisták csinálják és az FF betűket csak azért mázolják föl, hogy ezzel a nyilasokat kompromittálják. A nyomozó detektívek különben már több érdekes adat birtokába jutottak és remélik, hogy a legközelebbi napokban kézrekerülnek a telefongangszterek.

Rövidesen mégis megtartják az alpolgármesterválasztást

Ma délelőtt is az érdeklődés előterében állottak a városházán azok az események, amelyek a tegnap délutáni közgyülésen bekövetkeztek. Mint ismeretes, *Karafiáth* Jenő főpolgármester

kénytelen volt a napirendről levenni az alpolgármesterválasztást, mert Schuler Dezső nyugdíjazása ellen fellebbezés érkezett az illetékes hatóságokhoz.

Már a tegnapi közgyülésen beszéltek arról, hogy a fellebbezést aláíró *Schmidt* Gábor, *Lindemayer* Károly és *Irenák* Lajos fővárosi polgárok

nem találhatók azokon a lakáscímeken, amelyek a felbbezési beadványon szerepelnek.

A homályos ügy felderitését kívánják most a Városházán, ahol megjegyzik, hogy a törvényhatósági bizottság kormányzó pártja, amely a közgyülésen többséggel rendelkezik, a maga részéről *már leszögezte álláspontját, amikor a kedd esti értekezleten az alpolgármesteri állásra Dorogi Farkas Ákost jelölte.*

Azok az adminisztrációs nehézségek, amelyek miatt az alpolgármesterválasztást a tegnapi közwülés napirendjéről le kellett venni, *semmiesetre sem bírnak olyan jelentőséggel, hogy a kormányzópártok álláspontján bármit is változtassanak.* Az alpolgármesteri széket, mint értesülünk, a rövidesen kitüzendő újabb közgyülés fogja betölteni.

Emelkedtek a fővárosi üzemek bevételei

A főváros közigazgatási bizottsága hétfőn tartja márciusi ülését, de *Szendy* Károly polgármester már ma közölte a nyilvánossággal a bizottság elé terjesztendő jelentését.

A Beszkárt bevétele 3.2, az Autobuszüzemé 26.4, a siklóé 10.5, a Hévé 13.2 százalékkal volt nagyobb, mint a mult esztendő hasonló időszakában.

A székesfőváros élelmiszerfelhozatala az elmult hónapban is emelkedett és csak a baromfiban és burgonyában mutatkozott jelentéktelen visszaesés.

Az árakban

a mult évi árszínvonalat tekintve, csökkenés állapítható meg.

Az idegenforgalom a mult hónapban nem volt nagyarányú, a fővárosi gyógyfürdők látogatottsága és bevétele azonban az egész vonalon emelkedett. A főváros három nagy üzemének a forgalma a következőképen alakult. A Vízműveknél

az üzemi bevétel 260.000 pengővel nagyobb, mint az előző év hasonló időszakában.

Kiadó azonnal, illetőleg májusra
üzlethelyiségek, 1, 2, 3 és 4 szobás lakások központi fűtéssel és meleg vízzel V., Klotild-utca 10/a, b és c.

Mennyből leszálló angyalok a KRISZTUS ORATÓRIUM színpadi változatában

Tintoretto „Krisztus a kereszten" című képe megelevenedik az Operaház színpadán

Már megkezdték az Operaházban az eucharisztikus kongresszus alkalmából előadandó Liszt »Krisztus oratórium« színpadi változatának előkészületeit. *Oláh* Gusztáv rendezői elgondolásában és színpadi képeiben kerül színre ez a nagyszabású mű, amely *fénypontja lesz az eucharisztikus év művészi programjának.*

Három részből áll a Krisztus oratórium színpadi változata. *Tizennégy képre* oszlik. Mint ahogy *Oláh* Gusztáv mondja, az egész egy »dekoratív vizió« lesz. A képek sorrendje:

1. A kereszt megjelenése a világban. 2. Glória-tétel. Pásztorok és angyalok kórusa. Színpadtechnikai szempontból ebben a képben rendkívüli fog nyujtani az Operaház. *Az angyalok ugyanis »a mennyországból« fognak leszállani.* 3. Stabat mater speciosa. *A jászolkép.* Oláh Gusztáv Münchenben járt, ahol az ottani képtárban megtekintette a jellegzetes olasz betlehemes figurákat és ezt másolja át díszletre, illetve hasonló kosztümöket tervezett. 4. *Az emberiség hódol a kis Jézus előtt.* 5. A háromkirályok bevonulása. Ez lesz az első rész *záróképe.* Olasz barokkstílusban készült ez a kép és *az egyik királynak magyaros jelmeze lesz.*

A második rész a hatodik képpel kezdődik. Ez lesz a hegyi beszéd. Háttere egy reneszánsz táj. 7. »Tu es Petrus...« Az egyház alapítása. A háttérben mint egy vízió, megjelenik a római Szent Péter templom kupolája. 8. *A Miatyánk.* A kar énekli. 9. Ez a kép is színpadtechnikai csoda. *Viharzó tengert ábrázol majd a szín, amelyen egy hajó mozog.* El akar süllyedni. Jézus lecsendesíti a vihart. 10. Bevonulás Jeruzsálembe. Egy jeruzsálemi uccarészlet a színpad. Ebben a képben szerepel a legtöbb közreműködő és ez lesz a leglátványosabb rész.

A 11. képpel indul a Krisztus-oratórium *harmadik része.* Krisztus az Olajfák hegyén. *A színpad Tintoretto híres képének pontos másolata lesz.* 12. »Stabat mater dolorosa...« Krisztus a kereszten. Ez a kép is Tintoretto egyik művének felnagyítása. A 13. kép: *az üres sír.* Ebben egy nagy gyermekkar énekel. A 14., *zárókép,* a nagy apotheózis. Ez már kapcsolatban lesz az eucharisztikus kongresszus gondolatával. Óriási oltári szentség lesz a színpadon egy barokk baldachin alatt.

Az előadást *Fleischer* Antal vezényli, a szólókvartettet a következő művészek éneklik: *Báthy* Anna, *Budanovits* Mária, *Rösler* Endre és *Koréh* Endre. Krisztus valószínűleg *Hámory* Imre lesz.

---

sajátos népies dekorativus ekitmenymotivumaink fejlesztésére

spanyol háború szörnyű mérlege

Párizs, március 19
(Az Est tudósítójának telefonjelentése)

Semleges megfigyelők számításokat tettek *a spanyol polgárháború pusztításairól.* A háború most lépett *huszonegyedik hónapjába.* Ha minden jel nem csal, akkor már közel van a

závetőleg 820.000-re lehet becsülni Legalább *400.000 polgárembert* öltek *meg a légi bombázások és a hadi hajók ágyúi.*

A mult hónapban ijesztően szaporodott ez a szám. Egyedül a második terueli csata a köztársaságiak és a

»... csupán az építészeti stílre nézve megemlítem, hogy tekintettel az építési telek fekvésére és környezetére, és tekintettel hazánk történeti multja s alkotmányának ősi időből származó fejlődésére, s végül tekintettel arra is, hogy a Főváros dunabalparti épület-sora, habár díszes és méltó megjelenésű palotákból és házakból áll, jelen alakjában — éppen mivel csaknem kivétel nélkül a modern (renaissance) stílirány idomzatai szerint épült föl, — szinte az egyhangúság jellemével bír, aminek megtörésére és a főváros képének élénkítésére egy romantikus stílben épült nagyszabású épület a legjótékonyabb hatást fogja gyakorolni, ... mert a gót stíl a fennforgó követelmények valamennyiét képes kielégíteni s mert a beérkezett pályatervek közül — eltekintve a stíl kérdésétől — a belső beosztás és az architektónikus kiképzés összhangjának szempontjából is a fennforgó igényeket a legnagyobb mértékben képes kielégíteni.«[23]

Ugyanitt mondja a Közlekedésügyi Bizottság jelentése:

»A gót stíl ugyan nem nemzeti, de ha nemzeti stílünk nincs, kétségkívül a legfenségesebb eszméknek, a szabadság és az államhatalom eszméjének képviselésére, teljes nyugodtsággal választja, azon eredetiben nem is német, hanem francia stílt, melynek oly szép és magasztos példányaival találkozik nemcsak külföldön, hanem hazánkban is, de melyet — hogy profán építkezésre a leg

Oláh Gusztáv ifj.

BORNEMISZA GÉZA IPARÜGYI MINISZTER FELESÉGE (az asztalfőn), az április 3-án tartandó operaházi magyarosdivatbemutatóháziasszonya a pénteki sajtóteán, ahol tájékoztatta a sajtót a magyaros ruhák viseletét népszerűsítő nagyszabású társadalmi esemény programjáról. Balról **ifjabb Oláh Gusztáv** beszámol az operaházi előkészületekről

Az Est. 1938. márc. 20

valva fogja festeni mindenki: hármasra osztott szép ablakait, erősen kiszögelő középrészét, könnyedén és szép kereken égbe emelkedő tornyát, sőt még a főbejáratot strázsáló sivatag sovány macskáihoz hasonló oroszlánokat is, amelyek fejebúbja fölé minden természetes elhelyezés nélkül ízléstelen gótikus vaslámpákat helyeztek.

. . . Ha én parancsolnék Magyarországon, elrendelném, hogy minden hajó, amely a Dunán elmegy, két percre álljon meg a parlament épülete előtt, hogy a hajón levő népek csodálhassák, élvezhessék, megismerhessék a legkiválóbb magyar épület szépségét . . . Az épület belseje igen gazdagon van építve, nem sajnálták sem az aranyat, sem az erőteljes szembeszökő színeket. Első tekintetre minden a nagy pompa, az áradozó fény benyomását teszi. Kérdés azonban, nem lehetett volna-e az anyagi pompa helyett inkább a szellemi elemeknek némi súlyt és terjedelmet adni? . . . Lehetett volna még a gótikának keretében is arra törekedni, hogy szobrászaink és festőink mindannyian egy-egy művel képviselve legyenek. Ehelyett mit látunk? Néhány képet ügyes és avatott embertől. Hát a szobrászat? Azt egy fayancier »szállította«, mintáztatván dolgait részben osztrák, vagy német kézművesek által! Mily ízléstelenek, mily elhibázottak még méreteikben is ezek a cserépszobrok! . . .«

SZINHÁZ

Mécs László szavalókörútja Észak-Franciaországban, Hollandiában és Belgiumban

Irta: Uhl Antal lillei magyar lelkész

Lille, április.

A magyar irodalomtörténet lapjain még nem olvastunk olyan esetet, hogy magyar költő megjelent nyugat országaiban és diadalmenetben meglobogtatta a magyar kultúra fáklyáját. *Mécs* László legutóbbi óriási sikerű szavalókörútjával mérhetetlen szolgálatot tett a magyar gondolatnak és szellemnek. A magyar művelődésnek, a magyar értékeknek legszebb értelemben vett követe ő. Bárhol jelenik meg az ő hófehér talárjában és az ő utolérhetetlen előadóművészetével bemutatja az emberiség örök gondolataival és érzéseivel telített remek költeményeit, lelkesült ünneplés, csodálat és rajongó szeretet övezi.

Mécs László hatalmas sikerű párizsi előadásairól már beszámolt a magyar sajtó. A költő Párizs után Észak-Franciaország metropólisát, *Lillet* látogatta meg, ahol az állami egyetem meghívására március 26-án az egyetem dísztermében a város elittársadalmának jelenlétében mutatkozott be óriási sikerrel. Az összes helyi lapok napokkal ezelőtt fényképével illusztrált cikkekben méltatták a költőt és felhívták a város közönségének figyelmét a költői estre. A költőt az előadás elején *Audra*, az irodalmi fakultás dékánja köszöntötte a vendéglátó egyetem nevében. A műsoron Liszt, Bartók, Kodály szerzeményei szerepeltek *Engel* Iván zongoraművész és *Hermann* Pál csellóművész legmagasabb művészi igényt kielégítő előadásában. Az északfranciaországi magyar katolikus Misszió vegyeskara Bartók átdolgozásában régi magyar népdalokat énekelt *Nagy* Ilona tanárnő vezetésével. A fegyelmezett dalárda valamennyi énekszámával nagy sikert aratott. Mécs László költészetét *Tosi* egyetemi magántanár ismertette a közönséggel és a műsorba vett verseket *Bayen* egyetemi tanár szavalta franciául, majd utána a költő magyarul. Mécs László előadása teljesen új élményt jelentett a francia hallgatóságnak. A költő gyönyörű orgánumával a magyar nyelv zenei szépségének minden árnyalatát kiemelte és előadóművészetével teljesen hatalmába ejtette a közönséget.

Elszavalt költeményeinek rendkívül széles érzelmi skálája és gondolatgazdagsága valósággal megigézte és fellelkesítette a különben higgadt és nehezen lelkesedő északfrancia népet. Régen láttak az egyetem falai ily lelkes ünneplést. Az est forró sikerét mutatja az a körülmény is, hogy a most megjelent díszes kiállítású francia Mécs-kötetnek Lilleben levő példányai az előadás után mind elfogytak. A szavalóestet a Strasbourg-hotelben fényes fogadás követte, amelyet az egyetem tanári kara rendezett a költő tiszteletére. A helyi sajtó beszámolójában a legszebb dícséret hangján emlékezett meg a Mécs-est sikeréről.

Másnap, március 27-én a költő az északfranciaországi magyarságnak szerzett felejthetetlen élményt, amidőn *Roubaixban* a Szent István kör színpadán szavalt szociális tartalmú örökszép verseiből. A költő tiszteletére a kör műkedvelő gárdája *magyar vígjátékot* adott elő kitűnő alakítással. A magyar szívek testvéri összedobbanása volt a roubaixi Mécs-est. Idős magyar munkások szemeiben is könny csillogott a meghatottságtól, amikor a mostani magyarság Tinódy Lantos Sebestyénjének zengőszavú ajkáról hallgatták a minden magyarnak szóló megvigasztaló üzeneteket.

Mécs László március 29-én a holland főváros, *Hága* előkelő társaságának jelenlétében szavalt a Royal-szállóban. Az estet a Holland-Magyar Egyesület rendezte, amelynek a magyarbarát báró *Van Voorst* az elnöke. Az Egyesület ez alkalomra francia nyelven kinyomatta a legismertebb verseket és egy füzetben meghívó keretében kiadta. E Mécs-estet is forró hangulat, lelkes ünneplés jellemezte. A költőt báró Van Voorst üdvözölte meleg szavakkal, és azon örömének adott kifejezést, hogy a békekonferenciák városában magyar költő hirdeti az emberiség békéjét. Mécs költészetét e sorok írója ismertette francia nyelven és költeményeiből ugyancsak francia nyelven szavalt, majd maga a költő gyönyörködtette a hallgatóságot szebbnél szebb költeményeivel.

Mécs László következő szavalóestjét a belgavallonok földjén, *Namur* városában tartotta, ahol a rendezőbizottság *Piérard* kanonok vezetésével már hetekkel ezelőtt készült a költő fogadására és ünneplésére. Magyar nemzeti színekkel ékeskedő és a költő arcképével ellátott gyönyörű meghívókat küldtek szét a városban, a helyi sajtó hasábos cikkekben méltatta a költőt. A Notre Dame de la Paix kollégium díszterme ünnepi köntösbe öltözött. Ott volt a város színe-java: Mgr. *Heylen* namuri püspök, az Eucharisztikus Világkongresszusok Állandó Előkészítő Bizottságának elnöke, aki lelkesen készül a budapesti kongresszusra, a namuri kormányzó, a város jezsuita polgármestere, *Bauwens* leffei és *Lamy* floreffei premontrei apát, Pierre *Delattre*, a magyarbarát író, a káptalan, a város minden rendű és rangú osztálya. Az ünnepségre eljött a magyar kormány képviselője, *Ambró* Ferenc ügyvivő.

Az estet *Monjoie* ügyvéd bevezető szavai nyitották meg, ki lelkesen üdvözölte a nagy magyar költőt, a premontrei rend büszkeségét. Mécs László életét és költészetét dr. *Molnos-Müller* Lipót egyetemi m. tanár, a párizsi Magyar Tanulmányi Központ igazgatója ismertette, ki a francia-holland-belga Mécs-esteknek fáradhatatlan rendezője. *Barbier*, a namuri zenekonzervatórium igazgatója zongorán, *Lescal* zenetanár hegedűn, Liszt, Bartók, Kodály és Dohnányi szerzeményeket játszott tökéletes művészettel. A költő verseit franciául Madame *Wauthier-Werotte* szavalóművésznő és *Cuyvers* szavalóművész interpretálta. A költő minden egyes szavalatát frenetikus tapsvihar követte.

A brüsszeli lapok külön fotoriportert kültek Namurba, ki a szavaló költőről több felvételt készített. Az előadás után a rendezőbizottság ünnepi vacsorát adott, amelyre hivatalosak voltak a város előkelőségei. A költő Bauweus apát és a város polgármestere között foglalt helyet. M. *Huait*, az ügyvédi kamara elnöke pohárköszöntőjében hálásan megköszönte a költőnek, hogy egészen újszerű, felemelő költészetének gazdagságából Namur város lakóinak is juttatott.

Mécs László márciusi szavalókörútja méltán nevezhető a magyar poézis diadalmenetének. Nyugat megnyitotta kapuit a magyar szellem előtt és álmélkodó csodálattal hallgatta a fehér pap orgonahangját, kit a Temps Présent folyóirat méltán nevez a »mai ember heroikus vígasztalójának«.

(—) »Folytatása következik«. A leghosszabb folytatásos regénynek is az a sorsa, hogy egyszer vége lesz. De mint látni fogjuk, van olyan eset is, amikor az érdekelt fél, már mint a közönség, különvéleményt jelent be és tiltakozik a gyors befejezés ellen. Ez a nem mindennapi eset történt most a népszerű Erdős Renéevel, akinek »Szemünk fénye« című pompás regénye karácsonytól mostanáig jelent meg folytatásokban. Amikor az utolsóelőtti folytatás alján megjelent a »Vége következik« könyörtelen bejelentés, Pestről, vidékről, sőt külföldről is tiltakozó levelek futottak be a szerkesztőségbe. Valamennyi levélíró azt hangoztatta, hogy a regényt nem szabad befejezni. A szerző boldogan vette tudomásul a számára hízelgő tömeghangulatot és új modus vivendit ajánlott. A »Szemünk fénye«-t befejezte ugyan, de »Az asszony útja« címen sürgősen új regényt kezdett ugyanazokkal a szereplőkkel. Az új regény, mint az előzőnek folytatása a *Színházi Élet* húsvéti számában kezdődik.

MOZIK

Rövidítések: Sz. = Szombat, **V. Ü.** = Vasárnap és ünnepnap. **H.** = Híradók. **M.** = Matiné.

ADMIRÁL (1-537-07. Margit körút 5. sz.): **Az örök titok** (Fedák Sári, Harsányi Rezső). H. (1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) Vasárnap d. e. 1/210 és 1/212-kor matiné: Meseautó. — **ALKOTÁS** (1-553-74. Alkotás u. 11.): **A Noszty-fiú esete Tóth Marival** (Szörényi Éva, Jávor Pál). Ali baba és a 40 rabló (rajzf.). H. (1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) Vas. d. e. 11-kor matiné: Dzsungel királynője. Ali baba és a 40 rabló. H. — **ANDRÁSSY** (1-241-27. Csengery u. 39., Andrássy út sarok): **A Noszty-fiú esete Tóth Marival** (Szörényi, Jávor). Robotmadár. H. (1/25, 7, 1/210; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ASTRA** (15-44-22. Ugocsa u. 10., Böszörményi útnál): **A Noszty-fiú esete Tóth Marival** (Szörényi Éva, Jávor). Ali baba és a 40 rabló. H. (1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) Vas. d. e. 11-kor matiné: A kis lord. — **ÁTRIUM** (1-540-24, 1-530-34. Margit körút 55.): **Elveszett ember** (Dayka, Kiss). H. (1/26, 1/28, 1/210; Sz. V. Ü.: 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) — **BELVÁROSI** (3-845-63. Irányi utca 21.): **Mr. Deeds** (Garry Cooper). Fog ez menni. H. (Jobbt.: 1/25, 7, 1/210; balt.: 8; V. Ü.: jobbt.: 1/23, 5, 1/28, 1/210; balt.: 1/24, 6, 1/29). Vas. d. e. 1/211 és 12-kor matiné: **Jéghercegnő** (Sonja Hennie). — **BODOGRÁF** (14-95-10. József körút 63.): **Az én lányom nem olyan** (Turay, Kabos). **Botesinálta pincér** (Charlie Chase). H. (1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) — **BUDAI APOLLO** (1-515-00. Csalogány u. 46.): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay Klári, Kabos). Zenés mókák. Miki. H. (1/25, 3/47, 9; vasárnap és ünnepnap: 1, 3, 1/26, 1/28, 1/210.) — **CAPITOL** (1-343-37. Baross tér 32. szám): **Hindu síremlék** (Gustav Diesel). (1/25, 7, 1/210; szombat, vas. és ünnepnap: 1/23, 5, 1/28, 10.) — **CASINO** (3-831-02. Eskü tér 6.): **Walewska grófnő** (Greta Garbo). Híradók. (1/26, 1/28, 3/410; Sz. V. Ü.: 3, 1/26, 1/28, 3/410.) — **CITY** (1-111-40. Vilmos császár út 36.): **Asszony a viharban** (Irene Dunne). H. (3/26, 3/48, 3/410; Sz. V. Ü.: 3/44, 3/46, 1/28, 3/410.) — **CORSO** (18-28-18. Váci u. 9.): **Maskarade** (Louise Rainer). India gálában (színes útirajz). H. (1/26, 1/28, 1/210; Sz. V. Ü.: 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) — **CORVIN** (1-395-84, 1-389-88. József körút és Üllői út sarok): **Pillanatnyi pénzzavar** (Kabos, Erdélyi Mici) és a kísérő műsor. H. (1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: Broadway Melody 1938. — **DAMJANICH** (1-348-03. Damjanich u. 1.): **Az örök titok** (Fedák Sári, Harsányi Rezső). H. (1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (1-213-43, 1-259-52. Teréz körút 28.): **Tűz** (Victor Franchen). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (1-161-51 Lipót körút 16.): **A szerelem gyöngyei** (Sacha Guitry). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (1-897-07, 1-895-43, 188-528. Kossuth Lajos u. 18.): 2-ik hétre prolongálva! **Bíboros futárja** (Annabella). (1/26, 1/28, 1/210; Sz. V. Ü.: 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) — **GLORIA** (1-448-00. Thököly út 56.): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). Megzavart hangverseny (zenef.). H. (1/25, 3/47, 9; Sz.: 1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) — **HOLLYWOOD** (14-24-55, Bethlen tér 3. szám): Negyedik hétre prolongálva! **Orgonavirágzás** (Jeanette Mac Donald). Híradók. (Mindennap: 2, 1/25, 7, 1/210.) Vasárnap délelőtt 1/211-kor matiné: **Top-Hat** (Fred Astaire). **JÓZSEFVÁROSI** (1-346-44. Kálvária tér 7.): **Az én lányom nem olyan** (Gombaszögi Ella, Turay). Buster a vitaminkirály. Híradók. (1/25, 3/47, 1/210; szombat: 4, 6, 8, 10; vasárnap és ünnepnap: 3/22, 3/24, 3/26, 3/28, 3/410.) Vasárnap délelőtt 1/211-kor: S. M. C. matiné. — **KAMARA** (1-440-27, 1-359-67. Dohány utca és Nyár utca sarok): **Tűz** (Victor Franchen). Híradók. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR** (3-861-33. Kinizsi u. 18.): **Martirasszony** (M. Dietrich). Mozart és Salzburg (kultúr). H. (1/25, 7, 1/410; V. Ü.: 3/22, 3/24, 3/26, 3/28, 3/410.) — **LLOYD** (111-924. Hollán utca 7/a., Szent István körútnál): **Nők a tükör előtt** (színes film; Warner Baxter). Híradók. (Előad. kezd.: 4, 6, 8, 10; vasár- és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.) — **METRO** (1-122-30. Teréz körút 60.): Prolongálva! **Tarantella** (Jeanette Mac Donald). H. (1/26, 1/28, 3/410; Sz. V. Ü.: 1/24, 1/26, 3/48, 10.) Vas. d. e. 11-kor: Stan és Pan vígjátékműsor, színes filmek. — **NYUGAT** (1-271-62. Teréz körút 41.): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Kabos). **Nevadai pokol** (magyarul beszélő vadállatfilm). H. (1/25, 7, 1/210; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (1-302-63. Rottenbiller utca 37/b.): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). Néger varieté (zene-tánc). A zenebohóc. Rip van Winkle (trükkf.). H. (Folyt. előad.: 1/25, 7, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) Vas. d. e. 1/211 órakor matiné: **Telivér leány** (Rökk Marika). — **OLYMPIA** (1-429-47. Erzsébet körút 26.): **Mr. Deeds** (Garry Cooper). Zenés víkend (revű). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (1-301-25. József körút és Kölcsey u. sarok): **Asszony a viharban** (Irene Dunne). Kieg: Popeye, lépj ki az ablakon. H. (5, 1/48, 1/210; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **OTTHON** (14-64-47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Tarzan bosszúja** (Eleanor Holm). Déltenger hőse. Világesemények. (4, 1/27, 9; Sz.: 1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) — **PALACE** (1-365-23. Erzsébet körút 8. szám): **Marika** (Szepes Lia, Jávor Pál). (2, 4, 6, 8, 10. Vas. d. e. 11-kor matiné: Esős délután. — **PÁTRIA** (1-456-73. Népszínház u. 13.): **Az örök titok** (Fedák, Harsányi). H. (D. e. 11; d. u. 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: d. e. 10, 12: d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **PHÖNIX** (14-44-54. Rákóczi út 68.): **Mr. Deeds** (Garry Cooper). Hogy születik a sláger (revű). (Mindennap: d. e. 11; d. u. 1, 3, 5, 1/48, 1/210.) — **RÁDIUS** (1-220-98, 1-292-50. Nagymező u. 22—24.): **Döntő pillanat** (Tolnay Klári, Kabos). H. (3/46, 3/48, 3/410; Sz. V. Ü.: 3/44, 3/46, 3/48, 3/410.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Continental** (Ginger Rogers). **Coucaracha** (Duna Stefi). **REX** (1-394-16. István út 39.): **Az én lányom nem olyan** (Turay, Kabos). Zeneautomata (varietéf.). H. (1/25, 3/47, 9; Sz.: 1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) — **RIALTO** (1-394-97. Rákóczi út 70.): **Tarzan bosszúja** (Eleanor Holm). Zenés víkend. H. (D. e. 1/211; d. u. 1/21, 2/43, 5, 1/48, 1/210; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (1-419-02, 1-429-46. Erzsébet körút 45.): **Tip Top Follies** (Alice Fay). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (1-460-40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Te csak pipálj, Ladányi** (Hózsahegyi Kálmán). Premier híradók. (1/24, 1/26, 1/28, 1/210; V. Ü.: 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210.) Vas. d. e. 10 és 1/212-kor matiné: Fiatal sasok. — **SIMPLON** (2-689-98, 2-689-99. Horthy Miklós út 62.): **Hindu síremlék** (Gustav Diesel). H. (4, 3/47, 1/210; V. Ü.: 1/22, 4 1/4, 7, 1/210.) — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): **Bovaryné** (Pola Negri). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8. 10). — **TIVOLI** (1-230-49. Nagymező u. 8.): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). **Arizona hlénái** (Tom Tyler). H. (Folyt. előad.: 1/25, 3/47, 1/210; Sz.: 3/24, 3/26, 3/48, 3/410; V. Ü.: 3/22, 3/24, 3/26, 3/28, 3/410.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Telivér leány** (Rökk Marika). — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Az örök titok** (Fedák Sári, Harsányi Rezső). H. (3/24, 3/26, 3/48, 3/410; V. Ü.: 3/22, 3/24, 3/26, 3/28, 3/410.) Vas. d. e. 11-kor matiné: Víg özvegy. — **URÁNIA** (1-460-46. Rákóczi út 21.): **A titkok hajója** (Theodor Loos). Az indiánok ősi vadászterülete (kultúrf.). H. (5, 3/48, 1/210; Sz. V. Ü.: 3/23, 5, 1/28, 1/210.) — **VESTA** (1-526-39. Erzsébet körút 39.): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). Zenebohócok (revű). Tinta Matyi (trükkf.). (3, 5, 1/48, 1/210; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.)

TOSCA

ma, vasárnap d. u. 1/24 óra. Városi Színház Flesch Ella kamaraénekesnő felléptével. *Vasárnap délutáni operabérlet VI-ik előadása.* Helyárak 1.—5.40 P-ig.

HUSVÉTRA...

GOLDRIVAL Dressing-gown GYÜRHETETLEN 29.80

GUTMANN J. és TÁRSA

a megbizható fehérnemű szakemberek

VII., RÁKÓCZI-UT 12. Gutmann-sarok.

ZENEI NAPLÓ

Magyar repríz — francia premier az Operaházban

Irta: TÓTH ALADÁR

Gondtalan szórakozás, könnyed vidámság kedves estéjével ajándékozta meg Operaházunk szombaton nagyszámú törzsközönségét. Egyik régnemhallott pompás egyfelvonásos magyar vígoperánk és egy mulatságos kis francia balett-bemutató került egymás mellé ezen az előadáson, hogy őszinte siker jegyében tartós helyet biztosítson magának Operaházunk játékrendjében. A magyar vígopera egyik legkiválóbb és legszeretetreméltóbb zenekritikus-kollégánknak, *Gajáry* Istvánnak szerzeménye: »*A makrancos herceg*«. Éveken keresztül nagy sikerrel játszotta az Operaház ezt a finom, vidámságában is mindig előkelő és poétikus kis egyfelvonásost, melynek még a legmodernebb irányzatú zenekritika is örömmel enged újra helyet operarepertoárunkban. Mert igaz, Gajáry műve, úgynevezett »konzervatív« muzsika, de nemcsak zenei nyelvezetében-formáiban konzervatív, hanem abban a magasabb értelemben is, hogy meg tudja őrizni, át tudja menteni a súlyos megpróbáltatások korába a régi, békebeli »szép idők« elfogulatlan, szabad kedélyvilágát, önfeledt romantikáját. Azonkívül ezt a művet, mint magát a szerzőt is, valami úri tartózkodás, mértéktartás és szerénység jellemzi. Ez a repríz nem követelt fenhéjázó ünnepi külsőségeket, nagyigényű apparátust, egyszóval nem követelte azokat az anyagi áldozatokat, melyekel belső gazdagság hiányában ma gyakran szeretnek biztosítani a külső sikert. Gajáry operája nem követelt egyebet, csak melegszívű, odaadó operaénekeseket, bensőséges muzsikus szellemet, azaz salaktalan, cicomátlan művészi tehetséget. És ezt meg is kapta a maga teljében. Operaházunk válogatott együttese, élén *Dobay* Liviával, *Rösler* Endrével és *Maleczky* Oszkárral, kivívta a repríz méltó sikerét: a közönség az előadás szereplőit együtt ünnepelte a szerzővel.

Az előadás francia újdonsága, Darius *Milhaud* »Francia saláta« (Salade) című balettja viszont már úgynevezett »modern« szerzemény, szellemében, formáiban egyaránt. De egyike azoknak a modern muzsikáknak, melyek nem gyűrik maguk alá a multat, hanem csak inkább ügyesen kiforgatják azt eredeti valójából. Ez nem a bátran előrenéző, új világot kereső forradalmárok zenéje, hanem a huncut hátrakacagóké, visszafelé-nevetőké. Nem hoz új melódiát, hanem felkapja a francia nép és a párizsi utca régi és friss hangjait és a francia kultúrember veleszületett ügyességével, a francia szellem eredendő friss találékonyságával olyan pikáns »francia salátát« kever belőlük, hogy még a legkonzervatívabb kritikus sem nehezthet az ilyen ötletes csínytevőre.

Ez a balett Milhaudnak talán legsikerültebb, vagy legalábbis legjellemzőbb szerzeménye. Salade, »francia saláta«... mert elmés összevisszaságban minden van benne és tulajdonképpen semmi sincs benne. »Garnirung«, mellyel azonban nincs mit kóríteni. De ez a bohó élcelődés talán éppen ezért kissé gondolkodóba ejti az embert. Mert effajta muzsika ugyan mindig volt és mindig lesz, a nagy kultúrák idején azonban csak kísérő jelenség volt, ma viszont veszedelmesen kezd magára maradni. Mit ér Mátyás király bolondja... Mátyás király nélkül? Az opera születésénél mingyárt megjelentek a kifigurázó intermezzók, de ott volt mellettük maga a komoly opera, melynek emelkedett szelleméből átsugárzott valami nagyság a vígoperákba is. Offenbach sem kacaghatott volna olyan felszabadult lélekkel, ha nem érezett volna magában valamit a velé szomszédos francia nagyoperának, az Auber-ek művészetének nemesebb pátoszából. És nem véletlen, hogy az utolsó nagy vígopera-remekművet, a Falstaffot, maga az operairodalom utolsó nagy tragikus-költője, Verdi írta! Milhaud balettjében viszont fájdalmasan érezzük, hogy a legújabb francia zenekultúra asztalán hiányzik a tartalmasabb fogás, hogy a legkülönb, amivel ez az asztal ma szolgál, csak ilyen... francia saláta. Mert mi tagadás: ez a ragyogó kis balett — művészi fajsúlyát nézve — nem több egy pompás, mulatságos kabarészámnál.

Ami a Milhaud-újdonság bemutatását számunkra különösen értékessé teszi, az tulajdonképpen nem is maga a szerzemény, hanem annak sikerült előadása. Ennek a vérbeli francia balettmuzsikának kulturális légkörében ugyanis a magyar színpadi tánckultúra ismét bebizonyíthatta fejlődésképességét. És itt mindenekelőtt *Harangozó* Gyula ragyogó koreográfiai tehetségének újabb hatalmas kibontakozására gondolunk. Ez a fiatal művész a »Csárdajelenet« után most megtette a második lépést is egy szervesen egységes, teljesen a tánc szellemében fogant magyar balettszínpad felé. Most nem is szólunk bámulatosan gazdag fantáziájáról, mely ezúttal csak úgy önti magából a pompásabbnál pompásabb ötleteket. Bennünket elsősorban az az ősi, valódi táncosösztön ragadott meg, mellyel Harangozó ötleteit-elképzeléseit szinte mindvégig egységes, szakadatlan ritmikus mozgásba-lendületbe foglalta össze. »Szinte« mindvégig — írjuk, mert kétségkívül akadnak egyes pantomimikus részletek, melyeket még nem tudott áthatni a tánc »örök melódiája«. De ez az »örök tánczene« már itt van, már egyre erőteljesebben keríti hatalmába a színpadot és mámorában a néző már kezdi elfeledni, hogy ezen a színpadon a táncon kívül más mozgás is létezhetik. Már pedig ez a végső cél. Mert ilyen tökéletes táncbafeledkezés nélkül a tánc nem tükrözhet teljes életet.

A Milhaud-balett koreográfiája kétségkívül Harangozó Gyula legkomolyabb eddigi diadala, melyhez természetesen hozzájárult a fiatal művésznek elragadó humorú, egyéni szólótáncos-művészete is. De nem kisebb mértékben járult hozzá a nagy sikerhez a tudása legjavát adó balettkórus, melynek élén *Szalay* Karola és *Vera* Ilona, továbbá *Kőszegi*, *Sallai*, *Zsedényi* és *Brada* szinte önmagukat múlták felül. A balett vokális részét az orchesterben helyet foglaló *Tamás* Ilonka, *Szabó Ilonka*, *Lauriain*, *Maleczky*, *Somló*, *Toronyi*, *Lendvai* és *Komáromi* józű humorral oldotta meg. Mondanunk sem kell, a premier sikeréhez hozzátartozik *Oláh* Gusztáv páratlan díszlet- és kosztümtervező művészete, nemkülönben *Lányi* Viktor zseniális szövegfordítása is. Őszinte elismeréssel kell megemlékeznünk az előadás zenei vezetőjéről, a fiatal *Rubányiról*, aki a Milhaud-partitúra friss megszólaltatásával, de még inkább a Gajáry-muzsika megértő tolmácsolásával szépen igazolta karmesteri rátermettségét.

Fricsay Ferenc hangversenye

Fricsay Ferenc budapesti hangversenyeit fokozott figyelemmel kell kísérnünk: a fiatal muzsikus a szegedi filharmonikusok karmestere és így nem kis részben az ő tehetségétől, tudásától, ízlésétől és művészi ideáljaitól függ legnagyobb vidéki városunk zeneéletének sorsa. Fricsay ezidei hangversenye a *Szimfonikus Zenekarral* ismét meggyőzően igazolta azokat a sorozatos sikereket, melyek Szegeden a fiatal dirigens nevéhez fűződnek. Csupa szív, csupa lelkesedés ez a karmester; akár Honeggert, akár Csajkovszkijt vezényel, a muzsikát mindig legközvetlenebb oldaláról ragadja meg, egyre gazdagabb tudással, de minden tudálékosság nélkül, szabadon kitáruló, őszinte és odaadó művészilélekkel. Valóban a zenei kedélynek ilyen természetes, vonzó megnyilatkozásaitól várhatjuk leginkább a vidéki zeneélet egészséges felvirágoztatását, hiszen csak ilyen elfogulatlan, bensőséges művész magyarázhatja meg a vidéki tömegeknek, hogy a legmagasabbrendű klasszikus zene sem »kínai nyelv«; azaz csak az ilyen közvetlen muzsikus értetheti meg a mai barbár idők emberével is, hogy a kultúra, a szabad és tiszta művelődés: az emberi lélek legmélyebb természetes parancsa. A budapesti közönség meleg, lelkes tapssal buzdította vidéki zenekultúránk kitűnő fiatal harcosát további eredményekben gazdag küzdelemre. A tapsokból kivehette részét az est két tehetséges szólistája, *Kuttner* Mihály hegedűművész és *Weixelgärtner* Egon zongoraművész is.

Hegedűest

Barabás Lydia hangversenye pompás megnyilatkozása volt a kiválóan tehetséges fiatal hegedűművésznő muzsikustemperamentumának. Legyűrni a problémák nehézségét, erőteljes lendülettel felszabadítani a kótába zárt zenei energiákat: ez Barabás Lydia markáns egyéniségének legjellemzőbb törekvése. Ahol a muzsika mintegy önmagától dalol, azaz ahol a költői tartalom árieli könnyedséggel bontakozik ki a művészi formában: ott az ilyen előadótemperamentum nem is érzi magát igazán elemében. Ezért azután a művésznő hangversenyén jobban is élvezhettük *Reger* »régi stílusú« hegedű-zongora szvitjét, mint *Mozart* G-dur versenyművét. De még gazdagabban, még átfogóbb zenei és instrumentális kultúrával bontakozott ki ennek a hegedűjátéknak karaktere a műsor magyar számában, *Jemnitz* Sándor II. szólószonátájában. Kétségkívül ez a szonáta olyan muzsika, melynek kulcsa nehezen fordul meg a zárban. De a zár Barabás Lydiában megtalálta hivatott, erőteljes felnyitóját és a közönség elbámulhatott, hogy képzelete milyen sokrétű és sajátos egyéni élményekben gazdag zenei világba talált így szabad utat. Művésznőnk tolmácsolása egyébként — különösen a II. tételben — a legdifferenciáltabb modern hegedűtechnikai problémák terén is példás megoldásokkal szolgált. A szonáta nagy sikeréből szerző és előadó egyaránt kivehette részét.

Feltűnő tehetségek a Zeneművészeti Főiskola növendékkoncertjén

Zeneművészeti Főiskolánkon megkezdődtek a szokásos évvégi növendékhangversenyek, amelyek úgylátszik ezidén is örvendetes meglepetéseket tartogatnak számunkra. A szerdai koncerten például ismét »felfedezhettünk« két »csodagyermeket«, még hozzá olyan csodagyermeket, akitől jóval többet várhatunk a zenei koraérettség megszokott »csodáinál«. Az egyik, *Glancz* Elemér, valóban káprázatos hegedűtehetség, aki olyan természetes virtuóz készséggel, sőt a gyermekléleknek olyan szabad és boldog poézisével szólaltatta meg *Wieniawsky* d-moll versenyének első tételét, hogy máris nagy jövőt jósolhatunk neki. Helyes művészi fejlődésének legbiztosabb záloga tanárának, *Zathureczky* Edének kitűnő hegedűpedagógiája. Most már csak az a kérdés, hogy vajjon megtalálja-e ez a szegénysorsú kis »nagytehetség« azt az anyagi támogatást, mely tanulmányainak folytatásához feltétlenül szükséges.

Nem kisebb igéret *Schiffer* Adolf kis gordonkaművésznövendéke: *Starker* János. Sőt ennél az istenáldotta tehetségnél — noha még ő is rövidnadrágban jár — már meglepően kialakult egyéni hangról is beszélhetünk. Ilyen nemesen, lélekkel teljesen zengő csellótónust, ilyen közvetlen, természetesen daloló csellóéneket még a felnőttek sorában is csak kevés művésznél hallottunk. — Megkapó mozzanata volt a koncertnek négy fiatal vonósművésznek kamaraegyüttese, melyből az előadott *Haydn*-kvartett prímszólamát játszó *Liedemann* Dénest, mint kamarazenekultúránknak komoly reménységét emeljük ki. A műsor *Chopin*- és *Dohnányi*-zongoraszámainak tolmácsolója, a kitűnő *Balázs* Éva, már a magasabb osztályokat képviselte ragyogó virtuóz felkészültséggel, intenzív szinte lázasan felfokozott komoly művésztemperamentummal. *Pieke* Edit zongorajátékát és *Lányi* Hermin énekszámait szintén meleg tapsok jutalmazták.

Ha a szerdai növendékhangverseny mindenekelőtt a főiskolánkon feltűnő gyermektehetségek koncertje volt, akkor a pénteki zenekari est már olyan növendékeket állított dobogóra, akik jövőre elhagyják az intézetet, hogy elfoglalják előkelő pozíciójukat a nyilvános zeneéletben. Három kivételes tehetség jutott ez alkalommal szóhoz: *Wehner* Tibor, *Keéri-Szántó* mélyérzésű, nemes és elmélyedő kultúrájú tanítványa, akiről már rég megállapíthattuk, hogy zongoratehetség a javából, ugyanúgy, ahogy elsőrendű, komoly hegedűtehetség Gábriel professzor, kitűnő növendéke, *Bachmann* Géza is. Harmadiknak egy tizenhárméves kislány csatlakozott az »érettekhez«: *Meisner* Lujzi, a *Székely*-iskola egyik büszkesége, aki csodálatos pianisztikus rátermettségével, ragyogó muzikális kedélyével bizonyára hódító jelensége lesz a bel- és külföldi koncertdobogóknak. Mind a három művésznövendéket remélhetőleg legközelebb már önálló hangverseny keretében hallhatjuk és akkor részletesebben foglalkozhatunk művészetükkel, melynek kimagasló értékére azonban már most kötelességünk felhívni a nagyközönség figyelmét.

ZENEI ESEMÉNYEK

Eyssen Irén ária- és dalestje

Már megjelenésében hangsúlyozódik a nemes szellemi légkör, a nagyfokú stiluseli érzékenység. *Eyssen* Irén énekének varázsa művészi eszközeinek válogatottságában, előadásának előkelő ízlésében rejlik. Otthon van *Schubert* világában, még otthonosabban mozog *Brahms* fájdalmasan rezonáló lírájában. Széles, átfogó kultúra ez, a művészi átélés melegágya, melynek zenei életünk igen szép hajtásait köszönheti. A hangversenyen közreműködő *Ignáth* Gyula orgánum tekintetében meglepetés. Szép, meleg basszusa lelki és technikai felszabadulásra vár ugyan, de a hangra fel kell figyelni.

Ruth Holmes zongoraestje

Igazi, iskolás angol szépség. Bájos fiatal leány a zongora előtt. A megjelenés varázsa azonban háttérbe szorul az első hangok hallatára. Sajnos, a lélek, indulat, sugallat nélküli játék inkább ritmikus tornagyakorlatnak illenék be, ha a kedvesen gyakorló művésznő nem vétene oly gyakran a ritmus ellen. Vége a koncertszámnak, a bájos fiatal hölgy feláll, hogy az udvarias tapsot köszönje, a taps fokozódik. Ki ne bocsátaná meg technikai félreértéseit Ruth *Holmesnek*? Ha nem zongorázna, kétségtelenül egyike volna a legszebb zongorás művésznőknek.

Basil Cameron zenekari estje

Rokonszenves, őszintén lelkes úriember Basil *Cameron*, aki a Budapesti Hangverseny Zenekar élén mutatkozott be. »Az örök fiúk« sorába tartozik Cameron, abba a művészcsoportba, mely az emberi kor végső határáig őrzi meg a fiatalkor ideológiájának tisztaságát, eszmei hevülékenységét, lelki fogékonyságát. Fiatal felfogásban, lendületben, fiatal gyanútlanságában, feltétlen becsületében. Azt mondhatnám, hogy Basil Cameronnak feltűnően tiszta a zenei lelkiismerete. A nagy szabadságérzet, a ragyogó tisztaság beszél a bravúrosan tolmácsolt »Mesterdalnokok« nyitányából, *Malipiero* Elegiacájából és a *Sibelius* szimfóniából. A műsoron szereplő *Boccherini* hegedűverseny szólamát felvinni *Takács* Alice hegedűművésznő játszotta azzal a bársonyos melegséggel, az átélés oly megkapó közvetlenségével, mely méltó ehhez a bájos, hangulatos műhöz.

Kovács Kálmán

(*) **Szereplőváltozás az Operaházban.** A *Nürnbergi mesterdalnokokban* vasárnap *Ney* Dávid betegsége miatt *Stolzingeni Walter* szerepében *Závodszky* Zoltán fog fellépni.

(*) **Díszhangverseny.** A *balatonalmádi róm. kat. egyházközség* vasárnap, április 10-én délután félhatkor rendezi díszhangversenyét a *Zeneakadémia* nagytermében. Közreműködik *Basilides* Mária, *Báthy* Anna, *B. Sztojanovits* Adrienne, *Dienes* Valéria és a *Szilágyi Erzsébet leánygimnázium énekkara*. Fellép *Albert* Ferenc hegedűművész is, aki az elmúlt hónapokban Európa nagyobb városaiban aratott sikereket. A hangversenyt, melyet *Pintér* Sándor lelkész rendez, a *Rádió* is közvetíti.

A Koncert rendezései:

Swaine táncmatiné ma 11-kor

Uránia színház. *Jegyek pénztárnál.*

Frank Bishop zongoraest holnap

Zeneak. 8. Nagyszerű műsor!

Hermann Pál—Schwalb Miklós

szonátaest 13. *Beethoven, Bach, Schubert, Debussy.*

Bach: Mátépassio ápr. 14 (Z. 7)

Báthy, Basilides, Rösler, Kálmán, Tibor, dr. Győri. Vez.: Lichtenberg.

Poldi Mildner zongoraest

23-án. **Zongorabérlet. Schubert:** Wanderer-fantázia, **Schumann:** Karnevál, **Chopin**-sorozat, **Liszt:** Mefisztókeringő.

Gombás Ferenc gordonkaestje 25-én. Közr.: *Szentmihályi, Szöllössy.*

Böszörményi Nagy Béla zongoraestje 28-án.

Ticharich Zdenka szerzői estje 29-én.

Piatigorsky gordonkaestje *kamarazenekar- és zongorakísérettel* 30-án **Mesterbérlet kombinált sor.**

Marschall földmívelésügyi miniszter a magyar nép megsegítésének problémáiról

A felsőház elfogadta a mezőgazdasági biztosításról szóló javaslatot

A felsőház szombaton nagy érdeklődés mellett folytatta *a mezőgazdasági munkavállalók kötelező öregségi biztosításáról* szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Purgly Emil hangoztatta, hogy a törvényjavaslat a munkán keresztül a munkás megbecsülését biztosítja. A birtokos és a munkás között már eddig is megvolt a megértő jóviszony, mert *sorsközösségben* éltek egymással. A mezőgazdasági munkások szociális biztosítását már régen meg akarták oldani, de a kérdésnek olyan súlyos pénzügyi vonatkozásai voltak, hogy a kötelező biztosításra csak most kerülhetett sor. Az egész gazdatársadalom a legnagyobb megértéssel fogadja a törvényjavaslatot, mert *minden tekintetben igazságosnak tartja*. Sürgette a mezőgazdasági hitelek kérdésének rendezését.

Gáspár Ferenc a mezőgazdasági munkásság képviseletében mondott köszönetet a kormánynak a törvényjavaslatért.

Kérte a törvény kiterjesztését a női mezőgazdasági munkásokra is.

Mezőgazdasági kérdés van és azt meg kell oldani. Ez előtt nem hunyhatunk szemet, mert különben nem lehet gátat vetni az elégedetlenségnek.

Papp József arról beszélt, hogy ha a kormány a szociálpolitikát írta zászlajára, akkor minden társadalmi osztályról kötelessége gondoskodnia.

A magyar falu sorsa

Szilágyi Lajos hangoztatta: A felsőház éppen olyan közel áll a falu népéhez, mint a képviselőház. A falu népének jajszava nemcsak a törvényhozók füléhez jut el, de a törvényhozók le is vonják a helyzet konzekvenciáit.

Lipthay László arról szólt, hogy békés haladású fejlődés csak úgy képzelhető el, ha *mélyreható szociális intézkedésekkel erősítjük meg a földmívesnépet.*

A magyarság közvéleményét és jövendőjét ma két probléma foglalkoztatja: a zsidókérdés és a magyar paraszt sorsa.

A nemzetnek szüksége van a magyar parasztságra és a magyar mezőgazdasági munkásságra legszélesebb rétegeire.

S. Bálint György kifejtette, hogy a mezőgazdasági munkásság soraiban *nem tudták megingatni a bizalmat a kormány törvényjavaslata iránt.* Báró *Fiáth* Tibor különleges elbánást kért a *tűzharcosok* számára. *Meskó* Zoltán tabornok-orvos a javaslat során megoldandónak tartja *a kubikosok problémáját* is. *Mészáros* István az első lépést látja abban a törekvésben, hogy a falusi népet *ki akarják emelni elmaradottságából.*

Vásáry József felszólalása után

Marschall Ferenc földmívelésügyi miniszter válaszolt ezután az elhangzott felszólalásokra. Köszönetet mondott azért, hogy *a felsőház hű maradt a nagy magyar tradíciókhoz és szolidaritását legszebben juttatta érvényre a szociális javaslat tárgyalásánál.*

A gzdasági élet biztonságát és egyensúlyát szebben és jobban nem lehet támogatni és elérni, mint ezzel a szociális javaslattal.

A kormányzat, a társadalom és az egyének együttes felelősségéből épülhet fel a magyar jövő és a magyar boldogság. A szociálpolitika terén azt tartja legbecsesebbnek, amit *nem törvények* rögzítettek le, hanem ami évszázadok óta a magyar társadalom szívében él. Magyarországon mindig volt szociális politika, nemcsak az írott, hanem a kodifikálatlan törvényekben: *a magyar életben és ez szabályozta a munkavállaló és a munkaadó közötti viszonyt.*

75.000 mezőgazdasági munkás kap nyugdíjsegélyt

Rámutatott arra, hogy a törvényjavaslat pénzügyi költségei 13 milliónál többet teszenek ki.

A jövő év január 1-től kezdve 75.000 mezőgazdasági munkás kap nyugdíjat.

A 60 pengős segélyt — bár a kormány többet szeretett volna juttatni a népnek —, olyan összegnek tartja, ami sokat jelent az eddigi helyzettel szemben. A magyar mezőgazdasági munkás nem a felforgatás, hanem az építő gondolat tényezője. Közölte, hogy *a kubikosok is helyet kapnak a törvényjavaslatban, amennyiben mezőgazdasági munkát végeznek. Ha ipari munkáról van szó, akkor az OTI kötelékébe tartoznak.*

— A kormányt a javaslat benyujtásában nem politikai szempontok vezették, hanem kizárólag felelősségérzet és a magyar nép megsegítésének problémája.

Csakis a magyar sorsközösségen és szolidaritáson keresztül vezethet az út a feltámadáshoz: csak akkor számíthatunk erre, ha *Széchenyi* politikáját alapulvéve,

nemcsak Budát kötjük össze Pesttel, hanem a nagybirtokost a közép- és kisbirtokossal, a mezőgazdasági munkássággal és cselédséggel és megteremtjük azt az aranyhidat, amely összeköti a fizikai munkást a szellemi munkással, a várost a faluval, a szeretet és a megbékélés jegyében.

A felsőház lelkesen megéljenezte és megtapsolta *Marschall* földmívelésügyi minisztert s *általánosságban és részleteiben* elfogadta a törvényjavaslatot, valamint *Hegedüs* Lóránt*nak* azt a határozati javaslatát, hogy *ha befizetésekben feleslegek mutatkoznának, ezeket a mezőgazdasági munkások özvegyeinek és árváinak aggkori biztosítására fordítják.*

Gróf *Széchenyi* Bertalan elnök ezután enunciálta, hogy a felsőház közjogi és közigazgatási bizottsága előreláthatólag *május 3-án kezdi meg a titkos választójog tárgyalását.*

Az ülés két órakor befejeződött.

Sopron megye hódolata a kormányzónak

Sopron megye kisgyűlése *Rupprecht* Antal bizottsági tag indítványára a következő táviratban üdvözölte a kormányzót:

„Sopron megye kisgyűlése áthatva Főméltóságodnak a nemzethez intézett szózata nemzetmentő és építő erejétől, mély hódolattal köszönti Főméltóságodat és biztosítja, hogy legelsőrendű kötelességének fogja tartani a szózatban megjelölt úton haladó országépítő munkában *minden erejével* közreműködni".

A kisgyűlés szintén *Rupprecht* Antal indítványára elhatározta, hogy a kormányzó 70. születésnapjának méltó megünneplésére júniusban a vármegye *díszközgyűlést* tart, továbbá, hogy június 18-án, *a kormányzó születésnapján a vármegye minden községében ünnepségeket rendeznek.* Az ünnepségek tiszta jövedelméből *Horthy-segélyalapot* létesítenek.

Gévay-Wolff Lajos alispán ezután általános helyesléstől kísérve bejelentette, hogy a vármegyeház közgyűlési termében rövidesen *elhelyezik a keresztet.*

A főkapitány átszervezte a rendőrség bűnügyi osztályát

Gyorsabbá tette a nyomozást, arányosabb lesz a munkamegosztás

Dr. *Ellássy* Sándor főkapitány érdekes átszervezéseket eszközölt a budapesti főkapitányság belső életében.

Eddig tíz csoport működött a főkapitányságon, a jövőben — április hó 19-étől — négy főcsoport fogja irányítani a nyomozás munkáját.

Ennek az átszervezésnek az a lényege, hogy a bűnügyi nyomozás gyorsabbá, eredményesebbé teszi, arányosítja a munkamegosztást és kiküszöböli az adminisztrációs nehézségeket. Eddig az intellektuális osztály négy csoportból állott. Külön volt csalási, sikkasztási és más címeken működő csoport, most a négy helyett egy főcsoport intézi az összes teendőket.

Az *I. csaport:* a sérülési főcsoport, dr. *Szrubián* Dezső rendőrfőtanácsos irányítása mellett. Helyettese dr. vitéz *Csathó* Béla rendőrtanácsos, akit a belügyminisztériumból helyeztek a főkapitányságra. A sérülési főcsoportba tartozik az *életvédelmi osztály is,* amelynek ügyeit dr. *Vigh* Béla rendőrkapitány intézni.

II. Az intelektuális főcsoport: vezetésével dr. *Hegyi* Sándor főtanácsost bízta meg a főkapitány, mellette két helyettes működik, dr. *Csathószeghy* Viktor és dr. *Radocsay* Jenő rendőrtanácsosok.

III. A lopási és betörési főcsoport: élén *Barna* Péter főtanácsos áll, helyettesei dr. *Csizmadia* Béla és dr. *Egry* Péter Pál rendőrtanácsosok. A bűnügyi osztály

IV. főcsoport: az állam és sajtórendészeti főcsoport: vezetője dr. Bozzay Gyula rendőrfőtanácsos, mellette dr. *Csányi* József és dr. *Mező* Elek tanácsosok működnek.

A főkapitány napiparancsa tömeges áthelyezésekről is intézkedik. A XI. kerület vezetőjévé *Bartha* Béla rendőrtanácsost nevezte ki a főkapitány, *Kula* László rendőrtanácsost a VI. kerület helyettes vezetője lett, *Lakatos* Lajos rendőrtanácsos az intellektuállis osztályról a IX. kerületbe lett áthelyezve, *Féreghy* Oszkár rendőrfőtanácsos a repülőtéri rendőrkirendeltség vezetője lett, ezeken kívül még több más áthelyezésről is intézkedett a főkapitány.

Az Elegáns GÓLYA első

Imprimé komplé	flamisol kabátkával, fönti rajz szerint	29.80
Imprimé ruha	divatos krepdesinből	12.80
Divatos imprimé ruha	gyűrhetetlen fiokonból	12.80
Szövetruha	elegáns, fess modellek	14.80
Szövetruha	finom gyapjukelméből	19.80
Délutáni ruha	divatosfkos krepdesinből	14.80
Bőhátu pep takabát	fess szabás	22.80
Bőhátu gyapjukabát		35.—
Bőhátu kabát	gyapju pepita kelméből	35.—
Női bluz	krepdesin vagy sottis anyagból	4.90
Női bluz	divatanyagból	9.80
Szoknya	jó gyapjukelméből	9.80
Pongyola	divatos műselyemből	3.90
Házi ruha	jószínű mosóanyagból	4.90
Házi ruha	divatos fiokonból, végig gombos	11.80

Gólya ÁRUHÁZAK

VII., Rákóczi-út 38. VI., Király-utca 52.

A MEFHOSz üdvözlő felirata a kormányhoz

A *MEFHOSz* elnöksége a következő táviratot intézte *Darányi* Kálmán miniszterelnökhöz:

A szövetségünkben tömörült ifjúság nevében ragaszkodó szeretettel köszöntjük Excellenciádat abból az alkalomból, hogy az új költségvetéssel egyidejűleg a m. kir. kormány benyujtotta a Házban

a győri program kivitelezésére és a zsidókérdés észszerű megoldására vonatkozó törvényjavaslatokat.

E törvényjavaslatok gazdasági, szociális és kulturális rendelkezéseiben *a háborutáni nemzedékek követeléseinek valóraválását látjuk* és annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy

a nemzeti fejlődésnek hatalmas új fejezetében a magyar élet minden honvédelmi, szociális, földbirtokpolitikai és más kérdéseinek megoldására kerül sor.

Ehhez az új nemzeti fejlődéshez a magyar ifjúság lelkes munkavállalással kíván hozzájárulni. A MEFHOSz elnöksége.

— Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvíz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

Hirdessen a Függetlenségben, a legelterjedtebb magyar napilapban

Ha a bal: akkor nyilván emlegetnek engem és azt a finom uzsonnát, amellyel vendégeimet megkínáltam. Még ma is dicsérettel emlegetik azt a remek Franck-kávépótlékkal készített Kneipp-malátakávét, — amely olyan kitűnő volt, pedig csészéje csupán néhány fillérbe került...

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET ZENE

Francia saláta – A makrancos herceg

Balettbemutató és dalműfelújítás az Operaházban

Darius Milhaud-nak, a modern francia zene egyik legismertebb vezetőegyéniségének 1924-ben írt énekes táncjátékát, a *Francia salátát* (Salade) mutatta be szombaton az Operaház. Milhaud fiatalabb éveiben a legszélsőségesebb újítók közé tartozott, azóta azonban stílusa a leegyszerűsödés és lehiggadás felé halad. Ennek a klasszicizáló irányzatának egyik első terméke ez a táncjáték, ahol a zene régebbi stílusfordulatait ugyan inkább karrikirozó célzattal használja, de ezt viszont vérbeli párisi szellemességgel teszi. Mint ahogy *Milhaud* művészete is inkább párisi, mint francia. A gall szellem könnyedségében is mélyjáratú és eredeti, *Milhaud* viszont igen ötletes, elegáns és bravúrosan virtuóz formaérzékű, de nem túlságosan eredeti és lényegében felületes alkotó egyéniség. Muzsikája színes ötletsziporkák ragyogó tüzijátéka; izléses, eleven és derűs iróniájával, megejtően finom stílusfordulataival kitünően elszórakoztató zenei csevegés, de ennél semmivel sem több. Hangszerelése világos, a partitúra levegős, mentes minden túlzsúfoltságtól és nehézkességtől. Kevés hangszerrel változatos színösszetételt tud megteremteni. Ritmusfantáziája igen gazdag, igazi tánczenét tud írni. A második felvonás délamerikai népi tematikára támaszkodó *tangó*-ja megvesztegetően kedves.

A színpadon lefolyó vidám és groteszk cselekményt a zenekarba rejtett énekesek hangja kiséri. Az énekeseket jobb lett volna a színpadra vinni, zenekari helyükről szövegmondásukat alig lehet érteni. A színpad marionettszerűségének és az operának ilyetén való egybekomponálása technikailag tehát nem mondható sikerültnek. Viszont másrészt el kell ismernünk, hogy szövegnek, muzsikának, koreografiának, díszletezésnek és jelmeztervezésnek ilyen *jólsikerült egységét* még alig láttuk az Operaházban. Ez azonban már nemcsak a párisi szerzők, de *Harangozó* Gyula koreografus és *Oláh* Gusztáv színpadi tervező érdeme, akik csalhatatlan ösztönnel és fölényes kultúrával teremtették meg a különböző művészi elemek tökéletes hangulati és formai egységét. *Harangozó* Gyula *remekelt* ezzel a tánctervezéssel, koreografiája teljes egészében művészi, eredeti, változatos és egyénien invenciózus. *Oláh* Gusztáv gyönyörű nápolyi kikötőképe pedig egyik legkitünőbb színpadi tervezése. A táncszereplők: *Harangozó* Gyula, *Vera* Ilona, *Csányi* László, *Kőszegi* Ferenc, *Sallay* Zoltán, *Zsedényi* Károly, *Brada* Rezső, az elragadóan bájos *Szalay* Karolával az élen különkülön dicséretet érdemelnek kiváló alakításukért, de jól megállják helyüket szokatlan szerepükben az énekszereplők (*Szabó* Ilonka, *Tamás* Ilona, *Laurisin* Lajos, *Maleczky* Oszkár, *Somló* József, ifj. *Toronyi* Gyula, *Lendvai* Andor, *Komáromy* Pál) is.

Az Operaház ezen az estén újította fel *Rékai* András gondos rendezésében *Gajáry* István egyfelvonásos kamaraoperáját is, *A makrancos herceget. Mohácsi* Jenő szövegkönyve békebeli katonaromantikájának derüs hangulatát *Gajáry* meleg, lírai dallamokkal festi alá. Igazi *szívmuzsika* ez, őszinte és közvetlen. A három főszerepet *Rösler* Endre, *Dobay* Lívia és *Maleczky* Oszkár énekelte szép sikerrel.

Az újdonság és a felújítás zenei irányítását *Rubányi* Vilmos karnagy végezte biztos kézzel, lendületesen és stílusosan.

(T. D.)

HETI SZÍNHÁZI HIRADÓ

A „Villámfénynél" hosszú idő óta az első darab a magyar színpadi irodalomban, amely időszerű, anélkül, hogy a kellemetlen mellékzöngéjű „Zeitstück" szóval el lehetne intézni. Nem ragad ki egy aktuális ötletet a kínálkozók közül, s nem akóré épít jólformált színpadi mesét, mint a Zeitstück-ök, hanem marokra fogja mindazokat a kérdéseket, amelyek időszerűek s témája a ma valamennyi problémáját egyforma jelentőséggel hordozza. Természetes, hogy éppez ezért nem olyan „kellemetes szórakozás", nem olyan gondtalan és gondolattalan, mint az unalomig egyforma kommersz-darabok, hanem igényes nézők számára való. A Nemzeti Kamaraszínház közönsége már a bemutatón átérezte, megértette Németh László darabjának jelentőségét. Azóta is estéről-estére a szellemi élet elit-je találkozik a nézőtéren. Számtalan vitára, ellentmondásra és helyeslésre adott alkalmat a Villámfénynél. Akik látták, mind egyetértettek abban, hogy a nem mindennapi darab fölött semmi esetre sem lehet szó nélkül napirendre térni. Fel kell jegyeznünk, hogy a mai színpad irodalmi-szegénységében akadt végre fiatal drámaíró tehetség, aki első színpadi jelentkezésével megdöntötte azt a tévhitet, hogy a közönség csak sekélyes, semmitmondó, vidám mesterembermunkáknál szórakozik a színházban. Az igazi színház és az igazi közönség hosszú idő óta a Villámfénynél ismét találkozott.

✱

Gárdonyi Géza történelmi darabját, a *Zétát* a nagyhéten a rádió előadásában fogjuk hallani. A „láthatatlan ember" szerepét *Abonyi* Géza, játssza, Riha királynő *Mátray* Erzsi lesz. A másik női főszerepet *Eszenyi* Olga alakítja. *Somlay* Artur, *Toronyi* Imre, *Nagy* Adorján, *Kürti* József, *Makláry* Zoltán, *Major* Tamás, *Pálóczy* László és *Rubinyi* Tibor lépnek még fontos szerepben a mikrofon elé. A „Zéta" kísérőzenéjét *Polgár* Tibor szerezte. Rendező *Both* Béla.

Mátray Erzsi

✱

A *Gaál* Béla vezetése alatt álló Filmművészeti Iskola vasárnap délelőtt a *Belvárosi Színházban* vizsgaelőadást rendez. A növendékek jeleneteket adnak elő *Rostand Sasfiókjából*. színrekerül *Offenbach* híres egyfelvonásos kisoperája is a *Fortunis dala*, amelyet *Innocent Vincze* Ernő fordított és dolgozott át magyar színpadra. A műsort táncszámok és a *Nagy szerelem* egyik jelenete egészíti ki. A vizsgaelőadást *Gaál* Béla rendezi, a zenei vezetés *Stefanidesz* Károly karnagy kezében van.

✱

Szeleczky Zita számára nagy személyi sikert jelentett a *Villámfénynél* fiatal leányszerepe. A tehetséges fiatal színésznő ezen a héten megapta első *vezető szerepét*. A *Kamaraszínház* még idén bemutatja Helge *Krog* dán író darabját *A kagyló*-t. A darab egy fiatal lány serdülő éveit eleveníti meg 13 éves korától 23 éves koráig. Tíz éves korkülönbséget kell érzékeltetnie a főszereplőnek *A kagyló* első jelenetétől az utolsóig. Egyetlen női szerep van mindössze a darabban. Ritka nagy feladat vár tehát *Szeleczky* Zitára az ujdonságban. Kivüle még hárman szerepelnek Helge *Krog* darabjában. A férfiszerepeket azonban még nem osztották ki. A dán dráma próbái előreláthatólag csak a hónap második felében kezdődnek meg.

Szeleczky Zita

✱

Öt esztendős szünet után Wilhelm Furtwängler ismét szerepelni fog a bécsi Operaházban. A világhírű német karmester április 20-án vezényel s azután is rendszeresen vendégszerepel Bécsben.

✱

Laurisin Lajos április végén új szerepben lép a mikrofon elé. Az Operaház népszerű tenoristája a rádió vizsgálóbizottsága előtt letette a riporter-vizsgát, teljes sikerrel. Rendszeresen fog közvetíteni a rádióban. Riporteri minőségében először április végén szerepel, a *Karitász* kiállítás alkalmával. Nagy feladatok várnak rá az Eucharisztikus Kongresszus idején is, amikor néhány nagyszabású ünnepi szertartás közvetítésén ugyancsak *Laurisin* Lajos lesz a rádió riportere.

✱

Dékány András, az Aranysziget boldog szerzője megérdemelt szép sikert aratott érdekes darabjával. A közönség nagy érdeklődéssel fogadta az újszerű történelmi színjátékot, amely páratlanul könnyed hangon meséli el Nagy Péter cár reménytelen házi harcát Katalinnal. *Hóman* Bálint kultuszminiszter a szünetben a páholyába kérette a szerzőt, hosszan elbeszélgetett vele eddigi munkáiról és melegen gratulált neki. A második szünetben pedig előlről kezdődött az ünneplés, az Aranysziget sorsa nem lehet kétséges. Sikere a darab, a szerzőnek és sikere a pompás szereplő gárdának, elsősorban a címszereplő *Kiss* Ferencnek, továbbá *Somogyi* Erzsinek, *Kovács* Károlynak és *Kürti* Józsefnek. A *Függetlenség* igyekezik módot nyujtani olvasóinak, hogy jegyakciónk keretében minél előbb megtekinthessék a darabot: húshéthétfőjén az „Aranysziget" a Függetlenség bérleti előadásában kerül színre.

Fedák Sári

✱

Megint igaza lett annak a régi jó mondásnak, hogy *„a színháznál minden mindig másképp történik"*. A mai fordulat szerint *Fedák* Sári mégsem lép fel a *Művész Színházban*, nem kerül színre az *Ahol unatkoznak*, de nem kerül színre a *Virágország* sem a *Városi Színházban*. A *Fedák* revüoperett helyett a *Nagymamát* újítja fel zenés formában a *Városi Színház*. *Eisemann* Mihály muzsikájával, *Török* Rezső verseivel s *Fedákkal* a címszerepben. Hogy a *Művész Színház* végül is mit játszik, az még kérdés. De ezekután joggal kérdezhetjük, *mi értelme volt a pereskedésnek Bárdos Arthur és Fedák Sári között?* Mi a kézzelfogható eredmény? Az egyik színház felújítása helyett felújítás a másik színházban. Elmaradt — az időrövidsége miatt — egy eredeti magyar premier s az egyetlen vigasz az ügyben, hogy egy francia darab felújítása helyett magyar Elasztikus felújításra kerül sor. Hacsak holnapra nem változnak ismét a tervek az egyik vagy a másik színházban. Nem fogunk csodálkozni. Ami eddig történt ebben a fordulatos ügyben — az is „színház".

✱

A kitünő muzsikus, aki nagy barátja a sörnek, — nem barátja a képzőművészeteknek. Ez csupán azért baj, mert felesége, ugyis mint amatör-festőnő, rajong a pikturáért. Őnagysága legutóbb is elcipelte a derék zenészt egy vernisszázsra és miatt úhítattal szemlélte a képeket, — a férj egy óvatlan pillanatban kiszökött a büffébe. Itt akadt rá önagysága a negyedik üveg sör mellett. Villámló szemekkel vonta felelősségre a profán embert.

— Mit jelent ez? — kérdezte vésztjóslóan.

Vidáman felelt a zenész:

— Szomjuhozás a művészet után...

Csodásan szép arcbőrt biztosit

a világszerte ismert

nagyenyedi Kovács krém.

Már rövid idő mulva eltünnek az arc szépséghibái, a bőr csodálatosan szép, üde, hamvas lesz. Egy próba meggyőzi Önt is!

Éjjeli használatra kék csomagolásban (zsíros). Nappali használatra sárga csomagolásban (száraz).

Figyeljen a védjegyre!

Nyáry grófék tiltakoznak, hogy nevüket magyar filmeken szerepeltessék

Pár hónappal ezelőtt került színre a budapesti mozikban „A férfi mind őrült" című magyar film, amelynek egyik főhőse, *Nyáry* Béla ujságíró, a darab első jelenetében grófnak adja ki magát. Gróf *Nyáry* Miklós és *Nyáry* Magdolna pert indítottak dr. *Vitézné* és Társa filmkölcsönzők ellen arra való hivatkozással, hogy a gróf *Nyáry* névre diffamáló, ha egy film főhöse, aki egy szélhámost alakít, mint álgróf *Nyáry* szerepel. A törvényszék most tárgyalta az ügyet és a filmgyártó céget száz-száz pengő kártérítési összeg megfizetésére kötelezte. Az ítélet indokolása szerint a felperesnek főúri neve bántó beállításban került használatba. A filmgyártó cég az ítéletet megfellebbezte.

(*) Szereplőváltozás a Nürnbergi mesterdalnokokban. Az Operaház műsorán vasárnap este a felújított Nürnbergi mesterdalnokok szerepel. A Wagner-dalmüben szereplőváltozás történt, Ney Dávid betegsége miatt Stolzingi Waltert Závodszky Zoltán énekli.

(*) Vasárnap este lép fel Raab Vera a Juliában. A Városi Színház nagysikerü operettjében, a Juliában vasárnap este új primadonna: *Raab* Vera, a Magyar Színház fiatal művésznője mutatkozik be. A fiatal színésznő eddig csak prózai szerepeket játszott, s ez lesz az első énekes szerepe. Fellépését élénk érdeklődéssel kísérik színházi körökben, mert évek óta nincs utánpótlás ebben a szerepkörben. A Julia, amely a századik előadása felé közeledik, a jövőben Raab Verával a címszerepben fog színrekerülni.

SWAINE TÁNCMATINÉ MA 11-KOR. Uránia Színház. Jegyek a pénztárnál. (Koncert.)

A tavasz nagy operettje: DINASZTIA

Szombaton, 16-án először a Magyar Színházban

Pazar díszletek, nagyszabású divatrevü, fény és ragyogás özönében kerül színre *Brodszky* Miklós, a világhírü zeneszerző gyönyörü zenéjü nagy tavaszi operettje, amelynek címe *„Dinasztia"* és amelynek szövegét Vári Pál, verseit Harmath Imre és Békeffi István írta. A gazdag szereposztás középpontjában

Honthy Hanna

áll, aki diadalmas pályájának egyik legszebb szerepéhez jut. Partnerei: Törzs Jenő, Kiss Manyi, Kertész Dezső, Bilicsi Tivadar, Sennyei Vera, Földényi László, Boross Géza, Zala Karola, Szigeti, Simor Erzsébet és kisebb szerepekben Petrics, Vándory, Pataky, Gonda, Szaplonczay, Timár, Biró, Somogyi és még igen sokan. Rendező: Lóránth Vilmos, díszlettervező: Upor Tibor. A hatalmas szimfónikus zenekar élén Komor Vilmos áll. A táncokat Bob Gray tanította be, a ruhákat Eric tervezte. A „Dinasztia" természetesen a két húsvéti ünnepen délután is színre kerül.

Nyilvános főpróba csütörtökön este ½8 órakor lesz. (Jegyrendelés telefonja: 133—833.)

Bérleti előadásaink a Nemzeti Színházban és a Nemzeti Kamaraszínházban

Április 14-én csütörtökön **GODIVA**

18-án, hétfőn este **ARANYSZIGET**

a Nemzeti Szinházban

11-én, hétfőn
13-án, szerdán
17-én, vasárnap este
19-én, kedden **VILLÁMFÉNYNÉL**

a Nemzeti Kamaraszinházban

Kedvezményes jegyek rendkivül mérsékelt áron kaphatók kizárólag jegyirodánkban. **VIII., József-körút 5. sz.**

Telefonon rendelt jegyeket kivánatra dijtalanul házhoz küldjük Telefon: 140-000 és 144-401.

HELLER ÚRISZABÓ RÁKÓCZI-ÚT 13

raglánjai

az úri közönség elegáns és praktikus viselete

Különleges minőségek!

MAGYARORSZÁG

A demagógiát

támadták ma két beszédben is, a felsőház vitájában; *Purgly* Emil volt földmívelésügyi miniszter és *Gáspár* Ferenc, a mezőgazdasági munkások képviselője kelt ki az uszítások ellen, amelyet a hordó tetejéről és nem is mindig a hordó tetejéről folytatnak. Ez a demagógia egyszerre csak itt volt — voltak, akik az ellenük való harcot szélmalomharcnak mondták, voltak, akik szintén nagyon jóhiszeműen, egyszerűen nem hittek a demagógia terjeszkedésében. A demagógia gyakran változtat célt, irányt, tárgyat, programot, jelszót és szint — lényegében mindig ugyanaz és mindig egyformán kártékony. Láttuk, illetve hallottuk, hogy ne mondjuk — olvastuk ezt a demagógiát, ami a városi lakosság egyes rétegei ellen irányult, láttuk, hallottuk és olvastuk az úgynevezett antikapitalizmusában. A felsőház vitájában most arról szóltak, mikép garázdálkodik ez a demagógia a földbirtok ellen és *Purgly* Emil találóan mutatott rá, milyen egyoldalú ez a demagógia, — mint különben minden demagógia. »Az evolúciós földbirtokpolitika minden gondolkodó ember kívánsága«, jelentette ki Purgly s ez így is van. De a demagógiák előtt sohasem az egyenletes fejlődés lebeg, hanem az uszítás és általa: az érvényesülés, a demagógiák nem segíteni akarnak a helyzeten, de ellenkezőleg, azt a hiedelmet, látszatot akarják felkelteni, hogy csak ők segíthetnek. A felsőház mai ülésén a szükséges

szociálpolitikai reformok

mellett szállt síkra, lelkeshangú, őszintén átérzett beszédek egész sora. Ezekre a reformokra valóban szükség van és kétségtelen, hogy Darányi kormánya e téren nemcsak programra, de már eredményekre is hivatkozhatik. Ezeket az eredményeket — amelyek közé tartozik természetesen az a javaslat is, amelyet ma tárgyalt a felsőház — ki kell szélesíteni és e téren rendkívül sokat jelent az ötéves munkaterv is. De ami a demagógiát illeti, senki se higgye, hogy a demagógnak reform kell, ellenkezőleg minden komoly reformpolitika főfeltételeihez tartozik a demagógiák kiküszöbölése. A felsőház mai vitájában az agrárdemagógiáról halottunk, a földbirtok ellen való demagógiáról. Gróf Bethlen István karácsonyi cikkében megírta, hogy a demagógia két egészen primitív jelszóval dolgozik, az egyik a földosztás, a másik az antiszemitizmus. »Ez a két jelszó az, írta Bethlen, amit mindenki megért.« Mint nem egyszer rámutattunk, ezek a demagógiák tejtestvérek, ha ugyan nem — ugyanegyek; ma ez ellen úszítanak, holnap az ellen és nagyon igaza van a felsőházi szónoknak, aki azt mondta, hogy az ilyen úszítások nemcsak egy osztály ellen szólnak, de az egész nemzet érdekei ellen. A reformpolitikát tehát igenis folytatni kell, az eddigi komoly vágányon — de folytatni kell a demagógiák letörését is; legyünk tisztában avval, mennyire szükségesek a szociálpolitikai reformok, de tisztában kell lenni avval is, hogy *csak* reformokkal még nem húzzák ki a talajt a demagóg alól.

UTMUTATÁS

O Nemcsak a tegnapinak, hanem a mai napnak is megvan a maga politikai eseménye: *gróf Bethlen István nyilatkozata*. Esemény ez a nyilatkozat, államférfiúi cselekedet, mely súlyos problémákat tisztá és megjelöli a jövő fejlődésének útját. Nyiltan kimondja azt, amiről mások eddig nem beszéltek: hogy a zsidókérdés rendezése még nem intézi el a magyar társadalom nagy problémáit. Gyorsütemű szociális reformpolitikát sürget, melynek ki kell terjednie a falura is. Bethlen nyilatkozatának másik döntő megállapítása a kereszténység gazdasági előretörésére vonatkozik. Jól látja, hogy nem jelent alapvető megoldást az, ha megteremtenek »egy új keresztény gazdasági bürokráciát«. Vállalkoznia kell a keresztény tőkének, új keresztény gazdasági vállalatoknak kell születniök: ebben látja az egyedüli helyes utat. Általában azt sürgeti, hogy *mindenki minden erejéből vegyen részt az új nagy magyar termelőmunkában*. »Nem rombolás, hanem építés révén keressék a megoldást« — mondja és nem tudjuk, akad-e lelkiismeretes magyar ember ebben az országban, aki ennek az elvnek és gyakorlati keresztülvitelének ellentmondani merne.

Minden reformnak, minden új intézkedésnek az ország nagy újjáépítését kell szolgálnia. Ehhez pedig egység kell, tisztult és egészséges légkör. Súlyos és nagy kötelességek várnak mindenkire, aki ebben az országban él: meg kell adni mindenkinek a lehetőséget, hogy kötelességét teljes erejéből, legjobb tudásával teljesíthesse. Történelmi események középpontjába kerültünk 1938-ban: méltóknak és rátermetteknek kell bizonyulnunk történelmi szerepünkre.

RÉGI HIRNÉV
LEGJOBB MINŐSÉG
FELTÉTLEN MEGBIZHATÓSÁG
MERCEDES-BENZ
MERCEDES-BENZ AUTOMOBIL R. T.
ELADÁSI KÖZPONT: VI. CSATA U. 29
VÁROSI LERAKAT: IV. MÁRIA VALÉRIA U. 10

Harminc százalékkal ténvesebb lesz Budapest az eucharisztiára

Szendy polgármester a nagyarányú előkészületekről

Alig másfél hónap választja el Budapestet az eucharisztikus kongresszustól. *Szendy* Károly polgármester most a következő nyilatkozatot tette a kongresszusra való készülődésről:

— Mindenre kiterjedő, széleskörű intézkedéseket tettünk, hogy *méltó kereteket* adjunk az ünnepségeknek és illően fogadhassuk külföldi vendégeinket. A székesfőváros, mint kegyúr, első sorban *a templomok szükséges restaurálásáról és megfelelő szépítéséről* gondoskodott. A koronázó főtemplom egész külsejét restauráltattuk, az elmállott köveket újakkal cseréltük ki, a tornyot egészen újjáépítettük. De ezenkívül is úgyszólván *minden templomot rendbehoztunk.*

— Az *uccák és terek* rendezése nagy munkát adott. A főünnepségek színhelyéül szolgáló Hősök terét teljesen átépítettük. A több mint 40.000 négyzetméteres területet egységes nagy térré képeztük ki, így a nagyszabású kongresszusi *díszoltáron* kívül a szükséges *tribünök, ülőhelyek* és egyéb ideiglenes létesítmények elhelyezésére is alkalmassá tettük. A *városligeti tó* vizét lecsapoltuk, a meder betonburkolatát kijavítottuk, így ezt a területet is alkalmassá tettük nagy tömegek befogadására. Csupán ennek a két munkának a költsége *450.000 pengőt* tett ki. Több útvonalat rendeztünk és átépítettünk.

— A *székesfőváros kertészete* most is nagy erővel folytatja a parkírozási munkálatokat. *Új parkokat* is létesítettünk, a városligeti tó hátsó részébe *különleges vizinövényeket* telepítünk.

— A *díszítő anyagot* nagyarányú beszerzésekkel egészítettük ki. A kongresszus alkalmából *az összes főforgalmi útvonalat fellobogózzuk.* A Hősök terét és a Kossuth Lajos teret művészek által készített tervek alapján díszítjük. Nagyarányú lesz az elektromos díszvilágítás. Az eddigi közvilágítást *30 százalékkal felfokozzuk.* A Belváros utainak közepén *fehérfényű lámpasort* alkalmazunk. A Hősök terén újszerű, kandeláberes közvilágítás létesül. Díszvilágítás lesz a *Szent István bazilika* homlokzatán, a *Millenáris* emléken és a *közterek szobrain.* A Lánchídra és az Erzsébethídra neoncsőből hatalmas eucharisztikus jelvényt, illetőleg kettős keresztet helyezünk.

A HANGSZÓRÓ MELLŐL

Boyer hangversenyét közvetíti ma a rádió

A magyar rádió ma, szombat este közvetíteni fogja **Budapest I.** műsorán Lucienne *Boyer*, a világhírű francia sanzonénekesnő dalestjét a Városi Színházból.

Budapest I. esti műsora a következőképpen alakul:

20.40 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.
21.30 Lucienne *Boyer* dalestje a Városi Színházból.
Körülbelül 22.30 Időjárásjelentés.
Majd: A rádió szalónzenekara.
23.15 Tánclemezek.
0.05 Hírek.
Majd: Hitler vezér és kancellár bécsi beszédének magyarnyelvű ismertetése.

Budapest II. — mint már jelentettük — *Hitler* beszédét közvetíti és ennek megfelelően a műsor így változik:

18.00—18.30 *Szécsi* Magda hegedül, zongorán kísér *Polgár* Tibor.
19.00—19.25 A földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
19.30—19.55 Hanglemezek.
20.00 Hitler vezér és kancellár beszéde. Közvetítés Bécsből.
Utána kb. 22.10 Hírek, ügetőversenyeredmények.

2-3
SZEM
Artin
HASHAJTÓ DRAGÉE
BIZTOSITJA A JÓ
EMÉSZTÉST

szín hász mo zi rá di ó ze nä vé szet

Az étvágygerjesztő Francia saláta és a Makrancos herceg az Operaházban

Vera Ilona — Harangozó Gyula
(Barna Elek rajza)

Az Operaház ujdonsága: *»Francia saláta«*. Könnyű, ízes, jótékonyan fűszerezett francia saláta, mely nem hiányozhat az inyencek asztaláról. Ecettel, borssal fűszereezt, tartárral leö ött, hamvasra fagyasztott, olajcseppektől gyöngyöző saláta, annyi zölddel, annyi tojással, hogy a mohó étvágyat is elnémítja. A modern francia konyha egyik pompás ízlésű szakácsa, Darius *Milhaud* remekelte.

Polichinele harcol benne Rosetta birtoklásáért, Cinzio Isabelláért, az öregek szövetkeznek a fiatalok ellen, de a fiatalok lépre csalják az öregeket, s végül senki sem tudja mi a komoly és mi a szerelem?... Játék!... Nagyszerű, fölényes zenés játék, mely kritikát mond a világról, kritikát önnön műfajáról kritikát a romantikáról s végül minden komoly szándék hiábavalóságáról.

Amit mond, s amint mondja, amint játszik: valójában kabaré, de *kabaré a javából*. Nemes, ízes kabaré.

Az előadásnak táncosai és énekesei vannak. A táncos a színpadon mímeli a szerepet, az énekes a zenekarban tagolja a szöveget. Ének és mozgás pompásan összevág. *Harangozó* kitünő rendező, *Oláh* Gusztáv pompás díszlettervező. Az előadás elsőrangú szellemességét a táncosok *(Szalay* Karola, *Vera* Ilona, *Harangozó, Csányi, Kőszegi, Sallay, Zsedényi, Brada)* és az énekesek *(Szabó* Ilonka, *Tamás* Ilonka, *Laurisin, Maleczky, Somló, ifj. Toronyi, Lendvai, Komáromy)* javára könyvelhetjük el.

A francia saláta elé aperitifül az Operaház *Gajáry* István *»Makrancos herceg«*-ét szolgálja fel. Könnyedén szárnyaló zenéjében egy előkelő, nemes lélek megkapó érzelmessége, fölényes humora jut osztatlan kifejezésre.

A húsz év előtt nagy sikerrel bemutatott kis mű a reprizen is friss és üde, vonzóerejéből semmit sem veszített. *Dobay* Livia, *Rösler, Maleczky* operai közvetlensége egy a hamisítatlan vígjátéki levegővel.

Mindkét művet a fiatal *Rubányi* Vilmos vezényli. Róla elmondhatjuk, hogy tudja a legnehezebbet, tud könnyű lenni. Tartózkodó, amikor kisér, tapintatos a színpaddal szemben, de ritmusa biztos tempót diktál a zenekarban.

Az Operaház bizalommal várhatja ma esti bemutatójának hatását.

Kovács Kálmán

Fiatalok tavaszi szalónja az Ernst Múzeumban

Idén tizenharmadszor egyengeti a *Szinyei Társaság* a fiatal művészek útját, mikor szakértő kezek rostálása után megrendezi a kezdők kiállítását. Mindig hoznak újat, értékeket ezek a tavaszi szalonok, számos magyar művész nevét ilyenkor ismeri meg a közönség.

Komolyak és felkészültek a mai fiatalok s már azért is rokonszenvesek, hogy *a mai súlyos időkben a művészethez kapcsolják életüket s vállalják érte hittel a küzdelmet és nélkülözést.*

A nyolcvanhat festő és szobrász, legtöbbje először áll most a nyilvánosság elé. Szerény szárnypróbálgatások, félénk keresések, önállóbb egyéni hangok, sokszor a mesterek hatásaö gyakran merész bátor kiállások szólnak hozzánk ezen a Tavaszi Szalónon.

Beszéljünk először azokról, akikről úgy érezzük, hogy a kvalitáson belül már kezd kiérni egyéni stílusuk. *Bencze* László drámai erejü monumentális Paraszt asszonya és kiváló grafikái talán a jövő legszebb ígéretei. *Bertalan* Albert, *Bán* Béla, *Erdős* Géza, *Zemplényi* Magda, *E. Kandó* Gyula, *Bálint* Endre is tudják és biztosan érzik, merre kell haladniok.

A tehetséges fiatalok mind érdemesek a megemlítésre, *Ábrahám* Kató, *Félegyházy* László, *Gábor* Marianne *Gergely* Tibor, *Kapos* Nándor, *Szücs* Pál, *Redő* Ferenc, *Preis* Ervin, *Láng* Rudolf neveit hamar meg fogja tanulni a közönség.

A szobrászokat már többnyire ismertük, de meglepetéssel és őszinte örömmel látjuk *Ö. kényi Strasser* István nagyszerű fejlődését, *Eösze Seemann* finom zártonalú, lírai Madonna-alakját, *Mirosán* László, *Ugray* György, *Metky* Ödön plasztikai alkotásait.

A Fiatalok Szalónja vasárnap délelőtt nyílik meg és biztosan reméljük, aki végignézi őket, nem fog aggódni a magyar művészet jövőjéért.

(dr. d. m.)

LLOYD: ma **Nők a tükör előtt**
(RITMUS 1938) UNITED ARTISTS színes szenzáció!

PALACE: ma **MARIKA**
Szepes Lia, Jávor Pál

Színházak műsora

OPERAHÁZ: Szombat: A makrancos herceg; Francia saláta (először); Magyar ábrándok (D. bérlet 24. sz., 1/28). Vasárnap: A nürnbergi mesterdalnokok (E. bérlet 13. sz., 1/27). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Himfy (először, Pataky Kálmán felléptével, A. bérlet 24. sz., 1/28). Szerda: Hovanscsina (Issay Dobrowen vezényletével, 1/27). Csütörtök: Parsifal (1/27). Péntek és szombat: Nincs előadás. Vasárnap: Himfy (Pataky Kálmán felléptével, 1/28). Hétfő: Igor herceg (Issay Dobrowen vezényletével, 1/28). Kedd: Nincs előadás. Szerda: Simone Boccanegra (Népműv. Biz. VIII. ész. bérleti előadása, 1/28). — **NEMZETI:** Szombat: A falu rossza (1/28). Vasárnap d. u.: Zivatar (1/24); este: Aranysziget (1/28). Hétfő: Aranysziget (E. bérlet 12. sz.). Kedd: Aranysziget (B. bérlet 16. sz.). Szerda: Aranysziget (C bérlet 16. sz.). Csütörtök: Godiva. Péntek és szombat: Nincs előadás. Vasárnap d. u.: Süt a nap; este: A falu rossza. Hétfő d. u.: Nők barátja. Kedd: Süt a nap (N. bérlet). — **KAMARA:** Szombat és vasárnap este: Villámfénynél (8). Vasárnap d. u.: Kék róka (4). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, vasárnap este, jövő hétfő d. u. és jövő kedd: Villámfénynél. Vasárnap d. u. és hétfő este: Kék róka. Péntek és szombat: Nincs előadás. — **VÍG:** Szombat és vasárnap este (T. bérlet): Füszer és csemege (8). Vasárnap d. u.: Füszer és csemege (1/24). Hétfő (F. bérlet), kedd, szerda (C. bérlet), csütörtök (K. bérlet), szombat, vasárnap d. u. és este, jövő hétfő d. u. és este: Füszer és csemege. Péntek: Nincs előadás. — **MAGYAR:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Volpone (1/24, 8). Hétfő, kedd, szerda, péntek: Nincs előadás. Csütörtök: A »Dinasztia« nyilvános főpróbája. Szombat (először), vasárnap d. u. és este: Dinasztia. — **BELVÁROSI:** Szombat és vasárnap este: Félperces szerelem (8). Vasárnap d. u.: Duo (4). Hétfő, szerda, csütörtök, szombat, vasárnap d. u. és este, jövő hétfő d. u. és este: Félperces szerelem. Jövő kedd: Duo. Nagypénteken: Nincs előadás. — **MŰVESZ:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Kékszakáll nyolcadik felesége (1/24, 8). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, szombat, vasárnap d. u. és este, hétfő d. u. és este: Kékszakáll nyolcadik felesége. Nagypénteken nincs előadás. **PESTI:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Hatodik emelet (4. 8). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, szombat, vasárnap d. u. és este, jövő hétfő d. u. és este: Hatodik emelet. Nagypénteken nincs előadás. — **ANDRÁSSY:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Nem leszek hálátlan (1/24, 8). Hétfő, kedd (25-ödször), szerda, csütörtök, szombat, vasárnap d. u. és este, hétfő d. u. és este: Nem leszek hálátlan. Pénteken nincs előadás. — **VÁROSI:** Szombat: Lucienne Boyer vendégjátéka (8). Vasárnap d. u.: Tosca (1/24); este: Julia (8). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat: Nincs előadás. Vasárnap d. u. és este: Júlia. Jövő hétfő d. e.: Postás bácsi szerencsés (gyermekelőadás, 11); d. u. és este: Julia. — **ROYAL:** szombat, vasárnap, hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek: Nincs előadás. Szombat, vasárnap d. u.: Kék Madár (Jusnij-vendégjáték). Jövő hétfő d. u. és este: Lulu (1/45, 9). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, szombat, vasárnap d. u. és este, jövő hétfő d. u. és este: Lulu. Nagypénteken nincs előadás. — **PÓDIUM:** Szombat, vasárnap d. u. és este: Kabaré (1/25, 9). Hétfő, kedd, szerda, csütörtök, szombat, vasárnap d. u. és este, jövő hétfő d. u. és este: Kabarémüsor. Nagypénteken nincs előadás. — **KOMÉDIA:** Szombat, vasárnap d. u. és este: A vén bakkos (1/25, 1/29). Hétfő, kedd, szerda, péntek: Nincs előadás. Csütörtök: főpróba. Szombat (először), vasárnap d. u. és este, jövő hétfő d. u. és este: Mandl-mulató. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Szombat (6, 9), vasárnap (1/24, 6, 9): Pista néni. Csütörtökig bezárólag: Pista néni. — **JÓZSEFVÁROSI:** Szombat (6, 9), vasárnap (1/24, 6, 9): Vig özvegy. Csütörtökig bezárólag: Vig özvegy. — **KISFALUDY:** Szombat (6, 9), vasárnap (1/24, 6, 9): A romantikus asszony. Csütörtökig bezárólag: A romantikus asszony.

Mozik műsora

Rövidítések: H = Hiradók. Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnep. M = Matiné.

ADMIRAL (1—537—07. Margit körút 5. sz.). **Az örök titok** (Fedák Sári, Harsányi Rezső). H (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. V d. e. 1/210 és 1/212 órakor matiné: Meseautó. — **ALKOTÁS** (1—553—74. Alkotás u. 11): **A Noszty-fiú esete Tóth Marival** (Szörényi Éva, Jávor Pál). Ali baba és a 40 rabló (rajz). H (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. V d. e. 11 órakor matiné: Dsungel-királynője. Ali baba és a 40 rabló. H. — **ANDRÁSSY** (1—241—27. Csengery u. 38., Andrássy út sarok): **A Noszty-fiú esete Tóth Marival** (Szörényi, Jávor). Robotmadár. H (1/25 7 1/210). Sz 4 6 8 10. V Ü 2 4 6 8 10. — **ASTRA** (15—44—22. Ugocsa u. 10., Böszörményi útnál): **A Noszty-fiú esete Tóth Marival** (Szörényi, Jávor). Ali baba és a 40 rabló. H (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. V d. e. 11-kor matiné: A kis lord. — **ATRIUM** (1—540—24, 1—530—34. Margit körút 55): **Elcserélt ember** (Dayka, Kiss). H (1/26 1/28 1/210). Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210. — **BELVÁROSI** (3—845—63. Irányi u. 21): **Mr. Deeds** (Garry Cooper). Fog ez menni. H (Jobbterem 1/25 7 1/210; balterem 8). V Ü jobbterem 1/23 5 1/28 1/210; balterem 1/24 6 1/29. V d. e. 1/211 és 12-kor matiné: Jéghercegnő (Sonja Henie). — **BODOGRÁF** (14—95—10. József körút 63): **Az én lányom nem olyan** (Turay, Kabos). Botcsinálta pincér (Charlie Chase). H (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. — **BUDAI APOLLÓ** (1—513—00. Csalogány u. 46): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Kabos). Zenés mókák. Miki. H (1/25 3/47 9). V Ü 1 3 1/26 1/28 3/410. — **CAPITOL** (1—343—37. Baross tér 32): **Hindu síremlék** (Gustav Diesel) (1/25 7 1/210). Sz V Ü 1/23 5 1/28 10. — **CASINO** (3—831—02. Eskü tér 6): **Walewska grófnő** (Greta Barbo). H. (1/26 1/28 3/410). Sz V Ü 3 1/26 1/28 3/410. — **CITY** (1—111—40. Vilmos császár út 36): **Asszony a viharban** (Irene Dunne). H (3/46 1/28 3/410). Sz V Ü 3/24 3/26 3/28 3/410. — **CORSO** (18—28—18. Váci u. 9): **Maskarade** (Louise Rainer). India gálában (színes útirajz). H (1/26 1/28 1/210). Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210. — **CORVIN** (1—395—84, 1—389—88. József körút és Üllői út sarok): **Pillanatnyi pénzzavar** (Kabos, Erdélyi Mici) és a kisérő müsor. H (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. V d. e. 1/211-kor matiné: Broadway Melody 1938. — **DAMJANICH** (1—348—03. Damjanich u. 1): **Az örök titok** (Fedák Sári, Harsányi Rezső). H (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 2 4 6 8 10. — **DÉCSI** (1—213—43, 1—259—52. Teréz körút 28): **Tűz** (Victor Franchen). H (6 8 10). Sz V Ü 4 6 8 10. — **ELIT** (1—161—51. Lipót körút 16): **A szerelem gyöngyei** (Sacha Guitry). H (4 6 8 10). V Ü 2 4 6 8 10. — **FÓRUM** (1—897—07, 1—895—43, 188—528. Kossuth Lajos u. 18): 2-ik hétre prolongálva! **Riboros futárja** (Annabella) (1/26 1/28 1/210). Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210. — **GLÓRIA** (1—448—00. Thököly út 56): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). Megzavart hangverseny (zenefilm). H (1/25 3/47 9). Sz 1/24 1/26 1/28 1/210. V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. — **HOLLYWOOD** (14—24—55. Bethlen tér 3): Negyedik hétre prolongálva! **Orgonavirágzás** (J. MacDonald). H (Mindennap 2 1/25 7 1/210). V d. e. 1/211-kor matiné: Top-Hat (Fred Astaire). — **HOMÉROS** (2—261—78. Hermina út 7): **Tarzan bosszúja** (Eleanor Holm). A vitaminkirály (B. Keaton). Síparádé. Kiku ráncbaszedi a rókát (rajzf.). H. (3/25 7 1/210). V Ü 2 4 6 8 10. — **JÓZSEFVÁROSI** (1—346—44. Kálvária tér 7): **Az én lányom nem olyan** (Gombaszögi Ella, Turay). Buster, a vitaminkirály. H (1/25 3/47 1/210). Sz 4 6 8 10. V Ü 3/22 3/24 3/26 3/28 3/410. V d. e. 1/211-kor S. M. C. matiné. — **KAMARA** (1—440—27, 1—359—67. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Tűz** (Victor Franchen). H (6 8 10). Sz V Ü 4 6 8 10. — **KULTÚR** (3—861—93. Kinizsi u. 18): **Mártirasszony** (M. Dietrich). Mozart és Salzburg (kultúr). H (1/25 7 3/410). V Ü 3/22 3/24 3/26 3/28 3/410. — **LLOYD** (111—994. Hollán u. 7/a, Szent István körútnál): **Nők a tükör előtt** (Warner Baxter). H. (4 6 8 10. Vasárnap és ünnepnap: 2 4 6 8 10. — **METRO** (1—122—30. Teréz körút 66): Prolongálva! **Tarantella** (J. MacDonald). H (1/26 1/28 3/410). Sz V Ü 1/24 1/26 3/28 10. V d. e. 11-kor: Stan és Pan vigjátékmüsor, színes filmek. — **NYUGAT** (1—271—62. Teréz körút 41): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Kabos). Nevadai pokol (magyarul beszélő vadállatfilm). H (1/25 7 1/210). Sz 4 6 8 10. V Ü 2 4 6 8 10. — **ODEON** (1—302—63. Rottenbiller u. 37/b): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). Néger varieté (zene-tánc). A zenebohóc, Rip van Winkle (trükk). H (Folyt. előad. 1/25 7 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. V d. e. 1/211-kor matiné: Telivér leány (Rökk Marika). — **OLYMPIA** (1—429—47. Erzsébet körút 26): **Mr. Deeds** (Garry Cooper). Zenés vikend (revü) H (Mindennap d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10). — **OMNIA** (1—301—25. József körút és Kölcsey u. sarok). **Asszony a viharban** (Irene Dunne). Kieg.: Popeye, lépj ki az ablakon. H (5 1/28 1/210). Sz V Ü 4 6 8 10. — **OTTHON** (14—64—47. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Tarzan bosszúja** (Eleanor Holm). Déltenger hőse. Világesemények (4 1/27 9). Sz 1/24 1/26 1/28 1/210. V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. — **PALACE** (1—365—23. Erzsébet körút 8): **Marika** (Szepes Lia, Jávor). (Mindennap: 2 4 6 8 10). V d. e. 11-kor matiné: Esős délután. — **PÁTRIA** (1—456—73. Népszinház u. 13): **Az örök titok** (Fedák, Harsányi). H (D. e. 11; d. u. 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü d. e. 10 12; d. u. 2 4 6 8 10. — **PHÖNIX** (14—44—54. Rákóczi út 68): **Mr. Deeds** (Garry Cooper). Hogy születik a sláger (revü) (Mindennap d. e. 11; d. u. 1 3 5 1/28 1/210). — **RADIUS** (1—220—98, 1—292—50. Nagymező u. 22—24): **Döntő pillanat** (Tolnay Klári, Kabos). H (3/46 3/28 3/410). Sz V Ü 3/24 3/26 3/28 3/410. V d. e. 11-kor matiné: Continental (Ginger Rogers). Coucaracha (Duna Stefi). — **REX** (1—394—16. István út 39): **Az én lányom nem olyan** (Turay, Kabos). Zeneautomata (varieté). H (1/25 3/47 9). Sz 1/24 1/26 1/28 1/210. V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. — **RIALTÓ** (1—394—97. Rákóczi út 70): **Tarzan bosszúja** (Eleanor Holm). Zenés vikend. H (D. e. 1/211; d. u. 1/21 3/43 5 1/28 1/210). V Ü d. e. 10 12; d. u. 2 4 6 8 10.— **ROYAL APOLLÓ** (1—419—02, 1—429—46. Erzsébet körút 45): **Tip-Top Follies** (Alice Fay). H (6 8 10). Sz V Ü 4 6 8 10. — **SAVOY** (1—460—40. Kálvin tér sarok, Üllői út 2): **Te csak pipálj, Ladányi** (Rózsahegyi). Premier híradók (1/24 1/26 1/28 1/210). V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210. V d. e. 10 és 1/212-kor matiné: Fiatal sasok. — **SIMPLON** (2—689—98, 2—689—99. Horthy Miklós út 62): **Hindu síremlék** (Gustav Diesel). H (4 3/47 1/210). V Ü 1/22 1/24 7 1/210. — **STUDIÓ** (140—840. Akácfa u. 4): **Bovaryné** (Pola Negri). H (Mindennap d. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10). — **TIVOLI** (1—230—49. Nagymező u. 8): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). Arizona hiénái (Tom Tyler). H (Folyt. előad. 1/25 3/47 1/210). Sz 3/24 3/26 3/28 3/410. V Ü 3/22 3/24 3/26 3/28 3/410. V d. e. 11-kor matiné: Telivér leány (Rökk Marika). — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Az örök titok** (Fedák Sári, Harsányi Rezső). H (3/24 3/26 3/28 3/410). V Ü 3/22 3/24 3/26 3/28 3/410. V d. e. 11-kor matiné: Víg özvegy. — **URÁNIA** (1—460—46. Rákóczi út 21): **A titkok hajója** (Theodor Loos). Az indiánok ősi vadászterülete (kultúr). H (5 1/28 1/210). Sz V Ü 3/23 5 1/28 1/210. — **VESTA** (1—326—39. Erzsébet körút 39): **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). Zenebohócok (revü). Tinta Matyi (trükkfilm) (3 5 1/28 1/210). V Ü 2 4 6 8 10.

Husvéti sonka

Bőrös sonka (hátso) . . . . kg-ja 2.80 P
Bőrös sonka kölözött . . . . kg-ja 2.40 P
Lehúzott sonka kölözött . . . . kg-ja 2.60 P
Lehúzott sonka és lapocka kg-ja 2.40 P
Füstölt tarja . kg-ja 2.20 P
Elsőrendű téli-szalámi . . . kg-ja 3.80 P

FLEISCHER REZSŐ
hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
VIII., Dankó Pista-utca 9—11.
Fióküzletei:
II., Széna-tér 1. (Csalogány-utcánál.)
V., Szent István-körút 8. (Tátra-u. sarok.)
VI., Teréz-körút 15. (Mussolini-térnél.)
VI., Teréz-krt. 47. (Nyugati pályaudvarnál.)
VII., Damjanich-utca 37. (Murányi-u. sarok.)
VII., Wesselényi-utca 63. (Magyar Színház mögött.)
IX., Központi Vásárcsarnok 1/a. (Főbejárat jobboldalán.)
Vidéki szállítás utánvéttel.

— **Uj Mefter hajójáratok megindulása.** A Mefter közhirré teszi, hogy a Budapest—Esztergom közötti kisdunai hajó, mely Budapestről 8.30-kor, Esztergomból vissza 17-kor indul, április 16-tól kezdve naponként közlekedik. Az ugyanezen vonalon vasárnaponként járó turistahajó április 17-től kezdve közlekedik. A Budapest—Tahitótfalu közötti csavargözös április 16-tól kezdve Tahiig jár. A Szent Gellért-tér—Pünkösdfürdő közötti helyijárat és a pesti Margithidfő—Margitsziget pesti oldal közötti átkelési járat egyelőre bizonyos korlátozásokkal április 16-ával nyilik meg.

Bellevue Kitű nő ebéd-, uzsonna- és szálló, Attila-u. 53 vacsorázóhely

x **A családi ünnepek és hétkönapok** örömét teljessé teszik a kitünő házisütemények, melyeket a magyar háziasszonyok a világon egyedülálló szaktudással és készséggel valóságos művészetté fejlesztettek. Ma már azonban a kitünő és országszerte legjobbnak elismert Váncza sütőporral szinte gyermekjáték a legkitünőbb házi sütemények készítése. A jobbnál-jobb sütemények fejedelmi izt kapnak a nagyszerű Váncza vanilincukortól, mely ma már egy konyhából sem hiányozhat. A jo háziasszony saját érdekében ügyeljen a sütőporvásárlásnál arra, hogy a Váncza sütőport kérje és csak Vánczát fogadjon el, mint sok millió háziasszony, kik már csak Vánczát vesznek.

...és ajándékba vegyen egy sor gyöny.rű tenyészteti igaz-nyöngysort 25 — P-ért **Jolie** divatékszer-boltjából (IV., Kigyó-utca 4—6.)

— **A Nemzeti Figyelő**, a keresztény magyarság harcos politikai hetilapja, gazdag tartalommal jelent meg. A vezércikket Árvay István dr. irta. Érdekes cikkeket irtak ezenkívül Marton Béla dr. országgyülési képviselő, Weis István dr. ny. OTI-vezérigazgató, Temesváry László, F. Papp Zoltán, Levatich László, Sterio Leonida, Feigl József dr., Uzony-Zayzon Sándor, Panajoth Fejér Gyula dr., Serényi Miklós gróf és vitéz Horváth Béla. A cikkeket aktuális külpolitikai és megszállott területi, irodalom-művészet- és közgazdasági híranyag egészíti ki. A Nemzeti Figyelő kapható az egész országban, ára 10 fillér.

— **Hasműtétek utáni időszakokban** egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvíz reggelenként bevéve, kitünő hashajtó, amely a belek tartalmát biztosan felhigítja és azt csakhamar fájdalommentesen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

x **Kedvelt és szolidságáról ismert családi** mulató a „Zanzibar", VI., Jókai-utca 31.

x **Trunkhahn-posztógyár** a magyar uricsaládok bevásárlóhelye Önnek is rendelkezésére áll. Közvetlenül a gyárból szállitja a fogyasztónak szingyapjúszöveteit angolos gyártási módon elkészitve. Kérje megtekintésre a szövetminták költség- és kötelezettségmentes beküldését. Trunkhahn posztógyár és ruhagyár rt., Budapest, XI., Lenke-út 117.

CSILLÁR-bérlet VOGEL-nál. Vételnél a bérleti díjat beszámitjuk a vételárba. IV., Károly-körút 28 (Városháza). VIII., Mária Terézia-tér 1. Tel.: 130-123.

Halálozás

Szendrő Zsigmond kövezőmester e hó 7-én életének 60-ik évében elhunyt. Temetése e hó 10-én délután 4 órakor a rákoskeresztúri új köztemető halottasházából.

Kozeluha Ferenc állami gépgyári nyugdijas, hosszú szenvedés után pénteken este az Uzsoki-utcai kórházban elhalt. Az elhunytban Szabó József v. országgyülési képviselő apósát gyászolja.

Az ifjusági szervezetek helyeslik a zsidótörvény megvalósitását

A *Mefhosz* elnöksége a következő táviratot intézte *Darányi* Kálmán miniszterelnökhöz:

„A szövetségünkben tömörült ifjúság nevében *ragaszkodó szeretettel köszöntjük Excellenciádat* abból az alkalomból, hogy az új költségvetéssel egyidejüleg a kormány benyujtotta a Házban *a győri program kivitelezésére és a zsidókérdés észszerű megoldására vonatkozó törvényjavaslatokat.* E törvényjavaslatok gazdasági, szociális és kulturális rendelkezéseiben *a háború utáni nemzedékek követeléseinek valóraválását látjuk* és annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy a nemzeti fejlődésnek hatalmas új fejezetében *a magyar élet minden, honvédelmi, szociális, földbirtokpolitikai és más kérdéseinek megoldására kerül sor.* Ehhez az új nemzeti fejlődéshez a magyar ifjúság *lelkes munkavállalással* kiván hozzájárulni. — *A Mefhosz elnöksége.*"

A *Hungária magyar tehnikusok egyesülete* nyilatkozatot tett közzé, amelyben *jelentős eredménynek hangsúlyozza a kormány zsidó törvényjavaslatát abban a törekvésben, amelynek célja, hogy a zsidóság gazdasági és kulturális befolyását megfelelő keretek közé visszaszoritsa.* A szövetség elismeri a nagy kezdeményezés jelentőségét, sürgeti elsősorban a sajtó, azonkivül a kisipar és kiskereskedelem területén *a zsidóság térfoglalásának mind szükebbre szoritását* s leszögezi végül, hogy a maga részéről *változatlanul faji alapon áll* s a zsidóságot nem vallásfelekezetnek, hanem fajnak tekinti továbbra is.

A *Turul*-szövetség kecskeméti kerületi tábora indítványt fogadott el, amely *a magyar faj lassú, de biztos pusztulásának megakadályozását sürgeti.* A megoldás első eszközéül *a családalapitás* megkönnyitését, előmozditását és *a progresszív családi pótlék* rendszerét javasolja. A legkisebb fizetési kategóriában a feleség után járó családi pótlékot *ötven* pengőben, az első két gyermek után *tizenöt* pengőben, a továbbiak után pedig ötpengős emelkedésekkel javasolja rendszeresiteni, leszállitani kivánja viszont tizenöt pengő határáig a pótlékot, ha a házaspárnak gyermeke nem születik. Mindehhez fedezetet elsősorban *az agglegényadó bevezetésében és az álláshalmozás tökéletes megszüntetésében* kell keresni az indítvány szerint. A fővezérséghez intézett fölterjesztést aláirták: *Kiss* Barnabás dr., *Németh* László dr., *Kolozsi-Kektórisz* Gyula, *Halassy* Sándor dr., *Szügyi* József, *Damó* László, *Gudricza* Katalin, D. *Bárány* Károly és *Szórád* József, a kerületi törzsek főnökei.

— **A Kálvin-szövetség a házassági törvény szigorítását sürgeti.** A Magyar Kálvin Szövetség választmányi ülést tartott, amelyen megjelentek többi között: Bernát István dr. titkos tanácsos, a szövetség elnöke, Dabasi Halász Lajos dr. ny. koronaügyész, Torzsay-Biber Gyula dr. közig. bírósági tanácselnök, szövetségi alelnökök, Benkó Ferenc dr. ny. államtitkár, Dicsőfi Sándor kúriai bíró, Parragh Gyula, Tunyoghi Szüts Kálmán min. tanácsosok, Samu János volt gimnáziumi főigazgató és mások. Bernát elnök ismertette az angol házassági törvény legutóbbi módosítását, amely szerint a házasságok felbontására nem lehet keresetet indítani a házasságkötéstől számított három éven belül s csak az a házasság bontható fel, ahol a felek már legalább három év óta különváltan élnek. Megállapította Bernát István, hogy Magyarországon a házassági bontóperek száma állandóan növekedik s ennek oka nagyrészben a könnyelmű házasságkötés. Bizonyos, hogy ha a magyar törvényhozás az angol törvényhez hasonló rendelkezést léptetne életbe, csökkenne a könnyelmű házasságkötések száma és megfogynának a bontóperek is. Több hozzászólás után a választmány úgy határozott, hogy a magyar házassági törvény módosítását egyelőre társadalmi úton kivánja érlelni. Porcs István dr. szövetségi ügyész, kormányfőtanácsosnak a folyóügyekről tett jelentését követően Szabó Imre budapesti református esperes tájékoztatást adott a szövetség budapesti fiókjainak megszervezéséről.

— **Wagner Ferenc a cseh történetirókról.** A Felvidéki Tudományos Társaság csütörtökön tartott ülésén Wagner Ferenc tanitóképezdei intézeti tanár érdekes előadást tartott a cseh történetirás uj útjairól. Főként Niderle, Chaloupecky és Macurek felvidéki, illetőleg általános magyar vonatkozású műveit ismertette és bírálta. Egyben utalt arra, hogy a magyar tudományos világnak a cseh történetirók munkaközösségeinek működését állandó figyelemmel kell kisérnie, hogy a külföld ne csupán a cseh állásponttal ismerkedjék meg. A cseh szemlélet jellegének ahisztorikus kidomborítására felhozta Macurek „Magyarország és a magyar nemzet története" című művének azt a lehetetlen következtetését, hogy mivel Mátyás királytól származó, magyar nyelvű okiratokat nem ismerünk, ellenben cseheket igen, még az sem bizonyos, hogy tudott magyarul. Ezzel szemben az előadó rámutatott arra, hogy Mátyás egyszersmind cseh király is volt, amiből következett, hogy cseh nyelvű okleveleket is adjon ki, mert a cseh kancellária már korán megkezdte a cseh nyelv használatát, míg Magyarország diplomáciai nyelve még századokig a latin maradt. A társaság nevében Flachbarth Ernő főtitkár mondott köszönetet a tanulságos előadásért.

— **A júniusi bajtársak szövetségének közgyülése.** Az 1919 júniusi bajtársak szövetségének elnöksége értesiti a szövetség tagjait, hogy tisztujitó közgyülését április 12-én, határozatképtelenség esetén április 23-án délután 6 órakor tartja a magyar nemzeti szövetség V., Géza-utca 4. szám alatti helyiségében.

BALATONGYÖNGYEN (Almádi mellett) VEGYEN TELKET!
Olcsó nyaraló telkek vasútállomásnál, strandnál. Megépitett utak, villanyvilágitás. Több évi részletfizetés. Kérjen dijmentes képes tájékoztatót. MAGYAR ÁLTALÁNOS INGATLANBANK R. T.-tól, IV., Deák Ferenc-utca 17. — Telefon: 181—853.

— **Nagyheti előadássorozatok.** A fasori református templomban, Virágvasárnapjától szombatig, esténkint 6 (vasárnap 5, Nagypénteken fél 5) órakor: Pap Ferenc, Segesváry Lajos dr., Tóth Endre, Szabó Imre (Beszkárt alkalmazottak úrvacsoravétele), vitéz Csia Lajos és Dobos Károly prédikál. — Az *Aréna-úti* református templomban, vasárnaptól szombatig, esténkint 7 (vasárnap és Nagypénteken 5) órakor: Rigó István, Draskóczy László, Domján János dr., Forgács Gyula, Szőke Imre, Kiss Sándor dr. és Pócs Lajos mond szószéki beszédet. — A *Pozsonyi-úti* református gyülekezeti teremben, vasárnaptól szombatig, esténkint 7 (vasárnap 5) órakor: Kolumbán Gábor, Patay Pál dr., Sebestyén Andor, Hatolkay Kázmér, Bereczky Albert, Parragh Lajos és Kolumbán Gábor végez szószéki szolgálatot. — A *Szilágyi Dezső-téri* református templomban, hétfőtől szombatig, esténkint 6 órakor: Haypál Béla, Tóth József, Mirtse Árpád, Koszorus István, Szabó István dr. és Földes Papp Károly dr. tart előadást. — A *kelenföldi* református templomban, hétfőtől szombatig, esténkint fél 7-kor: Sebestyén Andor, Harsányi András, Fekete Lajos dr., Hörömpő Gergely, Szabó Imre és Draskóczy István prédikál.

x **Minden csoda három napig tart!** A valódi Frank kávépótlékkal ízesített Kneipp malátakávé pompás illata, aranyos színe, remek **íze azonban minden nap csodálatot ébreszt.**

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Molnár József dr. szegedi kir. törvényszéki bírót a szegedi kir. ítélőtáblához elnöki titkárrá nevezte ki.

— **Országzászló-őrség.** Vasárnap a 38. sz. „Honvéd" cserkészcsapat teljesit őrszolgálatot az ereklyés országzászlónál. Déli 12 órakor a „Honvéd" cserkészzenekar kiséri a csapatot őrségváltásra. Parancsnok: Krómer István. A Szabadság-téri térzenét Nemesszeghy Aurél karnagy vezényli.

x **Férfiöltöny vagy raglán** 60 pengőért mértékszerint rendelhető a legújabb tavaszi divatszinekből, remek szabással, elegáns, izléses kivitelben. Ruhakereskedelmi Rt., Ferenc-körut 39, I.

x **Felhivás a budai gázfogyasztókhoz!** Április 19-én, kedden budai városi irodánk átköltözik a Margit-körutról I., Alagut-utca 3. sz. alá. Kérjük a budai gázfogyasztó közönséget, hogy ez időponttól kezdve minden gázszerelési és gázelszámolási ügyben alagut-utcai új irodánkhoz fordulni szöveskedjék. Az iroda gázszerelési ügyek elintézésén kivül kokszmegrendeléseket és befizetéseket is felvesz. Kérjük a májusban költöző közönséget arra is, hogy költözését szíveskedjék idejében bejelenti, mert a gázszerelési munkákat csak a bejelentések sorrendjében végezhetjük el. **Budapest székesfőváros gázművei.**

MÜNCHENGRÄTZI
IV., Kossuth Lajos-u. 15.

— **Személyi változások a váci egyházmegyében.** Hanauer A. István dr. váci megyéspüspök Fátrai Sándor vácrátóti és Holtsy Pál Lajos nógrádveröcei plébánosokat kölcsönösen áthelyezte; Ocsay Györgyöt diósjenői, Csák Lajost tiszaföldvári, Pálos Pált jászszentlászlói adminisztrátorrá, Tóth Istvánt fülöpjakabszállási helyi káplánná nevezte ki. Egyidejüen a káplánok közül áthelyezte a főpásztor Kolbe Jenöt Fótra, Máté Jánost Tiszaujfalura a Szent Benedek Leányai zárdába, Békési Illést kisegitő lelkésznek Gyónra, Bea Antalt Kiskunfélegyházára és Weisser Jánost Csongrádra.

Eredeti amerikai patentgumi
fogyasztó-fűző ujdonság
Azonnal látható eredmény! Felvilágositás és bemutatás dijtalan.
+ KELETI J. 60 év
A. B. C. tag
IV., Petőfi Sándor-u. 17. Főposta mellett. Tel.: 188-013.

x **Figyelem főzzön villanytüzhelyen!** Az elektromos művek Honvéd-utca 22. sz. alatti bemutatójának előadótermében szerdán délután ½6 órakor főzőelőadást, villamos konyhájában hétfőn, csütörtökön délelőtt ½10 órakor főzési gyakorlatot tartanak. Az előadásokkal kapcsolatban igazolják, hogy a villamos tüzhely gyorsan, tisztán, olcsón süt és főz. A különböző háztartási készülékek ismertetése során diós-mákos tekercs, tiroli rétes, kuglót, fonottkalács, hal és különféle húsételek készitését mutatják be. Belépő- és ruhatárdij nincs.

Keresztény szövetet vásárol szabók szövetkezeténél olcsón és jól IV, Károly-krt 30 (Városháza épület)

x **Husvéti vásár a Fenyves-áruházban.** Husvéti boldog hangulatban látjuk a Kálvin-téri Fenyves-áruház összes osztályait. Megelégedett vásárlók ezrei keresik fel az áruházat, amely ez alkalommal is kitett magáért. Látunk például finom gyapjú női kötöttruhákat 14.80-as árért, női kosztümöket sport és szmoking fazonban 29.50 pengőért, végig gombos pongyolát gyürhetetlen anyagból, harangszabással 9.80 pengőért, 30 centiméteres gumifüzőket 2.58-ért. Kivánságra mintákat és képes árjegyzéket készséggel küld a Fenyves-áruház, Kálvin-tér 7.

Kaufhner magüzlete Baross tér 16

Darányi miniszterelnök és Hóman miniszter az „Aranysziget" bemutatóján

Dékány András „Aranysziget" című darabjának premierje a legközvetlenebb hangulatban zajlott le. A kitünő szerző és a főszereplők az első és második felvonás után vastapsot kaptak. A premieren megjelent *Darányi* Kálmán miniszterelnök, *Hóman* Bálint kultuszminiszter, *Zsindely* Ferenc államtitkár, *Feilitzsch* Berthold báró, titkos tanácsos, *Szép* László miniszteri tanácsos, *Terbócz* Miklós miniszteri osztálytanácsos és számos közéleti előkelőség.

A második felvonás után *Hóman* Bálint kultuszminiszter lement a színpadra és gratulált a szerzőnek, valamint a kitünő főszereplőknek, *Kiss* Ferencnek, *Somogyi* Erzsinek, *Szörényi* Évának, *Kovács* Károlynak, *Kürti* Józsefnek. Ezután *Dékány* Andrást bevezette Darányi miniszterelnökhöz, aki meleg szavakkal adott kifejezést tetszésének, majd hosszasan elbeszélgetett a szerzővel és a darab megírása iránt érdeklődött. Az „Aranysziget", amely a siker jegyében indult el utjára, a héten négyszer kerül előadásra.

Az Uj Magyarság színházi jegyirodája

Az Uj Magyarság jegyirodájában (József-körut 5) reggel 9 órától este 8 óráig az alábbi színházak előadásaira válthatók kedvezményes jegyek:

APRILIS 10, VASARNAP DÉLUTAN

Nemzeti Kamara Színház: Kék róka
Vígszínház: Füszer és csemege
Magyar Színház: Volpone
Belvárosi Színház: Duo
Városi Színház: Tosca
Művész Színház: Kékszakáll nyolcadik felesége
Andrássy Színház: Nem leszek hálátlan

APRILIS 10, VASARNAP ESTE

Magyar Színház: Volpone
Nemzeti Kamara Színház: Villámfénynél
Belvárosi Színház: Félperces szerelem
Városi Színház: Julia
Terézköruti Színpad: Lulu

APRILIS 11, HÉTFŐ

Belvárosi Színház: Félperces szerelem
Pesti Színház: Hatodik emelet
Nemzeti Kamara Színház: Villámfénynél
Művész Színház: Kékszakáll nyolcadik felesége
Terézköruti Színpad: Lulu

APRILIS 12, KEDD

Belvárosi Színház: Duo
Nemzeti Kamara Színház: Villámfénynél
Terézköruti Színpad: Lulu

APRILIS 13, SZERDA

Belvárosi Színház: Félperces szerelem
Pesti Színház: Hatodik emelet
Terézköruti Színpad: Lulu
Művész Színház: Kékszakáll nyolcadik felesége
Andrássy Színház: Nem leszek hálátlan
Nemzeti Kamara Színház: Villámfénynél

APRILIS 14, CSÜTÖRTÖK

Nemzeti Színház: Godiva
Terézköruti Színpad: Lulu
Nemzeti Kamara Színház: Villámfénynél
Belvárosi Színház: Félperces szerelem

APRILIS 16, SZOMBAT

Művész Színház: Kékszakáll nyolcadik felesége
Pesti Színház: Hatodik emelet

APRILIS 17, VASARNAP DÉLUTAN

Vígszínház: Füszer és csemege
Belvárosi Színház: Félperces szerelem
Pesti Színház: Hatodik emelet
Andrássy Színház: Nem leszek hálátlan
Magyar Színház: Dinasztia
Művész Színház: Kékszakáll nyolcadik felesége
Városi Színház: Julia
Nemzeti Kamara Színház: Kék róka

APRILIS 17, VASARNAP ESTE

Városi Színház: Julia
Nemzeti Kamara Színház: Villámfénynél

APRILIS 18, HÉTFŐ DÉLUTAN

Vígszínház: Füszer és csemege
Magyar Színház: Dinasztia
Belvárosi Színház: Félperces szerelem
Pesti Színház: Hatodik emelet
Andrássy Színház: Nem leszek hálátlan
Városi Színház: Julia
Nemzeti Kamara Színház: Villámfénynél

APRILIS 18, HÉTFŐ ESTE

Nemzeti Kamara Színház: Kék róka
Városi Színház: Julia

Telefonrendelés: 140-000, 144-401, 144-400.

* **Dr. Plank tánciskola, Andrássy-út 24.**

* **Uj Julia a Városi Színházban.** A Városi Színház nagysikerű operettjében a „Juliában" vasárnap este Raáb Vera mutatkozik be. A fiatal színésznő, aki a Magyar Színház tagja, eddig csak prózai szerepeket játszott, ez lesz első operett-szereplése.

ÚJ MAGYARSÁG Színház Zene. film Művészet

Francia saláta

Balettbemutató az Operában

Gyakran hangoztattuk, hogy az Operaház nem fordit elég gondot a balettre. A bőséges jó anyag közül alig méltat egyetkettőt figyelemre, a műsoron szereplő dalművek mellett szegényesnek és jelentéktelennek hat a szinre kerülő táncdarabok színvonala. A „Francia saláta" címen bemutatott énekes balett ezen a hiányon igyekszik segíteni.

Darius *Milhaud* érdekes alkotása nem a nagy tömegnek készült. Afféle ínyencfalat. Különös az ötlet is. A szereplők lent a zenekarban kiegészitik a zene közölnivalóit, elvegyülnek a hangszerekkel, mialatt a színpadon folyik a játék — mozdulatokkal. A táncot állandóan kíséri a zene, és olyankor, amikor egy-egy mozdulatnak nagyobb hangsúly jut, külön megszólal még az énekhang is. Minden táncszereplőt megszemélyesit egy-egy énekes, ám elég a füllel tudomásul venni a személytelen alteregot, teljes figyelmünket ugyanis leköti a puszta látványosság. Mondanuk sem kell, hogy a koreografusra ugyancsak nehéz feladat háramlik e műnél. Az ő ügyességén, leleményén mulik a hatás. *Harangozó* Gyula pályájának legjelentősebb állomására jutott el, úgyis, mint ennek a balettnek rendezői megvalósitója, úgyis, mint az egyik főtáncos. Pillanatig se lankad a negyvenperces móka a színpadon. Csupa könnyedség, szellemesség, kedves fintor ez a táncjáték. Az egyetlen cél, a szórakoztatás, mardéktalanul sikerül. A fölényesen hangszerelt zene habkönnyű, igénytelen, amellett szikrázóan élces és eleven. Zenei szappanbuborék. És annál szebb, szemfényvesztőbb, minél pazarabb csillogásban fürdik. Erről a csillogásról gondoskodott ifjabb *Oláh* Gusztáv pompás színpada és *Harangozó* Gyula remek rendezése.

A bohózatszerű szövegkönyv *Flament* Albert jóízű munkája, szellemessége csak nyer *Lányi* Viktor brilliáns fordításában. Az irigy öregek gúnyos vereséget szenvednek a szerelmes fiatalokkal szemben. Ez a darab tárgya. A szereplők: *Szalay* Karola, *Vera* Ilona, *Csányi, Zsedényi, Sallay, Kőszegi, Brada* önmagukat multák felül. A furfangos *Polichinelle* élő figuráját alakitó *Harangozó* Gyula boszorkányosan, percenként változott át szerepe szerint és mint nőimitátor, kecses, megtévesztően nőies mozdulataival elsősorban a szakértő balerinákat ragadta el.

Az énekszerepeket szép hanggal és kifejező hangsúlyozással látták el: *Szabó* Ilonka, *Tamás* Ilona, *Laurisin* Lajos, *Maleczky* Oszkár, *Somló* József, ifj. *Toronyi* Gyula, *Lendvai* Andor és *Komáromi* Pál. Teljes elismerés illeti *Rubányi* Vilmost, a lelkes és biztos zenei betanitásért.

A bemutató előtt új betanulással felújította operaházunk *Gajáry* István nagykulturájú, finom kidolgozású, gyengéd dallamokban bővelkedő bájos vígoperáját, az egyfelvonásos „Makrancos herceg"-et. *Rösler* Endre, *Dobay* Livia és *Maleczky* Oszkár énekelték ízléssel a főszerepeket. A közönség szivesen fogadta a felújitást és végigkacagta a sikerült balett-bemutatót.

Haits Géza

A Nemzeti Színház husvétja

A nagyhét áhitatát szolgálja a Nemzeti Színház, amikor nagycsütörtökön a lélek értékéről szóló játékot, a „Godivát" tűzi ismét műsorára. *Szörényi* Éva, *Kiss* Ferenc, *Csortos, Abonyi, Makláry, Táray, Lehotay, Lukács* Margit lélekbemarkoló alakitása fogja ismét emlékezetessé tenni *Kállay* Miklósnak ezt a nagyhét áhitatára termett játékát. A husvéti ünnepek előadásai nemcsak darabokban, de a „kedvencek" felvonulásában is a legváltozatosabb. Vasárnap délután az örökifjú és mindig zsúfolt házakat vonzó „Süt a napban" *Jávor, Szörényi* Éva, *Berky* Lili, *Gózon, Abonyi, Pethes, Kürti* és *Forgács* neve díszíti a színlapot. Husvét vasárnap este a népszínművek legnépszerűbbjében, „A falu rosszá"-ban, a csengőhangú vendég *Nagy* Izabella és *Jávor, Somogyi* Erzsi, *Ignácz* Rózsa, *Hosszú, Kürti, Pethes, Juhász* neve áll a szereplőlista élén. Husvéthétfőn délután *Makay* Margit, *Berky* Lili, *Szörényi* Éva, *Uray, Gózon, Lehotay, Kürthy* György, *Táray* és *Pethes* művészi alakítása teszi nagy vonzóerejűvé „A nők barátja" előadását. Hétfőn este pedig a nagy sikerrel bemutatott „Aranysziget"-ben, *Dékány* András vígjátékában *Kiss* Ferenc, *Somogyi* Erzsi, *Szörényi* Éva, *Kovács, Kürti* és *Ujlaki* játssák a főszerepeket.

* **Díszelőadás a szegedi Városi Színházban.** Szegedről jelentik: A szegedi Városi Színház díszelőadás keretében ünnepelte a Nemzeti Színház százéves fennállását. Előadás előtt Németh Antal dr., a Nemzeti Színház igazgatója, ünnepi beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy a százesztendős Nemzeti Színház mindig kiapadhatatlan erőforrása volt a nemzeti gondolatnak táplálója az alkotó magyar léleknek. A nagy tapssal fogadott beszéd után megkezdődött a díszelőadás. Kiss Ferenc vendégjátékával a Peleskei nótáriust mutatták be. A közönség melegen ünnepelte Kiss Ferencet és az előadás helyi szereplőit: D. Kovács Józsefet, Szigeti Irént, Szilágyi Szabó Esztert, Sármássy Miklóst, Szabó Istvánt és Veszely Pált.

* **A Simplon-filmpalota** e heti műsora keretében bemutatja a „Hindu siremlék" című grandiózus hangosfilmet, amelynek művészies kivitele messze felülmulja a film régi néma változatát.

* **Poldini Budapestre érkezett.** Szombatra virradó éjszaka Budapestre érkezett *Poldini* Ede, a világhirű magyar zeneszerző. Szombat délelőtt megjelent az Operaházban, ahol végignézte új operájának, a „Himfy"-nek házifőpróbáját. A kiváló zeneszerző, hajlott korára való tekintettel, nem akarja kitenni magát a bemutató izgalmainak és ezért minden valószínűség szerint még vasárnap hazautazik.

Swaine táncmatiné ma 11-kor

Uránia színház. Jegyek pénztárnál. (Koncert)

* **Szereplőváltozás a Nürnbergi mesterdalnokokban.** Wagner vasárnap szinrekerülő dalművében Ney Dávid betegsége folytán Stolzingi Waltert Závodszky Zoltán énekli.

* **Endre Béla a hangversenyzenekar élén.** A Budai Dalárda zenekari estjén Endre Béla az énekkar fiatal karmestere, mint zenekari-karnagy mutatkozott be. Örömmel láttuk, hogy a zenekar élén is otthonosan mozog s vezénylése éppen olyan mintaszerű, mint amikor énekkart vezet. Érthető, világos mozdulatokkal, kiegyensúlyozottan fogta egységbe zenekarát. Vezénylésének hatáskereséstől mentes nyugalma első pillanatra talán túlzottnak látszik, de mindjobban rájövünk, hogy a látszólagos lehiggadtság mögül sugallatos erő árad. A műsor, amely mentes volt minden megszokottságtól, Mozart: Békesség kantátájával kezdődött. Férfiasan erőteljes fogalmazásban épitette fel a salzburgi mester fölemelően tiszta kis remekét. (A magánszólamokat Szabó Miklós és Littasy György énekelték kifogástalanul.) Kodály Zoltánnak eredetileg a Háry Jánoshoz irt és csak ritkán játszott „Színjáték nyitánya" következett ezután, részleteiben is átgondolt értelmezésben, pompás lendületű előadásban. A műsor második felén, a közelgő husvét hangulatában Wagner Parsifal előjátékát és nagyszabású oratóriumát az Apostolok vacsoráját hallottuk. A hatalmas együttes remekelt. A Budai Dalárda és a közreműködő gázgyári énekkar ellenállhatatlan hangerővel, jól arányosított hangszinekkel szólaltatta meg a karrészeket s a zenekar a lehető leghivebben követte vezénylőjét. A zeneművészeti főiskola nagytermét megtöltő közönség zúgó tapssal köszöntötte a rokonszenves karnagyot és a közreműködőket. **(L)**

A „Villámlénynél" sikere a Nemzeti Kamara Szinházban

A Nemzeti Kamaraszinház a husvéti ünnepek alatt és a nagyhéten *Németh* László rendkivüli sikerű darabját, a „Villámfénynél" című színművet tartja műsoron. *Németh* László darabja azért vonzza a legszélesebb rétegű szinházi közönséget, mert mai vonatkozású társadalmi kérdések mélységeit világitja meg. Darabjában ugyanis a magyar középosztálynak két szélsőséges tipusa viaskodik. Egyik: a néppel, nemzeti problémákkal nem törődő, testi örömeinek élő főjegyző, másik a legnagyobb áldozatokra kész, a népért mindenét feláldozó szinte apostoli küldetést vállaló orvos. *Németh* László ebben a két figurában az önmagával vivódó magyarság szélsőséges energiáinak kétségbeesett küzdelmét tárja fel. A modern magyar drámairodalomban páratlanul álló színmű most vasárnap délután, husvétvasárnap délután és hétfő este kivételével szerepel a Nemzeti Kamara Színház következő heti műsorán. Husvét vasárnap délután és husvét hétfőn este a „Kék róka" kerül színre.

HANGVERSENY-NAPTÁR

Vasárnap, április 10-én: Alexander Swaine tánc-délelőttje. (11, Uránia-színház.)

A székesfővárosi zenekar bérleti hangversenye. (5, Vigadó).

Hétfőn, április 11-én: Karl Krueger vezényli a budapesti hangversenyzenekart. (8, Vigadó).

Frank Bishop (Chicago) zongoraestje. (8, Zeneakadémia, kamaraterem.)

Szerdán, április 13-án: **Szonáta-est.** (8, Zeneakadémia, kamaraterem.)

Csütörtökön, április 14-én: **Bach: Máté-passió.** A budapesti ének- és zenekaregyesület hangversenye. (7, Zeneakadémia.)

MOZIHIREK

* **Deana Durbin** „Szívek csalogánya" című új filmjét hétfőn este 10 órakor díszelőadás keretében mutatja be a *Forum* filmszínház. Az előadáson, melynek teljes jövedelmét a kormányzóné nyomorenyhítő akciója javára ajánlotta fel a színház, a Főméltóságú pár is jelen lesz. Deana *Durbin*-nak legutóbb a „Száz férfi egy kislány" című filmjében volt rendkivüli sikere.

*

* **Shirley Temple az USA legfiatalabb választópolgára.** Az Egyesült Államokban már 18 éves korától van mindenkinek választójoga, kivételt csak Utah állam képez, ahol függetlenül a kortól, minden egyén, akinek évi jövedelme eléri, vagy meghaladja az 50.000 dollárt, választójoggal bir. Shirley Temple hivatalos értesitést kapott Utah államból, hogy 9 éves születésnapjától, április 23-tól kezdve választójoggal bir Utah államban. A mozgóképszínházak az egész világon szolidárisak abban, hogy április 23-án megjelentetik Shirley legújabb filmjét, a „Csin-csin"-t.

*

* **Az Ufa expedíciója a Szaharába.** Afrikában a Biskra nevü oázis környékén készitették el Tourjanszky vezetésével az „Éjféli keringő" című uj Ufa-film külső felvételeit. Brigitte Horney és Willy Birgel és a darab többi szereplője is részt vett ezeken a felvételeken, amelyen a bennszülöttek, mint statiszták szerepelnek.

* **A fővárosi zenekar évadzáró hangversenye.** A székesfővárosi zenekar vasárnap délután 5 órakor tartja évadzáró hangversenyét a pesti Vigadóban. Műsoron: Boccherini: Szimfónia (bemutató), Schubert—Liszt: Wanderer — fantázia. Olasz dalok és áriák, Benedek Ernő: Szerenád (bemutató), Strauss R.: Don Juan. Közreműködnek: Eyssen Irén és Gergely László. Vezényel: Bor Dezső. Filléres áru jegyek kaphatók a népmüvelési bizottságnál.

Magyar Színház

Szombaton, 16-án, először
BRODSZKY MIKLÓS
és
VARI PAL
nagy operettje:

Dinasztia

Honthy Hanna

Törzs Jenő, Kiss Manyi, Kertész, Bilicsi, Sennyei, Földényi, Boross Géza

Telefon: 133—833

SZINHÁZ

Felujitás és ujdonság az Operaházban

Vidám hangulat áradt szombat este az Operaház szinpadáról. Egy felujitott magyar egyfelvonásos vigopera meg egy francia ujdonság árasztotta, szinte állandósitva a szivből jövő, bufelejtő mosolyt az ajkakon. A magyar mü, *Gajáry* István *Makrancos herceg*-e, már kipróbált és meghitelt müsordarabja volt az Operaháznak és már két évtizeddel ezelőtti bemutatóján kiderült életképessége. Mulatságos ötlet az alapja, melyet szerencsés kézzel formált egyfelvonássossá *Mohácsi* Jenő, megérezvén, hogy a három felvonásra bővitést nehezen birta volna el. Igy, gyorsan lepergő drámai jelenetben tudjuk meg, mért makrancoskodik a herceg s hogyan szelidíti meg s hódíttatja magába a saját felesége. Hálás téma a zeneszerzőnek, akiből csak ugy ömlik a melódia, természetes könnyedséggel s finom harmonia-ruhába öltözötten, pompásan kiemelve a szöveg csucspontjait. A folyamatos párbeszédek simán olvadnak át meleg ariosokba, melyek közül különösen a pezsgő-dalt s a hercegnő finom franciás áriáját emeljük ki. *Rösler* meleg belkantoja s *Dobay* Livia lágyan omló énekcsevegése kitünően váltják valóra a szerző elgondolását, csakugy, mint *Maleczky* ezredesének természetes, őszinte humora. *Rékay* András rendezői munkája kitünő példája, milyen maradéktalan müvészi hatás váltható ki a legegyszerübb eszközökkel.

Az est ujdonsága, a *Francia saláta*, Darius *Milhaud* kétfelvonásos énekes balettje valóban „ennivaló" kis frissitő. Az elpusztithatatlan örök téma, hogyan járnak tul a szerelemtől találékonnyá kényszeritett fiatalok az önző öregek eszén, itt se téveszti hatását. Az uj megoldás, hogy a szinpadon pantomimben ágálnak s a dublók a zenekarban énekelnek hozzá, ugyancsak régiség, de szintén jól bevált munkamegosztás. A régi római szinpad alkalmazta már s csak a helyzetek komikumát növeli. Milhaud muzsikája ragyog, csillog, offenbachi szellemtől szikrázik. A pantomim kiáradó jókedvü, remek koreográfiáját *Harangozó* Gyula készitette, Polichinette szerepében maga téve tanuságot ellenállhatatlan humoráról, sokoldalu jellemző készségéről. Amit átváltozásaival produkál, teteje ennek a müvészetnek. Remek partnerei a két női szerepben *Szalay* Karola és *Vera* Ilona. A két öregből *Csányi* László és *Zsedényi* Károly csinált kabinetfigurát, a fiatalokat a daliás *Kőszegi* Ferenc és a nagyszerüen kifejlődött *Sallay* Zoltán vitték diadalra. Kiemelkedő jelenete volt *Bradának* a leánykérő kapitánynak serege élén. A nem közönséges nehézségü és kényes ének megfelelőket *Szabó* Ilonka, *Tamás* Ilona, *Laurisin*, *Maleczky*, *Somló*, ifj. *Toronyi* Gyula, *Lendvay*, *Komáromy* és egy kis kórus énekelte. Nagyon stilusosak, üdék az ifj. *Oláh* Gusztáv tervezte díszletek és jelmezek. *Rubányi* Vilmos, az est karmestere teljesen feladata magaslatán állott, a kidolgozott részletek mellett is megtartotta az egésznek egységes vonalát. Az estét a *Magyar ábrándok* három jelenete zárta.

Molnár Imre dr.

* **Szereplőváltozás a Nürnbergi mesterdalnokokban.** *Wagner* vasárnap, április 10-én szinrekerülő dalmüvében, *Ney* Dávid betegsége miatt, Stolzingi Walter szerepében *Závodszky* Zoltán lép föl.

* **A Nemzeti Kamaraszinház husvéti müsora.** A Nemzeti Kamaraszinházban estéről estére nagy sikerrel adják elő *Németh* László *Villámfénynél* cimü darabját. Az ujdonság a nagyhéten hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön, továbbá husvétvasárnap este és husvéthétfőn délután kerül szinre. Husvétvasárnap délután és husvéthétfőn este a *Kék róka* szerepel a müsoron, nagypénteken és nagyszombaton nem tart előadást a szinház.

* **Megkezdték a Dinasztia próbáit a Magyar Szinházban.** A *Magyar Szinházban* megkezdték a soronkövetkező ujdonság, *Brodszky* Miklós *Dinasztia* cimü operettjének próbáit. A női főszerepet *Honthy* Hanna játssza. Az ujdonság szövegét *Vári* Pál, a verseket *Harmath* Imre irta.

* **A Nemzeti Szinház husvéti játékrendje.** A *Nemzeti Szinház* nagycsütörtökön, a nagyhét áhitatára való tekintettel, a *Godivát* tüzte müsorára *Szörényi* Éva, *Kiss* Ferenc, *Csortos*, *Abonyi*, *Makláry*, *Táray*, *Lehotay* és *Lukács* Margit szereplésével. Husvétvasárnap délután a mindig zsufolt házakat vonzó *Süt a nap*-ban *Jávor*, *Szörényi* Éva, *Berky* Lili, *Gózon*, *Abonyi*, *Pethes*, *Kürti* és *Forgács* lép föl. Vasárnap este a népszinművek legnépszerübbjében, a *Falu rosszá*-ban a csengőhangu vendég: *Nagy* Izabella, *Jávor*, *Somogyi* Erzsi, *Ignácz* Rózsa, *Hosszu*, *Kürti*, *Pethes* és *Juhász* neve áll a szereplőlista élén. Husvéthétfőn délután *Makai* Margit, *Berky* Lili, *Szörényi* Éva, *Uray*, *Gózon*, *Lehotay*, *Kürthy* György, *Táray* és *Pethes* müvészi alakitása teszi nagy vonzóerejüvé *A nők barátja* előadását. Hétfőn este pedig a nagy sikerrel bemutatott *Aranysziget*-ben, *Dékány* András vigjátékában *Kiss* Ferenc, *Somogyi* Erzsi, *Szörényi* Éva, *Kovács*, *Kürti* és *Ujlaki* játszszák a főszerepeket.

* **Diszelőadás a szegedi városi szinházban a Nemzeti Szinház jubileuma alkalmából.** A *szegedi városi szinház* szombaton este diszelőadás keretében ünnepelte a *Nemzeti Szinház* százéves fennállását. Az előadás előtt *Németh* Antal dr., a *Nemzeti Szinház* igazgatója mondott ünnepi beszédet, amelyben hangsulyozta, hogy a *Nemzeti Szinház* mindig kiapadhatatlan erőforrása volt a nemzeti gondolatnak és táplálója az alkotó magyar léleknek. Megemlékezett *Klebelsberg* Kunó grófról, majd a magyar kultura jövőjéről beszélt. A nagy tapssal fogadott beszéd után megkezdődött a diszelőadás. Kiss Ferenc vendégjátékával a *Peleskei notáriust* mutatták be. A közönség melegen ünnepelte Kiss Ferencet és az előadás helyi szereplőit: D. *Kovács* Józsefet, *Szigeti* Irént, *Szilágyi Szabó* Esztert, *Sármássy* Miklóst, *Szabó* Istvánt és *Veszély* Pált.

* **Poldini Ede Budapestre érkezett.** Szombatra virradó éjszaka Budapestre érkezett *Poldini* Ede, a hires magyar zeneszerző. Szombaton délelőtt az Operaházban végignézte uj operájának, a *Himfi*-nek házi főpróbáját. A zeneszerző, hajlott korára való tekintettel, nem akar résztvenni a bemutató izgalmaiban és ezért minden valószinüség szerint még vasárnap hazautazik.

Ha akarja, hogy alakja jobb legyen, gondolkodás nélkül MÁRY gumibetétes melltartót vegyen. Ára: 1.96 Mindenütt kapható

* **Raáb Vera a Juliában.** A *Városi Szinház* nagysikerü operettjében, a *Julia*-ban, vasárnap este az uj primadonna, *Raáb* Vera mutatkozik be. A fiatal szinésznő, aki a *Magyar Szinház* tagja, eddig csak prózai szerepeket játszott, ez lesz első operett-szereplése. Föllépését élénk érdeklődéssel kisérik a szinházi körökben.

Ég a gyomra? Sok a sava? Szedjen GUSZTIN capsulát Minden gyógyszertárban kapható. Egy doboz ára P 1.20

* **Szeleczky Zita uj szerepe a Nemzeti Kamaraszinházban.** A *Nemzeti Kamaraszinház* legközelebb Helge *Krog* *A kagyló* cimü darabját mutatja be. A szindarab egy leány utját eleveniti meg 13 éves kortól a 23 éves korig, a szerelmi ébredésen, családásokon és házasságon keresztül. A darabban egyetlen női főszerep van, amelyet *Szeleczky* Zitára, a *Nemzeti Szinház* müvésznőjére biztak. A fő női szerepen kivül mindössze még három férfiszereplője van Helge *Krog* drámájának.

Swaine táncmatiné ma 11-kor

Uránia szinház. *Jegyek pénztárnál.* (Koncert).

* **Szivek csalogánya.** A legnagyobb közönségsiker volt az idén Budapesten Deanna *Durbinnak*, a tizenötéves kis csodaénekesnőnek *Egy kislány és száz férfi* cimü filmje, amely egyszerre világhirt hozott Deanna *Durbinnak*. *Szivek csalogánya* cimü uj filmjét április 11-én, hétfőn este féltiz órakor diszelőadás keretében mutatják be a Forum Filmszinházban, amelynek *teljes jövedelmét* az Universal-filmvállalat és a Forum Filmszinház a kormányzóné jótékonysági akciója részére ajánlotta fel. A diszelőadáson a kormányzó feleségével együtt megjelenik.

* **Tyrone Power az uj Valentino.** Tyrone *Power* első nagy vigjátéki szerepét, mint Loretta *Young* partnere, a *Café Metropole*-ban játszotta. A film páratlan nagy sikere után rögtön hosszú szerződést kapott a 20th Century-Fox filmtől és következő szerepében ismét Loretta Younggal és a nemrég sztárrá avanzsált Don *Ameche*-vel együtt a *Szerelmi riport* cimü vigjátékban lépett fel. A newyorki premier után azt irták róla a lapok, hogy olyan gyorsan Rudolf *Valentino* óta nem futott be filmsztár a női szivek kellős közepébe, mint Tyrone *Power*.

A tavasz nagy operettje: DINASZTIA

Szombaton, 16-án először a Magyar Szinházban

Pazar diszletek, nagyszabásu divatrevü, fény és ragyogás özönében kerül szinre *Brodszky* Miklós, a világhirü zeneszerző gyönyörü zenéjü nagy tavaszi operettje, amelynek cime: *Dinasztia*, és amelynek szövegét Vári Béla, verseit Harmath Imre és Békeffi István irta. A gazdag szereposztás középpontjában

Honthy Hanna

áll, aki diadalmas pályájának egyik legszebb szerepéhez jut. Partnerei: Törzs Jenő, Kiss Manyi, Kertész Dezső, Bilicsi Tivadar, Sennyei Vera, Földényi László, Boross Géza, Zala Karola, Szigeti, Simor Erzsébet és kisebb szerepekben Pethes, Vándory, Pataky, Gonda, Szaplonczay, Timár, Biró, Somogyi és még igen sokan. Rendező: Lóráth Vilmos, diszlettervező: Upor Tibor. A hatalmas szimfonikus zenekar élén Komor Vilmos áll. A táncokat Bob Gray tanitotta be, a ruhákat Eric tervezte. A *Dinasztia* természetesen a két husvéti ünnepen délután is szinre kerül.

Nyilvános főpróba csütörtökön este fél 8 órakor lesz. (Jegyrendelés telefonja: 133-933).

ZENE

Szakolczay-Riegler Ernő orgonahangversenyei Augsburgban

Nemrég adtunk hirt róla, hogy *Szakolczay-Riegler* Ernő, a Zeneművészeti Főiskola orgonaművész-tanára, a magyar zenei élet egyik kiválósága Németországba utazott. A művészt a mai Németország egyik legérdekesebb szervezete, a *Kraft durch Freude* hivta meg egy Augsburgban tartandó magyar estre *Telmányi* Emillel és egy kint élő jónevü zongoraművészünkkel, *Vásárhelyi* Györggyel együtt. Szakolczay-Riegler professzor most érkezett haza s utjáról igen érdekes dolgokat mesélt a *Magyarság* munkatársának. — Eredetileg csak egy hangversenyről volt szó, az augsburgi Ludwigsbau hatalmas koncerttermében, március 24-én, de kettő lett belőle, mert másnap meg kellett ismételni a nagy érdeklődés miatt. Az estét kedves konferánsz vezette be, mely szines szavakkal hivta fel a majd másfélezer főnyi hallgatóság figyelmét arra, milyen nagy élvezetben lesz most részük. Az előadók idegen szerzők müvei mellett első sorban magyar szerzőket vettek müsorukra. Telmányi *Dohnányi* Ernő Ruralia Hungaricáját vitte diadalra, Szakolczay mester Liszt BACH fantáziájával és *Király* Péternek egyik nagyhatásu müvével ragadta magával a közönséget. Hasábos beszámolók nem győzik eléggé dicsérni a magyar müvészek nagyszerü muzsikalitását és utólérhetetlen lendületét. Igen imponált nekik ahogyan a német mesterek müveit tolmácsolták. Szakolczay professzor, akit azon mód lekötöttek egy zenekar kiséretes orgonahangversenyre, egy kis kerülővel jutott haza, Ludwigsburgban meglátogatta Walcker dr. nagyhirü orgonagyárát, melynek legujabb gyártmánya, a multiplex-orgona, szenzáció a szakember számára, hogyan hoz ki két regiszter különféle elmés kombinációja utján egy tucatra való külön-külön hangszint. Élmény számba ment a látogatás a nürnbergi Kongresshalle óriás orgonájánál, mely öt játékasztalával és több mint 200 regiszterével valóságos monstrum s beépitett hangszóró berendezésével, hogy a 20.000 embert befogadóképességü terem minden pontján jól legyen hallható, valóságos csodája a hangszerépitészetnek. Egyébként amerre csak jár az ember, aligha tudja kivonni magát a duzzadó, magabizó fiatalos életenergia lüktetésének hatása alól, ez az állandó marsra készség érzik a mai Németország minden életnyilvánulásában. Külön érdekességre hivta fel egy plakát Nürnbergben a szemlélődő magyar muzsikus figyelmét, az ottani konzervatórium növendékhangversenyt hirdet, *elejétől végig Dohnányi-müvekből* összeállitott müsorral.

Ugy látszik az igazi érték külföldön is nemes valuta számba megy!

* **Zenekari hangverseny.** Az amerikai zenélet egyik reprezentánsa Basil *Cameron* dirigálta csütörtök este a Budapesti Hangverseny-Zenekart. Érdekes karmester, aki nehéz mozgása ellenére, a saját szája-ize szerint tudja megszólaltatni az együttest. Nagy müsorát ritkán hallható müvekből állitotta össze. *Malipiero* sokrétü, szinesen hangszerelt II. szimfoniájával, *Wagner*, lendülettel vezényelt *Mesterdalnokok* nyitányával sikere volt. Sibelius D-dur szimfoniája Brahms-szerü bőbeszédüségével távolabb áll tőlünk. Hatalmas mü, helyenként himnikus hangulattal, igazi szimfónia méretekkel. Nehéz feladat elé állitja a karmestert, amit Basil Cameron ügyesen oldott meg. Az est szólistája felvinci *Takács* Alice, Bocherini D-dur hegedüversenyét szólaltatta meg, utolérhetetlen müvészettel. Hegedüjének bársonyos kantilénája és bensőséges érzéssel párosult pompás technikája, méltán emeli öt a legelsők sorába. Kirobbanó sikere volt. *(G. L.)*

* **A Debreceni Máv Filharmonikusok** ez évadi III. bérleti estjükön *Rossini Tolvaj szarka* nyitányát, *Beethoven Karfantáziáját*, *Liszt I. Rapszódiáját* és *Hollósy* Kornél *Napáldozat* cimü szvitjét vették müsorukra, a *Karfantázia* zongoraszólamában *Galánffy* Lajossal, kórusszólamában r Szent László-kórussal. Az est meleg sikerével méltán sorakozott az eddigiek mellé, dicsőségére a komoly lendülettel dolgozó együttesnek s kiváló tanitómesterének és müvészi vezetőjének, *Sauerwald* Géza karmesternek.

* **Poldi Mildner budapesti hangversenye.** Poldi *Mildner*, az ismert zongoraművésznő, aki három év előtt nagysikerü hangversenyt adott Budapesten, most ismét a magyar fővárosba jön és április 23-án ad hangversenyt. Poldi Mildner négy év óta évről-évre Amerikában szerepel nagy sikerrel.

* **Lett hangverseny.** A nemrég megalakult Magyar-Lett Társaság komoly müvészi programmal, egy érdekes hangversennyel kezdte meg müködését, mely lett muzsikát mutatott be a magyar közönség előtt. A kulturális csereforgalom ilyenfajta megnyilatkozásai mindig igaz érdeklődésre tarthatnak számot, mert egy-egy szállal, kapoccsal többet jelentenek, ami nem szétválaszt, de összefüz. A két ország kultuszminisztereinek védnöksége alatt álló hangversenynek külön jelentőséget adott s rá mintegy a hitelesség bélyegét ütötte, hogy a Budapesti Hangverseny Zenekart ez alkalomból a lett zenei élet legkimagaslóbb képviselője, Janis *Medins*, a rigai rádió karnagya vezényelte, aki egyébként, mint bemutatott müvei meggyőzően bizonyitották, jelentős komponista is. Érdekes ember, afféle sokoldalu, sugárzó energiáju tipus, aminőt a számban kicsi, de életrevaló nemzetek tudnak igazán kitermelni magukból létért való küzdelmeik során. Ebből a küzdelemből pedig meglehetősen kijutott az ősi árja lett népnek, melynek nyelve azt mutatja a nyelvészek szerint, ahogyan az indogermánok még szétválásuk előtt beszélhettek, de amely ma már erősen keveredett idegen, nem kis részben finn-ugor elemekkel. Hosszabb ideig részenként más fennhatóság alatt élve, szunnyadt bennük a nemzeti érzés, mely csak a mult század hatvanas évei elején találja meg a hangját, hogy egyre erősödve, többé el ne halványuljon. Ilyen mult mellett csak a népköltészet tarthatta fenn az együvé tartozás csodálatos érzését, amit ékesen, beszédesen igazol egyik kitünő irodalmáruknak, *Krischnanis Baronsnak* nyolckötetes nagy müve, mely a szentpétervári akadémia kiadásában jelent meg *Latvju Dainas* cimmel s nem kevesebb, mint 35.000 — a variánsokkal együtt kb. 280.000 — népdalt gyüjtött össze. A népi lira ilyen nagyszerü gazdagságának természetesen megfelelő melódiakincs a kisérője. Bőséges anyag nemzetmentő szerepének betöltésére. Személyes formában a lett muzsika nem nagyon régi. Alig nyolcvan éves multra tekinthet vissza. Azóta is legnagyobb a termés a páratlan gazdagságu népi anyag müvészi feldolgozásában kórus-célokra. Első nagy mesterük, Jazeps *Vitols* erőteljes *Drámai nyitány*-a vezette be a müsort. Ezt követte *Atele* hangulatos *Solitude-meditation*-ja. Romantikus müvek, melyeken érthetően sok az idegen elem. Különösen Wagnert és Csajkovszkyt érezni ki belőlük. A müsor második felét a két *Medins* testvér müvei töltötték ki. Jazeps, az idősebb, a vezénylő karmester bátyja, egy *Lett táj* cimü szinesen hangszerelt szimfonikus költeményével szerepelt, Janis *Medins* szinhatásokban bővelkedő s a zongorahatásokat jól ismerő, hálás zongoraversenyét *Károlyi* Gyula játszotta nagy tetszés kiséretében. A müsort Janis *Medins* sok egyéni mondanivalóju, virtuóz hangszerelésü négytételes *szvitje* zárta. Az est nagy sikerében oroszlánrésze volt a biztoskezü, acélos ritmusu, közvetlen egyszerüségü s épp ezért meggyőző őszinteségü karmesternek, Janis *Medinsnek*, akit bizonyára örömmel látunk viszont más alkalommal is. *(m. i.)*

* **A balatonalmádi római katolikus egyházközség diszhangversenye.** A balatonalmádi római katolikus egyházközség vasárnap, április 10-én délután fél 6-kor rendezi diszhangversenyét a *Zeneakadémia* nagytermében. A diszhangverseny legfőbb védnöke *Rott* Nándor megyéspüspök. Fővédnökök: *Kánya* Kálmán, *Bud* János, *Benárd* Ágost, *Tormay* Géza, *Terstyánszky* Ákos és *Tormay* Béla. A hangversenyen, amelyet *Pintér* Sándor lelkész rendez, fellép *Basilides* Mária, *Báthy* Anna, *B. Sztojadinovits* Adrienne, *Dienes* Valéria mozdulatkórusa, *Kreszné Drevett* Nóra, *Kreszné Sztojanovits* Lili, *Tarjáni Tóth* Ida, *Kósa* György, *Laczó* István, *Lisznyay Szabó* Gábor, *Réka* Miklós, *Sugár* Viktor, *Várhelyi* Antal, a *Szilágyi Erzsébet leánygimnázium* énekkara és a *postatakarékpénztár* férfikórusa. A hangversenyen fellép *Albert* Ferenc, a külföldön is nagy sikereket aratott hegedümüvész is. A hangversenyt a rádió is közvetiti.

* **Növendékhangversenyek.** A Zeneművészeti Főiskola április 4-iki nyilvános hangversenyén *Bálint* Dezső hegedü és *Banda* Ede gordonkaszáma (Csajkovszky: Hegedüverseny I. tétel, illetve Boccherini: Gordonkaverseny) voltak a müsor központjában. *Solymossy* Margit komoly kulturáju pompás altján Gluck-áriákkal aratott sikert, Dohnányi-zongoraszámokkal pedig *Havasi* Gizella. Tehetséges oboistának bizonyult *Dudás* Bertalan és harsonásnak *Szabó* János. — A 6-iki hangversenynek két csodagyermek volt a meglepetése, *Starker* János gordonkás és *Glancz* Elemér hegedüs. Első a Locatelli-szonátával, másik a Wieniawsky d-moll verseny I. tételével keltett figyelmet. Bizonyára sokat fogunk még hallani róluk. Igen jól összetanult együttest mutatott a *Liedemann*, *Grosz*, ifj. *Jakus*, *Kerekes* kvartett Haydn G-dur vonósnégyesével.

Az Országos Orvosi Kamara választmánya visszautasitotta a kamara elnöksége s a Kecskeméti Orvosi Kamara ellen inditott alaptalan támadásokat

Az Országos Orvosi Kamara választmánya szombat este tartott ülésén foglalkozott a Kecskeméti Orvosi Kamarának, az Országos Orvosi Kamara elnöksége által helyeslően az igazságügyminiszterhez felterjesztett törvénytervezetével, amelyet egyesek — egy orvospolitikai párt nevében — megtévesztő beállitásban és a tényekkel éppen ellentétes értelemben vittek a nyilvánosság elé. Az Országos Orvosi Kamara ügyészének, *Sándor* Árpád dr.-nak szakszerü felvilágositása után, *Verebély* Tibor professzor, az Országos Orvosi Kamara elnöke fejtette ki álláspontját. Majd *Bakay* Lajos professzor, a Budapesti Orvosi Kamara elnöke: *rosszalásának* adott kifejezést amiatt, hogy ezt a kamarai belső ügyet és kizárólag szakkérdést egyesek a napisajtó utján a laikus nagyközönség elé vitték. Hasonló értelemben szólaltak fel a többi kerületi kamara képviselői is. A felszólalások után a választmány *43 szóval 2 ellenében helyeslően tudomásul vette* mind az Országos Orvosi Kamara, mind a Kecskeméti Orvosi Kamara intézkedéseit és *bizalmáról biztositotta* az Országos Orvosi Kamara vezetőségét. Verebély professzor bejelentette a kamara váalsztmányának, hogy az Országos Orvosi Kamara ellen elhangzott rosszindulatu sajtótámadások miatt bünvádi eljárás utján fog magának elégtételt szerezni.

Négy munkás halálos szerencsétlensége a resicai kőbányában

Bukarestből jelentik: A román bányavidék központjában, a resicai kerületben, pénteken borzalmas robbanás történt. Az egyik kőbányában hét kilogrammos dinamittöltéssel próbáltak felrobbantani egy hatalmas sziklát, a töltést azonban olyan szerencsétlenül helyezték el, hogy a felrobbantott sziklatörmelék a bányában dolgozó munkásokra omlott. *Négyen* közülük *szörnyethaltak*, többen pedig *sulyosan megsebesültek*. Az első vizsgálat megállapitása szerint a szerencsétlenséget az okozta, hogy elszámitották a töltést és több dinamitot használtak fel, mint amennyi kellett volna. A robbanás olyan erős volt, hogy még a 4 kilométerre fekvő *Resica* városában is megremegett a föld.

Most rendeljen tavaszi OLTÓNYT mérték után és FELÖLTÖT 110 P-ért BLUM ÉS TESTVÉRE VÁCI-UTCA 31—33

— **A Turul, Zongor és Kerecsen szavak az ősmagyarok vándorlásának utját jelzik.** A madártani intézet igazgatója, *Schenk* Jakab, a *Természettudományi Társulat* egyetemes szakosztályában ismertette madártani, solymászati és magyar östörténeti tanulmányát. Kutatásai alapján megállapitotta, hogy a sólyom háromféle elnevezése: a *Turul*, a *Zongor* és a *Kerecsen* a magyarok vándorlásának utját jelzi. A *Zongor* és *Kerecsen* sarki sólyom, a *Turul* pedig *Altáj* hegyvidéki. Ebből megállapithatjuk azt, amiről kinai ősforrások is tanuskodnak, hogy a magyarok és hunok őshazája Keletszibériában volt és innen indultak *Turulországon* át Európa felé.

— **Tüntetett a szombathelyi Turul-ifjuság a fővárosi liberális lapok ellen.** *Szombathelyről* jelenti a *Magyarság* tudósitója, hogy ott szombaton este 7 óra tájban viharos tüntetést rendezett a Turul Bajtársi Szövetség helyi csoportjának ifjusága a Király-utcai korzón a fővárosi esti liberális lapok ellen. Amikor megérkeztek a budapesti estilapok és expediciós szervük a Kovács-nagyszálló előtt szétosztásukhoz látott, Turul-sapkás fiatalság összevásárolta az egész lapmennyiséget. A tüntetők ezekkel a lapokkal a korzón fel-alá sétálva tüntettek. A fiatalság ezután a Király-utca és a Kisfaludy-utca sarkán a lapokat darabokra tépte. Időközben rendőri készültség jelent meg a tüntetés szinhelyén, de ekkor az ifjak egy erre a célra előzetesen készenlétben tartott csukott szemeteskocsiba zárták a lappéldányokat és további hangos tüntetés mellett *a kocsit a Kisfaludy Sándor-utcai szemétudvarra tolták*. A lappéldányokat ott fel akarták gyujtani, de ezt a rendőrség megakadályozta. Nyolc óra után a tüntetők szétoszlottak.

CSILLÁRT METEOR csillárgyárban vásároljon

3+1-lángu ebédlőcsillár P 18.-
Éjjeliszekrény lámpa ..... P 5.20
Részletre is! Kérje most megjelent árjegyzékünket! Villanyvasaló .... P 6.50
Üzleteink: Podmaniczky-utca 27, Váci-utca 2, József-körut 44, Vámház-körut 11, Erzsébet-körut 15, Margit-körut 50.
Elárusitóhelyek vidéken: Pécs, Miskolc, Eger, Debrecen, Szeged, Győr

x **Senki sem mehet végig a Rákóczi-uton anélkül,** hogy meg ne álljon az ASTOR ruhakirakatai előtt. Az Astor-ruha ma már fogalom, mert akár mértékutáni, akár készruhái a legkényesebb izlést is kielégitik. Szabott árak, tehát bizalommal vásárolhat mindenki. Astor-ruha, Rákóczi-ut 16.

Sok dijat nyertek vevőink „Korelle-Reflex" felvételeikkel. Kérje 3. sz. „Korelle" fotoárjegyzékünket.
CHMURA. IV., Ferenciek-tere 2

x **Tévedés azt hinni,** hogy a márkázott áru drágább. Ellenkezőleg: olcsóbb, mert biztosan hat. Az Aspirin-tablettán a „Bayer"-kereszt szavatol ezért. Enélkül pótszer, utánzat vagy hamisitvány. A 40 év óta bevált Aspirin csak a „Bayer"-keresztel valódi.

HALÁLOZÁS

Kozeluha Ferenc állami gépgyári nyugdijas április 8-án, pénteken Budapesten meghalt. Az elhunytban *Szabó* József volt országgyülési képviselő apósát gyászolja.

Mrs. Theodore *Brentano* (Minna Brentano), az Amerikai Egyesült Államok első budapesti követének felesége, március 18-án Csikágóban meghalt.

Podbellai *Sinkovich* Elek nyug. főszolgabiró 70 éves korában meghalt. Nagy részvét mellett temették el a római katolikus egyház szertartása szerint Szombathelyen.

x **Csak szépalaku nő hódithat.** Elérhető egy jó szabásu füzővel. Kapható Kőszegi R. füzőspeciálistánál, kizárólag, Rákóczi-ut 9.

x **Rövidhullámu rádiózás** az igazi élvezet! Idegen világrészek müsorát is hallgathatja. Alkalmi vételeink is vannak! Kérje a „R. 3." árjegyzéket. Chmura, IV., Ferenciek-tere 2.

x **Gyönyörü kies fekvése,** modern berendezése mindenki számára a legideálisabb üdülőhellyé teszi a *Belvedere*-t. Továbbra is tartja a régi nagyszerü nivót, csak népszerü áraiban vette figyelembe a közönség változott teherbiróképességét. A Belvedere husvét szombatján nyilik meg s előjegyzéseket már most elfogad.

x **Automent — fogat ment.** Miért? Mert tisztitóhatása tökéletes. A fogakról eltávolit minden idegen anyagot. Használata mellett a fogkőképződés teljesen kizárt dolog. Praktikus aluminium szóródobozban hónapokra elegendő. Ára csekély.

BALATONGYÖNGYÉN (Almádi mellett) VEGYEN TELKET!
Olcsó nyaraló telkek vasutállomásnál, strandnál. Megépitett utak, villanyvilágitás. Több évi részletfizetés. Kérjen dijmentes képes tájékoztatót MAGY. ÁLT. INGATLANBANK R. T.-tól, IV., Deák-Ferenc-utca 17. — Telefon: 181—853.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

D. F. L. *Mozaik.* Eléggé müvészi, de közönségünk számára olvasmánynak nem elég érdekes.

B. J. *Ne mondjátok meg Bandinak.* Besoroztuk.

M. J. *Tavasz.* Megjárná, de aligha kerülhet rá sor, annyi tavasz-versünk van. *Mit nekem divat...* Az irány helyes, de mit szólnának hozzá a szőke magyar leányok?!

Egy rosszmáju olvasó. Tökéletesen igaza van, mi is észrevettük az elirásokat, sajnos, későn.

M. K. *Novellája,* sajnos, nem alkalmas számunkra. Azt ajánlanók, hogy egyelőre várja meg egyénisége belső, teljesebb kiforrását.

V. B. I. *Nagypéntek.* Tulságosan kiri belőle a nevelői célzat.

Consilium abeundi. Kedves elmesélés, de nincs benne elég müvészi alakitás; nem novella.

T. E. Levél ment.

B. S. *Ungvár felett.* Nem rossz vers, de szólamai elhasználtak.

Az „Embervédelem" postája

Megtalálták a bajt. Nagyon szép levelét köszönöm. Higyje el, én vagyok a legboldogabb, hogy elértük azt a határt, ahonnan a leány ujra az egészséges emberek tábora felé indulhat. Jól esik tudni, hogy tanácsom után orvoshoz fordultak, aki megtalálta a bajt. „A szakorvos most nagyon jó eredménnyel dolgozik" — irja. Ne felejtse el azonban még azt sem, hogy a leányban lévő erős energia, emberfeletti akarat és a mélységes hit sokat segit majd a gyógyulási folyamatban. A mellékelt levél már sokkal nyugodtabb, tisztább és olyan benyomást tesz rám, mintha egy tükörbe néznék, amelyből a viruló élet mosolyog felém. A mostani tavasz teljesen rendbehozza s ha majd feljönnek Pestre, akkor a másik dologról is elbeszélgetünk. Nem kell, illetve nem szabad félni. Mi valamennyien egy bizonyos utra lettünk kijelölve, amelyen haladnunk kell, akár tetszik nekünk, akár nem. Vegyen példát attól a gyermektől, aki a sir széléről lépett vissza, hogy Önnek megmaradjon és uj életre gyujtsa elfáradt lelkét. Nem szavad gyávának lennie most, amikor egy olyan tiszta, jó és becsületes gyermek kezd ujra élni s nyilik, mint egy bimbó, hogy kivirágzásával elárassza a szerető anyai szivet, boldogságának csalhatatlan tisztaságával. Ezekután nem akarok többé komoly, nyugtalan és fáradt leveleket olvasni, hanem boldog, őszinte reménnyel telt friss sorokat várok Öntől. Most már minden okunk megvan rá, hogy együtt örülhessünk.

D. M. dr., Kaposvár. Sajnálattal értesitem, hogy ebben a dologban nem tudok segitségére lenni, mert nagyon sullyos betegséggel állunk szemben. Talán jöjjön fel a fővárosba és itt a klinikán kérjen tanácsot. Van nekünk egy európai hirü tanárunk, aki ezeknek a betegségeknek a gyógyitásában nagy eredményeket ért már el. A másik dolognál csupán véletlenséget érzek. Próbáljon meg a dolgok fölé emelkedni és meglátja, sokkal könnyebb lesz a megoldása és megértése ezeknek a sulyos kérdéseknek. Ha majd Pestre jön, személyesen bővebben elbeszélgethetünk a dolgokról. Fogadó óra minden hétfőn 9—12-ig és kedden 12—3-ig. Előzőleg értesitse a szerkesztőségi titkárt, hogy időre beoszthassa és erről értesithesse Önt.

In nomine Dei 19. Hát bizony sokat változott, amióta utoljára beszéltünk egymással. Sokkal több akaraterőt hozott ki sajátmagából, mint amennyire számitott, ezért most az az érzése, hogy a kitüzött célt mindenáron el kell érnie. Ha nem is volt instruktor mellette, de jóindulata és hálás jelleme, amelyet a családdal és édesanyjával szemben tanusitott, mutatta ki azt a nagy hálát, ragaszkodást és akarást az uj jövő kiépitése felé. Talán az lenne a legjobb, ha igyekezne beosztani életét és megpróbálná befejezni azokat a dolgokat, amelyekbe belekezdett. Ha érzi, hogy rossz napja van, akkor inkább ne csináljon semmit, mintsem hogy erőltesse a dolgokat, mert itt van a baj. Ha valami nem megy, akkor erőszakoskodik és ezzel csak elrontja elömenetelét. Irjon egy részletes levelet életprogramjáról és a kezdetekről, amelyek érdeklik. Levele után ujabb üzenetet küldök.

S. Salgótarján. Minden szabadidömet ennek az ügynek szentelem, mert nagyon szeretném, ha ebben a szomoru kérdésben valami eredményt tudnék elérni. Kérem, ne türelmetlenkedjenek, mert már többször is előfordult, hogy egy-egy nehezebb kérdés megoldása hosszabb időt vett igénybe. Az az érzésem, hogy nevezett valóban csak eltünt, de életben van s igy bizom benne, hogy megtalálása sikerülni fog.

L. 16. Thököly-ut. Már megint sokat foglalkozik a dolgokkal. Nem megmondtam, hogy a nyugodalmat csak az hozza meg, ha megpróbál türelmesnek lenni és békében hagyja az embereket. Nem lehet az embereket kizárni a világból, azoknak is megvannak a saját utjaik és céljaik, életrendeltetéseik. Ha mindig csak a bajokat látjuk, ha mindig csak azokat keressük, akkor a napnak minden órájában találnánk olyan zavarokat, amely véglegesen elkeseritene bennünket. Ezt nem lehet és nem szabad megtenni. Semmi különös dolog nem volt a kertben, csak Ön indulatos volt és ilyenkor tul érzékeny, tehát mindenben csak a hibát látja. Én nem látok ellenségeket körülötte, de most már emberelje meg magát és ne varázsoljon olyan zavart maga köré, amely tovább fokozza idegességét, mert ez csak ártalmára lehet. A házaséletét is megzavarhatja, mert a férje megunja majd ezt az örökös hiábavaló töprengést és önsanyargatást. Tehát fel a fejjel és ne gondoljon olyan dolgokra, amelyek egyáltalában nem is léteznek.

Buzavirág. Nagyon örültem kedves levelének, amelyben azt irta: „Ez a pár megértő sor tartotta bennem a reményt az elmult nehéz hónapokban. Állásügyem, ami a legnagyobb probléma volt — elintéződött. Megkaptam, ahogy mondotta..." stb. Emlékszik, pedig öngyilkos akart lenni s most szép otthona van, sok munkája s mindene, ami kivánsága volt. Az erőpróbán is átesett. Az első igazgatói látogatás is mögötte van, amitől pedig olyan nagyon félt. Szóval minden-minden ugy van, ahogy elgondolta és ahogy akarta, de azért még mindig aggódik és félelemérzése van, amely sokszor kizökkenti a rendes kerékvágásból. Ezt megtudom érteni, hiszen olyan hosszu ideig várta azt, hogy állást kapjon, hogy a várakozásba már belefáradt és amikor végre hozzájutott, állandóan azok a sulyos kérdések gyötörték, hogy tegtudja-e azt tartani, nem lesz-e baj és lesz-e annyi ereje, hogy mindennemü kötelességének eleget tegyen. Természetes, hogy ilyen lelkihangulatban még a legerősebb szervezet is belefárad s alig tud saját magával is megbirkózni. Higyjen tovább is abban, hogy a jó Isten sohasem hagyja el azokat, akik biznak benne. Az az érzés, ami most annyira bántja — amikor ezeket a sorokat olvassa — már nagyon távol lesz Öntől. Hogy az „Embervédelmi" rovat ritkábban jelenhet meg, annak nem én, hanem a törvényes papirkorlátozás az oka. Ennek ellenére azonban mindent elkövetünk, hogy olvasóink és élőfizetőink kivánságainak eleget tegyünk. A levelek nagy részét levélben, a többit pedig szerkesztői üzenetekben — igy, mint ezt is — intézzük el. Kérjük tehát, hogy máskor ezt tessék figyelni. A mellékelt irásról majd akkor beszélünk, ha Pestre jön. Kérem, értesitsen további sorsáról, amelyet mindenkor figyelemmel kisérek.

VIAREGGIO Lido di Camaiore, Marina di Pietrasanta és Forte dei Marmi (Olaszország)
20 kilométeren összefüggő, tiszta homokstrandjukon 200 szebbnél szebb szálloda és panzió sorakozik. Ideális tavaszi, nyári és őszi üdülés májustól októberig
Felvilágositással szolgál az Olasz Nemzeti Idegenforgalmi Propaganda Hivatal, ENIT, Budapest, IV., Váci-utca 4., telefon: 18-24-14, az összes utazási irodák és az „Ente di Cura" Viareggio.

Németország. Ki hitte volna, hogy két hosszu esztendő után megtaláljuk majd azt az utat, amely férje nyomára vezet. Látja, ez az élet. A türelem és az örökös bizalom, de egyuttal a kérdések szivós és kitartó ébrentartása hozhatja meg a várt sikert. Annakidején több uton indultunk el, s ime a sok közül egyik a sikerhez vezetett. Most már tudjuk, hogy hol van. Hogy mi késztette erre, azt talán ő saját maga sem tudná megmondani. Vannak emberek, akiknek nincs kötelességérzetük, s csak a saját világukat élik, nem törődnek senkivel és semmivel. Hogy gyermekei a legnagyobb nyomorban vannak és hogy egy aggódó feleség várja őket, azt ők nem érzik, mert lekopott róluk a szeretet és teljesen más világban járnak. De talán ez ne is bántsa Önt, mert most a legfontosabb az, hogy lelki egyensulyát visszakapja. Nem gyötri az a gondolat, hogy mi van vele, hol lehet, mert hiszen most már tudja, hogy él. Most már megkérdezheti tőle őszintén, miért tünt el ilyen gyáván. Most megvan az alkalom, hogy szembenézzen vele és megmagyarázhatja neki, hogy az élet nemcsak játék és könnyelmü hangulat, hanem annak komoly, nagy rendeltetése van Isten előtt. Az életben kötelességek vannak és ha ezeket nem tudjuk megvalósitani, vagy átélni, akkor legyünk legalább őszinték és mondjuk meg azt annak az embernek, aki szembenéz velünk és aki éppen ugy küzd az élet utjain és éppen ugy kitart a bajban, mint a szerencsében. Próbálja vele megértetni, hogy itt csak a tiszta őszinteség segithet, s ha beszél vele, csak komoly és megértő hangon tegye, mert ennek lesz hatása és értelme.

G. J. dr.-né. Örülök, hogy a gyerekek hála Istennek, meggyógyultak. Ime ez is bizonyitja, hogy nem szabad azonnal minden bizalmat elveszteni. A gyerekek betegsége rendszerint testi tisztulást jelent. Az ifju szervezet nagyon hajlamos arra, hogy a benne rejlő tisztátalan és káros dolgokat kihajtsa magából, amely rendszerint valamilyen betegség alakjában történik meg. Az anyák gyakran megijednek, ami által komplikálják a dolgokat. Ilyenkor ide-oda futkosnak, egyik orvost a másik után hivják, ahelyett, hogy nyugodtan maradnának és egyetlen orvos szigoru utasitásait betartanák, amely bizonyára a javulást és a gyógyulást akarja elősegiteni. Ami a férje idegességét és félelmét illeti, az lehet beteges tünet, mert bizony van ilyen helyi iszonyféle dolog, amit csak idegorvos tudna teljesen megállapitani, aki azt is megmondaná, hogy milyen jelentőségü a baj. A félelem kicsit tulzott és egészen különös dolgokra enged következtetni, ezért kérem, hogy sürgősen kérjék ki egy orvos tanácsát. Lehet, hogy lakásváltoztatás segit a betegségen, de az is lehet, hogy még több zavart idéz elő. Ugy érzem, hogy az utóbbi időben már javult, de mert ez is igen változékony dolog, próbálják meg a gyermekek miatt is az orvosi vizsgálatot s csak azután döntsön majd véglegesen a nekem megirt elhatározásában.

1938. apr. 10.

Húsvéti sonka

Bőrös sonka	(hátsó) kg-ja	2.80
Bőrös sonka	(kötözött) kg-ja	2.40
Lehúzott sonka	(kötözött) kg-ja	2.60
Lehúzott sonka	éslapocka kg-ja	2.40
Füstölt tarja	kg-ja	2.20
Elsőrendű téli szalámi	kg-ja	3.80

FleischerRezső

hentesáru-, kolbász- és szalámigyár
VIII, Dankó Pista ucca 9—11

Fióküzletei:

II, Széna tér 1 (Csalogány uccánál);
V, Szt István körút 8 (Tátra u. sarok);
VI, Teréz körút 15 (Mussolini térnél);
VI, Teréz körút 47 (Nyugati p. u.-nál);
VII, Damjanich u. 37 (Murányi u. sar.);
VII, Wesselényi u. 63 (a Magyar Színház mögött);
IX, Központi Vásárcsarnok 1/a (a főbejárat jobboldalán).

Vidéki szállítás utánvéttel!

metlenkedtek az angol haditudósítók, akik nem jutottak hozzá, hogy az Angliára nézve döntő fontosságú eseményről értesítsék hazájukat. Stanley lefizette előre sürgönye díját s amíg a 300 dollárból futotta, addig senki emberfia nem juthatott a világot jelentő dróthoz.

Amire a 300 dollár elfogyott, lekésett sürgönyével a vezérkar és lemaradt az eseményről az egész angol sajtó, amely fogcsikorgatva Gordon Bennett newyorki táviratiból értesült az eseményről.

Stanley ezen a napon, *1868 április 14-én* teremtette meg a nagyriportot, amely azóta diadalmasan vonult be a világlapok hasábjaira. Ő maga ugyan nagyon ráfizetett a dologra, mert az angol sajtó megdühödött rá és ettőlfogva Stanley a legragyogóbb teljesítményeket produkálhatta — keresztezhette a Fekete Földrészt, megtalálhatta Livingstonet és Emin pasát, felkutathatta Közép-Afrika nagy tórendszerét és megalapíthatta a Kongó-államot —, az angol sajtó mindvégig rosszindulattal kezelte a vállalkozásait. És amikor elhúnyt és tisztelői az angolok pantheonjába, a Westminster-apátságba akarták volna az egykori parasztgyerek holttestét elhelyezni, az apát, akit nyilván erősen befolyásolt az angol sajtó, megtagadta Stanley elől ezt a nemzeti tisztességet.

Stanley ennek ellenére is az emberiség egyik legnagyobb figurája, nem is azért, merthogy ő fedezte föl a „legsötétebb Afrikát", mint inkább azért, mert az ujságírás számára olyan műformát talált fel, amelynek jelentősége csakis az antik idők hősi époszaival mérhető fel.

Felhívás a budai gázfogyasztókhoz!

Április hó 19-én, kedden Budai Városi Irodánk átköltözik a Margit-körútról az I. ker., Alagút ucca 3. sz. alá. Felkérjük a budai gázfogyasztóközönséget, hogy ez időponttól kezdve *minden gázszerelési és gázelszámolási ügyben az alagút-uccai új irodánkhoz fordulni szíveskedjék.* Az iroda gázszerelési ügyek elintézésén kívül kokszmegrendeléseket és befizetéseket is fölvesz.

Ezúttal felkérjük a májusban költöző közönséget arra is, hogy költözését szíveskedjék idejében bejelenteni, mert a gázszerelési munkákat csak a bejelentések sorrendjében végezhetjük el. *Budapest Székesfőváros Gázművei.* (X)

MŰVÉSZET ● IRODALOM

Zene

„Francia saláta" „A makrancos herceg"

Az ó-görög színjáték már ismerte a két külön szereplőre szójjeladagolt mozgást és beszédet, vagyis a színművészeti munkamegosztást. Szükségessé tették ezt a szabadtéri színpad és nézőtér óriási arányai. Ilyen keretek között eltörpült a szereplők alakja, mozgása, arcjátéka és elsikkadt a természetes emberi beszéd. Ez okból koturnuszt, lényegesen magasbító sarut csatoltak a színészek lábára, életnagyságnál sokkal nagyobb és a jellemüket, jellegüket messze kivetítő álarccal léptették fel őket, de különben is mindenképpen fokozni igyekezték a jó láthatóságukat. Ők mozogtak odafenn a színpadon, szerepük szövegét viszont rejtett helyről, széles tölcséreken át mondották, illetve harsogták el mások, mivelhogy a színpadon láthatóan tölcsérbe beszélő színész túlságosan rontotta volna az illúziót.

Ezt a kettősséget parodizálja *Darius Milhaud*, a mindig szellemes és könnyedkezű párizsi zeneszerző, amikor táncjátékában, az 1924-ben elkészített „Francia salátá"-ban még közelebbről indokolja a mozgás és beszéd szójjelválasztását. Elvégre ilyen ugrándozás, forgolódás közben belefulladna mondókájába még a legedzettebb tüdejű színművész is... Láthatjuk tehát, hogy *Offenbach* ragyogó szelleme még él s hogy mesteri operettjeinek tárgykörét még korántsem teljesen kiaknázott: a klasszikus Hellász világa ki nem apadó bőséggel látja el mindazokat, akik környékére járnak; halhatatlan ereje és szépsége tudatában nyugodtan viselheti el, ha nevetségessé teszik. Hiszen köztudomás szerint az élcet és gúnyt azok tűrik el leginkább, akik joggal bízhatnak abban, hogy végül ők kacaghatnak majd legjobban.

Igaz, Offenbach és kora egy még ki nem kezdett kultúra biztos talapzatán állva élcelődött és gúnyolódott, míg mialattunk recseg-ropog már a támasztópillérek gerendázata is. Mi — Darius Milhaud és kortársai — már nem osztjuk a fölényes utód magabiztos nevetését. A mi keserűbb nevetésünk már a sorstársé, aki saját hagyatékát letenni készül az örökbekapott kincsek mellé. Számunkra személyes élménnyé kezd válni a hanyatlás és mulandóság. Mi már készülődünk a pajtási „No, itt vagyunk mi is!"-re, amellyel szépen belefekszünk az emberiség történetében számunkra kijelölt díszsírgödörbe és megértő barátsággal mosolygunk rá az egybegyűlt kitűnő társaságra, mint ahogy jövendőbeli jó cimborákhoz illik.

Az *Operaház* szombatesti bemutató előadása a megérdemelt viharos siker jegyében zajlott le. Hosszú idő óta ez volt Budapesten a minden szempontból teljesen összehangolt, egységes, stílusos és ötletes, első igazán sikerült táncjáték-előadás. *Oláh Gusztáv* tavaszian üde mezbe öltöztette a színpadot, *Harangozó Gyula* szellemesen oldotta meg a már említett stiláris következetesség problémáját: szereplői valóban együttest alkotnak. *Szalay Karola* és *Vera Ilona*, *Brada Rezső*, *Csányi László*, *Kőszegi Ferenc*, *Sallay Zoltán* és *Zsedényi Károly* egymással és lenn a zenekarban kiegészítően működő énekes partnereikkel vetekedve, frissek és pezsdítően mulatságosak. *Lányi Viktor* ízesen fordította magyarra *Albert Flament* francia szövegét.

*

A bemutatott újdonság előtt „A makrancos herceg" került színre új betanulással. A kedves, vidám kis egyfelvonásos opera szövegét *Mohácsi Jenő* írta, zenéjét *Gajáry István* szerezte, közismertnevű zenekritikus kollégánk. Finoman enyelgő muzsikájában sikerült neki találó önarcképet adni magáról: szerényen önérzetes modoráról, feltűnést kerülő, derüsen meggyőződéses tevékenységéről. *Rösler Endre* címszerepalakításával, *Dobay Lívia* színes játékával, énekével ugyancsak meg lehettek elégedve a rivalda elé kitapsolt szerzők. Darabjukat *Rékai András* rendezte. *Rubányi Vilmos* karmester mindkét mű eleven, lendületes vezényletével is gyarapította gyorsan szaporodó sikerét.

Jemnitz Sándor

(*) **Endre Béla**, a *Budai Dalárda* kitünő fiatal karnagya rövid, de példásan komoly és ízléses műsort állított össze együttesének szombaton este a Zeneművészeti Főiskola nagytermében rendezett hangversenyére. A *Budapesti Hangversenyzenekar* közreműködésével előadta *Mozart* szöveg szempontjából is nagyon jelentős „Békesség"-kantátéját, majd *Kodály Zoltán* „Színjáték"-nyitánya és *Wagner* „Parsifal"-előjátéka után megszólaltatta *Wagner* ritkán hallható oratórikus művét, az „Apostolok vacsorájá"-t. (—)

Színpad

(*) **A szegedi Városi Színház** szombaton este díszelőadás keretében ünnepelte a budapesti *Nemzeti Színház* százéves fennállását. Az előadás előtt dr *Németh Antal*, a Nemzeti Színház igazgatója ünnepi beszédet mondott. A beszéd után a „Peleskei nótárius"-t adták elő *Kiss Ferenc* vendégjátékával.

Tánc

(*) **Nagy Etel** táncestjei méltán érdeklik és vonzzák a mozgásművészet híveit, mert itt oly akarással találkoznak, amely évről évre célirányosabban és felismerhetőbben bontakozik ki. Ez a gondolkozó és saját teendőket érző, komolylelkű táncművésznő elsőként ismerte fel, hogy a „Gyöngyösbokréta" parasztttáncainak egyszerű lemásolása, az ott látott mozdulatmotívumok keverő-kavaró kisajtolása még nem visz közelebb a nagy feladat megoldásához: a sajátosan magyar táncstílus megalkotásához. A parasztttáncok utánzó sokszorosítása még nem vezet művészetre, legfeljebb csak — iparművészetre: ugyanúgy, mint a zenében, ahol a népi dallamokkal történő visszaélés is iparművészetet eredményez csupán... Lényegest, alapvetőt ezen a téren sem alkothat más művész, mint aki lelkének legmélyebb tárnáiból tudja felszínre bányászni az ősi anyagot. Nagy Etelben megvan a bátorság ahhoz, hogy a mozdulattechnikai virtuozitásról való önkéntes lemondással a teljes egyszerüség birodalmát keresse fel. Vajjon ez-e a népi táncművészet birodalma? Talán ez is! De bizonyára nem kizáróan ez! Hiszen eléggé hiteles adataink vannak már arról, hogy a keleti népek tánca korántsem primitív, sőt ellenkezőleg: oly parányi részleteiben változatos, mint a keleti muzsika, amelyet felületes hallgatók egyhangúnak mondanak, mert még el sem jutottak odáig, hogy érzékelni tudják a szemernyi változatok és árnyalatok bőségét. Nagy Etel kezdeményezése mindettől függetlenül figyelemreméltó, mert ebben következetes marad és ezzel elsődleges meglátásokra törekszik. *Molnár Vilma* szakszerüen látta el a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében megtartott nagysikerü szombati táncest zongorakíséretét. (*J. S.*)

Képzőművészet

A Szinyei Társaság tavaszi szalónja

A Szinyei Társaság az idén az Ernst-múzeumban rendezte tavaszi kiállítását. Tradíciójához hiven a fiatalok számára rendezte. A kiállított anyagban sok a tehetség, de végső eredményében nem kiemelkedő. Néhány grafikus, különösen pedig néhány tehetséges szobrász munkája tünt föl. Elsősorban *Farkas János* fiatal, 17 éves szobrász „Julika" cimü finom leányfeje és *Örkényi Strasser István* „Kolduslcány"-a tünt föl. A festők közül *Bálint Endre*, *Bán Béla*, *Bencze László*, *Erdős Géza*, *Gábor Marianne*, *Gergely Tibor*, *Kandó Gyula*, *Láng Rudolf*, *Delmacher Anna*, *Redő Ferenc*, *Theisz István* és *Zemplényi Magda* érdemelnek említést. A grafikusok között *Hevő István* erőteljes „Parasztfej"-e, *Kuti Ami* „Ferdinand-hid"-ja, *Schwerlikovszky Jenő* tusrajzai, különösen pedig *S. Szántó Piroska* grafikája emelkedik ki. *szp. á.*

(*) **Magyar szépművészeti kiállítás Tallinban.** Szombaton délután ünnepélyes keretek között megnyílt *Tallinban a* magyar szépművészeti kiállítás. Az ünnepélyes megnyitón megjelent az észt köztársasági elnök is.

Iparművészet

(*) **A fővárosi iparrajziskola jubiláris kiállítása.** A fővárosi iparrajziskola, amint már jelentettük, most rendezte meg a Nemzeti Szalón Művészeti Egyesület helyiségeiben az iskola *160 éves fennállása alkalmából* jubiláris kiállítását. A kiállítást szombaton délelőtt nyitotta meg ünnepélyes külsőségek között *Szendy Károly* polgármester. A polgármester beszédében kiemelte az iskola tevékenységének fontosságát. A kiállítás az iskola multját és jelenét, munkásságának eredményeit mutatja be a nagyközönségnek.

Irodalom

(*) **A „Századunk"** március—áprilisi számában *Csécsy Imre* a kossuthi gondolat szempontjából mérlegeli a világpolitikai helyzetet. A nemrég elhúnyt *Pikler Gyula* tudományos munkásságát *Pikler Endre* ismerteti. *Horváth Béla* D'Annunzio-ról és az új pogányságokról ír. *E. H. Wilkins* (Chicago) cikke az autarkiák szellemes paródiája. *Jászi Oszkár* a falukutatókkal foglalkozik. Kortörténeti jegyzetek, közgazdasági cikkek, könyvismertetések és külföldi folyóiratszemle van még az új számban.

TOSCA

ma, vas. ápr. 10 d. u. ½4 óra. Városi Színház Flesch Ella kamaraénekesnő felléptével. *Vasárnap délután operabérlet VI-ik előadása.* Helyárak 1.—5.40 pengőig. (X)

Gazdasági tanácsot neveztek ki Romániában

(Bukarest, április 9.) A hivatalos lap szombati száma rendeletet közöl *a legfőbb gazdasági tanács* felállításáról. Ennek a gazdasági tanácsnak, amelynek megalakulását már az új alkotmány kihirdetése alkalmából bejelentették, az lesz a feladata, hogy az újonnan kinevezett nemzetgazdasági miniszter legfőbb irányításával egységesen szervezze meg a román nemzetgazdaság minden ágazatát. A legfőbb gazdasági tanács elnökévé *Argetoianu* volt ipari és kereskedelmi minisztert nevezték ki. Tagjai soraban *majdnem valamennyi gazdasági érdekképviselet* helyet kapott,

kivéve az erdélyi magyarság gazdasági szervezeteit.

Az erdélyi szászok gazdasági érdekeit *Konnerth Frigyes*, a szászok egyik vezetője képviseli, aki annakidején már a magyar országgyülésnek is tagja volt. Még

a román szocialista szakszervezetek elnökét, Fluerast is bevették a legfőbb gazdasági tanácsba.

Este, egy előkelő uccán

Itt alkonyodik, ha múlik a nap;
— az én uccámban egyszerre csak este lesz.

Itt bronzot szűrnek a csipkés lombok;
— az én uccámban a borbélyboltok tányérja csillog.

Itt az autók is némán járnak;
— az én uccámban részeg leányok óbégatnak.

Itt, mint a szőnyeg, halk a járda;
— az én uccámban holtái kiáltja minden kő.

Itt puha párnák szép álmot igérnek;
— az én uccámban ilyenkor ébred a gond.

Hollós Korvin Lajos

yriport születésnapja

niális ötlete —

Irta: Supka Géza

A diktatúrás rendszerek ugyan hovatovább mind súlyosabb helyzetbe sodorják az emberiség újkori fejlődésének egyik legerősebb mozgatóerejét, az ujságírást, — egészen fölöslegessé azért mégsem tehetik. Mert ha a hivatalos hírszolgálat mégúgy uniformizálja is a lapok híranyagát, van egy olyan terület, amelyet nem sajátíthat ki semmiféle politikai nyomás: s ez a nagyriport színes világa. Két diktatúrás ország sajtóját figyelem évek óta. Megölő betűje a türhetetlen unalom, amely a félhivatalos tirádákból áradozik. S ha ez a sajtó mégis él és teljesíti (legalább részben) a maga sorsadta hivatását, akkor ezt elsősorban a nagyriportnak köszöni. Ezek a lapok mind sűrűbben küldözgetik legtehetségesebb munkatársaikat messzi földekre, más világokba s így, ezen a lopva rejtett úton, iparkodnak olvasóikban a tudatot életben tartani, hogy vannak az életnek még más lehetőségei is, más formái, más problémái és más örömei...

Hogy az ujságírásnak ez a műformája van, él és folytatja a hírlapírásnak evangelizáló jelentőségű hivatását, azt egy szegény kis angol proletárfiúnak köszönhetjük, akinek az apja iszákos paraszt volt (kocsmában verték agyon), az anyja pedig cselédlány, aki fiáról semmit sem akart tudni s ezért lelencházban helyezte el.

James Rowland volt az árvagyerek neve, aki a lelencházban egy félkarú szadista tanító ütlegei alatt borzalmasan szenvedett. Egyszer aztán nem bírta tovább a szenvedést, visszaütötte kínzóját s azzal már el is szökött a fegyintézetnek beillő lelencházból. Egész útravalója egy Biblia volt, amelybe Saint-Alban püspöke ékes sorokkal írta be, mennyire derék és törekvő fiú a kis James. Ez a Biblia utóbb még nagy szerepet játszott a fiú életében.

Sem anyja, sem rokonai nem akartak a fiúról tudni s így végül mint hajóinas csempészte át magát az Újvilágba a kis James. Ott persze elhelyezkedni már akkoriban sem volt könnyű dolog s így James eleinte hidak alatt hált és szemétdombokról kosztolta magát. Munkakereső próbálkozásai közepette egyszer egy tekintélyes kinézésű úr akadt az útjába, akitől megkérdezte, nem lenne-e ügyes *boy*-ra szüksége. Az úrnak valahogy megtetszett a fiú föllépése, kikérdezte eddigi sorsáról, s hogy mivel tudná magát igazolni. A fiú erre előszedte zsebéből a Bibliát, a püspök elismerésével. Mire a kegyeslelkü úr nyomban fiává fogadta James Rowlandet és a saját nevére keresztelte át. A fiú ettől fogva mint *Henry Morton Stanley* szerepelt az életben s kisse a világtörténetben is, lévén, hogy Columbus óta ő volt az első európai, aki egy új világrészt fedezett föl a fehér emberiség számára.

Hogyan lesz az ember haditudósítóvá

A kegyes úr a nevén kívül aztán nem túlsokkal járult tovább hozzá Stanley életének kiteljesedéséhez, úgyhogy a fiú boldog sóhajjal vette tudomásul, amikor Amerikában a rabszolgakérdésben kitört a háború Észak és Dél között: végre volt valami komoly életlehetősége, — elmehetett meghalni. Stanley azonban sokkal több életkedvet érzett magában, semhogy könnyű szerrel adta volna az életét, bár nem egyízben kockára tette. Így például a Fort Fisher alatt vívott harcok közben is. Ott ugyanis az történt, hogy az ellenség egyik hajója abban a tudatban, hogy a Fisher-erőd védelme alatt van, nyugodtan pihent éjjel a kikötőben; Stanley hadihajója viszont csöndes vitorlázással, ötszáz méterre megközelítette ezt a hajót. Ekkor aztán Stanley derekára kötött egy kötelet, amelynek másik vége ottmaradt a saját hajóján, aztán az éj leple alatt átúszott az ellenséges hajóhoz, a kötelet rákötötte annak horgonyára, visszaúszott az övéihez, akik aztán loppal odavonták magukhoz az ellenséges hajót, felkúsztak rá s mielőtt a hajó népe felébredt volna, máris lefegyverezték s a hajót elfoglalták.

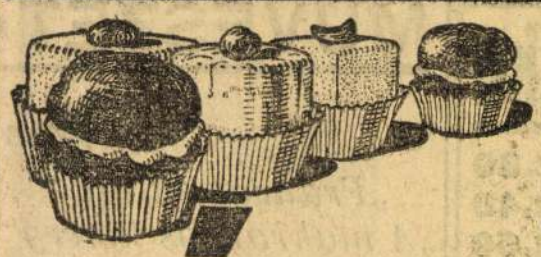

Lakodalom? avagy tor?
Ott a Váncza sütőpor!

VÁNCZA SÜTŐPOR

Stanley nem elégedett meg parancsnokának elismerésével, hanem már kora hajnalban partra szállt és beható sürgönyben tudósította az akkori Newyork leghíresebb lapszerkesztőjét, Goudon Bennett-et a saját hőstettéről. Az eset úgy megtetszett Bennettnek, hogy nyomban haditudósítóul alkalmazta Stanleyt, majd az amerikai polgárháború lezajlása után elküldte ugyancsak haditudósítóul Kis-Ázsiába. Ott ugyan pórul járt Stanley, mert vad turkománok nem méltányolták angol állampolgárságát és ujságírói mivoltát, hanem alaposan kifosztották. Illetőleg nem eléggé alaposan, mert meghagyták nála Bibliáját, továbbá az is elkerülte a figyelmüket, hogy Stanley övébe 300 dollár volt bevarrva.

Stanley éppen azon töprengett, hogy ilyen balsiker után mihez kezdjen, amikor Bennett újabb sürgönye közölte vele, hogy Abesszíniában háború tört ki az angolok és az abesszínek között: utazzék nyomban oda s tudósítsa lapját az eseményekről.

Stanley a háborúnak éppen végső, legdrámaibb felvonásához érkezett: a magdalai erőd ostromához, amelybe maga a négus is, II. Tódor császár zárkózott be csapatai élén. A táborban hemzsegtek az angol haditudósítók, akiknek azonban kevés dolguk akadt, mert csupán egy hadi távíróvonal állott a rendelkezésükre s ezt is rendszerint maga a katonaság vette igénybe. Amellett ezek a kényelmes ujságírók nem is igen iparkodtak a harcok veszedelmes élvonalába kerülni.

Stanley viszont mingyárt első nap maga is résztvett az egyik támadásban s a magdalai erődbe hatoló csapatok élővédjeivel került be a várba. A belső erődítmény egyik kapuja alatt egyszerre csak vérfagyasztó jelenetnek lett a tanuja. Az egyik fülkében egy ember abban a pillanatban lőtte magát halántékon, amikor az angol csapat behatolt. Stanley az ujságíró szimatjával rögtön kitudakolta, ki volt ez az ember s megtudta, hogy az maga az abesszín császár volt, akinek halálával tehát ilyenformán a háború véget is ért.

A legsürgősebb hír: a világ megteremtése

Stanley — se szó, se beszéd — nyomban visszarohant a haditávíróhivatalba, ahol éppen senki sem használta a Morse-gépet, mert hiszen mind a katonák, mind az ujságírók még a csata eredményére várakoztak. Stanley erre letette az asztalra a nála maradt 300 dollárt, aztán elkezdte Newyorkba szóló jelentését leadni s amikor azzal elkészült, elővette híres Bbliáját s megmondta a postatisztnek, hogy szóljon neki, amikor már lesürgönyzött 300 dollár árát — s ezzel nekilátott, hogy sürgönyileg adja Amerika tudtára, hogy „Isten megteremté e világot stb.", úgy, ahogy az Mózes első könyvében meg vagyon írva.

Odakinn persze toporzékoltak a tisztek, akik közben megtudták, mi játszódott le a magdalai erődben és szerették volna Londonba jelenteni az elért sikert. S még jobban türel-

MÁSODIK KIADÁS

Rab Gusztáv
Mertont ajánlanám

Gazdagszövésű, finom szerelmi regény, eszményi, szórakoztató olvasmány, hű és művészi kép a tizenöt év előtti és a mai Európáról.

Ára 4.50 pengő

MOST JELENT MEG

Berend Miklósné
A Piombo-kép

Egy különös asszony különös szerelmének története. A lélek és szerelem mélységeiből hozza föl problémáit a szerző és a lélekkutatás legmaibb eszközeivel oldja meg azokat

Ára 5.— pengő

MOST JELENT MEG

Esterhás István
Forradalom

A mai magyar élet legégetőbb kérdéseit veti föl a szerző s ragyogó művészettel, megdöbbentő politikai éleslátással adja meg rá a feleletet.

Ára 5.— pengő

MÁSODIK KIADÁS

Albert Gervais
Nehéz orvosnak lenni Kínában

Két francia orvos élményei Kelet-Kínában. Gervais nemcsak orvosnak elsőrangú, hanem írónak is az. Könyvében benne van a francia szellem egész charmeja.

Ára 3.60 pengő

SINGER É LMI INTÉZET KIADÁSA

Stokowski télen Budapesten hangversenyezik

(Saját tudósítónktól.) Budapest nevezetes vendége, Leopold *Stokowski*, a világhírű amerikai karmester szerdán délután a Hollywoodból nemrég hazaérkezett *Lengyel* Menyhérttel uzsonnázott. Lengyel Stokowski kérésére átadta »*Ninocska*« című filmjének angol példányát. *A filmet Lengyel tudvalevőleg Greta Garbo számára írta.* A dirigens, aki Garbo legjobb barátja, a művésznővel minden új szerepét megvitatja, ezért érdekelte legközelebbi filmjének szövegkönyve.

A »Ninocska« című film hőse egy orosz diáklány, aki húszesztendős korában Moszkvából Párizsba utazik és ott megismerkedik a modern európai kultúrával. Ő, aki sohasem látott mást, mint hazájának különös szokásait és a kegyetlen diktatúrát, *a francia fővárosban összeütközésbe jut a demokratikus és civilizált világrenddel.* A forgatókönyv egyes képeinek, a párizsi művésznegyedben játszódó jeleneteknek megírására Jacques *Devalt* szerződtették, mint párizsi szakértőt. Stokowski nyomban átlapozta a szövegkönyvet és nagy tetszéssel nyilatkozott róla.

Stokowski este az egyik budai vendéglőben vacsorázott *Zilahy* Lajosék társaságában. Különösen a magyar népi zenéről érdeklődött, mire elvitték a Dunapartra cigányzenét hallgatni. *Több mint két órán keresztül húzta Kóczé zenekara Stokowski fülébe a magyar nótákat.* A nagy karmester több nóta címét feljegyezte s megkérte Zilahy Lajost, hogy kótájukat, illetve a gramofónlemez-változatukat megszerezze.

Éjfél után a Gellérthegyre rándultak ki, ahonnan Stokowski az éjszakai tündöklő Budapestet nézte. Megjegyezte, hogy most már csakugyan megvalósítja régi tervét, hogy Budapesten hangversenyez. Reméli, hogy *télen ez sikerülni fog.*

Csütörtökön délelőtt a városban sétált, majd a Nemzeti Múzeumba ment s onnan a többi múzeumba látogatott el. A délutánt és az estét baráti társaságban töltötte.

Csütörtök este Stokowszki ismét az egyik dunaparti szálloda éttermében hallgatta baráti körben kedvenc cigánymuzsikáját. *Pénteken este utazik tovább Salzburgba*, majd onnan Párizsba, ahol néhány napig marad. Párizsból egyenesen Amerikába megy. Péntek délután teán látja vendégül a zenekritikusokat és az ujságírókat.

Mégsem maximálták a sztárgázsikat és megkezdik a szerződtetéseket a színigazgatók, akik csütörtökön aláírták a kollektív megállapodást

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön délelőtt a Budapesti Színigazgatók Szövetsége *Roboz* Imre elnöklete alatt ülést tartott a Vígszínházban, amelynek végén elfogadták az új, 1938—39-es szezónra szóló kollektív szerződést.

— Az új kollektív szerződést parafáltuk, — mondotta *Bródy* Pál, a Magyar Színház igazgatója — és most már valamennyi budapesti színházban rövidesen megkezdődnek az új szezón szerződtetései is. *A kollektív szerződésbe mostani végleges megszövegezésekor sem került bele semmiféle paragrafus, amely a közeljövőben megjelenő, színházi világra vonatkozó százalékarányos intézkedésekkel kapcsolatos lenne.* A kollektív szerződés nem vághatott eléje a színészkamara végrehajtási utasításának, amely ha megjelenik, a jövőévi, tehát 1939—40-es szezón szerződtetéseinél lesz irányadó. Az idén tehát a szerződtetések a régebbi kollektív szerződések szellemében fognak lebonyolítódni.

A kollektív szerződés aláírása előtt olyan hírek láttak napvilágot, hogy a budapesti színházak igazgatóinak testülete maximálni fogja az úgynevezett sztárgázsikat. *A maximálásról az aláírt kollektív szerződésben nincsen szó.* Felemeltük azonban az új kollektív szerződésben a létminimumot. *Míg a multban évi ezerháromszáz pengő volt a budapesti színházaknál alkalmazott színészek legkisebb fizetése, most ez a fizetés évi kétszáz pengővel emelkedik, vagyos ezerötszáz pengő lett.*

Miután a legtöbb budapesti színházban augusztus huszadika körül már próbálnak, az új kollektív szerződés szabályai szerint a három-négy hét alatt valamennyi pesti színház szerződteti művésztársulatát.

(*) Lilian Harvey olasz filmben szerepel. *A Riviéráról váratlanul megérkezett Lilian Harvey Milánóba. Utja nem szórakozást és üdülést szolgál, mert — tanulmányút. A szép Harvey ugyanis szorgalmasan tanul olaszul. Már eddig is jó eredményt ért el, különösen a helyes kiejtését dicsérik. Ősszel kettős filmben fog szerepelni, az érdekes film címe: »Légvárak«. A filmet németül és olaszul készítik, egyidőben veszik fel az olaszországi és bécsi helyszíni felvételeket és Lilian Harvey játssza mindkét film női főszerepét.*

SPORT

Coppola eltiltotta Korányit az idei Középeurópai Kupamérkőzésektől

Korányi Lajos: „Ártatlan vagyok" — Ma este hirdet ítéletet a Labdarúgó Szövetség fegyelmi bírája a „Bindea-ügyben"

(Saját tudósítónktól.) Coppola, mint a Középeurópai Kupabizottság elnöke távirati értesítést küldött dr. Csányi József, — mint a Középeurópai Kupabizottság tagja — címére, amelyben közli, hogy Korányi Lajost, a Ferencváros játékosát a további kupamérkőzésekből is kizárja. Csányi József a táviratot tudomásul vette, illetőleg az intézkedéshez hozzájárult.

Ma este a Magyar Labdarúgó Szövetség tovább tárgyalja »a Bindea ügyet« és most már minden vonatkozásban tisztázni akarja, hogy ki verte meg tulajdonképpen a román játékost. A Ferencváros vezetősége — tudvalevőleg — a házivizsgálat befejezése után, egy szemtanu vallomása alapján Korányit nevezte meg Bindea támadójául. Korányi tiltakozik a vád ellen és a Középeurópai Kupabizottság határozata után ezeket mondotta a Pesti Napló munkatársának:

— Nem mondhatok mást csak azt, hogy ártatlan vagyok. Csodálom, hogy a Ferencváros vezetősége vallomásom ellenére és meghallgatásom nélkül nevezett meg és adott ki a Középeurópai Kupabizottságnak.

Szóval ma este elhangzik a fegyelmi egyesbíró ítélete a Bindea ügyben. Reméljük, ezzel az ügy »a lovagiasság szabályai szerint befejezést nyer«.

M. Célio de Barros, a brazil labdarúgószövetség főtitkára Budapestre jön, hogy a válogatott csapat vendégszerepléséről tárgyaljon

(Saját tudósítónktól.) A francia labdarúgószövetség értesítést kapott Rio de Janeiróból, a brazil labdarúgószövetség székhelyéről, hogy a szövetség főtitkára M. Célio de Barros a közeli hetekben Párizsba érkezik, ahol tárgyalásokat akar folytatni a francia sportvezérekkel. Barros társolyában nemcsak a brazil, hanem a többi délamerikai szövetség megbízólevelét is magával hozza, mert a tárgyalások célja, hogy a délamerikai labdarúgást szorosabb kapcsolatba hozzák az európaival. Barros Rómában meglátogatja Vaccaro tábornokot, az olasz futballszövetség elnökét is, akivel arról fog tárgyalni, hogy az olaszok képviseljék a következő világbajnokságig a délamerikaiak érdekeit. Barros főtitkár természetesen európai körutat is tesz, amelynek során Budapestre is ellátogat. Remény van arra, hogy a legjobb brazil csapat — esetleg a válogatott — a jövő évben hosszabb körutat tesz Európában és e körút során Budapesten is mérkőzik.

Árverezték Czája János birkózóbajnok hagyatékát — egy cirkuszkocsit, egy kintornát és egy pianinót — de nem volt rá vevő

(Saját tudósítónktól.) Érdekes árverésre gyültek össze csütörtök délelőtt a hivatásos árverezők a *Reitter Ferenc ucca* 112. számú ház udvarán. Még 1933-ban történt, hogy lefoglalták néhai *Czája* Jánosnak, az európai hírű professzionista birkózóbajnoknak ingóságait, egy *Nagy* Lajos nevű alkalmazottja 559 pengő követelésének behajtására.

Czája János halála után megindult a hagyatéki eljárás és ennek során örököseiként feleségét és négy kiskorú gyermekét jelölték ki. *Nagy Lajos az örökösök ellen fordult követelésével.* Évek teltek el, míg a legutóbbi napokban elrendelték az árverést.

A *Reitter Ferenc* uccai ház udvarán tartott árverésen *Biri* végrehajtó megállapította, hogy a lefoglalt ingóságok közül a legtöbbet adóban már régebben elárverezték és így a végrehajtató követelésének behajtására nem maradt egyéb egy nagy *cirkuszkocsinál*, egy *kintornakocsinál* és egy *pianinónál.* A cirkuszkocsi, amely a cirkusz vándorútján a tulajdonos és családja szállása volt, üresen várta az árverést, *mert a bennelévő bútorokat már elszállíttatta az adóhatóság.* A megmaradt holmikra megtartott árverés eredménytelen maradt, mert az árverezők drágálták a kikiáltási árakat és az áruba bocsátott tárgyakra egyetlen vételi ajánlat sem történt. Az eljáró végrehajtó lezárta a jegyzőkönyvet és belefoglalta az árverés közönségének azt a kérelmét, hogy a bíróság a becsértéket szállítsa le. Amennyiben ez megtörténik, Czája János holmijára újból árverést tűznek ki.

Avery Brundage, Amerika sportvezére:

„Mi biztosak voltunk abban, hogy Japán a háború és az olimpia közül a háborút választja"

(Saját tudósítónktól.) A tokiói olimpiász lemondása körüli zűrzavarban Amerika alig hallatta hangját, pedig az egész világ kíváncsi volt arra, hogyan vélekedik a japánellenes *Amerika* az új helyzetről. Csak egyszer merült fel *Newyork* neve a kérdéssel kapcsolatban. Mint olimpiai jelöltet emlegették 1940-re, amikor ott világkiállítás lesz.

Ez a kombináció azonban megdőlt azzal az indokolással, hogy 1932-ben *Los Angelesben* rendezett már Amerika olimpiai játékokat és nyolc év túl rövid idő ahhoz, hogy a *Nemzetközi Olimpiai Bizottság* újból Amerikának »*ajándékozza*« a világverseny megrendezését. Most a hosszú hallgatás után megnyilatkozott a hivatalos amerikai sport. *Avery Brundage*, Amerika sportvezére, nyilatkozott és legnagyobb örömének adott kifejezést, hogy Finnország az »*igazi sport hazája*«, ha kissé késve is, de mégis hozzájutott a megérdemelt kitüntetéshez.

— Amerika a teljes semlegesség álláspontjáról figyelte és figyeli, — mondotta Brundage — hogy miképpen omlott össze Japán *olimpiai kártyavára.* **Mi biztosak voltunk abban, hogy *Japán* a háború** és az olimpia közül a háborút választja. Már a *berlini* olimpiász óta tudtuk, hogy 1940-ben ismét az *Atlanti óceánon* hajózunk át, nem pedig a *Csendes tengeren.* Mindentől eltekintve politikai szempontok is alátámasztják azt a körülményt, hogy *Amerika sportja egész szívével, minden lelkesedésével Finnország mellé áll.* A finn nemzet volt az egyetlen, amely velünk szemben fennálló háborús tartozásait már rendezte. A többiek még sokkal »*jönnek*...« Bízom abban és tudom, — *fejezte be nyilatkozatát Avery Brundage* — hogy Finnország a sportszerűség hazája, egyszerű, de mindenben sportszerű olimpiászt fog rendezni.

Svájci oldalról azt a kommentárt fűzik *Brundage* nyilatkozatához, hogy *Amerika* ezzel a nyilatkozattal nem titkolható örömének adott kifejezést *Japán olimpiai csődje felett.* Biztos, — *írja a zürichi Sport* — hogy Amerika példátlanul nagyszámú versenyzőcsapattal tüntet majd a finnek mellett, ami rendkívül örvendetes, *mert ezzel már a helsinki olimpiai versenyek sikere máris biztosítottnak látszik.*

SZÍNHÁZ

A szabadtéri színpad és a „Háry János“

Irta: TÓTH ALADÁR

Mialatt ezeket a sorokat írom, a hatalmas veronai arénában már nagyban folynak a szabadtéri operaelőadások. Most készülődnek a »Tannhäuser«-re, ami bennünket különösen érdekel, hiszen magyar művészek is szerephez jutnak benne: *Némethy* Ella énekel, *Oláh* Gusztáv rendez és díszletez, no és az ünnepi játékok karmestere, *Failoni*, tízesztendős budapesti munkásságával már szintén »magyar« kultúrértéknek számít. A magyarok itt Veronában megtudhatják, hogy mi az igazi szabadtéri játék. Jómagam is itt láttam pusztа ég alatt a legszebb operaelőadásokat, itt jöttem rá a szabadtéri előadások valódi ízére.

Itt tudtam meg, hogy nem az az igazi szabadtéri művészet, melynek »szabad térre« van szüksége, melynek salzburgi vagy szegedi dómterek, hollywoodi vagy tatatóvárosi parkok kellenek a hatásos kibontakozáshoz. Ellenkezőleg, az az igazi szabadtéri művészet, melynek *nincs szüksége zárt helyiségre*, mely színházat, operát tud magának teremteni akár a pusztа ég alatt is. Melynek tehát nem kell kulissza. Mert kulisszává tud álmodni kertet vagy házfalat, mert számára színtér minden tér.

Mindez azonban korántsem cáfol rá arra a régi igazságra, hogy »a művészet zárt teret követel«. Amit mondottunk, az csak annyit mond, hogy a művészetnek mindegy, kitől kapja meg a lényegéhez tartozó »zárt teret«, az építésztől, a rendezőtől, avagy csak — a közönség képzeletétől. A művészi nyilttéri színház elengedhetetlen kelléke ezért olyan *közönség*, mely annyira magáévá tette a színházat, hogy, ha kell, a magasságos mennybolt alatt is — színházban érzi magát. Az ilyen közönséget a nyári hőségben — vagy nagy tömegek elhelyezése céljából — bátran kivihetjük a szabad ég alá. Ahogy a görögök is szabadban adták elő drámájukat, melynél »zártabb«, önmagában lekerekítettebb művészet nem volt és valószínűleg nem is lesz egyhamar.

Bizonyos, ebből a szempontból, ma az olasz operaközönség hasonlít leginkább a régi görög drámák közönségéhez. Igaz, az olaszok évezredes kultúrája már régóta előkészítette remeművek otthonának azt a bizonyos »szabad teret«: képpé varázsolta a természetet, műremekké építette a városokat, szoborrá faragta a tereket, a paloták udvarát. Az élet művészete itt teljesen hatalmába kerítette az élet nyers anyagát. Giordano Bruno népe volt ez: művészi alkotást tudott látni az egész világegyetemben! Ez a nemzet valóban kiérdemelte azokat az irígyelt nagyszerű arénákat, melyeket a római elődöktől kapott örökségbe. Utóvégre maga építette a milánói Sforza-kastélyt, melynek udvarán az operaáriák olyannyira otthon érzik magukat.

És hogy is ne érezné magát otthon az olasz operaária a remekbeépült Cortilek világában, mikor otthon érzi magát minden uccasarkon. Könnyű ott szabadtéri operaelőadást rendezni, ahol a levegő tele van operadallamokkal; ahol az ucca az uccai énekesek szabad birodalma; ahol a Márkus téren éneklő Gigli végeredményben ugyanazt a szerepet tölti be, mint pár lépéssel odább a daloló gondolás, csak éppen hogy különbül tud énekelni. Valóban itt csak össze kell szedni a levegőben röpködő áriákat és már kész egy nyilttéri operaelőadás! És az olasz nyilttéri operaelőadások rendezői lényegében véve ezt is cselekszik. Ezért hat olyan mesterkéletlenül, ezért áll távol annyira minden kulturális nagyképűségtől, ünnepélyes szertartásosságtól az olasz szabadtéri operakultúra.

De miért van tele az olasz nép operával? Mert az olasz operák tele voltak néppel. Értsük meg jól, nem »operabarátokkal« voltak tele, nem névsorszerint kimutatott előkelő páholybérlőkkel, hanem *néppel*. Akinek nem tellett a Scalara, az megismerte az operairodalmat kis staggione-előadásokon. Megismerte ott, ahol nem terelte el figyelmét semmi sem a művészi alkotás *lényegéről*, ahol vérré válhatott benne az opera tiszta költészete. Ezért tud most zavartalanul belefeledkezni egy-egy ária szépségébe akár tülkölő autók, robogó villamosok környezetében is. Ezért nem bámul, mint borjú az újkapura, ha kedvenc operáját véletlenül a veronai arénában pazar díszletek pompájában látja viszont. Nagyon jól tudja, hogy milyen *művészetet* kell várnia Radamestől, akkor is, ha Radames véletlenül elefántháton, tevekaravánok élén nyargal a színpadra. Egyszóval a fölösleget is a lényeg jegyében tudja élvezni.

Igaz, ez az olasz nép nagy géniuszától már évszázadok óta megkapta azt a muzsikát, mely önnönlelkéből lelkedzett, mely magából ebből a nagyszerű olasz életből fakadt. Együtt nevelődött ezzel az olasz muzsikával, benne fejlődött ki művértése olyan fokra, hogy ma már más népek remekműveit is teljesen magáévá tudja tenni. Éppen Failoni mesélte, hogy a veronai arénában nem kisebb sikerrel vezényelte a Parsifalt, mint akár a Bajazzót vagy Parasztbecsületet!

Hol vagyunk mi, magyarok, ilyen általános, egész népünkre kiterjedő zenei műveltségtől?

Hol vagyunk ezért az igazi művészi eseményt jelentő »szabadtéri« előadásoktól!?

Bizony nagy út áll még előttünk. Nagy és egyúttal nehéz út. A magyar paraszt nem jár fedetlen fővel. Még a borosasztalnál is csak akkor érzi otthon magát, ha az alacsony mennyezetű, szűkablakú kocsmában, ott is a szegletben áll. Sok az ember ma Szegeden, de azért a város egyik legszebb szállójának gyönyörű kerthelyiségét csukva találtuk: kevés az idén az idegen, az alföldi magyar ember pedig szívesebben húzódik tető alá, négy fal közé... Hát ez bizony pontosan az ellentéte az uccán lakó, a szabadban is otthonélő mediterrán világnak!

De nagy hiba lenne mindebből holmi végső következtetéseket levonni. Éppen ilyen tekintetben nagy átalakulásokon mehet keresztül egy nép, anélkül, hogy legmélyebb jellegét elvesztené. Sőt, ha végigtekintünk a hatalmas szegedi strand szemvidítóan mozgalmas képén, a sötét kerthelyiség, a kocsmazugban kvaterkázó magyar már csak a mult véletlenül ittragadt rekvizitumának tűnik fel előttünk. A *jövő* a tiszaparti zöld pázsit felé mutat...

És íme, ezrével gyülnek össze az emberek a Dóm térre is »művészetet« élvezni. Bizonyára ez a közönség még feszélyezetten áll szemben a színpad világával. Legnagyobbrészt ott a helyszínen ismerkedik meg a művészi alkotással. Nem igen tudja, hol kezdődik és hol végződik a műremek: a megreflektorozott szegedi templomtoronynál, a fölötte égi messzeségben vándorló csillagoknál, avagy az óriásszínpadon végigszáguldó lovascsapatnál? Amit lát, — és látványosság van elég — azt nem tudja összefogni, képzeletével zárt egésszé tömöríteni; mert a sok fölösleg közepette nem ismerheti fel a művészi jelleget és így nem tudja mire vonatkoztatni a látottakat. A rendezőnek templomi orgonát kell búgatni, templomharangokat kell kongatni, hogy jelezze: a művészetnek van valami köze a »szent dolgokhoz«. Mintha a művészet nem volna önmagában véve is nagy és szent dolog!

Bizonyos: ez a szabadtéri kultúra legkevésbé sem eszményi módja a műveltség terjesztésének. Mesterségesen ott kezdi a kultúrát, ahová az olaszok természetes fejlődés útján *elérkeztek*. Az ünnepi külsőségek, a patétikus keret csak kimélyíti az árkot színpad és nézőtér között. A tömeg áhítatosan bámul, de nagyon is *messziről* bámul, nem érzi magáénak a műalkotást, nem meri kinyujtani kezét utána, hogy szívére ölelje... Hát ez bizony pontosan az ellentéte a veronai aréna közvetlen művészi atmoszférájának!

És mégis! Éppen most, a *Háry János* nagysikerű szegedi előadásánál, olyasvalamit láttunk, ami egy szebb, igazabb jövő ígérete.

Ez a Háry-előadás valahogy azt bizonyította, hogy *él és alkot körünkben egy hatalmas művészi erő, mely a magyar géniusz sorsszerű magányából kiszállva lassanként keresztültörte magát kulturális életünkön és immár utat talált magának a szabad levegőre, az élet szabad terére is, hogy ott egybeöleljen kulturát és életet.* Ez az erő az új magyar muzsika szelleme. *Kodály Zoltán szelleme.*

Most, a Háry szabadtéri előadásával kapcsolatban láttuk csak igazán: mennyire áthatotta már Kodály művészete a magyar életet. Nem azt a magyar életet, melyet hivatalosan szoktak így nevezni és ezen a címen »irányítani«. Hanem azt a másikat, azt az igazit, mely népünk lelkében eltemetve feltámadásra vár. Pedig mennyi külső akadályt kellett legyőznie ennek a nép lelkéből lelkedzett zeneköltőnek, míg művészetével a prózai valóságban is eljuthatott népéhez! Tettek-e érte valamit azok, akik útját leginkább megkönnyíthették volna? Elég egy pillantást vetnünk az *elmult operaszezón műsorára: ez a Háry János, melyet most Szegeden ezrek ujjongva üdvözöltek, az egész szezónban mindössze egyetlenegyszer került előadásra és akkor is milyen hanyag előadásban!* Ugyanakkor ötször tűztek műsorra »Csizmás Jankó«-kat, és hasonló kétesértékű »magyar« műveket.

De hiába: az igazi tehetség fáklyáját nem lehet véka alá rejteni. Ez a Kodály-muzsika gyermekhangoknak, majd felnőtt énekkaroknak, eleinte elszórtan, később mindsűrűbben felcsendülő vidéki Kodály-koncerteknek szárnyán szerteszállt az országban, fészketrakott a lelkekben, még a zenei szempontból olyannyira elmaradott magyar vidéken is. Ezért most, mikor végre felcsendült a szegedi Dóm téren, egyszeribe megtörhette a magyar »ünnepi játék« mesterkéltségének, erőltetettségének gonosz varázsát, hogy helyette felidézzen valamit abból a közvetlen, természetes varázsból, mely az olasz szabadtéri operaelőadások hatalmas művészi igazolója.

Meglepően sokan voltak valóban, akik ezt a muzsikát ismerősként üdvözölték. Az előadás szünetében, előadás után sűrűn dudorászták a Háry melódiáit. Igaz, a közönség ugyanígy dúdolta tavaly a »János vitéz« dallamait. De hát éppen itt a nagy különbség: tavaly még az operett-magyarság melódiái járták, ezidén már olyan muzsikák, melyekből a legmélyebb magyarság a legmagasabb műveltség hangján szól a világhoz.

Ez a Háry csodát tett: zenésszínpadi világából túl minden parádés külsőségen, színpadi cicomán, olyan hamisítatlan költőiség áradt, hogy abban még az újonc közönség is önkéntelenül ráismert saját jobbik, mélyebb énjére. Még aki most hallotta először ezt az elragadó daljátékot, még az is kinyujtotta felé a karját, hogy magához ölelje, magáénak vallhassa. Mert bár a szórakoztató látványosságok káprázatában nem igen érthette meg igazán a remekmű teljes költői koncepcióját, de megérthette, hogy ez a remekmű neki szól, hogy ezt a darabot nem a »kultúrfölénynek« írták, hanem magának a kultúrára szomjas *népnek*.

(*) Az olasz lapok a szegedi szabadtéri játékokról. *Rómából* jelentik: Az olasz sajtó élénk figyelmet szentel a szegedi szabadtéri játékoknak és kiemeli, hogy azok műsorán több olasz opera szerepel. A szegedi szabadtéri játékok, — írja a Tevere — immár hagyományosakká váltak és jelentős tekintélynek örvendenek külföldön is. Az eddigi sikerek az idén újabb lendületet adtak a szegedi drámai lírikus évadnak, amelynek a hatalmas Dóm tér nagyszabású keretet nyujt. A szabadtéri játékokat több mint 10.000 ember nézheti végig és a rendezőbizottság kényelmes elhelyezést biztosít mindazok számára, akik külföldről a szabadtéri játékok megtekintése iránt Szegedre utaznak. Hasonló értelemben ír a Giornale d'Italia és több más olasz lap is.

(*) Új primadonna az Erdélyi színházakban. *Erdélyi* Mihály filléres színházaiban az idei szezónban új primadonna mutatkozik be. A fiatal színésznő *Lorenz* Márta, *Nagy* György tanítványa.

(*) »Legyen úgy mint régen« — ötvenedszer. Az Erzsébetvárosi Színház nagysikerű operettje a *»Legyen úgy, mint régen«* a jövő héten érkezik el 50-ik előadásához. A főszerepeket továbbra is *Jávor* Pál, *Honthy* Hanna, *Somogyi* Nusi és *Rátkai* Márton játsszák.

(—) Szerepezési játék. A Színházi Élet elmés és egészen újszerű pályázatot indít meg mai számában. Mostantól kezdve sorozatosan közölni fogja azokat a világhíres színdarabokat, amelyek eddig különböző okok miatt még nem kerültek színre Budapesten. A közönségre vár a feladat, hogy a darabokat kiszerepezze és kijelölje a rendezőt és a díszlettervezőt. A pályázatot Hevesi Sándor vezeti, aki érdekes hozzászólásokban fogja véleményét nyilvánítani a szereposztásokról. Aki eltalálja, hogy a színdarab melyik színházban kerül színre és kik lesznek a szereplők, százpengős jutalomban részesül.

MARGITSZIGETI SZÍNPAD

Július 29., 30., 31-én pénteken, szombaton és vasárnap este ½9 órakor

Szentiványéji álom

ÁLLATKERT

Holnap SZOMBATON ESTE 8-KOR **Pódium kabaré** vendégjátéka

A Metro jegyében kezdődik a szezón!

Ismeretes, hogy a jövő szezónban a Metro-filmek Budapest legelőkelőbb premierszínházaiban lesznek láthatók.

Az új szezón kialakulása már mutatkozik abban, hogy a

Corso és a **Royal Apollo**

szombaton szezónnyitó műsorát Metro-filmekből állította össze.

A két előkelő színház e héten a Metro jubiláris évének első szenzációját hozza.

Nyár van és nyáron mindig a vidám szórakozást keresi a közönség, tehát a két népszerű mozgószínház a

Finom úri ház

című kacagtató, finom, bájos, kedves, ötletes és eredeti vígjátékot mutatja be. A film **A szőke kísértet testvérfilmje.** Rendezője ugyanaz: Norman Z. McLeod és főszereplője

Constance Bennett

aki A szőke kísértet megszemélyesítője volt. A férfi főszerepet **Brian Anerne** játssza.

SZINHÁZ

AZ ÚJ BÁNK BÁN

Március tizenötödike az Operában

A feljárókat cserkészek lepik el: az est az ő ünnepük is. A nézőtéren előkelő közönség foglal helyet. Az egyik páholyban miniszterek beszélgetnek, *Csáky*, *Hóman*, *Reményi-Schneller*. Amint *a kormányzói pár* megjelenik, felhangzik a Himnusz s egy megható jelenet következik: az »ismeretlen cserkész« lép a rivalda elé és köszönti a kormányzót.

Osváth Julia

Fellendül *Ferencsik* János pálcája és a szín kitárul. Boltozatos előcsarnok; itt-ott az esztergomi királyi palota motívumai tűnnek elő. A hatás kicsit felemás: a román stílust nehéz összeegyeztetni az expresszionizmus lobogó színeivel. Annál szebb a tiszamenti táj, este, a viharos felhőzettel. Itt ifj. *Oláh* Gusztáv remek munkát végzett. *Egressy* Béni énekelhetetlen és bizony kezdetleges szövegét *Nádasdy* Kálmán és *Oláh* dolgozta át. A hang még így is sokszor küzdeni kényszerül a szöveggel. De végre egy Bánk bán Katona szellemében! Szín-

Dr. Palló Imre

padszerűségben és drámaiságban sokat nyert. Szívbemarkoló alakításra nyujtott alkalmat *Palló* Imrének. Bánk bánja felejthetetlen. *Osváth* Julia hangja győzelmesen, csengőn, ércesen szárnyalt. Ő volt Melinda. *Gere* Lola még ott is kitűnt új szerepében (Gertrud), ahol *Erkel* nem mindig zökkenésmentes »verbunkos« zenéje nehéz feladat elé állította. *Rösler* Ottó, *Losonczy* Petur és *Maleczky* Biberach alakítása minden dícséretet megérdemel. (v. p.)

TOKAJI ASZÚ

Bemutató a Magyar Színházban

Az érett szőlő a meleg időjárás mellett a tőkén marad, elpárolog belőle a víz, megráncosodik és ebből készül az aszu. Ha Tokajon ráncosodik meg, tokaji aszu készül belőle.

Szilágyi László és *Eisemann* Mihály nem Tokajból való, aszujuk tehát nem egészen tokaji és nem is mindig aszu. Néha szörp. S mint ilyen, édes. A libretto nagyjából mégis épkézláb, sőt helyenként dícséretreméltó drámai hatásokkal büszkélkedik. Például az első felvonásban. A másodikban a libretto szőlője abban az állapotban van, amikor éppen párolog. Ezen a rendező segíthetett volna.

Eisemann Mihály muzsikája pezsgő, vidám, hangulatos és ami fő, tele melódiával. Hogy a borhasonlatnál maradjunk, inkább ringató, mint aszú, de nagyon kellemes. Mindenesetre népszerű.

A zenés vígjátékot azonban inkább *Fedák—Bilicsi* darabnak kellene nevezni, mint *Szilágyi—Eisemannak*, mert ha ez a két művész a színpadon van, akkor élet az élet, harsog a jókedv, akkor színház a színház.

Fedák mindent tud. Erőteljes egyénisége, játékának bája akkor is érvényesül, ha egy szót se szól, ha egy gesztusa sincs, hát amikor még játszik vagy éppenséggel »belefekszik« a játékba. Játszik az örök komédia jegyében, bámulatos arányérzékkel keverve az intuíciót a tudatossággal és a közönség pszichéjének roppant ismeretével.

Bilicsi rátalált önmagára. Egy paróc fiskális jóízű alakításával jódőre beírta a nevét a közönség emlékkönyvébe.

Pethes Ferenc elhagyhatná a nénjesch nadrágszíjrángatást, amit falun ma már senki sem csinál, ami azonban a Mágnás Miska óta, úgy látszik, színpadi tradíció. *Földényi* nemesvonalú földbirtokosa. *Rátkai* kedves Mókus bácsija. *Szilassy* László szerelmes ifja emelkedik ki az együttesből, amelynek jó tagjai még *Simonyi* Márta, *Kollár* Lívia, *Somló* Valéria. Feltűnő kabinetalakítással *Makláry*, *Daybukát* és *Bársony* István szolgált. A darab — »bombaüzlet«. M. I.

PÉNZ BESZÉL

(Uránia)

Groteszk

Nem az ötlet groteszk, hanem a rendezés stílusa. Ami a filmen megtörténik, megtörtént már a életben: a gazdag ember feleségül veszi a cselédjét. Ebben az esetben azért veszi el, hogy már az életében »nevető örököseit« megboszszantsa. Aztán meghal, az özvegy pedig lassan megpróbál átváltozni úriasszonnyá, míg végül rá nem eszmél arra, hogy meg kell maradnia eddigi keretei között. Erre férjhezmegy egy borbélymesterhez. Ami groteszk szál mégis szövődik a cselekménybe, az az, hogy a bonyadalom kedvéért egy úrikisasszony beáll a volt cselédhez szobalánynak.

A cselédlányt *Dayka* Margit játssza közvetlenül és finoman, ál-szobalánya *Szörényi* Éva. A rokonait megtréfáló gazdag embert *Csortos* Gyula játssza. Pompásan. Egy szerelmes fiatalember szerepében *Szabó* Sándor rendkívül közvetlen és rokonszenves volt. A képek szépek és amit a pénz beszél, sokszor nagyon mulatságos.

I. N. R. I.

Nagyheti színjáték a Nemzetiben

A Biblia nagy történéseiből az utolsó hét tragikus eseményei peregnek le *Csanády* György színművében, amelyet vasárnap este mutat be a *Nemzeti Színház*. Az író az evangelisták krónikáiból a hétköznapok tragikus villanásait figyelte meg, azok fényében állítja elénk a *Názáreti* magányos alakját, amint Judás elárulja és Pilátus keresztre feszítteti.

Az utolsó bethániai éjszakák áhitatában indul a »*húsvéti színjáték*« cselekménye. Krisztus tanítványaival a feltámasztott Lázár szegényes hajlékában tölti a jeruzsálemi bevonulás napjának estjét. Együtt ülnek a tanítványok, Judás is közöttük, gonosz terveinek súlya alatt görnyedve. A földi hatalmast remélték Krisztusban, a szegények felszabadítóját, a Királyt. Mindenki csalódott benne, csak Mária tudja Isten kikerülhetetlen akaratát. Negyednap este hiába várják a bethániai szegények, Judás már elvégezte aljas művét. Krisztust a római helytartó elé viszik a zsidó főpapok.

Pilátus nehezen tud dönteni: felesége, a titokban megkeresztelkedett Claudia, hasztalan könyörög Krisztus számára kegyelmet. Pilátus előbb még szabadon bocsátja, de Kajafás Claudia kereszténségének beárulásával fenyegeti meg, mire eltöri a pálcát Jézus felett és bűntől mardosva a kezét mossa. A színjáték harmadik része egészen Judás körül történik. Bármerre fut, az árulót mindenütt megvetik, a harminc ezüstöt visszadobja a papoknak, utolsó útja az Elárult keresztfájához viszi, a Golgotára s öngyilkos lesz.

A színjátékot a Nagyhét fenséges áhítata szövi át. Az elnyujtott első felvonás után erős drámai iramban fejlik ki a tragédia. Nem passiójáték, a szerző sem annak szánta, Krisztus alakja mellett inkább a tragédia mellékszereplői érdekelték. *Abonyi* Tivadar rendezésében az előadás kifogástalan volt. Különösen megragadott Krisztus bibliás alakjával *Abonyi* Géza és *Szörényi* Éva hitében felmagasztosult Máriája. A népes együttesből *Major* Tamás Judása, *Táray* Ferenc Pilátusa, *Makay* Margit *Rápolthy* Anna, *Petheő* Attila, *Forgács* Antal és *Kenessey* Ferenc emelkedtek ki. (v)

Az „Igazi Passio" a Városi Színházban

A két *Grében*-testvér 1452-ben írt többezersoros verses játékát természetesen erősen megrövidítve, *Vázady* Antal fordításában adja elő a husvét alkalmából a Városi Színház. A darabot 1924-ben és 1930-ban már a Nemzeti Színház is játszotta. A magyar ősi nyolcas kissé pattogó versforma a biblikus hangulat visszaadására. De a szép régi passió így is élmény. A gondos, katolikus szellemű rendezés *Pacséry* Ágoston tehetségét dicséri. Hozsánnás lelkesedés és sötét fájdalom árad a zenekar játékából, a *Palestrina*-kórus énekéből. *Beck* Miklós karnagy pálcája templomi hangulatot teremt.

A színészek illő igyekezettel dolgoztak a színpadi lehetőségek kihasználására, az áhitat ébrentarására, sőt fokozására. *Szegedi Szabó* István Krisztusa méltóságteljes alakítás volt. Döbbenetesen jó *Harsányi* Rezső Júdás szerepében, helyenként már Luciferré vált, viszont a Lucifer-figurát alakító *Harasztos* Gusztáv enyhítette Lucifer-képzeteinket. *Szepessy* Edit makulátlan Miasszonyunk, *Verő* Erzsi megható Magdolna, *Nánásy* Lujza könyörületes és szép Veronika. A kitűnő *Thury* Elemér, a színgazdag *Bókay* Ferenc, az igazán apostoli *Turáni* Endre és a tehetséges *Nagy* István állnak a szereplősor élén. *Kaszab* Anna, *Szőreghy* Gyula, *Fodor* Artúr, *Horti* Lajos, *Bordás* Rózsi, *Orbán* Viola ugyancsak jók.

Lavotta Rudolf a bemutatóra átírta régibb passió-zenéjét, mely méltó a nagyheti eseményekhez. Ennél szebb dícséretet nem lehetne írni kitűnő, gazdag zenéjéről.

Színház a moziban

A Kamara Varieté új műsora

A Kamara Varieté előadásai egyre tökéletesednek; legújabb műsora már-már a tökéletes varieté-műsor igényével készült. Igen ötletesek a tréfák, sziporkázóan szellemesek a jelenetek. Dolly Hopkins elegáns és könnyed táncaival emelkedik ki az együttesből. A kitűnő és szórakoztató műsor keretében fellépnek: Szende Bessy, Endrédy Gréte, a Mednyánszky-nővérek, Barró Márta, Darvas Marika, Ellen de Pinedo, Balázs János, Halmai Imre, Komlós Vilmos és a Vanek-bűvészpár. A humorral patakzó számokat Halász Rudolf írta.

(*) **Ferdinánd, a bika.** *(Casino.)* Walt *Disney* színes rajzfilmjeit sohasem unja meg a néző. Szenzációik ott kezdődnek, ahol az emberi értelem már szinte megáll: a fejük tetején álló, groteszk helyzetekben. Milyen jó görbe tükrök, torzító üvegek ezek a filmek! A most bemutatott filmsorozat a Ferdinánd bikáról kapta címét.

Szombati és vasárnapi rádióműsor

SZOMBAT:

BUDAPEST I.: 17.00 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 17.15 Mursi Elek cigányzenekara muzsikál. 17.55 Háziipari problémák. 18.15 A Rádió Szalonzenekara. 18.35—18.50 Lesz-e árvíz? 19.15 Hirek. 19.25 Hanglemezek. 19.50 Londoni levél. 20.10 Operettrészletek. 20.45 Külügyi negyedóra. 21.40 Hirek, időjárásjelentés, hirek szlovák és ruszin nyelven. 22.10 Magyari Imre cigányzenekara muzsikál. 23.00 Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.20 Táncelemezek. 0.05 Hirek.

BUDAPEST II.: 18.45—19.15 Mezőgazdasági félóra. 20.00 Hirek, ügetőversenyeredmények, hirek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 A világ városai. 20.50—22.00 Kamarazene és nagyzenekari művek hanglemezről.

VASÁRNAP:

BUDAPEST I.: 8.00 Ébresztő. Szózat. Hanglemezek. 8.45 Hirek. 9.00—9.55 Görög katolikus magyar istentisztelet. 10.00—10.55 Református istentisztelet. 11.00—12.15 Egyházi ének és szentbeszéd. 12.20 Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 12.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 13.15 Hangképek az Ének es István emlékére rendezett ökölvivómérkőzésről. 13.45 Hirek. 14.00 Pertis Pali cigányzenekara muzsikál. 15.00 Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Terményvásár. 15.45 A Melles Béla-zenekar műsora. 16.30 A bauxit és az aluminium. 17.00 Hirek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 17.15 A falu és a város éneke. 18.10 Kik laknak Erdélyben? 18.40 Szalonötös. 19.15 Hirek és sporteredmények. 19.35 Bálozó Belgrád. 19.55 Egy tarka bocci kalandjai a mai irodalomban. 20.10 Közvetítés a Miskolci Nemzeti Színházból. Aranykalász. 21.15 Hirek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 22.40 Időjárásjelentés, hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 23.30 Sárai Elemér cigányzenekara. 0.05 Hirek.

BUDAPEST II.: 11.00—12.00 Hanglemezek. 12.05—12.35 Levente rádiófélóra. 13.20—13.45 Budapesti Hangverseny Zenekar. 15.05—15.40 A Melles Béla zenekar műsora. 17.55—18.15 Szalonötös. 18.20—19.15 Táncelemezek. 19.30 Thoma József zongorázik. 20.00 Hirek, ügetőversenyeredmények, hirek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Zenekari művek hanglemezről. 21.10 Az utolsó nemzeti király. Kazári Károly előadása Zápolya Jánosról. Felolvasás. 21.40 Időjárásjelentés.

KASSA: 10.00 Református istentisztelet. 11.00 Dalok és hangszerszólók hanglemezről. 11.15 Hirek, heti beszámoló, műsorismertetés. 11.35 Erdély. Költemények és hanglemezek. 12.05—12.35 Rádiófélóra. 12.35 Budapest I.

Külföldi érdekességek

SZOMBAT: — Népies zene (17.45) **Belgrád.** — Közvetítés a Nagy-Operából (19.00) **Párizs.** — Lemezek (19.30) **Berlin.** — Tarka hétvégi est (20.15) **Stuttgart.** — Zenés játék (21.00) **Róma.** — Könnyű lemezek (22.00) **Bécs.** Zongoraharmat (23.00) **Párizs P. T. T.** — Tánczene (23.15) **Róma.** — Könnyű lemezek (0.45) **Párizs.**

VASÁRNAP: — Déli zene (12.00) **Bukarest.** — Kívánság-hangverseny (16.00) **Boroszló.** — Tánczene (18.00) **Belgrád.** — Tavaszi zeneképek (20.40) **Prága.** — Szórakoztató zene Sárosi Mihály baritonnal (21.00) **Hilversum.** — A délszláv hősi dal (21.30) **Bécs.** — Jazz (22.30) **Poste Parisien.** — Tánczene (23.15) **Milánó.**

Országszerte zavarokat okoz az olvadás

Sok folyó kilépett medréből

Hétfő virradóra már az ország minden folyóján megindult a jégtakaró. Az ország számos helyén helyi jelentőségű *áradások és kiöntések* vannak.

Cegléden az olvadás vize a mélyebb helyeken levő házakat és földeket veszélyezteti. A sár a mezőgazdasági munka megkezdését akadályozza.

Vasmegyében pénteken növekedett az árvíz. Több községet elzárt a víz a forgalomtól. Molnaszecsődnél a *Rábán megindult a jégzajlás.* Ikervárnál robbantani kellett a jeget, de még így is megrongálta a jégzajlás a nagy Rába-hidat.

A *Marcal* is megbokrosodott, a jánosháza—sümegi útnál elvitte a hidat. A *Sorok* patak Sennye községnél kiöntött és sok házat víz alá borított. Górnál a *Répce* lépett ki a medréből és a falu egyik felét elöntötte. Dukánál és Jánosházánál az áradás megbontotta a grác—balatoni műutat. Kiöntött már a *Pinka* és a *Strém* is. 70 centiméteres áradással öntötte el a vidéket és az utakat.

Hódmezővásárhely északi részén a Károlyi-telepet elöntötte a szántóföldekről beözönlő hólé. A telep házait kiürítik. A hajléktalan embereket a város vette gondozásba. A vásárhelyi határban a vadvizek nagy kárt okoznak. A tiszai vízemelőgépek a tiszai réten teljes üzemmel dolgoznak.

A nagykanizsai járásban az olvadás árvizeket okozott. Galambok és Csapi között az olvadás elöntötte az utakat. A pacsai—nagykanizsai út Gelse környékén szintén víz alatt áll.

Győri jelentés közli, hogy a *Bakonyér* patak kilépett medréből. Györszemere, Ravazd, Ecs és Móriehida község helyzete súlyos.

A szentesi nagy szivattyútelep állandóan óriási vízmennyiségeket emel át a Tiszába. Szentes legszélső települése, az úgynevezett *Hékéd* víz alá került.

Szeged határát a vadvizek elöntötték. A nemzetközi út egy része is víz alatt áll.

A nagykanizsa—budapesti vasútvonalat *Sávoly* állomás környékén ellepte az ár.

Zalabér közelében a megáradt Zala vize több villanyoszlopot kimosott helyéből és emiatt a város villanyvilágítás nélkül van. Zalaszentgróton a lakosság csónakokon közlekedik. Zalaszentiván közelében a víz a vasúti sineket kimosta. Zsávoly és Komárváros között az országút víz alatt áll, Keszthely és Zalaegerszeg között nem közlekedik a társasgépkocsi.

Mezőkomárom és Szentmihálypuszta között a víz félméter magasságban ömlik át a vasúti töltésen. A *Hernád* a bakonytamási vasúti megállónál lévő vashidat megrongálta.

Veszprémben a *Séd* patak öntött ki. Víz alá került a veszpremi posztógyár.

A kárpátaljai hegyi patakokon is megindult a jégzajlás és nagy víztömegek duzzasztották meg a folyókat.

Bonyhád határának nagyrészét is elöntötte az árvíz, harminc házból mentették ki a lakókat.

Hatvani jelentés közli, hogy a *Zagyva* Szurdokpüspöki határában három helyen kilépett medréből.

Alap község nagyrészét elöntötte az árvíz. A házakban 30—40 cm magas víz áll. Egész uccákat kellett kilakoltatni. A mentési munkálatok szakadatlanul folynak, az anyagi kár számottevő.

Jugoszláviában a Száva környékén árvízveszedelem lépett fel.

Pozsonyból jelentik, hogy *Észak-Szlovákiában* áradás van.

A MÁV jelentése

Az Államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint az árvízokozta pályarongálások miatt ezidőszerint a következő vonalakon szünetel a forgalom: Gichathalom—Veszprémvarsány—Jánosháza—Ukk — Zalaszentgrót—Sármellék, Zsitvafödémes—Ohajhull, Tokod—Annavölgyibánya—Sárisáp, Kaposvár—Siófok, Kaposvár—Szigetvár, Kaposvár—Fonyód, Kaposvár—Ujdombovár, Nagyatád—Lábod, Villány—Magyarboly, Okorád—Kárászpusztaselye, Ujdombóvár—Mágócs—Alsómocsolád, Ujdombóvár—Mezőkomárom — Szabadhídvég, Keszőhidegkut—Gyönk—Tamásimajsamiklósvár, Ujdombóvár—Sásd, Barcs—Babócsa, Ménesmajor—Előszállás.

Ezenkívül Szigetvár—Darány, Ukk—Türje, Balatonszentgyörgy—Komárváros és Pécs—Pellérd állomások között a forgalmat átszállással tartják fenn. A pálya helyreállítási munkálatai mindenutt folyamatban vannak.

Elsüllyedt hajók

London, március 16. A 7414 tonnás *La Coruna* német gőzöst saját legénysége az északi vizeken *felgyujtotta*, mielőtt egy angol hajónak sikerült elfognia. Az angol hadihajó *tíz német tengerésztisztet* és *ötven* tengerészt vett fedélzetére.

Az 1022 tonnás *Norma* nevű svéd hajó 18 főnyi legénységével együtt eltünt. A *Santa Clara* angol gőzös a spanyol partok közelében elsüllyedt.

A szerkesztésért felelős:
DR. SZVATKÓ PÁL
főszerkesztő
Szerkesztő: DARVAS JÁNOS
Felelős kiadó: DIETZGEN GÁBOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: VII. kerület, Rakoczi-út 54. szám
Telefonszám: *222-630, *222-220
Megjelenik naponta
Előfizetési ár egy hóra 2.— pengő
Jegypénztár, hirdetési, előfizetési, utazási és könyvosztály: VII. kerület, Erzsébet-körút 18—20
KIADJA A MAGYARORSZÁG NAPILAP R.-T.
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

INGATLAN

BÉRHÁZ

Csépes Pál ingatlanforgalmi irodája, Alsóerdősor 8. Tel.: 133-697.

DAMJANICH-UTCÁNAL háromemeletes újonnan tatarozott modern bérház egy-, kettő-, háromszobás komfortos lakásokkal, 7% nettó jövedelemmel, 135.000-ért. **Csépes.**

STEFÁNIA-UTNÁL háromemeletes, adómentes, modern bérház egy-, kettőszobás, hallos, erkélyes, komfortos lakásokkal 9% nettó jövedelemmel, 105.000-ért. **Csépes.**

VILMOS CSÁSZAR-UTNÁL háromemeletes, nagy utcai frontú, modern sarokbérház kettő-, háromszobás lakásokkal, 7% nettó jövedelemmel, 150.000-ért. **Csépes.**

SZABADSÁG-TÉRNÉL ötemeletes, harmincéves adómentes modern bérház, egy-, kettőszobás, hallos, erkélyes lakásokkal, központifütés, melegvizszolgáltatással, 8% nettó jövedelemmel, 250 ezerért. **Csépes.**

KÁLVIN-TÉREN ötemeletes, nagy utcafrontú modern bérpalota kettő-, háromszobás főúri lakásokkal, 10% nettó jövedelemmel, 700.000-ért. **Felével átvehető, a többi 30 éves amortizációs kölcsön.**

EZENKIVÜL az összes árverésre kerülő kényszereladások nyilvántartva. Csépes Pál, Alsóerdősor 8. Tel.: 133-697.

KÖRÚTNÁL kétemeletes prima bérház fele sürgősen 38 ezer. Szajka. 259-122.

ELADÓ Andrássy-út mellett kétemeletes bérház 75.000. Izabella-utca 67. Kárpáti.

BUDÁN főútvonalon adómentes 3 emeletes jól épített bérház 8600 bérjövedelemmel 98.000-ért. Hungária 155-854.

FIGYELEM! Kétemeletes **adómentes** bérház **12.000** tiszta hozammal egyszázharmincezerért eladó. Szücs, Népszinház-utca 25. 136-593.

SÜRGÖS! Körútnál háromemeletes, nagyhozamú bérház, 58.000-rel átvehető, többi amortizációs.

BUDÁN háromlakásos, hallos, etázs-fütéses, csempés, adómentes bérvilla, 36.000 pengőért.

2000 TISZTA hozamú bérház, 20.000 pengőért. József-körút 11. [illegible]. Telefon: 135-275.

KÖBÁNYÁN adómentes bérház, hatszázalék tiszta hozadékra, 85.000-ért eladó. Novotny, X., Liget-tér 148-290.

LEGPRIMÁBB bérház komfortos lakásokkal, belterületi főútvonalon, 46.000 bérjövedelemmel, **320 ezer pengőért.**

BÉRHÁZAKBAN legnagyobb választék! Összes kényszereladások nyilvántartva! **Szajka.** 259-122.

ZSIGMOND-téren 2×1 szobás, kétszobás, komfortos, emeletes, adómentes ház 30.000-ért eladó is telek 25 pengő négyszögöl. Noszál, Török-u. 10. f. 5.

Dr. HEGYI INGATLANIRODA BÉRHÁZHIRDETÉSEI:

60.000-ÉRT, adómentes évibér tizszereséért, Horthy-körtérnél háromemeletes, prima bérház komfortos kislakásokkal;

120.000-RE átvehető, átírva nettó 7%-ra, Szell Kálmán-térnél, 300 ölön, háromemeletes, masszív úribérház, adóban;

155.000-ÉRT, átírva, harmincéves adómentes évibér tizszereséért, Apponyi-térnél közvetlenül, ötemeletes, komolyan megépített, impozáns bérpalota, hallos luxuslakásokkal, kedvező fizetéssel;

280.000-ÉRT, 40.000 alacsonybérü jövedelemmel, Rákóczi-útnál kétemeletes, masszív sarokbérház, 370 ölön, telekáron, 100.000-rel átvehető;

370.000-ÉRT, tisztán 9%-ra, Vérmezőre nézö háromemeletes, prima luxusbérpalota, pazar kivitelü kislakásokkal, harmincéves adómentes, 220.000-rel átvehető;

660.000-ÉRT, átírva, 100.000 bérjövedelemmel, Lánchidfőnél, hatemeletes, monumentális, gyönyörüszép bérpalota, összkomfortos, pazar lakásokkal, kondicióval. **Összes eladásokat, kényszereladásokat nyilvántartom. Dr. Hegyi. Tel.: 139-683. Rökk Szilárd-utca 6.**

LENKE-TÉRNÉL adómentes, sarok, 15.400 hozammal, plusz **me**gvizdij, 170.000 **Rákóczi-úton, legforgalmasabb ponton, összkomfortos, magas hozamra,** 400 ezer. **Belváros** egyik **föközlekedési** pontján, 70 méter fronttal, 5%-ra, 400.000. **Krisztinában összkomfortos,** 21.500 hozammal, 155.000. **Nagykörúton, Berliniternél,** 33.000 hozammal, 240.000. **Hajós,** 421-164.

BÉRHÁZ, háromemeletes, Szénatérnél, huszonötezer jövedelemmel, százhatvanötezerért, fizetési feltételek. Lukács. Dohány-u. 34. I. 15. Tel.: 131-560.

ADÓMENTES budai emeletes, kertes ház, 1×2, 3×1 összkomfortos lakásokkal harmincötezerért eladó. Lukács, Dohány-utca 34., I. 15. Tel.: 131-560.

VÉRMEZŐNÉL hatalmas bérház egyszázharmincezerért. Edelényi magánnyomozó, Endresztér 1. (Déli vasútnál.) Telefon: 166-386.

BÉRHÁZAK, Király-utcánál, félházrész, tizenötezer bérjövedelemmel, nyolcvanezerért. — **Magdolnavárosban** tizennégyezer bérjövedelmü hetvenezerért. — **Keletinél** adómentes, ötezer bérjövedelmü, ötvenezerért, **batezer** bérjövedelmü harmincezerért. — **Üzemházak** Ludovikánál, **Stefániánál** harmincháromezerért kaphatók, **Taksonyi,** Népszinház-utca 20. Tel.: 349-995.

VÉRMEZŐNÉL gyönyörü háromszobás öröklakás, Edelényi magánnyomozó. Tel.: 166-386.

HORTHY-KÖRTÉRNÉL négy szoba, hallos, ötszobás **öröklakás** kész házban átadó. **Szajka.** 259-122.

GROSZMANN DÉNES ingatlanforgalmi irodájának, Teréz-körút 5, telefon 126-945, bérházhirdetései.

HORTHY-KÖRTÉRNÉL háromemeletes, **adómentes,** prima építkezésü bérház, egy-, kettőszobás hipermodern komfortos lakásokkal, **központi melegvizzel,** 14 ezer bérjövedelemmel, **140.000-ért feltételekkel** Groszmann Dénes Teréz-körút 5. tel.: 126-945.

HERMINA-UTI háromemeletes, adómentes, **jól épített bérház,** hatalmas fronttal, elökerttel, **összkomfortos kislakásokkal,** nagyméretü **szobákkal,** nivós bérlökkel, **14.500** bérjövedelemmel, **150.000-ért.** Groszmann Dénes, Teréz-körút 5. Tel.: 126-945.

ELÖKELÖ Föútvonalon ötemeletes, adómentes, **pazar kivitelü** luxuspalota, **kettőszobás hallos,** legszebben kivitelezett lakásokkal, **központifütéssel,** melegvizzel, **lift,** légvédelmi **óvóhely.** Bruttó 20.000 jövedelemmel, **195 ezerért, feltételekkel.** Groszmann Dénes, Teréz-körút 5. Telefon: 126-945.

IPARCSARNOKNÁL kettőemeletes, **adómentes bérvilla,** kettőszobás, összkomfortos lakásokkal, **7% nettó bérjövedelemmel, 85.000-ért,** Groszmann Dénes, Teréz-körút 5. Telefon: 126-945.

SCHLESINGER ingatlanforgalmi iroda, Vilmos császár- út 33. Telefon: 123-321 és 117-118.

BÉRHÁZ, kettőemeletes, legjobb helyen, autobusz, villamos mellett, adómentes, 11.300 hozadékkal, komfortos lakásokkal, jól építve, jó fizetési feltételekkel 112.000-ért. Schlésinger.

BÉRHÁZ Budán, legjobb helyen, adómentes, villamos, autobusz mellett, 13.000 bérrel, komfortos lakásokkal, jól építve, olcsó bérekkel 140.000-ért. Schlésinger.

BÉRHÁZ Mészáros-utca közelében, háromemeletes, 16.500 bérrel, autobusz, villamos mellett, komfortos lakásokkal 170.000-ért. Schlésinger.

BÉRHÁZ, kettőemeletes, fővonalnál, adómentes, 5800 jövedelemmel, villamos mellett, komfortos lakásokkal, jó fizetési feltételekkel 63.000-ért. Schlésinger.

BÉRHÁZ, egyemeletes, villamos mellett, 10.500 bérrel, jó helyen jól építve, kondicióval. Schlésinger.

BÉRHÁZ, ötemeletes, nagyadómentességgel, központi meleg vizzel. Budapest legjobb helyén, 19.000 bérrel, villamos, autobusznál 235.000-ért. Schlésinger.

BÉRHÁZ, ötemeletes, Józsefterténél, jól építve, részben adómentes, komfortos lakásokkal, kondicióval, olcsó bérekkel, 7½ százalékra, 480.000-ért. Schlésinger.

ÖRÖKLAKÁSOK. Thököly-úti villamosmegállónál 2—3 szobás, komfortos, erkélyes, nagyadómentes, 14—18.000-ig. Wolfné. 490-905. Thököly-út 104.

CSALÁDIHÁZ

FIGYELEM. Ritka alkalmi vétel. Városliget mögött, villamos közelében, fásitott aszfaltos utcában, összközmüvek, magasföldszintes villaszerü **ház** 1×3 nagyméretü szobával, parkett, modern fehér ajtók, összkomfort, házmesterlakás, előkert, rácsos kerités, kapu, 30 évi adómentességgel sürgösen 24.000-ért. Thermentes. Megbizottam László igazgató, Rákóczi-út 78. 134-374.

KISTÖKÉSEK. Kerepesi-útnál adómentes, 1260 ölen, 1×2, 1×1 lakás, 1 üzlet, évi 1400 pengő jövedelemmel 10.000-ért. átvehető 6000-rel. László. Rákóczi-út 78. 134-374.

SÜRGÖS ELADÁSOK! KISPESTEN, Kossuth-térnél háromszobás komfortos, garázzsal, sofőrlakással, 15.000-ért.

KISTARCSÁN 630 ölön kétszobás villaszerü, 4800-ért. József-körút 11. Vénosz. Tel.: 135-275.

GYÖMRÖN négyszobás, komfortos, prima úri családiház, 350 □-öles gyümölcsössel, 14.000-ért. 499-903. Wolfné, Thökölv-út 104.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚTI megállóhoz közel, 2 szoba, komfortos és 4×1 szobás lakással, 25.500-ért. Ugyanott háromszobás, komfortos, 23.500-ért. Wolfné, Thökölv-út 104. T.: 499-903.

KUBÁNYAN családiházak, kétszobás 14.000, **háromszobás** 20.000, négyszobás 24.000, eladók. Novotny, X., Liget-tér, 148-290.

HALLÓ! Villamosnál kettőszobás családházam, kettőezerőles, zsúfolt fajszölössel, gyümölcsössel, évenként harmincöt hektó termés, kettővagón gyümölcs, hordókkal, negyvennyolc órán belül, hétezerötszázért, háromezerötszázzal átadó, egyszázzal kamatmentesen törleszthető. Nagyné, Dohány-utca hetvennyolc. Nem levelezek.

KERESEK 1×2 és 1×1 szoba, komfortos házat tulajdonostól. Cim: III., Török-utca 10., Palangainé.

ÖRÖKLAKÁS

EZUTON értesitjük kaz érdeklödö közönséget, hogy a Böszörményi-út 19/a. alatt épülö **Toldy Miklós társasház összes öröklakásai elkeltek.** A nagy érdeklödésre való tekintettel ennek szomszédságában a Toldy Miklós társasház alaprajzi elrendezésével és kivitelével teljesen azonosan épitjük a **Böszörményi-út 19/c. alatt a Rozgonyi Piroska társasházat,** melyben egyszobás, egy szoba hallos, kétszobás, két szoba hallos, három szoba hallos és nagyobb **öröklakások kaphatók.** Fix árak, délkeleti fekvés, **központi fütés és melegvizszolgáltatás,** nagy kert adómentesség, óvóhely, fényes kivitel, önálló telekkönyvezés, épitünk közlekedés. **Díjtalan prospektus!** Érdeklödés és lekötés irodánkban: **Társasházépitö Vállalat,** Horthy Miklós-út 42. Telefon: 260-301.

VÉRMEZŐNÉL négyszobás öröklakás potom árért, feltételekkel, Logodi-utca 31, Társasházi Irodánál, Endresz-tér 1. Tel.: 166-386.

VILLA

Dr. HEGYI INGATLANIRODA VILLAHIRDETÉSEI:

FŐ-UTCÁNAL masszív családiház, prima karban, négyszobás, összkomfortos, 20.000-ért;

PASARÉTEN, harmincéves adómentes, ötszobás, összkomfortos luxusvilla, 40.000-ért;

GELLÉRTHEGY elitjén, 320-as parkban, masszív, impozáns luxusbérvilla, 1×2, 2×3 szobás komfortos lakással, 65.000-ért. **Összes eladásokat, kényszereladásokat nyilvántartom. Dr. Hegyi. Tel.: 139-683. Rökk Szilárd-u. 6.**

VILLA, 1×4, 1×5 szoba, komfortos lakásokkal és 2×1 szobával, még 18 évig adómentes, kerttel, villamos, autobusz mellett, jó fizetési feltételekkel 70 ezerért. **Schlésinger. 123-321.**

RÓZSADOMBON, 1×3 szoba, komfortos, adómentes, autobusz közelében, kerttel, szép kilátással, 26.000-ért. **Schlésinger. 117-118.**

BUDÁN ötszobás, komfortos, központi fütéses, nagy kerttel, jól épitve, autobusz mellett 65.000-ért. **Schlésinger 123-321.**

VÁROSMAJORNAL emeletes, jól épített kertes magánház 1×5, 2×2 szobás komfortos lakással 60.000. Hungária 155-854.

BUDÁN ötszobás adómentes, kertes, emeletes, teljes komfortos, gyönyörü családiház, 2 fürdöszobával, központifütéssel, garázzsal 30.000. **Háromszobás** ugyanilyen 20.000. **Óbudai, hegyvidéki nagy fajgyümölcsösökben nyaralók** 4500—25.000-ig. **Bartosnál, Táborhegyen,** Judit-utca 4. Telefon 162-617. Tájékoztatót kivánatra küldök.

BUDÁN, jó helyen négy- vagy ötszobás villát vennék 50.000-ig. Sürgös ajánlatot kérek »Ezredes 1087« jeligére a főkiadóba.

VÁROSMAJORBAN 1×4 = 30.000, 1×5, 1×3 62.000, 6×1 = 45.000. **Knapik,** Szentkirályi-u. 4.

RÓMAIFÜRDŐBEN szuterénra épült ötszobás villa 32.000. Római megállónál háromszobás, komfortos 13.500. Ugyanott kétszobás, komfortos 9000, szobakonyhás 4800, háromlakásos 6800. Rikker ingatlaniroda, Rómaifürdő. Keve-u. 47.

SÓSFÜRDŐNÉL, háromszobás, komfortos, adómentes **villa** 17 ezer. Nagy választék alkalmi vételü villákban! **Szajka.** 259-122.

BUDÁN 2×4, 1×2 összkomfortos legprimább **villa** garázzsal, negyvenötezerért — **Stefániánál** nagyadómentes 1×3, 1×2 összkomfortos **családi ház** harmincezerért. — **Horthyligeten** négyholdas faigyümölcsös, háromszobás **úrilakkal,** kertészlakással, tizennyolcezerért. — **Pestszentlörincen** kétholdas, részben hatványéves fölgyfákkal, részben termö gyümölcsössel, ötszobás **úrilakkal,** házmesterlakással, huszonhatezerért. — **Pestmegyei** húszholdas, nagyjövedelmü szölöbirtok, **úrilakkal** teljes felszereléssel negyvenezerért. — **Ezenkívül** több kisebb-nagyobb jövedelmező kerigazdaság általam olcsón kapható. **Taksonyi András,** Népszinház-utca 20. Telefon: 349-995.

TELEK

VILLATELKEK: Rózsadombon, **Pasaréti-úton, Naphegyen, Horthy Miklós-úton, Thököly-útnál, Stefánia-útnál, Svábhegyen, Zugligetben és más villarajonban kisebb, nagyobbak, jó fizetési feltételekkel, nagy választékban kaphatók. Schlesinger 171-118.**

HÁZTELKEK: Horthy Miklós-útnál, Délivasútnál, Krisztina-körútnál, Zsigmond-térnél, Margit-körúton és Margit-körútnál, főutcákban és mellékutcákban, Lipótvárosban, Szent István-parknál, kisebb-nagyobbak, részben 25 éves, részben 15 éves adómentesek, jó fizetési feltételekkel, nagy választékban kaphatók. Schlesinger. 123-321.

KELENFÖLDI állomásnál nagyjövőjü, kitünő telkek 3000 pengőtől. Szajka. Horthy Miklós-út 124. Tel.: 259-122. Alkalmi vételü telkekben legnagyobb választék!

ERDLIGETEN kettőezer öles saroktelek pengő öle. Fele is. Ugyanott, állomásnál, termö gyümölcsös, patakkal, kettő pengő öle. Edelényi, Endresztér 1. (Déli vasútnál. Tel.: 166-386.

REMETEKERTVÁROSI telek erdőnél, Határ-úton áladó. Telefon 142-596. Ichetőleg kettő-négy óra között.

KÖBÁNYAN közmüves telkek 80—500 négyszögöl-ig, háromévi részletfizetésre eladók. Novotny, X., Liget-tér. 148-290.

TELEKVETELÁRHATRALEKOK nagy engedménnyel átadó. Jelige »Külön haszon, tizszázalék kamathozam« főkiadóhivatal.

PARCELLÁZÓNAK hajó-, vasútnál, környékbeli folyamatban lévő lebonyolitásra átadó. Jelige »Kevés töke nagy haszon« főkiadóhivatal.

NAGYBOLDOGASSZONYUTI villatelek **alkalmi árban** megvehető.

PARKASRÉTEN Sasadon villatelkek ölenként **16 pengőért.**

KELENFÖLDI állomás előtt nagyjövőjü telkek **3000 pengőtől.**

LEGNAGYOBB választék alkalmi vételü telkekben! **Szajka** ingatlaniroda. Horthy Miklós-út 124. Tel.: 259-122.

RÁKOSHEGY legmagasabb területén 1000 négyszögöl házhely, gyümölcstelepitésre, baromfitenyésztésre kiválóan alkalmas, 5200-ért eladó, részletre is. Rákoshegyen, Baross-u. 2., Jandó.

GYÁR

GYÁRAK, üzemek minden nagyságban, iparvágánnyal, Dunapart-közelségge! igen előnyösen kaphatók. Hajós, 421-164.

ÜZEMHÁZ

KÖBÁNYAN adómentes üzemház, kétszobás lakással beköltözhető, 20.000-ért eladó, felével átvehető. Novotny, X., Liget-tér. 148-290.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

Oláh Gusztáv ifj

vad

Balla Ignác:

Magyar szinpadkép-
terverők a milánói
Triennale-n.

Pesti Hírlap 1940

ápr. 13.

SZINHÁZ

Két bemutató az Operaházban

Nyirő József és *Ottó* Ferenc zeneszerző közös operája a *Julia szép leány*. A *Julia szép leánynak*, mint a legtöbb balladának szerelem a hajtóereje. Az apai akaratnak ellenszegülő leányban a családi kapcsolatok felett győz a szerelem. A dráma tulajdonképeni magja a *Julia szép leány balladája*, *Julia* először megérzi, azután megtudja *Jóska* halálát. Látomás jelenik meg előtte „fodor fehér bárány, a napot és holdat szarva között hozván". Ezt az izig-vérig népi mesét és tökéletes drámát zenésítette meg *Ottó* Ferenc. A nagyszerű, népi tárgynak megfelelően melódiakészségét népdalmotivumokkal keverte. Operájában igen fontos szerepet juttatott a kórusoknak. Különösen az utolsó jelenet kórusai sikerültek jól, a jelenet zenekari szempontból is a legszerencsésebbnek mondható. Itt tobzódik a muzsika szenvedélye a legjobban, s végül a zene szinte együtt hal el a haldokló „*Julia* szép leánnyal", aki már látja a magasságból, égből jöddögélő bárányt. *Ottó* Ferenc első színpadi művében a népdalokat tulajdonképen csak a kórusokban alkalmazza eredeti valóságukban a többi részeknél csak hangulatban alkalmazkodik azokhoz.

Rigó Magda tökéletes *Julia* szép leány. Az utolsó jelenetben megindító. *Halmos* János átérzi *Jóska* szerepét. *Basilides* Máriát mintha fametszettből végták volna ki. *Palló* Imre meggyőző, *Koréh* Endre komor, haragos öreg bíró. *Budanovits* Mária és *Vitéz* Tibor egészítik ki a nagyszerű együttest. *Fülöp* Zoltán díszletei fametszett stílusban készültek. Az első felvonás komor, sötét, mázsás felhőkkel, sehol semmi világosság. A katonajelenet képe erőteljes, az utolsó kép két egymásbahajló búzatáblája a színes virágokkal végtelenül gyöngéd. Az előadást *Kenessy* Jenő vezényelte lendületesen.

A „Fából faragott királyfi" *Bartók* Béla pantomimje, új betanulásban újra bemutatónak számít. Ez a mű tulajdonképen már a népszerű *Bartókok* közé tartozik. Bartók, amikor megírta, már lerázta magáról az idegen hatásokat, túl van az első népdalgyűjtő utakon, az erdélyi gyűjtésen, amelyeken először találkozik az ősi dallamokkal. Mint népdalkutatóra a népzene két oldalról hatott munkásságára. Az egyik az elbeszélő dallamok gazdag díszítése, szabad recitálás (Kékszakálu herceg), amelyben problémája, hogy a parlando recitativekből hogyan alkothatja meg a magyar opera recitativot. Másik világa a tánczene. Tánczenének ritmusa nemcsak sokféle, hanem hihetetlen erőt, lendületet és fantáziát is tartalmaz. A *Fából faragott királyfiban* a népzenei ritmusokra támaszkodik, s mint *Stravinszky*, úgy ő is meghagyja, hogy egy népdalban sokszor ismétlődjék azonos, vagy rokon ritmus. Ez rossz zeneszerző kezében monotómiára vezetne, de *Bartók* ebből hallatlan drámai erőt tud kovácsolni. Felhasználja azt, hogy a ritmusok egyszerre születtek a dallammal. A Fából faragott királyfiba *Bartók* nemcsak táncszámokat ír, hanem a sok balettritmus mellett drámai és lírai pantomimnek is helyet ad. Ilyenkor feloldódik a ritmikus zene lírai szabadságú muzsikában. A *Harangozó* Gyula koreografiája tökéletesen alkalmazkodik a bartóki muzsikához, szinte hangról-hangra követi a zenét. A táncosoknak, amennyire megkönnyíti, evvel meg is nehezíti munkáját, *Vera* Ilona végtelen könnyed, elragadó a királylány szerepében. *Zsedényi* Károlynak nemcsak a tánca nagyszerű, hanem arcjátékával is kitűnően bánik. Pompásan megállja helyét a főszerepben. *Harangozó* Gyula nagyszerű fabábtánca külön elismerést érdemel. *Ottrubay* Melinda végtelenül hajlékony. *Failoni* mester clemében volt, s karmesteri pálcája alatt nagy lendülettel törtek fel a „*Fából faragott királyfi*" hangjai. *Oláh* Gusztáv színpadi képe és kosztümjei mesekönyvből jöttek elő.

Gábri László

Bókay János uj darabja a Kamaraszinházban

Bókay János — új darabjával, a *Feleséggel* — egyre élretörőbb írói pályájának ahhoz az állomásához ért el, ami minden szerző álma: az osztatlan és biztos siker.

A franciás színpad minden fortélya és elbüvölő szellemessége sziporkázik a darabon. Arról van szó, hogy a férfi a csalást csupán könnyed, tavaszi kirándulásnak tartja, a nő viszont joggal teszi fel a kérdést — ha csak kirándulás a férjnél, akkor miért nevezik csalásnak még is, ha az asszony követné el?

E kérdést, három felvonáson át páratlan bravurral variálja, forgatja, csillogtatja, hogy végül a feleség, helyesebben az anya könnyes-mosolygós megbocsátásával győzze meg a kikapós férjet s a meghatódott nézőt az asszonyi jóság és szív himnuszával. A forró sikerben lényeges része van a kitünő együttesnek is. *Bajor* Gizi megint egy ragyogó ékkövel gazdagította egyedülálló művészetének diadémját. *Rajnai* Gábort, érthetetlenül, nagyon ritkán szerepelteti a színház. De ő gondoskodik róla, hogy egy-egy szereplését jóideig ne tudjuk elfelejteni. *Páger* Antal kitünő művészetének minden rutinját felhasználva állta a sarat. *Lukács* Margit néha kicsett a nagyszerű együttesből. Itt *Bókayt*, a rendezőt is hibáztatni kell, mert megengedte, hogy a szerepet csupán a külsőségekre építse.

Nem kétséges, hogy a Kamaraszinháznak jóidőre nem lesz müsorgondja.

— Z. A.

* **Uz Bence külön előadása az erdélyi vendégek részére.** Erdélyből érkező vendégeink részére külön előadást rendezett a Hunnia-filmgyár vendéglátó igazgatósága. A Corvin Filmszinházban november 10-én, délelőtt 11 órakor és 1 órakor vetítették le külön előadásban Nyirő József feledhetetlen nagysikerű filmjét, hogy az erdélyi közönség is megismerhesse ezt a számára különösen érdekes és megható filmet.

Katona-dalest a Zeneakadémián. A Fővárosi Népművelési Bizottság nov. 11-én, szombaton délután 5 órakor a Zeneakadémia nagytermében előadást rendez. A megnyitóbeszédet Somody István szerkesztő, a nemzeti mozgalmak egyik vezetője mondja. Utána Ádám Jenő zeneakadémiai tanár tart előadást „A világháború lelke a magyar katonadalok tükrében" címmel. A nótákat a Budai Dalárda és a Hév. tisztviselők vegyeskara adja elő.

* **Szereplőváltozás az Operaházban:** *Hubay* Jenő vasárnap, november 12-én, este színrekerülő dalművében, A cremonai hegedüsben, Filippo szerepét nem dr. *Palló* Imre, hanem *Losonczy* György énekli.

*

Apró hírek

A Royal Színház nagy sikerrel ünnepelte a *Ki gyereke vagyok?* című vígjátékának 50-ik előadását. A közönség meleg ünneplésben részítette az igazgatót és a szereplőket. Hir szerint a *Royal Színház* egyelőre nem foglalkozik új darab bemutatásával.

*

A vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizásából az *Országos Irodalmi és Művészeti Tanács* által Kassán rendezett *Művészi Hetek* keretében csütörtökön este a kassai nemzeti színházban *Tolnay* Andor szintársulata ünnepi előadásában mutatta be a *Cigánybárót*.

SPORT

Döntött a Turista Szövetség a Gallyatető-i menedékháztelep sorsáról

A Turista Szövetség ezen a héten tartotta rendkívüli közgyülését, hogy a Magyar Hegymászók Egyesületének tulajdonában volt gallyatetői menedékháztelep sorsáról döntsön. Az elnök bejelentette, hogy a belügyminisztérium a feloszlatott M. H. E. vagyonát a szövetségnek adományozta, s a terhekért az átvett vagyon erejéig a szövetséget tette felelőssé. A gallyatetői ingatlan jogi és pénzügyi helyzetének ismertetése után *Zsembery* Gyula dr. indítványozta, hogy a szövetség öttagú bizottságot jelöljön ki a gallyatetői telep kezelésére, esetleg értékesítésére.

Miután felolvasták a Testnevelési Tanács átiratát, amely közli a közoktatásügyi minisztérium és a belügyminisztérium egybehangzó intencióját, hogy a Turista Szövetség a menedékháztelepet továbbra is mindenképpen a turista érdekek szolgálatában tartsa, élénk és magas színvonalú vita fejlödött ki. A közgyülés egy része turistapolitikai érvekre támaszkodva, a telepnek szövetségi kezelébe való átvétele ellen foglalt állást. Többen a menedékház átvétele mellett szólaltak fel. *Zsembery* Gyula dr. és *Ujlaky* László dr. a zárószó jogán válaszoltak a felszólalásokra s újból kiemelték annak jelentőségét, hogy a szövetségnek a *közérdek szolgálatában át kell vennie a menedékháztelepet.*

Ezekután az egyesületek kiküldöttjei szavazással döntöttek az előadói indítványról. Az átvétel mellett 1193, ellene 108 szavazatot adtak le a közgyülés tagjai. A megszavazott indítvány értelmében a gallyatetői intézőbizottsági tagjai lettek a szövetség mindenkori másodelnöke (ezidőszerint *Zsembery* Gyula dr.), *Vörös* Tihamér, *Papp* Dénes, *Ujlaky* László dr. és *Anker* Béla.

*

A Turista Szövetség *„kezdő túrái"* során vasárnap, november 12-én a budai hegyekbe térképolvasó túrát vezet. Találkozás a hüvösvölgyi villamos végállomásnál reggel 8 órakor. Vezető: *Zsembery* Gyula dr. másodelnök, helyettese *Anker* Béla tanácstag.

SPORTHIREK

Elmarad a magyar—olasz tornaviadal. Az olasz szövetség levélben értesitette a MOTESZ-t, hogy a december 12-én, Milanoban tervezett olasz—magyar tornaviadal a bonyolult nemzetközi helyzetre való tekintettel későbbi időpontban kerül megrendezésre.

Lósport

Szombaton üggetőversenyek

Tizenegy futam szerepel a BÜE szombati müsorán. A főversenyben: a Solymosy Jenő báró kettesfogatú emlékversenyben kilenc kettesfogat méri össze tudását, melyek közül első esellyel a Vay gróf által hajtott Csákó—Elemér összefogás indul, de a formában lévő Grundt kezében erős ellenfélnek számit az Ébredő—Ritola kettős. A jól összeállitott program többi számaiban az alább közölt tipjeinkre utalunk.

Jelöltjeink:

I. Galiba — Etre — Kovács J. hajtás.
II. Nicolette — Z. Iszkó — Fajankó.
III. Csákány — Agyafurt — Törzsfőnök.
IV. Csákó—Elemér — Ébredő—Ritola — S. Pista—Vezekény.
V. Batu Khan — Daniló — Benedek.
VI. Doba — Margit S. — Várta.
VII. Edömér — Urilány — Gyalla.
VIII. Jónás — Sirocco — Beata L.
IX. Opera — Ali — Urpéter.
X. Zólyom — Nelly — Pamuki Hárpia.
XI. Gyémánt — Little Winni — Elszánt.

GAZDASÁGI ÉLET

Emelkedett mezőgazdaságunk kivitele

Kivitelünk értéke a gazdasági év eleje óta szeptember 30-ig majdnem 147 millió pengő volt, vagyis 5.4 millió pengővel több, mint a mult gazdasági év első három hónapjában.

A mezőgazdaságnak mennyiség és érték szempontjából egyaránt legjelentékenyebb exportcikke a gabona. A gazdasági év első negyedében gabonakivitelünk mennyisége 3.4 millió q volt, vagyis havonkint több mint 1.1 millió mázsát szállitottunk külföldre. A kikuldött növénygazdasági terményeknek háromnegyed részét tette a gabonakivitel. Érték szempontjából a gabonakivitel nem ennyire túlnyomó, de mégis növénytermesztésünk külföldről származó bevételeinek nagyobb felét, 58 százalékát szolgáltatta. Főzelék- és gyümölcskivitelünk évről-évre szebben fejlődik. Két év alatt majdnem kétszeresére nőtt a tétel értéke, jelentősége pedig teljes kivitelünk 5.1 százalékáról 8 százalékra emelkedett. Viszont szőlőgazdaságunk kivitele mind kisebb jelentőségü. Növénytermesztésünk kivitelének 68,462.000 P értéke e negyedév alatt közeljárt a teljes kivitel felához (46.6%).

Az utóbbi hónapokban állattenyésztésünk kivitele is általánosan magasabb volt az előző évinél. Élő juh- és gyapjukivitelünk azonban ebben a hónapban is csökkent. Lótenyésztésünk az egyetlen, amelynek kivitele hanyatlást mutat az előző évhez képest: a tavalyi július-szeptemberi negyedévben kivitt állatoknak felénél kevesebbet küldtünk ki, de értük kapott összeg csak egynegyedrésszel csökkent. Az idén kivitt 1.711 ló átlagos értéke 700 pengőn felül volt, mig a mult évben átlagosan csak 440 pengőt kaptunk.

*

Amig állattenyésztésünk és növénytermelésünk kivitele az utolsó évben is emelkedett, sajnos, sem mezőgazdasági iparunk összesége, sem egyéb iparunk nem tudta elérni multévi eredményeit. A változott viszonyokra való tekintettel cukoriparunk kivitele jóformán megszünt. A húsipar az idén mindössze 418.000 pengő értékü termékét tudta külföldön elhelyezni. A mezőgazdasági iparok összes külföldi bevétele ez év első negyedében 3,383.000 pengőt tett ki.

Csökkent a heti bankjegyforgalom

A *Magyar Nemzeti Bank* bankjegyforgalma a november 7-i kimutatás szerint, az október 31-i forgalommal szemben 52.5 millió pengővel csökkent. A váltóvisszaváltások összege a váltóbenyujtások összegét 40 millió pengővel haladta meg. Az állami giroszámlákra 25.7 millió pengő befizetés történt, ellenben egyéb számlákról 4.1 millió pengő folyósittatott, úgyhogy az összgiroállomány végeredményben 21.6 millió pengővel emelkedett. Az érckészlet 2.2 millió pengővel apadt. A váltópénzkészlet 0.7 millió pengővel gyarapodott. Az *Egyéb követelések* 11.9 millió pengővel, az *Egyéb tartozások* pedig 1.3 millió pengővel emelkedtek.

A vásárosarnokok és piacok élelmiszerárai

Húsok és hústermékek: Marharostélyos, felsál 160—240, leveshús (fartő, tarja, szegye) 120—200, borjúcomb 240—300, vesés 160—180, pörkölt 180, juhhús, hátulja 136—160, eleje 116—140, sertéskaraj 220—270, tarja, comb 180—242, oldalas 150—170, zsirszalonna 150—162, sertésháj 170—176, sertészsir, budapesti 160. — *Vad- és vadhús:* Szarvas 1 kg 40—400, őz 1 kg 40—500, fácán 1 drb 200—250, fenyvesmadár 1 drb 40—50. — *Baromfi:* Élő: tyúk 1 drb (125—135), csirke, rántanivaló 1 drb (125—150), ruca, hizott 1 kg (130—135), lúd, hizott 1 kg (110—120), pulyka, hizott 1 kg (100—130). Vágott: tyúk 1 kg (120—160), csirke, rántanivaló 1 kg (70—230), ruca, hizott 1 kg (110—140), lúd, hizott 1 kg (80—125), pulyka 1 kg (60—140). — *Tojás:* Teatojás, válogatott drb 13—15, kg 200—230, dunántúli ládaáru (200—225), kosárárú (210—235), hűtőházi tojás (180), meszestojás (160—170), főző- és aprótojás drb 10—12, kg 200—260. — *Tejtermék:* Tejföl (90—95), teavaj tömbben (290—300), pasztőrözött (325—330), tehéntúró (56). — *Szárazfőzelék:* Borsó, hántolt, feles (32—40), lencse, hazai (34—64). — *Zöldségfélék:* vegyes zöldség, zöldjével 20—28 (15—17), kalarábé kg (10—15), karfiol, hazai, levéllel (15—20), tisztitott (30—35), vöröshagyma, érett, makói 10.5—11), fokhagyma (16—18). — *Káposztafélék:* Fejeskáposzta (2—6). — *Burgonya:* Gülbaba 12—13 (9.3), nyári rózsa 13—14, őszi rózsa 11—12, kifli 20—26, Ella 9—11 (8), Krüger, étkezési 10 (7.1), Woltmann 10 (7.1). — *Főzelékfélék:* Főzeléktök (18—24), sütőtök (9—10), csiperkegomba (180—260), paraj, tisztitott 20—32 (14—24), sóska, közönséges 24—36 (14—25). — *Gyümölcs:* Alma, nemesfaj Ia 36—110 (30—75), közönséges, válogatott (10—30), körte, nemesfaj Ia (35—80), közönséges, válogatott (16—40), birsalma (20—40), szőlő 38—100 (28—80), dió (86—100). — *Déligyümölcs:* Gesztenye, külföldi (76—100), hazai 56—120 (50). — *Fűszer:* Paprika, édesnemes, csemege (400—420), édesnemes (360—380), félédes, gulyás 320), mák, kék (146—148), bors (440), szegfűbors (600).

Változatlan a terménytőzsde

A terménytőzsde határidős piacán a márciusi rozs zárlati jegyzése változatlanul 15.73 pengő mázsánkint.

A készárúpiacon az árak nem változtak. Elkelt 1800 q búza, 300 q rozs, 300 q árpa, 150 q tengeri és 100 q csöves.

A tőzsdetanács hivatalos árfolyamai: Búza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejérmegyei, dunántúli, kisalföldi 77 kilós 19.80, 78 kilós 20.30, 79 kilós 20.60, 80 kilós 20.80. — *Rozs:* pestvidéki 14.60—14.85, más szárm. 14.80—15.05. *Takarmányárpa:* Ia 65—66 kg 17.10—17.35, közép-min. 16.60—16.85. — *Sörárpa:* kiváló 21.00—21.85, prima 19.50—20.85, sörárpa 19.00—19.85. — *Zab:* elsőrendü 19.25—19.35, középmin. 19.15—19.25. — *Ótengeri:* tiszántúli 19.15—19.35, egyéb áll. 19.15—19.35, egyéb áll. 19.15—19.35. — *Őrlemények:* korpa 13.90—14.10, 8-as liszt 16.10—16.60 pengő mázsánként.

Az állatpiac

A Magyar Keresztény Állatkereskedők Országos Egyesülete jelenti: A ferencvárosi sertésvásár pénteki felhajtási eredményei: érkezett 110 drb., előző vásári maradvány 588 drb., összesen 698 drb. A vásári állományból angol hússertés 54 drb. Pénteki vásári maradvány 538. drb. Irányzat változatlan. — *Árak:* Ia szedett 96—100, IIa szedett 90—94. IIIa szedett 80—86, angol tőkesertés 94—100 fillér kilonkénti élősúlyban.

Gyenge az értéktőzsde

Az értéktőzsdén pénteken az irányzat a külföldi tőzsdék gyenge irányzatának hatására gyengült. Nagyobb árcsökkenések azonban nem fordultak elő. A zárlat csendes maradt.

Nemzeti B.	175.—	177	176.5
I. M. Bizt.	440.—	435	435.—
Concordia m.	2.60	2.60	2.60
Békéscsabai	13.—	12.5—13.5	13.—
I. Bp. mal.	13.25	13.1	13.—
Hungária	23.9	24—23.2	23.25
Bauxit	210.—	211—206.5	206.5
Beocsini	14.7	13.7—14	13.7
Borsodi szén	10.—	—	9.—
Szentlőrinci	5.40	—	5.40
Kohó	23.25	22.5	22.5
Magnezit	175.—	180	185.—
Aszfelt	6.40	6.50	6.20
Kőszén	371.—	369.5—365	367.—
Nagybát.	38.5	37	37.—
Salgó	38.5	38.6—37.8	38.—
Urikányi	38.25	37.25—38	37.75
Fegyver	45.9	45—44	44.5
Ganz	21.2	20.8—20.3	20.5
Láng	38.—	—	38.—
Acél	36.5	—	35.5
Rima	98.—	98—96	97.—
OFA	13.5	—	13.5
Nasici	80.—	80—78.5	79.5
Levante	—	0.25	0.25
Nova	16.5	16.8	16.8
Trust	50.75	51.75—50.25	50.25
Délcukor	97.25	96.25—96.5	96.5
M. cukor	93.5	91—92.5	92.—
Georgia	22.5	22.5	22.5
Stummer	47.—	47	47.—
Izzó	134.—	134	134.—
Dreher H.	—	165—159	159.—
Gschwindt	889.—	—	880.—
Polgári sör	132.—	—	132.—
Gyapjumosó	—	3.50—3.60	3.60
Goldberger	47.5	—	47.5
M. kender	12.5	—	12.25
Pamutipar	35.—	—	34.75
Óbudai	22.—	22	22.—
Chinoin	—	—	13.25
Műtrágya	43.—	—	43.—
Wander	—	—	77.—
Brassói	30.5	30	30.—
Gumi	60.75	—	59.—
Vasuti forg.	19.9	19.7	19.7
Telefon	9.50	9.52—8.75	9.—

Államadósság, kötvények, záloglevelek:

1939. évi ptjegy	100.—	100	100.—
Népszövetségi	—	—	76.—
I—VI. hadik. 6%	0.01	0.02	0.01
1914. évi főv. 4.5%	313.—	310.25—309.25	309.5
1927. évi főv. 6%	95.75	95.75—95.25	95.—

APRÓHIRDETÉSEK

Szavanként hétköznapon 16 fillér. — Vasár- és ünnepnapon 24 fillér. Vastagabb betűkkel és az első szó duplán számitandó. Legkisebb hirdetés 1.60 pengő, illetve 2.40 pengő. Iskola-oktatás rovatban, valamint állást keresők részére az apróhirdetések dija szavanként hétköznapokon 12 fillér, vasár- és ünnepnapokon pedig 18 fillér.

VILLA

VILLA, emeletes, Táborhegyen, 650 négyzetöl, rengeteg gyümölccsel, gyönyörü kilátással 30 évig adómentes, tiz percnyire villamostól, családi okok miatt potom áron eladó. Tulajdonos 495-037.

KÖNYVVÁSÁR

IDEGESSÉG. NEUROSIS. Irta Szüts Gyula dr. Ára 3 pengő. Kapható a Magyarság könyvosztályában, II., Hunyadi János-út 2. Vidékre portót számitunk.

KÖNYVVÁSÁR

A DIÉTÁS KONYHA TECHNIKÁJA. II. javitott kiadás. Irta: Soós Aladár dr. egyetemi magántanár. Ára füzve 3.30 pengő. Kapható a Magyarság könyvosztályában. II., Hunyadi János-u. 2. Vidékre portót számitunk.

ÁLLÁS. FOGLALKOZÁS

OTTHONI munka viszonylag csekély befektetéssel havi 120 pengő kereseti lehetőség bárkinek. Állandó foglalkoztatás garantálva. Anyagot szállitjuk, készárut átvesszük. Kérjen prospektust Phönix körkötőüzem. Kisfaludy-köz 3/5. (Válaszbélyeg!)

Valuta- és devizapiac

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai. Devizák: Amszterdam 200.95—202.55, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 62.18—62.62, Bukarest 3.41—3.44, London 14.61½—14.76½, Milano 17.66—17.88, Newyork 378.70—381.30, Páris 8.30—8.40, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Zürich 84.85—85.55, Bratislava (Pozsony) 11.79—11.93.

Valuták: Angol font 14.60—14.80, belga 62.00—62.60, cseh-morva korona (20 K-nál nagyobb cím1. kiv.) 7.50—11.80, dinár (500 és 1000 dináros cím1. kiv.) 6.50—7.90, dollár 378.70—384.30, francia frank 8.25—8.45, holland forint 200.55—202.55, leu (érm. kiv.) 2.60—3.45, leva 3.00—3.60, lira (500 és 1000 lirás cím1. kiv.) 16.90—17.90, svájci frank 84.65—85.55, szlovák korona (20 K-nál nagyobb cím1.) 7.50—11.80.

Magyar-német devizakompenzációban a felár változatlanul 18—19½%, magyar-délszláv devizakompenzációban 46—47½%, magyar-görög devizakompenzációban 3839½%.

Külföldi értéktőzsde

Berlin, november 10.

A részvénypiacon csekély forgalom mellett az árfolakulás egyenetlen volt, az áremelkedések voltak többségben. A bánya, barnaszén és vegyi papirok csoportjában az árfolyamok általában emelkedtek. Gummi, linoleum és kábelértékek ára alig változott. Régibirtoklású kölcsön 135.25-ről 135.40-re emelkedett. A pénzpiacon a napipénz ⅛%-kal visszaesett.

Külföldi terménytőzsdék

Az irányzat szilárd, a forgalom közepes. *Jegyzések:* 100 kg-ként: búza bácskai és Ujvidék környéki 178—180, szerémségi 177—179, szlavóniai és baranyai 178—180, felsőbácskai 181—183, bácskai tiszai uszályból 190—192, tengeri bácsbácskai tiszai uszályból 190—192, tengeri bácskai és bácskai indiai paritás 136138, bánáti 133—135, búzaliszt bánáti 0-ás és 00-ás 270—280, 2-es 250—260, 5-ös 230—240, 6-os 210—220, 7-es 180—190, 8-as 127.50—130, szerémségi és szlavóniai 0-ás és 00-ás 265—275, 2-es 245—255, 5-ös 225—235, 6-os 205—215, 7-es 175—185, 8-as 127.50—132, bab bácskai és szerémségi fehér zsák nélkül 345—347.50, korpa bácskai, szerémségi 110—112.50, bánáti 107.50—110 dinár.

Dánia gazdasági életét súlyosan érinti a font zuhanása

Kopenhágából jelentik. A font sterling a kopenhágai tőzsdén csütörtökön is esett. A font sterling árfolyama az elmult péntektől 46 őrével esett. Az *Extrabladet* az árfolyam-eséssel kapcsolatban a következőket írja: A font árzuhanása mezőgazdasági helyzetünk újabb nehézségét jelenti, tekintettel arra, hogy minden font után 46 őrével kevesebbet kap, mint amennyit Angliában megkeres. A font árfolyamának csökkenése igen komoly jelentőségű országunkra nézve.

*

— *Budapesti húsvásár. Készlet:* nagymarha 305 érk., eladás 200, borjú érk. 712, eladás 512, birka érk. 557, elad. 407, az irányzat közepes. *Árak:* marha és ökör Ia egészben 150—152, hátulja 168—170, eleje 130—134, szegye 140, tehén Ia egészben 130—140, hátulja 144—150, eleje 124—126, szegye 124. Marha, ökör és tehén IIa egészben 104—124, hátulja 110—132, eleje 96—114, szegye 110, csontoznivaló 70—86, borjú eleje 96—106, lebőrözött 86—90, hátulja Ia 140—146, IIa 126—133, juh ölött nyúzott Ia 80—84, IIa 70—78, zsiger 66—72, faggyú 50—90, csont 30—40, marhafej (fél fej) 100—125, orr és köröm 50, láb 4 drb 100—150, pacal, egészben 100, marhabél 300—350, borjufodor egészben 40—45, juhbél 80—100, marhavér (egy tál) 30 fillér kilónként. — *Hidegvásár:* Készlet: nagymarha érk.13, eladva, borjú érk. 362, eladva, juh érk. 10, eladva, félsertés nyúzott 269, elad. 224, félsertés szalonnával 386, elad. 326, süldő érk. 175, elad. 125, malac 190 érk. eladva, sertészsiger 510 érk., eladás 510 kg, marhazsiger érk. 19 kg eladva. Irányzat közepes. *Árak:* csontoznivaló 30—66, borjú ölött bőrben Ia 116—124, IIa 90—114, félsertés szalonnanélkül 116—140, szalonnával 116—132, süldő 100—124, malac 120—155, sertészsiger 70—90, marhazsiger 50 fillér kilónként.

Budapesti borjúvásár. Felhajtás 463. Irányzat változatlan. *Árak:* Ia 72—76, IIa 62—71, IIIa 50—60 fillér kilénként élő súlyban.

Kávéházban, étteremben
kérje a MAGYARSÁGOT

Színházak és filmszínházak műsora

Operaház (3, ½8). Szombat: Tanhäuser (D 6), vasárnap délután. János vitéz, este: A cremonai hegedüs. Szent fáklya (Nepm.). — **Nemzeti Színház** (½4, ½8). Szombat. Papucshős (VII), vasárnap d. u.: Énekes madár, este: Papucshös (VIII). — **Nemzeti Kamaraszínház** (4, 8). Szombat, vasárnap este: A feleség, vasárnap délután: Alterego. — **Vígszínház** (½4, 8). Szombat: Kártyázó asszonyok, vasárnap d. u.: Márkiné, vasárnap este: Kártyázó asszonyok (V). — **Belvárosi Színház** (4, 8). Minden este: Végrendelet, vasárnap délután: Földindulás. — **Andrássy Színház** (½4, 8). Minden este és vasárnap délután: Klotild néni. — **Pesti Színház** (4, 8). Szombat este, vasárnap délután és este: Szabad az út. — **Fővárosi Operettszínház** (½4, 8). Minden este és vasárnap délután Pusztai szerenád. — **Royal Színház** (4, ½9). Minden este és vasárnap délután: Ki gyereke vagyok én? — **Városi Színház** Vasárnap este (8): Piros bugyelláris, szombat (7) és vasárnap délután (½4): Az ember tragédiája. — **Podium** (½5, 9). Minden este és vasárnap délután: Színháznyitó müsor. — **Dunaparti Színpad** (9). Minden este: Megnyitó müsor. — **Komédia** (½5, ½9). Csütörtök, szombat és vasárnap délután és minden este: Benősülés. — **Erzsébetvárosi** (½6, ½9). Szombattól-csütörtökig: Paprikáscsirke. — **Józsefvárosi** (½6, ½9). Szombattól-csütörtökig: Fehérvári huszárok. — **Kisfaludy** (½6, ½9). Szombattól-csütörtökig: Zimberi-zombori szépasszony.

#

BEMUTATÓ FILMSZINHÁZAK:

ÁTRIUM. (Margit-krt. 55. 154-024, 153-034.) **Várlak...** (Charles Boyer, Iréne Dunne) **Híradók.** (½6, ½8, ½10, Sz., V. és U. ½4-kor is.)

CASINO (Eskü-út 1. 393-102). **Walt Disney új színes csodája. — Magyar- és Fox-híradók.** (½6, ½8, ½10.)

CITY (Vilmos császár-út 36. 111-140). **Walt Disney „Hollywoodi Képeskönyv"** legújabb trükk- és rajzfilm-sorozat 9 fejezetben. (¾6, ¾8, ¾10, szomb., vas. és ünn. ¾4-kor is.)

CORSO: (Váci-u. 9. 182-818.) Robert Donat főszereplésével: Isten vele, tanár úr! Magyar híradó. Szombat, vas., és ünn.: ¾3, 5, ½8 és 10, hétköznapokon 5, ½8, 10.) — Vasárnap d. e. 11-kor: **„Schubert-matiné."**

DÉCSI (Teréz-krt. 28. 125-852, 121-343.) **Áll a bál.** (Szeleczky, Csortos, Pataki). — **Híradók.** (6, 8, 10, szomb. vas. és ün. 4, 6, 8, 10.)

FORUM. (Kossuth Lajos-u. 18. 189-543. 159-707). **„Francia négyes."** (½6, ½8, ¾10., szomb., vas. és ünn. ½4, ½6, ½8, ¾10.)
Fox és magyar híradók. (¾6, ½8, ¾10, szomb.,

RÁDIUS (Nagymező-u. 22—24. 122-098, 120-564.) **Negyedik hétre prolongálva: Várlak.** (Irene Dunne, Charles Boyer). **Silly Mickey. Magyar és Fox híradók.** (½6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünn. ½4-kor is.)

ROYAL APOLLO (Erzsébet-krt. 45. 141-902 és 342-946.) **Tánc a föld körül** (Fred Astaire és Ginger Rogers) — **Híradók.** (½6, ½8, ¾10; szomb., vas. és ünn. 4, 6, 8, 10.)

SCALA (Terez-krt. 60. 144-411). **Shirley Temple, a kis fenség.** (Anita Luise, Richard Green) **Magyar és Fox híradó.** (½6, ½8, ¾10; szomb., vas. és ünn. 3-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor matiné: **Cafe Metropol** (Loretta Young).

URÁNIA (Rákóczi-út 21. 146-045.) **Áll a bál.** (Szeleczky, Simor, Pataki, Csortos.) **Magyar- és Ufa Világhíradók.** (5, ½8, ½10, szomb., vas. és ü. 3, 5, ½8, ½10.) Vasárnap d. e. 11 órakor: dr. Cholnoky Jenő előadása: **Svédország.**

UTÁNJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

BROADWAY FILMSZINHÁZ (Károly körút 3. 144-212.) **Krisztina királyné.** (Greta Garbo) (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.) Vas. d. e. matiné.

CORVIN (József-krt és Üllői-út sarok. 138-988.) **Karosszék.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

HOLLYWOOD (Bethlen-tér 3. 142-455.) **Karosszék** (Szeleczky, Ráday). — **La kukaradzsa.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.) Vas. délelőtt matiné.

KAMARA. (Dohány-u. 42. 144-027.) **A szerelem tolvaja.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

LLOYD (Hollán-u. 7/a. 111-994.) **Megbélyegzett aszony** (Louis Jouvet, Victor Francen). (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.) Vasárnap d. e. 11-kor matiné: **Az aréna hősei** (3 Ritz).

OMNIA (József-krt. 31. 130-125). **Menekülő élet.** 4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

SIMPLON (Horthy Miklós-út 64. 268-999.) **Karosszék** (Szeleczky, Rajnay, Szilassy). — **Híradók.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **Kék róka** (Zarah Leander).

TOVÁBBJÁTSZÓ FILMSZINHÁZAK:

ADMIRÁL (Margit-krt. 5/b. 353-707.) **Acélkaraván** (Barbara Stanwick). — **Híradó.** (½4, ½6, ½8, 10, v. és ü. ½2-kor is.) Vasárnap d. e. ½10 és ½12-kor: **Szervusz Péter!** (Páger.)

ALKOTÁS. (Gömbös Gyula-u. 11. 355-374.) Csütörtöktől—vasárnapig: **Riadó a Földközi tengeren.** Vasárnap délelőtt matiné: **Kis Szent Teréz élete.** — Hétfőtől—szerdáig: **Fővárosi szálloda.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

ASTRA (Ugocsa-u. 10. 154-422.) **5 óra 40. — Francia mesevárak. — Híradó.** (¼4, ¼6, ¼8, ¼10; v. és ü. ½2-kor is.) Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Havi 200 fix.**

BELVÁROSI (Irányi-u. 21. 384-563.) Csak 16 éven felülieknek: **Café de Paris. Híradók.** (hétköznap: 4, 6. 8, 10, vasárnap jobb terem: 2, 4, 6, 8, 10, bal terem: 3. 5, 7, 9.) Vasárnap d. e. ½11 és 12 órakor Matiné: **Naplemente előtt.**

BODOGRÁF (József-krt. 63. 149-510.) **Judith.** (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.)

BUDAI APOLLO (Csalogány-u. 46. 351-500.) Vasarnapig, nov. 9—12: **Hallo Janine! — Minden vihar elül II. rész.** — Vasárnap, nov. 12-én d. e. ½11 órakor: **Zendai fogoly.** — Hétfőtől, nov. 13—15: **Café de Paris.** — Vasárnap, nov. 19-én d. e. ½11 órakor: **Hyppolit a lakáj.** (½5, ½7, 9, v. és ü. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.)

ELIT (Szent István-körút 16. 114—502.) **Karosszék. — Híradók.** (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.)

JÓZSEFVÁROSI (Kálvária-tér 7. 134-644.) **Judith, Híradó.** (Csak 16 éven felülieknek!) (½4, ½6, ½8, ½10, v. és ü. ½2-kor is.) Vasárnap délelőtt matiné: **Zöld Császár.**

KULTURA (Kinizsi-u. 16. 386-193.) **5 óra 40.** (Kiss, Makay). — **Híradó.** (5, ½8, ½10; v. és ü. ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.)

OLYMPIA (Erzsébet-krt. 26. 342-947.) **Café de Paris** (Vera Koréna, Jules Beery.) — **Schubert befejezetlen szimfóniája. — Minden vihar elül.** (11, 2, 4, 6, 8, 10.)

OTTHON (Beniczky-utca 3. 146-447.) **Halló Janine! — Nincsen új a nap alatt** (kulturfilm). (¼4, ¼6, ¼8, ¼10, vas és ünn. ½2-kor is.) Vasárnap délelőtt matiné: **Négy nővér.**

PALOTA (Krisztina-krt. 155. 153-005). XI. 9—12: **A baskervillei kutya. Erdők haramiája.** Cowboy-film. — **Híradók.**

PALACE (Erzsébet-krt. 8. 136-523). **Három testőr** (3 Ritz Brothers) — **Második hétre prolongálva. Híradó.** (11, 2, 4, 6, 8 és 10 órakor. Az első három mérsékelt.)

PHÖNIX (Rákóczi-út 68. 144-454.) **Hallo Janine.** (Rökk Marika) **Magyar úszás. Híradó.** (Folytatólagos előadások kezdete: 11, 1, 3, 5, ½8 és ½10 órakor. Az első három mérsékelt.)

RIALTO (Rákóczi-út 70 139-497.) **Café de Paris.** (½11, ½1, ¾3, 5, ½8, ½10, v. és ü. 10, 12, 2, 4 6, 8, 10.)

TURÁN (Mozsár- és Nagymező-u. sarok. 120—003) **Judith** (Bette Davis). — **Híradó.** (4, 6, 8, 10, v. és ü. 2-kor is.) Nov. 12-én vas. d. e. 9 és 11 órakor: **Szervusz Péter!** (Páger)

AZ EGYETLENKE

Irta: Gaal Olga

Thuryné, a gazdag ügyvéd felesége már harmadszor szaladt át ezen a forró nyári délelőttön a szomszédba, Kenyeresékhez. Izgatottan ragadta ki fiacskáját, Palit a játékbafeledkezett gyermekek közül, kezét a megszokott mozdulattal a gyerek hátába csúsztatta, hogy lássa nem izzadt-e meg. Igy ment ez egész nyáron. Volt nap, amikor ötször-hatszor is átöltöztette anyja. Pali rendszerint toporzékolva tiltakozott ilyenkor, mert mindig akkor kellett félbeszakítania a játékot, amikor legjobban esett. De Thuryné nem ismert kegyelmet. Pali egyetlen gyermeke volt, akit agyon szeretett és agyontáplált. Szegény Pali szörnyű hájtömege célpontja volt az utcagyerekek vásott kedvének. Ahol csak megláttak csúfolták és kötekedtek vele. És mire Pali elégtételt akart venni, akkorra már árkon-bokron túl voltak, neki pedig nem maradt más hátra, mint nehány könnycseppet szétmorzsolni arcán zsírpárnás kezefejével. A tehetetlenség szégyenérzetének könnyei voltak ezek. Érezte, hogy igazságtalanul bántják, hisz ő nem tehet róla, hogy úgy kiüt a többi gyerek közül. Anyja elvakult szeretete volt a bűnös. Thuryné reszketett félelmében, ha Palit a cicázó pajtások körülhajkurászták az udvaron, vagy ha egyikmásikkal vad birkózásba kezdett.

A gyermekszoba polcain toronymagasan halmozódtak a drága játékok, amelyeket Pali nyolc esztendőn át karácsonyra, születésnapra és minden kieszelhető alkalomra kapott. Gondosan parkirozott udvarukban aranyszínű homok, hinta, kisvasút, bicikli. Az egész utca gyermekei elszórakozhatott volna itt. Pompás kertjükben a legnemesebb gyümölcsök teremtek. Minden érte volt ebben a házban, az egyetlenért, ő volt minden öröm oka, a cél, a jövő, a beteljesülés Thuryné anyai szívének...

A szomszéd házban Kenyeresék laktak, akiknél szűk volt a tisztviselői jövedelem, de annál bővebb az Isten áldása. Ugy jöttek a gyermekek egyre-másra, mint a szalmaszálból kifujt szappanbuborékok. Hol fiú, hol lány. Amikor a kilencedik gyermek, a parányi Katica is ott tipegett az udvaron játszó testvérek lábai alatt, akkor már komoly volt a szükség Kenyeresékné. Értéktárgyakat, ékszereket adogattak el lassan. Csak egy kincs maradt meg, amelytől nem fosztotta meg a Kenyeres-családot a nagy Életrendező. Az anyai szív, Kenyeresné szíve. Csoda kincs volt az. Ugy öntötte magából a fényt meg a meleget, hogy nemcsak népes családjának, de mindenkinek jutott belőle, aki csak a közelében megfordult. Olyan volt, mint a bibliai erős asszony. Gyermekei sohasem látták aludni, mert amikor ők kora este játéktól, tanulástól kimerülten álomra hajtották fejüket, akkor édesanyjuk lábai még úgy berregtették a varrógép pedálját, mint a motolla.

Kenyeresné ritkán lágyult el, pedig mennyire szerette őket. Hányszor ült éjszaka a napi munkától kimerülten ágyuk szélén és gyönyörködött a kamaszkorú fiúk arcvonásainak serdülő férfiasságában meg a kislányok álomtól pirult angyalarcában. De ha az álmok ideje elmult, akkor kemény vigyázállásba vezényelte szívét. Nem volt kényeztetés, csak józan, okos nevelés és szeretet, aminek nem volt határa.

Kenyeresék udvarát nem gondozta kertész. Néhány egyszerű, tarka virágágy volt benne, melyeket a gyermekek egymással vetekedve öntöztek. De volt szabadság és fáramászás...

Thury Pali minden reggel megismételte a kérést, mihelyt kinyitotta a szemét:

— Ugye anyám, átengedsz Kenyeresékhez?

Thuryné nem mondott ellent. Tudta, hogy Palinak a szíve hasadna meg fájdalmában, ha egy napig nem játszhatna együtt a szomszéd gyermekekkel.

Igy nőttek fel egymás mellett a kilenc Kenyeres gyerek meg a szomszéd Thuryék egyetlenkéje. Amikor Pali a gimnáziumba került, akkor már az öt kemény, izmos Kenyeres fiú kiegyensúlyozta benne az anyai kényeztetés félszegségeit. Nem volt már gyámoltalan egyetlenke, hanem a hatodik Kenyeres fiú. Ha az iskola udvarán verekedésre került a sor, nem maradt alul. Csak a hája nem akart megcsappanni. Amikor a Kenyeres fiúk nyári vakációra vasnyujtót kaptak, Pali a vágyakozástól remegve nézte a fiúk hajmeresztő tornamutatványait. Elszorult a szíve, amikor látta, hogy villámgyorsan huzódnak fel a magas nyujtóra. Ő is megpróbálta, de úgy zuhant a földre, mint egy liszteszsák. Puhán és porozva. A Kenyeres fiúk hasukat fogták nevettükben. Aztán nekiláttak és egyesült erővel nyomták fel Palit a nyujtóra, akinek földöntúli boldogság sugárzott arcán, amikor a magasban meghimbálta magát.

Egy év mulva Pali volt az osztály legjobb tornásza. Az alakja is megnyult. Már nem mertek csúfolni az utcagyerekek.

Karácsonyra hazaérkezett Pista, a legidősebb Kenyeres fiú a hadapródiskolából. Jól állt neki az egyenruha és aranysárga csík is díszelgett már a nyakán. Feszesen tisztelgett Pali mamája előtt. Pali úgy nézett fel rá, mint egy földi istenre és alig merte megszólítani a néhány hónap előtt még elválhatatlan pajtását.

Thuryné, aznap este arra lett figyelmes, hogy a Pali szobájában szokatlan későig ég a villany. Halkan bekopogtatott, majd rést nyitott az ajtón és bekivánciskodott. Pali éppen az utolsó gombot kényszerítette be katonazubbonyán a gomblyukba. Nehezebb munka volt, mint a favágás. A Kenyeres Pista izmos, nyurga alakjára szabott egyenruhát ugyancsak meg kellett nyujtani, hogy beleférjen. Palinak lángolt az arca, amikor anyja rajtakapta az éjszakai titkos műveleten. De a gyermek zavarát legyőzte benne az ifjú akarata. Feszes állásba merevedett és olyan keményen vágta össze sarkait, hogy a Pista hadapród-nadrágja egy keserves jajdulással szétrepedt

— Anyám, én katona akarok lenni, mint Pista!

Thurynénak éles törként futott szívébe az ijedtség, de nem volt hozzá lelkiereje, hogy a fia akaratával szembeszálljon; hiszen édesanya volt, Pali pedig — az egyetlenke.

Gyenge szél, hőmérséklet nem változik

A Meteorológiai Intézet jelenti november 10-én este: Europa északi részein viharos változékony időjárás uralkodik, de a nyugat-keleti irányban a skandináv félsziget felett végighaladó levegőhullámok Középeurópa délibb részeit és így a Kárpátmedencét is csak alig érintik.

Hazánkban ma is tartott az enyhe idő. Budapesten este 9 órakor a hőmérséklet 9 Celsius fok.

Várható időjárás a következő 24 órára: mérsékelt szél. Sok helyen köd, néhány helyen ködszitálás, vagy kisebb eső. A hőmérséklet alig változik. (MTI)

Vizállás

A Földmívelésügyi Minisztérium vízrajzi osztálya jelenti:

A **Duna** Esztergomig apad, lejjebb árad, Pozsonyig alacsony, Oroszvár—Gombos közt közepes, lejjebb magas vizállású. **Vízállások:** Schärding 170, Passau 562, Aschach 290, Struden 424, Stein 354, Bécs 328, Pozsony 226, Komárom 368, Budapest 334, Paks 234, Baja 339, Mohács 374, Gombos 485, Ujvidék 428, Zimony 481, Drenkova 378, Orsova 426.

A **Rába** Szentgotthárdnál 17.

A **Dráva** Barcsnál 53, Drávaszabolcsnál 180.

A **Száva** Brodnál 578.

A **Tisza** Záhony—Tokaj közt árad, máshol apad, Tiszafüredig alacsony, lejjebb közepes vízállású. **Vízállások:** Faluszlatina 58, Tekeháza minusz 15, Tiszaujlak minusz 40, Vásárosnamény 3, Tokaj 93, Tiszafüred 146, Szolnok 280, Csongrád 370, Szeged 414.

A **Szamos** Csengernél 18.

A **Körös** Körösszakállinál 56, Békésnél 440, Gyománál 526.

A **Maros** Makónál 104.

A **Balaton** Siófoknál 58.

A **Velencei-tó** Agárdnál 78.

Rádió

SZOMBAT, NOVEMBER 11.

BUDAPEST I.

6.45: Torna, hírek, közlemények, hanglemezek. Utána: Étrend. **10.00:** Hírek. **10.15:** „Ifjúsági rádió." **10.45:** „Mit nézzünk meg?" A Horváth-kertet Budán ismerteti Mesterházy Jenő. **11.10:** Nemzetközi vizjelzőszolgálat. **12.00:** „A kassai rádió műsoráról." — Harangszó a kassai Szent Erzsébet székesegyházból, majd Országzászló-avatás a kassai Szent Korona-téren a hazatérés első évfordulóján. Az ünnepi beszédet mondja Uzdóczi-Zadravecz István dr. püspök. **12.40:** Hírek. **13.00:** Hanglemezek. **13.20:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **13.50:** Enrico nobile dei Conti Riccardi olasz hadtest-tábornok átadja a Nagy Lajos 6. m. kir. honvéd gyalogezrednek Ófelsége III. Viktor Emánuel Olaszország és Albánia királya, Ethiopia császárának az ezred tulajdonosának az ezred részere küldött csapat-zászlóját. Közvetítés Kaposvárról. Beszél Budinszky Sándor. (Hangvételek.) **14.30:** Hírek. **14.45:** Műsorismertetés. **15.00:** Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. **16.15:** „Repülők." (I. rész: A tábor. — Felszállás). Soós László ifjúsági előadása. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** Hírek szlovák és magyarorosz nyelven. **17.15:** Faragó Ibolya zongorázik. **17.40:** A rádió postája. **18.10:** Farkas Jenő cigányzenekara. **18.55:** „Az ázsiai hun birodalom". Darkó Jenő dr. egyetemi tanár előadása. **19.15:** Hírek. **19.25:** Marjay Erzsébet filmdalokat énekel a Rádió Szalonzenekarának kiséretével. **19.50:** „Debrecen lelke." Révész Imre dr. ref. püspök előadása. **20.20:** „Mosolygó muzsika". Irta és a Budapesti Hangverseny Zenekart vezényli Polgár Tibor. **21.40:** Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. **22:** Közvetítés a Vadászkört-szállóból. Pertis Pali cigányzenekara muzsikál. **23.00:** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. **23.20:** Tánclemezek. **0.05:** Hírek.

BUDAPEST II.

17.10: Szociális Misszió Társulat előadása. **17.40:** A Rádió Szalonzenekara. **18.10:** „Csokold meg". Molnár Kata elbeszélése (Felolvasás). **18.50** A Földmívelésügyi Minisztérium mezőgazdasági félórája. **19.00** Farkas Jenő cigányzenekara. **19.25:** „A rézmetszet." Tóth Ervin dr. előadása. **20.00:** Hírek, ügetőversenyeredmények, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. **20.20:** Brahms: B-dur vonóshatos. 18. mü. **21.00:** „Az udvari ember." Irta Tolnai Gábor dr. (Felolvasás). **21.30:** Időjárásjelentés.

KASSA.

10—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. **11.05:** „Kassa felszabadulása". Tóth Endre előadása. **11.20:** Magyar indulók hanglemezről. **11.40:** Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. **12.00:** „Az országzászló felavatási ünnepe." Közvetítés a kassai Szent Korona-térről. Az ünnepi beszédet mondja Uzdóczi-Zadravecz István dr. püspök. **13.20—15.25:** Azonos Budapest I. műsorával. **15.25:** „A felszabadult Kassa." Emlékműsor kassai diákok közreműködésével. **16.15—18.30:** Azonos Budapest I. műsorával. **18.30—19.00:** A Földmívelésügyi Minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II.-ről. **19.00:** Tánclemezek. **19.15—00.05:** Azonos Budapest I. műsorával.

MAGYARSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, II., Hunyadi János-út 2. Tel.: 156-010. Levélcím: Budapest 2. Postafiók: 55. Éjjeli szerkesztőség: Budapest, VIII., Gyulai Pál-u. 14. Telefon: 145—142 14—043.
Előfizetési árak:
Egy hóra 4 pengő, a legnagyobb kedvezménnyel 2.50 pengő, egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér, postatakarékpénztári csekkszámla: 28990 Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Nyomatott a Centrum Kiadóvállalat Rt. körforgógépein. Felelős vezető: Kulcsár József.

Színház Zene.film Művészet

Ciano gróf San Sebastianban tanácskozott Franco tábornokkal

Ciano gróf spanyolországi útja valóságos diadalmenetté alakul át. Elismerik ezt azok is, akiket a spanyol helyzet alakulása a legközvetlenebbül érint: *a franciák.*

Valamennyi párisi lap elismeri, hogy az a fogadtatás, amelyben az olasz külügyminiszternek Spanyolországban része volt, *szívélyesség és lelkesedés tekintetében felülmul minden várakozást.*

Ciano gróf olasz külügyminiszter szerdán a lakosság lelkes éljenzése mellett hagyta el Barcelonát, hogy kíséretével és az ujságírókkal repülőgépen *Vitoriába* utazzék. Vitoria ünnepi díszt öltött. A *nagy áruházakat bezárták,* hogy lehetővé tegyék a lakosságnak a felvonulásokon való részvételt. A városból és környékéről összegyült *több tízezres tömeg* lelkesen éltette a Ducét, Francot és Cianot. A tömeg elénekelte az olasz és a spanyol nemzeti himnuszt.

Ciano gróf az út két oldalát *szegélyező élő sövény sorfala között* gépkocsin folytatta útját *San Sebastian* irányában, ahol *Franco tábornokkal találkozik.* Ez lesz Ciano gróf spanyolországi tartózkodásának *legfontosabb* állomása.

Ciano gróf olasz külügyminiszter este 7 óra 10 perckor érkezett San Sebastianba, ahol a lakosság lelkes ünneplléssel fogadta. Ciano gróf, aki fehér egyenruhát viselt a Katolikus Izabella-rendjellel, gépkocsiján állva mindenfelé római köszöntéssel intett üdvözletet és köszönte meg a lelkes fogadtatást.

A királyi palotába, ahol Franco tábornok várta, Ciano gróf Jordana külügyminiszter társaságában lépett be. A Caudillo dolgozószobájában fogadta vendégét. Néhány perccel később Jordana tábornok elhagyta a szobát. Megkezdődött a spanyol főparancsnokság és az olasz külügyminiszter tanácskozása. *Az eszmecserére, amely 19 óra 25 perckor kezdődött, két óra hosszat tartott.* Ciano gróf azután szívélyesen elbúcsúzott Franco főparancsnoktól és Zarauzban lévő lakására ment.

Jordana külügyminiszter este ebédet adott Ciano gróf és kísérete számára.

Róma, július 12.

A *Giornale d'Italia Ciano* gróf olasz külügyminiszter és *Serrano Suner* spanyol belügyminiszter keddi beszédével foglalkozva, a többi közt így ír:

A spanyol és olasz nemzetnek egyaránt érdeke, hogy *mind a' ketten hatalmasak legyenek* és ezért *kölcsönös segitséget ígérnek egymásnak.* Ez jelzi az új spanyol külpolitikát, amelynek első ténykedése *az antikomintern-paktumhoz való csatlakozás volt.* Természetes, hogy a *fasizmus* és a *falangizmus* hasonló célú alakulatai *együttműködnek* egymással.

A Baross Szövetség rendkivüli közgyülése

A Baross-szövetség szerdán este rendkívüli közgyűlést tartott *Ilovszky* János elnöklésével. Az elnök megnyitójában hangoztatta, hogy azért hívta össze ilyen szokatlan időben a rendkívüli közgyűlést, mert a Baross-szövetségre az ősz folyamán nagy feladatok várnak és ezeknek elvégzésére készen kell állni idejében. Ezért nincs most nyári szabadság, munkakikapcsolás a szövetségi életben és nem lehet mindaddig, amíg a Baross-szövetség két évtizedes vetése, a keresztény gondolat gazdasági gyakorlati megvalósítása meg nem történik. Az elnök ezután beiktatta a szövetség textilszakosztályának új elnökét: *Nagy* Sándor vállalati igazgatót, majd *Miklós* Ferenc fővárosi bizottsági tag felszólalása után egyhangúan háznaggyá választották *Ispanovics* Sándor igazgatót és ugyancsak egyhangúan a szövetség igazgatójává választották *Domokos* László dr. ny. miniszteri osztálytanácsos, főtitkárt.

Nemes Nagy Mihály fővárosi bizottsági tag, szövetségi ügyész felszólalása után a zsidótörvény életbelépésével kapcsolatban szükséges alapszabálymódosításokat szavazták meg, majd *Kölley* Andor a szövetségi tagok nevében köszönetet mondott Ilovszky János országgyűlési képviselő, országos elnöknek, hogy a március elején elhatározott teendőket és javaslatokat már most megvalósította. *Szakál* Ferenc kérdést intézett ezután az elnökséghez, hogy van-e kapcsolata a Baross Szövetségnek az Országos Baross Gábor Körrel. Ilovszky János kijelentette, hogy a Baross Szövetségnek sem Budapesten, sem a vidéken, semmiféle kapcsolata nincs az Országos Baross Gábor Körrel, amely mint ifjúsági szervezet, öt esztendővel ezelőtt kivált a szövetség kötelékéből és azóta teljesen külön áll a szövetségtől. *Balogh* Gábor kormányfőtanácsos szavai után a rendkívüli közgyűlés lelkes hangulatban ért véget.

Oláh Gusztáv beszél a Bajazzók és Sylvia rendezéséről

A szigeti szabadszínpadon pénteken este mutatják be Aureliano vendégszereplésével a „Bajazzókat", továbbá Delibes „Sylvia" című balettjét. Ifj. Oláh Gusztáv, a két darab rendezője, a szabadtéri beállításról a következőket mondotta:

— A „Bajazzók" semmiféle festett díszletet nem kíván és a darab ezért igen alkalmas szabadtéri előadásra. Ez lesz az első alkalom a szigeti színpadon, hogy díszlet nem szerepel. A gyepszőnyeggel borított szabadtéri színpadra, a sziget hatalmas faóriásai közé a szemünk láttára érkezik meg Canio társulata a kordékkal és ott építi fel a maga kis színpadát, amelyen a tragikus komédia lejátszódik. A második felvonásban a színpadot összekötjük a nézőtérrel, úgyhogy itt a közönség úgyszólván együtt játszik a szereplőkkel.

— A „Sylviá"-t ezelőtt öt-hat évvel Tatán már előadták szabadtéren. Ez volt az első szabadtéri rendezésem. Minthogy akkor nem volt se tribün, se nézőtér, a zenekar oldalt a földön játszott és világítás hiányában nappal tartottuk az előadást. A szigetszínpad kitünő felszerelése mellett természetesen másképp hat majd a „Sylvia". Lilás éjszakai félhomályban esküsznek össze a faunok, hogy elfogják a valódi forrásban fürdőző nimfákat és Diana istenasszony ötventagú női vadásznépe százötven méteres távolságból vonul a rivalda elé. Valódi lesz Ámor szent ligete, középen a parosi márványból épült kis ion-templommal. A görög mitológia világa elevenedik meg a sziget lombjai alatt, barna testű faunok és az áttetsző ruhájú nimfák kergetőznek a nyirfák között. Igen hatásos lesz a befejező kép, amikor az erdő valamennyi szelleme összefut, hogy üdvözölje Sylviát, akit Ámor visszahozott közéjük a fekete vadász karjaiból.

Mindkét darabot Rubányi Vilmos vezényli. Az előadást július 17-én, hétfőn megismétlik.

A vándorszintársulatok megszervezésére negyedmillió pengő kell

A színművészeti kamara kétnapos közgyűlése után szerdán a filmkamarában volt választmányi ülés. Tekintettel arra, hogy a magyar filmgyártás tulajdonképpen még mindig nem indult meg, az ülésen lényegbevágó határozatot nem tudtak hozni. *Csak szakmai felszólalások hangzottak el,* amelynek értelmében az elnökség elhatározta, hogy a filmkamarát rövidesen átszervezik és bevonják tagjai közé a filmszínházak vezetőit, egyuttal intézkednek, hogy a moziigazgatók is képviseletet kapjanak a választmányban.

A színművészeti kamara keddi közgyűlésén, mint ismeretes, tárgyalták a vándorszintársulatok ügyét is. A staggionerendszernek vannak hívei és vannak ellenzői: a kamara minél előbb szeretné megvalósítani a vándortársulatokat, míg a legtöbb vidéki nagyobb város vezetősége arra az álláspontra helyezkedik, hogy több hónapon keresztül el tudnak tartani olyan társulatot, amely a vígjátéktól kezdve az operáig mindent játszik. *A színművészeti kamara negyedmillió pengőt kért a társulatok szervezésére s egyuttal két kategóriába osztotta a színjátszási területeket.* Az első csoportba tartoznak Szeged, Kassa és Pécs, a másodikba Miskolc, Kecskemét, Sopron és Győr. Mind a két csoportra négy-négy színtársulatot alakitanának, operait, drámait, továbbá egyet az operettre és egyet a különböző műfajokra.

Megállapitotta a kamara a színészfizetések minimumát: Budapesten a legkisebb fizetés 160, vidéken pedig 140 pengő lenne. Szerdán került nyilvánosságra az is, hány tagot kell a színházak törzstársulatánál szerződtetni. A Vígszínháznál 40, a Magyar Színháznál 32, a Belvárosinál, a Royalnál, az Andrássynál és a Pesti Színháznál 20—20 tagra kell emelni az állandóan foglalkoztatott színművészek számát. Mint értesülünk, a budapesti színigazgatók szövetsége táviratban tiltakozott a kamaránál a színészszerződtetési feltételek miatt, tekintettel azonban arra, hogy *a kamara választmánya a törvényben előirt keretek között fogadta el a szerződtetési és a törzstársulati ügyekre vonatkozó előterjesztést, a fontos és nagyon is szociális intézkedés az ősszel induló szezontól kezdve érvénybe lép.*

*** Ma csütörtökön Csajkovszkij-est az állatkertben.** Müsor V—VI. szinf. 1812. Vez.: **Ferencsik.**

Tutsek Piroska és Réthy Eszter a német művészet napján

A német művészet napjára, amely július 14-én lesz Münchenben, két magyar énekesnő kapott meghivást: *Tutsek* Piroska és *Réthy* Eszter. A művésznők müncheni tartózkodásuk alatt *Hitler* vezér és birodalmi kancellár vendégei lesznek.

Tutsek Piroska, az Operaház művésznője különben az idei *salzburgi ünnepi játékokon* három alkalommal fog fellépni. Augusztus 6-án Beethoven IX. szimfóniájában énekli az altszólamot, augusztus 26-án Mozart Requiemjében, végül szeptember 3-án Verdi Requiemjében szerepel.

Bordy Bellát francia filmen léptetik fel

Bordy Bellát táviratilag meghivták Párisba egy francia társadalmi film főszerepének eljátszására. A kitünő magyar ballerina magyar filmjeivel feltünést keltett a külföldön is, a francia filmgyártók benne látják a jövő filmprimadonnáját. Bordy Bella margitszigeti fellépése után azonnal Párisba utazik, hogy megbeszélje a film részletkérdéseit. Kérdésünkre nem tudta még megmondani, hogy lesz-e táncszerepe is, de azt tudja, hogy főszerepben franciául kell beszélnie.

*** A Yale-egyetem énekkara Budapesten.** Az amerikai Yale-egyetem hatvantagú énekkara Bartolomen karnagy vezetésével szombaton este érkezik Budapestre. A híres amerikai egyetemi kórus 17-én, hétfőn az állatkerti pavillonban lép fel és müsorán néger spiritualék, régi tengerész- és cowboynóták, továbbá indián népdalok szerepelnek.

*** Kodály Zoltánt megoperálták.** Kodály Zoltánt, a világhírű magyar zeneszerzőt néhány nappal ezelőtt orvosai tanácsára a klinikára szállitották, ahol Verebély professzor megállapította, hogy műtéti beavatkozásra van szükség. Az operációt Verebély tanár végezte. Kodály Zoltán szerdán már teljesen jól érezte magát és néhány nap mulva elhagyhatja a klinikát.

*** Tabáni Anna-bál szárazon és vizen.** Az ősi I. kerületi iparoskör kebelében müködő budai iparos és kereskedő ifjak kulturegyesülete, a tabáni őslakók és telepesek: burgerek, halászok, vizimalmosok, hajósok és kézművesek utódai az idén is megrendezik vizen és szárazon a legendás tabáni Anna-bált. Szombaton, július 22-én este a Gellértfürdő előtt álló, bérbevett különhajón gyülekeznek az ünnepség résztvevői s a gőzös 9 órakor indul Dunafüredre. Megérkezés után vizen és szárazon tánc lesz, népies, magyaros játékokat rendeznek és a legszebb hölgyek bemutatják a híres magyar kettőst. A magyarországi tárogatósok köre régi dalokat ad elő, közben pedig holdvilágos estétől napvilágos reggelig folyik a tánc. Részvételi jegy 2 pengő, s a bálról minden felvilágositást megad az érdeklődőknek az I. kerület Attila-körut 50 szám alatt müködő báliroda, telefon 155-787.

*** A fővárosi képtár** anyaga legutóbb 83 darab műtárggyal gyarapodott. A főváros kulturális ügyosztályának javaslata alapján a polgármester a képtár részére most megvásárolta Vaszary János „Fürdő nők", Rippl Rónai József „Virágcsendélet", Kimnach László „Női tanulmányfej", Kimnach László „Női arckép" és Novotny János „Olasz nő" című képét is.

*** „Tempo 1939."** Találó címe ez annak a rövid filmekből összeállitott müsornak, mely a küzdelmes, eseményekben és izgalmakban gazdag 1939-ik esztendőnek történetét eleveníti fel. A nagyhatalmak uralkodói, diplomatái, hadseregei, sport- és varietéhírességei és a mindennapi élet hősei a főszereplői az élő történelemkönyvnek, amelyebn rengeteg vidámságot és látványosságot halmoztak össze. A müsornak érdekes része a „Fox divatparádéja" című színesfilm és a „Tiz perc világtörténelem" című száguldó tempójú filmriport.

MA az ANGOL PARK-BAN tarka est

Dayka Margit, Simor Erzsi, Komár Juliska, Könyves Tóth Erzsi, Rácz Vali, Dán Etelka, Náray Teri, Surányi Erzsi.

Timár József, Pataky Jenő, Szilassy László, Feleky Camill, Berczy Géza, Köpeczy Boőcz Lajos.

Kezdete 8 órakor.

A magyar bor ünnepi estje a Margitszigeten

Az országos szőlő- és borpropaganda-bizottság a margitszigeti szabadszínpadon ünnepi estet rendezett abból az alkalomból, hogy a mezőgazdasági Iparok VI. nemzetközi tehnikai és kémiai kongresszusa Budapesten időzik. A jó bornak ugyan nem kell cégér s a magyar bor jóságát ismerik világszerte, mégis szép és felejthetetlen gesztus volt a rendezőség részéről, hogy a bizottságot elvitte a Margitszigetre és a gyönyörü szabadtéri színpadon magas színvonalú müsoros estet rendezett, kiváló művészek közreműködésével. Bevezetésül Erkel Hunyadi László nyitánya csendült fel, majd bordalok következtek, Révai, Sztojanovics és Erkel müveiből. Hámori Imre énekelt, majd a budai dalárda Kodály karádi nótáit és Ádám Jenő somogyi bordalát adta elő. Ádám Jenő vezényelt. Ezután tánckép következett Liszt zenéjére „Forr a must". Az Operaházi kitünő balettkara müködött közre Szalay Karola, Ottrubay Melinda, Vera Ilona, Sallay, Zsedényi, Csányi, Harangozó és Kárász Anna együttesével. Majd a nagysikerü csárdajelenet következett, amelynek főszerepét Bordy Bella, Vera Ilona, Zsedényi, Harangozó, Kőszegi, Hidas Hedvig, Csányi, Mátrai és Ilbert Irén lejtették. A zenekart a budapesti hangversenyzenekar szolgáltatta, Hrubányi Vilmos vezényelt. A nagysikerü est befejező száma Berlioz Rákóczi indulója volt. A kitünő rendezőség arról is gondoskodott, hogy a természetes kulisszák a magyar bor ünnepén a szőlőt se felejtsék ki: valódi szőlőtőkéket hozatott erre az alkalomra, karóstól együtt. Az előadásnak rendkivüli sikere volt, a szépszámú közönség soraiban láttuk a társadalmi és politikai élet sok vezető személyiségét.

Nádai Pál: A lakásberendezés művészete

Magyar könyvbarátok

Nádai Pál egyik legképzettebb és legismertebb nevü képviselője a lakásművészet magyar irodalmának. A tárgy teljességét felölelő, összefoglaló munkája örvendetes meglepetés könyvpiacunkon, ahol régóta érzett hiányt pótol. Választékos izlése és tárgyismeretének gazdasági kivételes jelentőséget és értéket biztosit a munkának. Ismeri a mai ember kivánságait és kényelemszeretetét. Számol a különböző igényekkel és anyagi feltételekkel. Nemcsak a mai élet kivánalmai sorakoznak fel, hanem az elmult korok stilusainak szemléltető példái is helyet kaptak könyvében, amely értékes tanulságokkal szolgál a szobatér, az elrendezés, valamint a helyes életformák magasabbrendü tudnivalói tekintetében. Nádai könyve nevel, művel, izlést fejleszt és hasznos, gyakorlati értékü tanácsokkal látja el a lakását berendező, vagy bútort vásárló olvasót. Felhivja érdeklődését olyan apróságokra, lakásberendezési „fogásokra" és finomságokra, amelyeket általában csak a szakember ismer. Bevezet az iparművészet műhelytitkaiba és megismertet a bútor-, fa-, szőnyeg-, porcellán- és üvegipar elemeivel és alapfogalmaival. A téma művészi jellegének megfelel a nagyszabású munka köntöse is. Végh Gusztáv finom könyvdiszei, sok szép mümelléklet és a könyvnyomdai jelesség igazi „könyvbarát" könyvvé avatja az egyetemi nyomda szép kiadványát.

*** Jubileum az Erzsébetvárosi Színházban.** Erdélyi Mihály „Zimberi-zombori szépasszony" című nyári operettje csütörtökön este érkezik első jubileumához. A sikeres ujdonság a huszonötödik előadáson és azután is az eredeti szereposztásban kerül színre.

TEMPO 1939

Napjaink világtörténelmi kavalkádja

Egy viharos tempójú esztendő története. Szemle a békére készülő világ hadseregei között! A világtörténelem színpadának a sztárjai: uralkodók, diplomaták, politikusok arcképcsarnoka. — Seregszemle a sportban. Pompás varietéfilmek! Ritkaságok riportja!

Állatkerti primadonnák! Broadway fantázia! Szépség és sport!

TÖRTÉNELEM, SPORT, DIVAT! LENDÜLET! SZÓRAKOZÁS!

Premier MA ¾10-kor **SCALA**

Sportversenyek

Rendezni kell a tréner-testület zavaros ügyeit!

Szombathelyen neheztelnek a lila-fehér klubvezérre, aki legutóbb, csapatának a délszláv bajnok elleni KK-mérkőzésével kapcsolatban a BSK-ról megállapította többek közt, hogy „ennek a csapatnak még hivatásos edzője sincs". A „szombathelyi sportemberek" aláírással érkezett levél szemére veti a nyilatkozattevő klubigazgatónak, hogy csak a zsidó edzőket ismeri, a Guttmannokat, Sternbergeket, Feldmannokat, Wilheimeket, Konrádokat, stb...., de nem ismeri volt saját játékosát, Mészáros Istvánt, a Sabaria, majd az Ujpest kitünő válogatott játékosát, aki Ujpestről Olaszországba ment edzőnek s onnan a Beogradski-hoz a mult év szeptemberében. Mészáros azóta is edzője a délszláv bajnoknak, amelynek idei sikersorozata és páratlan arányú feljavulása nyilvánvalóan a magyar edző működését dicséri. A szombathelyi sportbarátok felhozták továbbá, hogy Langfelder igazgató vagy tájékozatlan, vagy tudatosan hallgatta el Mészáros István személyét és sikerét, mivel a jeles edző keresztény. A szombathelyi sportbarátok levelének befejező része igy szól:

Ismerjük ezt a mentalitást és ezt a módszert. Langfelder úr fajtestvérei éveken át Olaszországban ölték a fajmagyar edzőket. A trénertestület útján igyekeztek állásából kimarni egy sereg komoly, becsületes, szakértő keresztény sportembert. Az olaszok nem dőltek be a zsidó taktikázásnak, itthon ellenben hiánytalanul sikerült a trénertestületben a zsidó edzőuralmat megvalósitani. És ez a trénertestület még ma is fennáll. Gidófalvy Pál dr., aki egy sereg bátor és célszerű intézkedéssel szolgálta már labdarugó életünk magyarabbá és keresztényibbé való tételét, hihetőleg belenyul majd ebbe a kérdéskomplexumba is. A magyar labdarugó társadalom egységesen követeli ennek a tipikusan zsidó intézménynek felszámolását. Ez legalább akkora közérdek lenne, mint a játékvezetők testületének feloszlatása. Végtére is 1939-et irunk, a magyar futbalélet teljes reformja keretében nem szabad megfeledkezni a trénertestület racionális átszervezéséről sem, hisz a trénerek kezében fekszik a magyar futbalnevelés és ami ezzel egyenlő, a magyar futbal jövője.

Kiss lesz a Ferencváros jobbösszekötője a Bologna ellen

Szerdán délután tartotta eheti nagyedzését a Bologna ellen készülő Ferencváros. A pályán kisebb mérkőzésnek is díszére váló népes szurkoló sereg várta az edzés kezdetét. Nem sokkal öt óra után megkezdődött az edzés, amelyet könnyű labdagyakorlatok és tornázás vezetett be, majd kétkapus játékra sorakoztak fel a zöldfehérek. A vasárnapra várható csapat ellen a tartalékok Hádával, Polgárral megerősítve állottak fel. *Egy idei Toldi is az első csapatban játszott, de mozgásával nem aratott sikert.* Egyhangú volt a megállapítás, hogy az egykori tank fölösleges kilókat szedett magára, mozgása nehézkes és körülményesebben kezeli a labdát, mint valaha. Toldit csakhamar Kiszeli váltotta fel, de alig lépett a pályára, *egy támadás során hirtelen összerogyott és nem tudott talpraállni.* Mint mondotta, rosszul találta a labdát és földbe rúgott. A sérülés komoly természetünek látszik, de bizakodnak abban, hogy a jeles összekötő vasárnapig harcképes lesz. Amennyiben nem gyógyulna meg, *Toldi lesz a balösszekötő*, vagy a center. Az már bizonyos, hogy a formán kivüli Polgár kimarad a csapatból és *Kiss kap helyet a csatársorban.* Az ő visszatérésével Kiss, Sárosi dr., Kiszeli összetételüvé válik a belső hármas, feltéve, ha Kiszeli játszhat.

Az edzésen egyébként türhetően mozgott a zöld-fehér gárda, s 6:0 arányban győzött tartalékjai ellen. A játékosok körében bizakodó a hangulat, *mindannyian bizonyosra veszik, hogy kiverik a kupából a Bolognát* s az utóbbi időben állandósult tradiciók szerint a döntőre kvalifikálják magukat.

A csapat egyébként edzés után autókon ismeretlen rejtekhelyre utazott, ahonnan csak közvetlenül a mérkőzés kezdete előtt tér vissza a fővárosba.

Csak keresztény bíró vezethet labdarugómérkőzést

Szerdán este a Move Podmaniczky-utcai székházának dísztermében, közel négyszáz játékvezető részvételével nyílt meg a *Gidófalvy* Pál dr., a játékvezetők testületének miniszteri biztosa által meghirdetett játékvezető tanfolyam. A miniszteri biztos *Majorszky* Ferenc és *Gálffy* András kíséretében látogatást tett *Szeder* János országgyülési képviselőnél, a Move elnökénél, majd megérkezett a testnevelési tanács képviseletében *Misángyi* Ottó dr. főtitkár.

A Hiszekegy után *Gidófalvy* Pál dr. köszöntötte a hallgatókat, s a játékvezető testület leendő új gárdáját. Állandó lelkesedéssel, sürü tapssal kisért beszédében többek között bejelentette, hogy *a jövőben Magyarországon csak keresztény sportember vezethet labdarugómérkőzést.* Hangoztatta, hogy a magyar labdarúgást minden vonalon, minden részében át kell alakitani. Ehhez azonban nemcsak hitre, pillanatnyi lelkesedésre van szükség, hanem áldozatos, szívós, kitartó munkára is. *Az új, keresztény, becsületes sportszellemtől áthatott játékvezető gárdára vár a feladat, hogy a labdarúgásnak ezen a vonalán az átalakitást eredményesen végrehajtsa.* Végül köszönetet mondott a testnevelési tanácsnak, valamint a jelenlevő Misángyi Ottó dr.-nak a támogatásért. Ezután a tanfolyam hallgatóinak csoportba osztása következett és az oktatók hozzákezdtek az első előadások megtartásához.

Sporthirek

() Válogatott birkózóink újabb fölényes győzelme Olaszországban. A magyar válogatott birkózó csapat szombati győzelme után kedden Nápolyban a városi válogatottal mérkőzött s 7:0 arányú fölényes győzelmet aratott. Birkózóink befejezve olasz portyájukat, csütörtökön éjjel érkeznek haza Budapestre.

() Az úszó válogató-versenyen a 100 m-es hátúszásban Lengyel dr. 1:12.2 p-es idejével megelőzte Galambost s igy ő lesz a németek elleni magyar úszócsapat hátúszó válogatottja. A 200 m-es gyorsúszásban Végházi BEAC 2:21.8 p-évl győzött Erdélyi MESE, Angyal és Tátos előtt. Az eredmények alapján a 4×200 m-es gyorsúszó stafétában Eleméri és Körösi mellett Végházi és Erdélyi képviseli színeinket.

() Vitéz Bánó legyőzte Frigyesit a MAC teniszversenyének elődöntőjében. A női egyes elődöntőjében Szilvási Edit három szetben verte Ráczné s a döntőben Jusics elleni mérkőzésén a harmadik szetben vezetett, amikor a meccs a sötétség miatt félbeszakadt.

() A segédmotoros kerékpár csillagtura nevezési zárlatát a nagy érdeklődésre való tekintettel a kerékpáros szövetség július 14-ig meghosszabbitotta.

() Budapest—Bécs kerékpáros pályaviadal. Pénteken este folytatódnak a Millenárissporttelepen a kerékpáros pályaversenyek. Ezúttal a kitünő bécsi kerékpárosokkal méri össze erejét a bolgárok ellen győztes magyar válogatott csapat. Az ostmarkiak Bécsben legutóbb győztek ellenünk s igy ez a viadal revansnak számit, amelynek sikere bizonyosra is vehető. Az est müsorán két nagyérdekességü motorvezetéses futam is szerepel, Szekeres a német Damerovval és Troitzsch-csal méri össze erejét. A verseny este negyed 9-kor kezdődik s egy belépőjegygyel két személy tekintheti meg.

LŐSPORT

Jubileumi évi hölgyek versenye

A csütörtöki megyeri versenynap vezető eseménye a jubileumi évi hölgyek versenye, amely európai viszonylatban is különálló esemény, amennyiben *a kontinens legjobb hölgylovasait szólitja nyeregbe.* A verseny nagy favoritja *Desperado*, esélyeit a legutóbbi pompás munkái támasztják alá. A helyezéseknél *Farandole, Pitypalatty* és *Számadó* veendő elsősorban figyelembe. Jelöltjeink:

I. futam. Czárán János emlékverseny. *Wait-a-bit — Bakter.*

II. futam. Kassai díj. *Canio — Sarit — Hajrá.*

III. futam. Baich Péter báró emlékverseny. *Resista — Honvéd.*

IV. futam. Jubileumi évi hölgyek versenye. *Desperado — Farandole — Pitypalatty.*

V. futam. Harkányi Andor báró emlékverseny. *Centyfolja — Esze Tamás — Ravasz.*

VI. futam. Kétévesek hendikepje. *Krónika — Komika — Senorita.*

VII. futam. Gödi hendikep. *Minek? — Babvirág — Kongó.*

A versenyek csütörtökön délután negyed 4 órakor kezdődnek a megyeri versenypályán.

Különös olasz nyár

REGÉNY

IRTA: SZOMBATHY VIKTOR

(26)

A homlokom vérzett, az óriás gyűrűje horzsolta föl. A karom is sajgott. Vera most biztosan megbocsátott volna, ha igy lát s ha tudná, hogy végeredményben érte történt mindez. Sokáig feküdtem a heverőn s csak a moszkitókkal viaskodtam. Velence zaja szűrődött át a lagunákon.

Az este köde finoman hullani kezdett. Félhomály volt már a kis szobában, amikor újra nyílt az ajtó s ezúttal valóban doktor Müller lépett be rajta. Mögötte, a folyosó sötétjében a két másik társ figyelt. Doktor Müller halkan becsukta az ajtót. Feltartotta mindkét kezét annak jeléül, hogy békés szándékkal jön s fegyvertelen.

Meg sem mozdultam, maradtam a heverőn fekve.

— Roppant sajnálom, — mondta a doktor, — hogy igy kell találkoznunk. Remélem azonban, hogy simán elintézünk mindent és egykettőre szabad lehet.

— Banditával nem tárgyalok!

Doktor Müller megvesztegetően mosolygott.

— Egy a szakmánk, nem vethet a szememre semmit.

— Én nem vagyok sem tolvaj, sem utonálló.

— Roppant sajnálnám, ha az embereim megbántották volna... Ez előfordul a szakmánál.

A doktor tele sajnálkozással, maga volt a megtestesült részvét. Ha én ezt az embert egyszer istenigazában kezemügyébe kapom! Untam már ezt a hiábavaló szófecsérlést és nyersen kérdeztem:

— Ki vele, mi baja van? Miért hozott ide?

— Ó, semmi — mondta nyájasan —, még mindig ugyanaz: az iratokat keresem és osztozni akarok a dollárokon. Szeretném, ha szép csendesen megmondaná végre, hol vannak az iratok, amire roppant szükségünk van. Minden nap közelebb hoz bennünket a döntéshez, amint azt ön is igen jól tudja. Szeretnék felvilágositást kapni róla, milyen ügyes módszerrel tudták eddig elrejteni az okmányt, ha pedig mellékesen azzal is megörvendeztet, hogy megmondja, hová tünt a társnője, igen örülnénk. Addig pedig innen nem szabadul, sőt éheztetni fogjuk. Esetleg más módszert is megpróbálunk... Egyelőre várhatunk, mert a genfi tárgyalásokat elhalasztották a jövő hét végére, igy ön akár tíz napig is itt fekhet étlen-szomjan és a moszkitókkal...

Annyi sok ujságot mondott, hogy nem tudtam, melyiken lepődjem meg legelőbb. Elsősorban a Vera sorsa érdekelt.

— Vera nincs Velencében? — kérdeztem türelmetlenül.

— Legalább is, nem tudom megtalálni. Eltünt a cinkosával.

— Cinkosa! Ne használjon kérem ilyen szavakat!

— Kérem — mosolygott doktor Müller —, mondhatjuk azt is, hogy a barátjával, az üzlettárssal. Ott követtük el a hibát, hogy önt figyeltük csakis, azt hittük, hogy ön van megbizva az iratok elszállitásával. Túljártak az eszünkön.

Fellélegzettem. Ha Vera kalandornő is, mindenesetre melléje álltam lélekben s örültem, hogy sikerült kiszabadulnia a hálóból. Önkéntelenül én védtem meg ismét. Lehet, hogy már célnál van. Mindenesetre jó lesz, ha doktor Müllert megtévesztjük. A Genf név is megragadta figyelmemet. Most legalább sejteni kezdtem, miféle irat lehet az, aminek Genfben kell kikötnie. Genfben a népszövetség ülésezik. Lehet, hogy ez a délamerikaiak egy fontos diplomáciai okmánya, amit többen is igyekeztek kézrekeriteni. Alvarez úgy gondolta legbiztosabbnak, ha magánál hordja. Kezdtem a láncszemeket összerakni már. Hogy Vera munkáját megkönnyitsem, nem volt szabad érdeklődnöm Müllertől az iratok mibenléte felől. Mindenesetre még egy oldalvédekezést megpróbáltam:

— Ön arra nem is gondolt, kedves doktor Müller, amit legutóbb is állitottam, hogy következtetése téves. én az iratot nem is láttam, Veránál nincs is, egyáltalán, alaptalanul gyanusit?

Kiváncsi voltam, biztos-e a dolgában? Doktor Müller biztos volt, mint a vizsgáztató professzor.

— Meg vagyok győződve, hogy az iratok önöknél vannak. Kinek volna érdeke rajtunk kivül, ha nem önöknek? Most csak az a kérdés, adják-e szépszerével, kináljunk-e érte pénzt, vegyük-e el erőszakkal, vagy egyezzünk meg becsületesen?

— Becsületesen megegyezni? — Ez túlzás a mi körülményeink között, kedves doktor!

— Bizonyos árat szeretnénk felkínálni Önöknek. Kifizetjük az iratokat... mondjuk... félmillió líra... azt hiszem, elég lesz, pompásan megfizettük s önök szépen, figyelmesen elvonulnak...

Félmillió líra! Füttyentettem egyet. Most már elhiszem, hogy értékes okmányt hordott magánál Alvarez. Felültem végre a heverőn s úgy tettem, mintha rajtam függne az okmányok sorsa:

— Nem tárgyalunk, doktor. Kár minden szóért. Kijelentem önnek, nem tudom, hol vannak az okmányok. E pillanatban nem tudom.

És ezzel nem is hazudtam. Müller doktor felállott:

— Ez az utolsó szava?

— Well, mister!

— Nagyon sajnálom.

Megkopogtatta az ajtót. Az ajtó nesztelenül kinyilott. Müller még hátrafordult:

— Ha meggondolná, kopogtasson. Gondoskodom róla, hogy meggondolja.

— Legyen nyugodt, nem fogom meggondolni.

A nyitott ajtó mögül ismét a kis köpcös és a hatalmas legény arca virított. Ha jól sejtem, a kis köpcös volt a tegnapi motorvezető s azok ketten szereltek le engem. Ujból az ajtónak rohantam. Becsapták az orrom előtt. Tehetetlenül döngettem az ajtót, nem felelt senki.

A következő órák nagyon lassan teltek. Este lett. A falban volt ugyan villanykapcsoló, de a körtét valaki leszerelte, világosságot csinálni nem lehetett. A moszkitók raja tűrhetetlenül támadni kezdett, ott zümmögtek, rajzottak és szomjaztak vérre körülöttem. Ha a heverő takaróját magamra húztam, a forróság kinzott, lélekzeni nem birtam, a lábam sajgott, a homlokomon éreztem a megszáradt vért, immár huszonnégy órája fedte a szmoking páncélja a testemet. Nem irigyeltem most magam! Mit nem adtam volna a Lidó hűs, megnyugtató hullámaiért! A szomjúság is kínozni kezdett.

Mégsem fogom megadni magam doktor Müllernek. A puszta dac szólt belőlem, mikor ezt fogadtam, mert mit is árulhattam volna el neki? Hát valóban tudtam én, hol vannak az iratok, merre jár Vera s ki a megbízónk? Doktor Müller pedig nem hinné el, ha bevallanám neki. Közösséget vállaltam Verával, a játékot már végigjatszom.

(Folytatjuk)

ÚJ MAGYARSÁG
politikai napilap
Szerkesztő: RADNAI ENDRE
Helyettes szerkesztő: VASKA GÉZA
Felelős kiadó: NEDECZKY LÁSZLÓ
Éjszakai szerkesztőség telefonja: 1-444-07
Stádium sajtóvállalat rt., Budapest, VIII., Rökk Szilárd-utca 4.
Felelős: Győry Aladár igazgató

Vasárnap este zár a Nemzeti Szinház

A Nemzeti Szinház az „Aimée“ előadásával vasárnap este zárja be kapuit. A szinház tagjai számára azonban még nem kezdődik meg a nyári szabadság, mert a hét végén, szombaton és jövő vasárnap a Margitszigeten a „Tell Vilmos“-t s a következő héten Gyallay Domokos „Külön nóta“ című népies játékát adja még elő a szinház együttese. A nyári vakáció július 1-én kezdődik.

MAGYARSÁG Szinház Zene.film Művészet

Hóman Bálint a filmhét fővédnöke

Érdekes előadások, nagy filmek bemutatása a hét munkarendjén

Hóman Bálint kultuszminiszter elvállalta a június 22-én kezdődő filmhét fővédnökségét s képviseletében a megnyitásra *Wlassics* Gyula báró államtitkár utazik Lillafüredre. A filmhét folyamán *Kiss* Ferenc kamarai elnök a magyar film fejlődéséről, *Szöllössy* Alfréd miniszteri osztályfőnök a mult évben gyártott filmekről és azok jutalmazásáról, *Balogh* László miniszteri osztálytanácsos a társadalom, a politika és a film közös vonatkozásairól, *Bencs* Zoltán országgyülési képviselő a filmgyártás hatósági támogatásáról, *Bingerth* János, a Hunnia igazgatója a filmszakma hitelellátásáról, *Törey* Zoltán, a filmiroda igazgatója a filmkamaráról tartanak előadást s rajtuk kívül *Morvay* Pál, a mozielgyesület alelnöke, továbbá *Erdélyi* István, *Szentpály* László és *Güttler* István különböző szakmai témákról beszélnek. A hivatalos személyeken kívül felvonulnak a filmhétre azok a magyar filmsztárok majdnem teljes számban, akik a hónap végén nincsenek munkában.

A magyar filmek közül az „Erzsébet“, a „Mária két éjszakája“, a „Dankó Pista“ és „Ott, ahol a Dnyeszter vize zúg“, az Ufa filmjeiből a „Postamester“ és a „Bécsi történetek“, az amerikai RKO filmjeiből a „Notredamei toronyőr“ és a „Csak egyszer élünk“ című filmeket, a Fox-filmek közül pedig a híres Bromfield-regény „Árvíz Indiában“ című filmváltozatát mutatják be. A zsüri az idén is értékes tiszteletdíjakkal jutalmazza a díjnyertes filmeket. A rendezőség valamennyi résztvevő számára kedvezményes árú utazást és tartózkodást biztosított. Felvilágosítás és előjegyzés az *Uj Magyarság* utazási irodájában.

Sikeresen szerezzen be FORTUNA petrolgázfőzőt
A régi jó minőségben kapható:
Andrássy-út 33. T. 126-273

Strauss-bemutató a Margitszigeten

Utolsó operabemutatóját a szabadszinpadon tartotta legelső dalszínházunk. *Az érdekes kisérletet ünnepivé avatta az a körülmény, hogy a magyar-német barátság és kulturközösség értékes megnyilvánulásának érezte a hatalmas nézőteret zsúfolásig megtöltő előkelő közönség Strauss Richard legutolsó alkotásának, a „Daphne“ című zenedrámának magyar bemutatóját.*

Az előadáson Magyarország főméltóságú kormányzója is megjelent.

A görög mitológiába vezet ez a pásztortragédia, amelynek költői szárnyalású versesszövegét Joseph *Gregor* írta és *Innocent Vincze* Ernő ültette át édesen zamatos magyar nyelvre. Daphne a görög monda szerint Peneios folyamisten leánya, akit Apollonak, a napistennek szerelme babérrá változtat, hogy az örökzöld az öröktüzű napsugarakkal örök boldogságban egyesüljön. A költői pásztortragédia egy sziklás folyóparton játszódik, olajfák övezte sűrűségben. A háttérben csillog Peneios-folyó, Thesselia főfolyója, a regényes fekvésü Tempe-völgyben. Dionisos ünnepére készülnek a pásztorok, hallatszik a birkanyájak vonulása, a kolomp szava kiáltásokkal és tülekedés zajával, valamint kutyaugatással vegyül. A zajból harsányan zendül ki egy hatalmas alpesi kürt hangja. A nap leszállóban. Az ünnepi hangulat előkészítése után megjelenik lágyan, fehéren, álmodozva Daphne és gyönyörü himnuszt zeng a naphoz és bátyjához, a fához, kis hugaihoz, a virágokhoz és a csermelyhez. Odabujik a fa oltalma alá, átöleli törzsét és sóvárogva nézi lombját, amelyet búcsúzóul megcirógat a távozó napsugár, amikor felriasztja Leukippos, gyermekkori pajtása, aki hevesen szerelmet vall neki. Daphne elhárítja az ölelő karokat, ő testvéri szeretetre vágyik. *Peneios isteni eredetü* atyja meghívására pásztornak öltözve megjelenik a dionisosi ünnepen Apollo, szerelemre gyul Daphne iránt. Leukippos se hagyja abba a küzdelmet a szép nimfa kegyeiért, de az isten féltékeny nyila megöli őt és Apollo, hogy a véráldozatot kiengesztelje, a testi szerelem helyett a lélek örök szerelmében egyesül Daphneval, akit kérésére Zeus babérrá változtat.

Strauss Richard, a verses szövegek páratlan zenei átköltője, akinek csillogó, pompázó, fénylő zenekara rimelő hőskölteményhez hasonlít, ebben a legutolsó operájában az öregember szerelméről énekel, arról a szerelemről, amelyért a bölcs sóvárog, jutalmul, a költői álmok beteljesüléseként. Nemes szárnyalású szólók váltakoznak az egyszerűségig lecsiszolt, tökéletes tehnikájú Strauss-muzsikában, hatalmas kórusokkal. Felrévülnek, mint zenei emlékek, a harcos és dicső mult dallamtöredékei, a mai Strauss Richard már fáradtabb invencióval dolgozik, de kárpótlásul szelid nyugalommal, czüstös holdfénnyel, bölcs és megfejthetetlen mosollyal csillámlik a hallgató füléhez ez a muzsika. A margitszigeti szinpadon a természetes egyszerűség varázsával hatott a görög természetkultuszt felidéző zenedráma. *Ferencsik* vezényelte és *Nádasdy* rendezte a darabot, a szerepeket *Koréh, Basilides* Mária, *Tamás* Ilonka, *Sárdy, Halmos, Jámbor, Nagypál, Mally, Rissay, Horányi* Karola és *Kováts* Jolán énekelték.

A bemutató előtt *Puccini* rég nem játszott „Angelica nővér“-ét újította fel az Operaház. A címszerepet *Varga* Livia, ez az őstehetségü, nagy jövő előtt álló drámai szoprán énekelte elragadóan. A ragyogó együttest *Némethy* Ella, *Tutsek* Piroska, *Németh* Anna és még tiz női főszereplő kitünő összjátéka egészitette ki. Ifjabb *Oláh* Gusztáv díszletei szemgyönyörködtetőek. Itt is *Ferencsik* vezényelt.

Hanvay Géza

SUGÓKÖNYV

Somogyi Erzsi, a Nemzeti Szinház népszerű *Bogyója* a nyári szabadságot ezúttal idehaza tölti el. Nagy titokban kibérelt egy telket a velencei tópart mellett és a *további terve most az, hogy beszerez egy szétszedhető faházat is.* Ebben tölti el majd a nyarat, mint Amerika hőskorában a régi pionir-aszszonyok.

*

Egy fiatal szinészünket, a tehetséges *Kenesey* Ferencet, aki legutóbb bravurosan ugrott be a „Romeo és Julia“ Thibaldjának szerepébe, *most komoly kitüntetés érte.* A fiatal szinész a „Tell Vilmos“-ban is szerepel, amelyet *Meissner* frankfurti intendáns rendez. Meissnernek annyira megtetszett Kenesey játéka, *hogy a nyárára meghivta a frankfurti szinházhoz — tanulmányútra.*

*

Még mindig nagy probléma a Vigszinház számára, kivel játszassák a „Szép Heléna“ cimszerepét a júliusi margitszigeti játékok alkalmával. Hol felbukkan, hol eltünik a feldobott név: megtalálták, vagy nem találták meg Szép Helénát? Hát eddig nem találták meg és valószinüleg a Vigszinház el is veti ezt a tervét, ezért már *megegyeztek Herczeg Ferenccel, hogy az „Ocskay brigadéros“ lesz a Vigszinház szabadtéri darabja, abban az esetben, ha Szép Heléna nem akad a budapesti szinésznők között!*

Kilencvenkilenc film gyártását jelentették be a filmbizottsághoz

Az országos nemzeti filmbizottság felhivására a megadott határidőig harmincöt vállalkozó 99 film gyártására vonatkozó szándékát jelentette be. A benyujtott tervek felülvizsgálása után a bizottság szabja meg a gyártási sorrendet és annak időbeli beosztását. A nemzeti filmbizottság a döntés előtt gondosan megvizsgálja a bejelentett gyártási tervezeteket s az egyes filmek elkészitését csak abban az esetben javasolja, ha a forgatókönyv kifogástalan, a szereplők elsőrendü szinészek, a rendező és fotografus kipróbált szakemberek és végül, ha a gyártó anyagi garanciát tud nyujtani.

* **Palló Imre édesanyja meghalt.** Sulyos gyász érte *Palló* Imre dr.-t, az Operaház örökös tagját: édesanyja, özv. *Palló* Pálné az udvarhelymegyei Mátisfalván meghalt. *Palló* Imre ezelőtt két héttel látogatta meg beteg édesanyját, miután azonban tartózkodási engedélye lejárt, vissza kellett térnie. Az Operaház kitűnő művésze most újra Udvarhely megyébe utazott édesanyja temetésére, akinek halála művészkörökben osztatlan részvétet keltett.

* **A MAC garden-partyja.** A magyar atlétikai klub szombaton este 9 órai kezdettel margitszigeti sporttelepén garden partyt rendez, amelyen száz társaságbeli leány és a MAC fiatal tagjai különféle táncszámokkal működnek közre. A garden-partyn divatrevü is lesz.

* **Filmpályázat.** A Corso-filmszinház és a Sláger-filmvállalat felkéri a film barátait, ajánljanak magyar irótól származó, nyomtatásban megjelent olyan regényt, vagy novellát, amely véleményük szerint filmesitésre alkalmas. Akinek ajánlatát a két vállalat elfogadja, 200 pengő jutalomban részesül. A pályázatokat a Sláger-filmhez (Erzsébet-körút 8) június 30-ig kell beküldeni.

— **Repülő-regény pályázat.** A Magyar Szárnyak repülésügyi folyóirat a nagyközönséget és az ifjúságot is érdeklő repülőregény megirására pályázatot hirdet. Ezzel a pályázattal a fiatal magyar irógárdát óhajtja a lap a nemzeti repülésügynek megnyerni. A regény tárgyát a pályázó éppen ezért szabadon választhatja, de a munka központjában csak a repülésügy állhat. A pályamü terjedelme 30—35 géppel irott oldal legyen. A jeligés levéllel ellátott pályázatok augusztus 15-ig küldendők be a Magyar Szárnyak szerkesztőségébe (Budapest, VIII., Üllői-út 12). Az első pályadij 200 pengő, a második 100 pengő és a harmadik 50 pengő.

Vizsgaelőadások

Jakoby Antal éneldskolája szombaton este a Pátria-klub dísztermében tartotta évzáró vizsgaelőadását, amelynek műsorán válogatott operaáriák, magyar és külföldi szerzők dalait adták elő a növendékek, akik komoly tudásról és dicséretes előhaladásról tettek bizonyságot.

Mirkovszky Mária mozdulatművészeti iskolája ugyancsak szombaton este tartotta vizsgaelőadását a Liszt Ferenc-teremben. Az előadáson M. *Rózsa* Magda tanárnő, *Farcády* Renée, *Féreghy* Éva, *Magyar* Edit, *Balonyi* Magda, *Gergelyffy* Edit, *Józsa* Erzsébet és *Marsó* Éva, a tanárképző előkészitő növendékei, valamint az iskola szolnoki növendékei, továbbá a Ranolder „Klára“ intézetének és a Szent Teréz-intézet mozdulattanfolyamának növendékei működtek közre dicséretes eredménnyel.

Dienes Valéria dr. orkesztikai intézetének növendékei vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel az Uránia-filmszinházban tartják vizsgaelőadásukat *Gegus* Kornélia vezetésével, *Mirkovszky* Mária, *Virág* Ilus, *Rózsa* Magda és *Jármai* Edith iskoláinak részvételével.

Kemény Melinda bárónő és *Lieszkovszky* Tibor növendékei vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Scala-filmszinházban mutatkoznak be a közönségnek.

A budai zeneakadémia növendékeinek csütörtökön este fél 8 órai kezdettel a budai Szent Ferenc-rendi egyházközség Zárda-utcai dísztermében lesz a vizsgahangversenye.

* **Hans Meissner előadása.** Hans Meissner, a szigeti „Tell Vilmos“ rendezője, hétfőn délután 5 órakor a Nemzeti Szinház társalgójában előadást tart munkájáról a napilapok szinházi rovatvezetői, valamint a Budapesten tartózkodó német hirlapirók előtt. A frankfurti intendáns a szigeti szabadszinpadon szinrekerülő „Tell Vilmos“ rendezői elgondolásait ismerteti.

* **Tőkés Anna és Kiss Ferenc** a héten is folytatják vidéki körútjukat. Kedden Begovics Milán „Ki a harmadik?“ című drámáját a bajai szinházban, azután pedig Kispesten, Kardoss Géza szinházában játsszák.

* **Troyanoff balettakadémia évzáró előadása ma Főv. Operettszinház 11.**

NYILT-TÉR

E rovatban közöltekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Irjon Ön is

levelet Zsombok Zoltán irónak, Bárki fordulhat hozzá — az iró, aki eddig több mint tizenötezer kitűnő grafológiai kidolgozást készitett, most tanácsadást nyujt lelki és üzleti problémáira, terveire és céljaira. Részletes levélben fejti ki mindenkinek lehetőségeit, tennivalóit és a megoldások módjait, olyan ügyekre, tervekre, ötletekre és kérdésekre, amelyek természetesek és emberileg elérhetők, megvalósithatók. A rádióból is ismert iró tanácsainak azonnal hasznát veheti. Állás, munkaügyek, pénzforrások, ötletek, tudományos ismeretek, problémák, megoldások, állásfoglalások, stb. A válaszok diját ön szabja meg: tetszésszerinti összeg levélbélyegekben mellékelendő. — Címzett bélyeges válaszboritók. — Nyomban irjon e címre: ZSOMBOK ZOLTÁN, Budapest 62. Postafiók 46. sz.

Kisszakasz

A Kisszakasz millimétersor ára 40 fill. Legkisebb hirdetés (10 mm) 4 P. Alláskeresőknek 50% kedvezmény

MAJESTIC
ötemeletes luxuspenzió, megnagyobbitott, páratlan kilátású uzsonnázó-vacsorázó terasza és
függőkertje a főváros csodája.
A zongoránál: Nádas Béla. Penzió 9 pengőtől. Diétás konyha. Svábhegyen a Fogasmegállónál. Telefon: 165-416.

Üdülés

Nyaraljon olcsón
(800 m) Mátraszentistvánon. — Gyermeknyaraltatás. Válaszbélyeggel bővebbet: Bándy Sándor tanító. Bp. 141-068, Hentesüzlet, Kőris-utca 9.

„A vadregényes Bakonyba“
Zircen, ahol strandfürdő is van, magaslati fenyves levegőre kivánkozó nyaralókat fogadok. Bővebb felvilágositást válaszbélyeg ellenében. Nagy Károly, Zirc, Kossuth Lajos-u. 7.

DIAKNYARALTATAS
Bükkhegységben, havi 60 P. — Papi, tanári felügyelet. Ötszöri étkezés. Tájékoztatót küld Minorita Rendház, Eger.

Mátrai Gyermeküdülő a 400 m magas Mátrafüreden orvosi vezetésben. 3 holdas tennisz. 3—15 éves egészséges gyermekek részére. Prospektus: Dr. Porges Elemér, Mátrafüred. Telefon: 7.

Nemes Lipót tanár gyermek- és diáknyaralója a gyönyörü fekvésü Visegrádon. Saját strand, hatalmas kert, nyelvek, sport. Prospektus. Népszinház-utca 31. Telefon: 332-031.

Balatonalmádin olcsón nyaralhat a Vasutasok üdülőházában. Felvilágositás: Minden szerda d. u. 5—8-ig VIII., Festetics-u. 4. I. 18. és telefon 115-250. 22-es mellékállomás, Teréz-körút 62. Szakolcai egyesületi elnöknél.

Dr. Keczéryné gyermekorvos üdülője Balatonszemesen
Német társalgás. Olcsó árak. Prospektus.

BÉRHÁZ TELKEK
Árpád gimnáziumnál, Óbuda leguribb negyedében, déli bérháztelkek, háromemeletnek 80—120—150 ölesek nagy választékban parcellázásból már 16 ezertől surgősen eladók.
Csendes
Horthy-körtér 1. sz. Telefon: 259-842, 269-087.

Lillafüred Ella penzió
modern folyóvizes szobáival, árnyas parkjával, kitünő ellátásával, olcsó áraival pompás nyaralást nyujt. Érdeklődés, szobafoglalás Budapesten: 128-070.

Hirdessen a KISSZAKASZ-ban

KISSZAKASZ-hirdetéseket a 14. és 15. oldalon is közlünk

Egész falut tönkretett egy tizenötperces jégverés

Éhinség elé néz Tatárszentgyörgy

Tatárszentgyörgy, június hó.

Tatárszentgyörgy több mint háromezer lakosu falu itt a dabasi járásban, Örkény és Gyón között. Mindössze negyvenöt kilométernyire van a fővárostól, de az embernek az az érzése, mintha legalább kétszáz kilométernyire keveredett volna el Budapesttől, egy kicsit az Isten háta mögé. A községháza egy vén, nádtetős épület, ha nem lenne a falán a figyelmeztető tábla, az ember elmenne mellette. Villanyvilágítás sehol. Vasútállomás nincs. Az utas, ha Örkényben nem kap véletlenül kocsit, bizony gyalog baktathat a céljáig 7—8 kilométert, mert autóbusz sincs. Ezenközben megéhezik, de hiába tervezi, hogy bent a faluban majd eszik valamit, mert kocsma sincs. Se megpihenni, se enni nem lehet itt, hacsak valami jótét lélek meg nem szánja az embert.

Ilyen falu ez a Tatárszentgyörgy s a határa — *tizenhétezer hold.* De ez se jelent semmit, mert csaknem az egész *rideg homok.* A búzát meg se termi. A kukorica kisül benne. Rozsot termesztenek az emberek, de az idén ez is olyan, hogy jobb nem beszélni róla. Egyik szál úgy kiabálja a másikat: a föld a vetőmagot se igen adja vissza. Ebből hát élni nem lehet. Maradt volna a szőlő. Ez a falu fő jövedelmi forrása: a szőlő és a bor. Minden kis hajlat, minden tanyatájék tele van szőlővel, ahol csak a talaj engedi, dugták le a gazdág a vesszőt, gondozzák, ápolják, hihetetlen munkát fektetnek bele, mert itt ez a kenyér.

Tizenhétezer hold: mint a temető

Nos, az idén ez se lesz. A szörnyű tél megölte a gyümölcsfák legjavát, a tavaszi vizek kilúgozták a sovány földeket, a szőlőt meg — szinte hogy az istenverés teljes legyen — ezelőtt öt nappal *elverte a jég.* De oly alaposan, hogy *az egész községben ha lesz 500 hektónyi termés, sokat mondok.* Hogy ez mit jelent, nem kell sokat magyaráznom, csak le kell írnom, hogy *10—12 ezer hektoliter borra számítottak itt az idén.* Erre rendezkedtek be, ennek a reményében vettek fel kölcsönöket, ebből akarta áthúzni a jövő telet több mint háromezer ember s most az egésznek vége. Öt nappal ezelőtt déli tizenkét óra és egynegyed egy között úgy levágta itt a jég a határt, mintha tűzvész futott volna végig rajta. Mindössze negyedóráig tartott az ítéletidő, de tyúktojás nagyságú sűrű jég zuhogott tizenöt percig az égből s a kenyérnek itt vége. Az élő állatnak vége. Mi van itt!

— Uram, — mondja egy gazda — a télen kiesszük itt a földből a gyökereket is!

Úgy lehet, igaza van. Járom itt a határt és kétségbeejtő a kép. Szürke, barna és vörösen fekete színek váltják egymást, ahol egy héttel még ígéretesen és dúsan zöldelt a szőlő. Lebotoltak és meghasogatottak a tőkék. Kacsok, levelek, fürtök, vessződarabok a földön. A homokban mély lyukak, mintha gépfegyverrel lőtték volna a levegőből. A jég nyomai. Két-három ujjnyi mélyen is befúródtak a homokba a jégszemek. A házak: mintha ostrom zúdult volna rájuk. A vakolatuk levált, az ablakok bezúzva. Törött cserepek, megtépázott szalmatetők. Az egész határ: halott.

Itt van egy szép tanya, *Beretvás* Péteré. Megyei hivatalnok volt, de apja halála után hazajött gazdálkodni. Hazahozta a földszeretet. Harmincegy éves, nős, gyereke van. Most úgy áll itt, hogy az arca szürke s az ökölbe szorított keze remeg.

— Tessék! — mutat körül. — Ez maradt harmincöt hold prima szőlőből!

Nincs egy ép tőkéje sehol. Se dombon, se hajlatban, még a gyümölcsfák között se. Húsz-harminc tőkét végig kell járni, mire ujjhegynyi kis fürtre talál az ember. Az se ép, az is feketedik már. A levelek vastagon és szürkén a földön. Van két hold gyümölcsöse, annak is vége.

— Mennyi termést várt?

— Ezer hektót.

— Mennyi lesz?

— Talán ötven.

— Gyümölcs?

— Semmi.

— Tartaléktőke?

— Egy krajcár se. Csak adósság.

Kínosan mosolyog.

— És miből fizetem a munkásokat? Mert ezt a szőlőt, ha nem akarom, hogy kiveszen, éppúgy kell munkáltatnom, mintha semmi se történt volna. Sőt jobban. *Az évi munkabér több, mint ötezer pengő. Az idei három felül lesz tizenötezren.* De kilátás van rá, hogy még jövőre is megsínyli a termés ezt a szörnyű negyedórát.

Belevág a levegőbe, elfordul, rázza a fejét.

Egy másik birtok. *Gáspár* István bíróé. Három hold szőlő, három hold gyümölcsös. Odavan az egész. Fekete. A jegyző két holdnyi szőlője: mint a hadszíntér. De a jegyző — *Virág* Móric csíki székely ember — ezt mondja:

— Nekem legalább van kenyerem! De ezeknek szegényeknek semmijük!

Bujdosó Lajos szép húszholdas tanyáján mintha az ördögök táncoltak volna végig tombolva és rothadást fujva. Szőlő megszaggatva, gyümölcsfák letarolva. Még egy tanya. Még egy. Még egy. Mind ilyen. Nincs kivétel. *Tizenhétezer hold: mint a temető.*

Több mint kétszázezer pengő a kár

Nem lehet elmondani mi van itt. A pusztítás monotonsága mindenfelé, mint egy szörnyű, hideg tenger.

A községházán összegyűlt egy csomó ember, kérnek, hogy vegyem fel a panaszukat. Ime:

Jóry József 7 hold szőlőjében 200 hektó a kár. *Wrábely* Ferenc 6 holdján 100 hektó. *Tóth* Jánosén 120. *Szőnyi* Pál 3 holdján 80, mert gyönyörű termése ígérkezett. *Kocsis* Ferenc 3 és félholdján 70 hektó termés van oda, *Deák* József 4 és fél holdján 90, *Kocsis* István 1 holdján 20, *Ujváry* Imre 5 holdján 120, özvegy *Kanyik* Györgynéjén ugyanennyi, *Tóth* György 2 holdján 40, özvegy *Sztaskó* Mihályné 3 holdján 50, özvegy *Suhajda* Péterné 4 holdján 80 (s mennyi szomorúsága van ezen túl is!), *Kanyik* Rezső 1 holdján 25, *Magrik* Mihály 2 holdján 40 hektó Többről nem tudok számszerű adatot, mert több emberrel nem beszéltem. Enyyjen jöttek el a községházához. De csak ennyi is együtt *több mint 2000 hektónyi kár,* csak így egy markolásra. A bor literje most 40 fillér errefelé, tehát *több mint 86 ezer pengőnyi veszteség sír itt a szemembe rövid félóra alatt.* Alig akarok hinni a szememnek, mikor elvégzem az egyszerű szorzást s meglátom a végösszeget. Pedig ez az egésznek csak egy része. *A jegyző kimutatása 256 károsultról beszél eddig s 200 ezer pengőt meghaladó kárról.* De még korán sincsenek készen se a panaszfelvétellel, se a kárbecsléssel. Szörnyű ez. Úgy kérdezem a jegyzőtől, mintha rémet láttam volna:

— Mi lesz itt, főjegyző úr?

— Nem tudom — mondja.

— Volt biztosítás?

Megrázza a fejét.

— A szőlőt nem lehet biztosítani.

— Hát akkor?

belebámul a v[illegible]

mul a falu népe föl, föl az égre, föl tanácstalanul, a nyomorúság a sarkát harapdálja és nem tudja mi lesz.

D. S.

Corvin Viganó

Színpompás magyaros nyári viselet. Nyaralásnál, fürdőhelyen, kiránduláson nélkülözhetetlen.

»Corvin Viganó«

legkülönbözőbb [illegible]

U M

Szovjetorosz csapatok vonultak be Litvániába

Kaunas, június 15.

Molotov külügyi népbiztos a Moszkvában tartózkodó *Urbsys* litván külügyminiszternek *ultimátumot nyujtott át.* A jegyzék kifejti, hogy Litvániában az elmult hónapok folyamán a szovjetorosz csapatrészek katonáit elhurcolták és kinozták, ilyen módon katonai titkokat akartak kicsikarni belőlük. A litván hatóságok ilyen kísérletekkel akarták a szovjetorosz csapatok litvániai tartózkodását lehetetlenné tenni. A litván kormány ezenkívül katonai szövetségre lépett Lettországgal és Esztországgal a Szovjetunió ellen. *Mindezek azt bizonyitják, hogy a litván kormány súlyosan megsértette a szovjet-litván segélynyujtási szerződést.* A szovjetkormány ezért követeli Skucas belügyminiszter és Powelitis állambiztonsági főnök azonnali letartóztatását és törvényszék elé állítását. Követeli a szovjetkormány olyan litván kormány megalakítását, amely megvalósítja a kölcsönös segélynyujtási szerződést, ezenkívül szabad átvonulást követel a szavjetcsapatok számára a fontosabb litván városok felé.

A szovjetkormány szombaton délelőtt tíz óráig kért választ ultimátumára. Urbsys külügyminiszter azt is közölte Kaunasszal, hogy *szombaton délután három órakor a szovjetorosz csapatok négy helyen átlépik a litván határt és megszállják Vilnát, Kaunast és a többi nagyobb litván városokat.*

Az ultimátum megérkezése után a litván kormány azonnal tanácskozásra ült össze és *elhatározta, hogy a szovjetkormány minden követelését elfogadja.* A hatóságok elrendelték, hogy a lakosság a szovjetcsapatok bevonulása elé akadályokat ne gördítsen. A *Merkys* miniszterelnök vezetése alatt álló kormány azonnal lemondott, az új kormány megalakításával az államelnök *Rastikis* tábornokot bizta meg.

Szombaton délután három órakor szovjetcsapatok több helyen átlépték a litván határt és megkezdték bevonulásukat a nagyobb városok felé. *Kaunasba a kora esti órákban megérkezett egy páncélos hadosztály zöme, mintegy kétszáz harckocsival.* A középületek előtt páncélkocsik álltak fel. A lakosság a kormány rendeletének engedelmeskedve, *mindenütt nyugodtan viselkedik.*

Mindig legyen fényképezőgép a zsebben!

Ön bizonyára csak vasárnap szokott fényképezni. Pedig mennyi szép és érdekes alkalom adódik felvételre köznapokon is: lenne csak olyankor is kéznél a gép...

Ezekről a felvételi lehetőségekről nem kell lemondania, ha VOIGTLÄNDER KIS-BESSAT vásárol, mert ezzel már szép nagyalakú felvételek készíthetők s mégis zsebben hordható.

Használjon finomszemcséjű VOIGTLÄNDER BESSAPAN-F FILMET, mely ugyanolyan kiváló, mint a VOIGTLÄNDER FÉNYKÉPEZŐGÉPEK.

Az új színes Voigtländer-árjegyzéket kérje fotokereskedőjétől, vagy a vezérképviselettől: Solc Testvérek Kft. Budapest, IV., Kecskeméti-utca 8.

A VOIGTLÄNDER KIS-BESSA
Modell 46: 4.5×6 cm és Modell 66: 6×6 cm
ÁRA: 108.— P-től.

Nagyvállalat keres

sodronyfonat gyártásban teljesen jártas, önálló vezetésre képes

elsőrangu mérnököt

vagy művezetőt,

akinek ezen a téren több éves gyakorlata van. Kizárólag őskeresztények ajánlatát kérjük

„Biztos jövő, nagy fizetés"

jeligére a Magyar Hirdető Irodába, Sándor-utca 7.

Minden jó háziasszony

tudja, hogy vásznat, siffont, asztalneműeket és menyasszonyi kelengyét a legjobban

KISS ENDRE

cégnél, Gr. Tisza István-u. 16. és Rákóczi-ut 10. szám

alatt lehet beszerezni. A világhirü

Shroll-gyártmányu alsólepedőt és ágynemü-kretont a legolcsóbban lehet vásárolni.

Férfiing pouplinok, divatos mintákban nagy választékban.

Duplaszéles ALSÓLEPEDŐT méterenként ... P 3.00-ért,
90 cm. széles ÁGYNEMÜKRETONT ..... P 1.80-ért és
kiváló minőségü 90 cm. széles BATISZTSIFFONT P 2.30-ért

— **Eltemették vitéz Kalándy Tasziló repülő főhadnagyot...** Még szinte frissek a virágok vitéz Bánfalvy Ferenc vezérkari százados, a kiváló pilótatiszt sírhantján, a rákoskereszturi katonatemetőben ujra megjelent a mátyásföldi repülőezred díszszázada. A dobokat fekete gyászfátyollal vonták be. Odafenn egy vadászszázad repülőgépeinek motorja zugott, idelent fájdalmas gyászindulóra zenditett a katonazenekar. Azután megindult a halottaskocsi is... vitéz Kalándy Tasziló repülő főhadnagyot temették. Katonai szolgálata teljesitése közben, fenn, a magasban történt a szerencsétlenség. A gyakorlatot, amelyet már ötszázszor, ezerszer oly pontosan elvégzett, ez a kitünő fizikummal rendelkező huszonnyolcéves pilótatiszt ezuttal — még meg nem állapitott okból, nem tudta befejezni. Illetve — a sors ugy kivánta: — a gyakorlat helyett az élete végére kellett pontot tennie. „Büszkék vagyunk Reád, mert hősi halált haltál..." — mondja a gyászjelentés, amit vitéz Kalándy Imre altábornagy, az édesapa és a gyászbaborult család adott ki Kalándy Tasziló, helyesebben — Kalándy Öcsi halála alkalmából. Mert bajtársai, ismerősei egyszerüen Öcsinek hivták. Légi parádékon, mikor magasba röppent az öt Stössergép: a „nyilazókaros", a „ludasmatyis", a „körászos", a „tevés", a „jaguáros" — mindig Kalándy Öcsi ült a „Jaguárban". A társadalmi életben is mindenki ismerte. Ezt bizonyitotta a temetése is. A pompás érckoporsóra egymásután tették virágjaikat az édesanyák és leányaik, akik Öcsit, a kitünő társalgót, a nagyszerü táncost, a hűséges barátot jöttek temetni. Megható temetés volt. A koporsót követő gyászoló család után száz díszruhás repülőtiszt — élükön vitéz Háry László ezredessel, a légierők parancsnokával, lépkedett. Odafenn apró köröket irta le a katonai gépek, a motorzugáson keresztül tört a katonazenekar komor gyászindulója. Kalándy Taszilót eltemették... (ke.)

— **Anyák napja a Deák-téri evangélikus elemiben.** A Deák-téri ágostai hitvallásu evangélikus elemi iskola meghitt ünnepség keretében ezévben is megtartotta az Anyák napját. Az ünnepségen Gadányi János igazgató meleg szavakkal üdvözölte a szép számban egybegyült közönséget, majd kezdetét vette a szavalatokból, énekszámokból és táncokból álló műsor, melyet az iskola apró tanulói adtak elő. Az ünnepély után az osztályokban a gyermekek a régi kedves hagyományokhoz hiven egy-egy csokor virágot nyujtottak át az édesanyáknak.

— **Halálozás.** Almakeréki *Gergely István* ny. szfőv. szakfelügyelő, az Eötvös-alap számtartója, a Budapesti Tanitótestület v. elnöke, 76 éves korában meghalt. 13-án, hétfőn d. u. 4 órakor temetik a Kerepesi-uti temető ravatalozójából.

Hidasi Szerző Kálmán ny. szinigazgató baleset következtében váratlanul elhunyt. Temetése hétfőn d. u. 4-kor lesz a farkasréti temetőben.

Varga András, a nagyszőllősi ref. egyház v. presbitere, életének 73. évében Nagyszőllősön meghalt.

Sipos Antal vendéglős 60 éves korában *Budapesten* meghalt.

Görömbey Péter nagykállói ref. lelkész, tb. esperes, a református egyházi élet egyik vezető egyénisége, az Orsz. Ref. Lelkészegyesület alelnöke, zsinati képviselő, stb. 59 éves korában Nagykállóban meghalt.

Zsiros, pattanásos arcbőrhöz puder helyett

SULFAMYL KÉNPUDER

Szaküzletekben kapható!

SZINHÁZ ÉS ZENE

Romeó és Julia

Shakespeare-felujitás a Nemzeti Szinházban

Ha valamire, erre a Shakespeare-műre áll a paradox szállóige: vagy jól vagy sehogy, de adni kell. A fiatal szerelem féktelen és végtelen érzés-mámorának ez a csodálatos himnusza olyan melódia, melyet nem tudunk és nem akarunk elfelejteni: kell, hogy a szinház, melybe az élet prózáját feledtető élményekért járulunk, időnként a fülünkbe muzsikálja. Adni kell hát és jól kell adni — de azért ne legyünk tulkövetelők. A szinház csak olyan „Romeó és Juliát" adhat, amilyen Romeóval és Juliával rendelkezik. *Németh Antalnak* éppenséggel lett volna választéka — keringtek is előzetes hirek különféle érdekes szereposztásokról —, de végeredményben nem járt rosszul azzal a nagy feladatra kiszemelt, egészen fiatal párral. Verona falai közt igy valóságos gyerekszerelem borul előttünk virágba. *Szeleczky Zita* bájos, vonzó lénye tökéletesen elhiteti a tizenöt életévet, amennyire dajkája (a most is kitünő *Gobbi Hilda*) tanusága szerint Julia fölserdült Romeóval való találkozásáig. A gyenge szüz megszólalása a szordinós hegedühangnál is finomabb, lágyabb s persze el-elcsuklik, vagy csüggedten elernyed, mikor a szerelem és halál démonaival (s a nagy szinház kegyetlen akusztikájával) kell megbirkóznia. De az erkélyduettben s a tetszhalálba kábulás megrázó jelenetében igazi Julia volt, valamint a kolostori egybekelés elbüvölő hármasában. Ez különben is egyik fénypontja az előadásnak; nemcsak *Abonyi Géza* mesterien mintázott Lőrinc barátja teszi azzá, hanem a Romeót játszó *Szabó Sándor* finom és közvetlen játéka is. Az ifju amorozó egyébként a vérmérséklet rakoncátlan vadságával veti magát a szerepbe s a férfihisztéria végleteibe csapong, egy sokat igérő színésztehetség szabad lendületével. Nála is a hangskálát érezzük fogyatékosnak, mind valóságos, mind átvitt értelemben Meg kell hogy érezze idővel ő is, hogy a shakespeare-i szöveg a naturális átélés fölé ivelő, magasabb stilizálást követel. Ezt a rendezés általában szem előtt tartotta s ily értelemben segitett összehangolni az együttest *Oláh Gusztáv* rendkivül hangulatos diszletmegoldása is.

Az olasz renaisszance-épitkezés formai elemeinek elmés, sokoldalu kiaknázásával sikerült forgószinpad nélkül keresztülvinni a gyors szinváltozásokat. A tragédia most két részben, egyetlen szünettel robog le, s *Farkas Ferenc* nagyon szép kisérőzenéje jól hidalja át a kép-közöket. Ehhez még egy-két jelenet beszéd-tempójának gyorsitása kellene, hogy a hatás teljes legyen. A népes együttesből a már emlitetteken kivül még *Táray Ferenc* remekbe szabott Capuletje, *Lánczy Margit* nemes Capuletnéja, *Rajczy Lajos* jó Tyboldja, *Jávor Pál* elegáns Mercutioja s egy pici epizódban *Várkonyi Zoltán* tünik ki. **Lányi Viktor.**

Férfiszerelem

Bemutatta a Belvárosi Szinház

Ennek a vigjátéknak keletkezéstörténete nyilván az, hogy *Keresztessy Mária*, a tehetséges és okos szinésznő, megirt egy ötletes, jó megfigyelésről és szinpadismeretről tanuskodó egyfelvonásost, amelynek tán ez volt a cime: Szinésznőszerelem. Később, nyilván mert ma csak az egész estét betöltő darabok keresettek, irt hozzá egy első és egy harmadik felvonást és igy lett a Szinésznőszerelemből *Férfiszerelem*. Ennek az utóbbinak sokkal kevésbé érdekes a problémája, mint az előbbinek, amely — ismételjük, igen mulatságosan — azt a régi igazságot bizonygatja, hogy a szinésznő még akkor is komédiázik, ha igaz, amit érez és akkor is igazán érez, ha komédiázik. Az első és harmadik felvonás viszont, ettől teljesen függetlenül, azt a szintén nem egészen uj tételt igyekszik igazolni, hogy a férfi csak egyszer szeret életében, a többi csak álom, káprázat, illuzió. Kár, hogy az irónő maga sem tudta, melyik problémáját szeresse jobban, tanácstalanul áll, a közönséget is tanácstalanságban hagyja, legfeljebb annyit ér el, hogy egy könnyü, jószándéku, időnként szórakoztató szinházi este emlékét viheti magával.

Elsősorban, persze, *Mezey Mária* alakitásának emlékét. Asszonyt, szinésznőt, kissé fölényes, kissé cinikus, nagyon kiábrándult és a lélek mélyén mégis könnyes keserüségü mai nőt kevesen tudnak olyan őszintén, finoman és szinesen ábrázolni, ahogy azt Mezey Máriától látjuk, többek közt ebben a darabban is. Az irónő önmagával, mint szinésznővel, sokkal mostohábban bánt szerep dolgában. Szenvelgő, érzelmeskedő, egyre olvadozó feleségalakot „osztott magára" Keresztessy Mária, akitől már jobb alakitást is láttunk. Nagyon aranyos egy epizód szerepben *Simon Marcsa*, a szép és tehetséges *Kiszely Ilonát*, érthetetlen módon, most is csak hálátlan kis szerepre kárhoztatta a női tehetségekben ugylátszik tultengő szinház. A férfiszerepeket *Kubányi György, Boray Lajos, Ladányi Ferenc* és *Tompa Béla* játszák. Feltünik egy egész fiatal komikai tehetség: *Sikhegyi Ilona*. **F. J.**

Brada balettakadémia v. előadás 26-án d. e. 11-kor a Magyar Szinházban.

* **Belgrádban vendégszerepel a Budai Dalárda a pünkösdi ünnepeken.** Pénteken indult el Budapestről háromnapos belgrádi utjára a Budai Dalárda, hogy a Sztankovits-Kórus budapesti hangversenyét és látogatását viszonozza, a pünkösdi ünnepek alatt több hangversenyen bemutassa Jugoszláviában a magyar karéneklés művészetét és európai hirü irodalmát. Az *Ádám Jenő* vezetésével vendégszereplő férfikar műsorán *Liszt Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán* és mások művei szerepelnek. Az ünnepség kiemelkedő pontja a szombat esti operaházi díszhangverseny. A magyar énekesek szombaton koszorut helyeztek *Sztankovits Kornél* sirjára, akinek hamvait a közelmultban szállitotta haza a Sztankovits Énekkar Budapestről. A hatvanöt tagu férfikart *Ripka Ferenc* ny. főpolgármester, a Budai Dalárda, valamint a Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetsége elnöke vezeti jugoszláviai utján.

* **Eneklő Ifjuság.** Pünkösd hétfőjén d. u. 5 órakor a Székesfővárosi Képtár kertjében (Egyetem-u. 6.) tartják meg a magyar iskolák kórusainak ünnepi előadását. A székesfővárosi iskolák énekkarai mellett fellépnek a vidéki iskolák kiváló kórusai is. Az értékes műsort a modern magyar kórusirodalom remekeiből állitották össze. *Bartók* és *Kodály* klasszikus értékü alkotásai mellett *Kerényi Gy., Péter J., Faragó K., Bárdos L., Halmos L.* művei kerülnek előadásra. Rossz idő esetén az előadást a Zeneakadémián tartják meg.

* **Halász Rudolf** szerzői jazz- és kabarérevüje nem Pünkösd hétfőn, hanem május 20-án lesz a *Zeneakadémián*. A megváltott jegyek erre az estére érvényesek.

A „Koncert" rendezései:

Ambrózy Béla zongoraest 15-én.

Eyssen (szoprán), **Basilides** (alt) **duettest** 16-án. Zeneak. ½9.

Liszt—Hubay-est 17-én. vez. *Matacic. Hangv.-Zenekar.* Közr.: *Anday Piroska, Károlyi, Szentgyörgyi, Liszt:* Les préludes, *A-dur* zongoraverseny, *dalok, Hubay* hegedüverseny, *Biedermeier szvit.*

Troyanoff balettakadémia bemutatója *26-án Főv. Operettszinház* d. e. 11. Jegyek *Koncertnél* és a *szinház pénztáránál.*

Szentpál évzáró *gazdag* mozgásművészeti műsorral, az iskola *összes csoportjainak* közreműködésével *2-án* d. e. a *Magyar Szinházban.* (Koncert.)

Most vegyen rádiót Koncertnél!

*

Rózsavölgyi hangversenyei:

Mednyánszky táncest 17-én Z. 8.

Keéri-Szántó emlékest 21-én Z. 8.

Rácz Katalin, a párisi és varsói rádiók szólistája, külföldi sikerei után 25-én adja zenekari zongoraestjét. Közr.: *Meszlényi Lily* (ének). Vez.: *Meszlényi.* BHZ.

Haraszti-Iskola előadása jun. 12.

* **Magyar szerzők balettjének előadására készül az Operaház. Takáts Jenő** zongoraművész és zeneszerző három képből álló „Nilusi legenda" cimü táncköltemenye **Kleopátráról** szól s meséjét Zsindelyné Tüdős Klára irta. Kenessey Jenő vezényletével, Harangozó Gyula rendezésében május 24-én lesz a bemutató.

* **Kisebbségi irodalmi est.** A Magyar Kulturális Egyesületek Szövetsége máj. 15-én a Zeneakadémián kisebbségi irodalmi estet rendez. Dr. *Jankovich Marcell* (Pozsony) mond bevezetőt, dr. *Hankiss János* egyetemi tanár a kisebbségi magyar irodalom szerepéről tart előadást, *Fekete Lajos* és *Tamás Lajos* irók, *Könyves Tóth Erzsi, R. Simonffy Margot, Kemény László* előadóművészek tolmácsolják Erdély, Felvidék és Délvidék magyar költőit.

Változatlanul!

Izsák R.T.

Illatszer Festék Takaritási cikkek

Fiókok mindenütt!

* **Előadások az árvizkárosultak javára.** Dr. Laczkovich János orgonaművész a jugoszláv kulturegyesületek fölkérésére pünkösd hétfőjén Zomborban a karmeliták templomában jótékonycélu orgonahangversenyt ad a magyar és jugoszláv árvizkárosultak javára.

A budapesti VIII. ker. Leventeegyesület a Magyar Szinházban máj. 19-én d. e. 11 órakor nagyszabásu előadást rendez az árvizkárosultak javára. A magyar népköltészet által ihletett mesejátékok, versek és népi táncok kerülnek bemutatóra.

A Magyarországi Artista Egyesület május 18-án este ½9 órakor a Royal Szinházban artista diszelőadást rendez.

MOZI

Nagyarányu nemzetközi filmverseny az idei lillafüredi Filmhéten

Elsőizben rendeztek az elmult év folyamán Filmhetet Magyarországon, s a lillafüredi filmes felvonulásnak, mint emlékezetes, meglepően nagy sikere volt. A tavalyi Filmhétnek köszönhető, hogy sikerült ujból meginditani a magyar filmgyártást, s az elmult szezon nemcsak mennyiségben, hanem minőségben is igen erőteljes javulást jelentett a magyar film frontján.

Az eltolódott tavasz miatt ebben az esztendőben pár héttel később, *junius végén rendezik meg a Filmhetet.* Ismét Lillafüreden lesz ez a film seregszemle, de természetesen most már a Filmkamara égisze alatt, sokkal nagyobb és látványosabb keretek között. *Kiss Ferenc*, a Filmkamara miniszteri biztosa, *Szalontai Kiss Miklós* filmproducert és *Ujhely József* hirlapirót kérte fel a Filmhét előkészitésére. Ez a munka most befejeződött. A Filmhét programja majdnem teljesen elkészült és már most megállapitható, hogy a *Filmhét jelentőségében és várható eredményeiben a magyar filmvilág hatalmas méretü eseménye lesz.* A háboru ellenére a nemzetközi filmvilág érdeklődése egyre nagyobb a magyar filmek iránt, a piac egyre bővül, s a magyar film fontossága egyre nagyobb. A Filmhét hatalmas programja néhány napon belül kerül nyilvánosságra.

BÉKÉS ÜDULÉST ÉS GYÓGYULÁST TALÁL

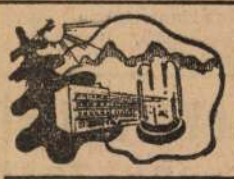

SZLOVÁKIA FÜRDŐHELYEIN

Díjtalan információval szolgál, valutát és vizumot szerez, szobát és pensiót biztosit IBUSZ és fiókjai, CONTINENTAL, Szlovákia hivatalos idegenforgalmi irodája, Budapest, V., József nádor-tér 8. Tátra-iroda, Dorottya-u. 7. Tel.: 182-062.

Állami fürdők, magaslati gyógy- és üdülőhelyek:

CSORBATÓ, 1350. m. Hviezdoslav — TÁTRALOMNIC, 950 m. Grand- — KÖPATAKI TÓ, 1750 m. Enzyan- — FENYŐHÁZA, Bratislava szállodák

SZLIÁCS, szív-, ideg- és női betegségek

Rheumát, ichiást, idegbajokat gyógyit Bajmóc fürdő (Bojnice), Strand. Park. Várkastély

Tátraszéplak Dr. Guhr-szanatórium, magaslati gyógyhely. Basedow- és belbetegségek, tüdőbetegek kizárva, diéta, vizgyógy. üdülés.

KORITNICA fürdő, 900 m t. sz. f. betegségeket gyógyit, mint Karlsbad. Tátra Otthon, dr. Reichart családi penziója.

Stubnya-Fürdő kénes hőforrások, rheuma, köszvény, ichiás. Thermal strand, Subalpin klima, 518 m t. sz. f. Tulajdonos: Körmőcbánya.

Turócszentmárton a Tátra gyöngye. Ózondús fenyvesek, gyógyforrások, galócaműtenyésztés.

Gyári uj elekromotorok

¼—30 lóerősig. Kedvezményesen. Tekercselések rövid terminusra. Csereüzletek. Rymorz, Váci-ut ötven.

Neves festőművész,

volt külföldi akadémiai tanár, egy-két tehetséges

TANITVÁNYT VÁLLAL

nagy, szép műtermében. Telefon: 42—00—32: délelőtt 8—10-ig. 2624

Nagy iparvállalat keres

keresztény származásu

gépészmérnököt,

nagyobb gyakorlattal, angol nyelvtudással, 40 éven alul. „Energikus" jeligére Balogh hirdetőbe, Szent István-körut 2. 2664

Irodahelyiségek kiadók

2 emeleten 16 szoba, külön nagy teremmel augusztus 1-re. Budapest, V., Kálmán-u. 22.

Minden információt kibiró, jómegjelenésü, 26 éves, őskeresztény tisztviselő, ki kereskedelmi és üzemi adminisztrációban teljesen jártas, állást változtatna. „Energikus 2728" jeligére fők.

Őskeresztény tisztviselőnőt

nagyobb gyári gyakorlattal, irodai adminisztráció minden ágában jártas, lehetőleg mérlegképes könyvelőt, sürgős belépésre keresünk. — Jelentkezhetik férfi, esetleg tanusitványos is. Sajátkezüleg irt ajánlatok, eddigi működés felsorolásával, fizetési igények és a beléphetés idejének feltüntetésével „Gyári üzem 136400" jeligére Azató hirdetőirodába, Erzsébet-körut 14.

Fiu- és leány-internátusba felvétel.

A hódmezővásárhelyi Ref. Egyház 8. oszt. fiu-gimnázium (I., Kossuth-tér 6.) és 8. oszt. leány-gimnáziumával (VI., Szt. István-tér 2.) kapcsolatban ez intézetekkel egy telken külön fiu és külön leányinternátust tart fenn. Felvételi kérvények jul. 31-ig nyujthatók be. A teljes díj, lakás, fütés, világitás, mosás és napi négyszeri bőséges, izletes ellátással együtt havonként a fiuint.-ban 50 P, a leányint.-ban 55 P. Kivánatra részletes tájékoztatót küldenek az Igazgatóságok. 2659

Belterületen fekvő 400 négyszögöl területü háromemeletes

gyárépület bérbeadó.

Felvilágositás: ifj. Láng Lajos ügyvédi irodájában, 13—28—46 délután 4—6. 2651

Előkelő biztositóintézet keres keresztény, óvadékkal rendelkező

pénzbeszedőt.

Ajánaltok „Megbizható 2653" jeligére a főkiadóhivatalba küldendők. 2653

Dunántúli gócpontban

SZÁLLODA

egynegyed millió pengőt forgalmazó

étterme ◆ kávéháza ◆ bárja

bérbeadó. Érdeklődők ajánlatát „November 1." jeligére főkiadóba. 2616

Keresünk keresztény

külföldi levelezőt (nőt),

aki a magyar, német, angol gyors- és gépirásban tökéletes és betanulás után önálló munka ellátására képességet érez. — „Gyakorlott előnyben" jeligére **Balogh hirdetőbe**, Szent István-körut 9. 2560

Hogyan takarékoskodjunk cukorral, zsirral, gázzal.

Előadások a Népmüvelési Bizottság Háztartási Telepén, a GÁZMÜVEK, VI., Vilmos császár-ut 3. sz. alatti bemutatóhelyiségében: 15-én, szerdán d. u. 6 órakor a **cukor** takarékos felhasználása. Aszalt gyümölcsök, mézes sütemények, sós- vagy kevés cukorral készithető tészták gyakorlati bemutatója. — 16-án, csütörtökön d. u. 6 órakor a Magyar Szövetkezeti Asszonyliga **előadása a zsir** takarékos felhasználásáról. Krémlevesek, zöldséges **előételek**, rostonsültek **készitése**. Belépődij 60, illetve 40 fillér. — **Minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor előadás a takarékos gázfőzésről. Belépődij nincs.**

Veszek készpénzért

nagyobb bérházat

Kikötés: kifogástalan állapot, hosszabb adómentesség, lehetőleg főutvonal mentén. — Részletes ajánlatok ár, évi bérösszeg, adómentesség mérve és tartama, utca, házszám **háztulajdonosok** részéről „Azonnali készpénzfizetés 2538" jelige alatt ezen lap főkiadóhivatalába kéretnek.

Keresztény magyar-német **gép- és gyorsirónőt keresünk.** Jelentkezés a Magyar Hirdető Irodánál, Budapest, Sándor-utca 7. 2574

OLCSÓ FEHÉRÁRU

ÖRMÉNY MAGYAR KER. R.-T.

IV., BÉCSI-UTCA 2. SZÁM.

78/80 prima **külföldi ágynemü pamutvászon** **mtr. 1·57**

Közismert márkás cikk részére, keresztény vagy 80%-os

utazó

irodacikk szakmában (töltőtoll)

kerestetik,

lehetőleg német nyelvtudással. — Ajánlatok „Állandó állás 5000" jeligére a Központi Hirdető Irodába, IV., Váci-u. 1—3. küldendők.

Dunaparti bérpalotában

4 szoba hallos, komfortos lakás,

valamint irodának is alkalmas földszinti üzlethelyiség augusztus 1-re

kiadó. **V., KOSSUTH LAJOS-TÉR 18.**

Üzlethelyiség az Andrássy-uton

az Operával szemben, világos, kb. 100 □ méter területtel, autószalonnak, jobb üzletnek igen alkalmas,

sürgősen átadó

Érdeklődni lehet keddtől telefonon: 188-697.

Villamossági nagyvállalat keres tervezőirodája részére magyarul, németül tudó őskeresztény

GÉPÉSZMÉRNÖKÖT

és felsőipariskolát végzett

ELEKTROTECHNIKUST.

Ajánlkozásokat eddigi életkörülmény és igények megadásával **„Komoly munkaerő 2550"** jeligére a főkiadóba kérünk. 2550

SPORT

Izgalmas küzdelmekkel kezdődött a magyar-olasz tenniszviadal

Nagy érdeklődés mellett kezdődött meg szombaton délután a felsőmargitszigeti dizpályán a Duna-kupa keretébe tartozó magyar-olasz tenniszmérkőzés az első két egyessel. Az első párban *Romanoni* háromórás küzdelmet vivott *Szentpéterivel*. Az olasz versenyző 4:6, 6:4, 7:5, 6:3 arányban győzött. A második mérkőzésen *Asbóth* és *Cucelli* volt az ellenfél. Asbóth kitünően kezdett és az első játékban 6 : 1-re győzött, azonban a másodikban átengedte az iramot Cucellinek, aki pompásan élt az alkalommal és ugyancsak 1:6 arányban nyert. A harmadik játékban Asbóth már ujból a régi volt és ismét 6:1-re végzett. A következő játékban Cucelli ragyogóan küzdött és bár Asbóth helyt állt, a magyar játékos nem tudta megakadályozni a kiegyenlitést: az olasz 4:6 arányu eredményével. Közben azonban besötétedett, a döntő ötödik játék vasárnapra maradt és megelőzi a páros mérkőzést. A vasárnapi játék ennek következtében egy órával hamarább kezdődik, már délután három órakor. Először lejátszák az *Asbóth—Cucelli* mérkőzés ötödik játékát és azután kerül sor a páros mérkőzésre *Gábori—Szigeti* és *Del Bello —Cucelli* között.

A pünkösd sportja

Labdarugás. Nemzeti bajnokság: Ferencváros—Bocskai (1/45), Ujpest—Taxi (5), Törekvés—Kassa (5), Szegeden Szeged—Kispest, Szolnokon Szolnok—Gamma és Szombathelyen Haladás—Hungária. — „B"-bajnokság: Budapesten Beszkárt—SK Russj és B. Vasutas—Pereces, vidéken S. BTC—Kassai SC és D. Mávag—Beregszászi FTC. — Főiskolai bajnokság: vasárnap BEAC-pályán KEAC (Szeged)—Pécsi EAC és Debreceni EAC—BEAC, hétfőn előző napi vesztesek és utána a győztesek.

Tennisz. Magyar-olasz Duna-kupamérkőzés a felsőmargitszigeti dízpályán vasárnap d. u. 4 páros, hétfőn d. u. 3 két egyes.

Kerékpár. Budapest—Bécs mérkőzés: vasárnap reggel 7-kor indulás Bécs felé a bécsi országut 10 km-es kövétől, hétfőn visszaérkezés Bécsből a kora délutáni órákban a cél a Budakeszi-uton van.

Gyeplabda. Magyar-német mérkőzés a MAC szigeti pályáján vasárnap d. e. 11.

Evezés. Főiskolai nyolcevezősverseny a fővároson át a Margitszigettől a Műegyetemig vasárnap délben.

Vivás. BSE Liber-vándordijas kardversenye Kenesén. Főiskolai bajnokság: vasárnap kardcsapat, hétfőn kard egyéni a BEAC vivótermében.

Torna. Országos bajnokság Baján.

Teke. Egyéni bajnokság: I. csoport Barosstéri Park-pályán, II. csoport Sport-utcai Beszkárt-pályán, III. csoport pestszentlőrinci Kistext-pályán.

Céllövés. Főiskolai bajnokság pünkösd két napján

Magyar-olasz tenniszviadalra jegyek kaphatók a Pesti Hirlap főkiadóhivatalaiban.

A HTVK öttusa versenyének keretében szombaton megtartott pisztolylövést vitéz Orbán főhadnagy nyerte meg Balázs hadnagy és dr. Gyalokay főhadnagy-hadbiró előtt.

Sulyos sportszerütlenségek fordultak elő a budapesti kerület labdarugómérkőzésein. A szövetség sulyos megtorlásokat helyez kilátásba az előfordult lábtörésekért, játékvezető megveréséért és közönség által okozott botrányért.. Az előbbi két vétségért örökös eltiltás jár, az utóbbiért pedig a nézőtér kiüritendő, illetve a mérkőzést be kell szüntetni. A mérkőzést félbeszakitó csapatok a bajnokságból törlendők.

A szigeti fedett uszoda medencéjét ujból megépitik. Betonlábakon fog nyugodni és hullámfogókkal lesz fölszerelve.

Az öttusa uszószámában 300 méteres távon első Karátson akadémikus, második Havay akadémikus, harmadik vitéz Orbán főhadnagy. A vasárnapi terepfutásnak a megyeri dombvidék a színhelye.

A főiskolai törcsapatbajnokságban első a BEAC, második a Ludovika, harmadik a MAFC, negyedik a DEAC.

Magyar Lovaregylet

ma és holnap d. u. 3 órakor versenyt tart

LÓVERSENY

A pünkösdi lóversenyek

A kettős pünkösdi ünnepen folytatódnak a lovaregyleti telivérfuttatások. Vasárnap a *Gróf Széchenyi István-emlékversenyben Pillangó, Kimono* és *Németh* idomár gondozottjai közül várjuk a nyerőt. Meglepetést *Leányka* hozhat. Két kétéves verseny, két népes hendikep és az 1300 méteres *Budafokidij* szerepel még a vasárnapi programon. Hétfőn a *Kettős ivadékversenyben Lajos. Kamasz* és *Sleeping Car* esélyeit huzza alá a papirszámitás. A hétfői nevezések is jól sikerültek. Vasárnapi tipjeink: I. Agrippina — Ábránd. II. Huri — Dániel. III. Astraea — Sweet Load. IV. Kimono — Pillangó. V. Ipolyság — (Derwisch) — Lator. VI. Barika — Muci. VII. Ceremoni — Nardai-idom. Hétfői tipjeink: I. Primus — Ezüstróka. II. Vinko H. — (Bellagio) — Tramontana. III. Tünemény II. — v. Pintér-idom. IV. Lajos — Sleeping Car. V. Bolond — Virtus II. VI. Facér — Fiskális. VII. Lacroma — (Marci) — Krasznahorka.

UJ VILLA,

adómentes, 14 helyiséggel, beleértve garázst, pincet és mellékhelyiségeket: istálló, csür, méhes, 8 és fél kat. hold primaföld, 830 gyümölcsfával, (nemes fajok, leginkább alma), bekeritve, eladó. Ajánlatot „Szép fekvés 2571" jeligére főkiadóba. 2571

Budapest legszebb látványossága pünkösdkor a Virágkiállitás Stefánia-ut.

Kedvezményes jegyek 60 fillérért kiadóhivatalainkban kaphatók.

INTERNÁTUSOK

polgárista fiuk és leányok, elemista fiuk és leányok részére. **Havi internátusi dij 45 P és mellékdijak.** Prospektust küld a Szentendrei Református Iskolák és Internátusok Igazgatósága. — Nyaralás. Előkészités. 2622

Kézi lemezhajlitógépet

keresünk megvételre kb. 1 m széles, 1.5 mm lemezvastagsághoz, lehetőleg Budapesten. Ajánlatot „Gépgyár 5235" jeligére **Blockner J.** hirdetőjébe, IV., Városház-utca 10. 2620

◆ Segédek felvételnek szövetüzletbe

Csakis prima, keresztény eladók ajánlatát kérjük „Szorgalmas 2627" jeligére a főkiadóba. 2627

Sas-, Bálvány-, Nádor-utcában vagy ezek közvetlen környékén

iroda helyiséget keres

textilnagykereskedő. — Válaszokat „Emmy" jeligére a főkiadóba. 2612

⚒Bányamérnök⚒

önálló üzemvezető, többéves bánya- és gépészeti gyakorlattal felvétetik. Részletes ajánlatokat fizetési igénnyel, eddigi működés megjelölésével „Mielőbb 2621" jeligére e lap főkiadóhivatalába kérjük. 2621

Gázfőzőtanfolyamok Budán.

A II., Batthyány-u. 8. sz. alatti polgári iskolában három — hat héten keresztül, mindenkor d. u. 5—8 óráig tartó — tanfolyam indul meg. **Az 1. kezdő tanfolyam** (polgári konyha) május 20-tól minden hétfőn és csütörtökön — **haladó tanfolyam** (francia konyha) május 21-től minden kedden és szombaton és a 3. a **takarékos konyha tanfolyama**, amely megtanit minket a kevés zsirral és cukorral készithető ételek előállitására, május 22-től minden szerdán és pénteken. Tandij anyagmegtérittéssel együtt 20.— P. **Különlegességi tanfolyam** (halak, pecsenyék, guzok, parfaitek, italok stb.) május 21-től négy hétig minden kedden és csütörtökön d. e. 10—1 óráig. Tandij 16.— P. — Beiratkozni lehet hétköznap d. e. 10—1-ig a fenti iskola irodájában. Telefon: 15—18—60.

Férjhez adnánk 21 éves, érettségizett, házias nevelt, csinos leányunkat, otthontszerető, egészséges, törekvő, önálló jövedelemmel biró fiatalemberhez, 30 évig. Hozomány egyelőre Buda legszebb részén emeletes 2x2 szobás, összkomfortos villa. Kimerítő választ **„Katolikus szülők 2538"** jeligére a főkiadóba. 2538

Felsőipariskolát végzett **vegyész** keresztény, 12 évi üzemi gyakorlattal állást változtatna. „Vidékre is 2578" a főkiadóba.

1000 pengő jutalom annak, aki egy őskeresztény utazót jövedelmező, tartós állásba elhelyez. — Ajánlatokat „Agilis 2580" jeligére a főkiadó továbbit.

Dr. Lengyel Katinka

okl. középiskolai tanár

leányinternátusa

Korrepetáló tanfolyam, vizsga előkészités, okl. szaktanárok. Bennlakók. Bejárók. Bpest, Királyi Pál-u. 9. Tel.: 182—141.

Nyári üdülőtelep Mátrafüreden.
Jelentkezés junius 5-ig.

Nagy automobilképviselet keres műhelyirodája részére gyakorlott, számlázásban is jártas, őskeresztény

kalkulatort,

esetleg nőt

Ajánlatokat eddigi működés feltüntetésével „Világmárka" jeligére a Központi Hirdető Irodába, IV., Váci-u. 1—3. kérünk. 2634

Főuri lakást

keresünk Dunára néző fekvéssel, főuri negyedben vagy gellérthegyi rajonban, lehet egész villabérlet is 10 szobával, fürdőszobákkal, bőséges mellékhelyiségekkel, személyzeti szobákkal, raktárhelyiséggel. „Grófi 2584" jeligére a főkiadóba. 2584

Építészmérnök keresztény (vezetőállásban) német nyelvtudással, végleges elhelyezkedést keres. Szives megkereséseket „Epitőmester statikus 2585" jeligére a főkiadóba. 2585

Gépészmérnök, 41 éves, őskeresztény, nőtlen, nyelvismeretekkel, külföldi praxissal; állásban egy budapesti vasipari nagyvállalatnál,

állást változtatna nagyvállalathoz vezetőhelyre

„Műszaki vezető 2656" jeligére a főkiadóba.

Iparvállalat keres felvételre

őskeresztény

perfekt magyar-német gyors- és gépirónőt,

több éves irodai, lehetőleg gyári gyakorlattal. Csak **elsőrendü munkaerők** jelentkezzenek. Ajánlatokat „Német gyorsirónő 5179" jeligére **Blockner J.** hirdetőirodájába, Városház-u. 10. kérünk.

Mindig érték!

A legelőnyösebb feltételek mellett vásárolhat

Balatonföldváron

villatelket. 5 éves részlet. Minden telek befásitva, villany, vizvezeték csatlakozási lehetőség. Áraink a legolcsóbbak. Okvetlenül kérjen tájékoztatót tel.: 12—76—60. Balatonföldvár fürdő r. t. parc. irodája, Bpest, V. Szabadság-tér 14.

Balatonzamárdi felső fürdőtelepén eladó

egy **180** négyszögöl nagyságu fásitott telken 2 szoba, veranda és összes mellékhelyiségből álló

masszivan épült villa

Érdeklődés Németh Ferencné, Székesfehérvár, Lövölde-u. 37. 2636

Autósok! Benkő-pedál

Ujabb főzőtanfolyamok

a Népmüvelési Bizottság Háztartási Telepén, a GÁZMÜVEK, VI., Vilmos császár-ut 3. sz. alatti mintakonyhájában. — **DOLGOZÓ NŐK GYORSKONYHÁJA.** Május 14-től junius 18-ig minden kedden d. u. 6-tól 8-ig. Beiratási dij 1.— P. Tandij 5.— P, anyagmegtérités alkalmanként 1.— P. Gyorsan készülő tápláló és olcsó idényételek. Egytál ételek. — **HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK FŐZŐTANFOLYAMA haladók számára május 16-tól junius 20-ig, 5 héten keresztül minden hétfőn** és csütörtökön d. u. 4-től 7-ig. Tandij 5.— P. Anyagmegtérítési költség nincs. Tápláló, izletes és takarékos főzés, idényételek készitése. Terités, tálalás, takarékos gázhasználat. — A főzőtanfolyamok hallgatóinak száma korlátozott s azokra a bizottság a jelentkezések sorrendjében veszi fel a résztvevőket.

Épitési kölcsönöket

korlátlan összegig 7% kamatozással vidéki pénzintézet megbizásából kihelyezek. Berger Aladár, Erzsébet-körut 28., délután 3—6-ig. Tel.: 222-470.

Őskeresztény mérlegképes könyvelő,

volt törvényszéki hites könyvszakértő (4 nyelven beszélő, 17 éves gyakorlat) megfelelő elhelyezkedést keres. Cim a főkiadóban.

Jómegjelenésü, intelligens, érettségizett, keresztény

fiatal üzletember

előkelő intézetnél, fixum és jutalék ellenében elhelyezkedhetik. Ajánlatok „Életpálya 2654" jeligére a főkiadóhivatalba küldendők. 2654

Eladó Szent István (Lipót) városban

kitünő épitésü két- és háromszobás lakásokból álló, már teljes adóban lévő tehermentes nagy **bérpalota egynegyed része.** Ajánlatok „Kitünő befektetés 2558" jeligére főkiadóba.

Keresünk perfekt magyar-német gyors- és gépirónőt

Kérjük a törvény szerint kereszténynek számitó hölgyek kézzelirott ajánlatát, bizonyitványmásolatokkal együtt.

CORVIN ÁRUHÁZ R. T.
VIII., Blaha L.-tér 1.

Vegyészmérnököt vagy vegyészt

keres vidéki vegyészeti iparvállalat. Ajánlatok „Őskeresztény 28627" jeligére **Blocknerhez, Vilmos császár-ut 33.** 2652

Az ország egyik legnagyobb és legmodernebb

édesipari vállalata,

saját háromemeletes épülettel, nagy, modern gépparkkal **eladó.** Felvilágositás: ifj. dr. Láng Lajos ügyvédi irodájában, 13—28—46 d. u. 4—6.

IGAZITÓMÜHELYÜNK

részére **keresünk gyakorlott,** jómegjelenésü

vezető erőt

Robert, Petőfi Sándor-utca 12. 2619

HIREK

FELHŐÁTVONULÁSOK

A Meteorológiai Intézet jelenti július 25-én délben:

Közép-Európában tengeri eredetű hűvös levegő van uralmon. A hőmérséklet tegnap hazánkban általában 24—27 fokig, egyes helyeken azonban csak 21—23 fokig emelkedett, ami az évszakhoz képest nagyon kevés. Éjjel a talajmenti lehűlés egyes helyeken 10 fokig terjedt. Sok helyen megint volt záporeső és egyes kisebb területek zivatart is kaptak. Szentgotthárdon jégeső volt. Nagyobb esőmennyiséget jelentenek: Csenger 15, Alsóvereckе 16, Szentgotthárd 16, Kapuvár 18, Kisinóc 22 és Sóhát 23 mm-t. Ma délelőtt a borultság mértéke nagyon változó volt, néhány helyen kevés eső hullott. A hőmérséklet a borultabb helyeken alig emelkedett 20 fok fölé, a derültebb részeken meghaladta a 25 fokot.

A Balaton vizének hőfoka ma reggel Keszthelyen 24, Balatonbogláron 24, Tihanyban 22, Balatonfüreden 23, Siófokon 23, Balatonkenesén 22, a Velencei-tó vizének hőfoka Agárdon 24, a Duna vízhőmérséklete Budapesten 20 fok volt.

Budapesten ma délben a hőmérséklet 26 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, gyengén süllyedő irányzatú.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Élénkebb nyugati, északnyugati szél. Felhőátvonulások. Több helyen eső, zivatar. A hőmérséklet alig változik.

— **A BUDAPESTI KÖZPONTI GYÓGY- ÉS ÜDÜLŐHELYI BIZOTTSÁG** a nemzetközi helyzetre való tekintettel átmenetileg beszüntette svédországi és egyiptomi képviseletét. A hollandiai képviselet további egyhónapi időtartamra kísérletképpen még működik. A jugoszláviai, valamint az ujonnan felállított képviselet fokozott tevékenységet fejt ki.

— **AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK VISSZAHIVTA BALTI KÖVETEIT. Az Egyesült Államok szerdán visszahívta követeit és katonai attaséit a balti államokból. A követségek személyzete még állomáshelyén marad.**

— **PETHŐ SÁNDOR MEGVÁLT A MAGYAR NEMZETTŐL. A** *Magyar Nemzet* ma reggeli száma közli főszerkesztője, *Pethő* Sándor levelét, amelyben bejelenti, hogy megválik a laptól.

— **NEM ROBBANT BOMBA A PANAMA CSATORNÁBAN.** Megcáfolták azt a külföldön terjesztett rádióhírt, amely szerint a Panama csatorna zsilipberendezésénél bomba robbant és 60 személy meghalt.

— **ROMÁNIÁBAN REKVIRÁLJÁK A KŐOLAJSZÁLLITÓ KOCSIKAT. A román államvasút augusztus 1-től elrekvirálja a forgalomban levő valamennyi kőolajszállító kocsit.**

— **HALÁLOZÁS.** Özv. nemes *Filo* Jánosné született lichtenhofi Petz Irma 75 éves korában július 23-án meghalt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

— **VASÚTI SZERENCSÉTLENSÉG BOLZANÓBAN.** Bolzanóban egy személy- és egy tehervonat az állomás közelében összeütközött. Hárman meghaltak és többen könnyebben megsebesültek.

— **KIÁRADT A MARCAL. A** Marcal ezidén már harmadszor áradt ki s öntötte el Kemenesalja földjét. A mostani áradás 10.000 hold szántót és kaszálót öntött el. A kár jelentékeny.

— **MAGYAR PARK ÜNNEPÉLY.** A csillaghegyi Árpád gyógyfürdő összes helyiségeiben és kertjében augusztus 3-án, szombaton délután 7 órai kezdettel Magyar Park ünnepélyt rendeznek. Az ünnepély fővédnöknője Balásy Ferencné Odescalchi Anna hercegnő, fővédnökei: vitéz Endre László, Pest vármegye alispánja, Szeder János országgyülési képviselő, dr. Zboray Géza, György Lajos és dr. Gidófalvy Pál.

— **VITORLAZÓREPÜLŐ TANFOLYAM.** Augusztus 5-én a MOVE repülőosztályánál új vitorlázórepülő tanfolyam és táborozás kezdődik. Jelentkezés a MOVE repülőosztályánál (Budapest, Podmaniczky-utca 45. II. emelet) július 31-én, szerdán 18 és 21 óra között.

— **HÁZASSÁG.** *Bártfay* Edmée és dr. *Bupka* Ervin e hó 24-én házasságot kötött.

Százötven fiatal tudóst és művészt küld külföldre az Ösztöndíjtanács

Néhány nap mulva közzéteszik a díjazottak névsorát

A fiatal tudós- és művészgeneráció minden esztendőben érdeklődéssel várja *július hónap végét*, amikor a hivatalos lapban megjelenik, hogy a következő »egyetemi évre« *kik és hova kapnak tanulmányi ösztöndíjat.* Az *Országos Ösztöndíjtanács* elnökségétől kapott értesülésünk szerint a díjazottak névsorát idén is *legkésőbb augusztus első napjaiban* közzéteszi a kultuszminisztérium

Az Ösztöndíjtanács élén a kultuszminiszter által kinevezett *elnökség* áll. Ezidő szerint dr. *Bakay* Lajos orvosprofesszor az *elnök*, dr. *Heller* Farkas közgazdasági egyetemi professzor az *alelnök* s dr. *Domanovszky* Sándor bölcsészprofesszor, ezidei rektor az *ügyvezető-igazgató*. A tanácsnak összesen *90 tagja van*.

A nagytekintélyű testület *a tél közepén hirdette meg az ösztöndíjakat.* A kultuszminisztérium évenkint állapítja meg a külföldi és belföldi ösztöndíjak *számát*. Idén körülbelül *a tavalyival egyező* arányban hirdettek ösztöndíjakat: *50 belföldi* 800 pengős ösztöndíjra és *150 külföldi* ösztöndíjra.

Az ösztöndíjak nagyrészét a *magyar állam* adja, de vannak *államközi csereösztöndíjak* is. A kilenc államra szóló százötven tudományos és művészeti tanulmányi díjért idén is nagyon sokan jelentkeztek. A díjakra *pályázhat* minden 35 évesnél fiatalabb, egyetemet, vagy főiskolát *végzett* magyar férfi és nő, annak a pedagógiai intézménynek az útján, ahol tanulmányait végezte.

A tanács *május végéig elbírálta* az összes pályázatokat, a kül- és belföldi díjakra kijelöltek *névsorát* felterjesztette a kultuszminisztériumba, ahol *már nagyobbrészt elvégezték* a felülvizsgálás munkáját s *néhány nap mulva* nyilvánosságra hozzák a nyertesek *névsorát.*

Az ösztöndíjasok minden évben *október elején utaznak el* külföldi állomáshelyükre, ahol — rövid megszakítási lehetőséggel, — kötelesek egyfolytában kétszer négy hónapot, összesen *nyolc hónapot* tölteni. A díj összegét, nyolc egyenlő részre elosztva, *havonta* kapják kézhez.

Kenessey Péter

— **ELSÜLLYEDT EGY PORTUGÁL GŐZÖS.** Az *Ociedale Luso Maritima* portugál hajótársaság 3000 tonnás Alfa nevű gőzöse banánrakománnyal Anglia felé vivő útján elsüllyedt.

— **ANGOL TILTAKOZÁS SVÉDORSZÁGBAN. Az angol kormány tiltakozott a német-svéd átmenő forgalmi egyezmény megkötése miatt. A svéd kormány szóbeli választ adott.**

— **HALÁL TOLATÁS KÖZBEN.** A székesfehérvári vasúti fűtőház hídja alatt összetört testtel találták a sínek között *Erdősi Ferenc kocsirendezőt.* Kórházba szállítás közben meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy Erdősi a mozgó kocsisort szét akarta választani és közben a kerekek alá esett.

— **A VONAT HALÁLRA GÁZOLTA A RÉSZEG NAPSZÁMOST.** A Káptalanfüred közelében levő vasúti elágazásnál Puha Gyula napszámos ittas állapotban a vágányokra tévedt. A Budapestre haladó vonat valósággal ketté szelte.

— **ÚJ TISZTELETBELI PÁPAI KAMARÁS.** A pápa dr. *Madarász* István kassai megyéspüspök előterjesztésére dr. *Ignácz* László vallás- és közoktatásügyi miniszteri titkárt, az egyházi élet terén kifejtett tevékenységéért tiszteletbeli pápai kamarássá nevezte ki.

— **FEKETEBORSOT CSEMPÉSZTEK SZLOVÁKIÁBÓL.** Friedmann Ábrahám nyirmadai rövidárukereskedő 150 kiló feketeborsot csempészett Szlovákiából. Kiderült az is, hogy míg neki 1 pengő 80 fillérbe került a feketebors, a belföldön 3 pengő 30 fillérért árusította kilónkint. A kúria Szolnok-tanácsa jogerőre emelte az uzsorabíróság 8 hónapi börtönre szóló ítéletét.

— **ELSÜLLYEDT ANGOL CSAPATSZÁLLÍTÓ HAJÓ. Newyorki értesülés szerint a Lancastria csapatszállító hajó a franciaországi kiürítés utolsó napjaiban Brest előtt 6000 angol katonával elsüllyedt. 600 katona életét vesztette.**

— **280 ÁLDOZATA VAN AZ AMERIKAI HŐHULLÁMNAK.** A változatlanul tovább tartó hőhullám különösen Newyorkban elviselhetetlen.

— **ZSIDÓ TISZTVISELŐK ELBOCSÁTÁSA ROMANIÁBAN. A román pénzügyminisztérium augusztus elsejei hatállyal valamennyi zsidó tisztviselőjét elbocsátotta. A kiadott hivatalos jelentés 68 elbocsátott zsidó tisztviselőről szól.**

— **MACSEK BELGRÁDBAN. Macsek helyettes miniszterelnök ma reggel Zágrábból Belgrádba érkezett és résztvesz a holnapi minisztertanácson.**

— **1500 MÁVAG-MUNKÁS HAJÓKIRÁNDULÁSA. A MÁVAG a szabadidőmozgalom keretében 1500 munkás részére hajókirándulást rendezett *Ercsibe*, ahol a gyár vezetősége vendégül látta a munkásokat.**

— **MEGKÖNNYÍTIK A BESSZARÁBIAI VISSZAVÁNDORLÁST. Azok, akik Besszarábiába akarnak visszatérni, nem kötelesek előzetesen jelentkezni a rendőrségen, hanem egyszerűen a határállomáson jelentkezhetnek.**

— **ÉLETUNT FESTÉKKERESKEDŐ.** *Ney* Gyula festékkereskedő, aki a Ráday utca 16. számú házban lakik, tegnap eltűnt lakásáról. Ma hajnalban a ház pincéjében *felakasztva, holtan találták meg.* Búcsúlevelet nem hagyott hátra. A házban lakó ismerősei tudják, hogy Neynek egy fia és egy lánya él kint Franciaországban. Két évvel ezelőtt mentek ki *és most már három hónapja nem kapott róluk semmiféle hírt.*

— **MOTORKERÉKPÁR ÉS LOVASKOCSI KARAMBOLJA.** Az Üllői-út és Száva-utca sarkán egy motorkerékpár, amelyet *Kunfalvi* Miklós 39 éves szövőgyári festőmester vezetett és a pótülésen *Suhajda* László 20 éves vasesztergályos ült, összeütközött egy kétfogatú lovaskocsival. *Kunfalvi koponyatörést szenvedett és életveszélyes állapotban vitték a Szent István-kórházba. Suhajda ugyancsak súlyos állapotban került kórházba.*

— **A MEGVADULT BIKA ÁLDOZATAI.** Érd községben megvadult egy 3 éves bika és életveszélyesen megsebesítette *Pálházi* Gergely községi csordást. Többen Pálházi segítségére siettek, de akkor a bika ezek ellen fordult és két embert közülük megtaposott.

— **NAGY HEGYMÁSZÓTELJESÍTMÉNY.** Két salzburgi hegymászónak sikerült a berchtesgadeni Hochthron-hegy »Sárgafal« nevű teljesen sima és függőleges sziklafalát megmászni.

— **NAGY MAGYAR FÉNYKÉPSIKER AMERIKÁBAN.** Newyorkban az Amerikában élő magyar származású fotomüvészek háromhetes fényképkiállítást rendeztek. A magyar fotografusok első kiállításának olyan nagy sikere volt, hogy *egész sereg amerikai napilap és magazin közölte le a szebbnél-szebb művészi fényképeket.* A kiállítás rendezősége most felkérte a magyarországi fényképészeket, hogy ők is rendezzenek Newyorkban kiállítást, mert *a művészi magyar fényképek iránt Amerika-szerte rendkivül nagy az érdeklődés.*

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

Minisztertanács

A kormány tagjai holnap reggel kilenc órakor megtartják szokásos heti minisztertanácsukat gróf *Teleki* Pál miniszterelnök elnöklete alatt. A minisztertanács az időszerű kormányzati kérdések letárgyalása mellett foglalkozni fog a termésértékesítés kérdésével is.

— **HOLLAND GYERMEKEK NYARALNAK AUSZTRIÁBAN.** Az első holland gyermekvonat 800 gyermekkel elindult Hágából Ausztriába. A legrövidebb időn belül több különvonaton érkeznek a holland gyermekek Ausztriába.

— **ROMÁNIA UJ LONDONI KÖVETE. Tilea utódjául Vasil Stoica propagandaügyi államtitkárt, ismert németellenes politikust nevezték ki. A német sajtó a legélesebb támadásokat intézte az államtitkár ellen, a román kormány azonban nyilván nem akarja elejteni kedves emberét s mindössze arra volt hajlandó, hogy a propagandaminisztériumban betöltött állásától felmentse és megbizza a londoni követség vezetésével.**

— **LEZUHANT EGY ROMÁN KATONAI REPÜLŐGÉP. Egy angol gyártmányú román katonai repülőgép vasárnap délután lezuhant. A gép öt repülője szörnyethalt. Köztük volt a legkiválóbb román pilóta, Nicola repülőfőhadnagy.**

— **A KOLOZSVÁRI PASTEUR-INTÉZETBEN NINCS VESZETTSÉG ELLENI SZÉRUM.** *Szováta* erdélyi fürdőhely közelében egy veszett farkas 3 embert és 14 tehenet mart meg. A farkast egy paraszt agyonlőtte, de az állat őt is megharapta. A három megmart embert beszállították a kolozsvári Pasteur-intézetbe, ott azonban nem volt veszettség elleni szérum, ügyhogy telefonon kellett Bukarestből megrendelni.

— **ANGOLOK TEMETTÉK EL A BARTHOLOMEO COLLEONI HŐSI HALÁLT HALT KAPITÁNYÁT. Az olasz cirkáló kapitánya, Umberto Novaro, az egyik angol kórházhajón szerdán este az alexandriai kikötőben meghalt. A hősi halált halt olasz tengerészkapitányt az alexandriai katonai temetőben helyezték örök nyugalomra nagy katonai pompával.**

— **SPANYOLORSZÁG BERLINI KÖVETE. Espinozza De Los Monteres-i Bermuille-t berlini nagykövetté nevezték ki. Espinozza tábornok a polgárháború egyik kimagasló hadvezére volt.**

— **TÖRÖKORSZÁG IS MEGVÁLTOZTATJA EDDIGI POLITIKÁJÁT. A bukaresti Porunca Vremii Papen ankarai követ németországi útjával kapcsolatban azt irja, hogy ügylátszik Törökország is meg akarja változtatni eddigi politikáját.**

— **ELLENŐRZÉS ALATT A LEGNAGYOBB ROMÁN KŐOLAJVÁLLALAT.** A román kőolajbizottság ellenőrt nevezett ki az Astra Romana nevű legnagyobb román kőolajvállalathoz, amely angol-holland érdekeltség.

— **MUNKÁSHIÁNY AZ AMERIKAI HAJÓGYÁRAKBAN.** A hajóhadépítési program következtében a hajógyárakban nagy munkáshiány jelentkezik. A tengerészetügyi miniszter rendeletére megkezdték a szakmunkások nyilvántartását és szétosztását a hajógyári központok között.

— **HALÁLOS GÉPKOCSISZERENCSÉTLENSÉG.** Gönyünél, az úgynevezett halálkanyarban szerdán délután *Brunovszky* Ignác ácsi lakos feleségével motorkerékpáron belerohant egy tehergépkocsiba. Brunovszky és felesége szörnyethalt.

— **A PÁPA UNOKAÖCCSÉNEK ESKÜVŐJE.** A pápa ma délelőtt magánkápolnájában eskette össze unokaöccsét, *Pacelli* Gyula márkit *Bombrini* Piera márkinővel. A szertartás a háborús helyzetre való tekintettel a pápa kívánságára a legszigorúbb családi körben folyt le.

Strandra a Dr. MORISSON SZŐRTELENÍTŐ DEPILÁTOR

SZINHÁZ és FILM

Oláh Gusztáv

Az Operaház jövő évi ujdonságairól nyilatkozik Oláh Gusztáv

Márkus László mint rendező

A színház világában egyelőre még csend van. A színészek, énekesek — a filmezőket leszámítva — nyári szabadságon vannak és csak a nyári produkciók dolgoznak. Ennek ellenére megindult már az egyes színházak gépezete és a rendezők, díszlettervezők szorgalmasan készülnek az elkövetkező szezonra. *A legtöbb munkája természetesen az operaháziaknak van, hiszen az egyes operák és balettek előkészítése lényegesen nagyobb munka, mint például egy prózai darab beállítása.*

Oláh Gusztáv, az Operaház zseniális főrendezője és díszlettervezője már hetek óta dolgozik az Opera szezonnyitó újdonságainak díszletein és rendező-példányán.

— Elsősorban — mondotta *Oláh* Gusztáv — Francesco *Rocca* »*Monte Ivnor*« című operája foglalkoztat. Valószínűleg *ez az opera lesz az első ujdonságunk az elkövetkező szezonban.* A díszletek tervével nagyjából már készen vagyok, de csak akkor fejezem be őket véglegesen, ha választ kaptam *Roccától.* Ugyanis nem vagyok teljesen tisztában, mi is az ő elképzelése. A szövegkönyve szerint a cselekmény a *Kaspi tenger* mellett játszik. Egy faluról van szó, amely a hegyek közé menekszik. A történet nagyon emlékeztet a multszázadbeli törökországi örmény üldözésekhez. Én mégis valami absztrakt környezetbe fogom helyezni az operát, *amelynek zenéje teljesen modern és úgy tudom, igen nagy sikere is volt Olaszországban.*

— *Szereposztás van már?*

— Csak úgy körülbelül. Azt hiszem, *Rigó* Magda, *Palló* Imre és *Rösler* Endre énekli majd a főszerepeket.

— *A további tervek?*

— *Csajkovszkij* »*Pique Dame*« című operáját is bemutatjuk a szezonban. Én rendezem és én tervezem a díszleteket is. Ez a második munkám. De ezzel egyidőben foglalkoztat *Mozart* »*Don Juan*«-jának felújítása is. Azonkívül elkészültem *Puccini* »*Angelica nővér*«-ének új díszleteivel is, *ugyanis ezt a kisoperát, amelyet az idén mutattunk be a margitszigeti szabadtéri játékok alkalmával, a szezon folyamán az Operaházban is bemutatjuk.*

— Hallottam, hogy Richard *Strauss* »*Daphne*«-ja is bekerül az Operaházba.

— Igen. A tervek szerint a »*Daphne*«-val egy műsorban mutatjuk be úgy november táján *Bartók* Béla »*Csodálatos mandarin*« című balettjét.

— És mi lesz az Operaház szezonnyitó darabja?

— Azt még nem tudom. Mindenesetre a szezon elején kerül majd színre új betanulással *Wagner* »*Rajna kincse*«. Néhány új díszlete is lesz ennek a bemutatónak, ezeket *Fülöp* Zoltán tervezi. A rendezés munkája viszont *Nádasdy* Kálmánt foglalkoztatja.

Igy fest tehát egyelőre az Operaház jövő esztendei szezónnyitó műsorterve. Mindezekhez csak egy hozzátennivalónk van: *a szezón elején mutatják be majd a »Cigánybáró«-t is. Ennek a bemutatónak az az érdekessége, hogy Márkus László, az Operaház igazgatója rendezi és ez lesz az első rendezése, amióta az Operaház élén áll.* (h. i.)

Kurucz János meghalt Hollywoodban

Kurucz János, az ismert zongoraművész és híres dalköltő ötvenhét esztendős korában szívszélhüdés következtében meghalt Hollywoodban.

*

Kurucz János a háborúelőtti és háborúalatti esztendők egyik legnevesebb dalköltője volt. Legnevesebb műdalai a »*Piros rózsa, feslő rózsa*«, »*Mit susog a fehér akác*« (ezt *Fráter* Lóránd is megzenésítette, az övé az ismertebb melódia), azután a »*Tudom, nem ír*«, »*Hervadó rózsák*«. *Ady* Endre számos versét is megzenésítette, ezek közül a legnevezetesebb az »*Egyedül a tengerrel*« muzsikája.

Kurucz János néhány esztendő előtt járt legutóbb Budapesten. A fia, *Kurucz* Ernő, neves bonviván volt, *most az egyik svábhegyi hotel titkára.*

MA ESTE az
ANGOL PARKban
Karády Katalin, Kiss Manyi, Gervay Marica, Szilágyi-Szabó E., Csortos Gyula, Fekete Pál, Feleky Kamil, Gárdonyi Lajos, Köpeczi-Boócz L., Kőváry Gyula, Z. Molnár László, Tompa Pufi.
Kezdete **8** órakor.

VÍG SZÍNHÁZI ESTE RÁKOSSZENTMIHÁLYON

Így játszanak a „vidéki" színészek

A rákosszentmihályi szép színházi este úgy kezdődött, hogy autóra ültünk és kacskaringós utcalabirintusokon át megérkeztünk Sashalom határába. Balra a negyedik utcán elfordultunk, a második keresztutcán jobbra egy mellékutca felé hajtottunk, itt balra kellett fordulnunk a harmadik keresztutcába, aztán messziről szólt a csinadratta és világitottak a betük: Nyári Szinpad.

Itt be kellett menni a szép tágas, 1600 személyes nyitott nézőtérre, ott munkálkodtak a zenészek és a kátrányos lemezzel fedett szellős nyári öltözőkben már festette magát a primadonna és próbálgatta monoklját a táncoskomikus. A színház tőszomszédságában zöldvendéglő: a cigány versenyt dolgozik a színházi zenekarral, de csak az előadás megkezdése előtt. Amikor a cigány elhallgat, ez rákosszentmihályi színházi nyelven azt jelenti, hogy kezdődik az előadás.

Csinos függöny gördül fel, a nézőtérre eleven és hangulatos díszletek kacsintgatnak. Fényes krepszaténben takaros görlök fickándoztak és ez nagyon tetszett a nézőknek. Uj ruha volt rajtuk, a hangulatvilágitás és a fények keverése is nagyszerű volt. Kőszegi Géza társulatának előadásán a nézők csak kacagtak, ámultak, csodálkoztak és tapsoltak. Semmi ripacskodás, semmi selejtesség, semmi hitványság, ez az előadás művészet. Csinos és ügyes színésznők, fess, talpraesett színészek mozognak a színpadon. Szép számú zenekar a színpad előtt, olyan fülbemászó melódiákat játszik, hogy a megújrázáskor már sokan a primadonnával és a bonvivánnal együtt dudolják a dalokat.

Az ünnepi díszelőadás, melyen több fővárosi ujságiró és a Színészkamara részéről dr. vitéz Laczkó József, Bognár Elek, Bartos Ernő is megjelent, izgalmas és diadalmas házi ünnepsége volt Zoltai Herr Zoltánnak, a színház fiatal karnagyának, aki a bemutatott »Vadvirágos Maros partján« című operett zenéjét szerezte és a zenekart vezényelte.

Először erről a rendkivül tehetséges fiatal zeneszerzőről kell megállapitani: van mondanivalója s gazdag zenei leleményesség, üdeség jellemzi munkáját. Friss, ötletes és szórakoztató. A szövegiró, dr. Németes József, a versek szerzője, dr. Aczél László formás mesét, jó operettverseket alkottak, a színészek pedig mindebből sikert csináltak.

Mátray Mária cukorbaba primadonna, Bakos István amolyan legény a talpánbonvián. Daruváry Mária Rákosszentmihály fejesterije, Zelenay József, ez a telivér mókázó, a társulatban majdnem hiánytalanul képviseli a kis Latabárt, Polgár Béla igazán csak önmagát okolhatja azért, hogy nem valamelyik előkelő pesti színház vezető művésze; csak be kellene mutatkoznia valahol, biztosan leszerződtetnék.

Felesége, Buday Mária anyaszerepben még túlfiatal, egyébként pedig nagyon tehetséges. Varga József naturburs is kitett ám magáért, olyan hejre, dinomdánom párt alkotott Nóthy Margittal, hogy csak no. Aztán van a társulatnak egy kis színésznőparánya, akkora, hogy a mai divatos retikülökbe szinte beleférne: Eötvös Erzsi. Hangja és talentuma aztán már jóval nagyobb. Tulajdonképpen minden színész kiemelkedett abból a színvonalból, amit fölényesen »vidéki«-nek szoktak nevezni. Ime a társulat többi tagjai: Szigetvári Mihály, Szőts László, Sallay György, Kővári Emil, Püspöky Ivor, Galambosi Sándor, Vass Mihály, Mojzes Mária, Péterffy Anny, Széles Kató, Balázs Károly, Bodrogi László.

Harminchat taggal járja az országot Kőszegi Géza, ez a nagyszerű igazgató. Műsorán a »Földindulás«, »Az elnémult harangok«, a »Felség«, az »Ocskay brigadéros«, a »Bánk bán«, aztán sok operett szerepel: a »Pozsonyi lakodalom«, a »Tokaji aszu« és mind az a sok operettcsemege, amit a pesti színházak tálaltak fel az elmúlt szezónban. Ezzel a műsorral járja ez a »kerületi« társulat a maga kerületét: Békést, Mezőtúrt, Orosházát, Szentest, Budafokot, Csepelt, Rákosszentmihályt. Csak az igazgató felesége, Meggyesy Nusi tudja, mennyi fáradsággal, gonddal jár a vidék megszervezése. Sajátmaga gyüjti a bérlőket, sokszor tapasztal érdekes eseményeket.

— Egyszer — mondja — egy polgáremberhez, akit először szinte kötéllel húztak be a színházba hozzátartozói, a másnapi előadásról sem akart hiányozni. Hátán kaszával jött be a színházba.

Nohát, ilyesmit tapasztalhat a társulat sok gondja és baja közben, igazán megérdemli, hogy őszintén gratuláljunk minden tagjának külön-külön és ennek a fáradhatatlan, szinte gyerekkorú igazgatónak.

Baráth Ferenc

Bókay János megnyerte az „Első szerelem" perét

A budapesti kir. törvényszék előtt *Bondi* György zeneszerző pert indított dr. *Bókay* János író és *a Vigszínház bérlő rt.* ellen *szerzői jogbitorlás és 5000 pengő kártérítés iránt.* Keresetében előadta *Bondi* György, hogy *Bókay* Jánosnak »*Első szerelem*« című darabját *a Vigszínház* sorozatos előadáson játszotta, noha ilyen címen darabot bemutatni nem volt joguk. A felperes szerint *1936-ban egész estét betöltő színpadi műve jelent meg nyilvános előadásban, ennélfogva az alperesek címbitorlást követtek el és ezért kártérítéssel tartoznak.*

Két tárgyalás után *a törvényszék elutasította Bondi György keresetét és a pervesztes felperest 280 pengő perköltség megfizetésére kötelezte.*

ÁLLATKERT
Ma 8 órakor
Rigoletto: **Svéd Sándor**
Gilda: **Gyurkovics**; Herceg: **Laczó**

Színházak műsora

ANGOL PARK: Mágneses vonal (9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Sárgarigófészek (8). — **MARKUS PARK:** Ez lett a Pestünk! (a Pódium vendégjátéka, 9). — **FÉNYES CIRKUSZ:** Togare, a dzsungel hercege királytigriseivel (4, 8). — **MAGYAR MŰSZINKÖR:** Tokaji aszu (5/45, 8). — **UJPESTI SZINHÁZ:** Makrancos hölgy (8). — **ÁLLATKERT:** Rigoletto (8).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRAL (353—707): **Mégis szép a világ** (Claudette Colbert). (1/24 1/36 1/28 1/10; V ü 1/2 2-kor is.) Vas. d. e. 1/10 és 1/12-kor: **Tenger ördögei.** — **ALKOTÁS** (355—374): **Az üldözött** (John Garfield). (1/24 1/36 1/28 1/10; V ü 1/2-kor is.) — **BELVÁROSI** (384—563): **Az utolsó Wereczkey.** (4 6 8 10; V ü jobbterem 4 6 8 10; balterem 5 7 9.) — **BROADWAY** (144—212): **Strogoff Mihály.** (1/24 1/36 1/28 1/10; Sz V ü 1/2-kor is.) — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **A 13-as ház.** (1/25 3/47 9; V ü 1/24 1/36 1/28 1/10.) — **CAPITOL** (134—337): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky). (1/24 1/36 1/28 1/10.) — **CASINO** (383—102): **Nagy keringő** (Luise Rainer). (1/26 1/28 1/10; Sz V ü 1/24-kor is.) — **CITY** (111—140): **Inkognitó** (Viktor Francen). (3/46 1/28 3/10; Sz V ü 3/14-kor is.) — **CORSO** (182—818): **Tüzkeresztség (A német légi haderő első szerepe a lengyel hadjáratban).** (1/26 1/28 1/10; Sz V ü 1/24-kor is.) — **CORVIN** (139—584, 138—988): **D. III. 88. A német repülők hősi éposza.** (1/24 1/26 1/28 1/10; V ü 1/2-kor is.) — **DAMJANICH** (134—803): **A kirchfeldi pap** (Hans Járay). (5 1/28 1/10; V ü 2 4 6 8 10.)

Bors István * Omnia

— **FÓRUM** (189—707, 189—543, 188—328:) **Nyári szünet!** — **GLÓRIA** (144—800): **22—25-ig nyári szünet!** — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—499): **Magyar, Fox, Luce, Ufa és rajzos híradók.** Különkiadás: **A német-magyar úszómérkőzés. A száguldás hősei** (riportfilm). **Csillogó kövek** (kultúrfilm). **Szines rajzfilm.** (Folytatólagos előadások 10-től, V ü 9—24 óráig.) Hűtött nézőtér! — **HOLLYWOOD** (142—455): **Szivek szimfóniája** (Willy Forst). (1/26 1/28 1/10; V 1/24-kor is.) Vas. d. e. 1/211-kor: **Boresa Amerikában** (Dayka). — **HOMEROS** (296—178): **Méltóságos kisasszony.** (5 1/28 1/10; V ü 1/24-től folytatólagos előadás.) — **IPOLY** (292—626): **Verdi** (Gigli). (5 1/28 1/10; V ü 1/26 1/28 és 3/10 órakor.) — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Mégis szép a világ** (Claudette Colbert). (5 1/28 1/10; Sz V ü 1/24 1/26 1/28 1/10.) — **KAMARA** (144—027): **Szeretlek Kiepura—Eggerth).** (4 6 8 10 órakor; V ü 11 2-kor is.) — **KULTUR** (386—193): **Légy jó mindhalálig.** (Teremben 1/26, kertben 3/48 3/10; V ü teremben 3/42 3/44 3/46, kertben 3/48 3/10.) — **LLOYD** (111—994): **Bors István** (Páger). (3/46 1/28 1/10; Sz V ü 1/24-kor is.) — **ODEON** (422—785): **Mátyás rendet csinál** (Mály Gerő). Folyt. előad. 1/45 3/47 1/10; Sz 1/24 1/26 1/28 1/10; V ü 1/22-kor is.) Vas. d. e. 10-kor: **Café Moszkva** (Tőkés); 1/212-kor: **Urilány szobát keres** (Zilahy Irén). — **OLYMPIA** (421—588): **Nyári szünet!** — **OMNIA** (130—125): **Bors István** (Páger). (5 1/48 1/210; Sz V ü 4 6 8 10.) — **ORIENT** (114—926): **Fekete gyémántok** (Szeleczky Zita). (Folyt. előad. 1/45 3/47 1/10; V ü 1/2 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **PALACE** (221—422): Második hétre prolongálva! **Halhatatlan keringő** (Paul Hörbiger). (11 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145—673). **Áll a bál** (Szeleczky Zita). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **PHÖNIX** (144—454): **Titkos megbizás** (Gustav Frölich). (Folyt. előad. 11 5 1/28 1/10; Sz V ü 11 3-kor is.) — **RÁDIUS** (122—098, 120—564): **Pesti mese** (Turay). (1/26 3/48 3/10; Sz V ü 1/24-kor is.) — **RIALTÓ** (139—497): **Mégis szép a világ** (Claudette Colbert). (5 1/48 1/210; V ü 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): **A csikágói szobalány** (Robert Young). (1/46 1/28 3/10; Sz V ü 4 6 8 10.) — **SAVOY** (146—040): **Áll a bál** (Szeleczky Zita). (1/24 1/26 1/28 1/210; V ü 1/22 órakor is.) — **SCALA** (114—411): **Titkos házasság** (Loretta Young). (3/46 3/48 3/10; Sz V ü 3/14-kor is.) Nyitott tető! — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **D. III. 88. A német repülők hősi éposza.** (5 1/48 1/210; V ü 3 1/46 1/28 3/10.) —

BORS ISTVÁN · LLOYD

STUDIÓ (140—840): **Családi titok** (Raimu). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) — **TIVOLI** (123—049): **Veszedelmes életkor** (Huguette Duflos). (Folyt. előad. 1/25 7 1/210; Sz 3/14 3/46 3/48 3/10; V ü 3/42-kor is.) Vas. d. e. 3/410-kor: **Urilány szobát keres** (Zilahy); 3/412-kor: **Café Moszkva** (Tőkés). — **TURÁN** (120—003): **Mégis szép a világ** (Claudette Colbert). (4 6 8 10; V ü 2-kor is.) Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Cimzett ismeretlen.** — **URÁNIA** (146—046): Utolsó hét! **Nyugati villámháború** (Hollandia, Belgium, Flandria elfoglalása). (1/25 7 1/210; Sz V ü 2-kor is.) — **VESTA** (222—401): **Láthatatlan sugár** (Lugosi Béla). (1/24 1/26 1/28 1/210; V ü 2 4 6 8 10.)

Kishirdetés

Legkisebb hirdetés 10 mm ára 4 P. Álláskeresés 2 P

MAJESTIC
és MIRABELLE,
luxuspenzió. Svábhegyen, a Fogask. megállónál
FÜGGŐKERTJE tündéri kilátással a
főváros csodája!
Penzió P 9-tól. Diéta. Legnagyobb komfort. Hideg-meleg folyó viz. Nyilv. caffé-rest. — Telefon: 16-54-16. vagy 17.

ESŐ-BALLON-RAGLÁN
LÓDEN- ÉS VIHARKABÁT
MÁRTON ÉS SZÁSZ
Bálvány-u. 2. Cimre ügyelni. Ezen hirdetés felmutatója 5 SZÁZALÉK engedményt kap.

KÖZÉPNYOMDA
ÜZEMBEN LÉVŐ, JÓL FELSZERELVE, IPARIGAZOLVÁNNYAL RENDELKEZŐ SZAKEMBERNEK
ELADÓ
«P 15.000» jeligére a kiadóba.

EGYES BUTOROK tökéletes FÉREGMENTESITÉSE, MOLYIRTÁSA
ciánkemencékben
FISCHER VACUUM
VILMOS CSÁSZÁR-UT 33. T: 112-449

BUTORMAGAZIN Mária-utca 48. Részletre is!
HASZNÁLT HÁLÓK 80—150-től, telehálók 240-től, luxuskivitelben 300-tól.
HASZNÁLT EBÉDLŐK szép fazonokban 170-től, luxuskivitelben 300-tól.
HASZNÁLT KOMBINÁLT BERENDEZÉSEK 235-től, komplett ujak 297-től.
HASZNÁLT KONYHÁK 50 pengőtől.
HASZNÁLT BERENDEZÉSEKET VESZÜNK.

HUNGÁRIA
TAXIGÉPIRÁS
1óra P 1.30 T. 144-521

Törött fogsorát
2 óra alatt 3 P-ért megjavitom. MŰFOG P 3. fehér fémfog P 8. aranyfog P 18. FOGHUZÁS. FOGTÖMÉS. TRAUTMANN áll. vizsg. fogász. Podmaniczky-utca 18. I. em. 5. Tel.: 128—101.

HASZNÁLT FÉRFI, NŐI
és egyenruhákért, cipőkért, teloszlatott háztartásért legtöbbet fizet Freund, Dobozi-u. 27. Tel.: 142-673. Hivásra házhoz megy. Szövetesere

Jutányos áron átadó a Svábhegyen egy
ÖRÖKLAKÁS
Telefon: 16-54-16. Majestic titkárság.

ÖSSZECSUKÓSÁGYAK
Ágysodrony vaságyak, csőbutorok, afrikmatracok PROHASZKA GYÁRBÓL, Gr. Zichy Jenő-utca 46. Fióküzlet: Üllői-ut 7.

Dr. Békési Tibor
nyug. rendőrkapitány
MAGÁNNYOMOZÓ
ERZSÉBET-KÖRUT 17. Tel.: 143—433.

ZÁLOG JEGYET mindenről, aranyat, brilliánst, szőnyeg, ruha, gépekről stb. legtöbbet fizetek. Mindennemű óra, ékszer jutányosan kapható. Népszinház-u. 19. Üzlet.

ERDŐVÁROSRA
(Veresegyháznál) jöjjön nyaralni. Hegytetőn strandfürdő. Kitünő ellátás, napi: háromtól. Gyermekeknek pedagógus felügyelet. Havi: 70—85-ig. «ENDREINÉ MAGASLATI OTTHON» (présháznál).

Jégszekrények
Markovics-féle hűtőcsövekkel 20 PENGŐTŐL. Hűtőkofferek 10.— P-tól, WIESEL, Vilmos császár-ut 52.

NŐSÜLNE
29 éves, érettségizett izr. fiatalember, «Komoly» jeligére.

BELVÁROSBAN
utcai szoba telefon- és fürdőszobahasználattal julius 15-től szeptember 1-ig kiadó házaspárnak vagy magános nőnek. Bécsi-utca 3. félemelet 10.

MÉG JOBB Primeros GUMICIKKEK

OKOSAN ÉS BÁJOSAN

legyen a nő negyvenéves

Newyork, julius 12.

(Az Esti Kurir tudósitójától.) A negyven éves asszony örgedésének problémájáról érdekes cikket irt a *Your life* cimü amerikai folyóiratban Constance *Foster,* ismert amerikai irónő. Az irónő feltünést keltő cikkében *szembeszáll azzal a jelszóval, hogy a fiatalságot mindenáron meg kell tartani és kimutatja, hogy az okos öregedés sokkal hathatósabb fegyver még a szerelemben is, mint a reménytelen harc az eltünő fiatalságért.*

— Uj divat van — irja cikkében többek között az amerikai irónő —, a «miért megöregedni» jelszó iskolája. Minden barátnőm kétségbeesetten szaladgál jobbra-balra, legalább tizenegy évvel fiatalabbnak igyekeznek látszani.

A zavaroskoruak

— De céljukat nem érik el. *Nem középkoru, hanem zavaroskoru asszonyoknak látszanak.* Arra a gyerekre emlékeztetnek, aki kerékpározni tanul és mindenáron ki akar kerülni egy telefonpóznát. A negyven év megriasztja barátnőimet. Én azonban életkoromat nem igy fogom fel. Azt hiszem, *én megtanultam, hogyan kell negyvenévesnek lenni.* Megfigyeltem barátnőimet, akik teljesen értelmetlen módon viselkedtek. És jelentős megfigyelést tettem: az a baj, hogy ők naiv módon akarnak középkoruak lenni. *El akarják magukkal hitetni, hogy az élet negyvenéves korban kezdődik. Az élet nem ekkor kezdődik, de igen sok más dolog igen.* Negyvenéves korban hanyagolja el magát az asszony, aki nincs többé tekintettel férjére. Helén barátnőm például régi rongyokban jár a házban. Azt gondolja, hogy szakadt harisnyája és elviselt papucsa *„elég jó" férjének.* Lusta ahhoz, hogy felöltözzék reggelihez, haja kócos, orráról hiányzik a puder. Helén nem tudja, hogy *az asszony nem a korral veszti el vonzóerejét, hanem akkor, amikor lemond róla.*

— *A szellemi tunyaság is negyven évnél kezdődik.* Jane barátnőm minden héten kozmetikai intézetben ápoltatja arcát, de *eszét sehova sem viszi ápoltatni.* Elszörnyülködne, ha körmei nem lennének vörösre lakkozva, de az sohasem jut az eszébe, hogy eszét is csiszolnia és élesitenie kellene. Arra van gondja, hogy az autójából ne hiányozzon az olaj, de agyát már jó ideje nem frissitette fel.

— *A «másik» férfi és a «másik» nő is 40 éves korban tünik fel a láthatáron.* Az igazi regény már alaposan megromlott. Vannak barátaim, akik *az ezüstnemüt gondosabban kezelték, mint szerelmüket.* Az asszony most csak egy pocakot és kopasz fejet lát, ha férjére néz. A férfi sem fedezi fel az asszonyban azt a leányt, aki egykor volt. Igy hát *mindketten másfelé néznek és másvalakit vesznek észre. Pedig a boldog pajtásság visszahozná számukra az ifju évek szépségeit.*

Mona Lisa példája

— Én nem félek attól, hogy beengedjem ajtómon a negyvenedik évet, amikor jövőre majd kopogtat nálam. Ez nem azt jeleenti, hogy ugy akarok kinézni, mint Whistler „Anya" cimü festménye. *Beléphetek a negyvenedik évbe ugy is, mint a rejtélyes Mona Lisa. Ő benne látom az okos negyvenéves asszony ideálját.* Finom titokzatosságával és rejtelmes mosolyával ő egyesiti magában mindazt, amit férfi valaha is kivánatosnak tartott asszonyban. Mona Lisa szépsége nem a tartóshullám és az epillált szemöldök szépsége. *Az ő szépségét a gondolatok bájossága adja. Legyél bájos feleség, jó anya és kedves barátnő és akkor az őszülő haj nem lesz kirivó.* Legyél alkotó. Ez nem azt jelenti, hogy halhatatlan szimfóniákat komponálj, hanem csak annyit, hogy diszitsd fel a lakószobát, vagy neveljél rózsát. A statisztikusok szerint *még harminckét év van hátra az életemből. Ezt a harminckét évet nem akarom eltölteni ugy, hogy visszanézzek, mint Lóth felesége tette és azt bámuljam, ami elmult. Mert a mult emlékeiben való élés megöregiti az embert. A fiatalságot csak az őrzi meg, aki a jelenben él és szemét a jövőre függeszti.*

— A pszichológusok számos kisérletet végeztek annak bizonyitására, hogy még olyan fogékony az agyam, mint volt tizennyolc éves koromban. Tehát tanulhatok eszperantóul, vagy regényt irhatok, esetleg szaktekintély lehetek firenzei csipkében is. Orcáimról eltünhet már a tizenhat évesek ragyogó virága, amelyet barátnőim olyan nyugtalanul és eredménytelenül keresnek a kozmetikai szalonokban. *De a tizenhat éves kor vonzóereje csak egy cukros máz, amely elrejti az ürességet.* A természet okos ravaszságának a müve, amellyel csapdába ejt egy fiatalembert, hogy társad legyen az ifju évekre, *amikor a fiatalságnak nincsen más kincse, amit felajánlhat, csak az orcák rózsái.* De nekem nincsen szükségem ilyen csapdára. Én meghóditottam egy férfit és azt hiszem, hogy meg is tudom őt tartani azzal, hogy *intelligensen és bájosan leszek negyven éves.*

Szendy polgármester Münchenbe utazott

Szendy Károly polgármester hétfőn délután titkára, gróf *Lázár* Imre tanácsjegyző társaságában autón *Münchenbe* utazott.

A polgármester müncheni utazásának egyedüli célja, hogy eleget tegyen Fieler müncheni főpolgármester meghivásának.

Fieler, München város főpolgármestere tudvalévően *hónapokkal ezelőtt Budapest székesfőváros vendége volt* és távozáskor meghivta *Szendy* polgármestert Münchenbe. *Szendy* polgármester a *„Tag der deutschen Kultur"* alkalmából határozta el magát a látogatás viszonzására.

A látogatás érdekes külsőségek között zajlik le.

Szendy polgármester éppen ugy, mint titkára, Lázár Imre gróf magyaros ünneplő ruhában vesznek részt minden hivatalos fogadtatáson és ünnepségen.

Az autó soffőrje *városházi egyenruhát* visel, mellette *diszruhás fővárosi hajdu* foglal helyet.

Szendy polgármester nyolc-tiz napig tartózkodik Münchenben. Julius utolsó hetében visszatér Budapestre, majd folytatja nyári üdülését. Szabadságidejének legnagyobb részét Visegrádon tölti.

Ir terroristák a levegőbe akarták röpiteni a windsori királyi kastélyt

London, julius 12.

A szerdai miniszteranács *az ir köztársasági terroristák ellen teendő hathatósabb intézkedésekkel* is foglalkozik. A kormány minden valószinüség szerint elhatározza, hogy

rendkivüli nyomozási és motozási jogot ad a rendőrségnek terrorgyanus egyénekkel szemben.

A Scotland Yard titkosrendőrei közül nyolcvanat a politikai rendőrséghez helyeztek át az ir terrorhadjárat elleni küzdelem megerősitésére. *A kikötőkbe beosztott rendőrök számát mindenütt felemelik és a jelenleg még őrizetlen angol és skót kikötőkbe külön rendőrséget vezényelnek.*

A belügyminisztérium felhatalmazást kapott külön pótköltségvetés beterjesztésére a terroristák elleni hadjárat céljaira.

A windsori királyi kastélyt látogató közönséget megmotozzák,

illetőleg csomagjaikat elveszik tőlük, mielőtt a kastély szobáit megtekinthetik.

A rendőrség titkos tervet fedezett fel, amely szerint ir terroristák levegőbe akarták röpiteni a windsori királyi kastélyt

és bombázni készülnek a Themze völgyét.

Olcsó nyaralás a BALATONON és HÉVIZEN
7 NAPI TELJES PENZIÓ
elsőrangu ellátással, szobával.
Kiszolgálási dij, forg. adó, oda- és visszautazás költsége, III. o. személyvonati jeggyel együtt **a legjobb penziókban való elhelyezéssel**

A penziók minősége szerint:

SIÓFOK	55.— P-től
B.-LELLE	49.— P-től
B.-BOGLÁR . . .	60.— P-től
B.-FÖLDVÁR . .	94.— P-től
B.-ALMÁDI . . .	55.— P-től
B.-Füred	68.— P-től
B.-SZÁRSZÓ . . .	56.— P-től
HÉVIZ	69.50 P-től

Az utazás egyénileg bármikor megkezdhető és azonos feltételekkel tetszésszerinti időre augusztus 20-ig meghosszabbitható.

Augusztus 20-tól utószezoni árak!

Jelentkezést elfogad és felvilágositást nyujt az **ESTI KURIR Utazási Irodája,** Vilmos császár-ut 34. Tel.: 125—405.

— Salgótarjánnál lángban áll 80 vagon faszén. A Salgótarján mellett levő Vizválasztó-villanytelepen *tüz támadt egy körülbelül 80 vagonnyi faszén- és kokszhalmazban.* A tüzet több órai munka után *sem sikerült eloltani.* A közelben lévő üzemeket közvetlen veszély nem fenyegeti. A tüz oka valószinüleg a nagy hőség következtében támadt öngyulladás.

Kishirdetés

Legkisebb hirdetés 10 mm ára 4 P. Álláskeresés 2 P.

A jól öltözködő hölgy tökéletes füzője a
Teresa
VILÁGSZABADALOM.

NYÁRI CIPŐK
AMERIKAINÁL
nagyon olcsón
V., DOROTTYA-UTCA 9

LÉGI POSTA
FEHÉR ALADU EREDETI NAGYSÁG
ÖKMÁNYMÁSOLÁT
FOTOKOPIA
TEL: 113-901
v. KÁDÁR-U. 4 A NYUGATINÁL
SCHULMAN LAJOS
KÖZJEGYZŐ MELLETT: MEGVÁRHATÓ-DIJTALAN KÜLDÖNC.

Renova
FESTETT PLAFONT, FALAT, TAPÉTÁT szakszerüen tisztit
V., Sas-utca 29. Telefon: 119—188.

Uti bidettek 16.— P, vikend-fürdőkádak 32.— P-tól, fürdőszobaberendezések, kerti szivattyúk és locsolótömlők gyári áron. Jégszekrények garantált hütéssel, olcsón
BÁLINT ANDOR
szaküzlete, Magyar-utca 1. Tel.: 185—319. Kossuth Lajos-u. sarok. Ajánlattétel dijtalan.

NÉGY SZOBA
fütheto veranda, összkomfortos uri villa, garázzsal, 220 öles árnyas kertben, vidékre költözés miatt eladó. Kispest, Szt. Imre herceg-ut 182.

GARZONLAKÁSOK
1 és 2 szobás, Kisfaludy-köz 5, Corvin mozgónál, központi fütés, melegviz, takaritás, lift és telefon, azonnalra, vagy augusztus 1-re kiadók. Érdeklődés helyszinen vagy telefonon: 13-27-08.

ÁPOLÓNŐ ajánlkozik helyben, vidékre és külföldre is, ki a betegnél masszirozást végez és injekciót ad. Nagytemplom-utca 31, házfelügyelőnél.

Komfortos, hideg-meleg folyóvizes
KIS SZOBÁT
keres fiatal sportember jul. 15.-re, állandóra, havi 30 P bérig. Értesitést «Ragyogó tiszta» jeligére kérek a kiadóhivatalba.

ÜZLETÁTVÉTEL. A Budapest, Király-utca 8. alatti Fränkel Mórné tulajdonát képező «Fränkel rajz-műterem» tervezett átvételével kapcsolatban felhivom az esetleges üzleti hitelezőket követeléseiknek mellőzés terhével, f. hó 14-ig irásban leendő bejelentésére. Pesti Antalné, Budapest, V., Csáky-u. 63.

Zongorahangolást
olcsón, jól, szakszerüen végez BLAU DEZSŐ Bécsben végzett hangoló, Lauberger és Gloss tanitványa. VI., Eötvös-utca 28. Tel.: 1-128-42. Vétel-eladásnál szakbirálat.

BELVÁROSI
félemeleti divatszalon helyet adna fehérnemüs, iparművész vagy rokonszakmának. Bécsi-utca 3, félemelet 10.

URISZOBA
könyvszekrény, szőnyegek elutazás miatt, csak privátoknak sürgősen eladók. Erzsébet királyné-ut 63. I. 5.

DÉLAMERIKAI VIZUMOK
átadók utólagos dijazással. Levelek «Utólagos dijazás» jeligére a kiadóhivatalba.

Pékfiókba
ELÁRUSITÓNŐ
óvadékkal felvételik. Huszár-u. 8. Pick-sütöde.

Van tangóharmonikája?
Rendelje meg sürgősen KOVÁCS GABRIELLA
1800 JAZZAKKORD
cimü zsebkönyvét, amelyből nemcsak zongorára, gitárra, citerára harmonizálhat, hanem
TANGÓHARMONIKÁN
is saját maga komponálhatja a kiséretét minden kedvére való magyar nótának, csárdásnak, indulónak, tánczenének, stb. A nélkülözhetetlen zsebkönyvecske nyári leszállitott ára 1 P 80 fillér bérmentve. Megrendelhető az ESTI KURIR KÖNYVOSZTÁLYÁN, Budapest, V., Vilmos császár-ut 34.

SZINHÁZ • FILM • TÁRSASÁG

Szabadtéri bemutató — díszlet nélkül

Oláh Gusztáv a Bajazzókról és a Sylviáról

A Margitszigeti Szinpadon július 14-én, pénteken a Bajazzók cimü opera kerül előadásra Pertile vendégszereplésével, az este második részében pedig Delibes Sylvia balettjét játsszák. Mind a két előadást Rubányi Vilmos vezényli és Oláh Gusztáv rendezi, aki az uj Pertile-estéről a következőket mondja:

— Köztudomásu, hogy Pertilének legjobb szerepe a Bajazzók Caniója, a tragikus bohóc alakját rendkivüli, lenyügözően valóságos élettel tölti meg és csodálatos hangján is talán a legszebben érvényesülnek Leoncavallo melódiái. Az előadás annak ellenére, hogy az Operaház is a Bajazzókkal zárta idei évadát a Sziget Szinpadon, premierszámba megy, mert nemcsak Pertile énekli nálunk először Caniót, hanem először lép fel Orosz Julia is mint Nedda, Losonczy György mint Tonio, Hámory Imre mint Silvio szabadtéren és ezuttal mutatkozik be az Operaház uj fiatal tenoristája: Udvardy Tibor Beppó szerepében.

— A Sylvia, amelynek főszerepeit Ottrubay Melinda, Horváth Margit és Brada Rezső táncolják, ugyancsak premierszámba megy, mert egy tatai kisérleti, sőt nappal tartott előadást leszámitva először kerül szabadtérre Sylvia. Érdekessége az előadásnak, hogy egyik darabhoz sem állitunk be díszletet a szinpadra, csak a természet szolgáltatja a megfelelő keretet és a vonzó szépségü parkrészletbe vonul be Canio és társulata, kocsijaival és szinpadával. A Sylvia nymfái és faunjai is csak a valóságos erdőben játsszák le a romantikus történetet, amelyben a görög mithologia világa elevenedik meg.

Klier Nelly Párisba szerződik

A zsidótörvény miatt elbocsátott operaházi tagok között szerepel *Klier* Nelly, a kitünő balerina, aki *egyik legtöbbet foglalkoztatott szólótáncosnője* volt az Operaháznak *Klier* Nelly, aki egyébként soproni urilány, az Operaház elbocsátólevelének kézhezvétele után mindjárt elutazott Budapestről haza Sopronba. *Griger* Miklós egykori népszerü ujságja, a *Sopronvármegye* megemlékezik operaházi elbocsátásáról és a többi között a következőket irja:

»A fiatal táncosnő — értesülésünk szerint — elhagyja Magyarországot, tekintettel arra, hogy elhelyezkedési lehetősége nincsen. Klier Nelly rövidesen Párisba utazik és ott is telepszik le, miután hir szerint szerződtetési ajánlatot kapott a francia főváros egyik operájától».

Klier Nelly budapesti baráti körében érdeklődtünk a hir valóságáról. Annyit tudnak, hogy Klier Nelly még operaházi tag korában is több alkalommal kapott szerződtetési ajánlatot, részint Párisból, részint az északi államok operaházaitól, sőt egy alkalommal Buenos Airesből is. Miután azonban a kitünő táncosnő nem akarta Budapestet és operaházi pozicióját elhagyni, ezekre a szerződtetési ajánlatokra mindig nemmel felelt. Nagy valószinüsége van annak, hogy azok közül a szerződtetési ajánlatok közül, amelyeket operaházi tag korában kapott, most egyet elfogad, miután hütlen leti hozzá az az Operaház, amelyet ő legfényesebb szerződtetési ajánlatért sem akart elhagyni.

A miskolci polgármester a város degradálásának tekinti az uj szinikerületi beosztást

A kultuszminisztériumban értekezlet volt a már elfogadott *stagg'onerendszer* ügyében. A kultuszminisztérium a szinészkamarával együtt a vidéki szinházak számára uj rendszert dolgozott ki, amely szerint a vidéki szinházakat *két kategóriába* osztották.

Mind a két kategóriában négy-négy staggione-szintársulat alakulna, amelyek az operát, a drámát, az operettet és a vegyes müfajokat szolgálnák. Az A-csoport szinjátszási területe kiterjedne *Szegedre, Debrecenre, Kassára* és *Pécsre* (nyári állomások lennének *Pestszenterzsébet, Ujpest, Kispest* és *Hódmezővásárhely*). A B-csoportba tartozna *Miskolc, Kecskemét, Győr* és *Sopron*.

Az értekezleten, amelyet a kultuszminisztériumban tartottak meg, elsőnek *Fekete* Bertalan dr., Miskolc város polgármestere *tiltakozott az ellen, hogy Miskolcot a B.-csoportba sorozzák*, amely másodrendü staggione-számba megy. A polgármester kijelentette, hogy *Miskolc fenn tud tartani egy héthónapos szinházi szezont*, mint ahogy eddig is a leglelkesebben állott oda a szinház müvészi munkahelye mellé. A polgármester kijelentette, hogy Miskolc városa azt a helyet, amelyet az uj rendszerben kapott, degradálásnak tekinti és minden eszközzel azon lesz, hogy a staggione-tervezet ilyen formában csak tervezet maradjon. Tett egy javaslatot is: a miskolci szinikerülethez *csatolják hozzá Ózdot*, a hatalmas gyárvárost, amelynek fővárosi nivón álló szinháza van.

* **Magyar szinésznő sikere Norvégiában.** *Bergen* norvég város kulturpalotája estéről estére magyar sikertől hangos. A lapok hasábos tudósitásokban számolnak be *Fényes* Kató magyar énekesnőről, aki francia angol, norvég dalmüsorát esténként magyar dalokkal egészíti ki és temperamentumával, előadóművészetének egyéni varázsával — ahogyan az egyik lap irja — *»a pódiummüvészet briliáns értékeinek ritkaságát nyujtja»*. A kis magyar kolónia rajongását is tulszárnyalja a város lakosságának szeretete s azt is megállapitják, hogy az idei szezonnak *Fényes* Kató kéthetes szereplése volt a fénypontja. A Belvárosi Szinház volt tagjának külföldi sikere ugy látszik, elinditója egy nagyobb sikernek, mert már a norvég rádió is felléptette, dalairól lemezek készültek s július 15-től szerződés kötelezi *Fényes* Katót, hogy *Izlandban* lépjen föl.

* **Hibaigazitás.** Tegnapi, *Ney* Dávidról irott cikkünkbe értelemzavaró elirások csusztak be. Nagyon természetes, hogy nem *Ney* Bernát, hanem *Ney Dávid volt a ferencjózsefi idők hires operaénekese*. A cikkben szereplő mostani *Ney* Dávid rokona a mesternek: *ikertestvérének az unokája*.

Ma hallottam

hogy az *Erzsébetvárosi Szinház* operettjének, a *Zimberi-zombori szépasszony*-nak hölgyszereplői közül most *Dajbukát* Ilonán van az uzsonnaadás sora. A hölgyek ugyanis rendithetetlen barátságuk jeléül *minden héten más és más hölgyszereplőnél* gyülnek össze uzsonnára.

hogy Kodály Zoltánt megoperálta Verebélyi tanár. A beteg müvész jól érzi magát.

hogy *Láncz* Margit nagysikerü rádióelőadása után *az üdvözlőlevelek egész tömegét kapta* a hallgatóközönségtől. Az előadást a rádió *megismétli*.

hogy a Nemzeti Szinház tagjai sorába szerződtette Mészáros Ágit, a kedves és tehetséges szinésznőt, aki eddig vidéken játszott, de egy alkalommal már a Nemzeti Szinházban is vendégszerepelt, mint — beugró.

hogy *Feleky* László, a *Royal Szinházban* nagy sikerrel bemutatott *Mégis szép az élet* komponistája, a párisi *Continental* szinházi és zeneügynökségtől ma táviratot kapott, amelyben *sürgősen kérik az uj operett partiturájá*t.

hogy a rádió holnapután, péntektől kezdődően elhagyja az esti 9 óra 40 perces hirszolgálatot.

hogy a Moulin Rouge-ban még ezen a héten megkezdik az átalakitási munkálatokat. Miután a fővárosnak ez a népszerü szórakozóhelye az uj szinházi szezontól kezdődően nemcsak varietészámokkal, hanem mint a multban, nagy revükkel lép majd a közönség elé, a zenekar fölött elhelyezett kis szinpad mozgó hátteret kap.

hogy *autóbaleset* érte *Kövári* Vera fiatal szinésznőt a lillafüredi országuton. Sebesülése *nem sulyos*.

hogy a szigeti strandon két óra leforgása alatt pontosan és kereken huszonötször kereste a megafon az ismert fiatal szinésznőt. A rossz nyelvek szerint a kis szinésznő önmagát kerestette, hogy neve minél gyakrabban szerepeljen a nyilvánosság előtt.

Egy kecskeméti tenorista sikere a genfi zeneversenyen

Genfben most rendezték meg a minden évben szokásos nemzetközi ének- és zeneversenyeket. Az idei verseny váratlan magyar sikert hozott: *egy fiatal kecskeméti tenorista a második dijat nyerte el a tenorhang versenyén.* A tenorista, *dr. Sipos* Jenő, aki több kecskeméti siker után lendült most egyszerre a nemzetközi siker fényébe. A kritikák, amelyeket az előkelő zsüritől kapott, dr. *Sipos* Jenő kiváló képességeiről tanuskodnak: Középeurópa egyik legszebb lirai tenorjának nevezik.

SZINHÁZI MÜSOR

Royal Szinház (5 ½9). Minden este és vasárnap délután: *Mégis szép az élet.*

Margitszigeti Szinpad (½9). Szerda: *Kongresszusi előadás*, péntek: *Bajazzók*, szombat: *János vitéz*, vasárnap: *János vitéz.*

Márkus Park Szinház (5, 8). Minden este és vasárnap délután: *Dalol a nyár.*

Erzsébetvárosi Szinház (5, 8). Minden este és vasárnap délután: *Zimberi-zombori szépasszony.*

Állatkerti hangversenyek (8). Csütörtök: *Csajkovszkij-est*, szombat: *Nevető-est.*

Angol Park (8). Csütörtök: *Tarka-est.*

Fényes Nagycirkusz (4, 8). Minden délután és este: *A cirkusz királyai és Zacchini-Vitali.*

Serge Lifar uj partnere: a tizenöt éves Stepanova

Troyanoff hazaérkezett franciaországi tanulmányutjáról

Tegnap ismét budapesti müvésszel landolt a budaörsi légikikötőben a páris—bukaresti *Fleche d'Orient* repülőjárat gépe. *Troyanoff* mester, a budapesti *Troyanoff-balettakadémia* népszerü vezetője érkezett vissza *Budapestre* négyhetes franciaországi tanulmányutjáról. A négyhetes szabadságból, amelyet a *Troyanoff-balettakadémia* nagysikerü szezonzáró vizsgaelőadása után kezdett meg, két hetet valóban *Párisban* töltött *Semion Troyanoff*, két hétig azonban — mint bevallotta — *a verőfényes Riviérán, Monte Carlóban, Nizzában és Cannesban pihente ki a tanév fáradalmait.*

— A riviérai pihenést is jól használtam azonban ki, — mondja mosolyogva a földközitengeri naptól barnára sült arcu *Troyanoff mester* —, mert a magyar *Troyanoff-balett* ezévi téli turnéja kibővül és *a párisi, valamint svédországi, dániai és norvégiai turnénk előtt még vendégszerepelünk decemberben Monte Carlo, Nizza és Cannes nagy balettszinpadjain is.*

— Mit látott egyébként?

— *Párisban* végiglátogattam a világhires *orosz balettiskolákat*, amelyek elismerten a legjobbak az egész világon. Voltam többek között *Olga Preobrajenska, a pétervári cári balett primabalerinájának iskolájában.* Ez most a leghiresebb, mert *Preobrajenska tanitványa volt a 15 éves Mselle Stepanova, aki Bruxellesben most nyerte meg a Táncvilágverseny első diját és akit most a nagy Serge Lifar vett maga mellé partnerül.* Voltam *Ljubov Egorova* balettiskolájában, ahol a párisi *Opera* világhires müvészei gyakorolnak naponta és meglátogattam *Krasinszky hercegnő, Andrej Wladimirovics nagyherceg feleségének* balettakadémiáját is. *Krasinszky* hercegnő, aki *Matilda Kschesinska* müvésznéven ejtette egykor bámulatba a balett rajongóit, a párisi társaság legelőkelőbb köreit vezeti be a balett-tudományba.

— A nagy balletteket is látta *Troyanoff* mester?

— Hogyne! Tanulmányoztam a *Leonide Massin* vezetése alatt álló *Monte Carlo-i orosz balett* tréningjeit, a párisi nagy Operabalett munkáját és rövid párisi tartózkodásuk alatt megtekintettem a jelenleg londoni *Covent Garden*-ban vendégszereplő nyolcvan személyes *De Basil exbalettjének a próbáit, amely most Anna Pavlova férjének M. D'André-nak vezetése alatt áll. Az orosz balett metódusa mindenkor azonos*, de mindég érdemes ezeknek a nagy és kitünő balettmesterekneknek, akikhez a világ legtávolabbi részeiből jönnek tanulni a táncosok munkáját figyelemmel kisérni, hogy *az azonos metódus egyéni müvészi felfogásait magam is iskolámban alkalmazzam.*

— *Utam különben sikeres volt*, — fejezte be beszámolóját *Troyanoff mester* —, igen sok most végzett tehetséges tanitványomnak a nagy nyugati balettszinpadokon előnyös szerződéseket tudtam szerezni és friss, uj ideákkal hazatérve *gazdag programmal készitem elő a magyar Troyanoff-balett téli, a Cote D'Azure-re is kibővült párisi és skandináviai turnéját.* (Folyt.)

Jubilál a Zimberi-zombori szépasszony

A „Zimberi-zombori szépasszony", Erdélyi Mihály remek operettje csütörtökön érkezik el első jubileumához. Huszonötödször adják az operettet.

RÁDIÓ MÜSOR

Állandó müsorszámok BUDAPEST I. hullámhosszon hétköznapokon: 6.45: Torna. 7.00: Hirek. 10.00: Hirek. 11.00: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. 12.00: Déli harangszó, Himnusz, időjárásjelentés. 12.40: Hirek. 1.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 2.30: Hirek. 2.50: Müsorismertetés. 3.00: Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 4.45: Hirek, időjelzés, időjárásjelentés. 5.00: Hirek szlovák és ruszin nyelven. 7.15: Hirek. 9.40: Hirek. 9.50: Hirek szlovák és ruszin nyelven. 10.40: Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. Éjjel 12.05: Hirek.

BUDAPEST II. 8.00: Hirek. 8.10: Hirek szlovák és ruszin nyelven.

Szerda, július 12

BUDAPEST I.

Délután. 4.15: Diákfélóra. **5.10:** Hochstrasser Ferenc fuvolázik. **5.25:** Ambrózi Pál előadása. **5.50:** Rendőrzenekar. **6.40:** Vojnits Aladár előadása énekkel. **7.25:** Lendvai Jóska cigányzenekara. **7.55:** „Kirakodóvásár Tordán." (Felolvasás.)

Este. 8.20: A „Bohémélet" ismertetése. **8.30:** Puccini „Bohémélet" cimü operája hanglemezekről, közben hirek. **11.00:** Weidinger-szalonzenekar.

BUDAPEST II.

6.50: Rendőrzenekar. **7.30:** „Hormonok és vitaminok." (Előadás.) **8.20:** Különleges hangszórók. **8.45:** Kemény Gábor dr. előadása. **9.15:** Toki-Horváth Gyula cigányzenekara. **10.00:** Időjárásjelentés.

Csütörtök, július 13

BUDAPEST I.

Délelőtt. 7.00: Hanglemezek, étrend, **10.20:** és **10.45:** Felolvasások.

Délután. 12.10: Katonazenekar. **1.30:** Farkas Béla cigányzenekara. **4.15:** Papp Ferenc dr. előadása. **5.10:** Vécsey Zoltán felolvasása. **5.40:** Hanglemezek, közben beszélgetés Kulai Sándor helsinki olimpiai attasénkkal. **6.45:** Halász Gyula előadása. **7.25:** Ilosvay-énekegyüttes. **7.55:** Petőfi- és Ady-versek.

Este. 8.10: Hangverseny Zenekar. (Csajkovszkij-est.) Közben külügyi negyedóra. **10.00:** Szegedi Ernő, Dömötör Tibor és Friss Antal zenekara. **11.00:** Kurina Simi cigányzenekara.

BUDAPEST II.

7.00: Hanglemezek. **7.35:** Felolvasás. **8.00:** Lóversenyeredmények. **8.20:** „Jónai séták." (Felolvasás.) **8.45:** Tánclemezek. **9.45:** Időjárásjelentés.

NYARALJON VÁRNÁN

a csodás feketetengeri strandon.

Bármikor megkezdhető egyéni utazás

14 napra **210** pengőtől,
19 napra **315** pengő,
21 napra **275** pengőtől.

Négynapos kirándulási lehetőség VÁRNÁBÓL KONSTANTINÁPOLYBA **75 pengőtől.**

Jelentkezéseket elfogad az ESTI KURIR Utazási Irodája, Budapest, Vilmos császár-ut 34. Tel.: 12-54-05

SPORT

Néhány intő szó a „mintaszövetség"-hez

Julius 15-én és 16-án, ezuttal Bécsben kerül eldöntésre a hagyományos magyar—német uszó- és vizipólómérkőzés. A két csapat összeállítása már ismeretes. Az eddigi eredmények alapján uszásban, ugyszólván, esélytelenül startolunk, csak a vizipólózóinkban bizhatunk. Joggal feltehetjük a kérdést, hogy mi az oka ennek?

Volt *Csik* Ferencünk, *Lengyel* Árpádunk, *Gróf* Ödönünk. Ők jelentették a magyar uszósportot, de voltak vezetőink is, akik éjjelt nappallá téve hajszolták versenyzőinket, hogy minél nagyobb reklámot csináljanak az uszószövetségnek s a közgyüléseken legyen mire elmondani a sok-sok dicsérettől, hizelgéstől csöpögő pohárköszöntőket. Közben teljesen megfeledkeztek a lényegről, megfeledkeztek arról, hogy az uszósporthoz tömeg kell, a tömeghez hozzáértő edzők, s főként arról, hogy egy-egy felbukkanó tehetségből nem szabad primadonnát nevelni. Tavaly kemény leckét kaptunk ezért a felelőtlen és könnyelmü vonalvezetésért éppen a németektől, de nem tanultunk belőle. A vezetők, akiket elkényeztetett az elmult évek szerencséje, csodákban reménykedtek, ez a csoda azonban nem jött, mert nem is jöhetett. Fiatal tehetségek tüntek fel, akik csak igéretek maradtak a kellő céltudatos munka hiányában.

Vannak kitünő vizipólózóink, akik tizenegy éve tartják a világhegemóniát, de ez a „renitens" társaság — a szövetség mostoha gyermekei — eddig még valahányszor külföldi utra ment, mindig csak illemórákat kapott utravalóul. Ilyenkor azután zsebrevágva a kedves utravalót, minden esetben jól elverték ellenfeleiket.

Vannak a szövetségben olyanok, akik szeretik az uszást, de a vizipólót ki nem állhatják. A kettő között lényeges különbség van, ez elvitázhatatlan. Az egyikből néha reklámot lehet csinálni, a másik azonban nem alkalmas már erre, mert unalmas tizenegy év óta megszakitás nélkül csak győzelmeket jelenteni. Azt nem veszik számitásba, hogy Magyarországot tizenegy év alatt vizipólósportjan keresztül nagyon sokan tanulták meg szeretni és becsülni. Most meghuzták a vészharangot vizipólósportunk felett is és minden irányból folyik a destrukció. Sajnos, nem vesszük észre, hogy a bomlasztó munkát a szövetség bármi módon igyekezne megszüntetni. Ugy látszik, a szövetség urai közül a többségnek mindez közömbös.

Nagyon sajnáljuk, hogy a *„mintaszövetséget"* ilyen módon kell figyelmeztetnünk, de kénytelenek vagyunk vele. E rovatban mindig bátran kiálltunk minden igaz ügy mellett, a magyar nemzeti sport érdekében. Mint minden téren, a sportban is elkövetkezik a felelősségrevonás, amikor az illetékesek nemcsak azért felelnek majd, ami a kezük között nivótlanná vált, hanem azért is, amit a sportág jövője szempontjából elmulasztottak elvégezni. Ha nem érzik magukat elég erősnek az épitő munkára, akkor adják át a helyet azoknak, akik az öncélúságot sutba dobva, nem reklámanyagért és reklámeredményekért, hanem sok dicsőséget látott uszósportunk jövőjéért küzdenek.

Nemzetközi atlétikai verseny az Ujpest—BSK KK-mérkőzés előtt

Érdekesnek igérkező atlétikai verseny előzi meg szombat délután az *Ujpest—BSK* Középeurópai Kupa-mérkőzést. Az UTE fél 5 órakor nemzetközi atlétikai versenyt rendez, amelyen délszláv versenyzők is indulnak. A verseny legérdekesebb száma a 100 méteres sikfutás lesz, amelyben *Sir, Gyenes, Nagy* és a belgrádi *Stefanovic* mérik össze erejüket. A 200 méteres sikfutásban a belgrádi *Kling* ellen *Görkóinak* kell jó időt futni, hogy győztesen kerülhessen ki a küzdelemből. Az 1500 méteres ifjusági előnyversenyben *Zoltai* és *Obermayer* rekordot szeretne javitani. A 3000 méteres elsősztályu sikfutásban *Eper, Németh, Kelen* és *Ráthonyi* nagy harca várható. A 3000 méteres akadályversenyben *Hires, Gulyás* és *Simon* mérkőznek. A 4x400 méteres ifjusági stafétában a *MAC*, az *UTE* és a *Beszkárt* csapata indul. Igen érdekesnek igérkezik a 4x100 méteres szenior staféta is: a *MAC, BBTE* és *UTE* együttese viv nagy harcot a *BSK* és a *jugoszláv AC* vegyes csapatával.

() **Sárosi III. játszik vasárnap a Ferenváros csapatában.** A napisajtó csütörtökön azt a meglepő hirt közölte a vasárnapi Ferencváros—Bologna KK-találkozóval kapcsolatban, hogy *Sárosi III.*, a prágai mérkőzés hőse, kimarad a zöldfehérek csapatából. *Tóth* dr., a Ferencváros vezetőségi tagja, a legutóbbi edzésen kijelentette: *„Érthetetlen, hogy kerül forgalomba ez a hir, hiszen Sárosi III-at eszünkben sincs kihagyni a csapatból."*

() **Az országos vidéki bajnoki atlétikai versenyek** augusztus 26-án és 27-én kerülnek megrendezésre a diósgyőri stadionban.

() **Hármas kerületközi atlétikai verseny.** A déli, keleti és északi kerület atlétái részére julius 16-án délután hármas kerületközi pontversenyt rendez a szövetség a diósgyőri stadionban. A verseny válogatómérkőzésnek számit a julius 23-iki, Szolnokon megrendezésre kerülő nemzetközi atlétikai versenyre, amikor is Délmagyarország atlétái mérkőznek a keleti és északi kerület válogatottjaival.

() **Uszó válogatottunk pénteken indul Bécsbe.** A magyar válogatott uszógárda pénteken indul utnak Bécsbe, hogy vasárnap a hagyományos magyar—német uszóviadalon résztvegyen. *Csik* Ferenc dr. uszókapitány vezetésével harminckét uszónk és vizipólózónk képviseli a magyar szineket.

LÓSPORT

() **A megyeri lóversenyek csütörtöki eredménye.** I. futam: 1. *Csirkefogó* (2½, Bogyay hadnagy), 2. Wait-a-bit (2, Csenki hadnagy), 3. Bakter (pari, Mészáros). F. m.: Lomnic. Három hosszal nyerve, háromnegyed hosszal harmadik. Tot.: 10:32. Befutó: 76.

II. futam: 1. *Hajrá* (1½, Hutflesz), 2. Canio (1½, Csató), 3. Előljáró (14, Blaskovics). F. m.: Páncél, Cinus, Royales, Wadelai, Bacchus, Sarit. Fejhosszal nyerve, nyolc hosszal harmadik. Tot.: 10:24, 12, 12, 29. Befutó: 29—355.

III. futam: 1. *Honvéd* (2, vitéz Czánt hadnagy), 2. Fék (5, Mészáros hadnagy), 3. Resista (7:10, Lewellyn). F. m.: Gyöngyvér. Egy és fél hosszal nyerve, tiz hosszal harmadik. Tot.: 10:34. Befutó: 86.

IV. futam: 1. *Desperado* (1½, Mravikné), 2. Mutasd meg (5, Thorngreen), 3. Hedie (12, Mitzlaff). F. m.: Hindu, Fergeteg, Nóra, Pitypalaty, Máskor, Ave Caesar, Vásárfia, Számadó, Szives, Senoritas. Két és fél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:19, 13, 18. Befutó: 60—329.

V. futam: 1. *Derwish* (5, Mészáros), 2. Esze Tamás (3, Pejacsevich gróf), 3. Ravasz (5, vitéz Czánth hadnagy). F. m.: Farandole, Sanbloc, Otranto Bal, Élharcos, Óhaj. Három és fél hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:67, 24, 13, 17. Befutó: 168—396.

VI. futam: 1. *Lehel* (4, Fetting A.), 2. Pompa (4, Kajári), 3. Hamupipőke (6, Pfendler). F. m.: Fruska, Ada Kaleh, Senorita, Liberális, Komika, Lökötő II., Sári, Láncos, Szélvész. Két és fél hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:41, 22, 24, 37. Befutó: 133—211.

VII. futam: 1. *Baka* (3, Pfendler), 2. Dongó (6, Fetting A.), 3. Babvirág (4, Kolonics). F. m.: Napoleon, Kongó, Eldorádó, Fanny Elssler, Arravaló. Fejhosszal nyerve, fejhosszal harmadik. Tot.: 10:32, 13, 34, 15.

GAZDASÁGI ÉLET

A gyümölcsértékesités megoldatlan problémái

Az időjárás kiszámithatatlan befolyása a mezőgazdasági termelésre sehol másutt nem okoz olyan megoldhatatlan nehézségeket, mint a máról holnapra nagy tömegekben beérő és gyorsan romló gyümölcs értékesitésénél. Hiába igyekszik a kormány a kereskedelmi szerződések megkötésével külföldi piacokat nyitni a magyar gyümölcs számára, maguk a külföldi piacok sincsenek berendezve arra, hogy korlátlan mennyiségben felvegyék az esetleg odazuduló külföldi kinálatot. Azokban az országokban pedig, ahol tervszerü piacszabályozással értékesitik a mezőgazdasági terményeket, már az árszinvonal nagyarányu hullámzásának elkerülése céljából is, de a gyümölcskereskedelem érdekeinek védelme szempontjából is kénytelenek az egyes piacokra irányuló bevitel mennyiségét függetlenül a külföldi kinálattól megállapitani.

Nem kétséges, hogy az ezévi rendkivül bőséges magyar gyümölcstermés mellett minden előrelátás ellenére is komoly értékesitési zavarok mutatkoznak egyes gyümölcspiacokon. A gyümölcstermelők joggal sérelmezik, hogy az alacsony értékesitési ár mellett a bőséges termés végeredményben alig jelent nagyobb bevételt, mint a rossz termések idején jelentkező magasabb árak. Nagy baj volna, ha az utóbbi évtizedekben szépen fejlődő magyar gyümölcstermelés megtorpanna azért, mert a gyümölcstermelők azt tapasztalnák, hogy munkájuk eredményét még jó termések idején se tudják megfelelően biztositani.

Gyümölcsaszalók felállitása távolabbi piacokat nyitna meg a magyar gyümölcs számára.

A mult század kilencvenes éveiben az Egyesült Államok nyugati tengerpartján elterülő Kalifornia gyümölcsfarmerei a rendkivül távolfekvő fogyasztópiacok következtében a frissgyümölcsértékesités kiszámithatatlan esélyeinek láttán rátértek a gyümölcsaszalásra. Amig 1890-ben 3 millió, 1919-ben már 15 millió font almát aszaltak s ugyanezen idő alatt a kajszinbarack aszalása 5 millió fontról 24 millió fontra emelkedett. Az aszalásnak két nagy előnye van a gyümölcsértékesités szempontjából. Az egyik, hogy hozzáértő és megfelelően keresztülvitt szárazlégaszalás mellett a gyümölcsnek ize, szaga és vitamintartalma változatlan marad, a másik, hogy az aszalt gyümölcs értékesitése a távolabbi piacokon rendszeresen eszközölhető, mert a friss gyümölcs gyors romlásának kockázatát az aszalás kikapcsolja. Ezért van az, hogy a kaliforniai aszalt gyümölcs, főképp az alma, barack, körte és szilva nemcsak a távoli amerikai piacokon, hanem az európai országokban is nagy mennyiségben volt elhelyezhető és a devizakorlátozások életbeléptetése előtt a magyar jobb városi cse-megeüzletek is tele voltak kaliforniai aszalt gyümölccsel. Az Egyesült Államok, Hollandia, Svédország és maga Németország is igen jelentős mennyiségben vásárolta a kaliforniai aszalt gyümölcsöt.

Nem kétséges, hogy mindaddig, amig megfelelő tőkékkel meg nem épülnek az ország gyümölcspiacain a nagy befogadóképességü gyümölcsaszaló telepek, *addig a magyar gyümölcs értékesitése kiszámithatatlan piaci árhullámzásnak lesz alávetve.* Ebben a tekintetben a hütőházak csak igen kis mértékben segithetnek a piacon, mert a hütéssel a gyümölcs romlását hosszabb ideig megakadályozni nem lehet.

Ha az 1935. évi gyümölcsfaállományt vesszük alapul, akkor megállapitható, hogy kissé jobb termés esetén a friss gyümölcs értékesitése a hirtelen fellépő kinálat következtében teljesen lehetetlen feladat. Közel hárommillió kajszinbarackfa átlagos termését bő gyümölcshozam mellett minimálisan egy mázsára véve, hárommillió mázsa rövid pár hét alatt beérő kajszinbarack semmiféle külföldi piac megnyitásával nem értékesithető megfelelő áron. Hiszen bő gyümölcstermés idején 150.000 mázsa körüli mennyiség az, amit a legjobb esztendőben is külföldön értékesiteni tudtunk, tehát az egész termelésünknek alig öt százalékát. Nyilvánvaló, hogy sem vagonhiány, sem külföldi beviteli engedélyek hiánya, illetve e hiányok megszüntetése nem jelent lényeges változást a nagytömegü és gyorsan romló kajszinbarack értékesitésében. Viszont megfelelő aszalótelepek üzembehelyezése, olcsó ipari villanyáram segitségével rendkivül zamatos kajszinbarackunk angliai és hollandiai értékesitését is lehetővé tenné, nem szólva arról, hogy a német piac is szinte korlátlan mennyiséget venne át ebből az aszalt kajszinbarackból.

Más a helyzet az alma értékesitésénél. Ott is igen nagy jelentősége van az aszalásnak, de csekély szervezési munkával könnyen lehetne a nagytömegü olcsó almát háziiparszerüen gyümölcsvelővé (almapéppé) feldolgozni. Ehhez nem kell sem cukor, sem egyéb nagyobbszabásu berendezés, mindössze arra kell ügyelni, hogy a nagy gyümölcstartányokba olyan forrón kerüljön be a pép, hogy légmentesen elzárva a saját természetes melegével pusztitsa el a levegőben lévő erjesztő gombákat, amelyek következtében idővel a velő megromlik.

Gyümölcstermelés háziipari feldolgozás segitségével sok munkáskéznek ad munkaalkalmat ugyanakkor, amikor a gyümölcsértékesitést nagymértékben megkönnyiti. Viszont a gyümölcsaszalás a magyar gyümölcsöt valutacikké tenné, amely számára komoly és egyre jelentősebb piacokat tudnánk biztositani.

Csökkent a részvénytársaságok száma májusban, alaptőkéjük azonban emelkedett

Május folyamán öt részvénytársaság szünt meg, és három uj alakult. Tehát a részvénytársaságok száma májusban az ország területén 2.972 volt. *A megszünt részvénytársaságok összesen 120.000 pengőnyi alaptőkét vontak ki a közgazdasági életből,* mig a három uj alakulásából kettő igen hatalmas méretü volt. Az alaptőke emelése és leszállitások mérlege már jóval kedvezőtlenebb volt. *Összesen négy részvénytársaság emelte fel az alaptőkéjét, mig tiz vállalat alaptőkeleszállitást hajtott végre.* A leszállitások 9.8 millió pengő alaptőkét vontak vissza, az emelések viszont mindössze 343.000 pengőt tettek ki. Ennélfogva majdnem 9 és félmillió pengős fogyást jelentettek az alaptőkék szempontjából.

Szlovák Dunagőzhajózási R.-t. alakul

Pozsonyból jelentik: A kormány rendeletet adott ki a *Szlovák Dunagőzhajózási Részvénytársaság* megalakitásáról.

Mint a félhivatalos *Slowak Press* ezzel kapcsolatban jelenti, a szlovák állam az uj társaságnak juttatja a volt *Csehszlovák Dunagőzhajózási Társaság* egész hajóállományát. Ezzel önmaguktól megdőlnek azok a külföldi sajtóban megjelent hirek, amelyek szerint Németország vette át a volt Cseh-szlovák Dunagőzhajózási Társaság hajóit.

Külföldi értéktőzsdék

Berlin, julius 13. Az értéktőzsdén valamivel barátságosabb hangulat mellett a szerdai naphoz viszonyitva a forgalom is megélénkült, azonban nem érte el a multheti méretet. Vásárlások és eladások is történtek, ugyhogy az áralakulás egyenetlen volt. A járadékpiacon tartott volt az irányzat.

Páris, julius 13. A csütörtöki tőzsdén nagyon csendes volt az üzlet, de a hangulat ennek ellenére barátságos maradt. Belföldi járadékok tulnyomó részben kisebb árnyereségeket értek el, amelyek általában negyed százalék körül mozogtak. Bankpapirok nagyjában a szerdai árszinten mozogtak. Francia és belga ipari értékek nyugodt, de tartott irányzatot mutattak. A tőzsde tartottan zárt. A devizapiacon csütörtökön is nyugodt volt a forgalom.

Iparositják az uj Spanyolországot

Berlinből jelentik: A *Deutsche Überseeische Bank*, amelynek Barcelonában, Madridban és Sevillában fiókja van, legutóbbi havi jelentésében gazdasági vonatkozásu hireket közöl Spanyolországról. E szerint Spanyolországban tervbe vették az ország nagyobb mérvü iparositását, valamint a háboru alatt keletkezett üzemeknek a békés gazdálkodásra való átállitását. Elsősorban készárukat szándékoznak gyártani, amelyeket eddig importálni kellett. Ezzel kapcsolatban a spanyol készáruipart megfelelő vámvédelemben részesitik. *A spanyol pénzpiacon egyébként állandó a pénzbőség, minthogy egyelőre még hiányzik a lehetőség és alkalom megfelelő beruházásokra.* A madridi és barcelonai értéktőzsdék megnyitását csak néhány hónap mulva várják. Egyelőre a bilbaói tőzsdén nemhivatalos forgalom fejlődött ki határozottan szilárd irányzat mellett. A három spanyol vasutvállalat igazgatóságát és felügyelőbizottságát feloszlatták és helyükbe állami igazgatási szervezetet állitottak. Szakkörökben ezt az első lépésnek tekintik a vasutak államositására, annál is inkább, mert a spanyol vasutvállalatok helyzete, amely a háboru előtt sem volt kedvező, a háboru folytán tovább roszszabbodott.

Az idénycikkek piaca

A fontosabb idénycikkpiacokon csütörtökön a következő árakat jegyezték:

Kecskeméten rózsabarackban élénk üzlet fejlődött ki. Németországba 44 vagon barackot és 12 vagon uborkát szállitottak el. *Árak:* rózsabarack (felhozatal 1416 q) kivételes 28—30, Ia 22—26, IIa 11—14, kajszinbarack (538 q) Ia 20—24, IIa 10—13, IIIa 4—6, meggy, apró (4 q) 12—14, Washington-szilva 16, bónikaszilva 4—5, körte, apró (20 q) Ia 20, IIa 6, IIIa 3—4, tüköralma Ia 12—14, IIa 6—8, IIIa 3—4, tölteni való zöldpaprika Ia 30, IIa 15, hegyespaprika 15, salátának való uborka 7, érett paradicsom 20—30 fillér kilónként. Tök 6—10 fillér darabonként, kalarábé 4—8 fillér csomónként.

Gyöngyösön a közepes felhozatalt élénk kereslet mellett szilárd árakon német és belföldi számlára vásárolták fel. Németországba 4 és Budapestre 3 vagon árut szállitottak el. Budapestre 5 teherautó, vidékre pedig 14 kocsirakomány árut küldtek a csütörtöki napon. Ribizli (felhozatal 25 q) 8, nyári körte (30 q) 10—12, meggy (15 q) 10—25, kajszinbarack (530 q) 20—22, cefrének való barack (100 q) 13, nyári alma (20 q) 8—16, uj rózsaburgonya (15 q) 8—14, salátának való uborka (20 q) 2—4, gerezdes paradicsom (50 q) 10—12 fillér kilónként.

APRÓHIRDETÉSEK

SZAVANKÉNT HÉTKÖZNAP 16 FILLÉR, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAPON 24 FILLÉR, VASTAGABB BETŰKKEL ÉS AZ ELSŐ SZÓ DUPLÁN SZÁMITANDÓ. LEGKISEBB HIRDETÉS 1.60 PENGŐ, ILLETVE 2.40 PENGŐ. ISKOLA-OKTATÁS ROVATBAN, VALAMINT ÁLLÁST KERESŐK RÉSZÉRE AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJA SZAVANKÉNT, HÉTKÖZNAPOKON 12 FILLÉR, VASÁRNAPOKON ÉS ÜNNEPNAPOKON PEDIG 16 FILLÉR.

HIRDETŐINKET kérjük, hogy az apróhirdetések diját pontosan kiszámitva (egy szó hétköznap —.16 P, vasár- és ünnepnap —.24 P, vastagabb betükkel a szavak kétszeresen számitandók, a legrövidebb szöveg is 1.60 pengő, illetve 2.40 pengő, szi-veskedjenek beküldeni. Állást keresők részére a szó hétköznap —.12 P, vasár- és ünnepnap —.16 P. A hirdetés dija **AJÁNLOTT LEVÉLBEN**, a szöveggel együtt bélyegbene is beküldhető. **EGYSZERŰ LEVÉLBEN KÜLDÖTT HIRDETÉSÉRT, VALAMINT ANNAK DIJÁÉRT FELELŐSSÉGET NEM VÁLLALUNK.**

FELHIVÁS! Kérjük t. hirdetőinket, hogy a hirdetési dijként bélyegben beküldött összeget **csak kis cimletekben küldjék be.**

SZŐNYEG

SZŐNYEGEK tisztitását, javitását vállalom. Siklódy, Váci-utca 18. Telefon: 183-619.

KÜLÖNFÉLE

ANYAKÖNYVI kutatásokat elvállal Kempelen Béla, Budapest, Barossutca 98. Telefon.

ISKOLAI OKTATÁS

GYAKORLOTT pedagógus elemi, polgári, tanitóképzős növendékek korrepetálását vállalja. A. M., Ferenc-körut 8, III. 31.

ÁLLÁS, FOGLALKOZÁS

OTTHONI munka, viszonylag csekély befektetéssel, havi 120.— P kereseti lehetőség bárkinek. Állandó foglalkoztatás garantálva. Anyagot szállitjuk, készárut átvesszük. Kérjen prospektust Phönix körkötőüzem, Kisfaludy-köz 3/5. (Válaszbélyeg!)

NYARALÁS

CSENDES HELY, JÓ LEVEGŐ, penzió 2—4 személy részére azonnalra vagy későbbi időre kiadó. Lakitelek, Pest megye. „Jó hely" jeligére poste-restante.

TÓTÁGAS

Érdekes statisztika

Ki mit veszit el? Erről közölt statisztikát a *Paris-Soir* egyik minapi száma. Megtudjuk ebből a statisztikából, hogy:

Roosevelt naponta elveszit egy zsebkendőt.

Csangkaisek ceruzáit szokta elvesziteni.

Chaplin töltőtollat, kalapot, kabátot hagy el. (Kiegészithetjük ezt a satisztikát azzal, hogy nejeit is elszokta hagyni.)

VI. György angol király kesztyüit hagyja el.

Litvinov, a szovjet ex-külügyére tárcáit szokta elveszteni. (Nyilván külügyi tárcáját is igy vesztette el.)

Lloyd George még kedvenc kutyáját is el szokta veszteni.

Herriot, a francia képviselőház volt elnöke pipáját hagyja el —— állapitja meg a *Paris-Soir*.

A Tótágas kiegésziti ezeket a statisztikai adatokat még néhány olyan adattal, ami a *Paris-Soir* intim statisztikájából kimaradt.

Bethlen képviselői mandátumát vesztette el a legutóbbi választáson.

Eckhardt a kisgazdák bizalmát vesztette el ugyanott.

Daladier Sztalin barátságát vesztette el az utóbbi hetekben.

Chamberlain is elvesztette már esernyőjének — viharok elleni védőhatását.

A zsidók talajukat vesztették el Magyarországon.

Alpár Gitta a pesti köruti sajtóban hirdetett világhirét vesztette el, mert utóbbi hónapokban már alig irnak róla. Ugy kivágták a szinházi rovatokból, mint a magas c-t.

Dénes „Oszi", bizonyos pesti körök hajdan ünnepelt sodródó sztárja széles nevető kedvét vesztette el, Pest megváltozott szinházi viszonyai óta.

A liberális honi ellenzék népszerüségét vesztette el.

A baloldali vallásu pesti polgárok nagy része a zsidótörvény és a Sip-utcai rabbinátusi hivatal közötti utvonalon ősei hitét hagyta el.

(Hunor)

Bebiztositotta feleségét, apósát, sógorát és megmérgezte őket

Brüsszelből jelentik: Lüttich városának óriási szenzációja van: a rendőrség letartóztatta Félicien *Peigneux* 29 éves gyógyszerészsegédet, akit azzal vádolnak, hogy *az elmult öt év folyamán minden évben egy-egy biztositási gyilkosságot követett el különböző mérgekkel.* A gyanut menyasszonya hirtelen halála terelte reá. A vizsgálat megállapitása szerint a leány Peigneuxvel vacsorázott, utána rosszul lett s néhány nap mulva meghalt. Vőlegénye kevéssel az emlékezetes vacsora előtt 100.000 frankra biztositotta a leányt. Néhány évvel ezelőtt hasonló körülmények között halt meg Peigneux felesége is, aki szintén 100.000 frankra volt biztositva. A közbeeső években Peigneux még három embert tett el láb alól: apósát, sógorát és egyik albérlőjét.

— Esernyőt a katonáknak! *Londoni* jelentés szerint az angol hadügyminisztériumnak jutott eszébe az a korszakalkotó ötlet, amelynek megvalósitása most már csak *idő és türelem* kérdése. A ködös Albion derék hadi korifeusainak *arany szivére* vall a dolog. Nem nézhették, hogy a katonák esőben kiöntött *ürge* módára agyonázva marsoljanak... *Esernyőt nekik.* Paraplét minden hadfi feje fölé! Balkézben puska, jobbkézben esernyő, vagy *forditva.* A következő lépés, ha az ötletszerző nem áll meg a humanitásban s következetes marad önmagához, a *kalocsni* lesz. Ha felül ugyanis többé már nem ázik a katona, méltányos, hogy alul se ázzék. Igaz?...

— Ez évre is kértek női munkatábort Letenye szegényei. Az Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat férfi munkatáboraival egyidőben a női munkatáborok is megkezdték szolgálatukat. A visszacsatolt Guta községben, továbbá Kölcsén, Szatmárcsekén és Letenyén *négy táborban 160 leány teljesit egész hónapon keresztül szolgálatot* a magyar nép szociális, gazdasági és kulturális felemelésére. A női munkatáborok elismerésére szolgál az is, hogy *Letenye község szegényei 400 aláirással ellátott kérvényben kértek ez évben is munkatábort.* A legközelebbi csoport augusztus 1-én indul az Ormánságba, Veszprém megyébe és a Kárpátaljára. A középiskolai végzettséggel biró leányok az augusztusi munkatáborra legkésőbb julius 20-ig jelentkezhetnek a főparancsnokságon. Cim: Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat, Budapest, V., Klotild-utca 10/c., II. emelet 4.

Már a forrásokat is elvennék a székelyektől

Sepsiszentgyörgyről jelentik: Ugylátszik, azok a jogtalanságok, visszaélések és atrocitások, amelyeket a román hatóságok sorozatosan intéznek az erdélyi magyarok ellen, nemhogy megszünnének, de *még inkább fokozódnak.* A cél mindig ugyanaz: a magyarság közvagyonának megszerzése. Most megint a székelyekre került a sor. *Chiricha* államügyész inditványt adott be a sepsiszentgyörgyi törvényszékhez, amelyben azt kérte, hogy a *Háromszék megyében levő kilenc gyógyforrás tulajdonjogát vegyék el a magyar közbirtokosságtól* és irassák át a román politikai községekre. A székelyek hivatalos védője *Istrate Micescu* volt külügyminiszter, ahelyett, hogy rámutatott volna a példátlan jogfosztás következményeire, hogy ezzel az eljárással a *háromszékiek egyik legfontosabb bevételi forrásukat vesztik el,* arról értekezett, adhat-e be államügyész magánkérdésben inditványt. *Chiricha* válaszában hangoztatta, hogy itt *nem magánérdekről van* szó, hanem arról, hogy a gyógyforrásokat az állam javára megszerezzék. A pör bizonyára sokáig fog huzódni, annak kimenetelét aggódó érdeklődéssel várja nemcsak az egész *Háromszék* székely lakossága, de az egész erdélyi magyarság is. Rövid idő óta ez már a harmadik eset, amikor a román hatóságok jogtalanul jutnak őket meg nem illető javak birtokába.

— Vasuti kedvezmény a csoportosan nyaraló gyermekeknek. A magyar államvasut a csoportos gyermeknyaraltatási akciókkal kapcsolatos utazásokra *jelentős utazási kedvezményt adott.* A kedvezmény abból áll, hogy csoportos, szociális jellegü gyermeknyaraltatási utazás alkalmával *három tiz éven aluli gyermek egy harmadosztályu jeggyel utazhat,* ami 66 százalékos menetdijmérséklésnek felel meg; *a tiz éven felüli gyermekek pedig féláru jegyet fizetnek.* Huszonöt gyermek után egy kisérő is igényelhet utazási kedvezményt. Az utazási kedvezmény megadása egyszerüsitett eljárással történik, ugy hogy az államvasutak igazgatósága a kérelmeket maga birálja el és a jegyeket rövid uton kiszolgáltatja.

Veszélyben a spájz

Rug-kapál a Conti-utca
Kamarai hirek ellen.
Jól éltek a munkásságból...
Persze fáj ez neklk menten.

Kladják a jelszót tehát:
Ócsároljuk, üssük, vágjuk...
Érzik, hogy ha megvalósul,
Üres lesz a kamarájuk.

Pégusz

— Percenként háromszáz liter meleg viz tör fel Dunaalmáson. *Dunaalmásról* jelentik: A községben 72 méter mélységből percenként 300 liter mennyiségü 18 fokos viz tört fel.

Gyermekek játszanak a téren.

— Szegény anyukám, egész éjjel sirt, mert tegnap este az egyik fogát kihuzatta — mondja Sárikának az ötéves Évike.

— Azért sirt?! — biggyeszti száját fenhéjázón a kis hencegő. — Az én mamám minden este kiveszi az összes fogait, hanem azért sohasem sir.

★

— Igaz-e, házmesterné, hogy a háziur megbolondult?

— Igaz bizony, már el is szállitották szegényt.

— Aztán, miről vették észre, hogy megőrült?

— Hát csinált az mindenféle bolondot, de mikor a házbért is leszállitotta, akkor már nem kételkedett senki.

— A bármikor megkezdhető egyéni ellátásos utazás a mai utazóközönség legnagyobb kivánsága. Óriási érdeklődést keltett az az ujonnan megjelent ismertető, amely nyolc különbözően összeállitott, olcsó és bármikor megkezdhető egyéni ellátásos németországi utazást tartalmaz. A szines változatosságban szakszerüen összeállitott utazások a nagynémet birodalom legszebb és leglátványosabb városait és tájait foglalják magukba. A tájékoztatóban felsorolt turák nincsenek időhöz kötve, az utas egyéni kivánságához mérten, tetszés szerint módosithatók és mindenki számára lehetővé teszi, hogy nyári szabadsága alatt kevés pénzért egy szép és felejthetetlen utazást tegyen. Az utazások a menetjegyen és ellátáson kivül számos városi és vidéki autókörsétákat tartalmaznak. A fenti prospektus dijmentesen kapható az Ibusz, Máv hiv. menetjegyirodánál, Budapest, V., Vigadó-tér 2. és a német birodalmi vasutak idegenforgalmi irodájánál, Budapest, IV., Váci-utca 1—3.

SZINHÁZ-MŰVÉSZET

Szabadtéri bemutató — diszlet nélkül

Oláh Gusztáv a Bajazzókról és a Sylviáról

A Margitszigeti Szinpadon julius 14-én, pénteken a Bajazzók cimü opera kerül előadásra *Pertile* vendégszereplésével. Az este második részében pedig Delibes Sylvia balettjét játsszák. Mind a két előadást *Rubányi* Vilmos vezényli és *Oláh* Gusztáv rendezi, aki az uj Pertile-estéről a következőket mondja:

— Köztudomásu, hogy *Pertilének* legjobb szerepe a *Bajazzók Caniója*, a tragikus bohóc alakját rendkivüli, lenyügözően valóságos élettel tölti meg és csodálatos hangján is talán a legszebben érvényesülnek Leoncavalló melódiái. Nemcsak *Pertile* énekli nálunk először Caniót, hanem először lép fel *Orosz* Julia is, mint Nedda, *Losonczy* György, mint Tonio, *Hámory* Imre, mint Silvio szabadtéren és ezuttal mutatkozik be az Operaház uj fiatal tenoristája: *Udvardy* Tibor Beppó szerepében.

— A Sylvia, amelynek főszerepeit *Ottrubay* Melinda, *Horváth* Margit és *Brada* Rezső táncolja, ugyancsak premierszámba megy, mert a tatai nappal tartott előadást leszámitva először kerül szabadtérre Sylvia. Érdekessége az előadásnak, hogy egyik darabhoz sem állitunk be diszletet a szinpadra, csak a természet szolgáltatja a megfelelő keretet és a vonzó szépségü parkrészletbe vonul be Canio és társulata, kocsijaival és szinpadával. A Sylvia nimfái és faunjai is csak a valóságos erdőben játsszák le a romantikus történetet, amelyben a görög mitológia világa elevenedik meg.

A Székesfővárosi Zenekart Endre Béla vezényelte kedden a Városligetben

A Székesfőváros Népmüvelő Bizottságának fiatal karmester sorozatában *Endre* Béla, a Turul Szépmives Operaegyüttes népszerü karnagya dirigálta a Székesfővárosi Zenekart. A kitünő karmester már müsorának összeválogatásával is, amelyen *Gluck-*, *Weber-*, *Haydn-* és *Wagner*-müvek szerepeltek, jelezte azt, hogy nem nyári kánikula hangversenyt dirigál. *Endre* Béla karmester egyénisége napról-napra fejlődik és ha a keddi hangversenyen nem minden szólt ugy, ahogyan kellett volna, annak több oka van. Elsősorban az özönviz előttről ittmaradt, teljesen rossz akusztikáju ugynevezett zenepavillon. Azután a kevés, rendszerint egy igen rövid próba. Olvasópróbával nem lehet elsőrangu hangversenyt eredményezni. Ha már ezek a fiatalok kapják meg időnként a zenekart, akkor legyen elég próbájuk is, mert a laikus közönség ugyis mindig a *feleslegesen hadonászó* karmestertől kéri számon a mü előadásának jóságát. A zenekart csak legvégső esetben szidja. *Endre* Bélának sikerült ilyen mostoha körülmények között is a körülményekhez képest legjobb eredményt kihozni a zenekarból. Azt hisszük, hogy ennél nagyobb dicséret nem érheti.

Fényes a Fényes-cirkusz juliusi müsora

A Fővárosi Nagycirkusz juliusi müsorának sikerét és magas szinvonalát mindennél ékesebben bizonyitja az a nagy érdeklődés, amely este nyolc óra tájban nyilvánul meg a városligeti aréna bejárata előtt. Hatalmas tömeg, a cirkusz előtt várakozó autók csapata s a zsufolt előcsarnok, egyszóval a közönség minden rétegéből megnyilvánuló felfokozott érdeklődés bizonyitja, hogy *Fényes* György igazgató megint tökéletes munkát végzett: nagyszerü müsort állitott össze a közönség szórakoztatására.

A nézőtéren minden hely foglalt, mikor felcsendül a cirkusz házi zenekarának nyitánya. A tizenöt számból álló müsor minden mozzanata külön attrakció, amely szinte megszakitás nélkül csodálkozásra, élénk tetszésnyilvánitásra ragadtatja a közönséget. A müsorban mindent kapunk, ami a cirkusz fogalmához tartozik. Kitünő bohócok, ördögien ügyes trapézmüvészek, humoros akrobaták, sikkes görkorcsolyamüvésznők, lovasakrobaták, zsonglőrök káprázatják el a szemlélőt, de osztozik a sikerben az estély egyik legérdekesebb száma, *„Leó"*, a drótkötéltáncos csodafóka is.

Minden elismerésünk *Fényes* György igazgatónak, aki a Fővárosi Cirkusz müsorát olyan szinvonalra emelte, amit eddig csak a nyugati metropolisok patinás, nagy cirkuszaiban tudtunk felelni.

*** Yale-egyetem énekkara Budapesten.** Az amerikai *Yale*-egyetem világhirü énekkara, a *Yahle Glee Club*, amely szombaton este érkezik Budapestre, hétfőn este az Állatkertben rendezi hangversenyét ragyogó müsorral. Az amerikai népdalkutatás legujabb eredményein kivül néger spirituálékat, tengerésznótákat és indián népdalokat fog bemutatni. Az amerikai énekkar karnagya Marshall *Bartholomew*, a *Yale*-egyetem tanára, elismert tekintély az amerikai népdalkutatás terén s a bemutatásra kerülő népdalok és néger spirituálék is nagyrészt az ő feldolgozásában kerülnek előadásra. Különös érdeklődésre tarthat számot a *Steal Away* és a *The Battle of Jericho* és a *Fáklyavivők tánca* cimü indián harcidal. Érdekesek az élénk ritmusu tengerésznóták és diákdalok is.

Shakespeare- vagy Bacon-premier lesz-e jövőre a Nemzeti Szinházban?

A Nemzeti Szinház jövő évi *Shakespeare-ciklusában* a *Vége jó, minden jó* cimü vigjáték előadását is hirdeti. Kevesen tudják, hogy a *Vége jó, minden jó* előadása Shakespeare-premier lesz, mert az angol zseninek ez a darabja még nem került magyar nyelven szinre. A darab megjelent ugyan a régi magyar Shakespeare-tárban, *György* Vilmos forditásában, de szinpadon nálunk még nem adták elő. A *Vége jó, minden jó* ugyanis számos változatban maradt fent, nehéz eldönteni, melyik a leghitelesebb. A legjobb *Shakespeare*-kutatók egyike Hans *Rothe*, a nagy német Shakespeare-tudós, az összes foliók és forditások egybevetése után, hosszu évek munkájával összeállitotta a *Vége jó, minden jó* végleges formáját, amely a Shakespeare-kutatás mai álláspontja szerint a leghitelesebb. A Nemzeti Szinház Hans Rothe feldolgozását adja elő jövőre, Innocent Vincze Ernő forditásában. A Shakespeare-premier a tél folyamán a Nemzeti Kamaraszinházban lesz. Csak az bizonytalan e pillanatban, hogy nem *Bacon-premier lesz-e* — a *Vége jó, minden jó* bemutatója. Angliában ugyanis most ismét fellángolt a harc a kutatók között, akiknek egy része ujonnan felfedezett bizonyitékokkal — melyekről a magyar lapok is megemlékeztek — igyekszik igazolni, hogy Shakespeare darabjait tulajdonképpen *mégis Bacon irta.* A nagy vitának az uj dokumentumok alapján rövidesen végleg el kell dőlnie.

Bajazzók

Magyar zongoramüvész sikere Olaszországban

A napokban tért vissza háromhónapos olaszországi hangversenykörutjáról szamosujvári *Dániel* Ernő, *Dohnányi* Ernő dr. mester iskolájának egyik kiváló növendéke. *Dániel* Ernő *Koltay-Kastner* Jenőtől, a római magyar akadémia igazgatójától kapta az olaszországi meghivást egy Rómában rendezendő magyar esten való szereplésre. Már ezen a hangversenyen olyan nagy sikere volt, hogy *Villani* Frigyes báró követ személyesen hivta meg a fiatal müvészt a követségen számára rendezendő hangversenyre. Római sikereinek köszönhette azután, hogy a fasiszta egyesületek elnöke is felkérte *Huszka* sajtóattasé utján a Liceum Romano által rendezendő hangversenyen való közreműködésre. Ezen a hangversenyen hallotta őt *Casella*, akinek annyira megtetszett *Dániel* Ernő játéka, hogy további szerepléseiről ő maga gondoskodott. Ezután számos hangverseny következett, amelyeknek legkiemelkedőbb állomásai a nápolyi és a római rádióban rendezett önálló hangverseny. A fiatal magyar müvész a hangversenyezésen kivül tudományos munkásságot is folytatott a St. Cecilia-intézetben, ahol a most elkészült zenei anyagról, főleg a preklasszikus mesterekről irt tanulmányokat. Az olasz lapok mind a legnagyobb elismerés hangján irnak *Dániel* Ernő olaszországi szereplőséről. Sikere nem talmi siker és nem protekció eredménye, mert amint hallottuk, a fiatal müvész jövőre hét zenekari és egy önálló estre kapott szerződést.

Pertilével

*** Riadó a Földközi-tengeren.** A francia filmgyártás legfőbb elbiráló szerve, a Grand Prix du Cinéma zsürije, a napokban hozta nyilvánosságra idei döntését a francia filmnagydijról. A bizottság ugy határozott, hogy eltérően az előbbi évektől, ezidén két olyan kiváló francia filmremeket kell megjutalmazni a nagydijjal, amelyek egyformán rászolgáltak erre a kitüntetésre. Igy történt, hogy az idei nagydijat megosztották a *Ködös utak* cimü Jean Gabin-film és a *Riadó a Földközi-tengeren* cimü uj francia filmremek között, mely nemsokára Budapesten is bemutatásra kerül. A Grand Prix du Cinéma bizottsága a pályadijak indokolásában megjegyzi, hogy mig a *Ködös utak* pazar lélekábrázolásáért, addig a *Riadó a Földközi-tengeren* az európai béke érdekében tett nagyszerü szolgálatáért nyerte el a kitüntetést. Ebben a filmben ugyanis francia, angol és német tengerésztisztek szerepelnek és találkozásuk az őszinte barátság és az európaszerte remélt angol—német—francia közeledés jegyében zajlik le. A világsikert arató film főszerepeit Pierre Fresnay, Rolf Wanka és Kim Peacock játsszák.

Ma és hétfőn

Sziget Szinpadon

*** Tábla — nyáron.** Szerda este nyáron szokatlan látvány állitotta meg a Körut járókelőit. A Royal Szinház bejáratán kinn lógott a tábla, a közönség megtöltötte a *Mégis szép az élet* nézőterét.

ZENEI NAPLÓ

A margitszigeti színpad és Aureliano Pertile

Irta: Tóth Aladár

Divatos szabadtéri előadásaink mindig újra és újra eszünkbe hozhatják Goethe szavait: »A művészet zárt teret követel.« A művész akkor érzi magát igazán otthon, akkor éreztetheti teljes hatalmát, mikor elkerítheti magát a körülötte hullámzó parttalan élettől. Mikor semmi külső fény sem zavarja, semmi külső árnyék sem homályosíthatja el művészete tükrét, mely *belülről*, a *lélekből* tükrözi a végtelenséget. A csillagokról daloló operaénekesnek nem kell a csillagos ég. Az ő ege a csillagos mennyboltozatot jelző ponyva, melyet tündéri fényre gyujt a fantázia belső sugaraival. Az operaközönségnek ezért, ha erre a tündéri csillagfényre kíváncsi, nem a művész körül kell azt keresnie, hanem magában a művészetben. Aki a Tannhäuser Wolframjának híres dalánál, az Otelló csodálatos szerelmi kettősénél egészen elmerül a Wagner-, a Verdi-muzsika hangjaiban, az tudja csak igazán: mi ragyog a színpad esthajnalcsillagában.

A kulisszák, díszletek háttere, kerete a színpad költészetében csak háttér, csak keret lehet. Ha előtérbe tolakodik, ha maga akar a »kép« lenni, azaz ha önálló életet akar élni: belegázol az egyedül éltető költészet jogaiba. Veszedelmes ezért a való életet, a szabad természetet belevonni, belekomponálni a kulisszák zárt világába. Mert az élet alakzatainak, a természetben viruló fáknak, bokroknak *intenzív, önálló életéről* nehéz elvonatkoztatni a hallgatók-nézők figyelmét. Az ilyen élet-kulisszás, természet-kulisszás szabadtéri előadásokon könnyen belénk lopakodik az az érzés, hogy míg az emberek egymásnak komédiáznak, azalatt az élet megy a maga útjain, a természet szabadon virul önmagában és hold és csillagok nyugodt-közönbösen haladnak tovább elérhetlen pályájukon. Nem tagadjuk: ez a kettős érzés is lehet élvezet forrása. De ilyen megosztott figyelem sohasem vezethet a műremek teljes megértéséhez és a belőle fakadó tiszta, töretlen, harmonikus művészi élvezethez.

*

Bizonyos azonban, hogy a művészet nemcsak megköveteli a »zárt teret«, hanem meg is tudja azt teremteni. Az igazi színésznek elég egy darab deszka, sőt még annyi sem kell neki: egyetlen gesztussal »zárt teret«, színpadot varázsol maga köré akár a puszta piacon is. És a művésznek szüksége is van erre a teremtő hatalmára, hiszen nincs az a színház, az a színpadi környezet, mely tökéletesen elkeríthetne bennünket az élet valóságától. Minden színielőadás kicsit mindig szabadtéri előadás. A színpad maga csak a »zárt tér« fikcióját szolgálja. A »zárt tér« tehát nem annyira a valóságban, mint inkább a képzeletművészi beállítottságban létezik. Nem tény, hanem törekvés. Nem hely, ahol vagyunk, hanem irány, melybe tekintünk. A művészet ezért végeredményben mindenütt felütheti sátrát, csak legyen meg benne a tiszta művészi beállítottságnak, tiszta művészi törekvésnek és iránynak az a meggyőző ereje, mellyel akár a szabad ég alatt is megérezteti velünk, hogy »sátorban« vagyunk. Ismételjük: a szabad ég alatt is azt érezteti, hogy a *művészet* »sátrában« vagyunk...

A reinhardti sikerek nyomán nálunk mesterségesen kitenyésztett »szabadtéri« színházkultúra azonban korántsem ilyen tiszta, meggyőzőerejű művészi beállítottság, törekvés és irány jegyében alakult ki. Akik nálunk szabadtérre vitték az operát, a drámát, azok törekvéseikben legkevésbé sem haladtak a »zárt tér« felé, ellenkezőleg, ők — ahogy előadásaik látványos dekoratív külsőségei bizonyítják — nem a művészet belsőségeire, hanem a művészi lényegről a szemfényvesztő kulisszákra, a költőről a rendezőre terelték a közönség figyelmét. Ez a szellem, sajnos, elhatalmasodik már *operaházunk falai között is, ahol egyre gyakrabban rendeznek »félre« klasszikus remekműveket olcsó látványosságok kedvéért és egyre gyakrabban cicomáznak fel híglevű muzsikákat drága díszletekkel.*

A szabadtéri színpadon mindenesetre megbocsájthatóbb ilyen művészi eltévelyedés. Utóvégre ezeket a színpadokat nem operaházunk nagyigényű, művelt elitközönségének, hanem a nagytömegeknek ácsolták. És ha nem is tesszük magunkévá, de megengedhetjük azt a felfogást, mely szerint a látványos külsőség aféle »apéritif« a művészet lakomájának nagy fogásaihoz. Igaz, egyelőre a bőséges előétellel már agyonlaktatják a közönséget, de lehet, hogy később a jóllakott tömeg kíváncsi lesz majd arra is, ami a művészi lényeg, aminek elől kellene állania s ami itt, sajnos, csak »utána következik«. Lehetséges... bár nézetünk szerint az igazi tömegnevelésnek nem ez a módja és a népnek nincs szüksége maszlagra.

Annyi azonban bizonyos: a mi szabadtéri operakultuszunk legkevésbé sem annak a művészi erőnek megnyilatkozása, mely például a hatalmas olasz operakultúrában a veronai arénából, vagy akár egy uccaszögletből is igazi színházat, »zárt teret« tud teremteni magának. Ellenkezőleg. A mi szabadtéri rendezőink azért vonultak ki az igazi színházból a szabadba, mert ott szegedi vagy pécsi dómtól, tatai vagy margitszigeti fáktól egészen az Eszterházi-féle lipicai lovakig, még több olyan dekoratív külsőség állott rendelkezésükre, mellyel a »miliő« még inkább nyakára hághat remekművek belső tartalmának avagy még jobban elfeledtetheti felületes operettek, balettek, misztériumok belső tartalmatlanságát...

Ilyen körülmények között azonban kétszeres örömmel üdvözölhettük a Trubadur margitszigeti bemutatóelőadását, melynek keretében a magyar nyilttéri színpadon megjelent a nagy olasz operakultúra tiszta művészi szellemének egyik legfejedelmibb képviselője, a veronai arénaelőadások hőse: Aureliano *Pertile*. Valóban, ha valaki, akkor ilyen nagy olasz énekes taníthat meg legjobban bennünket arra, hogyan ütheti fel sátrát a művészet az élet szabad forgatagában, hogyan varázsolhatja át a valóságot tündéri költészetté, hogy virágoztathat melódiává, harmóniává, fölségesen lekerekített formák kertjévé mindent magakörül. Igen, ez az a daloló színész, aki egyetlen gesztusával színházat teremt, hogy hallgatva dalát, elfeledjük, hol vagyunk, elfeledjük a Margitszigetet is és szinte abban az eszményi Itáliában érezzük magunkat, hol a művészet roppant hatalma még a természetet is műremekké formálta át.

Ahogyan a forrongó, kavargó élet lezárt harmonikus formákba szökik, ahogyan a virágzó természet tovább virul virágzó művészetté: ezt a varázslatos metamorfózist sehol sem figyelhetjük meg frissebben, közvetlenebbül és teljesebben, mint éppen az olasz művészetben. Különösképpen olyan klasszikusan olasz művészben, mint Aureliano Pertile. És méghozzá ez a Pertile most Verdi legharsogóbb operáját énekli, a Trubadurt, melyben az olasz zeneköltő talán legközelebbről merített a népes-forgatagos olasz uccáknak és tereknek »risorgimento«-lázban égő lelkéből. Mennyire benne izzik ennek a mesteri éneknek formáiban az életnek minden szabadon lobogó tüze! Milyen leplezetlenül, szinte nyersen emberi ez a művészet, mennyire frissen szakad itt ki minden érzés a szívből, hogy »azon frissiben« változzék át művészi formává, szárnyaló zeneiséggé! És ugyanakkor: milyen tökéletes forma ez a forma, milyen tiszta zeneiség ez a zeneiség! Mennyire vérében lehet ennek a művésznek a kultúra, hogy kultúráját így áthathatja a vér forró lüktetése, hogy boszorkányos technikájának végső kicsiszoltságában is elementárisan természetes, egyszerűen emberi minden megnyilatkozása!

Valóban, Pertilénél kongeniálisabb »Trubadur«-t alig tudunk elképzelni. A margitszigeti színház hatalmas nézőterét ellepő négyezer főnyi közönség ezúttal a legtökéletesebben megmintázott, minden részletében plasztikus, a maga egészében hatalmas koncepcióval felépített Manrico-alakításban gyönyörködhetett. A művész meggyőző mély embersége egészen közelhozhatta hozzá a Trubadur romantikáját, anélkül, hogy ez a romantika bármit is vesztett volna gazdag teatralitásából. És most, Pertile formaművészetének nemes veretében éreztük csak igazán, hogy milyen nemes élet költészete harsog a híres »Stretta« sokat emlegetett »brio«jában. A nézőtéren felzúgott a tapsvihar és igazán nem a közönségen múlott, hogy nagy olasz vendégünk a Stretta mindössze csak egyszer ismételte meg. Valóban, párját ritkító teljesítmény volt ez az alakítás, ha meggondoljuk, hogy Pertilének nemcsak szerepének nehézségeivel, nemcsak a »szabadtéri színpad« hátrányaival kellett megküzdenie, hanem immár a vállára nehezedő évek félszázados terhével is.

*

Pertile diadalának a Margitsziget »szabad terén« azonban értékes osztályosa volt az előadás kitünő rendezője, ifj. *Oláh* Gusztáv is. Ez az előkelő latin szellemben kimüvelt magyar művészember kétségkívül hivatott lenne kivezetni szabadtéri operakultuszunkat az olcsó külsőségek útvesztőjéből. Trubadur rendezése ha nem is izent éppen hadat a szokványos »szabadtéri« látványosságoknak, de kétségkívül finom ízléssel, művészi tapintattal igyekezett letompítani azokat és egyben lehetőség szerint komoly megértéssel egyengette útját a Verdi-költészet színpadi kibontakozásának. Hasonlóképpen őszinte elismerés illeti az előadás zenei vezetőjét, *Ferencsik* Jánost, aki a *Budapesti Hangversenyzenekar* élén ízlésesen, plasztikus zenei formák szellemében irányította az együttest.

Maga a színpadi együttes, sajnos, egyedül csak a Leonorát alakító, kiválóan tehetséges *Rigó* Magda hatalmas szopránjában állított méltó hangot Pertile grandiózus énekművészete mellé. *Gere* Lola Azucenájánál nélkülöztük a szerep tragikai súlyát, sötét pátoszát, *Hámory* énekbeli és zenei kultúrájának pedig még sokat kell fejlődnie, hogy megfelelhessen Luna gróf szerepe magasabb művészi igényeinek. A kisebb szereplők alakítói, valamint a kórus, szintén inkább afféle »nyári« előadás színvonalán mozogtak. Mindamellett hálásak lehetünk ezért az estéért, hiszen a rendezőség Pertile művészetét hozta nekünk és Pertile művészete egy igazi nagy operakultúra üzenetét hozta a magyar szabadtéri operaszínpadnak.

Három magyar siker a genfi zeneversenyen

A genfi nemzetközi zeneversenyen több nagy magyar siker volt. A hegedűverseny győztese *Albert* Ferenc, a fiatal magyar művész lett, az énekversenyen *Sipos* Jenő, a fiatal tenorista ezüstérmet nyert, míg a zongoraversenyen *Weingartner* József kitüntetést kapott.

Virágoskert

REGÉNY

Irta: Reményl József

19

Hisznek, mert akarnak hinni. Mert ez is hit kérdése: ez az ismeretlen föld, ez a holnapi szállás, ez a megtakarított pénzt felemésztő terület, ez a nagy, síma legelő, amely egyelőre feldolgozatlan, de ha majd belefúr az eke, ha majd barázda tarkítja, ha majd az emberi gondoskodás és gondozás felkelti a föld életkedvét, akkor itt kivirul minden. Több a mindennél: a megvalósított remény is. Lesz itt dinnye, kukorica, búza, rozs, árpa, lesz itt kerti virág és vadvirág, jó ez a föld, jó a facsemetéknek, bő a nap, gyakori az eső, gyorsabban nő meg a facsemete rendes fává, mint másutt, lombba borul, árnyékot nyujt, gyümölcsöt ad, barackot, körtét, almát, szilvát, narancsot, megnő itt a szőlő is, sőt a különböző gyümölcsfajtákkal kísérletezni lehet. Az egyik utas göröngyöt emel fel; megszagolja, megkóstolja a hozzátapadt földet; mintha könnyek volnának szemében. Amióta szülőföldjét elhagyta, nem érezte a földet ennyire közel magához, mint itten. Házat kell építeni, kedves otthont a békére rászolgált embereknek. Hogy a tornádó könnyen elsöpri a házat? Igaz, de errefelé a tornádónak nincs keresnivalója. Az állam másik részében igen, de nem itt. Tessék elolvasni az ujságokat, van-e szó erről a vidékről, amikor a tornádó láthatatlan lovai végignyargalnak Floridán? Nincsen. Ez Florida legkívánatosabb területe; a bibliai paradicsom megmaradt része. És közel a városhoz! Hét mérföld! Ez nem is távolság. Való, kisváros, de most már a délen is olyan hamar nőnek a városok, mint északon; és ha nem is, a közeli város van olyan nagy, hogy a tőle néhány mérföldnyire lakók részére városszámba mehet. Onnan továbbítani lehet a termést. Orvosnak könnyű telefonálni, mingyárt idejön; s aki hitközségbe akar tartozni, az négy templomban is válogathat. Előbb-utóbb a magyarok megszervezhetik a maguk egyházát. Látják ezt a patakot? Szerény, nagyon szerény, sokszor kiszárad, ezt nem lehet letagadni, de az állami törvényhozó testület elhatározta, hogy a környéket csatornáztatja; aki most, a csatornázás előtt veszi meg a földet, olcsóbban jut hozzá, mint később. A politikusok nagy lókötők. Mindenféle érdekeltségek szolgálatában állanak, ám ők — az ügynökök — tudják, hogy az állami képviselők a »Virágoskert« érdekeit jobban veszik figyelembe, mint bármely más ingatlanforgalmi irodáét. Az ügynökök sokat tudóan hunyorgatnak: »belső értesüléseink« vannak. És a nap süt és a kék ég nem változtatja színét, holott a munkások az épülő gyártól már távozóban vannak; megjött az alkony. De hát, amint az ügynökök mondják s ahogy Veres Sándor ismétli, az Úristen rendkívüli jókedvében teremtette ezt a vidéket. Olyan embereknek való, akik szeretik a földet s értenek a földhöz.

Néha egyszerre járt az ügynökök szája; azoké is, akik Veres Sándorral érkeztek, kivéve Márton Ádámot, akinek némasága feltűnhetett volna egy kis óvatos figyelem mellett. Nem tűnt fel. Az angol és magyar szavak egymásba ütköztek a levegőben; a hang, amely továbbította őket, egymáson akart túltenni, akár magyar, akár pedig amerikai torokból szaladt ki. A lezüllött önzés, a kíméletlen kizsákmányolás kellette magát; a szavak voltak a vonzó díszek, amelyek cifrálkodva villogtak a levegőben; s a szavaknak varázslatos a hatásuk, a szavak fátyolszövők, amelyek eltakarják a szem tiszta látását, fülemüle dallamok, amelyektől elbódul a dalszomjas lélek, valóságlabirintusok, amelyekben elveszti útját a tántorgó képzelet. A szavak gyöngédséget hazudtak, megértést ámítottak, önzetlenséget kerteltek, jóakaratot árasztottak, teljesen letértek eredeti rendeltetésüknek, az őszinteségnek útjáról. A szavak is, mint az emberek, belehullottak a gyakorlati életbölcselet fertőjébe s ott úgy úsztak, ahogy tudtak. A nap még mindig sütött, az ég még mindig nem szűnt meg kék lenni, az ügynökök még mindig dorbézoltak a szavakkal. Veres Sándor még mindig előkelően magyarázta azt, amihez nem értett, Márton Ádám még mindig hallgatott s a magyarok még mindig tátott szájjal, megvesztegető hiszékenységgel kapták be és ölelték át a hozzájuk hajított szavakat. Veres szeme a hallgató Márton Ádám felé irányult. »Kellemetlen alak«, állapította meg önmagában. »Feltétlenül túladok rajta.«

(Folytatása következik.)

SPORT

Uszóválogatás a németek ellen

Az UTE vasárnap délután rendezte kétnapos úszóversenyének második részét újpesti nyilt uszodájában. A részletes eredmények a következők:

200 m-es hátúszás: 1. Galambos (UTE) 2:41.2 p. 2. Dr. Lengyel (BEAC) 2:42 p. 3. Heuser (MESE) 2:51.2 p. *100 m-es gyorsúszás:* 1. Kőrösi (UTE) 1:01.8 p. 2. Eleméri (MAC) 1:01.8 p. 3. Zólyomi (UTE) 1:02.2 p. *100 m-es mellúszás:* 1. Angyal (UTE) 1:11.2 p. 2. Fábián (MAC) 1:15.4 p. 3. Kulcsár (FTC) 1:16.8 mp. *100 m-es fiúgyorsúszás:* 1. Demjén (UTE) 1:08.8 perc. 2. Polgár (MAC) 1:11.4 perc. 3. Ragó (Magyar Atletikai Club) 1:13.8 p. *Budapest kerület 200 m-es hölgymellúszó-bajnokságában: bajnok* Felhős Magda (MUE) 3:19.8 p. 2. Szigeti Varga (MAC) 3:20.2 p. 3. Salgó (FTC) 3:22.4 p. *Budapest kerület 1500 m-es bajnokságában:* bajnok Vörös (MUE) 21:00.4 p. 2. Lőrincz (Postás) 22:56.4 p. *200 m-es I. oszt. gyorsúszás válogatóverseny:* 1. Eleméri (MAC) 2:20.4 p. 2. Kőrösi (UTE) 2:2.6 p. 3. Tátos (FTC) 2:24.2 p. 4. Erdélyi (MESE) 2:24.6 p.

UTE—MTK 3:0 (2:0). I. osztályú vízipóló bajnoki mérkőzés. Bíró: Vizvári. A gólokat Kislégi (2) és Német dobta.

Vasárnap délelőtt bonyolították le a *műugróversenyt* a következő eredménnyel: 1. Hidvégi (MAC) 133.67 pont, 2. Kovács (UTE) 119.43 p. 3. Holubán (MAC) 105.43 p.

*

Dr. *Csik* Ferenc úszókapitány a küszöbön álló magyar-német úszómérkőzésre az egyes számok szerint a következő csapatot jelölte ki:

100 m-es gyorsúszás: Eleméri MAC. *400 m-es gyorsúszás:* Kőrösi UTE. *1500 m:* Vörös MUE. *4×200 m-es gyorsváltó:* Eleméri, Kőrösi, Tátos, Erdélyi, *200 m-es mellúszás:* Angyal UTE.

A 100 m-es hátúszásban induló személyének kijelölése céljából szerdán este 7 órakor válogató versenyt rendeznek. Mű- és toronyugrás: Hidvégi MAC.

Az utánpótlás, amely a 4×100 és a 4×200 m-es gyorsváltóban méri össze erejét a németekkel, a következő: *Végházi, Kőrösi II, Tuskó, Szuhi, Zólyomi.*

A vízipólóválogatott a következő felállításban veszi fel a küzdelmet a magyar-német mérkőzésen: *Mezei* (MTK) — *Sárkány* (UTE), *Kislégi* (UTE) — *Hazai* (MTK) — *Bozsi* (UTE), *Német* (UTE), *Brandi* (MTK).

A *nemhivatalos* mérkőzésen: *Mezei* (MAC) — *Tolnai* (MAC), *Szigeti* I. (UTE) — *Molnár* (FTC) — dr. *Lengyel* (BEAC), *Brandi* (MTK), *Somóczi* (MAC).

A *németek* is kijelölték válogatott csapatukat az alantiak szerint:

100 m-es gyors: Fischer (Bréma) *400 m-es gyors:* Könninger (Magdeburg). *1500 m-es gyors:* Ahrendt (Berlin). *200 m-es mell:* Heina (Rechlinghausen). *100 m-es hát:* Schlauch (Erfurt). *Torony- és műugrás:* Weiss. *4×200 m-es váltó:* Laskovski, Könninger, Heimlich, Schröder. Tartalék: Fischer.

Vízipólócsapat: Wenninger (Wien) — Bayer, Gunst (Hannover) — Strauss (Aachen) — Kiensle (Stuttgart), Schneider (Duissburg), Schulz (Magdeburg).

A nemhivatalos 4×100 m-es váltó összeállítása: Heibel (Bréma), Laugwitz (Stuttgart), Fiedler (Lipcse), Sobotta (Boroszló).

4×200 m-es váltó: Heibel, Laugwitz, Fiedler, Freese (Bréma).

Gerevicsné nyerte a női váloga ó tőrversenyt

A Detektiv AC Andrássy úti klubházában vasárnap I. oszt. női tőrvívó válogató versenyt rendezett, amelynek végleges eredménye a következő: 1. *Gerevicsné Bogáti Erna, HTVK. Hármas holtverseny után 7 győzelem,* 2. Varga Ilus DAC 7 győzelem, 3. Horváth MAC 7 győzelem, 4. Tabajdi UTE 5 győzelem, 5. Hollerbachné BBTE 4 győzelem, 6. Kovács Nagy Szombathely 3 győzelem, 7. Ráday Postás 2 győzelem, 8. Buchwald BBTE 1 győzelem, 9. Szücsy HTVK győzelem nélkül.

Kedvezményes fürdőjegyek

	Pénztárnál	Nálunk
Császárfürdő iszap vagy gőz	1.14	—.84
Erzsébet-sósfürdő	2.—	1.60
Szent Gellért gőzfürdő	1.60	1.40
Hungária kád	1.—	—.80
Lukács-iszap	1.76	1.30
Lukács gőz vagy kád	1.34	1.—
Lukács iszapgöngyöléssel	2.56	1.90
Lukács uszoda	—.82	—.64
Szt. Imre (Rác)	1.—	—.88
Rudas uszoda szekrénnyel	—.80	—.60
Széchenyi gőzfürdő	1.60	1.40
Szechenyi uszoda	—.80	—.64
Szt. Margit-szigeti gyógyfürdő	2.—	1.80

Strandjegyek az összes fővárosi fürdőkbe.

Kaphatók

Az Est-lapok Jegyirodájában VII., Erzsébet körút 18—20

Kétgólos vereséget szenvedett az Ujpest és a Ferencváros is

A Beogradski 4·2-re, a Bologna 3:1-re győzött

A magyar futball KK-reprezentánsai vasárnap idegenben játszottak. Az Ujpest *Belgrádban* a Beogradskival, a Ferencváros *Bolognában* a Bologna együttesével mérte össze erejét. Az Ujpest 4:2, a Ferencváros 3:1-es vereséget szenvedett s ha a kétgólos vereségek nem is jelentenek behozhatatlan hátrányt, *mégis azt kell mondanunk, hogy jobb szereplést vártunk csapatainktól.*

Vonatkozik ez elsősorban az *Ujpest* együttesére, mert legalábbis a papírformák szerint neki jutott a könnyebb ellenfél *s az Ambrosiana elleni játékából ítélve azt reméltük, hogy a belgrádi találkozó simább lefolyású lesz.* Az Ujpest vasárnapi játékával azonban messze elmaradt legutóbbi teljesítményétől, viszont *a Beogradskiról kiderült, hogy a Slavia felett aratott győzelmét még sem lehet a véletlen számlájára írni.*

Lehet, hogy az embertelen hőség bágyasztotta el az ujpesti fiúkat, tény azonban, hogy *az »ujpesti szív« ezen a mérkőzésen koránt sem lángolt oly hevesen, mint legutóbb az Ambrosiana mérkőzéseken.* Nehezen működött a magyar futballgépezet, a csapatrészek között nem volt meg a szükséges összhang a támadásban és a védekezésben kevés volt a tervszerűség, s így a sok lelkesedéssel és meglepő jó játékkultúrával rendelkező jugoszláv bajnokcsapat elég könnyen és megérdemelten jutott az értékes győzelemhez.

A *Ferencváros* Bolognában az olasz bajnokegyüttessel vette fel a küzdelmet és ugyanarra a sorsra jutott, mint az Ujpest: kétgólos hátránnyal került ki az ütközetből. A Ferencváros azonban már erősebb ellenállást tanusított, az első félidőben még a vezetést is megszerezte. Ebben a játékrészben a magyar csapat volt a többet támadó fél, de a rekkenő hőség itt is jól végezte munkáját, a melegtől kimerült Ferencváros a második félidőben már gyengébb teljesítményt nyujtott és az akkor lendületesen támadó olaszok nemcsak egyenlíteni tudtak, de a kétgólos vezetést is biztosították maguknak.

A bolognai mérkőzés külsőségeiben sem volt síma lefolyású. *Az olasz közönség nagy botránnyt rendezett, kővel és sörösüvegekkel dobálta meg a magyar fiúkat, a pályán pedig az olasz játékosok tisztátalan játékmodora tette tönkre a játék képét.* Ezek a körülmények károsan befolyásolták a Ferencváros játékát. A magyar csapatban, *Hádát kivéve,* a közvetlen védelem megfelelt. A fedezetsorban *Lázár* és az első félidőben *Sárosi* III. egész elsőrangút nyujtott, míg *Magda* inkább a rombolásban tűnt ki. A csatársor teljesítménye annál több kívánnivalót hagyott. *Polgár ismét kerékkötője volt az akcióknak, lövőtudománya, iránytőkészsége messze esik az igazi centerigényektől.* Érthetetlen, hogy a Ferencváros vezetői, annyi sikertelenség után, még mindig vele kísérleteznek, *amikor Sárosi György személyében ideális centerrel rendelkeznek.*

Mindent összegezve, a két magyar csapat vasárnapi KK-szereplése nem váltotta be a derülátók kívánságait. *Azért nem szabad elcsüggedni, a kétgólos hátrány nem behozhatatlan, hiszen a revans hazai pályán, a hazai közönség biztatása mellett fog lezajlani, amikor is a mi csapataink fogják élvezni azokat az előnyöket, melyek most ellenfeleinket segítették.*

Ujpest—Beogradski 4:2 (2:1). A Beogradski kezdi a mérkőzést, de az első támadásokat a magyar csapat vezeti. Az első gólhelyzetet a jugoszláv csapat dolgozza ki és *Sziklai* tisztázza a meleg helyzetet. A játék nem magas nívójú, idegesen, kapkodva játszanak a csapatok. A 18. percben védelmi hibából esik a belgrádiak vezető gólja. *Szalai és Fekete is elvéti a labdát és Bozsovics center a hálóba lövi a labdát (1:0).*

Öt perc mulva újabb gólt lő a Beogradski: *Glisovics jobbszélső beadása Bozsovicsot találja ismét jó helyzetben, a középcsatár közelről gólba lövi a labdát (2:0).*

Most gyakoriabbak lesznek az újpesti támadások és a 41. percben *Ádám beadásából Kocsis a kifutó kapus mellett a balsarokba helyezi a labdát (2:1.*

A második félidő 3. percében a *kapufáról lepattanó labdát Vujadinovics jobbösszekötő közelről a hálóba továbbítja (3:1).* A 8. percben *11-esből Zsengellér 3:2-re javít.* Nagy fölénybe kerül most a Belgrádi csapat. *A 37. percben Bozsovics lövése Szalai lábán irányt változtat és menthetetlenül vágódik a magyar kapuba (4:2.)*

A hátralévő idő kemény játékkal telik el, de az eredmény nem változik.

Bologna—Ferencváros 3:1 (0:1). Ferencvárosi támadásokkal indul a játék és *Táncos* lövése alig megy a kapu mellé. *Polgár nem tudja összefogni a szárnyakat, kiadásai is pontatlanok s így a magyar támadásokba sok hiba csúszik be.* A 17. percben *Sárosi* éles lövését nehezen menti az olasz kapus. *Polgárnak* van jó helyzete, de hibáz, nem sokkal később *Kiszely* teszi ugyanezt. A 37. percben vezetéshez jut a magyar csapat. *Gyetvay labdájával Kiszely megszökik és 10 méterről védhetetlen gólt lő (0:1).*

Erőteljes olasz támadásokkal indul a második félidő. A 20. percben egyenlítenek az olaszok: *Puricelli fejese után Háda későn vetődik, s a labda máris ott táncol a kapuban (1:1). Nagy kapushiba.* Egy perc mulva *Puricelli* újabb gólt lő, amit azonban a bíró nem ad meg. *Csinos botrány származik ebből, kövek, sörösüvegek repülnek a pályára, nagyon elmérgesedik a hangulat.* Az olaszok gólja azonban nem sokat várat magára. *Puricelli fejesét Háda ügyetlenül fogja, s kezéből a hálóba perdül a labda (2:1).* (Hol vagy Pálinkás?) Még ugyanebben a percben újabb gólt kap a Ferencváros: *Puricelli közelről a hálóba fejeli a labdát (3:1).*

A hátralévő játékidő leguagyobbrészt mezőnyjátékkal telik el.

A Ferencváros a második félidő botránya és az olasz határbírák pártos magatartása miatt a mérkőzést megóvta.

A KK második fordulójának revansmérkőzései szombaton és vasárnap kerülnek eldöntésre Budapesten. Szombaton az újpesti stadionban az Ujpest méri össze erejét a Beogradskival, vasárnap pedig az üllői úti pályán a Ferencváros—Bologna mérkőzést játsszák.

Uj sprinterтehetség tűnt fel az MTK atletikai versenyén

Szabó ismét kikapott

Az MTK vasárnapi atletikai versenyének két feltűnő eseménye volt. Az első és örvendetesebb a MAC színekben induló soproni *Gara* ifjúsági sprinter pompás futása, akiben a szakértők *a jövő nagy rövidtávfutóját látják.* A második és szomorúbb: *Szabó Miklós újabb veresége, ezúttal 1000 méteren, ahol ketten is megelőzték.*

Eredmények:

Ifjúsági 100 m: Gara MAC 11 mp.

Szeniorszámok: 1000 m-es Duna-díj: 1. Harsányi BBTE 2:31.2 p. 2. Híres UTE 2:31.4 p. 3. Gyergyai MÁVAG 2:32.4 p.

Versenyen kívül Szabó MAC 2:31.7 p és Rátonyi MAC 2:32.4 p. Súlylökés: 1. Német Beszkár 14.38 m. 2. Krasznai FTC 14.14 m. *100 m: MTK díj:* 1. Gyenes MAC 11 mp. 2. Taygun török 11.1 mp. 3. Solt UTE 11.2 mp. *110 m-es gátfutás:* 1. Kövér II. MTK 18.6 mp. 2. Bihari FTC 19.4 mp. *Hármasugrás:* 1. Somogyi BBTE 13.74 m. *200 m:* 1. Görkói BBTE 22.2 mp. 2. Sándor UTE 22.8 mp. 3. Gyenes MAC. *5000 m:* 1. Iglói MAC 8:38.6 p. 2. Simon Beszkár 8:41 p. 3. Német MAC 8:54.4 p. *Versenyen kívül Szilágyi UTE 8:43.2 p. Olimpiai váltó:* 1. MAC (Rátonyi, Minai, Gyenes, Szabó) 3:39.6 p. 2. UTE 3:46 p. 3. FTC 3:47 p.

× **A wimbledoni tenniszverseny befejező számai** során amerikai győzelmek voltak. Döntőeredmények: *férfi páros:* Riggs, Cooke—Hare, Wilde 3:6, 6:3, 9:7, ***női páros:*** **Fabyan, Marble—Jacobs, Yorke 6:1, 6:0,** ***vegyes páros:*** **Riggs, Marble—Wilde, Brown 8:7, 6:1.**

Budapest nyolcevezősei vasárnap is győztek Berlin ellen

Vasárnap a *Széchenyi* emlékversenyben mérkőztek Budapest és Berlin nyolcevezős csapatai, az újabb találkozó ismét a magyar színek győzelmét hozta. *A magyar válogatott egy és negyed hosszal előbb ért a célba, ideje 6 p 12.4 mp volt.*

A *kormányosnélküli kettősben* a zágrábi Gusar győzött. 2. Pannonia. A *szenior egyest* Cotti (Bécs) nyerte Bánhidi előtt. *A versenyen megjelent Szendy Károly polgármester, a díjakat Perczel György osztotta ki.*

× **Asbóth győzött, Gábori kikapott Nürnbergben.** A nemzetközi tenniszverseny férfi egyes számának elődöntőjében Redl 6:4, 6:0 arányban győzött Gábori ellen, Asbóth pedig 6:4, 6:2 arányban verte Göpfert.

VASÚTI JEGYEIT BEL- ÉS KÜLFÖLDRE
HAJÓJEGYEIT TENGERENTÚLRA ÉS
REPÜLŐJEGYEIT VÁLTSA MEG ÉS
VALUTAIGÉNYLÉSÉT NYUJTSA BE

AZEST Utazási és Menetjegyirodájában
VII., Erzsébet-körút 18—20

LÍRA, SVÁJCI FRANK ÉS MÁRKA csekkek és hitellevelek.
Gyors és pontos, előzékeny elintézés!

SZÍNHÁZ

Aureliano Pertile és Oláh Gusztáv beszélnek a Margitszigeti Színpad közeli operaelőadásairól

Pontban félöt óra. A belvárosi hotel halljában *Oláh* Gusztáv, az Operaház főrendezője áll a zenei sajtó képviselőivel. Aureliano *Pertilét* várjuk, a világhírű olasz énekművészt, aki délben érkezett Budapestre, s délután már résztvesz az ő és az operaiak tiszteletére rendezett sajtófogadáson. Aki bízik Pertile pontosságában, nem csalatkozik. Óraütésre jelenik meg a szálloda előcsarnokában. Világosszürke nyári ruhában, panamakalappal jön, mintha a napos Rivierán, Riviera egyik divatos fürdőhelyén sétálna.

Az üdvözlések után valósággal ostromolják kérdésekkel.

— Honnan jön?

— Cesenaticóból. A nyaralómból. Ott pihentem néhány napig. Azt megelőzően Rómában próbáltam, ahol ugyancsak szabadtéri színpadon szerepelek. A Bajazzók Canióját éneklem ott is, csakúgy, mint Budapesten.

— Látta már a szigeti színpadot?

— Még tavasszal. El voltam ragadtatva. Most persze még rokonszenvesebb a kép. A fák gazdag lombjaikkal, a virágok valósággal benépesítik a pompás arányú színpadot, nem is tudok alkalmasabb helyet romantikus opera, így a »Trubadur« szabadtéri előadására.

— Budapest után?

— Róma. Jönnek a Bajazzók előadásai; munka, munka. Aztán a Dolomitokban, hűs hegyi levegőben, Cortina d'Ampezzoban pihenek és várom az őszi szezón kezdetét. Mingyárt az új színházi év elején Londonba utazom, ahol olasz együttes élén éneklek néhány operai előadáson. Decemberben újra Budapesten leszek, mint a Magyar Királyi Operaház vendége.

Oláh Gusztáv siet segítségere a szorongatott művésznek. Oláh néhány szóban ismertetni kívánja a Margitszigeti Színpad sajátosságait. Véleménye szerint a szigeti színpad a többi »ad hoc« szabadtéri színpaddal szemben pontosan rendelkezik azokkal a segédeszközökkel, ami úgy látás mint hallás szempontjából megfelelően megközelíti a színpadi eseményeket a nézőtérhez. Egyébként is állandóan figyelik az előadásokat és esetről esetre új és újabb javításokat eszközölnek a színpad technikumán. Legutóbb a zenekart emelték jelentősen eddigi szintje fölé, ezzel remélik megszüntetni a zenekarban mutatkozó hangzásbeli fogyatékosságokat. A Trubadurt, Oláh véleménye szerint, nemcsak a helyzetei predesztinálják szabadtérre, hanem cselekményének romantikus szelleme, démonikus zenéje, mely a »Végzet« nagyszerű képzeletbeli vízióival ajándékozza meg a hallgatóságot. Rendezői elgondolásának kivitelezésében mindvégig a Trubadur művészi karakteréhez alkalmazkodott, azt hiszi, sikerült az előadásban a mű lényegét kifejteni; a feladat megoldását természetesen nagy mértékben segíti elő Pertile szereplése, mely a Trubadur előadásainak ünnepi jelleget ad.

Pertile még arról beszél, hogy Manrico szerepét Toscaninivel korrepetálta annak idején, Toscanini ellenőrzésével formálta meg Verdi romantikus hősét.

Az összejövetelen megjelent *Orosz* Júlia, az Operaház népszerű szopránja is, aki a Bajazzók jövőheti előadásain lesz partnernője Pertilének.

Kodály kórusművét énekelte a pápa előtt a Budapesti Kamarakórus

Az Actio Catholica zarándoklatán részt vett budapesti Kamarakórus nagysikerű olaszországi útja után visszaérkezett Budapestre. Az együttes először június 29-én énekelt a vatikáni Szent Péter templomban *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás ünnepi miséjén. Az énekkar *Paulovics* Géza karnagy vezényletével az új magyar egyházi zene alkotásaiból adott elő a zsúfolt templomban. Az orgonakíséretet P. *Gregos* Klára orgonaművésznő látta el. Június 30-án a pápa őszentsége előtt a vatikáni *Sala della Benedazione*-teremben a zarándokok ünnepélyes kihallgatásán énekelt a kórus. Itt Kodály »Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga« című kórusművét adták elő. Az éneket a Szentatya is állva hallgatta végig.

Július 1-én báró Apor Gábor vatikáni magyar követ fogadóestélyén szerepelt az énekkar, nagyszámú és előkelő közönség előtt. Ezen a hangversenyen világhírű magyar szerzők népdalfeldolgozásai szerepeltek a műsoron. Július 2-án, vasárnap a lateráni San Giovanni Bazilikában *Hász* István tábori püspök miséjén *Liszt, Kodály, Harmat, Bárdos, Koudela* és *Nádasdy* motettáit mutatta be a kamarakórus. Az alig húsz tagból álló együttes éneke hatalmas zengéssel töltötte be a kitűnő akusztikájú templomot. Július 2-án a vatikáni Santa Marthában az énekkar szállásán egyházi és világi számokból összeállított hangversennyel tolmácsolta az énekkar háláját a kedvesnővéreknek, akik az énekkar ellátásáról gondoskodtak. Július 3-án a visszautazás egyik állomásán a postumiai cseppkőbarlangban *Serédi* Jusztinián bíboros hercegvrímás miséjén énekelt utoljára a kar igen nagy sikerrel.

Tíz perc világtörténelem — filmen

VI. György angol király, *Lebrun* köztársasági elnök, *Hitler, Mussolini, Roosevelt Chamberlain, Daladier, Ciano, V. Gusztáv, Vilma* holland királynő, *Franco, Faruk, Csang-Kai-Csek* és a ma történetének színpadán szereplő többi sztárok a főszereplői annak az érdekesen összeállított filmműsornak, amelyet »Tempo 1939« címen mutatnak be a közeljövőben Budapesten. *'A 10 perc világtörténelem című izgalmas riportfilm mellett* a Békére készül a világ, A motorsport akrobatái, Broadway fantázia, Állatkerti primadonnák, Ritkaságok riportja, Az ucca ünnepel című rövidfilmek szerepelnek a »Tempo 1939« műsorán és egy színes technicolor divatfilm, amely az elkövetkező őszi szezón ötven tökéletes divatmodelljét mutatja be Amerika legszebb manekénjeinek közreműködésével.

ÁLLATKERT
MA este 8-kor Áriától a Sextettig I. EST. ÚJ MŰSORRAL. Belépő 1.— pengő

Békeffi László kétszer szerepelt szerdán Párizsban

Párizs, július 5.

Békeffi László, a kitűnő író és konferanszié szerdán kétszer szerepelt a francia fővárosban. Délben két órakor a párizsi rádió mikrofónja előtt tartott előadást, kilenc órakor pedig konferanszestje volt az egyik párizsi hangversenyteremben. A rádióban Békeffi a konferansz művészetéről tart előadást, este pedig bemutatja ezt a művészetet.

Minden külön értesítés helyett:

Sacha Guitry és de Sereville kisasszony házasságot kötöttek

Versailles, július 5.

Szerdán délelőtt *Fontenay-le-Fleury* templomában *Sacha Guitry*, a neves író és színész házasságot kötött *de Sereville* kisasszonnyal. Az esküvői szertartáson a társadalmi élet s a művészvilág sok kitűnősége jelent meg.

BALETT-EST A FÉSZEKBEN

Szombaton este a Fészek Művészek Klubjában, amely idén nyáron felváltva rendez táncestélyt és műsoros estet, nagy balettest lesz. A tízkor kezdődő balettesten külföldi turnéjuk előtt pompás kosztümökben szerepelnek: *Déri* Mária, *Haraszti* Erika, *Kézdi-Vásárhelyi* Pálma, *Somorjay* Elly és *Várhidy* Károly. A műsor szüneteiben divatrevű is fogja szórakoztatni a közönséget. Az estélyt kedvezőtlen időben is megtartja a klub. Megjelenés uccai ruhában.

(*) Nyári ünnepély a filmotthonban. Csütörtökön este a *Magyar Filmotthon* kerthelyiségében nyári ünnepélyt rendez a *szlovákiai magyar házak* javára.

MA az
ANGOL PARK-BAN
A francia szobalány
Tolnay Klári, Vizváry Mariska, Somlay Arthur, Berczy G., Dénes Gy., Kürthy S., Márkus M., Kormos M., Mátrai, Dózsa.
Kezdete pontosan 8 órakor

Szombaton premier a Royal Színházban

A Royal Színház szombaton este mutatja be *Siklossy* Pál, *Feleky* László és *Szerdahelyi* János »Mégis szép az élet« című zenés vígjátékát, melynek *Turay* Ida játssza a főszerepét. A többi főszerepeket *Kertész* Dezső, *Antal* Erzsi, *Lantos* Ica, *Adorján* Éva, *Kozma* Andor és *Libertiny* Éva játsszák.

(*) Színpadon vagy filmen püspöki engedéllyel szerepelhetnek csupán református iskolák tanulói. *Ravasz László püspök, titkos tanácsos a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetértve tudatta a dunamelléki református egyházkerület valamennyi tanintézetének igazgatóságával, hogy az iskolák tanulóinak nyilvános színpadon vagy filmen való szerepléséhez minden egyes esetben a püspöktől kell engedélyt kérni, az igazgatóság pártoló vagy ellenző véleményének határozott kifejezésével és ennek megokolásával.*

MOZIK

ADMIRÁL (353-707. Margit körút 5.): **Broadway angyala** (Shirley Temple). **Intermezzo** (Lil Dagover). H. (½4, ½7, 9; V. Cs.: ½2, 4, ½7, ½10.) Vas. d. e. 9 és 11-kor: **Stuart Mária** (Katherine Hepburn). — **ALKOTÁS** (155-374. Gömbös Gyula u. 11.): **Fiúk városa** (Mickey Rooney). Hektor gazdát keres. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Cs.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery u. 39.): **Az őserdő kéme** (Gustav Diessl). **Játék a halállal** (Maurice Chevalier). (½5, 6, ½8, ½10.) — **ATRIUM** (154-024, 153-034. Margit körút 55. szám): **A Condor légió** (a spanyol polgárháború filmje). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Cs.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi u. 21.): **Intermezzo** (Lil Dagover). **Monte-Carlo** (Jeanette Mac Donald). (Jobbt. ½5, ½8; balt. 6, 9; V. Cs.: jobbt. ½4, ½7, ½10; balt. 5, 8.) — **BROADWAY** (144-212. Károly körút 3.): **Feleségem a detektiv** (William Powell). (½4, ½6, ½8, ½10; Sz. V. Cs.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BUDAI APOLLÓ** (351-500, Csalogány u. 46.): **Az Olympiász** (II. rész). **A Broadway angyala** (Shirley Temple). (½5-től folyt.; az utolsó előadás 9-kor kezdődik; képszünet kb. 6 és ½8-kor; V. Cs.: 3, 6, 9.) — **CAPITOL** (134-337. Baross tér 32.): Második hétre prolongálva! **Csillogó csillagok** (Rosemary Lane). H. (Mindennap: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CITY** (111-140. Vilmos császár út 36.): **A vasöklű** (Robert Taylor). H. (¾6, ¾8, ¾10; Sz. V. Cs.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **CORSO** (182-818. Váci u. 9.): **Tehetséges család** (Allan Jones). Az örök háromszög (vígjáték). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Cs.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (139-584, 138-988. József körút és Üllői út sarok): **Szélhámosnő voltam** (Jean Murat). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Cs.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Hűtött nézőtér! — **DÉCSI** (121-343, 125-952. Teréz körút 28.): Második hétre prolongálva! **Tavaszi tánc** (Maureen Sullivan). Éneklő sasok. Hogy készül a szenzáció. H. (6, 8, 10; Sz. V. Cs.: 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-528. Kossuth Lajos ucca 18. szám): **Vörös orchideák** (Olga Csehova). (½6, ½8, ½10; Sz. V. Cs.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (142-435. Béthlen tér 3.): **Honolulu** (Eleanor Powell). Tell Vilike. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Cs.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Orgonavirágzás** (Jeanette Mac Donald). — **HOMÉROS** (396-178. Hermina út 7. sz.): **Fiúk városa** (Mickey Rooney). H. (5, ½8, ½10; V. Cs.: ½2, ½4, ¾6, 8, 10. Szép idő esetén ¾8-tól a kertben!) — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária tér 7.): **Alexander's Ragtime Band** (Alice Faye). **Intermezzo** (Játék a szerelemmel; Lil Dagover). (½5-től folyt.; az utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz.: ½4, ½7, ½10; V. Cs.: 3, 6, 9.) Nyitott tető! — **KAMARA** (144-027. Dohány u. és Nyár u. sarok): **A vasöklű** (Wallace Beery). (6, 8, 10; Sz. V. Cs.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTUR KERTMOZGÓ** (386-193. Kinizsi u. 16.): **Fiúk városa** (Mickey Rooney) és a kisérő műsor. (Teremben ½6; krtben ¾8, ¾10; V. Cs.: teremben ¾2, ¾4, ¾6; kertben ¾8, ¾10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7., a Szent István körútnál): **Honolulu** (Eleanor Powell). (Mindennap: 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (127-162. Teréz körút 41.): **Fiúk városa** (Mickey Rooney). Hol szorít a cipő (életkép). Kabaré a mellényzsebben. H. (½5, 7, ½10; V. Cs.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (130-263. Rottenbiller u. 37/b.): **Forr a dal, forr a vér** (Adolphe Menjou). Spanyol szerenád. Énekes próbahölgyek. Spanyol ábránd. H. (½5-től folyt; az utolsó előadás 9-kor, szombaton ½10-kor kezdődik; V. Cs.: 2, ½5 7, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Ez a villa eladó** (Kabos, Gózon). — **OLYMPIA** (342-947. Erzsébet körút 26.): **Hét szál rózsa** (Páger, Kabos). **Két fogoly** (Bajor Gizi, Jávor). H. (4, ¾7, ½10; V. Cs.: d. e. 11; d. u. 2, ¾5, ½8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey u. sarok): **Rozmaring** (Páger, Turay). **Madát kicsapják** (Páger, Turay). (Filmek kezdete: Rozmaring 5, 8, 11; Magdát kicsapják ½7, ½10; Sz. V.: Rozmaring 4, 7, 10; Magdát kicsapják ½6, ½9, ½12.) — **ORIENT** (123-049. Izabella u. és Aradi u. sarok): **A Broadway angyala** (Shirley Temple). **Farsangi álom** (Alice Faye). H. (½5, 6, 9; Sz.: ½5, ½7, ½10; V. Cs.: 2, ½5, 7, ½10.) — **OTTHON** (146-447. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Monte Carlo** (Jeanette Mac Donald). **Iza néni** (Fedák Sári, Jávor). (½5-től folyt.; az utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz.: ½4, ½7, ½10; V. Cs.: 3, 6, 9.) — **PALACE** (136-523. Erzsébet körút 8.): Második hétre prolongálva! **Az örök csavargó** (Mickey Rooney). Szépség királynője. H. (Mindennap: 4, 6, 8, 10.) — **PÁTRIA** (145-673. Népszínház u. 13.): **A Broadway angyala** (Shirley Temple). **Szárnyas tengerészek** (George Brent). H. (4, ½6, 9; Sz.: ½4, ½7, ½10; V. Cs.: 2, ½4, ½7, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Submarine** (Acélkoporsó; Pat O'Brien). — **PHÖNIX** (144-454. Rákóczi út 68.): **Forr a vér, forr a dal** (Ritz Brothers). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Cs.: 3, 5, ½8, ½10.) — **RÁDIUS** (129-250, 122-098. Nagymező u. 22—24.): Második hétre prolongálva! **Huckleberry Finn** (Mickey Rooney). H. (¾6, ¾8, ¾10; V. Cs.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **RIALTO** (139-497. Rákóczi út 70.): **Szárnyas tengerészek** (George Brent). **Kisasszony a mostohám** (Danielle Darrieux). H. (½5, ½8, ½11; Sz. V. Cs.: ½2, ½5, ½8, ½10.) — **SAVOY** (146-040. Üllői út 4. sarok): **Robin Hood** (Errol Flynn). **Rozmaring** (Turay Ida, Páger). (4, ½6, 9; Sz.: ½4, ½7, ½10; V. Cs.: 2, ½4, ½7, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Submarine** (Acélkoporsó; Pat O'Brien). — **SCALA** (114-411. Teréz körút 60.): **Nem loptam én életemben** (Egry Mária, Szilassy). H. (¾6, ¾8, ¾10; Sz. V. Cs.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) Nyitott tető! — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): **Három kis angyal** (Deanna Durbin). H. (4, 6, 8, 10; V. Cs.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (123-049. Nagymező u. 8.): **A Broadway angyala** (Shirley Temple). **Első tavasz** (Deanna Durbin). H. (½5-től folyt.; az utolsó előadás 9-kor kezdődik; Sz.: ½5, 7, ½10; V. Cs.: 2, ½5, 7, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Ez a villa eladó** (Kabos, Gózon). — **TURÁN** (120-003. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Intermezzo** (Lil Dagover). **Varsói fogoly** (Paul Hartmann). H. (½4, ½7, 9; V. Cs.: ½2, 4, ¾7, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Stuart Mária** (Katherine Hepburn). — **URÁNIA** (146-046. Rákóczi út 21. sz.): **A Condor légió** (Karl Ritter óriásfilmje a spanyol polgárháborúból). Színes trükkfilm. H. (5, ½8, ½10; V. Cs.: ¾3, 5, ½8; ½10.)

SPORT

Buday László világrekorderedménnyel vezet a luzerni lövészvilágbajnokságokon a kisöbü puskák versenyében

Magánjelentések szerint a magyar versenyző világbajnokságot nyert

Luzern, július 5.

A lövészvilágbajnoki verseny nemzetközi forgatagában a kis magyar tábor izgalommal vegyes örömmel várja a versenybiróság döntését, amely döntés *esetleg azt jelentheti, hogy a kisöbü puskaversenyben térdelve világrekord eredménnyel a világbajnok a magyar Buday László lett.*

A luzerni lövészvilágbajnoki verseny első világbajnoki versenynapján szerdán *a kisöbü puskaverseny fekvő és térdelő részét* tartották. Délelőtt volt a fekvőverseny, délután pedig a térdelő. *Mind a két versenyszámban indult a magyar csapat.* Délelőtt a fekvőversenyben, mint az előrelátható volt, a magyar csapat és annak tagjai *sem a csapatversenyben, sem az egyéni versenyben nem játszottak komoly szerepet.* A magyar csapat *nemhivatalos* eredménye 1940 köregység, amivel körülbelül a csapatversenyben a tiz-tizenegyedik helyre kerül. Egyénileg dr. *Berzsenyi* Ralf érte el a magyar csapat tagjai közül legjobb eredményt, 394 egységgel.

Délután került sor a térdelő-versenyre, amelyben *Buday László a bejelzett (nemhivatalos) eredmény szerint 391 körös új világrekorddal az élen van.* Ugyanezt az eredményt érte el az észt *Lokotar* is, akinek azonban a magánjelentések szerint, *kevesebb belső tizese van* és ha ezt a hivatalos ellenőrzés is igazolja, akkor Buday László világraszóló eredménnyel a magyar színeknek világbajnokságot szerzett. *A régi világrekordot Lokotar tartja 389 egységgel,* amelyet az 1935. évi római világbajnoki versenyen ért el.

A térdelő-versenyben a magyar csapat is jól szerepelt. *Előreláthatólag az első négy csapat közé kerül.*

A céllövő-pisztoly világbajnoki versenyre pénteken kerül sor. Itt a magyar csapatnak a svájci szakkörök és lapok egészen *elsőrendű esélyt* adnak. Az előmérkőzést képező svájci mesterversenyben még mindig *Balogh és Tölgyesi* állnak az élen.

A kisöbü puska fekvő világbajnoki versenyének nemhivatalos eredményei

Luzern, július 5.

A céllövővilágbajnoki verseny első versenynapján délelőtt lebonyolított kisöbü puska fekvő világbajnoki verseny nemhivatalos eredménye a következő:

Egyénileg világbajnok: Maenttaeri (Finnország) 399 kör, *új világrekord.* (Régi rekord Durand, Franciaország, 398 kör, Róma 1935.) 2. Staaks (Lettország) 399. 3. Johanneson (Svédország) 398. 4. Spörer (Németország) 397. 5. Kongsjorden (Norvégia) 397. 6. Pasetti (Olaszország) 397. 7. Gailianas (Litvánia) 397. 8. Steigelmann (Németország) 396. 9. Rhyner (Svájc) 396. 10. Siivik (Észtország) 396.

Csapatban világbajnok: Észtország 1974 kör, *világrekord.* (Régi rekord Észtország 1694. Róma 1935.) 2. Németország 1968. 3. Svédország 1968. 4. Finnország 1694. 5. Olaszország 1960. 6. Norvégia 1960. 7. Litvánia 1960. 8. Franciaország 1958. 9. Svájc.

Csaplár ma Helsinkibe repül

Pénteken Pekuri, hétfőn Salminen ellen fut

Csaplár András ma kétségtelenül a legjobb hosszútávfutónk. Olaszországi kettős győzelme, s az utóbbi időben elért kiváló eredményei joggal hívták fel rá a külföld figyelmét. A *finnek* is észrevették, *s hogy mennyire méltányolják, mi sem bizonyítja jobban, hogy már meg is hívták két finnországi versenyre.*

E hét péntekjén *Helsinkiben* a rendőratléták rendeznek nagy nemzetközi versenyt. *Itt két mérföldön fut Csaplár és Pekuri lesz a legerősebb ellenfele.*

— Mit vár a versenytől? — kérdeztük Csaplártól.

— Szeretnék közel végezni Pellurihoz és remélem, hogy nem fogok túlságosan elmaradni a 9 perces időeredménytől.

— További tervei?

— Még egy meghívást kaptam Finnországból: *10-én Tampereenben fulok 5000 m-en.* A finnek azt szerették volna, ha 1500 m-en indulok, mert *Mäki és Pekuri a finn rekord megdöntésére készül.* De hát nekem az 1500 méter rövid, s így marad az 5000 méter, ahol *Salminen* lesz az ellenfelem. — Hívtak még *Stockholmba* is, erről azonban még nem döntöttem.

Csaplár ma reggel repülőgépen utazik Helsinkibe.

(Szabó Miklós és társai: ime mégis csak érdemes komolyan dolgozni és lemondani a földi örömök mértéktelen élvezetéről, melyek károsan befolyásolják a formát és a — külföldi meghívásokat!)

Ötven atléta részvételével ifjúsági tréningtábort létesít a MASz

Simpson mester keze alatt 2—2 heti kiképzést kapnak a futó és ügyességi atléták

A MASz új vezetősége hitet tett a *vidék,* a *főiskolai sport* és az *ifjúság* felkarolása mellett. Ez a három tényező az, melyen minden sport s így az atletika élete is nyugszik és amelyekkel sajnálatos módon az atlétaszövetség régi vezetősége vajmi keveset törődött.

A MASz új vezetősége gyors tempóban fogott hozzá a bajok orvoslásához. A nagysikerű pécsi atlétakongresszus máris a *vidék* felé terelte a figyelmet. A MASz azonban nem áll meg a kezdeti sikernél, mert *a szezón folyamán legjobb atlétáit küldi el a vidéki versenyekre,* hogy ottan megjelenésükkel propagandát csináljanak az atletikának.

Az *ifjúság* felkarolása érdekében is megtörténtek a kezdő lépések: *ifjúsági tréningtábor felállítását tervezi a szövetség.*

Kérdést intéztünk dr. Vángel Gyulához, a MASz elnökéhez, aki ezzel kapcsolatosan a következőket mondta:

— *Az ifjúság, főleg a mostoha viszonyok között élő vidéki ifjúsági atléták szakszerű kiképzésének rendkivüli fontosságot tulajdonítok. Az egész magyar atlétika jövője függ ettől, főleg ha azt akarjuk, hogy velünk mint komoly tényezővel számoljanak az atlétikai sportot művelő külföldi államok. Sajnos, az olasz vagy német példákat nem utánozhatjuk, mert anyagi lehetőségeink messze esnek azokétól. Azért mégis megtesszük az első lépéseket, s ha szerények lesznek is a keretek, mégis reméljük, hogy az eredmény jelentkezni fog.*

— *Ugy tervezzük,* — folytatta a MASz elnöke — *hogy főleg a vidék és a főváros legtehetségesebb, húszonnégy évnél fiatalabb atlétáit gyüjtjük össze. Az eddigi tervek szerint 25 futó és 25 ügyességi atlétát, akik Simpson mester keze alatt két-két heti kiképzést kapnának. A vidéki atlétákat diákszállásba helyezzük el, a Margitszigeten treniroznak és ugyanott a MAC-ban kapnak ellátást is. Természetesen jobb szeretném, ha ennek a létszámnak három-négyszeresét gyüjthetnénk egybe, hogy az új tapasztalatokkal gazdagodott ifjúság eredményeivel és példaadásaival szószólója lehessen az atlétasportnak. A szükre szabott anyagi lehetőségek azonban lehetetlenné teszik ezt.*

— Miből fedezi e rendkívüli költségeket a szövetség? — tettük fel a kérdést.

— *Bizony, gondjaink vannak. A gondolkodásra azonban nincs időnk — cselekednünk kell, mégpedig: gyorsan. Majd csak kiizzadjuk ezt is valahogyan* — fejezte be nyilatkozatát a szövetség elnöke.

Örömmel regisztráljuk a MASz újabb akcióját. És azt hisszük, örömmel értesül róla *az 50 atléta, aki Simpson mester keze alatt kapja majd meg azokat az utasításokat, melyek talán elindítói lesznek az új Szabó Miklósok, az új Kovácsok sportkarrierjének.*

Kispest legyőzte a lett válogatott futballcsapatot

Riga, július 5.

A Kispest labdarúgócsapata kedden este lámpafénynél *3:1 (2:0) arányban verte a lett válogatott csapatot,* amelyet az utóbbi időben otthonában még nem ért vereség. A magyar csapat győzelmének értékét emeli az is, hogy 40 órás utazás után győzött.

A Kispest sikerét bizonyítja, hogy a csapatot két további mérkőzésre hívták meg: *július 6-án Tallinban a bajnokcsapat, s 7-én az észt válogatott ellen játszik a Kispest.*

A budapesti bolgár kolonia testületileg vonul ki a pénteki esti magyar-bolgár válogatott kerékpáros viadalra

A Magyar Kerékpáros Szövetség nemzetközi pályaversenyeinek sorozatában *pénteken este ½9 órai kezdettel kerül a sor a második magyar-bolgár válogatott viadalra és az idei első nemzetközi motorvezetéses versenyre.*

A válogatot viadalban a bolgár színeket *Konstantinoff, Velinoff, Ghertcheff* és *Gheorghieff* bolgár bajnokok képviselik, míg a magyar válogatott mezt *Moday, Éles, Nagy* és *Nótás* öltik magukra.

A motorvezetéses versenyben *Szekeres* ellenfele a német *Damerow* lesz, aki két év előtt már versenyzett Budapesten és igen nagy népszerűségre tett szert.

A pénteki nagy sporteseményre a budapesten lakó bolgárok testületileg vonulnak fel, hogy honfitársaikat lelkesítsék.

A Magyar Kerékpáros Szövetség felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a vendégek üdvözlése és a tisztelgő felvonulás *pontosan ½9 órakor kezdődik, mert a versenyt 11 óra előtt be kell fejezni.* Egyben közli, hogy egy belépőjeggyel két személy és pedig egy férfi és egy hölgy, vagy egy felnőtt és egy gyermek nézheti végig a nagy mérkőzést.

Eleméri kettős győzelmet aratott a BBTE szerdai úszóversenyén

A BBTE szerda este úszóversenyt rendezett a margitszigeti Nemzeti Sportuszodában, majd a Magyar Uszó Szövetség rendezésében bonyolítottak le 200 és 100 méteres gyorsúszó-, valamint 100 m-es hát- és 100 m-es mellúszóversenyt.

Eredmények: *200 m-es II. o. gyorsúszás:* 1. Szalkai (FTC) 2 p 32.6 mp, 2. Perényi (BBTE) 2 p 32.8 mp, 3. Harsányi WMTK 2 p 36 m. — *100 m-es ifj. gyorsúszás:* 1. Szuchi (FTC) 1 p 04.0 mp, 2. Hámory I. (BBTE) 1 p 07 mp, 3. Soós Kecskeméti AC 1 p 09.2 mp. — *200 m-es ifj. mellúszás:* 1. Hámory II. (BBTE) 3 p 10.6 mp, 2. Langer (MAC) 3 p 11.4 mp, 3. Simon Postás 3 p 12 mp. — *800 m-es ifj. gyorsúszás* (nyitott uszoda, 50 m-es pálya): 1. Vörös MUE 10 p 49.6 mp, 2. Szabó Kecskeméti AC 12 p 27 mp.

A MUSz rendezésében a következő versenyszámok voltak:

200 m-es gyorsúszás: 1. Eleméri MAC 2 p 18.2 mp, 2. Végházi BEAC 2 p 21 mp, 3. Körösi UTE 2 p 21.4 mp, 4. Erdélyi MESE 2 p 22.4 mp. — *100 m-es gyors úszás:* 1. Eleméri MAC 1 p 00.6 mp, 2. Körösi UTE 1 p 01.6 mp, 3. Végházi BEAC 1 p 01.8 mp. — *100 m-es hátúszás:* 1. Lengyel BEAC 1 p 12.8 mp, 2. Galambos UTE 1 p 13.4 mp. — *100 m-es mellúszás:* 1. Angyal UTE 1 p 11.2 mp.

Az amerikai Cooke és Riggs került a wimbledoni döntőbe

London, július 5.

A wimbledoni nemzetközi tenniszverseny szerda délutánjának főeseménye a férfi *egyes elődöntő volt:* az amerikai *Cooke* 6:3, 4:6, 6:4, 6:4, arányban győzött a német Henkel ellen, honfitársa *Riggs* pedig 6:2, 6:3, 6:4-re verte a jugoszláv Puncsecset.

A döntőbe tehát két amerikai versenyző jutott. A férfi párosban az Olliff—Shayes pár 8:6, 5:7, 13:11, 6:2 arányban győzött Hughan—van Swol ellen. A női párosban a következő eredmények voltak: King, Harvey—Little, Cartwright 7:5, 11:9, Hammersley, Stammers—San Donnino, Tonolli 6:2, 6:2, Fabyan, Marble— *Somogyi,* Wheeler 4:6, 6:0, 6:0. Vegyes páros: Hammersley, Russell—Wenyon, Nicoll 6:2, 6:3, Henrotin, Boussus—Lumb, Tinkler 7:5, 6:4, Brown, Wilde—Mathieu, Kukuljevics 6:3, 6:6, 6:3, Nuthall, Malfroy—Nicoll, Olliff 6:3, 7:5, Hammersley, Russel—San Donnino, Canapele 8:6, 5:7, 6:2.

× **Kiváló eredmények a finn junior atletikai bajnokságon.** A finn junior atletikai bajnoki versenyen néhány kitűnő eredmény volt. Így a *távolugrásban* Simola 740 cm-rel, Ursin a *magasugrásban* 185 cm-rel, Römpötti a 110 m-s *gátfutásban* 14.9 mp-es, Kolkkinen az *1500 méteren* 4:09.6 perces és Bexar a *súlydobásban* 14.14 méteres teljesítménnyel győzött.

× **Szlovákiát felveszik a FIFA-ba.** A Nemzetközi Labdarúgó Szövetség (FIFA) végrehajtóbizottsága *Rimet* elnöklésével kedden ülést tartott, amelyen elhatározta a szlovák labdarúgó szövetség felvételét. *A határozatot a legközelebbi közgyülés elé terjesztik.*

Pertile rendez

A Bajazzók Pertilével a Margitszigeten

Házifőpróba a Szigeten. A szokásos markirozásokkal, kosztüm helyett a Sziget kissé párás levegőjéhez alkalmazkodó *civil* ruházattal. Nedda divatos kashanadrágban és a markirozásnál is markirozottabb hangocskával. Az az érzésünk, nagyobb erőkifejtés kell az ilyen hangnélküli énekléshez, mint a teljesértékű énekhez. *Oláh* szabadtéri Bajazzók-rendezését jól ismerjük, emlékezetünkben van a tatai, s él még bennünk néhány hét előttről a szigeti. Kivitelben ez a legszerencsésebb, zavartalan álomnak hat a Bajazzók a szigeti színpad hatalmas fáinak dús lombjai között. Nagyszerűen segíti a természet a rendezőt; a Nedda fioriturás énekébe beletrillázó madárka, az éjszaka settenkedő árnyai, a környezet illatozó szépsége már-már feledteti, hogy a szabadtéri színházban *feledtetni kívánják* a hallgatókkal az operai műfaj kötött, zárt jellegét.

Caniót *Pertile* énekli s noha még félhangon sem énekelt, az az érzésünk, hogy e szerep méltó Pertile drámai zsenijéhez. Fellélekzik benne, felszabadul játékkedve; sírásba fúló nevetése, kacagássá torzuló kétségbeesett zokogása eseménye lesz az estnek. I. felvonásvégi jelenetében ragyogó lélektani momentummal gazdagítja az előadást. Nagyszerű művész, aki roppant invencióval, technikai akadályt nem ismerő énekével kiküszöböli a mesterséges gátakat, amelyeket hosszú idők konvenciói emeltek színpad és ének közé.

Losonczy Tonioja éretten, mélységgel tele bontakozik ki a szabadban, ez a rokonszenves művész nemcsak él minden új lehetőséggel, hanem tovább is hatol egyre szebb és átfogóbb eredményekhez. Losonczyval rokontermészet *Hámory* Imre, aki férfiui nyiltsággal, művészi egyszerűséggel állítja elénk Silvio lirikus szerepét. *Udvardy* Tibor, Operaházunk új ösztöndíjas tagja énekli Beppo szerepét, öröm hallani friss, üde hangját, öröm figyelni szerencsés hangvételét, ökonomikus, sok szépséggel biztató, kulturált énekét. *Orosz* Júlia Neddájának mégcsak mozgásbeli részleteit ismerjük, amelyek igen leleményesek, egyelőre szívesen nézzük, fájdalom, még nem hallhattuk.

SYLVIA

Delibes balettje. »Ortodox« balett, női főszerepében komoly klasszikus balettigényekkel s e súlyos igényeknek pompásan megfelelő művésznővel, *Ottrubay* Melindával. Még Delibes külső hatásokra mohó muzsikája is elhalványul a táncjátékokra különlegesen alkalmas szigeti színpad »nagy« hatásaival szemben. Delibesnél fékevesztetten csatározhatnak a fénynyalábok, a reflektorok parfömösen ható színes sugarai. Delibes kellemesen zsongító, rokonszenvesen semmitmondó muzsikája kívánja, akarja a hangulatot. Hangulat van is, bőven, káprázatosan raffinált hangulat, az ötletes ravaszságok közepette a látványosságok úrnőjének, Ottrubaynak elragadó naivitása, hamvassága még szembeszökőbb. Egyszerű, közvetlen lényének hatását még fokozza táncának hagyományokban gyökeredző kultúrája, mozgásának egyre meggyőzőbben kibontakozó nagystílűsége. Élmény tehetségének harmonikus kifejlődését követni; egyre jobban közeledik ahhoz a színvonalhoz, amelyen még primabellerinának is prima s amelynek reprezentánsait Olaszországban úgy nevezik, hogy *»prima ballerina assoluta«*.

A *Bajazzók* és a *Sylvia* előadásait *Rubányi* Vilmos vezényli.

Kovács Kálmán

Ottrubay Melinda hintázik a »Sylvia« balettben

Ottrubay Melinda

Ottrubay Melinda és Brada Rezső Faun és Nimfa tánca

(Barna Elek rajza)

Kutyákkal nyomozzák ki a londoni titkos telefonokat

Macskaszaga van a vezetékeknek

London, július 14.

Angliában igen érdekes szolgálatra használják fel a kutyákat. A posta megállapította, hogy *titkos telefonkészülékekkel dolgoznak nagy tömegben Londonban* és sehogy sem tudnak nyomára jönni azoknak a vezetékeknek, amelyeknek segítségével ezt a titkos szolgálatot lebonyolítják. Most a brit királyi posta egyik vezetőjének, aki egyébként nagy kedvelője a kutyáknak, igen érdekes ötlete támadt.

Kutyákkal szagoltatja végig azokat a helyeket, ahol ilyen titkos vezetékeket gyanítanak.* A kutyák azonnal *megérzik a föld repedésein keresztül ezeknek a huzaloknak jellegzetes szagát*, amelyek nagyon *hasonlóak a macska szagához.* A kutyák ilyenkor épúgy viselkednek, *mintha macskát üldöznének* és vadul megugatják a földet. Ennek az eljárásnak segítségével *tizennégy ilyen titkos állomást fedeztek fel eddig.

Huszonegy repülőszerencsétlenség a polgárháború befejezése óta Spanyolországban

Madrid, július 14.

(A Magyarország és a United Press tudósítójától.) A polgárháború befejezése óta — mint egy most közölt statisztika megállapítja — *huszonegy repülőgép szerencsétlenség történt Spanyolországban.* Ennek során *19 ember lelte halálát.* A repülőszerencsétlenségek nagyrésze a legutóbbi hetekben történt.

BAJAZZÓK

Pertilével

Ma és hétfőn

Sziget Színpadon

Betörésen érték ma hajnalban Szörtsey Istvánt

Ma hajnalban a Csengery ucca 6. számú ház egyik negyedik emeleti lakásában érdekes betörőfogás történt. Éjfél után két óra tájban az egyik negyedik emeleti udvari lakó kinézett ablakán. Egyszerre az egyik lakás irányában *gyanus alakot látott lopakodni. Az alak becsengetett abba a lakásba, amelyben már hetek óta nem lakik senki*, a lakás bérlője, *Taub* Elemér magánhivatalnok ugyanis Siófokon nyaral.

A hajnali látogató a becsöngetés után várt egy pár percig, majd *álkulcsot vett elő és behatolt a lakásba.* Pár pere mulva *kabátokkal és ruhákkal megrakodva tért vissza* és ezeket a holmikat a szomszéd lakásba vitte, majd visszatért, újra kinyitotta Taub Elemér lakását és pár percnyi tartózkodás után *újabb kabátokkal jött ki.* Ekkor már többen is figyelmesek lettek a betörőre, *felkeltették a házmestert, fellármázták az egész házat* és hamarosan kiderült, hogy az éjszakai besurranó tolvaj nem más, mint *Szörtsey* István, aki a negyedik emelet egyik lakásában lakik albérletben. Rendőrt hívtak, aki Szörtsey Istvánt leigazoltatta, majd a kerületi kapitánysságra állította elő, ahonnan délelőtt *a főkapitánysságra hozták át.*

Szörtsey István nem ismeretlen a rendőrség előtt. Többször követett el különböző szélhámosságokat. Zsarolás miatt is került már rendőrkézre.

Mai vallomása során előadta, hogy igen nagy nyomorban van, a Csengery ucca 6. számú házban lekik albérletben. A nélkülözés vitte rá arra a gondolatra, hogy betörést hajtson végre. Megfigyelte, hogy a szomszédból Taub Elemér már néhány héttel ezelőtt elment nyaralni Siófokra és úgy gondolta, hogy ezt az alkalmat használja majd fel arra, hagy a lakásba betörjön és onnan ruhaneműeket lopjon el. Hangoztatta azt, hogy *ez volt első betörése.*

A detektívek ma délben *házkutatást tartottak a Csengery uccai albérleti szobában és a házkutatás során betörőszerszámokat, valamint több álkulcsot is találtak*, tehát valószínű, hogy Szörtsey István tervszerűen készült sorozatos betörésekre. Kihallgatása után letartóztatták.

A futballkormánybiztos jelen volt két futballklub egyesülésén, amelyet másnap nem hagyott jóvá

Dr. *Gidófalvy* Pál, a futball miniszteri biztosa nagyon *serényen dolgozik*, naponta több intézkedése kerül a nyilvánosság elé.

A miniszteri biztos tegnapelőtt *jelen volt a Nemzeti Bajnokság I. ligájába tartozó Szürketaxi és a II. ligába tartozó Weiss Manfréd FC közgyűlésén*, amelyen *a két alakulat kimondotta egyesülését, illetve a Szürketaxi beolvadt a Weiss Manfréd FC-be.* A közgyűlés *a szabályok teljes betartásával folyt le* (különben bizonyosan közbe is lépett volna a jelenlevő miniszteri biztos).

Ezek után *nagy meglepetést keltett a miniszteri biztos tegnapi rendelkezése, amely szerint nem hagyta jóvá az egyesülést*, mert »a közgyűlési határozatok nem felelnek meg az MLSz általános rendszabályai által előírt feltételeknek és követelményeknek«. Ez az utólagos megállapítás azért furcsa, mert *a szabálytalanságra a miniszteri biztosnak módjában volt a helyszínen is figyelmeztetni a két egyesület vezetőit.*

Állítólag a *Szürketaxi nem önálló egyesület*, hanem a Sofőrotthon alapszabályai alapján működött. *A Sofőrotthon pedig nem oszlik fel*, tehát a Szürketaxi sem szűnhet meg.

Bár a szabályok betűi szerint meg lehetne akadályozni az egyesülést, *mi a sport fejlődése érdekében valónak tartjuk, ha éppen a miniszteri biztos nem lovagol a betűkön, hanem elősegíti egészséges, új alakulás létrejöttét.* Az óriási emberanyaggal, nagyszerű berendezéssel dolgozó *Weiss Manfréd TK* bejutása az I. ligába *a sport érdeke*, melyet éppen a miniszteri biztosnak kötelessége elősegíteni.

*

A miniszteri biztos működésének *két sikeres állomásáról* is tájékoztatta tegnap a nyilvánosságot.

Sikerült megalakítani *egy új futball-alszövetséget*, a közép-pestmegyei kerületet amelybe már eddig 26 új egyesület jelentkezett, többek között Kiskunhalas, Kiskőrös, Kalocsa, Izsák, Soltvadkert, Dunavecse, Bácsalmás, Jánoshalma, Kiskunmajsa, Kelebia, Solt és Dunaföldvár. Az új alszövetség székhelye vagy *Halas*, vagy *Kiskőrös* lesz.

A miniszteri biztos *kiírta az alszövetségek válogatott csapatai részére a régóta szünetelő Szent Korona Kupát és ugyanakkor »kis Szent Korona Kupát« is írt ki az alszövetségek ifjúsági válogatott csapatai részére.* Mingyárt megcsinálták a két kupamérkőzés sorsolását is, amely a következő: 1. Dél-Délnyugat, 2. Kelet—Észak, 3. Nyugat—Közép, 4. Move—Budapest. A győztesek játsszák a középdöntőt és még ebben az évben lejátsszák a döntőt is.

*

Az *ifjúsági edzőtábor* Diósgyőrött *szombaton délután fejeződik be*, amikor a diósgyőri MÁVAG egyúttal bemutatja új pályáját is a sajtónak. A bemutatón az A és B ifjúsági csapatok, valamint a KISOK—MOVE ifjúsági csapatok mérkőznek, a két mérkőzés közben pedig a tábor résztvevői *Pluhár* István vezetésével labda- és célgimnasztikai gyakorlatokat mutatnak be.

Három magyar futó startol ma Stockholmban, *Szabó* Miklós, *Csaplár* és *Iglói*. Szabó 1500 m-en, Csaplár és Iglói két angol mérföldön **indul svéd, finn, norvég ellenfelekkel szemben.**

Ma hajnalban Budapestre érkezett a Beogradski, az Ujpest szombati ellenfele

„A BSK azt a szép futballt játssza, amelyet a Sabaria játszott, csak még gyorsabban" mondja Mészáros a BSK magyar trénere

A *Középeurópai Kupa* finis-küzdelme alapos *idegenforgalmat* csinál. *Ez is a mai sport gazdasági jelentősége* és ezért érdemes például a kormánynak, különösen a kereskedelmi miniszternek vasúti kedvezményekkel támogatni a labdarúgó egyesületeket.

Egy-egy ilyen Középeurópai Kupa elődöntő, vagy döntőmérkőzés *megmozgatja két országnak sportembereit.* Most például, az Ujpest—Beogradski mérkőzésre nemcsak a BSK csapata jött el teljes létszámban, az összes tartalékokkal, vezetőkkel, hanem *több mint ezer futballhívőt hoz holnap a belgrádi különvonat*, amely közben *Ujvidéken és Szabadkán is megáll*, hogy felvegye az ottani sportközönséget, köztük számos magyart. De a magyar vidékről is sok néző érkezik egy-egy ilyen nagy futballeseményre, nem szólva arról, hogy viszont *a magyar csapat kiutazik a környékre* és valamelyik üdülőhelyen csinál pár napig »idegenforgalmat«, hogy a nagy hőségtől mentesen várhassa a mérkőzés napját.

Az is jelentős bevételt jelent a vendéglátó fővárosra nézve, hogy *ma már a vendégcsapat jó pár nappal előbb Budapestre érkezik*, hogy megszokhassa a levegőt, az ellátást és a pályát.

A *Beogradski* SK csapata már csütörtökön este vonatra ült és *hálókocsin utazott Budapestig*, ahová ma hajnalban érkezett meg. A teljes csapaton kívül minden csapatrésznek *tartalékot is hoztak*, ezenkívül a csapattal jött *Todorovics* elnökségi tag és *Mészáros* István, a csapat magyar trénere, akinek nagy része van a csapat mostani sikereiben.

Nem játszhat a BSK egyik hátvédje

Mészárostól elsősorban azt kérdeztük meg, hogy hogyan utazott a csapat és hogyan fognak szombaton felállani az Ujpest ellen.

— **A szombati fontos mérkőzésre való tekintettel hálókocsin jöttünk, úgyhogy** *nagyon jól utaztunk.* **Sajnos,** *a Belgrádban szerepelt csapat nem állhat ki teljes egészében Budapesten. Dubac, az egyik hátvédünk a szerdai téningen megsérült, úgyhogy nem játszhat.* **Velünk jött ugyan, mert meg akarom nézetni Molnár főorvossal és rendbe szeretném hozatni a tokszalag rándulását, játékára azonban nem számítunk.** *A helyén Beleslin fog játszani, aki egészen fiatal, 18 éves szabadkai fiú*, **a bátyja többszörös jugoszláv válogatott volt és az ottani SAND-ban szerepelt.** *Dubac hiánya nagyon meggyengíti a védelmet*, **mert nem hiszem, hogy Beleslin teljes értékű helyetes lehetne. Az ilyen kemény csatában a fiatal játékos könnyen elveszti a fejét.** *A fedezetsorunk és csatársorunk változatlanul ugyanaz, amely Belgrádban játszott az Ujpest ellen.* **Itt mindenki rendben van, csak az új balösszekötőnk,** *Matosics kondíciója aggaszt, aki katona és teljesen tréning nélkül van*, **csak két mérkőzést játszott az utóbbi időben, az egyiket az angolok ellen, a másikat az olasz válogatott ellen. Az ilyen tréning nélkül való játék végül is megbosszulhatja magát.**

Megkérdeztük *Mészárost*, hogy *minek tulajdonítja azt, hogy olyan nagy sikert ért el a Beogradskival*, illetve a Beogradski játékosai révén a jugoszláv válogatottal.

— *Én azt a szép és jó futballt igyekeztem belevinni a csapatba, amit a Sabariában játszottunk, csak meggyorsítottam és teljesen kiküszöböltem az álló játékot*, amivel ma már nem lehet célt érni. Egyébként *a jugoszláv futballisták nagyon alkalmasak a futballra*, nagyon tehetségesek, nagyon tanulékonyak és amellett lelkesek, kitartóak és *van szívük küzdeni.* A jugoszláv futballt most már nagyon komolyan kell venniök a középeurópai futballnemzeteknek is.

„Sokkal szebb meccs lesz, mint volt a belgrádi"

— Mit vár a mérkőzéstől?

— *Sokkal szebb játékot, mint amilyen a belgrádi volt.* **Azt mondották nekünk az újpestiek, hogy** *a jobb pályán nem fogunk tudni úgy játszani, mint a mi rossz belgrádi pályánkon.* **Hát ez a pálya nem tökéletes ugyan, de nem is olyan rossz. Felül szép füves, csak alul nem eléggé ápolt, sok a lyuk és ezért ugrál a labda. De azért** *azt hisszük, hogy a sokkal jobb újpesti fűvön is meg fogja állni a csapat a helyét*, **mert a jobb pályát a mi jó futballt játszó csapatunk is inkább kedveli.**

— Mi igaz abból, hogy sikereiket Belgrádban főként *a széles pályának* köszönhetik?

— **Hát igaz, hogy a mi pályánk** *hetven méter*, **de az újpesti pálya sem sokkal kevesebb.**

Amikor megmondjuk, hogy az újpesti pálya csak 65 méter, Mészáros elismeri:

— Hát bizony *az öt méter különbség már mégis csak valami*, megváltoztathatja a játékot.

Mészáros egyébként *főként a fedezetsorában és a csatársorában bízik.* A fedezetsornak főként a két szélsőjét tartja kitűnőnek, de azért a középfedezetnek, *Dragicsevicsnek* is vannak nagyon jó tulajdonságai. *A csatársor egységes* és — ismétli — gyors és jól összejátszik.

A Beogradski azért jött olyan korán Budapestre, hogy itt *tréninget* is tartson. *Ez a tréning ma délután lesz az Ujpest megyeriúti pályáján.* Természetesen csak kondíciótréningről van szó.

Az Újpest csapata teljes

A szombati mérkőzés magyar résztvevője, az *Ujpest*, már pestkörnyéki, *dunamenti »rejtekhelyén« töltötte a csütörtök éjszakát.* Ott fog maradni a csapat ma is, sőt szombaton délelőtt is *és csak délután félhat órára, a mérkőzésre jön be Ujpestre.* A csapat nem fogja megnézni a délután félöt órakor kezdődő UTE-atlétikai versenyt sem, mert *a játékosokat meg akarják kímélni a nagy hőségtől.* A jugoszláv játékosok közül azonban többen azt az óhajtásukat fejezték ki, hogy szeretnék megnézni a jugoszláv 4×100 méteres staféta versenyét a MAC-UTE és BBTE ellen.

Ujpest csapata egyébként változatlanul fog a Beogradski ellen kiállani. *Sikerült Ádámot is talpraállítani*, úgyhogy az Ujpest összeállítása szombaton: *Sziklai — Futó, Fekete — Szalai, Szücs, Balog — Ádám, Vincze, Zsengellér, Kállai, Kocsis.*

Kezdet: délután 6 óra!

A nagy hőségre való tekintettel az Ujpest úgy határozott, hogy *a mérkőzést nem délután félhat, hanem csak hat órakor fogják elkezdeni.* Hogy a hivatalban lévő budapesti sportközönség is idejében kijuthasson Ujpestre, a város minden részéből közlekedő közvetlen kocsikon kívül a Beszkár autobuszjáratokat is indít a nyugati pályaudvartól egészen a mérkőzés színhelyéig.

Ma délután érkezik a Ferencváros ellenfele, a Bologna Budapestre

Olaszország bajnokcsapata, az *FC Bologna* nagyon szeretné harmadszor is megnyerni a Középeurópai Kupát és ezért *minden más csapatnál korábban kezdte meg a készülődést a vasárnapi budapesti Ferencváros elleni mérkőzésre.* A Bologna csapata már mult vasárnap este »rejtett helyre« vonult, egy Bologna melletti kis üdülőhelyre és ott várta meg a csapat az indulást.

Eredetileg *repülőgépen akart jönni az egész csapat* vezetőivel és trénerével együtt, de azután lefújták a repülőutat.

A csapat *csütörtökön este indult Bolognából és ma délután érkezik Budapestre.* Hír szerint teljesen a Bolognában szerepelt összeállításban fog Budapesten is játszani, amely a következő:

Ferrari — Pagotto, Ricci — Maini, Andreolo, Corsi, — Biavatti, Sansone, Puricelli, Andreoli, Reguzzoni.

A csapat tagjai közül *csak Biavattival és Puricellivel van baj*, de az ő állapotuk sem akadályozza meg a játékot.

Ferencváros: Kiss—dr. Sárosi—Toldi!

A *Ferencváros* már szerda óta rejtekhelyén üdül. Mindenki nagyon jól érzi magát, csak *Kiszely bokája dagadt meg, úgyhogy ő semmi körülmények között sem játszhat.* A Ferencváros összeállítása véglegessé vált a következőképpen:

Háda — Tátrai, Szojka dr. — Magda, Sárosi III., Lázár — Táncos, Kiss, Sárosi dr., Toldi, Gyetvai.

A Ferencváros—Bologna mérkőzés változatlanul vasárnap délután *fél hat órakor* fog kezdődni az üllőiúti pályán és előtte az ifjúsági A és B válogatott csapatok mérkőznek délután fél négy órai kezdettel.

*

A szombati és vasárnapi nagy Középeurópai Kupa mérkőzések iránt valósággal kirobbanó nagy érdeklődés nyilvánul meg. Az ülőhelyek közül már csak néhányat lehet kapni Az Est-lapok sportjegyirodájában (telefonon 145—559 számon).

Barlassina, az Újpest—BSK meccs bírója, majdnem lekéste a szombati meccset

Egy budapesti olasz újságíró figyelmeztette és ma már meg is érkezett repülőgépen

Ma délben *nehezen várt sportvendéget* hozott a budaörsi repülőtérre a római repülőgép. *Barlassina*, a szombati Ujpest—Beogradski mérkőzés olasz bírója érkezett meg. A pályaudvaron *Majorszky* Ferenc, a bírótestület újonnan kinevezett elnöke és *Hertzka* Pál várták.

Barlassina elmondotta, hogy *ő nem kapott értesítést az Ujpest—Beogradski mérkőzés napjáról és azt hitte, hogy csak vasárnap lesz* Elfoglaltsága miatt ezért *csak vasárnap délelőtt akart indulni*, úgyhogy csak vasárnap délben érkezett volna meg. Közben *találkozott Fredy Wernerrel, a Stampa budapesti szerkesztőjével*, aki beteg édesanyját jött meglátogatni Milánóba. Ő figyelmeztette, hogy *a mérkőzés nem vasárnap, ha nem már szombaton lesz.*

Ezért ült azután Barlassina már pénteken repülőgépre.

Titkos tervek, nagyszabású munkálatok a Niagara és Paskal-malom környékén

Meleg van.

Belebotlom a fotóriporterbe. Izzad, törülgeti homlokát.

— Tudod, hol van a Paskal-malom? — kérdi.

— Nem. Miért?

— Rengeteget nevettem.

— Micsodán?

— A *Rákos*-patakban fürdőt építenek a

A Niagara ellenőre

zuglói *„srácok"*. Rendőrkutyákat fotografáltam, ott mentem el a strandjuk mellett...

Belékaroltam.

— Gyere.

— Hová?

— A Paskál-malomhoz.

— Ebben a hőségben?

...Nehány perc mulva már robogtunk Zugló felé.

A Paskal-malom multja és jelene

A *Thököly-úti* végállomás környéke olyan, mintegy fejlődő amerikai város. Remek új bérpaloták, üzletek, üzemek, ízléses fagylaltozók, bódék, élénk piac, rozoga autóbuszok, a téren saroglyából kosztoló lovak, a háttérben: legelő, mező, kukoricaföldek.

Poros úton, kunyhók, bolgár kertésztanyák között jutunk el a Rákospatakhoz. Apró fahidon óvatosan megyünk át a túloldalra, Szent Mihály felé fordulunk.

— Látod azt a csonka gyárkéményt?

— Látom.

— Az a Paskal-malom.

Soförünk nyugdíjas rendőr. Ő ad környezetrajzot. Valamikor veszélyes vidék volt ez. Sok dolga akart itt a rendőrségnek. Az öreg malom búvóhelye volt azoknak, akiknek égett a talaj a lábuk alatt. *Medvegy* Vilit, a hirhedt betörőkirályt is itt fogták el egyszer mulatozás közben. Ma már csendes, polgáriasult a vidék — és a malom is. Környékén szobakonyhás házak, apró virágoskertek.

Alig hagytuk el a malmot, jókedvü kórust hallunk:

Nincsen pénzem
De majd lesz,
Hogyha Zuglóban is
Szép strand lesz...

— Hallod?

— Hallom.

— Egy perc mulva ott vagyunk.

Jóska nyilatkozik az egyhetes tervről

A kép remek. Mozgalmas, mint egy jólsikerült amerikai film. Sereg fiú úszónadrágban dolgozik a gáton. Hordják az agyagot, korhadt gerendákat, fatönköket, köveket, hogy elzárják a vékonyan csörgedező Rákospatakot. Lányok is segítenek a nagy munkában. A *„medencében"* már mellükig ér a víz. A töltésen ócska vászonból sátor feszül. Előtte őrség.

Jelentkezem.

Az őr nagyot kiált:

— Jóska!

Izmos, csokoládébarna, tíz és néhány esztendős fiú válik ki a dolgozók közül és szalad fel hozzánk.

— Mi készül itt, Jóska?

— Tetszik látni: *strand és fürdő.*

— Te vagy a parancsnok?

— Főnök vagyok. Egy hét mulva készen leszünk. Muszáj. Nincs hol fürdenünk. Aki fürödni akar, annak dolgozni kell.

— Hányan vagytok?

— Hetvenhatan. *És én!*

Leülünk a fübe. Szabályosan folyik az intervju.

— Kinek jutott eszébe a strandépítés?

— Nekem. Nincs pénzünk fürdőre, sem strandra. A patakban meg csak lábat lehet áztatni.

— Miért nem jártok az ingyenuszodába?

Villan a szeme. Rámcsap:

— Hát a villanyos? *Az is sok nekünk.*

— Otthon van-e fürdőszobátok?

Jóízüt nevet.

— Teknő se nagyon. Nincs egyikünknél sem. Ezért építünk. Itt lakunk mind a környéken. Lesz strandunk, *meg manikür, meg pedikür is.* Korlátot is csinálunk, hogy, aki tornászni akar, az tornászhasson.

— Arra nem gondoltatok, hogy a vizet nem szabad elzárni?

— Nyitva hagyunk egy *lefolyót. Annyi eszünk nekünk is van.* Én különben is *mérnök leszek.*

A „Niagara", mint mellékúzlet

— Apád micsoda?

— Napszámos.

— Ha készen lesztek, mindenkit beengedtek a strandra?

— Aki dolgozott, az részvényes. *Az ingyen jöhet.* Más mindenkinek fizetni kell. Egy fürdés egy kalap barack. *Azt a részvényesek megeszik.* Később szilvával is lehet fizetni.

Fiúk, lányok állnak körül bennünket. Roppant büszkék az érdeklődésre. Mind olyanok, mintha csokoládéba mártották volna őket. Az egyik halkan odaszól Jóskának.

— *Mond a Niagarát is...*

— Ja igen — mondja Jóska, — a Niagarát is mi fogjuk *irányitani.* Tetszik tudni hol van?

— Az ám — ott! Az a csuzda. *Azt ugyan a főváros épitette, de mi csúszunk benne.*

— Az, hogy történik?

— Ugy, hogy van egy vízesés és onnan finom cementkanális van ide a patakig. A vízesés ott van fent a hídnál. Ott beleülünk a kanálisba és *csúszunk idáig. Visz a víz, csak bele kell ülni.* Csakhogy ebből horzsolások keletkeztek... Tetszik érteni? Most majd úgy lesz, hogy *mindenki kap egy rövid deszkát és azon csúszik.* Mi fogjuk azt is megszerezni. Aki befizetett a főstrandra, az csúszhat a mi deszkánkon.

— Mi lesz, ha kiapad a Rákos?

— Minket nem lehet ijesztgetni. Első mindig lesz... *Különben a Niagara az városi dolog.* Abban mindig lesz víz.

Egy szakmai bemutató

Szemleútra megyünk. Jóska közben különböző szabályokat ismertet.

— A manikür, meg a padikür szintén ingyen van a részvényeseknek. Mások fizetnek.

— Barackkal?

— A manikür pénzért van. Tíz fillér személyenként, de abban a pedikür is benne van.

Nyilatkozik a főnök

A pénzből szappant veszünk a részvényeseknek.

— Érti a mesterségét a manikür?

— Hogyne. A mamája *pedikürös volt a Lukácsban.*

— És most?

— Most már nem, mert szoptat. A manikürösnek a testvérét.

Végignézek egy műtétet. Ifjú részvényes hölgy körmöcskéit szedi rendbe a manikür. A szabályok szerint ingyen. Az ollót inkább szabók használhatnák. *Azért remekül megy.*

Megismerkedem a *Niagara kiszemelt intézőjével is.* Alig magasabb félméternél.

— De nagyon *erélyes* — állapitja meg *Jóska.*

*

Késő estig folyik a munka.

Nem is tréfa. Ha mélyére nézünk: *benne van az új világ.*

Felkai Ferenc.

Főpróba

Tűzvész London Westend-negyedében

LONDON, július 14.

Az angol főváros előkelő Westend-negyedében pénteken a hajnali órákban ismét nagy tűzvész pusztított. A tűz egy nagyobb üzletházban tört ki, amelynek helyiségeiben az egyik ismert aukciós-cég csarnokai voltak. Rövid időn belül már az egész épület lángokban állott. A nagy tűz oltásához 250 tűzoltó vonult ki. Többórás megfeszített munkával sikerült is a lángokat fészkükre visszaszoritani.

Készül a gát

Shakespeare-bemutató a Kamaraszínházban

A Nemzeti Kamaraszínházban jövőre előadásra kerül Shakespeare kevéssé ismert „Vége jó, minden jó" című darabja, amelyet még nem játszottak magyar színpadon. A Színház Hans Rothe, a kiváló német Shakespeare-tudós feldolgozásában adja elő a vígjátékot. Rothe az összes fóliók és fordítások egybevetésével állította helyre a darab valószínű eredeti formáját, úgy, ahogyan Shakespeare megírta. A Kamaraszínház érdekes Shakespeare-bemutatóját Innocent Vincze Ernő fordítja magyarra.

A „Karosszék" Visegrádon

Tegnap a ragyogó júliusi napsütésben Visegrádon járt a MIF nehánytagú gárdája. A készülő új magyar film, a „Karosszék"

BAJAZZOK

külső felvételeit készítették el. Az együttes egyrésze Budapesten maradt és a Hunniában

PERTILEVEL

dolgozott, a másik fele pedig dr. *Matolay* Géza producer vezetésével nehány százmé-

MA ÉS HÉTFŐN

ter filmet forgatott le a Dunaparton a visegrádi vár környékén és az egyik leg-

SZIGET SZINPADON

szebb villában, ahová a filmmese szerint *Szeleczky* Zita a női főszereplő megérkezik. A remek időben kitünően sikerültek a felvételek és a Visegrádra kirándult színészek néhány órai munka után már a Hunniában filmeztek, *Balogh* Béla rendező irányitása mellett.

—o—

Tempó 1939.

Valóságos *film-imbisz* a *Scala*-mozi új műsora. Rövid két-háromszázméteres filmek sorozata a műsor. Az elmult év kimagasló politikai eseményei mellett, amelynek a megelevenítése során különösen sok katonai vonatkozású képet látunk, szenzációs és hátborzongató repülő- és autós-akrobata mutatványok váltakoznak divatrevüvel, görkorcsolyázó majmokkal, a music-hallok táncos, énekes jeleneteivel és szép sportfelvételekkel. Tarka, színes és változatos ez a műsor, amely az elmult esztendő kissé torzított, de lényegében mégis csak hű tükörképe.

Bajazzók-Sylvia

Álomszép est a Margitszigeten

Jelenet a Sylviából. (Ottrubay Melinda, Horváth Margit, Brada Rezső.)

Felejthetetlen élményben lesz részük azoknak, akik *Leoncavallo* legszebb operájának margitszigeti előadását megnézik. Az ősi fák alatt romantikus, sejtelmes környezetben erőt kap a mese, sokkal erősebben hat a dráma, a zene. A népi motivumok a természetes arányokban: döbbenetes hatásúak. A téli színpad szűk határaival, festett kulisszáival szinte fojtogatja, zsugorítja a költő szárnyalását, erejét — itt ezen a csodás térségen hiánytalanúl megvalósul az álom. A pompás, látványos, szines tömegjeleneteknek, a tökéletes naturalizmusnak összhatása: itt felemelő.

Nincs is fájdalmasabb, kínosabb igyekezet, mint amikor a zárt színházak *„élethű"* erdőt, fürdőszobát, kastélyt, vízesést *„varázsolnak"* színpadjaikba.

Többek között ezen a ponton is téved a téli színpad és ezért bukdácsol. A gyakori stílustörést — a technika fejlődésével párhuzamosan — a közönség is eyre jobban érzi.

Az előadás kitünő. *Pertik* remekel és egyik legnagyobb sikerét aratja. Canio-Pagliaccio különbem is parádés szerepe. *Orosz* Julia Nedda szerepében jobb, mint valaha. *Hámory* Imre, *Losonczy* György, részesei a nagy sikernek. Őszinte lelkesedéssel kell megemlékezni *Udvardy* Tiborról, aki Beppo szerepében mutatkozik be. A főpróba közönsége dübörgő tapsssal jutalmazta az Operaház újonnan szerződtetett tenoristájának első szereplését.

*

A Sylvia —: meseszép. Ezt meg kell nézni. A művészi hatást, amit a zseniális rendezés, tánc, muzsika, fényjáték vált ki: nem olvasni kell — hanem megnézni. Vágy, szépség, szerelem, mese és költészet káprázatos bemutatója ott: ahol megszületett. Kell-e ennél mélyebb, tisztább élmény?

*

A zenekart a kitűnő *Rubányi* Vilmos vezényli, — a rendezésért nagyon sok dicséret illeti *Oláh* Gusztávot. A tündéri táncokért a bűbájos *Ottrubay* Melindának és partnereinek: *Brada* Dezsőnek (külön a koreografiáért is) és *Horváth* Margitnak mondunk köszönetet. És a sok névtelen nimfának, najádnak, pásztornak, pásztorlánynak.

Szép, nagyon szép este volt.

FELKAI FERENC

Gustav Fröhlich új filmjét Baky József rendezte

A régen látott népszerű német bonviván, Gustav *Fröhlich* új filmje, a *Csodálatos szerelem*, amely egy nyári olasz tengerparti történetet perget le, most készült el. A filmet *Baky* József rendezte, aki évtizedek óta Németország legelismertebb filmszakemberei közé tartozik, akinek legutóbb Budapesten is nagy sikere volt a *Varieté csillagai* rendezésével. A kitünő rendező egy légi-lady és egy főherceg romantikus szerelmét vitte filmre. A légi-ladyt Jeni *Jugo*, a főherceget pedig Gustav *Fröhlich* alakítja.

Ma érkezik Szegedre a szabadtéri gárda

Szeged, július 14.

Két hét mulva kezdődnek a szegedi szabadtéri játékok, de máris olyan a város, mint nyüzsgő méhkas. A Dóm-téren a munkások százai *az utolsó simitásokat végzik a monumentális színpad és tribün építkezésén.* Ugy a színpad, mint a nézőtéri tribün az idén *még nagyobb*, mint a mult évben volt. Valaki kiszámította, hogy abból a faanyagból, amit felhasználtak az építkezéshez, *Szegedtől Kecskemétig lehetne kerítést húzni.* A már kész színpadon *ma este tartják meg az első próbát.* A próbát Tihanyi Vilmos, a játékok rendezője vezeti a *Tragédia* tömegjeleneteiből. *Galamb* Sándor dr., a Sziniakadémia c. igazgatója, a *Magyar Passio* rendezője *ma érkezik Szegedre* és azonnal megkezdi a munkát a Dóm-téren. *Kiss* Ferenc, az akadémiai növendékekkel, akik az idén is körülbelül negyvenen vesznek részt a Dóm-téri játékon, ma délután érkezik meg.

Mára kell megérkeznie *Bognár* Eleknek, *Fülöp* Sándornak, *Mihályffy* Bélának, *Perényi* Lászlónak, *Toronyi* Imrének, *Szende* Máriának, *Kaszab* Annának, *Petur* Ilkának, holnap érkezik *Hettyey* Aranka, *Könyves Tóth* Erzsi, *Hosszú* Zoltán, s még hétfőn is érkeznek néhányan. Az operák szereplői csak a jövőhét végén érkeznek Szegedre, ekkor kezdődnek a zenei próbák. A szabadtéri művészek megérkezését és a próbák kezdetét nagy érdeklődés kiséri Szegeden. Hároméves városi kezelés után, az idén ismét magánvállalkozók kezébe került a játékok rendezése és mindenki érzi hogy *sorsdöntő jelentősége van a jövőre nézve annak, hogy milyen erkölcsi és anyagi sikere lesz az idei játékoknak.*

A „Halálos szerelem" Ujpesten

Makay Margit és *Timár* József szombaton este az Ujpesti Katolikus Körben játsszák el *Verneuil* kétszemélyes színjátékát, a „Halálos szerelmet".

PESTI ESTÉK

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezményes színházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától délután 2 óráig áll olvasóink rendelkezésére. Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Színházi műsor:

Margitszigeti Színpad (½9): Bajazzók, Sylvia.
Royal Színház (8): Mégis szép az élet.
Erzsébetvárosi Színház (8): Zimberi-zombori szépasszony.
Márkus Színpad (8): Dalol a nyár.
Fényes Nagycirkusz (4, 8): A cirkusz királynője; a Zacchiniak.
Magyar Műszínkör (7/5): Mondj igazat.

Mozi műsor:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (Tel.: 153-043, 154-024). ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. — Condor légió. A spanyol polgárháború monummentális filmje. Híradó.

CASINO FILMSZINHAZ (Eskü-út 1. Tel.: 383-102). Megnyilik július végén.

CITY (Tel.: 111-140). ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. — Dzsungel hőse (Noah Beery, jr. D. Short). — Híradók.

CORSÓ (Tel.: 18-28-18). ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4 órakor is. — Tehetséges család (bohózat). Allan Jones, Judy Garland. — Híradó.

CORVIN (Tel.: 138-988). ½4, ½6, ½8., ½10. Sz., V., U.: ½2 órakor is. — Első mindennap mérsékelt. — Diadalmas férfi (Willy Fritsch, Nagy Kató). — Híradó.

DÉCSI (Tel.: 121-343, 125-952). 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4 órakor is. — 2. hétre prolongálva. Mata Hari (Greta Garbó). — Híradók.

FORUM (Tel.: 189-543, 189-707). ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. — Mister Floow (Edvige Feuillen, Fernand Gravet, Louis Jouvet). — Híradó.

KAMARA (Tel.: 144-027). 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4 órakor is. — Dzsungel hőse (Noah Beery, jr. Dorothy Short). — A csodabáb (rajzfilm).

LLOYD FILMSZINHAZ (Tel.: 111-994). 6, 8, 10. V.: 4 órakor is. — Az első mindennap mérsékelt helyárral. — Örök csavargó (Wallace Beery, Mickey Rooney).

PALACE (Tel.: 136-523). 4, 6, 8, 10. — Első mérsékelt. — A vasöklü (Robert Taylor, Wallace Beery). — Híradó.

RADIUS (Tel.: 122-098 és 120-564). ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. — Harmadik hétre prolongálva. — Huckleberry Finn (Mickey Rooney). — Híradó.

SCALA FILMSZINHAZ (Tel.: 11-44-11. Teréz-körút 60). ¾6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. — Gyermekorvos (Hörbiger, Oscar Sima). — Híradók. — Nyitott tető.

STUDIÓ (Tel.: 140-840). Előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8, 10. V., 2 órakor is. — Az első előadás mindennap félhelyárakkal. — Három kis angyal (Deanna Durbin). — Híradó.

URANIA FILMSZINHAZ (Tel.: 146-045). 5, ½8, ½10 órakor. V. és U.: ¾3 órakor is. — Condor légió (Karl Ritter óriásfilmje a spanyol polgárháborúról. — Prolongálva. — Híradók.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (Tel.: 353-707). ¼4, ½7, 9. V.: ½2, 4, ¾7, ½10. — Eleven ördög (Danielle Darrieux). — Hardy-fiút szeretik a lányok (Mickey Rooney). — Híradó, — V. d. e. 10-kor: Páris lámpafénynél. — Asszonyok a börtönben.

ALKOTÁS (Tel.: 155-374). ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. — Nagy keringő (Luise Rainer). — Híradó.

ASTRA (Ugocsa-utca 10. Tel.: 15-44-22). ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. — Fiúk városa (Spencer Tracy, Mickey Rooney). — Két kicsi csacsi. — Hóval fedett paradicsom (kultúrfilm). — Nyitott tető.

BROADWAY FILMSZINHAZ (VII., Károly-körút 3. Tel.: 14-42-12). ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V.: ½2 órakor is. — Fra Diavolo (Repriz. Stan Lanzel és Oliver Hardi).

IPOLY FILMSZINHAZ (Csáky-utca 65). Szent István-város új mozija. Első előadás 4-kor, utolsó ½9-kor. V., U.: ½2-kor is. — Mindenki gyanus. — Tünemény (Sonja Hennie). — Híradó.

PALOTA MOZGÓ (Krisztina-körút 115. Tel.: 156-605). 4, ½7, ¼10. V.: 2, ½5, 7 és ½10 órakor. — Nyomorultak. — Híradó.

OLYMPIA FILMSZINHAZ (Erzsébet-körút 26. Tel.: 34-29-47). 4, ¾7, ½10. V., U.: 11, 2, ¾5, ½8, 10. — Első mérsékelt. — Heardy-fiút szeretik a lányok (Mickey Rooney). — Tiszavirág (Tolnay). — Híradó.

TURÁN (Tel.: 128-401). ¼4, ½7, 9. V.: ½2, 4, ¾7, ½10. — Eleven ördög (Danielle Darrieux). — Heardy-fiút szeretik a lányok (Mickey Rooney). — Híradó. — V. d. e. 10-kor: Páris lámpafénynél. — Asszonyok a börtönben.

VESTA (VII., Erzsébet-körút 89. Tel.: 132-639). ½4, ¾7, 9. V.: 2, ½5, 7, ½10-kor. Monte Carló (Jeanette MacDonald). — Kékszakáll 8-ik felesége (Claudette Colbert, Garry Cooper).

WINKLER (Róbert K.-körút 59—61. Tel.: 292-012). 6, ½9. V.: ½5, ¾7, 9. Szárnyas tengerészek (Olivia de Havilland, George Brent). — Kisérő műsor.

ZUGLÓI MOZGÓ (Angol-u. 26. Tel.: 29-63-09). ½5, ¾8, 9. U.: ¼4, ½7, ¼10. V.: 2, 5, 8, ¼10. — Marcó Póló kalandjai. — Nancy három szerelme.

Tarján
délután és este
Tánc
Variete számok

Hal szálkanélkül
BUDAN
Sipos-nál
Híres jó konyha. Kiváló finom borok
Autópark Zene
III., Lajos-u. 46

Ha mulatni AKAR ISTENIGAZABAN, menjen ki egyszer a
Kutya-villába!
Közlekedés a Gellért-térről a HÉV-vel. Telefonszám: 269-772.

SANGHAI
DANCING-BAR
Este 10 órától
tánc, hangulat, mulatság
reggel ötig
Horthy Miklós-út 60. sz.
Telefon: 25—74—30

Szeiffert
kávéház-étterem a budai Margit-híd-főnél
CSORBA GYULA és cigányzenekara játszik
SZANTÓ GYULA énekel.

Margitszigeti Szabad Színpad
előadásaira kedvezményes jegyek
JEGYIRODÁNKBAN KAPHATÓK.

„Monte Carlo"
Dancing-bar
Egész nyáron nyitva
Ragyogó görlök — Reggel 5-ig tánc!
Teréz-körút 15. sz. Telefon: 12—10—52

KIS LUDLÁB KIRÁLYNE
csodás kerthelyisége
ételspecialitások.
Polgári árak
Rácz Béla muzsikál
Tóth Lőrincz-u 10.
T: 153—024

Budapest legszebb kilátású nyilvános étterme és szállodája a
Széchenyihegyi vendéglő és Golf-szálló
a fogaskerekű végállomásánál. Zene. 450 m a tenger színe felett. Tel.: 165-257. Bérlő: v. Rohonczy István.

5 PERC A BELVÁROSBÓL AUTÓVAL
a Busulá Juhász
a GELLÉRTHEGYEN
Romantika. Hangulat. Telefon: 259-360

MIAMI
KÁVÉHÁZBAN
ESTÉNKÉNT
TÜRK BERTA

BELVEDERE
Szálloda, Kávéház, Étterem
Közszeretetben álló uzsonnázó- és vacsorázóhely.
Olcsó árak!
Budakeszi-út 10. sz.
Telefon: 164—075
(Budagyöngye villamos megállónál.)

Schräpler Halászkert
Halkülönlegességek
Lajos-utca 27.
(Zsigmond-térnél)
Tel.: 157-641

MICHELLER
Halászkert
VIII. Práter-u. 42.
(14-es autóbusz)
Halászlé, halkülönlegességek. Hangulatos cigányzene, Varjas Jancsi énekel.

Így éltünk a csehek alatt...

KEMÉNY ANDRÁS POZSONYBÓL KIUTASÍTOTT MAGYAR UJSÁGÍRÓ RIPORTSOROZATA

4

Munkában a halálfejes légiók. — Puskatussal leütik az olasz városparancsnokot. — Pozsonyi magyar vértanuk. — Stefanik tábornok rejtélyes halála. — Szlovák ujságíró mint betörő.

A cseh terror nemcsak Kassán, de a Felvidék többi városában is egyre nagyobb méretekben mutatkozik. Pozsonyban *Piccione* olasz tábornok és *Barreca* olasz ezredes, Pozsony városparncsnokai, tehetetlenül állanak a legionisták garázdálkodásaival szemben. A „Vörös ökör" szállóban a legionisták halálfejes osztaga székel s innen rémíti a város lakosságát. A pozsonyi börtönök már tele vannak, a halálfejes légió a Notre Dame zárdát alakították át börtönné. Itt gyüjtik össze a tuszokat, innen viszik őket Luhacovicére.

Magyar zászló a Vásártéren, hét halott, huszonhárom sebesült

1919 február 11-én a pozsonyi üzletek nem nyitottak, a munkások ezrei nem mentek munkába. Az iskolákból hazaküldték a diákokat s a bíróságon sem volt tárgyalás. Az emberek szótlanul, némán jártak a városban. Rendőrök cirkálnak, egy-egy fontosabb utkeresztezésnél lovaskatonaság. Összetüzésre nem került sor. A város nyugodt és fegyelmezett. Ami itt van, az nem sztrájk, csak néma tüntetés, amelyet az utóbbi hetek, hónapok izgalmai váltottak ki. A sok ártatlanul megkínzott magyarnak s a bebörtönözéseknek reakciója ez. És még valami, egy közvetlen esemény is hozzájárult a néma tüntetéshez: *bezárták a pozsonyi magyar egyetemet.* Két napig tartott a néma gyász, amikor 12-én d. e. a szociáldemokrata párt bejelentette a rendőrségen, hogy népgyűlést akar tartani, amelyen felszólítja a munkásságot a demonstráció befejezésére. A gyülést a rendőrség engedélyezte.

Két órakor gyülekeztek az emberek a régi vásártéren, ezrek és ezrek jöttek össze. Mindenkinek a kabátján kokárda, piros-fehér-zöld szalag. Véletlenül a tömeg közé került egy cseh katona is, aki *egy gyereknek letépte a kokárdáját.* Az emberek rávetették magukat a katonára s *ütlegelni kezdték.* A katona elszaladt, néhány perc mulva több fegyveres katona érkezett, akik *belelőttek a tömegbe, azután szuronnyal mentek neki az embereknek.* Egy munkást hátbaszurtak, a mellén jött ki a szurony. A szerencsétlen ember egyik kezével a hátához kapott, másikkal a száját akarta befogni, ahol ömlött a vére. Pillanatok mulva holtan terült el a földön. Egyre több katona érkezik a térre, gépfegyver kattog, a tömeg fejvesztetten menekül. Házakban s a szomszéd utcákon keresnek menedéket. Ekkor érkezik a helyszinre *Barreca* olasz városparancsnok autója.

Mikor a tömeg Barreca autóját meglátja, előhúzódik s lelkesen ünnepli Barrecát. Az emberek vállukra kapják az olasz ezredest s így éltetik. Barreca parancsot ad a katonaságnak, hogy vonuljanak vissza s a nép tatsa meg a gyülést. Az ezredes ezután kocsija felé megy, közben megcsúszik, elvágódik. *Egy cseh légionista puskatussal fejbevágja az olasz ezredest.* Barreca fejéből patakzik a vér, az emberek bekötözik és autójához kísérik. Az autó elrobog, botok emelkednek a levegőbe. A Vilmos császár-út 14. sz. házból valaki magyar zászlót dob le, egy egyetemi hallgató elkapja a zászlót, a térre szalad vele, ahol fölkúszik egy villanypóznára s ki akarja tűzni a zászlót. Mielőtt kitűzhette volna, *két lövés dördül el s az egyetemi hallgató a magyar zászlóval a kezében holtan esik le a póznáról.* Újabb sortűz s az emberek újra szaladnak, a katonák utánuk. Az üldöző légionisták belőnek az ablakokba, a kapuk alá s egyes házakat valóságos ostromzár alá vesznek. A Baross-utca és a Dobrovits-utca sarkán egy házból rálőttek a katonákra. A legionisták behatolnak a házba s magukkal cipelik *Bartal* János vármegyei jegyzőt, *Bagnovinyi* Lajos kéményseprőt, dr. *Holics* Károly ügyvédet, *Marberger* József tanácsost és dr. *Behuniczky* Jenő törvényszéki bírót.

A vásártéren halottak és jajgató sebesültek feküsznek. Hét halott, 22 sebesült maradt a meg nem tartott népgyűlés helyén. A pozsonyi magyar mártirok hősi halottjai *Kubisch* Vilmos 17 éves fémipariskolai tanuló, *Kovács* Győző hadirokkant, *Sós* Ferencné városi kocsis felesége, *Albrecht* Károly 21 éves volt tengerész, *Lunger* Gusztáv, *Heringes* Ferenc szabómester és *Záborszky* Gyula 31 éves pozsonyi lakos, akiknek holttestét a hatóságok a hullaházba szállították.

A sebesültek: *Révai* Aladár 26 éves joghallgató, *Ladányi* József 48 éves hivatalnok, *Strassner* Samu 47 éves levélhordó, *Botyala* Imre 36 éves kocsivezető, *Topler* Vilmos, *Skoda* József 37 éves kerskedő, *Mannes* Adolf 64 éves ügynök, *Szabó* Gáspárné 50 éves szakácsnő, *Baumgartner* József 27 éves munkás, *Gutek* Mátyás 27 éves kerskedő, *Vendelin* Lajos 22 éves munkás, *Terrábek* Ferenc 23 éves napszámos, *Rónai* Aladár 26 éves jogász, *Simon* Béla 32 éves lakatos, *Vitter* Lajos 15 éves napszámos, *Ábel* Lujza 60 éves munkásnő, *Karner* Gyula, *Kecsuk* Adolf, *Stefkó* Rezső 16 éves gyárimunkás, *Régl* István 31 éves százados, *Szvoboda* János 60 éves asztalos, *Getich* Ferenc 56 éves lakatos.

A tüntetésekkel kapcsolatban később letartóztatták *Niederhauser* Károly műegyetemi hallgatót, akiről megállapították, hogy a magyar zászlót ő dobta le a Vilmos császár-úti házból.

A magyar mártírokat 16-án, vasárnap temették el közös sírba a hősök temetőjébe. Sírjukhoz azóta is minden évben zarándokol Pozsony magyarsága a gyászos emlékű február 12-én.

A csehek lelövik Stefanikot

Május 5-én siffrirozott távirat érkezett Prágából a legionisták központjába Párisból a cseh maffiától. A távirat arról szól, hogy 6-án érkezik repülőgépen *Stefanik* tábornok Udinéből Pozsonyba.

Május 6-án parancs érkezett az összes pozsonyi laktanyákba, hogy állítsanak fel légelhárítókat és megfigyelőket, mert *egy magyar repülő fog Pozsony felett elszállni s azt le kell lőni.* A parancsnak megfelelően a pozsonyi várban lévő kaszárnyában, a tüzérkaszárnyában, a Zergehegyen és a hegyi ligetben felállították a gépfegyvereket, ágyúkat és megfigyelőket. Ugyancsak Pozsony határában, *Szöllösön,* is fel voltak állítva légelhárítók.

Délelőtt tíz óra tájban Szöllösről jelezték, hogy repülőgép közeledik. Fel is tünt csakhamar egy *zöld-fehér-piros* jelzésű gép, olasz *Caproni.* A gépben négyen ültek. A megfigyelők csaknem egyszerre adták ki a parancsot a tüzelésre. A tüzérkaszárnyában egy baka megtagadta az engedelmességet:

— *Ne lőjjünk erre a gépre, főhadnagy úr, hiszen ez nem magyar, hanem olasz gép,* — mondta a baka.

— *Parancsom van, hogy a gépre lőni kell, lőjj te is, vagy én lőlek le!* — felelte a tiszt.

A tüzelés nem tartott sokáig. Hogy *hány* golyó érte a gépet, az nem derült ki, csak látták, hogy a gép megingott, aztán zuhant lefelé *s láng csapott ki belőle.* Szöllös határába zuhant le az ekkor már elégett gép s maga alá temette utasait. A roncsok között *Stefanik* tábornok, a csehszlovák maffia *egyetlen szlovák* tagja és három olasz tiszt holttestét feküdt.

A lezuhant gépet azonnal körülvették s a legszigorúbban elzárták a környéket is, úgy hogy sem Stefanikot, sem a többieket be nem avatott nem közelíthette meg.

A szerencsétlenséget a lapok különféleképpen kommentálták. Egyesek szerint véletlenül lelőtték a gépet, mert *magyar* gépnek nézték, a hivatalos jelentés viszont az volt, hogy a repülő *géphiba* következtében kényszerleszállást kisérelt meg, ez nem sikerült és így zúzta halálra utasait.

Nyilt titok volt azonban, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, mert Stefanik tábornokot a csehek lőtték le prágai parancsra. Stefanik ugyanis a külföldön kitűnő összeköttetésekkel rendelkezett, erős kezű szlovák ember volt, aki valószínűleg nem hajolt volna meg Prágának s ragaszkodott volna a szlovákok jogaihoz, melyeket a pittsburgi szerződésben fektettek le.

Azt a katonát, aki a tüzérlaktanyában figyelmeztette a főhadnagyot, hogy a gép olasz gép, a csehek csakhamar *eltüntették.* A cseh kormány a szlovákoknak megigérte, hogy a legszigorúbb vizsgálatot indítja meg Stefanik különös halálának ügyében, de a vizsgálatot a köztársaság széthullásáig sem indították meg.

Különös betörés az Országos Hivatalba

A csehek minden jelet és nyomot eltüntettek, amely Stefanik titokzatos halálát megmagyarázta volna. Igy eltünt Stefanik ruhája is, amelyet a repüléskor viselt. Néhány év mulva egy szlovák ujságíró, *Kedrovic* Vladimir megtudta, hogy a Stefanik-féle relikviákat az Országos Hivatal egyik padlásszobájában őrzik. Kedrovic egy éjszaka betört az Országos hivatalba, fölfeszitette a padlásszoba ajtaját, ahol egy ládában megtalálta Stefanik ruháját. A francia tábornoki egyenruhán *világosan látszottak a sebesülés helyei, ahol a golyók behatoltak.* A ruha olyan állapotban volt, ahogyan a halottról leszedték. Helyenként összetépve s alvadt vérfoltok feketéllettek rajta. Kedrovic összecsomagolta az értékes leletet s ugyanazon az uton távozott, amelyen behatolt az Országos Hivatalba.

A betörést másnap felfedezték s érthető izgalmat keltett a cseh hatóságok körében, mert az eltünt Stefanik ruhákkal most már bizonyítani tudják, hogy *Stefanikot tényleg lelőtték.*

A cseh rendörség legügyesebb politikai fogdmegjeit küldte széjjel, hogy a rejtélyes betörőt kézrekeritsék és az ellopott Stefanik ruhákat visszaszerezzék.

A detektivek eredménytelenül nyomoztak, de *Kedrovic önként jelentkezett* s közölte, hogy a fontos bizonyítékokat hajlandó jó pénzért visszaadni. A csehek leültek Kedroviccal tárgyalni s a tárgyalások eredményhez is vezettek. Az ujságíró visszaadta az ellopott Stefanik relikviákat a cseh hatóságoknak, a csehek viszont teljesitették Kedrovic kérését: hatalmas összeggel egy félreeső szlovák faluban *csillagvizsgálót* épitettek Kedrovicnak s azonkívül nagyobb összegű pénzt is adtak neki. A csehek az üzlet megkötése után Kedrovicot bár nem bántalmazták, de állandó rendőri megfigyelés alatt tartották.

Kedrovic, aki ezt a vakmerő betörést elkövette s utána a relikviák visszaszármaztatásával a szlovák autonomista gondolat árulója lett, *ma a Hlinka gárda kapitánya...*

*

LEGKÖZELEBB:

Magyar diákok a Timár-utcai kinzókamrákban. — Nyilt utcán végzik ki a magyar munkásokat. — Magyarokat vártunk, — vörösöket kaptunk.

Hajó- V.asut- Repülőgép- jegyeit
a 8 ÓRAI UJSÁG Utazási Irodájában szerezze be, VI., Andrássy-út 16. sz.

A SOHASEM ÖREGEDŐ NŐ TITKA

45 éves és egy ránc, egy vonal sincs az arcbőrén! Tiszta, bársonyos, tökéletesen fiatal az arcbőre! Azt hinné az ember, hogy csoda, pedig nem az, hanem tudományos alapon magyarázható jelenség. A wieni egyetem orvosprofesszora, dr. Stejskal nagyszerü felfedezése alapján készülő Biocel kitünő hatásával állunk szemben. A Biocel természetes és értékes életeleme a fiatal, bársonyos, ránctalan arcbőrnek és kizárólag a rózsaszínü Tokalon-krémben kerül forgalomba. Táplálja és megifjitja bőrét álma idején. Ön napról-napra örömmel fogja reggel megállapitani, hogy fiatalabbnak látszik, a ráncok és vonalak tüneteznek. Nappal a fehér, nem zsiros bőrtápláló Tokalon-krémet kell használni, ez üditi és fehéríti a bőrt, kioldja a fekete pontocskákat és mitesszereket. Évekkel látszhatik fiatalabbnak, ha gondosan ápolja arcbőrét! Ha vannak bőrén hibák, igyekezzék megszabadulni tőlük. Ne törődjék bele az öregedés látszatába, hanem kövessen el mindent ennek elkerülésére. Ön el lesz ragadtatva a bőrtápláló Tokalon-krémnek hatásától. Visszakapja pénzét, ha az utasitás szerinti használat nem hozná meg a joggal várható eredményt.

SZINHÁZ • MOZI • MŰVÉSZET

Rontó Pál közhuszár kalandjai Verhovinától Kamcsatkán át Madagaszkárig

Kállay Miklós új, verses szindarabjáról

Érdekes új magyar színdarab szerepelt osztották ki a Nemzeti Színházban. *Kállay* Miklós, a kiváló író verses vígjátéka, a *„Rontó Pál"* ez a színdarab, amely az új évad egyik kimagasló ujdonsága lesz. *Kállay* Miklós a következőket mondja új művéről:

— Már gyeremekkorom óta érdekelt *Rontó Pál* alakja. Egri származású vagyok és így gyermekoromban sokat hallottam a kalandos életű magyar huszárról. Népszerű füzeteket is olvastam róla, *láttam is állítólagos lakóházát, amelyet még ma is mutogatnak Egerben.* Azóta folyton bennem élt ez az alak. Arra gondoltam, hogy színpadi hőst kellene belőle csinálni. A gyermekkori emlékeken kívül kiindulási pontul szolgált számomra *Gvadányi* József epikus műve. Gvadányi már megajándékozta egy nagyszerű magyar figurával a magyar színpadot: a *Peleskei nótáriussal*, noha ez a pompás figura inkább *Gál* József színpadi feldolgozása révén jutott páratlan népszerűségéhez.

— Rontó Pál kalandos kedvű magyar huszár, aki állítólag *Mária Terézia* korában élt. A fiatal huszár egy *máramarosi* állomásozása alkalmával *összeverekedett a sótisztekkel, akik közül kettőt levágott*, azután menekülni volt kénytelen. *Beállt a lengyel hadseregbe, a hős lengyel felkelők közé, Benyovszky* Móric gróf csapatába került és vitézül harcolt az oroszok ellen. Amikor azután a lengyel szabadságharcot leverték, *őt is elfogták és Kamcsatkába internálták.* Sikerült megszöknie, végigkalandozta Európát, végül *Benyovszky* Móric gróffal *Madagaszkár szigetére került.* Onnan jutott azután sok viszontagság után hazájába, ahol, *mint obsitos éldegélt Eger városában.*

— Hogy Rontó Pál valóban történeti alak-e, *máig sem bizonyos*, valószínűbb, hogy *obsitos huszárok elbeszélései alapján költött figura. Gvadányi* József epikus formában dolgozta fel a témát, nekem drámai cselekményt kellett kerekítenem belőle. Hogy ezt a célt elérjem, *szerelmi történetet* tettem a mese központjává. Rontó Pál, a fiatal huszár *beleszeret Hadik generális szépséges leányába* és ez a szerelem sarkalja őt, hogy kikerüljön az egyszerű közhuszári sorból. Rontó Pálban benne van *a magyar fajta talpraesettsége, ötletessége, fortélyossága*, amellyel minden helyzetben megállja a helyét és minden bajból kivágja magát. Vidám, derűs játék a *„Rontó Pál"*, amelynek pusztán főalakját és néhány személyét vettem át Gvadányitól, egyébként *az egész mese, valamennyi epizódja és figurája eredeti.*

— A darabot mindvégig játékos, *rímes magyar versben, alexandrinusokban írtam. Két részből, illetve nyolc* képből áll a mű. Előjátéka egy *Mária Terézia*-korabeli kaszárnya előtt történik, a második kép egy alföldi városka piacán, a harmadik kép egy csehországi magyar huszártáborban, a hétéves háború idején, a negyedik kép egy *verhovinai* kocsmában, az ötödik és hatodik kép a jeges *Kamcsatkában*, a hetedik kép *Madagaszkár* trópusi vidékén, végül a nyolcadik kép, az utójáték, *Rontó Pál egri házának udvarán* játszik, ahonnan belátni *Eger* egész szépséges panorámáját.

— A darabot azért osztották már most ki a *Nemzeti Színházban*, hogy a verses dialógusokat könnyebben megtanulhassák a szereplők. Egyébként Rontó Pál nagyszabású szerepét *Jávor* Pál játssza, Antit, a barátját, a vidám, nagyétkű huszárt, aki a mindig nagyratörő és fellegekben járó Rontó Pál mellett a realitást képviseli a darabban, *Tapolczay* Gyula személyesíti, Fruzsinkát *Szeleczky* Zita, a komornáját *Somogyi* Erzsi, Afanáziát *Lukács* Margit, Gyöngyvári Jóskát *Juhász* József és Szikárt *Pethes* Sándor alakítja.

Kállay Miklós vidám darabjának néhány dalbetétje is lesz azonkívül megfelelő helyeken muzsika festi alá a cselekményt.

Szabadtéri bemutató — díszlet nélkül

Oláh Gusztáv a „Bajazzók"-ról és a „Sylviáról"-ról

A Margitszigeti Színpadon *július 14-én, pénteken* a *„Bajazzók"* című opera kerül előadásra *Pertile* vendégszereplésével, az este második részében pedig *Delibes „Sylvia"* balettjét játsszák. Mind a két előadást *Rubányi* Vilmos vezényli és *Oláh* Gusztáv rendezi, aki az új *Pertile*-estéről a következőket mondja:

— *Pertilének* egyik legjobb szerepe a *„Bajazzók"* Caniója, a tragikus bohóc alakját lenyügöző élettel tölti meg és csodálatos hangján is talán a legszebben érvényesülnek *Leoncavalló* melódiái. Az előadás valóságos premier-számba megy, mert nemcsak Pertile énekli nálunk először Caniót, hanem *először lép fel Orosz Julia is mint Nedda, Losonczy György mint Tonio, Hámory Imre mint Silvio szabadtéren*, és ezúttal mutatkozik be az Operaház új fiatal énekese: *Udvardy* Tibor Beppó szerepében.

— A Sylvia, amelynek főszerepeit *Ottrubay* Melinda, *Horváth* Margit és *Brada* Rezső táncolják, ugyancsak premier-számba megy, mert egy *tatai* kísérleti előadást leszámítva, *először kerül szabadtérre a „Sylvia"*.

— Érdekessége az előadásnak, hogy *egyik darabhoz sem állítunk be díszletet a színpadra.* A természet szolgáltatja a megfelelő keretet és a vonzó szépségű parkrészletbe vonul be *Canio* és társulata, cirkusz-kocsijaival. A *„Sylvia"* nimfái és faunjai is *valóságos erdőben* játsszák le a romantikus történetet, amelyben *a görög mithologia világa elevenedik meg.*

NÉGY SZÍNHÁZI HIR

Strauss Richard születésének hetvenedik évfordulója alkalmából az *Operaház* színre hozza a nagy német zeneköltő legújabb dalművét, a *„Daphne"*-t. Az opera szövegkönyvét *Lányi* Viktor fordítja magyarra.

—

A **Fővárosi Operettszínház** új igazgatói, *Sereghy* Andor és *Sziklai* Jenő, már megkezdték a szervezkedési tárgyalásokat. A színház megnyitó ujdonsága alkalmasint *Fényes* Szabolcs és *Szilágyi* László új operettje lesz.

Ma este kezdik meg a próbákat a *szegedi Dóm*-téren az idei szabadtéri játékok darabjaiból. A *július 28-án* kezdődő ünnepi játékok műsorán tudvalevően a *„Magyar passio"*, a *„Bizánc"*, az *„Aida"* és a *„Turandot"* szerepel.

—

Hubay Jenő „Csárdajelenet"-e kerül előadásra ma este a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon. A táncjáték női főszerepében *Bordy* Bella lép fel, aki svájci nyaralását megszakítva, *repülőgépen* sietett haza, a szigeti előadásra. Holnap ugyancsak repülőgépen *Párisba* utazik Bordy Bella.

Tizenkéthónapos szerződés és törzstársulat

A Színművészeti Akadémia közgyülése

Tegnap délután közgyűlést tartott a *Színművészeti és Filmművészeti Kamara színművészeti* főosztálya *Kiss* Ferenc elnökletével. A közgyűlés során *Cselle* Lajos főtitkár ismertette *a kötelező kamarai szerződésre* vonatkozó javaslatot, amely szerint ezután *ismét 12 hónapos lesz a színészek szerződése.* A közgyűlés egyhangúan elfogadta azt a javaslatot is, hogy ezentúl minden színész *kötelezően tagja legyen a MABI-nak.* Elhatározta a kamara, hogy ősztől kezdve *minden színház köteles törzstársulatot tartani*, elhatározta továbbá, hogy azok a fővárosi színészek, akiknek színházai nem tartanak fenn külön nyugdíjintézetet, *kötelesek lesznek az Országos Színészegyesület Nyugdíjegyesületébe belépni.*

Végül ismertették *az új staggione*-tervezetet. E szerint *a régi kerületi beosztás mellett* hat kisebb vidéki társulat működik tovább is, míg a nagyobb helyekre *8—10 új staggione-társulatot szerveznének*, külön operett-, opera- és prózai társulatokkal, amelyek *felváltva látogatnák a nagyobb vidéki városokat.*

Színházak mai műsora

MARGITSZIGETI SZINPAD: Kongresszusi előadás (½9). — ROYAL: Mégis szép az élet (½9). — ERZSÉBETVÁROSI: Zimberi-zombori szépasszony (8). — MARKUS PARKSZINHÁZ: Dalol a nyár (8). — MAGYAR MŰSZINKÖR: Mondj igazat (¼5, ¼8). — FÉNYES FŐVÁROSI NAGYCIRKUSZ: A cirkusz királynői, stb. (4, 8).

Film az életveszélyről

Amerikában eddig a film-cenzurát helyettesítő *Hays-organizáció* nem engedte meg, hogy a filmek a szerelmi élet erkölcstanával, a sexuális élet zavaraival foglalkozzanak. Most első ízben sikerült a *Columbia*-filmgyárnak áttörnie a gátat és elkészítette a *„Damaged Lives"* című filmet, amely elejétől a végéig ennek a kérdésnek legtitkosabb és legaktuálisabb problémáit tárgyalja. A film nemcsak problémájánál fogva, hanem cselekményének színes és dramatikus felépítésével igen nagy sikert aratott, annyira, hogy Magyarország számára a filmből kópiát csak most lehetett kapni. Az újszerű film magyar nyelven *Veszélyben az élet* címet kapta és rendkívüli előadásokban még a nyár folyamán nálunk is vetítésre kerül.

Bárki bármilyen utazási tervével, minden kötelezettség nélkül, teljes bizalommal fordulhat a 8 Órai Ujság Utazási Irodájához (VI., Andrássy-út 16.), ahol minden kérdésre pontos felvilágositást kaphat. Telefon: 12—89—81.

Vidám vasárnap Siófokon!

A 8 ÓRAI UJSÁG fürdőcarja.

Indul vasárnap reggel ½7 órakor az Utazási Iroda elől.

Visszaindulás Siófokról az Elit Grill Penzió elől este 11 órakor. — Részvételi díj ebéddel, vacsorával és stranddal együtt **17.50** P. — Jelentkezéseket elfogad a 8 Órai Ujság Utazási Irodája VI., Andrássy-ut 16. — Telefon: 128—981.

Jelentkezési határidő: **péntek este 6 óra.**

Pengős hirdetés

Két képviselő

megtévedt és olyan törvényjavaslatot szerkesztett, amely megvalósulása esetén szétrobbantotta volna ezt a kis országot. Megtévedésük bűn a nemzettel szemben. Ügyük éppen ezért nem magánügy. A legmagasabb közjogi bírói fórum megfellebbezhetetlenül kimondta, hogy ténykedésük összeférhetetlen a képviselői mandátummal. A két képviselő vétett a haza iránt való köteles hűség ellen és mindketten elvesztették mandátumukat. Ezzel az ügy, amely heteken át az ország népének minden rétegében heves tiltakozást és méltatlankodó felháborodást váltott ki, megnyugtató módon befejeződött. Ismételjük: nem magánügy, hogy két törvényhozó atomjaira akarta bontani az államot, felbomlasztani és szétzüllleszteni, hanem a nemzeti közösség ügye. A nemzet megtorlást és elégtételt követelt s ezt az elégtételt kapta meg az összeférhetetlenségi ítélőbizottság tegnap elhangzott ítéletében. Két képviselő szembekerült a nemzettel és többé egyik sem képviselő. Ennyi történt, semmivel sem több. Amint az ügy nem magánügy, épp úgy nem pártügy és nem külpolitikai ügy. Amit Hubay és Vágó tett, annak semmi köze sem a párthoz, amelyhez tartoztak, sem a külpolitikához. Legegyénibb meggyőződésükből következett, hogy a nemzet nagy érdekeit ilyen könnyelműen kockára vetették. A pártra, melynek véletlenül leghangosabb tagjai voltak, komoly helyen senki sem akar egy morzsányit sem áthárítani abból a felelősségből, amelyet a két képviselő volt kénytelen viselni az ítélkező fórum előtt. De épp így megengedhetetlen, hogy ebbe az ügybe bárki külpolitikát keverjen. Az ilyesmi átlátszó rosszhiszeműség vagy kétségbeesett egyéni védekezési mód. Különösen a mandátumától megfosztott egyik képviselő védekezéséből derült ez ki mindennél világosabban és még jobban megerősítette azt a felfogást, hogy az ilyen viselkedés összeférhetetlen a képviselői mandátummal. Az ország nyugodtan és magabízóan halad tovább az útján. Ez az út a *szegedi út*, melyről húsz év után ma már mindenki előtt bebizonyosodott, hogy ez vezet a jobb jövő felé és ezen haladva érhetjük el nagy nemzeti céljainkat, amikor sor kerül Európa igazságos újjárendezésére. Mindenki megelégedéssel hallhatta tegnap a miniszterelnöktől, hogy az európai újjárendezés irányítására hivatott nagy erőknél és nagy egyéneknél nemcsak okosságot, hanem bölcsességet is talált és még valamit: a legnagyobb diadalok közepette mérsékletet. Ennek a mérsékletnek tanujeleként azt a felfogást tapasztalta odakint, hogy minden országnak megvannak a sajátos viszonyai és hogy a megoldásokat azok tudják legjobban, akik az illető országban élnek és régen foglalkoznak a maguk dolgaival. Belügyeinkre vagy éppenséggel nemzetiségi ügyeinkre külföldről senki sem gyakorol semmiféle befolyást. Ezt végre meg kell értenie mindenkinek. Vegye tudomásul mindenki — még azok is, akik az ilyen szerencsétlen ügyekbe rosszhiszeműen mellékszempontokat kevernek — hogy igenis: *»a magunk útját járjuk és járhatjuk, igyekezve magunk is bölcsek, méltányosak, igazságosak és szeretetteljesek lenni nemzetiségeink irányában...«* Ennek a bölcsességnek és méltányosságnak a bizonyítéka az a két nemzetiségi törvényjavaslat is, amelyet ma nyujt be a kormány a képviselőházban, megmutatva, hogy mi a helyes és igazságos nemzetiségi politika. Így járunk a magunk útján és így fogunk járni ezután is...

„A magunk útját járjuk és járhatjuk"

Gróf Teleki Pál nagy beszéde az ítélőbizottságban, amely kimondotta Hubay és Vágó mandátumának megszűnését

A képviselőház összeférhetetlenségi ítélőbizottsága tegnap órákon át tárgyalta *Hubay* Kálmán és *Vágó* Pál képviselők ügyét és este hozta meg ítéletét, amellyel *Hubay Kálmánt és Vágó Pált megfosztotta mandátumuktól.* Az ítélőbizottság *11:1 arányban* mondotta ki az összeférhetetlenséget, illetve a mandátumfosztást.

Az összeférhetetlenségi ítélőbizottság ülését mindvégig nagy érdeklődés kísérte és a törvényszék nagy számban jelentek meg a bizottsági teremben, hogy hallgassák az ítélőbizottság tárgyalását. *Hubay* Kálmán és *Vágó* Pál részletesen előterjesztették védekezésüket. Gróf *Teleki* Pál, mint az összeférhetetlenségi bejelentést tevő képviselő, szólalt fel és *több mint egyórás beszédben cáfolta meg sorra a két képviselő védekezésének állításait.*

Gróf *Teleki* Pál mindenekelőtt azt hangoztatta, hogy a két képviselő nemzetiségi törvényjavaslata *különösképpen alkalmas a magyar államrend megbontására.* Soha nem vonja kétségbe egyetlen képviselő jogát ahhoz, hogy a nemzetiségi kérdés törvényes szabályozását a képviselőházban szóvátegye. De az egyforma joggal egyforma kötelesség is jár. Kimutatta felszólalásában a miniszterelnök, hogy Hubay és Vágó védekezésükben *téves idézeteket hoztak fel és alapvető közjogi jogszabályokat mellőztek.* Ezekre szedte az állambomlasztó törvényjavaslatot és a két képviselő védekezését, különösen hosszan foglalkozva *a »népcsoportok« kérdésével.*

Megállapította, hogy a Hubay—Vágó-féle javaslat

a népcsoportok államellenes tevékenységével szemben nem ad semmiféle biztosítékot.

A nyelvjogok biztosításához nem kell önkormányzat és ahhoz sem, hogy a néppel érintkező állami közegek a nép nyelvét beszéljék. Ha az önkormányzat az állami és a törvényhatósági tisztviselőkre is kiterjed, akkor *a nemzet helyébe népközösség lép és a felbomlás állapota következik be.*

A továbbiakban azt fejtegette a miniszterelnök, hogy

a javaslatnak az anyakönyvezésre vonatkozó része a legellentétesebb a mi nemzeti felfogásunkkal és természetünkkel

és emellett *a legantiszociálisabb gondolat is.* Azt jelenti ez, hogy a népközösséget nem az együttérzés, hanem *a kényszer, a kataszter tarthatja csak össze. Ilyen kényszertársulást magyar ember soha nem ismert.* Az a helyes, hogy *mindenki vallja be nemzetiségét szabadon,* éppen úgy, mint anyanyelvét, mert a kettő nem mindig azonos. Kijelentette a miniszterelnök: *elrendelte, hogy a küszöbönálló népszámlálásnál a nemzetiséget is kérdezni kell.*

— Én, aki ennek az országnak sorsáért a felelősséget hordozom, — mondotta gróf *Teleki* Pál — nemcsak elítélem, hanem *mélységesen sajnálom, hogy ilyesmi történhetett a magyar országgyűlésen.* Nem szabad az ország legkényesebb, legfontosabb ügyeit olyan kevés ismerettel és olyan felületességgel kezelni, mint ahogy azt *Hubay* Kálmán a védekezésében teszi. *Vágó* képviselő külpolitikai argumentumaira meg kell jegyeznem, hogy *ez először is nem külpolitikai ügy,* másodszor pedig

ez az ügy a két képviselőnek nem pártállásából, hanem egyéni meggyőződésből folyó és a nemzet érdekeit sértő javaslat beterjesztése alapján keletkezett ügye.

A párt többi képviselőtagja nem ismerte alaposan a javaslatot és nem gondolta át úgy, mint a beterjesztő képviselők. Nézetem szerint tehát *nem felelősek érte sem forma, sem méltányosság szerint.*

— Ami *Európa ujjárendezését* illeti, — folytatta a miniszterelnök, — *ennek útján jártunk Szegeden és utána,* akkor még keskeny ösvényen, amelyről nem is tudtuk, hogy útra vezetett. Közben talán éppen ezért meg is tántorodtak a nemzet vezetői. *De ma újra ugyanazon az úton vagyunk, ahol Szegednél kezdtük.* Ami *pedig az Európa ujjárendezését irányítani hivatott nagy erőket és az irányításra hivatott nagy egyéneket* illeti, nemcsak cselekedetekből látom, de

alkalmam volt meg is győződni arról, hogy ott nemcsak okosságot, hanem bölcsességet is találunk és a legnagyobb eredmények és diadalok közepette a nagyobb bölcsesség kritériumát és a mérsékletet,

amely alkotásokban záloga az állandóságnak. Ennek a mérsékletnek tanujeleként találtam *azt a felfogást is,* hogy

minden országnak megvannak a sajátos viszonyai

és hogy *a megoldásokat azok tudják legjobban, akik ott élnek, benne élnek és régen foglalkoznak e viszonyok problémáival.*

Hangsúlyozta ezután a miniszterelnök, hogy *belügyeinkre, nevezetesen nemzetiségi belügyeinkre sem gyakoroltak külföldről semmiféle befolyást, vagy éppenséggel nyomást.*

— A magunk útját járjuk és járhatjuk,

igyekezve magunk is *bölcsek, méltányosak, igazságosak és szeretetteljesek lenni nemzetiségeink irányában.*

Végül kijelentette gróf *Teleki* Pál, hogy a két képviselő részéről külpolitikai szempontokra való hivatkozás csak még jobban meggyőzte őt arról, hogy itt tényleg összeférhetetlenségről van szó.

— *A nemzetiségek és az azokhoz tartozó honfitársaink ügyeinek és jogainak méltányos rendezése és kezelése* — fejezte be a miniszterelnök felszólalását — *az ellenük vétők szigorú büntetése, a magyar társadalom felfogásának helyes irányba való nevelése és így a mindennapi élet, a társadalmi élet barátságosabbá tétele, a közigazgatás szigorú irányítása és ellenőrzése*

nagyobb megnyugvást fog teremteni a nemzetiségekben, mint olyan törvény, amely szándékosan emeli a választófalakat és nehéz megrázkódtatások között szétrobbantaná azt az államot, amelyben magyaroknak és nemzetiségeknek együtt kell élniök

és amely mindnyájunknak egyformán hazája kell, hogy legyen. *A nemzet egységén kell dolgoznunk* és olyan törvényeket kell hoznunk, amelyek ezt szolgálják és nem a szétbontás csiráit vetik el.

Gróf *Teleki* Pál felszólalása után a zsűri tagjai intéztek kérdéseket *Hubay* Kálmán és *Vágó* Pálhoz, majd az elnöklő *Petrő* Kálmán elrendelte a szavazást. A szavazatok összeszámolása után az elnök kihirdette az ítéletet, amely szerint az ítélőbizottság tagjai 11:1 szavazattal *kimondották az összeférhetetlenség fenforgását és a két képviselő mandátumának megszűnését.*

Nyilttér

FERENCJÓZSEF
KESERŰVIZ

Kárpátalja — vajdaság

Két nagyjelentőségű nemzetiségi törvényjavaslatot nyujt be a kormány ma délben a Házban

A képviselőház ma délben ülést tart, amelyen beterjesztik az összeférhetetlenségi ítélőbizottságnak *Hubay* Kálmán és *Vágó* Pál ügyében tegnap este hozott ítéletét. A képviselőház elnöke bejelenti a Háznak, hogy az ítélőbizottság döntése szerint *Hubay Kálmán és Vágó Pál mandátuma megszünt.*

A mai ülésen

két nagyjelentőségű nemzetiségi törvényjavaslatot nyujt be a kormány.

Az egyiket gróf *Teleki* Pál miniszterelnök terjeszti a képviselőház elé. Ez a törvényjavaslat

»A kárpátaljai vajdaságról és annak önkormányzatáról«

szól. A törvényjavaslat biztosítja Kárpátalja népének a szabad politikai és gazdasági fejlődést. Közjogi viszonyaink továbbépítése terén fontos állomást jelent a törvényjavaslat, amely az elmult húsz esztendő alatt sokat szenvedett rutén nép régi óhaját teljesíti. Az önkormányzat, amelyet a törvényjavaslat Kárpátalja népének ad, történelmi alkotmányunkhoz simul. A törvényjavaslat lehetővé teszi, hogy a cseh uralom alatt kifosztott Kárpátalja a feilődés útján indulhasson el jobb jövő felé. A javaslat *vajdaságnak deklarálja a Kárpátaljá*t, ami megfelel a magyar közjogi hagyományoknak. A javaslat fontos alappillére a **jogi és tényleges egyenlőség,** amelynek alapján a javaslat biztosítja *a rutén népiség fenmaradását, gazdasági és szellemi erőforrásainak fejlesztését.*

A másik nagyjelentőségű törvényjavaslatot *Radocsay* László igazságügyminiszter nyujtja ma délben be a képviselőházban. A javaslat

»A nemzetiségi érzület büntetőjogi védelméről«

intézkedik. A törvényjavaslat lényege az, hogy ha valaki lealacsonyító kifejezést használ magyar állampolgárral szemben, úgy hogy ezzel *nemzetiségi érzését sérti, vétséget követ el* és hat hónapig, ha pedig a vétséget sajtó útján követi el, egy évig terjedhető fogházzal bűnhődik.

NYÁRI UTITÁRS 1.45 PENGŐ
Regények a finomság és előkelőség varázsával.
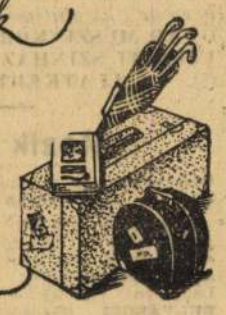

SZINHÁZ ÉS FILM

Herczeg Ferenc

Két Herczeg Ferenc bemutató lesz a télen

Herczeg Ferenc, az ősz magyar írófejedelem a nyár legnagyobb részét badacsonyi »présházában« tölti, abban a környezetben, amelynek természeti szépsége, történelmi bája már annyi nemes alkotásra ihlette a nagy írót. A hírek szerint Herczeg Ferenc nyári badacsonyi pihenője ismét munkával telik el és a kiváló író a nyár végére befejezi mindkét darabját, amelyeket még Budapesten kezdett el. Herczeg Ferenc első darabja hatalmas történelmi mű, amely a Nemzeti Színházban kerül bemutatóra. A második új Herczeg-darab társadalmi színmű, amely vagy a Nemzeti Kamaraszínházban, vagy egy előkelő magánszínházban kerül színre. Az idei színházi évad legnagyobb eseménye nyilván a két Herczeg-bemutató lesz.

Mesterséges hullámokról és felhőgépekről beszél Oláh Gusztáv, az Operaház főrendezője

Oláh Gusztáv

Operaházunk színpada ma már nemcsak az énekművészet hajléka, hanem a legmodernebb technikai tüneményeknek színhelye is. Az utolsó néhány év alatt egyrészt az áhitatos művészetnek, másrészt a XX. század nagyszerű technikai alkotásainak egybeforrását láttuk az Opera színpadán. Ezekről a gépesített csodákról beszélt Oláh Gusztáv, az Operaház kiváló főrendezője:

— A színpad ma már nem titok, — mondotta a főrendező — nem elvont valami, hanem a legképtelenebbnek látszó feladatok is végrehajthatók rajta.

— Hogyan hajtják végre ezeket a mesterséges színpadi tüneményeket?

— Minden csodát vetítéssel oldunk meg. Nagy hibája azonban a magyar színpadnak, hogy gyors változásokat nem igen lehet keresztülvinni. Éppen a nehézkes színpadi berendezések következtében. Egészen más a helyzet például a németországi színpadokon.

— Mik voltak azok az operák, ahol ilyen különleges technikai megoldásokra volt szükség?

— »Julia szépleány«, »Bánk bán«, »Krisztus«. A két utóbbiban volt egy-egy igen érdekes és szinte megoldhatatlannak látszó jelenet. Az elsőben a Tisza-jelenet, a másodikban a Genezáret-tavi jelenet. Mindkettőnél a vízfelület viharos, erős hullámzására volt szükség. A »Bánk bán«-ban ezt a jelenetet úgy oldottuk meg, hogy a vízre előlről három fodorvetítő gépet irányítottunk, ezenkívül még egy különleges világítóberendezéssel alulról is fénnyel öntöttük el a vízfelületet. A vetítőgépeket a milánói Scala bocsátotta rendelkezésünkre. Azóta végképpen a birtokunkban maradtak. A Genezáret-tavi jelenetnél a színpadra hatalmas szőnyeget helyeztünk, amit hosszú botokkal mintegy 20 díszítő munkás taktusra emelgetett, természetesen a megfelelő irányban. Közben vetítő gépekkel hullámtarajokat vetítettek rá, ugyanakkor pedig a beállított felhőgépek is teljes illuziót keltve működtek.

— Nem könnyű feladat ezeknek az úgynevezett modern operáknak a rendezése — fejezte be a beszélgetést Oláh Gusztáv. — Éppen az előbb fejtegetett technikai követelmények azok, amik — bár az előadás alatt csodákká lesznek — megnehezítik a munkát. S ha már megoldottuk is a megoldhatatlannak látszó problémákat, sokszor később látjuk csak meg, hogy mennyire hálátlan feladatot vállaltunk magunkra. (t. t. a.)

Ideális színházi világ a Német Birodalomban

Németországban az idén 332 színházépületben és 129 szabadtéri színpadon játszanak, a működő színpadok száma tehát 161. Ezek között 241 állami, városi vagy tartományi színház, 47 magánkézben van, 44 pedig nyári színpad. A színházak 281.418, a szabadtéri színpadok 236.800 ülőhellyel rendelkeznek. Hogy a színpadok eloszlása nemcsak a nagyvárosokra korlátozódik, mutatja az a tény, hogy a nyári színpadok 82.6%-a és a szabadtéri színpadoknak több mint a fele éppen a 10.000 lakosúnál kisebb városokra esik. A színházzal nem bíró városok igényeinek kielégítéséről a vendégszereplések gondoskodnak. Ilyenek rendezésében a köztulajdonban lévő színházak 77.2%-a, a magánszínházak 10.6%-a vesz részt. Ugyanezen cél szolgálatában áll még 45 tartományi és vándorszínház, 20 vendégszereplések céljaira szolgáló színház, 13 parasztszínház, 74 vándortársulat és 30 dialektusszínház. A színpadok 75%-a legalább 9 hónapig, 45 százaléka egész éven át üzemben van.

Szeleczky Zita

Megkezdték a Sok hühó Emmiért forgatását a Magyar Film Irodában

Kiss Manyi

Regény, majd később színdarab formájában nagy sikere volt a tragikus körülmények között elhunyt *Aszlányi* Károly vidám játékának, a »*Sok hühó Emmiért*« című bohózatnak. Szinte természetes, hogy a filmre kínálkozó témából hamarosan magyar film lesz, mert ma reggel megkezdték a forgatását a *Magyar Film Iroda* egyik műtermében. *Zalabéri Horváth* János ültette át filmre a kedves, a megszokottól messze kanyarodó mesét. A film vezető szerepeire *Szeleczky* Zitát, *Kiss* Manyit, *Jávor* Pált, *Csortost* és *Makláryt* szerződtették. A film rendezője és zeneszerzője: *Szlatinay* Sándor.

Hollywoodban is takarékoskodnak

279 filmíró közül csak 94 írónak van állandó szerződése

A hollywoodi filmgyárakban összesen csak 279 filmírónak van állandó munkája. Az utolsó húsz év alatt Hollywood ilyen kevés íróval még nem dolgozott. A legtöbb szcenáriumíró 1937-ben volt a filmfővárosban, ekkor 541 írónak volt szerződése. A mostani 279 közül csak 94 író dicsekedhet állandó megállapodással, a többi csak filmenként kap fizetést. A stúdiók ugyan tagadják, hogy az írói szerződések selejtezésénél takarékossági szempont vezeti őket. Hivatalos indokolásuk szerint arra való tekintettel, hogy állandó szerződésük csak kisfizetésű íróknak van (heti 100—200 dollár), a nagyfizetésű írósztárokat filmenként vagy hetenként fizetik. Hollywoodban tehát mégis takarékoskodnak.

400 „különbejáratú" zsöllye az új Híradó moziban

A világtörténelem rohanó és egyre jobban zsúfolódó eseményei Budapesten is megteremtették a *Híradó mozi* konjunktúráját. A közönség érdeklődése olyan nagyarányú, hogy még egy *Híradó mozira* van szükség. *Ha pedig még egy kell — lesz még egy.* Már építik is az új filmszínházat a Belváros szívében, amelynek nézőterén *mindössze 400 zsöllyét helyeznek el.* Ebben a moziban ugyanis megszüntetik a sorrendszert, itt valamennyi zsöllyéhez külön hozzá lehet férni, tehát — »*különbejáratú*« fotelek várják majd a közönséget.

Amint a nézőtér átépítésével végeznek, sor kerül a gépek felszerelésére. A *Híradó moziban*, a tervek szerint, már reggel kilenckor megkezdik a képek pergetését és szünet nélkül fut majd a műsor egészen késő éjjelig.

A bécsi Staatsoper együttese a nyugati megszállt területeken

A bécsi operaház karöltve a bécsi rádió igazgatóságával mintegy hatvan tagú balettkarral, énekessel és néhány prózai erővel vendégszereplésre indul a német csapatok által megszállt nyugati részekre. A nagyszabású vendégszereplés célja propagandaelőadás a német zene és művészet kiválóságainak ismertetésére. Az előadások legnagyobb részét a bécsi rádió is közvetíti.

Csak nem beteg?

Egyik vidéki színigazgatónkkal történt az alábbi kis eset. Szóbanforgó direktor egyik vasárnap délelőtt magában baktatott a kisváros poros utacskáján. Az egyik kapuban öreg parasztember álldogált, pipázgatott és néha-néha sereintett egyet. Gazduram ismerte már az igazgatót, mert amikor melléje ért, barátságosan köszönt és megszólította ilyképpen:

— Hova tart igazgató uram?

— Gőzfürdőbe — válaszolta a direktor.

Az öreg paraszt egy ideig hallgatott, majd elcsodálkozott.

— Tán csak nem beteg?

Pest beszéli:

Tamási Áron erdélyi író befejezte új darabját, amelynek címe »Vitéz lélek«. A darab a székelyek hősi korszakából meríti témáját és a lelki vitézség erejét példázza. Tamási Áron új drámája előreláthatólag a Nemzeti Színház színpadán kerül bemutatóra.

⊙

Rökk Marika, az UFA világhírű magyar sztárja a hírek szerint augusztus elején Budapestre érkezik férjével, Georg Jacobi filmrendezővel. A fiatal táncos-sztár programja most megváltozott, mert az UFA új filmjének felvételei miatt utazása elmarad. Ezek szerint Rökk Marika budapesti fellépéből sem lesz semmi.

A színházak mai műsora

ANGOL-PARK: *Nincs előadás.* — ERZSÉBETVÁROSI: *Sárgarigófészek* (8). — MÁRKUS-PARK: *Ez lett a Pestünk* (9). — FÉNYES-CIRKUSZ: *Togare, a dzsungel hercege királytigriscivel* (4, 8). — MAGYAR MŰSZINKÖR: *Tokaji aszú* (½5). — UJPESTI SZINHÁZ: *Méltóságos asszony* (8). — ÁLLATKERT: *Beethoven-est* (½9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat, V Ü = Vasárnap és ünnepnap, M = Matiné.

ADMIRAL (353-707): **Toprini nász** (Tolnay Klári). (½4 ½6 ½8 ¼10: V Ü ½2-kor is.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **A tenger ördögei.** — ALKOTÁS (355-374): **A gályarab** (Charles Laughton). (½4 ¼6 ½8 ¼10: V Ü ½2-kor is.) — BELVÁROSI (384-563): **Dr. Kildare különös esete** (4 6 8 10; V Ü jobbterem 4 6 8 10; balterem 5 7 9.) — BROADWAY (144-212): **Férjet keresek** (Turay). (½4 ½6 ½8 ¼10. Sz V Ü ½2-kor is.) — BUDAI APOLLO (351-500): **Mártírasszony** (½5 ¾7 9; V Ü ¼4 ¼6 ½8 ¾10.) — CAPITOL (134-337): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky). (½4 ½6 ½8 ¼10.) — CASINO (383-102): **Nagy keringő** (Louise Rainer). (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ½4-kor is.) — CITY (111-140): **5 millió keresi az örökösöket** (Heinz Rühmann). (¾6 ¾8 ¾10: Sz V Ü ½4-kor is.) — CORSO (182-818): **Szervusz Péter** (Páger Antal). (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ½4-kor is.) — CORVIN (139-584, 138-988): **A két tökfej** (Stan és Pan) (¼4 ½6 ½8 ¾10: V Ü ½2-kor is.) — DAMJANICH (134-803): **Pénz beszél** (Dayka Margit). (Előad.: 5 ⅛8 ½10: V Ü 2 4 6 8 10.) — FORUM (188-707, 189-543, 188-528): **Nyári szünet.** — GLÓRIA (144-800): 22—25-ig **nyári szünet.** — HIRADÓ FILMSZINHÁZ (222-499): **Magyar-, Fox-, Luce-, Ufa- és Rajzos-híradók. Lobogó sörények** (kultúrfilm). **Afrikai vadászkaland** (rajtfilm). (Folytatólagos előadások 10-től vasár- és ünnepnap 9—24 óráig.) Hűtött nézőtér! — HOLLYWOOD (142-453): **Mégis szép a világ** (Claudette Colbert) ½6 ½8 ½10: V Ü ¼4-kor is.) — HOMEROS (286-178): **Két lány az utcán** (Előadások: 5 ⅛8 ½10; V Ü ½4-től folyt.) — IPOLY (292-626): **A 3 betyár** (A 3 Ritz Brothers). (5 ⅛8 ½10; V Ü 3 ¼6 ½8 ¾10.) — JÓZSEFVÁROSI (134-644): **Az üldözött** (John Garfield). (Előad.: 5 ⅛8 ½10: Sz V Ü ¼4 ¼6 ½8 ¾10.) — KAMARA (144-027): **Az új földesúr** (Jókai Mór regénye: Somlay). (4 6 8 10: V Ü 11 és 2-kor is.) — KULTÚR (386-193): **Találkoztam a szerelemmel** (Előadások kezdete teremben: ¼6: kertben: ½8 ¾10; V Ü teremben: ¾2 ¾4 ¾6: kertben: ½8 ¾10.) — LLOYD (111-994): **Férjet keresek** (Turay) (½6 ½8 ½10: Sz V Ü ½4-kor is.) — ODEON (422-785): **Azurexpressz** (Páger). (Folyt. előad.: ½5 ¾7 ¼10: Sz ½4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — OLYMPIA (421-588): **Nyári szünet!** — OMNIA (120-125): **A dzsungel banditái** (5 ⅛8 ½10: Sz V Ü 4 6 8 10.) — ORIENT (114-926): **A piros bugyelláris** (Somlay Artúr). (Folyt. előadások: ½5 ¾7 ¼10: V Ü ½2 ¾4 ½6 ½8 ¼10.) — PALACE (221-222): **Halhatatlan keringő** (Paul Hörbiger). (D. e. 11; d. u. 2 4 6 8 10.) — PATRIA (145-673): **Göre Gábor visszatér** (Rózsahegyi). (4 6 8 10; V Ü 2-kor is.) — PHÖNIX (144-454): **Az idegen asszony** (Krisztina Söderbaum). (Folyt. előad.: d. e. 11: d. u. 5 ⅛8 ½10; Sz V Ü 11 és 3-kor is.) — RÁDIUS (122-098, 120-564): **Egy esős délután** (Ida Lupino). (½6 ¾8 ¾10: Sz V Ü ½4-kor is.) — RIALTÓ (139-497): **Tarzán és fia** (5 ⅛8 ½10: V Ü 2 4 6 8 10.) — ROYAL APOLLÓ (222-002): **Reménytelen eset** (Jenny Jugo). (¼6 ⅛8 ¾10: Sz V Ü 4 6 8 10.) — SAVOY (146-049): **Göre Gábor visszatér** (Rózsahegyi). (¾4 ½6 ½8 ½10: V Ü ½2-kor is.) — SCALA (114-411): **Titkos házasság** (Lorette Young). (¾6 ⅛8 ¾10: Sz V Ü ¾4-kor is.) Nyolc tettes! — SIMPLON (268-998, 268-999): **Göre Gábor visszatér** (Rózsahegyi). (5 ⅛8 ½10: V Ü ½6 ½8 ¾10.) — STUDIÓ (140-840): **Noszty fiú esete Tóth Marival** (Jávor). (4 6 8 10: V Ü 2-kor is.) — TIVOLI (123-045): **A tenger ördögei** (Victor Mc Laglen). (Folyt. előad.: ½5 7 ½10: Sz ¾4 ½6 ½8 ¾10: V Ü ¾2-kor is.) — TURÁN (120-003): **Dal a szabadságról** (Nelson Eddy). (4 6 8 10: V Ü 2-kor is.) Vas. d. e. 11-kor: **Címzett ismeretlen.** — URANIA (146-045): **Utolsó hét! Nyugati villámháború** (Hollandia, Belgium, Flandria elfoglalása). (½5 7 ½10: Sz V Ü 2-kor is.) — VESTA (222-401): **Az üldözött** (John Garfield). (½4 ½6 ½8 ½10: V Ü 2 4 6 8 10.)

ÁLLATKERT
Ma 8 órakor BEETHOVEN-EST
I-IV-V. szimf. Vez.: Ferencsik

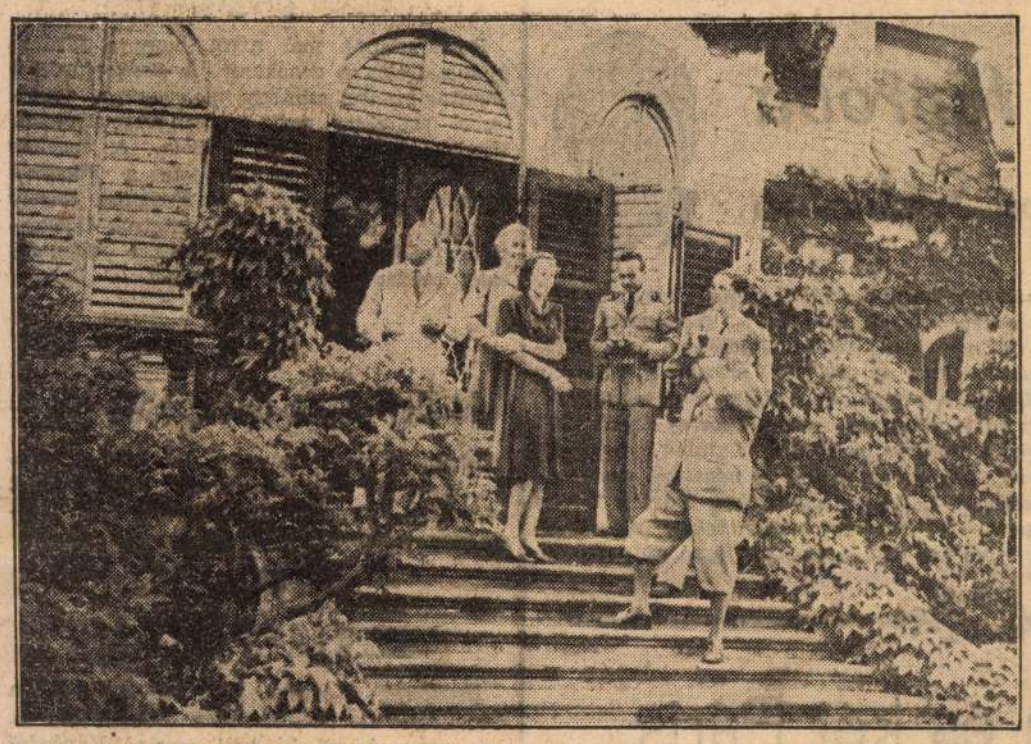

A kormányzó családja körében születésnapján Kenderesen a vadászrepülőgépek tisztelgő felvonulását nézi

Közel hárommillió négyzetkilométer gyarmatbirtokot vett el Versailles Németországtól

Berlin, június 18. (NST)
(Az Esti Ujság tudósítójának jelentése.)

A német gyarmatosítás a mult század végén, a nyolcvanas években indult meg. Egy *Lüderitz* Arthur nevű brémai kereskedő Délnyugat-Afrika partjain *megszerezte az Angra-Pequena nevű kikötőt 1883-ban, majd megvásárolt a part mentén is egy szárazföldsávot és azt elnevezte Lüderitz földjének.*

Három afrikai gyarmat

A német hatóságok felfigyeltek arra a nagyjelentőségű gazdasági ténykedésre, amelyet Lüderitz kifejtett a maga „saját szerzeményü" gyarmata és az anyaország között és hamarosan megállapodást kötöttek vele, amelynek az lett az eredménye, hogy

Angra-Pequena már 1884-ben német állami fennhatóság alá került.

A német kormány aztán fokozatosan terjeszkedni kezdett, s megszerezve a környező területeket, *megalakitotta a Német-Délnyugat-Afrika néven ismeretes gyarmatát.*

A világháború előtti

Német-Délnyugat-Afrikának a területe 835 ezer négyzetkilométer volt,

s ezen a hatalmas földdarabon csak kétszázezer ember lakott. Közülük alig tizenötezer volt európai, a többi különböző négertörzsekhez tartozott. Legtöbben busmanok és bantunégerek. Ezen a vidéken rendkívül száraz az időjárás, nyáron a folyók is kiszáradnak, így *a föld nem annyira földmivelésre, mint inkább állattenyésztésre alkalmas.*

Hatalmas zsiráf-, zebra- és antilopcsordák legelésznek a füves pusztákon.

A németek nagyon sok közutat és vasutat épitettek, mert *igen gazdag réz- és gyémántbányák vannak ezen a vidéken.*

A világháború után ezt a német gyarmatot beolvasztották az angol fennhatóság alatt levő Délafrikai Egyesült Államokba,

s így az angolok Egyiptomtól le egészen a Fokföldig egy összefüggő, hatalmas gyarmatbirodalmat birtokolnak.

Felfelé haladva, Afrika nyugati partvidékén, a Guineai-öbölben találjuk a másik egykori német gyarmatbirtokot, *Kamerunt.* Vulkánikus eredetű, magas hegységei és hatalmasan hömpölygő folyói vannak, amelyek még tengeri hajókkal is jó darabon hajózhatók.

Rendkívüli bőséges az évi csapadékmennyisége s ezért a növényzete igen dús és változatos.

Kamerunnak főleg olajpálma, kaucsuk, cukornád, dohány, kakaó termelvényekből, banánból és elefántcsontból van sok kivitele. Állatvilágát az elefánt, viziló, krokodilus, bivaly és antilop teszi. Lakosai a négerek, akik között különösen harciasak a bakviri, bakunda, bali, bakokó törzsek. Ezek a bennszülöttek a mezei munkát megalázónak tartják, így azokat az asszonyokkal végeztetik. *Fővárosa Buea, nevezetes kikötővárosa Duala.*

Kamerun 1884 óta volt német kézben, a világháború után pedig ezen az ötszázezer négyzetkilométernyi területen az angolok és franciák osztozkodtak.

Az Aranypart és a Rabszolgapart mentén terül el a harmadik volt német gyarmat: *Togo.*

A 87 ezer négyzetkilométernyi területen másfélmillió lakos él, akik állattenyésztéssel, gyapot-, kakaó- és pálmaolajtermesztéssel foglalkoznak.

Fővárosa Lome. A világháború után egyharmada angol és kétharmada francia mandátum-terület lett.

Gazdag arany-, ólom- és rézbányák

Lakosság és terület tekintetében egyaránt a

legnagyobb német gyarmat volt az Indiai-óceán partján elterülő Német-Kelet-Afrika.

A közel nyolcmilliónyi lakosság majdnem egymillió négyzetkilométer területen lakik. *Magas hegyeiben gazdag arany-, ólom-, szén-, réz- és vasbányák vannak.* Erdőségeiben oroszlán, antilop, hiéna, leopárd tanyázik,

kövér földjében cukornád, rizs, narancs, dinnye, dohány, pamut terem,

s ezekből *igen tekintélyes kivitele van.* Fővárosa *Dareszszalan.*

A világháború után felosztották, s egy részét Belga-Kongóhoz csatolták, más részét pedig az angol Tanganyika mandátumterülethez.

Ezeken az afrikai területeken kívül a német gyarmatbirtokhoz tartozott még néhány sziget a Csendes-óceánban, így *Vilmos császár földje, a Bismarck-szigetek, Salamon-szigetek, Marschall-sziget és Nauru,* úgyhogy a világháború után összesen

közel hárommillió négyzetkilométernyi gyarmatbirtokot veszített el a Németbirodalom

s az osztozkodás után az angolok gyarmatai huszonötmillió négyzetkilométert tettek ki.

H. J.

Jégszekrények
villamos hütőkészülékek, sörhimérőkészülékek, fagylaltgépek, jéggyártóberendezések.
HENNEFELD jégszekrénygyár, VI., Ó-utca 6. sz.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. T.: 1-120-26, 1-156-46

Leon Blum genfi villájába menekült

Róma, június 19. (MTI)
A Popolo di Roma genfi jelentése szerint Leon Blum hétfőn délután négy órakor hatalmas luxusgépkocsin átlépte a svájci határt és a Genfi-tó partján lévő villájába vonult vissza.

Holnap lép életbe az új cukorrend a kávéházakban

Június 20-tól, holnap reggeltől kezdve lép életbe a kávéházakban és éttermekben az új cukorrend. Ennek értelmében olyan étel- és italneműt, amelynek elkészítéséhez cukor szükséges, kávéházakban és éttermekben csakis cukorjegy ellenében szolgálnak ki. A cukorváltójegyeket az élelmiszerjegy-irodákban lehet átváltani a már kiadott cukorjegyek ellenében, *de beváltják a trafikok is jegyenkint 4 fillérért.*

A kávéházak az új rendelet értelmében a következő rendszer szerint szolgáltatják ki az étel- és italneműeket:

tejeskávéhoz, teához, csokoládéhoz, kakaóhoz, török kávéhoz egy szelvényt kell leadni, feketekávéhoz és kapucinerhez félszelvényt,

jam, torta, mignon és desserthez, valamint fagylalthoz három szelvényt, tojáspuncshoz nyolc, limonádéhoz, málnaszörphöz, oranzsádhoz három és féllszelvényt, kompóthoz öt szelvényt. A különböző tésztaneműek kiszolgáltatásához is szelvényeket kell leadni: réteshez hat, főtt tésztához négy szelvényt. A tésztaneműeknél és fagylaltnál csak akkor kell a szelvényt leadni, ha ezek az árusítónál készülnek. Abban az esetben, ha más cukrásznak a süteményét árusítja a kávéház, nincs joga cukorszelvényeket kérni.

A kávéházak máris felkészültek a szelvényrendszerre, a kiszolgáló pincéreket és a cukrászsüteményt árusító személyzetet ollókkal látták el és perselyeket szereztek be a cukorjegyek leadására.

Egy szelvényre 10 gramm, tehát két kockacukornak megfelelő cukrot szolgáltatnak ki, illetve számítanak be, félszelvényre pedig 5 grammot, vagyis egy kockát.

A rendes cukorjegyszelvényre kiváltott váltószelvényt kereskedők nem válthatják be, ezek kizárólag az étkezési üzemekben használhatók fel.

VASÉRCET TALÁLTAK A MECSEKEN

Az iparügyi miniszter rendeletére a geofizikai intézet tudományos vizsgálatokat végez a mecseki vasérc lelőhelyeken

Pécs, június 19.

A szénben, bauxitban és egyéb ásványi termékekben gazdag baranyai földön a legutóbb

igen kiváló minőségű vasércerekre is bukkantak.

A Mecsek egyik festői fekvésű kis községének, *Magyaregregynek* a határában 200 mázsás vasértömböket találtak, amelyeknek vegyi analízise igen örvendetes eredménnyel járt. Ugyanis

a mecseki vasérc vastartalma vetekszik a lefinomabb svéd vasérccel.

A mecseki vasércről *Stitz* János dr. baranyai képviselő tájékoztatta *Varga* József dr. iparügyi minisztert, akinek intézkedésére, minisztériumának bányászati osztálya már *megkezdte az előmunkálatokat a mecseki vasérclelőhelyek pontos megállapitására.* Varga József dr. miniszter egyben értesitette Stitz János dr. képviselőt, hogy a vezetése alatt álló Eötvös Lóránd geofizikai intézet már

a nyár folyamán széleskörű és részletes mágneses felvételeket végez majd mindazokon a helyeken, amelyek a Mecsek-hegység körzetében és a Magyarhegyen másodlagos helyen talált vasérctöb eredeti termőhelyeként számba jöhetnek.

A mecseki vasérc kiaknázására megindult előmunkálatokról Baranya vezetői és lakossága nagy örömmel értesültek.

A magyar zeneirodalom nagy eseménye!

PAPP VIKTOR:

ARCKÉPEK - ÉLETRAJZOK

MESTERI ZENEKÖNYVE

Nem száraz életrajzi adatok! Mindegyik arckép külön kis regény. Izgalmas, változatos, mint maga az ezerarcú élet. Liszt, Chopin, Berlioz, a Strausz-család és még sok más világhirosség élete nyilik meg előttünk e pompás könyv lapjair

Ára egész vászonkötésben csak 5 P • Stádium kiadás

Kapható: **STADIUM** könyvkiadó, V., Gróf Klebelsberg-u. 29. — **ESTI UJSAG** (hirdetési osztály) VIII., József-körút 5. — **PFEIFER FERDINAND** könyvkereskedés, IV., Kossuth Lajos-u. 5. (Tel.: 18-57-30, 18-74-00) és minden könyvkereskedésben.

Eltemették Tarnay Ernőt

Tarnay Ernőt, a *Vigszínház* főrendezőjét szerdán délelőtt fél 11 órakor temették el a Kerepesi-temetőben. A neves színész és rendező végtisztességén igen sokan jelentek meg a művészvilág köréből. A bucsúztatót *Harsányi* Zsolt mondotta az elhúnyt *Tarnay* Ernő fölött.

Az eső miatt elmaradt a Parasztbecsület

Tegnap estére tűzte ki idei margitszigeti utolsó előadását az Operaház. A *Parasztbecsület* került volna színre, utána a *Pozsonyi majális* című táncjáték és a *Poloveci táncok*. Az egésznapos eső miatt este nem lehetett megtartani az előadást. Az operai szezon idei utolsó szabadtéri estéje elmaradt. Még ma és holnap játszik az Operaház és csütörtökön a szezon is véget ér.

Készülnek az új darabok jövőre:

Négy asszonyt szeretek, Szép Juhászné, Portré

A szerzők úgylátszikk jövőre szorgalmasabbak lesznek, mint idén voltak. A tavalyi darabhiánnyal szemben idén egymásután hallunk új meg új vígjátékok, drámák, operettek elkészüléséről. Nagyrészükről már megemlékeztünk, most hozzátehetjük, hogy *Bókay* János elkészült *Négy asszonyt szeretek* című vígjátékával, amelyet a *Nemzeti Kamaraszínház* mutat be jövőre. *Bajor* Gizi ezuttal *négy szerepet* játszik a darabban. Mint *feleség*, mint *szerető*, mint életpárjának hűséges *munkatársa* és mint *cseléd* lép színpadra. Két partnere az eddigi tervek szerint, *Csortos* Gyula és *Uray* Tivadar lesz.

K. Halász Gyula *Fedák* Sárinak írt új darabot jövőre. A zenésjáték címe *„Szép juhászné"*. A cím mindent megmond. A *Magyar Színház* készül az ujdonság bemutatójára, termeszétesen *Fedák* Sárival a címszerepben.

Új darabon dolgozik *Keresztessy* Mária is, aki egyben filmet is ír *Férfiszerelem* című idei színművéből. Új darabja: *Portré*, szereplői egy festő, egy zongoraművésznő és a festő modellje.

Ma este főpróba az Erzsébetvárosi Színházban

Holnap este megnyitja a kapuit az Erzsébetvárosi Színház. Erdélyi Mihály új nyári operettje, a „Sárgarigófészek" bemutató előadását tartják a ligeti színházban. A népszerű szerző új darabja most is alighanem a nyár slágere lesz. A benfentesek, akik már látták a darab egy-egy részletét és ismerik a számokat, különösen a kitünő zenét dicsérik. Bizonyos, hogy napok mulva már a Ligettől a körutakig mindenütt Erdélyi Mihály új slágereit játsszák a zenekarok, igy volt ez minden évben, az idén pedig konkurrenciamentes a ligeti attrakció — más nyári operett nem kerül színre. Valóságos sztárfelvonulás lesz a holnapi premieren. Honthy Hanna a primadonna, Fejes Teri a szubrett, a többi főszereplő pedig Csortos Gyula, Németh Romola, a három Latabár, valamint még egy sereg ismert és népszerű pesti színész. A hétképes operetthez Básthy István tervezett hangulatos díszleteket. Az ujdonságból ma este nyilvános főpróbát tartanak.

Három Heléna és két Páris lép fel a Vigszínház margitszigeti operettestéin

A *Vigszínházban* a jövő héten kezdődnek a margitszigeti *Szép Heléna*-előadás próbái. A szereposztás holnapra válik véglegessé. Érdekes, hogy a színház

több szereposztást készit és változó színlappal játssza majd az Offenbach-operettet.

Az esti előadás ugyanis sokkal nagyobb feladatot ró az énekesekre a szabadban, mint zárt színpadon. Ezért úgy oldják meg a kérdést, hogy

a Szép Helénában minden este más címszereplő lép fel. Összesen három Szép Heléna váltja majd egymást a szigeti estéken.

Még nem dőlt el végkép, hogy kikre esik a színház választása, de úgy tudjuk, hogy az egyik *Szép Heléna* a Bécsből hazatérő széphangú és neves operaénekesnő lesz, a másik egyik itthoni, ugyancsak nagykultúrájú operaénekesnőnk, a harmadik a színpadon ismeretlen társaságbeli hölgy, aki ezúttal először lép fel.

A tenorszerepet is ketten éneklik majd felváltva.

Egyik nap *Sárdy* János, az Operaház tagja lesz Páris, a rákövetkező előadáson pedig *Angyal Nagy* Gyula, a rádióból ismert tenorista.

Szalay Karola játssza Orestest s szerepében természetesen *énekelni és táncolni is fog. Szalay* Karola egyébként, mint halljuk, Bajor Gizivel tanulja szerepe szövegi részét. Első prózai szerepében

Bajor Gizi lesz Szalay Karola mestere.

A többi főszerepben *Dénes* György, *Feleky* Kamill és *Rátkay* Márton lép fel.

Rékay Miklós játssza a rádió új szünetjelét

Tegnap kormányzó urunk születésnapján hangzott el először a rádióban az új szünetjel. A Rákóczi-induló első két taktusát játssza celesta és hárfa. Az új szünetjelet a közönség nagy tetszéssel fogadta. Az Operaház hárfaművésze, a Filharmóniai Társaság alelnöke, Rékay Miklós játszotta mikrofónba az új szünetjelet.

8400 pengőt ad a főváros írók és művészek megsegítésére

A székesfőváros jövőévi költségvetésében különböző pályadijak és ösztöndijak céljára 8400 pengő szerepel. Ezzel az összeggel segíti a város az irókat és a művészeket.

Ma előadást tart Némethy Károly a Székesfővárosi Zenekar programjáról

Beszámoltunk már arról, hogy a főváros újjáalakította a zenekarát. A *Székesfővárosi Zenekar* ezentúl mintegy *nyolcvantagú együttessel* szolgálja majd a hangversenyéletet. Vezetője a fiatal *Csillery* Béla. A zenekar programjáról ma, szerdán este a *Fővárosi Képtár* nagytermében dr. *Némethy* Károly tanácsnok előadást tart az ujságirók tájékoztatása céljából. Utána a zenekar *szerenádestét rendez* a Képtár kertjében.

Müller Mária Budapestre jön

Június 20-án Budapestre jön *Müller* Mária, a kiváló operaénekesnő. Az Állatkert *szabadtéri színpadán* vendégszerepel a *Népmüvelési Bizottság estjén.*

VIZSGAELOADÁS

Zsedényi Károly balettnövendékei a Zeneakadémia kistermében vizsgáztak. A sok szám közül ki kell emelni *Véghelyi* Ili, *Halmy* Lujza, *Geguss* Kornélia, *Jármay* Edith, *Kenessey* Cili, *Axaméthy* Zsuzsa szereplését.

Oláh Gusztáv meggyógyult

Oláh Gusztávot, mint már megirtuk, hetek óta az egyik fővárosi klinikán ápolják. Az Operaház főrendezőjének egészségi állapota jobbrafordult s néhány nap mulva már gyógyultan hagyhatja el a klinikát.

„Vendég"-óra

Székelyhidy Ferenc dr. a legelragadóbb házigazda, de úgylátszik még az ő vendéglátó türelmének is meg van a határa. Napokban korán délután megjelent nála egy vidéki egyesület vezetője és felkérte a művészt jótékonycélú vendégszereplésre. Székelyhidy készségesen megigérte, azután elbeszélgetett a vidéki úrral. Ugy látszik a vendég nagyon jól érezte magát, mert már több mint két órája üldögélt, poharazott, s esze ágában sem volt távozni. Székelyhidy ekkor, kifogyván a témákból, a vitrinben lévő holmikat mutogatta a kitartó látogatónak. Rámutatott egy szép, miniatür díszórára és igy szólt:

— Ezt az órát úgy hivjuk: „vendég"...

— Miért? — csodálkozott a vidéki úr. A válasz igy hangzott:

— Mert már megpróbáltunk vele mindent, de hiába, — nem akar —menni...

SZINHÁZI MŰSOR:

Operaház (½8): Traviata.
Nemzeti Színház: Szombatig szünet.
Nemzeti Kamara Színház (8) minden este: Minden jó, ha jó a vége.
Vigszínház (9) ma és mindennap: Nyári kabaré.
Magyar Színház (¼4, 8) minden este, vasárnap és ünnepnap d. u.: Tokaji aszú.
Márkus Parkszínház (9): Ez lett a vesztünk (Pódium).
Kamara varieté: Nyári szünet.
Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vas. ¼4, 6, ½9): Cseregyerek.
Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vas. ¼4, 6, ½9): Kaland a léghajón.
Kisfaludy Színház (½6, ½9, vas. ¼4, 6, ½9): Komédia vendégjátéka.
Magyar Műszínkör (¾5, szombat ¾5, ½8, vasárnap ¼4, 6, 8): Tisztességes Anna.

MOZI MŰSOR:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ (T.: 153-034.) ½6, ½8, ½10-kor. Sz., V., U.: ¼4 órakor is. Asszony és a multja. (Tasnády F. Mária). Híradók.
CASINO FILMSZINHÁZ (T.: 383-102.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¼4 órakor is. Örvény. (Jeanna Boitel). Repriz. Híradók.
CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Mesebeli herceg. (Lilian Harvey). Aünaszedők munkában. Híradók.
CORSO (T.: 18-28-18). ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¼4 órakor is. Andy Heardy csalódik a nőkben. (Mickey Rooney). Híradó.
DÉCSI (T.: 125-952.) 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4-kor is. Asszony és a multja. (Tasnády F. Mária). Híradók.
FORUM FILMSZINHÁZ (IV., Kossuth Lajos-u. 18. T.: 189-707, 189-543.) ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. A táncosnő. (Vera Zorina Eddie Albert). 2-ik hétre prolongálva. Magyar, Fox- és Ufa-világhíradók.
HIRADÓ FILMSZINHÁZ (VII., Erzsébetkörút 13. Telefon: 222-499.) Magyar, Fox, Metro, Ufa és rajzos híradókban a legújabb harctéri riportok. Ejtőernyős vadászok. Különkiadás: Mussolini beszéde. Szeleczky Zita esküvője. Robin Hood és a mókusok. (Színes rajzfilm). — Folytatólagos előadások 10—24 óráig. V. és U.: 9—24 óráig. Páholyok elővételben is.
PALACE (T.: 136-523.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Gunga Din. (Victor Mac Laglen). 5-ik hétre prolongálva. Híradó.
RADIUS FILMSZINHÁZ. (T.: 122-098.) ½6, ¾8, ¾10 órakor. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Titkos megbizás. (Gustav Fröhlich, Camilla Horn). Híradók.
ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002). ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 4, 6, 8, 10 órakor. Két tökfej. (Stan és Pan). 2-ik hétre prolongálva. Ifjúság a lejtőn. Rajzfilm. Híradó.
SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 114-411.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Variete (Annabella, Jean Gabin.) — Híradók. — Nyitott tető.
URANIA FILMSZINHÁZ (T.: 146-046.) 5, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¾3-kor is. Mesebeli herceg. (Lilian Harvey). Magyar- és Ufa-világhíradók. — V. d. e. 11-kor: Csatasorban. (Aktuális filmriportok).

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 35-37-07.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Tűz az óceánon. (Hans Söhnker.) Híradók. V. d. e. ½10 és ½12: Nagy ábránd.
ASTRA (T.: 154-422.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ¾2-kor is. Vihar Ázsia felett. — Kultúrfilm. — Híradó.
BROADWAY FILMSZINHÁZ (Telefon: 144-212.) ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2kor is. Első előadás mérsékelt. Dr. Kildare különös esete. Magyar, Metro, Ufa híradók.
CORVIN (T.: 138-988.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-kor is. 13-as ház. (Olga Csehova). Híradók.
DÉLIBÁB (volt Winkler, T.: 490-130.) 6, ½9. V. és U.: ¾5, 7, 9. Rácsnélküli börtön. Donald kacsa (trükkfilm).
ELIT (T.: 114-502,) Előadások: 4, 6, 8, 10 órakor. Andy Heardyt elkapja a szerelem. Híradók.
IPOLY FILMSZINHÁZ 5, ½8, ½10. U.: 2, ½6, ½8, ¾10-kor. Ez a villa eladó. (Kabos.) — Puccini. — Magyar híradó.
KAMARA (T.: 144-027.) 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Első három előadás mérsékelt helyárakkal. Kár volt hazudni. (Iréne Dunne). Híradók.
ODEON FILMSZINHÁZ (T.: 422-785.) ½5, ¾7, ½10. Sz.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V. és U.: ½2-kor is. Párisi leányok. (Marie Bell.) — **Macskaábránd.** — Téli szimfónia. Világhíradók.
OLYMPIA (Tel.: 421-588.) 11, 2, 4, 6, 8 órakor. Nadrágos angyal. (Paul Hörbiger.) Híradók.
LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V. 2-kor is. A modern Ali baba. (Eddy Cantor).
ORIENT FIMSZINHÁZ (Tel.: 114-926.) ½5, ¾7, ½10. V. és U.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. A vénleány. (Bette Davis). Macskaábránd. Téli szimfónia. Világhíradó.
PALOTA (T.: 156-605.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Szerelmi számtan. (Leslie Howard.) Kő és a művész. Magyar világhíradó.
REX (T.: 139-416.) ½5, ¾7, 9. Sz.: ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. (Első mérsékelt.) Bercsényihuszárok. (Csortos, Makay.) — Ravasz a tavasz. Világhíradók.
TIVOLI FILMSZINHÁZ (T.: 123-049.) ½5, 7, ½10. Sz. ¾4, ½6, ¾8, ¾10-kor. V. és U.: ¾2 órakor is. Párisi leányok. (Marie Bell.) Macskaábránd. Téli Szimfónia. Világhíradók.
TURÁN (T.: 120—003.) 4, 6, 8, 10. V. 2-kor is. Viktória királynő. (Anna Neagle.) Híradó. V. d. e. 11: Zsarnok. (Harry Baur.)
VESTA ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: 2, 4, 6, 8, 10-kor. Marco Polo kalandjai. (Garry Cooper.)
ZUGLÓI MOZGÓ 5, ½8, ½10. Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. Nadrágos angyal. Macskarádió. Híradó.

P*E*S*T*I E*S*T*É*K

JÖJJÖN VELÜNK SZINHÁZBA AZ ESTI UJSÁG KEDVEZMÉNYES SZINHÁZJEGY IRODÁJA UTJÁN

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. szám, hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére. ● Telefonrendelés 140-000, 144-401.

Jöjjön az **ERDŐS halászkertbe** XIII., Ujpalotai-út 65. Átalakitva. Halászlé. — Halkülönlegesség. — Radnai Endre hangulatos jazz-zenekara. Nyugatitól 3. és 55. villamossal 3 kiszszakasz a Gyöngyösi-útig. Tel.: 292—434.

Szeiffert kávéház Budán a Margit-hídnál minden este Orbán Sándor énekel, Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Kitünő vacsorák!

Belvedere szálloda-kávéház-étterem **megnyilt** Budakeszi-út 10. (Budagyöngye villamos megállónál) Telefon: 164-075.

Sanghai Bar XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 257—430. Minden este 10-től reggel 5-ig ragyogó műsor. Tánc. Egész nyáron nyitva. KOLA JÓZSEF zenekara.

BUDAPEST LEGSZEBB a Hármashatárhegyről, Lakrészi A. Károly új vezetésével. A vendéglőben kitünő ételek, remek italok. Jó cigány! Telefon: 163—115.

FELEJTHETETLEN egy cigányzenés vacsora a **Busuló Juhász**-nál a GELLÉRTHEGYEN

Kispesten a PAPP halásztanya juhászosan készitett birkagulyása éppen olyan különlegesség, mint az Európaszerte ismert szálkanélküli hala. — T.: 147—150.

Kecskeméti Sörözö Kecskeméti-utca és Magyar-utca sarok. (Kálvin-tér mellett.) Minden délben! nagy menü ... 1.00

Tarján délután és este TANC VÉCSEY ERNŐ jazz-zenekara BARBAN ANITA BEST

POZSGAY-KERT Práter-utca 28. sz. Berki Pista muzsikál. Összejövetelekre külön helyiségek. Asztalrendelés: 145-683

Olaszország nem megy el Genfbe, de követeli, hogy a Népszövetség szankciókkal sujtsa a Szovjetet

London, december 6
(A Pest londoni szerkesztőségének távirata)

Az első hivatalos angol állásfoglalás a finn konfliktus ügyében tegnap történt meg lord *Halifax* külügyminiszter beszédében, a Lordok Házában. Különös fontosságot tulajdonítanak annak a körülményuek, hogy az angol külügyminiszter

ugyanakkor, amikor elítélte az északi eseményeket, megállapította, hogy azokért Németország politikája és magatartása felelős.

Halifaxnak ez a beszéde egyszersmind megvilágította azt is, hogy Angliától milyen állásfoglalást lehet várni a Népszövetség most közeledő rendkívüli ülésszakán. Hozzájárul a Genfben várható hangulat kialakulásához az a körülmény, hogy az angol sajtó igen nagy terjedelemben foglalkozik *Mussolini* bizalmas publicistájának, Virginio *Gaydá*-nak azzal a határozott, szinte követelésszerű állásfoglalásával, melynek lényege:

a Népszövetség foglaljon egységesen állást Szovjet-Oroszország ellen és alkalmazza vele szemben az alapokmányban előírt szankciókat.

Tegnap még csak feltételezték, mára teljes bizonyossággnak tekintik, hogy Oroszország megjelenése Genfben teljesen lehetetlen.

Még az sem biztos, hogy ki vezeti a népszövetségi angol delegációt. Elsősorban *Butler* külügyi államtitkárról van szó. A 37 éves külügyi államtitkár az angol kabinet legfiatalabb tagja s a kormányba való belépése előtt az oxfordi egyetem tanára volt. Lehetséges azonban, hogy a helyzet alakulása következtében

az angol delegációnak maga lord Halifax külügyminiszter áll az élére.

Tegnap végleg határoztak abban a tekintetben, hogy mégis megtartják az angol parlament titkos ülését.

Tizennégy esztendő óta nem volt példa hasonló intézkedésre.

A titkos ülés napirendjén a munníciós és légiforgalmi problémák, az elsötétítés kérdése, az ipari termelés fejlesztése, az élelmiszerhelyzet, a hajózás helyzete és a propaganda problémái szerepelnek.

Az angol sajtó nagyon nagy figyelmet szentel a skandináv helyzet alakulásának. A lapok főcímeiből és a tudósítások tartalmából egyaránt az derül ki, hogy az északi helyzet alakulását aggodalommal kísérik. Az oslói államok esütörtökre összehívott konferenciája elé feszült várakozással tekintenek. Nagy jelentőséget tulajdonit az angol politikai élet annak a hírnek, hogy

Svédország újabb behívásokkal haderejét a békelétszám hétszeresére emelte, ugyanakkor pedig minden előkészület megtörtént Stockholm kiürítésére.

Az olasz kormány kedden este közölte, hogy

távolmarad a Népszövetség genfi tanácskozásától.

Ez a közlés rendkívül udvarias és enyhe formában történt. Az utolsó jelentésekből arra következtetnek, hogy valamennyi amerikai állam együttesen lép fel Genfben és szovjetellenes határozatot fog követelni, amennyiben ki akarják mondatni a fegyveres támadás elítélését.

A Brit'sh United Press »Magyarország rokonszenve Finnország mellett« cím alatt számol be a magyar képviselőház tegnapi ülésén mondott

Teleki-beszédről.

Megemlíti a tudósítás, hogy gróf Teleki Pál miniszterelnöknek a finnekről mondott baráti szavait milyen általános helyeslés fogadta a képviselőház minden oldalán s közli a magyar sajtónak a finn ügyben hangoztatott véleményét is.

Ráskay László

Magyar angyalok

Tegnap este hat óra tájban a Rákóczi-úton sétáltam. Rengeteg ember tolongott az utcán. Mindnyájan kirakatnézőben. A felnőttek a közelgő ünnep gondjaitól komolyan, a gyerekek bizakodóan bámészan. Ilyenkor hat óra tájban van az apróságok sétaideje, így karácsony előtt. A kirakatok már teljes díszben pompáznak, a villanyragyogás megkétszerezi a játékok érdekességét, szépségét és a kicsik elhiszik, hogy ez az égi ragyogás. Ámulnak a kirakatangyalok díszességén, csodálják a kirakatokban látható égi fenyőket és nem győzik kérdezgetni az anyukákat, hogy az angyalka eljön-e hozzájuk is és hogy tényleg cukorból van-e az égi hó. Az anyukák készségesen, türelmesen felelnek mindenre. Megnyugtatják a kicsit, hogy igen, éppen ez az angyal fog eljönni, amelyiket most lát és ilyen karácsonyfát fog hozni, de csak akkor, ha jó lesz a Ferike, Pistike, Marika, Katóka. Ilyen esti kirakatnézéseknél határozza el a Ferike, Pistike, Marika, Katóka, hogy ezentúl jó lesz és elmegy az óvodába, nem fog verekedni, nehogy megharagudjon az angyal és beárulja Jézuskánál, aki a karácsonyfát küldi.

Nem tudom, Pistike volt-e, vagy Ferike, akivel tegnap anyukája éppen a Rákóczi-úton sétált és megállt az egyik fehérneműs bolt kirakata előtt. A gyereket láthatóan érdekelte, hogy zsebkendőt már 50 fillértől lehet kapni és hogy egy férfiing 18 pengő 50. Igyekezett tovább rángigálni anyukát. Mikor látta, hogy ez most lehetetlen, ő is nézelődni kezdett. A kirakat főhelyén három rövidszoknyás kiscsizmás parasztlány-angyal kongatta a karácsonyi harangot. Nézte, nézte egy darabig, aztán megrázta anyuka kezét.

— Anyuka, látod, éppen olyan, mint a Csöpike a magyar ruhájában.

— Micsoda olyan?

— Az angyalok. A Csöpike is angyal?

— Nem, a Csöpike nem angyal, csak ilyen magyaros ruhája van.

— És miért nem angyal, ha ilyen ruhája van?

— Ezeké az angyaloké sokkal szebb. Látod, hogy fénylik? Csillagsugárból készült. Csak azért hasonlít a ruhájuk a Csöpikéjéhez, mert ezek magyar angyalok.

(i. b. á.)

Mackensen római német nagykövet Berlinbe utazott

Holnap svéd-norvég-dán külügyminiszteri találkozó lesz Oslóban

Berlin, december
(A Pest berlini szerkesztőségének telefonjelentése)

Félhivatalos helyen cáfolják azokat a külföldi híreszteléseket, hogy Németország Moszkvában a maga részéről is kísérletet tett a finn-szovjetorosz tárgyalások újrafelvételének kieszközlésére és azt mondják, hogy a német külpolitika irányvonalának, amelyet a finn-orosz háború kitörése óta követ és amelyből szemmellátható a német birodalomnak Szovjet-Oroszország iránt érzett szimpátiája, egyáltalán nem felel meg ilyen lépés.

Illetékes helyen még hozzáfűzik, hogy

a svéd követ moszkvai tapogatózásának balsikere önmagában is elegendő arra, hogy Németország tartózkodjék ilyen kilátástalan próbálkozástól.

Ez a két kijelentés még jobban kiemeli a német birodalom érdektelenségét szovjet barátja és Finnország között kitört háborúban.

Kuusinen és Berlin

Hogy mennyire szorosak a kapcsolatok Moszkva és Berlin között, az kiderül abból a tényből is, hogy tegnap illetékes német helyen ugyanazokkal az érvekkel foglaltak állást a finn panasz genfi tárgyalása ellen, mint Molotov tette: Moszkva és a Kuusinen-féle finn kormány között, amely a Szovjet szerint Finnország igazi képviselője, békés viszony áll fenn. Mindennek ellenére

Németország hivatalosan még nem ismerte el a Kuusinen-kormányt és a külügyminisztériumban rámutattak arra is, hogy a helsinki német követ még mindig a helyén van.

A római német nagykövet berlini útja

A finnek részére történt olasz repülőgépszállítások nyomán felmerült a kérdés, hogy

van-e megállapodás Németország és Olaszország között a finn-orosz konfliktusban követendő politika terén.

Diplomáciai körökben a kérdésre válaszolva rámutatnak azokra a látogatásokra, amelyeket Mackensen római német nagykövet az utóbbi napokban mértékadó olasz tényezőknél tett. A nagykövet egyébként visszatért Berlinbe, hogy résztvegyen atyja, a ma 90 éves Mackensen vezértábornagy születésnapi ünnepségén. A külügyminisztériumban azt állítják, hogy

a római nagykövet visszatérése Berlinbe nem hozható egyenes összefüggésbe a finn-orosz konfliktussal kapcsolatos olasz állásfoglalással.

A Svédország, különösképpen Sandler svéd külügyminiszter ellen a napokban megindult támadások ma folytatódtak a német sajtóban. A lapok rámutatnak arra, hogy a svéd kormány küszöbönálló átalakulása nem annyira a kormány alapjainak kiszélesítése, mint inkább Sandler eltávolítása érdekében történik. Elsősorban Svédországra lehet vonatkoztatni a ma reggeli sajtó ama szavait, hogy a semleges államok, még hozzá azok is, amelyek földrajzilag nem fekszenek a hadviselő államok között, tehát az északi államok is,

Jól tennék, ha abbahagynák érzelmi politikájukat.

Erre a figyelmeztetésre az északi államoknak a finn-orosz háborúval kapcsolatos magatartása és Anglia álláspontja felé való hajlása adott okot és a külügyminisztérium félhivatalos lapja, a Diplomatisch-Politische Korrespondenz egyenesen azt írja, hogy

a Keleti tenger mentén történtekért ez a magatartás a felelős.

Sandler svéd külügyminiszter távozásának egyenes okát abban jelölik meg, hogy a külügyminiszter felesége gyüjtést kezdett a finnek részére és erre a király maga 10.000, a királyi család tagjai pedig 16.000 svéd koronát jegyeztek.

Az oslói találkozás

Itteni politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a december 7-re, tehát a Népszövetség ülését megelőzőleg Oslóba összehivott svéd-norvég-dán külügyminiszteri találkozónak.

Otto von Heydebreck

Ötátrafüred
a télisport paradicsoma. Felvilágositást ad, szlovák vizumot szerez, pengőfizetést elfogad Ötátrafüred irodája, Hucskó Mihály, Rákóczi-út 17. Tel.: 138-174

Ma este 3/48 órakor a díszpremieren felcsendülnek a csodás dallamok!
A MIKÁDÓ
klasszikus angol operett, édes, finom humor, romantika pazar kiállításban
Universal-film
RADIUS

Ytta 9 nyomógombos
TELEFUNKEN
540 V
AUTOMATASZUPER!
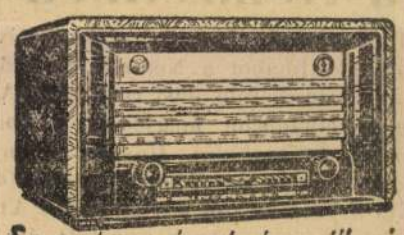
Egy gombnyomásra kedvenc állomása pontosan jelentkezik!
TELEFUNKEN HANGMINŐSÉG!
TÖKÉLETES VILÁGVÉTEL!
RAGYOGÓ KIVITEL!
Sternberg
hangszergyár, Rákóczi-út 60.

SZINHÁZ

PÁZMÁN LOVAG

Bemutató az Operaházban

Magyarország kormányzójának névünnepén, ma este, mutatja be az Operaház Johann Strauss »Pázmán lovag« című vígoperáját. Az opera szövegét *Doczi* Lajos írta *Arany* János *»Pázmán lovag«* című balladájából és *Lányi* Viktor dolgozta át a mai formájára.

A történet közismert: *Mátyás* király kis, ártatlan dunántúli kalandja a marcona *Pázmán* lovag tündérszép, szőke, *Éva* feleségével egy csók és egy elcserélt sisak körül. A téma mindvégig könnyed, friss, vidám levegőben szalad, egészen a megoldásig, amelyben a csörgősipkát koronára váltott udvaribolond mély emberi bölcsességeket puffogtatva marhahólyagján, Salamon módjára ítélve menti meg a bíbororrú, komor *Pázmánt* a hóhér bárdjától.

A mese után a zene költőjét illeti a szó. Johann *Strauss* rangjelzése a népies zenetörténetben: a keringők királya. Ilyenformán érthető is, hogy amikor a feladat operát irat véle, itt-ott meg kell torpannia. Talán fél is a szótól: opera. Ilyenkor fuvat bele a kürtökbe és ilyenkor foglalkoztatja partiturája wagneri arányokban a dobokat. Pedig ez nem való neki. Az ember szinte feléled, mintha hirtelen oxigénpalackot bontottak volna a zenekarban, amikor az ütem háromnegyedre fordul, a vonósok veszik át a szót és a színpad valósággal áttetszővé válik a finom, halk, kedves valcermuzsika varázsában. Ez való Straussnak és ezt várjuk Strausstól. Ezért hosszadalmas valamelyest az első felvonás és ezért múlik el pillanatok alatt a második, meg harmadik, mert a vezetőtéma valcer. Remekszép például a második felvonásban *Osváth* Julia valcerária. Annyi kedvesség, muzsika, melódia van benne, hogy az ember tenyere akaratlan is összeverődik.

De túl ezen az apró kisiklásson, hogy az első felvonás valamelyest hosszadalmas, üdítő opera a *»Pázmán lovag«*. A dícséret ezért elsősorban a rendező, ifj. *Oláh* Gusztávot illeti. A meglepetéseket már a nyitánnyal kezdi. Szétfut a függöny. A színpad óriási kódex, finom iniciálékkal, komor, cifra, középkori betűkkel és apró, halk, díszítő festményekkel, amelyek életrekelnek a zenére és elmondják a ballada bevezetését.

Azután a díszlettervező *Oláh* Gusztáv ejti ámulatba az embert. Azért, hogy összehasonlítom *Bakszttal*, az Orosz Balett zseniális díszletfestőjével, nem akarok egyben hasonlatot is mondani. Csak kell a jelző, amely méltóképp bevezeti azt, amit láttam. Az első két felvonás díszlete Pázmán lovag dunántúli várkastélyának fogadóterme. A falak finom zöldjéből, az enyhevörös tűzből, a pajzsok komor barnaságából és a lépcsők meleg téglavöröséből szinte érzem a dunántúli tájat, a *Somló* csendes zöldjét, a hosszú nyárfasorokat, a *Bakony* sötétbarna homályát és azt az opálszínű eget, amely nyugat felé az *Alpok* fenyőiben tűnik el.

A harmadik felvonás *Mátyás* királyi trónterme. Ezt inkább le kéne festeni, mint írni. Finom Strauss-muzsika. Égigérő lépcsők. Távolbatűnő, égszínkék falak. És Mátyás, meg Beatrice lakodalmára érkező magyar urak, főpapok, nemesek, udvari asszonyok, finom reneszánsz dámák. (Itt *Márk* Tivadar, a kitűnő jelmeztervező is beleszól a színeknek ebbe a csodálatos játékába.) Ez valóban királyi udvar, Mátyás királyi udvara, ahol a csodálatos, színes Kelet találkozik a finom olasz reneszánsszal, az olasz ég alól érkezett királyi asszony nápolyi ragyogásával.

Itt a kettős trón előtt táncolja el hódolatát az udvar remek táncosgárdája. Ez azután Strauss-nak való téma. No meg *Oláh* Gusztávnak, *Márk* Tivadarnak és a balettmester *Harangozó* Gyulának. Eper-rózsaszínbe öltözött lányok és alma-zöld apródok tánca az első. Az ember tapsol és máris figyel. Következik a második tánc. Ez a klasszikus balett Strauss-valcerra. *Bartos* Irén a lenge, hófehér balettszoknyában és *Zsedényi* Károly marcipán-zöld trikóban, meg lenge, fehér selyemingben. A két *Vestris*, meg *Petipa* írt ilyen kareográfiát. És jóformán még el sem mult a lenge balett-tütük kavargása, már ott táncol a színpadon Strauss magyar muzsikájára *Bordy* Bella és *Csányi* László valami ragyogószép *Kalotaszegről*, meg a *Matyóföldről* álmodott jelmezben. Azután betódul a kar és oly szédült kavargás támad a színen, mint a legvadabb Csárdajelenetben.

Ennyit a színekről, tánceról, díszletekről.

Mátyás királyt *Rösler* Endre énekli kitűnően. Pázmán lovag szerepében *Komáromy* Pál remekel. Külön kell beszélnem tündérszép, szőke Éva feleségéről, *Osváth* Juliáról. Ő a megelevenedett Strauss-valcer. A királynő új tag az Operában, *Warga* Livia. Igen finom jelenség és nagyon szép a hangja. Elsőrangú *Sárdy* János Jóska szerepében, *Gere* Lola mint Sári, *Hámory* Imre, az örökké mókázó udvaribolond és *Laurisin* Lajos Omodé udvarmester szerepében.

Az operát *Rubányi* Vilmos vezényli tökéletesen, Strauss-hagyományainak szellemében.

Összegezve a dolgokat, a *»Pázmán lovag«* Operaházunk egyik legszebb alkotása, különösen ami a pazar kiállítást és ragyogó előadást illeti. Aztán végre megint magyar tárgyú opera, a magyar hősi mult egyik legszebb korszakából, az »igazságos« Mátyás uralkodásának legfényesebb idejéből.

Hertelendy István

A kormányzó a Nemzetiben

Magyarország kormányzójának névnapja alkalmából a Nemzeti Színház tegnap este díszelőadást rendezett. Az ünnepi előadáson megjelent *a kormányzó és családja. Hóman* Bálint, *Haász* Aladár és *Németh* Antal fogadta a kormányzói párt. *Németh* Antal fehér rózsacsokrot nyujtott át a *Főméltóságú Asszonynak*. A bemutatón megjelent többek között *Tasnádi Nagy* András, *Kállay* Miklós ny. miniszter, *Ravasz* László és társadalmi életünk számos előkelősége.

* **Sajtóhibaigazítás.** A *Rontó Pál*ról írott tegnapi kritikánkba több értelemzavaró sajtóhiba csúszott be. Igy az első bekezdés végén *piros rímű* helyett helyesen *páros-rímű* olvasandó, az utolsóelőtti bekezdés közepén pedig *mókus-hetykén* helyett *mókás-hetykén*.

Lehár Ferenc Budapesten

Lehár Ferenc

Lehár Ferenc, a világhírű zeneszerző kedden Budapestre érkezett. A Városi Színház ugyanis az idén nagyszabású Lehár-ciklust rendez, ennek megbeszélésére érkezett Budapestre a kitűnő zeneköltő. Tegnap este meg is jelent a Városi Színházban, ahol Czakó Pál direktor társaságában végignézte a »Tisztességes Anna« előadását. Ezzel elsősorban az volt a célja, hogy kiválassza, kik lesznek azok a szereplők, akik a Lehár-ciklus előadásain szerepel-

PREMIER A RÁDIUSBAN

„MIKÁDÓ"

Sokan visszakívánják a klasszikus operetteket. Valamennyiben volt valami édes romantika, valami felejthetetlen jó ötlet, valami ízes, kedves furcsaság. A régi nagy operettek ugyanis nem szövegek halmazából, rossz rímekből és komikus bukfencekből álltak. Az operett meghatározásául azt szokták mondani, »hogy az operett az a badarság, amelyet a szerző szégyel prózában elmondani, ezért inkább elénekelte«. Ez azonban csak az újabbkori operettekre vonatkozik. Offenbach, Stauss operettjei, a Madarász, a Gésák, a Cornevillei harangok és a Mikádó nagyszerű hagyományokon épült.

És Londonban most film készül a Mikádóból. A szövegkönyvet Gilbert írta, a zenét Sullivan.

A hatalmas mikádó országában tilos a csók. Természetesen a mikádó fia sem tartja meg ezt a szigorú törvényt, ezért halállal kell bűnhődnie. A hóhér, akinek viszont az ítéletet végre kellene hajtania, ugyancsak bűnös, ő is csókolózott. Nem hajtja végre az ítéletet. Ebből a bizarr ötletből millió mulatságos ötlet és fordulat támadt. És mindehhez járul Sullivan csodálatos zenéje. Káprázatos felvonulásokat látunk, kifogástalan technikát és igaz, szívből jövő humort. Itt a humor helyzetből adódik és nem abból, hogy az egyik komikus hasbarúgja a másikat. Megkapó, mennyi szív és pazar jókedv van ebben a színes filmben. Amit a Technikolor mesterei kitaláltak, az mintha ennek a témának számára született volna. A cseresznyevirágzás országában, a felkelő nap birodalmában, a gésák titokzatos hazájában csillog a pompás színek orgiája. Megtelik a szívünk csodálatos gyönyörűséggel. Ez az igazi operett.

A rendező, Victor Scherzinger, önmagát múlta felül. A kitűnő magyar művész, Vértes Marcel rajzolta a film díszleteit és ő tervezte a kosztümöket. Sullivan gyönyörű melódiáit a kiváló rádióénekes, Kenny Baker és Jean Colin énekli.

Mindent egybevéve, az angolok megmutatták, hogy tudnak filmet csinálni. Ez a film a legnagyobb amerikai produkciókra emlékeztet és igen nagy közönségsikert igér. A filmet ma mutatja be a Rádius.

Előzetes jelentés az UFA új filmjéről

„ILYENEK A FÉRFIAK"

Az UFA új filmje cirkuszban játszódik. A cirkusz világát leplezi le, a manézs kulisszatitkait. Valódi képét akarja adni annak a fényes, káprázatos világnak, amelyet a közönség vigyorgó bohócok, taktusra lépő lovak és remek revűk által ismert meg.

Ez a film is egy cirkusz életét mutatja be. *Ennek a cirkusznak főattrakciója egy táncosnő, aki a tigrisek között táncol.* Ebből a tánchoz indul ki a bonyodalom és ez adja végül is a megoldást. A film meséje több szálból fonódik. Természetesen a legfontosabb a fiatal, gyönyörű balettáncosnőnek szerelme a tigrisek idomítójával. De van a filmnek egy sötét hátterű meséje is. *Ennek a főszereplője a bohóc, aki a pofonokat kapja.* A feleségéről csak szó ebben a mesefonálban, a feleségéről, aki egy céllövőművész kedvéért elhagyja és ott lelte a halálát a porondon: a céllövőmester *»véletlenül«* agyonlőtte. A bohóc, akin minden este halálra neveti magát a fényes cirkusz közönsége, megsejti, hogy a felesége nem véletlen baleset áldozata lett. *Megölték.* Ezért keres, kutat, hogy megtalálja, ki a gyilkos, miért ölték meg az asszonyt. A szerep alakítója, Paul *Hörbiger, nagyszerű munkát végzett.*

Izgalmas és érdekes a fiatal táncosnőnek, Herta *Feilernek* tánca a tigrisek ketrecében, igen mulatságosak a film gyerekszereplői és a tigrisek titokzatos ápolója, az indus *Shing*.

A film kétségtelenül siker lesz, miután témája valóban az életből való és a benne szereplő művészek mindent elkövetnek, hogy művészetük legjavát adják.

„A róka nyomán"

A Nemzeti Lovarda az évenként szokásos lovasfilmek bemutatóját december 8-án, pénteken és 10-én, vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartja a Forum filmszínházban. A huszonöt képből álló műsor különböző lovaseseményekről, a világ minden táján készült lovasbravúrokról, akadályversenyekről számol be. A legérdekesebb »A róka nyomán« című falkavadász-film. Ezt a filmet a híres örkényi lovaglótanári iskola hatvan lovastisztjének és legkiválóbb úrlovasnők részvételével lassított felvételekkel készítette a Magyar Film Iroda. A filmnek ez lesz az első bemutatója, azzal a filmmel együtt, amelyet a világhíres bécsi spanyoliskola lovardájáról készített az UFA.

Pest beszéli:

A kormányzó névnapján a Vígszínházban a »Kártyázó asszonyok« előadása előtt vitéz Benkő Gyula mondott ünnepi költeményt.

⊙

Emil Sauer, a világhírű zongoraművész tegnap este rendezte nagysikerű hangversenyét a zsúfolásig tellett Vigadóban. Különösen nagy sikere volt Schumann Carnevál-jával és egy füzérnyi Chopin- és Liszt-művel. A kitűnő művészt lelkesen ünnepelte a közönség.

⊙

A Kamara Varieté a karácsonyi ünnepek alkalmából gyermekmatinékat rendez. Ezeken a matinékon felléptetik a színház kitűnő bohócát, Gerardot, aki majd mókáival fogja szórakoztatni a gyerekeket.

Szenzációs színházi est!

„Születésnapi ajándék"

Fodor László új színdarabja

VÍGSZÍNHÁZ

Ma rejtvény: III. futam, I. rész

Esti Ujság

Ára 10 fillér

Budapest, 1940 január 18. ötödik évfolyam, 14. sz. Szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda, Budapest, VIII., József-körút 5. Postatakarékpénzt. csekksz. sz. 49.927.

Csütörtök

Előfizetési ár egy hónapra 2 pengő 20 fillér. Egyes szám ára hétköznap és vasárnap 10 fillér. A szerkesztőség, kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda telefonja *1-444-00

Széndrágítók

kerültek ezúttal az ügyészség kezére. Apró, de kártékony hiénái a közgazdasági életnek. Ők árulják a szenet a kisember részére. Ők érintkeznek közvetlenül a kisfogyasztóval, aki bizony legtöbbször csak kilónként veszi a szenet. Ennek a robotoló, gondokkal küzdő kisembernek a szenét akarták megdrágitani a most elfogott szénuzsorások. Ezt akarták arra kényszeriteni, hogy ácsorogjon, várakozzék, pincétől pincéig szaladgáljon és keserves pénzéért végül is drága és rossz szenet kapjon. Az első razziák, a lapok közlése szerint, lesujtó eredménnyel végződtek. Megdöbbentő, hogy minden alkalommal, ha valami pillanatnyi nehézség, szállitási akadály következik be, ismételten előbujnak a föld alól azok a figurák, amelyeket jól ismerünk még az előző háború korából. Nincs bennük se szív, se tisztességérzet. Nem töródnek azzal, hogy bűnös manipulációikkal esetleg ezreket, vagy tizezreket károsítanak meg. Őket csak egy érdekli: az üzleti haszon, a konjunktúra, vagy inkább a nehéz helyzet kihasználása.

Arra a sötét szellemre, az üzleti mohóság, könyörtelenség szellemére, amely, úgy látszik, leszivárgott már a kis pincékbe is, nagyon jellemző mindaz, ami az elmúlt napokban történt. Egyfelől — a pillanatnyi szénhiány láttára — egyes nagykereskedők vonták meg a szenet a keresztény kispincésektől, akik sokszor épp olyan nehéz gondokkal küzdenek, mint a vásárlóik. Másfelől némely kis pincében kezdték emelni az árakat, amelyeket előzőleg már szerényen megdrágitottak bizonyos nagykereskedők is. Itt az alkalom! — gondolták s már folyt a sok hamis mázsálás, amely sokszor drágitásra, vagy csalásra vezet. Most lehet keresni! — mondták és a jóminőségü szén közé egy-kettőre oda keverték a rosszat. Mindegy, ha a szük lakásban fagyoskodni fog a munkás gyermeke. mindegy, ha a tűzhelyen nem tud ebédet főzni a napszámos felesége.

Mindez pedig történt azért, mert az egymásra torlódott hét ünnep miatt bizonyos kiesések mutatkoztak a főváros szénellátásában. Pedig szén volt. mert épp a Ház tegnapi ülésén jelentette ki Varga József iparügyi miniszter, hogy a csonkaország bányái több szenet termelnek, mint amennyit egykor Nagy-Magyarországon bányásztak. Szén lesz, — mondotta a miniszter. mert a kormány valóban megtett mindent, hogy elegendő fütőanyag érkezzék a fővárosba és senki se hivatkozhassék többé — ha drágitani akar — szénmizériákra.

Amikor tehát azt látjuk, hogy itt a legerélyesebb intézkedések történtek a fogyasztó és a kiskereskedő érdekében, akkor csak helyeselni lehet, ha bűnügyi hatóságok kíméletlenül nyúlnak bele az árdrágitás dzsungelébe. Mert ezek az uzsorások, láncosok, széncsalók nem csupán a kereskedelmi tisztesség irott és iratlan törvényeit sértették meg, hanem a nemzet ellen is vétkeztek. Tehát: jöjjön csak razzia razzia után. S aki vétkes, bűnhődjék fogházban, vagy akár internáló táborban! Mert állam és társadalom egyaránt vallja, hogy az árdrágitókat ki kell pusztitani.

Ribbentrop északeurópai semleges konferenciát hív össze Berlinben?

Döntő változásokat várnak a nemzetközi politikában

Magyarország igazsága tudatában nyugodtan kiséri az események fejlődését — irja a Messaggero

Bern, január 18.

(Az Esti Ujság berni szerkesztőjének telefonjelentése)

A nemzetközi helyzetben még mindig nem következett be tisztulás, sőt az európai viszonyok egyre inkább bonyolódnak. Rómában az a benyomás, hogy a nemzetközi politikában döntő, nagy változások következnek be, egyelőre azonban teljes bizonyossággal nem tudják megállapitani, hogy ez katonai, vagy diplomáciai téren történik-e?

Az olasz lapok berlini jelentései, valamint párisi és londoni értesülései szerint Németország óriási offenzívára készülődik, ezzel szemben Rómában azt állitják, hogy amig a nagy hideg tart, addig a német vezérkar nem kezd semmiféle nagyobbszabású vállalkozásba.

Az északeurópai semleges konferencia terve

Római politikai körökben az európai diplomáciában keringő híreket a következő hat pontban foglalják össze:

1. Ribbentrop báró meghivást intézett Svédország, Norvégia, Hollandia és Belgium kormányaihoz, hogy küldjék el külügyminisztereiket Berlinbe, ahol a német külügyminiszter részvételével úgynevezett északeurópai semleges konferenciát tartanak.

Egyelőre még nem lehet megállapitani — mondják Rómában —, hogy Ribbentrop báró valóban szétküldte-e a meghivókat, tény azonban, hogy Koppenhágában, Oslóban és Stockholmban napok óta erről a nagy nemzetközi konferenciáról beszélnek.

2. A délkeleteurópai kérdésben az elmúlt huszennégy óra alatt három téves hir látott napvilágot.

Az elsőt: Horthy Miklós kormányzó és Pál régensherceg találkozóját azonnal megcáfolták.

A második hírt: Pál régensherceg és II. Károly román király újbóli találkozását Bukarestben cáfolták meg, Belgrádban azonban ez a hir továbbra is tartja magát.

A Délkeleteurópát érdeklő harmadik hír, amely körül egyelőre teljes bizonytalanság uralkodik, a komintern hivatalos lapjának, a Kominter-nek cikke Szovjetoroszország és Románia viszonyáról. Az olasz lapok moszkvai jelentése szerint a komintern hivatalos lapja állitólag ezúttal egészen kedvező hangot ütött meg Romániával szemben.

3. Párisi politikai körökből érkező hírek szerint a francia vezérkar százezer önkéntest küld Finnországba. Az olasz sajtó teljes fenntartással közli a hírt.

Az olasz lapok párisi forrásra hivatkozva azt is bejelentik, hogy Anglia és Franciaország ezt az önkéntes csapatot teljesen új, modern fegyverekkel látta el.

4. Anglia és Franciaország garanciákat kivánnak nyujtani Svédországnak és Norvégiának bármilyen oldalról jövő nyomás ellen. Az olasz lapok londoni értesülése szerint az angol kormány nemcsak a szovjetveszély miatt ajánlotta fel a garanciát Svédországnak és Norvégiának, hanem azok miatt a hírek miatt is, amelyek szerint Ribbentrop báró berlini konferenciára hívta össze az északi semleges államokat.

5. Az olasz lapok brüsszeli jelentése szerint ottani politikai körökben rendkívül nagy fontosságot tulajdonitanak Roosevelt szövetségi elnök magánlevelének, amelyet az Egyesült Államok most kinevezett brüsszeli követe nyujtott át III. Lipót királynak. A levélben Roosevelt hír szerint teljes erkölcsi támogatást ajánlott fel Finnországnak minden kívülről jövő támadás ellen.

6. Az olasz lapok uruguay-i jelentése szerint ott újabb nagyszabású tengeri ütközet készül. A Montevideóból érkező tudósitások szerint jelenleg hat angol hadihajó tartózkodik az uruguayi vizeken és állitólag két német hadihaajó is itt van a közelben.

A délkeleteurópai helyzet

A *Messaggero* budapesti tudósításában részletesen foglalkozik Magyarország, Románia és Jugoszlávia viszonyával. A tudósító mindenekelőtt rámutat arra, hogy

magyar hivatalos körökben rendkívül nagy érdeklődéssel kísérik a délkeleteurópai helyzet fejlődését,

s így nagy fontosságot tulajdonitanak annak a hírnek, amely Pál jugoszláv régens herceg és Károly román király újabb találkozójáról szól.

„Magyar kormánykörökben rámutatnak arra, hogy jóllehet, azok a beszédek, amelyeket a közelmultban mondottak román vezető politikusok, továbbra is ellene vannak a revizió eszméjének, Magyarország mégsem követi Romániát a teljes intranzigencia útján, hanem nyugodtan, politikai igazsága tudatában kiséri az események fejlődését — irja a Messaggero tudósitója. Mint ismeretes, román vezető politikusok nemcsak Magyarországgal, hanem Bulgáriával szemben is a teljes intranzigencia álláspontjára helyezkedtek, magyar politikai körökben most mégis megértéssel viseltetnek Közép- és Délkeleteurópa problémái iránt s ez elsősorban a nemzetközi helyzet súlyosságának tudható be. A magyar kormánynak ez a tartózkodása azonban nem jelenti a magyar elvek feladását, sőt Magyarország most még jobban ragaszkodik álláspontjához, mint valaha és fontosnak tartaná, ha román részről konkrét javaslatokat tennének a magyar—román kérdés részletes megvitatására s ebben az esetben budapesti vélemény szerint is, közeledés történhetnék Magyarország és Románia között.“

A tudósító ezután részletesen beszámol a magyar sajtó cikkeiről és rámutat arra, hogy

a magyar lapok továbbra is teljes tárgyilagos hangon irnak a magyar-román viszonyról, valamint Délkelet-Európa többi problémáiról.

A magyar sajtó még olyan nagy kérdéseknél sem veszíti el tárgyilagosságát, amelyek közelről érintik a magyarság jövőjét, vagy jelenét.

A magyar sajtónak ez a tárgyilagossága — állapitja meg a *Messaggero* tudósitója — a középeurópai béke fenntartásához nagyban hozzájárul. A magyarság nagy felelősségvállalása a jövő szempontjából talán a legfontosabb középeurópai béketényezőnek látszik. *Magyarország és Olaszország együttműködése, valamint a két hatalom hivatástudata, mint a multban, úgy a jövőben is nagyszabású békemunkát fejthet ki, s ezzel az összes érdekelt népek háláját érdemelheti ki.*

A *Messaggero* cikke ezután részletesen beszámol *Teleki* Pál gróf miniszterelnök beszédéről s ismételten foglalkozik *Csáky* István gróf külügyminiszternek a Magyar Élet Pártértesítőjében megjelent cikkével is.

A tudósító végül rámutat arra, hogy a magyar-jugoszláv viszonyban az elmult hetek alatt is újabb közeledés jött létre.

Cáfolják Ciano gróf és a jugoszláv külügyminiszter közeli találkozásának hírét

Róma, január 18.

Több külföldi lapban felmerült az a hír, hogy a Balkán-szövetség tanácsának ülése előtt találkozni fog Ciano gróf olasz és Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter. Beavatott római körökben kijelentik, hogy legalább is pillanatnyilag nem terveznek ilyen találkozót.

Az olasz sajtó a világ legnagyobb rendezői közé sorolja Oláh Gusztávot és elragadtatással ír a magyar Opera együtteséről

Most, hogy sorjában megérkeznek az olasz lapok kritikái, sőt tanulmányai az Operaház milánói vendégszerepléséről, teljes egészében kibontakozik az az átütőerejű siker, amelyet a magyar együttes az operakultúra középpontjában aratott.

Megjelent ezeken az előadásokon az olasz arisztokrácia és művészi világ színe-java. A bergamói herceg és Torino grófja, mind a két előadást végighallgatta, de a társadalmi élet kitűnőségein kívül ott volt az olasz zenei élet minden kiválósága is: zeneszerzők, világhírű karmesterek és a legtekintélyesebb kritikusok teljes számban. Franco *Abbiati*, *Belloni*, *Paribeni*, *Castoldi*, *Frattini*, Alceo *Toni*, az olasz zenetudomány és kritika tekintélyei egyöntetűen áradozva írnak a pesti Operaház teljesítményéről.

A redukált terjedelem miatt az olasz lapok most csak négy oldalon jelennek meg, mégis a többszázezer példányszámú ujságok: a Popolo d'Italia, L'Ambrosiano, Corriere della Sera, La Sera, Il Regime Fascista, Italia, La Stampa, Messaggero, Tevere, Resto del Carlino és a Corriere Padano, *Balbo* marsall lapja többhasábos cikkekben a legnagyobb részletességgel foglalkoznak a vendégszereplésssel.

A legtöbb kritika külön is hangsúlyozza, hogy

a magyar—olasz politikai szimpátiától függetlenül, a legteljesebb tárgyilagossággal teszi mérlegre a művészi teljesítmények súlyát és értékét.

Ezek után a máskor dicséretekben oly szűkmarkú kritikusok elárasztják az elragadtatás jelzőivel az Operaház előadásait. A Popolo d'Italia kritikája hangsúlyozza, hogy a pesti Operaház *a tökéletes rendezés színháza*, amelyet egy szellem, közös törekvés, stílus és ideál hat át és adja meg az előadás kivételes egyöntetűségét. Zene, építészet, festészet, rendezés stílustörés nélkül forr egybe. *A modern fényhatások teljesen meglepték a Scala közönségét, mert így a dráma közelebbjut a nézőhöz.*

— Hozzászoktunk a nagy énekesekhez, de a drámai megelevenítés ilyen szuggesztivitása meglepett és hatalmába kerített bennünket. Nemcsak énekesek, de a színészek is, — ez a nagy erejük. Igy csodáltuk meg őket a maguk teljességében, — írja a kritikus, aki elragadtatással szól Walter Rózsi szenvedélytől, erőtől áthatott, fénylőhangú, sokoldalú művészetéről. Oláh Gusztáv díszleteiről és a nagyszerű kórusról.

A kritika különösen *Oláh* Gusztáv díszleteit, rendezését, *Walter* Rózsi, *Gere* Lola, *Orosz* Júlia művészetét, *Failoni* vezénylését *és a kórusok énekét dicséri*. Általában nagy elismeréssel szólnak az összes szereplőkről. A *Regime Fascista* szerint

egészen újszerűek a magyarok eredményei rendezésben és irányításban.

A *La Sera* négyhasábos cikkében hangsúlyozza, hogy 1935-ben Gina *Cigna* fószereplésével, *Marinuzzi* dirigálásával és a világhírű *Bendit* díszleteivel mutatták be a Scalában a Fiammát, tehát

a magyar együttesnek nem könnyű összehasonlítást kellett elviselnie.

Ezért gyönyörű sikere annál jelentékenyebb, — írja és hozzáfüzi, hogy a magyar énekesek nemcsak hatalmas hangerejükkel, de édes kantilénájukkal és kiváló színészi képességeikkel is győztek, *Tutsek* Piroska, *Walter* Rózsi és *Gere* Lola akcentusainak drámai erőteljességét dicséri.

Külön cikk foglalkozik a pszichológiai fényhatásokról, amelyhez hasonlót a Scalában még nem láttak. Oláh Gusztávot a világ legnagyobb rendezői közé sorolja.

Különösen figyelemreméltó a L'Italia cikke, amely a kórusok erejét és fenségét csodálatosnak mondja és a rendezést követendő példának állítja az olasz operajátszás elé.

— **A gyomor és a bél megbetegedéseinél,** különösen ha azok makacs székrekedéssel és az emésztőcsatornában végbemenő nagyfokú erjedési és bomlási folyamatokkal vannak egybekötve, akkor reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvizet kitünő hatással ihatunk. Kérdezze meg orvosát!

Kiemelik a németek a volt lengyel kikötőben elsüllyesztett hajókat

Velencében befagytak a lagunák

Róma, január 18. (NST)

Az idei tél Olaszországban ritkaságszámba megy. Ilyen nagy hideghez még az északolaszországi alpesi vidékeken sincsenek hozzászokva és a harminefokos hideg sok emberáldozatot is követelt. *Velencében a lagunákon olyan jégkéreg képződött, hogy a gondolák és motorcsónakok nem tudtak közlekedni* és a temetéseket sem lehetett megtartani, mert tudvalevően a velencei temető szigeten van, ahova gyászkocsi helyett gondola viszi a halottakat. Három fiatalembert, akik csónakjukkal a jég közé fagytak, csak a tűzoltóság tudott kiszabadítani életveszélyes helyzetükből.

A délvidéki városokban, ahol csak évenként egyszer, vagy hosszú éveken át egyáltalán nem esik hó, az óriási hóesés nagy forgalmi zavarokat idézett elő. Ezek a városok nincsenek hótakarításra berendezve. *Rómában nem kevesebb mint kétszáz komoly baleset fordult elő a sikos járdán* és a többi olasz városokban is számos baleset történt. Speziában egy öregember megfagyott.

Amerikában —11 fok

Newyork, január 18. (Havas)

Newyorkban néhány napja nagy hideg uralkodik, a hőmérő szerdán minusz 11 C fokot mutatott. Ehhez járul még, hogy 5000 szénfuvarozó gépkocsivezető sztrájkba lépett, mert nem kaptak béremelést.

Filmkarrierről álmodozott és nyomtalanul eltűnt a Stühmer-csokoládégyár egyik feltűnően szép elárusító kisasszonya

Csütörtökön reggel a rendőri rádióállomás az összes vidéki nyomozó hatóságoknak a következő szövegű rádiógramot adta le:

Boros Erzsébet 17 esztendős leány, aki a Stühmer-féle csokoládégyár alkalmazottja volt, január 2-án délben 12 órakor eltávozott szülei, Kispest, Wekerle-utca 12. szám alatt levő lakásáról és azóta nem adott életjelt magáról. A leány 163 cm magas, sötétszőke hajú, babaarcú, kékesszürke szemű. Eltünésekor sötétkék kabát prémes gallérral, rózsaszín blúz, kék alj, kék kalap, kék cipő és barna harisnya volt rajta. Aki hollétéről valamit tud, értesítse a budapesti főkapitányságon Marossy detektívfőfelügyelő csoportját, vagy a főkapitányság eltünési osztályát.

A főkapitányság eltünési osztályának detektívjei

már napok óta dolgoznak a feltünően szép fiatal leány eltünése ügyében

és nyomozásuk közben *egyre több rejtélyes körülményre bukkannak.* A leány édesapja, aki gyári tisztviselő és édesanyja mindennapos vendégei a főkapitányságnak és ők maguk is igyekeztek segítségére sietni a nyomozásnak. Eddig azonban nincs eredmény. A rendőrség kihallgatta a leány ismerőseit, barátnőit, azonban azok sem tudtak magyarázatot adni az eltünés hátteréről.

Egy titokzatos pozsonyi fiatalember

Az apa elmondotta, hogy egyetlen gyermekét taníttatni akarta, leányának azonban a négy polgári elvégzése után nem volt kedve továbbtanulni és egyideig otthon maradt a háztartásban. Pár hónappal ezelőtt arra kérte édesapját, hogy helyezze el valahová állásba. Igy került a Stühmer-csokoládégyárhoz, kiszolgáló kisasszonynak. Pár héten keresztül szorgalmasan bejárt az üzletbe,

karácsony táján azonban hangoztatni kezdte, hogy nincs kedve a további munkához,

ismerősei is azt tanácsolják, hogy hagyja abba a nehéz és fárasztó munkát, nagyon *alkalmas lenne a filmpályára.*

A fiatal leány ettől kezdve filmkarrierről álmodozott s most utólag arról is hallottak a szülők, hogy a karácsonyi ünnepek alatt többször látták egy pozsonyi fiatalember társaságában, aki Kispesten látogatóban volt.

Január 2-án Boros Erzsébet azzal távozott el hazulról, hogy a fizetéséért megy. *A cégnél azonban nem jelentkezett* és azóta nem tért vissza, levél sem érkezett tőle. A detektívek átkutatták Boros Erzsébet levelezését, feljegyzéseit és *ezek között találtak egy pozsonyi levelezőlapot* december közepéről keltezve, a következő szöveggel: *„Kérlek, várj a vonatnál, Alfréd."*

Miskolcon szobát bérel és fizetés nélkül távozik egy fiatal leány

Ki ez a titokzatos Alfréd, s milyen szerepe lehet a leány eltünésében. — ezekre a kérdésekre is választ vár a rendőrség.

Az eltűnés ügyben nyomozó detektívek két nappal ezelőtt érdekes jelentést kaptak a miskolci rendőrségtől. Azt közölték a budapesti főkapitánysággal, hogy

január 4-e és 6-a között, az ottani Abázzia-szállodában Nagy Mária néven egy fiatal leány bérelt szobát, aki podgyász nélkül érkezett.

Nem lehetett pénze, mert fizetés nélkül távozott a szállodából. Azt is megállapította a miskolci rendőrség, hogy a leány a szállodából *a pályaudvarra ment.* Ma délelőtt a pozsonyi rendőrséggel is érintkezésbe lépett a budapesti rendőrség, mert

az a gyanú, hogy a fiatalember, aki a leánynak Pozsonyból levelezőlapot írt, esetleg felvilágosítást tud adni Boros Erzsébet hollétéről.

A közeli napokban érdekes fordulat várható a rejtélyes eltünés ügyében.

— **Megjelent a Magyar Iparművészet legújabb száma.** A Magyar Iparművészet közkedvelt, magasszínvonalú folyóirata, a Magyar Művészet Szablya-Frischauf Ferenc szerkesztésében megjelent mostani számában főként a százéves herendi kiállítással foglalkozik. Kampis Antal a gyár történetét ismerteti, Siklósi László, Latabár Károly értékes közleményein kívül az illusztratív rész a herendi porcellángyártás száz évének legszebb darabjait közli pompás képekben.

MÁRIA ILONA
SI..PLON Paula Wessely ragyogó alakítása! CORVIN

Nyilt-tér

Ebben a rovatban közölt hirdetések díjszabása milliméterenként 40 fillér. A legkisebb hirdetés (10 mm) díja 4.— P. Vidékről küldött hirdetések értékét postabélyegben kérjük mellékelni!

Állás

Átlagon felüli képességü,
NAGY NYELVTUDÁSÚ (magyar, német, francia angol, spanyol, román), **kifogó üzleti érzékü,** sokéves gyakorlattal rendelkező
diszpozicióképes tisztviselő
felmondatlan állásából képességeinek megfelelő pozicióba elmenne. **Jó stiliszta, elsőrendü organizátor** és könyvelő. Jelige: „Tehetséges őskeresztény". H2

Két évtizedes műszaki és kereskedelmi gyakorlattal, valamint nyelvismerettel rendelkező, őskeresztény, **igazgatói állást**
téglagyárban vagy rokonszakmában
vállal. Szíves megkeresések „Iparvállalat" jeligére a kiadóba kéretnek. 98

Rutinirozott, önálló, magyar, német, francia
levelező-fordító
elsőrangú gyakorlattal és ajánlásokkal P 1.60 óradíjért ajánlkozik. Telefon: 325-163. 109

Kisebb cég irodai munkáit elvégzi megbízható komoly évtizedes gyakorlatu őskeresztény
könyvelőnő
heti 1—2 nap, vagy napi páróral elfoglaltsággal. Jelige: „Gyors és jó számoló". G30

SOKOLDALU kereskedelmi gyakorlattal, magyar, német és spanyol nyelvismerettel biró
elsőrangú organizátor
és aquisitőr, 37 éves, keresztény, volt wieni bankfiók-vezető, **elhelyezkedést keres.** „Önálló munkaerő 1529" jeligére a főkiadóba. E9

Textilgyári tervező
ötéves párizsi gyakorlattal, elhelyezkedne. Őskeresztény. „Gyorskezü" jeligére kiadóba. E12

Benzin-, olajvállalat keres
keresztény tisztviselőt
kinek e szakmában jártassága van. Tőkével rendelkező előnyben. „Biztos megélhetés 1535" jeligére a kiadóba. E11

Textilszakmában
külföldről hazatért őskeresztyén osztályvezetői vagy utazói állást vállalna. „Azonnali 5" jeligére kiadóba. E8

Elektro-technikus
25 éves, nőtlen, őskeresztény, mesterlevéllel, négyéves gyárüzemi gyakorlattal, minden munkakörben önállóan dolgozó, állást változtatna. Megkeresések „Állandó alkalmazás" jeligére a főkiadóba. E4

Keresztény okl. mérnök
felmondatlan állásban, 12 esztendős mélyépitési és tervezési gyakorlattal. Kitünő szerkesztő; jó statikus ipari épitmények fenntartásában. Kalkulációban nagy jártassággal bir, állást változtatna. Szives megkereséseket „Önálló munkakör" jeligére kiadóba kér. E1

Szerszámgépmestert
keresek **müvezetőnek,** esetleg saját műhellyel. „Présszerszámspecialista" jeligére főkiadóba. E25

Iparigazolványos, önálló **gumiárú-ügynök**
bőr-, cipő-, kerékpár- és rövidáruszakmában jól bevezetve, képviseletet keres. Ajánlatokat „Gumiáruk 3" jeligére a kiadóba. E26

Harmincötéves, keresztény, tizenhároméves gyakorlattal rendelkező
tisztviselő elhelyezkedést keres
Leveleket „Szorgalmas" jeligére kiadóba. E27

Ügynököket
osztálysorsjegy eladására már most felvesznek. Özv. Horváthné, Bpest, XI., Kende-utca 12. E17

MŰSZAKI IRODA
azonnali belépésre keres keresztény, kezdő **gépirónőt** és technológiát végzett keresztény **rajzolót** mindkettőt esetleg délutánra. Ajánlatokat igények megjelölésével „Nyelvtudás előny" jeligével kiadóba. E21

Fiatal házaspár szoba, konyhás lakásért
irodák takarítását vállalja
Ajánlatokat „Március 1." jeligére a kiadóba kérek. G19

Jómegjelenésü, okmányokkal igazolt keresztény, **TELJESITŐKÉPES urakat**
előfizetés gyüjtésre
magas napidijjal és jutalékkal alkalmaz lapvállalat. Eredményes próbaidő után vidéki megbízás lehetséges. Jelentkezni lehet délelőtt 9—12-ig, Vilmos császár-út 65 I. 4. Vidéki osztály! G17

Rövidáru üzlet **bevásárlót keres!** 115
Ajánlatok „SZAKKÉPZETT" jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.

Mérlegképes könyvelő
teljesjogú keresztény, szervezésben, adminisztrációban, adóügyekben, eljárásokban hosszú gyakorlattal, megfelelő **elhelyezkedést keres.** „Sokoldalú 1899" Főkiadóba. M3

ELHELYEZKEDNE őskeresztény
papírraktárnok
aki jelenleg is egy nagy nyomdavállalat papirraktárát kezeli. Megbizható jeligére a kiadóba. G4

Mindennemü irodai munkában (átirókönyvelésben is) **gyakorlott**
gyors-gépirónő
több évi praxissal **ÁLLÁST KERES.** Jelige „Kereszténynek számit" **Blocknerhez, Vilmos császár-út 33.** A18

Őskeresztény ker. és jogi **doktor,** jómegjelenésü, nagy **ismeretkörrel,** saját autóval, nyugati felvidék területére
körzetképviseleti állást keres
„30 éves" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. F8

Londonban élő kereskedelmileg képzett
fiatalember export és import,
valamint egyéb kereskedelmi ügyek
intézésére *ajánlkozik*
Megkereséseket „Abszolut megbizható" jeligére, kiadóba. F11

Mérlegképes, nem zsidó, gyakorlott, németül tudó
***Evolut* könyvelőt**
azonnalra **KERESÜNK.** Ajánlat részletes adatokkal „Régi fonalas" alatt **Blockner hirdetőirodába, Vilmos császár-út 33.** F13

ÜGYES, gyakorlott, fiatal, keresztény
gyors gépirónő felvételik
Részletes ajánlatokat „Munkaerő" jeligére. 116

Balkánon és Keleten
élt volt **exportutazó,** tökeletes német, angol, francia levelező, tanusitványos, **elhelyezkedne.** „Nagytapasztalatú üzletember" jelige kiadóba H29

GÉPIRÓNŐ
keresztény, flott munkaerő **FELVÉTETIK.** Gépiróiroda, Erzsébet-körút 12. C28

Autó-eladó
teherautós gyakorlattal fix fizetéssel és jutalékkal azonnalra **FELVÉTETIK.** Ajánlkozzanak „Bevezetett márka" jeligére Erdős hirdetőbe, Teréz-körút 35. C20

BÉRHÁZ kezelését
teljesen **ingyen vállalom,** Abszolut szakember vagyok. „100%-os készpénz-garancia" jeligére Arató hirdetőbe Erzsébet-körút 14. C29

ŐSKERESZTÉNY TISZTVISELŐ, évtizedes gyakorlattal, feknondatlan állását **azonnal változtaná.** Gyors, pontos, gyönyörü irásu, kiváló számoló, sokoldalú, szervezőképes munkaerő. Jelige: „Minimumért is". H1

Mérlegképes könyvelőt
május 1-re felvesz a Járási Gazdasági Bank, Biharkeresztes. Irásbeli ajánlatok bizonyitványmásolatokkal dr. Fekete Imre, Budapest Rudolf-tér 1. adandók. H3

Tökéletes angol-francia-német
nyelvtudátú jó **gépiró** fiatalember, dr. phil., igazolt keresztény, önálló levelezői, magántitkári, vagy hasonló délutáni **állást keres,** „Quality" jeligére, Blocknerhez, Városház-utca 10. F5

Feltétlenül megbizható tisztviselő, magyar, német, francia, angol, jugoszláv nyelvtudással, kitünő **szervező, könyvelő, levelező**
állást változtatni kiván. Szives megkeresések: **„Teljes jogú tanusitványos."** H7

PERFEKT ANGOL őskeresztény
diplomás fiatalember
a kereskedelmi életben **ELHELYEZKEDÉST KERES.** „Törekvő 49200" jeligére **Blocknerhez. Vilmos császár-út 33.** A12

Jómegjelenésü urak könnyü, G26
állandó keresethez
juthatnak. Jókai-u. 20. II. em. 14. sz.

Világcég
volt **vezető tisztviselője,** általános kereskedelmi képzettséggel, sokoldalú, hosszuéves külföldi tapasztalatokkal, **elhelyezkedést keres.** Diszpozicióképes szervező és propagandista. Teljesjogú keresztény. „Perfekt német" jeligére **BOROS** hirdetőbe, Andrássy-út 54. H30

„Heti 25 és jutalék" jeligére előkelő lapvállalat ügyes megbizható,
keresztény ügynököt keres
Ajánlatokat a főkiadóhivatalba kérünk. H5

Ügynök, utazó,
tűszer-csemege csakmában jól bevezetve, az ország keleti részére, de különösen Szolnok-megyére
képviseletet vállalna
„Őskeresztény 35." jeligére, a kiadóhivatalba. H17

KERESZTÉNY, németül tökéletesen
gépíró-kisasszonyt
vagy fiatalembert keresek. Leveleket „Vegyivállalat 4937" jeligére **Blockner** hirdetőjébe, Városház-utca 10. A21

Eladásban jártas
urak és hölgyek
belvárosi cégnél állandó alkalmazást nyernek. Ajánlatok „Komoly munkaerő" jeligére a kiadóba.

ELŐKELŐ MAGYAR KONZERVGYÁR hús-, gyümölcs- és főzelékkonzervek gyártására keresztény
konzervmestert
KERES. Ajánlatokat „Konzervmester 4931" jeligére **Blockner J.** hirdető irodájába, Városház-uca 10. A19

Tanoncnak (nyomdász, műszerész)
elhelyezném négy gimnáziumot végzett keresztyén fiamat **Égető Sándor, Peterdy-utca 12. földszint 4.**

Őskeresztény, perfekt
gyors- és gépirónő
és **SAJTOSSEGÉD** (nő is lehet) **felvételik.** Ajánlatokat eddigi működés és fizetési igény megjelölésével „Elemiszergyár Rt." jeligére, Blockner hirdetőjébe, Városház-utca 10 A26

Minden tekintetben megbizható egyedülálló jobb nő
háztartás vezetését vállalja
Körmendy, Kispest, II., Peterdi-köz kettő. H12

Keresztény, rövidáru- csipke-szakember,
***bevezetett* helyiképviselő**
„Állást változtatna" jeligére Blocknerhez, Városház-utca 10. F21

Tanoncok *(pikkolók)*
jó házból való 14—16 éves fiúk, **kizárólag kezdők,** felvételnek a **Victória-kávéházban,** V., Berlini-tér 5. Jelentkezés délá 1—2 között. C6

ok. gépészmérnök
teljes jogú keresztény, kamarai tag 8 és féléves üzemi gyakorlattal, a pamutmürostfonó és cérnázó iparban, különleges képzettséggel és üzemracionalizálás, üzemfenntartás és fejlesztés, továbbá üzemvezetés terén, megfelelő
elhelyezkedést keres
Szives megkereséseket „Mérnök 34" jeligére, **Blockner hirdetőjébe, Vilmos császár-út 33.** A13

Keresztény, jó megjelenésü, agilis, önálló szervező, 28 éves fiatalember, hét évig nagy gyárvállalatnál az eladási osztályon, mint eladó tisztviselő működött (utazói)
elhelyezkedést keres
Saját autóval 28." jeligére főkiadóba C4

Nyomdavállalat keres jólgépelő, mozgékony,
kezdő irodakisasszonyt
„Keresztény" jeligére Arató hirdetőbe, Erzsébet-körut 14. G1

MÉRNÖK,
aki sokoldalú gyakorlattal rendelkezik és éveken át nagy munkabirást, energiát és szervezőképességet igénylő vezető állást töltött be **megfelelő elhelyezkedést keres,** esetleg **tőkével társulna.** Értesitést „Tanusitványos keresztény" jeligére Rudolf Mosse r. t.-hoz, Erzsébet-körut 23. kér.

Tömegcikkek gyártásában nagy gyakorlattal és mestervizsgával rendelkező magasabb szakiskolákkal képzett
szerszámkészitő
évtizedes németországi gyakorlattal, **elhelyezkedést** keres. Leveleket „Önálló munkaerő" jeligére Arató hirdető, Erzsébet-körut 14. C27

Vidéki üzsér- és gabonakereskedő felvesz
mérlegképes könyvelőt,
akinek azonban mindkét szakmában üzletileg is jártasnak kell lenni. Nem ária is lehet. Eddigi curriculum vitae és igények csakis irásban Adler Miklós Budapest, VI., Lovag-utca 20. címre. E19

Helyi és vidéki KÖRZETKÉPVISELŐK
tömegcikkek
elhelyezésére keresetnek. Ajánlatok „Bevezetett" jeligére. F16

Vezető tisztviselő
igazolt keresztény, **előkelő vállalatnál elhelyezkedne.** Ajánlatok „Administrátor és Organizátor" jeligére a főkiadóba. H19

Foglalkozás

Precizlós mechanikai munkát,
szerszámot, találmányok kidolgozását vállalja modernül berendezett müszerüzem. „Szállitóképes" jeligére a kiadóba. 77

Abszolút perfekt **német-magyar**
gyors- és gépirónő
taxigépirást vállal saját irógépén. Telefon: 325-118. H. 16.

Oktatás

Angolt, franciát, németet
tanit külföldön élt fiatal újságirónő. Korrepetició. Keresk. levelezés. Különórák egy pengőtől. T.: kettőszázkilencven—százhatvannyolc.

ZSOLDOS B10
a legjobban készit elő középiskolai magánvizsgákra. **ÉRETTSÉGIRE,** Dohány-utca 84.

***Mindennapi* ANGOL**
beszélgetésre Ön négy hónap alatt megtanitja Londonban élt **PEDAGÓGUS.** Telefon: **124-560** E6

Elismert Kommerzpedagógus
tisztviselőknek, kereskedelmistáknak **német, francia nyelvből és levelezésből** igen jutányosan, **elsőrangú oktatást nyujt.** Tel.: 325-163. 109

Francia anyanyelvü
érettségizett urileány TANÍT. „Parisienne" jeligére főkiadóba. E20

Angol-német *tanárnál*
jutányos magánórák. Korrepetálás. **Vilmos-császár-út 61 III. 2. T.: 119-914.** A11.

Német okl. nyelvmesternő
tanitja anyanyelvét. Társalgás, kereskedelmi levelezés. Tauber, Akadémia-utca 14. II. 15. A17

Könyvelésre
gyorsan megtanitom. Irjon „Alapos" jeligére **Erdős-hirdetőbe,** Teréz-körut 35. B25

Magyar—német—francia—angol
gyorsirást tanit
okleveles gyorsirástanitónő. T.: 129-024. H25

Latin instruktort *keresek*
elsős gimnáistához. Irásbeli ajánlatok „Elsőrangú pedagógus" jeligére **Blocknerhez.** Városház-utca 10 A18.

Párisi legszebb franc át
szórakozva, gyorsan **TANULJON. Kereskedelmi levelezés.** Irodalmi összejövetelek. **Diákelőkészités.** Telefon **129-834.** F1

ENGLISH
entertainment in comfortable surroundings for distinguished English-speaking ladies and gentlemen. Young British leaders. Sunday & Thursday 8.30 p. m. City College. IV., Eskü-tér 8. I. f. Telephone 382-465

UNIVERZÁLISAN és kereskedelmileg képzett külföldi NYELVMESTER angolul, franciául, németül oroszul TANÍT. Legjobb referenciák **„Linguist" Blockner, Vilmos császár-út 33.** F12

Angol és német nyelvoktatás
modern szellemben. Külön társalgási és levelezési tanfolyam. Tel.: 499-291 12—3 között. M6

Latin-magyar *szakos*
tanár elsősöket korrepetál, vizsgára előkészit. Visegrádi-utca 60 V. 26. Oszkó.

Nevelőnőket
francia, angol, németeket, esetes mőgondozónőket **AJÁNL: SUGÁR,** Petőfi Sándor-utca 10. 188-415. F17

Ékszer

ZÁLOGJEGY mindenről **BRILIÁNS TAUB** Thököly-út 18 **ARANYVÉTEL**

BRILLIÁNST
megbizóimnak keresek magas árban, **arányat, zálogjegyet veszek SCHWARCZ DÁNIEL ékszerész.** Károly-körút tizenhat 4

VESZ briliáns, rubin smaragd **ÉKSZERT**
Kleinberger **Váci-utca 10.** 60 éve fennálló cég. (Bejárat a kapu alatt is) C10

„MARS" GYERMEKKOCSIK
megbizhatók, olcsók.
ANDRÁSSY-ÚT 36
Párisival szemben. B8

Hangszer

Meglepő árengedményeinkről meggyőződhet, részletre is 28
LYRA
Rt., Magyarország legnagyobb zongoratermében Erzsébet-körut 19 Bérlet Vétel Csere Hangolás. Szállitás Új telefonszám: 222 607

Keresztély hírneves **zongoraterme** 26
Vilmos császár-út 66. Legjobb zongorák, legolcsóbban, részletre is Csalódás sohasem érhet!

VÁSÁROLJON MUSICA zongorát!
Bérlet, csere, javitás, hangolás.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 43. (Royal)
Kérjen díjmentes ajánlatot. A16

EHALL VI. Andrássy-út 15 Páratlanul olcsón
zongorák, harmóniumok
Legnagyobb keresztény vállalat, kényelmes fizetési feltételek. 13

Táskagramofon
és lemezek, márkás, használtak legolcsóbban. Lemezcsere. Árjegyzék **Központi Gépraktár,** Rákóczi-út **88.,** udvarban. 14

ZONGORA, HEGEDŰ, harmonika, gramofon, rádió 21
Reményi **KIRÁLY-UTCA 58**
Kérjen 70. sz. díjmentes árjegyzéket!

ZONGORAHANGOLÁST olcsón, jól, szakszerüen végez **BLAU DEZSŐ** Bécsben végzett hangoló, Lauberger és Gloss tanitványa, VI. Eötvös-utca 28. Telefon 112-342. Vétel — eladásnál szakbirálat.

Ruházat

17
Kricky
futásfalvi PAL ELEMÉRNÉ
divatszalónja IV. Váci-u 34 T.: 183-639

AGYNEMŰRE FEHÉRNEMŰRE ARANY EGYPT B2

RÓKA KIKESZITEST, FESTÉST vállal
Well, szőrmefestő és kikészitő Forgách utca 22 Váci-útnál Telefon: **291-238.** 19

Hölgyek kötését
legtökéletesebben **RÁCZ ENA** szalonjában állitják össze Szabásmintát útbaigazitást adunk **Bécsi-utca 3 I.** 20

Perzsabunda
perzsaláb, szilbunda, ezüstróka, alkalmi áron sürgősen eladó. **Teréz-körút 17. I. 4** Berkovits szűcs. A27

Használt férfiruhákért 53
legmagasabb árat fizetek Irjon „agy elefonáljon **Zipper** ruhaüzlet Népszinház-utca 25 Telefon: 142-194.

ZSUBORY NELLY
KOLLEKCIÓJÁT rendkivüli érdeklődés mellett még rövid ideig **leszállitott árban árusitja.** IV., Bécsi-utca 5. 55

Állandóan új
Kötöttkosztüm
ruha, pullovermodellek Dienzlué Rácz Ena szalonjában, Bécsi-utca 3. I. **Hölgyek kötését** legtökéletesebben állitjuk össze. Szabásmintát, útbaigazitást adunk. Rendeléseket vállalunk. 20

Perzsabunda
ezüstrókra, kékróka, nerzek, olcsón. Szemere szűcsnél. Erzsébet-körút 26. II. 6. A27

Perzsabunda
elegáns, gyönyörü, bőhátú olcsón ELADÓ. Vörösmarty-utca 61, II. 1. H28

Dr. F. Boda István egyetemi rk. tanár:

A Kárpát-medence népeinek lelki egysége felé!

Magyarország határai a történelem folyamán sokszor változtak és bizonyára fognak változni a jövőben is. De minden változás ellenére bizonyos joggal él a magyarságban egy mintegy *állandónak* érzett „*eszmei*" ország- vagy birodalmi határnak tudata: ezt az eszmei történeti határt a Kárpát-medence geográfiai egysége határozza meg. Ezen az egységes geográfiai területen azonban a történelem folyamán *csak* a magyarság tudott tartós államot kialakítani és minden veszély ellenére mindmáig fenntartani. A történelmet alakító erők, a geográfiai egység (és egyéb geofizikai tényezők) mellett, egy közös, mély, *bensőbb lelki* tényezőszövedékből értelmezhetők, mert hiszen nem *külső politikai* erők mindenkori egyensúlya tartotta meg a magyarságot, hanem végső fokon inkább *saját maga*. E benső tényező-szövedék kellő megismerése terén még hiányok mutatkoznak ma is. Szükséges ezért, hogy ezeket a tényezőket, végre, a nekik kétségtelenül *legadekvátabb*, a vizsgálatukra legmegfelelőbb tudomány: a *lélektan* is — és pedig a ma már lehetséges *lexaktabb* tudományos módszerekkel — kutassa.

Az idevágó vizsgálatoknak kiindulópontja az a probléma, hogy a *magyar lelkiségről*, valamint a „történeti" Magyarország egyéb népeinek lelkiségéről terjesztett régi és új (sokszor bár igen mélyrehatolóknak tetsző) véleményekkel, megfigyelésadatokkal és azokból vont, nem ritkán merész és önkényes következtetésekkel *objektíve szembenézve*, a tudományos lélektannak exaktabb *személyiség- és fajtavizsgálati* módszereivel keressen *szigorúbban megbízható* feleletet az egységes magyar nemzettestet kialakító különböző nemzetiségek és emberfajták lelki jellegzetességeinek kérdésében. *Minél megbízhatóbb* önismeretünkre azért van szükség, mert *csak* az az állami igazgatás, csak az a nemzeti közösségi nevelés, csak az a közéleti, általános kulturális, gazdasági, tudományos, művészeti stb. életszervezés lehet elvileg a leghelyesebb és gyakorlatilag a legcélszerűbb, amelyik az igazgatni, erősíteni, emelni vágyott nemzeti közösség polgárai (egyénei, tipusai, fajtái, nemzetiségei) *lelki* jellegzetességeinek is a legjobban megfelel. Amikor a magyar élet *általános nagy megújulásáért* küzdünk, — a kormányzat szerveitől kezdve a legalsóbb néprétegek képviselőiig, — erről az elemi igazságról (amelyet pedig az eddigi magyar élet igen sokszor hagyott teljesen figyelmen kívül) továbbra is könnyelműfelszínesen, sőt bűnösen megfeledkeznünk nem szabad.

Az általános személyiségvizsgálati módszer keretében olyan *kikérdező* módszert dolgoztam ki, amelyik az összehasonlító értékelés megkönnyítésére minden vizsgált egyénhez ugyanazokat a kérdéseket, pontosan azonos formában intézi. E kérdés-sorozat magukban a vizsgált személyekben is felkelti azt a vágyat, hogy önmaguk jobb ismeretére jussanak el és olyasféle lelki helyzetbe hozza őket, mintha pl. egy háziorvosi bizalmas kikérdezésben tennének vallomást. E módszer *tömeg*-vizsgálatra is igen alkalmas, sőt ilyenkor a vizsgált egyéneket arra készteti, hogy a (szóbelileg feltett) kérdésekre adott írásbeli válaszaikban — a *többieket is* írni látva — bátrabban és feszélyezetlenebb őszinteséggel nyilatkozzanak meg, mint ahogy erre a szóbeli beszélgetésben (idegen vizsgáló előtt) egyébként képesek volnának.

Figyelemreméltó az a kép, amelyik az összehasonlító vizsgálatok eddigi eredményeként a magyar fajtákhoz tartozó közép- és főiskolai diákok személyiségéről nagy világossággal kibontakozik. Már az is érdekes, hogy azok a jegyek, amelyeket itthon és a külföldön közönségesen, mint a magyar nemzetre *általában* jellegzeteseket szokás felemliteni, valójában éppen a *magyar* fajtájú magyaroknak jellegzetes jegyei. Ez a tény már, maga is arra vall, hogy ezek a jegyek valami állandó és különös bélyegző erővel, súllyal, sőt ezentúl az idegenekre valami vonzó erővel és áthasonító hatással bírnak, mert hiszen csak így színezhetik az *egész* nemzettestet — minden különbségek és fajta-keveredések ellenére — valamennyire egységes színezetűvé. Magyar személyiségjegyeinknek pontosabb vizsgálata világosan arra vall, hogy — amiként a pszichésen különösképpen „magasrendű" egyénekre egy sajátos egyéni „*autonom súly*" a személyiségnek külső behatásokkal szemben való erőteljesebb önállósága s szabadsága, de viszont annál erősebb egyéni *benső* meghatározottság, kötöttség, egy erős öndeterminació jellemző, éppen így a magyarság, mint fajta-típusok közössége is, jellegzetes lelki jegyei által, egy *sajátos és magasabbrendű „autonom súllyal" bir.* Ez az autonom súly — minden (és bármi sokféle) úgynevezett „magyar hibának" és különösen az életben való gyakorlati érvényesülés terén mutatott valósággal bűnös fogyatkozásoknak ellenére is —, mind a temperamentum érdekességeiben, mind a különösen józan értelemnek lényegekre tapintó igaz mélybelátásában, mind az érzelmi élet rendkívüli komolyságában és egyéb sajátosságaiban, mind a *természetes* morális irányzódásoknak Európában szinte egyedülálló érdekességében kifejeződésre jut és másokra valami különös rokonszenvet és hasonulási vágyódást kiváltva hat. A magyar fajtáknak *ez az autonom súlya* (érdekessége és értéke) *az, ami a legigazibb lelki kohéziós tényező a Kárpát-medencében.* Az új nemzetpolitikának ezt az adottságot tudatosan kell értékesítenie.

Magyar faji értékek a Kárpát-medencében

Személyiségjegyeink a magyar nemzettestet alkotó egyéb fajták és nemzetiségek némely jellegzetes vonásával való kiegészülése történelmünkben eddig is érvényesült: így érvényesült a *dinári*ak (pl. Zrinyi Miklós) tartósabb lelki „egyvonalúsága" és állandóbb optimizmusa, szemben az ellentétekben való magyar hánykódással, az *északiak* kitartása, szervezőképessége, technikai megbízhatósága, sőt az *alpesieknek* gazdaságiassága és családi összetartása is. Ennek a helyzetnek következményeképpen mondhatjuk, hogy ha — amint mondani szokták — pl. Franciaországnak *földje* mindenre jó, Magyarország, még mai kevertségében is, *szellemileg* minden lehetséges elméleti és gyakorlati életfeladat elvégzésére kiválóan alkalmas: ezen a sajátos geográfiai helyen és a *mi* keménynyé edző történeti mozgalmasságaink között (habár a faji keverédésekből eredő, biológiásan kényszerű „korcsosodások" veszélyeiben nekünk is osztoznunk kell), kevertségünkből igen sok érték, dinamikus életerő és szellemi tehetség is korbácsolódott ki. E téren eddig leginkább csak az volt a baj, hogy közéletünkben (és nevelésünkben is) mindeddig a más fajtájúaknak bizonyos *gyöngéi* is — közéletünk morális szintjének erős rovására — túlságosan szabad érvényesüléshez jutottak. Bizonyos tekintetekben való benső *átalakulásunk* pedig ma már *elkerülhetetlen történeti, szociális, kulturális kötelességgé vált.* Nemzeti, etikai, humánus követelmény ennek érdekében az is, hogy ma már felismerjük, hogy pl. a *fajnemesítés* szorgalmazása is — megfelelően körültekintő elővigyázattal — az *emberi* társadalmakban is szükséges és lehetséges. A lelki átalakulás problémájában, megfelelő egészségügyi és egyéb intézkedések mellett, külön hangsúlyozást kíván a *nevelésnek* e tekintetben is hatalmas értéke. Szükséges így némely *sajátosan magyar személyiségjegynek* megértőbb és pszichésen helyes — ám ekkor, de csak ekkor könnyű és eredményes — *értékfelszabadító* nevelői kezelése (egyetlen példaként utalunk e ponton a magyar *dacnak* mind iskolai nevelésünkben, mind közéletünkben, hivatalainkban stb. sokszor egyenesen a pszichésen lehetséges *legrosszabb* módon való *értékelnyomó* kezelésére), de szükséges a sikeres *gyakorlati érvényesülést* akadályozó bizonyos magyar *hibáknak* is legyőzése, valamint szükséges a magyar személyiséget sajátosan jellemző és mintegy *egymás mellett*, egymást felváltóan érvényesülő (és szerencsénkre éppen ezért *nem abnormitásokba rendítő*) bizonyos *szélsőségesen ellentétes* jegyek ellentéteinek tompítása és a célszerűbb jegyek súlyának erősítése. (Ismert ily jegyek pl. a hangulati, aktivitásbeli, érzelmi, akarati ellentétek, optimizmus-pesszimizmus, lelkesedés és nagy aktivitás, szemben a levertséggel és a lomha pszichés közönnyel, egyéni érdekkeresés és eszményért lelkesedő áldozatkészség, stb.). E körbe vág a *szociális átalakulás* szükségének problémája is: utalnunk kell e ponton a különböző *társadalmi osztályok* közötti kohéziónak — részben történeti kialakulásmódjukból értelmezhető — *erőtlenségére*, valamint az e problémában is érvényesülő magyar ellentétekre, „kettősségekre", végül a sok csapásban és nyomorban megkeményedett és könnyen (sokszor bűnösen könnyen) *önleggyőzéshez* és maga fölé emelkedéshez szokott magyarságnak nem annyira a *szubjektív* méltánytalanságok, fájdalmak, gyötörtetésekkel szemben fogékony, mint inkább bizonyos *objektív-etikai* és egyéb eszmei értékek felé irányuló moralitására. „*Felvidéki*" vonatkozásban jelentősége van annak is, hogy az idegen uralom alatt egymással összébbkorbácsolódott magyarság bizonyos tekintetekben *gyorsabban alakult át* a csonkahazainál, valamint annak, hogy a visszatérés után a visszatérteket a bár egészségesen, mélyből és eredményesen megindult új magyar átalakulásnak — amelynek végső és mély gyökereit hirtelen nem láthatták és nem érthették meg — egyelőre elért eredményei nem mindenben elégíthették ki.

Összehasonlító faji vizsgálatok

Az összehasonlító vizsgálat eredményei több szempontból *vigasztalóak* és a várható jövő alakulásokra hitet és reményt fakasztók. Nemcsak azért, mert a lélektani elemzés a magyarságnak (e medencében középponti szerepet játszani méltó és hivatott) sajátos színű lelki magasrendűségét és „*autonóm súlyát*" világosabban ki, hanem azért is, mert ezek is mutatják, hogy legyen bár felnőtt magyarjaink *közélete* nem egy tekintetben megromlott és gerinctelenné süllyedt, legyen bár talán felnőtt, gyanakvóvá és bizalmatlanná vált „paraszt"-jaink jórésze is különféle gyöngeségek viselője: maga a *fajtajelleg*, mint örökletes adottság, *nem változott* meg gyökeresen: a magyar gyermekek és a magyar ifjúság — *e vizsgálatok szerint — változatlanul* mutatják a magyarság átörökölt, *természetesen gátolatlan* spontánságú, egészséges temperamentumú, bátor és egyenes lendületű, különös érzelmi komolyságú, józan értelmiségű, etikailag sajátosan magasrendű bízó életerejét. Így végeredményben olyan természetesen egészséges (de éppen nem könnyelmű) és bizakodó ítéletre jogosítanak a fajlélektani vizsgálatok is, mint a kassai nemzetpolitikai társaságban elhangzott egyéb szempontokból vizsgálódó előadások eredményei: így többek közt *Pethő* Sándor következtetései a magyarság történeti fejlődésére és hivatástudatának kialakulására vonatkozóan vagy v. *Nagy* Ivánnak statisztikai adatai a világ különböző részeiben szétszórtan élő magyarságnak vitalitására vonatkozóan.

Gróf Almásy-Teleki Éva *Művészeti Intézete*
(volt Ernst Muzeum) Nagymező-utca 8. Telefon: 11-20-14.
márciusi aukciójára felvesz Előleget folyósít!
hagyatékot, gyüjteményt, Tárgyak becslése és felvétele naponta délután 4—6-ig
egyes műtárgyakat!

A kormányzói pár teán látta vendégül az „Élő tárlat" résztvevőit

Horthy Miklós kormányzó és a főméltóságú asszony szombaton délután ötórai teán látta vendégül „A magyar művészetért" akció résztvevőit; meghívást kaptak mindazok, akik az akció érdekében munkálkodtak, akik az operaházi díszestély sikerét előmozdították, az élőképek résztvevői, színművészek, rendezők, szerzők, festőművészek és szobrászok, akik az Élő tárlat képeinek beállítását vállalták és a megnyitás előtt álló képzőművészeti kiállítás válogatóbizottságának tagjai. Összesen 130-an voltak hivatalosak a teára.

A fogadás a kormányzó magánlakosztályán volt, három egymásba nyíló szalonteremben. Az első szalon bejáratánál Horthy Miklós kormányzó és a főméltóságú asszony fogadta a vendégeket *Horthy* István miniszteri tanácsossal és vitéz *Koós* Miklós ezredes, első szárnysegéd kíséretében. A kormányzó hitvese aranylamé-ruhát viselt.

A megjelentek között ott láttuk *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi minisztert, *Fáy* István államtitkárt, *Kozma* Miklóst és feleségét, *Márkus* Lászlót, *Németh* Antalt, *Dohnányi* Ernőt, az akció rendezőségének vezérkarát: báró *Karg* Györgynét, báró *Urbán* Pált, *Karátson* Antal miniszteri tanácsost, továbbá *Zimmer* Ferenc kormányfőtanácsost, a MTI főszerkesztőjét, báró *Shell* Gyulát, a rádió műsorigazgatóját, *Némethy* Károly tanácsnokot, vitéz *Haász* Aladárt, *Oláh* Gusztávot; a hölgyek közül gróf *Teleki* Pálnét, *Szendy* Károlynét és *Baranyay* Lipótnét, akik a képzőművészeti kiállítás teadélutánjainak háziasszonyai lesznek, vitéz *Darányi* Bélánét, *Eckhardt* Tibornét s mindazokat a hölgyeket, akik segítségükre voltak az operaházi büffé megszervezésének és forgalmának lebonyolításában; ott volt *Bajor* Gizi és *Uray* Tivadar, az operaházi díszestély szereplői, *Szabó* Lőrinc, a prológus és Cs. *Szabó* László, a kísérő szöveg szerzője és még sokan mások a művészeti élet kiválóságai, társaságbeli hölgyek és urak.

A szalonok hamarosan megteltek a vendégekkel, akik között élénk társalgás indult meg, legtöbb szó természetesen a felejthetetlen operaházi díszestélyről esett. Később a megjelentek átvonultak a büffé-termekbe, ahol teát és frissítőket szolgáltak fel.

Magyarul köszöntötte a pápa a tisztelgő magyar papi kollégiumot

Rómából jelentik: Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén a szokásokhoz híven a római káptalanok, egyházi intézmények és papi kollégiumok díszes menetben vonultak fel a Szentatya elé, akinek gyertyát adtak át. A menetben ezúttal elsőízben vett részt a római magyar papi kollégium, amelyet a Szentszék tízévi működés után beiktatott a pápai intézmények sorába. A magyar küldöttség, amelyet *Luttor* Ferenc pápai protonotárius, a kollégium igazgatója vezetett, hatalmas barokk, pápai és magyar címerrel díszített gyertyát nyujtott át a Szentatyának, aki a magyar kollégium tagjaihoz fordulva, magyarul a következőket mondta: „*Dicsértessék a Jézus Krisztus. Éljen Magyarország.*"

Keresztes-Fischer Ferencné a magyar asszonykongresszus feladatairól

Vitéz *Keresztes-Fischer* Ferencné, a belügyminiszter felesége, az Egyesült Női Tábor elnöke most tartott tájékoztatót az Egyesült Női Tábor február végén rendezendő Magyar Asszony Kongresszusáról. Hangsúlyozta, hogy az Egyesült Női Tábor, amely ma már a harminc legjelentősebb nőegyesületet foglalja magában, a nemzetvédelem szolgálatában áll. Ahol a tábor keretébe tartozó egyesület helyi szerve megfelel a kitűzött feladatoknak, ott a női tábor nem is törekszik vidéki szervezet megalakítására.

Mikor a magyar asszonyok munkája a tábor keretében megindult, *eleinte csak a magyar ipar felkarolása volt* a kitűzött cél. Most azonban már a nemzeti munka minden területén résztvesznek és az Egyesült Női Tábor nyolc munkacsoportja a családvédelem, egészségvédelem, népjólétmezés, háziipar, kulturális munka, nemzetvédelem, propaganda és a vendégforgalom jegyében tevékenykedik. Ma, amikor nem tudni, mit hoz a jövő, nemzeti szempontból fontos, hogy a nőegyesületek központi szervbe tömörüljenek és megnövelj ék tevékenységüket. Nekünk, magyar nőknek történelmi multunk van, mondotta. A magyar nőt mindíg ott találjuk a férfi mellett a haza szolgálatában.

A február 22-étől 28-áig megtartandó Magyar Asszony Kongresszus nagygyűlések keretében felöleli az Egyesült Női Tábor szervező munkájának legkülönbözőbb gyakorlatágait, emellett a programot műsoros előadások teszik változatossá.

Keresztes-Fischer Ferencné elgondolása szerint a vidéki szervezetek irányítását *a főispánok feleségei veszik kezükbe.* Külön megemlékezett a mozgalom újabb nyereségéről: *Gulácsy* Irénről, aki nagy elfoglaltsága ellenére is készségesen vállalta a szerepet, a társelnöki tisztet.

A Vitézek Bálja a Vigadóban

Szombaton este az ősi magyar vigasságok hangulatos színpompájában tartották meg a pesti farsang legkiemelkedőbb eseményét, a *Vitézek Báljá*t. A Vigadó címerekkel feldiszített termei már este 10 órára megteltek előkelő közönséggel, amelynek soraiban ott láttuk *Teleki* Pál miniszterelnök vezetésével a kormány tagjait, politikai életünk előkelőségeit, a tábornoki és főispáni kar képviselőit. Tíz óra előtt öt perccel megérkezett vitéz *József Ferenc* főherceg és *Anna* főhercegasszony, majd 10 óra után 10 perccel a kormányzó és kísérete. Festői látványt nyujtott, amikor a kormányzó a díszegyenruhák sorfala között elfoglalta helyét az emelvényen. Vitéz *Holényi* János ny. tábornok, Budapest vitézi székkapitánya engedélyt kért a bál megnyitására. Az elsőbálozó leányok üde csoportja vonult el a díszemelvény előtt, azután *Barthos* Irén, az Operaház szólótáncosnője lejtett egy keringő-fantázia-balettet, azután következett tizenhat társaságbeli lány és tizenhat ludovikás büszke, szivet lelket gyönyörködtető palotása. Majd csárdással megindult a tánc és tartott, hajnalig, kitünő hangulatban, kora reggelig.

M. N. B. 1253 és 1255 sz.
Március 20—25 Különvonat **Jugoszláviába**
Március 17 - 27 Húsvéti társasutazás **Dalmáciába**
Jelentkezés és részletes prospektus az Európa Turisztika Utazási Irodában, Budapest, V., Dorottya-u. 10. T.: 152-714.

PIAC

Deviza- és valutapiac

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai: Devizák: Amszterdam —, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Bukarest 3.41—3.44, London 11.07—11.23, Milánó 17.66—17.88, Newyork 344.10—347.10, Páris 6.25—6.35, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Zürich 77.10—77.90, Pozsony 11.79—11.93.

Valuták: Angol font 11.00—11.20, cseh-morva korona (20 K-nál nagyobb címletek kiv.) 11.46—11.80, dinár (500 és 1000 dináros címletek kiv.) 7.60—7.90, dollár 344.10—350.10, francia frank 6.20—6.35, leu (érme kiv.) 3.20—3.40, leva 3.30—3.60, lira (csak 10 lirás bankjegy és érme vásárolható) korona (20 K-nál nagyobb címletek kiv.) 11.55—11.90.

A magyar-német devizakompenzációs felár 18 19½%. A magyar-délszláv devizakompenzációs felár 46—47½%.

Zürich, május 11.

Devizazárlat: Páris 8.07½, London 14.27. Több jegyzés nem volt.

Barátságos az értéktőzsde

Az értéktőzsdén szombaton barátságos volt a hangulat és az árnívó lassú, fokozatos emelkedése nyomán a pénteki árveszteség nagy része megtérült. Az 1914-es fővárosi kölcsön ára tovább esett.

Zárlat: Nemzeti Bank 173.—, Békéscsabai 17.—, Első Bp. malom 10.5, Bauxit 181.—, Beocsini 13.25, Cementia 65.—, Kohó 17.75, Kőszén 360.—, Nagybátonyi 41.—, Salgó 34.1, Urikányi 30.6, Fegyver 38.6, Ganz 15.2, Győri vagón 20.—, Rima 22.5, Nasici 68.5, Nova 15.7, Tröszt 42.2, Délcukor 31.—, Magyar cukor 89.5, Gschwindt 855.—, Polgári sör 156.—, Gyapjúmosó 3.20, Pamutipar 36.—, Szegedi kender 57.1, Műtrágya 37.—, Gumi 55.—, Vasúti forg. 17.1, Telefon 7.50.

Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1940. évi ptjegy	100.—	100	100.—
1914. évi főv. 4.5%	319.—	303—308	306.—
1927. évi főv. 6%	105.—	108—109	109.—

Üzlettelen a terménytőzsde

A terménytőzsde készárupiacán szombaton a tengeri 10 fillérrel drágult. Elkelt: 150 mázsa tengeri, 50 mázsa árpa és 10 mázsa muharmag.

A tőzsdetanács hivatalos árfolyamai: Búza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejérmegyei, dunántúli, kisalföldi 77 kilós 20.25, 78 kilós 20.75, 79 kilós 21.05, 80 kilós 21.25. — *Rozs:* pestvidéki 16.60—16.85, más származású 16.80—17.05. — *Sörárpa:* kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85. — *Takarmányárpa:* Ia, 65—66 kg-os 18.60—18.85, középminőségű 18.10—18.35. — *Zab:* középminőségű 20.90—21.15. — *Tengeri:* tiszántúli állomásról 22.10—22.25, egyéb állomásról 21.95—22.10. — *Őrlemények: helyt* Budapest zsákostúl: finom búzakorpa 14.65, 8-os takarmányliszt 16.60—17.35 pengő mázsánként.

Az állatpiac

A Magyar Keresztény Állatkereskedők Országos Egyesülete jelenti: A ferencvárosi sertésvásár szombati felhajtási eredményei: érkezett 39 db, pénteki vásári maradvány 100 db, összesen 139 db. A vásári maradványból 50 db angol húsertés volt. Szombati maradvány nincsen. Irányzat: változatlan. *Árak:* IIa szedett 120—122, IIIa szedett 100—110, angol tőkesertés 129 fillér kilónkénti élősúlyban. A többi minőségben kötés nem fordult elő.

Budapesti tenyészállat- és jármosökörvásár. Io feldölsi jármosökör és beállítanivaló tinó tarka 580—650 kg-ig 72—76, 500—580 kg-ig 66—72, fehér 72—76, 1½ éves üsző 65—70, 1½ éves tinó 65—70, friss fiatal fejőstehén 80—95 fillér kilónként.

Húsvásár

Budapesti húsvásár. Árak: Marhahús ökör és tehén IIa egészben 110—138, hátulja 124—148, eleje 100—120, növendékmarha Ia egészben 108—120, borjú ölött börben Ia 170—176, IIa 160—168, borjú eleje 144—150, lebőrözött eleje 140—144, hátulja Ia 170—186, IIa 160—168, bárány 120, bivaly —, csont 40, orr és köröm 30, láb 4 darab 100—150, pacal egészben 70, marhabél 300—400, borjúfodor egészben 50—56, marhavér (egy tál) 30 fillér kilónként. *Készlet:* Nagymarha 70, eladás 5, növendékmarha 3, eladás 3, bivaly 4⅗, eladás 2⅗, borjú 193, eladás 73, bárány 60, eladás 20. Az irányzat lanyha. *Hideghúsvásár: Árak:* Növendék 100, borjú ölött börben Ia 160—166, IIa 140—158 fillér kilónként. *Készlet:* növendék 1, elkelt, borjú 81, eladás 81. Az irányzat lanyha.

— *A magpiac.* Köles fehér 42—46, vörös 36—38, egyéb 34—35, kék mák 148—151, borsó Viktória sterilizált 57—61, zöld (express) sterilizált 48—51, lencse nagyszemű sterilizált 36—47, középszemű sterilizált 27—33, kisszemű sterilizált 23—26, fehér szokványbab dunai 30.5—31.25, dunántúli 29.25—29.75, felsőmagyarországi 29.25—29.75, gömbölyű fürjbab 33—35, hosszú fürjbab 33—35, barnabab 31—35, tarkabab 26.5—28, lucernamag nyers arankás 220—245, ólomzárolt fehérbárcás legalább 10 q 200—300, lóheremag nyers arankás 160—180, ólomzárolt fehérbárcás legalább 10 q 225—230, bíborheremag 95—107, muharmag 50—54, bükköny szöszös 58—68, csillagfürt fehér lapos 22.5—23.5.

500-as felülvezérelt, 24 lóerős ZÜNDAPP motorkerékpár eredeti gyári oldalkocsival, 1939-ben vizsgázott, eladó. Pestszentlőrinc, Kossuth-u. 209/a.

GAZDASÁGI ÉLET

Huszonhat százalékkal kisebb a mezőgazdaság vásárlóereje mint 1927-28-ban

Érdekes adatok a Pénzintézeti Központ jelentésében

Nemrégen bocsátotta közre a *Pénzintézeti Központ* 1940. évi első jelentését a magyar gazdasági és pénzügyi élet alakulásáról. A jelentés foglalkozik a kiadott gazdasági és pénzügyi rendeletekkel, a legújabb állami költségvetéssel, a Nemzeti Bank 1939. évi tevékenységével, a takarékbetétek alakulásával, a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem helyzetével, az államvasutak adataival és általában mindazzal, ami gazdasági életünk alakulására jellemző és fontos.

A legujabb másféléves állami költségvetésről szólva megállapítja a jelentés, hogy a tisztviselői fizetések és nyugdíjak az állami közigazgatásban 220 millió pengővel emelkedtek, ami *egy évre közel 150 millió pengőnek felel meg.* Az állami üzemeknél is nagy arányban emelkedtek a személyzeti kiadások és nyugdíjak. 66.4 millióval, *vagyis egy esztendőre több ,mint 40 millióval.* Az államnál és üzemeinél tehát egy évre *közel 200 millió pengőt tesz ki a személyi kiadások emelkedése,* ami igen tekintélyes összeg, ugyanannyi, mint például *10 millió mázsa buzának az ára.* A legujabb költségvetés szerint az állami közigazgatási és állami üzemek összes kiadásai csaknem elérik a 2700 millió pengőt, vagyis közel 700 millió pengővel haladják meg az előző költségvetési év másfélszeres összegét. *Egy évre átszámítva a kiadási többlet 460 millió pengő, tehát nem lekicsinylendő.*

Ilyen körülmények között egyáltalán nem csodálkozhatunk azon, hogy az *állam* néhány nappal ezelőtt *kénytelen volt egyes adókat újból felemelni.*

Az állami költségvetés adataiból kitünik, hogy a *társulati adó* egy évi összege mindössze 24 millió pengő, a *házadó* kb. 76 és a *földadó* mintegy 35 millió pengős összegével szemben. *A házadó és földadó együttes összege tehát a 110 millió pengőt is megha*ladja, vagyis közel *ötszöröse a társulati adó összegének,* már pedig nem akadt még pénzügyi vagy gazdasági szakember, aki igazolni tudta volna, hogy a ház és föld együttes tiszta jövedelme ötszöröse a társulatok ,vagyis részvénytársaságok összes tiszta jövedelmének.

A mezőgazdaság helyzetéről szólva megállapítja a jelentés, hogy 1938-39-es gazdasági évben a *mezőgazdaság vásárló ereje az 1927-28. évi helyzettel szemben még mindig csak 74-et tesz ki,* vagyis ha a gazda valamely áruból 1927-28-ban még száz darabot vásárolhatott például, addig ma legjobb esetben csak 74-et vásárolhat. Ez az egy adat is világosan mutatja, mennyire jogosult a magyar *agrárlakosságnak küzdelme* a mezőgazdasági cikkek és ipari cikkek ára közötti különbözet, vagyis az úgynevezett *agrárolló megszüntetéséért.*

Az ipari termelés alakulását vizsgálva, közli a jelentés, hogy az elmult évben a *munkáslétszám örvendetesen emelkedett,* mert mig pld. 1938-ban átlag *688 ezret tett ki,* addig 1939. év végére csaknem pontosan 100 ezer fővel *788 ezerre emelkedett.* Az ipari termelés indexe 1939-ben 151.4 volt, az 1929. évvel szemben, amely azelőtt a háború utáni legjobb évnek számított. *Iparunk tehát 50 százalékkal többet termelt 1939-ben, mint tiz évvel ezelőtt.*

Számos érdekes adat teszi még változatossá a Pénzintézeti Központ jelentését, amely — mint mindig — ezuttal is alapos és szakszerű munkára vall.

Az elmult héten nagy mértékben emelkedett a Beszkárt utasforgalma

A Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság, amelynek kezelésében van a *BUR, a Földalatti* és a *Szentlőrinci vasút,* a *Svábhegyi Fogaskerekű Vasút,* a *Budai Hegypálya* (Sikló) és az *autóbuszüzem,* ezenkivül érdekkörébe tartozik a Budapesti Helyi Erdekű Vasútak Rt. és a Haraszti-Ráckevei HÉV. Rt. — április 29-én tartotta XVII. üzletévi rendes közgyülését *Verebély* Jenő, a társaság elnökének vezetésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak az 1939. üzletévre vonatkozó jelentését, megállapította a mérleget és zárószámadást és mind az igazgatóságnak, mind a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. Emberbaráti, közművelődési és műpártolási célokra 14.000 pengőt adományozott a közgyülés. A székesfőváros közönségének képviseletében *Body* László alpolgármester jelent meg a közgyülésen, aki beszédében kiemelte, hogy a BSzKRT és a kezelésében lévő többi közlekedési vállalat forgalma és bevételei a lefolyt évben figyelemreméltó fejlődést mutattak.

Az igazgatóság évi jelentéséből egyébként a következőket emeljük ki: A BSzKRT közúti vasúti hálózatán az 1939. évben80,350.249 kocsikilométert teljesitett, az utasok száma pedig 323,165.493 volt. Az utasforgalom az 1938. évhez képest 6.16 százalékkal, a személyszállitási bevétel 6.32 százalékkal emelkedett. Az autóbuszüzem teljesitménye 14,645.300 kocsikilométert tett ki, az utasok száma pedig 52,351.042 volt. Az utasforgalom 23.9 százalékkal, a bevétel 24.9 százalékkal, a teljesítmény pedig 21.4 százalékkal növekedett.

A jelentés kifejti, hogy az utasforgalom emelkedése vagy apadása szoros összefüggésben van a gazdasági viszonyok alakulásával s a munkapiac mindenkori helyzetét is hiven tükrözi viszsza. Az ipari üzemek mai foglalkoztatása mellett a fővárosi és a környékbeli lakosság széles rétegei találtak munkaalkalmat s egyre nagyobb tömegben veszik igénybe a közlekedési eszközöket. Ez a forgalmi szempontból is örvendetes jelenség azonban rendkívüli feladatokat ró a vállalatra. A megnövekedett utasforgalom ugyanis a nap folyamán nem oszlik el egyenletesen, hanem különösen a munkaidó kezdete előtt és annak végeztével, a reggeli és esti órákban olyan csústerhelést jelent, aminek a kocsik legteljesebb kihasználásával tud csak a vállalat megfelelni.

A mindinkább növekvő szükséglet kielégitése céljából a BSzKRT ötéves, 42.5 millió pengős beruházó munkatervébe felvett 75 motorkocsit a tervezettnél gyorsabb ütemben szerzi be. Ezenfelül, részben az elavult kocsik pótlására, már az 1939. évben az egyre fokozódó beszerzési nehézségek ellenére 10 új, minden tekintetben korszerű pótkocsit helyezett forgalomba s a folyó évben még 15 ilyen pótkocsit szerez be.

Hasonlóképen meggyorsitja a BSzKRT az új autóbuszok beszerzését is. 42 új autóbuszt, amelyet az eredeti munkaterv szerint az 1940. és 1941. évben szerzett volna be, már az 1939. évben megrendelt és ezekből 14 új kocsit át is vett. Ezenkivül az ötéves beruházó programot még további 50 új autóbusz és 15 motorral felszerelt alváz beszerzésével bővitette ki s ezeket a folyó évben szintén megrendelte.

A BSzKRT ötéves munkatervében a kiselejtezésre kerülő autóbuszok pótlására 75 új kocsi vásárlását vette számításba, amelyeket az 1940—45. évek folyamán szerzett volna be. Ennek a tervnek a kivitelét szintén meggyorsitotta s a 75 új autóbuszból már az 1939. évben 30 kocsit megrendelt s ezek közül 15 autóbusz szállitása már meg is történt, a további 45 autóbuszt pedig a folyó évben szintén megrendelte; a BSzKRT tehát 1939-ben — részben a selejtezett kocsik pótlására — 29 új autóbuszt helyezett forgalomba. Addig is, mig a megrendelt új villamoskocsik és autóbuszok szállitása megtörténik, a BSzKRT minden rendelkezésre álló eszközzel segiteni törekszik a csúcsterhelések idején bekövetkező zsúfoltságon. A járműállomány gazdaságos kihasználása céljából tett intézkedések eredményeképen 1939 decemberében már több villamoskocsit tarthatott forgalomban, mint bármikor a vasút fennállása óta.

A svábhegyi Fogaskerekű Vasútnak az 1939. évben 1,076.715 utasa volt, 18.7 százalékkal több, mint az 1938. évben. Az utasforgalom fellendítéséhez hozzájárult a BSzKRT által épitett székhenyihegyi sportszálló és vendéglő.

Emelkedett az óbudai trollibusz-vonal utasforgalma is.

A jelentés végül beszámol az 1939. üzleti év pénzügyi eredményeiről. A társaság bevétele 71,952.753 pengő volt s ebből közlekedési adó fejében 5,747.522 pengőt, területhasználati díj cimén pedig 1,081.761 pengőt szolgáltat be a fővárosnak. A kiadások 71,948.692 pengőt tettek ki. A nyereségként mutatkozó 4061 pengőt a társaság az 1940. évi számlára vitte át.

Finnország új gazdasági politikája: az intenziv erdőkitermelés

Finnország az oroszokkal vivott háborúban súlyos veszteségeket szenvedett. *Ezt a veszteséget* a háború rombolásaival és az oroszoknak átengedett területekkel együtt finn hivatalos körök *mintegy 11 milliárd finn márkára becsülik.* Természetes, hogy ez a súlyos anyagi veszteség az ország pénzügyi helyzetében is erősen érezteti hatását és a finn kormánynak súlyos gondokat okoz a lehető zökkenésmentes átmenet megteremtése. Ugylátszik ezért határozta el magát a finn kormány arra, hogy *az ország legnagyobb kincsét, az erdőt állitja be jövő gazdasági politikájának központjába és teljes erővel megkezdi az egyes vidékeken szinte még érintetlen állami erdőségek kitermelését.* Igaz, hogy ez újabb súlyos befektetéseket igényel, ezeket azonban finn körök reménye szerint a meginduló fokozott termelés hamarosan amortizálja és a kivitel megnövekedése nemcsak megkönnyiti a háború rombolásainak újjáépitését, de lassankénti rendezni fogja az állam pénzügyeit is.

Faosemeték kiosztása

A földmivelésügyi miniszter az alföldi erdők, fasorok, felfogópászták és facsoportok telepitésére, továbbá az ország bármely részén lévő kopár és vizmosásos területek beerdősitésére és végül a Balaton közvetlen környékének fásitására 1940. őszén és 1941. tavaszán nagymennyiségü erdei facsemetét és suhángot oszt ki az államrendészeti csemete-kertekből. Az errevonatkozó hirdetmény a Budapesti Közlöny, a Földmivelésügyi Értesitő, a Köztelek, a Hangya, a Magyar Fapiac, a Magyar Front és a Kárpátaljai Hivatalos Közlöny cimü lapokban jelenik meg. Az érdeklődőknek a kivánt felvilágositást az erdősités és fásitás helye szerint illetékes erdőigazgatóság vagy erdőfelügyelőség adja meg. Az 1940. évi őszi erdősitésekhez szükséges facsemetéket és suhángot 1940. julius végéig, az 1941. évi tavaszi erdősitésekhez szükségeseket pedig 1940. október végéig kell az ültetés helye szerint illetékes erdőigazgatóságnál vagy erdőfelügyelőségnél szóban vagy irásban igényelni.

Meleg idő kell a vetéseknek

A legutóbbi hivatalos vetésjelentés óta eltelt háromhetes időszakban a csapadék mennyisége az ország legnagyobb részében meghaladta az átlagot. A *tavaszi kalászosok* vetését legnagyobbrészt befejezték. *Tavaszi búzát* a kedvezőtlen idő miatt csak kevés helyen lehetett vetni. Az *őszi rozsvetések* általában ritkák, alacsonyak, rosszul bokrosodtak, a legtöbb vidéken hirtelen szárbaszökkentek. Az *őszi árpavetések* súlyos fagykárt szenvedtek, úgy hogy több megyében a vetések 40—70 százalékát ki kellett szántani. A *tavaszi árpa* jól és egyenletesen kelt, de már meleg időt kíván. *Az őszi zab* az ország legnagyobb részében kifagyott. A *tavaszi zab* vetését a legtöbb vidéken már befejezték, további fejlődéséhez szintén meleg idő kellene. A korán vetett *tengeri* jól és egyenletesen kelt, a hűvös esős idő következtében azonban lassan fejlődik. A *gyümölcsfák* közül különösen a korán virágzók sokat szenvedtek a fagytól, a virágzás pedig helyenként gyenge volt. A *szőlő* fakadása április közepén megindult, május elején bekövetkezett hűvösebb időjárás hatására meglassult. A téli fagykár mértéke mindeddig nem állapitható meg, pontosan. Az időszerű szőlőmunkák folyamatban vannak.

— *A Budapesti lisztárjegyzőbizottság árjegyzései:* (1940 május 3.) *Búzaliszt:* Dara 39.04—40.04, 0gg, 0g, 38.04—39.04, Eb 32.66—33.66, Sb 25.66—26.36. *Rozsliszt:* Fr 28.55—30.30, Sr 22.55—24.30. Az árak aranypengőben 100 kg-ként a szokásos malmi feltételekkel P-től P-ig helyt Budapest, legalább 60 zsákra értendők.

— *Burgonyapiac.* Az étkezési minőségü válogatott burgonya budapesti paritásban: Nyári rózsa 9.90, Gülbaba 9.40, őszi rózsa 8.70, Ella 8.20, Woltmann 6.70, Krüger 6.70. Az ipari célokat szolgáló válogatlan burgonya ára budapesti paritásban: Ip. Woltmann 6.00, Ip. Krüger 5.50. A burgonya árából Budapesttől 250 km-nél meszszebb fekvő állomásokon a 16/c, a 250 km-nél közelebbfekvő állomásokon pedig a 15/c kocsiosztály fuvardija vonható le. Más cimen levonás nem eszközölhető. Legmagasabb nagykereskedői árak az Élelmiszer-nagyvásártelepen: Nyári rózsa 11.85, őszi rózsa 10.60, Gülbaba 11.30, Ella 10.05, Woltmann, Krüger 9.40.

Budapesti erőtakarmánypiac. Árpakorpa 13.25, borsóhéj 18.25, búzakorpa 14.50, napraforgópogácsa 19.50, lenmagpogácsa 20.50, tökmagpogácsa 20.50, kókuszpogácsa 20.00, repcepogácsa 16.50, szárított répaszelet 12.60, rozskorpa 14.50, melasse 10.00, halliszt 45.00 pengő mázsánként Budapesten.

Drágult a tengeri

Erősen javult aránylag rövid idő leforgása alatt a kopaszárpa ára. A meglevő készletek igen csekélyek, különösen a szép áru kevés, úgy hogy szilárd irányzat mellett a prima minőségü kopaszárpa két hét leforgása alatt 29 pengőről 36 pengőre drágult. Az élénk kereslet — mint arról előzetesen is beszámoltunk — a zolaszországi kivitellel magyarázható és mint ismeretes, e cikk exportjával foglalkozó cégek között a megállapitott kontingens már kiosztásra is került.

Repcéből a multévi termés értékesitésre váró utolsó kis tételei kerülnek most eladásra. Egészen jelentéktelen mennyiségekért is szivesen fizetnek a gyárak 55 pengőt budapesti paritásban, komolyabb forgalom azonban készletek hiánya miatt a kampány hátralevő részében már nem alakulhat ki.

Fehér napraforgómag iránt az utóbbi napokban ismét megélénkült az érdeklődés. A készletek csekélyek. Németországi kivitelre keresik a meglevő szép árut, amelyért 27—28 pengőt fizetnek állomáson.

A terménytőzsde készárupiacán a tengeri 10—15 fillérrel drágult. Elkelt 300 mázsa ab Budapest 22.15—22.20 árban.

A terménytőzsde hivatalos árfolyamai: Búza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejérmegyei, dunántúli, kisalföldi 77 kilós 20.25, 78 kilós 20.75, 79 kilós 21.05, 80 kilós 21.25. — *Rozs:* pestvidéki 16.60—16.85, más származású 16.80—17.05. — *Sörárpa:* kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85. — *Takarmányárpa:* Ia, 65—66 kg-os 18.60—18.85, középminőségű 18.10—18.35. — *Zab:* középminőségü 20.90—21.15. — *Tengeri:* tiszántúli állomásról 22.00—22.15, egyéb állomásról 21.85—22.00. — *Őrlemények.* helyt Budapest zsákostul: finom búzakorpa 14.65, 8-as takarmányliszt 16.60—17.35 pengő mázsánként.

SZINHÁZ

Rómeó és Julia

Felújítás a Nemzetiben

Régi hitem, hogy Shakespeare mélyebbnek mondott darabjai ma már csaknem elviselhetetlenül nagyképűek és inkább igénytelenebbnek tartott vígjátékain érzik a zseni keze. Legfőbb ideje, hogy megtépázzuk Shakespeare babérjait, amint azt már többen, pl. Tolstoj is, tették. Csak a kritikusi tevékenység, a *lényegre* rá nem mutató lanyhasága magyarázhatja, hogy a köztudatban ma is úgy él a „Rómeó és Julia", mint a szerelmi tragédiák netovábbja. Bizonyos, hogy a darab alapgondolata eröteljes, zseniális. Kétféle csöcselék verekedő kedve lesz a nagy szerelem akadályává, a szerelmeseket pedig éppen ez az akadály vonzza. De baj, hogy Shakespearenek ennyi nem elég: ő még alá akarja támasztani, még hitelesíteni a drámát azzal, hogy két gyerköcöt szerepeltet, a 17 éves Rómeót és a 14 éves Juliát, holott az akadályok vonzóereje érettebb korban is érthető, sőt még inkább. Ezenkívül baj van a szerelemről valott felfogásával is. Meg lehet engedni, hogy minden szerelemben van bizonyos bolondság, de azt már nem, hogy a szerelem egyenesen *cselőség*, mint azt, kivált Rómeó szerepében mutatja. Mert ilymódon voltaképpen mincs tragédiája s csak *patológia*, amit látunk. Persze Shakespeare nagy érzékkel bir a döbbentő, mozgalmas és pompázatos *látványosságok* iránt. Ez meg egy bohó hülye szerepeltetése, továbbá több összecsapási jelenet, *mentik* a darabot, amely különben, akárcsak a „Hamlet", tömeges halálozásokkal végződik.

A Rómeó és Julián sokat, minél többet kellett volna húzni. A fordítás *bökversszerű* részei bántóan rosszak. Alighanem jobb lett volna *Kosztolányi* fordítását venni alapul, mint Szász Károlyét. *Farkas* Ferenc kísérő zenéje finom, stilusos, archaizálva festi alá a hangulatot. Meg kellett volna hagyni a prológust. *Oláh* Gusztáv díszletei veronai helyszini tanulmányok hatása alatt, hívek. A rendezőnek, — ezúttal dr. *Németh* Antal, — jobban kellett volna összeválogatni az együttest. *Szeleczky* Zita, amilyen kitünő a szelíd, szende dzsentrilány-szerepekben, amilyen *tünlő naiva*, oly alkalmatlan a tragikai dübörgésre. Vékony hangja sem bírja azt, arca csupa könny és mosoly, még akkor is mosolyog, amikor magába szúrja a tört. *Japános Juliát játszik.* De talán van abban valami *bölcs kiegyenlítés* és pikantéria, hogy éppen ez a *nagy* naiva játssza a legtragikusabb szerepet. *Szabó* Sándor mint „gyönyörü Rómeó", gyenge. Széles álla, nagy feje, örjöngő hadarása nem kelt illuziót. Annál inkább kell dicsérni Mercutió kisebb szerepében *Jávor* Pált. Csupa sugárzó fölény és bizotos férfiasság. Alighanem jobb lett volna a Rómeó szerepét *neki* adni s nem ragaszkodni a 17 éves ifjonc úgyis illuzórikus feltevéséhez. *Németh* Antal szeret szuverénul belenyúlni a szerzők munkájába, (talán ezért kedveli Shakespearet, aki már nem tiltakozhat): *itt* megtehette volna. Lőrinc ferencrendi barát az *értelmét* képviseli a szenvedélyek győzelmes, mindent lebíró viharában. *Abonyi* Géza kiemelkedően kitünő szerepében, ez legjobb alakitásai, leghálásabb ábrázolásai közé tartozik. *Nagy* Adorján is igen jó a veronai fejedelem szerepében. Merő méltóság. Feltüntek még: Forgács Antal, mint Montague, Táray, mint Capulet, továbbá Gobbi Hilda, mint Julia dajkája.

A Rómeó és Julia zárójelenete kitünő magyarázat. A holtakra célozva hangzik el a szó: a *gyülöletvetésnek itt az aratása.* Bár az egész darab ilyen meggyőző volna. Sajnos azonban, helyenként egyenesen unalmas. Az indokolatlannak tünő szerelmi tuizások és ömlengések, az egész szerelmi örjöngés a mai embert inkább bosszantja, mint gyönyörködteti Csak egy dolog segithetne ezen: ha érezhetnénk azt a *végzetszerű varázst,* amely a két szerelmest minden akadályon, ádáz gyülölködésen és szülői konokságon át, *egymáshoz taszitja.* Ezt azonban a Rómeó és Julia felújításával kapcsolatban nem érezhettük és ez a darab és az előadás legényegesebb hibája.

Marconnay Tibor

Férfiszerelem

BELVÁROSI SZINHÁZ

A színházválság egyik legfőbb okát a darabválságban látják. Nos, ha ez igy van, akkor a Belvárosi Színháznak nem kell félnie efféle kellemetlenségtől, mert Keresztessy Mária dabjával, a *Férfiszerelemmel* kétségtelenül tartós sikere lesz.

Amikor a szerző első darabját mutatják be, bizony kételkedik a néző, még nem bizik a szerzőben. Ha a szerző színész is ráadásul, akkor meg követelések is vannak, hiszen elsökézből, a színpadi gyakorlatból tanulta meg a szindarabirás ezernyi fortélyát. *Keresztessy* Mária kiállotta a próbát. Darabja egységes, vannak drámai csúcsai, amelyek mint pillérek tartják a szerkezetet s közöttük a könynyedéb hangulatú jelenetek, mint összekötők adják tovább az energiát egyik pillérről a másikra.

A darab tartalma a férj hajdani szerelmére féltékeny, feleség önkinzó marcangolása, amelyet — a nagy színésznő — lovagias lemondása old fel lágy harmóniában.

A darab három főalakja, a mérnök, a színésznő és a gyermekét váró örök kétségek között élő, asszony, élő alakok. E három ember tragédiáját egyszerü, keresetlen szavakkal formálja ki a holt betü anyagából a szerzőnő, aki mint feleség, komor, szinte önmagáthajszoló féltékenységgel védi urát, annak hajdani szerelmétől, a nagy színésznőtől. *Mezey* Mária, a színésznő szerepében életének egyik legpompásabb alakitását hozta létre. A második felvonás tragikusan vidám otthon képe szinte az ő kedvéért iródott. *Kubányi* György a mérnököt szólaltatja meg, halkszavú, elfolytott szenvedéllyel. A többi szerepekben *Simon* Marcsa, *Szende* Mária, *Ladányi* Ferenc, *Tompa* Béla, *Kiszely* Ilona, *Botray* Lajos, *Sikhegyi* Ilona, *Hoykó* Ferenc, kitünőek.

A rendezést *Danis* Jenő pergő munkája, a díszleteket *Varga* Mátyás tervezete egészíti ki.

G. L.

* **ALBERT VONÓSNÉGYES.** Közr. **Szegedy Ernő.** Liszt Ferenc-terem (IX., Vendel-u. 3/b). **Haydn:** Lerchen, **Mozart:** D-dur Quartettek, **Dohnányi:** Zongoraötös, hétfőn fél 8-kor. Jegyek 0.40-től 3.— P-ig.

A pesti közönség sikerrel tette le az érettségit

Most itt a vizsgaszezón közeledtével egy ismert és szellemes kritikus megállapította, hogy a pesti moziközönség sikerrel tette le az érettségit. Az érettségi vizsga a *Hulló csillagok* című film első hetében zajlott le. A Fórum közönsége, amely egyébként is mindig különleges izlésről tett tanuságot, egyenesen lelkesedéssel fogadta ezt a nehézfajsúlyú filmet, amely úgyszólván semmit sem használt fel az eddig bevált rendezési módszerek receptjéből. Éppen ezért félő volt, hogy a közönségnek egy része nem tudja majd kellőképpen méltányolni a francia szellemnek azokat a páratlan finomságait, amelyek mint valami viznyomásos rajz, elveszni látszottak a cselekmény képe mögött: a világosság felé kell tartani, hogy ezt a diszkrét rajzot is élvezni tudjuk.

De rosszul ismerte a pesti közönséget az, aki feltételezte, hogy az elbujtatott finomságok iránt nincs érzéke. Ellenkezőleg, az történt, hogy a pesti publikum gyorsabban fogott tüzet. mint a newyorki, amely csak a negyedik játszási hét után kezdett őszintén érdeklődni a *Hulló csillagok* iránt. Igaz, hogy azután 51 hétig abba se hogyta. Budapest azonban mindig színházi város volt, nemcsak szórakozni szeretett, de felfedni is. Innét indult diadalútjára több olyan világsiker, amely a saját hazájában eredetileg hüvös fogadtatásra talált, mint például Knoblauch hires Faún-ja, Szóval a pesti közönség rögtön ráeszmélt a *Hulló csillagok* rendkivüli értékeire és az első naptól kezdve versenytársa lett a sajtókritikusoknak, mert külön szájreklámot adott a filmnek. Kávéházakban, társaságokban lelkesült értékezéseket lehet hallani a *Hulló csillagok* három monumentális hősének, Louis Jouvet-nak, Victor Francen-nek és Michel Simonnak teljesitményéről. Ilyen hármas színészi sikerre nem volt még példa egyazon filmben. De ugyanilyen sikere van a rendezésnek is, amely mellőzve minden olcsó fogást, végig hü marad az irodalmi elgondoláshoz. Ha Pestnek módja volna másodszor is a *Hulló csillagok*nak itélné a Mussolini-serleget és a világ legszebb filje cimet.

Film

Az amerikai moziközönség mostanában egy új nevet tanult meg, amely népszerüségben máris a legnagyobb sztárokéval vetekszik. *Terry-Toon* névvel fémjelezték azt az új rajzfilmsorozatot, amelynek első két filmje Newyork után most Pesten is rövidesen a közönség elé kerül. A *„Tempó 1940"* című rövidfilmekből összeállitott müsorban szerepel az első két Terry-Toon rajzfilm, a *„Kolumbusz Kristóf"* és a *„Robinson Crusoe"* mindegyiknek oly érdekes a tanulsága, hogy érdemes lesz megszivlelni.

A *„Hulló csillagok"* emelkedő tendenciájú sikere mellett nem lehet szó nélkül elmenni, különösen akkor, ha meggondoljuk, hogy a történet egészen egyéni és komoly feldolgozása mentes minden léhaságtól, frivolságtól. A színészvilág élete mindig vonzotta a közönséget, de eddig rendszerint egy-egy filmcsillag, primadonna, vagy táncosnő úgynevezett magánéletén keresztül pillanthatott csak be a színészvilágba s nem láthatta, hogy a meteor hol hull le? Ez a film azért siker, mert a mosolyt és a szomorúságot a leáldozó müvészélet alkonypirja vonja be, a megbékélés és kiengesztelődés lágy harmoniáinak kiséretével.

Az „Üldözött" című film regizgalmasabb jelenete felvételei közben odaszólt a rendező „Üldözött" főszerepét alakitó John *Garfieldnek*: „Mr. Garfield, itt tartson egy kis szünetet!" „All right, — szólt erre talpraesetten Garfield — csak azt mondja meg, hogy drámai legyen az a szünet, vagy csak olyan, mint mikor nem jut eszembe a következő mondatom a szerepből?!"

Hans Söhnker, René Deltgen és *Winnie Markus* mesteri színésztriója, a mélytengerek csodálatos világa, az öldöklő harc a pénzt és hatalmat jelentő olajért, pattanásig feszülő izgalom, lélekzet elállító, páratlanul érdekes jelenetek villámgyors váltakozása — ez röviden a „Tüz az óceánon", a maga nemében egyedülálló UFA filmalkotás.

Sport

Pünkösdi sportműsor

Vasárnap:

LABDARUGÁS:

Ferencváros—Bocskai, Üllői-út, negyed 5. Bíró: Palásti.

Ujpest—Taxi, Megyeri-út 5. Bíró: Becskő.

Haladás—Hungária, Szombathely, 5. Bíró: Égner.

Törekvés—Kassa, Bihari-út, 5. Bíró: Bácskai.

Szeged—Kispest, Szeged, 5, Bíró: Kékesi.

Szolnoki MÁV—Gamma, Szolnok 5. Bíró: Classen.

TENISZ. Olasz-magyar Duna Kupa mérkőzés. Margitsziget, díszpálya, 4 óra. (Gábori—Szigeti pár és az olasz Cucelli—Del Bello pár ellen.)

GYEPHOKKI: Német-magyar válogatott mérkőzés, Margitsziget, 11 óra.

EVEZÉS: Főiskolai nyolcevezős bajnokság a Műegyetem és az Egyetem csapatai közt. Indulás a Margithid fölött, cél a Műegyetemnél. Start: 12 óra.

VIVÁS: Főiskolai tőrbajnokság, BEAC vívóterem. Semmelweis-u., 4 óra. — **Liber Endre vándordíj kardversenye,** Balatonkenese.

TORNA: Magyarország egyéni tornász bajnokságai, Baja.

BIRKÓZÁS: Professzionista verseny, Városi Színház, este fél 9. — Debrecen bajnokságai, Debrecen egész nap.

KERÉKPÁR: Budapest—Bécs—Budapest útvonalon német-magyar mérkőzés első része, bécsi országút, reggel 7 óra. Indulás a 10-es km kőtől.

ATLÉTIKA: MOVE Pestszenterzsébeti TSE versenye, Erzsébet-utca 10. MOGAAC kalapácsvető versenye, Magyaróvár, 4 óra.

Hétfő:

TENISZ: Olasz-magyar mérkőzés a Duna Kupáért, Margitsziget 3 óra. Szentpéteri—Cucelli és Asbóth—Romanoni mérkőzések.

KERÉKPÁR: Budapest—Bécs—Budapest útvonalon német-magyar mérkőzés Bécs—Budapest közti része. Befutás az Olasz fasor elején, d. u. fél három és négy óra között.

TORNA: Magyarország egyéni tornász-bajnokságai, Baja.

BIRKÓZÁS: Professzionista verseny, Városi Színház, fél 9.

Nagy küzdelem várható a Budapest-Bécs-Budapest kerékpáros versenyen

Pünkösdvasárnap reggel 7 órakor indul neki az 500 kmes távnak a Budapest-Bécs-i válogatott kerékpáros országúti verseny 20 főnyi mezőnye. Indítás a bécsi országút 10 km-es jelzőkövétől lesz. Bécsből a versenyzők 13-án, hétfőn indulnak vissza. A Fogaskerekű vasútnál levő Olasz-fasor elején lesz a cél, ahová a versenyzőket fél három és négy óra között várják.

Az immár klasszikussá vált nagynevű nemzetközi versenyben egyéni és csapatdíjazás van. A csapatdíjat annak a városnak csapata nyeri, aki 5 versenyzővél a két napon jobb összidőt ér el.

Gyalokay dr. vezet az öttusa versenyben

A HTVK öttusa részversenyét szombaton folytatták. Reggel a pisztolylövő versenyre kerül sor. A Ludovika Akadémia házi lőterén. A lövészet megkezdése előtt vitéz Somogyi Endre vezérkari ezredes az öttusázók kapitánya kegyeletes szavakkal emlékezett meg a repülő halált halt Kalándi Tasziló, főhadnagy, régi öttusázó bajtárs emlékéről.

A pisztolylövő versenyen 22-en indultak. A részletes eredmények a következők: 1. vitéz Orbán fhgy. 20/193, 2. Balázs hdgy. 20/191, 3. dr. Gyalokay fhgy. hadbíró 20/190, 4. Karátson aks. 20/186, 5. Bánhidy aks. 20/185, 6. Bolgár hdgy. 20/184.

A párbajtőrverseny és a pisztolylövés eredményeinek összesítése után Gyalokay dr. vezet 5 egységgel Orbán (6. egys.), Bolgár (7) és Balázs (7) előtt.

Olasz siker a teniszversenyen

Az olasz magyar tenisz mérkőzés első napja váratlanul olasz sikert hozott: az egyik mérkőzésen az olasz győzött, a másikon fej-fej melletti küzdelem után 2:2-es állásnál félbemaradt a küzdelem.

Az első mérkőzésen a *Puncec-verő Szentpéteri Romanoni* ellen állt ki. Az első szetet *Szentpéteri* megnyerte, de ezután az olasz került felül és a következő három szetet megnyerve, az olaszok számára 1:0-ás vezetést szerzett.

A második mérkőzésen *Asbóth Cucellivel* játszott. Az első szetben *Asbóth* legázolta ellenfelét, de a másodikban ugyanúgy alulmaradt *Cucellivel* szemben. A harmadik szet *Asbóthé* lett, a negyedikben *Cucelli* egyenlitett. Közben besötétedett s igy a mérkőzés folytatását vasárnap délutánra halasztották.

KISHIRDETÉSEK

mm sor — 40 fill. Legkisebb P 4.—

ÁLLÁS ÉS FOGLALKOZÁS

OTTHONI MUNKA viszonylag csekély befektetéssel havi 120 pengő kereseti lehetőség bárkinek. Állandó foglalkoztatás garantálva. Anyagot szállitjuk, készárut átvesszük. Kérjen prospektust Phönix körkötőüzem. Kisfaludy-köz 3/5 fz. (Válaszbélyeg.)

Napszabó több éves gyakorlattal, állást keres. 2 gyermekes családapa, aki nemzetiszocialista felfogása miatt vesztette el állását már 2 éve és azóta alig tud elhelyezkedni.

Négy középiskolát végzett fiút tanulónak felveszek. Tallódy Béla angol úriszabó, Ferenciek-tere 3. I. 10.

BÚTOR

BIEDERMEIER bútorok, háromajtós szekrény, sublód, recamier, vitrin, székek, fotelek, asztal, olcsón eladók. I., Krisztina-krt 161.

Saját készitésü konyha, előszobabútorok olcsón. **Lőrinez asztalosmesternél, Király-utca 89.**

Alig használt Topolinó jutányos áron eladó. Ujpest, Hajnal-u. 3.

HEGEDŰ

HEGEDŰ, VIOLA, cselló. konzert, zenekar, iskolai célra és összes felszerelések, — részletfizetésre is beszerezhetők **TÓTH** János hegedűkészitőnél Budapest, Kossuth Lajos-utca nyolc, akció tagja, 40 éves cég. Árjegyzék díjtalan.

ZONGORA

ZONGORÁK, PIANINÓK garanciával, — HENCZ BÉLA zongorakészitőmesternél, Népszinház-utca 12. — **Javítás, hangolás.**

ZONGORÁK pianinók, harmóniumok eladása, vétele, Mendölné. Bezerédy-utca 10. **Őskeresztény vállalat.** — Telefon: 146—411.

HARMINCÖTÉVES őskeresztény cég, zongorák, pianinók, harmóniumok páratlan olcsón. Előleg nélkül részletre. — **EHALL,** Andrássy-út tizenöt.

VEGYES

Méhészetnek, bolgárkertészetnek, vagy gyümölcsösnek stb. alkalmas kb. egy katasztrális holdas villatelek Piliscsaba — Klotildligeten, vasúti állomáshoz közel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

GYERMEKÜDÜLÉS Zugligetben, őspark, erdő mellett, német, francia, angol nyelvtanitással, egész éven át. **Földvári** Magdolna okl. tanitónőnél, Zugliget, — Hunyadorom 10.814. Hunyadormi kilátónál.

Gyári új elektromotorok 1/4—30 lóerőig kedvezményesen. Tekercselések, rövid terminusra. Csere-üzletek. — Rymorz, Váci-út 50.

VILLA

Zsigmond-térnél, adómentes urivilla, 2x1 szobás összkomfortos lakással, 18.000-ért;

Fasarét legszebb részén, harmincéves adómentes, négyszobás összkomfortos luxusvilla, 50.000-ért, ebből 10.000 LÁB-kölcsön. — Összes eladásokat kényszereladásokat nyilvántartom. — Dr. Hegyi, 1-396-83. Rökk Szilárd utca 6.

BÉRHÁZ

70.000-ért, nagyadómentes, 11.000 bérjövedelemmel, Nyugatinál 320 ölön;

120.000-rel átvehető, átirva nettó 7 százalékra, Széll Kálmán-térnél, háromemeletes maszszív úribérház;

220.000-ért, átirva, adómentes 21.500 bérjövedelemmel, Gellért-szállónál, négyemeletes, impozáns bérpalota, 1-2 szobás halloskomfortos, pazar lakásokkal, kondicióval;

280.000-ért, 40.000 alacsonybérü jövedelemmel, Urániánál kétemeletes masszív sarokbérház, 370 ölön, telekáron, 100.000-rel átvehető. Összes eladásokat, kényszereladásokat nyilvántartom. Dr. Hegyi, 1-396-83. Rökk Szilárd-u. 6.

ÖRÖKLAKÁS

Örök-lakások

a Böszörményi-út 19 alatt!

Rozgonyi Piroska

társasházban még kaphatók fényes kivitelben, fix árakkal. Egyszobás, kétszobás, kétszoba-hallos, háromszoba hallos, délkeleti lekvésü, **központi fütéssel és központi melegvizszolgáltatással** ellátott lakások nagy kerttel, adómentességgel, önálló telekkönyvezéssel.

Társasházépitő Vállalat

Horthy Miklós-út 42.

Telefon: 269-301.

Kérjen díjtalan prospektust!

Társasvilla

Németvölgyi út 57-59. sz. alatt Ferry Oszkár utcánál épül luxuskivitelben délkeleti lekvésü „Napsugár" társasvillánk, villamos, autobusz közvetlen közelében. Németvölgy legszebb lekvésü telkén, hegyi levegő, pazar kilátás 1-2-3 szobás hallos komfortos lakások elkülönített saját kertrésszel, telekkönyvezve jegyezhetők. Szent Imre herceg útja 8. sz. épités alatt álló házunkban még 1 drb. 2 sz. hallos és egyszoba hallos lakás olcsón kapható.

Csendes

T.: 259-842, 269-087. Horthy-körtér 1.

MAGÁNNYOMOZÓ

Dr. JANDA

magánnyomozó, **olcsó, gyors, megbizható.**

Teréz-körút harminchárom. Telefon: 123-900.

A győzedelmes német háború első fejezete jelentős mértékben megnövelte a birodalom hadi- és nyersanyag-készletét

Anglia szükségletének még lecsökkentett hányada sincs fedezve — A francia széntermő területek német kézre kerültek

A Német Birodalom és a Szövetségesek között dúló háború első fejezete Dünkirchen elfoglalásával befejezést nyert. Dánia és Norvégia után a német csapatok megszállták Hollandiát és Belgiumot és tegnap a német véderő a Páris ellen indított offenzivával a minden idők legnagyobb háborujának új és legizgalmasabb fejezetét nyitotta meg.

A holland-belga akció után mindenesetre nem érdektelen vizsgálat tárgyává tenni, hogy

mibe került a Németbirodalomnak ennek a két országnak a megszállása,

mit vesztett a legdrágább szükségességen, az emberéleten túlmenően nyersanyagban, mennyit volt kénytelen feláldozi készleteiből?

Közel 1½ millió tonna olaj-zsákmány

A Szövetségesek sajtója, még nem is olyan régen, olyan beállításban írt Németországról, mint *olyan hadviselőről, amely önmagát fogja legyőzni, minél több győzelmet arat, annál közelebb jut a háború elvesztéséhez, nem fogja ugyanis nyersanyaggal birni s egy szép napon a repülőflotta, a tankok ezerei s a gépesített osztagok beláthatatlan tömege hideg motorokkal könyörög békéért.*

Ma, amikor a háború második fejezetének kezdeténél tartunk, az angol sajtó is kénytelen elismerni, hogy

ennek a számításnak nincs semmi reális alapja,

a gyakorlat fájó tapasztalatokat mutat a szövetségeseknek.

A Londonban megjelenő *„Petroleum Press Service"* most hozzánk érkezett legutóbbi száma kénytelen beismerni, hogy

a belga-holland akció nemcsak hogy nem emésztette fel a német hadsereg készleteinek jelentős részét, de lényeges nyereséggel is zárult.

A légiflotta és a motorizált hadosztályok által elhasznált ásványolajtermékek helyett legalább ugyanannyit kapott a Birodalom a megszállott országokban, úgy hogy benzin és olaj tekintetében, ha jobban nem is, de rosszabbul semmicsetre sem áll, mint a háború kezdetekor.

Hollandia és Belgium évi ásványolaj fogyasztása 2.7 millió tonnára becsülhető. Bizonyos, hogy az előkészületi intézkedések következtében *ez a mennyiség a német akció kezdetekor az országok belterületén található volt.* Ha figyelembe is vesszük, hogy a szövetségesek igyekeztek ezen készleteket a lehetőség szerint elpusztítani,

nagyon valószínűtlen, hogy a villámgyors akció lebonyolítása időt hagyott volna a visszavonulóknak közel hárommillió tonna ásványolaj felgyujtására.

A legvérmesebb számítással sem valószínű, hogy másfél millió tonnánál többet tudtak volna a szövetségesek, illetve megbízottaik tönkretenni.

a másik másfél millió tonna a jövőben német harci gépeket fog fűteni.

Az pedig nyilvánvaló, hogy a német hadsereg bármilyen nagy tömegben is dobta küzdelembe motorizált osztályait, *másfél millió tonna ásványolajat a holland-belga akció során nem használt el.*

A szükséglet évi 10 millió tonna

Készletei tehát megmaradtak, *sőt bizonyos mértékben növekedtek* azzal a mennyiséggel, amelyet időközben behozott, illetve előállított. Mert most már kiderült az is, hogy

a Németbirodalmat még hosszabb háború esetén sem lehet benzinhiány miatt térdrekényszeríteni.

Ma már *a szövetségesek sem becsülik többre Németország háborus ásványolajszükségletét évi tizmillió tonnánál.* Ebből a szükségletből

német műbenzin	*3 millió*	*tonna*
belföldi termelés	*1.2*	*„ „*
román behozatal	*1.4*	*„ „*
orosz behozatal	*0.4*	*„ „*
összesen		

évi 6 millió tonnát fedezni tud,

a hiányzó négymillió tonna pedig a belföldi fogyasztás, a műbenzingyártás továbbfejlesztése, illetve felhalmozott készletei folytán ugyancsak adódik.

A Birodalomnak tehát, amíg ezek a források rendelkezésére állanak, benzinhiánya nincs.

Nagy készletekhez jutott Németország más nyersanyagokban is

A holland—belga-akció során a megszálló hadsereg birtokába jutottak az amszterdami, rotterdami és antwerpeni kikötők is, a raktáraikban lévő árukészletekkel. Tudvalévő, hogy *az említett három kikötő raktárházaiban a világpiac áruinak nagyrésze megfordul,*

felbecsülhetetlen tehát az a készlet, amit a németek a városok megszállásakor búzában, teában, kávéban, konyakban, stb. felraktározva birtokba vettek.

Ehhez jön még *a töméntelen hadianyag, a kitűnően felszerelt belga és holland hadsereg fegyverei,* amelyek ugyancsak óriási értéket jelentenek a Német birodalom számára.

Angol jelentések szerint *a híres belga szénbányákat sikerült a visszavonuláskor üzemen kivül helyezni.* A német technika és akaraterő bizonyára módot talál arra, hogy ezek a bányák rövidesen ismét termelőképessé váljanak, annál is inkább, mert *bár Németország szénben nem szenved hiányt, a vállalt kötelezettségek (Olaszország s a Skandináv államok ellátása) a legnagyobb mértékben szükségessé teszik.*

Sokkal inkább előtérbe lép a Birodalom búzaszükséglete, nem annyira maga, mint inkább a meghódított, illetve érdekkörbe került országok miatt. *Németország és Olaszország mintegy évi 16 millió métermázsa szükségletéhez most hozzájön Belgium, Hollandia, Dánia, Norvégia, Svédország és Finnország évi 25 millió métermázsa igénye* s ezzel szemben

a keleti államok mindössze 10 millió métermázsát tudnak szállítani.

Ebben a vonatkozásban minden esetre *Oroszország segítségére lesz szükség,* hogy ez a nagy számbeli különbség kiegyenlítődjék.

Különösen hangzik, de tény, hogy a szövetségesek, legnagyobbnak hitt fegyverük, a blokád mellett, egyes nyersanyagok tekintetében a legnagyobb hiányban vannak.

Különösen áll ez a fára, papírra és lenre, amely árukban Anglia szükségletének még lecsökkentett hányada sincs fedezve.

A hatalmas terjedelmű londoni ujságok négy oldalon kényszerülnek megjelenni, de más vonalakon is szemmelláthető, hogy

Anglai uralma a világpaic árui felett semmiesetre sem mondható korlátlannak.

És ebben a tekintetben a szövetségesek aligha számíthatnak a helyzet javulására.

A német hadsereg ugyanis már birtokában tartja a francia széntermő területeket, aminek természetes következménye lesz a Franciaországban a közeljövőben előálló szénhiány. A szén pedig igen fontos része a hadviselésnek, a kohók nagy mennyiséget nyelnek el.

Mindenesetre érdekes és tragikus tünet, hogy a nyugati hatalmak szaksajtója, amely eddig Németország nyersanyagcsődjének esélyeivel foglalkozott, most a saját legégetőbb problémáinak megoldási lehetőségeit latolgatja.

TÓTH MIKLÓS

Érdekes kép Hóman Bálint és Bottai olasz nevelésügyi miniszter velencei találkozásáról

Ötven hadosztályt kötött le Olaszország a háború első kilenc hónapjában

Róma, június 6.

A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője szerint

Olaszország a háború első kilenc hónapjában legalább ötven francia és angol hadosztályt kötött le

az Alpokban és a Földközi-tenger környékén s ezeket a hadosztályokat a nyugati hatalmak a döntő küzdelembe nem vethették be. Ezenkívül Franciaország és Anglia kénytelen volt az Alpesekben és Sziriában légi ereje jelentékeny részét, a Földközi-tengeren pedig tengeri haderejének nagy részét készenlétben tartani.

Olaszország diplomáciai téren is fontos szerepet játszik, mert

magatartásával megakadályozza a háborúnak a Balkánra való kiterjesztését.

Ez pedig lehetővé tette Németországnak, hogy erről a vidékről élelmiszerrel és egyéb szükséges anyaggal bőven ellása magát. A német félhivatalos lapok nyiltan és lojálisan elismerik, hogy *Olaszország az elmúlt kilenc hónap folyamán ilyen katonai, diplomáciai és gazdasági segitséget nyujtott Németországnak.*

A tengely továbbra is az olasz—német politika szilárd alapja marad és döntő hatással lesz az új európai rend kialakítására.

Sem csalétekkel, sem fenyegetésekkel, sem a blokád zsarolásával nem befolyásolhatták az olasz politika irányvonalát,

amely megfelel Olaszország történelmi érdekeinek. Ezek pedig ebben foglalhatók össze: *a nemzeti egység befejzése és a tengereken való függetlenség.*

A Földközi-tengeri és afrikai csomókat, amelyeknek békés megoldását a szövetségesek az olasz ajánlatok ellenére visszautasították, szét kell vágni. Az olasz nemzet elsősorban érzi, hogy

a mostani küzdelem valójában függetlenségi harc a demoplutokráciák ellen,

amelyek Olaszország szuverenitását megtorlásokkal és zsarolásokkal fenyegették. Az ilyen merényletek lehetőségét egyszersmindenkorra ki kell küszöbölni. (MTI)

Hess tolmácsolta a német nép háláját Hitlernek

Berlin, június 6.

Hess birodalmi miniszter Hitler Adolfhoz táviratot intézett, amelyben kifejezésre juttatta az egész német nép háláját a Belga- és Francia-Flandriával megvívott csata diadalmas befejezése után. A táviratban Hess többek közt a következőket mondja: „Isten azokkal tart, akik megérdemlik a győzelmet."

Zsufolt házak nézik a legaktuálisabb filmet!
D III. 88. A LEVEGŐ KATONÁI
URÁNIA Prolongálva! ÁTRIUM

Zenés vígjátékkal kezdi őszi szezónját

a Vígszínház

A *Vigszinház* jövő évi programját zenés vigjátékkal nyitja meg. A szinház negyvenötödik jubiláris évének első bemutatója a *XIV. René* című zenésvigjáték lesz. *Harsányi* Zsolt és *Zágon* István irta a vigjáték szövegét és verseit, *Eisemann* Mihály irja a muzsikát. A zenésvigjáték meséje egy *fiúsitott lány köré fonódik.*

Kik lépnek fel *a Csepreghy-jubileumon?*

Június 9-én a *Nemzeti Szinházban* ünnepi előadással emlékeznek meg *Csepreghy* Ferenc, a nagynevü népszinmüiró halálának *hatvanéves fordulójáról.* A *Sárga csikó* kerül szinre, a főszerepekben *Mészáros* Ági, *Iványi*

Irén, *Abonyi* Géza, *Szabó* Sándor, *Hosszú* Zoltán, *Gabányi, Pataky, Ónody* és *Bodnár* együttesével. Az előadást a *Központi Katolikus Legényegylet* rendezi, ennek az intézménynek volt ugyanis neveltje *Csepreghy* Ferenc, aki asztalossegédből lett országoshirü iróvá. A gála-esten egyházi és világi előkelőségek nagy számban vesznek részt.

Oláh Gusztáv állapota javul

Oláh Gusztáv egészségi állapota iránt, aki húsmérgezésben betegedett meg és az egyik fővárosi klinikán ápolják, igen sokan érdeklődnek a művészvilág köréből. Az Operaház főrendezőjének állapota szerencsésen javul és előreláthatólag rövidesen *felkelhet betegágyából.*

Még nyári szünet előtt törvény lesz az új színházi és filmkamarai javaslatból

Hóman Bálint kultuszminiszter kedden nyujtotta be a Házban a művészeti kamarák felállitásáról szóló törvényjavaslatát, amely rövidesen napirendre is kerül. Az érdekelt színházi és filmvilágban természetesen *nagy figyelemmel* tekintenek a közeljövőben várható parlamenti tárgyalások elé, *miután az önálló filmkamara felállitását nem remélték eddig ősz előtt.*

A javaslat *gyors* letárgyalása, illetve törvényerőre való emlekedése lehetővé teszi, hogy minden tekintetben meginduljon az intenzív munka és *rengeteg gyakorlati haszonnal jár, hogy nem valamikor ősszel, hanem már a nyári filmgyártási kampány alatt, illetve az augusztusi moziszezón kezdete előtt megkezdheti működését az önálló filmkamara.*

A Nemzeti Filmbizottság átszervezése hasonlóképpen *meggyorsitja a manka ütemét,* a nyári gyártási kampány előkészitése már javában folyik és rövidesen kialakul, melyek azok a filmvállalatok, amelyek műtermet kapnak, illetve egy-egy vállalkozó hány filmet gyárthat és milyen időben. *Az Esti Ujság már jelentette, hogy több mint száz, többé-kevésbé gyártásra kész forgatókönyv, illetve színopszis fekszik elbirálás alatt a bizottság előtt.* Természetesen az is hamarosan tisztázódik, hogy ebből a sok szüzséből *hányat javasol a filmbizottság,* illetve a javaslat alapján *melyek azok a filmkönyvek, amelyek felvevőgép elé is kerülhetnek.* A lillafüredi filmhétre már *véglegesen* kialakul a helyzet, úgyhogy *a filmhéten összeülő filmes vándorgyülés elé már egész sereg letárgyalt és megvalósitásra váró filmügy kerül.*

Füzessy Margit

táncbemutatója

Füzessy Margit kolozsvári táncosnő június 9-én, vasárnap délután fellép az *Utassy Táncstudió* vizsgaelőadásának keretében a Fővárosi Operettszínházban. Az előadást délután félnégy óra kezdettel tartják meg.

Primadonnajelölt

Őnagysága, akiről alább szól lesz, nem arról nevezetes, hogy ő a legokosabb hölgy Pesten. Ellenben igen csinos és kedves, jóalakú — nem csoda hát, udvarlói rábeszélésére egy napon elhatározta, hogy színésznő lesz. Ebben az ábrándvilágban élt hetekig, amig csak össze nem találkozott egyik ujságiró ismerősével, akinek szépen elmondta jövendő terveit. Amikor a diskurzus lezajlott, őnagysága kissé hosszú orral lépett a megszokott társaságához.

— Azt mondta, nem lehetek színésznő — szipogta. — Nem tetszik neki az orgánumom. De hát azt hiszem, ez nem nagy baj, hiszen, ha akarom, megoperáltathatom, ha úgy tetszik — piszére is.

Muráti Lili, mint Barbara a Magyar Színházban

Muráti Lili első magyarszínházi szerepe a *Barbara* lesz. Ebben a francia darabban lépett fel annakidején *Perczel* Zita Párisban. A *Barbarát Vaszary* János fordítja a *Magyar Színház* számára és ugyancsak ő rendezi az előadást. A címszerepben *Muráti* Lili egy elegáns fiatal párisi hölgyet alakit.

Németh Antal betegsége miatt elhalasztotta franklurti utazását

A Nemzeti Színház igazgatójának tervezett frankfurti útja egyelőre elmarad, minthogy Németh Antal útnakindulása előtt magas lázzal megbetegedett. Orvosai véleménye szerint csak jó néhány nap mulva veheti át ismét a színház irányitását. Frankfurti útjára, egészségi állapota helyreállitása után, később kerül sor.

Uray Tiv. dar

Ma játssza 25-ödször idei legnagyobb sikerü szerepét, Polillát a „Donna Diana"-ban, a Nemzeti Színházban.

Kár a festékért...

Turay Ida a napokban Egerben venéágszerepelt. Vele utazott édesapja is, aki, mint ismeretes, festőmüvész s néhány vázlatot akart készíteni a városban. Az egyik délután a vár alatt az egyik girbe-gurba utcában állitotta fel az állványát és pingálni kezdett egy roskadozó, öreg házat. Már javában dolgozott, amikor az öreg házból kilépett a gazda, egy darabig nézegette a művészt, aztán odalépett, sietős öreges lépéssel Turay Idához.

— Jaj — ne most fessék le, kár a festékért. Várjanak egy hónapot. Most akarjuk tataroztatni.

A Pódium a Pesti Színház műszaki személyzetéért

A *Pesti Színházban* hétfőn, június 10-én lesz a Pódium idei utolsó előadása. Ezt az előadást a Pesti Színház műszaki személyzetének javára tartják meg. A művészek ingyen lépnek fel, hogy ezzel jutalmazzák a műszakiakat.

MA az
ANGOL PARK-ban
Muráti Lili, Somogyi Nusi,
Tahy Anna Mária, Kondor Ibolya,
Somlay Artur, Somló István,
Tapolczay Gyula, Greguss Zoltán,
Kőváry Gyula, Mihályi Ernő,
Hegyi Péter, Balassa János,
Anday Béla, Erdélyi Géza.
Kezdete 8 órakor.

SZINHÁZI MŰSOR:

Operaház (½8): Bánk bán.
Nemzeti Színház (8): Donna Diana.
Nemzeti Kamara Színház (8) minden este: Minden jó, ha jó a vége.
Vígszínház (½4, 8) minden este és vasárnap d. u.: A legszebb kaland.
Pesti Színház (5, 9): Pódium vendégjátéka.
Andrássy Színház: Nyári szünet.
Belvárosi Színház (4, 8) minden este, vasárnap és ünnepnap d. u.: Férfiszerelem.
Magyar Színház (½4, 8) minden este, vasárnap és ünnepnap d. u.: Tokaji aszú.
Márkus Színpad (½9) minden este: Angóramacska.
Kamara Variété (9, szombat, vasárnap 6, 9): Hej szinművész".
Pódium Színpad (5, 9): Az együttes a Pesti Színházban vendégszerepel.
Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9, vas. ½4, 6, ½9): Komédia Orfeum vendégjátéka.
Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vas. ½4, 6, ½9): Ezred menyasszonya.
Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasárnap ½4, 6, ½9): Ki gyereke vagyok én?
Magyar Műszínkör: Mindennap: Ki gyereke vagyok én? (¾5, szombat ¾5, ½8, vas. ½—6—8.)

MOZI MŰSOR:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ (T.: 153-034.) ½6, ½8, ½10-kor Sz., V., U.: ½4-kor is. D. III. 88. — A levegő katonái. — Híradók.

CASINO FILMSZINHÁZ (T.: 383-102.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Kár volt hazudni. (Irene Dunne). Híradók. Prolongálva.

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4-kor is. Táncrend (Marie Beli, Harry Baur). — Híradók. Prolongálva.

CORSO (T.: 18-28-18). ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Tóprini nász. (Tolnay, Jávor). Uj kópia. Híradó.

DÉCSI (T.: 125-952.) 6, 8, 10. Sz., V., U.: 4-kor is. Üldözött (John Garfield). — Dolgos kezek csodái. — Híradók.

FORUM FILMSZINHÁZ (IV., Kossuth Lajos-u. 18. T.: 189-707, 189-543.) ½6, ½8, ½10. Sz., V. és U.: ½4-kor is. Te vagy a dal. (Sárdy János, Sennyey Vera). Világhíradók.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ (VII., Erzsébetkörút 13 Telefon: 222-499.) Magyar, Fox, Metro, Ufa és rajzos híradókban részletes beszámoló a flandriai háborúból. Magyar táncok és népszokások. (Kultúrfilm). Színes rajzfilm. Folytatólagos előadások 10—24 óráig. Páholyok elővételben is.

PALACE (T.: 135-523.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Gunga Din. (Victor Mac Laglen). 4-ik hétre prolongálva. Híradó.

RADIUS FILMSZINHÁZ. (T.: 122-098.) ½6, ¾8, ¾10-kor. Sz., V., U.: ½4-kor is. Családi titok. (Rainen). Magyar és Luce híradók.

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002). ½6, ½8, ¾10 Sz., V., U.: 4, 6, 8, 10 órakor. Két tökfej. (Stan és Pan). Ifjúság a lejtőn. Rajzfilm. Híradó.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 114-411.) ½6. ½8. ¾10. Te vagy a dal. (Sárdy, Sennyey Vera). Kultúrfilm. Világhíradó.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (T.: 146-046.) 5, ½8, ½10. Sz., V., U.: ¾3-kor is. D III. 88. (A levegő katonái). (Otto Wernicke). Világhíradók. Prolongálva. V. d. e. ½11: Dr. Dienea Valéria mozdulatművészeti iskola záróvizsgája.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 35-37-07.) ½4, ½6, ½8, ½10-kor. V.: ½2-kor is. Első csók. (Deanna Durbin). V. d. e. ½10, ½12: Szajnaparti szerelem.

ASTRA (T.: 154-422.) ¼4, ¼6, ¼8, ¼10. V.: ½2-kor is. Első csók. (Deanna Durbin). Trükkfilm. — Híradó.

BROADWAY FILMSZINHÁZ (Telefon: 144-212.) ¼4, ¼6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½2kor is. Első előadás mérsékelt. Fekete gyémántok. (Szeleczky Zita, Jávor).

CORVIN (T.: 138-988.) ¼4, ¼6, ½8, ½10. V., U.: ½2-kor is. Amanda két élete. (Ginger Rogers). Híradók. V. d. e. 11: Vidám matiné.

DÉLIBÁB (volt Winkler, T.: 490-130.) 6, ½9. V. és U.: ¾5, 7, 9. Asszony lázadás. Híradó.

ELIT (T.: 114-502.) Előadások: 4, 6, 8, 10. Amanda két élete. (Ginger Rogers). Híradók.

IPOLY FILMSZINHÁZ 5, ½8, ½10. U.: 3, ¼6, ¼8, ¾10. Asszonylázadás. (Marlene Dietrich). Hihetetlen furcsaságok. Fox- és olasz híradók.

KAMARA (T.: 144-027.) 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Rajongás. (Fernand Gravey). Híradk.

ODEON FILMSZINHÁZ (T.: 422-785.) ¼5, ¾7, ¼10. Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10. V. és U.: ½2-kor is. Indián eskü. (Shirley Temple). Bőrharisnya. Híradó.

OLYMPIA (Tel.: 421-588.) 11, 2, 4, 6, 8 órakor. A kis csitri. (Gloria Jean, Nan Grey). Híradók.

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V. 2-kor is. Kisért a mult. (Michele Morgan).

ORIENT FIMSZINHÁZ (Tel.: 114-926.) ¼5, ¾7, ¼10. V. és U.: ½2, ¼4, ¼6, ½8, ½10. Az első csók. (Deanna Durbin). Bőrharisnya. Híradó.

PALOTA (T.: 156-605.) ¼4, ¼6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Az első csók. (Deanna Durbin). Híradók.

REX (T.: 139-416.) ½5, ¾7, 9. Sz.: ¼4, ¼6, ½8, ½10. V.: ½2, (Első mérsékelt). A tenger ördögei. A gyermek születése. Híradó.

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. 6-án: Kisért a mult. (Mickele Morgan). — 9-én: Amanda két élete. (Fred Astaire).

TIVOLI FILMSZINHÁZ (T.: 123-049.) ½5, 7, ½10. Sz. ¾4, ¾6, ¾8, ¾10-kor. V. és U.: ¾2 órakor is. Indián eskü. (Shirley Temple). Híradó.

TURÁN (T.: 120—003.) 4, 6, 8, 10. V. 2-kor is. A vén lány. (Bette Davis). V. d. e. 11: Szajnaparti szerelem.

VESTA ¼4, ¼6, ½8, ½10. V.: 2, 4, 6, 8, 10-kor. A vén lány. (Bette Davis).

ZUGLÓI MOZGÓ 5. ½8, ½10. Sz.: 4. 6. 8. 10. V.: 2-kor is. A nőnek mindig sikerül. Kisérő műsor.

P*E*S*T*I E*S*T*É*K
JÖJJÖN VELÜNK SZINHÁZBA AZ ESTI UJSÁG KEDVEZMÉNYES SZINHÁZJEGY IRODÁJA UTJÁN
Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. szám, hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére. ● Telefonrendelés 140-000, 144-401.

Tarján
délután és este TÁNC
VÁCZAY ERNŐ
jazz-zenekara
BARBAN
ANITA BEST

POZSGAY-KERT
Práter-utca 26. sz.
Barki Fista muzsikál. Összejövetelekre külön helyiségek.
Asztalrendelés: 145-683

Jöjjön az
ERDŐS
halászkertbe
XIII., Ujpalotai-út 65. Átalakitva. Halászlé. — Halkülönlegesség. — Radnai Endre hangulatos jazz-zenekara. Nyugatitól 3. és 55. villamossal 3 kisszakasz a Gyöngyösi-útig. Tel.: 292—434.

MICHELLER
Halászkert
VIII., Práter-u. 42.
(14-es autóbusz)
Halászlé, halkülönlegességek. Hangulatos zene, Dirner Lajos énekel.

Kalmár Tibor
a RÓZSAKERTBEN
Columbus-u. 14. sz. Telefon: 296—806.
Tánc.
Vasárnap délután táncos uzsonna.

Szeiffert kávéház
Budán a Margit-hídnál minden este Orbán Sándor énekel, Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál. Kitünő vacsorák!

Kitünő a bora, remek a konyhája, úri a közönsége a
Kulya-villá-nak
hatvani SZÉNÁSI GÉZA muzsikál.
Budafok. T.: 469-772

Belvedere
szálloda-kávéház-étterem
megnyilt
Budakeszi-út 10.
(Budagyöngye villamos megállónál)
Telefon: 164-075.

BUDAPEST LEGSZEBB
a Hármashatárhegyről,
Latzrai A. Károly új vendéglőben kitünő ételek, remek italok. Jó cigány!
Telefon.: 165—115.

FELEJTHETETLEN
egy cigányzenés vacsora a
Busuló Juhász-nál a
GELLÉRTHEGYEN

Sanghai Bar
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 267—430.
Minden este 10-től reggel 5-ig ragyogó műsor. Tánc. Egész nyáron nyitva.
KOLA JÓZSEF zenekara.

Kecskeméti Sörözö
Kecskeméti-utca és Magyar-utca sarok. (Kálvin-tér mellett.)
Minden délben:
nagy menü . . . 1.60

NEMZETI GAZDASÁG

Összeállitják korszerü kivánságaikat a gazdatisztek

A Magyar Gazdatisztek Országos Egyesületének igazgatóválasztmánya ülést tartott. A napirend előtti felszólalással lapunk más helyén foglalkozunk. Az igazgatóválasztmányi ülésen *Faber* György igazgató bejelentette, hogy a földmivelésügyi miniszter az egyesület felterjesztésére kilátásba helyezte okleveles gazdatiszteknek a földreform végrehajtása során történő állami igénybevételét és szerzett jogaik sértetlenségét. Megnyugvással vette tudomásul a választmány, hogy a földmivelésügyi minisztérium a közeljövőben *rendezni kivánja a gazdatiszti fizetéseket és a szabadság kérdését* is. A minisztérium megváltoztatta felfogását a kamarai kérdésekben is és most már *hajlik az önálló gazdatiszti kamara gondolata felé*, amelynek megvalósitását a készülő magántisztviselői kamara is sürgössé teszi, mert ellenkező esetben kereskedelmi és ipari magántisztviselőkkel egy érdekképviseletbe kerülnének a mezőgazdaság magánalkalmazottai, a gazdatisztek is. *Bayer* János és *Fodor* Zsigmond Jószágigazgató, *Stolp* Ödön ny. gazdasági akadémiai igazgató és mások felszólalásukban azt kivánták, hogy *az OMBI gazdatiszti nyugdijtőkéjét részben vidéki pénzintézeteknél helyezzék el* és a magasabb kamat folytán *a nyugdijnélküli öreg gazdatiszteket segélyezzék*. Kifogásolták, hogy a képzőművészek a kormány támogatása folytán évi százezer pengőt tudnak juttatni az öreg képzőművészek támogatására, ezzel szemben az agrárország, a mezőgazdaság úttörői az elaggott gazdatisztek részére *csupán évi hatezer pengőt fordit*. A választmány végül elhatározta, hogy a mai kor szellemének megfelelően *átdolgozza a gazdatiszti kivánságokat* és ezeket egy küldöttség adja majd át a földmivelésügyi miniszternek.

Az 1940. évi Bankévkönyv

A Magyar Takarékpénztárak és Bankok 1940. évi Évkönyve, melyet az idén is dr. *Makai* Ernő szerkesztett, a napokban hagyta el a sajtót. A mai rendkivüli viszonyokra való tekintettel az évkönyv különösen nagy figyelmet szentel az idén a nemzetvédelemmel és a hadviseléssel kapcsolatos pénzügyi kérdések ismertetésének. Az alapos tanulmányok hosszu sorában bőséges felvilágositást találunk ezekről a problémákról. Dr. *Hegedüs* Loránt a háboru és a közgazdaság egymáshoz való viszonyáról értekezik és kifejti, hogy nincs nagyobb ellentét, mint a háboru és a közgazdaság között és tévednek mindazok, akik azt hiszik, hogy a közgazdasági körök provokálják a háborut Dr. *Nötel* Rudolf a beruházási politika pénzügyi hatásait ismerteti és egyuttal rámutat azokra az eszközökre, amelyeknek segitségével el lehet kerülni, hogy a nagy program végrehajtása áremelkedést idézzen elő. Dr. *Makai* Ernő a nemzetvédelem gazdasági és pénzügyi problémáinak legujabb irodalmát tárja az olvasó elé és ennek nyomán kifejti, hogy a hadviselő államok miképpen küzdenek a háborus infláció ellen. Dr. *Rostás* László Anglia háborus pénzügyi politikájával foglalkozik és behatóan fejtegeti a Keynes-féle pénzügyi tervet. Dr. *Porges* István Franciaország gazdasági és pénzügyi felkészültségéről nyujt érdekes képet és részletesen ismerteti Reynaud pénzügyi politikáját. Dr. *Arzet* Róbert beható tanulmányt irt arról a kérdésről, hogy a német hitelszervezetnek mi a szerepe a mostani háboruban. Ezenkivül a bank- és valutapolitika sok egyéb problémájával is behatóan foglalkozik az évkönyv. Dr. *Domány* Gyula részletesen ismerteti a háboru hatását a valutarendszerekre. Dr. Ludwig *Fritscher*, a bécsi Kreditanstalt-Wiener Bankverein ügyvezető igazgatója részletes képet ad arról, hogy az osztrák hitelszervezetnek milyen szerep jutott Délkeleteurópa gazdasági életében. dr. *Pályi* Menyhért, a chicagoi egyetem tanára, az amerikai bankok helyzetét, dr. *Róz* Jenő pedig a fővárosi bankok 1939. évi mérlegeit ismerteti. Érdekes monográfiákat találunk továbbá az évkönyvben azokról a magyar pénzintézetekről, amelyek az idén ünneplik fennállásuk nevezetes évfordulóját. *Menczel* Lajos igazgató a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület 100 éves történetét, *Schubert* Tódor ügyvezető igazgató a Lévai Takarékpénztár és dr. *Tragor* Ignác elnök a Váci Takarékpénztár 75 éves történetét irták meg. A magyar pénzintézetek multjával foglalkozva, *Jirkovszky* Sándor érdekes tanulmányt irt arról, hogy az 1873-i válság milyen hatást gyakorolt annakidején a magyar hiteléletre. A bankévkönyv végül ismertetést nyujt arról a készülő nagy magyar banküzemtani kézikönyvről, amelynek megirására a Magyar Nemzeti Bank és a TÉBE megbizásából *Rieger* Gyula, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület h. igazgatója, *Szász* Antal, a Magyar Nemzeti Bank tisztviselője és *Keller* István közgazdasági iró nyertek megbizást. Az évkönyv már most közli a munkának egy-egy próbafejezetét, amelyben a szerzők a banküzletet általánosságban, továbbá az engedményezési- és devizaüzletet ismertetik. A készülő banküzemtani munka régóta érzett hiányt fog pótolni a magyar bankirodalomban.

A Budapesti Giro- és Pénztár-Egylet Részvénytársaság igazgatósága junius 14-én dr. *Pósch* Gyula elnök elnöklésével tartott ülésében jóváhagyta a dr. *Bányai* Aladár vezérigazgatóval létesitett megállapodást, amelynek értelmében dr. *Bányai* Aladár, aki az intézetet a legnehezebb időkben kiváló eredménnyel vezette, barátságos megegyezés alapján junius végével a szolgálatból kiválik.

Országszerte emelkedtek a mezőgazdasági napszámbérek

A mezőgazdaság helyzetéről az Országos Mezőgazdasági Kamara most adta ki szokásos havi jelentését, amely mindenekelőtt megállapitja, hogy a májusi csapadékos időjárás a gazdasági munkák elvégzését igen megnehezitette. A kapásnövények elvetése helyenként erősen eltolódott, s a munkák torlódása sok gondot okozott a gazdáknak. A munkásokban sok helyen *hiány* mutatkozott. *A napszámbérek nemcsak idényszerűen, hanem az előző évek hasonló időszakához képest is emelkedtek.* A gazdák hálásan fogadták azt a megértést, amit helyzetük iránt a kormány a leventefoglalkoztatás szüneteltetésével tanusitott. A májusi fagyok és a megismétlődő vizkárok miatt számos helyen tönkrement az a vetés is, amivel az elpusztult őszieket pótolták, s az uj vetőmagvak beszerzése sok helyen komoly nehézségekbe ütközött. A tavasziak, a rétek és legelők, a takarmánynövények fejlődése, ahol a viz idejekorán eltakarodott, *kielégitő*, s a legeltetéssel a nyomasztó takarmányozási gondok megszüntek. Mivel az őszi gabonák ritkák és igy nagyobb szalmahozamra számitani nem lehet, úgyszintén a takarmányféléket ért fagykárok miatt a gazdák főleg *takarmánynövényekkel igyekeztek a kipusztult vetéseket pótolni* és az idei tavaszi takarmányhiány megismétlődésének elejét venni.

Az értékesitési viszonyokban fennakadás nem volt. Gabonakészletek a gazdák kezén már nem találhatók. Más években a gazdák rendszerint legelőször *bíborheréből jutottak jelentékenyebb bevételhez*, az idén az elpusztult bíborhere értékesitéséből remélt haszon elmaradása *érzékeny veszteséget jelent*. A legeltetési időszak beálltával a *tejtermelés fokozódott*. Nehézségek állatértékesités terén sem mutatkoztak. A munkásság foglalkoztatottsága általában jó, *munkaalkalom bőven van*. A férfi napszámbérek 2 és 5 pengő között mozognak, a munkák természete szerint. Sok munkaalkalmat nyujt az árvizek által okozott károk helyrehozatala is. Ott, ahol a kalászosok termése gyengének igérkezik, a munkások helyenkint máris *idegenkednek a munka aratórészért való végzésétől*.

Ujabb intézkedések a kárpátaljai kisgazdaságok támogatására

A kárpátaljai kisgazdaságok jövedelmezőbb gazdálkodásának elősegitése céljából a cseh uralom alatt ugyszólván semmiféle gondoskodás nem történt. Ez az állapot érthető. Megfelelt a cseh politikai törekvéseknek. A prágai kormány nem tartotta érdekének a ruszin és magyar kisgazdák jövedelmének fokozását. Ellenkezően arra törekedett, hogy ezek, a csehszlovák uralommal elégedetlen rétegek, minél jobban elszegényedjenek, meggyengüljenek. Ennek az irányzatnak következménye az, hogy a kárpátaljai kisgazdaságok egyebek között az istállótrágya kezelése és okszerü kihasználása terén is elmaradtak. Ilyenformán rendkivül sok érték ment veszendőbe és még nagyobb összeget tett ki az az elmaradt haszon, amelytől e vidék kisgazdái többtermelés tekintetében elestek az istállótrágya hibás és korszerütlen kezelése miatt.

A földmivelésügyi kormányzat már röviddel a visszacsatolás után hozzálátott e tarthatatlan állapot fokozatos megszüntetéséhez. Ennek a törekvésnek során most *9000 pengőnyi államsegélyt engedélyezett* a Kárpátalján épitendő 90 kisgazdasági trágyatelep létesitésére. A segélyt 100—100 pengős támogatás formájában 90 olyan kisbirtokos kapja, aki gazdaságában legalább *négy-öt hámos állatot* tart. A számitások szerint ebből a százpengős segélyösszegből a trágyatelep épitésének egész anyagára fedezhető, akár agyagfenekü s téglafalu, akár pedig betontelepet épit a segélyben részesitett kisgazda. Az épitéshez szükséges terveket is a földmivelésügyi minisztérium adja. Remélhető, hogy gyakorlati mintatelepek használatának hatásaképpen fokról-fokra átalakul egész Kárpátalja kisgazdaságainak trágyagazdálkodása annál inkább is, mert a földmivelésügyi kormányzat a mezőgazdasági szakoktatás egyéb eszközeivel is elősegiti e komoly horderejü kérdés megoldását.

A kárpátaljai zöldségfélék pótlására a kormány elhatározta, hogy különféle palántaakciókkal siet a lakosság segitségére. A palántaakció keretében a kormány junius elején az ilosvai lakosság részére közel *200,000 káposztapalántát bocsátott rendelkezésre*. A palánták árát nem kellett megfizetni, hanem majd a termésből kell egy kis mennyiséget viszszaszolgáltatni, amelyet a helyi hatóságok a szegény néposztály segitésére, valamint a napközi otthon élelmezésére forditanak.

Országos vásárok

Junius 18-án, kedden: Apostag, Békéscsaba, Galánta, Hetes, Mihályi, Nagybörzsöny, Nagykálna, Szabadhidvég, Szerednye, Verebély. — *Junius 19-én, szerdán:* Alsóverecke, Beregszász, Békéscsaba, Galánta, Kaba, Kassa, Kürt, Lenti, Magyarmecske, Mezőkovácsháza, Nagykónyi, Olaszliszka, Rudabánya, Siófok, Tiszaujlak. — *Junius 20-án, csütörtökön:* Beregsom, Bodvaszilas, Nagyberezna, Pacsa, Süttő, Szarvas, Tengelic, Tiszaujlak. — *Junius 21-én, pénteken:* Bakonya, Csenger, Jászó, Komádi, Szarvas. — *Junius 22-én, szombaton:* Dömsöd, Ipolyszalka, Makó, Németboly, Szarvas. — *Junius 23-án, vasárnap:* Kisujszállás, Makó, Nagykőrös, Sajószentpéter. — *Junius 24-én, hétfőn:* Battonya, Bánokszentgyörgy, Barcs, Csorna, Csögle, Dunapataj, Eresi, Érsekujvár, Hajdúböszörmény, Ipolyság, Igal, Jászó, Kiskomárom, Komárom, Körmend, Mándok, Mezőkövesd, Mohács, Mosonszentjános, Mozsgó, Nagykőrös, Nagysalló, Nagyszőllős, Nagyvázsony, Ócsa, Pásztó, Ricse, Sajószentpéter, Szászvár, Szob, Tiszacsege, Tokaj, Tornalja, Vác, Zákány, Zalaszentgrót.

Gyakran megtörténik, hogy valamelyik vásárt különböző okok miatt nem tarthatják meg, célszerü ezért az illetékes község elöljáróságához válaszbélyeges kérdést intézni, hogy a hirdetett vásárt megtartják-e és lesz-e állatfelhajtás is.

Bankszünet a kormányzó születésnapján. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének kötelékébe tartozó pénzintézetek kedden, junius 18-án, a kormányzó születése évfordulója alkalmából bankszünnapot tartanak. Tekintettel az esedékességek beváltására, egy váltópénztár nyitva lesz.

A cukornélküli gyümölcsfeldolgozás a kis háztartásban a konyha részére, de a gazda nagyobb mennyiségü terményének értékesitésére is nyujt lehetőséget. Erről az ujabb eljárásról, valamint a gyümölcsösben, szőlőben az aktuális teendőkről, a baromfi-, méh-, nyultenyésztésről ir „A Magyar Gyümölcs" legujabb száma, melyből lapunkra hivatkozva, ingyen mutatványszámot küld a kiadóhivatal, Budapest, V., Vilmos császár-ut 76. szám.

Gabona és termény

A gabonapiacon a buza iránt élénk volt a kereslet, de áru ezuttal is teljesen hiányzott. A *terményczikkek piacán* a kukorica iránt már nem volt olyan sürgős a kereslet, mint az elmult napok folyamán, de az irányzat mégis szilárd maradt és a piacra került tételekért 10 fillérrel drágább árat fizettek. A tőzsdeidő folyamán kukoricából mindössze 2 és fél vagón kelt el. A kereslet megcsappanását azzal magyarázták, hogy most már élénkebb az érdeklődés a külföldi kedvezményes kukorica iránt, mert a feltételeket lényegesen enyhitették. A *különféle termények piacán* lucernamagból és biborheremagból adtak el egy-egy kisebb tételt. A *liszt és őrlemény piacon* nem változtak az árak.

A terménypiac kötései

Kukorica 100 q és 150 q 25.15 juliusra, biborheremag 150 q 97%-os 115, lucernamag 50 q zöldbárcás 265 ab dunántuli áll. Árak pengőben q-ként egyéb megjelölés hiján budapesti paritásban értendők.

Hivatalos árfolyamok

Buza: Tiszavidéki, felsőtiszavidéki, dunai—tiszaközi, fejérmegyei, többi dunántuli és kisalföldi 77 kg-os 20.25, 78 kg-os 20.75, 79 kg-os 21.05, 80 kg-os 21.25, rozs pestvidéki 16.60—16.85, más származásu 16.80—17.05, sörárpa kiváló 22.60—22.85, elsőrendü 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85, takarmányárpa Ia 65—66 kg-os 18.60—18.85, középmin. 18.10—18.35, zab középmin. 20.90—21.15, kukorica tiszántuli áll. 25.10—25.20, egyéb áll. 24.95—25.05, finom buzakorpa 14.90—15.10, 8-as buzaliszt 17.05—17.85 pengő q-ként.

Magpiac

A magpiacon a Magyar Magtenyésztési Rt. Budapest—Monor hetijelentése szerint alig zárult le a vetőmag-idény, az érdeklődés máris az ujtermésü cikkek felé irányul. A biborhere terméskilátásai nem biztatóak. Ezzel szemben az étkezési borsó esélyeit ma már lényegesen optimisztikusabban itélik meg, mint még röviddel ezelőtt. Igaz ugyan, hogy a vetés időpontja a hosszantartó tél miatt jelentékenyen kitolódott, a lassu hőemelkedés és hő csapadék mellett azonban a növényzet a késedelmet részben már behozta. A vetésterület az előző évinél lényegesen nagyobb. Van még némi készlet a mult évről is, amely azonban előreláthatólag az uj termés betakaritásáig el fog fogyni. — Hivatalos nyersáruárak 100 kg-ként ab állomás: köles fehér 43—46, köles vörös 40—42, köles egyéb 37—38, mák 161—168, csillagfürt 22.75—23.25 pengő.

Takarmány

A takarmányvásáron bőséges felhozatal mellett a kereslet élénk volt. Az árak a vásár folyamán nem változtak. Felhozatal 75 szekér szálastakarmány. A szekér szalmaféle. Árak: Ia réti széna (csak jun., jul.-ban) 9.30—10.20, IIa 6—9, lucernaszéna uj 10—12.20, lóhereszéna 10—10.50, széna és lucerna vegyesen 10.75—12, alomszalma, rozs 4 pengő q-ként.

Sertésvásár

A sertésvásárra a Magyar Keresztény Állatkereskedők Országos Egyesülete jelentése szerint szombaton felhajtottak 197 darabot. A vásári állományban 8 angol hussertés volt. Szombati vásári maradvány nincsen. Irányzat: barátságos. *Árak:* Ia uradalmi 142, Ia szedett kivételesen 141, Ia öregsertés 133, Ia angol sonkasüldő 134 fillér kilónkénti élősulyban. A többi minőségben kötés nem fordult elő.

Érték és pénz

Az értéktőzsdén a forgalom vontatottan indult. Az első kötések tulnyomó részben az előző napi záróárfolyamoknál olcsóbban történtek. Már ugy látszott, hogy a forgalom mindvégig csekély marad, amikor a piacon először a vezetőértékek, majd a piac egyéb értékpapirjai iránt megélénkült az érdeklődés. Véleményes vásárlások indultak meg s ezek nyomán kötésről-kötésre javultak az árfolyamok. A zárlat előtt a legtöbb értékpapir nemcsak hogy behozta napi árveszteségét, hanem az előző napi záróárfolyamokhoz képest nyereségre tett szert. A *fixkamatozásu értékpapirok piacán* szintén megszilárdult az irányzat. A fővárosi kölcsönkötvények közül különösen az 1914-es kibocsátásu kötvény árfolyama emelkedett jelentékenyebb mértékben.

Az értékpapirpiac kötései

(Zárójelben a záróárfolyamok.) Állami pénztárjegy 1940-es 100 (100), Székesfővárosi kölcsönkötvény 1910-es — (91), Székesfővárosi kölcsönkötvény 1914-es 277—284 (284), Székesfővárosi kölcsönkötvény 1927-es 100 (100), Nemzeti Bank 173 (173), Első M. Bizt. — (360), Bauxit 174—180 (179), Beocsini 12.2—12.4 (12.2), Borsodi szén 12 (12), Aszfalt — (6), Kőszén 366—372 (370), Nagybátonyi 42.5 (42.5), Salgó 38.7—39.5 (39.3), Urikányi 29.3—29.6 (29.4), Fegyver — (40), Ganz 15.3—15.1 (15.2), Láng — (46), Acél — (35.5), Magyar vagon 15.5—15 (15), Rima 84—85.75 (85.5), Ofa 10—9.8 (10), Nasici — (59.5), Nova — (15), Tröszt 40—41 (41.75), Államvasut — (6) Délcukor 80—77.5 (78.5), Magyar cukor 85.5—88.5 (89), Georgia 22.5 (22.5), Dreher—Hagyenma. — (165), Goldwindt — (920), Gyapjumosó 3.80 (3.80), Felten 171.5—172 (171.5), Gumi 56.5 (56.5), Vasuti forg. 17.1 (17.1), Telefon — (8).

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árfolyamai

Devizák: Athén 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Bukarest 3.41—3.44, Istanbul 268—271, London 12.60—12.76, Milano 17.66—17.8864, Newyork 344.10—347.10, Páris 7.20—7.30, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 81.90—82.70, Zürich 77.10—77.90, Pozsony 11.79—11.93. — Valuták: Angol font 12.55—12.75, kanadai dollár 301—306, csehmorva korona (20 koronásnál nagyobb cimletek kivételével) 11.45—11.80, dinár (500 és 1000 dináros cimletek kivételével) 7.60—7.90, dollár 344.10—350.10, francia frank 7.15—7.30, lei (érme kivételével) 3.20—3.40, lira (csak 10 lirás bankjegyek és érmék vásárolhatók) 17.40—17.90, svájci frank 76.90—77.90, svéd korona (100 koronásnál kisebb cimletek vásárolhatók) 81.70—82.70, szlovák korona (20 koronásnál nagyobb cimletek kivételével) 11.55—11.90. — A magyar—német devizakompenzációs felár 18—19 és fél százalék. — A magyar—jugoszláv 46—47 és fél százalék. — A török font felára 38—39 és fél százalék.

Külföldi devizajegyzések

ZÜRICH. (Devizazárlat.) Páris 9.35, London 16.45, Newyork 446, Milano 22.50, Madrid 45, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Varsó 90, Belgrád 10, Athén 3, Isztanbul 3, Bukarest 2.25, Helsinki 8.50, Buenos Aires 98.50, Yokohama 104.75.

Élelmiszerpiac

Az élelmiszerpiacra vasuton 79 vagon érkezett, ebből 19 vagon burgonya, 1 vagon kalarábé, 6 vagon gyümölcs, 1 vagon citrom és 1 vagon tojás volt. Hajón összesen 553 mázsa élelmiszert hoztak fel, ezenkivül jelentékeny mennyiségü kocsin és autón hoztak gyümölcs- és zöldségfélét. Élőbaromfiból a felhozatal 453 ketrec, vágott baromfiból 233 mázsa és tojásból 408 láda volt. A vásár forgalma megélénkült, különösen a zöldségfélék piacán bonyolódott le nagyobb forgalom. A felhozatal azonban olyan jelentékeny volt, hogy egyes cikkekből jelentékenyebb mennyiségü áru visszamaradt. *Az ujburgonya olcsóbbodása folytatódott.* Csökkent az *uborka* és a *retek* ára is. A piac ujdonsága a *velőborsó* volt, amelynek kilóját 25—30 fillérrel árusitották. A *gyümölcsfélék piacán* a sárgadinnye kivételével szilárd volt az irányzat. Megjelent a piacon ujdonságként a *körte* és a *kajszibarack*. Az előbbinek ára 1.60, az utóbbinak 3 pengő volt. A *baromfipiacon* a jelentékeny felhozatal miatt általános volt az áresés. Átlagosan 10 fillérrel olcsóbbodott az élőbaromfi, az idei tisztitott liba ára azonban 50 fillérrel csökkent.

A nagyvásártelepen az alábbi cikkekben történt árváltozás:

Baromfi és tojás: élőbaromfi: rántanivaló csirke 220—240, sütnivaló csirke 250—260, tyuk 140—160 idei liba 170—200, pulyka 140—160, idei kacsa 180—220; tisztitott baromfi: idei liba 160—200; tojás: selejtes eredeti 180—185 fillér.

Zöldség és főzelékfélék: ujburgonya 12—22, kevertzöldség 170—190, kalarábé 10—28, sóska 15—40, paraj tisztitott 15—35, velőborsó 25—30, zöldpaprika hegyes 6—15, uborka 65—85, retek 3—8 fillér.

Gyümölcs: körte 160, kajszibarack 300, cseresznye 10—100, meggy 40—110, sárgadinnye 290 fill.

A kiskereskedelmi árak a következők:

Marhahus, rostélyos 200—280, leveshus 120—220, borjucomb 260—300, juhhus eleje 130—180, hátulja 160—210, sertéskaraj 240—300, taria, comb, lapocka 220—240, oldalas 170—180, háj 204, zsir 198, idei csirke 180—320, élő csirke 180—380, élő tyuk 300—500, vágott tyuk 200—250, tisztitott csirke 300—500, tisztitott lud 180—260, tisztitott kacsa 220—280, tojás drb 11—13, főzőtojás kg 195—210, élőponty 220—280, sóska 30—50, kalarábé 3—10, hónaposretek 4—12, paraj 30—50, zöldborsó 28—36, uborka 70—110, vöröshagyma makói 24—36, fokhagyma 30—40, burgonya fojtott 14, ujburgonya 22—36, Ella 12—13, Krüger és Woltmann 11—12, alma 130—250, földi eper 60—180, cseresznye 36—130 fillér.

UJ KÖNYVEK

VADLUDAK

Puszta Sándor költeményei

Immár ötödik verseskötete ez Puszta Sándornak. Nem tulságosan testes, nem bőséges termés, alig harmincegynehány vers, de talán többet érő, készebb és egészebb előző köteteinél. A tehetség már az elsőben merész csapásokkal bontogatta szárnyait. Minden ujabb kötet fejlődést hozott, különb, jobb volt az előzőnél. Ez mintha a legkevesebb szóval a legtöbbet mondaná. Puszta Sándor mintha kibontotta volna itt magát a pillanatnyi benyomásokból s az elfutó hangulatokból, hogy átadja magát nagy egyetemes érzéseknek, amelyek a magyar sors, fajtája és legközelebbi vérségi hozzátartozásának nagy kérdéseibe kapcsolják be.

Másképen, frisebben, szinte emberi érzékenységünek látja most a természetet is. Szinte kézen fogva megy együtt a nyárral. Milyen tündéri képeket lát. A fiatal fák ingüket levetve lépnek a vizbe s a réteken a tücskök hasalva isszák a napot. Sokszor szinte látomásos a képzelete. Felgyulladt, nehéz szinek varázsolják félelmes képekké a köznapi szegénység szomoru szürke jeleneteit, mint a Rőzseszedő asszonyok cimü versében.

Fáj neki minden fájdalom, átérzi a rengeteg sebet, amelyet az önző világ kiméletlen harca irt s azért és ugy uj Dózsa György, hogy

Egyformán lakjék minden ember,
Egyformán legyen kenyér,
Egyformán szerethesse Istent
S legyen lelke malasztban fehér.

A régi bünöket hivja konok számadásra azért, hogy olyan mozdulatlan itt minden, hogy alig haladt valamit, hogy olyan álmosan tápászkodik az idők szavára ez a fajta. Lángszavakkal felleb bez ez ellen, apáinak fejfáival akar csodát tenni: nőjjön virág a fejfa hegyébe, vagy legyen bot, amely szétvág itt, legyen bot egy emelt kézben.

Szava itt hangjára talált és messze harsanó: Képeiben parancsoló, megindító erő van, ütemei tiszta, magyar lüktetéssel csendülők. Csak itt-ott téved verseibe egy uj és idegen hang. Valami keresettség, programos modernkedés a képekben, amely azonban mégse rontja az összhatást.

K. M.

APÁK ÉS FIUK

Mintha csak Benczur színpompás millenniumi tablója elevenednék meg: azonmód vonul el előttünk e könyv lapjain a századforduló korának sok nagyszerű magyar alakja, akik közül igen sokan Ferenc József monarchiájának összeomlását is megérték, sőt túlélték. Csakhogy ezeket az arcképeket, ezeket a büszke, szép magyar arcokat nem a festő ecsetje varázsolja elénk, nem is a történetiró tolla, hanem: a fiúk visszaemlékezése. A régi Magyarország államférfiai, tudósai, művészei, irói e riportsorozat keretében nem a szerep s a közéleti rang külső díszeibe öltözötten toppannak elénk, hanem a fiúi visszaemlékezés meghatott, kissé könnyes szavaira rezzennek meg. Fiúk beszélnek itt az apákról, nem az apák nemzedékéről, hanem külön-külön mindegyik arról a valakiről, aki míg élt, a legdrágábbat, a legközvetlenebb férfibarátot, az édesapát jelentette a fiú számára. Ezek a fiúk, akiket Kornitzer Béla, a jó riporter, itt sorra megszólaltat, nemcsak egy-egy töredékvonását örökölték az apai arcoknak, hanem egy nagy nemzedék képviselőinek erkölcsi és szellemi kiválóságait is és még valamit: a nevet, ami kötelez. Ez a gondolat nyilatkozik meg úgyszólván valamennyi riportban. A riporter elsőnek a már elhunyt vitéz nagybányai *Horthy* Istvánt szólaltatja meg, aki a kormányzó édesapjáról és magáról a kormányzóról is sok érdekes, emberien nagyszabású vonást örökit meg intervjújában. *József Ferenc* főherceg egy gyermekkori visszaemlékezés tükrében állitja elénk *József* főherceg tábornagyot, amint a Doberdón figyeli katonáinak, az ő „fiainak" rohamát az ellenség állásai ellen. De felvonulni látjuk magunk előtt e riportsorozatban nemcsak a háborúelőtti Magyarország nagy alakjait, hanem a fiúi emlékezés egy-egy megható vonásával elevenednek meg előttünk a többiek is, akik akár a közélet, akár a művészet, akár az irodalom, s a tudomány területén működtek. A fiúk, akik itt apáikról emlékeznek, talán több színnel teltebb, talán póztalanul emberi rajzot állithatnak az utókor elé, mint a legbiztosabb kezű művész vagy iró, aki e kor lelkét akarja megérteni. E visszaemlékezések tükrében uj vonásokkal gazdagodik összbenyomásunk. Nem valami más, valami átértékelt történelem sujárzik ezekből a vonásokból, hanem az a történelem, ami ennek a kornak összképéből kimaradt. Az ötvennégy riport, amelynek mindegyike külön-külön mély emberi dokumentum, — végeredményben összefüggő korrajz, a legőszintébb történelem... (k. b.)

Ács Tivadar: Akik elvándoroltak. Egy nagy nép bizonyára jobban megbecsülné s talán hivebben ápolná emlékezetét annak a seregre való kitűnő embernek, akiket, éppen mert magyarok voltak, itthon csak néhány magányos lélek ismer. A kötet érdemes és nagytudású szerzője is e kevesek közé tartozik. Azokról a magyar utazókról, misszionáriusokról, szervező zsenikről és katonákról fest egy-egy élethű képet, akiket az egyéni sors mostohasága vagy egy-egy történelmi katasztrófa vihara tépett ki a hazai földből és idegen egek alatt névtelen sírokba döntött. Pedig egytől egyig remekbe formált értékei a szülőhazának, nagyszabású és hősi lelkek, akik munkájuk eredményével, felfedezéseikkel és tetteikkel idegen népek kultúráját gazdagitották, idegen földek ugarát paradicsommá varázsolták. A világot hódító fehér faj első pionirjainak sorában mindenütt és mindenkor magyarokkal is találkozunk: a gazdag könyvnek ez a legszebb és számunkra mégis annyi váddal lesujtó tanulsága. Megtudjuk belőle, hogy a kínai missziók legelső keresztény vértanuja magyar volt, de magyarokkal találkozunk az amerikai spanyol civilizáció első úttörői között, aminthogy az Egyesült Államok mai bábeli méreteinek alapvonásait ugyancsak magyar fantázia és merészség határozta meg évszázadokra kiható érvénnyel. Hasábokat tölthetnénk meg csak a nevek puszta felsorolásával s megkérdezhetjük, vajjon hányat ismernek közülök idehaza? Ezt a könyvet mindenkinek el kell olvasnia: benne annyi nagyszerű példáját találjuk a magyar kiválóságnak, hogy belőlük egy uj magyar Plutarchos is kitelnék! ... (k. b.)

SZINHÁZ — MŰVÉSZET

Az operabarátok ünnepi estje a Szigeten

Puccini-repriz és *Strauss*-bemutató jelentett érdekes művészeseményt a magyar Operabarátok szombati ünnepi estjének műsorán a Margitszigeti Szabadtéri Szinpadon. Az ünnepi alkalomra valóban ünnepi közönség gyült egybe a szigeti hársak és jázminbokrok közé rejtett tágas nézőtéren, ahol testületileg jelentek meg az *Operabarátok* tagjai *Ugron* Gábor elnök és *Fellner* Alfréd alelnök vezetésével. Az előadás fényét emelte *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzójának megjelenése, aki szolgálattevő szárnysegéde kiséretében foglalt helyet a díszpáholyban.

Puccini rég nem hallott zenedrámája, a „*Tryptichon*" egyik remek alkotása, az „*Angelica nővér*" felujitása volt az est egyik jelentős eseménye. A cimszerepet *Wargha* Livia, dr. *Székelyhidy* Ferenc nagyjövőjü fiatal növendéke alakitotta mély átérzéssel. Drámai erővel ábrázolta a tragikus sorsu nővért és megjelenésének fiatal szépsége, szinpadi alakitásának stilusos finomsága a legszebb összhangban állottak egyre szebben kibontakozó szopránjával, amely különösen a magas fekvésekben csengett átütő erővel. Tiszta szövegmondása és átszellemült alakitása nyiltszini tapsot aratott. *Némethy* Ella tragikus erővel ábrázolta a hercegnőt, mig a főnöknő szerepében *Németh* Anna és a szigoru nővér alakjában *Tutsek* Piroska adtak kiváló művészi teljesitményt. Kitünő volt a többi szereplő együttese is, — köztük *Kovács* Jolán, *Virág* Ilona, *Horányi* Karola, *Dósa* Mária, *Szabó* Gizella — és *Ferencsik* János valóban Puccini szelleméhez méltó elmélyüléssel vezette uj diadalra a fájdalmasan szép művet, amelynek megható befejezése ismét mély hatást keltett a közönség körében.

Nádasdy Kálmán, *Oláh* Gusztáv, a rendező és tervező művészek ezuttal is mestermunkát végeztek! Igaz ugyan, hogy a hangulatos környezet, a *Margitsziget* dús növényzete és a történelmi emlékeket ébresztő kolostorudvar csakugyan a leghatásosabb keretet adták a felujitásnak. A szinpadi kép megkapó szépsége, a felhők felé röppenő fehér galambok megannyi élményt jelentettek a felujitás alkalmával. Mindez azonban ismét csak a rendezőség helyes elgondolását igazolta, amellyel *Puccininek* éppen ezt az alkotását mutatták be a szabadtéri előadás alkalmával.

Az est másik érdekessége *Strauss* Richard „*Daphne*" cimü mithológiai dalművének bemutatója volt, amelyet a világhirü zeneköltő Josef *Gregor* szövegére szerzett. *Daphne* és az Aranyhaju *Apollo* a hellének mondavilágából szőtt kis történetét helyenként ugyan alaposan átdolgozta a kiváló iró, ám ez *mit sem vont* le a pásztorjátékszerü idill hangulatos szépségéből.

Az ujdonság szereplői nagy művészettel idézték a görög regék stilusát és alkalmazkodtak *Strauss* sokszor nagyszerü zenekari hangszinhatásaihoz. A cimszerepben *Tamás* Ilonka bájos egyéniségének minden varázsával valóban olyannak tetszett, mint ahogyan *Phoebus Apollo* láthatta egykor a *Tempe* völgyében a korahajnal ifju nemtőjét. *Halmos* János a Daphneért epedő *Phoebus* szerepében, *Basilides* Mária mint a regebeli *Demetert* helyettesitő *Gaea*, *Koréh* Endre, mint ősz Peneios, továbbá *Sárdy* János, *Jámbor* László, *Nagypál* László és *Mally* Győző érdemelték ki a sok tapsot és elismerést, amellyel a közönség az ujdonság szereplőit is elhalmozta.

Az Operabarátok margitszigeti estje emlékezetesen szép megnyilatkozása és valóban méltó befejezése volt a művészévadnak. (d. f.)

Hóman Bálint a Nemzeti Filmhét védnöke

Egy hét mulva zsufolásig megtelik a lillafüredi Palota-szálló, junius 22-én kezdődik a *Nemzeti Filmhét*. A magyar filmvilág hatalmas arányu megmozdulása egy táborba gyüjti a magyar filmgyártás valamennyi munkását, a mozisokat, valamint a közönségnek azt a rétegét, amelyet közelebbről is érdekel a magyar film sok érdekes kulisszatitka.

Hóman Bálint kultuszminiszter lesz a *Nemzeti Filmhét* védnöke, képviseletében báró *Wlassics* Gyula államtitkár, a *Nemzeti Filmbizottság* elnöke jelenik meg a *Filmhéten*. A hivatalos személyiségeken kivül felvonulnak a lillafüredi filmes parádén csaknem teljes számban a magyar filmsztárok, azok a divatos, színészek és színésznők, akik a hónap végén nem szerepelnek szinházban, vagy valamelyik készülő magyar filmben. A filmes vándorgyülés ülései a délelőtti órákban peregnek le, délután pedig sor kerül a filmversenyre a jövő szezon filmslágereinek vetitésével. A velencei *Biennale* mintájára vetitésre kerülnek a külföldi filmgyárak legnagyobb jövő esztendei filmjei, továbbá a már elkészült magyar filmek. Természetesen ezidén is értékes tiszteletdijakkal jutalmazza a zsüri a dijnyertes filmeket. Lillafüreden már épitik a modern hangosfilm-berendezést. A *Standard* bocsátotta a *Filmhet* rendelkezésére egyik legmodernebb konstrukcióju és a maga nemében páratlanul tökéletes hangosfilm gépét. Az *UFA* a „*Postamester*" és a „*Bécsi történetek*" cimü filmeket, az amerikai *RKO* a „*Notredamei toronyőr*" és a „*Csak egyszer élünk*" cimü filmeket, a *Fox-filmgyár* pedig az „*Arviz Indiában*" cimü *Bromfield*-regény filmváltozatát nevezte be. A többi külföldi képviselettel most folynak a tárgyalások. A már elkészült magyar filmek közül a „*Dankó Pista*", a „*Szarajevó*", a „*Mária két éjszakája*" és esetleg az „*Erzsébet*" kerül vetitésre. A *Filmhétre* kedvezményes áron utazást, illetve tartózkodást biztositott a rendezőség valamennyi résztvevő számára.

Tartós hullámositás, hajfestés, szépségápolá
Kránitz, IV., Párisi-utca 5. Telefon: 189—040. (Molnár és Moser mellett)

NYÁRI KABARÉ A VIGSZINHÁZBAN

A Vigszinház idei évadját hagyományosan ismét nyári kabaréval fejezi be. A kabaréműsor bemutatója szombaton este volt a Vigszinház legjobb erőinek közreműködésével. Vidámabb és komolyabb számok változatosan szerepeltek a műsorban, az alaphangot természetesen az előrehaladott évadra való tekintettel mégis vidám jelenetek s a könnyed tréfák adták meg. Kővári Gyula: Három a kislány cimü tréfáját *Karády* Katalin, *Mézey* Mária és *Tolnay* Klára vitte sikerre. *Somló* István és *Teleky* Kamill magánszámai után *Herczeg* Ferenc Violante és a biró cimü magánjelenetében *Karády* Katalin aratott sok tapsot. A műsor első részét Sacha Gitry kacagtató kis bohózata, a Két pofon fejezte be. A vezérszólamot *Muráti* Lili vitte itt. Mellette *Dénes* Györgynek és *Perényi* Lászlónak jutott hálás szerep. Eredeti volt még ebben a részben *Tolnay* Klára, aki énekes szerepben lépett fel. Parasztnótákat énekelt igen bájosan.

A második rész középpontjában *Harsányi* Zsolt: Az aranytárca cimü kis darabja állott. *Somlay* Artur, *Mezey* Mária, *Rátkay* Márton kitünő együttese vitte sikerre. Egy kedves zenés játékban, Szenesek, ha szerelmesek *Tolnay* Klárinak, *Dénes* Györgynek, *Bihary* Józsefnek és *Kőmüves* Sándornak volt megérdemelt sikere. Tetszett *Kővárynak* A legszebb kaland cimü tréfája is a főszerepben *Perényi* Lászlóval és *Tolnay* Klárával. Zugó taps ünnepelte *Somlay* Arturt, *Karádyt* és *Murátit* valahányszor egy-egy kedves magánszámmal a függöny elé lépett. A közönség igen jól mulatott a hangulatos virágdiszbe öltöztetett nézőtéren. k.

RÁDIÓ, GRAMOFON, LEMEZ legolcsóbban
Sternberg Hangszergyár, Rákóczi-ut 60

Szinházavatás Ujpesten

Bensőséges ünnepély keretében, ünnepi díszbe öltözött lelkes közönség jelenlétében avatta fel szombaton este Ujpest városa uj nyári szinházát. Az ünnepély a Hiszekegy-el kezdődött, a megnyitó beszédet dr. *Szalay* Sándor tanácsnok mondotta. Beszédében üdvözölte a megjelenteket, s átadta a szinházat kulturaterjesztő hivatásának. Utána *Kiss* Ferenc, a Szinészkamara elnöke olvasta fel avató beszédét. A szintársulatot vitéz *Tolnay* Andor szinigazgató mutatta be a közönségnek, majd a szintársulat énekkara a jelenlevőkkel együtt énekelte el a Himnuszt.

Szilágyi és Huszka *Erzsébet* cimü, hazafias tárgyu operettjének előadásával kezdte meg a szinház nyári évadját. A cimszerepet a finom megjelenésü T. *Medgyessy* Juci, Latkóczi Idát a nemeshangu *Márffy* Vera, Kálmánt *Gárdonyi* László játszotta. A jó együttesből kiemelkedett *Jurik* Julcsi temperamentumos, könnyed alakitása. A humorról *Rajz* János és *Chapó* Ildikó gondoskodtak. A közönség több számot megismételtetett és lelkesen végigtapsolta az egész előadást.

— **Filmpályázat.** A *Sláger filmvállalat* és a *Corso-Filmszinház* felkéri a film barátait, ajánljanak magyar irótól származó, nyomtatásban megjelent olyan regényt vagy novellát, amely véleményük szerint filmesitésre alkalmas. Akinek ajánlatát a két vállalat elfogadja, 200 pengő jutalomban részesül. Amennyiben a kiválasztott irásművet többen ajánlották volna, a jutalomdijat közöttük kisorsolják. A pályázatokat a *Sláger-filmvállalathoz* (VII., Erzsébet-körut 8.) kell beküldeni. Határidő 1940 junius 30. A pályázat eredményét lapunkban közölni fogjuk.

— **Troyanoff** balettakadémia évzáró előadása ma Főv. Operettszinház 11.

A SZERKESZTŐ ÜZENETEI

„Budapesti lakó)). Kérdéseire a helyszin pontos ismerete nélkül nem adhatunk megfelelő választ, mert a közöltekből nem lehet megállapitani, hogy a hibákért ki a felelős. Per esetén a bíróság szakértővel vizsgáltatja meg a padlózatot és szakértői vélemény alapján mond itéletet. A házigomba kipusztitására különböző kátrányos készitményeket, krezolt, zinksulfátot, rézgálicot használnak. — **„L. H.-né".** Fényvédő krém recept: 2 gram chininum bisulfuricum, oldandó 7 gram vizben és hozzákeverendő 31 gram stearin. Fényvédő puder recept: a rendesen használt puderhez hozzákeverendő 5 százalék chininum sulfuricum és a keverék selyemszitán áttörendő. Ugy a krém, mint a puder nappali használatra való a napfény ultraviolett sugarainak szeplő előhivó hatása ellen. — **„Alba".** A hirdetés beküldője nem közölte nevét, igy, sajnos, nem közölhetjük. — **„Alba 38".** Az előzményeket nem ismerjük, igy az eljárás különösnek látszik. Méltóztassék sürgősen a vármegyei alispáni hivatalhoz fordulni, összes kérdéseire ők adhatnak felvilágositást. Okmányait vigye magával. — **„Csopak, Fürdőtelep".** Lehet, de ugy, hogy a kettő elválasztható legyen. — **„Tanitó".** 1. Hátraléka: 1940. I. I—V. 31-ig 12.50 pengő. 2. Benzinnel lehet kisérletezni, tessék inkább tisztitóüzembe adni. 3. Katolikus Háziasszonyok Országos Szövetsége: VIII., Mária-utca 7. Katolikus Nővédő Egyesület: IX., Bokréta-utca 3. A tanitók lakást és kosztot kaphatnak a budapesti Ferenc József tanitókházában, ha tagjai az Eötvös-alapnak. A tagsági dij évi 4 pengő. Az ellátás dija: 10 napra lakás és háromszori napi étkezéssel 25 pengő, étkezés nélkül 12 pengő. A tanitókháza cime: VIII., Szentkirályi-utca 47. Előzetes bejelentés szükséges. — — **„Kálmán-gőzmalom".** Elküldöttük lapunk május 5-iki számának mellékletét. — **„Hit. tanár, Budapest".** A budapesti iparművészeti iskolában (IX., Kinizsi-utca 31.) a textilszakosztályon adnak elő 4 éven át divattervezést. Felvételi vizsga kötelező, a tantárgyai: gipszfejrajz, gipszornamentika, aquarell festészet és térkitöltés. Az egyes „gyorstalpaló tanfolyamokat" nem ismerjük.

Zivatarok, lényeges hőcsökkenés nélkül

Az időjárási helyzet átalakulása szombaton lassú ütemben folytatódott. A nyugati-északnyugati légáramlás az ország nagyrészére kiterjeszkedett, de említésre méltó erősséget nem ért el és a hőmérsékletben változást nem okozott. A keleti megyékben még megmaradt a délkeleti-keleti irányú légáramlás és a két különböző eredetű levegő határvonala a szombatesti órákban nagyjából a Tisza vonalán húzódott végig.

Idelent a két légáramlás levegője között lényeges különbség nem mutatkozott, a magasabb légrétegekben azonban a nyugati légáramlás valószínűleg jóval hűvösebb, ami a légkör függélyes egyensúlyi helyzetének labilizálódására vezet. Így szombaton már jóval több helyen jelentkezett a déli, délutáni órákban zivataros záporeső. A felhőzet ezzel kapcsolatban való megnövekedésével a déli felmelegedés is korlátozódott, úgyhogy a 20 fokot nem mindenütt haladta meg a hőmérséklet. Különösen a nyugati határszélen érződött a borultság és a nyugati szél hőcsökkentő hatása.

Az időjárási helyzet átalakulásának figyelemreméltó részlete az is, hogy a Földközi tenger déli részein, de különösen a líbiai partokon viharos, csapadékos időjárás alakult ki. Ennek a csapadékos területnek a keleti oldalán, a Földközi tenger keleti medencéjében hatalmaserejű sirokkó uralkodik, amely a líbiai tengerparton ismét a 40 fok közelébe emelte a hőmérsékletet, a sivatag belsejéből hozott forró levegőjével.

A pünkösdi ünnepek időjárása így hazánkban sem igérkezik zavartalannak. Egyre élesebb lesz az ellentét a nyugatról beszivárgó hűvösebb és a délkeletről áramló melegebb levegőtömegek között, remélhető azonban, hogy az ünnepnapokon a helyzet még nem borul fel. Minden valószínűség szerint lesznek továbbra is délnyugati zivataros záporok, amelyek azonban erősebb lehülést még nem hoznak és még nem teszik kellemetlenné az időt, miután csak aránylag rövid ideig tartanak és utánuk az időjárás szép, kellemes jellege hamarosan helyreáll. Számítanunk kell azonban 2—3 napon belül arra, hogy az időjárás nálunk is erőteljesebben szelessé és csapadékosabbá válhatik.

Tóth Géza.

— **Vasárnap megkezdi a hercegprímás a bérmálást Budapesten.** *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímás pünkösd vasárnapján főpapi szentmisét mond az esztergomi Bazilikában, majd délután visszatér a fővárosba és a Középső-Ferencváros Haller-téri plébániatemplomban *megkezdi idei bérmálásait a fővárosban.*

— **Uj kormányfőtanácsos.** A kormányzó dr. *Nikelszky* Jenőnek, Makó ny. polgármesterének a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta.

— **Az árvízi gyüjtés eddigi eredménye: 3,433.510 pengő.** Az árvíz- és belvízkárosultak javára megindított országos gyüjtés végeredménye május 11-én 3,433.510 P 06 fillér. — Az OTI legutóbbi igazgatósági ülésén 50.000 pengőt, a MABI igazgatósága 25.000 pengőt szavazott meg az árvízkárosultak részére.

— **Kitüntetés.** A kormányzó dr. *Székács* Aladár közigazgatási bírósági tanácselnöknek a *Magyar Érdemrend* középkeresztjét a csillaggal adományozta.

— **Kitiltott lap.** A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a Newyorkban megjelenő *Forward* című héberyelvű laptól a lapszállítás jogát megvonta.

— **Halálozás.** Varga András, a nagyszöllősi ref. egyháznak hosszú időn át volt presbitere életének 73. évében Nagyszöllősön elhúnyt.

Almakeréki *Gergely* István ny. szőv. szakfelügyelő, az Eötvös-alap számtartója, a Budapesti Tanítótestület v. elnöke, 76 éves korában meghalt. Hétfőn 4 órakor temetik a kerepesiúti temető ravatalozójából.

Tragikus hirtelenséggel május 9-én elhúnyt *Wolfner* György bőrgyáros. A bőrszakma vezető tényezője volt.

Szombaton délben temették *Balassa* József írót és hírlapírót a rákoskeresztúri temető halottasházából. Az ujságíró intézmények és testületek nevében dr. *Tóth* László felelős szerkesztő, az Otthon Kör nevében dr. *Halmi* Bódog mondott búcsúztatót.

A MEZŐTÚRI FURULYA-KVARTETT

Irta: Vass László

Minden negyedórában, ahogy az öreg harang elüti a szokásos órajelzést, a méltóságos külsejü, hófehér *mezőtúri* templomtorony felső kapuján kilép az őr s körüljárva az erkélyt, a négy kiszögellésen megfújja tülkét, amely úgy hangzik esős időben, mintha veszélyre figyelmeztetné valahol a messzi nádasok sűrűjébe bújt magyarokat. Éjjel-nappal, esőben, hóban, égető naptűzben fölzeng a túri torony virrasztója. Erdeklődöm a szokás eredete és jelentősége felől. Rengeteg vész, csapás szakadt erre a városra századok folyamán. Tatár, török, rác hordák rontottak rá. Volt idő, mikor hosszú éveken át nádasokban, mocsarakra épített cölöpökön élt a város lakossága. Mezőtúr a multban örökké éber szemmel figyelt a világ négy égi tája felé: honnan jő újabb veszedelem? S hogy végre ráköszöntött a hosszabb békés korszak, azóta a régi csapások emlékére minden negyedórában megszólal a túri virrasztó: — Ébren vagyok, ne féljetek! Aludhattok vagy dolgozhattok a széles határban, én ébren vagyok és vigyázok a házaitokra és vagyonkátokra...

* * *

Ez az éberség, a magyar vidéki életben oly szokatlan vitalitás, ha az ember kissé tovább figyeli ezt a roppant határú tiszántúli várost, örvendetesen tapasztalható a mezőtúri társadalom majd mindegyik rétegében. Vagy tíz esztendeje, hogy láttam utoljára az alföldi vidéket. Süket csönd, lusta közöny vert gyomot minden városkában, óriási távolságokra a magyar szellemi élet középpontjától. Ugyszólván semmi kultúrkapcsolatuk nem volt a fővárossal. A gyorsvonatok és expresszek nyomtalanul zúgtak el a porba temetett vidéki kertek alján, lüktetőbb tájak felé.

Ma mindez megváltozóban van. Nemcsak én mondom, az északról érkező magyar. Az itthoniak is így látják. *Németh* László csak nemrég írta meg a *Reggeli Magyarország* hasábjain, mily egészséges, pezsdítő szellő fujdogál a vidéki városkák poros falai között. Jó pár évvel ezelőtt, egyik nagy irónk arról panaszkodott, hogy az alföldi vagy tiszántúli embereket alig érdekli a megszállott területek magyarjainak a sorsa. Csak a maga portája érdekli, a szomszéd falu határán túl már megszűnik számára minden más magyar élet. Hát ez a csökönyösség is már a multé. Erdélyi, délvidéki és felvidéki írók sehol oly nagy és mély sikert nem arattak, mint éppen az alföldi, meg tiszántúli városkákban. Most is, ahogy előadást tartok a mezőtúriaknak a felvidéki magyarság húsz esztendős küzdelmeiről, izgalommal hallgatják és utána vitatkoznak, kérdeznek. Fölcsillan a szemük, mikor a felvidéki szövetkezetekről beszélek, vagy a népből, tehát az alulról meginduló kultúrális szervezkedésekről mondok jellemző eseteket. Úgy fogadják a hallottakat, mint az új magyar életformára serkentő példákat.

Aztán ők is bemutatják, mit tudnak. Előáll a híres *Túri Kántus* és gyönyörű Kodály—Bartók népdalokat ad elő, de Bach-tól se riad vissza. Fergeteges taps zúg a hatalmas teremben minden »*Kodály*« után. Remek gyermekkarok, pompás hanganyag! Utánuk négy ifjú lép a színpadra, előttük kottaállvány és valami furcsa hangszer-fát húznak elő, talán a belső kabátzsebükből. Kottaállvány előtt legalábbis furcsa hangszer. *Furulya...!* Mosolyog a nézőtér. No, mit tudnak ezek a furulyások? Ők is Kodályt, meg Bartókot játsszák *kvartettben* (C-dur, A-dur, G-dur, D-dur). Ahogy elkezdik a Gergely-járás-t, az fölséges muzsika! A dal édes méze csurog ezeknek a karcsú hangszereknek a kis likaiból és illata betölti a szívünket.

Pár éve idejött egy képzett, fiatal énektanár, *Csenki* Imre. Debrecenben tanult, azután Budapesten Kodály Zoltánt hallgatta az egyetemen, tagja volt az Egyetemi Énekkarnak, amelylyel bejárta a fél világot és eljött végül Mezőtúrra Kodály-kórust és furulya-kvartettet szervezni. Előtte Mezőtúron is, mint minden más magyar városban, a régi »liedertaffel« szellemű népdalok tenyésztek, szabadon pusztítva az igazi ősi magyar virágos kertet. A fiatal tanár hozzákezdett a gyomláláshoz. Csodákat művelt! Nyolccal kezdte, ma *százhatvan tagú* elsőrangúan képzett kórusa van, amelyet június elsejére meghívott a budapesti rádió is előadásra. Ujjászervezte a Földműves Enekkart. A parasztlegények 10—12 kilométernyi távolságokat is megjárnak a messzi tanyákról az énekpróbák kedvéért.

Egyik nap aztán odaáll a fiatal énektanár igazgatója elé és négy darab furulyára kér anyagi támogatást. Dr. *Mezey* Sándor rektor uram, a négyszázéves multú gimnázium igazgatója, aki minden nemes magyar ügyet örömmel támogat, előbb csak mosolyog a fiatal tanár szokatlan tervén, aztán megadja a támogatást. És megszületett a mezőtúri furulya-kvartett, amely rövidesen teljes zenekarrá fejlődik ki. Igy hintette el a *magas zenekultúra magvait* egy lelkes fiatalember a furulya édes szavával a magyar vidék portengerében. Mert az fog kinőni ezekből a magvakból: komoly, intenzív zeneélet! A bűbájos szavú furulya ugyan nem ád teljes művészetet, de neveli, szoktatni tudja a fiatal lelkeket magasabb élvezetre.

A vetés máris nő. A mult hónapban vendégszerepelt az Egyetemi Énekkar *Vaszy* Viktor vezetésével. Palestrinát, Kodályt, Lisztet és Bartókot mutatott be a világhírű magyar énekegyüttes. Óriási sikere volt. A mezőtúriak, akik igazán nem voltak hozzászokva ilyen magas művészethez, megismételtették az előadást s az Uri Kaszinó mindkét alkalommal zsúfolásig megtelt.

* * *

Nemrég, mondjuk félszázaddal ezelőtt, még falábakon közlekedtek uccáikon a mezőtúriak. Ma ez is megváltozott. Mindenütt, a házak előtt cementlapok védik meg az embereket esőzések idején a feneketlen dágványtól. Mezőtúr kimozdult a sárból, szépen halad előre. Csupa vitalitás, kezdeményező hév fűti különösen az újkori magyarokat. Ez a város csodákat művelhet, mert Mezőtúr a népi tehetségek kiaknázatlan bányája. De erről legközelebb.

SPORT

Olaszország vezet a Duna Kupa tenniszmérkőzésen

Romanoni verte Szentpéteri, az Asbóth-Cucelli mérkőzés félbeszakadt

Délután 3 órakor kezdődött a szombati *Romanoni—Szentpéteri* találkozó a Margitszigeten és hat órakor még kergette a két játékos a labdát. Az olasz óvatosan kezdett, ki akarta ismerni a magyar játékos modorát, melyről már sokat hallott. Ez Szentpéteri malmára hajtotta a vizet, rákényszerítette a lassú játékmenetet Romanonira s oly nyugodtan emelgették és adogatták egymásnak a labdát, hogy a végén már a közönség idegeire ment.

Az első játszmát sikerült Szentpéterinek megnyerni 6:4 arányban. A második játszmában Szentpéteri 4:2-re vezetett, itt volt a lélektani pillanat, hogy biztosítsa fölényét, azonban ezt kihagyta, Romanoni 6:4 arányban nyerte a játszmát, visszaszerezte önbizalmát és győzött 7:5 arányban a harmadik játszmában is, a negyedikben pedig 6:3 arányú győzelmével megszerezte a végső győzelmet.

Negyedhét előtt pár perccel lépett a pályára *Asbóth* és *Cucelli*. A magyar fiú tíz perc alatt 6:1 arányban verte az első játszmában Cucellit, aki azonban a második játszmában alaposan megmutatta foga fehérét. Nem ijedt meg Asbóth remek forhendjeitől, a szombathelyi fiú pompás keresztlabdáit remek helyezkedéssel ellensúlyozta és ha nem is tíz perc, de egy negyedóra alatt 6:1 arányban nyerte a második játszmát.

A harmadik játszmában fokozódott az iram, mindkét játékos remekelt. Asbóthnak ment jobban a játék és 6:1-re verte az alacsony, fürge olaszt.

A negyedik szetben Cucelli egyre jobban lendületbe jött, Asbóth kihagyott és az olasz végig vezetve 6:4 arányban nyerte a negyedik játszmát.

Alig lehetett már látni, mikor pár perccel félnyolc előtt 2:2 állásnál abbahagyták az ötödik szetet, melynek folytatását vasárnap délután 2 órára tűzték ki.

dr. Bárány István

Szeged és Szombathely felé fordul pünkösdkor a futballvilág figyelme

Ebben az évben Pünkösdkor is játszanak a futballbajnokságért csapataink. Három mérkőzés lesz a fővárosban, három a vidéken, de ott játsszák a bajnokság szempontjából legjelentősebb mérkőzéseket.

Hungária—Haladás. A Hungáriának minden pontvesztesége a bajnokság elvesztését is jelentheti. A javuló Haladás ellen azonban nagyon jól kell játszania, hogy a pontvesztést megakadályozza.

Szeged—Kispest. A negyedik hely döntője. Szeged jó formában van, a Kispest Cseh-vel erősödött. A mérkőzés nyílt.

Ferencváros—Bocskai. A Bocskaiban kétes Móré játéka, de még vele sem igen fog tudni helytállni a Bocskai az első

Törekvés—Kassa. A kassai csapat végre teljes s ha olyan lelkesen játszik, mint a tartalékos csapat, kellemes meglepetést hozhat híveinek.

Ujpest—Szürketaxi. Az Ujpest gólarányt fog javítani.

Szolnok—Gamma. A Gamma új középcsatárral, Kovács-csal próbálkozik, a Szolnok egész új összeállítást próbál. Mind a kettő vasárnap válik el.

SPORTMŰSOR

VASÁRNAP: Labdarúgás: I. o. nemzeti bajnoki mérkőzések: Ferencváros—Bocskai, Üllői út ¾5 (Palásti), Ujpest—Szürketaxi, Ujpest 5 (Becskó), Törekvés—Kassa, Bihari út, 5 (Bácskai), Haladás—Hungária, Szombathely, 5 (Égner), Szeged—Kispest, Szeged, 5 (Kékesi), Szolnok—Gamma, Szolnok, 5 (Classen). Főiskolai bajnokság, Lágymányos, 3 ás 5 ó. — **Tenniisz:** Magyarország—Olaszország Duna Kupa mérkőzése II. nap, Margitsziget, 4 ó. — **Evezés:** Főiskolai nyolcevezős mérkőzés, Margithid—Müegyetem, délben. — **Atletika:** Páros versenyek. — **Gyephokki:** Magyar-német mérkőzés, Margitsziget, 11 ó. — **Teke:** Bajnokságok a Park-szállóban, a Beszkár sportuccai pályáján és Pestszentlőrincen egész nap. — **Kerékpár:** Budapest—Bécs I. nap, bécsi országút 10. km, reggel 7. — **Torna:** Férfibajnokságok Baján. — **Vivás:** Főiskolai bajnokságok, BEAC vivóterem egész nap. Liber Endre vándordij Balatonkenesén. — **Modern pentatlon:** A HTVK mezei futóversenye d. e. 9. — **Céllövés:** Főiskolai bajnokságok.

HÉTFŐ: Tenniisz: Magyar-olasz mérkőzés III. nap, Margitsziget, 3 ó. — **Atletika:** Páros versenyek: UTE—BBTE, Ujpest, 4 óra. — **Kerékpár:** Bécs—Budapest II. nap, cél Olasz fasor d. u. 4. — **Teke:** Bajnokságok II. nap, ugyanott, mint vasárnap. — **Vivás:** Főiskolai bajnokságok, BEAC vivóterem egész nap. — **Céllövés:** Főiskolai bajnokságok. — **Torna:** A MOTESz tornaünnepélye Baján.

FTC-pálya IX., Üllői-út 129

Pünkösdvasárnap, május **12**-én d. u. ½5 órakor

Ferencváros—Bocskai

I. o. Nemzeti Bajnoki mérkőzés

előtte ½3 órakor

Ifjúsági bajnoki mérkőzés

Magyarország. Reggeli lap 1940. máj. 12

SZINHÁZ ÉS FILM

Romeo és Julia

Shakespeare-felujítás a Nemzetiben

Az örök szerelem örök drámai himnusza új köntösben, elgondolásban és szereposztásban került felújításra a *Nemzeti Színházban.*

Mint a darabot rendező igazgató *Németh* Antal nyilatkozatában már kijelentette, nincs szó sem a lényeget, sem az előadási formát lényegesebben módosító rendezésről: az eddigi tapasztalatokat hasznosították, foglalták össze s szövegben néhány amúgysem biztos *Shakespeare*-mondatot hagytak ki lényegtelen jelenetekben.

Ugy érezzük, a darab így teljes, egységes, mindössze a két részre osztottság *fárasztó.* Két rész helyett három ügyesen beosztott rész két szünettel legalább lélekzést adna a figyelemnek ott, ahol a cselekmény megáll a költészet fáklyafényének rezgésmentes lobogásáért.

A fáradtság, helyesebben ernyedtség jele a színészeken is jelentkezett. *Juliát* és *Romeót* egyaránt kifullasztotta és helyenként süketté tette a színpadot, árnyékba vonta a játék lüktetését.

Szeleczky Zita mint Julia kedves, szimpatikus, de... nem tud szárnyakat adni a költői szavaknak és a költő szavai sem veszik őt szárnyukra. Enélkül pedig a szerelem, amelynek fehérizzású fényét a fenségességig ő van hivatva érzékeltetni és ellátni a misztikum jeleivel, csak egyszerű köznapi szerelem, amilyent érezni nemcsak a Juliák, hanem — *Juliskák* is tudnak.

Szabó Sándor jó volt. Lírájának rugalmas színeződése a mediterráni szenvedélyességig, árnyalati finomságokkal változott, Romeo szimbolikus lelkiségét átgondoltan jelenítette meg. Orgánummal nem mindig győzte a szöveget, de ebben megakadályozta az a teméntelen por is, amely a színpadról egy-egy lábdobbanásra hatalmas felhőkben felszállt. Bizonyos, hogy ez az alakítása még fejlődik, de a lényeg az, hogy ez a fiatal talentum maga is fejlődésképes.

Nagyon szép, egyszerűen művészi alakítás volt *Jávor* Pál nemesmeglátású Mercutiója, gyönyörű *Abonyi* Géza csupaszív-gondolat Lőrinc barátja. Külön kell megdicsérni *Ungváryt*, aki közvetlen, mértéktartó, előkelő Párisával bebizonyította, hogy *ha akar*, meg tud szabadulni modorosságától s hogy enélkül menynyire igaz és komoly talentum. *Ujlaky* László férfias *Benvoliója*, Táray kissé ábrázolásban is »slafrokos« *Capuletje*, Forgács *Montagueje*, *Nagy* Adorján fejedelme, *Rajczy* Lajos börcsög-Thybaltja, *Gobby* Hilda dajkája és *Lánczy* Margit *Montaguenéje* voltak kiemelkedőbb értékei az előadásnak, amelyhez *Farkas* Ferenc írt artisztikus zenét s *Oláh* Gusztáv tervezett plasztikus, illüziót keltő és levegőt teremtő festői díszleteket.

Máriáss Imre

Svanholm Set A nürnbergi mesterdalnokokban

A *Magyar Operabarátok Egyesülete* május 25-én az Operaházban nagyszabású ünnepi *Wagner*-estet rendez. Az est keretében *Wagner* egyik reprezentatív operáját, »A nürnbergi mesterdalnokok«-at adják elő Svanholm Set kamaraénekes közreműködésével. A darabot *Nádasdy* Kálmán rendezi és *Failoni* Sergio vezényli.

(*) A BUDAI DALÁRDA BELGRÁDBAN. A Budai Dalárda, amely a Sztankovics-énekkar legutóbbi budapesti vendégszereplését viszonozza, pénteken este Belgrádba érkezett. A dalárda tagjai szombaton délelőtt koszorút helyeztek el Sztankovics Kornél sírján, délben a belgrádi rádióban vendégszerepeltek.

Férfiszerelem

Bemutató a Belvárosi Színházban

A szerző szerényen vígjátéknak nevezi mélyen zengő, sok húron játszó, finoman hangszerelt darabját, amelynek művészete, költői szépsége értékes írót mutat be *Keresztessy* Máriában, a *Belvárosi Színház* művésznőjében. Van benne bőven adagolt humorérzék, pompás megfigyelőképesség és olyan rutin, mintha már tíz darabot írt volna.

Az előadás is mintaszerű. *Mezey* Mária az ünnepelt diva szerepében egy fél hangjával néha annyit mond, mint egy szimfónikus költemény, egy mozdulatával többet, mint egy rossz pszichoanalitikus regény. *Keresztessy* Mária mint színésznő, az írónővel egyenértékű: *kitűnő.* A férj szerepében *Kubányi* Györgynek egy kicsit nehéz volt csillogni *Mezey* Mária és *Keresztessy* Mária mellett. *Simon* Marcsa fűszeres őshumorával, *Egyed* Lenke remekbe csiszolt jellemfigurájával emelkedett ki. A mindik kitűnő *Boray* Lajos, *Ladányi* Ferenc, *Tompa* Béla, *Szende* Mária mellett ismét felcsillant *Kiszely* Ilona értékes tehetsége. *Baló* László, *Lengyel* Irén. *Mikey* Lili, *Mihályi* Gizi, *Hoykó* Ferenc, *Losonczy* Zoltán, *Hódy* Gitta, *Temesvári Szabó* László játszott még. Friss és rendkívüli tehetséget fedezett fel a nézőközönség *Sikhelyi* Ilona személyében.

A gondos és hozzáértő rendezés *Danis* Jenő érdeme. *Varga* Mátyás szép díszleteket tervezett. *(baráth)*

x **Albert-vonósnégyes,** közr. *Szegedy* Ernő. *Liszt Ferenc*-terem (IX., Vendel-u. 3/b.). *Haydn:* Lerchen; *Mozart:* D-dur kvartettek; *Dohnányi:* Zongoraötös. Hétfőn, fél 8-kor. 0.40—3 P-ig.

A borzalmak hajója

REGÉNY

Irta: MICHAL KEYES

Forditotta: FAZEKAS GUIDÓ

77

Stirling bejött a szalónba Beammel a sarkában.

— Most minden ember, aki a hajón maradt, itt van ebben a teremben — mondta minden bevezetés nélkül. — Egy darabig valamennyien itt maradnak. Senki sem távozhat a teremből. Patton, menjen le a konyhába. A szakács kávét és pirított kenyeret készített oda. Menjen és hozza fel. Azonnal jöjjön vissza.

Patton rövid léptekkel elsietett és Stirling lassan körülment a teremben, alig vetve egy pillantást valakire. Hirtelen Beamre emelte a szemét és röviden így szólt:

— Jobb lesz, ha helyet foglal, Beam. Magának is itt kell maradnia.

Beam arca elvörösödött, de odahúzott egy széket és mogorván leült. Látszott rajta, hogy egy nyilt tengeren lévő hajó kapitánya számára megalázónak tartja ezt a szobafogságot. Dühösen nézett Stirlingre, de nem szólt semmit. Stirling magatartása nem tűrt engedetlenséget.

Jim és Cynthia leültek a terem végében egy pamlagra. Jim észrevette, hogy Barrow hideg dühvel mereszti rá a szemét, de nem törődött vele. Kíváncsian figyelte Stirlinget.

Stirling folytatta lassú körsétáját a teremben. Nyilván arra várt, hogy Patton visszatérjen.

— Senki sem hagyhatja el ezt a termet, — ismételte — amíg nem adok rá engedélyt.

— Mit akarsz csinálni? — tört ki hirtelen Mrs. Crosbie.

— Türelem, Alice, türelem.

— Nekünk elárulhatnád, Ben — kérlelte Pryor.

— Akkor meghiúsulna a tervem.

Csend támadt. A jacht lusta, élettelen himbálódzásában volt valami félelmetes. Jim észrevette, hogy dr. Pryor összerezzent Stirling kurta szavaira. A gőgös és rideg Pryoron az izgalom és fáradtság nyomai mutatkoztak. Tanácstalan levertség vett erőt mindnyájukon, Stirlinget kivéve, aki kíméletlenül elszántnak látszott.

Minden figyelmeztetés nélkül megfordult és kiment a szalónból. Hallották lassan távolodó lépteit.

Kényelmetlen feszültség volt érezhető a teremben. Most valamennyien teljes bizonytalanságban várakoztak és nem tudták, hogy mit gondoljanak. Olyan volt ez, mintha egy tragédia legizgalmasabb jeleneténél összecsapódott volna a függöny és a közönség tehetetlenül várná, amíg a színpadi munkások a felhúzásával bajlódnak. A szemük előtt nem történt semmi, a függönyök mögé pedig nem láthattak.

Cynthiának egyetlen szó sem hagyta el az ajkát. Jim látta, hogy Pryor leül Beam mellé és suttogó beszélgetést próbál kezdeni, de Beam csak mereven bámult a doktorra. Vines még mindig úgy ült, mintha nyársat nyelt volna. Barrow cigarettára gyujtott, s annak parázsló végét tanulmányozta. Marcette rövid félkörben járkálni kezdett Mrs. Crosbie széke mögött, amíg Mrs. Crosbie meg nem fordult és rá nem kiáltott: — Üljön le! — A komorna elpirult és egy székbe süllyedt. Gander lassan hintázott előre-hátra.

Jim felkelt, hogy kinézzen az ajtón. Látta az egyik kis csónakot, amely a hajótól mintegy száz méternyire vesztegelt a lustán hullámzó tengeren. A víz csillogva szikrázott a kora reggeli napfényben. Az emberek türelmesen ültek evezőik mellett. Arcukat *a Princess* felé fordították.

Patton még nem tért vissza. Beam felállt és járkálni kezdett. Pryor a szék karfáján dobolt hosszú ujjaival.

Kisvártatva lépéseket hallottak a fedélzeten. Az ajtóra szegezték szemüket.

Nem Patton volt, hanem Stirling. Belépett a szobába. Komor arca gondterhes volt.

— Patton nem jött vissza?

— Nem — dörmögte Beam.

(Folytatjuk.)

MŰSOROK

SZINHÁZAK JÖVŐHETI MŰSORA

OPERA: Vasárnap: A mosoly országa (½8). Hétfő: Bohémélet (½8). Kedd: Nincs előadás. Szerda: Don Carlos (E. bérlet). Csütörtök: Manon Lescaut (B. bérlet). Péntek: Bánk bán (C. bérlet). Szombat: Manon Lescaut (D. bérlet). Vasárnap: Traviata (Népmüv. Biz. előadása).

NEMZETI: Vasárnap d. e.: Donna Diána (½11); d. u.: Sok hühó semmiért (½4); este: Romeo és Júlia (VIII. bérlet). Hétfő d. u.: Furulyaszó (4); este Rabagas (II.). Kedd: Romeo és Julia (III.). Szerda: Romeo és Julia (IV. bérlet). Csütörtök: Romeo és Júlia (Shakespeare-bérlet). Péntek: Rabagas (N1. bérlet). Szombat: Romeo és Júlia (VII. bérlet). Vasárnap d. e.: Kénytelen házasság (Akadémiai vizsga, ½11); d. u.: A velencei kalmár; este: Rabagas.

KAMARA: Vasárnap d. u. (4): Ki a harmadik? este: Feleség (8). Hétfő d. u.: Feleség (4); este: Ki a harmadik? (8). Kedd: Ki a harmadik? Szerda: Feleség. Csütörtök: Ki a harmadik? Péntek: Feleség. Szombat: Minden jó, ha a vége jó. Vasárnap d. e.: Minden jó, ha a vége jó (10); d. u.: Ki a harmadik?; este: Ki a harmadik?

VIG: Vasárnap délután és este, hétfőn délután és este: Angoramacska (½4, 8). Kedd (H. bérlet), szerda, csütörtök (M. bérlet), péntek, szombat délután (délutáni hérlet), este, vasárnap délután és este (R. bérlet): Angoramacska.

PESTI: Vasárnap délután és este, hétfő délután és este: A Pódium vendégjátéka (5, 9). Keddtől minden este és vasárnap délután: A Pódium vendégjátéka.

MAGYAR: Vasárnap délután és este, hétfő délután és este: Tokaji aszú (½4, 8). Keddtől minden este és vasárnap délután: Tokaji aszú.

ANDRÁSSY: Vasárnap délután és este, hétfő délután és este: Fönyeremény (½4, 8). Keddtől minden este és vasárnap délután: Fönyeremény.

BELVÁROSI: Vasárnap délután és este, hétfő délután és este: Férfiszerelem (4, 8). Keddtől minden este és vasárnap délután: Férfiszerelem.

FŐVÁROSI OPERETT: Vasárnap délután és este, hétfő délután és este: Három Huszár (½4, 8). Keddtől minden este és vasárnap délután: Három Huszár.

ERZSÉBETVÁROSI: Vasárnap (½4, 6, ½9): Egy vidám éjszaka. Csütörtökig bezárólag: Egy vidám éjszaka.

JÓZSEFVÁROSI: Vasárnap (½4, 6, ½9): Handa-banda. Csütörtökig bezárólag: Handa-banda.

KISFALUDY: Vasárnap (½4, 6, ½9): Szabad a csók. Csütörtökig bezárólag: Szabad a csók.

KAMARA VARIETÉ: Vasárnap és hétfő (3, 6, 9): Ez a csodák csodája. Keddtől mindennap: Ez a csodák csodája.

KOMÉDIA: Vasárnap d. u. és este, hétfő délután és este (½5, ½9): Tanganyika és vidéke. Keddtől minden este (½9), csütörtök, szombat és vasárnap délután (½5): Tanganyika és vidéke.

MOZIK

Rövidítések: Sz = Szombat. V ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (353—707): **Az utolsó Wereczkey** (Csortos). Hétfőtől: **Kongóexpressz** (½4, ½6, ½8, ½10; Vasár- és ünnepnap ½2 órakor is). Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Mr. Deeds** (Gary Cooper). Hétfőn d. e. ½10 és ½12-kor: **Jezabel** (Bette Davis). — **ALKOTÁS** (355—374): **Broadway szerenád** (Jeanette MacDonald) (½4, ½6, ½8, ½10; V ü ½2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Pusztai királykisasszony** (Szörényi). Hétfőn d. e. 11-kor: **A csillagos lobogóért** (Robert Taylor). — **ÁTRIUM** (154—024, 153—034): **Halhatatlan keringő** (Paul Hörbiger) (½6, ½8, ½10; Sz V ü ½4-kor is). — **BELVÁROSI** (384—563): **Földindulás** (Páger) (4, 6, 8, 10; V ü jobb terem 2-kor is; bal terem 3, 5, 7, 9). — **BROADWAY** (144—212): **Jesse James, a nép bálványa** (Tyrone Power) (½4, ½6, ½8, ½10; Sz V ü ½2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Tizenhatévesek.** — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky) (½5, ¾7, 9; V ü ½2, ½4, ½6, ½8, ½10). Vas. d. e. ½11-kor: **Négyen a becsületért.** Hétfőn d. e. ½11-kor: **Shirley Temple-film.** — **CAPITOL** (134—337): Tizedik hétre prolongálva! **Halálos tavasz** (Jávor) (3, ½6, ½8, ¾10; vas. d. e. 11, délután 1 órakor is). — **CASINO** (383—102): **Párizsi lányok** (Marie Bell) (½6, ½8, ½10; Sz V ü ½4-kor is). — **CITY** (111—140): **Párizsi lányok** (Marie Bell) (¾6, ¾8, ¾10; Sz V ü ¾4-kor is). — **CORSO** (182—818): **Császárvadász** (Louis Trenker) (½6, ½8, ½10; Sz V ü ½4-kor is). — **CORVIN** (139—584, 138—988): **Jöjjön elsején** (Páger) (½4, ½6, ½8, ½10; V ü ½2-kor is). — **DAMJANICH** (134—803): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky) (½4, ½6, ½8, ½10; V ü 2, 4, 6, 8, 10). — **DÉCSI** (121—343, 125—952): Negyedik hétre prolongálva! **Kár volt hazudni** (Irene Dunne) (6, 8, 10; Sz V ü 4-kor is). — **ELIT** (114—502): **Jöjjön elsején** (Páger) (4, 6, 8, 10; V ü 2-kor is). — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528): Második hétre prolongálva! **Hulló csillagok** (Victor Francen) (½6, ½8, ¾10; Sz V ü ½4-kor is). — **GLÓRIA** (141—800): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky) (½5, ¾7, 9; Sz ½4, ½6, ½8, ½10; V ü ½2-kor is). — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (222—499): **Magyar, Fox, Metro, Ufa és Rajzos híradók. Firenze tavasszal** (kultúrfilm). **Walt Disney színes rajzfilm** (Folytatólagos előadások 10—24 óráig). — **HOLLYWOOD** (142—455): **Jöjjön elsején** (Turay Ida) (½4, ½6, ½8, ½10; V ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **Heardy fiút szeretik a lányok** (Mickey Rooney). Hétfőn d. e. ½11-kor: **Tehetséges család** (Judy Garland). — **IPOLY** (292—626): **A négy toll** (Korda rendezése) (3, ½6, ½8, ¾10; V ü 1, ½4, ½6, ½8, 10). Vas. d. e. 11-kor: **Tisztelet a kivételnek** (Tolnay K'ári). Hétfőtől: **Az idegen asszony** (Christina Söderbaum) (½2, ½4, ½ 6, ½8, ½10 órakor). Hétfőn d. e. 11-kor: **Harapós férj** (Kabos). — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky) (½4, ½6, ½8, ½10; V ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Sátán kutyája** (P. Vosa). Hétfőn d. e. ½10 és ½12-kor: **Barlay cirkusz** (Hans Albers). — **KAMARA** (144—027): **Főszer és csemege** (Somlay) (Mindennap d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **KOSSUTH** (138—895): **Kölcsönkért kastély** (Tasnády Mária) (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **PÁTRIA** (145—673): **Texas II.** (Száguldó fantóm). Hétfőtől: **A kis csitri** (Gloria Jean) (4, 6, 8, 10; V ü 2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **Hat óra az élet** (Leslie Banks). Hétfőn d. e. ½11-kor: **Hurrican** (Dorothy Lamour). — **PHŐNIX** (144—454): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky) (Folytatólagos előadások: d. e. 11, d. u. 1, 3, 5, ½8, ½10). — **RÁDIUS** (122—098, 120—564): Negyedik hétre prolongálva! **Örökké** (Merle Oberon) (½6, ¾8, ¾10; Sz V ü ½4-kor is). — **RIALTÓ** (139—497): **Kongóexpressz** (d. e. 11, d. u. 1, 3, 5, ½8, ½10; Sz V ü d. e. 10, 12, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): Nyolcadik hétre prolongálva! **Oz, a csodák csodája** (Judy Garland) (½6, ½8, ¾10; Sz V ü 4, 6, 8, 10). — **SAVOY** (146—040): **Texas II.** (A száguldó fantóm). Hétfőtől: **A kis csitri** (Gloria Jean) (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap ½2 órakor is). Vasárnap d. e. ½11-kor: **Hat óra az élet** (Leslie Banks). Hétfőn délelőtt ½11 órakor: **Hurrican** (Dorothy Lamour) — **SCALA** (114—411): **Floridai kaland** (Gary Cooper) (½6, ½8, ¾10; Sz V ü 3 órakor is). — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **Jöjjön elsején** (Turay Ida) (½4, ½6, ½8, ½10; V ü ½2-kor is). — **STUDIÓ** (140—840): Harmadik hétre prolongálva! **Egyetlen éjszaka** (Pierre Blanchar) (Mindennap d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **TIVOLI** (123—049): **Mátyás rendet csinál** (Mály Gerő). Hétfőtől: **Kedélyes szálloda** (Albert Prejean) (Folytatólagos előadások ½5, 7, ½10: Sz ½4, ½6, ¾8, ¾10; V ü ¾2-kor is). Vas. d. e. ¾10-kor: **Karaván** (J. Withers); ½12-kor: **Fekete gyémántok** (Jávor). Hétfőn d. e. ¾10-kor: **Lovaglas ügy** (Kabos); ½12-kor: **A lázadó hős** (Warner Baxter). — **TURÁN** (129—063): **A utolsó Wereczkey** (Szeleczky Zita) (4, 6, 8, 10; V ü 2 órakor is). Vasárnap d. e. 11-kor: **Meseautó.** Hétfőn d. e. 11-kor: **Jezabel** (Bette Davis). — **URÁNIA** (146—046): **Nanette** (Jenny Jugo) (5, ½8, ½10; Sz V ü ½3-kor is). Vas. és hétfőn délelőtt 11-kor: **Csatasorban földön, vizen, levegőben.** — **VESTA** (222—401): **Az utolsó Wereczkey** (Szeleczky) d. e. 11, délután ½2, ½4, ½6, ½8, ½10; V ü d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10. —

KORVIN MÁTYÁS EGYESÜLET
SOCIETÀ MATTIA CORVINO
Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

BUDAPEST 4 HL.

APRÓ BARÁT

KÉSZPÉNZ-ZEL BÉRMENTESITVE

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

dr. Kentiványi Gyula titkár *úrnak*
úrnőnek

Budapest

XI., Lágymányosi-u. 16.

—18). kalarábé kg 14—20
levéllel 32—44 (18—22), ti
vöröshagyma, érett, makó
hagyma (12—20). — Ko
poszta 16—20 (15—18), ka
16), fejessaláta (3—6). —
12—13, nyári rózsa 13—1
kifli 20—26, Ella 9—11 (8
(7.1), Woltmann 10 (7.1). —
léktök (9—11), sütőtök 1
(140—220), paraj, tisztított
közönséges 80—100 (55—70)
nemesfaj 40—120 (30—30),
körte, nemesfaj 48—110 (
—48 (30—40), birsalma 30
96—180, dió (100—120). —
tenye, külföldi 88—120 (
(70), narancs, sárgabélű 8
darin 136—156 (115—120).
édesnemes, csemege (400—
—380), félédes, gulyás (32
148), bors (440), szegfűbor

Külföldi termé

A hónap kezdete óta
gabonaneműekben emelked
hető vissza, hogy a kap
befejeződött. A felhozat
szintén megjavult. Ipari á
nul nagy az érdeklődés. A
tozatlanok maradtak.

Az irányzat csendes, a for
zések 100 kilónként: teng
paritás 137—138, ó-bánáti
indiai paritás 108—109 diná

Oláh Gusztáv
Magyarság 1939. dec 7.

Pázmán lovag

Bemutató az Operában

Strauss János, a keringőkirály, a bécsi muszika fejedelme szívesen nyult magyar témákhoz. Korának a kiegyezés örömeit élő Bécse örömmel foglalkozott a romantikus sallangokkal agyoncifrázott magyar néppel. Érthető tehát, hogy *Strauss* János, aki ugyan másodkézből ismerte csak a magyar zenét, mikor kézhezkapta *Arany János pompás balladájának feldolgozását, megragadta az alkalmat magyartárgyú vígoperájának megírására.* Pázmán lovag históriája szinte kívánkozik színpadra s az egészséges humor s egyszerű gondolkozásmód, amely abban megnyilvánul, méltán ragadhatta meg *Strauss* fantáziáját. *Dóczy* Lajos németnyelvű szövegkönyve igyekszik átmenteni Arany János férfiasan magyar, s erőteljes humorú cselekményét, de ez nem mindenütt sikerült neki. Tulajdonképeni ízét és zamatát *Lányi* Viktor új feldolgozása adta meg, amelyet a zenei részben *Rubányi* Vilmos retusai és értékes hangszerelései egészítettek ki, s tették azzá, amit az Operaház, a kormányzó népünnepén színpadán előadott.

A Pázmán lovagot már 1892-ben előadták. A Hofoperben a fénykorát élő Bécs, melegen ünnepelte ezt a daljátékot.

Az Operaház az ünnepi előadást megillető fénnyel és pompával díszítette fel. *Oláh* Gusztáv rendezői és díszletezői munkája a magyar történelem álomvilágát elevenítik fel.

A szereplők valamennyien tudásuk legjavát állították az ünnepi előadás szolgálatába. *Rösler* Endre az ifjú király szerepében a legendák igazságos, álruhában járó *Mátyás királyát* eleveníti fel. *Osváth* Júlia Évája — Pázmány felesége — az örök asszony — Évák hű képmása. Nagyszerű éneke, pompás játéka érthetővé teszik, hogy maga a király is beleszeretett. *Sárdy* János pezsgő, sziporkázó *Jóska legénye*, egészséges alakítás. *Hámory* Imre, mint udvaribolond stílusos. Az ifjú *Vargha* Livia, az Operaház új tagja, a királyné szerepében valóban királynői. Sugárzik róla a nyugodt, öntudatos méltóság. *Laurisin* Lajos és *Gere* Lola kitűnően egészítik ki az együttest. A színpadi táncok ezernyi ötletéről. *Harangozó* Gyula gondoskodott. *Bartos* Irén, *Bordy* Bella, *Zsedényi* Károly és *Csányi* László táncai nyiltszini tapsot kaptak. A zenekart *Rubányi* Vilmos vezényelte. Látszott, hogy nemcsak karmestere, hanem építőmestere is az új magyar operának.

Gábri László

Oláh Gusztáv

Pesti Hirlap 1939 dec. 7

10

SZINHÁZ ÉS ZENE

Pázmán lovag

Díszelőadás az Operaházban

Az Operaház idén is érdekes és szép ujdonsággal, a *Pázmán lovag* bemutatójával ünnepelte meg Magyarország kormányzójának nevenapját. Körülbelül ötven éve, hogy a bécsi udvari operaház színre hozta *Strauss Jánosnak* ezt a magyar tárgyu vig dalmüvét, amelynek — *Arany János* balladája révén — ugyanannyi köze van a magyarsághoz, mint a „keringőkirály" egyik legszebb operettjének, A cigánybárónak, *Jókai* regénye révén. Báró *Dóczy Lajos*, az akkori monarchia nevezetes politikus-irója irta a Pázmán lovag szövegkönyvét, amelyet most, félszázad mulva, a legtisztább és legdallamosabb magyar operanyelvre költött át *Lányi Viktor*, az operai szövegkönyvek átültetésének nagymestere, már-már bűvésze.

A Pázmán lovag meséje Mátyás király egyik ifjúkori gáláns kalandját mondja el, — már csak ezért is időszerü volt a Strauss-vigopera bemutatása, hiszen épp az uj esztendőben ünnepli a nemzet Mátyás születésének öt évszázados fordulóját. Hát persze, ebből a daljátékból nem Mátyás király XV. századbeli Budájának, hanem Ferenc József századvégi Bécsének levegője árad: csupa kecses és agyonparfőmözött illat az egész muzsika, itt-ott némi magyar fűszerrel, — nem renaissance-ruhában, hanem turnürben jár, a rezgő polkától a galoppig és persze, a keringőig, annak a boldog és fényüző kornak minden táncdallamát és egyéb jellegzetes báju melódiáját felfedezhetjük benne. Az a kor a Makart-csokrok kora volt, — a Pázmán lovag is ilyen Makart-csokor, illatositott selyemvirágaival kissé divatjamult, de a mai embernek mégis jólesö, ennyi gondtalan, problématlan, ennyire sima és elegáns művészettel találkoznia.

Operaházé. *Olah Gusztáv*, mint díszletművész és rendező, megint elénkvarázsolja az opera és revüszinpad minden káprázatát. A nyitány megelevenedő kódexlapjai és a harmadik felvonás udvari ünnepsége felejthetetlen szinpadi képek. Hogy azonban nemcsak látványosságot kapunk, azt az énekeseknek köszönhetjük. Szeretnők mindnyáját külön dicsérni, de be kell érnünk (és nekik is) azzal, hogy őszinte elismeréssel feljegyezzük nevüket. *Rösler Endre, Komáromy Pál, Osváth Julia, Gere Lola, Hámory Imre, Laurisin Lajos* és *Sárdy János* énekelik és játsszák a főszerepeket, mellettük egy hóditó megjelenésü és nemeshangu uj énekesnő: *Warga Livia*. És persze, a kitünő énekkar *Roubal Vilmos* keze alatt. A legfinomabb, legstilusosabb „Bécs 1890": a balett, — *Harangozó Gyula* most is elragadó tánckölteményt mutat be, főszereplői: *Bordy Bella, Bartos Irén, Zsedényi Károly, Csányi László* és a tánckar segitségével, *Rubányi Vilmos* pedig a zenekar élén idézi fel Strauss János áradó édességü dallamvilágát.

Fóthy János.

Igazságos békéről beszélt Halifax a Lordok Házában

Súlyosan elitélte a Szovjet támadását Finnország ellen

London, december 6.

Halifax lord külügyminiszter kedden délután a *Lordok Házában* beszélt és a többi között ezeket mondotta:

— Azt akarjuk, hogy függetlenségüktől megfosztott népek újra visszakapják szabadságukat. Meg akarjuk szabadítani Európa népeit az állandó félelemtől. Meg akarjuk védeni saját szabadságunkat és biztonságunkat.

Nem akarjuk birodalmunkat tovább terjeszteni, nincs szádékunkban, hogy a térképet saját érdekünkben újrarajzoljuk, de még kevésbé tölt el bennünket a bosszú szelleme. Sőt ellenkezőleg, ha Németországnak sikerül bizalmat keltenie, olyan elrendezést ajánlunk, amely lehetővé teszi számára, hogy az őt megillető helyet foglalja el Európában.

Olyan új nemzetközi rendet akarunk teremteni, amelynek védelme alatt valamennyi európai nép a jog uralma alatt békésen élve, szabadon választhatja meg gazdasági és politiki életformáját. Ahhoz, hogy ezt a célunkat elérhessük, szivesen ajánlanánk fel erőfeszítéseinket annak az együttműködésnek a jegyében, amelyben valamennyi nép — Németországot is beleértve — résztvenne a politikai és gazdasági ujjáépítési munkában. *Mert meggyőződésünk, hogy csupán az ilymódon elrendezett nemzetközi életet lehet fenntartani.*

— Ugyanez a gondolat hatja át *Daladier* miniszterelnök és a többi vezető francia férfi nyilatkozatát is.

Most nem vezetne eredményre egy béke-értekezlet összehivása

Halifax ezután utalt arra, hogy igen sok személyiség irt neki és kérte egy értekezlet összehivását, miután ilyen értekezletnek előbb vagy utóbb úgyis össze kell ülnie. Halifax ezzel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Egy ilyen értekezlet sikere azoktól a körülményektől függ, amelyek között összeül. Hajlandók lettünk volna az 1938 szeptemberi értekezlet módszereihez visszatérni a háború megindulása előtt, ha Németország elejtette volna Lengyelország meghódításának tervét és visszavonta volna csapatait.

Halifax ezután feltette a kérdést, hogy *München miért nem biztositotta Európa békéjét?*

— Münchenben megtaláltuk a megegyezés alapját, ott ünnepélyes biztositékokat kaptunk, *de Hitler alig hat hónap multán megváltoztatta nézetét.*

— A békeértekezlet összehivásához elsősorban is két dolog szükséges:

1. hogy a német kormány hajlandó legyen elfogadni azokat a feltételeket, amelyek megfelelnek azoknak a céloknak, amelyekért fegyvert ragadtunk,

2. hogy valamennyi aláirt egyezményt tiszteletben tartsanak. Minden más alapon összeülő értekezlet nem vezetne eredményre.

Megbocsáthatatlan támadás Finnország ellen

Halifax külügyminiszter beszéde további során az orosz kérdésre tért ki.

— A folyó évben megpróbáltuk megjavitani kapcsolatainkat Oroszországgal. Az oroszokkal folytatott tárgyalásaink során mindig azt az álláspontot foglaltuk el, hogy harmadik állam jogait érintetlenül kell hagyni és ezeket a jogokat tárgyalásaink semmiképpen sem befolyásolják.

Azt hiszem, hogy az események bebizonyitották, hogy őfelsége a király kormányának igaza volt, amikor visszautasította a Szovjettel a szövetséget, amely a Balti-államok elleni közvetett támadás alapjára épült volna fel.

— Azt hallottam mondani — folytatta *Halifax* — hogy bármilyen feltételek között létrejövő azonnali béke menthetné meg a nyugati civilizációt a legsúlyosabb veszedelmektől. Véleményem szerint ez az elgondolás nem elég messzelátó.

— A legutóbbi napokban tanui voltunk olyan eseménynek, melyet az egész világ megbocsáthatatlan cselekedetnek itélt: a világ egyik legnagyobb nemzete támadást intézett Európa egyik legkisebb, de egyúttal egyik legcivilizáltabb népe ellen.

Nyilt városokat bombáztak, nőket, gyermekeket, betegeket gyilkoltak le azzal az ürüggyel, hogy egy négymilliónál kisebb népességü ország ellenséges szándékokat táplál a szánnyolcvanmilliós nemzet irányában.

Anglia tovább küzd hadicéljainak eléréséért

Halifax az aknaháború nyomán lerendelt angol megtorló intézkedések miatt történt tiltakozások ügyében a következőket jelentette ki: Tagadhatatlan, hogy az ellenségeskedés valamennyi ország számára veszteségekkel jár, de az angol kormány nem lépte túl azokat a jogokat, amelyeket a nemzetközi jog számára biztositanak. Mindent elkövetünk, hogy politikánkat mérséklettel és körültekintéssel alkalmazzuk.

Megpróbáljuk enyhiteni a semleges államok kereskedelmével szemben a megtorlásokat és eddig egyetlen semleges állampolgár sem vesztette életét tengeri hadműveleteink révén.

Halifax beszéde további folyamán hangoztatta, hogy e pillanatban még senki sem tudja, hogy a béke milyen körülmények közöt jön majd létre.

Beszédét azzal fejezte be, hogy az angol nép szenvedélyes békevágytól áthatva, *szilárd eltökéltséggel küzd a maga elé tüzött cél eléréséért.*

„Mivel igazolja, hogy valóban svéd acélból vannak a hajón szállított gépek?“

A szigoritott blokád bebizonyitotta, hogy meg lehet bénitani a világ kereskedelmét

Amsterdam, december 6.

(Az Esti Ujság amsterdami tudósitójától)

Alig két napja, hogy életbelépett az angolok által bejelentett szigoritott blokád,

máris nagy felfordulást okozott a semleges államok hajózásában.

Az itteni társaságok értesitést kaptak az angol konzulátustól, hogy az óceáni vizeken a szövetséges hajóhadak parancsnokai *ezentúl már minden hajót átkutatnak és bármilyen német eredetü árut találnak rajta, azt lefoglalják.*

Az intézkedés egészen egyszerűnek látszik: amennyiben a hajóstársaságok nem akarják, hogy gőzöseiket útközben feltartóztassák, — esetleg valamelyik kikötőbe bekisérjék

egyszerűen ne vigyenek német árut magukkal.

Igen ám, de az élet szembehelyezkedik az ilyen rendeletekkel, aminek a következménye persze majd újabb rendeletek sorozata lesz. Például, amint kitudódott,

szombaton éjjel az összes felfegyverzett francia és angol hadihajók parancsnokai a következő utasitást kapták a londoni admiralitástól:

„Önt felhatalmazzuk és kötelezzük...“

— Önt felhatalmazzuk és kötelezzük arra, hogy minden német eredetü árut, amelyet az óceáni hajóforgalomban talál, elkobozzon vagy megsemmisitsen.

— Ez nem jelenti, hogy a hajót, amelyet megállásra szólit fel, tűz alá vegye.

Idegen lobogó alatt futó gőzösöket kötelessége önnek átkutatni és ha azon német árut talál, bárhová irányuljon az, a lehető legnagyobb udvariassággal, de határozottsággal elkobozza.

Amennyiben az áru eredetére vonatkozóan kételyei volnának a hajót valamelyik hazai kikötőbe kell bekisérnie, tüzetesebb átvizsgálás céljából.“

Főleg az utasitás utolsó bekezdése az, ami az Atlanti-óceán kereskedelmét úgyszólván teljesen megbénitja majd.

A kapitány jóhiszeműségétől, vagy járatlanságától függ majd a hajó továbbvitorlázásának lehetősége.

Az Atlanti Óceánon *megállitottak egy svéd hajót, amely gépalkatrészeket és acélrudakat szállitott Spanyolország felé.* A hajó kapitánya bemutatta a fuvarleveleket, az angol ellenőrzőközegek pedig megvizsgálták a rakományt. *Mindent rendbenlévőnek találtak, csak azzal nem voltak tisztában, vajjon a gépek tényleg svéd acélból készültek-e, vagy németből?*

Miért is a svéd hajót angol kikötőbe vitték, ahol a szakértők vizsgálják majd meg, vajjon tényleg svéd vas és acél volt-e rajta?

Származási okmányt kell szerezni minden szállitmánynak

Amikor a hajó kapitánya tiltakozott az eljárás ellen, mert az szerinte még a blokádrendelettel is ellenkezett, az angol tiszt a következőket válaszolta:

— Nagyon sajnálom uram, de *nekünk le kell foglalnunk minden olyan árut, ami német gyártmányú, vagy német anyagból készült.* Amennyiben kétségeink vannak, s nem látjuk bebizonyitottnak az áru alapanyagának eredetét, utasitás szerint felülvizsgálatra angol kikötőbe kell azt szállitanunk!

Ez az eljárás a gyakorlatban azt jelenti, hogy az Atlanti-óceánon és a Földközi-tengeren csak olyan hajók közlekedhetnek késedelem és az elkobzás veszélye nélkül, amelynek szállitmányát a berakodás előtt valamely angol konzul igazolta, megállapitván, hogy minden vonatkozásban „németmentes“.

(a. m.)

New-York, London, Páris nagy sikere Sullivan csodás kiállitású operettje!

GÉSÁK • CSÓKOK • SZERELEM

MIKÁDÓ

Kenny Baker és Jean Colin a főszereplők. Az isteni muzsikát a londoni filharmonikusok játsszák

Angliai Universal film MA 3/4 8-kor diszelőadás RADIUS

Esti Ujság SZINHÁZ

Lehár Ferenc Budapestre érkezett és egy hétig nálunk marad

Tegnap este Budapestre érkezett *a hetvenéves Lehár Ferenc.* A világhírű komponista megjelent a *Városi Színház* előadásán s páholyból végignézte a *Tisztességes Annát.* Mellette az operett zeneszerzője, *Sándor* Jenő ült, másik oldalán pedig a következő operett komponistája, *Eisemann* Mihály.

Lehár azért jött Budapestre, hogy megbeszélje *Czakó Pállal,* a *Városi Színház Lehár-ciklusát.* Az előadás szünetében alkalmunk volt beszélni *Lehár* Ferenccel.

— Januárban kerül sor a ciklusra — mondta. *— Valószínűleg a Paganinit, az Évát, a Luxemburg grófját és a Vig özvegyet játssza a színház. A négy operett közül a Paganininek külön időszerűséget ad, hogy a boszorkányos hegedűs centenáriumát most ünnepli a zenei világ.*

— Ma már sokkal többet foglalkozom kiadóvállalatommal, mint a zeneszerzéssel — folytatta. *— Harminc tisztviselő dolgozik a Lehár—Karczag színpadi kiadóvállalatnál, amely különböző operettjeim és zeneszámaim elhelyezésével foglalkozik. Mindamellett tegnap komponáltam egy kis dalt. Egy hétig maradok Budapesten, azalatt megbeszéljük a ciklus előadásainak minden részletét. Innen Bécsbe utazom s a rádióban vezényelek nagyobb egyveleget régi és újabb műveimből. „Allerneuestes und Vergessenes" az egyveleg címe.*

Lehár egyébként, a lehetőség szerint, *elzárkózik az elől, hogy hetvenedik születésnapját megünnepeljék.* Mosolyogva mondja:

— Várjuk meg a nyolcvanadikat!

Gyarmathy Sándor jubileuma

A rádió-hangjátékok előadásainak egyik kitűnő és népszerű rendezője, Gyarmathy Sándor jubilál. Egy hónap multva, 1940-ben lesz tizenöt esztendeje, hogy a magyar rádióhoz szerződött. Gyarmathy a legtöbbet foglalkoztatott rendezője a Studiónak és méltán, mert az elmult tizenöt év alatt számtalanszor bizonyította be művészi ízlését, ötletességét a rendezések során és az új elgondolások terén, a mikrofon előtt. E héten négy színdarab előkészítésével foglalkozik s ugyanez idő alatt a távolabbi műsor számára viaszlemezfelvételt is rendez. Gyarmathy rendezi De Santos „Föld" című rádiószíndarabját, Nyáry Andor „Kunyhó előtt" című játékát, vitéz Somogyvári Gyula „Limanovai legendá"-ját, Babay József „Téli dal" és „Mennek a vonatok" című hangjátékát és Mahn Tibor—Boday Jenő „Nyertes fizess" című játékát.

Karácsonyi hangverseny

A Népművelési Bizottság a Zeneakadémián megtartott keddi karácsonyi hangversenyén két komoly értékű magyar ujdonság került először koncertpódiumon előadásra: *Deák-Bárdos* György hangulatos *Pastoral szvitje* és *Ádám* Jenő finomságokban gazdag, mélyen költői *Magyar Karácsonya.* Nagy sikere volt ezenkivül *Wolf* Hugónak, a német kései romantika nagy költője nagyszerű *Karácsonyéj* kantátéjának is, *Ottlik* Pálma kitűnő szövegfordításában.

Pázmán lovag

Strauss János-bemutató az Operaházban

A főszereplők: OSVÁTH JULIA, RÖSLER ENDRE, GERE LOLA, KOMÁROMY PÁL

Amikor élete alkonyán belefáradt a lelkes és szüntelen ünneplésbe *Strauss* János, a bécsi tánczene koronázatlan fejedelme, aki a leghívebben fejezte ki a századvégi Bécs kedélyes polgári életörömét, kedves felületességét és finom érzékiségét, nagysikerű keringőiben és operettjeiben, úgy érezte: meg kell hálálnia *Wagner* és a nagy muzsika többi kiválóságainak róla alkotott elismerő véleményét és meg kell mutatnia, hogy ő is több, mint a mulattatás nagymestere. Igy készült el egyetlen operája, amelyben valóban nincs egy hangnyi próza sem és amelyet az ősz mester érezhetően nagy becsvággyal, gondossággal alkotott meg.

A bécsi Hofopernben 1892-ben mutatták be a *Pázmán lovagot,* amelynek szövegét *Dóczy* Lajos készítette németül, Arany János ismert balladája nyomán. Érthető tehát, hogy a magyar vonatkozású szöveg sok magyaros zenei elemet is magával hozott a partiturában. Viszont kevésbé érthető, hogy ez a behízelgő dallamokban bővelkedő, a hamisítatlan bécsi kedélyt és a mileniumi gondtalanságát annyi kedvességgel felidéző, szövegében pedig magyar multra visszatekintő vígopera eddig nem került színpadra nálunk. *Márkus* László igazgató érdeme, hogy *Lányi* Viktor kitűnő szövegátdolgozásával és *Rubányi* Vilmos avatott hangszerelői kiegészítésével is felcsendülnek most a Strauss-vígopera meleg melódiái.

Természetesen akkor van igazán elemében itt is *Strauss* János, ha keringőt írhat, de az első felvonás vadászkara és bordalai, a második felvonás szerelmi kettőse, a harmadik felvonás nagy balettjelenete mindenképpen olyan egészséges, életvidám muzsika, amely állni tudja az idő próbáját.

Mátyás reneszánsz udvarának pompáját az operaházi előadás, *Oláh* Gusztáv rendezői és díszlettervezői fantáziájának jóvoltából, ragyogó színekben kelti életre. Különösen szép a királyi palota kék gótikus terme, de sok más ötlettel is szolgálja még az előadás a kései ujdonság közönségsikerét. *Rösler* Endre kitűnő a király szerepében, *Komáromi* Pál igen jóízű Pázmán lovag, *Osváth* Júlia a felesége szerepében, énekben és játékban egyaránt nagyszerű jelenség. *Hámory* Imre élete egyik legjobb szerepét játssza az udvari bolond alakításával, de komoly részese a sikernek a kitűnő *Gere* Lola, *Laurisin* Lajos, *Sárdy* János s a tehetséges, fiatal *Warga* Livia is. *Harangozó* Gyula ötletes balett-koreografiája jelesen sikerült.

TOTH DÉNES

Amerikai ízű német artista-film az Urániában

Amilyen izgalmas és nagykiállitásu az a cirkusz-film, amely az Urániában e héten kerül szinre, a címe *(„Ilyenek a férfiak")* ugyanolyan szerény. A mozi öskorában, amikor a film még maga is a mutatványosok mesterségéhez tartozott kissé, ilyen címeket lehetett volna adni ennek a filmnek: *„Táncosnő a tigrisek karmai között", „A gyilkos céllövő artista", „A kokainos fenevadak", „A cirkuszi porond titkai", avagy „Az állatszelidítő halálos harca".* Mit tagadjuk, ezek a címek a maguk ponyva-nyelvén jobban kifejezték volna azt, ami a vásznon lepereg: a porondon reflektorfényben csillogó, a civil-életben pedig sokszor túlságosan árnyékolt artista életet.

A filmírók szeretik ezt a témát. Jól emlékezünk azonban, hogy többször nyultak az efféle meséhez szerencsétlen, mint szerencsés kézzel. Arthur *Rabenalt,* a mostani film rendezője a szerencsések közé tartozik. A szélesen hömpölygő és temérdek színes forrásból táplálkozó cselekményt mesteri kézzel fogja össze és szinte mérnöki pontossággal adagolja a humort, a romantikát, a szerelmet és az izgalmat. Alkalom van böven, hogy minél több *„kulisszatitok"* táruljon a nézők elé. A szerelmes kistáncosnő megszökik a szülői háztól és végigjárja az artisták kálváriáját, amíg a jelentéktelenségtől elér odáig, hogy neve a hatalmas transzparensen gyul ki.

Páratlanul jól sikerültek a nagyszerűen fotografált revüképek, az artistamutatványok, végezetül pedig *van egy jelenet,* amely szinte *lélegzetünket is a torkunkba fojtja.* A táncosnő, vagy *egy tucat hörgő és fogát vicsorító tigris előtt táncol* s eközben egy királytigris *megtámadja és marcangolni kezdi.* A nézőtér ijedősebb fele sietve elnéz a vászonról.

Uj színésznő a hősnő, Hertha *Feller,* Henz *Rühmann* csinos felesége. Ez a második filmje, játéka azonban olyan színes, oly kifejező, mintha már a huszadiknál tartana. Partnere Hans *Schönker,* nemcsak a tigriseket, hanem a nőket is kitünően idomítja. Régi ismerősünk *Hörbiger* Pál, egy bohócot játszik s a clown-maszk alól is előtünik a nagy színész. Látványos, izgalmas, tempós, az artista miliőt hűen visszaadó, részletrajzokban gazdag amerikai ízű német film. Egy kissé a júliust juttatja eszünkbe, a Ligetet, a nyári cirkuszt, Tetszeni fog a közönségnek.

SAUER

Ismét elkápráztatta lángelméjével, örök ifjúságának szikrázó szineivel, férfias lirájának melegségével Budapest közönségét Sauer Emil, a zongorának testben aggastyán, de lélekben örökifjú, nagymestere. A vigadó mindkét termét zsúfolásig megtöltő közönség éhes szivvel fogadta be azt az optimizmust, erőt és hitet, amely Sauer játékából olyan elbüvölően áradt ki. Ragyogó tüzzel és lelkülettel táncoltatta meg Schumann Carneváljának bohó népét, a legjavát adta a chopini álomvilágnak, a liszti erősnek és viharos tapsokat kapott két igen hatásos saját műve is.

T. D.

Hotel Imperial

Nagy idők filmje,

Mától a

Kamarában

11, 2, 4 órakor mérsékelt
4, 6, 10 „ rendes helyárak.

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság keavezményes színházjegy irodája útjan

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Szinházi műsor:

Operaház (8, ½8): Pázmán lovag.
Nemzeti Színház (½4, ½8): Rontó Pál. (IV.)
Nemzeti Kamara Színház (4, 8-kor) Minden este: Feleség; vasárnap d. u.: Alterego.
Vigszínház (½4, 8): Születésnapi ajándék. (C.)
Belvárosi Színház (4, 8) Minden este: Végrendelet. Péntek d. u.: Oltárok szentje.
Pesti Színház (4, 8): Hétfőtől próbaszünet.
Andrássy Színház (½4, 8): Finom család.
Fővárosi Operettszínház (½4, 8) Minden este és péntek, vasárnap d. u.: Pozsonyi lakodalom.
Royal Színház (4, ½9-kor) Minden este, péntek és vasárnap d. u.: Ki gyereke vagyok én?
Városi Színház (½4, 8): Tisztességes Anna.
Pódium (½5, 9) Minden este, péntek és vasárnap d. u.: Színháznyitó műsor.
Dunaparti Színpad (½5, 9) Szerdától minden este és vasárnap d. u.: Uj vidám műsor.
Komédia Orfeum (½5, ½9) Minden este: Ki papája vagyok én?
Kamara Varieté (½6, ½9-kor, vasár- és ünnepnap ½3-kor is): Kicsuda maga?
Erzsébetvárosi Színház (½6, ½9. vasár- és ünnepnap ½4, 6, ½9-kor): péntekig: Legyen ugy, mint régen volt.
Józsefvárosi Színház (½6, ½9, vasár- és ünnepnap ½4, 6, ½9) péntekig: Mondj igazat, betörik a fejed.
Kisfaludy Színház (½6, ½9, vasár- és ünnepnap ½4, 6, ½9) péntekig: Sonja.

Mozi műsor:

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Szárnyas dandárok. (Rajnai, Gregus).

CASINO FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Tánc a föld körül. (Fred Astaire, Ginger Rogers). ½8 és ½10-kor: Várlak.

CITY ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¾4 órakor is. A negyedik nem jön. (Dorothea Wieck).

CORSO ½6, ½8, ½10-kor. Sz., V., U.: ½4-kor is. Gibraltár. (Erlich v. Stroheim). V. d. e. ½12-kor: Villon—Chopin matiné.

DÉCSI 6, 8, 10 órakor. Sz., V., U.: 4 órakor is. Szárnyas dandárok. (Rajnai, Gregus).

FORUM FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. A holnap bőszei. (Errol Flynn, Olivia de Havilland). Pénteken és vasárnap d. e. 11: Lovasbravurok és lóversenyek.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ (VII., Erzsébetkörút 13. Telefon: 222-499.) A főváros szenzációs látványossága! Pénteken 10 órakor ünnepélyes megnyitás. Híradók, kultúrfilmek, színes rajzfilmek. Előadások délelőtt 10 órától óránként folytatólag.

KAMARA 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. Hotel Imperiál. (Ray Milland).

PALACE 11, 2, 4, 6, 8, 10. Első három mérsékelt. All a bál. (Szeleczky).

RADIUS FILMSZINHÁZ ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ½4, ½6, ¾8, ¾10. Asszonyok szállodája. (Linda Darnell). 2-ik hétre prolongálva. ¾8 órakor díszbemutató: Mikádó.

ROYAL APPOLLÓ ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 4, 6, 8, 10. Kék csillag. (Gary Cooper, Ray Milland). 2. hétre prolongálva.

SCALA FILMSZINHÁZ ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 3 óakor is. Pygmalion. (Leslie Howard).

URANIA FILMSZINHÁZ 5, ½8, ½10. V., U.: ¾3, 5, ½8, ½10. Zugnak a szirénák. (Rajnai, Vértess). V. d. e. 11: Orsz. Liszt Ferenc Társaság Folkloreelőadása, Magyar népi zene.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL ½4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Megbélyegzett asszony. Híradó. 6-án d. e. ½10 és ½12: Koldus és királyfi. Pénteken, 8-án d. e. ½10 és ½12-kor: 100 férfi, 1 kislány.

ASTRA ½4, ½6, ½8, ½10. V.: negyed 2-kor is. Asszony a tűzvonalban. (Gustáv Frölich). Riportfilm. Híradó.

BROADWAY FILMSZINHÁZ ½4, ½6, ½8, ½10. Sz., V.: ½2-kor is. Első mérsékelt helyárakkal. — All a bál. (Szeleczky).

CORVIN ½4, ½6, ½8, ½10. V., U.: ½2-kor is. A nőtlen férj. (Magda Schneider). V. d. e. ½11-kor: Cafe Metropole.

DÉLIBÁB (volt Winkler) 6, ½9. V.: ½3, ¼5, 7 és ¾10-kor. Karosszék. (Szeleczky).

IPOLY FILMSZINHÁZ ½4, ½6, ½8, ½10-kor. V.: ½2-kor is. Karosszék. (Szeleczky, Latabár K.) Miki hajót épit. (Walt Disney).

LLOYD FILMSZINHÁZ 4, 6, 8, 10. V., U.: 2-kor is. Egy párisi ház. (Gaby Morlay). Prolongálva.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Broadway rózsája. (Alice Fay). Híradó.

PALOTA MOZGÓ ½4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. Karosszék. (Szeleczky, Latabár K.)

TISZTI KASZINÓ ZÁRTKÖRŰ FILMSZINHÁZA. ½5, ¾7 és 9-kor. 6-án: Mikulás-est. Kezdete ½5-kor. 7-én: Asszonyok szállodája. (Linda Darnell).

TURÁN 4, 6, 8, 10 órakor. Vasárnap: 3 órakor is. Megbélyegzett asszony. Híradó. 8-án d. e. 9, 11-kor: 100 férfi, 1 kislány.

VESTA 11, ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. V., U.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Mr. Motó halálos titka. A préri törvénye.

ZUGLÓI MOZGÓ 5, ½8, ½10. Sz.: 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. Mámoros báli éj. Híradó.

Jól vacsorázhat a belvárosi

Gyönyvvük

étteremben (IV. ker., Bástya-u. 10. szám.

ESTÉNKINT
GÖDÖLLŐI VIDÁK GYULA MUZSIKAL

Sanghai Bar

Minden este 10 órától reggel 5-ig:
A műsorok műsora
Vasár- és ünnepnap: 5 órai tea.
XI., Horthy Miklós-út 60. Tel.: 25-74-80.
Asztalos-Jazz.

A finnek elkeseredett harcot vívnak a túlerővel

Kopenhága, december 6. *(NST)* A karéliai földszorosban a finn csapatok megkezdték a lassú visszavonulást a Viborgtól délkeletre, valamint a Voukksen-folyó mögött kiépített főállásokba. Az oroszok szerdán délelőtt elfoglaltak több határközséget, így Nykyrka-t, Vaĭkjaervi-t és Rautu-t.

Az előnyomulásban páncélos-oszlopok és nehéz tüzérség támogatja a gyalogságot. Az orosz harckocsi-osztagok állandóan igen nagy veszteségeket szenvednek, mert a finnek az egész terepet keresztül-kasul vonták a legravaszabb tankcsapdákkal. Az orosz veszteségek arányszáma a közeljövőben minden bizonnyal még növekedni fog, ha az oroszok elérik a finnek fő védelmi vonalát.

A légiharcok megszüntek

Feltűnő jelenség, hogy az előnyomuló orosz csapatokat nem támogatják nagyobb repülőegységek, amint ez a lengyelországi német hadjáratnál történt. A légihaderő tevékenysége az utóbbi napokban majdnem teljesen megszünt, aminek nyilván az a magyarázata, hogy a látási viszonyok egyre rosszabbodnak s a repülőgépeket az a veszedelem fenyegeti, hogy nagymennyiségű jég rakódik le rájuk.

Az északi támadás

A Ladoga-tótól északra az orosz csapatok most már szintén mindjobban megközelítik a finn vonalakat. Ezen a frontszakaszon körülbelül négy orosz hadosztály vonult fel. A Ladoga-tó északi határvidékén mindjobban erősbödik az orosz nyomás Suojaervi ellen. A finn előőrsök kiürítették Slami és Suvilathi községeket s minden jel arra mutat, hogy az elővéd-állásokat itt is feladják s a csapatok a fővédelmi vonalra vonulnak vissza. Az oroszoknak itt is igen nehéz dolguk van, mert a terep rendkívül rossz s utak alig vannak ezen a vidéken. Súlyosbítja az oroszok helyzetét az a körülmény is, hogy mennél beljebb nyomulnak finn területre, annál inkább eltávolodnak legfontosabb utánpótlási vonaluktól, a Murmanszkba vezető vasúttól.

Orosz hadműveleteket jelentenek most már az északkeletti határvidéken fekvő Nurmes városának környékéről is. Az oroszok itt a Ladoga tótól Uleaborgba vezető vasútvonalat szeretnék elvágni.

Orosz nyomás a svéd határ felé

Az orosz csapatok állítólag elfoglalták az északfinnországi Kuolajaervi városát, amely már a lappföldi zónában fekszik. Finnország ezen az északi sávon alig 400 kilométer széles s úgylátszik, hogy az oroszok itt nagyobbszabású átkelésre készülnek, hogy minél előbb elérjék a svéd határt s két részre vágják Finnországot.

Az Északi Jeges tenger mentén, Petsamo vidékén, a finnek továbbra is sikeresen folytatják az ellenállást s minden orosz támadást visszavernek. Az orosz előnyomulás lehetőségei itt legnagyobbrészt attól függnek, sértetlen marad-e a Murmanszk-vasút és biztosítani tudják-e továbbra is az utánpótlást. Az oroszok a Murmanszk-vonalon nagyobb csapatokat szállítanak Murmanszk kikötőjébe, ahonnan tengeri és szárazföldi úton indulnak támadásra Petsamo ellen.

Tengeri támadások

Az orosz tengeri haderő szerdán délelőtt is folytatta Hogland-sziget bombázását s partraszállási kísérletekkel is próbálkozott. Tytaskaeren szigete, amely szintén a Finn-tengeröbölben fekszik, orosz kézre került.

Az orosz légiflotta az utolsó huszonnégy órában csak néhány felderítő repülést hajtott végre a björneborgi és kallwiki kerület fölött.

Helsinki ellen nem voltak újabb légitámadások. A városban az utóbbi napokban újabb hatalmas kiterjedésű óvóhelyet építettek az egyik vízlevezető csatornában, amely tizenöt méterre fekszik a föld szine alatt. A csatorna egyik 800 méter hosszú szakaszát viztelenitették s villamosvilágítással látták el. Ebben a légvédelmi pincében 2000 ember számára van hely.

Az erdélyi németek vezére hosszabb időre külföldre utazott

Bukarest, december 6. *(NST).* Az erdélyi német népcsoport vezére, Fritz *Fabritius*, kedden bejelentette a lapokban, hogy *hosszabb időre külföldre utazik, ahol fontos feladatok* várnak rá, mint az erdélyi német népcsoport vezérére. Távolléte tartamára az erdélyi német népcsoport vezetését Wolfram *Bruckner* vette át.

Svédország katonai ereje és a finn-orosz háború

Irta: Nyiry László ny. vezérkari ezredes

A szovjet előretörés a Sarkkörön túl, a *távoli Északon*, Finnországon kívül, érthető okokból elsősorban *Svédországot* érinti, márcsak geopolitikai helyzeténél fogva is. Oroszország kétségkívül a nyugati tengerekre akar kijutni. Észt, lett és litván támaszpontjai útján a Keleti tengeren már megvetette lábát. A legutóbbi események nem zárják ki azt, hogy hatalmát északon, legalább is további támaszpontok alakjában, még nyugatabbra akarja kiterjeszteni.

Önkéntelenül felvetődik a kérdés: milyen a közvetett úton veszélyeztetett *Svédország* katonai ereje?

Svédország, hasonlóan Norvégiához, régi időktől fogva békében, zavartalanul folytatja építő munkáját. Ez nemzetvédelmének felépítésénél is kifejezésre jutott. Hadserege *védelmi jellegű*. 1925-ben haderejét *milic-hadsereggé* alakította át. Ez elsősorban *a rövid szolgálati időben* domborodott ki. Az általános védkötelezettséggel kiegészülő milicia zsoldosainak első kiképzési ideje mindössze 90—140 nap. Az ezt követő három fegyvergyakorlat tartama 25—30 napból áll. Békében 34.000 katonát tartanak zászlók alatt. *Háborúban Svédország 6 hadosztállyal vonulhat fel, 90.000 főnyi létszámmal.* Kiképzett tartalékainak létszáma 400.000 ember. Ez azt jelenti, hogy ha kell, a hadilétszám fokozatosan esetleg 2—300.000 főre emelkedhetik.

Svédországnak 4 repülőezrede van 190 géppel. *Haditengerészete* 1 repülőgépanyahajó, 10 páncélos partvédő csatahajó, 2 könnyű cirkáló, 15 búvárnaszád, 9 torpedónaszád és 40 más egység. E hajóraj is elsősorban védelmi célokat szolgál. A hadsereg felszerelése kitünő. A hazai gyártmányú Bofors lövegek világhírűek, különösen a légvédelmi ágyúk. Parti erődítményei, valamint a korszerűen megerődített, fontos vasúti gócpont, *Boden*, ellenséges meglepetésszerű támadások kivédésére is alkalmasak.

Svédország szárazföldi erőinek egy részével *Boden*-en át vasúton aránylag rövid idő alatt érkezhetnék a jól kiépített finn vasúti hálózat igénybevételével a veszélyeztetett helyekre, ha a finnek az oroszok előnyomulását *Petsamón* át a továbbiakban is fel tudják tartóztatni vagy megfelelően késleltetni. A távol északi orosz előretörés egyik főcélja ugyanis minden bizonnyal *Svédország elvágása Finnországtól*, ami egyúttal a finn hadsereg Svédországból jövő hadianyag (elsősorban *ércek)* utánpótlásainak elmaradását is jelentené. Ilyen svéd csapatrészek az eddig jónak mutatkozó finn vezetés mellett előrelátható rövid kiképzésük ellenére is szívósabbá tehetnék és erősíthetnék a finn haderő hősies ellentállását.

A svéd *tengeri* egységek, melyek mint már említettük, nem számottevőek, csak az esetben támogathatnák bizonyos mértékig a gyenge finn hadiflottát, ha már jelenleg is a *stockholmi* kikötőben vagy az *aalandi* bázisokon tartózkodnak, mert az esetleg a *malmöi* vagy *gotenburgi* kikötőkben állomásozó svéd egységeknek *a litván, lett és az észt szovjet-támaszpontok előtt kellene felvonulniok*, illetve az ottani orosz légi és tengeri erőkkel, majd a finn öbölben működő szovjet hadiflottával megmérkőzniök. E hare kimenetele pedig a svéd egységek számára legalább is kétséges lehetne.

Hogy sor kerül-e a svéd katonai támogatásra, azt természetesen ma nem tudjuk. Hogy ennek erővonalai miképpen alakulnának, az attól is függ, milyen új erőket vetne harcba a *szovjet*, amely, mint tudjuk, hatalmas tartalékok fölött rendelkezik.

SZLOVÁKIA
TÁTRA ◆ FÁTRA
sporttelepei és gyógyhelyei **olcsó, nyugodt, téli idényt** biztosítanak. Felvilágosítással szolgál — valutaigénylés, **vízum soronkívüli beszerzése,** szobarendelés stb. —
Szlovákia Hivatalos Idegenforgalmi Képviselete:
„Continental" Idegen- és Fürdőforgalmi Iroda kft., V., József nádor-tér 8. Telefon: 182-062.

CSORBATÓ — TÁTRALOMNIC
Függővasút a Kőpataki-tóhoz, 1750 m. Új sport- és gyógylehetőséget nyujt.
Vízgyógyintézet — Inhalatórium
Asthma speciális kezelése. Magyarnyelvü kiszolgálás.
Jelentkezéseket elfogad:
SZLOVÁKIA HIVATALOS FÜRDŐFORGALMI IRODÁJA „Continental", V., József nádor-tér 8.

Két üveg pezsgő és 100 üveg pezsgő

Három esztendeje lehetett, hogy felkereste a jószívéről ismert magasállású urat a *mosónője.*

— Méltóságos uram, van nekem egy kis unokahúgom. Nagyon rendes, kedves kislány, csak egy baja van: szegény velem együtt. Méltóságos uramnak annyifelé van ismeretsége, segítsen ezen a kislányon, *helyezze el valahol.* Bármilyen munkát szívesen elvállal, bárhova kerül, előrehalad majd, olyan törekvő természetű...

A méltóságos úr kezébe vette a dolgot és beprotezsálta a kislányt — anélkül, hogy látta volna — az egyik pestkörnyéki nagyvállalathoz.

— El is felejtettem régen a dolgot, — mesélte a történetet társaságban a magasállású úr — amikor hónapokkal ezelőtt *levelet kaptam Kanadából. A protezsált kislány írta:* »Méltóságos uram! Kimondhatatlanul hálás vagyok Önnek, hogy életemet egyenesbe segítette. A vállalatnál, ahová beprotezsált, megismerkedtem egy kanadai, magyar származású férfival, magszerettük egymást, elvett feleségül. Azóta kint élünk nagy boldogságban Kanadában, rövidesen kisgyermeket ad a Jóisten és én a kicsit jó magyarnak fogom felnevelni! Mindezt az Ön segítő támogatásának köszönhetem.«

— Meghatott a levél, — folytatja — hiszen manapság ritkán hálásak az emberek. Egyik barátom éppen akkor ajándékozott meg egy láda pezsgővel, *két üveg pezsgőt becsomagoltam, elküldtem Kanadába.* Levelet írtam a pezsgő mellé, megírtam, hogy sok szerencsét és boldogságot kívánok és kértem, hogy az egyik üveg pezsgőt a saját boldogságukra fogyasszák el, a másik üveggel pedig majd *a keresztelő napján koccintsanak az újszülött kismagyar egészségére.* Azt is megírtam, hogy szíves-örömest elvállalnám még a keresztapaságot is, de ezt a közöttünk lévő sokezer kilométer nem teszi lehetővé.

— Nem volt nap, hogy eszembe ne jutottak volna, vártam tőlük a híradást az örvendetes családi esemény bekövetkezéséről.

— Egy napon *nagy ládával* állítanak be a lakásomra, felbontjuk a ládát, hát *száz üveg kanadai pezsgő van benne és egy levél:*

»Méltóságos uram! — áll a levélben — higgye el, *sírtunk az örömtől, amikor küldeménye megérkezett.* Az egyik üveggel a Maga egészségére koccintottunk, a másikat pedig eltettük, mint írta, *a keresztelő napjára.* Engedje meg, Méltóságos uram, hogy férjemmel együtt kedvességét viszonozhassuk a mellékelt pezsgőküldeménnyel. Fogyasszák el egészséggel és ne csodálkozzanak azon, hogy a két üveg magyar pezsgő helyébe száz üveggel küldtünk. *A férjem ugyanis pezsgőgyáros.*«

HOTEL IMPERIAL
Nagy idők filmje,
Mától a
KAMARÁBAN
11, 2, 4 órakor mérsékelt
6, 8, 10 órakor rendes helyárak

Epekőbetegség
étrendi előírásai címen tart előadást **M. Mikes Margit dr. orvosnő** december 7-én, csütörtök délután 6 órakor a Gázművek, VI., Vilmos császár-út 3. sz. I. emeleti bemutatótermeiben. A Népművelési Bizottság rendezése. Belépődíj 60 fillér. Főzőbemutató: diabetikus ételek.

1000 helyen beszélik: **Szép PERZSABUNDÁT**
olcsón SZEMÉRE szűcsnél vehet:
ERZSÉBET-KÖRÚT 26, II. 6

SZINHÁZ

PÁZMAN LOVAG

Bemutató az Operaházban

Horthy Miklós kormányzó névünnepén díszelőadás keretében mutatja be ma este az *Operaház Strauss* János magyartárgyú dalművét, a *»Pázmán lovag«*-ot.

A szöveget magyar színpadi költő írta: *Dóczy* Lajos. A mese *Arany* János balladájának hőséről szól, az öregedő Pázmán lovagról, akinek ifjú feleségét a király megcsókolja és akinek ezért a királyné ad — ugyancsak csókkal — elégtételt. A reneszánsz kori magyar úri életnek és a multszázadbeli Bécs játékos, vidám »kedély«-ének ezt a bájosan naiv keverékét *Lányi* Viktor költötte át kitűnő prozódiájú, csengőrímű magyar versekre.

Strauss János — e néven az ifjabb — *hatvanhatéves* volt, s már régóta világszerte híres, mikor a *»Pázmán lovag«* zenéjét szerezte. Munkássága koronájának szánta ezt a dalművet: addigi alkotásainál értékesebbnek, nagyobb fajsúlyúnak. Valószínűleg ezért nem tervezte a többi mintájára operettnek, hanem végigkomponált *vígoperának*. De ebben az olaszosan édes, simulékony dallamvilágban sem tagadja meg magát, a »keringőkirály«-t; s amint a komolykodó operastílus recitatívói és ariózói közül felröppen egy-egy könnyű tánc-ritmus, polka vagy keringő, — a zene rögtön úgy hat, mint a kalitkából kiszabadult madár önfeledt, boldog szárnyalása.

Az *Operaház* az ünnepi alkalomhoz méltó rangos szereposztásban és művészi gondossággal készítette elő a bemutatót.

A címszerepben *Komáromy* Pál ad jóízű és komikuma mellett is férfias alakítást. Felesége, Éva, a finomhangú, dekoratív *Osváth* Julia. A király *Rösler* Endre hajlékony, lágy tenorján szólal meg, a királyné a hódító külsejű *Waraa* Livia. *Hámory* Imre kedvesen mókázik az udvari bolond szerepében, partnerével, *Gere* Lolával együtt. *Laurisin* Lajos, *Sárdy* János és *Király* Sándor egészíti ki méltóképpen a kitűnő szinpadi együttest, a táncosokkal, elsősorban *Bordy* Bellával és *Zsedényi* Károllyal együtt.

Rubányi Vilmos, a karnagy, érvényrehozza a *Strauss*-muzsika minden gráciáját. *Oláh* Gusztáv ízléses, hangulatos díszletei között harmonikus színfoltok *Márk* Tivadar korhű ruhatervei. A játék elevensége, vidám hangulata is *Oláh* Gusztáv érdeme.

A keddi főpróba kitűnően sikerült.

(Op.)

A MIKÁDÓ

Rádius

Rövid időn belül a második színes film. Nagy költséggel és pompázatos kiállítással készült, minden lehetősége megvolt arra, hogy nagyszerű legyen. Hogy mégsem ilyen, annak az az oka, hogy filmszerűtlenül képzelték el.

Ma már negyven esztendős multra tekinthet vissza a film és ez a negyven esztendő még mindig nem volt elegendő arra, hogy megtanulják: a film alapeleme a drámai változatosság. Ez hiányzik ebből a filmből. A rendező a festői képekkel igyekszik ugyan pótolni a cselekmény mozgalmasságát, de ez csak részben eredményes.

Egyébként a film igazán szép, a zenéje is kitűnő, a színészek jól játszanak, sokat énekelnek s táncolnak, de az önmagáért való tánc és ének csak ideig-óráig szórakoztatja a közönséget. Kenny *Backer* és Jean *Colin*, a két főszereplő, kitűnő. A zenekart pedig a londoni filharmonikusok élén *Toscanini* dirigálta.

Artisták gálaestje

A magyar artisták december 7-én este ½9-kor a *Zeneművészeti Főiskola* nagytermében nagyszabású jótékonycélú *gálaestet* rendeznek legkitünőbb tagjaik fellépésével.

A hetvenéves Lehár tiszteletére operettciklust rendez a Városi Színház

Lehár Ferenc tegnap késő éjjel távozott a Városi Színház igazgatói irodájából, ahol *Czakó* Pál igazgatóval arról tárgyalt, hogy mely operettjeit illesztik be a Lehár-ciklusba. A világhírű zeneköltő ugyanis *április 30-án lesz hetvenéves* és ebből az alkalomból a Városi Színházban több világhírű operettjét előadják. *Lehár* maga fog vezényelni.

— *Egy hétig Berlinben voltam*, — mondotta munkatársunknak a mester — egyenesen onnan utaztam Budapestre *Czakó* Pál meghívására. A tárgyalás előtt most megnéztem a *Tisztességes Annát*. Mondhatom, nagyon tetszett. Felvonásközben több fényképet készítettek rólunk, *egyet a primadonnával, Kollár Líviával.*

— Hogy meddig tartózkodom Budapesten? Nem tudom pontosan. Mindenesetre rövidesen elutazom és *tavasszal jövök vissza.*

Nem tart főpróbát Heltaiból a Pesti Színház

A *Pesti Színház* szombat este mutatja be *Heltai* Jenő négy egyfelvonásosát.

A színház ez alkalommal *nem tart főpróbát*. A sajtó képviselői és meghivott közönség *péntek este házifőpróbán* tekinheti meg a darabot.

A JÓ PARTNER MEG A ROSSZ

Lukács Margit a színpadi szerelmi játékról

A színjátszás egyik legfontosabb problémája a partner-kérdés. *Lukács* Margit, a Nemzeti Színház tehetséges fiatal művésznője, a Nemzeti Kamara Színházban tagja annak a *ragyogó kvartettnek*, amelyben *Bajor* Gizi, *Rajnay* Gábor és *Páger* Antal szerepel. Lukács Margitnak tehát nincs oka partnerre panaszkodni. Lássuk, mi a nézete a partnerkérdésről?

— Sajnos, — mondotta kérdésünkre — a színész életében nagyon fontos ez a kérdés. A partnereknek *valami csekélyke emberbaráti rokonszenvet és vonzalmat* kell egymás iránt érezniök, ha szerelmi jeleneteket játszanak. Nincs az a nagy színész, aki *folyamatosan tudná hazudni a szerelmet*, ha partnerével szemben még a legkisebb szimpátiát sem érzi *a privát életben*. Gyakran befolyásolja a játék hatását a *siker-féltékenység* is. Ismerek művészt, aki a legérzékenyebb jelenetben *is attól retteg, hogy partnere forróbb tapsot arat, mint ő* és ez károsan befolyásolja játékát.

— Es személyes tapasztalatai?

— *»Partnerileg« mostanában igazán el vagyok kényeztetve* — válaszolja mosolyogva *Lukács* Margit. — Amióta illusztris kollégáimmal a *Bókay*-darabban játszom, mindennél világosabb előttem, hogy *a színészetben is éppen olyan fontos az összjáték*, az önzetlen művészi munka, mint a futballban. És igazán nagyon boldog lennék, ha nagynevű kollégáim *legalább egy kicsit meg volnának velem elégedve.*

Megnyugtatjuk a kitünő ifjú művésznőt: illusztris partnerei jó véleménnyel vannak róla és *ennek a nagy egyetértésnek elsősorban a szerző látja a hasznát*, aki esténként tökéletes előadásban láthatja leperegni nagysikerű darabját. **(B. F.)**

Sauer Emil zongoraestje

Körülbelül másfél évtized óta írjuk le minden esztendőben újra meg újra Sauer Emilről, hogy »csoda« és hogy »örökifjú« és — ha csak nem akarunk kicsinyes szőrszálhasogatók lenni — ma sem irhatunk róla egyebet. Aki hallotta a Vigadóban kedden adott zongoraestjét, elbűvölten állapította meg, hogy például Chopin keringőit vagy berceuse-ét ma sem játssza senki elegánsabb ritmusban, puhább, színesebb billentéssel, a kifejezésnek választékosabb és behízelgőbb eszközeivel, mint a hetvenhatéves Sauer Emil. És hogy futamtechnikájának gyöngyöző, könnyű rugalmassága még mindig páratlan.

A Vigadó az utolsó helyig megtelt és a közönség a régi lelkesedéssel ünnepelte a »régi« nagyszerű Sauer Emilt, aki a ráadásokban megnyilatkozó bőkezűség tekintetében is a szeretetreméltó, közvetlen művészfejedelem maradt.

(Op.)

Szerdai és csütörtöki rádióműsor

SZERDA:

BUDAPEST I.: 17.00 Hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 17.15 A Mellés Béla zenekar műsora. 18.10 Horthy Miklós a kanonadafokban. 18.45 Arany J.: Toldi-jából előad Kiss Ferenc. 19.15 Hírek. 19.25 Az Operaház előadásának ismertetése. 19.30 Diszelőadás vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója tisztelet ére. 20.50 Hírek. 21.40 Hírek, időjárásjelentés hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 22.35 Közvetítés a Valéria kávéházból. 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 22.20 Magyar és külföldi tánclemezek. 0.05 Hírek.

BUDAPEST II. 19.30 Olasz nyelvoktatás. 20.00 Hírek, üge översenyeredmények, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20 A Rádió Szalónzenekara. 21.30 A tudomány műhelyéből. 22.00 Időjárásjelentés.

CSÜTÖRTÖK:

BUDAPEST I.: 6.45 Torna. Hírek. Közlemények. Hanglemezek. Ébrend. 10.00 Hírek. 10.20 Moricz Pál elbeszélései. 10.45 »Különös női foglalkozások.« Nagy Dániel felolvasása. 11.10 Nemzetközi vizjelzőszolgála.. 12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. 12.10 G. Baráth Éva zongorázik. 12.40 Hírek. 13.00 Weidinger Ede szalonzenekara. 13.20 Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30 Hírek. 14.45 Műsorismertetés. 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 16.15 Grünwald Béla emlékezete. 16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17.00 Hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 17.15 Ellés utáni teendők. Bánásmód az újszülöttel és az anyaállattal. Borjúnevelés. 17.45 A Wolfner-gyári Dalkör. 18.15 Varga József dr. kereskedelem- és iparügyi miniszter felavasa a budapesti Postaigazgatóság és az Erzsébet távbeszélő központ épületét. 18.45 A Koncert fúvószenekar műsora. 19.30 A rádió egy napja. 21.40 Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és magyarorosz nyelven. 22.05 Lengyel Gabriella hegedül. 22.40 Tánclemezek. 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és esperantó nyelven. 23.25 Közvetítés a Debrecenétteremből. 0.05 Hírek.

BUDAPEST II.: 17.15 D. Micsey Józsa énekel. 17.45 Magyarorosz félóra. 18.45 Angol nyelvoktatás. 19.40 Rácz Elek cimbalmozik. 20.00 Hírek magyar-szlovák és magyarorosz nyelven. 20.20 Zenekari művek hanglemezről. 21.40 Időjárásjelentés.

Szenzációs színházi est!

»Születésnapi ajándék«

Fodor László új színdarabja

VÍGSZÍNHÁZ

Színházak műsora

OPERAHÁZ: Pázmán lovag (Először. Diszelőadás a Kormányzó Ur Őfőméltósága névünnepe alkalmából, mérsékelten felemelt helyárak, ½8). — **NEMZETI:** Romó Pál (IV. bérlet, ½8). — **KAMARA:** Feleség (8). — **VIG:** Születésnapi ajándék (C. bérlet, 8). — **PESTI:** Szabad az út (8) — **VÁROSI:** Tisztességes Anna (8). — **BELVÁROSI:** Végrendelet (8). — **ANDRASSY:** Finom család (8). — **FŐVÁROSI OPERETT:** Pozsonyi lakodalom (8). — **ROYAL:** Ki gyereke vagyok én? (½9). — **PÓDIUM:** Evadnyitó műsor (9). — **DUNAPARTI:** Az új műsor főpróbája (9). — **KOMEDIA:** Ki papája vagyok én? (½9). — **KAMARA-VARIETÉ:** Kicsuda maga? (½6. ½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Legyen úgy mint régen volt (½6. ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Mondj igazat, betörik a fejed (½6, ½9). — **KISFALUDY:** Sonja (½6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat. V ú = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné

ADMIRÁL (353—707): **Megbélyegzett asszony** (Sessue Hayakava). (½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2-kor is). Szerdán d. e. ½10 és ½12 órakor: **100 férfi 1 kislány.** — **ALKOTÁS** (355—374): Karosszék (Szeleczky Zita). (Előadások kezdete: ½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2 órakor is.) — **ANDRÁSSY** (124—127): **Karosszék** (Szeleczky) (½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú 2, 4, 6, 8, 10). — **ÁTRIUM** (154—024, 153—034): **Szárnyas dandár** (Rajnay) (½6, ⅛8, ½10: Sz V ú ½4-kor is.) — **BELVÁROSI** (384—563): **Judit** (Bette Davis). (4, 6, 8, 10; V ú jobbterem 2, 4, 6, 8, 10, balt. 3, 5, 7, 9.) — **BODOGRÁF** (149—510): **Asszony a tüzvonalban** (Gustav Fröhlich). (½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2-kor is.) — **BROADWAY** (144—212): **Áll a bál** (Szeleczky). (½4, ½6, ⅛8, ½10; Sz V ú ½2-kor is.) — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Suez** (Annabella). (½5, ¾7, 9; V ú ½2, ½4, ½6, ⅛8, ½10.) Vasárnap d. e. ½11-kor: **Vörös Pimpernel visszatér.** — **CAPITOL** (134—337): **A három testőr (A 3 Ritz Brothers).** (Előadások kezdete: ½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú délelőtt 11; d. u. ½2-kor is.) — **CASINO** (383—102): ½6-kor: **Tánc a föld körül** (Fred Astaire). ⅛8 és ½10-kor: **Várlak** (Iréne Dunne). Sz V ú ¼4-kor is. — **CITY** (111—149): **A negyedik nem jön** (Dorothea Wieck) (¾6. ¾8, ¾10; Sz V ú ¾4-kor is.) — **CORVIN** (139—584, 138—988): **A nőtlen férj** (Magda Schneider). (½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2-kor is.) Vasárnap d. e. ½11 órakor: **Café Metropole** (Loretta Young). — **DAMJANICH** (134—803): **Mr. Moto halálos titka.** (½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (121—343, 125—952): **Szárnyas dandár** (Rajnay) (6, 8, 10; Sz V ú 4-kor is). — **ELIT** (114—302): **Mámor** (Jean Gabin). (4, 6, 8, 10; V ú 2 órakor is.) — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528): **A holnap hősei** (½6, ⅛8, ¾10; szombat, vasár- és ünnepnap ¾4-kor is). Péntek és vas. d. e. 11-kor: Lovasbravurok és lóversenyek. — **GLÓRIA** (144—809): **A megbélyegzett asszony** (Victor Francen) (½5, ¾7, 9; Szombat ½4, ½6, ⅛8, ½10; vasárnap és ünnepnap ½2-kor is). — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (VII., Erzsébet körút 13. Telefon: 222—499): Pénteken délelőtt 10 órakor ünnepélyes megnyitás. Híradók, kultúrfilmek, színes rajzfilmek. Előadások délelőtt 10 órától óránként folytatólag. — **HOLLYWOOD** (142—455): **Mámor** (Jean Gabin). (½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2 órakor is.) Vasárnap d. e. ½11-kor: **Csintalan asszonyok** (Jean Murat). — **IPOLY** (292—626): **Karosszék** (Szeleczky) (½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2-kor is). — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Asszony a tüzvonalban** (Gustav Fröhlich). (Előadások: ¼4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2 órakor is.) — **KAMARA** (144—027): **Hotel Imperial** (Isa Miranda) (Mindennap d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **KULTUR** (386—193): **Éjjeli kaland** (Sacha Guitry). (5, ½8, ½10; V ú ½2, ¾4, ½6. ¾8 ¾10.) — **LLOYD** (111—994): Prolongálva! **Egy párizsi ház** (Erich v. Stroheim). (4, 6, 8, 10; V ú 2 órakor is.) — **NYUGAT** (127—162): Karosszék (Szeleczky). (½5, 7, ½10; Sz 4, 6, 8, 10; V ú 2-kor is.) — **ODEON** (130—263): **A megbélyegzett asszony** (Victor Francen). (Folyt. előad.: ⅛5, ¾7, ½10: Sz ½4, ½6, ⅛8, ½10· V ú ½2-kor is.) — **OLYMPIA** (342—947): **Broadway rózsája** (Alice Faye). (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130—125). **A kirchfeldi pap** (Hans Járay). (Előadások: 5, ½8, ½10: Sz V ú 4, 6, 8, 10.) — **ORIENT** (134—329): **Repülő asszonyok** (Alice Faye). (Folyt. előad.: ½5, ¾7, ½10; V ú ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10.) — **OTTHON** (146—447): **A megbélyegzett asszony** (Victor Francen). (Előadások: ½4, ½6, ⅛8, ½10; V ú ½2-kor is.) — **PALACE** (136—523): **Áll a bál** (Szeleczky). (Előadások kezdete mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **PHÖNIX** (144-454): **A megbélyegzett asszony** (Jouvet). (Folyt. előad., 11, 1, 3, 5, ⅛8, ½10). — **RÁDIUS** (122—098, 120—564): ¾6-kor: **Asszonyok szállodája** (Linda Darnell). ⅜8-kor díszbemutató: **Mikádó** (Kenny Baker). (¾10-kor is; szomb., vas., ünn. ¾4 órakor is.) — **RIALTÓ** (139—497): **Feleségem karrierje** (Joan Crawford). (½11, ½1, ½3, 5, ⅛8, ½10: V ú 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10). — **ROYAL APOLLO** (141—902, 342—946): Második hétre prolongálva! **Kék csillag** (G. Cooper) (½6, ½8, ¾10; Sz V ú 4, 6, 8, 10). — **SCALA** (114—411): **Pygmalion** (Leslie Howard) (Előadások: ½6, ½8, ¾10; Sz V ú 3-kor is.) — **TIVOLI** (123—049): **Mr. Moto halálos titka** (Peter Lorre). (Folyt. előad.: ½5, 7, ½10; Sz ¾4, ½6, ⅜8, ¾10; V ú ¾2 órakor is.) — **TURÁN** (120—003): **A megbélyegzett asszony** (Sessue Hayakava). 4, 6, 8, 10; V ú 2-kor is). Péntek d. e. 9 és 11-kor: **100 férfi 1 kislány.** **URÁNIA** (146—046): **Zúgnak a szirénák** (Szárnyas dandár; Rajnay). (5, ⅛8, ½10: Sz V ú ¾3-kor is.) Vas. d. e. 11-kor az Országos Liszt Ferenc Társaság folklór-előadása: **Magyar népi zene.** — **VESTA** (132—639): **Mr. Moto halálos titka** (Peter Lorre). (10. e. 11, d. u. ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10; V ú d. e 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10.)

KÖSZÖNJÜK...

Ünnepi estje volt tegnap a Nemzeti Színháznak. A magyar család ünnepelte a Családfőt névünnepe előestéjén. Díszelőadás ünnepi jelképével hódolt az első magyar embernek a nemzet első művészi intézménye. A páholyba lépő kormányzói párt lelkesen köszöntötte a nézőtér, majd a színpadról csendültek feléjük az üdvözlő szavak.

Ravasz László püspök magyar lelkéből fakadt, *Bajor* Gizi édes szavával szállt a köszöntés a nézőtéren is, de odafent, a díszpáholyban is, lopva előszöktek a szemekben az öröm tiszta könnycseppjei. Hosszú fehérselyem magyar díszruhájában, pártásan, magyar ékszerek díszében állt a színpadra Bajor Gizi, szószólója ezen az estén az egész nemzetnek és a nagy pillanatok csendjében jegyeztük a szívekből szívekhez szálló szót:

— Messziről jöttem, onnan, ahol a legtávolabbi magyar él. Régen elindultam. Közben egyre nőtt a terhem, mert milliók és milliók ajándékát hozom. Mégse fáradtam el, csak személytelenné váltam: elkiáltott üzenetét; én vagyok a megszólaló Magyarország. Ajándékom csékélynek látszik: *egy kalász, egy cserág és egy szál gyöngyvirág, de bennük él a nemzetnek a lelke.* — Kalászt a magvető magyarnak, annak, akiben húsz évvel ezelőtt megkondult a hivatástudat harangütése: s így lett e vesztére hagyott ország számadó gazdája. A legnagyobb felelősséget Ő vállalta, a legsúlyosabb gondot Ő hordozta, a legbátrabb lökést Ő adta és megindult az alkotó munka a feldúlt magyar földön. *Köszönjük* az önbizalmat, amellyel az ekeszarvára vetettük a kezünket. *Köszönjük* a békét, amely körül fogott, a csendet, amely rónáinkon és szívünkben honol, a mértéket és a rendet, amely mindenkinek megmutatta: hol a helye. *Köszönjük*, hogy húsz év óta lehet házat, iskolát és templomot építeni. Mindezért ma egy kalászt küld a dolgozó magyarok hálája.

— Hozok egy cserágat a hősnek, nemcsak azért, amit a háborúban művelt, hanem azért is, hogy a hősi lelkületet a nemzetben ébrentartotta, megtestesítette s ezüst kürtjével a föld alól sereget hívott elő. Pásztortüzek mellől, iskolákból, gyárak zajából feléje száll a fiatal magyarok lelke s orcája előtt elvonul az új Magyarország. *Az izmok acéllá válnak, a lélek sassá s a magyar szív megint a régi.* Minden mozdulata sárkányfogakat vet: daliák támadnak belőle. Századok hegygerincén kezdettől mostanig vigyázó őrt állanak a nagy magyar vezérek: a mi korszakunk élén ott áll Kormányzó Urunk. Játszik a hajnali szél sisakja cserleveleivel, mint ébredő tábor néz reá az ország. Küldik a cserágat a magyar férfiak.

— És hoztam egy szál gyöngyvirágot a legszebb és a legjobb magyar asszonynak, kormányzónk hitvesének. Hogy el tudsz Te tűnni a Párod mellett Te láthatatlan jutalom és titokzatos ihletés és meglátnak a vakok is, meghallanak a süketek is, Reád találnak a bénák is. Közel éreznek magukhoz a szegények és a nyomorultak, mert Te vagy a segítség. *Milyen nagy ajándék az nekünk, hogy a legmagasabb polcon a legszebb példa sugárzik.* Jótettek asszonya, e szál gyöngyvirágot a magyar anyák és hitvesek küldik, megérzed rajta csókjaik fényét és áldásuk illatát.

— Kürtök felharsannak, zászlók meghajolnak, csendszárnyakon millió gondolat ide száll: *Kormányzója előtt tiszteleg Magyarország népe...*

És mintha millió magyarok tisztelgő hűségét, ragaszkodó szeretetét akarta volna kifejezni a nézőtér: zúgott, harsogott, lelkesen, sokáig, magyar örömmel ünnepelve a magyar ünnepet...

Mark Kerr
tengernagy üdvözlő beszéde
Horthy Miklóshoz
az angol rádióban

A londoni rádió tegnap este 9 óra 15 perckor közvetítette Mark *Kerr* angol tengernagynak *Horthy* Miklós kormányzóhoz intézett üdvözlőbeszédét. Mark Kerr tengernagy fényes pályafutásra tekinthet vissza. 1916-ban és 1917-ben *parancsnoka volt az adriai angol hajóhadnak*, később úttörője a repülésnek és egyike azoknak a pilótáknak, akik 1919-ben megkísérelték az Atlanti-óceán átrepülését. Betegsége megakadályozta, hogy személyesen álljon a mikrofón elé s így üdvözletét az egyik angol bemondó olvasta fel.

— Bár személyesen nem találkoztam még Magyarország kormányzójával, — mondotta az angol tengernagy, — mindig a legnagyobb csodálattal viseltettem iránta. A világháború óta, amelynek tengeri harcaiban, 1916-ban és 1917-ben, mint ellenfelek állottunk egymással szemben, többízben volt alkalmunk barátságos üdvözletváltásra. Azokban a régmult időkben az adriai hajóhadat vezényeltem. *Horthy* Miklós sorhajókapitány pedig az osztrák-magyar flotta egyik cirkálójának volt a parancsnoka, de gyakran több más cirkálót és torpedóromboló is vezényelt. Az Adrián történt, hogy egymástól mintegy másfélkilométer távolságra elhelyezett halászhajók láncolatával zártuk el az Adriát. A hajók között acélhálót feszítettünk ki, hogy ennek segítségével elfoghjuk az ellenség tengeralattjáróit, amelyek különben kifuthattak volna az Adriára, hogy megtámadják hadihajóinkat. 1917 május 15-én *rajtunk ütött Horthy Miklós sorhajókapitány a Novarával.* Vele együtt támadt két könnyű cirkáló, a *Helgoland* és a *Saida*, s a támadásban részt vett két torpedóromboló is. Hálóhúzó naszádaink mindegyikén csak egy-egy könnyű ágyú volt és hajóink legénysége mindössze egy sorhajókapitányból és két tengerészből állt. *Horthy Miklós sorhajókapitány a hadi történelem legnemesebb hagyományaihoz méltó lovagias magatartást tanusitott a gyengébb ellenféllel szemben.*

Amikor hajóinkat megadásra szólította fel, az egyik hálóhúzó naszád nem adta meg magát, hanem harcba szállt a hadihajóval. A cirkáló sortüzet adott, de egyetlenegy kivételével, Horthy Miklós sorhajókapitány parancsára, *valamennyi ágyú a levegőbe tüzelt.* Az az ágyú pedig, amely célzott, a hajóorrba tüzelt és *amint eltalálta a naszád ágyúját a cirkáló otthagyta a harcképtelenné vált hajót* és elindult egy másik ellenséges hajó felé.

— *A világ minden nemzete méltán lehetne büszke arra a tengerésztisztre, tekintet nélkül arra, hogy annakidején barátnak, vagy ellenségnek számított, aki oly lovagiasan bánt ellenfelével mint az a fiatal tengerésztiszt.* Igen nagy megtiszteltetést jelent tehát számomra, hogy névnapja ünnepén engem kértek meg arra, hogy tolmácsoljam a szerencsekivánatokat Magyarország kormányzójának, vitéz nagybányai Horthy Miklósnak. Az Uriston adjon neki egészséget, boldogságot, nehéz munkájában teljes sikert. Szivem egész melegével kivánom, hogy még számos örömmel teljes évforduló virradjon *a nagy tengerészre, hazája vezérére*, kit a háború óta jóban és rosszban egyaránt hűséges ragaszkodással és mélységes bizalommal követ az egész magyar nemzet.

Mark Kerr tengernagy angolnyelvű üdvözlete után a beszéd magyar fordítása következett és ennek végeztével a londoni rádióban felcsendült a magyar Himnusz hangjai.

EMLÉKLAP

December 6.

1914-ben ezen a napon a szombathelyi huszárezred utászszakaszát az orosz arcvonal mögé küldték ki azzal a paranccsal, hogy egy fontos vasuti hidat felrobbantson. Ezt a feladatot a szakasz nem tudta teljesíteni, bár igen ügyesen beférkőzött az oroszok vonala mögé s elhagyott utakon nyomult a kitűzött romboási helyek felé. Az oroszok a kis csapatot egy erdőben bekerítették és foglyul ejtették őket. A szakasz emberei Frank tizedes biztatására rávetették magukat az orosz őrökre, szorult helyzetükből kivágták magukat és kalandos bujkálásuk után visszatértek ezredükhöz. Az utászszakasz minden emberét vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Kormányzói köszönet.** *Simon* Ferencné *Birlik* Mária rákospalotai lakos a rákospalotai magyar nép nevében felajánlotta a kormányzónak harmincsoros kézi kivarrással leírt saját szerzeményű hazafias versét, amelyért a kormányzó az ajándékozónak köszönetét fejezte ki.

A FODRÁSZÜZLETEK KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI ZÁRÓRÁJA

A hivatalos lap ma reggeli száma közli a fodrászüzletekre vonatkozó karácsonyi és újévi záróra és munkaszüneti rendelkezéseket. Eszerint a fodrászüzleteket december 23-án (szombaton) este 7 órán túl nyitva tartani nem szabad. December 24-én (vasárnap) reggel 7-től délután 2-ig, december 25-én azonban egész napon át nyitva lesznek a fodrászüzletek. December 26-án (kedden) déli 12 órakor lesz a záróra. December 30-án (szombaton) csak este 7-ig, 31-én pedig este 8-ig szabad nyitva tartani, míg január 1-én teljes munkaszünet lesz.

Madagaszkárnál látták az Admiral Scheer-t

Amsterdam, dec. 6.

(Stefani.) Közlik, hogy az Admiral Scheer német cirkáló november 16-án Madagaszkár közelében volt, ahol feltartóztatott egy holland gőzöst. *(MTI.)*

Takarmány-jegyek Németországban

Berlin, dec. 6.

(NST.) December 1-től kezdve már állati takarmányt is csak jegyre kaphatnak Németországban azok az állattartók, akik nem mezőgazdasággal foglalkoznak. Ebbe a kategóriába tartoznak mindazok, akik lovakat, szarvasmarhákat, vagy disznókat tartanak, de nincs saját takarmánytermő földjük. A nagy sertéshizlalók továbbra is szabadon kapják a takarmányt, akárcsak az állattenyésztők.

Német repülőket űztek el Páris fölül

Páris, dec. 6.

(Stefani.) Német repülőgépek ma megkísérelték Párist átrepülni, de nyomban eltávoztak, mihelyt a légvédelem működésbe lépett. *(MTI.)*

Amerikai pilóták is beléphetnek a kanadai hadseregbe

London, dec. 6.

(NST.) Eddig a kanadai haderőbe csak brit polgárok, vagyis Kanadának és a világbirodalom más részeinek alattvalói léphettek be. A kanadai kormány most ezt a rendelkezést megváltoztatta és kivételt tesz az Északamerikai Egyesült Államokból jövő repülőkkel. Ha ezek a repülők önként jelentkeznek a kanadai hadseregbe, akkor éppúgy felveszik őket, mint a brit állampolgárokat, de nekik is hűséget kell esküdniök az angol királynak.

— **A Budapesti Orvosok Turista Egyesületének (BOTE)** tagjai dr. *Jurecky* László tátralomnici főorvos meghívására a karácsonyi szünidőt Tátralomnicon töltik. Dr. Jurecky főorvos ma este 8 órakor a Fészek Klubban tart vetítettképekkel kapcsolatos előadást „Uj sport- és gyógylehetőségek a Magastátrában" címen. Érdeklődőket szívesen lát az egyesület.

Hotel Imperial
Nagy idők filmje Mától a
Kamarában
11, 2, 4 ó mérsékelt helyárak
6, 8, 10 ó rendes »

MA ESTE FELLEGI TERI
új műsorának premierje az
ASTORIÁ-BAN
Tánc
Asztalrendelés: 187-840, 187-845.

SZINHÁZ

Operaház: PÁZMÁN LOVAG

Ünnepi díszelőadás köszönti ma este az Operaházban a kormányzót. *Strauss* Jánosnak nálunk eddig nem ismert vígoperája, a *„Pázmán lovag"* ezuttal kerül a magyar közönség elé először. Arany János víg balladájából írta *Dóczi* Lajos a szövegkönyvet, melyet *Lányi* Viktor átdolgozásában ismerünk meg. Kevés magyartárgyú operánk között örömmel üdvözli a közönség ezt a csupaszív, csupadörü mesejátékot, amelyben a magyar történelemnek s a történeti mondának regélői szólalnak meg. Ki ne emlékezne gyermekkorának legkedvesebb iskolai olvasmányaira, amelyekben a bölcs és igazságos király álruhában vegyül el a nép közé, hogy közelről megismerhesse fajtáját, igazságot tehessen közötte és egyuttal, köznapi ember módjára, elszórakozhassék? Strauss muzsikája dalol és szárnyal a költő tiszta, szép nyelvén, amidőn szétmegy a függöny és óriási pergament díszes betűi és iniciáléi között életrekel Pázmán lovag.

Az Operaház előadása szemnek is a legszebbet nyujtja. A régi kódex miniatürjei elevenednek itt meg. *Oláh* Gusztáv fantáziája bejárta ezt a kort, Mátyás király korát. Pazar ruhák, a hétköznapi és udvari életnek minden szépsége és romantikája helyet kapott. *Komáromi* Pálé a címszerep. Humorral is, hanggal is győzi. A királyt *Rösler* Endre énekli, friss hanggal és bensőségesen. *Osváth* Julia hangja és játéka igazi művészi élmény. *Gere* Lola elevensége és csengő éneke, *Hámori* Imre mulatságos bolondja mellett hivatott mulattaló *Laurisin* Lajos. Az Operaház legfiatalabb tagja ezuttal lép először szinpadra: *Warga* Livia. Az ifju királyné nemes figuráját figyelemreméltó technikai készséggel, igen szép hanggal és méltó megjelenéssel kelti életre. *Bordy* Bella és *Csányi* László az egész tánckarral megérdemelt sikert arat. A művészi jelmezeket *Márk* Tivadar tervezte. *Rubányi* Vilmos lendülettel és gondosan vezényel.

Dr. Kóla Margit

VÁLYI NAGY GÉZA „HORTHY-KÖSZÖNTŐJÉT" mondották el tegnap a *Városi Szinházban* és a *Dunaparti Szinpadon*, előadás előtt, a kormányzó névünnepének alkalmából.

KÖNYVALAKBAN IS MEGJELENT *Szabó Lőrinc legújabb s legkitünőbb Shakespeare-fordítása, a Macbeth. A fordításról már a Nemzeti Szinház előadása után részletesen beszámoltunk. Most sem tehetünk mást, mint hogy a kitünő munkát mégegyszer és nagyon melegen megdicsérjük. A magyar Macbethet Singer és Wolfner adta ki.*

„ASSZONY ÉS SZERELEM" címmel tart előadóestét december 14-én a Zeneakadémián *Demiány* Éva. Érdekes, hogy műsorán már szerepelnek Michelangelonak azok a versei is, amelyeknek fordítása csak most jelent meg.

HARMINCÉVES SZINÉSZI JUBILEUMÁT *ünnepli december 17-én a Zeneakadémián dr. Bánóczi Dezső. Negyven kiváló fővárosi művész szerepel ezen a tarkaesten, jórészt azok, akikkel Bánóczi Dezső pályafutását együtt kezdte.*

VIZSGAELŐADÁST tart szombaton délután 4 órakor a Fővárosi Operettszinházban a Szinészegyesület szinliskolája. A növendékek Martos—Huszka *„Lili bárónő"* **című operettjét játsszák.**

A FILMVILÁGBÓL

A „Mikádó" látványosságai

A filmváltozatban bemutatásra kerülő híres operetnek, a *Mikádó*-nak díszleteit és kosztümjeit *Vértes* Marcel tervezte. Csupa ötlet minden kosztüm: a Mikádó udvara, hadserege, udvaroncai és a cseresznyevirágarcú gésák a szivárvány szineit megsokszorozó árnyalatokban tündökölnek. Az egész produkció olyan látványosság, amilyet film is csak ritkán nyujt.

Ilyenek a férfiak

Cirkuszfilm az Urániában

Talán a nyári éj megéjtő varázsa tette, hogy Beatrice, a flatul táncosnő, a híres cirkuszi artista karjaiba szédül s másnap keserű csalódással ébred a valóságra, hogy csak futó kaland volt a férfi életében. *Ilyenek a férfiak*, — jut eszébe az artista megjegyzése s ezt nem felejti el évek mulva sem, amikor a sors újra összehozza őket s amikor ő is már úgynevezett „nagy szám", akit „La belle Beatrice" néven hirdetnek a plakátok.

Ilyenek a férfiak? A cinikusan hangzó mondat nem mindig igaz. Fontos, hogy a film és annak zseniális rendezője, Arthur *Rabenalt* elvezet minket a cirkusz kuliszái mögé és megmutatja nekünk a cirkusz népének: a tigrisidomító, a levitézlett légtornász, a clown, vagy akár a „Stallmeister" munkaruhája mögött dobogó és vergődő emberi szivet. Az artistavilágnak ilyen bravuros képét talán még sohasem mutatták nekünk. A pazar revüjeleneteket és cirkuszi mutatványokat bőkezü ráadásként kapjuk az Uránia új filmjében.

SZINHÁZ

OPERAHÁZ: Díszelőadás a Kormányzó Ur tiszteletére: Himnusz. Üdvözlőbeszéd. Dalok. Pázmán lovag (először, ½8). — NEMZETI: Rontó Pál (½8). — KAMARA: Felség (8). — VIG: Születésnapi ajándék (8). — BELVÁROSI: Végrendelet (8). — PESTI: Szabad az út (8). — VÁROSI: Tisztességes Anna (8). — FŐVÁROSI OPERETT: Pozsonyi lakodalom (8). — ROYAL: Ki gyereke vagyok én? (½9). — ANDRÁSSY: Finom család (8). — PÓDIUM: Megnyitó műsor (9). — DUNAPARTI SZINPAD: Új vidám műsor (9). — KOMÉDIA: Ki papája vagyok én? (½9). — KAMARA VARIETÉ: Kicsuda maga? (½6, ½9).

Ma estétől
Szilágyi Marcsa
új műsorral
„Parisette"
Kávéházban

RÁDIÓ

1939 DECEMBER 6, SZERDA

BUDAPEST I.:

4.15: „Mikulás-est." Összeállította Harsányi Gizi. — 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — 5.00: Hirek szlovák és magyarorosz nyelven. — 5.15: A Mellos Béla-zenekar műsora. — 6.10: „Horthy Miklós a katonadalokban." Irta Volly István. Felolvassa Sala Domokos. — 6.45: Arany János: Toldi-jából előad Kiss Ferenc, a Nemzeti Szinház örökös tagja. — 7.15: Hirek. — 7.25: Az Operaház előadásának ismertetése. — 7.30: Diszelőadás a Magyar Nemzeti Diákszövetség kötelékébe tartozó Magyar Egyetemi és Főiskolai Ifjúság ünnepi estje Főmélt. nagybányai Horthy Miklós úr, Magyarország kormányzója tiszteletére. 1. Himnusz. 2. Üdvözlőbeszéd. 3. Dalok. 4. Pázmán lovag. Vígopera három felvonásban. (Először.) — Az I. felv. után kb. 8.50: Hirek. — A II. felv. után kb. 9.40: Hirek, időjárásjelentés, hirek szlovák és magyarorosz nyelven. — Az előadás után kb. 10.35: Cigányzene. — 11.00: Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. — 11.20: Magyar és külföldi tánclemezek. — 00.35: Hirek.

ÉDESKE

Tudod, hogy nagyon szeretlek s úgy bánt, hogy az utóbbi időben nem láthatlak. Nagyon szeretnék végre Veled beszélni és ezért kérlek, gyere el holnap 5-kor a Márkus céghez (VIII., Rákóczi-út 59, udvarban), ahol egy szép ajándékot (elárulom az igért gramofont és tánclemezeket) akarok Neked venni. Remekül szórakozva, nyugodtan megbeszélhetünk mindent. Edeske! Ne hagyj tovább szenvedni! Várlak! Ölel

Tibor.

MOZI

ADMIRÁL: A megbélyegzett asszony. (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **ALKOTÁS:** Karosszék (Szeleczky). (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **ANDRÁSSY:** Karosszék (Szeleszky). (½4, ½6, ½8, ½10, v. 2, 4, 6, 8, 10) — **ASTRA:** Asszony a tűzvonalban. (½4, ½5, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **ATRIUM:** Szárnyas dandárok (Rajnay, Vértesi). (½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **BELVÁROSI:** Judith (Bette Davies). (4, 6, 8, 10, v. jobb t. 2, 4, 6, 8, 10, bal t. 3, 5, 7, 9) — **BODOGRÁF:** Asszony a tűzvonalban. (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **BROADWAY:** All a bál (Szeleczky, Simor E.). (½4, ½6, ½8, ½10, sz., v., ü. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10) — **BUDAI APOLLÓ:** Suez. (Előadások kezd. ½5, ½7, 3, v., ü. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10) — **CAPITOL:** A három testőr. (½4, ½6, ½8 ½10, v. 11, ½2-kor is) — **CASINO:** Tánc a föld körül (Fred Astaire, Ginger Rogers). (½3, ½5). Ma este ½10-kor: Várlak. — **CITY:** A negyedik nem jön (Dorothea Wieck). (½6, ½8, ½10, sz., v. ½4-kor is) — **CORSO:** Gibraltár (Erich v. Stroheim, Viviane Romance). (½6, ½8, ½10, sz., v. ½4, ½6, negyed 8, negyed 10) V. d. e. ½12: Villon—Chopin-matiné. — **CORVIN:** A nőtlen férj (Magda Schneider). (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **DAMJANICH:** Mr. Moto halálos titka. (½4, ½6, ½8, ½10, v. 2, 4, 6, 8, 10) — **DÉCSI:** Szárnyas dandárok (Rajnay, Vértesi). (6, 8, 10, sz., v., ü. 4-kor is) — **ELDORÁDÓ:** Strogoff Mihály. (4, 6, 8, 10, v. 2-kor is) — **ELIT:** Mámor (Jean Gabin). (4, 6, 8, 10, v. 2, 4, 6, 8, 10) — **FLÓRA** (Kispest): Riadó Indiában. (½5, ½7, 9, v. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10) — **FORUM:** A holnap hősei (Errol Flynn, Olivia de Havilland). (½6, ½8, ½10, sz., v. ½4, ½6, ½8, ½10) Pénteken (ünnep) és vasárnap délelőtt 11 órakor: Lovasbravurok és lóversenyek. — **HIRADÓ FILMSZINHÁZ** (Erzsébet-krt. 13. T. 422-499): A főváros szenzációs látványossága! Pénteken délelőtt 10 órakor ünnepélyes megnyitás. Hiradók, kulturfilmek, színes rajzfilmek. (Előadások d. e. 10-től óránként folytatólag) — **HOLLYWOOD** (T. 142-455): Mámor (J. Gabin). (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **HOMEROS:** Karosszék (Szeleczky). (½5, 7, ½10, v. ½2-kor) — **IPOLY** (T. 22-26-26): Karosszék (Szeleczky). (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **JÓZSEFVÁROSI:** Asszony a tűzvonalban. (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **KAMARA:** Hotel Imperial (Isa Miranda, Ray Milland). (11, 2, 4, 6, 8, 10) — **KORONA:** Robin Hood kalandjai. (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **LLOYD:** Egy párisi ház (Gaby Morlay). (4, 6, 8, 10, v. 2, 4, 6, 8, 10) — **NYUGAT:** Karosszék (Szeleczky). (½5, 7, ½10, sz. 4, 6, 8, 10, v. 2, 4, 6, 8, 10) — **ODEON:** A megbélyegzett asszony. (½5, ½7, ½10, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **OMNIA:** A kirchfeldi pap (Hans Jäger). (5, ½8, ½10, sz., v. 4, 6, 8, 10) — **ORIENT:** Repülő asszonyok. (Hétk. ½5, ½7, ½10, v. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10) — **OTTHON:** A megbélyegzett asszony. (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **PALACE:** All a bál (Simor Erzsi, Csortos Gy.). (11, 2, 4, 6, 8, 10) — **PATRIA:** A három testőr. (4, 6, 8, 10, v. 2-kor is) — **PHÖNIX:** A megbélyegzett asszony. (11, 1, 3, 5, ½8, ½10) — **RADIUS:** Asszonyok szállodája (Linda Darnell, Silly Mirky). (½6, ½8). Ma este ½10-kor díszbemutató: Mikádó. — **RIALTO:** Feleségem karrierje (Joan Crawford). (½11, ½5, ½8, 5, ½8, ½10, v. 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10) — **ROYAL APOLLÓ:** Kék csillag (Gary Cooper). (½6, ½8, ½10, sz., v. 4, 6, 8, 10) — **SAVOY:** A három testőr. (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **SCALA:** Pygmalion (Leslie Howard, Wendy Hiller). (½6, ½8, ½10, sz., v. 3-kor is) V. d. e. 11: Új trükkfilmmatiné. — **SIMPLON:** Egy párisi ház. (½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **STEFÁNIA** (Kispest): Isten vele, tanár úr (Robert Donat). 5, 7, 9, v. ½2, ½4, ½6, ½8, ½10) — **TIVOLI:** Mr. Moto halálos titka. (½5, 7, ½10, sz. ½4, ½6, ½8, ½10, v. ½2-kor is) — **TURÁN:** A megbélyegzett asszony. (4, 6, 8, 10, v. 2, 4, 6, 8, 10) — **URÁNIA:** Zúgnak a szirénák. Szárnyas dandár (Rajnay, Vértesi). (5, ½8, ½10, sz., v., ü. ½3, 5, ½8, ½10) V. d. e. 11: Az Országos Liszt Ferenc Társaság Folklore előadása: Magyar népi zene.

Ma ügető

I. A munkaformák alapján *Lenke II.*, *Riano* és *S. Pista* az esélyes.

II. *Pillangó* kimagasló sánsz, a helyekért *Marci*, *Little Winny* és *Bimbi* küzdhet.

III. *Hofmann Géza* hajtás, *Orgona* és *Balla* végezhet a frontban.

IV. *Sirocco* és *Soci* kitünő formában van. *Danesi* istállóbizalommal első várható.

V. (1.33.) Száraz pályán *Pique Dame* a jelöltünk. *Aquafurt*, *Bolond* és *Márta* kedvező felállításhoz jutott.

VI. (1.55.) *Varázs*, *Imréd II.*, *Dusán* az esélyesek.

VII. A *Füzitői krekknek Makkfalkó* az ellenfele. Esély *Ébredő*.

VIII. (1.57.) *Lucifer* ellen csak gyenge hajtója szól. *Ali*, *Dália* és *Bajadére* a következő sánszok.

IX. *Elég*, hiba nélkül nehezen verhető. *Marschall* és *Zwillinger* választottja az ellenfelek.

SPORT

Búcsúzik a BBTE a régi tornacsarnoktól

A budai Horváth-kert egyik épületét, az ódon szinkört, már tavalyelőtt lebontották és most sor kerül a kert déli részén épült régi tornacsarnokra is. A régi, az Attila-utcai tornacsarnok, *61 éven át szolgálta a testedzés ügyét*, itt tornásztak és vívtak nemcsak a Krisztinaváros polgárai, hanem idejárt egész Buda sportkedvelő flatalsága. A vén épülettől csütörtökön délután látványos *disztorna kerctében búcsúzik a BBTE*. Az ünnepséget dr. *Moldoványi* István búcsúbeszéde vezeti be, amelyben megemlékezik a 70 éves egyesületnek a testnevelés terén végzett eredményes és önzetlen munkásságáról. Búcsúzik a BBTE a Horváth-kerttől, a tornacsarnoktól és egy esztendő mulva már a Pasaréten épülő új otthonban rendez avató disztornát a nagymultú egyesület.

A csütörtöki disztornát *Kmetykó* János és segítőtársai, *Kmetykó* Lajos, *Bartalits* Ilonka, *Kornstein* Ferenc és dr. *Dobokay* Lajos rendezik. A búcsúünnepség délután 6 órakor kezdődik.

FÁBIÁN JÓZSEF, a főiskolások és a B) válogatott csapat szövetségi kapitánya lesz az MLSz miniszteri biztosának a helyettese, miután a biztos a jövőben kevesebbet foglalkozik a labdarúgósporttal, ami a sportnak, remélhetően, csak használára lesz.

A MAGYAR—NÉMET BIRKÓZÓMÉRKÖZÉSRE az MBSz a következő magyar csapatot jelölte ki: Légsúly: Benczo (UTE), pehelysúly: Tóth I. (UTE), könnyűsúly: Ferencz (Beszkárt), kisközépsúly: Sóvári (Húsos), nagyközépsúly: Kovács (BVSC), félnehézsúly: Rihoczky (Mávag), nehézsúly: Bóbis (MAC).

A MUSZ HOMONNAY-VÁNDORDIJAS ÚSZÓVERSENYÉT az idén is megrendezik a fedett uszoda megnyitásának évfordulóján, december 8-án. A vándordij öt száma a 100 m gyorsúszás, a 400 m gyorsúszás, a 100 m mellúszás, a 100 m hátúszás és a 3x100 m vegyesstaféta. Három hölgyverseny, műugrás és a vizipólócsapatok pótlás bemutató mérkőzése egészíti ki a programot, amely este 7 órakor kezdődik a szigeti uszodában.

A MAGYAR—SVÉD TÁRSASÁG december 12-én, kedden délután fél 6 órakor a Vas-utcai kereskedelmi iskola tornatermében emlékünnepet rendez a svéd torna megalapitójának, Ling Péter halálának századik évfordulója alkalmából. Az ünnepségen Karafiáth Jenő főpolgármester mond üdvözlő beszédet, majd Szukováthy Imre, a TF igazgatója szólal fel. Kmetykó János a svéd tornáról értekezik, végül a Testnevelési Főiskola férfi és női tornászai bemutatója következik.

A FERENCVÁROS vasárnap a Gamma FC-vel, a Hungária a Törekvéssel mérkőzik. Különösen a Hungária—Törekvés mecsre tarthat számot nagy érdeklődésre.

New-York, London, Páris nagy sikere! • Sullivan csodás kiállitású operettje!
GÉSÁK * CSÓKOK * SZERELEM
A **MIKÁDÓ**
KENNY BAKER és JEAN COLIN a főszereplők
Az isteni muzsikát a Londoni filharmonikusok játsszák
Angliai Universal Film
Ma ½8-kor díszelőadás
RADIUS

Mi készül a Margitszigeten?

A jótékonycélu margitszigeti ünnepségek eseményei

Vigadó-utca 6. szám alatt, egy modern bérpalota ízlésesen berendezett földszinti helyiségében működik a Margitszigeti Ünnepségek Rendezőbizottsága. Olyan ez a helyiség, mint egy főhadiszállás. Innen irányítják a Kormányzóné Őfőméltósága védnöksége alatt álló jótékonycélu margitszigeti ünnepségek művészi eseményeinek előkészületeit; itt dolgozzák ki a legapróbb részletekig az egyes programmpontokat; itt adnak tájékoztatást, felvilágositást az érdeklődőknek, akiknek száma máris minden várakozást felülmul; itt gondoskodnak arról, hogy mindenki megkapja az őt illető megfelelő helyet az ünnepségek változatos színhelyein. Valóságos kartotékokat vezetnek, fali térképeket rajzolnak a rendelkezésre álló helyekről, az előjegyzett, már kiadott, sőt már ki is fizetett helyekről, asztalokról, sorsolási számokról. Különösebb érdeklődés nélkül is érdemes betérni a főhadiszállásra. Szép asszonyok, szép leányok sürögnek forognak a rendezőbizottsági asztalok körül és a műkedvelő előadások egy-egy bájos szereplője is be-betér ide egy szóra.

Báró Karg Györgyné, a rendezőbizottság nevében ezeket mondja az ünnepségek előkészületeiről.

— A Margitszigeti ünnepségek szabadtéri szinházi előadása *Ujházy György* „Margit legendájjának" röviditett formájával kezdődik. Az előadásnak különös jelentőséget ad az, hogy *Szent Margit* alakja, IV. Béla király leányának ősi szigetén, az ő klastromának közvetlen közelében elevenedik meg. A „Margit legendát" előkelő társaságbeli műkedvelők hozzák szinre, csak a főszerepet játsza hivatásos szinésznő: *Szörényi Éva*. Az előadást *Oláh Gusztáv* rendezi.

— A szabadtéri szinházi előadás második része egy Mátyás-korabeli főuri lakodalmat mutat be. A menyasszony *Andrássy Ilona grófnő* lesz, a vőlegény *Bessenyei Sámuel*. Az esküvői ünnepség vendégseregében, mint külföldi várurnők, külföldi diplomaták családtagjai is résztvesznek. Többek közt *Vinci grófnő*, az olasz követ felesége, *Lalaing grófnő*, a belga követ felesége, *Mrs. Ackerson*, amerikai követségi titkár felesége, a holland követ leánya és mások.

— Az előadás harmadik részében a Ludovika Akadémia növendékei mutatnak be katonai jeleneteket Rákóczi korából.

— Előadás után három helyen folynak tovább az ünnepségek, mind a három helyen részben hivatásos művészek, részben társaságbeli műkedvelők műsorszámaival.

— A Piccadilly-étteremben például, ahol *gróf Somssich Gyuláné* a háziasszony, huszonnégy pár a legszebb fiatal lányok közül, virágos cotillont mutat be, amelyhez végül a közönség is csatlakozik. Nem kevésbbé érdekes lesz a Csárda-étterem műsora, ahol *báró Vay Lászlóné* és *Zsindely Ferencné* a két háziasszony, ugyszintén a *Parisien Grill* műsora, ahol a háziasszony *Darányi Béláné*. A csárdában tartják meg a nagyszabásu *sorsjátékot*, de a sorsoláson résztvehet a szomszéd szórakozóhelyek közönsége is. Persze nem fenyegeti veszedelem azokat sem, akik majd nem férnek be a sorsolás alkalmával a Csárda helyiségeibe. A sorsolás eredményét a másnapi lapok is közölni fogják és a nyertesek utóbb is átvehetik majd értékes nyereményeiket. A sorsolás nyereménytárgyait egymással vetekedő áldozatkészséggel adják össze a fővárosi kereskedők. Máris bizonyos, hogy a nyeremények között lesz egy *Fiat-kocsi*, egy *Opel-kocsi*, egy *Weisz Manfréd motorkerékpár*, egy *uj tipusu Kodak fényképezőgép, utalványok nagy női szalonokba, utazási és repülőjegyek* stb

— Az előjelek szerint a résztvevők tömege valóságos theatre parévá fogja avatni az ünnepségeket. Kilátásba helyezte megjelenését *Horthy Miklós* kormányzó és családja, vendége lesz az ünnepségeknek alkalmasint *Frick* német belügyminiszter is. A születési és pénzarisztokrácia, az előkelő társaság színejava ad majd találkozót junius 7-én a Margitszigeten, ahol a dámák és leányok felvonulása fel fog érni a legszebb divatbemutatóval.

„Kassa", női magyarruha, köténnyel	P	4.98
Pongyola, szintartó perkalinból		2.98
Női nyári cipő, divatos forma, piros, kék vagy fehér szinben		8.50
Strand-szandál, női, fatalpu, divatszinekben		3.20
Marokén-imprimé, 90 cm széles, gyönyörü mintákban		2.90
„Vénusz" fürdőtrikó, divatos, csikos kötésben		5.80
Fürdőtrikó, gyapju, divatos forma		7.80
Nyári kesztyü, női, sok szin és forma	1.60,	-.98
3 m sportszövet ruhabéléssel		29.50
„Gavallér" férfi ruha, könnyü, szellős (kabát nadrág)	36.-,	29.80
„Manchester" ballonkabát, ramazittal impregnálva, női vagy férfi		27.80
„Tógó" férfi kalap, nyári		4.80
Férfi nyári kötött ing, rövid ujjal	3.80,	1.98
„Szieszta" flanelltakaró, sok szinben		4.50
Weekend-párna, szintartó huzattal		1.10
„Kontykötő" autókendő		1.28
„Klarissz" villámzáras divattáska, 5 szinben		5.80
Strandkazetta, fémszegélyes		1.20
Utibőrönd, patentzárral		3.20
„Pihenő" nyugágy, gőzölt bükkből		7.20
„Heverő" Weekend-ágy		18.50
„Balaton" petrol-tüzhely		21.—

SZÖVETKEZETI BOLT
Rákóczi út 36. Boráros tér 1.
ÁRUHÁZ A HANGYA KÖTELÉKÉBEN

*** Két hir Paderewski állapotáról.** Paderewski, a világhirü lengyel zongoraművész, mint New Yorkból jelentik, valószinüleg soha többé nem léphet a közönség elé. Megirtuk, hogy a nagy művész csütörtökön közvetlenül a newyorki hangversenye előtt vasuti kocsijában, amelyet állandó utazásai során lakásául használ, szivgörcsöket kapott, emiatt le kellett mondania hangversenyét. Paderewski zongorahangoló mestere, aki harminc év óta kiséri őt utazásaiban, ujságirók előtt elmondotta, hogy Paderewski állapota meglehetősen sulyos, mert már hosszabb idő óta látja, hogy a művész testi erőinek fogytán van. Véleménye szerint többé nem koncertezhet.

Ezzel szemben Varsóból a következő hir érkezett: A *Kurjer Warszawski* szerkesztőségének éjszaka nagynehezen sikerült távbeszélőösszeköttetést kapnia azzal a vasuti szalonkocsival, amelyben Paderewski hangversenykörutja során lakik. Az egyik titkár megnyugtató hireket közölt a művész állapotáról. Paderewski május 30-án már felszáll a Normandie fedélzetére, hogy visszatérjen Európába.

Uj nyári kabaré a Vigszinházban

–Bemutató szombaton, junius 3-án.–

A *Vigszinház* ezidei, sikeres szezonját vidám, szórakoztató és minden ízében irodalmi nivóju kabaréval fejezi be. Minden kis darabja, tréfája eredeti bemutatónak számit. A gazdag és változatos vidám estét, mely méltán sorakozhatik a Vigszinház régi, nagyhirü kabaréihoz,

Muráti Lili és Tolnay Klári

konferálják. A műsor főbb számai, az előadás sorrendjében:

1. *Negyvenhárom év.* (Irta: Harsányi Zsolt.) (Tréfás epizódok a Vigszinház történetéből, melyben a szinház régi, nagy alakjai elevenednek meg.)
2. *Villanycseléd.* (Irta: Lőrincz Miklós.) (Zenés szinpadi tréfa. Zenéjét szerezte: Eisemann Mihály.)
3. *Mari, a kis csacsi.* (Irta: Nádas Sándor.) (Egy gyermekbirósági tárgyalás mosolygós és szivhezszóló története egy felvonásban.)
4. *Tanitó úr nadrágja.* (Irta: Hunyady Sándor.) (A kitünő iró pompás uj szinpadi tréfája.)
5. *Heddy és Teddy.* (Irta: Zágon István.) (Egy varieté-táncospár mókás története, zenével, egy felvonásban. Zenéjét szerezte: Losonczy Dezső.)
6. *A francia orvoskisasszony.* (Irta: Kőváry Gyula.) (A Vigszinház idei legnagyobb sikereinek kacagtató paródiája.)

E darabok és tréfák főszerepeit

Muráti Lili, Tolnay Klári, Komár Juliska, Somlay, Ajtay, Gárdonyi, Greguss, Köpeczy-Boócz, Kőmives és Vértess, Ladomerszky Margit, Márkus Margit, T. Oláh Böske, Sitkey Irén, Szemlér Mária, továbbá *Bárdi, Dénes, Dózsa, Egri, Justh, Pártos Gusztáv, Puskás* és *Szepes Iván*

játsszák.

Vidám és érdekes magánszámokat adnak elő:

Karády Katalin,

Somlay Artur, Somló István, Bihary József és *Feleky Camill.*

A műsort két zongorán kiséri: *Eisemann Mihály* és *Polgár Tibor.*

Rendezők: *Hegedüs Tibor, Tarnay Ernő, Tarján György.*

Diszlettervező: *Vörös Pál.*

*** Cirkusznyitás akadályokkal, avagy: vége jó, minden jó.** A pesti nyár nem a kalendáriumi hivatalos nyárral kezdődik, hanem a városligeti nagy cirkusz megnyitásával. Az időjárás is tiszteletben tartja, ugylátszik, ezt a pesti hagyományt, mert a *Fényes Cirkusz* szombat délutáni megnyitásáig kiderült a napok óta borus, felhős égbolt és egyszerre gyönyörü nyár lett Amit azonban az ég adott, azt, mint annyi más esetben, most is elrontották idelenn a földön, már t. i. az igazi, jó cirkusznyitási hangulatot. A nézőtér elég szépen megtelt, négy óra lett — az előadás kezdetének ideje — negyedöt, félöt, de a „Nyitány" egyelőre még csak a *műsorban* szerepelt, nem pedig *műsoron*, mert zenekarnak még nyoma sem volt látható. Hangos kifakadások, lábdobogás, fütty, pisszegés a nézőtéren, a manézsben megjelenik egy frakkos ur, aki tudtára adja a n. é. közönségnek, hogy az előadás „technikai akadályok miatt" csak ujabb „pár perces" késéssel kezdődhetik meg. Mi történt? Nem nehéz kitalálni. Nem sokkal az előadás kezdetének időpontja előtt, ellentétek támadtak a karmester és a cirkusz igazgatója között, a zenekari tagok törvényes számaránya miatt. A karmester ragaszkodott az általa szerződtetett zenekar jogainak érvényességéhez, az igazgató azonban nem volt hajlandó a zenekar szerződését tudomásul veni. A közönség enyhén ellenséges magatartása miatt, végül is megkezdték a műsort, — zene nélkül. Néhány szám után végre megszólalt a zenekarban egy zongora és egy szaxofon, de minél jobban előrehaladt a műsor, annál jobban megerősödött a zenekar is, — a végén már teljes cirkuszi muzsikával zengett a Rákóczi-induló, *amelyet egyébként, mint hazatessékelő mars-marsot, ideje volna eltiltani.* Amint látjuk: vége jó, minden jó, igaz, hogy ami az eleje és a vége közt van, sem rossz, mert a műsor igazán gazdag, változatos, világvárosi szinvonalu. A sok kitünő artistaszám élén a *Belley és Carolli*-féle lovascsoport gyönyörü mutatványait kell megemlitenünk. Ennél érdekesebb lovasszámot még aligha láttunk Budapesten.

*

Este aztán, zsúfolt nézőtér előtt, ment minden, mint a karikacsapás, teljes zenekarral, zsúfolt nézőtér előtt.

Vágja ki és tegye postára még ma!

T. **LINGUAPHONE** (London)

Budapest, VIII., József-körut 2. Kérem a 22 oldalas díjmentes ismertető megküldését.

ANGOL,

német, spanyol érdekel! Teljesen kezdő vagyok, haladó vagyok. (A kivánt aláhuzandó.)

Név: .....

Cim: ..... P.H

A Nemzeti Szinház jövő évadja

A *Nemzeti Szinház* hagyományaihoz hiven a jövő évadban is *Shakespeare*-ciklust rendez. Ebből három darabot a Nemzeti Szinház művészei a Margitsziget szabadtéri színpadán játszanak el, két darabot a Nemzeti Kamaraszinházban, a többit magában a Nemzeti Szinházban. A szigetszinpadon szinrekerül a *Szentivánéji álom*, az *Ahogy tetszik* és a *Vihar*. A *Szentivánéji álom* lényegében olyan lesz, mint a tavalyi volt, de az eddigi tapasztalatok alapján látványosabb és rendezésben gazdagabb lesz. A *Vihar Babits Mihály* fordításában és *Sibelius* kisérő zenéjével kerül szinre.

A Nemzeti Szinház a Shakespeare-darabok közül előadja *Macbethet*, *Troilus és Cressidát*, mindkettőt *Szabó Lőrinc* fordításában. Azután *Hamlet* kerül előadásra, *Arany János* fordításában. Érdekessége az lesz, hogy Hamlet-et *Uray Tivadar* játsza. Ezenkivül szinrekerül még a *Lear király*, a *Makrancos hölgy* és az *Athéni Timon*.

A Nemzeti Kamaraszinház egy vagy két Shakespeare-darabbal csatlakozik ehhez a sorozathoz; igy a *Romeo és Julia*, *Kosztolányi Dezső* fordításában. Érdekessége lesz a darabnak az, hogy a diszleteket *Molnár C. Pál* tervezi.

A Nemzeti Szinház megünnepli *Racine*-nak, a francia klasszikus nagy drámairónak háromévszázados jubileumát. Ez alkalommal *Andromaque* cimü darabja kerül bemutatásra *Kállay Miklós* költői forditásában.

Mindjárt az évad elején szinrekerül *Moreto* rendkivül mulatságos vigjátéka, a *Donna Diana*, főszerepben *Bajor Gizivel*.

Ezután *Herczeg Ferenc* történelmi szinmüve következik, amelyen a szerző most dolgozik. Továbbá *Móricz Zsigmond Boszorkány* cimü históriai drámája, *Asztalos Miklós* uj vigjátéka, amely Mária Terézia és II. József korában játszódik le.

Mátyás király születésének ötödik centenáriumáról is megemlékezik a Nemzeti Szinház és előadja *Galamb Sándornak* a fiatal Mátyásról szóló szinmüvét, amelynek cime: *Első Diadal*.

Szinrekerül *Zilahy Lajos* uj darabja, amelyen az iró most dolgozik, *Kállay Miklós* verses játéka: *Rontó Pál*, *Tamássy Áron* darabja, az *Énekes Madár*, *Nyirő József* uj vigjátéka, *Gyallay Domokos*, *Bibó Lajos* darabjai, *Bónyi Adorján Csipetnyi bors* cimü vigjátéka. Uj darabon dolgozik *Németh László*, *Kovách Aladár*. *Babay József* (Buday Dénes zenéjével) ir darabot a „Három szegény szabólegény"-ről.

A Nemzeti Szinház felujit uj átdolgozásban két klasszikus magyar vigjátékot: *Tóth Kálmán Nők az alkotmányban* és *Grubiczy László: Sziget szárazon* cimü darabokat. Mindkettőt *Galamb Sándor* dolgozza át.

Felujitott formában kerül szinre továbbá *Harsányi Zsolt* nagysikerü Mikszáth-átdolgozása, *A Noszti-fiu esete Tóth Marival*.

Lesz studióelőadás, *Svend Borbereknek Circus Juris* cimü vigjátéka, dr. *Marchis György* átdolgozásában.

A Kamaraszinházban a Shakespeare-darabokon kivül *Ibsen* és néhány modern szerző szerepel.

• **Vizsgaelőadás.** Az *Országos Színészegyesület Színészképző Iskolájának* növendékei szombaton délután a Belvárosi Szinház szinpadán a „Vacsora nyolckor" cimü angol szinmüvet játszották el. A 11 rövid képre tagolódó darab minden képében más-más szereplőnek jut egy-egy hatásosabb jelenet. *Lehotay Árpád*, a Színészképző jeles tanára és a darab rendezője, bizonyára azért választotta ezt a szinmüvet, mert igy alkalma volt egyszerre 26 növendékét szerepeltetni. Az általános benyomás, amelyet nyerhettünk, az volt, hogy a fiatal színészek jól beszélnek, ügyesen, fegyelmezetten mozognak, és önálló alakitásra törekesznek. Valamennyi szereplőről természetesen nem emlékezhetünk meg, csak azokról, akiknek nagyobb feladat jutott. Ezek közé tartozik *Deák Rózsi*, aki az ideges, elkényeztetett fiatal asszonyt játszotta sok bájjal és ötletességgel. *Medek Éva* az öregedő színésznő szerepében szinjátszó és alakitó tehetségének szép bizonyitékát szolgáltatta. Igen jó volt *Szóbel Éva* is. A nők közül *Kóry Judit*, *Hódy Gitta*, *Kovács Márta* tüntek még ki és néhány finom, halk szavával *Miklós Kata*. A férfiak közül *Császár György*, *Kollár Béla*, *Bárdos Lajos*, *Dömsödy Lajos* fogadhatták a megérdemelten elismerő tapsokat. (—rdy.)

• **Vasárnapi szinház.** Angliában vasárnap csak zártkörü előadásokat tarthatnak a szinházakban. Rendszerint nem is próbálkoznak a tilalom kijátszásával és a rendes müsordarabokat nem is adják vasárnap. De régóta küzdenek a tilalom eltörléséért. Legujabban *Leslie Henson* színész-igazgató inditott mozgalmat a tilalom ellen. Türhetetlen — mondja —, hogy a mozik zavartalanul játszhattak vasárnap, de most a stúdióból már televiziós szinielőadásokat is rendeznek, amit a szinházaknak tétlenül kell türniök. *Henson* a parlament elé akar javaslatot vinni a vasárnapi előadások érdekében, viszont nem bánja, ha a színészek javára egyheti szünnapot rendelnének el. A mozgalom vezetői a vidéki szinházakra is gondolnak, nevezetesen a vándortársulatokra, amelyeknek helyzetén nagyot javitana, ha nem lennének kénytelenek vasárnap szünetelni.

KIEPURA

a magy. kir *Operaház* vendégciklusának előadásaiban a *Városi Szinházban* jun. 12: *Tosca* (A-bérl.) Jun. 15: *Rigoletto* (B-bérl.). Jegyek a m. kir. *Operaház* elővételi pénztáránál és a *Városi Szinházban*.

UTOLJÁRA EBBEN AZ IDÉNYBEN, AZ OPERAHÁZ SZINPADÁN

Ma este **Faust** | Hétfőn este **János vitéz** | Szerdán este 30% engedménnyel **Turandot**

KEDVEZMÉNYES JEGYEK AKCIÓS PÉNZTÁRAINKNÁL

A P. H. OLCSÓ JEGYAKCIÓJA

A pünkösdi két ünnep — A jövő hét

Szenzációs pünkösdi müsorunk előadásai között az *Ezerkettedik éjszaka* és a *Szerelem gyümölcse* hétfőn befejezi sorozatát. A *Vigszinház* müsorából jövő héten még négyszer szerepel a rendkivül érdekes *Orvoskisasszony*. Szerdai eseményünk a legvonzóbb Puccini-opera,

a Turandot 30 százalék engedménnyel.

Jegyakciós előadásaink rendjét a müsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás. Vasárnap 9—2-ig: Vilmos császár-ut 78. (Tel.: 1—122—93, 94, 95). — Apponyi-tér 5. (Tel.: 1—833—99.) — József-körut 30. (Tel.: 1—343—71.) — 10—5-ig: Erzsébet-körut 1. (Tel.: 1—352—96.)

Hétfőn 9—2-ig: Vilmos császár-ut 78. (Tel.: 1—122—93, 94, 95. — Apponyi-tér 5. (Tel.: 1—833—99.) — 10—5-ig: Erzsébet-körut 1. (Tel.: 1—352—96.)

*

SZINHÁZAK		OPERAHÁZ (½8)	NEMZETI (½8)	VIG (½4, 8)	MAGYAR (½4, 8)	KAMARA (8)	ANDRÁSSY (½4, 8)	VÁROSI (½9)
Vas.	d. u.	—	—	Orvoskisasszony	1002-ik éjsz.	—	A szerel. gy.	—
	este	Faust	Feltám. VIII. 19	Orvoskisasszony	1002-ik éjsz.	Szinarany	A szerel. gy.	—
Hétfő	d. u.	—	—	Orvoskisasszony	1002-ik éjsz.	—	A szerel. gy.	—
	este	János vitéz	Feltám. II. 19	Orvoskisasszony	1002-ik éjsz.	Szinarany	A szerel. gy.	—
Kedd		—	VII. Gerg. N. 2	Orvoskisasszony	—	Szinarany	—	—
Szerda ...		Turandot	VII. Gerg. XI. 18	Orvoskisasszony	—	Ember trag.	—	—
Csütörtök .		Varázsfuvola	VII. Gerg. XII. 18	Orvoskisasszony	Kabaré	—	—	—
Péntek ...		Simone Boccan.	VII. Gerg. VI. 19	Orvoskisasszony	Kabaré V.	—	—	—
Szombat ..		Nürnbergi (½7)	Feltám. VII. 18	Kabaré	Kabaré	—	—	Hiuság vás.
Vas.	d. u.	—	—	—	Kabaré	—	—	—
	este	Rigoletto M. e.	Feltám. III. 19	Kabaré	Kabaré B.	—	—	—

Fényes cirkusz. (Városliget) **(4, 8).** Naponta: Vidám cirkuszrevü.

SZINHÁZAK MŰSORA

VASÁRNAP, MÁJUS 28.

Operaház. Faust. Gounod 4 fv. dalmüve (Orosz J., Rösler, Horányi K., Szilvássy M., Jámbor, Losonczy, Vitéz). (½8). — **Nemzeti.** Feltámadás. Tolsztoj—Kovách Aladár 3 fv. drámai játéka (Dayka M., Timár, Gobbi H., Aghy E., Kovács, Füzes A., Szeleczky Z., Tapolczai). (VIII. 19. bérl.). (½8). — **Vig.** Orvoskisasszony. Haré Patricia 10 képes szinmüve. (Muráti L., Márkus M., Ajtay, Greguss, Ladomerszky M., Bihari, Kőpeczi-Boócz, Kömüves, Erdélyi E.) (¼4 és 8). — **Magyar.** Az ezerkettedik éjszaka. Heltai 3 fv. mesejáték. (Törzs, Peéry P., Tahy A., Bilicsi, Hajmássy, Földényi, Dobos A.). (¼4 és 8). — **Kamara.** Szinarany. Guglielmo Zorzi 3 fv. szinmüve. (Gál, Lehotay, Lánczy M., Apáthy, Turányi. (8). — **Andrássy.** A szerelem gyümölcse. Birabeau 3 felvonásos vigjátéka (Somlay, Makay M., Gombaszögi F., Somló V., Szilassy, Pataki, Vágóné M.). (¼4 és 8). — **Városi.** Nincs előadás.

HÉTFŐ, MÁJUS 29.

Operaház. János vitéz. Kacsóh P. 3 fv. daljátéka (Hámory, Gere L., Laurisin, Szabó I., Farkas, Szabó J., Szomolányi, Mally). (½8). — **Nemzeti.** Feltámadás. (II. 19. bérl.). (½8). — **Vig.** Orvoskisasszony (8). — **Magyar.** Az ezerkettedik éjszaka (¼4 és 8). — **Kamara.** Szinarany (8). **Andrássy.** A szerelem gyümölcse (¼4 és 8). — **Városi.** Nincs előadás.

KEDD, MÁJUS 30.

Operaház. Nincs előadás. — **Nemzeti.** VII. Gergely. Németh László 5 fv. szinmüve. (Timár, Forgács, Onodi, T. Mátrai E., Zala K., Kovács, Füzes A.). (N. 2. bérl.). (½8). — **Vig.** Orvoskisasszony (8). — **Magyar.** Nincs előadás. — **Kamara.** Szinarany (8). — **Andrássy.** Nincs előadás. — **Városi.** Nincs előadás.

MOZIK MŰSORA

Átrium Filmszinház, II., Margit-körut 55. **Hőtehérke és a hét törpe.** — Walt Disney színes filmcsodája. — **Zenélő tündérek.** Hiradók. Előadások: ½6, ½8, ½10; szomb. vas., ün. ¼4, ½6, ½8, ½10.

City, V., Vilmos császár-ut 36—38. Tel.: 111—140. **Az örök csavargó** (Főszer.: Wallace Beery és Mickey Rooney). — **A szépség iskolája.** Hiradó. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10; szomb., vas. és ünnephap: ¾4-kor is.

Corsó, IV., Váci-u. 8. Tel.: 18—28—18. Eleanor Powell és Robert Young főszereplésével: **Honolulu.** (Vigjáték.) — **Kabaré a mellényzsebben.** (A mi Bandánk bonozata). Hiradó. Szombat, vasár- és ünnepnap: ½4, ½6, ½8, ½10; a többi napon: ½6, ½8, ½10.

Décsi, VI., Teréz-krt. 28. T. 125—952. **Honolulu.** (Eleanor Powel, Robert Young). — **Max Baer tréningje a világbajnokságért.** — Hiradó. 6, 8, 10. Szomb. v. és ü.: 4-kor is.

Fórum, Kossuth Lajos-utca 18. T.: 189—543; 189—707. 2-ik hétre prolongálva! **Eleven őrdög.** Danielle Darrieux és Albert Prejean. — **Hollywoodi zenebona.** — Rajzfilm. Előadások: ½6, ½8 és fél 10; szombat, v. és ü. ½4-kor is.

Kamara mozgó. T.: 144—027. **Az örök csavargó.** (Wallace Beery, Mickey Rooney.) — **Gyerünk a moziba!** Előadások: 6, 8, 10; szombat, vasár- és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.

Palace. VII., Erzsébet-körut 8. Tel.: 136—523. **A nagy kerlingő.** (L. Rainer, F. Gravey, M. Korjus.) **Szép Budapest.** (Szines f.). Hiradó. Naponta: 3, ¼6, ½8, ¾10. — Vasárnap d. e. 11-kor matiné: **Rácsnélküli börtön.** Félhelyár.

Rádius Filmszinház, VI., Nagymező-u. 22—24. Tel. 122—098, 120—564. **Második hétre prolongálva! A megbélyegzett asszony** (S. Hayakawa, V. Francen, L. Jouvet). Amerikai és magyar hiradók. Előadások: ¾6, ¾8, ¾10; sz., vas., ün. ¾4 is.

Royal Apollo. Tel. 141—902, 342—946. **Goldwyn Follies** (Ritzek, Menjou, V. Zorina.) Hiradók. Előad.: ¼6, ½8, ¾10. Sz., v. és ün.: 3, ¼6, ½8, ¾10.

Savoy, Ülői-ut 2. Tel. 146—040. **Ahol semmi sem szent** (Carole Lombard, Fredric March). — **Sielők Eldorádója.** Vas. d. e. ½11-kor: **Ramona** (Loretta Young). Hétfőn délelőtt: **Mégis ártatlan** (Danielle Darrieux). Előadások: ½4, ½6, ½8, ½10; vas. és hétfőn: ½2-től is. Az első előadás félhelyárakkal.

Scala, Teréz-krt. 60. T. 114—411. **Shirley, a Broadway angyala** (Shirley Temple). Vidám kis filmek. Hiradók. ¼6, ½8, ¾10; szom., v. és ü.: 3-kor is.

Uránia Filmszinház, VIII., Rákóczi-ut 21. Tel.: 146—046. **Könnyü a férfiaknak!** (Lilian Harvey, Willy Fritsch). — **A repülők révkalauzai.** Magyar és Fox Világhiradók. Előadások: 5, ¼8, ½10; vas. és ünnepen: ¾3, 5, ¼8, ½10. — Vas. d. e. 11-kor Mihály László előadása filmkisérettel: **Utazás a gyönyörü Olaszországban.**

MÁSODHETES MOZIK

Admirál. Sziniiskola (Luise Rainer). Cincognak az egerek. Hiradó. (½2, ½4, ½6, ½8, ½10. D. e. ½10 és ½12: Tilos utakon). H.-től: Malakkai nő (Jacques Copean). Kisérő müsor. (½2, ½4, ½6, ½8, ½10. D. e. ½10 és ½12: A néma vár). K.: ½4, ½6, ½8, ½10. **Alkotás.** Fehérvári huszárok. Hiradó. (½2, ½4, ½6, ½8, ½10). H.-től: A variété csillagai (½2, ½4, ½6, ½8, ½10. K.: ½4, ½6, ½8, ½10). **Astra.** A variété csillagai. (¼4, ½6, ½8, ¼10. D. e. 11: Kacagtató gyermekmatiné). H.-től: A pajkos hercegnő (½2, ¼4, ½6, ½8, ¼10. D. e. 11: Camille, a végzet asszonya. K.: ¼4, ½6, ½8, ¼10). **Belvárosi.** Pajkos hercegnő (V. és h.: jobb t.: 2, 4, 6, 8, 10; bal t.: 3, 5, 7, 9. K.: 4, 6, 8, 10). **Budai Apollo.** A zöld császár (Gustav Diessl). H.-től: A válóperes leány (Merle Oberon). (V. és h.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. K.: ½5, ¾7, 9). **Capitol.** 2-ik hétre prolongálva! Szervusz Péter! (Páger). Hiradó. (V. és h.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. K.: ½4, ½6, ½8, ½10). **Elit.** Prolongálva! Bors István (Páger, Tolnay Klári). Hiradó. (V. és h.: 2, 4, 6, 8, 10. K.: 4, 6, 8, 10). **Homéros.** Szajnaparti szerelem. Hableányok előnyben. (Szines trükkfilm). Hiradó. (Hétk.: ¾5, 7, ½10. V. és ü.: ½2-től folyt.). **Józsefvárosi.** Pajkos hercegnő (Jeanette MacDonald, Nelson Eddy). (V. és h.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. K.: ½4, ½6, ½8, ½10). **Lloyd.** Ahol semmi sem szent (Carola Lombard). Kisérő müsor: Diák jazzband. Nyitott tető. (V. és h.: 2, 4, 6, 8, 10. K.: 4, 6, 8, 10). **Nyugat.** A válóperes lány. Tannhäuser. (V. és h.: 2, 4, 6, 8, 10. K.: ½5, 7, ½10). **Odeon.** Ködös utak. Győzedelmes Japán (½2, ½4, ½6, ½8, ½10. D. e. ½11: Harapós férj). H.-től: Robin Hood. (½2, ½4, ½6, ½8, ½10. K.: ¼5, ¾7, ¼10). **Orient.** A mesterdalnokok (3 Ritz Brothers). Második felességem. (V. és h.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. K.: ¼5, ¾7, ¼10). **Otthon.** Sziniiskola (Luise Rainer). Három jópipa. Hiradó. (V. és h.: ½2, ¼4, ½6, ¾8, ½8, ¼10. K.: ¼4, ½6, ½8, ¼10). **Rialto.** A zöld császár. Modern légi haderők. H.-től: A szerelem zsarnoka. Kisérő müsor (V. és h.: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10. K.: ½11, ½1, ¾3, 5, ½8, ½10). **Simplon.** Prolongálva! Bors István (Páger, Tolnay). Fényes kisérő müsor. H.-től: A Heardy-fiut szeretik a lányok (Micky Rooney, Lewis Stone, Judy Garland). Fényes kisérő müsor. (V. és h.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10. V. d. e. 11: Négy nővér. K.: ½4, ½6, ½8, ½10). **Studio.** Rasputin. (Harry Baur). Hiradó. Naponta 11, 4, 6, 8, 10. Hétk. első 2, vas. és ü.: az első előadás félhelyárakkal. **Tiszti Kaszinó zártkörü filmszinháza.** Máj. 28-án: Szervusz Péter! 29-én: Mindenki gyanus! Jun. 1.: Ahol semmi sem szent (½5, ¾7, 9). **Tivoli.** Ködös utak. Győzedelmes Japán. (V. és h.: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V. d. e. 11: Harapós férj. K.: ¼5, 7, ½10). **Turán.** Malakkai nő (Pierre Richard). (2, 4, 6, 8, 10. D. e. 11: Tilos utakon). H.-től: Sziniiskola (Luise Rainer). Cincognak az egerek. Hiradó. (2, 4, 6, 8, 10. D. e. 11: Lányok egymás közt. K.: 4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MŰSORA

Budapest I. vasárnapi müsora. 8 Szózat, lemezek. 8.45 Hirek. 9 Ref. istentisztelet. 10 Egyházi ének és szent beszéd. 11.30 Evangélikus istentisztelet. 12.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 12.30 Zenekari hangverseny, közben 1.10 A Hősök napján. Megemlékezés. 2 Lemezek. 3 Gazdáknak. 3.45 Cigányzene. 4.30 Előadás. 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.10 Regős hangverseny. 5.40 Előadás. 6.05 Szabó Dezső 60 éves. 7.15 Hirek. 7.25 Táncelemezek. 7.50 Sport. 8 Hangképsor a magyar katonáról. 9.40 Hirek, időjárás. 10 Zenekari hangverseny, közben 10.40 Hirek idegen nyelven. 11.20 Cigányzene. 12.05 Hirek. — **Budapest II.** 11.25 Wekerletelepi Dalkör. 3.05 Lemezek. 4.35 Cigányzene. 5.40 Kétzongorás müsor. 6.10 Előadás. 6.40 Szalonzene. 8 Hirek. 8.20 Somogyi Parasztlrók Estje. 9 Kamarazene, közben 9 Időjárás.

Budapest I. hétfői müsora. 8 Szózat, lemezek. 8.45 Hirek. 9 Unitárius istentisztelet. 10 Egyházi ének és szent beszéd. 11.15 Görög kat. istentisztelet. 12.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 12.30 Fuvószenekar. Szünetben kb. 1.10 leveldi Kozma Miklós előadása a magyar könyvről. 1.45 Elbeszélés. 2.15 Lemezek. 3 Előadás. 3.15 Budai Dalárda. 4.05 Előadás. 4.35 Cigányzene, közben 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.45 Bródy András volt ruszin miniszterelnök Rédy Elemérrel beszélget. 6.15 Táncleme-zek. 6.50 Vita. 7.15 Hirek. 7.30 Aranybástya. Szinmü. 9.40 Hirek, időjárás. 10 Cigányzene. 10.40 Hirek idegen nyelven. 11 Szalonzene. 12.05 Hirek. — **Budapest II.** 11.15 Cigányzene. 6.35 Előadás. 7 Táncleme-zek. 8 Hirek. 8.20 Fuvószene. 9.30 Időjárás.

Budapest I. keddi müsora. 6.45 Torna, hirek, lemezek. 10 Hirek. 10.20 és 10.45 Felolv. 11.10 Felolv. 12 Harangszó, Himnusz, időjárás. 12.10 Cigányzene, közben 12.40 Hirek. 1.20 Időjelzés, időjárás, vizállás. 1.30 Szalonzene. 2.30 Hirek. 2.45 Müsorok. 3 Árak. 4.10 Asszonyok tanácsadója. 4.45 Időjelzés, időjárás, hirek. 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.10 Beszkárt zenekar. 6 Séta Ujpesten. 6.40 Lengyel női énekegyüttes. 7.15 Hirek. 7.25 Cigányzene. 8.10 Tanay Ferenc verseket mond. 8.40 Operaházi zenekar. 9.40 Hirek, időjárás. 10 Hegedümüvek. 10.30 Jazz, közben 10.40 Hirek idegen nyelven. 11.30 Olasz előadás. 11.45 Lemezek. 12.05 Hirek. — **Budapest II.** 5.35 Előadás. 6.05 Beszkárt zenekar. 6.40 Francia lecke. 7.25 Gazdáknak. 8 Hirek. 8.20 Lemezek. 9.30 Időjárás.

A HEARDY FIUT SZERETIK A LÁNYOK! Kizárólag **Simplon**

— **Tangl Károly temetése.** *Tangl* Károly professzort, a *Tudományos Akadémia* III. osztályának elnökét nagy részvét mellett temették szombat délelőtt az Akadémia előcsarnokából. Megjelent többek között *József* királyi herceg-tábornagy, a *Tudományos Akadémia* elnöke és *Szily* Kálmán titkos tanácsos, államtitkár a kultuszminiszter képviselője. A gyászszertartást *Kemény* Aladár rókusi plébános végezte, az *Operaház* tagjainak kórusa énekelt gyászdalokat. *Rybár* István egyetemi tanár a Tudományegyetem és *Barnóthy* Jenő egyetemi magántanár-tanársegéd a tanítványok nevében búcsúzott *Tangl* Károlytól.

— **Vissza kell-e szorítani a nőt a kenyérkereső pályáról?** Erről a mindenkit érdeklő kérdésről tart vitaelőadást a rádió hétfőn délután. A 6 óra 50 perckor kezdődő vitaelőadást dr. *Gortvay* György és dr. *Mihelics* Vid egyetemi magántanárok tartják. A magyar rádió a vitaelőadás hozzászólásai közül a három legsikerültebbet pénzjutalommal díjazza. A három nyertes hozzászólás szerzője 100, 80 és 50 pengő jutalomban részesül. A hozzászólásokat, amelyek lehetőleg egy oldalnál ne legyenek hosszabbak, két héten belül kell beküldeni »rádió-vita« megjelöléssel a magyar rádióhoz (VIII, Sándor utca 7.).

Megölt a hideg egy budapesti ügyvédet

Tragikus módon húnyt el *Zilahy* Géza ismert fővárosi ügyvéd. Péntek délután sétált és sétálás közben találkozott egyik ügyfelével. A szokottnál hosszabb ideig sétált a nagy hidegben. Hazaérve cigarettára gyujtott. Ebben a pillanatban összeesett. Hozzátartozói orvost hívtak hozzá, aki azonban már nem tudott segíteni rajta, meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy a hideg okozta halálát.

Szívkoszorúérelmeszesedésben szenvedett. Az ilyen betegeknek a vérnyomását pedig erősen fokozza a nagy hidegben való tartózkodás. *A fokozott vérnyomás megrepesztette a meggyötört beteg ereket.*

— **Halálozás.** Strenfelsi *Macassy* Antal ny. honvédezredes január 11-én 69 éves korában elhunyt. Szombaton délután temették el az egri hősök temetőjében.

SZÍNES HÍRADÓ

1.

Népszerű, de szellemiekkel nem túlságosan megáldott színészünkről beszélgettek egy társaságban. Egyik kollégája megszólalt:

— Hallottam, hogy angol szolgálatban áll.

Óriási csodálkozás. Valaki megkérdezte:

— Hogy-hogy?

Mire a kedves kolléga így felelt:

— Mindenki tudja, hogy az Unintelligence Service tagja.

*

Utánozhatatlan a Kösztelitz Lavendula.

*

A *Semler-cég* közismerten kiváló minőségű szöveteiben ma is igen nagy a választék.

2.

Saxlehner Tiborék házibált rendeztek Katinka leányuk tiszteletére. A legnépszerűbb bálkirálynő hajnalig tartó házibálján ott volt többek közt: Bud Melitta, Szilassy Nadine, Pavlovits Nelli, Haggenmacher Edi, Wertl Hanni, Tasnádi Nagy Zsuzsa és Wein Sári.

*

Ön lesz a farsang királynője, ha divatékszereit *Jolie*-nál, Kígyó utca 4—6 vásárolja vagy kölcsönzi.

*

A legszebb báli ruhák *B. Steiner* Gizinél készülnek. Légrády Károly u. 44/b. I. 1. Tel.: 292—531.

3.

A békeévek legkedveltebb zenés darabja, a »Csókon szerzett vőlegény«, még a tavaszi szezónban filmesítésre kerül. A női főszerep alakításáról Zilahy Irénnel tárgyalnak.

*

Estélyi ruhájához újvonalú fűzőt *Orosz* I., Iréntől, Erzsébet körút 18. I. 5.

Az enyhülés lassan folytatódik

Az időjárási helyzet változatlan. *Európa* északi részein tovább uralkodó óceáni légáramlás a *Kárpátok* medencéjébe is behatol. A *Kárpátok* keleti oldalán *Romániában* szombaton este már viharos erősséggel áramlott az enyhe levegő és 3—4 fokra mérsékelte a fagyot. A *Kárpátok* egy ideig ugyanúgy meggátolják a melegebb levegő behatolását, mint ahogy a fagyhullám közeledése alkalmával is menedéket nyujtottak egy ideig. *Az enyhülési folyamat így nálunk főképpen az éjjeli lehűlés mérséklődésében nyilvánult, a nappali hőmérséklet emelkedésében még kevéssé érvényesült.*

Annyit már szombaton is elértünk, hogy *10 foknál hidegebb sehol sem volt,* sőt egyes helyeken, így a fővárosban rövid időre a —5 fok fölé emelkedett a hőmérséklet. Az esti órákban azonban ismét elég erős lehűlés indult meg a déli és nyugati megyékben, ahol az éjbolt még derült volt. Így a *Dunántúl* egyes megyéiben már este hét órakor ismét 15 fokos hideget mértek és a fővárosban is megközelítette a hideg a 10 fokot. Az északkeleti, keleti megyékben már megakadályozta a borulás az erősebb kisugárzás megindulását. A hideg így délnyugati irányba húzódik vissza, de már ott sem tarthatja sokáig magát.

Az enyhülés lépésenként, de biztosan folyik. Legbiztatóbb jel erre az, hogy a magasabb hegyeken, így a *Kékestetőn* már szombaton is jóval erősebben érvényesült a melegedés és délben elérte a hőmérséklet az olvadáspontot. *Vasárnap ugyanez meglesz az ország mélyebben fekvő részein is egy-két helyen,* különösen az északi és középső megyékben. Délen és délnyugaton azonban még megmarad az erős fagy.

Tóth Géza

— **A kormányzói pár a Caesar díszbemutatóján.** A Nemzeti Színház szombat esti díszbemutatóján megjelent a Kormányzó hitvesével. Az előkelőségek között megjelent gróf *Csáky* István külügyminiszter, *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Ullein-Reviczky* Antal külügyi sajtófőnök, *Vinci* gróf olasz követ, valamint *Quarty di Trevano,* a budapesti olasz fasiszta párt elnöke. Itt volt *Forzeno,* a darab szerzője is.

Az olasz kritika lelkesen ünnepli az Operaház milánói sikerét

Milánó, január 13. *(Magyar Távirati Iroda.)* A m. kir. *Operaház* pénteki milánói vendégszereplésérő1 még a következő részletek váltak ismeretessé:

A díszelőadás alkalmával a *Scala* épületét magyar nemzetiszínű lobogók ékesítették és az épület ebből az alkalomból mintegy 4000 lelkes érdeklődővel telt meg. A polgármester páholyában helyetfoglalt még Vittorio Emanuele di Savoya Aosta Comte de Torino és Adalberto di Savoya Genova Duca Bergamo hercegek. Torino grófja a legnagyobb kitüntetés jeléül a színpadra ment Jenner Mataloni főintendáns kíséretében a főszereplők üdvözlésére. A felvonás szünetében báró *Abele* Egon főkonzul bemutatta *Fáy* István államtitkárt a királyi hercegek, akí az államtitkárral folytatott hosszabb beszélgetése során melegen érdeklődött a kormányzó úr őfőméltósága iránt.

A *Corriere della Sera* beszámolójában hangsúlyozza az együttes példás zenei, művészeti és minden egyéni hiúságtól mentes összjátékát, amelynek minden mozzanata a legfegyelmezettebben és legbiztosabban érvényesült és amelyet az együttes nagy erejének lehet minősíteni. A lap szerint az előadók játéka, amely éveken át összeolvadva, tökéletesen kidolgozva, fegyelmezett organizmussá vált, továbbá az énekesek kiváló teljesítménye méltó versenytárssá avatta a magyar operaegyüttest az olasz opera művelőinek. *Failloni* Sergio kiegyensúlyozott és biztos karmesteri működése mindvégig kitartásra serkentette a szereplőket. *Roubál* Vilmos hatalmas kórusai pedig nyiltszíni tapsaival emelte az ünnepély hangulatát. A lap a főszereplők közül elsősorban *Walter* Rózsi Silvaniaját és *Tutsek* Piroska kiváló Eudoxiaját, *Losonczy* György hatalmas csengésű Basilióját és *Halmos* János Donellóját emeli ki, továbbá megemlékezik *Gere* Loláról és *Orosz* Juliáról, mint a főszereplők mellett kiemelkedő és az együttes sikerét alátámasztó énekesekről. Külön hosszú cikkben foglalkozik a lap *Oláh* Gusztáv mesteri rendezésével, amely annyira tökéletes és kidolgozott, hogy teljesen közel hozza a közönséget ehhez a súlyos műhöz.

— **Lelepleztek egy amerikai kémszervezetet.** *NewYorkból* jelentik: Az útlevélhamisítások miatt kommunisták ellen indított perrel kapcsolatban messzeágazó kémszervezetet lepleztek le, amelyet a Komintern az Egyesült Államokban, Svájcban, Jugoszláviában és Romániában tartott fenn.

Kőbányán leszállt egy eltévedt külföldi sportrepülőgép

Szombaton késő délután Kőbányán leszállott egy repülőgép. Kiderült, hogy a gép: idegen állambeli polgári sportgép. Egy határmenti városból szállt fel két utassal. Különösen magas köd van a föld felett, ez megakadályozta a tájékozódást, a gép eltévedt, valahogyan *Budapest* fölé került, itt le kellett szállnia, mert esteledett. Üres területet keresett magának, ahol leszállhatott.

A gép utasait igazoltatták. Azután Mátyásföldre vitték a gépet, ott a vámhatóságok veszik kezelésbe.

TÁRSASÁG

A MEDIKUS-BÁL

hosszú idő után végre ismét visszaköltözött méltó helyére, a Vigadóba. A magyar orvostársadalom nagy mulatságán ott voltak szombaton este az orvostársadalom előkelőségei s *Johan* Béla államtitkár, *Domanovszky* Sándor rektor, *Orsós* Ferenc dékán, *Hajniss* Elemér és mások, a kivilágított termek megteltek a doktor urakkal és hölgyeikkel, szépasszonyokkal és még szebb lányokkal. A rendezőbizottság élén ifj. *Szaszovszky* Géza bálelnök, ifj. *Szukováthy* Imre és ifj. *Mező* Béla társelnökök fogadták a megjelenteket.

Féltizenegykor felhangzott a csárdás: »*Hallod rózsám Katika, kell-e doktor, patika...*« Három pár táncolt: ifj. *Szaszovszky* Géza—*Johan* Edit, *Selig* Kornél—*Hajnis* Judit, ifj. *Szukováthy* Imre—*Ratkóczy* Magda. Utánuk a Kék Duna keringő dallamára táncoltak be a következő lányok:

Szabó Nóra, Anderlik Wanda, Komjáthy Klára, Bauer Mausi, Enődy Tusy, Bauer Icu, Mács Márta, Déry Judit, Máthé Éva, br. Profi Baba, Beyer Lívia, Schütz Rózsa, Pósta Lea, Schenker Ilse, Dunás Vargha Ilsy, Horváth Zizi.

Szupé alatt a rendezőség *fehér estélyitáskát adott emlékül a lányoknak.* Hajnalfelé a bárban alig győzték a pincérek a pezsgőket hűteni...

Szombaton este a Hungária termeiben találkoztak a Szepesség Budapestre szakadt magyarjai

A SZEPESI-BÁL

hangulatos mulatságán. *Jaross* Andor miniszter volt a díszelnöke a bálnak, felesége pedig a vezető háziasszony szerepét töltötte be. *Fáykiss* István és *Kisgyörgy* István bálelnökök, valamint *Fejérváry* János, ifj. *Hayde* Sándor és *Sásdy* Béla ügyvezető elnökök irányításával agilis rendezőség dolgozott a mulatság sikerén.

A bál nyitótáncaiban résztvett lányok:

Csárdás: Báró Kray Erzsébet, Gundelfingen Márti, Lindner Piroska, Náday Mária, Lovászy Lívia, Dákay Nóra, Sásdy Anikó, Szántay Olga, Nótel Mária, Sándor Mária, Ozdy Cica, Marschalkó Judit, Haidekker Hamsi, Nérey Mária, Medgyaszay Gyöngyi, Ginál Éva.

Keringő: Vranovits Edit, Trausch Lisa, Szálass Mariann, Krudy Zsuzsa, Nagyselmeczy Anna, Margaritovics Dusi, Koch Olgi, Hittig Lívia, Nemes Nagy Ágnes, Nászay Kató, Rozsnyai Klári, Kurutz Annie, Malétr Edit, Szabó Alice, Várnay Évi, Kohányi Judit, Sándor Zsuzsa, Lack Erzsébet, Takács Magda, Krusnyák Magda, Molnár Adél, Tibély Sarolta, Travers Kitty, Gröner Éva, Halász Zsuzsa, Burkaly Erzsébet, Wagner Cimi.

Reggelig mindenki jól mulatott a szepességi magyarok 64. farsangi találkozóján. (sj)

SPORT

A Ferencváros 4:0-ra győzött Ujverbácon

Ujverbácon szombaton délután 6 fokos hidegben folyt le a *Ferencváros* mérkőzése az ottani *Dulcissal.* A *Ferencváros* 0:0 arányú félidő után nagy fölénybe került és dr. *Sárosi* (2) és *Kiszely* (2) góljaival 4:0 arányban biztosan győzött.

A Hungária legyőzte Athén válogatottjait

A szerdai döntetlent hamar kijavította a Hungária, pénteken 2:1 (1:0) arányban *legyőzte Athén válogatottjait.* Az eredmény annál értékesebb, mert játék közben *Turay, majd Sebes megsérült.* Ennek ellenére már 2:0-ra vezetett a Hungária *Cseh* és *Titkos* góljaival, amikor a görögök szépítettek az eredményen.

Olaszország 2:1-re vezet Magyarország tenniszezői ellen

A torinói fedettpálya tenniszmérkőzés második napján a *Cucelly—Vidó* pár 4:6, 6:2, 6:2, 7:5 arányban győzött a *Szigeti—Gábori* magyar pár ellen és így a mérkőzésben *Olaszország* 2:1-re vezet. Bemutatómérkőzés keretében az olasz *Belbelló* 7:5, 3:6, 7:5 arányban győzött a magyar dr. *Ferenczy* ellen.

A műkorcsolyázó bajnokságban Kállay Kristóf és Botond Éva vezet

A műjégen szombaton délelőtt és délután bonyolították le *a műkorcsolyázó bajnokságok* kötelező gyakorlatait. A férfiaknál hárman, a hölgyeknél öten indultak és főként a helyezésekért folyt nagy küzdelem.

A *férfiaknál* a betegsége után még formába nem jött *Teriák* Elemér sokszoros bajnok távollétében *Kállay* Kristóf, a volt ifjúsági bajnok szerezte meg a vezetést, utána kis különbség választotta el egymástól *Barcza-Rotter* Bélát és *Király* Edét.

A *hölgyek* versenyében a két *Botond* nővér nagy fölényben volt a többiekkel szemben és kettőjük közül *Éva* szerezte meg a vezető helyet. *Botond Györgyi* második, *Széchy* Ágnes harmadik, *Popp* Márta negyedik, *Saáry* Éva ötödik helyen van.

Varga József miniszter Szegeden

Szeged, január 13. Dr. *Varga* József ipari- és kereskedelemügyi miniszter, felesége, valamint *Király* Ákos műszaki tanácsos és *Kocsondy* Gyula min. titkár társaságában szombaton *Szegedre* érkezett. A miniszter és kísérete fogadására a pályaudvaron megjelentek dr. *Tukats* Sándor főispán, dr. *Pálffy* József polgármester és mások.

A miniszter és kísérete a pályaudvarról a főispáni hivatalba hajtatott, ahol a miniszter néhány meleg szó kíséretében átadta *Szabó* Imre szegedi szíjgyártómesternek az iparügyi minisztérium elismerő oklevelét negyvenéves munkássága elismeréséül. A miniszter ezután a főispáni hivatalban különböző küldöttségeket fogadott, majd az esti órákban részt vett a szegedi *Szittya Társaság* vacsoráján és ott serlegavató beszédet mondott.

A vacsora után a miniszter és kísérete visszautazott a fővárosba.

Mit tanulhatunk ezen a héten a **Népművelési Bizottság Háztartási Telepén a GÁZMŰVEK** VI., Vilmos császár-út 3. szám alatti bemutatóhelyiségeiben, Január 17-én, szerdán délután 6—7-ig **KOSÁRYNÉ RÉZ LOLA** tart előadást **Az asszony nemzetvédelmi feladatairól,** utána főzőbemutató: **Házidisznótor a pesti lakásban.** Belépőjegy 60 fillér. Január 18-án, csütörtökön délután 6—7-ig **M. MIKES MARGIT dr.** főzőbemutatóval egybekötött előadást tart **A gyomorrontás, bélhurut helyes étrendjéről.** Belépőjegy 60 fillér. Minden kedden és pénteken délután 5 órakor bemutató előadás a takarékos gázhasználatról. Belépés, ruhatár, díjtalan.

SZINHÁZ ÉS FILM

CAESAR

Bemutató a Nemzeti Színházban

Forzano

A történelmi szemléleteknek is meg van a maguk világítási effektusuk, amelyekkel egy és ugyanazon alakot nemcsak hogy új világításba helyezik, hanem szinte új alakot teremtenek.

Maga a történelem is bár — amint tanultuk — megismétli önmagát, de sohasem a régi formákban és színekben. *Forzano,* Julius Caesar-ja is bár a régi, de az új olasz szellem történelmi szemszögéből nézve egészen más, új vonalakat mutat, mint amilyenek eddig történelmi és irolalmi arculatán voltak. Ez az új Julius Caesar kilépett az iskolapadokból, kilépett az irodalom klasszikus keretében is és élő, eleven valóság lett. Ez az új Julius Caesar, mint minden zseni, villamostelítettségű s önmaga szolgáltatja a megvilágításához szükséges fényt. A szikrát, amelyeket korának problémái robbantanak ki belőle, a villámok, amelyek lelkéből és energiájából sisteregve cikkáznak, nem cak őt magát, hanem minden korok, s így a mai kor problémáira is vetnek fényt. Ezért közvetlenebb ez a Julius Caesar elődeinél. A különbség: hódító imperializmus és történelmi szükségű pacifikálás között; a különbség a zsarnok demokratizmus és a demokrata diktátor között eleven erővel mutatkozik meg a darabban.

Mindez a darab első felében egyre emelkedő, s magávalsodró érdekességű cselekmény során bontakozik ki, a második felvonás kellős közepén azonban a szerző elhagyja a drámai vonalat s bár a továbbiakban is érdekes marad, de inkább az elbeszélés síkján.

A színház igen nagy felkészültséggel tolmácsolta a kitűnő olasz szerzőt. Julius Caesart *Táray* Ferenc játszotta, meggyőző hévvel és céltudatos művészi játékkal. Nagyon szimpatikus volt *Lehotay* lobogó Antoniusa, klasszikus vonalú *Gál* Gyula Catója, *Major* Tamás simára esztergályozott Cicerója, *Kovács* Károly erőteljes Pompéjusa. *Apáthy* Imre kiskamasz egyiptomi királya, *Előry* Kató szépséges *Corneliája* és *Szörényi* Évának tüneményesen kígyóvonalú *Cleopatrája* emelkedett ki a majdnem száz főből álló együttesből, amelynek erőssége volt még *Berky* Lili, *Pethes* Sándor és az *Akadémia* jól összehangolt fiatal gárdája.

A közönség igen nagy tetszéssel fogadta az izig-vérig mai levegőjű történelmi darabot. A kiváló, művészi fordítás Révay József érdeme.

Máriáss Imre

SEMMELWEIS

Rádius

Az első tudományos magyar film. Már magában az is érdem, hogy megcsinálták s külön dícséret illeti a film forgatóit azért, mert — jól csinálták meg.

Tudományos magyar film, amellyel nyugodtan, sőt büszkén kiállhatunk a világ elé, mert újabb bizonyság amellett, hogy mi magyarok a külföldinél sokkal kisebb anyagi lehetőségek ellenére is utól tudjuk érni a gazdag országok filmprodukcióit.

Nagyszerűk a felvételek. kitűnő a rendezés és felejthetetlen *Uray* Tivadarnak *Semmelweis*-alakítása. *Somlay* Artúr egy professzor aránylag kis szerepében — monumentális. **m.**

TRIESZTI GYORS

Vándor Kálmán vígjátékának bemutatója Kassán

A *Trieszti gyors,* melyet péntek este mutatott be *Kardoss* Géza kitűnő rendezésében a *Kassai Nemzeti Színház, Vándor* Kálmán új vígjátéka. A darab a trieszti gyors asszonyairól szól, akik minden nyáron megpróbálják négy héten át, hogy a tengerparton megvalósítsák polgári életüktől független — álméletüket.

Szóval egy tengerparti nyaralás története a darab, melyben ennek az asszonykategóriának két megszemélyesítője *Szilágyi Szabó* Erzsébet és *Hotti* Éva. Egyik csak szép és élnivágyó, a másik nem kevésbé szép, de tudja, hogy a valóság talajáról nem lehet elszakadni még a tengerparton sem. A két asszony között — *Mester* Tibor alakításában — áll a férfi tétovázva, keresve, hogy melyik az ő asszonya. A szerelmi viharokat igérő szépség vagy a halkszavú másik asszony, aki talán nem kavar fel vulkánokat, de váratlanságokat sem rejt magában s ha igent mond, úgy az igent is jelent.

A bemutató közönsége sikerré avatta a bemutatót, melynek az említetteken kívül *Puskás Tibor, Márky, Bánhidy, Garami* és nem utolsósorban *Zách* voltak részesei.

Komédiások

KALANDOS REGÉNY

Irta: JEAN RICHEPIN

Franciából fordította: Szolchányi Károly

15

— Ide hallgass, öregem; én nem bírom tovább. Nemsokára hat órája lesz, hogy ebben a jeges fürdőben gázolunk. Ki vagyok merülve. Több mint negyedórája szörnyű görcs van a bal lábszáramban és mégis megyek. De most már nem bírom. Hagyj engem itt, szegény öregem és menj a hegyek közé egyedül. Már nem lehetnek nagyon messze. Közeleg a napkelte. Világosodik. Ha mindketten itt maradunk, elfognak bennünket. Jobban szeretem, ha csak engem csípnek el egyedül. Meg kell találnod Jeanne-t. Majd azt mondom a rabnyúzóknak, hogy megfulladtál... Hallod, Marius?

— Hallom, de nem értem. Micsoda hülye vagy, ha azt képzeled, hogy faképnél hagylak s egyedül menekülök, mint valami gyáva kuvasz. Nem úgy, öregem Meghallgattam a kotyogásodat, mert mulattatott, hogy ilyen butaságokat fecsegsz. de most abbahagyd, te bamba! Ki a vízből, mennydörgettét! Majd elbújunk estélig egy fán s folytatjuk az utat jövő éjjel...

— Ha valami baleset nem ér addig — szakította félbe Jean.

Mintha csak a jövendőbe látott volna. Marius, aki öt vagy hat lépéssel előbb járt mint ő, hirtelen egyensúlyát vesztve eltünt, mintha valami lyukba hullott volna.

A víz keringett azon a helyen, ahol elsüllyedt s a bizonytalan hajnali világításnál Jean valami örvényfélét látott. Ez az örvény nyelte el barátját. Ez az örvény fogja elnyelni őt is, ha a lehető leggyorsabban nem menekül. Nem baj! Kötelessége követni Mariust s megmenteni, ha lehet, vagy meghalni vele, ha a halál leselkedik rájuk ebben a mélységben.

Alig látta meg, hogy Marius elmerült s hogy a víz színe bugyborékol, előretört, amennyire a víz sodrától lehetett s egy pillanat mulva ott volt, azon a helyen, ahol az imént barátja. Ebben a pillanatban mintha valami megragadta volna lábát, amellyel épen lépni akart s magához rántotta volna. Elvesztette lábai alól a talajt, elmerült, maga körül keringve, mint egy valcertáncos, vagy inkább, mint egy dugóhúzó, amely gyorsan fúródik bele valamibe. Egy pillanatnyi szünet. Egyet lép a fenéken, aztán egy, a patak vizénél sokkal kevésbé hideg, majdnem langyos áramlás taszítja vissza, vízszintes irányban. Mindez egy perc alatt! Most egyszerre a feje kikerül a vízből s ő egy csendes, nyugodt medencében libeg, de áthatolhatatlan sötétségben, valami áramlás sodrában úszva, amely előre viszi. Semmit sem lát, semmit sem tud, semmit sem ért, csak távoli, bizonytalan morajlást hall, kétségkívül egy örvény zaját. amely megragadta, aztán elbocsátotta.

— Hol vagyok? — gondolta. — Hol van Marius? Volt-e ő is olyan szerencsés, hogy rátalált a kedvező áramlatra? Nem úzta-e össze az örvény a fenéken? Szegény Marius! Mit is csináljak most?

Gondolkodva, tépelődve úszott, mindig a víz sodrát követve, anélkül, hogy különös helyzetével számot vetett, volna, anélkül, hogy a sötétséget, amely körülvette, megszokta volna. Nem volt annyi lélekjelenléte, hogy valamihez fogjon, vagy csak kiáltson is.

Szabályosan, lassan nyujtogatta karját, hosszú tempókban, gépiesen, míg egyszerre ujjai alatt nedves és selymes tárgyat érzett. Hirtelen visszahúzta kezét, aztán ösztönösen megint előre nyujtotta. Hajzatot érintett.

Majdnem minden erőfeszítés nélkül húzta maga mellé ezt a tárgyat, amelynek súlyát a víz csökkentette, érezte azonban, hogy a hajzat alatt nagyobb súly is van, amely ellenáll: Egy test volt.

Tovább úszva, vállára vette a testet, úgyhogy a fej kiállott a vízből. Bizonyos, hogy Marius volt, de vagy meghalt vagy eszméletlen lehetett.

(Folytatjuk.)

MŰSOROK

SZINHÁZAK

OPERA: Vasárnap d. u.: Sylvia: Pozsonyi mahális (3): este: A sevillai borbély: Táncegyveleg (Népművelési bizottság I. 5. előadása, ½8). Hétfő: Nincs előadás. Kedd: Bohémélet (A bérlet 13. sz.). Szerda: Aida (E. bérlet 14. sz.). Csütörtök: Álarcosbál (Rendkivüli vendégciklus, A. sorozat 3. sz., felemelt helyárak). Péntek: Faust (C. bérlet, 12. sz.). Szombat: Trubadur (D. bérlet, 13. sz.). Vasárnap d. u.: János vitéz: este: Szöktetés a szerályból. Hétfő: Otello (Rendkivüli vendégciklus, B. sorozat. 5. sz.). Kedd: A nürnbergi mesterdalnokok (A. bérlet, 14. sz., ½7). Szerda: Traviata (E. bérlet, 15. szám).

NEMZETI: Vasárnap d. e.: A Noszty fiú esete Tóth Marival (½11): d. u.: Rontó Pál (½4): este: Caesar (VIII. bérlet, ½8). Hétfő: A Noszty fiú esete Tóth Marival (K. bérlet, 2.). Kedd: Caesar (III.). Szerda: A Noszty fiú esete Tóth Marival. Csütörtök: Caesar (V.). Péntek: Caesar (VI). Szombat: Caesar (VII.). Vasárnap d. u.: Macbeth: este: A Noszty fiú esete Tóth Marival.

KAMARA: Vasárnap d. u. és este: Feleség (4, 8). Egész héten minden este és vasárnap d.u.: Feleség.

VIG: Vasárnap d. u. és este (V. bérlet): Péter (½4, 8). Hétfő: Péter (C. bérlet). Kedd: Péter (B. bérlet). Szerda: Péter. Csütörtök: Péter (M. bérlet). Péntek: Péter. Szombat: Péter. Vasárnap d. u. és este: Péter.

PESTI: Jövő szombat: Fenség, fizetek! (Először, 8). Vasárnap este: Fenség, fizetek!

MAGYAR: Vasárnap d. u. és este, egész héten minden este: Látta-e már Budapestet éjjel? (½4, 8).

ANDRÁSSY: Vasárnap d. u. és este, egész héten minden este: Finom család (½4, 8).

VÁROSI: Vasárnap d. e.: Ökölvivó csapatbajnokság (½11): vasárnap d. u. és este: Víg özvegy (4, 8). Hétfő, kedd, szerda: Nincs előadás. Csütörtök: Mengelberg-koncert. Péntek: Víg özvegy. Szombat: Luxemburg grófja. Vasárnap d. e.: Ökölvivó csapatbajnokság (½11): délután: Luxemburg grófja (½4); este: Az ember tragédiája (½8).

BELVÁROSI: Vasárnap délután és este, egész héten minden este: Farsangi egkülvő (4, 8).

FŐVÁROSI OPERETT: Vasárnap délután és este, egész héten minden este: Pozsonyi lakodalom (4, 8).

ROYAL: Vasárnap délután és este, egész héten minden este: Bolond lyukból bolond szél fúj (½5, ½9).

PÓDIUM: Vasárnap délután és este, egész héten minden este: A helyzet a következő... (5, 9).

DUNAPARTI: Nincs előadás.

KOMÉDIA: Vasárnap délután és este, egész héten mindennap: Nehéz lesznak lenni (½5, ½9).

KAMARA VARIETÉ: Vasárnap (3, 6, 9), egész héten mindennap (½6, ½9): Szakitottam Hasekkal.

ERZSÉBETVÁROSI: Vasárnap, csütörtökig bezárólag: Ki gyereke vagyok én? (½6, ½9).

JÓZSEFVÁROSI: Vasárnap, csütörtökig bezárólag: Erzsébet (½6, ½9).

KISFALUDY: Vasárnap, csütörtökig bezárólag: Cigányszerelem (½6, ½8).

MOZIK

Rövidítések: Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matinó

ADMIRÁL (353—707): **A kis fenség parancsa** (Shirley Temple) (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Nagy ábránd** (Jean Gabin). — **ALKOTÁS** (355—374): **Hölgyek előnyben** (Nagy Alice) (¼4, ¼6, ½8, ½10, V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Nagyváros** (Jack Dempsey). — **ÁTRIUM** (154—024, 153—034): **Bercsényi-huszárok** (Szeleczky Zita) (½6, ½8, ½10; Sz V Ü ½4 órakor is). — **BELVÁROSI** (384—563): **Két lány az uccán** (Tasnády Mária) (4, 6, 8, 10; V Ü jobb terem 2-kor is; bal terem 3, 5, 7, 9). Vas. d. e. ½11 és 12-kor: **Café Metropole.** — **BROADWAY** (144—212): **Isten vele, tanár úr!** (Robert Donat) (½4, ½6, ¾8, 10; Sz V Ü 1 órakor is). Vas. d. e. 11-kor: **Bulu, a fehér tigris.** — **BUDAI APOLLÓ** (351—500): **Két lány az uccán** (Tasnády Mária) (½5, ¾7, 9; V Ü ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). Vas. d. e. ½11-kor: **Flotta a víz alatt.** — **CAPITOL** (134—337): 3-ik hétre prolongálva! **A holnap hősei** (E. Flynn). (3 ¼6 ½8 ¾10; V Ü ½11 és ½1-kor is.) — **CASINO** (383—102): **Pygmalion** (Leslie Howard) (½6, ½8, ½10; Sz V Ü ¼4-kor is). — **CITY** (111—140): **Vihar Ázsia felett** (Conrad Veidt) (½6, ½8, ¾10; Sz V Ü ¾4-kor is). — **CORSO** (182—818): **Trópusi mámor** (Hedy Lamarr) (½6, ½8, ¾10; Sz V Ü ½4-kor is). Vas. d. e. ½12-kor: **Debussy, Ravel, Faurè matiné.** — **CORVIN** (139—584, 138—988): **Mikádó** (Kenny Baker) (¼4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **Csodák csodája** (Sonja Henie). — **DAMJANICH** (134—803): **Mámor** (Jean Gabin) (¼4, ½6, ½8, ½10: V Ü 2, 4, 6, 8, 10). — **DÉCSI** (121—343, 123—952): Negyedik hétre prolongálva! **Csapda** (Maurice Chevalier) (6, 8, 10; Sz V Ü 4-kor is). — **ELIT** (114—502): **Hat hét boldogság** (Tolnay Klári) (4, 6, 8, 10; V Ü 2-kor is). — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528): Negyedik hétre prolongálva! **Halálos tavasz** (Jávor) (¼6, ½8, ¾10; Sz V Ü ¼4-kor is). — **GLÓRIA** (144—800): **Két lány az uccán** (Tasnády Mária) (½5, ¾7, 9; Sz ½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). — **HIRADÓ FILMSZÍNHÁZ** (222—499): **Magyar, Ufa, Fox és Rajzos híradók. Dal az acélról** (kulturfilm). **Legújabb felvételek a finn győzelmekről. Színes rajzfilm** (Folytatólagos előadások 10—24 óráig). — **HOLLYWOOD** (142—455): **Mikádó** (Kenny Baker) (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **Kékszakáll 8. felesége** (Claudette Colbert). — **IPOLY** (292—626): **Riadó Indiában** (Sabu) (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vasárnap d. e ½11 órakor: **A szerelem gyöngyei.** — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644): **Két lány az uccán** (Bordy Bella) (¼4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **A 3 betyár** (A 3 Ritz Brothers). — **KAMARA** (144—027): **Gibraltár** (Erich von Stroheim) (Mindennap d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **KULTUR** (386—193): **Szivek muzsikája** (Sonja Henie) (5, ½8, ½10; V Ü ½2, ¾4, ¾6, ½8, ¾10). — **LLOYD** (111—994): **Mikádó** (Kenny Baker) (4, 6, 8, 10; V 2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Alexander's Ragtime Band.** — **NYUGAT** (127—162): **Hölgyek előnyben** (Vaszary) (½5, 7, ½10; Sz 4, 6, 8, 10; V Ü 2-kor is). — **ODEON** (422—785): **Két lány az uccán** (Tasnády Mária) (Folyt. előadások: ½5, ¾7, ¼10; Sz ¼4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **Rákóczi induló** (Dayka Margit). — **OLYMPIA** (421—588): **Mámor** (Jean Gabin) (Mindennap: 11, 2, 4, 6, 8, 10). — **OMNIA** (130—125): **Bercsényi-huszárok** (Csortos Gyula). (5 ½8 ½10; Sz V Ü 4 6 8 10). — **ORIENT** (114—926): **Hölgyek előnyben** (Vaszary Piri) (Folyt. előadások: ½5, ¾7, ½10; V Ü ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10). — **OTTHON** (146—447): **Mámor** (Jean Gabin) (½4, ¼6, ½8, ¼10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. 10 és ½12-kor: **Malakkal nő** (Edwige Feuillère). — **PALACE** (221—222): Negyedik hétre prolongálva! **Hófehérke és a hét törpe** (Walt Disney színes filmje) (Mindennap: d e. 11,. d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **PÁTRIA** (145—673): **Mazurka** (Pola Negri) (4, 6, 8, 10; V Ü 2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **A lázadó hős** (Warner Baxter). — **PHÖNIX** (144—454): **Kaukázusi brigád** (Vera Korena) (Folyt. előadások: 11, 1, 3, 5, ½8, ½10) **RADIUS** (122—098, 120—564): **Semmelweis** (Uray) (½6, ¾8, ¾10; Sz V Ü ½4-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Walt Disney színes filmesodái.** — **RIALTÓ** (Tel.: 139—497): **Két lány az uccán** (Tasnády Mária). **17-es számú riadóautó** (½11, ½1, ½3, 5, ½8, ½10; Vasár- és ünnepnap 10, 12, 2, 4, 6, 8 és 10-kor). — **ROYAL APOLLÓ** (222—002): **Az első csók** (Deanna Durbin) (½6, ½8, ½10; Sz V Ü 4, 6, 8, 10). — **SAVOY** (146—040): **Mazurka** (Pola Negri) (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. ½11-kor: **A lázadó hős** (W. Baxter). — **SCALA** (114—411): Prol. **A négy toll** (R. Richardson) (½5, ½8, ¾10; Sz V Ü ½3, 5, ½8, 10). — **SIMPLON** (268—998, 268—999): **Álomsárkány** (Muráti) (½4, ½6, ½8, ½10; V Ü ½2-kor is). Vas. d. e. 11-kor: **Tengeri titánok.** — **STUDIÓ** (140—840): **A gorilla** (3 Ritz Brothers) (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2, 4, 6, 8, 10). — **TIVOLI** (123—049): **Két lány az uccán** (Tasnády Mária) (Folyt. előadások: ½5, 7, ½10; Sz ½4, ½6, ¾8, ½10; V Ü ¾2-kor is). Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Rákóczi induló** (Dayka Margit). — **TURÁN** (120—003): **A mámor** (Jean Gabin) (4, 6, 8, 10; V Ü 2-kor is). Vas. d. e. 9 és 11-kor: **A nagy ábránd** (Jean Gabin). — **URÁNIA** (146—046): **Házasság kizárva!** (Heinz Rühmann) (5, ¼8, ½10; Sz V Ü ½3-kor is). Vas. d. e. 11-kor: dr. Tagan Galimdsan előadása: **Törökország.** — **VESTA** (222—401): **Két lány az uccán** (Tasnády Mária) (d. e. 11, d. u. ¼2, ½4, ½6, ½8, ½10; V Ü 11, 2, 4, 6, 8,10).

Oláh Gusztáv

Milán
a budap
Fáy István állá
megrendithetetlen

Mil

Fáy István vallás- és
államtitkár, aki a budapes
jainak vendégszereplése
lánóban tartózkodik, szo
koszorút helyezett az ele
lékére, majd feliratkozot
tában.

Pavolini államtitkár a
titkár és kíséretének ti
reggelit adott, amelyen r
dégszereplő művészek is.
de igen meleghangú be
tötte a magyar vendégek
ben Fáy István válaszol
zött ezeket mondotta:

— *Ezek a milánói napo
művészet jegyében zajlot
Olaszországba, hogy a le
nyezetben hajtsuk meg
tura és művészet hazája
szág megrendithetetlen hit
barátságban s a magyar
olasz nép őszinte barátságáért.*

A milánói podesta a délután folyamán a magyar vendégek tiszteletére fogadást rendezett, amelyen megjelent többek között a torinoi és bergamoi herceg is. A podesta keresetlen szavakkal üdvözölte a magyar vendégeket, akiknek nevében ismét Fáy István államtitkár válaszolt.

Ezt megelőzően Fáy István fogadta az ujságírókat, akik előtt hangoztatta, hogy *a magyar-olasz barátság nemcsak kulturális, hanem minden téren a legmesszebbmenő és a legőszintébb.*

Az olasz sajtó igen nagy elismeréssel ir a budapesti Operaház együttesének milánói szerepléséről. A lapok hasábos tudósításokban számolnak be a Scala-színház díszelőadásáról és részletesen kitérnek mind az előadás, mind a rendezés kérdéseire.

A *Regime Fascista* szerint a budapesti Operaház milánói előadása *a magyar-olasz barátság kiemelkedő megnyilvánulása* volt. A baráti magyar népnek a szabadságszeretet és igazságérzet mellett vérében van a művészet szeretete és a művészi készség is. A Scala pénteki előadása ennek komoly bizonyítéka volt. Tagadhatatlan, hogy a magyaroknál a művészet a nemzeti élet egyik legfőbb megnyilvánulása. Az olasz lap ezután szembeállítja a magyar Operaház állandó szervezetét az olasz lirai színjátszás úgynevezett stagione-rendszerével, amely — úgymond — nomád életre kényszeriti a művészeket és a közönséget is. *A magyar módszerek az összhang és a stílus szempontjából valóban csodálatos eredményeket biztositott.* Oláh Gusztáv rendezésével szép diadalt aratott Milánóban. A magyar művészek szerepléséről külön-külön is csak a legnagyobb elismeréssel lehet szólni. Külön is ki akarjuk emelni *Walter* Rózsi, *Gere* Lola, valamint *Halmos* és *Losonczy* művészetét. ***Failoni mester, akit joggal lehet az olasz zene-***

*Azt hisszük, hogy a Csáky—
zás ezt a kérdést is elindított
útján, adja meg maga a vála*

Az Ordre
tovább hadak

Párisi lapok még sohasem
tárgyszerűséggel és megértés
kérdésről, mint most. Budap
kereszténység védőbástyáján
írja a Figaro s hozzáteszi,
*vünkből elismeréssel adózun
gyarországnak*". A *Journal*
tudatos politikáját méltatja
hogy Olaszországot olyan fé
tudja, hogy mit akar és sz
lépésről-lépésre, óvatosan, d
irányban halad a maga útján
dósítója pedig azt jelenti: a
lálkozót angol részről igen k
lik meg. Az *Epoque* bukar
közöl, amely szerint román
rök nagy megelégedéssel fo
lencei találkozónak eredmény
len francia lap, mely teljes
és éles magatartást tanusí
ággal szemben, az *Ordr*
erre rámutattunk, *ennek a*
főrészvényese *Stelian Popesc*
ként arról ismeretes, hogy e
donosa és főszerkesztője a bu

1940 január 14.

1940

kedése. [illegible]

két órától négy óráig volt légiriadó. A eddigi jelentések szerint a bombatámadás nak húsz sebesültje és két halálos áldo zata van. Az anyagi kár nem lényeges.

A szárazföldi hadműveletek terén pén teken és szombaton nem történt különö sebb esemény. Finnország északi részén a szovjetcsapatok igyekeznek alkalmazkodn a finnek harcmodorához és most már ők is fehérbe öltözött sífárőröket küldenek ki. A szovjetsízők azonban nem érik el a

M. N. b. eng. sz. 1246.

ugoszláviába

	II. o.	III. o.
	P 42.—	P 33.—
	P 42.—	P 33.—
Zombor, Óbecse, Nagykikinda	P 36.—	P 29.—
	P 28.—	P 24.—

, vagy személyazonossági igazolójeggyel

t k e z é s:

és MÁV HIVATALOS
MENETJEGY IRODÁKBAN

Az albán királyi pár Istanbulban

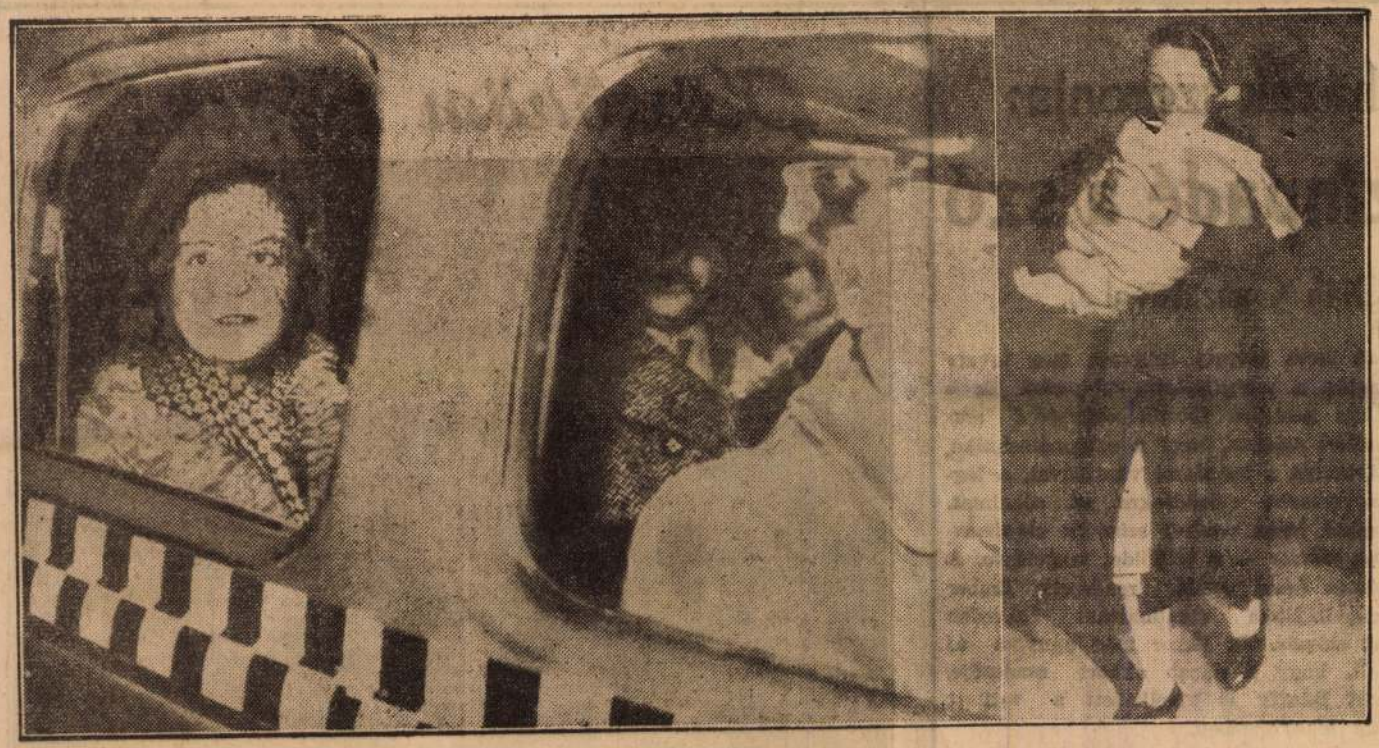

Geraldine királyné és Zog király a mult hét végén Istanbulba érkezett. A baloldali képen a királyi pár taxin a szállodába hajtat (hátul félig látszik Zog is), a jobboldali képen egy nörsz karjában viszi a kis herceget. Ez különben az első kép, amely Geraldine királyné kisfiáról ujságban megjelenik

Politika sörrel

Berlin, május 9.
(A 8 Órai Ujság tudósítása)

„Német áruk lengyel bojkottja" és *„Politika sörrel"* című tudósításában varsói jelentést közöl a *Völkischer Beobachter* s megírja, hogy a „német ujságok és folyóiratok néhány nap óta tartó lengyelországi bojkottját most a varsói vendéglősök elhatározása követte: kimondták, hogy ezentúl bojkottálják a müncheni és pilseni sört s helyette csak lengyel sört mérnek ki".

Kisiklott egy spanyol expresszvonat

Madrid, május 9.
(A 8 Órai Ujság távirati tudósítása)

A Salamanca és Irun között közlekedő éjszakai expresszvonat a keddre virradó éjszaka Canpesa mellett *kisiklott*. A katasztrófának több halálos és számos súlyos sebesült áldozata van. A szerencsétlenség okairól és méreteiről egyelőre nincsenek közelebbi jelentések.

Japán csatlakozik a német-olasz katonai szövetséghez?

Páris, május 9.
(A 8 Órai Ujság tudósítása)

A félhivatalos *Petit Parisien* azt írja, hogy *gyerekes elképzelés a német—olasz szövetség jelentőségének lekicsinylése.* A milánói egyezmény igenis

alapjaiban megváltoztatta Európa erőviszonyait és pedig úgy politikai, mint katonai téren.

A *Journal* diplomáciai szerkesztőjének figyelme a milánói egyezmény megkötésével kapcsolatban a földközitengeri helyzet várható alakulására összpontosul. A lap szerint Franciaország szempontjából a legfontosabb, *milyen kötelezettségeket vállalt Németország Olaszország irányában a Földközi-tengeren és hogy*

Japán csatlakozik-e a létrejött német—olasz szövetséghez.

Japán esetleges csatlakozásának a többi lap is nagy figyelmet szentel és ezzel kapcsolatban közlik a japán sajtó jelentéseit, ezekből azonban nem tünik ki pozitív állásfoglalás egyik irányban sem.

„A háborúban elesettek nevében kérem..."

A windsori herceg drámai rádiószózata, melyhez az oceánról adott engedélyt György király

London, május 9.
(A 8 Órai Ujság távirati tudósítása)

A windsori herceg hétfőn este az amerikai rádióállomások részére mégis *elmondotta beszédét az egykori verduni csatatérről.* Mint ismeretes, az angol kormány közbelépésére a windsori herceg hétfőn már le is mondott tervéről, később azonban mégis úgy határozott, hogy megtartja rádióelőadását. Úgy hírlik, hogy

a herceg drótnélküli telefonösszeköttetésbe lépett fivérével, az angol uralkodóval,

aki jelenleg az „Empress of Ausztralia fedélzetén útban van Amerika felé. *VI. György* király megengedte a windsori hercegnek, hogy rádióelőadását megtarthassa.

Rádióbeszédben a herceg hangsúlyozta, hog ya béke sokkal lényegesebb része mindenki boldogságának, semhogy szabad volna politikai kérdés gyanánt kezelni. *Nincs egyetlen nép, egyetlen ország sem, amely háborút akar.* Azt hiszi, hogy ez épannyira vonatkozik a német nemzetre, mint az angolra vagy a franciára. Az államférfiaknak saját nemzetük előnyét annak a nagyobb közösségnek az előnyében kell keresniök, amelynek valamennyien tagjai vagyunk.

Azoknak a nevében, akik a nagy háborúban elestek,

kéri a politikai veeztőket, hogy tartsanak ki e mellett a küldetésük mellett.

„Keresd a bolhát!"

Heltai Jenő *„Az ezerkettedik éjszaka"* című mesejátékából vettük ezeket a sorokat:

Fatumah:

Nézz ide! Mit látsz? Üres tenyerünk
Csak kéreget. Se sónk, se kenyerünk.
Övék a sok, miénk a morzsa.

Az ácsorgók:

Igaz!

Az öreg házi *(kenetesen)*

Kinek-kinek más-más a sorsa.
Osztogatóját bizakodva szolgál,
A földi bajt az égben orvosolják.

Fatumah *(nevet):*

És addig is: „Keresd a bolhát!"
Ha megtalálod, minden a tied,
Hír és dicsőség, rabszolgák cselédek,
Pénz, hivatal, nők . . . izletes csalétek,
Szép délibáb! *(Legyint.)* Aj, láttunk már ilyet!
Nem egyet!

Az ácsorgók:

Ugy van!
Akkor neve más volt,

Fatumah:

Nem bolha. Mindegy! Szebb jövőt varázsolt
Elénk a jelszó. És a maszlag
Csali meséjét elhittük igaznak.
Reménykedőn, bután türelmesen
Álltunk örök bolha-lesen,
Hajszolva azt a tücsköt-bogarat,
Aki jósorsunk. A szíves varázsnak
Fekete böjtjét meghozta a másnap.
Kezünk üres volt, az maradt.
Rokkant a lábunk, meggörnyedt a hátunk.
Mindig kerestünk, sohasem találtunk,
És végtelen során a bus napoknak,
Maradt, mi volt, a jelszó változott csak.
Ma bolhát kergetünk. Ki tudja holnap
Fülünkbe lepkét, madarat dobolnak,
Szép nesze-semmit, álmot, hazugot,
Szaladj utána, fogd meg, ha tudod!

Tyukszemeim nem fájnak többé!

Egy kemény nap után tyúkszemeim sajognak, égetnek, kínoznak. Lábaim fáradtak és zsibbadtak. Jaj! De ezután a Saltrat Rodell-hez folyamodom és vége a szörnyű fájdalomnak. Anynyit hintek belőle meleg vízbe, amig egészen tejszerűvé válik. Milyen csodálatos enyhítő oxygénfürdő ez! Meggyötrött lábaimat megáztatom benne. A sajgó fájdalom eltünik, tyúkszemeim és keménnyedéseim megenyhülnek és megpuhulnak. A Saltrat Rodell gyógyszertárakban, drogériákban illatszertárban kapható Ára csekély.

FONTOS KÖZLÉS: 10.000 propaganda csomagot árusítunk 30 fillérenkint. Vegyen egyet ön is és próbálja ki. Takarékossági szempontból szerezze be a rendes nagyságokat vagy a nagy családi dobozt.

SZINHÁZ • MOZI • MŰVÉSZET

Véget ér a kőszínházak szezonja:

a szabadtéri színpadé a szó

Érdekes beszélgetés Oláh Gusztávval

Lassan a szinházi évad vége felé közeledünk. Jönnek az új nyári meglepetések és *a szabadtéri előadások. Oláh* Gusztáv, az Operaház főrendezője, akinek nevéhez sok szabadtéri előadás sikere fűződik, a következőket mondotta a szabadtéri előadásokról és a mostani nyári programról:

— Hogy szabadtéri előadások egyáltalán vannak, az annak a következménye, hogy a meleg nyári estéken a közönség szívesebben ül ki a szabadba a friss levegőre, mint egy fülledt levegőjű zárt helyiségbe. De *nagy kulturális jelentősége is van*, mert a szabadtéri előadások általában nagyobb nézőtérrel rendelkeznek, mint a színházak s így *a szegényebb néprétegnek is lehetősége nyílik, hogy olcsó jegyekkel megnézhesse az előadásokat.*

— Szabadtéri előadás általában kétféle lehetséges: vagy épületektől zárt helyen, *architektonikus háttérben*, mint például a szegedi dómtéri előadások, vagy olyan helyen, ahol a színpadi miliőt *a természet szolgáltatja*, sőt az előadás varázsát épp a természetnek bizonyos fokú közreműködése adja meg, mint például a tatatóvárosi előadások.

— Architektonikus háttérbe tehát Szegeden, Pécsett általában *antik tragédiák* illeszthetők be szerencsésen, vagy Shakespeare, Goethe, Schiller antik szellemtől áthatott darabjai. *Könnyen játszhatók Kisfaludy Károly vígjátékai is.* De általában architektonikus hátterű szabad téren a nagy kulisszalehetőségek folytán bármilyen témájú darabok előadhatók, illetve megrendezhetők.

— Azok a darabok azután, amelyeknek hangulata a természettel összefonódik, ha ezeket megfelelő miliőben adjuk elő, *egészen új erőt adnak a darabnak* s a darab a természet varázsában új életre éled. Ilyen miliőben zajlottak le a tatatóvárosi parkban megrendezett előadások.

— A pár évvel ezelőtt felmerült — a Gellérthegy oldalán létesítendő — színpad terve helyett építették meg tavaly azután *a margitszigeti szinpadot*. Ez a maga nemében *igazán nagyszerű szabadtéri szinpad*, ahol a szinpadtechnika, párosulva a természet varázsával, a legnagyszerűbb előadásokra ad alkalmat. Szabad téren *vetített szint és alkalmaztam először* — a külföldet megelőzve. A három évvel ezelőtt rendezett Ember tragédiájában alkalmaztam Szegeden ezt először. Ez akkor még annyira új volt, hogy a darab akkori rendezője, gróf Bánffy is kételkedett a vetített szín lehetőségében.

— Az idei nyári program *még nincs véglegesítve*. A szegedi játékokban ez évben nem vagyok érdekelve. *A Margitszigeten a János vitézt, a Bajazzót, Trubadurt tervezzük, azután a Tell Vilmos operát*, de ennek nehézsége, hogy az Operaház műsorán jelenleg nem szerepel. *Talán sikerül később egy balettet is előadnunk.*

— Arra vonatkozólag, hogy szabadtéri előadásokat csak bizonyos privilégizált városok rendezhetnének, tudomásom szerint még nincsen megállapodás, illetve döntés. A műkedvelők szereplése éppen a nagy tömegeket mozgató szabadtéri előadások keretén belül lehetséges leginkább, ezzel viszont megnyitjuk közvetve az alsóbb néposztály kultúra iránti érdeklődését. Nézetem szerint tehát, ha egy kis falu kultúrszomja megkívánja egy szabadtéri előadás megrendezését és ha az a falu elég erősnek érzi magát a megrendezésre, — akkor *csak rendezze is meg*, természetesen megfelelő *szakirányítás* mellett. Olaszországban egy-egy szabadtéri előadás hallatlan tömegeket vonz. Reméljük, hogy nálunk, Magyarországon, is mindinkább sikerül a szabadtéri előadásokkal a társadalom széles rétegeiben az érdeklődést felébreszteni, — éppen a műkedvelők és ezeken keresztül a laikus elemek behozatalával — amelynek azután az általános kultúrnivó szempontjából nagy jelentősége van.

L. L.

„Köszönöm szépen!"

A Nemzeti Színház tagjai titkos szavazással fiatal, rendkívül tehetséges kolléganőjüknek, Szeleczky Zitának ítélték oda az idei Farkas—Ratkó-díjat. A címeres gyűrűt tegnap nyujtotta át a győztesnek a Nemzeti Színház színpadán Németh Antal igazgató. Szeleczky Zita, mint a képen látható, boldogan köszönte meg a szép kitüntetést.

Korda Sándor filmre viszi Manon Lescaut-t

London, május 9.

Korda Sándor, a világhírű magyar filmvállalkozó ,denhami műterme színesfilmre veszi „Manon Lescaut története"-t Merle Oberonnal a főszerepben. A felvételeket rövidesen megkezdik.

Korda műtermében most folynak a „Bagdadi tolvaj" felvételei Sabuval, a hindu fiucskával és Conrad Weidttel a főszerepben.

Görög László ma Amerikába indul

A külföldre távozott komikusok után most megint egy humoristánk hajózik át az Oceánon. *Görög* László, sok sikeres színpadi mű szerzője, a newyorki Schubert-színházak igazgatójával folytatott levelezés után *ma Amerikába utazik.* Görög Lászlónál ugyanis az a „humoros" eset történt, hogy a Brodwayn pontosan tudják róla, amit Budapesten csak nagyon kevesen: *ő írta az „Angyalt vettem feleségül" című vígjáték meséjét, amiből azután Vaszary János nagysikerű darabja készült.*

Színházak mai műsora

OPERAHÁZ: Faust (½8). — NEMZETI: Délután: Ludas Matyi (½4), este: Perrichon úr utazása (½8). — NEMZETI KAMARA: Utolsó tánc (8). — VIG: Orvoskisasszony (8). — MAGYAR: Az ezerkettedik éjszaka (8). — BELVÁROSI SZINHÁZ: Földidulás (kezd. 8). — ANDRÁSSY: A szerelem gyümölcse (8). — KOMÉDIA: Tanuljunk nyelveket (½9). — PÓDIUM: Új műsor (9). — ERZSÉBETVÁROSI: Csókhercegnő (½6, ½9). — JÓZSEFVÁROSI: Katinka (½6, ½9). — KISFALUDY: Francia szobalány (½6, ½9).

A 13. §

Szombati számunkban szóvátettük azt a különös közleményt, amely a Színikamara hivatalos lapjában, a Magyar Színészetben jelent meg. A közlemény névszerint fölsorolja az Országos Színészegyesület Nyugdíjintézetének azokat a tagjait, akik hátralékban vannak, sőt a második névsorban zárójelben a tartozás összegét is feltünteti. Ezt az eljárást cikkünkben elítéltük s rendkívül izléstelennek találtuk és követeltük, hogy legközelebb a Nyugdíjintézet levélben szólítsa föl adósait fizetésre, mert az ilyenfajta nyilt közleménynek pellengér-jellege van.

A Nyugdíjintézet most alapszabályainak 13. §-ára hivatkozik. Ez a pont állítólag feljogosítja arra, hogy a hátralékosokat nyilvánosan szólítsa föl. A paragrafus errevonatkozó része így hangzik: „A törlésről ezen tag, ha címe a központi iroda előtt ismeretes, tértivevényes levélben értesítendő, ha címe ismeretlen, a hivatalos lap útján háromszor egymásután értesítendő."

Az alapszabálynak tehát van valami távoli, halvány utalása arra, hogy az adósokat esetleg tényleg föl lehet sorolni nyilvánosan, bár a paragrafus csak törölt tagról, akkor is ismeretlen helyen tartózkodóról intézkedik. Mindegy. Ezzel nem is vitázunk. Tudjuk, hogy a Nyugdíjintézetnek az lebeg a szeme előtt, hogy hetven vagy hánv évig mindig valami hivatalos színészujság hasábjain tette közzé adósai névsorát, hát ami hetven évig jó volt, ne legyen rossz a hetvenegyedikben sem.

De nem egészen így van ám! Mert ami hetven évig rossz volt, jóvátehető a hetvenegyedikben. A szerencsétlen 13. paragrafus „törvénymagyarázatát" megkellvá-toztatni, nem muszáj [illegible] hagyományokhoz ragaszkodni, amikor a mai világban szép hagyományokhoz sem ragaszkodnak. Hiszen el a Nyugdíjintézet hogy egy-egy színésznek sem fog hiányozni, ha a nevét nem olvassa majd az adósok szomorú névsorában.

Bob Gray revüje a Royal Színházban

Délamerikai körútja előtt tegnap mutatkozott be a Royal Színházban *Bob Gray* harminc tagú revüje. A látványos, változatos, jól betanult számokat melegen fogadta a közönség s bizonyos, hogy a turné Dél-Amerikában is nagy sikert fog aratni. Az ötletes műsort a Royal Színház társulatának tréfái és kis jelenetei tarkitották.

Százéves a pesti korzó

Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl erről a DÉLIBÁB legújabb száma. Ez a ragyogó hetilap nagy terjedelemben jelent meg. Pompás illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos színdarabokat, premierbeszámolókat, színházi pletykákat, divattudósításokat, szépségápolási rovatot, nagyszerű filmrovatot és több mint száz szebbnél szebb képet talál az olvasó a népszerű hetilapban, amely eredeti felvételekben, érdekes képekben számol be a színház, film és rádió összes új eseményeiről.

A lap ára 20 fillér.

JOHN BARRYMORE NYILT SZÍNEN ELVERTE A FELESÉGÉT

Newyork, május 9.

John *Barrymore*, a híres színész és felesége a *Kedves gyermekeim* című vígjátékban Elaine *atya és lánya* szerepét játszotta a st. louisi színházban. A szerep követelményei szerint Barrymore a harmadik felvonásban *megveri „leányát"*, amit a művész olyan élethűen végzett, hogy a közönség *kétszer megismételtette a mesteri játéknak vélt jelenetet.* Elaine Barrymore másnap *beadta a válókeresetet.* Kiderült, hogy előadás előtt a házaspár összeveszett és a férj nem állhatott ellen a kísértésnek s *derekasan elverte feleségét.* Igy végződött John Barrymore *negyedik* házassága.

Oláh Gusztáv ifj

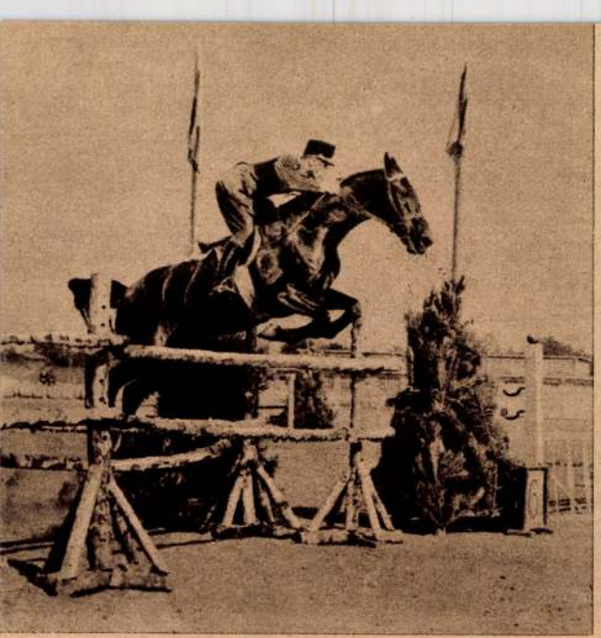

Platthy József százados

Nemzetközi lovasmérkőzések Budapesten

A gyenge szél, ami néha nekilibben a kánikulának, német, francia, bolgár, török, jugoszláv, olasz zászlók színes légióját táncoltatja a Nemzeti Lovarda kék-sárga színeivel együttesen. Még csak harmadik napja ez a nemzetközi lovasmérkőzéseknek, de valami láthatatlan Reinhardt máris felvonultatta a nagytribün előtti korzón a legszebb, legfényesebb egyenruhákat. A hölgyek részben fekete lovaglódresszben, részben apróvirágos imprimékben arról vitatkoznak, hogy ki nyeri a versenyt. Az egyik „civil" versenyző piros frakkban állja az érdeklődők ostromát. *Odescalchi* Miklós herceg, aki nemrégen vásárolt egy elegáns, karcsu olasz egyfedelű repülőgépet is. A repülés azonban nem jelenti, hogy a lovakhoz hütlen lenne. Jólértesültek szerint van némi esélye, hogy száztizenöt válogatott ötnemzetbeli lovas közül ő nyeri meg a versenyt.

A verseny első lovasa gróf *Bettoni* Sándor, kis fekete lova elviharzik a salakon és tétovázás nélkül repül át vizesárkon, sorompón, bástyafalon. Tizenöt különböző akadályt kell legyőznie, a paripa veri patáit, mint egy ördög, lovasa nem is ül rajta, csak két lába rugózik a kengyelben és elcsattan a tribünökön az első taps. Hibapont nélkül kezdődött a nyitány.

A lovashölgyek egyik legcsinosabb tagja, a török *Axel Melahat* elegáns, cilinderes alakja sikerrel jutott el az első akadályig, de a ló közvetlenül a sövény előtt rettent vissza, ugrott ugyan, de be a rudak közé, a lovas lezuhant a porba, katonák rohantak feléje s az egész tribün talpraugrott. De nem történt baj. Axel Melahat saját lábán hagyta el a pályát.

A legjobb magyar lovastisztek *Cseh* Kálmán, báró *Inkey* Lajos, *Schaurek* Ottmár, *Platthy* József, *Reznek* Jenő, *Szarka* Lajos, csaknem mind hibapont nélkül végeznek. Az olaszok favoritja magasságban is kiemelkedik az emberek közül. *Kekler* Károlynak jelenti magyarul nevét a müsor, a rangja *centurió*, ami három aranysztráfot képez kis fekete sapkáján s kabátujjain. Lova a *Coclite* kilencvenhatezer dinárt nyert Jugoszláviában az elmult esztendőben. A pirosfrakkos Theme Günther és a szintén pirosfrakkos Odescalchi Miklós herceg a verseny legjobb civillovasai.

Száztizenöt versenyző, s mindegyik 1½—3 perc között mozgó idővel szalad. Az első tippelőknek igazuk volt, herceg *Odescalchi* veszedelmesen jó helyezést lovagol, ő és Kekler Károly centurió a finis két riválisa. Egy perc 08 másodperces idővel hibapont nélkül veri a hosszu, szimpatikus centuriót a herceg.

Két hétig tartanak a versenyek. Itt nyolszáz pengőt nyert a győztes, de ez az összeg mit sem jelent, nem a pénz, hanem a verseny a fontos, a győzelem, az okos, nagyszerü lovakkal, amelyek ha nem is futnak óránként háromszázkilométeres sebességgel, mint Campbell áramvonalasa, a daytona-beach homokján, de mégis szebbet, müvészibbet nyujtanak, az erő, az izmok játékát, az állat és az ember együttes mérkőzésén.

Irmgard Opel (német), a ló neve Arnini

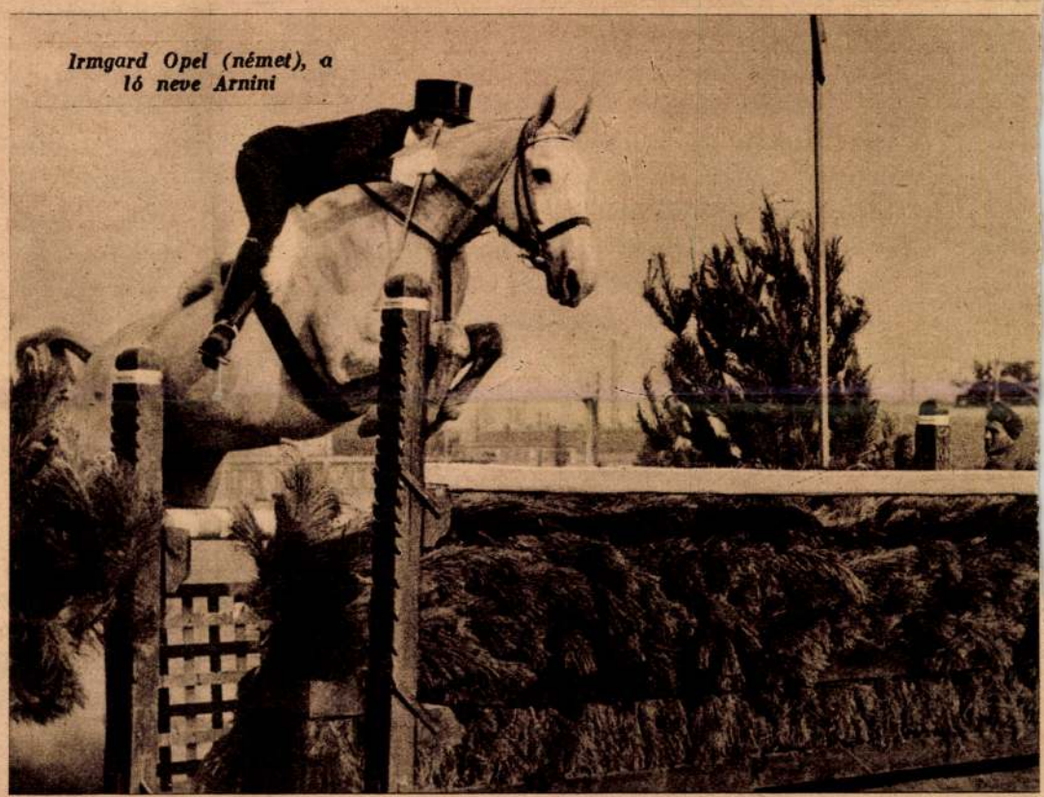

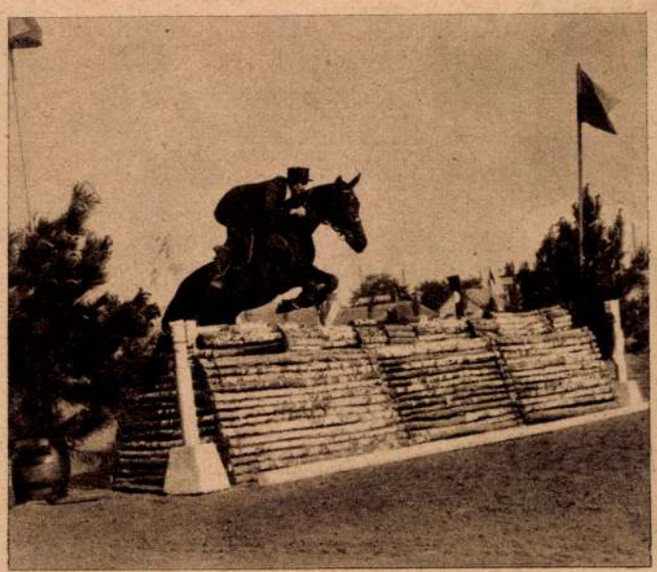

Axel Melahat (török); a ló neve Boglyas

Gömbös lova Sellő, lovagolta Bodó Imre százados

lyezni a fák mögött, hogy az előadás nagy vonalai, a két Vénuszbalett-csoport mozgása épp oly plasztikusan érvényesüljön, mint az arcjátékok — hiszen az első sorok alig tiz méterre vannak a felemelt játéktértől, tehát a mimikát sem lehet teljesen elejteni. A diszletpróbákat nem Tatán, hanem itt az Operában bonyolitottuk le. Ez se volt egészen egyszerü, mert a tatai szintér éppen háromszor olyan nagy, min ta mi szinpadunk. Mit csináltunk hát? Kinyitottuk a hátsó szinpadot és beállitottuk a tatai méreteket oly módon, hogy a normális szinpadi irányra merőlegesen, keresztbe szabtuk ki az Esterházy-gyepszinpad arányait.

— Érdekes, ahogyan a kilencventagu zenekart elhelyeztük. Szabályos fedezéket ástunk, rendes másfélméteres árkot s ezt deszkával kibéleltük, — igy az orkeszter kint is ugyanugy láthatatltnná lesz sülyesztve, mint az Operában. Egyébként természetesen kihasználjuk a szabad tér-nyujtotta előnyöket, dekorativ lehetőségeket, ugy hogy ez a *Tannhäuser*-előadás nemcsak a felemelt balett- és statiszta-létszámban fog különbözni az Operákban megszokottaktól. Áruljak el az *Ünnep*-nek néhány házi titkot?

Várkapu és várrészlet Tatán

A Vénusbarlang-trükköt kivéve — szivesen! Tehát: a zarándokkarok, amelyek egyébként pár métert szoktak csak előre sétálni a kulisszák mögül, most többszáz méternyi területen fognak vonulni — tömegmozgatás! Tannhäuser halála, Erzsébet koporsójánál, fáklyafényes menet keretében történik — este, a sötétben, egész rembrandti tabló lesz! Uj ruhák, kosztümök, diszletek? Nem, egyetlen ilyen befektetés se kellett, a régi vörösesbarna jelmezek kitünően fognak hatni a zöld keretben. Ujdonság azonban: *egy sereg állatszereplő*. A vadászok pompás *Esterházy-méneken* fognak elvágtatni és külön *kutyafalka* is fogja a jelenet realitását aláhuzni. Valóságos idill az els őfelvonás pásztorfiu-képe is: *igazi bárányokkal* az igazi réten, szóval: a tatai sikerért idén a négylábuak is összefognak...

Rendjén van, de épp ily rendjén lenne végre a madarak gázsiemelését is megszavazni. Olyan lelkiismeretesen, olyan összetanultan müködtek mindig, annyira tudták, mikor kell a fütty-szólókkal és trillákkal bevágni, hogy kivételt érdemelnek ebben a gázsiredukciós világban.

Hangosfilm a levegőben. London és Leeds közötti repülőgépjárat gépén. Hiradókat mutatnak be az utasok szórakoztatására

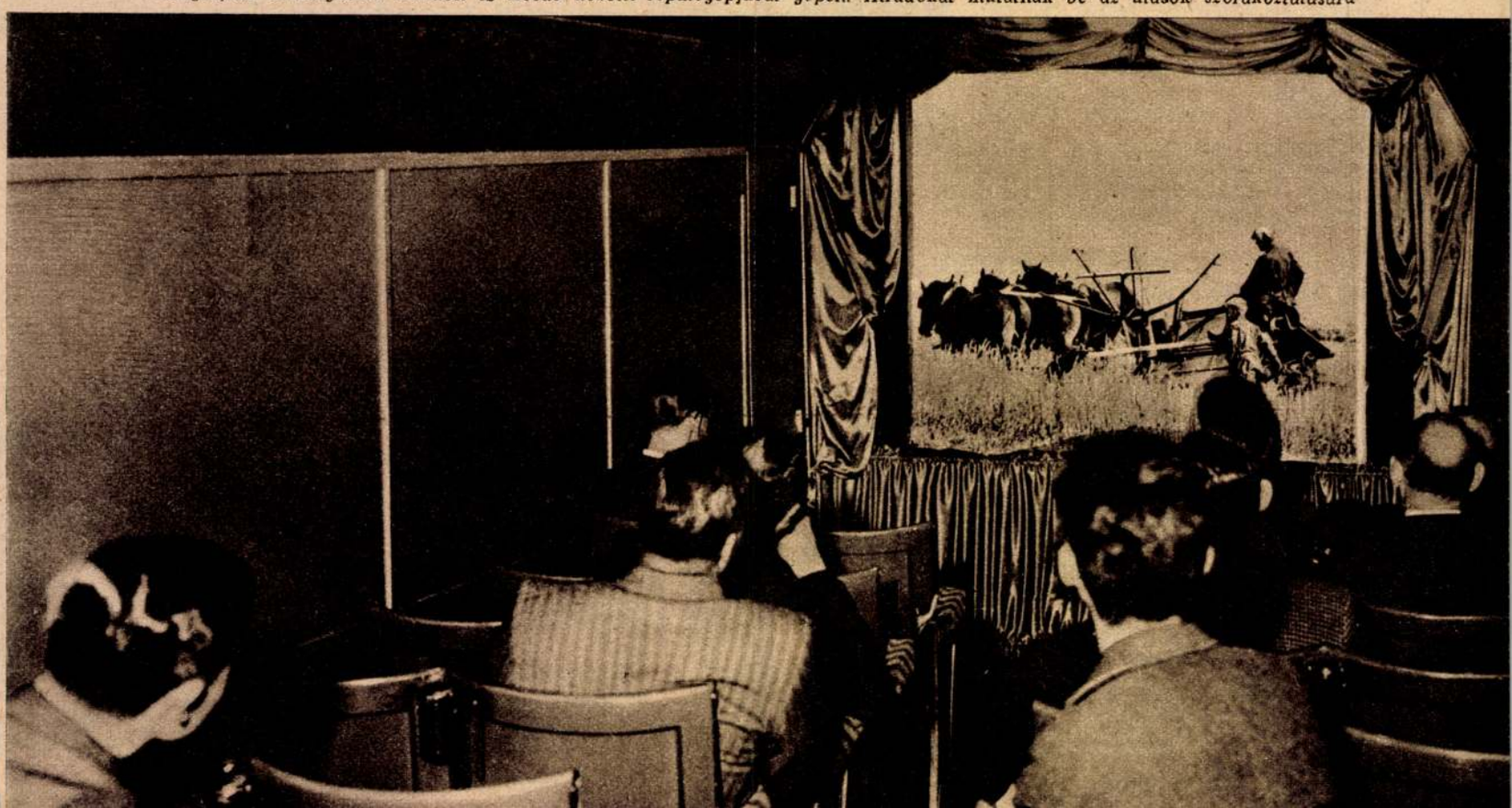

Hollywoodi junius

Adrienne Ames a kaliforniai strandon

Elissa Landi virágos kertjében

Grace Bradley reggeli lovaglásra indul

Marion Davies uj florentini kalapjával

Ifj. Oláh Gusztáv, a tatatóvárosi szabadtéri játékok rendezője

Oláh Gusztáv a tatai Tannhäuser-előadás „titkairól" beszél az Ünnepnek

Harmadszor mozgatja meg *Tatatóváros* — a magyar Salzburg — a budapesti közönséget, az ellustult vidéket s a művészeti szenzációkban ilyentájt éppen nem szükölködő külföldet, — harmadszor válik opera-pódiummá a négyszázholdas *Esterházy*-angolpark juniusi rétmedencéje, a napfoltos tisztás, a füves-fás térség, amelyet mintha a Jóisten is szabadtéri előadásokra teremtett volna. A természethez való visszatérés rousseaui elve évről-évre divatosabb az előadóművészetben, ha a közönség nincs is egészen tisztában a szabadtéri előadások fajtáival s igy az igényekkel se, amelyekkel egy-egy ilyen produkciót megbirálhat.

Ezekről a kérdésekről beszélgetünk operai dolgozószobájában *ifj. Oláh Gusztávval,* Operaházunknak nemzetközi viszonylatban is zseniális rendezőjével, aki a tavalyi, tavalyelőtti s idei szabadtéri játékokat szervezte, vezette s igy már valóságos specialistája Tatának.

— A tatai park — magyarázza a fiatal magyar Reinhardt, aki most tért haza Firenzéből s igy még olasz példákban gondolkodik — éppen olyan, mint a firenzei *Boboli*-kert: tipikus és ideális *Naturbühne.* Ez a pontosan lefordithatatlan szakszó olyan helyszint jelent, ahol a természet kész diszletekkel szolgál, amelyeket, ha kissé át is idomitunk, nem jelent semmit, nem ábrázol semmit, legfeljebb tetszetősebb keretet ád a mesének. Az első kisérlet, a két év előtti *Csavargó és királylány,* egy palotakertben játszódott le s igy szinte belekivánkozott az eleven scenáriába, amelyet mindössze egy kis pavillonnal egészitettünk ki. Az utána következő balettet, a *Sylvia*-t, erdőben táncolják, ahol a faunokkal és tündérekkel együtt játszott az egész természet, az egész nyári délután is — emlékezhetünk, hogy hajolt le külön a százéves platán *Szalay* Karolához, hogy mentől puhábban és magasabban lendithesse őt a virághintán... A tavalyi *Bajazzók* egyik leghatásosabb rendezési ötlete az volt, hogy a közönség semmi darab- vagy szinpadelőkészületet se látott, mikor bejött és helyet foglalt. csak benépesülni a „szinpad", lassan-lassan hajtottak elő a fák mögül a A nyitány hangjai mellett kezdett komédiáskocsik: a hétköznapian nyers park a néző szemeláttára alakult át cirkusz-szinpaddá...

— Hogy miért választottuk idén éppen a *Tannhäuser*-t? Több kisebb balett szóbakerült, végül is leginkább azért döntöttünk a Wagner-dráma mellett, mert az első felvonás vadászjelenetéhez s a harmadik őszi tájához olyan tökéletes, kész diszleteket kapunk, amelyek minden tervezői fantáziát, minden ecsetet felülmulnak. Viszont meg kellett oldanon két sulyos rendezői nehézséget: a *Vénusbarlang s a dalverseny-csarnok megjelenitését!* Utóbbi egy román árkádsor felépitésével illuziótadóan sikerült, a disztermet szünetben egy-kettőre odavarázsolják... de a Vénusbarlang... bevallom, ettől drukkolok egy kicsit! Fáklyákkal, fényekkel s egyéb szinhatásokkal igyekszem a miszitkumot és ködösséget megadni — szerencsére ez már az előadás végére nyulik s igy remélem, az este is segit a titokzatosságban!

— A próbákról beszéljek? Bizony igen kevésre futotta idő, helyszinit mindössze kettőt tartottunk, ezeket is leginkább a világitás miatt: fontos a harminc óriási reflektort ugy elhe-

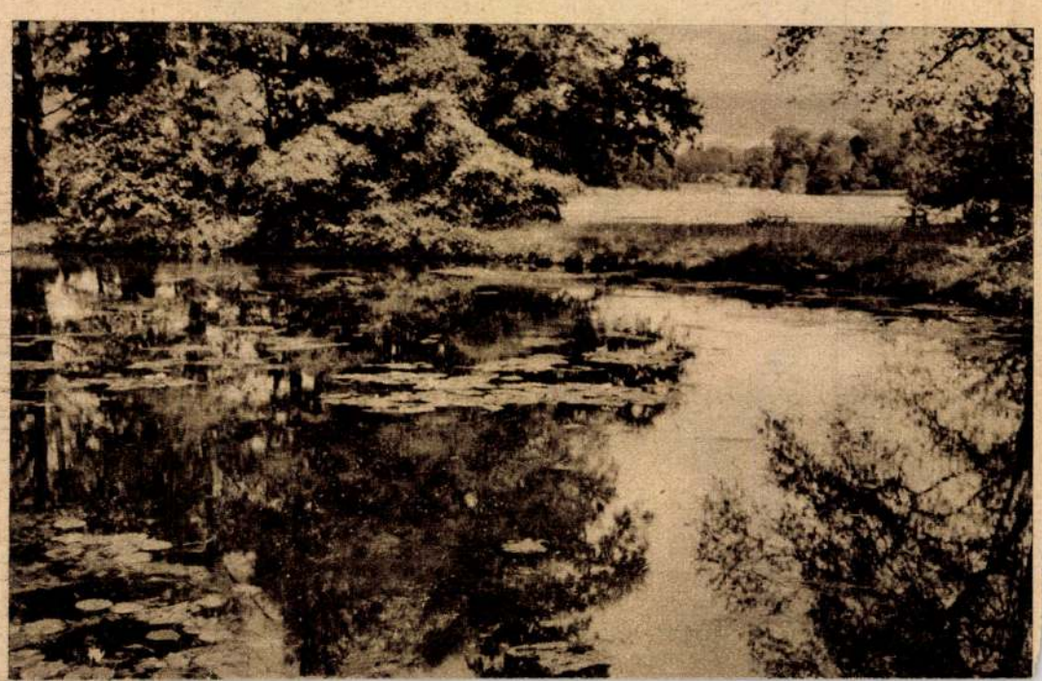

Lótuszok a herceg Esterházy-angolpark taván

Ünnep 1935. II. évf. 2b. szám.

Éber Antal és a zsidó tagok lemondását sürgették a kereskedelmi kamara közgyülésén

A budapesti kereskedelmi és iparkamara szerdán közgyűlést tartott. *Éber* Antal elnöki megnyitója után a közgyűlés az *építkezés kérdéseivel* foglalkozott. Rámutattak arra az üdvös kezdeményezésre, amelyet *Teleki* Mihály gróf földmívelésügyi miniszter a mezőgazdasági munkások lakásépítésének előmozdítása terén bejelentett. *Kovatsek* Ferenc javasolta, hogy a fővárosi építkezések mellett vegyék tekintetbe a vidék helyzetét is. A tárgysorozat következő pontjaként vitéz *Gyulay* Tibor dr. főtitkár tájékoztatta a közgyűlést azokról az összeférhetetlenségi szempontokról, amelyek a kamarai tagoknak a kamara részéről történt szállításai kapcsán felmerülhetnek. A közgyűlés több felszólalás után nagy többséggel arra az álláspontra helyezkedett, hogy *kamarai tag a kamarától díjazással járó munka végzésére megbízást nem vállalhat.* Az elnök ezután bejelentette, hogy *Székács* Antal lemondott az országos hitelvédő egylet elnöki tisztéről. A közgyűlés sajnálattal vette tudomásul Székács Antal lemondását és helyébe bélavári *Burghardt* Rezsőt választotta meg.

A kereskedői hitelmegvonások kérdésének tárgyalásánál *Kaltenecker* Ferenc *felszólította Éber Antalt és a kamara zsidó vezetőségi tagjait, hogy vonuljanak vissza.* Beszédében hangoztatta, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamarának a kormányhoz szóló felterjesztései eredményes elintézése, a kamara súlya és tekintélye és különösen a magyar iparos- és kereskedőtársadalom érdekében nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy *Magyarországon a liberális korszak véget ért. Teleki* Pál gróf több alkalommal kijelentette, hogy a liberális korszak elmult és soha vissza nem is térhet. Ilyen körülmények között *a kereskedő- és iparostársadalom érdekében kötelességének tartja felhívni Éber Antal kamarai elnököt, a liberális gondolat és eszmekör megtestesítőjét és képviselőjét, hogy a zsidó kamarai tagokkal együtt mondjanak le kamarai tagságukról* és tegyék lehetővé, hogy a listákon utánuk következő keresztény kamarai póttagok jussanak be a kamara tagjai közé. A kereskedő- és iparostársadalom érdeke az, hogy *a kamarában uralkodó liberális szellem felváltassék.* A mai korszellem megköveteli, hogy a magyar kereskedő- és iparostársadalmat ne a liberális apostolai, hanem a keresztény és nemzeti gondolat követői képviseljék a kamara élén.

Kaltenecker Ferenc beszédét Éber Antal hivei *közbeszólásokkal igyekeztek megzavarni*, egyesek éltetni kezdték Éber Antalt, Balkányi Kálmán, az Omke igazgatója pedig beszédben védelmezte az elnököt. A nagy viharban Éber Antal javasolta, hogy a közgyűlés térjen napirendre a hitelmegvonások ügye, valamint Kaltenecker Ferenc bejelentése felett, majd enunciálta, hogy *a közgyűlés napirendre tért az ügy felett.*

Milyen sulyu legyen az exportsertés?

Tudvalevő, hogy külföldi piacainkon a nagyobb súlyú sertések szállításához ragaszkodnak, viszont gyakorlatilag ennek a követelménynek ezideig még nem tudtunk teljes egészében eleget tenni. Vitán felül áll, hogy fontos érdekeink fűződnek ahhoz, hogy a külföldi piacok által igényelt minőségű, illetve súlyú sertéseket szállítsuk, ezért feltétlenül szükséges, hogy a magyar gazdaközönségnek az a része, amely eddig kiegyenlítetlen és könnyebb súlyú sertéseket szállított, egyöntetűbb és magasabb súlyú sertéseket tenyésszen, illetve hizlaljon.

Ennek a célnak az érdekében intézkedés történt, hogy a külföldre kiszállításra kerülő sertések árait úgy állapítsák meg, hogy a gazdáknak, illetve hizlalóknak érdemes legyen sertéseiket nagyobb súlyra felhizlalni. Tekintettel arra, hogy fontos érdekünk a darabszámban megállapított sertéskontingensünknek nagyobb súlyú sertésekkel való kihasználása, az országos állatértékesítési bizottság javaslata alapján elhatározták, hogy ezévi szeptember 1-től kezdődően Németországba darabonként 145 kilogram súlyú szedett sertésnél, illetve darabonként 160 kilogram érkezési súlyú uradalmi, illetve ipari hizlalású sertésnél könnyebb sertést kiszállítani nem lehet. A fentebbi súlynál könnyebb sertéseket az országos állatértékesítési bizottság előreláthatóan nem fogja kivitelre beosztani.

Tekintettel arra, hogy a feladó állomástól a külföldi rendeltetési helyig általában 4—5 százalékos, de gyakran ennél nagyobb százalékú súlyveszteség áll elő, ajánlatos, hogy a gazdák a kivitelre szánt szedett sertéseket legalább 155 kilogramos, az uradalmi sertéseket pedig legalább 170 kilogramos darabonkénti súlyra hizlalják fel.

— **(Rendelet az áramdíjak megállapításáról a Felvidéken.)** A minisztérium rendeletet adott ki a villamosenergia árának a visszacsatolt felvidéki területeken átmeneti megállapítása tárgyában. A rendelet kimondja, hogy a visszacsatolt felvidéki területeken működő közhasználatú villamosművek árszabását az említett területek villamosenergiaszükségletének ellátására szóló jogosítványok kiadásáig az iparügyi miniszter a felvidéki ügyek tárcanélküli miniszterével egyetértve, megállapíthatja.

— **(Az Uj világ)** most megjelent számában Varga József dr. iparügyi államtitkár nyilatkozik nyersanyagellátásunk és energiagazdálkodásunk problémáiról. Érdekes cikkek számolnak be tengerentúli szállítási lehetőségeinkről, a tőzsdeelnökség körüli ellentétekről, a magyar-bulgár külkereskedelem jövőjéről, a közszállítások felülvizsgálatáról, a Felvidék és Kárpátalja tarifakérdéseiről, a gyümölcsértékesítés megszervezéséről.

— **(Olaszország rozstermelése fedezi az ország szükségletét.)** Rómából jelentik: A földmívelési és erdészeti minisztérium közlése szerint Olaszország rozskészlete február végén 13.7 millió métermázsát tett ki, a mult év hasonló időszakában kimutatott 10.3 millió métermázsával szemben. Erre a kedvező helyzetre való tekintettel ebben az évben ismét engedélyezik a tiszta rozs forgalombahozatalát, míg eddig 10 százalék kukoricát kellett hozzákeverni. Ebben az évben sokkal nagyobb termésre számítanak, mert a vetések állása nagyon kedvező, azonkívül a rozzsal bevetett terület is jelentékenyen megnövekedett. Az idei év első négy hónapjában Libiából 125.200 métermázsa rozsot hoztak be, ami ötszöröse a tavalyi mennyiségnek.

— **(A juhtenyésztés és gyapjútermelés fejlesztése Romániában.)** Bukarestből jelentik: A román kormány az utóbbi években számos intézkedéssel segítette elő a juhtenyésztést és a gyapjútermelés fokozását. Már 1934-ben csak olyan gyárak kaptak gyapjúbehozatali engedélyt, amelyek aránylagosan megfelelő mennyiségű belföldi gyapjú feldolgozására kötelezettséget vállaltak. A következő években sor került a belföldi gyapjú legkisebb termelői árának megállapítására és így a belföldi áralakulásnak a világpiaci árszinttől való függetlenítésére. Ennek folytán az árak 1934 óta állandóan emelkedtek és jelenleg elérik az 1933. évi árszínt kétszeresét. A folyó évben az árakat ismét 18—20 százalékkal emelik. Mindezeknek az intézkedéseknek kedvező hatásaképen a román gyapjútermelés az 1935. évi 17.302 mázsáról 1938-ig 30.161 mázsára emelkedett.

— **(Gyümölcs- és zöldségpiacok.)** Gyöngyös: Nagykereskedelmi árak: cseresznye piros (felh. 125 q) 14—25, germersdorfi (100 q) 36—50, fekete (120 q) 40—60, földieper (10 q) 25—50, egres (5 q) 20—25, zöldporsó (5 q) 20—24, újburgonya rózsa (25 q) 20—25 fillér kg-ként. A közepes felhozatalt igen élénk kereslet mellett szilárd árakon belföldi és német számlára vásárolták. Tegnap Budapestre elszállítottak 1 vagon, szerda reggel 9 teherautó és 10 kocsi. Kassára 2 teherautó árut. Kecskemét: Nagykereskedelmi árak: eper (180 q) kiv. 40—45, Ia 30—35, IIa 20—22, IIIa 18, cseresznye (24 q) Ia 40—45, IIa 28—30, IIIa 20—25, meggy májusi (3 q) 35—45, zöldborsó 22—24 fillér kg-ként, saláta fejenként 1—3, retek csomónként 3—5, karalábé csomónként 5—10 fillér. Élénk kereslet mellett az árak emelkedtek.

— **(Budapesti lóvásár.)** Felhajtás 288, eladás 130, eladatlan 158 drb. A forgalom lanyha volt. Fővárosi vágóra 24, vidékire 20 drb-ot vásároltak. Árak drb-ként: könnyű hintós kocsiló 650, nehéz igás kocsiló, nyugati faj 470—700, könnyű 300—650, alárendelt minőségű ló 50—290, vágóló 14—230, szamár 40 pengő.

— **(Hétvégi szünetet tartanak a sportáru- és fegyverkereskedők.)** A magyar sportáru kereskedők országos szövetségének kezdeményezésére a budapesti sportáru- és fegyverkereskedők június és július hónapokban szombaton délután 2 órától kezdve hétvégi szünetet tartanak.

TŐZSDÉK, PIACOK

Értékpapir A szerdai *részvénypiacon* az irányzat *lanyhán* alakult. Külföldről nem érkezett ösztönző jelentés s erre a kínálat erősödött meg. A *fixpiac* irányzata *lanyha* volt. A *bankrészvények* magánforgalma változatlan. *Záróárfolyamok*, az előfordult kötések zárójelben.

Részvények

Nemzeti Bank 155.— (155) 155.—, Hungária-malom 17.— (—) 17.—, Bauxit 148.— (148—144) 144.—, Beocsini 10.— (9—8.80) 9.—, Aszfalt 5.— (4.9) 4.9, Kőszén 266.— (262—260) 260.—, Nagybátonyi 38.75 (38.5) 38.5, Salgó 24.95 (25.1—24.85) 24.85, Urikányi 29.— (28.5—29) 28.75, Fegyver 23.25 (23.25—23) 23.—, Ganz 12.3 (12.45—12.4) 12.4, Láng 29.— (—) 29.—, Győri vagón 15.5 (15.75) 15.75, Rima 57.95 (57.6—58) 57.8, Nasici 63.— (63.1—64.25) 64.25, Nova 10.25 (11.5) 11.25, Tröszt 46.75 (46—45) 45.75, Délcukor 70.5 (70—70.5) 70.5, Magyar cukor 65.25 (64.25—65.25) 65.—, Georgia — (15.25) 15.25, Stummer 33.— (—) 33.—, Gschwindt 721.— (725) 725.—, Polgári sör 92.— (—) 92.—, Gyapjúmosó — (—) 2.80, Goldberger 36.— (—) 36.—, Magyar kender 8.40 (—) 8.10, Pamutipar 28.75 (28—28.75) 28.75, Chinoin 8.— (—) 8.—, Keleti-Murányi — (60) 60.—, Szikra 170.— (—) 170.—, Brassói — (—) 22.—, Gumi 44.5 (44.9) 44.5, Vasúti forgalmi 13.1 (13) 13.—.

Fixkamatozású papírok

1939. évi ptjegy 100.— (100) 100.—, 1911. évi föv. 4% 16.— (—) 16.—, 1914. évi föv. 4.5% 301.5 (301.9) 301.5, 1927. évi föv. 6% 79.25 (79.375) 79.25.

Külföldi tőzsdék

Berlin: A. E. G. 113, D. Erdöl 121 hétnyolcad, I. G. Farben 149 hétnyolcad, Verein. Stahlwerke 100.75, Gesfürel 129.75, Harpener 129, Mannesmann 105, Siemens 188, Zellstoff-Waldhof 112.

Zürich: Zárlat: Páris 11.74½, London 20.76, Newyork 443, Brüsszel 75.42½, Milánó 23.31, Amsterdam 235.50, Berlin 177.60, Stockholm 106.90, Oslo 104.27½, Kopenhága 92.65, Szófia 5.40, Prága 15.12½, Varsó 83.75, Belgrád 10, Athén 3.90, Istanbul 3.60, Bukarest 3.25, Helsinki 9.15, Buenos Ayres 102.50, Yokohama 121.

Külföldi pénz *Valuta:* Angol font 16.00—16.20, Belga 58.05—58.65, Dán korona 71.30—72.10, Dinár 6.00—7.50, USA dollár 340.45—344.40, Kanadai dollár 332.00—337.00, Francia frank 9.00—9.20, Hollandi forint 181.30—183.30, Cseh-Morva protektorátus 7.50—11.50 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), Szlovákia 7.50—11.50 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével), Lengyel zloty 60.00—61.40, Leu 2.60—3.45, Leva 3.00—3.60, Lira 16.90—17.90 (az 500 és 1000 lírás bankjegyek kivételével), Német márka —.—, Norvég korona 80.25—81.15, Svájci frank 76.90—77.80, Svéd korona 82.25—83.15.

Deviza: Amsterdam 181.70—183.30, Athén 3.025—3.055, Belgrád 7.82—7.88, Berlin 135.70—136.70, Brüsszel 58.21—58.65, Bukarest 3.41—3.44, Kopenhága 71.50—72.10, London 16.005—16.155, Madrid —.—, Milánó 17.66—17.8864, Newyork 341.85—344.45, Oslo 80.45—81.15, Páris 9.05—9.15, Prága 11.79—11.93, Szófia 4.11—4.15, Stockholm 82.45—83.15, Zürich 77.125—77.825, Istanbul 268—271, Varsó 64.25—64.75.

Gabona A *határidőpiac* irányzata kissé *ellanyhult.* A *júniusi rozs* 7, a *júliusi tengeri* 7, az *augusztusi tengeri* 7 fillérrel *olcsóbbodott.*

Rozs: júniusra: 12.80, 12.84, 12.72, zárlat 12.73—12.75.

Tengeri: júliusra: 17.05, 17.12, 17.03, zárlat 17.03—17.05; augusztusra: 17.28, 17.34, 17.23, zárlat 17.23—17.25.

A *készárupiac* irányzata *egyenlőtlen* volt. A *búza* és a *tengeri* 10—10 fillérrel *olcsóbbodott*, a *zab* 25—50 fillérrel *drágult*, a *rozs* és *árpa nem változott.*

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 19.90—20.15, 78 kg-os 20.10—20.35, 79 kg-os 20.30—20.55, 80 kg-os 20.40—20.65, felsőtiszai 77 kg-os 19.75—20.00, 78 kg-os 19.95—20.20, 79 kg-os 20.15—20.40, 80 kg-os 20.25—20.50, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.75—19.95, 78 kg-os 19.95—20.15, 79 kg-os 20.15—20.35, 80 kg-os 20.25—20.45, fejérmegyei 77 kg-os 19.90—20.15, 78 kg-os 20.10—20.35, 79 kg-os 20.30—20.55, 80 kg-os 20.40—20.65, dunántúli 77 kg-os 19.85—20.10, 78 kg-os 20.05—20.30, 79 kg-os 20.25—20.50, 80 kg-os 20.35—20.60.

Rozs: pestvidéki 13.20—13.40.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.50—17.00.

Sörárpa: kiváló 20.50—21.25, prima 19.00—19.50.

Zab: középminőségű 24.80—25.00.

Tengeri: tiszántúli 16.55—16.65.

Liszt: A budapesti lisztárjegyző-bizottság árjegyzései (az 1938. évi gabonából készült őrlemények): Búzaliszt: dara 37.00—38.00, 0gg 36.00—37.00, 0g 36.00—37.00, 0f 36.00—37.00, 2gg 35.25—35.75, 2g 35.25—35.75, 2f 35.25—35.75, 4-es 33.25—34.25, 5-ös 31.25—32.25, 6-os 27.00—29.50, 7-es 19.25—21.25; rozsliszt: 0-ás 27.50—29.00, 01-es 24.75—26.00, 1-es 10.00—20.50, 2-es 17.25—18.50.

Takarmányliszt: Búzakorpa 13.25—13.40, 8-as liszt 15.75—16.25.

Külföldi tőzsdék

Rotterdam: Búza júliusra (3.675) 3.70, szeptemberre (3.925) 3.95, novemberre (4.10) 4.10, januárra (4.25) 4.25. *Holland forint, 100 kg-ként. Tengeri* júliusra (88.50) 89.50, szeptemberre (89.25) 90.50, novemberre (91) 92, januárra (91.50) 93. *Holland forint, 2000 kg-ként.*

Chicago: Középárfolyamok, zárójelben az előzőnapi zárlat. *Búza* júliusra 14.19 (14.17), szeptemberre 14.17 (14.17), decemberre 14.37 (14.33). *Tengeri* júliusra 10.32 (10.26), szeptemberre 10.54 (10.48), decemberre 10.66 (10.54). *Rozs* júliusra 10.44 (10.38), szeptemberre 10.72 (10.62), decemberre 10.96 (10.86). *Pengőben, 100 kg-ként.*

Winnipeg: Búza júliusra 11.60 (11.58), októberre 11.74 (11.74), decemberre 11.92 (11.88). *Pengőben, 100 kg-ként.*

Mag Köles, fehér 20—23, vörös 20—22, egyéb 18—19, tökmag, nagyszemű 27—28, kisszemű 23.50—24.50, olaj, dohos 22—22.50, mák, kék 130—135, borsó, zöld (expressz) sterilizált 18.50—21, muharmag 21.50—23, csillagfürt, fehér, lapos 12.50—13, szárított répaszelet 9.50—10.50.

Élelmiszer *Élénk úrnapi vásár a nagypiacon.* A szerdai nagyvásártelepi felhozatalban az idén először szerepelt a szabadföldi zöldbab és a ribizke. Az újdonságokat 1—1.40, illetve 0.50 pengőért árulták kilónként. A zöldségpiac forgalma egyébként élénk volt, mivel a friss áruk jegyzését mérsékelték. Gyümölcsben nagy érdeklődés nyilvánult meg a földieper és a cseresznye iránt. A tojásárak szilárdultak, a baromfipiacon jó üzletmenet mellett lényegtelen árváltozások adódtak.

A szerdai nagypiacra a következő szállítmányok érkeztek: 69 vagón (darabáru 36, burgonya 19, káposzta 2, citrom 1, tojás 1, zöldborsó 1, zöldség 1, gyümölcs 8 vagón). Hajón 493 mázsa darabáru. Őstermelő-kocsi 290, autó 6. Rendelt áru 71 kocsi, 87 autó. Kertész-kocsi 3. Élőbaromfi 252 ketrec, vágott 71 mázsa. Tojás 267 láda.

A felhozatal kielégítő, a forgalom élénk volt.

Az alábbi, zárójelben lévő számok a nagyvásártelepi, a többiek a vásárcsarnoki árakat jelentik:

Baromfi: Élő: tyúk 1 drb 200—380, 1 kg (130—135), csirke, rántanivaló 1 kg (140—170), ruca, hízott 1 kg (120—150), lúd, hízott 1 kg (150—160), pulyka, hízott 1 kg (125—130). Vágott: tyúk 1 kg (135—150), csirke, rántanivaló 1 kg 220—450 (200—260), ruca, hízott 1 kg 135—200 (120—160), lúd, hízott 1 kg 130—200 (120—160).

Tojás: Teatojás, válogatott drb 7—9, kg 135—150, ládaáru (122—144), kosáráru (135—140), főző- és aprótojás drb 6—7, kg 126—135 (116—135).

Hal: Ponty, élő 120—200, szeletelt 90—150, jegelt 100—180.

Burgonya: Gülbaba 11—14 (9—9.8), őszi rózsa (8.5—8.8), Ella (7—8), új 26—30 (20—24), fojtott burgonya (9—10).

Friss főzelék, zöldség: Főzeléktök 40—56 (25—40), hóraposretek (4—10), zöldpaprika, töltenivaló (14—22), zöldborsó, kifejtett (18—25), csiperkegomba 20—160 (80—160), spárga (10—100), uborka (60—80), paraj 34—56 (20—50), sóska, közönséges 18—40 (14—30), vegyes-zöldség, zöldjével 50—60 (40—50), kalarábé drb (3—5), karfiol, hazai, levéllel (25—40), fejeskáposzta, hazai 28—36 (18—22), kelkáposzta 26—40 (6—28), fejessaláta (3—5).

Hagyma: Vöröshagyma, érett, makói (30—32), zöldjével (2.5—4), fokhagyma, újdonság (2—14).

Gyümölcs: Cseresznye (15—100), meggy (20—80), szamóca (20—80), egres (10—30).

Déligyümölcs: Narancs, sárgabélű (125—130).

Vegyes: Paprika, édesnemes, csemege (400—420), édesnemes (360—380), félédes, gulyás (320).

Sertés *Ferencvárosi sertésvásár: Felhajtás 1398*, előző vásárról maradt 1629, összesen 3027, eladás 2602, eladatlan 425 darab. Angol hússertés-felhajtás 661 darab volt. Az irányzat barátságos. *Árak:* uradalmi zsírsertés, páronként 340 kg-on felül 103—105½, 340 kg-on alul 96—102, szedettsertés, Ia 99—101, kivételesen 102, IIa 93—97, IIIa 82—90, öregsertés, Ia 84—88, IIa 74—80, angol tőkesertés 94—98, angol sonkasertés, Ia 92—100, IIa 80—90, exportzsír, márkázott 150, félsertés szalonnával, Ia 135—140, IIa 130—135, félsertéshús, Ia 144—152, IIa 136—144, sózott szalonna, 3 darabos 134—136, háj 132—140, belföldi zsír 140—144, IIa 134—136 fillér kg-ként.

Hus *Budapesti húsvásár: Készlet:* 120 drb nagymarha, eladás 60, 1 növendékmarha, eladva, 641 borjú, eladás 391, 40 birka, eladás 30, 67 bárány, eladás 27 darab. A forgalom lanyha volt. *Árak:* ökör- és tehénhús, IIa, egészben 96—116, hátulja 108—122, eleje 90—102, kicsontoznivaló 60—80, növendékmarha, Ia, egészben 96, borjú, ölött, bőrben, Ia 150—162, IIa 130—148, borjú, eleje 120—136, lebőrözött, eleje 116—128, lebőrözött, hátulja, Ia 180—186, IIa 160—178, juh, IIa 90—100, Ia 110—120 fillér kg-ként.

*

— **(Ferencvárosi szarvasmarhavásár.)** Felhajtás 419, eladatlan 20 drb. A forgalom lanyha volt. Június 2—7-ig közvetlenül a vágóhídra 273 drb szarvasmarha érkezett 30—84 filléres kg-kénti becslési áron. Árak élősúlykg-ként: bika tarka a 59—64, IIa 50—58, IIIa 38—48, ökör magyar IIa 46—56, IIIa 42—45, tarka Ia 70, kivételesen 80, IIa 52—67, IIIa 39—50, tehén magyar IIa 53, tarka a 61—68, kiv. 74, IIa 45—60, IIIa 36—44, növendékmarha 40—64, kicsontozni való 24—35 fillér.

Ditrói Csiby József zeneakadémiai tanár olaszországi hangversenykörutja

A napokban érkezett haza nagysikerű olaszországi hangversenykörútjáról ditrói *Csiby* József zongoraművész, a zeneművészeti főiskola kitünő tanára. Ditrói *Csiby* József a nagy magyar zongoraművésznek és zenepedagógusnak, *Dohnányi* Ernőnek volt négy éven keresztül egyik legkiválóbb és legtehetségesebb tanítványa. Az olasz lapok tudósításai szerint a tanítvány mesterének is becsületet szerzett. Több olasz városban hat estén hangversenyezett és ennek során Beethoven, Debussy, Malipiero, Szkrjabin, Liszt, Chopin és Dohnányi-műveket adott elő, mindenütt osztatlan sikert és nagy tetszést aratva.

A Turul-szövetség hangversenye a pozsonyi Magyar Ház javára

A Turul-szövetség június 13-án, kedden este fél 9 órakor rendezi meg a Margitsziget szabadtéri színpadán díszhangversenyét a pozsonyi Magyar Ház javára.

A nagy érdeklődést, amely e hengversenyt megelőzi, indokolttá teszi az a műsor, amelyet a Turul-szövetség nyujt a díszhangverseny keretében.

Kiss Ferenc mondja a prológust, majd az Üteg-utcai, a Tisza Kálmán-téri és Batthyány-utcai polgári leányiskolák, a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium és a Liget-utcai polgári fiúiskola énekkarából alakult 500 tagú gyermekkórus énekli Bartók, Kodály és Bárdos műveit, Szendrői Kovách Andor vezényletével.

A Turul szépmíves hangversenyzenekar Bartók Béla: *Két kép* című zenekari művét adja elő *Endre* Béla vezényletével.

Kodály Zoltán nagyhatású zeneművét, a *Psalmus Hungaricust* a Székesfővárosi Énekkar adja elő *Ferencsik* János vezényletével. A tenorszólót *Udvardy* Tibor énekli.

Különösen festői hatást nyujt majd *Rajter* Lajos *Pozsonyi majálisa*, amelyet az Operaház balettkara ad elő a Turul szépmíves hangversenyzenekarral. Szólót táncol *Bordy* Bella és *Harangozó* Gyula. Az est legfőbb védnökei: *Jaross* Andor felvidéki miniszter és *Esterházy* János gróf, aki megindítója volt a szlovákiai magyar házak mozgalmának.

A magyar társadalom minden bizonnyal magáévá teszi a Turul-szövetség nemes célját és megjelenésével hozzájárul a pozsonyi magyar ház mielőbbi megvalósulásához. Jegyek a szigeti belépővel együtt 80 fillértől 9.— pengőig kaphatók a jegyirodákban, a Turul-szövetség jegyosztályán (Múzeum-körút 6—8, II. udvar, földszint). Telefon: 134—590 és 138—799, a szlovákiai magyar házak mozgalmának irodáiban (V., Akadémia-utca 17, félemelet 2). Telefon: 124—255 és a helyszínen.

Az Uj Magyarság színházi jegyirodája

Az Uj Magyarság jegyirodájában (József-körút 5) reggel 9 órától este 8 óráig az alábbi színházak előadásaira válthatók kedvezményes jegyek:

JUNIUS 8, CSÜTÖRTÖK

Nemzeti Színház: Feltámadás

JUNIUS 9, PÉNTEK

Nemzeti Színház: Feltámadás
Vígszínház: Orvoskisasszony

JUNIUS 11, VASÁRNAP

Nemzeti Színház: Mindenki hazudik

*

Kedvezményes jegyek az összes székesfővárosi fürdőkbe és uszodákba.

Jegyrendelés telefonon: 14-44-00

* **Strauss-jubileum az Operaházban.** A nagynevű német zeneszerző, *Strauss* Richard, június 11-én, vasárnap ünnepli hetvenötéves születésnapját. Ebből az alkalomból az Operaház a jubiláló Strauss Richard tiszteletére vasárnapra a „Rózsalovag"-ot tűzte műsorára.

Vidéki **CIPŐ ÜZLETEINK** részére kaucióképes

üzletvezetőket,

valamint kellő gyakorlattal rendelkező

eladókat (nőket)

keresünk. Csakis komoly keresztény munkaerők adják be részletes irásbeli ajánlatukat „Életpálya 1911" jeligére a kiadóba.

A Margitszigeten lesz az Operaház szezonzáró két diszelőadása

Pertile mint vendég a Szigeten

Az Operaház már régóta foglalkozik azzal a teryvel, hogy idei szezonját a margitszigeti szabadtéri színpadon fejezi be. Szerdán délelőtt Márkus László igazgató véglegesen döntött ebben a kérdésben s eszerint dalszínházunk együttese június 17-én a magyar-német társaság rendezésében a „Nürnbergi mesterdalnokok" III. felvonását és Hubay Jenő „Csárdajelenet"-ét adja elő a szigetszínpadon.

Június 18-án az operabarátok egyesülete rendezésében a „Bajazzók". Ezt a dalművet Oláh Gusztáv alkalmazta szabadtéri színpadra s rendezésével emlékezetesen nagy sikert ért el, amelyről a tatai szabadtéri előadások tanuskodnak. A főszerepeket a szigeti előadáson is ugyanazok az énekesek és szólótáncosok alakítják, akik a két mű előadását Tatán sikerre vitték. A „Bajazzók"-ban Dobay Livia, Halmos János, Palló Imre, Hámory Imre és Sárdy János énekel. A „Csongor és Tündé"-ben Szalay Karola, Vera Ilona, Harangozó Gyula, Brada Rezső, Csányi László, Sallay Zoltán szólótáncosok lépnek fel. A „Bajazzók"-at Fleischer Antal vezényli, a balettet Kenessey Jenő.

A margitszigeti szabadtéri színpadon az Operaház nyári vendégjátéka tulajdonképpen június 21-én kezdődik el, mégpedig a „János vitéz" sorozatos előadásával. A címszerepet Hámory Imre, a francia királykisasszonyt Tamás Ilonka, a királyt Gózon Gyula, Iluskát Orosz Julia játssza. A „János vitéz" Németh Antal dr. tavalyi rendezésében kerül színre. Június 29-én megszakítják a magyar operett sorozatos előadását és ezen a napon a svájci műkedvelők csoportja adja elő a Tell Vilmost. Július 8-án kerül szabadtéri előadásra újból a Bajazzók, Pertilével, a világhírű operaénekessel a főszerepben. Július 29-én ugyancsak premiert tartanak a szabadtéri színpadon: bemutatják a „Cigánybáró"-t, Tamás Ilonkával, Szabó Ilonkával és Gere Lolával a női főszerepekben. A „Cigánybáró" előadását Vértess Lajos, a Vígszínház művésze rendezi. A Nemzeti Színház vendégjátékára csak augusztus végén, a szegedi szabadtéri játékok után kerül sor. Az első darab, amit bemutatnak a „Szentiványéji álom" lesz.

Székely mesejáték a Belvárosi színházban

Makkai Sándor, volt erdélyi református püspök, debreceni egyetemi tanár háromfelvonásos mesejátékot irt gyermekek számára, amelyet legközelebb a Belvárosi színházban adnak elő. A mesejátékot *Tompa* Béla, a kolozsvári nemzeti színház egykori tagja rendezi és a darabban előforduló zeneszámokat *Szentiványi* József vezényli.

Vizsgaelőadás a zeneművészeti főiskolán

A zeneművészeti főiskola énekes növendékeinek tanévvégi nyilvános *„beszéd és drámai gyakorlatát"* szerdán este tartották meg az intézet kis hangversenytermében. Az érdekesen összeállított műsoron drámai jeleneteket, verseket hallottunk. A szereplők egytől egyig alapos felkészültséggel, lelkes igyekezettel mutatták be egy évi munkájuk eredményét. Szinte kivétel nélkül szépen, *igazán magyarul* beszélnek, pompásan hangsúlyoznak és máris otthonosan mozognak a színpadon. Az est minden számán meglátszott kitünő tanáruk, *Abonyi* Géza nagy tudása, mindenre kiterjedő, gondos irányitása. Az előadók népes sorában nem egy olyan tehetség tűnt fel, akire mint drámai színészre is szép jövő várna. A nagyon mutatós megjelenésű *Jutass* Ilona és a bájos, rokonszenves *Lengyel* Ibolya kivételes színészi tehetség. Kivülök *Kazacsay* Irén, *Csermely* Gabriella, *Kéhler* Marianna, *Zubosek* Erzsébet, *Hesz* Andor, *Varady* Szabolcs és *Járay* József nyujtott figyelemreméltót. (L)

A Koncert rendezései: Misley Anna

növendékeinek táncbemutatója 11-én. Magyar Színház d. e. 11. **Szőnyi Gizella és Ferenc** felléptével.

Az Uránia uj filmje

Pénteken az Uránia filmszínházban új filmet mutatnak be, amelyet a berlini Ufa készített. A film címe: „Intermezzo"' és egyike a legérdekesebb német filmeknek, amely nemcsak nagyszerű felvételekkel, hanem remek színészi játékkal is dicsekedhet. Az új Ufa film női főszerepét Lil Dagover játssza, mellette Viktor Staal,, Ewald Balser, Eugen Klöpfer és Claire Winter alakítják a nagyobb szerepeket. A forgatókönyvet Peter Buch irta.

* **Olasz filmelőadás a Corso moziban.** *Vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel a Corso moziban új olasz filmhiradókat és három olasz kultúrfilmet vetítenek le. A kultúrintézet tagjai és a nyelvtanfolyamok hallgatói az előadásra a kultúrintézet székházában ingyenes belépésre jogosító meghivókat igényelhetnek.*

* **Misley Anna brüsszeli díjnyertes növendékeinek táncbemutatója.** Misley Anna tánciskolájának két fiatal tagja, Szőnyi Gizella és Szőnyi Ferenc, a brüsszeli nemzetközi táncverseny aranyéremmel kitüntetett magyar győztesei vasárnap délelőtt 11 órakor mutatkoznak be a Magyar Színházban. A táncbemutatón a Szőnyi testvéreken kívül még több tehetséges növendék, köztük **Kézdivásárhelyi Pálma is bemutatkozik.**

Megnyilt a losonci Hungária filmszinház

A közelmult napokban megnyitó díszelőadás keretében adták át rendeltetésének a teljesen átalakított és felújított losonci Hungária filmszínházat. A sok ízléssel és csinnal felújított filmszínház Losonc közönségének általános megelégedése és tetszése mellett kezdte meg működését. A nemzetiszinü szufita világitás, hatalmas fényeffektusok újszerüen hatottak és kellőképpen juttatták érvényre azt a kellemes összbenyomást, amelyet a látogatók számára ezen kulturintézmény elérni és nyujtani kíván. A hatalmas nézőtéren a kormányzó úr fényképét sugárkévék övezték körül és az ezüstbetüs „Magyar Feltámadás" szöveg ízlésesen illeszkedett be örök mementóként az ünnepi környezetbe. A lelkes hangulatú közönség könnyes szemekkel tapsolt a ruténföld visszafoglalására megindult honvédcsapatok láttán és az érdekes, aktuális magyar hiradók hazafias vonatkozású témáján. Az új mozival Losonc egy értékes kulturintézménnyel lett gazdagabb.

Szárnyas tengerészek

(Scala)

A Warner-gyár új filmje márványemléket állit az amerikai haditengerészet hös repülőinek: Surrognak a kis vadászgépek, dübörögnek a bombavetők, felvonul az egész hatalmas, félelmetes légi ármádia. Egyike a film azoknak a gombamódra szaporodó háborús propagandaműveknek, amelyekkel manapság olyan gyakran találkozhatunk. Minden állam megvillogtatja gyilkos acélját, a háború a filmvásznon már régen folyik. A Warner-gyár hatalmas filmje azonban bizonyos fokig kivétel, mert a filmben sürün hangzik el az a kijelentés, hogy ez a légi flotta nem támadó, hanem védekező jellegü. Aki le tudja vetközni háborús félelmét, bizonyára nagy örömét leli majd ebben a filmben. A tehnika bámulatos csodaszülöttei és a kötélidegzetü pilóták bravurjai, a rengeteg, hozzánemértő előtt pedig teljesen ismeretlen részlet, a gépek belső világa, a repülőoktatás izgalmas folyamata, — valóban leköti a nézőt. Kár, hogy a keret, a film tulajdonképpeni meséje szokványos és unalmas. Még a férfias George Brent és a gyönyörü Olivia de Havilland sem mentheti tulságosan a történetet. Igaz ugyan, hogy ennél a filmnél ez másodrendü fontosságú kérdés. A nyilván hatalmas összeggel készült filmóriás a gépé, nem az emberé. Az ember itt csak eszköz a gép és a kiosztott parancsok kezében. Egyetlen komoly hiba, hogy a magyar feliratok ezuttal a szokottnál is roszszabbak.

* **A „Földindulás" műkedvelő-előadása Kispesten.** A kispesti református kulturház udvarán vasárnap este 8 órai kezdettel a kispesti református ifjúsági egyesületek tagjaiból alakult műkedvelő társulat előadja Kodolányi János „Földindulás" című drámáját. Az előadás előtt Révész Imre tiszántuli református püspök mond bevezető beszédet.

Budai Béla kis cigány uj hegedül szeretne...

Kedves levelet hozott a posta Debrecenből. A levelet egyik munkatársunkhoz intézte a debreceni városi zeneiskola igazgatója és abban beszámol egy nagyon tehetséges, tizenegy éves cigányfiúcskáról, Budai Béláról, aki hegedülni tanul, de nem is az alsóbb fokozatokban, hanem máris a főtanszakon. Mint az igazgató úr irja, Budai Béla szép reményekre jogosit, hiszen a gyermek nagyon szorgalmas, rajong a hegedüért, ami nem is csoda, mert az egész család a hegedülést tartja a világ legszebb mesterségének! Azonban a család körül baj van: a papa szegény muzsikus és mostoha körülmények között él hetedmagával. A kis legény, a Béla gyerek, ráadásul még gimnáziumba is jár, most végzi jó eredménnyel a második gimnáziumot. Ebben az esztendőben két osztályt végzett egy év alatt! Azonban a Budai családban bajok vannak, főleg a Béla gyerek körül, betegeskedik, vérszegény, levegőváltozásra lenne szüksége, de a nagyobb baj mégis csak az, hogy uj hegedü kellene a gyerek kezébe! A régi ugyanis, a kicsi háromnegyedes, túlságosan kicsi már, kinőtte a Béla fiú! Nagyobbra pedig, amilyenre most szüksége lenne, nincsen sehonnan se pénz! Azt irja a derék igazgató úr, nem lenne-e valaki, aki pártfogásába veszi Budai Bélát, a tehetséges muzsikus legénykét? Ugy érezzük, lesznek többen, akik pár pengővel hozzájárulnak ahhoz a hegedühöz, amely sorsdöntően fontos a Béla gyerek életében! Elvégre mégsem lehetséges az, hogy egy reménybeli cigányprimás, vagy éppen hangversenyhegedüs elvesszen egy hegedü miatt! Aki jószivvel van a derék kis cigányifjú iránt, az küldje be adományát az Uj Magyarság szerkesztőségébe. Mi majd továbbitjuk az igazgató úr kezeihez.

(d)

„Csillogó csillagok" a Forum uj film-revüje

A Warner-filmgyár legújabb revü-filmjének amerikai sikerét a hollywoodi szaklapok szerint, három tényező idézte elő: a jó *zene*, a jó *zenekar* és a jó *énekesek*. A film szombaton „Csillogó csillagok" címen a Forum filmszínházban kerül bemutatásra. Zeneszámait Harry *Warren*, sok népszerű amerikai slágerdal szerzője irta, a filmben szereplő zenekar a The Schnickelfritz Band, amelynek hat tagja nemcsak elsőrangú zenész, hanem valóságos zenehumorista, az előadó énekes pedig Rudy *Wallée*, akinek képességei a gramofon és rádió kedvelői előtt már ismeretesek. A nagyszabású, látványos filmben válogatott görlcsoportok szerepelnek és Rudy *Wallée* mellett Rosemary *Lane* és Hugh *Herbert* játsszák a főszerepeket.

Uj hadihajókat épit a nemzeti Spanyolország

Burgos, június 7.

A kormány a spanyol kereskedelmi hajózás szempontjából nagyjelentőségű törvényt tett közzé. A törvény rendelkezéseket tartalmaz a kereskedelmi hajóraj nagyvonalú kiépítéséről. Az új kereskedelmi hajórajnak mindenekelőtt az lesz a feladata, hogy fellendítse a kereskedelmet a nyelvileg rokon délamerikai és távolkeleti népekkel. Az új hajókat csak spanyol hajógyárakban szabad építeni és a *legénység tagjai kizárólag spanyolok lehetnek.*

Domanovszky Sándor a Pázmány-tudományegyetem jövő évi rektora

Szerdán délben ültek össze az egyetem négy fakultása által kiküldött rektorválasztók, összesen tizenhatan, hogy Verebély Tibor ezidei rektor elnöklésével megválasszák az 1939—40. tanévre a Pázmány-tudományegyetem új Rector Magnificusát, mégpedig az egyetem tradicióinak megfelelően *ezúttal a soron következő bölcselettudományi kar professzorai közül.* A szavazatok összeolvasása után az elnök enunciálta, hogy *a jövő tanév rektorává Domanovszky Sándor dr.-t, a magyar művelődéstörténet tanárát választották meg.*

Domanovszky Sándor dr. 1877-ben született Nagyszebenben, tanulmányainak végeztével már huszonkétéves korában főreáliskolai tanár lett Pozsonyban. 1904-ben a budapesti kereskedelmi akadémia tanárává nevezték ki és 1914-ben egyetemi rendkívüli, majd nyilvános rendes tanára lett az egyetem bölcselettudományi karának. Domanovszky Sándort 1916-ban a tudományos akadémia tagjává választotta, majd később számos hazai és külföldi tudományos kitüntetésben részesült. Irodalmi munkáiban főképen Árpád-kori történelmi és régi magyar kutfőtanulmányokkal foglalkozott és számos történelmi tanulmányt is írt.

Pintér Jenő kitüntetése

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Pintér* Jenő dr. címzetes egyetemi nyilvános rendes tanárnak, a budapesti tankerület királyi főigazgatójának a tankerület élén két évtizeden át teljesített kiválóan értékes szolgálata elismeréséül a magyar érdemrend középkeresztjét adományozta.

*

Pintér Jenő 1919-ben került a budapesti tankerület élére s azóta megszakítás nélkül nemcsak a középiskolai oktatás, hanem a magyar irodalomtörténet terén is jelentékeny és termékeny munkásságot fejtett ki. A tudományos akadémia és a Szent István-akadémia 1916-ban választotta tagjai közé. Mintegy két évtizeden át megírta a magyar irodalom különböző korszakainak történetét, s munkásságát *„A magyar irodalom történetének kézi könyve"* megírásával tetőzte be, amely nagy bibliografiával, szigorúan tudományos módszerekkel, gondos megrostálással és egyéni értékeléssel megírt, átfogó és egységes szellemű tudományos munka. A kormányzó ktüntetése méltó megjutalmazása nagyértékű és eredményes munkásságának.

Gengszter-támadás a Garay-téren egy idős özvegyasszony ellen

Szerdán délben amerikai ízű gengszter-támadást intézett két fiatalember a Garay-tér 14. számú házban özvegy *Pécsi* Józsefné hatvanhároméves asszony ellen. A házbeliek fedezték fel a rablótámadást, miután az idős özvegyasszony lakásából nyöszörgés és segélykiáltás fojtott hangjai szűrődtek ki az udvarra. *Pécsinét összekötözött kezekkel és gúzsba kötött lábakkal találták meg, szája rongydarabokkal volt betömve.*

Értesitették a főkapitányság bűnügyi osztályát, ahonnan több rendőrtiszt és detektiv ment ki. Özv. *Pécsi* Józsefné együtt lakott fiával a Garay-tér 14. számú házban levő lakásban, amelynek egyik szobáját albérlőnek szokták kiadni. Pécsiné fia, aki az egyik közeli üzletben borbélysegéd, néhány nappal ezelőtt megismerkedett két fiatalemberrel, akik elmondották, hogy albérleti szobát szeretnének kivenni. A borbélysegéd az édesanyjának lakásában levő szobát ajánlotta, a két fiatalember kedden megtekintette a lakást és be is költözött. Szerdán délelőtt, amikor az özvegyasszony egyedül volt a lakásban, játszódott le a rablómerénylet. Özv. Pécsiné ugyanis ki akarta takarítani az albérleti szobát, benyitott a fiatalemberekhez, egyúttal a havi bérösszeget is kérte tőlük. *A fiatalemberek szóváltásba keveredtek az idős özvegyasszonnyal, hirtelen elkapták a torkát, megkötözték és szájába rongyokat dugdostak. Özvegy Pécsiné az átélt izgalmak következtében elvesztette az eszméletét. A két fiatalember a lakást teljesen kifosztotta, azután elmenekültek.*

Szerdán délután a főkapitányság bűnügyi osztálya rádiógrammot adott ki a bűncselekmény elkövetéséről, melyben részletes közlést adott a két veszedelmes rabló személyleírásáról. *Az egyik huszonhat év körüli, jóltáplált iparosküsejű férfi, a keresztneve állitólag István. Körülbelül 170 cm magasságú, gesztenyebarna hajú, borotváltképű. Sötét ruhát és szürke börberi raglánt hordott utoljára. A másik fiatalember 22 év körüli, középtermetű, sovány, a haja hullámos, s szintén sötét ruhát visel. Mindketten kalap nélkül járnak.* A főkapitányság a rádiógram közlésben felhívta az összes rendőrhatóságokat és csendőrségeket, hogy ha bárhol feltalálják a két rablót, azonnal vegyék őrizetbe és szállítsák be a budapesti főkapitányságra.

B. M. W. A VILÁGHIRŰ BAYERISCHE MOTOREN WERKE MESTERMUNKÁJA

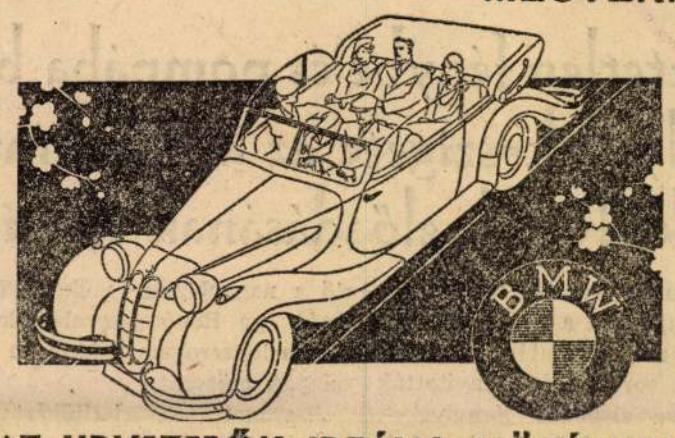

AZ URVEZETŐK IDEÁLIS KÖZÉPTIPUSA
6 HENGER 45 HP. ÁRA: 6.500 PENGŐ
csukott Limouisine a legtökéletesebb felszereléssel
Kedvező fizetési feltételek! Vezérképviselet: VI., LEHEL-UTCA 2. MAJLÁTH

Gyászistentisztelet a tengeren a Thetis áldozatainak lelkiüdveért

London, június 7.

A „Thetis" katasztrófájának színhelyén szerdán délelőtt gyászistentiszteletet tartottak a szerencsétlen áldozatok lelkiüdvéért. A 99 halott szülei, özvegyei, gyermekei és menyasszonyai a „Hobo" aknakutató fedélzetén jöttek ki a liverpooli öböl bejáratánál fekvő helyre, ahol 40 méter mélységben fekszik a tenger fenekén az elsüllyedt buvárhajó. A hajótestben bezárt halottaktól 40 méterre hangzottak el a tenger felszínén a könyörgő imák. Egy másik hajó a koszoruk százait hozta a szerencsétlenség színhelyére. Az istentisztelet végeztével a koszorúkat a tengerbe dobták.

Ugyanakkor a Camel and Laird hajógyár birkenheadi telepén is gyászistentiszteletet tartottak a munkásság és a távolabbi rokonok részvételével. A birkenheadi istentisztelet lefolyását az angol rádió is közvetítette.

A buvárhajó kiemelési munkálatai tovább folynak. A tengeralattjáróra nyolc acélsodronyt erősítettek. Az éjszaka folyamán dagálykor fel is emelkedett a tengerfenékről az elsüllyedt naszád. Szakértők szerint még kedvező időjárás esetén is eltarthat egy hétig, amig a szerencsétlenül járt hajót kiemelhetik és bevontathatják a kikötőbe.

Tiz évre szól és minden erőszakos cselekedetet kizár a német-észt és német-lett megnemtámadási szerződés

Berlin, június 7.

A birodalmi külügyminisztérium dísztermében szerdán délelőtt féltizenegy órakor ünnepélyes külsőségek között aláírták a német-észt és a német-lett megnemtámadási szerződést. Német részről Ribbentrop birodalmi külügyminiszter, Észtország részéről Selters külügyminiszter, Lettország részéről pedig Munters külügyminiszter látták el aláírásukkal a történelmi jelentőségű okmányt. Az aláírás ünnepélyes aktusánál jelen voltak a berlini lett és észt követség főtisztviselői is, Kreewins, illetve Tofer követtel az élükön. A német külügyminisztériumot szintén több magasrangú főtisztviselő képviselte, közöttük Weizsäcker államtitkár és Woermann helyettes államtitkár.

Az egyrészt Németország és Lettország, másrészt Németország és Észtország között megkötött megnemtámadási szerződések szövege azonos. A bevezetés megállapítja, hogy a birodalmi kancellár és a lett köztársaság, illetve az észt köztársaság elnöke — szilárdan eltökélve, hogy minden körülmények között fenntartják országaik között a békét — megegyeztek abban, hogy ezt az elhatározásukat államszerződéssel erősítik meg. A szerződés a következőkép hangzik:

1. cikk. A német birodalom és a lett köztársaság (illetve észt köztársaság) semmi körülmények között sem visel háborút, vagy alkalmaz erőszakot egymás ellen. Abban az esetben, ha harmadik hatalom — az első fejezetben megjelölt módon — akciót indítana a szerződő felek egyike ellen, ezt az akciót a másik szerződő fél semmi körülmények között sem támogatja.

2. cikk. Ezt a szerződést szentesítik és az erről szóló okmányokat a legrövidebb időn belül Berlinben kicserélik. A szerződés a ratifikációs okmányok kicserélésével lép életbe és ettől az időponttól számított tiz évre szól. Abban az esetben, ha a szerződést az egyik fél egy évvel a határidő letelte előtt fel nem mondja, a szerződés érvényessége további tiz évre terjed ki. Ez minden további tiz évre érvényes.

A két szerződés aláírása után a három külügyminiszter Ribbentrop dolgozószobájában megbeszélésre ült össze, amelyen mindhárman annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy *szeretnék a kölcsönös barátság szellemében még jobban kimélyiteni a német-lett, illetve német-észt kapcsolatokat.* Ribbentrop kijelentette, hogy a német kormány a kelcteurópai béke biztosításának fontos elemét látja Lettország és Észtország politikai függetlenségének fenntartásában, mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy hajlandó mindenkor tiszteletben tartani a maga részéről ezt a politikai függetlenséget. A beszélgetés végeztével Ribbentrop külügyminiszter átnyujtotta Munters lett külügyminiszternek a kancellár által adományozott Német Sasrend nagykeresztjét.

Ribbentrop ezután az új kancellári palotába kisérte az észt és a lett külügyminisztert, ahol Hitler kancellár fogadta őket és hosszabb ideig elbeszélgetett velük. Ebédre ismét Ribbentrop külügyminiszter látta vendégül a két államférfit az Esplanade-szállodában. Az ebédre hivatalosak voltak a német állami hatóságok vezetői és számos közéleti kiválóság.

A német sajtó abban látja a megnemtámadási szerződések legnagyobb jelentőségét, hogy *ezzel keresztülhúzták az angol bekeritési politika számításait* és lehetetlenné tették, hogy a nyugati nagyhatalmak teljesitsék a balti államok szavatolására irányuló moszkvai követelést. Moszkva szempontjából természetesen érthető volt ez a követelés — irja a *Völkischer Beobachter.* — Mi sem természetesebb, mint az, hogy a szovjetkormány szeretné, ha a szovjetflottát nem lehetne bezárni a finn tengeröbölbe. Ehhez a szovjetnek mindenekelőtt az észt és a lett kikötőkre lenne szüksége, amelyek télen is jégmentesek és kedvező földrajzi fekvésük van. Háború esetén a rigai öböl lett volna a szovjetflotta legfőbb támpontja, amire a szovjetnek feltétlenül szüksége lenne, ha háborút akar viselni Németország ellen. Ezzel a háborúval Moszkvának számolnia kell, ha valóban szövetségre lép Angliával és Franciaországgal.

Riga, június 7.

A lett kormány szócsöve, a Brivazene, örömmel üdvözli a német-lett megnemtámadási szerződés aláirását és azt irja, hogy ezzel az egyezménnyel végleg állandósul a német-lett viszony és lehetővé válik a két állam baráti kapcsolatainak kifejlesztése. A német kormány a szerződés aláirásával bebizonyította, hogy nem táplál ellenséges szándékot Lettország irányában. A berlini szerződés a teljes egyenjogúság alapján jött létre.

Nyaralásra,
kertbe,
otthonra,
kirándulásra,
strandra,
week-endre:
Bokréta
a magyar urihölgyek virágmintás nyári ruhája
Ara: 6 P-től 14 P-ig.
Egyedüli árusitója
KOSSUTH LAJOS UTCA 9 Nagykorácsy ÜZLETHÁZ
Ma 1 órakor zárunk.

Nyári férfiruha, mérték után 60 P-ért
rendelhető pehelykönnyű divatszöveteinkből, remek szabással, 2 próbával elegáns és ízléses kivitelben. Öreg ruháját szinte újjá átalakítjuk speciális külföldi eszközökkel!
RUHAKERESKEDELMI K. T., FERENC-KÖRUT 39, I. TELEFON: 141-217

Felejthetetlen fénybe és pompába borult a Nyulak-szigete az arisztokrata műkedvelők előadásának estéjén

Szerdán este autók végeláthatatlan sora gördült a Margithidon át a tündérszép szigetre. Végig az utak mentén díszruhás rendőrök állottak sorfalat és irányították példás rendben az elsuhanó járműveket. Alig lehet feljegyezni mindazoknak a belföldi és külföldi előkleőségeknek neveit, akik eljöttek, hogy szemtanui legyenek a pompázatos ünnepségnek. Fél kilenc órakor érkezett meg Magyarország kormányzója nejével, leányával és két fiával. Hat pálcás úr kíséretében vonult be a kormányzóné, aki fekete himzett, virágos, gyönyörű taftruhát viselt, nerzgallérral. Magyarország első ura sötétkék tengernagyi egyenruhájában foglalta el helyét a díszpáholyban, amelynek jobb- és baloldalán helyezkedtek el a megjelent előkelőségek. Ott volt a miniszterelnök kivételével a kormány valamennyi tagja. Teljes számmal kivonultak a Magyarországon akkreditált diplomaták, de ott volt mindenki, aki a közéletben, Magyarország társasági vagy művészeti életében szerepet játszik.

Csillogó uniformisok, csodálatos estélyi ruhák, hermelin keppek, ragyogó belépők, vakító fehér ingmellek, frakkos és szmokingos urak, s mindennek gyönyörű keretéként a magyar arisztokrácia fiatal leányainak üde koszorúja.

Először a szabadtéri színpad műsorát tekintették meg az előkelőségek. A Szent Margit legenda színpompás játéka után egy Mátyás-korabeli főúri esküvőt adtak elő a nagyobbára műkedvelő színészek, majd egy Rákóczi-korabeli kuruc táborozás és lovasroham fejezte be a szabadtéri színpad műsorát.

A szünetekben frissítőkért a bárpultokhoz járult a közönség, ahol előkelőségek töltötték be a mikszer, a pincérek szerepét. Az egyik bárpult mögött a következő neveket jegyeztük föl: *Teleki* Katalin grófnő, *Sorg* Jenőné, *Schreiner* Jánosné, *Bárczy* Hanna, *Jeszenszky* Ferenc, *Széchenyi* Mária grófnő és *Kendeffy* Miklós. Velük szemben *Wenckheim* Lajosné grófnő. *Münnich* Aladárné, *Bornemisza* Mária baronessz, *Jeszenszky* Hanna, *Teleki* Alexa grófnő, *Inkey* Péter báró kínálták mosolyogva a jobbnál jobb italokat.

Hiányos lenne a leghevenyészebb beszámoló is, ha nem említenők meg a margitszigeti szabadtéri játékok legpompásabb szereplőjét, Budapestet. Magyarország fővárosa és páratlan kincse, a Nyulakszigete ezen az éjszakán mintha még sokkal szebb, sokkal melegebb, sokkal romantikusabb, sokkal színesebb, csillogóbb, tavaszibb lett volna, mint máskor. Elnéztük a külföldieket, akik eljöttek a szerda éjszakai ünnepségre, ott ültünk egész közel Frick német birodalmi belügyminiszter mellett és ellestük szavait, amiket környezetéhez intézett. A harmadik birodalom belügyminisztere szinte kifogyhatatlanul ontotta a dícsérő jelzőket, „fabelhaft, wunderbar, prachvoll . . ." és így tovább. A francia katonai attasé felesége sem tudott magához térni a bámulattól, a japán diplomaták, a keleti szókincs és folyékony angolságuk minden elokvenciájával dícsérték azt, amit valóban talán még soha nem látott Budapest.

És engedtessék meg, hogy egy talán egészen szubjektiv megjegyzést is leírjak. Nem tudtam szabadulni attól a benyomástól, hogy mindez a fény, mindez a több mint békebeli pompa, ez az annyira úri és annyira magyar mulatság, aminek itt szemtanuja voltam, nem jöhetett volna létre akkor, ha ma már Kassa, Rozsnyó, Rimaszombat és a kis szegény ruszinszkói falvak nem tértek volna vissza a megcsonkított országhoz. Minden megnyilvánulásban, a kuruc lovasok fékevesztett vágtázásában, a középkori gyönyörű jelmezekben felvonuló udvarhölgyek mosolyában valami mély boldogság, valami büszke öntudat látszott, hogy megérdemli ma már Magyarország és a Duna királynője, Budapest, ezt a fényt, ezt a szerdai felejthetetlenül szép estét.

A nagyszabású szabadtéri előadás után kezdetét vette a gálaest, amelyhez hasonlót még sosem látott ez a dunaparti világváros. A gálaest műsora három helyen zajlott le, a felsőmargitszigeti Piccadilly-étteremben, a Parisien Grill nyári helyiségében és a Csárda-étteremben.

Bálkirálynők szalagtánca, virág-cotillon, rózsatánc...

A kormányzói pár Frick német birodalmi belügyminiszterrel és nejével, valamint előkelő kíséretével először a Piccadillybe látogatott el, ahol már napokkal ezelőtt lefoglaltak minden asztalt. A rendezőség az előkelő vendégseregnek ötletes meglepetéssel kedveskedett: a budapesti farsang egyik legnagyobbsikerű csoporttáncát, *a bálkirálynők szalagtáncát elevenítette fel, a pesti társaságok legismertebb bálozó szépségeinek közreműködésével.*

Valamivel később a margitszigeti fürdőépület mögötti térségen meseszerű hangulatú virág-cotillon került bemutatásra, valamint a rózsatánc, amely stilusos rendezésével a Margit-sziget természetadta gyönyörű keretében, a reflektorok aranyos fényzáporában felejthetetlen látványt nyujtott.

A kormányzó társaságával a vacsorázó terraszon foglalt helyet s közvetlen szomszédságukban kedélyes csoportokban ott láttuk a budapesti diplomáciai testület tagjait. Ott volt többek közt a svéd, az amerikai, a német, az olasz, a holland, a finn, az argentinai, a svájci, a délszláv és a bulgár követ.

Mártott palacsinta és tokaji bor a magyar csárdában

Nem sokkal egy óra előtt a magyar csárdába vonult át a ragyogó vendégsereg, ahol *Vay* László báróné és *Zsindely* Ferencné, Tüdős Klára töltötték be a háziasszonyi tisztet.

Itt elsőrendű magyar ételkülönlegességeket szolgáltak fel a német birodalmi vendégeknek. Frick belügyminiszternek, mint megfigyeltük, különösen a mártott palacsinta tetszett, de természetesen nagy keletje volt az elsőrendű tokaji boroknak, valamint a barackpálinkának is.

A rendezőség ötletes műsorról is gondoskodott, többek közt *Palló* Imre, *Nagy* Izabella és *Cselényi* József énekelt, *Ottrubay* Melinda, az Operaház primaballerinája művészi táncszámmal szerepelt, *Hosszú* Zoltán pedig székely mókáival aratott tetszést.

Az előkelő vendégkoszorúban, a lampionfűzéres fák alatt, a magyaros virágdíszszel telehintett asztalok mellett a magyar élet számottevőségeinek egész sora mulatozott fesztelen, meghitt hangulatban, az ember sosem tudhatta, nem egy kegyelmes aszszony kezeiből veszi-e át a jótékony célra vásárolt mézeskalácsot, a Darling cigarettát, vagy a pirosan mosolygó epertálcát.

Az éjféli órákban aztán mindinkább átcsoportosult a közönség a Parisien Grillbe, ahol erre az éjszakára nem világhírű táncakrobaták és steppelő görlök aratták a tapsokat, hanem a legelőkelőbb budapesti társaságból toborzott műkedvelő artisták.

Alig hogy elhelyezkedett a közönség a fehér-sárga margaretadíszben pompázó asztaloknál, tűzről pattant magyar táncospár perdült a plansra, s a tájékozatlan néző nem is sejtette volna, hogy a két elragadóan táncoló, százszoknyás fiatal művésznő két arisztokrata lány, Teleki Kata grófnő és Széchenyi Rita grófnő.

A pompás műsorból ki kell emelnünk még Muzslay Istvánné és Satzger László excentrikus táncszámát. A körülrajongott társaságbeli dáma és a fiatal somogyi földesúr olyan amerikai ízű pompás produkciót vágott ki, hogy még a magas vendégek is perceken át tapsolták őket.

A műsorok lezajlása után általános tánc vette kezdetét, amely állandóan emelkedő hangulatban a kora hajnali órákig tartotta együtt az ország legelegánsabb és legvidámabb főúri közönségét.

kisszakasz

MAJESTIC és MIRABELLE luxuspenzió. Svábhegyen, a Fogask. megállónál
Függőkertje
tündéri kilátással a főváros csodája. Pensió P 9.—től. Diéta. Legn. komfort. Hideg-meleg folyóvíz. Nyilvános caffé-rest.
Telefon: 16-54-16 vagy 17.
Mellettünk öröklakások eladók.

Legmodernebb szabással készít
nyáriöltönyöket
WIENER v. belvárosi divatszabász
90 P-től, kedvező feltételekkel. öltönyfazon (kellékkel) 65 P.
VIII., Víg-utca 15. Tel.: 14-47-29
Őskeresztény cég.

ROVARTOX
TAKARIT, GARANCIÁVAL
cianoz VI. Szondy-u. 15 Telefon: 316-186

Autósoknak vagy útlevélbe
Express-fotó Váci utca 19
3 darab 2 pengő

ramocsaházi
NAMÉNYI Zoltán
SZŐNYEG-, SELYEM-, VÁSZON-, MOSÓÁRU
IV., Szervita-tér 8. Keresztény bolt!

SIKONDA gyógyfürdő
(a Mecsek gyöngye)
Magyarország egyetlen természetes meleg szénsavas fürdője
Olcsó előszezón árak!
Felvilágosítást ad: Fürdőigazgatóság, Sikonda gyógyfürdő (Baranya megye). Tel.: Magyarszék 11. Budapesti iroda: Mérleg-utca 12.

RETIKÜL Börönd Pénztárca legolcsóbban
Mitnyik és Augusztné
IV. Kossuth Lajos-u. 1, udvarban

„MARS"
GYERMEKKOCSIK
megbízhatók, olcsók
ANDRÁSSY-UT 36
Párisival szemben

Mossunk — kifőzés nélkül
HYPOval

Gyomorsavasok ivókúrája a hajduszoboszlói gyógyvízzel mindig eredményes. A köszönőlevelek ezrei tanusítják ezt.

Üzleti és háztartási JÉGSZEKRÉNYEK, új és használtak, Markovits hűtőcsövekkel. Hűtőkofferek 10 P-től. WIESEL jégszekrénygyár, Vilmos császár-út 52.

„UITÉZ" borotvapenge
kartelen kívül. Gyártja: Horváth Sándor, Ajtósi Dürer-sor 1. sz.
Telefon: 142-879

Női kalapok
Ruttkay Anna
IV, Haris-köz 1 (a Váci-u. mellett)

HIRDESSEN A Kisszakaszban!!

Márkás jégszekrények
részletre is
HOFFMANN Szt István-körút 19 Telefon: 120—531.

Cinka Panna
külföldi útja után esténként
KRISTÁLY KÁVÉHÁZBAN
VI., Jókai-utca 1. Tel.: 120-205.

Ilovszky János zárószava a Drózdy-ügyben

A következő sorok közlését kérték tőlünk: A mai lapokban Drózdy Győző úr a nagykanizsai országgyűlési képviselőválasztáson benyujtott tájékoztató nyilatkozatommal kapcsolatban ismételten megtámadott és most már olyan hangon, amely felment engem attól, hogy neki újabb választ adjak. Az ilyen nyilatkozat *a bíróság elé tartozik és oda is fogom vinni.* Ez a támadás azonban meggyőzött engem arról is, hogy itt nem egyszerű kellemetlenkedésről, vagy „peticiós adatgyüjtésről" van szó, hanem *bizonyos körök koncentrikus támadásáról a keresztény ipart és kereskedelmet képviselő Baross-szövetség exponense ellen, akit ilyen módon szeretnének diszkreditálni.*

Azok részéről, akik ehhez a támadássorozathoz nyilvánosságot és segítőkezet adtak, nem ujság az ilyen támadás, mert hiszen a keresztény gondolat harcosainak igen sokszor volt részünk ilyen támadásban. Drózdy Győző urat nem kívánom követni sem hangjában, sem tendenciájában, csupán a magyar közvélemény előtt kívánom véglegesen és végérvényesen leszögezni azt, ami a nyilvánosságot egyedül érdekli ebben a hajszává növelt ügyben: való adatokat szolgáltattam-e választási nyilatkozatomban, avagy sem?

Felelősségem teljes tudatában leszögezem: nyilatkozatomban a való igazságnak megfelelő tényeket állítottam és végzett tanulmányaimat ebben foglaltam össze: *„kereskedelmi végzettség".* Ezt hiteles okmányokkal is igazolni tudom, ha kell, illetékes fórumok előtt.

Kereskedelmi érettségiről nem írtam és nem szóltam a nagykanizsai választási nyilatkozatban, avagy azzal kapcsolatban. A kereskedelmi végzettség nem jelent kereskedelmi iskolai érettségit, ellenben a szószerint vett kereskedelmi végzettséget, amelyet én *Budapesten 2 éves tanfolyam elvégzésével — kitűnő bizonyítvánnyal — és külföldön végzett gyakorlati és elméleti tanulmányaimmal szereztem meg,* melyekről ugyancsak kitűnő minősítési bizonyítványokkal rendelkezem. Eddig nem tartottam szükségesnek ezeket a nyilvánosság előtt tárgyalni, miután ez a nyilvánosságot nem érdekli közvetlenül, hanem csupán az, hogy történt-e hatósági megtévesztés, vagy sem a választási nyilatkozatban? Én magam büszke vagyok arra, hogy érettségi bizonyítvány helyett életérettséget szerezhettem, amit elismert kereskedő- és iparostársadalom azzal, hogy *immár háromszor a Baross-szövetség országos elnöki tisztébe emelt.*

Ilovszky János
országgyűlési képviselő.

A Baross Szövetség bizalmáról biztosítja Ilovszky Jánost

A Baross-szövetség elnöksége szerdán este Tábory Gábor elnöklésével tartott ülésében foglalkozott azokkal a hírlapi támadásokkal, amelyek Ilovszky János országos elnököt érték. Az elnöki ülés *egyhangúlag és súlyosan elítéli ezt az alaptalan hajszát,* mert olyan egyéniség ellen irányul, aki a magyar kereskedelmi élet dísze, mint self made man, virágzó vállalatot vezet és a keresztény magyar gazdasági élet érdekképviseletének köztiszteletben álló elnöke. *Az elnöki ülés a támadásokkal szemben teljes bizalmáról biztosítja Ilovszky Jánost.*

A történelmi mult pompája lángolt fel a Margitszigeten

Főrangú műkedvelők díszelőadása és a juniusi jókedv Gála-Estje

Szerdán este nyolc óra husz perckor a Margitszigeti Szabadtéri Szinpad zenekara rázenditett a Himnuszra s ezzel megkezdődött a *Margitszigeti Ünnepség*, amelyet a magyar főrangu világ rendezett a kormányzóné különböző jótékony akcióinak céljaira.

A *Margitszigeti Ünnepség* szinhelye részben a Szabadtéri Szinpad volt, részben a Felső-Margitsziget három szórakozóhelye: a *Picadelly*, a *Margitszigeti Csárda* és a *Parisien Grill*. Ezt a három helyiséget az Ünnepség estéjére *kizárólag az ünnepi vendégek részére foglalta le a rendezőség, amely szerda délelőtt kitette a Margitsziget bejáratánál a Megtelt-táblát.* A Szabadtéri Szinpad háromezer személyes nézőterén minden jegy elkelt és ugyancsak foglalt volt minden szék és asztal a felső sziget mindhárom kert-helyiségében. A kormányzó és felesége Kenderesről jöttek be az ünnepségre, amelyen elejétől végig jelen volt a látogatóban itt lévő német belügyminiszter és kisérete is.

Felragyog a mult...

A Margitszigeti Szabadtéri Szinpadon a magyar mult csodálatos kincsestárának nehézveretü kapui tárultak ki szerda este. Egy darab történelem gigantikus visszfénye hullott a nézőtér fölé. A Duna felől enyhén nekikerekedő szél besurrant a szinpad dus lombjai közé, s mint valami láthatatlan kéz letépte az emlékezés fátylát a régmult arcáról. Fenn az égen talán soha ilyen szépen nem ragyogtak a csillagok, mintha a jó Isten is ezzel a gyönyörü nyári estével köszönte volna meg annak a rengeteg előkelő dámának és urnak a fáradozását, amellyel segiteni akarnak sok-sok ezer szegényen. Káprázatos estélyi ruhák, drága prémek, gyönyörü belépők szeszélyes vonalát a nézőtéren sürün törte meg a szmoking fehéren villogó plasztronja és a szebbnél-szebb egyenruhák tündöklése. A nézőtér megelőzte a szinpadot. Még mielőtt megindult volna a játék, már lenyügöző vizuális látomás lebegett a néző előtt s mikor lenn az orchester mélyén *Bárdos* Lajos remeklő karmesteri pálcájának intésére a legszebb melódiák törtek fel s a fény kibomlott a szinpadon, megrenditő szépségében egyesült a szinpad és a nézőtér. Kétoldalt, jobbról és balról a monumentáls nézőtér peremén lobogó lángok gyultak ki. A százados fák lombjai alatt égő gyertyákkal a kezükben szerzetesek és apácák vonultak végig. Fenn a szinpadon pedig egy pillanat alatt, mintha megsemmisült volna a fényfüggöny. *Szent Margit legendájának* csodálatos története megkezdődött.

Ujházy György, a Nyulak-szigetének régi kolostorát álmodta szinpadra. Itt él a halhatatlan királylány, aki a trón biborát önként elhagyta a szerzetesi cella Isten felé vezető magányáért. Ide a szentéletü apácák kolostorának csöndjébe jön IV. Béla király, hogy beszéljen lányával, akinek kezét megkérte a cseh király, sőt a lengyel herceg is. Büszkén toporzékoló paripák száguldanak a szinre, királyi lovasokkal, fényes udvarhölgyekkel. Megindul a harc az országa sorsáért aggódó és azt biztositani akaró király és a minden földi hivságról lemondó királylány között. A törékeny testben azonban erős lélek lakozik, Margit nem hajlandó megszegni fogadalmát, nem tör a világi hiuságok felé, itt *az elhagyott sziget égigérő csöndjében* akarja az Istennek szentelni életét. És hiába minden kérlelés, a hit győz, *a kis királylány megrenditően nagy és szent hite.*

Ezt a kis mozaikot ragadta ki *Oláh* Gusztáv, a zseniáliskezü rendező *Ujházy* György szinpadi legendájából. Egyetlen hivatásos szinészi jelenség van a szinpadon, *Szörényi* Éva, akinek leheletkönnyü és mégis izzóan drámai játékában kel életre Szent Margit egyszerü szerzetesi ruhába öltözött, de minden külső ékességnél ragyogóbb alakja. A többi szerepet a születési arisztokrácia főrangu mükedvelői vállalták. Béla király korának történelmi levegője árad a szinpadról, káprázatos az a pompa, ami a szinpadról sugárzik. A néző szinte ámulatba ejtve csodálja a gyémántkoronás, királynői palástjában fejedelmien ható gróf *Pongrácz* Jenőné Mária királynőjét, gróf *Batthyány* Gyula IV. Béla királyát, aki mintha egy csodálatos történelmi freskóból lépne ki. A cseh király fekete paripán, hermelines pompával, biborral terhesen érkezik gazdag kisérettel, *Satzger* László hivatásos szinészeket is elismerésre késztető zengő organuma nagyszerüen érvényesül ebben a szerepben. Égszinkék brokátban a legszebb lovasnő gróf *Esterházy* Alice lengyel hercegnője, gyönyörüen hat herceg *Esterházy* Antalné is és igazi lovagi jelenség égszinkék selyemöltönyében gróf *Esterházy* József, mint lengyel herceg. Királyok, szentek, hercegnők, apácák és hercegek *Wenckheim* Henriette grófnő, *Bethlen* Erzsébet grófnő, gróf *Révay* Istvánné, *Rzemenovszky* Hanna grófnő, *Tasnádi Szüts* Nelly, *Than* Baba bárónő, *Zichy* Luca grófnő gyönyörü profiljában és herceg *Esterházy* Antal, *Balla* Borisz, gróf *Esterházy* Lajos, gróf *Keglevich* József és gróf *Orsich* Nándor markáns és érdekes alakjában idézik fel a történelem elmult napjait.

Az utolsó jelenetben, amikor Szent Margit élete legendává teljesül, *mély és soha el nem muló magyar szent legendájává, mintha meghasadna az ég kárpitja, ugy ömlik ezüstös lávaként a fény a szinpadra.* A nézőtér megbabonázottan, dermedten, néma mozdulatlanságban hallgatja az egyik leggyönyörübben zengő magyar kórus: a *Cecilia* énekét.

A játéknak vége, a fényfüggöny ismét kigyull. Fergeteges taps, önfeledt ünneplés tölti be a szünetet. Minden oldalról az elragadtatás hangján emlékeznek meg erről a tüneményes produkcióról, amely közel ötszáz szereplőt mozgat a zseniális rendezés korlátlan fölényével és *mégis áhitatos tiszteletével* a költői mü iránt.

A gong ujra megkondul, IV. Béla király Magyarországának képe elsuhan az éj sötétjébe. Világi hangok ütik meg fülünket, az igazságos király, *Mátyás világának reneszánsz szépsége igéz.* Magyar főur udvarában vagyunk, menyegző készül, ünnepi lakoma. Koszoruslányok, vendéghölgyek villogó pompáját *Márk* Tódor, az Operaház nagyszerü kosztümtervezője az igazi művészi lázas szeretetével tette teljessé. Jön a menyasszony. *Kimondhatatlanul szép ezüsttel átszött, hófehér brokát koszti tümjében,* a menyasszony fején gyémánttüzü diadém és fehéren omló hosszu fátyol, amely lenn hatméteres uszállyal olvad egybe. *Andrássy* Ilona grófnő valóban a legszebb menyasszony, vőlegénye a délceg és mongolosan érdekesarcu *Bessenyey* Sámuel méltó párja. A dusan teritett asztalnál ülnek a fővendégek, köztük *Vinci* grófné, az olasz követ felesége kivágott nyaku aranyzöld kosztümben, arany hajhálóval, mint egy megelevenedett reneszánsz portré. *Lalaing* grófnőnek, a belga követ feleségének köpenyét ezüsttel himezték ki. *Prónay* György báróné is ezüstös-kék brokátban tündököl. Itt van herceg *Lichtenstein* Jánosné, gróf *Pálffy-Daun* Józsefné, *Kienast* Ferencné, *Orczy* Gyula és *Rodita* Ackerson. Nehéz lenne felsorolni a sok gyönyörü lány és daliás kiállásu ifju nevét. Mintha a reneszánsz nagymestereinek ecsetje festette volna fel őket erre a gyönyörü szinpadi képre.

Fényhullám viharzik végig a szinen, balett jön, szeszélyes, vidám, játékos tánc, könnyü léptek, elbájoló piruettek. Taps dübörög fel.

Nehéz lenne fokozni a szinpadi hatást, amely itt teljessé lesz. Valóban, mi szemszájnak ingere, azt megkapjuk a pompának ebben a gazdag reneszánsz áradásában.

Ismét szünet.

Majd tárogató bánatos hangja csititja Rákóczi kurucait a tábortüz mellett. A mi honvédségünk ékessége a ludovikások nagyszerü serege a kurucvilág minden buját, baját és vigasságát idézi vissza. Egyszerre csatazaj, labancok közelednek, mire a százharminc kuruc lóra kap és olyan vágtába kezd a nyilt szinen, hogy még a sziget felső végén is dübörög a föld. Az erdő mélyén tombol a harc, majd kürt harsan, jönnek visszza a kurucok. Győztek. És most mindent elönt *a legszebb magyar induló, mindennél kedvesebb, vérpezsditő áradása* ... Jön *Rákóczi*, a nagy fejedelem.

Ezzel a diadalmas akkorddal ért véget az ünnepi est, amely több volt, mint csodálatosan szép szinpadi produkció. Felejthetetlen, nagy élmény volt.

Kolba Gyula.

A felső-szigeti Gála-Est

A diszelőadás befejezése után a közönség végtelen kocsisorban robogott a felső Margitsziget három szórakozóhelyére, a *Picadilly-étteremhe*, a *Margitszigeti Csárdába* és a *Parisien Grillbe*. A Palatinusszálló óriási terraszán, amely Budapest legnagyobb uzsonnázó helye, ez alkalommal ugyancsak vacsorához teritettek s az alkalmi publikum — amelynek már nem jutott hely a Gála-Est három hivatalos szinhelyén — zsufolásig megtöltötte az óriási kerthelyiséget. Éjfélkor már égett, lángolt és zengett minden a Felső-Margitszigeten és az utolsó férőhelyig, minden talpalatnyi földdarabon kisebb-nagyobb társaságok várták a Gála-Est attrakcióinak kezdetét.

A kormányzó feleségével és kiséretével a Picadilly-étteremben vacsorázott. A szines szökőkut-karéj, amely körülzáporozza ezt a párisiasan elegáns és világvárosi fényüzéssel tündöklő éttermet, szivárványszin vizfüggönnyel vonta körül a fehér-sárga margaréták ezreivel diszitett terrasz káprázatos estélyi toilettekbe öltözött hölgyközönségét, amely a Picadillyben, ahol gróf *Somssich* Gyuláné volt a legszeretetreméltóbb házi-asszony, különlegesen előkelő és válogatott volt.

A kormányzó és felesége kiséretükkel az étterem külső körének emelt terraszán foglaltak helyet, jobbról és balról tőlük herceg *Festetich* György, illetőleg *Keresztes-Fischer* belügyminiszter és *Frick* német belügyminiszter asztalai álltak. A kormányzó étlap szerint étkezett, szemmel láthatólag jól érezte magát a meghitt környezetben s derüsen nézte végig a Picadilly táncporondján előadott szalag-táncot, amelyet *Hainiss* Judit, *Kercivoy* Csöpi, *Saxlehner* Katalin, *Segner* Andrea, *Szekér* Éva, *Szent-Irmay* Éva, *Szigethy* Marion és *Toldy* Pipi — nyolc farsangi bálkirálynő — adtak elő. A nagysikerü táncprodukció után rövid seregszemlét tartottunk az étteremben.

Többek közt jelen voltak: a svéd, az amerikai, a német, az olasz, a holland, a finn, az argentinai, a sváji, a jugoszláviai és a bulgár követ, a belügyminisztérium urainak egy tizenhat- és egy huszonhárom személyes asztaluk volt, Saxlehner Tiborék huszszemélyes, Darányi Béláék, báró Prónay Györgyék és gróf Teleki Gézáék tizennégy személyes, gróf Somssich Gyuláék tizenötszemélyes és Rassay Gyuláék tizszemélyes asztalt foglaltak és kisebb-nagyobb társaságokkal a következőket láttuk még: Huszár Aladárné, gróf Sigray Antal, gróf Ambrózy Lajosné, Lóczy Lajosék, gróf Andrássy Manóék, gróf Cziráky Lászlóné, gróf Apponyi Károlyné, gróf Merán Jánosné, Hertelendy Andor, Barcza Károly, gróf Festetics Sándorék, báró Rubido-Zichy Ivánék, Bessenyey Zénóék, gróf Bethlen Pál, gróf Teleki Tiborék, Lázár Pálék, Jekelfalussy-Wolnhoffer Emilék, gróf Keglevich Istvánné, gróf Wenckheim Antalné, gróf Pongrácz Jenőné, Formentini Cimero olasz és de Ceulenecz Jean belga követségi tanácsosok, Fabinyi Tihamérék, Kárpáthy Kamillóék, Máriássy Ferenc, Szapáry Erzsébet grófnő, Milos György, Salvet Anal török követségi titkár, Kienast Ferenc, gróf Pongrácz Vilmos, gróf Csáky Félix, Esterházy Alice grófnő, Frigyessy József, Halászy Lászlóék, gróf Esterházy Károly András, Ullein-Reviczky Antalék, Karátson Antalék, báró Piret Jenő, Hofhauser Elek, báró Piret Viktor, Szomjas Györgyék, Erney Károlyék, Cséry Lajosék, Tamássy Józsefék, Milos Endréék, Imrédy Kálmánék, Láng Józsefék, Hiller Józsefék, Zelovich László, Tótváry Asbóth András, Pucher Józsefék, Roediger Miklós, Tasnády Szüts Andrásék, Perczel Györgyék, dr. Wellmann Oszkár, Perczel Armandné, báró Malcomes Albert, Eckhardt Tiborék, Ádám Lajosék, Nelky Jenőék, Vásárhelyi Jenőék, Tószeghy Emilék, Lauber Dezső, Ordódy Béláék, Baranyay Lipóték stb.

A kormányzó asztalt bont

A közönség mindaddig együttmaradt, mig a kormányzó asztalt nem bontott. A főméltóságu ur ezután feleségével és kiséretével körsétára indult. Először a Margitszigeti Csárdát kereste fel, ahol báró *Vay* Lászlóné és *Zsindely* Ferencné fogadták mint háziasszonyok. Itt néhány művész-számot meghallgatott. S mialatt *Ottrubay* Melinda táncában s a *Pethes—Dénes*-duo tréfáiban gyönyörködött, volt alkalmunk körülnézni, kiket toborzott össze a két agilis háziasszony, csárdavendégeknek?

Hevenyészett névsor: Keresztes-Fischer Lajosné, ifj. Némethy Károlyné, a Jekelfalussy-Wolnhoffer Baross, Hegyessy, Issekutz-családok, Marton György, báró Brandenstein Gyula, gróf Zichy Istvánné, Csáky Mária, Földes Béláné, Kvassay Gáborné, Széll Józsefné, Némethy Károlyék, a román követség, az olasz követség, báró Bornemissza Lipótné, Aranyossy Lászlóné, Ambrózy Gyula, vitéz Papp Dezső, Somogyi Béla, Györgyi Dénesné, gróf Berchtold Kázmérné, Buday Kálmánék, Algya-Papp Sándorék, Tarányi Ferencék, Szabó Nándor, Balla Aladár, Spur Endréné, Frey Andrásné, Markovits Mimi, Máriássy József, László Ferencné, Grecsák Richárdné, Patakfalvy Sándor, gróf Bethlen Istvánné, gróf Esterházy János, Szemző István, Baranyi főispán, Éliássy Sándor, Szilassy Nadin, Balla Borisz, Bárcsay József, Balogh Kálmán, Uray Sándorné, Vajay Károlyék, Vinci grófék, gróf Teleki Pálné, gróf Serényi Lászlóné, Darányi Kálmánék, Fáy Istvánné, Kinszky Ulrichné hercegné, Hóman Bálinték, Szendy Károlyék, Tasnádi-Nagy Andrásék, gróf Jankovich Józsefné, herceg Odescalchi Lily, Kaprinay Endréné, Báthory Józsefné, Draskovich Gabriella grófnő, Neuber Edéné, Benedek Lászlóné, báró Szalay Gábor, Lukács Béláék, dr. Horváth Mihályné, Molnár Imréék, Bosnyák Zoltánék, Rajniss Ferencék, Hüvös Ivánék, Törs Tiborék, Kátay Ernőék, Germán Tiborék, Bogdánffy Gézáék, Mátyásfalvy Glatz Erichék, Jeszenszky Sándorék, Juhász Istvánék, Hubay Andorék, Elischer Ernőék, Füley Lászlóék, Gál Lászlóék, Doblhoff Erich báróék, Sorg Antalék, Darányi Gyuláék, Ottrubay Dezsőék, Palló Imréék, Jendrassik Ernőék, Baranyi Tiborék, gróf Zichy Jenőné, Baranyay Zoltánék, Antal Istvánék, Aba-Novák Vilmosék, Rátz Jenőék, Reményi-Schneller Lajosék, Kölcsey Istvánék, stb., stb.

A kormányzó ezután a *Parisien Grill* helyiségébe vonult át, ahol *Darányi* Béláné fogadta, mint vezetőháziasszony. A kormányzónak és kiséretének két emeleti páholyt rezerváltak itt, közvetlenül a kormányzói páholyok mellett *Festetich* György herceg és *Károlyi* Alajos grófék páholyai voltak, szemben a földszinten a magyar és német belügyminiszterek ültek páholyaikban s alatta a két földszinti páholy az angol és a holland követé volt.

Darányi Béláné tökéletesen megszervezte, mint „igazgatónő", ugy müszaki vezérkarát, mint mükedvelői-művészi müsorát. Rengeteg szép asszony és lany segédkezett neki az italárusitásban, három

Nem hoznak mindent tálcán

senki elébe. Az eredményért el kell menni és hosszú út vezet az igazi sikerhez. Ha azt akarja, hogy frissen, pihenten érjen a célba, hordjon

PALMA KAUCSUKSARKOT

MEGJELENT

a Központi Sajtóvállalat kitünő hetiregénysorozatának, az Uj Élet Regénytárnak legujabb száma:

JANE KOVÁCH regénye: A HETEDIK LÁDA

ÁRA: 10 FILLÉR

Mindenütt — minden ujságárusitóhelyen, dohánytőzsdében, IBUSZ pavillonban, pályaudvaron — kapható.

Fürdésnél, uszásnál

»NEPTUN EAR PROTECTOR«
a tökéletes fülelzáró,
a fülbe helyezve megakadályozza a viz behatolását. Megelőzi a veszélyes fülbajokat,
megóv a fertőzéstől.
Kapható patikában, drogériákban P. 1.60. Főlerakat: BALOGH-DROGÉRIA, II., Margit-körut 1.

bárban is mérték a jótékonycélu szeszeket, majd rövidesen megkondult a gong s kezdetét vette a müsor. Elsőnek magyar táncos-pár perdült a porondra: száz szoknyásan, piros csizmásan *Teleki* Kata grófnő és *Szechenyi* Rika grófnő. A magyar számot modern stepp baba-szám követte, az énekszámot ebben *Muzslay* Istvánné adta elő üdén és kedvesen, a stepp-számot *Bárczy* Ilona. Nagy sikert arattak *Komáromi Kacz* Rózsika müvészi táncszámai. Különösen a Grieg zenéjére előadott „*Hindutánc*" aratott nagy tetszést. Egy excentrikus táncszámban *Muzslay* Istvánné és *Satzger* László remekeltek, majd egy rendkivül artisztikus és hivatásos produkciónak beillő akrobatikus valcer következett, amellyel akár rögtön világkörüli utra indulhatnának előadói: az érdekes szépségü *Hertelendy* Andorné és partnere, *Máriássy* Ferenc. A közönség tapsolt, lelkesedett, majd a nézősereg is táncraperdült. Közben a kormányzói pár átvonult a felsőmargitszigeti fürdőépület mögötti térségre. Ekkor már éjfélután negyedkettő volt, de a látnivaló még mindig nem fogyott el: itt a félköralaku térségen, a margitszigeti fák alatt, szines reflekorfényben megkezdődött a *virágcotillon*, amelyet huszonnégy gyönyörü fiatal lány adott elő, huszonnégy frakkos gavallérral. *Petris* Bruno tanitotta be az álomszép táncot. Az előadó huszonnégy gyönyörü fiatal lány névsora: Apponyi Paula grófnő, Cziráky Alice és Tonchette grófnők, Festetich Izabella grófnő, Gerliczy Ily és Märy bárónők, Geist Georgina, Inkey Tekla bárónő, Majláth Zdenka grófnő, Karg Irma bárónő, Somssich Julia grófnő, Teleki Mária grófnő, Zichy Luca grófnő, Dzemenovszky Hanna grófnő, Villani José bárónő, Wenckheim Henriette grófnő, Karátson Éva és Magda, Edelsheim Ily és Mariette grófnők, Szentiványi Ily, Roskoványi Éva, Bethlen Éva grófnő.

A közönség élén a kormányzó és felesége tapsoltak a leglelkesebben a gyönyörü táncprodukciónak, amelynek szinhelye körül husz diszbe öltözött huszár sorakozott fel körben, kezükben virágdiszes, égő kandelláberekkel. A tánc végén a táncosnők és gavallérjaik áttáncolták a Picadilly táncporondjára s kezdetét vette a nyári bál. Ekkor kezdődött meg a tárgysorsjáték nyertes számainak huzása is a Margitszigeti Csárdában *(a nyeremény-jegyzéket szombaton közöljük)* s ugyanakkor megismételték a Parisien Grill müsorát azok számára, akik a megelőző „premiert" nem látták.

Mikor a tudósító ezeket a sorokat diktálja, már bátortalan derengés mosolyog az égbolton s a kormányzói pár visszautazott Kenderesre. A Felsőszigeten javában áll a bál, a lombok közt ébredő rigók csodálkozva feleselgetnek egymásnak.

Bizonnyal a Margitszigeti Ünnepségről beszélgetnek s az is bizonyos, hogy csütörtökön ugyanerről beszél majd egész Budapest...

A tudósító nem tér nyugovóra addig, mig befejezésül ide nem iktat néhány nevet, azokét, akiknek ez a szép, finom és remekül sikerült jótékonycélu mulatság köszönhető, azokét, akik hónapok munkájával az egész ünnepséget megszervezték és komoly tizezer pengőket szereztek a jótékony célnak. Ime a nevek: báró *Karg* Györgyné, gróf *Somssich* Gyuláné, báró *Vay* Lászlóné, *Zsindely* Ferencné, *Darányi* Béláné, gróf *Teleki* Gézáné, *Andrássy* Ilona grófnő, *Karátson* Antal, gróf *Szápáry* Antal és báró *Piret de Bihain* Jenő.

(e. b.)

A MODERN ÉPITÉSZET HAZÁJA

Köbenhavn-Hellerup, junius hó.

...Utolsó északi utam óta már-már elfelejtettem, hogy mi is a modern épitészet. Most azonban már megint benne vagyok. Teljes mértékben magaménak tartom — értem, sőt átérzem, mégis minduntalan csodálkoznom kell. Képekről ezt nem lehet megérteni vagy megismerni, ezt látni kell, sőt élni ebben a világban, szivni a levegőjét és vele értékelni az életet, hogy a megteremtett formák belső értelmét felfoghassuk. Nem hiszem, hogy mindez egy lényegesen más fajzat produkciója lenne, hanem csak lényegesen haladottabbé, a jövő Európa életérzéseit fejezi ki, mint ahogy ezt minden korban valahol először kifejezték, hogy azután egy egész európai müveltség közös kincsévé váljék. Elég ok van rá, hogy feltételezhessük: a kezdeményezés ezuttal az északiaké!

Minden művelődéstörténetileg meghatározható kor (keresztény középkor — renaissance, barokk) kulturájának minden ágazatában: művészetében, irodalmában, tudományában, sőt társadalmi berendezkedésében is egybehangzóan fogalmazta meg mondanivalóját. A kulturkomponensek egyirányu működése — mindenkori szemléletünkből (életérzésünkből) folyó akarat hozta létre azt az eredőt, amit stilusnak nevezünk. En azt hiszem, hogy mélyen korunk politikai és társadalmi válságainak szintje alatt már felismerhetők azok az erők, amelyekben az uj európai kultura kibontakozását sejthetjük. Természettudósok lerombolják a materiális fizika meghatározottságának tanát, a végtelen térnek, és az anyagnak teljesen uj megjelenését fedezik fel, rájönnek, hogy tulajdonképpen mindennek az emberi szubjektiv itélet a mértéke; irók az emberi lélek tudatalatti rejtelmét fürkészik, pszichologusok az emberi lélek és idegrendszer soha nem sejtett működéseiről rántjuk le a leplet, orvosok nem egyetemes kórokozókat, hanem az egyénenkénti elváltozásokat, hanem az egyénenkénti elváltozásokat kutatják (rák), pedagógusok kis egyéniségeket látnak a gyermekekben és nevelő, oktató módszereikben minél több rugalmasságot sürgetnek. Festők, szobrászok eltérve a témák hü ábrázolásától, befelé fordulva keresik a külvilágnak az emberre vonatkozó jelentőségét — stb., stb. És az épitészek? elemzik az ember individualis szükségleteit, ujra az emberi test arányai képezik a lépték et, de már nem szárazon, racionálisan, hanem az emberi individuum végtelen megbecsülésének a szellemében! Az európai kultura uj humanizmus felé halad és örömmel állapithatjuk meg, hogy az uj épitészet meglalálta — ma épp ugy, mint bármikor a multban — ennek térbeli kifejezésmódját. Biztos, hogy nem tökéletes, hiszen a tökéletességnek csupán pillanatai vannak, de szándékában egységes, ugyanarra halad, mint kulturális komponens-társai: tudomány — irodalom — erköles.

Nem itt találták ki, de nem véletlen, hogy itt nagyon hamar közkincsé vált. Ha még mindig a vén Európa kell, hogy szellemmel táplálja a világot, akkor csakis az északiak lehetnek annak hordozói, akik az elmult 20 év alatt nem egy szörnyü katasztrófa romjait takargatták, hanem minden civilizációs eszköz birtokában előrenéztek, és ráértek haladni!

Mondottam, hogy bajos leirni, mik az alkotó elemei ennek az épitészetnek. Látni kell és tudni, érezni a fentieket, és minden világossá válik. Nem monumentalitást keresnek, noha néha monumentálissá válik a tér, a tömeg, a ritmus. Leglényegesebb szempont: belülről indulnak, nagy rugalmassággal idomitva komoly szükség szerint, de sokszor játékos kedvteléssel, sőt pajzán szeszéllyel a szerkezeti elemektől végletekig függetlenitett belső teret. Ezért az interieurök mindig jobbak, mint a homlokzatok, akár a bizánciaknál. Az alaprajzok teljes szétbontása, az épületek keresztül-kasul való teljes átlátszódása, szerves összekomponálás a külvilággal, a kert folytatása az épület belsejében, elveszi az épületek önálló hatását, mintegy kiegészitő részeivé válnak a környezetnek. Ugyszólván nem lehet megmondani, hol végződik az utca vagy kert és hol kezdődik az épület, magától értetődő eszközei az életnek, nincs semmi más, külön mondanivalójuk. Ebben az „igénytelenségben" persze sok a raffinéria, ötletesség és szellemesség; megvilágitások, anyagok és szinek összhatásában finom izlés és kulturáltság mutatkozik meg. Az épitészek nemcsak igen képzettek lehetnek, hanem felszabadultabbak és, látszik, hogy hagyják őket, az épittetők nemcsak megbizzák őket, hanem rábizzák magukat is. Nekik kell tudni, hogy valami milyen legyen, hát csinálják.

Most már komoly munkaszámba megy, ahogy naponta beosztott program szerint ismerkedem meg a várossal és az itteni épitészeti látnivalókkal. A dán kollégák nagyon kedvesek, hosszu sétára hurcolnak a városon végig, és mindig ujabb és ujabb könyveket adnak és ujabb és ujabb helyeket jelölnek a térképembe, ahová még okvetlenül menjek el. Nem is csalódom soha, de a megismerendő kör annyira bővül, hogy most majd erőszakkal kell lezárni.

Ifj. Lechner Jenő,
épitészmérnök.

Vitéz Surányi-Unger Tivadar a los angelesi egyetem vendégtanára

Dr. vitéz *Surányi-Unger* Tivadar egyetemi tanárt, a miniszterelnökség gazdaságtanulmányi osztályának egyik vezetőjét, a los angelesi University of Southern California ujból meghivta vendégtanárának. A meghivás alapján *Surányi-Unger* Tivadar az egyetemnek augusztusban végződő nyári félévén heti öt órában világgazdaságtant és ugyancsak heti öt órában legujabb gazdaságelméletet ad elő. Azonkivül vezetni fogja az egyetem közgazdaságtani szemináriumát és tudományos társaságok meghivására is több nyilvános előadást fog tartani. A los angelesi egyetemnek tizenhatezer hallgatója van.

Surányi-Unger Tivadar, aki hasonló meghivás alapján már 1935-ben és 1937-ben is működött az egyetemen, ezuttal megint annak egyetlen európai professzora lesz.

NINCS TOVÁBB?

IRTA: SAÁD BÉLA

— REGÉNY — 30

— Nagyon kedves, — felelte Éva, de kicsit zavarta Baratlay hangja. Vizsgálgatva nézte. Ez nem az a férfi volt, akit ő ismert. Vagy pedig ezt a Baratlayt még nem ismerte. A fölényes, biztos fellépésében majdnem szemtelennek tünő uriember, most a szerelmes férfi általános tulajdonságait öltötte fel. Alázatos volt és kegyért könyörgő. Kicsit értbetetlen.

— Tudja-e, hol van a barátja? — kérdezte gonoszul Éva.

— Ki az én barátom? — hökkent meg Baratlay.

— Hát Éles Antal.

— Óh — és Baratlay hangjában lenézés érzett és fitymáló hangsulyozással folytatta. — Az embernek nem barátja mindenki, akivel tegeződik.

— Miért? Van valami kifogása ellene?

— Nem, nem. Semmi. Nagyon derék ember s amint hallom, kitünő müvész.

A szavak elismerést fejeztek ki, de a modor, ahogy elhangzottak, az szelidebb orvtámadást leplezett. Olyan ember mondta, akinek külön világa van, egészen más felfogással rendelkezik arról, hogy az ő köreiben kit neveznek derék embernek, s aki elismeréssel viseltetik ugyan a müvészetek iránt, mert hiszen ez modern embernek kötelező, de magát a müvészt, aki a müvészetet teremti, nem tartja egészen magához illőnek s inkább társadalomkivüli furcsa egyénségnek.

Éva nem szerette a burkolt támadásokat. A nyiltság volt a kenyere. A hántalmak ellen megvédte volna a legidegenebb ismerősét is. Amikor most Éles pártját fogta, nem tett mást, mint amit mindenkiért megtett volna. Megvédi és a saját módján visszaadja a kapott sértést.

— Miért? Maga különb embernek tartja magát?

Baratlay szemén megrebbent a monokli. Néhány pillanatig habozott. Szóbeli válasz helyett az arcán alakult ki több egymást követő hangulat. Először szemrehányás és sértettség áradt tekintetéből, aztán mély, keserü barázdák húzódtak a szája szélére, majd egyenes alakja megtört, kissé összecsuklott. Meghajolt a feje.

— Nem akartam sérteni, — mondta nagyon csendesen, teljesen éretelen hangon, azután várt. Mélyen Éva szemébe nézett. A lányt megzavarta ez a viselkedés. Akkor lett volna elemében, ha kéményen visszavágna. A gorombaságot jobban elviselte volna, mint ezt a látványt, hogy életveszélyesen megsebzett valakit.

Baratlay megállt. Éva felé fordult:

— Kérem, küldjön el. Nem hittem, hogy ez ilyen komoly.

— Nem értem.

A lány nem időnyerésből mondta, hogy nem érti. Nem a helyes feleletet kereste. Egyszerüen nem értette Baratlay viselkedését.

— Küldjön el, — könyörgött a férfi. — Nem tudok a maga oldalán menni abban a tudatban, hogy máshoz tartozik.

— Hát menjen, — robbant ki a méreg Évából és gyorsan kezet adott, sarkon fordult és sietö léptekkel faképnél hagyta a férfit.

Baratlay hosszan utána nézett. Megelégedett mosoly ült az arcára.

Évában pedig néhány lépésig még forrt a harag. Aztán tisztult a köd, amely hirtelen indulattal szállt az agyára. Próbálta ujra átélni a néhány perces jelenetet. Megsértődött, mert Élest védte. Tehát féltékeny rá. Féltékeny pedig csak az lehet, aki szerelmes. Azután egészen akart, mert a gondolatát se tudja elviselni annak, hogy másnak is köze lehet hozzá. Tehát nagyon szeret.

Mire hazaért, már bánta is, hogy elragadta az indulat. Szeretett volna valami elégtételt adni a megsértett Baratlaynak. Büszkesége azonban nem engedte, hogy a telefonhoz menjen és ő közelitsen. Konokul ismételte: tulajdonképpen otthagyott az utcán. Akármilyen jó formát választott is erre, ő sértett meg.

De még jóformán le se tette a kalapját, kabátját, már szólt a telefon. Éva tudta, hogy Baratlay.

— Éva, kedves, ne haragudjon rám. Nem akartam megbántani.

— Nem haragszom, — felelte megszeliditetten a lány. — Én se akartam megsérteni magát.

— Értsen meg engem, — remegett a férfi hangja. — Rettenetesen szeretem. Nem alszom. Ideges vagyok és halálra rémit a gondolat, hogy elveszithetem. Türelmes akartam lenni, időt adni magának, hogy döntsön. De kérem most már, mert látom, hogy nem birom a bizonytalanságot. Egy szót mondjon csak. Valamit, ami reményt ad

Éva mélyet sóhajtott. Nagyon meghatott volt és ijedt. Sajnálta a férfit. Igaz szivéből, őszinte barátsággal.

— Szeretem, — suttogta Baratlay a telefonba és szaván szinte áttörtek a könnyek. — Szeretem és nem akarom elveszitenl.

— Igazán szeret? — kérdezte vissza Éva.

— Esküszöm. Mindig és egy életre. Sohse szerettem senkit igy, s ha maga nem lesz a feleségem, nincs értelme az életemnek. Egy szót mondjon, Éva. Egyetlen egy szót. Ha nem is szeret még, azt én kiharcolom szeretettel, figyelemmel, erővel és munkával. Csak egy szót mondjon, hogy remélhetek-e

Éva gondolkozott. Az ajka mozgott, de hang nem jött ki a száján. Mint egy könyörgés hallatszott a telefonból:

— Igen?

Éva megint hallgatott. A telefonhuzalok zizegését hallották, aztán igen csöndesen kimondta a lány:

— Igen.

Diadalmas, boldog és meghatott férfihang volt a válasz:

— Köszönöm. Nagyon köszönöm. Boldog lesz.

NYOLCADIK FEJEZET

Éles Antal élvezte Marseille szines forgatagát és harmadik napja nem evett meleg ételt. Ahogy Ventimiglia után átlépte a francia határt, beosztotta a szalámit. Eltökélte, ha törik, ha szakad, itt marad tiz napig s ennek megfelelően mindegyik rud szalámit öt részre vonalazta. Hagy tévedés ne essék, ceruzával még a napokat is ráirta a szalámirudakra. Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap, hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat. Ez összesen tiz nap. E pillanatban, ezen a nyárias melegségü áprilisi vasárnapon Marseilleban éppen a hétfői szalámiadagra került volna a sor. Tegnapelőtt is belevágott a következő napi adagba, tegnap is a maiba. Egy nappal gyorsabban élt. Viszont jelenleg rettenetesen éhes volt.

Elgyönyörködött tegnap a tengerparti pálmasorban. Fájt a szive, hogy nem datolyapálmák. Ingyért kaphatna némi gyümölcsöt. Pénzállományával eddig jól gazdálkodott. Háromszáz frankkal lépte át a határt. És háromnapi szállásért mindössze husz frankot fizetett, cigarettára s apróságokra negyven frankot költött. Pontosan kétszáznegyven frank nyomta még a tárcáját.

A szalámit azonban nem birta tovább.

— Ma ebédelünk — határozta el — és még egyszer átszámolta a pénzét.

Marseille legrégibb városrészében lakott. Félóra járásnyira az Andrássy-ut-széles, nagyvilági forgalom Rue Cannadiére-től viszont közel a Joliette-hez, az öreg kikötőhöz, amelynek partjain ma sem jobb a közbiztonság, mint volt husz esztendővel ezelőtt. Legény legyen a talpán az a civil, aki napszállta után végigmerészkedik a szük sikátorokon, az öreg kikötőhöz vezető utcák ócska házsora előtt, az ütött-kopott raktárházak mentén. Viszont ezen a környéken olcsó volt az élet. Könnyen robbant a tréfa s állitólag halkan siklott az ellenfelek oldalába a kés.

(Folytatása következik.)

Pompás parádén mutatkozott be a budapesti rendőrség Frick német belügyminiszter előtt

A Budapesten tartózkodó *Frick* német birodalmi belügyminiszter és kísérete programjának szerdán délelőtt zajlott le a legérdekesebb és leglátványosabb szakasza:

a budapesti rendőrség díszszemléje és lovasbemutatója.

Szerdán reggel 9 órakor *Bomhard* rendőrtábornok, a német birodalmi belügyminisztérium karhatalmi szolgálatának vezetője,

megkoszorúzta a Böszörményi-úti csendőrlaktanyában a magyar csendőrség hősi emlékművét, majd a Mosonyi-utcai rendőrlaktanyában helyezett el koszorút a rendőrhősök emléktábláján.

A látványos rendőri díszszemle és lovasbemutató időpontja délelőtt fél 11 órára volt kitűzve a Kerepesi-úti Ügetőversenypályán. A pálya épületét és tribünjeit erre az alkalomra zászlódíszbe öltöztették: magyar nemzeti színű és horogkeresztes lobogókat lengetett a meleg nyári szellő.

Ünnepélyes fogadtatás

A hatalmas tribünöket megtöltötte az előkelő meghívott közönség. Itt voltak a kormány megjelent tagjai, a politikai és társadalmi élet előkelőségei, a honvédség és a csendőrtisztikar kiküldöttei, a német követség személyzete. Pontosan fél 11 órakor érkezett meg az Ügetöverseny-pálya bejáratához *Frick* miniszter és kísérete. A bejáratnál

a német vendégeket vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, Tomcsányi Kálmán államtitkár és Eliássy Sándor főkapitány fogadták

ötventagú küldöttség élén.

Eközben már az Ügetőpályán felsorakoztak a rendőrcsapatok. Hosszú vonalba fejlödve állottak egymás mellett: a jobbszárnyon egy gyalogos rendőrezred, majd két lovasrendőrszázad, a rendőrkutyás osztag, egy kerékpáros osztag, egy motorkerékpáros alakulat és végül a balszárnyon az autós csapatszállítók, a műszaki és híradó-osztagok. Lóhátról,

kivont karddal tisztelgett a német és magyar belügyminiszterek előtt és adta le a jelentését: a csapatok létszáma 2500 fő!

A kürtös vigyázz-jelet fújt. *Frick* belügyminiszter és *Keresztes-Fischer* Ferenc a kíséretükkel elvonultak a felsorakozott rendőrcsapatok arcéle előtt. Ezután elhelyezkedtek a díszpáholy előtti térségen. Egymás mellett egy sorban állottak fel: a legszélen *Keresztes-Fischer* Ferenc, utána *Frick* miniszter, majd *Pfundtner* államtitkár és végig a kíséret tagjai, rangsor szerint.

A diszmenet

Megkezdődött a díszmenet. A csapatok élén

lovagolt kivont karddal, ficánkoló paripán Török János főparancsnok.

Tisztelgését a német vendégek előrenyujtott jobbkarral köszöntve fogadták. A rendőrzenekar pattogó indulókra zendített és elindultak a csapatok.

Gyönyörű látvány volt. A gyalogosszázadok lépte alatt döngött a föld. A századok egymásután, zsinóregyenesen kiigazodva, feszes díszmenetben, kemény *„jobbra nézz"*-zel vonultak el a díszpáholy előtt. A közönség lelkesen megtapsolta őket. A tapsvihar

még hatalmasabban tör ki, amikor előrobogtak a lovasrendőrszázadok.

A Zrinyi-sisakokon csillogott a napfény. Katonásan, daliásan szépek voltak ezek a lovasrendőrök. Már az utolsó sor is elporzott, amikor még mindig zúgott a taps.

A lelkes ünneplésbe most kedves derü vegyült. Jöttek a rendőrkutyák. Nyolcvan kutya, mindegyik pórázon, a gazdája mellett menve, pontosan, fegyelmezetten betartotta a kettős rendet. A derült tapsot, ami a jutalmuk volt, vidám csaholással viszonozták.

Azután jöttek a kerékpárosok, a motorkerékpáros, majd az autós csapatok. A közönség őket is megtapsolta. Utoljára a rendőrség postagalamb-osztagának autója gördült el a díszpáholy előtt. Ebben a pillanatban felpattant a különös formájú autó teteje és

többszáz postagalamb röppent fel hangos szárnycsattogással a napsugaras, kék magasságba.

Török János főparancsnok kivont kardja ismét tisztelgésre lendült: *a díszmenet véget ért.*

Rövid szünet következett, majd a lovasrendőr-századok mutatták be már híressé vált mutatványaikat, amelyeket a német vendégek és a magyar közönség nagy tetszéssel fogadtak. A bemutató után felharsant a lefuvást jelző kürtjel és *Frick* miniszter kíséretével együtt elhagyta a rendőrparádé színhelyét.

Egyed István dr. előadása

Délután fél 1 órakor a német vendégek a belügyminisztérium nagy tanácstermébe mentek, ahol meghallgatták *Egyed* István dr. egyetemi tanár előadását. Az előadás, amelyet *Egyed* István német nyelven tartott meg, *„A magyar alkotmány és közigazgatás jellemző vonásai"*-ról szólt. Az egybegyült nagyszámú hallgatóság nagy tetszéssel és tapssal fogadta a rendkívül érdekes és értékes előadást.

A német sajtó Frick miniszter budapesti látogatásáról

Berlin, június 7.

A német sajtó budapesti tudósításokban részletesen beszámol *Frick* birodalmi belügyminiszter budapesti programjáról. Valamennyi lap kimerítően ismerteti a birodalmi belügyminiszter látogatásának főbb eseményeit és a Német Távirati Iroda jelentése alapján közli *Keresztes-Fischer* Ferenc magyar belügyminiszter,v alamint a németbirodalmi belügyminiszter pohárköszöntőit. A tudósítások címeikben is leginkább a magyar-német barátságot emelik ki.

Ebéd a miniszterelnöknél

Teleki Pál gróf miniszterelnök és felesége *Frick* német belügyminiszter és felesége tiszteletére szerdán délután 2 órakor ebédet adott a miniszterelnökségi palotában. Hivatalosak voltak: Wilhelm *Frick* birodalmi miniszter és felesége, *Pfundtner* dr. államtitkár, *Gütt* dr. és *Vollert* dr. miniszteri igazgatók, von *Bomhard* rendőraltábornagy, *Best* dr. miniszteri igazgató, *Draeger* dr. altábornagy, *Langsdorff* dr. és *Kaibol* kormányfőtanácsosok, *Steinkopff* és *Scholz* századosok, Otto von *Erdmansdorff* budapesti német követ, Rudolf *Strachwitz* gróf követségi tanácsos, Theodor von *Wrode* báró vezérőrnagy, katonai attasé és felesége, Cuno Heribert *Fütterer* alezredes és felesége, valamint *Széchenyi* Bertalan gróf és felesége, *Darányi* Kálmán ny. miniszterelnök és felesége, vitéz *Imrédy* Béla dr. ny. miniszterelnök és felesége, vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és felesége, *Hóman* Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter és felesége, *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter és felesége, vitéz *Dálnokfalvi Bartha* Károly honvédelmi miniszter és felesége, *Kunder* Antal kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter és felesége, *Tasnádi Nagy* András igazságügyminiszter és felesége, *Jaross* Andor tárcanélküli miniszter és felesége, vitéz *Teleki* Mihály gróf földmívelésügyi miniszter és felesége, *Csáky* István gróf külügyminiszter, vitéz *Kozma* Miklós t. t. és felesége, *Bárczi-házi Bárczy* István t. t. és felesége, *Sztójay* Döme rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, *Zsindely* Ferenc miniszterelnökségi államtitkár és felesége, *Pataky* Tibor dr. miniszterelnökségi államtitkár és felesége, *Vörnle* János, a külügyminiszter állandó helyettese, *Thuránszky* László miniszteri osztályfőnök, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője és felesége, *Szemerjay Kovács* Dénes miniszteri tanácsos és felesége, *Szép* László dr. miniszteri tanácsos, *Ghyczy* Jenő követségi tanácsos és felesége és *Incze* Péter miniszteri osztálytanácsos.

A kormányzó kihallgatáson fogadta az olasz munkások vezetőit

Szerdán délelőtt a Dopolavoro Budapesten tartózkodó 450 munkása

ünnepélyes keretek között koszorúzta meg a Hősök Emlékkövét.

Reggel féltízkor a Hitler-téren gyülekeztek a Nemzeti Munkaközpont magyarruhás, árvalányhajas díszszázadai, majd zeneszóval, zászlók alatt vonultak a Hősök-terére.

Az impozáns látványt nyujtó menet élén vitéz *Marton* Béla országgyülési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont országos elnöke és Corrado *Pucetti*, a Dopolavoro vezérigazgatója haladt. A Nemzeti Munkaközpont képviseletében az ünnepélyes aktusnál jelen volt *Pártényi* János országos társelnök és *Gál* Károly országos alelnök.

A Hősök-terén a Nemzeti Munkaközpont díszruhás szakaszai a Hősök Emlékkövének két oldalán álltak fel. A folyamőrzenekar a Giovinezzát játszotta. Utána felhangzott a Magyar Himnusz és az olasz vendégek letették koszorúikat a Hősök Emlékkövére. A téren összegyült nagyszámú lelkes közönség ünneplése közepette

az olaszok felemelt karral, sorban elvonultak a Hősök Emlékköve előtt és ezzel a lélekemelő ünnepség végetért.

Az olasz vendégek délelőtt autocarokon megtekintették a királyi várat és a város nevezetességeit, majd féltizenkettőkor

a kormányzó kihallgatáson fogadta az olasz csoport vezetőit,

akik vitéz *Marton* Béla országos elnök kíséretében jelentek meg a kihallgatáson. Corrado *Pucetti*, a Dopolavoro vezérigazgatója, Armando *Fraschetti*, a Dopolavoro utazási osztályának igazgatója és Alberto *Fregolesi*, a Dopolavoro velencei tartományi felügyelője jelentek meg a kihallgatáson és ott volt *Vinci* gróf olasz követ is.

A déli órákban az olasz vendégek vezetőit

Teleki Pál gróf miniszterelnök fogadta kihallgatáson.

Délután öt órakor a Nemzeti Munkaközpont sétahajó kirándulást rendezett a Dunán, amelyen résztvettek az olasz csoport tagjai is.

Mint római tudósítónk telefonálja, az olasz sajtó vezetőhelyen emlékezik meg a dopolavoristák budapesti tartózkodásáról. A *Lavoro Fascista* az elragadtatás hangján szá-mol be a kedd esti operaházi ünnepségekről és rámutat arra, hogy Magyarország kormányzója is megjelent az olasz munkások küldöttségének tiszteletére adott díszelőadáson. A lapok kiemelik vitéz *Marton* Bélának, az Operaház díszelőadása előtt mondott beszédét és e beszéd nyomán megállapítják, hogy Budapesten *ma még jobban átérzik az olasz-magyar testvériséget, mint a multban.*

— A létért való küzdelemben gyakran hathatós segítségére van a dolgozó embernek egy pohár természetes „Ferenc József" keserűvíz reggel éhgyomorra bevéve azért, mert ez gyorsan szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos bélműködést és anyagcserét. Kérdezze meg orvosát!

Strandra,

nyaralásra, otthonra, kertbe kirándulásra, week-endre

Bokréta

a magyar urihölgyek virágmintás nyári ruhája

Ara 6 P-től 14 P-ig.

Egyedül árusítója

KOSSUTH LAJOS UTCA 9 Nagykovácsy ÜZLETHÁZ

Ma 1 órakor zárunk.

Kötekedés

A keresztény közvélemény egyre nőnevekvő türelmetlenséggel figyeli azt a hajszát, amit az egyik, parlamentből kétszeresen kimaradt baloldali jelölt folytat a liberális sajtó lelkes támogatása mellett Ilovszky János ellen. A magyar kereskedelmi életnek ezt a nagyérdemü vezetőalakját fölösleges védelmünkbe venni a gyülölködésnek és a bosszúvágynak jól ismert okokból megindított rohama ellen. Ilovszky János ott teremtett erős várat a magyar boldogulásnak, ahol szinte bevehetetlen pozíciókat vívott ki magának a zsidóság: ha most támadják, ha sunyi módon rágcsálni próbálják, az csak érdem és dicsőség a magyar közönség előtt. Nem érdekel bennünket, milyen iskolai végzettséggel teljesitette a magyar életben úttörő és valóban korszakalkotó misszióját. Mi az embert nézzük és fáradhatatlan, áldozatos munkájának hatalmas eredményeit. S ezeknek mérlegelése után csak tisztelet és elismerés jár ki a Baross Szövetség elnökének. A méltatlan és fzléstelen kötekedés fölött pedig, amivel ma körülzümmögik a magyar fajvédelmi gondolat ellenségei, szánalommal napirendre térünk. Egy letünt világ eszközeiben és komolyságában jellemző jelentkezése ez, múló és jelentéktelen tünet, — amely legfeljebb, ha bosszant pillanatnyilag s a méltó védekezés ellene: félrefricskázni, mint egy békétlenkedő őszi legyet.

Szövet... KÖZVETLEN A GYÁRBÓL!! Frunkhahn POSZTÓGYÁR

Magyarország őskeresztény kézben levő egyetlen posztógyára

Üzemben 1922 óta. Szövetboltjai: IV., Prohászka-utca 8., VI., Teréz-körút 8., II., Margit-körút 50., VII., Baross-tér 15., V., Berlini-tér 6.

CSEPEL 100

segédmotoros kerékpár országúton, városban, versenyen mindig a legelső.

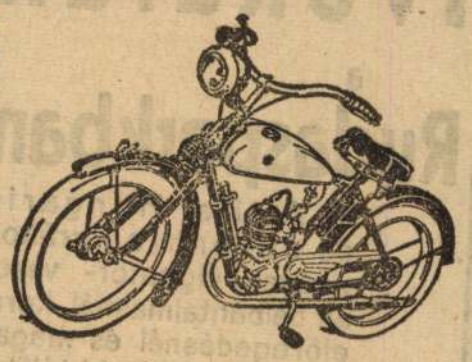

A magyar közönség számára, különlegesen a magyar utakra szerkesztett gép.

Minőségben, tartósságban, gyorsaságban, olcsóságban utólérhetetlen.

Kapható minden kerékpárszaküzletben!

BADGASTEIN
- a megujhodás forrása -
1083 m
Átalánykurák 270.— márkától földényben is
Átalánykurák pengőben fizethetők
A német vasuton 60% kedvezmény. — Felármentes hitellevelek. Felvilágositást nyujt:
A Németbirodalmi Vasutak Képviselete, Budapest, IV. Váci-utca 1—3. Telefon: 18-02-29.
A NÉMET GYÓGYFÜRDŐK KÉPVISELETE: A MITTELEUROPÄISCHES REISEBURO,
Budapest, V. Vörösmarty-tér 1. Tel.: 186-800 és azonkivül az összes menetjegyirodák.

Leírhatatlan pompával várja az U. S. A. az angol uralkodópárt

London, június 7.

Az angol királyi pár kanadai látogatása szerdán végetért. Az *Egyesült Államok* amerikai méretekben készülnek az angol uralkodópár fogadtatására.

Ötvenezer főnyi katonaság fogja őrizni a vasúti vonalat egészen Washingtonig.

Az uralkodópár *Roosevelt* elnök fényes berendezésü különvonatán utazik, amelyet golyóálló páncéllemezek borítanak.

Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyminisztere

a washingtoni angol nagykövettel a kanadai határra utazott, hogy ott fogadja az angol uralkodópárt.

A lapok kivétel nélkül nagy rokonszenvvel foglalkoznak az angol király amerikai utazásával. A lapok kiemelik, hogy ez a látogatás még jobban ki fogja mélyiteni az angolszász népek összetartását.

Zárszó a Drózdy-ügyben

Ilovszky János nyilatkozata

Ilovszky János országgyülési képviselő, a *Baross Szövetség* országos elnöke a következő nyilatkozatot küldte a Függetlenséghez:

— A mai lapokban Drózdy Győző úr a nagykanizsai országgyülési képviselőválasztáson benyujtott tájékoztató nyilatkozatommal kapcsolatban ismételten megtámadott és most már olyan hangon, amely felment engem attól, hogy néki újabb választ adjak. Az ilyen nyilatkozat a bíróság elé tartozik és oda is fogom vinni. Ez a támadás azonban meggyőzött engem arról is, hogy itt nem egyszerü kellemetlenkedésről vagy „peticiós adatgyüjtésről" van szó, hanem bizonyos körök koncentrikus támadásáról a keresztény ipart és kereskedelmet képviselő Baross Szövetség exponense ellen, akit ilyen módon szeretnének diszkreditálni.

— Azok részéről, akik ehhez a támadássorozathoz nyilvánosságot és segitőkezet adtak, nem ujság az ilyen támadás, mert hiszen a keresztény gondolat harcosainak igen sokszor volt részünk ilyen támadásban. Drózdy Győző urat nem kivánom követni sem hangjában, sem tendenciájában, csupán a magyar közvélemény előtt kivánom véglegesen és jogérvényesen leszögezni azt, ami a nyilvánosságot egyedül érdekli ebben a hajszává növelt ügyben: való adatokat szolgáltattam-e választási nyilatkozatomban, avagy sem?

— Felelősségem teljes tudatában leszögezem: nyilatkozatomban a való igazságnak megfelelő tényeket állitottam és végzett tanulmányaimat ebben foglaltam össze: „kereskedelmi végzettség". Ezt hiteles okmányokkal is igazolni tudom, ha kell, illetékes fórumok előtt.

— Kereskedelmi érettségiről nem irtam és nem szóltam a nagykanizsai választási nyilatkozatban, avagy azzal kapcsolatban. A kereskedelmi végzettség nem jelent kereskedelmiiskolai érettségit, ellenben a szószerint vett kereskedelmi képzettséget, amelyet én Budapesten kétéves tanfolyam elvégzésével — kitünő bizonyitvánnyal — és külföldön végzett gyakorlati és elméleti tanulmányaimmal szereztem meg, melyekről ugyancsak kitünő minősitési bizonyitványokkal rendelkezem. Eddig nem tartottam szükségesnek ezeket a nyilvánosság előtt tárgyalni, miután ez a nyilvánosságot nem érdekli közvetlenül, hanem csupán az, hogy történt-e hatósági megtévesztés, vagy sem a választási nyilatkozatban? Én magam büszke vagyok arra, hogy érettségi bizonyitvány helyett életérettséget szerezhettem, amit elismert a kereskedő- és iparostársadalom azzal, hogy immár háromszor a Baross Szövetség országos elnöki tisztébe emelt.

Ilovszky János,
országgyülési képviselő.

A Baross Szövetség bizalmáról biztositotta Ilovszky Jánost

A Baross Szövetség elnöksége szerdán este *Tábory* Gábor elnöklésével tartott ülésében foglalkozott azokkal a hirlapi támadásokkal, amelyek *Ilovszky* János országos elnököt érték. Az elnöki ülés egyhangúlag és sulyosan elitéli ezt az alaptalan hajszát, mert olyan egyéniség ellen irányul, aki a magyar kereskedelmi élet dísze, mint self made man, virágzó vállalatot vezet és a keresztény magyar gazdasági élet érdekképviseletének közbecsületben álló elnöke. *Az elnöki ülés a támadásokkal szemben teljes bizalmáról biztositotta Ilovszky Jánost.*

Világrekord a főiskolás lövészbajnoki versenyeken

A BEAC rendezésében szerdán bonyolitották le a főiskolás lövészbajnoki versenyeket 31 csapat és 242 egyéni versenyző részvételével. A verseny kitünő sportot hozott, s a jó formában lévő lövészek 1 főiskolás világrekordot és több főiskolás országos rekordot állitottak fel.

A főbb eredmények a következők:

Hadipuska (csapat): 1. Müegyetemi Lövész Egylet 944 kör, főiskolai országos rekord!

Hadipisztoly (csapat): 1. BEAC 506 kör, főiskolai országos rekord!

Nemzetközi kispuska, fekvő helyzetben: 1. BEAC 1891 kör, főiskolai országos rekord! Egyénileg: 1. Morvay BEAC, főiskolás országos világrekord!

Gyorslövés (csapat): 1. BEAC 445. Egyénileg: 1. Balogh MLE 10/97, főiskolai országos rekord!

Céllövő pisztoly (csapat): 1. BEAC 1179. Egyénileg: 1. Balogh MLE 30/273, főiskolai országos rekord!

Olimpiai 6 lakos automata pisztoly (csapat): 1. BEAC 268, főiskolai országos rekord!

Legjobb főiskolai lövészegyesület: MLE, 2. BEAC. 3. KEAC.

Legjobb főiskolai lövész: Balogh MLE. 2. Grimm BEAC. 3. Marosujvári KEAC.

Legjobb vidéki főiskolai lövészegyesület: KEAC. 2. DEAC. 3. MoGAAC.

Legjobb vidéki főiskolai lövész: Marosujvári KEAC. 2. Mecher KEAC. 3. Vitéz Molnár DEAC.

— **A budapesti Luther-Otthonba**, az evangélikus egyház egyetemi és főiskolai internátusába a jövő tanévre több ifjút vesznek fel, akik tanulmányaikat budapesti egyetemen, illetve főiskolákon folytatják. Pályázhatnak evangélikus, esetleg református ifjak. A felvételi kérvény, a Luther-Otthon szemináriumi bizottságához intézve, az illetékes egyházkerület püspökénél *június 15-ig* nyujtható be. Részletes felvilágositással az egyetemes felügyelői iroda szolgál, Üllői-út 24. szám alatt.

Ivókúrák
a
Rudasparkban
az Attila, Hungária és Juventus források vizével. Gyomor- vese- és bélbántalmaknál, korai elöregedésnél és magas vérnyomásnál kitünő gyógyeredmények.
Kérdezze meg orvosát!

Mindent megtalál nyolc házban levő raktárainkban
HASZNÁLT ÉS ÚJ
iroda lakás antik BUTOR vétel csere eladás kölcsönzés
Csillárok, műtárgyak. Perzsa-torontáli szőnyegek. Kombinált szobakülönlegességek.
ÁRUHÁZI RENDSZER
UNIVERSAL VII., Wesselényi-utca 8 Tel.: 13-78-42, 13-58-69

Káprázatos fény és hatalmas társadalmi felvonulás a margitszigeti jótékonycélu gála-esten

Szerdán este csak lépésben lehetett haladni a hosszú margitszigeti autóstradán. Egymást érték a kocsik az enyhe nyári estében, a *budapesti előkelő világ ugyszólván hiánytalanul kivonult a szigeti szabadtéri előadásra és az azt követő estélyre, amelyet a kormányzóné jótékonycélú intézményeinek javára rendeztek.*

Ilyen csodálatosan fényes és nagyszabásu társadalmi felvonulást rég nem látott a főváros. A nézőtér roskadásig megtelt, a férfiak szmokingban, a nők szebbnél-szebb estélyi ruhákban és prémekben ragyogtak. Egyedül a szabadtéri előadás *tisztán 56.000 pengőt hozott a kormányzóné jótékony akciója javára.* A főméltóságu pár *Horthy* Istvánnal és ifjú *Horthy* Miklóssal pontban negyed kilenckor érkezett és foglalta el a díszpáholyt. A kormányzó felesége nagy virágos fekete taft estélyi ruhában, a kormányzó pedig sötétkék tengerész díszegyenruhában jelent meg.

A páholysorokban egymás mellett ültek *Darányi* Kálmán ny. miniszterelnök, *Hóman* Bálint, *Teleki* Mihály gróf, *Keresztes-Fischer* Ferenc, *Kunder* Antal, *Bartha* Károly, *Jaross* Andor miniszterek feleségeikkel, *Karafiáth* Jenő főpolgármester, *Bessenyey* Zénó, a Közmunkatanács elnöke és a külföldi államok követei. *Frick német belügyminiszter, Magyarország vendége a német követség páholyában foglalt helyet* és a követség tagjai teljes számban megjelentek. Ott voltak a magyar arisztokrácia Pesten tartózkodó tagjai ugyszólván teljes számban.

Körülbelül 3500 ember fér el a szabadtéri színpad nézőterén, sokan azonban kiszorultak és *a felső terraszról nézték végig a pompázatos felvonulást.*

A Margit-legenda

Fél 9 óra körül kezdődött a zsufolásig megtelt színpadon az előadás, amelynek müsorát hetekig tartó munkával csiszolták, szinesitették az előadás rendezői és szereplői. Az első részben *Ujházy* György *Margit legendájának* egyik részlete kerül a közönség elé. Szent Margitot *Szörényi* Éva alakitotta, a többi főszereplők pedig *Batthyány* Gyula gróf, *Pongrác* Jenőné grófné, *Eszterházy* József gróf, *Eszterházy* Alice, *Satzger* László, *Eszterházy* Antalné hercegné, *Bethlen* Erzsébet grófnő, *Tasnádi Szilcs* Nelly, *Eszterházy* Antal herceg, *Balla* Borisz és *Keglevich* József gróf voltak.

Oláh Gusztáv állitotta be az előadást, amely felejthetetlen látványt nyujtott az óriási fák között a bámulatosan szép díszletek előtt. Különösen a mozgalmas tömegjelenetek hatottak, az előadásnak ugyanis tömérdek statisztaszereplője is volt és ezeket a szerepeket is kivétel nélkül arisztokraták és különböző társadalmi notabilitások játszottak.

Közreműködtek ezenkivül még az Operaház tagjai közül *Szánthó* Erzsébet és *Jámbor* László, a Cecilia Kórus *Bárdos* Lajos vezetésével, továbbá a Váci-utcai polgári leányiskola énekkara *Faragó* Mária vezetésével.

Mátyáskorabeli főúri esküvő

Az előadás második részében a nézőtér elé került egy Mátyás korabeli főúri esküvő. A közel félórát tartó lakomajelenetben *Andrássy* Ilona és *Bessenyey* Sámuel játszották az ifjú párt, a lakodalmas főúri nép soraiban pedig felvonult ismét egy hatalmas arisztokrata vendégsereg. A nézőtér nagy részének még soha nem volt alkalma látni ilyen pompás kosztümöket, arannyal, brokáttal, hermelinnel, nyesttel és csipkékkel diszitett diszmagyarokat és pompás renaissance kosztümöket. Sokáig emlékezetes marad ez a szivetdobogtató kép, amelynél szebb és magyarabb látvány valóban nehezen lenne elképzelhető szinpadi reflektorfényben.

A Ludovikások kuruc lovas-rohama

A három részből álló szabadtéri program utolsó pontja a Ludovikások szereplése volt. Kétszáz Ludovikás-növendék bemutatott egy Rákóczi-korabeli lovasrohamot, majd pedig a mai hadsereg valamennyi fegyvernemének egy-egy osztaga vonult fel a reflektorfényben lángoló óriási magyar cimer előtt. A közönség felállva, kipirult arccal tapsolt a pompás látványnak és a záróképpel véget is ért a diszelőadás.

Az egyes képek után hosszú percekig zúgott a taps, a szünetben pedig hullámzó, szines és mozgalmas korzó alakult ki a Viztornyot környékező előtérben, illetve a körbefutó teraszon.

A gálaest

Fél 12 óra tájban ért véget az előadás, amely után a közönség részben autókon, részben pedig gyalog *átsétált a telsőszigeti szórakozóhelyekre.* Itt már tündérszépen feldiszitett asztalok várták a közönséget, a diszelőadást gálaest követte három helyen: a *Piccadellyben*, a *Csárdában* és a *Parisien Grillben.*

A Piccadellyben *Somssich* Gyuláné grófné volt a háziasszony. Éjfél felé kezdődött a vacsora, amely közben *a táncporondon bemutatták a pesti bálkirálynök a szalagtáncot.* Később a fürdőépület mögötti gyepen szines reflektorfényben *virágkotillon* került bemutatóra. Itt is a pesti arisztokrata társaság tagjai voltak a szereplők. A kotillont *rózsatánc* követte. A Piccadellyben foglalt helyet a kormányzói pár, a miniszterek egy része, a külföldi követségek tagjai és még egész sereg előkelőség.

A *Csárdában* báró *Vay* Lászlóné és *Zsindely* Ferencné voltak a háziasszonyok. *A hatalmas helyiségben még széket is alig lehetett kapni, az asztalokat már jóelőre lefoglalták.* Rögtönzött müsor pergett is a vacsora alatt: *Palló* Imre, *Nagy* Izabella, *Cselényi* József, *Otrubay* Melinda, a *Pethes—Dénes* kettős, *Hosszú* Zoltán és a székely egyetemisták voltak a müsor szereplői. Egymást érték a különböző attrakciók. A *Mézeskalács-sátorban, a trafik- és gyümölcssátorban* megállás nélkül zajlott az élet, vidáman vásárolta a közönség a sorsjegyeket, amelyeknek, mint a *Függetlenség* már jelentette, rendkivül sok értékes nyereménytárgya volt. A Csárdában fokról-fokra emelkedett a hangulat, a közönség szemlátomást remekül érezte magát.

A *Parisien Grillben Darányi* Béláné vezetésével „mükedvelő bárszemélyzet" szórakoztatta az egybegyülteket. Amikor a fehér-sárga margaréta-diszben pompázó asztalok mellett helyetfoglalt a közönség, megkezdődött a müsor. Százszoknyás, piroscsizmás pár perdült az üvegparkettre: *Teleki* Kata grófnő és *Széchenyi* Rika grófnő. *Muzlay* Istvánné és *Bárczy* Hanna steppbaba-száma, majd egy mondain táncospár, *Hertelendy* Andorné és *Máriássy* Ferenc következett. *Komáromy Katz* Rózsika, *Satzger* László, *Keglevich* József gróf, valamint a mulató artistái szórakoztatták még a közönséget, amely kitartott a késő reggeli órákig a helyiségben.

*

A kitünően sikerült gálaest sokáig emlékezetes marad már csak azért is, mert az est teljes jövedelme — amely tetemes összeget fog kitenni — az utolsó fillérig jótékonycélra jut.

Jelentkezés a munkatáborokba

Az *Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat* főparancsnoksága megküldötte valamennyi egyetemnek, főiskolának, akadémiának és középfokú iskolának, továbbá az összes ifjúsági egyesületnek az önkéntes munkaszolgálatról szóló tájékoztatót. Mindazok, akik a nyári munkatáborokban részt óhajtanak venni, jelentsék szándékukat a főparancsnokságnak (Budapest, V., Klotild-utca 10/c.) Jelentkezési határidő június 20. A korlátozott létszám miatt ajánlatos azonnal jelentkezni. A nyári önkéntes munkatáborokba mindazon férfiak és hajadonok jelentkezhetnek, akiknek július 1-én — a munkatábori bevonulásuk idején — legalább középfokú iskolai végzettségük van. A legtöbb munkatábor a Balaton vidékén és a Felvidéken lesz.

Függetlenség telefonszámai:
Szerkesztőség és kiadóhivatal, színházjegy- és utazási iroda: 1-444-00
Telefonunk éjjeli 2 óra után 1-444-06
Postatakarékpénztári csekkszámla 49.927

A pestvidéki kir. törvényszéktől. P. I. 5963/1939—5. sz.

Hirdetmény

A pestvidéki kir. törvényszék mint birtokbiróság közhirré teszi, hogy a m. kir. légügyi hivatal kérelmére repülőtér céljára Vecsés község határában, Ferihegy-pusztán szükséges ingatlanok megszerzése végett a m. kir. kereskedelemügyi miniszter által 19169/1938. IX. sz. a. elrendelt kisajátitásból kifolyólag a kártalanitási eljárást Vecsés község határában fekvő és az annak idején a községben közzétett kisajátitási összeirásban telekkönyvi betét és hrsz. fekvés, kiterjedés és a tulajdonosok személye tekintetében részletesen körülirt ingatlanokra nézve megindította s az egyezség megkisérlése végett tartandó tárgyalásra határnapul az 1939. évi *június hó 16.* (tizenhat) napjának d. e. 10 óráját Vecsés községházához kitüzte. Erre a helyszini tárgyalásra az érdekelteket azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanitás felett az érdemleges határozat meghozatalát nem gátolja s hogy az egyéni külön értesités elmaradása, vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak helye nincs. Budapest, 1939. évi május hó 24. napján. *Csonka* Antal s. k. tan. elnök. A kiadmány hiteléül: Olvashatatlan aláirás. Pestvidéki kir. törvényszék Budapesten. (P)

Kerékpárok alkatrészek óriási választékban. DIADAL szaküzlet. VII., Thököly-út 26. Ezerképes árjegyzék ingyen.

S.O.S.

Külvárosi gyerekek sorsa

Budapest jövőjének méhe a »külváros«. Rengeteg politikai ügyet kavartak benne az utóbbi időben. Álljunk meg egy kissé a politikai szenvedély ügetése közben, gondoljunk az egyke legutóbbi statisztikájára s *hatoljunk le a gyermekhez, a külvárosi por és sivárság* gyermekeihez.

Kinn jártam *Pestszenterzsébeten*, melyről újabban ismét sokat beszélnek. A város vezetősége *szép terveket készített*, kertvárost akar elővarázsolni a portengerből. A legutóbbi választásokon pedig Pestszenterzsébet a szélsőjobboldal budapesti fellegvárának bizonyult.

Ha kiutazik az ember a helyi érdekű vasúton, akkor az a benyomása, hogy *vidékre megy*. Tehenek és kecskék legelnek, ahol csak egy kis gyep akad, de az emberek és a gyerekek az első pillanatban elárulják, hogy »külvárosba« érkeztünk. Sűrűn lakott, szapora külváros ez, négy-öt ember esik egy szobára, s csinos villák mellett putrik és nyomortanyák sorakoznak, mintha a szegénység gyüjtőedénye lenne.

A külvárosból kertvárost

Már-már *csaknem összeépült Budapesttel*, néhány esztendő kell még, vagy annyi sem s összenő a fővárossal. A »külvárosok« már annyira hozzánőnek a fővároshoz, hogy *Nagy-Budapestet majd egykettőre meg kell csinálni*. Ha egy nyugodtabb s építő ösztönökkel telített korszak következik, bizonyára ezekből a »külterületekből« fog *modern kertvárost* építeni s felépül majd *Közép-Kelet-Európa* legnagyobb és legérdekesebb városa. Egyelőre még csak az emberanyag van meg hozzá, a szapora »külvárosok« ontják a gyereket, *ezek a jövendő magyar embertartályai* s ezekről a gyerekekről valamiképpen gondoskodni kellene.

Már *Ady* Endre megállapította, hogy városainknak milyen óriási érdemeik vannak a *magyarosodás* terén. Milyen boldogok lennénk, ha megállapítanánk, hogy *Budapest külvárosai pedig fontos szerepet játszanak a nemzetnevelés terén. Gyermekhadseregek nőnek itt évről-évre*, akik egykettőre belehullanak a szürke proletársorba vagy pedig a társadalmi kisiklások világába.

Az *elemi oktatással* még csak valahogyan rendben lennénk, már tudniillik itt, a külvárosokban, de a tízéves, tizenkétéves gyerekkel mit sem tud a szülő csinálni. A gyár, az iparos, a kereskedő, az állam, a város, a Beszkár s minden elhelyezési lehetőség *négy középiskolát* követel. Túlfiatalon ma már nem is veszik fel a gyereket sehovasem. Otthon marad egy-két-három évig, a szülők pedig naponta munkába mennek. *Megkezdi a csavargást, a piacon való ácsorgást.* A »külvárosokban« növekedik a bűnügyi krónikák emberanyaga.

A napokban számolt be a sajtó arról, hogy két esztendő alatt két és félszeresére emelkedett az *egykés községek* száma. Az egykés vidékek lakossága pedig már csaknem elérte a *négy milliót*. Ijesztő adatok ezek s önkéntelenül is fölmerül a kérdés, hogy *miért nem gondozzuk jobban embertartályainkat, így a főváros »külterületeit«?*

Nem férnek el a gyerekek az iskolában

Jönnek a *beiratások* és már most borzadnak a tanárok. Míg tanítottam, ez az időpont volt a legkeservesebb. A pesterzsébeti polgári iskola például *százszámra utasítja vissza a jelentkező gyerekeket*. Nem tehet mást, nincs elegendő helyisége, s lassankint már *két iskola is kevés lesz a gyerekek befogadására, s még mindig csak egy van*. Pedig ezek a területek a főváros embertelevényei, innen kerül ki a növekvő főváros *új polgársága*, innen jön az utánpótlás.

Kevés korban beszéltek annyit a *»közösség«* elvéről, a nemzeti szempontok uralmáról az egyéni szempontok felett, a fajvédelemről, meg egyéb szép s nemes eszmékről. S kevés korban maradt annyira magára az »ember«, mint manapság. *A tízéves gyerek pályája már megtörik.* A polgári iskolába bejutni ma már annyi minden feltételtől függ, mint hajdan egy dús ösztöndíjas hely. Holott ezekben az iskolákban kellene végrehajtani a nemzetnevelés egyik legnagyobb feladatát: *az új magyar polgárság kialakítását.*

Súlyos hiányosságok

Az *iskolaorvosi intézmény* éppen ezeken a helyeken gyermekcipőkben halad. A téli *tej- és kenyérosztás* sok helyen megszűnt. Gyermekjátszótereket hiába keresünk. *Gyermeknyaraltatásról* csak igen elvétve esik szó. Kultúrkörök, olvasótermek, közkönyvtárak helyett kocsmák egymás hátán, rendes engedélyezett kocsmák és zugkocsmák.

Nem kétséges, hogy ezeken a területeken is megkezdi halálos munkáját majd *az egyke*. Az egyke, mely fittyet hány a jóindulatú prédikációnak s a lelki »meggyőzés« eszközeinek. Az egyke az ember magáramaradásának, elhagyottságának, *összefonnyadt életérzésének* kifejezője. A tiszántúli kisparasztság még nem egykés, mert tele van történelmi reménységgel; *győzni és hódítani szeretne*. A gazda már fáradt, tudván, hogy előbbre aligha tör az életben. A külvárosi proletár is helyenként még szapora, mert a dolgozó, szenvedő embersors *nagy győzelmi álmai* élnek benne. Hisz az eljövendő tiszta közösségi életben, melyért érdemes teremni.

Segíteni!

Annyit hallunk *szociálpolitikánk* kilombosodásáról. A gyermeknél kellene kezdenünk ezt a politikát. A parasztság nyolcosztályú elemit követel, legalábbis a legjobbjai már meg vannak győződve róla, hogy a nyolcosztályú elemi a parasztság életérdekeit szolgálja. A »külvárosok« népe pedig még a polgári iskolába is alig tudja eljuttatni gyermekeit. A *tandíjrendszer* is egyre súlyosabb terheket ró a kültelkek népére. Jegyekhez köti a tandíjmentességet, holott naponta kétszer étkező gyerekekről van szó, akik örülnek, ha zsíroskenyér jut az asztalra s negyed-ötöd magukkal laknak egy szobában.

Hát lehetséges az, hogy a magyar kultúrpolitika s nemzetpolitika kiejtse őket a kezéből?

Féja Géza

Oláh Gusztáv a margitszigeti vasárnapi opera-estről

Alig zajlott le a margitszigeti »tündér-est«, máris újabb esemény fog a nagy népszerűségnek örvendő margitszigeti szabadtéri színpadon lezajlani. Vasárnap, június 18-án a *Magyar Operabarátok Egyesülete* rendezésében a Magy. Kir. Operaház előadja a »Bajazzók«-at és azt követőleg *»Csongor és Tünde«* táncjátékot. E két mű szabadtéri előadása a *tatai ünnepi játékok* alkalmából rendkívül nagy sikert ért el és így érthető az a várakozás, amellyel a közönség e szabadtéri repriz elé néz. *Oláh* Gusztáv, aki a vasárnapi előadás művészi rendezője, a következőket mondotta a június 18-iki előadásról:

— Az előadásra kerülő két mű — eltérő jellegüknél fogva — érdekesen egészíti ki egymást. A »Bajazzók« *izgalmas* cselekménye és forró hangulata a *realizmus* jegyében áll és egymagában az a körülmény, hogy az egész cselekmény *valóban* a szabadban bonyolódik el, biztosítja azt a légkört, amely a hatást a legvégsőkig tudja fokozni. A cselekmény központjában álló vándortársulat bevonulása a falusi nép üdvrivalgása közben, színpadjuknak felállítása, *nagy lehetőségeket nyujt a szabadtéri rendezésnek*, de a meghitt részletek is, mint például *Neddának* ismert madárdala, ugyancsak hatásosan érvényesülnek az *évszázados fák lombjai alatt.*

— Ezt követőleg a *»Csongor és Tünde« a mese világát jelenti a rendezőnek is. A tündérek, ördögök és manók kiszabadulnak a kulisszák világából és a természetes színpad nagy méretei oly mozgási lehetőségeket nyujtanak, amelyek már a tatai előadás alkalmával is nagy hatást értek el.* Külön súlyt fektetek a *fényhatásokra*, mert hiszen a mese világa mindig érinti *hol a fény, hol a sötétség birodalmát* és a mese cselekményének ezen illusztratív alátámasztása *mégiscsak a szabadban valósítható meg a maga egészében.*

A német és olasz lapokat bojkottálják a varsói kávéháztulajdonosok

Varsó, június 13.

A varsói kávéház- és étterem-tulajdonosok elhatározták, hogy nemcsak a német ujságokat *bojkottálják, hanem az olasz lapokat is.*

Súlyos ítélet Tarnopolban az ukrán nemzeti szerv öt tagja ellen

Varsó, június 13.

Tarnopolban az ukrán nemzeti szerv *öt tagját 2—10 évig terjedő fegyházbüntetésre ítélték.*

Betiltott 10 napra a román kormány egy temesvári német nyelvű lapot

Bukarest, június 13.

A Temesváron megjelenő *Neue Zeitung* című német nyelvű napilap megjelenését a román kormány a lapnak a román külpolitika érdekeivel ellenkező magatartása miatt tíz napra felfüggesztette.

x **Nehéz székelésben szenvedők**, különösen azok, akiknek fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, sipoly, szűkület — teszik az életet kellemetlenné, bélürülésüket reggel és este negyed pohár természetes »*Ferenc József*« keserűvízzel megfelelően elrendezhetik. Kérdezze meg orvosát!

ERDEI FERENC
MAGYAR VÁROS
A magyar várostípusok, különösen a magyar agrárváros mélyreható elemzése; a magyar városiasodás új útjainak megmutatása
Kötve 5 P.
Athenaeum

EGYÉNI ÁTALÁNYUTAZÁSOK A FEKETE-TENGER legszebb fürdőhelyére,

VÁRNÁRA

	pengő
19 napos utazás a jugoszláv gyorshajóval	315.—
14 napos utazás a DGT hajóján . .	260.—
21 napos utazás a DGT hajóján . .	340.—

A részvételi díjakban I. osztályú hajójegy, III. osztályú vasúti jegy, teljes ellátás az utazás alatt, Vizum. Folyóvizes szobák Várnán és elsőrangú éttermekben való étkezés, összes adók, borravalók, strandhasználat I. oszt. kabinnal foglaltatik.

Jelentkezés és felvilágosítás:

Az Est Utazási és Menetjegyirodájában, VII., Erzsébet körút 18—20. és az IBUSz Menetjegyirodákban.

SPORT

Állami oklevelet kell szerezni a futballtréneroknek

Eddig egy belügyminiszteri rendelet állami oklevélhez kötötte a *vívás, úszás, a sielés* és a *tenisz* oktatását. A hírek szerint a közeli hetekben egy pótrendelet jelenik meg, *amely még két sportág tanítását köti oklevélhez.* Ez a kettő a *bokszolás* és a *labdarúgás.* Értesülésünk szerint a már eddig működő tréneréknek is le kell vizsgázniok és meg kell szerezniök a futballoktatói oklevelet, *mert csak ennek birtokában trenírozhatnak csapatokat.*

A szombati Ferencváros—Sparta mérkőzéssel kezdődik a KK első fordulója Budapesten

Szombaton kezdődik Budapesten a Középeurópai Kupa első fordulója, a *Ferencváros—Sparta* mérkőzéssel. A Ferencváros vezetősége már benyujtotta a Labdarugó Szövetséghez annak a *huszonkét* játékosnak a névsorát, akik a mérkőzések során játszanak. A professzionista játékosokon kívül benevezték az FTC játékosai közül az amatőr *Waldingert, Nagy* I.-et és *Horvátot* is.

A Ferencváros szombati ellenfele, a *Sparta,* mint ahogy azt trénere, *Szedlacsik* hétfő este közölte telefonon dr. *Tóth* Lajossal, *csütörtökön éjjel érkezik Budapestre.*

Fehér labdával játsszák a Budapest—Brüsszel válogatott futballmérkőzést

Holnap, szerdán este *félkilenc* órakor kezdődik a latorcauccai Elektromos pályán esti világítás mellett *Magyarország A. és B. női kézilabda válogatott csapatának mérkőzése.* Ezután kerül sor a *Budapest—Brüsszel* városok közötti futballmecesre. A belga vendégek ma este a bécsi hajóval érkeznek Budapestre. A brüsszeli csapat igen erős, az együttesben öt válogatott is szerepel.

A magyar együttes mint Budapest város válogatottja *Boldizsár — Kis, Pákozdi — Pázmándy, Sós, Dudás, Váradi, Toldi, Cseh, Déri, Tóth* felállításban mérkőzik Brüsszel város válogatottjával. *A mérkőzésen fehér labdával játszanak a csapatok.*

A rendőrtisztek országos vívóbajnoki versenyének keretében a kardcsapatversenyt és az egyéni bajnokságot elhalasztották és így holnap, *szerdán a főkapitányság épületében vívják a csapatversenyt,* az egyéni versenyt pedig *csütörtökön a RAC óbudai klubházában rendezik.*

Az országos orvosi teniszbajnoki versenyt június 22. és 25-ike között az Uj Szent János kórházban rendezik. Nevezési határidő június 20-án este 8 órakor. Nevezni és érdeklődni dr. *Tóth* Antalnál lehet. *(Uj Szent János kórház, A. pavillon.)*

AUTÓS HIREK

Új autós, ne rohanj!

Rendkívüli módon *megszaporodtak az autós balesetek* az utóbbi hónapok alatt. Tegnap ismét szörnyű autószerencsétlenség történt a balatoni országúton Székesfehérvár közelében. Egy vadonatúj autó, amelyet a nemrég sofőrvizsgát tett *Dömötör* Lajos budapesti gyógyszerész vezetett, nekiment egy teherautónak és az autót vezető gyógyszerész néhány perccel a szerencsétlenség után meghalt.

A balesetek legnagyobb része azonban nem ilyen természetű. Gyakran az szokott történni, hogy az autóvezető rohan az országúton, közelben és távolban semmi akadály sincs, egytlen autó vagy más jármű nem látszik és a kocsi mégis hirtelen lezuhan az árokba, vagy pedig nekiszalad egy fának. Az automobilizmus szakértői ezeket a szaporodó baleseteket az automobilizmus örvendetes fellendülésével hozzák kapcsolatba. *Rengeteg új kocsi van és rengeteg új vezető.* A balesetek legnagyobb százalékát ezek a vadonatúj autótulajdonosok okozzák.

Az autósport egyik legnagyobb szakértője, aki maga közel negyedszázad óta vezet autót, a következőket mondotta ezekről a balesetekről a *Magyarország* autórovatának:

— Természetes dolog az, *hogyha valaki autót vesz, rögtön használni is akarja.* Ebből azonban még nem következik az, hogy *okvetlen rohanni kell.* Vasárnap autótúrán voltam és megdöbbenve láttam, hogy *az országutakon az újonnan vizsgázott úrvezetők milyen bravúrokat hajtanak végre.* Ezeket még egy egészen öreg és nagy gyakorlattal rendelkező vezető sem merné utánuk csinálni. Nem a sebességben van a hiba, hiszen Magyarország leggyorsabb autósa, *Delmár* Walter, aki több mint huszonnyolc éve ül a volán mellett, *még soha semmiféle balesetet nem okozott. Igaz, hogy ő tud is vezetni.*

— Inkább *az előkészítésben kell a hibát keresni* és ennek megjavítását kell célul kitűzni. A vizsga rendszerének megváltoztatása nem jelentene teljes megoldást, hiszen *ma, hála Istennek, állandóan sokszáz új autós vizsgázik* és nem lehet kívánni, hogy a bizottság mindenkinek egy órát szenteljen. A bizottság tagjai igazán a leglelkiismeretesebb munkát végzik és állandóan a saját életüket kockáztatják. A vizsgára való előkészítést kell sürgősen megreformálni. Az első kívánság az lenne, hogy *csak szakoktatók és engedélyezett szakiskolák képezhessenek ki sofőröket.* A magánsofőrtanítást teljesen el kellene tiltani, hiszen természetes, *egy alkalmazott sofőr nem mer tanuló gazdájával szemben sohasem fellépni.*

— De a szakiskoláknál is néhány szigorítást kellene behozni. Például feltétlen *emelni kellene a tanulmányi időt, még pedig az abszolvált kilométerszámmal kapcsolatban.* Igy az elméleti kiképzés mellett sokkal több jutna a *gyakorlati előkészítésre* és az új sofőrök sokkal nagyobb felkészültséggel mehetnének vizsgára.

— Természetesen ez sem jelenti azt, hogy aki így tette le a vizsgát, *annak okvetlenül százkilométeres sebességgel kell rohanni. Előbb meg kell várni, míg komolyan megtanult vezetni, gyakorlatot szerez, hozzászokik a különböző kanyarokhoz és akkor nem fog előfordulni olyan baleset, mint a legnapi volt.*

Egyébként itt jegyezzük meg, hogy *Malomsoky* József sofőr, aki a tegnapi szerencsétlenség autóvezetőjét, dr. *Dömötör* Lajost kiképezte és a szerencsétlenség történtekor az autó hátsó ülésén foglalt helyet, nem szaladt el a baleset után, hanem haldokló gazdáját a kórházba kísérte.

A zsidótörvény miatt a KMAC pénteki közgyűlésén új tisztikart választanak

A jobbrahajtás és sok más fontos kérdés foglalkoztatja majd az új vezetőséget

Nagy készülődés folyik a legnagyobb magyar autósegyesületben, a Királyi Magyar Automobil Clubban. Pénteken délután tartja az egyesület közgyűlését Apponyi tér 1. alatt lévő hivatalos helyiségében.

Ez a közgyűlés mozgalmasabbnak igérkezik, mint az előző évek közgyűlései. Különösen az teszi érdekessé a tárgysorozatot, hogy tisztújítás is szerepel rajta. Tavaly három esztendőre választották meg a KMAC vezetőségét, mégis már idén lemond az egész tisztikar és választmány és *új választás lesz.* A lemondásnak az az oka, hogy *a zsidótörvény következtében néhány tisztikari tagnak ki kellene válni az egyesület vezetőségéből.* A KMAC vezetősége el akarta kerülni, hogy ezek az érdemes tisztikari tagok külön mondjanak le és ezért *inkább felajánlotta az egész vezetőség lemondását.*

A közgyűlés egyébként alkalom lesz arra is, hogy *a klub néhány régi tagja,* aki eddig különböző félreértések következtében távoltartotta magát az egyesületi élettől, sőt többen ki is léptek a KMAC-ból, *most visszatérjen.* Az elnök és a két alelnöki tisztség körül nincs ellentét a klub tagjai között. *Elnökké ismét gróf Andrássy Sándort, alelnökké pedig Schimanek Emil műegyetemi professzort és Belicska Sándor volt minisztert fogják megválasztani.* Sok tisztikari helyen és a választmányi tagsági helyeken is változások lesznek, *főleg a klub fiatalabb tagjai fognak nagyobb szerephez jutni.*

A pénteki közgyűlés elé nagy érdeklődéssel néz az autósvilág. Értesülésünk szerint *Landauer* Eduárd vezértitkár, akinek tisztsége nem esik választás alá, mert ő szerződéses alkalmazottja a KMAC-nak, *már ki is dolgozta azokat a fontos autósproblémákat, amelyek az új választmány első ülése elé kerülnek. A jobbrahajtás bevezetése, az útadókérdés, a szavatossági biztosítás ügye és sok egyéb fontos probléma fogja foglalkoztatni a KMAC pénteken megalakuló új vezetőségét.*

Váratlanul kevés vezetőigazolványt cserélnek ki

Vége felé közeledik az autósigazolványok kicserélésére hivatalosan megállapított idő. A belügyminiszteri rendelet értelmében *július 1-ig minden igazolványt be kell jelenteni cserélés végett.*

Még pontos statisztika nem készült arról, hányan jelentkeztek új igazolványért, de már azt most is meg lehet állapítani, hogy *sokkal kevesebben, mint amennyire számítottak.* Ennek lehet, hogy az az oka, hogy *nagyon sokan csak az utolsó pillanatban akarnak jelentkezni,* viszont a valószínűbb az, hogy azok a régi igazolvánnyal rendelkezők, akik tíztizenöt éve szerezték meg az autóvezetői jogosítványt és évek óta nincs autójuk, de nem is vezetnek, most *nem kérték igazolványuk megújítását.*

Természetesen az sincs kizárva, hogy néhány héttel majd meg kell hosszabbítani az eredetileg kitűzött terminust.

Autótúra készül Pozsonyba és a Tátrába

Érdekes autótúra tervével foglalkozik a *Magyar Touring Club* és a *pozsonyi autóklub.* Arról van szó, hogy a pozsonyi klub meghívására június 29-én, *Péter Pál napján* magyar autósok indulnának el Pozsonyba, onnan *Tátraházára, Tátrafüredre* és különböző környékbeli kirándulások után *Rozsnyón keresztül érkezzenek vissza Budapestre.* Ebben a pillanatban még bizonytalan, hogy a túrát megtartják, mert az illetékes magyar autóskörök most várják a *pozsonyi klub végleges értesítését.*

Miért romlik el az országút Hatvanban és Szentendrén

A Magyarország autórovata már szóvátette, hogy milyen elhanyagolt állapotban vannak az országutak. Ezzel kapcsolatos az a terv, amely a falvakban, a falvak előtt és a falvak után egy kilométerrel *külön jó autósutat szeretne építeni.*

Autóskörökben sokat panaszkodnak arról, *hogy előfordul fordított eset is, amikor az egyébként kitűnő állapotban levő országút egyes városokban hirtelen elromlik és csak a város határának elhagyása után jut az autós ismét a rendes útra.*

Magyarország egyik legkitűnőbb országútja az *esztergomi út.* Tavaly az eucharisztikus kongresszus előtt építették a legmodernebb követelményeknek megfelelően. Autósok sokat panaszkodnak, hogy a nagyszerű országúton haladva, *Szentendre városában hatalmas gödrökön, rettenetes kátyukon kell keresztülvergődni.* Ugyanez a helyzet *a remek miskolci országúton* fekvő *Hatvan* városában is. A hatvani gödrök elvezéséért *60 fillért kell külön fizetni.* Feltétlenül szükség volna arra, hogy a két város rendbehozassa sürgősen országútját, éppen úgy, mint az előtte és mögötte fekvő községek tették.

Rendszeres autójárat Kassára. Július 1-től augusztus 31-ig minden szombaton 13.20-kor a Vörösmarty térről (Autobus Tours) és 13.30-kor a Mussolini térről állandó kirándulójárat indul. Útirány: Budapest—Miskolc—Kassa—Bankó—Krasznahorka—Rozsnyó—Aggtelek—Budapest. A jegy ára 28 pengő. Ellátási jegyfüzetek külön kaphatók. Jelentkezés az Autobus Tours-nál (Vörösmarty tér 7—8.), a Mussolini téri MAVAUT irodában és az összes IBUSz irodákban.

„Tovább dolgozunk, hogy az országot gazdaggá, naggyá, erőssé és boldoggá tegyük“

Teleki Pál gróf és Jaross Andor átvették vasárnap Udvard község diszpolgári oklevelét

Udvard, június 19.

Teleki Pál gróf miniszterelnök és *Jaross* Andor tárcanélküli miniszter vasárnap délelőtt hatalmas tömeg jelenlétében ünnepélyes keretek között vette át *díszpolgári oklevelét Udvard községben*, melynek képviselőtestülete már régebben díszpolgárává választotta őket a magyarlakta Felvidék visszaszerzése körül szerzett érdemeikért.

A miniszterelnököt és Jaross minisztert a község határában diadalkapuval fogadták A diszközgyülés a szövetkezeti ház előtt folyt le. A közönség soraiban ott volt *Jaross* Andor miniszter felesége, továbbá *Holota* János, *Turchányi* Imre, *Cselényi* Pál és *Füssy* Kálmán országgyűlési képviselők, *Jaross* Vilmos főispán és báró *Majthényi* József alispán.

A miniszterelnököt és a minisztert *Pintér* Béla, az Egyesült Magyar Párt helyi elnöke üdvözölte.

A díszközgyűlést *Galla* Lajos községi bíró nyitotta meg, majd *Orbán* Ferenc jegyző olvasta fel a díszpolgárrá választásról szóló jegyzőkönyvet és a díszpolgári oklevelek szövegét.

Teleki Pál gróf miniszterelnök a díszpolgárrá választást és a díszpolgári oklevél átadását nagyhatású beszéddel köszönte meg.

A miniszterelnök a magyarság húszéves küzdelméről

— Ma először beszélek visszacsatolt felvidéki földön — mondotta — s azért itt Udvardon, mert ezen a vidéken a legerősebben állta a helyét, a legerősebben tartott ki a magyarság. Ugy tudom, itt egyetlen egy ember sem akadt, aki magyarságát megtagadta volna. Hála Istennek, szerte a hazának ebben az északi részében sokan voltak, akik állták a helyüket és biztak, pedig nem tudhatták, hogy ilyen hamar megjön a felszabadulás órája. Mert hamarabb megjött, mintsem valaha hittük. Amikor Apponyi Albert gróf oldalán Párisba mentem, hogy tiltakozzunk a szégyenteljes béke ellen, amely nem is béke volt, hanem a szuronyok parancsa egy kicsiny és megtorpant nemzettel szemben, én legalább 40 esztendőre becsültem azt az időt, amikor újra ránkvirrad. És ránkvirradt 19 esztendő mulva. Ahhoz, hogy ez így történt, hozzájárult az is, hogy azok, akik itt megszállás alatt éltek, erős lélekkel kitartottak, hittek, biztak és magyarok maradtak.

Most itt vagyunk, hogy az országot először megerősítsük, aztán fejlesszük és továbbépítsük. És dolgozunk tovább, ameddig élünk, hogy

az országot gazdaggá, naggyá, erőssé, boldoggá tegyük.

Most ujra fel vagyunk fegyverezve, van magyar hadseregünk, van magyar fiatalságunk, amely a hazát nemcsak védeni, nemcsak felépíteni, hanem szolgálni is kívánja mindenféle munkával. Abban a világversenyben, amiben élünk,

nemcsak fegyverrel kell küzdenünk, hanem munkával is. S ezt is tudta mindig a magyar.

Mi mindig megtudtuk művelni a magunk földjét, tudtunk jó termést biztosítani és nagyon sokszor elláttuk vele Európa sok országát. A mai világversenyben azonban a tengerentúli búzával és mindenféle egyéb áruval szemben különös ügyességgel, okossággal és szorgalommal kell dolgozni azon, hogy többet, jobbat, szebbet tudjunk termelni ezen a nagyszerű földön, amelyet az Ur Isten ránk bízott, amelyet ezer év óta művelünk, ápolunk és amelyből nem szakadhatunk ki soha. Ez az a munka, amit nekünk itt végezni kell. Akár a hivatalban végezzük, akár az országgyűlésen vagy ahogy mondani szokás, az ország élén állva, akár a földet szántva, otthon a magunk portáján dolgozunk, egy munkában osztozunk mindnyájan. Hiába dolgozik a szántóvető, ha nem állít az ország vezetésére véréből való, ugyanazt a célt szolgáló, vele egyféleképpen gondolkodó embert és hiába dolgozik az ország élén akárki, ha nem vele egyféleképpen gondolkodó, véréből való magyarok szántják azt a földet.

— Sok mindenféle viszontagságon mentünk már keresztül. Voltunk már kevesebben is, mint most és mégis mindig újra megerősödtünk, megsokasodtunk.

A búza értékesítése és ára biztosítva van

— Komoly időket élünk ma is, ezért

össze kell tartanunk, erőseknek kell lennünk,

hogy felvértezzük magunkat mindenféle veszedelem ellen. Nekünk, akikre az ország dolgaival való sáfárkodást, az ország gazdasági életét bízták, arra kell törekednünk, hogy azokért az értékekért, amelyeket termelünk, jó árat kapjunk, hogy necsak megélni tudjunk belőle, hanem befektetni is a magunk gazdaságába.

— Az idén elég jól állunk. Szarvasmarhákat — hála annak, hogy az olaszokkal meg tudtunk állapodni, — újra ki tudjuk szállítani.

A búzatermést, amelyről reméljük, hogy jó lesz, becslésem szerint teljes egészében értékesíteni tudjuk. Az ára is biztosítva van, körülbelül úgy, mint tavaly.

Természetesen, mint már többször mondottam, a túlzott búzatermelésről lassankint át kell térnünk olyan termelési ágazatokra, amelyek többet hoznak és több munkáskezet foglalkoztatnak. Külföldi útjaim során azt tapasztaltam, hogy nemcsak búzát, nemcsak szarvasmarhát, nemcsak húst vennének tőlünk, hanem olajmagvakat, takarmányfélét is tudnánk eladni és talán még jobban, még jövedelmezőbben, mint a búzát. Termelésünket tehát sokoldalúbbá, gazdagabbá kell tenni. Gyümölcstermelésünket is fejleszteni kell. Ha Isten ajándékaként a magyar gyümölcs zamatosabb és a magyar vetemény ízesebb, igyekezni kell finomabbat, jobbat, tetszetősebbet termelni és ezzel gazdaságunkat jövedelmebőbbé tenni.

— Azért mondom ezeket, mert nekünk gazdáknak — én is az volnék — először ésszel, azután munkával fokozatosan

változatosabb, sokoldalúbb gazdasági termelést kell megvalósítanunk ezen a földön,

ahol erre meg is van a lehetőség, akkor majd jobban adhatjuk el terményeinket, akkor majd versenyképesek leszünk, erősödhetünk és gazdagodhatunk. Akkor tudunk majd erős hadsereget fenntartani, művelődni, iskolákat, kultúrházakat, templomokat emelni és sok mást, aminek lelki szükségét érezzük.

Az elmult húsz esztendő legyen tanulság

— Rengeteg tehetség van nálunk.

Igen sok magyar tehetség él külföldön, sok visszajön, de nagyon sok elvész a magyarság számára.

Őket is itt kell tartani, de ezt is csak gazdasági életünk megerősítésével tudjuk lehetővé tenni. Az elmult húsz esztendő pedig az is, ami előtte történt és az is, amiért ez a húsz esztendő bekövetkezett, legyen tanulság.

Az egyenetlenség, a megtorpanás, az hogy hamis prófétáknak hittünk, legyen tnuságunk, hogy újabb ilyen húsz esztendő mégegyszer ne következzék.

Most újra itt vagyunk és örülünk, hogy egymással kezet szoríthatunk, hogy egymást ölelhetjük, hogy egymásnak szemébe nézhetünk, szabad magyarok lévén a magunk földjén, a magunk portáján.

— De sokat láttam és ezt az Udvardot a térképen rajzolgatva. Ma már nem kell a kezemmel a térképen végigszaladni, hanem itt járhatok ezen a magyar földön! Nem is mondhatom, milyen boldognak érzem magam, hogy annyi esztendő után végre

szabad magyarokhoz magyarul beszélhetek ezen a földön.

Nem is hittem, hogy megélem s most hálát adok a magyarok Istenének, hogy megérhettem. A fiatalabb magyarok pedig gondoljanak arra, hogy mit érezhetünk mi idősebbek, teljenek el ezekkel az érzésekkel s így ünnepeljék meg ezt a napot, amely nagy és szent nap mindnyájunknak!

A miniszterelnök beszédét a többezerfőnyi hallgatóság lelkes tapssal és éljenzéssel fogadta.

Jaross: Trianon a magyar lelkekben felszította az összetartás tüzét

Pintér Béla az udvardi ifjúsági gárda üdvözletét tolmácsolta a miniszterelnök előtt, amely a megszállás évei alatt mindig hitet tet magyarsága mellett és a gyülést hallgató többezer főnyi közönség megújuló lelkes ünneplésben részesítette a miniszterelnököt.

Ezután *Jaross* Andor tárcanélküli miniszter mondott beszédet, amelyben először is Teleki Pál gróf miniszterelnök személyéről emlékezett meg. Hangoztatta, hogy

Teleki Pál gróf mindenkor zászlóvivője volt a nemzeti gondolatnak,

a szegedi elenforradalomtól kezdve a trianoni béke ellen folytatott küzdelmen át a komáromi tárgyalásokig, most pedig az ország élén áll, hogy egybefoglalja az építeni akaró magyarokat. A továbbiakban rámutatott arra, hogy a trianoni nagy tragédia, amely a magyarságot húsz éve sujtotta, mégis hozott valami jót is:

a magyar lelkekben felszította az összetartás és a közösség gondolatának a tüzét.

A szenvedések tüzében a trianoni magyarság is megtanult egy nagy dolgot: országot építeni,, az elszakitott magyarság pedig nemzetet építeni. Az országépítésben a trianoni Magyarország területén kitermelődött

a munkakészség, a fegyelem, az alkotmányos magyar élethez való ragaszkodás.

a felvidéki magyarok körében pedig kitermelődött az áldozatkészség, a szeretet szociálisan értelmezett mélysége és a fanatikus munkakészség. Ha ezeket a tulajdonságokat összevetjük, akkor rájövünk arra, hogy ez talán kétféleképpen értelmezhető, de mégis egyforma síkon megnyilatkozó magyar lelkiséget, a magyarságot modern nemzeti alapon megszervező új magyar nemzet- és országépitő szellemiséget jelent. Hangoztatta a továbbiakban, hogy a kollektiv lélek acélsodronyával kell átfonni a magyar államépületet, hogy ne csak az alapja legyen erős hanem egész építménye dacolni tudjon a ma és holnap viharaival.

Megemlékezett ezután a kormányzó születésenapjáról,

Azt, hogy a magyarság nagy elesettségéből kiemelkedett, hogy a szegedi ellenforradalomból künduló feszítőerő a megnagyobbodott Magyarországot megteremtette, azt a magyarság vezérének, vitéz nagybányai Horthy Miklósnak köszönheti, aki ma üli 71. születésnapját.

(Szünni nem akaró éljenzés és taps.) Ma minden hű magyar gondolata körülveszi az ország vezérét.

A miniszter lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után a díszközgyűlés a Himnusszal véget ért.

Ön őskeresztény!!!

— **Romlott ételek okozta mérgezéseknél** a gyorsan és biztosan ható természetes **„Ferenc József”** keserűvíz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkivül fontos segédeszköz. Kérdezze meg orvosát!

A
HAMBURG-AMERIKA LINIE

idei nyári és őszi tengeri utazásai az ismert "MILWAUKEE" luxushajóval: /Északi utazásunk a Wm. H. Müller & Co., /London/ Ltd. London társasággal karöltve történik./

Utazás a keleti tengeren és Spitzbergákra
augusztus 5-től 26-ig árak 680.- pengőtől

Utazás Spanyolországba és a földközi tengerre
augusztus 29-től szeptember 16-ig árak 560.- pengőtől

Görög- és Olaszországi utazás
szeptember 19-től október 3-ig árak 450.- pengőtől

Nagy Hapag Földközi tengeri utazás
október 6-tól 31-ig árak 834.- pengőtől

Mindig jól utazik a
HAMBURG-AMERIKA LINIE hajóin

magyarországi vezérképviselet
Budapest V., Vörösmarty tér 1
Telefon 18-23-90 és 18-30-59

Hamis hírek az állami színházak igazgatóiról

A pesti színházi világban az érdekeltek még nincsenek tájékozva a jövő szezón alakulásáról, mivel a legfontosabb direktivákat a zsidótörvény legközelebb megjelenő végrehajtási utasítása közli majd. Természetesen élénk szóbeszéd tárgya a színházak környékén a jövő szezón alakulása, egymást érik a különféle híresztelések és felelőtlen pletykák. A sok kiagyalt hír nem kímélte meg az állami színházak környékét sem, egyesek tudni vélték, hogy intendánst neveznek ki a két állami színház élére Németh Antal személyében és megváltozik a két színház közvetlen vezetése is. A miniszter szombaton ebben az ügyben nyilatkozott és kijelentette, hogy ezekről a hírekről semmit enem tud. Az állami színházakról pertraktált híreket ez a nyilatkozat elvágta, a többi színház körül azonban változatlanul folyik a kombináció. Mint az Esti Ujság testvérlapja, a Hétfő ma reggeli számában közli, ezen a héten eldől, miként alakul a budapesti és vidéki színházak jövő szezónja. Budapesten előreláthatóan nagyobb változások nem lesznek, mindössze néhány színház belső strukturájában lesznek változások a második zsidótörvény előírásának megfelelően. A vidéki színházi életben már radikálisabb változások lesznek. Mint két héttel ezelőtt az Esti Ujság jelentette, az eddigi színikerületek helyett tizenkilenc staggione fogja az országot járni. Ebben az ügyben ma délben lesz értekezlet a kultuszminisztériumban, Kiss Ferenc kamarai elnök részvételével. Minden valószínűség szerint hat-nyolc napon belül letárgyalják az össze saktuális kérdéseket s a hónap utolsó napjaiban már megkezdődhetnek a jövő szezón előkészületei, illetve a szerződtetések.

Makay Margit és Timár József harmincöt városban játszák el a Duót

Rendkívül érdekes turné előkészületei kezdődtek meg az elmult napokban. *Makay* Margit és *Timár* József hathetes turnéra indulnak s ennek során hormincöt vidéki városban lépnek fel. A turné ötlete onnét származik, hogy a tél folyamán nagy sikerrel léptek fel néhány nagyvárosban *Verneuil* francia iró híres kétszemélyes drámájával, a „Duó'-val. Ez a siker indította őket arra, hogy miután egész nyaruk szabad, s szabadtéren sem játszanak, a nyár folyamán *(Timár* is csak az őszi margitszigeti Shakespeare-ciklusban szerepel), tehát bejárják az országot a további sikert ígérő darabbal. A jövő héten már indulnak is s egymásután lépnek fel a vidéki váérosokban. A címet megváltoztatták, a Verneuil-dráma *„Halálos szerelem"* címen kerül színre. *Ez a cím hatásosabb és kétségtelen, hogy a lényeget is jobban fedi.* Szolnokon lépnek fel valószínűleg először, azután Cegléd, Nagykőrös, Kecskemét, Szeged, Hódmezővásárhely következik. Mideütt egy estén át szerepelnek. A turné augusztus elején fejeződik be.

Ma: Búcsúelőadás és jutalomjáték a Magyar Színházban

A *Magyar Színház* hivatalosan tegnap este fejezte be az idei színházi évadot. Ma este azonban mégegyszer előadják a színház júniusi nyári kabaréját, mint a színház műszaki személyzetének jutalomjátékát. A kabaréelőadás a teljes szereposztással kerül színre és az előadás jövedelmét a színházi műszaki személyzet között osztják fel.

Cigányok előnyben

Budapest nyári műsorán, filmen és színpadon is, a cigányvilág kerül a közeljövőben előtérbe. A Margitszigeti Színpadon *Strauss* operettjét, a *Cigánybárót* újítják fel, *Liszt* Nándor új fordításában, *Vértes* Lajos rendezésével. Ugyanekkor kerül a mozik vásznára a *Fox* legújabb produkciója, a *Karaván,* mely egy száztagú cigánytábor és egy tehetséges kislány történetéről szól. A film főszereplője a királyszínházi görlből amerikai sztárrá avanzsált *Duna* Stefi, a többi főszereplő Jame *Withers,* Rochelle *Hudson* és *Robert Wilcok.*

Kedden a Nemzeti Színház előcsarnokából temetik Kürti Józsefet

Kürti József, a *Nemzeti Szinház* nagy művésze vasárnap este fél nyolc órakor a Bakay-klinika 17-es különszobájában *58 éves korában meghalt.*

Kürti József hosszabb ideje cukorbajban szenvedett. Egy alkalommal már súlyosra fordult az állapota, ekkor azonban az orvosi beavatkozásnak belső kezeléssel *sikerült megmenteni a nagy művész életét* úgy, hogy a cukorbaj következményei nem akadályozták meg további fellépéseiben. Most néhány héttel ezelőtt is színpadon volt még, mint ahogy az egész szezont végigjátszotta a *Nemzeti Színházban.* Utoljára *május 30-án lépett fel Németh László VII. Gergely című darabjában.*

A legutóbbi hetekben ismét seb jelentkezett jobblábán, amely minden kezelés ellenére is elüszkösödött. A művészt beszállították a Bakay-klinikára. *Bakay* professzor szombaton nagyobb műtéttel igyekezett megmenteni *Kürti* József életét. Térden alul kellett amputálni a nagy művész jobblábát, hogy megakadályozzák a további üszkösödést. *Az operációt sikeresen hajtották végre, de a betegsége által megviselt Kürti József rohamosan legyengült, tüdőgyulladást kapott.* Felesége és öt gyermeke tartózkodtak a betegágyánál. A Nemzeti Színház tagjai közül és a művészvilágból *igen sokan keresték fel a nagybeteg művészt,* betegszobájába azonban, közvetlen hozzátartozóin kívül, senkit sem engedtek, csak a látogatók névjegyeit gyüjtötték össze. Vasárnap este félnyolc órakor *Kürti József elköltözött az élők soráből.*

1881 július 14-én született *Kürti* József Szatmáron. Fővárosi művészi pályáját 1904-ben kezdte a *Thalia Társaság* előadásain. Később a Népszinház, majd a Magyar Színház tagja lett és 1913-ban szerződtette együttesébe a Nemzeti Színház. Kétéves megszakítással haláláig az ország első színházának tagja volt. Közben 1925-től 1927-ig a Vígszinházban játszott.

A nagy stilus művésze volt. A hősi szerepkört töltötte be, hivatott művészetével, olyan erővel, lángolással és lendülettel, mely kivüle csak keveseknek adatott meg. Klasszikus szerepeiben épp oly nagy volt, mint magyar alakításaiban. A magyar parasztot és a magyar urat mélységes átéléssel szólaltatta meg, minden alakításának éles, határozott és egyéni körvonala volt.

Legnagyobb alakitásai közé tartozott az *Ödipusz. Kürti* volt a leghihetőbb, legillúziókeltőbb *Attila.* Csodálatos művészettel játszotta *Bánk bánt,* valamint Bánk bánban *Peturt* és *Tiborcot* is. A Vígszínházban pedig modern, társadalmi darabok nagy szerepeiben aratott sikert. Az *Ezüstlakodalomban* Hamelint játszotta, a *Noszty fiú esetében* Tóth Mihályt. Emlékezetes nagy szerepei közé tartozott a Nemzeti Színházban a *Csalódások* Mokánya és a *Falu rossza* Feledi Gáspárja is.

Pompás magyar beszéde és komoly, elmélyedő művészete a legnagyobbak közé emelték és művészi pályája maradandó nyomokat hagyott a magyar színművészet történetében.

A *Nemzeti Színház* a maga halottjának tekinti *Kürti* Józsefet, kedden a *színház előcsarnokából* kíséri utolsó útjára a Nemzeti Színház és az egész magyar iró- és művésztársadalom, valamint a közönség részvéte.

Két álomszép szabadtéri előadással a Margitszigeten fejezte be évadját az Operaház

A szabad ég alatt az idillikus és külső felépítésében is harmonikusan szép Margitszigeti Szabadtéri Szinpadon fejezte be két előadással idei évadját az Operaház. Mindkét előadás díszben, fényben, pompában és az énekhangok, a díszitő művészet tehetségében méltó volt az Operaházhoz.

A szombati előadást a Magyar-Német Társaság tiszteletére rendezte Operaházunk és a nézőteret *Csáky* István gróf külügyminiszterrel, *Hóman* Bálint kultuszminiszterrel, *Darányi* Kálmán házelnökkel az élén előkelő közönség töltötte meg. Ott láttuk *Dietrich* német birodalmi sajtófőnököt, *Gleise Horstenau* nyugalmazott tábornokot, a bécsi Magyar-Német Társaság elnökét és díszes egyenruhájukban még számos német előkelőséget.

A többször megeredő eső ellenére mindvégig helyén maradt a közönség, amely nagy elismeréssel adózott a *Nürnbergi mesterdalnokok* harmadik felvonása két jelenetének szép előadásáért. Pompás szépségü s nagyhatású volt a dalnokversenynek a céhjelvények alatt felvonuló színpompás sokasága, de remekelt ezen az estén *Losonczy* György, *Maleczky* Oszkár, *Orosz* Júlia és a vezénylő *Ferencsik* karmester is. A szünet után Hubay *Csárdajelenete* váltott ki elragadtatott tapsot, különösen ünnepelték a temperamentumos *Bordy* Bellát, a nagyszerü *Harangozó* Gyulát, de viharos tapsot kapta a menyasszonyi kelengyével megérkező *szép magyar ökrök* is és Kőszegi alatt a ficánkoló *nemes paripa.*

Vasárnap a második szabadtéri előadást a *Magyar Operabarátok Egyesülete* rendezte most már csillagos ég alatt, nyugodtan perget le azelőadás zsúfolt nézőtér előtt. A Tatán is színre került *Bajazzók* és a *Csongor és Tünde* táncjáték ezúttal is megtette a hatását. Mindkettőnek szabadtéri színpadra való feldolgozása, a káprázatos fényhatások és a rendezés ötletessége *Oláh* Gusztáv kiváteles fantáziáját dicséri.

Itt épült föl a nézö szemeláttára a cirkuszi ponyvaszinház és Leoncavallonak ez a realisztikus drámája nagyszerü előadásban szólalt meg. Kitünö napja volt *Halmos* Jánosnak, messzevitt *Dobay* Livia szopránja és megrázó volt *Palló* Imre Tonio szerepében. Azután Weiner táncjátéka Vörösmarty álomvilágát elevenitette meg mesebeli, tündéri színhatásokkal. Viharos tapsot kapott a feledhetetlenül szép *vizesés szikrázó fényekből* és bübájos volt *Szalay* Karola. Az Operaház méltó előadással fejezte be komoly eredményeket felmutató idei évadját.

(T. D.)

Uj tagok a Filmkamarában

A Filmkamara legutóbbi választmányi ülésén a következőket vette fel a tagok sorába:

I. csoport: Baja Benedek.

II. csoport: Göndör József.

III. csoport: Baja Benedek, Dáloky János, Pollermann Artúr, Schöpflin Gyula, Sztrókay Kálmán.

IV. csoport: Goschler József, Sauer Ede Lajos, Takáts István.

Néhány tagot ugyanezen az ülésen átminősítettek. Alapy Nándort a színművészeti főosztályból filmművészeti ügyvezetőnek is, Csepreghy Béla rendezőt művészeti ügyvezetőnek is, Csepreghy Jenő rendezőt szintén művészeti ügyvezetőnek is, Hamza Pál filmösszeállitót oktatófilm-rendezőnek is, Kerényi Zoltán gyártási tisztviselőt filmkutter-asszisztesnek is, aPul Tibor zenekari tagot karmesternak is.

Olasz színjáték az Angolparkban

Az Angolpark előadássorozatában e hét közepén, idén először prózai darabot játszanak. Dario *Nicodemi* „Hajnalban, délben, este" című színjátékát mutatják be szabadtéren. A

darabot évekkel ezelőtt *Bajor* Gizi és *Uray* Tivadar játszotta a Kamaraszínházban. Az idei szezón folyamán is felújította a *Kamaraszínház* a kétszemélyes finom játékot, a főszerepekben *Szeleczky* Zitával és *Szabó* Sándorral. Az Angolpark-előadáson a legutóbbi és a régi szereposztás egy-egy résztvevője lép fel, *Szeleczky* Zita játsza a darab leányszerepét, a férfiszereplő pedig *Uray* Tivadar lesz. *Június 22-én* tartják az előadást.

Jöjjön velünk szinházba „Esti Ujság kedvezményes szinházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától délután 2 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

Szinházi műsor

Nemzeti Színház (½8, K2): Mindeki hazudik.
Vígszinház (8): Kabaré.
Magyar Színház (8): Júniusi kabaré.
Márkus Színház (8): Dalol a nyár.
Erzsébetvárosi Színház (8): Péntektől: Zimberi-Zombori szépasszony.
Fényes Nagycirkusz (8): Vidám cirkuszrevü.
Magyar Műszínkör (½5): Amerikai menyasszony.

Mozi

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T: 153-084, 154-094). ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½4-kor is. — A megbélyegzett asszony (S. Hayakawa, V. Francen). — Híradók.

CITY (Tel.: 1111-40). ¾6, ¾8, ¾10. Sz., V. és Ü.: ¾4 órakor is. — Az örök csavargó (W. Beery, Mickey Rooney). — 4. hétre prolongálva. — A szépség iskolája. — Híradó.

CORSO (T: 18-28-18). ½6, ½8, ½10, Sz., V., Ü.: ½4 órakor is. — Heten a Himalája ellen. Az 1937/38. évi expedíció. (Az örök napfény országa.) Színes riport. — Híradó.

CORVIN (T: 138988) ½4, ½6, ½8, ½10. V.: Ü.: ½2-kor is. — Első mindennap mérsékelt. — Könnyü a férfiaknak (L. Harvey, Willy Fritsch). — Híradó. — Kisérő műsor.

DÉCSI (T: 121-343, 125-952). 6, 8, 10. Sz., V., Ü.: 4-kor is. — Fehér börtön (U. Merkel, Alan Marshall). — Ne játsz a tüzzel. — Zenekar a rács mögött. — Híradók.

FORUM (T: 189-543, 189-707). ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½4-kor is. Csillogó csillagok (Rosemary Lane, R. Vallee).

STUDIO (T: 140-340). Előadások kezdete mindennap: 4, 6, 8, 10. V.: 2 órakor is. — Az első előadás mindennap félhelyárakkal. — Párisban huncut a lány (Danielle Darrieux). — Híradó.

KAMARA (T: 144-027). 6, 8, 10. Sz., V., Ü.: 4-kor is. — A megbélyegzett asszony (S. Hayakawa, V. Francen).

LLOYD FILMSZINHÁZ (T: 111-994). 4, 6, 8, 10. V., Ü.: 2-kor is. — Forr a vér, forr a dal (Goldwyn Follies). 3 Ritz, Vera Zorina.

PALACE (T: 136-523). ½6, ½8, ¾10. — Első mérsékelt. — Szerelmesek (színes film). J. MacDonald, E. Nelson.

RADIUS (T: 122-098). Előadások: ½6, ¾8, ¾10 Sz. V. Ü. ¼4-kor is. — 3.-ik hétre prolongálva. Külvárosi szálloda (Hotel du Nord). (Annabella, Luis Jouvet). — 2. hétre prolongálva. — Híradók.

ROYAL APOLLO (T: 141-902, 342-946). 6, 8, 10. Sz., V. és Ü.: 4-kor is. — A tékozló asszony (Halálgolyó). Hilde von Solz, Theodor Loos). — Híradók.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 11-44-11. Teréz-körút 60). ½6, ½8, ¾10. Sz., V., Ü. 3-kor is. — Álarcos angyal (Ginger Rogers, Georg Brent). — Nemzetközi varieté. — Híradók. — Nyitott tető.

URANIA FILMSZINHÁZ (T: 146-045). 5, ½8, ½10. Vas. és Ü.: ¾3 órakor is. — Intermezzo. Játék a szerelemmel (Lil Dagover, V. Staal). — Tintahalak. — Híradók. — Prolongálva!

Másodhetes mozik műsora

ADMIRAL (T: 353707). ½4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. — Nagy keringő (Luis Rainer). — Híradó. — V. d. e. ½10, ½12: Tarantella.

ALKOTÁS (T: 155-374). ½4, 6, 9. V., Ü.: ½2, ½5, 7 és ¾10 órakor. — Robin Hood. (Erol Flyn) — Ember ember ellen. — Híradó.

ASTRA (Ugocsa-u. 10. T: 15-44-22). ¼4, ¼7, ½10. V., Ü.: ½2, 4, ¾7, ½10-kor: Alexanders Ragtime Band. (Tirone Rower, Alice Faye.) — Aréna hősei (3 Ritz-testvér.) — Híradó.

BROADWAY FILMSZINHÁZ (VII., Károly-körút 3. T.: 14-42-12). ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V.: ½2-kor is. — Az első mindennap mérsékelt helyárral. — Honolulu (Eleanor Powell, Robert Young.) — Kabaré a mellényzsebben. (Burleszk).

IPOLY FILMSZINHÁZ (Csáky-utca 65). Szent István-város új mozija. ¼4, ¼7, ½10. V., Ü.: ½2, ½5, 7, ¾10. A meg nem értett férj. (Johannes Riemann.) — Első tavasz (Deanna Durbin). — Híradó.

OLYMPIA FILMSZINHÁZ (Erzsébet-krt. 26. T: 34-29-47). 11, 2, ½5, 7, ½10. — Nancy három szerelme (Robert Montgomery, Janet Gaynor). — Rozmaring (Kabos, Páger). — Híradó.

PALOTA MOZGÓ (Krisztina-krt. 115. T.: 156-605). 4, ½7, ½10. V.: 2, ½5, 7 és ½10-kor. — Aranyat asszonyért. Örvény.

TURAN (T: 128-401). 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. Nagy keringő (L. Rainer). — Híradó. — V. d. e. ½11: Aarantella.

VESTA (VII., Erzsébet-körút 39. T.: 132-639). — ½5, 7, ½10. — Sanghai express (Marlene Dietrich). — Zaza (Claudette Colbert).

WINKLER (Róbert K.-körút 59-61. Telefon: 292-012). 26-ától: 6, ½9. V., Ü.: ½5, ¾7, 9. — Mellékucca (Irene Dunne, John Boles). — Híradó.

ZUGLÓI MOZGÓ (Angol-u. 26. Tel.: 29-63-09). ¾5, ¾8, 9. Ü.: ¼4, ¼7, ½10. V.: 2, 5, 8, ½10. Zaza. — Noszty fiú esete Tóth Marival.

(*) Endre Béla vezényli a A sevillai borbélyt a Károlyi-kertben. A Turul Szépmíves Operaegyüttes nagysikerü vidéki előadásai után, június 20-án, kedden este 7 órakor szabadtéri hangversenyt ad a Károlyi-kert színpadán. Bevezető beszédet *Theiszler* Frigyes, a Turul Operaegyüttes igazgatója mond. A főbb szerepeket *Csóka* Béla, *Zsolnay* Mária, *Szabó* Miklós, *Rátz* Tilda, *Szöts D'Angello* Péter, *Hetényi* Kálmán, *Horváth* László játsszák. Közremüködik a Turul kamarakórus. A hangverseny este 7 órakor kezdödik.

A varsói nuncius
és Beck tanácskozásai a danzigi kérdésről

GÖBBELS BESZÉDÉNEK VISSZHANGJA AZ EURÓPAI FŐVÁROSOKBAN

Páris, junius 19.

(Havas.) **A Figaro értesülése szerint Monsignore Cortesi varsói apostoli nuncius Rómába utazott. Elutazása előtt többizben megbeszéléseket folytatott Beck lengyel külügyminiszterrel. Lengyel hivatalos körökben megerősitik azt az értesülést, hogy a nuncius a danzigi kérdésben elfoglalt lengyel álláspontról és a Németországgal való békés megegyezés lehetőségéről fog a Szentatyának beszámolni. A Figaro szerint lengyel katolikus körökben nagy készséggel fogadnák a Vatikán közbenjárását a danzigi kérdésben.**

Az olasz sajtó a danzigi tüntetésről

Róma, junius 19.

(Inf.) Az olasz sajtó *Göbbels* dr. danzigi beszédéről, illetőleg annak fogadtatásáról megállapitja, hogy

a danzigi tüntetés valósággal népszavazás volt.

A lapok a beszédet csaknem szószerinti szövegében közlik. A *Voce d'Italia, a félhivatalos Giornale d'Italia* vasárnapi lapja, aláhuzza a danzigi nép erős akaratát. hogy vissza akar térni a birodalomba és hogy ujból egyesülni akar azokkal a németlakta vidékekkel, amelyektől isegen parancs szakitotta el.

A *Messaggero* megjegyzi, hogy a beszédnek *a jelenlegi időpontban különösen nagy jelentősége van.* Az ősi Hansa-város ünnepélyes módon az egész világ előtt juttatta kifejezésre törzsökös német jellegét és azt a szilárd akaratát, hogy

Varsó és a bekeritési arcvonal ellenállása dacára visszatér a birodalomba.

A danzigi tüntetésnek éppen ezért népszavazás jellege volt.

Páris és London Göbbels beszédéről

Páris, junius 19.

(Inf.) A párisi sajtó hétfőn reggel vezető helyen és teljes terjedelmében hozza *Göbbels* dr. két danzigi beszédét és a beszédekhez füzött német lapkommentárokat. A denzigi tüntetések célját a párisi lapok abban látják, hogy

a németek szükségesnek találták ujból kihangsulyozni Danzig visszacsatolására irányuló követelésüket, anélkül azonban, hogy a követelés teljesitését határidőhöz kötötték volna.

Egyelőre még senki sem tudja — irja a szélsőnacionalista *Epoque* —, hogy a németek *milyen formában és mely időpontban* fogják tettekre váltani terveiket. A német diplomácia eddig azonban még sohasem szalasztott el egyetlen kinálkozó alkalmat sem.

London, junius 19.

Az angol sajtó alig füz megjegyzéseket *Göbbels* danzigi beszédeihez. A lapok felirásai mindenesetre mutatják, hogy a sajtó a beszédek mely részeinek tulajdonitja a legnagyobb jelentőséget.

A *Times* felirása igy hangzik: «*Visszatérés a birodalomba*». A *Daily Telegraph* igy ir: «*Göbbels dr. bejósolja Danzig visszatérését a birodalomba*». A *Daily Mail* ezt a felirást adja cikkének: «*Göbbels dr. a birodalom támogatásáról biztositotta a danzigiakat*».

A *Daily Express* leszögezi, hogy *Göbbels* beszédében

nem jelölte meg az időpontot,

hogy Danzigot mikor akarják visszacsatolni a birodalomhoz.

A lengyel válasz

Varsó, junius 19.

(Inf.) A lengyel lapok csak rövid kivonatban ismertetik *Göbbels* dr. két danzigi beszédét s élesen támadják azokat a részeket, amelyek Lengyelországra vonatkoztak. A szombatesti *Göbbels*-beszédet a félhivatalos *Gazeta Polska* «*könynyelmünek*» nevezi s azt irja, hogy a német miniszter alaptalanul vonta kétségbe Lengyelország jogait. A kormánypárti *Express Poranny* főleg a vasárnapi beszéddel foglalkozik s azt tartja a beszéd legérdekesebb részének, amelyben *Göbbels* dr. kijelentette, hogy

a danzigi vita nem kulturális vagy fajpolitikai jelentőségü, hanem a hatalmi egyensulyért folytatott verseny következménye.

A lengyel lap azt olvassa ki ebből, hogy

Göbbels maga is főleg stratégiai szempontokból tartja szükségesnek Danzig visszacsatolását.

A cikk végül azt állitja, hogy Göbbels dr. ünneplésében csak a danzigi lakosság jelentéktelen hányada vett részt.

Német lapok Moszkva magatartásáról

Berlin, junius 19.

(Inf.) A hétfő reggeli berlini lapok részletes kommentárokkal kisérik azt a hirt, hogy

az angol és a francia kormány rendkivüli megbizottja, William Strang, kénytelen visszatérni Moszkvából Londonba és uj utasitásokat kérni az angol és a francia kormánytól.

Moszkva azt követeli, hogy szögezzék le a nyugati demokrata hatalmak *irásban*, milyen kötelezettséget hajlandók vállalni Szovjet-Oroszország irányában a Távolkeleten. A nyugati hatalmak helyzete ezek után a legkevésbé sem irigylésreméltó — irják a lapok. — Moszkva hüvös nyugalommal szemléli az események alakulását s a bekeritési politikához való csatlakozásáért olyan magas árat kér, amilyent csak lehet. Moszkva nem hajlandó kikaparni az angolok és franciák számára a forró gesztenyét a tüzből s nem szabad csodálkozni azon, ha a Szovjet most irásbeli garanciákat kér partnereitől.

A szóbeli igéretek értékét nagyon jól ismerik Moszkvában és még nem felejtették el, hogyan viselkedtek a nyugati hatalmak 1938. őszén.

A Kreml urai tisztán látják, hogy a nyugati hatalmak csak üzleti tőkét akarnak kovácsolni maguknak a Szovjet katonai segitségének hangoztatásából, ők maguk azonban nem akarnak vállalni semmiféle kockázatot.

Angol-francia gyarmatügyi tanácskozás

London, junius 19.

(Magyar Távirati Iroda.) A *Daily Express* szerint Malcolm *MacDonald* gyarmatügyi miniszter Genfből hazatérőben megállt Párisban, ahol *Mandel* francia gyarmatügyi miniszterrel Palesztina, Sziria, valamint az angol és francia gyarmatbirodalom biztonságát közösen érdeklő kérdésekről tanácskozott.

Az egyiptomi külügyminiszter balkáni körutja

Isztambul, junius 19.

Az egyiptomi külügyminiszter törökországi látogatásával bőven foglalkoznak a török lapok. A legnagyobb fontosságot annak a körülménynek tulajdonitják, hogy a külügyminisztert utjára szakértők is elkisérték. Ezért lehetségesnek tartják, hogy

fontos politikai megegyezések megkötésére is sor kerül.

A lapok értesülése szerint ankarai látogatása után a külügyminiszter felkeresi *Bulgária, Románia, Jugoszlávia és Görögország fővárosait is. (MTI)*

Makay Margit és Timár József turnéja

Makay Margit, a kiváló müvésznő, *Timár* József, a kitünő müvész társaságában mához egy hétre vidéki turnéra indul, amelynek keretében a Budapesten már rendkivül sikert aratott szindarabot, a *Duo*-t mutatják be *Halálos szerelem* cimmel. *Makay* Margit és *Timár* József turnéjuk során *harminc várost keresnek fel.* A vendégszereplést Szolnokon kezdik.

Nem teljesitik *Bulgária* területi követeléseit

Páris, junius 19.

(Inf.) Gafencu román külügyminiszter athéni megbeszélései, a *Petit Parisien* szerint, *igen szivélyes légkörben* folytak le. A tudósító ugy látja, hogy

a megbeszélés tengelyében Bulgáriának a Balkánszövetséghez való csatolása állott.

A Balkánszövetség tagállamai között állitólag egyetértés uralkodik ezen a téren és a tekintetben is, hogy

Bulgária területi követeléseit nem teljesitik.

A Balkánszövetség együtt akar müködni Bulgáriával — irja a lap —, azonban nem hajlandó előfeltételeket teljesiteni. *Gafencu* a lap munkatársa előtt nyilatkozott is és a következőket mondotta:

— Nagyon becsüljük a szorgalmas és bátor bolgár népet és a legjobb szándékkal is vagyunk irányában. Reméljük, hogy a mult tapasztalatai fájdalmas eredményeivel együtt meggyőzték a bolgár népet, hogy *együtt kell müködnie a Balkánon szomszédaival.*

A francia lap tudósitója a Balkánszövetség általános politikájáról még megállapitja, hogy a szövetség valamennyi vezetője a jelenlegi európai áramlatokkal szemben a Balkánszövetség függetlenségét akarja megőrizni, a Balkán rendjét biztositani és a balkáni népek érdekeit védeni.

Bukarest, junius 19.

(Inf.) Gafencu külügyminiszter a «*Dacia*» román gőzös fedélzetén hétfőn indul vissza Athénből Kostanzába. Utközben a külügyminiszter *Isztanbulban megszakitja utját* és látogatást tesz az ökumén pátriárkánál, az orthodox egyházak legfőbb fejénél.

Bukarest, junius 19.

(Inf.) Titeanu propagandaminiszter vasárnap beszédet mondott a bolgárlakta déldobrudzsai tartomány székvárosában, Silistriában, a kisebbségi kérdésről. A városban Ferdinánd román király szobrát avatták fel s a város bolgár lakosságára való tekintettel *Titeanu* szükségesnek találta, hogy szóbahozza a kisebbségi kérdést. Legnagyobb meglepetésre azonban

nem a romániai népesoportok jogos követeléseinek esetleges teljesitéséről beszélt, hanem azt állitotta, hogy Romániának is vannak nemzeti kisebbségei külföldi államokban,

amelyekről nem szabad megfeledkezni. *Titeanu* szerint a jószomszédság reális politikájának alapja a külföldön élő román kisebbségek helyzetének rendezése. A román propagandaminiszter végül azt hangoztatta, hogy Románia „a legnagyobb határozottsággal" hangsulyozza a szomszédállamokkal szemben támasztott román „jogokat".

— **Tanfolyam a Magyar Szakácsok Egyesületében.** A Magyar Szakácsok Országos Egyesülete tanfolyamot rendez, amelyen főként a *gyümölcsbefőzés és főzelékkonzerválás magasabb ismereteire* tanitja meg a hallgatókat. Ezenkivül a cukrászmüvészet minden aprólékos csinját-binját is megismerteti a tanfolyam részvevőivel. A hathetes tanfolyam *junius 22-én, csütörtökön* kezdődik és arra a *Magyar Szakácsok Országos Egyesülete* titkárságánál lehet jelentkezni, Budapest, VII., Rákóczi-ut 38, I. emelet. Távbeszélő: 132—588.

KÉT JEGYET EGY CSAPÁSRA!

takarit meg, mert egy műsorban láthat két remek filmet!

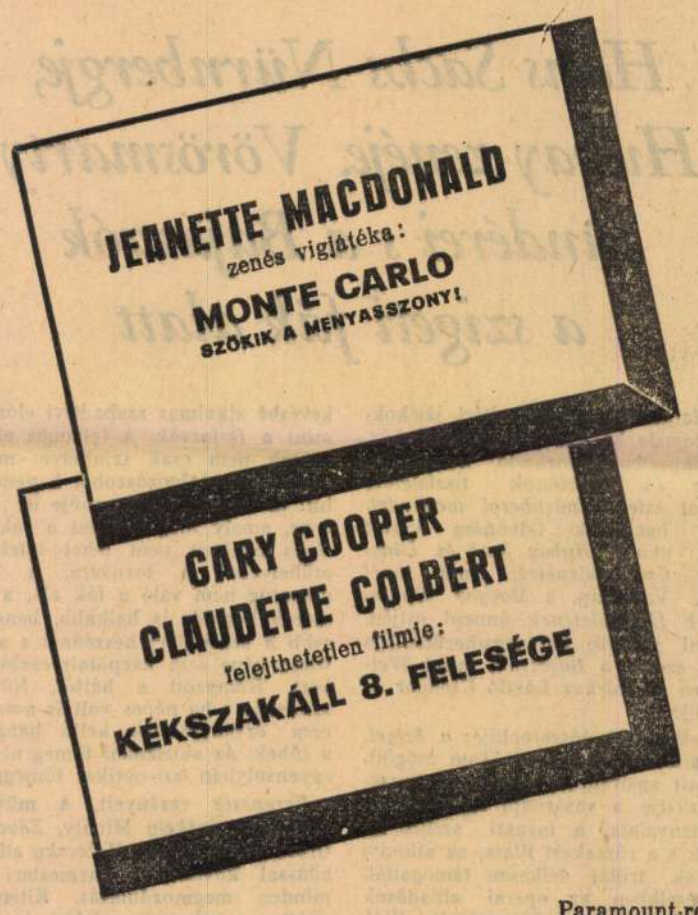

Paramount-repriz

MA * OMNIA

SZINHÁZ • FILM • TÁRSASÁG

Kedden délután temetik Kürti Józsefet, a szinpadművészet nagy halottját

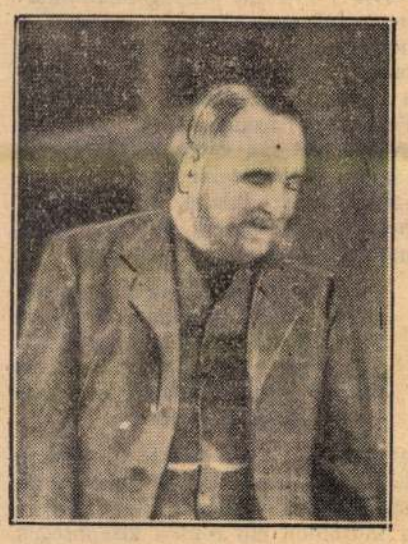

Kürti [illegible] a „Fiatalok szövetségé“-ben

Tegnap, vasárnap este fél nyolckor a Bakay-klinikán meghalt *Kürti* József, a Nemzeti Szinház kiváló művésze. Sulyos betegségében, amelyet cukorbaj okozott, kinzó és emberfeletti fájdalmaknak kellett volna az éjszaka folyamán fellépniök. A sors azonban ugy határozott, hogy azt az embert, aki egész életén át *az igaz, a jó és a becsületes ember mintaképe volt*, ne érje ujból a fájdalom. Megszöktette az életből *Kürtit*, akinek halála mélységes gyászba döntötte a magyar szinházat, a magyar szinpadirodalmat és a magyar közönséget, amely mindig forró szeretettel emelte az elsők közé *Kürti József* acélkemény alakját.

1881 julius 14-én született Szatmáron a müvész. Szinmüvészeti Akadémiát végzett, majd 1904-ben a Thaliatársasághoz szerződött, ahol először *Szemere* György *Siralomház*-ban cimü drámájában lépett fel. Nemsokára *Kövessy* Albert pécsi társulatának lett a tagja, majd 1907-ben a Népszinház-Vigoperához, 1909-ben pedig a Magyar Szinházhoz szerződött, ahol óriási feltünést keltett *Kisbán* Miklós drámájának, a *Nagyur*-nak Attila szerepében. Népszerüsége azonban akkor érte el tetőpontját, amikor a *Reinhardt* rendezte *Oedipus király* cimszerepét játszotta a cirkuszi előadásokon. *Reinhardttól* akkor szerződtetési ajánlatot kapott külföldre, amelyet azonban nem fogadott el. Magyar szinész akart maradni. 1913-ban a Nemzeti Szinház tagja lett. A *Kegyenc* Petronius-ában mutatkozott be a közönségnek. A háboru kitörésekor hadba vonult, majd később, mint a nemzeti kultura számára nélkülözhetetlent, felmentették. A Nemzeti Szinház szinpadán két kimagasló sikert aratott: a *Bánk bán* Tiborcában és az *Ellák* Attilájában. 1925 januárjában a Vigszinházban lépett fel az *Ezüstlakodalom*-ban, majd több nagy szerepet játszott a Belvárosi Szinházban, 1928-ban pedig visszaszerződött a Nemzeti Szinházhoz, amelynek azóta megszakitás nélkül tagja volt. Fontos és jelentős szerepei voltak Balogh Ábel az *Uri muri*-ban, mint Percy Henrik a *IV. Henrik*-ben, mint Török biró a *Piros bugyelláris*-ban, mint Feledi Gáspár a *Falurosszá*-ban, mint Pönge juhász a *Süt a nap*-ban, mint igazgató a *Légy jó mindhalálig*-ban. Sok-sok kis szerepet is játszott a nagy müvész, aki utolérhetetlen volt a kemény, magyar figurák ábrázolásában.

Évekkel ezelőtt cukorbetegség támadta meg, amely minden orvosi kezelés ellenére is egyre jobban elhatalmasodott szervezetében. Május 30-án a *VII. Gergely*-ben már sulyos betegen játszott. Kötelességét azonban teljesitette. Másnap orvosai tanácsára beszállitották a klinikára, ahol először a lábfejét, másodszor a lábát vágták le. A bölcs ember rendkivüli nyugalmával türte a fájdalmakat és szenvedte betegségét. Vasárnapra virradó reggel azonban elvesztette eszméletét. Eszméleten kivül volt késő estig. Este mintha magához tért volna. Betegágyát rettenve állták körül az orvosok abban a tudatban, hogyha teljesen visszanyeri eszméletét, a kinzó fájdalmak kibirhatatlanok lesznek számára. Félnyolckor azonban *meghalt anélkül, hogy felébredt volna.*

Ágya mellett felesége ült...

A nemzeti szinmüvészet nagy halottját *kedden délután temetik* a Nemzeti Szinház előcsarnokából. Temetésén résztvesznek a kormány kiküldöttei is.

Hans Sachs Nürnbergje, Hubay zenéje, Vörösmarty tündérei s a Bajazzók a szigeti fák alatt

A Margitszigeten szabadtéri játékokkal fejezte be évadját az Operaház. A Budapesten tartózkodó német miniszter és sajtófőnök tiszteletére szombat este *A nürnbergi mesterdalnokok* harmadik felvonása került szinre, utána *Hubay* Jenő és *Lányi* Viktor *Csárdajelenetek* cimü táncjátéka. Vasárnap, a *Magyar Operabarátok Egyesületének* ünnepi estjén, a tatai játékok két legsikerültebbje került szinre, a *Bajazzók*, majd *Weiner* Leó és *Márkus* László *Csongor és Tündé*-je.

Az előadások főszereplője: *a Sziget*, s ez miben sem maradt Tata mögött. A pázsit smaragdja, a nyirfák törzsének ezüstje, a vasárnapi ég kékjének ezer árnyalata, a tavaszi szellő, az olajfák s a rózsakert illata, az alkonyi madarak trillái lelkesen támogatták törekvéseikben az operai előadások felülmulhatatlan büvészmesterét: *Oláh* Gusztávot s ha szombat este szemergélt is az eső, vasárnap annál szebben ragyogtak a csillagok s a táj varázsa még megejtőbb volt, mint az Esterházyak ősi parkjában.

A szombati est sikere azonban mögötte maradt a vasárnapinak. Nem a müvészek igyekezetén és nem is a rendezésen mult ez: *A nürnbergi mesterdalnokok* harmadik felvonása kevésbé alkalmas szabadtéri előadásra, mint a *Bajazzók*. A felvonás első részének nem csak szinhelye: meghitt, bensőséges dolgozószoba, hanem meghitt és bensőséges a zenéje is, *„intim“ zene*, amely idegenül hat a fák alatt. Hans Sachsot nem lehet kitelepiteni mühelyéből a tornácra, a Wahnmonológ nem való a fák alá, a hangszerek beszéde is halkabb, bensőségesebb a szabadtéri beszédnél s a Festwiese képe sem kárpótolt csalódásunkért. Hiányzott a háttér, Nürnberg sziluettje s ha népes volt is a szinpad, nem érvényesültek kellő hangerővel a céhek. Az akusztikai tömeg nem volt egyensulyban az optikai tömeggel.

Ferencsik vezényelt. A müvészek: *Losonczy, Székely* Mihály, *Závodszky, Orosz* Julia, *Sárdy, Maleczky* stb. odaadással követték a karmesteri pálca minden megmozdulását. Kitett magáért a zenekar és a kórus is.

Hubay táncjátékának sikere miben sem maradt *A nürnbergi mesterdalnokok* sikere mögött, bár e táncjáték zenéjében is *a hegedü játssza* a főszerepet s a partitura szinei legtöbbször nem elég harsányak ahhoz, hogy átütő erővel érvényesülhessenek. *Rubányi* Vilmos vezényelte a balettet. Az együttesből *Vera* Ilona cigánylánya és *Kőszegi* pandurtisztje ragyogott ki.

A közönség hangulatára és elbüvöltségére jellemző, hogy bár előadás közben többször is megeredt az eső, senki sem hagyta el helyét. Néhányan kinyitották esernyőiket, de ha is csukták, amint lehetett.

Hát még vasárnap este! A *Bajazzák* szinei valóban csak Isten szabad ege alatt ragyognak ki a maguk pompájában, a szabadtér hangfogója hasznukra válik ezeknek a gyakran rikitó, néha kissé közönséges, de mindig igazi szenvedélyből fakadt, lángoló déli szineknek, amelyeket a rendezés kongenialitása csodálatos fényzuhatagokkal támogatott. Fényjáték volt, a szó legjobb értelmében, mind a *Bajazzók*, mind a *Csongor és Tünde* vasárnapi előadása, álomian szép, szinte elhihetetlen fényjáték, a fővilágositó mester: *Kornai* János büszke lehet munkájára. A szereplők pedig felülmulták önmagukat.

Fleischer Antal itáliai tüzzel vezényelt, *Palló* Imre megrázó erővel énekelte el a prológust s alakitotta Toniót, *Halmos* János, különösen a második képben, az alakító müvészetnek abba a magasságába emelkedett, amelyet a magyar müvészek közül csak *Környey* Béla ért el, *Dobay* Livia Neddája csupa sziv, szenvedély, izzó fiatalság s a commedia dell'arté-ban nem csak a szinpadi nézők, de a nézőtéri közönség szive is hevesebben vert. Igézete alatt tartott ez a két müvész: *Halmos* János és *Dobay* Livia mindenkit. *Hámorynak* legsikerültebb estéi közé tartozott a vasárnapi, *Sárdy* is megnyerően szerepelt.

Rendezés szempontjából mindent felülmult a *Csongor és Tünde*. Igaz: *Weiner* Leó hangszerelése is kamarazeneien finom, de ezek a sejtelmes és suhanó dallamok belesimulnak a tájba, akárcsak Mendelssohn Szentivánéji álom-zenéje. Tündéri zene, tündéri hangulat, tündéri játék ez, tündérek játsszák, nem is hisszük, hogy valóság volt, azazhogy: *elhisszük*, hogy a csodafa aranyalmái igazi aranyalmák voltak, igazi ördögfiak kergetőztek, pokoli lángok lobogtak a nyári éjszakában. És elhittük Csngor és Tünde szerelmét is, elhittük, hogy a szerelem több mindennél, tuléli a harcokat, a háborukat, magát a halált is.

Szalay Karola, *Klier* Nelly, *Brada* Rezső, *Harangozó* Gyula személyesitették a játék főszereplőit, *Kenessey* Jenő vezényelt s a müszaki szereplőket láthatatlanul Tolnai Pál biztos és hozzáértő keze irányitotta.

Tizenegy órakor ért véget az előadás. Az est folyamán tizenötször-husszor tört ki tapsban a közönség elragadtatása, nemcsak a müvészeknek, hanem a rendezőknek is szólt ez a hódolat s az előadás végén az ezüsthid csodájától alig tudott megválni a sokezer néző. De kiragyogtak a torony reflektorfényei s a játék végetért.

Utközben, hazafelé, arra gondoltunk, hogy az utolsó évtized alatt, a legsulyosabb viszonyok közepette, milyen csodálatos magasra emelkedett az Operaház müvészi szinvonala. Arra a céltudatos, törhetetlen erélyü fiatalemberre gondoltunk, akinek ez az emelkedés elsősorban köszönhető: *Radnai* Miklósra, aki ma már csak a csillagok magasságából szemlélheti, de bizonyára megelégedéssel nézi müvészegyüttesének szereplését. A magyar kultura egyik legnagyobb büszkeségére gondoltunk: *Márkus* Lászlóra, a kiváló költőre, rendezőre, tervezőre. Ő folytatta és fejlesztette, amit Radnai megkezdett. Nemcsak megtartotta az Operaházat régi szinvonalán, de müvészi becsületét még öregbitette is. Hálával gondoltunk rá, mert nagyrészt az ő érdeme, hogy ezt a ma már világszerte hires müintézetet a napi politika szennyes hullámai nem öntötték el s meg tudott maradni a zenemüvészet tiszta szigetének. S a vasárnapi est rendezőjére is gondoltunk, *a Magyar Operabarátok Egyesületének lelkére: Fellner* Alfrédra, arra az önzetlen és érdemes munkára, amelyet évek sora óta teljesit azért, hogy a magyar operai kulturának minél több hivet szerezzen. Esztendőnkint körülbelül százezer pengő jut tevékenységének eredményeként operai célokra. *Az utolsó mecénások egyike* az Operabarátok Egyesülete. Megérdemli, hogy rá is essék egy sugár abból a fényből, amely Európa zenei térképén Operaházunkat jelenti.

Fodor Gyula.

Kabaré — jótékonycélra

A Magyar Szinház szezonzáró előadását tegnapra, vasárnap estére tervezték. Az uj terv szerint azonban még egy estével megtoldották a szezont. Igy az utolsó előadás ma este lesz, amikor is a Juniusi kabaré kerül szinre — jótékony célra. A tiszta jövedelmet a szinpad és a szinház munkás[illegible]

MOZIMŰSOR

ADMIRAL (Margit-körut 5/b. Tel.: 3-537-07): **Nagy keringő.** (Luise Rainer, Fernand Grawey.) — **Hiradó.** (½4, ½6, ½8, ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) Vasárnap délelőtt ½10 és ¾12-kor: **Matiné.**

ALKOTÁS (Gömbös Gy.-ut 11. T.: 155—374): **Robin Hood.** (Errol Flynn.) — **Ember ember ellen.** (Dick Foran.) — **Hiradó.** (¼4, 6 és 9, vasár- és ünnepnap: ½2, ¼5, 7 és ¾10-kor.)

ANDRÁSSY (Csengery-utca és Andrássy-ut sarok. Tel.: 124—127): **Tiszavirág.** (Tolnay Klári, Lehotay.) — **Piros bugyelláris.** (Bordy Bella.) (½5, 6, ½8, szombaton: 4, ¾7, ½10, vasár- és ünnepnap: ½2, ¼5, 7 és ¾10 órakor.)

ATRIUM FILMSZINHÁZ (Margit-körut 55 szám. Telefonszám: 153—034 és 154—024): **Megbélyegzett asszony.** (Sessue Hayakawa, Victor Francen, Luis Jouvet.) — **Hiradók.** (½6, ½8 és ½10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap: ½4-kor is.)

BELVÁROSI (Irányi-u. 21. Telefon: 3-845-63): **A nagy keringő.** (Miliza Korjus, Fernand Grawey.) **Látta-e már Trocaderót? Hiradók.** (Jobbt.: ½5, 7, ½10, balt.: 8, vas. jobbt.: ½5, 7, ½10, balt.: ½4, 6, ½9.) Az első előadás 30—80 fill.

BODOGRAF (József-körut 63. Tel. 149—510): **A nagy keringő.** (Luise Rainer, Miliza Korjus.) — **Látta-e már Trocaderót?** (½5, 7, ½10, vasár- és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8 és ½10 órakor.)

BROADWAY-FILMSZINHÁZ (VII., Károly-körut 3. szám. Telefon: 14—42—12): **Honolulu.** (Eleanor Powell, Robert Young.) — **Kabaré a mellényzsebben.** (½4, ½6, ½8, ½10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) Az első mérsékelt.

BUDAI APOLLO (Csalogány-u. 46. T.: 351-500): **Aranyat asszonyért.** (Viktor Staal.) **Kisértés órája.** (Joan Crawford.) (½5-től folyt., utolsó előadás 9-kor. Képszünet kb. 6-kor és ½8-kor. Vasár- és ünnepnap: 3, 6, 9.)

CAPITOL FILMPALOTA (Baross-tér 32. sz. T.: 13-43-37): **Három kis angyal.** (Deanna Durbin.) — **Hiradó.** (¼4, ½6, ½8 és ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) — Az első mérsékelt. — 2-ik hétre prolongálva.

CITY (Vilmos császár-ut 36—38. T.: 111—140): **Az örök csavargó.** (Wallace Beery, Mickey Rooney.) — **A szépség iskolája.** — **Hiradó.** (¾6, ¾8, ¾10, szombat, vasár- és ünnepnap ¾4-kor is.) Negyedik hétre prolongálva.

CORSO (IV., Váci-u. 9. szám. Tel: 18-28-18): **Heten a Himalája ellen. (Az 1937/38. évi expedició.)** — **Az örök napfény országa.** — **Hiradó.** (½6, ½8, ½10, szombat, vasár- és ünnepnap ½4-kor is.)

CORVIN (József-körut és Üllői-ut sarok. Tel.: 138—988 és 139—584): **Könnyü a férfiaknak!** (Lilian Harvey.) — **Kisérő müsor.** — **Hiradók.** (½4, ½6, ½8 és ½10 órakor, vasár- és ünnepnap ½2 órakor is.) — Első előadáson mindennap 1000 hely 40—80 fill.

DAMJANICH (Damjanich-utca 1. T.: 1-348-03): **Aranyat asszonyért.** (Victor Staal.) — **Mindenki gyanus.** (½5, 6, 9, vasár- és ünnepnap: 3, 6 és 9 órakor.)

DÉCSI FILMSZINHÁZ (Teréz-körut 28. Tel.: 125—952 és 121—343): **Fehér börtön.** (Una Merkel, Alan Marshal.) — **Ne játsz a tüzzel.** — **Zenekar a rács mögött.** — **Hiradó.** (6, 8, 10, szombat, vasár- és ünnepnap 4 órakor is.)

ELIT MOZGÓ (V., Szent István-krt 16. szám. Tel.: 114—502): **Fiuk városa.** (Spencer Tracy és Micky Rooney.) — **Hiradó.** (4, 6, 8 és 10. vasárnap 2-kor is.) Prolongálva!

FORTUNA (Rákóczi-ut 22. Telefon: 1-325-83): **Pajkos hercegnő.** (Jeanette MacDonald és Nelson Eddy.) — **Kisérő müsor.** — **Hiradó.** (4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) Az első mérsékelt.

FORUM FILMSZINHÁZ (Kossuth Lajos-utca 18. sz. Tel.: 1-885-28. 1-895-43 és 1-897-07): **Csillogó csillagok.** (Rosemary Lane, Rudy Vallee.) (½6, ½8, ½10, szombat, vasár- és ünnepnap: ½4-kor is.)

GLORIA (Thökölv-ut 56. Telefon: 144—800): **Tarzan győz.** (Herman Brix.) — **Köszönöm, hogy elgázolt.** (Turay Ida, Kabos.) — **Hiradó.** (½5-től folyt., utolsó 9 órakor, vasár- és ünnepnap: 3, 6 és 9 órakor.) — Az első mérsékelt.

HOLLYWOOD FILMSZALON (Bethlen-tér 3. Tel.: 14-24-55): **Fiuk városa.** (Mickey Rooney, Spencer Tracy.) — **Hiradó.** (¼4, ½6, ½8 és ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.) Az első előadás mérsékelt. — Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Matiné.**

HOMEROS (Hermina-ut 7. sz. Tel.: 2-961-78): **Nagy keringő.** (Luise Rainer.) — **Hiradó.** (½8-tól a kertben kedvező idő esetén, ¾5, 7, ¼10, vasár- és ünnepnap ½2-től folyt.)

IPOLY FILMSZINHÁZ (V., Csáky-utca 65. Ipoly-utca sarok. Telefonszám: 292—626): **A meg nem értett férj.** (Louise Ulrich.) — **Első tavasz.** (Deanna Durbin.) — **Hiradó.** (¼4, ¼7, ¼10, vasár- és ünnepnap: ½2, ¼5, 7 és ¾10 órakor.)

JÓZSEFVÁROSI FILMPALOTA (Kálvária-tér 7. sz. Tel.: 134—644): **A nagy keringő.** (Luise Rainer.) — **Látta-e már Trocaderót?** — **Hiradó.** (¼5, ¾7, ¼10, vasár- és ünnepnap: ¾2, ¼5, ¾7, ¼10.) Az első mérs.

KAMARA MOZGÓKÉPSZINHÁZ (T.: 14-40-27): **A megbélyegzett asszony.** (Sessue Hayakawa és Victor Francen.) (6, 8 és 10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap 4-kor is.)

KULTUR KERTMOZGÓ (Kinizsi-utca 16. sz Üllői-ut és Kinizsi-utca sarok. Tel.: 38-61-93): **Szerelmes századok.** (Sacha Guitry.) — **Pásztoridill.** — **Hiradó.** (Teremben: ¼6, kertben: ¾8, ¾10, vasár- és ünnepnap teremben: ¾2, ¾4, ¾6, kertben: ¾8, ¾10.)

LLOYD FILMSZINHÁZ (V., Hollán-u. 7/a. sz. Szent István-körut sarkán. Tel.: 111-994): **Goldwyn Follies. (Forr a vér, forr a dal.)** (3 Ritz.) (Mindennap: 4, 6, 8 és 10 órakor.)

NYUGAT MOZGÓ (Teréz-krt 41. T.: 127—162): **Rácsnélküli börtön.** (Annie Ducaux.) — **Nehéz apának lenni.** (Szeleczky Z.) — **Hiradó.** (½5, ½8, 9, vas. és ünn.: 3, 6, és 9.) Az első mérsékelt.

ODEON (Rottenbiller-u. 37/6. Tel.: 1-302-63): **Tarzan győz!** — **Iza néni.** (Fedák Sári, Törzs, Jávor.) — **Hiradó.** (½5 órától folyt., utolsó szombaton ½10, a többi köznap 9-től, vas. és ünn.: 2, ½5, 7, ½10.) — Az első előadás mérsékelt helyárakkal. — Vas. délelőtt ½11 órakor: **Matiné.**

OLYMPIA (Erzsébet-körut 26. Tel.: 342—947): **Mindenki gyanus.** (Larquey.) — **Uz Bence.** (Jávor, Bordy Bella.) — **Hiradó.** (Mindennap: 11, 2, ½5, 7, ½10.) Az első mérsékelt.

OMNIA (József-krt és Kölcsey-u. sarok. Tel.: 130—125): **Kékszakáll 8-ik felesége.** (Claudette Colbert.) **Monte Carlo.** (Jeanette Mac Donald.) (Filmek kezdete: Kékszakáll 8-ik felesége: 5, 8, 11, Monte Carlo: ½7, ½10, szombat és vasárnap: Kékszakáll 8-ik felesége: 4, 7, 10, Monte Carlo: ½6, ½9, ½12.)

ORIENT (Izabella-u. és Aradi-u. sarok. Tel.: 114—926): **Tarzan győz.** — **Ninecsenek vételenek.** (Turay Ida, Szilassy.) — **Hiradó.** (½5, 6, 9, szombaton: ½5, ½7, ½10, vas. és ünn.: 2, ½5, 7, ½10.) Az első mérs.

OTTHON MOZGÓ (Beniczky-utca 3—5. szám. Tel.: 146—447): **A válópéres leány.** (Merle Oberon.) **Ahol semmi sem szent.** — **Hiradó.** (Hétköznap ½5-től folyt., utolsó 9 órakor, szombaton ¼4, ½7, ½10; ünnep- és vasárnap: 3, 6 és 9-kor.) Az első mérsékelt.

PALACE (Erzsébet-körut 8. Tel.: 136—523): **Szerelmesek.** (Jeanette MacDonald, Eddy Nelson.) **Hiradók.** (Mindennap: 3, ¼6, ½8, ¾10 órakor.) Az első mérsékelt.

PÁTRIA (Népszinház-u. 13. Tel.: 145—673): **Mindenki gyanus.** — **Charlie Chan Honoluluban.** (4, ½6, 9, szombaton: ¼4, ½7, ½10-kor, vasár- és ünnepnap: 2, ¼4, ½7 és ½10-kor.) Az első mérsékelt. — Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Matiné.**

PHÖNIX MOZGÓ (Rákóczi-ut 68. T.: 144—454): **A nagy keringő.** (Luise Rainer, Fernand Gravet.) — **Hiradók.** (5, ¼8, ½10, szombat, vasár- és ünnepnap: 3, 5, ¼8 és ½10-kor.) Az első mérsékelt.

RÁDAY (Ráday-utca 32. Telefon: 382—581): **Nehéz apának lenni.** (Páger, Szeleczky Z.) — **Malakkai nő.** (Edwig Feuillére.) (½5, ¾7 és ½10 órakor, vasárnap: 2, 4, 6, 8 és 10 órakor.) Az első mérsékelt.

RÁDIUS (Nagymező-utca 22—24. sz. Telefon: 122—098 és 120—564): **Külvárosi szálloda.** (Annabella, Luis Jouvet.) — **Hiradók.** (¾6, ¾8, ¾10, szombat. vasár- és ünnepnap: ¾4-kor is.) Harmadik hétre prolongálva.

REX (István-ut 39 szám. Telefon: 1-394-16): **Csikágó.** (Alice Faye, Tyrone Power.) — **Tarzan győz.** (Herman Brix.) (½5 órától folytatólagos, utolsó előadás 9 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap: 3, 6, 9-kor.)

RIALTO (Rákóczi-ut 70. sz. Telefon: 1-394-97): **Mindenki gyanus.** — **Charlie Chan Honoluluban.** — **Hiradó.** (4, ½7 és 9 órakor, vasár- és ünnepnap: ½2, 4, ½7 és 9-kor.) Az első mérsékelt.

ROYAL APOLLO (Erzsébet-körut 45—47. Tel.: 141—902 és 342—946): **A tékozló asszony.** (Hilde von Stolz, Albrecht Schoenhals.) — **Hiradó.** (6, 8, 10, szombat, vasár- és ünnepnap 4-kor is.)

ROXY (Rákóczi-ut 82. sz. Telefon: 143—824): **Boresa Amerikában.** (Dayka M., Mály.) — **Nehéz apának lenni.** (Szeleczky, Páger.) (3, ½7, ½10, vasár- és ünnepnap: 1, ¼4, ½7, ½10-kor.) Az első mérs.

SAVOY (Kálvin-tér. Üllői-ut 2. Tel.: 1-460-40): **Mr. Amerika.** (Adolphe Menjou, Arleen Whelan.) **Szárnyas tengerészek.** (Olivia Havilland.) (4, ½6, 9, szombaton: ¼4, ½7 és ½10, vasár- és ünnepnap: 2, ¼4, ½7 és ½10-kor.) Az első félhelyárakkal. — Vasárnap délelőtt ½11-kor: **Matiné.**

SCALA FILMPALOTA (Teréz-körut 60. Tel.: 11-44-11): **Álarcos angyal.** (Ginger Rogers, Georg Brent.) — **Nemzetközi varieté.** — **Hiradók.** (¼6, ½8 és ¾10 órakor, szombat, vasár- és ünnepnap 3-kor is.) Nyitott tető.

SIMPLON (Horthy Miklós-ut 64. T.: 268—999): **Könnyü a férfiaknak.** (Lilian Harvey és Willy Fritsch.) — **Kisérő müsor.** — **Hiradó.** (¼4, ½6, ½8, ½10, vasár- és ünnepnap ½2-kor is.)

STUDIO (Akácfa-utca 4. Nemzeti Szinháznál. Tel.: 140—840): **Párisban huncut a lány.** (Danielle Darrieux.) — **Hiradó.** (4, 6, 8 és 10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) Az első félhelyárakkal.

TIVOLI (Nagymező-utca 8. Tel.: 1-230-49): **Charlie Chan Honoluluban.** — **Shanghai expressz.** — **Hiradó.** (½5-től folyt., az utolsó 9-kor, szombaton: ½5, 7, ½10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) Az első mérs. Vasárnap délelőtt 11 órakor: **Matiné.**

TURÁN (Mozsár-u. és Nagymező-u. sarok. T.: 128—401): **Nagy keringő.** (Luise Rainer és Fernand Grawey.) — **Hiradó.** (4, 6, 8, 10, vasár- és ünnepnap 2-kor is.) — Vasárnap délelőtt ¾11-kor: **Matiné.**

URÁNIA FILMSZINHÁZ (Rákóczi-ut 21. sz. T.: 146—045): **Intermezzo.** (Játék a szerelemmel.) (Lil Dagover.) **Tintahalak. Hiradók.** (5, ¼8, ½10, vasár- és ünnepnap: 3, 5, ¼8 és ½10 órakor.) — Prolongálva!

VESTA FILMSZINHÁZ (VII., Erzsébet-krt 39): **Shanghai expressz.** (Marlene Dietrich.) — **Zaza.** (Claudette Colbert, Herbert Marshall.) — **Hiradó.** (½4, ½7 és 9-kor, vasár- és ünnepnap: 11, 2, ½5, 7 és ½10 órakor.)

* **Pallay Anna táncakadémiájának** növendékei tegnap délelőtt vizsgáztak Magyar Szinház szinpadán. A vizsga, amely nem kevesebb, mint negyven számból állott, nagy és komoly sikert aratott a zsufolt nézőtér lelkes közönsége előtt. A szereplők közül különösen kitünt a már Londont is megjárt *Darvas* Marika, aki Debussy Variációit kivételes tehetséggel táncolta; a 12 éves *Goll* Bea, aki Chopin Improvizációját adta elő igazi müvészettel és akinek megjelenése, meglepő készsége és saját tánckreációja dörgő tapsvihart keltett, *Ráskay Rott* Vera, aki Michelly Kis kalóz-ában tett tanuságot tehetségéről. Chopin Nocturne-jében egy fiatal és nagyon kedves, tehetséges táncosnőt, *Komor* Ágit láttuk bemutatkozni. Megérdemelte azt a viharos tapsot, amely produkcióját kisérte. A többiek, *Nemes* Évi, *Gombos* Kálmán, *Pécsi* Marica, *Erőss* Éva, *Udvary* Stefi, *Nagy* Anci, *Leitner* Éva, *Gémes* Gizi, *Martonyi* Alfréd és *Sziver* Imre valamennyien kitünőek voltak. A táncvizsga végén a közönség melegen ünnepelte *Pallay* Annát és munkatársait.

* **Rózsahegyi Kálmán,** a Nemzeti Szinház örökös tagjának növendékei e hó 21-én, szerdán este 7 órakor vizsgáznak a *Zeneművészeti Főiskola* kamaratermében. Jegyek a pénztárnál válthatók.

Az ESTI KURIR kiadóhivatalának telefonszámai: 112-188, 125-405

NEMZETI UJSÁG
1938 · JANUÁR · 23

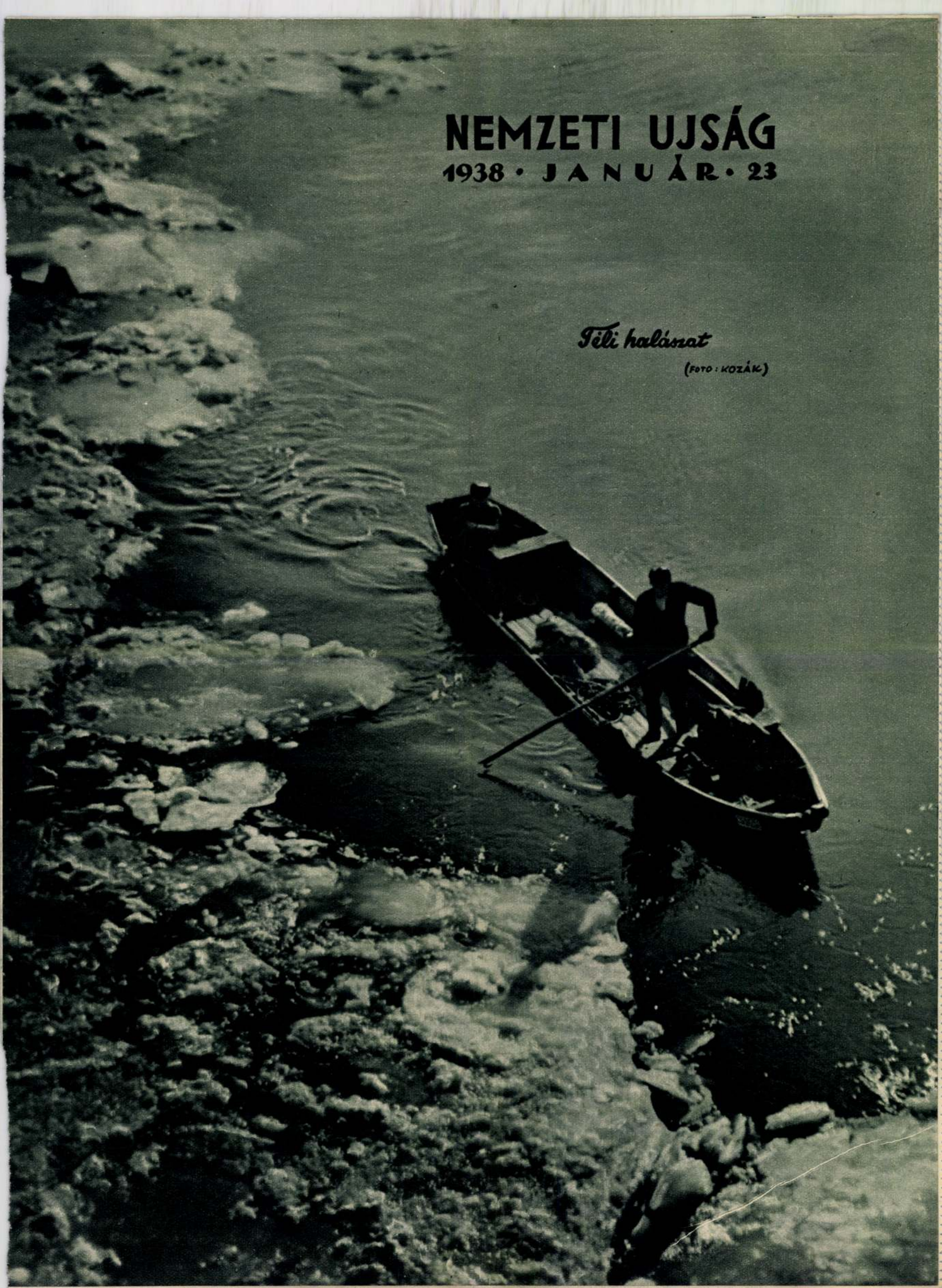

Téli halászat

(FOTO: KOZÁK)

OPERAHÁZ:

IGOR HERCEG

Báthy Anna és Palló Imre

Komáromy Pál és Laurisin Lajos

VAJDA M. PÁL FELV. Rösler Endre és Budanovits Mária

I. felvonás

II. felvonás

III. felvonás

A lagunákon már hajnalban megkezdődik a halászat

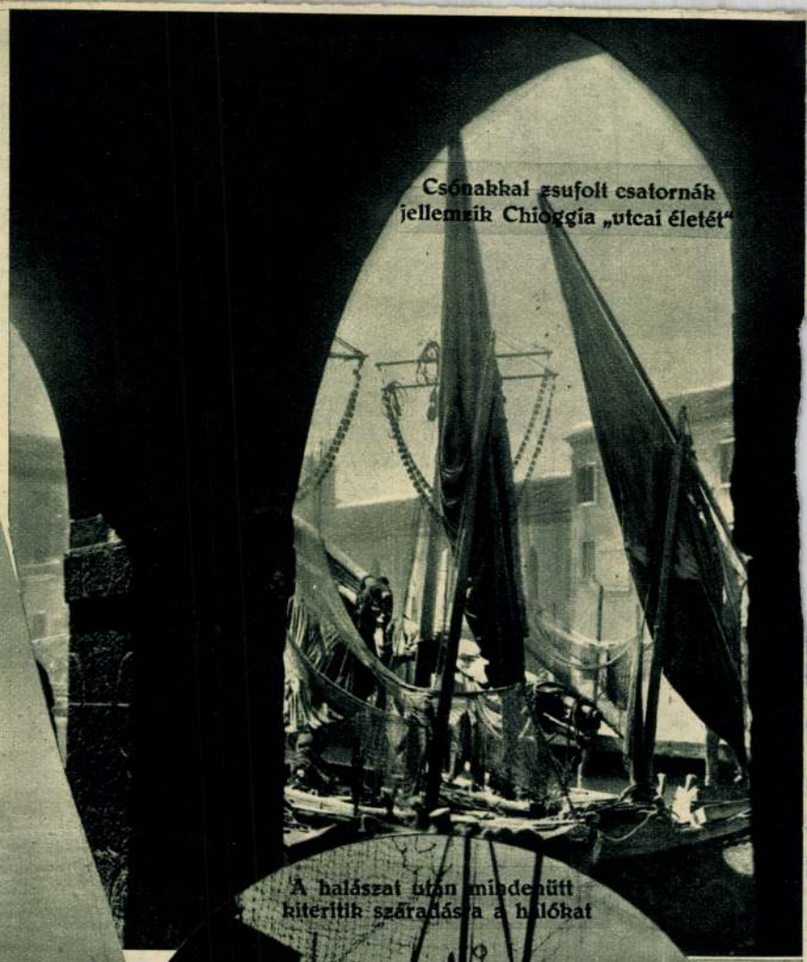

Csónakkal zsufolt csatornák jellemzik Chioggia „utcai életét"

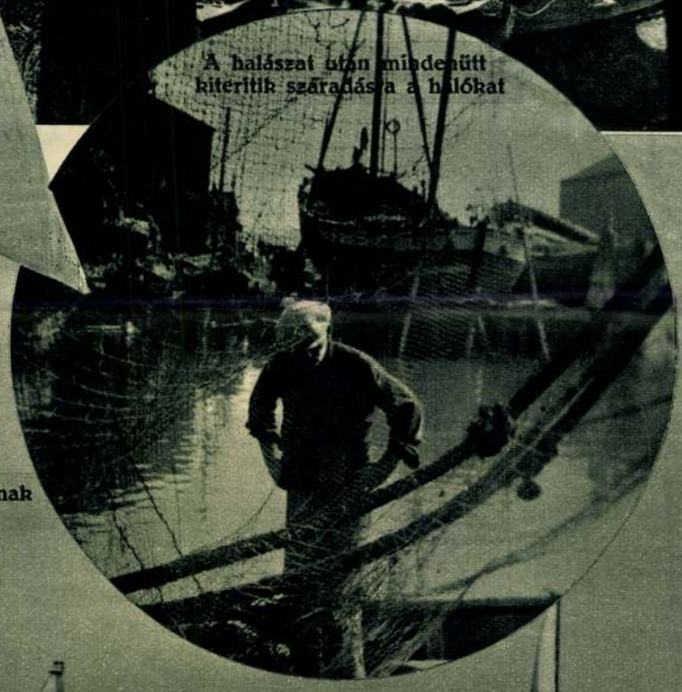

A halászat után mindenütt kiteritik száradásra a hálókat

Vitorlák, hálók, lagunák

A velencei stilusu halászfalu festői házai között állanak a vitorlás bárkák

Őrizetbe vettek egy magántisztviselőt útlevélhamisítási ügyben

(Saját tudósítónktól.) A főkapitányság bűnügyi osztályán szerdán egy útlevélhamisítás ügyében indult meg az eljárás. A rendőrség megtudta, hogy B. Miklós 41 éves magántisztviselő *hamis útlevelet szerzett* valamilyen úton-módon. A magántisztviselőt előállították és *őrizetbe vették*. Azt mondotta, nem tudta, hogy útlevele nem szabályszerű és megjelölte azt az egyént, akit megbízott útlevélügyének elintézésével. Ez az ember csütörtökön a főkapitányságra kerül és akkor tisztázzák majd a rejtélyes hátterű útlevélhamisitás ügyét.

— **Fabinyi pénzügyminiszter beszéde a Gusztáv Adolf Gyámintézet közgyűlésén.** Szerdán este az óbudai evangélikus templomban tartotta a *Magyarhoni Egyetemes Gusztáv Adolf Gyámintézet közgyűlését*, amelyen megjelentek *Sztranyavszky* Sándor, *Fabinyi* Tihamér, báró *Radvánszky* Albert, *Kapi* Béla, *Kovács* Sándor, *Domján* Elek püspökök. *Raffay* Sándor püspök istentisztelete után báró *Feilitsch* Berthold mondott megnyitót, *Mokr* Henrik jelentést tett, majd *Bruhns* lipcsei lelkész, a német Gusztáv Adolf Egylet helyettes elnöke üdvözölte a magyar evangélikus egyházat, amelynek nevében *Ziermann* Lajos válaszolt. Ezután *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter fejtegette a Gyámintézet jelentőségét s kijelentette, hogy a Gyámintézet működése nélkül az evangélikus kultúra elveszett volna. Megállapította, *hogy az evangélikus egyház újjászületésének korszakát éli.* Végül *Ziermann* Lajos terjesztette elő az évi jelentést.

— **Visszatartották állásában Csergő csongrádi alispánt.** *Szentesről* jelentik: *Csergő* Károly alispán *szolgálati ideje lejárt.* A vármegye feliratban kérte a belügyminisztert, hogy az alispán *ez év végéig megmaradhasson állásában.* A belügyminiszter most értesítette a vármegyét, hogy a kéréshez *hozzájárul.*

— **A prágai olasz követ** szerdán a külügyminiszternél tiltakozott a fasizmust és Mussolinit ért kommunista támadások miatt. A képviselőházban ugyanis *Sve.ma* kommunista képviselő az olasz kereskedelmi szerződés pótegyezményének tárgyalása alkalmából támadást intézett Mussolini és a fasizmus ellen. *Krofta* külügyminiszter elítélte a képviselőházi kommunista kisebbség magatartását és élénk sajnálkozását fejezte ki az olasz követ előtt.

— **Visszaelnek a Frontharcos Szövetség nevével.** A tűzharcos törvényjavaslat parlamenti tárgyalásával kapcsolatosan előfordult, különösen vidéken, hogy egyes lelkiismeretlen könyvügynökök az Országos Frontharcos Szövetségre hivatkozással kitüntetések összeírása, vagy más ürügyeken könyvmegrendelővet iratnak alá a tájékozatlanokkal. A szövetség elnöksége ezúton is felhívja a figyelmet arra, hogy bárki, bármilyen címen a szövetségre való hivatkozással jelentkezik és felszólítás a az elnökség által szabályszerűen aláírt és bélyegzővel ellátott megbízólevelet vagy meghatalmazást felmutatni nem tud, *szélhámos*, ennélfogva a legközelebbi hatósági közegnek adandó át.

— **Két lovagias ügy egy interpelláció alatt.** *Andaházi Kasnya* Béla szerdai parlamenti interpellációja közben *Erődi-Harrach* Tihamér egy megjegyzést tett *Andaházi Kasnyára*, aki ezért *Czirják* Antal és *Némethy* Vilmos útján magyarázatot kért. Ezt a lovagias ügyet *Erődi-Harrach* megbízottainak kimagyarázkodásával elintézték, ekkor azonban *Erődi-Harrach Tihamér kért magyarázatot* Andaházi Kasnya válaszáért *Kölcsey* István és *Konkoly-Thege* Kálmán útján. *Andaházi Kasnya* kérte, hogy *Erődi-Harrach* felvilágosítása után *tekintsék válaszát meg nem történtnek* s ezzel ez a második ügy is elintéződött.

— **Kivégezték a beiruti amerikai főkonzul gyilkosát.** *Beirutból* jelentik: *Marriner* amerikai főkonzul gyilkosát *kivégezték.*

— **Beküldött hírek.** Csütörtök. Előadások. — A Földrajzi Társaságban Pécsi Albert: »Az Alföld mélyedései« (Múzeum körút 6—8., fsz. jobbra), 6-kor. — A Népművelődési Biz. Női Művelődési Telepén Bobula Ida: »A nő kérdés története« (Vas u. 10.), 7-kor. — A Higiénikusok Társaságában H. A. Gins (Berlin): »A virustermelés újabb tapasztalatai és immunizálás a virusmegbetegedésekkel szemben« (Eszterházy u. 9), 6-kor. A Lipótvárosi Társaskörben Virány Egon: »Pénz vagy arany« (Szent István körút 1.), ½9-kor. — A MIEFHOE Jogász Társaságában Sós Endre: »Dunavölgyi kiegyezés« (Királyi Pál u. 9.), 8-kor. — A zsidó szabadegyetemen Hevesi Ferenc: »A zsidó filozófia kezdetei«, 6-kor; Csech Arnold: »Pedagógiai alapproblémák«, 7-kor (Sip u 12. II. 33.). — A Természettudományi Társulatban Pénzes Antal: »A növények védekezése a verőfény ellen«; Oláh László: »Egy triploid délamerikai vadburgonya és fajkeresztezéseinek cytogenetikai vizsgálata«; Bánhegyi József: »Újabb adatok Budapest környéke csészegombáinak ismeretéhez«; Mándy György: »A freiburgi egyetemi növénykert«; Balás Géza: »A Gellérthegy gubacsai« (Eszterházy u. 16.), 6-kor. — Különfélék. — A Magyar Külügyi Társaság ma d. u. 6-kor a Parlamenti Múzeum előadótermében (bejárat a XVII. kapun, a Tisza-szoborral szemben) ülést tart. — A Gárdonyi Társaság ma d. u. ½6-kor a Pátria Klubban (Erzsébet körút 43.) a nagy író halálának emlékére Gárdonyi emlékünnepet rendez, amely után kiosztják a főváros Gárdonyi-jutalomdíját. — The English-Speaking Circle of Hungary teaestélye. Mrs. Florence Wood- v. Vásony: The Bunch of Cornglowers Movement (filmmel). Este ½9 órakor, V., Arany J. u. 16.

FELHÍVÁS!

Korona Kakaó- és Csokoládégyárnak közismert mokkával ízesített pirosszínű árukihordó triciklije eltűnt. Felhívjuk a közönség figyelmét, kísérje figyelemmel az udvarokat és mindazon helyeket, ahol tricikliket vagy alkatrészeket értékesíteni lehet. Külön ismertetőjel, hogy a tricikli tetején kétoldalt fából készült nagy mokka van felerősítve.

A becsületes megtalálónak vagy útbaigazítónak, ha a kocsit visszakapjuk, komoly jutalmat ad a

Korona Kakaó- és Csokoládégyár
IX., Tűzoltó utca 79. Telefon: 136-428.

Az irodalmi pörök

Németh Imre előadása

(Saját tudósítónktól.) A Bartha Miklós Társaság szerda este előadóülést tartott, amely iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg. Nemcsak a társaság tagjai jelentek meg teljes számmal, hanem az írói világ igen sok reprezentánsa is ott volt, hogy meghallgassa Németh Imre országgyűlési képviselő előadását, amelyet »Irodalmi pörök« címen tartott meg.

Előadásának bevezetésében megemlékezett Németh Imre arról, hogy mostanában feltűnően elszaporodtak az irodalmi pörök, helyesebben és szabatosabban: az írók ellen indított pörök.

— Nyugodt lelkiismerettel és tiszta felelősségtudattal merem mondani, — fejtegette az előadó — hogy ez a harc, ami itt már több mint másfél évtizede hol erősebben fellobbanva, hol kissé lanyhulva, de szünet nélkül folyik *a földjáradék méltatlanul egészségtelen birtoklásának gyökeresebb megváltoztatásáért*, népünk elesett millióinak fölemeléséért, ez a harc éppen úgy a nemzet legmélyebb életösztönének akaratnyilvánulása, mint volt ama régi harc a szó szabadságáért. Bizonyos, hogy miként azt a régi harcot, annak a harcnak erejét sem törték le pörökkel, ez az új harc sem szűnik meg és nem nyugszik meg, míg célját: *a nagybirtokrendszer teljes lebontását* el nem érte.

— Ennek a harcnak atmoszférája termeli és hívja porondra azokat a mai írókat, akik mostanában sorozatosan állanak a bírói szék előtt. Nem lehet véletlen, nem lehet felületes társadalmi pszichózis, nem lehet egészen felszínes divat, hogy egészen különböző érdeklődésű és kategóriájú írók, mégpedig java-írók, egész sora essék az osztályellenes izgatás, vagy ami még súlyosabb, a nemzetrágalmazás bűnébe?! Azt mégis csak látni kellene, hogy ma az egész élő magyar irodalom minden valamirevaló munkása a szó legnemesebb és legtisztább értelmében *politikai irodalmat* csinál, amelynek tendenciája egy és ugyanaz: mély és gyökeres belső változást a magyar életstruktúrában erkölcsben és általános magatartásban.

— Nem maradok az elmélet síkján; mingyárt konkrét bizonyító példával illusztrálom, hogy mit jelent az írói megszólalás, a rámutatás, a kiállás, *a nemzetiségek tömegmozgalmainak* szempontjából. Sokat hallottunk mostanában az erdélyi magyarság közösségi tudatának új megnyilatkozásáról, a korszakos jelentőségű *marosvásárhelyi találkozóról*. Ez a találkozó a kisebbségi sorsba szakadt magyarság erdélyi részének szellemi talpraállását és új, erős életre való indulását jelentette. Az erdélyi fiatalabb magyar nemzedék mozgalmának legfőbb erjesztője két író könyve volt. Az egyik *Makkai* Sándor »Magunk revíziója« című könyve, de főleg és nagyobbrészben egy magyarországi magyar írónak, *Németh* Lászlónak »Magyarok Romániában« című útirajza. Németh Lászlónak eme írása ellen valami nyomozati ügybuzgalom ugyancsak nemzetrágalmazási vádat akart konstruálni, de ebben az esetben szerencsére az a bölcsesség érvényesült, amire bizony más esetekben is fölöttébb szükség volna.

— A jelen aktuális írói pőreit és ítéleteit szemlélve, azt kell kívánnunk, hogy ne a harcos és megtorló szempont, hanem a ritka bölcsesség fölénye és okossága érvényesüljön. Már a parlamentben is többször rámutattam arra, hogy *a magyar irodalom művelőinek a magyar nemzetpolitikai, szociálpolitikai problémái iránt való egyetemes érdeklődése egyszerűen kivetítődése a magyarság általános lelkiállapotának, a változás heves vágyának.* Hogy ez a változási vágy az irodalmi művekben sokszor olyan vehemens, talán valóban izgató és lázító hangon is jelenik meg, ez az egyetemes magyar lélek vágyának hőfokát is mutatja.

— Itt tisztán kell látni, hogy most a nép alsómillióii ébrednek és törnek öntudatosodásra. Legyünk tisztában azzal, hogy *itt most valójában egy új nemzet születik*, a magyar nép-nemzet, amely a történelmi multban is másfelé keresi a maga tradícióit és hőseit, mint ahol a nemesi osztályok keresték.

— A nemzet mai, minden felelős tényezőjének tisztán és világosan látnia kell ezt a hatalmas átalakulási folyamatot és az *eltipró szigor amúgyis hiábavaló erőfeszítése helyett a megértés, a bölcs okosság fölényével és szeretetével kell a vele járó jelenségeket elbírálni.*

— Mostanában, éppen az írói pörök alkalmából sokszor hallja az ember azt a vádat, hogy ezek az írók a hazai állapotok túl sötét színezésével az ország tekintélyét rontják. Ha illusztris és kiváló írókat, akiknek magyar hazafiságához, építő, segítő, a magyar tudatot szolgálni akaró tiszta és jószándékához kétség nem férhet, egymásután, sorozatosan állítanak bíró elé nemzetgyalázással, izgatással vádolva, — ez nem rontja az ország tekintélyét?! Meg kell gondolni: *érdeke az ennek a nemzetnek, hogy a börtönök vérbeli magyar írókkal teljenek meg Kossuth Lajos fogságravetésének centenáriumára?*

— Én érzem és látom a guvernementalitás minden felelősségét és jelentőségét, de azt mondom: *ezek az írói pörök nem szolgálják a guvernementális érdeket.*

— Én mint a magyar törvényhozás tagja is szembeszállok azzal a felfogással, amely azt mondja, hogy a bírói tárgyalás metódusát nem lehet bírálni! Azt mondom: ez egyenesen *kötelesség*, főként ha azt látjuk, hogy *bizonyos tárgyalási metódusok a legfőbb társadalmi erőt, a független bírói tekintélyt veszélyeztetik.* Ennek a bírói tekintélynek védelmében emelem fel szavamat bizonyos tárgyalási metódussal szemben. A bíró kérdezzen, vallasson és ítéljen, de *ne vitatkozzék a vádlottak padjának inferioritásába bilincselt vádlottal.* A bíró mondja el felfogását az ítéletben, de *ne mondjon véleményeket, amelyek szinte prejudikálnak az ítéletnek.*

— A bíró a bírói székben legyen megtámadhatatlannul fölényes, okos és bölcs, sugározzék magatartásából még a legelvetemültebb bűnöző felé is az emberi jóság megértő és mindig szuggesztív erejű pártatlansága.

— Minden felelős magyar őrizői figyelmét fel kell hívni arra, gondolják meg, mi a fontosabb: a Kossuth Lajos uccai és a lipótvárosi kaszinók nyugalma, vagy az ország népének nyugalma!? Az írói pörök ezeket a kaszinókat megnyugtatják. De vajjon nyugodtabb lesz-e tőlük az ország számtalan viharsarkai?

IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
— VI. TERÉZ-KRT. 8.

Az idő

Várható időjárás a következő 24 órára: Változó irányú élénkülő szelek. Még sok helyen eső, a magasabb hegyeken esetleg havaseső. A hőmérséklet csökken. Budapesten este kilenc órakor 7 C fok a hőmérséklet.

— **Kozma Miklós volt belügyminiszter távirata az Orvosszövetséghez.** Leveldi vitéz Kozma Miklós volt belügyminiszter, akit a Magyar Országos Orvosszövetség e hónap 7-én tartott kongresszusán tiszteletbeli taggá választott, külföldről a következő táviratot küldte dr. Verebély Tibor professzorhoz, az Orvosszövetség elnökéhez: »A Szövetség negyvenéves emléknünepére legmelegebb jókívánataimat küldöm. További munkájára, melyet a legfontosabb magyar munkák közé sorolok. Isten áldását kérem. Őszintén sajnálom, hogy az ünnepségen jelen nem lehettem. Nagy hálával és örömmel fogadom el tiszteletbeli taggá történt megválasztásomat. Hazafias üdvözlettel, Kozma Miklós«.

— **Egy bukaresti rendőr két fiatal leánya a vonat elé vetette magát.** *Bukarestből* jelentik: *Popovics* György bukaresti rendőr két leánya — egyik 20 esztendős, a másik 16 — öngyilkossági szándékból a vonat elé vetette magát. A kerekek a leányokat a felismerhetetlenségig szétroncsolták. Csak zsebükben talált igazolványaik alapján tudták megállapítani személyazonosságukat. Tettüknek oka: a nyomor.

— **Az ingyenes orvosi rendelések ügye az Orvosi Kamara előtt.** *A Budapesti Orvosi Kamara az 1937 október 24-iki közgyűlésén elfogadott ingyenes rendelésre vonatkozó szabályzat rendelkezéseit november 15-én életbe lépteti.* A szabályzat többek közt kimondja, hogy az ingyenes rendeléseken az orvosok *csak olyan betegeket vizsgálhatnak és gyógykezelhetnek, akik jogosultságukat hatósági szegénységi bizonyítvánnyal* igazolják. A törvény alapján létesült *betegbiztosító intézetek igényjogosult tagjai az ingyenes rendelésen orvosi vizsgálatban, gyógykezelésben nem részesíthetők.* A klinikák és közkórházak ingyen rendelőhelyiségeiben *az ingyenes rendelés előírt ideje alatt, egyéb intézmények ingyenes rendelőhelyiségeiben pedig egyáltalán nem folytatható díjazott magánrendelés.* Az ingyenes rendelésre hatósági szegénységi bizonyítvány alapján igényjogosult betegektől *anyagi ellenszolgáltatást semminemű jogcímen és formában szedni nem szabad.*

— **Titkos vonalon szovjetügynökök kihallgatták Kerenszkij telefonbeszélgetéseit Párizsban.** *Párizsból* jelentik: A rendőrség megállapította, hogy telefonjavítás ürügye alatt *titkos elágazást* kapcsoltak a *Kerenszkijnek*, az egykori baloldali radikális miniszterelnöknek kiadásában megjelenő »Új Oroszország« című lap telefonvezetékébe. Az elágazás egy üres lakásba vezetett, ahol *titkos orosz ügynökök kihallgatták Kerenszkij telefonbeszélgetéseit.* Körözőlevelet adtak ki a lakás bérlője, egy *Steinberg* nevű ékszerész ellen, aki szoros összeköttetésben állt a bolsevistákkal.

— **A kormányzó jóváhagyta a Frontharcos Szövetség elnökválasztását.** A kormányzó, mint az Országos Frontharcos Szövetség örökös fővédnöke kabinetirodája útján leiratot intézett a Frontharcos Szövetség elnökségéhez, amelyben megerősítette a Szövetség közgyűlésének egyhangú határozatát, mely szerint gróf *Takách-Tolvay* József ny. altábornagyot országos elnökké, vitéz *Bobory* György e. e. őrnagyot társelnökké 5 esztendei időtartamra megválasztották.

— **Kéthónapi fogházra ítéltek egy nyilas cikkirót.** *Kovács* Miklós elnöklete mellett tartott tárgyalást a büntetőtörvényszék *Machay* Károly ügyében, aki ellen az ügyészség *bűntett és bűntévő feldicsérése, valamint hitfelekezet elleni izgatás* címén emelt vádat. A vád szerint, amikor Szálasi Ferenc nyug. őrnagyot legutóbb egy izgatási ügyében elítélték, Machay a »Bátorság« című nyilas lapban cikket írt, amelyben *magasztaló szavakkal emlékezett meg Szálasiról*. Egy képet is közölt, amely egy zsidó kocsist ábrázolt, aki szekeret hajt, amelybe egy munkás van fogva és a zsidó ostorral üti a munkást. A vádlott *tagadta bűnösségét*. Védekezése szerint éppen ellenkezőleg: *korholta cikkében Szálasit*, aki a szabadságjogok túlzott kiterjesztése mellett harcol. Tagadta a vádlott azt is, hogy a képben hitfelekezet elleni izgatás volna. A bizonyítási eljárás befejezése és a perbeszédek elhangzása után a törvényszék a vádirat értelmében megállapította Machay Károly *bűnösségét* és ezért *kéthónapi fogházra* ítélte el. Az ítélet *nem jogerős*.

— **Piccard budapesti előadása.** August *Piccard*, a világhírű sztratoszféra-repülő november 18-án, csütörtökön délután negyedhétkor vetített képekkel kísért németnyelvű előadást tart a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Beszámol eddigi sztratoszféra útjairól, kutatásainak eredményéről és újabb terveiről.

— **Nemzeti szocialista tüntetés Bécsben — 30 letartóztatás.** *Bécsből* jelentik: Kedden este fiatalkorú nemzeti szocialisták az 1923. évi müncheni nemzeti szocialista puccs évfordulóján *tüntetéseket* rendeztek. A tüntetőket a rendőrség oszlatta szét. *Harminc embert letartóztattak.*

— **Kivégzés Berlinben.** *Berlinből* jelentik: Berlinben szerdán *kivégezték* a 28 éves Bernhard *Sandert*, akit a népbíróság hazaárulás miatt ítélt halálra.

— **Fey Pécsett.** *Pécsről* jelentik: Emil *Fey* volt osztrák alkancellár, a Dunagőzhajózási Társaság elnöke, *Korwick* vezérigazgató, *Wildner* korvettkapitány és a vállalat magyarországi képviselője, *Dormándy* Géza társaságában *Pécsre érkezett*, hogy megtekintse a pécsvidéki bányatelepeket és a mohács-pécsi vasutat. A vendégek csütörtökön délután utaznak vissza Pécsről.

— **Férfiak hajritkulását** a vízzel való fésülködés okozza! A dr. med. László-féle Hajápolókészítmények és Hajszappanok orvosi utasítással vannak ellátva. Egyedárusítás: Múzeum-patika, IV., Kossuth Lajos ucca 22.

— **Különlegességi főzőtanfolyamok Budán.** A Volt Iskolatársnők Szövetségének *különlegességi gázfőzőtanfolyamán* bemutatásra kerülnek: hideg és meleg előételek, halételek, aszpikkészítés, díszítés, angol és magyar húsok, pecsenyék, torták, sütemények készítése, díszítése, fondant, guzok, parfaitok és különböző italok készítése. *Az úrhölgyek tanfolyama* minden kedden és pénteken délelőtt 10—1-ig, első óra november hó 12-én; a tanfolyam négy hétig tart, tandíj 12 pengő. *A háztartási alkalmazottak tanfolyama* minden szerdán délután 5—8-ig, első óra november hó 17-én, a tanfolyam hat hétig tart, tandíj 8 pengő. *Haladók részére* november hó 12-től minden kedden és pénteken délután 5—8-ig. Tananyag: a finom francia konyha ételeinek elkészítése, díszítés, tálalás. A tanfolyam hat hétig tart, tandíj 20 pengő. Beiratási díj nincs, a tandíjban az anyagmegtérítés is bentfoglaltatik. Beíratkozás e héten mindennap délután 5—7-ig II. ker., Batthány ucca 8. szám (polgári leányiskola) alatt az igazgatói irodában.

— **Kecskeméti György előadása.** A *Magyar Cobden Szövetség* szemináriumában 12-én, pénteken este *dr. Kecskeméti György, a Pester Lloyd felelős szerkesztője »A békés átalakulás«* címmel előadást tart. Az előadást az *Ernst Múzeum* (VI., Nagymező ucca 8.) nagytermében tartják és pontosan ¾7 órakor kezdik.

— **A volt 39. közös gyalogezred tagjai hősi halált halt bajtársaik emlékére folyó hó 14-én ¼12-kor gyászistentiszteletet tartanak a Kapisztrán-templomban (Uri u. 55.). Istentisztelet után díszgyűlés és társasebéd a Kárpátia különtermében. (Ferenciek tere 7.)**

— **Halálozás.** *Schwarz* Károlyné sz. Löwinger Hermin 66 éves korában elhúnyt. A megboldogultban Bálint

— **Nem vásárolja meg a főváros a Karátsonyi-palotát.** A városrendezési bizottság *elfogadta* a Belváros új szabályozásának tervét. A Ferencz József rakparton hatemeletes, a szűkebb uccákban és a Váci uccában, a templom környékén négyemeletes, A Fővámtér felőli részen pedig ötemeletes bérházak építhetők. *Miklós* Ferenc azt javasolta, hogy a Kaas Ivor uccát *a Dunapartig hosszabbítsák meg*, mert így a Múzeum körúttól egyenes ucca vezetne a Dunapartig. *Wellisch* Andor és mások *ellenezték*, hogy a Dunapartra új uccát vezessenek ki. K. *Császár* Ferenc azt a közvetítő indítványt tette, hogy a Molnár ucca és a Dunapart között átjáróházat létesítsenek, amelynek udvarát bazárszerűen képezzék ki, így a gyalogosok a Kaas Ivor uccából kijuthatnának a Dunapartra. Ezt az indítványt a bizottság *el is fogadta*. A Döbrentei tér 5. számú házat a főváros elcseréli a Rozgonyi uccában levő kislakásos bérházzal, mert a Döbrentei téren levő házakat a Tabán végleges rendezése érdekében *le akarja bontani*. A bizottsági tagok közül többen ellenezték a cserét, de *Lamotte* Károly alpolgármester magyarázata után a javaslatot egyhangúlag *elfogadták*. A Karátsonyi-palota jelenlegi tulajdonosai felajánlották a palotát a fővárosnak 1,300.000 pengőért. A főváros csak 700.000 pengőt volt hajlandó adni. A Közmunkatanács a palota kertjének területére megadta *a parcellázási engedélyt* és így az a veszély fenyeget, hogy a főváros szegényebb lesz egy parkkal. A polgármester azt a javaslatot tette, hogy a főváros *ilyen áron ne vásárolja meg a palotát, mert közintézmény céljaira amúgy sem megfelelő*. A bizottság a polgármester álláspontját fogadta el és *nem javasolta a palota megvásárlását*.

— **Lansbury lemondott a munkáspárt parlamenti csoportjának elnökségéről.** *Londonból* jelentik: *Lansbury lemondott* az angol munkáspárt parlamenti csoportjának elnökségéről, mert *teljesen pacifista munkájának akarja szentelni tevékenységét*. Utódja: *Johnston*.

— **Agyonlőtte magát egy temetkezési vállalkozó felesége.** A Visegrádi ucca 43. számú házban szerda reggel agyonlőtte magát *Hajdu* József temetkezési vállalkozó 39 éves felesége. Az öngyilkosságot Hajdúék szakácsnője fedezte fel. A temetkezési vállalkozó üzleti ügyekben Debrecenben tartózkodik. Az úriasszony rokona volt a milliomos *Pick* Józsefnek, aki néhány héttel ezelőtt halt meg és óriási vagyont hagyott hátra. Nem tartják lehetetlennek, hogy Hajdunét az keserítette el, hogy milliomos nagybátyja után *nem örökölt* semmit.

— **A kalkuttai vasúttársaság igazgatója Budapesten.** Famindra *Bose*, a kalkuttai vasúttársaság igazgatója *Budapestre* érkezett. Boset elkísérte Budapestre felesége és lánya is. Az indiai vendégek a párizsi világkiállítást nézték meg, öt napig maradnak Budapesten.

— **A Hirdetési Ujság.** Guthy György riportlapja most ünnepli fennállásának tizedik évfordulóját. Ebből az alkalomból a lap gazdag tartalmú jubileumi számot adott ki, a magyar író-, ujságíró- és művészvilág egész sor reprezentánsának cikkeivel.

Hegedüs Loránt

KÉT ANDRÁSSY

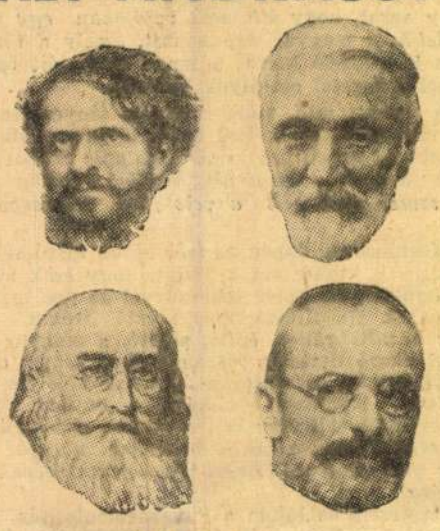

ÉS KÉT TISZA

A magyar közelmult négy nagy államférfiának izgalmas érdekességgel megrajzolt, emberi közelségbe hozott alakja. Kötve, számos eredeti képmelléklettel 6 pengő

Athenaeum

SZINHÁZ

Ifj. Oláh Gusztáv „A cremonai hegedűs" új rendezéséről

Csütörtök este *Hubay Jenő emlékestét* rendez az *Operaház*, a *Hubay Jenő Társaság*, az *Országos Liszt Ferenc Társaság* és a *Magyar Operabarátok Egyesülete*. Ez alkalommal színrekerül az Operában *Hubay* Jenő egyfelvonásos operája, *A miloi Vénusz* és két képből álló dalműve, *A cremonai hegedűs*. Ifj. *Oláh* Gusztáv, az Operaház főrendezője és díszlettervezője, aki *A cremonai hegedűs* előadását rendezte, a következőket mondja:

— Az emlékestet *Hubay* utolsó dalművével, *A miloi Vénusszal* kezdjük. A dalművet az Operaház 1935 március 1-én mutatta be, *Márkus* Lászlónak, az *Operaház* mostani igazgatójának rendezésében és az én díszleteimmel. *A miloi Vénusz* beállítása még annyira friss és annyira magán viseli *Hubay* Jenő intencióinak bélyegét, hogy éppen ezért *nem változtattunk a dalművön semmit*.

— *A cremonai hegedűs* volt *Hubay* Jenő első operája, amely bemutatója óta világsikert aratott. 1894-ben játszották először pompás szereposztásban, a zenekart a nagy *Nikisch* Artúr vezényelte, *Alszeghy* volt a rendező. Budapesten *A cremonai hegedűs* eddig 124-szer került színre. Ebből 112 előadás az Operaházban, hét a Várszínházban és öt a Városi Színházban zajlott le. Szegeden háromszor játszották szabadtéren, az én rendezésemben.

— Negyvenhárom év alatt nem sokat változott az Operaházban a dalmű színpadja. *Most gyökeresen átformáltam a régi színpadi beállítást* és különösen a szegedi tapasztalatokon okulva, megpróbáltam a mű hangulatát, atmoszféráját érzékelhetőbbé tenni. A kis műhely belseje helyett már az első képben Cremona főterének egyik részletét viszem a színpadra, jobboldalt a hegedűkészítő mester udvarával, baloldalt a városházával és a háttérben a dómmal. Az udvar fölött középen ott díszlik a műhely hatalmas cégére, *egy aranyhegedű*, amely így *az egész darab szimbolumává válik*. Már a nyitány alatt szétnyílik az előfüggöny, s a sötét színpadról a világhírű hegedűszóló melódiája mellett előtűnik az *aranyhegedű*. Majd *Giannina* bemutatkozik a nyitány alatt, virágait öntözve, egy kis szőlőlugasos erkélyen. A nyitány többi része alatt Cremona reggeli élete elevenedik meg előttünk, látjuk a városka járókelőit s szemünkbe tűnik a városháza, amelyet a nagy hegedűverseny ünnepélyére feldíszítettek.

— Megindultságában kiemelkedő lesz az a jelenet, amikor az ünnepi estén *Giannina* zokogva borul majd *az asztalra a híres hegedűszóló után*, melyet *annyiszor játszott személyesen a mester a színfalak mögött*.

— Az ünnepi előadást *Fleischer* Antal dirigálja, ő a *régi*, de a szereplők *valamennyien most játszanak először a dalműben*. A púpos *Filippót Losonczy* György, *Sandrót Sárdy* János, *Gianninát Tamás* Ilonka játssza, akinek ez lesz *első* nagy bemutatkozása az Operaházban. *Ferrari* hegedűkészítő szerepében *Vitéz* Tibor, a podesta szerepében *Szomolányi* János lép fel.

(*) Meghalt Francis de Croisset. *Párizsból* jelentik, hogy 59 éves korában meghalt Francis *de Croisset*, a jeles francia drámaíró. Tüdőgyulladása volt, s betegsége rövid idő alatt végzett vele. Francis *de Croisset Brüsszelben* született. Bécsi családból származott, apjának neve *Wiener* volt. Francis *de Croisset* sok sikert látott a színpadon, francia napilapok, folyóiratok cikkírója volt és a Távol-Kelet dolgaival is sokat foglalkozott. Gazdagon nősült és a béketárgyalások idején *Wilson* elnök az ő párizsi palotájában lakott. Igazi ragyogást akkor kapott az egyébként nagyon népszerű *Croisset* neve, amikor Caillavet meghalt és *Flers* társszerzője lett. Egymásután írták darabjaikat, amelyek az egész világon nagy sikerrel kerültek színre. Budapesten a Vígszínház színpadán *Varsányi* Irén a *Flers és Croisset*-darabokban aratta legszebb sikereit. Ezek közül a darabok közül híresek voltak: *Az aranyh d* és *Az Ur szőlője* című vígjáték. Nagy sikert aratott Budapesten *Hol a boldogság* című Croisset-vígjáték, mely *Molnár* Ferenc fordításában került színre a *Vígszínházban* és végül az *Uj urak* című vígjáték, amely *Croisset* legértékesebb darabja volt.

Ma, csütörtökön este 8 ó. — Városi Színház

STRACCIARI

hangversenye

A *Szevillai borbély* második felvonásában. Rosina: **Zoltán Irén.** Almaviva: **Fehér Pál.** Vezényel: **Komlós Pál.**

ancien ouvrier de la Chaux de-Fonds sohase volt a «Mészüzemek munkása valamikor», hanem igenis Chaux-de-Fonds-ból, a svájci óragyártás központjából való munkás! *Canonieres lointaines* nem «távoli tüzéreket», hanem távoli naszádokat jelentenek; *le père Gisors est visé* minden, csak az nem, hogy «Dzsizór apónak van vizuma», mert hisz Gisors francia s így se vizum, se fonetikus névírás nem kell néki s egyszerűen arról van szó, hogy őrá céloz, őt érinti valamilyen rendőri intézkedés. *Le marchand faisait l'amour avec une planche* körülbelül azt jelenti, hogy a boltos egy érzéketlen vevővel, szóval egy tuskóval kedveskedett, nem pedig hogy «számolótáblával gyakorolta a szerelmet». *Le vol d'échassiers sur la neige* — egy japán festő képéről van szó — nem a «falábon járó emberek», hanem gázlómadarak suhanása a havon; *il n'y a pas d'armes à la clef* arra céloz, hogy Clappique-nak nincsenek újabb szállítani való fegyverei, nem pedig hogy «nincs helye az érzékenykedésnek»; *engueuler* nem «tátott szájjal bámulni», hanem ráordítani; *je peux vous coller au secret* nem «odaforraszthatom a titokhoz», hanem hogy bedughatom a börtönbe; *chien de fusil* nem «vadászkutya», hanem a puska kakasa; *un costume rugueux et chiné* nem «tipp-topp, jól vasalt ruha», hanem keményszövésű és tarkamintájú; *une mouche napoléonienne le piquait* nem fordítható szószerint azzal, hogy «egy napoleoni légy megcsípte az orrát», hanem hogy napoleoni becsvágya, napoleoni viszketegje volt; *comme les personnages d'ivoire qui épousent le courbe des défenses* azokra az elefántcsontfigurákra vonatkozik, amelyeknek vonala az agyar görbületét követi — nem pedig «a sárgákéra, ha fegyverbe állnak»; *blessé par accident, un de ses yeux était de verre* szigorúan azt jelenti, hogy mióta baleset érte és megsebesült, az egyik szeme üvegből volt, nem pedig, hogy «ha valami véletlen kihozta sodrából, félszeme mintha üvegből lett volna», — ami lehet igen finom lélektani megfigyelés, de nem a francia szöveg megfelelője.

Nem végeztünk: de nem az idevágó hibák fel nem sorolt sokasága miatt, amelyek, mint a liviusi hősök sora, egymás sarkát taposva tolonganak, hanem mert külön kéne szólni a szöveg elképesztő magyartalanságairól, amelyek sokszor csak szavakat, nem mondatokat és gondolatokat közvetítnek, az igeidők (mult és jelen) s az igemódok (kijelentő és feltételes) szeszélyesen hűtelen alkalmazásáról, vagy azokról a francia kötőszavakról és mondatkapcsolásokról, amelyek nemcsak Sauvageot valóban kitünő szótárában, hanem bármely kézikönyvben is megtalálhatók, de amelyek a fordítónak láthatólag ismeretlenek, az idegen szólások egész garmadájáról (inceszt, blokál, deformált, intokszikáció, konvulzió, karavella és a többi), de legfőképp a szövegen ejtett önkényes változtatásokról és csonkításokról. Úgy látszik, hogy a «szabad átdolgozás», az író vagy a fordító beleegyezésével vagy anélkül, megint divatossá válik nálunk, holott a hűség kérdését már rég eldöntöttnek hittük e téren. Így például Céline regénye — amelynek magyar változata egyébként minden bókot megérdemel — több mint száz lappal «könnyebben» s annyi ötletes enyhítéssel, erkölcsi és esztétikai enyhítéssel került a magyar olvasó elé, hogy sikerrel pályázhatna valami magyar Moutyon-díjra, bár kérdés, hogy Céline-nek ez volt-e éppen a becsvágya. A *Hódítók* magyar szövegéből kimaradtak azok a kis célzások, amelyek Borodine zsidó származására s Garine zsidó anyjára vonatkoznak. Az *Emberi Sorsok*ban e kihagyások már több lapra rúgnak: így például a fordító alig pár sorba vonja össze

Nyugat 1934. nov. 1.

Ferralnak és barátnőjének egy részletes szerelmi jelenetét, kihagy minden erősebb mondást, ami akár egy vallásos, akár csak polgári gondolkozású olvasónak esetleges érzékenységét sérthetné, s ott, ahol nem törölhet, legalább símít és fékez, éppolyan sikerrel, mint tapintattal. Néhány példa: *peloter* nála csak «az arcot veregetni»; *les pointes des seins* mi legyen? írjuk «a lágyék horpadását»; *qui ouvrent cuisses et coeurs*, találékonyan: «akik kitárják karjukat és szívüket»; *ce n'est pas de coucher que j'ai envie?* megvan: «egészen másképp fogom fel a dolgot» — hihetőleg Malraux is... Érdemes volna az egész könyvet magyarból franciára visszafordítani; írója, némi habozás után, különös plágiumot látna benne s legfeljebb azon tünődne, hogy mért kellett épp az ő regényét a serdültebb ifjúságnak átdolgozni?

GYERGYAI ALBERT

A SZABADTÉRI TRAGÉDIA

I.

Az ember tragédiája szegedi szabadtéri előadása a nagy mű pályájának fontos állomása. Válasszal szolgált a rég fölvetődött kérdésre, hogy Madách remekműve alkalmas-e egyáltalában arra a most már annyira divatos ábrázolási módra, mely valamely színpadon kívül található terület vagy színpaddal rendelkező aréna adottságaival új hatásokat akar kicsiholni, új távlatokat nyitni, új értékeket kibányászni nagyon is ösmert művekből. (Mert egyenest szabadtéri előadásra alkotott mű még csak kevés van.)

Már a tavalyi szegedi előadás, Hont Ferenc rendezésében, bizonyságot adott *Az ember tragédiája* szabadtéri lehetőségeiről. Azzal, amit mutatott, de még inkább azzal, amit nem hozott. Pozitívumai: a székesegyház előtt elterülő terrasz és lépcsőzet fölhasználása és kiegészítése falkonstrukcióval, nagy tömegek mozgatása, ezekben Reinhardt és egyéb külföldi rendezők módszerének átvétele. Nagy negatívuma: *Az ember tragédiája* kellő átrövidítésének és átdolgozásának elmulasztása. (Tudom, hogy erre sem idő, sem lehetőség nem volt.) De minden kezdetlegessége mellett máris nagy hatást tett a nézőkre, a távolülőkre is, a *Tragédiának* ez az első szabadtéri előadása.

Ez évben gróf Bánffy Miklós és segítőtársa, ifj. Oláh Gusztáv több eszközzel, nagyobb anyagi keretek között dolgozhattak. A két művész munkája helyenkint igen szép, de műfajilag felemás produkciót eredményezett. A szabadtéri előadások szellemének megfelelt az a nagyszabású ötszintes emelvényszerkezet, Bánffy Miklós legsajátosabb műve, mely belső lépcsőzetével nagyszerűen elősegítette a tömegek mozgatását, emberseregek kirajzását és elsüllyedését, így Athénben és Párisban, meneteknek és magánszereplőknek különböző magasságban történő fölsorakozását. (Röbbeling is alkalmazott ilyen állandó szerkezetet, a Burgszínházban, de csak az álomképekben: az egyiptomi jelenet előtt a mélységből szállt föl ez az állandó, ugyancsak sokrétűen tagolt, de a tömegek elővarázsolására és elsüllyesztésére persze nem alkalmas építmény, melynek bizonyára azért nem volt mélysége, mert a négyemeletes nézőtér magasabb pontjairól oda be lehetett volna

Nemzetiségi alkotmányt készít elő a cseh kormány

A szudétanémetek minden követelését kielégíti az új rendezés?

Sinaja, május 5.

A kisantantértekezlet köreiben híre jár, hogy a csehszlovák kormány jelenleg *új törvény előkészítésén* dolgozik, amely a kisebbségi kérdéseken túlmenőleg *valóságos nemzetiségi alkotmány lesz.* A prágai kormány meggyőződése szerint ez a rendezés kielégíti majd a csehszlovákiai kisebbségek, *különösen a szudétanémetek minden követelését* és megjavítja a viszonyt Csehszlovákia és a kisebbségeik sorsában érdekelt szomszéd államok között.

Prága, május 5.

A politikai tárcák miniszteriből alakított bizottság ma ülést tartott és a kormány elnökének vezetésével folytatta *a köztársaság nemzetiségi statutumainak kidolgozását.* A politikai miniszterek bizottsága — mint ismeretes — annakidején megállapította azokat az alapelveket, amelyek szerint a nemzetiségi szabályzatot ki kell dolgozni. A mai ülésen részletes vita indult meg, amelynek tárgya nem csupán a nemzetiségi jog kodifikálása volt. A vitát már részben az új közigazgatási és törvénykezési intézkedéseknek szentelték, amelyekkel a nemzetiségi jog terén most fennálló törvényes állapotot ki akarják egészíteni. A politikai miniszterek bizottsága holnap folytatja tanácskozásait.

„A szudétanémetség a nagy német nemzet tagja"

Berlin, május 5.

A *Berliner Börsen-Zeitung* statisztikai adatok alapján megállapítja, hogy a szudétanémetségnek, amely tizenkilenc kisebb államalkotó nép sorában a *hetedik* helyet foglalja el, feltétlen joga van a teljes egyenjogúságra és önrendelkezésre. A szudétanémetség 3.5 millió lélekkel *nagyobbszámú mint az írek, norvégek, litvánok, lettek, észtek és albánok*, amely nemzetek a népek önrendelkezési joga alapján államot alkotnak. A szudétanémetség *nagyobbszámú, mint Svájc bármely népcsoportja* és népességének száma meghaladja a tótokét, a finnekét és svédországi finn lakosságét s csaknem oly nagyszámú mint a dánok vagy a vallonok. Eddig senkinek sem jutott eszébe az, hogy e népcsoportok bármelyikétől megtagadja államalkotó nemzeti jogukat. Ha a népi jogok tiszteletbentartása azt parancsolta, hogy kis államoknak, mint például a balti államoknak, megadják a népi kifejlődés lehetőségeit, akkor a szudétanémetség nemzeti alapvető jogainak csorbítása annál kevésbé képzelhető el, mert *a szudétanémetség a nagy német nemzet tagja.*

Angol-francia békítő közbelépés Berlinben és Prágában

London, május 5.

A Daily Express és a Daily Mail értesülése szerint a szerdai miniszteri tanács határozata következtében Sir Neville *Henderson* berlini angol nagykövet rövidesen utasítást kap, *tegyen előterjesztéseket a német kormánynál a csehszlovákiai német kisebbség problémájának békés elintézése* érdekében. Az előterjesztéseket Hitler távollétében valószínűleg *Göring* veszi át, akivel közli majd az angol nagykövet, hogy *Anglia és Franciaország tanácsolják Benesnek, menjen el az engedékenység legvégső határáig.*

„Megeshetik, hogy Csehszlovákia egy szép napon megszűnik"

Az angol kormánynak nem szabad ebbe a veszedelmes ügybe belekeveredni — írja Lord Rothermere

London, május 5.

Lord *Rothermere* a Daily Mail-ben közölt cikkében megelégedéssel állapítja meg, hogy az angol közönség, hála *Chamberlain* miniszterelnöknek, végre kijózanodik az érzelgősség orgiáiból és visszatér jellegzetes realizmusához.

— Hosszú közpályám során — így folytatja lord Rothermere — mindig nyiltan megmondtam véleményemet Anglia politikai szükségleteiről, de sok jámbor ember személyes előnyök hajhászását gyanította az ilyesmi mögött. Ezt tapasztaltam például a »Magyarország helye a napon« hadjáratommal is. Sokan azt hitték, hogy a magyar tőkebefektetések iránt érdeklődöm. A való tényállás az, hogy *soha nem ruháztam be egyetlen fillért sem semmiféle magyar értékbe*, sőt figyelembe véve magyar irodaszemélyzetem költségeit, a magyar egyetemeknek és egyéb intézményeknek adott ajándékaimat, magyar diákoknak adott díjakat, az Angliába látogató magyar személyiségek megvendégelését, magyar hadjáratom több mint 40.000 fontomba került. Másfél évvel e hadjárat megindulása után több budapesti lap közölte, hogy mikor lesz születésem napja. Ennek következtében több mint 270.000 szerencsekívánó levelezőlapot, levelet, táviratot, sőt kábeltáviratot kaptam születésem napjára a világ minden részéből. Ez volt bámulatos bizonyítéka annak a hihetetlenül erős szenvedélynek, amelyet Magyarországon a trianoni szerződés révén a legvitézebb nép ellen elkövetett gaztettek keltettek. Egy francia ujságíró azt írta nekem: biztosan tudja, hogy legalább 500.000 fontot kaptam a magyar kormánytól ügye védelméért. Franciaországban nem szokatlan, hogy lapok segélyeket fogadnak el idegen országoktól politikai és egyéb érdekeik védelméért.

— *Csehországhoz* — folytatja a cikk — *nincs a legtávolabbi közünk sem.* Ha Franciaország meg akarja ott égetni ujjait, az az ő dolga, ámbár ez a politika már Franciaországban is növekvő ellenállásba ütközik. Az Eclaireur de Nice, egyike Franciaország három legismertebb vidéki lapjának, kijelentette, hogy »egy kis francia katona csontjai többet érnek a világ valamennyi csehszlovákjánál«. A csehszlovák állam, amelyet a rövidlátó szerződések teremtettek meg 18 évvel ezelőtt, kezdettől fogva zsarnoki módon, sőt rigolyás szeszéllyel bánt kisebbségeivel, amelyeket a legkicsinyesebb módon üldöz. *Magyar városok és faluk régi dicső neveit megváltoztatták s a cseh kormány nem engedte meg a levelek és táviratok kézbesítését, ha a régi helységnevekre voltak címezve.* Ez az állam fennállása első pillanatától kezdve Európa bajaitól volt terhes. Két és fél évvel Hitler uralomrajutása előtt megjósoltam, hogy milyen helyzetbe fog Csehszlovákia kerülni. E fejlemények következtében *megeshetik, hogy Csehország, amely olyan rendszeresen megszegte a békeszerződést mind faji kisebbségeinek üldözésével, mind azzal, hogy nem csökkentette haderejét, — egy szép napon megszűnik.* Sürgettem ugyan német barátaimat, fontolják meg a csehszlovákiai faji probléma megoldását kantoni vagy szövetséges alkotmány alapján, de *nem hünyhatok szemet annak lehetősége előtt, hogy a német, magyar és lengyel kormányok rövid úton felszabadíthatják népeiket, amelyeket a békeszerződések úgy adtak át szőröstől-bőröstől Csehszlovákiának, mint a barmokat.* Ezt a problémát most megértik az egész világon s az esetleges agressziós eljárás nem okozna nagy meglepetést. A csehszlovákiai német, magyar és lengyel kisebbségek az összlakosság egyharmadát teszik ki és a tótok jelentékeny része is ellensége a cseheknek s önkormányzatot követel. *Az angol kormánynak semmi szín alatt sem szabad ebbe a veszedelmes problémába belekeveredni.* Anglia nem maradna 20 éven át nyugodtan, ha három és félmillió angolt közvetlenül Anglia határainál tiporna el a leggyülöltebb idegen nép zsarnoksága.

Csehellenes bojkottmozgalom Lengyelországban

Varsó, május 5.

A Lengyel Távirati Iroda rámutat arra, hogy a cseh hatóságok folytatják a lengyel kisebbség lapjának, a Dziennik Polski-nek sorozatos elkobzását. Csütörtökön ismét elkobozták a lapot, csak azért, mert beszámolt a kommunisták május elsejei lengyelellenes tüntetéséről. A Lengyel Távirati Iroda azt is közli, hogy *egyre több cseh iskolát állítanak fel lengyel kisebbségi trületen.*

A Kurjer Poranni »A lengyel társadalom reakciója csehellenes bojkott« című cikkében többek között a következőket írja: »*Lengyelország türelmének vége szakadt.* A csehek lengyel és más kisebbségeik szakadatlan üldözése következtében *teljesen eljátszották a lengyel közvélemény jóindulatát* és ma Lengyelországban senki által nem sugalmazott, de minden téren kiterjedő *csehellenes bojkottmozgalom kezdődik.* A lengyel sajtó többízben figyelmeztette a cseheket, hogy változtassanak a lengyel kisebbséggel szemben tanusított bánásmódon, azonban minden figyelmeztetés hiába volt».

— **A Nouvelle Revue de Hongrie eucharisztikus száma** most jelent meg *Ottlik* György és *Balogh* József szerkesztésében. Georges *Goyau*-nak, az Académie Française főtitkára II. Szilveszter pápa milleniumáról írt cikket a májusi számba. *Tóth* László pécsi egyetemi tanár a katolicizmus és protestantizmus viszonyáról írt; *Bangha* Béláról és *Schütz* Antalról *Aradi* Zsoltnak van essaije. *Hermann* Egyed premontrei tanár a Pázmány Egyetem teológiai fakultásának multjában uralkodó nyugati eszmeáramlatokról értekezik. *Kühár* Flóris a zágrábi szakramentáriumról írt, *Horváth* János a Szent Margit legendáról. *Mécs* Lászlónak két verse zárja be a szám eucharisztikus kongresszusi részét. Az aktualitásokkal foglalkozó részben *Egyed* István, Cs. *Szabó* László, *Szvatkó* Pál neveivel találkozunk. Yann *Fouéré*, André *Thérive*, a kiváló nevű francia író, folytatja a Revueben megszokottá vált rovatát. Gróf *Bethlen* Margit Lucienne *Boyer* budapesti estélyéről, Ybl Ervin a lengyel kiállításról, *Lajtha* László Milhaud Budapesten bemutatott balettjéről számol be.

— **A katolikus papság a szociális reformokért.** *Pehm* József zalaegerszegi prelátus-plébános kezdeményezésére papi értekezlet volt Budapesten. A felszólalásokból az a helyzetkép alakult ki, hogy titokzatos kezek az ország minden részében igyekeznek megrendíteni a tömegek bizalmát a régi politikai pártok és vezetők iránt. *Ez az akció különösen az ausztriai események óta folyik.* Ebben a helyzetben a papság szükségesnek tartja annak nyilvánítását, hogy *minden erejével és befolyásával a nemzeti, szociális, keresztény és korszerűen tovább építendő alkotmányos irányt támogatja.* A kormányzat által kezdeményezett földteherrendezést, hitbizományi reformot, telepítést, földreformot, a 8 órai munkaidő óvatos és okos keresztülvitelét, a legkisebb munkabér megállapítását, a mezőgazdasági öregségi biztosítást szükségeseknek tartották és tartják. *Nagyobb határozottságot és főleg gyorsabb ütemet* kívánnak a bankok és kartellek megrendszabályozása, a nemzeti jövedelem elosztódási aránytalanságainak megszüntetése, az álláshalmozások, a családvédelem, az egyke leküzdése, a kisegzisztenciák megerősítése terén. Hazafias örömmel mutatnak rá, hogy *a magyar püspöki kar már 1935-ben kijelentette, hogy az egyházi vagyont nem kívánja különleges elbánásban részesíttetni, ha csakugyan a magyar nép szociális megsegítéséről van szó.* Kívánják gyorsabb ütemű telepítés keretében *a honvédelmi öv* megteremtését a határok közelében, a keresztény munkástömegek, a keresztény és nemzeti szellemű munkás érdekvédelmének törvényes kiépítését, a hercegprímás házassági törvénytervezetének mielőbbi parlamenti tárgyalását, a magzatirtásnak gyilkossággá nyilvánítását, a zugsajtó és a pornografikus irodalom kiirtását, a kétes mulatóhelyek megszüntetését. *A titkos választójogot többé elodázni nem lehet.* A zsidókérdést szociális, gazdasági és világnézeti problémának tekintik és hivatkoznak arra, hogy a papság által támogatott kereszténypárt hozta az egyetlen fajvédő törvényt, *a numerus clausust* és viseli annak ódiumát mind a mai napig. Érdekes az a határozat, hogy *kiket tájékoztatnak a papság állásfoglalásáról: az ország papságát, a püspöki kart* — azzal, hogy az egybegyültek a jövőben sem kívánnak semmi olyat sem tenni, amit a püspökök legalább utólag ne tudnának — a *miniszterelnököt*, a *kereszténypártot*, a *kisgazdapártot* és a belőle kivált csoportot. *Más pártot nem.* Ebben kétségtelenül politikai állásfoglalás is van.

— **József főherceg a Légvédelmi Liga székesfehérvári csoportjának alakuló gyülésén.** *Székesfehérvárról* jelentik: Az Országos Légvédelmi Liga székesfehérvári csoportja csütörtökön tartotta alakuló közgyülését, amelyen megjelent József főherceg, a liga országos elnöke is. Gróf *Széchenyi* Viktor főispán üdvözlő szavai után József főherceg kijelentette, hogy őt a szeretet hozta ide, mert mint a vármegye küldötte, szeretné ezt a vármegyét a háborús veszedelmek idején minden veszély ellen biztosítva látni. Ezután *Schnöltz* József tiszti főügyész ismertette az országos légoltalmi alapszabályokat, majd kimondották a székesfehérvári helyi és kerületi liga megalakulását. A kerületi liga elnöke *Temessy* Milán tábornok, a kerületi női tábor elnöke gróf *Széchenyi* Viktorné lett. A székesfehérvári helyi csoport elnökévé *Hollódy* János ny. csendőrezredest választották meg.

— **Uj református lelkészek.** Pacséron Csete Istvánt, Biharpüspökin Orth Imrét, Héregen Kocsis Sándort, Gyöngyösön Endrédi Jánost választották a reformátusok uj lelkipásztorukká.

— **Elkészült Bocskay Katalin esküvői díszmagyarja.** Valóságos művészi munka Bocskay Katalin díszmagyarja, amely most készült el a pannonhalmi főhercegi esküvőre. Fehér brokátból készült a ruha reneszansz stílusban. A mellényt dús aranyhímzés díszíti. Aranyhímzésű fehér bársonymente tartozik hozzá. A mentét öt darab fehérrókából készült prém szegélyezi. Fehér brokátcipő és értékes reneszansz stílű, finom ötvösmunkájú fejdísz egészíti ki a leendő főhercegné esküvői díszmagyarját, amely Szunyoghné Tüdős Klára tervei szerint készült. A kötény, az ujjak és a rövid fátyol halasi csipkéből van.

— **Az Ügetőverseny Egyesület volt igazgatói elégtételt szolgáltattak Föld Aurélnak.** A mult esztendőben a Verseny című lapban cikk jelent meg, amelynek tartalmát az Ügetőverseny Egyesület magáranézve sértőnek találta és ezért úgy a lapot, mint szerkesztőjét *Föld Aurélt, a Városi Színház igazgatóját kitiltotta az ügetőversenypálya területéről.* E határozat miatt *Föld* Aurél dr. *Rosenberg* Sándor útján becsületsértés címén feljelentette az Ügetőverseny Egyesület igazgatóságának négy tagját: *Kohut* Adorjánt, *Pekáry* Istvánt, *Wampetich* Károlyt és *Szakáts* Ernőt. Az ügyben csütörtökre tűzött ki tárgyalást a büntetőtörvényszék *Buzáth* Jenő tanácsa. A tárgyalás megnyitása után *Ulain* Ferenc, a vádlottak védője a következő nyilatkozatot tette: »A vádlottak kijelentik, hogy *a kitiltási határozat nem Föld Aurél személye ellen irányult*, őt személyében sérteni nem akarták és sajnálkozásukat fejezik ki, hogy ez félreértés folytán megtörtént. Mivel a vádlottak már nem tagjai az Ügetőverseny Egyesület igazgatóságának, kijelentik, hogy a kitiltó határozat hatályonkívül helyezése érdekében a jelenlegi vezetőségnél interveniálni fognak«. Ezt a nyilatkozatot *Föld* Aurél elégtételül elfogadta, mire a törvényszék az eljárást megszüntette.

— **Májusi havazás Gyöngyösön.** *Gyöngyösről* jelentik: Gyöngyös környékén csütörtökre virradóra nagy havazás volt. A határt nyolc-tíz centiméteres hó borítja. Reggel az egész környéken fagy volt.

= **Agyvérzésre hajlamos idősebb embereknél,** akiknél igen fontos, hogy erőlködés nélkül mindennap könnyű bélürülésük legyen, a természetes »Ferenc József« keserűvíz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral bevéve — a lehető legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

= **Kicsi falvakban, távoli majorokban Ön úgy** ruházkodhat, mintha a fővárosban élne. Hazánk egyik legrégibb posztógyára Önnek is szívesen küldi angolos gyártású legdivatosabb szingyapjúszövetmintáit közvetlen a gyárból. Kérje még ma a mintakollekció bérmentes és Önre kötelezettségmentes elküldését a Trunkhahn Posztógyártól Budapest XI., Lenke út 17.

SZINHÁZ

Nagy sikerrel mutatkozott be Firenzében a magyar operakultúra

Firenze, május 5.

(A Pesti Napló kiküldött munkatársának telefónjelentése.)

Csütörtök este kezdte meg firenzei vendégjátékát a Magyar Királyi Operaház társulata a májusi zeneünnepek keretében. A bemutatkozóest, a Teatro Comunale-ban, zsúfolt nézőtér előtt, a magyar operakultúra nevezetes eseménye volt.

A Teatro Comunale Vittorio Emanuele II. a Corso Regina Elenán van. Most alig lehet megközelíteni a zászlóerdőtől. Az út két oldalán fasorszerű oszlopok állnak, amelyeket zászlókkal díszítettek fel a közelgő Hitler-díszelőadásra.

A csütörtök esti előadásnak *70.000 líra volt a bevétele.* Már napokkal előbb elkeltek a jegyek és nehezen tudtak helyet szorítani a magyarok hozzátartozóinak. Délben a podesta ebédet adott *Zsindely* államtitkár és az operisták tiszteletére, az ebéden ott volt a társulaton kívül a Firenzében tartózkodó művészi gárda számos tagja.

Zuhogott az eső az előadás kezdete idején, ami rendkívül megnehezítette a forgalmat. Ezerötszáz magánautó, taxi és lovasbérkocsi vonult a Teatro Comunale elé. Az azaleákkal díszített előcsarnokon át vonult be a közönség a négyemeletes nézőtérre, amely mintegy ezerötszáz személyt fogadhat be. A közönség javarészt külföldi, főleg angolok és amerikaiak, valamennyien estélyi ruhában. Csodálatos ékszerekkel és prémekben a hölgyek, az urak pedig frakkban. A földszint bal páholyában ültek a magyar minisztériumi urak, a középső királyi páholyt az Operaház vezetőségének tartották fenn.

A nézőtéren többek között ott volt Firenze podestáján kívül a magyar konzul, a francia konzuli kar, Mafaida *Favero*, a világhírű olasz operaénekesnő, Vittorio de *Sabata*, a kiváló olasz karmester, Massimo *Bontempelli*, Jarmila *Novotna*, *Corsini* hercegnő, Ginora *Vomasconti* hercegnő, *Masari* hercegnő, *Della Gererdesca* hercegnő, *Strozzi* herceg, Ugo *Oietti*, az Akadémia tagja és sokan az olasz arisztokrácia tagjai köréből.

Sergio Faillonit tapssal üdvözölték, amikor elfoglalta helyét a zenekar élén, hogy elvezényelje az olasz királyhimnuszt, a Giovinezzát és a magyar Himnuszt, amelyet állva hallgatott végig a közönség és utána *tüntető melegséggel tapsolt.* Negyedtizenkettőkor kezdték *Bartók* Béla »Kékszakállú herceg vára« című egyfelvonásosát, *Székely* Mihály és *Némethy* Ella főszereplésével, *Nádasdy* Kálmán rendezésében, *Oláh* Gusztáv díszleteivel. Ez a mű érdekelte a legjobban a kritikusokat, akik Párizsból, Londonból és Newyorkból jöttek a firenzei játékokra. Lenyűgözően hatott a nagy magyar zeneszerző remekműve. A modern zenéhez hozzászokott olasz és nemzetközi közönség kellő értékeléssel fogadta az operát.

Székely Mihály nemesen zengő, orgonabúgásszerű basszushangja első pillanattól kezdve a művész nagy sikerét jelentette. *Némethy* Ella művészetét már ismerték az olaszok, ezúttal is nagy szeretettel fogadták. A mű végén lelkes tapsokkal köszöntötték a szereplőket. A szünetben Nicola de *Pirro*, az olasz színházak főnöke így nyilatkozott:

— Elsőrangú előadás, kitűnő szereplők. *Büszkék lehetnek a magyarok operájukra.*

De Sabata, a világhírű dirigens, a szünetben bement Failoni öltözőjébe, szeretettel gratulált neki. A római, firenzei és milánói kollégák a legmelegebben nyilatkoztak Bartók művészetéről.

Majdnem egyórás szünet után került sor a *Liszt* Ferenc műveiből összeállított »Pesti karnevál«-ra. Nagy taps fogadta a káprázatos színpadot, a rózsaszínű tüllbe öltözött *Szalay* Karolát, *Bordy* Bellát, *Harangozó* Gyulát. Óriási siker volt. *Rubányi* Vilmos vezényelte a zenekart, amelynek összjátéka és egysége az egész est külön atrakciójának számított. Percenként zúgott fel a taps az egyes táncjelenetek után. Félegy órakor kezdték a »Magyar ábrándok« előadását *Oláh* Gusztáv rendezésében. Tomboló tapsok, kihívás jutalmazta ezt is, mint a többit. Felemelően szép este volt.

— Most már nyugodt vagyok, — mondotta Márkus László, az Operaház igazgatója — kivágtuk a rezet!

Pénteken este *Respighi* »A láng« című operájának előadása következik az Operaház interpretálásában.

Kristóf Károly

(*) Július 23. és augusztus 31. közt lesznek a salzburgi ünnepi játékok. *Berlinből* jelentik: Illetékes helyen közlik, hogy a salzburgi ünnepi játékokat július 23-ika és augusztus 31-ike között rendezik meg. Előadásra kerülnek *Mozart, Beethoven, Wagner, Verdi* és *Strauss* Richárd művei. A zenei vezetést *Furtwaengler* Vilmos fogja ellátni. Rajta kívül még *Guy, Knappertsbusch* és *Böhm* Károly vezényel.

Fedák Sári régi, kedves szerepében lép ismét a közönség elé

Beszélgetés a művésznővel

Fedák Sári a *Józsefvárosi Színházban* próbál *Bakonyi* Károly és *Szirmai* Albert *Mágnás Miska* című operettjéből. Friss, jókedvű, elragadóan kedves a művésznő. Azt mondja:

— *Huszonhárom* évvel ezelőtt, a *Király Színház* színpadán játszottam először *Marcsa* szerepét a *Mágnás Miskában.* A siker óriási volt. *Százötvenszer* léptem fel egyfolytában az operettben.

— Ugy tudtuk, hogy ebben a szezónban *nem akar* már a színpadra lépni!

— *Igaz.* Az idén már nem akartam játszani. *Keserű tapasztalataim voltak a színigazgatókkal,* nem volt tehát semmi kedvem ahhoz, hogy újra fellépjek. De most a józsefvárosiak deputációban jöttek hozzám és addig kértek, amíg kötélnek álltam. *Nem bántam meg!* Igazán nemes, végtelenül kellemes az operett mostani előadása. Látszik ezeken a színészeken, hogy valamennyien *egész évre* vannak szerződtetve, mindegyiknek *éves* lakása van, — látszik rajtuk a tökéletes lelki nyugalom! Magától értetődő, hogy ezek a kedves, jó és boldog színészek valóban elsőrangú előadást tudnak produkálni!... Mindegyik színész — *gyönyörűen beszél magyarul* és a *játékuk is kifogástalan!*... Az a közönség, amely ezekben a *kültelki* színházakban meg fog nézni, nem jöhet el oda, ahol én szoktam játszani. Nem maradt más hátra, mint az, hogy én menjek el oda, ahol *ők vannak.* Nos, most itt vagyok. Olyan környezetben, amelynél jobbat az adott körülmények között el sem tudok képzelni magamnak.

— Hány év óta nem játszott operettben?

Nevet:

— Már nem is emlékszem... Legalább *tizenöt* éve annak, hogy hírét sem hallom operettnek. Azt hiszem, a *Pompadourban* volt az utolsó operettszerepem.

— Igazuk van azoknak, akik az *operett haláláról* beszélnek?

— Az operett halála? Mindenből, még a halálból is van föltámadás!... A régi operett, szerintem, csak azért halt meg, mert *nincsenek hozzá ma már megfelelő — szerzők!* A mai csak amolyan *nyakatekert operettek,* amelyeknek nincs elejük, közepük, végük és nincs bennük *lélek* és *szív!*

— Milyen a *Mágnás Miska — ma?*

— Akárki akármit mond, mégis csak *azok voltak a legszebb idők, amikor ilyen operettek születtek meg, ezekben a darabokban játszhattunk, amelyek ma is éppen olyan frissen és kellemesen hatnak, mint hatottak akkor, amikor először kerültek a közönség elé!*

— Szívesen játssza el most újra *Marcsa* szerepét?

— Olyan örömmel és jókedvvel csinálom az egészet, hogy nem is érzem: közben 23 év mult el. Meg vagyok győződve arról, hogy ez nem fog eszébe jutni a közönségnek sem! **(f. i.)**

(*) Csortos Gyula rosszul lett, Makláry Zoltánt baleset érte próba közben. *Zilahy* Lajos darabjának, a *Hazajáró lelkeknek* szerda délelőtti házi próbáján hirtelen mozdulat közben kificamodott *Makláry* Zoltán lába. A nagy fájdalmakról panaszkodó színész azonnal kiállt a sorból és helyét *Pethes* Sándor foglalta el. — *Csortos* Gyula a *Hazajáró lélek* csütörtök délelőtti próbáján *hirtelen rosszul lett.* A darab első felvonásában még játszott, a második felvonástól kezdve azonban a darab játékmestere, *Nagy* Adorján s a harmadik felvonásban *Timár* József játszotta Csortos Gyula szerepét. A péntek délelőtti főpróbán *Makláry* Zoltán helyett *Pethes* Sándor fog játszani és *Csortos* Gyula szerepét végleg *Timár* József veszi át.

(*) A Júlia felújítása a Városi Színházban. A *Városi Színház* igazgatósága elhatározta, hogy az eucharisztikus kongresszus idején felújítandó *Mirakel* mellett ismét műsorra tűzi *Földes* Imre és *Ábrahám* Pál operettjét, a *Júliát.* Az operettben játszani fog *Honthy* Hanna és *Dénes* Oszkár is.

(*) Kodály Zoltán Háry Jánosa Newyorkban. A filadelfiai szimfonikus zenekar *Ormándy* Jenő vezényletе alatt Newyorkban négy hangversenyt ad. *Beethoven, Mozart, Debussy* és *Kodály* Zoltán művei vannak műsoron. *Kodály Háry Jánosával* a közeljövőben *huszonkét* amerikai nagyvárosban hangversenyezik a zenekar.

Sonja Kovalefska dalestje ma, Z 8.

*

Kolisch-kvartett mai hangversenye elmarad.

Rendkivüli szinházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet rendkivül leszállitott áron válthatnak: Az Est kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

PÉNTEK, máj. 6. Magyar: Dinasztia (8). **Nemzeti Kamara:** Nóra leányai (8). **Pesti:** Hatodik emelet (8). **Royal:** Rivels vendégjátéka (5 d. u. és 8½ este). **Terézkörúti:** Virágvasárnap (9). **Komédia:** Mandl-mulató (8½).

SZOMBAT, máj. 7. Magyar: Nem leszek hálátlan (8). **Művész:** Tolakodó fráter (8). **Royal:** Rivels vendégjátéka (5 d. u. és 8½ este).

VASARNAP, máj. 8., Vig: Füszer és csemege (3½ d. u. és 8 este). **Magyar:** Dinasztia (3½ d. u.). **Pesti:** Hatodik emelet (4 d. u. és 8 este). **Művész:** Tolakodó fráter (8). **Városi:** Lakner bácsi gyermekszinháza (½4 d. u.). **Royal:** Rivels vendégjátéka (5 d. u. és 8½ este). **Terézkörúti:** Virágvasárnap (9). **Komédia:** Mandl-mulató (5½ d. u. és 8½ este).

(*) **Nagy Endre emléke a Pódium-kabarében.** Csütörtökön este a Pódium-kabarében, ahol Békeffi László konferál, megemlékeztek Nagy Endréről. Békeffi, aki hosszú időn keresztül volt pályatársa Nagy Endrének, konferanszában Nagy Endréről beszélt. A telt ház nézőközönsége felállva hallgatta a búcsúztató szavakat.

(*) **Mozart-ciklus az Operaházban.** Az *Operaház* május 10-ike és június 12-ike között *öt* előadásból álló olcsó helyárú *Mozart-ciklust* rendez. Színrekerül május 10-én a *Figaro házassága,* május 20-án a *Don Juan,* május 26-án a *Szöktetés a szerályból,* június 7-én *Cosi fan tutte,* június 12-én a *Varázsfuvola.*

(*) **Huberman Broniszláv budapesti hangversenyei.** *Huberman* Broniszláv levelet írt budapesti menedzserének, melyben kérte, hogy *jövő év januárjának 28-ára és 30-ára tűzzék ki budapesti hangversenyeinek terminusát. Huberman* május 6-án *Svájcba* utazott, ott hosszabb ideig pihenni fog és az ősz elején kezdi meg újra hangversenyeit.

(*) **Beethoven szerelme.** *(Harry Baur és Steve Passeur Beethoven-filmje.)* Ha ennek a Beethoven-filmnek francia készítői, a szövegkönyvíró, az összeállító, a rendező és Harry *Baur*, ez az óriási színész, azt a célt tűzték ki maguk elé, hogy a koncertteremtől oly idegen mozilátogató közönségnek valami ízelítőt adjanak az emberiség e nagy alakjának lényegéből, hogy a filmben legyen néhány igazi »beethoveni pillanat«, amelyben a zene, az ember, a szellem akárcsak egy másodperc századrészéig is a maga teljességében és egységében mutatkozik meg: akkor céljukat elérték. A film csakugyan megelevenített néhány beethoveni pillanatot. Ami ezen felül van, az már mind nagy ajándék, még akkor is, ha Beethoven történetét talán túlzottan elregényesítették és szükségképpen sokat egyszerűsítettek, sok mindent úgy hoztak közel a közönséghez, hogy a művészet és a szellem sokkal magasabb síkjairól a mai szokványos szemléleti síkra vetítették a dolgokat. De természetesen ezeket a kifogásokat csak azért hangoztatjuk, mert a film. megérdemli, hogy a legkomolyabban foglalkozzunk vele, hiszen komoly művészek alkották, azon a legigényesebb módon, amit a műfaj, a forma és az eszközök megengednek. *Harry Baur nyugtalanítóan, feikavaróan igaz és emberi volt és néha, hatalmas fejének megrángásával, elhomályosuló szemére lebukó szemhéjával, kis észrevétlen eszközökkel ijesztő perspektívákat tár a legfelsőbbrendű emberbe, a zsenibe és a szellemi kínnak azokba a mérhetetlen mélységeibe, ahová csak Beethoven zuhant.* És ezenkívül persze a »kísérőzene« Beethovené. *Baur* és *Passeur* dicséretet érdemelnek a zene »kísérőfilmjéért«. **p. h. gy.**

(*) **A Pódium az Andrássy Színházban.** A *Pódium* az eucharisztikus kongresszus ideje alatt az *Andrássy Színházban* fog játszani. A *Pódium* műsorát erre az alkalomra két és fél órai terjedelműre bővítik. A vendégszereplés május 14-én kezdődik.

(*) **Honthy Hanna Angliában.** *Honthy* Hannától hallottuk a következőket:

— Nem tudom ma még, hogy meddig fog szerepelni a műsoron a *Dinasztia* című operett. Csak az bizonyos, hogy az eddigi előadásokon mindig táblás ház volt a *Magyar Színházban.* Bizonyos az is, hogy több szerepet *már nem vállalok* Budapesten ebben a szezónban. Minden időmet arra használom, hogy angolul tanuljak, mert *Londonból* ismét ajánlatot kaptam, hogy ott egy-két szerepben vendégszerepeljek. Ha ki is megyek Londonba, *nem maradok ott hosszabb ideig.* Csak itthon érzem jól magam és mint *magyar* színésznő, lehetőleg csak *magyar* színpadon akarok szerepelni!

Színházak pénteki műsora

OPERA: Nincs előadás. — **NEMZETI:** Hazajáró lélek (A. bérlet 18. szám; 8). — **NEMZETI-KAMARA:** Nóra leányai (8). — **VIG:** Fehér és fekete (L. bérlet; 8). — **MAGYAR:** Dinasztia (8). — **BELVÁROSI:** Nincsenek véletlenek (8). — **MŰVÉSZ:** Tolakodó fráter (8). — **ANDRÁSSY:** Nincs előadás. — **PESTI:** Hatodik emelet (8). — **VÁROSI:** Az erdélyleány (ifjúsági előadás; 3). — **ROYAL:** Charlie Rivels és társulata (5, ½9). — **TERÉZKÖRÚTI:** Virágvasárnap (9). — **PÓDIUM:** Tavaszi műsor (9). — **KOMÉDIA:** Mandl-mulató (½9). — **FÉNYES CIRKUSZ:** Cirkuszrevű (4, 8). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Gül baba (6, 9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Mágnás Miska (Fedák Sári felléptével; 6, 9). — **KISFALUDY:** Szökik az asszony (6, ¾9).

RÁDIÓ **MÁJUS 6. Budapest I. 6.45:** Torna. **Utána:** Hanglemezek. **Kb. 7.20:** Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** »Amerika tanul Európától.« Irta Natter Lia (felolvasás). **10.45:** »Milyen sportot üzzön a nő?« Irta dr. Nemecskay Tivadar (felolvasás). **11.15—11.55-ig:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. **12.00:** Harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** A rádió szalónzenekara. (Közvetítés a Nemzetközi Vásár studiójából.) **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.10:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.15—14.30-ig:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. **14.35:** Hírek. **14.50:** A rádió műsorának ismertetése. **15.00:** Élelmiszerárak. **15.30—16.40-ig:** Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara. (Közvetítés a Nemzetközi Vásár studiójából.) **17.50:** Sportközlemények. **18.00:** »Az európai fegyverkezés okai.« vitéz Magyarosy Sándor vkszt. ezredes előadása. **18.25:** Bacsák Erzsébet zongorázik. **18.55:** »Három erdélyi költő.« Vita Zsigmond előadása. Áprily Lajos, Reményik Sándor és Tompa László verseit elmondja Kiss Ferenc. **19.35:** Nagy Olivér mesterharmóniumon játszik. **20.00:** »Halló, itt rádió . . .« A Rádióélet rejtvényfélórája. **20.30:** Hírek. **20.50:** »Rádióegyveleg.« Összeállította és vezényli id. Stephanides Károly. Közreműködik a Budapesti Hangverseny Zenekar, Dobay Lívia, Orosz Júlia, az Operaház tagjai, Orosz Vilma, Galetta Ferenc, Sárdy János, az Operaház tagja és dr. Szedő Miklós. (Az április 18-i előadás megismétlése viaszfelvételről.) **22.35:** Időjárásjelentés. **22.40:** Svéd kamaramuzsika. Közreműködik dr. Kerntler Jenő (zongora) és Friss Antal (gordonka). **23.15:** Hírek angol nyelven. **23.20:** Közvetítés a Metropole-szállóból. Farkas Jóska és cigányzenekara muzsikál. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 13.30—14.30-ig:** Az 1. határőrezred zenekara. Vezényel Seregi Artúr. **18.30—18.55-ig:** Gyorsírótanfolyam (Szlabey Géza). **19.00—19.25-ig:** Sebők Stefi énekel zongorakísérettel. **19.30—19.55-ig:** »A Terézvárosi plébániatemplom.« Dr. Schoen Arnold előadása. **20.50—22.00-ig:** Hanglemezek. — **Telefónhirmondó.** Egész nap: Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora.

Oláh Gusztáv

Magyarország 1938. máj. 10.

beszéltek minden politikai

Érdekes politikai beszédek hangzottak el vasárnap országszerte.

Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke tegnap választókerületének székhelyén, Hajduszoboszlón beszámolót mondott. A NEP elnökét a beszámolóra elkísérte *Marschall* Ferenc földmüvelésügyi miniszter. *Mikecz* Ödön igazságügyminiszter és sok kormánypárti képviselő. Fontos kijelentések hangzottak el a beszámolón.

Tasnádi Nagy András mondotta:

— Mit jelent a győri program? Jelenti *honvédségünk* korszerű felszerelését és fejlődését, vele együtt tekintélyünk növelését kifelé, jelenti azt, hogy a következő években, ha Isten is megsegít, *aligha lesz munkátlan kéz és kenyértelen ember* az országban. Jelenti a megélénkülő gazdasági forgalmat, az eleven gazdasági életet, a tisztességes terményárakat.

Marschall Ferenc földmívelésügyi miniszter ezt jelentette ki:

— A kormány politikájának három alappillére van: a keresztény és nemzeti gondolat, a becsületes népi politika és a magyar föld szeretete. Bátor agrárpolitikára van szükség, egyre nagyobb szerepet kell

.Bizottsá-
129.
~~S.D.~~
~~Budó ur~~

UDAPEST

DIVATBAJÖTTEK KÜLFÖLDÖN A MAGYAR NŐI ZENÉSZEK

— Az Est tudósítójától —

Zenészkörökben sokat beszélnek arról, hogy milyen *sok külföldi varieté, színház, kávéház és vendéglő keres mostanában magyar női zenekart. Jelenleg körülbelül harminc magyar női zenekar dolgozik a világ minden táján* és az érdeklődés egyre fokozódik. A magyar zenei ügynökségek szinte naponkint kapnak megbízást a világ minden tájékáról.

Nők ha muzsikálnak

Az Országos Magyar Zenész Szövetség hivatalos kimutatása szerint jelenleg körülbelül *kétezer működő zenész van Magyarországon*, nők és férfiak vegyesen. A működő zenészeknek körülbelül *tizenöttizennyolc százaléka női muzsikus.* És ez a szám mind nagyobb lesz. Egyre fokozódik az érdeklődés a nők között ez iránt a pálya iránt, ami természetes következménye az egyre fokozódó keresletnek. Budapesten is erősen versenyeznek a tanult női muzsikusok a férfi zenészekkel. A magyar főváros több kávéházába csak női zenekart szerződtetnek és szinte minden világvárosban játszik magyar női muzsikustársulat.

Akiknek sikerült

A legnagyobb társulata *Gyenes* Lilinek van, aki hat esztendő óta húsztagú zenekarával szerepel a világ minden táján. Most Kopenhágában dolgozik. A *Szamosi*-jazz Gibraltárban játszik. A *Pogány* női jazz-zenekar Istanbulban lép fel. *Halász Fischer* Annie női jazz-zenekara a törökországi Yalova fürdőhelyen kapott szerződést. A *Nógrády*-zenekar Bazelban, *Vécsey* Éva zenekara Ankarában, a *Heinz*-féle zenekar Bazelban játszik. Itt csak néhányat említettünk meg a sok közül, de Rómában, Buenos Airesben, Jávában, Ceylon szigetén, Norvégiában, Svédországban, Lettországban, Észtországban, Bulgáriában is van magyar női zenekar. Ezek a nők mind képzet, jó muzsikusok, akiknek semmi közük azokhoz a régi női zenekarokhoz, amelyeknél bizony mellékes dolog volt a muzsikálás.

Külföldi szerződés

A külföldi varieték, kávéházak és szállodák újabban szívesebben szerződtetnek *népzenekarokat*, de nem mindenki akar külföldre szerződni. Sokan félnek a bizonytalanságtól. Kétezer olyan hölgy is van Budapesten tizennyolc és harminc év között, aki megszerezte a zenei képzettséget, diplomát szerzett s két-három hangszeren is játszik, de nem valamennyi akar a hivatásos zenészi pályára lépni. Magyar és külföldi szerződést ugyanis csak a zenészszövetség tagja kaphat. Belügyminisztériumi működési engedély szükséges a zenészútlevél kiváltásához és *huszonnégy éven aluli nő egyáltalában nem kaphat ilyet.* A külföldi jazz-zenekarokba főleg olyan hangszereken játszó hölgyeket keresnek, akik a sok zongorista, vonós- és ütőhangszerek mellett kiegészíti a zenekart. Így például nagyon keresik a női szakszofonos, pisztonos, trombonos, klarinétos és hárfán játszó zenésznőket. Az utóbbi hangszereket kevesen tanulják.

Mit szólnak ehhez a férfiak

Nyolc-tíz évvel ezelőtt kezdődött a női zenekarok konjunktúrája. A férfi muzsikusok természetesen féltékenyek voltak a nők sikereire. Budapesten nehéz sora van a férfi muzsikusnak. E pillanatban az Operaházon kívül csak az Andrássy Színház tart zenekart. Itt is csak heten játszanak. Régebben nemcsak a néma filmszínházak, a magyar operettszínházak s a varieték is teljes zenészgárdát szerződtettek. Most ezek megszüntek és így érthető, hogy a férfi zenészek egy része is szeretne külföldi szerződést kapni. A nők itt erős versenytársak. Természetesen sok férfitársulat is vendégszerepel külföldön, *most is tizennégy államban játszik magyar férfizenekar.*

A női zenekarok túlságosan és gyakran oszlanak fel. A legnagyobb magyar női zenekarnak már *a fele kicserélődött megalakítása óta.* Akik felbontották a szerződésüket, azok kizárólag azért távoztak el a zenekartól, mert *férjhez mentek.* Gyenes Lili zenekarában *két héttel ezelőtt férjhez ment a gordonkás.* Táviratban kért a budapesti zenész szövetségtől egy másikat. Mint tehát látjuk, a magyar női zenész nemcsak kenyeret keres, hanem férjet is talál, talán ezért lett olyan vonzó a kenyérkereső úrileányok között ez a nehéz pálya. (K—f)

A magyar ifjúság a Felvidék megsegítéséért

Nagykanizsa, október 5
(Az Est külön tudósítójától)

Nagykanizsán tegnap este a magyar ifjúság — egyetemi, főiskolai hallgatók, tisztviselők — nagy értekezletet tartott, amelyen kimondották, hogy *országos mozgalmat indítanak a cseh megszállás alól felszabaduló felvidéki községek és városok felsegítésére.* Ezért úgynevezett »*magyar örömünnep*« akciót rendeznek. Megkeresik az összes magyar városokat és községeket s felkérik őket helyi bizottságok alakítására. A helyi bizottságok szórakozások, estélyek, vagy másféle ünnepségek alakjában előadásokat tartanak. Az előadások bevételeiből *alapot* létesítenek s a befolyó összeget *azonnal a bizottság vagy a kormányszervek rendelkezésére bocsátják.*

Már a mai napon megkezdődött a hatalmas akció, a nagykanizsai fiatalok már *előre eladják az első előadás jegyeit*, a közönség viszont *óriási szimpátiával fogadja az akciót.* A nagykanizsai ifjúság hiszi, hogy mozgalma megértésre talál és más helyeken is megalakulnak a helyi bizottságok, éppen ezért felhívást intéznek az összes magyar városok és községek társadalmához, hogy a nagy nemzeti ügyet jelentő mozgalomba kapcsolódjanak bele.

Megérkezett Belgrádba a német gazdasági bizottság

Belgrád, október 5
(Az Est és a United Press tudósítójától)

Megérkezett a német gazdasági bizottság, hogy az illetékes jugoszláv tényezőkkel *letárgyalja az új kereskedelmi szerződés részleteit*, miután *Funk* birodalmi gazdasági miniszter előkészítette a tárgyalásokat és elutazott Ankarába. A cél az, — mondotta a miniszter elutazása előtt — hogy Németország olyan kereskedelmi szerződést kössön Jugoszláviával, amely lehetővé teszi, hogy *a Németbirodalom hosszú évek során előre megállapított árakon vehesse át Jugoszlávia termésfeleslegét és egyéb áruit.*

Kőművesinas lett a pécsi szökött menyasszony

Pécs, október 5
(Az Est tudósítójától)

Emlékezetes még, hogy *Zárai* Livia, egy pécsi építőmester leánya, közvetlenül esküvője utan megszökött férjétől, *Bernát* Edvin Plátótól, egy lengyel repülőgépgyári mérnök fiától. *Zárai* Livia most jelentkezett az ipartestületnél és *szabályszerűen bejegyeztette magát kőművesinasnak.* A ország talán első női kőművesinasa még nem dolgozott épületeknél, de hír szerint igen tehetségesen tevékenykedik édesapja építési irodájában és különösen rajzkészségét értékesíti.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKIVÜL LESZALLITOTT ÁRON válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. (1-4 : 8-88) Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig

A kedvezményes árú előadások műsora

SZERDA, OKTÓBER 5-ÉN

NEMZETI: A két cárnő (7½). MAGYAR: Az ucca (8). NEMZETI-KAMARA: Hazajáró lélek (8). KOMÉDIA: Kölcsönkért Sekszpir (8½).

MINDEN JEGYVÁSÁRLÓ INGYEN KAPJA A TELJES SZÍNLAPÚ »MAGYAR SZINPAD«-OT

DANIELLE DARRIEUX
NAGYSIKERŰ AMERIKAI VIGJÁTÉKA
MÉGIS ÁRTATLAN
Ma ½8—½10 kizárólag
CAPITOL

BULU
a fehér tigris
IZGALMAS DZSUNGELFILM
Soha nem látott életveszélyes felvételek! Rendezte: Clyde Elliott
Ma premier! OMNIA ½8 és ½10

SZÍNHÁZ

Ma ünnepli 87-ik születésnapját Ditrói Mór

Közel hét évtizedig volt irányító befolyással a magyar színházi kultúra fejlődésére *Ditrói* Mór, a kolozsvári Nemzeti Színház volt igazgatója, a Vígszínház művészeti megalapítója és az Országos Színészegyesület örökös díszelnöke. Ez a kiváló színházi ember ma ünnepli 87. születésnapját.

Ditrói szellemi és testi erejének ma is birtokában van. Hol hangjátékban, hol hangosfilmben, hol rádiófelolvasással szerepel.

— Egy nagy szomorúságom van, — mondotta ma nekünk — hogy szegény feleségem már nem él. Két hónappal ezelőtt halt meg, *születésnapjára virradó hajnalon*. Pedig ha most együtt lennénk, sok szépet mesélhetnénk a régi világról. Amikor feleségem tizenhároméves korában mint működvelő fellépett Stuart Mária szerepében, a jelenlévő *Ujházy* Ede tanácsára küldték őt a színiképezdébe és a Szekszárdi Nőegylet a saját költségén képeztette ki. És amikor már nagy színésznő volt, aranykoszorút kapott a főváros közönségétől.

Kevesen tudják, hogy amikor Ditróit igazgatónak hívták a megnyiló Vígszínházhoz, *jórészt vidéki színészekből állította össze társulatát*. Ott fejlődött Ditrói társulatában nagy színésszé: *Hegedüs* Gyula, *Góth* Sándor, *Fenyvesi* Emil, *Gál* Gyula, *Szerémi* Zoltán, *Varsányi* Irén.

Jövő szombaton lép a Vígszínház színpadára „A francia szobalány"

A Vígszínház igazgatósága elhatározta, hogy Jacques *Deval*, az Amerikában élő világhírű francia írónak, a »Tovaris« szerzőjének »Soubrette« című darabját a jövő héten, október 15-én fogja bemutatni. *Hegedüs* Tibor fordításában adják elő a darabot »Francia szobalány« címmel.

Petőfi Sándor teátrumának 130 éves jubileuma

Székesfehérvár, október 5
(Az Est tudósitójától)

Székesfehérvár fölött jubileumok, kongresszusok és ünnepségek szakadatlan sorozatával múlik el ez az esztendő. A magyar színjátszásnak is három történelmi nevezetességű évfordulója következett be az ősi városban. 130 éve annak, hogy *1808-ban megépült Székesfehérvárott az ország első kőszínháza*. 120 éve most, hogy 1818-ban bekövetkezett a magyar vidéki színjátszás aranykora, amikor *minden valamirevaló komédiás telt bugyellárissal búcsúzott el Székesfehérvártól*. És éppen száz éve, hogy *először került színre Magyarországon Vörösmarty Mihály »Csongor és Tündé«-je*. Csak a harmadikról emlékezett meg a hivatalos közvélemény azzal, hogy meghívta az ujonnan átalakított Vörösmarty-színházba vendégszereplésre a Nemzeti Színház társulatát. A 130 esztendős vén játékszín és a vidéki színészet életébe soha vissza nem térő aranykor emléke azonban elenyészik, csak két kis márványtábla őrzi Székesfehérvárott.

Boros Kelemennek hívták azt a polgárt, aki a magyar színjátszás iránt való lelkesedésében felépitette az első magyar kőszínházat. Persze megindult a versengés a néhány társulat között, hogy ki játsszon benne? Évtizedekig volt üzemben a műintézet és *nem kisebb ember deklamált a falai között, mint Petőfi Sándor*, aki vándorszínész volt a királyok városában. Ott közvetlenül a színház mellett vett ki lakást. Most mozi van ennek a nevezetes háznak a helyén, de egy tábla hirdeti, hogy ott szállt meg vándorszínész korában Petőfi Sándor.

Színinövendékből főszereplő

Az Est tegnap jelentette egy kis hírben, hogy a Nemzeti Színház merész szereposztási kísérletet tervez és a soron következő ujdonság főszerepét egy színinövendékre bízza. Ma már közölhetjük, hogy melyik darabról és melyik növendékről van szó.

Jövő szombaton adja elő a Nemzeti Színház *Eötvös* József »Éljen az egyenlőség« című darabját *Galamb* Sándor átdolgozásában és rendezésében. Eredetileg úgy tervezték, hogy a női főszerepet *Szörényi* Éva fogja játszani. Újabban úgy határoztak, hogy ezt a szerepet a Színművészeti Akadémia egyik negyedéves növendékére osztják. *Zádor* Györgyi a szerencsés kisasszony neve. *Tasnády* Ilonával és *Timár* Józseffel, ők hárman játsszák a darab vezető szerepeit.

Oláh Gusztáv a „Csárdajelenet" előkészitésére Milánóba utazott

Operaházunk főrendezője, ifjú *Oláh* Gusztáv egyhetes szabadságot kért. Milánóba utazott, ahol a Scala vezetőségével megbeszéli *Hubay* Jenő »Csárdajelenet« című táncjátékának bemutatóját. *Oláh* Gusztávot kérték fel a díszletek tervezésére. *Harangozó* Gyula tanítja be a táncokat. Hubay művét az Operaház társulata már előadta Firenzében és a nagy siker késztette a Scala igazgatóságát arra, hogy a művet megvásárolja és előadja.

A tengerészek filmje

Londonban Royal Naval Film Corporation elnevezéssel új filmcég alakult, amely tulajdonképpen *az angol admiralitás érdekeltsége*. A cég célja, hogy az angol tengerészet számára megfelelő számú és témájú filmet készítsenek. Az új cég ellátja majd az angol tengerészetet, illetve kereskedelmi és hadiflottát megfelelő filmekkel, amelyeknek beszerzési költségéhez a tengerészet minden tagja heti 1 és háromnegyed pennyvel fog hozzájárulni, ami körülbelül *13—14 fillér*.

Szerdán lesz a „Keserű aratás" bemutatója

Catherine *Turnay* »Keserű aratás« című darabja lesz a Kamaraszínház legközelebbi ujdonsága. A Nemzeti Kamaraszínház szerdára, október 12-ére tűzte ki a *Byronról szóló színjáték* bemutatóját, amelynek címszerepét *Uray* Tivadar játssza.

Kay Francis abbahagyja a filmezést, mert férjhezmegy

Hollywood október 5
(Az Est tudósitójától)

A világ egyik legnépszerűbb filmsztárja, Kay *Francis* nyilatkozott arról, hogy visszavonul a filmezéstől, mert rövidesen férjhezmegy. Vőlegénye báró Eric *Barnekow*, aki Brooklynban él.

— Boldog vagyok, hogy ezentúl *a saját életemet élhetem* — mondotta Kay Francis. — Szabad leszek! Még októberben megtartjuk az esküvőt és megígértem a férjemnek, hogy egy esztendeig nem is gondolok a filmre. Mi lesz később? Azt magam sem tudom.

Gázmaszkok a cseh mozikban

A cseh mozitulajdonosokat *rendeletileg kötelezték gázmaszkok beszerzésére*.

KIS HIREK

Karácsonyra várja a Nemzeti Színház *Nyirő* József új darabját. A »Jézusfaragó ember« szerzője most Kolozsváron tartózkodik és úgy nyilatkozott, hogy a Nemzeti Színháznak igért darabot idejében el fogja küldeni. *Nyirő* egyébként most a székely nép tréfáit, a székely falvaknak ősi humorgyöngyszemeit fogja összegyüjteni.

⊙

A Hadirokkantak Országos Nemzeti Szövetsége javára »*Regős hangverseny*« lesz október 8-án délután négy órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.

⊙

Sokat foglalkoztatja most a magyar mozivilágot, hogy a magyarlakta Felvidék visszacsatolása milyen hatással lenne a filmiparra. *Hetven mozi működik ezen az országrészen*. Ez 15%-os növekedésnek felelne meg. A magyar filmgyártás szempontjából igen fontos tényező lenne ez a szaporodás.

⊙

Géczy István »Gyimesi vadvirág« című színművéből film készül. *Tolnay* Klári lesz a főszereplője. Október közepén kezdik el a felvételeket.

⊙

Megkezdték az Operaházban Darius Milhaud operájának, a »*Salade*«-nak próbáit. *Orosz* Júlia énekli majd a női főszerepet.

⊙

Furcsa véletlen. Olvassuk a londoni lapokban, hogy október 5-én a Players Theatre bemutatja A. G. *MacDonnel* »Menjek-e Prágába?« című színművét. Az egyik főszerepet egy Cyril *Chamberlain* nevű színész játssza.

„Mindig a nők kezdik"

A jövő héten nyitja meg kapuit az új vezetés alatt álló Royal Szinház, amely László Aladár »Mindig a nők kezdik« című darabját mutatja be. Az itt következő jelenet főszereplői Dayka Margit (Ibolya) és Kertész Dezső (Tibor). A darabrészlet a második felvonásból való. Történik Budapesten egy pénzkölcsönző vállalat irodájában.

TIBOR: Mondja, kicsoda maga tulajdonképpen?

IBOLYA: Fontos ez? Egy lány vagyok, akit maga nem akart észrevenni... A Váci uccában, a szigeten, az Operában, a teniszpályán százszor is észre akartam magamat vétetni, de maga egy mintaember, egy csodaember, egy férfi, aki nem futkos nők után. Ez a világ legunalmasabb fajtája, de tehetek én arról, hogy pont az ilyen unalmasakat szeretem? Gondoltam, ezt megnézem magamnak közelről... Megtetszett nekem. Meg akartam ismerni. Közelébe akartam kerülni. Ha bankigazgató, felmegyek magához állást kérni, ha festő, modellnek jelentkezem, ha szerkesztő, verset vittem volna magához, de mivel pénzkölcsönző, zálogba kellett magam csapnom... Hát mit csináltam volna, miután sehogysse akart észrevenni?...

TIBOR: Szóval egész egyszerűen kikezdett velem?

IBOLYA: Igen, kikezdtem magával! De nem egészen egyszerűen. Ezt igazán nem mondhatja. Istenem, nem kell ezen úgy csodálkozni... Maguk férfiak, öregek és fiatalok, gazdagok és szegények, elegánsak és kopottak, autósok és gyalogjárók, királyok és koldusok, hiába hencegnek azzal, hogy maguk a teremtés koronái, mert vegyék végre tudomásul, egyszer és mindenkorra törődjenek bele, hogy *mindig a nők kezdik!* Maguk virágot küldenek, találkára mennek, ablak alatt ácsorognak, szerelmes leveleket irnak, mozipáholyban csókolóznak, azt hiszik, hogy maguk a hódítók, pedig *mindig a nők kezdik*. A szerelemben fogások, ravaszságok, fondorlatok és csapdák vannak, s a férfiak büszkék rá, hogy mindezt ők alkalmazzák ellenünk... S közben nem veszik észre, hogy *mindig a nők kezdik*. Pedig ennyi ezer és ezer év alatt megtanulhatták volna már... Éva kezdett ki Ádámmal, Cleopatra Antoniussal, Julia Romeóval, Josephine Napoleonnal és Szelényi Margit Péter Tiborral... Mert *mindig a nők kezdik!* Sajnos a helyzet állandóan nehezebb lesz. A férfiak egyre gyanakvóbbak, mert a nők és a vígjátékirók lassanként már az összes trükköket elhasználják és leleplezik. Azért kell nekünk, szegény gyenge nőknek már ilyen bonyolult eszközökhöz folyamodni. Nem szeretném, ha a nők megtudnák, hogy ezt lelepleztem, mert féltve őrzik ipari titkaikat... Most pedig vegye a kabátját. Nem akarom tartóztatni... Menjen! Sok szerencsét.

Zenészközgyűlés

A jövő szerdán tartják meg ideiglenes közgyűlésüket a Budapesti Magyar Zenész Szövetség tagjai. A zenészek aktuális problémáit fogják megtárgyalni a közgyűlésen és szó lesz a *zenészkamaráról* is.

RÁDIÓ

Szerda — *október 5*

Dohnányi zongorázik

BUDAPEST I.: 5.00 Magyar borvidékek. — 5.30 Cigányzene. — 6.30 A politika, a hadvezetés feladatai a háborús előkészületben. **Nyiry** László ny. vezérkari ezredes előadása. — 7.00 Szalónzene. — 7.40 »Az ipszilonsugár«. **Vándor** Kálmán hangjátéka. — 9.20 **Dohnányi** Ernő zongorázik. — 10.00 Szórakoztató zene. — 11.10 Cigányzene.

BUDAPEST II.: 6.30 Szalónzene. — 7.00 Olasz óra. — 8.25 Hanglemezek.

Hallgassa meg ma!

Diszhangverseny Londonban

Stockholm: **Mozart**-est, **Casadesus** zongoraművésszel (8.00). Milánó: A bergamoi **Donizetti** színház előadása. **Donati** »Lanciotto del Lago« c. operája (9.00). Varsó: **Chopin**-művek zongorán. **Wilkomirska** zongoraművésznő (9.00). Brüsszel I.: **Schubert**-est (10.00). Droitwich: Sir Henry **Wood** karmester jubileumi hangversenye az **Albert** Hallból (10.40).

Oláh Gusztáv

(*) **Oláh Gusztáv és Kürti Pál Milánóban.** *Oláh* Gusztáv, a budapesti Operaház kitűnő fiatal rendezője napok óta *Milanóban* tartózkodik, ahol tárgyalásokat folytat a *Scala* színház igazgatóságával. Az eddigi megállapodások szerint *Oláh* Gusztáv *Harangozó* Gyulának, az Operaház balettmesterének társaságában *Hubay* Jenő *Csárdajelenetének* és több magyar balettnek felhasználásával eredeti magyar balettet ír. Ennek a balettnek próbái januárban kezdődnek meg. *Kürti* Pál, a *Belvárosi Színház* volt rendezője csütörtökön utazott *Milanóba*, ahol a *Teatro Nuovóban* rendezi azt a zenés vígjátékot, amelynek bemutatója *október 25-én* lesz. Ebben a vígjátékban lép fel *Bársony* Rózsi, *Dénes* Oszkár, *Kondor* Annie és az a magyar balettkar, amely a Párizsból érkező balettkart egészíti ki.

Pesti Napló

1938. okt. 7.

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula
fölitkár urnak

Budapest
Ságmányos utca 16,
jel cm

UJABB MAGYAR SIKEREK ELŐTT MILÁNÓBAN

Beszélgetés Oláh Gusztáv operaházi főrendezővel a pestiek olaszországi szerepléséről

A tavalyi firenzei ünnepi játékok során a budapesti különítmény *viharos sikert aratott*, Operaházunk kitűnő gárdája egy csapásra meghódította a felfokozott igényű olasz, sőt nemzetközi közönséget. A megnyitó előadás a *Simone Boccanegra* volt *a főszerepben Svéd Sándorral* és már ekkor a magyarok felé irányult a figyelem. Svéd mellett már az első napon még egy magyar nevet jegyzett fel a közönség: *Oláh Gusztávét, aki rendezője volt a nagysikerű Simone Boccanegra-előadásnak.*

Pedig ezen az előadáson *Oláh* Gusztáv még nem mutathatta be teljesen a tudását, mert a díszletek nem az ő keze alól kerültek ki. De aztán jöttek a magyar előadások: a *»Kékszakállú herceg vára«* és a felejthetetlen *»Láng«!*

Ez utóbbit *Oláh* Gusztáv rendezte, *Oláh* Gusztáv volt a díszlettervező, *Oláh* Gusztáv rajzolta meg a jelmezeket, *Oláh* Gusztáv tervezte meg a világítási effektusokat! A zeneszerző *Respighi* felesége könnyezett a remek előadás alatt és *Quastalla*, a szövegíró, felrohant előadás után Oláh Gusztávhoz, átölelte és ezeket mondta:

— *A rendező elgondolása rendszerint fedi a szövegíró elgondolását, de íme, olyan eset is van, amikor a rendező felülmúlja a szövegírót!*

Nagy sikere volt a pesti balettnek, valamint *Nádasdy* Kálmán rendezőnek is. Az olasz lapok elragadtatással írtak a magyarok szerepléséről, de főleg a *»Láng«* előadásáról, kihangsúlyozva, hogy az olaszok előadásában *Respighi* operája *csak mérsékelt sikert eredményezett, ezzel szemben a budapesti Opera előadása, Oláh Gusztáv rendezésében, teljesen feltárta a mű eddig homályban maradt szépségeit.*

A nagy, átütő erejű sikernek eredménye: az idei ünnepi játékokra újra meghívták *Svéd* Sándort, *Oláh* Gusztávot, *Nádasdy* Kálmánt és *Harangozó* Gyulát.

Svéd a *Macbeth* címszerepét énekelte és énekelni fogja a *Nerone* c. opera címszerepét is. *Nádasdy* rendezi a *Turandot* előadását, amelynek főszerepét *Cigna* énekli. *Harangozó* Gyulát arra szerződtették, hogy a *Scala* balettjét tanítsa be egy nagy magyar balettre s a balett díszleteinek és jelmezeinek tervezésével *Oláh* Gusztávot bízták meg.

Kétségtelenül a legérdekesebb produkció *a Scala balettkarának fellépése lesz magyartárgyú balettben!* A mű címe: *Délibáb*, vagy mint az ünnepi játékok műsora hirdeti: *Miraggio. Harangozó* Gyula már hetek óta Milánóban tartózkodik s most vasárnap *Oláh* Gusztáv ült vonatra, hogy elinduljon *Milánó és az újabb siker felé.*

Az elutazás előtt felkerestük *Oláh* Gusztávot az Operaházban. Az olaszországi útról, a magyarok sikereiről és a *Miraggio*-ról beszélgetünk.

— *A Délibáb, vagy a Miraggio két részre oszlik*, — mondja. — *Az első kép egy alföldi tanyán játszódik, a második kép pedig egy XIX. századeleji főúri kastélyban.* Az első rész *Hubay* zenéje, a második *Liszt* Ferencé; a *»Csárdajelenetek«*, illetve a *»Pesti karnevál«.*

— Mikor lesz a bemutató?

— *Február 1-én.* Előbb *Wolf-Ferrari* egy eddig be nem mutatott operája van a műsoron: a *»La Dama boba«* c. rövidebb mű s ezt követi a *Miraggio.*

— A Csárdajelenetek-ből milyen részeket applikáltak be a *Miraggio*-ba?

SZENDE MÁRIA
Színház

— *A »Hejre Kati«-t, az »Érik a búzakalász«-t, a »Vörös bort ittam az este« kezdetűt és a »Repülj fecském«-et.* A gondolat is érdekes, hogy *a Scala falai között ezek a melódiák fognak felhangzani. Kell-e ennél nagyobb és szebb magyar propaganda? S a Liszt-rapszódiák a Pesti karneválban!*

Most előveszi a tavalyi olasz ujságokat, amelyek lelkendezve írnak a magyarok szerepléséről. Itt van a *Corriera della Sera* május 5-iki száma, amely ezt írja:

— A »Láng«-nak a Comunaleban ma este meghallgatott előadása legalább egy fokkal felülmúlta mindazokat, amelyeket Olaszországban eddig megcsodáltunk. A rendezés és díszletezés a legértékesebb példáját adják a színpadtechnikai stílusteljesítményeknek és annak a gazdag elképzelésnek, amely ezeket a zenei drámával egybeforrasztotta.

S így a többi olasz lapok is. De a többi világlap kiküldött zenekritikusa is a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg a magyarokról, főleg a *»Láng«* előadásáról. A *Berliner Tageblatt* ezeket írja:

— A magyarok és különösen *Oláh* Gusztáv inscenáló készsége az operaszínház összes reprezentatív elemeinek helyes érvényesítésére irányult. És mi felelhetne meg jobban e szándéknak, mint »A láng« miliője, a fényüzésből és vallásos fanatizmusból, jeges etikettből és féktelen szenvedélyből összetett tarka világ! A nagy operai jelenetek és a legfeszültebb drámai kirobbanások egyszerre színpadszerű szükségesség hatását keltették és nem hatottak konvencionálisan vagy staffázsszerűen. Egész a hisztériáig fokozott szenvedélyességgel voltak telítve. A korális jelenetek még eddig soha nem hallott pontossággal voltak kidolgozva. Nem voltak pózok, hanem belső feszültség kifejezői. A nagyvonalú mimikát megdöbbentő történeti hűségű díszletek egészítették ki. Ezek is Oláh művei. És im valami csodálatos történt: a festett színpad, a színfal hatása eltünt. Ez a felfokozott előadás valóságos atmoszférát teremtett. Nem hatott úgy, mint a multnak egy többé-kevésbé lebilincselő visszhangja, hanem úgy, mint a jelen.

Oláh Gusztáv.
(Vajda M. Pál fotó)

— A végsőkig feszült gesztusokhoz és a díszletek igazi valószerűségéhez méltán párosult a világításnak dramaturgiai elemként való felhasználása. Szakadatlan változatokban kísérte végig a színpadon történteket. Meglepően emelt ki fontos csoportokat, másokat misztikus árnyba burkolt. Oláh úgy játszott a fénnyel, akár a filmfelvevőgép virtuóza.

— *Bizony, nagy sikerünk volt tavaly,* — mondja most mosolyogva Oláh Gusztáv. — *A balett fellépése után még az utcán is ünnepelték a magyarokat.*

— Reméljük, most is így lesz — mondjuk.

Szerény, elhárító mozdulatot tesz. Csak ennyit mond:

— *Lehetséges...*

Mi bizonyosra vesszük.

(—n)

Riport

BORDY BELLÁRÓL

a tánc lelkéről és a sióagárdi cuháról

Igy születik a riport. A színházi szerkesztő szemben ül *Bordy* Bellával, úgy is mint balerinával és úgy is mint filmsztárral.

Feketekávéznak.

Beszélgetnek balettről, beszélgetnek filmről.

Ritka alkalom: a riport alanyának örökké mosolygó arcáról ebben a pillanatban eltűnik a mosoly, a híres *Bordy-mosoly*. Az ok: halálosan nagy és komoly dologra fordult a szó.

Bordy Bella: *Sylvia.*

Bordy Bella: »Magyar ábrándok«.

A tánc lelkére.

— *A tánc megdönti a nehézkedés törvényét* — mondja. — *Az ember kilép földi énjéből, felülemelkedik a földön és száll...* De nem elég a technika, *lélek is kell a szárnyaláshoz.* Lélek nélkül olyan ez, mint a repülőgép repülése, szép és biztos, de ez csak a technika diadala. *A lélek legyen a motor!*

Előredőlt testtel könyököl a térdén, álla a tenyerében. Elrévedezve folytatja:

— *Milyen más, menynyivel szebb a madarak repülése...*

Előveszem ceruzámat és noteszomat.

Hazug angol hirek Varsó bombázásáról

Mint Varsóból jelentik, merő kitalálás az angol rádiónak az a jelentése, hogy szovjetrepülőgépek támadást intéztek Varsó ellen. Varsó felett egyetlen szovjetrepülőgépet sem láttak.

A NÉMET RÖVIDHULLÁMU ADÓ KELETÁZSIAI MÜSORA ZAVARTALAN

Berlinből jelenti: Angol részről 1940 nyara óta zavarták a német rövidhullámú adó keletázsiai müsorát. Szombat délután óta, amikor a bandungi rádió beszüntette müködését, ez a zavarás valamennyi hullámhosszon megszünt.

ANGLIÁBAN ERŐTELJESEN KORLÁTOZZÁK AZ AUTÓKÖZLEKEDÉST

Mint az Exchange Telegraph jelenti, Angliában rövidesen eröteljesen korlátozni fogják a gépkocsiközlekedést. Az általános benzinadagolást megszüntetik és benzint csak elfogadható megokolásra szolgáltatnak ki. Londonban azt várják, hogy a kormány a legrövidebb időn belül rendeletet bocsát ki ebben az ügyben.

ABLAKTISZTITÁSRA ITÉLTEK HÉT SOKAT TÁNCOLÓ LEÁNYT

Berlinből jelentik: Szigorú, de igazságos ítélettel szoktatott le a glatzi rendőrség hét fiatal leányt a mai komoly időkhöz egyáltalán nem illő túlzott táncszenvedélyéről. A hét leány, aki még nem töltötte be 18-ik évét, minden jóakaratú figyelmeztetés ellenére is eljárt, mégpedig minden kisérő nélkül a legkülönbözöbb nyilvános táncmulatságokra. A nyilvános tánctermeket végigjáró járőr egyik éjszaka megint csak ott találta a teremben a javíthatatlan hét leányt. Másnapra beidézték őket a rendőrségre és a rendőrbíró arra ítélte a leányokat, hogy nyolc órát a köz érdekében dolgozzanak. A táncszenvedély hét javíthatatlan áldozatának meg kellett tisztitania a városháza összes ablakait.

— A svéd királyt megoperálták. Stockholmból jelentik: Hivatalos közlemény szerint Gusztáv svéd király egy idő óta gyengélkedik és hétfőn műtétnek vetette alá magát.

— Dungyerszky Bogdán és Popovics Milán képviselők befejezték délvidéki körútjukat. Dungyerszky Bogdán és Popovics Milán országgyűlési képviselők egyhetes körutat tettek a titeli, zsablyai és óbecsei járásban és utjuk során több helyen megbeszéléseket tartottak a községek szerb lakosaival. Popovics Milán az állam és hatóságai iránti lojalitásra hivta fel a szerb földmüvesek figyelmét és hangoztatta, hogy Magyarországon a szerb nép lelki békét és jogvédelmet talál, ne higyjenek tehát az idegen bérenceknek, mert azok a könnyen hívő tömegekben csak irreális reményeket ébresztenek, amelyek miatt a szerb nép már nagyon sokat szenvedett. A bácskai képviselők útjával kapcsolatban az ujvidéki „Nova Posta" cimü lap megállapítja, hogy az útnak kétségtelenül nagy erkölcsi hatása volt.

Vigyázat!

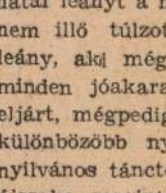

A Darmol hashajtót utánozzák Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL" szónak és T alaku bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje.

DARMOL

— Bánffy Dániel báró elnököl az erdélyi férfiak egyesületének keddi ülésén. Az erdélyi férfiak egyesülete néhai elnöke, Teleki Pál gróf emlékére előadássorozatot rendezett, amelynek legközelebbi előadását „Mit jelent Erdély gazdasági szempontból" címmel már-

Napi hirek

A német követ látogatása Kolozsváron és Nagyváradon

Kolozsvár, március 9.

Dietrich von *Jagow* budapesti német követ szombaton délben a menetrendszerű gyorsvonattal *Kolozsvárra érkezett.* Tiszteletére a város zászlódíszt öltött. Mivel a követ látogatása teljesen magánjellegű volt, *hivatalos fogadtatás nem volt.* A pályaudvaron *Damerau* kolozsvári német konzul és Grimm *Horst,* a kolozsvári egyetem német lektora fogadták a német követet, aki az üdvözlések után szállására hajtatott.

Vasárnap von *Jagow* és felesége tiszteletére *Damerau* konzul fogadást rendezett, amelyen megjelentek *Inczédy-Joksman* Ödön főispán, *Gaál* Elemér alispán és felesége, *Keledy* Tibor dr. polgármester és felesége, *Bethlen* György gróf és felesége, *Vékás* Lajos dr., az itélőtábla elnöke és felesége, továbbá *Teleki* Béla gróf, az erdélyi párt elnöke, *Szentgyörgyváry-Stirling* László altábornagy, vitéz *Varga* Lajos dr. egyetemi tanár, *Nyirő* József országgyülési képviselő, vitéz *Oláh* József tábornok és felesége, *Beck* Albert tábornok, *Sir* Kálmán őrnagy, a német-olasz tiszti bizottság vezetője, *Horváth* Ferenc és sokan mások a polgári és katonai előkelőségek közül.

A német követ vasárnap *látogatást tett Körösfőn,* ahová elkisérték *Damerau* konzul és felesége, *Inczédy-Joksmann* Ödön főispán, *Gaál* Elemér alispán és felesége, valamint *Keledy* Tibor dr. polgármester és felesége. Vasárnap délben Kolozsvár város és Kolozs vármegye főispánja adott ebédet a követ és felesége tiszteletére. A vendégek este megtekintették a nemzeti színházban a „Denevér" előadását.

Von *Jagow* követ és felesége hétfőn reggel gépkocsin hagyták el a várost.

Nagyvárad, március 9.

Dietrich von *Jagow* budapesti német követ felesége társaságában gépkocsin hétfőn délelőtt Kolozsvárról jövet *Nagyváradra érkezett.* A követ tiszteletére Eduard *Lurtz* nagyváradi német konzul a Pannonia-szálló éttermében ebédet adott, amelyen a követen és feleségén kívül Eduard Lurtz konzul és felesége, *Cziffra* Kálmán, Bihar vármegye főispánja és felesége, *Hlatky* Endre, Nagyvárad város főispánja és felesége, vitéz *Nadányi* János alispán és felesége, *Soós* István nagyváradi polgármester és felesége, valamint Ludwig von *Schuster* nyugalmazott német konzul és felesége vettek részt.

Délután Dietrich von Jagow és felesége *megtekintették a város nevezetességeit.* Este Soós István polgármester adott vacsorát tiszteletükre. *A követ kedden hagyja el Nagyváradot.*

RÁDIÓJA rossz vagy SERCEG, MEGJAVITJA gyorsan HERCZEGH Andrássy-ut 14 Telefon: 113-710

— A pápa egészségi állapota kielégítő. Rómából jelentik: A pápa egészségi állapota kielégítő, az influenza utóhatása azonban még rekedtségben és fizikai gyengeségben nyilvánul meg. A Szentatyának éppen ezért üdülésre van szüksége. Egyelőre csak a vatikáni kancellária vezetőit és hozzátartozóit fogadja s továbbra is gondos orvosi kezelésben részesül.

— A magyar élet pártjának nagyválasztmányi ülése Cegléden és Nagykőrösön. Pest vármegye főispánja, Viczián István, mint a magyar élet pártjának vármegyei elnöke vasárnap Máriássy Mihály, Gesztelyi-Nagy László és Tóth József országgyülési képviselők kiséretében Ceglédre és nagykőrösre utazott s mindkét helyen résztvett a párt nagyválasztmányi ülésén. A ceglédi értekezletet Szüle Károly kerületi elnök nyitotta meg, utána Viczián István főispán beszélt az általános politikai helyzetről, majd érdeklődött az iparosság és a kereskedelem helyzete iránt. Az értekezlet után a főispán a képviselőkkel együtt megjelent az ipartestület rendkivüli diszközgyűlésén, ahol átnyujtotta Kovács Lajos elnöknek az arany érdemkeresztet. Nagykőrösön a választókerület nagygyűlésén a főispán nagy beszédben az összefogás szükségességét hangoztatta.

— Franciaországi pénzküldemény címzettjét keresi a rendőrség. A külügyminisztériumon keresztül Franciaországból 144 francia frankot küldtek Bartos Pál nevére Magyarországra. A címzettet a posta nem tudta megtalálni, s ezért most a rendőrség kéri, hogy Bartos Pál, vagy nővére, Brett Józsefné szül. Bartos Lidia jelentkezzék a budapesti főkapitányság II. emeletén Nagy Imre rendőrkapitánynál.

— Letartóztattak egy fajgyalázó zsidót. A budapesti rendőrségnek tudomására jutott, hogy Eisenberg Mór 58 éves zsidó ügynök együtt él egy keresztény nővel az Ipar-utca 24 számú házban. Eisenberg Mórt előállították a rendőrségre és fajgyalázás cimén előzetes letartóztatásba helyezték.

— Magyarok a salzburgi gyorsirókongresszuson. Március 3-tól 5-ig tartotta üléseit a nemzetközi gyorsirókongresszus állandó bizottsága Salzburgban. Magyarországot Radnai Béla dr., a magyar gyorsirók országos szövetsége elnökének vezetésével Csehély Aladár gimnáziumi tanár, Fekete Imre országgyülési gyorsirodai osztálytanácsos, Galamb Ödön dr. tanulmányi felügyelő és Knébel Alfréd gimnáziumi tanár képviselték. A magyar kiküldöttek több előadásban ismertették hazánk fejlett gyorsiróéletét és a magyar gyorsirástanitás szervezetét. A kongresszus foglalkozott a hadirokkantak gyorsirási és gépirási kiképzésével is. A bemutatások fényesen igazolták, hogy félkarúak, sőt vakok is megfelelő kiképzéssel teljesértékü irodai munkaerők lehetnek.

— Ha a szappannal takarékoskodunk, fokozódik a fertőző betegségek veszélye. Használjunk tehát mindig eredeti Lysoformot, amely a szappan hatását kiegészíti és megbizhatóan fertőtlenít. Eredeti Lysoform csak az ismert zöld üvegben kapható.

— Gyászmise Budapesten az aostai herceg lelkiüdvéért. A budapesti olasz követség közli: A magyar fővárosban is áldozni fognak Amadeo di Savoia aostai herceg dicsőséges emlékének. Március 11-én, szerdán délelőtt 11 órakor a budavári koronázó főtemplomban gyászszertartás lesz a hős királyi herceg lelkiüdvéért.

— A magánalkalmazottak kivánságai. A keresztény magánalkalmazottak összességét képviselő magánalkalmazotti szervezetek nemzeti blokkja Cselényi Pál dr. országgyülési képviselő elnöklésével ülést tartott, amelyen a kar sürgető kérdéseit tárgyalták meg. A blokk intézőbizottságában több érdekképviselet mutatott rá arra a sajnálatos helyzetre, amely annak következtében állt elő, hogy a legutóbbi 5—15 százalékos drágasági pótlék a magántisztviselők nagyrészét kiszorította a Mabiból, viszont beszorította őket a jövedelmi adót fizetők közé. Kérik tehát a kormányt, hogy mind a társadalombiztositási értékhatárt, mind pedig a jövedelmi adómentességet biztosító létminimum összegét emelje fel. Kérik egyúttal azt is, hogy emeljék fel a jelenlegi évi 6000 pengőt kitevő javadalmazási értékhatárt is, amelyen alul a magánalkalmazottak a munkaidő, munkabér és a fizetéses szabadság szempontjából védelem alá esnek. Sürgette még az értekezlet a nyugdijas magánalkalmazottak fizetési pótlékainak megfelelő rendezését is.

— Erdélyi képviselők udvarhelymegyei megbeszélései. Az erdélyi párt képviselői közül Mikó Imre országos politikai főtitkár, Váró György és Kiss Kálmán a napokban végigjárták Udvarhely vármegye fontosabb központjait és panasznappal egybekötött megbeszéléseket tartottak. A képviselőket elkisérte Szakáts Zoltán tagozati főtitkár is, majd csatlakozott hozzájuk vitéz Biró István felsőházi tag. A székely kisgazdatársadalom mindenütt nagy lelkesedéssel fogadta a képviselőket, akik beszámoltak választóiknak a kül- és belpolitikai helyzetről s ennek keretében az erdélyi párt és a magyar élet pártja között létrejött szövetségről. Megemlékeztek a képviselők a kormányzóhelyettes úrról és hangoztatták, hogy a székely kisgazdatársadalom nagy lelkesedéssel vette tudomásul a fiatal, tetterős kormányzóhelyettes megválasztását. A székely kisgazdák lelkes ünnepléssel juttatták kifejezésre hódolatukat a kormányzó és a kormányzóhelyettes iránt.

— Az ifjúvezetőképző leventecsapatok sajtóbemutatója. Vitéz Kudriczy István, a leventék országos parancsnoka, vitéz Máday Vince ezredes, Kemenes Illés tankerületi főigazgató és Brisits Frigyes tanügyi főtanácsos bemutatták a sajtó képviselőinek a leventék ifjúvezetőképző táboratit, ahol a rátermett fiatalokat kiképzik arra, hogy későbbi bajtársaikat vezetőkké nevelhessék. A kiképzés igen változatos: világnézeti előadások, vezetői ismeretek, népdalok, szavalókórusok, térképészek, ügyességi gyakorlatok, légoltalmi kiképzés és testedzés szerepelnek a tanrenden. A csapatokban a magyar társadalom minden rétege képviselve van. A felvétel egyedüli feltétele, hogy testben erős és lélekben ép, öntudatos magyar fiatalok kerüljenek a leventeifjúvezetőképző csapatokba.

Új rendszerü tanitás:

UJ ISKOLA

27 éve fennálló egyesületi nyilv. jogu leánygimn. és elemi

Jelentkezés I. o.-ba XII. Biró-utca 16. d. e. Városmajor

Német és angol nyelvoktatás az I. o.-tól Latin nyelv a gimn. V. o.-tól.

Jenki-zsebesülés

Az agytröszt új rendelete
a jenkik husába vágott:
Kabátjuknak nem lesz zsebe
s megszükitik a nadrágot.

Nagy baj ez! De kifogásnak
jól fel lehet majd használni:
Itt az ok, hogy mért nem tudják
„szegény" Japánt zsebrevágni.

Felbényi Kálmán

Mindenkinek biztos megélhetést nyujt az **„ALKA"** harisnyaszemfelszedőgép Világszabadalom. V, Szent István-körút 13. Óvakodjunk az utánzatoktól.

Capablanca meghalt

Newyork, március 9.

A sakkjáték volt világbajnoka és a sakkelmélet nagynevü továbbalkotója, a kubai Jose Raoul Granperra y Capablanca meghalt.

1888-ban Havannában született, s korán kifejlett sakktehetségével már gyermekkorában szimultán játékok megvívására volt képes. 1909-ben legyőzte Marshallt, majd 1911-ben első lett a San Sebastianban rendezett nagy mesterversenyen. *1921-ben Lasker felett aratott győzelmével megszerezte a világbajnoki címet,* amelyet hat évig sikerült megőriznie. Ebben az időben bejárta a művelt világot, utazásai, játszmái, szimultán versenyei mindenütt eseménynek számítottak. 1927-ben szenvedett vereséget a „sakk művészétől" és jelenlegi világbajnokától, az orosz *Aljechintől,* aki a bolsevizmus uralomrakerülésekor Párisba menekült és azóta ott él.

Capablanca a sakkozásban, a végjátékban utólérhetetlennek tartott Aljechinnel szemben, a középjátékra fektette a fősúlyt. A sakkelmélet számos helyzetének egyéni értelmezésével úgyszólván külön iskolát teremtett, s tanulmányaival értékesen járult hozzá a sakkirodalom gazdagításához.

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

— A magyar élet pártjának budapestkörnyéki választókerülete a párt központjában vezetőségi összejövetelt tartott, amelynek keretében Viczián István főispán elnöklésével Papp Sándor országos pártigazgató a külügyi, vitéz Martsekényi Imre országgyülési képviselő pedig a belpolitikai helyzetről adott részletes tájékoztatót. A pártvezetőség az előadottak nyomán meleg ünneplésben részesitette vitéz Horthy István kormányzóhelyettest s táviratban adott kifejezést ragaszkodó szeretetének.

National
a ceruzaszerü töltőtollak királya
Nettó ár 11·50 Nettó ár

— Duszik Lajos miskolci evangélikus főesperes jubileuma. A miskolci evangélikus egyházközség vasárnap díszközgyülés keretében ünnepelte vezető-lelkipásztorát, Duszik Lajos főesperest abból az alkalomból, hogy 25 évvel ezelőtt választották meg a miskolci gyülekezet lelkészévé. Az ünnepi közgyülésen Bruckner Győző jogakadémiai dékán, egyházközségi felügyelő elnökölt. Jelen voltak többek között: Lichtenstein László főispán, a tiszai egyházmegye felügyelője, vitéz Borbély-Maczky Emil főispán, Mikuleczky Gyula alispán, Görgey László felsőházi tag és még sokan mások. Radványszky Albert báró egyetemes felügyelő és Turóczy Zoltán püspök táviratban köszöntötték a jubilánst. Az egyházközség a jubileum alkalmából alapítványt létesített, amelynek kamatait szegénysorsú fiatal házasok gyermekeinek megsegítésére fordítják.

Halálozás

Fischl Elemér nyug. huszárezredes 66 éves korában, március 5-én Budapesten elhúnyt. Március 10-én, kedden délután 4 órakor temetik a kőbányai Kálvária-temető kápolnájából a római katolikus egyház szertartása szerint.

Nagy Cukorgyár keres

répaosztály tőnököt

(irodavezetőt), elsőrendű organizátort, teljes jártassággal a körzeti és répaosztályi munkálatokban, önálló rendelkezési képességekkel;

adósnyilvántartási könyvelőt

lehetőleg jogi előképzettséggel. — Feltétel mindkét esetben: őskeresztény és a német nyelv tudása. — Ajánlatokat kérünk „Modern Cukorgyár" jeligére a kiadóhivatalba küldeni.

Kettős szerelmi öngyilkosság a Böszörményi-uton

Budapesten, a Böszörményi-út 36/b számú házban lakott vitéz *Szakváry* János 50 éves nyug. állami főtisztviselő, aki feleségének 1934-ben történt tragikus halála után megismerkedett a szép és 18 éves *Pelsőczy* Magdával, egy nyug. Mávtisztviselő leányával. Az ismeretségből szerelem lett és vitéz Szakváry János még azután is többször találkozott a leánnyal, hogy Pelsőczyék Budapestről vidékre, Nyáregyházára költöztek. Pelsőczy Magda többször felutazott a fővárosba és ilyenkor mindig találkozott vitéz Szakváry Jánossal. *A legutolsó találkozásuk szombaton este volt és ez a találkozás tragikus véget adott az öregedő férfi és a fiatal leány szerelmének.* Kovács Jánosné takarítónő szombaton este felkereste vitéz Szakváry János lakását, ahol *a hálószoba kerevetén holtan találta Pelsőczy Magdát, a másik szobában pedig átlőtt halántékkal, haldokolva feküdt vitéz Szakváry János.* A kihívott mentők az életveszélyes állapotban levő tisztviselőt a lakásához legközelebb levő Gömbös Gyula-úti *helyőrségi kórházba vitték, mielőtt azonban megoperálhatták volna, kiszenvedett.* A rendőri bizottság a Pelsőczy Magda által írt búcsúlevelek alapján megállapította, hogy *az öngyilkosok közös megegyezéssel szánták el magukat a halálra és Pelsőczy Magda először halántékon lőtte szerelmesét, majd önmagával végzett.* Arra nézve azonban, hogy miért követték el az öngyilkosságot, a búcsúlevelek nem adtak választ, s így ez valószínűleg örökre titok marad.

— A hercegprimás a katolikus orvosok munkájáról. A katolikus orvosok Szent Lukács-egyesülete fennállásának tizéves jubileuma alkalmából vasárnap este a Szent István-társulat disztermében diszközgyűlést tartott, amelyen az egyházi és orvosi társadalom vezetői közül számosan megjelentek. A diszközgyűlésen Serédi Jusztinián biboros-hercegprimás örömének adott kifejezést afölött, hogy az egyesület tagjai a magyarság javára együttműködnek Krisztus egyházával. Köszönetet mondott az egyesület munkájáért és Isten áldását kivánta reá.

— Kik észleltek vörös szinű havat? A meteorológiai intézet kéri azokat, akik az ország valamely részén vörös színű havat észleltek, hogy megfigyelésüket szíveskedjenek az intézet címére (Budapest, 114) beküldeni. Köszönettel vesz az intézet a színes hóból vegyielemzési mintát is. Aki hómintát óhajt beküldeni, szíveskedjék a havat először megolvasztani, az olvadékot beszárítani és a visszamaradó színes port jól záró csomagocskában az intézetnek megküldeni.

— Divatbemutató. Kérői Nagy Károlyné ismertnevü divatszalónja most tartotta meg tavaszi divatbemutatóját nagy érdeklődés mellett. Utcai köpenyei, kosztümjei főleg fekete, szürke, drapp és sötétkék színben készültek, elegáns, egyszerü szabásban. A vállak továbbra is szélesek, a szoknyákon elöl-hátul berakások vannak, gyakori dísz kabátokon, ruhákon a zseb. A köpenyek egyrészén feltünt a keskeny dragoner. Alkalmi ruháit könnyed raffolás és a kidomborított csipővonal jellemzik. Kockás ruhái, színes és mintás bluzai, selyemkompléi, nyersselyem kosztümjei nagy tetszést arattak. A jól sikerült divatbemutatón elökelő és nagyszámú közönség jelent meg.

— Herczeg Ferenc március 25-én tartja szerdára hirdetett rádióelőadását. A rádió március 11-re, szerdán este 9 órára hirdette Herczeg Ferenc „A kard és népe" című előadását. Herczeg Ferenc időközben rövid üdülésre vidékre utazott és igy a jelzett időben Ujlaki Lszló mond katonaverseket. Herczeg Ferenc előadását március 25-én déli egy órakor tartja meg.

Meghivó

az Angol-Magyar Filmszínház Részvénytársaságnak 1942. évi március hó 19-én déli 12 órakor, Budapesten, VII., Damjanich-utca 3. sz., I. em. alatt tartandó rendkivüli közgyülésére. Tárgy: A vezérigazgató és üzemvezető fizetésének újabb megállapitása. — Az igazgatóság felhivja a társaság részvényeseit, hogy szavazati joguk gyakorolhatása céljából részvényeiket a vállalat telephelyén (VII., Damjanich-utca 3. sz., I. em.) legkésőbb három nappal a rendkivüli közgyülés megtartása előtt helyezzék letétbe. Az Igazgatóság.

Szinház, Film, Müvészet

Rakovszky Iván a képzőművészeti társulat uj elnöke

Az országos magyar képzőművészeti társulat vasárnap délelőtt tartotta 81-ik évi közgyűlését a Műcsarnok tanácstermében *Nékám* Lajos dr. elnöklésével. A közgyűlés *Glattfelder* Gyula dr. csanádi püspököt, a társulat lelépő elnökét, egyhangú lelkesedéssel tiszteleti taggá választotta, majd háláját fejezte ki azoknak, akik a magyar képzőművészetet az elmult évben hatékonyan támogatták, igy elsősorban *Esterházy* Pál hercegnek, *Szendy* Károly polgármesternek, *Némethy* Károly tanácsnoknak, valamint *Petrovácz* Gyula igazgatónak.

A közgyülés a társulat új elnökévé közfelkiáltással Rakovszky Iván dr.-t, a közigazgatási bíróság elnökét választotta meg, aki székfoglaló beszédében hangoztatta, hogy mindent megtesz a magyar nemzeti művészet fejlődéséért és nagyságáért. Csak *azt tekinthetjük értékes művészetnek,* mondotta többek között, amelyben az észszerűség és összhang egyesül és *amely a nemzet nevelése érdekében tölti be szerepét.* A spekulatív művészeti elméletek gyakran útvesztőkbe vezethetnek. A modern művészeti irányokkal foglalkozva, megállapította, hogy a művészet terén nem szabad bűnnek tekinteni az új utak keresését. *Az új művészet is értékes, ha szép.* A szépnek azonban harmonikusnak és olyannak kell lennie, amely a normális szépségösztönü ember szivéhez szól. *A képzőművészeti társulat az egyetemes magyar képzőművészet otthona s ezért nem válogathat művészeti irányok között,* hanem egyenlő érdeklődéssel kell fordulnia minden megnyilvánulás felé. Érdeklődésének azonban bírálónak kell lennie s érdem nélkül nem osztogathat tekintélyt. *Jutalmaznia és bátorítania kell az igaz művészetet és el kell nyomnia mindent, ami ízléstelenség, felületesség, vagy olcsó hatásvadászat.* Olyan irányban kell a társadalmat vezetni, amely a nemzet eszményképeit szolgálja.

Rakovszky Iván ezután elődje, Glattfelder Gyula érdemeit méltatta s a nagy tetszéssel fogadott beszéde után a napirendet tárgyalta le a közgyűlés, amely az elnök zárószavaival ért véget.

Ma Budapesti Kórus-Bárdos

bemutatkozó hangversenye Z. ¼9. (Harmónia)

*** A „Walkür" helyett a „Hovanscsina".** Az Operaház igazgatósága közli, hogy Némethy Ella betegsége miatt a „Walkür" keddi előadása elmarad s ezen az estén fél 7 órai kezdettel változatlanul A-bérletben a „Hovanscsina" kerül szinre.

*** A budapesti kórus első hangversenye.** A Palestrina- és a Cecilia-kórus egyesüléséből alakult budapesti kórus kedden este fél 8 órakor mutatkozik be a zeneakadémián, Bárdos Lajos vezénylésével. Hangversenyén közreműködik a székesfővárosi zenekar, valamint Rösler Endre, aki új Kodály-dalokat énekel. A műsoron csak Kodály-szerzemények szerepelnek s először hangzik fel a „Norvég leányok" cimü új Kodály-kórusmü.

*** Heinz Rühmann új filmje.** Rövidesen „Igy is lehet repülni" címmel érdekes német vigjátékot mutatnak be, amelynek Heinz Rühmann a főszereplője. A népszerü német komikus ebben a filmben egy balkezes pilótát játszik, aki a bájos Karin Himboldt segitségével izig-vérig pilótává válik. Szerepel még a filmen a rég nem látott Harry Liedtke, továbbá Elga Brink, Lothar Firmans, Hilde Sessak és Leo Pauker. A hirek szerint Heinz Rühmann személyesen is megjelenik a budapesti premieren.

*** Carl Peters, a német gyarmatosító filmje.** *A közeli napokban müsorra kerül „Carl Peters" címmel az a nagyszabású német film, amely Carl Peters, a német gyarmatosító küzdelmes életét mutatja be. A kiváló gyarmatosítónak nemcsak az angolokkal és a belgákkal kellett Afrikában szembeszállnia, hanem hazájában a bürokratizmussal, továbbá Bismarck-kal, valamint I. Vilmos császárral is, hogy nagyszabású elgondolásait keresztülvihesse. Hivatalos támogatás nélkül szerezte meg Német-Keletafrikát hazájának, munkáját azonban csak részben koronázta elismerés, 1918-ban ügyszólván teljesen magárahagyatva és elfelejtve halt meg. A hatalmas filmben a címszerepet Hans Albers alakitja.*

Oláh Gusztáv az István király-oratórium rendezéséről

Operaházunk március 15-én a kormányzó tiszteletére díszelőadást tart. Ez alkalommal kerül bemutatásra *Kókay* Rezső pályadijnyertes oratóriuma István királyról, amelyet ifjabb *Oláh* Gusztáv, az európai hírű, dúsképzeletű díszlettervező és rendező fog életrekelteni a színpadon. Az oratórium után *Dohnányi* és *Dohnányiné* „Szent fáklya" című táncjátéka következik. Ifj. Oláh Gusztáv az „István király" című oratórium rendezéséről a következőket mondotta az Uj Magyarság munkatársának:

— *Kókay Rezső „István király" című oratóriuma Szent Istvánt, mint vallásos királyt, Isten akaratában megnyugvó és annak magát teljesen alávető „Rex Piust" ábrázolja, azt a Szent Istvánt, akinek a képe legelőször rajzolódott a lelkünkbe templomi freskókról, legendáriumok illusztrációiból és régi szentképekről. Mivel az oratórium hőse a mű jellegénél fogva úgyszólván teljesen passziv, a színpadi megelevenitésben tartózkodtam minden erőltetett drámai hatástól és szokványos operaszerüségtől. Vizuális képzeletemhez ihletet a középkori krónikákban, a szakramentáriumok és legendakönyvek illusztrációiban kerestem. Amikor megkisérlem a színpadon ezeknek a jeleneteknek életrekeltését, az Árpád-korabeli miniatürök lebegnek szemem előtt. Alakjainak főjellemvonása a jámborság, a feltétlen hit és a teljes alázat az Ur színe előtt. Ez a mély és egyben naiv áhitat és őszinteség emlékeztet engem leginkább az oratórium hangulatára.*

— *A színpadi beállitás azt a látszatot igyekszik kelteni, mintha a Szent István krónika egy-egy fejezetének jellemző iniciáléja elevenednék meg és játszaná el a szent életének egy-egy lényeges epizódját. Festett díszlet alig lesz ebben a keretben, mert maguk a szereplő alakok alkotják majd a tulajdonképpeni színpadképet, csak egy-egy bokor, fa, bútordarab, vagy függönyrészlet jelzi majd az események színhelyét.*

— *A színpadot gazdag román diszitésü keret övezi. A színpadtér vizszintes irányban két részre tagolódik. Az alsó részben a kórus foglal helyet, amely csak mozdulatlan szemlélője a jeleneteknek és a jelenlevő közösség hangját képviseli, a felsőrészt pelig árkádsor osztja három részre. Igy a színpad felső felében három miniatür játszóteret kapunk, amelyekben a figurák a régi iniciálékhoz hasonló arányban szerepelnek. Ezáltal minden kis mozdulat jóval nagyobb hangsúlyt kap, mintha ugyanazt nagy szinpadon, többszáz ember között játszaná valamelyik szereplő.*

A továbbiakban azt mondotta még Oláh Gusztáv, hogy reméli, ezzel az előadási formával elérheti azt, hogy a néző nem fog olyan operettszerű hatásokat kérni, amelyeket a szerzők is tudatosan kerülnek. Különös öröm a számára, hogy ismét alkalma nyilik egy fiatal magyar zeneszerző első operaházi szereplését támogatni. A mű bemutatása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Mint ismeretes, a Szent István-év alkalmából a kultuszminisztérium pályázatot hirdetett egy Szent István-oratóriumra és a beérkezett pályázatok közül a bírálóbizottság Kókay Rezső művét találta a legjobbnak. Öt képből áll a színpadra alkalmazott oratórium.

*** Olasz hangverseny Esztergomban.** Az olasz-magyar művészcsereakció keretében az esztergomi bencés gimnázium dísztermében hangversenyt rendeztek, amelynek müsora előtt Beér Gyula vármegyei főjegyző, alispánhelyettes hálával emlékezett meg a kultuszkormány elhatározásáról, amellyel az esztergomi olasz hangversenyt lehetővé tette. Ezután a hangversenyen Gallopiccola és Materassi művészek játszottak, nagy sikert aratva, Debussy, Sztravinszki, Zecchi és Bramhs müveiből. Előadásuk befejezte után Meszlényi Zoltán püspök olasz nyelven köszöntötte a kiváló művészeket.

*** A „Mindenkit érhet szerencse" a Studióban.** Yanet Gaynor, Douglas Fairbanks, Roland Young és Paulette Goddard nagysikerü filmje, a „Mindenkit érhet szerencse" című mulatságos vigjáték csütörtöktől kezdve a Studio-filmszínház müsorára kerül.

Az „Asszonylázadás" próbái

A Nemzeti Színházban *Abonyi* Tivadar játékmester vezetésével megkezdték *Asztalos* Miklós „Asszonylázadás" című háromfelvonásos történelmi vigjátékának próbáit. Az újdonság cselekménye 1618-ban játszódik, Báthory fejedelem gyulafehérvári palotájában. A fejedelem alakját *Abonyi* Géza eleveníti meg, a fejedelemasszony pedig *Tasnády* Ilona lesz. A többi főszerepet *Kovács* Károly, *Ujlaky* László, *Onody* Ákos, *Kürthy* György, *Bodnár* Jenő, *Könyves-Tóth* Erzsi, *Lánczy* Margit, *Mészáros* Ági, *Rápolthy* Anna, *Eőry* Kató és *Nizsinszki* Tamara játsszák. A bemutatót a hónap végére tervezik.

Zenekari matiné

Beethoven szellemét idézte a székesfővárosi zenekar vasárnap délelötti hangversenye. A müsoron a mester hatodik szimfóniáját, a c-moll zongoraversenyt és befejezésül a harmadik Leonora-nyitányt hallottuk. A zenekart *Csilléry* Béla vezényelte. Az utóbbi években mindinkább szokásossá, szinte divattá vált nálunk a vezérkönyv nélkül való vezénylés. Elismerjük ennek feltétlen előnyeit, azonban különösen ifjú karmesterek számára sok veszély rejlik benne. Csilléry Béla is kétségtelenül komoly becsvággyal fogta fel a feladatát, láthatólag alaposan felkészült a hangversenyre, azonban mégis korainak tartottuk a müveknek kivülről való vezénylését. És ezt a hangverseny folyamán minden bizonnyal a tehetséges fiatal karmester maga is érezte: amikor itt-ott bizony igen üdvös dolog lett volna egy kicsit belenézni a jó öreg partiturába. Ezzel korántsem akarjuk azt mondani, mintha a karmester és az együttes között nem lett volna meg a kellő összhang vagy hogy a müvek szépsége nem érvényesült volna hatásosan, azonban az előadás zenei tisztaságába és pontosságába itt-ott hiba csúszott. A zongoraverseny magánszólamát *Comensoli* Mária játszotta, szinesen árnyalt zongorahanggal és őszinte elmélyedésből fakadó kifejező készséggel. A zeneművészeti főiskola nagytermét csak úgy, mint a korábbi matinékon, zsúfolásig megtöltötték az érdeklődök. (L.)

Igy este...

Igy este, hogyha lomha árnyak
ölelik a kocsmát s az erdőt,
mesélem a boros pohárnak:
kik voltunk mi, úri tekergők...

Látom Hegyalja renyhe táját.
Jó emléke néhány pohárnyi!
Látom Kaláris kék ruháját...
s jő jóbarátom, Szent-Iványi,

ki könnyet gört az ó-borokba
Bercsényi gróf pincéje mélyén...
Kiül holtan a vén toronyra
s mereng Hegyalja lomha kékjén,

amely a Kopasz kráterével
a Koporsó-hegyekig lendül
s féregrágta, halott kezével
könnyet töröl ki a szememből,

míg kéken ég a kőgarádon
a Kalárisok kék ruhája
s dúsan csiszolt borospoháron
emlékezem a régi nyárra...

Igy este, hogyha lomha árnyak
ölelik a kocsmát s az erdőt,
mesélem a boros pohárnak:
kik voltunk mi, úri tekergők...

Haller Alfréd gróf

*** Müsorváltozás a Vígszínházban.** Somlay Artur váratlanul megbetegedett s emiatt a Vígszínházban vasárnap este nem tarthatták meg a „Naplemente előtt" előadását. A Hauptmann-darab helyett hétfőn este a „Bolond szerelmesek" került előadásra s ugyancsak Hertelendy István darabját, [illegible] a Nemzeti helyiségében (VIII., Rákóczi-út 15). [illegible] 10-én, kedden este 7 órakor tartják az

Az egész város ezen a remek magyar vigjátékon kacag!

Kölcsönkért férjek

Uránia prolongálta! Keddtől **Corvin** is!

A kormányzóhelyettes ünnepélyesen átadta zászlóját a leventeifjúságnak

A március 15-iki ünnepségek

Az egész magyar társadalom nagyszabású hazafias ünnepségekkel hódolt március 15-ének eszményei előtt. Nemcsak Budapesten, de a vidéki városokban is mindenütt a különböző felekezetek templomaiban istentiszteleteket tartottak, majd

a közönség nagy tömegekben a szabadságünnepeken vett részt.

Az ország fővárosában már a korareggeli órákban megindultak a leventék sorai a város minden részéből a Hősök-tere felé. Kivonultak a középiskolás fiúk és leány-leventecsoportok és a főváros egyéb leventéinek díszszázadai. *A Hősök Emlékműve mellett állottak azok a leventeküldöttségek, amelyek a Hadimúzeumból a 48-as zászlókat hozták el az ünnepségre.* Az ifjúság ünnepén megjelent *Kállay* Miklós miniszterelnök, vitéz *Bartha* Károly honvédelmi miniszter és a magyar politikai élet sok vezetőegyénisége. Tizenegy órakor, amikor vitéz *Horthy* István kormányzóhelyettes érkezett az ünnepségre, felhangzott a Himnusz. A Főméltóságú párt v-i téz Béldy Alajos országos vezető és bárciházi *Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár fogadta.

A leventefogadalom

Az ünnepség bevezetéséül a leventezenekar eljátszotta a Szózatot, majd az Ifju Vezetőképző Tanfolyam 800 tagú kórusa elszavalta a Nemzeti dalt. A kormányzóhelyettes ezután átadta az ifjúság képviselőjének a leventeifjúságnak adományozott zászlóját és ezeket mondotta:

— Az 1848-as zászlóknak testvére ez a nemzeti zászló. Isten nevében és azzal az óhajtással adom át a mai magyar ifjúságnak, hordozza ugyanolyan tisztán és ugyanolyan áldozatos lélekkel, mint hordozta annakidején a márciusi ifjúság.

Vitéz *Kudriczy* István vk. ezredes lépett ezután a mikrofonhoz és felhívta az ünnepségen résztvevő ifjúságot, hogy az egész ország leventéi nevében tegyenek fogadalmat. A leventék utánamondották a fogadalom szövegét:

Fogadom előtted leventezászló, hogy híven teljesitem kötelességeimet, melyekkel Istennek, hazámnak, Magyarország Kormányzójának és magyar testvéremnek tartozom. Fogadom, hogy egész életemben a krisztusi erkölcs és a magyar becsület útját fogom járni. A magyar föld, a magyar lélek és a magyar zászló szabadságáért — ha kell — életemet és véremet feláldozom!

A zászlóval tisztelegtek a Hősök Emlékműve előtt, majd az ifjúság képviseletében *Szabó* László mondott nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszédet.

A Főméltóságú Úr a Hősökterének Aréna-úti bejáratánál állva, szemlélte a díszmenetet és minden egység zászlaja előtt feszesen tisztelgett. A kormányzóhelyettest az ifjúság, valamint az ünnepségen egybesereglett óriási tömeg rendkívül lelkes, meleg ünneplésben részesítette.

Unnepség az Országzászlónál

A szabadság-téren az Országzászlónál az egyetemi ifjúság ünnepsége után, amelyen bemutatták a Protestáns Diákszövetségtől felajánlott országzászlót is, *őrségváltás következett. Javorniczky* Jenő dr., az EONB társelnöke mondott ünnepi beszédet. A szónok szavára a Szabadság-téren összegyűlt hatalmas közönség lelkesen ünnepelte az ország kormányzóját.

Harsonák hangjai mellett vonultak az országzászló elé a Hősök-teréről a leventeszázadok.

Az ifjúság csapatai a felavatott országos leventezászlóval és az 1848-as honvédlobogókkal tiszteltegtek, majd díszmenetben vonultak el. A délvidékiek és a szabadkai vendégek nevében *Nánay* Csaba mondott beszédet. A 48-as hadilobogókat az ünnepség után díszszázad vitte vissza a hadimúzeumba, az országos leventezászlót pedig az Iffjúság Házában, az országos ifjúsági vezető vette át megőrzésre.

Az ifjúság ünnepe a Vigadóban

Az egyetemi és főiskolai ifjúság hagyományos márciusi ünnepségén *megkoszorúzták az egyetem központi épületének falába illesztett emléktáblát, majd Petőfi és Kossuth Lajos szobrát.* Az Országzászló előtt *Dezséry* László evangélikus lelkész mondott beszédet. Az ifjúság a szabadtéri ünnepségek befejezése után a Vigadóba vonult, ahol nagyszámú közönség sorában az egyetemek dékánjai és rektorai, a vallás- és közoktatásügyi miniszter, a honvédség és a főkapitányság képviselői is megjelentek.

Németh László író mondott márciusi beszédet,

majd Petőfi-költemények elszavalása után a műegyetemi zenekar több Kodály-szerzeményt játszott. Végül *Thurzóbányai* Gyula intézett lelkesítő beszédet az egyetemi és főiskolai ifjúsághoz.

»Szegedet kell idéznünk«

A Magyar Gyáripar Szabadidő Szervezete meghatóan szép ünnepélyt rendezett a Művelődés Házában. *Lehotay* Árpád, a Nemzeti Színház örökös tagja szavalta el a Nemzeti Dalt, majd dr. *Szabó* Gyula országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet, amelyben a többi között hangoztatta, hogy

a szabadság ünnepén Szegedet kell idéznünk,

a független Magyarország újjáépítésének hajnalhasadását.

A Petőfi Társaság az Akadémián

A Petőfi Társaság a szabadság ünnepén rendezte nagygyűlését a Tudományos Akadémián. *Kornis* Gyula titkos tanácsos, elnök „Nietzsche Petőfi dalai" című előadásával nyitotta meg a nagygyűlést, majd *Gáspár* Jenő főtitkár jelentését agyagfalvi *Hegyi* István olvasta fel.

Ravasz László székfoglaló előadását tartotta meg „Forradalmak a beszéd birodalmában" címmel, majd *Kiss* Ferenc tiszteleti tag, a Nemzeti Színház örökös tagja elszavalta Petőfi Nemzeti Dalát. A Társaság tagjainak közebédjén, kezében a Petőfi-serleggel *Babay* József mondott ünnepi beszédet.

A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége az Uránia filmszínházban rendezte meg szabadság-ünnepét, amelyen a magyar keresztény iparosság vezetőegyéniségei jelentek meg. *Felkay* Ferenc dr. fővárosi tanácsnok ünnepi beszédében rámutatott arra, hogy a magyarság elszigetelve mindenkor szívós kitartással küzdött fennmaradásunkért és fejlődésükért.

Diszelőadás az Operában

A Magyar Cserkészszövetség legfőbb védnöke, vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója tiszteletére vasárnap este az Operaházban díszelőadást rendezett, amelyen megjelent *József* kir. herc, *Kállay* Miklós miniszterelnök és felesége, a kormány tagjai, a diplomáciai testület tagjai és a magyar politikai és társadalmi élet sok kitűnősége.

A kormányzói és kormányzóhelyettesi párt vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc főcserkésszel az élén a Magyar Cserkészszövetség vezetőségének tagjai fogadták.

Amikor a főméltóságú vendégek a díszpáholyban megjelentek, a közönség percekig rendkívül melegen ünnepelte őket. Az ünnepi előadás a Himnusz hangjaival kezdődött, majd egy délvidéki cserkész köszöntötte a legelső magyart. Ezután az István király című színpadi oratórium bemutatására került a sor.

BESZÉD A NÉPHEZ

A miniszterelnöki rádiószózat boldogult Gömbös Gyula óta vált hagyománnyá a magyar politikai életben. Akkor az új reformkorszak elindítója volt a beszéd s jelentett nemcsak programadást, de bene volt az is, hogy az ország sorsának legelső felelős intézője szoros családi kapcsolatot keres a nemzettel s céljait, szándékait, terveit közölni akarja a milliókkal, gondjait megosztani azokkal, akik a legtávolabbi kis faluban, Isten hátamögötti tanyaházakban élnek. Benne az is, hogy: fontosnak tartja minden magyar bizalmát.

Ez a szándék érzett Kállay Miklós vasárnapi rádióbeszédében is, tán még jellegzetesebben, élesebben, mint elődeinél. Lehet, hogy az ünnepi alkalom: március 15-e tette, lehet, hogy a komor történelmi idő, amely szorosabban egymás mellé parancsol minden magyart, az azonban bizonyos, hogy a miniszterelnöki szózat közvetlensége, egyszerű, testvérien családias hangja nem tévesztette el a hatást és mély visszhangra talált szerte az országban. Igéret nem volt ebben a beszédben semmi; a program is csak a munkáé, amelyet Kállay Miklós a maga részéről biztosított s a nemzettől kért, meg figyelmeztetés, a józan realitásnak avval a meggyőző hangsúlyával, amely célját el nem tévesztheti.

A beszéd elsősorban a néphez szólott. A néphez, amelynek erejére, becsületére, hűségére — éppen Kállay Miklós tudja ezt legjobban, — mindig számíthattak az igazi vezérek. Ő, a honfoglaló nemzetségek sarjadéka, aki életének legnagyobb részét ott töltötte el a földhöz, s a föld népéhez közel, vajjon hová is fordulhatott volna nagyobb bizalommal? Az erő, nagyság és nyugalom terem ott, „az Alföld keleti végén", ahol munkára és harcra egyformán kész volt századok során a nép, s aki csakugyan magyar, szándékaiban, céljaiban. Tudja: ennek a népnek kezét kell megfogni legelőször, ezzel kell szövetséget kötnie. Bizonyos, hogy a miniszterelnök szavai eljutottak oda, ahová szánódtak, s mert a mi fajtánk a hang őszinteségét s a szó egyszerű tárgyilagosságát, igazságát mindennél többre tartja, — nem is tévesztették el hatásukat.

Minden nemzetnek példák után kell mennie, s ideálokra függesztenie szemét, ha nyugodt és biztos jövőt, nem pedig zűrzavart akar maga körül. Kállay Miklós ezeket a példákat is megjelölte akkor, amikor mintaképeiül a szabadság magyar héroszait, a Bethleneket, Bocskayakat és Rákócziakat választotta, akik, — mint mondta, — közülünk jöttek és soha meg nem alkudtak. Csakugyan, nincsen szükségünk se idegen istenekre, se idegen hősökre. Van kiket kövessünk, s akikhez ha méltók leszünk, nyugodtan nézhetünk a holnap elé.

Országos érdeklődés Kállay Miklós csütörtöki beszéde iránt

A Magyar Megújulás Pártja mentesítette Rátz Jenőt a vezetőhelyettesi teendők alól

A belpolitikai élet a nemzeti ünnep alkalmából elcsendesedett, a hét közepére azonban ismét megélénkülését várják. Mint az *Est Ujság* már jelentette, az országgyűlés két háza csütörtökön tartja legközelebbi ülését. Délelőtt 10 órára a képviselőházat, délután 5 órára a felsőházat hívták össze s mindkét ülés eseménye *Kállay* Miklós miniszterelnök bemutatkozó beszéde lesz. A kormányprogramot politikai körökben feszült érdeklődés előzi meg.

Kállay Miklós miniszterelnök az elmúlt napokban több vezető politikust látogatott meg és fogadott a miniszterelnökségi palotában. Megbeszéléseket folytatott a kormány tagjaival is.

Érdeklődéssel fogadták politikai körökben azt a hírt, hogy a Magyar Megújulás Pártja *vitéz Rátz Jenőt a pártvezetőhelyettesi teendőktől felmentette.* A Magyar Megújulás Pártjának hármas vezetősége volt, vitéz *Imrédy* Béla, vitéz *Rátz* Jenő és vitéz *Jaross* Andor személyében. Imrédy Béla egyben a párt parlamenti csoportjának vezetője is volt. A felmerült hírekkel kapcsolatban Imrédy, Rátz és Jaross most közös nyilatkozatot adtak ki, amelyben megállapítják, hogy vitéz Rátz Jenőt a pártvezetőhelyettesi teendőktől mentesítették, a nyilatkozat szerint azért, hogy „szélesebbkörű és szabadabb érintkezési lehetőségeket" biztosítsanak részére. A nyilatkozat megállapítja, hogy Rátz Jenő a pártnak továbbra is tagja marad, megtartja a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség intézőbizottságának vezetését s a politikai és személyi barátság is változatlan.

Gyarmatot Németországnak!

Németek, franciák, angolok, belgák és négerek küzdelme szavakkal, érvekkel és fegyverekkel a keletafrikai gyarmatbirodalomért!

Carl Peters

A tettek embere

HANS ALBERS

grandiózus filmeposz egy férfiről, aki nem ismeri a megalkuvást!

LÉNA-BAVARIA-FILM.

Ma premier!

URÁNIA

Az Esti Ujság színháza

István király
Ünnepi díszelőadás az Operaházban

Megható bensőséggel és lélekkel átitatott, lelkes hangulatban zajlott le a Magyar Cserkész Szövetség március 15-iki díszelőadása az Operaházban. A nézőteret díszes egyenruhák, gyönyörű magyar viseletekben pompázó előkelőségek tölötték meg. Amikor *Horthy* Miklós kormányzó és *Horthy* István kormányzóhelyettes a díszpáholyban megjelent, az egész közönség felállva, tomboló tapsviharban tört ki. A páholyában ott láttuk *Kállay* Miklós miniszterelnököt, továbbá a kormány tagjait és a diplomáciai, katona és politikai életünk számos előkelőségét.

A zenekar a Himnuszt és a Rákóczi-indulót intonálta, utána pedig egy kis bácskai magyar cserkész állt ki a függöny elé és bátor, csengő hangon köszöntötte a visszatért Bácska nevében a Kormányzót, kifejezve ennek az ősi magyar földnek hódolatát. Azután kezdődött meg az operaházi díszelőadás, melynek keretében került bemutatásra *Kókai* Rezső pályadíjnyertes *„István király"* oratóriuma. Ahogy felment a függöny elragadtatott tapsban tört ki a közönség *Oláh* Gusztáv csodálatosan szép díszletei láttára.

Olyan volt a színpad, mint egy középkori magyar krónika felnagyított iniciáléja. Hármastagolású, romántstílusú szárnyasoltárkép szolgáltatta a keertet, a stilizált mozgással a háttérben lefolyó cselekmény számára, a kórus pedig szerzetesi ruhába öltözve az előtérben foglalt helyet. A valóban elbüvölő színpadkép és a végtelenül finom, stilizált rendezés méltó külsőséget szolgáltatott a fiatal komponista zenéjéhez.

Kókai Rezső oratóriuma 5 képre oszlik és *Koppány* vezér sátortáborán keresztül eljutunk a második jelenetben a felemelő hatású keresztelési szertartáshoz, majd a harmadikban István király ünnepélyes megkoronázásához. A negyedik kép a székesfehérvári királyi palota udvarán játszódik Imre herceg halálával és siratásával, az ötödik képben pedig István király felajánlja országát a Magyarok Nagyasszonyának.

Kókai Rezső nagytudású, finom ízlésü muzsikus. Ha partiturájában túl is teng a mesterségbeli tudás és kultúra az ösztönös invenció rovására azért ez a muzsika egészben véve előkelő szellemü, érékes alkotás. *Németh* István szövegkönyve ugyan rászorult volna némi átdolgozásra, mint ahogy *Kókai* Rezső munkájában is jobban szerettük volna az ősi magyar egyházi népénekeket vagy legalább is azoknak a stilusát viszont hallani a mult századi Zsasskovszky-féle egyházi stilus helyett a kórustételekben. Ennek a jelesen felépitett muzsikának az Achilles-sarka, hogy elfordul az utóbbi harminc esztendő magyar zenei törekvéseitől és eredményeitől és — ha lényegében korszerübb nyelvezettel is, — de ott folytatja, ahol Koessler professzor a század elején elhagyta. Igy elszigetelt törekvés marad stilusában ez a muzsika, amelyben szerettünk volna sokkal több ellenpontozást hallani különösen a kórusrészekben és a tematikában magyarosabb szellemet.

A szereplők között ki kell emelnünk *Dósa* Mária pompáshangú Gizelláját, *Závodszky* Zoltán, *Jámbor* László, *Járai* József, *Littassy* György és *Komáromi* Pál buzgó és dicséretes munkáját, valamint *Berg* Ottó gondos, szép vezényletét. Az előkelő közönség az új magyar oratóriumot melegen fogadta és a szerzőt tapsaival többször a lámpák elé szólította. A bemutató után *Dohnányi* Ernő „Szent fáklya" táncjátéka került színre *Ottrubay* Melinda és *Bordy* Bellával a főszerepekben.

Tóth Dénes

Kormányzói elismerés nyolc operaházi tagnak és Honthy Hannának

A Kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére Honthy Hannának, a kitünő énekes színésznőnek, valamint Bordy Bellának, Osváth Júliának, Rigó Magdának, Tutsek Piroskának, továbbá Harangozó Gyulának, Losonczy Györgynek, Pataky Kálmánnak és Rösler Endrének, az Operaház tagjainak, a színművészet, illetve az énekművészet terén szerzett érdemükért megengedte, hogy elismerését tudtul adják. A kormányzói kitüntetés a vasárnapi hivatalos lapban jelent meg. A kitüntetett művészeket vasárnap számos gratulációval keresték fel, mind a művészvilág, mind pedig a közönség köréből, ahol a művészek kitüntetése osztatlan örömet keltett.

Szombaton megnyilik a Vidám Színház

Színházavatás lesz szombaton Budapesten, a nagymezőutcai volt Claridge kávéház helyén megnyilik a Vidám Színház. Az új színházi vállalkozás igazgatója Szüle Mihály egész estét betöltő vidám és szórakoztató darabokat hoz a közönség elé az új színpadon. A színházat Molnár Géza és Eisemann Mihály: „Leány a talpán" című zenéskomédiájával avatják. A próbákat már körülbelül két hete folytatják az ismertnevü filmrendező, Martonffy Emil vezetésével, aki ezútal mint színpadrendező mutatkozik be. Kiss Manyi játssza a női főszerepet, partnere pedig a Pécsi Öregdiákok együttesének egyik tagja, Szentgyörgyi Tamás dr. lesz. A Vidám Színházban látjuk viszont Kertész Dezsőt, a bonvivan szerepben, a Royal Színház volt igazgatóját, aki az utolsó két esztendőben vidéken játszott.

Otnapos szünet a Pódiumban

A Pódium Kabaré vasárnap este befejezte *„Nincs új a nap alatt"* című kabarérevüjének sorozatos előadásait. A Mérleg-utcai kis szinház kapui most öt napig zárva maradnak és a zárt ajtók mögött az új müsort készitik elő. Pénteken mutatja be *Kőváry* Gyula a tavaszi kabaré-müsorát a Pódium színpadán.

Betegek

többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendes emésztésre. Betegségben szükséges a DARMOL

Kívánsághangverseny a szabadság ünnepén

A VI. honvédkívánsághangverseny a Vöröskereszt és a Rádió rendezésében ismét igen nagy sikert aratott vasárnap este. A márciusi ünnep jegyében pergett le a hangverseny első része. A Himnusz elhangzása után vitéz *Somogyváry* Gyula — a beteg *Lehotay* Árpád helyett — adta elö alkalmi költeményét, *Garamszeghy* Sándor a *„Nemzeti dalt"* nagy hatással szavalta el, a dunakeszi MÁV „Magyarság" énekkara *Rajter* Lajos vezényletével hazafias dalokat énekelt, Berlioz pompás *Rákóczi indulóját* pedig *Dohnányi* Ernö lendületes pálcája alatt a rádiózenekar játszotta. Az első részben lépett fel *Hámory* Imre, *Réthy* Eszter és *Rösler* Endre különböző dalszámokkal és nagy sikerrel. A közönség lelkesen megtapsolta Paul *Laven* német rádióriportert, a most dülő háború első sebesültjét, aki a magyar kívánsághangversenyt a német rádió számára közvetitette.

A második részben peregtek le azok a számok, amelyeket honvédeink kértek. *Cselényi* József, *Orbán* Sándor, *László* Imre és *Nagy* Izabella *Farkas* Béla cigányzenekarával énekeltek ízes magyar dalokat, *Szabó* Ilonka Strauss-keringőt, *Udvardy* Tibor Lehár-dalt, *Koréh* Endre két jóhumorú magyar éneket adott elö. Különösen sok tapsot kapott *Szörényi* Éva *Liszt* Nándor: *„Boldogasszony"* című hazafias költeményének művészi előadásával és kijutott az ünneplés *Szeleczky* Zitának is, aki Petőfi-verset szavalt. Sorba jöttek a mikrofon elé *Honthy* Hanna, *Rácz* Vali, *Karády* Katalin sanzónjaikkal, *Simor* Erzsi, aki filmjeinek slágereit énekelte, *Bilicsi* humoros számával, *Sárdy* János a *„Te vagy a dal"*-lal és *Martin* Djemil remek háborús filmhíradó paródiájával.

A Magyar Müvelödés Házát zsufolásig megtöltö közönség sokat tapsolt a szereplö müvészeknek, továbbá a közremüködö légierök kitünö zenekari együttesének, *Doroszlay* Károly vezényletével, a Ludovika Akadémia énekkarának és a konferanszié szerepet betöltö *Legenyey* József dr.-nak. A legközelebbi kívánsághangverseny április 23-án lesz.

Uj film a Hunniában: Fráter Lóránt

Nagyszabású magyar film forgatását kezdték meg ma reggel a Hunnia mütermében. A Mesterfilm viszi a celluloid szalagra a nagy magyar nótaköltö *Fráter* Lóránt érdekes életét. A huszártiszt-dalköltö nevét viseli a készülö filmújdonság és abban *Páger* Antal alakítja a címszerepet. *Fráter* Lóránt élettörténetének adatai nyomán *Asztalos* Miklós és *Pacséry* László irták a forgatókönyvet, a film zenéjét pedig az eredeti szerzeményekből *Sándor* Jenö állította össze, akinek nehány saját dala is bemutatásra került. A filmet *Kalmár* László rendezi, a két női főszerepet pedig *Tökés* Anna és a legújabb sztár, *Goll* Bea játsszák. Mellettük *Ajtay* Andor *Szilassy* László, *Mály* Gerö, *Makláry* Zoltán, *Keresztessy* Mária, *Somogyi* Nusi és *Nagy* Ila állnak a nagyszámú szereplögárda élén. Az érdekesnek igérkező nagy zenésfilm elöreláthatólag még ebben az idényben a közönség elé kerül.

PÁGER

SZINHÁZ, MOZI és RÁDIÓ MÜSOR

Jegyrendelő telefonok:

Stadium: 12-00-00 Kultur: 18-99-99
Stádium-Corvin: 145-056

Díjmentes házhozszállitás

OPERAHÁZ (3, ½8):
Hétfő: Nincs előadás.
Kedd (½7): Tristan és Isolda. (A.)
Szerda: Aida. (E.)
Csütörtök: Rózsalovag. (B.)
Péntek: Falstaff. (C.)
Szombat: Kékszakállú herceg vára, István király. (D.)
Vasárnap d. u.: Mosoly országa; este: Nincs előadás.

NEMZETI SZINHÁZ (½4, ½8):
Hétfő: Niskavuori kenyér. (K. 2.)
Kedd: Három mama. (III.)
Szerda (7): Sasfiók. (XI.)
Csütörtök d. u.: Bolond Ásvayné; este: Három mama. (V.)
Péntek (7): Sasfiók. (N. 1.)
Szombat: Asszonylázadás. (Bemutató).
Vasárnap d. u.: Niskavuori kenyér; este: Asszonylázadás. (I.)

NEMZETI KAMARASZINHÁZ (¼4 és ¾8):
Minden este és vas. d. u.: Koncert.

MAGYAR MÜVELŐDÉS HÁZA:
Hétfő: Nincs előadás.
Kedd (½7): Sopron élete és művészete. (Film.)

2 világsztár 1 müsorban

ALGIR

Charles Boyer és Hedy Lamarr izgalmas, gyönyörü filmje a PÁTRIA filmszínházban.

Szerda (½8): Ezer székely leány estje.
Csütörtök (3): Ellák. (Ifj. előadás).
Péntek (3): Ellák. (Ifj. előadás);
este (½8): Régös cserkész-est.
Szombat (½8): Kat. dolgozónök Szt. József ünnepe.
Vasárnap d. e. (½11): Vidám matiné; este (½8): Figaró házassága. (VIII.)

VIGSZINHÁZ (¼4, 8):
Hétfő: Kit szeretek? (A.)
Kedd: Kit szeretek? (B.)
Szerda: Kit szeretek? (S.)
Csütörtök: Kit szeretek? (M.)
Péntek: Kit szeretek? (L.)
Szombat: Kit szeretek?
Vasárnap d. u.: Kit szeretek?
este: Kit szeretek? (R.)

UJ MAGYAR SZINHÁZ (4, 8):
Hétfő: Négyes.
Kedd: Négyes. (I.)
Szerda: Négyes. (K.)
Csütörtök: Boronkay lányok.
Péntek: Négyes.
Szombat: Négyes.
Vasárnap d. u.: Boronkay lányok; este: Négyes.

MADÁCH SZINHÁZ (¼4, 8):
Minden este és vasárnap d. u.: Nero; 15-én d. u.: IV. Henrik.
Péntek este: IV. Henrik.

PESTI SZINHÁZ (4, 8):
Minden este, szombat, vasárnap és ünnepnap d. u.: Tüzvész.

ANDRÁSSY SZINHÁZ (¼4, 8):
Minden este: Viharos szerelem.
Vasárnap d. u.: Boldoggá teszlek.

FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ (¼4 és 8 órakor):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Száz piros rózsa.

ROYAL REVÜSZINHÁZ (¼5, ½9):
Minden este, csütörtök, szombat, vasárnap és ünnepnap d. u.: Primavera.

KAMARA VARIETÉ
Minden este (½9), szombat (6, 9), vasár- és ünnepnap (¼4, ¾7, ½9): Paródia parádé.

PÓDIUM KABARÉ (¼5, ½9):
Péntekig nincs előadás.
Péntektől új müsor.

NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK (4, 8):
Minden este, hétfő és péntek kivételével: Kacagó est.
Hétfő d. u. és este: Toldi.
Péntek d. u. és este: Istvánka; a többi d. u.: Ezüstfurulya.

KOMÉDIA ORFEUM (¼5, ½9):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Ha áll a bál.

ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ (¼6, ½9, vasárnap ¼4, ¾6, ½9):
Péntekig: A csikágói rikkancsleány.

JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ (¼6, ½9, vasárnap ¼4, ¾6, ½9):
Péntekig: Nótáskapitány.

KISFALUDY SZINHÁZ (¾6, ½9, vasárnap ¼4 ¾6, ½3):
Péntekig: Vigözvegy.

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T.: 15-40-24.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½4 órakor is. A beszélő köntös. Híradó.

BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ IV., Petőfi-utca 6. szám. (Tel.: 181-844.) A jég hátán. (Sportfilm.)) Rajzos híradó Ausztráliáról. Magyar-, Ufa-, Luce- és külön híradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.

CASINO FILMSZINHÁZ (Tel.: 185-329.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., Ü.: ½4 órakor is. Csak névleg.

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10-kor. Sz., V., Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10 órakor. Szakadék felett. Híradó.

CORSÓ (T.: 18-28-18.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½4-kor is. Vadmacska.

CORVIN FILMSZINHÁZ (Tel.: 138-988, 339-584.) 5, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ¾3-kor is. Kölcsönkért férjek. Híradók.

DÉCSI FILMSZINHÁZ (Tel.: 125-952, 121-343.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½4-kor is. Szücs Mara házassága.

FORUM FILMSZINHÁZ (IV., Kossuth Lajos-utca 18. Tel.: 189-707, 189-543.) ¾6, ½8, ¾10. Sz., V., Ü.: ¼4-kor is. Haláltánc.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ VII., Erzsébet-körút 13. szám. Telefon: 222-499.) Déltengeri hajtóvadászat. Rajzos híradó Ausztráliáról. Magyar-, Ufa-, Luce- és külön híradók. Lapp havasok. Folytatólagos egyórás előadások 9—24-ig.

OMNIA FILMSZINHÁZ (Tel.: 139-125, 138-071.) 5, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: 3-kor is. Behajtani tilos. 5-ik hétre prolongálva.

PALACE (T.: 22-12-22.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Nevadai hajtóvadászat. 2-ik hétre prolongálva. Híradó. Első három mérsékelt helyárakkal.

RÁDIUS FILMSZINHÁZ (Tel.: 122-098, 120-564.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., Ü.: ¾4-kor is. Csak névleg.

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) ¼6, ½8, ¾10 órakor. Sz., V., Ü.: 3 órakor is. Beszélő köntös. 4-ik hétre prolongálva. Híradók.

SCALA (Tel.: 11-44-11.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., Ü.: ¾3-kor is. Az utolsó dal. Híradók.

URÁNIA FILMSZINHÁZ (T.: 140—046) 5, ¼8, ½10. Sz., V., Ü.: ¾4 órakor is. Carl Peters. Híradók.

MÁSODDHETES MOZIK:

ADMIRÁL (T.: 35-37-07). 11, ½2, ¼4, ¾6, ½8, ½10. Életre ítéltek.

ASTRA (T.: 15-14-22). ¼4, ¼6, ¼8, ¾10. V. ¾2-kor is. Láthatatlan asszony. Híradó.

BROADVAY FILMSZINHÁZ. (T.: 422-722). ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V. Ü.: ½2-kor is. Első előadás mérsékelt. A szüz és a gödölye. Híradók.

DÉLIBÁB (volt Winkler. T.: 490-130). 6 és ½9. V., Ü.: ½3, ¾5, 7 és 9 órakor: Életre ítéltek.

ELIT MOZGÓ (4, 6, 8, 10. V., Ü. 2-kor is: Krüger apó. Híradó.

HOMEROS MOZGÓ (T.: 496—178). ¼4, ½6, ¾8, ½10. V. ½2-kor is. Havasi vadmadár. Híradók.

IPOLY FILMSZINHÁZ (¼4, ½6, ½8 ½10. V. ½2-kor is. Kár volt hazudni. Híradó.

KAMARA (T. 423—901). 11, 2, 4, 6, 8, 10: Régi keringő. Első három mérsékelt.

LLOYD (T.: 111—994). ¼4 ½6, ½8. ½10. V. ½2-kor is: Kislány, nagy kaland. Híradó.

ODEON FILMSZINHÁZ (T.: 422—785). ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor. Vasárnap ¾2-kor is. Az angyalvár börtöne. Híradók.

OLYMPIA (T.: 423—188). 11, 2, 4, 6, 8 10-kor: Névaparti nász (Az utolsó hétre prolongálva. Híradó.

PALOTA (T.: 156—605). ¼4, ½6, ½8. ½10. V., Ü.: ½2-kor is. Perzselő szerelem. Híradó.

RÁDAY MOZGÓ (T.: 382-581.) 5, ½8, ½10 órakor. V. Ü.: 2, 4, 6 8, 10-kor: Első mámor.

REX (T.: 228—020). ½5, ¾7, 9. Sz. ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor. Vasárnap ¾2-kor is: Oroszlánkölykök.

RIALTÓ FILMSZINHÁZ (Tel: 224—443.) 11, 1, 3, 4, ¾6, ½8, ½10. Kalózszerelem. Híradók.

SAVOY (Telefon: 14-60-40.) ½4, ½6, ½8, ½10-kor. V., Ü.: ½2 órakor is. Leányvásár. Híradó.

TIVOLI FILMSZINHÁZ (Tel.: 225-602.) ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V., Ü.: 11 és ¾2-kor is. Láthatatlan asszony. Híradó.

TURÁN (Telefon: 120-003.) 11, ½2, 4, 6, 8, 10. Életre ítéltek.

VESTA (Tel.: 222—401.) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. V., Ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Életre ítéltek. Híradó.

RÁDIÓ.

Budapest I. 12: Harangszó, fohász. Himnusz. **12.10:** Cigányzene. Közben **12.40:** Hirek. **13.20:** Időjelzés, vízállásjelentés. **13.30:** Honvédeink üzennek. (A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.) **14:** Szalonötös. **14.30:** Hirek. **14.45:** Müsorismertetés. **15:** Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. **15.20:** A 21-es honvédgyalogezred zenekara. **16.15:** Diákfélóra. **16.45:** Időjelzés, hirek. **17:** Hirek szlovák és ruszin nyelven. **17.15:** Händel: Vizi muzsika. (Hanglemez.) **17.35:** Gondolatok a mai fizikáról. (Előadás.) **18:** Beszkárt-zenekar. **18.45:** Margit-legendák. (Előadás.) **19:** Hirek magyar, német és román nyelven. **19.20:** Magyar nóták cigányzenekisérettel. **19.55:** A Petőfi-társaság estjének közvetitése. **20.40:** Mozart zongoraversenyei. (Előadja Dohnányi Ernő és az Operaház zenekara.) **21.40:** Hirek. **22.10:** Szórakoztató zene. **22.40:** Cigányzene, énekszámokkal. Közben **23:** Hirek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. **24:** Hirek. **0.15:** Üzen az otthon. (A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.) **Budapest II. 18.20:** Német nyelvoktatás. **18.50:** BSzKRT-zenekar. **19.20:** A világirodalom remekei képekben. (Előadás.) **20:** Hirek. **20.10:** Magyar nóták cigányzenekisérettel. **20.40:** Erdélyi nök. (Előadás.) **21.10**-től **21.40**-ig: Lehár: Zenei emlékek. (Hanglemez.)

Pest 1942. márc. 16.

SZINHÁZ ÉS FILM

HORST CASPAR

a fiatal német színészgárda egyik legmarkánsabb egyénisége életének első filmszerepét játssza a Tobis A forradalmár című filmjében, amelyben a fiatal Schiller alakját bízta rá a rendező. Hors Caspar a müncheni kamaraszínház kezdő művésze volt, amikor társulatával Berlinben vendégszerepelt. Itt látta meg Heinrich George, a Schiller-színház intendánsa, aki nyomban a Schiller-színház tagjának szerződtette. Fiatal kora dacára Tassot, Hamletet, Siegfriedet játszotta, majd a Schiller-filmben rá osztották Schiller szerepét. Ezt a hatalmas alakítást Heinrich George oldalán olyan bravúros és bensőséges színészi készséggel oldotta meg, hogy pályafutása elé a legnagyobb reményekkel lehet tekinteni.

KORMÁNYZÓI KITÜNTETÉSEK

A Kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Honthy Hannának, Harangozó Gyula operaházi balettmesternek, Bordy Bella operaházi magántáncosnőnek, Pataky Kálmán operaénekesnek, Rösler Endre és Losonczy György operaénekeseknek, Tutsek Piroska, Osváth Julia és Rigó Magda operaénekesnőknek az énekművészet terén szerzett érdemeikért elismerését tudtul adják.

A Hitler-Jugend rádióelőadó-csoportja Szegeden

Szeged, március 16. A Német Tudományos Intézet meghívására március 19.-én a Hitler-Jugend világhírű bécsi rádióelőadó csoportja a szegedi Városi Színházban vendégszerepel. A művészegyüttest Gottfried *Preinfalk* vezeti.

A VADMACSKA

a Corsóban

A Corso filmszínház ma este mutatja be Lupe Velez-nek, a dinamit-temperamentumú délamerikai származású filmsztárnak Vadmacska című vígjátékát, amelyben a robbanékony sztár pompás komikus szerepet játszik. Viharos iramú, sokszor a burleszkbe hajló vígjáték a Vadmacska, amelynek jelenetei egyre erősebb iramnal és egyre falrengetőbb vidámsággal kergetik egymást.

A Fráter Lóránt-film műteremben

Ma reggel a Hunniában megkezdődtek a Mester-Film produkciójában a *Fráter Lóránt*-film felvételei. A békeévek híres dalszerző huszártisztjének, a híres »nótás kapitánynak« életéről készül ez a film, amelynek szövegét *Asztalos* Miklós és *Pacséry* László írta, míg rendezője *Kalmár* László. A címszerepet *Páger* Antal játssza. *Tőkés* Anna, *Goll* Bea, *Szilassy* László, *Ajtay* Andor, *Makláry* Zoltán, *Mály* Gerő, *Keresztessy* Mária és *Somogyi* Nusi társaságában.

István király és Szent táklya

Díszelőadás az Operaházban

A Magyar Cserkész Szövetség legfőbb védnöke, *vitéz nagybányai Horthy* Miklós kormányzó tiszteletére díszelőadást rendezett az Operaházban. Az Operaházban megjelent *József* főherceg, *Kállay* Miklós miniszterelnök, *gróf Széchenyi* Bertalan, a felsőház elnöke, *vitéz Keresztes-Fischer* Ferenc, *Reményi-Schneller* Lajos, *Radócsay* László, *báró Bánffy* Dániel, *Győrffy-Bengyel* Sándor miniszterek, *Uray* István, a kabinetiroda főnöke, *vitéz Szombathelyi* Ferenc vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke, *Kánya* Kálmán ny. külügyminiszter, *Kornis* Gyula titkos tanácsos, *Wulff* Olaf titkos tanácsos, *bárczi házi Bárczy* István, *Zsindely* Ferenc, *Fáy* István, *báró Wlassics* Gyula és *vitéz Losonczy* István államtitkárok, *Ullein-Reviczky* Antal rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a Cserkész Szövetség képviseletében *vitéz kisbarnaki Farkas* Ferenc főcserkész, *Papp* Antal országos elnök, *vitéz Béldy* Alajos altábornagy, országos testnevelési vezető és sokan mások. Félnyolc után néhány perccel érkezett meg a kormányzó és a kormányzóhelyettesi pár gépkocsija az operaházi bejáró elé, ahol a főméltóságú vendégeket *vitéz kisbarnaki Farkas* Ferenc főcserkész és *Márkus* László, az Operaház igazgatója fogadta.

Amint a főméltóságú vendégek megjelentek a díszpáholyban, az ünnepi előadás előkelő közönsége helyéről felemelkedve, percekig ünnepelte a kormányzói és kormányzóhelyettesi párt. A Himnusz után egy névtelen délvidéki cserkész köszöntötte az első magyart, azután az Operaház művészei előadták először az *István király* című színpadi oratóriumot, amelyet új betanulással a *Szent táklya* című balett követett.

Az utolsó évtized magyar operaujdonságait tíz ujjunkon összeszámolhatjuk, még elenyészőbb lesz ez a szám azonban akkor, ha a bemutatók sikermérlegét nézzük. Színpadi oratóriumról pedig egyáltalán nem is beszélhetünk! Teljesen indokolt tehát, ha örömmel fogadunk minden ujdonságot és átérezzük Operaházunk nemes szándékát, törekvését a magyar bemutatók érdekében, még akkor is, ha sikerről csak elvétve, vagy egyáltalán nem számolhatunk be.

Nagy királyunk, Szent István életének főbb mozzanatait foglalja keretbe *Kókai* Rezső ötképes színpadi oratóriuma, amelynek eléggé jól sikerült szövegét *vitnyédi Németh* István írta, az Operaház pedig, mint a Szent István év pályadíjnyertes művét mutatta be. Mi a magunk részéről ugyan nem vagyunk hívei a »színpadi« oratóriumnak, jelen esetben azonban nyugodtan állíthatjuk, hogy az új mű sikerének legalább ötven százalékát remek színpadra alkalmazásának köszönheti.

Orbán Gusztáv bámulatos szcenikai tehetsége ragyogó művészetével az olasz reneszansz festészet tablóira emlékeztető elevenítő erővel keltette életre István király életének általunk ismert részleteit. A puritánságában is grandiózus díszletező technika legszebb diadalát ünnepelhette közönségünk az ünnepi bemutatón és meleg tapsaival adott kifejezést az egyes képek gazdag illuziót kiváltó, megragadó kifejezésteljességéért. Szinte csodálkozunk, amikor az élőképszerű tablók gyönyörű figurái megszólalnak, hogy áriáikat elénekeljék. Bár ezek az áriák kissé idegenek a színpadtól, nem lesznek vérbeli operaáriákká, ahogyan azt már operaszínpadunkról megszoktuk, még a színpadi beállítás ellenére sem.

Ugyancsak a rendezést illeti a dicséret az opera fiataljainak szép, öntudatos munkájáért. A kitűnő szereplők mindent elkövetnek, hogy az ujdonságból siker legyen. Az István királyt megszemélyesítő *Závodszky* Zoltán, *Dósa* Mária, *Komáromy* Pál, a méltóságteljes *Jámbor* László, érces baritonját kitűnően érvényesítő *Fodor* János, *Mally* Győző, a legfiatalabbak közül pedig az egyre érő *Reményi* Sándor, *Nagypál* László, *Littasy*, *Járay* és a többiek valamennyien megragadó átéléssel, nemes stílussal mintázzák szerepeiket. *Berg* Ottó vezénylése színpadra és zenekarra egyaránt kiterjedő gondos munka, a jó karmester beidegzettsége, tudásának alapossága tükröződik vissza stílusban és hangban teljesen helytálló interpretációjában. *Márk* Tivadar korhű jelmezei művésziek.

Az ujdonsággal együtt *Dohnányi* Ernő »*Szent táklya*« című legendája került színre új betanulásban. Őszinte gyönyörűségünk telt a balett kifejezésteljes, üdítő munkájában. A közönség pedig az ünnepi hangulat jegyében fergeteges tapssal köszöntötte a szólótáncosokat, élén a csupatehetség *Ottrubay* Melindát bájos új szerepében, a kettős szerepében remekelő *Bordy* Bellát, *Kőszegi* Ferencet és a különkülön is dicséretet érdemlő együttes többi tagjait. *Kenessey* Jenő tempói lendületesen szereznek érvényt instrukcióinak. *Brada* Rezső új betanítása friss és eleven.

Vágó József

MAGYAR ÍRÓK SZÓFIÁBAN

Szófia, március 16. **Nyirő József**, **Zilahy Lajos**, **Szabó Lőrinc**, **Csuka Zoltán** és **Drucker György** magyar írók, **Hankiss János** debreceni egyetemi tanár vezetésével megérkeztek Szófiába. A piroti határállomáson **Fehér Géza** egyetemi tanár fogadta a magyar írókat, akiknek tiszteletére kivonult a város tanuló ifjúsága. A szófiai pályaudvaron dr. **Arnóthy-Jungerth Mihály** szófiai magyar követ, **Vaszilev**, a bolgár közoktatásügyi minisztérium kulturális osztályának vezetője, **Csilingirov**, a bolgár írók egyesületének elnöke és **Belcsev**, a szófiai ujságírók egyesületének elnöke fogadta a magyar kartársakat.

A »Zaria« című lap a Bulgáriába érkező magyar írókat üdvözölve azt írja, hogy bulgáriai tartózkodásuk alatt megismerhetik a bolgár népet, a nemzet lelkületét, úgy, ahogyan azt az anyagi és szellemi kultúra kifejezésre juttatja. A magyar vendégek szivükkel, érzésvilágukkal és képzeletükkel mint szellemi alkotók meg fogják érteni az eleven és dolgozó nép életútját.

A magyar írók beírták nevüket a királyi palota látogatási könyvébe, majd látogatást tettek a magyar követségen. Onnan az egyetemre mentek, ahol ünnepséget rendeztek tiszteletükre.

Csilingirov, a bolgár írók egyesületének elnöke bemutatta őket a közönségnek. **Fehér Géza** egyetemi tanár arról beszélt: nem szabad valamennyi népről azt mondani, hogy kis nép, csak azért, mert szük határok között él. A népek nagyságát erkölcsi és szellemi értékük határozza meg. **Zilahy Lajos** egyik novelláját olvasta fel francia nyelven, **Nyirő József** pedig egyik novelláját német nyelven. **Szabó Lőrinc** költeményeiből adott elő német és magyar nyelven; egy bolgárra fordított költeményét egy fiatal bolgár író szavalta el.

Csuka Zoltán a magyar-bolgár kapcsolatok kimélyítésére kidolgozott programot ismertette. Délben ünnepi ebéd volt tiszteletükre, a magyar egylet titkárának, **Jungerth-Arnóthy** magyar követnek és **Nyirő** Józsefnek felszólalásával.

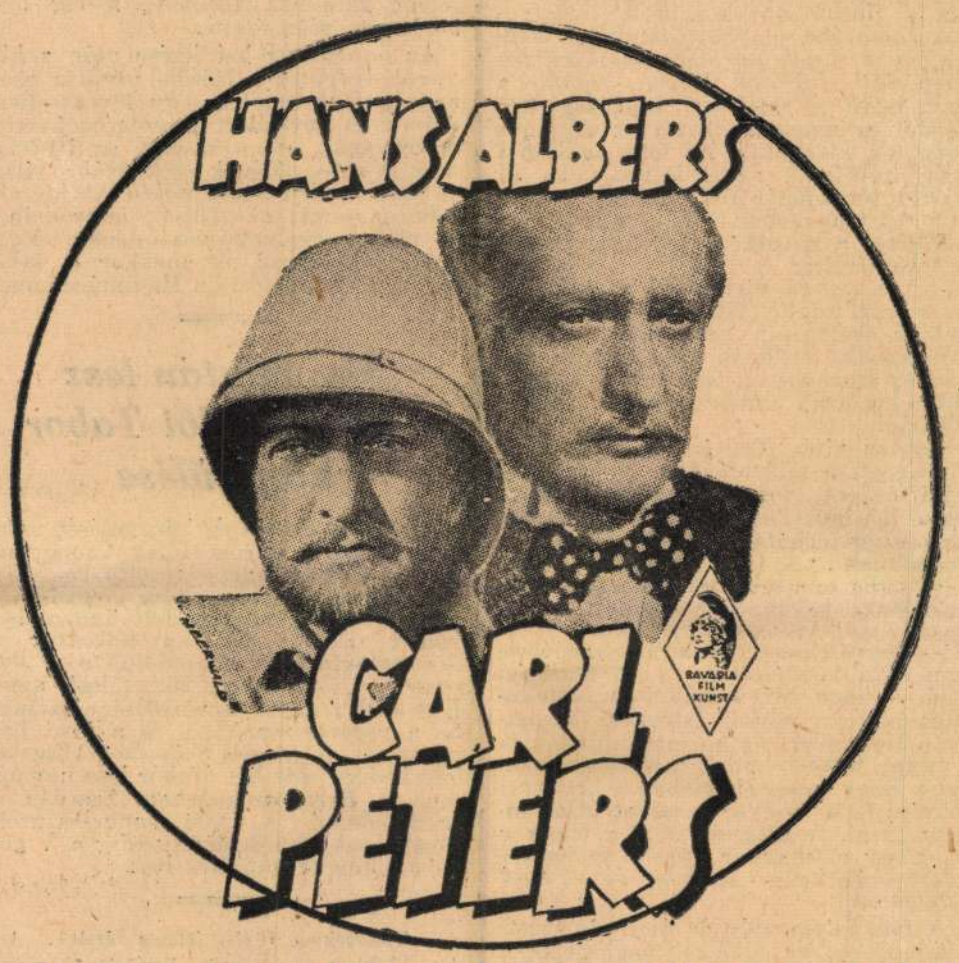

Ma este mutatja be az Uránia filmszínház a Bavaria—Léna-film Carl Peters című újdonságát, amely időszerű filmdráma keretében tárja fel azt a hatalmas küzdelmet, amelyet Carl Peters, az egyszerű német földrajztudós vívott a német gyarmatokért. A bürokratikus államberendezés és az egyéni érdekek gáncsolni igyekeztek ugyan Carl Peters gyarmatszerző tevékenységét, a német tudós szívóssága és elszántsága azonban győzedelmeskedett. A keletafrikai német gyarmatok Carl Peters-nek köszönhették megalakulásukat. A hatalmas film ragyogó külső felvételekkel készült, címszerepét Hans Albers játssza.

HORTHY ISTVÁN KORMÁNYZÓHELYETTES A LEVENTEIFJÚSÁG MÁRCIUS 15-I ÜNNEPSÉGÉN A HŐSÖK TERÉN. BALJÁN HORTHY ISTVÁNNÉ, KÁLLAY MIKLÓS MINISZTERELNÖK, BÁRCIHÁZI BÁRCZY ISTVÁN ÁLLAMTITKÁR, BÉLDY ALAJOSNÉ ÉS RUSZKICZAY RÜDIGER IMRE ALTÁBORNAGY ÁLL., JOBBJÁN BÉLDY ALAJOS VEZÉRŐRNAGY, BARTHA KÁROLY HONVÉDELMI MINISZTER, FÁY ISTVÁN ÁLLAMTITKÁR, ZSINDELY FERENC ÁLLAMTITKÁR, FARKAS FERENCNÉ ÉS KISBARNAKI VITÉZ FARKAS FERENC VEZÉRŐRNAGY, FŐCSERKÉSZ A DÍSZEMELVÉNYEN

Tizenötezer levente fogadalma a kormányzóhelyettes előtt

Kissé hűvösebb az idő, csípősebb a

s viharos akkordjai betöltik az emberek lelkét. A Nemzeti dal után a kormányzóhelyettes átadja az ifjúság képviselőjének a magyar ifjúságnak adományozott zászlaját. Ünnepi harsonajelek hangzanak fel s a zászlót vivő ifjúsági küldöttség méltóságteljes lépésekkel a Hősök Emlékműve elé vonul, szembefordulva a díszemelvénnyel.

Ugyanekkor a tér közepéről megindul egy négytagú koszorúvivő leventecsoport. A két csoport egyszerre érkezik a Hősök Kövéhez. Előbb elhelyezik a koszorút, majd *a zászlóvivő meghajtja zászlaját, úgy hogy annak csúcsa megérinti a Hősök Kövét.* Ezután a zászlóvivő a résztvevő közönség felé fordul és magasra tartja az országos leventék zászlaját. A friss márciusi szél szeretettel végigcirógatja az új zászló piros-fehér-zöld színeit.

A kormányzóhelyettes a zászló átadásakor a következő szavakat intézte a leventékhez:

— *Az 1848-as zászlóknak testvére ez a nemzeti zászló.* Isten nevében és azzal az őhajtással adom át a magyar ifjúságnak, hordozza ugyanolyan tisztán és ugyanolyan áldozatos lélekkel, mint hordozta annakidején a márciusi ifjúság.

Ezután vitéz *Kudriczky* István ezredes lépett a mikrofonhoz és felhívta az ifjúságot, hogy a leventezászlóhoz való hűségük megnyilatkozásaképpen *az ország leventéi nevében tegyenek fogadalmat.* A leventék ezután feszes vigyázzban a leventék országos parancsnoka előmondása mellett hűségfogadalmat tesznek a zászlóra.

— Fogadom előtted leventezászló, — mondotta meghatottan a többezernyi ifjú — hogy hiven teljesítem kötelességeimet, melyekkel Istennek, hazámnak, Magyarország kormányzójának és magyar testvéreimnek tartozom. Fogadom, hogy egész életemben a krisztusi erkölcs és a magyar becsület útját fogom járni. A magyar föld, a magyar lélek és a magyar zászló szabadságáért — ha kell — *életemet és véremet feláldozom.*

A fogadalom után az új leventezászlót mégegyszer mélyen meghajtják a Hősök Köve előtt, majd azt egy leventecsoport a leventezászlók élére viszi. Közben az Egyetemi Énekkarok Liszt *Csata előtt* című művét adják elő, majd *Bakó* Márta elszavalja *Sajó* Sándor »Rabföld mind az én hazám« című költeményét. Ezután *Szabó* László, a jogászok vezére az ifjúság képviseletében mondta el ünnepi beszédét. Idézte a 48-as szabadságharc eseményeit, majd a következő szavakkal zárta beszédét:

— Amíg a háború tart, a magyar ifjúságnak egyetlen gondolata lehet, egyetlen cél irányíthatja lépteit: a végső győzelem.

A nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszéd után a leventék a közönséggel együtt elénekelték a Himnuszt, majd díszmenet következett. *A kormányzóhelyettes a Hősök-terének arénaúti bejáratánál szemlélte a díszmenetet s minden egység zászlaja előtt feszesen tisztelgett.* Sorra elvonultak előtte a ludovikások dísz-századai, az egyetemi és főiskolai ifjak csoportja, a fiúleventék és végül a leány-leventék csoportjai. A Kormányzóhelyettest az ifjúság, valamint az ünnepségen megjelent hatalmas közönség meleg ünneplésben részesítette.

Az ünnepség befejezése után a kivonult leventék a Hősök-teréről a Szabadság-térre mentek, egy levente-díszszázad az egyesített leventezenekarral az országos leventezászlót az ifjúság országos vezetőjének székházába vitte és ott átadta vitéz *Béldy* Alajos altábornagynak, az ifjúság honvédelmi nevelése országos vezetőjének. Egy másik díszszázad ugyanekkor a 48-as zászlókat visszavitte a Hadimúzeumba.

Ma délután lesz a Baross Női Tábor közgyűlése

A *Baross Szövetség* közgyűlését március 15.-én a Baross Ifjak Csoportjának szabadságünnepe vezette be, amelyen *Parády* István elnök megnyitója után *Marics* Emil mondott ünnepi beszédet. Hétfőn délután félhatkor a *Múzeum*-utcai *Baross*-palotában a *Baross Női Tábor* tart közgyűlést, amelyen a BNT országos vezetősége számol be a végzett munkáról és a jövő feladatairól. A *Baross Szövetség* közgyűlése kedden este hét órakor lesz ugyancsak a *Baross*-székházban. Szerdán a kereskedelmi és ipari kongresszusok tárgyalnak, csütörtökön pedig a Vigadóban ünnepi záróülés lesz.

— **Takarékos főzés, ízletes ételek.** Az Az Elektromos Művek Eskü-út 5. szám alatti villamos konyhájában olcsó és ízletes ételek (leves, főzelék, hús és tésztaféle) takarékos főzés-sütését mutatják be a hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt 10 órakor, valamint a szerdán délután 5 órakor kezdődő főzőelőadáson. Bárkit szívesen látnak, belépés, ruhatár díjtalan.

A budapesti német kolónia hősi emlékünnepe

A budapesti német kolónia tagjai vasárnap a Corvin filmszínházban a német hősi halottak tiszteletére emlékünnepet rendezett. Az ünnepélyen *Jagow* német követ meghívására díszvendégként, a honvédelmi miniszter képviseletében vitéz *Littay* András vezérezredes, a vezérkar főnökének képviseletében vitéz *Bajnóczy* József altábornagy jelent meg. Az emlékbeszédet *Jagow* követ mondotta, az olasz és japán követ, a katonai attasék, valamint dr. *Basch* Ferenc, a magyarországi német népcsoport vezetője és a német véderő több tagja jelenlétében.

ÚJ NÉMET-FRANCIA FOLYÓIRAT

Berlin, március 16. *Deutschland-Frankreich* címmel most jelent meg egy új folyóirat első száma. A folyóirat két bevezető cikkét *Abetz* párisi német nagykövet és *De Brinon*, a vichyi kormány párisi megbízottja írta. Abetz cikkében a francia-német viszonnyal foglalkozik és azzal fejezi be, hogy Németország és Franciaország egyenrangú lánya Hellasnak és Romániának zászlóvivői a közös európai eszmények és testőrei a közeljövőnek.

(Bud. Tud.)

Két tehervonat összeütközött a ferencvárosi pályaudvaron

Hétfőn hajnalban, háromnegyednégy tájban egyelőre meg nem állapított okból *két tehervonat ütközött össze a ferencvárosi rendezőpályaudvaron.* Az egyik vonatot a mosóvágányokról vezette Kelenföld felé *Pásthy* József mozdonyvezető, a másikat az itatóvágányokról ugyancsak Kelenföld felé *Vass* Pál. A hajnali ködben, úgylátszik, nem látták, hogy ugyanazon a vágányon haladnak, így történt az összeütközés, melynek következtében *Pásthy* József kiesett a mozdonyból és súlyosan megsérült. A mentők a MÁV-kórházba szállították. Az összeütközés ügyében egyelőre házivizsgálat indult.

Lenin-emléktáblát avattak fel Londonban

Amszterdam, március 16. *(Német Távirati Iroda.)* Az angol hírszolgálat jelentése szerint London Finsbury-negyedének egyik házán *Majszkij* szovjet nagykövet felesége vasárnap avatta fel *Lenin emléktábláját*, amelyet annak emlékére helyeztek el, hogy *Lenin negyven évvel ezelőtt abban a házban lakott.* A szovjet nagykövet is beszédet mondott és hangsúlyozta, hogy az emléktábla a két ország között még szorosabbra fűzi a barátságot és előmozdítja azt is, hogy *az együttműködés a háború után még tökéletesebb legyen.*

(MTI)

— **Tizenegyezer pengős ékszerlopás Pestszenterzsébeten.** Tizenegyezer pengős ékszerlopás történt a hétfőre forduló éjszaka Pestszenterzsébeten, a Jókai Mór-utca 45. számú házban, *Kosmály* György magánzó villájában. Az eddig ismeretlen betörők feltörték és kifosztották a szekrényeket és azokból a többi között a villatulajdonos valamennyi ékszerét elvitték.

Március idusán a leventék hűségfogadalmat tettek a kormányzóhelyettes előtt

Az egész ország ünnepelte március 15.-ét

A magyar szabadság ünnepét, március 15.-ét idén is lelkes, méltóságteljes körülmények között ünnepelte meg az ország és a világ magyarsága. A fővárosban a magyar ifjúság márciusi ünnepe volt a legnagyobbszabású. A Hősök-terén vitéz nagybányai *Horthy* István kormányzóhelyettes jelenlétében zajlott le az ünnep, amelyen *a kormányzóhelyettes zászlót adományozott a leventemozgalomnak s a leventék ünnepélyes hűségfogadalmat tettek.*

A Hősök-tere erre a napra zászlódíszbe öltözött és kora reggeltől érkeztek a város minden részéből a középiskolás fiú- és leánycsoportok és egyéb leventealakulatok díszszázadai. A Hadimúzeumból leventeküldöttség *hozta el a 48-as honvédzászlókat* és ezekkel a Hősök Emlékköve mellett álltak fel. Az ünnepség fényét két ludovikás díszszázad emelte.

A kormányzóhelyettes zászlót adott a leventéknek

Az ifjúság ünnepén megjelent *Kállay* Miklós miniszterelnök, vitéz *Bartha* Károly vezérezredes, honvédelmi miniszter, bárcziházi *Bárczy* István és *Zsindely* Ferenc miniszterelnökségi államtitkár, *Fáy* István kultuszállamtitkár, vitéz *Béldy* Alajos altábornagy, a magyar ifjúság honvédelmi nevelésének és a testnevelés országos vezetője, *Ruszkiczay-Rüdiger* Imre altábornagy, hadtestparancsnok és több más előkelőség, akik a Milleniumi oszlop előtt felállított díszemelvényen foglaltak helyet.

Pontban tizenegy órakor a Himnusz hangjai közepette *vilótatiszti egyenruhájában megérkezett a Kormányzóhelyettes Ur Őfőméltósága.* A levente zenekar eljátszotta a Szózatot, majd az Ifju Vezetőképző Tanfolyam nyolcsztagú szavalókórusa előadta a Talpra gyart. Ezután a *Kormányzóhelyettes Ur Őfőméltósága* átadta az ifjúság képviselőjének a levente ifjúságnak adományozott zászlót.

— Az 1848-as zászlók testvére ez a nemzeti zászló — mondotta. — *Isten nevében és azzal az óhajtással adom át a mai magyar ifjúságnak, hordozza ugyanolyan tisztán és ugyanolyan áldoztos lélekkel, mint hordozta annakidején a márciusi ifjúság.*

Az egybegyűlt leventék az egész ország leventeifjúsága nevében a zászlóhoz való hűségükről ünnepélyes fogadalmat tettek. Vitéz *Kudriczky* István ezredes mondta előre a fogadalom szövegét.

A leventezászlót meghajtották a *Hősök Emlékköve* előtt, majd az egyetemi énekkarok énekszáma után *Bakó* Márta elszavalta *Sajó* Sándor »E rab föld mind az én hazám« című költeményét. Utána az ifjúság nevében *Szabó* László mondott ünnepi beszédet.

A nagy tetszéssel fogadott ünnepi beszéd után a Himnusz következett, majd az *Andrássy*-út torkolatánál a *Főméltóságú Ur* és a megjelent előkelőségek előtt díszmenetben vonultak el a leventék, a ludovikások, egyetemi és főiskolai csoportok, fiú- és leányleventék. A Kormányzóhelyettes Ur Őfőméltóságát az ifjúság és az egybegyült nézőközönség lelkes ünneplésben részesítette.

A *Szabad ág*-térről az egyik levente díszszázad és az ifjúság valamennyi rétegét képviselő csoport az új országos leventezászlóval az *Ifjúság Házába* ment, ahol az Ifjúság Országos Vezetője átvette a zászlót.

Ünnepélyek Budapesten, vidéken, külföldön

Az egyetemi és főiskolai ifjúság számára a *Magyar Nemzeti Diákszövetség* rendezett ünnepséget. Megkoszorúzták az egyetemi hősi emlékművet, koszorút tettek *Petőfi* és *Kossuth* szobrára és az Országzászló előtt meghallgatták *Dezséry* László egyetemi evangélkus lelkész beszédét. Délben tizenkettőkor a Vigadóban volt ünnepség, amelyen *Németh* László mondott ünnepi beszédet.

A hadiüzemi munkásság számára a *Magyar Gyáripar Szabadidő Szervezete* a *Művelődés Házában* rendezett meghatóan szép ünnepséget. Az ünnepi szónok *Szabó* Gyula országgyűlési képviselő volt. *A Keresztény Iparosok Országos Szövetsége* vasárnap délelőtt az Uránia filmszínházban rendezett szabadságünnepet.

Budapest közönsége vasárnap spontán kezdeményezésből elzarándokolt *Petőfi* szobrához a Dunapartra és virágokat, nemzetiszínű szalagokat helyezve el adózott a szabadságharc emlékének. Március idusát egyébként *az egész ország megünnepelte.* Minden vidéki városban és kisebb községben is ünnepséget rendeztek. A felszabadult *Ujvidék* a honvédséggel együtt a *Horthy Miklós*-sugárúton levő közigazgatási palota előtt tizenötezer főnyi ünneplő közönség részvételével ünnepelte március 15-ét. Résztvett a megemlékezésen a helybeli szerb és német lakosság is.

Külföldi jelentések beszámolnak arról, hogy az egész világ magyarsága megemlékezett a szabadságünnepről. Rómában a Magyar Akadémia dísztermében báró *Apor* Gábor szentszéki magyar követ vezetésével jelentek meg a római magyarok, akik előtt *Kovács* Károly méltatta ünnepi beszédben a nap jelentőségét. Torinóba március 15-én magyar küldöttség érkezett, hogy hódoljon *Kossuth* Lajos szobra előtt. Bukarestben *Galánthai Nagy* László követ és felesége fogadást rendezett az ünnep alkalmából. Március 15-ét *a tengerentúli magyarság is megünnepelte.*

A sajtó ünnepe

Az ujságírói intézmények március 15-én, a sajtó ünnepén közgyűléseket és ünnepségeket tartottak a Magyar Sajtó Házában. Reggel küldöttség koszorúzta meg *Jókai*, valamint *Petőfi* szobrát, utána a Sajtó Házában zajlottak le az események.

A *Magyar Ujságírók Egyesülete* közgyülését *Tóth* László elnök nyitotta meg. A jelentéseket elfogadták. A *Magyar Hírlapirók Országos Nyugdíjegyesülete* közgyülésén *Zimmer* Ferenc ügyvezető elnök mondott megnyitót. Megemlékezett a Kormányzóról, a Kormányzóhelyettesről, valamint a Főméltóságú Asszonyról, aki sokszor adta tanujelét a magyar ujságírók és különösen a Nyugdijintézet iránt érzett megbecsülésének. A közgyűlés kimondotta, hogy a *hála jeléül vitéz nagybányai Horthy Miklósné nevét viselő egymillió pengős alapot létesit,* amely az intézet díjtartalékának kiegészitésére szolgál.

Az *Ujságírók Szanatóriumegyesülete Hegedüs* Gyula elnöklésével tartotta közgyülését. Dr. *Huzly* Imre igazgatóorvos bejelentette lemondását. A felszólalások után a közgyülés megadta a felmentvényt az igazgatóságnak.

Az *Országos Magyar Sajtókamara* kiadói főosztályának ülésén vitéz *Kolosváry-Borcsa* Mihály elnökölt. Az ujságírói főosztály ugyancsak vitéz *Kolosváry-Borcsa* Mihály elnöklésével tartotta közgyülését. Az elnök a többi között a cenzurakérdésről, majd a kamarai törvény megalkotásának szükségességéről beszélt. A jelentéseket elfogadták.

A közgyülések után a *Magyar Ujságírók Egyesülete* tartotta meg hagyományos szabadságlakomáját. *Tóth* László elnök pohárköszöntőt mondott a Kormányzóra, akit a lakoma résztvevői hosszasan és melegen ünnepeltek. Az ünnepi beszédet, kezében a Jókai-serleggel *Paál* Árpád országgyülési képviselő, az egyesület alelnöke mondotta.

A Petőfi Társaság nagygyűlése

A Petőfi Társaság március 15-ike szabadságünnepén rendezte évi nagygyülését. *Kornis* Gyula elnök nyitotta meg a gyülést *Nietzsche Petőfi dalai* című előadásával. *Agyagfalvi Hegyi* István olvasta fel *Gáspár* Jenő főtitkár jelentését, majd *Kállay* Miklós alelnök tett jelentést a Madách-nagydijról, amelyet *Csathó* Kálmán *Fűszer és csemege* című színpadi művének ítéltek. *Gyökössy* Endre, ifj. *Hegedüs* Sándor és *Nadányi* Zoltán műveiket mutatták be, majd *Ravasz* László tiszteleti tag tartotta meg székfoglaló előadását *Forradalmak a beszéd birodalmában* címmel. Utána *Kiss* Ferenc tiszteleti tag elszavalta *Petőfi* Nemzeti dalát. Délben társasebéd volt, amelyen kezében a Petőfi-serleggel, *Babay* József mondott ünnepi beszédet.

Szentmise a helyőrségi temlomban

A budavári Kapisztrán helyőrségi templomban *Kertész* Gyula tábori esperes, a Kapisztrán helyőrségi templom igazgatója mutatta be az ünnepi szentmisét. Közben magasszárnyalású szentbeszédet intézett honvédhíveihez.

Keresztyénség és magyarság

A magyar evangéliumi munkásszövetség márciusi ünnepén, vasárnap a Fasori református templomban *Szabó* Imre esperes mondott ünnepi beszédet a keresztyénség és magyarság összefüggéséről. Hangoztatta, hogy történelme folyamán a magyar az ősidőktől kezdve sem volt istentelen nép, sőt mindig tiltakozott ellene, hogy Istenétől megfosszák. A mostanában emlegetett mély magyarság legmélyebb élménye is a Krisztus ismerete volt és ez nem ellentétes magyarságunk kiélésével.

A szokatlan hosszú tél

már érezteti hatását a fájós lábakra. A fagyások kiújulnak, újak keletkeznek, a tyúkszemek, bütykök, bőrkeményedések sokkal érzékenyebbek, nyilalnak, viszketnek. A feltörött lábak, úgyszintén a cipőtől szorítottak fagyásra hajlamosak. Egy jó meleg

Szent Rókus lábsósfürdő

megszabadítja fájdalmaitól. Mindenütt kapható, ára 28, 80, 140 és 220 fill.

Készíti:
SZENT RÓKUS LABORATÓRIUM,
Budapest, XII., Németvölgyi-út 17. sz.

Súlyos visszaélések miatt elbocsátották a bukaresti románosító államtitkárság vezérfelügyelőjét

Bukarest, március 16. *(Magyar Távirati Iroda.)* A románosító államtitkárság előterjesztésére *Antonescu* tábornagy azonnali hatállyal elbocsátotta állásából *Sima Nadut*, a románosító államtitkárság vezérfelügyelőjét, aki hamis is valótlan jelentésekkel, hivatalos okiratok meghamisításával és a fennálló rendelkezések megszegésével rosszindulattól vezettetve, súlyos károkat okozott a románosító államtitkárságnak. A vádirat 66 vádpontot tartalmaz Sima ellen.

Románosító ellenőrnő

Bukarest, március 16. A románosító államtitkárság a Lamas faipari vállalat fölé ellenőrként *Ropala* Katalint nevezte ki havi 20.000 lej fizetéssel.

Bonczos államtitkár a rendről és takarékosságról

Szeged, március 16. *Bonczos* Miklós belügyi államtitkár tegnap résztvett Szentesen a márciusi ünnepségen, majd *Horgos* községben a *Magyar Elet Pártja* helyi zászlóbontásán. *Szobonya* László földbirtokos megnyitó szavai után *Molnár* Imre főispán szólalt fel, majd *Szeder* János országgyülési képviselő adott részletes tájékoztatást az általános külpolitikai és belpolitikai helyzetről.

Bonczos Miklós államtitkár felszólalásában foglalkozott a visszatért területek magyarságának mai helyzetével. Hangoztatta, hogy mások mindenütt sokkal súlyosabban nélkülöznek, mindenütt nagyobb megpróbáltatások és szenvedések között élnek. A súlyos helyzetben a magyar államnak megvannak a maga feladatai, *a belső rend és belső termelés fentartása, az erők összefogása és a szociális vonal biztosítása.* A társadalomnak feladata *az egyszerűség, a lemondás, a takarékosság, az újabb áldozatok vállalása, kitartás és helytállás.* Ismertette ezután a magyar kormánynak szociális intézkedéseit. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után megalakult a MÉP horgosi szervezete. Táviratban üdvözölték *Kállay* Miklós miniszterelnököt és *Lukács* Bélát, a párt országos elnökét.

Légkörkutató műszerek

A Meteorológiai Intézet március 16-tól 21-ig a magasabb légrétegek tanulmányozására légkörkutató műszereket bocsát fel. A vesszőfonatú kosárban elhelyezett műszert körülbelül két méter átmérőjű gumigömb viszi fel a magasba. A gömb elpukkanása után a műszerkosár ejtőernyő segítségével ér földet. Az intézet kéri a megtalálót, hogy azonnal sürgönyözzön Meteor Budapest címre. A kosarat, ejtőernyőt és a ballonalkatrészeket gondosan őrizze addig, amíg a visszaszállításra utasítást nem kap. Szigorúan tilos és büntetendő cselekmény az állami tulajdonú műszerkosár felbontása, mert a műszerek feljegyzései tönkremennek. Aki a műszert sértetlenül beszolgáltatja, 20 pengő jutalomban részesül és költségeit az intézet megtéríti. *(MTI)*

Csütörtökön:
GARY COOPER
Ember a láthatáron!
DÉCSI
Objektiv-film

VADMACSKA
HUNNIA-FILM

SZABADJÁRA ERESZTVE
MÁTÓL
CORSO

HIREK

— A JÁVAI HOLLAND FLOTTA PARANCSNOKA ELESETT. Az angol hirszolgálat jelentése szerint attól tartanak, hogy Doorman ellentengernagy, aki a Jáva melletti tengeri ütközetben a szövetséges hajóhad parancsnoka volt, ebben a csatában életét vesztette.

— A FÜHRER a birodalmi munkaügyi miniszter előterjesztésére dr. *Engel* Hans minisztériumi igazgatót a birodalmi munkaügyi minisztérium államtitkárává nevezte ki. *(MTI)*

— JANUÁRBAN NŐTT AZ AMERIKAI MUNKANÉLKÜLIEK SZÁMA. A gyáraknak, főleg a gépkocsigyáraknak hadiüzemmé történt átalakítása és a nemzetvédelem érdekében elrendelt korlátozások következtében januárban nőtt az északamerikai munkanélküliek száma. *(MTI)*

— A GOTTHARD-VIDÉK LEJTŐIRŐL Realp község közelében lezuhant lavinából, amely szombaton 12 földművest betemetett, 7 földművest sikerült élve kiszabadítani.

— TEHERÁNBAN vasárnap hivatalosan közölték, hogy Favzie iráni királyné március 26-án Kairóba utazik bátyja, Faruk egyiptomi király meglátogatására. *(NST)*

— HÁZASSÁG. *Velezdy* Erzsébet és *Kiss* Tibor jegyesek. Pestszenterzsébet. (Minden külön értesítés helyett.)

Gergely Erzsi és *Márkus* György, a Márkus Kft főtisztviselője e hó 14-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Molnár Olga székesfővárosi gimnáziumi helyettes tanárnőt eljegyezte dr. *Weichsel* János losonci városi orvos.

— A NORVÉG MINISZTERELNÖK március 12-én törvényt bocsátott ki, melyben a nasjonal samling-szervezetet Norvégia állampártjának jelenti ki. Ugyanez a törvény a zsidóknak megtiltja, hogy Norvégiába beutazzanak. *(MTI)*

— A KISSZEKERESI HAYNAU-BIRTOKOT kishaszonbérletekre osztották fel és az új településen az alispán jelenlétében most avattak fel 40 ezüstkalászos gazdát.

— A KUBAI HADSEREGET Battista elnök parancsnoksága alá helyezték. Battista elnök elrendelte, hogy a főváros valamennyi főépületét elő kell készíteni az elsötétítésre. *(MTI)*

— A VITÉZI REND SZEGEDI ZRINYI CSOPORTJA összejövetelén vasárnap délben vitéz *Robogány* Ede alezredes, az Országos Vitézi Szék kiküldöttje ismertette a Zrinyi csoport céljait. Majd vitéz *Rózsás* József alezredes, a Zrinyi csoport országos vezetője a Vitézi Szék nagyjelentőségű társadalmi mozgalmáról nyujtott tájékoztatást. A szegedi Zrinyi csoport vezetőjévé egyhangúlag vitéz *Meskó* Zoltán vezérőrnagy-orvost, a Vitézi Szék szegedi törzskapitányát, helyettesévé pedig vitéz *Pottyondy* Károly ezredest választották meg. *(MTI)*

— KETTŐS HALÁLOS ÍTÉLET NAGYVÁRADON. A nagyváradi ítélőtábla szombaton tárgyalta *Hotya* Gusztáv mészárosmester gyilkosainak bűnügyét. A törvényszék *Ecsedy* Lászlót és *Rácz* Imrét annakidején rablógyilkosságért *életfogytiglani fegyházra* ítélte. A tábla ezt az ítéletet megváltoztatta és *mindkettőjüket halálra* ítélte. *Szentmiklósi* István és *Marhutz* Lajos gyilkosságra való szövetkezés vétségéért egyévi fogházat kapott.

— A PORTUGÁL HADÜGYMINISZTER elrendelte, hogy polgári védelmi szolgálat teljesítésére minden polgár kötelezhető, korra és nemre való tekintet nélkül. *(MTI)*

— GYÁSZROVAT. *Csonth* Béla, az egri főegyházmegye vasmisés áldozópapja, kompolthi c. apát, életének 89-ik, kiskörei plébánosságának 53-ik évében rövid betegség után szombaton este elhúnyt.

— TAKARÉKOS FŐZÉS, ÍZLETES ÉTELEK. Az Elektromos Művek Eskü-út 5. szám alatti vilamos konyhájában olcsó és ízletes ételek (leves, főzelék, hús és tésztafélék) takarékos főzés-sütését mutatják be a hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. 10 órakor, valamint a szerdán d. u. 5 órakor kezdődő főzőelőadáson. Bárkit szívesen látnak, belépés, ruhatár díjtalan.

— AZ ERDÉLYI FÉRFIAK EGYESÜLETE a »gróf Teleki Pál Erdélyi Emlékelőadássorozat« negyedik előadását kedden este hét órakor az erdélyi népmüvészetnek szenteli. Bevezetőt mond dr. Zsindely Ferencné Tüdős Klára, Erdély díszítő művészetéről dr. Vargha László közgyüjteményügyi előadó s a székely népzenéről Bárdos Lajos zeneművészeti főiskolai tanár tart bemutatókkal kisért előadást. Az előadás színhelye az Egyesület helyisége: Rákóczi-út 15. II. em.

— A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG Állatvédő Főbizottsága arra kéri az ebtartókat, hogy kutyáik nyakán (nyakörvön vagy külön szalagon) nevüket és pontos címüket tüntessék fel.

Rádiók szakszerű javítása és különlegességek nagy választéka **Sternberg** hangszergyárban, Rákóczi-út 60.

SZINHÁZ ÉS FILM

ISTVÁN KIRÁLY

Bemutató az Operában

A *Norvég leányok* szövege, amit *Kodály* remek kórussá dolgozott fel, norvég tájról, párás hegyekről, norvég lányokról szól, de a hozzáfűződő nagyszerű Kodály-muzsika *magyar* levegőt áraszt, valahol a Tisza partján sétáló lányok karcsú alakját idézi fel. Mert a magyar szerző, amerre csak eltekint, saját hazai világát és embereit látja meg. Ép ezért *magyar* ember. Kialakult magyar zenénk már van, ahogy a nép formáló tevékenységében mindig is volt. A magas kultúra zenéjének természetesen nem kell okvetlen népdalfeldolgozásból állani. *De minden határozottabb népdalforma nélkül is magyarnak érezhetünk egy zeneművet, mert azzá varázsolja belső szemlélete.*

Ilyen magyar levegőt azonban *Kókai* Rezső most bemutatott színpadi oratóriumában, az *István király*-ban, aligha fedezhetünk fel. A mű kétségtelenül gyakorlott zenészre vall, aki jólhangzó kórusokat, vallásos hangulatú kisérőzenét tud irni, a tárgy azonban ezenfelül megkívánta volna a *magyar* zenei szemléletet is. Ismétlem, nem kell okvetlen népdalfeldolgozásokra gondolni, ámbár ép a darabban szereplő *Szent Gellért püspök*, a legenda szerint, valahol már felfedezte a népdalt...

Az *István király* a színlap szerint *színpadi oratórium*, Operaházunk is így adta, *Oláh* Gusztáv rendezésében. Valószínű azonban, hogy az *István király* színpadi beállítás nélkül, tisztán oratóriumszerűleg előadva sokkal jobban hatna, zenéjének jóhangzása inkább kitűnne. A mű alaphangulata (eltekintve a nem éppen oratóriumba illő csárdástól) meglehetősen *vallásos* és alig mozgalmas, alig drámai. E vallásos hangulatból a mozgalmas drámát érzékeltetni kívánó színpad minduntalan kizökkent.

Oláh Gusztáv színpadi beállítása hasonló valamilyen műtörténeti könyvhöz, amiben minden stílus képviselve van. A színpadi keret *kora románkori*, stilizálva. *Gizella királynő gótikus* Madonna-szoborra hasonlít, az erős fény-árny hatásokkal plasztikussá tett csoportok *barokk* felfogásra utalnak, a pogány magyarok serege *romantikus, naturalista* szemléletet árul el, a csárdás *Izsó* szobraira emlékeztet, ahogy általában a szereplők mozgása, lendülete a *romanticizmust* idézi.

Az új mű főszerepeit *Závodszky* Zoltán, *Dósa* Mária, *Fodor* János, *Littasy* György, *Nagypál* László, *Toronyi* Gyula, *Komáromy* Pál, *Jámbor* László, *Mally* Győző, *Járay* József, *Reményi* Sándor énekelték. Vezényelt *Berg* Ottó.

A bemutatót követő *Szent fáklyá*-ban ez alkalommal táncolta először a főszerepet *Ottrubay* Melinda. Igen kulturált táncosnőnk fellépte most is nagy sikert aratott. Uj volt a most feltünt nagyon tehetséges *Pintér* Margit is a *Védőszent* szerepében.

Dr. Vajkai Aurél

*

A díszelőadáson, amelyet a *Magyar Cserkészszövetség* rendezett, megjelent a *Szövetség legfőbb védnöke, vitéz nagybányai Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója, továbbá *József* főherceg, *Kállay* Miklós miniszterelnök, gróf *Széchenyi* Bertalan, vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc, *Reményi-Schneller* Lajos, vitéz *Bartha* Károly, *Radocsay* László, báró *Bánffy* Dániel, *Györffy-Bengyel* Sándor, *Uray* István, vitéz *Szombathelyi* Ferenc, *Ullein-Reviczky* Antal, vitéz *Thuránszky* László, valamint a diplomáciai testület tagjai és a magyar közélet számos előkelősége. A díszelőadásra érkező kormányzót vitéz *kisbarnaki Farkas* Ferenc főcserkész és *Márkus* László, az Operaház igazgatója fogadta.

Ma mutatja be az Uránia filmszínház a Bavaria »Carl Peters« című filmjét, amely a nagy német gyarmatositó életének izgalmas, változatos regényét vitte a felvevőgép elé. A történet a mult század hetvenes, nyolcvanas éveinek Németországát és Európáját eleveníti meg, a gyarmatosítás korának izgalmas napjait, amelyekben megfogamzott Carl Peters-ben az afrikai német gyarmat eszméje. A nagyszabású film, amely a német filmgyártás egyik mestermunkája, végigkiséri a német gyarmatpolitika nagy harcosának egész életét, egyetemi tanulmányainak befejezésétől Német-Kelet-Afrika megteremtéséig. Hans Albers formálta meg a történetben Carl Peters figuráját, az ő robusztus egyénisége tölti meg erővel a szélesen hömpölygő történetet, amely egy kis elbamenti városkából indul el és a Kilimandzsáró tövében ér véget. A Carl Peters afrikai felvételei, a hatalmas négercsapatok, vad folyók, fantasztikus trópusi tájak feledhetetlenek. Rendkivül hatásos a film drámai felépítése is, amely odarajzolja Carl Peters alakja mögé az akkori Európa minden politikai viharát, cselszövését és törekvését.

Viharos szerelem

50

Ma este játssza *ötvenedszer az Andrássy Színház* Mario *Devillis Viharos szerelem* című zenés vígjátékát *Muráti* Lili, *Hajmássy* Miklós, *Latabár* Kálmán, *Mihályfy* Béla, *Vaszary* Piroska és *Pálóczy* László felléptével.

(x) Schmidtner—Lorweg duo mai hangversenye elmarad.

Szombaton új műsort mutat be a Pódium

A *Pódium Írók kabaréja* vasárnap játszotta hetvenötödször és utoljára *Nincs új a nap alatt* című műsorát. Hétfőtől péntekig nem tart előadást a színház, miután új műsorra készül, amelynek bemutatója szombaton, *március 21-én este lesz.*

(x) Mozart Requiem megism. harmadszor márc. 22. d. e. 11. Z. Vez.: Ádám Jenő.

Kitüntetett művészek

A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy *Honthy* Hanna színművésznőnek, *Harangozó* Gyulának, a M. kir. Operaház balettmesterének és *Bordy* Bellának, a M. kir. Operaház magántáncosnőjének a színművészet terén szerzett érdemeikért, *Pataky* Kálmán kamaraénekesnek, a M. kir. Operaház tiszteletbeli tagjának, *Rösler* Endre és *Losonczy* György operaénekeseknek, a M. kir. Operaház magánénekeseinek, valamint *Tutsek* Piroska, *Osváth* Júlia és *Rigó* Magda operaénekesnőknek, a M. kir. Operaház énekesnőinek az énekművészet terén szerzett érdemeikért *elismerését tudtul adják.*

Meg kell jegyeznünk, hogy *Pataky* Kálmán ezúttal *másodszor részesült kormányzói elismerésben*, először 1936-ban kapott signum laudist.

Dán Klári a Parisettében

Dán Klári

Dán Klári, az ismert fiatal színésznő, aki esztendők óta Budapest egyik legkeresettebb sanzónénekesnője, most a Parisette kávéházban lép fel. A megnyerő, igen tehetséges fiatal énekesnő, aki egészen új stílust teremtett magának, új műsorában a legérdekesebb produkciókkal lepi meg közönségét. Változatos dalai a sanzón minden »tájáról« egy-egy meglepő melódiát nyujtanak a közönségnek. Dán Klári különben mesteri előadóművésznő, úgyhogy a Parisette-beli fellépte, amelyet minden este »telt ház« tapsol végig, külön érdeklődésre tarthat számot.

Bach—Mozart-matiné

A tegnapi matinén nagyon szép műsor hangzott, ha az előadás nem is volt minden részében kifogástalan. *Luzzato* Wanda hegedűjének remek tónusa van, a művésznő játéka kifogástalan, talán csak kissé kimértnek, hüvösnek éreztük a *Bach E-dur hegedűversenyben* vagy a *Kettős versenyben*. Az utóbbiban a másik szólista *Varga* Tibor volt. A *Mozart d-moll zongoraversenyét* játszó *Engel* Iván kemény billentésével, eléggé sovány előadásával távol maradt Mozart stílusától. A *Székesfővárosi Zenekart* vezénylő *Fricsay* Ferenc *pontos, szép kidolgozásra* törekedett, ami különösen a *Mozart* művekben sikerült is.

Dr. V. A.

VADMACSKA

Ma mutatja be a Corso filmszínház a »Vadmacska« című rendkivül mulatságos amerikai filmvígjátékot, amelyet a Hunnia filmkölcsönző hozott forgalomba. A Vadmacska cimszerepét Lupe Velez, az érdekes arcú, ige ntehetséges, rendkivül temperamentumos fiatal színésznő játssza, aki már számtalan filmben örvendeztette meg a budapesti közönséget.

Műsorváltozás az Operában

Az Operaház holnap estére hirdetett Tristan és Isolda előadása Némethy Ella betegsége *miatt elmarad* és helyette Verdi *Falstaff*-ja szerepel a műsoron. Az Operaház mindent elkövetett, hogy műsorrendje változatlan maradjon, három bécsi énekesnővel, Anni *Konetznyival*, Maria *Braunnal* és Róza *Merkerrel* folytatott tárgyalásokat *Isolda* szerepére vonatkozólag, miután azonban *egyik énekesnő sem tudta ilyen rövid idő alatt beutazási engedélyét megszerezni*, így mégis meg kellett változtatni a kedd esti műsort.

Anda Géza és Csilléry Béla berlini sikere

Nagy sikerrel mutatkozott be a berlini hangversenyközönség előtt dr. *Csilléry* Béla, a *Fővárosi Zenekar* karnagya a *Berlini Városi Zenekar* élén. A Bach-teremben megtartott hangversenyen közreműködött továbbá *Anda* Géza zongoraművész is, aki *Liszt Haláltánc*-át adta elő zenekari kísérettel. A műsor keretében elsőízben került előadásra Németországban *Veress* Sándor *Csodafuvola* című balettzenéje. A hangversenytermet az utolsó helyig megtöltő *közönség lelkes ünneplésben részesitette a kitünő magyar művészeket.*

KÖZEL TIZENÖTMILLIÓ LAKOSA VAN MAGYARORSZÁGNAK

A halálozási eredmények és a gyermekhalálozás arányszámai még sohasem voltak olyan kedvezőek, mint a mult évben

A „Magyar Statisztikai Szemle" legutóbbi száma közli az 1941. évi népmozgalom előzetes eredményeit. Népesedési mérlegünk szerint az 1940. évhez viszonyítva,

a házasságkötések számának erős emelkedését mutatja.

1940-ben a rendkívüli állapotok, különösen pedig a honvédség kiegészítésével kapcsolatos nagyarányú katonai behívások következtében a házasságkötések száma igen alacsony volt, a trianoni területen mindössze 70.197, *1941-ben már 77.687*, tehát az emelkedés azt jelenti, hogy

a házasságkötés újból elérte szokott mértékét.

Ha ezer lélekre számítva figyeljük a házasságkötések jelzőszámait, megállapíthatjuk, hogy *a békeévekben 1883-ban volt Magyarországon viszonylagosan a legtöbb házasságkötés 10.3 ezrelék, 1919-ben érte el a csúcseredményt 20.4 ezrelékkel.* Ugyanez a jelzőszám 1940-ben 7.7, 1941-ben már 8.3 ezrelék volt.

1940-ben 131.092 volt az összes halálozások száma, ezer lélekre számítva 14.3, 1941-ben 122.980, ezer lélekre számítva 13.2. *A legmagasabb halálozási jelzőszámot 1880-ban jegyezték fel,* amikor ezer lakosra 37.7 halálozás jutott, 1932-ben 17.8, 1935-ben 15.2, 1938-ban 14.3.

A legnagyobb mértékben csecsemőhalálozásunk javult.

Száz élveszülöttre 1932-ben még 18.6 egy éven aluli halott jutott, 1940-ben 13.4, 1941-ben 11.7. Az a hatalmas egészségügyi szolgálat, amelyet kormányzatunk épített ki, a zöldkeresztes mozgalom segítségével, a gyermekhalálozás arányszámát olyan alacsonyra szorította le, amilyen jelzőszámot a magyar statisztika még sohasem jegyezhetett fel.

A természetes szaporodás ezer lélekre számított jelzőszáma 1883-ban volt a legkedvezőbb, 14.8, 1912-ben 13.0, 1915-ben mindössze 1.6, 1925-ben 11.2, 1934-ben 7.0, 1940-ben és 1941-ben egyaránt 5.2.

Javulóban a csecsemőhalálozás statisztikája

1941. évi népesedésünk fájdalmas eredménye a születések számának újabb csökkenése.

A trianoni területen 1940-ben 178.126 volt az élveszületések száma, ezer lélekre számítva 19.5, 1941-ben már csak 171.976, ezer lélekre számítva 18.4.

A békeévekben a legnagyobb jelzőszámot 1884-ben értük el, amikor ezer lélekre számítva az élveszületések száma 45.5 volt, 1920-ban 31.4, 1931-ben 23.2. *A születések számának ez a csökkenése azonban az 1940. év rendkívüli eseményeiben leli magyarázatát.* A külpolitikai fejlemények által kiváltott katonai intézkedésekkel a hónapok szerinti részletezés meglepő egyezést mutat. 1940 szeptemberében honvédségünk nagyjából leszerelt és ennek hatásaképpen *1941 júliusától kezdve születéscsökkenésről már nem lehet beszélni,* sőt a júliustól decemberig terjedő időszakban, az előző évhez mérten már 676 főnyi születésszaporulat jelentkezik.

A születések számának az 1941. év folyamán bekövetkezett újabb apadása tehát teljes egészében külső körülmények rovására írható,

különösen, ha még azt is figyelembe vesszük, hogy a megelőző évben kevesebb házasságkötés is történt, mint rendesen, ami a születések számát illetőleg nem maradhatott hatás nélkül.

Rendkívül örvendetes javulásról számolnak be halálozási adataink.

Magyarországon még sohasem jegyezhetek fel olyan kedvező halálozási eredményeket, mint 1941-ben.

Legtöbb házasságkötés Erdélyben és a Duna-Tisza-közben

A magyar statisztikai szolgálatban, mint új terület jelentkezik a második bécsi döntéssel visszatért Erdély. Ennek a területnek népmozgalmát az ország többi részével szemben

magasabb házasságkötési szám, kiváló élveszületési arány, kissé hátrányos halálozási viszonyok és erőteljes természetes szaporodás jellemezték.

Amíg a trianoni területen ezer lélekre számítva a házasságkötések arányszáma 8.3 volt, addig a második bécsi döntés területén 9.0. A legerőteljesebb emelkedés az élveszületéseknél mutatkozik, a trianoni területen 18.4,

Erdélyben 25.3 volt az ezrelékes arányszám.

A természetes szaporodás a trianoni területen csak 5.2 ezrelék, Erdélyben 9.4. *A második bécsi döntés területén 1941-ben 23.143 házasságkötés, 65.281 élveszületés, 41.083 halálozás volt, a természetesen szaporodás tehát 24.198 lélek,* míg az egész trianoni területen a természetes szaporodás csak 48.996 lélek volt. Erdély annyira kedvező hatást gyakorolt a magyar népmozgalomra, hogy összegezve bécsi döntés után területén az Magyarországnak a második bécsi döntés utáni területén az élveszületések ezrelékét 18.4-ről 20.3-ra javította, a természetes szaporodás döntő jelzőszámát pedig 5.2 ezrelékről 6.4 ezrelékre növelte.

Ha országrészek szerint vizsgáljuk a népmozgalmi adatokat, megállapíthatjuk, hogy

a házasságkötések aránya a Dunántúli Dombosvidéken volt a legrosszabbb, a Duna—Tisza közén és Erdélyben a legjobb,

az élveszületések aránya a Duna-Tisza közén a leggyengébb, Erdélyben és Kárpátalján a legjobb, a halálozásoké a Kisalföldön a legjobb és Kárpátalján a legrosszabb, a természetes szaporodásé a Duna-Tisza közén a legalacsonyabb, Erdélyben és Kárpátalján a legjobb. Különösen fájdalmas,

példátlanul alacsony a születési arányszám a Duna—Tisza közén.

A visszafoglalt délvidéki területen csak az 1941. év utolsó negyedére vonatkozó adatok állnak rendelkezésre, amelyek arról számolnak be, hogy

a Délvidéken úgy a házasságkötési, mint az élveszületési arányszámok rosszabbak, mint az országos átlag,

a természetes szaporodás pedig csak árnyalatilag kedvezőbb, mint a Duna-Tisza köze, az országban leggyengébb arányszáma.

Az 1941 január 31-én tartott országos népszámlálás előzetes eredményei, az egész év népmozgalmi adatai, a Délvidéket illetően pedig az október 10-én tartott kiegészítő népszámlálás és az azt követő népmozgalmi adatok alapján megállapítható az ország kiszámított lélekszáma az 1941-ik év végén. Eszerint Magyarország egész területén a visszafoglalt Délvidékkel együtt 1942 január 1-én *14,752.940 lélek élt.*

NYIGRI IMRE

Ma jelenik meg a

Magyar Futár

húsvéti száma. Nagy képriport: *Tombol a harc a szovjet fronton — Marseille: Franciaország kapuja — A burmai döntés előtt*

A HÉT ÉRDEKES KÉPEI

Képriport Új-Guineáról: *Még a pápuák is fellázadtak az angolszász uralom ellen — Harcra készül a honvéd*

Rajniss Ferenc hadijelentése

Tüz az erdön, Dövényi Nagy Lajos novellája

Világujság, Régi magyar világ, Két oldal humor, rengeteg kép és riport

Ara: 20 fillér. Mindenütt kapható

Szerkesztőség: Budapest, V, Gróf Klebelsberg-u. 29. Kiadóhivatal: Budapest, VIII, József-körút 5

Kétszázhatvan angol szolgálatban álló norvég hajó pusztult el eddig

Oslo, ápr. 1. (NST)

A norvég sajtó rámutat arra, hogy a háború kitörése óta nem kevesebb, mint *260 angol szolgálatban álló norvég hajót semmisítettek meg a tengeralattjárók, aknák vagy repülőbombák. Az elpusztult hajótér 1.2 millió tonna.*

Ugyanakkor a norvég lapok amerikai jelentések alapján arról is beszámolnak, hogy *az Egyesült Államok internálótáboraiban a norvég tengerészeket embertelen bánásmódban részesítik.* Több helyen az őrség feltűzött szuronnyal rohant a norvég matrózokra, akik a rossz bánásmód miatt panaszkodtak. Egy ízben az őrök figyelmeztetés nélkül lőttek egy norvég és egy görög matrózra, akik meg akartak szökni az internálótáborból. A görög matróz súlyosan megsebesült.

A Magyar Fajvédők Országos Szövetsége „Országos Nemzetvédelmi Szövetséggé" alakult

Az új Magyarország talpkövei: az ezeréves magyar tradiciók és a hősi kultusz

A Magyar Fajvédők Országos Szövetségének közgyűlése elhatározta az alapszabályok módosítását. Eszerint a szövetség címe: *Országos Nemzetvédelmi Szövetséggé* változik át.

A közgyűlésen Káptalant választottak, melynek tagjaiul az *Országos Nemzetvédelmi Bizottság Káptalanjának tagjait* választották meg, kiegészítve *a magyar társadalom és közélet kiválóságaival, valamint a Magyar Fajvédők Országos Szövetségének érdemes tagjaival.*

A közgyűlésen egyhangúlag elnökké választották vitéz *Magasházy* László ny. vezérőrnagyot, az Országos Nemzetvédelmi Bizottság elnökét, helyettes elnökké vitéz *Faragó* Ede országgyűlési képviselőt, az O. N. B. helyettes elnökét. Társelnökök lettek: vitéz *Héjjas* Iván miniszteri osztályfőnök, vitéz *Igmándy-Hegyessy* Géza testőraltábornagy, vitéz *Somogyi* Béla kir. közjegyző, felsőházi tag, vitéz *Soós* Károly ny. vezérezredes, vitéz gróf *Takách-Tolvay* József ny. altábornagy. Országos ügyvezető igazgatóvá *Kováts* Tivadart, az Országos Nemzetvédelmi Bizottság országos igazgatóját választották. Főtitkárok lettek: *Gortvay* Tihamér Tibor, a Fajvédők Szövetségének volt főtitkára és *Pisztray* Géza, az Országos Nemzetvédelmi Bizottság országos főtitkára.

Az Országos Nemzetvédelmi Szövetség Káptalanjának tagjaiul a következőket választotta meg a közgyűlés: *Adorján* Imre országgyűlési képviselő, *Alszeghy* Béla MÁV ig. htts, báró *Atzél* Ede földbirtokos, vitéz *Bánó* Kálmán ny. altábornagy, *Balogh* Ferenc ny. államtitkár, *Baranyai* Lipót, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, vitéz *Bartha* László ny. vezérőrnagy, vitéz *Bayor* Ferenc ny. vezérőrnagy, vitéz *Benedicty* Imre ny. ezredes, *Bornemisza* Géza titkos tanácsos, ny. miniszter, *Botár* István orsz. gyűl. képv., *Gianone* Ottó posta főigazgató, vitéz *Görgey* György ny. vezérőrnagy, *Héjjas* Aurél földbirtokos, *Homonnay* Tivadar főpolgármester, *Herkély* Tibor min. tan., vitéz *Holényi* János ny. vezérőrnagy, *Isépy* Aladár ny. altábornagy, *Karlovits* János igazgató, *Kávássy* Béla min. o. tan., vitéz *Kováts* Antal ny. vezérőrnagy, vitéz *Kozma* Ferenc ny. altábornagy, *Szentkereszthegyi Kratochwill* Károly ny. altábornagy, vitéz *Lukács* Béla MÉP elnök, vitéz *Rapaich* Dezső vezérőrnagy, vitéz *Robogány* Ede alezredes, *Sebők* Lajos rendőrfelügyelő, vitéz *Scheftsik* György igazgató, vitéz *Somogyváry* Gyula orsz. gyűl. képv., *Szász* Lajos m. kir. titkos tanácsos, *Szabó* Béla ny. vezérőrnagy, vitéz *Szomor* Aurél ny. vezérőrnagy, *Uzdóczy Zadravecz* István ny. tábori püspök, vitéz *Vajtaffy* Ottó ny. vezérőrnagy, vitéz *Zákányi* Győző ny. vezérőrnagy vitéz *Zámbory* Gyula ny. alezredes.

A közgyűlést vitéz *Somogyi* Béla nyitotta meg s a következőket mondotta:

— Nyugodt lelkiismerettel tekinthetünk vissza az elmúlt évekre. Ugy érzem, mindenkor megtettük kötelességünket.

Tudjuk kötelességünket a távollévők szeretteivel és gyermekeivel szemben, de tudjuk a lázítókkal és nyerészkedőkkel szemben is. Erre kötelez régi tradiciónk és elesett bajtársaink emléke.

A szövetség elnökévé választott vitéz *Magasházy* László közvetlen szavakkal köszönte meg a megválasztott tisztikar nevében a beléjük helyezett közbizalmat és többek között ezeket mondotta: *Magyarország Főmélóságú Kormányzójának vezetése mellett, akit egyetlen vezérünknek ismerünk, a katona szellem és az önfeláldozó nemzetvédelem fenntartás nélküli szolgálatában új Magyarország van kialakulóban.* Ennek talpköveit az ezeréves magyar tradiciók és a hősi kultusz képezik. A Főméltóságú Kormányzó Urunk után menetelve, ha kell *életünk és vérünk feláldozásával is követni akarjuk a kijelölt utat,* amely az ezeréves Magyarország teljes feltámadásához vezet.

A közgyűlés *a Kormányzó és Kormányzóhelyettes Urak ismételten megújuló lelkes ünneplésével* és a Himnusz eléneklésével ért véget.

AZ ORGONAHANGÚ

VÉRI MÁRIA énekel a

METROPOL GRILL-ben

Tánc éjjel 3-ig — Zerinváry-trio

Washingtonból jelentik, hogy az Egyesült Államokban most az összes ott élő külföldiekről is jegyzéket készítenek katonai szolgálat szempontjából. Semleges államok állampolgárai felmentethetik magukat a katonai szolgálat alól, ez esetben azonban elveszítik az igényüket arra, hogy valaha is megszerezzék az amerikai állampolgárságot.

Az Esti Ujság színháza

Az Ezeregyéjszaka egyik mulatságos meséjét eleveníti meg az új magyar vigopera,

a „Bűvös szekrény"

Április 17-én érdekes bemutatója lesz az Operaháznak. Először kerül színre ezen a napon *Farkas* Ferencnek, a kolozsvári Nemzeti Színház karigazgatójának kétfelvonásos vígoperája, a *„Bűvös szekrény"*. Magyar opera nem mindennap készül új és minden ilyen bemutató zenei eseményszámba megy. Már a mult esztendőben beszámoltunk a készülő dalműről, amelynek rendkívül mulatságos, eleven, ötletes szövegét *Kunszery* Gyula, az ismert író készítette az Ezeregyéjszaka egyik meséjéből.

Zulejka, a csinos és kívánatos fiatal menyecske sorra jelenik meg kérelmével a kádi, a nagyvezír és a mufti előtt, hogy urát, aki valami ártatlan kalamitás miatt börtönbe került, kiszabadítsa. Mind a három földi hatalmasság meg is ígéri a segítséget, de ellenértékül pásztorórát kér Zulejkától. Zulejka színleg bele is megy, hogy kicsikarja a felszabadító levelet és mindegyiknek ugyanazon időben ad a lakásán találkát. Majd gyorsan elsiet az asztaloshoz és egy háromrekeszes, nagy szekrényt rendel nála. Az asztalos sem hajlandó készpénzért elkészíteni a sürgös munkát, hanem Zulejka szerelme ellenértékeképpen.

A menyecske neki is igent mond, de most már négyrekeszesre kéri a szekrényt elkészíteni. Egymásután érkeznek meg este a vén gavallérok, akik egymás miatt igen kellemetlenül érzik magukat, amikor hirtelen kopognak az ajtón. Zulejka ijedten mondja, hogy vérszomjas bátyja érkezett meg és eltünteti őket az új szekrény rekeszeiben. Pedig csak az asztalos érkezett, akinek Zulejka szemrehányást tesz, hogy szűkek a rekeszek. Az asztalos sértődötten válaszolja, hogy ime maga is belefér, pedig elég testes ember. Ekkor Zulejka hirtelen rájuk zárja az ajtót és elsiet a felszabadító levéllel. A nyiltszínen keservesen síránkozik négy szólamban a szekrény, A fellármázott szomszédság azt hiszi, hogy dzsinnek vannak benne és fel akarja a szekrényt gyujtani, mire nagynehezen kiszabadulnak a kárvallott udvarlók, akiket az egész falu kicsufol, amikor megérkezik Zulejka kiszabadított férjével.

Ragyogóan felépített finálével végződik a vígopera, amelynek női főszerepét, a férfiak eszén ravaszul túljáró menyecske alakját *Orosz* Julia alakítja, a kádit *Maleczky* Oszkár, a nagyvezirt *Hámory* Imre, a muftit *Korék* Endre, az asztalost pedig *Rösler* Endre. A cselekmény fordulatait és a tanulságot az időnkint belibegő három odaliszk (*Raffay* Erzsi, *Kováts* Jolán és *Dósa* Mária) énekli el. Az Operaház művészei nagy ambicióval készülnek új szerepükre, a színházban a fiatal magyar szerző első dalművétől komoly sikert várnak. A rendezést *Nádasdy* Kálmán végzi, a díszleteket *Oláh* Gusztáv készítette, a zenei vezetés pedig *Berg* Ottó kezébe van letéve.

(td)

Nagyszombatig szünetelnek a Pesti Színház előadásai

Páger Antal betegsége miatt

Páger Antal napok óta betegen játszott a *„Tüzvész"* előadásain a Pesti Színházban. Tegnap végül orvosai kívánságára a színház kétnapi szünetet adott Págernak, hogy teljesen meggyógyulhasson s Nagyszombattól kezdve újra felléphessen. Ennek következtében a kétszázadik előadás felé közeledő darab szerdai és csütörtöki előadásai elmaradnak. Az előre váltott jegyeket a pénztár becseréli, vagy visszaváltja.

Birabeau-jubileum a Vígszínházban

A Vígszínházban tegnap érkezett első jubileumához André *Birabeau* *„Kit szeretek?"* című vígjátéka. Huszonötödször került színre a mulatságos darab, amelynek két főszerepét, két ikertestvért *Fényes* Alice és *Szilassy* László játsszák. A *Bókay* János fordításában színrekerülő darab a húsvéti ünnepek utánig műsoron marad és a jövő héten felújításra kerülő *„Tábornok"*-kal felváltva fogják játszani.

TAKÁCS ANTAL ÉS FELESÉGE, GOLL BEA AZ ANYAKÖNYVVEZETŐ ELŐTT. A FILMPRODUCER ÉS A FILMSZTÁR TEGNAP KÖTÖTTEK HÁZASSÁGOT.

Halász Gina Sennyey Vera helyett

Felkai Ferenc nagysikerű darabjában, a Néróban a Poppea szerepét alakító Sennyey Vera hétfőn váratlanul megbetegedett. Szerepébe a fiatal Halász Gina ugrott be, alig néhány órai előkészülettel. A bravuros beugrást siker kisérte és a közönség alakításáért melegen megtapsolta Halász Ginát.

ANNA EXL

A TIROLI EXL-SZINPAD EGYIK KIMAGASLÓ ERŐSSÉGE EGYIK FONTOS SZEREPET JATSSZA A TOBIS „HAMIS ESKÜ" CIMÜ PARASZTDRAMÁJÁNAK, AMELYBEN EDUARD KÖCK KIVÉTELÉVEL A HIRES EXL-SZINPAD TIROLI MÜVÉSZEI LÉPNEK FEL.

Olasz filmujdonság a Fórumban:

LEÁNYÁLMOK

Igazi tavaszi film kerül ma a Fórum-mozi díszelőadásán a közönség elé. Az Esperia filmvállalat mutatja be a mult évi olasz filmgyártás egyik hangulatos, szép és kedves filmjét, „Leányálmok" címmel.

A Magyarországra került legtöbb olasz filmalkotás eddig mind nagykiállitású, hatalmas produkció volt és mindezideig csak kevés könnyebb műfajú olasz film került nálunk bemutatásra. A Leányálmokban nem a kiállítás gazdagsága, a probléma mélysége ragad magával, hanem amellett, hogy szép olasz tájak vonulnak el előttünk és a kiállítás gondossága és bizonyos mértékig luxusa semmi kivánnivalót nem hagy hátra, inkább bájával, frissességével, elevenségével és üde hangulatával hat.

A mese ugyanis egy leányinternátusban játszódik le, ahol fiatal lányok készülnek az életre, szövögetik álmaikat. Minden a legnagyobb harmóniában volna, ha meg nem jelenne közöttük egy új, fiatal jóképü tanár, a kémia professzora. Az egész internátus szerelmes lesz a fiatalember. Mattoli mozgalmas rendezésében, részben humoros, részben pedig megindító képekben tárulnak elénk azok a bonyodalmak, amelyeket a kémia tanára okoz a leányszivekben és az egész internátusban. A mosoly és könny tavaszi koktailje a történet, hirtelen jött áprilisi viharral, amely felforgatja a fiatal leányszíveket, de a tavaszi vihar elvonul, a sötét felhők mögül előbujik a nap és ismét boldogság napfényében fürdik az internátus.

Száz fiatal leány élén a két évvel ezelőtt feltünt alig 18 éves Alida Valli játssza a női főszerepet. Nemcsak varázslatosan szép színésznő, hanem remekül játszik is, kitünően éreztetve a bakfislányok szivében lejátszódó könnyesmosolygó drámát. Mellette Iraseme Dilian és Andrea Cecci alakitják a főszerepeket a kedves, hangulatos olasz-filmben, amelynek minden bizonnyal szép sikere lesz a magyar közönség előtt.

ELMARAD az amszterdami Concertgebouw budapesti vendégszereplése

Április 7-én, kedden kellett volna Budapesten hangversenyt adnia a világhirü amszterdami Concertgebouw zenekarnak neves dirigense, Willem *Mengelberg* vezénylésével a Magyar Müvelődés Házában. A közel száztagú zenekar utazásával kapcsolatosan akadályok merültek fel, amelyet nem lehetett megoldani, úgy hogy a budapesti vendégszereplés elmarad. A már előre megváltott jegyeket visszaváltják.

Ma: Premier a Royal Revűszínházban

Heinemann Sándor ma mutatja be új tavaszi revüjét a Royal Revüszínházban. *„Hurrá Tavasz"* a címe a változatos és gazdag műsornak, amelynek keretében fellép az igazgató karmester 16 tagú jazz-zenekara is. A műsor gerincében a ponyvaregényeket kifigurázó revüparódia áll. Az apróbb jelenetek és színpadi számok mellett számos artistaprodukció is szerepel az új müsorban, amelyek közül említést érdemel az *Alexander* és *Rosita* táncospár, a *Brick Boys* komikus akrobata duett, a *Dimitroff* csodagyermekcsoport és *Jacky Collins* késdobáló mutatványa. Az új revü a zene, a tánc és a humor parádéja lesz.

Bemutató előtt *Erdélyi Mihály* tavaszi operettje

A kültelki színházak népszerü igazgatója, *Erdélyi* Mihály az idén nem várja meg a nyarat, hogy új daljátékával a közönség elé lépjen, hanem még húsvét előtt bemutatja legújabb operettjét az Erzsébetvárosi Színházban. Időszerü, hazafias daljátékot irt ezúttal is a közkedvelt igazgató-szerző, amelynek zenéjét szintén maga szerezte. *„Vedd le a kalapod a honvéd előtt"* a címe az új Erdélyi-daljátéknak és a 16 képből álló operettben valóságos dalosnótás honvédparádét nyujt. Nagyszombaton este tartják meg a premiert, ezt megelőzőleg nagycsütörtökön főpróba keretében mutatja be *Erdélyi* Mihály új szerzeményét a kritikusoknak.

SZINHÁZ, MOZI ÉS RÁDIÓ MÜSOR

Jegyrendelő telefonok:
Stádium: 14-00-00 Kultur: 18-99-99
Stádium-Corvin: 145-056
Díjmentes házhozszállitás

Nagypénteken a színházakban és mozikban nincs előadás.

*

OPERAHÁZ (3, ½8):
Szerda: Varázsfuvola. (E.)
Csütörtök (½7): Parsival. (B. sz.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap d. u.: Jancsi és Juliska, Babatündér;
este: Denevér.
Hétfő d. u.: Nincs előadás;
este: Faust.

NEMZETI SZINHAZ (¼4, ⅛8):
Szerda: Asszonylázadás. (IV.)
Csütörtök: Asszonylázadás. (V.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Asszonylázadás. (VII.)
Vasárnap d. u.: Sasfiók;
este: Asszonylázadás. (VIII.)
Hétfő d. e. (11): Ősfaust;
d. u.: Sasfiók;
este: Három mama. (K.)

NEMZETI KAMARASZINHAZ (¼4 és ¾8):
Minden este vasár- és ünnepnap d. u. Koncert.

MAGYAR MÜVELŐDÉS HÁZA:
Szerda (½8): Kat. dolgozó lányok nagybőjti estje.
Csütörtök (½7): Kat. lányok orsz. szövetségének lelkiórája.
Péntek (½8): Verdi: Requiem.
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap d. u. (¼4): Kacagó délután este: (½8): Vidám est.
Hétfő d. u. (½4): Vidám tavaszi zeneképek.
este (½8): Tangóharmonika hangverseny.

VIGSZINHÁZ (¼4, 8):
Szerda: Kit szeretek?
Csütörtök: Kit szeretek? (D.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Naplemente előtt.
Vasárnap d. u.: Kit szeretek?
este: Kit szeretek?
Hétfő d. u.: Naplemente előtt;
este: Kit szeretek?

UJ MAGYAR SZINHAZ (¼4, 8):
Szerda: Vén diófa. (D.)
Csütörtök: Vén diófa. (E.)
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Vén diófa.
Vasárnap d. u.: Vén diófa;
este: Vén diófa.
Hétfő d. u.: Vén diófa;
este: Vén diófa.

MADÁCH SZINHAZ (¼4, 8):
Minden este: Néró; vasárnap és ünnepnap d. u.: IV. Henrik.

PESTI SZINHAZ (4, 8):
Szombatig nincs előadás.
Vasárnap d. u. és este: Tüzvész.
Hétfőn d. u. és este: Tüzvész.

ANDRASSY SZINHAZ (¼4, 8):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Viharos szerelem.

FŐVÁROSI OPERETTSZINHAZ (¼4 és 8 órakor):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Tahiti gyöngye.

ROYAL REVÜSZINHÁZ (¼5, ½9):
Minden este, csütörtök, szombat, vasárnap és ünnepnap d. u.: Primavera.

KAMARA VARIETÉ
Minden este (½9), szombat (6, 9), vasár- és ünnepnap (¼4, ¼7, ½9): Sztárszanatórium.

PÓDIUM KABARÉ (¼5, ½9):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Uj tavaszi műsor.

NEMZETI BABSZINJÁTÉK (4, 8):
Minden este, hétfő és péntek kivételével: Kacagó est.
Hétfő d. u. és este: Toldi.
Péntek d. u. és este: Istvánka;
a többi d. u.: Ezüstfurulya.

KOMÉDIA ORFEUM (¼5, ½9):
Minden este vasár- és ünnepnap d. u.: Hinta-palinta.

ERZSÉBETVÁROSI SZINHÁZ (½6, ½9, vasárnap ¼4, ¾6, ½9):
Péntekig: Nótáskapitány.

JÓZSEFVÁROSI SZINHÁZ (½6, ½9, vasárnap ¼4, ¾6, ½9):
Péntekig: Sárgaliliom.

KISFALUDY SZINHÁZ (½6, ½9, vasárnap ¼4 ¾6, ½3):
Péntekig: Szökik az asszony.

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T.: 15-40-24.) ½6. ⅛8. ¼10. Sz., V., Ü.: ¼4-kor is. Kölcsönkért férjek. Híradó.

BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHÁZ IV., Petőfi-utca 6. szám. (Tel.: 181-844.) Tutajosok a Tiszán. Üvegfüvás (kultúrfilmek). Rajzos híradó Uj-Zélandról. Magyar-, Ufa-, Luce-híradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.

CASINO FILMSZINHÁZ (Tel.: 185-829.) ½6. ¾8. ¾10. Sz., V., Ü.: ¼4 órakor is. Színes tavasz Walt Disney.

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ⅛8, ¾10-kor. Sz., V., Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10 órakor. Színes tavasz. Híradók.

CORSÓ (T.: 18-28-18.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½4-kor is. Vadmacska.

CORVIN FILMSZINHÁZ (Tel.: 138-988, 339—584.) 5, ½8, ½10. Sz., V. Ü.: ¾3-kor is. Tökéletes Antal. Híradó.

DÉCSI FILMSZINHÁZ (Tel.: 125-952, 121-343.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ½4-kor is. Ember a láthatáron. Híradó

FORUM FILMSZINHÁZ (IV., Kossuth Lajos-utca 18 Tel.: 189-707, 189-543.) ¾6, ½8 ¾10 Sz., V. Ü.: ½4-kor is. Haláltánc. ¾10: Leányálmok.

OMNIA FILMSZINHÁZ (Tel.: 139-125, 138-071.) 5 ½8, ½10. Sz., V., Ü.: 3-kor is. Behajtani tilos. 7-ik hétre prolongálva.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ VII., Erzsébet-körút 13 szám. Telefon: 222-499.) Tutajosok a Tiszán. Üvegfüvás (kultúrfilmek). Rajzos híradó Uj-Zélandról. Magyar-, Ufa- és Luce-híradók. Folytatólagos egyórás előadások 9—24-ig.

PALACE (T.: 22-12-22.) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Mellékutca: Híradó.

RÁDIUS FILMSZINHÁZ Tel.: 122-008, 120-564.) ½6, ¾8, ¾10 Sz., V., Ü.: ¾4-kor is. Magdolna, Prolongálva.

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) ¼6, ½8, ¾10 órakor. Sz., V., Ü.: 3 órakor is. Beszélő köntös. 6-ik hétre prolongálva. Híradók.

SCALA (Tel.: 11-44-11.) 5, ⅛8, ½10. Sz., V., Ü.: ¾3-kor is. III. Richard. Híradók.

URANIA FILMSZINHÁZ (T.: 140—046) 5, ⅛8, ½10. Sz. V., Ü.: ¾4 órakor is. Igy is lehet repülni. Híradók.

MÁSODDHETES MOZIK:

ADMIRAL (T. 35-37-07). 11, ½2, ¼4, ¾6, ½8, ½10. Krüger apó.

ASTRA (T.: 15-14-22). ¼4, ¼6. ⅛8, ¼10. V. ¾2-kor is. Páris vadonában. Híradó.

BROADVAY FILMSZINHÁZ. (T.: 422-722). ¼4. ½6 ½8, ½10. Sz., V. Ü.: ½2-kor is. Első előadás mérsékelt. Mlért. Híradók.

DÉLIBÁB (volt Winkler, T.: 490-130). 6 és ½9, V., Ü.. ½3. ¾5, 7 és 9 órakor. Bün és bünhődés.

ELIT MOZGÓ (4, 6, 8, 10, V., Ü. 2-kor is: Luna asszony. Híradó.

HOMEROS MOZGÓ (T.: 496—178). ¼4, ½6, ¾8, ½10 órakor. V. ½2-kor is. Krüger apó. Híradók.

IPOLY FILMSZINHÁZ ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10-kor. Szegény gazdagok.

KAMARA (T 423—901). 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor: Kisértés. Első három mérsékelt.

LLOYD (T.: 111—994). ¼4 ½6. ⅛8. ½10. V. ½2-kor is. Az asszony, az orvos és a harmadik. Híradó.

ODEON FILMSZINHÁZ (T.: 422—785). ¼4, ½6, ⅛8, ½10 órakor. Vasárnap ¾2-kor is. Algir. Híradók.

OLYMPIA (T.: 423—188) 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor: Névaparti nász. 5-ik hétre prolongálva.

PALOTA (T.: 156—605). ¼4. ½6. ⅛8, ½10. V., Ü.: ½2-kor is. Páris vadonában. Híradó.

RÁDAY MOZGÓ (T.: 382-581.) 5, ⅛8, ½10 órakor. V Ü.: 2, 4, 6 8, 10-kor. Fekete vénusz.

REX (T.: 228—020). ½5, ¾7, 9. Sz. ¼4, ½6. ⅛8 ½10 óíakor. Vasárnap ½2-kor is. Kis lány, nagy kaland.

RIALTÓ FILMSZINHÁZ (Tel.: 224—443.) 11, 1, 3, 4, ¾6, ½8, ½10-kor: Bijou. Híradók.

SAVOY (Telefon: 14-60-40.) ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. V., Ü.: ½2 órakor is. Cigány. Híradók.

TIVOLI FILMSZINHÁZ (Tel.: 225-602.) ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V., Ü.: 11 és ¾2-kor is. Kislány nagy kaland. Híradók.

TURÁN (Telefon: 120-003.) 11, ½2, 4, 6, 8, 10. Algir.

VESTA (Tel.: 222—401.) 11, ½2, ¼4, ½6, ⅛8, ½10. V., Ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor. Kék csillag. Híradó.

RÁDIÓ.

Április 1.

Budapest I. 12: Harangszó, fohász, Himnusz. 12.10: Rádiózenekar. Közben 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, vízállásjelentés. 13.30: Honvédeink üzennek. (A vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.) 14: Szórakoztató zene. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20: A Mária Terézia 1-es honvédgyalogezred zenekara. 16.15: Diákfélóra. 16.45: Időjelzés, hírek. 17: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 17.15: India és Anglia. (Előadás.) 17.45: Cigányzene tárogatószámokkal. 18.20: Honvédműsor. 19: Hírek. 19.20: Előadás versekkel. 19.45 Szalonzene. 20.05: „A hontalan ember". (Ballada öt felvonásban.) 21.15: Ének. 21.40: Hírek, lóversenyeredmények. 22.15: Szalonzene. 23: Hírek, német, olasz, angol, francia és finn nyelven. 23.25: Schubert: B-dur zongorahármas. 24: Hírek. 0.15: Üzen az otthon. (A vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.)

Budapest II. 18: Francia nyelvoktatás. 18.30: Tánczene. 19.40: Történelem az erdélyi himzésben. (Előadás.) 20: Hírek. 20.10: Szalónzene. 20.30: Az ipari munkásvédelem fejlődése Magyarországon. (Felolvasás.) 20.55-től 21.20-ig Beethoven: D-dur szonáta zongorára és gordonkára.

Szinház, Film, Müvészet

Az 5-ös számu őrház

Szombaton este mutatták be a *Corso*-filmszínházban *Szitnyai* Zoltán „Sinek mentén" című regényének filmváltozatát „Az 5-ös számú őrház" címmel. Ennek az őrháznak békés csendjét, a vasuti őr és feleségének nyugalmas életét megzavarja egy felébredő szenvedély és az irigység. Az öt óra alatt lejátszódó filmcselekményben izgalmas drámai események követik egymást, egészen a megnyugtató befejezésig. A magyar újdonság igazi kamarafilm, amelynek hangulata a francia stílust tükrözi. Alig néhány szereplője van a történetnek, a főhangsúly a színészek játékán van s ezeknek alakításán keresztül mutatkoznak meg az elfojtott szenvedélyek. A vasuti őr szerepét *Jávor* Pál, a feleségét *Bulla* Elma, a falusi jegyzőt *Hajmássy* Miklós alakítják. *Bihari* József szintén főszerepet kapott, egy jól megrajzolt intrikus figurát személyesít meg. *Bán* Frigyes rendezte az új magyar filmet, amelyről reggelre irunk beszámolót.

BLÜTHNER STEINWAY KÉPVISELET EHALL Andrássy út 15.

* **A kölni trió kassai hangversenye.** A kölni trió magyarországi körútján pénteken este Kassán hangversenyezett. A régi barok hangszereken szólaltatta meg a német és francia barokzene nagymestereinek műveit. Nagyszámú és előkelő közönség lelkes tapsokkal jutalmazta a művészegyüttes játékát.

* **Jubileumok a Madách Színházban.** A Madách Színházban április 13-án tartják Felkai Ferenc „Nero" című színművének századik, 14-én pedig Pirandello „IV. Henrik" című drámájának százötvenedik előadását. A „Nero" címszerepét változatlanul Greguss Zoltán, „IV. Henrik"-et Várkonyi Zoltán alakítja továbbra is, mert a két sikeres darab a „Jelzőtűz" pénteki bemutatója után is műsoron marad.

Természetes és tartós dauer, hajfestés
jutányosan MINK hölgyfodrász
V. Szemere-u. 22 (Szt. István-körutnál) T. 114-13z

* **A Move-szépmívesek** operacsoportja szombaton este jól sikerült díszhangversenyt rendezett a pesti vármegyeháza tanácstermében. A megnyitóbeszédet Boross Jenő, a Move titkára mondotta. A közreműködő művészek közül kiemelkedő sikerrel szerepeltek: Eyssen Irén, Groh Klára hegedűművésznő, Laurisin Irén, Németh Anna, Boross Jolán, Füzy Matild, Perényi Gabriella, N. Kiss Gábor, Udvardy József, V. Balogh Lajos és Zeöld Károly dr., valamint a budai ferences leányénekkar. Zongorán kísért Kály Mária, vezényelt Vásárhelyi W. József.

HARMÓNIA

Jegyárusítások: Mária Valéria-u. 12. („Műbarát" (Tel.: 184-501, Rákóczi-út 36. (Szöv. Bolt). Tel.: 226-437.

Kölni trio ápr. 14

Zeneműv. Főisk. 8. Műsoron: Quantz, Mozart, Bach J. S., Bach Phil. Em. Nagy Frigyes művei korabeli hangszereken (barokk-fuvola, viola da gamba, cembalo).

Caporali zong. est ápr. 16. d. u. ½6. Zeneak. olasz művészcsere II. Műsoron: Bach—Busoni, Chopin, Albeniz, Casella, Angelelli, Cimarosa stb.

A Székesfővárosi Zenekart vezényli

Kabasta Mesterbérlet X. „A" V.

ápr. 17. Műv. Háza ½8. Mozart: f-moll fantázia, Berger: Rondino (először), Kodály: Háry János, Strauss R.: Till Eulenspiegel, Beethoven V. szimf.

Berlini Kamarazenekart vez.: Hans von Benda ápr. 20. Z. 8.

Végh-quartett ápr. 21. Z. 8.

Schmidtner—Lorweg, hegedű-zongora együttes ápr. 22. Z. d. u. fél 6.

Csiby József

Ápr. 28. Z. 8. Chopin—Brahms-est

Koncert rendezései:
Beethoven I—III. szimf. kedden V. 8. Hangv. Zenekart vez.: Vaszy, közr.: Böszörményi Nagy. (V. 8.)
Bp. Kamarazenetársaság 17.
Varga Tibor hegedüest 29. (17. h.)
Magaloff zongoraest 21-én. V. 8.
Luzzato—Magaloff szonátaest 24.
FRATER NOTADÉLUTAN 26-AN
Fráter Lóránt és Béla legszebb dalait Raffay Erzsi, Utry Anna, Cselényi, Hámory, László cigányzenekara és ifj. Magyary Imre (Vigadó Imre, Orbán stb. énekli. Közr.: Sáray Elemér 5.). Jegyek az összes jegyirodákban is.
Bustabo—Faragó 30-án a Hangv. Zenekarral. Vez.: Faragó.

*

Egyesült Magyar Amatőrfényképészek Orsz. Szöv. művészei.
SZINES FÉNYKÉPVETITŐ
estét 16-án ½7 és ½9. Vigadó (Rózsavölgyi).

A „Tábornok"

Régóta előzött meg színházi bemutatót olyan általános érdeklődés, mint Zilahy Lajos Tábornok című darabjának mostani felújítását. A bemutatót megelőző irányított sajtókampány a széles rétegek érdeklődését elsősorban a Tábornok egykori és mai szereplőgárdája közti különbségre igyekezett ráirányítani, egyszerű színháztechnikai problémát akart tehát felépíteni a Tábornok mostani, második szereplése köré. E kampány során a Vígszínház közleményei részletesen tájékoztatták a közönséget arról is, hogy Zilahy „korszerűsítette" pacifista drámáját s e tatarozási munkálatok szinte újjáavatták az egész színdarabot. A mi érdeklődésünk, az egész nemzeti társadalom érdeklődése elsősorban ennek a „korszerűsítésnek" szólott: kiírtotta-e teljesen Zilahy Lajos a színdarabjából egykori meggyőződését vagy sem, ez volt a kérdés, amelyre nemcsak mi, hanem a háború kellős közepén élő ország közvéleménye is választ kivánt kapni. Ismerve a Zilahy Lajos-féle színdarabok ellenőrzésére elhivatott és a nemzeti kötelességét pontosan ismerő cenzurát, természetesen egy percig se hittük, hogy a régi szólamok, amelyek tíz és egynéhány esztendővel ezelőtt a darab gerincét alkották, bent maradhattak Zilahy Lajos színművében. Átalakitani, korszerűsiteni azonban sokféleképpen lehet az irodalmi alkotást, s ha más nem, de egy-két pillanatnyi csend sokszor többet árul el a színpadon, mint a tiz és húsz percekbe beleveszö monológ.

Már előljáróban meg kell állapitanunk, hogy a színház, ami a rendezés technikai kérdéseit illeti, valóban olyan „meglepetéssel" szolgált, amelyet az ország egyik első színházától, a nivót illetően, mindenkor elvár a közönség. Nem volt baj a „korszerűsitett" szöveg körül sem, amely a sokféle retortán való áthaladás közben tényleg megtisztult a frázisoktól, amelyek szolgálatára másfél évtizeddel ezelőtt az egész darab vállalkozott. Mindez azonban nem érdem, még csak nem is tudható be az irói kötelességteljesítés valamilyen hivatásszerű felfogásának: hiszen alig volna elképzelhető, hogy egy élet-halálharcát vivó nemzet akármelyik színpadján is a pacifizmus igéit hirdessék ugyanakkor, amidőn a nemzet legjobbjai életüket és vérüket kockáztatva, küzdenek a holnapért. A Tábornok felújításának központi problémáját viszont mégis ez a „korszerűsítés" jelenti s bármilyen szempontból kiindulva is vizsgáljuk a kérdést, lehetetlen felmentést adni Zilahy Lajosnak.

A Tábornok már a premiérje időpontjában sem volt korszerű. Ha Zilahy Lajos darabja a huszas évek végén valóban az idők szellemét hirdette volna és csak az elmult másfél évtized eseménydús történelme követelte volna meg a darab korszerűsítését, úgy Zilahy Lajost nem volna szabad megidézni a magyar közvélemény ítélőszéke elé. Azt az egyet azonban az író se tagadhatja le, hogy ha az eredeti szövegkönyv a ma tükrében nem látszott korszerűnek, a huszas évek végén még kevésbé volt az. Magyarország összetörve, kisemmizve küzdött másfél évtizeddel ezelőtt a fennmaradásáért. Hadseregünk, amely egyetlen biztositéka lehetett volna fölemelkedésünknek, az antant jóvoltából még a papirformák szerint sem jelentett biztató erőt. Mi sem lett volna természetesebb tehát, hogy minden magyar író, akit a tehetsége kiemelt a szürke százezrek tömegéből, tollával és egész tudásával az egyetlen magyar célért: a magyar feltámadásért küzdjön. Zilahy Lajos a Tábornok veszélyes eszközeivel azonban éppen akkor tagadta meg újjászületésünk egyetlen szellemi alapját: az elmult világháború iszonyú véráldozatának nemes, hősi emlékét, éppen akkor jelentkezett a pacifizmus első apostolaként, amikor a népünknek legnagyobb szüksége lett volna katonai erényeink, az új jövőt is jelentő régi áldozat lelkes propagandájára. Darabja tehát már másfél évtizeddel ezelőtt sem felelt meg a kor követelményeinek s elsősorban ezért nem követelhet magának ma sem olyan erkölcsi jogokat, amelyek nevében az új világháború legnehezebb fordulója előtt álló nemzet egyik első színpadán szerepeltesse heteken át a Tábornokot.

De van egy másik döntő szempont is, amely a tények egyszerű logikájánál fogva is a Tábornok ellen szól, s ez maga a cselekmény, a Tábornok egész problémája. Hiába irtották ki ugyanis a pacifista frázisokat Zilahy darabjából, a darab történetén, a cselekményen magán a formai változtatások nem módositottak semmit. Készek vagyunk elismerni, hogy valóban minden nagy háború hátterében ezer és ezer egyéni tragédia játszódik le, sokszor családok omlanak össze, ezeknek az egyéni tragédiáknak a háború nemzeti szenvedési fölé való emelése azonban még a béke legboldogabb éveiben is megengedhetetlen, akár a sajtó hasábjain, akár a színpadokon. A Tábornokból viszont ma is ez csendül ki, hiába vezeti be az egész előadást az új idők szellemének valóban megfelelő hazafias prológ. Néhány perccel azután ugyanis, hogy a bevezető szavak elmondják az összes háborúk egyetlen, örökké igaz tételét: csakis a nemzet, a közösség, a milliók számitanak, s az egyénnek fel kell olvadni, el kell tűnni a létért való felséges küzdelem tömegakarásában, a darab mégis az egyéni tragédiát hozza a rivaldák fénykörébe. De a prológ egyúttal ítéletet mond Zilahy Lajos színdarabja fölött is: ha a Tábornok a „korszerűsítés" után tényleg az volna, aminek lennie kellene, semmi szükség se volna a bevezető szavakra, hiszen a háború ezer és ezer olyan problémát dob föl, még a Tábornok-szerű kérdések köré is, amelyekből valóságos hőseposzt lehet irni s amelyek realitást hajhászó megvilágitása se szorulna prológ vagy epilógszerű mentségekre, ha az író valóban a nagy háború egészséges lelkivilágához igazodna. Milyen elégtétel volna Zilahy Lajosnak s hogy ünnepelné őt az egész ország, ha a tizenöt évvel ezelőtt irt darabját, amely végeredményben örök problémákat s a maihoz száz százalékban hasonló háborús kérdéseket vet fel, egyetlen sort sem kellett volna javitani, s nem kellett volna olyan prológgal a megmentésére sietni, amely az „emberi" és „nemzeti" fogalmak igazi szembehelyezésével tökéletes ellentéte annak, amit Zilahy Lajos másfél évtizeddel ezelőtt irt.

Az előadás egyébként tökéletes, kifogástalan volt s aligha tudnánk eldönteni, tehnikai szempontból melyik volt a jobb: a régi vagy a „korszerűsitett Tábornok"?

A darab legnagyobb eseménye Tasnády Ilona kitűnő emberi alakitása. Ajtay Andor báró Szikszóy György altábornagy szerepében tudásának a legjobbját nyujtotta, Fényes Alice egy-egy pillanatra kizökkent a színpad forró légköréből. Elsőrendű volt Mihályi Ernő, Szilassy László és Vágóné Margit játéka is, míg a kisebb szerepekben Bihari József, Dénes György, Vértess Lajos alakitása tűnt ki.

Vajta Ferenc

A „Szerelmi álmok" próbáján

Oláh Gusztáv, Harangozó Gyula és Kenessey Jenő az Operaház uj balletjéről

Hetek óta folynak a próbák az Operaház soron következő balletjéből, amelynek szövegét *Liszt* Ferenc zenéjére *Hanvay* Géza szerezte. A huszegynéhány perces mű a teljes tánckart foglalkoztatja, hálás szerepekhez juttatja a szólótáncosokat és újszerű, szigorúan táncszerű megoldásaival, a zene meglepően hű utánérzésével: valóságos tánc-szimfónikus feladatokat old meg. *Márkus* László igazgató jóakaratú megértéssel és áldozatkészséggel hozza színre a nagy érdeklődéssel várt tánckölteményt, a közreműködő táncművészek pedig a legapróbb balletnövendékekig, a házi varrodákban, Márk Tivadar tervei szerint, remekbe készült vadonatúj kosztümjeikben a közös, szép munka lelkesültségével várják a bemutatót.

Harangozó Gyula, a „Romeo és Julia", a „Fából faragott királyfi" művészi értékű táncköltője, a balletről igy nyilatkozott:

— Hanvay Géza egységesen átgondolt, érdekes szövegkönyve nehéz feladatok elé állitott, de ezért is mód felett felkeltette a figyelmemet. Egy művészt mutatunk be, aki közel érezvén halálát, felidézi sikerekben, művészi eredményekben gazdag életét. Elvont érzéseket és jelképi jelentésű mozzanatokat, olyan fogalmakat, aminő: siker, bánat, öröm — kellett a mozgás nyelvén kifejeznem, megkísérelni percek alatt megeleveníteni egy életet, amelynek gazdag tartalma és szépsége a táncköltemény zenei anyagában — a csorbitatlanul egymáshoz illesztett két Liszt-műben: a meghangszerelt „Szerelmi álom"-ban és a „Les Préludes"-ben — olyan meggyőzően kiviláglik. A világos és következetes felépitésű szövegből kiindulva, többször egymásután lejátszottam magamnak a zenét. Először ködös gomolyagban zsongott bennem minden egyes taktusnak megfelelően egy-egy térbeli forma, amely egyre világosabb alakot öltött, úgy hogy a hang látomássá vált és a zene tiszta körvonalú képpé változott a számomra. Miként a zene a zenekar nyelvén szól hozzánk, azonképpen én is, *kontrapunktikusan éltem át a mozgást, a helyenként teljes létszámmal mozgósitott tánckart összhangban szerepeltetve a szólórészekhez juttatott egyesekkel.* Uj feladat elé állitott ez a mű, mert, hogy igy fejezzem ki magamat: *a mozgást kiséreltem meg hangszerelni.* A „Szerelmi álmok" balletnek helyes megjelölése: szimfonikus táncköltemény.

Ifjabb *Oláh* Gusztáv, az Operaház zseniális főrendezője, az utolérhetetlen díszlettervező ezt mondta:

— Az elő-, utójátékból és hét látomásból álló, rövid percek alatt változó képsorozatot impresszionisztikus szín- és fényfoltokkal próbáltam érzékelhetővé tenni a színpadon. Fekete alapon csak nagyon kevés színt alkalmaztam és csak ott, ahol a jelenet folyik. Megvilaglik például egy-egy szobasarok, ablak, csillár. A mezőt négy fával jelképezem. Legnehezebb feladatot jelentett az utolsó kép, amikor a művész megdicsőülését fejezi ki a táncköltemény. Babérkoszorú-erdők és harsonás angyalok klasszikus oszlopok sorában adják a keretet ehhez a képhez. Az első képben, amikor az első szerelem üdve kisérti meg a művészt, ezüstöskék szín az uralkodó. Ez áthangolódik bánatos violába a második képben, a nagy családás jelenetében, hogy azután kellemetlen, kénessárga szín adja meg a csömörrel végződő következő jelenetnek a lélektani hangulatát. A természetbe menekülés képében a fehér és a zöld az uralkodó, ahogyan a néhány fehér nyirfával és a zöld pázsitfoltokkal inkább csak hangulati izelitőt adok. A megdicsőülést arany és zöld színek jelzik. Az elő- és utójáték színhangulata realisztikus, tehát rendes lámpafény. Az érdekes, de kényes színpadtehnikai feladatot megosztottam *Kornay* János világitási felügyelővel.

Kenessey Jenő, a mű zenei betanitója és vezénylője, ezeket mondotta:

— A „Szerelmi álmok" táncköltemény Liszt két egymáshoz illesztett művéből áll, anélkül azonban, hogy egy hangot is megváltoztattunk volna. A „Szerelmi álmok" című zongoraművét én hangszereltem és az lebegett munka közben előttem, hogy Lisztet, a lánglelkű zongoraművészt kell életrekeltenem és ezért úgy fogtam fel a „Szerelmi álmok" című művet, mint egy zongoraverseny *második, lassú* tételét. Előbb a zongora, egymagában, szólal meg, majd belép a zenekar és a zongora újabb szóló szereplése után végig a zenekar beszél. Ezután csendül fel az előbbivel stilusban és hangulatban rokon „Les Préludes", úgy hogy a művészi hatás szempontjából nem hat bántóan a két mű egymásutáni felcsendülése, sőt inkább az egyik még csak erősíti a másik hatását, kiemeli annak szépségeit. Ügyeltünk arra, hogy a fúrás-faragás gáncsa ne illessen bennünket, amikor nagy gonddal és szeretettel tartjuk keresztvíz alá a Hanvay Géza táncszerűen átgondolt szövegére komponált táncköltemény.

MADÁCH SZINHAZ Pénteken, április 17-én először
JELZŐTŰZ
Robert Ardrey színműve
Főszereplők: Várkonyi Zoltán, Greguss Zoltán, Sennyei Vera, Szakáts Zoltán, Tapolczai Gyula, Pápay Klára, Denis Jenő, Feleky Sári, Bozók István — Rendezte: gróf Károlyi István
Csütörtökön, április 16-án este 8 órakor nyilvános főpróba. Mérsékelt helyárak

JAZZMAJALIS máj. 3. V. 8.

* **Harald Kreutzberg táncmatinéja az Operettszínházban.** Harald Kreutzberg, a világhírű német táncművész vasárnap délelőtt a Fővárosi Operettszínházban vendégszerepel. Műsorán a legérdekesebb klasszikus és modern táncokat mutatja be.

„Ármány és szerelem" a Nemzeti Színházban

Nagyot javult a Nemzeti Színház: a hét elejét Goethével kezdtük, a hétvéget Schillerrel zárjuk! A Goethe-előadás a magyar színjátszásnak hozott dicsőséget Berlin és Frankfurt színpadán, a Schiller-felújítás pedig a vendégrendező Heinrich Georget hozza még közelebb hozzánk. Az ő jóvoltából újból bebizonyosodott, hogy azoknak a klasszikusoknak nincs is akkora szakálluk és nem is olyan porosak, mint azt egyesek olyan szívesen hirdetik. Ezt a robosztus színészt, akit Janningssal együtt lehet emlegetni, mostantól kezdve nemcsak mint nagy komédiást, hanem mint nagy rendezőt is tiszteljük. Elhozta Schillert, a XVIII. század német színpadának forradalmárját (mint legutóbb Meissner a Wallensteint), de nem a lehiggadt nagy drámairót, a Tell és a Stuart Mária alkotóját, hanem a borzashajú, tradíciók, kicsinyességek, emberi gonoszságok falait döngető ifjú titánt. A 24 esztendős Schillert, aki az Ármány és szerelem című polgári drámájával úgy felkavarta, úgy megfélemlítette a rendi alapokon álló Németország előkelő, piperkőc udvarait, hogy recsegni és ropogni kezdett minden.

Ebben a drámában ott vágtat személyesen maga az író, ott szónokol, szenved és veri a mellét, hogy szembeszálljon az ármánnyal, a bűnnel, az aljassággal, a képmutatással, a nép kizsákmányolóival és a földi javak kufárjaival. Az Ármány és szerelem Ferdinándja — tulajdonképpen maga Schiller! Tudjuk, amikor ifjú fejjel megírta a Haramiákat, nem kisebb ember taposott rá, mint Würtemberg hercege, aki személyes sértésnek vette, hogy egy ismeretlen senki, a stuttgarti háziezred egyik alacsonyrangú tisztje döfködni kezdi a Parnasust és hozzá még úgy, mintha a Bastille tövéből jött volna. Vagy meghajol a herceg követelése előtt, vagy lemond az irodalomról, hitéről, hivatásáról, — ez volt a választás. A harmadik megoldás mellett döntött; megszökött Stuttgartból Bauernbachba s ott írta meg az Ármány és szerelem drámáját. Benne Ferdinándot, a katonát, akit tulajdon apja akar a mocsokba rántani, belezavarni az udvari praktikákba, aljasságokba és elszakítani szerelmétől. A bauernbachi kis házban kelt életre Miller udvari muzsikus, a szókimondó, izgága, de csupaszív gordonkás, aki feleségével együtt őrzi a ház becsületét és őrzi szemefényét, Lujza kisasszonyt, Goethe Margitjának édes unokatestvérét. Itt dolgozta ki Waltert, Ferdinánd apját, a mindenható herceg mindenható kegyencét, a gyűlölet hajósát, a régi udvari rend félelmetes urát, aki katonákat adott el csengő aranypénzért az amerikai harcterekre. (Később a Tellben támasztotta fel ezt a figurát, Gessler személyében.) És itt, az önkéntes számüzetésben született meg Lady Milford, az angol nő, a hercegi metresz; Wurm, a cselszövő írnok, aki elindítja a lavinát és Kalb udvarmester, aki mintha egyenesen Versailles fényéből, bukszusai közül lépett volna az Ármány és szerelem alakjai sorába . . .

És ezt a színpad-rétori művet, ezt a súlyos vádbeszédet egy másik hercegi udvarban adták elő, a mannheimi színházban, dübörgés és taps diadala mellett. Azóta hol mindenütt játszották! Hitler Németországában ezzel nyitott Heinrich George színháza, a Schiller Theater, amely legutóbb Párisban is bemutatkozott. Most pedig hozzánk jött el George megmutatni, hogyan kell rendezni és díszletezni Schillert. Legelőször is elvetette azt, hogy minden Schiller-darab klasszikus. Klasszikus a Stuart Mária, a Tell, a Wallenstein. Ott megmerevedhet a játék, pózolhat a színész, döröghet az ég. Az Ármány és szerelem azonban úgy született meg, hogy nincsenek benne hősök, csak emberek vannak, a romantika nem fonja be őket, csak a polgári dráma feszültsége, a szenvedély, a jó és a rossz küzdelme tüzesíti be a színpadi levegőt! Heinrich George játszatja és nem ágáltatja a szereplőket, a cselekménynek pedig olyan tempót diktál, hogy életet lehel még a legegyszerűbb mondatokba is. Nagyszerű rendezés, erő van benne, egyszerűség és tisztaság! Minden azért történik, hogy megszólaljon az író, hogy a színpad lekösse a nézőt. És Heinrich George elhozta magával Josef Fenneckert, berlini színházának híres díszlettervezőjét. A főpróba közönsége ámult és bámult, micsoda díszleteket rögtönöztek a mi Nemzeti Színházunk színpadára! Moraj futott végig, amikor Walter dolgozószobájának szárnyasajtaja kinyílt, utána a második, a harmadik, a negyedik szárnyasajtó, hogy ezeken keresztül kitáruljon a színpad egész mélysége és ezzel együtt a palota csillogó, ragyogó, pompában dúskáló folyosója! A bravuros díszletek mellett Fennecker a jelmezeket is tervezte. A jelmezek színben és hangulatban összhangba kerültek a szerepekkel, Lujza és Ferdinánd kékben és fehérben pompázik, Walter, a kényúr vörösben és feketében, Mülerék tubákszínű egyszerűségben . . .

Ilyen kitűnő vendégek irányítása mellett, mint amilyen Heinrich George és Fennecker, a Nemzeti művészei újból kitettek magukért és újból bebizonyították, hogy a régi színpadi irodalom csak rajtuk keresztül tud megszólalni. Makláry Zoltán, mint gordonkás, mint rajongó és becsületért küzdő muzsikus talán életének legjobb alakítását adja Heinrich George keze alatt. Lehotay Árpád rideg és kérlelhetetlen Waltere csak úgy szórja magából az undort és a megvetést, Tőkés Anna nagyszerű szövegmondással és játékkal szolgálja Schillert, Abonyi Géza pedig, mint udvarmester az ősi színpadi humort eleveníti fel művészetével. Ungvári László mind jobban és jobban megtalálja egyéniségét, Ferdinánd drámai kitöréseit nagy erővel, hittel robbantotta ki. Szörényi Éváról itt is azt mondjuk, amit egy-két nappal ezelőtt az ős Faustról írt kritikánkban: hiányzik a szív, a belső tűz, de amikor az indulatnak kell helyet adni, akkor színésznő beszél a színpadon! A cselszövő írnokot Major Tamás alakítja halk és megrázó egyszerűséggel. Vízváry Mariska, a nagy színésznő visszatérését a Nemzeti színpadára örömmel köszöntjük, kiváló képességeire éppen itt, az ország első színházában van a legnagyobb szükség. Külön kell megemlíteni Kovács Károly nagyszerűen kihangsúlyozott, komor és jenségesen rideg vádbeszédét, továbbá Olty Magda játékát, Sándor István, Nyerges Ferenc és Rab Antal villanásnyi felbukkanását. **Dékány András**

»Maláji kalózok« a Capitolban

Érdekes olasz filmet mutat be hétfőn a Capitol-mozi „Maláji kalózok" címmel. Az időszerű filmjáték a maláji félszigeten játszódik s annak hőse Tremal Naik, a „fekete vadász", aki az angol uralom elleni lázadás miatt a dzsungelekben bujdosik. Egy vadászata alkalmából gyönyörű leányt pillant meg az erdőben s amikor sikerül szót váltani vele, megtudja, hogy Adának hívják és egy angol tiszt fogadott leánya volt, amíg csak el nem rabolták a thugok, hogy Kálistennő papnőjévé avassák. A bátor ifjú vadász elhatározza, hogy megmenti Adát szomorú helyzetéből. Szolgájával együtt kinyomozza a templom rejtett bejáratát, behatol annak titkos csarnokába és végignézi azt a hátborzongató szertartást, amelyet Ada vezetésével végeznek. Amikor a papnő egy pillanatra egyedül marad, a vadász karjaiba kapja és menekülni igyekszik vele a földalatti útvesztőben. A thugok észreveszik a rablást és a menekülőt kelepcébe csalják. A vadászt foglyul ejtik s csak azzal a feltétellel engedik szabadon, hogyha megöli a fehér maharadzsát, a trónbitorló angol tisztet. Ezekkel a jelenetekkel indul el a filmtörténet, amelynek fordulatos bonyodalmai még csak ezután következnek. Az istennő templomában, a radzsa pompázó palotájában és a dzsungelekben forgatott filmképek csupa meglepetést nyujtanak a közönségnek. Az olasz film egyesíti magában a dzsungelfilmek egzotikumát a bünügyi és kalandortörténetek izgalmasságával. A kitünő együttes élén a főszerepeket Massimo Girotti, Camillo Pilotto, Sandro Russini és a szép Clara Calamai játsszák.

• **Honvéd-díszhangverseny Kispesten.** Az Americana kispesti Suburbana-korporációja április 19-én délelőtt fél 11 órai kezdettel a kispesti Royal-filmszínházban a honvédek javára díszhangversenyt rendez. Közreműködnek: Albert Ferenc, Básthy-Badics Gyula, vitéz Benkő Gyula, Bilicsi Tivadar, Bordy Bella, Pataky Jenő, Sándor Zoltán, Sárdy János, Simor Erzsébet, Szabó Ilonka, Weixelgertner Egon dr., az 1-es honvédgyalogezred zenekara, Pongrácz Géza vezénylésével, valamint a pécsi öregdiákok. Konferál Legenyei József. A megnyitót Mágócsy Géza titkár, a záróbeszédet Holvay János prior mondja. A hangversenyt Várhelyi Imre és Szemenyei László rendezi.

• **Honvédeink hetedik kívánsághangversenye.** Huszonhárom élvonalbeli művész, három hatalmas zenekar és a Ludovika-akadémia százhúsztagú énekkara, összesen mintegy háromszázötven közreműködő tesz eleget katonáink Ukrajnából érkezett sok-sok kívánságának a legközelebbi honvéd-kívánsághangversenyen. Minden dal, minden vers, minden induló honvédkívánság és honvédnek szól. A különösen gazdag műsorú hetedik kívánsághangversenyen Ajtay Andor, Básthy-Badics Gyula, Bihary József, Bilicsy Tivadar, Fodor János, Gero Lola, Gregussa Zoltán, Gyurkovics Mária, Kelly Anna, Kiss Manyi, Laurisin Lajos, Miklóssy Irén, Mindszenthy István, Nagypál László, Palló Imre dr., Pethes Ferenc, Pethes Sándor, Szecsődy Irén, Szilassy László, Tolnay Klári, Turay Ida, Unger Ernő és Weygand Tibor lépnek fel. Közreműködik a légierők és a folyamőrök fúvószenekara, valamint a rádiózenekar. A rádió április 19-én, vasárnap este 7 órakor közvetíti honvédeink hetedik kívánsághangversenyét.

• **A Műcsarnok tavaszi tárlatának diákpályázata.** A Műcsarnok április 18-án megnyíló tavaszi tárlatának keretében kerülnek lebonyolításra Esterházy Pál herceg művészeti díjainak pályázatai. A képzőművészeti társulat ez alkalommal pályázatot hirdet a tanulóifjúság számára, a pályázó diákoknak arról kell beszámolniok, hogy a kiállított történeti képek és magyar népéletképek közül melyik ragadta meg leginkább a figyelmüket és miért? A pályázatokat, amelyeknek terjedelme legfeljebb egy írott oldal lehet, jeligével és az iskola igazoló pecsétjével ellátva a zárt borítékban mellékelt név és lakcím csatolásával május 17-ig kell a Műcsarnok titkári hivatalában benyujtani. A diákpályázatra Esterházy Pál herceg egy 200 pengős első díjat, a társulat egy 100 pengős második és egy 50 pengős harmadik díjat tüzött ki. Ezeken kívül kiosztásra kerülnek jutalomkönyvek és műlapok. A diákok a tárlaton csoportos látogatás esetén 20 fillér, egyéni látogatás esetén 50 fillér belépődíjat fizetnek.

• **Basilides Mária dalestje.** „Nemzetek népdalai" címmel tartotta meg a legkiválóbb magyar dalénekesnő rendkívüli érdeklődés mellett gyönyörű hangversenyét. Kelta, olasz, ukrán, ruszin, német, francia, spanyol és végül magyar népdalokból választott ki egy csokorra valót. Bámulatos megelevenítő művészettel, tökéletes stílusszépséggel szólaltatta meg a különböző népdalokat, mindegyiket a maga nyelvén és szellemében, úgy hogy a népdalokon át, anélkül, hogy akarta volna, a legkülönbözőbb nemzetek lelkét is tolmácsolta.

Fő a boldogság

(Savoy, Simplon)

A boldogságot, sajnos, igen gyakran egészen apró események befolyásolják. Ebben a *Bavaria-filmben* is ártatlan bonyodalmak úgy felforgatják egy ifjú házaspár zavartalan boldogságát, hogy éppen csak a játék levégére sikerül mindenki megelégedésére rendbehozni a szénájukat. Az újdonság kedvesen meséli el, hogyan lesz a szürke kis számkukacból vállalati igazgató. Rengeteg fordulat, ötlet és vidámság kergetődzik benne, amiben nagy része van Theo *Lingen* pompás rendezésének. A főszerepet Heinz *Rühmann* játssza és ez már egymagában is biztosíték, hogy a közönség remekül szórakozik. Szereplőtársát, az elragadó kis feleséget, a szép Herta *Feiler* játssza. Kívüle különösen Ida *Wüstnek* jutott hálás feladat.

Hamis eskü

(Corvin)

Megragadóan, szinte szokatlanul emberi hangu, keresetlenül őszinte filmalkotás. Az élet meleg, forró lehelete árad ennek a Tobis-újdonságnak minden kis kockájáról. Nyers realizmusa majdnem a francia filmekével vetekszik és ahogyan a drámai anyagot feldolgozták, az végig magasrendüen művészi. A cselekmény Tirolban játszódik és egy örökség körül támadt áldatlan családi harc az alapja. A rokonság egyik tagja hamis esküvel szerzi meg az igazi örökösök elől a hegyoldal legszebb majorságát. Nyomorba dönti a rokonait, ő maga pedig jómódba kerül. Gyarapítja, szépíti a gazdaságát, de hiába a megfeszitett munkája, szörnyű büntudat marja-rágja a lelkét. A harc életre-halálra megy, a gonoszság végül is összeomlik és győzedelmeskedik az igazság. A mély erkölcsi tanulság mellett nagy meglepetés a filmnek a szereplők játéka. Aligha láttunk mostanában filmet, amelyben ennyire egységesen, póztalanul, ennyire megkapóan emberi közvetlenséggel játszottak volna a színészek. A szereplők nagyrésze pedig nem hivatásos színész, majdnem kivétel nélkül az innsbrucki nagyhirü Exl-színpad mükedvelői közül kerültek ki. Edward Köck megdöbbentő valószerüséggel alakítja a hamis eskü súlya alatt görnyedő parasztot. A gyönyörü külső képek a tiroli havasok metszően tiszta levegőjét, a fenyvesek illatát sugározzák, a borongós műtermi felvételek pedig a cselekmény hangulatát festik. Komoly, szép film, amilyent csak nagyritkán láthat az ember.

• **A „Tahiti gyöngye"** a Fővárosi Operettszínházban most érkezik első jubileumához. Segesdy László, Bubik Árpád és Dolecskó Béla egzotikus revüoperettje a bemutató óta telt házakat vonz és feltámasztja a látványos nagyoperettek műfaját. A sikeres újdonság főszerepeit Barabás Sári, Ania Suli, Diana Clayton, Hamvay Lucy, Madarász László, Solthy György, Ignáth Gyula, Fülöp Sándor, Ihász Aladár és Sikolya István játsszák. T. Török Emil vezényel.

• **Postások hangversenye a zeneakadémián.** A postások zene- és kultúregyesületének „Erkel Ferenc zeneiskolája" fennállásának negyvenedik évfordulója alkalmából vasárnap este 8 órai kezdettel a zeneakadémia nagytermében a főiskola tanári kara, a postászenekar és a posta müszaki üzemi tisztviselők dalköre közreműködésével ünnepi hangversenyt rendez. Belépődij nincs, jegyek igényelhetők a budai postapalotában VII. em. 749 szám alatt.

A vasárnap katolikus egyházi zenéje

Április 12-én, vasárnap a főváros katolikus templomaiban a **népénekes** szentmisék kötelező énekrendje: a Szent vagy Uram-gyüjteményből a következő: 232. Zeng a harang, 129. Szent vagy Uram, 87. Feltámadt Krisztus.

A budavári koronázó főtemplomban d. e. 10 órakor Mozart koronázási miséjét adja elő az énekkar Várhelyi Antal vezényletével. A magánszólamokat Szabó Ilonka, Máthé Jolán, Harangozó János és Heténvi Kálmán éneklik.

A belvárosi főplébániatemplom ének- és zenekara d. e. 10 órakor Berg Ottó karigazgató vezényletével Franek G.: Missa „St. Trinitas". Palestrina: Angelus Domini (offertórium). A többi változó miserészeket gregorián-dallamra adják elő. A 12 órai, kismisén Kersch: Et adhuc tecum, Lotti: Regina coeli, Anerio: Angelus autem, Demény: Angyaloknak Nagyságos Asszonya c. éneket énekli az énekkar. Orgonál Kereszty Jenő.

A Szent István-Bazilika ének- és zenekara d. e. 10 órakor Harmat Artur karigazgató vezényletével W. A. Mozart: Missa Triumphalis-át, offertóriumra Palestrina: Angelus Domini-ját, mise végén pedig Örvendetes napunk támadt c. éneket adják elő.

A Ferdinánd-téri plébániatemplomban az Árpádházi Boldog Margit vegyeskar d. e. 10 órai szentmisén lovag Falk Zsigmond karnagy vezetésével Palestrina egyik miséjét énekli.

A terézvárosi plébániatemplom énekkara d. e. 10 órakor Kersch Ferenc Szent István miséjét adja elő. A változó miserészek Lisznyay Szabó Gábor offertoriumának kivételével gregorián koráliok. Az énekkart Kemenes Frigyes karnagy vezényli. Orgonál Lisznyay Szabó Gábor.

Kisszakasz

Milliméter sor ára hétköznap és ünnepnap 40, vasárnap 45 fill. Legkisebb hirdetés (10 mm) 4 P. Álláskeresőknek 50% kedvezm.

Oktatás

ZSOLDOS-féle összevont tankönyvek, algebra magántanulók részére kaphatók Dohány-utca 84. Telefon 228-406

IRODAI GYORSIRÓVÁ, gépiróvá különórás, egyéni tanításban olcsón, gyorsan kiképezi DÉNES József v. Keresk. Akad. tan., a „Stenografia" v. igazg. Rákóczi-út 14. Telefon: 223-846.

Uj tanfolyamok kezdődnek gyorsiróiskolában, Ferenc-körút 28. Tel. 188-172. Államvizsga.

Magánnyomozó

Magánnyomozó Dr. Békési Tibor ny. rendőrkapitány. Erzsébet-körút 17. T.: 222-802.

Tavaszi beszerzés:

paplan, matrac Szállodáknak, penzióknak raktárról ajánlunk és utánvéttel szállítunk

PLUMA PAPLANGYÁR Kamermayer Károly-utca 2.

Helyiség

Klubhelyiséget irodával egész napi, esetleg csak délután és esti órákra **keresünk** május 1-re. „Ipartestület" jeligére Tenzer hirdetőbe, Szervita-tér 8. sz.

Földgömblámpát üzletünkben és kirakatában bemutatjuk. Kérjen ismertetőt „WESTEND" Világítástechnikai Vállalat, Budapest, VII., Erzsébet-krt 19. Tel.: 422-331.

Bélyeg

„Duna" BÉLYEG bolt V., Mária Valéria-u. 19. T.: 382-473. Ritkaságok vétele, eladása, ujdonságszolgálat.

Törött gramofonlemezt kilogrammonként 2 P-ős árban veszünk **Mogyoróssy** hangszergyár, Budapest, VII., Rákóczi-út 71.

Hirdessen a Kisszakasz-ban!

szottak a légkör megmérgezésére. Szokatlan dolog folyamatban lévő peres eljárást törvény utján beszüntetni, de rendkivüli veszélyek esetén rendkivüli eszközökhöz kell folyamodni.

Éleshangu berlini kritika az angolszász visszhangról

Berlin, ápr. 15. (NST) A francia belpolitikai események angliai és amerikai reakcióját a Wilhelmstrassén a legszemérmetlenebb fenyegetésnek minősitik. Eddig csak bennszülött törzsek vezetőivel szemben használtak ilyen hangot, ha azok fellázadtak az angol hatóságok rendeletei ellen. E fenyegetések visszautasitása természetesen a francia kormány dolga — hangoztatják Berlinben —, s a francia kormány Sumner Wellesnek adott válaszában nem is hagyott kétséget afelől, mi a véleménye az amerikai kihivásról, amely a de Gaulle uralma alatt álló Brazzavillbe küldendő konzul kinevezésében nyilvánult meg. A Wilhelmstrassén tartózkodtak az állásfoglalástól a megalakulóban levő uj francia kormány jövendő politikai magatartását illetően is és kijelentették, hogy elsősorban a francia kormány dolga politikai programmjának ismertetése.

Laval tárgyalásai Párisban

Páris, ápr. 15. (NST) Laval Párisba érkezett. Szerdán délelőtt egész sor francia személyiséggel folytatott megbeszélést, délután pedig a német nagykövetségen voltak megbeszélések. Valamennyi megbeszélés a francia kormány átalakitására vonatkozott, elsősorban az uj kormányban szereplő személyek kiválasztására.

Magyar hősök

A Mecsebelovkától délnyugatra vivott harcokban különösképen három kiváló magyar katona tüntette ki magát: Kolok József őrvezető, Tocki András őrvezető, mindketten egyik földeritő zászlóaljunk golyószórós csatárai, valamint Vonák Gábor honvéd ugyanannak a földeritő zászlóaljnak puskás csatára.

1941 október 20-án az esti órákban földeritő zászlóaljunk a Donec felé irányuló előrenyomulása során Mecsebelovka községtől délnyugatra igen erős ellenséges ellenállásra bukkant. Bár a szovjet csapatok igen jól kiépitett és harcikocsi által is védelmezett állásrendszerben védekeztek, a honvéd földeritő zászlóalj megkisérelte azok visszavetését. Ebben a támadásban tünt ki rettenthetetlen bátorságával Kolok József őrvezető, aki az ellenség leghevesebb tüzében rohant előre és az ellenség harcikocsiárkán áthatolva az elsők között ért be a bolsevisták árokrendszerébe. Ugyanebben a küzdelemben nyujtott példát kimagasló bátorságával Vonák Gábor honvéd is, aki lendületesen vivott kézigránátharccal renditette meg az ellenséget. A támadás az esti órákban a sötétség és a nagyon heves ellenállás miatt már nem volt folytatható és igy honvédeink az árokrendszer elfoglalt részében kénytelenek voltak tüzharcra szoritkozni.

Az éjszakai tüzharc alatt rendkivül talpraesetten szolgálta a siker előmozditását Tocki őrvezető, aki már az emlitett első támadásban is példás bátorsággal vett részt. A betörés után az ellenség összefüggő futóárkaiban annyira megközelitette másodmagával a még védekező bolsevistákat, hogy azoknak beszélgetését kihallgathatta, majd pedig rájuk kiáltott, hogy adják meg magukat. Csakhamar két vörös katona jött át. Ezeket magához engedte és miután lőszerüket elvette, utasitotta őket, hogy menjenek vissza a többiekért. A visszatérő és magát megadó ellenséges csoport tagjaitól a továbbiakban olyan értékes adatokat tudott meg az ellenség viszonyairól, hogy e jelentések alapján támadásunk egész további tervét ezekre lehetett alapozni. E bátor és leleményes magatartással megszerzett adatok valóban döntően befolyásolták a reggel 7 órakor megindult további támadást, amelyben ismét rendkivül kitüntette magát Kolok József őrvezető és Vonák Gábor honvéd. Mindkettőjüknek igen nagy része volt a meglepetésszerü támadás példaszerü keresztülvitelében, az ellenség megsemmisitésében, illetve elfogatásában.

A horvédség egyik legszebb fegyverténye volt 1941 október 21-én a rendkivül alaposan megerősitett Mecsebelovka község rajtaütéssel történt elfoglalása. E fegyvertény értékét fokozza az, hogy a mecsebelovkai szovjet tábori erődités ellen kiküldött századnak éjszaka igen nehéz terepviszonyok között széles daraban át nyakig érő nádas mocsáron keresztül előnyomulásban, majd pedig mély ellenséges harckocsiárkon át kellett megközelitenie az ellenséges árokrendszert. Ebben a különös gonddal és körültekintéssel keresztülvitt támadásban tüntette ki magát Molnár T. Dénes őrvezető, egyik gépkocsizó lövészászlóaljunk géppuskás rajparancsnoka. Az őrvezető feladata az volt, hogy a harckocsiárok ellenség felőli partjára feljutva, legott foglaljon tüzelő állást és kösse le géppuskájával az ellenséget mindaddig, amig bajtársai be nem törtek a bolsevisták árkaiba. Molnár őrvezető rettenthetetlen bátorsággal és példás kötelességtudással teljesitette feladatát. Bár az ellenség valósággal összpontositott tűz ála vette raját, ez egy pillanatig sem félemlitette meg, sőt kiválóan irányitott saját pusztitó tüzével annyira lefoglalta az ellenséget, hogy először a Molnár őrvezető raját követő puskás-szakasz, majd pedig az egész harccsoport betörhetett az ellenség árokrendszerébe. Később öntevékeny kezdeményezéssel és nagyszerüen vezetett tüzével szétszórta a fő ellenálló-öv hátrább fekvő részein gyülekezett szovjet erőket is, majd visszaverte az ellenség néhány utóbbi megkisérelt ellentámadását.

Szmoking

Irta Márkus László

A meghivón alul odairta barátom, hogy megjelenés szmokingban. Eddig is odaírták ezt az ilyen meghivókra, de nem tudom miért, most először éreztem valami sértődöttséget, mintha ez az előirás jogtalan beavatkozás lenne és egyéni integritásomat bántalmazná. Az elején baráti vacsorára invitálnak, a végén meg odaszúrják, hogy meg ne feledkezzem azonban a köteles tiszteletadásról, ami a meghivásban foglalt kitüntetésért nekik jár. Esetleg külön elismeréssel és nagyrabecsüléssel kell adóznom azért a nemes szerénységért — igy évődtem magamban —, hogy nem frakkot vagy diszmagyart rendeltek az összes kitüntetésekkel, csillagokkal és szalagokkal és első mérgemben elhatároztam, hogy ide pedig nem megyek el, mert nekem senki se parancsolgasson, hogy igy meg ugy öltözködjem és ilyen meg olyan fok ünnepi disszel meghálálandó dicsőségnek minősitsem az ő meghivását. Azután mégis csak elmentem, mert az én magányos tüntetésem legfeljebb megbántott volna egy derék embert, aki soha meg nem érti, hogy mi bajom van nekem most egyszerre a szmokinggal és miért fintorgatom az orromat, ha ő előzékenyen informál egy megegyezésről, nehogy kényelmetlenül érezzem magamat ettől eltérő igazodásom folytán. Nem ő irja elő a szmokingot, hanem egy társadalmi konvenció, s ha erre azt kérdezném, hogy hát miért szükséges engem erre figyelmeztetni, ha egyszer konvenció, akkor ő joggal azt felelné, hogy éppen mert az is ilyen konvenció.

Igy is van és személyemben most már nem is érzem magamat megsértettnek. De a dolog nem hagy békében, tovább furdal, mert valami oka mégis csak van, hogy egyszerre igy észrevettem és az üres formába egyszerre olyan tartalmat éreztem bele, ami felháborit. Kétségtelen, hogy vannak konvenciók, s ne is tessék mondani, én is tudom, ezek az érintkezés nyugodt rendjét és síma zavartalanságát szabályozzák. Olvastam Sven Hedin anekdotáját is, amelyben elmondja, hogy a tibeti fennsík kősivatagjában egy messzire előretolt angol kereskedelmi állomásra bukkant és mister Smith, mintegy háromszáz kilométernyi körzetben az egyetlen európai, pár tucat szutykos nomád között, az esti ebédhez szmokingot ölt, mert ő angol és az ő kunyhójában éppen olyan angol az élet, mint az anyaország ódon kastélyaiban. Érzem ennek a magatartásnak civilizált előkelőségét, azt a finom európaiságot, melyet ez az angol úr önmagában megszemélyesitettnek érez és gondosan megőriz a hideg kőpuszta magányában. De nem arról vagyok meggyőződve, hogy barátaim közül bármelyik, aki itthon meghivójára odaírja a szmokingot, akárcsak a Hortobágy szabadságában, nem is beszélve a tibeti sivatag messziségéről, szmokingot öltene, mikor leül a tűz mellé és paprikáshúst kanalaz a jószagu bográcsból. Az angol példa nem győz meg okvetlenül és az érintkezés magyar hagyományait nem érzem olyan szükségképen valóknak, hogy azok mintegy a lélek tulajdonságaivá szervesedve, ezerkilencszáznegyvenkettő tavaszának sivatagában se engednék mellőzni a szomkingot.

Körülbelül rá is jöttem ezzel hirtelen támadt megbotránkozásom magyarázatára. Nem a szmoking ellen van nekem tulajdonképpen kifogásom, hanem az olyan összejövetelek, vacsorák, vacsora utáni feketézések és teázások ellen, amelyek az estélyi ruha penitenciájával kapcsolatosak. Nem kell kérem semmi rosszra gondolni: nem következik itt amolyan divatos ostorozása e nagy időkben időszerűtlen szórakozásoknak. Ellenzékben vagyok azzal a savanyu puritánizmussal szemben, mely nem akarja tűrni, hogy az áldozatot jó kedvvel és életunalom nélkül viseljük és szőrcsuhát és morcos tépelődést ir elő a megpróbáltatások idejére. A németekkel tartok, akik éppen most rendelték el, hogy különös gonddal kell művelni a nyilvános parkok virágágyait, mert a virág szépsége öröm és megnyugvás a népnek gondjaiban. A feszesség, az ünnepélyesség, a sznob, a nagyzó előkelősködés szomorit inkább, mely ezeket a szmokingos parádékat oly igen jellemzi. Nekünk nem meghitt, otthoni viseletünk a szmoking, hanem a diszruhának a frakkhoz képest bár enyhébb félesége, de mégis diszruha, mely kényszeredetté betegiti a kedvet és kényelmetlenségével beleprésel a társadalmi formák szük pedantériájába, holott nekünk most egy kis felszabadulás kellene, a barátság gyöngéd türelme, becézése, szivessége és kedvessége. A szmoking, amelyet nem ránk szabtak, s amely inkább arra való, hogy merőben idegen és közömbös társaságban valami külső jellel valami közösséget, egybetartozóságot, valami egy rendből valóságot sugalljon, elrontja a barátság ízét a társadalmi konvenciók nagyképü idézésével.

Nem tudom, más hogy van vele, nekem most nem a feszes forma, nem az előirás, nem a szoritó kényszer, nem az irányitás, nem a megkötöttség és nem a magatartás megszabottsága hiányzik, s nem azért esengek elsősorban, hogy meghittebb óráimban se nélkülözzem azt a vezetést, gyámolitást és fegyelmező ellenőrzést, ami ilyen nehéz időkben kétségtelenül indokolt. Minden emberre rá van bízva az emberiség közös kincséből valami apró morzsalék, egy szemernyi abból az örökségből, amit az ember hajnali ébredése óta számlálhatatlan nemzedékek gyarapitották és továbbörökitettek. Mindenki felelős a kultura, a szellem, a testvériség, a belátás, a szeretet, a krisztusi eszmény egy parányáért, amit egyéniségébe ágyazva őriz, mint vérében uj életek csiráját. Mindenki felelős a maga egyéniségéért, melynek életében az élő tűz egy szikrája ég s amelyből majd az uj tűz egy kis lángjának kell kilobbanni. Itt körül a szobám falait könyvek borítják, s a betükből egy dicsőséges mult rezeg lelkembe és hallom a barátok és mesterek intelmét, hogy teljesitsem kötelességemet. Nem tudom, más is igy van-e vele, de én keresem az élők barátságát, otthonos, kényszertelen helyzetet keresek, ahol elmondhatom, hogy mit üzennek velem a régi könyvek, ahol egymás lelkébe nézünk, lelkiösmeret vizsgálatot tartunk, s egy pár órára az egyéniség kiszabadul, nyujtózik egyet, nagyot lélekzik és egy pár falat szabadságot kebelez be, hogy életben maradjon. Egy pár órányi békét keresek, lelkemnek kényelmet, alkalmat arra, hogy az lehessek, aki vagyok, s ezzel ne veszélyeztessem a dolgok nyilvános rendjét és fegyelmét. A készséggel vállalt kötelességek pihenőjében áhitom az emberi szolidaritás és jog korty italát, hogy megtarthassuk erőben magunkat és magunkban a jövő egy kis titkát, amely ránk bizatott. Most nem szmokingok társaságába vágyom, hanem baráti körbe, ahol ingujjra vetkőzött lelkem kényelmében és biztonságában üdülhetek, s ezért bántanak most már azok a meghivók, amelyek a szmokingot irván elő, eleve jelzik, hogy valamiképpen ne érezzem magamat náluk nagyon otthon, mert ott nem vendégül várnak, emberi közösségbe, hanem meghivottként egy uniformisos társaságba. Boldogult Beöthy László mondta egyszer, hogy nála a vendég legalább olyan jói érezze magát, mint egy kávéházban. A kávéházban valamennyire mégis úgy teszünk, ahogy jól esik, de mit tehetünk ott, ahová még el se indultunk és már fel kell húznunk a szmokingot, ami — nem tudom más hogy van vele — de egyénietlenségével arra figyelmeztet, hogy nem a fellélekzés pár órája vár rám, hanem ugyanaz az élet, amelyből egy kicsit menekülni szeretnék. A tibeti angol úr szmokingja az angol egyéniségben őrzi Európát, de hát mi magyarok vagyunk, s a mi Európánk a magyar egyéniségben marad meg és mi nem szmokingban vagyunk boldogok, hanem Platon fesztelen lakomáin a magyar ég alatt.

Törvényjavaslat a zsidóbirtokokról és a közéleti tisztaságról

A MTI jelenti: A keddi minisztertanács részleteiben tárgyalta a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanainak igénybevételéről szóló törvényjavaslatot és elfogadta a közélet törvényességének és tisztaságának biztositását célzó törvényjavaslatot.

Hamisitott szappannal árasztják el a fővárost

A közellátási minisztérium felhivása

A közellátási minisztérium rendészeti osztálya már hosszabb idő óta figyeli a lugkő- és szappankereskedelem zugüzéreit. Megállapitották, hogy hamisitott lugkővel és különböző hamisitott szappan-készitményekkel árasztják el a kereskedőket és a jóhiszemü magánosokat. *Ezeknek a szappankészitményeknek nincsen sem zsirtartalmuk, sem lugozó hatásuk.*

A közellátási minisztérium rendészeti osztályának detektivjei most leleplezték az egyik Rákóczi-uti kávéházban dolgozó üzéreket. *Ritter Sándor* üzemvezetőt tettenérték, amikor éppen 3 és fél mázsa lugkövet adott el kilónként 3 pengő 60 fillérért, holott a lugkő maximális ára kilónként 1 pengő 17 fillér. Ritter cselekménye annál sulyosabb, mert az eladott áru zárolt mennyiség volt és ő is csak ugy kapta, hogy hadiüzemében használhassa fel. Ritternél házkutatást tartottak és mintegy 10 mázsa lugkövet találtak.

A közellátási minisztérium rendészeti osztálya a főkapitányság utján felhivással fordul a vásárlóközönséghez és figyelmezteti, hogy *csak lezárt és márkás szappanárut vásároljon, mert ezt vegyészek hitelesitették és közforgalomra csak ezt az árut engedélyezték. Ahol visszaélést tapasztalnak, nyomban tegyék meg a följelentést a zugkereskedők ellen.*

Magyarország lakóinak száma 1941-ben 14,752.940 volt

A Magyar Statisztikai Szemle közli a megnövekedett Magyarország lélekszámának adatait. A születések és halálozások különbözete alapján, vagyis a vándorlások által okozott változások nélkül számitva, *Magyarország lakóinak száma 1941-ben, a számlálás idején, 14,752.940 volt.* Ezzel a lélekszámmal hazánk ismét igen előkelő helyet foglal el az európai államok sorában.

A népszámlálást a hazatért keleti részekkel együtt 1941 január 31-én, a déli részeken pedig október 10-én tartották meg. A déli részeken a rendszeres népmozgalmi statisztikai szolgálatot október 1-től kezdve rendszeresitették és igy most már ezen a részen is minden hónapról rendelkezésünkre állanak a születési és halálozási adatok, vagyis a lélekszám alakulását hónaponkint figyelemmel kisérhetjük.

Törvénykezés

— A Csaba Egyesület hét volt tagját egyesülési szabadsággal elkövetett vétség miatt pénzbüntetésre itélték. Megirtuk, hogy a büntetőjárásbiróságon dr. Sófalvy Károly járásbiró egyesülési szabadsággal elkövetett vétség cimén vonja felelősségre a feloszlatott Csaba kulturális, társadalmi és sportegyesület 45 volt tagját. A vád szerint a vádlottak tevékenységükkel előmozditották, hogy a feloszlatott egyesület meg nem engedett politikai működést fejtsen ki. A vádlottak tagadták bünösségüket, védekezésük szerint az egyesületben nem politizáltak. A szerdai tárgyaláson a biró ismertette a belügyminisztérium feloszlató végzését, amely szerint a Csaba egyesület titkos politikai működést folytatott. Az egyesületbe az egykori Hungarista mozgalom volt tagjait is fölvették, az egyesületben tartott előadások a szélsőséges jobboldali pártpolitika céljait szolgálták. A biróság a Csaba egyesület hét volt tagját itélte el, és pedig Borosdi Géza részvénytársasági főtisztviselőt, az egyesület volt ügyvezető elnökét 500, Tapolyi Elek papirgyári igazgatót 400, Zsuffa Miklós textilnagykereskedőt 300, Berzy Józsefet, Rajk Endre igazgatót, Nerchfeld Ferenc magántisztviselőt és Gál Csaba országgyülési képviselőt 200—200 pengő pénzbüntetésre. A többi vádlottat a biróság fölmentette. Az itélet megokolása szerint az elitélt vádlottak kisebb-nagyobb jelentőségü közreműködést fejtettek ki akörül, hogy a volt Hungarista mozgalom tagjait a Csaba egyesületbe fölvegyék. Az itélet fölmentő része jogerős, az elitélt vádlottak föllebbeztek.

AUTOKRAT
törv. véd.
amerikai rendszerü rugónélküli
SÉRVKÖTŐ

éjjel-nappal viselhető, könnyü, kellemes.
Egyoldali ..... P 20.—
kétoldali ..... „ 36.—
MAUTNER, V., Báthory-utca 15. sz.
Telefon: 217—943.
1 sz. díjtalan prospektus.

NAPI HIREK

— Május 13-án a pápa rádióüzenetet intéz a világhoz. Vatikánvárosból jelentik: A Szentatya pápai jubileuma alkalmából május 13-án rádióüzenetet intéz a világhoz Közvetitik rádión azt a misét is, amelyet a Szentatya celebrál május 14-én a Szent Péter-templomban. Lehetséges, hogy a mise után a pápa a székesegyház erkélyéről „urbi et orbi" áldást oszt. A május 13-án mondandó üzenet olasz nyelven hangzik el, majd azonnal közvetitik a többi idegen nyelveken is.

— Tucci Giuseppe tiszteletbeli doktor. A kolozsvári Ferenc József tudományegyetem tanácsa április 18-án a Mátyás király-diákház disztermében megtartandó ülésén a bölcsészet, nyelv- és történettudomány tiszteletbeli doktorává avatja *Tucci Giuseppe* római egyetemi tanárt, az olasz királyi akadémia tagját. Az egyetem tanácsa az ülést Kőrösi Csoma Sándor emlékének szenteli és annak keretében méltatják a száz év előtt elhunyt székely tudós munkásságának folytatóját, Tucci Giuseppe egyetemi tanárt.

— Enyedy Andor püspök beszéde az egyházvezetésről. A Magyar Értesitő jelenti: A református egyház vezetőtestületében az uj tiszáninneni püspök, dr. *Enyedy Andor* az egyház vezetéséről beszélt. „Nehéz ma az egyházat vezetni — mondotta —, nehéz, mert nemcsak az emberiség arcára kerülnek uj vonások, hanem az egyházéra is s mert a küzdelemben álló nemzet fiai-leányai között kell ellátni a lelki édesanya sulyos szolgálatát. Emellett az egyházi formák alakitását ugy kell végezni, hogy az uj megszilárdulás minden tekintetben a kivánalmaknak, a hagyományoknak és ősi alapelveinknek megfelelően történjék..."

— Jókai a finnekről. Harsányi Zsolt egyik legutóbbi cikkével kapcsolatban, amely *Jókai Mórnak* ma különösen időszerü meglátásairól és itéleteiről szólt, a *Pesti Hirlap* egyik olvasója Jókai egy kevésbé ismert regényének, a *Kis Királyok*-nak egy részletére hivja fel a figyelmet. Az irófejedelem ebben a regényrészletében igy ir a finnekről: *„Ezen az atyafiságon bizony nincs mit szégyenlenünk. A finn nemzet, azért, hogy számra kisebb a magyarnál, mindazokkal az előnyökkel fel van ruházva, amikre mi büszkék vagyunk. Vitézségben mindig elől jár; a finn ezredek az orosz hadsereg legkiválóbb csapatai, a finn nemzet maroknyi létszámával, alkotmányos szabadságát, intézményeit egyedül birta fenntartani a nagy Muszkaország közepett, s miveltség dolgában egészen európai szinvonalon áll; irodalma, tanintézete ismeretesebb, mint a mieink, s mesés hazaszeretete egészen ikertestvére a mienknek."* — Jókai ezeket a sorokat a hetvenes években irta, amig mi — minden hagyományos tiszteletünk ellenére a finnek iránt — tulajdonképpen csak az 1939/40-es finn-orosz hadjárat során eszméltünk rá a finneknek azokra a nagy nemzeti erényeire, amelyeket a magyar költőfejedelem már sok évtized előtt felismert. Ez is érdekes adat arranézve, hogy Jókai egykoru nézetei és meglátásai mennyire időszerüekké váltak a mai korban.

— A kolozsvári nők vérüket ajánlják fel a vérveszteséget szenvedett honvédeknek. Kolozsvárról jelentik: A Nemzeti Munkaközpont női csoportja cserfalvi *Farkas Istvánné* kezdeményezésére elhatározta, mozgalmat indit, hogy *a dolgozó női társadalom vért adjon a harctéren vérveszteséget szenvedett katonák megsegitésére.* A Vörös Kereszt a kolozsvári belgyógyászati klinikát bizta meg, hogy a felajánlott vért átvegye. Az akciónak már eddig is szép eredményei mutatkoznak: igen sokan jelentkeztek a dolgozó nők köréből, akik hajlandók vérüket adni a harcoló honvédeknek.

— Rendelet a budapesti gyógyhelyekről és üdülőhelyekről. A hivatalos lap csütörtöki száma közli a kormány rendeletét a Budapest székesfőváros területén levő gyógyhelyekről és üdülőhelyekről. A rendelet a következő területrészekre engedélyezi a gyógyhely, illetőleg az üdülőhely megnevezést:

A Szent Gellért-hegy és a Naphegy területére akként, hogy ez a Szent Gellért-gyógyfürdőt és szállót, továbbá a Rudas- és a Szent Imre-gyógyfürdőt, valamint a Hungária gyógyforrást környékükkel együtt magában foglalja; a Szent Margit-szigetre, hozzácsatolva a Császárfürdő kegyesalapitványi és a Szent Lukács-gyógyfürdőhöz tartozó területeket; a Széchenyi-gyógyfürdő körüli területre; az üdülőhely megnevezést: a Svábhegy és vidékére, a Zugligetre és vidékére, a Hüvösvölgyre és vidékére, a Rózsadombra, a Szemlőhegygyel és a Szépvölggyel, a Római fürdőre és vidékére. Minden gyógyhely területén hatósági biztost kell kijelölni.

— Borzalmas pusztitást okoz a háboru és a hideg Sanghai koldusa között. A koldusok ebben a kinai városban századok óta céhfélébe tömörültek, melynek jogait a hatóság is elismerte. A kegyetlen tél és a háborus nélkülözések az utóbbi időkben rendkivül megtizedelték őket. Egyetlen hónap folyamán nem kevesebb mint 1200 „céhtag" holttestét találták az utcákon.

Horthy István rádiószózatot intéz a magyar ifjusághoz

Vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes április 16-án, csütörtökön rádiószózatot intéz a magyar ifjusághoz. Szózatában a magyar jövő egyik legidőszerübb kérdéséről fog szólani az élet nagy problémája, a pályaválasztás előtt álló magyar ifjusághoz. Szózatát Budapest I. adóállomása közvetiti csütörtökön este 7 óra 15 perckor.

Márkus László kitüntetése

Előléptetések az Operaháznál

A hivatalos lap csütörtöki száma közli a Kormányzó legfelsőbb elhatározását, mellyel *Márkus Lászlónak*, az Operaház kiváló igazgatójának a művészet szolgálatában szerzett kiváló érdemei elismeréséül a Magyar Érdemrend középkeresztjét méltóztatott adományozni.

Ezzel egyidejüleg *Hóman Bálint* kultuszminiszter ifj. *Oláh Gusztávot*, az Operaház főrendezőjét *vezető főrendezőül*, *Nádasdy Kálmán* rendezőt pedig *főrendezőül* szerződtette.

A zenei társadalom nagy örömmel értesült Márkus László magas kitüntetéséről, valamint Oláh Gusztávnak és Nádasdy Kálmánnak, az Operaház kitünő főrendezőjének, illetve rendezőjének előlépéséről.

Márkus László 1923-ban lépett az Operaház kötelékébe, mint főrendező. Első dalszinházunk fennállásának ötvenedik évfordulója alkalmából 1934 szeptember 27-én a vallás- és közoktatásügyi miniszter az Operaház örökös tagjává nevezte ki, majd 1935 augusztusában az Operaház igazgatója lett. Igazgatói müködésével tovább fejlesztette első dalszinházunk nemes hagyományait és biztositotta az Operaháznak nemcsak magas művészi szinvonalát, hanem anyagi sikerét is. Az ő igazgatása alatt vette fel Operaházunk a kapcsolatot a legnevezetesebb külföldi dalszinházakkal, ennek eredményeképpen jött létre a berlini Operaház, valamint a firenzei Theatro Communale budapesti vendégjátéka, továbbá az Operaház együttesének beyruthi, firenzei, milánói és müncheni vendégszereplése. A Kormányzó Ur 1937-ben Márkus Lászlónak a magyar szinművészet és zenei élet terén szerzett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi cimet adományozta. Irodalmi és publicisztikai müködése is igen jelentékeny.

Ifj. *Oláh Gusztáv* 1921-ben mint egyetemi hallgató került az Operaházhoz szcenikusnak és diszlettervezőnek, 1930-ban, Kéméndy Jenő halála után az Operaház szcenikai főfelügyelője, 1936-ban pedig főrendezője lett. Müködését külföldi illetékes tényezők is nagyrabecsülik.

Nádasdy Kálmán 1923-tól 1925-ig az Operaház segédrendezője, 1933 juliusától pedig rendezője volt.

A magas talajvizek nagy károkat okoznak

Az áradások által okozott károk az utóbbi években nagy feladatok elé állitották a földmivelésügyi minisztérium vizügyi szolgálatát. *A földmivelésügyi tárca az utóbbi másfél évben megrongált vizimüvek helyreállitására és ujak készitésére államsegélyként több mint 50 millió pengőt forditott.*

A földmivelésügyi minisztérium folyam- és kulturmérnöki hivatalai és a minisztérium fennhatósága alatt müködő vizitársulatok 1941-ben több mint 15 millió köbméter földmozgósitással *mintegy 8000 kilométer belvizcsatornát épitettek*, ami az 1941 előtt épitett 20.000 kilométer hosszu vizlevezető csatornák 37.2 százalékа.

Az emlitett két év nagy erőfeszitésének ez év tavaszán már mutatkozott a hatása. *Olyan területek is mentesültek idén a belvizek áradásaitól, amelyek tavaly sulyos károkat szenvedtek.*

A változást különösen jellemzi a *Szeged* körüli helyzet. Ezen a vidéken 1941-ben több főcsatornát épitettek, igy a *dongéri főcsatornát*. A dongéri csatorna tavaly még csak 6 köbméter vizet vezetett le másodpercenként, az idén a rendezési munkálatok végrehajtása után azonban már 25 köbmétert, vagyis teljesitőképessége több mint négyszeresére emelkedett. *A Dongér kiépitése nélkül idén tavasszal több mint 30 millió köbméter viz zudult volna Szegedre, a Klebelsberg- és Aigner-telepen, azonkivül Kiskundorozsma és Sándorfalva területén 18 ezer ember lakóhelye került volna viz alá.*

Az elmult évben elköltött sokmillió pengőnek, illetve az azok árán végzett munkáknak köszönhető, hogy az Alföld nagy része ez évben idejekorán megszabadult a viztől.

Az Alföld délkeleti részén *Arad*, *Csanád* és *Torontál* vármegyék területén, továbbá *Békés vármegye* szomszédos részein és *Hódmezővásárhely* határában azonban minden erőfeszités ellenére *ez évben rosszabb a helyzet, mint az elmult két évben volt.* A kormány minden igyekezetével arra törekszik, hogy ez a vidék is minél előbb megszabaduljon a viztől.

A „tanár ur" és a „fenegyerek"

Marcel Déat és Jacques Doriot

Olvasóink a *Pesti Hirlap* összefoglaló helyzetképeiből és táviratairól képet nyerhetnek arról a fontos változásról, mely e napokban zajlik le a Pétain-féle uj francia állam életében. A főszereplők: a fehér nyakkendős *Pierre Lavalt*, az auvergnei szénégető fiát már több izben jellemeztük. Az alábbiakban *Laval két* legközelebbi munkatársa: *Marcel Déat és Jacques Doriot* pályafutását ismertetjük.

Amikor tanárból — hős lesz

Marcel Déat külsőleg igen békés ember. A közismert francia tanártipus (esernyő, kezdődő pocak, csiptető) megtestesitőjének látszik, de mint anynyi más társánál, a látszat nála is csal. Mert ha az egyetem és az „École Normale Supérieure" a mi Eötvös-kollégiumunkra emlékeztető párisi tehetségkiválasztó intézet elvégzése után fel is csapott professzornak, ezt csak az anyagi alap biztositásáért tette s egyáltalán nem elégedett meg a katedra biztos magasából tartható, elvont előadásokkal. Mint számosan a századelejei gall értelmiség fiataljai közül — *Déat* 1900-ban született — ő is belépett a szocialista pártba. Csakhogy gondolkodó koponya volt, szabad szellem s igy csakhamar belátta: a francia szocialisták egyhelyben topognak, legpattogóbb kezdeményezéseik meddőségre vannak kárhoztatva; a pártot valójában néhány „nagymogul" kormányozza, akiknek doktrinér felfogása és megcsontosodott hagyományai csirájában fojtanak el minden életrevalóbb célkitüzést. Déat „tanár ur" már 1928-ban, amikor Marne megye küldötteként bejutott a képviselőházba, nyilt harcot inditott a „szocialista istenségek" ellen. 1930-ban tette közzé első, nagy feltünést keltett röpiratát, kifejtve benne, hogy a francia szocializmusnak az ország és nép érdekében feltétlenül *nemzeti alapra* kell helyezkednie, minthogy csak a nemzet fogalmának teljes és öntudatos értékelését, a „fait-nation"-t lehet szembehelyezni a nemzetköziség növekvő veszélyével. Alig három évvel később meg is történt a párt kettészakadása. *Déat* az övéihez hasonló elveket valló „neo-szocialistákhoz" csatlakozott, majd élükre is állott. Ugyanekkor az sem kerülte el figyelmét, mennyi rokonvonás van a német nemzeti-szocializmus meg az ő szocialista-nemzeti hitvallása között és a francia frontharcosok bevonásával megkisérelte az akkori, hinárban vergődő francia politikai élet megtisztitását.

E politikai élet mibenléte a következőkkel jellemezhető: *megalkudni, aztán majd csak lesz valahogy.* Ez a minden fontos döntést holnapra halasztó tehetetlenség és vaksiság egyuttal a sorozatos francia kormányválságok igazi eredője. Ugyanez magyarázza, hogy noha Déat személye már akkor is vörös pósztó volt hajdani fegyvertársainak szemében —, őt is felszólitották, lépjen be a *Paul Boncour* összeenyvezte „Szocialista Unió"-ba. *Déat* nyilván abban a hitben engedett e felhivásnak, hogy az igy kizzadt „egység" mégis hasznára lehet az országnak. Bizonyára ezért fogadta el 1936 januárjában *Sarraut* kabinetjében a légügyi miniszterséget, holott a légügyekhez édes-keveset értett.

Reményeiben keservesen kellett csalódnia. Az összetákolt „egység" csakhamar felbomlott. *Sarraut* kormánya 1936 juniusában távozott, hogy átengedje az uralmat annak a Blum-féle „Néparcvonal"-nak, amely a szakadék szélére juttatta Franciaországot. A volt „tanár ur" ekkor visszavonult a politikai szerepléstől, akárcsak *Laval*. De mig az utóbbi szenátori székéből figyelte az eseményeket, *Déat* a közirói pályára lépett. Tulajdonképpen ezekben az években derült ki róla, hogy a legkitünőbb tollforgatók egyike; ez pedig gall földön, a kiforrott stilus és pengeéles következtetések honában, nem keveset jelent. S eltekintve az ujságirói készségtől, jóadag bátorság is kellett hozzá, hogy egy francia polgár azokban a zürzavaros időkben ki merje mondani, sőt unos-untig ismételni: a francia válságot csak a Németországgal való szorosabb baráti — főkép kereskedelmi és közgazdasági — kapcsolatok megteremtése oldhatja meg . . . Tudjuk, hogy *Déat* erőfeszitései, mint annyi más, hasonló gondolkodásu európaiéi, meghiusultak. Közvetlenül a háboru kitörése előtt, 1939 augusztus végén azonban még egy olyan röpiratot adott ki, amely méltán foglal helyet, jelentőségét nézve, *Zola* „J'accuse"-e, vagy *Rochefort* leggyilkosabb pamflettjei mellett. A „Meghalni Danzigért?" mai távlatból már történelmi dokumentum; a győztes Harmadik Birodalom sajtótényezői is gyakran hivatkoztak rá; tulzás nélkül állitható, hogy hozzájárult a montoirei szellem létrejöttéhez. Ez is gall hagyomány: Franciaországban ugyanis századok óta nem a politika hat a közirókra, hanem a közirók a politikára.

És eljött a vereséget követő korszak. *Marcel Déat* éppoly következetesen haladt a maga útján — csak homlokegyenest *ellenkező* irányban — mint annak idején *Léon Blum* a magáén. Mint hajthatatlan, megalkuvás nélküli küzdő, levonta meggyőződéséből a végső következtetéseket. *Laval* legfőbb fegyverhordozója, a Vichy-ellenes párisi sajtó feje, a „Rassemblement national", a Nemzeti Összefogás Pártjának vezére lett. Cikkei, beszédei — gondoljunk az utolsó napokban tett megnyilatkozásaira — már-már hivatalos hangsúllyal és erővel jelölik meg az uj alapokra fektetett német-francia együttmüködés irányát. Mi több, állásfoglalásáért vállalja az életveszélyt is: a *Laval* ellen elkövetett merényletnél (1941 augusztus vége) ő is megsebesült s legutóbb, amikor egy népgyülésen bombát hajitottak feléje, ezekkel a szavakkal emelte fel és oltotta el kanócát: „Engem nem lehet megfélemliteni!"

Igy farag a politika gall földön esernyős professzorokból — hősöket.

A bolsevizmus legalaposabb ismerője

Laval másik benfentese: a negyvenkét éves *Jacques Doriot* már testileg is különbözik *Déat*-tól. Zömök termetü férfi, széles vállal, magas homlokkal, dús üstökkel; ilyennek szereti látni a tömeg a néptribunokat. Vasmunkás volt, majd müszerész és — szélsőséges kommunista. Alig választották meg képviselőnek (1924), oly fennen hirdette elveit, hogy összeütközésbe került a francia hatóságokkal, melyek a parlamenttől kiadatását követelték. *Doriot* ekkor külföldre szökött; távollétében itélték el börtönbüntetésre. Ellátogatott Moszkvába, majd Belgiumban bujkált. Végül is nem birt nyugtalan természetével, beszélnie, cselekednie kellett — a legkitünőbb szónokok közé tartozik — s ezt meg is tette, külsőségekben is hatásos, latin módon: 1928 áprilisában, egy valenciennes-i népgyülésen, *Vaillant-Couturier*, akkori kommunista képviselő helyett a hallgatóság nagy elképedésére, majd örömére, ő jelent meg a dobogón és mennydörögni kezdett Olyan tapsvihart aratott, hogy maga Talma vagy Sacha Guitry is megirigyelhette volna, e „huszárcsiny" azonban parlamenti kiadatásába került.

A népszerü „Jacquot"-t kiszabadulása után Páris hirhedt külvárosa: Saint Denis, a „vörös övezet" bástyája polgármesterévé választotta, de hivei csakhamar megdöbbenve tapasztalták, hogy bálványuk már nem a régi. És igazuk volt: *egyáltalán nem volt az. Doriot* már akkor sejteni kezdte, hogy a kommunizmus uralomrajutása romlásba döntené hazáját. S nem azért volt becsületes ember, hogy a nála megszokott szenvedéllyel nyilt szinen is meg ne vallja addigi tévedéseit. 1935-ben már késhegyig menő harcot folytatott a francia-szovjet szerződés megkötése ellen, ő mondotta ki Franciaországban talán legelőször, hogy a kommunizmus európai győzelme Európa bukását jelentené. Elképzelhető, milyen szörnyü anatémával igyekezett sujtani a francia kommunista párt a „renegátot". Csakhogy *Doriot* nem sokat törődött átkokkal és fenyegetésekkel, ment tovább a maga utján. 1936 juniusában uj politikai tömörülést hozott tető alá és „Francia néppárt"-nak (Parti populaire français) nevezte el. Csakhamar hetilapja is volt már, az „Émancipation nationale" (Nemzeti Felszabadulás). A jobboldali körök, amelyek eleinte gyanakodva figyelték e „politikai fenegyerek" uj tevékenységét, nemsokára kénytelenek voltak beismerni, hogy hű és erős szövetségesre leltek benne. *Doriot*, minthogy örökösen nem szónokolhatott, tollat is ragadott; cikkei talán kissé döccenős irállyal, de annál magukkal ragadóbb hévvel bizonyitották be, hogy a francia nép csak ugy szabadulhat meg a nemzetköziség rabszolgaságából, ha önmagára ébredve, *nemzeti alapon* kezd hozzá az ujjáépitéshez. A gyanusitást, hogy német befolyás alatt áll, illetve német összeköttetései vannak, a hajdani vasmunkás erélyesen visszautasitotta. Igy egyáltalán nem csodálatos, hogy a Néparcvonal garázdálkodása idején *de La Roque* ezredes, a Tüzkeresztesek — (Károly-csapatkeresztesek) — becsvágyó vezére mellett ő lett a jobboldali Franciaország második számu reménysége. A párisi Faubourg Saint Germain-negyed főuri szalónjaiban rajongó hölgyek lesték szavait, benne látták a jövő nagy emberét, a hon felszabaditóját.

Ma *Doriot*, amellett, hogy még inkább elmélyiti közirói tevékenységét, a bolsevizmus ellen küzdő Francia Légió fáradhatatlan szervezője. Ki akarja irtani Európából azt a kommunizmust, melynek igazi arcát kevesen ismerhetik jobban, mint ő. Megfordult a keleti fronton és Párisba visszatérve, ő adta ki a jelszót: a bolsevisták ellen az európai összefogás keretein belül legalább egy hadosztálynyi franciát kell harcbavetni.

Ami most már minden valószinüség szerint meg is történik.

Az önálló horvát állam megalakulásának első évfordulója alkalmából Ullein-Reviczky Antal rendkivüli követ és megh. miniszter vezetésével magyar küldöttség tartózkodott Zágrábban. A zágrábi magyar követség terraszán: Milkovics horvát külügyi államtitkár, Ullein-Reviczky Antal rk. követ és meghat. miniszter, vitéz Marosy Ferenc zágrábi magyar követ, Artukovics horvát belügyminiszter és Sztrazsnicky horvát követ.

A francia politikai fordulat

Német illetékes vélemény

Berlin, ápr. 15. Illetékes német helyről jelentik: Noha német részről a Vichy által bejelentett uj alapokon történő kormányalakitással kapcsolatban még nem történt állásfoglalás, berlini politikai körökben mégis azt a nézetet hangoztatják, ugy látszik Franciaország el akar fordulni a várakozás politikájától, amelyet belátó francia politikusok ismételten „veszélyes várakozásnak" minősitettek. Az Egyesült Államok elnyomó és gyámkodó kisérletei, amelyek a brazzavillei ügyben kelt és Vichy által is minősithetetlennek nevezett válaszjegyzékben különösen erősen jutottak kifejezésre — berlini felfogás szerint — azt a lassan érlelődő felismerést segitették diadalra, amelyet néhány nap előtt Philippe Henriot, az ismert francia politikus egy tisztviselők és katonatisztek részvételével megtartott gyülésen Algirban őszintén megvallott. Ez a felfogás pedig az, hogy Európának a sorsa egységes és közös és azt Anglia egyenetlenséget szitó politikája ujra meg ujra keresztezni igyekezett.

A külpolitika megváltoztatását követeli a sajtó

Vichy, ápr. 15. (MTI) A kormány uj alapokon való megalakitására a legnagyobb titokban folynak a tárgyalások. Illetékesek nem nyilatkoznak és a lapok csak annak megállapitására szoritkoznak, hogy ez a hét, ugy látszik, a nagy döntések hete lesz. A fegyverszünet óta most első izben kezdi a meg nem szállt Franciaország sajtója követelni a külpolitikai magatartás megváltoztatását s felhivja a figyelmet arra, milyen sulyos veszélyekkel járna a mostani semlegesség és passzivitás fenntartása. Az „Effort" követeli, hogy határozottan lépjenek rá a német-francia együttmüködés politikájának utjára. Szerinte a mozdulatlanság egyet jelentene Franciaország egyetemleges öngyilkosságával. Nem szabad többé — irja a lap — ravaszkodnunk, azt remélve, hogy megnyerjük a háborut, anélkül, hogy háboruskodnánk. A cikk azzal végzi, hogy csak Németország lehet segitségére Franciaországnak feladata teljesitésében. A montoirei és saintflorentini találkozások óta Franciaország tárgyalásokat kezdett Németországgal és e tárgyalásoknak hamarosan megfelelő gyümölcsöt kell hozniok.

London: Válságos fejlődés

Bern, ápr. 15. (Bud. Tud.) Londoni jelentés szerint a szövetségesek felelős diplomáciai köreiben ugy látják, hogy Pétain tábornagy kormányának átalakitása jelentőségteljes lépés a tengelyhatalmakkal való szorosabb együttmüködés utján. A francia kormányátalakitás közvetlen gyakorlati kihatásainak megitélésétől londoni diplomáciai körök egyelőre tartózkodnak. A nézetek megegyeznek abban, hogy ez a változás válságos fejlődést jelent a háborus események sorában, annyival is inkább, mert olyan pillanatban következett be, amikor a szövetséges haderő ugyszólván majdnem minden arcvonalon óvatos mozdulatokra kényszerül, hogy időt nyerjen.

A francia kormány nem veszi át Washington jegyzékét

Vichy, ápr. 15. (NST) Vichyben illetékes helyről a következő nyilatkozatot adták ki:

— Miután a francia kormánynak az amerikai kormánynak április 9-én kelt és Brazzavilleben amerikai konzulátus létesitéséről szóló jegyzéke tudomására jutott, amely jegyzéket a washingtoni francia nagykövetnek április 13-án nyujtották át az államtitkárságon, a francia kormány azonnal utasitotta Henri Haye nagykövetet, közölje az amerikai államtitkársággal: nem veheti át az amerikai kormány jegyzékét, amely oly sértő kifejezéseket tartalmaz. Ezek a kifejezések azt célozzák, hogy a világ szemében diszkreditálják a francia kormány magatartását. A francia kormány nem hajlandó a külföldtől kitanitásokat elfogadni a hazafiasságról. Ezenkivül a francia kormány kötelességszerüen megállapitja: e különös okmány szokatlan körülmények között történt azonnali közzététele bizonyitja, hogy az csupán propagandacélból és a lelkek megzavarására készült. A francia kormány tehát nem lát okot arra, hogy a hozzá intézett kérdéssel foglalkozzék.

Amerika és Franciaország

Zürich, ápr. 15. (Bud. Tud.) Washingtoni jelentés szerint jól értesült washingtoni körökben kijelentik, hogy a francia kormányátalakitás következménye a francia-amerikai kapcsolatok teljes felülvizsgálása lesz. Ezek a kapcsolatok — mint amerikai helyről ismételten hangoztatták — hosszabb idő óta nem nyugszanak tartós alapokon, hanem ugyszólván naprólnapra ingadozásnak voltak kitéve. Hir szerint Sumner Welles helyettes külügyminiszter Haye francia nagykövetet felkéri, hogy adjon pontos felvilágositást a francia kormányátalakitás jelentőségéről. Washingtoni diplomáciai körök az uj helyzet megitélése tekintetében tartózkodók, azonban hajlanak affelé a felfogás felé, hogy a Vichy és Berlin közötti szorosabb együttmüködés igen komoly helyzetet teremt Franciaország politikája számára.

Ujrakezdik a riomi ügyet

Vichy, ápr. 15. (OFI) Barthelemy igazságügyminiszter a „Petit Parisien-ben" nyilatkozott a riomi per elhalasztásáról. A per megindításakor — mondotta — a kormány bizott abban, hogy őszintén keresni fogják az igazságot. A per azonban csak a háboru magyarázataira korlátozódott. Korlátozott perből csak korlátoltan derülhet ki az igazság. Ujra kell kezdeni az ügyet minden elfogultság és korlátozás nélkül. A pernek voltak kellemetlen megnyilvánulásai, ugy látszott, mintha a törvényszék felhivására felélednének a régi viszálykodások. De a kellemetlen riomi ügyből származó legnagyobb veszély külpolitikai kapcsolatainkat és az ország biztonságát veszélyeztette azok miatt a beszédek miatt, amelyeket a megvádolt ügyvédek és a tanuk tartottak. Ezek olyan természetüek voltak, hogy alkalmasaknak lát-

• **Zongoraest.** Érdekes művész ez a *Nikita de Magaloff.* Izig-vérig modern muzsikus, akit nemcsak hajlama, hanem zenei fölkészültsége is az uj művészetek felé vonz. Nincs benne semmi romantikus, józanul, roppant tudatosan, tárgyilagos világszemlélettel nyul a tolmácsolásra váró műhöz, amit aztán elsőrangu technikai készséggel és biztonsággal, szinte gépszerü tökéletességgel szólaltat meg. A „gépszerü tökéletesség"-nek művészi vonatkozásban kissé alábecsülő mellékizét azonban nem szeretnénk ezuttal éreztetni. Nikita de Magaloff gépszerü játéka mögött is mindig érezzük az „embert", aki küzdelmes, fordulatos életpályán jutott fel a tudásnak erre a magaslatára s aki éber figyelemmel; felajzott idegekkel, mindig többre törő becsvággyal, teljes testi és lelki készenlétben áll a „tökéletesen" megszólaló mű mögött. Persze, vannak mű vek, amelyek a dolog természete szerint távolabb állnak egyéniségétől. De még ezeknél is megvan benne az a sugallatos erő, amely érdekessé, vonzóvá tudja tenni játékát. A Vigadó terme erre a szép hangversenyre zsufolásig megtelt. *(mja.)*

• **Az önálló dunántuli szinikerületet engedélyezte a Színészkamara.** A cseretársulati rendszer ellen több nagy vidéki város tiltakozását jelentette be. Ezek közé tartozott néhány dunántuli város is. Sopron javaslatára Győr, Szombathely, Nagykanizsa és Székesfehérvár felterjesztést intézett a Szinművészeti Kamarához, amelyben önálló dunántuli szinikerület megalakitását kérte. A Szinművészeti Kamara értesitette dr. *Berecz Dezső* törvényszéki birót, a soproni szinpártoló egyesület elnökét, hogy engedélyezi az önálló dunántuli szinikerület megalakitását. Egyetlen kikötése az, hogy az önálló szinikerület tartsa fenn a kamara szellemét.

Jazz-majális, május 3. V. 8.

Berlini jelentés szerint a Führer egyetemi tanárrá nevezte ki *Paul Lincke* népszerü zeneszerzőt, akinek müveit külföldön is többször előadták.

*

Fritz Fischer, a müncheni állami operettszinház intendánsa megtekintette a Fővárosi Operettszinház „Tahiti gyöngye" cimü nagy operettjének előadását s vasárnap ajánlatot tett az igazgatóságnak egy csere-vendégjáték megszervezésére. A kiváló német szinházi szakember a müncheni állami operettszinházban látná vendégül a Fővárosi Operettszinház együttesét, mig a müncheni együttes Budapesten vendégszerepelne.

*

Dr. Göbbels birodalmi miniszter, a birodalmi kulturkamara elnöke *Paul Hartmann* állami szinművészt kinevezte a birodalmi szinművészeti kamara elnökévé.

*

Több évi szünet után a bécsi Bürgertheater, amelyet alaposan megujitottak, ujból megnyilt. Müsorán elsőnek Rudolf Weys és Hans Schott-Schöbinger a „Ringstrassenmelodie" cimü revükomédiája szerepel.

*

A párisi kabarészinészek válogatott csoportja körutat tett Németországban s az ottani ipartelepeken dolgozó francia munkások szórakoztatására előadás-sorozatokat rendezett. A szinészek a párisi sajtó munkatársai előtt kijelentették, hogy körutjuk során minden szempontból igen kedvező benyomásokat szereztek. A francia munkások, akik igen jó anyagi körülmények között élnek — valóságos ünneplésben részesitették őket.

*

A Kapisztrán Sajtó Szövetkezett május 11-én vidám estet rendez a Zeneakadémián a Magyar Vörös Kereszt javára.

*

A Budai Polgári Kör jól sikerült Schubert-estet rendezett. Padányi Gulyás Jenő bevezetője után Meszlényi Róbert emlékezett meg a nagy zeneköltőről.

*

A Pódium május 3-án befejezi évadját. Addig minden este a nagysikerű tavaszi bohózatmüsor kerül szinre.

• **A „Cigánybáró" az Operában az Ujságiró- és a Szinész-Nyugdijegyesület javára.** Márkus László, az Operaház igazgatója értesitette a Magyar Hirlapirók Országos Nyugdijintézetét és az Országos Szinészegyesület Nyugdijintézetét, hogy az Operaház ebben a szezonban a két nyugdijintézet javára május 14-én, Áldozócsütörtökön este rendez ünnepi előadást, amelyen a Cigánybáró kerül szinre.

A Budapesti Hangversenyzenekart vezényli
Swarowsky közr.: Csiby
ápr. 26. Z. 8. Müsoron: *Beethoven, Schumann, Brahms, Wagner* müvek.
Csiby, május 1.
ápr. 28. helyett, Z. 8. Chopin—Brahms-est
Jegyek a **„Harmónia"** jegyirodáiban és a **Zeneakadémián.**

DIZÓZVERSENY

Vasárnap este 8. Vigadó. **30 fiatal** uj **dizőzcsillag** felléptével. Versenyen kivül: **Türk Berta, Major Ida, Mimmy Blanche, Békéssy Magda, Pethes Sándor, Szendy Lajos.** Jegyek 111—111 Berlini-tér 6. és jegyirodák.

*

Fráter nótadélután vasárnap
5-kor Vigadóban, a legszebb *magyar* nóták, 3 órás ragyogó *müsor*, legkiválóbb *énekesek*, cigányzenekarok. Jegyek 1.50-től az összes jegyirodákban és *Koncertnél* (IV., Váci-u. 23.).

*

Koncert rendezései:

Magaloff-Luzzato, holnap

V. 8. *szonátaest. Brahms:* A-dur, *Beethoven:* c-moll, *C. Franck. Zongorabérlet* VIII.
Varga Tibor hegedüest 29.

FARAGÓ vezényel és közreműködik **30-án.**
Bp. Hangv. Zenekarral V. 8.

MOZI

Kádár kontra Kerekes

Décsi. Casino. Kádár: doktor Kádár! Teljes neve: doktor Kádár Erzsi. Kerekes: *Szilassy László.* Még a „kontra" névre is hallgat valaki, Kontra Gábor: *Mály Gerő.* Ha mindjárt megjegyezzük még, hogy Kádár Erzsi doktort *Tolnay Klári* játssza, már el is mondottuk, miért lesz sikere ennek a filmnek. Ötletes, vidám és mulatságos igénytelen történet, itt-ott bohózatos, könnyü hatásokat kereső, néhol pedig hézagos és ennek folytán többször szakadozott, de egészben véve vig és mulattató. Egy örökség körül zajlik a mese, egy örökség körül, amely csak a — holdban van, de mégis sikert, szerencsét és boldog házasságot jelent végül az élettel férfiasan küzdő fiatal doktorkisasszonynak. *Tolnay Klári* áll a cselekmény központjában, friss és bájos, akár egy csokor tavaszi virág. Egy-két csinos melódia is disziti a filmet, különösen a visszatérő keringődallam érdemli a megemlitést. Az uj magyar film *Asztalos Miklós* munkája, rendezője *Ráthonyi Ákos.* **(—kas)**

• **Mozgalom a mozi-nevek megmagyarositása érdekében.** A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete még 1940 év elején mozgalmat indított az idegenhangzásu mozinevek megmagyarositása érdekében. A mozgalom részben eredményesnek bizonyult, mert a pestvidéki mozisok legutóbb egyöntetüen megváltoztatták az idegenhangzásu mozineveket és mozijaikat a magyar történelem kiemelkedő alakjainak nevéről nevezték el. A Hivatásszervezet most megismétli mozgalmát és felszólitja a budapesti mozik uj szellemi vezetőségét, hogy a pestvidéki mozik példája nyomán a fővárosban is hajtsák végre a szükséges névváltoztatásokat. Az általuk ajánlott megoldás szerint *minden idegennevü mozi egy-egy még megszállás alatt lévő magyar város nevét venné fel.*

SPORT

Kijelölték a magyar labdarugó keret tagjait

Rövid idő előtt még azt tervezte a labdarugószövetség, hogy nem jelöl ki előzetesen keretet a németek elleni budapesti mérkőzésre, hanem közvetlenül az utolsó forduló után végleges csapatot nevez meg.

Most azonban mégis ugy döntött a szövetség, hogy a szükséges előkészületek miatt tizennyolc játékost jelöl ki és ezek a válogatott mérkőzés előtti hetet *Diósgyőrött* együtt töltik el.

A kijelölt tizennyolc játékos közül tizenkettő fővárosi, illetve környékbeli, mig hat vidéki.

Kapus: *Vécsey* (Kispest) és *Tóth* (Szeged).

Hátvéd: *Balogh II* és *Biró* (Ujpest), *Olajkár II* (WMFC) és *Kispéter* (Szolnok).

Fedezet: *Pázmándy* (Elektromos), *Nagymarosi* és *Mészáros* (Ujpest), *Dudás* (WMFC) és *Szücs* (Szolnok).

Csatár: *dr. Sárosi és Gyetvai* (Ferencváros), *Kincses* (Gamma), *Marosvári* (WMFC), *Füzér* (Diósgyör), *Tihanyi* (Sz. Vasutas) és *Bodola* (Nagyvárad).

A labdarugóbajnokság egy héttel a német mérkőzés előtt

Május első vasárnapján tartják Budapesten a tavaszi labdarugóidény egyetlen válogatott mérkőzését a magyar válogatott és a német birodalmi együttes között.

A végleges kijelölésre a 18 főnyi keretből a vasárnapi mérkőzéseken mutatott formák lesznek irányadók. Örvendetes tehát, hogy a mérkőzések zöme Budapesten s a környéken lesz, vidéken csak Szolnok, Salgótarján és Szeged mérkőzéseit kell figyelembe venni.

A zürichi mérkőzés alapján elsősorban fontos az Ujpest—Nagyvárad mérkőzés, mert Ujpest megbizható védelmével szemben a kitünő hirü nagyváradi támadósor bizonyságot tehet képességeiről. Legutóbb ugyan a nagyváradi csatársor erősen tartalékos volt, mégis nagy érdeklődéssel várható Sárvári, Bodola és Tóth III, esetleg Haláti szereplése. Itt szóba jöhet még a keretbe nem jutott Szusza és Zsengellér is.

Salgótarjánban a keret két csatára is szerepel: dr. Sárosi és Gyetvai, Szegeden a Vasutasnál Tihanyi, Szolnokon a diósgyőri Füzér, a szolnokiak közül pedig Szántó és Kolláth.

Kispesten az élen álló csepeli WMFC játszik, az utóbbi csapatban szerepel három kerettag is: a védelemben Olajkár, a fedezetsorban Dudás és a támadósorban Marosvári, aki ujonc volna a válogatott csapatban.

Egy hétre még engedélyezték a labdarugók vasuti kedvezményét

A labdarugószövetség a vasuti kedvezmények megvonásának ügyét egyesületközi értekezlet elé vitte, mert az első vasárnap szerzett tapasztalatok után kétségtelennek látszott, hogy a bajnokság lebonyolitása veszélyeztetve van.

Időközben, utolsó pillanatban, az államvasutak a mult vasárnapra a kedvezményt engedélyezték, de erről már a legtöbb egyesület szombat délután nem szerezhetett tudomást, illetve a megfelelő intézkedést nem tehette meg.

A nemzeti bajnokság második és harmadik osztályának csoportjaiban mintegy másfél tucat mérkőzés el is maradt. Az államvasutak most a jövő vasárnapra, tehát egyetlen alkalomra ujból megadták az engedélyt, amit a szövetség és az érdekeltek nagy örömmel fogadtak, de miután nem generális intézkedésről van szó, a harmadosztályu egyesületek, ugyszintén a vidéki körzetek egyesületei részére a szövetség a mérkőzések szünetelését engedélyezte.

Vasárnap tehát a labdarugásban csak a nemzeti bajnokság első és második osztályu mérkőzéseit, valamint a budapesti kerület mérkőzéseit rendezik meg és az államvasutak további döntésétől függ a bajnoki rendszer többi részében a mérkőzések további folytatása vagy végleges megszüntetése.

A vasárnap délután őtkor Ujpesten, a stadionban kezdődő Ujpest—Nagyvárad nemzeti bajnoki labdarugómérkőzésre jegyek elővételben kaphatók a Pesti Hirlap Vilmos császár-ut 78 sz. alatti főkiadóhivatalában.

A labdarugók gyorsaságáról tart jövő kedden a labdarugószövetségben előadást dr. Misángyi Ottó, a sportközpont vezetője.

LÓVERSENY

Versenytéri hirek. A rákosi versenytér első helyén, miután az uj fogadási pénztárépület elkészült, a fogadási be- és kifizető pénztárakat átcsoportositották. Ennek az átcsoportositásnak a nagytribün földszintjén lévő pénztárak áldozatul estek. Ezek a pénztárak a multban a fogadók kényelmét szolgálták: közel voltak a nézőtérhez és — fedett helyen voltak. Esős, rossz időben a tribünön elhelyezkedett közönség fölkereshette a földszinti pénztárakat anélkül, hogy a szabad ég alá kilépett volna. Most az uj rend mellett az első helyen esős időben mindenki megázik, aki fogadni akar, ha csak fel nem megy a nagytribün legfelsőbb emeletére. A befutó-fogadásokra szolgáló pénztárak körül a régi rend idején az ugynevezett „megafon-oddsok" és a befutókvóták egy fekete tábláról olvashatók voltak. Miután a jelenlegi fogadási rendszer mellett a könyvesek oddsai sokszor befolyásolják a totalizatőrnél lebonyolitott fogadásokat, igy az odds- és a kvótatáblára a fogadási pénztárak környékén a jövőben is szükség van. A lovaregyleti pálya ujitásairól a közönséget kellően nem tájékoztatták. Igy például kevesen tudják, hogy a Lovaregylet az elsőhelyü nézőtéren mozgó ticketbeváltót is üzembe helyezett. A célbirói tornyok átépitése azonban, sajnos, elmaradt. (Káposztásmegyeren már épitik az uj célbirótornyot.) A célbiró ugyanis jelenlegi helyén nem ül olyan magasan, hogy a célvonal felé közeledő, sokszor széles, tömött mezőnybe idejében „betekinthessen" s megállapithassa, hogy az élvonalban az elsőségért milyen lovak küzdenek. Ha nagy a mezőny és a hendikepekben jól kisulyozott lovak, néha szinte egyvonalban történnek a célvonal felé, elmaradhatatlanul szükséges, különösen ha a célbirótoronynak nincs célfotó-berendezése, hogy a célbiró idejében áttekinthesse az élen küzdő lovakat. Sőt, az igazgatói páholy fölemelése is nagyon célszerü lenne.

A csütörtöki ügetőversenyek

Esélyek: I. Élharcos—Igéret. II. Gyertyán—Jónás-hajt. III. Dana B.—Ballada. IV. Pezsgő-fogat—Előre-fogat. V. (Cirkáló)—Csapláros—Ohió. VI. Kovács I.-idom.—Fontos. VII. Elimár D.—H. Palo. VIII. Ballada—(Ciráda Mir)—Csakugyan. IX. Pamuki Barnalány—Csatár II. X. Udvarbiró—Fergeteg W.

KÖZGAZDASÁG

Biztositották Erdély kukorica vetőmag szükségletét

Erdélyben az emberi táplálkozásban is nagy szerepet játszik a kukorica. Éppen ezért báró Bánffy Dániel földmivelésügyi miniszter mindent megtett, hogy kellő mennyiségü vetőmag kellő időben álljon rendelkezésre, sőt a tavalyi rossz idő és az árviz miatt megmunkálás nélkül maradt alkalmas földre is legyen elég kukorica-vetőmag.

Erdély nyolc vármegyéjében gondoskodott a földmivelésügyi minisztérium erdélyi kirendeltsége arról, hogy megvalósuljon a miniszter elgondolása. Elsősorban a kukoricával való takarékoskodást valósitják meg, majd kellő felvilágositással szolgálnak arra vonatkozóan is, hogy a gazdák helyesen járjanak el a kukoricával. A „kukorica szakszerü termelése" cimü füzetet dijtalanul osztották ki az érdekeltek között. Az erdélyi kirendeltség egyik kötelességének tartja a kukorica nemesitését is, de arról sem feledkezik meg, hogy olyan vetőmagot adjon a gazdáknak, amely rövid idő alatt is értékes termést ad.

Rendelet a rézgálic áráról. A hivatalos lap szerdai száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a rézgálic legmagasabb gyári, viszonteladói és fogyasztói árának megállapitásáról. A rendelet szerint a 98—99 százalék kristályos rézszulfátot tartalmazó nagykristályos rézgálic legmagasabb gyári ára, forgalmi adóváltsággal és csomagolással 100 kilogrammonkint 175 pengő, legmagasabb viszonteladói ára 100 kilogrammonkint 183, legmagasabb fogyasztói ára pedig kgrammonkint 1.90 pengő. Az aprókristályos rézgálic ára a fenti áraknál 100 kg-kint egy pengővel alacsonyabb, a brikett rézgálic ára pedig egy pengővel magasabb. A kereskedők kötelesek a birtokukban lévő rézgálickészlet után 100 kilogrammonkint 60 pengőt, a „Mütrágyát Értékesitő rt. rézgálic árkülönbözeti számla, Budapest" elnevezésü 20078 számu postatakarékpénztári csekkszámlán a rendelet hatálybalépésétől 15 napon belül befizetni. Ez a kötelezettség nem terjed ki azokra a kereskedőkre, akiknek rézgálickészlete az 50 kilogrammot nem haladja meg.

A nagykereskedelmi árak és a létfenntartási költségek indexe márciusban. A Központi Statisztikai Hivatal a következő március havi gazdaságstatisztikai adatokat közli: A nagykereskedelmi árak indexszáma — az 1929 évi árakat 100-zal véve egyenlőknek — március végén 144.4 volt az előző havi 142.2-vel szemben. — A létfenntartási költségek indexe — az 1913 évi árakat 100-zal véve egyenlőknek — március végén lakbérrel együtt számitva az előző havi 148.0-ról 149.8-ra, lakbér nélkül számitva az előző havi 167.4-ről 169.8-ra emelkedett.

Épitészeti kiállitás. A Magyar Épitőmesterek Egyesületének épitőtechnikusok szakosztálya májusban a Nemzeti Munkaközpont nagytermében épitészeti kiállitást rendez. A kiállitási anyagot legkésőbb az alakuló közgyülés napján, ápr. 29-én este 8 órakor Irányi-utca 17. I. em. alatt kell benyujtani.

Termény- és áruplac

A vásárcsarnokok és nyilt piacok kicsinybeni árai. Szalonna, zsirnak való, bőrrel 264, bőr nélkül 284, zsir 330, háj 310. Élő baromfi: tyuk 330, csirke 390, lud 380, ruca 350, pulyka 310. Tisztitott baromfi: tyuk (beles, bél nélkül) 350—375, csirke (beles, bél nélkül) 460—492, lud, hizott 420, ruca, hizott 390, pulyka (kakas-jérce) 340—350. Tojás: tea 10 drb.-ig drb. 18—19, 11 drb.-tól kg. 360, főző 10 drb.-ig drb. 16—17, 11 drb.-tól kg. 330, repedt 10 drb.-ig drb. 16—17, 11 drb.-tól kg. 320. Halak: ponty, élő, nagyság szerint 305—365, jegelt és nem élő 260—300. Tej és tejtermékek: teljes tej (kannatej) liter 42, tejföl liter 180, teavaj édes tejszinből (tömb) kg. 540, pasztőrözött tejszinből (tömb) 500, tehénturó, sovány 100—120. Kenyér: egységes buzakenyér 48, egys. buzakenyér, községi 46, egys. rozskenyér, községi 46. Szárazfőzelék: lencse 84—104, borsó, sárga, feles 102, bab, fehér, aprószemü 74, borsó, zöld, feles 86. Zöldségfélék: burgonya: Gülbaba 19, nyári rózsa 20, őszi rózsa 18, Ella és sárga 17, kifli 26, fojtott vörös 23, fojtott fehér 27. Vöröshagyma, makói 32, fokhagyma 78—100, fejeskáposzta 40—56, kelkáposzta 66—90, savanyukáposzta 40, petrezselyem és sárgarépa vegyesen 56, kalarábé 100—170, sóska, szabadföldi 130—200, paraj 120—200, petrezselyem 66, kalarábé, ujdonság drb. 50—180, zöldhagyma csomó 12—38, hónapos retek csomó 30—100, fejessaláta, melegágyi drb. 20—30, spárga, ujdonság kg. 240—600, sárgarépa 46. Gyümölcs: alma, nemes faj 200—480, közönséges 140—260, narancs, vörösbélü 240—320, sárgabélü 160—260, dió, héjas, 37%-os 234—246, dióbél, csemege 800, dióbél I. rendü 770 filiér kg.-ként.

Főszerkesztő: Dr. LÉGRÁDY OTTÓ
Felelős szerk.: Dr. BENDA JENŐ

Betegek

többnyire székrekedésben is szoktak szenvedni. Vigyázzunk ilyenkor a rendes emésztésre. Betegségben szükséges a **DARMOL**

Csiz jód - bróm - konyha - sós gyógyfürdő
Idény V. 10-IX. 30. (Gömör m.) Olcsó előidényárak. **Kérjen prospektust.**

Kelenföldi postahivatalban felejtett levéltáska megtalálóját kérem,
hogy a rám nézve életfontosságu tartalmát a benne lévő cimre 100 pengő ellenében leadni sziveskedjék. Az illető ur személyleirása és telefonbeszélgetési ideje pontosan megvan. (F. hó 22-én reggel 8 órakor volt.) Az általa hivott szám nyomozva van.

Keresünk vastartályokat:
1 drb. 20 m³, 2 drb. 10 m³-es földbe süllyeszthető tartályt, 1 drb. 3 m³-es négyszegletes tartályt. „Ár- és méretmegjelöléssel 2803" jeligére a főkiadóba.

ERETTSÉGIZETT, JOMEGJELENÉSU URILÁNY, teljesjogu keresztény, ruhaszalonba, esperessóba stb. vezetőnek elmenne. „Széleskörü ismeretség 2805" jeligére főkiadóba.

OLCSÓ JEGYAKCIÓNK

Tahiti gyöngye

a Fővárosi Operettszinház emelkedő sikerü operettje e héten már csak ma és pénteken szerepel olcsó jegyakciónk müsorán. A Pódium tavaszi müsorát már csak tiz napig játssza az utolsó előadásait szombat estét kivéve, jegyakciónk is adja. A Vidám Szinház „Leány a talpán" cimü operettje ma és pénteken szerepel müsorunkon. A Kamara Variétéből a „Sztárszanatórium" valamennyi előadását beiktattuk. A Komédia „Hinta-palinta" cimü revüjét ma és pénteken nyujtjuk közönségünknek.

*

Jegyakciós előadásaink rendjét a müsortáblázatban vastag betükkel emeljük ki.

*

Jegyárusitás. Vilmos császár-ut 78. (Telefon: 1—123—95—94—93). — Erzsébet-körut 1. (Telefon: 225—686). — Apponyi-tér 5. (Tel.: 1—833—99). — Krisztina-körut 133. (Telefon: 1—509—24).

SZINHÁZAK	OPERA (3, 1/28)	NEMZETI (3, 1/28)	VIG (1/24, 8)	PESTI (4, 8)	UJ MAGYAR (1/24, 8)	FŐVÁROSI (1/24, 8)	MADÁCH (1/24, 8)	PÓDIUM (5, 1/29)	VIDÁM SZ. (4, 8)	KAMARA VAR. 1/24, 1/29)	KOMÉDIA (1/25, 1/29)
Csütörtök	André Chénier B.24.	Bánk hűsége XII. 14.	Tábornok D.	Tüzvész	Vén diófa	**Tahiti gyöngye**	Jelzőtüz	**Uj müsor**	**Leány a talpán**	**Sztárszanatórium**	**Hinta-palinta**
Péntek	Filharm. hangv.	Árm. és sz. VI. 15. (7)	Tábornok L.	Bolond Ásvayné	Vén diófa	**Tahiti gyöngye**	Jelzőtüz	**Uj müsor**	**Leány a talpán**	**Sztárszanat.**	**Hinta-palinta**
Szombat	Bűvös szekr. D. 22.	Dárday-ház (Bem.16.)	Tábornok	Tüzvész	Vén diófa	Tahiti gyöngye	Jelzőtüz	Uj müsor	Leány a talpán	**Sztárszanat.**	Hinta-palinta
Vasárnap d. u.:	**Romeo és Julia**	Sasfiók	Naplemente	Bolond Ásvayné	Vén diófa	Tahiti gyöngye	Jelzőtüz	Uj müsor	Leány a talpán	**Sztárszanat.**	Hinta-palinta
Vasárnap este:	Trub. (vend.c. B. 4.)	Dárday-ház I. 16.	Tábornok V.	Bolond Ásvayné	Vén diófa	Tahiti gyöngye	Jelzőtüz	**Uj müsor**	Leány a talpán	**Sztárszanat.** (1/47, 9)	Hinta-palinta

VIG. Szombat délután: Kit szeretek? (szomb. d. u.-i bérl. II. sor.) (1/24). — **KAMARA.** (1/24, 3/48). Naponta: Koncert. — **ANDRÁSSY.** (1/24, 8). Naponta: Viharos szerelem. — **VÁROSI.** Csütörtök: Sasfiók (Nemzeti vend. ját. D. bérl. 6.) (3/48). — Péntek: Északiak (Nemzeti vendégját. E. bérl. 6.) (1/28). — Vas.: Északiak (Nemzeti vendégját. G. 10.) (1/211). — Magyar nótakivánsághangverseny (4). — Vidám katonazenekari est (1/28). — **NEMZETI BÁBSZINJÁTÉK** (Podmaniczky-u. 8.) (4, 8). Naponta délután: Ezüstfurulya. — Naponta este: Kacagó est. — Hétfő délután és este: Toldi.

SZINHÁZAK MÜSORA

Opera. André Chénier. Giordano 4 f. dalm. (Pataky, Rigó M., Losonczy) (B. bérl. 24.) (1/28). — **Nemzeti.** Bánk hűsége. Grillparzer 3 f. szomoruját. (Lehotay, Tőkés A., Somogyi E.) (XII. bérl. 14.) (1/28). — **Vig.** A tábornok. Zilahy 3 f. szinm. (Tasnády I., Ajtay, Szilassy) (D. bérl.) (8). — **Kamara.** Koncert. H. Bahr 3 f. vigj. (Makay M., Uray, Dayka M.) (3/48). — **Uj Magyar.** Vén diófa. Szilágyi—Fényes 3 f. operettje (Fedák S., Földényi, Simor E.) (8). — **Fővárosi.** Tahiti gyöngye. Segesdy—Dolecsko 3 f. operettje (Barabás S., Latabár A.) (8). — **Madách.** Jelzőtüz. Robert Ardrey 3 f. szinm. (Greguss, Sennyey V., Várkonyi) (8). — **Andrássy.** Viharos szerelem. M. Devellis — Losonczy D. 3 f. zen. boh. (Muráti L., Hajmássy, Latabár K.) (8). — **Pesti.** Tüzvész. Keith Winter 3 f. szinját. (Mezey M., Tolnay K., Páger) (8). — **Vidám Szinház.** Leány a talpán. Molnár—Eisemann 3 f. zen. vigj. (Kiss M., Kertész, Somogyi N.) (8).

MOZIK MÜSORA

ÁTRIUM. (T. 183-034.) 3-ik hétre prol. **Dr. Kovács István.—Tábori levelezőlap.** (1/26, 1/28, 1/210; szomb., vas., ünn.: 1/24-kor is).

BELVÁROSI HIRADÓ. (T.: 181-244.) **Az érc pokla. Betontörők. Tengeralattjárók. Magyar, Ufa és Luce hiradók.** D. e. 10-től éjfélig.

CASINO. (T.: 135-329.) **Kádár kontra Kerekes** (1/26, 3/48, 3/410; szomb., v., ü.: 1/24-kor is).

CITY. (T.: 111-140.) 3-ik hétre prol.! **Dr. Kovács István. — Tábori levelezőlap.** 3/46, 3/48, 3/410; szomb., v., ü.: 3/4-kor is).

CORSO. (T.: 182-818.) **Az 5-ös számú őrház** (1/26, 1/48, 1/210; szomb., v. ü.: 1/24-kor is).

CORVIN. (T.: 138-988.) **Az 5-ös számú őrház** (5, 1/48, 1/210; szomb., v., ü.: 3/4-kor is).

DÉCSI. (T.: 125-962.) **Kádár kontra Kerekes** (1/26, 1/28, 1/210; szomb., v., ünn.: 1/24-kor is).

FORUM. (T.189-543) **Leányálmok.** (1/26, 1/28, 3/410; szomb., v., ünn.: 3-kor is).

HIRADÓ. (T.: 222-499.) **Az érc pokla. Az utitársak. Tengeralattjárók. Magyar, Ufa és Luce hiradók.** D. e. 9-től éjfélig.

KAMARA. (T.: 423-901.) **Kisértés.** (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10.) Első három mérsékelt.

OMNIA. (T.: 130-125.) 3-ik hétre prol.! **Itél a dzsungel** (5, 1/48, 1/210; szomb., vas., ünn.: 3-kor is).

PALACE. (T.: 221-222.) 3-ik hétre prol.! **Mellékutca.** (Naponta: 11, 2, 4, 6, 8, 10). Első három mérsékelt.

RÁDIUS. (T.: 122-098.) **Diákévek** (1/26, 3/48, 3/410; szomb., v., ü.: 1/24-kor is).

ROYAL APOLLO. (T.: 222—002.) 3-ik hétre prol.! **Dr. Kovács István** (3/46, 1/28, 3/410; szomb., v., ü.: 3-kor is).

SCALA. (T.: 114-411.) 3-ik hétre prol.! **III. Richárd** (3/46, 1/28, 3/410; szomb., vas. és ünn.: 3-kor is).

URÁNIA. (T.: 146-046.) **Tengeri farkasok** (5, 1/48, 1/210; szomb., v. és ünn.: 3/43-kor is).

MÁSODHETES MOZIK

Admiral. Talpig uriember (11, 1/22, 1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Alkotás.** Cigány (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Anna.** Igy élni jó! (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Astra.** Szűz és a gödölye (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Belvárosi.** Bizsu (4, 6, 8, 10). **Budai Apolló.** Néma kolostor (1/25, 3/47, 9). **Capitol.** Maláji kalózok. 2-ik hétre prol.! (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Elit.** Miért? 2-ik hétre prol.! (4, 6, 8, 10). **Homeros.** Congo Maise (1/24-től folyt.). **Ipoly.** Bizsu (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Józsefvárosi.** Néma kolostor (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Lloyd.** Behajtani tilos (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Nyugat.** Bizsu (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Odeon.** Néma kolostor (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Otthon.** Bizsu (1/24, 1/26, 3/48, 1/210). **Rialtó.** 2-ik hétre prol. La Conga (11, 1, 3, 1/26, 1/26, 1/210). — **Simplon.** Behajtani tilos (1/24, 1/26, 1/28, 1/210). **Tiszti Kaszinó.** Ápr. 23-án és 25-án: Behajtani tilos. 28-án: Nevadai hajtóvadászat. 30-án és május 3-án: Igy is lehet repülni (1/25, 3/47, 9). — **Tivoli.** Néma kolostor (3/44, 3/46, 3/48, 3/410). **Turán.** Egy tál lencse (11, 1/22, 4, 6, 8, 10).

RÁDIÓ MÜSORA

Budapest I. csütörtöki müsora. 6.40 Torna. 7 Hir. Lemezek. 10 Hir. 10.15 Szalonzene. 11.10 Vizj. 11.20 Szór. zene. 11.40 Elbeszélés. 12 Harangszó, Fohász. Himnusz. 12.10 Melles-zenekar, közben 12.40 Hir. 1.20 Idői. Vizj. 1.30 Honvédeink üzennek. 2 Zongora. 2.15 Dalok. 2.30 Hir. 2.45 Müsorok. 3 Árak. 3.20 Szór. zene. 3.45 Ruszin óra. 4.45 Idői. Hir. 5 Hirek szlovák és ruszin nyelven. 5.15 Énekkar. 7.35 Háztartási tanácsadó. 6 Tánczene. 6.45 Külügyi negyedóra. 7 Hir. 7.20 A Rádió köszönti a bajtársi szolgálat első ikerpárját. 7.45 Magyar nóták zongorán. 8 Baktay Ervin: Körösi Csoma Sándor c. hangjátéka. 9.40 Hir. 10.10 Szalonzene. 10.40 Magyari Imre lemezei. 11 Hirek idegen nyelveken. 11.25 Rossini-nyitányok. 12 Hir. 12.15 Üzen az otthon. **Budapest II.** 4.15 Szór. zene. 5.40 Énekkar. 6 Előadás. 6.30 Hárfakettős. 6.50 Rádiózenekar. 7.40 A Budapest Székesfővárosi Felső Zeneiskola 30 éves jubileumi estje. A szünetben kb. 8.30 Hir.

Rejtélyes diáktragédia Szegeden

Egy bölcsészhallgató agyonlőtte barátját, azután öngyilkos lett

Szeged, ápr. 22. *(A Pesti Hirlap tudósítójának telefonjelentése)* Ma délelőtt 10 órakor a Horthy Kollégium takarítószemélyzete arra lett figyelmes, hogy a második emeleti 219-es szobából lövések zaja hallatszik. Feltörték az ajtót. A szobában vérbefagyva találták *Hegedüs Tibor* másodéves bölcsészhallgatót és *Benke József* negyedéves tanárképzős főiskolai hallgatót. Hegedüs Tibor 21, Benke József 24 éves volt. Azonnal értesitették a rendőrséget és a mentőket. A mentők megérkezve megállapitották, hogy Hegedüs Tibor már meghalt, Benke József még él. A sebészeti klinikára robogtak vele, Benke azonban útközben meghalt.

A tragédiát a következőképpen rekonstruálták. Benke József reggel 9 órakor három szobatársával eltávozott hazulról, hogy órára megy, később azonban visszatért a 219-es szobába, ahol Hegedüs Tibor tanult. Amikor belépett a szobába, magára zárta az ajtót. Heves szóváltás játszódott le a fiuk között. Hogy miről volt szó, nem tudják. Ezután dördültek el a lövések.

Megállapították, hogy Benke három lövést adott le Hegedüsre. Egy a karján, egy a mellén, egy pedig a nyakszirtjén érte a menekülő Hegedüst. Amikor barátját lelőtte, Benke lefeküdt az ágyra és mellelőtte magát. Iróasztala fiókjában egy bucsulevelet találtak, amiből arra következtetnek, hogy készült tettének elkövetésére. A levélben csak annyi volt, hogy ő a felelős az eseményekért, ne hibáztassanak senkit és kéri, hogy egészen egyszerüen temessék el.

A gyilkosság, illetve öngyilkosság okára nézve semmi bizonyosat nem lehet tudni. A két fiatalember régebben jóbarátságban volt. Utóbbi időben azonban elhidegültek egymás iránt. Többen hallották, hogy ingerült szóváltások is voltak közöttük, ezek azonban veszekedéssé nem fajultak. A rendőrség most abban az irányban folytatja a nyomozást, hogy megállapitsa, mi a gyilkosság, illetve öngyilkosság oka. Benke egy hatmilliméteres hatlövetü forgópisztollyal követte el tettét.

— A hustalan étrend hasznosságáról vitatkoznak mostanában sokat a svájci tudósok és minduntalan felvetődik a kérdés: igazuk van-e a vegetáriánusoknak? Igaz-e, hogy a hustalan életmód fokozza a kitartást, a bátorságot, általában a harci erényeket? Eddig még nem tudtak megegyezni, de a hustalanság bajnokai hivatkoznak arra, hogy a mostani háboruban kitünt nemzetek többnyire növényi eledelen élnek. A németek sok burgonyát és kelt fogyasztanak, az olaszok gyümölcsöt és tésztanemüeket, a japánok pedig halon kivül elsősorban rizst.

— A termelői fakészletek bejelentése. A hivatalos lap csütörtöki száma közli a földmivelésügyi miniszter rendeletét a termelői fakészletek bejelentésének ujabb szabályozásáról.

— A japánok burmai előretörésével kapcsolatban sok, eddig ismeretlen népszokást ismert meg a világ ebből a távoli országból. Igy például akadnak ott buddhista szerzetesek, akik csak látszólag olyan szegények, mint amilyennek mutatják magukat. Hiveik adományából idők folyamán jelentékeny pénzösszegekre tettek szert, s ezeket aranyra váltják be. Aranykincsük megőrzésére azonban nem találtak jobb helyet saját — bőrüknél. Késsel bevágásokat ejtenek a bőrön, azokat szinte zsebszerüen tágitják ki s ezekbe csusztatják az aranytallérokat. Rájuk valóban illik a mondás: „Még a bőre alatt is pénze van!"

— Metilalkoholt loptak. Az Acetio Vegyiművek r. t. Fertő-utca 5. számu telepén az iparvágányon álló egyik ciszterna-vagon rézcsapját szerdán reggel ismeretlen tettes ellopta. Ugyanakkor *egy liter metilalkoholt is magával vitt a tolvaj.*

A FIATAL MŰVÉSZGÁRDA NAGY TENGERÉSZ FILMJE
PREMIER MA
URÁNIA

— Tüz a Magyar Filmiroda telepén. Veszedelmes tüz ütött ki szerdán délelőtt a Magyar Filmirodának Könyves Kálmán-körut 15. szám alatti filmgyártó telepén. Az egyik laboratóriumban eddig még meg nem állapitott okból lángralobbant egy filmtekercs, majd meggyulladt még nyolc filmtekercs is. A telep tüzoltósága poroltó készülékkel igyekezett elfojtani a tüzet, az alkalmazottak pedig a már kész tekercseket helyezték biztonságba. Csakhamar megérkezett a tüz színhelyére a fővárosi tüzoltóság is, akik elszigetelték, majd eloltották a tüzet és igy megakadályozták, hogy a lángok más helyiségekre is átterjedjenek.

— A nem magyar tanitási nyelvü gimnáziumok érettségi vizsgálatai. A hivatalos lap csütörtöki száma közli a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletét a nem magyar tanitási nyelvü gimnáziumok érettségi vizsgálatairól.

A rendelet szerint a nem magyar nyelvü gimnáziumokban az irásbeli érettségi tantárgyai a következők: magyar nyelv, az iskola tanitási nyelve, latin és német nyelv. A szóbeli vizsgálaton a tantárgyak a következők: magyar nyelv és irodalom, az iskola tanitási nyelve és irodalma, latin nyelv és irodalom, mennyiségtan, történelem és természettan.

A német tanitási nyelvü gimnáziumokban az irásbeli érettségi vizsgálatok tantárgya a magyar, a német és a latin nyelv. Szóbeli érettségi vizsgálatot magyar nyelvből és irodalomból, latinból, német nyelvből és irodalomból, történelemből, mennyiségtanból és természettanból kell tenni.

Az ujverbászi német és az ujvidéki szerb gimnáziumok tanulói, amennyiben az idén juniusban állanak érettségi vizsgálatra, a magyar nyelvből és irodalomból ráérnek szeptemberben vizsgázni.

— Rendőri megbizottakat kell Bulgária lakóházaiban portásokul alkalmazni. Szófiából jelentik: A bolgár belügyminiszter elrendelte, hogy az egész országban minden olyan lakóházban, ahol négynél több lakás van, továbbá a szállókban és éjjeli mulatóhelyeken, iparvállalatoknál és más épületekben, ahol sokan tartózkodnak, portásokat kell alkalmazni, akik a rendőrség megbizottai legyenek. Ezeknek a portásoknak többek között az lesz a feladatuk, hogy gyanus személyek látogatását, vagy tiltott összejövetelek megtartását ellenőrizzék.

— Halálos közlekedési balesetek. Szerdán délelőtt a Kerepesi-uton a Keletipályaudvar felé haladt kerékpárjával Muzsai Zsigmond hentessegéd. Az arra robogó helyiérdekü vonat egyik kocsijában fölfedezte egy nőismerőset, akinek integetni kezdett. Eközben elvesztette egyensulyát és kerékpárjával a szerelvény egyik kocsija alá került, amelynek kerekei valósággal kettészelték a testét. — Tóth Lászlóné csepeli vásári árus a vámmentes kikötő védőgátjánál levő háza kertjében dolgozgatott. Egyszerre csak észrevette, hogy a malaca felszaladt a töltésre. Az asszony utána futott, ugyanakkor haladt arra egy tolató mozdony, amely az asszonyt halálra gázolta.

— Megjelent a Corvina olasz-magyar folyóirat legujabb száma. Az első cikk a kormányzóhelyettes választásáról emlékezik meg, közli életrajzát és méltatja ifj. Horthy István egyéniségét és érdemeit. A gazdag képanyaggal diszitett szám igen változatos tartalmu.

— Nemzetközi kutyakiállitás Budapesten. A Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete máj. 3-án rendezi tavaszi nemzetközi győztes ebkiállitását. A kiállitásra benevezhető bármely 8 hónapos kort betöltött, elismert fajtához tartozó eb. A kiállitáson résztvevő ebeket ápr. 25-ig kell bejelenteni Ilosvai Hollósy Lajos gazd. főtanácsosnál, az egyesület központi irodájában, Budapest, Rákóczi-ut 29.

— Halálozás. Dr. *Szegő Béla* m. kir. kormányfőtanácsos, MFTR igazgató, ny. MÁV igazgatóhelyettes ápr. 21-én elhunyt. Temetése ápr. 23-án d. u. 4 órakor lesz a Farkasréti-temetőben. Dr. Szegő Béla 1936-tól, mint a MFTR pénzügyi szolgálatának vezetője fejtett ki a magyar folyamhajózás terén értékes munkásságot.

Dietz Miklós okl. mérnök, ny. miniszteri tanácsos, a mátészalkai államépitészeti hivatal több mint egy évtizedig volt vezetője, emléklapos százados, több hadi kitüntetés tulajdonosa, április 17-én 69 éves korában hosszas szenvedés után Nyiregyházán elhunyt.

B. Takács Józsefné sz. Pollák Teréz sok szenvedés után tragikus hirtelenséggel Mezőturon elhunyt. Kedden temették el nagy részvét mellett.

Nagymadi és várbogyai *Bogyay Andor* április 20-án 68 éves korában baleset következtében Székesfehérváron meghalt. Szerdán temették el nagy részvéttel.

Egyesületek és előadások

Giuseppe Tucci előadása. Róma alapitásának 2695. évfordulója alkalmából a magyarországi Olasz Kulturintézet ünnepélyt rendezett, amelyen *Giuseppe Tucci* olasz akadémikus, akit a kolozsvári egyetem a Körösi-centenárium alkalmából diszdoktorrá avatott, nagyhatásu beszédet mondott „Olaszország, mint a keleti és nyugati kultura közvetitője" cimmel. Rámutatott arra, hogy Európa számára az Ázsia felé vezető utakat olasz felfedezők és kutatók nyitották meg. Az olasz szellem csak adott Ázsiának és befolyását ugy Indiában mint Kinában megtalálhatjuk.

A Magyar-Német Társaság az Országház delegációs termében előadóülést rendezett, amelyen *Harmjanz Henrik* berlini egyetemi tanár „Közösség és kultura" cimen előadást tartott. *Tasnádi-Nagy András*, a Magyar-Német Társaság elnöke üdvözölte az előadót. Kiemelve, hogy a német tanár mindig különös rokonszenvet mutatott a magyarság iránt. Ezután Harmjanz Henrik megtartotta előadását, amelyet a jelenlévő előkelő közönség nagy tetszéssel fogadott.

— Rendőri hirek. Szerdán délután a Váci-utca 45 sz. ház elől ellopták a Haasz Ottó nyomdai müintézet biciklijét, amelyen különböző üzleti iratokon kivül egy perzsabunda volt 6—7000 pengő értékben. — Szerdán délután a Margithidnál egy 20 év körüli nő holttestét fogták ki a Dunából, akiben egy belvárosi szalontulajdonosnő fölismerte a hugát, Lovászi Mária 22 éves nőiszabót.

Törvénykezés

A Kuria halálra itélt egy rablógyilkost

Az ügyészség rablással párosult két rendbeli gyilkosság büntettével vádolta meg *Kovachich Imre* szegedi városi adóhivatali volt tisztviselőt, aki mult év februárjában meggyilkolta és kirabolta dr. *Csányi Mátyás* orvost és annak édesanyját, özv. *Csányi Sándornét*.

A bünperben megállapitott tényállás szerint Kovachich Imre, aki előkelő családból származik, de már kora ifjuságában indulatos és különcködő volt a természete, az érettségi vizsga után orvosi tanulmányokat folytatott, ezeket azonban hamarosan abbahagyta. Állandó részegeskedése miatt sehol sem tudott elhelyezkedni, ugy hogy évek során át a családja támogatásából élt. Mostoha anyagi helyzetében határozta el, hogy ha kell, a rablógyilkosságtól sem riad vissza. Több oldalról hallotta, hogy dr. Csányi Mátyás orvosnak, akivel korábban jóbarátságban volt, nagyértékü aranyai vannak és ezért ugy döntött, hogy megöli volt barátját és vele együtt mindazokat, akik a merénylet során eléje kerülnek. Elhatározta azt is, hogy ha a rablógyilkosság nem sikerül, Budapestre utazik és itt követ el rablógyilkosságokat. Összeállitott egy hosszu névlajstromot, amelyben kiszemelt áldozatait irta össze. A névlajstrom második helyén szerepel *Karády Katalin*, akiről a vádlott ugy tudja, hogy rendkivül sokat keres és nagyösszegü készpénz van a lakásán.

Kovachich Imre részletesen kidolgozott terv alapján vitte végbe a rablógyilkosságot. Egy kétkilós fejes angol kulcsot vett magához, majd azzal az ürüggyel kereste fel dr. Csányit, hogy a lakást vagy egy részét kénytelen lesz elrekvirálni. *A lakás megtekintése közben hátulról ütötte le az angol kulccsal áldozatát. A zuhanás zajára elősietett özv. Csányi Sándorné, akit az angol kulccsal ugyancsak addig ütlegelt, mig ki nem szenvedett.* A gyilkos ezután átkutatta a lakást, de semmi elvihető értéket nem talált. Mindössze néhány ezüst gyertyatartót és egy arany lorgnont vitt magával. A rablott holmikat elzálogositotta és a kapott pénzből 30 pengőt adott a feleségének. *A gyilkosság után Kovachich rosszul lett, beszállitották a szegedi egyetem idegklinikájára, ahol hamarosan töredelmes beismerő vallomást tett.*

A szegedi törvényszék *Kovachich Imrét kötélháltali halálra itélte.* A szegedi tábla, majd most a Kuria *Hubay-tanácsa* zárt tárgyalás után, de nyilvánosan kihirdetett itélettel *a halálbüntetést jogerőre emelte.* Ezután a Kuria kegyelmi tanácscsá alakult át, amelynek határozata titkos.

— Egy szőrmenagykereskedő és egy nyelvtanárnő valutabünpere. Az ügyészség fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés vétsége cimén emelt vádat dr. Sztehlo István budapesti orvos elvált felesége, Vogelhut Janka angol nyelvtanárnő és Schmideg Leó belvárosi szőrmenagykereskedő ellen. A vádirat szerint Vogelhut Náthán ujpesti lakásán egy házkutatás alkalmával a szennyes ládában nagyösszegü dollárt, angol fontot, svájci frankot és különböző aranyérmeket találtak. Vogelhut Náthán azt adta elő, hogy mindez a leányáé, Vogelhut Jankáé. A valuták mellett külföldi vonatkozásu üzleti levelezést találtak, amely Schmideg Leó üzleti tevékenységével állt kapcsolatban. Egy londoni cég levele értesitette Schmideg Leót, hogy pillanatnyilag milyen összegü fontkövetelése van folyószámláján. Vogelhut Janka az uzsorabiróság Pártényi-tanácsa előtt azzal védekezett, hogy a valutákat néhai Lovrich orvosprofesszortól kapta, aki mellett titkárnői szolgálatot teljesitett. Schmideggel csak abban állt összeköttetése, hogy gyerekeit angol nyelvre tanitotta. Schmideg Leó védekezése szerint beszerzési nehézségek miatt kellett külföldi kereskedőkkel összeköttetésbe lépnie, ilymódon keletkezett bizonyos összegü angolfont követelése. Mindkét vádlott belsmerte, hogy a külföldi követelés be nem jelentésével hibázott. A biróság a bizonyitás kiegészitése végett a tárgyalást elnapolta.

— Fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntette miatt letartóztatnak egy órássegédet. A budapesti ügyészség az alábbi hivatali közlést adta ki:

— Az ügyészség Judovits Béla órássegéd ellen fizetési eszközökkel elkövetett visszaélés büntette miatt az előzetes letartóztatást elrendelte, mert Besztercén, Budapesten és Szászlekencén 1942 március és április havában több esetben összesen 21.400 német márkát vásárolt zugforgalomban s nyereséggel tovább eladta Schwab Gusztáv, Wermescher Félix és Léhni Károly szászlekencei lakosoknak. Amidőn az utolsó esetben 10.000 német márkát akart eladni, a nyomozó hatóság tettenérte. Gyanusitott az előzetes letartóztatási határozat ellen felfolyamodást jelentett be. A nyomozás az ügyben tovább folyik.

III. RICHARD
4. hétre prolongálva! SCALA LÉNA-FILM.

SZINHÁZ-ZENE

A bűvös szekrény — Szerelmi álmok

Az Operaház magyar ujdonságai

A magyar opera története: uttörők hősköltemenye. Erkel zseniális kezdeményezésének hány évtizeden át nem lett méltó folytatása! (Nagyon későn, Poldini vigoperai stilusában csillant fel csak a nemes hagyomány.) A fiatal nemzedék már Bartókra és Kodályra figyel. A két nagymester operaszinpadra irt remek alkotásai nyomán keletkeztek ujabb kisérletek — de mindig csak kisérletek! Szinte már kétséges volt, lehet-e a korszakos vivmányokat életrevaló, közérthető, „kurrens" operai stilus kialakitására felhasználni?

Ugylátszik, mégis csak lehet. Itt van egy magyar vigopera, amely komoly értékelést igénylő művészi szinvonalon, szemnek, fülnek tetsző, értelemmel és kedélynek egyformán kedves eszközökkel szól a közönséghez. Ha a szinházi fátumban van egy parányi logika és egy szemernyi igazság, akkor „A büvös szekrény" nagy és tartós sikert arat nemcsak itthon, de könnyen lehet, külföldön is.

A fiatal szerzők **első** művükkel ugy állnak elő, mint akik „értik a mesterséget". Az operaszerzés alapvető aranyszabálya, hogy szövegiró és zeneszerző, ha már nem egy személy, akkor teljes szellemi kapcsolatban, művészi összehangolásban dolgozzék. Az adott esetben az együttes mintaszerü, sőt rendkivül szerencsés. „A bűvös szekrény" meséjét az Ezeregyéjszaka történetei közül *Farkas Ferenc*, hangszeres művek, kórusok és szinpadi kisérőzenék termékeny, finom leleményü komponistája, maga halászta ki. Ebből a magból pompás szövegkönyvet sarjasztott elő *Kunszery Gyula*, az elmésen verselő, tehetséges poéta. A libretto szerkezete kész *trouvaille*. A négy képre tagolt első felvonásra az egy szinen játszódó második oly csattanósan következik, mint a szonett várakozást keltő négysorosaira a két háromsoros szakasz. Négy férfi eseng a szép Zulejka kegyéért, aki igazságtalanul elitélt szerelmes férjét szeretné kiszabaditani a tömlöcből. A lusta, elhizott kádi, a daliás nagyvezér, a szentesteskedő főmufti s végül az egyszerü asztalosmester — akinél a furfangos menyecske nagy négyrekeszes szekrényt rendel — a baráti segitség fejében mind ugyanazt akarja. Zulejka mindegyiknek aznap estére pásztorórát igér — ő tudja, miféle ravasz hátsó gondolattal. A második felvonásban megtudjuk mi is: miután az elsőnek jelentkező kádiból kihizelegte a szabadonbocsátó irásos parancsot, Zulejka előbb őt, majd többi három hevesvérü udvarlóját sorra becsalja és bezárta a bűvös szekrénybe, maga meg siet a tömlöcbe a hites uráért. Mig odajár, remek alkalom egy „szimfónikus intermezzóra", melybe a csapdába került széptevők zenéleg gyönyörü, de az adott helyzetben annál humorosabb hatásu, láthatatlan kvartettje kapcsolódik. A nagy lármára elősietö háznép kiváncsi és kárörvendő kórusa végül a szerencsésen egymáshoz került házastársak szivéből zengi a vidám komédiát befejező tanulságot és örömeneket.

A cselekmény gyors perdülését segiti elő, tehát ezért is kitünő ötlet a stereotip fordulatokat előre „bekonferáló" odaliszkok szerepeltetése. Ugyanolyan művészi mértéktartás és formaérzék, amellyel a szövegiró dolgozott, jellemzi nagyon előnyösen Farkas Ferenc zenéjét. Semmi fölösleges, semmi henye tulhalmozás nincs ebben a muzsikában. Mégis gyönyörködtető gazdagságot éreztet: a kedély, a lelemény és tudás gazdagságát. „A bűvös szekrény" zenéjében ami „modernség", az természetes, nem fitogtatott, nagyon jellegzetes s ahol kell, jól hangzó szólásmód, ami pedig a tárgyhoz illően „keleties", az a magyar zene őselemeiben gyökeredzik. Hangszerelése finom és beszédes. Énekszólamai fordulatosak, kifejezők. Szövegkezelése több mint helyes és szabatos: a versek elmésségeit is ügyesen kicsenditi. Eleven együtteseket hallunk, — az asztalosok kara és a második felvonás tercettje különösen sikerült — s egy helyen, a második felvonás kezdetén, szinte sajnáljuk, hogy Zulejka édesen induló áriácskájának tulkorán szakad vége.

Zulejka szerepe igy is hálás főszerep, *Orosz Julia* alakitása pedig tökéletes; szép hangu énekesnőnk éneke és játéka asszonyi bájjal és humorral csillog. A négy udvarló közül *Koréh Endre* szinte tartuffei mélységü muftiját emlitjük elsőnek, de kitünő *Maleczky* is a kádi, *Hámory* a nagyvezir, *Rösler* az asztalos szerepében. *Raffay Erzsi*, *Kovács Jolán* és *Dósa Mária* odaliszk-tercettje csupa üde kedvesség. A minden részletében sikerült előadás zenei részéért *Berg Otto* pontos és lendületes karmesteri munkáját illeti teljes elismerés. *Nádasdy Kálmán* rendezése éppoly elmés, szellemes és talpraesett, mint maga a darab, *Oláh Gusztáv* diszletei és jelmezei pedig elragadó harmóniában egyesitik az egyszerüséget és a pompát.

Az est másik bemutatója, a „Szerelmi álmok" cimü táncjáték, *Liszt* örökszép zenéjét szólaltatja meg, sőt *Hanvay Géza* költői elgondolásu meséjének rejtett értelme szerint megjeleniti magát a Művészt, egy romantikus művészélet küzdelmeinek és diadalának látomásaiban. A muzsika, ezuttal minden szabdalgatás nélkül, a „Liebesträume" c. ismert zongoradarab meghangszerelt alakját párositja a „Les Preludes" szimfóniai költeménynyel. A hangszerelési feladatot izléssel oldotta meg *Kenessey Jenő*. Ugyanoly izlésesen dirigálja is az álomjátékot, mely *Oláh Gusztávnak* alkalmat adott Zichy Mihály-szerü képek szinpadra vetitésére, *Harangozó Gyulának* pedig jelképes koreográfiákra. A részint érzelmes, részint ünnepélyes muzsikában kevés a táncos elem. Még leginkább *Ottrubay Melinda* szép szólója emelkedik ki a csoportmozgásokból. *Bordy Bella* és *Vera Ilona* és a művészt alakitó *Zsedényi* játéka is tetszetős.

Lányi Viktor.

Eredeti és érdekes
BESZÁMOLÓK A HADI ESEMÉNYEKRŐL
a legszélesebbkörü legpontosabb
hirszolgálat
KULTURÁLIS, IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI ROVATOK
teszik érdekfeszitővé a
TEMPO
nagy olasz képes folyóiratot mely
MAGYAR NYELVEN
is megjelenik.
Már eddig is hét nyelven jelent meg.
ALBÁN-FRANCIA
GÖRÖG-HORVÁT
NÉMET-OLASZ-ROMÁN
kiadásban
A magyar nyelvü kiadás teljesen külön
MAGYARORSZÁG
részére készül.
MINDENÜTT 30 OLDAL FOLYÓIRAT 40 FILLÉR

* **A kormányzói pár és a Kormányzóhelyettes Ur** kedden este megjelentek az Uj Magyar Szinházban és végignézték *Szilágyi—Fényes* operettjének, a Vén diófának előadását. A főméltóságu vendégek magas tetszésüknek többizben adtak kifejezést.

* **Operaház.** A keddi „Tristan és Isolde" előadását, Némethy Ella lemondása folytán, csak vendég Isolde segitségével lehetett megtartani. A bécsi állami operától sürgönyileg kölcsönkért *Merker Rosa* ebben a hatalmas szerepben — éppúgy mint Kundry-ban — jó ismerőse közönségünknek. Mint a hangja, ez a salaktalanul tiszta, de kissé józan szoprán, ugyanoly világos a szerepfölfogása is. Királyi fönsége, sértett női méltósága még a bájital megivása után is csak kevéssé forrósodik át az érzékek és érzések tüzétől. Zenei mintázása, énekbeszéde azonban példamutatóan wagneri stilusu. Tutsek Piroska is beteget jelentett, de helyette magyar Brangäne: *Budánovics Mária* énekelt, mint mindig, pasztózus altjának drámai átéléstől szinezett zengésével. *Závodszky Zoltán* bensőséges Tristanját és *Koréh Endre* nemes Marke királyát sem kell ujból méltatnunk. Uj volt *Jámbor László* Kurwenal nagyigényü szerepében. A feladat zenei részével széphangu fiatal énekesünk derekasan megbirkózott. De bátrabb beleélés, főként alapos technikai munka is kell még hozzá, hogy lirai jellegü orgánumának erőltetése nélkül meg tudja adni az alak jellemzéséhez szükséges keményebb, zordabb akcentusokat. Első kiállásra, amit nyujtott, máris szép eredmény. *Failoni* vezénylésének ezuttal is teljes Tristan-élményt köszönhettünk. *lv.*

* **A Végh-vonósnégyes hangversenye.** Az ujjáalakult *Végh-vonósnégyes* (Végh—Zöldy—Janzer—Szabó), legifjabb kamarazenei együttesünk, kedden mutatkozott be a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A hangverseny műsorát ugy válogatták össze, hogy a vonósnégyes egyformán igazolhatta finom stiluskulturáját a klaszszikus, romantikus és modern kamarazene tolmácsolásában. Mozart Es-dur, Bartók második és Schubert a-moll vonósnégyeseit hallottuk, gondos, csiszolt, ugy a részletek, mint a felépités szempontjából igen szép előadásban, nemes tónussal kicsendülőn. Sajnálatosnak, szinte érthetetlennek érezzük, hogy egy ennyire teljes és komoly zenei gyönyörüséget nyujtó hangversenyt oly feltünően csekélyszámu közönség előtt kellett megtartani. *(f. j.)*

Válságos ponton a cseh—német tárgyalások

Időjárás: Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Több helyen zivatar, a meleg nyugaton mérséklődik, az Alföldön még tart a hőség

NEMZETI UJSÁG

XX. évfolyam, 147. szám ◆ VASÁRNAP ◆ Budapest 1938 julius 3.

Chamberlain nagy békebeszédet mondott — Kiélezödött a a francia-japán viszony a Hainau sziget problémája miatt — A francia kommunisták Daladier ellen

Baranyay Lipót, a Nemzeti Bank elnöke Genfbe utazott

Duncan Sandys képviselő interpellációja robbantotta ki a nagy angol alsóházi botrányt

Miss Marguerite Brunswig, a Szentlélek-világtemplom tervezője

Oláh Gusztáv, az Operaház főrendezője rendezi a Tannhäuser veronai előadását

Nemzet és közvélemény

irta: IJJAS ANTAL

„Dehát végre is: kinek és miért akarjak élni?!" — üvölt fel Széchenyi pontosan száz évvel ezelőtt 1838 junius 30-án és olvasgatva a kusza, szaggatott sorokat, amelyeket ezidőtájt naplójába irt, kibontakozik az akkori kicsiny és silány Pest, ennek a százévelőtti nyárnak éppen a mostanira emlékeztető gyilkos hősége alatt. Mészfehér sivatagi ég a a magyar főváros felett, porfelhők a sivár sárga utcákon, átverejtékezett nyugtalan éjszakák; s a terveinek démóniájától zaklatott Széchenyi csak csont és bőr, az arca még zöldebb és barnább, mint egyébkor, orvosságokat szed, juliusban és augusztusban alig van napja, amikor ne tömné magát ipekakuánával, pulsatillával, cinkporral, likopódiummal, görcsei vannak, epét hány s „allein" és „einsam" ismétlődnek a feljegyzéseinek lapjain. Csontjaiig, idegzetéig és gyomráig hatolt a felindulás és a fájdalom, hogy milyen magányos, hogy tervei milyen visszhangtalanok, hogy nincs nemzeti közvélemény, hogy nem tud áttörni a tömegek felé! „Verfaultes Land, zerrissene Existenz" — kiált fel pontosan száz év messzeségében s magányának sivár ege alatt ekkor villannak fel először a már majdnem őrületig fokozódó neuraszténia első sötét villámai. Pedig csak egységes nemzeti közvéleményt szeretett volna szegény s nem sejthette, hogy ez a kérdés, a nemzeti közvélemény alakitás kérdése az éppen száz év mulva bekövetkező parlamenti gyülésszakon: mint hivatalos kormánypolitika jelentkezik!

A kérdések között, amelyeket a most nyári pihenőre szétoszlott parlament következő ülésszakra hagyott, ugy hiszszük, ez lesz a legégőbbek és legsulyosabbak egyike. Hát igen: ami a mai közvéleményalakulást illeti, valamivel előbbre volnánk, mint Széchenyi idejében, azóta megteremtődött a közvélemény megalakitás legnagyobb faktora, a sajtó, pártok vannak és ideológiák s körülöttünk Európában több olyan feltétlen uralomra jutott politikai világnézet, amely minden állami és fegyveres hatalom birtokában is a közvélemény állandó megnyerését, irányitását és birtoklását vallja fennállásának és lényegének legfőbb alapelvéül.

Lehet-e éppen erről hallgatni, mert a kérdés „kényes", vagy távolról hidegen elvontan és dogmatikusan elemezni, mert a kérdés nehéz? Aligha. A probléma, a nemzet és a közvéleményalakitás problémája ugy tüzel, mint valami égési seb; láz és hideg váltakoznak a magyar társadalom csontjaiban és ez a társadalom éppugy áldozatul eshetik éppen a közvéleményalakitás sáncait megrohanó, türelmetlen és müveletlen energiáknak, mint ahogy volt idő, amikor áldozatul esett saját közömbösségének, vagy ugyancsak volt idő, amikor áldozatul esett a nemzet összes társadalmi osztályait ostromzár alatt tartó sajtóerőditmények könyörtelen és szervezett hadjáratának. Dehát végre is: „kinek és miért akarjanak élni", azaz jobb esetben az örök Gironde-nak, a középreszorultságnak tragédiájával elpusztulni éppen a hajlékonyabb értelmüek, a pontosabban és reálisabban mérlegelők? Pusztán maguk közt tárgyalva vagy hideg doktrinálizmussal elemezve olyan kérdéseket, amelyeket századok fontak össze nehéz görcsökké s amelyek a magyar élet fájdalmasan gyulladt realitásai: a magyar falvak természetes szaporodásában egyre mélyebbé korhadó üregek, a magyar közgazdasági élet szervezéséből eltartott osztályok idegen megszállottsága, a kiszáradó Alföld, száz és száz tifuszos kut, az értelmiségi ifjuság átszervezése egy megbővült osztályfunkció uj feladatköreire, a magyarság életterének látóhatárán jelentkező erők és behatások állandó mérlegelése, a társadalom különböző hivatásrendjeinek szilárdabb szerkezeti megfogalmazása, a világnézeti és gazdasági tekintetben értett „redemptio proletariorum", az egyetemes magyar életszinvonal emelése, a kispolgárság laza, ámde szervezés után szinte epedő masszájának keményebbé formálása, — s hol vagyunk még az összes feladatok felsorolásától?

Azok a fájdalmasan sötétfényü könyvnek lapjain, amelynek lefordithatatlan cime „Espana Invertebrada" s amelyben a spanyol nemzet szétesett voltának viziószerü és beteggétevően félelmetes képét rajzolta meg már tizenhat évvel ezelőtt Ortega y Gasset, felvázolja azt a helyzetet, amikor egy nemzet és állam egyes rétegei és osztályai majdnem áttörhetetlen belső határokkal vannak egymástól elválasztva. A megmerevedett partikularitás lassanként kiszáritja a nemzethez való tartozás tudatát, az igy hordozó nélkül maradt nemzettudatban hosszu vagy gyors haldoklás után elmerülnek a nemzeti lét lényegét adó érzelmi elemeknek, a nemzet hivatásának tudata, a nemzeti önbecsülés, a nemzet saját külön lényként való élniakarása, — a nemzet egyes részei saját maguk kivánják kiszolgáltatni önmagukat az érdekeikre vagy

A FÉNYKÉP

IRTA:
THURZÓ GÁBOR

Nemcsak házakat és képtárakat, embereket és bukinistákat, Párisban megismertem a hivatalokat is. Szorongva, büntudatosan léptem át a határt, mintha csempésznék, s ez a büntudat nem hagyott el Párisban sem. M. Gravet házában mindig féltem, tartottam valamitől, mintha utolérhetnének. Zsákutca végén állt a ház, megszorulva, ha kinéztem az ablakon, a Coeur de Jesus fiuiskolát láttam, hegyes pici tornyokkal, kopott előkerttel és a Parc Monceau ezüstös zöldjét; a Luna-park mellett izgalommal futottam el és üzötten álltam meg az egymásrafutó autobuszok között a kicsit vásári, zöldségszagu Porte Maillol szélén. Valaminek történnie kellett, — két éve hordtam csak hosszu nadrágot, s az ilyen törvénytelen dolgok miatt, mint Párisban lenni egy esős, fülledt nyáron, valahol várnia kellett rám a büntetésnek.

A madame jól főzött, hosszu zöldbab nudlikat, leforrázva, hirtelen megsápasztva, és spaghettit olvasztott sajttal. Kicsit vak volt a madame s a monsieur se tudta megbocsájtani nekem Páris bombázását. Néha apró rángás jelentkezett a főző-sütő madame arcán s a háboru óta nem mert lemenni a pincébe. „Hallottuk a bombákat", — hajtogatta, ha a konyhán ültem mellette, holt fáradtan. Amikor vasárnap délután az Ile de France sikátoraiban sétáltunk a ferencjózsefes, fehérbajuszos monsieur-rel, a fekete szemüveges madame-mal, a csodálatos Odilelal és Xavier-val, megmutatták a házat, mely a bombázáskor összedült. Fenyegetően nézett rám a madame fekete szemüvege mögül, mintha a Zeppelineket várná, és én méginkább összeszorult szivvel vártam a büntetést. Az ebéddel megvoltunk az első hét végén, a monsieur gondosan megtörölte a bajuszát, melyet szombaton kékitővel mosott, mint a vászonnemüt és rámnézett:

— Charles, megvan magának a legitimációja?

Behunytam a szemem, a villám lecsapott. Mennyi minden büntetés tapadt a legitimációhoz! Hivatalok! Rossz füstös szobák! Kényelmetlenség! Ismertem már a hivatalokat, féltem tőlük. A büntetés hivatal álarcában fog utolérni, Páris közepén.

— Milyen legitimáció, monsieur Gravet?

— Még ezt sem tudja! A tartózkodási engedély!

A madame sértőn összecsapta a kezét, Odile és Xavier nevetett és a monsieur hátradült plüss székén, amelyről rojtok csüngtek lefelé hiányosan. Egyszerre nem éreztem a szoba poros, barátságos szalon-cukor szagát.

— Ne ijeszd meg, Maggy. Nem kell félni, Charles, semmi az egész. Holnap délelőtt elmegy a Palais de Justice-be és az Hotel de Ville-be és elkéri a legitimációt. Akkor aztán Párisban maradhat, nem kell félni, hogy hazazsuppolják.

Hazazsuppolni, engem, tizenhatéves pesti kisfiut! És ezek a nevek, a Palais de Justice, az Hotel de Ville! Rosszindulatu, idegen világ, ugy bánnak velem, mint egy bünözővel. Sarokbaszoritva halványan védekeztem.

— Az utlevelem három hónapra érvényes. A vizum is rendben van.

— Az utlevél!

A család gunyosan nevetett, fensőbbséggel. Az én utlevelem! Mit ér az, Párizzsal szemben! Mintha ujraoltási igazolvánnyal operálnék rákot. Egy keleti ország utlevele! Adhat az biztonságot, védelmet, itt a Nyugat előtt? Egyedül voltam, az emberszabásu Gravet-család elhagyott, körülkeritett a származás, először életemben, s mint a kóbor hunnok szijjas-testü, kicsi, varkocsos örse, — magam és kulturám álruhájában álltam a modern Orleans, egy párizsi család kellős közepén. Nem tudtam, higgyek-e nekik, hiszen annyi váddal értek már, monsieur Gravet és a fekete szemüveges madame Párizs bombázásáért, Xavier a fürdőnadrágomért, Odile pedig egyszerüen azért, mert tizenötéves volt és kislány, akár a többi tizenötéves kislányok.

Hasztalanul, megfélemlitve kóboroltam egész délután Xavier-vel. Lementünk a Szajnára, a Pont Neuf alatt ringott egy uszoda, dagadó lepedőkkel, akár a fényképészek régimódi fény-irányitóival. Piszkos és sürü volt a viz, mintha ezüstből lett volna, amit megfogott a levegő. Gyáván Xavier-nak kölcsönöztem uj fürdőnadrágomat, én meg a fityegő, csikos uszodai holmiban kuporogtam mellette. Felhők szaladtak, szikrázó volt a meleg, naptalan, a Notre Dame tornyai szürkén álltak előttem s a hivatalokra kellett gondolni, az egérszagu folyosókra. És láttam a Palais de Justice szürke épületét is a parton, akár a gyerekek agyagvárát, s homályosan Marie Antoinette-re gondoltam, a másik keleti vértanura. Ments meg a hivataloktól, Istenem! — rimánkodtam és lassan gyöngyszürke este lett, párás, vak és csodálatos.

Reggel a Hotel de Ville lépcsőjén álltam már, magam se tudtam, hogyan, kódorogtam a folyosókon, szobáról-szobára nyitottam, — és mit ért a páncél, amely védte gyenge mellemet: tudtam franciául, értettek és én értettem mindenkit!? Talán az ismerős nyelv könnyü szédülete, furcsa biztonsága egy hatalmas bizonytalanságban, mentem tovább. Egyik szobában félszemü idősebb ur fogadott, balszemén elegáns, fényes fekete monoklival, de a fáradtságtól, a rémülettől viziónak hittem: félszemü, fekete szemüveges mindenki, mintha madame Gravet, a drabális Maggy sokszorozódna meg riasztásul. A Palais de Justice még nagyobb utvesztő volt, akár a városligeti tükörpalota. Megzavartan, üzötten támaszkodtam a falnak, amikor valaki végre megfogott: megigérte a legitimációt, ha két darab fényképet szerzek.

Két darab fénykép! Utlevelemben volt egy, félszememre huzott diáksapkában, kiscit feltünően és csibészesen, mintha ez lenne egyetlen merész és csibészes cselekedetem rettegő gyerekkoromban. De mot még kettő kell, — és hol fényképez-

Lapunk mai száma 20 fillér

Sikonda gyógyfürdő
Mecsek gyöngye.
Természetes **meleg szénsavas fürdők, termálstrand, sport, zene, szórakozás.**
Főszezón: junius 29-től.
Budapest, VI., Andrássy-ut 52. Tel.: **11-93-00**

képzeletvilágukra ható legerősebb vonzásnak. Valóban: a spanyolság egy része inkább akart a szovjet-világállam részeként élni, mint spanyol nemzetként maradni fenn tovább! S az 1922-ben iródott könyv ugy teljesedett be azóta, mint valami jövendölés. Miért? — riadt fel a hires spanyol professzor, aki dolgozószobájából és könyvei közül előbb tett szert világhirnévre, mint ahogy nemzete ifjuságának legjobbjait össze tudta volna maga köré gyüjteni. S a kérdésre megfelel ő maga: azért, mert éppen a nemzet legjobb elméi nem lépnek egymással kapcsolatba, a nemzet szervezésére hivatott vezetőréteg egyesei vagy egyes részei összeműködés nélkül való izoláltságban maradtak egymástól, — azért, mert azok, akiknek kellett volna: elfelejtettek kormányozni. „Kormányozni pedig — mondja a keserü és mély spanyol — több mint theoretikus tudásanyag, vagy dus fantázia; inkább akarni és parancsolni. Parancsolni pedig sem pusztán annyit jelent, mint meggyőzni, sem pusztán annyit jelent, mint kényszeriteni; parancsolni: a meggyőződés és a kényszerités egymást finoman átjáró együttese. Morális irányitás és materiális erők latbavetése egyaránt szerepelnek bennük. Enélkül az emberiség multja és jövője és a nemzetek fönnállása nem volna más, mint kháosz"...

Félelmetesen aktuális intés, elemzései áthidalják az elvi ellentétet ott, ahol a nemzeti közvéleményteremtés eszközei a csupasz Hatalom erőszakának fegyvereivel dolgoznának s amelyektől éppen a Szellem fordulna vissza riadtan. A Szellemnek azonban ma Magyarországon: éppen az akarattól és a parancsolástól a nemzeti közvélemény rétegei felé való áttöréstől nem szabad visszarettenni. A közös program lehetőségei éppen azon a ponton vannak adva, ahol a tett vágyával eltelitett ifjuság, a társadalom átszervezésének gondolatát már feltétlen uralomra juttatott katolikus óriás szervezetek, nemzetpolitikai kérdések legmélyebb szakértői s a nemzedékváltásnak és a nemzetpolitikai problémák valóra váltásának jegyében fogantatott kormányzat egyek. De mit is irt Széchenyi a Kelet népé-ben idegesen és betegen 1841-ben: *„...Még van idő a felébredésre, sok azonban többé nincs; ugy most megint azt mondom, — bár hallanák, akiknek anyaföldünk drága — zavarnak vezéreltetik e nemzet; van még idő a bal irányok elejét venni, van az itt-ott lappangó s még most tán igen, de később többé nem fékezhető tüzeket eloltani, sok azonban már nincs!"*

Borzalmas szerencsétlenség egy román laktanyában

Bukarest, julius 2.

A craiovai utászlaktanya udvarán tankelháritó gyakorlatozás közben borzalmas szerencsétlenség történt pénteken, amelynek négy halottja és két sulyos sebesültje van. Az utászok egy hadnagy vezetésével aknát ástak el, amelynek akkor kellett volna robbanni, amikor a tankokat jelképező kocsikat a kritikus helyre guritották. Az egyik akna azonban nem robbant fel, mire a hadnagy és az utászok közül többen odamentek, hogy megvizsgálják, mi baj van az aknával. Abban a pillanatban, amikor odaértek, az akna felrobbant. A hadnagyot, egy őrmestert, két tartalékost több méter magasságba röpitett a légnyomás s mind a négyen szétroncsolt tagokkal terültek el a laktanya udvarán.

Politikai Pósta

A KORMANY TAGJAI

szombaton délelőtt fél 10 órai kezdettel *miniszertanácsra* ültek össze *Imrédy* Béla miniszterelnök elnöklésével. Fél 1 óráig tanácskoztak a kabinet tagjai. A folyó adminisztrativ ügyek megvitatása után *Nickl* Alfréd rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter és *Kunder* Antal államtitkár a most bevégzett, illetve folyamatban lévő *kereskedelem és gazdaságpolitikai tárgyalásokról* tettek jelentést.

*

KORMANYZÓI

kihallgatáson jelent meg a minisztertanács közben *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter és jelentést tett *tárcája körében eső ügyekről.* A minisztertanács után *Kánya* Kálmán külügyminisztert fogadta a kormányzó. A külügyminiszter ugyancsak tárcájának időszerü ügyeiről tájékoztatta az államfőt, azután *Imrédy* Béla miniszterelnök volt kihallgatáson *Horthy* Miklós kormányzónál és szokás szerint *jelentést tett az időszerü kormányzati és politikai ügyekről.*

*

AZ ABÁDSZALÓKI

választókerületben vitéz *Rátz* Jenő honvédelmi miniszter, aki már szerda óta, mint a kerület képviselő jelöltje sorra látogatta a községeket, vasárnap délelőtt programbeszédet mond. Szombaton este *Tasnádi Nagy* András, a NEP elnökének vezetésével több NEP képviselő utazott *Abádszalókra,* ahová *Imrédy* Béla miniszterelnök és *Mikecz* Ödön igazságügyi miniszter *vasárnap reggel repülőgépen érkezik meg.* A miniszterelnök *beszédet mond az abádszalóki gyülésen* és délután ugyancsak *repülőgéppel tér vissza Budapestre.*

*

A TISZTVISELŐI

kinevezések kérdését — mint azt a *Nemzeti Ujság* jelentette — a *minisztertanács már letárgyalta* és a kinevezettek listáját elfogadta. Értesülésünk szerint *a kinevezettek névsorát julius ötödikétől kezdve hozza nyilvánosságra a hivatalos lap és ezzel egyidejüleg a reggeli napilapok is közlik.* Az idei kinevezések és előléptetések a *szokott keretben* történnek meg.

*

ZALAVÁRMEGYE

ujonnan megválasztott alispánja dr. *Brandt* Sándor, *Krátky* István nagykanizsai polgármester üdvözlő beszéde után tartotta meg székfoglalóját a köztisztviselők kötelességeiről. A nemhivatott honmentőknek azt üzeni, hogy hazugság minden szó, amely a vallás, alkotmány, törvény és tekintélytisztelet ellen irányuló felforgató megmozdulásokat hajnalhasadásnak nevezi. Ezek nem a hajnalhasadást jelentik, hanem a sötét, ködös, nyirkos éjszakát, amely után a lelkeket vissza kell vezetni ujra a rendbe, a templomba, az iskolába.

*

A FELSŐHÁZ

julius 6-án szerdán délelőtt 10 órakor tartja legközelebbi ülését, amelynek napirendjén *tizennégy* különböző törvényjavaslatot és miniszteri jelentést tárgyalnak. Szerdán kerül a felsőház elé a *hegyközségekről, a szeszegyedáruságról* és a *Nemzeti Bank reformjáról* szóló törvényjavaslat, valamint mindazok a *nemzetközi egyezményeket* becikkelyező javaslatok, amelyeket a képviselőház már letárgyalt. A napirend előtt *Juhász* Andor felsőházi tag intéz *interpellációt* az igazságügyi és a belügyminiszterhez, a *közbiztonsági közegek ellen mind sürübben elkövetett merényletek ügyében.* A felsőház terjedelmes napirendjét előreláthatóan *két ülés* alatt tárgyalja. *Julius 12-én* rövid formális ülésen a *képviselőház* tudomásul veszi a felsőház üzeneteit és ezzel a parlament megkezdi *nyári szabadságát,* amely október közepéig tart.

*

FONTOS SZOCIÁLIS

rendelkezés készült el az iparügyi minisztériumban. Most csinálták meg a gyermekek, fiatalkoruak és nők védelméről szóló 1928. évi V. t.-c. végrehajtására vonatkozó előadói tervezete, amelyet megküldöttek a különböző érdekeltségeknek. A tervezet megállapitja az iparra, kereskedelemre és több más üzemtipusra vonatkozólag az ott foglalkoztatott gyermekek, fiatalkoruak és nők munkaidejének felső határát. *A tizenkettedik évet még be nem töltött gyermekek foglalkoztatását általában tiltja a rendelet.* A tizennégy évet be nem töltött gyerekek foglalkoztatását is tiltja az ipartörvény érvénye alá eső és gyárszerünek tekintendő üzemekben, továbbá az állami üzemekben, valamint bányákban, kohókban és áruszállitásnál, a lerakásnál. *A tizenhat évet be nem töltött nők gyárakban és a rendelettervezetben felsorolt üzemekben a jövőben sem dolgozhatnak.* A tizenhat évet be nem töltött fiukat *tilos bányákban és kohókban földalatti munkára alkalmazni,* továbbá olyan üzemekben, amelyekben por, gáz és gőz keletkezik. *A nőket földalatti üzemekben, bányákban és kohókban általában tilos dolgoztatni.* Ezek a megszoritások akkor is érvényesek, ha a munkás és munkaadó rokoni kapcsolatban vannak. *Az orvosi vizsgálat gyermekek, fiatalkoruak és nők alkalmazása előtt minden esetben kötelező, még pedig a munkaadó költségére.* Külön szakasz intézkedik. az egészség, a testi épség és az erkölcs védelméről, valamint a *bérvédelemről.* Tizennégy éven aluli gyermeket legfeljebb öt kilo sullyal szabad terhelni, tizenhat éven aluli fiut vagy leányt legfeljebb tiz kilogrammal, tizenhat éven felüli nőt legfeljebb tizenöttel, férfit husszal. *Tizenhat éven aluli fiatalkoruval terhet huzatni egyáltalán nem szabad,* de maximálják a tizenhat éven felüliek teherhuzási kötelezettségét is. A tervezet helyes intézkedéseinek megszegését kihágásnak minősiti és *kétezer pengőig* terjedhető pénzbüntetéssel sujtja.

*

KÉT LAPBETILTÁS

történt szombaton: a belügyminiszter a Budapesten, *Fodor* Lajos felelős szerkesztésében megjelenő „Politika" cimü hetilap megjelenését és terjesztését „az ország érdekeit veszélyeztető" s a lap julius 3-iki számában: *„Meg kell oldani a magyar király-kérdést"* cim alatt közzétett közleménye miatt *hatvan napra,* azaz julius 2-től szeptember 1-ig bezárólag megtiltotta. A belügyminiszter szintén az ország érdekeit veszélyeztető „A Tuzok" cimü közleménye miatt tiltotta be *nyolc napra,* julius 2-től 10-ig a *Thury* Levente felelős szerkesztésében megjelenő *Tiszántuli Független Ujság* cimü politikai napilapot.

Ha elfáradt és fáj a lába
Euplan elasztikus ludtalpbetét
garantáltan rendbehozza. — Kockázat nélkül kipróbálható. **Weszely Ut. Nagy Károly Frigyes** orvosi műszerüzem, Budapest IV., Apponyi-tér 1. Telefon: 183—326.

Károly román király augusztusban látogat Londonba

London, julius 2.

Károly román király többizben elhalasztott londoni látogatására augusztus közepén kerül sor. Mint emlékezetes, a romániai belpolitikai válság miatt *Károly király többizben kénytelen volt régóta tervbevett londoni utazásáról lemondani.* Most „végleg" megállapitották az utazás időpontját. *Károly király augusztus közepén érkezik Londonba,* legbizalmasabb tanácsadója, *Tatarescu* volt miniszterelnök kiséretében. *Tatarescu* az elmult héten Londonban járt és megtette a szükséges előkészitő lépéseket a király látogatására.

MEGSZÖKÖTT

egy fegyenc a hartai fegyházból

A hartai fegyház igazgatósága szombaton délben értesitette a főkapitányságot, hogy *Bene-Nagy* János 49 éves fegyenc megszökött a telepről. *Bene-Nagy* János tizenkét évi fegyházbüntetését töltötte Hartán, amelyet szándékos emberölésért rótt ki reá a szolnoki törvényszék.

Közölték a szökött fegyenc személyleirását is: 169 centiméter magas, feketehaju, barna bajuszu férfi, kézfején és ujjain tetoválás van. Jobbkezére nagy „J" betü van tetoválva. Szökésekor nyári, zsávoly fegyencruhát és vastag téli daróckabátot viselt. A rendőrség rádiókörözést adott ki ellene.

Sztalin tisztogatása szétzüllesztette a vörös hadsereget

Tokió, julius 2.

(Stefani) A Mandzsuria területére menekült *Szamoilovics* szovjettábornok kijelentette, hogy *Oroszországban a zürzavar a legmagasabb fokra hágott;* a hadsereg kebelében folytatott tisztogatási eljárás ijesztő méreteket ölt és *inkább elzülleszti a hadsereget, semmint megerősitené.* A menekült szovjettábornok elmondotta többek között, hogy őt tulajdonképpen azért küldték a Távol-Keletre, hogy *figyelje Blücher, akinek kapcsolata Sztalinnal igen feszültté vált.*

---

tessek? Szédültem az Ile de France-on, amely mint Franciaország hajdani szive, töményen, keserüen, akár a barackmag, jelentette nekem az egész idegenség kinzó, kalandos arómáját. A csapdába ejtettekre azonban vártak már a fotográfusok. Adolphe Barbin, — igy hivták az egyiket, műterme egy nagyon keskeny ház legtetején volt, s a vékony, szük kisfiu-mellü ház utolsó emeletére, akár egy mindjobban szükülő cső, vezetett a lépcső. Amikor kifulladtan kikötöttem, cirádás, öreg, halványan fénylő üvegajtón ott állt ismét a fényképész neve, diadalmasan: Adolphe Barbin.

Ásványi szag lepte el az avitt, poros butorokat, molyok röpdöstek vigan a száraz virágcsokrokról. A nagy rendetlenség tetején, fekete papirtálban, szinjátszó viz lötyögött, uszó negativokkal, a nagy üvegablakok előtt spanyolfalak álltak, az üveg-plafón fényeit pedig lebegő vászon-felhők takarták el. Egy csunya nő kijött, bevitte a rendetlenséget, amitől még rendetlenebb lett a szoba, egy titokzatos ajtó mögül érthetetlen meggyszin fény világitott elő. Megadón és elcsigázottan, a hivatalok kinjaitól gyötrötten ültem a támlás székre. Adolphe Barbin, bársony barettben, fekete lüszterkabátban és művész nyakkendőben, sötét, kiváncsi szemekkel, állványt tett a fejem mögé és szakértően hátralépett.

— Remek! Egyenesen remek! Csak ne mozduljon, uram. Ez a rassz, ez az arc! A legszebb képem készül önről, biztosithatom.

Összecsippentette a szemét, huncutul és üzemszerüen; leszögezve, kitárt szárnyakkal, mint üveg alatt a lepkék, rémülten és mozdulatlanul néztem a falon a képeket, — mundérban, apacsingesen, reverendában, perkálban, kócsagos estélyiben egy irtózatos bünügyi nyilvántartót, a gyönyörü szemü, ifju Adolphe Barbin müveit. Hiszen ez a Barbin detektiv! Mindenkiből kiszedi, elővarázsolja, csalhatatlanul előhivja a bünözőt!

— En face kivánja uraságod?

— Igen, lehetőleg szembe.

— Talán valami művészi arrangement-t? Mit szólna pálmákhoz, a Cote d'Azurhoz? Vagy jobban kedveli a Pyrenées-t?

— Csak az arcomat, legitimációba kell.

— Nagyszerü! Tehát mégis eltaláltam! Pompás, puritán portré készül önről. Talán tessék mosolyogni, most felvágni az állat, uram, büszkén és győztesen, gondolja meg, hogy Páris az ön lábai előtt hever. Igy, igy. Most kérem, nem mozdulni, jól van, jól van, eeeeeegy... Kész. Parancsolja megvárni?

Izgalomtól elernyedve, kicsit meghatva, hogy urnak, felnőttnek szólitottak, remegő lábszárakkal, mint nagy várakozások után, ültem a műteremben. A mester félrehuzta a függönyöket és szivszoritón, valószinütlenül, lent volt a mélyben Páris, a kerek kicsi téren villogott egy emlékmű, a Notre Dame tündökölt tömören, zajló zöld fák között, a Sainte Chapelle kidugta tornyát és cirádáit. Halvány ezüstös pára, gomolygó fekete füst lebegett a látvány fölött s az eltorzult távlatok nevetségesen mutatták a város életét. Egyedül voltam, ugy hittem: soha többé ilyen egyedül.

A meggyszin fény nagysokára betört a szobába, a fekete papirtálban ott uszkált a két fénykép. Az én arcom volt rajtuk, de valahogyan mintha furcsa röntgen világitotta volna át az ismerős vonásokat. En voltam és nem az, akit ismertem. Amikor rajta volt már a legitimáció és a metrón futkostam összevissza, elnyulva a padon, egymás mellett néztem, hitetlenül, az utlevél és a legitimáció fényképét. Nemcsak a diáksapka hiányzott, a kicsi hetykeség, — ó, minden hiányzott, ami addig voltam. Egy fiatalember nézett rám, megnyultan, megnyuzottan, férfi-orral, üzött szemekkel, kopaszodó homlokkal, keserü állal. En voltam, és mégis valaki más, aki majd leszek, aki előtt először akkor álltam, aki először akkor, a párisi kaland után, nézett farkasszemet velem. Mint valami különös plasztikai mütét után, kifosztva hirtelen a gyerekkorból, néztem megváltozott, elkészült arcomat. Zakatolt a metró, kicsit párisi polgár voltam már s nagyon más, mint aki régebben. A fénykép mutatta meg.

Lelkesen ünnepli az egész világ magyarsága Magyarország kormányzójának névnapját

A kormányzó úr őfőméltóságának nevenapját áhitatos hódolattal ünnepli meg a megnagyobbodott ország.

A magyar királyi honvédség katonai szünnapot tart.

Délelőtt 9 órakor a honvédség tagjai részére a *Kapisztrán János helyőrségi templomban római katolikus, az Abonyi-utcai református zsinati székházban pedig ünnepi istentiszteletet tartottak.*

Délben a tábornoki kar a Tiszti Kaszinóban díszebédre gyűlt össze.

A honvédség vidéki helyőrségei is hasonlóan ünnepelték meg ma délelőtt kormányzó urunk névnapját. A honvédelmi miniszteriumban, valamint a honvédparancsnokságoknál és

a hatóságoknál a délelőtt folyamán szünetelt a felek fogadása.

A főváros hivatalaiban csupán inspekciós szolgálatot tartottak. Kilenctől tizenkét óráig az inspekciós szolgálatot teljesítő tisztviselők intézkedtek a halaszthatatlanul sürgős ügyekben.

A főváros ünnepi díszt öltött, minden házon ott leng a nemzetiszínű lobogó, a kirakatokban mindenütt ott van a kormányzó úr őfőméltóságának diszitett portréja.

Diszelőadás a Nemzeti Szinházban és az Operában

Hivatalos ünnepségek az államfő kívánságára sehol sem voltak, csak küldöttségek üdvözölték a névnapját ünneplő kormányzót.

A Nemzeti Szinház ezidén is megtartotta a névnap előestéjén hagyományos díszelőadását.

A díszelőadáson megjelent kormányzót és családját *percekig tartó lelkes taps fogadta.* A zenekar a Himnuszt játszotta, majd *Mécs* László mondott ünnepi felköszöntőt.

Bevezetőjében a bibliai hasonlatot idézte, hogy *a szív bőségéből beszél a száj.* Most a szív tele van — mondotta —, hadd beszéljen a szív bőségéből a száj.

— Mielőtt elindultam a Felvidékről, odajött hozzám egy magyar katona. Azt akarta, hogy vigyek tőle ajándékot a kormányzó úr őfőméltósága nevenapjára. Azt mondtam neki, fiam menj haza. Ő azonban nem hagyta magát s azt mondotta, hogy

nem olyan egyszerű ajándék ez, ő ezt a lövészárokban csinálta és átadta nekem.

Mécs László most felmutatta a széphimzésű asztalterítőt s felolvasta azt a levelet, amelylyel a felvidéki katona felajánlotta kézimunkáját a kormányzónak.

— A katona bevallotta nekem — folytatta *Mécs* László — hogyha tényleg kitört volna a háború,

ő ezzel a kézimunkával átszökött volna a német határon, de mindenképpen elhozta volna azt a kormányzó úr őfőméltósága névnapjára.

Mécs László ezután a tékozló fiú példázatát idézte, majd két költeményt szavalt el. Az egyiknek a címe: *„Hiszek a vérszerződésben."* Utána következett *Sik* Sándor *„Szent István"* című háromfelvonásos darabjának előadása.

Az *Operában a Magyar Nemzeti Diákszövetség* rendez kedden este díszelőadást. Az előadás megkezdése előtt *Szigethy* Béla mond hódoló üdvözlő beszédet.

Imrédy Béla köszöntője a budapesti vitézek estjen

Budapest székesfőváros vitézei hagyományos ünnepségüket a kormányzó névnapja alkalmából a *Gellért*-szállóban tartották. Vitéz *Nemessányi* Zoltán nyugalmazott ezredes, budapesti vitézi széktartó üdvözlő beszéde után vitéz *Garamszeghy* Sándor, a *Nemzeti Színház* örökös tagja imát mondott a kormányzóért, majd

a megjelentek lelkes tapsa közben vitéz Imrédy Béla miniszterelnök ment fel az emelvényre és mondott beszédet.

Méltatta a kormányzó történelmi hivatását. Mélyenszántó beszédét a következőkkel fejezte be:

— Eszméljünk rá, Vitézek és eszméljen rá minden magyar, aki hallja, vagy olvasni fogja ezeket a szavakat:

Annak a Horthy Miklósnak a keze, aki tizennyolc évvel ezelőtt rávezette nemzetét a helyes útra — biztos kéz.

Biztosabb, magyarabb, igazabb kéz nincs. Isten áldja, vezérelje ezt a kezet, *Isten éltesse szeretteivel és egész nagy családjával.*

Az ünnepség közönsége a beszéd végeztével *percekig lelkesen ünnepelte az államfőt.*

Ünnepel az ország

A felszabadult Kassa város lakossága határtalan lelkesedéssel ünnepelte az államfő névnapját. Hétfőn este a honvédzenekarok zenés takarodóval járták be a fellobogózott várost. Utána a kassai Nemzeti Színházban díszelőadás volt, amelyen *Tost* László polgármester mondott ünnepi beszédet.

A polgármester szavait a színház közönsége állva hallgatta végig s a beszéd végeztével percekig lelkesen ünnepelte Magyarország kormányzóját.

A színház drámai együttese ezután *Katona* József *Bánk bán*-ját adta elő, kitünő szereposztásban, nagy sikerrel.

Székesfehérváron a kormányzó névünnepének előestéjén a város lövészei és leventéi, mintegy

négyezren, felvonulást rendeztek.

Zeneszóval zászlók alatt a *Horthy Miklós-térre* vonultak, ahol örömtüzet gyujtottak s a hatalmas máglyafénynél *Zavaros* István iparostanonciskolai igazgató köszöntést mondott és méltatta a nap jelentőségét. A leventék és lövészek ezrei egetverő éljenzéssel ünnepelték a kormányzót, majd díszmenetben elvonultak az országzászló előtt.

Hétfőn este *Miskolc* város leventeifjúsága zenés és

lampionos díszfelvonulást rendezett a városháza elé.

Vidacs János a leventék nevében arra kérte az erkélyen megjelenő *Lukács* Béla főispánt, hogy tolmácsolja a kormányzónak a leventék hódolatteljes üdvözletét. *Lukács* Béla főispán beszédet intézett a leventékhez és kijelentette, hogy továbbítja a leventék üdözletét.

A *Vitézi Rend* békéscsabai tagjai a színházban ünnepséget rendeztek. Vitéz *Jánossy* Gyula polgármester méltatta a nap jelentőségét, majd vitéz *Réthy* Béla mondott nagyhatású beszédet. A közönség felállva hallgatta végig a kormányzóról való megemlékezést és

percekig ünnepelte az államfőt.

A fejérmegyei Vitézi Szék tagjai hétfőn este vitéz *Poós* Rezső ezredes, ezékkapitány elnöklésével *Székesfehérváron* vitézi áldomásra gyültek össze. Vitéz *Molnár* János állampénztári igazgató mondta az ünnepi köszöntőt a kormányzóra, akit a vitézek hódoló áviratban üdvözöltek névünnepe alkalmából.

A kormányzó névnapjának előestéjén Debecen város ifjúsága

lampionos menetben végigjárta a fellobogózott város utcáit,

elkesen éltetve Magyarország kormányzóját. A menet élén katona- és leventezenekar haladt.

Külföldi magyarok ünnepseget

A külföld magyarsága is mindenütt megünnepelte kormányzó urunk nevenapját. Szófiában *Popnikolov*, a bolgár-magyar akadémiai klub elnöke kedden este

hét órakor beszédet tart a szófiai rádióban.

Utána *Szélecsényi* Ilona magyar dalokat énekel.

Milánóban a Magyar Egyesület rendezett ünnepséget.

Az ünnepi beszédet báró *Abele* Egon magyar főkonzul mondotta. Méltatta az államfőnek immár *két évtizeden át folytatott áldásos munkásságát és Isten áldását kérte Magyarországra és az államfőre.* A magyar kolónia nagyszámban megjelent tagjai *szünni nem akaró éljenzéssel ünnepelték a kormányzót.*

Istentisztelet a reformátusok szekházában

Kedden, a kormányzó névnapján ünnepélyes hálaadó és könyörgő istentisztelet volt a magyarországi reformátusok székházában is, református, evangélikus és unitárius résztvevőkkel. Megjelent az istentiszteleten dr. *Darányi* Kálmán, a képviselőház elnöke, báró *Radvánszky* Albert dr., a felsőház alelnöke, az evangélikus egyház egyetemes felügyelője, dr. *Balogh* Jenő b. t. t., a református konvent világi elnöke, báró *Vay* László miniszterelnökségi államtitkár, az egyes minisztériumok részéről: *Osváth* László, *Jalsoviczky* Zoltán, *Tolcsvay-Nagy* Barna miniszteri tanácsosok, ott volt a református konvent tisztviselőkara élén *Benedek* Zsolt dr. kormányfőtanácsossal, valamint a tábornoki és törzstisztikar számos tagja vitéz *Zeleńka* Zoltán, vitéz *Kiss* Kálmán, vitéz *Mátyás* Sándor, vitéz *Nagy* Károly altábornagyokkal. *Soltész* Elemér protestáns tábori püspök prédikált.

— Az egészséges szociális berendezkedés útjára kell lépnünk — mondotta többek között. — Van nekünk áldott Vezérünk, akinek irányítása mellett ezt a megújulást elérhetjük. Hallgassunk szavára, követnünk kell példáját ingathatatlan hüséggel.

A püspök végül imádkozott a még mindig elszakított országrészekért és Istentől áldást kért a kormányzóra és családjára.

Kormányválságot idézett fel Belgiumban

a szocialisták Franco-ellenes határozata

Brüsszel, december 6.

Az újabb kormányválság elháríthatatlannak látszik és minden jel arra mutat, hogy a Spaak-kormány még a keddi nap folyamán benyujtja lemondását. Az újabb válságot a belga szociáldemokrata párt hétfői rendkívüli kongresszusának határozata idézte fel.

A kongresszuson 372.450 szavazattal 187.598 ellenében kimondották, hogy a szociáldemokrata párt ellenzi, hogy Belgium diplomáciai képviselőt küldjön Burgosba.

A határozati javaslat egyben követeli, hogy a szocialista miniszterek, beleértve *Spaak* miniszterelnököt is, váljanak ki a kormányból. *Spaak* miniszterelnök azonban továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a belga kormány küldjön diplomáciai képviselőt *Burgosba.* A miniszterelnök a kongresszus végeztével kijelentette, hogy a párt határozata ellenére még egy kísérletet tesz.

Éjszaka minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy a kormány kedden a kamarában még egyszer megkísérli, hogy meggyőzze külpolitikájának helyességéről a képviselők többségét.

Nem kétséges azonban, hogy a szocialista képviselők a párt kongresszusi határozatának megfelelően helytelenítésüket fejezik majd ki a *Spaak-kormány* külpolitikájával szemben. *Ez azután a kormány lemondását fogja maga után vonni.*

Megcsonkított holttest a miskolci pályaudvaron

Miskolc, december 6.

Kedden a reggeli órákban borzalmasan megcsonkított férfiholttestet találtak a rendezőpályaudvar és a fütőház közötti vágányhálózat sinpárjai közt. A holttest feje, balkarja, mindkét lába hiányzott és több méter távolságban feküdt a sinektől. Az esetet jelentették a rendőrségnek, ahonnan bizottság szállt ki a helyszínre. A vizsgálat megállapította, hogy a halott *Veres* Béla 24 éves váltókezelő, aki a Sik-utca 2. szám alatt lakott s holttestét ismeretlen körülmények között került a vasúti sinek közé. A nyomozás tovább folyik annak megállapítására, hogy öngyilkosság, vagy gyilkosság történt-e?

Díszelőadás a Nemzeti Színházban a kormányzó nevünnepen

Hétfőn este a Nemzeti Színházban díszelőadást rendeztek *Horthy* Miklós kormányzó névünnepén. Az ünnepségről lapunk más helyén számolunk be. Az üdvözlés és az üneplés után *Sik* Sándor „István király" című drámájának felújítására került sor. A címszerepet *Kürti* József játszotta hatalmas drámai erővel, méltósággal és a figurának megfelelő széles vonalakkal. Gizella kiráynő *Tasnády* Ilona volt, az alakítása megkapó színeket adott a királynő alakjának. Kifogástalan színészi munkát nyujtott *Rápolthy* Anna s masszív portré volt *Kiss* Ferenc Vazul hercege is. *Kovács* Károly hatásos alakításán kívül dicsérettel kell megemlékeznünk még *Juhász* József, *Lukács* Margit, *Ónody* Ákos, *Bartos* Gyula és *Bodnár* Jenő alakításáról, valamint Kiss Ferenc játékmester munkájáról. A közönség a szünetekben is lelkesen ünnepelte a kormányzót és sokat tapsolt az előadás szereplőinek is.

Próbálják a Nagyidai cigányokat

A Nagyidai cigányok új bemutatójának próbáit most kezdték meg az Operaházban. Arany János vidám éposza nyomán készült a szövegkönyv, amelyet teljesen újra írt *Kulinyi* Ernő. *Rékay* Nándor is felfrissítette a muzsikát. Az új magyar dalmű főszerepeit *Rigó* Magda, *Gere* Lola, *Rösler* Endre, *Losonczy* György, *Laurisin* Lajos, *Komáromi* Pál és *Maleczky* Oszkár éneklik.

□□□

Olimpiai film II. rész

Ha valaki, aki Leni Riefensthal olimpiai filmköteményének az első részét látta, azt kérdi tőlünk, vajjon a II. rész jobb, vagy rosszabb, mint az első, annak csak annyit tudunk mondani: semmivel sem marad a II. rész az első mögött. Sem a művészeti kiviteleben, sem a sportszerűségek és a küzdelmek kihangsúlyozásában. Amellett a II. részben mi magyarok sokkal jobban vagyunk érdekelve, hiszen az Olimpia második hetében nyertük Berlinben 10 közül a kilenc első helyet jelentő aranyérmet.

Láthatjuk kecses tornásznőink gyakorlatait, Pelle István dr. munkáját a korlátnál. Harangi öklének zuhogását halljuk, amellyel kiverekedte hazájának a mámoros percet, amikor a magyar zászló a főárbócra kúszott a Himnusz hangja mellett. Minden képben felbukkan egy-egy címeres zubbony, vagy mez, amelyet magyar versenyző viselt szive felett. És újra mámorosak lettünk a nem teljes egy perc alatt, amíg Csik Ferkó leverte a világot, a színeseket és a hatalmas Amerikát. Hogy ölelték keblükre ott az uszoda partján, hogyan sírtunk mi most két év távlatában is mégegyszer az örömtől. Istenem, gondoltuk hirtelen, vajjon Helsinki rejteget-e méhében ilyen nagyon nagy örömet a számukra?

Ezért érdemes megnézni az Olimpiai film második részét. Talán éppen ezért érdemesebb, kedvesebb nekünk, mint az első, amelyet pedig szintiszta művészetéért már túláradó jelzőkkel dicsértünk.

A. J.

Ha a gólya...

Jávor Pál a napokban, mikor a házuk kapuja elé ért, egy bübájos két-hároméves kislánykát látott játszadozni a kapu előtt. Aranyos szőke csöppség volt, akinek orrocskáját a fagyos karácsonyi szél rózsásra csípte, de ő azért nyugodtan futkosott és égszínkék szemével valami csodálatos bábjával nézett Jávorra. A művész megszólította a csöppséget:

— Ki vagy te, kislányom? ...

A csöpp kis teremtés bátran és meglepő szóbőséggel válaszolt:

— Én a viciék Mariskája vagyok. De ha egy házzal odébb visz a gólya, akkor a füszeresék Pistije lettem volna...

—o—

(*) **Táncest.** Neugeboren Jolán mozdulatművésznő *Szereday* Edit és növendékei közreműködésével december 9-én este nyolc órakor tartja táncestélyét a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében.

Dido és Aeneas – Pozsonyi Majális

Dalmű és táncjáték-bemutató az Operaházban

Olyan súlyos fájdalomtól gyötörten siratja szomorú sorsú *Dido* királynőt *Purcell* angol udvari zenemester úr, amilyen fájdalomnak, sötétenlátásnak, megtörtségnek hangjaival alig találkozhatunk még az életigénylő, lendületes akarástól feszülő barokk zeneirodalomban. 1689-ben készült ez a remekmű egy angol leányiskola számára, pár évvel a komponista halála előtt. Ez a két és fél évszázad, amely Purcelltől bennünket elválaszt, a zenetörténetében nagyon nagy idő és hogy mégis eleven erejük a *Purcell* ajkán fakadt panaszos áriák és a sötéten drámai feljajdulások, az csak azt bizonyítja, hogy igazi nagy művész és lángelme volt ez a fiatalon elhúnyt angol zenepoéta. *akiben annyi szubjektiv lira, borongó melankólia és tüzesen sistergő drámaiság gyült össze, mint azóta se egyetlen angol muzsikusban.*

Ez a sűrített drámaiságú egyfelvonásos dalmű magában foglalja az egész estét betöltő nagyopera minden színpadi lehetőségét. Áriái meghatóan bús panaszokkal telítettek, recitatívói elevenen pergők, nagyszámú kórusrészei pedig hatalmasan kifejező erejűek. A kissé naiv szöveg *Nádasdy* Kálmán átdolgozásában friss, eleven lüktetést kapott, nem tudunk ellenben megbarátkozni sem a mű legtöbb részében hallható filológus gondosságú, de a száraz és szürke áthangszerelésével épp úgy, mint a balkezes újabb zenekari retussal a mű más részeiben.

Bizonyos csalódást okoz *Ádám* Jenő vezénylése is, aki kiengedi kezéből az adagio drámai feszültségét, a tempó és a dinamikai kontrasztok fény- és árnyékharcát, a nagyvonalúan barokkos, terraszszerű agógikát és ezért a mű legtöbb helyen konvencionálisan, sőt iskolásan hat a hallgatóra. Eddigi vezényléseit után ennek épp az ellenkezőjét vártuk *Ádám* Jenőtől, a monumentális felfokozások és pátosz dirigensművészétől, csodálkozunk tehát ezen a csalódáson. A címszerepet *Némethy* Ella énekli fenséges nagyvonalúsággal, ugyanilyen remeklés *Palló* Imre, *Basilides* Mária, *Budanovits* Mária és *Osváth* Júlia alakítása is. A színpadon mindenki ugyancsak kitett magáért, ennyi szép és kulturált hang ritkán van együtt egy színpadon.

Purcell operája után *Rajter* Lajosnak, a rádió fiatal karnagyának a multszázadvégi verbunkos-muzsika motívumainak felhasználásával írt *Pozsonyi Majális* táncjátékát nyujtja át az Operaház a Kormányzó Úr Őfőméltósága névünnepén a magyar közönségnek. *Tóth* János idillikus szövegére írt kedves és hangulatos muzsikára *Harangozó* Gyula szerzett zseniális, ezer ötletben gazdag koegrafiát. A táncjáték középpontjában *Bordy* Bella, *Harangozó* Gyula, *Zsedényi* Károly, *Kőszegi* Ferenc zamatos, virtuóz táncművészete áll. A zenekart *Kenessey* Jenő vezényli biztos lendülettel. Mindkét ujdonság ízléses, szép díszletei *Oláh* Gusztáv fantáziáját dicsérik.

Dr. TOTH DENES

Kiss Ferenc első filmjét rendezi a Filmirodában

Új film felvételei kezdődtek meg a Filmiroda mütermeiben, *Babay* József és *Ujházy* György „Magyar feltámadás" című forgatókönyve pereg a felvevőgép előtt. Végre bevonult a magyar filmgyárba az a hang, amelyet évek óta követelünk, a vásznon a magyar sors és az egyetemes magyarságot érdekló téma kerül a közönség elé. *Érdekes meglepetése a filmnek, hogy rendezője Kiss Ferenc,* a Nemzeti Színház örökös tagja, aki *Csepreghy* Jenő társaságában készíti az új magyar filmet.

Hétfőn *Tőkés* Anna és *Csortos* Gyula nagy jeleneteivel kezdődött az új magyar film, majd a fiatal *Ottrubay* Melinda és vitéz *Benő* Gyula (Kiss Ferenc felfedezettje) került Icsey Rezső operatör felvevőgépe elé. *Buday* Dénes vezényli az elrejtett kis zenekart. *Kiss* Ferenc maga is játszik a filmben, ő lesz az egyik főszereplő. Első rendezéséről különben a következőket mondja a népszerű művész:

— Ez az első rendezésem s munka közben szinte úgy érzem, hogy villamosárammal van telítve a műterem levegője. Mindenki olyan lelkesedéssel dolgozik, hogy még alkalmam sincs érezni az új munkakör nehézségeit. Nincs szükségem glicerinre, a szereplők igazi könnyeket ejtenek, amikor a felvidéki elnyomott magyarság életét elevenítik meg. Olyan közelálló hozzánk az elmúlt napok történelme, hogy nemcsak az írók szavait visszik szinre, hanem minden mondatban az íróval együtt dobog a színészek szive is. Csepreghy Jenővel rendezem a filmet. Ez az első nap és mégis teljesen hangtalan a műterem, mindenki átérzi, hogy ez a film nem a megszokott vígjátéksablón, hanem a történelmi idők maradandó alkotása. „Magyar feltámadás" a film címe és én teljes szivemmel hiszem, hogy ez a film a magyar filmgyártás terén is a feltámadást hozza.

A párisi Opera Comique karnagya csütörtökön Budapestre érkezik

Ritka érdekes vendéget vár a magyar zenei élet. Dr. Dohnányi Ernő meghivására csütörtökön Budapestre érkezik Roger Desormiére, a párisi Opera Comique karnagya. Desormiére önálló estén még nem szerepelt nálunk, de tizenegynéhány évvel ezelőtt már járt Budapesten, mégpedig Djaghileff híres orosz balettjével. A balett, amelynek Nizsinszkij volt az első táncosa, Budapesten is vendégszerepelt. Desormiére akkor karmestere volt az orosz táncosok társulatának. Ezerkilencszázharmincig az összes európai nagyvárosokban Desormiére vezette a Djaghileff-előadások zenei részét. Szerepelt Londonban, Brüsszelben, Milánóban, Párisban, Bécsben, Berlinben és Budapesten. Desormiére részt vett a montecarlói új orosz balett megszervezésében is és az első fellépésük alkalmával ő vezényelte a zenekart. 1936-ban hivták meg a párisi vigoperához, s azóta az Opera Comique karnagya. Mint hangversenydirigens, a legmodernebb irány képviselője. A Filharmoniai Társaság jövő hétfői koncertjén szerepel az Operaházban. Modern francia müveket vezényel, amelyek még nem kerültek előadásra nálunk. Az estély vendége Maria Therese Holley lesz, a neves dalénekesnő.

Szereplőváltozás az Ahogy tetszik-ben

A Nemzeti Színház Shakespeare „Ahogy tetszik" vígjátékának felújítására készül. A klasszikus vígjátékciklus következő darabja lesz az „Ahogy tetszik", amely december közepén kerül felújításra. A szereposztásban most változás történt. Abonyi Géza szerepét a művész betegsége miatt *Pataky* Jenő vette át.

A vígjáték egyébként új kísérőzenével kerül műsorra. Két évvel ezelőtt a rádióban szerepelt az „Ahogy tetszik". *Móricz* Virág fordításában adta elő a studió. Akkor teljes kísérőzene készült a darabhoz. Most azonban a Nemzeti Színház *Szabó* Lőrinc új fordításában tüzte ki a Shakespeare-vígjátékot, úgyhogy a megváltozott dalszövegek miatt nagyrészt új kísérőzenét kellett írni a darabhoz. A kísérőmuzsikát annak idején és most is *Farkas* Ferenc szerezte.

—o—

(*) **Heltai Andort felvették a színészkamarába.** Tegnapi számunkban közöltük a megalakuló színészkamaráról szóló cikkünkben a kimaradt színészek és filmesek névsorát. Ebbe a névsorba tévedésből belekerült *Heltai* Andor színész és *Beczky* Ferenc, a Vígszínház gazdasági főnökének neve is. A tévedést ezúton korrigáljuk: mindkettejüket felvette a kamarai felvevő-bizottság.

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezményes színházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII., József-körút 5. hétköznapokon és vasárnap reggel 9 óratól este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére.

Telefonrendelés: 140-000 144-401.

KEDVEZMÉNYES ÁRUSITÁSUNK E HÉTRE:

KEDD:

Nemzeti Színház: Madarak.
Kamara Színház: Utolso tánc.
Vígszínház: Francia szobalány.
Magyar Színház: Válóok.
Pesti Színház: Művészpar.
Royal Színház: Kávé habbal.
Komédia Színház: Telefonbetyárok.

SZERDA:

Kamara Színház: Utolsó tánc.
Magyar Színház: Válóok.
Pesti Színház: Művészpár.
Terézkörúti Színház: Vigyázat mázolva.
Royal Színház: Kávé habbal.
Komédia Színház: Telefonbetyárok.

Heti színházi műsor

Operaház (délután 3 és este ½8-kor) kedd: Dido és Aeneas, Pozsonyi majális; szerda: Ceremoniai hegedüs, Parasztbecsület, Pesti karnevál; csütörtök d. u.: Francia saláta, Játékdoboz Csárdajelenet; este: Kékszakállú herceg vára, Május királynője, Pozsonyi majális; péntek: Nürnbergi mesterdalnokok; szombat: Gioconda; vasárnap d. u.: Tosca; este: János vitéz; hétfő: Filharmóniai hangverseny (Desormière és Holley); kedd: Aida; szerda: Rózsalovag.

Nemzeti Kamaraszínház (4, 8) Egész héten minden este: Utolsó tánc; vasárnap d. u.: Hazajáró lélek.

Magyar Színház (½4-kor és este 8 órakor) kedd (H); szerda (M); csütörtök (S); péntek (V); szombat, vasárnap (B) Válóok; csütörtök és vasárnap d. u.: Angyalt vettem feleségül.

Vígszínház (délután ½4 órakor és este 8 órakor) szerda (S); péntek (E); vasárnap (R): öregek és fiatalok; kedd, csütörtök d. u. és este: szombat, vasárnap d. u.: Francia szobalány; vasárnap d. e. 11 órakor: Színházak a Felvidékért.

Városi Színház (4, 8) kedd, szerda, péntek (3-kor): Balatoni rege; szerda este: Stravinszky-hangverseny; csütörtök: Csárdáskirálynő; péntek: Sevillai borbély; vasárnap d. u. és este: Csárdáskirálynő.

Belvárosi Színház (4 és este 8) péntekig szünet; péntek: sajtófőpróba; szombattól: Bűvészinas; vasárnap d. u.: Conway-család.

Royal Színház (4, ½9) minden este és vasárnap d. u.: Kávé habbal.

Pesti Színház (4, 8) Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Művészpar.

Andrássy Színház (½4, 8) Egész héten és vasárnap d. u.: Bubus.

Pódium (5, 9) Minden este és vasárnap d. u.: Elő az okmányokkal.

Komédia Orfeum (½5, ½9) Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Telefonbetyárok.

Terézkörúti Színpad: Minden este és vasárnap d. u.: Vigyázat, mázolva!

Mozi

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T: 158-034, 154-024). ½6, ½8, ½10. Sz., V., Ü.: ¼4-kor is. — Rozmaring (Páger, Kabos, Turay). — Híradók.

CITY (Tel.: 1111-40) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V.: ¾4-kor is. — Csak egyszer vagy fiatal (Lewis Stone, Cecilia Parker). — Laurel és Hardy mint válóok. — Híradók.

CORSO (T: 18-28-18). Sz., V.: ¼4, ½6, ½8, ½10, többi napokon ½6, ½8, ½10. — A nagy ábránd (La Grande Illusion). Jean Gabin, Dita Parlo.

CORVIN (T: 138988) ¼4, ½6, ½8, ½10. V., Ü.: ½2-kor is. — Első, vas. első kettő mérs.). — Péntek Rézi (Turay, Páger). — Híradók. — V. d. e. 11-kor: Mégis irtatlan.

DÉLI (T: 121343, 125-952). 6, 8, 10. Sz., V.: 4-kor is. — A nagy ábránd (Jean Galland, Dita Parlo). — Híradók

FORUM (T: 189-543, 189-707). ½6, ½8, ¾10. Sz., V., Ü.: ¼4, ½6, ¾8, 10 órakor: Hollywood-Hotel (Dick Powell). — 2. hétre prolongálva. — Híradók.

KAMARA (T: 144-027, 135-967). 6, 8, 10. Sz., V.: 4-kor is. — Rozmaring (Páger, Kabos, Turay). — A rettenetes Robin Hudka (rajzfilm).

LLOYD FILMSZÍNHÁZ (T: 111-994). 4, 6, 8, 10; vas. 2 órakor is. — Az első előadás mérs. helyárakkal. — Péntek Rézi (Turay, Páger, Gózon).

PALACE (T: 136-523). 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. — Azurexpress (Tolnay, Páger). — Tél a Dolomitokban. — Híradók. — Első 3 előadás mérs.

RADIUS (T: 122-098). Előadások: ½6, ¾8, ¾10. Rozmaring (Páger, Turay). — Híradó. — Vas. d. e. 11 órakor: Angyal.

ROYAL APOLLÓ (T: 141-902, 342-946). ¼6, ½8, ¾10. Sz., V.: 4, 6, 8 és 10-kor. — Tarakanova (Annie Verney, Sussy Prim). — Vas. d. e. 11 órakor: Hindu siremlék.

SCALA FILMSZÍNHÁZ (T: 11-44-11 Terézkörút 60.) ¼6, ½8, ¾10. Sz., V.: 3 órakor is. — Heidi (Shirley Temple). — Híradók. — Rajzfilm. — Vas. d. e. 11 órakor: Lakner Mikulás-matiné.

STÚDIÓ (T: 146-840). 11, 2, 4, 6, 8, 10 — Hétk. első 3 vasárnap első 2 féláru. — Beszállásolás (Páger, Kabos). — 2-ik hétre prolongálva. — Híradók.

URÁNIA FILMSZÍNHÁZ (T: 146-045). 5, ½8, ¼10. Sz., V., Ü.: ¾3, 5, ½8, ¼10. Berlini olimpiász II. rész. (A spanyol ünnepe.) — Híradók. — Dec. 6-án d. u. ½3: Mikulás-délután.

MÁSODHETES MOZIK

ADMIRÁL (T: 133-707) ¼4, ½6, ½8, ½10 V. ½2-kor is. — Vágyak (Daniele Darrieux). — Kísérő műsor. — Kedden d. e. ½10, ½12-kor: Miki-matiné. — Csüt. d. e. ½10, ½12: Marika.

ALKOTÁS (T: 155-374) ¼4, ½6, ½8, ½10 V. ½12-kor is. — Három haltárs (M. Sullavan, Robert Taylor). — Kékmadár kabaré. — Színes rajzfilm. — Csütörtök d. e. 11-kor: Nagymama.

ASTORIA (Lenau-u. 11. T.: 15-44-22) ¼4, ½6, ½8, ¼10 V. fl.: ½2-kor is. — Vihar Texas felett (J. Bennett). — Popeye legújabb kalandjai. — Híradók. — Csütörtök d. e. 11-kor: Hypolit, a lakáj.

GLORIA (T: 144-800) ½5, ¾7, 9. Sz.: ¼4, ½6, ½8, ¼10 V.: ½2-kor is. — Nehéz apának lenni (Páger, Vaszary, Szeleczky). — Jazz-párbaj. — Híradó.

PALOTA (Krisztinavárt 155. Tel.: 15-86-05). ¼4, ½6, ½8, ¼10 V., Ü.: ½2 órakor is. — Bánatos utca (D. Parlo, A. Prejean). — Kísérő műsor. — Híradók.

PHÖNIX (T: 144-454). 11, 1, 3, 5, ½8, ¼10. — (Első 3 mérsékelt.) — Nehéz apának lenni (Páger, Szeleczky).

TURÁN (T: 128-401). 4, 6, 8, 10 V.: 2-kor is. — Nehéz apának lenni (Páger, Szeleczky). — India gálában (rajzfilm). — Híradó. — Csütörtök d. e. 10, 12 órakor: Családi pótlék.

VESTA VII. (Erzsébet-körút 39. T.: 132-639). — ¼4, ½6, ½8, ¼10 V. és Ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor: — Jégpokol (D. Lamour, Gerge Raft). — Híradó.

„Tunisz! Tunisz!"

A világpolitika új viharsarka

Róma, dec. 5.

(A 8 Órai Ujság tudósitása)

Gróf *Ciano* nagy külügyi expozéja vége felé, amikor Olaszország természetes aspirációit emlitette, a képviselők viharos *„Tunisz, Tunisz!"*-kiáltásai határozott formában megjelölték, hogy Olaszország elsősorban milyen irányban akarja érvényesiteni *természetes aspirációit*. A történelmi jelentőségü ülés olasz sajtókommentárjai is nyilvánvalóvá tették, hogy *a tuniszi kérdés az olasz külpolitikai törekvések homlokterébe került.*

Az olasz kamarának ez a megnyilatkozása világszerte szenzációként hatott, de egyáltalán

nem keltett meglepetést

azokban a körökben, ahol ismerik a tuniszi kérdés történetét és figyelemmel kisérik a probléma fejleményeit.

Tunisz mindössze 120 kilométernyire fekszik Sziciliától, Olaszország népfeleslegének tekintélyes része régóta Tunisz felé áramlik, ahol már *a mult század közepe táján népes, virágzó olasz kolónia keletkezett.* Az új, egységes Itália vágyakozva tekintett át az afrikai partra és csak az alkalmat várta, hogy ezt a területet birtokállományához csatolja. *Franciaország azonban ügyes és gyors sakkhúzással megelőzte Olaszországot.*

Tuniszban 1881-ben fellázadt egy bennszülött néptörzs, amit Franciaország ürügyül használt fel arra, hogy bemasirozzon. A beteg török birodalom, amelynek névleges fennhatósága alá tartozott Tunisz, ekkor már annyira tehetetlen volt, hogy semmit sem tudott tenni ellene s igy *Tunisz könnyüszerrel került a franciák birtokába.* Ez a váratlan esemény nagy megdöbbenést keltett Olaszországban és a felháborodás vihara alapjaiban rendítette meg az új, egységes Itáliát. Az olasz nép, amely addig őszintén franciabarát volt,

élesen szembefordult Franciaországgal.

A hivatalos olasz politika is kénytelen volt a néphangulathoz igazodni, s *a tuniszi ügynek döntő szerepe volt abban, hogy Olaszország csatlakozott Németország és az osztrák-magyar monarchia szövetségéhez, s igy jött létre a hármasszövetség,* amely egészen a világháború kitöréséig egyik hatalmas tényezője volt a nemzetközi politikának. *Olaszország csak a világháború után, 1920-ban ismerte el hivatalosan a franciák tuniszi hódítását.*

Tunisz területe 125.000 négyzetkilométer és lakosainak száma 2.6 millió. Ebből az 1936. évi statisztika szerint 2.3 millió volt a bennszülött berber és arab, 213.000 az európai és 59.000 a zsidó. Az európaiak közül, — a statisztika szerint — *108.000 a francia* és *94.000 az olasz.* Ezzel a statisztika azonban *nem ad igaz képet* a helyzetről. Olaszország és Franciaország között 1896-ban egyezmény jött létre, melynek értelmében a tuniszi olasz telepesek megtarthatják olasz állampolgárságukat. *Az 1911. évi statisztika szerint,* amikor ez az egyezmény még hatályban volt, *az olasz gyarmatosok száma 88.000-re rúgott, amivel szemben csak 44.000 francia telepes élt Tuniszban.* 1921-ben és 1923-ban új francia törvények és rendeletek *olyképen módositották az 1896. évi egyezményt, hogy az idegen állampolgárságú gyarmatosok gyermekei 21 éves korukban automatikusan francia állampolgárokká válnak,* ha kifejezetten nem optálnak más állampolgárságot. Ezek az új rendelkezések egy csapásra a franciák javára változtatták meg a statisztikát s ilymódon a francia állampolgárságú gyarmatosok törpe kisebbségből látszólag többséggé alakultak át.

Az olaszok rendkívül sérelmesnek tartották ezt az új rendszert. *A sérelem orvoslása csak az 1935. január 7-én megkötött római egyezmény révén következett be,* amely az 1896. évi egyezmény érvényét 1965-ig meghosszabbította. *Mussolini és Laval egyezménye azonban az abesszíniai háború következtében nem lépett életbe* s igy Olaszország azon az álláspontón van, hogy most már teljes joggal követelheti a létérdekeibe vágó tuniszi kérdés rendezését. Ami a rendezés módszerét illeti,

Olaszország a Münchenben először alkalmazott népi elv érvényesitését követeli.

Tunisz lakosságának kilenctizedrésze mohamedán bennszülöttekből áll, de Olaszország ennek ellenére is a népek önrendelkezési jogát reklamálja Tuniszra és bizik abban, hogy a mohamedán lakosság is nagy többségében mellette szavazna. A helyzet ismerői szerint ez a reménykedés nem is alaptalan, mert *Olaszország izlambarát politikája megnyerte a tuniszi arabok nagy tömegeit* s az olaszok malmára hajtotta a vizet a *népfront* esztelen politikája is, mely bevitte a kommunista propagandát a tuniszi bennszülöttek közé és ezzel *elidegenitette Franciaországtól az arabok uralkodó osztályának tekintélyes részét.* Azóta a franciák már észbekaptak, gátat vetettek a kommunisták üzelmeinek s már a november 30-iki általános sztrájk hullámai Tuniszba nem jutottak el.

Tunisz kérdése immár a nemzetközi politika homlokterében van. Angliában nagy megdöbbenést keltett a kérdés felvetése, amely ismét komoly veszedelemmel fenyegeti a földközitengeri statusquót. Anglia állásfoglalása azonban még problematikus. Ami pedig a közvetlenül érintett Franciaországot illeti, *a legközelebbi jövő fogja eldönteni, hogy a belső válságoktól gyötört és külpolitikai tekintélyében megtépázott Franciaország hogyan tudja majd megvédelmezni tuniszi pozicióját az olasz politika új, heves rohamával szemben.*

— **Ha influenzája van,** gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes „Ferenc József" keserüvíz használata által gyakran és alaposan kitisztittassanak. Kérdezze meg orvosát.

1860 óta

KOZMA KALAP

Külföldi világmárkák

»Ő« neki...
nyakkendő
házikabát
selyemsál
gyapjúsál
pizsama
dressing-gown

Kész- és mértékfehérnemü

Károly-körút 3

KÖZGYÜLÉSI ÉRTESITŐ!

Az Országos Frontharcos Szövetség, Budapest, VI. ker. főcsoportja f. évi december hó 20-án, kedden este 8 órai kezdettel, a Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete dísztermében (VI., Jókai-utca 4. szám) tartja meg az 1938. évi rendes évi közgyülését, melyre tagjainkat ezúton is meghivjuk.

Tárgysorozat:

1. Évi jelentések.
2. Felmentvények megadása.
3. Tiszteletbeli elnök választása.
4. Egy „Országos Nagytanácsi küldött" választása.
5. Indítványok. (8 nappal intézőbizottságunk címére küldendők.)

Budapest, 1938 december 6.

Házias üdvözlettel:

Bakk Zoltán vezető titkár, s. k. — Dr. Wagner Károly elnök, ny. államtitkár, s. k.

Fischer Ferenc

napszámost,

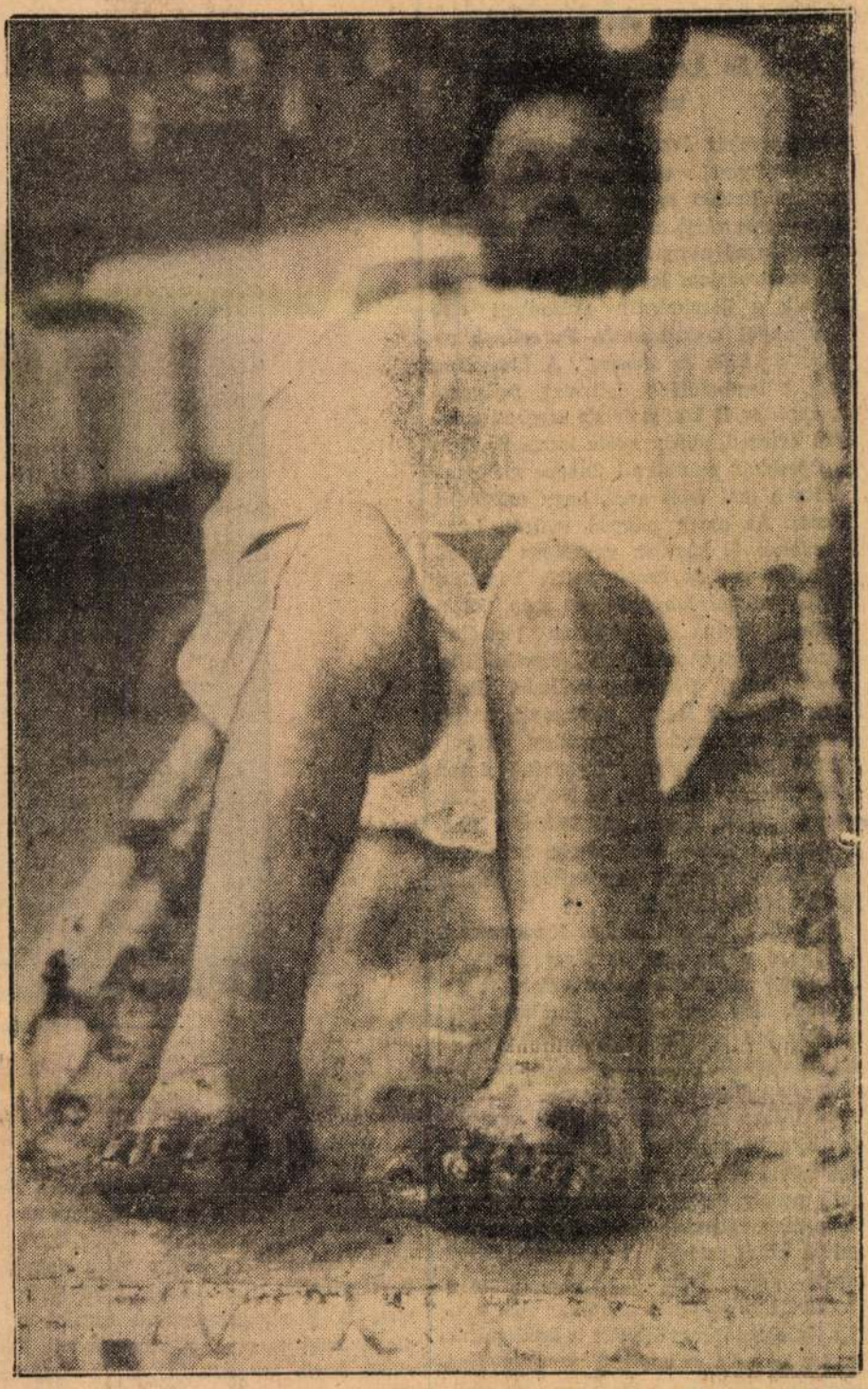

amint azt mai tudósításunk irja, megkinozták a csehek. A felvétel négy héttel ezelőtt készült a beregszászi városi kórház sebészeti osztályán

CARL ZEISS JENA

Kényelmes olvasást

a hosszú téli estéken, kellemes munkát mesterséges fénynél tesznek lehetővé a Zeiss-Uro-Punktal üvegek. A mesterséges fény ultravörös sugárzásának csökkentése által a fényt hasonlóvá teszik a nappali fényhez, ami a szemnek jót tesz, korai elfáradástól megóvják és teljesitőképességét növelik. Éppen ezért az Uro-Punktal-üvegek viselése különösen a téli időszakban kellemes.

ZEISS
URO-PUNKTAL
szemüvegek.

Kaphatók a szakopt. üzleteknél. Ismertető URO-nyomtatványt díjmentesen küld a magyarországi vezérképviselet: Ifj. JURÁNY HENRIK, Budapest, IV., Váci-utca 40. vagy közvetlenül CARL ZEISS, JENA.

Punktal-üvegekhez a modern Zeiss-Perlvist keretek

SZINHÁZ * MOZI * MŰVÉSZET

Díszbemutató az Operaházban

Dido és Aeneas — Pozsonyi majális

Az Operaház évadjának hosszú idő óta legünnepélyesebb eseménye a Miklós-napi premier. Ezidén is két remekbe sikerült újdonsággal várja az ország első színpada a kormányzó nevenapját.

A zeneirodalom legszebb értékei közé tartozik a tizenhetedik századbeli első nagy angol muzsikusnak, *Purcellnek* remeke, a *„Dido és Aeneas"*. A klasszikus zenén ki legőszintébb dallamai, legbensőségesebb áriái között őrizte meg az a negyed évezred, amely azóta lezajlott. Most az Operaház rendkívüli ünnepe méltónak találta a mai estet arra, hogy műsorába iktassa. Az antik színpad stilizált képe, a zenekar és kórusok pompásan csiszolt együttese azt az érzést keltik bennünk, mintha valami lenyügözően szép képet találtunk volna egy múzeum termében hozzá illő arany rámában. *Némethy* Ella, *Osváth* Julia, *Ottrubay* Melinda, *Palló* Imre, *Basilides* Mária, *Budanovits* Mária a vezető szerepekben ugyanúgy biztosítják az ünnepi előadás légkörét, mintha *Oláh* Gusztáv színpada és *Nádasdy* Kálmán rendezése. A prológot *Szilvássy* Margit mondja. *Ádám* Jenő hiteles tempói és erős kézzel vezetett karmesteri pálcája föreszt kér a sikerből.

A derű, a friss életöröm fűszeres szellője árad a ma esti új táncjátékból. A *„Pozsonyi majális"*-ban szemünk előtt elevenedik meg egy csodás, hatalmas, régi magyar fali gobelin képe. A patinás szövet átlátszó fátyollá világosodik és mögötte üde pázsiton nagyszerű, friss, tavaszi tájban egy száz év előtti pozsonyligetujfaulsi majálist álmodhatunk végig. Egy rövid óra az egész, de minden pillanata mosoly, öröm, tiszta művészet. *Bordy* Bella magávalragadó, vérbeli magyar táncaival művészetének legnagyobb sikerét aratja. *Mátrai* Irén, *Haarngozó* Gyula és *Brada* Rezső az egész balettkar élén a világ legjobb táncegyütteseit is felülmulják. *Rajtér* Lajos a századeleji magyar zeneszerzők motívumait kitünően használta fel partitúrájában. A kedves szöveget *Fóthy* János írta. Ifjabb *Oláh* Gusztáv díszleteiről és *Márk* Tivadar jelmezeiről külön tanulmányt lehetne írni.

A ma esti ünnepi előadáson a Himnusz után a Rákóczi-indulót is eljátssza a Magyar Királyi Operaház zenekara.

(dr. k. m.)

A tavaszi szél. *Zágon* István új vígjátéka foglalkoztatja most a Vígszínházat. Főszereplők: *Muráti* Lili, *Szemlér* Mari, *Somlay* Artur, *Ajtay* Andor, *Ráday* Imre, *Egry* István, *Bihary* József. Ezeket mind ismerik, de különös várakozást kelthet egy új név: *Karádi* Katalinné, aki kedves szerepben fog bemutatkozni.

Bubus

az Andrássy Színházban,

Válóok

és

Angyalt vettem feleségül

a Magyar Színházban,

3 falrengető siker!

Csütörtökön és vasárnap délután mérsékelt helyárak!

A KORMÁNYZÓ NÉVNAPJA A NEMZETI SZÍNHÁZBAN

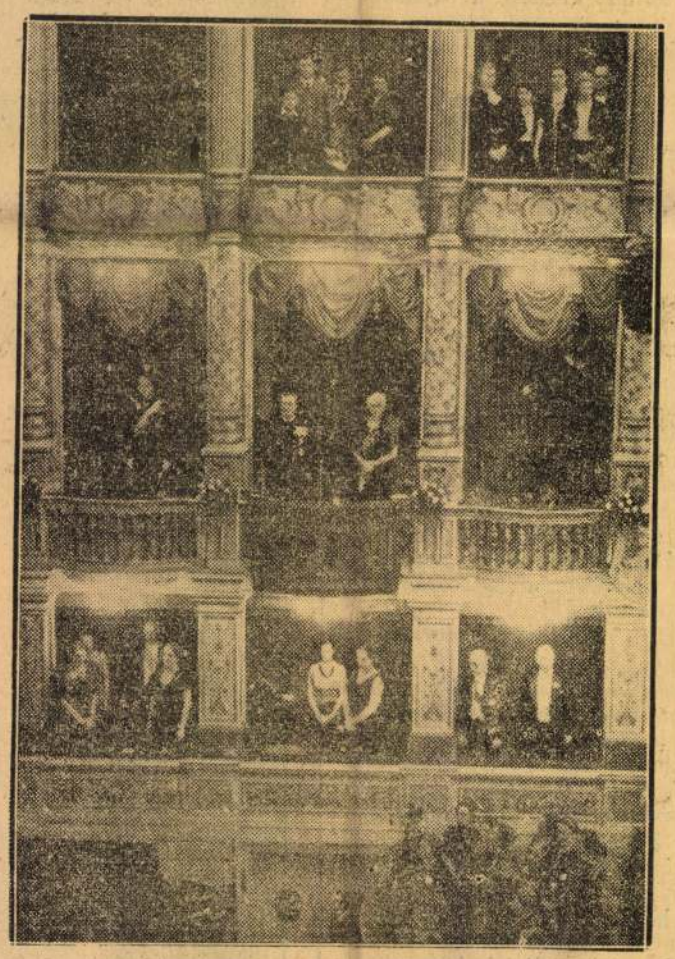

Felvidéki dalosok Budapesten

Énekkari díszhangversenyt rendez december 8-án este 8 órakor a Zeneművészeti Főiskolán a Magyar Dalos Egyesületek Országos Szövetsége vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó tiszteletére. A díszhangversenyen ezúttal első alkalommal szerepel a visszacsatolt Felvidék egyik vegyeskara, az Érsekujvári (Városi) Dalegylet is.

A „Pro Hungária" Nők Világszövetsége december 8-án délután fél 6 órakor Erzsébet-körút 49. szám alatti dísztermében a Felvidék visszacsatolásának örömére diszgyülést tart.

Boldog órák, boldog fiatalság

Összesen alig 120 évesek a *Boldog órák* (Jours heureux) párisi szerzői. Nálunk is, a *Pesti Színház* előadásában, alig érik el együttvéve ezt a kort. Szerepelnek ugyanis *Greguss* Zoltán, aki egészen fiatal ember létére korelnök lehet, *Perényi* László, *Puskás* Tibor, *Szepes* Lia, *Fülöp* Kató és *Márkus* Margit. A szerző, Claude André *Puget*, is egészen fiatal, de a párisi siker ugyancsak öreg.

Kubelik papa és fia voltak legutóbb főszereplők a cseh filharmonikusok prágai hangversenyén. Jan papa hegedült, Rafael, a fiú pedig vezényelt.

500.000

kézben fordul meg naponta a **8 ÓRAI UJSÁG**

500.000

szem olvassa a **8 ÓRAI UJSÁG-ban** naponta a

Pengős hirdetések-et,

amelyeknek **eredménye tehát gyors és biztos!**

OLCSÓNÁL IS OLCSÓBBAN hirdethet a **PENGŐS-ben: aki állást vagy alkalmazottat keres, aki albérleti szobát akar bérelni, vagy kiadni**

Ezeknek hirdetéseit a Pengős-ben **10 szóig 1 pengőért** közöljük.

A hirdetés ára bélyegben is beküldhető.

Olcsón biztosra megy, Ki a Pengős-ben hirdet!

— **Bacsák Erzsébet zongoraestje.** A fiatal magyar zongoraművészgárdának legkomolyabb értékei közé tartozik *Bacsák* Erzsébet, aki tegnap rendezte budapesti hangversenyét. Jól ismeri már a hangversenytermek és rádió közönsége *Bacsák* Erzsébet pianista tehetségét. Tegnapi estjén még szélesebb keretek között bontakozott ki sokoldalú egyénisége. Vérbeli muzsikus, aki a klasszikus ízlésnek, a romantikus fantáziának egész világát ismeri. Technikai készsége fölényesen uralkodik a klaviatúrán és így minden hangjegye eleven erővel szól. A Zeneakadémia nagytermében rendkívüli melegséggel ünnepelték *Bacsák* Erzsébetet az egész este folyamán. *(—t)*

— **Polgár Tibor a filmkamara tagja.** A szín- és filmművészeti kamara megalakulásáról irott tegnapi cikkünkben megütközéssel említettük meg, hogy *Polgár* Tibor, a kitünő szeneszerző, a rádió népszerű karnagya és kísérője hiányzik a tagok névsorából. A *Budapesti Közlöny* mai számában megjelent teljes névsor alapján most megállapítjuk, hogy Polgár Tibor igenis tagja a kamarának, mert neve a filmművészeti főosztály művészeti ügykezelői csoportjában szerepel. Ugyancsak arról értesít bennünket *Heltay* Andor színész, hogy téves volt az a hír, amely szerint nem vették fel a kamarába és a mai hivatalos lap tanusága szerint *a felvettek között szerepel.*

Neugeboren Cili, okleveles mozdulatművésznő december 9-én este 8 órakor a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében táncestélyt tart. A nagy érdeklődéssel várt táncestén báró *Kemény* Melinda is közreműködik.

Olcsó színházjegy-akciónk

E heti nagy kedvezményes színházjegy-akciónk során *kedden* és *pénteken* a *Nemzeti Színház* nagysikerű Aristophanes-feldolgozásához, a *„Madarak"*-hoz, a csütörtöki ünnepnapon három előadáshoz: a *Városi Színházban* a *„Csárdáskirálynő"*, a *Nemzeti Színházban* a *„Madarak"* és a *Független Színpadon* (Zeneakadémia) Madách Imre remekművéhez, a *„Civilizátor"*-hoz adunk jegyeket. Szombaton ismét a Madách-előadást, vasárnap pedig *a Nemzeti Színház ujdonságát* az *„Ordasok"*-at, a *Városi Színház* „Csárdáskirálynő" és a *Független Színpad* „Civilizátor" előadását, továbbá a Scala színházba Lakner bácsi gyermekszínházát adjuk nagy kedvezménnyel közönségünknek.

8 Órai Ujság Jegyirodája Andrássy-út 16. (Tel.: 128—981.)

A mai műsor

OPERAHÁZ: Díszelőadás Őfőméltósága vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó úr tiszteletére: Himnusz, Üdvözlőbeszéd, Dalos, Dido és Aeneas (először), Pozsonyi majális (először, kezd. ½8). — NEMZETI: Madarak (½8). — NEMZETI KAMARA: Utolsó tánc (8). — VIG: Francia szobalány (8). — MAGYAR: Válóok (8). — BELVÁROSI: Nincs előadás. — PESTI: Művészpár (8). — VÁROSI: Balatoni rege (ifj. előadás, 3). — ROYAL: Kávé habbal (½9). — ANDRÁSSY: Bubus (8). — ERZSÉBETVÁROSI: Sárgapitykés közlegény (½6, ½9). — JÓZSEFVÁROSI: Legyen úgy, mint régen volt (½6, ½9). — KISFALUDY: Gellérthegyi kaland (½6, ½9). — KOMÉDIA: Telefonbetyárok (½9). — PODIUM: Elő az okmányokkal! (9).

A Belvárosi Színházban

Szombaton, dec. 10-én este 8 órakor

először:

A bűvészinas

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: *Hevesi* Sándor.

Főszereplők: Turay Ida, Szilassy László, Nagy György, Boray Lajos, Somogyváry Rudolf, Simon Zsuzsa, Vidor Feri, Baróthy József, Laczkó Aranka.

Rendező: Sármássy Miklós.

Díszlettervező: Gara Zoltán.

Jegyrendelés: 18-84-07.

Az olaszok kivonulnak a KK-ból?

Olasz indítványra a Középeurópai Kupa-bizottság december 17. és 18-án Bukarestben ülést tart. Amikor az olaszok a KK-konferencia összehívását javasolták, nem indokolták meg közelebbről ezirányú kívánságukat. Általában az a nézet uralkodott az érdekelt körökben, hogy ennek a bukaresti konferenciának a napirendjén a jövő évi KK előkészületei és a konkurrencia esetleges reformja fog szerepelni.

Most egy német kőnyomatos azt a hírt közli, hogy *Bukarestben az olasz labdarúgódelegátusok be akarják jelenteni Olaszország kilépését a Középeurópai Kupából.*

Ha a kilépés tényleg megtörténik, úgy Svájc és Ausztria kiválása után az olaszok kikapcsolódása a KK összeomlását vonhatná maga után.

Érdekes, hogy néhány nappal ezelőtt az a hír járta be a nemzetközi sportsajtót, hogy a legközelebbi KK-ülésen többek között *Lengyelország vagy Franciaország esetlegcs felvételével is foglalkozni fog a kupabizottság.* Úgylátszik, ez a híradás kapcsolatban áll az olaszok tervezett kiválásával.

Akármit is határozzanak a legközelebbi konferencián a KK-vezérek, az olasz futballt a Középeurópai Kupában sem a lengyel, sem a francia csapatok nem volnának képesek pótolni...

Csütörtök este folytatják az ökölvívó bajnokságot

A MÁV gépgyár golgotaúti nagytermében hétfőn este folytatták Budapest bajnokságait. Hétfőn is volt néhány érdekes mérkőzés.

A légsúlyban *Podány*, a nagy favorit legyőzte a MÁV Gépgyár *Galambosát*, *Róka* (MÁV Gépgyár) nagy meglepetésre kiverte a második favoritot, *Zsenit* (Lapterjesztők). *Urbán* (FTC) győzött *Horváth* (Beszkár) ellen.

A *bantamsúlyban* bemutatkozott a kassai *Brilla*, de mérkőzésre nem került sor, mert ellenfele *Klein* (Lapterjesztők) visszalépett. Győzött még *Lovas* (Beszkár) *Glaubitz* (Posztógyár) ellen, *Bogács* (BTK legyőzte *Szántót* (FTC), *Kállai* (Törekvés) pedig *Füstöst* (Pamutipar).

A *weltersúlyban Petró* (BTK) győzött klubtársa, *Horváth* ellen, *Korány* (MAC) *Molnár* (MÁV Gépgyár) ellen, *Dely* (Posztógyár) *Mándi* (FTC) ellen, *Mitterer* (B. Vasutas) *Leininger* (MÁV Gépgyár) ellen.

A *nehézsúlyban Botond* (FTC) legyőzte *Neckert* (BEAC), *Homolya* (FTC) kiütéssel győzött *Szőke* (Posztógyár) ellen, *Vadász* (B. Vasutas) *Orosz* (MAFC) ellen.

A bajnokságot csütörtökön, december 8-án este nyolc órakor folytatják ugyancsak a MÁV Gépgyár Golgota-úti termében.

MOST JELENT MEG!

ÖNÁLLÓSULÁS AZ IPARBAN ÉS A KERESKEDELEMBEN;

a mestervizsga és a mesterképző ipari tanfolyamok.

Irta **ifj. dr. Lippay István.** Ara **2** P

Kapható Az Est könyvkereskedésében, VII., Erzsébet körút 18-20.

Glasgowban treniroztak már ma futballistáink

Dr. Sárosi lesz a középcsatár

Glasgow, december 6.

A válogatott futballcsapat, amely szerdán áll ki Skócia ellen, négyórás londoni tartózkodás után Glasgowba érkezett és ma délelőtt már tréninget is tartott a mérkőzés színhelyén.

A mérkőzés a 120.000 nézőre épült Ibrox Parkban lesz. Nagyon sok nézőt várnak.

A magyar csapatban *Szalai* sérült a párizsi mérkőzéstől, úgy hogy helyette a futballkapitány *Sárosi III*-at vagy *Polgárt* fogja játszatni. Még nem bizonyos a csatársor összeállítása sem, mert csak dr. *Sárosi* helye végleges, ő lesz a középcsatár.

A valószínű összeállítás Skócia ellen: Szabó — Korányi, Biró — Sárosi III., vagy *Polgár, Turay, Dudás — Titkos, Zsengellér* vagy *Cseh*, dr. *Sárosi, Toldi* vagy *Zsengellér, Gyetvai.*

A mérkőzést az angol Nattras vezeti.

Európa–Dél-Amerika „futballerőpróbát" tervez a FIFA

Ellenzéki mozgalom indul a FIFA-meccsek rendezésével szemben

A Nemzetközi Labdarúgószövetség — röviden FIFA — természetes szerepkörével alig összeegyeztethető *üzleti* politikát folytat, amikor időről-időre *futballattrakciók* rendezőjeként lép fel. A FIFA reprezentációs és adminisztrációs költségeit tulajdonképpen a tagszövetségek tagsági díjaiból és a válogatott mérkőzések után járó százalékos részesedésből kellene fedeznie a Labdarúgók Világszövetségének, amely a világbajnoki tornák bevételeinek egy része fölött is rendelkezik. Ezek a bevételi források azonban úgylátszik nem fedik a FIFA-vezérkar nagystílű kiadásait és az adminisztráció költségeit, mert különben érthetetlen volna, hogy miért csap fel időről-időre a Nemzetközi Labdarúgószövetség *alkalmi futballmenedsernek.* Igy Amszterdamban egy Közép-Európa—Nyugat-Európa mérkőzést rendezett két évvel ezelőtt a FIFA.

A »nagy meccs« gyenge sportot hozott, de a FIFA számára a kétes sportértékű vállalkozás igen *jó üzletnek* bizonyult. A FIFA vezérkara a pénzügyi sikeren felbuzdulva, idén a »Kontinens csapatának« rendezett két mérkőzést. *Amszterdamban* a *holland* B. válogatott, *Londonban* pedig az angol nemzeti együttes volt a »Kontingens-csapat« partnere. Az *anyagi rész* ismét kirobbanó *sikert* eeredményezett a FIFA számára — hogy *sportszempontból súlyos károk érték a kontinens labdarúgósportját* a FIFA-csapat szánalmas szereplése miatt — azt nem vették túlságosan lelkükre a Nemzetközi Futballszövetség menedzseri babérokra vágyó vezérei. Nem vették lelkükre, mert amint most a FIFA hivatalos lapjából értesülünk, a Nemzetközi Labdarúgószövetség újabb attrakció rendezését tervezi: *az Európa—Dél-Amerika »erőpróbát«!*

A FIFA bevételétvágya tehát nagyon egészségesnek látszik, ha a londoni sportbeli kudarc után ilyen tervekkel foglalkozik. Sőt! Ha a FIFA-ujságban megjelent cikket olvassuk, úgy a legnagyobb csodálkozással kell tudomásul vennünk, hogy itt nem is »tervről«, hanem valószínűleg már »*befejezett tényről*« van szó. A cikk szerzője *Langenus*, a kitűnő belga futballbíró, aki közeli kapcsolatokat tart fenn a FIFA vezéreivel és így jólértesültségében nincs okunk kételkedni. Langenus mester cikkében az Európán és Dél-Amerikán kívül létezik még Ázsia, Afrika, Ausztrália és Észak-Amerika is, de beilleszthetné a FIFA »menedzseri műsorába« esetleg a fekete- és fehérbőrűek válogatott labdarúgó erőpróbáját is.

A Nemzetközi Labdarúgószövetség vezérei azonban tévednek, ha azt hiszik, hogy ilyen *labdarúgó-cirkuszelőadások* rendezéséhez kölcsönkapják az érdekelt labdarúgóországok legkiválóbb futballistáit. A FIFA-ellenzék már erősen szervezkedik és ha annak akciója nem is irányul a Világszövetség jelenlegi vezérkarának megbuktatására, az ellenzék fellépése mindenesetre eléggé hatásos lesz abban az irányban, hogy egyszer és mindenkorra *véget vessen* a FIFA-vezetők menedzseri ambícióinak.

(B. F.)

x A fejfájás és a migrén, akkor, ha ezek a bélműködés és a gyomoremésztés zavaraiból erednek, gyakran már egy kis pohár természetes »*Ferenc József*« keserűvíz **használata után is megszűnnek. Kérdezze meg orvosát.**

A debreceni Bocskay amatőrcsapat lesz

Debrecenben értekezletet tartottak a *Bocskay* hívei, amelyen a profiklub vezetősége előadta, hogy 1938 őszén 1400 pengőt fizetett rá a Debrecenben rendezett mérkőzésekre. Decemberben, januárban és februárban semmiféle bevételre nem számíthat a Bocskay, mert túrára nincs kilátása. A játékosokat viszont fizetni kell. Módot kell találni a téli idény áthidalására, mert tavasszal mind a három nagycsapat Debrecenbe jön és be tudná hozni a Bocskay a téli kiadásokat.

A Bocskay-hívők egy hónapra biztosították a csapat fenntartására szükséges anyagiakat, 600 pengőt, egyébként azonban elhatározták, hogy a *legrövidebb idő alatt amatőr csapattá fogják átalakítani a Bocskayt.* Ez azonban attól függ, sikerül-e a Bocskay játékosait Debrecenben megfelelő állásokba elhelyezni. A hangulat egyébként ellene van annak, hogy a csapat jobb játékosait ismét eladják, ezzel ellentétben a meglévő játékosállományt még javítani is akarják.

Győztek vízipólózóink Gandban

Antwerpen, december 6.

Két hete vannak már úton az UTE úszói és vízipólózói és úgyszólván naponta versenyeztek. Igy nem lehet csodálni, hogy már fogytán van az erejük és gyengébb időkkel szenvednek vereséget, mint amire képesek. Hétfőn este Gandban versenyeztek.

Zólyomi, aki az Európabajnok Hovinggal szemben kétszer győzött és kétszer vesztett, a sokkal gyengébb angol *Taylorral* szemben holtverseny után most karcsapással vereséget szenvedett. *Taylor* ideje 100 méterre 1 p 08 mp volt, Zólyomié pedig 1 p 1 mp. De vereséget szenvedett *Angyal* is a 200 m-es mellúszásban a holland *Smits Huisentől.* A holland úszó ideje 2 p 49.4 mp volt, Angyalé pedig 2 p 51.2 mp. Második lett az UTE vízipólózókkal kiegészített stafétája 4×200 m-en is.

Fáradtan kezdte az UTE vízipólómérkőzését is, a gandi csapat ellen és félidőben csak 3:2 arányban vezetett. Szünet után azonban belejött a csapat, leküzdötte fáradtságát és *végeredményben 7:4 arányban győzött.* A gólok közül *Németh* négyet, *Bozsi* kettőt és *Vágó* egyet dobott.

FELVIDÉK

Eheti rejtvényeink mindegyikében 1—1 felvidéki város nevét úgy rejtettük el, hogy kétfelé osztottuk és mindkét részt belevettük a rejtvénybe. (Például: LÓ—CSE). Megfejtésül az 5 város neve küldendő be együtt szerdáig (dec. 14.) s mellékelendő 5 »Felvidék« cím.

Jutalmak: 4 darab 10 pengős.

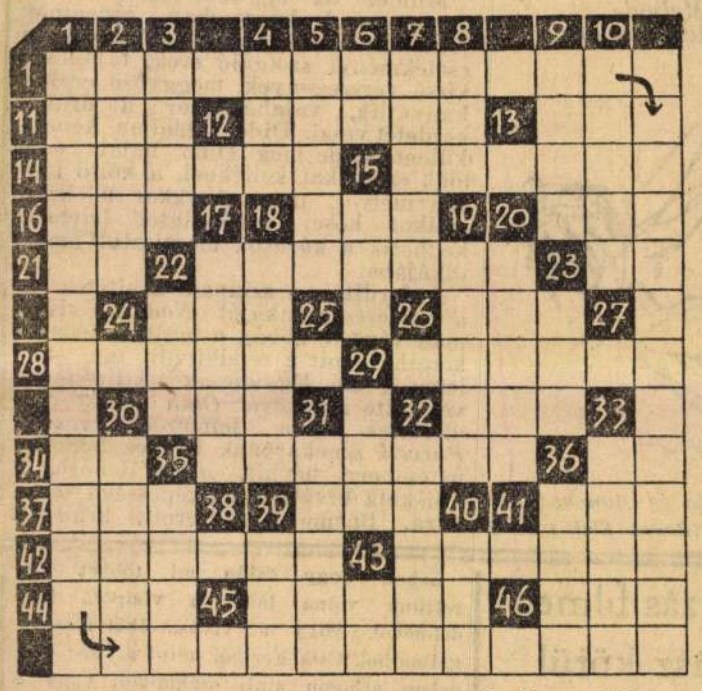

VÍZSZINTES:

1. Jókai regény
11. Zug párja
12. Azonnal
13. Nimród első fele
14. Ennivaló
15. Pénzügyi zavarból kisegít
16. Rag
18. Isonzo része
20. A. N. O.
21. Tintarész
22. Valamit hozzáértő
23. Y. K.
24. Közigazgatási rövidítés
26. Becézett női név
28. Nem olyan kellemes, mint a bevétel
29. Töltény — franciául
30. Finom ital
32. Vörös — németül
34. Samarium vegyjele
35. A Nemzeti Színház mutatta be
36. Téli jelenség
37. Vétlen vers
39. ... mars
41. Disznó teszi
42. Őrház mellett található
43. Leköszön a megbízatásról
44. »É« nélkül élni
45. Fejfedő
46. L. Y. J.

FÜGGŐLEGES:

1. Idézet az »Ember tragédiájá«-ból
2. Világtáj
3. Felelet
4. S. M. É.
5. Mikes Kelemen szülőhelye
6. Igo
7. Magával cipeli
8. Agyban lakik
9. Női név
10. Jól vezetett pénztárban nem szabad lennie
15. Nyitás kezdete
17. Vissza: énekesnő
18. Bizonyos időre
19. A pápa hármas koronája
20. Tüzet megszüntetek
22. Méhek lakása
23. Művészet — franciául
29. Vízben él
30. »A« mód párja
31. Kettő belőle egy pár
32. Felőled
33. Hunyónak mondják
35. Versenycsónak
36. Iróeszköz
39. E. K. B.
40. Belső szerv
43. Kínai hosszmérték

MAGYAR TÁNC
A POZSONYI MAJÁLISBAN

Ottrubay Melinda a »Dido és Aeneas«-ban

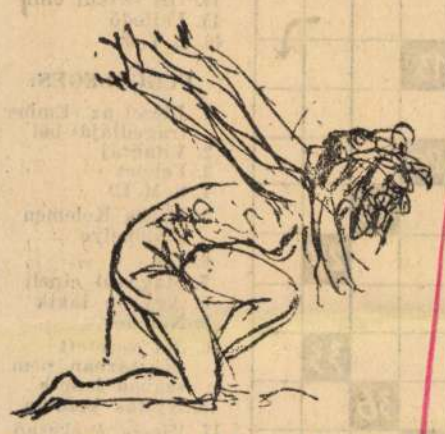

Balettfigura a »Dido és Aeneas«-ban (Barna Elek rajzai)

Dido és Aeneas Pozsonyi majális

Érdekes bemutató az Operaházban

Az angol nemzeti opera története szinte azonos legnagyobb muzsikusának, Henry *Purcellnek* élettörténetével. Amit *Purcell* tett az angol lírikus színpadon, annál több alig történt az eredeti angol operai kultúra felépítésében. Henry Purcell (1658—1695) nagy mult hagyományaiban élt, anélkül, hogy muzsikája szolgai másolás lenne. A másodlagos jellegnek egyébként élesen ellentmond Purcell közvetlen természete, a könnyű áttekinthetőség, amellyel egyszerű színpadi történését zeneileg aláfesti, a dal, az ének örömteli, könnyed lendülete, mely a kor ünnepélyes stíluskísérleteivel szemben realisztikus hatásokat állít a siker szolgálatába. Izlelhetjük benne az élet izeit, érezhetjük a szabad természet, a rétek, mezők, erdők illatát.

Mindez az együttes jelenetekben összpontosul, kórusaiban, táncainak féktelen, üde ritmusában. A központi cselekményt szolgáló erek, fájdalom, kissé vérszegények, meggyőző erejük hanyatlik, valahányszor a dráma kezdetét veszi. Dido fájdalma, Aeneas küldetése, de még Dido halála sem több szcenikai kelléknél, a költő igazán mélyet, nagyot akkor lélekzik, amikor hősei búbánatától felemelkedhetik a kórusok megtisztult melodikájába.

A fordítás, a színpadi átültetés és a rendezés munkáját *Nádasdy* Kálmán végezte abban a multat tisztelő keretben, mit a rendkívüli mű szelleme ír elő. Ugyancsak e stílusos élvet tette magáévá *Oláh* Gusztáv, a díszletek és a jelmezek tervezője. *Purcell* zenekarának kényes feladata új emberre hárult, *Adám* Jenőre, a Főiskola kiváló, nagyképességű tanárára. Bármennyire érett, kiforrott karmester *Adám* ma, a színpad átképzést kíván még a legnagyobb talentumtól is. A kapcsolat a történés és a muzsika között fokozott lélekjelenlétet igényel, nagyobb tüdőt, átfogóbb lendületet, határozottabb áttekintését a részleteknek. Nem kétséges, Ádám rövidesen birtokába veszi azt a részben rugalmasabb, részben keményebb zenekari formát, melynek segítségével nem kell követnie a színpadot, a színpadnak sem őt, mert egyesülnek ritmusban, kifejezésben, erőben. Az énekesek: *Némethy* Ella, *Basilides* Mária, *Budánovits* Mária, *Osváth* Julia, *Palló* Imre, *Sárdy* János, *Horányi* Karola, *Kováts* Jolán, *Jámbor* László külön zárt fejezetei a nagy operastílusnak. A tánckar élén *Ottrubay* Melinda a letisztult, antik táncforma életre feslő virága.

*

Purcell patinás zenéjét *Rajter* Lajos és *Fóthy* János »Pozsonyi majális«-a követi. *Fóthy* mulatságos multszázadbeli meséjét *Rajter* hatásos tánczenével köríti, táncokkal, miknek ritmusát régi magyar albumokból, még inkább német zenei tánclapokból sorozza be a pompás operai táncegyüttes szolgálatára. *Bordy* Bella, a színház diszkrét eszközű, elbájoló ballerinája áll a kedves és érzelmes tánckép középpontjában, ő teremti meg a színpad vérpezsdítő hatását, de a többiek is, *Kőszegi* Ferenc, a koreográfus és rendező egyben főszerepet táncoló *Harangozó*, *Brada*, *Mátrai* Irén és *Zsedényi*, valamennyien frissen, őszinte tánckedvvel hosszú májust biztosítanak az új operai műsor »Pozsonyi majális«-ának.

Kovács Kálmán

Bordy Bella a »Pozsonyi majális«-ban

Kétórás utazás filmen az olimpiász körül

Ki nem jutott ki két év előtt a berlini olimpiászra? Akinek nem volt módja látni azt, nézze meg Leni Riefensthal olimpiai filmjét, fogalmat alkothat magának az óriási méretekről, amellett arról az apróságokig terjedő gondosságról, amivel a németek ezt az olimpiászt kidolgozták.

Lehet, hogy talán mi többet szerettünk volna látni a vízipóló küzdelméből, vagy a vívás, ökölvívás izgalmaiból, Csik Feriből, mint a tízes küzdelem átlagon aluli számaiból, vagy a lovaglás ismétlődő jeleneteiből. Hiába kerestük a birkózás nem is magyar jeleneteit, hanem klasszikus csoportozatait.

Sportember talán másképpen állította volna össze ezt a filmet, mint a berlini olimpiász költőnője, aki elsősorban a szépre, szín- és mozgáshatásokra törekedett összeállításában. S ezeket a hatásokat — főként a sport kevésbé mélyre hatoló híveinél — teljes mértékben el is éri. És a sportember is gyönyörködhetik az egyes versenyeket végigkísérő remek felvételekben, a bravuros víz alatti és yíz feletti úszó és műugró jelenetekben, az evezősküzdelmet élethűen érzékeltető részletekben, a tornászművészet tökéletes bemutatásában, a kieli vitorlák játékában, amik együttvéve híven érzékeltetik mindazt a szépséget, amit a berlini olimpiász nyujtott.

Dr. Földessy János

— **Tasnádi Nagy András igazságügyminisztert üdvözölte** az elnöklete alatt álló Országos Bethlen Gábor Szövetség. A küldöttségben *Kovács* Sándor evangélikus püspök és *Józan* Miklós unitárius püspöki helynök is résztvett. *Lamotte* Károly köszöntötte *Tasnádi Nagy* Andrást, aki válaszában Bethlen Gábort a magyar önzetlenség gondolata megtestesítőjének mondotta. Bethlen Gábor magános ember volt s épúgy magárahagyatva él a magyar nemzet évszázadok óta. Csak úgy tudunk megállni a népek versenyében, ha áthevít bennünket az öncélúság gondolata. Az országot csak úgy tudjuk eredményesen szolgálni, ha minden dolgunkban *Isten kezét* fogadjuk el irányítónak.

— **Búzavirágvásár az anyák javára.** A kormányzóné fővédnöksége — Anna főhercegasszony védnöksége — vitéz *Imrédy* Béláné országos elnöksége alatt működő Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottsága — mint minden évben — az idén is karácsonyi búzavirágvásárt rendez a sokgyermekes családok javára. A bizottság a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara kötelékébe tartozó valamennyi egyesület és testület tagjainak segítségével hozza forgalomba *a búzavirágokat és búzavirágbélyegeket*. Mikulás apónak édes ajándékain és a karácsonyi csomagokon ebben az évben is ki fognak virítani a szeretet búzavirágjai és a megértő áldozatkészség búzavirágbélyegei. A fővárosi kereskedők kirakataiban és az iparosműhelyekben meg fognak jelenni az emberszeretetnek és a jóságnak *10 filléres* búzavirágai. Fogadjuk őket szívesen.

— **A Magyar Belorvosok Egyesülete** december 8-án és 9-én tartja idei nagygyűlését. December 8-án a mellékvese betegségeiről ad elő *Beznák* Aladár, *Kup* Gyula és *Margitay-Becht* Endre; 9-én az electrocardiographia időszerű kérdéseit referálja *Boros* József, *Dobozy* Elemér, *Gruber* Zoltán és *Zárday* Imre.

A Repülőalapért

A Horthy Miklós Nemzeti Repülő-Alap intézőbizottsága az Alap részére érkezett adományokért ezúton is köszönetet mond és azokat az alábbiakban nyugtázza.

1938 szeptember 1-től szeptember 15-ig befolyt adományok: Dr. Neumann Károly (Bp.) 60 P, Autotaxi közl. rt. (Bp.) 395.36 P, Márkus Lajos rt. tisztv. (Bp.) 86.55 P, M. kir. folyammérnöki hiv. szigetcsépi partbizt. munka alk. (Bp.) 5.76 P, v. Kiss Lajos (Tiborszállás) 100 P, Alumíniumércbánya rt. alk. (Gánt) 941.10 P, Baranyay József (Vecsés) 2 P, Ambrus Endre (Ujpest) 5 P, Kallós János (Bp.) 50 P, Bazsó Béla (Nagybátony) 50 P, Galgóczy Sándor (Debrecen) 3 P, M. kir. téli gazd. isk. és mezőgazd. szaktanácsadó állomás (Kisvárda) 4.32 P, Erzsébet királyné szanatórium alk. (Budakeszi) 156.09 P, Közp. forg. adóhiv. malomoszt. (Miskolc) 93 P, Budapesti Önkéntes Mentőegyesület alk. (Bp.) 121.42 P, Alföldi szarvasmarhatenyésztő egyesület (Bp.) 7.46 P, Veszprém vm.-i szarvasmarhatenyésztő egyesület (Veszprém) 10.95 P, Vitézi Rend gazdaképző iskolája (Örkény) 5.70 P, Kökuti m. kir. áll. birtok intézősége (Sirok) 5.93 P, Fővárosi Közmunkák Tanácsa (Bp.) 5.09 P, Fejér vm.-i vill. rt. üzemi alk. (Baracska) 70 P, Békéscsabai takarékpénztár egyesület (Békéscsaba) 50.10 P, M. kir. alföldi mezőgazd. int. (Szeged) 9.84 P, Mezőgazd. Szakisk. tanári kara (Békéscsaba) 8.15 P, M. kir. orsz. selyemt. felügy. petevizsgáló állomása (Szekszárd) 13.19 P, M. kir. erdőigazgatóság (Győr) 49.24 P, M. kir. erdőfelügyelőség (Szolnok) 8.40 P, M. kir. erdőfelügyelőség (Pécs) 14.80 P, Városi számvevőség alk. (Debrecen) 82 P, Budapesti húsipari hitelintézet rt. alk. (Bp.) 191.74 P, Kommer József (Bp.) 10 P, Takács László (Bp.) 30 P, Javosné Márton Berta (Kövegy) 5 P, M. kir. erjedéstani állomás (Bp.) 15.54 P, Községi polg. isk. alk. (Lengyeltóti) 5.07 P, Áll. polg. fiúiskola (Bácsalmás) 10.43 P, Skf. svéd golyóscsapágy rt. alk. (Bp.) 86.15 P, M. kir. folyammérnöki hiv. szigetcsépi partbizt. munklat alk 8.80 P, M. kir. kultúrmérnöki hiv. (Bp.) 4.60 P, M. kir. mezőgazd. vegykisérleti állomás (Békéscsaba) 15.50 P, M. kir. vegykisérleti állomás (Debrecen) 13.04 P, Skf. svéd golyóscsapágy rt. (Bp.) 1000 P, M. kir. orsz. öntözésügyi hivatal alk. (Bp.) 187.60 P, Elzett vasárugyár (Bp.) 250 P, M. kir. mezőgazd. vegykisérleti állomás (Szeged) 40.58 P, M. kir. mezőgazd. vegykisérleti állomás (Magyaróvár) 7.86 P, M. kir. vegykisérleti állomás (Pécs) 10 P, Th. vegyvizsgáló állomás (Szombathely) 9.54 P, Áll. fiú felső keresk. isk. (Veszprém) 25 P, Nagy József (Tatatóváros) 4 P, Angol-Magyar Bank fiók tisztv. (Makó) 11.50 P, Droszt Ede (Pestszentlőrinc) 5 P, M. kir. áll. béruradalom tisztv. (Kompolt) 30.63 P, Kovács Dezső (Gyönk) 2 P, Bedők József és Molnár Károly (Magyaróvár) 2 P, M. kir. orsz. növényterm. kisérl. áll. tisztv. (Magyaróvár) 9.29 P, Székesfővárosi pénzügyigazgatóság alk. (Bp.) 20.10 P, M. kir. méhészeti gazd. alk. (Gödöllő) 6.50 P, Pollack Hermann Fiai rt. (Ujpest) 253.57 P, M. kir. erdőigazgatóság (Debrecen) 55.93 P, M. kir. erdőigazgatóság (Miskolc) 267.14 P, M. kir. erdőigazgatóság (Kaposvár) 35.75 P, M. kir. erdőfelügyelőség (Nyiregyháza) 9.22 P, Pénzügyminisztérium alk. (Bp.) 25.60 P, Magyarországi Grafikai és Rokoniparok Főnökegyesülete (Bp.) 500 P, Községi elöljáróság tisztv. (Lőrinc) 10.58 P, M. kir. téli gazd. isk. és mezőgazd. szaktanácsadó állomás tisztv. (Berettyóújfalu) 5 P, M. kir. téli gazd. isk. és mezőgazd. szaktanácsadó állomás tisztv. (Hajdudorog) 7.30 P, Sopron vm.-i szarvasmarhatenyésztő egyesület (Sopron) 9.94 P, M. kir. kultúrmérnöki hivatal (Miskolc) 39.90 P, M. kir. ménesbirtok (Bábolna) 44.48 P, Magyar Vasművek és Gépgyárak Orsz. Egyesülete tisztv. (Bp.) 84.10 P, Schenker és Társai rt. (Bp.) 1000 P, M. kir. kertészeti tanintézet (Bp.) 47.43 P, Hofmann Henrik (Bp.) 5 P, M. kir. földtani intézet (Bp.) 116.50 P, M. kir. erdőigazgatóság (Szombathely) 45.50 P, M. kir. gabona- és lisztkisérleti állomás (Bp.) 36.42 P, Kir. tanfelügyelőség (Sopron) 8.50 P, Intercontinentale száll. és közl. rt. tisztv. (Bp.) 100 P, M. kir. kultúrmérnöki hivatal (Székesfehérvár) 50 fillér, Porcsin Gyula (Derecske) 7 P, M. kir. mezőgazd. kisérletügyi intézmény (Bp.) 12 P, Orenstein és Koppel rt. (Bp.) 258.20 P, Légszeszgyár és Vegyiművek rt. (Székesfehérvár) 29.69 P, Kisgyóni—Bakonyvidéki Egyesült Kőszénbánya rt. alk. (Bakonycsernye) 534 P, M. kir. gazd. felügyelőség (Zalaegerszeg) 23.91 P, Zabar község 50 P, Pogony község 50 P, M. kir. mezőgazd. vegykisérleti állomás (Kalocsa) 32.89 P, M. kir. pénzügyigazgatósági kir. (Kecskemét) 14.30 P, M. kir. adóhivatal (Vác) 24.85 P, Orsz. mezőgazd. üzemi intézet (Bp.) 8 P, Budakalászi Textilművek rt. alk. 401.62 P, Lans rt. (Bp.) 150 P, M. kir. kultúrmérnöki hivatal (Debrecen) 16.30 P, M. kir. folyammérnöki hivatal (Nyiregyháza) 22.40 P, M. kir. repülőgépjavító üzem polgári alk. (Székesfehérvár) 161.39 P, M. kir. állami ménesbirtok (Kisbér) 49.32 P, Közs. polg. fiúiskola (Rákospalota) 30.50 P, M. kir. gyógynövény kisérl. állomás (Bp.) 17.20 P, Unitas rt. (Bp.) 200 P, Kühne mezőgazd. gépgyár rt. (Bp.) 493.56 P, Tetőcserépárusító kft. (Bp.) 30.59 P, Kecskeméti gépgyár rt. (Kecskemét) 194.95 P, Községi élelmiszerárusító üzem (Bp.) 539.98 P, Merényi Ottó (Bp.) 5 P, Forum filmszínház (Bp.) 2500 P, M. kir. tejkisérleti állomás (Magyaróvár) 6.29 P, Phylaxia szérumtermelő rt. (Bp.) 400 P, Velezdi Sarolta és Szmrecsányi Katalin (Sátoraljaújhely) 3 P, dr. Nagy Árpád (Sátoraljaújhely) 10 P, Szotyori Dániel (Bp.) 4 P, Tudor accumulátorgyár rt. (Bp.) 420.93 P, M. kir. erdőigazgatóság (Győr) 5.84 P, M. kir. áll. gyermekmenhely (Veszprém) 18.35 P, Nagybátony—Újlaki Egyesült Iparművek rt. tisztv. (Bp.) 519.87 P, M. kir. szőlészeti és borászati szakiskola (Balatonarács) 9.70 P, M. kir. szőlészeti int. tisztv. (Bp.) 47.10 P, Sthly György (Szombathely) 1.50 P, Hamorszky Arnold (Szolnok) 80 fillér, Coburgi erdőbirtok alk. 15.80 P, Polgári diákifjúság 218.19 P, Pénzügyminisztérium eln. iroda (Bp.) 4.90 P, Kereskedelmi Kamara alk. (Bp.) 280.54 P, Vadásztöltény-, Gyutacs- és Fémárugyár rt. alk. (Bp.) 426.22 P, Közs. elöljáróság gyüjtése (Kisbárkány) 10 P, Gyáriparosok Orsz. Szövetsége (Bp.) 207.685 P, M. kir. mezőgazd. vegykisérleti állomás (Miskolc) 14 P, Pest vm.-i gazd. felügyelőség (Bp.) 11.60 P, **Salzmann Ottó (Nyiregyháza) 5 P.**

— **A Főméltóságú Asszony** segélyakciójára december 3-án beérkezett adományok:

Dr. Fabinyi Tihamér ny. miniszter december havi nyugdíja 752.51 P, Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége 300 P, dr. Babarczy István tanácsnok és a polgármesteri V. ügyosztály adománya 74.50 P, Mezőhegyesi Önkéntes Tüzoltótestület 51.23 P, Büchler Adolf és Fia, dr. Ádám Lajos 50—50 P, Vizvári Mariska 37.50 P, Nemzetközi Klub, Iglói Bihar Leó 30—30 P, özvegy Grecsák Károlyné 25 P, Imre Sándorné, dr. Kálnai Miklós, dr. Párniczky Ede, ifj. Szász Károly, Német Ella, Goldberger Ernő, Léderer Henrikné, Warga László, Balla Lajos, dr. Dicsőfi Sándor 10—10 P, özvegy Németh Antalné 6 P, vitéz Zankó Zoltán, dr. Pozsgay Gábor, dr. Gedeon Lászlóné, Borbély Teréz, Winkler József, Réz Gézáné, Bogyi István, dr. Hajós Géza, özvegy Sztankovics Mihályné, Hirsch Lipót, dr. Vámossy Zoltán, dr. Hajdu Ödön, Turányi Gézáné, dr. Fernbach József, dr. Koing Jenő 5—5 P, Lengyel Johanna 3.50 P, Schiró Ödön, Erős Sándor, Szlemenics Erna, dr. Vuicsa Gyula 3—3 P, György Zsigmond, Dévény Dezső 2.50—2.50 P, dr. Dreiszlampl Emilné 2.20 P, Réthy Oszkár, Székely Zoltán, Szilaveczky Lajos, dr. Herendy Róbert, Berinza István, Hardy Sándor, dr. Csekő Béla, Schnéssl Ernő, László Béláné, Hegedüs Sándor, Szlávy Gyula, Kádár Gyula, Syposs Zoltán, Machovits István 2—2 P, dr. Szép Imre, Bérczi Róbert, Baranyai Sándor, Palotai Ignác, Mészáros István, dr. Romsauer Tibor, Balla János, Mugenauer Kamilla, Szöllősy Aladár, Kesztler Sámuel, Ottlik Mária, Gribács Lajos, Szemere Nándor, Erdélyi István 1—1 P, özvegy Saly Győzőné, Májer Gáspár 50—50 fillér.

December 4-én a következő adományok érkeztek: Futura Rt. 2000 P, Hungária Club, José Gallart Girbal 200—200 P, Nelky Jenő és felesége együtt, Schuchardt és Schutte 100—100 P, Basch Béla és neje együtt koszorúmegváltás címén 50 P, dr. Hídvéghi Jenő és neje együtt, Manasteriotti Ferenc és neje együtt, Makay Emilné 20—20 P, Nyirvidéki Agrár Takarékpénztár Rt. 13 P, Állami polgári fiú- és leányiskola tanártestülete Tolna 12 P, Izraelita Krajcáregylet Tapolca, Putnoki István 10—10 P, Lengvári Ferenc 6 P, Schwarz Gyula, Sipőcz László Ferenc, dr. Steinitz Jenő, vitéz Madaras Jenő, Házasy Teofil, Kalapis János, Bikfalvy István, Kerpely Kálmánné, dr. Keresztesy Ernő, Halmos Árpád, dr. Brenner Károly, Moskovits Sámuel 5—5 P, Mandl Pál, Balog Emil, Adriányi László, Draskóczy Lajos, Tihanyi Lajos, dr. Hojturan Pál, Ferjentsik Ida 3—3 P, özv. Seel-Össy Albertné, dr. Dohaszéky Károly, Vereb Nándor, özv. Tarnik Ottóné, Kárpáthy János, Vogel Lajosné, Mokry Eszter, özv. dr. Berényi Dezsőné, dr. Zsédely István, dr. Labancz Béla, Popper Henrik, Varga János, Birtalan József, Benedek János 2—2 P, Junger Sándor, Csikász Istvánné, Sipos Béla, Szigethy László, Németh Éva, Gáspár Ferenc, özv. Szabó Béláné, dr. Nemes Elek, Vida Sándor, özv. Bogyó Jánosné, Kimmel Vilma 1—1 P.

Természetbeni adományok: Hell István 1 csomag ruhanemű, Takáts Józsefné 1 csomag ruhanemű, Állami elemi iskola Gyömrő 6 drb. baba, 6 drb. játékkocsi, vitéz Jány Gusztávné 1 csomag ruhanemű, Gáldi Gáborné 1 csomag ruhanemű, Justus Artúrné 1 csomag ruhanemű, Szegváry Istvánné 1 csomag ruhanemű, Mendelló Viktorné 1 csomag ruhanemű, Décsi Ernőné 1 csomag ruhanemű.

— **A Femina irodalmi díj nyertese.** *Párizsból* jelentik: A Femina-díjat *Chazournes* Félix nyerte, a *Carolina vagy Utazás a szigetekre* című regényével.

— **BEKÜLDÖTT HIREK. — SZERDA. NAPIREND. — Múzeumok.** — Történeti (történet, régészet): 9—½2. — Iparművészeti: 9—½2. — Néprajzi: 9—½2. — Hopp: 9—½2. — Szépművészeti (régi és modern képtár; közép- és újabbkori eredeti szobor-gyüjtemény; grafika): 10—3/42. — Uj Magyar Képtár: 10—3/42. — Történelmi Képcsarnok: 10—1. — Levéltár: 9—½2. — Mezőgazdasági: 10—1. — Akadémia (Goethe és Vörösmarthy szoba): 10—12. — Erzsébet: 9—½2. — Ráth: 9—½2. — Királyi várpalota: 9—4. — Országháza: 9—4. — Növénykert: 8—12, 2—6. — Aquincumi: 9—12, 3—6. — Várhegybarlang: egész nap. — Hadi: 10—1. — **Könyvtárak.** — Fővárosi: 9—7. — Akadémiáé: 3—7. — Széchenyi: 9—2 — Statisztikai: 8—2, 3—6. — Technológiai: 5—8. — Pedagógiai: 9—2, 5—8. — Iparművészeti: 9—½2. — Mezőgazdasági: 10—½2. — Kereskedelmi és Iparkamaráé: 9—12. — Vakoké: 8—12, 2—5. — Egyetemi: 8—8. — **Kiállitások.** — Országgyülési Múzeum (1914—1924 tiz év politikai története): 9—½2. — Szépművészeti Múzeum (Lord Rothermere gyüjteményének válogatott képeiből rendezett kiállitás): 9—½2. — Mücsarnok (őszi tárlat: felvidéki kiállitás): 9—½2. — Müterem (hét magyar müvész kiállitása): 10—6. — Tamás-Galéria (Magyar Magángyüjtemények sorozatos bemutatása): 10—6. — Nemzeti Szalón (Karácsonyi Vásár jellegü kiállitásának megnyitása): 6-kor. — Szentföldi Múzeum (képzőmüvészeti kiállitás): 9—12, 3—5. — Ernszt-Múzeum (Barcsay Jenő, Dési—Huber István festőmüvészek és Székessy István szobrászmüvész kiállitása): 9—4. — **ELŐADÁSOK.** — A Mérnök- és Építész-Egyletben Ereky Károly: »A gazdasági élet uj irányelvei« (Reáltanoda u. 13—15.). ½7-kor. — A Népegészségügyi Múzeumban Tóth Zoltán: »Értelmi, érzékszervi és erkölcsi fogyatékosságok« (Eötvös u. 3.). 7-kor. — A Családvédelmi Szövetségben Gáspár János: »A párválasztás kérdése« (Üllői út 11. I. 11.), ½7-kor. — A budai református egyház szerdai előadássorozatában Földes Papp Károly: »Protestantizmus és humanizmus« (Iskola u. 16.). 7-kor. — **KÜLÖNFÉLÉK.** — A **Kisfaludy Társaság** ma d. u. 5-kor az Akadémia heti üléstermében tartja havi ülését. — A **Magyar-Finn Társaság** ma d. u. ½7-kor a Parlamenti Múzeumban (Országháza, XVII. kapu) a finn függetlenségi nemzeti ünnep alkalmából ünnepi ülést tart. — A **Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság** fürdös-masszőr tanfolyamot rendez. Benczur Gyula professzor vezetésével. Jelentkezés január 10-éig a Gellért Gyógyfürdőben, bilkei Pap Lajos egy. magántanárnál. A háromhónapos tanfolyam, amelynek tandija 100 pengő, január közepén kezdődik. — A **Cionista Szövetség** december 7-re, szerdára hirdetett előadása a légvédelmi készültség miatt **elmarad.** — A **Népmüvelési Bizottság** vasárnap a Zeneakadémián Miklós-napi leventeünnepséget rendezett, amelyen Vályi Nagy Géza a költőhadvezér gróf Zrinyi Miklósról tartott előadást.

— **Halálozás.** Bánhegyesi *Kulin* Sándor kir. kúriai bíró özvegye, született nemes *Hencz* Blanka életének 64. évében hosszú szenvedés után elhúnyt. Temetése csütörtökön, december 8-án délután három órakor lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

Lipovniczky Pálnak, a külügyminisztérium sajtóelőadójának temetése december 9-én délután három órakor lesz a farkasréti temető halottasházából. Az engesztelő szentmiseáldozatot december 12-én délelőtt kilenc órakor mutatják be a krisztinatéri római katolikus plébániatemplomban.

Dr. *Bányay* Béla neje, szül. Lesser Eleonóra Mária Vilma 5-én reggel 52 éves korában elhúnyt. Temetése szerdán délután lesz a rákoskeresztúri róm. kat. temető halottasházából. Az engesztelő szentmiseáldozatot a belvárosi főplébániatemplomban 10-én délelőtt 9 órakor fogják az Urnak bemutatni.

AZ IDŐ *(Erős lehűlés, eső, havaseső, a hegyeken hó.)* Az óceánról jött újabb hideg levegő kedd reggelig elérte már hazánk nyugati határát. Útközben úgy Nyugat-Európában, mint Közép-Európa nyugati felén élénk északnyugati széllel az alsó szintekben esőt, az ezer méternél magasabb hegyeken havazást idézett elő. Ezzel ellentétben a Kárpátok medencéjében kedd reggel még egyre tartott a gyenge délies légáramlás úgy a középmagas hegyeken, mint a Tátra csúcsain élénk s viszonylag meleg déli szél uralkodott. Amíg az óceáni levegő által elárasztott terület csapadékos volt, addig nálunk a hétfőre virradó éjjel derült lévén, különösen a Dunántúl és a Duna-Tisza közén másfél méter magasságban, valamint a talaj mentén is, a hőmérséklet a fagypontra szállott, sőt Budapesten —2, Bánhidán, Hajmáskéren és Székesfehérvárott —4, a talaj mentén pedig Budapesten —4, Magyaróvárott —5, Szombathelyeni Kassán és Pécs vidékén —6 fokra is süllyedt.

Az erős éjjeli lehűléssel járó ködképződés miatt szemergős esők voltak az ország délkeleti részén, de négyszögméterenként 1 liternél több csapadék nem fordult elő. Délelőtt az ország nyugati és középső részein élénkülő déli és már délnyugatra forduló széllel ismét beborult, s a hőmérséklet általában már csak 2—3 fok között váltakozott, keleten azonban, ahol az éjszaka borult maradt és délelőtt jobbára derült volt az idő, az éjjeli lehűlés még a fagypontot sem közelítette meg, a nappali hőmérséklet pedig már ismét 6—7 fokra emelkedett.

A lehűlés mértét legjobban a nappal elért legmagasabb hőmérsékletek mutatják. Igy Ógyalla, Keszthely 3, Budapest 4, de Békéscsaba és Debrecen még 7 fokot mért, este pedig délen és keleten még 5—6 fokos volt a meleg, de a nyugati és északi megyékben már csak 1, Budapesten pedig 2 fokot mértek. A Dobogókőn, ahol havazott és 2 centiméteres hóréteg alakult ki, —2 fokot mértek és ugyanennyi volt a hőmérséklet a Kékesen is. Este a Dunántúl, a Duna—Tisza közén, valamint a Soprontól Kassáig terjedő Felvidéken mindenütt esett az eső, helyenként havaseső. A délies szél a délután folyamán hirtelen átfordult északnyugatira és északira. Szerdán sok helyen lesz még továbbra is eső, havaseső, sőt már az alacsonyabb hegyeken is hó, a felhőzet csak nyugaton gyengülhet egy kissé, de a hőmérséklet alacsony marad. *Dr. M. E.*

*

December 8-án, csütörtökön a Nap kél 7 óra 19 perckor, lenyugszik 15 óra 53 perckor, a Hold kél 17 óra 09 perckor, lenyugszik 8 óra 00 perckor.

Budapesten este kilenc órakor a hőmérséklet 2 Celsius fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, mérsékelten emelkedő irányzatú.

Várható időjárás a következő huszonnégy órára: Mérsékelt, a nyugati megyékben élénk északnyugati szél. Változó felhőzet. Több helyen még eső, havas eső, a hegyeken hó. A hőmérséklet nem változik lényegesen.

SPORTHIREK

× **Huszonöt év Budapest sporttörténetéből.** A negyedszázados jubileumát ünneplő *Budapest Sport Egyesület* főtitkári jelentése, melyet *Leitgib* János szerkesztett, 120 oldalon adja tanulságos és szórakoztató ismertetését annak a nemes törekvésnek, mellyel a fővárosi tisztviselők sportegylete a magyar sport ügyét szolgálta.

× **Csütörtökön folytatják a Budapest bajnoki ökölvívó mérkőzéseket.** A MAV Golgota uccai nagytermében szombaton és hétfőn megtartott előmérkőzések után *a december 8-i, csütörtöki ünnepnapon este 8 órai kezdettel vívják* legkiválóbb ökölvívóink az elődöntő mérkőzéseket a Budapest bajnokság keretében.

× **Attilio Fontana vette át az olasz tenniszsport vezetését.** Az olasz tennisz szövetség elnökének, Lessonának lemondása után Attilio Fontana egyetemi tanár vette át az olasz tenniszezők irányítását és vezetését.

× **Urbinati a légsúlyú ökölvívó Európabajnok.** A bajnoki címért *Rómában* mérte össze erejét a francia *Louissal*, akit 15 menetes küzdelemben pontozással vert.

× **Hetvenötéves a Nemzeti Torna Egylet.** Legrégibb tornaegyesületünk, a Nemzeti Torna Egylet most ünnepli fennállásának hetvenötéves fordulóját. A ritka jubileum alkalmából *vasárnap, december 11-én, délután 6 órakor nagyszabású disztornát rendez az egylet a Nemzeti Tornacsarnokban.*

× **Armstrong megvédte világbajnokságát.** A könnyűsúlyú ökölvívó világbajnok elevelandi mérkőzésén *a harmadik menetben technikai kiütéssel győzött Manfredo ellen.*

× **Az Oxford—Cambridge stafétaversenyen az oxfordi atléták győztek.** *4×100 yardon* az oxfordi Wells, Lockwood, Jenkins, Pennington együttes 39.2 mp-cel, *4×220 yardon* az oxfordi Kearney, Lockwood, Jenkins, Pennington csapat 1 p 29.1 mp-cel, *4×400 yardon* a cambridgei Rhodes, Edmundson, Looder, Palmer staféta 3 p 22.5 mp-cel, *4×800 yardon* az oxfordi Moreton, Whetered, Layton, Melford együttes 8 p 0.4 mp-cel, *4×1 mérföldön* a cambridgei Chamberlin, Edington, Dorman, Crossley staféta 18 p 4 mp-cel, *4×120 yardos gáton* az oxfordi Irwin, Lockton, Alsebrook, Scopes staféta 1 p 3.3 mp-es rekorddal, a *4×220 yardos gáton* pedig az oxfordi Lockston, Scopes, Selwyn, Irwin csapat 1 p 42.5 mp-es rekorddal győzött.

× **Pompásak a német négyszázas úszók.** A drezdai válogató úszóversenyen, melyről már adtunk rövid tudósítást, a 400 m-es gyorsúszás mezőnye nagyszerű harcot vívott az elsőségért és közben igen jó eredményeket ért el. *Plath 4 p 58 mp.-cel győzött, Arendt 4 p 58.6 mp.-cel lett második, Freese pedig 4 p 59.8 mp-cel harmadik.*

SZINHÁZ

Díszelőadás az Operaházban

I. Dido és Aeneas

Erzsébet királyné Angliája barátkozik meg először az éneklés örömével, Anglia nem tud, nem is akar ellenállani Itália lirikus befolyásának, szünetlenül dalol, étkezés előtt, étkezés után, a házakban otthon, a házaktól távol e célra alapított klubokban. A karokkal és a lírai dalokkal egyidejűleg a dráma irányában is erjed a zenei érdeklődés. A tizenhetedik század derekán már kísérletek történnek templomi játékok, zenésszámokkal telitüzdelt színpadi mesék, vidám farsangi játékok előadására. Áttérnek az olasz mintára szervezett operaelőadásokra. Nagyrészt olasz és francia muzsikusok, illetve énekesek népszerűsítik az új műfajt Londonban; ekkor születik Henry *Purcell*, a legeredetibb és legérdekesebb angol zenei tehetség. A tragikussorsú komponista (alig harminchétéves korában halt meg) beleszületik a kor zenei életébe, apja a westminsteri apátság karmestere, ő maga egész ifjan a *Chapel-Royal* kórusába kerül, ott énekel. Tanulmányait komoly mestereknél folytatja, illetve egészíti ki, ennek megfelelően emelkedik maga is a rangviselés lajtorjáján.

1680-ban ő a westminsteri apátság orgonistája, 82-ben már a Chapel-Royalé, 83-ban ő az udvari muzsikus és 88-ban a Dido és Aeneas c. operájával zsenijének gyökerét mélyre ereszti az angol zenei kultúrába. Miután szelleme diadalmasan vívja meg harcát a mulandósággal, biztosítva halhatatlanságát, fiatalon, 1695-ben hal meg. Purcell invenciógazdagságában, munkabírásában szigorúan korszerű tehetség; a muzsika csaknem minden ágában foglalatoskodik, gyarapítja az angol kóruséltészetet, egyházi muzsikájából csaknem kiérezni már a közelgő *Händel* szárnybontását s számottevők az olasz divat mintára formált zongora-, orgonadarabjai. A színpad élénken foglalkoztatja Henry Purcellt, közel negyven színpadi művet fejez be, de a Didon kívül közülük alig akad még mű, melyre ráillene műfajbelileg az operai meghatározás.

A kor olasz operája mélyen ráüti bélvegét Purcell színpadára, a rokon, de sok tekintetben szabadabb levegőjű francia törekvések szintén éreztetik hatásukat, de Purcell az idegen befolyásokat szerencsésen vegyíti a maga érzéseivel, a maga képzeletével, a maga színeivel. A keretet, a formát nagyjában átveszi, de már a tartalmat fellazítja, meg is változtatja, bensőséges, személyi hangokra vágyik, érzésben, kitörésben mélyülni és mélyíteni kíván. Technikája, dramaturgiai jártassága még nem olyan biztonságos, mint amazoké, de annál erőteljesebb egyéniesítő ereje. A tipizáló olasz mesterekkel szemben Purcell mindent jellegzetessé óhajt tenni, felismeri a kórus és a tömegmozgás jelentőségét, a kórusnak új színpadi életet támaszt, a táncjeleneteknek biztos zenei alapot teremt, a cselekmény szálait ugyan még nem tudja a szükség törvényei szerint összeszőni, de itt is kellő hangsúllyal jelentkezik az ős drámai parancs, a bonyolító hatalom, mely vonalaiban már-már romantikus határokat érint.

A varázslónő összeesküvése ilyen, és ilyen a karthagói királynő, Dido panaszos előkészülete a halálra. A teljes értékű művészi szellem azonban Purcell kórusaiban fakad fel, örömnek, gyásznak, tavasznak, szomorúságnak hímnikus énekei ezek, az emberség sugaraival át és átitatott dalok, miknek kecses arányai tökéletesen símulnak Purcell új kifejezésre törekvő zenei szándékához. Az ember lélegzik fel, talán először, féktelenül és tragikusan, az ember mondja el először a szóval ki nem mondhatót a ritmus szárnyán.

A kórusok pompája, *Monteverdi* méltóságához méltó humanuma szerencsésen hangsúlyozódik ki az Operaház keddesti bemutató előadásán. Az igazgatóság stílusszempontjaihoz mestert keresett és úgy véli, azt meg is találta *Ádám* Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárában. Ádám érett tudója és tudatos gyakorlati művelője a kardalköltészetnek, sokéves főiskolai tapasztalatát, diszpozicionális hajlamát szerencsésen fel is használja az operai zenekar, illetve énekkar irányításában. Kedden este ugyan még nem teremti meg az eszményi összhangot színpad és zenekar között, de máris hallhatón és szemléltetőn bizonyítja ezirányú rátermettségét.

A színpad jóllehet már elkészült, mindig úgy készül, ahogy pillanatról pillanatra történik, a karmesternek így állandó készenlétben kell lennie, megszállott, de megszállásra is mindenkor kész hadvezérnek. A színpad és zenekar összeillesztésének kisebb házagai azonban eltörpülnek a nemes, költői magatartással szemben, mivel e rokonszenves művészi természet Purcell drámai műve mellett tanuskodik. Ádámmal kongeniális társak *Nádasdy* Kálmán és ifj. *Oláh* Gusztáv. Az előbbi adaptálója, fordítója, rendezője az érdekes műnek, hármas minőségében egy a célja, klasszikus szellemben emberivé tenni Purcell Didóját, szándékában hathatósan támogatja őt Oláh nagyvonalú, szcenikai művészete.

A szereplők, *Némethy* Ella bársonyos tónusú, szenvedélyes Didója, *Palló* Imre előkelő érzéssel modellált, testvéri hangon éneklő Aeneasa, *Osváth* Julia friss, derengő éneke, *Basilides* Mária mélytűzű varázslónője, *Budánovits* Mária titokzatos démonja, *Horányi* Karola, *Kováts* Jolán, *Sárdy*, *Jámbor* együttese, valamint a *Rovbal* Vilmos által irányított kórus eszményien hangolják egybe a dráma színeit és ritmusát. *Ottrubay* Melinda sem hiányozhatik beszámolónkból, a tánckar élén karcsún, szőkén-feketén grafikus témaként dokumentálja a klasszikus táncművészet formai értékét.

II. Pozsonyi Majális

Alighogy az antik dráma szele meglibbenti az operai függönyöket, alig, hogy sóhajtón elhal Purcell mélabús muzsikája, felváltva a csárdás és a blitz-polka ütemére nyílik rálátásunk a majálishoz felterített, pozsonyi hátterű rétre. Fák és virágok, lányok és katonák, polgárok és huszárok, papák és mamák hajlonganak, forognak, pattognak, bokáznak *Fóthy* János hangulatos meséjében, Rajter Lajos ügyesen összeszerkesztett hol magyaros, hol svábos zenéjére. Örülünk, hogy az Operaház nagyszerű táncegyüttese újabb, tehetségével kongeniális feladathoz jut.

Látjuk újra, újra táncol *Bordy* Bella, a hamvas, üde művésznő, akinek virtuoz készségét csupán személyi varázsa múlja felül, látható továbbá a snájdig *Kőszegi* Ferenc, a boszorkányosan ügyes *Harangozó*, a magát groteszk motívumok felé hajlító *Zsedényi*, *Brada* s a bájos *Klier* Nelly. A tánc ütemes voltát *Kenessey* karmester kitűnő ritmuskészsége biztosítja, a színpad *Oláh* Gusztáv leleményessége folytán meseszerűen hangulatos, s mi még szebb, mint a rét virága, az a női tánckar festői beállítása, miben *Márk* Tivadarnak, a jelmezteryezőnek van komoly érdeme. A spártai egyszerűségű egytálételes lakoma végén ötletszerűen tálalt desszertnek a nagyközönségnél kétségtelenül sikere lesz.

Kovács Kálmán

*

Az Operaház keddesti, őfőméltósága *Horthy* Miklós kormányzó úr névnapján rendezett díszelőadására már jóval az ünnepség kezdete előtt gyülekezett a díszes és előkelő közönség. A fényesen kivilágított nézőtér szokatlanul ünnepi pompában tárult az egymásután érkező nézők elé. A miniszterelnökségi páholytól *Imrédy* Béla miniszterelnök úr felesége társaságában jelent meg, a közvetlenül mellette felsorakozó páholysorokban láttuk *József* főherceget, *Teleki* Pál kultuszminisztert, *Keresztes-Fischer* belügyminisztert, *Tasnády Nagy* András, az igazságügyminisztert, *Kunder* Antal kereskedelemügyi minisztert, a város képviseletében *Karafiáth* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester jelent meg, akikhez társadalmunk még számos közéleti kitűnősége sorakozott fel. Néhány perccel félnyolc óra után érkezett meg a kormányzó családja kíséretében. Percekig zúgó, viharos tapssal fogadták. Az ünneplés lelkes hangjai után az Operaház zenekara *Ádám* Jenő karnagy vezényletével a Himnuszt játszotta el, majd pillanatnyi szünetet sem tartva, a zenekarban felhangzott a Rákóczi induló harsogó, vérpezsdítő főtémája. Az indulót *Szigeti* Béla a Turul szövetség országos vezérének üdvözlő beszéde követte. A hatásos névnapi köszöntő után a Budapesti Egyetemi Énekkar együttese lépett a függöny elé s *Vaszy* Viktor karnagy vezényletével *Lendvai* Ernő és *Liszt* Ferenc egy-egy ünnepi kórusát adta elő. Az Egyetemi Énekkar stílusos énekszámai után kezdetét vette a művészi gonddal előkészített bemutató előadás, melyet feszült érdeklődéssel hallgatott végig a nagyszámú, előkelő hallgatóság.

(*) **»A civilizátor« előadásai.** Madách Imre nagy sikert aratott ismeretlen remeke, *A civilizátor*, továbbá a *Három kőszívű leán* és a *Kocsonya Mihály házassága* a Független Színpad rendezésében *szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap este félkilenckor* ismét színrekerül a Zeneakadémia kamaratermében. Itt említjük meg, hogy a Független Színpad magyar munkaközösségének *zenei szemináriuma* keretében december 9-én, péntek este félnyolckor *Bartók* János, a fiatal magyar zeneszerző tart előadást *»Ujabb magyar népdalstílus«* címmel a Plank-féle hangversenyteremben (Andrássy út 24). Az előadáson *a rádió és a Néprajzi Múzeum hanglemezgyüjteményének eredeti felvételeit* is bemutatják.

Nem végleges a színészkamarai taglista — még a törvényes százalékarány sem telt be

A konsternáció, amelyet a színészkamarai tagnévsor megjelenése keltett, talán valamivel csillapulni fog, ha beszámolunk a névsor megjelenését követő 24 óra eseményeiről.

Illetékes hely szerint a Színművészeti Kamara voltaképpen még egyetlen művésztől sem *tagadta meg* a felvételt: *majd csak a megalakult kamara teljes választmánya dönt* azoknak a színészeknek sorsáról, akik eddig nem jelentkeztek, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket nyujtottak be. Számuk *mintegy 500-ra* tehető. Nincs Magyarországon *olyan társulat, amelyet ne érintett volna* a kimaradottak listája; sok társulatnál a legprominensebb tagok maradtak ki a névsorból, ez azonban — mint közölték velünk — *még nem jelenti, hogy az illető január elseje után nem léphet fel.*

Azok a színészek, akik ma még nem tagjai a kamarának, négy hét alatt összegyüjtik irataikat s *szabályszerű kérvénnyel jelentkeznek a már megalakult kamara választmányánál.* Akit nem vesznek fel. — mint ezt már tegnap hangsúlyoztuk — *megfellebbezheti a határozatot a Színművészeti Tanácshoz.*

A Színigazgatók Szövetsége kedden *háromórás ülésen* foglalkozott a helyzettel: úgy találták, hogy eddig közbelépésre nincs ok, mert *a Színészkamara taglistája ideiglenesnek tekinthető.* Az igazgatók is iparkodnak tagjaiknak segíteni okmányaik beszerzésében.

Hozzá kell végül tennünk, hogy *a zsidók arányszáma a férfiak listáján még nem érte el a 20 százalékot, a nők listáján pedig hír szerint 10 százalékon is alul van.*

A Művész Színházban nyit „liókot" karácsonyra a Magyar Színház?

Hol mutatják be az Erzsébet királynét?

A Magyar Színház tudvalevőleg vállalkozott arra, hogy karácsonyra bemutatja *Huszka* Jenő és *Szilágyi* László *Erzsébet királyné* című operettjét, amelyet ép azért vittek el a szerzők a Városi Színházból, mert ott a sikeres műsor miatt nem tudták biztosítani a karácsonyi színrehozatalt.

A Magyar Színháznak most ugyanilyen gondjai vannak a darabbal kapcsolatban, mert a *Válóok* című amerikai darab olyan sikerrel indult, hogy kár volna levenni a műsorról a karácsonyi operettpremier kedvéért. Arról kaptunk hírt, hogy a Magyar Színház igazgatósága és a Művész Színházat bérlő részvénytársaság között tárgyalás indult meg, hogy *az operett számára karácsonytól fogva bérbeveszi a Magyar Színház a Művész Színház épületét.* Itt írjuk meg, hogy *Somogyi* Nusi kedden aláírta szerződését a Magyar Színházzal az *Erzsébet királyné* egyik főszerepére.

(*) **Neugeboren Cili táncestje, Kemény Melinda bárónő balettiskolájával.** *Kemény* Melinda bárónő és *Lieszkovszky* Tibor, a világhírű táncospár növendéke *Neugeboren* Cili mozdulatművésznő, aki legközelebb bemutatkozik a budapesti közönség előtt. A tehetséges fiatal táncosnő *Dienes* Valériánnál és *Kemény* Melinda bárónő balettiskolájában tanult, külföldön már nagy sikerrel szerepelt. Első budapesti táncestjét *december 9-én este 8 órakor a Zeneakadémia kamaratermében* tartja. Az estén közreműködnek a balettiskola növendékei: *Tamási* Antónia, *Topits* Évi és *Szabo* Mihály, valamint *Szeredai* Edith mozdulatművésznő. *Neugeboren* Cili budapesti bemutatkozása után külföldi útra indul, legközelebb Németországban, Berlinben szerepel.

(*) **Ma: a fővárosi templomi énekarok közös nagy hangversenye.** A törökőri plébániatemplom Kis Szent Terézről nevezett énekkarának tízéves fennállása alkalmából ma, december 7-én este a Zeneakadémia nagytermében *ünnepi díszhangverseny* lesz a templom építendő orgonája javára. A hangverseny az évad kiemelkedő egyházzenei eseményei közé tartozik, mert *a főváros öt kiváló templomi énekkara, Harmat* Artúr vezetésével a Szent István Bazilika kóruas, *Bárdos* Lajos vezetésével a budai Szent Cecilia kórus, *Sugár* Jenő vezetésével a budai Szent Imre kórus, *Sugár* Viktor vezetésével a budavári koronázó főtemplom ének- és zenekara és dr. *Paulovics* Géza vezetésével a jubiláns énekkar *összefoglaló képet* nyujt az egyházi zene évszázadokat átívelő fejlődéséről.

BELVÁROSI SZÍNHÁZ
Szombaton, december 10-én este 8 órakor
először
A bűvészinas
Vigjáték 3 felvonásban. Irta HEVESI SÁNDOR
Főszereplők: Turay Ida, Szilassy László, Nagy György, Boray Lajos, Somogyváry Rudolf, Simon Zsuzsa, Vidor Feri, Baróthy József, Laczkó Aranka.
Rendező: SÁRMÁSSY MIKLÓS
Díszlettervező: GARA ZOLTÁN. Jegyrendelés: 188-407

HONTHY HANNA Csárdáskirálynő
Városi Színházban, csütörtök este

BUBUS
az ANDRÁSSY SZINHÁZBAN
VÁLÓOK
és
Angyalt vettem feleségül
a MAGYAR SZINHÁZBAN
3 falrengető siker!
Csütörtökön és vasárnap délután. MÉRSÉKELT HELYÁRAK!

Az agyvértódulás, a szívszorongás, nehéz légzés, félelemérzet és álmatlanság, ha ezek a rendetlen székürülés következményei, akkor az enyhén, de biztosan ható természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által igen sokszor rövid időn belül megszünnek. Kérdezze meg orvosát.

— **A kormányzóné segélyakciójára 1938 december 13-án beérkezett adományok:** Országos Földhitelintézet 1000 P, Chinoin Gyógyszer- és Vegyészeti Gyár 200 P, Székesfehérvári községi népiskolák tantestülete 106.26 P, dr. vitéz Tóthfaludy Aladár és neje együtt, Koltai Lajos, Széchy Endre 100—100 P, m. kir. 1. gránátos zászlóalj 60.61 P, dr. Nyári Jenő 50 P, Rex mozgó 30 P, Kozmetikus Iparosok Országos Egyesülete 26 pengő, Valkó Gyula 20 P, Ruzsicska Andor, Hajós Jenő, Poll Imre, Wambera Henrik, özvegy Karal Józsefné 10—10 P, Némedy Árpád 7 P, özvegy Rumpelles Kornélné, dr. Módly Béla, Ujság kiadóhivatala, m. kir. Postahivatal Nagybaracska, dr. Szabó-Patay József, P. E., Kulcsár Lászlóné 5—5 P, m. kir. Postahivatal Sándorfalva 4.56 P, Népessy Lajos 3 P, Kováts János 2 P, Vitkovszky Lajos 1 P. — Természetbeni adományok: Wertheimer és Frankl 500 levél (1 dekás) tea, Röder Vilmosné 10 leánygyermekruha, alsóruha, harisnya, kesztyű és játék, Miskolczy Ignác kendőgyár 100 darab takaró, m. kir. belügyminiszteri tisztikar gyüjtése 28 csomag különböző ruhanemű, lábbeli, játékszer stb., m. kir. rendőrtisztikar és nejeik gyüjtése és adománya 74 csomag különböző ruhanemű, lábbeli és játékszer stb.

December 14-én a következő adományok érkeztek: M. kir. honvédség adománya 44.880.71 P, m. kir. legfőbb állami számvevőszék 213.40 P, Rossemann és Kühnemann, Epp és Fekete Egyesült Gépgyárak Rt. 200 P, Angol Biztosító Intézet, Ehrmann Kornél, dr. Klein Pál 150—150 P, Szőregi Petróleumgyár Rt. 50 P, Royal filmszínház Kispest 35 P, Rejtő Ármin 25 P, báró Skerlecz Iván, Lithopon Vegyiipari Rt., Sport Túrák Kft., Shell Kőolaj Rt. tisztviselői kara koszorúmegváltás címén 20—20 P, Csillag Lászlóné 15 P, Bátori Ferenc, Kelemen Aurél, Papik Gyula, Stadler Nándor 10—10 P, Mészáros Alajos Mezőtúr 6.18 P, dr. Epstein Manó, Szilasi Imre Rt., Jákó Lajos, Kommer József, Kutas Zoltán, dr. Lublóváry Balázs 5—5 P, Erzsébet Asztaltársaság 3.58 P, Kern József, Forster Zoltán 3—3 P, m. kir. posta Ujkígyós 2.50 P, Tóth Emília, ifjabb Jónás 2—2 P, Kálnok Mártonné, Gárdos Zoltán, Fogel Lajos 1—1 P.

— **A magyar nőorvosok kongresszusa.** A *Magyar Nőorvosok Társasága* pénteken kezdte meg VII. nagygyülését a budapesti kir. Orvos Egyesület üléstermében *Kovács* Ferenc egyetemi tanár elnöklésével. *Burger* Károly egyetemi tanár, a nagygyülés vitakérdésének előadója, a szülés előtti és alatti magzatelhalálozás jelentőségére mutatott rá. A vitakérdéssel kapcsolatban még húsz előadás hangzott el, majd vita következett, amelynek során *Páll* Gábor magántanár, *Scipiades* Elemér egyetemi tanár, *Szántó* Ignác, *Gyulai* Béla magántanár, *Kiss* József tanársegéd, *Kovács* Ferenc egyetemi tanár s végül *Frigyessi* József egyetemi tanár szóltak hozzá az elhangzott előadásokhoz és tették meg megjegyzéseiket.

— **Tűz az alexandriai vámhivatalban — nyolc halott.** Az alexandriai vámhivatal épületének egyik szárnya leégett. Nyolc vámtisztviselő a lángokban lelte halálát.

— **Bírák és ügyvédek vallásos ünnepe.** Négy vallásos testület: az Evangélikus Misszióegyesület, a Pro Christo Diákszövetség, a Bethánia-Egylet és a Keresztyén Ifjúsági Egyesület *szombaton* este hét órakor a Bethánia-Egylet nagytermében (VIII., Gyulai Pál u. 9., I.) jogásztagjainak rendezésében evangéliumi jogász teaestélyt tart, amelyen dr. *Pogrányi* Géza ügyvéd imája után dr. *L. Eördögh* Árpád közigazgatási bíró mond elnöki megnyitót, dr. *Szirmay-Kalos* Pál kúriai bíró »Szibériai lelki élményem« címmel ad elő, dr. *Molnár* Gyula közigazgatási bíró »Zörgessetek és megnyittatik néktek« textusra Bibliát magyaráz, *Szeleczky* Olga énekel, dr. *Graf* Elemér büntetőjárásbíró zárószava után pedig *Sallay* István református lelkész imádkozik még.

— **Előadás a magyar birtokpolitikáról.** A Magyar Mérnök- és Építészegylet geodéziai szakosztályának ülésén dr. *Fehrenteil Gruppenberg* László lovag birtokpolitikai feladatokról tartott előadást. Rámutatott arra, hogy a magyar élet újjászervezésének egyik legfontosabb teendője *a magyar föld kérdésének megoldása.* A latifundiumok ügye *nem gazdasági, hanem politikai kérdés.* Meg kell határozni egy birtokmaximumot, amelyet a most divatos rálicitálások ellenére is *mintegy háromezer holdban kellene megállapítani.* Az igénybe vett birtokok egy részét telepítés formájában kell a nemzetpolitika szolgálatába állítani. Meg kell határozni *a birtokminimumot,* ami még 70 évvel ezelőtt a magyar jogban élő valóság volt.

— **Egy szikszói orvos tiszteletbeli tagsága.** *Szikszóról* jelenti tudósítónk: Az Országos Orvos Szövetség dr. *Stamberger* Jenő szikszói ny. körorvost tiszteletbeli tagjává választotta. A tiszteletbeli tagságról szóló oklevelet vasárnap adták át ünnepélyes keretek között a népszerű körorvosnak.

— **BEKÜLDÖTT HIREK. — SZOMBAT. — Előadások.** — A Népművelési Bizottságban Pataky Mária: »Munkács—Beregszász—Ungvár« (Múzeum körút 4. A. épület), 7-kor. — A Paedagogiai Társaságban Bognár Cecil: »Szülő-típusok«; Fraknóy József: »A kísérlet szerepe a természettudományi oktatásban« (Akadémia heti ülésterme), 5-kor. — **Különfélék.** — A **Jogászegylet** ma d. u. 6-kor az Ügyvédi Kamara (Szalay u. 7. I. em.) dísztermében tartja évi rendes közgyülését. — A **Kolozsvári Ref. Kollégium Öregdiákjainak Egyesülete** ma d. u. 6-kor a budapesti református gimnáziumban közgyülést tart, amelyet a Tálas-vendéglőben (Szentkirályi u. 17.) társasvacsora követ. — A **Gárdonyi Társaság** a Pátria Klubban, Simon Lajos elnökletével, most tartotta december havi felolvasó ülését. — A **Felvidéki Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete (FEFHE) akciót indított a szegénysorsú felvidéki egyetemi hallgatók felsegélyezésére** s ennek keretében csillogó aluminiumlemezből készült karácsonyfadíszeket hozott forgalomba az áruházak útján. A bevételt az akció céljaira fordítják.

A »Turul« Szépmíves Hangversenyzenekar legutóbbi hangversenyének karnagya — Rajter Lajos — és szólistája — Máthé Jolán operaénekesnő

— **Két érdemes magyar színész halála.** *Aradról* jelentik: *Polgár* Sándor, a nyolcvanas évek kitűnő színésze *79 éves korában meghalt.* Operaénekesként, operettbuffóként és rendezőként kivált Pécsett és Nagyváradon voltak nagy sikerei, — a két színház megnyitása is nevéhez fűződik. Pályája később Pozsonyba, Debrecenbe, Győrbe, Aradra vitte — mindenütt hamar népszerűvé s a közönség kedvencévé lett. Híresebb szerepei: a *Faust* Mefisztója, a *Cigánybáró* zsupánja, a *Koldusdiák* Ollendorf ezredese stb. Az Országos Színészegyesület koszorúját *Tihanyi* Béla elnök távirati kérésére *Szendrey* Mihály aradi színigazgató helyezi el *Polgár* Sándor ravatalán. — *Balatonaligáról* jelentik: *Gáspár* Iván, az ismert magyar színész *meghalt.* Gáspár a Király-színház tagja volt s 1931-ben *Braziliába ment* szerencsét próbálni, ahol *Sao Paolóban megnyitotta az első braziliai magyar színházat.* 1935-ben azonban *trópusi lázat kapott* s búcsút kellett mondania az idegen világrésznek: *Balatonaligára költözött, ahol színes élete most végetért.*

— **A vasárnap egyházi zenéje.** A bazilikában 10-kor Palestrina: Missa brevis-e. — A belvárosi templomban 10-kor Palestrina: Assumpta est Maria miséje (a capella). — A koronázó templomban 10-kor Palestrina: Missa brevis-e. — A pálosok templomában ½12-kor a De Beata gregorián mise. — A krisztinavárosi templomban 12-kor Fülöp Kató és Ritz Gabriella szólót énekelnek. — A ferdinándtéri templomban 10-kor Rheinberger: G-dur (a capella) miséje. Fél 12-kor Máthé Mária énekel szólót. — A terézvárosi templomban 10-kor Palestrina: Iste Confessor-miséje. — A domonkosrendi templomban 10-kor a gregorián De Angelis-mise. 11-kor Sztojanovits Jenő: Ave maris stella (op. 100.) című háromszólamú nőikarra írt szerzeménye, melynek szopránszólóját D. Pálffy Mária énekli, hegedűszólóját Hencz Ilus játssza. A rádió is közvetíti.

— **Árusítási rend a vásárcsarnokokban és a nyilt élelmiszerpiacokon a karácsonyi ünnepeken.** A székesfővárosi vásárok és vásárcsarnokok igazgatósága értesíti a közönséget, hogy a vásárcsarnokokban és a nyilt élelmiszerpiacokon a karácsonyi ünnepekkel kapcsolatban az alábbi árusítási rend lép életbe:

December 12—23-áig bezárólag, hétköznapokon, valamint december 31-én, *Szilveszter napján* iparcikkfélék este 7 óráig árusíthatók.

December 19-től 23-áig bezárólag naponként, valamint december 31-én, *Szilveszter napján* élelmiszereket este 8 óráig árusíthatnak.

A *december 18-ára eső vasárnapon* a vásárcsarnokokban és az élelmiszerpiacokon reggel 7 órától délután 6 óráig húsfélék kivételével mindennemű élelmiszer és iparcikk árusítható.

December 24-én, szombaton úgy a vásárcsarnokokban, mint az élelmiszerpiacokon csak este 7 óráig szabad árusítani.

December 25-én, karácsony első napján a vásárcsarnokok és a nyilt élelmiszerpiacok zárva lesznek, csupán reggel 7 órától délelőtt 10 óráig lehet tejet házhoz szállítani és kiszolgáltatni.

December 26-án, karácsony második ünnepén a vásárcsarnokokban és az élelmiszerpiacokon reggel 7 órától élelmiszerek délelőtt 10 óráig, a húsfélék pedig délelőtt 11 óráig árusíthatók.

1939 január 1-én a rendes vasárnapi árusítási rend marad érvényben.

Ez alkalommal közli a vásárcsarnokok igazgatósága az érdekelt élelmiszernagy- és kiskereskedőkkel, hogy az Élelmiszer Nagyvásártelep úgy a karácsonyi ünnepeket megelőző december 18-ára eső vasárnapon, mint karácsony mindkét ünnepén egész nap zárva marad.

Megkezdtük
a jegyek árusítását

HÓFEHÉRKE ÉS A 7 TÖRPE

előadásaihoz

RADIUS

Pénztár: délelőtt
11 órától egész nap

Premier december 22-én, csütörtökön!

AZ IDŐ *(A hideg ártalmas fokozódása.)* Az Oroszország északkeleti részéről a 795 milliméteres nagylégnyomású levegő hatására a hideg levegő áramlása még folytatódott s útközben Sziléziában, Csehország északi határán, a Kárpátok keleti oldalán, a Kárpátok medencéjének délnyugati felében, Erdélyben és a Balkán északi felén okozott lecsapódásokat. Hazánkban a péntek reggelig terjedő 24 óra alatt főként a Tiszától nyugatra terjedő részén volt havaseső és hó alakjában csapadék, amely azonban, sajnos, sehol sem haladta meg a 3 litert négyszögméterenkint. A péntekre virradó éjjelen a hőmérséklet még másfél méter magasságban is mindenütt a fagypont alá szállt, sőt, főként az ország északi részein —5, de a talaj mentén például Salgótarjánban —7 fokot is elért.

A délelőtt folyamán mérsékelt északkeleti széllel a nyugati megyékben még havazott, a középső és keleti részeken változó felhőzettel több napsütés is volt, amelynek melegítő hatása a hideg légáramlás miatt azonban elmaradt, úgyhogy a hőmérséklet általában akkor is még csak —1, —3 fok között váltakozott. Ugyanakkor azonban például a Kékesen —9 fokot mértek. A hőmérséklet általában napközben sem emelkedett a fagypont fölé, még ott sem, — Szegeden és Békéscsabán — ahol 0 fok volt a legmagasabb temperatúra, amely egyebütt —1, —2 fok között váltakozott. Este nyugaton és délen —2, illetve —4 fokot mértek, Egerben már —5 és Kassán —9 fok volt. Az északkeleti-északi szél még élénk maradt, sőt Nagykőrös vidékén viharos jelleget öltött és ehhez hasonlóan heves volt a szél Eger, Kassa és Sátoraljaújhely vidékén is.

Az esti órákban még Szentgotthárd, Pécs és Debrecen vidékén havazott. A leesett hó az erős szél és az eddigi szárazság miatt hamar elpárolgott. Sajnos, a szárazföld belsejéből jött hideg levegő nem hozhatott a fent említetteknél több csapadékot, illetve az egész országra kiterjedt hótakarót, mert így a néhány napon át tartó, különösen éjjeli erős fagyokat az őszi vetések megsínylik. Szombaton az északi—északkeleti szél még élénk marad, változó felhőzettel, közben némi napsütéssel, helyenként kisebb futó havazások lehetségesek, de a hőmérséklet még tovább csökken.

A hóréteg magassága a hegyeken: Jánoshegy 2, Dobogókő 1, Nagyhideghegy 6, Kékes 3, Brennbergbánya 1, Kisinóc 2, Zirc 3 centiméter. *Dr. M. E.*

*

December 18-án, vasárnap a Nap kél 7 óra 27 perckor, lenyugszik 15 óra 54 perckor, a Hold kél 4 óra 05 perckor, lenyugszik 13 óra 46 perckor.

Budapesten este kilenc órakor a hőmérséklet —4 Celsius fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 771 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás a következő 24 órára: Élénk északi-északkeleti szél. Változó felhőzet. Több helyen, főleg az ország nyugati és déli részén, havazás. A hőmérséklet csökken.

— **A szilveszteri záróra.** A belügyminiszter rendelettel megállapította a szilveszteri zárórát. A miniszter december 31-én mindennemű nyilvános étkező- és szórakozóhelyiség nyitvatartását, továbbá az ezeken a helyeken szokásos szórakoztató zenélést *reggel hat óráig* engedélyezte. Felhatalmazta egyúttal az illetékes rendőrhatóságokat, hogy e napon a szini-, mozgófényképhangverseny- és egyéb előadások, továbbá a táncmulatságok és össztáncok tartását előzetes engedély alapján szintén reggel hat óráig engedélyezhessék.

— **Uj tanítóegyesületi elnök.** A bányai evangélikus egyházkerület tanítóegyesülete elnökévé választotta Dex Ferenc budapest-deáktéri tanítót.

— **Magántanári képesítés kibővítése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. *Petrányi* Győző szegedi egyetemi magántanár, egészségügyi felügyelőnek »A gyermekgyógyászati propaedeutika« című tárgykörből történt magántanári képesítésének a »Tuberculosis« című tárgykörre való kibővítését jóváhagyólag tudomásul vette és azt megerősítette.

— **A Szállodai, Éttermi és Kávéházi Alkalmazottak Genfi Szövetsége** december hó 20-án Erzsébet körút 44. sz. alatti helyiségében díszvacsorát rendez 40 éves fennállásának megünneplésére. A vacsorán a szakma és az idegenforgalom sok kiválósága vesz részt.

SZÍNHÁZ

Fidelio az Operaházban

Uj betanulás, új színpad

A felszabadító dicsőítése, az igazság vértanuinak szembeállítása az elnyomók igazságtalanságával, ez *Beethoven* Fideliójának eszmei keresztmetszete. Az áldozat hősisége, a szabadság sóvárgása, a harcos igaz szellem céltudatos vakmerősége adja a mű bensőséges tartalmát, diadalmas lendületét. Költő életérzéseinek legmagasabb fokán emelkedhetik ilyen merészen szürke hétköznapok, nyárspolgárok közönye fölé. Egő türelmetlenség, lázas buzgóság csap felénk a Fidelio zenekarából, forrongó akaraterő, mely kettémetszi az emberi szenvtelenség sűrű hályogát, láttatni akarja, amit lát, éreztetni, amit érez, már pedig Beethoven roppant intenzitással lát s roppant intenzitással érez. A karmester, aki Beethoven mondanivalójának lávafolyamát plasztikusan akarja érzékeltetni, súlyos feladatot vállal.

A művész és az ember egyensúlya szükséges, hogy számos formakérdésen színpad és muzsika párhuzamosításán, érzelmi közelítésén keresztül elérjük a nagyszerű harmóniát, mely a zseni szivárványaként feszül a borzalom, az egyszerűség, a rémlátások és a tömegek közökben rejlő szabadságszeretete felett. Fanatikus művésznek kell lenni s még fanatikusabban embernek; *Ferencsik* János az Operaházon kívül szabadtéren sikeresen mérkőzött már a Fidelióval, ezúttal is kitűnő értelemmel, világos fejjel építi fel Beethoven zenedrámáját az Operaház színpadan.

Természetesen mások a klimatikus viszonyok házon kívül, mint házon belül. A szabadtér sok helyütt enyhíti, sokhelyütt torzítja a zenekar munkáját, a részletek jelentősége eltörpül az egésszel szemben, a művészi szempont gyakran áldozatul esik a dekoratív elvnek. Házon belül korlátlanul Beethovené a szó, a zene aszkétaszigorúságú, forróvérű harcosáé, akit nem elég a törvények betartásával tisztelni, ökonomikus érvekkel, józan fogadkozásokkal kiszolgálni. Ki tagadná Ferencsik János intencióinak igazságát, ki kételkedik művészi szándékának feltétlen őszinteségében, csupán a test és a lélek időbeli kiszolgáltatottsága az ok, hogy tolmácsolása hangban ma még nem eszmei tökéletességű. Lelkes Fideliójának korlátozottsága saját fiatalsága, lényének élményhiánya; szorgalommal, akarattal, kitartással, tehetséggel sem pótolható az, amit az élet egy-egy viharos eseménye vés be, illetve farag le az emberi természetről. Ferencsiknek magának kell megéreznie munkájának hézagos voltát, az odaadás, az erők eltolódását, kellő felhasználását a döntő pillanatnak, mellyel le is késhetjük a csatlakozást, de lázba is ejthetjük a szíveket.

A dráma teljességét ma még nem kapjuk Ferencsik Jánostól, de tisztán érezzük teljességet vágyó ritmusának érverését, aki ily éhesen, ily szomjasan, ily lázas kitartással vágyódik, az meghallgatásra talál és bebocsátást nyer. — A színpad az Operaház pompakedvelő bőkezűségével szemben a cselekménnyel együtt érző tér. Az építész *Oláh* Gusztáv érvényesül, nem Oláh, a díszítőművész *Nádasdy* Kálmán rendezői elgondolásában. A túlméretezett architektúra azonban elszűkíti a teret, elhomályosítja az eget. Nádasdy bizonyára a cselekvés szabadságát veszi figyelembe, de a tér falóriásokkal és lépcsősorokkal torlaszolja el a cselekményt, az első felvonás színpada a fájdalom illúzióját sem adja a nagy térnek; a második felvonás börtöne már jóval közelebb férkőzik a dráma magvához, stílusbiztos hátteret ad Leonóra, Rocco, Florestán és Pizarro megrázó jelenetének. A rendezés nem gondol kellőleg az új fordítás, *Lányi* Viktor kitűnő magyar szövegének lehetőségeivel, a próza változatlanul az érzelmesség örvényébe torkol, ezzel elveszti egyensúlybeli jelentőségét, összekötő értelmét; annál eredményesebb a szereplők és a tömegek beszédes mozgatása, a dinamikus művészi elv kongeniális motorja Beethoven drámájának.

Az együttes élén *Báthy* Anna áll, nagyszerű zeneisége, költői természete szabadon bontakozik ki a szerep érzelmi részében, *Rösler* Endre stílusbiztonsága meggyőző Florestánt állít elénk, *Székely* Mihály széphangú Roccója előadásának idillikus bensőségével hat, *Losonczy* György démonja (Pizarro) alakításbelileg érdekes, *Orosz* Júlia szépen éneklő, bájos Marcellina, Jaquino szerepében *Sárdy* János igazolja művészi rátermettségét, *Jámbor* László iskolás merevségű minisztere hangban máris megkapó.

Az Operaház mai felsőbbséges művészi helyzetében, irányító hatásában egyformán helytáll az elismerő és a bíráló szónak. Nagy mértékkel mérhető cselekedetei mindenkor csak tárgyi értékeléssel határozhatók meg. A beállítás, a felfogás kérdéseiben, részletmegoldások tekintetében eltérhetnek a vélemények, bizonyos azonban, hogy az Operaház péntekesti Fideliója — Fidelio volt.

Kovács Kálmán

*

Az új Fidelio pénteki előadását a Magyar Operabarátok Egyesülete ünnepi estté avatta azzal, hogy a művészi értékekben s díszes külsőségekben egyaránt gazdag operai este jövedelmét a »Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap« javára juttatta. Már a koraesti órákban gyülekezni kezdett a közönség, megjelentek *Auguszta* királyi hercegnő, *Uray* István, a kabinetiroda főnöke, *Tasnády Nagy* Andrásné, *Karafiáth* Jenőné, *Szenay* Károlyné, gróf *Apponyi* Albertné, grófi *Majláth* Erzsébet, gróf *Bethlen* Istvánné, *Ugron* Gábor, *Földes* Béla, *Makovszky* Iván, *Hegedüs* Lóránt volt miniszterek, *Jalsoviczky* Károly min. osztályfőnök, *Kornis* Gyula, *Erődy Harrach* Tihamér, *Lakatos* Gyula, *Éber* Antal országgyűlési képviselők, *Nelky* Jenő és *Gömöry Laimi* László megh. miniszterek, báró *Villani* Lajos követségi tanácsos, *Maday* Sándor, a Nemzeti Bank h. vezérigazgatója, *Lóczy* Lajos, *Ádám* Lajos, *Grósz* Emil, *Imre* József egyetemi tanárok, *Tihamér* Lajos, *Baranyai* Zoltán, *Szabó* Nándor, *Szép* László miniszteri tanácsosok, *Szabolcska* Mihály közigazgatási bíró, sipeki *Balás* Béla ny. főispán, *Gregersen* Endre főkonzul, *Novagh* Gyula, a Népművelési Bizottság igazgatója, báró *Inkey* Lajos, *Haggenmacher* Henrik, *Spur* Endre, báró *Weiss* Alfonz, *Kresz* Károly, vitéz *Münnich* Aladár, *Petrovics* Elek, *Káldi* Jenő, *Magasyné Lotz* Kornélia, *Vészi* Józsefné, báró *Hatvany* Károly, dr. *Heinrich* Antal, *Sorg* Antal, *Hantos* Elemér, *Stromszky* Sándor, *Kátai* Ernő, *Mátyás* Jenő, *Pulay* Gyula, *Nyári* Jenő, *Komarniczky* Román és az egyesület elnökségének képviseletében dr. *Ugron* Gábor és *Fellner* Alfréd.

A szép est a hazafias célnak 2015 pengőt jövedelmezett.

(*) Betiltotta a filmcenzura a »Marie Antoinette«-et. A hollywoodi Metro-filmgyár nagy filmjét, a *Marie Antoinette*-t, amelyben Norma *Shearer* játssza a címszerepet, a filmcenzúra *betiltotta*. Fellebbezés folytán a belügyminisztérium elé került az ügy s *a belügyminisztérium a cenzurabizottság döntését jóváhagyta.*

Rigoletto holnap d. u.

½4-kor a Városi Színházban Fr. Ginrod felléptével. (Transcontinent.)

Helmlich matinéja **holnap** Z. 11. (Koncert.)

*

Komor mai estje januárra halasztva.

Morlin operaházi főtitkár — méltóságos úr

Schmidthauer Lajos — tiszteletbeli főiskolai tanár

A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére *Morlin* Amadé ideiglenesen nyugdíjazott államvasúti főfelügyelőt az Operaház főtitkárává *az ötödik fizetési osztályba* kinevezte.

A kormányzó ugyancsak a kultuszminiszter előterjesztésére *Schmidthauer* Lajos orgonaművésznek, a Zeneművészeti Főiskolán működő középiskolai énektanárképző tanfolyam tiszteletdíjas tanárának *a zeneművészeti főiskolai rendkívüli tanári címet* adományozta.

(*) Jób Dániel házassága. *Jób* Dániel, a Vígszínház igazgatója, házasságot kötött *Simon* Erzsébettel, *Simon* Sándor keszthelyi főorvos leányával.

(*) Fehér hattyú — december 23. December 23-ára tűzték ki végül a Városi Színház idei nagy operettújdonságának, a *Fehér hattyú* című *Ábrahám—Földes—Harmath*-operettnek bemutatóját. Ugy hírlik, a színház *pompás kiállításban* hozza ki a darabot, melynek főszerepeit *Honthy* Hanna, *Sziklay* Szeréna, *Szondy* Biri, *Dely* Ferenc, *Köpeczi-Boócz* Lajos, *Solthy* György, *Bihari* Nándor, *Fodor* Artúr, *Pethő* Zoltán, *Fáy* Béla, *Galetta* Ferenc és *Horti* Sándor játsszák. A 32 tagú Budapesti Szimfonikus Zenekart az első előadásokon *Ábrahám* Pál, a későbbiekben *Nagypál* Béla vezényli. A látványos díszleteket *Upor* Tibor tervezte.

(*) »Tavaszi szél«-ből »Márciusi szél«. A Vígszínház soronkövetkező *Zágon*-újdonságának, amely *Muráti* Lilivel a főszerepben a jövő héten kerül színre, eredeti címe — mint megírtuk — *Tavaszi szél* volt. *Móricz* Zsigmond azonban telefónon emlékeztette a színházat *ugyanilyen című egyik elbeszélésére*, mire a színház a szerzővel egyetértésben *Márciusi szél*-re változtatta az újdonság címét.

MOZIK

Rövidítések: Sz. = Szombat. V. Ü. = Vasárnap és ünnepnap. H. = Híradók. M. = Matiné.

ADMIRÁL (153-707. Margit körút 5. sz.): **Nyugat lánya** (Jeanette Mac Donald). H. (3, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Hazatérés** (Zarah Leander) — **ALKOTÁS** (153-374. Gömbös Gyula u. 11. sz.): **Asszonyok a börtönben** (Viviane Romance). Kacagó kabaré (zenésf.). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: Burleszkmatiné. — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery u. 39.): **Észak felé!** (A felvidéki bevonulás). Sárga kalózok. H. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ASTRA** (134-422. Ugocsa u. 10.): **Észak felé** (A Felvidék felszabadulása). Szent István élete. Holdrakéta (színes). (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Az új rokon** (Ágay). — **ÁTRIUM** (134-024. 153-034. Margit körút 55.): **Csavargókirály** (Ronald Colman). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi u. 21.): **Nyugat leánya** (Jeanette Mac Donald). H. (Jobbt. ½5, ½7, ½10; balt. 8; V. Ü.: jobbt. ½3, 5, ½8, ½10; balt. ½2, 4, ½7, 9.) Vas. d. e. ½11 és 12-kor: **Kölcsönkért kastély.** — **BODOGRÁF** (149-510. József körút 63.): **Nyugat leánya** (Jeanette Mac Donald). H (3, 5, ½8, ½10; V. Ü.: 1, ½4, ½6, ¾8, 10.) — **BUDAI APOLLO** (35-15-00. Csalogány u. 46.): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Kinceskeresők (burleszk). H. (½5, ¾7, 9; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CAPITOL** (134-337. Baross tér 32.): **Péntek Rézi** (Turay, Páger). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CITY** (111-140. Vilmos császár út 36.): **Csavargókirály** (Ronald Colman). H. (¾6, ¾8, ¾10; Sz. V. Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) — **CORSO** (182-818. Váci u. 9 sz.): **A nagy ábránd** (La Grande Illusion: Jean Gabin). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (139-584, 138-988. József körút és Üllői út sarok): **Varjú a toronyórán** (Vaszary, Egry Mária) és a kísérő műsor. Híradók (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap délelőtt ½11-kor matiné: **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Gary Cooper). — **DAMJANICH** (134-803. Damjanich u. 1.): **Mr. Moto veszélyben** (Peter Lorre). Charlie Chan Montecarlóban. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952. Teréz körút 28.): **A nagy ábránd** (La Grande Illusion; Jean Gabin). H (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (114-302. Szent István körút 16.): **Játék a halállal** (Maurice Chevalier). Mesebeli játékboltban. H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (189-707, 189-343, 188-528. Kossuth Lajos utca 18. sz.): Asszonyfaló (Anny Ondra). (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **GLÓRIA** (144-800. Thököly út 56.): **A 14-es futár** (Luise Rainer). Kékmadár kabaré (színes). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (142-455 Beth'en tér 3.): **Játék a halállal** (Maurice Chevalier). Földi paradicsomok. Le a kalappal. H. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor matiné: **Pompei pusztulása** (Gloria Shea). — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária tér 7.): **Nyugat leánya** (Jeanette Mac Donald). (3, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, 8, 10.) Vas. d. e. ½11-kor matiné: Fehér sas. — **KAMARA** (144-027, 135-967. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Rozmaring** (Turay, Páger). A rettenetes Robin Hudka (rajzfilm). (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR** (386-193. Kinizsi u. 16.): **Észak felé** (A Felvidék hazatéréséről készült film). Szent István (Történeti film első királyunkról). H. (5, ½8, ½10; V. Ü.: ¾2, ¾4, ½6, ½8, ¾10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7., Szent István körútnál): **13 kislány mosolyog az égre** (Turay, Ráday). (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (127-162. Teréz körút 41.): **Uj bálványok** (Clark Gable). H. (½5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (130-263. Rottenbiller u. 37/b.): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Hableányok előnyben (rajzf.). Az olasz Lybia (varázsszőnyeg). H. (Folyt. előad.: ½5, ¾7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor matiné: **Az új földesúr** (Somlay, Egry Mária). — **OLYMPIA** (342-947. Erzsébet körút 26.): Prolongálva! **Asszonyok a börtönben** (Viviane Romance). Földi paradicsomok (színes). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey u. sarok): **Csavargókirály** (Ronald Colman). Kieg: Magyar híradó. (5, ½8, ½10, Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ORIENT** (114-926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Boresa Amerikában** (Dayka, Mály Gerő). Hableányok előnyben (rajzf.). Jazzpárbaj. H. (Folyt. előad.: ½5, ¾7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **OTTHON** (146-417. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Cirmos bajban. Híradó. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 10-kor matiné: **Éjfélig keringő** (Willy Birgel). — **PALACE** (136-523. Erzsébet körút 8. sz.): **Uz Bence** (Jávor, Bordy Bella). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **PÁTRIA** (145-673. Népszínház u. 13.): **Mr. Moto veszélyben** (Peter Lorre). Vadászat Magyarországon. (¾4, ¾6, ¾8, ¾10; V. Ü.: ½2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) Vas. d. e. 10 és ½12-kor: **Féltékeny barátok** (Victor Mac Laglen). — **PHÖNIX** (144-454. Rákóczi út 68.): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Vacsora ¾8-kor (Pluhár beszél). H. (Folyt. előad.: mindennap: d. e. 11; d. u. 1, 3, 5, ½8, ½10.) — **RÁDIUS** (120-564, 122-098. Nagymező u. 22—24.): **Asszonyszeszély** (Margaret Sullavan). Rádium. H. (¾6, ¾8, ¾10; Sz. V. Ü.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) Vas. d. e. 11-kor matiné: Popeye- és Mickyfilmek. — **REX** (139-416. István út 39.): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Bőg a tehén (burl.). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **RIALTÓ** (139-497. Rákóczi út 70.): **Nyugat leánya** (Jeanette Mac Donald). H. (D. e. ½11: d. u. ½1, ¾3, 5, ½8, ½10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946. Erzsébet körút 45.): **Csodák csodája** (Hennie Sonja). H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Havi 200 fix** (Kabos). — **SAVOY** (146-040. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Heidi** (Shirley Temple). Ravasz farkas. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Féltékeny barátok** (Victor Mac Laglen). — **SCALA** (114-411. Teréz körút 60.): **Kisasszony a mostohám** (Danielle Darrieux). H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: 3, ½6, ½8, ¾10.) — **SIMPLON** (268-998, 263-999. Horthy Miklós út 62.): **Varjú a toronyórán** (Vaszary, Egry) és a kísérő műsor. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Drága rokonaink** (Stan és Pan). — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): **Egy mozgalmas éjszaka** (Sacha Guitry). H (Mindennap: d. e. 11: d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (123-049. Nagymező u. 8.): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Hableányok előnyben (rajzf.). H. (Folyt. előad.: ½5, 7, ½10; Sz.: ½4, ¾6, ¾8, ¾10; V. Ü.: ¾2, ¾4, ¾6, ¾8, ¾10.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Az új földesúr** (Somlay, Egry Mária). — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Nyugat leánya** (Jeanette Mac Donald). H. (½4, ½6, ¾8, 10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ¾8, 10.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Hazatérés** (Zarah Leander). — **URÁNIA** (146-046. Rákóczi út 21.): Prolongálva! **A berlini olimpiász** (II. rész: A szépség ünnepe). H. (5, ½8, ½10: Sz. V. Ü.: ¾3, 5, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: Dr. Baktay Ervin előadása: A radzsputok földjén és látogatás Ghandi telepén.

VÁROSI SZÍNHÁZ
HONTHY HANNA FELLÉPTÉVEL
Vasárnap este 8 órakor
CSARDÁSKIRÁLYNŐ
Budapesti Hangverseny Zenekar
Nagyobb szereposztás

KÉT ÉRDEKES PÁRTLÁTOGATÁS

A baloldali képen: a NEP elnökének tisztelgő látogatása a Független Kisgazdapártban. Balról jobbra az első sorban Andaházy Kasnya Béla, Kölcsey István, a NEP alelnöke, Tildy Zoltán, Eckhardt Tibor és Bárczay Ferenc, a NEP új elnöke. A hátsó sorban Gallasz Ágost Rudolf, Dinich Ödön, Szentiványi Lajos és Szakács Andor. A jobboldali képen vitéz Imrédy Béla miniszterelnök beszél a keresztény községi párt és a NEP közös értekezletén, amelyet a keresztény községi párt helyiségében tartottak. A miniszterelnök balján Csilléry András, a kép baloldalán a sarokban Kolosváry-Borcsa Mihály sajtófőnök ül

Az egynapos román egypárt-rendszernek

máris magyar áldozatai vannak

Bukarest, december 16
(Az Est és a United Press tudósítójától)

Romániában az olasz fasiszta rendszerhez hasonló politikai uralmat léptetett életbe Károly király a tegnapi rendelettel, amely csak

egyetlen politikai pártot

tűr meg, a nemzeti újjászületés pártját és csupán ennek keretében enged meg politikai tevékenységet, minden más politikai megmozdulást vagy agitációt

két évtől öt évig terjedhető fogházzal

büntet. Kimondja a rendelet, hogy parlamenti képviselőjelölt, állami vagy községi tisztviselő, hivatásbeli szervezet tisztviselője csak olyan ember lehet, aki a nemzeti újjászületés pártjának tagja. Minden 25 évesnél idősebb román állampolgár tagja lehet a pártnak, csak tényleges szolgálatban levő hadseregbeli tiszt vagy katona nem.

A nemzeti újjászületés pártjának elnöki tanácsa, amely az ügyeket intézi, 25 tagból áll, akik a koronatanácsból, a miniszterekből és alminiszterekből kerülnek ki.

Beavatott politikusok úgy tudják, hogy a nemzeti újjászületés pártjának eszméje

Károly király legsajátabb gondolata volt.

A legutóbbi események és különösen a cseh válság lefolyása meggyőzte Károly királyt arról, hogy a magyar és a bolgár revizionista törekvések egyre növekedő áramlata ellen csak így védekezhet sikerrel, mert nem talált oltalmat a nyugati demokráciáknál.

A román uralkodó belpolitikai szempontból mindig is előnyösnek tartotta az egypárt-rendszert, de most külpolitikai okok is közrejátszottak. Az átalakulás annyiban nem jött váratlanul, mert Victor Jamandi igazságügyminiszter ez év októberében Csernoviczban tartott beszédében már jelezte, hogy Románia módosítani fogja alkotmányát és áttér az egypárt-rendszerre, mert nemzetközi szempontok és belpolitikai tekintetek is kívánatossá teszik az átalakulást.

A politikai fordulat első áldozata két magyar ujság Erdélyben, amelynek további megjelenését a kormány betiltotta és az egyiknek kiadóját, aki magyar pap, »törvénytelen politikai tevékenység miatt« letartóztatta.

Nagy feltűnést kelt, hogy a bukaresti rendőrség a belügyminisztérium utasítására

letartóztatta Otetelechanu Henriket, a román királyi csillagvizsgáló és meteorológiai intézet igazgatóját,

akiről kiderült, hogy tagja a feloszlatott Vasgárdának és hivatali helyiségeiben a Vasgárda röpiratait rejtegette.

Rendszeres bélműködés
Leo-labdacs

A szív világtörténelme

tárul elénk ebben a félezer oldalas ezüstkönyvben, amelynek hűvösen ízléses finom köntöse az emberi zajlások legföldibb és legégibb, legmulandóbb és legmaradandóbb viharzását rejti magában. *Az Est 1939-es Hármaskönyvé*-ről beszélek, amelyet könnyű kézbe venni, de nehéz letenni. Mi van benne? Kétezer év szerelmes levelei. Gyönge szó, szótármeghatározás. Mi volt Pompéji és Herculanum hamuja alatt. Könnyű azt mondani: az egész ókori élet. De járni kell a kiásott utcákat, hogy ez a kis szó, élet, megteljék mindazzal a tarka örömmel, bánattal, amelyet szuverénül akar bezsúfolni az ember két szótagba. Szerelmes levél? Mosolygunk. Igen, de ezeket a szerelmes leveleket a kard, a toll, az ecset, a zene, a teremtő emberi gondolat óriásai írták. Ady és Bismarck, Beethoven és Rákóczi, Cicero és Flaubert, Napoleon és Van Gogh.

A szellemóriások, a zseni titokzatos lángjai, mint hatalmas fáklyák lobognak az emberi élet vándorlásának országútján, rendeltetésük olyan egyetemes, hogy már-már feledjük, hogy ők is emberek voltak. Szobrokat szoktunk látni bennük, világtörténelmi határjelzőket s ime, az *Ezüstkönyv*, mint operáló orvos, felnyitja a szobrok mellét, kiveszi onnan s tenyerünkre helyezi a vonagló piros örök emberi szívet. A mi kis polgári szívünk is, ha elfutja a szerelem, mily csodás nagyszerűségekre és gazságokra, marcangoló fájdalomra és hallelujázó örömre képes. De ezek a szívek, amelyeket itt tenyerünkre veszünk, szellemóriások szívei, amelyeken keresztül a földi emberiség az örökkévalósággal érintkezik.

Féltékenység, szerelmi aggódás, csalódás, viszautasítás, enyelgés, düh, megadás, követelés és lemondás, a gyönyör sikolya, a kétségbeesés üvöltése, nyegle udvarlás, viharzó vallomás — ki győzné mind felsorolni a szerelem megnyilvánulásait? — e levelekben a zseni szintjére emelve ragyognak örök tanulságul és szórakozásul. S hiába, mindenütt önmagát keresi az ember. Saját szivünk rezdüléseinek mását kutatjuk a nagyok szíveinek világtörténelmében s ha egy-egy levelet elolvasunk, az elébe tett bravúros korkép-miniatür után, újra meg újra feltárulnak előttünk a szív, szivünk legféltettebb rejtekjei.

Dernői *Kocsis* László, dr. *Mihályfi* Ernő és *Szabó* Lőrinc, az Ezüstkönyv szerkesztői, talán soha még ilyen kiválót nem műveltek, mint e száz levélíró történelmi nagyság száznál több levelének a szív antologiájává való csokorbakötésével, amelyet teleszórtak, a remek nyomdatechnika segítségét híva, arcképekkel, tájakkal, kézaláírásokkal, a szem közelébe hozva így a nagyokat, akiknek szívét mérlegelő tenyerünkbe forrósítottak. Kis félezer oldal: világtörténelem, lélekkutatás, szerelmi pantheon és szeretők panoptikuma, képeskönyv, művelődéstörténet, költészet és irodalom, az Emberszív Tragédiája, a csók, a jóllakott, a vágyó, az el nem csattant csók Divina Commedia-ja ez az izgalmas kötet, amely egyként lehet szeretők és bölcsek könnyed szórakozók s az emberi lélek fölé a tudós aggodalmával hajlók kézikönyve, legfőbb mulatság és legfőbb tanulság, egy és annyiféle, mint maga az élet, mint maga a szív.

A jó szerkesztő ötletességével, a költő ihletes tapintatával, a tudós lexikális gondjával szerkesztett pompás kötetet *Laczkó* Géza a tizenkét hónaphoz simuló tizenkét briliáns szerelmi miniatürje vezeti be.

X. F.

Karácsonyra
Meleg kesztyü harisnya nadrág
FÁTH-nál, IV, Ferenciek tere 2

SZÍNHÁZ ZENE RÁDIÓ

JÓB DÁNIEL HÁZASSÁGA

Jób Dániel, a Vígszínház kitűnő, külföldön is ismert és megbecsült igazgatója, akinek nevével és munkásságával a Vígszínház mai világszerte híres rangja és művészi tekintélye elválaszthatatlanul össze van forrva, megnősült: elvette dr. Simon Sándor keszthelyi főorvos leányát, Erzsébetet. Mintegy tíz nappal ezelőtt volt az esküvő Budapesten.

Simon Erzsébet

Jób Dániel

„Márciusi szél" lett a „Tavaszi szél"-ből

A Vígszínházban délelőttönkint *Zágon* István *»Tavaszi szél«* című háromfelvonásos színdarabját próbálják és a jövő hétre tervezik a bemutatóját, *Muráti* Lilivel a női főszerepben.

Móricz Zsigmond tegnap telefonált a Vígszínház igazgatóságának és emlékeztette a színház vezetőségét *»Tavaszi szél«* című elbeszélésére, amely már régebben megjelent.

Úgy a színház, mint Zágon István *tudomásul vette* Móricz Zsigmond közlését és megváltoztatta a darab címét. A jövő héten előadásra kerülő darab plakátján már a következő cím szerepel: *»Márciusi szél«.*

73 éves szerző

A Szegedi Színház tervezi, hogy előadja *Bite* Pál 73 éves szegedi tanító *»A város«* című darabját.

Greta Keller Amerikában

Newyork, december 16
(Az Est tudósítójától)

Greta *Keller*, a mélyhangú népszerű sanszonénekesnő az Egyesült Államokba érkezett.

„FIDELIO"

Az Operaház mai felújítása

Nem *Beethoven* 168-ik születési évfordulójának naptári adata, hanem a lélek örök zarándok vágya boldogabb karácsonyok felé avatja ünneppé Fideliót. Ünnep van, mert ujra fölzeng a hűség ódája mellett a szabadság himnusza s kiseмberek vágyának egy musica diviná-vá való magasztosulása. A gyarló emberi szem egyszerre közel érzi magához a megközelíthetetlen csúcsokat, amelynek felhőit és ködét a napfény örök sugárzása oszlatja szét tiszta kilátással a végtelen felé. Pokoli zuhanások után égig érő sikolyok ragadják ki a lelket a szörnyű mindennapiságból s a költészet valóságában halhatatlanná válnak, akik valójában nem is éltek. A klasszikus kilenc esztendő kellett Beethovennek is, míg egyetlen operájának végső formájában megnyugodott s átadta a nagy művet az örökkévalóságnak. Ez a végső forma teljesedik ki az Operaház minden hódolatra érdemes mai előadásában.

Lányi Viktor költői rangú fordítása, *Oláh* Gusztáv beethovenien komor és derűs képeinek szépsége, *Nádasdy* Kálmán rendezésének eleven lüktetése, igen, ez az igazi »Fidelio«. *Báthy* Anna salaktalanul tiszta hangja itt már oratóriumi színeket kap, *Rösler* Endre énekének szárnyalása a szívekig ér, *Székely* Mihály alakja, hangja, szava a legtökéletesebb Rocco, akit eddig láttunk és hallottunk. *Losonczy* György ércből öntött parancsnokának szobra egyik legnagyobb dísze az előadásnak. Teljesen a helyén van *Jámbor* László is. *Orosz* Júlia és *Sárdy* János mozarti kedvessége nagyon stílusosan illeszkedik a beethoveni hangulatba. Az első felvonás rabkórusának s a második felvonás ujjongó tömegének kiragyogó szembeállítása *Roubal* Vilmos érdeme. S a saját dicsőségéből részt juttathat mindenki *Ferencsik* Jánosnak, a beethoveni szellemet teljesen megértő, egyre nagyobb fejlődési lehetőségeket igérő és beváltó karmesternek. **(H—ó)**

*

Az Operaház mai díszelőadását a Magyar Operabarátok Egyesülete rendezi a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap javára.

BETILTOTTÁK A MARIE ANTOINETTET

Norma Shearer

Beszámoltt *Az Est* arról, hogy *Budapestre érkezett a hollywoodi Metró gyár óriási méretű alkotása, a »Marie Antoinette«* című film, amely több mint *kétmillió dollár* költséggel készült Norma *Shearer*-rel. Hollywood egyik legelőkelőbb rangú filmművésznőjével *Marie Antoinettenek*, a szerencsétlen sorsú francia királynénak a szerepében. A film, amely megdöbbentő realitással viszi színre a történetet s az elválaszthatatlanul hozzátartozó *francia forradalmi jeleneteket*, két nappal ezelőtt került az Országos Mozgóképvetítő Bizottság elé. A cenzúrabizottság a filmet *betiltotta*. Fellebbezés folytán a filmet tegnap a belügyminisztérium képviselője előtt vetítették le, aki *jóváhagyta a cenzúrabizottság döntését*. A budapesti közönség ilyenformán nem láthatja az elmult esztendő amerikai filmgyártásának ezt a remekművét.

Játszott és élt Sao Paolóban, meghalt Balatonaligán

Balatonaligáról jelentik, hogy *Gáspár* Iván színművész meghalt. Gáspár a *Király Színház* tagja volt és *1931-ben Braziliába ment szerencsét próbálni. Sao Paolóban magyar társulatot szervezett és megnyitotta az első braziliai magyar színházat.* A Sao Paolóban élő *40.000 magyar lelkesen támogatta* a színházi vállalkozást. Az idegen klimát azonban nem tudta megszokni szervezete. *1935-ben trópusi lázt kapott* és búcsút kellett mondania Braziliának. Balatonaligára költözött, ott halt meg mostan.

KIS HIREK

Padovából jelentik: A Teatro Verdi-ben nagy sikerrel mutatták be *Szilágyi* Lászlónak azt az operettjét, amelyben *Bársony* Rózsi és *Dénes* Oszkár játssza a főszerepet.

⊙

Baló Elemér karácsonyi művészestét rendez a Zeneművészeti Főiskola nagytermében 32 kitünő fővárosi művész közreműködésével. Az előadás december 25-én lesz.

⊙

Gábor Zsuzsa, a fiatal szopránénekesnő, aki legutóbb *Gilda* szerepét énekelte a Városi Színházban, a hilversumi rádiótól kapott meghívást. Február 3-án énekel ott magyar operettrészleteket.

⊙

Szokolay Olit hallgattuk tegnap az egyik dunaparti kávéházban. Az ismert színésznőből sanzonénekesnő lett. Férje, *Harmath* Imre dalait énekli, nagy sikerrel.

⊙

Szalay Karola, az Operaház magántáncosnője Bécsbe utazott.

⊙

Él Pécsett egy szerény, halkmodorú muzsikus, *Bán* János, akinek egyetlen szórakozása és szenvedélye a *török nyelv*. A pécsi püspöki könyvtárban számos törökkori emléket kutatott fel és tanulmányt írt róluk. Most a kultuszminiszter támogatásával és ösztöndíjával *Törökországba készül. Höffler* Mici énekművésznővel megy körútra és *Bartók, Kodály*, valamint *Dohnányi* művein keresztül ismertetik a magyar zene újabb irányát.

⊙

A művészek klubjában zsúfolt ház előtt vendégszerepelt legutóbb a népszerű kabarékomikus, aki tréfás dalaival arat sikereket. A színészt lelkes tapsal fogadták. Elkezdte a számot és az első refrénnél megakadt. (Ez ugyan már mással is megesett!) A komikus elvörösödött és ezt mondta a közönségnek:

— *Bocsánat, most olyan zavarban vagyok, hogy úgy sem tudnám folytatni. Később kijövök.*

Negyed óra mulva újra megjelent és — *mégegyszer belesült.*

⊙

Egy hímenhír, amely még nem jelent meg a lapokban. *Harangozó* Gyula, az Operaház kitűnő koreografusa feleségül vette *Vera* Ilonát, a magántáncosnőt.

⊙

Gyöngy Pál zeneszerző új szerződést kapott Párizsban. Két dalát megvásárolták a Folies Bergére új revüje számára. A dalokat őmaga tanítja be.

RÁDIÓMŰSOR

Péntek, december 16.

BUDAPEST I.: 5.25 Czakó István előadása. — 6.00 Cigányzene. — 7.30 »Fidelio« az Operaház előadása. — 10.45 Hanglemezek.

BUDAPEST II.: 6.30 Gyorsirás. — 7.30 Nádai Béla előadása. — 8.00 Hanglemezek. — 9.25 Cigányzene.

A színházak mai műsora

OPERA: *Fidelio* (½8). — **NEMZETI:** *Ordasok* (VI. bérlet; ½8). — **KAMARA:** *Utolsó tánc* (8). — **VIG:** *Francia szobalány* (8). — **MAGYAR:** *Válóok* (T. bérlet; 8). — **BELVÁROSI:** *Bűvészinas* (8). — **PESTI:** *A »Boldog órák« főpróbája* (½8). — **ANDRÁSSY:** *Bubus* (8). — **ROYAL:** *Kávé habbal* (½9). — **VÁROSI:** *Nincs előadás.* — **PÓDIUM:** *Elő az okmányokkal* (9). — **KOMÉDIA:** *Telefonbetyárok* (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** *Nótáskapitány* (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** *Mit susog a fehér akác* (½6, ½9). — **KISFALUDY:** *Csárdás kis kalapom* (½6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók, Sz = Szombat. V Ü = Vasárnap és ünnepnap. M = Matiné.

ADMIRÁL (153—707. Margit-körút 5. szám): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). Híradó. (3 1/46 1/28 3/410; V Ü 1/42 1/44 1/46 1/28 3/410.) Vas. d. e. 1/210 és 1/212-kor: **Hazatérés** (Zarah Leander). — **ALKOTÁS** (155—374. Gömbös Gyula-u. 11): **Asszonyok a börtönben** (Viviane Romance). Kacagó kabaré (zenésfilm). Híradó. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vasárnap délelőtt 11-kor: **Burleszk-matiné.** — **ANDRÁSSY** (124—127. Csengery-u. 39): **Észak felé!** (A felvidéki bevonulás.) Sárga kalózok. Híradó. (3/44 3/46 3/48 3/410; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ASTRA** (154—422. Ugocsa-u. 10): **Észak felé!** (A Felvidék felszabadulása.) Szent István élete. Holdrakéta (színes). (1/24 1/46 1/48 1/410; V Ü 1/42 1/44 1/46 1/48 1/410.) Vas. d. e. 11-kor: **Az új rokon** (Ágay). — **ATRIUM** (154—024, 153—034. Margit-körút 55): **Csavargókirály** (Ronald Colman). H. (1/46 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/46 1/28 1/210.) — **BELVÁROSI** (384—563. Irányi-u. 21): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). H. (Jobbt. 1/45 3/47 1/410, balt. 8; V Ü jobbt. 1/23 5 1/48 1/210, balt. 1/22 4 1/27 9.) Vas. délelőtt 1/211 és 12-kor: **Külcsönkért kastély.** — **BODOGRÁF** (149—510. József-körút 63): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). Híradó. (3 5 1/48 1/210; V Ü 1 1/44 1/26 3/48 10.) — **BUDAI APOLLO** (35—15—00. Csalogány-u. 46): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Kincskeresők (burleszk). H. (1/25 3/47 9; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CAPITOL** (134—337. Baross-tér 32): **Péntek Rézi** (Turay, Páger). H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CITY** (111—140. Vilmos császár-út 36): **Csavargókirály** (Ronald Colman). H. (3/46 3/48 3/410; Sz V Ü 3/44 1/46 3/48 3/410.) — **CORSO** (182—818. Váci-u. 9): **A nagy ábránd** (La Grande Illusion; Jean Gabin). Híradó. (1/26 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CORVIN** (139—584, 138—988. József-körút és Üllői-út sarok): **Varjú a toronyórán** (Vaszary, Egry) és a kísérő műsor. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor: **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Gary Cooper). — **DAMJANICH** (134—803. Damjanich-utca 21): **Mr. Moto veszélyben** (Peter Lorre). Charlie Chan Montecarlóban. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121—343, 125—952. Teréz-

VÁROSI SZÍNHÁZ Vasárnap este 8 órakor
HONTHY HANNA fellépésével
CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ
Ragyogó szereposztás
Budapesti Hangverseny Zenekar

Karácsonyra
Szebbet hiába keresnél,
Gyermekfénykép csak **Veresnél**

MAGYARORSZÁG

Egypárt-rendszer

lépett életbe Romániában. Károly román király, aki ezt a rendszert életrehívta, rendelettel adta tudtul, hogy ezentúl csupán egyetlen politikai pártot tűr meg, a »nemzeti újjászületés pártját«. Ezen a párton kívül más politikai megmozdulást nem engedélyez. Aki pedig e rendelet ellen vét, azt két évtől öt évig terjedhető fogházzal bünteti. Ezzel a nagyjelentőségű rendelettel Románia totális állammá alakult. Az eddig is tényleges diktatórikus helyzetet átcserélte egy látszólag szabadabb formával, amely azonban lényegileg ma is *diktatúra*. Ez a lépés, amellyel a román király *újabb kísérletet tett az országa egész állami életét és társadalmi berendezkedését fenyegető súlyos elégedetlenség levezetésére*, merész cselekedet volt. Beavatott román körök úgy tudják, hogy a királyt a legutóbbi világesemények arról győzték meg, hogy *a reviziós törekvések áramlata ellen a nyugati demokráciák helyett a totális államok követésével védekezhetik.*

Hogy ez a lépés hova vezet, — a jövő megadja a választ. Egyelőre a reviziós törekvések elleni magyarázat külszine nem tud meggyőzni sok olyan román politikust sem, akik a szabadság fogalmát szentnek tartják és politikai elgondolásaik ebből nőttek ki. Maniu, Madgearu, a két Bratianu máris megtagadta csatlakozását az új párthoz. Ez azonban a románok belügye. Bennünket sokkal jobban érdekel, hogy *ottmaradt kisebbségi testvéreinket* miképpen »védi« ez az »újjászületés«. Két pozitívuma már van. *Két magyar lapot betiltottak s az egyiknek kiadóját, aki magyar katolikus pap, letartóztatták.*

Azz egypárt-rendszer működése tehát már előreveti árnyékát. Nemzettestvéreink különösképpen belekerültek ebbe az árnyékba. Eddig sem sütött rájuk a boldogság napja, de ezentúl úgylátszik teljes sötétségbe kényszerültek. Az egypárt-rendszer áldozataivá máris őket dobták. Érdemes elgondolkodni szegény kisebbségi testvéreink legújabb sorsfordulása kapcsán azon, hogy milyen élet fakad ott, ahol nincs kritika, nincs ellenzék, nincs szabadság.

Basch Ferenc

a magyarországi német népcsoport új vezetője nyilatkozott. A Völkischer Beobachter bécsi kiadásának december 14-i száma közli a beszélgetést, amelyet a lap egyik szerkesztője folytatott vele. A cikk első oldalon, négyhasábos és vörös vonallal aláhúzott címmel jelent meg. A Basch-féle kívánság hét pontját nem ismertetjük most. Nem akarjuk szembeállítani a hazai németekkel a magyarságot. Csupán Basch Ferenchez van pár szavunk. Az ő hét kívánságával szemben egy kérést állítunk fel. Ez az egy, rövid, de határozott kérésünk pedig az, hogy amennyiben a jövőben nem hét, de akár hetvenhét kívánsága is lenne, azt *ne külföldön, de idehaza ismertesse.* Fel kell világosítanunk őt arról, hogy az a tény, melyszerint a magyar kormány a német népközösség új csoportosulását megengedte, nem igen jelenti egyben azt a jogot is, hogy ennek az alakulásnak a vezetője *kifelé* tegyen kijelentéseket belső helyzetünkről. A népi öntudatra ébredt hazai németség új szervezkedése nem jelentheti egyben azt sem, hogy a csoport vezére *kívülről* hangoztatott kívánságokkal akarjon nagyobb nyomatékot szerezni kívánságai teljesítéséhez. Ha a magyar kormány megengedte a hazai németek szövetségi csoportosulását, akkor bizonyos, hogy olyan elgondolások vezették, amelyeknek megkritizálása vagy befolyásolása egy külföldi lapban se nem ildomos, se nem célszerű. De ha Basch ezt mégis megtette, — úgy véljük — nem tett jó szolgálatot. Sem magának, sem annak a közösségnek, amelynek élére állt. Sok tapintatra van szükség az ő helyzetében és kevesebb odakint hangoztatott kívánságra, mert nem is egészen bizonyos, hogy Basch Ferenc hangoztatott kívánságai egyben az egész hazai német népcsoport kívánságai is. Aminthogy az se valószínű, — sok jel szerint *egyáltalán nem valószínű* — hogy *Basch* Ferenc jogosan beszélhet akár odakint, akár idebent *az egész hazai németség* nevében.

FELHÍVÁS

Amikor az idő hűvösre fordult, a *Madártani Intézet* felhivással állt a nagyközönség elé. A felhivás rövid volt. Csak ennyi: »Ne hagyjuk éhezni a madarakat«. És — mint minden évben, most is — megtörtént a csoda: itt is, ott is, majdnem mindenütt eledelt adtak a madaraknak. A »szívtelen« embernek egyszerre szive lett. Adott a kis madárnak. Enni.

Ma, amikor ránkszakadt az első komolyan hideg téli nap, jusson eszünkbe — enmagunk, az ember. Gondoljunk a kormányzóné magasztos akciójára, gondoljunk arra, hogy jó kapni annak, akinek nincs. Adjon hát az, akinek van. Adjon ruhát, cipőt. Adjon meleget — ebben az amúgy is hideg, zimankós világban. Gyorsan adjon. *Hogy ne fázzék senki.* Hogy érezze mindenki a meleget. Meleget a szivekben és meleget a szobákban. Emberi meleget. Embernek.

Ma, az első téli nap, ne csak mondjuk, de cselekedjük is: »Ne engedjük fázni az embert«.

A szív világtörténete szerelmeslevelekben

Megjelent az idei Hármaskönyv

Finom fénnyel csillogó ezüstköntösében, nemes, friss eleganciával *megjelent az idei Hármaskönyv.* Lapjai, mint a bevezetés mondja, »az emberi szív világtörténetét tárják e történelmi időkben a mai világ elé«.

Szerelmeslevelek gyönyörű, változatos gazdagságában bontakozik ki ez a világtörténet. A három szerkesztő, Dernői *Kocsis* László, dr. *Mihályfi* Ernő és *Szabó* Lőrinc a legszebbeket, legmegindítóbbakat, legérdekesebbeket választotta ki a csodálatos emberi dokumentumok közül, melyek nagy királyok, államférfiak katonák, költők, művészek, tudósok, híres és szellemes asszonyok lázas és álmodó óráiban születtek.

Valóban az emberi szív, a szerelem világtörténelme ez; de nem hideg adatokból, hanem magának a szívnek, a szerelemnek forró vallomásaiból felépítve. Ha kinyitja az ember ezt a kötetet, a konvenciók, gondok, látszatok világából az emberi lélek mesebeli mélységeibe merül hirtelen. A vágyak és az álmok áradnak, zengenek itt szabadon, kibomlanak az ösztönök és érzések merész, tündöklő szinei...

Két egyiptomi szerelmeslevél nyitja meg a gyüjteményt; az egyiket 2100, a másikat 1400 évvel ezelőtt írták. És a kiváló emberek hatalmas tömege vall szívének legmélyebb érzéseiről, a híres római politikustól és szónoktól, *Cicerótól* az utolsó orosz cárnéig. Az antik Róma nemes alakja, az *ifjabb Plinius* köszönti Calpurniáját. Az 1485-ből származó első magyar szerelmeslevél töredékben Emericus *Török* száz jónapot, kétszáz jóéjt kíván egy bizonyos Krisztina asszonynak. Pietro *Bembo*, a reneszánsz bíboros költője levelezik a híres és hirhedt Lucrezia *Borgiával*, *Michelangelo* csodálatos lángelméje hódol Vittoria *Colonna* előtt. *VIII. Henrik* »édes szívének« nevezi *Boleyn* Annát, akit majd le fog fejeztetni. *Aretino*, a rettegett tollú olasz pamflettista udvarol könnyű hölgyeinek.

És itt az első teljes magyar szerelmeslevél, *Thurzó* Elek írta *Széchy* Tamásnénak, »szerelmes Magdolna asszonyának«. *Luther*, a nagy reformátor, bensőséges, derűs sorokban értesíti hogylétéről szeretett, kedves felcségét. *Tasso*, a Megszabadított Jeruzsálem nagy költője, szárnyaló levelet ír Leonora *d'Estéhez.*

A nagy *Angliai Erzsébet* s kegyence, *Essex* gróf, a népszerű, szellemes *IV. Henrik* francia király, Sir Walter *Raleigh*, az angol reneszánsz tündöklő alakja, *Gusztáv Adolf* svéd király, a vallásszabadság nagyszerű hőse s leánya, a híres *Krisztina* királynő, a puritán *Lorántffy* Zsuzsanna, *I. Károly* angol király, akit a forradalom halálraítélt, *Thököly* Imre, a daliás szabadsághős, Ninon de *Lenclos*, a bölcs kurtizán, *XIV. Lajos*, a Napkirály, gróf *Károlyi* Sándor felesége, *Barkóczi* Krisztina, Jonathan *Swift*, a Gulliver szerzője, *Voltaire*, *Rousseau*, *Du Chatelet* márkinő, Madame *d'Épinay*, *XV. Lajos*, *Diderot*, *Du Deffand*, *Pestalozzi*, minden idők e legkiválóbb pedagógusa, *Mirabeau*, *Bürger*, a kitünő német költő, *Metastasio* és *Alfieri*, az olaszok nagy drámaírói, *Goethe* és híres szerelme *Steinné*, *Mozart*, *Schiller*, a magyar *Kármán* József, *Desmoulins*, a francia forradalom legrokonszenvesebb alakja, Ugo *Foscolo*, a nagy olasz lirikus, *Csokonai Vitéz* Mihály, *Hölderlin* és szerelme, Susette *Gontard*, a nagy *Nelson* admirális és szerelme, lady *Hamilton*, *Napoleon*, *Kleist*, a különös német lángész, *Kazinczy* Ferenc, *Lujza* porosz királyné, Bettina *Brentano*, Goethe fiatal rajongója, *Beethoven*, Friedrich *Gentz*, a híres diplomata, a bécsi kongresszus egyik mozgatója, *Elssler* Fanny szerelmese, *Byron*, *Weber*, a nagy német zeneszerző, *Keats* és *Shelley*, az angol romantika tündöklő alakjai, *Stendhal*, a Vörös és Fekete világhírű szerzője, *Carlyle*, *Puskin*, *Dumas*, George *Sand*, *Musset*, *Dickens*, *Herzen*, a híres orosz íróforradalmár, *Liszt* Ferenc, *Schumann*, *Kölcsey* Antónia, *Viktória* angol királynő, Victor *Hugó*, *Lenau*, Anette von *Droste-Hülshof*, *Hebbel*, *Madách*, *Balzac*, *Browning* és felesége, Elisabeth, *Flaubert*, *Bismarck*, Gottfried *Keller*, a nagy svájci író, *Garibaldi*, *Petőfi*, *Bajza* József, *Vörösmarty*, *Heine*, *Baudelaire*, *Wagner*, *Multatuli*, a kiváló hollandi regényíró, *Tolsztoj*, *Pizarev*, a híres orosz kritikus, Adalbert *Stifter*, a bensőséges osztrák-német elbeszélő, *Dosztojevszkij*, *Liliencron*, a nagy német költő, *Nietzsche*, *Csajkovszkij*, *Van Gogh*, *Maupassant* (Baskircsev Máriához), *Gambetta*, *Kossuth* Lajos, *Jászai* Mari, *Ibsen*, *Jókai*, *Conrad von Hötzendorf* tábornagy, a monarchia híres vezérkari főnöke, *Ady* Endre, *Tóth* Árpád, *Kosztolányi* Dezső, *Juhász* Gyula, *Alexandra Feodorovna* cárné — íme a ragyogó névsor, mely önmagáért beszél.

Külön ki kell emelnünk azokat a naptári részhez csatolt remekművű kis esszéket, amelyekben *Laczkó* Géza mint tizenkét fazettájú briliánst csillogtatja meg tizenkét oldalról a szerelmet és a tudós gonddal összeválogatott, nagyszerű képanyagot, mely a levelek köré a kor hű képét, az arcok, miliők igaz és művészi gazdagságát varázsolja.

N. A.

*

A Hármaskönyvet minden előfizetőnk megkapja s ezenkívül minden olvasó, aki 30 különböző számú Magyarország szelvényt szolgáltat be kiadóhivatalunkba.

Agyonlőtte a lausannei kórházi klinika vezetőjét egy elmebeteg orvostanhallgató

Lausanne, december 16.

Grünberg Erny orvostanhallgató *revolverrel agyonlőtte Mean* Károly dr.-t, a lausannei kórház klinikájának vezetőjét, majd *öngyilkos lett.* Grünberg román származású lengyel állampolgár volt. Az utóbbi időben feltünően idegesen viselkedett, durván bánt a betegekkel a kórházban és ezért dr. Mean meg is rótta.

A vizsgálat megállapította, hogy *Grünberg üldözési mániában szenvedett* és pillanatnyi idegrohamában lőtte agyon Mean dr.-t. Az elmeháborodott azután négy revolverlövéssel végzett önmagával.

Hashajtónak
Artin dragée. Biztos. Olcsó!

színházszóráriódózásművészet

A Fidelio új színpada az Operaházban

Ma este kerül először a nyilvánosság elé új betanulásban a Magyar Operabarátok ünnepi estjeként, a Horthy Miklós Nemzeti Repülőalap javára Operaházunkban *Beethoven* Fideliója. Az új Fidelio nagyrészt a régi, zenei beállítása, szövegének fordítása, színpada ugyan változott, de az együttesen belül csupán három személycseréről számolhatunk be: a Roccót éneklő *Székely* Mihályról, a minisztert alakító *Jámbor* Lászlóról, s *Sárdy* János Jaquinójáról. Az új szöveg *Lányi* Viktor fordítása, gondosan ügyel a beszéd, az énekszöveg közvetlenségére, magyar szellemére. *Ferencsik* János a karmester, házon kívül már többizben dirigálta a Fidelio zenekarát, ezúttal is gondosan ügyelt az előadás metronómiai alaposságára, a Beethoven-muzsika stiluséppségére. A színpadon ezúttal az ortodox architektonikus elv érvényesült, *Oláh* Gusztáv költőien elképzelt térkiképzéseiben. *Nádasdy* Kálmán rendező izgalmasan vonultatta fel a nagy zenedráma cselekményét. A csütörtöki házifőpróbán a markirozások ellenére is biztatóan bontakozott ki az új Fidelio művészi hatása, amiben az új szereplőkön kívül nagy részük van a régieknek, *Báthy* Annának, *Orosz* Júliának, *Rösler* Endrének és *Losonczy* Györgynek. **Kv.**

A legnépszerűbb gyermekdarab felújítása

Az Andrássy Színház karácsonyra felújítja a gyermekek részére *Komor* Gyula és *Stefanidesz* Károly »*Az a huncut kéményseprő*« című darabját. Karácsony szombatján, a két ünnep délelőttjén és újévkor szerepel matiné keretében a műsoron. *Sarkadi* Aladár rendezi a gyermekdarabot és ismét ő játssza egykori híres szerepét.

A világ „legsmucigabb" filmsztárjának milliói

Sonja Henie kapja Hollywood legmagasabb fizetését

Sonja *Henie*, a korcsolyabajnoknőből lett filmsztár egyik legérdekesebb alakja Hollywoodnak. Huszonháromesztendős korában úgyszólván egyik napról a másikra lett belőle filmcsillag. Először csak bravúros korcsolyázásával tűnt fel, később azonban kiderült, hogy filmjátszó tehetsége is van és ezért *ma ő keresi a legtöbb pénzt a filmfővárosban.* Ez nem azt jelenti, hogy fizetése vetekszik Greta Garbo gázsijával, de az átlagos sztárok közül neki van a legnagyobb jövedelme, mert most már játszi könnyedséggel három főszerepet is alakít egy esztendőben. *1938-ban 250.000 dollár honoráriumot fizetett ki a vállalat Sonja Henienek.*

Minden hollywoodi sztárnak van valami különleges szenvedélye. A Sonja Henie-é: *a spórolás.* Három esztendő alatt több mint *egymillió dollárt keresett* és ezt az összeget úgyszólván teljesen hiánytalanul megtakarította. *Takarékosságáról legendák keringenek a filmfővárosban.*

A hollywoodi sztárok általában könnyűkezű emberek, sok pénzt keresnek és sokat költenek. Sonja Henie kivétel: *még borravalót sem ad.* A hollywoodi Cafe de Paris pincére, a filmszínészek kedvence kijelentette, hogy Sonja Henietől soha egyetlen centet sem kapott.

Legutóbbi utazása alkalmával átutazott Anglián és egy előkelő londoni hotelben szállt meg. A nagy sztárokat megillető tisztelettel fogadta a személyzet. Amikor eltávozott, *senkinek sem adott borravalót.*

Azt is mesélik róla, hogy a magánlevelekre azért nem válaszol, mert *sajnálja a bélyegköltségeket.*

Kitünően megtanulta, hogyan kell a menedzserekkel bánni. Amikor az egyik rádiótársaság felkérte szereplésre és az igazgató afelől érdeklődött, hogy mennyi gázsit kér, Sonja Henie így válaszolt:

— Mutassák meg nekem Barbara Stanwyck szerződését és annak a mását én is aláírom.

Barbara Stanwyck ugyanis a rádió legjobban fizetett sztárja volt Los Angelesben.

Mint érdekességet említik meg Sonja Henievel kapcsolatban az amerikai lapok, hogy *legendás smucigsága* valamivel alábbhagyott abban az időben, amikor Tyrone Power udvarolt neki. Állítólag több apró ajándékkal lepte meg a fiatal filmszínészt, ami nála bizonyára a legnagyobb szerelem jele volt.

Politikai szatíra

Párizsban sikerrel mutatták be Leopold *Marchand* és Edouard *Crocikia* »*Kleopátra orra*« című politikai szatiráját. Az ujdonság arról a példázatról szól, hogy Kleopátra orra miatt tört ki a trójai háború. Bemutatja modern változatban ezt a kis történelmi epizódot olyan formában, hogy mi *történik a harmadik köztársaság idején egy nő orrocskája miatt.* A darab tréfás formában, de élesen támadja a mai parlamentarizmust.

VÁROSI SZÍNHÁZ **Vasárnap este 8 órakor**
HONTHY HANNA fellépésével
CSÁRDÁSKIRÁLYNŐ
Ragyogó szereposztás — Budapesti Hangverseny Zenekar

HÁROM MŰVÉSZHÁZASSÁG

Jób Dániel, a Vígszínház igazgatója, akinek több mint két évtizedes munkássága alatt az előkelő műintézet az ország határain túl is dicsőséget szerzett a magyar színjátszásnak, mult héten házasságot kötött *Simon* Erzsébettel, dr. Simon Sándor kesztheli főorvos leányával.

*

Korda Sándor, a világhírű magyar filmrendező, mint az angol lapok jelentik, nemsokára házasságot köt Merle *Oberonnal*, az ismert fiatal filmsztárral. Merle *Oberont Korda* Sándor fedezte fel. Első londoni filmje után Hollywoodban kapott főszerepet és most ismét Korda vállalatának kötelékében dolgozik.

*

Operaházi hímenhír: *Harangozó* Gyula táncrendező feleségül vette *Vera* Ilonát, az Operaház egyik kitünő magántáncosnőjét.

Kik lesznek a színészkamara választmányi tagjai?

Jövő csütörtökön választják meg a *színészkamara* és a *filmkamara* választmányi tagjait és *az elnököt.* Hivatalosan csak az elnököt jelölik, a választmányi tagokat maguk az elektorok fogják az előírt szabályzat szerint választani. A színészkamara 16 választmányi tagjai közül 8 kerül ki a színészek sorából, 8 az ügyvezetők és ügykezelők csoportjából. A nyolc között összesen két színigazgató foglalhat helyet, egy vidéki és egy budapesti.

Az elektorlistára leadott szavazatok alapján valószínűnek tartják, hogy *Harsányi* Zsolt lesz a budapesti igazgatók részéről a választmányi tag. A nyolc színész közül is négyet a vidéki színházak küldenek a választmányba. Mint értesülünk, előzetes korteskedés nem mutatkozik. Minden elektorra rábízzák, hogy azt jelölje a választmányba, akit jónak lát. Természetes, hogy a választmány tagjai az elektorok sorából fognak kikerülni.

Színházak műsora

OPERA: Péntek: Fidelio (A Magyar Operabarátok ünnepi estje a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap javára. Beethoven születésének évfordulóján. Új betanulással; ½8). Szombat: Bohémélet (Ifjúsági előadás. Pataky Kálmánnal; d. u. 4 órakor). — **NEMZETI:** Péntek: Ordasok (VI. bérlet 7. szám; ½8). Szombat: Ahogy tetszik (I. bérlet 8. szám; ½8). — **KAMARA:** Péntek és szombat: Utolsó tánc (8). — **VIG:** Péntek: Francia szobalány (8). Szombat d. u.: Öregek és fiatalok (I. bérlet; ½4); este: Francia szobalány (8). — **MAGYAR:** Péntek: Válóok (T. bérlet; 8). Szombat: Válóok (8). — **BELVÁROSI:** Péntek és szombat: Bűvészinas (8). — **PESTI:** Péntek: A »Boldog órák« főpróbája (½8). Szombat: Boldog órák (8). — **ANDRÁSSY:** Péntek és szombat: Bubus (8). — **ROYAL:** Péntek és szombat: Kávé habbal (½8). — **VÁROSI:** Péntek és szombat: Nincs előadás. — **TEREZKÖRÚTI:** Péntek és szombat: Nincs előadás. — **PÓDIUM:** Péntek és szombat: Elő az okmányokkal (9). — **KOMÉDIA:** Péntek és szombat: Telefonbetyárok (½9). — **FÜGGETLEN SZINPAD:** Péntek: Nincs előadás. Szombat: A civilizátor (½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Péntek és szombat: Nótáskapitány (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Péntek és szombat: Mit susog a fehér akác (½6, ½9). — **KISFALUDY:** Péntek és szombat: Csárdás kis kalapom (½6, ½9).

Mozik műsora

Rövidítések: H = Híradók. **Sz** = Szombat. **V Ü** = Vasárnap és ünnepnap. **M** = Matiné.

ADMIRÁL (153—707. Margit-körút 5. szám): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). Híradó. (3 1/46 1/8 3/410; V Ü 1/42 1/44 1/46 1/28 3/410.) Vas. d. e. 1/210 és 1/212-kor: **Hazatérés** (Zarah Leander). — **ALKOTÁS** (155—374. Gömbös Gyula u. 11): **Asszonyok a börtönben** (Viviane Romance). Kacagó kabaré (zenésfilm). Híradó. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/42 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vasárnap délelőtt 11-kor: **Burleszk-matiné.** — **ANDRÁSSY** (124—127. Csengery u. 39): **Észak felé!** (A felvidéki bevonulás.) Sárga kalózok. Híradó. (3/44 3/46 3/48 3/410; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ASTRA** (154—422. Ugocsa u. 10): **Észak felé!** (A Felvidék felszabadulása.) Szent István élete. Holdrakéta (színes). (1/44 1/46 1/48 1/410; V Ü 1/42 1/44 1/46 1/48 1/410.) Vas. d. e. 11 órakor: **Az új rokon** (Ágay). — **ÁTRIUM** (154—024, 153—034. Margit körút 55): **Csavargókirály** (Ronald Colman). H. (1/46 1/28 1/210; Sz V Ü 1/44 1/46 1/28 1/210.) — **BELVÁROSI** (384—563. Irányi u. 21): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). H. (Jobbt. 1/5 3/47 1/410, balt. 8; V Ü jobbt. 1/23 5 1/48 1/210, balt. 1/22 4 1/27 9.) Vas. délelőtt 1/211 és 12-kor: **Kölcsönkért kastély.** — **BODOGRÁF** (149—510. József körút 63): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). Híradó. (3 5 1/48 1/210; V Ü 1 1/44 1/26 3/48 10.) — **BUDAI APOLLO** (35—15—00. Csalogány u. 46): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Kincskeresők (burleszk). H. (1/25 3/47 9; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CAPITOL** (134—337. Baross tér 32): **Péntek Rézi** (Turay, Páger). H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CITY** (111—140. Vilmos császár út 36): **Csavargókirály** (Ronald Colman). H. (3/46 3/48 3/410; Sz V Ü 3/44 3/46 3/48 3/410.) — **CORSO** (182—818. Váci u. 9): **A nagy ábránd** (La Grande Illusion; Jean Gabin). Híradó. (1/26 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **CORVIN** (139—584, 138—988. József körút és Üllői út sarok): **Varjú a toronyórán** (Vaszary, Egry) és a kísérő műsor. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor: **Kékszakáll nyolcadik felesége** (Gary Cooper). — **DAMJANICH** (134—803. Damjanich u. 1): **Mr. Moto veszélyben** (Peter Lorre). Charlie Chan Montecarlóban. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DÉCSI** (121—343, 125—952. Teréz körút 28): **A nagy ábránd** (La Grande Illusion; Jean Gabin). H. (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **ELIT** (114—502. Szent István körút 16): **Játék a halállal** (Maurice Chevalier). Mesebeli játékboltban. H. (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **FORUM** (189—707, 189—543, 188—528. Kossuth Lajos u. 18): **Asszonyfaló** (Anny Ondra). (1/26 1/28 1/210; Sz V Ü 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **GLÓRIA** (144—800. Thököly út 56): **A 14-es futár** (Luise Rainer). Kékmadár kabaré (színes). H. (1/25 3/47 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **HOLLYWOOD** (142—455. Bethlen tér 3): **Játék a halállal** (Maurice Chevalier). Földi paradicsomok. Le a kalappal. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor: **Pompel pusztulása** (Gloria Shea). — **JÓZSEFVÁROSI** (134—644. Kálvária tér 7): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). (3 1/46 1/28 3/410; V Ü 1/42 1/24 3/46 8 10.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: **Fehér sas.** — **KAMARA** (144—027, 135—967. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Rozmaring** (Turay, Páger). A rettenetes Robin Hudka (rajzfilm). (6 8 10; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **KULTUR** (386—193. Kinizsi u. 16): **Észak felé!** (A Felvidék hazatéréséről készült film.) Szent István. (Történeti film első királyunkról.) H. (5 1/48 1/210; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) — **LLOYD** (111—994. Hollán u. 7., Szent István körútnál): **13 kislány mosolyog az égre** (Turay, Ráday). (4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **NYUGAT** (127—162. Teréz körút 41): **Új bálványok** (Clark Gable). H. (1/25 7 1/210; Sz 4 6 8 10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **ODEON** (130—263. Rottenbiller u. 37/b): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Hableányok előnyben (rajzfilm). Az olasz Lybia (varázsszőnyeg). H. (Folyt. előadások: 1/45 3/47 1/410; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor matiné: **Az új földesúr** (Somlay, Egry Mária). — **OLYMPIA** (342—947. Erzsébet körút 26): Prolongálva! **Asszonyok a börtönben** (Viviane Romance). Földi paradicsomok (színes). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **OMNIA** (130—125. József körút és Kölcsey u. sarok): **Csavargókirály** (Ronald Colman). Kieg: Magyar híradó. (5 1/48 1/210; Sz V Ü 4 6 8 10.) — **ORIENT** (114—926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Boresa Amerikában** (Dayka, Mály Gerő). Hableányok előnyben (rajzfilm). Jazzpárbaj. H. (Folyt. előad.: 1/45 3/47 1/410; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **OTTHON** (146—447. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Cirmos bajban. H. (1/44 1/46 1/48 1/410; V Ü 1/42 1/44 1/46 1/48 1/410.) Vas. d. e. 10 órakor matiné: **Éjfél keringő** (Willy Birgel). — **PALACE** (136—523. Erzsébet körút 8): **Uz Bence** (Jávor, Bordy Bella). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **PÁTRIA** (145—673. Népszínház u. 13): **Mr. Moto veszélyben** (Peter Lorre). Vadászat Magyarországon. (3/44 3/46 3/48 3/410; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) Vasárnap d. e. 10 és 1/212 órakor: **Féltékeny barátok.** — **PHÖNIX** (144—454. Rákóczi út 68): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Vacsora 3/48-kor. H. (Folyt. előad. mindennap: d. e. 11, d. u. 1 3 5 1/48 1/210.) — **RÁDIUS** (120—564, 122—098. Nagymező ucca 22—24): **Asszonyszeszély** (Margaret Sullavan). Rádium. H. (3/46 5/48 3/410; Sz V Ü 3/44 3/46 3/48 3/410.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Popeye- és Micky-filmek.** — **REX** (139—416. István út 29): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Bőg a tehén (burleszk). H. (1/25 3/47 9; Sz 1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **RIALTO** (139—497. Rákóczi út 70): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). H. (D. e. 1/211, d. u. 1/21 3/43 5 1/48 1/210; V Ü d. e. 10 12, d. u. 2 4 6 8 10.) — **ROYAL APOLLO** (141—902, 342—946. Erzsébet körút 45): **Csodák csodája** (Hennie Sonja). H. (1/46 1/28 3/410; Sz V Ü 4 6 8 10.) Vas. d. e. 11-kor: **Havi 200 fix** (Kabos). — **SAVOY** (146—040. Kálvin tér sarok, Üllői út 2): **Heidi** (Shirley Temple). Ravasz farkas. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) Vas. d. e. 1/211-kor: **Féltékeny barátok** (Victor MacLaglen). — **SCALA** 114—411. Teréz körút 60): **Kisasszony a mostohám** (Danielle Darrieux). H. (1/46 1/28 3/410; Sz V Ü 3 1/46 1/28 3/410.) — **SIMPLON** (268—998, 268—999. Horthy Miklós út 62): **Vágyak** (Danielle Darrieux) és a kísérő műsor. H. (1/24 1/26 1/28 1/210; V Ü 1/22 1/24 1/26 1/28 1/210.) — **STUDIÓ** (140—849. Akácfa u. 4): **Egy mozgalmas éjszaka** (Sacha Guitry). H. (Mindennap: d. e. 11, d. u. 2 4 6 8 10.) — **TIVOLI** (123—049. Nagymező u. 8): **Az élet tükre** (Paula Wessely). Hableányok előnyben (rajzfilm). H. (Folyt. előad.: 1/45 7 1/210; Sz 1/24 5/46 3/48 3/410; V Ü 3/42 3/44 3/46 3/48 3/410.) Vas. d. e. 11 órakor matiné: **Az új földesúr** (Somlay, Egry Mária). — **TURÁN** (128—401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Nyugat leánya** (Jeanette MacDonald). H. (1/24 1/26 3/48 10; V Ü 1/22 1/24 1/26 3/48 10.) Vasárnap délelőtt 1/210 és 1/212-kor: **Hazatérés** (Zarah Leander). — **URÁNIA** (146—046. Rákóczi út 21): Prolongálva! **A berlini olimpiász** (II. rész: A szépség ünnepe). H. (5 1/48 1/210; Sz V Ü 3/43 5 1/48 1/210.) Vas. d. e. 11-kor: **Dr. Baktay Ervin előadása: A radzsputok földjén és látogatás Ghandi telepén.**

A munkások családi segélyéről szóló törvényjavaslat vitája a Házban

A képviselőház mai ülését délelőtt 10 óra 10 perckor nyitotta meg *Darányi* Kálmán elnök. *Farkasfalvi Farkas* Géza, mint az állandó összeférhetetlenségi bizottság tagja letette az esküt. *Béldi* Béla és *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter rövid felszólalása után *részleteiben is elfogadták az OTBA javaslatot,* majd *Ronkay* Ferenc előadó ismertette az egyes külállamokkal való kereskedelmi és forgalmi viszonyaink rendezéséről szóló javaslatot. *A Ház vita nélkül általánosságban és részleteiben elfogadta a javaslatot.*

Ezután **Ronkay Ferenc előadó** ismertette az iparban, kereskedelemben, valamint a bányászatban és kohászatban alkalmazott munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló törvényjavaslatot.

Elsőnek **Propper Sándor** szólott a javaslathoz. Azt fejtegette, hogy az egyes pártok között valóságos szociális versenyfutás folyik. Amit azonban szociális téren kapunk, az nem gyorsasági, hanem lassúsági verseny tünetét mutatja. Ez a javaslat szociálpolitikai téren csakugyan új hajtás, kétségtelenül javít a helyzeten, de *intézkedései nem elegendők.* Kifogásolta, hogy a magántisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak kimaradnak az ilyen szociális segítésből, pedig nincsenek jobb helyzetben, mint a szakmunkások. Az államvasúti munkásokat is be kellene vonni a törvényjavaslat gondoskodási körébe.

Benárd Ágost szerint ez a javaslat rendkívül *nagy lépést jelent a szociális törvényalkotás terén.* Ezzel a javaslattal nálunk gazdagabb országokat is megelőzünk szociális téren. Örül annak, hogy *a javaslat megadja a lehetőséget az érdemes és tehetséges munkásgyermekek számára a továbbtanulásra, a továbbképzésre.* Ilymódon szorgalmas tanulással a legmagasabb pozíciókat is elérhetik. Más alapon voltaképpen nem is lehet igazi szociálpolitikát folytatni.

Peyer Károly: Erélyes szociálpolitikát követelt a kormánytól. Nem tudja megérteni, *miért nem vonatkozik ez a javaslat a mezőgazdasági munkások gyerekeire is.* A javaslat nincs összhangban a kormány szociálpolitikai programjával. Általános alapon kellett volna a szociális kérdéseket rendezni.

Müller Antal azt fejtegette, hogy fokozottabb mértékben kell támogatni a kisiparosokat, mert így azokból középiparosok lehetnek, viszont a középiparosokból nagyiparosok. Nincs szükség munkanélküli segélyre, *mindenkinek munkát kell adni.* A javaslatot örömmel fogadja el, mert komoly lépést lát benne a szociális igazság felé.

Tóbler János azt fejtegette, hogy sürgős lenne a magántisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és MÁV-munkások megsegítése is. Szüljenek meg a pártkeretek, fogjon mindenki össze, segítsük meg a magyar dolgozó társadalmat.

Baross Endre a népies politika új lépését látja a törvényjavaslatban, amelyet örömmel fogadott el.

Csizmadia András a mezőgazdasági munkásság részére is kérte a gyermeknevelési pótlék megadását és erről újabb törvényjavaslat benyújtását sürgette.

Czirják Antal helyesli a családvédelmi törvényeket, de azt kívánja, hogy általános jellegűek legyenek. *Elsősorban a falusi szegény néprétegekre gondol.* Utal a komlói állami szénbányára, ahol már régebben megvalósították a családi munkabérrendszert és állandóan gyarapítják a szociális és kulturális intézményeket. Miért nem lehetett ugyanezt megvalósítani a magánkézen levő bányák munkásai érdekében? Kifogásolja, hogy a törvény csak a munkásság egy rétegének hozza meg ezt a nagyjelentőségű szociális ajándékot, pedig az ország külkereskedelmi forgalmából a mezőgazdasági munkásság és a kisgazdatársadalom is nagymértékben kivette a maga részét. Minden eszközzel elő kell mozdítani a föld elaprózását, éppen ezért sürgősen valósítsák meg a földreformot.

Gróf *Festetics* Domonkos valamit közbeszólt, mire *Dinnyés* Lajos így kiáltott felé:

— *Maga is ott volt a Vadászkürtben és éljenezte Szálasit?* Válaszoljon.

Festetics Domonkos: *Kérdezze meg a Vadászkürtöt.*

Vay Miklós báró: Ez nem tartozik ide.

Rassay Károly: Pedig érdekes kérdés. Majd *Kraft durch Freudet* csinálunk a Házban és karban énekelünk.

Dinnyés Lajos: Ki rúgott bele a »hatok« közül a nagybőgőbe?!

Czirják végül azt kívánta, hogy a kisiparosságra és a mezőgazdasági munkásságra is terjesszék ki a kedvezményeket.

Takács Ferenc beszédét holnapra halasztotta.

A Ház holnap délelőtt 10 órai kezdettel folytatja a munkások gyermeknevelési pótlékáról szóló javaslat vitáját. A holnapi napirenden szerepel a keresethalmozási törvényjavaslat is.

Az ülés háromnegyedkettőkor véget ért.

Darányi házelnök beszéde a parlamenti ujságírók előtt

„A nemzet javára végzett munkásság magasabb szintézisében feltétlenül találkozunk"

A Magyar Országgyűlési Hírlaptudósítók Szindikátusa ma délben üdvözölte a képviselőház új elnökét, *Darányi* Kálmánt. Dr. *Tóth* László, a szindikátus elnöke üdvözlő beszédében rámutatott arra, milyen nehéz körülmények között teljesitik hivatásukat az országgyűlési tudósítók, akiknek munkásságával, lelkiismeretességével szemben évtizedek alatt semmiféle kifogás sem merült és nem merülhetett fel. A parlamenti ujságírás voltaképpen hangszóró, — mondotta *Tóth* László — amely *egyformán közvetíti a legtisztább hangokat éppen úgy, mint a legvisszatetszőbb hangzavart.* Sohasem a hangszóró felelős az általa közvetített hangokért.

Kérte a Ház elnökét, hogy azt az együttérzését, amelyet minden posztján tanusított a sajtó munkásaival szemben, új magas közjogi méltóságában is tartsa meg.

Darányi Kálmán házelnök meleg szavakkal köszönte meg az ujságírók üdvözlését:

— Amikor a viszonyok és a körülmények úgy alakultak, — mondotta — hogy *anélkül, hogy arra vágyódtam volna,* el kellett foglalnom a képviselőház elnöki székét, tudatában voltam annak, hogy *kötelességet teljesítek.* Mindenkor törekedni fogok ezt úgy teljesíteni, hogy *a nemzetnek javára válhassék.* Önöket *ugyanez az intenció* vezeti. *Ebben a magasabb szintézisben munkásságunk feltétlenül találkozik.* Eddig olyan posztokon voltam a magyar közéletben, ahol szükség volt a sajtó támogatásának nyilvánosságára. Voltak ugyan olyan kérdések is, amelyeknél a sajtó nyilvánosságát több okból ki kellett kapcsolni, mikor például nemzeti érdek volt, hogy bizonyos dolgok, amelyek nem voltak kellően megérve, *ne kerüljenek nyilvánosságra.* Most olyan pozicióba jutottam, ahol *épp az ellenkező szempontnak* kell érvényesülnie.

— A parlament a nemzeti közvélemény tükre és olyan fórum, amelyben történtekről *minden magyar állampolgárnak joga van értesülnie.* Önök ebben a törekvésükben és munkájukban *mindig számíthatnak az én legmesszebbmenő támogatásomra.* Arra a célzásra, hogy a képviselőházi ujságírók szerepe tulajdonképpen olyan, mint egy hangszóróé és mást nem hirdethetnek, mint ami elhangzik, csak azt jegyzem meg, hogy *a hangszórónál is fontos a hangszinezödés.* Önöktől azt kérem, tartsák szemelőtt, *ne közvetítsen ez a hangszóró kakofóniát,* hanem biztosítsa mindig azt *a harmóniát,* amelyre ennek a nemzetnek szüksége van.

Az ujságírók lelkesen megéljenezték a házelnököt, aki ezután még sokáig elbeszélgetett a szindikátus tagjaival.

Egyre erősödik az ukrán terror Ruszinszkóban

Ungvár, december 15. *(Magyar Távirati Iroda.)* A Ruszinszkóból ideérkezett jelentések egyhangúan megerősitik az eddigi híreket *a folyton erősödő ukrán terrorról,* amely elnyom minden ruszin irányzatú megmozdulást.

Nyilvános helyen csak az ukrán beszédet tűrik meg és az iskolák tanitási nyelvéül is az ukránt jelölték ki. Az államhivatalok munkája nem halad előre, mert eddig csehül folyt a közigazgatás. A nyelvkérdés általánosságban is az egyik legnagyobb probléma, mert egységes nyelv ezen a vidéken nem alakult ki. Lengyelországi és romániai ukránok elárasztják Ruszinszkót.

A városok és kisvárosok lakosságának száma hirtelen magasra szökött. Igy például *a 7000 lelket számláló Szolyva lakosságának száma megháromszorozódott.*

Katonai szempontból Cseh-Kárpátalja még mindig *a legnagyobb nyugtalanság állapotában él.* A leszerelések nem történtek meg, sőt *újabb behívások* történtek. Több helyen *csapatszállítás* folyik és a kormány röpcédulákon próbálja megindokolni a lakosság megnyugtatására a behívásokat és a katonai intézkedéseket. A csapatszállítások megkönnyítésére néhány helyen *műutak épitését kezdték meg. Az élelmezési nehézségek kiujultak.* Az utak helyenként annyira rossz állapotban vannak, hogy a tehergépkocsik egymást húzzák.

Valóban érkezett kukorica Romániából Ruszinszkóba, de *a kormány a szétosztás iránt egyelőre nem intézkedett, mert arra számitanak, hogy a közeljövőben sor kerülhet a népszavazásra* és akkor akarják felhasználni a kukoricaszállítmányokat *propagandacélokra.* A Vlasta cigarettát a lakosság *népszavazási cigarettának* hívja, mert árát négy fillérről egy fillérre csökkentették.

Sok ruszin vezetőt letartóztattak, mert kifejezést adtak véleményüknek, hogy a ruszin nép érdekeinek egyedül az *önrendelkezés* felel meg.

Maga bűbájos elragadó jelenség...!

Önnek is mondják majd ezt a bókot.

Sokszázezer nőt tett már boldoggá az alább ismertetett módszer. Nem titokzatos, sőt egészen egyszerű, nem költséges. Szükségtelen össze-vissza kenegetni az arcot. NEM kellenek házi pakkolások és egyéb kiábrándítóan ható pepecselések. Este egyszerűen megmossa arcát és nyakát a Leton-szappan krémes habjával. Rajta hagyja az arcbőrnek oly jótékony habot néhány másodpercig, azután leöblíti először meleg, utána rögtön hideg vízzel. Ennyi az egész. Reggelre kelve bámulatosan üde és fiatalos arc fog a tükörből visszamosolyogni. A Leton-szappan krémszerű fehér, diszkréten illatos. Tiszta. Az arcbőrnek azt adja, amire annak ténylég szüksége van. Kedvesen fiatalossá, bársonyossá varázsolja az arcbőrt. Ezáltal egész egyéniséget bájossá és vonzóvá teszi. Kezdje el még ma Ön is a Leton-szappan mosakodást. A szépség és a velejáró előnyök új korszaka várnak Önre is.

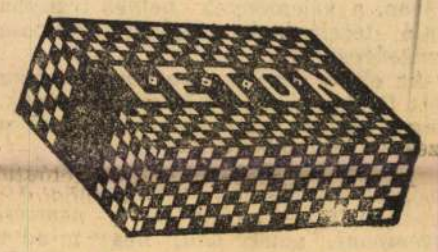

1 darab LETON-szappan ára 96 fillér.
Beszerezhető mindenütt és a főraktárban:
HUNNIA gyógyszertár, Erzsébet-körút 55

Rendszeres bélműködés
Leo-labdacs

DOXA a tökéletes svájci óra
Karácsonyra DOXA órát vegyen!
Az ólomplombára ügyeljen

Németh Antal izgalmas vallomása nyilas sajtóperében

A büntetőtörvényszék Dorosy-tanácsa ma folytatta annak a rágalmazási pernek tárgyalását, amelynek sértettje *Németh* Antal, a Nemzeti Színház igazgatója, vádlottja pedig *Fiala* Ferenc lapszerkesztő. A mai folytatólagos tárgyaláson *Dorosy* elnök megállapította, hogy *Czakó* Pál, a Nemzeti Színház volt titkára a hivatali titoktartás alól való felmentése nélkül nem tehet tanuvallomást és ezért *a törvényszék megkereste a vallás- és közoktatásügyi minisztériumot a titkárnak a titoktartás alól való felmentése ügyében.*

Németh Antal, a per sértettje tett ezután vallomást:

— Ön, — mondotta az elnök — a támadó cikkek hatása alatt szükségesnek tartotta, hogy *összeállítást készítsen a színház munkásságáról*, majd statisztikai adatok felsorolásán kívül teljedelmes írásban foglalkozott a hirlapi támadásokkal és ezt az *írását megküldötte Szálasi Ferencnek is. Igy volt?*

— *Igen*, — válaszolta Németh Antal. — Én a védekezésnek ezt a formáját kifejezetten a Nemzeti Színház érdekében, a vélemények helyes irányba való terelésének céljából tartottam szükségesnek.

Az elnök ezután arra vonatkozólag tett fel kérdéseket *Németh* Antalnak, hogy *milyen szempontok vezették a szerzők megválasztásánál?*

— Nem vezethetett más a műsor megszerkesztésénél, — válaszolta Németh Antal — mint az *a nemzeti szempont*, amely kell, hogy minden igaz magyar embert vezesse. Egyik napról a másikra nem lehet új drámaírókat teremteni, hiszen egy-egy darab írása sokszor évekig tart.

— Megvádolta a cikkíró azzal, hogy *Kós* Károly »*Budai Nagy Antal*« című darabját nem fogadta el és a szerző kénytelen volt a Vígszínházban előadatni a darabot.

— *Ez nem áll. Kós Károly darabját előadásra elfogadtam*, sőt a szerzőnek felajánlottam a díszlet és kosztümtervezést is. *Különböző okok miatt azonban még sem a Nemzeti Színházban került a darab előadásra. Vaszary* Piroska azért vált meg a Nemzeti Színháztól, — folytatta *Németh* Antal — mert *tizenhatezer pengős gázsit igényelt* és a színház nem tudta volna a művésznőt úgy foglalkoztatni, hogy a foglalkoztatás és a gázsi arányban állott volna.

— A vádlott cikke szerint igazgató úr *a magyar szerzőket, fordítókat és írókat nem karolta fel olyan mértékben, mint ahogyan a közérdek megkívánta volna.*

— Ez a vád nem lehet helytálló. A Nemzeti Színháznál eltöltött több mint *háromesztendős munkásságom ezt a vádat megcáfolja.*

A védő intézett ezután kérdéseket *Németh* Antalhoz. Megkérdezte, hogy az 1935/36-os színházi évben bemutatott 12 magyar darab szerzője közül *hány volt zsidó?*

— *Négy* — válaszolta *Németh* Antal. — A négy szerző közül egyiknek a darabját már korábban elfogadtam. A másik három szerzőnek a darabját a színház azért játszotta, mert *kész és játszható darabjaik voltak.*

Ezután a *Nóra leányai* című darab elleni tüntetés leszereléséről tett vallomást Németh Antal.

— *Miért nem fordult a tüntetők dolgában a rendőrséghez?*

— A szabályrendelet értelmében — válaszolta Németh Antal — a színház épületében a kultuszminisztérium által esetleg elrendelendő fegyelmi eljárás megindításához nekem kellett bizonyítékokat szolgáltatnom és *nem tudtam volna összeegyeztetni, hogy a Nemzeti Színházban ilyen ügyben detektívek nyomozzanak.*

— Igaz az, — kérdezte az elnök — hogy *ön arra vállalkozott, hogy a Nemzeti Színházban a nemzeti szocialista párt tagjai közül alkalmaz munkásokat?*

— *Ez nem igaz.*

A továbbiakban *Németh* Antal az elnök kérdéseire elmondotta, hogy azért találkozott *Metszősivel* a Petrus-féle fotoüzletben, mert *az általa titokban megindított adatszerzést nem akarta feltűnően a színház hivatalos helyiségeiben megkezdeni.* Tudta, hogy szervezkedés folyik a nemzeti szocialista párt részéről, de ily irányú tevékenység folyt a Nemzeti Front, a Mesko-párt és a Turul baitársi egyesület érdekében is a színház alkalmazottai között és minthogy *ezek a szervezkedések a színházban kedvezőtlen atmoszférát teremtettek, jelentést tett a felettes hatóságnak.* Azt a választ kapta, hogy várion néhány napig, hivatalos intézkedést fog kapni. Két-három hét mulva meg is érkezett az átirat, amely szerint *mindenkinek be kellett jelenteni, hogy milyen párthoz tartozik.*

Németh levele Szálasihoz

Az elnök ezután felolvasta azt a levelet, amelyet *Németh* Antal írt *Szálasihoz.*

— *Miért fordult Szálasihoz?* — kérdezte az elnök.

— Soha sem a magam védelmét akartam kérni, hanem a támadó cikkek folyományaképpen *a színház ellen rendezett tüntetéseket akartam leszerelni.* Úgy gondoltam, hogy Szálasi tud hatni a párt tagjaira és *a színház mentesül a tüntetők támadásaitól.* Reméltem, hogy ha *Szálasi* megismeri a tényleges helyzetet *nem engedi meg az indokolatlan politikai hajsza folytatását.*

A védő megkérdezte *Németh* Antalt, hogy *miért nem fordult Fiala Ferenchez a támadó cikkek miatt.* Németh Antal azt válaszolta, hogy véleménye szerint *nem világnézeti, hanem személyi hajsza folyt ellene, melynek megvolt a tárgyi oka.*

— Mi volt ez a tárgyi ok? — kérdezte az elnök.

— Másfél évvel ezelőtt *Fiala lefordította egy német szerző darabját, benyujtotta a színházhoz, de a fordítás nem volt megfelelő.* Emiatt vitám támadt Fialával. Végül is a színház megszerezte a színdarab fordítási és előadási jogát közvetlenül a német jogvédő irodától. Hangsúlyozom, hogy kizárólag a fordítás nem megfelelő volta miatt álltak elő a viták és *nem azért, mert jobboldali ujságiró volt a fordító.*

A Szigeti Színpad

Ezután az elnök *a margitszigeti szabadtéri játékok és a Teátrum kft. megalakulására vonatkozólag intézett kérdéseket Németh Antalhoz.*

— Még nem voltam a Nemzeti Színház igazgatója, — mondta *Németh* Antal — amikor felmerült a terv, hogy a színészek nyári foglalkoztatása és az idegenforgalom fejlesztése érdekében szabadtéri játékokat kellene rendezni. 1938 februárjában a megvalósulás stádiumába került a terv, mert *a Közmunkák Tanácsa 400 000 pengőt fordított a színpad megépítésére.* Értekezlet volt a kultuszminisztériumban *Tasnádi Nagy* András akkori kultuszállamtitkár elnöklete alatt.

— *Bessenyey* Zénó, a Közmunkák Tanácsa elnöke azt kívánta, hogy a *két állami színház együtt vegye házikezelésbe a szabadtéri színpadot.* Ekkor határoztak el, hogy létesítenek egy korlátolt felelősségű társaságot melynek *tagjai a Közmunkatanács, a Kultuszminisztérium, az Idegenforgalmi Hivatal kiküldöttei, továbbá az Operaház részéről ifjabb Oláh Gusztáv főrendező és én.* Megalakult a *Teátrum kft*, amelyhez a pénzt a Közmunkatanács, a Kultuszminisztérium, az Idegenforgalmi Hivatal adta. Ugyanakkor felhatalmazást kaptam *Oláh* Gusztávval, hogy a *nyári szabadság elvesztése következtében nekünk járó 2000 pengővel lépjünk be a kft-be.* Az volt a kikötés, ha nyereséggel zárulna a színpad működése, úgy a ránk eső *minden nyereségről lemondunk* és ezt az összeget a Teátrum alapjához csatoljuk.

— Igazgató úr *feláldozta a nyári szabadságidejét*, a színház vezetésének szentelte és ezért *külön dotációt nem kapott?* — kérdezte az elnök.

— *Nem.* — Válaszolta Németh Antal.

— Közérdekű, vagy magánvállalkozás volt a Teátrum?

— *Közérdekű vállalkozás.*

Németh Antal vallomása további során elmondotta, hogy *Hóman* Bálint kultuszminiszter és *Bessenyey* Zenó, a közmunkatanács elnöke előtt kifejezetten és spontán *lemondott minden nyereségről és minden jövedelemről a Kft-vel kapcsolatban.*

Fiala védője intézett ezután több kérdést *Németh* Antalhoz, aki a kérdésekkel kapcsolatban újból hangsúlyozta, hogy a *Kft-ből semmi haszna nem volt*, önzetlenül és áldozatosan dolgozott a szegedi színpad érdekében.

— *Nem vártam volna*, — mondotta Németh Antal emelt hangon — hogy *önzetlen munkásságomért ilyen cikkeket kapok majd cserébe.*

Ha folytonos bélpangásaitól és túlsok gyomorsavától okvetlen meg akar szabadulni, úgy ne mulassza el reggelenként egynegyed, esetleg félpohár természetes »Ferenc József« keserűvizet éhgyomorra inni. Kérdezze meg orvosát.

Két veszedelmes szélhámos után nyomoz a rendőrség

Az egyik Depner Brunó rádiószerelő, a másik Hátfalvi János

Két veszedelmes szélhámos után folytat nyomozást néhány napja a rendőrség. *Az egyik rádiószerelő*, aki elsősorban rádióval üzérkedik, a *másik rovottmultú színész*, aki a szélhámosságnak egészen újfajta módját találta ki.

A hónap elején történt és azóta többször megismétlődött, hogy egyes rádióüzleteket egy ismeretlen férfi többször felhívott telefonon. Aziránt érdeklődött, hogy az utóbbi hetekben kik és milyen napokon vásároltak új rádiókészülékeket. Amikor a kereskedők érdeklődtek a neve után, *azt mondta, hogy ő X. Y. postafőmérnök és neki hivatalból van szüksége az adatokra.* A kereskedők erre bemondták neki az összes rádióvásárlókat.

Mikor birtokában volt a lista, sorban *felkereste* megbízottja útján *az új rádiótulajdonosokat* és egy cégszerű aláírással ellátott levélben közölte velük, hogy a cég *véletlen folytán nem új, hanem használt készülékeket szállított nekik.* Kérte őket, hogy *megbízottjának adják át a készülékeket*, aki a következő nap új készüléket fog szállítani. Az új rádiótulajdonosok minden további nélkül *hittek a csalónak és készülékeiket átadták.* Az új rádiót természetesen már hiába várták.

A nyomozás során megállapította a rendőrség a csaló személyleírását és ennek segítségével a bűnügyi osztály fényképalbumában *megtalálták Depner* Bruno 24 éves rádiószerelő személyében a csaló nevét.

Amíg Depner tartózkodási helyét kutatták a detektívek, *újabb szélhámosságok bizonyultak rá. György* István, *Rébler* Jenő és *Grábler* Jenő álnéven több fűszernagykereskedőnél jelentkezett telefonon, mint az egyik csokoládégyár igazgatója. Először mintát rendelt dióból, rizsből, mazsolából, mogyoróból majd amikor a mintát leszállították, azt telefonálta, hogy az áru megfelel, ezentúl az illető kereskedőknél fog vásárolni.

Nemsokára nagy rendeléseket eszközölt és az áruért teherautót küldött. A teherautó sofőrje átvette a számlát, pénz helyett azonban csak egy ideges telefon jött az érdekelt csokoládégyár igazgatójától:

— *Mi nem rendeltünk önöktől semmit, miért küldenek számlát?*

Amikor a sofőrt kihallgatták, elmondta, hogy egy magas fiatalember bízta meg és amikor meg volt rakva a kocsi, *egy megadott helyen az uccán kellett leszedni a zsákokat.* A kocsin csak *kismennyiségű áru maradt* és a fiatalember — Depner — azt a megbizatást adta neki, hogy *a maradékkal menjen a csokoládégyárba, ott kifizetik a számlát, a pénzt pedig vigye el a fűszernagykereskedőhöz.*

Dr. *Lukács* Jenő detektívfelügyelő és emberei vezetik a nyomozást és különösen azért igyekeznek mielőbb ártalmatlanná tenni, mert *attól tartanak, hogy a karácsonyi vásár idején a veszedelmes szélhámos újabb áldozatokat fog kijosztani.*

Ugyancsak a Lukács-csoport keresi a másik szélhámost. A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének 102. számú árudájában *Preisinger* Alfrédné pénztárosnő megismerkedett egy vevővel, egy állítólagos *Szikora* László Lajossal. A vevő udvarolni kezdett a pénztárosnőnek, majd azzal az állításával, hogy a földmívelésügyi minisztérium alkalmazásában áll, szüleitől *megkérte a kezét.*

Preisingerne, aki elvált asszony, *igent mondott* és ekkor a mérnök kijelentette, hogy menyasszonyát nem engedi dolgozni. Azt mondta, hogy beszél a hölgy főnökével, *Kornis* igazgatóval. Másnap már azzal állított be a szövetkezeti árudába, hogy *az igazgató*, aki régi ismerőse, *szintén helyeselte ezt az elhatározását.* Azt mondta, hogy Kornis barátja aznap este meglátogatja és kérte Preisingernét, hogy ő is jöjjön fel hozzá, majd elintézik az elszámolást.

Preisingerné el is ment Szikora lakására a Mecset-utca 14. szamu házba és *elvitte magával az üzleti könyveket is. Kornis* igazgató természetesen nem jelent meg és amikor hiába várakozott rá Preisingerné, a mérnök kijelentette, hogy *csak adja oda neki a könyveket, ő majd átad a azokat az igazgatónak.* Másnap, amikor a pénztárosnő újra felkereste a mérnököt, már nem találta lakásában, azt mondották, hogy *elköltözött.* A rendőrség eleinte nem tudta, hogy mi szüksége volt Szikora Lászlo Lajosnak az üzleti könyvekre. Csak később derült ki a következő: *Vizi* Imrét, a 2-es számú fiók vezetőjét *telefonon felhivta egy hang*, aki *Kornis* igazgató néven mutatkozott be.

— Vizi úr, menjen el a Mecset uccа 14. számú házba, ott nyugta ellenében *fizessen le 124 pengő 63 fillért Szikora László Lajos mérnök úrnak, akitől üzleti könyveket kap s azokat küldje vissza a központba.*

Ilyen bonyolult módot talált ki a rejtélyes Szikora, hogy 124 pengőhöz jusson, még a házassági igérettől sem riadt vissza. A nyomozás megállapította, hogy *Szikora valódi neve Hátfalvi János.*

TEGNAP ÉS MA

„Egy percre!“

Eredetileg, mint már annyiszor a multban, most is ugy képzeltem el, hogy délelőtt tizenegykor beülök ebbe a csendes, kitünő kávéházba és elolvasom. Az ember szerény lesz. Már nem akarok föltétlenül Pekingbe utazni. Már beérném azzal is, hogy itt a kávéházban, egészen csendesen, egy kapuciner mellett elolvasom ennek a nagyszerü külföldi lapnak érdekes fényképekkel tarkitott cikkét Pekingről. Már a multkor nekikezdtem, de aztán bejött és odaült... hát igen, a multkor abba kellett hagyni az olvasást. De most, délelőtt tizenegykor, minden rendes ember a hivatalban ül, vagy a dolga után szaladgál, — most végre elolvasom. Igy képzeltem. Már nagyon örültem a pillanatnak. A kapucinert már elhozták, s Feri, az ujságos, már odakészitette az asztal mellé egy székre az összes reggeli lapokat, aztán a külföldieket is, végül a képes családiakat, s a többit, melyek nem családiasak, de annál képesebbek. Ugy, most végre itt van minden együtt, amire az életben vágytam. Ez a mesterségem, az ujságolvasás, legalább annyira, sőt néha inkább, mint az ujságirás. Ez az én órám, a csendes szemlélődés, a figyelmes ellenőrzés, a szorgos utánanézés órája, olyan ez nekem, mint a vadásznak a szarvasles. Most végre elolvasom, mert ilyen a természetem. Igy gondoltam.

De két perce tudom, hogy ma sem olvasom el. Nem elég a szándék. Két perce tudom, hogy minden hiába, sorsom elől nem menekülök, s nem tudom meg soha, milyen az élet manapság Pekingben. Már az elébb, mikor bejött, s nyájasan köszöntünk egymás felé, tudtam, hogy nem lesz az egészből semmi. Miért?... Sors. Nem lesz semmi az egészből, mert hiába ült le öt asztallal arrább, hiába rendelte meg feketéjét, hiába kérte az összes lapokat, továbbá tintát, tollat és levélpapirt, ismerem őt, tudom, hogy öt perc mulva feláll asztalától, egyideig köröz, ugy tesz, mintha a képes ujságok között keresgélne, aztán hirtelen mozdulattal megfordul, felém tart, megáll asztalom előtt, mosolyog, kezet nyujt és megkérdi. Ezt kérdi majd: „Nem zavarlak?“ És ezt mondja még: „Egy percre!“ S én mosolygok és kezet nyujtok és azt mondom: „Dehogy zavarsz, öregem! Parancsolj.“ S ő leül, félkarral felemeli a gondosan összegyüjtött, szeretettel és műgonddal összeválogatott ujságtömeget, felemeli és áthelyezi a köteget a szomszéd asztalra. S rágyujt. S azt mondja: „De biztosan nem zavarlak?“...

Erre a második kérdésre már nem is felelek. A civilizáció arra nevelt, hogy az emberi együttélés duvadszerü veszélyeit egyetlen módon lehet csak közömbösiteni: tapintattal. Ő még nem tudja ezt. Én már tudom. S mert ő nem tudja, s tapintatlan, mint egy bölény, annál tapintatosabb leszek én. S mert érzem a kételyt szemében és hangján, most mingyárt megmagyarázom neki... megmagyarázom, ha addig élek is, hogy édes öregem, nem zavarsz, milyen torz és galád ötlet, hogy te engem zavarhatsz, itt a kávéházban, ennél az eldugott sarokasztalnál, negyvenkét ujság közepette, melyeket nyilván nem abból a célból gyüjtöttem itt olyan gondosan össze, mintha olvasni akarnék, hanem inkább csak merő szórakozottságból, pontosabban abból a célból, hogy te, édes komám, ha belépsz a kávéházba, ideülhess és megkérdezve, nem zavarsz-e, mingyárt félre is tolhasd ezt a nyomtatványköteget! Zavarni, te és engem?... De édes öregem! Elképzelhető-e, hogy te, akit évszámra nem látok, akivel három éve nem beszélek, akiről csak azt tudom, amit mondani szoktál rólam — és ez éppen elég —, elképzelhető-e, hogy éppen te, éppen e pillanatban, mikor ujságot készülök olvasni, zavarsz engem? A kérdés szónoki. Természetesen nem képzelhető el... Mert igy képzeltem és ezt reméltem mindig, változó esélyekkel telitett életemben, hogy utolsó pillanatban majd megjelensz te is az ajtóban, s hozzám lépsz és megkérdezed, nem zavarsz-e? Parancsolj, öregem, foglalj helyet, gyujts rá. Az élet olyan hosszu, igaz?... Majd elolvasom máskor a lapokat... illetve, pontosabban, elolvasnám, ha nem jelenne meg holnap délelőtt, ebben a kávéházban és ebben a pillanatban, az a másik úr, akit öt éve nem láttam, aki éppen csak erre járt és meglátott a tükörablak mögött, s nem mulaszthatja el, hogy ideüljön egy pillanatra, de persze csak akkor, ha komolyan, férfiasan és becsületszavamra biztositom őt arról a lelkiörömről, mely eltölt, mikor abba kell hagynom az olvasást... Igy képzeltem. Igy lesz. Már jön. Már mosolyog. Már mosolygok. Hogy zavar-e?... No, de öregem!

Márai Sándor.

Darányi házelnök beszéde a parlamenti ujságirók előtt

„Legyen meg az az összhang, amire a nemzetnek ma szüksége van“

A *Magyar Országgyülési Hirlaptudósitók Szindikátusa* csütörtökön délben hagyományos szokás szerint üdvözölte *Darányi Kálmánt*, a képviselőház ujonnan megválasztott elnökét. A parlamenti ujságirók nevében dr. *Tóth László* elnök intézett üdvözlő szavakat a házelnökhöz, hangsulyozva, hogy az ujságirók Darányi Kálmánban mindig *a becsületes ujságirói munka megbecsülőjét* ismerték meg.

— Mi, országgyülési ujságirók — ugymond — hangszórói vagyunk a magyar közvélemény felé mindannak, ami ebben a Házban történik. A mi kötelességünk, hogy *hiv szellemben* juttassuk el a külvilághoz azt, ami a magyar parlamentben történik. A parlamenti ujságirók évtizedeken át becsülettel megfeleltek ennek a kötelességüknek, mert jól tudják, hogy sulyos felelősség és kötelezettségek hárulnak rájuk azokért az előjogokért, amelyeket a parlamentben élveznek Mi a jövőben is ebben a szellemben akarunk dolgozni. De hogy ezt megtehessük, *szükségünk van arra a szabadságra, amelyre tisztességes sajtónak és minden emberi közületnek általában szüksége van.* Ez a szabadság *a felelősségen alapul*, azon az elven, hogy *a szabadság az összességért van és nem fajulhat el szabadossággá*, nem mehet át olyan térre, ahol a szabadság a köznek ártalmára lehet. Kérjük nagyméltóságodat, hogy jóakaratát mostani diszes pozicióiában se vonja meg az ujságiróktól.

A házelnök beszéde

Darányi Kálmán házelnök meleg szavakkal köszönte meg az üdvözlést, majd igy folytatta:

— Amikor a körülmények ugy alakultak, hogy — anélkül, hogy vágytam volna rá — el kellett foglalnom a képviselőház elnöki székét, tudatában voltam annak, hogy kötelességet teljesitek s ezt a kötelességet iparkodom oly módon teljesiteni, hogy a nemzetnek javára válhassék. Önöket, parlamenti ujságirókat, ugyanez a szándék vezeti, tehát *ebben a magasabb szintézisben munkásságunk feltétlenül találkozik.*

— A magyar közéletben eddig olyan helyeken állottam, ahol sok tekintetben nagy szükség volt a sajtó támogatására, *a sajtó nyilvánosságára.* De voltak eddigi munkásságomnak olyan részei is, amelyeknek néha nélkülözniök kellett a sajtó nyilvánosságát, mert sok tekintetben közérdek volt, hogy dolgok, amelyek nem voltak még kellően megérve, ne kerüljenek nyilvánosságra. Most olyan pozicióba kerültem, ahol éppen az ellenkező szempontnak kell érvényesülnie. *A parlament tulajdonképpen tükre és kifejezője a nemzeti közvéleménynek*, másrészt pedig olyan nyilvános fórum, amelynek eseményeiről minden magyar állampolgárnak joga van értesülnie. Önök ezt a célt szolgálják. Ebben a törekvésükben és munkájukban mindig számithatnak legmesszebbmenő támogatásomra.

— Szónokuk azt mondotta, hogy a parlamenti ujságirói testület tulajdonképpen *hangszóró* a magyar közvélemény felé s hogy a hangszóró nem hirdethet mást, mint azt, ami a parlamentben elhangzik. Megjegyezni kivánom, hogy a hangszórónál is igen fontos *a hang szinezése.* Az, hogy a hang hogyan szineződik, önöktől függ. Azt kivánom, hogy *a hangszóróban ne legyen kakofónia, hanem legyen meg az a harmónia, amelyre ma a nemzetnek szüksége van.*

Darányi Kálmán elnök végül kijelentette, hogy a szindikátusnak mindig készségesen áll rendelkezésére, annál inkább, mert ez a Ház elnökének egyik kedves kötelessége, majd azt a reményét fejezte ki, hogy a Ház elnöksége és a parlamenti ujságirók között a jövőben is meglesz a szivélyes együttérzés.

Az ujságirók lelkes éljenzéssel és tapssal fogadták *Darányi Kálmán* szavait. A házelnök ezután hosszabb ideig elbeszélgetett az ujságirókkal.

A Ház jegyzőinek tisztelgése Darányi Kálmánnál

A képviselőház ujonnan megválasztott jegyzői csütörtökön testületileg tisztelegtek *Darányi Kálmán* házelnöknél. Vitéz *Kenyeres János* üdvözölte a jegyzők nevében a házelnököt, aki néhány meleg szóval válaszolt az üdvözlésre.

A munkásgyermekek nevelési pótlékáról szóló javaslatot tárgyalta a Ház

A képviselőház csütörtöki ülésén, amelyet tiz óra után nyitott meg **Darányi Kálmán** elnök, *Béldi Béla* és *Reményi-Schneller Lajos* pénzügyminiszter rövid felszólalása után *részleteiben is elfogadták az OTBA-törvényjavaslatot.* Vita nélkül került ezután elfogadásra *a külkereskedelmi forgalmunkra vonatkozó felhatalmazási törvényjavaslat*, majd *az ipari munkások gyermeknevelési pótlékáról* szóló javaslatot tárgyalták.

Ronkay Ferenc (Nep) előadói beszédében azt fejtegette, hogy a törvényjavaslat némely vonatkozásban előnyösebb több külföldi törvénynél.

Propper Sándor (szoc.) azt kivánta, hogy a kereskedelmi és magánalkalmazottakra, nemkülönben a közüzemi és állami munkásokra is terjesszék ki a törvényjavaslat hatályát.

Benárd Ágoston (Nep) szerint a javaslattal Magyarország szociálpolitikai téren jelentékenyebb lépést tett előre, mint sok gazdagabb állam. Foglalkozott a munkabér kérdésével és örömmel állapitotta meg, hogy a javaslat a tehetséges munkásgyermekeknek módot ad arra, hogy tovább tanuljanak és esetleg a legmagasabb pozicióba is eljuthassanak.

Peyer Károly (szoc.) erőteljes szociális politikát sürgetett. Nem érti, miért nem vonatkozik a javaslat a *mezőgazdasági munkások* gyermekeire is.

Müller Antal (egys. ker. párt) elfogadta a javaslatot, mert komoly lépést lát abban a szociális igazság felé. *A kisiparosok fokozottabb támogatását sürgette*, majd azt fejtegette, hogy nincs szükség munkanélkülisegélyre, hanem mindenkinek *munkát kell biztositani.*

Tobler János (egys. ker. párt) a magántisztviselők, kereskedelmi alkalmazottak és MÁV-munkások megsegitését kérte, azután a javaslat némely intézkedését birálta.

Baross Endre (Nep) szerint a népies politika uj lépését jelenti a törvényjavaslat, amelyet örömmel fogad el.

Csizmadia András (Nep) kérte, hogy a kormány terjesszen be ujabb törvényjavaslatot és abban gondoskodjék *a mezőgazdasági munkásság gyermeknevelési pótlékáról is.*

Czirják Antal (függ. kisg.) azt kivánta, hogy *általános* jellegüek legyenek a családvédelmi törvények. A falusi szegény népréteg sürgős megsegitését követelte, azután arról beszélt, hogy minden eszközzel elő kell mozditani a föld felaprózását. *(Gróf Festetics Domonkos közbeszól.)*

Dinnyés Lajos (függ. kisg.): *Maga is ott volt a Vadászkürtben és éltette Szálasit?* Válaszoljon.

Gróf **Festetics Domonkos** (Nep): Kérdezze meg a Vadászkürtöt.

Báró **Vay Miklós** (Nep): Ez nem tartozik ide.

Rassay Károly (polg. szab.): Pedig érdekes kérdés. Majd *Kraft durch Freude*-t csinálunk a Házban és karban énekelünk.

Dinnyés: Ki rugott bele a hatok közül a nagybőgőbe?

Pénteken délelőtt tiz órakor folytatják a munkástörvényjavaslat tárgyalását, azután *a keresethalmozásról* szóló javaslat kerül tárgyalásra.

Zsindely államtitkár beszéde a debreceni kormányzógyürüs doktoravatáson

Debrecen, dec. 15. A Tisza István-tudományegyetem tanácsa csütörtökön *Bodonhelyi József* ref. hittudományi kari, *Brósz Róbert* és *Pagonyi Jenő* jogtudományi, *Dienes Éva* és *Hargitai Zoltán* bölcsészettudományi doktorjelölteket Debrecen előkelőségeinek részvétele mellett *sub auspiciis gubernatoris* doktorokká avatta. Az uj doktorokhoz a kormányzó képviseletében megjelent *Zsindely Ferenc* államtitkár intézett beszédet. Hangsulyozta, hogy a jövendő nagy célokhoz vezető küzdelemben a Legfőbb Hadur számon tartja tudományos téren küzdő katonáit is, mert a jövendőért vivott harc minden téren folyik. Délben a *Bacsó Lajos* rektor által adott ebéden is felszólalt *Zsindely* államtitkár és azt fejtegette, hogy *a magyar nemzeti nevelésben is átalakulásnak kell történnie, de nem szabad elszakadni a régi hagyományoktól.*

Az államtitkár debreceni látogatása alkalmával fogadta a NEP tiszántuli tanügyi szervezetének küldöttségét. *Mitrovics Gyula* egyetemi tanár üdvözölte az *államtitkárt*, aki válaszában arra mutatott rá, hogy népi politikát nem lehet folytatni a néppel és a gyermekekkel szoros kapcsolatban álló szakemberek bekapcsolódása nélkül; ez a politika nem pártpolitika, hanem *nemzeti politika*, amelynek alapján állni mindenki számára kötelesség.

Leventék „foglyai"!

A felszabadult Felvidék ifjuságával való magyar testvéri érzés ápolására eredeti ötletet valósitott meg Szentendre város és a pomázi járás katonai parancsnoksága. E járás levente-diszzászlóaljával vonult be most a kormányzó ur nevenapján felszabadult zselizi és verebélyi járásokba, hogy ott jövendőbeli levente-bajtársainak bemutassák a levente intézményt és hasonló koru társaikat leventévé avassák. Megható jelenet volt, mikor egy-egy felvidéki 14—17 éves fiu meghatottságtól elcsukló hangon üdvözölte társait. Majd pedig egy levente válaszolva neki, fejére illesztette a Bocskay-sapkát ezen szavakkal: „Levente bajtársammá fogadlak". Utána összeölelkeztek, miközben könnycseppek peregtek le arcukon.

Leventéink igazi magyar vendégszeretetben részesültek. Akárhányszor két-három vacsorát kellett egy este elfogyasztani, mert boldogtalan volt az a ház, hova nem jutott levente. Egy faluban két felvidéki gazda fogott egy leventét, egyik a jobb. a másik a balkarját huzta és vitatkoztak azon, hogy ki hivta meg előbb a házába. Kimerithetetlen sok és kedves, felejthetetlen epizód játszódott le.

A pomázi járás leventéi visszatérésük alkalmával „foglyokkal" tértek haza: amerre jártak, a községekből egy-két ifjut magukkal hoztak, kik most a járás községeinek vendégei. Megható volt, midőn Visegrádra harangzugás közepette bevonult a levente zászlóalj 34 „foglyával"; olyan ifjakkal, kik cseh rabságban születtek és még soha szabad magyar földön nem voltak. Szentendrén *Zboray Géza* főszolgabiró, *Nagy Bódog* ezredes üdvözölte őket, majd a szintén fogolyként eljött verebélyi főjegyző, meghatott hangon mondott köszönetet.

A felszabadult felvidéki ifjak élvezik a járás községeiben a magyar szabadságot és vendégszeretetet. Szombaton Szentendre város leventéi tábortüzet rendeznek, ahol megszólalnak majd ezek a „cseh földön" született magyar ifjak is és elmondják cseh rabságuk történetét, az iskoláknak elcsehesitési törekvéseit, és hogy miként nevelték őket szüleik minden elnyomás dacára — magyaroknak . . .

S—y.

Vámmentes behozatali engedély a Felvidék tüzifával való ellátására

A kormány rendeletet adott ki, amely felhatalmazza a kereskedelmi minisztert, hogy a *visszacsatolt Felvidék tüzifával való ellátása céljából* cseh-szlovák eredetü, kizárólag a visszacsatolt területek szükségletének ellátására szolgáló apritatlan tüzifára 1939 február 28-ig legfeljebb 1.4 millió q mennyiség erejéig vámmentes kezelésre jogositó behozatali engedélyeket adhasson ki. A behozatali engedélyt a Külkereskedelmi Hivatal az importőröknek vagononkint 75 pengő biztositék (készpénz, bankkezesség) előzetes letétele mellett szolgáltatja ki. A letétet csak akkor adják vissza, ha az importőr igazolja, hogy a behozott tüzifát kizárólag a felvidéki területeken megfelelő árszinvonalon kiskereskedelmi forgalomba hozta.

Tengeralattjáró rekord

Róma, dec. 15. (Inf.) Az „Atropo" olasz tengeralattjáró megjavitotta a buvárhajók lemerülési világrekordját. A legutóbbi gyakorlat alkalmával az olasz buvárhajó 106 méter mélyre merült a viz alá minden baj nélkül.

Bretagnet el akarták szakitani Franciaországtól

Páris, dec. 15. A rennesi büntetőtörvényszék most tárgyalja a *nemzeti breton párt* vezetői ellen inditott pert. A per vádlottjai *de Beauvais*, a nemzeti breton párt elnöke és *Mordel*, a Breiz-Ato cimü breton autonomista lap főszerkesztője.

A vádlottak falragaszok és ujságcikkek utján megkisérelték, hogy *megsértsék Franciaország nemzeti területének épségét* — mondja a vádirat —, mert azt igyekeznek cikkeikben bizonyitani, hogy Bretagne csak akkor érheti el teljes virágzását és kifejlődését, *ha elszakad Franciaországtól és önálló köztársaság lesz.*

A vádlottak a biróság előtt hosszasan ismertették programjukat és azt követelték, hogy *Franciaország adja meg a bretonoknak azt, amit a békeszerződésekben a külföldi államoknak megadtak, nevezetesen a nemzetközi jog alkalmazását és a saját nyelv használatát.*

Az ügyész vádbeszédében utalt arra, hogy a vádlottak sulyos felelősséget vállaltak magukra, különösen *Mordel*, aki mint a francia hadsereg tisztje *hazaárulás bünébe esett.* Tekintettel a mostani sulyos válságra, amelyen Franciaország átmegy, az ügyész a legszigoruabb büntetés kiszabását kérte.

A védő egyes hiresztelésekkel szemben megállapitotta, hogy *a vádlottak egyetlen fillért sem kaptak Németországtól.*

A biróság az itéletet szombaton hirdeti ki.

Romániában királyi rendelettel bevezették az egypárt rendszert

Maniu, Madgearu, Micescu és a két Bratianu megtagadta az uj párt alakitására vonatkozó beadvány aláirását

Bukarest, dec. 15. (Inf.) Románia a pénteki nappal áttér az egypártrendszerre. Az uj alkotmány életbeléptetésekor, mint ismeretes, az összes politikai pártokat főloszlatták és betiltották. Azóta mindenféle pártpolitikai tevékenység szigoruan tilos volt Romániában. A kormány most elhatározta, hogy a fasisztaállamok egypártrendszerének mintájára Romániában is hivatalos nemzeti egységpártot alakit. A párt neve: *„A nemzeti ujjászületés frontja"*. A párt megalakitása olymódon történt, hogy *a király csütörtökön törvényerejü dekrétumot adott ki*, amelyben engedélyt adott arra, hogy legalább huszonöt aláirással ellátott kérvényt nyujtsanak be uj nemzeti egységpárt megalakitása ügyében. A huszonöt aláirás közül a rendelet értelmében legalább husznak jelenlegi, vagy volt miniszterektől vagy államtitkároktól kellett származnia. A kormány a beadványt az összes volt miniszteretnek megküldte aláirás céljából, amivel azt akarta kifejezésre juttatni, hogy *az uj nemzeti egységpárt valamennyi volt politikai pártot egyesiteni akarja.*

Az ismertebb volt miniszterek közül a következők *tagadták meg* a beadvány aláirását: *Maniu* és *Madgearu*, a nemzeti parasztpárt két vezére, *Istrate Micescu*, a Goga-kormány volt külügyminisztere, valamint *Bratianu Dinu* és *Bratianu György*, a liberális-párt, illetve a liberális disszidensek vezére.

Iamandi igazságügyminiszter a beadvány alapján az éjszakai órákban megadta az engedélyt a Nemzeti Ujjászületés Frontjának működésére és *ezzel Románia áttért az egypártrendszerre.* A dekrétum értelmében a jövőben csak a Nemzeti Ujjászületés Frontja folytathat politikai szervezkedést. A párt célja, a dekrétum szerint az, hogy mozgósitsa a nemzeti lelkiismeretet és egységes akciót inditson a haza védelme és fejlesztése, valamint az állam konszolidálása érdekében. Minden politikai tevékenységet, amely a nemzeti egységfront keretén kivül próbálkozik, titkos szervezkedésnek nyilvánitanak s a bennük résztvevő személyeket polgárjogaik elvesztésére itélik.

Készül a Cseh-Szlovákián keresztülvezető gépkocsiut

Prága, dec. 15. (Inf.) A Cseh-Szlovákia területén át vezető északdéli birodalmi autóut, amely Brünnön keresztül egyenes összeköttetést teremt Breslau és Bécs között, a német és a cseh hatóságok szoros együttműködésével épül. A prágai lapok jelentése szerint a cseh munkaügyi minisztérium utasitotta az illetékes kerületi hatóságokat, hogy tegyenek meg mindent a munka gyors előrehaladásának biztositása érdekében. Az utépitést birodalmi német mérnökök irányitják, cseh mérnökök segitségével. A német és a cseh mérnökök között, a prágai lapok jelentése szerint, *teljes az egyetértés és az együttműködés.*

Németh Antal, a Nemzeti Szinház igazgatója részletes tanuvallomást tett sajtóperében

Uj tanuk megidézése végett elnapolták a tárgyalást

Csütörtökön folytatta a büntetőtörvényszék *Dorosy-tanácsa* dr. *Németh Antalnak*, a Nemzeti Szinház igazgatójának *Fiala Ferenc*, az Összetartás cimü hetilap felelős szerkesztője ellen inditott sajtópörében a főtárgyalást. Dr. Németh Antal már a keddi tárgyaláson egyes tanuvallomásokra észrevételeket tett, csütörtökön pedig, mint tanut is kihallgatta a biróság.

— Ön a támadó cikkek hatása alatt — mondotta dr. Dorosy Dezső elnök — összeállitást készitett a szinház munkásságáról, részletesen foglalkozott a vádakkal és ezt az irását megküldte Szálasi Ferencnek is. Igy volt?

— *Igen* — válaszolta *Németh Antal.* — A védekezésnek ezt a formáját kifejezetten a Nemzeti Szinház érdekében, a vélemények helyes irányba terelése céljából tartottam szükségesnek.

— Milyen szempontok vezették a szerzők megválasztásánál?

— Nem vezethetett más a műsor megszerkesztésénél, mint az a nemzeti szempont, mely kell, hogy minden igaz magyar embert vezessen. Egyik pillanatról a másikra nem lehet uj drámairókat teremteni. Amikor a szinház vezetését átvettem, csak a rendelkezésre álló darabok közül válogathattam. A támadó cikkek szememre vetik, hogy *Szántó György* „Sátoros király" és *Földes Imre* „Ifju Horváth Pál" cimü darabját szinre hoztam. Ezeket a darabokat nem is én fogadtam el, már 1933-ban és 1934-ben lekötötték. Körülbelül ötvenezer pengő előleget folyósitott korábban a szinház egyes szerzők elfogadott darabjaira és valamilyen módon törekednem kellett arra, hogy az ötvenezer pengőből bizonyos összegek visszatérüljenek. Megvádolt a cikkiró azzal, hogy *Koós Károly* „Budai Antal" cimü darabját nem fogadtam el és a szerző kénytelen volt a Vigszinházban előadatni a darabot. Ez sem áll: *Koós Károly* darabját elfogadtam, sőt a szerzőnek felajánlottam a diszlet- és kosztümtervezést is. Különböző okok miatt azonban mégsem a Nemzeti Szinházban került a darab előadásra. *Székely Juliát* darabjának elfogadása után ismertem meg személyesen. *Vaszary Piri* azért vált meg a Nemzeti Szinháztól, mert a korábbi 8000 pengővel szemben 16.000 pengős gázsit igényelt és a szinház nem tudta volna a művésznőt ugy foglalkoztatni, hogy a foglalkoztatás és a fizetés arányban állott volna.

— A cikk szerint a magyar szerzőket, forditókat nem karolta fel olyan mértékben, mint azt a közérdek megkivánta volna.

— Ez a vád sem helytálló. A Nemzeti Szinháznál eltöltött több mint háromesztendős munkásságom ezt a vádat megcáfolja. A szinház összteljesitménye alapján állapitottam meg a szerzők és forditók árja-nemárja százalékarányát és kimutatásomból kiderül, hogy az én működésem alatt a nemárja szerzők százaléka erősen csökkent.

Dr. *Szappanos József* védő megkérdezte, hogy az 1935—1936-os szinházi évben bemutatott tizenkét magyar darab szerzője közül hány volt zsidó.

— Négy — felelte Németh Antal. — négy szerző közül az egyik darabját már korábban elfogadta a Nemzeti Szinház, a másik három szerző darabját pedig azért játszattam, mert kész és játszható darabjaik voltak.

Az elnök ezután felolvasta azt a levelet, amelyet Németh Antal irt Szálasi Ferenchez. Németh Antal megjegyezte, hogy azért irta a levelet, mert az volt az elgondolása, hogy Szálasi hatni tud a párt tagjaira és ha megismeri a tényleges helyzetet, nem engedi meg a további tüntetéseket, támadásokat, az indokolatlan politikai hajsza folytatását.

A *védő* megkérdezte, miért nem Fiala Ferenchez fordult a támadó cikkek miatt. Németh Antal azt válaszolta, hogy véleménye szerint nem világnézeti, hanem személyi hajsza folyt ellene, aminek megvoltak a tárgyi okai. Fiala egy német szindarabot forditott, de a forditás nem volt megfelelő és emiatt vitái keletkeztek Fialával. Végül a szinház megszerezte a szirdarab forditási és előadási jogát közvetlenül a német jogvédő irodától.

A Margitszigeti Szinpad

A *margitszigeti szabadtéri játékokkal* kapcsolatban *Németh Antal* elmondotta, hogy még nem volt a Nemzeti Szinház igazgatója, amikor fölmerült a szinészek nyári foglalkoztatásának gondolata és az a terv, hogy az idegenforgalom fejlesztése érdekében szabadtéri játékokat kellene rendezni. A Közmunkák Tanácsa ez év elején megépitette a margitszigeti szinpadot és a kultuszminisztériumban megtartott értekezleten *Bessenyey Zénó*, a Közmunkák Tanácsa elnöke azt kivánta, hogy a két állami szinház együtt vegye házi kezelésbe azt. Ekkor határozták el, hogy korlátolt felelősségü társaságot létesitenek, amelynek tagjai a Közmunkatanács, a kultuszminisztérium, az Idegenforgalmi Hivatal kiküldöttei, az Operaház részéről ifj. *Oláh Gusztáv* főrendező, a Nemzeti Szinház részéről pedig ő, Oláh Gusztávval együtt megállapodtak abban, hogy föláldozzák nyári szabadságukat a szinház vezetésére és a szabadság megváltásáért járó kétezer—kétezer pengővel belépnek a KFT tagjai sorába. A szabadtéri szinpad igazgatásáért semmiféle fizetést nem fogadnak el és ha nyereséggel zárulna a szinház, a rájuk eső nyereségről is előre lemondanak a Teatrum KFT javára.

Elnök: Nem tartotta ön összeférhetetlennek, hogy belépjen a kft-be kétezer pengő tőke befizetésével?

— Nem, mert semmiféle anyagi érdekeltségem nem fűződött a vállalathoz. A kultuszminiszter jóváhagyásával történt a kétezer pengő befizetése is és ha ő nem tartotta ezt összeférhetetlennek, nekem nem lehetett semmiféle aggályom. *Bessenyey Zénó* ragaszkodott az én személyemhez és ifj. *Oláh Gusztávhoz. Hóman Bálint* miniszter kérésére vállalkoztunk a munkára. Számtalanszor felajánlottam, hogy visszalépek, de nem fogadták el. Önzetlen, áldozatos munkát végeztem, sejtelmem sem volt arról, hogy akár a gyanu árnyéka is hozzám férkőzhetik! — mondotta önérzetesen Németh Antal.

A Nemzeti Szinház igazgatójának kihallgatása után dr. *Kovács Péter* ügyészségi alelnök és dr. *Szappanos József* védő a bizonyitás kiegészitését kérték. A törvényszék hosszas tanácskozás után elrendelte *Bessenyey Zénó*, *Hóman Bálint* és *Kaffka Péter* kihallgatását a Teatrum létrejöttére vonatkozólag. A kultuszminisztériumot arra nézve kérdezi meg a törvényszék, hogy létezik-e olyan miniszteri rendelet, amely előirja, hogy hat hónappal előbb értesiteni kell a szinház tagját, ha szerződését az igazgató nem hosszabbitotta meg. Végül intézkedett a biróság *Czakó Pál*, a Nemzeti Szinház volt titkárának a hivatalos titok alól való felmentése érdekében.

A tárgyalást ezután elnapolták.

— **Rendőrmerénylők az ítélőtábla előtt.** Hajtó Antal rendőrfőtörzsőrmestert, amint emlékezetes, január 23-án éjszaka Pestszenterzsébeten lelőtte egy betörő, akit tetsegédet csak hetekkel később sikerült elfogni és ugyanakkor kézrekerült *Bodó Imre* gyári munkás is, aki néhány nappal korábban egy őt üldöző rendőrre ugyancsak rálőtt, ez a golyó azonban szerencsére célt tévesztett. A pestvidéki törvényszék ifj. *Pongor Lászlót* gyilkosság kísérletéért és egész sereg betörésért *tizenhárom évi szigoritott dologházra* ítélte, *Bodó Imre* pedig szándékos emberölés kísérletéért, valamint több betörésért *hétévi fegyházbüntetést* kapott. A fellebbezéseket ebben az ügyben pénteken birálta el az itélőtábla dr. *Márton Albert* táblabiró elnöklésével. A másodfoku itéletet december 22-én hirdetik ki.

— **Hangverseny marháknak.** Smithfield városa a közelmultban szarvasmarha kiállitást rendezett, amelyre messze környékről összesereglettek a legszebb hizó- és tenyészállatok. A kiállitás részleteiről, külsőségeiről, a verseny eredményéről és a győztes „személyéről" nincsenek értesüléseink. Csupán arról a meglepő ujitásról tudunk, hogy *a kiállitás tartama alatt szakadatlanul szólt a muzsika.* De jól értsük meg, nem a közönség szórakoztatására, hanem *a marhákéra* ... Persze, ne keressük a dolog mögött a rendezők nemes idealizmusát, fenköltt eszméit. Nem emberségből tették ezt, óh nem. A rendezők bizonyos marhalélektani okokból vezették be kiállitásukon ezt a technikai ujitást. Különböző marhalélekelemző vizsgálatok ugyanis kimutatták, hogy a kiállitás nincs jó hatással a kiállitott díszállatokra. Féltékenységből, irigységből-e vagy más okból, a konkurrencia összecsődülése felborzolja idegeiket s ez az idegizgalom árt a szépségnek, illetve a kövérségnek. Nos, *a kiállitáson az állatok idegeinek megnyugtatására szól a muzsika.* Szól pediglen az idegek megnyugtatására klasszikus muzsika, mondjuk Beethoven „Apassionata szonátá"-ja, az érzések és szenvedélyek vérforraló hangjaiban, vagy Beethoven „Sors szimfóniá"-ja, a lesujtó és fölemelő végzet kérlelhetetlenségének zenei költeménye, vagy a „IX. szimfónia" az öröm-óda szárnyaló és egekbecsapó kicsendülésével. És szól ez a muzsika a kiállitás céljainak tökéletesen megfelelő gramofonokon, lehetőleg régi szabásu, harsányhangu, tölcséres hangszereken. És szól végül ez a muzsika kora hajnaltól késő estig és ismét kora hajnaltól késő estig, ami a kiállitás rendezői szerint még fokozottabban szolgálja az állatok idegeinek megnyugtatását. Szerintünk ezzel az idegcsillpitással inkább megvaditják, mint lecsillapitják a jámbor hizó- és tenyészállatokat. Nem ideges állatokat, békés, türelmes embereket is ki lehetne hozni sodrukból ezzel a módszerrel. Ámbár lehet, hogy a marháknak más a véleményük ... *(mja.)*

— **Pozsonynál a szlovákok ujabb határkiigazitást kérnek.** A Pozsony melletti Käsmacher-szigeten az uj német-szlovák határt megvonták és azt a területet, amelyen a pozsonyi vizvezeték kutjai vannak, visszaadták Szlovákiának. A határ kijelölésénél azonban kisebb hiba történt, mert *öt méternyi vizvezetékcső* német területen maradt. A pozsonyiak most azt kérik a németektől, hogy ezt a nyilvánvalóan tévedésből eredő határvonalat helyesbitsék.

irka-firka

Az amerikai börtönrendszer különösségeiről már sokat hallottunk és olvastunk. De ezen a téren még mindig van uj a nap alatt. Most például egy ellenőrző vizsgálat kideritette, hogy az egyik nagy női fegyintézetben az év bizonyos szakaiban szabályszerű divatbemutatókat rendeznek. Ilyenkor a közeli egyetem diáklányai működnek mint próbakisasszonyok. A börtön lakói izgatottan várják a nagy eseményt és lelkes érdeklődéssel veszik szemügyre a bemutatott divatujdonságokat. Mindez az igazgatóság tudtával történik. A fegyencnők természetesen kötelesek hordani a rabdarócot, de akinek telik rá, hordhat alatta finom fehérnemüt. Amióta ezt megengedik, a szóbanforgó börtön fegyelmi statisztikája az amerikai lapok szerint erősen megjavult. Ugyanitt rendszeresen tartanak mozielőadásokat. Érdekes, hogy a nőfegyencek a kisérletképpen lepergetett bünügyi filmeket „megtüköződéssel" visszautasitották. Kedvenc sztárjuk — Shirley Temple.

Angliában nemrég különös, majdnem kisérteties eset hozta izgalomba az egyik nagy vasuttársaság forgalmi tisztviselőit. Az egyik legforgalmasabb vonalon egy szép napon végigrobogott egy hosszu szerelvény, mindhárom kocsiosztályba tartozó vagonokkal, étkezőkocsival, poggyászkocsival. Különvonatnak volt jelezve. Ez nem lett volna feltünő, de annál inkább az, hogy a mozdonyvezetőn és a kisérőszemélyzeten kivül egy lélek sem utazott rajta. Még ugyanaznap visszafelé is megtette ugyanazt azt utat, de akkor is üresen. Hamarosan megoldódott a rejtély. A különvonatot egy utazási iroda rendelte meg, hogy egy vidéki városban tartott szenzációs labdarugómérkőzésre szállitson utasokat. Valakinek a feledékenységéből azonban a kirándulást se falragaszokon, se ujságokban nem hirdették meg. Az alkalmazottak is csak az utolsó negyedórában tudták meg aznapi teendőjüket. De hogy miért kellett a teljesen üres vonatot ide-oda utaztatniok, arról a leghalványabb sejtelmük sem volt.

(—or.)

— **Házasság.** Dr. *Kendi Elemér* ny. kir. kuriai biró és neje *Nagy Ilona* fia, dr. *Kendi Elemér* miniszteri s. titkár és dr. *Jantsovits Emil* kir. járásbirósági elnök és neje *Imre Jolán* leánya, *Jantsovits Klára*, folyó évi december hó 15-én házasságot kötöttek.

Fülpösi és gárdonyi dr. *Bóné Géza* és hertelendi és vindornya-laki *Hertelendy Mária* folyó hó 17-én, este 7 órakor tartják esküvőjüket a Ciszercita-rend Szent Imre herceg-uti uj plébániatemplomában.

Péczeli *Péczely Margitot* folyó hó 17-én, esti 7 órakor vezeti oltárhoz *Sükösd György* m. kir. főhadnagy Budapesten, a Ludovika Akadémia házi kápolnájában. (Üllői-ut 80.) Tanu a vőlegény részéről *Zsigmondy László* m. kir. vezérkari százados, a menyasszony részéről ennek nagybátyja, dr. *Eckensberger Zoltán* m. kir. százados, hadbiró.

— **Nürnbergben halálraitéltek két országuti rablót.** Nürnbergből jelentik: Az itteni különbiróság országuti rablás és gyilkosság kisérlete miatt halálra itélte a huszonötéves *Heller Vilmost* és a huszonegyéves *Mündel Hannát.* Az itélet jogerős. A két elitélt junius 28-án egy gépkocsivezetőt meg akart gyilkolni és ezért az országuton csapdát állitott fel kocsija előtt.

Harmincezer dollár

Ki sajnálja ezt a derék amerikai Mr. Griecot, akiről azt olvashatjuk az ujságban, hogy Olaszországban harmincezer dollárnyi összeget örökölt és most ezt az óriási vagyont ott is kell elköltenie, még pedig harminc nap alatt, mert csak egy hónapra érvényes a vizuma, a pénzt pedig a valuta-tilalom miatt nem viheti haza Amerikába, — mondom, ki sajnálja őt? Én bizony nem sajnálom, hogy takarékos és józan szatócs létére, egyszerre azon kell törnie a fejét, mit is csináljon a nyakábaszakadt vagyonnal? Igaz viszont, ha meggondoljuk, a dolog nem is olyan egyszerü, mert hiszen naponta elkölteni ezer dollárt, magyarul: öt-hatezer pengőt, még annak is nagy eset, aki két kézzel szórja a pénzt, hát még az ilyen Griecoféle takarékos kispolgárnak. De vajjon nem épp ott van-e a probléma magja, hogy aki nem tudja, mi minden jót és szépet vásárolhat az ember sok pénzért, az a pénzt bizonyára csak önmagáért szereti. Mr. Grieco is az emberekneb ebből a fajtájából való lehet, mert nyilván inkább megijeszti ez a hirtelen gazdagság, mintsem megörvendeztetné. Jaj, bizony, ha velünk történnék ilyen csoda, nem ijednénk meg tőle tulságosan. Bizonyára mindnyájunknak megvan az a bizonyos régi, régi nagy álma, vágya, amely sohasem teljesülhet, de amely azonnal megvalósulhatna, ha olyan szerencse érne bennünket, mint Mr. Griecot. És arra nem gondol őkelme, hogy pénzzel másokat is boldoggá tehet, nemcsak önmagát? Hiszen ha ez eszébejutna, egyszerre kiderülne, hogy harmincezer dollár sem sok, ahhoz képest, hány emberen lehetne belőle segiteni. És kiderülne az is, hogy problémának sem oly nehéz, ilyen nagy összeget ennyire rövid idő alatt elkölteni. Talán fogjunk össze és segitsünk rajta? Vagy elég, ha kissé megpiszkáljuk a fantáziáját? Mert a pénz, önmagában, semmi. Azt is tudni kell, hogyan költse el az ember, szépen, elegánsan, érdemesen. Ez pedig egy kicsit fantázia dolga is, ami, ugy látszik hiányzik Mr. Grieco-ból . . . (—thy.)

— **Közlekedési balesetek.** Beszedics Ilona 66 éves szabónő pénteken este a Margit-körúton leesett egy 49-es jelzésü villamosról és a kerekek alá került. A mentők sulyos sérülésekkel a Margit-kórházba vitték. — Egy villamos a Rákóczi-ut és Baross-tér sarkán elütötte a kerékpáron haladó *Nagy Sándor* gyári munkást. Sulyosan megsérült. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — Egy 4-es és egy 53-as jelzésü villamos pénteken este a Bem József-utca és Margit-körut sarkán összeütközött. *Krausz Julia* tisztviselőnő az összeütközés következtében megsérült. A mentők lakására vitték.

KARÁCSONYRA
legszebb ajándék
MUSICA
KIS-PIANINO
Értékes—izléses—praktikus
Eladási termek:
VII. ker., Erzsébet-körut 43. (ROYAL)

Bűnpártolás

Irta André Cheran

Korán vacsoráltam egy barátommal, akivel elutazása előtt egy-két órát együtt akartam lenni. Megittunk egy üveg bort, elszivtunk egy szivart. Elbucsuztam barátomtól, akinek kilenc órakor a pályaudvaron kellett lennie, de én még maradtam, mert a feketémet nyugodtan szeretem meginni. A vacsora utáni feketére rendszerint tiz percet szánok rá. Ez az az idő, amikor gondolatban megszerkesztem a *„Napló"*-mat, számbaveszem a nap eseményeit és felállitom a mérleget. Ezen az estén kevés eseményről tudtam a „Naplóm"-nak beszámolni és a bortól kissé bemelegedett aggyal indultam el az étteremből.

Amint a forgó ajtón egy befelé igyekvő, kilencven kilós hölgy által diktált, gyors ütemben kisodortattam magam, jóleső érzéssel szivtam be a friss tavaszi levegőt.

Lassan felhuztam a keztyümet és körülnéztem.

A járda széle mellett elegáns, kétüléses nyitott autó állt és egy fiatal lány nagy erőlködéssel igyekezett az ajtaját kinyitni. Alig lehetett husz éves, egyszerüen, de izlésesen volt öltözve és bronzszinü haját a boulevard villanylámpájának fénye lángoló szinekben ragyogtatta. Odaléptem hozzá, reám emelte gyermekesen kedves, kérlelő tekintetét, de nem szólt.

— Talán segithetek? — kérdeztem.

— Nagyon lekötelezne — felelte.

Odaléptem a kocsi ajtajához és erős fogással lenyomtam a kilincset. Nem volt kulccsal lezárva az ajtó, a nyomásra engedett és kinyilt.

A fiatal lány beült a vezető ülésre a kormánykerék mögé. Én szórakozottan álltam és bámultam, mire a lány percnyi hallgatás után igy szólt:

— Köszönöm, hogy segitett. Elvihetem valahova?

— Nagyon kedves.

— Hova akar menni?

— Mindegy, hogy hova. Amerre a maga utja vezet — feleltem.

A lány meginditotta a gépet és az autó elindult a népes boulevardokon végig. Az volt a benyomásom, hogy a lány nagyon vigyázatlanul vezet. Két izben csak csoda mentett meg minket attól, hogy az utcakeresztezésnél az előttünk haladó és szabályszerüen lelassitó autóba bele nem rohantunk. Végighaladtunk a külső városrészeken és kiértünk a St. Cloud felé vezető országutra. Ha az autó a legkisebb mélyedésen haladt át, akkorát zökkent, mintha legalább is az utszéli árkon ugrottunk volna át.

„Furcsán vezet ez a fruska gondoltam magamban," — de nem tettem semmiféle megjegyzést, mert végre is nem vagyok felelős a vezetéséért, ha más ül a kormánykeréknél és nem ijedős a természetem.

De mégsem állhattam meg, hogy hangosan el ne nevessem magam, amikor hirtelen . . . én ugyan már félkilométernyiről láttam . . . a vasutvonal bukkant fel előttünk másfél méternyi távolságban és a lány erre olyan vadul fékezett, hogy félméternyire repültem fel az ülésről. A nyugodt gépkezelés valóban nem tartozott a bájos, ismeretlen autóvezető erényei közé . . .

Amikor azután a gyorsvonat elságuldott az orrunk előtt és ujra folytathattuk utunkat, a lány felém fordult:

— Hova akar eljutni?

— Semmiesetre sem a mennyországba, ahova a maga egészen egyéni és eredeti autóvezetése révén az előbb majdnem eljutottam. Ismétlem, nincs határozott célom. Megyek, amerre magát viszi az utja.

A lány lassitott, élesen szembenézett velem, azután igy szólt:

— Nekem is mindegy hogy hova jutok el. A fődolog, hogy minél messzebb legyek Páristól. Ugyanis menekülnöm kell.

— Miért kell menekülnie? — kérdeztem, de a lány nem felelt, hanem százas sebességre kapcsolt rá. De néhány perc mulva ujra lassitott és igy szólt:

— Megvallom őszintén, hogy loptam és most menekülök.

— Lopott és miért vallja ezt meg nekem?

— Mert a találkozásunk első percétől kezdve érzem, hogy magában megbizhatom. Loptam, de megbántam és jóvá akarom tenni a bünömet. De ehhez a segitségére van szükségem. Őrültséget követtem el, de nem tudtam a csábitásnak ellenállni külgönösen, mert maga annyira megkönnyitette nekem a tettem elkövetését.

— Én . . . ? Még kiderül, hogy cinkostársa vagyok!

Valóban cinkostársam, mert maga nyitotta ki ennek az autónak az ajtaját, amikor nem tudtam kinyitni. A segitsége nélkül nem tudtam volna az autót ellopni. Tehát bünrészes.

— Szóval *ezt* az autót lopta el, amelyiken most ülünk?

A lány bólintott. Mély sóhajtással folytatta.

— Megbántam a tettemet. Nem is értem, hogyan jutott ilyesmi az eszembe. Vissza akarom vinni az autót oda, ahonnan elvittem. De, mint láthatta, nem vagyok egészen biztos a vezetésben és nem értek az autó szerkezetéhez. Ön bizonyára jobban ért hozzá.

— Valamelyest igazán értek az autóhoz.

— Arra kérem, jöjjön velem együtt az autón visszza oda, ahonnan elindultunk. Ha utközben elakadunk, vagy, ha utközben megállitanának, igazolja azt, hogy az autót az országuton elhagyottan találtam és megkértem önt, hogy segitsen a városba visszajuttatni.

Figyelmesen meghallgattam a töredelmes bünös vallomását, azután igy szóltam:

— Szivesen segitek magán, de ez a mese, nem meggyőző. Nem állithatom azt, hogy az országuton sétáltam, mert nem szokásom tavaszi éjszakákon a St. Cloud-i országuton sétálni. Tehát, ha elfognak, együtt kerülünk dutyiba, de még az sem kárpótolhatna, hogy kellemes társaságban kerülök oda, mert aligha zárnának minket össze.

— De hát mit tegyek? — kérdezte a lány ijedten és izgalmában rálépett az egyik pedálra, hogy az autó, mint a sebzett vad, nagyot ugrott.

Egyesült erővel megfékeztük a megvadult harminc lóerőt majd igy szóltam:

— Sokkal jobb megoldást tudok.

— És pedig?

— Azt fogom mondani, hogy maga a tulajdonos engedelmével szállt fel az autóra.

— De a tulajdonos ezt meg fogja hazutolni!

— Ez a veszély nem fenyeget minket — feleltem — mert ez . . . az én autóm.

— **Halálozás.** *Polgár Sándor*, a nyolcvanas évek egyik kiváló színművésze, 79 éves korában *Aradon* meghalt. Több mint negyven éven át működött a nagyobb vidéki városokban. *Pécsett* és *Nagyváradon* aratott nagy sikert, majd *Pozsonyban*, *Debrecenben*, *Győrött* és *Aradon* működött. Évek óta mint nyugdijas színész élt *Aradon*. Pénteken temették el nagy részvét mellett. Az *Országos Színészegyesület* nevében *Szendrey Mihály* aradi színigazgató bucsuztatta és helyezett koszorut a ravatalára.

Dr. kenesei *Kenessey Aladárné* szül. *Szánthó Ilonka* 58 éves korában *Pécsett* meghalt.

Sulyos gyász érte *Szász Menyhért* hirlapirót, a MOT szerkesztőjét, 81 éves édesanyja Budapesten rövid szenvedés után meghalt. A jótékony életü uriasszonyt pénteken délelőtt temették el a rákoskereszturi temető halottasházából.

Lafitte, a francia sajtó egyik vezéralakja 67 éves korában Párisban meghalt. Lafitte a *Le Figaro*, a *Paris-Midi* és a *Paris Soir* igazgatótanácsainak elnöke s a francia sajtószindikátus titkára volt. Lafitte alapitotta 1910-ben az *Excelsior* cimü nagy napilapot. Az ő nevéhez fűződik továbbá számos hetilap (Femina, Je sais tout, Musica stb.) megalapitása is.

— **Ha influenzája van,** gondoskodjék arról is, hogy gyomra és belei a természetes **„Ferenc József"** keserüviz használata által gyakran és alaposan kitisztittassanak. Kérdezze meg orvosát.

A külföldi tőzsdék zárlata

Newyorki gyapottőzsdezárlat. Északamerikai fully middling loko 8.62 (előző nap 8.68) jan. 8.20 (8.24), febr. 8.18 (8.23) márc. 8.17 (8.23), ápr. 8.07 (8.13), máj. 7.97—7.98 (8.04), jun. 7.83 (7.89), jul. 7.69—7.70 (7.74), aug. 7.59 (7.64), szept. 7.50 (7.54), okt. 7.41 (7.44) cent per libra. Az irányzat nyugodt volt.

Chicagói sertés- és zsirpiac. Sertészsir irányzata alig tartott volt. Dec. 6.80 (előző nap 6.87½), jan. 6.85 (6.90), márc. 7.32½ (7.35), máj. 7.50 (7.55). élősertés könnyü 7.25—7.50 (7.35—7.50), nehéz 6.75—6.90 (6.85—7.00) cent per libra.

Délamerikai terménytőzsdezárlat. Buenos Ayres: buza dec. 5.72, febr. 7.00, tengeri dec. 7.32, jan. 7.47, febr. 7.67, zab dec. 4.80, lenmag dec. 13.75, febr. 13 73 peso. Az irányzat nyugodt volt. — Rosario: buza dec. 5.60, febr. 6.90, tengeri dec. 7.15, febr. 7.45, lenmag dec. 13.45, febr. 13.50 peso.

Londoni fémtőzsdezárlat. Réz, ólom alig tartott, ón lanyhuló, horgany tartott, ezüst nyomott. Vörösréz standard 43⅝—43 11/16, 3 hónapra 43 13/16—43⅞, lesz. árf. 43⅝, elektrolyt 49—50, best. sel. 48¾—50, ón standard 214⅛—214½, 3 hónapra 215¼—215½, lesz. árf. 224¼, straits 220½, ólom külföldi prompt 15—15 1/16, 3 hónapra 15 3/16—15¼, lesz. árf. 15, horgany prompt 13¾—13 13/16, 3 hónapra 13 15/16—14, lesz. árf. 13¾, ezüst prompt 21½—22, 3 hónapra 20½—21, lesz. árfolyam 21¾.

Chicagói terménytőzsdezárlat. (Zárjelben előző zárlat.) Buza dec. 63¾—63⅝ (64¼), máj. 65½—65⅜ (66¾—66⅝), jul. 66¼—66⅛ (66¼—66⅜), tengeri dec. 49⅜ (50), máj. 52 (52¼), jul. 52¾ (53), zab dec. 28 (28½), máj. 28¾ (28⅝), jul. 27⅛ (27½), rozs dec. 42⅛ (42⅛), máj. 45 (45) jul. 44⅞ (44⅞—45) cent per bushel.

Élelmiszerárak kicsinyben

Marhahus: rostélyos, felsál kg. 160—240, leveshus 128—200. Borjuhus: comb 280—320, vesés 180—240. Juhhus: hátulja kg. 140—160, eleje 100—140. Sertéshus: karaj kg. 190—240, tarja, comb, lapocka kg. 164—200, oldalas 148—176, szalonna, zsirnak való 140—160, háj 156—170, zsir kg. 160—170. Élő tyuk drb. 250—350, csirke 100—260. Tisztitott tyúk kg. 130—180, csirke kg. 150—260, lud hizott 110—160, ruca hizott 120—160. Tojás tea drb. 10—12, kg. 190—210 főző és apró drb. 8—10, kg. 180—190. Halak: ponty élő kg. 120—180, jegelt és nem élő kg. 100—140. Tej és tejterméek: tejes tej lit. 30, tejfel 100—120, teavaj (tömb) kg. 320—340, pasztörözött (tömb) kg. 340—360, tehénturó sovány kg. 60—80. Kenyér: fehér kg. 42—46, félfehér kg. 34—38, félbarna 32—36, barna 20—22. Szárazfőzelék: lencse kg. 44—96, borsó 40—56, bab, fehér aprószemü 36—52. Zöldségfélék: Gülbaba burgonya kg. 11—12, nyári rózsa 12—14, Ella 8—10, kifli 20—24, vöröshagyma makói kg. 13—16, fokhagyma 24—40, fejeskáposzta hazai 6—10, kelkáposzta 10—16, savanyukáposzta 18—20 petrezselyem és sárgarépa vegyesen kg. 16—20, kalarábé 12—20, sóska 40—64, paraj 16—28, főzőtök 18—28, karfiol tisztitott 16—36, sütőtök 10—14, burgonya őszi rózsa kg. 10—12. Gyümölcs: fajalma kg. 68—140, közönséges válogatott 48—76, fajkörte 80—160, narancs sárgabélü 64—120, szőlő kötözött 60—140, gesztenye 64—120, mandarin 88—130.

SZINHÁZ ÉS ZENE

Fidelio

Uj betanulással az Operaházban

A *Fidelio*, ha kissé frivolak akarunk lenni, körülbelül azt a szerepet játssza évtizedek óta az operairodalomban, mint azok a klasszikus könyvek, amelyeket az iskolai tananyag „kötelező magánolvasmány" néven iktat be az irodalomba. A Fidelio Beethoven egyetlen operája, tehát műsoron kell tartani, kegyeletből, a közönség meg is hallgatja, szintén inkább kegyeletből, közben pedig sem a szinház, sem a közönség nem veszi észre, hogy a sok kegyelettől elfakul, megporosodik, „szükséges rosszá" jelentéktelenedik a legnagyobb zenei lángelmének ez a fenséges alkotása.

Az a friss szellem, amely a budapesti Operaházat átlengi, jóvátenni igyekezett ezt a régi jogtalanságot: olyan keretben, olyan együttessel támasztani uj életre a Fideliót, amely méltó legyen az operairodalomnak ehhez a mesterművéhez. Hogy az évtizedek rárakódott porát lefujja róla, ehhez elsősorban uj forditásra volt szüksége, a régi és már-már mulatságosan elavult szöveg helyett. Az uj magyar Fideliót *Lányi Viktornak* köszönheti a szinház és közönség. Ez a forditás olyan friss, ritmusában és nyelvében annyira kötetlen és közvetlen, mintha nem is forditás volna, hanem eredeti költemény, amely mégis tele van az operaszinpad hagyományosan emelkedett stilusával, nemesen művészi archaizmusaival.

Mintha *Nádasdy Kálmán* rendezése is arra törekednék, hogy a beethoveni lélek klasszikus fenségét és az operaszinpad nélkülözhetetlen romantikáját egyesitse rendezésében. A polgári idill éppugy kicsendül az előadás stilusából, mint az alapgondolat átszellemültsége vagy a cselekmény regényessége, — az egész mű egyszeriben megtelik forró drámai élettel és érdekessé, izgalmassá válik, anélkül, hogy magasztos kisugárzásából bármit is veszitene. Ifj. *Oláh Gusztáv* viszont két monumentális hatásu diszlettel zárja le a forditó és rendező elképzelésének ezt az egységes áramkörét.

Ferencsik János vezényli a művet, telve rajongó odaadással az alkotás iránt, telve forró szenvedéllyel a dráma zenei kiélésében, de egyuttal nemes mérséklettel is, amely karmesteri pálcáját ugy irányitja, hogy azt a határt sehol se lépje át, amelyet Beethoven jelenléte még az operaszinpadon is kijelöl a zene tolmácsolójának: klasszikus és emberi ez a Fidelio-tolmácsolás. *Báthy Anna*, *Rösler Endre*, *Székely Mihály*, *Losonczy György* nagyszerü alakitásait már régebbről ismerjük, ma legfeljebb uj fényre kaphatnak a megujult környezetben. *Orosz Julia* Marcellinája és *Sárdy János* Giachino-ja egyformán elragadó, friss és közvetlen alakitások, amelyek énekben, játékban, stilusban a legméltóbban egészitik ki a kitünő, régebbi együttest. Felfigyelünk *Jámbor János* komoly hangértékeire is.

Az uj Fidelio ismét olyan teljesitménye az Operaháznak, amelyre büszke lehet és büszkék lehetünk mindnyájan, akik a magyar zenei kultúrában nemzeti erőink egyik legszebb megnyilatkozását érezzük.

Fóthy János.

Megkezdtük a jegyek árusitását

HÓFEHÉRKE ÉS A 7 TÖRPE

előadásaihoz

RÁDIUS

Pénztár d. e. 11 órától egész nap

Premier december 22-én csütörtökön

• **Főpróba a Nemzeti Szinházban.** Shakespeare vigjátéka, *Ahogy tetszik*, péntek délelőtt került a *Nemzeti Szinház* főpróbai közönsége elé. Az uj rendezés épp ugy szolgálta a várható sikert, mint *Szabó Lőrinc* uj forditása.

• **Jób Dániel házassága.** Mára vált nyilvánossá, hogy *Jób Dániel*, a Vigszinház igazgatója, néhány nappal ezelőtt házasságot kötött *Simon Erzsébettel*, dr. *Simon Sándor* keszthelyi főorvos leányával.

• **Magyar siker Berlinben.** Kiss Pál Berlinben élő fiatal magyar zongoraművész csütörtökön este a Gemeinschaft junger Musiker rendezésében nagysikerü hangversenyt adott. A hangverseny védnöki tisztét *Sztójay Döme* berlini magyar követ vállalta.

Vasárnapi est az Operaházban

Némethy Ella, Bodó Erzsi, Palló Imre, Halmos János felléptével

DON CARLOS

JEGYEK 30% ENGEDMÉNNYEL AKCIÓS PÉNZTÁRAINKNÁL

TE AKARTAD...

IRTA DENISE ROBINS (21)

Sohasem fogja megbocsátani az asszonynak, hogy engedte álomkastélyt épiteni körülötte, hogy aztán mindent leromboljon. És azt sem tudta elfelejteni, hogy együttérzéssel, látszólagos megértéssel közeledett hozzá, mikor bajban volt. Álürügyekkel jött. Eszményképet látott az asszonyban és ezáltal bolondot csinált önmagából.

Azon töprengett, vajjon miért nem enged az asszony kivánságának? Miért nem engedi elmenni? Talán csak azért, hogy kielégitse a hiuságát? . . . Vagy talán gonosz vágya, hogy a fájdalmában gyönyörködjék, azt akarja, hogy szenvedjen miatta? Tegnapi hallgatása és végső összeroppanása . . . mai határozott kivánsága, hogy menni akar . . . megdönthetetlenül bizonyitja a bűnösségét.

Milyen könnyen menne minden, ha vigasztalást tudna találni Helenánál. Helena még mindig szerelmes belé. Több izben meg is vallotta ezt. Szivesen vissza is térne hozzá, a felesége lenne, ha ő egyszer szabad lesz, annak ellenére, hogy olyan csunyán bánt el vele. Jó megoldás lenne sok baja közepette, ha ujra fellángolna a régi érzés. De jól tudta, hogy ilyesmi lehetetlen. Helena iránt érzett szerelme teljesen meghalt, amint először érintette Toni ajkát.

Kiitta a poharát, letette az asztalra és végigment a szobán.

— Megpróbálom és alszom egyet! — mondta mereven. — Szólj a fiunak, hogy egy óra mulva keltsen fel!

Mikor Nick kiment a szobából, Toni ugy maradt állva, mint egy kőszobor. Nyilvánvaló, hogy ilyen lelkiállapotban nem lehet okoskodni Nickkel. Hangulata egyre rosszabb. Hihetetlen, hogy mennyire megváltozott, milyen rémes. Kétségkivül sokat szenvedett, de ma délután teljesen ugy viselkedett, mintha józan esze végleg elhagyta volna.

Csupán egyet tehet. El kell mennie innen, amig Nick alszik. Ez azonban azt jelentené, hogy pénz, poggyász és ami mindennél fontosabb, utlevél nélkül megy a világnak. Minden holmija éppen abban a szobában volt, ahol Nick pihent. Nem merte megkockáztatni, hogy bemenjen, még ha Nick aludna is. Felébredhetne. Kitalálná, hogy szökni próbál és megakadályozná. Soutro Garryban látta egyetlen reménységét. Nehéz helyzetében csakis ő segithet.

Néhány pillanat mulva felvette a telefonkagylót és az Angol Klubot kérte.

— Soutro urral akarok beszélni! Nevem nem szükséges . . . várja a telefonhivásomat.

Végtelenségnek tünt fel az a néhány perc, mig Soutro a telefonhoz jött. Egyik kezével a fejét támasztotta, alig tudta fékezni izgalmát, mig a telefonközponttal beszélt. Szive zakatolt. Ha Nick most lejön, elveszett, és ha megtudja, hogy Soutróval beszél, vége mindennek! Soutro hangja megszólalt:

— . . . Ó, maga az, asszonyom? Reméltem, hogy felhiv!

— A történtek kétségbeejtenek. Lehetetlen állapot. Kénytelen vagyok elmenni!

A férfi válasza megnyugtatta:

— Ne szomorkodjék a délután történtek miatt. Hol van most Brendon?

— Alszik. Éppen ezért telefonálok. Mit gondol, értem jöhetne most kocsin? Elvihet a városba?

— Most?

— Igen. Most mingyárt. Ez az egyetlen lehetőség az elmenetelre.

Soutro füttyentett. Brendonné ugyancsak gyorsan és bátran határozott. Most már csak azért is segitségére lesz, hogy ezzel sujtson egyet Brendonra. Soutro nem először vállalja a kockázatot duzzogó asszony miatt és remélte, hogy nem is utoljára.

— Negyedóra mulva ott leszek! A domboldalon fogom várni a kapu mögött. Jó szerencsével járjon, szegény gyerek!

Toni letette a hallgatót. Nem tudott tisztán gondolkozni. „Jó szerencsével járjon!" — mondta Soutro. Hát bizony szüksége is van erre. Elképzelni sem tudta, hogy mit tartogat számára a legközelebbi jövő. Pénz nélkül áll egy idegen városban. A rosszhirü Soutro Garry az egyetlen ember, aki törődik vele. Azon tünődött, hogy szerelmi ostromlással fog-e próbálkozni? Elvárja-e tőle, hogy megcsókolja? Egyetlen férfi csókjára sem vágyott. Szivében soha nem lesz helye másnak, mint annak az egyetlen embernek, aki elől most futni készül.

Rövid idő multán már alig tudta elviselni a várakozás feszültségével járó izgalmat. Kilopakodott a kapu elé körülnézni, nem ólálkodik-e arra éppen valamelyik cseléd? De sem Mariet, sem az inast nem látta ott. Csak az egyik gazdasági munkás ment ki a konyhából, aki a rókatelep felé tartott. Toni összeszedte minden bátorságát és rohant, rohant, amilyen gyorsan csak tudott. Könnyü léptekkel szaladt végig a füvön, attól tartva, hogy Nick meghallja lépteit. Csak akkor kezdett nyugodtabban lélegzeni, amikor már az országutra ért, a birtokon tul. Kihevülve lihegett, mikor végre megpillantotta Soutro kocsiját. A kerekek nyikorogtak, amint fékezte a kocsit.

Soutro kiugrott a kocsiból.

— Ezt ügyesen csinálta! — mondta, kitárva a kocsi ajtaját.

Az asszony szótlanul, sápadtan foglalta el helyét a férfi mellett Szive hevesen dobogott. Szemére köd borult. A kocsi elindult lefelé. Egyre jobban távolodott Nick telepétől. Hirtelenül kimondhatatlan érzés fogta el. Félig megkönnyebbülés, félig kétségbeesés. Megszökött. Elment. De ha Nick felébred és meglátja, hogy elment, vajjon mit fog csinálni? . . . Két kezébe temette arcát és zokogásban tört ki.

(Folytatjuk.)

Törvénytervezet készül az öröklődő ideg- és elmebajok továbbterjedésének megakadályozására

Az eugenika aktuális kérdéseiről nyilatkozik Benedek professzor

A népegészségvédelem, családvédelem és ezzel párhuzamosan az öröklődő betegségek kiküszöbölése, egyike napjaink legfontosabb problémáinak. A belügyminisztérium felkérésére dr. *Benedek* László, a világhírű magyar ideggyógyász tanár *törvénytervezetet készített*, melynek alapján a jövőben úgy az örökléstan tudományos eredményeit, mint az egészségpolitikai intézkedések széles körben való kiterjesztését alkalmazni fogják. Elmentünk tehát a kiváló tudóshoz és megkértük, számoljon be nekünk arról az élettani küzdelemről, amelyet napjainkban a népek, fajok és államok folytatnak, egészséges utódok kiválasztása és fennmaradása érdekében.

Csökkent felelősségérzés — fokozott termékenység

— Az eugenika — mondja *Benedek* professzor — az emberek ösztönös önvédelme és az általános népegészségügyi kultúra háborús veszteségek utáni virágzása. Ez a tény egyúttal azt is jelenti, hogy

a békeévek zajtalan háborúja nem haditechnikával, hanem a nemzetek és fajok biológiai értékeinek harcbavetésével dolgozik.

A polgáriasodás elterjedése, a kultúra emelkedése, a fokozódó egészségvédelem és a jótékony intézmények fejlődése miatt egyre parancsolóbban szükségessé válik az állam beavatkozása a néptest öröklési védelmébe. Ez a négy tényező a természetes kiválasztódástól és kiselejteződésétől menti meg a káros, nemzés útján átvihető betegségek hordozóit s ezzel mint *„konzerváló humanizmus" önkéntelenül is az elmebajosoknak, terheltteknek szaporodását segíti elő.*

— Statisztikai adatok igazolják, hogy

a népesség örökléses értékekben szegényebb része élénkebben vesz részt a szaporodás üzemében.

Ez a fokozott termékenység az utódnevelésre vonatkozó felelősségérzés hiányából is következik. Az így származó ellenkiválasztás tehát születési aránytalanságot okoz a fogyatékosok javára.

— Amint látjuk, ebből az következik, hogy *az eugenikai irányítás kérdése hazánkban is sürgőssé vált.* Céltudatos tudományos adatgyüjtéssel, az öröklődéstannak fejlődésére alapított szakszerű népesedéspolitikával választjuk ki a jövőben a teljesítőképesebb biotipust, emberváltozatot.

— Igaz, hogy a selejtező eugenikával szemben egyházi részről aggályok hangzottak el, a kérdés azonban — éppen az egyházjog alapján, — *megoldhatónak látszik.* Míg a terméketlenítéssel szemben úgy a legtöbb vallásmoralista, mint az 1930-ban kiadott *„a tiszta házasságról"* kezdetű pápai enciklyka határozott állást foglal, addig *Aquinoi Tamás* és *Petrus Lombardus*

az elmebajt házassági akadálynak tekintik.

Göpfert az elmebeteg házasságát öröklékenység miatt nem ajánlja. Joseph *Mayer* pedig *megengedhetőnek tartja házassági akdály felállítását alkatilag terhelt elmebetegek, kártevők és kevesebb értékűek között.* Hasonló esetekben az 1930-ban kibocsátott pápai pásztorlevél a házasságtól való tartózkodást *„tanácsolandónak"* vélelmezi.

Törvényes házassági tilalom

— Hazánkban az öröklődő ideg- és elmebajokkal és más örökléses betegségekkel szemben

a házassági tilalmat — mint törvényes intézkedést — kellene érvényesíteni.

Ezt a tilalmat kötelező házasságelőtti vizsgálat formájában *Svédországban, Norvégiában, Dániában, Németországban, Törökországban, sőt Perzsiában* is, már az 1912—34. évek között, törvényes intézkedések formájában rendelték el. Ezekkel az intézkedésekkel párhuzamosan a házassági tanácsadást több külföldi országban intézményessé tették.

— A kötelező házasság előtti orvosi vizsgálattal és házassági tilalommal azonban az öröklődő elme- és idegbajok megelőzését *csak korlátoltan szolgálhatjuk.* Statisztikai kimutatások bizonyítják, hogy

az elmegyógyintézetekben kezelt betegeknek csak $^1/_{12}$ részénél jelentkezik az elmebaj a házasság kötése előtt.

Különben is törvényes intézkedésekkel a házasságon kivüli nemzést nem lehet megátolni; *Magyarországon 8.2, a régi Ausztria területén 22.2, Budapesten 25.8 volt a törvénytelen születések százalékszáma,* Más egészségpolitikai intézkedésekkel kapcsolatban azonban (a néptest örökléses veszélyeinek kikerülésére) a törvényes házassági ellenőrzést az elme-idegbajokra is ajánlatos volna kiterjeszteni.

— A házassági tilalom alá elsősorban azok az ideg- és elmebajok esnek, amelyek öröklésкórtani és elmegyógyászati tapasztalat szerint a leggyakrabban fordulnak elő és amelyek a népességet leggyakrabban veszélyeztetik. Tehát

az időszakos elmebaj, a schizophrenia, az örökléses vitustánc, a csalédi idiotia, az öröklődő Leber-féle szemizom-sorvadás, az alkatilag feltételezett epilepszia és egyéb elmefogyatékosságok.

Házassági akadályok és tilalmak

— A magyar eugenikai, házasságtilalmi törvénytervezet számára legalkalmasabb szöveg a következő:

— **Nem köthető meg a házasság:**

1. *Ha a jegyeseknek egyike öröklődő elmebajban szenved; még abban az esetben sem, ha a házasságra jelentkezés időpontja előtt nem helyezték ideiglenes gondnokság alá.*

2. *Ha a jegyesek egyike öröklődő elmebajban szenvedett, abból kigyógyult, de mint kóros irányítottság: átvivő, az utódokra és a néptestre veszélyes és ártalmas.*

3. *Ha valamelyik fél súlyos fokú és öröklődő elmefogyatékosságban, vagy súlyosfokú öröklődő alkoholizmusban szenved és ezek miatt már gondnokság alatt áll.*

4. *Ha a jegyesek egyike olyan súlyos idegrendszeri, érzékszervi, testfejlődési vagy belszervi öröklődő rendellenességben szenved, amely az utódok életképességét, egészségét komolyan veszélyezteti és így a néptestre nézve veszélyes;*

5. *Ha valamely súlyos öröklődő betegségben az egyik félnek átvivő szerepe van és így az utódok károsodása legalább ötvenszázalékos valószínűséggel feltehető.*

6. *Ha a jegyesek egyike alkatilag feltételezetten súlyos, szokványos bűnöző.*

Az 1—6. pontokban foglalt tiltó rendelkezések az esetben hatályukat vesztik, *ha a másik fél nemzésképtelen.*

Amikor — megállapított módon — az egész világ civilizációja a fajbiológia kérdéseinek helyes értelmezésétől függ, akkor bizonyosan ez a nagyjelentőségű törvénytervezet, melyet a kiváló magyar tudós alkotott, megérdemelt fogadtatásbra fog találni úgy a közvélemény, mint a hivatalos körök előtt.

BAKY MARICA

Ezenkívül a bénulások, az izomfeszültségi, izomgyengeségi, izomtápláltsági zavarokkal járó kiterjedt és úgynevezett rendszermegbetegedések.

— A gyakorlati végrehajtás, — úgy tudományos, mint gazdasági szempontból tekintetbe véve —

központi adatgyüjtő állomás megszervezésével volna keresztülvihető.

Egy ideiglenes formájú központi öröklésbiológiai intézet felállítása nem ütközne anyagi akadályokba, hiszen már meglévő intézetekhez, elmeosztályokhoz, klinikákhoz kapcsolódhatna.

A házasulandó feleket kötelezni kellene, hogy közhivatali orvostól hozzanák bizonyítványt, amelyben igazolják, hogy a fenti elme- és idegbajokban nem szenvednek.

A közhivatali orvos, a községi és háziorvossal is kapcsolatba lépne, *sőt igyekezne megszerezni a különböző családi adatokat.* Ezeket azután továbbítaná a központi intézetnek. Az intézet az informatív adatok és negatív vizsgálati leletek alapján állítaná ki a bizonyítványt, amelyben bizonyítaná, hogy *öröklési szempontból nincsen házassági akadály a felek között.*

— Ha a házassági bizonyítványt megtagadják tőlük, úgy a felek bármelyikének módjában volna egy megyénként, vagy nagyobb kerületenként megszervezett fellebbviteli szervhez, vagy bírósághoz fellebbezni. Ez a szerv egy bíróból mint elnökből, egy közhivatali orvosból és egy öröklés-biológiai kérdésekben járatos orvosból állana.

KEDVEZMÉNYES
Szinházjegyirodánk
VIII. JÓZSEF-KÖRUT 5.
ÁRUSITÁSA:
TELEFONRENDELÉS: 140-000, 144-401
BELVÁROSI FIÓKIRODÁNK:
TÜRR ISTVÁN-UTCA 7. TEL: 187-705

Paloták *mellett* **bűnfészkek** *állnak, a* **pompa** *mellett ott sinylődik* **New-York** *söpredéke, a forró* **szerelem** *mellett megbúvik a hideg* **önzés,** *az ostoba és érzéketlen* **felnőttek** *mellett küzdenek az élettel, az életért az állatti szabadságban élő* **gyerekek!**

Ez az új, művészi UNITED ARTISTS-FILM, a

ZSÁKUCCA

Angol cime: DEAD END — *Bécsi cime: IM SCHATTEN DER WOLKENKRATZER*

Főszereplők: **SYLVIA SIDNEY és JOEL MC CREA**

Premier ma! Kizárólag DÉCSI

Siker a Mizantróp

Jubilál A póruljárt negédesek

A Nemzeti Színházban minden alkalommal telt ház előtt kerül színre a kettős Moliére-repriz. A „Mizantrop", amelyet kitünő előadása és a két főszereplő, Kiss Ferenc és Mátray Erzsi klasszikus alakítása jelentős sikerré avatott, minden este a közönség nagy tetszésével találkozik. A Mizantrop-al együtt felujításra került egyfelvonásos „A póruljárt negédesek" ezen a héten, a mostani és a régebbi előadásokat egybeszámítva, eléri a 25-ik előadását.

Bulla Elma és Dayka Margit Szegeden, Miskolcon, Győrben

Tegnap este Szegeden és Miskolcon is ünnepi előadást tartottak. A magyar színészgárda két kitünősége lépett fel, mint vendég.

Bulla Elma

Bulla Elma szerdán kezdte meg kétnapos vendégjátékát a szegedi *Városi Színházban*, ahol az *Üstökös* című színdarab vezetőszerepét játszotta. A közönség *Bulla* Elmát, továbbá a darab többi szereplőit, *Szilágyi* Esztert, *Homokay* Pált, *Földessy* Gézát és *Juhász* Jánost melegen ünnepelte.

Ugyancsak nagysikerü este volt a miskolci Nemzeti Színházban, ahol *Dayka* Margit lépett fel. *Dayka tiz évvel ezelőtt Miskolcról indult el művészi pályájára, amelyet Szegeden, majd Budapesten folytatott. Tegnap este a közönség lelkesen ünnepelte Dayka Margitot és formás kis tizéves jubileumot rendezett a kitünő színésznőnek. Dayka* Margit a *Válóok* vigjáték címszerepét, a kis amerikai lányt játszotta. Ma este folytatja vendégszereplését, a *Mindig a nők kezdik* című vigjátékban lép fel.

Dayka Margit

Február elején *mind a két színésznő Győrben játszik.* A szegedi színház győri vendégjátékának előkészítése megtörtént és a társulat készen áll az indulásra. Február első felében a szegedi együttes *fele Győrben, fele Szegeden játszik.* A győri kirándulás *január 31-én kezdődik és február 12-ig tart.* A vendégjáték során szinre kerül *Bulla* Elma felléptével az *Üstökös* és az *Asszony, aki hazudik, Dayka* Margit felléptével a *Válóok.* A müsoron egyébként még az *Ide gyere rózsám* operett, a *Francia szobalány* és az *Angyalt vettem feleségül* szerepel. Szegeden viszont a győri vendégjáték alatt a *Csavargó lány* című új *Ilniczky—Walter* operettet játsszák. A bemutató a győri kapunyitás napján, január 31-én lesz Szegeden.

A felgyógyult Osváth Julia ma énekli először Donna Annát

Osváth Julia, akiről megirta az *Esti Ujság*, hogy szintén nem kerülte el a téli influenzát, felgyógyulása után ma este lép fel először. A széphangu szőke énekesnő betegsége után első fellépése alkalmával egyszersmind új szerepben is mutatkozik be, először énekli Donna Annát, *Mozart Don Juan*-jában.

Rajczy Lajos Csortos Gyula szerepében

Rajczy Lajos, a Nemzeti Színház fiatal színésze, aki már több szerepében előnyösen tünt fel, szombaton délután *Csortos Gyula szerepét, a címszerepet játssza Zilahy Lajos „Táboрnok" című darabjának előadásán.* Az előadást a *Színmüvészeti Akadémia* rendezi szombaton délután a Nemzeti Színházban. *Rajczy* Lajoson kivül *Hettyey* Aranka vizsgázó növendékei lépnek fel.

Heinz Rühmann és Hans Moser, a 13 szék" című új német vígjáték főszereplői

Tizenkétszer tűzte ki a „Délibáb"-ot a milanói Scala

A milanói *Scala* operaházban már közeledik a *Délibáb* című magyar táncjáték bemutatója. A játékot a *Csárdajelenet*ből néhány más táncképpel kiegészitve,

Harangozó Gyula állította össze és ő is tanította be.

Napok óta Milanóban dolgozik már ifjú *Oláh* Gusztáv is, aki a *Délibáb* díszleteit tervezte.

A legelőkelőbb olasz operaház

nagy megbecsülésben részesíti a magyar művészeket,

minden tekintetben a legteljesebb mértékben rendelkezésükre áll. A közel jövőben színrekerülő táncjátéktól rendkivüli sikert vár a milanói Scala igazgatósága. Ennek legiztosabb jele, hogy

a Délibáb-ot tizenkétszer tűzték ki.

Ez a szám *meghaladja az eddigi kitűzéseket,* a *Scalában* ugyanis évente rendszerint *két balettet szoktak bemutatni, mindegyiket öt öt előadásban.*

A Délibáb viszont már bemutatója előtt *tizenkétszer szerepel a műsortervezetben.*

A másik magyar vonatkozású előadás a *Turandot* reprize. *Nádasdy* Kálmán rendezésében ugyancsak

nagy sikert ígér.

Az Operaház fiatal magyar művészei *tanuságot tesznek operakultúránk magas fejlettségéről a milanói Scalában.*

Sacha Guitry ismét történelmi filmben

Sacha *Guitry*, a híres színész-iró, érdekes filmet csinált. Megirta és filmre vitte Páris büszkeségének, a *Champs Elysees*-nek háromszázéves történetét. Páratlan történelmi revü ez a film, a Lajosoktól a királyi kurtizánokon keresztül a forradalmak, a császárságok s a legujabb köztársaság elejének páratlanul izgalmas cavalcadeja pereg itt le másfél óra alatt. Az új francia filmet már a héten bemutatják nálunk is.

—*—

Roboz Imre nyilatkozata

Meizler Károly képviselő úr tegnapi interpellációjával kapcsolatban kénytelen vagyok kijelenteni, vagy összetéveszt a képviselő úr valakivel, vagy pedig személyemet illetően félrevezetően informálták öt. Nem igaz ugyanis, hogy Párisba költöztem és ott elhelyezkedtem volna. Ellenkezőleg, a helyemen vagyok és változatlanul igyekszem a kötelességemet teljesiteni, mint a magyar szinházi kultúra egy szerény munkása, immár tizenkilenc esztendeje.

Roboz Imre,
a Vigszinház igazgatója.

—o—

Mozival népszerüsítik a testnevelést Angliában

Két vándormozgófilmszinház alakult Angliában, amelyeket testnevelési körök hivtak életre. Március 31-ig a két vándormozi bejárja a kisebb városokat és a falvakat és propaganda-előadásokban népszerüsitik a testnevelés szükségességét. A bemutatásra kerülő filmszorozat címe: Erő és szépség.

Kiss Ferenc és Jávor Pál — ismét háborús filmben

Folynak a felvételek a Hunniában *Csermely* Gyula „Toprini nász" című regényéből. *Lévay* Béla szerezte meg a filmesités jogát, a rendező pedig a fiatal *Tóth* Endre, aki nemrégiben tért vissza Hollywoodból. Tudvalevőleg egy kémhistória szövevényes jeleneteit bonyolitja az érdekes téma, amelynek középpontjában az osztrák-magyar monarchia ellen dolgozó orosz kémhálózat főnöke, a toprini gróf áll. Ezt a szerepet *Kiss* Ferenc játssza, a másik főszereplő pedig, egy magyar főhadnagy, *Jávor* Pál lesz. Az érdekes és izgalmas háborús film többi főszereplői *Tolnay* Klári, *Ölvedy* Zsóka, *Rácz* Vali és *Somogyi* Nusi.

Tódor Mazaroff és Elena Nicolaidi tiszteletére sajtóteát ad ma délután az Operaház

Elena *Nicolaidi* és *Mazaroff* Tódor, a bolgár származású bécsi tenorista megérkezett Budapestre és ma délelőtt már mindketten részt vettek az *Aida* próbáján. Csütörtökön délután a *Carlton*-szállóban az Operaház *sajtó-teát* ad a két neves énekes tiszteletére.

—o—

A „Ragaszkodom a szerelemhez" – Nápolyban

Bókay János legujabb darabja, a „Ragaszkodom a szerelemhez" nagy sikert aratott az olasz bemutatón. Nápolyban volt a premier, olasz szokás szerint vasárnap s a közönség kitüntető érdeklődéssel fogadta a vidám, finoman szatirikus játékot. A két főszerepet Isa *Pola* és *Ganduzzo*, az egyik leghiresebb olasz karakterszinész játszotta.

Robert Taylor alteregoja — a Royal Színházban

Szombaton este a Royal Színházban bemutató előadást tartanak Szüle Mihálynak „Egy bolond százat csinál" című zenés darabja kerül a közönség elé. Az ujdonságban főszerepet játszik egy fiatal színész, Nagyajtay Kovács György, akinek nevét eddig még nem igen ismeri a közönség. Erdélyből került fel és eddig csak kisebb szerepeket játszott. A bemutató közönsége bizonyára meg fog lepődni: Nagyajtay György a megszólalásig hasonlit Amerika legnépszerübb filmbonvivánjához, Robert Taylorhoz. Egyébként a híres Szacsvay Imre unokaöccse és édestestvére az ismert komikának, Kovács Terusnak.

A „Dán Kamarakvartett"

Szerdán este igen magasszinvonalú hangversenyt adott a Zeneakadémia nagytermében a Jesperson—Svendsen, Bloch, Christiansen fuvola-hegedü-gordonka és zongoranégyes, amelynek kopenhágai tagjai valóban méltóan viselik címükben nemzetük nevét, mert az ilyen kiváló kultura, tudás, fegyelmezett összmunka és legelsőbbrendü egyéni kvalitás valóban a keresztmetszetét tudja nyújtani egy nemzet igazi zenei müvelődésének. Nem is tudjuk, hogy külön a fuvolás édes, meleg tónusát, a csellista nagyszerü muzikalitását, a piahista tökéletes technikai felkészültséggel párosult költői szineit dicsérjük-e inkább, vagy az egész együttes ideálisan egybehangzó, kiegyensülyozott összjátékát?

Müsoruk első felében Bach, Haydn és Haendel kamaraszonátáit hallottuk, eszményien tiszta stilusú interpretációban, a szünet után pedig Beethoven ragyogóan szellemes „Ich bin der Schneider Kakadu" variációit, majd egy fiatal 26 éves dán komponistának, Svendt Schultznak Debussy- és Bartókhatást mutató, de igen ötletes és tehetséges „Concertinóját" hallottuk és H. Sandbynek áradóan romantikus páthoszu fuvolaötösét.

A közönség a kiváló dán müvészeket egész este lelkesen ünnepelte.

(T. D.)

Egyperces intervjú Tamás Lonkával

— A „Cremonai hegedüs" és a „Himfy" után milyen az új főszerepe a „Nagyidai cigányok"-ban?

— *Nagyon kedves, nagyon finom szerep, nagyon szeretem. Cigánylányt játszom, minthogy ebben a darabban mindenki cigány. Nem szabad azonban rongyos, kopott, kóbor népségre gondolni, mert a nagyidaiak — mesebeli cigányok. Mara a nevem a darabban. Enyém a lirikus női főszerep. A partnerem Rösler Endre. Több kiemelkedő dalom és duettem lesz Rékay Nándor operájában. Az első felvonásban az „Arva leány dala" különösen szép, a második felvonásban pedig az „Aranyhegedü-dal" nagy duettem Röslerrel. Van még egy kis dalom is, amelyet hegedüszóló kisér. Rékay Nándor operájától, amelyet Rékay András rendez és Rubányi Vilmos vezényel, óriási sikert várok és rendkivüli szeretettel próbálja az egész együttes.*

—o—

(*) **Érdekes premier.** Szokatlan müsorváltozás lesz ma a pesti premier-filmszinházak egyikében. A „Pusztai királykisasszony" című nagysikerü magyar filmet mától kezdve a Scala Filmszinház is játsza. Teljesen szokatlan, hogy előkelő, nagy filmszinház a második héten kapcsolódjék a premierszinházhoz. A kitünő filmet egyébként az Uránia prolongálta és igy mától mind a két filmszinházban látható a magyar filmgyártás új vigjátéka.

A hölgy egy kissé bogaras!
CORVIN • HOLLYWOOD • LLOYD • SIMPLON

Döntött a közönség! Prolongáltuk!
Ködös utak
ROYAL APOLLO

Oláh Gusztáv ifj

IFJ. OLÁH GUSZTÁV:

Díszlet- és kosztümtervek a Bánk bánhoz 521, 523, 525

Erdélyi Helikon

1930. I. Kötet

MAGYAR NY

A KÖNYVNYOMTATÓ ÉS TESTVÉRIP
SZERKESZTI JANOVITS FERENC. TÁ
1922 SZEPTEMBER HÓ. HARMINCNEGYE

Oláh Gustáv Ajj

Hölgyfő Roggel 1939. márc. 27

Egyik legelőkelőbb newyorki folyóirat, a másfélmillió példányban megjelenő „*Vogue*" *legujabb száma hosszu, elragadtatott cikket közöl a magyarokról és elsősorban Budapestről.* A cikket *Bettina Wilson* irta, *Woodrow Wilsonnak*, az Egyesült Államok egykori elnökének, a gyötrelmes párisi békekonferenciák vezéregyéniségének *unokahuga.* Miss Wilson szerint, aki másfél hónapot töltött hazánkban, *a magyar konyha utolérhetetlen* (paprikás csirkéinek, rostélyosainak, töltött káposztának izei egyedülállóak és felejthetetlenek); *a magyar nők ösztönös eleganciája a párisi sikkel vetekszik;* a magyar gavallérok *jobban és tüzesebben táncolnak*, mint az amerikai fiuk; a magyar vendégszeretet és lovagiasság példanélküli a mai ideges, feldult Európában; *a magyar kereskedő nyelv- és szakismerete, szolgálatkészsége és izlése jóleső meglepetés az ide-* [illegible] *számára;* a **Szépművészeti Muzeum** a

dunaparti főváros ragyogó ékszere; *a királyi Opera díszletei sokkal szebbek, mint akár a párisi operáé, akár a newyorki Metropolitané.* Magyar szinpadon epizódszerepekben is olyan szinészeket látott, akik Hollywoodban sztárok lehetnének. *Legcsodálatosabbnak tartja azonban az előkelő amerikai cikkirónő, hogy a pesti asszonyok milyen sokáig megőrzik tökéletes testi és lelki fiatalságukat!* Ezt az irigylésreméltó körül-

IV.

kintetes Bizottság!

ág, jan. 9-én tartott ülése jegyzőkönyvének 24. pontját szíves-
ölni. Megnyugtató tudomásúl veszem a beadványom 2-ik pontjára
ntést. Nagyon ízetlennek tartanám, hogy belemenjek igazságom
, s egyúttal fölöslegesnek is, mert maga a jegyzőkönyv, ellen-
tökéletesen megvédi ügyemet.

n iránti kötelességem, személyes sérelem czímén, egész határo-
utasítani a »folyóirat tisztességét kissebbítő hang«, az »arro-
kifejezéseket, constatálva egyszersmind, hogy a Bizottság
ított 18 tagja közül decz. 23-án összesen 4-en hozták a döntő
y ezen, mint a határozatot megerősítő ülésen a Bizottság tag-
b része nem jelent meg, ellenben jelen voltak a velem szemben
legerősebben érdekelt felek s bíráskodtak távollevő ellenfelük fölött.

Tiltakoznom kell továbbá az ellen, hogy a Bizottság »sérült hiúság kitöréseinek« minősítse eljárásomat; mert tetteim érzelmi indoka, vagyis szívem, vesém vizsgálatához a Bizottságnak sem joga, sem képessége nincsen. Végül, azon Bizottságtól, mely felelősségnélkülisége tudatában, határozatainak fogalmazásában nem követi azt a modort, melynek alkalmazását tőlem mint szerkesztőtől megvárta, — sem a jóízlésre, sem a modorra nézve tanácsokat nem fogadhatok el.

forrásvizének tulajdonítja. Az érdekes és idegenforgalmi szempontból kétségtelenül hasznos cikket Miss Wilson azzal fejezi be, hogy látta az „Angyalt vettem feleségül“ cimü, igen mulatságos darab főszerepében *Lázár Máriát* az egyik „legszekszepilisebb“ pesti szinmüvésznőt, aki nemsokára *nagyszabású szépségdijat nyerne a palmbeachi strandon...*

SZINHÁZ

Kis Darrieux a nagy Pesten

November végén egy kicsit a földbe gyökeredzett a lábam Párizsban, a Champs-Élysées-n, a Colisée című nagy kávéház előtt. Este volt s a szikrázó sugárút tulsó oldaláról egy fehér fényben tündöklő, teméntelen nagy, négyméteres m. kir. vasutasfej ragyogott felém. A transzparens ott a tulsó oldalon a Marignan című divatos filmpalota bejárata fölött virított — kicsit azért mégis fantasztikus volt a dolog: hogy' kerül ide, a Champs-Élysées esti fényözönébe ez a kivilágított, óriás magyar vasutasfej, amelyen pláne minden a legforsriftosabban hiteles? A paroliján három rozetta, a rozetták mellett s a fekete sapkán ott a szabályos MÁV-szárnyaskerék s a fehérkesztyűs kézben ott virít a rendes, szép zöld-fehér m. kir. indító-tárcsa.

Hát ez mi? Megvallom őszintén: kicsit nyugtalanított az ügy. Miféle csúfot akarnak itt űzni belőlünk? — ó, hiszen nagyon furcsa tapasztalataink vannak... Gyorsan, életveszélyesen keltem át az autók síkos lávafolyamán, izgatottan szemügyre venni a dolgot. Hát a kirakatban, a képeken: csupa Pest. Belvárosi plébániatemplom, előtte újfajta szürke nagytaxi, nádoruccai banknegyed, Erzsébet-híd, Délivasút, ötvenkilences, hetvenötös villamos, uccai kukoricás-kofa, pesti rendszámú kocsik, aztán a tállyai állomás, a vagónok oldalán a táblák: »Nagykanizsa—Budapest déli p. u.« — csak az tudja mindezt, aki ilyen alkalmakkor idegenben már kapott szívdobogást.

Danielle *Darrieux* új filmjét játszották a moziban s akkor már derengett is a fejemben: persze, ezek a nyáron Pesten voltak, meg Boldogon, Danielle *Darrieux*, meg a férje, aki rendezte, Henri *Decoin*, francia színészek. Már ott is álltam, benn az előcsarnokban, a pénztár előtt, tizenötfrankos jegy volt a legolcsóbb, már ki is számoltam az erszényemből a tenyerembe a pénzt, de akkor egy teljes percig, erőlködve arra gondoltam, hogy ebből a tizenöt frankból ma megvacsorázom, sőt utána a Deux Magots-ban még feketézem is; a pénzt visszacsúsztattam, gyorsan kifordultam az üvegajtón — iszonyúan fájt a szívem és rettenetes nagy jellemnek tartottam magam.

No, de most utánam jött a film, megnéztem ingyen, levetítették nekünk, pár hírlapírónak, miegyébnek a Rákóczi úton, Paramountéknál.

Hát nagyon megróttam magam, amiért akkor, három hónapja, Párizsban egy pillanatra meghökkentem, hogy tán megint tréfát, balkánt, népszínművet vagy egyéb csúfot akarnak űzni belőlünk.

Nem, a »magyarosch« ízléstelenség nem francia találmány és specialitás. Ezért a filmért az édes Darrieux is, Monsieur *Decoin* is meg az összes francia művész urak megérdemelnének valami egészen külön, mézeskalácsos, szíves, kedves magyar kitüntetést. Oh, Clémenceau és Tardieu együttesen sem lehetett iráníunk olyan komisz, amilyen engesztelő, amilyen ajándékos iránlunk ez a pár derék, becsületes, jó francia művész.

Elsősorban Danielle *Darrieux*, a tállyai háromrozettás forgalmista kislány-felesége. Ahogy odahaza, a tállyai állomáson sürög-forog, aztán ahogy félszeg, kedves, magaeszkábálta »városi« eleganciájában felruccan Pestre átvenni a jó Berta néni nyolcszázpengős hagyatékát — anélkül, hogy látná az ember, kívülről tudja, hogy a könyvszekrényében ott pihen a millenniumi Jókai, a Világlexikon, az Inyesmester szakácskönyve és öt évfolyam bekötött Színházi Élet. Ó, ez művészet, ez a kis nő, a kisujja körméig *valódi*. És aztán mi lesz belőle, milyen skálán játszik! Ahogy a falusi kislány-asszonyka pesti csetlés-botlásából estélyiruha, lokál, rulettklub, Grand Hotel, végül majdnem igazi botlás s legvégül áhitatosan szép tállyal hazatérés lesz — a félszegségtől, a kis mosolytól a síró-nevetőgörcsig és a megnagyobbodott, kitisztult kék pupilláig: a kivételes színésznők ritka tudománya.

És Jean *Dux*, a tállyai állomásfőnök s az a másik remek színész, a MÁV leglelkéből lelkedzett málházó, aztán a pesti figurák! A történetet nem mondom el — az eddigiekből úgyis sejteni lehet.

Jár ezért a filmért egy komoly szó a franciáknak: köszönjük ezt a másfélórás örömet. Nem mintha nekünk akartak volna propagandát csinálni. Egyszerűen csak *jó mozit* akartak csinálni s mert ez tökéletesen sikerült nekik, kijár nekik a köszönet, hogy nálunk csinálták meg, hogy a világ meglátott és megszeretett egy Danielle *Darrieux* nevű kis vidéki *magyar asszonykát*, amint főtt kukoricát majszol a Déli vasút előtt.

R. M. A.

(*) Március 15. a Belvárosi Színházban. A Belvárosi Színház ma esti előadása előtt M[illegible] László elszavalja P a r a s z t o k című versét.

Legolcsóbb beszerzési forrás **fűzőkben**
melltartók és **gyógyhaskötőkben** tökéletes szabás
KŐSZEGI R. FŰZŐKÉSZITŐNÉL RÁKÓCZI-ÚT 9.

A „Havasi napsütés" Makayval, Murátival, Timár Józsefel és — Hunyady Sándorral Miskolcon

Miskolc, március 14.
(A Pesti Napló külön tudósítójától.)

A Vígszínház sikeres műsordarabját, *Hunyady* Sándor *Havasi napsütés*-ét március 17-én mutatja be *Sebestyén* Mihály a miskolci Nemzeti Színházban.

A vidéki premier érdekessége, hogy a darab vígszínházi szereplői közül *Makay* Margit és *Muráti* Lili Miskolcon is eljátsszák szerepüket s harmadik budapesti vendégként a Nemzeti Színház kitűnő művésze, *Timár* József lép fel Miskolcon *Hunyady* Sándor darabjában, amelynek miskolci bemutatóján *maga az író is* megjelenik.

Benéztünk

a Terézkörúti Színpadra, ahol most a Pódium működik. Tele volt a nézőtér, mint rendesen s Békeffi konferansza alatt ismét kialakult konferanszié és közönség között az a jónom, nevetős, izgékony levegő, amelyben a konferanszié minden félhangjának ezerszeres akusztikája van s egy-egy fintorára már hangos »úgy van! úgy van« felel a nézőtérről. Nem is kell a konferansziénak kimondania semmit — most is például egy egészen »ártatlan« kis megjegyzés is elég volt ahhoz, hogy az egész közönség percekig tartó tapssal fordult légyen egy páholy felé, melynek mélyéről K á n y a Kálmán volt külügyminiszterünk figyelte az előadást.

Jó ide vissza-visszajönni néha: már kétszázötvenedik estéje felé halad a műsor, de mindig akad valami érdekes. Zárójelben: ami a szakmai részt illeti: egy-két icipici hibán érdemes volna segíteni. Gambetta nevét ugyanis a franciák Gambettának mondják, úgy, ahogy írják, fonétikusan. És Napoléont nem »szőr«-nek (a »Sir« angol baroneti cím), hanem »Szír«-nek szólították. (»Sire« régi francia szó s »Felség«-et jelent.)

De nem ez a fontos. Jó, finom esték ezek — mintha Párizsban volnánk...

(*) Március 15-iki díszelőadás az Operában. A Cserkészszövetség — mint jelentettük — március 15-én, szerdán este félnyolckor *díszelőadást* rendez az Operaházban *Horthy* Miklós kormányzó tiszteletére, akit a díszelőadáson egy kis cserkész köszönt, majd bemutatják *Hubay* Jenő *Cremonai hegedűs*-ét és *Rajter* Lajos *Pozsonyi majális*-át.

(*) »La volpe azzurra.« Nemrégen mutatták be Olaszországban *Herczeg* Ferenc *Utolsó tánc* című darabját, melyet a Kamaraszínház eddig már több, mint száz előadáson játszott. Most, hogy a *Kék rókát* bemutatták *La volpe azzurra* címen, az olasz sajtó *nagy elismeréssel* ír a darab párbeszédeiről. Érdekes, hogy a *Kék róka* most két külföldi színházban is műsoron van, mert nemrégen mutatták be az athéni Cotopuli-színházban *görög nyelven.*

(*) Kedvezményes utazást kérnek az artisták. Az Artistaegyesület beadványt intézett a MÁV-hoz; *kedvezményes vasúti jegyek engedélyezését kéri* az egyesület tagjai részére azzal, hogy manapság a nehéz viszonyok következtében *egyre több artista járja a vidéket* s nem bírják a súlyos utazási költségeket.

Színházak szerdai műsora

OPERAHÁZ: Díszelőadás. Himnusz. A cremonai hegedűs; Pozsonyi majális (a Magyar Cserkész Szövetség legfőbb védnöke, Horthy Miklós kormányzó tiszteletére; ½8). — **NEMZETI:** Himnusz. Rákóczi-induló. Bánk bán (½8). — **KAMARA:** Utolsó tánc (8). — **VIG:** D. u.: Havasi napsütés (½4); este: Grófkisasszony (C. bérlet; 8). — **MAGYAR:** D. u. és este: Erzsébet (½4, 8). — **BELVÁROSI:** Földindulás (8). — **PESTI:** Nincs előadás. — **ANDRÁSSY:** D. u.: Bubus (½4); este: Mondj igazat! (8). **VÁROSI:** Cigánybáró (Klasszikus operettbérlet, V.: 8). — **ROYAL:** D. u. és este: Egy bolond százat csinál (4, ½9). — **TERÉZKÖRÚTI** (a Pódium vendégjátéka): D. u. és este: Elő az okmányokkal! (½5, 9). — **KOMÉDIA:** D. u. és este: Esti átképzés (½5, ½9). — **ERZSÉBETVÁROSI:** Elnémult harangok (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Mezei pacsirta (½6, ½9). — **KISFALUDY:** Napkelet rózsája (½6, ½9).

Ciompi hegedűestje ma, Z. 8

kirobbanó zenekari sikere után (Rózsavölgyi).

*

Friedman Chopin-estéje

vasárnap és kedden. Z. ½9. (Rózsavölgyi.)

*

A Koncert rendezései

Gellért Heinét, Villont szaval 18-án.

Tessitori Nóra előadóestje 20-án.

Bach: Kunst der Fuge 22-én: Prof. Diener és *Collegium Musicuma.*

Bartók és **B. Pásztory Ditta** kétzongorás est 24-én. *Zongorabérlet.*

Szigeti zenekari hegedűest 30-án.

Dr. Bándó Gyula zenekari est 31-én.

Ady-est ápr. 1. Bevezeti: **Féja Géza.**

(*) **Müller Friderika halála.** Ma, szerda délután félnégykor temetik a X. kerületi új köztemetőben *Müller* Friderika fővárosi zenetanárnőt, aki régebben kedvelt művésznője volt a budapesti, sőt külföldi hangversenypódiumoknak is. Az elhúnyt *Müller* Friderika nagyapja, *Müller* Frigyes a *berlini Operaház karnagyá*ja volt, aki kb. negyven operát írt, valamint miséket és dalokat; testvérhúga a *bécsi Operaház tagja* volt.

MOZIK

Rövidítések: Sz. = Szombat. V. Ü. = Vasárnap és ünnepnap. H. = Híradók. M. = Matiné.

ADMIRÁL (353-707. Margit körút 5.): **Egy mozgalmas éjszaka** (Sacha Guitry) és a kísérő műsor. H. (½4, ½6, ½8, ½10; szerda, V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Szerdán d. e. 11-kor: **A zöld fény** (Errol Flynn). Vas. d. e. 11-kor: **Az örvény.** — **ALKOTÁS** (135-374. Gömbös Gyula ucca 11. sz.): **A négy nővér** (Priscilla Lane). Észak Velencéje (színes). H. (¼4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Szerdán d. e. 11-kor: **Fekete gyémántok** (Jávor, Szeleczky). — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery u. 39.): **A négy nővér** (Priscilla Lane). Titokzatos Szahara. H. (½4, ¾6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ATRIUM** (154-024, 153-034. Margit körút 55. sz.): **Vadrózsa** (Dayka, Lehotay). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi u. 21. sz.): **Rozmaring** (Páger, Turay). Popeye a nagymama kedvence. H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: jobbt. 2, 4, 6, 8, 10; balt. 3, 5, 7, 9.) — **BODOGRÁF** (149-510. József körút 63.): **Rozmaring** (Turay, Páger). Titokzatos Szahara. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **BROADWAY** (144-212. Károly körút 3.): **Pajkos hercegnő** (repriz; Jeanette Mac Donald). (½4, ½6, ½8, ½10; szombat, vasár- és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **Három ember a hóban.** — **BUDAI APOLLO** (351-500. Csalogány u. 46.): **Rozmaring** (Turay, Páger). 100 kutya egy sorban. Híradók. (½5, ¾7, 9; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CAPITOL** (134-337. Baross tér 32.): **Szerelmes századok; Végig a Champs Elysée-n** (Sacha Guitry). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CITY** (111-140. Vilmos császár út 36.): **Éjféli tangó** (Pola Negri). H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ¾4, ½6, ½8, ½10.) — **CORSO** (182-818. Váci u. 9.): **Alibi** (Préjean). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (139-584, 138-988. József körút és Üllői út sarok): **János vitéz** (Palló, Dayka Margit). H. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap délelőtt ½11 órakor matiné: Hurricane (Orkán; Dorothy Lamour). — **DAMJANICH** (134-803. Damjanich u. 1.): **Kék róka** (Zarah Leander). Híradók. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952. Teréz körút 28. szám): **Vadrózsa** (Dayka, Pethes). Híradók. (6, 8, 10; szombat, vas. és ünnep: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (114-502. Szent István körút 16.): **János vitéz** (Dayka, Palló). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-528. Kossuth Lajos u. 18.): **Engadini kaland** (Luis Trenker). (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ¾8, 10.) — **GLÓRIA** (144-890. Thököly út 56.): **13 szék** (Hans Moser). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (142-455. Bethlen tér 3.): **Táncolj és szeress** (Fred Astaire). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: **A rend katonái** (G-man; James Cagney). — **IPOLY** (292-626. Csáky ucca 65. szám): **Katja** (Danielle Darrieux). Kinéskeresők. H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária tér 7.): **Rozmaring** (Kabos, Páger). A műveltség bölcsője (kultúr). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: Matiné. — **KAMARA** (144-027. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Vadrózsa** (Rózsahegyi, Dayka Margit). H. (6, 8, 10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR** (386-193. Kinizsi u. 16. sz.): **13 szék** (Heinz Rühmann) és a kísérő műsor. (5, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¾4, ½6, ½8, ½10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7. szám): **Francia szobalány** (Olympe Bradna). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (127-162. Teréz körút 41.): **Rozmaring** (Turay, Kabos). A halál lovasai. Dél keresztje alatt (színes). H. (½5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (130-263. Rottenbiller u. 37/b.): **Rozmaring** (Turay, Vaszary Piri). Madárszerelem (színes trükkf.). Víziórültek (sportf.). H. (½5, ¾7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10; 15-én: ½4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: Matiné. — **OLYMPIA** (342-947. Erzsébet körút 26.): **Egy mozgalmas éjszaka** (Sacha Guitry). Kuba szigete (útifilm). Folyik vagy nem folyik (Popeye). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey u. sarok): **A lázadó hős** (Warner Baxter). Kieg: Televérprimadonnák. H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ORIENT** (114-926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Leányvári boszorkány** (Csortos, Szörényi). Madárszerelem (színes trükkf.). Magyar ősthetességek (Pluhár beszél). (Folyt. előad.: ½5, ¾7, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10; 15-én: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **OTTHON** (146-447. Beniczky u. 3. és Baross u. 87. sarok): **Csak egyszer vagy fiatal** (Mickey Rooney). Betty-film. H. (½4, ½6, ½8, ¼10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ¼10.) Vas. d. e. 11-kor: M. — **PALACE** (136-523. Erzsébet körút 8. sz.): **Ködös utak** (Jean Gabin). Híradók. (4, 6, 8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 2, 4, 6, 8, 10.) Vasárnap délelőtt 11-kor matiné: **Az ember néha téved.** — **PÁTRIA** (145-673. Népszínház ucca 13. szám): **Rozmaring** (Turay, Páger). Jazzpárbaj. (½4, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: ½2, ¾4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: Matiné. — **PHÖNIX** (144-454. Rákóczi út 68.): **Kék róka** (Zarah Leander). Csodarevű az óceánon. H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 1, 3, 5, ½8, ½10.) — **RÁDIUS** (122-098, 120-564. Nagymező u. 22—24.): **Tizenkettedik hétre prolongálva! Hófehérke és a hét törpe.** Zenélő tündérek. H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ½4, ½6, ½8, ½10.) — **REX** (139-416. István út 39.): **Kivándorlók** (Don Ameche). Csodálatos Mexikó (útif.). H. (½5, ½7, 9; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **RIALTÓ** (139-497. Rákóczi út 70.): **Rozmaring** (Turay, Páger). Veszedelmes kirándulás. H. (D. e. ½11: d. u. ½1, ¾3, 5, ½8, ½10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946. Erzsébet körút 45.): **A nagy keringő** (Great Waltz; Luise Rainer). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **SAVOY** (146-040. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Francia szobalány** (Ray Milland). Hajrá a nők után (Popeye). Két kicsi csacsi. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) Szerdán d. e. ½11-kor: **Farsangi álom** (Sweetheart; A. Faye). — **SCALA** (114-411. Teréz körút 60.): **Szajnaparti szerelem** (Vivian Romance). H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: 3, ½6, ½8, ½10.) — **SIMPLON** (268-998, 268-999. Horthy Miklós út 62. sz.): **János vitéz** (Palló Imre, Dayka Margit) és a kísérő műsor. (½4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ½4, ½6, ½8, ½10.) — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa ucca 4. szám): **Hatodik hétre prolongálva! Alexander's Ragtime Band** (Alice Faye). Híradók. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (123-049. Nagymező u. 8.): **Rozmaring** (Turay, Páger). Scrapi úrfi kalandjai (trükkf.). H. (Folyt. előad.: ½5, 7, ½10; Sz.: ½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ¾2, ¾4, ½6, ½8, ½10; 15-én: ¾4, ¾6, ½8, ¾10.) Vas. d. e. 11-kor: Matiné. — **TURÁN** (128-491. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Kivándorlók** (Don Ameche). Televérprimadonnák. H. (4, 6, 8, 10; szerda, V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 11-kor: Walewska grófnő (Greta Garbo). — **URÁNIA** (146-046. Rákóczi út 21.): Utolsó hétre prolongálva! **Bors István** (Páger, Tolnay). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ½3, 5, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor dr. Benda Jenő előadása: Rusmánszkó tragédiája.

ZENEI NAPLÓ

A Falstaff felújítása Operaházunkban

Irta: Tóth Aladár

Verdi legnagyobb remekművének, a »*Falstaff*«-nak felújítása végre meghozta azt a belső tartalmában és külső kivitelében egyaránt *teljes értékű* komoly művészi eseményt, melyre az egész operaszezón folyamán vártunk. Ezen a reprízen együtt szerepelhetett ismét az igazi nagy operaházi kultúrmunka minden tényezője: *a legjobb zenei és színpadi beállítás, a legjobb szereposztás, a legteljesebb szellemi és anyagi felkészülés egy örökbecsű klasszikus remekmű szolgálatában.* A művelt közönség és a kritika kitörő örömmel üdvözölheti az új »Falstaff«-ot, mely valódi fordulópontot jelezhet Operaházunk művészi életében. Hiszen Operaházunk vezetősége ezzel a felújítással gyönyörű példát állított önmaga elé és csak követnie kell ezt a példát, hogy operakultúránk kialakulásának vonala ismét magasba íveljen.

Mit követel a Falstaff?

Új Falstaff-előadásunk sikerét csak akkor mérhetjük fel teljes súlyában, ha meggondoljuk, hogy Verdi színpadi muzsikájának hattyúdala még a leghatalmasabb remekművek sorában is a legnagyobbigényűek, a legnehezebben előadhatók közé tartozik. Librettója a színjáték legfinomabb, legkörmönfontabb mesterfogásaiban jártas rendezőt követel, partiturája zseniális muzsikust, aki fölényes virtuóza és egyúttal mély poétája is a dirigálás művészetének. Énekszólamai az operaénekestől a muzikális és vokális kultúra tökéletes csiszoltságát és páratlan gazdagságát kívánják, hiszen ebben a hihetetlenül koncentrált vígoperastílusban gyakran egész kis felületekre sűrűsödik össze az olasz recsitatívónak és ariózónak minden pompája és gazdagsága, minden dallamos édessége és éles, szigorú plasztikája.

De bármennyit is kíván ez a remekmű az *egyes* operaénekesektől, még annál is többet kíván az énekesek *összességétől.* Csak a legalaposabban pallérozott zenei összjáték kultúrája boldogulhat a Falstaff-muzsika kamarazeneszerűen leszűrt, kikristályosult, kicsipkézett duettjeivel, tercettjeivel, együtteseivel, nem is szólva a grandiózus zárófúgának kis ezüstkacajok csillogó szálaiból egybeszőtt homéri hahotájáról. És mindennek tetejébe, túl az énekesek, zenészek, kóristák szolisztikus és ensemble-kultúráján, ez az opera követel még valamit: egy hatalmas, igézőerejű zenedrámai művészegyéniséget a címszerepbe, egy szereplőtársai fölé fejjel kimagasló nagy énekesszínészt, aki be tudja tölteni egymaga is a színpadot és be tudja tölteni meggyőző költői élettel Falstaff alakjának megrendítő romantikus páthoszát és mély emberségét.

A zenei beállítás

Száz százalékig behajtani egy operaházban ennek a Verdi-operának legmagasabb követeléseit — ez talán széles e világon csak egyszer, egyetlen művésznek sikerült: Toscanininek a milánói Scala fénykorában. Amit Operaházunkban most a Falstaff megkapott: az több az elégnél, azzal beérheti még Verdi géniusza is. És azok a magyarok, akik szomszédságunkban legutóbb még a híres salzburgi »Falstaff«-előadásokban gyönyörködhettek, most a magyar operakultúrától szép kárpótlást kaptak Toscanini Salzburgjának elvesztéséért. Mert ami abból a bizonyos »száz százalékból« természetszerűleg hiányzik, azt virtuálisan nagy mértékben ki tudja kerekíteni egy zseniális karmesternek a mű költői lényegét gyökerében megragadó és gazdagon kibontakoztató zenei koncepciója. Hogy a magyar előadás teljes képet ad Verdi legszebb operájáról: ez elsősorban *Failoni* Sergio érdeme.

A Falstaff repríze valóban méltó megkoronázása Failoni tízesztendős budapesti működésének. Gyönyörűen példázza ez az előadás mindazt a megbecsülhetetlen kulturális áldást, melyet Failoni munkássága, minden hivatalos kitüntetés, minden egyéni érvényesülés igénye nélkül, ritka önzetlenséggel, mondhatnánk költői önfeledtséggel, a legmagasabb művészi eszmények rajongó szerelmének jegyében hazai zeneéletünkre árasztott. A Falstaff-muzsika klasszikus olaszságának egész káprázatos, tündéri szépsége zengő valósággá elevenedik ebben a mesteri interpretációban.

Sugárzó mediterrán fény, legnemesebb velencei színek a zenekarban. A dallamvonalak gyönyörű ívelése, eszményi lekerekítettsége, éneklő bája az olasz »bel canto« gyönyörűségeit lopja bele még az instrumentális szólamokba is. És ez a melódikus szárnyalás hatalmába keríti a recsitatívokkal együtt az egész zenei anyagot, mindig éreztetve azt az »örök melódiát«, mely titkos szálaival átszövi az egész zenedrámát és rejtettségében is bizonyára inkább »örök melódia«, mint Wagner kifejezett »ewige Melodie«-ja a Tristanban. És ahogy ez a szüntelen dallamosság belülről köti össze a részleteket, úgy fogja át őket kívülről egy kristálytiszta formaművészet szigorú, plasztikus kerete, éles, klasszikus profilt kölcsönözve a változatos zenei alakzatoknak. Valódi mestermű ez a zenei beállítás, melyből azonban külön dícséretreméltó buzgalommal és elhivatottsággal vette ki részét *Kerekes* korrepetitor és *Roubal* karigazgató is.

Színpad és rendezés

A színpadi beállítás ezúttal tökéletesen lépést tart a zenei vezetéssel. Pompásan követi és kihontakozását ban segíti a dráma zeneiségét, anélkül, hogy annak nyakára hágna. Egyedül Falstaff nagy monológjának beállítását kifogásolhatjuk: ez a megrendítő monológ ugyanis a legmélyebb bepillantást adja Falstaff lelkébe, lenyul a komédiás szívének tragikus gyökeréig, tehát zenedrámai szempontból annyira »premier plan«-ban áll, hogy ebben a jelenetben a szerzői utasítás ellenére, a Falstaffot egy kocsmaablakon keresztül énekeltetni: nehezen megbocsátható rendezői eltévelyedés — egyike azoknak a mindenáron újatakaró okoskodásoknak, melyekről fiatal rendezőinknek le kell szokniok.

Különben a Falstaff színpadi élete egészen elsőrendű rendezői munka, *Rékai* Andrásnak kétségkívül legkiválóbb eddigi produkciója. Fiatal rendezőnk a szereplőkből színészi képességeik maximumát váltja ki; azonkívül plasztikus, eleven színpadi képekbe csoportosítja őket, melyek nemcsak az olasz színpadiasság gazdag szépségét tükrözik, hanem azt a latin formai tisztaságot és világosságot is, mely lehetővé teszi, hogy a néző a színpadi képből egyetlen pillantással kiolvashassa az egész drámai helyzetet. Rékai rendezőművészete hatalmas segítőtársat kapott *Oláh* Gusztáv zseniális díszletező művészetében. Ilyen szép és stílusos Falstaff-díszletekkel ma talán egyetlen külföldi operaház sem dicsekedhetik. Egyaránt tökéletesen megfelelnek a zenedráma shakespearei vonatkozásainak és olasz levegőjének. »Angol« díszletek, angol házak-tájak, de legelőkelőbb olasz kultúrával mélyen egybeforrt művész fényittas, színes dekoratív fantáziája vetíti elénk azokat.

A windsori víg nők

Ebben a zenei és színpadi miliőben kitűnően elevenednek meg a »windsori víg nők« alakjai. Ugy, ahogy Verdi látja őket: életerősek, vidámak, csinosak, hangjuk csengő, szavuk pergő, csábítóak, okosan józanok és ahogy a hétköznapi életben jól megállnak talpukon: nagyon polgáriak. Egy darab pompásan érzéki, diadalmas, de realitásában vulgáris asszonyvilág. A nagy komédiák álmodójának, a művész-imbroglione Falstaffnak ugyancsak meggyűlik vele a baja: felrázza ezt a hétköznapot, de csúfosan ki is kap érte...

Dobay Livia, *Szilvássy* Margit, *Gere* Lola: különb szereplőket nem is választhatott volna Operaházunk a windsori asszonynép megszemélyesítéséhez. Ragyogó életkedv, egészséges humor, friss nőiesség árad alakításaikból. Élükön Dobay »Alice Ford«-ja: meglepetés azoknak is, akik kiváló fiatal művésznőnket különösen nagyra becsülték. Most, ennek a rendkívüli muzikális és vokális feladatnak megoldásánál tünt csak ki igazán, hogy milyen értékes hanganyag Dobay Livia szopránja, hogy milyen finomságokra, milyen könnyedségre és hajlékonyságra képes csiszolt énekkultúrája. Pedig Halász Gitta ragyogó Alice-alakítása után még egy Dobay Liviának sem volt könnyű dolga. De a fiatal művésznő ebben a számára még egyelőre új Verdi-világban is azonnal feltalálta magát, meggyőző illuziót keltett nemcsak énekével, hanem briliáns játékával is.

A férfi-együttes

Hasonlóképpen kitűnően sikerült a férfiegyüttes szereposztása. *Hámory* Ford-alakítása a fiatal, erőteljes hangú baritonistának nem mindennapi színészi tehetségét fedte fel előttünk. Olyan elevenen, olyan találóan jellemezte a különben ugyancsak kényes Verdi-alakot, hogy szívesen elnéztük egy-egy fiatalos túlzását. Éneke természetesen még gyakran megtöri az olasz dallamvonalak nemes ívelését és takarékosabban bánhatna a forte-hangsúlyokkal. De a maga egészében ez az alakítás értékes nyeresége Falstaff-együttesünknek és könnyen elsőrendűvé nőheti ki magát.

Laurisin Lajos dr. Cajusa már teljesen komplett zenedrámai figura: kitűnő tenoristánknak egyik legragyogóbb kabinetalakítása. A Bardolf-Pistol pár szereplői, *Szügyi* és *Komáromi*, a régi együttesből kerültek át az új Falstaf-ba, aminek csak örülhettünk, hiszen játékuk a régi előadásnak is egyik erőssége volt. Igy tehát a Falstaff férfivilága, a korlátolt hétköznapi lelkeknek ez a pernahajderekből, hozományvadászokból és megkompolyodott polgárokból összeverődő és összegabalyodó bolondos, tarka forgataga kitűnően egészítette ki azt a ragyogó, de hivságos életképet, melyet a romantikus illúziók nagy költője, Verdi, élete végén sok csalódással és kiábrándultsággal szívében a Falstaff színpadán megelevenített.

Ifjúság és szerelem tűnő pillanata

De van a földi valóságnak ebben a bolondos, hivságos életforgatagában valami, ami valóság és mégis tündéri álom, ami álom, de mégsem bolondság-hivság, hanem az életnek legszebb, leggyönyörűbb értelme. Egy fiatal szerelmespár ez a darabka valódi élet és álom. Nem énekelnek nagy szerelmi áriákat-duetteket. Csak egy-egy pillanatra találkoznak össze, hogy megüssék a szerelmi líra leggyengédebb, legandalítóbb hangjait, az élet nagy komédiája már a következő pillanatban ismét szétrebbenti őket. De ez a pillanat: egy egész végtelenség. Anna és Fenton... körülöttük tombol az élet emberi balgaságoktól felkavart forgataga, de ők önfeledten élvezik a pillanat mézét egy spanyolfal mögött. Rövidek ezek az elbűvölő szerelmi muzsikák, rövidek és tűnők, mint maga az ifjúság. Mint az ifjúság és szerelem fátyolos-könnyes visszajáró tündéri álma a nyolcvanesztendős Verdi örökifjú — mert ifjúságot és szerelmet soha meg nem tagadó — poétaszívében...

Ezt a gyengéd szerelmi költészetet alakban és hangban szinte kongeniálisan testesítette meg színpadunkon két igen tehetséges, tiszta, csengőhangú fiatal énekes: *Tamás* Ilonka és *Sárdy* János. Még valamivel több olvadékonyság és könnyedség a kis duettinók legatóiban, több boldogságáradás az utolsó kép tenóráriájában: és eszményi Anna—Fenton pár áll előttünk. Tamás Ilonka tündérdala máris valóságos ünnepe a nemes, szenzuális varázsában ezüstösen csengő bel cantónak. És ne feledjük, ez az ifjúi szerelem — mely a valóságban eltűnő álom — itt, a falstaffi komédia meseerdejében kidalolhatja magát. Itt az örök romantika éjszakai világában a komédiás emberek valóban átváltoznak: már ahogy leszáll az est: tündérekké válnak, szellemekké, démonokká, mesebeli alakokká, az élet mélyén lappangó mágikus erők és szépségek megszállottjaivá. A fiatal lány itt valóban tündérkirálynő. Nászmuzsikája — ez a könnyesen boldog menüett — tündérinduló.

Az örök komédiás

De van ebben a furcsa, tarka, bolondos társaságban valaki, akinek ez a mágikus tündéri átváltozás nem tűnő pillanat, nem muló játék, melyből reggelre visszatérünk a józan élet sivár komédiájába. Aki egész életét feltette arra az *örök* komédiára, melyet az éjféli erdő varázsa megszentel, ez az ember: maga *Falstaff.* A nagy hazudozó, a vén csirkefogó, a szájhős pozőr, aki azonban »művészettel végzi dolgát«, aki kötlő, mert valódi örök eljegyzettje, hívő szerelmese saját ábrándjainak. Igaz ez a Falstaff, ez a híres lovag a szennyesruhakosárba búvik, mikor megjelenik bosszúálló férje annak az asszonynak, akinek pár perccel előbb még halálos szerelmet esküdött. Dehát a valóság kicsiny és alantas. Az élet prózája szürke és csúnyán leleplezi a szépség és nagyság ábrándozóját.

De mi lenne ez a valóság az ábrándok nélkül. Mi lenne ez a Falstaffot kigúnyoló, és kegyetlenül elpáholó »hétköznapi szürke népség«... Falstaff nélkül? Falstaff szellemének, képzeletének »sója« nélkül?! — Igen, ez a Falstaff ott a mágikus szépségekkel, az ifjú szerelem tündérvarázsával bódító erdőben felegyenesedhetik és elmondhatja hősi pátosszal magáról: mik lennétek ti nélkülem! Mert az élet mélyén rejlő mágikus szépséghez és az ifjú szerelem dalához méltóvá ezt a bolondos sivár életet csak egy dolog teheti: az örök komédia, az ábrándok és álmok világa, a költészet.

Ennek az örök komédiásnak alakját a színpadon megformálni a legnehezebb művészi feladatok egyike. Boldogok lehetünk, hogy Operaházunknak van egy *Palló* Imréje, aki még ilyen roppant zenedrámai alaknak is meg tudja adni szellemi súlyát és ki tudja tölteni Falstaffban a komédiást igaz meggyőző emberséggel. Palló alakítását már a régi Falstaff-együttesben részletesen méltathattuk. Ezúttal csak annyit: hogy ez az alakítás ma elmélyültebb és gazdagabb mint valaha. Fel tudja idézni az operahősben a nagy operaköltő szellemét. Az öreg Verdit, aki mély szomorúsággal leplezte le költészete romantikáját ebben az utolsó színpadi művében. Leleplezte az ábrándok álmodójának tragikus sorsát a prózai valóságban, de ugyanakkor a költőt és álmait minden eddiginél magasabbra emelte az élet *fölé.* Mert a Falstaff Verdi művészetének legkeserűbb önvallomása, de egyúttal legdiadalmasabb védőbeszéde is. Örök megkoronázása minden idők egyik legnagyobb zenedrámai géniusza költői életének.

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet rendkivül leszállitott áron válthatnak: »Az Est« kiadóhivatalában, VII., Erzsébet-körút 18—20., tel.: 143-888, reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

SZERDA, márc. 15. Vig: Havasi napsütés (3½ d. u.); **Grófkisasszony** (8 este). **Magyar:** Erzsébet (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Városi:** Cigánybáró (8). **Andrássy:** Bubus (3½ d. u.); Mondj igazat (8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Esti átképzés (8½).

CSÜTÖRTÖK, márc. 16. Nemzeti: Ludas Matyi (7½). **Vig:** Havasi napsütés (8). **Magyar:** Erzsébet (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Andrássy:** Mondj igazat (8). **Városi:** Devi Dja vendégjátéka (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Esti átképzés (8½).

PÉNTEK, márc. 17. Vig: Grófkisasszony (8). **Magyar:** Erzsébet (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Andrássy:** Mondj igazat (8). **Városi:** Devi Dja vendégjátéka (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Komédia:** Esti átképzés (8½).

SZOMBAT, márc. 18. Vig: Havasi napsütés (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Belvárosi:** Földindulás (8). **Városi:** Devi Dja vendégjátéka (8). **Royal:** Egy bolond százat csinál (8½). **Andrássy:** Mondj igazat (8).

VASÁRNAP, márc. 19. Vig: Francia szobalány (3½ d. u.); Grófkisasszony (8 este). **Magyar:** Erzsébet (8). **Nemzeti Kamara:** Utolsó tánc (8). **Belvárosi:** Földindulás (4 d. u. és 8 este). **Andrássy:** Bubus (3½ d. u.); Mondj igazat (8 este). **Városi:** Katinka (4 d. u. és 8 este). **Royal:** Egy bolond százat csinál (4 d. u. és 8½ este). **Komédia:** Esti átképzés (8½).

CIGNA GINA

a **Magy. Kir. Operaházban** vasárnap, e hó 19-én először énekli a »*Végzet Hatalma*« női főszerepét. Szereplőtársa: **Lamperi Aldo,** a római kir. Opera új hőstenorja. — *Szerdán, márc. 22-én* **Cigna Gina** a »*Turandot*«-ot énekli. *Kalaf* szerepét **Lo Giudice Costa,** *Liu*-t **Da Monte Alba,** a milánói Scala művészei éneklik.

*

Lengyel est a Filharmóniai Társaság

20-i, hétfői hangversenye. »A« sorozat. Vez: **Mierzejewski Mieczyslaw.** Közr.: **Malcuzynski Witold** zongoraművész. Műsoron lengyel művek bemutatói, Chopin f-moll zongoraverseny. Jegyek csak az Operaházban.

REMÉNYI SÁNDOR ERDÉLYI UJSÁGÍRÓ TRAGÉDIÁJA

— *Az Est tudósítójától* —

Megrendítő szerencsétlenség történt nemrég egy erdélyi magyar ujságíróval. *Reményi* Sándort kávéházi borozgatás közben, *mert a cigánnyal magyar nótát húzatott*, egy román rendőrkomiszár oly szerencsétlenül ütötte meg, hogy Reményi teljesen *megvakult*.

Budapesten a Romanelli-utcai állami szemkórházban *tegnap operálták ki Reményi második, megsérült szemét*.

Tíz, tizenöt évvel ezelőtti időkbe nyul vissza a kezdet.

Komoly idők. Erdélyben még mindig nincs kialakult közigazgatási rendszer. Az új román impériumnak nem áll rendelkezésre megfelelő emberanyag. Igy megtörtént akkor még az is, hogy aki Bukarestben *közrendőr* volt, egy kisebb erdélyi városban *rendőrkomiszárus* lett. A lényeg az volt, hogy a közigazgatás román kezekben legyen.

Ebből a még kialakulatlan, nyers közigazgatási időszakból datálódik az az amerikai ízü, gengsztervilágra emlékeztető esemény, — annak idején a világsajtót is befutotta a hír — hogy az egyik kis erdélyi városnak majdnem az egész rendőrsége *bünszövetkezet tagja volt*.

A bünszövetkezet *tulajdonképpeni leleplezőjét*, — mint most egy rendőrkomiszár kiszabadulása után kitünik — a letartóztatottak a város egyik magyar napilapjának *rendőri riporterében* sejtették, *Reményi* Sándorban, a kitünő erdélyi ujságíróban, aki ennek a feltevésnek lett áldozata.

Egy ujságíró magyar nótát húzat...

Rövidddel a bünszövetkezet leleplezésének kirobbanása után, *Reményi* egy *másik erdélyi város* magyar napilapjához szerződött. A Magyar Párt ottani tagozatának is harcos katonája lett. A magyar kisebbség érdekében folytatott igazságos és becsületes munkásságáért nemcsak a város magyar lakossága, de a románok is megkedvelték. Igy aztán soha semmi kellemetlensége nem származott abból, ha este, lapzárta után néha az egyik kávéházban a cigánnyal *magyar nótát* húzatott. Szerették. Neki szabad volt.

Míg egyszer... Egy ilyen kávéházi nótázgatás alkalmával beállított a kávéházba *egy nemrég büntetésből odahelyezett román rendőrkomiszár*. Úgy ült le az egyik asztalnál, hogy *Reményi* — akinek jobbszeme már akkor is gyenge volt — ne vegye észre. Bort hozatott s később, amikor a mit sem sejtő ujságíró magyar nótát rendelt, felugrott, magából kikelve *rárontott Reményire* és mielőtt az védekezhetett volna, öklével az arcába sujtott:

— *Ááá, magyar nóta kell, te irredenta zsurnáliszt!? Nesze magyar nóta...*

— *A szemem!...* — szisszent fel az ujságíró és szeméhez kapott.

Örökre elsötétült előtte a világ...

További harc az erdélyi magyarságért

— *Nem, nem adom fel a harcot!* — mondta összeszorított fogakkal és felgyógyulása után ismét munkába állott.

Helyén maradt, szerkesztette *a kis magyar város magyar napilapját*. Nem törte meg a most már megerőltető munka sem. A város polgárainak szeretete fokozottabb munkára serkentette, míg néhány nappal ezelőtt a seb kiújult és Reményi feljött Pestre. Dr. *Muzsai* szemorvos az állami szemkórházban *vasárnap távolította el Reményi második sérült szemgolyóját*. A kórházban beszéltünk vele.

Hogyan dolgozik a vak szerkesztő?

— *Ne beszéljünk a multról*, — hárítja el magától a kérdést. — *Mindenütt van politikai harc... a* magyarságért... Dolgozom. Még soha nem volt ilyen ambicióm, mint amióta megtörtént ez a... dolog. *Napilapot szerkesztek*. Felolvastatom az anyagot, a lapokat, ha kell, kimegyek riportra, a rendőrségre, városházára. *Feleségem a munkatársam*. Ő elmondja, hogy mit látni, mikor ki mit mondott s bemegyek a redakcióba és *lediktálom*...

Más témára akarjuk terelni a beszélgetést. Észreveszi.

— Hohó, most önző vagyok, magamról beszélek, — mondja kesernyés mosollyal. — Tudom, a hangotokból érzem, hogy kiváncsiak vagytok beszámolómra: milyen érzés *igy élni*... Hát én azt mondom, *nem is kell látni*. *Az élet végeredményében illuzió*. Elmúlik, mint egy álom. Én ezt az életet úgy álmodom végig, ahogy akarom. Mindent szebbnek képzelek el, mint ahogy valóban van... Most például, ha Pestről hazamegyek, *80 napos fogház vár rám*. Dr. *Kövér* Gusztávról, a nagyváradi Magyar Párt főtitkáráról irtam egy cikket, amikor Romániából kiutasították, *»Hontalanná lett a nemzeti eszme bajnoka«* címmel. *Micu* táblai főügyész úr 3 hónapig haladékot adott, hogy a szememet kioperáltassam. Ha most hazamegyek, *rögtön megkezdem a büntetés letöltését*. Milyen szépeket fogok én ez alatt az idő alatt is álmodni... Egyszóval: nem panaszkodom...

Nevet, cigarettára gyujt.

— Csak... tudjátok, *mi a rossz?* — folytatja s egy pillanatra, mintha kiesne szerepéből, elkomolyodva szól: — *Soha nem lehet az embernek egy bátor mozdulata*. Fél mindig, hogy valamibe beleütközik vagy valamit felborit. *Az iram, az iram csökkent... Az ambició pedig folyton növekszik*... Kicsit... csendesebb lesz az ember — mondja halkan, de hirtelen felkapja fejét és mosolyogva, hangosan csapkodja az ágya szélét: — De az ujságírónak igy is meg kell mutatni, hogy az eleven, lüktető élet embere...

Petyke Mihály

„Vedd a hármas koronát...“

CACCIA DOMINIONI BIBOROS XII. PIUS PÁPA FEJÉRE HELYEZI A HÁRMAS PÁPAI KORONÁT

Magy. Kir. Osztálysorsjáték
ismét páratlan nyerési esélyeket nyujt.
88.000 sorsjegy 44.000 nyeremény
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
700.000
futalom és nyeremények készpénzben:

400.000	70.000	2×40.000
300.000	60.000	30.000
100.000	2×50.000	15.000

21 drb à 20.000, 32 drb à 10.000 sth. pengő, összesen közel 10 millió pengő mely összeget készpénzben kifizetik
Húzás április 4-én kezdődik!
Az I. oszt. sors egyek hivatalos ára

Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
3½ pengő	7 pengő	14 pengő	28 pengő

Sorsjegyek az összes tőárusitóknál

DANIELLE DARRIEUX
Budapest aranyos kedvencének legújabb filmje
EGY PESTI ÉJSZAKA
Csütörtökön: RADIUS

Székszorulásoknál és az ezekkel járó felfúvódásnál, légzési zavarnál, szivdobogásnál, szédülésnél és fülzúgásnál a belek működését egy-két pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz csakhamar elrendezi, a gyomoremésztést előmozdítja, a vérkeringést felfrissíti s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Kérdezze meg orvosát.

A MEGBIZHATÓ ESŐKABÁT:
WIMPASSING.
REITHOFFER
BUDAPEST VI., ANDRÁSSY-UT 8.

SZÍNHÁZ ZENE RÁDIÓ

FALSTAFF

Az Opera mai felújítása

Verdi lelki arcképét úgy látja a népszerű zenei köztudat, mint kaméliás hölgyek, álarcosbálok, udvarbeli hercegek és bolondok, egyiptomi királylányok és rabszolganők lángoló szerelmeinek trubadurját. Zenetörténeti adatok és regényes életrajzok bőségesen beszámolnak Verdi életének Wagner-kriziséről. A nagy kortárs sikerei közt Verdi »Aida« és a »Requiem« után majdnem másfél évtizedre elhallgatott s mikor nyolcvanesztendős korában újra megszólalt, mint Wagner a saját isteneihez, ő Shakespeare-hez fordult. Othello és Falstaff úgy szólal meg, mintha egy zenei Shakespeare írta volna zenébe a két alkotást. Ez a két zenei fordítás utólérhetetlen remekműve az igazi alkotások más nyelven való megszólaltatásának.

Falstaff pedig olyan külön rejtélye az elkápráztató gazdagság kiapadhatalan ihletének és leleményének, amely szinte Anatole France álmát valósítja meg, hogy mennyivel értékesebb volna az élet, ha az öregség után jönne az igazi fiatalság. Ez a zenei csoda, amelynek egyetlen magyarázata a lángelme, úgy hat, mint valami gigászi renaissance festmény, amely köré a többi mű csak mint vázlat vagy tanulmány van hozzáaggatva. Ilyen remekmű csak Shakespeare és Verdi találkozásából születhetett. *Boito* szövegkönyve is mesterivé válik Verdi keze alatt s *Lányi* Viktor tökéletes fordítása egyik legjobb magyarra írt operakönyvünk.

Aki hosszú idő után újra hallja Falstaffot, a nagy zenei élménytől elvakultan nem nyomozhat az előadás kisebb-nagyobb szépséghibái után. De a legnagyobb művészi kielégüléssel állapíthatja meg, hogy *Faloni* zenekarában Verdi élethű hangja. *Rékai* András rendezésében és *Oláh* Gusztáv díszleteiben Shakespeare igazi színpada szólal meg. *Palló* Imre nagybendőjű, bővérű szoknyakalandora a falstaffi erő és étvágy játékbeli és zenei bravúrja. Prózai előadásoknál elégszer írtuk le, hogy Shakespearet nem kell énekelni. De ha énekelik, úgy kell azt csinálni, mint *Dobay* Livia. Éneke csupa játék, játéka csupa ének, ragyog és sugárzik körülötte az egész színpad. Angyalian giccses fiatal szerelmes énekpár *Tamás* Ilonka és *Sárdy* János. *Hámory* Imre féltékenységi monológja egyik legkimagaslóbb pontja az előadásnak. Nagy estéje lesz ma az Operának. A közönség talán örülhet is, hogy Falstaff nem olyan lecsépelt, vagy mondjuk, nem olyan népszerű, mint a többi Verdi. A nagy művészi élmény mellett ma csupa meglepetés és felfedezés is várja.

(H—ó)

• **Stella Adorján**, a népszerű író, akinek szombaton mutatja be a Pesti Színház *Békeffi* Istvánnal írt »Az angol bank nem fizet« című vígjátékát, *partraszállt Newyorkban.*

Felhőkarcolók, kommunista tüntetések, bikaviadalok és cowboy attrakciók között

Irta: Edelsheim Gyulai Ella

***Valparaiso** február*

3000 kilométer kopár, sziklás partmenti hajózás alatt *egyetlen zöld folt sem látható*, egyik kikötő olyan, mint a másik: sivár, szomorú. A hegyeken itt-ott óriási fehér foltok: *ott madarak tanyáznak millió számra;* az ember nem érti, miért választják ki éppen ezt vagy azt a sziklafalat, mert sem fekvése, sem védettsége azt nem okolja meg különösképpen. Egész rendszertelenül tűnnek fel ezek a fehér óriási foltok, melyek egyik nagy jövedelmi forrását képezik Chilének. A guano néven ismert *madártrágya* helyenként *méteres rétegekben borítja a sziklákat;* exportálják a világ minden részébe (szerencsére, a mi hajónk nem vett fel ebből a rakományból). Hétnapi hajózás után végre befutunk egy öbölbe, mely félköralakú hegyeivel Génuára emlékeztet és előttünk fekszik *Valparaiso*, Chile legnagyobb kikötője és Santiago után legnagyobb városa.

Chilei himnuszt és különböző indulókat harsog a hajózenekar, százával várják a »Patriá«-t, melynek érkezése óriási esemény, mindenki feljöhet megnézni a hajót (csendes, rendes, gyönyörű hajónk pillanatok alatt egy megzavart hangyabolyhoz hasonlít). *Menekülünk a szárazföldre a sok látogató elől.* A városról mindenki megtudhat mindent a Baedekerből, így csak azt írom le, ami különösen érintett.

Rend, jólét, gazdagság jeleit látom mindenütt, élelmiszer, gyümölcs hihetetlenül olcsó. Amerikai felhőkarcolók, új széles gyönyörű avenidák a tengerpart mellett. *A főtéren kommunista népgyűlés*, szovjetzászlókkal, hangszórókkal: itt jelenleg a népfront van uralmon. *Gyönyörű nagy autóinkkal belehajtunk a tömegbe*, mely *szó nélkül helyet csinál és piros, fehércsillagos zászlóival barátságosan integet felénk.* Kísérőnk véleménye szerint nem túl komoly az egész mozgalom.

Valparaisótól elsőrangú beton úton a 15 kilométerre fekvő *Vina del Mar*-ba jutunk: *pálmák, villák*, gyönyörű hotel, *játékkaszinó*, 25 rulettasztallal, olyan mint Monte Carlo. Itt és Con-con és Zapallar nevű fürdőhelyeken van nyáron mindenki, aki számít Chilében. Ez az oázis valóságos *virágparadicsom*. Zapallar az utolsó nagy fürdőhely, innen az út megint teljesen kopár sziklák között vezet Santiagóba, a fővárosba. A körülbelül *300 kilométeres útvonalon csak két völgyön megyünk keresztül*, ahol minden gyönyörű zöld, most aratnak, csépelnek (helyenként modern gépekkel, helyenként lovakkal tapostatják a gabonaszemeket). A szántóföldek öntözhetők, a hegyekben fogják fel a vizet és vezetik le a földekre és éppen úgy öntözik a búza-, árpa-, tengeri-, cirok- és lucernatáblákat, *mint nálunk a bolgár kertészek földjeiket.*

Minden földbirtok drótkerítéssel van bekerítve. A föld aránylag olcsó, *a bekerítetlen föld azonnal az állam tulajdonába megy át.* A keskeny völgyekben, hol csak a völgy alja öntözhető, a birtokok rendszerint csak *pár száz hold kiterjedésűek*, Santiago közelében, hol nagyobb a sík terület, *párezer holdasak*, de Chilében sokhelyt *a százezer holdat is meghaladják.* Elképzelhető, hogy ezeket *hány kilométeres kerítések veszik körül!*

Hihetetlen szerencsénk van az idővel, igaz ugyan, hogy itt mi augusztusnak megfelelő évszakban vagyunk, mégis a ritkaságok közé tartozik, hogy *tisztán látjuk az egyik 3000 méteres hágóról az Aconcagua 7300 méteres, hóval borított* s már Argentinában fekvő csúcsát. *Santiago de Chile megtekintése egy napot vett igénybe, itt van a világ legszebb lóversenypályája*, sok új, nagyarányú építkezés és — rémes! — *kommunista tüntetések mindenfelé.* Chilei ismerőseink a magyar vendégszeretetet is meghaladó igyekezettel gondoskodnak arról, hogy a rendelkezésünkre álló rövid idő dacára *minden érdekeset láthassunk.* Kézről-kézre adnak, naponta új ismeretségeket kötünk, kivisznek falura, hol *nagy falusi ünnepséget rendez tiszteletünkre házigazdánk.* A szabadban birkasütést rendeznek, söröshordókat ütnek csapra, a »*quequer*«-t, a mi csárdásunkhoz hasonló népies táncot táncolnak a falusiak. Oly szép ez a tánc, hogy *hozzánk is biztosan el fog jutni előbb utóbb.* Lovakat fognak lasszóval, bikákat puszta kézzel tepernek a földre. Ezek mind nagyon érdekesek, *eddig csak moziban láttunk ilyesmit.*

---

* **Ünnepi emlékest.** Március 15-én, szerdán délután 5 órakor ünnepi emlékestet rendez a Népművelési Bizottság a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. Az ünnepi beszédet *Szabó* Lőrinc mondja. Közreműködik: *Basilides* Mária, *R. Simonffy* Margot, *Kiss* Ferenc, *Albert* Ferenc és a Cecilia kórus *Péter* József vezényletével. Zongorán kísér: *Halmy* Ferenc, orgonál: *Gergely* Ferenc.

PEÉRY PIROSKA

„Az ezerkettedik éjszaka" egyik főszereplője

Peéry Piroska

A *Magyar Színházban* még ezen a héten megkezdik — mint jeleztük — *Heltai* Jenő »*Az ezerkettedik éjszaka*« című verses darabjának a próbáit. *Női főszereplőt tegnap estig még mindig nem talált az igazgatóság*, de a többi női szerepet már kiosztotta.

Érdekes, hogy a darab második vezető női főszerepét *Peéry* Piroska, *Németh* Antalnak, a Nemzeti Színház igazgatójának felesége fogja játszani. A harmadik női szerepben *Dobos* Annie lép fel. Még három női szerep van a darabban, ezeket *Gervay* Maricára, *Szabó* Klárira és a Városi Színház volt primabalerinájára, *Pulay* Etelkára bízták.

DEVI MADA
jávai színésznő és táncosnő, aki harminctagú társulatával Budapestre érkezik

A „Bál a Savoyban" Párizsban

***Párizs**, március 14*
(Az Est párizsi szerkesztőségétől)

A nagy siker után, amelyet *Ábrahám* Pál operettje, a »*3:1 a szerelem javára*« a párizsi *Mogador*-színházban aratott, a színház igazgatósága megállapodott a Párizsban tartózkodó zeneszerzővel, hogy *elő fogja adni a »Bál a Savoyban«* című operettjét. A bemutatóra valószínűleg csak *a jövő szezón folyamán kerül a sor.*

R. Gy.

RÁDIÓMŰSOR

Kedd, március 14.

BUDAPEST I.: 5.10 Fuvola. — 5.30 Dr. Tóth László előadása. — 6.00 Beszkárzenekar. — 6.50 Hanglemezek. — 7.25 »Falstaff«. Az Operaház előadása. — 10.20 Cigányzene.

BUDAPEST II.: 5.30 Közvetítés a Nemzeti Szalónból. — 6.30 Francia óra. — 7.30 Emberek a képek előtt. — 8.20 Cserepes Gy.: Jóslat. — 9.00 Hanglemezek. — 9.45 Cigányzene.

A színházak mai és holnapi műsora

OPERA: Ma: *Falstaff* (A. bérlet; ½8). Sz.: *Diszelőadás* (½8). — **NEMZETI:** Ma: *Ludas Matyi* (III. bárl.; ½8). Sz.: *Díszelőadás. Bánk bán* (½8). — **KAMARA:** Ma és Sz.: *Utolsó tánc* (8). — **VIG:** Ma (H. bérlet és Sz. (C. bérlet): *Grófkisasszony* (8). Sz. d. u.: *Havasi napsütés* (½4). — **MAGYAR:** Ma, Sz. d. u. és este: *Erzsébet* (½4, 8). — **BELVÁROSI:** Ma és Sz.: *Földindulás* (8). — **PESTI:** *Nincs előadás.* — **ANDRÁSSY:** Ma és Sz. este: *Mondj igazat* (8). Sz. d. u.: *Bubus* (½4). — **VÁROSI:** Ma: *Katinka* (8). Sz.: *Cigánybáró* (8). — **ROYAL:** Ma, Sz. d. u. és este: *Egy bolond százat csinál* (4, ½9). — **TERÉZKÖRUTI:** Ma, Sz. d. u. és este: *A Pódium vendégjátéka* (5, 9). — **KOMÉDIA:** Ma, Sz. d. u. és este: *Esti átképzés* (½5, ½9). — **ERZSEBETVÁROSI:** *Elnémult harangok* (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** *Mezei pacsirta* (½6, ½9). — **KISFALUDY:** *Napkelet rózsája* (½6, ½9).

Városi Színház márc[illegible]

Klasszikus operettbérlet V.
Cigánybáró. Márkus D. vezényel.

Mozik műsora

Rövidítések: Sz = Szombat; V Ü = Vasárnap és ünnepnap; H = Hiradók; M = Matiné.

ADMIRÁL (353-707. Margit-körút 5. szám.) **Egy mozgalmas éjszaka** (Sacha Guitry). Kisérő műsor. H (½4 ½6 ½8 ½10. Szerdán, V Ü ½2 ½4 ½6 ½8 ½10. Szerdán délelőtt 11-kor: **A zöld fény.** (Errol Flynn). Vasárnap délelőtt 11-kor: Az örvény. — **ALKOTÁS** (155-374. Gömbös Gyula-utca 11. szám.) **A négy nővér** (Priscilla Lane). Észak Velencéje (színes). H (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü: ½2 ½4 ½6 ½8 ½10; Március 15-én d. e. 11 órakor: Fekete gyémántok (Jávor, Szeleczky). — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery-utca 49.) **A négy nővér** (Priscilla Rosemary). Titokzatos Szahara. H ½4 ½6 ½8 ¾10; V Ü ½4 6 8 10.) — **ÁTRIUM** (184 024. 153-034. Margit körút 55 szám.) **Vadvirsa** (Dayka, Lehotay). H (½6 ½8 ½10) Sz V Ü: ¼4 ½6 ½8 ½10.) — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi-utca 21.). **Rozmaring** (Páger, Turay). Popeya a nagymama kedvence. H (4 6 8 10; V Ü jobbterem: 2 4 6 8 10; balt: 3 5 7 9). — **BODOGRÁF** (149-510. József-körút 63. **Rozmaring** (Turay, Páger). Titokzatos Szahara. H (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) — **BROADWAY** (144-212 Károly-körút 3. szám.) **Hét tenger kikötője** (Wallace Beery). H (½4 ½6 ½8 ½10; Szombat, vasárnap, ünnepnap: ½2 ½4 ½6 ½8 ½10). — **BUDAI APOLLO** (351-500. Csalogány-utca 46.) **Rozmaring** (Turay, Páger). 100 kutya egy sorban. H (½5 ¾7 9; V Ü ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) — **CAPITOL** (134-337. Baross-tér 32. szám.) **Szerelmes századok, végig a Champs-Elysées** (Sacha Guitry). Hiradók. (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) — **CITY** (111-140. Vilmos császár-út 36.) **Éjféli tangó** (Pola Negri). H (¾6 ½8 ¾10; Sz V Ü ½4 ¾6 ½8 ¾10.) — **CORSO** (182-818. Váci-utca 9 szám.) **Alibi** (Préjean). H (½6 ½8 ½10; Sz V Ü ½4 ½6 ½8 ½10.) — **CORVIN** (139-584. 138-988. József-körút és Üllői-út sarok.) **János vitéz** (Palló, Dayka Margit). H (½4 ½6 ½8 ½10; Vasárnap, ünnepnap: ½2 ½4 ½6 ½8 ½10.) Vas. d. e. ½11: **Hurricane** (Orkán; D. Lamour). **DAMJANICH** (134-803. Damjanich-utca 1. szám.) **Kék róka** (Zarah Leander). H (½4 ½6 ½8 ½10; V Ü 2 4 6 8 10.) — **DEGSI** (121-543. 125-952. Te-

Névszerint!

A liberális baloldal nyilvánvalóan szelíd nyomást akart gyakorolni a magyar képviselőházra, amikor a zsidójavaslat eldöntésére névszerinti szavazást kért. Csütörtökön erre sor is fog kerülni, de úgy érezzük: alaposan tévedtek, akik azt hitték, hogy a nyílt színvallást egyesek terrornak érzik önmagukkal szemben. Elmúlt már az a dicsteljes szabadelvű aranykor, amelyben gúnykacajba fullasztottak mindenkit, aki a zsidókérdésről beszélni mert. Vége már azoknak az időknek, amikor a magyar parlamentben győzelemittasan merték odakiáltani a zsidókérdés rendezését sürgető képviselőknek, hogy „a k i n e k n e m t e t s z i k a z s i d ó k t é r f o g l a l á s a, a z v á n d o r o l j o n k i". Örökre leáldozott már annak az idegen túlhatalomnak, amelynek idején a sajtóban a „zsidó" szót sem volt szabad leírni.

Harminc-negyven évvel ezelőtt bizonyára kevesen akadtak volna, akik nyiltan hitet mertek volna tenni ebben a kérdésben hirdetett elveik mellett. Azóta fordult a kocka, változott a világ és ma, amikor utoljára próbálkoznak a presszió eszközeivel, a nemzet joggal üzeni képviselőinek: s z á m i t f é r f i a s é s b á t o r k i á l l á s u k r a! Tessék csak névszerint szavazni! Legalább az utókor és az unokák is látni fogják majd, hogy kik voltak azok, akik bátran vállalták állásfoglalásuknak minden konzekvenciáját és nyiltan állottak oda az idegen hatalmasságoktól leigázott magyar faj mellé. De lássuk azokat is, akik nem a magyarság igaza, hanem a zsidók mellett emelik fel törvényhozói szavukat. Lássuk, kik akarják megakadályozni a magyar nép felszabadítását és kik nem szeretnék, hogy meggyógyuljon a nemzet lelke, amelyet egy évszázad óta mérgez, betegít szüntelenül a zsidóprobléma.

Tehát csak tessék szavazni! Név szerint!

Felvétel a vakok intézetébe

A Vakok József Nádor Kir. Országos Intézete az 1939/40. tanévre felvesz vallás, nemzetiség és nemre való tekintet nélkül világtalan és csökkentlátású gyermekeket, kik negyedik életévüket betöltötték, de a vakságon kívül nem szenvednek olyan testi vagy szellemi fogyatkozásban, mely eredményes nevelés-oktatásukat meghiúsíthatná. Felveszi tizennégyéves korukig azokat a gyermekeket is, akik az iskolai oktatás folyamán veszítették el látásukat, vagy mint vakok nyilvános iskolában, esetleg magánúton végzik tanulmányaikat.

A felvételi kérvényhez szükséges nyomtatványok az intézet igazgatóságától díjtalanul szerezhetők be.

Növendékeinket az intézet az oktatási idő alatt a szükséges polgári ismereteken kívül tehetségüknek megfelelően gyakorlati pályára (zenei, ipari) kiképzi. Ha a szülő szegénységét hatóságilag igazolja, akkor gyermekük felvétele és oktatása ingyenes. A kérvényeket a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz intézve május 1-ig kell a Vakok József Nádor Kir. Országos Intézete igazgatóságánál (Budapest, XIV., Ajtósi Dürer-sor 39. Telefon 296—911) benyujtani.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye Közigazgatási Bizottsága.

Szám: 1370/1939. kb.

Hirdetmény.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közigazgatási bizottsága közhirré teszi, hogy a m. kir. Államvasutak dunaföldvár—solti vágánya céljaira Solt község határában szükséges ingatlanok kisajátítási tervei Solt községházánál közszemlére kitétettek s a tárgyalás határnapja ugyanott 1939. évi március hó 24-én d. e. 10 órájára kitüzetett, mely alkalommal a kiküldött bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha a tárgyalásra a kisajátítást szenvedő birtokosok közül egy sem jelennék meg s hogy a megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs.

Kelt Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye közigazgatási bizottságának nevében elnökileg Budapesten, 1939. évi február hó 28-án.

Fáy István s. k.
főispán, mint elnök.

Ukrán terroristák féktelen terrorja sanyargatja Ruszinszkó őslakóit

A Ruszinföldről érkező menekültek elbeszélése szerint az ukránok a csehekkel

végső leszámolásra készülnek és csak az adott jelre várnak, hogy megtörténjék a régóta esedékes fegyveres összecsapás.

A ruszin nép hangulata pedig a csehek és az ukránok ellen fordult és egyre erőteljesebben hangoztatják, hogy *nem akarnak maguk felett idegen uralmat.* Nagyszőllősről érkezett hirek szerint a városban a nyugtalanság nagy mértékben fokozódik. A határon átmenekült ruszinok

a katonai hatóságok és a csendőrség sorozatos terrorcselekményeiről számolnak be.

Az utóbi napokban cseh-szlovák katonai alakulatok és ukrán terroristák *összefogdosták a ruténeket és a magyarokat, akiket súlyosan bántalmaztak.* Ugyanakkor

összefogdosták azokat is, akik az utcákon magyarul beszélnek.

Az engedélyezett gyűlésekről Szics-gárdisták hurcolják el a részvevőket

Mint munkácsi tudósítónk jelenti, az agyonsanyargatott ruszinok egyöntetűen mondják, hogy *az egész Ruszinföld gazdasági helyzete katasztrófálissá vált.* Az élő állatnak piac hiányában egyáltalán nincs ára, viszont *ruhanemű egyáltalán nem kapható.* Az elsőrangú közszükségleti cikkekben, így például sóban és kenyérben igen nagy hiány mutatkozik. Elmondották azt is, hogy

a Szics-gárdisták vasárnap éjjel a Kárpát-Ukrajnához tartozó munkácsi temetőnél megtámadták a szolgálatot teljesítő cseh határőröket, akiktől két géppuskát és több fegyvert zsákmányoltak.

A lefegyverzett cseh katonák erősítést kértek és üldözőbe vették a fegyverrabló ukránokat és *formális csata fejlődött ki a Munkács fölötti erdőségekben. A két napig tartó harc után végre sikerült az ukránokat elfogni és Szolyvára szállitották őket.*

A magyar gondolat a húsz éves cseh rabság után is ma ép úgy él a ruszin völgyekben, hegyekben, mint Rákóczi idejében. Az agyonsanyargatott ruszinok minden alkalmat megragadnak arra, hogy ellenállást fejtsenek ki az őket elnyomó csehekkel és ukrán terroristákkal szemben.

Élénken figyelik a szlovákiai eseményeket is és ennek nyomán a Ruszinföld több helységében a magyarokkal összefogva gyűléseket akartak tartani. Verbősz községben szintén ilyen gyűlést készítettek, a szabályoknak megfelelően, megtartására engdélyt kértek.

Az engedély megadása után a község nagyvendéglőjében összegyült ruszinokat és magyarokat cseh csendőrök letartóztatták és magukkal hurcolták.

Általános felháborodást keltett, hogy a letartóztatottak között van *Szüle* Sándor 82 éves református lelkész, 34 éves Endre fia, *Balogh* Pál és felesége, *Rózsa* Sándor és leánya, Amália.

Az agg református papot arra akarták kényszeriteni a csendőrök, hogy gyalog menjen Nagyszőllősre.

Amikor az idős ember, aki járni is alig bir már, tiltakozott a csendőrök parancsa ellen, megragadták és puskatussal összeverték. A református papot súlyos sebekkel borítva kocsin vitték be mégis Nagyszőllősre.

Letartóztatták az eperjesi szlovák és magyar vezetőket

Egyébként ukrán Szics-gárdisták és cseh sorkatonaság között minduntalan vannak összetüzések. A Husztról érkezett híradások szerint a Szics-szervezet emberei kedden délelőtt megrohantak egy cseh katonai anyagraktárt, ahonnan nagymennyiségű fegyvert, lőszert és kézigránátot raboltak el. A csehek erre erős karhatalom kiküldésével válaszoltak és egy század csendőr érkezett Királyházára. Átkutatták a csendőrök a Szics-laktanyát és gépuskákat, fegyvereket és lőszert koboztak el a gárdistáktól, majd többet letartóztatak közülök.

A Ruszinföldön észlelt forrongások már átterjedtek Eperjesre is, ahol az elmúlt nap folyamán a cseh hatóságok őrizetbe vették a Hlinka-gárda valamennyi vezetőjét, a szlovák társadalmi élet igen sok vezető emberével együtt,

Annak ellenére, hogy az Eperjesen élő magyarság mindeddig csendesen figyelte az eseményeket, a cseh hatóságok még *az eperjesi magyarság vezetőit is, számszerint harmincat szintén őrizetbe vettek.* Közöttük van *Both* Tamás, a volt Magyar Nemzeti Tanács elnöke, *Szepesházy* Bertalan és még több más eperjesi közéleti magyar szereplő. Itt a Hlinka-gárda és a cseh katonaság között véres összeütközésre került a sor.

A cseh katonaság sortüzet adott a tüntető Hlinka-gárdistákra, mire a gárda fegyveres tagjai is puskatüzzel válaszoltak.

A jelentések szerint az összeütközésnek több halálos és kilenc súlyosan sebesült áldozata van.

Páris, március 14.

Az Agence Radio jelenése szerint semmi o sincs annak feltételezésére, hogy Németország katonai erőszakkal akar beavatkozni a cseh-szlovákiai fejlemények irányitásába.

Az Agence Radio középeurópai helyzetjelentése nagy jelentőséget tulajdonit Beck lengyel külügyminiszter vasárnap elhangzott nyilatkozatának, amely szerint Lengyelország nem hajlandó lemondani arról a követeléséről, hogy közös határa legyen Magyarországgal. A lengyel kormánynak úgylátszik már vasárnap az volt az érzése, — teszi hozzá az Agence Radio — hogy ennek a követelésnek a megvalósitása most már rövidesen lehetségessé válik.

Csütörtökön folytatja a Ház a zsidójavaslat vitáját

A képviselőház ma nem tartott ülést, de a politikai élet ma is igen mozgalmas. *Teleki* Pál gróf miniszterelnök már kora reggeltől dolgozószobájában folytat tanácskozásokat. Tegnap estére teljesen felgyógyult *Csáky* István gróf külügyminiszter, elhagyta a szanatóriumot és

ma reggel felkereste Teleki Pál miniszterelnököt, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

E megbeszélés után délelőtt tíz órakor gazdasági miniszteri értekezlet volt a miniszterelnöknél, amelyen *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, *Teleki* Mihály gróf földmivelésügyi miniszter és *Kunder* Antal ipari és kereskedelmi miniszter vettek részt. Délben félegy órakor

ruszin küldöttség jelenik meg a miniszterelnöknél Sztojka püspök és Illés József országgyülési képviselő vezetésével.

A képviselőház *csütörtökön folytatja ismét munkáját.* Az ülést tizenegy órára hivták össze, amelyet megelőzőleg féltizenegy órakor a Magyar Élet Pártja a parlamentben értekezletet tart, hogy a zsidójavaslat további tárgylásával kapcsolatos kérdéseket megvitassák. A zsidójavaslat általános vitáját hétfőn este lezárták, de *Rupert* Rezső, mint a kisebbségi vélemény előadója, még fel akar szólalni.

Az ő beszéde után kerülhet sor névszerinti szavazásra, amelyet eredetileg a többségi párt akart kérni, miután azonban az ellenzéken is megmozdultak, az a vélemény alakult ki, hogy helyesebb, ha hagyják, hogy az ellenzék kérje.

mert így legalább *nemcsak szükebb politikai körök, hanem az egész nemzet kövélménye előtt dokumentálódni fog: kik azok, akik a zsidójavaslattal szemben foglalnak állást.* Déltájban kerülhet sor a névszerinti szavazásra, melynek megtörténte után nyomban megkezdik a részletes vitát. Értesülésük szerint, ha a részleteknél úgy látnák, hogy az ellenzék nemcsak az egyes módositási indítványok megindokolásárar szorítkozik, hanem új vitát kíván provokálni, akkor kormánypárti oldalon előreláthatólag felvetődik a tizenkétórás ülés tartására vonatkozó indítvány. Mindenesetre a cél az, hogy a javaslatot most már minél előbb véglegesen letárgyalják.

Páholyból

1.

A leghíresebb alpinista zeneszerző volt Karlowitz Mieczyslaw. A lengyel komponista életének legnagyobb részét a Tátrában töltötte, ahol társaival együtt versenyben mászta meg a legmagasabb csúcsokat. Ott is van a sírja, egyik kirándulása alkalmával érte a végzetes szerencsétlenség. Karlowitz egyike volt a nagy lengyel zenei négyesnek, az új szimfónikus muzsika négy lengyel megteremtőjének. Tittelberg, Rozycki, Szimanowski és Karlowitz emelték a lengyel muzsikát a mai magaslatára. Karlowitz Urbantanítvány volt, a varsói zenetársaság igazgatója. Egyik legérdekesebb szimfónikus költeménye az „Álarcosbál-jelenet", amelyet a hétfői lengyel-esten bemutatnak a filharmonikusok.

2.

A Magyar Színház egyik rokonszenves tagja tizenhatévi házasság után hír szerint elválik a férjétől. A színésznő ura hosszabb ideig Pesten volt szerződésben, de nemrégen vidéki társulathoz került. A békítési kísérletek erélyesen folynak, senki sem akar belenyugodni, hogy a hosszú és boldog házasság így érjen véget. Remélhetőleg nem is lesz semmi a válásból.

3.

Aureliano Pertile, a neves olasz tenorista áprilisban vendégszerepel nálunk. Az Othelloban és az Álarcosbálban lép fel.

4.

Kevesen tudják, hogy a Theremin-éterhangszer, amelyet a napokban a Zeneakadémián és tegnap délután a rádióban mutatott be Bigelow-Rosen asszony, nem az első a villamoshangszereknek ebből a fajtájából. A Filmirodában dolgozik az éterhangszer tulajdonképeni feltalálója, aki két évvel megelőzte Theremint. Igaz, hogy teljesen más rendszerű ez a villamos hangszer, amely a „Martinophon" nevet viseli. Feltalálója tizenkétéves korában már tisztában volt az éterhangszer elméletével. Neve Martin Djemil, már hosszabb ideje működik Magyarországon, mint a Filmiroda hangmérnökének asszisztense. Megtanult magyarul is. A „Martinophon" két évvel előzte meg a Theremin-féle éterhangszert.

Nagy sikere volt a Bánk bán-opera pécsi díszelőadásának

Pécs, március 14.

A *Turul Szövetség* pécsi kerülete, a város és a vármegye vezetőinek védnöksége alatt hétfőn este nagysikerű díszelőadást rendezett a *pécsi Nemzeti Színházban*, a márciusi szabadságünnep alkalmából. A *Turul Szépmíves Céh* operaénekeseinek vendégszereplésével a *Bánk bánt* adták elő. A zenekar a *Himnuszt*, majd a *Turul* indulóját játszotta, utána pedig *Mestyán* Rezső a *Talpra magyart* szavalta el.

A nagysikerű előadáson a címszerepet *Pilinszky* Zsigmond, Melindát *Szabó* Ilona, Gertrudot *Máthé* Jolán, Biberachot pedig *Mályi* Győző énekelte. Igen nagy sikere volt még *Köblös* Józsefnek és *Szirmay* Reginaldnak is. A színházat zsúfolásig megtöltő elökelő közönség melegen ünnepelte a szereplőket és *Karácsonyi* István karnagyot.

Meghalt dr. Boytha József, a Nemzeti Színház v. főorvosa

A Nemzeti Színház közszeretetben álló volt főorvosa, dr. Boytha József tegnap reggel elhúnyt. Nyolcvankilenc évet élt meg jó egészségben. Három évvel ezelőtt vonult vissza a munkától. A nemzetiszínházi tagok rendkívül szerették a kedves modorú öreg főorvost, aki még visszavonulása után is be-bejárt a színházba és megnézte régi pácienseit. Temetésén résztvesz a Nemzeti Színház igen sok tagja.

FALSTAFF

Verdi vígoperájának felújítása az Operaházban

A főszereplők: TAMAS ILONKA, PALLÓ IMRE, GERE LOLA, LAURISIN LAJOS

Életének hetvenkilencedik évében, ebben a magas patriárkakorban, reszkető kézzel, de csodálatosan éber, friss és messzevilágító szellemmel fejezte be a *Falstaff* partituráját Verdi, minden idők egyik legnagyobb zenei lángelméje, aki ebben a munkájában érkezett el shakespearei magaslatokra, megkoronázván ezzel az alkotásával hatalmas ívü életművét.

Verdi egészen új formanyelvet alakított ki ebben a dalmüvében, amelyben a zenei jellemzés, a melódiák magasrendü ihletettsége és nemes vonalvezetése, a hangszerelésnek páratlan könnyedsége olyan messzetekintő, új utakat nyitott meg, hogy nem csodálkozhatunk azon, Toscanini interpretáló lángelméje kellett ahhoz, hogy rádöbbentse az olasz nemzetet: milyen csodálatos, kimagasló és kiaknázhatatlan szépségü Verdinek ez az utlosó alkotása.

Nálunk is, *Failoni* kitünő betanitása ellenére, mérsékelt érdeklödéssel került müsorra hosszú éveken keresztül ez a remekmü. Kétszeresen hálásak lehetünk tehát az Operaház igazgatóságának, hogy most a zenei, rendezési, díszletezési beállitás szinte tovább nem fokozható tökéletességével és ragyogó szereposztással, az igazi nagy tömegsiker útjára inditja ezt a bölcs humorral telitett, végig sziporkázóan szellemes, a lángelme ragyogásában tündöklő zenei tragikomédiát, amelyben a legmagasabb egységben fonódik össze zene és szöveg.

Az előadás lelke ismét *Failoni* vezénylése. Nincs ma Toscaninin kívül dirigens, aki ezt a kései Verdi-muzsikát olyan kongeniális megértéssel, nagyvonalú drámai érzékkel tudná tolmácsolni, mint *Failoni*. A partitura minden hangja ott lobog idegszálaiban és maradéktalanul vetiti elénk a bölcseségnek, iróniának, humornak, emberszeretetnek, megértésnek és lirai melegségnek ezt a varázslatos költészetét. Övé az oroszlánrész a felújitás sikerében, de ugyanekkor a legnagyobb elismerés hangján kell irnunk *Rékai* András minden részletre kiterjedő figyelmü, invenziózus, lelkesen átélt rendezéséről is. *Rékainak* ez talán eddig a legjobb rendezői munkája, amely koncepciójában és a kivitelezés stilusában egyaránt kitünő. Ugyancsak döntő részesei a sikernek *Oláh* Gusztáv szebbnél-szebb színpadképei. Különösen az utolsó, erdei kép megragadó poétikus szépségében.

A régi szereposztásból megmaradt *Pallói* Imre énekben-játékban magasrendü, mesterien mintázott Fallstaff-ja, mellette az újabb gárdából *Hámory* Imre remekbe mintázott Fordját, *Tamás* Ilona ragyogóhangú Annuská-ját, *Dobay* Livia, *Gere* Lola, *Komáromy* Pál, *Sárdy* János, *Laurisin* Lajos és *Szilvássy* Margit kitünö alakitását kell megdicsérni.

Ez a felújitás Operaházunk hosszú idők óta az egyik legjobb, legkiegyensúlyozottabb, legmagasabbrendüen müvészi teljesitményét jelenti.

TÓTH DÉNES

Ákom Lajos — a jazz-zongora mellett

A híres orgonamüvész, egész sereg komoly és értékes kompozició hőse egy időre átrándult a jazzmuzsika területére. Kint a Filmiroda mütermeiben napok óta folynak a legújabb magyar hangosfilm, a *„Nem loptam én életemben"* felvételei s akik a fülbemászó, melodikus vagy pattogóan ritmikus slágereket hallják felvétel közben, azok — ha egyébként nem tudnák — bizonyára nem is sejtik, hogy ezeket a remek számokat *Ákom* Lajos szerezte. A pesti jazz-komponistákat valósággal legaloppozza *Ákom* az új magyar filmben, már a díszletmunkások is az új film slágereit fütyülik. Pedig még csak most kezdték el a zenés jelenetek felvételeit.

Francia film — Budapestről

Ha külföldiek Budapestről eddig filmeket készitettek, ezek a filmek Magyarországot, vagy Budapestet kiöltözötten és képeslapszerüen mutatták be. Nem láttuk eddig azokat a kicsiny és mindennapi momentumokat, amelyek a hétköznapi életet jelentik. A franciák első magyarországi filmje az „Egy pesti éjszaka", az első magyartárgyú külföldi film, amelyben nem használták fel az elkoptatott sablonokat. Budapestet a budapesti ember szemével, a vidéket a vidéki ember szemén keresztül mutatják be. Henry *Decoin*, a film rendezője, kitünö érzékkel kereste ki ezeket az apró jellegzetes vonásokat. Danielle *Darrieux*, a franciák legbájosabb francia színésznője sem hajszolja a minden áron való magyarosságot és éppen ezért a legkitünöbb kispolgári magyar asszony alakitását nyújtja. Hasonlót eddig még külföldi színésznötöl nem láttunk.

William Powell visszavonul a filmezéstől

William Powell már több mint egy éve nem szerepelt filmen. Sokáig betegeskedett, több operáción ment keresztül és az elmúlt évben többet volt a szanatóriumban, mint szanatóriumon kívül. Legutóbb két hónappal előtt is súlyos operációnak kellett magát alávetnie. Az operációk azonban nem állították helyre egészségét. Különben is Jean Harlow tragikus halála lelkileg teljesen összetörte. A szőke sztár halála óta, akihez szoros baráti kapcsolatok füzték, William Powell idegroncs lett. Ezen sem az idő, sem pedig az operációk nem tudtak segíteni. Ezért elhatározta, hogy többé nem fog filmezni. William Powell most negyvenhat éves. Második felesége Carrola Lombard volt, akitől három évvel előtt vált el. Ha nem másitja meg elhatározását, Amerika William Powellel egyik legrokonszenvesebb színészét veszíti el.

Gépcsere akció
„FOTO SOMMER"-nél
IX., Ráday-utca 2. Tel.: 186-278
Második alkalmivétel jegyzékünk megjelent

Szerda és vasárnap d. u. is: Esti átképzés: Komédia

CORRIGAN

aki tévedésből átrepülte az Óceánt, mégis filmszinész lett

Mint emlékezetes, tavaly egy ócska repülőgépen *Douglas Corrigan* amerikai pilóta átrepülte az óceánt. Newyorkból indult el és Irország partjain szállt le. Az óceánrepülésre nem volt engedélye. Megérkezése után kijelentette, hogy az Óceánt *tévedésből repülte át*, mert tulajdonképpen Kaliforniába akart repülni. *Douglas Corrigan* a bravuros repülés után és a még bravurosabb füllentés után az egész világon, főleg pedig Amerikában *nagyon népszerü ember lett*. Amikor visszatért Amerikába, még *nagyobb fogadtatást rendeztek Newyorkban a számára, mint amikor Lindberghet fogadták*. Az amerikai statisztikusok kimutatták, hogy *két tonnával több konfettit szórtak az utcára* a newyorkiak ezen a fogadtatáson, mint amikor az első óceánrepülőt ünnepelték.

A csikágói *„Hazugok klub"*-ja disztagjává választotta és kikiáltotta *a hazugság világbajnokává*. Természetesen az amerikai filmgyárak azonnal szerződési ajánlatokkal hálmozták el. A világbajnok azonban kijelentette, hogy *semmi körülmények között sem fog filmezni*. Ugy látszik azonban, hogy *Corrigan megint tévedett* és a Floyds Bennet-i repülőtér hangárjai helyett a hollywoodi studiókba ment tévedésből, ahol Greta Garbo helyett *tévedésből* róla készitettek filmet. Egy hollywoodi hir szerint ugyanis elkészült az a film, amely *a kalandos repülés történetét eleveníti meg, Douglas Corrigannal a hazugság világbajnokával a főszerepben*. Mivel Corriganről van szó, el lehetünk készülve arra, hogy a filmje levetitésénél nem is öt látjuk a vásznon, mert „tévedésből" — *egy másik filmben játszotta a főszerepet*.

Engadini kaland

A svájci Alpok havas lejtőinek tündéri világa, téli sportok paradicsomának változatos és tarka élete elevenedik meg a vásznon Louis *Trenker* hatalmas filmjében, az Engadini kaland-ban. A főszereplő, Louis *Trenker*, aki egyben irója és rendezője is a filmnek, egy si-oktatót játszik, aki az engadini sielőknek kedvence lesz szókimondó természete és bájosan nyers modora révén s egyik érdekes kalandból a másikba sodródik. A film meséje mindvégig érdekes, lekötí a nézőt, mégis úgy érezzük, hogy inkább csak keret a hó igazi birodalmának bemutatására. A hegyóriások, a köztük elhúzódó gleccser-rengetegek, ezer szépsége tárul a nézö szeme elé, a sielők félelmetes lesiklásai, hatalmas ugrásai, hátborzongatóan merész kalandjai egymást váltogatják. Van két jelenete a filmnek, amely döbbenetesen szép. Az egyik elinduló és szemünk előtt eldübörgő lavina, a másik Louis Trenkernek egy mély gleccserszakadékba történő zuhanása. Mind a kettőt olyan technikai bravurral oldották meg, amilyenre alig láttunk még példát. A filmnek a bemutatón óriási sikere volt s a nézök többször nyiltszini tapssal jutalmazták a színészek remek játékát.

LOUIS TRENKER
legújabb sifilmjében, az „Engadini kaland"-ban

Legújabb kép Pozsonyból

*

Lovasrendőr-kordon zárja el azt az utcát, ahol óriási tömeg tüntet a megszállt Hlinka-gárda-székház előtt

Meghalt a gázöngyilkos Fabriczky Andor

— A 8 Órai Ujság tudósítása —

Szombaton fedezték fel *Fabriczky* Andor gyáros öngyilkosságát. A jómódú, ismert budapesti gyártulajdonos a Gizella-úti gyártelepen lévő villájában kinyitotta a világítógáz csapját és már eszméletlen volt, amikor megtalálták. Vasárnap beszállították a Fasor-szanatóriumba és orvosi kezelés alá vették. De a leggondosabb orvosi ápolás sem tudott már segíteni rajta: Fabriczky Andor ma reggel 9 órakor meghalt. Halála nagy részvétet keltett mindenütt. A gyáros búcsúlevelet nem hagyott hátra, hozzátartozói azonban azt beszélik, hogy a zsidótörvény nagyon elkeserítette, valósággal búskomorrá lett és valószínűnek tartják, hogy emiatt határozta el magát végzetes tettére. A rendőrség most tovább folytatja a nyomozást az öngyilkosság hátterének pontos felderítésére.

Csáky István a miniszterelnöknél

Gróf Teleki Pál fontos tanácskozásai

— A 8 Órai Ujság tudósítása —

A miniszterelnökségen ma délelőtt igen fontos tanácskozások voltak. Már korán reggel megjelent gróf *Teleki* Pál miniszterelnöknél gróf *Csáky* István külügyminiszter, aki ugyan még állandó orvosi ellenőrzés alatt áll, de már *bejár hivatalába és átvette a külügyek intézését.* Csáky külügyminiszter közel *egyórás tanácskozást folytatott Teleki Pál miniszterelnökkel,* majd tíz óra után gazdasági miniszteri értekezlet kezdődött a Szent György-téri palotában. Az értekezleten gróf Teleki Pál miniszterelnökön kívül részt vett *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, gróf *Teleki* Mihály földmivelésügyi miniszter és *Kunder* Antal iparügyi miniszter. Fél 1 óra után a miniszterelnök *a magyarországi cuszinok küldöttségét fogadta.* A küldöttséget *Illés* József országgyűlési képviselő és *Sztojka* püspök vezette.

Kunder kihallgatása a kormányzónál

Ma délelőtt *Kunder* Antal ipar- és kereskedelemügyi miniszter kihallgatáson jelent meg *Horthy* Miklós kormányzó előtt. A miniszter a tárcája keretébe tartozó kérdésekről tájékoztatta az államfőt és kihallgatása több mint egy óra hosszat tartott.

— **Kecsketej-rekord Newyorkban.** Newyorkban *feltünően terjed a kecsketejfogyasztás.* A tejtermelők szövetségének legújabb kimutatása szerint naponként 750 liter kecsketejet szállítanak Newyorkba és a város mellett *rövid idő alatt három kecsketejgazdaság alakult,* amely alig tudja a rohamosan növekvő keresletet fedezni.

Főorvos úr! Beteglátogatásnál gyógyszeradagolást, diétaelőírást, lázmérést a MINERVA ORVOSI ELŐÍRÁS tömbön végezzen
MINERVA PAPIRHÁZ Kossuth Lajos-utca 20.

„1939 kritikus év, ha megússzuk, biztosítva van a béke"

Beszélgetés Usborne angol altengernaggyal

— A 8 Órai Ujság tudósítása —

Usborne angol altengernagy a Szellemi Együttműködés és a *Hungarian Quartely Társaság* meghívására Budapestre érkezett. A szikár, ősz hajú, fiatalos megjelenésű, elegáns viceadmirális már járt Budapesten 1918-ban és 1919-ben, amikor az angol dunai flotilla parancsnoka volt. Hat évvel ezelőtt vonult nyugalomba és azóta értékes publicisztikai tevékenységet fejt ki. Külpolitikai tanulmányai előkelő helyet biztosítottak részére az angol szellemi életben és a British Council tagjává választották.

Az altengernagy fogadta a *8 Órai Ujság* munkatársát. Először a British Council szervezetéről és célkitűzéséről intéztünk hozzá kérdést.

— A British Council — mondotta — olyan egyesülés, amely szellemi kapcsolatokat igyekszik teremteni külállamokkal. Elnöke *Lloyd George,* legfőbb védnöke maga az *angol király.* A British Council arra törekszik, hogy a külföldi közvéleményt tárgyilagosan tájékoztassa az angol viszonyokról, ugyanakkor az angol közvéleményt is megbízható információkkal igyekszik felvilágosítani. De tévedés volna azt hinni, hogy az egyesülés működése bármilyen vonatkozásban is propagandisztikus jellegű lenne.

A beszélgetés során még ezeket mondta:

— *Anglia tudvalévőleg példátlan arányú fegyverkezést folytat, de ennek nincs semmi támadó célzata és kizárólag arra szolgál, hogy Anglia válságos pillanatokban annál döntőbben léphessen fel a béke megmentése érdekében.*

— Mostani tanulmányutam folyamán jártam Hollandiában, Romániában s azt tapasztaltam, hogy

most egész Európa a háborútól való félelem pszichózisában él.

Nekem az a véleményem, hogy 1939. év még kritikus esztendő, de

ha sikerül ezt az évet háború nélkül megúsznl, akkor a béke jó időre biztosítva lesz.

Elsősorban a nagyhatalmak békés megegyezésére van szükség s ezzel kapcsolatban majd orvoslást nyernek a kis államok sérelmei is.

Az altengernagy ma délután fél 6 órakor nagy érdeklődéssel várt előadást tart a Pesti Színházban „Ipar- és nemzetvédelem Angliában" címmel.

(v. m.)

Szüllő Géza beszél a budai Vigadóban

A keresztényszocialisták ma, március 14-én este 7 órakor a budai Vigadóban nagy márciusi ünnepséget rendeznek. Az ünnepi beszédet *Szüllő* Géza felsőházi tag mondja. Felszólalnak *Tóbler* János országgyűlési képviselő, *Rohály* János vasmunkás és *Lillin* József főtitkár. Minden magyart szívesen lát a rendezőség.

— **A vakbélgyulladás veszélye elleni védekezés egyik hatásos módszere** abban áll, hogy az ember a beleit hetenként legalább egyszer a természetes „Ferenc József" keserűvízzel — reggel éhgyomorra egy pohárral — alaposan kitisztítja. Kérdezze meg orvosát.

EZÜST KÉK RÓKÁK KEPPEK rendkivül olcsón! Schmideg szűcs, IV., Párisi-utca 3.

A hercegprímás elindult Rómából

Róma, márc. 14.

(A 8 Órai Ujság tudósítása)

Dr. *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímás, aki a pápaválasztással kapcsolatosan közel egy hónapot töltött Rómában, kedden reggel 8 órakor visszaindult Budapestre. Búcsúztatására a pályaudvaron megjelentek vatikáni és kvirináli követeink vezetésével mindkét követség tisztviselői kara, *Luttor* Ferenc apostoli protonotárius, a Vatikán és a pápai udvar képviselete, a Rómában élő magyarok közül igen sokan, akik mind lelkesen ünnepelték a hazájába visszatérő magyar bíboros egyházfejedelmet. A vonat a Himnusz hangjai között gördült ki a hatalmas pályaudvarról és a közönség lelkes kendőlobogtatással búcsúzott a hercegprímástól.

LÁBBÁNTALMAK végleg megszünnek. Egyszerű, mint az A. B. C.

Ime, az utolsó évszázad legnagyobb jelentőségű felfedezése a lábbántalmak gyors megszüntetése terén. Kiváló orvosok Saltrat Rodell név alatt világhírű források eredeti sóalkatrészeit kombinálták. Fájós lábak, gyötrő tyúkszemek nem kínozzák többé. Oldjon fel Saltrat Rodell-t meleg vízben — elegendő, ha tejszerűvé válik. Amint lábait ebben az oxigénes gyógyfürdőben áztatja, a fájdalom kisziváro gó, dagadt lábaiból és bokájából. A megkönnyebbülés úgyszólván villanatnyi. Vége a püffedtségnek. A vöröses, felrepedezett bőr és a lábujjak közötti csúnya, kellemetlen illatú hártyák helyrejönnek. Hogy lábai gyorsan rendbejöjjenek, még ma szerezzen be egy csomag Saltrat Rodell-t gyógytár, drogéria vagy illatszertárban. Ára jelentéktelen.

FONTOS KÖZLÉS: 10.000 propagandacsomagot árusítunk 30 fillérenkint. Vegyen egyet Ön is és próbálja ki. Takarékossági szempontból szerezze be a rendes formátumokat, vagy a nagy családi csomagot.

SZINHÁZ • MOZI • MŰVÉSZET

Meghalt Boytha József,

a Nemzeti Színház öreg „doktor bácsija"

Tegnap délelőtt meghalt dr. *Boytha* József, a Pázmány Péter Tudományegyetem aranydiplomás orvosa, a *Nemzeti Színház* főorvosa.

*

Boytha József, a kedves, ősz doktor nagyon-nagyon öreg volt. Már a Nemzeti Színház hőskorában orvosa volt a színháznak, együtt kezdte a már azóta nagyrészt elköltözött „nagyokkal" s hosszú-hosszú évek során nem a ridegen és hivatalosan hangzó „főorvosa" lett a Nemzetinek, hanem háziorvosa, akit senki másként, mint „Boytha bácsinak" nem hívott. Egész életét a Nemzeti Szinház tagjainak gyógyításával töltötte, mindenki hozzászaladt kis panaszaival, amelyek bizony sokszor, legtöbbször, lelkiek voltak. Igazi „doktor bácsi" volt, akinek a közelében mindenki menedéket kereső gyerekké vált s hányszor, hányszor nem receptre, hanem vígasztaló szóra, bölcs tanácsra volt szüksége annak, aki hozzáfordult. És Boytha bácsi egy életen át írta föl az orvosságot és osztotta a jó szót. Oktatott, bírált — és milyen finom műveltséggel! — segített, gyógyított és utóbbi éveiben — emlékezett. Egész sereg derűs és fátyolos színházi emléke volt a színházról, színészekről. Ezeket ápolgatta Rákóczi-úti lakásán, a Nemzeti Színház tőszomszédságában, fényképek, plakettek, babérkoszorúk között. Kicsit színész is volt, mint mindenki, aki életét színházak táján, színészek körében tölti. S halálával nemcsak egy kiváló orvos, hanem a régi világ, a régi Nemzeti egy része is meghalt.

*

A Nemzeti Színház homlokzatára tegnap kitették a gyászlobogót, jelezve, hogy dr. Boytha József a színház halottja. Temetése holnap, szerdán délután 4 órakor lesz a Kerepesi-temetőben.

Magyarországon készült az új Darrieux-film

Vicky *Baum* írta Danielle *Darrieux* új filmjét, amelynek főérdekessége, hogy *Magyarországon játszódik, itt is készült felvételeinek jórésze, még pedig Tállyán és Budapesten.* Erről tanuskodik a címe is: *Egy pesti éjszaka*, és fővárosunk ismert részeinek felvillanó képei mellett magyar néprajzi jellegzetességeket is felsorakoztat a Darrieux-filmek híres francia rendezője: Henry *Decoin.*

A kis magyar községet nagy szerencse éri: ezentúl itt is meg fog állni a pesti gyors. Az állomásfőnök, a „szolgálat" buzgó rabja, fontosságának tudatában feszes vigyázzban szalutál a vonatnak, fiatal felesége pedig, a merengő flók-Bovaryné, álmodozva néz a tovarobogó vonat után, amelynek egyik ablakából mintha egy elegáns férfi intett volna üdvözletet feléje. Nemsokára neki magának is Pestre kell mennie valami örökségi ügyben s még aznap vissza is akar jönni, de lekési a vonatot. Csak két percet késik, de e két perc miatt végzetes, egész életére kiható szörnyű kalandba keveredik. A falujabeli gavallér, akivel Pesten találkozik, elviszi megmutatni neki az éjszakai világot. Előkelő hotel hallban, mondain bárban fordul meg, sőt egy gyanus kártyabarlangba is kerül és itt találkozik azzal a férfival, vagy csak ő hiszi annak, aki egyszer a vonat ablakából integetett neki. Mintegy hipnotikus álomban követi és nem tudja, hogy nemzetközi gonosztevő hálójába jutott. A rendőrség rajtuk üt, bilincs kerül az asszszony csuklójára és rettentő lelki kínok után, sziven ütötten jut haza falujába a lidérces álomszerű pesti éjszakából.

A drámai kaland hősnője: Danielle *Darrieux*. Ezerszinű szerep, a könnyed derűtől az idegek tébolyult játékáig. A kisváros és a nagyvilági élet alakjainak flauberti rajza mellett ennek a széles ívet átfogó, angyali humort és megrendítő tragikumot magában egyesítő alakításnak emlékét visszük magunkkal a filmből. Egy bizonyos: *Darrieux* valóban a legnagyobbak közül való, akik valaha színházat játszottak.

Uj Ottó a Bánk bán-ban

A *Nemzeti Színház* holnap este, a nemzeti ünnep estéjén, ünnepi előadásban játssza a *Bánk bán*-t. Az előadáson a régi szereplők a helyükön maradnak, csak Ottót fogja más játszani, mert eddigi alakítója, *Ungvári* László a Kamaraszínházban, a Herczeg-darabban van elfoglalva. Az új Ottó a szinház másik kitünő fiatal tagja, *Szabó* Sándor lesz, aki egyetlen próba után „ugrik be" a nehéz szerepbe. Ezt a próbát holnap délelőtt, tehát az utolsó pillanatban tartják. Nem fölösleges megemlíteni, hogy a Bánk bán az idei szezonban másodszor kerül színre, első előadása szeptemberben volt. Vele nyitott a színház.

Nagy sikere volt a ruszin-magyar estnek a Zeneakadémián

A ruszin szabadságnapok első programpontja a ruszin—magyar hangverseny volt a Zeneakadémia gyönyörűen földíszített nagytermében. Ezen a koncerten mutatkozott be az ungvári Verchovina-énekkar, majd *Zilahi-Farnos* Eszter adta elő megzenésített Ady-dalát, a *„Rettegésben a falu"*-t. A művésznőnek olyan nagy sikere volt, hogy ráadásul *Várady* Zsigmondné *„Székely kapu"* című megzenésített versét énekelte el. Az est többi szereplőjét is lelkesen ünnepelte a közönség.

Falstaff

Az Operaház Verdi-reprize

Teljesen új szinpadon, új rendezésben, részben új szereplőkkel került tegnap este közönség elé a „Falstaff". Verdi életének legvégén írta ezt a művét, amelyben egész életének filozofiai tanulságát olyan könnyedséggel és bölcsességgel tárja fel, aminőre csak a legmagasabb rendű humor képes. Az új előadás mintaszerű egyensulyba állította a szinpadot és a zenekart. A szinpad Shakespeare-világ, igazi shakespearei vígjáték, melyből *Rékai* András ügyes kézzel szűrte ki mindazt, ami a világos meseszövés érthetőségét csorbítaná. Eleven és friss az előadás, alig egy-egy ponton lendül csak ki a kissé túlzón karikirozott játék az operai szinpad felsőbbrendűségéből. *Failoni* zenekara finomságában, szinességében, sohasem túlfűtött, de mindig forró tempóiban a legjobb előadásokon is túltesz. *Palló* Imre Falstaffjáról tanulmányt lehetne írni. Benne van minden költői és zenei elképzelés. *Dobai* Livia, *Tamás* Ilona és *Szilvássy* Margit mellett *Gere* Lola humora a legizesebb. *Hámory* Imre énekben kitünő, játéka azonban kissé nyugtalan. *Sárdy* János pompásan fejlődik. Finom izléssel és nagy szinészi tehetséggel vonulnak fel Operaházunk legjobb buffói: *Laurisin* Lajos, *Szügyi* Kálmán és *Komáromy* Pál. *Oláh* Gusztáv szinpada gyönyörű képeskönyv. Külön dicséretet érdemelnek a művészi maszkok. *Lányi* Viktor fordítása is kitünő. *(dr. k. m.)*

Szombathely átszervezte szimfonikus zenekarát

Vasvármegye és Szombathely városának kultúregyesülete teljesen újjászervezte nagymultú szimfonikus zenekarát. A zenekar ma este mutatkozik be *Balassa* Kálmán ny. operai hangversenymester vezénylete alatt a kultúrház nagytermében. Az est szólistája báró *Haupt-Buchenrode* Hedalise, a Bécsben élő kitünő magyar zongoraművésznő.

A mai műsor

OPERAHÁZ: Falstaff (½8). — NEMZETI: Ludas Matyi (½8). — NEMZETI KAMARA: Utolsó tánc (8). — VIG: Grófkisasszony (8). — MAGYAR: Erzsébet (8). — BELVÁROSI: Földindulás (8). — PESTI: Nincs előadás. — VÁROSI: Katinka (8). — ANDRÁSSY SZINHÁZ: Mondj igazat! (8). — ROYAL: Egy bolond százat csinál (½9). — TERÉZKÖRÚTI: A Pódium Kabaré vendégjátéka (9). — KOMÉDIA: Esti átképzés (½9). — ERZSÉBETVÁROSI: Elnémult harangok (½6, ½9). — JÓZSEFVÁROSI: Mezei pacsirta (½6, ½9). — KISFALUDY: Napkelet rózsája (½6, ½9).

A holnapi műsor

OPERAHÁZ: Díszelőadás Ő Főméltósága vitéz nagybányai Horthy Miklós úr, Magyarország kormányzója tiszteletére: Himnusz, A cremonai hegedűs, Pozsonyi majális (½8). — NEMZETI: Bánk bán (½8). — NEMZETI KAMARA: Utolsó tánc (8). — VIG: D. u.: Havasi napsütés (½4), este: Grófkisasszony (8). — MAGYAR: D. u. és este: Erzsébet (½4, 8). — BELVÁROSI: Földindulás (8). — PESTI: Nincs előadás. — VÁROSI: Cigánybáró (8). — ANDRÁSSY: D. u.: Bubus (½4), este: Mondj igazat! (8). — ROYAL: Egy bolond százat csinál (½9). — TERÉZKÖRÚTI: A Pódium Kabaré vendégjátéka (9). — KOMÉDIA: Esti átképzés (½9). — ERZSÉBETVÁROSI: Elnémult harangok (½6, ½9). — JÓZSEVÁROSI: Mezei pacsirta (½6, ½9). — KISFALUDY: Napkelet rózsája (½6, ½9).

Ötletes kacagtató sivígjáték!
Izgalmas fordulatos cselekmény

Szédületes gleccser- és hólavina felvételek
Felejthetetlen sí teljesítmény

Engadini kaland

Irta, rendezte, főszereplője:
Luis Trenker

MA PREMIER:
FORUM

SPORT

Ha dr. Sárosi nem játszhat, Polgár lesz a helyettese

A Hungária husvéti tornacsapata már kész

Kedden kora délután megérkezett a válogatott futballcsapat s közülök már többen megjelentek csapataik délutáni tréningjen. *De csak a mai tréningeken dől el véglegesen, milyen csapatok képviselik a magyar futballt a husvét vasárnapi futballtorna mérkőzéseken.*

A *Ferencvárosban* dr. *Sárosi* kedden nem volt kint a tréningen és így még mindig nem lehet biztosat mondani játékáról. Ha azoban ő nem vállalja a játékot, a Ferencváros már megtalálta a megoldást: *Polgár* fogja helyettesíteni. A csapatba egyébként több mint 11 játékost jelölnek, miután másnap Bécsben szeretnének a zöldfehérek néhány friss játékost szerepeltetni.

A Ferencváros husvéti tornacsapata ez lesz:

Pálinkás (Háda) — *Tátrai, Szoyka* — *Lázár, Sárosi III., Pósa* (Magda) — *Táncos* (Biró), *Toldi, Polgár, Kiszely, Gyetvai* (Kemény).

A *Hungáriában* kedden már teljesen *kialakult a husvéti összeállítás* és a hátralévő teréningnapokat csak a már kijelölt játékosok összeszoktatására fogják fordítani.

A Hungária így áll fel a Wacker ellen:

Szabó Kiss, Biró — Négyesi, Turay, Dudás — Cseh, Vidor, Kardos, Müller, Titkos.

Bécsben is ugyanez a csapat szerepel, de lehet, hogy *Kardost* pihentetik, *Turay* előre jön és *Turán* lesz a középfedezet.

A husvéti futballtorna és különösen a bécsi csapatok vendégjátéka iránt *nagy az érdeklődés és az ülőhelyek iránt olyan nagy a kereslet, mint a válogatott mérkőzések előtt.* A jegyeket *Az Est-lapok* kiadóhivatala elővételben olcsóbb áron árusítja.

RÖVID HÍREK

Budge—Perry 11:1. Budge a 12-ik találkozáson 6:0, 6:4 arányban győzött Perry ellen, aki eddig csak egyszer tudta őt legyőzni.

A profi teniszezők nagy londoni versenyén a német Mislei vezet veretlenül, legutóbb Kozeluhot verte 6:1, 6:3-ra. Tilden kikapott a francia Ramillontól 6:2, 3:6, 6:3 arányban. A Nüsslein—Maskell pár legyőzte a Cochet—Ramillon párt 6:3, 6:2-re.

Gáspár Jenő lesz atlétáink olimpiai trénere, így határozott tegnapi ülésén a MASz sportbizottsága.

MOST JELENT MEG!
Szikvíziparosok
Tanácsadója
A szikvízgyártás gyakorlati munkálataival összefüggő gép- és üzemtechnikai tudnivalók 23 rajzzal
Ki lehet szikvízkészítő iparos és melyek az iparengedély megszerzésének törvényes feltételei?
Ára 5 pengő
Kapható Az Est könyvkereskedésében, Erzsébet-körút 18

Ma este: Magyarország-Olaszország görög-római birkózómérkőzése

Birkózó sportunk az utóbbi években talán *a legállandóbb formát* mutatja az összes sportágak között. *Helsinkire készülő birkózó gárdánk ma este vizsgázik Olaszország ellen* — görög-római stílusban. Legutóbb Firenzében az olaszok győztek, de csak azért, mert *olimpiai bajnokaink helyébe nem tudtunk rögtön megfelelő helyetteseket állítani.* Ma már ott vannak a fiatalok a megfelelő helyeken s *ma este fog kiderülni, hogy méltóan tudják pótolni Kárpáti, Zomborit, Lőrinczet.* Olaszország a birkózásban is — mint minden sportágban — mérföldes lépésekkel halad, kitűnő csapatot küldött Budapestre, amelynek a legyőzése tényleg méltó feladat.

A mérkőzés a *légsúllyal* kezdődik, amelyben mind a két fél fiatal erőt vonultat fel *Liverini* és *Bencze* személyében. Ez a sötét pontja a küzdelemnek. *Pehelysúlyban Giorgi* ellen bízunk a szintén fiatalok közé számító *Tóth* Európabajnokunk győzelmében. *Könnyűsúlyban* már ismét nyílt a küzdelem *Ferencz* és *Magni* között, mind a ketten Berlin után tüntek fel. *Kisközépsúlyban* a nálunk már beérkezett *Sóvári* győzelmét várjuk, bár az olaszok szerint *Fulle* utánpótlásuk legjobbja. *Nagyközépsúlyban* Olaszországot az olimpiai helyezett *Galegatti* képviseli, akivel szemben a mi fiatal, tehetséges *Kovácsunk* csak a zászló becsületéért küzd. *Félnehézsúlyban* az olasz súlyemelő bajnok és rekorder *Silvestri* és a kipróbált magyar harcos, *Riheczky* áll egymással szemben. Pompás küzdelem lesz, amelynek kimenetelét nehéz megjósolni.

Lehet, hogy a nehézsúly fogja eldönteni a mérkőzést, amelyben a stílusos és ruganyos magyar *Bóbissal Donati,* az olasz óriás veszi fel a küzdelmet. Legutóbb Donati győzött, most mi bízunk a hazai közönség segítségével Bóbis győzelmében.

A válogatott mérkőzés *este 8 órakor kezdődik a Városligeti Nagycirkuszban,* ünnepélyes felvonulással és zászlócserével.

A Budapestre érkezett olasz birkózó válogatott kedden délelőtt tiszteltegett gróf *Vinci* olasz követnél, aki megígérte, hogy megjelenik a ma esti válogatott mérkőzésen. Az olasz csapat ezután *megkoszorúzta a Hősök emlékművét,* majd a várost tekintette meg.

Bűnbakkeresés Zürich körül vagy: kik felelősek a Svájctól szenvedett újabb súlyos vereségért

A sportvilágot és a sportközönséget valósággal *megdöbbentette* az, hogy a válogatott futballcsapat ebben az évben immár *ötödik mérkőzését vívta meg anélkül, hogy egyetlen győzelmet aratott volna, ellenben* most szenvedte el *legsúlyosabb vereségét* attól a *Svájctól,* amelyet régebben 18 mérkőzés közül itthon is, Svájcban is *12-szer vertünk meg* és a svájciak csak négy győzelmet tudtak velünk szemben aratni.

Mi a mérkőzés előtt a *Magyarország* hasábjain *rámutattunk nemcsak a csapatösszeállítás hibáira,* hanem arra is, hogy *a válogatott csapat nem győzhet, ha a futballkapitány ujra odaadja a csapatát a jelszógyárosoknak és védekező utasításokkal küldi csatába játékosait.* Nekünk tehát *nem volt meglepetés* a svájci vereség és még súlyosabb gólarányt sem tartottunk volna meglepetésnek.

Természetes, hogy *azok, akik a védekező futballnak a magyar futballra való ráerőszakolásában bűnösek* és több mint tíz éven keresztül egyik válogatott kudarcot idézték elő a másik után, — tekintet nélkül arra, hogy a futballkapitányt *Nádasnak* hívták, vagy *Dietznek* — most ismét *bűnbakot keresnek.*

Tud-e Solti „angol taktikát"?

Mi már szombaton, a mérkőzés előtti megbeszélésünkben megjósoltuk, hogy *Soltit fogják bűnbaknak kikiáltani,* az egyedüli játékost, aki némileg eltérést jelentett a Párizsban és Corkban kudarcot vallott »védekező« együttestől. Igazunk is lett. *A védekező futball hirdetői most tényleg Soltira hárítják a teljes felelősséget* és elfelejtvén saját jelszavaikat, hogy: »legfontosabb a futballban a védelem«, Soltira célozva most megállapítják: »középcsatár nélkül nem lehet mérkőzést nyerni«.

Bár *nem értettünk egyet Solti beállításával* és a középcsatár kérdését mi inkább oldottuk volna meg *Zsengellérrel,* vagy a Kispest csapatában nagy formát mutatott *Nemessel,* a Solti ellen indított hadjáratot éppen olyan *hajszának minősítjük,* mint amilyent a jelszógyárosok annakidején *Móré, Teleki, Cseh, Lázár, Tánczos* vagy *Sárosi* dr. ellen indítottak. Ők mindig arra számítanak, hogy *az emberek elfelejtik azt, amit ők pár nappal előbb irtak,* vagy mondottak, vagy pedig nem olvasták át figyelmesen a mérkőzésen történteket.

Soltival kapcsolatosan ugyanis éppen a védekező futball hívei állapították meg: »*Solti a Phöbusban már teljesen átnyergelt az angol taktikára. Előretolt helyzetében nagyon használna is lehet finom technikája, jó ütemérzéke, az utóbbi időben megnőtt mozgékonysága.*« Ehhez hozzá kell tenni, hogy Solti annak a Phöbusnak a középcsatára, amelyet a jelszógyárosok az utóbbi időben *agyba-főbe dícsértek az »angol futballra« való áttéréséért* és ezt a csapatot Solti irányította. Ha tehát Solti jó a Phöbus védekező csapatában, furcsa lett volna, hogy ne lett volna jó a védekezésre ítélt válogatott csapatban.

De olvassuk el a jelszógyárosok *meccstudósítását.*

Ebből kiderül, hogy *a magyar csapatnak éppúgy 12 gólhelyzete volt, mint a svájci csapatnak.* A gólhelyzetek közül azonban Soltinak csak kettőben volt része. *A magyar gólt hozó labdát ő adta át Dérinek,* már pedig tudjuk, hogy a gól érdeme sohasem a lövőé, hanem az előkészítőé, — az igazi angol felfogás szerint. Ezenkívül *Solti még egy gyönyörű lövést adott le a kapura, mintegy tíz méterről hátrafelé.* A tudósítás szerint is »gyönyörű a mozdulat, sajnos, a labda a jobbsarok mellett suhant el.« Kérdjük ezek után, *mennyiben felelős Solti azokért a labdákért, amiket Szántó, Déri vagy Zsengellér elhibázott,* nem szólva arról, hogy a védekező futball által annyira felkapott *Gyetvai bombalövései teljesen hiányoztak* a svájci mérkőzésen.

Az igazság Soltival kapcsolatban az, hogy *a védekező futball mellett a legnagyobb tudású középcsatár* — legyen az dr. Sárosi György, vagy az osztrák Binder vagy Bican — *sem képes jól játszani.* A védekező utasítások ugyanis 60 méterrel állítják mögéje a középfedezetet és 20—25 méterre maradnak mögötte az összekötő csatárok, *ki lője be ilyen körülmények között a középcsatár által előkészített gólhelyzeteket?* Ezért »égett le« Párizsban és Corkban *Kolláth* is, akit a védekező futball Drake-szerű középcsatárnak tart. Szemtanuk szerint *ő épúgy nem kapott labdát és támogatást, mint most Zürichben Solti.*

Aranyérmet Sárosi III-nak!

Kényelmes szerep volna számunkra *Solti helyett Sárosi III-at bűnbaknak beállítani,* miután róla Zürichben nem kisebb tekintély állapította meg, hogy a mérkőzésen »seholsem volt«, mint Usetty Béla, a Labdarúgó Szövetség elnöke. Mi azonban sem az emberhajszának nem vagyunk hívei, sem pedig nem szoktunk célzatosan bírálni.

Sárosi III. esetében éppen fordítva áll az eset: *ő nem szidást és fejmosást érdemelt volna a Labdarúgó Szövetség vezetői részéről, hanem teljes dicséretet.* Mert ez a fiú, aki még nincs 18 éves, — nagyon helyesen — *nem megy a futballban a saját feje után,* hanem abból kiindulva, hogy »az öregek okosabbak, ők tudják, hogy mit csinálnak« *szigorúan az utasításokhoz alkalmazkodik* és úgy játszik, ahogy neki azt megparancsolják.

Nagyon jól tudjuk, mert láttuk a Ferencvárosban, hogy *Sárosi III. már maga is rájött a védekező játék káros voltára* és ezért a Ferencvárosban régebben már *állandóan követte a csatársorát* és nemcsak passzaival, hanem hatalmas bombalövéseivel is nagy hasznára volt a támadásnak. Ekkor azonban a Ferencváros vezetői neki még azt parancsolták, hogy ő ne maradjon a védelemben, hanem többet legyen elől és támogassa a csatárokat is.

A válogatottban (és a futballderbyn a Ferencvárosban is) fordítva, azt az utasítást kapta Sárosi III., hogy mereven álljon rá a középcsatárra és ne mozduljon mellőle akkor sem, ha az ő csapata támad. Nos: *Sárosi III. ezt a teljesen esztelen, de azért mégis csak magasabb helyről jövő utasítást százszázalékos sikerrel betartotta.* Ezért nemcsak nem érdemelt *szidást* (a feleselésért igen), hanem ellenkezőleg, *dicséretet.*

Arról már *nem Sárosi III tehet,* hogy *ez az utasítás teljesen rossz és a középfedezetnek ez a védekező játéka megbénítja a csatársort* és nincs használna a védelemnek sem. Sárosi III szerintünk nagy szolgálatot tett a futballsportnak, hogy az utasítások ilyen szószerinti betartásával mind a futballderbyn, mind a válogatott mérkőzéseken mindenki előtt, aki nem elfogult, vagy rosszindulatú, *szemmelláthatóvá tette a védekező futball káros és eredménytelen voltát.*

Mi Sárosi III-nak Usetty Béla helyében aranyérmet szavaztatnánk meg, feltéve, ha az ő esetéből le akarja és le fogja vonni a Labdarúgó Szövetség a helyes következtetést.

Svájc „magyar" futballal győzött

Zürich körül pedig a helyes diagnózist *Ambrózi-Auguszlinovits* Pál, a régi idők kitűnő kapusa, aki jelen volt a zürichi mérkőzésen, állapította meg a *Pesti Napló*-ban:

»Az embernek a sajópáholyban ülve az volt a benyomása, hogy *kicserélték a svájci és a magyar futballt: a helvétek játszották a szép kombinációs és tervszerűen felépített futballt és mi a rohamozó, lendületi játékot...* A svájciaknál csatársor játszott, öt pompásan összehangolt, egymást megértő tagból álló együttes. Végeredményben *vereségünket* csatársorunk széteső és nem elég átütő erejű játéka, de főleg *fedezetsorunk helytelen taktikai tagozódású helyezkedése okozta.*«

Ugyanezt állapítottam én meg a párizsi futballvilágbajnokság után *Olaszország játékáról. Ő is magyar futballal vert meg minket.*

Ne bántsuk a játékosokat, nem ők a bűnösök. Sem *Sárosi III.,* sem *Lázár,* sem *Zsengellér* nem a maga játékát játssza már régóta.

Usetty Béla akkor jár el végre helyesen, *ha korbácsot vesz és kikergeti a futball templomából azokat, akiknek soha semmi közük a futballhoz nem volt,* soha futballisták nem voltak, ostoba elméleteikkel tönkreteszik a magyar futballt.

Maholnap *az egész világon »magyar futballt« fognak játszani, csak Magyarországon nem.* Ha saját *futballkapitánya* nem hajlandó ezt észrevenni, akkor *őt is félre kell tenni a furcsa* elméletekkel és azok hirdetőivel együtt.

Dr. Földessy János

Titkok és érdekességek az Operaház színfalai mögött

Roppant kiterjedésű világ, tele rejtélyes rendeltetésű helyiségekkel, az *Operaház, Ybl* Miklós remekműve, amelynek *fantasztikus belső életéről* a nyilvánosság úgyszólván semmit sem tud. Ördöngős masinák húzódnak meg a színpad alatt tizenkét méter mélységig a feneketlen pincékben és a harminchat méter magas zsinórpadláson csodálatos világítási készülékek arzenálja bujik meg.

A közönség, amely a színpadnak csak elenyészően kis részét láthatja, nem tudja, hogy ez a színpad *nagyobb, mint a színház teljes nézőtere.* Az Operaház fantasztikus masinériáihoz tartozik a *beépített elektromos orgona*, a legkülönfélébb süllyesztő gépezetek, a színpadi hatáskeltés leleményes készülékei, van itt tökéletes berendezésű lakatosműhely, víznyomást szabályozó hidraulikus piszton, süllyeszthető, emelhető színpadi tetőzet, tökéletesen felszerelt asztalosműhely, a legmodernebb technika vívmányai szerint felszerelt lámpapark, amelyet tizennégy világosító kezel. A harmincnyolc szakképzett díszletmunkás hozzáértésére jellemző, hogy valamennyien *zenei végszóra dolgoznak.*

Egész kis városrészt láthatna el az Opera műhelytábora, a *varrodák*, a *fodrászműhely*, ahol európai hírű és képzettségű művészek és szakemberek egész légiója dolgozik.

Elemi iskola az Operaházban

A legfelsőbb emeleten középkori fegyverraktárra emlékeztető szobába érkezünk. *Oláh Gusztáv főrendező* rezidenciája, ez a helyiség az operai szcenéria művészi lelkiismerete. Mint a szív kamráiba, úgy tolul ide és úgy árad innen szerte az egész épületen keresztül egy lélekemelő, színpadi képzelet vérkeringése. Innen és ide nyílik a kasirozó-, illetve a mintázóterem, melyben a Don Juan lovas Komturja épül, a Lakmé istenszobrai születnek, a nagy és kis festőterem, melynek színcsodáit osztatlan lelkesedéssel szemléli a közönség. Ugyancsak itt húzódik meg a színház jövője, a féltékenyen őrzött utánpótlás, a *kis táncosnők Állami Elemi Népiskolája.* Rugalmas iskola, melynek tanrendje alkalmazkodik a nap legnagyobb részét gyakorlóteremben töltő gyermekek életrendjéhez.

A zsinórpadlás felső régióiban van a háziszínpad, *méretre pontosan egyezik a lenti színpaddal*, itt nemcsak az énekegyüttes próbál, hanem a zenekar is. A házi színpadnak döntő fontossága van egy-egy operai ujdonság előkészítésénél.

Milyen is az az operai adminisztráció?

A műhelyek labirintusából egyetlen sugárút vezet a színház első emeletén lévő igazgatói szobába. *Márkus* László szobájában születnek a tervek, történnek az első intézkedések. Ebből a szobából indul ki a műsorszerkesztés, amely a színház legfontosabb, mindig egyformán aktuális feladata. A színháznak itt a főütőere. A direktor nem tér ki kérdéseink elől:

— Itthon nem is tudják, milyen nagy érdeklődéssel kíséri egész Európa, szerénytelenség nélkül mondhatnám: az egész világ Operaházunk belső, művészi életét s hányan akarják közelebbről megismerni szervezetünket. Minden héten érkeznek külföldi levelek hivatalos személyek részéről dr. *Csávojszki* Vincéhez, az állami színházak gazdasági főnökéhez, melyben kérik színházunk adminisztrációjának részletes ismertetését. Angliából, Hollandiából, Belgiumból érkeztek utóbbi időben ilyen természetű levelek, de kaptunk már leveleket a világ legkülönbözőbb tengeren túli tájairól. Különösen az izgatja őket, *hogyan tudja az Operaház a közönség zenei érdeklődését ébren tartani*, milyen művészi eszközökkel kötjük meg színházunk számára a felbecsülhetetlen jelentőségű bérleti törzsközönséget!

Két jellemző anekdóta

— A külföldön állandóan megismétlődő kérdésre engedje meg, hogy két kis történettel adjak választ. Mindkét történet a budapesti Opera művészegyüttesének áldozatkészségét igazolja. Firenzében történt a »*Maggio Musicale*« számunkra felette izgalmas tavaszi napjain. Ismeretlenül, felfedezetlenül érkeztünk meg mi magyarok. Fellépésünk után *de Sabata*, a világhírű olasz karmester lázasan toborozta a közönséget: nézzék meg, hogy kell operát játszani, hallgassák meg a magyarokat!

— A másik eset még szemléltetőbb. *Johnson* érkezett Budapestre, a newyorki »Metropolitan« korlátlan hatalmú direktora. Este *Puccini* Bohémélete került színre, az akkori felújítás szereposztásában. Johnsont meghívtam páholyomba, a harmadik felvonás után a nagy Johnson felém fordul: »Milyen alkalomból rendezik a ma esti díszelőadást?« — kérdezte. Alig tudtam megértetni tekintélyes kollegámmal, hogy ez a Bohém, a mi szokványos Bohémünk nem ünnepi, de nem is hétköznapi, hanem az operai ensemble-gondolatban gyökeredző művészetünknek próbaköve. Mi minden este így muzsikálunk, minden este így énekelünk, egyszer szerencsésebb, egyszer kevésbé szerencsés körülmények között. Az az érzésem, hogy Johnson a mai napig sem hisz nekem...

A műsor

— A színház feladata súlyos — folytatja Márkus László. — *Évente átlag hatvan művet szerepeltetünk* a színpadon. Hatvan művet s esti előadásaink száma mindössze 280. A közönségünk ízlése páratlan. Előfordulhat-e vajjon másutt, hogy *Mozart operái közönséges kasszadarabok?* Nálunk ez a helyzet. A Don Juan egy-egy estjére valósággal *elkapkodják* a jegyeket, csakúgy, mint a *Figaro házasságá*-hoz, a *Wagnerek, Beethoven* Fideliója, a klasszikus és romantikus művek, az operai remekművek évről-évre ismétlődő előadásai mindenkor *zajos sikernek* könyvelhetők el.

Wagner után két pihenőnap jár az énekesnek

— Műsorelvünk igen bonyolítja a színház legkényesebb munkáját, a műsorszerkesztést. Jóllehet *két hónapra előre csináljuk a műsort*, tessék tudomásul venni, hogy napról-napra műsort szerkesztünk. A műsorszerkesztés terén állandó ügyeletet teljesít a színház igazgatósága, valamennyi művésze. A műsorszerkesztést megelőzően röviden ismertetnem kell a színház művészeinek munkabeosztásait. Minden előadást, az állandó műsordarabokat is *legalább kétnapi próba* előzi meg, próbák nélkül nincs előadás; a felújításokat, a bemutatókat *hónapokig tartó próbák előzik meg.* A próbák eleinte a gyakorlószobákban történnek a korrepetitor kíséretével, a korrepetitortól vezet az út a háziszínpadra az együttes próbákhoz s a háziszínpadról kerül az előadás a színpadra, ahol az együttes már a zenekarral is találkozik. Állandó egyeztetésre van szükség a *vendégszereplések* miatt, a szerződésekben kikötött terminusok miatt. Gondolnunk kell énekeseink szerződésileg biztosított pihenőnapjaira. Kis ízelítőül elmondhatom, hogy *Wagner után két szünnap dukál az énekesnek, Mozart után egy nap pihenővel is megelégszik.*

— Énektechnikai okok magyarázzák, hogy Mozart-előadás után az énekes játszi könnyedséggel vállalkozik a súlyos Wagner-szerep eléneklésére, *de Wagner után Mozartot énekelni annál kényesebb.* Énekeseink évközben biztosított szabadsága is fontos szempont. Aztán jönnek az előre nem látott események, a műsorra katasztrofálisan kiható véletlenek. *Indiszpoziciók, betegségek, amik szereplőváltozást, darabváltozást idéznek elő.* Egy-egy darabváltozás megdönti egész műsorfelépítésünket. Ránk hárul az előkelő misszió, a *díszelőadások* rendezése is. Váratlanul megérkezik, mondjuk a svéd kultuszminiszter, díszelőadásra kerül sor, műsortervezetünk pillanatokon belül megdől.

— Hadd mondjak el egy szinte nevetségesen egyszerűnek látszó esetet. Műsorra akarjuk tűzni már hónapok óta *Bartók* Béla »*Kékszakállú -herceg*« című egyfelvonásos operáját. A műnek két szereplője van, karmestere. A három művész együttműködéséhez szükséges próbát *nem tudjuk kihasítani a színház aktuális munkájából.* Tegyük fel, hogy a *Falstaff* legutóbbi előadását el kellett volna halasztani, *kerek három hétig nem tűzhettük volna ki utána a Falstaffot.* Ilyen akadályokkal küzdünk meg napról-napra. A műsor állandó problémája a színháznak, ezt a napról-napra elénk ugró kérdést igyekszünk reggeltől estig megoldani.

— Vannak azután még más, jelentős feladatok, melyeknek végleges rendezése szintén nagy gondot okoz. Ilyen a színház részleges restaurálása. Álljunk meg mingyárt a nézőtérnél. A csillogó, valóban királyian nemes udvari páholy berendezése még ma is pontosan olyan, mint *Ferenc József idejében.* Nem történt semmi a páholy *korszerűbbé tételére.* Ezen, az ehhez hasonló számos hiányon feltétlenül változtatni kell, mint ahogy a színpad körüli traktusban már el is követtünk minden tőlünk telhetőt. Táncosaink számára pompás fürdőtermet, illetve zuhanyozót építettünk, ahol fárasztó munkájuk után felüdíthetik szervezetüket, egyébként tágas, kitűnően szellőzhető öltözőinket is igyekeztünk a lehetőséghez mérten kényelmessé tenni. Az operai elv, *a művészek munkáját megkönnyíteni*, hogy a művészetben való elmélyülésnek akadálya ne mutatkozhassék.

Az épület szelleme

Beszélgetésünk után körülsétálom az épületet. Bekopogtatok a Filharmóniai Társaság spártai egyszerűségű helyiségébe a pénztár fölött. Beljebb kerülök. Onnan a színház dalszínházuccai frontjára. Itt az udvari páholyok bejárata. A vesztibül csaknem akkora, mint a nagy előcsarnoké. Pompázatos márványfalak, csodás interieur. Innen vezet az út a *kis inkognitó páholyba*, ma a főhercegék páholya s a nagy reprezentatív udvari páholyba. A két páholyt brokát-huzatos szalónok kötik össze. Milyen különleges ihlet rejlik a kecses, mégis méltóságos szalónokban, a márványfolyosókban, melyek fala valósággal muzeális jellegű gyüjtőhelye a magyar nemes kőnek, a hullámzatos lépcsősorokban, az egész épületben, mintha Ybl Miklós előre megálmodta volna Operaházunk kései, boldog izgalmakkal teljes, nagyszerű színvonalát, mintha már zenei életünk indulásánál is a Johnsonok és a de Sabaták által megcsodált mai ünnepi rangját vette volna zsinórmértékül az operai palota megformálásánál.

Az Operaház jóslat, amely beválť.

Kovács Kálmán

Ma este sorozzák a BNV divatbemutatójának mankénjeit

A *Budapesti Nemzetközi Vásár* attrakciói közé tartozik a *divatbemutató.* Látványosságnak indult, de az évek során a rendezőség eredeti elgondolásának megfelelően komoly gazdasági eseménnyé vált ez is. Mintegy 3000 magyar nőiszabó és közel 10.000 alkalmazott jórészt ezen a bemutatón kap irányítást a nyár, sőt részben az ősz várható divatját illetően. A vásár évek óta mindjobban előtérbe állítja a magyaros, népies motivumokat, a divathölgyek széles körét is megnyerve ennek a gondolatnak. Ebben az évben bővül ez a program. Felvették a Felvidék és az Erdős-Kárpátok népművészetének kincseit is azok sorába, amelyeket népszerűsíteni kívánnak.

A vásár ezért még az eddiginél is nagyobb súlyt fog helyezni arra, hogy azok a mankének, akik a közel 300 ruha bemutatását vállalják, magastermetű, sudár, jómozgású, színpadi fellépéshez szokott lányok, vagy asszonyok legyenek. Fontos a magyaros külső is, mert hiszen az arcnak is illeni kell a bemutatandó ruhastílushoz.

A mankének sorozását ma, *szerdán este félhét órakor tartják a Nőiszabók Ipartestületének, IV., Sörház ucca 3. sz. alatti székházában.*

Üzleti forgalma nehezen mozog? Az Est Express hirdetése életet önt belé!

Amerre André Csomós járt... A tigris

tánnyal, végigkergettem a kaszárnya-udvaron, majd kardom hegyével az udvar falához szegeztem. Ezután kihallgatáson jelentkeztem az ezredesnél. Csodálkozva fogadott. Miért jelentkeztem? — kérdezte. — Hiszen minden a lovagiasság szabályai szerint történt. Párbajban győztem le Rankendorffot. Egészen más lenne, ha orvul támadtam volna rá és aztán megszöktem volna, de erről természetesen szó sincs! Csak ekkor vettem észre, hogy a jelenetnek tanuja is volt: a Legfőbb Hadúr. Kilépett a rámából és megelégedését fejezte ki. Ő mindig szerette a magyarokat, csak a kamarilla igyekezett éket verni közé és a nemzet közé. Ezután kijelentette, hogy három kívánságomat teljesíti. Én azt kértem tőle, hogy állítsa föl a magyar hadsereget, legyen a vezérlet és vezénylet nyelve magyar és ő költözzék Budára. Azonnal teljesítette kívánságomat és ráadásul tizennégy nap szabadságot engedélyezett. Szabadságomat a Rivierán töltöttem el. Négyszer sprengoltam a montecarlói játékbarlangot, majd a világ minden részéből egybegyűlt előkelő és dúsgazdag társaságot azzal bűvöltem el, hogy röpködni kezdtem. De léghajó és repülőgép nélkül! Játszi könnyedséggel repültem a nizzai sétányok felett, majd átrepültem a tengeren és a kabilok földjén szálltam le. Élére álltam a lázadóknak és — vér nélkül! — mesterien végrehajtott átkaroló mozdulattal, elfoglaltam Algirt és Marokkót, az idegen légió érdemes katonáiból gárdaezredet szerveztem és Párizs ellen indultam. A jouani öbölben szálltam partra. A nép ujjongva fogadott. Ellenségeim a waterlooi síkon gyülekeztek. Elhatároztam, hogy leszámolok velük; tudtam: ha sikerül, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter soron kívül léptet elő főhadnaggyá. De még mielőtt ez bekövetkezhetett volna annyira tűrhetetlennek éreztem magányomat, hogy követeltem: azonnal jelenjék meg Didière.

Én, hadjárataim alkalmával, rendszerint olyan egyszerű, fehér falu, szerény szobákban laktam, amilyen Schönbrunnban Őfelsége I. F. J. hálószobája. Ilyenben laktam most is. Egyszerű vaságyon feküdtem és be volt kötve a fejem. És rögzítve volt mindkét lábam. Úgy látszik, az utolsó ütközetben megsebesültem.

Hangosan hívtam Didière-t. Minden erőmet, minden akaratomat össze kellett szednem, hogy Párizsból idevarázsoljam, a főhadiszállásra. Irtózatos erőfeszítésembe került, de végre sikerült!

Az ajtó kinyílt és az ágy lábánál megjelent Didière Pierné.

Megelégedéssel vettem tudomásul, hogy tetszésem szerint alakíthatom át a világot és környezetemet; nincs ami ellenszegülne akaratomnak. Nerciat őrnagynak igaza volt.

De amikor Didière az ágyamhoz lépett, mégis megijedtem. Hátha nem is igaz? Hátha lázam van? Megőrültem? Félrebeszélek? Mert a waterlooi ütközetet megnyerhetem... de Didière... ez nem lehet valóság!

Fogvacogva így szóltam:

— Kérem, adja ide a kezét...

Kezét az arcomra tette, éreztem a hűvösségét, a könnyűségét, megfogtam, megszorítottam és fel-

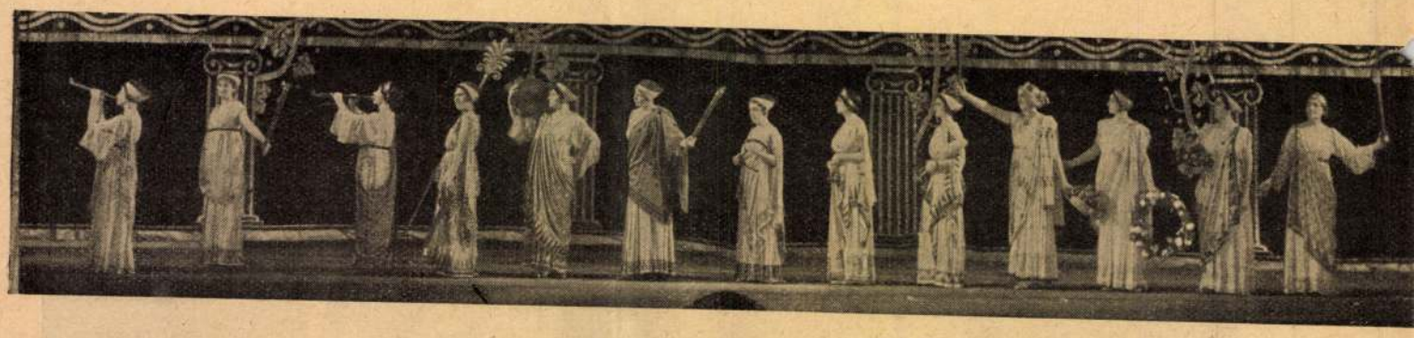

Színház. Sylvia, Delibes balettje az Operaházban. A

ébredtem, kijózanodtam... de Didière még mindig ott állt mellettem. A valóságban.

Ekkor sírva fakadtam, mert most már bizonyos voltam benne, hogy lázam van.

Próbára tettem a látomást, még pedig egy verssel. Kiszáradt torokkal, nehezen forgó nyelvvel, reszkető szívvel idéztem, mint valami varázsigét.

Uram, add, hogy aki valaha hitvesem lesz,
Szelíden, édesen símuljon a szívemhez
és úgy aludjon el, hogy fogja a kezem;
s két melle közt csüngjön nyakán egy pici érem,
egy ezüst láncocskán, ártatlanul-fehéren;
a húsa szunnyadjon, langyosan és puhán,
mint szilva a szelíd, nyárvégi délután;
legyen szívébe csend és szűzi tisztaság,
hogy néma mosollyal, halkan karoljam át;
erős legyen, bátor, őrizze lelkemet,
lebegjen, mint a méh alvó virág felett;
s ha egyszer meghalok ...

Elhallgattam s égő szemmel néztem rá. Vártam, a látomás eltűnik, eloszlik, mint a buborék. Ehelyett megszólalt, azon az édes, tiszta, mély hangon, a Didière hangján, amelyhez nincs hasonló. Megszólalt s befejezte a verset:

....és a szemem lezárja,
ne mondjon más imát, csak némán nézze szám,
kulcsolja a kezét halotti nyoszolyámra
s egy elfuló jajjal boruljon csendbe rám.*

Ezt a verset François Jammes írta és én a légióban ismertem meg, ahol kézről-kézre járt, nagyon népszerű volt. A legionárusok: lelketlen csirkefogók, notórius tolvajok, levitézlett szélhámosok éppen olyan érzelmesek, sőt érzelgősek, mint hajdan a Klondyke-i aranyásók. Leírták a verset, mint otthon, nálunk, a bakák a divatos nóták szövegeit. Én akkor mondtam el Didièrenek, amikor a templomból kijöttünk. Neki is nagyon tetszett és egy kedves tekintettel köszönte meg. Azóta pedig, úgy látszik: megtanulta.

A látomás egyre-jobban átalakult húsból és vérből alkotott valósággá.

A mesékben három kérdésre kell megfelelnie a hősnek, ha ki akarja állni a próbát. Én összefüggés nélkül tettem fel a kérdéseket. Ahelyett, hogy arról beszéltem volna, amit érzek, azt kérdeztem tőle, hogy tudja-e már hol van Budapest?

— Ó, igen — felelte és mélyen elpirult — a Duna mindkét partján terül el és két város egyesüléséből keletkezett. Az egyik Buda, németül Ofen, a másik Pest. Lakóinak száma közel 800.000, kereskedelme élénk, a két várost egy függő-híd köti össze, hossza 400 méter.

Azt mondta: Ofen. És: egy függő-híd köti össze a két várost! Gondolt rám és érdeklődött a hazám iránt; talán olvasott is róla!

Most Athalie néni iránt érdeklődtem, családjuk büszkesége iránt, akinek különváltan élő férje szenátor volt. Mit gondol, — kérdezem, — bele fog-e egyezni Athalie néni a házasságunkba?

Azt felelte, hogy ezzel ne törődjem. Csak az a fontos, hogy meggyógyuljak. Mert nagyon beteg vagyok. Illetőleg voltam. Mert hiszen ez már bizonyára döntő fordulat, hogy magamhoz tértem és beszélek. Hogy fog örülni a jó Nerciat őrnagy!

Óvatosan megkérdeztem, hogy hány napig feküdtem eszméletlenül. Azt felelte: öt napig és két napja viaskodom a negyvenfokos lázzal.

— Hét napja? De hát akkor... hét nap alatt maga nem érkezhetett ide Párizsból... az teljesen lehetetlen! Talán még repülőgépen sem lenne lehetséges! Ha valaki arra a páratlan vakmerőségre vetemednék ,hogy Párisból Indokínába repüljön...

— Nekem mindössze néhány percre volt szükségem, hogy ideérjek — felelte s lehajtotta a fejét.

A birmai szerzetes jutott eszembe, Nerciat barátja és a szellemek. És az őrangyal. Aki szintén tud repülni. Mert — ime! — nemcsak a boszorkányok tudnak.

Ismét elvesztettem eszméletemet, a lázrohamok csak napok multán csöndesedtek.

Leírhatatlanul boldog idő volt ez, az első szerelem évadja életemben. Didière olyan volt, amilyennek elképzeltem: gyöngéd, önfeláldozó, szelíd és szerény, szinte költői lény, csupa türelem, csupa jóság. Ilyen volt belülről. A külseje, alapos szemrevételezés után, már kevésbbé egyezett azzal a képpel, amely bennem róla megmaradt.

Először is magasabbnak tűnt. De Párisban fentről néztem le rá, hiszen magasabb vagyok nala, most viszont, alacsony fekhelyemről fel kellett tekintenem hozzá. Így természetes, hogy magasabbnak tűnik. Soványabb is lett és a válla nem volt olyan szembetűnően széles. A szeme mélyebben fekszik, most nem zöld, hanem szürke, de világosabb, mint Párisban volt. Ez már a szürke szem sajátossága, ez a színváltozás.

Csak a keze... az más teljesen. És ezt nem értem. Emlékszem, nekem éppen az tetszett rajta, hogy olyan jófogású, erős, nem kicsi. Most látom,

* A verset Kosztolányi Dezső fordításában közöljük.

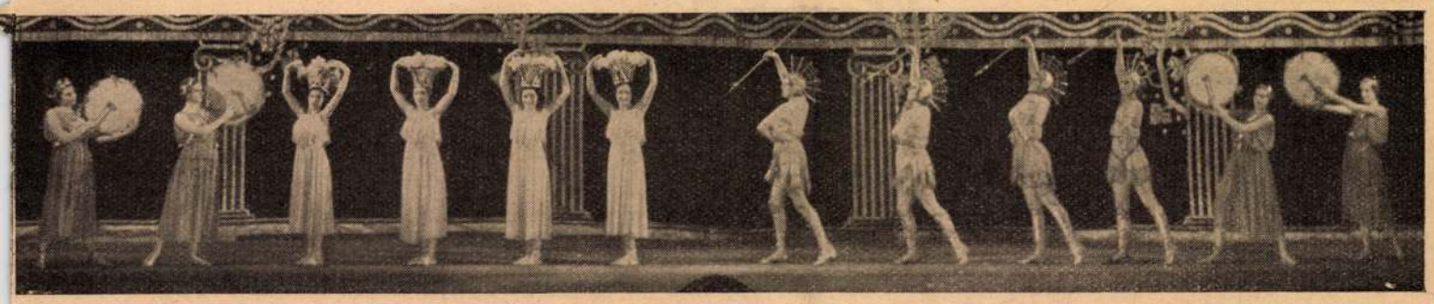

harmadik felvonás első képe. Tervezte Oláh Gusztáv — Vajda M. Pál fényképe

hogy nem is olyan, amilyennek gondoltam. Sőt, ellenkezőleg! Hihetetlenül keskeny kéz. Hosszú, ovális-alakú. Az ujjai finomak és erősen hegyesedők. Bámulatosan hajlékonyak, sőt... egy kissé görbék is.

Nem töröm ezen a fejemet. Elvégre én őt Párisban mindössze kétszer láttam, háromnegyed év előtt. Nem emlékszem pontosan. De annál jobban emlékszik ő! Mindenre. Mindenre, ami történt. Minden szavamra. Megérti minden célzásomat. Ismeri minden dolgomat. Csodálatosképpen azokat is, melyekről én nem emlékszem, hogy említést tettem volna neki. És nemcsak emlékszik mindenre, de a gondolataimat is kitalálja. Felel a ki nem mondott szavaimra, mint Nerciat. És mindenről lehet vele beszélni, csak egyről nem. A jövőről.

*

Felhőtlen égből ért a villám.

Nerciat dél felé járt nálam. (Sohasem időzött néhány percnél tovább és megtiltotta, hogy beszéljek.) Távozásakor azt mondta, hogy most már reméli, hogy életben maradok, sőt: nemsokára látogatókat is fogadhatok.

Még aznap élhettem az engedelemmel.

Kora délután egyedül maradtam. Didière azt hitte, alszom és lepihent a szobájában.

Kopogtak az ajtón. Az ügyeletes bennszülött parancsőr jelentette, hogy egy bajtársam akar velem beszélni. Fontos hírt hoz.

Duparc volt, a számvevő-altiszt. A hír valóban sokat jelentett számomra. Az annámi udvar kívánságára segédtisztté léptettek elő! Ma jött meg az átirat, az ezredes rögtön elintézte, a holnapi parancs már közli is. Duparc tudta meg elsőnek s azonnal eljött, hogy a jó ujsággal megörvendeztessen.

Elbeszélgettünk, a szó csodálatos megmenekülésemre, gyógyulásomra fordult s Duparc ekkor, váratlanul így szólt:

— Én mindig mondtam, hogy Aurore jó leány.

Kérdőn nézett rá:

— Aurore?

— No igen. Az ápolónőd.

— Az ápolónőm?

A katonai kórházakban nincsenek ápolónők. Csak néhol, a gyarmatokon. De azok apácák.

— Vagy, ha jobban tetszik — mosolygott — az unokanővéred.

— Az unokanővérem? Nem értelek. Nekem nincs unokanővérem. Nem is volt soha.

Duparc belezavarodott.

— Hát ez a... ez a kedves teremtés az Enfer-ből.

— Az Enferből?

Az Enfer — bár. Én nem voltam benne sohasem. Útáltam. Aurore, az Enferből? Duparc félreértette a kérdésemet.

— Nem tudtad? Ott táncolt utóljára. De ott sem volt maradása.

Máig is rejtély, hogyan tudtam túlélni ezt a mondatot, hogyan tudtam erőtvenni szörnyű megdöbbenésemen és hogyan tudtam kimondani szinte közömbös, érdeklődő hangon ezt a szót:

— Miért?

— Mert hóbortos. Hisztériás. Ingerlékeny, kötekedő, izgága. Nekem azonban, bevallom, mindig rokonszenves volt. Mondtam is a fiúknak, ha szidták, hogy műveletlen és közönséges. Nem a műveltség a fő. Szíve legyen a nőnek! Nem igaz?

Kiről beszél ez? Aurore — Didière: kötekedő, izgága, műveletlen és közönséges? Ez a földreszállt angyal? És, hogy Didière: Aurore az Enferből?

De a közös emlékeink? Amikről nem tudhatott senki más? És a vers, Françis Jammes verse? És Athalie néni? És a Lánchíd? És a mosolya? A finomsága és türelme? Aurore az Enferből?

Folytatjuk

A Műegyetem B. L. 16. jelzésű repülőgépe, amelyet a műegyetemi hallgatók most ősszel készítettek

Uj Idők 1935 dec. 8. 50 fr.

Könyvekről

Könyv a karácsonyfa alatt

Izgatott, lélegzetfojtott várakozások a sötét ebédlő ócska, száz porcellánszöggel kivert diványán. Odakint keringve hull a hó, az égen ólomszínű, fantasztikus alakú felhők, a drótkerítés mintha fehér berlinerpamutból lenne horgolva, a konyha felől diós és mákos kalácsok, szegfűszeges sütemények illata érzik. A hal már kocsonyásodik s a tűzhelyen fortyog a kukoricatea, annak soká kell főni, hogy a karácsonyi punes szép aranyszínű legyen.

Izgatott, lélegzetfojtott várakozások... hová lettetek? Hat fényesszemű gyermek: hová lettetek?

— Te mit szeretnél legjobban? — súgja valamelyik.

A másik ugyancsak súgva felel, áhitattal:

— Könyvet.

Könyv a karácsonyfa alatt... könyv a szőnyegen, az asztalon. Ezüstszállal átkötött, frissköté sű, új könyvek. Halk koppanással hull az egyikre egy füge, vagy egy csokoládéperec.

— Már itt jár a Jézuska! — suttogja a legkisebb, nagy szemekkel s feltartja apró, kövér ujját.

Valóban motoszkálás hangzik a szalonból, a napok óta titokzatosan zárt ajtó mögül. Gyufa gyúlt meg most. Sercegés: az első csillagszóró.

Csengetés. Most...

Megilletődötten és némán állunk meg a küszöbön. A karácsonyfa csupa fény és csupa édes öröm.

Alatta pedig ott feküsznek az ajándékok. Egyéb is, de különösen: könyv.

Az ifjúság könyvéhsége olyan láz, amivel számot kell vetni. A természet alkalmazkodott ezzel az ember életének változott körülményeihez. Mire a gyermek felnő: minden elolvasott jó könyv kincs és érték a lelkében. Világosságot gyújtott benne, mikor kereste az útját? Segített tudni valamit, amit elmulasztott az iskolában? Könnyebbé teszi számára a munkát később, vagy egyszerűen hozzásegíti, hogy beszélgetni tudjon majd egyszer, éppen erről a könyvről, valami társaságban, ha majd a boldogsága függ tőle? Ki tudja?

Igen, érték minden elolvasott jó könyv. De teher és kerékkötő minden olyan betű, amelyet nem kellett volna elolvasnia.

*

Micsoda élmény volt lefeküdni a szőnyegre, a karácsonyfa alá, előttünk Herczeg Ferenc: *Pogányok*-ja, azon frissen, amint kivettük keménypapírtokjából.

Borzas kis húgom fel sem nézett a Cilikéből. Tutsek Anna könyvei úgy hozzátartoznak a fiatal leányhoz, akár a saját mosolygása. Egy karosszékben a legnagyobbik fiú gubbaszt, kezében: *Rákosi Viktor: Korhadt fakeresztek*. Az apróságok már akkor is Mühlbeck bácsi rajzait mutogatták egymásnak a Mackó-könyvekben.

De hogyan is lehetne mind elsorolni a sok régi könyvet, Móra Ferenc varázslatos hangulatú *Kincskereső kis ködmön*-ét, Gaal Mózes könyveit. És az újakat, amelyek azóta gyűltek össze a magyar gyermek karácsonyfája alatt.

Könyv... bűvös mesevilág... Karácsony áhitata és a könyv áhitata együtt. Van-e szebb ünnep és van-e szebb emlék?

Ó, bár minden gyermek karácsonyfája alá jutna legalább egyetlen jó könyv, hogy szebbnek láthassa ezt a szomorú világot.

KOSÁRYNÉ RÉZ LOLA

Papa

— Elisabeth Russel regényéről —

Papa nem olyan papa, akinek a nyakába lehet ugrani és azt lehet neki mondani: apuskám. Még kevésbbé lehet azt mondani neki: Édesapám. Papa nem édesapa. Ő csak egyszerűen: papa. Rideg és önző öregúr. Híres író. Gyönyörűen tud írni a tavaszról, de sohasem nyitja ki az ablakát, hogy beengedje a tavaszt a szobába. Csodálatos szépen tudja leírni a virágokat, de nem tűr meg levágott virágot a házban. Ha a cselédek nevetni akarnak, előbb minden ajtót be kell csukniok a Gower-streeti nagy, komor házban, ahová sohasem süt be a nap, és amely szinte hangtalan életet él. Ajtói a legjobban olajozott ajtók Londonban. Kényelmes, forgatható székében ülve, Papa a szénaillatos mezőkről és a tavaszi szélben hajladozó, karcsú lúzfákról diktál Jenniternek és Jennifer, kopogtatás közben arra gondol, vajjon mi jobb: *tudni*, anélkül, hogy érezne az ember, mint Papa, — vagy *érezni*, anélkül, hogy tudna az ember, — mint ő, Jennifer.

Jennifer: Papa egyetlen leánya. Mama a halálos ágyán Jenniferre bízta Papát. Megígértette vele, hogy sohase fogja elhagyni. Nem szép leány Jennifer és már harminchárom éves. Csak a foga gyönyörű, szabályosan nőtt, hófehér és ha mosolyog, ez a hófehér fogsor megszépíti az arcát. De Jennifer nagyon ritkán mosolyog. Mióta az Édesanyja meghalt, soha nem tehette azt, ami jólesett neki.

James Ollier tiszteletes úr aranyos fiatalember. Szerény és szelídszavú. Gyűlöli a nagyképűséget és resteli, hogy felügyeletet kell gyakorolnia egy csomó ember fölött, akik különbek nálánál. Kiskorától arra nevelték, hogy udvarias legyen az asszonyokkal szemben, akik gyermekeket hoznak a világra, tehát szentek.

Alice, Ollier tiszteletes úr nővére, száraz, rideg vénleány. Sohase szerette senki és ő se szeretett senkit, soha. Mikor egy csodálatos véletlen folytán feleségül kérik, önkéntelenül kiszalad a száján a kérdés, hogy: miért? És mikor a vőlegénye megcsókolja: Alicet még ez a kényszeredett csók is boldoggá teszi, mert hiszen honnan tudhatná szegény, hogy milyennek kell lennie egy szerelmes csóknak?

Mr. Devenish rigolyás, kiszáradt, özvegyember. Olyan régen özvegy, hogy agglegénynek számít. Egy szakácsné-válság indítja arra, hogy újra megházasodjék. („Rettenetes, hogy a házak mindjárt felfordulnak, ha a nők kivonulnak belőlük!")

Netta, Papa második felesége, tizenkilenc éves gyerekasszony. Azért ment Papához feleségül, mert elkápráztatta őt a híres író rajongó szerelme. Nászútjára a kiskutyáját is magával viszi és a Gower-streeti régi házban mindig valamelyik ajtó közelében helyezkedik el, mintha állandóan szökésen törné a fejét...

Ez a hat ember: a regény főszereplője. Az ő életük fonalaiból szőtte a *Szerelem*, a *Verőfény*, a *Bűbájos április* írója ezt a színes, mai tündérmesét, amelyben a jók elnyerik jutalmukat, a gonoszok pedig megbűnhődnek.

Rózsaillatú angol nyár tündöklik London szürke utcái és Sussex dús pázsitjai fölött, beragyogja a Gower Street és a megkövesedett szivek legsötétebb zúgait és jóra fordít mindent. És, mint a nyár a mezők fölött: úgy lebeg a történet fölött az az istenáldotta, meleg, sajátos zamatú, kristálytiszta angol humor, amely a lélek legmélyéről fakad és amely egyszerre megríkat és megnevettet. RUZITSKA MÁRIA

Színház. A milói Vénusz, Hubay Jenő új dalműve, amelynek bemutatóját március 1-ére tervezi az Operaház
A színpadi képet Oláh Gusztáv tervezte

10. kép

Új Idők 1935. márc. 3

Fiam!

— Regény —

Irta: **Harsányi Zsolt**

Copyright by Singer & Wolfner.

10. folytatás

XII.

Génuában bőven volt ráérő idejük a hajó indulásáig. S mivel váratlanul feltűnően meleg nap köszöntött rájuk, Szombati azt találta ki, hogy füröd-jenek meg a tengerben. Már kinyarasodott az idő. Klára asszony egy kicsit aggodalmaskodott, de aztán belátta, hogy ilyen melegben már veszedelem nélkül megfürödhetnek a fiatalok.

Elmentek fürdőtrikót venni, mert azt az útra nem hoztak. Csomagoláskor nem jutott eszükbe. S miután azt megvették, megálltak a Piazza de Ferrari kellős közepén, mert azt az útbaigazítást kapták, hogy onnan indul a negyvenhármas villamos, amely a strandfürdőhöz viszi az embert. Megálltak ott és tíz kocsit láttak zsúfoltan elrobogni az orruk előtt. Másnak is eszébe jutott a strandfürdő, nemcsak nekik. Végre is beültek egy taxiba.

— Per Lido d'Albaro.

Jó messzire ment velük az autó, míg végre kint a város végén megállott.

Vadonatújonnan épített telepre léptek be. Az öböl egy kis beszögellését építették be a génuaiak strandfürdőnek, de igen gusztusosan. Világos színek tárultak az érkezők elé, rádió muzsikája döngicsélt, és Éva gyönyörködő arccal nézett ki a határtalan liguri tengerre, amely játszi módon váltogatta színes sávjait: egészen közel sárgás-zöldnek látszott fehér habtarajokkal, valamivel messzebb élesen el-

Színház. A milói Vénusz, Hubay Jenő új dalműve az Operaházban. Dobay Livia és Halmos János

Oláh Gusztáv

határolt smaragdzöld sávot mutatott, azontúl pedig valószínűtlenül ultramarinkéket, egészen az égbe vesző semmiségig. A nap hevesen, fiatalos nyári erővel ragyogott le.

— Jaj de jó volna már a vízben lenni, — szólt Szombati, — jöjjön, keressünk két kabint magunknak.

Ott volt egy „bagnina", vagyis fürdősné, a közelben. Szombati átadta a két jegyet és kabint kért.

— Előbb tessék jegyet váltani, — szólt a bagnina, — ez a jegy csak belépésre jogosít, fürdésre nem.

És odamutatott egy újabb kasszához, amely már a strandfürdő belterületén működött. Szombati odament és váltott két újabb jegyet. Egy vékonyka fiatalember ült ott benn. Az idegen vendég kiejtésén azonnal látta, hogy külföldi. Egy kis habozás után így szólt:

— Tizenegy lira.

Szombati fizetett. A pénztáros pedig elévett két nagy árkust, azoknak különböző rovataiba különböző pecséteket ütött, aztán mind a két nagy árkusjegyet a perforált vonalon kettészakította. Az egyik részt odaadta a jegyváltás mellett álldogáló bagninának, a másik felét odaadta Szombatinak.

— Most már lássuk azt a két kabint.

A bagnina a fejét rázta.

— Még nem. Még tessék váltani az értéktárgyaknak egy zacskót.

Ezt egy harmadik kasszánál kellett váltani egy líráért. Belerakták órájukat, gyűrűiket, holmi egy s mást, aztán végre mentek a kabinokba. A százhuszasba és százhuszonkettesbe.

Évának széles jó kedve volt. Alig bírt magával. Mindenen nevetett.

— Lássuk, — kiáltott át a szomszéd kabinba, — ki lesz készen hamarább?

Sebtiben vetkőztek és kapták magukra a fürdőruhát. Pontosan egyszerre lettek készen. Együtt mentek ki a strandra. Ott megálltak és körülnéztek. De lopva mindegyik gyorsan szemügyre vette a másikat. És mind a kettőnek a pillantásában megvillant az elismerés kis szikrája. A lány is csinosnak találta a fiút, a fiú is csinosnak találta a lányt. És mindegyik tudta a másikról, hogy az őt lopva meg figyelte.

— Gyerünk be a vízbe, remek hullámok vannak, — sürgette Éva.

A kis beszögellést ügyesen használták ki az építők: hatalmas hullámverést kaptak a fürdőzők. Még csak bokáig mentek be a vízbe, hirtelen akkora hullám rontott nekik a nyilt tenger felől, hogy átcsapott a fejükön.

— Isteni! Isteni! — kiabált Éva boldogan és kacagva.

— Jöjjön beljebb, Éva, — szólt Szombati, — úszszunk egyet.

Beljebb gázoltak a mélyebb vízbe és nekiláttak az úszásnak. Szabályos, lassú tempókkal szelték a vizet. Az oldalt fektetett két fej egymást nézte a víztükör felett, s ha egy hullám elborító árja után megint elétűntek, egymásra mosolyogtak, meghitten, bizalmasan.

— Fog járni otthon a Hullámba? — kérdezte egyszerre Éva.

— Nem igen hiszem, — felelte Szombati, — míg a doktorátust le nem tettem, addig nem igen fogok ráérni ilyesmire. Meg aztán a Hullám nekem drága mulatság. Megmondom őszintén, nekem arra nincsen pénzem.

— Majd csak elhelyezkedik valahogy, aztán majd keres. Nem féltem én magát. De addig is, ha nem a Hullámban, hát akkor másutt fogjuk látni egymást.

Szombati arca közben elkomolyodott. Az imént úgy ragyogott még, mint akár maga a nap, most egyszerre borus lett és kedvetlen.

— Én nem járok társaságba.

— Ugyan ne okoskodjék, hát csak eljön hozzánk látogatóba, ha majd hazakerültünk? Vagy ha hazaérkezünk, maga befejezettnek fogja tekinteni összeköttetésünket?

— Ne kínozzon, Éva. Maga nagyon jól tudja, hogy én nem tartozom a maga társadalmi köréhez, nekem ott nincs keresnivalóm. Odakerülhetek még, nem mondom, de azért előbb még alaposan meg kell dolgoznom.

— Ez butaság. Mi az, hogy társadalmi kör? Uriember maga is, mint más, nem?

— Nem.

Éva ránézett a mellette úszó fiatalember kínzott arcára. Egy darabig hallgatott. Majd így szólt:

— Most nem felelek. Majd kint a parton beszélünk erről. Ideje is volna visszafordulni.

Szombati némán visszafordult. Szó nélkül úsztak vissza, egyenletes, lassú tempókkal, ahogy jöttek. Mikor a víz olyan sekély lett, hogy felegyenesedhettek, Éva körülnézett.

— Gyerünk oda a sziklás részhez, ott le lehet ülni a parton.

Leültek egy síma sziklára. Körülöttük mindenféle rendű és rangú férfiak és nők napoztak, cigarettáztak, nevetgéltek, süttették magukat a nappal.

— Hát most térjünk vissza arra a szamárságra, amit a vízben mondott. Hogy maga nem úriember. Hogyan ereszthet ki ilyet a száján?

— Hagyja, Éva, nem olyan egyszerű ez a kérdés. Hogy valaki talált gyerek, mint én, az egy egész életen örök nyomot hagy. Nem tudom, ki lehetett az apám és nem tudom, ki lehetett az anyám. Megtaláltak és bevittek a gyermekmenhelyre. Mivel szombati napon találtak rám, elneveztek Szombatinak. És mivel Tamás-napkor történt a dolog, Tamásnak kereszteltek. Ez a származásom, családfám, nevem, őseim, rangom teljes története. Gyakran megesik, hogy az embert megkérdik: „Élnek még a szülei?" Vagy azt kérdezik: „Atyjának mi az állása?" Meg tudja érteni, milyen kínzó kérdések ezek? Az ilyenektől bizonyos zavartság keletkezik az ember lelki alkatában, az önbizalomnak bizonyos megrendülése, valami levetkőzhetetlen félszegség. Mindig az a homályos érzésem van, hogy nincs jogom egyenrangúnak viselkedni a többi emberekkel. Nem, én nem vagyok úriember. Parasztember sem vagyok. Semmisem vagyok. Ember vagyok.

— Kell ennél több? Nem ez a legszebb? Ha valaki elmondhatja magáról, hogy ember? Én el merem mondani és nagyon büszke vagyok rá.

— Magának igaza lehet, de az enyémhez ha-

Díszelőadás Miskolcon a felvidéki menekültek tiszteletére

Miskolc, október 27.

A miskolci Nemzeti Színházban csütörtökön díszelőadás volt a felvidéki menekültek tiszteletére. *Sebestyén* Mihály színigazgató erre az előadásra vendégül látta a hazatérés napját Miskolcon váró *ötszáznál több menekültet*, köztük mintegy százfőnyi menekült katonát, diákot, földművest és munkást. A nézőtéren az erkélypáholysor alatt táblákat helyeztek el »Kassát vissza! Pozsonyt vissza! Mindent vissza!« felírással. A proscenium páholyok alatt katonai menekültek két virággal dúsan díszített *nemzeti zászlót* tartottak magasra. Az előcsarnokban díszruhás városi hajdúk álltak.

A Himnusz után *Sebestyén* Mihály színigazgató lépett a függöny elé és néhány szóval köszöntötte a menekülteket.

Majd *Ladányi* Ferenc szavalta el *Sik* Sándor »Kiáltás Zrinyihez« című költeményét, *Gergely* Kálmán tizenötéves menekült kassai gimnazista, akit a csehek véresre vertek, mert a statárium kiírása után az uccán a Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország-ot énekelte, elszavalta magyar ruhában sajátszerzeményű irredenta versét. Utána megkezdődött a Legyen úgy, mint régen volt című operett előadása.

A harmadik felvonás előtt a város nevében *Máday* Lajos tanácsnok köszöntötte Honthy Hannát és üdvözölte a színház igazgatóját az előadásért. A menekültek nevében *Gergely* Kálmán kassai gimnazista Honthy Hannát, Sebestyén színigazgatót és a színészeket. Mielőtt a harmadik felvonás megkezdődött volna, a menekültek felmentek a színpadra és közöttük Honthy Hanna sírva elénekelte a Himnuszt. Az előadás végén perceken keresztül hangosan zokogtak a nézőtéren a menekültek, akiknek számára ez az irredenta operett megvalósult élmény és felidézett emlék volt. **L. E.**

— **A Képzőművészeti Főiskola** pénteken délben tartja ünnepélyes megnyitó ülését. Az ünnepélyes ülés előtt, délelőtt 9 órakor a városligeti jáki kápolnában dr. *Glattfelder* Gyula csanádi megyéspüspök mond Veni Sanctet.

— **A Magyarországi Ruszinszkóiak Szervezetének felhívása.** A Magyarországi Ruszinszkóiak Szervezete felhívást intézett minden itt élő ruszinszkóihoz: jelentkezzék a szervezetnél, II. Pálffy tér 5. szám alatt. Telefon 358—018. Egyúttal felhívást intéztek a magyar társadalomhoz is. *Anyagi támogatást kérnek a szervezet céljaira.* Egyesült erővel kell diadalra vinni a ruszin nép ügyét. Legyen ismét valóság a jelszó: »*Magyar a ruszinért!*«

— **F. Szabó Géza református egyházmegyei gondnok beiktatása.** A solti református egyházmegyének gróf *Ráday* Gedeon halálával megüresedett gondnoki székébe ünnepélyes keretek között most iktatták be F. *Szabó* Gézát. Molnár Lajos lelkipásztor prédikációja után *Vargha* Tamás egyházmegyei lelkészfőjegyző olvasta fel az eskümintát. *Kurdi* Béla esperes-elnök köszöntője után *Bocsor* László tanácsbíró a gyülekezetek, gróf *Teleki* József v. b. t. t., egyházkerületi főgondnok az egész Dunamellék jókívánságait tolmácsolta.

— **Önkéntesi karpaszományt kérnek a segédhivatali tisztviselők.** A Segédhivatali Tisztviselők Országos Szövetsége beadvánnyal fordult az igazságügyminiszterhez és egyéves önkéntesi karpaszomány viselésére feljogosító elbánást kért a segédhivatali tisztviselői kar összességére, tehát a kezelők és napidíjasok számára is. Amennyiben aggodalmak lennének az ilyen nagyméretű kiterjesztéssel szemben, úgy legalább ama segédhivatali tisztviselők részére kérik a kedvezményt, akiket kinevezés folytán fizetési osztályba soroltak, tehát akik már a polgári hivatali életben is a tiszti létszám kötelékébe tartoznak.

— **Az ötös tanács súlyosan elítélt egy izgatót.** A büntetőtörvényszék ötös tanácsa *Szüts* Jenő tanácselnök vezetésével csütörtökön tárgyalta *Koszó* Béla szövőmunkás bűnügyét, akit az ügyészség az állam és társadalom törvényes rendjének erőszakos felforgatására irányuló izgatás bűntettével vádolt meg. A vád szerint Koszó szeptember 24-én *az Erzsébet körúton nagyobb csoport előtt kommunista propagandát akart kifejteni.* Koszó tagadta bűnösségét és azzal védekezett, hogy ő csupán demokrata felfogásának adott kifejezést. A tanuk terhelően vallottak. A perbeszédek elhangzása után a törvényszék bűnösnek mondta ki Koszó Bélát a vádbeli bűncselekményben és ezért *nyolchónapi fogházra ítélte.* Koszó, aki letartóztatásban van, kérte szabadlábrahelyezését, a törvényszék azonban kérését elutasította azzal az indokolással, hogy *most, amikor a nemzet válságos és súlyos időket él, fokozottabb mértékben van szükség az ilyen izgatók fogvatartására.*

— **Kriegner Kálmán temetése.** *Berlinből* jelentik: Csütörtökön délután temették el a berlin-mariendorfi temetőben nagy részvéttel *Kriegner* Kálmánt, *Linz* Mártának, az Európaszerte ismert magyar hegedűművésznőnek férjét. A temetésen a rendkívül népszerű magyar házaspárnak igen sok barátja vett részt. A gyászoló közönség sorában ott volt a diplomáciai testület több tagja, köztük *Sztójay* Döme magyar követ, a követség tisztikarával, valamint *Bewley* ír követ és a berlini zenei és társadalmi élet több kiválósága. A berlini magyar egyesületek küldöttségei elnökeik vezetésével zászlók alatt jelentek meg. A temetési szertartást dr. *Kalmár Özséb*, a berlini magyar kolónia lelkésze végezte.

SZINHÁZ

Mária Veronika

Ádám Jenő zenés misztériuma az Operaházban

Mária Veronika, aki ma este jelent meg először, fényes külsőségek közepette az operai közönség nagy nyilvánossága előtt, eredetileg *Bethlen* Margit grófnő egyik költői hangulatú elbeszélésének hősnője. Jóllehet Veronika nem rendelkezik az operai heroinák szokványos kellékeivel, *Rékai* András a színház főrendezője, a »Mária Veronika« szövegkönyvének írója benne látta a tehetséges, fiatal *Ádám* Jenő zenei terveinek ihletadó pillanatát. Veronika él, elbukik, szenved, bűnhődik, vezekel, megdicsőül. Gyakori útja ez az asszonyoknak, az első emberpár bűnbeesése s a paradicsomból való kiűzetése óta.

A nyitány jelképes összefoglalója a két fejezetből álló színpadi műnek. A nyitány idejében látható a világmindenség orgonája kékeszöld síposaival, a rivaldával párhuzamos alacsony, valamint a színpad jobbsarkában húzódó függőleges menetű sípsorok mindvégig keretei maradnak a misztériumnak. A második emelt színpadot övező orgonasípokon helyezik el a misztérium kardalosait, akik ezúttal nemcsak énekelnek, hanem szavalnak is. Veronika, kiáltja a szavalókórus lázas, izgalmas hangján; Veronika, jajdul fel a mindenség orgonája s máris látható a bájos, érdekes és vonzó Veronika, amint intím öltözőjében, bíborvörös bársonyruhájában a kandalló előtt várakozik. A zenekar feszülten, drámaian érzékelteti Veronikát, eseményt jelző muzsika ez, cselekményt provokáló. Meg is érkezik a levél, mely Veronikában a vágy és a szenvedély ördögét ébreszti. Az asszony nem tud ellentállni az ostromló soroknak, fátylas kalapját tükör nélkül igazítja a fejére, fekete lakktáskája már a menekülésre csomagolt, a boldog, szerelmes Veronika kilopózik az uccára, ki, tragikus sorsa elé.

Az uccán az elegáns csábító, a szakképzett »mérnök« kocsijával az ominózus lámpaoszlop előtt lesi Veronikát. Türelmetlen fiatalember, egyik cigarettáról gyujt rá a másikra; a zenekar a mellékuccák titokzatos atmoszférájáról szól, a házfetőkön egymást kergető macskák vinnyogása váltja fel a szürke, kicsiny sorsok tompán dübörgő zaját. Veronika jön, Veronika ölel, Veronika beszédül a kocsiba s szerelme száguldva röpíti őt ki a bizonytalanba. Veronika félreeső magános szállásán már a csalódás zsákmánya. A mérnök ráún Veronikára, kifogást keres. Veronika védekezik, támad, csókol, könyörög; hasztalan. Veronika magára marad. A zenekarból az elhagyatottság kétségbeejtően egyhangú kalapásütéseit hallju k. A percek ólomlassúsággal mulnak. A kétségbeesés kétségbeesett ötletet szül, Veronika kimenekül az uccára, a szeretőjét keresi, mögötte felharsan a zenekar kárörvendő, fenyegető hangja. Veronika először a szállodába rohan, félszegen lép be a hotelhallba, félénken közeledik a portás-fülkéhez, kérdésére elutasító választ kap, a vendégkönyvben nem találják meg a mérnök nevét, Veronika idegei fellázadnak, üzötten lapozza a vendégkönyvet és idegrohamában szertetépi lapjait.

A zenekar hű tükörképe Veronika felborzolt idegállapotának, majd felcsendül benne a közvélemény gúnyos, megvetően sértő hangja. Ez a hang, a mardosó kétség űzi tovább Veronikát a következő állomásig, a gyártelepig, ahol a hatalmas vashídon, kattogó gépek közepette, a technika kegyetlen ritmusvilágában szintúgy hasztalan kutatja szerelmét. Az éjjeli mulatóhelyen, a színes világítótestek érzékcsiklandozó fényében sem találja meg azt, akit keres. A helyi zenekar olcsó, híg tánczenét játszik, majd áttér egy szelemes tangó pompásan méretezett ütemére. A slágerszám után nem kevésbé ellenállhatatlan fox ritmusra táncoltatják a mulató közönségét. Veronika kábultan ül az egyik asztalnál, aztán rávált agya a céltalan várakozásra. Életösztöne mégegyszer táncra csábítja, feltűnő viselkedésével központjába kerül az érdeklődésnek, iszik, táncol, táncol, iszik, részegen kering reménytelen sorsa körül. Végül őrülésig fokozott hangulata csúcsán a zajgó, színekben tobzódó, táncban forgó mulató ablakának párkányára pattan és leszédül a mélybe. Mögötte felharsan a kórus velőkig ható gúnykacaja.

Veronika a misztérium második fejezetében egyszerű kórházi ágyon eszmél. Fehérruhás apácák ápolják a reménytelen beteget, a zene már tud a közelgő kiegyenlítődésről, feszülten figyeli a beteg lázas érverését. Veronika lidérces lázálomba merül, körülötte zúgó, viharzó gregoriánok, händeli himnuszok, zsoltárok és zsolozsmák melódiáinak szárnyalása közt elítélik és felmentik, a vágy tüskéivel kínozzák és a jóság felejtető szérumával gyógyítják. A szerelmes Veronika azonban nem akar felejteni, szenvedni akar és emlékezni. Veronika nem adja fel a szerelmét. Még félig tiltakozón ébred. A nap besüt a kórházi ablakon, Veronika mégegyszer látni szeretné a napot, az életet, szerelmét. Kikönyököl az ágyból, az ablak felé vánszorog. Ott omlik össze az ablak előtt, holtan, ott találják meg őt a nővérek. Halk, szférikus hangok kísérik útján.

Ennyi Mária Veronika, Anna, Lujza, Irén, Mici misztériuma, a nőé, igyekszik velünk elhitetni a fiatal zeneköltő, akinek nemcsak tehetsége rendkívüli, hanem kultúrája is. Kultúrája azonban nem mindig segíti, sőt, gyakorta hátráltatja őt drámájának felépítésében. Ádám Jenő egyéniségében nem áll távol az egészséges színpadi hatásoktól, ez nem is hiba, de számításában túlozza a színpadi hatások jelentőségét s ez már az. Muzsikájának mindenegyes atomja sorsidézés és sorshívás, a zenekar görcsösen kiáltja a mindenható drámaiságot. Egyszerű, lírikus történet alakjait állandóan reflektorfénnyel kíséri muzsikája. Szerény emberi ügyek ezzel szimbolumokká válnak s egyre jobban távolodnak az emberi érthetőség szférájából. Mennyivel több közönk volna Veronikához, ha nem volna tartósan foglya szertelen extázisainak, mennyivel meggyőzőbb volna a legfelsőbb ítélőszék felmentő ítélete, ha azt nem előzné meg az ádámi kultúra túllicitálása folytán a mesterséges egyházi-kórus pompa. A dráma a drámáért, a szép a szépért túlságosan hangsúlyozott és még inkább túlalkalmazott elve »Mária Veronika« zeneszerzőjének. Az öncélúság aranyműves láncszemei fojtogatón nehezednek a karcsó Veronika súlyos tragédiájára. Ádám Jenő tehetsége tartós értéket igér, igérte azt már Veronika megelőző daljátéka is, igéri azt zseniálisan hasznos zenei tevékenysége a tanteremben és kint a karmesteri széken; kár, igéretének ezúttal csak egy részét váltja valóra. Ádám Jenő igazi, lobogó színpadi temperamentum, szenvedélyes anyaggyüjtőtehetség, elvárjuk tőle, hogy vagyonával és kedélyével gazdaságosabban bánjon, hogy ezentúl kevesebbel többet adhasson!

Veronika *Szalay* Karola. Valahányszor a táncosnő szerepe a színészi feladat határát érinti, megdöbbent mindenkit *Szalay* Karola kifejező készségének végtelen rugalmassága, egyéniségének merész érdekessége. Nagyszerű művésznő, már első pillanatai a tökéletes életet szuggerálják. Stíluson és stilizáláson át mindig emberi, mindig megkapó, mindig eleven. A közönség feszülten követ őt szerepének meredek kanyarjain. Az énekesek közül *Rigó* Magda, *Dósa* Mária, *Lendvay* Andor és *Jámbor* László szerepelnek néhány rövidre szabott szólammal, fegyelmezett együttesükből is kimagaslik az ötödik, *Basilides* Mária, aki mint a részvét megelevenedett szobra emelkedik kórus és zenekar fölé. A nagy szót, a nagy eszmét ő reprezentálja, hangja, előadása a legnemesebb humánum szellemét sugározza. A csábító mérnök *Kőszegi* Ferenc, hamisítatlan képeslap-csábító, a szerelem párviadalának igazi párbajhőse. A zenekart a fiatal, igen rokonszenves *Rubányi* Vilmos vezényli, jóindulatú, megértő magatartása felvillanyozza a zenekar erőit. Tempói egészségesek, rítmusa meggyőző. Következetesen tehetsége természetes szintjén mozog, nem akar látszateredményeket produkálni, teljes munkát végez. Egyéniségének mérsékelő hatása kitűnően érvényesül a »Mária Veronika« vezénykönyvénél. A rendező, *Rékai* András, egyike a legérdekesebb operai tehetségeknek. Kimeríthetetlen az érdekesebbnél érdekesebb színpadi ötletekben. *Oláh* a Rékai-rendezés elképzeléseinek mesteri kivitelezője, amit várnak és kívánnak tőle, azt meg is csinálja — tökéletesen.

A »Mária Veronika« az Operaház legújabb művészi cselekedete, komoly váltópénz, ezüst, mely ha idővel ki is kerül a forgalomból, hosszú időre ott húzódik meg a jóleső emlékezés aranypókszőtte harisnyáiban. **Kovács Kálmán**

(*) **Kósa György szerzői estje.** A fiatal magyar muzsikusgeneráció hivatott költője, *Kósa* György, csütörtökön este a Zeneművészeti Főiskola kamaratermében rendezte újabb szerzeményeinek bemutatóestjét. Formás hegedű-zongoraszonátája, benső ihletettségű istenes énekei, dalciklusa, amelynek anyaga *Kosztolányi* Dezső »A szegény kisgyermek panaszai« című kötetének egyes verseiből adódott, lendületes, cimbalomra írott divertimentója, nagyigényű, felépítésben módfelett érdekes vonósnégyese, a modern magyar zeneirodalom legjobbszándékú művei közé tartozik. A közreműködők gazdag csoportjában találtuk az utolérhetetlen művészetű *Basilides* Máriát, a zseniális *Rácz* Aladár cimbalomművészt, a kulturált énekű *Fellner* Ferencet, *Somogy* Istvánt, *Salgó* Sándort, *Kresz* Évát, *Jotischky* Leót, *Hütter* Pált. A közönség sokat és lelkesen tapsolt a hivatott zeneköltőnek, aki egyben vállalta dalai zongorakíséretét és szonátájának zongoraszólamát.

(*) **Esti próbák miatt négy előadás elmarad a Pesti Színházban.** A jövő hét szombatján mutatja be a Pesti Színház *Fodor* László új komédiáját, a *Művészpár*-t, *Páger* Antallal és *Mezey* Máriával a főszerepekben. Páger Antal filmkötelezettségei akadályozzák, hogy a premier előtti időben napközben próbákat tartson a színház. *A Művészpár utolsó próbáit ezért kénytelenek voltak estére tenni.* A próbák miatt hétfőtől csütörtökig elmaradnak a *Szabad lány* előadásai, amelyet így utoljára ezen a héten, illetőleg vasárnap este adnak. A Fodor-darabból pénteken este zártkörü főpróbát tartanak.

(*) **»Az úgynevezett szerelem« jubileuma.** A *Terézkörúti Színpadon* csütörtökön este játszották 25-ször Claude *Bonnet* francia színpadi szerző »*Az úgynevezett szerelem*« című vígjátékát. A darabnak *Gombaszögi* Ellával, *Puskás* Tiborral, *Szepes Liával* és *Ladomerszky* Margittal a vezető szerepekben a jubiláris esten is nagy sikere volt.

(*) **Verdi Requiemjét az Operaház** november 2-án, szerdán, Halottak napján este félnyolc órai kezdettel olcsó helyárakkal előadja; *Báthy* Anna, *Budanovits* Mária, *Székely* Mihály és *Pataky* Kálmán, aki először énekli ezt a szerepet, a magánszólisták.

(*) Kis hírek külföldről. A *Pro Ideale* magyar vonósnégyes amerikai hangversenykörútja során első estjén *Princetownban* szerepelt kétezer néző előtt, nagy sikerrel. — A Garda-tó partján 8 milliós líra költséggel *villa épül Greta Garbo számára.* — A párizsi *Opéra Comique*-ban, a Carmen első premierjének színhelyén *Bizet* centennáriumának ünnepén megjelent a valaha világhírű Carmen, Emma *Calvé* is, aki most nyolcvanéves. — *Szigeti* József nagysikerű hangversenyt adott a londoni Palladiumban. — Az ismert magyar karmester, *Szell* György külföldi körútja során a Queens Hallban Beethoven műveit dirigálta. — *Bernben* novemberben *modern olasz művészek remekeiből* kiállítást rendeznek. — Az idei *velencei Biennale* 1,250.000 líra bevétellel zárult.

(*) Legenda a császárról... A pesti éjszaka világában egy idő óta mesébeillő történeteket mesélnek valakiről, egy ismeretlen úrról, akinek nagyon sok a pénze és ereiben nincs skót vér. Az ilyen urakat, akik nemigen számolják a kiadott pénzt, a lokálok környéke »császár« néven becézik. Ez a most feltűnt császár, aki nevét szigorúan titokban tartja, napról napra a legkülönbözőbb ötletekkel lepi meg a különböző mulatókat. Ha jókedve van, pezsgőt vitet minden asztalhoz és csak az a kívánsága, hogy egy poharat az ő egészségére ürítsenek. Legutóbb megjelent az egyik mulatóban, ahol nagylétszámú operettrevűt mutatnak be. Műsor után a revű minden szereplőjét meghívta vacsorára; a zenészekkel együtt vagy hatvan embert látott vendégül... De a legszebb történet, amit már mint legendát adnak szájról szájra az emberek, első feltűnésének története. Egyszerűen öltözve és villamosról leszállva jelent meg az egyik mulatóban. Leült a parkett mellé, nézte a műsort és hallgatta a zenét. Vacsorát rendelt és amikor a főpincér megkérdezte, hogy óhajt-e társaságot, azt felelte, hogy ő a maga részéről nem ismeri a társaságpénz intézményét, de ha a hölgyek valamelyike hajlandó vele vacsorázni, úgy szívesen látja vendégül. Az ajánlatra nem támadt nagy tolongás, de végül mégis akadt egy hölgy, aki hajlandó volt őt szórakoztatni. Az ismeretlen vendég végignézte a műsort, megvacsorázott a hölgy társaságában, majd a hajnali órákban fizetett. Felállt és elbúcsúzott a hölgytől. Búcsúzásul átnyujtott neki egy százpengős bankjegyet. És csak annyit mondott, hogy kíváncsi volt rá: akad-e valaki, aki csupa rokonszenvből hajlandó vele tölteni egy estét. A mulatóban azóta különös előszeretettel fogadják a villamoson érkező, keveset költő urakat...

(*) A regényíró első színdarabja — gyakorlott színpadi szerző műve. *(Mauriac »Démon«-ját próbálják a Magyar Színházban.)* A *Légy jó mindhalálig* nagysikerű előadásaival egyidejűleg délelőttönként François *Mauriac »Démon«* című színművéből folynak a próbák a Magyar Színházban. A neves francia regényíró első színművét *Bródy* Pál rendezi. *Makay* Margit, *Földényi* László, *Perényi* László, *Somló* Valéria és *Simor* Erzsébet játsszák a darab vezető szerepeit.

Ellátogattunk a színházba egyik délelőtt. Csütörtökön próbálták először egyfolytában megszakítás nélkül végig az egész darabot. Egyelőre még díszletek nélkül: pénteken állítják fel először *Upor* Tibor díszleteit.

Beszélgettünk *Bálint* Lajossal, a színház dramaturgjával, Mauriac »Démon«-járól.

— Rendkívül érdekes ez a darab — mondotta Bálint. — Mauriacot eddig mint regényírót, mint a neokatolikus francia elbeszélő irodalom vezető egyéniségét ismertük. Hosszú regényírói mult után írta meg *első színművét, a Démon-t.* Az ember csak bámul, ha olvassa ezt a darabot. Mintha régi színházi rutinié, a kulisszák világának minden titkát a kisujjában hordó színpadi szerző írta volna ezt a darabot, olyan *tökéletes dramaturgiailag.*

— *Makay* Margit és *Földényi* László a két legfontosabb szereplő. Makay az asszony, az anya, Földényi pedig egy rendkívül érdekes, az emberekre egészen különös hatást gyakorló egyéniség. *Az asszonyt lelki hatalmában tartja* és csak akkor derül ki, hogy tulajdonképpen szerelemből és féltékenységből uralkodik az asszonyon, amikor megjelenik a színen egy fiatalember, *Perényi*, aki egy nevelőt játszik. Szép szerep jut a darabban a színház most feltűnt fiatal tagjának, *Somló* Valériának is, akinek a nevét mint Az ucca főszereplőjét ismerte meg a közönség. Fiatal, nagyon jó és nagyon tiszta életű kislányt játszik, aki szerelmes lesz a nevelőbe. Ez az első szerelme. Nagy lelki válságon megy keresztül és a szentéletű leány, aki apácának készült, feleségül megy a nevelőhöz. Fontos szerep még *Simor* Erzsébeté is.

A színházban erősen készülnek a *Démon* bemutatójára. November 5-én, szombaton lesz a premier, előtte pénteken nyilvános főpróbát tartanak.

Major Aranka–Abrahám holnap

tartja *operett és jazz* zenekari estjét. Közreműködik: Fehér Pál. Jegy Rózsavölgyinél (Studió).

*

Fischer Annie ma 8-kor

Városi. Hangversenyzenekar. Vez.: Heinze. Jegyek *Koncertnél* és *pénztárnál.*

(*) A felszabaduló Felvidéken turnét rendez az Opera és a Nemzeti Színház. Érdekes tervről értesülünk az állami színházak köréből. Az Opera és a Nemzeti Színház igazgatósága elhatározta, hogy amint megtörténik a felvidéki területek Magyarországhoz való visszacsatolása, *a két állami színház turnét rendez a visszakerült országrészen.* Sorra látogatják a nagyobb városokat, ahol egy-egy, esetleg több estén keresztül reprezentáns magyar darabokat adnak elő.

(*) Férjfogás. A Fox-gyár legújabb filmjében arról van szó, hogy három csinos és életrevaló leány, aki nyugodtan gazdálkodik szerény tyúkfarmján, valami nagynénitől 5000 dollárt örököl. Elhatározzák, hogy ezen a pénzen ki-ki férjet szerez magának. Sorshúzás útján kijelölik egymásnak, aki alaposan kiöltözik és a másik kettő kíséretében Kaliforniába utazik. Megkezdődik a hajsza a milliomos férj után és részben eredményre is vezet: mindegyik szerez férjet, ha nem is éppen milliomost. A történet, mint látszik, nem túlságosan fordulatos, amitől azonban még szórakoztató is lehetne. Minden a szereplőktől és a rendezéstől függ; az előbbiek megteszik a magukét, az utóbbi körül azonban alighanem valami baj van, mert a film helyenkint — hogy úgy mondjuk — nem túlságosan érdekfeszítő. De akik szeretik az egész könnyű fajsúlyú humort, mulatnak majd Loretta *Young* és társainak bukdácsolásain. A műsoron szerepelt még egy nagyszerű riportfilm a legújabb technikai felfedezésekről, a Fox híradó viszont »humoros« felírásaival a legszomorúbb jeleneteknél zajos derültséget keltett. Engedelmet kérünk: a felíráskat olyanoknak kellene elkészíteniök, akik magyarul tudnak és az úgynevezett sajtóhibákat is illenék kijavítani. Mert ellenkező esetben kissé komikusan hat az olyasmi, mint amikor szörnyű petrólemtüzvészt ez a néhány szó konferál be: »*Miliők* a tűzben«. *(k.)*

(*) Hol voltál az éjszaka? A mese nem éppen fehér. De nem is szürke. Vidámítóan, bolondosan tarka. Nem is nehéz tarkának lennie, hiszen tizenegyedül. Ennek a filmnek egyszerre három meséje van és mind a három szimultán bonyolódik a végkifejlés felé a néző szeme láttára. A helyzet annyira komplikálódik, hogy néha úgy látszik, hogy szinte már a szerző sincs tisztában vele, mi is történt tulajdonképpen azon a bonyodalomlavinát elindító éjszakán. De ez nem is nagyon fontos, a lényeg az, hogy mindez nagyon mulatságos és az Uránia nézőtere szinte egyfolytában harsog a nevetéstől. Willy *Fritsch* végre ismét nekivaló operett-szerepben, partnere, a bájos Gusti *Huber*, Ingeborg von *Kusserov* és Georg *Alexander* a főszereplői az Ufa kitűnő új vígjátékának. *(m)*

Színházak pénteki műsora

OPERA: A Rajna kincse (C. bérlet; ½8). — **NEMZETI:** Két cárnő (½8). — **KAMARA:** Kék róka (8). — **VIG:** Francia szobalány (8). — **MAGYAR:** Légy jó mindhalálig (8). — **BELVÁROSI:** Ragaszkodom a szerelemhez (8). — **PESTI:** A szabad lány (8). — **ANDRÁSSY:** Angyalt vettem feleségül (50. előadás; 8). — **VÁROSI:** Filharmonikus hangverseny (Fischer Annieval; Heinze vezényletével; 8). — **ROYAL:** Mindig a nők kezdik (½9). — **TERÉZKÖRÚTI:** Az úgynevezett szerelem (¼10). — **PÓDIUM:** Elő az okmányokkal (9). — **KOMÉDIA:** Nincs előadás. — **ERZSÉBETVÁROSI:** Legyen úgy, mint régen volt (½6, ½9). — **JÓZSEFVÁROSI:** Ide gyere rózsám (½6, ½9). — **KISFALUDY:** Nincsenek véletlenek (½6, ½9).

MOZIK

ADMIRÁL (153-707. Margit körút 5.): **Boresa Amerikában** (Dayka M., Mály Gerő) és a kísérő műsor. (¼4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½10 és ½12-kor: **Szeress őrökké** (Grace Moore). — **ALKOTÁS** (155-374. Gömbös Gyula u. 11.): **Veszedelmes életkor** (Huguette Duflos). Vízirültek (sportf.). H. (¼4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap d. e. 11-kor: **Az új rokon** (Ágai Irén). Kedden délelőtt 11-kor: **Tomi, a megfagyott gyermek** (Pécsi Gizi, Csortos Gyula). — **ANDRÁSSY** (124-127. Csengery ucca 39. szám. Andrássy út sarok): **Mellékucca** (Irène Dunne). Popeye a szárazdada. H. (¼4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **ASTRA** (154-422. Ugocsa u. 10.): **Papueshős** (Kabos, Erdélyi Mici). Popeye legújabb kalandjai. Nyusziakodalom. (¼4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vasárnap d. e. 11-kor: **India lángokban** (Shirley Temple). — **ATRIUM** (134-024, 153-034. Margit körút 55.): **Bánatos ucca** (Dita Parlo). Híradók. (½6, ½8, ½10; szombat vasárnap és ünnepnap: ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **BELVÁROSI** (384-563. Irányi ucca 21. szám): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Mály Gerő). Madárijesztő (színes). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: jobbt. 3, 5, 7, 9; balt. 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. ½11 és 12-kor: **100 férfi 1 kislány** (Deanna Durbin). — **BODOGRAF** (149-510. József körút 63.): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Mály Gerő). Walt Disney színes film. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **BUDAI APOLLO** (151-500. Csalogány u. 46.): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Hámori I.). Aggteleki cseppkőbarlang. Rajzfilm. H. (½5, ½7, 9; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **CAPITOL** (134-337. Baross tér 32.): **Vágyak** (Danielle Darrieux). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **CITY** (111-140. Vilmos császár út 36.): **Bánatos ucca** (Dita Parlo). Mesebeli játékbolt (rajzfilm). Híradók. (½6, ½8, ¾10; szombat, vas. és ünnep: ¾4, ½6, ½8, ¾10.) — **CORSO** (182-818. Váci u. 9.): **A zsarnok** (Harry Baur). Akik semmitől sem félnek (sportfilm). H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **CORVIN** (139-584, 138-988. József körút és Üllői út sarok): **Tökéletes házasság** (felnőttek részére) és a kísérő műsor. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: **Csin-Csin** (Shirley Temple). — **DAMJANICH** (134-803. Damjanich u. 1.): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Hámori I.). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **DÉCSI** (121-343, 125-952. Teréz körút 28. sz.): Második hétre prolongálva! **A zsarnok** (Harry Baur). Híradók. (6, 8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.) — **ELIT** (114-502. Szent István körút 16. sz.): **Szerelmi vihar** (Charles Boyer). H. (Köznap és Ü.: 4, 6, 8, 10; V.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **FORUM** (189-707, 189-543, 188-528. Kossuth Lajos ucca 18. sz.): **Harmadik hétre prolongálva! Robin Hood kalandjai** (Errol Flynn). (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: ¼4, ½6, ½8, 10.) — **GLÓRIA** (144-800. Thököly út 56.): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Hámory). Popeye legújabb kalandjai (trükkf.). H. (½5, ¾7, 9; Sz.: ¼4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **HOLLYWOOD** (142-455. Bethlen tér 3.): **A 14-es futár** (Louise Rainer). Így kell tanítszni. Los Angeles. H. (½4, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ¾10.) — V. d. e. ½11-kor: **Tomi, a megfagyott gyermek** (Pécsi Gizi). — **JÓZSEFVÁROSI** (134-644. Kálvária tér 7. sz.): **Boresa Amerikában** (Dayka, Vaszary). Hazug egér. H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor matiné: **Kémek — ellenkémek** (Lida Baarova). — **KAMARA** (144-027, 135-967. Dohány u. és Nyár u. sarok): **Bánatos ucca** (Dita Parlo). Híradók. (6, 8, 10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.) — **KULTÚR** (386-193. Kinizsi u. 16.): **Szentpétervári éjszakák** (Gaby Morlay) és a kísérő műsor. (5, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¾4, ½6, ½8, ¾10.) — **LLOYD** (111-994. Hollán u. 7., a Szent István körútnál): **Mégis ártatlan** (Danielle Darrieux). (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **NYUGAT** (127-162. Teréz körút 41.): **A táncoló angyal** (Sonja Henie). Buster a vitaminkirály. H. (½5, 7, ½10; Sz.: 4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) — **ODEON** (130-263. Rottenbiller u. 37/b.): **A táncoló angyal** (Sonja Hennie). Barátaink az állatok. H. (½5, ¾7, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor matiné: **Az én lányom nem olyan** (Tolnay, Turay). — **OLYMPIA** (342-947. Erzsébet körút 26.): **A táncoló angyal** (Sonja Hennie). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **OMNIA** (130-125. József körút és Kölcsey u. sarok): **Három bajtárs** (Robert Taylor). H. (5, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: 4, 6, 8, 10.) — **ORIENT** (114-926. Izabella u. és Aradi u. sarok): **Papueshős** (Erdélyi Mici, Kabos). Színes filmek: A hazug egér, Madárijesztő, Tüzes jeges, Lepkevadász. (½5, ¾7, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **OTTHON** (146-447. Beniczky ucca 3. és Baross ucca 87. sarok): **Uj audioszkop** (plasztikus film). **Ujjé, a hegyekben nagyszerű** (Stan és Pan). (¼4, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. 10-kor matiné: **Édes anyaföld** (Louise Rainer). — **PALACE** (136-523. Erzsébet körút 8.): **Nyugat lánya** (Jeanette Mac Donald). H. (Mindennap: d. e. 11; d. u. 2, ½5, 7, ½10.) — **PÁTRIA** (145-673. Népszínház u. 13.): **A táncoló angyal** (Sonja Hennie). (¾4, ½6, ½8, ¾10; V. Ü.: ½2, ¾4, ½6, ½8, ¾10.) Vas. d. e. 10 és ½12-kor: M. — **PHÖNIX** (144-454. Rákóczi út 68.): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Mály Gerő). Hogy készül a trükkfilm? H. (Mindennap: d. e. 11: d. u. 1, 3, 5, ½8, ½10.) — **RÁDIUS** (122-098, 120-564. Nagymező u. 22—24.): Harmadik hétre prolongálva! **A hölgy kissé bogaras** (Tolnay Klári, Ráday). Az észak Verencéje. H. (½6, ½8, ½10; Sz. V. Ü.: ¼4, ½6, ¾8, ¾10.) Vas. d. e. 11-kor: **Tovaris** (Charles Boyer). — **REX** (139-416. Rákóczi út 70.): **Boresa Amerikában** (Dayka Margit, Gózon Gyula). Tüzes jeges (trükkfilm). Híradók. (½5, ¾7, 9; szombat: ¼4, ½6, ½8, ½10; vasárnap és ünnepnap: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) — **RIALTO** (139-497. Rákóczi út 70. szám): **Ujjé, a hegyekben nagyszerű** (Stan és Pan). Audioszkop (plasztikus film). H. (D. e. ½11; d. u. ½1, ¾3, 5, ½8, ½10; V. Ü.: d. e. 10, 12; d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **ROYAL APOLLO** (141-902, 342-946. Erzsébet körút 45.): **Katja** (Kék Démon; Danielle Darrieux). H. (½6, ½8, ¾10; szombat, vasárnap és ünnepnap: 4, 6, 8, 10.) Vasárnap délelőtt 11-kor matiné: **Fekete angyal** (Merle Oberon). — **SAVOY** (146-040. Kálvin tér sarok, Üllői út 2.): **Mégis ártatlan** (Danielle Darrieux). Le a kalappal (színes). (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) Vas. d. e. ½11-kor: M. — **SCALA** (114-411. Teréz körút 60. sz.): **Férjfogás** (Loretta Young). Kultúr- és trükkfilm. H. (½6, ½8, ¾10; Sz. V. Ü.: 3, ½6, ½8, ¾10.) Vas. d. e. 11-kor: **Szegény kis gazdag lány** (Shirley Temple). — **SIMPLON** (268-998, 268-999. Horthy Miklós út 62.): **Mégis ártatlan** (Danielle Darrieux). H. (½4, ½6, ½8, ½10; V. Ü.: ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10.) V. d. e. 11-kor: **Koldus és királyfi** (Errol Flynn). — **STUDIÓ** (140-840. Akácfa u. 4.): **Mégis ártatlan** (Danielle Darrieux). H. (Mindennap: d. e. 11: d. u. 2, 4, 6, 8, 10.) — **TIVOLI** (123-049. Nagymező u. 8.): **A táncoló angyal** (Sonja Hennie). Barátaink az állatok. H. (½5, 7, ½10; Sz.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10; V. Ü.: ½2, ¾4, ½6, ¾8, ¾10.) Vas. d. e. 11-kor matiné: **Az én lányom nem olyan** (Turay, Tolnay). — **TURÁN** (128-401. Nagymező u. és Mozsár u. sarok): **Boresa Amerikában** (Dayka M., Mály Gerő). Csirketolvajok (rajzfilm). H. (4, 6, 8, 10; V. Ü.: 2, 4, 6, 8, 10.) Vas. d. e. 10 és 12-kor: **Mimi, a gazdag ember lánya** (Alice Faye). — **URANIA** (146-046. Rákóczi út 21.): **Hol voltál az éjszaka?** (Willy Fritsch). Táncoló ifjúság. H. (5, ¼8, ½10; Sz. V. Ü.: ½8, 5, ½8, ½10.) Vas. d. e. 11-kor: dr. Cholnoky Jenő előadása: »Mindent visszaé

RÁDIÓ OKTÓBER 28. Budapest I. 6.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. **10.00:** Hírek. **10.20:** »Magyar költők tragikus halála.« Irta Kenessey Magdolna (felolvasás). **10.45:** »Testgyakorlás a csecsemőkorban.« Irta Barabás Zoltán egyetemi magántanár (felolvasás). **12.00:** Harangszó. Himnusz. Időjárásjelentés. **Utána:** Gergely Irén énekel, Friss Antal gordonkázik, zongorakíséretttel. **Közben kb. 12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **13.30:** Lakatos Flóris és cigányzenekara. **14.35:** Hírek, **14.50:** A rádió műsorának ismertetése. **15.00:** Élelmiszerárak. **16.15:** A rádió diákfélórája: »Híres versek titkai.« (Csokonai »A reményhez« c. versének elemzése.) Fábián István előadása. **16.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **17.00:** »A háború szociológiája.« vitéz Náray Antal alezredes előadása. **17.30:** Székely Imre szerzeményei. Zongorán előadja Szegedi-Ketter Ernő. **18.00:** Sportközlemények. **18.10:** Fátyol Jancsi és cigányzenekara. **19.00:** Hírek. **19.10:** Hírek szlovák és ruszin nyelven. **19.25:** Dohnányi Ernő zongorázik. **20.00:** A rádió külügyi negyedórája. **20.15:** A rádió szalónzenekara. **21.40:** Hírek, időjárásjelentés. **22.00:** Közvetítés az Ostende-kávéházból. Vidák József és cigányzenekara muzsikál. **Közben 22.30—22.40-ig:** Hírek német és olasz nyelven. **23.00:** Hírek angol és francia nyelven. **23.10:** Hanglemezek. **24.05:** Hírek külföldi magyarok számára. — **Budapest II. 18.30—18.55-ig:** Gyorsírótanfolyam (Szlabey Géza). **19.00—19.20-ig:** Fátyol Jancsi és cigányzenekara. **19.30—19.50-ig:** »A hangosfilm műhelytitkai.« Orbán Ferenc előadása. **20.00—20.20-ig:** Hírek. **20.25—21.35-ig:** Hanglemezek. — **21.40:** Időjárásjelentés. — Telefonhírmondó. **6.45—11.20-ig:** Budapest I. műsora. **11.20—11.50-ig:** A Telefonhírmondó külön műsora (szórakoztató lemezek). **Utána 15.25-ig:** Budapest I. műsora. **15.25—15.55-ig:** A Telefonhírmondó külön műsora (művészlemezek). **Utána:** Budapest I. műsora. — **Közvetítőállomások.** Egész nap: Budapest I. műsora.

Rendkívüli színházi kedvezmény a Pesti Napló előfizetői és olvasói részére

Előfizetőink jegyet rendkívül leszállított áron válthatnak: »Az Este« kiadóhivatalában, VII., Erzsébet körút 18—20., tel.: 143-888 reggel 9 órától délután 5 óráig, vasárnap délelőtt 9—2 óráig.

PÉNTEK, okt. 28. Nemzeti: Két cárnő (7½). **Belvárosi:** Ragaszkodom a szerelemhez (8). **Nemzeti Kamara:** Kék róka (8). **Andrássy:** Angyalt vettem feleségül (8). **Royal:** Mindig a nők kezdik (8½). **Terézkörúti:** Az úgynevezett szerelem (9¼). **Pódium:** Elő az okmányokkal (9).

SZOMBAT, okt. 29. Magyar: Légy jó mindhalálig (8). **Városi:** Vig özvegy (8). **Royal:** Mindig a nők kezdik (8 este). **Zeneművészeti:** Szimfónikus és angol-est (Ábrahám Pál vez.) (8½).

VASÁRNAP, okt. 30. Magyar: Légy jó mindhalálig (3½ d. u. és 8 este). **Belvárosi:** Ragaszkodom a szerelemhez (4 d. u. és 8 este). **Nemzeti Kamara:** Késerű aratás (8). **Pesti:** A szabad lány (4 d. u.). **Andrássy:** Angyalt vettem feleségül (3½ d. u. és 8 este). **Városi:** Vig özvegy (4 d. u. és 8 este). **Terézkörúti:** Az úgynevezett szerelem (8½). **Royal:** Mindig a nők kezdik (4 d. u. és 8½ este). **Komédia:** Fog és menni (8½).

SZOMBATON PREMIER! FOG EZ MENNI SALAMON és ROTTAL KOMÉDIA

A gazdasági élet pangása a Felvidéken teljesen tönkreteszi az ősi koronázó várost

Pozsony kritikus napjai — A nyomor elsősorban a magyarságot sujtja

Pozsony, október 27.
Az Esti Ujság különtudósítójától.

Az állandósult bizonytalanság nyomja rá bélyegét Pozsony e kritikus napjaira. Különösen

a gazdasági élet pangása teszi tönkre a polgárság amúgy is megviselt idegeit.

Senki sem mer semmiféle üzleti vállalkozásba fogni, hiszen nem tudhatja, hogy holnap nem lesz-e már üzletfele külföldi állampolgár, vagy nem válik maga azzá régi üzletfeleihez viszonyítva. A város zilált pénzügyi helyzetén kormánybiztos és közigazgatási tanács kinevezésével akar az új szlovák kormány segíteni, de ez a kinevezés máig se történt meg, és

Pozsony úgyszólván közigazgatási hatóságok nélkül maradt.

A rendőrség kivételével semmiféle közhivatal nem működik. A város nagyszabású beruházási terveit és közjótékonysági intézmények felállítására vonatkozó határozatait a mostani helyzetben már nem lehet végrehajtani. Kórházat, szegényházat és egyéb népjóléti intézményeket szavazott meg a városi tanács az összeomlás előtt, most azonban az állami támogatás elmarad és *az új szlovák állam részéről nagyon kétséges, hogy egyáltalán lesz-e miből támogatást remélnie Pozsonynak, amennyiben* a mostani helyzet állandósul.

A pozsonyiak igazi reménye azonban nem is a szlovák államban van, hanem Magyarországban, ahova szívük minden rajongásával visszavágynak.

Ezt a reményt és vágyakozást azonban egyelőre gondosan titkolni kell.

az általános nyomor a kifosztott magyarságot sujtja a legjobban

s a hatóságoktól semmi támogatást nem remélhet. A magyar párt dr. Dütsch Ottóné, a párt itteni vezetőjének felesége kezdeményezésére jótékonysági akciót indított a szűkölködők felsegélyezése céljából. Az adományok már is nagy számmal érkeznek be a tehetősebb magyaroktól; ezzel is tanujelét adva a magyarság összetartásának ezekben a nehéz órákban.

Tömegesen keresztelkednek ki a zsidók Csehországban

A Csehországban fellépett fordulat következtében a zsidók valósággal menekülésszerűen igyekeznek magukat a római katolikus egyház tagjai közé felvétetni. Annyira elárasztják a kikeresztelkedni óhajtó zsidók a plébániákat, hogy

a prágai hercegérsek a papsághoz szigorú leiratban fordult és lelkükre köti, hogy csak azokat vegyék fel az egyház kebelébe, akikről bizonyosan tudják, hogy megtérésük őszinte és lelki meggyőződésből fakad.

Az érsek rendelkezése azt is meghagyja, hogy az új egyháztagok csak kellő vallásoktatási előkészítés után vehetők fel.

A szepességi németek visszakívánkoznak Magyarországhoz

A szlovák önállósítási mozgalom tovább halad előre. Most már a sportegyleteket is megszállta az önállósítási vágy és

a szlovák labdarugó csapatok alszövetsége el akar szakadni Prágától.

Ugyanakkor a hivatalos hatóságok a német területgyarapodás következtében megszakadt forgalmi összeköttetés helyreállításán fáradoznak. *Uj vasutvonalat akarnak vezetni Brünnön keresztül Prága felé, mert a régi német területen visz már át.* A forgalom Marchegg és Engerau felé rövidesen helyreáll. Engerau (Pozsonyligetfalu) területére át lehet menni útlevéllel, vagy határátlépési igazolvánnyal. Ott már normális mederben folyik az élet, zavarnak, nyugtalanságnak semmi nyoma.

A cseh feliratok eltüntek és mindenütt egészséges rend, lüktető forgalom, békés munkás élet folyik.

Pozsonyt szeretnék szlovák fővárosnak megtartani és az őslakosság még mindig teljes némaságra van kárhoztatva. Annál jólesőbben hatnak azok a hírek, amelyek a Felvidék más részeiből jönnek és a magyarság és németség megmozdulásairól számolnak be. A késmárki német lap, a Karpathenpost közli a szepességi német-magyar nemzeti tanács közös felhivását, amelyben szintén önrendelkezési jogot kiván magának.

Követelik, hogy a szepességi németek képviselői is ott legyenek a határmegállapító bizottságban,

mert ha ott lesznek — ezt a lap ugyan nem meri kiírni, de a sorok között érezzük — akkor bizonyos, hogy *a szepességi hűséges németek is visszacsatlakoznak a régi hazához.*

Háromszoros határvizsgálat Pozsony és Oroszvár közt

Pozsonyból a Dunán át

ma csak háromszoros határvizsgálattal lehet magyar területre jutni.

A Dunán át vezető hidak pozsonyi hídfőjénél intézik el a csehszlovák határvizsgálatot. *A hidak pozsonyi feljárója fele szélességben spanyol lovasokkal van eltorlaszolva,* úgyhogy a gépkocsik számára a feljárónak csak fele része van nyitva.

A feljáró két oldalán két könnyű ágyú áll, amelyeknek csöve Pozsony-Ligetfalura van irányítva.

A part tulsó oldaláról hatalmas horogkereszt látható. A híd túlsó fele sorompóval van eltorlaszolva, itt már a németek állanak őrt s csak igazolás után engedik tovább a gépkocsit. Ezután a német határvizsgálat következik. A gépkocsi útja most a volt cseh erődítmények között vezet el.

A legnagyobb erődítmény egy kis erdő fái mögött volt elrejtve. A németek most az erődítmények elrejtésére szolgáló fákat és bokrokat eltávolították s az utazó már messziről észreveheti a föld föié kiemelkedő csupasz homlokfalakat. Amint a gépkocsi tovább halad,

újabb spanyollovas kerítések tünnek fel az út két oldalán.

Ezek rövid betonoszlopokból készültek, amelyeket két sűrű szöges dróthálózat fog össze.

Ez a berendezés a harcikocsik feltartóztatására való. A különlegesen épített betonoszlopok és a szöges drótok közé a kisebb harcikocsik úgy beékelődnek, hogy nem tudnak tovább haladni. Nagyobb harci gépkocsik természetesen ezen az akadályon is tovább jutnak. *Távolabb más harci kocsi-„csapdák" is láthatók, ezek mély és széles betonárkokból állanak.*

Néhány kilométerrel tovább, Horvátgyárfalu irányában

a csehek az országúton fatorlaszokat építettek,

amelyek között a gépkocsik csak többszöri kanyargással tudtak áthaladni. *Ezeket a torlaszokat a németek most felrobbantották s az utat az akadályoktól megtisztították.* A felrobbantott fal törmelékei még ott láthatók az út mellett.

Kifosztják az ógyallai csillagvizsgálót

A pozsonyi, most már teljesen szlovák egyetemen is végre megkezdődnek a beiratkozások. Október 26. és november 5. között tűzték ki a beiratkozási határidőt.

Pozsonyban még az új szlovák főváros berendezkedése folyik, de a többi déli területeket már teljesen kiürítik. *Az ógyallai csillagvizsgálót például az*

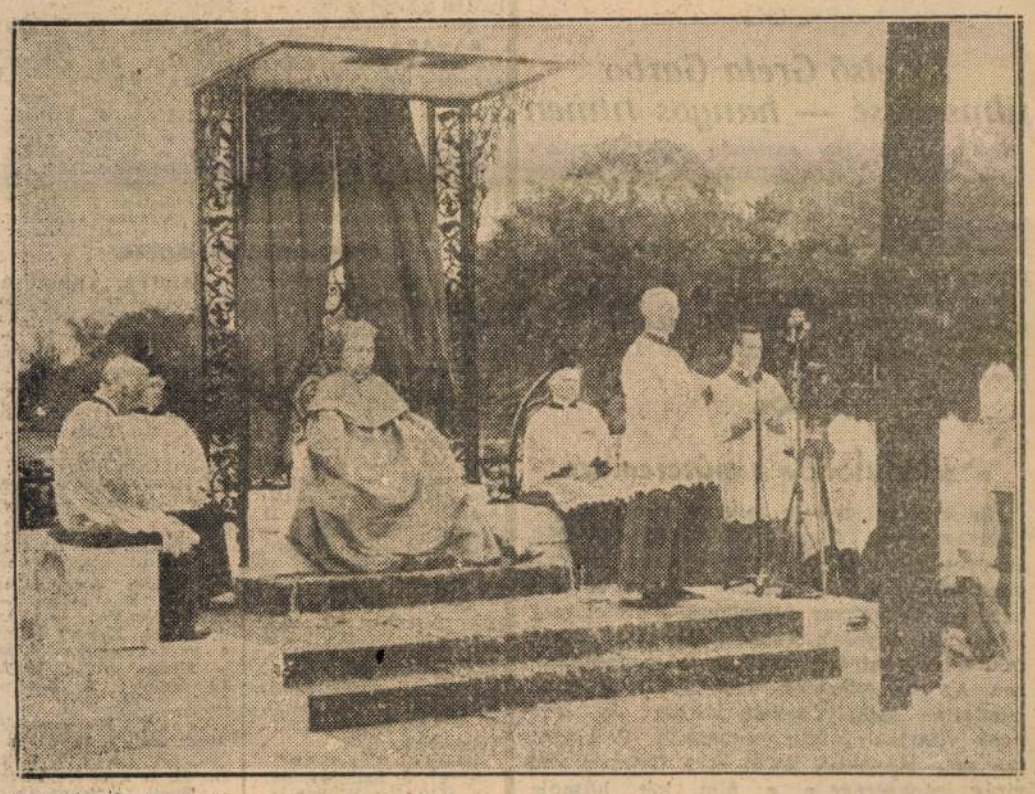

A new-orleansi nyolcadik eucharisztikus kongresszus megnyitása

Játék a zsidótörvénnyel

Eddig is sok hír hallattszott már arról, hogy bizonyos vállalatoknál nagyszabású tevékenység folyik a zsidótörvény kijátszására. Beszélték, hogy ami ötlet, találékonyság, furfang kitermelődött az ötezeréves kultúrnép koponyáiban, azt mind összeszedték, csatasorba állították a törvény paragrafusai ellen. Mondták, hogy egyes üzemeknél, lapvállalatoknál úgy gyártják a kereszténveket, hogy maholnap újabb zsidókat kell szerződtetniök, mert még a húsz százalék se fog kitelni azokból, akiknek részére semmiképpen nem sikerült egy frontharcos igazolványt, ujpesti állampolgárságot, vagy kisvárdai keresztlevelet szerezni.

Ezekkel a hírekkel szemben azonban mindig felhördült egy harsogó tiltakozó kórus. Ugyan kérem! — mondták. — Hogy lehet azt feltenni a pesti polgárról, hogy szabálvellenes dolgokat csinál? Hogy szabad meggyanusitani a törvényesség, alkotmányosság leglelkesebb propagálóit, a magyarországi nagykapitalizmus tündöklő ékességeit azzal, hogy ők — még ha kell tiltott eszközökkel is — keresztény-ellenes politikát folytatnának?

Most azután Kultsár István, az értelmiségi ügyek kormánybiztosa felülvizsgáltatta a vállalatok bejelentéseit

És a helyszíni vizsgálat eredményeképpen feljelentés történik — többezer munkaadó ellen, akik nem tettek eleget bejelentési kötelezettségüknek, vagy pedig hamis adatokat szolgáltattak az összeírás során. A közvélemény csak helyeselni tudja az illetékes hatóság gondos munkáját és könyörtelen erélyét. Ugyanakkor azonban megdöbbenve látja, hogy — nem szórványos jelenségekkel áll szemben. Hiszen itt többezer ember próbálta megszegni a törvényt. Többezer munkaadó tett kísérletet arra, hogy egy kis csalással, hamisitással továbbra is kiszorítsa vállalataiból a keresztény ifjúságot!

Ügy véljük, hogy az illetők részéről nagyon szerencsétlen balfogás volt ez. Mert mikor hamis adatokat nyujtottak be, egyben bizonyítékot szolgáltattak arra is, hogy mindenekfelettállónak tekintik a maguk külön faji érdekét és olyan eszközökkel játszottak ki egy tételes magyar törvényt, amilyeneket nem lehet tovább tűrni. De nem lehet tovább használni sem, ha csak nem akarják arra kényszeriteni a magyarságot, hogy még erélyesebb intézkedéseket tegyen egy csaláson, hamisításon alapuló idegen túlhatalom visszaszorítására!

Szombaton premier „FOG EZ MENNI" SALAMON és ROTT felléptével Komédia

Harsányi Zsolt november elsején kezdi meg munkásságát a Vígszínház igazgatóságában

Páholyból

1.

A színházi világban már megindultak a tárgyalások, hogy vajjon ki lesz a Magyar Színpadi Szerzők Egyesületének új elnöke. Harsányi Zsolt ugyanis a tegnapi nap folyamán, amikor elvállalta a Vígszínház igazgatását, bejelentette, hogy egyidejűleg lemond elnöki tisztéről. A szerzők között rezben az a vélemény alakult ki, hogy Harsányi Zsoltot igyekezzenek rábírni, vállalja továbbra is az elnökséget. A rendkívül elfoglalt író még nem nyilatkozott, hogy vállalhatja-e az egyesület vezetését. Amennyiben Harsányi megmarad lemondó elhatározása mellett, meglehetősen nehéz kérdést jelent az elnöki pozició betöltése. Herczeg Ferenc és Zilahy Lajos, akik elsősorban jöhetnének tekintetbe, már több izben elhárították maguktól a megtiszteltetést. Ha az eddigi elnökök, Csathó Kálmán, Huszka Jenő, Heltai Jenő újból pályázását figyelmen kívül hagyjuk, két név áll előtérben, Bókay Jánosé és Kállay Miklósé. A szerzők rövidesen közgyűlést hívnak össze az elnöki szék betöltésének ügyében. Valószínű, hogy az egyesület tisztikarát is újraválasztják.

2.

A „Fekete Mária" egyik legérdekesebb jelenete, a „halálfánc", amelyet a szegedi szabadtéri ujadás alkalmával Milloss Aurél tanított be. Milloss most Olaszországban vendégszerepel s így a nemzeti színházi premier számára zenében és koreográfiában új halálfánc készült. Antos Kálmán, a kísérőmuzsika szerzője megérkezett Szegedről s maga vezeti a próbákat. A „Fekete Mária" halálfáncának zenéjét egyébként idén a Filharmóniai Társaság is bemutatja.

3.

A Terézkörúti Színpadon október 21-én érkezik husvonótödik előadásához Claude Bonnet francia író vígjátéka, az „Ugynevezett szerelem".

4.

A „Perrichon úr utazását", Labiche klasszikus francia vígjátékíró mulatságos darabját, amelyről nemrégen megemlékezett az Esti Ujság, a Nemzeti Színház tüzi műsorára, Örbök Attila fordításában.

5.

A Bádel, a Vágta és a Baj van Napóleonnal szerzője, Felkai Ferenc új vígjátékot írt, szatirikus témával. Egy városi legszerényebb tagja, egy költő a politikai élet előterébe kerül. Konsul lesz. Boldogsága tudja meg azonban, hogy mindenét egy kis színésznő ügyességének köszönhet. Az új vígjáték egyik magánszínházunkban kerül színre.

—o—

Éjjeli próbák a Komédiában

Szombat este mutatja be a Komédia új bohózat revüjét „Fog ez menni" címmel, melynek próbái már a betiltott „Kakasviadal" c. revü előkészületeivel párhuzamosan folytak. A premier rövid terminusa miatt, a Komédia társulata a késő éjszakába nyúló próbákat tart, hogy az új revü teljes felkészültséggel kerülhessen szombat este a közönség elé.

MÁRIA VERONIKA

Beth'en Margit, Rékai András és Ádám Jenő zenés misztériuma az Operaházban

Tizegynéhány éve, hogy először jelentkezett *Ádám* Jenő nagyobb művével a nyilvánosság előtt: a fiatal muzsikus Sinphónia domestica-ját akkor általános elismerés fogadta. Azóta Ádám Jenő egy egyfelvonásos karácsonyi népies daljátékával becsillettel kiállta a színpadi tűzpróbát is. Mint kórusdirigens, oratórium-karmester a legelsők közé futott be. Most ötévi munka után ismét felzendülnek az Operaház színpadán Ádám melódiái eddigi pályafutásának leghosszabb lélegzetű munkájában.

Megbecsülés és bizalom érzései közé ágyazva indul el ma este útjára a *Mária Veronika*: misztériumjátéka a mai életnek, a modern asszonynak, életünk, sorsunk kinzó problémáinak. Hogy Veronika asszony földön és égen járó útjait még sem tudjuk a megértés és a magunkévá tevés lelkesedésével nyomon követni, erről *Ádám* Jenő nem tehet. A maga tehetségének teljességét bedobta a mérleg serpenyőjébe és ez a súly igen jelentős és tiszteletet parancsoló. Nem az a fontos most, hogy modern közhelyek, bizonytalan kuszáltságok, az illusztrálás olcsón közönségtetszésre pályázó eszközei helyenkint elmélyosítják a tiszta művészi egység és magasabbrendű szándék tükrét, hanem inkább az a lényeges, hogy *Ádám partitúrájában bőven buzognak fel a zeneileg ötletek, színpadilag is életrevaló gondolatok. Van muzsikusa Ádám Jenőnek*, mégpedig egészségesen színpadi számára való ötletek: és ez most leglényegesebb. Még többet, újabb műveket kell még írnia, hogy teljesen megtalálja saját hangját, biztonságát, az anyag feletti uralmát. A kórusrészek bővelkednek drámai erejű szépségeiben, meghatóan árnyalt lírai finomságokban, de mindinkább szinte bibliai pátoszú monumentalitásban. Külön értéke még partitúrájának *megyógóan szikrás hangszerelése.*

Csak a dilettáns és a lángész akarja egy művében kifejezni a világmindenséget, ég és föld dolgainak mérhetetlen együtlétezését. Hogy ez a szövegkönyv is ilyen mindent egybemarkolni akaró követelménnyel áll elő, az az alapötlet íróját igazolja — de nem a zsenialitás irányában. A naivul álmodern alapszöveg életképessé tételére *Rékai* András, a novella színpadi feldolgozója igénybevette húsz év minden nemzetközi színpadi kísérletének összes lehető eszközét. *Rékai* András tehetsége, lelkesedése, színpadi rutinja így is csodát művelt: a homonculus tényleg mozog és ágál, de mégsem él. A színpad mesteri ismeröje sem tehet csodát: élet csak életből fakadhat és a tudás csak mesterséges létet teremthet. Igy is teljes elismeréssel kell írnunk Rékai kísérletének bátorságáról, szándékának merészségéről, színpadi tehetségének újító vággyal eltelt energiájáról.

Az előadás lelke *Szabó* Karola tépett lelkű, modern és mégis annyira örök Veronika asszonya. Aki a lélek viharait így tudja élénk vetíteni, aki egy holt szerepből ilyen mélyen emberi és élő figurát tud teremteni: *az művésznő a javából.* Énekes szereplők közül kiemelkedik *Basilides* Mária fenséges fájdalmú énekszava, *Dósa* Mária, *Rigó* Magda, *Jámbor* László, *Lendvai* Andor szép éneke. A néma szerepek közül *Kőszegi* Ferencé, *Vera* Ilonáé és *Sallay* Zoltáné. Újszerű szerepében dicséretesen megállja helyét helyenkint szavalókórussá is átalakuló, a színpadi cselekményt végigkisérő *énekkar* is. *Oláh* Gusztáv ismét remekelt a díszleteivel. (A nyomasztóan sötétre hangolt világítással azonban nem tudtunk megbarátkozni.) A fiatal *Bubányi* Vilmos kitűnően állja meg helyét a dirigens pultitusban.

Várjuk Ádám Jenő új operáját.

Dr. TOTH DENES

Rövid beszélgetés Turay Idával Berlinről

— Hogy mulatott Berlinben?

— *Köszönöm, nagyszerűen. A hűgomat látogattam meg, Tabódy Klárit, az idém javarészét ott töltöttem vele a Metropol Theaterben. Esténként, szinte kivétel nélkül, háromszor is játszanak az operettjeiket. Mehulle dér Nacht a címe, Isten bizony, zsúfolt a ház, „watta" nélkül. A Metropol Theater tudvalévőleg Berlin városé. Klári tehát berlini városi színésznő, költségvetésben előirányzott fizetéssel és minden egyebekkel. Nagyon szerették, mindenütt úgy ünnepelték: Bis Julischka aus Budapest. A legnépszerűbb slágerének refrénje volt a Julischka aus Budapest.*

— Élmények, emlékek dolgában hogy áll?

— *Megjárja, akadtak mulatságos epizódok is. Az első este Klári beültetett az igazgatósági páholyba, azt mondta, csak egy úr lesz ott, Hencke, az igazgató, a rendező és szerző, egy személyben. Megmagyarázta, hogy legyek nagyon udvarias, dicsérjem a darabot, a kiállítást, az előadást, mert úgy illik. Amint az ötödik páholyba beléptem, az a meglepetés ért, hogy vagy tíz szmokingos úr közötti találtam magam. Azt hittem, valamennyien igazgatósági tagok, vagy egyéb színházvezérek és mondhatom, nem kiméltem a fáradságot előzékenység tekintetében. Rájuk mosolyogtam, mindeki bemutatkozott, köszönt, attól kezdve az egész első felvonás alatt lelkesen dicsértem a szenirozást, az együttest, a tündéri ruhákat, a gyönyörű díszleteket. Szünetben bementem a hugom öltözőjébe, oda bemutatott Hencke igazgatónak. Kiderült, hogy az igazgatósági páholyt kiadták, vad idegen szmokingosok kedvéért fáradtam olyan sokat. Nem baj, most legalább tervjeszik a hírt, hogy ilyen barátságosak a magyar nők.*

— A hűgod, hogy tetszett?

— *Igazán kritikát mondjak a hugomról?*

— Hogyne, csak őszinten tétran.

— *Nagyon tetszett. Hallatlan ügyes, remekül táncol, a temperamentuma elemiállhatatlan, szenkivül pedig édes, élőosztályú szőkeség is. Strubl Péter-fajta, így mondják a németek, egy-egy groteszk táncnál majd szétveti a színpadot. Egészen egyéni mindem, amit csinál, nem csodálom, hogy a tavalyi operettjüket két hónapig játszották vele. Rengeteget fejlődött és okaimi, a német színpadokon igazán lehet tanulni.*

— Mivel foglalkozik most, tudjuk?

— *Egyelőre pihenek néhány napig fent a Svábhegyen, azután filmezni kezdek.*

— Kellemes pihenést!

Barlók és Dohnányi az Anserme. sajtó.eán

Péntekre virradó éjszakán érkezik Budapestre Ernest *Ansermet*, a nagynevű francia-svájci karmester. Hétfőn vezényli a filharmonikusok koncertjét. *Ansermet* tiszteletére pénteken délután négy órakor a Carlton-szálló kéktermében a *Filharmóniai Társaság* sajtóteát rendez. A sajtóteán megjelenik a svájci követ, *Barlók* Béla, a hétfői hangverseny szólistája, *Dohnányi* Ernő elnökkarnagy és még igen sok közéleti és zenei előkelőség.

„Mesebeli" herceg a Hortobágyon

A színdaraboknak és filmeknek úgylátszik soha el nem múló figurája az a bizonyos herceg, aki a kis *templom egerét* az utolsó jelenetekben boldoggá teszi. A mese hőse újból feltámadt egy most készülő magyar filmben, a „Pusztai királykisasszony" című vígjáték hőse egy álruhás, modern herceg, aki ugyan nem hordja a zsebében a korenáját, hanem mint idegen egyetemi hallgató „álruhában" hódítja meg a pusztai királykisasszonyt, a hortobágyi tanítókisasszonyt. A modern „mesebeli herceget" *Szabó* Sándor, a Nemzeti Színház új tagja játssza, a női főszereplő *Szörényi* Éva, a rendező pedig *Csepreghy* Béla.

Az első Greta Garbo filmszüzsé — hangos filmen

Több mint tíz esztendő előtt, amikor Greta Garbo először felbukkant, első komoly szerepét a „Bánatos utca" című filmregényben játszotta. A háborút követő esztendők zürzavaros története elevenedik meg a filmregényben, mely annakidején elindította Greta Garbo karrierjét. A franciák most hangos filmet készítettek a Bánatos utcából: Greta Garbo örökébe a női főszerepbe Dita Parlo lépett.

„Székelyfonó" a műteremben

Kis erdélyi székely faluban pereg a legújabb magyar film, a Gyimesi vadvirág, amelyek felvételeit *Radványi* Ákos rendező vezetésével tegnap kezdték meg a Hunniában. Az új magyar népszínmű díszletei megjelenően látványosak lesznek. Egy kis székely falu házait, utcáit építették fel a műteremben. Az első jelenetek most készültek el, hamisitatlan székelyfonóban lányok és legények vitatják a falu eseményeit. Válogatottan szép lányokból kerül ki a Gyimesi vadvirág leánysereglete s a film két hősnője *Tolnay* Klári és *Ölvedy* Zsóti csodaszép erdélyi népviseletben játszák végig a filmet.

PESTI ESTÉK

Jöjjön velünk színházba az Esti Ujság kedvezményes színházjegy irodája útján

Színházjegyirodánk VIII. József-körút 8, hétköznapokon és vasárnap reggel 9 órától este 8 óráig áll olvasóink rendelkezésére. Telefonrendelés: 140-000 144-401.

KEDVEZMÉNYES ARUSITASUNK E HÉTRE:

CSÜTÖRTÖK:
Vígszínház: Az orvos dilemmája.
Belvárosi Színház: Ragaszkodom a szerelemhez.
Andrássy Színház: Angyalt vettem feleségül.
Kamara Színház: Keserű aratás.
Magyar Színház: Légy jó mindhalálig.
Royal Színház: Mindig a nők kezdik.
Komédia Színház: Kakasviadal.

PÉNTEK:
Nemzeti Színház: A két cárnő.
Magyar Színház: Légy jó mindhalálig.
Teréskörúti Színház: Az úgynevezett szerelem.
Royal Színház: Mindig a nők kezdik.
Komédia Színház: Kakasviadal.
Belvárosi Színház: Ragaszkodom a szerelemhez.
Andrássy Színház: Angyalt vettem feleségül.
Pódium Kabaré: Elő az okmányokkal.
Kamara Színház: Kék róka.

Heti színházi műsor

Operaház (este fél 8 órakor) csütörtök: Mária Veronika; péntek: Rajna kincse; szombat: Rigoletto; vasárnap d. u. (3): Bajazzók, Szent táklya; este: Szöktetés a szerájból; hétfő: Filharmóniai hangverseny; kedd: Rajna kincse; szerda: Verdi Requiem.

Nemzeti Színház (½4 és este ½8) csütörtök: Ijjen az egyenlőség (V.); péntek: Két cárnő; szombat: Fekete Mária (I.); vasárnap d. u.: Farkaskaland; este: Fekete Mária (VIII.)

Nemzeti Kamaraszínház (4, 8)) csütörtök: Keserű aratás; péntek: Kék róka; szombat: Keserű aratás; vasárnap d. u.: Kék róka; este: Keserű aratás.

Vígszínház (délután 4 órakor és este 8 órakor) csütörtök: Az orvos dilemmája (D); péntek, szombat, vasárnap d. u. és este: Francia szobalány (T); hétfő: Az orvos dilemmája (A).

Magyar Színház (½4, ½8-kor) egész héten minden este, szombat és vasárnap d. u.: Légy jó mindhalálig; (kedden I, szerdán L, csütörtökön S bérlet; szombaton d. u. ifjúsági előadás.)

Városi Színház (4, 8) péntek: Hangverseny; szombat, vasárnap d. u. és este: Vig özvegy.

Belvárosi Színház (4, 8): Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Ragaszkodom a szerelemhez.

Pesti Színház (4, 8) Egész héten minden este és vasárnap d. u.: A szabad lány.

Andrássy Színház (½4, 8) Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Angyalt vettem feleségül.

Royal Színház (4, ½9) Egész héten minden este és vasárnap d. u.: Mindig a nők kezdik.

Magyar Műszínkör (½4, 8, 8) hétfőtől szombatig: Nincs előadás.

Komédia Orfeum (½5, ½9) Szombattól: Fog ez menni!

Pódium Kabaré: Minden este: Elő az okmányokkal

Mozi

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T: 153-634, 154-624). ½6, ½8. Ma ½10-kor: Diszbemutató. Bánatos utca. — Sz., V.: ¼4, ½6, ½8 és ½10-kor. — 13 kislány mosolyog az égre (Turay, Ráday). — Híradók.

CITY (Tel.: 1111-60). ½6, ½8, ½10. Sz., V.: ¾4 órakor is. — Arsen Lupin visszatér (Warren William). — Négyiábú gyilkos. — Kakasviadal. — Híradók.

CORSO (T: 18-28-18). Sz., V.: ¼4, ½6, ½8, ½10, többi napokon ½6, ½8, ½10. — A zsarnok (Harry Baur). — Akik semmitől sem félnek. — Híradók.

CORVIN (T: 138-95). ¼4, ½6, ½8, ½10. V., ü.: ½2-kor is. — (Első, vas. első hattó méra.). — A tökéletes házasság. Rendkiv. előadások felnőttek részére. — Híradók. — Kisérő műsor. V. d. e. ½11-kor: Csincsin (Shirley Temple).

DÉCSI T. 121-343, 125-952). 6, 8, 10. Sz., V., ü.: 4, 6, 8, 10 órakor. — A zsarnok (Harry Baur). — Híradók.

FORUM (T: 139-543. 188-767). ½6, ½8, ½10. Sz., V., ü.: ¼4, ½6, ¾8, 10. — Robin Hood kalandjai (Errol Flyn). — 2. hétre prolongálva.

KAMARA T: 144-027. 135-967). 8, 8-kor: Azurexpress (Páger, Tolnay). — 10 órakor premier: Bánatos utca (Albert Prejean, Dita Parlo). — Híradók.

LLOYD FILMSZINHÁZ (T: 111-994). 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. — Az első előadás mérs. helyárakkal. — Mégis ártatlan (D. Darrieux).

PALACE T 138-523). 11, 2, ½5, 7, ½10-kor. — Nyugat leánya (Jeanette MacDonald, Eddie Nelson). — Híradók. — Első két előadás mérsékelt helyárakkal.

RADIUS (T 123-088). ¾6, ½8, ½10. Sz., V., ü.: ¾4-kor is. — A hőlgy kissé bogaras (Tolnay, Ráday). — Az észak Velencéje. — Híradók. — 3. hétre prolongálva. — Vas. d. e. 11 órakor: Tovaris. — Félhelyárakkal.

ROYAL APOLLO (T: 141-902, 342-946). ½6, ½8. Ma este ¾10-kor: Katja (Két démon). — Sz., V.: 4, 6, 8 és 10 órakor. — 13 kislány mosolyog az égre (Turay, Ráday). — Híradók. — V. d. e. 11-kor: Fekete angyal. — Félhelyárakkal.

SCALA FILMSZINHÁZ (T.: 11-44-11. Teréz-körút 60.) ½6, ½8, ¾10. Férjfogás (L. Young). — V. d. e. 11-kor: Szegény kis gazdag lány (Shirley Temple).

STUDIO (T: 146-840). 11, 2, 4, 6, 8, 10. — Hétk. első 3, vas első 2 félára. — Mégis ártatlan (Danielle Darrieux). — Híradók.

URANIA FILMSZINHÁZ (T.: 146-046). ½, ½8, ½10. Sz., v.: ½3, 5, ½8, ½10 órakor. — Hol voltál az éjszaka (G. Huber, W. Fritsch). Táncoló ifjúság. — Híradók. — V. d. e. 11-kor: Dr. Cholnoky Jenő egyny. r. tanár vetitettképes előadása a Felvidékről. „Mindent vissza!"

MÁSODHETES MOZIK

ADMIRAL (T: 133-707) ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. — Borcsa Amerikában (Dayka M., Mály). — V. d. e. ½10 és ½12 órakor: Szeresd örökké. — Kedden d. e. ½10 és ½12-kor: Ahogy tetszik.

ALKOTÁS (T: 155-374). ¼4, ½6, ½8, ½10. V.: ½2-kor is. — Veszedelmes életkor. — Vizigörültek. — V. d. e. 11 órakor: Új rokon. — Kedden d. e. 11 órakor: Tomi, a megfagyott gyermek.

ASTRA (Ugocsa-u. 12. T.: 15-44-22). ¼4, ½6, ½8, ½10. V., ü.: 2-kor is. — Papucshős (Kabos, Erdélyi). — Popeye legújabb kalandjai. Nyusziakódalom. — Híradó. — V. d. e. 11-kor: India lángokban.

GLORIA (T: 144-800 5, ¾7, 9. Sz.: ¼4, ½6, 8, ½10. V.: ½2-kor is — Borcsa Amerikában Dayka M., Mály). — Popeye. — Híradó.

PALOTA (Krisztina-kört 155. Tel.: 15-68-05). ¼4, ½6, ½8, ½10. V., ü.: ½2 órakor is. — Frakkos sátán. — Nótás hetyár (cowboy-film). — Híradó.

PHÖNIX (T: 144-454). 11, 1, 3, 5, ½8, ½10. — (Első 3 mérs.) — Borcsa Amerikában (Dayka M., Mály). — Hogyan készül a trükkfilm? — Híradók.

TURÁN (T: 128-402). 4, 6, 8, 10. V.: 2-kor is. — Borcsa Amerikában (Dayka M., Mály). — Csirketolvajok. — Vas. d. e. 10, 12-kor: Mimi, a gazdag ember lánya. — Kedden d. e. 10 és 12 órakor: A bíboros futárja.

VESTA VII., Erzsébet-körút 39. T.: 132-639). — ¼4, ½6, ½8, ¾10 V. es ü.: 11, 2, 4, 6, 8, 10-kor: — Tomi, a megfagyott gyermek (Csortos Gy., Dobos Anny). — Híradók.

Hóman Bálint érdekes tanuvallomása Németh Antal sajtóperében

— A 8 Órai Ujság tudósitása —

Dr. *Dorosy* Dezső büntetőtörvényszéki bíró elnöklete mellett ma tartott folytatólagos főtárgyalást a törvényszék abban a sajtórágalmazási perben, amelynek sértettje dr. *Németh* Antal, a Nemzeti Színház igazgatója, vádlottja pedig *Fiala* Ferenc hirlapíró. Ma délelőtt elsőnek dr. *Hóman* Bálint kultuszminisztert hallgatta ki a törvényszék. Az elnök mindenekelőtt megállapította, hogy *a kormányzó a hivatalos titoktartás alól való felmentést Hóman Bálint részére megadta*, majd több kérdést intézett a kultuszminiszterhez, a Teatrum kft. megalakulására vonatkozólag, melyekre válaszolva, Hóman Bálint ezeket adta elő:

— *Bessenyey* Zénó, a Közmunkatanács elnöke tett annakidején nekem jelentést arról, hogy a Kft. megalakítására lépések történtek és én idegenforgalmi, valamint nagy művészi érdekből is helyesnek találtam ezt és hozzájárultam ehhez. Bessenyey Zénó jelentette nekem, hogy a vállalkozás létrehozására a Közmunkatanács ad egy nagyobb összeget, azonkívül *Kaffka* Péter, aki az egésznek kigondolója, tervezője, úgyszólván szülője volt 20.000 pengővel járul hozzá és közölte egyúttal Bessenyey Zénó azt is, hogy esetleg magántőkére is számíthatnak.

— Én azonban csak az esetre helyeztem támogatásomat kilátásba, ha magánérdekeltség — Kaffka Pétert kivéve, — nem vesz részt ebben a vállalkozásban.

— Közöltem Bessenyey Zénóval, hogy a kultuszminisztérium egyszersmindenkorra segély címén *tizezer pengőt* bocsát e célra a Közmunkatanács rendelkezésére. Ehhez az összeghez tett még hozzá a Közmunkatanács tizenhatezer pengőt, úgy hogy összesen a kimutatás szerint a Közmunkatanács ilyenformán huszonhatezer pengővel szerepel. A Kft. irásos szerződésben való lerögzítéséről azonban közelebbit nem tudok, mert én csak szóbeli utasítást adtam annakidején *Stolpa* államtitkárnak a Kft. megalakulásával kapcsolatban, utána azután rövidesn megszüntem kultuszminiszter lenni.

— Tud-e arról Nagyméltóságod, hogy *Németh Antal és Oláh Gusztáv egyenkint 2000 pengő törzsbetéttel résztvett a Kft. financiális megalakulásában*, — kérdezte az elnök.

— Igen,

ez az én engedélyemmel történt. Én ugyanis határozottan kívántam azt, hogy a vállalkozásban a Magyar Királyi Operaház és a Nemzeti Színház képviseletében *Márkus* László, esetleg *Oláh* Gusztáv, valamint *Németh* Antal résztvegyenek. *Németh Antal és Oláh Gusztáv aztán kijelentették, hogy működésükért semmiféle díjazást nem hajlandók elfogadni. Erre történt, hogy azt a két-kétezer pengőt, amely az ő tiszteletdíjaikra volt szánva, hozzácsatolták a Kft. vagyonához.* Ilyenformán Németh Antal és Oláh GGusztáv részesei lettek ugyan a vállakozásnak, *nyilvánvaló volt azonban, hogy ez semmiféle anyagi haszonnal nem jár*, mert ez a válalkozás nem jövedelmező vállalkozás volt. Éppen ezért én nem láttam semmiféle erkölcsi összeférhetetlenséget abban, hogy Németh Antal és Oláh Gusztáv a vállalkozás résztvevői.

Hóman Bálint ezután hiatalos aktát vett elő és ebből is ismertette azt, hogy a Margitszigeti Szabad Szinpad támogatására a kultuszminisztérium 10.000 pengőt utalt ki a özmunkatanács reszére. ezt az összeget a Közmunkatanács további tizenhatezer pengővel növelte. Kaffka Péter 20.000 pengővel vállalt érdekeltséget, míg Németh és Oláh nevén 2—2000 pengő szerepel.

— Ismételten kijelentem, — folytatta Hóman Bálint, — hogy

a Közmunkák Tanácsának részéről Németh és Oláh az én kívánságomra bizatott meg a művészi igazgatásban való részvétellel és ezt én állami szempontból szükségesnek találtam.

Dr. *Kovács* Péter főügyészhelyettes megkérdezte ezután Hóman Bálintot, hogy mint Németh Antal legfőbb felügyeleti hatósága, tapasztalta-e azt, hogy Németh Antal előnyben részesítette volna a zsidókat?

Az elnök nem engedte meg ennek a kérdésnek a feltevését, mert erre vonatkozólag a hivatalos titoktartás alól való felmentést a törvényszék nem kérte.

Ezután dr. *Bessenyey* Zénót, a Közmunkatanács elnökét hallgatták ki a Kft. létrejöttére vonatkozó eseményekre. A tárgyalás tart.

Egyszerű közkatonája akarok lenni Franconak, — mondja XIII. Alfonz

Burgos, márc 9.

(A 8 Órai Ujság távirati tudósitása)

Miaja tábornok csapatai még mindig harcban állanak a lázadó kommunistákkal, akiknek állitólag bőségesen van hadianyaguk.

Franco tábornok a köztársaságiak birtokában levő tengerpart blokádjával egyidejűen elrendelte, hogy 300 repülőgépből álló hatalmas légiraj jelenjék meg Madrid fölött és ledobott röpcédulákon egy utolsó felszólitást intézzen a spanyol főváros lakosságához, valamint Miaja tábornok csapataihoz, hogy adják meg magukat.

Casado ezredes, a madridi nemzetvédelmi tanács vezetője hir szerint az éjjel elhagyta a köztársaságiak arcvonalát és átment a nemzetiek táborába, hogy átnyujtsa Miaja tábornok fegyverszüneti javaslatát.

Páris, márc. 9.

(A 8 Órai Ujság távirati tudósitása)

XIII. Alfonz volt spanyol király érdekes nyilatkozatot adott a Jour Rómában időző különtudósitójának.

— Valamennyi spanyol egységére, egy vezér parancsnoksága alatt, ma sokkal inkább szükség van, mint eddig bármikor volt. *Ez a vezér visz bennünket a végső győzelemhez.* Újból kijelentem, hogy

Franco tábornok egyszerű katonájának akarom tekinteni magamat, aki engedelmeskedik az ő parancsainak,

amelyek azt célozzák hogy *Spanyolországot ujjáépitsük. Hajlandó vagyok egyszerű munkás is lenni*, aki a Caudillo parancsára az országért dolgozik. Spanyolország és minden spanyol jövője teljesen a Caudillo kezében van.

Szentgyörgyi professzor felsőházi tag lesz

Szeged, márc. 9.

(A 8 Órai Ujság tudósitása)

Dr. *Bercz* János professzor elhunytával megüresedett a szegedi egyetem felsőházi tagsága. Jelenleg az a helyzet, hogy a szegedi egyetemnek nincs felsőházi képviselője, mert a póttagot, *Issekutz* Béla professzort, Budapestre helyezték. A szegedi egyetem március 16-ra tűzte ki a felsőházi tagválasztó közgyülést. A professzorok között az az egyhangú álláspont alakult ki, hogy az egyetem felsőházi tagjává a Nobel-dijas dr. *Szentgyörgyi* Albertet választják meg.

Idegbeteg „országmegváltó" a Kossuth-szobron

Debrecen, márc. 9.

(A 8 Órai Ujság tudósitása)

Tegnap este nagy tömeg verődött össze a Kossuth-szobor előtti térségen, mert a szobor egyik mellékalakján, 4—5 méter magasságban, jólöltözött férfi állott, aki arról szónokolt, hogy ideje volna Kossuth visszatérésének. Ha Kossuth nem akar visszatérni, akkor majd ő foglalja el helyét, mert érzi, hogy csak ő tudja megváltani az országot. Rendőrök szedték le a szoborról a szónokot, akiről kiderült, hogy *Kulcsár* Imrének hívják, 39 éves debreceni kereskedősegéd, idegbeteg ember, akinek már a multban is voltak hasonló esetei. A mentők a lakására szállitották.

Két hír

1. Pécs, a Gau-Stadt

A pozsonyi Grenzbote nagyobb cikkben ir a Basch-féle szervezkedésről s többek közt megállapitja, hogy *„Pécs Délmagyarország népi Gau-városa lett"*.

2. Basch az 1938-asoknál

A német agitátor viszont tegnap este Imrédy kedvenc társaskörében, az 1938-asoknál jelent meg és ott előadást tartott. „Szigoruan zárt körben."

*

A két hírhez ma egyetlen szó megjegyzést sem fűzünk.

Röglönitélő bíróság elé kerülnek az utcai telefonrongálók

— A 8 Órai Ujság tudósitása —

Mintegy három héttel ezelőtt a Telefonautomata Részvénytársaság feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik éjszaka a Lőszörményi-út környékén a nyilvános utcai telefonállomások készülékeit megrongálták. Az utóbbi napokban megismétlődtek a rombolások Kelenföldön, a Szent Imre hercegúton. A jelekből arra lehet következtetni, hogy *megszervezett társaság hajtja végre a rombolásokat.* A készülékeket összetörték, a vezetékeket elvágták s az automatafülkék ablakaira pedig vörös festékkel *F. F.* betűket rajzoltak, amelyek a nemrég feloszlatot nyilaspárt Fekete Front néven ismert gárdájának a jelzőbetűi voltak. Ma délelőtt előállitottak néhány fiatalembert, akik azzal gyanithatók, hogy közük van a készülékek megrongálásához. Mivel közmüvek megrongálásáról van szó, lehet, hogy a telefonautomata rombolók statáriális bíróságok elé kerülnek.

Gyermekzsurra ajándékok, meglepetések. Tombola tárgyak
MINERVA PAPIRHÁZ Kossuth Lajos-u. 20

GÁBOR MAGDA amerikai szerződése előtt
a HANGLI KIOSZKBAN
vendégszerepel.
Kisérik Zerinváry Andor, a közismert zeneszerző és Blayer Pál

A TAVASZI DIVAT
minden
SZÖVETUJDONSÁGÁT
megtalálja üzletünkben
A legujabb, legszebb és legolcsóbb angol, francia és hazai
köpeny-, kosztüm-, ruhakelmék
hatalmas választéka
minden igényt kielégit
Legyen mielőbb szerencsénk!
LÁSZLÓ ÉS FEKETE
IV., Petőfi Sándor-utca 14-16

A „Szerencse kft." apparátusa pontosan fél 9-kor lépett működésbe. A fehér matrózbluzos, szőke kis árvalányok elfoglalták helyüket az emelvényen. Fontoskodó altisztek kettőt-hármat sodorintottak a szerencsekeréken és légmentesen elzárták a számokat a külvilágtól. A sorsjegyszámleolvasó és a nyereménykiáltó is elfoglalta gongjelre a helyét és *izgatott várakozásban elkezdődött a szerencseadagolás.*

A terem zsufolásig tele van emberekkel. Szerencsevárók ezek valamennyien, *bűvölik* az árvalánykák kis fehér sorsjegyhúzó kacsóját, hogy az életet, a megváltást, a gondoktól szabadulást jelentő *400.000 pengős* — Istenem, *négyszázezer pengős!* — főnyereményt az ő számukkal kotorják ki az urnából.

Izgalomtól sápadt arccal, gyöngyöző homlokkal kis jegyzetpapírkákat tépdelve ülnek itt az emberek. *kabala-szavakat mormolva, imádkozva és drukkolva...*

— *19184 háromszáz pengőt nyert,* — mondja fennhangon a számleolvasó.

Kit érdekel most a háromszáz pengő, amikor *négyszázezer pengőről van szó.*

— Aranyosak, szőkék, kislányok, drágák, bájosak, édesek, az én számomat húzzátok ki: 11542, — mormolja egy irattáskás férfi kábult izgalommal a második sorban.

— *Ezer pengőt adok az első embernek, akivel találkozom, ha kihúzzák!* — fogadkozik egy kopasz férfi.

Közben gong jelzi az első round végét. Szünet következik. *A négyszázezer pengőt még nem húzták ki.*

Most fogják kihúzni! Valaki bejelenti, hogy *az a sorsjegy, amelyet legközelebb hatszáz pengőre húznak ki, nyeri a 400.000-et.*

Az izgalom tetőpontra hág a teremben. Egy kékrókás hölgy pirosra lakkozott körmével tépi, marcangolja a kezét. Halk pihegések, izgatott sugdolózások, aggódó sikolyok hangzanak. Most dermedt csönd. *A matrózbluzos kislány keze tétován keresget az urnában, megtorpan, megáll s mint búvár a mélyből, kihúz egy papirt. A 400.000 pengőt jelentő papirt.*

A kiáltó hangja is *megesuklik,* amikor leolvassa a számot:

— *Hetvenhétezer* (jaj Istenem!) *kilencszáz* (szerencse, most legyél velem!) *huszonkettő!*

Szóval *77922!*

A sorsjegy tulajdonosa *nincs a teremben, mert nem ájult el senki az örömtől.* Hogy ki az, azt e pillanatban nem lehet tudni. Annyi bizos csak, hogy a Glória bankházban vette sorsjegyét. Csak a szerencseszámát ismerjük: *77922...*

KIK NYERTEK AZ ÖSZTÁLYSORSJÁTÉKON

41 SORSJÁTÉK, 5. OSZTÁLY, 18 NAP. 1939 MÁRCIUS 9.

400.000 pengő jutalmat és 600 pengőt nyert: 77922

800 pengőt nyert: 61871

600 pengőt nyertek: 51466 79043

500 pengőt nyertek: 3051 78663 79392

300 pengőt nyertek: 19184 28467 44302 45969 47880 54489 56109, 59608 65323 74521 87702

175 pengőt nyertek:

47 180 196 555 720
1212 291 398 419 700 715 810 907
2100 112 200 217 227 28 297 410 227 288 397 410 418 459 526
3029 320 523 712
4236 518 760
5134 258 457 469 501 659 734
6256 334 562 858 924
7295 800 816 854 877 976
8007 066 131 283 309 412 540 764 969 988
9002 021 124 152 186 419 445 510 513 575 648 734 868
10093 129 461 587 874
11022 102 803 926
12198 254 306 312 825 849
13004 044 096 572 833 935 993
14119 764
15004 103 207 672 745 985
16158 248 257 322 584 671 683
17057 213 504 513 583 657
18283 311 452 501 726 758 886 957 986
20067 136 169 175 260 493 579 629 645 691 987
21605 829 886
22136 558 793 870 932 942
23232 613
24113 2116 389 810 902
25038 122 188 262 368 710 720 757 954
26190 471 496
27298 641 896 949
28005 025 041 1104 1138 202 520 666 917
29291 456 463 565 805 851 849
30127 740 756 865
31253 236 768 827
32155 205 315 393 592 716 974
33415 867
34093 167 378 433 466 572 767
35129 232
36018 073 135 153 203 416 596
37024 120 190 487 557
38120 497 584 775 859 987
39651 694
40010 108 860
41253 357 374 583 630 838
42277 290 730 752 851
43156 253 520 838
44001 323 348 507 582 625
45423 718
46176 419 450 649 822
47124 174 828 947 983
48328 870 897 589 660 896 977
49061 089 224 287 377 462 592 648 845 962
50133 234 252 305 338 364 531 902
51094 284 288
52052 243 452 637 920 941
53019 029 141 369 484 671 748 810
54095 147 264 471 521 709 779 841 968
55068 371 440 564 904
56008 074 146 190 690
57142 573 578 807 850
58006 182 484 577
59153 321 426 760
60123 338 345 634 952
61065 687 723 819
62007 136 157 460 498 630 698 826 851 834
63124 281 721
64326 457 785 888
65076 414 737 889 977
66870 963
67471 632 673 934
68025 064 107 305 401 462 649 650 753
69274 541 595 619 757 783 804
70718 913
71170 352 496 657 996
72154 298 471 473 501 504 839 944
73239 272 437 520 730 737 896
74064 138 287 387 430 503 948
75120 279 390 404 433 480 529 994
76240 550 688
77114 131 163 218 932 993
78780
79024 212 278 330 390 572 578 622 878
80050 235 408 531 585 857 996
81205 587 790 922 999
82113 306 409 883
83035 121 292 457 592
85227 248 293 542 757 995
86240 732
87096 681

*

— **A 400.000 pengős jutalmat Glória ker. R.-T. főárusító, Andrássy-út 18.** szerencsés ügyfelei nyerték.

*

Sajtóhibákért felelősséget nem vállalunk. Az osztálysorsjáték húzásairól a gyorsjegyzéket *Dembinsky B.* bankház osztálysorsjegy főárusító (Budapest, II., Zsigmond király-út 8) adja ki.

Az első osztály húzása április 4. és 5-én lesz.

HUZÁS
APRILIS 4 és 5-én
Ne feledje el az új sorsjátékban
osztálysorsjegy szerencseszámát
levelezőlapon vagy telefonon
NALUNK MEGRENDELNI
BENKÓ BANK
I.
BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 66
Tel.: 128 647

Miért csökkent az idegenforgalom

— A 8 Órai Ujság tudósítása —

A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete többszáz tag jelenlétében tartotta meg közgyűlését a Britannia-szálló kupolatermében. *Marencsich* Ottó alelnök a fővárosi vendéglátóipar forgalmának katasztrofális csökkenéséről beszélt. *Ballai* Károly főjegyző az évi jelentést ismertette.

A jelentés mindenekelőtt az elmult esztendő idegenforgalmának csökkenéséről számolt be. Ez a csökkenés általában 10—19 százalék. A belső vendégforgalom emelkedett ugyan 16.36 százalékkal, de az elszakított területről idetérő idegenforgalom 19.6 százalékkal, az egyéb külföldi idegenforgalom 25.6 százalékkal esett. A jelentés azzal okolja meg a nyugat felől Magyarország felé irányuló idegenforgalom nagy csökkenését, hogy *„Németország a német nép egyesítésével szinte légmentesen elzárt bennünket a nyugati államoktól, ezen a homogén, szinte áthatolhatatlan szélességű német testen át még a madár sem szállhat hozzánk, hát még az utasok tömegei".*

A jelentés elfogadása után megtartották a tisztújítást, amelynek során közfelkiáltással egyhangúan ismét *Malosik* Ferencet választották elnökké. Alelnököknek pedig *Marencsich* Ottót, *Németh* Aladárt és *Klein* Jánost választották meg. Ipartestületi szék elnök *Bandl* József lett.

LOSPORT

Véaső információink a mai ügetőre

I. *Háromévesek versenye.* Ha *Brigddürlöst* Rajnor hajtja, valószínű nyerő. *Ficsur* az ellenfél.

II. *Mimóza-díj. Renaissance* nagy esély, de ha *Nikla* nem hibáz, egyforma sánszok.

III. *Amatőrverseny. Valuta* gyorsabb ügető, mint *Mangán.* a hajtórutin azonban az utóbbi mellett szól. *Rozál* és *Gulliver* holy esélyek.

IV. *Nemzetközi hendikep.* (1.28.) *Kelemáz. Csalán. Margit S.* és *Tempó D.* a jobb esélyek.

V. *Dundi díj. Orchid Lady* megbízható gyors ügető, benne látjuk a verseny győztesét. *USA* és *Danilló* lehet helyezve.

VI. *Mechanikus hendikep.* (1.26.) *Bandika* ellenfelét *Varázsban* véljük. Esély *Cinka Panna.*

VII. *Komáromi díj. Móric S.* megbízható ügető, de félő, hogy „nem áll haza". *Manon* és *Detto,* ha nem hibáznak, *Móric S.* előtt végeznek.

VIII. *Hendikep. (1.38.) Elszánt, Balbo* és *Bimbi* a jobb esélyek.

IX. *Vinyetta* és *Dusán* párharcát várjuk. Esély: *Zászlós.*

* **A MOKTÁR Tisztviselőinek Sporttársasága** 25 éves jubileális közgyűlésén a kultuszminisztérium és az OTT képviseletében dr. *Ivándy* Kálmán, a TEBE részéről dr. *Hegedüs* Lóránt elnök vett részt, a Banksportliga részéről pedig *Milos* György elnökkel az élén a budapesti bankok vezetői csaknem teljes számban megjelentek. *Krempels* József megnyitó szavai után az egyesület díszelnöke, dr. *Metzler* Jenő elnök-vezérigazgató tartott tartalmas ünnepi beszédet, amelyben a banksport lényegét és jelentőségét fejtegette. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Schanda* Károly ügyvezető alelnök számolt be az elmult negyedszázad kimagasló eseményeiről. Dr. *Ivándy* Kálmán dr. Metzler Jenőnek átnyujtotta az OTT aranyérmét, amellyel őt a legmagasabb sportfórum a magyar sportélet támogatása körül szerzett érdemeiért tüntette ki. A jubileális alkalomból a MOKTÁR Sporttársaság díszelnöke nevére két vándordíjat alapított: egyiket a banksportliga részére, másikat pedig egy országos sportverseny díjazására. A jubileális sportegyesületet és annak vezetőségét dr. *Hegedüs* Lóránt, *Milos* György és *Biernaczky* Szilárd üdvözölte.

Az elkövendő divatról

A tavaszi prémdivat mindenkori irányítója Páris és London volt és így nem érdek nélküli, hogy beszámoljak arról, milyen bundákat hordanak ma a világ fővárosában. Mint a multban, most is vezet a prémek királynője, a nerz, amely sajnos, nagyon kevés hölgy számára érhető el. Londonban egy ilyen prémért 250—350 fontot, sőt a sötétebb színűekért 600 fontot kérnek. A bundák általában háromnegyedes hosszúságnak (egészen hosszú bundákat csak az idősebb hölgyek hordanak) kis gallérral, hullámos kihajtóval és egyenes csípőkbe feldolgozva. Londonban igen kedvelt még a pézsmahas és a barnásszínű mókusbunda és a breitschwanz perzsia is. Utcára nagyon sokan viselik a barna színű hermelint, viszont a nálunk közkedvelt szürke ritkán látni. A nálunk kissé túlnépszerű szürke indiai bunda ott megfelelős luxusszámba megy, természetesen csupán a drága munkabérek következtében. Az elegáns angol hölgyek a biber, vagy ezüstmedve (shopp) bundát utazáshoz használják és a divatos téli szórakozóhelyeken lépten-nyomon találkozunk ezekkel az értékes prémekkel. Az ezüstróka ma is a legdivatosabb prémek egyike és szinte elképzelhetetlen, hogy tavaszra egy jólöltözött hölgy ruhatárából hiányozzék.

Dán Fülöpné

8 ÓRAI ÚJSÁG UTAZÁSI IRODA
Husvéti társasutazása a jugoszláv Adriára:
RAB (ARBE) SZIGETERE
1939 április 2—12.
M. N. B. 1161 sz. engedély
MENETREND:
Április 2. Budapest k. p. u. ... ind. 8.45
Susak ... érk. 22.50
Elhelyezés a Paris szállóban
Április 3. Hajó ... ind. 14.00
Rab ... érk. 21.00
Elhelyezés a Praha és Bristol szállókban
TARTÓZKODÁS RAB SZIGETÉN
Április 11. Hajó ... ind. 5.00
Reggeli Susak ... érk. 10.50
a hajón Elhelyezés a Park szállóban
Április 12. Vonat ... ind. 8.30
Budapest k. p. u. ... érk. 20.38
Részvételi díj Budapesttől—Budapestig ..... 185.— pengő
Jelentkezéseket elfogad a 8 ÓRAI ÚJSÁG UTAZÁSI IRODA VI., Andrássy-út 16. Telefon: 127—981.

Bombasiker * Esti átképzés * Komédia

Hóman kultuszminiszter tett ma tanuvallomást a törvényszéken a Németh–Fiala sajtóperben

— *Az Est tudósítójától* —

A büntetőtörvényszék *Dorosy*-tanácsa ma folytatta annak a sajtórágalmazási pernek tárgyalását, amelynek sértettje *Németh* Antal, a Nemzeti Színház igazgatója, vádlottja pedig *Fiala* Ferenc, az azóta betiltott *Összetartás* című hetilap felelős szerkesztője. Fiala Ferenc a korábbi tárgyalásokon *ártatlanságát hangoztatta és a valóság bizonyításának elrendelését kérte.* Németh Antal hozzájárult és a maga részéről ellenbizonyítékokat ajánlott fel. A törvényszék a korábbi tárgyalásokon számos tanut hallgatott ki. A mai tárgyalásra tanuként idézték meg *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi minisztert és *Bessenyei* Zenót, a Közmunkatanács elnökét.

A tárgyalás megnyitása után

elsőnek dr. Hóman Bálint vallás- és közoktatási minisztert

hallgatta ki tanuként a törvényszék. Az elnök a személyi adatok felvétele után megállapította, hogy

a kormányzó Hóman Bálintnak megadta a felmentést a hivatali titoktartás alól.

Az elnök ezután a margitszigeti színpad: a Theatrum Kft. megalakulására vonatkozólag tett fel kérdéseket a kultuszminiszternek. Megkérdezte, *hozzájárult-e a kultuszminiszter ahhoz, hogy Németh Antal 2000 pengő törzsbetéttel anyagi érdekeltséget vállaljon a kft.-ben.* Megfelel-e a valóságnak, hogy a közoktatásügyi miniszter *tízezer pengős anyagi hozzájárulásra való részvételre* kötelezte magát a kft.-ben.

— *Bessenyey* Zénó, a Közmunkatanács elnöke jelentette nekem, — kezdte vallomását *Hóman* Bálint — hogy a Theatrum kft. megalakulása előkészületben van. Én

nagy művészi és idegenforgalmi érdeket

láttam ebben és a magam részéről *hozzájárultam a kft. megalakulásához.* Kértem, hogy *a művészeti terveket mutassák be nekem.* Azt azonban előre kikötöttem, hogy a tervekhez csak azesetben adom hozzájárulásomat, hogy

ha az Operaház és a Nemzeti Színház részéről megfelelő személyek vesznek részt a Kft.ben.

A vállalkozás megalakulása

— A Kft törzsbetéteire vonatkozólag milyen álláspontot méltóztatott elfoglalni?

— A Kft megalakulásával kapcsolatban *Bessenyey* Zénó jelentette nekem, hogy ennek az alakulatnak anyagi feltételei biztosítva vannak. A *Közmunkatanács* tizenöt-húszezer pengővel, *Kafka* Péter pedig húszezer pengős törzsbetéttel venne részt a Kft megalakulásában. Szó volt arról, hogy *tizezer pengőt magántőkéből fektetnének a vállalatba.* Ha jól emlékszem, a Palatinus Szálló tulajdonosa vett volna részt ezzel a törzs betéttel a Kft megalakulásában.

— Én azonban kijelentettem, hogy csak az esetben vagyok hajlandó a Kft-t támogatni, ha abban

magánszemély nem, hanem csak erkölcsi testület

vesz részt. Csak *Kafka* Péter részesedését tartottam megengedhetőnek, aki tulajdonképpen *a margitszigeti színpad gondolatának szülője volt.*

— Kijelentettem, hogy más magántőkét nem szabad igénybevenni. Ha ezt a feltételemet teljesítik, *ez esetben 10.000 pengővel járulok hozzá egyszersmindenkorra a Kft. megalakulásához,* még pedig olyanformán, hogy

a 10.000 pengőt a Közmunkatanács rendelkezésére bocsátom

és ezt a Közmunkatanács törzsbetétje gyanánt szerepeltetik. Így történt, hogy a Közmunkatanács *26.000 pengő törzsbetéttel* szerepel a Kft.-ben.

— Ugy-e excellenciád 1938 május 14-én vált ki a kultuszminisztériumból — kérdezte az elnök. — Méltóztatik-e tudni arról, hogy a Kft. szerződése *írásba volt-e már akkor foglalva?*

— Én szóbeli utasítást adtam *Stolpa* államtitkárnak, a Kft. megalakulásával kapcsolatban az írásbeli szerződés bemutatása csak később történt meg.

—Tehát nem látta a Kft.-szerződést?

— Nem.

— Méltóztatik-e tudni arról, hogy *Németh* Antal és *Oláh* Gusztáv 2000—2000 pengő törzsbefizetéssel résztvett a Kft financiális megalakulásában?

— Igen, ez

az én engedélyemmel

történt. Magam kívántam, hogy *az Operaház és a Nemzeti Színház részéről ők vegyenek részt a Kft művészi vezetésében.*

— Ők mindketten kijelentették, hogy *díjazást nem fogadnak el,* mire felajánlottunk részükre 2000—2000 pengőt, amely összegről *ők lemondtak olyan módon, hogy csatolják a Kft tőkéjéhez és így érdekeltjei lesznek a vállalatnak.* Ennek a miniszteri elhatározásnak indokát meg kell érteni — folytatta Hóman Bálint. — Nyilvánvaló, hogy ez a Kft

nem üzleti vállalkozás.

Nyilvánvaló volt, hogy *a mutatkozó hasznot csak mint forgótőkét lehet majd felhasználni.* Nem láttam tehát semmi erkölcsi lehetetlenséget abban, hogy Oláh és Németh 2000 pengős részesedéssel résztvegyen a Kft megalakulásában.

— Ez a 2000—2000 pengő befizetés tehát az ön előzetes tudtával és beleegyezésével történt? Nem látott ebben semmiféle inkompatibilitást vagy erkölcsi megítélés alá tartozó dolgot?

— Nem, sőt *szükségesnek és kívánatosnak* tartottam.

— Mikor volt, — kérdezte az elnök — hogy Németh Antal mind kétezer pengő törzsbetét után járó haszon-

KUNDER ANTAL KERESKEDELMI MINISZTERNEK MOZDSENSKI LENGYEL ÁLLAMTITKÁR a Gdynia—Budapest közötti összeköttetést magyarázza a lengyel kikötők tegnap megnyílt kiállításán a Vigadóban

részesedéséről, mind pedig minden egyéb ellenszolgáltatásról lemondott?

— Ezt nekem *eleve bejelentették* — válaszolta a kultuszminiszter.

— *Németh* Antalt a kultuszminiszter részéről a szabadtéri színpad művészi irányításával és vezetésével *közérdekből* bízták meg?

— A Közmunkatanács bízta meg, az én kívánságomra, mert *én kívántam, hogy ő és Oláh vegyenek részt a vezetésben.*

— Kegyelmes úr tapasztalt-e *Németh* Antal működése alatt olyan jelenségeket, — kérdezte a vádat képviselő *Kovács* Péter főügyészhelyettes — amelyekből arra lehet következtetni, hogy *előnyben részesítette a zsidó szerzőket a nem zsidó szerzőkkel szemben?*

— Nem engedem meg a kérdés feltevését

— szólt közbe az elnök — mert a titoktartás alóli felmentést kérő megkeresésben *ez nincs benn.*

Bessenyey Zénó vallomása

Bessenyei Zénó, a Közmunkatanács elnöke tett ezután vallomást.

— Hosszú idő óta kívánták, — kezdte vallomását — hogy mint külföldön, úgy nálunk is létesüljön *állandó szabadtéri színpad.* Mind a nemzeti kultúra fejlesztése, mind az idegenforgalom miatt nagy szükség van erre. Társaság létesült ezzel a célkitűzéssel. *Kafka* Péter, a Közmunkatanács műszaki tanácsosa volt ennek az előadója. A dolog *különösen aktuális lett 1937-ben.* A Margitsziget Rt. ajánlatot kapott a Vígszínháztól, hogy a Palatinus strand külön részén előadják *a Szép Helénát. Hajmássy Ilonával.* Rájöttünk, hogy a kért területen *szabadtéri játékokat rendezni* nem lehet.

— Így került szóba a tejcsarnok környéke. Magántőke hiányában *Kafka* Péter, aki az egész gondolat kezdeményezője volt, *saját vagyonából 20.000 pengővel járult hozzá a kft megalakításához.* A kft. így a kultuszminiszter jóváhagyásával alakult meg. Az előadások *közismerten nagy sikerrel jártak.*

LEVETETTE MAGÁT A IV. EMELETRŐL EGY ZENETANÁRNŐ

— *Az Est tudósítójától* —

Ma reggel a *Vilmos császár-út 21.* számú ház negyedik emeletéről

az udvarra vetette magát Müller Friderika 60 éves székesővárosi zenetanárnő.

A mentők még életben találták és a *Rókus*-kórházba vitték. A délelőtti órákban a Rókus-kórház vezetősége értesítette a főkapitányság bűnügyi osztályát, hogy a tanárnő életbenmaradásához *nincs remény.*

Müller Friderika a ház harmadik emeletén négyszobás lakásban lakott negyven év óta anyjával, özvegy *Müller* Emilnével, aki most 85 éves és nővérével, *Müller* Ágota festőművésznővel. A házbeliek tudomása szerint

a három hölgy kiegyensúlyozott, nyugodt anyagi viszonyok között élt,

úgyhogy a rendőri nyomozás eddig még nem tudta megállapítani, hogy a tanárnő öngyilkosságának mi van a hátterében. Csak annyit állapítottak meg eddig, hogy *német származásúak.*

negyven évvel ezelőtt Németországból költöztek Budapestre

és az évekkel ezelőtt elhúnyt *Müller* Emil mérnök a hozzátartozók szerint *francia bárói családból származik.* Valószínű, hogy az idős zenetanárnő, aki az egyik fővárosi iskolában tanított, *pillanatnyi elmezavarában* követte el a tettét.

Délelőtt 11 órakor *Müller* Friderika a Rókus kórházban, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, *meghalt.*

ALIBI
A legizgalmasabb francia detektívfilm!
PROLONGÁLVA
CORSO

Jön a Stühmer
Marika
csokoládé.

AZ EST

OSZTÁLYSORSJÁTÉK GYORSLISTÁJA

400.000 pengőt nyert 77.922

A XLI. osztálysorsjáték V. osztályának főhúzása. 18. nap.

*

400.000 aranypengőt és 600 aranypengőt nyert a: 77922

800 pengőt nyert: 61871

600 pengőt nyertek: 51466 79043

500 pengőt nyertek: 3051 78663 79392

300 pengőt nyertek: 19184 28467 44302 45969 47880 54489 56109 59608 65323 74521 87702

175 pengőt nyertek:

0047 180 196 555 720 1212 291 398 419 700 715 810 907 2100 112 200 217 227 288 297 410 418 459 526 3029 320 525 712 4236 518 760 5134 258 457 469 501 659 734 6354 562 858 924 7295 800 816 834 877 976 8007 066 131 283 309 412 540 764 969 988 9002 021 124 152 186 429 445 510 513 575 648 734 868 10093 129 461 587 874 11022 102 8.. 936 12198 254 306 312 825 849 13004 044 096 57? 833 935 993 14119 764 15004 103 207 672 745 985 16158 348 357 392 584 671 683 17057 313 504 513 583 657 18233 311 452 501 726 758 886 957 986 20067 136 169 175 360 493 579 629 645 691 987 21605 710 829 886 22136 558 793 870 932 942 23232 613 24113 216 389 810 902 25038 122 188 262 368 720 757 954 26190 471 496 27293 641 896 949 28005 035 041 104 153 202 520 666 917 29291 456 463 565 805 931 849 30127 740 756 865 31353 396 768 827 32135 205 315 393 592 716 974 33415 867 34093 167 373 433 466 572 767 922 35139 232 36013 073 135 153 203 416 596 647 37024 120 190 487 557 38120 497 584 775 859 987 39651 694 49010 108 253 860 41357 374 583 630 838 900 42277 290 730 752 851 43156 253 520 838 44001 323 348 507 582 635 45423 718 46176 419 450 649 822 47124 174 828 947 983 48328 370 397 589 660 896 977 49061 089 224 268 287 377 462 532 648 845 962

50133 234 252 305 338 364 531 902 51094 284 388 52052 243 452 637 920 941 53019 029 141 369 484 671 748 810 54095 147 471 531 709 779 841 968 55068 371 440 564 904 56008 074 146 190 690 57142 573 578 807 850 58006 182 364 484 577 59153 321 426 760

60123 338 345 634 952 61065 687 723 819 62007 136 157 460 498 630 698 826 831 834 63124 281 721 64326 457 785 888 65076 414 737 889 977 66870 963 67471 632 673 934 68025 064 107 305 401 462 659 753 69274 541 595 619 757 783 804

70718 913 71170 352 496 657 996 72154 298 471 473 501 540 839 944 73239 272 437 520 730 737 896 74064 138 237 387 430 503 948 75120 279 390 404 433 489 529 994 76240 550 688 77114 131 163 218 932 993 78649 780 79024 212 330 390 572 578 622 878

86050 235 408 531 585 857 996 81205 537 790 922 999 82113 306 409 883 84035 121 292 457 592 85227 248 293 542 757 995 86249 732 87096 681

*

Minden felelősség nélkül.

*

Az Est gyorslistáját, amely a ma kihúzott összes számokat tartalmazza, a húzásteremben összeállította a Glória ker. rt. osztálysorsjegy főárnsító, Budapest, VI., Andrássy-út 18. Telefon: 11—89—99.

*

A mai nappal az ötödik osztály húzása véget ért. Az elsőosztályú húzás *április 4-én* kezdődik.

*

A **400.000** aranypengős nagy jutalmat a Glória Ker. Rt. (VI., Andrássy-út 18. Tel.: 11—89—99) nagyon szerencsés ügyfelei nyerték.

Szent-Györgyi Albert

Szent-Györgyi Albertet felsőházi taggá választja a szegedi egyetem

Szeged, március 9
(Az Est tudósítójának telefonjelentése.)

Fontos értekezletet tartottak a szegedi egyetem tanárai, akiknek a kultuszminisztérium határozata értelmében *március 20-ig kell megválasztaniok az egyetem felsőházi képviselőjét.* A szegedi egyetemnek *Berecz* János halála óta a felsőházban nincs képviselője. A megbeszélésen először az a helyzet alakult ki, hogy a soron következő jogi kar fog a felsőházba képviselőt küldeni és ennek során *Ereky* István rektort rendes tagnak, *Csekey* István dékánt pedig póttagnak ajánlja a kar.

Hosszas megbeszélések után végül is arra a megállapodásra jutottak a karok, hogy *felsőházi rendes taggá a szegedi egyetem világhírű professzorát, a Nobel-díjas Szent-Györgyi Albertet fogják egyhangúlag megválasztani.* Szent-Györgyi professzor, mint ismeretes, jelenleg Amerikában tartózkodik, ahol előadásokat tart és még nem is tud arról, hogy az egyetem egyhangú választással akarja a felsőházba küldeni.

Az egyetemi tanárok határozata szerint póttaggá *Vidákovits* Kamilló professzort választják majd meg. Általános az a vélemény, hogy mind az egyetem, mind Szeged számára *nagyjelentőségű lenne, ha a világhírű Nobel-díjas tudós képviselné a szegedi egyetemet a felsőházban.* Szent-Györgyi Albert professzort formálisan *március 16-án választja meg az egyetem egyhangúlag felsőházi képviselőjéül.*

Származása miatt a vonat elé ugrott egy nyolcadik gimnazista

Szeged, március 9
(Az Est tudósítójának telefonjelentése.)

Megdöbbentő öngyilkosság játszódott az éjszaka a szeged—csanádi vasút makói állomásánál. *A Szeged felé haladó éjszakai motorvonat elé ugrott egy fiatalember, akinek a kerekek bullábút, bal alsó karját, jobb kezefejét levágták és fején és súlyos sérüléseket okoztak.* Megállapították, hogy az öngyilkos fiatalember *Rónai* László, a makói gimnázium nyolcadik osztályának magántanulója, akinek szülei Budapesten élnek, *apja Rónai Béla, az IBUSz tisztviselője.* Rónai László Makón végezte középiskoláit, az utolsó tanévet mint magántanuló akarta befejezni.

A rendkívül érzékeny lelkületű fiut az utóbbi időben társadalmi és gazdasági problémái különösen mélyen érintették, diáktársai és ismerősei egyre elkeseredettebb panaszokat hallottak tőle, néhány nappal ezelőtt olyan kijelentést tett, *hogy származásánál fogva számára úgy sincs életlehetőség, jobb lesz meghalnia.* Elbúcsúzott makói barátaitól, zsebébe tette összes verseit, amelyekkel már évek óta foglalkozott és az iskolában kisebb sikereket is ért el velük. Verseivel a zsebében a motorvonat elé vetette magát.

Rendkívüli színházi kedvezmény

Az alábbi színházi előadásokra olvasóink és előfizetőink RENDKIVÜL LESZÁLLITOTT ÁRON válthatnak jegyet Az Est kiadóhivatalában VII., Erzsébet körút 18—20 szám. (1-438-88) Reggel 9 órától délután 5-ig, vasárnap délelőtt 8—2 óráig

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 9-ÉN

VIG: Grófkisasszony (8). MAGYAR: Erzsébet (8). NEMZETI-KAMARA: Utolsó tánc (8). PESTI: Az asszony és az ördög (8). ANDRÁSSY: Mondj igazat (8). ROYAL: Egy bolond százat csinál (8½). VÁROSI: Katinka (8). KOMÉDIA: Esti átképzés (8½).

PÉNTEK, MÁRCIUS 10-ÉN

VIG: Francia szobalány (8). MAGYAR: Erzsébet (8). NEMZETI-KAMARA: Utolsó tánc (8). PESTI: Az asszony és az ördög (8). ANDRÁSSY: Bubus (8). ROYAL: Egy bolond százat csinál (8½). KOMÉDIA: Esti átképzés (8½).

A Belvárosi Takarék mérlege

A *Belvárosi Takarékpénztár Rt.* igazgatósága dr. *Héder* Lajos elnöklésével tartott ülésén megállapította a takarékpénztár 1938. évi mérlegét. A mérleg az előző évi 335.335.15 pengővel szemben *332.853.86 pengő tiszta nyereséggel* zárul. Az elmult üzletév a külpolitikai válság és a rosszabbodó konjunktúra jegyében állott; ennek ellenére a takarékpénztárnak sikerült fenntartania üzletének eddigi keretét és ügyfeleinek, mint korábban, az elmult évben is minden tekintetben rendelkezésére állott. Említésreméltó, hogy az intézet a Beruházási Program által lehetővé tett nagymérvű állami és egyéb közületi megrendelések alapján a nagy- és kisiparban működő ügyfeleinek a korábbinál nagyobb mértékben is nyujtott hiteleket.

A könyvecskékre elhelyezett betétek összege 13,325.024.08 pengőt, a folyószámlára és csekkszámlára elhelyezett betétek összege 7,502.543.93 pengőt, a külföldi hitelezők követelése 792.493.42 pengőt, a belföldi hitelezők összege pedig 1,545.313.86 pengőt tesz ki. A takarékpénztár által kezelt *idegen tőkék összege* tehát együttesen 23,165.375.29 pengő a mult évi 26,697.963 pengő 81 fillérrel szemben.

Az elmult év közismert eseményeinek hatása alatt a betevő közönség a pénzintézetektől kétízben is, először a tavaszszal, másodszor pedig az ősszel, nagyobb összegü betétet vont el. Ez általános jelenség alól természetesen a takarékpénztár sem lehetett kivétel, de megnyugvással állapithatja meg, hogy a válságos napokban elvont betétek jelentés része a feszültség elmultával *ismét visszakerült az intézethez.*

A mérleg vagyonoldalán lévő tételek a viszonyoknak megfelelő csökkenést mutatnak, amennyiben a pénztárkészlet, a girószámlán, valamint a pénzintézeteknél fennálló követelések együttes összege 3,804.040.59 pengőről 3,128.981.14 pengőre, a váltótárca 12.685.273.63 pengőről 9,923.055.90 pengőre, az adósokkal szembeni követelések összege pedig 7.329.508.52 pengőről 6,557.448.87 pengőre apadt. Ezzel szemben emelkedés mutatkozik az értékpapirtárcánál, amely 2,081.253.43 pengő az előzőévi 1,733.150.70 pengővel szemben és az intézet érdekeltségeinél, amelyeknek összege 3,909.225.93 pengő az előző évi 3,827.735.13 pengővel szemben. Az emelkedés a Nemzeti Beruházási Kölcsön kötvényeinek, illetőleg egyes érdekeltségek részvényeinek átvételével áll kapcsolatban.

A takarékpénztár bevételeinek megnyugtató fejlődése ellenére az igazgatóság — az intézetre eső nagyösszegü Beruházási Hozájárulásra és a gazdasági helyzet bizonytalanságára tekintettel — *még nem látja elérkezettnek az időt az osztalékfizetés újból való megkezdésére* és ezért az elért nyereséget az intézet erőforrásainak gyarapitására kivánja felhasználni. Ennélfogva az igazgatóság azt a javaslatot terjeszti a közgyülés elé, hogy az elért 332.853.86 pengő tiszta nyereségből a rendes tartalék javára 50.000 pengőt, a Beruházási Hozzájárulás tartaléka javára 100.000 pengőt, az ingatlanértékcsökkenési tartalékalap javára 60.000 pengőt, a nyugdijpénztár javára 25.000 pengőt, a tisztviselői jóléti alapok javára 10.000 pengőt fordítson, a fennmaradó 87.853.86 pengőt pedig a jövő üzletév számlájára vigye át.

Az igazgatóság az évi rendes közgyülést 1939 *március 18-ra* hivta egybe.

A francia romantika nagy írójának romantikus élete. — Kötve 5.40 P

Oláh Gusztáv:

Építéneti és képzőművéneti tanulmányokkal céltudatosan készült fel a dínletterverői pályára. Mint rendező, dínlet- és jelmezterverő előnör tudta magar színpadon megvalósítani a színpadkép teljes egységét. Hevesi igazgatása alatt ő terverte Az ember tragédiája, a Csongor és Tünde, A krétakör, a Bánk Bán dínleteit. Az Operában Verdi, Wagner, Erkel, Bartók, Kodály és Puccini operaihoz kénített monumentális, jól kiegyensúlyozott dínleteket. Szléses eklekticizmusát 1945 után kevésbé szerencsés naturalista megoldások váltották fel.

A színház világtörténete /2

1096. old

Oláh Gusztáv, díszlettervező

L. Janáček Jenůva c. operájához

Oláh Gusztáv készítette volna a díszleteket. A mű színre kerülését a Horthy-rendszer sovinizta nervezetei megakadályozták.

Kristóf Károly: A nevelt lány története

2.

EST I HIRLAP, Bp. 1974. jan. 5.

Oláh Gusztáv

Méltatás.

Csík István Csángi Árpád.
Művészet, 1978. április – 16 lap.

Oláh Gusztáv 2.) Folytatás

a későbbiek folyamán, ezzel kapcsolatban vette fel a kontaktust az Operával és lett az idők folyamán az Operaliár scenikusa és rendezője. – Az építészet történeti tanulmányok igen jelentősek voltak.

Látogatóban Rados Jenőnél.

1978. márc. 31. TV. 22.10 |Vené|

Oláh Gusztáv, építész, díszlettervező

1) Fafytatás

Rados Jenő tanítványa volt Oláh Gusztáv is, később az Operaház díszlettervezője lett. Olahnak egy gátikát értelmező feladatott kellett kiadnia, egy olyan élő megoldást adott ki, amelyben a történelmi tanulmányok tényleges valósággá alakulnak és pedig a Nürnbergi mesterdalnokok 3-ik felvonásának a Hans Sacks jelenetét, ahol egy város, egy középkori városnak a főtere szerepel, amely tervezési szempontból azt igényelte, hogy foglalkozzon a középkori épületek tanulmányozásával.

(emlitve)

Látogatóban Rados Jenőnél.

1978. márc. 31. TV. 22.10 (Vené)

Oláh Gusztáv

OLÁH GUSZTÁV Kossuth-díjas díszlettervező, kiváló művész emlékére emlékplakettet alapítottak. A plakettet első ízben tegnap adták át. A kitüntetett: Forray Gábor érdemes művész, az Operaház vezető díszlettervezője és szcenikusa

Magyar Hirlap 1977-298-9

Oláh Gusztáv

Nyirő József-Ottó Ferenc: "Julia szép leány" c. művének az Operaházban bemutatott pazar diszleteket Fülöp Zoltán készitette. "A szines fametszetek mintha sugárzó Aba-Novák képek szinpadi álmai lennének" mondja kritikájában Innocent Vince Ernő.

A festői szépségü, eleven szinü jelmezek Márk Tivadar munkái.

Bartók: "Fából faragott királyfi" c. művéhez mseszép szinpadképeket tervezett Oláh Gusztáv. Bartók táncjátékával fejeződött be az operai előadás.

Délibáb, Bp. 1939. nov. 18. XIII. évf. 46. sz. 2-3. lap.

Oláh Gusztáv

Clauduo Monteverdi: "Orfelo" c. művét az Operaházban mutatták be.
T.S.: "Orfeo" c. kritikájában kiemeli a művész szinpadképeit és jelmezeit, amelyekből három képet bemutat a lap.
Az előadást ugyancsak Oláh Gusztáv rendezte.
Repr.

Délibáb, Bp. 1936. május 2. X. évf. 19. sz. 13-15. lap.

Oláh Gusztáv

A lap közleménye igen nagyra értékeli munkáját. Terveinek, elgondolásainak kivitelezése mindig uj, pompás, ötletes, merész,- mondja a müvészről, aki az Operaház főrendezője, diszlet és kosztümtervezője egyszemélyben.

Délibáb, Bp. 1939. febr. 18. XIII. évf. 7. sz. 11. lap.

Oláh Gusztáv

Kósa György és Keleti Artur: "Az két lovagok" c. daljátékát rendezte, és tervezte hozzá a szinpadképeket és a jelmezeket. A lap három képen bemutatja a diszleteket és a kosztümöket a müvészekkel.
Repr.

Délibáb, Bp. 1936. ápr. 11. X. évf. 16. sz. 17-19. lap.

Oláh Gusztáv

Ádám Jenő: "Mária Veronika" c. misztériumának Operaházban való bemutatásához tervezte a szinpadképeket.
Torday Sándor az előadásról szóló kritikájában kiemeli a művész munkáját.
Egyik diszletét bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1938.nov. 5. XII. évf.
45. sz. 4-5. lap.

Oláh Gusztáv

Innocent Vince Ernő: "Bemutató és felujitás az Operában" c. kritikájában külön kihangsulyozza a müvész diszletterveit. Csajkovszkij: Romeo és Julia c. müvéhez tervezett szinpadképeit bemutatja a lap. A„Gianni Schicchi" diszletei olyanok mint egy-egy„megelevenedett Giotto-kép, melyek körülölelik a vidám historiát!" Ebből két részletet hoz a lap. Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1939. ápr. 29. XIII. évf. 17. sz. 8-lo. lap.

Oláh Gusztáv díszlettervező

L: Nagyajtai Teréz

–: Végső búcsú Nagyajtai Teréztől 7.

Nemszabadság. Bp. 1978 jan. 21

Oláh Gusztáv, dinlettervező

A Hattyúk tava első előadásának dinleteit tervezte. (1957.)

(Kristóf): Ritka jubileum 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. márc. 6.

Oláh Gusztáv [dinlettervező]

L.: Fülöp Zoltán

—: Elhúnyt Fülöp Zoltán ... 7.

NÉPSZABADSÁG,

Bp. 1975. nov. 6

Oláh Gusztáv, díszlettervező

A Hány János első előadásához (50 éve!) tervezte a díszleteket és a jelmezeket. (Pallós Imrével folytatott beszélgetéstől.)

Kristóf Károly: Az obsitos, aki nem kapja obsitot 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1976. aug. 5.

Oláh Gusztáv, diszlettervező

L.: Keleti Artúr

Kij R.: Egy nagy könyvművész ... 174-175.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1970. márc. XX/3.

Oláh Gusztáv

1923-körül Oláh Gusztáv kapott meghizást szinpadművészeti szak oktatására. Kere alatt végzett Fülöp Lottán, Limmermann-Zala Vilmos Berceliyi Tibor.

Bauer Jenő: Varga Mátyás.
Müvészet, 1975.augusztus - 24.oldal

Oláh Gusztáv

1923 körül Oláh Gusztáv kapott megbízást színpadművészeti szak oktatására. Keze alatt végzett Fülöp Zoltán, Zimmermann-Zala Vilmos, Bercsényi Tibor – ma már mind nyugdíjasok. Ők akkor végeztek, amikor én mint elsőéves odakerültem. Ekkor azonban már nem indítottak önálló színpadtervezési szakot, hanem a díszítőfestő szakon Kürthy Györgytől kaptunk szcenikai útbaigazítást.

1932–35-ig a Fővárosi Operettszínháznál dolgoztam Gyarmathy Miklós munkatársaként.

– *A negyvenes évek elején jelentős korszak kezdődik a Kolozsvári Nemzeti Színháznál. Emlékszünk, színes, markáns, olykor expresszionisztikus hangulatú díszletek születtek ekkor, ahol az élénk, tüzes színek gyakran mély feketék kontrasztjával feleseltek. Az erdélyi népművészet motívumkincse is megjelent az akkori alkotásokban.*

Bauer Jenő: Varga Matyás
Művészet, 1975. augusztus - 24 oldal

Oláh Gusztáv [dinlettervező]

L.: Kinte Gálor

Magyar J.: Dinletek a falon 2.

Esti Hírlap, Bp. 1976. okt. 8.

Oláh Gusztáv rendező

Bánk bán rendezéséért és diszletterveiért
Diótörő c. balett " " "
Traviata " " "
Szöktetés a szerályból rendezéséért és diszletterveiért.
2o.ooo.- forintos Kossuth-dijat kapott.

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. márc. 15.
II. évf. 6. sz. cimlap.

Oláh Gusztáv

A Nemzeti Szinház -Bánk bán- előadásához tervezett diszleteiről igen magas értékeléssel nyilatkozik Molnár Miklós, a darabról irt kritikájában.

Irodalmi Ujság Bp. 1951. juli. 5.
II. évf. 14. sz. 6. lap.

Oláh Gusztáv

Nemzeti zeneműveink közül *Kodály: Háry Jánosának* 1926. évi, *Erkel: Hunyadi Lászlójának* 1935-ös, *Bartók: A kékszakállú herceg várának* 1936. esztendei és *A fából faragott királyfi* 1939-beli operaházi sikerében oroszlánrésze volt. (Utóbbit más koreográfussal és teljesen új díszletekkel, kosztümökkel 1952-ben ismét színpadra vitte.) *A csodálatos mandarin* 1945-ös díszletváltozatát szintén Oláh Gusztáv alkotta meg az akkori nehéz körülmények között.

Magyar Hirlap 1976/197/8

Wagner :Oláh

Oláh Gusztáv

Oláh Gusztáv kétszeres Kossuth-díjas és kiváló művész rendkívül sokoldalú tehetség volt. Szerteágazó érdeklődése már gyermekkorában megnyilvánult, hiszen képzőművészeti, valamint építészmérnöki tanulmányai mellett elvégezte a Zeneakadémiát. Figyelme az évek múlásával nemhogy beszűkült volna, hanem ellenkezőleg, még szélesebbre tárult. Bejárta Európát. Itthon és külföldön minden érdekelte, aminek valamilyen kapcsolata lehetett munkásságával, és sikeresen hasznosítani is tudott mindent, rendkívül termékeny pályája során. Fő szenvedélye mindig a színpad maradt.

Magyar Hirlap 1976/197/8

Wagner István :Oláh

Oláh Gusztáv, díszlettervező

Megemlítve.

Maros Dénes: A teljes zenés szinházi élményért 7,

Népszabadság, Bp. 1976 jún. 11.

Oláh Gusztáv, dinlettenvező

L: Mák Tivadar

(fodor.): Bohémélet - Gardellivel 2

Esti Hírlap, Bp. 1977 ápr. 13

Oláh Gustáv, dinle Hervező

Megemlítve.

F. L.: Udvardy Tibor 2.

Esti Hírlap, Bp. 1977. jan. 28.

Oláh Gusztáv

Dévényi Róbert: „Verdi: Otello" c. kritikájában irja: Oláh Gusztáv rendezői, diszlet és jelmeztervezői munkájáról: "szinpadképei a felvonások képzőművészeti foglalatai. Képeiben is egységbe foglalja az előadást."

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. okt. 23.
V. évf. 32. sz. 4. lap.

Oláh Gusztáv, díszlettervező

A „régiek között" szerepel a Scenographia Hungaricában.

Kristóf Károly: Kulisszák könyve 2,

ESTI HIRLAP, Bn 1973. jun. 19.

Oláh Gustáv, díszlettervező

Elgondolásai, értelmezése meg mindig hatnak.

Lőrsy János: Borisz cár a Dóm téren 7.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 14.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Oláh Gusztáv,
kétszeres Kossuth-díjas
kiváló érdemes művész

1021

Oláh Gusztáv

Oláh Gusztáv kétszeres Kossuth-díjas és kiváló művész rendkívül sokoldalú tehetség volt. Szerteágazó érdeklődése már gyermekkorában megnyilvánult, hiszen képzőművészeti, valamint építészmérnöki tanulmányai mellett elvégezte a Zeneakadémiát. Figyelme az évek múlásával nemhogy beszűkült volna, hanem ellenkezőleg, még szélesebbre tárult. Bejárta Európát. Itthon és külföldön minden érdekelte, aminek valamilyen kapcsolata lehetett munkásságával, és sikeresen hasznosítani is tudott mindent, rendkívül termékeny pályája során. Fő szenvedélye mindig a színpad maradt.

Fiatalon — alig 20 évesen — került az Operaházhoz és annak hamarosan főrendezője, díszlet-, valamint jelmeztervezője lett. Mindhárom minőségben egyforma sikerrel működött egész életén át. Rendkívül nehéz lenne körülírni a repertoárnak azt a rétegét, amelyet legsikeresebben vagy legszívesebben művelt. Hiszen gyakorta hármas minőségben vitte színre egy személyben a múlt klasszikus értékeinek vagy modern daraboknak premierjeit, felújításait, hazaiakat és külföldieket, itthon és a határokon túl egyaránt. A prózát, az operát, az operettet és a balettet egyaránt rendezte, díszletezte, kosztümözte. Nem volt idegen tőle a szabadtéri munka sem. Bármilyen műfajban dolgozott, azonos önigényességgel készült feladatára. Lelkiismeretessége példaadó volt, műveltsége, kor- és stílusismerete legendássá vált. Színpadtisztelete, szakmaszeretete arra késztette, hogy sorra bejárja és eredetiben is megismerje a darabok színhelyeit, a kor kultúráját. A legapróbb részletekre kiterjedő ismeretanyaga révén ezért tudta a néző számára oly lényegretörően összegezni az illető hely és kor levegőjét.

Módszere az volt, hogy tulajdonképpen soha sem ismert el egyetlen örök érvényű, avagy egyedül üdvözítő receptet sem. Híres volt alkalmazkodókészsége és megújulási képessége. Ezért egyesek eklektikusnak tartották. Pedig épp ezáltal maradt hű önmagához. Világhírű munkatársak (karmesterek, rendezők, zenészek, koreográfusok, énekesek) egymást váltó nemzedékeinek oldalán dolgozott. Ő ezek mellett is megtudta őrizni sajátos egyéniségét amely a nézők nemzedékei számára jelentett életre szóló élményt, avagy új megvilágítást.

Nemzeti zeneműveink közül *Kodály: Háry Jánosának* 1926 évi, *Erkel: Hunyadi László*jának 1935-ös, *Bartók: A kékszakállú herceg várának* 1936. esztendei és *A fából faragott királyfi* 1939-

beli operaházi sikerében orosz lánrésze volt. (Utóbbit más koreográfussal és teljesen új díszletekkel, kosztümökkel 1952-ben ismét színpadra vitte.) *A csodálatos mandarin* 1945-ös díszletváltozatát szintén Oláh Gusztáv alkotta meg az akkori nehéz körülmények között.

Az orosz zeneirodalom remekeinek hazai népszerűsítésében is kivette részét. Már 1927-ben *Csajkovszkij: Diótörő*-balettjét 1931-ben *Rimszkij-Korszakov: Seherezádéját* vitte színre, amelyet 1938-ben *Borogyin: Igor hercege* követett, 1939-ben *Csajkovszkij: Rómeó és Júliája*, majd *Pique Dame* című operája (1945.) folytatta a sort, aztán a *Borisz Godunov* (1947.) és a *Hovanscsina* (1955.) Muszorgszkijtól. A német vagy olasz zeneszerzők neveit ugyanígy sorolhatnánk a preklasszikusoktól napjainkig.

A korai vég munka közben érte utol Münchenben, ahol mint meghívott vendégművész dolgozott. Halála a magyar és az egyetemes színpadművészet vesztesége. Most lenne hetvenöt éves.

Wagner István

AZDASÁG

Nemzetközi tőkemozg

Befekt

Az egész tőkés világot sújtó, legutóbbi mély gazdasági visszaesés idején nemcsak a beruházási tevékenység zuhant a *mélypontra*, hanem a működő tőke nemzetközi mozgása, azaz *a külföldi beruházások is*. A külföldön eszközölt működő tőkeberuházások ugyanis egyfajta *barométerként* szolgálnak, jelzik a tőke „bizalmát", vagy pedig „bizalmatlanságát". Az év elején kezdődő lassú fellendülést a jelek szerint a barométer *kedvezően* ítéli meg, ismét *erőteljesen megindult a tőkék mozgása a határokon át, s az első számú célpont a dekonjunktúrából valószínűleg elsőnek kilábaló Egyesült Államok.*

Az áramlás iránya

A nyugat-európai és japán működő tőke tömeges áramlása az USA-ba a 60-as években kezdődött, mintegy „viszonozva" a világháború utáni másfél évtized „amerikai kihívást", amikor is az amerikai tőke elképesztő mennyiségben vásárolt itt vállalatokat, illetve hozott létre érdekeltségeket az óceán innenső partján, illetve Japánban. (Mindent összevetve, jelenleg mintegy 85—90 milliárd dollárra tehető az USA-cégek külföldi beruházásai, ebből 30 milliárd jut Nyugat-Európára.)

Az elmúlt évtizedben már gomba módjára szaporodtak az Egyesült Államokban a külföldi érdekeltségek is; számos amerikai cég részvényeinek egy részét megvásárolta az idegen tőke. A legutóbbi becslések szerint a külföldi közvetlen termelő beruházások értéke az USA-ban *25 milliárd dollár*, s ennek az összegnek mintegy *négyötöde* származik Nyugat-Európából. (Közvetlen beruházáson az Egyesült Államokban azt értik, ha a külföldi kézen levő érdekeltség meghaladja a 25 százalékot.) 63 milliárd dollárra tehető az úgynevezett tárcaberuházások értéke, vagyis, amikor a szerzett érdekeltség 25 százalékon alul van.

Az USA-ban működtetett tőke szempontjából *Nagy-Britannia vezeti a külföldiek sorát*, mintegy 7 milliárd dollárral. Őt követi Hollandia, Svájc és az NSZK. Gyors ütemben növekednek a japán befektetések, s néhány év múlva várhatóan a *japán tőke is jelentős szerepet fog betölteni az*

lásban: a termelési költségek alakulása. A bérköltségek az USA-ban ma már *igen sok esetben alacsonyabbak, mint a tavaly még kétszámjegyű infláció sújtotta Nyugat-Európában.* Amíg tehát az ötvenes években az alacsonyabb bér vonzotta többek között Nyugat-Európába az amerikai tőkét, ma csaknem *fordított a helyzet!*

Nem elhanyagolható a külföldi befektető szempontjából az amerikai piac nagysága, és az a tény sem, hogy termelőüzemi, vagy elosztóhálózat esetében *azonnal reagálni lehet a gazdasági élet* és a piac rezdüléseire. Az amerikai gazdasági élet jelenleg azért üdvözli a nagymértékű, működő tőkebeáramlást, mert új munkahelyek teremtése révén az *a munkanélküliség csökkentését szolgálhatja.* Persze, az amerikai magatartásban az is közrejátszik, hogy a *viszonosság elve alapján*

számítanak a külföldre áramló, USA működő tőke kedvező fogadtatására és a leányvállalatok tevékenységének korlátozásmentességére.

Új jelenségek

A külföldi befektetők időközben *rájöttek, hogy csak akkor tudnak külön előnyökre szert tenni jelentősebb mértékben, ha nem képviseletet lerakatot vagy elosztó központot, hanem termelőüzemet alapítanak a helyszínen.* (Így vélekedett a Volkswagen cég is, amely 200 millió dolláros beruházással üzemet létesít az USA-ban.) Az első félévben az amerikai gyáriparba *60 százalékkal több* külföldi tőke áramlott, mint egy évvel korábban. A legkeveltebb „vadászterületek" a vegyiparon kívül a gépipar és az élelmiszeripar voltak.

Oláh Gusztáv, [díszlettervező]

Boschán Daisy, úgy látszik, kitűnően érzi a színpadtér minden pontjának hatásfokát, a játékhelyzetek téraránya it (mai kollégái mintha kevésbé pontosak lennének e téren, mint például az olyan egykori játékmesterek, amilyen *Apáthi Imre*, vagy az ifjú *Both Béla* volt — nem beszélve az opera ~~*Oláh Gusztávjáról*~~).

Fodor Lajos: Don Pasquale a kollégium udvarán 2.

Esti Hírlap, 1980. aug. 16

Oláh Gusztáv

Mohácsi Jenő: "Árva Józsi három csodája" cimmel ir az Operaház előadásáról. Kritikájában igen nagy elismeréssel ir Oláh Gusztávról, aki eddig diszleteivel kápráztatta el a nézőket, most első önálló rendezését vállalta és Fülöp Zoltán munkáját is kiemeli, aki szines fantáziával tervezte meg a szinpadképeket.

Délibáb, Bp. 1933. febr. 18. VII. évf. 8. sz. 13. lap.

Oláh Gusztáv

György László: "Az két lovagok" c. uj magyar operáról számol be.
A kritikát Vértes Marcell három rajzzal illusztrálta, az egyik Keleti Arturról. Oláh Gusztáv "varázsolta szinpadra" az uj operát, melynek szövegét Keleti Artur, zenéjét Kósa György irta.

Repr.

készült.

Délibáb, Bp. 1936. márc. 28. X. évf. 14. sz. 12. lap.

Oláh Gusztáv

"Pompázatos diszletei " egytől-egyig elkápráztatják a nézőt Zádor Jenő: "Azra" c. operájának bemutató előadásán.
A szinpadképekből részleteket a jelmezes szereplőkkel bemutat a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1936. febr. 22. X. évf. 9. sz. 2-3. lap.

Oláh Gusztáv

Képzőművészek, az Operaház művészei és a színházak rendezői, igazgatói, szcenikusai, diszlet és kosztümtervezői készitik elő a Fészek Klubban rendezendő jelmezbált. A képzőművészek közül Aba Novák Vilmos és Molnár C. Pál vesz részt a munkában. Az Operaház művészei: Márkus László Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán a hangversenytermet és a nagy termet készitik és alakitják egy hárem-szerü csarnokká. A Nemzeti Szinház művészei: Dr. Németh Antal és Horváth János az egyik teremből megteremti a Nemzeti Szinház nézőterét.

Délibáb, Bp. 1936. febr. 15. X. évf. 8. sz. 11-14. lap.

Oláh Gusztáv

A Magyar Szinház művészei: Dr. Bródy Pál, Wertheimer Elemér, Lóránt Vilmos közreműködésével Vogel Erik két szinelőadás egy-egy diszletét tervezi. A Vigszinházból Jób Dániel és Roboz Imre részvételével a harmadik terem Vörös Pál munkája nyomán egy szindarab jelenetét idézi.
A Belvárosi Szinház művésze: Gara Zoltán szintén egy szindarab diszletét tervezi meg.
A különböző szinpadképekkel átváltoztatott termekben szinelőadások egy-egy jelenetét mutatják be a jelmez bál alkalmával.

Délibáb, Bp. 1936. febr. 15. X. évf. 8. sz. 11-14. lap.

Oláh Gusztáv

"A világ színpada" címmel a "Studio" c. angol könyvet, melyben színpadtervek és kosztümök szerepelnek a világ minden tájáról. Szerzője: Komisarjevszky orosz színész és rendező. A világ majd minden színpadáról közöl díszleteket és kosztümöket, s a produkciók mellett megnevezi a művészek nevét is. A magyarok közül szerepelnek: Oláh Gusztáv a "Coppelia" díszletével, mely az Operaház előadásához készült, s a lap is bemutatja. Külön Zoltán egy színpadképe, melyet nem nevez meg.

Délibáb, Bp. 1936. jan. 11. X. évf. 3. sz. 21-23. lap.

Oláh Gusztáv

Benedek Kata diszletei több külföldi szinházban szerepelnek, közülük a "Faust" börtönjelenetéhez tervezett szinpadképét /1932./ Münchenben, Berlinben és Kölnben kiállitották. A lap is bemutatja. Repr. Nemes Erik, -Jaschik Álmos növendéke- a "Phedra" előadásához tervezett szinpadképét közli a könyv. Moholy Nagy László a Berlinben élő festőművésznek a "Pillangó kisasszony" előadásához tervezett diszleteit a berlini Kroll-opera részére és Hindemith: "Oda-vissza" c. müvéhez készült szinpadképeit mutatja be.

Délibáb, Bp. 1936. jan. 11. X. évf. 3. sz. 21-23. lap.

Oláh Gusztáv

"Egy mesébe költött zenedarabról beszélgetés Bethlen Margit grófnővel" az "Örök temető" c. szinpadi meséjéről, mely Liszt Ferenc zenéjével került bemutatásra. közli a lap./sign. nélkül/
Oláh Gusztáv szinpadképeiről mondja: "zene és szinjáték, festmény és költemény tüneményes kompoziciója" s a továbbiakban részletesen beszámol a diszletekről s ezek egyikét bemutatja a lap.
Repr. Délibáb, Bp. 1934. nov. 3. VIII. évf. 45. sz. 33-34. lap.

Oláh Gusztáv

Két kitüntetettje van a jubiláló Operaháznak:
Oláh Gusztáv, "a nagy tehetségü jelmez és diszlettervező és rendező" és
Márkus László, aki nemcsak főrendező, de a rendezés mellett ir, fest, diszletet és kosztümöt tervez.

Délibáb, Bp. 1934. okt. 6. VIII. évf.
41. sz. 26. lap.

Oláh Gusztáv

"Szinpadmüvészeti Studió bemutatkozása" cimmel, a müvész két szinpadképét hozza a lap: "Julius Caesar" és a "Vizkereszt" c. előadásokhoz készültek. Két kép.
Repr.

-thó.: „Xerxes" és „Az ezüst kulcs" c. krtikájában az Operaház előadásait ismerteti. A Haendel-operához készitett "meglepően szép" diszleteit bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1928. május 5. II. évf. 18. sz. 56. lapon. " " 19. " " 20. sz. 10-11. "

Oláh Gusztáv

"Schubert centenárium az Operaházban" cimmel – thó irja: a "Cselre - cselt" c. előadáshoz kitünő meseszineket talált, amivel nagy hatást ért el és komoly sikert aratott a müvész.

Délibáb, Bp. 1928. dec. 1. II. évf. 48. sz. 4-6. lap.

Oláh Gusztáv

Riccardo Zandonai: "Francesca da Rimini" c. operaelőadáshoz elsőrangu munkát igénylő, remek szinpadképeket tervezett a művész, amint a lap kritika rovata közli.

Délibáb, Bp. 1929. május 11. III. évf. 19. sz. 14. lap.

Oláh Gusztáv

/b.j./ sign.-val közli a lap kritika rovata: "Uj passiójáték a Nemzeti Szinházban" cimmel, hogy az "Uj passió" c. darab Max Mell drámája, Palestrina zenéje.
Az előadás nagy sikeréhez a müvész monumentális diszlete is hozzájárult.

Délibáb, Bp. 1929. márc. 3o. III. évf. 13. sz. 4-6. lap.

Oláh Gusztáv

Az Operaházban "Az álarc" c. előadást
Lányi Viktor ismerteti.
Külön kitér a müvész "gyönyörü diszletei"-
re, melyek nagy sikert arattak.

Délibáb, Bp. 1931. márc. 7. V. évf.
lo. sz. 6-9. lap.

Oláh Gusztáv

Várady Tihamér, Upor Tibor, Vincze Márton művészeket kérték fel, hogy "Az ember tragédiája" uj előadásához tervezzék meg a Falanszter jelenet szinpadát.
"Négy művész - egy diszlet" cimmel a lap bemutatja mind a négy művész arcképét és az általuk tervezett négy szinpadképet.
Repr.

Délibáb, Bp. 1930. március 3. IV. évf. 18. sz. 20. lap.

Oláh Gusztáv

Az "Azra" c. szindarabot a Kamara Szinház mutatta be.
Ujházy György ir az előadásról.
A szinpadképek egy részét három felvételen bemutatja a lap.
Repr.
/A példány hiányos, nincs meg minden adat./

Délibáb, Bp. 1930. febr. 15. IV. évf. 7. sz. 7-9. lap.

Oláh Gusztáv

Ádám Jenő: "A magyar karácsony" c. egyfelvonásos művét az Operaházban mutatták be. A kritika kiemeli a "tehetséges művész leleményes és artisztikus" szinpadképeit.

Délibáb, Bp. 1932. jan. 2. VI. évf. 1. sz. 6. lap.

Oláh Gusztáv

Hans Müller-Benatzky-Robert Stolz: "Fehér ló"c. nagy operettrevühöz készitett ragyogó kivitelü szinpadképei minden elismerést megérdemelnek,-mondja Szini Gyula az előadásról szóló ismertetésében. Egyik diszlet részéletét hozza a lap. Repr.

Délibáb, Bp. 1931. nov. 7. V. évf. 45. sz. 14-15. lap.

Oláh Gusztáv

Az Operaház új főrendezője. Diszlet és jelmezterveivel most is remekelt,-irja Forró Pál kritikájában, -Richard Strauss – Hugó v. Hofmannstahl:-"Egyiptomi Heléna" c. előadásáról.
A lap bemutatja felvételen a szereplőkkel a müvész kosztümjeit és szinpadképének egyik részletét.

Délibáb, Bp. 1932. nov. 6. VI. évf.
45. sz. 9-10. lap.

ifj Oláh Gusztáv

A "Gyöngykaláris" c. három magyarnótás életképhez tervezett diszleteiről irja kritikájában Ujházy György: "a pompás, gyönyörü szinpadképek tervezője" a müvész. Az előadást a Nemzeti Szinház Kamara Szinháza mutatta be.

Délibáb, Bp. 1932. jan. 3o. VI. évf. 5. sz. 24-26. lap.

ifj Oláh Gusztáv

Az Állami Szinházak szcenikai főnöke megérkezett görögországi és egyiptomi tanulmányutjáról.
"Utazás Aida városában" cimmel számol be utjáról.

Délibáb, Bp. 1931. május 23. V. évf. 21. sz. 9. lap.

ifj. Oláh Gusztáv

A "Don Pasquale" c. operaelőadásról számol be Tolnai Sándor.
A müvész remek, szindus diszleteit igen nagy értékeli kritikájában.

Délibáb, Bp. 1931. ápr. 4. V. évf.
14. sz. 13-15. lap.

Ifj Oláh Gusztáv

Cserna Andor: "Orfeusz" c. kritikájában az Operaház azonos cimü előadásáról számol be. Kritikájában kihangsulyozza, hogy az előadás érzéke a müvész diszlete. Festői és hatásos, egyszerü eszközökkel kiemeli a barokk jelleget, igen nagy sikert aratott vele.

Délibáb, Bp. 1929. nov. 2. III. évf. 44. sz. 12-15. lap.

ifj. Oláh Gusztáv

T.S.: "Szeged nagy napja" "Az ember tragédiájának előadásáról ir, melyhez a vetitett diszleteket ifj Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán tervezte.
A bizánci jelenet szinpadát bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1934. aug. 11. VIII. évf. 33. sz. 19-21. lap.

ifj Oláh Gusztáv

"A magyar Salzburgban", "Ünnepi játékok Tatatóvárosban" cimmel közli a lap, hogy szabadtéri előadáson mutatták be a Csongor és Tünde c. müvet. "A pazar festői fantáziával megalkotott szinpadképek"-ből részleteket hoz a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1934. juni. 23. VIII. évf. 26. sz. 25-28. lap.

ifj Oláh Gusztáv

Forró Pál: "Offenbach: Banditák" c. kritikájában igen magasra értékeli a müvész diszleteit.

Mohácsi Jenő: "Árva Józsi száz csodája" cimmel a lap bemutatja az előadás három felvonásának diszleteit és azok felépitését.

Repr.-ók.

Délibáb, Bp. 1933. ápr. 8. VII. évf. 15. sz. 2-3. és 2o-21. lap.

Ifj. Oláh Gusztáv

Az Operaház "Bánk bán előadásához tervezett diszleteit, a I. - II.- III. felvonés képeit bemutatja a lap.
Repr.

Délibáb, Bp. 1929. okt. 5. III. évf.
4o. sz. 11. lap.

Ifj. Oláh Gusztáv

Szánthó Dénes: "A windsori vig asszonyok" c. darab került müsorra a Nemzeti Szinházban.
A kitünő forgószinpad igen szép naturalista diszleteit tervezte a müvész.

Délibáb, Bp. 1929. juni. 1. III. évf. 22. sz. 4-7. lap.

ifj. Oláh Gusztáv

Manuel de Falla: "Háromszögletü kalap" balettelőadás szinpadképeit tervezte az Opraház bemutatójára.
A szinben és formában feltünően szép, kitünő stilusérzékkel tervezett diszletek igen komoly sikert arattak, - a kritika szerint.

Délibáb. Bp. 1929. jan. 5. III. évf. 1.sz. 16-18. lap

Ifj. Oláh Gusztáv

Ifj. Békeffy István: "Régi nyár" c. darajához tervezett diszleteket, melyek a müvész kipróbált szinpadi kulturáját és nemes izlését dicsérik,-közli a lap kritikája.
Budai Szinkör előadása.

Délibáb, Bp. 1928. juni. 23. II. évf.
25. 4-6. lap.

ifjú [:] Blák Gusztáv, dinletterverő

A dalmai előadásához a
dinleteket tervezte
1926-ban.

↓

(Kristóf). Jubilál a Hány János 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1974 szept 24.

Gláh Gusztáv, dinlettervező

A Polovec táncok dinleteit
terveste.

– : Harangozó – balettek

2.

ESTI HIRLAP, B r. 974. abt. 19.

Gláh Gusztáv, díszlettervező, rendező

Megemlítve.

M. Y. P.: Üdv Prosperónak

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. dec. 8.

Oláh Gustáv, díszlettervező

A fából faragott királyfi 1917-es bemutatójának díszleteit és kostümjeit tervezte.

Dersi Tamás: A népdalgyűjtő fotói

2

Bp. 1975. jan. 23

ESTI HIRLAP.

Oláh Gusztáv

diszletfestő, az Operaházban Mosshammer György munkatársa volt.

Magyar Hirlap 2.évf.215.sz.

Oláh Gusztáv

AZ OLÁH GUSZTÁV Kossuth-díjas, kiváló művész emlékére alapított plakettet, Pátzay Pál alkotását az idén — tehetsége, szorgalma, művészi és emberi magatartása alapján — Medveczky Ádám Liszt-díjas karmesternek ítélték oda.

Magyar Hirlap 1978/280/9

Oláh Gusztáv, „dúnlettenező

megemlíme.

Todor Lajos: „Ne Tapsolj, hazám ...” 2

Esti Hirlap, Bp. 1980. apr. 29.

Oláh Gusztáv, énekművész

TOKODY ILONA magánénekes kapta az idén az Oláh Gusztáv Kossuth-díjas kiváló művész emlékére alapított plakettet. A kitüntetést Mihály András igazgató pénteken nyújtotta át az Állami Operaház fiatal énekesnőjének.

– :Hl

8.

Népszabadság, Bp. 1979. dec. 15.

OLÁH GUSZTÁV

Tízéves a WWF Magyaro

Üzleti klub létrehozása lehet a fennmaradás zálog

Megalakulásunk idején már tudtuk, hogy a természetvédelem új kihívások előtt áll, de igazán csak most látjuk, hogy milyen komoly erőfeszítéseket, mennyi új ötletet sajtolt ki belőlünk az eltelt évtized – értékelt a tízéves fennállását a napokban ünneplő WWF Magyarország igazgatója, Haraszthy László. Az egyik leghatékonyabb hazai környezet- és természetvédő szervezet 1991 óta számos sikeres programot bonyolított le, szűk másfél év múlva azonban újabb, ezúttal gazdasági természetű kihívás elé kerül.

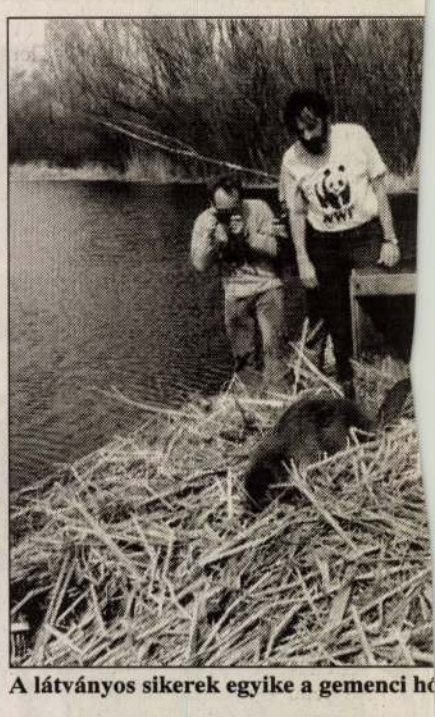

A látványos sikerek egyike a gemenci hó

A Világ Természetvédelmi Alap hazai szervezete, a WWF Magyarország tíz éve alakult – 1991-ben a bécsi WWF szakmai és anyagi támogatásával jött létre. Az évforduló alkalmából rendezett múlt heti tájékoztatón *Haraszthy László* igazgató elismerte, a közvélemény jóval többet tud a hód-visszatelepítési programjukról, mint szakmai javaslataikról, de ez nem jelenti azt, hogy az utóbbiak kevésbé lennének fontosak számukra. Ha nem is verték nagydobra, jó néhány új törvény „zöldítésében" vettek részt.

A WWF programjainak többsége nem a védett természeti területekre koncentrál. Azokra a térségekre figyelnek, amelyek természeti értékekben gazdagok, de amelyeken gazdálkodást is folytatnak. A szervezet meggyőződése, hogy ezeken a területeken – például a Tisza és a Körösök mentén – csak a hagyományos gazdálkodási módok felelevenítése ad reményt természeti értékek megőrzésére. Jelenleg 17 programon dolgoznak, ezek többsége a vizes élőhelyek és az erdők védelmével foglalkozik. Napjainkban a legtöbb energiát és pénzt a Tisza térségére összpontosítják.

Ez évig a szervezet fennmaradását kilencven százalékban külföldi forrásokból biztosította – az idei költségvetés 400 millió forint körül alakul. (A WWF Magyarország 1991 óta másfél milliárd forintot áldozott természetvédelmi tevékenységekre.) Ennek a gyakorlatnak azonban 2003 elején vége szakad. Szűk másfél év múlva ugyanis saját lábára kell hogy álljon a WWF Magyarország. Az önállóság elérése azonban komoly fejtörést is okozott, mivel mint azt Haraszthy kijelentette, Magyarországon megoldatlan a természet- és környezetvédő szervezetek finanszírozása. A környezetvédelmi alap célelőirányzatból (kac) a zöldmozgalom számára kiosztható keret csekély, s mivel túl sok szervezetet kellene ebből támogatni, senkinek sem jut elegendő.

Az önállóság elérése azonban komoly fejtörést okozott, mivel Magyarországon megoldatlan a természetvédő szervezetek finanszírozása.

Ha az állam nem tud eleget adni – pedig adhatna, hiszen a környezetvédelmi befektetések hasznosságát mindenki elismeri –, más megoldás után kell nézni. Ez a más megoldás egy alapítvány létrehozása volt.

A WWF vezetői ugyanis úgy látják, a hazai természeti értékek megőrzésére akkor van remény, ha Magyarországon is új szemléletű együttműködés alakul ki a gazdasági élet szereplői és a természetvédelem között. Az új típusú együttműködésre példa a WWF Üzleti Klub nevű alapítvány létrehozása. Az ehhez csatlakozó cégek egyenként egymillió forinttal támogatják a civil szervezet tevékenységét. Haraszthy László reményei szerint a többnyire multinacionális vállalatokból álló, jelenleg kilenctagú alapítvány a jövőben a duplájára bővül. Az Üzleti Klub tagjainak az anyagi támogatáson kívül vállalniuk kell, hogy elkötelezettséget tanúsítanak a természeti értékek megőrzése iránt, és az azt befolyásoló tevékenységükről tájékoztatást adnak.

Az üzleti élet anyagi támogatását más WWF-szervezetek is igénybe veszik. A tájékoztatón részt vevő Günther Lutschinger, a WWF Ausztria igazgatója elmondta, a száz országban 3500 alkalmazottal működő WWF-programirodák 80 százalékban a tagok befizetéseiből, 5-10 százalékban kormányzati forrásokból, 5-10 százalékban pedig az üzleti élet szereplőinek támogatásaiból tartják fenn magukat.

Az adományok teremtik meg annak a lehetőségét, hogy az üzleti életet bevon-

KALEIDOSZKÓP

MEGMOZDULÁS A VISSZAVÁLTHATÓ PALACKOKÉRT. Tiltakozó demonstrációt szervez ma délután 15 órakor a budapesti Pepsi-székház előtt a Hulladék Munkaszövetség és a Reflex Környezetvédő Egyesület. A zöldszervezetek azért kívánnak tiltakozni, mert az üdítőital-gyártó kampányt indított az eldobható üdítőspalackok népszerűsítésére, illetve a visszaváltható palackok „lejáratására", amivel szerintük a betétes üvegek végleges kivonását akarja előkészíteni. A szervezők azt kérik, hogy a tiltakozni vágyók hozzanak magukkal üres palackokat és gyertyát a XIV. kerületi Mogyoródi úti székház parkolójában megtartandó demonstrációra.

A NAPENERGIA JÖVŐJE. Húsz év múlva egymilliárd embernek biztosít majd energiát, 2,3 milliónak pedig teljes munkaidős állást a napenergia-szektor – derül ki a Greenpeace előrejelzéséből. A zöldek szerint akkorra 276 terawattóra energiát szolgáltathat majd az iparág, ami elegendő lesz Afrika energiaigényének 30, vagy Európa fogyasztásának 10 százalékos kielégítésére. A megjósolt növekedéssel a napenergia révén 75 új széntüzelésű erőművet lehet kiváltani, és 664 millió tonna szén-dioxid kibocsátását lehet megelőzni – véli a Greenpeace.

ÚJ ÓZONGYILKOS. Újabb anyagról derült ki, hogy komolyan károsítják a Földet védő ózonpajzsot. A CFC-gázok mellett hamarosan tiltólistára kerülhet az n-propil-bromid is, amelyet az USA környezetvédelmi hivatala a kiemelten káros gázok helyettesítőjeként fogadott el. Az n-propil-bromidról már akkor is tudták, hogy veszélyes, ám nem hitték, hogy eljut az ózonrétegig, mivel két hét alatt lebomlik. Kiderült azonban, hogy a forró égövön kiengedett gáz akár két nap alatt is a sztratoszférába kerülhet.

ESEMÉNYNAPTÁR

November 5., 9 óra, BUDAPEST
Angol nyelvű előadás a rákosi viperáról.
Helyszín: az állatkerti barlangmozi nagyterme.
Rendező: Fővárosi Állat- és Növénykert
Információ: a 460-9488-as telefonszámon.

November 7., 18 óra, BUDAPEST
Duna-part fórum a dél-budai partszakasz rehabilitációjáról.
Szervező: Zöld Jövő Környezetvédelmi Egyesület
Helyszín: XXII. Kerületi Művelődési Központ (Nagytétényi út 35.)
Információ: a 463-1978-as telefonszámon.

A zavarosban horgászni sem érdemes

„Odaúszott – meglátta – és bekapta" – csak a tárgyban tájékozatlanok képzelhetik a halak meglehetősen bonyolult táplálékszerzési folyamatáról, hogy az ilyen egyszerű. A hal ugyanis először látó- és/vagy szaglási távolságra jut potenciális zsákmányához és csak ezután veti rá magát. Megragadott áldozatát a szájában forgatva ízlelgeti, mielőtt meghozza a számára adott esetben könnyen végzetesnek bizonyuló döntést: (meg)enni vagy nem enni. Szennyezett vizekben azonban a halak táplálkozási viselkedése megváltozik: kevéssé „rámenősekké" válnak, mivel képtelenek megállapítani, hogy valóban zsákmány lehet-e az élőlény, amelybe (aktív üldözés/támadás helyett) éppen belebotlottak.

Végül is milyen mechanizmus szerint befolyásolja a vízszennyezés a halak táplálkozási szokásait – e problémát próbálta általános megközelítésben feldolgozni Alekszander O. Kaszumjan, a Moszkvai Állami Egyetem biológusa. Vizsgálatai egyértelmű kapcsolatot mutattak ki a mérgező hatású szennyező anyagok koncentrációja, illetve a halak legfontosabb érzékszervei: a szaglás és az ízlelés csökkenése/elvesztése és táplálkozási szokásaik megváltozása között. A vízszennyeződés jellegétől és mértékétől függően a halak ízlelőképességüket ugyanis gyakran teljesen el is veszíthetik: a Pecsora vízgyűjtőjéhez tartozó Uhta folyó szennyezett szakaszain például megfigyelték, hogy a pénzes pér ízlelési folyamatai lelassulnak – sőt nemegyszer hibásaknak is bizonyulnak: a hal növényeket eszik, amire tiszta vízben sosem kerül sor. Éheztetett pontyok pedig nehézfémsókkal szennyezett vízben az egyébként kedvelt táplálékot is teljesen elutasították. Ez esetben a „jobb egyáltalán nem, mint ki tudja mit enni" döntés Kaszumjan szerint az ízérzékelés teljes elvesztése miatti önvédelemként született.

Amellett, hogy tiszta vízben szag- és ízérzékelő képességüket a halak többnyire ismét visszanyerik, érdekes az a megállapítás is, hogy számos erősen szennyezett élővízben – így például a Norilszki Színesfém Kombinát által rendszeresen és nagymértékben szennyezett Pjasina folyóban is – a halpopuláció tovább él. „Csak" éppen alkalmazkodik a megváltozott feltételekhez, és a normál egyedektől erősen különböző „ipari" alfajok jönnek létre. Ezt ki is mutatták például a norilszki szennyezést is eltűrő pirosszemű kele (Cardinius eytrophtalamus) esetében, amely külsejét és szennyezéstűrő képességét tekintve erősen különbözik normálishoz közel álló körülmények között élő társaitól. A vízszennyezés toxikus hatása okozta kár tehát a vizekben kialakult fauna összetételének megváltoztatásával talán még nagyobb, mint egy adott halfajon belül.

B. B. K.

A vízszennyezés megváltoztatja a fauna összetételét FOTÓ: GÁRDI BALÁZS

A színpad varázslója

Oláh Gusztáv centenáris kiállítás az Ernst Múzeumban

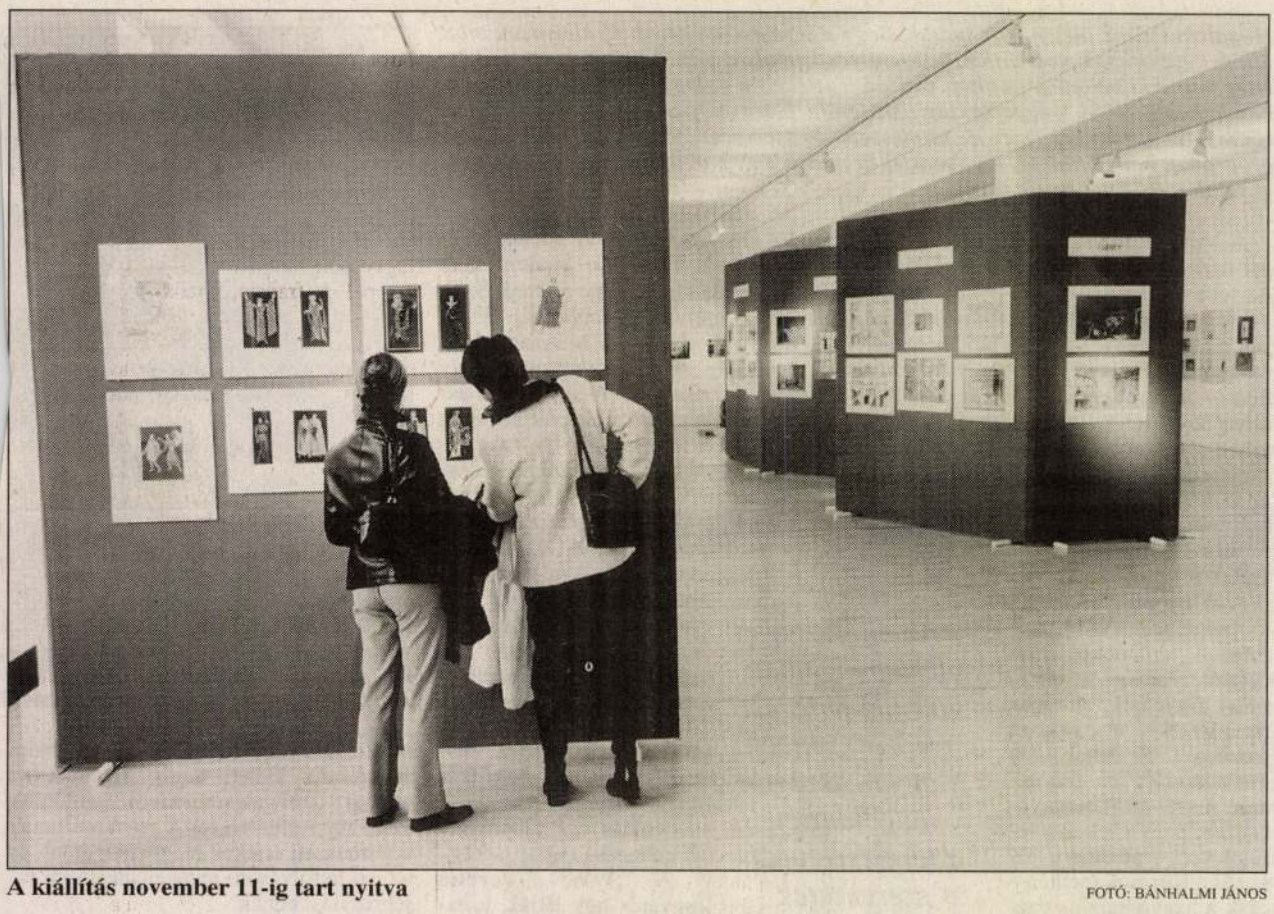

A kiállítás november 11-ig tart nyitva

FOTÓ: BÁNHALMI JÁNOS

Az '50-es években, látván, hogy drága pénzért épültek leginkább még politikai agymosó falugyűlésre alkalmas művelődési házak szerte az országban, Oláh Gusztáv illetékes elvtársaknak felajánlotta, ingyen készít néhány színházilag-zeneileg egyaránt működőképes típustervet, akusztikailag megoldott nézőtérrel, használható színpaddal, figyelemmel arra is, hogy a világot jelentő deszkákat meg az öltözőket ne jégverem hőfokú udvar válassza el télvíz idején. Nagy örömmel fogadták akkor a munkásosztállyal és a dolgozó parasztsággal szövetséges haladó értelmiségi ajánlatát, de igénybe nem vették soha. Nem csoda, hisz Oláh, csak rá kellett nézni, leginkább egy hibátlan eleganciával öltözött finom angol úrra hajazott a lordok házából.

A varázsló Zeneakadémián szerzett pódiumképes zongorajátékkal és négyszemeszternyi műegyetemmel a tarsolyában húszévesen, 1921-ben lépett be az Operaház Hajós utcai művészbejáratán; utóbb gyakorlatilag ott is lakott, az övénél – méretre – nagyobb palotát legfeljebb Horthy, a vitéz és nagybányai kormányzó birtokolt Budapesten. Egy évig szemlélődött Oláh az Ybl-kastélyban, megtanulta a pincétől a (zsinór)padlásig. Majd elkezdte rajzolni-festeni a díszleteit. Eleinte fogta a kezét Kéméndy Jenő, az Opera nemzetközi rangú szcenikusa, aki nyilván látta, zsenivel van dolga. Látta ezt a ház főrendezője, Márkus László, maga is díszlet- és jelmeztervező, mert mind nagyobb darabot adott át az ifjúnak a saját stafétabotjából. A szcenikát, 1932-től a rendezést.

A közönségre nem tartozó macerás művelet a világosítópróba. Általában elhúzódott hajnalig. Oláh megjelent egy darab papírral, arról fölolvasta, melyik lámpagyújtogató mikor, mit cselekedjék (hány watt, hány lux, milyen színben). Megnézte a felállított kulisszán, úgy volt jó, ahogy íróasztalán leírta. Vége. Pedig hol volt még a számítógép vezérelte színi technika. A rendező a kottájába beragasztott papirosokon megtervezte fejben-íróasztalon a játékot, valamennyi mozgást, az énekes szereplők helyét-magatartását, a tömegjeleneteket, úgy volt jó az is mind.

Oláh Gusztáv munkamánia-betegségben szenvedett – illetve azt hiszem, nem szenvedett ettől, mert ez volt az életeleme. Számolni kezdtem, hány opera-előadást jegyzett szcenikusként-rendezőként, külön-külön vagy együtt, operát-balettet, színházat is persze. Kétszáznál feladtam az összeadást. Ki „termelt" vagy inkább teremtett nála többet mindmáig? Volt évadja, hogy tíz operaházi produkció teljes látványát alkotta meg. Munkakórságát jellemzi, hogy az ötvenes években, amikor az Operaház újdonságainak száma radikálisan csökkent – másra kellett a pénz –, egyszerre két főiskolán tanított, Magyarországon új tantárgyakat. Operarendezőket a Zeneakadémián, tervezőket az Iparművészetin.

Egy kiállítás képei kétdimenziós mivoltukban, ceruzarajzok, vízfestékkel-temperával papírra vitt látványtervek, inkább egy képzőművész Oláh munkásságát mutatják be, semmint a vérbeli homo theatralicusét. Aki nem látta kulisszáit működés közben, s nem hallotta a bennük megszólalt áriát-nagyegyüttest, aligha képes felidézni varázslatát. Pedig a zeneszerzői műalkotás, az szólt Oláh Gusztáv színpadán. Bizonyos értelemben szertartásnak tekintett minden operát. Mára szitokszó? A realizmus hívének tartotta magát. Verdi Simon Boccanegrájának első hazai előadása (1937) előtt elutazott Genovába, hogy a saját szemével lássa, milyen épületek vehették körül a plebejus dózsét a XIV. század közepén. De semmi kincsért nem tett volna téglatörmeléket a Falstaff lerobbant windsori kocsmájának téglahiányos falába, hogy valódi porfelhő szálljon ki a résből, mint azt egy világhírre vergődött kollégája tette (1952). Tündér-realizmus volt az övé, álom és valóság határán. De kubista keretbe foglalta Milhaud percoperáit (1932), absztraktba – 1947-ben – Jemnitz Sándor Divertimento címmel játszott cselekmény nélküli balettjét. Oláh tudott először Bayreuth Wagnert érintő megújult szcenikájáról. Ismereteit már nem hasznosíthatta; orvosi műhibába halt bele Münchenben, 1956 decemberében, a Fricsay Ferenc által invitált vendégrendező. Hasznosították utódai (Salome, 1958, A kékszakállú herceg vára, Trisztán és Izolda, 1959).

> *Hovanscsinája 1936-tól 1971-ig élt, A nürnbergi mesterdalnokok, 1938 és 1967 között volt látható. A Bohémélet 1937-től mindmáig, ami alighanem Guinness-könyvbe kívánkozó világcsúcs.*

Tiszteld apádat és anyádat... Oláh Gusztáv mélységesen tisztelte a zenét és a színpadot, látomásai hosszú életűek voltak az Operaházban. Hovanscsinája 1936-tól 1971-ig élt, A nürnbergi mesterdalnokok, a valóság fölött lebegő ferde színpadával, 1938 és 1967 között volt látható. A Bohémélet 1937-től mindmáig, ami alighanem Guinness-könyvbe kívánkozó világcsúcs. 1929 óta díszíti a Háry János több kiadást megélt nyomtatott kottájának címlapját Oláh Gusztávnak a legelső előadásra festett háttere a 32 tornyú Majlandról – vagyis Milánóról. Zeneműkiadókra ez sem éppen jellemző.

Az emlékkiállítást Belitska Scholtz Hedvig rendezte a Széchényi Könyvtár Színháztörténeti Tárának anyagából és az Operaház gyűjteményéből. „Inkább érzelem, semmint festészet" – írta Beethoven VI. szimfóniájára. Itt a fordítottja érvényes. Szűkmarkú volt a tárlatot támogató Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, katalógusra nem futotta. Ki itt belép, nem tudhatja meg, mi mindent tervezett-rendezett Oláh Gusztáv. Szép a látvány persze, és nem is hibáztathatom a kurátort, hogy a kiállítási bukszából nem futotta többre. A tanítvány, Huszár Klára Operarendezés című könyve Oláh Gusztáv-fejezetének új közreadására, például.

Alig hihető, hogy Oláh sokezernyi jelmezéből semmi nem maradt, kiállítandó. Díszleteiről makettet vagy készített, vagy sem (a Diótörő-baletthez készült díszletmorzsákat tárlatnéző közember aligha tudja hová tenni a szcenika egészében). Magam egy makettet ismerek, a Székely fonó ősbemutatójáét (1932). Feltételezem, kölcsönözte volna egy hónapra a Kodály-múzeum. A kiállítás, gondolom, színházszakos rendezője konzultálhatott volna, időszűkében is, muzsikussal, hogy ne kerüljön az Igor herceg cím a Borisz Godunov Vaszilij Blazsennij-székesegyház előtt játszódó jelenetéhez (1955). Sem Weinberger Schwanda, a dudás című operájához a „nem kivitelezett" felirat. Mert ez elkészült 1930 októberére, csak közönség elé nem kerülhetett, mert a főpróbák hetében szélsőjobb egyetemi diákszervezetek keresték fel Radnai Miklós operaigazgatót, és megígérték, gyufaméretre aprítják a dalszínház nézőterét, ha bemutatni merészeli az ellenséges cseh szerző darabját. Nem merészelte kockára tenni az Ybl-palota épségét, hasztalan tiltakozott e durva politikai merénylés ellen Heltai Jenő, a Színpadi Szerzők Nemzetközi Egyesületének alelnöke. Radnainak oka volt rá, Turulék provokáltak már bűzbombák hajigálásával kísért tömegverekedést a hazafiatlan Városi Színházban, mely a húszas években második operaként működött.

A kiállítás szép, nyitva november 11-ig.

Breuer János

Oláh Gusztáv, Kossuth-díjas
építész és díszlettervező

Kőhidi Erika: Szcenográfia '80
Pesti Műsor, 1980, okt. 15.
64–65. old.-on

Szcenográfia '80

A Budapesti Művészeti Hetek műsorsorozatának egyik rangos rendezvényeként *Szcenográfia '80* címmel kiállítás nyílt a Várban.

Hazánkban e művészeti ág az utolsó másfél évtizedben vált nagykorúvá. A főiskolai oktatás lehetővé tette, hogy Oláh Gusztáv, Kéméndi Jenő, Fülöp Zoltán, Varga Mátyás, Nagyajtay Teréz — a színpadi tervezőművészet nagyjai — nyomdokaiba lépjenek a fiatalok Munkáikkal a színpadon, a filmen s a televízió műsoraiban alakítják, formálják a nézők izlését, vizuális kultúráját.

A bemutatott jelmezek, tervek, makettek az ország különböző színpadain élték önálló életüket, megteremtvén egy-egy előadás sajátos hangulatát, világát. E munkák — a színpad adta határok között — magukban hordozzák a XX. század képzőművészetének különféle irányzatait. A közönség állandó kontrollja azonban szűkebb teret enged a kísérletezésnek, mint egyéb művészeti ágaknál. A jelmezeknél, a színpadképeknél hol a látvány kapja a főszerepet, hol a puritán megjelenítés a szónak adja át a teljes figyelmet. A Szegedi Szabadtéri Játékok Antigoné előadásának jelmezei — melyeket Schäffer Judit tervezett — egyszerűek, korhűek. Forray Gábor Mózes színpadképe monumentális, de visszafogott, így a bibliai tárgyú előadás méltó színterévé válik. Jánoskúti Márta, Wieber Mariann fodroscsipkés ruhakölteményei a századforduló, a szecesszió hangulatát idézik. Bródy Vera, Koós Iván, újszerű bábuikkal e művészeti ágat forradalmasítják.

A kiállítás utolsó terme már a jövőt érzékelteti: helyet ad a Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak a bemutatkozásra. Színpadi tervezőművészetünk jeles seregszemléjének a Budapesti Történeti Múzeum október 26-ig ad otthont.

Kőhidi Erika

A SZIKRA

SZAK

AZ

ERNST

MÚZEUM

■ BUDAPEST ■

TISZTELETTEL MEGHÍVJA

OLÁH GUSZTÁV (1901-1956)

A SZÍNPAD VARÁZSLÓJA

CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK
MEGNYITÓJÁRA

2001. OKTÓBER 17-ÉN, SZERDÁN 17 ÓRÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA

MELIS GYÖRGY

KOSSUTH-DÍJAS MŰVÉSZ,
A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
ÖRÖKÖS TAGJA

A KIÁLLÍTÁS KURÁTORA

BELITSKA SCHOLTZ HEDVIG

A KIÁLLÍTÁS LÉTREJÖTTÉBEN KÖZREMŰKÖDTEK:

**ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
SZÍNHÁZTÖRTÉNETI TÁRA,
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ**

MÚZEUMI BESZÉLGETÉSEK
(SZERDÁNKÉNT 18 ÓRAKOR)

OKTÓBER 31-ÉN:

AZ **OPERABARÁTOK KÖRÉNEK**
ÖSSZEJÖVETELE
EMLÉKEZÉS OLÁH GUSZTÁVRA

VASÁRNAPI MATINÉK
(DE. 11 ÓRAKOR)

OKTÓBER 21-ÉN:

ÍGÉRETEK, TEHETSÉGEK
A **BARTÓK BÉLA SZAKKÖZÉPISKOLA**
ÉS **GIMNÁZIUM**
NÖVENDÉKEINEK HANGVERSENYE

NOVEMBER 4-ÉN:

ÁRIÁK ÉS DALOK
FÜLÖP ZSUZSANNA ÉS **BUSA TAMÁS**
ELŐADÁSÁBAN
MOZART ÉS **PUCCINI ÁRIÁK**
HANGZANAK EL
KISÉR: **DALOS ERIKA**

MEGTEKINTHETŐ:
2001. OKTÓBER 18-TÓL NOVEMBER 11-IG
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 11-19 ÓRÁIG

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTÉRIUMA

OLÁH GUSZTÁV

Ernst Múzeum: Berki Viola emlékkiállítása (nov. 11-ig). Oláh Gusztáv, emlékkiállítása (nov. 11-ig).

MAGYAR NEMZET, 2001. NOV. 6.

23.0.

2001.11.16. 13:09

Digitális testek – virtuális látványosságok

Ludwig Múzeum, október 25 – november 25.

Ahogyan a reneszánsz idején az első, még tiltott boncolások nyomán nemcsak az orvostudományban, az anatómiában, de a festészetben is merész fordulat következett be, úgy az új és még újabb technológiák révén ma is egy nagyarányú fogalmi és ábrázolástechnikai átalakulás kellős közepén vagyunk. A digitális rögzítéssel, a mikrostruktúrák feltérképezésével a test legbelső titkai rendszerszerű összefüggések sorozatává állnak össze. A tudományban ez a gyógyítás, a biológia, a kémia, a pszichológia egészen új elágazásait indukálja, míg a művészetben a felületek szétbomlása, a test absztrakciója, s ezzel együtt egy egészen új, belső térélmény megjelenését hozta. A testhez kötődő primer fogalmak, a szexualitás, az egészség, a fájdalom, az érzékelés vagy éppen a test képének képe, a leképezés mikéntje, alighanem éppen mostanában értékelődnek át. A virtuális világ térhódításával gyökeresen átalakultak a korábbi fogalmaink: újra kell értelmeznünk a technológiák kínálta újabb teret, tömeget, és mindenekelőtt a legelemibb tapasztalat forrását, a testet. A test látványa, érzékelhetősége, belső működése olyan perspektívákba helyeződött, amely az orvostudománytól a mikrobiológián át az ábrázoló művészetekig és a pszichológiáig számos területen új kérdéseket vet föl.

Négy éve kutatja Nina Czeglédy magyar származású, Kanadában élő művész módszeresen annak a radikális átalakulásnak nyomait, jelenségeit és bizonyítékait, amelyet az újabb technológiák az emberi test fogalmán elvégeztek. Tudósok és kortárs művészek vesznek részt a munkában, együtt vagy egymással párhuzamosan kutatják a test paradigmaváltásának körülményeit. A projekt mára több ország (Kanada, Szlovénia, Magyarország, Japán) művészeinek és tudósainak bevonásával, széles intermediális közegben működik. Most a Ludwig Múzeum egy kiállításon mutatja be az eddigi eredményeket. Az, hogy az anyag egy kortárs művészeti múzeumba került, talán azt mutatja, hogy ez az oldal nyitottabb a párbeszédre, mint a tudományos élet. A tárlathoz kapcsolódott egy nemzetközi konferencia ugyanitt, Budapesten, egy CD-ROM és egy vaskos kötet, mely a kiinduló gondolaton és a kiállító művészek koncepcióin – illetve műveik bemutatásán – túl komoly és kiváló tanulmányokat tartalmaz a test fogalmi képének változásairól. Nem katalógusról van szó tehát, hanem egy sokoldalú munka egyik szakaszát lezáró és összefoglaló, tudományos igényű összeállításról.

Első megközelítésben a téma az orvosi kérdések közé tartozik: milyen módon formálja át a testről való ismereteinket a röntgen-eljárás, a testbe számítógépes eszközökkel való behatolás, a különböző átvilágítási módszerek. A kötet egyik szerzője, *Bojana Kunst* Gandhit idézi: amikor Gandhit a nyugati civilizációról kérdezték, legnagyobb meglepetéseként azt emelte ki, hogy az átlag európai milyen könnyen adja saját testét holmi szakértők kezébe. »Mintha csupán egy függelék lenne, amely iránt nem tartozik felelősséggel...« A testről való gondolkodás alapját képezi minden kultúrának. Megmutatja, milyen mértékben vállalja önmagát a társadalom, illetve mely módokon próbálja illúzióvá tenni azt, elszakadni a valóságtól – egyszóval mennyire képes hazudni. Szélesebb kontextusában ugyanide tartozik a halál problematikája, a betegség és öregség, a tökéletlen test elfogadása, a szép-rút esztétikai alapkonvenciója, de a nonverbális kommunikáció és az emlékezés mechanizmusa is. Mindez a Ludwig Múzeum emeleti tereiben most úgy jelenik meg a műalkotások nyelvén elbeszélve, mint valami különös mérnöki konstrukció. *Hajdú József* fotói a hadigazdálkodás idején használt röntgenlemezekre rögzített hangfelvételekről, a koponyák, csontozatok látványán megszólaló zenéről a test képét mint bonyolult jelrendszert, költői szinesztéziát jeleníti meg. Poétikus fotókkal szerepel a tárlaton *Göbölyös Luca* is, ő a test öregedését a hagyományos aktfotó és az orvosi fénykép egymásba játszatásával szemlélteti. A két fiatal nőművészből álló ljubjanai *Eclipse* a giccset és a pornót ötvözi művészettörténeti áthallásokkal, erős festői eszközökkel és a digitális képernyő effektjeivel. Hasonlóan sokkolóak *Rajko Bizjak* számítógépes nyomatai a különleges virágok formáját öltő nemiszervekről. *Jack Butler* orvosi műszernek látszó videóinstallációja az egzakt megközelítés eredményeit egy ponton felülírja a szabad alkotás parancsával, s így ellehetetleníti a természettudományokon alapuló korunk törvényeit. A kép ugyan ebben az esetben is egy valóságos folyamatot ábrázol, de a lélegzés működését feltölti a képzelet működésével, s így egyedi változatban mutatja az élettani folyamatot.

A *Digitális testek* problémafelvető gesztusához szorosan kapcsolódik az a törekvés, ami az legutóbbi években éledt föl a művészetben: visszaállítani, ismét egységes megismerő módszerként kezelni a tudományos és az intuitív megközelítéseket. Volt már ilyen szintetikus módszeren alapuló kiállítás nálunk is, például a Műcsarnok néhány évvel ezelőtti *Perspektíva* kiállítása, vagy a *Pillangó-hatás* ugyanitt. Amazok magát a módszert avatták a bemutató témájául, most azonban egy pontosan körvonalazott tárgykör, az emberi test fogalmi rendszere áll a kérdések középpontjában.

■ G. E.

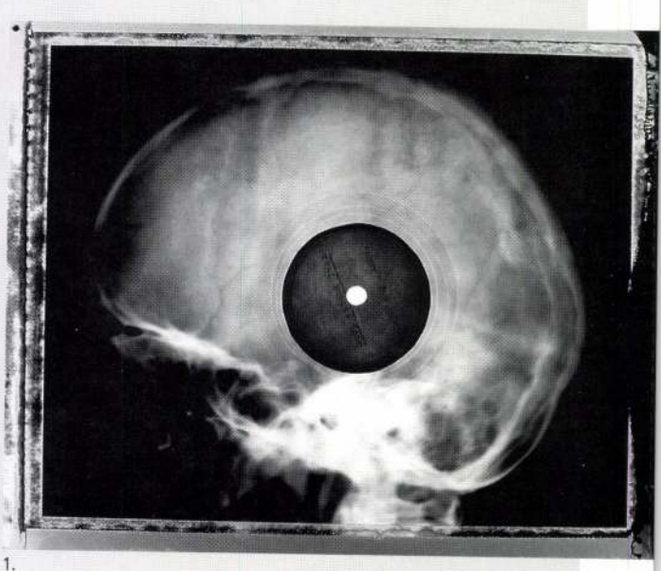

1.

1. Hajdú József: Röntgenlemezek | X-ray plates No.1., 1998.
2. Drozdik Orsolya: Fekete tükör | Black mirror, 1984.

2.

A színpad varázslója

Oláh Gusztáv (1901-1956) emlékkiállítás

Ernst Múzeum, október 31 – november 14.

Éppen 100 évvel ezelőtt, 1901. augusztus 20-án született a magyar operatörténet legnagyobb, legsokoldalúbb alakja, a rendező, díszlet- és jelmeztervező Oláh Gusztáv, akinek élete az 1921-es pályakezdéstől korai haláláig valósággal összefonódott az Operaházzal. Az Ernst Múzeum adott helyet annak az emlékiállításnak, mely a hagyatékot őrző OSZK Színháztörténeti Tárának és az Operaház Emlékgyűjteményének anyagából állt össze, s mely elsősorban a tervezőművész Oláh Gusztáv előtt tiszteleg. Oláh nemcsak ragyogóan tehetséges, de páratlanul termékeny művész is volt: 35 évi működése alatt csaknem 400 előadáshoz tervezett díszleteket és jelmezeket, méghozzá olyan színvonalon, ami az operai látványt generációk számára meghatározó élménnyé tette. Művészetéről ma már csak két munkája alapján alkothatunk fogalmat, melyek jelenleg is láthatók az Operaház szín-

1.

padán: ezek az 1937-ben (!) tervezett *Bohémélet*-díszlet (mely a III. felvonás kezdetén, a függöny felmenetelekor, ma is vastapsot kap a nézőktől), és az 1950 óta óriási sikerrel játszott *Diótörő*, amit a tervek mellett egy díszletelemekből és kellékekből berendezett enteriőrrel is igyekeztünk közel hozni a kiállítás nézőihez.

Oláh gyermekorától céltudatosan készül a tervezői pályára: a hagyatékában fennmaradt fiatalkori vázlatkönyvekből már szinte a „kész" tervező rajzai tárulnak elénk: 16–17 éves korában készült vázlatai olyannyira érettek, hogy néhány megoldásukra későbbi tervezéseiben is visszatért. Így aztán nem csoda, hogy még a Műegyetem építész hallgatója, mikor egy diákkiállításon bemutatott tervei alapján Kéméndy Jenő, az Operaház szcenikai főfelügyelője szcenikusnak hívja az Operához. Pályája innentől egyenletesen ível felfelé: díszlet-és jelmeztervező, szcenikai felügyelő, majd főfelügyelő, az 1930-as évek közepétől rendező, később főrendező és balettigazgató is az Operában. A legnagyobb mesterekkel dolgozik együtt: az említett Kéméndy Jenő mellett Márkus Lászlóval, a rendezők közül Hevesi Sándorral, Bánffy Miklóssal, és elsősorban Nádasdy Kálmánnal, akivel közösen alakította a színház arculatát az Operaház aranykorának nevezett évtizedekben, s tette generációk számára meghatározó élménnyé az opera műfaját.

Csodálatosan rajzolt. A kiállításon láthatók mérnöki precizitású építészettörténeti vázlatai, bámulatosan finom, könnyed útirajzai, groteszkkarakteres jelmeztervei – és elsősorban maguk a díszlettervek, ezek a leggyakrabban tüzes, ragyogó pasztellszínekkel megfogalmazott, elbűvölő atmoszférájú rajzok, melyek színpad nélkül is szinte láttatják a zenét, az operát, s melyek önálló képzőművészeti alkotásként is megállnák a helyüket. A fennmaradt, minden részletre kiterjedő gondosságú rendezőpéldá-

2.

Oláh Gusztáv díszlettervei | Stage designs by Gusztáv Oláh:
1. A megszabadított Thézeusz | Theseus unchained, 1932
2. Francia saláta | French salad, 1938
3. Háry János | János Háry, 1926

3.

nyok tanubizonysága szerint hihetetlen alapossággal készült fel egy-egy tervezésére. Építészeti stúdiumain túl a Zeneakadémiára járt, kiváló muzsikus lévén mindig a zenéből kiindulva teremtette meg a színpadi látványt. Oláh Gusztáv tervezőként és rendezőként – művészi meggyőződése és a választott műfaj sajátosságai okán – alapvetően a realizmus mestere volt, ám, mint azt a kiállításon szintén bemutatott néhány más típusu terve is mutatja, alkalomszerű „kirándulásai" a modern művészet területére szintén igen eredményesnek bizonyultak.

A mintegy 400 díszlettervből és figurinből álló hagyatékból kissé fájó szívvel választottuk ki azt a 200 lapnyi tervanyagot, ami kiállításra kerülhetett az Ernst Múzeumban. Belépéskor Oláh legnagyobb nemzetközi sikere fogadja a látogatót. Respighi *A láng* című operáját 1935-ben mutatta be az Operaház, Oláh rendezésében, díszleteivel és jelmezeivel, majd az előadás két olaszországi vendégjátékon, Firenzében és Milánóban óriási sikert aratott. (Oláh egyébként már korábban is dolgozott tervezőként a Scala számára, mint ahogy egyéb külföldi operaházaknak is.)

A továbbiakban a terveket tematikusan, de bizonyos kronológiát is követve – hol szerzők, művek köré, hol a pedig látványból kindulva – csoportosítottuk, hogy a lehetőséghez képest teljes képet adjanak Oláh Gusztáv munkásságának súlypontjairól, kedvenc komponistái – Mozart, Verdi, Puccini, az orosz mesterek – operáihoz készített terveiről. A kiállításhoz megfelelő anyagiak híján sajnos nem készülhetett katalógus, s csak bízhatunk benne, hogy a nem túl távoli jövőben lehetőség nyílik egy Oláh Gusztáv életművét bemutató kötet megjelentetésére.

■ WELLMANN NÓRA
A KIÁLLÍTÁS EGYIK RENDEZŐJE

OLÁH Gusztáv

OLÁH György

ÉLŐ NYELVEK SZEMINÁRIUMA

NYELVTANFOLYAMOK BELFÖLDÖN ÉS KÜLFÖLDÖN

Belföldön: ANGOL, NÉMET, FRANCIA,

Június 22-től, július 13-tól, augusztus 3-tól. Oktatás kezdődik a vizsgáig, vizsgaelőkészítő csoportok, Pitman, Oxford vizsgaközpont,

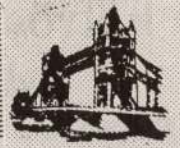

BEIRATKOZÁS
a belföldi tanfolyamokra:
1998. június 25-ig
hétfőtől-csütörtökig
14.00 - 18.00 óra között

Bp. V. Fejér György u. 8.
Tel.: 317-9644, 326-5251
Fax: 317-9655

Külföldi tanfolyamokra jelentkezni folyamatosan lehet az ügyeleten

MINŐSÍTETT NYELVISKOLA *Alapítva 1949*

Rajtoljon főiskolánkra!

Gábor Dénes Főiskola

Pótjelentkezési lehetőség 1998. augusztus 31-ig a Gábor Dénes Főiskola informatikus mérnök diplomát adó távoktatási tagozatán!

A földkerekség minden tájáról

Két nyári akadémiát rendez a TIT

A TIT Budapesti Ismeretterjesztő Társulat két nyári akadémiájára várja a fiatalokat és az idősebbeket júniusban és júliusban. Az egyiket az iskolai szünidő első hetében rendezik meg a Kossuth Klubban tanítóknak és óvodapedagógusoknak *A gyermek és környezete* témakörben. Tizenhetedik alkalommal indítanak egyhetes kurzusokat az óvodásokkal és kisiskolásokkal foglalkozó pedagógusok számára, mert – a szervezők és a gyakorló nevelők szerint – a való-

gógiai módszereket taglalják az előadók. A múzeumok szerepével a környezeti nevelésben, a kiállítótermek és tárlatok megszerettetésének módjaival foglalkozik *Vásárhelyi* Tamás. A XXI. század pedagógiai jövőképeiről *Somogyi* Ferenc beszél, ezt követi *Pál* Judit a gyermekről és az őt körülvevő értelmi és érzelmi környezetről, *Foghtüy* Krisztina a múzeumpedagógia gyakorlati kérdéséről beszél, végül közösen megtekintik a Természettudományi

né *Kernya* Piroska a közlekedési ismeretekről tart előadást. Az ötnapos kurzus zárásaként terepgyakorlatra, egész napos autóbuszkirándulásra mennek a résztvevők négy előadó vezetésével.

A Budapesti Ismeretterjesztő Társulat másik nyári akadémiája nemzetközi tábort vonz évek óta. Az idén a közép- és kelet-európai országokban a nyolcvanas évek elejétől végbement társadalmi és gazdasági változásokat boncolgatják neves

NAPLÓ

A SZABAD GYÖRGY akadémikus által szerkesztett, A Magyar Országgyűlés 1848/49-ben című tanulmánykötetet, amely a KIT Képzőművészeti Kiadó és Nyomda Kft. gondozásában az első magyar népképviseleti országgyűlés 150. évfordulója alkalmából jelent meg, szerdán mutatták be az Országházban.

GRAFIKAI tárlat nyílik meg Gál Mátyás és Oláh György munkáiból ma délután öt órakor a Vigadó Galériában (Budapest V., Vigadó tér 2.).

Requiem a megbékélés napján

Hangverseny Nagy Imre és mártírtársai tiszteletére

A magyar történelem ártatlan áldozatainak emlékére ad ingyenes hangversenyt *Nagy* Imre és mártírtársai kivégzésének negyvenedik évfordulója alkalmából június 16-án – a megbékélés sasági elnök ötperces beszédével kezdődik.

– A koncert apropója valóban Nagy Imre halálának évfordulója, de ebből az alkalomból ne csak az 56-os forradalom zenekar életében. Öt éve már adtunk egy nyári hangversenyt a Hősök terén – *Beethoven* IX. szimfóniája volt a műsoron –, akkor sok tapasztalatot szereztünk, hogyan lehet a közönséget

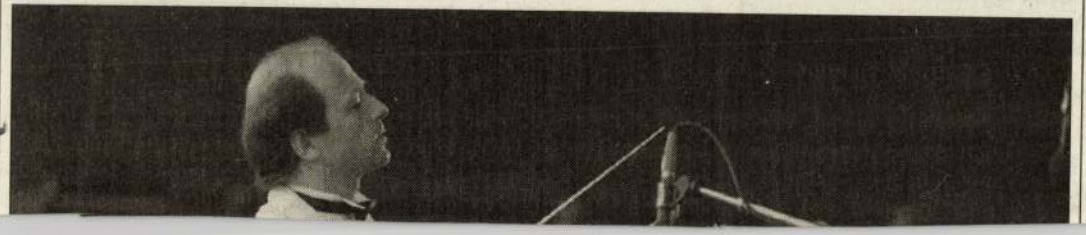

Eötvös Lorándra emlékeztek

Tudományos ülés az Akadémián

Eötvös Loránd halálakor *Einstein* azt mondta: „a klasszikus fizika utolsó fejedelme" szállt sírba. A tudós szavait *Nagy* Károly, a Magyar Tudományos Akadémia fizikai tudományok osztályának elnöke idézte fel az Akadémián az Eötvös Loránd születésének 150. évfordulója alkalmából szerdán megtartott tudományos ülésen – tudatta az *MTI*. Nagy Károly kitért arra is, hogy Eötvös nevéhez fűződik az elméleti fizikai tanszék megalapítása, a Matematikai és a Fizikai Társulat létrehozása. *Glatz* Ferenc, az Akadémia elnöke a tudós életének másik oldalát villantotta fel emlékezésében: Eötvös Loránd az Akadémia elnökeként édesapja, báró *Eötvös* József tanácsát fogadta meg, igyekezett a politikát távol tartani az Akadémiától. Elévülhetetlen érdemei voltak a felsőoktatás terén is, kultuszminisztersége alatt létrehozta az édesapjáról elnevezett kollégiumot, amely a szellem kiválóságait adta a magyar közművelődésnek és a kultúrának

Visszatér a sárkányölő

A Városházára kerül Ohmann György szobra

Lassan három éve jönnek-mennek a papírok e szobor ügyében, amely most a Budapest Galéria Lajos utcai épületének udvarán látható.

Szent Györgyöt ábrázolja a mű, amint diadalmasan áll a leszúrt sárkányon. A legyőzött szörny helyébe ki-ki azt képzel, akit vagy amit akar, ezért aztán a szobor ideológiailag bármelyik rendszernek megfelelhet. Stílusán ugyan erősen érezhető születésének kora, a harmincas évek. A Városháza kapualjába készült eredetileg, és 1935-ben állították fel őrfülkéjében. Akkor volt kétszáz éve, hogy a Városháza épületének, a volt invaliduspalotának a telkét Széchenyi György érsek a város rendelkezésére bocsátotta. Erre az évfordulóra emlékeztetett a főpap védőszentjének szobra.

Alkotója, Ohmann György nem tartozik a nagyon ismert szobrászok közé, bár az idősebb mérnökgeneráció bizonyára még emlékszik rá a Műegyetemről, ahol tanított. A szoborkatalógus két budapesti munkájáról tud: az egyik a budai Bécsi kapunál álló nőalak, amely az 1686-os várvisszavételre emlékeztet, a másik pedig a Szentendrei úton egy gyárkapu melletti munkásdombormű. Szóban forgó munkájáról semmit sem találtunk, de egy kis utánajárással megtudtuk, hogy a Szent Györgyöt a háború után eltávolították a Városházáról.

Máig rejtély, hogy mi volt vele a baj. Előbb a Budapesti Történeti Múzeum, majd a Budapest Galéria raktárába szállították, ahol végül restaurálták, és felállították mai helyén.

A levélváltások mostanában pedig amiatt történnek, mert a főpolgármesteri kabinet szeretné visszahozatni a Városházára. Igaz, eredeti helyére már nem kerülhet, a szoborfülke ugyanis azóta megkisebbedett. Így aztán a déli udvarra kerül majd, várhatóan még az idén. A méltó visszahelyezés terveit az egykori Ohmann-tanítvány, Pomsár János építész tervezte.

Cs. L.

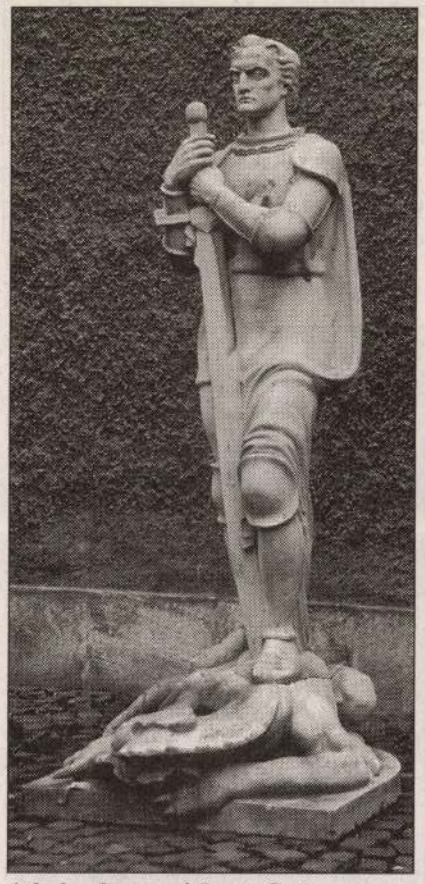

A kalandos sorsú Szent György

FOTÓ: SZABÓ BERNADETT

Nsz 2001. április 20 28

LELŐHELY

Csokoládé, vanília

Gyerekkoromban a fagylaltot rendesen papírízű, kicsit állott ostyába mérték. Olyanba, amelyiknek két gombóctól is garantáltan elázott az alja, így aztán a gyakorlott fagyizó föntről nyalogatta, alulról meg szürcsölte az édeskés, csokoládé- és vaníliaízűnek szánt löttyöt. Volt persze másfajta tölcsér is, mégpedig a lyukas: az ilyenből rendszerint rögtön kettőt is adott a jószívű fagylaltos.

Gyerekkoromban az ember ösztönösen tudta, melyik a jó fagylalt. Azokban a ritka cukrászdákban, ahol igazit, főzöttet, ráadásul többfélét mértek, ahol a csokoládé, a vanília és az obligát piros (lehetett az puncs, eper vagy akár málna) mellé igazi különlegességek is felsorakoztak, olyan sor kanyargott, hogy szebb nyári napokon kilógott az utcára. Ha a „Fagylalt" tábla dacára mégis azt láttuk, épp csak úgy tessék-lássék állnak sorban a népek, tudtuk azonnal, hogy vizes porfagylalttal van dolgunk. Esetleg olyannal, amilyet a presszógéphez hasonlatos masinából, egy kar meghúzásával varázsol elő a kereskedelmi dolgozó.

Gyerekkoromban már és még nem jutott eszébe senkinek, hogy parfékülönlegességeket keressen a cukrászdákban. Már csak az idősebb hölgyek és urak emlékeztek például a Hauer figurális parfécsendéleteire, mondjuk a hideg krémből alkotott Lohengrinre – természetesen hattyústul – vagy Auguszték parfészobraira, a tojásokon ülő tyúkra, a bőségszarura és a gyümölcstálra. És persze csak az egészen hagyományőrző cukrászdákban lehetett látni holipnit vagy olyan kis ostyából préselt kagylóformát, amelyből faspatulával vagy műanyag kanálkával ehette ki a fagylaltot a nagyérdemű. (Igaz, az utcán fagylaltot nyalni már a két világháború között sem számított megbocsáthatatlan dolognak, de azért mégis...)

Gyerekkoromban egy forint volt egy gombóc fagylalt. Ami radikális áremelkedésnek számított az ötvenfilléreshez képest, de azzal a megnyugtató érzéssel járt, hogy akkor sem kell többet fizetni, ha véletlenül főzött, cukrászdai csodára bukkan az ember.

Gyerekkoromban azt is tudta mindenki, hogy ki (pontosabban mi) az a társadalmi ellenőr. Igaz, a köznép talán nem pont úgy fogalmazott volna, ahogy a Táncsics Kiadónál 1964-ben megjelent Kereskedelmi Társadalmi Ellenőrök Kézikönyve szerzői tették: „Az ellenőrök feladata ma és a jövőben is az, hogy ellenőrizzék, segítsék a kereskedelem munkáját, védjék meg a vásárlók jogos érdekeit, harcoljanak a még meglevő hibák ellen." S hogy mindezt hogyan tették olyankor, amikor a fagylaltra került a sor? Elsősorban kellő alapossággal, hiszen „a fagylalt – elsősorban nyáron és főként a gyermekek körében – rendkívül kedvelt és keresett cikk, mert jóízű, tápláló, és ráadásul hűsítő is".

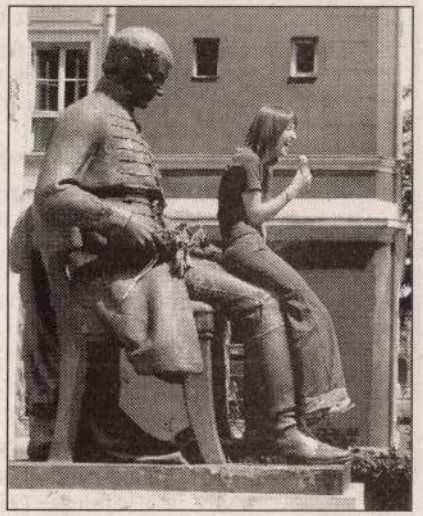

FOTÓ: MTI

Gyerekkoromban a gondos társadalmi ellenőr megnézte, nem kevertek-e vizet a tejhez, illetve az előírt nemesvelőből készítették-e a gyümölcsfagylaltot. Megfigyelte, rozsdamentes edényzetben, hűtőpultban tárolták-e a terméket, „nagy gondot fordítva arra, hogy az edényzet s maga a pult állandóan ragyogó tiszta legyen" – magyarán lemosták-e szódás vízzel. Ellenőrizte, megfelelő méretű-e a félgömb alakú, a végén rugós nyomóval ellátott kanál, tehát megkapja-e a vásárló a neki járó 2,5, illetve 5 deka fagylaltot. Ha kételye támadt, nem volt rest a kanalat megtölteni, a fagylaltot az előzőleg lemért tölcsérbe nyomni, majd a kettőt együtt a mérlegre tenni. Ha pedig így régebbi, kétdekás kanálra lelt, hát kellő diadallal legott kivonta a forgalomból. Ügyelt persze arra is, kellő rendszerességgel mossák-e a kanalat, visel-e a fagylaltos sapkát vagy fityulát, és hogy az utcai mozgóárusok triciklijén elég nagy betűkkel föltüntették-e a gyártó vállalat nevét.

A legfontosabb kérdésben mégis elég szűkszavú instrukciókkal volt kénytelen beérni a társadalmi ellenőr. A következőkkel: „A fagylalt minőségét ízleléssel is ellenőrizhetjük, pontosabb vizsgálata azonban laboratóriumban történik."

N. Kósa Judit

A Lelőhely-összes tematikus bontásban is olvasható a Népszabadság Online-on (www.nepszabadsag.hu).

(22.30). **Magyar Színház:** István, a király (7). **Magyar Színház Házi Színpad:** Drága Gizám! (fél 8). **Olasz Intézet:** Budapesti Fesztiválzenekar Pezsgőkoncertje (19.45 – Ormándy-bérl., 6. ea.). **Várszínház:** Az Úr katonái (7). **Merlin Színház:** Virtuális Édenkert (6 – a Tánc a rendszerben – a Dream Team ea.). **Merlin Kamaraterem:** Szókratész védőbeszéde (fél 8). **Mikroszkóp Színpad:** KeLet ez nekünk? (fél 8). **MU Színház:** Coda (este 10). **Magyar Állami Operaház:** Székelyfonó. A csodálatos mandarin (7 – zártkörű ea.). **Erkel Színház:** Hunyadi László (7 – Tóth/6. bérl.). **Radnóti Színház:** Rokonok (7). **Stúdió K Színház:** Konfesszió (fél 8). **Thália Színház:** Bársony Attila koncertje (7). **Thália Színház Új Stúdió:** Edmund Kean (fél 8). **Új Színház:** Éjjeli menedékhely (11 – nyilv. főpróba). **Vidám Színpad:** Mindhalálig szex (7). **Vígszínház:** Bűn és bűnhődés (7 – bem. ea.). **Pesti Színház:** Bölcs Náthán (7).

resztelte át g-moll [Tizen-]kettősversenyre Vivaldi művét.)

R. V.

Drámaírók vetélkednek

Ez a nap több mint huszonnégy óra. Szombaton sorsolják ki ugyanis azokat a témákat, amelyeket a zsidó kultúra napján, vagyis másnap színjátékká formálnak azon a drámaíró versenyen, amelynek helye a Tivoli Színház. A versengésen *Horváth Péter, Toepler Zoltán* és *Siposhegyi Péter* vesz részt. Az elkészült műveket 19 órai kezdettel be is mutatják szintén Horváth Péter, a rendező szakos Paál Gergely, valamint Szegvári Menyhért színrevitelében. A szerepeket *Andai Györgyi, Haumann Petra, Hável László, Németh Judit, Kézdy György, Németh Kristóf,* valamint színinövendékek alakítják. Ugyancsak a Tivoliban lesz, már 11 órától az a judaika témájú, az interneten is közvetített aukció, amelyet a Mazsike és a Philon Antikvárium rendez.

E. B.

ta el előre a poént.

R. V.

közül, évekig volt tagja a Tibetian Institute of Performing Artsnak, melynek keretei között továbbfejleszthette zenei ismereteit.

Lhamo korábban járt már nálunk, ezúttal harmadmagával – húgával, *Kelsang Chukie-vel* és a nála nyolc évvel fiatalabb *Tobden Gyamtsóval* – érkezett. 1996-ban Argentínában találkoztak így hárman először, azóta formációjukkal, a Gan Chenpával bejárták a világot, többek között felléptek a tavalyi Tibet Freedom Concerts rendezvényen New Yorkban.

Rajtuk kívül ma este *Lovász Irén* és a Makám Skanzen Project, valamint a Korai Special Beat lép színpadra a Fonóban.

reműködik továbbá *Szegedi Anikó* (zongora), *Vigh Andrea* (hárfa), *Bánfalvi Béla* (hegedű) és *Botvay Károly* vezetésével a Budapesti Vonósok Kamarazenekar.

Több nemzetközi verseny győzteseként, Yehudi Menuhin partnereként mutatkozott be a francia közönségnek Pierre Lenert. A fesztiválok és európai koncerttermek ünnepelt vendége először szerepel Budapesten. A hangverseny zárásaként Mozart Esz-dúr simfonia concertante darabját adja elő Bánfalvi Béla hegedűművésszel. Beethoven C-dúr zongoraversenyének szólistájaként ezen a hangversenyen ismét a budapesti koncertpódiumra lép Szegedi Anikó, a Párizsban élő Liszt-díjas zongoraművész.

N. M.

Budapest Főváros
XVII. kerületi Önkormányzat
Polgármesteri Hivatalának
Városigazgatási Irodája
felvételre keres

mélyépítési szakterületre

(út- és csatorna-beruházások előkészítéséhez) két fő, felsőfokú végzettségű szakembert.
Közigazgatási alapvizsga előnyt jelent.

Bérezés:
a köztisztviselői törvény szerint.

Jelentkezni
a Polgármesteri Hivatal címére küldött szakmai önéletrajzzal és a végzettséget igazoló diploma másolatával lehet 2001. április 30-áig.

Cím:
1173 Budapest, Pesti út 165.

Felvilágosítás kérhető
a 253-3400-as telefonszámon.

AMSTEL

Az Amstel Sörgyár Rt. pályázatot hirdet

HORECA területi képviselői

állás betöltésére vállalkozói konstrukcióban, Budapest és Pest megye területére.

A területi képviselő feladatai:
- vendéglátó üzletek rendszeres látogatása,
- a cég termékeire rendelésfelvétel,
- készletvizsgálat,
- megrendelések továbbítása.

Azoknak a pályázatát várjuk, akik:
- kiválló kommunikációs készséggel,
- szakirányú középfokú végzettséggel,
- műszaki jártassággal,
- kereskedelmi képviselői gyakorlattal,
- nagy munkabírással,
- jogosítvánnyal és erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkeznek.

Pályázni fényképes önéletrajzzal lehet, a megjelenést követő egy hétig az alábbi címre:

AMSTEL SÖRGYÁR RT.
2040 Budaörs, Szabadság út 117., C épület, III. emelet.
Jelige: „HORECA"

Tisztelt olvasónk, tisztelt hirdető partnerünk!

Ha a
Népszabadság Budapestben
szeretné hirdetését elhelyezni, ha reklámüzenetével az úgynevezett *Budapest-célcsoporthoz* szeretne fordulni, kérjük, keressen meg bennünket a **436-4431-es** telefonszámon vagy a **436-4437-es** telefaxon, illetve írjon e-mail címünkre:
okokeny@nepszabadsag.hu

NÉPSZABADSÁG
Magyarország legkedveltebb napilapja

BT

Nagyberendezések behozatalával és forgalmazásával foglalkozó külföldi tulajdonú cég keres értékesítési részlegére

ADMINISZTRÁTORI

munkakör betöltésére olyan kollégát, aki:
- stabil angolnyelv-tudással,
- PC-gyakorlattal,
- jó kommunikációs készséggel,
- középfokú kereskedelmi ismeretekkel,
- műszaki érzékkel rendelkezik,

és szívesen lenne aktív tagja egy összeszokott csapatnak.

Amit nyújtani tudunk:
- változatos munkakör,
- versenyképes jövedelem.

Szakmai önéletrajzukat kérjük, juttassák el az alábbi címre:

PÁL Sándor, BT Hungary Kft.,
1116 Budapest, Építész u. 28.

Oláh Gusztávné

festő. (O)

E nev alatt veendő fel.

Lásd még Csekefalvi

Róza alatt is.

195

Thomas?

Landseer, Edwin Landseer rajza után.

A koldus. (The beggar.)

Rk.

163 × 228 mm.

K. 40. —

OLÁH 1. *Gusztávné Fodor Róza*, festő. * Csíksomlyó 1872 nov. 30. 1895—1898. és 1916—19. az állami női festőiskolában Deák-Ébner Lajosnál tanult. Arc-, figurális és csendéletképekkel vesz részt a Nemzeti Szalón és a Műcsarnok tárlatain.

E. G. II. 218 l

Palazzo dei Notai, bolognesi

VIII. 223.

Dr. Oláh Gusztávné

1916/17 - 1918/19?

Ferkèpzomfoiskèvk

118. l.

xikói hadjáratban mint zeneszakaszvezető,
az 1870—71. háborúban mint őrmester

Oláh Gusztávné

1915. MKE kiáll. nemzeti halom

Fehér rózsák, olaff. 200.–

Tanulmány, olaff. 300.–

lásd még Csekefalvy Oláh alatt is.

1919. jan. MKE kiáll. u. o.

Akt-tanulmány, olaff. 10000.–

Csendélet, olaff. 1000.–

Nőarckép, olaff.

Mesterjegy T. 98, 99, 100, 101

Oláh Gusztávné dané
Fodor Roza

---

ipod

Tábori Kornél: Magyar
művésznők. Pesti Napló 1912
dec. 25. (Önarcképpel.)

Csiksomlyón született. Szülei
halála után Pestre Erzsi s itt
Deák Ebnernél tanult 1895–98 ig.
Ezalatt a Nemzeti Szalonban több
tanulmány fejet állított ki. 1898-
ban férjhez ment, s azóta családja
és háztartása nagyon elvonja a mun-
kától. „Ha most néha kiállítok
régi családi előnevem alatt
Csekefalvi" küldöm be."

U. 11.

Liebe Frau Professor!

Ich habe Ihnen Herrn Dr. Hoffmann
empfohlen, der Ihnen
den Stuhl (Universitätsstuhl)
[illegible]

[illegible]

[illegible]

Fodor Róza

lásd Oláhné

Gusztávné

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Fodor Róza

1ásd

Ul 11

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

élyezem:

.....

x vagy helyettesének
láírása.

a. — Endrényi Imre, Szeged.

Fodor Róza

laid

2

Neuvreti szalon album

166.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

lyezem:

.....

agy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Csekefalvi Oláh
Gustavné

Část

U. 621.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta —

Oláh Gusztávné

1921. Szt. MKE

kiáll. Nemzeti Szalonban

Virágtanulmány, duff. 2000.-

Mur. Kst. Est. VI. 293.

Fodor Róza

szül. Csíkszentlélek 1872

1896/97 női ruhás

Miskolcz V. 225.

Fodor Róza

wil. Csiksomlyó 1872

Rk.

1893/94 I. rior ontáj

1893/94 II " "

1894/95 I–II " "

1895/96 " "

Komáromvármegyei könyvtár

fejlődése 1910-ben V. 179

Fodor Róza

laid Oláh Gusztáv-
né.

Ébr Sexikonaba
Ó-ba vezendő
ve
Fodornál
indikattam

Horvát Slavonország VIII. 234.

Oláh Gusztávné
Fodor Róza

---

festőnő

U. 11-

Oláh Gusztávné Fodor
Róza

~~[illegible]~~

cród

Buca 46. l. arch

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a műhelyfő

8. sorsz. Műhelyi m

Oláh Gusztávné

Mucsarnok festő Hidegkuti ut 72

1928 tav. kiáll. - 600

Kard vasból, hosszúlaloskori

VIII. 202.

Oláh Gusztávné szül.

cs. Fodor Róza,
szül. Csiksomlyón 1873
nov. 30. Rkath. – művész
növendék volt 1895–1898

1916/17. I. negyedik osztály
beli művésznöv. Deák
Ebner L.
1916/17 II. negyedéves n. o.
1917/18. I. ötödéves n. o.
(szül. 1874 nov. 30.)
1917/18 II. ötödéves
1918/19 I. Deák Ebnernél
nem jönt. (szül. 1875 nov. 30)

Hafner Lajos, asztalos VIII. 234.

Csekefalvi Oláh Gusztávné

1913. máj.–jún. Kiáll. MKE
Nemzeti Szalon
Alkonyat után, olajf. 150.–
Kislányom, olajf.
Portrait, olajf. 500.–
Mályvák, olajf. 150

Nyitrai nepkut III. 240.

CSEKEFALVI *Róza*, festő, l. *Oláh Gusztávné*.

ÉSEK.

domborm.	=	dombormű.
éprész	=	épületrész.
festm.	=	festmény.
helyis.	=	helyiségben.
jelz.	=	jelzéssel.
papir.	=	papiros.
sz. a.	=	szám alatt.

Csekefalvi Róza

aronos

Oláh Gusztávné dorné
Fodor Rozával.

Lásd ott!

Kozma

Thisri 7

Csütörtök

28

Vencel

Protestáns:
Vencel
Görög:
Baruch
Izraelita:
Thisri 8

Péntek

29

Mihály

Protestáns:
Mihály
Görög:
Kiriák
Izraelita:
Thisri 9

Szombat

30

Jeromos

Protestáns:
Jeromos
Görög:
Gergely
Izraelita:
Jom Kippur

1933 **SZEPTEMB.** 30 nap

39-ik hét.

Nap kelte 5 ó. 48 pk. — Nyugta 17 ó. 55 pk.

Ernst Muzeum aukcioi
XXXIII

Csekefalvi R.

I. JÁSZAI MARI HAGYATÉKA.

1—433.

a) Képek és emléktárgyak.

Csekefalvi R., 19. század.

1. NAPOS ERKÉLY. Jelzés lent balra: Csekefalvi R.
Lemezpapir. 64×49.

ılmányok. — HÓDOSSY G., Messinai képek. — CHOL- — FISCHER IGNÁC, Kármán József.

Leighton, late president of the Royal Academy of Arts. Exlibrissel.

Vörterbuch der römischen Alterthümer. Paris, 1862. 8r.

ındorai. 8r. 2 köt. Szerző sk. ajánlásával „*Máriának*". — ·ia victis. — Rabságunk kezdetén. Utóbbi sk. ajánlással.

ry day by day. London, 1905. 8r. Vkts.

ıristof in Paris. 8r. Vkts. Sk. aláírással.

ophe Paris, Ollendorf. 8r. 10 kötet. — L'ame enchantée. al.

- Die Schriften des Waldschulmeisters. 2 köt. 16r. Diszes

st, M. T. Akadémia, 1896. 8r. 3 köt. Fvktsek. Minden III. kötetben Jászai Mari humoros megjegyzésével.

Oláh Gusztávné

~~Todor Róza~~

festő

Nemzeti Szalon

?

~~nem arom~~:

csesefalvi Oláh

Gusztávnéval??

C s e k e F a l v i.

1911 Téli kiállitás.

Rózsák,olajf,

Oláh Gusztávné, festőművész
Virágtanulmány, olajf.
Magyar Képzőművésznők tárlatának és Páris Erzsi
gyüjteményes kiállitása, Nemzeti Szalon, 1921. okt.

MŰEMLÉ[illegible]ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
229./1927 szám
Érk.: 1927 év június hó 25 n.

Oláh Gusztávné festőművész
Apáthy Gáborné arcképe
Magyar Képzőművésznők Egyesülete, 1918. április 26.

tekintsbeka alakú, romancos, XVIII. század.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Ipolyi, Biharvármegye, 400/35. szám.

ÓRADOBOZ,
réz, XVIII. század.

ZSEBÓRA,
nagyméretű, ezüst, XVIII. század.

IRÁNYTŰ, XVIII. század.

T E X T

GOBE

Kálvária!

KRISZTUS A KERESZTFÁN, (201. kép)
Tournai, XV. század utolsó negyede. Tervezője talán nürnbergi mester Pleydenwurff vagy Wolgemuth köréből.
Restaurálta 1928-ban Kiss Jenő és Béla.
Gyapjú, 240×170 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Radisics Jenő: Az Ipolyi-gyüjtemény falkárpitjai és keleti szőnyegei. Művészi Ipar,

OLÁH GUSZTÁVNÉ

Apáthy Gáborné arcképe. Olajf.

A Magyar Képzőművésznők Egyesülete tizedik rendes tárlatának katalógusa. Nemzeti Szalon 1918. ápr–máj.

MDK

Oláh Gusztávné

Apáthy Gáborné arcképe, of.

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll.
1918. ápr.

OLÁH GUSZTÁVNÉ

Tanulmányfej.

KMT 1928.tav.kiáll.kat. 31.oldal

MDK

Oláh Gusztávné

Ballerina, of.

M. Képzőművésznők * E. 9. kiáll. N. Szal. 1917. ápr.

14. l.

Oláh Gusztávné

MDK

Tanulmányfej,

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Oláh György alk. grafikus-tanár

az 1969/70 tanévben fejezte be
szakmai tanulmányát.

A Magyar Képzőművészeti Főiskola
közlése alapján

Oláh György

A Május 1.-i plakátművészetről és dekorációkról -"Nézzük, vagy csináljuk?" cimmel- Vadas József emlit meg néhányat. Igy a müvész plakátjáról annyit mond, hogy "tulipánokat tett egy munkás overálljának a zsebébe."
Kifogást emel az ellen, hogy a hivatásos grafikus-művészek plakátjain "pontosan ugyanazok a motivumok szerepelnek, mint a dekorációkon."

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 8.
XVIII. évf. 23. sz. 4. lap.

Oláh György

A faji megkülönböztetésre lleni harcra buzdító munkái egyszerűségükkel tűnnek fel.

W. Somogyi Ágnes: Fabrageszok egymás közt.
Művészet, 1978. július – 30 lap.

Deák György

A faji megkülönböztetés elleni küzdelem története (repro)

W. Somogyi Ágnes: Fabrogaszok egymásközt.
Művészet, 1978. július – 34. lap.

Oláh György

„A faji megkülönböztetés elleni küzdelem évtizede." fotó, 100x70 cm. (repr.)

Művészet, 1978. júl. 34. old.

Oláh György

Plakát, 1942. (repr.)

Művészet, 1975. 5. 25. old.

Oláh György
grafikus

„Plakát" (repró) 1972.

Nagy Endre: A jubileumi Plakátkiállításról
Művészet, 1975. május - 24 oldal.

Olák György, grafikus

Megemlítve.
(Jubileumi plakátkiállítás.)

Aradi Nóra: Jó művek, nem jó rendezés 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 ápr. 9.

Oláh György

Társadalmi Szemle 1995. dpr!

970)

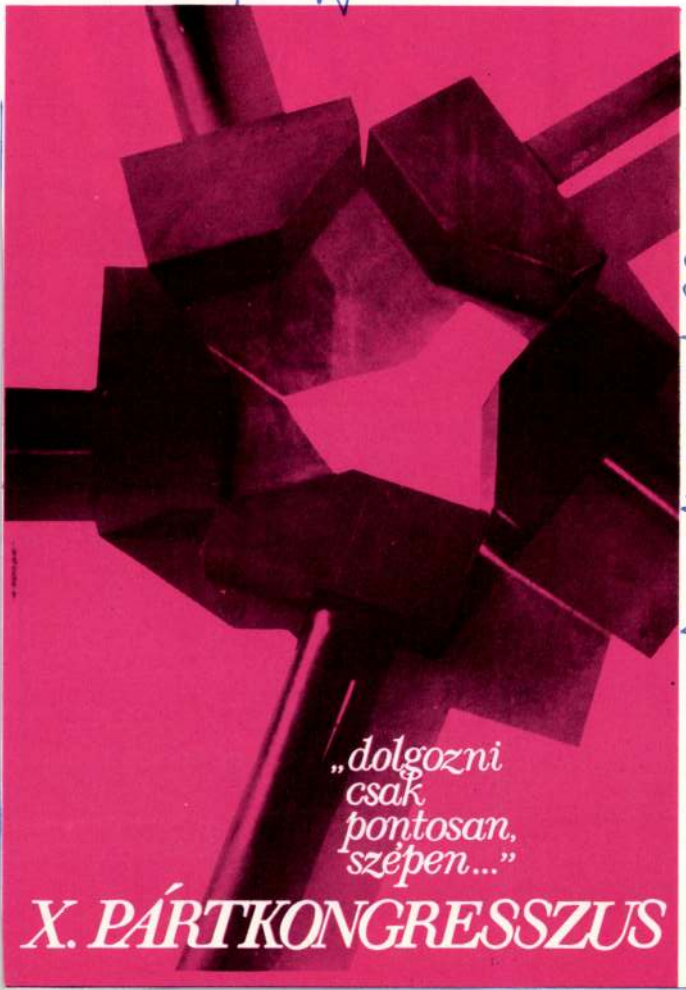
„dolgozni
csak
pontosan,
szépen..."
X. PÁRTKONGRESSZUS

Három évtized politikai palabátjából

nem!
filo

Oláh György

Részvétel a kiállításon

Jubileumi plakátkiállítás
Bp. Építőműv. Múz. 1976.

Oláh György

szerepelt a jubileumi plakátkiállitáson a Szépmüvészeti Muzeumban.

Magyar Hirlap 1974 85/6

Oláh György, grafikus

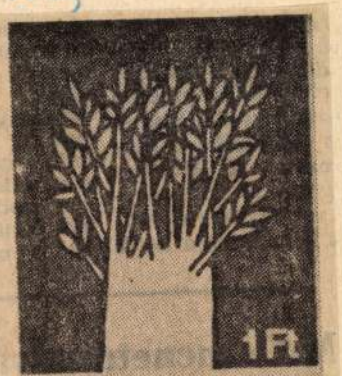

A nemzetközi finnugor kongresszus alkalmából forgalomba került magyar bélyeg, amelyet Oláh György tervezett

11,

– : Bélyeg

Nérszava, Bp. 1975. szept. 28.

Oláh György grafikus

Politikai plakátkiállítás nyílt a Bpesti Tártbizottság Oktatási Igazgatóságán. Glárom fiatal grafikus: Oláh György, Rényi Katalin és Kádár Katalin művei láthatók a tárlaton ápr. 23.-ig.

Déli Krónika

1977. IV. 6. 12.00 N.

Oláh György grafikusművész

Tizenhárom fiatal grafikusművész kiállítása, – melyen művei szerepelnek, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítási termében 1974. jan. 5.-én nyílik meg.

Meghívó

1974. jan. 5.

Oláh György, [grafikus]

Megemlítve: Perspektíva c. alkotása (VI. orn. plakátkiállítás) mint az ékezet (í betűn) tetszetős elhelyezésének jó példája.

Dr. Nagy Károly: Grafikusok és ékezetek 10.

Népszabadság, Bp. 1972. máj. 4.

Oláh György

„Száz politikai plakát" c. a Szép-
művészeti Múzeumban rendezett ki-
állításon szerepel műve, 1970-ben ké-
szült kongresszusi plakátja. (emlétve)

Népszava, 1973. nov. 7.

Oláh György

„Önkiüzetés" c. plakátja emlitve

Magyar Nemzet 1974 január 23 4.old.

Oláh György

a „berzelő kintös" c. új Mikrzáth-film plakátpályázatának zsűrije háromezer forintos díjat kapott plakátjáért.

Népszabadság, 1969. márc. 12.

Oláh György

Adj rést! tempera 70 x 100 cm

Studió '71.

Oláh György
grafikus

Oláh György – Kádár Katalin közös alkotása, egyszerű és frappáns.

Láncz Sándor: A plakátművészet nemzetközi.....
Művészet, 1974.december - 33.oldal.

Oláh György

1970-ben készült kongresszusi plakátja részt vett a Szépművészeti Múzeumban rendezett „Száz politikai plakát" c. kiállításon.

Népszava, 1973. nov. 7. 101. évf. 261 sz. 6 n

Oláh György
grafikáival részt vett a Tatabánya
város 25 évfordulójára rendezett
képzőművészeti kiállításon.

Havas Lujza: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1972/296 6 old.

Oláh György, grafikus

A Békéscsabán rendezett plakátkiállítás zsüréje három azonos díjat osztott ki: Oláh György, Papp Gábor és Szilvási Gábor grafikusművészeknek jutott ez az egyenként húszezer forintos díj.

Művészeti Magazin,

1978. V. 9. TV. 21.55 (1/2).

Oláh György

A tatabányai „Bányász Képzőművészeti Szabadiskola" 30 éves jubileumi tárlatán szerepelnek a művész plakátterv-vei

Wehner Tibor: A jövő.
Dolgozók Lapja, 1977. okt. 16.

Oláh György

(Talabérya, 1945-

Cime: 1021 Bp, Boguár u. 7.

A Képzőművészeti Főiskolát végette, bélyeg-, plakát-, és
vallitási grafikával egyaránt foglalkozik.

Békéscsabai Alakalmazottgrafikai Biennálé
Plakátkiállitás, Munkácsy Muzeum, 1978.IV.2-V.28.
-Katalógus a könyvtárban-

Oláh György

"Puskapor nélkül" címmel Vadas József beszámol a Műcsarnokban -Október évfordulóján megnyitott "csöndes tárlat"-ról. Néhány művésznév felsorolása mellett alkotásaik is szerepelnek szemléltető leírással és egyesek értékelésével: Kerényi Jenő, Vigh Tamás, Kiss Nagy András, Somogyi József, Kmetty János, Plesnivy Károly, Schaár Erzsébet, Kondor Béla, Makrisz Agamemnon, Feledy Gyula, Vágó Márton, Szinte Gábor és Végül Oláh György, akinek multbeli és jelenlegi plakátjait kiemeli.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 12. XXI. évf. 46. sz. 13. lap.

Oláh György, grafikus

L: Papp Gábor

_ : Hír 21.

Nirszabadság, Bp. 1978 ápr. 3.

Oláh György, grafikus

L: Papp Gábor

Rózsa Gy: Csikós, jón oszloplábakon 13

Nipszabadság, Br. 1978 ápr. 16.

Oláh György 1

Részt vett Varsóban a plakát biennálén.

Magyar Hirlap 1978-134-6

Varró Barna:Napjaink és a plakátmüvészet

Oláh György 2

dott el tőle), amelyek a rajz és a fénykép kombinációjával a dél-afrikai faji megkülönböztetés ellen, illetve az elnyomott sötétbőrű lakosság felszabadítása mellett szállnak síkra. A náci koncentrációs táborokra emlékeztető eredeti dél-afrikai felvételekkel ér el döbbenetes hatást. A zsüri ugyancsak elismerését fejezte ki a magyar *Oláh Györgynek* a faji megkülönböztetést elítélő művészi plakátjáért.

Magyar Hirlap 1970-134-6

Varró Barna: Napjaink és a plakátmüvészet

Deák György
grafikus

Részt vett a Varsói Plakát
Biennálén

Sinkovits Péter: A Varsói Plakát Biennálé.
MŰVÉSZET, 1972. október-november - 51. oldal

Oláh György
grafikus

A művész részt vett a Kulturális Kapcsolatok Intézetének rendezett 13 fiatal grafikus művész kiállításán.

Horváth Béla: Kiállítási naptár.
Művészet, 1974. január - 47. oldal

Oláh György grafikusművész

A Kulturális Kapcsolatok Intézetének, kiállítási termében jan. 5.-én nyílik meg 70 x 100 c., tizenhárom fiatal grafikusművész kiállítása, melyen művei szerepelnek.

Meghívó.

1974. jan. 5.

Oláh György

Bemutatott műve:

„Zdj vért," tempera, 70 x 100 cm.

Rozványi Márta: Studió 71.

Budapest, 1971

Fodor Róza festő

férj. Oláh Gusztávné.

Oláh alatt veendő

fel.

Láid még Csekefalvi

Róza alatt is

Conrad Gula, festő

és grafikus, Mint. 1872

Budapesten

v–XVI. szárádból.

---

egyik
ind két oldalán jelenetek vannak myrai
letéből. Az egyiken a szent férfint akkor
Lycia Patara nevű városában, a leányai
üzlet tárgyává tenni akaró s háza előtt
es erényes házába, a leányok amak szobájába, kik egy-
ekszenek, aranyokat dobál be, hogy nekik
egyen; a másikon pedig a sírjaikból ki-
és egy nőt támasztja fel, minek a jobbra
at a háttérben, mely et egy tenger parti
fel, a szent földre induló hajó kön le
mely a püspök jövendölése szerint a bekö-
nak lesz kitévé. Mind ~~kétkéjen~~ a két kéjen egyhá-
nak
lával s pásztorbottal van ~~nak~~ ábrázolva.

retei 108·5 : 100 cm.
reti Muzeumból.

Át. Képt. 193.

Jankovics (Obsero.)

Fodor Róza

festőnő

l. Oláh Gusztávné

L.

Kendrey-kultiványi

520. l.

Ismeretlen ~~művész~~ f
A XIX. századból.

629. Részlet a világosi fegyverletételből.

~~Kép~~ A ~~világosi~~ fegyverl
dőn a huszárok egyike lovárol leszállt,
keresztet átkarolta sír, másika pedig s
térben a templom tornyát és ~~várost~~ fal

Himzés, méretei 35: 42 cm
Az 1848/9-iki szabadságha
Átvétetett az 1896: IV. 8

6290

204: V.5.

Fodor Rozsika

Kul. Veszprémben
1894 nov. 9. Itr.
Gimn. érettségi
1913/14. I.
másodosztály beh. rendes
művesnőrendeli
Boznay István
1913/14. II. másodosztály b.
u. o.

Zoleszni II. ik. pogra II. 17

Érkezett 1904 február 15.

116/1904 (Szeged 1904 február 11. – 925 eln. sz.)

Szeged sz. kir. város polgármestere felvilágosítást kér az állam által fenntartott könyvtárak és muzeumok tisztviselőinek minősítése ügyében. (I. távirat II. átirat 1904 II. 15)

Fodor Róza
festőnő

Fővárosi Lapok 1896. jan. 18., 8. old.
(Művészetek a Nemzeti Szalon kiállítása.)

Kalmár

Fodor Róza,

csikcsekefalvi

3 polg.

női előkészítő osztály

Iparrajziskola

1890/91.

jeles eredmény

Mellosa B

Sándy Gyula

szeretni tanár úrnak

Budapest

II. Toldy Ferenc-u. 20.

Fodor Róza

1912/13 - 1913/14

Ferkèpzomfoiskèvk

12. c.

nált tájképei (egész sorozat a lipcsei múzeumban), rézkarcai és litográfiai világszerte mintákul szolgáltak.

CALANDRA, 1. *Davide*, olasz szobrász, * Torino 1856. A torinói akadémián Tabacchi tanítványa. Eleinte bájos, naturalisztikus genreszobraival az akadémikus konvencionális szobrászattal lépett föl (Az eke, 1892, Róma modern múz.). Később a monumentális szobrászat felé fordult: Sacchi-család síremléke Mondoviban, továbbá emlékszobrok; Garibaldi (1893 Parma), az aostai herceg lovasszobra (Róma, Villa Borghese), Giuseppe Zanardelli (1909, Brescia). Reliefek a parlament üléstermében, valamint allegorikus csoportozatok II. Viktor Emanuel római emlékművén. Olasz ezüstpénzek mintáit is készítette.

C., 2. *Giovanni Battista*, olasz festő és mozaikkészítő, * Vercelli 1586, † Róma 1644. Freskók (1642, Nápoly, SS. Apostoli). Főleg azonban egész oltárképeket készített mozaikban (Szt. Péter és Pál, G. B. Ricci kartonja után; Szt. Mihály Cavaliere d'Arpino képe után; a négy egyházatya; valamennyi a római Szt. Péter-templomban).

CALANDRELLI, *Alexander*, olasz származású német szobrász, * Berlin 1834, † 1903. Drake és Aug. Fischer tanítványa, a szinte elporoszosított klasszicizmus termékeny művelője. Közismert műve a berlini IV. Frigyes Vilmos nagy lovasszobra a Nationalgalerie lépcsőzete előtt.

CALDARA, *Polidoro*, l. *Caravaggio*.

CALDECOTT (ejtsd: *kéldkott*), *Randolph*, angol rajzolóművész és illusztrátor, * Chester 1846, † Florida 1886.

Fodor Róza

1893/94 - 1896/97 és 189
1893/94 - 1897/98 a
Ébner-féle női festő
művészeti.

Ferképzőmfoiskővk

8a 1.

Fodor Róza

a továbbléjcő nőt-
ontáljt jeles eredmény-
nyel végezte

Iparajiskola 1893

Tanára: Györgyi Kálmán

557

561

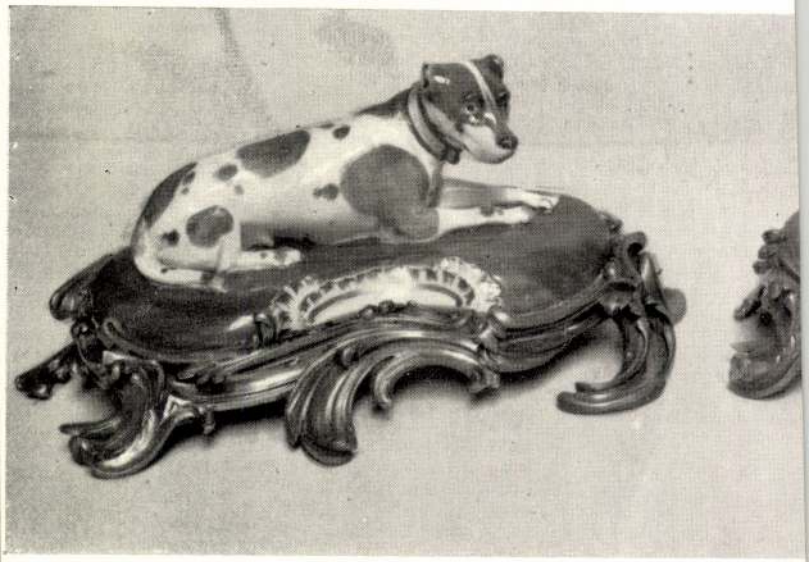

556

Fodor Róza

csikcsekefalvi

festő

Csiksomlyó

l.

Erredeveskáll

XX. csop. 28. l

Fodor Rózsa

Festő

Közlezrkiáll

1457 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

1021

Oláh György magyar grafikusművész nyerte el az I. díjat az ENSZ környezetvédelmi plakátpályázatán. A plakát címe: Gyermekeink egyetlen esélye: fejlődés, pusztítás nélkül

KÉPES ÚJSÁG

Tanácsadás

Frizura '79

Szinte nincs olyan évszak, hogy sorozatunkban ne számolnánk be a frizura divatról. Idén előnyben részesült az erősebb nem: nemrég a férfiak hajviseletéről szóltunk.

S hogy a nőknek mit ajánlhatunk, erről Péterné Varga Ilona fodrásznőt kérdeztük meg.

— Szerencsére az idén mindenféle frizurát lehet hordani. Ennek azért is örülünk, mert így mindenki az egyéniségéhez a legmegfelelőbbet választhatja. A rövid, a hosszú, a félhosszú, a hullámos, a teljesen göndör és az alig göndör haj egyaránt divatos. A tizen- és huszonéveseknek a rövidebb, „tépett" a módi. A „sima sassoon" már a múlté. A korábban csak alkalmi viseletként ajánlott göndör ma mindennapi viselet is lehet.

A fodros, bő, romantikus ruhákhoz félhosszú, hosszú hajat, úgynevezett nosztalgia frizurát viselhetnek a nők. A hosszú hajból készült frizurák igen változatosak. Különösen fonással és egy-egy tincs csavarásával érdekessebbé tehető a hajviselet. Divat a mama, sőt a nagymama hajviselete. Ez úgy néz ki, hogy elöl „beindul" egy laza hullám, majd hátul teljesen göndör a haj. Ezekhez a formákhoz sassoon hajvágás és dauer ajánlatos. Közeledik anyár, az üdülés, a strandolás ideje. Az ily módon elkészített hajviselettel nincs gond, száradás után is rendezett, ápolt marad.

A haj színének megválasztása is fontos. A kedvelt a természetes szőke, barna, vörös több árnyalata.

Az ápolt külső fontos része a haj. Éppen ezért nem feledkezhetünk meg a hajápolásról sem. Nyáron hetente, télen csak tíznaponként mossuk shamponnal, bő langyosvizes öblítéssel. A fodrászok és orvosok egyaránt ajánlják a különböző vitamin pakolásokat zsíros és száraz hajra. Boltjainkban minden típusú hajhoz lehet kapni olyan szert, melynek használata jót tesz, hatásos, javít a haj hibáin.

A töredezett, az elvékonyodott hajvég nem szép. Ne féltsük az ollótól!

S. J.

ORVOSI ÜZENETEK

„Orvos Kolléga" Magam is messzemenően elítélem azokat a nyilvánosság előtt szereplő embereket, akik nem tudják megállni — még a televízió képernyője előtt sem, hogy dohányfüstbe burkolózzanak. Ha megírja nevét és pontos címét — különösen azért, mert kollégámról van szó — szívesen teljesítem azzal kapcsolatos kérését, hogy a gyerekeket óvjuk a dohányzástól, a felnőtteket pedig segítsük abban, hogy leszokjanak róla. Előre szeretném azonban figyelmeztetni arra, hogy nehéz fába vágja a fejszéjét aki erre vállalkozik.

„Nem visszataszító" Ha teljes protézisre van szüksége, nyugodtan csináltassa meg. Partnere, vagy leendő partnere előtt azonban ne próbálja titkolni, hogy protézise van. Ha nincs mitől félnie, nyugodtan fog élni protézissel is. Ideges panaszai nyilván ebből a bizonytalanságból táplálkoznak és mihelyt döntött, meg fognak szűnni.

„Félős kislány" 15 éves korban egyáltalán nem kell nemi kapcsolatot létesíteni az első fiúval, akivel találkozik; különösen akkor nem, ha a fogamzásgátlás módszereivel nincs tisztában. Jogos tehát a félelme, hogy az elhamarkodott nemi kapcsolatnak terhesség lesz a következménye. Ennek pedig terhességmegszakítás a vége, ami sokkal több bonyodalommal jár, mint az, ha egy kicsit türelemmel vár, addig, amíg emberileg is megérik és a fogamzásgátlás különböző módszereivel is tisztában lesz.

„Szeretem őt" 20 éves korú leánynak a körzeti orvos is felírhat, minden további nélkül, fogamzásgátló tablettát.

„Dalma 75" Ne aggódjon kislánya „rossz szokása" miatt. Ez természetes jelenség és nem fog felnőtt korában a kislány számára semmi hátrányt jelenteni. Ne tulajdonítsanak neki különös jelentőséget és ne hívják fel rá a figyelmét azzal, hogy rászólnak.

„New York" Az alkati soványságon azzal tud legtöbbet változtatni, ha bőven fogyaszt állati fehérje, tehát tej, tojás, hús, sajt, túró mellett zsíradékot és szénhidrátot, tehát kenyeret, tésztafélét és cukrot. E mellett a rendszeres izomerősítő tornagyakorlatok képesek a test formáját és az izom tömegét szaporítani. Könnyen meglehet, hogy 50 éves korára még el is fog hízni.

„Toni" Hiába a csodaszerek-nek hamar híre megy, még Belgiumba is. Való igaz, hogy a Herbária, tehát a gyógyteák kereskedelmével foglalkozó országos vállalat forgalmaz kopaszság elleni szert, amelyért Budapesten napjainkban hosszú sorok kígyóznak az utcákon. Valószínű, hogy Önnek is jut a csodaszerből, hogy valóban csodát művel-e vagy nem, arról számoljon be nekünk.

„Nagyon félünk" 9 éves kisfia rendszeres ágybavizelése miatt keresse fel először a gyermekorvost és ha szükséges az urológust, ha ők nem találnák a baj okát, úgy a területileg illetékes gyermek pszichiátriai gondozóhoz forduljanak. Ha ez sem járna eredménnyel, kísérletet tehet egy veszélytelen és nemritkán eredményt hozó ébresztő készülékkel.

Dr. Szendei Ádám

KÉPES ÚJSÁG
2
1979 JAN
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 11
Telefon: 337-748, 340-726
SZÍNHÁZ MAGYAR HÍRLAP

Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3. 1959

Felelős kiadó: **Csollány Ferenc**

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető: a hírlapkézbesítő postahivatalokná l, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (Budapest V., József nádor tér 1, 1900) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-9612 pénzforgalmi jelzőszámra. **Előfizetési díj: 1 hónapra 20 forint, negyedévre 60 forint, félévre 120 forint, egész évre 240 forint.** Lapunk a Szovjetunióban, az NDK-ban, Csehszlovákiában, Romániában, Bulgáriában, Lengyelországban a helyi postahivatalokban rendelhető meg. Külföldi terjesztőnk a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat. (Budapest, Postafiók: 149, H—1389) Lapunk a következő címeken rendelhetők meg: ANGLIA: The Danubius Book Company, 58, Chatsworth Road, London NW2 4DD; AUSZTRÁLIA: Globe Hungarian Bookshop 694—696 George St. Sydney, NSW 200; AUSZTRIA: Rudolf Novák GmbH Köllnerhofgasse 4 A—1011 Wien I; BRAZÍLIA: Livraria D. Landy Ltda Rua 7 de Abril Caixa Posta 7943, 01000 Sao Paulo; CANADA: Délibáb Film and Record Studio 19 Prince Arthur West, Montreal 130; Que Pannonia Books, P. O. Box 1017, Postal Station „B", Toronto, Ont. M5T 2T8; Hungarien Ikka ad Travel Service, 1234 Granville Street, Vancouver 2BC; DÁNIA: Hunnia Books adn Music, Norrebrogade 182. I. tv, Kobenhavn; FINNORSZÁG: Akateeminen Kirjakauppa, Keskuskatu 2. Sf—00100 Helsinki 10; FRANCIAORSZÁG: Société Balaton, 12, Rue de la Grange Bateliére, Paris 9; HOLLANDIA: Club Qualiton, Prinsen straat 26. Amsterdam; IZRAEL: Hadash kölcsönkönyvtár, Nesz Ciona u. 4. Tel Aviv: Gondos Sándor, Hajfa, Herzl 10 Beth Hatranoth. Israel; JUGOSZLÁVIA: Fórum, Vojvode Misica broj 1, Novi Sad; NÉMET SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG: Újvári — Griff, 8000 München 81, Tituretstr. 2. Harry Müchberg, Wissenschaftliche Versandbuchhandlung, Postfach 3394 Langelscheim 2, BRD; SVÁJC: Metropolitan Verlag, Szerday Sándor, Teichweg 16, CH—4142 Münchenstein; SVÉDORSZÁG: A. B. Nordiska Bokhandeln, Alströmergatan 22, 101 10 Stockholm 1; USA: Center of Hungarian Literature, 4418—16 Ave Brovklyn N Y 11204; Hungarian Books and Records. 11802 Buckeye Road. Cleveland, Ohio 44120; VENEZUELA: Luis Tarcsay, Calle Iglesia Ed. Villoria, Apt 21—105 C 24 Caracas.

Amennyiben a megrendelés a KULTÚRA Külkereskedelmi Vállalatnál (Budapest, Pf. 149 H—1389) történik, az előfizetési díj átutalható a Magyar Nemzeti Bankhoz (Budapest, H—1850, a KULTÚRA 024/7) számú számlájára.

HU ISSN 0451—7490

●

A 79.1434 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

Index: 25439

●

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza!

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1980 FEB 9

Oláh György
grafikusművész

1021

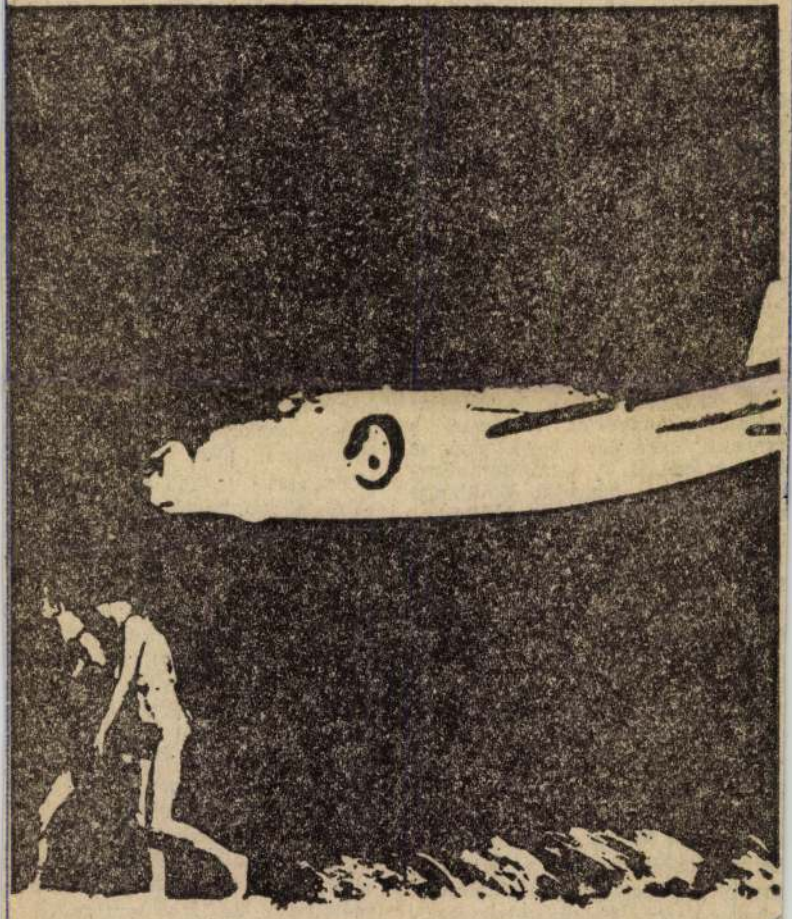

Oláh György: Plakát

— Akkor már vége volt mindennek — mondta a városparancsnok. — Azért választottak engem. Mindenki futott, amerre látott. Tíz kilométerre voltak a románok a várostól, fegyver, lőszer sehol. Egyre gyakoribbak lettek odabent is a lövöldözések, mert előbújtak azok, akik nem szerettek bennünket, megölték az egyik haveromat, megsebesítették a másikat. Néhány pisztolygolyónk volt csak, semmi több. Ha remeg az ember keze, egy rendes öngyilkossághoz is kevés. Vidám, életszerető fickók voltunk, hát futottunk a többi után mi is. Iszol?

A városparancsnok lenyúlt az íróasztal oldalához, elővette a cseresznyepálinkát, lecsavarta az üveg kupakját. A térmester közelebb tolta a bögréjét. Pléhbögre volt, oldalán valami nemlétező virág díszlett meglepő színeivel. A városparancsnok töltött neki. — Nem adok többet, mert elfogy — hunyorgott. A térmester visszahúzta maga elé a bögrét, belenézett, megkotyogtatta az alján levő italt. — Elég kevés — mondta.

— Mit nem adtam volna én akkor egy ilyen kortyért — folytatta a városparancsnok. — Éjszaka lógtunk meg a városból, ki merre látott. Mindegy volt hova, csak a románok és a csehek felé ne. Lehetőségnek maradt a Délvidék, gondoltuk, hogy erre még talán át lehet csúszni. Abban reménykedtünk, hogy nincs teljesen bezárva a harapófogó. Ment is minden amíg a fiúk eltűnnek az éjszakában. Inkább sejtettem, mint tudtam, hogy elmentek már, mert sötét, teljesen csillagtalan volt az éjszaka, még az orromig is alig láttam. A folyóparton kuruttyolni kezdtek a békák, rettenetes, izgalmas nyugalom volt, hűvös és párás lett a levegő, vékony köd úszott végig a part mentén. Izzadt a tenyerem, bevallom. Egy pillanatig arra is gondoltam, hogy itt maradok, lesz ami lesz, ha meg kell dögleni, hát megdöglöm annak rendje és módja szerint, aztán mégis elindultam, kicsit balra kellett fordulnom, a híd irányába hogy rátérhessek arra a dűlőútra amit napközben kijelöltünk a számomra. Nem azért mondom de az az út volt a legveszélyesebb, a számítások szerint közvetlenül a románok állásai mellett húzódott, ha a románok este átrendezték a vonalakat, és pont ebbe az irányba, akkor végem. Először az ártéren kellett keresztülvágnom, nagyon koncentrálva hogy le ne tévedjek az útról, mert a harcok miatt senki sem járt idelakaszálni a füvet, amely még az út több pontján, főképp a zsombékos mélyedésekben, eléggé nagyra nőtt. Nagyot lélegeztem, amikor végre, kis emelkedő után szilárdabb talajt éreztem a lábam alatt, s ha legalább csak néhány méterre is, de láthattam az út fehér csíkját magam előtt. Bal felől hangok szűrődtek felém, ro-

OLÁH György (1946)
170. Marie, 1988 (film)
offset, 83x57 cm
j.n. – Primo Offset
ltsz.: xy 89.114

A változás jelei : Plakátok, 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin, Bp. : MNG, 1990 21.

OLÁH György graf.

és Gál Mátyás graf. Niall.

Bp. Vigadó Galéria 1998. június 11-től nyílik.

e artă Tg. Mureş. = Arta, 34, 1987, 5.
on Endre 1306:"}

t VII., Kluzál tér 4. Építész: Sion
2. 16-20. + GHYCZY Emil: Egy ház
2. 21. ill. {tm "Simon István ép:"}{tm
Klauzál tér 4. lakóház 1307:"}

Pécs, Pécsi Kisgaléria, 1987. december
s, 1987 16 p., ill. {tm "Soltra Elemér

vészeti K., 1987 62 p. ill. {tm "Krunák

a, 1987. máj. 11 - jún. 6-ig. Rend.
ár, 1987 16 p. ill. {tm "Somogyi István

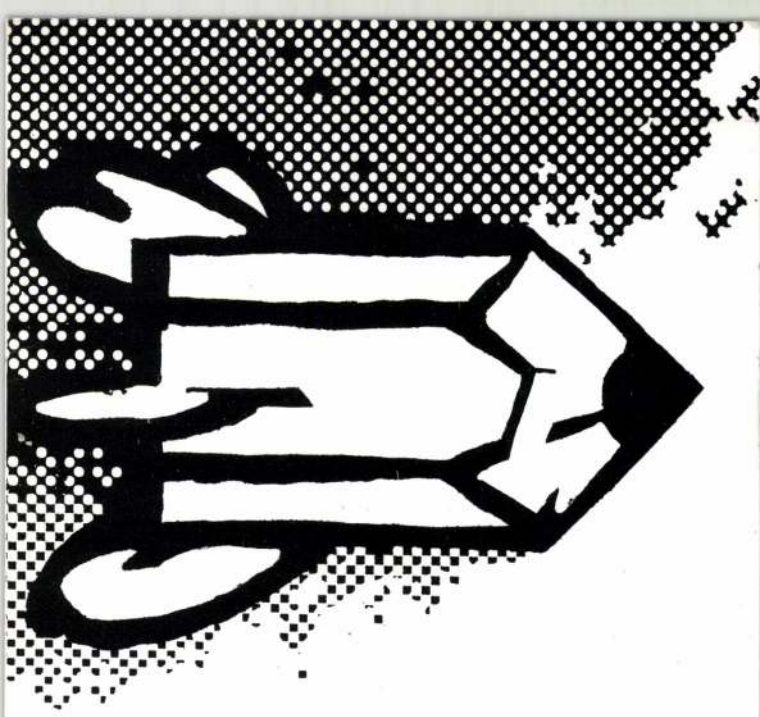

A VIGADÓ GALÉRIA
tisztelettel meghívja Önt
1998. június 11-én 17 órára

OLÁH GYÖRGY

grafikusművész
kiállításának megnyitására.

Megnyitja:
VÍGH ANNAMÁRIA
főmuzeológus

Megtekinthető: 1998. június 11-től június 28-ig.
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

OLÁH GYÖRGY

VIGADÓ GALÉRIA
MT REKLÁMIRODA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

Oláh György grafikus művész

Plakáttal Varsóban díjat nyert

A „Művészeti Magazin" szövegét l „Szabók Gyula festőművész" címszó alatt

Művészeti Magazin 1978. IX. 12. 20.45, D TV

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1981 JUL 2 5

ÉLET ÉS IRODALOM

C. Oláh György
grafikus

1021

C. Oláh György rajza

hogy az üzemi kony[illegible]
runkra kerüljön a legnagyobb hús-
szelet; jól kössön a betonunk; elve-
gyen bennünket valaki feleségül;
jó időnk legyen a Balatonon; nyu-
godt legyen az álmunk; jól sikerül-
jön a térdműtétünk; megérjük ter-
mészetes halálunkat? Mindnyájan
érezzük, hogy nem kínálnak elég
biztonságot a természettudományos
receptek. A modern hiedelmek ku-
tatói számára valamennyien kime-
ríthetetlen adatközlők volnánk.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1980 OKT 11

ÉLET ÉS IRODALOM

Oláh György,
grafikus

1021

Oláh György: Plakátterv

Valaki
gára esz
pedig vi
zem meg
gatív esz
tük is.

Annyi
krimi vi[illegible] tisztében láttam tevékenykedni 1963-ban?, tavasszal? (az időpontokra nem tennék esküt). A Kondor krimije, számomra legalábbis, zenei felütéssel ért véget; én ugyanis kivontam magamat belőle, miért segédkeztem volna végkimerülésig egy jól fejlett esztelenségben? Emiatt nem is tudom voltaképpen, hogy Samu tettenérte-e a „kiszemelt bűnöst", hogy lovagiasan megvédelmezte-e „áldozat-jelöltjét". Nagy kalamajka támadhatott; föltéve, hogy eljutottak a Samu kigondolásához méltó „végkifejletig", s akkor a botrány részesei bizonyára még többre emlékeznek, mint én. Akkor jelentkezzenek. De ne nálam.

★

A Kondor krimije az „Ifjak"-nál bonyolódott. Ifjaknak hívtuk akkoriban a Fiatal Művészek Klubját, ahol későn zártak, és korlátlan mennyiségű vizezett pálinkát mértek. Feltűnt itt előbb vagy utóbb minden éjszakai kóricáló; függetlenül attól, művésznek mondotta-e magát vagy sem; sőt még attól is, hogy pályatársai annak ítéltek-e vagy műkedvelőnek. (Samu alkalmi látogatónak számított itt: kiszámíthatat-

[illegible] lakit és köz
...a. Jó szá
csörgéshez.
akiről gond
mit. Sékeltü
boly, mert
gyanakodtan
szemmel tar
táncosokat.

Samu az
adott. Látta
arcút, de ho
nők karját
az óra? A
vészete, ritm
a Samu hül
mentem ho
neset nem t

SENKI? –
csillogás né
MEGKÍSÉRI
LECSATOLT
megérezte,
miért akarn
désemre rid
Mondom, eg
lantásával.

DÁNIEL FERENC:

Lábjegyzetek a készülő nagy-nagy

MAHIR SAJTOFIGYELO
MAGYAR HIRDETŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Oláh György, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 AUG 15

A jellegzetes, kettős bárd inkább rintuk csupán bele-belekap egy-eg

1021

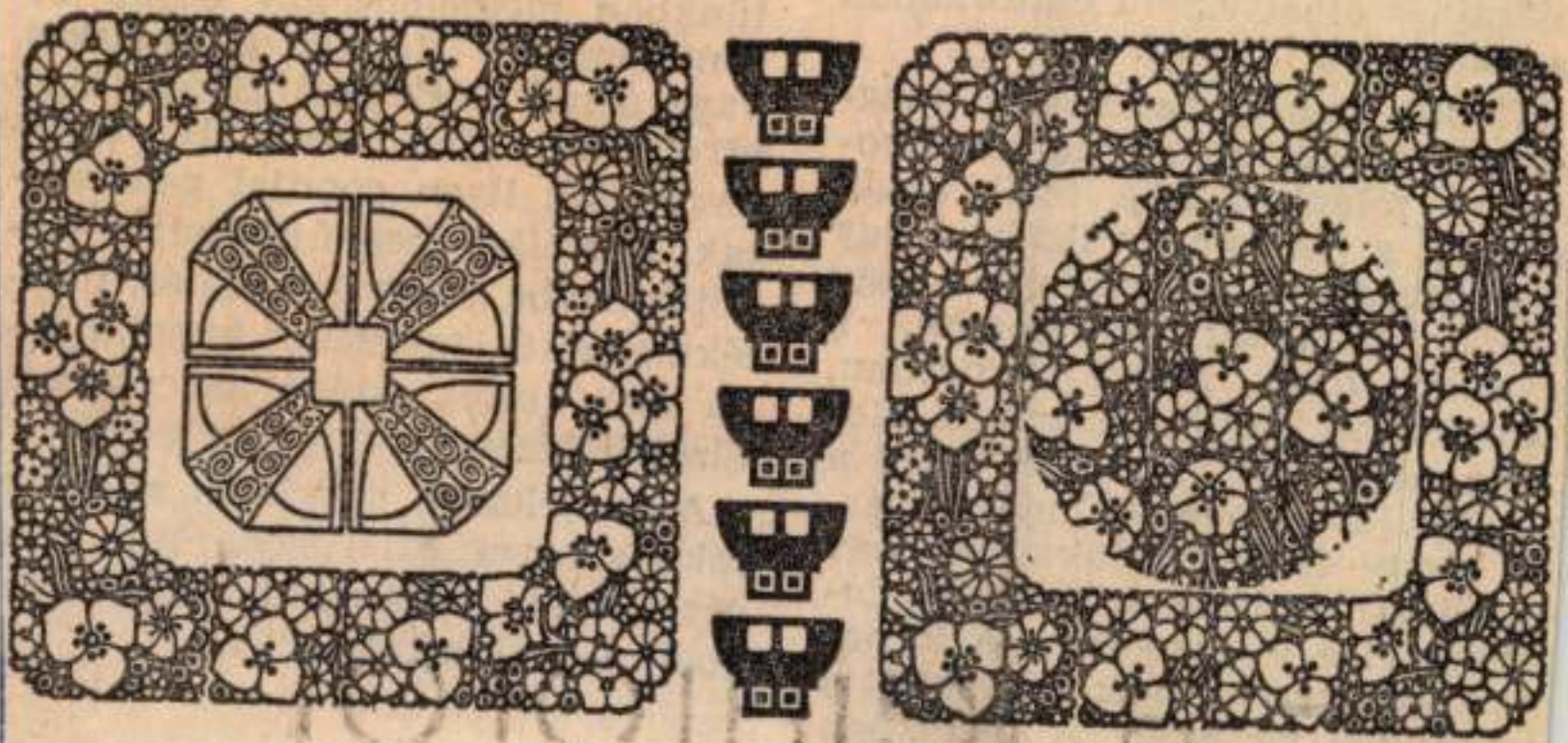

Oláh György: Korok

agy tüntetőleg eldobta
ek való fűszálakat. Csak
ójásait is elhelyezte a csa
s boldognak látszott.

Három hete, kora délu
ördült az ég. Fekete fel
nultak fölénk Zánka fel
alahol a Lesence völgy
agy örvény visszafordítot
nögött elszaladt derék
gyetlen nagy felhőszal
ízomlásban tűnt el a körr
yoró nagyságú jég verte végig a
zőlőket, az éppen gyümölcsöt ér-
elő alma- és barackfákat. A nagy
usztítás után csak órák múlva ju-
ottunk el a víztárolóhoz. A kimo-
ott kócos verébfészek fennakadt a
eszkafödél peremén. A fészekben
árom meztelen fióka, és egy félig
yitott tojás feküdt. Nem éltek so-
at, talán egy napot.

Másnap, amikor a vihar nyomait

tüzelőhelyzet.

A gázjelentés mindezek ellenére rokonszenves. Ettől ugyan nem lesz gáz, de aki villannyal főz, gazdagodik egy illúzióval.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1981 MÁR 28

Oláh György
grafikus

1021

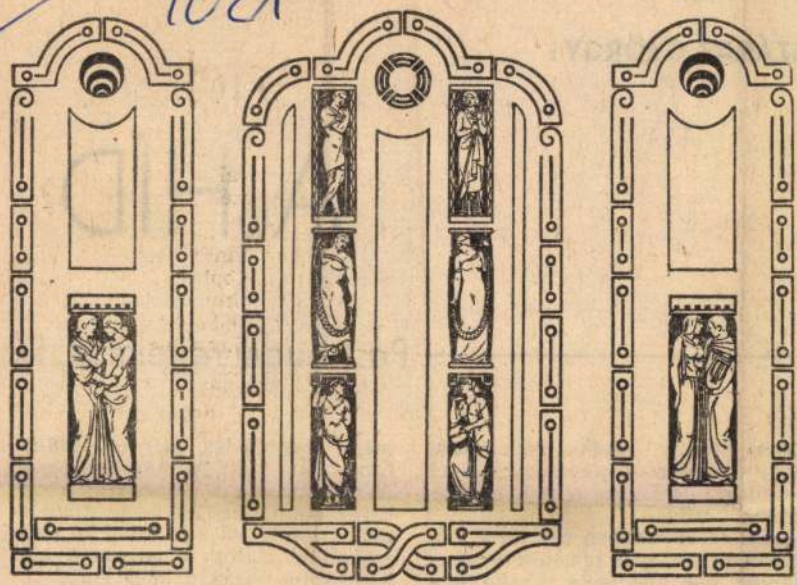

Oláh György: Illusztráció

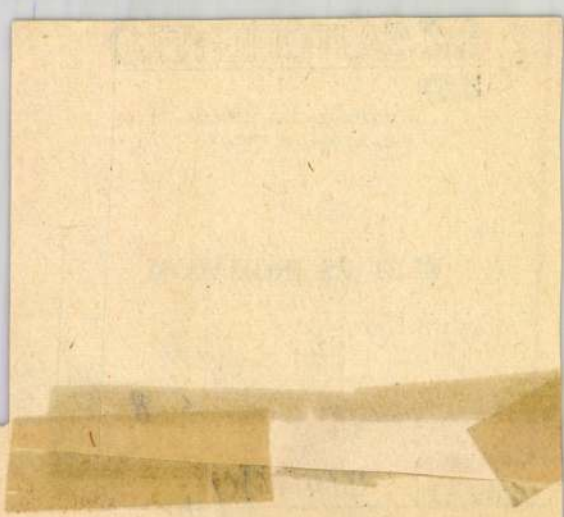

SZÁRAZ GYÖRGY:

A HÍD

Pest-budai rejtelmek, IX.

Csak néhány révész vállalkozik, hogy a merész — vagy nagyon sietős — utast átszállítsa a rohanó jégtáblák között.

1820 decemberében egy fiatal huszárkapitány, apja temetésére igyekezvén, egy álló hétig várakozik a pesti parton, mert nem juthat át a zajló folyamon. A tiszt — Széchenyi István — ezt írja naplójába: „Egy évi jövedelmem adnám, ha Buda és

mény megnyitása már az 1848-as forradalom viharos napjaira esik. A néphumor azt ajánlgatja: a teherpróbához szedjék össze mind a császári érzelműeket, aztán ha nem szakad le alattuk a pályatest, akkor jó; ha leszakad: még jobb!

A Híd éppen csak megszületett, és máris eggyé vált a történelemmel. Magyar és osztrák seregek vonultak át rajta, s 1849 tavaszán már

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

C. Oláh György, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 NOV 11

1021

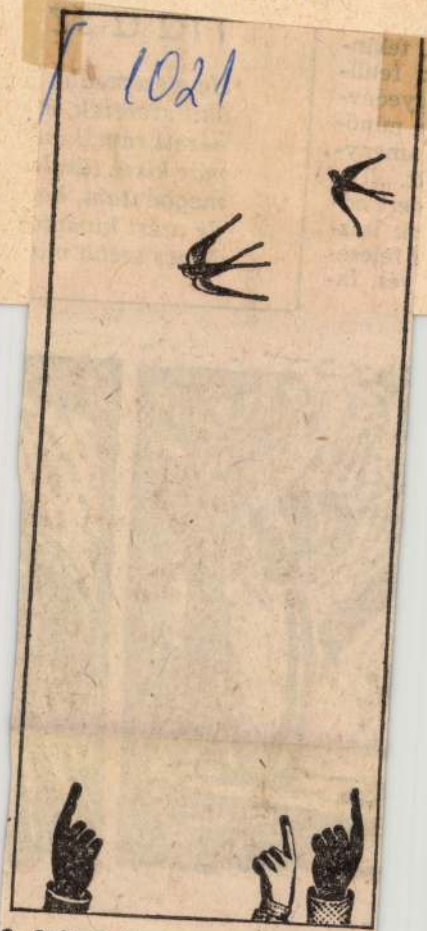

C. Oláh György: Alkúoné és Kéü

Oláh György

Komáromi megjelölt elszármazott művészek közé tartozik a művész is.

Wehner Tibor: Visszhangtalanul.
Művészet, 1976. május – 36. lap.

Aich György

SZOT ösztöndíj 185-86.

Magyar Nemzet 1985. VII. 5.

1021

1984. V. 21. 20.30. Kossuth

Nem vicc!

- Bizonyára sokan ismerik a plakátot a nemzeti színű szalaggal átkötött csomagjából kibomló Kiváló Áruk Fóruma emblémával és a jobb felső sarokban a klasszikus betűkből szedett József Attila sorral valamint az aláfirkantott kiegészítéssel. A kettő együtt így szól:."

-" Dolgozni, csak pontosan, szépen,

- S termelni eladhatót. "

- Próbáljuk meg fordítva,hátha úgy jobban hangzik.

- "Dolgozni, csak pontosan,szépen,

- S termelni eladhatót."

- Kíváncsi voltam, hogy miként születik egy ilyen plakát. Megkerestem a tervezőt a hajdan Kádár- Konecsny növendék Oláh György grafikust, miután a Kossuth Kiadóban nem találtam meg azt a felelőst, aki a mikrofon előtt is beavatott volna a plakátpályázat részleteibe.

- Ugyanezt az idézetet én, mikor elvégeztem a főiskolát a X. Pártkongresszus plakátján szintén használtam, rettenetesen meg voltam ünnepelve érte csak nem volt kitoldva. Az ÉS-ben össze lett szedve ugyanazzal a típussal az idézet és az én szövegem. Ez azt a hatást kelti, hogy én tovább írtam a verset. Hát ez blasztéria én ilyet nem csinálnék.

- De a plakáton nem szerepel idézőjel.

- Nemis kell ez annyira nyilvánvaló ez a József Attila dolog ez ki lett korrektül szedve. És én melló firkáltam. Mellé. Mint egy aktuális közgazdasági követelményt. Ha ezt József Attila látta volna egész biztosan ebből ő nem csinált volna gondot.

- Én amikor megláttam a plakátot azért megakadt a szemem rajta.

- Nem akarok elbújni senki mögé de ezt elfogadták. Ezt egy grafikai zsűri elfogadta és elfogadta a megrendelő apparátus. Nem egy ember,hanem egy apparátus fogadta el. Egy hárompontos használati utasítást mellékeltem, a harmadik pont itt a lényeges, hogy a plakát szövegrésze a szlógen hozzávetőleges én ezt ajánlom, de kompromisszumokra vagyok hajlandó, hogyha valaki ennél jobbat tud.

- Senkinek nem volt jobb javaslata .

- Hát másfél hónap után végülis nem.

- A kiegészítés úgy szól, hogy termelni eladhatót. Azért a dolgok eladhatók úgy is,hogy nincs rajtuk nyereség.

- Én aztán végképp nem vagyok közgazdász. Amit én a témáról tudok azt a sajtóból tudom a tévéből, rádióból tudom.

- Hisz-e abban, hogy egy ilyenplakátnak a termelésre hatása van ?

- Állítólag a japán gyárak tele vannak jelszavakkal, ugyhogy valami lehet emögött.

- De abban kifejezetten nem erős a hite, hogy ez a plakát minőségi emelésre inspirálta azt a 2 millió embert, aki esetleg megpihentette a szemét néhány másodpercig ezen a plakátján.

- Hát ennyire öntelt nem lehetek,hogy higgyek benne, de abban hiszek, hogyha ezt folyamatosan, jobbak is akár folyamatosan követik, hát nem biztos, hogy kirobbanó hatása lesz, de abban bízom, hogy nagyon sok plakát elér ilyen kicsi hatást.

- Az általános plakát díjakhoz képest ezért a plakátért magasabb honoráriumban részesült vagy ugyanolyanban ?

- A politikai plakát szabott ára maximuma 5 ezer forint.

- Azt a zsűri dönti el ? Hogy ez a politikai plakát kategórián belül,

- igen, igen, persze,

- a legjobbak közé sorolható volt ?

- Igen, persze.

- És hova sorolták ?

- 5000-et kaptam érte.

/zene/

C. Oláh György grafikus

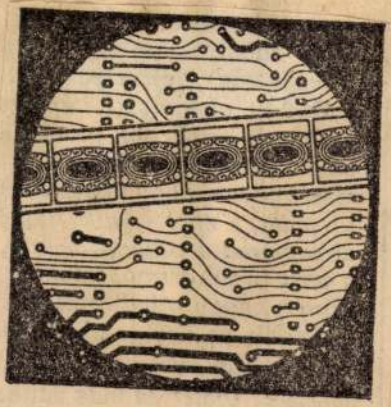

C. Oláh György rajza

C. Oláh György: Rajz

Élet és Irodalom Bp. 1986. ápr. 11. XXX/15

2.

C. Oláh György. grafikus

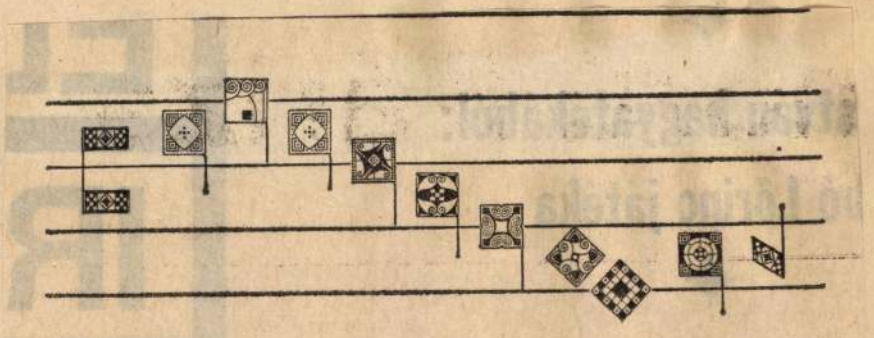

C. Oláh György: Széphistória

C. Oláh György. Széphistória 2.
Élet és Irodalom. Bp. 1986. máj. 2. XXX/18

Oláh György

SZOT - ösztöndíj 1985-86

Újpalota 1985. VII. 5.

történész szerint kulturális szempontból csak egyféleképpen lehet pontosan és helyesen meghatározni Európát: „az a terület, ahol a dur és moll diatonikus skála használatos". Egy másik, kevésbé gyakorlatias, de sokkal inkább közkeletű nézet szerint „ez a kultúra az egyéniség hatalmán alapul" (legalábbis így summázza Babits). De akárhogy nézzük, a kontinens újkori művelődésének legfőbb jelképe, megtestesítője és hordozója nem egyéb, mint a nyomtatott

„bevezetések" sorrendje nagyjából a megírását követi, s az „egyéniség hatalma" itt nagyon is érvényesül, a szerző szükségképpen önnön fejlődésregényét is írja. A fejlődés pedig, nagyon felületesen szólva, a tudatosodás folyamata, ahogy a sejtések fokozatosan megszilárdulnak az eszméletben.

Csak Európában lehet érezni azt a tömény szorongást, amely a legjátékosabb sorokból sem tűnik el, s amely olyannyira elűzhetetlen és nyilvánvaló, hogy az író alkalma-

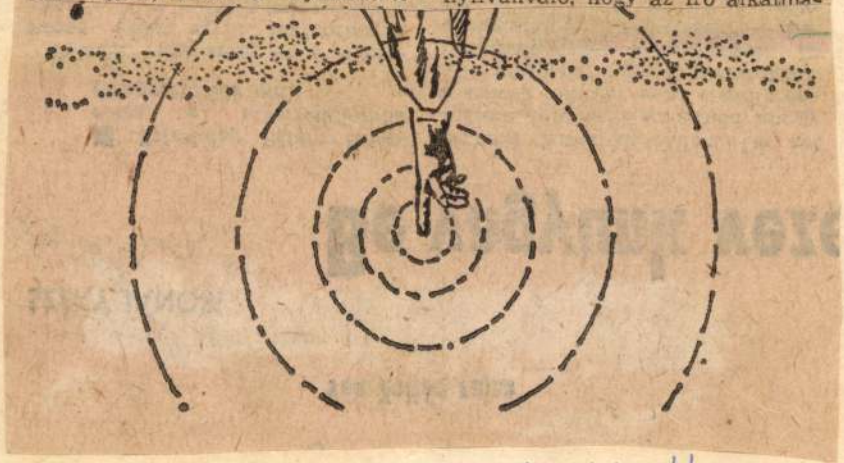

eszünkbe idézi, hogy európai kultúra azért mégiscsak *van* (hogy Esterházy kedvenc igéjét idézzem)

írásbeli tökélye a Próza iszkolásának álomszerű fúgáját.' Etc. A könyv vége az elejét. Mert *egy* kitüntetett haladási irány mégis

C. Oláh György. grafikus

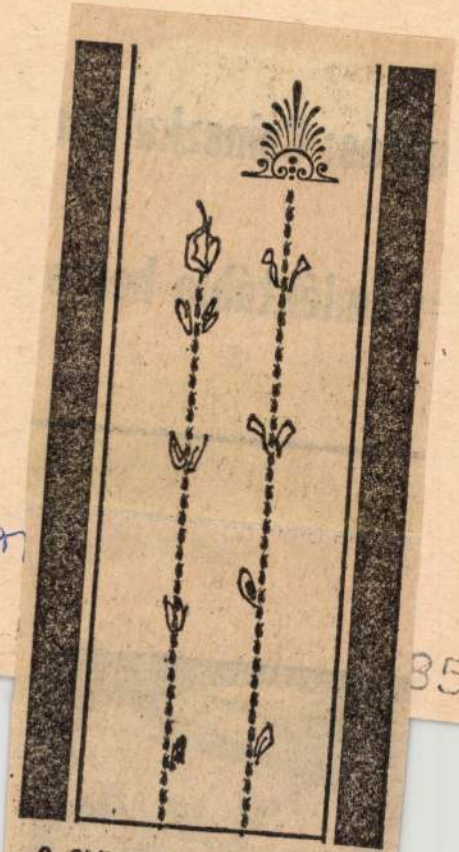

C. Oláh György: Gyógyulás

C. Oláh gyön

Élet és Iro

2.

85. jan. 4 XXIX/1

Oláh György

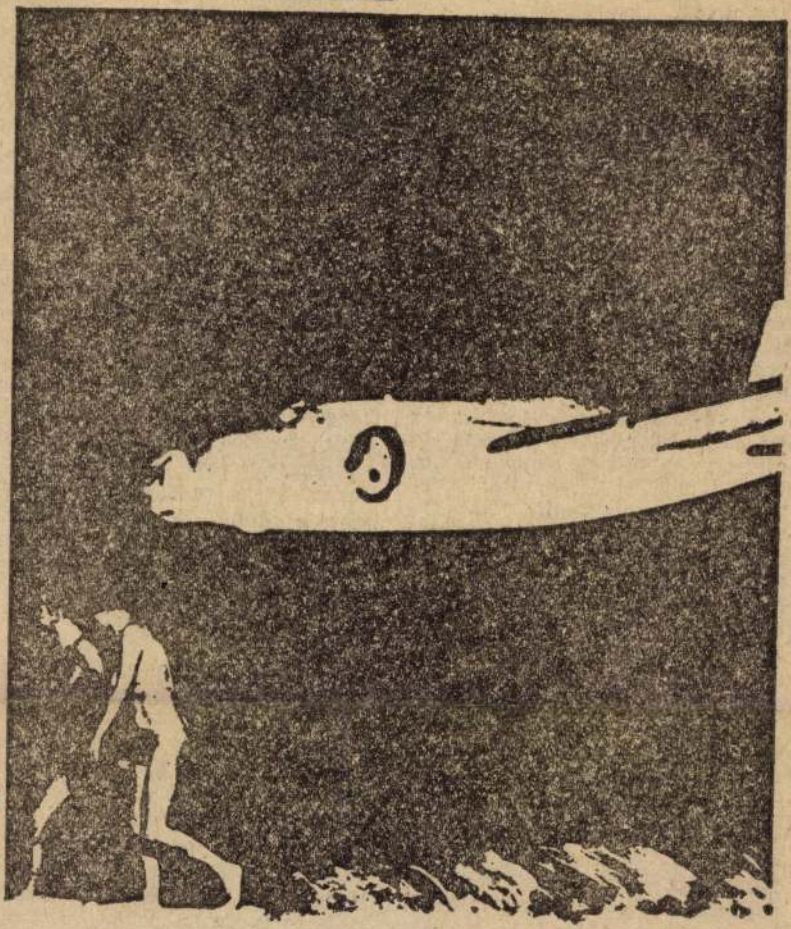

Oláh György: Plakát

Élet és Irodalom, Bp. 1980. febr. 9.
XXIV. évf. 6. sz. 13. lap.

— Akkor már vége volt mindennek — mondta a városparancsnok. — Azért választottak engem. Mindenki futott, amerre látott. Tíz kilométerre voltak a románok a várostól, fegyver, lőszer sehol. Egyre gyakoribbak lettek odabent is a lövöldözések, mert előbújtak azok, akik nem szerettek bennünket, megölték az egyik haveromat, megsebesítették a másikat. Néhány pisztolygolyónk volt csak, semmi több. Ha remeg az ember keze, egy rendes öngyilkossághoz is kevés. Vidám, életszerető fickók voltunk, hát futottunk a többi után mi is. Iszol?

A városparancsnok lenyúlt az írógasztal oldalához, elővette a cseresznyepálinkát, lecsavarta az üveg kupakját. A térmester közelebb tolta a bögréjét. Pléhbögre volt, oldalán valami nemlétező virág díszlett meglepő színeivel. A városparancsnok töltött neki. — Nem adok többet, mert elfogy — hunyorgott. A térmester visszahúzta maga elé a bögrét, belenézett, megkotyogtatta az alján levő italt. — Elég kevés — mondta.

— Mit nem adtam volna én akkor egy ilyen kortyért — folytatta a városparancsnok. — Éjszaka lógtunk meg a városból, ki merre látott. Mindegy volt hova, csak a románok és a csehek felé ne. Lehetőségnek maradt a Délvidék, gondoltuk, hogy erre még talán át lehet csúszni. Abban reménykedtünk, hogy nincs teljesen bezárva a harapófogó. Ment is minden rendesen. Még a városban elbújcsúztunk egymástól, de már nem a parancsnokság főhadiszállásán, ami az ipariskolában volt berendezve, amíg a fiúk eltűnnek az éjszakában. Inkább sejtettem, mint tudtam, hogy elmentek már, mert sötét, teljesen csillagtalan volt az éjszaka, még az orromig is alig láttam. A folyóparton kuruttyolni kezdtek a békák, rettenetes, izgalmas nyugalom volt, hűvös és párás lett a levegő, vékony köd úszott végig a part mentén. Izzadt a tenyerem, bevallom. Egy pillanatig arra is gondoltam, hogy itt maradok, lesz ami lesz, ha meg kell dögleni, hát megdöglöm annak rendje és módja szerint, aztán mégis elindultam, kicsit balra kellett fordulnom, a híd irányába, hogy rátérhessek arra a dűlőútra, amit napközben kijelöltünk a számomra. Nem azért mondom, de az az út volt a legveszélyesebb, a számítások szerint közvetlenül a románok állásai mellett húzódott, ha a románok este átrendezték a vonalakat, és pont ebbe az irányba, akkor végem. Először az ártéren kellett keresztülvágnom, nagyon koncentrálva, hogy le ne tévedjek az útról, mert a harcok miatt senki sem járt ide lekaszálni a füvet, amely még az út több pontján, főképp a zsombékos mélyedésekben, eléggé nagyra nőtt. Nagyot lélegeztem, amikor végre, kis emelkedő után szilárdabb talajt éreztem a lábam alatt, s ha legalább csak néhány méterre is, de láthattam az út fehér csíkját magam előtt. Bal felől hangok szűrődtek felém, román szavak, szerencsém volt a sötétséggel, mert a letarolt mezőn, világosabb éjszakában biztosan meglátott volna az őrszem. Bi-

títődnek
következ
vetkezés
nyi tört
sége nin

A vár
térmeste
zott egy
a lábát,
szott. F
a szék k
rócot, a
gerincét
mény h

— Ha
első fal
tem a
szalmak

KEMSE

den cs
lasztott
gyázva,
hagyjak
után, h
tem a
mivel ö
tát, vá
jól eset
szippan
mint a
dolkozn
mert m
a szalm
szalma

Oláh György né, [népmúvész?]

L.: Dékáni Árpád

Máté György: Halasi csipkék 6

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. dec. 21.

C. Oláh György, grafikus

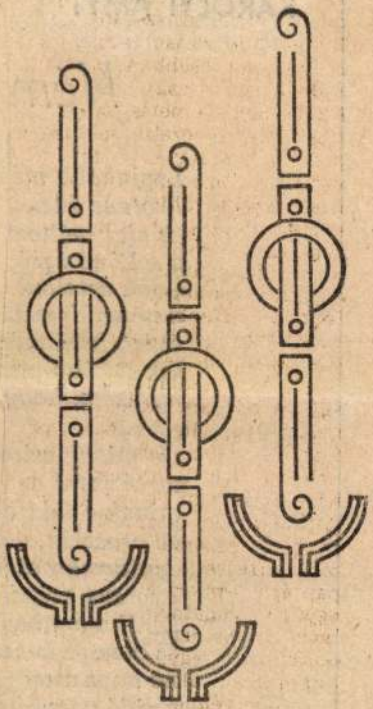

C. Oláh György: Biológiai minta

C. Oláh György:

Élet és Iro 35. aug. 16. 2. XXIX/33

egyjorman sárr
Proteus szépsé
keréknyomban
ki messze készü
ne kapaszkodj a
az idő végezeté
és irtózatos han
kit néma torkú

C. Oláh György, grafikus

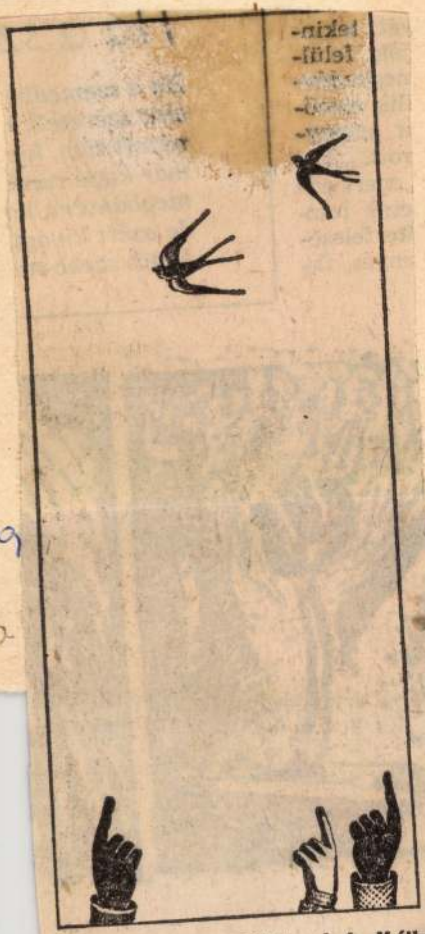

C. Oláh György: Alküoné és Kéüx

C. Oláh György ... éüx 13

Élet és Iro... 33. nov. 11 XXVII/45

ére

OLÁH GYÖRGY

Grafika F. F. 2001

grafikai

kiáll.

208. o.

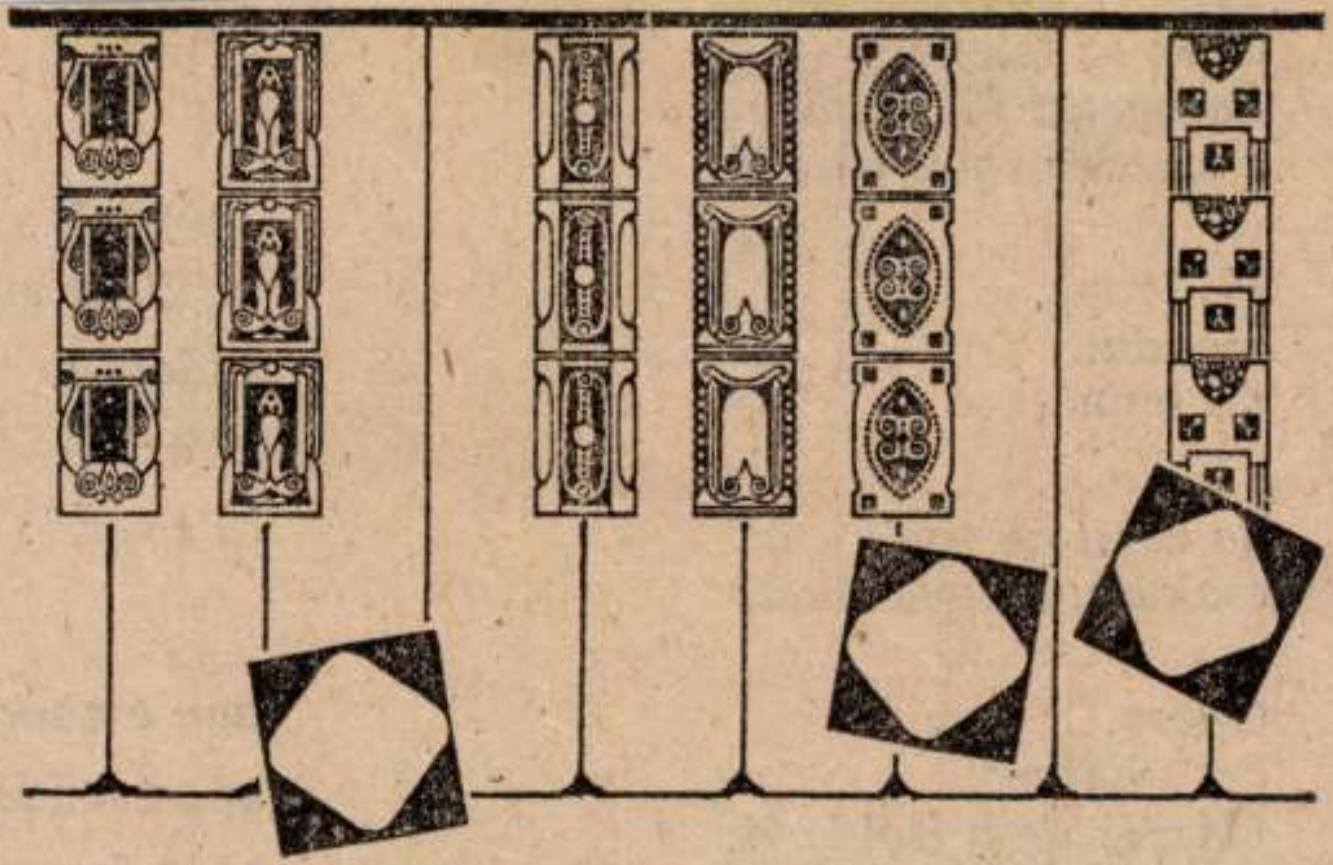

C. Oláh György: Cinkelt lapok

ÉLET ÉS IRODALOM
1991. 4. sz.

Tízezer tor,
talán az Istené,
hasogatja fölöttem
a kondor egek vásznát.

Mi lenne,
mondd,
mi lenne,

ha most az egek urát
csakúgy lekomáznád?

Gyere,
öreg harcos,
üljünk ide a Hold alá,
hatalmasítsuk a hajnal csöndjét,
mielőtt sátrát bontaná.

vigec,

tudod-e,
ki ül itt mellet
tudod-e,
ki az,
ki csepül:

egy ember,
egy esendő eml
akinek szemébe
sarki fény rem

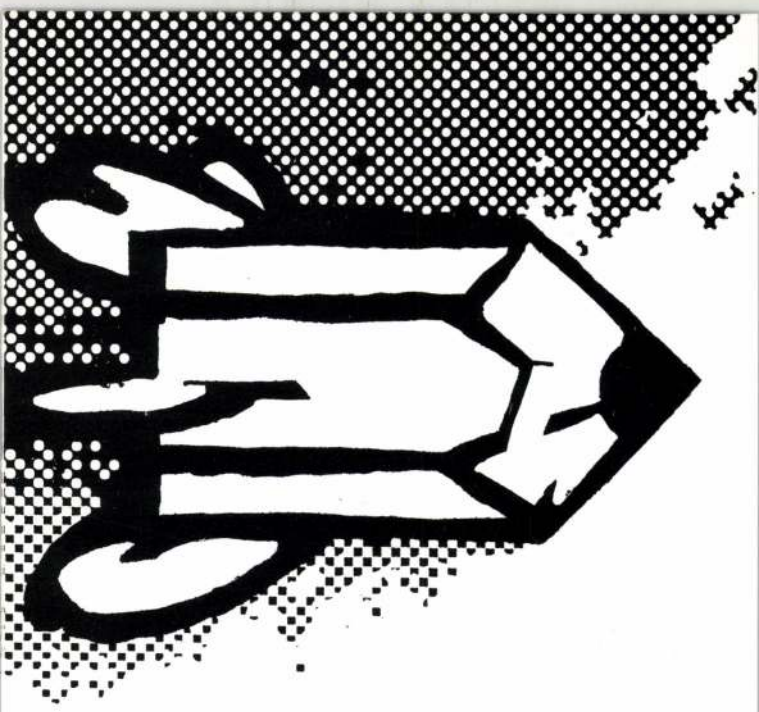

A VIGADÓ GALÉRIA
tisztelettel meghívja Önt
1998. június 11-én 17 órára

OLÁH GYÖRGY

grafikusművész
kiállításának megnyitására.

Megnyitja:
VÍGH ANNAMÁRIA
főmuzeológus

Megtekinthető: 1998. június 11-től június 28-ig.
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA
MT REKLÁMIRODA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

OLÁH GYÖRGY

Új Művészet
2004. Ápr. XV/4.